

OBNOVA

Číslo 1.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletné 2 k 50 h
pololetné 5 k — h
celoroční 10 k

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Králové
Adalbertinum

To je těžko být člověkem v devatenáctém století.

Na tohle pořekadlo jednoho již dávno zesnulého pána jsem si vzpomněl ve vánoční době právě uplynulý týden. V jednom českém městě byla v adventě přednáška o tom, že člověk má duši od duše zvířete podstatně rozdílnou, rozumem a vůlí obdařenou, Stvořiteli podobnou a v tom že záleží veliká důstojnost člověka. — Ale řeč ta nelíbila se jednomu pánovi, který chce být doktorem čili učitelem celého okresu. A tak dostal se do listu v sousedním městě vycházejícího dopisek, který si z té řeči chce dělati posměch a velebí darvinismus. — To je těžko být člověkem v devatenáctém století, když se ještě na konci jeho najde doktor, který myslí, že to je lepší být nějakým učelivým pudlíkem, než člověkem. Jenže věhlasný muž ten zapomněl, že právě v té přednášce bylo řečeno něco o dru Albertovi. Ten slovatný lékař řekl při otvírání nového musea pražského, že mravní stránku člověka ze hmoty vyvoditi nelze. A to je přece patrné. Zvíře mravnosti nemá. Tu má jen člověk. A má ji proto, že mu rozum ohlašuje zákon, a vůle, že si může voliti buď plnění nebo neplnění zákona. — Ale ze všeho je vidět, že ten venkovský doktor je o dobrých dvacet let pozadu. Darvinismus čili učení, že člověk pochází ze zvířete, dávno je již do pense dán, lidé opravdu slovatní se ho odříkají. Na vysokých školách v Jeně provozoval se kdysi darvinismus — vývoj člověka ze zvířete — zvláštním způsobem. Jest nám o tom zachována anekdota. Jeden pán chtěl být mermocel doktorem. V Jeně to chodilo lehce. Mohlo se opsat z knih nějaké pojednání a zaplatiti tučný poplatek a z obyčejného člověka se stal doktor. I stalo se, že si jednoho odpoledne přišel takový doktor pro listinu, kterou za doktora vyhlásují, čili pro doktorský diplom do bytu ředitele vysokých škol. Ten však nebyl doma. To nic nevadilo; podalaf pánovi diplom paní ředitelová s upřímným blahopřáním. Nový pan doktor ale s trpkým úsměvem pravil: Nemí k čemu blahopřátí, milostivá paní, zde může třebaš tento pudlík za doktora býti vyhlášen. To paní urazilo; i pravila: Pane! Můj muž osly sice za doktory vyhláší, ale psy přece ne. — Jaký to darvinismus! Z osly dělat lidi, a k tomu hned tak učení? Na štěstí je to jen v Jeně v Německu. U nás to tak nechodí! U nás to spíše chodí naopak, a hory dolů. Nechci to ani říci. Ale pravda je, že je těžko být člověkem v devatenáctém století. Člověk — třebaš s diplomem — večer si lehne jako člověk a ráno vstane a může být oslátkem. Jediná útěcha má jest nyní to, že toho devatenáctého století jest již na malé. Ještě rok a bude tu dvacáté, a tu snad bude lehčeji býti člověkem, poněvadž lidské pokolení o století bude starší a tak snad přijde k rozumu.

Ale není těžko jen obyčejným člověkem býti. Tuhle, jak český sněm zasedal, jsem si na to zase vzpomněl. Čeští poslanci řekli panu místodržiteli, že se „s ním rozcházejí“. To je ani tolik, jako si říkávají děti, když se při hře neshodly: Já s tebou nemám. Ale to nebylo pro mne nic nového. Národ český byl tak dětský, že si s Vídní dlouho a dlouho hrál, až ho vždy a vždy „šidí“. Konečně lomský podzim se rozbíhával a řekl dárasně: Já s tebou nemám! Nu, a pan místodržitel

jezdí často do Vídně — a to ne jen tak na výlet — což divu, že konečně i jemu Češi řekli: Já s tebou nemám! Ale ani pro něj samého to není nic nového, že ho Češové z celého srdce a nade všechno nemilují, leda že se tak stává, chtě-li někde nějakou lokální dráhu atd. Ale s panem místodržitelem nemají ani Němci. Kulhavý Wolf mu udělal hrubství, že nic podobného z úst německých proti Němci nikdy nevyšlo. Jak jsem tohle přečetl, vzpomněl jsem si zase: To je těžko být vládním člověkem v devatenáctém století. Češi „se rozcházejí“, Němci nadávají. To si pan místodržitel od Němců opravdu nezasloužil. Jak těžko je v devatenáctém století býti v Rakousku Němcem. Nebylo by nic divného, kdyby se i v tom ohledu stal nějaký darvinismus, kdyby totiž vládní Němec ráno vstal a byl najednou Čechem. Aspoň by na něj hubovala jen jedna strana. — A ať se mým nápadům nikdo nesměje. To je přece známo, že v Rakousku je aspoň veliká náklonnost k darvinismu. Tak k. p. V jednom německém městě byl jeden orel. Byl jen Němcem, ale před dvěma lety stal se taky spolu Čechem. A letos v listopadu ráno vstal a byl zase jen Němcem. — A byl jeden orel, který měl křídla rozpjatá, jak to dělají orlové v Rakousku. A dne 1. ledna l. P. 1900 změnil se v orla s křídly dolů avisilými po modě pruské. Kdo nevěří, ať se podívá, má-li ještě nějaký, na starý krejcar a na haléř. Věru je těžko v devatenáctém století býti snad orlíčkem? I ne — ale je těžko být v Rakousku opravdově rakouským člověkem.

Opravdově rakouský člověk je nyní neoblíben. Opravdově Rakousko byla totiž skupina jednotlivých států, které měly jednu osobu za krále a tato osoba stala se během času hlavou té skupiny a nazvala se císařem rakouským. To se stalo proto že některé věci byly společné. Ale přes to vše každé království chtělo zůstat královstvím skoro tak, jakoby jeho král nebyl králem též jinde. — Opravdově rakouský člověk chce, aby ty jisté věci n. p. vojsko zůstalo společné, ale aby se z království nedělaly jen provincie (krajiny k císařství náležející). Opravdu rakouský člověk chce, aby nejjasnější rod habsburský byl všude stejně milován. Obzvláště Češové stojí o to, aby císaře rakouského mohli s upřímnou radostí a se svátečním plesem korunovati si zase za krále. A to tím více, že právě rod habsburský po ženské straně sňatkem spřízněn byl s původním českým rodem královským, takže v žilách Habsburků proudí skutečně i krev česká! — Ale takovýto rakouským člověkem je opravdu těžko být v devatenáctém století. Český sněm n. p. ustanovil, aby se císaři pánu podala listina se žádostí, aby na novo uznal, že je králem českým, a aby se jako takový dal i korunovati. Ale listina ta na pravé místo ani nedošla. Tomu jsem se ale nic nepodivil. Vždyť tentokrát místodržitel, králův náměstek v království českém, hrabě Coudenhove musel prohlásiti, že vláda má o tom jiný náhled. A na místo obnovení království přišlo zrušení jazykových nařízení.

A z Čech dělá Vídeň tři kusy, z nichž jeden by se tuze krásně hodil Prusku, jako zcela německý. Opravdu rakouský člověk chce však, aby české království zůstalo celkem právě proto, aby se spíše Prusku ubránilo, a aby se Rakousko nerozpadlo. Češové chtějí zachrániti Rakousko a trůn nejjasnějšího rodu panovníckého, ale jsou za to v očích mnohých pánů oslápkem. Věru! To je těžko býti rakouským člověkem v devatenáctém století.

Ale ono toho je ještě více. Průšáci — naši spojenci — posílají sem peníze a pastory, aby připravovali lid německý tím lépe pro Prusko. A mlčí k tomu s malou výjimkou Vídeň a mlčí k tomu Berlín, náš prý nejspolehlivější spojenc. Už na to ukazují i Maďaři, jako n. p. Ugron a povídá, že z toho trojspolku my vlastně nic nemáme. — Ale kdo tohle mluví, není prý dobrý Rakusán. Vlastizrada, práce pro Prusko, nebudné otročení našemu nejfašnějšímu spojenci — to se ve Vídni nevidí, ale říci i z rakouského vlastnictví nahoru nemilou pravdu, to je — jak Němci říkají — „Taktlosigkeit“ (nevhodná nešikovnost).

Takové „Taktlosigkeit“ dopustil prý se nedávno i jeden blápu. Češové prý jsou rádi, že

se jí dopustil. Napsali o tom nadšené články v lepších svých novinách. Poznávají, že to, co je Vídeň „Taktlosigkeit“, je vlastně to, čeho Vídeň potřebuje, čili zřetelné promluvení pravdy, ovšem nejprv ve prospěch národa českého, ale vlastně i ve prospěch Rakouska a panovníka samého. Ale „zřetelné mluvení“ takovéto není ještě obvyklé. Za to se trpí jiné „zřetelné mluvení“. Kulhavý Wolf totiž vynadal místodržiteli, a řekl: Hrubost je zřetelným mluvením. Proč by takhle zřetelně nemluvil, když právě tím způsobem vynutil ponížení Čechů. A máme v Rakousku nejen wolfovskou hrubost, nýbrž i rábinskou drzost. Nebudu o ní mluvit, abych nepřivedl pana státního návladního do rozpaků. Ale pan poslanec Březnovský by mi křikl do řeči: Rábin Kisch. — Ale ze všeho vysvitá, jak lehko je býti v Rakousku židovským člověkem a jak těžko jest chtít býti podle křesťanské spravedlnosti působícím biskupem — ku konci devatenáctého století v „katolickém“ Rakousku.

A jak to bude v dvacátém? — Do proroctví těžko se pouštět. Ale tolik je jisto, že Rakousko a naši drahou vlast nezachráni ani darvinismus a z něho plynoucí mravní zponsta, ani německo-židovská vypínavost. Křesťanský mrav. národů, křesťanská spravedlnost k národům, to jest to, co může způsobiti, že se Rakousko zachráni pro své národy i pro sebe. Pak by snad můj zesnulý přítel změnil své pořekadlo a říkal by: Jaká to radost býti člověkem v dvacátém století!

Ze sněmu království Českého

Zahájne v pátek dne 29. prosince 1899 český sněm svolal nejvyšší maršálek, kníže Jiří z Lipé, a řekl, že stojíme na začátku zasedání českého království Českého, co možná plodného a úspěšného. Vzal též, přání, aby na rozhodnutí místních došlo k tomu náhledu, že ve prospěch země veřejných jest užitečnější, když dává se sněmům dosti času, aby vážným a důstojným způsobem mohli vykonati své povinnosti. Po vyřízení formalit stěžoval si poslanec Wolf, že 10 jeho nově zvoleným přívržencům nevydaly se závčas volební ce. Říká. To prý je novým projevem nepřátelství proti radikálně německé straně a ukazuje politickou jednostrannost a neschopnost úřadování místodržitele hraběte Coudenhova. Nejvyšší zemský maršálek jej za tato slova pokáral. Místodržitel hr. Coudenhove, pravil, že taková Wolfova poznámka z takových úst nechává ho úplně chladným. Muž, který uráží vynikající muže vlastního národa a tábora, pozbyl nároků, aby vážní mužové pojímali jej vážně. Wolf pravil, že to nestydatost, mluvit takto s polancem lidu. Na to se ustavily sněmovní kurie, posl. dr. Pacák a soudr. podal návrh na ochranu práv jazyka českého při soudech a úřadech v Čechách, posl. dr. Šamánek a soudr. návrh na zavedení povinného vyučování ruštině na českých středních školách, posl. Anýš návrh v příčině upravení poměrů učitelských. Němečtí poslanci Pergelt a Nitsche podali návrh na národnostní rozdělení země, t. j. utvoření okresů soudních i politických a všech úřadů vůbec z obcí téže národnosti. Poslanci Sigmund a dr. Eppinger podali návrh v příčině pokračování v pracích ohraňovacích na základě vídeňských punktačních protokolů ze dne 3. února 1890. Poslanec Sigmund a dr. Zdenko Schücker podali konečně návrh na zřízení sněmovních kurií — a upravení právních poměrů stavu učitelského. Poslanci F. Albl, Peschka a A. Steiner podali návrh na změnu čl. 1., 4., 5., 8., 10., 18., 20., 21., 22., 26., 31., 32., 35. a 39. čeledního řádu pro království České a vyloučením hlavního města Prahy. Posl. dr. Čelakovský a soudr. podali dotaz na nejv. z. maršálka ve příčině upravení platy národního učitelstva na základě jednotného slušného, an hmotné poměry učitelstva následkem větší drahoty se zhoršily. Posl. dr. Brzorád pravil, že na základě platného cis. patentu ze dne 8. dubna 1848 a rozhodnutí nejv. soudu ze dne 13. prosince 1898 č. 14934 mají veškeré státní úřady v král. Českém prokázati se znalostí obou jazyků zemských. U vrchn. zem. soudu a 41 vřech nich radů je 14 Čechů, 5 neutrální a 22 Němců.

z nichž 14 nesná česky. Rovněž budí úžas, že c. k. vláda české úředníky s Němci odstraňuje. Také u jiných úřadů neřádá se znalostí obou zemských jazyků. Táž se vlády, čím své jednání ospravedlní. Dr. Pacák se táže, proč vláda nepředložila k císařské sankci zákon o užívání obou zemských řečí při úřadech samosprávných a o upravení veřejného školství v národně smíšených školských obcích. Dr. Kravinský se táže, proč hr. Coudenhove straní vlády němčině a proč při místodržitelství za tři leta českou úřední řeč, ani neprovedl? Prof. Blažek se táže, proč u místodržitelství se dosazují úředníci českého jazyka neznalí? Poslanec Špindler se táže, proč okr. hejtmani a místodržitelství nepřijímali protestní prohlášení obecních a okresních pánů starostů? Češi i Němci podali tedy dosti návrhů a dotazů, které se dají vyřídit většinou jen za souhlasu obou stran.

V sobotní schůzi dne 30. prosince podal poslanec dr. Dvůřák návrh ohledně zřizování zvláštních osamocených pavillonových oddělení pro léčení tuberkulozy, posl. Formálek navrhl, aby zemský výbor vykonal šetření, zda-li z důvodů bezpečnostních bylo třeba z jiných zemí čtenictvo do Čech povolávat. Poslanec Hovorka a soudruzi podal k místodržiteli dotaz v příčině poškozování stromů ve stromoradiích při okresních silnicích telegrafními zřizenci. Poslanec dr. Aug. Zátka tázal se místodržitele ve příčině sdělení seznamů voličských na sněm zemský v Čes. Budějovicích. Bylo totiž podáno přemnoho reklamací, které nebylo lze do voleb vyřídit; budějovičtí Čechové proto ani nevolili a německý kandidát dostal něco přes čtvrtinu všech voličských hlasů. Posl. Horák podal návrh v příčině poskytnutí rolnickému stavu úlevy od stranění nespravedlivě dané pozemkové a nabrazení jí daní výdělkovou a progresivní daní osobní. Návrh ovšem nemá naděje na vyřízení jako většina dotazů a návrhů vůbec. Na to jednání o zemském rozpočtu. Úhrnná potřeba pro rok 1900 je odhadnuta na 45,563 378 k; vlastní úhrada činí 3,559 762 k, schodek tedy 42,003 616 k. Schodek 42 mil korun uhradí se 55% zem. přírůžkou k přímým daním. Zpravodaj dr. Urban tvrdí, že zemědě hospodářství jeví se letos příznivějším a že v příštích (!!!) letech bude lze upustiti od zemských přírůžek. Dr. Václav Škarda vyslovil rozhořčení nad zrušením jazykových nařízení. Čechové nejsou usmířeni novou vládou. Český úřední jazyk nepovažuje za nějaký ústupek Čechům. Je proti každé vládě, pokud se nedá Čechům zadosudnění za urážky a vyslovil nespokojenost s úřadováním místodržitele, k němuž nemá důvěry. Poslanec Wolf přišel o slovo, poněvadž obědval a nebyl ve sněmovně přítomen. Na to promluvil dr. Baxa, který dal rozhořčení radikálních kruhů českého lidu průchod. Reč tuto uvádíme na jiném místě. Jest pro smýšlení valné části českého lidu charakteristická

Na to vyvolal bouřlivý výstup ve sněmovně poslanec Wolf, který demonstrativně mluvil o kuli o sněmu království Českého, nýbrž o sněmu české provincie. Posl. pp. Černohorský, Anýž, Šil, Sokol, Bernard, Jaroš, Hovorka, Prásek bouřlivými poznámkami proti Wolfovi zakročili a nejv. varšavák kníže Lobkovic řekl Wolfovi, že ve sněmu království Českého se o této zemi výroku provincie neužívá. Poslanec Pergelt pravil, že by se každému prozatímnímu rozpočtu mělo odepřiti schválení, protože prozatímnost se porušují ústavní poměry. V rokování o rozpočtu přednese své stesky a stížnosti. Po závěrečné řeči zpravodaje dra Urbana schválen prozatímný zem. rozpočet v třetí čtení. Na to podali některé návrhy a dotazy poslanci Podlipný, Klouček, Horák a Březnovský. Po vyčerpání denního pořádku přiblížil se o slovo místodržitel hr. Coudenhove. Právil: Slavný sněme! Na základě nejvyššího zmocnění prohlášení sněm království Českého, po skončení dnešní schůze za odročeny.

Nejvyšší maršálek zemský kníže Jiří Lobkovic: Následkem tohoto prohlášení jest mu ukončiti sezení a činit tak s tím přáním, aby ve škeří páni užili šťastného a veselého nového roku. (Výborně!) Sněm království Českého jest odročen. Konec schůze o 2 hod. 20 min.

Řeč dra Baxy

proslovená 30. prosince 1899 na sněmu král. Českého. Poslanec dr. Baxa vyslovil především souhlas s řečí V. Škardy, ohledně vlády a místodržitele. Ve Vídni se jedná proti nám dle dobře promyšleného nepřátelského systému. Ani za vlády Thuna a Kaizla od bezpráví vůči národu českému se neustávalo; jazykové nařízení prováděno liknavě, utiskování českých menšin trpěno. Sněmem přijaté zákony nepředloženy ku schválení, poslanec Barták byl za souhlasu vlády pro vměšování se do otázky „hier“ stíhán a odsouzen. Ministr dr. Kaizl neudělal ničeho ve prospěch zemských financí. Na to řečník pokračoval takto:

Na koho spadá zodpovědnost za vše to, co se v poslední době na politickém jevišti dalo, proti komu má český národ obrátiti svůj hněv za to, co se proti němu děje? Otázku tuto musí český národ zodpovědět čili správněji, ano si ji již zodpověděl (Výborně), český národ to vycítil po zrušení jazykových nařízení velice dobře a jsem přesvědčen, že kdyby to císařské ucho bylo slyšelo, co se o něm v době té vypravovalo, že by bylo slyšelo opravdovou pravdu.

Každá vláda vládne vlastně proti nám, jen způsob toho může býti rozdílný. Nelze ovšem v první řadě pomýšlet o tom, co se dělo za vlády hrab. Claryho; zde se ukázala ta zdivočilost a to zášti rakouské proti nám nejjasněji, po všech těch obětích, které české poselstvo a český národ tomuto státu přinesl. A když tento národ hlásil se o kousek toho práva, byl odkopnut a když pak tento lid v nejvyšším rozhořčení se vzbouřil, ušlo se proti němu rakouských obyčejných prostředků, totiž násilí: ihned bylo vojsko, četnictvo a sondy pobotové. Jest to známé ale svědomí rakouské. (Hlas: Vždyť ono již žádné svědomí nemá! Zbabělost to byla! Podvod!)

Poslanec dr. Baxa: Kdyby byla vláda Claryho znala tyto pobouřené city českého národa, nemohla by se proti tomu tak postaviti. Ano, to se musí vládě Claryho říci, že proti národu českému jednala zbaběle, neboť ještě dříve, než jazyková nařízení byla zrušena, pojasila si veškeré vojsko, četnictvo a učinila dříve všeobecnou hotovost v kasárnách a teprve, když měla prach a olovo — to jsou ty pravé zbraně rakouské zbabělosti — pohromadě, pak teprve odvrátila se postoupiti proti českému národu, cítil, že tento jest bezbranný. O nepřátelském duchu v nejvyšších kruzích proti nám svědčí i to, že do vlastnoručního listu císařova napsal si ministr Clary sám sobě: „Snažil jste se zdárně přitáhnouti učiniti zarmoucejícím politickým zmatkům“. Když padlo ministerstvo Badeniho, když padlo ministerstvo Thunovo, takového díku za zdárné snažení z úst císařových se mu nedostalo a mělo zajisté co činiti proti velkým politickým zmatkům, proti velké německé obstrukci. Ale tehdy by byla ta slova musela směřovati proti německé obstrukci a toho se nejvyšší pán přece jen neodvážil. Za Badeniho a Thuna patrně Jeho Veličenstvo nevidělo ty velké zarmoucející politické zmatky, nevidělo tu revoluci v parlamentě. Německá agitace šla za hranice. Ani to nebylo pro císaře zarmoucejícími zmatky, když rozhořčovaly se brožury ubasů, který směřoval mnohdy proti integritě tohoto státu. (K německým poslancům obrácen.) Nemusíte mi vyčítati, že je to denunciacce, když mezi vámi jsou počestní lidé, kteří otevřeně vyznávají, že pro tu myšlenku pracují. Ale ani to tehdy nebyly zmatky, když zákony napořád byly porušovány; teď jest ovšem jinak, teď se jedná o Čechy, teď Čechové proti urážce jim způsobené vystoupili k obstrukci: a ta hned se již vidí zarmoucející politické zmatky. Z toho plyne, jaký duch proti nám již tak dlouho v kruzích nejvyšších vládne. Co nazývá se zdárným snažením, to bylo zrušení toho kousku dobrého práva, jehož se Čechům dostalo. To nazývá korana zdárným snažením. Byly násilnosti v Čechách a na Moravě a krev těch nevinných tam padlých lidí musela býti prolita, aby se o činnosti té mohlo říci, že jest to zdárným snažením.

Výrok, o němž jsem se zmínil, není osamocený. V poslední době přišlo k nám s nejvyšších míst několik výroků, které svědčí o velkém nepřátelství k českému národu. To nazírání na nás z nejvyšších kruhů je takové, že by člověka musila pojmuti lítost, kdyby ten vztek a hněv nebyl větší než ta lítost. Když slyšíme různé ty výroky, připadá to tak, jakoby se nám chtělo dát cítit, že jsme skutečně národem ne drubě, ale třetí třídy. Pro všechno, co se za všech poměrů, ve všech různých vstřevách leckdy stane, jsme káraní způsobem nejostřejším, způsobem, který někdy přímo účelí na čest naší. Mou povinností jako českého poslance jest poukázat k tomu, že třeba někdy národ slabý násilí musí ustoupiti, ani nejslabší národ nesmí si dát líbiti, aby jeho čest byla poskvrněna. Židovsko německé listy o nás přinesly tolik bláta. (Poslanec Březnovský: Židovské a německé to jest jedno. Opor na německých lavicích.) Poslanec dr. Baxa: Abychom však podobné posuzování byli z hůry, toho zakončíme v této době poprvé. (Poslanec Březnovský: Rabín Kisch!) Když se na příklad vůči židovskému rabínu události, které následovaly po zrušení jazykových nařízení, navrou surovostmi, pak jest to císařské slovo, které nemělo býti posláno do Čech. (Hlas: Jak pak to bylo, když byli čeští úředníci z německých měst vyháněni? Nepokoj.) Poslanec dr. Baxa: My jsme vždy varovali před násilím a můžeme říci, že to, co se událo v lidu českém, byly velkolepé demonstrace a jest-li tu i tam demonstrace ty skončily výtržnostmi, pak přece nezaslouhuje celý český národ, aby se mu řeklo, že jedná surově. (Hlas: Surově jedna ten, kdo mu jeho právo bere!) Posl. dr. Baxa: Snad by spíše označení takového zaslouhovali ti, vůči nimž označení toto o národu českém se stalo. Tam ty moravské události, ty zaviniho židovské provokativní chování, jakož o tom velice obšírně mluvil poslanec Šílený na říšské radě; také sociálně-demokratický posl. Berner označil židy jako původ těch událostí. (Poslanec dr. Halaszký: V Humpolci si židé vytloukli okna sami.) Posl. dr. Baxa: Jsou známé případy a budou snámy z vyšetřování, že židé nejen zaviniho výtržnosti svou provokaci, nýbrž kde si to dělali přímo sami. Mezi nimi vystupují se nejen udavači, ale také křivopřisečníci. Věru nelze pochopiti, jak mohou naši lidé tak hloupí býti, když židům po celá leta nosí peníze, že se jim najednou chtějí pomstít, když jim vytloučou nějakou tu tabulku. (Souhlas.) To šidly tolik nebolí, oni jsou radši, aby se zdálo, že trpí. To slovo „surovost“ nás musí urazit proto, že když český lid trpěl, tak na druhé straně nebylo to surovostí; tehdy se to slovo nenašlo. Řečník vzpomíná události z roku 1898 v Praze a jinde a vzpomíná, jak vojsko a policie proti českému lidu tehdy postupovaly a vyslovuje podivení, proč tehdy se proti tomu jednání neozvalo slovo surovost.

Řečník smiňuje se dále o vypovídání českých a slovanekých rakouských příslušníků z německé říše. Takové jednání se strany sousední říše vzhledem k sém velebeným přátelským stykům jest opravdová surovost (Souhlas), to se ale pomine mlčením. Co si má ale dále český lid mysliti, když z nejvyššího místa dá se jakýsi rozkaz ku stíhání věci v podstatě tak nepatrné, jako bylo hlášení se českých záložníků slo-

vem „něme“, když se to z této strany nazvalo vzpourou? (Poslanec Hovorka: Přisáhat se smí česky!)

Poslanec dr. Baxa: To ovšem nahoře nemožno pochopiti, že člověk může mít své první přesvědčení a že český člověk má svou hrdost a čest národní. Ten výrok prostě české paní, která pravila: „Vychovala jsem syna po česku a proto se česky hlásil!“ — ten výrok, ten mluví víc nežli každé jiné slovo. (Výborně!) Město co by se měla taková láška k řeči mateřské cítiti, nazývá se to vzpourem a dává se rozkaz, aby lidé pro tuto svou lásku k řeči mateřské byli zavírání pro vzpouru. To musíme co nejrozhodněji odsouditi a protestovati proti tomu, třeba to byla vyslovila císařská ústa. (Výborně!)

Kdykoliv rakouské vojsko bylo poraženo, nebylo poraženo násilím nějaké vnější vzpoury, zejména ne následkem nějaké takové malíčkosti, jako když se hlásili synové určitých národností svým jazykem, nýbrž to stalo se neschopností těch vůdců. A jestliže to přijde k nějaké válce, budete vidět, že takové věci se na nich opět vymstí. (Hlas: Naučí se sami mluvit česky!)

Posl. dr. Baxa: Za takového stavu věcí v kruzích nejvyšších nelze se potom ovšem diviti chování se orgánů nižších a lze si snadno vysvětliti, že proudy v byrokracii a v militarismu vypadají podle toho. My v posledních letech zkusili jsme toho, že nevládně se u nás podle zákonů, nýbrž podle různých nálad, vycházejících z práva nebo leva a jest to nešťastí pro národy, kde nevládně se podle zákonů, nýbrž podle nálad. (Souhlas.) Řečník promlouvá o tom, že posléz uvedený moment stopovati lze i v rozsudcích nejvyššího soudu. Uvádí tento případ: V poslední době dostal se mi do rukou rozsudek nejvyššího soudu o věci, ve které se jednalo o tom, sdělí slova jako: český pes a jiná slova, která nechci uváděti, poněvadž se týkala osoby ženské, jsou urážkou ne ve smyslu trestního práva, ale ve smyslu občanského zákoníku; šlo o rozvod následkem špatného zacházení. Německý soud mostecký rozhodl, že slova taková urážkou nejsou. (Slyšte! Slyšte!) Zdejší zemský vrchní soud rozhodl však, že nejsou urážkou a že jsou způsobila, aby byla příčinou rozvodu, ale nejvyšší soud rozhodl, že nejsou urážkou, a sice proto, poněvadž jedná se o lidi řemeslného stavu...

(Velký hluk. Hlas: To jsou bestie, to nejsou lidé! Hanba! Hanba! To jest hanba pro nejvyšší soud! To snad není ani možná! Poslanec Březnovský: To tam patrně zasádek německých psi! Hlas: To snad nebylo v Rakousku, to se snad stalo v Číně! Odpor u německých poslanců.) Hlas u německých poslanců: Ukažte nam ten rozsudek, jinak tomu nevěříme. Posl. dr. Baxa: Řáďte-li si přáti, pánové, uveřejnim člá tohoto rozsudku a i ty důvody, ve kterémkoliv listě si budete přáti! (Hlas: Jen to uveřejněte! Opětný hluk.)

Posl. dr. Baxa mluví pak šite o poměrech rakouské justice a praví zejména: Ten nepřátelský duch rakouské justice proti nám uvádím zejména, aby se poznalo, jak se soudí v politických věcech nám a jak Němcům. Nejsem pro přímé souzení politických deliktů, ale trvám na tom, aby se soudilo stejně oběma stranám. V Holešově na př. zaviniho celé ty bouře několik židů tím, že stloukli onoho p. Klabusa. Ti byli souzeni nikoliv pro sločin, nýbrž pro obyčejný přestupek. (Slyšte!) Jde o to, aby spravedliví soudcové byli chráněni proti zlovolnému nátlaku. Jest to v zájmu soudcovského stavu, aby nestál přímo pod tlakem různých pokynů. Stav jest dnes již takový, že nedávno vyšel jeden soudcovský úředník se vyjádřil, že příchodem každého jiného ministra opět nová a nebyvalá práce v stíhání se zavádí. To věru nikterak nepřispívá k jistotě právní. Nejnověji stalo se ve příčině té opět něco zvláštního. Stalo se, že se justice také ocitla pod vlivem novým, a to pod vlivem korumpce židovské. Jest znám případ kutnohorské poroty. Nebudu o tom případu mluvit... (Poslanec Březnovský: To je škoda!)

Posl. dr. Baxa... ale tolik chci říci, ačkoliv jsem jako obhájce mnohých trestních případů zažil, že nikdy jsem neviděl, že by se takovým způsobem nějaký delikt chtěl zatlučovat. Stojíme před důkazem, že se takový sločin, jako jest vražda, chce umlčet. Nic jiného to není, než umlčení. Jest to vysoká justice, která působí, že přímo korumpujícím způsobem si soudcové, kteří by soudili podle svého přesvědčení jsou taháni do disciplinárního vyšetřování a jsou obličováni proto, že působili ve prospěch vyšetřování, že působili na objevení pravdy. Mohu upřímně říci, že jsem velice povděčen, že jsem byl povolán za zástupce soukromých účastníků, že jsem se mohl do toho procesu dostati, poněvadž, kdyby mně to, co dnes vím z aktů, řekla osoba třetí, nemohl bych tomu věřiti. Když se nebere žádný zřetel na úplné doznání viny, kdy na druhé straně si vrchní státní zastupitelstvo vyhrazuje právo, aby ono smělo zastavovati, nikoliv státní zastupitelstvo kterému to přináležel, když prezident sa to, že vedl líčení objektivně, jest vyšetřován a disciplinován, pak věru přestává již všechno. (Souhlas.) Kdo byl při líčení přítomen, nemůže říci toho nejmenšího proti vedení přelíčení. Já vím velmi dobře, že ve vyšetřování byl určitý vliv, aby vina toho, jenž vinným byl uznán, se shladila nadobro. Ovšem se to nepodařilo a budí se za to dík zase těm úředníkům, kteří měli na to vliv. Takové věci ovšem musí ochromiti každé vědomí právní a já musím říci, že zde stojíme pod tlakem a tíhou té nebezpečné korupce. Že se židům jedná o to, aby celá věc dostala se se světa, tomu se nedivím. (Posl. Scharf: To není pravda!) Posl. dr. Baxa: Kdyby se jim o to nejednalo, byli by se musili zachováti jinak. (Poslanec dr. Scharf: To není pravda! Poslanec Březnovský: Kdyby to byl křesťan, již dávno by visel. Hlas: Co je Scharfuvi do toho! Posl. Březnovský: kde je krev, kde je krev? Vesselt.)

Posl. dr. Baxa: Jsem přesvědčen, že jest po třech soudnostech všech lidí dobře smýšlejících, aby se korupce zabránilo, aby se zabránilo korupci peněz a jinými prostředky působené. Věc jest velice vážná, neboť jde o to, aby nebyla zatahována korupce do soudnictví. To známé pozhledání rabinovo nemůže se světa věc sprovoditi a nemůže ji učiniti spravedlivější než jest. Jest zajímavé, že se lidé schovávají za samu nejvyšší osobu ve státě. (Posl. dr. Zalus: Snad se nebudou schovávat za dra Baxu? Nepokoj).

Posl. dr. Baxa: Všechny ty události způsobily, že dnes bude sotva který člověk věřiti těm kruhům, kteří vydávali a vydávají vždy různé sliby, které se pak neplní. Vzhledem k tomu nepřátel-kému duchu, o němž jsem mluvil, musím říci, že každé řádění v tom směru musí na národ český zůstat bezúčinným. Česká slova o státní moudrosti a rozvaze; kdo by tomu věřil? Vždyť my víme, že ne státní moudrost a rozvaha to byla, která překazila dvě ministerstva, nýbrž že to byl pravý opak toho. **Hlas:** Zrušení jazykových nařízení, to byla státnická moudrost! **Posl. dr. Baxa:** Proč pak takové naučení o moudrosti nedá se Němcům; ať se jí Němci učí! (**Hlas:** Někteří lidé se za 50 let ničemu nenaučí).

Posl. dr. Baxa: Myslím, že český lid nebude se nikdy ptáti, koho má za zástupce své voliti. *My víme, že ti, kteří platí dnes za rozumnější, před několika lety byli již pravoslávní společností.* (Souhlas.) Tedy, taková slova nesmí bráti příliš na váhu. Když se jednalo o přechod Jeho Veličenstva do království Českého, jak se tu česká města předháněla! Kde jaké město české prosilo o čest, aby smělo Jeho Veličenstvo pozdraviti a dostalo se mu té cti, že je mohlo pozdraviti. A víme, jak čestná hodnostářové a chvějícím se srdcem kráčeli, aby mohli pohlédnouti v jasnou tvář Jeho Veličenstva, aby mohli jej pozdraviti na své půdě. Na to odjelo Jeho Veličenstvo do severu a tam se mu loyality líbila a odtud také, díky té loyaltě, přineslo s sebou to, co mělo nám býti díkem za naši loyaltu. Z toho plyne zase moudré naučení pro naše kruhy, zejména pro ty, kteří stojí v popředí našich národních institucí, aby se tou loyaltou tak příliš nezabývali. (**Hlas:** Aby se mírnili!)

Posl. dr. Baxa: Nám to nevěděli. (Souhlas.) **Posl. Břanovský:** Někteří byli černošití jako šil-derhaus. Veselost.)

Posl. dr. Baxa: přechází po té k otázce národnostního smíru mezi kmenem českým a německým a vyslovuje přesvědčení, že jest míra takového v zájmu obou kmenů velice zapotřebí. Ale zdá se, že na smíru tom vládě mnoho nezáleží, poněvadž jinak nemohla by český národ tak rozčilovati. Zdá se mi, že hlavně v dvorských kruzích jest určitá klika, které na tom záleží, aby smír nepřišel k platnosti. To jest klika, která přeje prusofilstvu. (**Posl. Janda:** Vždyť to platí i šmečti fabrikanti.)

Posl. dr. Baxa: Věimněte si jen průmyslu, jak bídíme v tom ohledu postavení. A v tom leží vysvětlení, neboť jedná se o to, aby říše tato byla uvnitř hospodářsky zeslabena, aby nemohla konkurovati a říši soustedi a proti tomu jistým krahům na tom záleží, aby nedošlo k nějakému smíru mezi národy. Řečník zastává s důrazem přesvědčení, že co se českého národa týče, ten nyní bezpodmínečně trvati musí na satisfakci, neboť o dohodnutí lze mluviti jen tehdy, když na obou stranách stojí činitelé sobě rovní, neboť jinak nemůže jeden druhému z něčeho elevovati, ale z čeho má český národ elevovati? Na základě svatodušního programu nelze se dohodnouti. (Souhlas.) To by tak ještě scházelo, aby umírající parlament ústřední měl rozhodovati o našich právech (Výborně! Výborně!), aby různí poslanci z Bukoviny, ze Štýrska a Vorarlberku jednali o našich věcech, kterým naprosto nerozumí. To jest smutné, že zde zasedají poslanci, kteří stáli mimo Čechy a nechtějí s námi. Na konec mluví řečník o státoprávním programu českém, hájí co nejširší kompetenci českého sněmu a vítaje českou obstrukci, pokračuje: Předpokládám, že obstrukce ta potrvá, že to, co řekl dr. Grégr v delegacích, jest myšlenkou celé strany. My musíme žádati plnou státní samostatnost pro země koruny české a nemůžeme se epokojiti s nějakou ústřední ústavou. Dnešní heslo pro politiku naši ve Vídni jest zničení říšské rady a zničení ústavy dosud platné; teprve tenkrát, až toto obojí bude dosaženo, pak mohou čeští poslanci uplatiti od oposice. Na půdě říšské rady nekysne lidu českému toho nejmenšího. Boj za státní právo musí býti obnoven s největší energií; proti svatodušnímu programu a proti odstředivým ideám německým musíme my postaviti velký státoprávní program! (Výborně! Hlučný souhlas a potlesk. Řečník se blahopřeje.)

Politický přehled.

Císař František Josef ustanovil v připsích k rakouskému a uherskému předsedovi ministerstva kvotu Rakouska na 65·6, Uher na 34·4 %.

Wittkovo ministerstvo vykonalo své poslání schválením příkazního zákona, prozatímního říšského i rakouského rozpočtu na r. 1900 na základě § 14. stát. základních zákonů. Za jeho vlády zrušen byl též novinářský a kalendářský kolek. Nástupcem šl. Wittka v úřadě předsedy minister. jmenuje se od 9. ledna bývalý ministr vnitra v ministerstvu hr. Claryho, ministr obchodu v ministerstvu barona Gautsche a bývalý prezidiální chef předsedy ministerstva hr. Badena. Nové minister. Körbrovo přý bude úřednické, ale budou přý v něm zastoupeny členové všech hlavních národních stran. Češi přý mají býti v novém ministerstvu zastoupeni J. Ex. tajným radou dr. Reskem, který přý bude buď ministrem krajanem (od r. 1893 je to místo neobsazeno) anebo ministrem vyučování. Dle jiné zprávy má ministerstvo kultu a vyučování opět převzít hrabě *Bylandt Rheidt*, markýz *Baguchem* jmenuje se ministrem obchodu

a člen panské sněmovny, professor Lammasch ministrem spravedlnosti. Nové ministerstvo má učiniti říšskou radu dělnou skutečným česko-německého smíru. Sl. Körber požívá plně důvěry mocnáře, který při propuštění ministerstva hraběte Claryho vyhradil si jeho další službu a jemuž vyslovil své obzvláštní uznání. Šlechtic Körber vypracoval nový projekt zákona jazykového pro Čechy a Moravu a který přý pro Čechy stanoví opět českou úřední řeč v krajích českých. Jak známo, vyslovili se předáci české i německé strany pro nutnost uskutečnění národního smíru, avšak budou-li míti přet voliči odvahu přísti ujednání hájiti, za to ovšem ručiti nemůžeme, poněvadž každý nemá takovou odvahu hájiti své ujednání tak, jak to r. 1890 a 1891 činil pan dr. Fr. L. Rieger. Avšak teď hrozí absolutismus!

Z delegací. Ku konci minulého týdne povolily delegace vzdor válečné řeči Grégrové prozatímní rozpočet a dr. Kramář, Pacák, Russ a Dumba vyslovili touhu po národním smíru Na začátku schůze podali delegáti **Stránský** a soudruzi k ministruojenství tuto interpelaci: Dle souhlasných zpráv českých časopisů bylo přý dne 20. t. m. v Olomouci vojenským soudem 7 dragounů z Přerova odsouzeno přímo drakonickým způsobem do těžkého žaláře od 1 roku až do 3 let, poněvadž přý zpívali národní písně. Tato zpráva způsobila nejen všeobecný úžas, ale i veliké rozčilení v obyvatelstvu a to tím spíše, že příčiny odsouzení, jakož i celé jednání vojenského soudu bylo tajeno. Podepsaní činí tudíž dotaz: 1. Jest Jeho Excellence ochotna oznámiti delegaci příčiny zmíněného odsouzení a předložiti akta soudní? 2. Jak může Jeho Excellence ospravedlniti tuto neslýchanou přísnost, která s domnělým proviněním odsouzených není v žádném poměru? Referent del. **Dumba** podal krátkou zprávu a doporučoval předlohu ke schválení. V povšechném rokování ujal se slova nejprve dr. **Ed. Grégr**, jenž pravil: Delegáti čeští budou hlasovati proti předložce. Naše oposice proti společné vládě vysvětluje se událostmi, které nastaly v politice vnitřní. Tyto vnitřní poměry říše mají veliký vliv také na poměry zahraničné. Hrabě Kálnoky pravil svého času, že si přeje spofádaných poměrů vnitřních, aby s tím větší vahou se mohl zasazovati o velmocenské postavení říše na venek. Vlastní příčina neblahých poměrů vnitřních musí se hledati v národnostních bojích v zemích koruny české. A tyto boje byly vinou předešlé vlády ještě přiosťřeny způsobem před tím nebyvalým. Celá rakouská politika vůči českému lidu směřovala vždy jen ke zničení státního práva českého a k poněmčení lidu čili k národnímu a politickému zničení českého národa. To byla politika absolutismu, to jest i politika ústavních vlád. Ale není pro Rakousko politiky zkoubnější, než jest tato. Ministr vojensství nebude odpírati, tvrdíme-li, že by země německé bez Slovanů nikdy nebyly mohly odolati útokům z venčí jako na př. ve válce sedmileté. Čechové a Maďaři nezískali Rakousko proto, aby v něm politicky, národně a hospodářsky byli zahubeni, nýbrž aby v něm našli ochrany pro svůj rozvoj. A toto poslání má Rakousko i dnes a jen v tomto poslání spočívá oprávněnost jeho existence. My Uhrům přejeme jejich samostatnost, ale Uhři neměli by zapomínati, že i my máme stejné právo a neměli by se spolčovati se živly, kteří — kdyby se jim podařilo udolati a zničiti český národ — rovněž tak výbojně a germanizačně by postupovali proti Maďarům. Ministr zahraničních záležitostí ať odpoví na otázku, co by bylo z Rakouska, kdyby neněmčeti národové byli bývali před rokem 1866 poněmčeni. Rakousko bylo by dnes provincií Německa a Habsburkové vasaly Hohenzollernů. Co by se stalo dnes z Rakouska, kdyby se vláda našla v rukou německo-nacionálních vůdců? Velkoněmecké hnutí v Rakousku a jeho cíle jsou celému světu známy jako velezrádné. Bojuje-li národ český za své národní práva, bojuje v zájmu celé říše a dynastie. Kdo radil ke zrušení jazykových nařízení, ten dal panovníku špatnou radu. Mluví se, že vyšší byrokracie to byla a generalita, které se zasazovaly o zrušení jazykových nařízení a o pád ministerstva Thunova. Tato byrokracie jest opravdu známa jako zuřivá nepřítelkyně národa českého ode dávna. Její moc musí býti zlomena. Též Německý císař přý vyslovil nevoli nad potlačováním Němců u nás. Němci stávají se proti nám pořádku účinnějšími a proto nám není spolek s Německem sympatickým. Řečník je pro české státní právo a revisi ústavy. To praví nikoli jako Čech ale jako Rakušan. Dr. **Russ** tvrdil, že jazyková nařízení musila býti zrušena, protože přý znamenala utlačení Němců. Byl proti zatahování německého císaře do rokování. Čeští poslanci hlasovali pro vyslovení důvěry zahraničnímu ministrovi Goluchovskému a diví se, proč jsou pojednou proti němu. Budoucnost Čechů závisí od jejich pokojného spolubyti s Němci. Dojde-li ke smíru, pak na každý pád vážnost rakouského státu značně stoupne. Řeč svoji končil s přáním, aby se národní smír zdařil. Dr. **Fuake** pravil, že po řeči Grégrové k smíru sotva dojde. Grégr přý zbral o přízeň Maďarů, ráz rakouského státu přý je ale německý. Němci přý sáhli k obstrukci jen z nutné sebeobrany. Hájí armádu, trojspolek. Němci chtějí smír, ale státní právo neuznají nikdy.

Rovnoprávnost přý nesmí vésti k utlačování Němců. Dr. **Kramář** hájí federalism proti německému centralismu, který rozneprátil rakouské národy. Němci žádají pro sebe vůdcovství v Čechách i v Rakousku, ale Čechové se nechtějí dát snižiti na plemeno inferiorní. Otázka vnitřní úřední řeči není otázkou lidu, nýbrž otázkou správní. Německému lidu se tím neškodí a zavedením české úřední řeči se nám nedějí žádné ústupky. Českému národu bylo vzato, co již měl a co mu patří. Zrušením jazykových nařízení neměli Němci začít a neměli hnáti český národ do nejkrajnější oposice. Češi nechtějí, aby se vládlo proti Němcům. Chť-li tito žíti s námi v míru, ochotně jim podáme k tomu ruku. Národní smír a rovnoprávnost rakouských národů jsou podmínkou existence Rakouska. Dr. **Pacák** pravil: Vyřídí se otázka národní a pak se dohodneme v otázkách politických a hospodářských. Nesmíří-li se Češi a Němci, poznají brzy oba, že pracují pro někoho třetího a konečně budou přece nuceni říci: K čemu ty hlouposti, podejme si ruku (Smích)! Opakují ještě jednou: Jsme ochotni zasednouti ke konferenčnímu stolu a vyjednávati poctivě s Němci o mír. Mír byl by pozhledným pro český i německý národ! — Posléze podal p. dr. Pacák k ministru zahraničních záležitostí dotaz ve příčině soustavného vypovídání rakouských hospodářských a průmyslových podaných Německu. Proč p. dr. Pacák neřek! přímo českých rakouských poddaných? — Posléze byl společný rozpočet jak v rakouské, tak v uherské delegaci schválen.

Německý císař Vilém zaričel si v novém roce opět šavlemi, velebil svého děda, svou vítěznou armádu a pravil, že německé válečné loďstvo nutno zrovna tak rozmnožit, jako armádu. Knížete Hatzfelda, vrchního presidenta ve Slezsku povýšil na vévodu a německého velevyšlance, hraběte Filipa Eulenburga pro zvláštní jeho zásluhy o Německo a Prusko povýšil na knížete. Pruské listy útočí prudce na Čechy a Edvarda Grégra. Protestantská Kreuzzeitung napsala v novoroční úvaze, že se Slované nelze vůbec provésti žádného systému parlamentního, protože nemají žádné kázně a nepodřizují svých zájmů celku. Rakousko přý jest udržováno kromě dynastií jenom ještě příslušenstvím k trojspolku. Orgány hraběte Goluchovského a rakouské vlády na tento provokativní ton mlčí. Pouze katolický „Vaterland“ po zásluze klepe „nepovolané“ protektory Rakouska v Berlíně, kteří činí všechno, aby rakouským národům Německo a trojspolek zošklivili. „Fremdenblatt“, orgán hraběte Goluchovského, dělá Grégrovi kázáníčko.

Boje jihoafrické stávají se stále zajímavějšími. Všechny evropské velmoci, Amerika a Japonsko poslaly do tábora burského i anglického vojenské své zástupce, aby tam studovali nejen burskou taktiku ale též účinky moderních pušek a děl. Burské střelné zbraně donášejí dále než anglické. Buři střílí z pušek i z děl bezdýmým prachem a protože nosí hnědé šaty, není je možno od zemi rozeznat. Bouchání, tedy hukot pušek, zaniká již ve vzdálenosti 1.200 metrů a protože vystřelené koule zabíjejí ještě na vzdálenost 3.000 až 4.000 metrů, tedy vojáci obyčejným okem ani zpozorovati nemohou, kde stojí nepřítel a odkud střílí, oni slyší jen svištění kulek a vidí, jak kamarádi jejich jimi prostřeleni neb raněni padají. Úspěchy burů nad Angličany lze si vysvětliti nejen větší nosností jejich pušek a děl a větší jistotou při cílení, nýbrž také tím, že každá malá jejich četa a důstojník opatřen jest polním kukátkem, kterým nepříteli i na velkou vzdálenost vypátrají. Burští střelci vyzvědí pak vzdálenost, v jaké se od nich angličtí nepřátelé nalézají tím, že střílí do snadno znetelých bodů, na př. do balvanů, hromádek písků atd. a že polními kukátky let střely sledují a dle odrazu prachu, hlíny, kamínků atd. pak vidí, kde koule dopadla a narazila. Když je takto postavení Angličanů zjištěno a buři mají cíl svých pušek stanovený, počnou páliť do Angličanů, kteří pak padají jako snopy. Tím si vysvětlujeme velké ztráty Angličanů a pramalé burů. Střílení jiným způsobem, do neurčita, je zbytečným plýtváním střeliva. V příštích válkách budou hráti polní kukátka a dalekohledy velké úlohy. Polním kukátkem bude třeba opatřiti každého poddůstojníka, každá setnina bude pak muset míti dalekohled na podstavci (stativu), aby nepříteli i na velké vzdálenosti vypátrala. — Angličané se chlubili velice podezřelým vítězstvím, kterého měl dobýti generál Frencl s plukem pěchoty, dvěma švadronami a jednou batterií mezi Rensburgem a Colesbergem, 20 mil severněji od Rensburgu ležícím. Přepadl patrně menší oddíl burů, kteří před anglickou přesilou na východ uprchli; anglické zprávy aspoň o počtu střelených a zajatých burů ani nepspají. Angličané však neobsadili Colesberg a bury mají v zádech. Za to v Ladysmithu zmahá se dysenterie a horečka, bombardování města působí Angličanům velké ztráty na důstojnících i mužstvu; dny Ladysmithu jsou sečteny, neboť nedostatek vody a stravy obležení nevydrží. O postavení Angličanů pod poraženým generálem Methuenem, u Kimberleye a Mafekingu, anglické zprávy tvrdošíjně mlčí; nemohou patrně nic potěšitelného zvěstovat. Podél řeky Tugely opevnili se buři v délce 16 angl. mil. Postavení jejich dle zprávy generála Bullera, který očekává posily je neobyčejně

Drobná obrana.

Vzteklina. — Po mnohé týdny nevídáme si fanatického pastora Šádka a jeho Hlas z Siona. Nedávno však byly jsme tázány, proč mlčíme oproti jizlivostem jeho? — Mlčíme proto, že si nechceme Obnovu stále hyzditi polemikami s člověkem, který nic jiného neumí, než hrubě se dotýkati všeho, což z katolicismu i liberalům posvátného jest. V posledním čísle — snad aby navnadil předplatitele — napsal o článcích Obnovy, — jako k. p. „Krev“ — takový odstavec, že nezaslubuje jiného jména, než vzteklina. Čím více články „Obnovy“ docházejí obliby, tím více vteká se p. pastor rannský. „Obnova“ půjde i na dále svou cestou a bude peáti na ochranu křesťanského lidu, třeba se p. Šádkovi více líbil žid, než katolík. — Co pak se té nesnášenlivosti při pohřbívání těl jinověrců týká, tu dvojitěhodný pán ať se jde ptát, kdo z jeho kol legů nepřijal poutného mrtvého žebráka do marnice na evanjelickou hřbitov, poněvadž by to byl mohl býti katolík. — Tak „pane pastor, to si děláš“, to maj' dobrý“!

Drobné zprávy.

Velectěným čtenářům Obnovy. Zahajující VI. ročník „Obnovy“, dnes ve vých. polovici Čech týdeníku nejrozsáhlejšího, slibujeme, že bude i na dále naší snahou upřímnou, abychom „Obnovu“ články apologetickými, věcnými správami o poměrech politických, sociálních, osvětových, říšských, zemských, okresních i obecních zvelebili. „Národohospodářská příloha“ bude věnována hlavně sújmům rolnickým a živnostenským, feuilleton a drobnosti pěstování budou část zábavnou. Obnova vynasnaží se tedy rozšířením obsahu i prohloubením útky dostáti všem povinnostem, které na vážné a věcně redigovaný týdeník se kladou. Žádající velectěných pánů čtenářů sa zachování posavadní přízně, prosíme, aby nás v obraně práv a hájení potřeb a požadavků českého lidu jakož i sasiláním všeobecně zajímavých zpráv a siskávním přispívání a předplatitelův podporovali.

P. T. páni adressáti, jímž jsme poslali „Obnovu“ na ukázkou pak-li ji sami odebíráti nemíní, raději na ni upozorniti své známé. V hostincích a nádražních restauracích ať žádají naši přátelé předplatění a vyložení „Obnovy.“ Kdo nevrátí II. číslo „Obnovy“, toho budeme pokládati za našeho odběratele.

Redakce a administrace „Obnovy“.

Projevy díků a oddanosti nejdůst. p. biskupovi královéhradeckému. Při schůzi politické obce Roubovice v Podlažicích dne 3. tohoto měsíce, usneslo se obecní zastupitelstvo vzdáti nejpočetnější dík Jeho Milosti biskupské sa otcovské zastání se českého národa, jež bylo v Národní Politice č. 359 a dříve katolickými listy uveřejněno. Kde máme více takových hodnotářů, jenž s národem českým cítí! Za výbor: Sládek, náměstek. Ze Zbečnicka. Dne 1. ledna konána v obci naší na vysvátí obecního zastupitelstva důvěrná schůze občanů, v níž tato protestovali proti srušení jazykových nařízení. Zastupitelstvo obecní zastavilo vykonávání všech funkcí v přenesené působnosti. Ve schůzi čten též projev Jeho Milosti, nejd. biskupa Edvarda Jana Brynčha, který přinesla „Obnova“ v č. 43, sa ní pak „Kat. Listy“, „Nár. Politika“, „Hlas Národa“ a j. Projev nespravedlivé jednání vůči českému národu po zásluze odsuzující potkul se s všeobecným souhlasem a J. B. Milosti sa rásný a otcovsky projev tento provolávána sa hluchého potlesku sláva!

Niměřená schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konala se ve středu 3. ledna o 5. hodině odpolední. Starosta, pan dr. Fr. Ulrich, zahájiv schůzi, pravil, že příčiny, které většinu českých obcí a zejména skoro všechna česká města krajská přiměly k tomu, že zastavily přenesenou působnost, jsou známy a není třeba o nich se šfíti. „Městská rada usnesla se jednohlasně na tomto návrhu: Slavné městské zastupitelstvo radí usnesením zastaviti vykonávání přenesené působnosti, pokud povinnost tato obci zákony zvláště přikázána není a uložiti postupné provádění usnesení tohoto městské radě“. Návrh tento byl přijat ode všech ve schůzi přítomných členů obecního zastupitelstva jednohlasně.

Jeho Milost' ndp. biskup Edvard Jan Nep. onemocněl na nový rok měrou, že musel odhlíci přítomnost při velkých službách Božích a svou mši sv. v tichosti teprv o půl 11 hod. ve své kapli sloužiti. — Dnes se má již lépe, ale z cesty do Olomouce ku posvěcení nového p. arcibiskupa dne 6. ledna v metropolitním chrámu sv. Václava muselo sejíti. — Kníže arcibiskup Pražský, baron Lev Skrbenský s Hřístě přibude 13. ledna státní rak. uher. drahou do Prahy v tichosti a ubytuje se v domě kapitulního děkana vdp. dra. Hrádka. Intronisaci vykoná 14. ledna buď papežský nuncius Taliani anebo ndp. kníže arcibiskup olomoucký Theodor. Teprve po intronisaci odeběhe se nejd. pražský kníže arcibiskup ve slavnostním průvodu do svého arcibiskupského paláce.

Agenda při městské obci královéhradecké. Podací protokol purkmistrovského úřadu obsahoval v r. 1899 běžných čísel 13.640 (loni 12.117),

s nichž přenesené působnosti týkalo se 5.046 čísel. Protokol c. k. okresní školní rady čítal 1039 čísel. Schůzi městské rady konalo se 50 a vyřizeno celkem 2280 článků. Městské zastupitelstvo mělo 13 zasedání. Pevnostní odbor s městskou radou měl schůzi 16 a vyřídil 215 záležitostí. Mimo to konány byly četné komise pro zavedení pitné vody z Plotiště do města, komise na stavbu jatek a pedagogia, dále schůze odboru právníckého, technického, živnostenského, vodárnského, lesního, muzejního, prašiminárního a revisního, zdravotního, chudinského, zastavárenského a hřbitovního.

Na místo měst. důchodního v Hradci Králové došlo dosud 32 žádostí.

Nadání Josefa Bartušky. Při nadání Josefa Bartušky pro mediky, kteří s vysnamenaním studují a příslušní jsou do Hradce Králové, obsadí se místo 1., 2. a 4. od 1. října 1899, každé s požitkem v obnose ročních per 300 zl. r. č. a s nárokem na náhradu útrat promočních. Lhůta k podání žádostí c. k. místodržitelství stanovena jest do 31. ledna 1900.

Dary na „Adalbertinum.“ Vdp. kapit. děkan a pap. prelát Dr. Al. Frýlek 100 zl., vdp. kanovník Barták 100 zl., vdp. děkan Šinkora 30 zl., vdp. Tondl 10 zl., vdp. farář Soukup 20 zl., vdp. farář Beránek 4 zl., dp. kaplan Hrdina 3 zl., Zaplat Pán Bůh!

Dobročinný komitét dam opatřil ku slavnosti „Vánočního stromku“ ve sdejším ústavě pro hluchoněmé (dne 23. prosince m. r. odbyvané) pro chlapce: 3 štruskových obleků, 6 zimníků, 12 zimních čepic a 24 nákrčníků; pro dívky: 12 zimních obleků, 30 loket barchetu na noční jupky, 12 kartonových šátků a látky na záplaty. — Mimo to poslaly následující dámy ještě tyto dary: p. Rudolfa Červená: 6 knížek z Dědictví sv. Ludmily; p. Marie Dudková: jablka, ořechy a filky; sl. Adéla Eiglová: 6 párů ponožek; p. Božena Franková: 10 loket barchetu; p. Julie Ganzová: 3 mohairové šátky, 3 páry punčoch, 4 páry nátepníků; p. Aloisie Janečková: 12 m. látky na šaty; p. Karolina Mahrlová: ořechy, cukroví, obrázky, 3 tucty kapesníků a 12 párů punčoch; p. Anna Nováková: 1 tucet kapesníků; p. Albína Repišová: cukroví a 6 pošt. listů úsporných; p. Marie Sluková: 3 páry punčoch a 12 kapesníků; p. Aloisie Šantráčková: 1 a půl tuctu kapesníků; p. Pavlína Tolmannová: 6 ozdobných zástěr a 12 obrázkových knížek; pp. Duchánek, Fiala a Šejnoba darovali cukroví; p. Jelinek: svičky na vánoční stromek; p. továrník Albrecht Mählburg ve Smiřicích poslal bednu vína a p. Vojtěch Ráž: ořechy, kaštany, filky, pomeranče a čokoládu. — Nejmenovaný zaslal 15 zl.; vdp. Václav Vaněk, bisk. vikář v Záboří a Kutné Hory 5 zl.; p. Anna Škabradová 5 zl.; p. Jan Javůrek 5 zl.; p. Steinfeldová, choť c. k. místodržitelského rady 3 zl.; vdp. Josef Procházka, děkan v Dobřenicích 2 zl., jablka a ořechy; p. J. Muška, hostinský 2 zl. a p. MUDr. Josef Holeček 1 zl. — Správa ústavu vzdává jménem chudých chovanců všem dobrodincům nejvřelejší díky a zvláště volá upřímné: Zaplat Bůh! velectěným dámám dobročinného komitétu, jež každoročně tak vek veliké oběti přiuášejí ve prospěch ubohých hluchoněmých.

Studijní jubilejní nadace. Zvěcnělý vdp. Ignát Bílek, pap. komoří a b. vikář v Kunvaldě, založil u b. chlap. semináře „Borromea“ dvě studijní nadace na paměť 50letého vládního jubilea J. V. císaře a krále Františka Josefa I. složiv k tomu účelu krátce před svou smrtí jistinu 8000 zl. Právo požitku nadace mají v přední řadě příbuzní z rodu zakladatelova, po té rodáci z Kunvaldu aneb z Bartošovic, v nedostatku těchto posléze i jiní chovanci b. Borromea. Prezentací právo po smrti zakladatelově přislouží na návrh faráře Kunvaldského ndp. biskupa královéhradeckému.

Osobní. Jeho c. a k. Apoštolské Veličenstvo rádiło Nejvyšším rozhodnutím se dne 14. listopadu m. r. dle výnosu c. k. místodržitelství v Praze se dne 2. prosince 1899 č. 308.874 a výnosem c. k. polic. ředitelství v Praze se dne 13. prosince 1899 č. 21.556 nejmilostivěji svoliti, aby dp. Jan Holejšovský, kněz diecése královéhradecké, t. č. vikarista, kaplan a katecheta při v. král. kolleg kapitole na Král. Vyšehradě v Praze, jakož i jeho bratr p. Karel Holejšovský, český gymn. professor v Marienpoli v Rusku, v stav šlechtický, kterýmž jich slavný předek Jan Holejšovský ze Slavětína od císaře a krále Ferdinanda I. r. 1559 vysnamenan byl, opět povýšeni byli a s praedikátem ze „Slavětína“ se psali.

Z jednoty katolických tovaryšů. V sobotu a v neděli dne 6. a 7. ledna pořádá jednota vánoční hra „Jesličky“ vždy o 5. hodině odpoledne ve dvoraně „Adalbertina“. Ples stanoven na 11. února. Vátná schůze bude se odbyvati dne 14. ledna. Jednotě darovali osvědčení přispívoci vdp. prelát Dr. Al. Frýdek 10 zl. a vdp. professor Tondl 15 zl. „Zaplat Pán Bůh!“

Nežvar při dovozu ledu. Pamataji se, že, když jsem šel jednou po ulicích vratislavských a pohodil na ulici kousek ukrádeného papírku, že mne zdvořile zastavil pruský policajt a pravil: Pane, jste něce ztratil. Raďte si to laskavě sdělnout. Pochopil jsem jasný pokyn. Jednalo se o suezštění veřejné ulice. U nás v Hradci vylévají mnozí nádobí s neparfumovaným obsahem na ulici a sanefadit náměstí všelijakými odpadky, nepatří k necnostem. Páni ledaři házejí led zrovna pod nohy lidem a jest jim zcela lhostejno, zda-li to někomu nohy pohmoždí anebo přivede-li jej k pádu. Ještě bůře je na silnicích. Spadne-li kus ledu panu povozníkovi, nezdvihne ho, ucehá jej klidně ležet a je mu docela lhostejno, pak-li nejlíbejší passant neb kůň přes kus ledu klopýtně a zlomí si při tom nohu nebo ruku.

Lidová knihovna. V roce 1899 bylo s městské lidové knihovny od 2273 členů vypůjčeno

6195 svazků. Od založení knihovny 4. října 1896 vypůjčilo si 8311 členů 22.418 svazků. Nejvíce čtou se spisy Němcové, Světlé, Rubče, Háika, Trébisckého, Jiráska, Čecha, Věraea, Nerudy a Hermána. Knihovna lidová čítá přes 1200 svazků a obsahuje všechny spisy nejpfednějších našich spisovatelů.

Z kanceláře Kleperova městského divadla. V neděli se dáva Kolárova historická tragédie „Žitkova smrt“. V pondělí dne 8. ledna sa přičinou skoušek ku přístihu představení zůstane divadlo uzavřeno. V úterý dne 9. jest čestný večer paní E. Sukové, k němuž si obrala Skribeovu „Adrienu Lowmora“, v níž hraje paní benefitka parádní titulní dílo. Ve středu hrají se Blumovy „Nervosní ženy“, dosud v městském divadle neprovozaná novinka. Ve čtvrtek sa přičinou příprav k „Vrchlického Exulantům“ nestává žádného představení. V pátek dne 12. jest benefiční den p. ředitele Suka, kterýž si zvolil „Exulanty“ za svůj přjem. V sobotu dne 13. jest poprvé v měst. divadle Hladikův „Nový život“. V neděli 14. dáva se Kolárova „Magdalena“ v novém nastudování. Na pondělek dne 15. ledna chystá ředitelství „Paní Lenerdierova“ kteráž právě v těchto dnech obdává na prknech „Národního divadla“ své úspěšné debut.

Změna v advokacii. Paa JUDr. Karel Doubrava převzal advokátní kancelář po JUDr. Kuklovi v Žamberku. — Pan JUDr. Kukla, otevřel advokátní kancelář v Hradci Králové.

Taje, topíme se v blátě. Letos napadlo neobyčejné množství sněhu. Nahlížíme, že finance tak přetřeseného města jako jest Hradec Králové, nedovolují, aby massy sněhu rázem se odstranily. Teď však taje, rozpouštějící se sněh mizí ve stokách, ale bezsedné bláto na ulicích zůstává. Myslíme, že by v Hradci měla nastati radikální náprava. Nájemné je v Hradci sice tak vysoké jako v Praze, činžovní groš obnáší více než přírážky, ale ve prospěch a pro pohodlí obecnstva se skoro nic nečiní. Jako jinde je to zvykem a předpisem, má se též v Hradci pádním majitelům domů pod pokutou přisné naříditi, aby zamrzlé chodníky řadně pískem posypali, tak aby lidé při klusku pádem nepřili k úrazu, dále čerstvě napadený sněh má se do určitých hodin z chodníků odstranit a konečně při tání mají se rozpouštějící se škraloupky ledu a sněhu závčas odstranit. Tím by se usnadnila passáž a umožnila by se větší čistota v městě. Odvážení sněhu a uetádní by se tím usnadnilo a čistění chodníků nezvyšovalo by náklady obce a tudíž poplatníků.

Obce jsou povinny sbíráti berní přírážky. Finanční senát nejv. správního soudu rozhodl dne 2. ledna, že obce musí sbíráti berní přírážky, poněvadž podle reformy berní sa základ výměru daně z důchodů a daně živnostenské pokládají se příhlášky, které každý poplatník vyplní. Tyto se sbírají obecními sluby a dodávají berním úřadům v přenesené působnosti.

Benefiční představení pana ředitele Suka konati se bude v pátek dne 12. ledna. Dávati se budou „Exulanti“ a pan ředitel Suk vystoupí v hlavní uloze. Pan ředitel Suk jest duší své divadelní společnosti, kterou povazeel na takovou umellovou výši, že patří k nejpfednějším divadelním společnostem v Čechách a na Moravě. Pan ředitel Suk jest výtečný společník a osvědčený herec; má vřady jen přátele, nepřátele nemá žádných. Benefiční jeho představení bude slavnostním a v divadle bude sajistě nabito samými přáteli a přítelkyněmi.

Bezohlednost severozápadní dráhy při zavírání přejezdů přes koleje. Silnice vedoucí z Hradce Králové přes Pražské Předměstí ke Kuklenám, která spojuje Hradec s Pardubicemi, Dobřenicemi, Urbanicemi, Libčany, Stěžery a Nechanicemi, tedy s Prahou i Nov. Bydžovem, činí se pevalný čas ve dne i v noci neajizdnou. Když se postavil viadukt na silnici hradecko-vištarské, myslilo se všeobecně, že v tuto stranu se bude diti pošinování železničních vozů a seřaďování jich v jednotlivé vlaky. Projekt tento prý se však ukázal pochybeným; pošinování vozů a jich seřaďování dje se směrem právě opačným, vozy a vlaky sataasí často na 20 i více minut silnici hradecko-kuklenskou. Je to starý nešvar, který způsobuje zvláště potíže v tříni dny, při dopravě řepy do cukrovaru a odvážení šká, při hnaší dobytka a při povozních jízách vůbec. Koní a volí sa sychravých a mrasivých dnů, když musí přežít 15 až 20 minut v nepohodě stát, se zachladí, uloví si nečetné nemoce a často i zárodky smrti. Stejně trpí zdrkiváním jízdy a přechodu zdraví lidské! Věříme, že židovští akcionáři vydělávají velká procenta, dividendy a superdividendy, kdo však nahradí rolníkům a povozníkům promákaný čas, ztráty na zdraví i majetku? K váli rozbité skleněné talenky alarmovány byly často celé čety četníků, trpí-li však rolníci, povozníci, obchodníci a průmyslníci zdrkiváním dopravy a velikou strátu na majetku. následkem onemocnění, léčení a ubytování lidí i zvířat, tu stát na ochranu obrovské většiny křesťanského obyvatelstva nečiní ničeho. Kdy se konečně přičiní c. k. okresní hejtmanství a místodržitelství o odstranění těchto křiklavých nešvarů? Naše živnostenské inspektořaty trestají okamžitě každého femeslníka, obchodníka a továrníka, není-li o dělníků ubytování, zdravotní čas a pracovní dobu přisné postaráno. Když však dělník z cukrovaru i strojírny atd. spěchá z dílny a z továrny k obědu, když ženy a matky jejich dítek a odrostlejší děti samotné nesou svým otcům a bratrům do dílny a továrny oběd a musí pak v blátě, dešti a sychravě nepohodě 10, 15 a 20 minut čekat, když se zachladí, onemocní, způsobí si ztráty na zdraví i majetku, když ztratí čtvrt až půl hodiny času k odpočinku po úmorné práci, tu si toho slavné inspekční orgány a státní zdravotní orgány ani nevšimnou. Což má dráha ži-

člověka akcionářů větš a lepší nárok na ochranu svých práv než-li křesťanský dělník, živnostník, rolník a továrník? My soudíme, že všichni státní občané mají stejné právo. —

Bohatý lev. V Kněždubě a Strádnici, kde bydlí vynikající slovácký malíř Úprka, míval před lety hrabě Magnis pronajatom honitbu za 80 zl. Protože Slovákům velký stav svěřil dělal nesmírné škody, pronajal honitbu rolnický poslanec Pavlica. Letos měl mimo nadání tak velkolepý hon, jaký si ani kníže Schwarzenberg a císař Vilém nemohli dopřát. Z Magnisových lesů přihnalo se před sv. Sylvestrem 80 divokých prasat do obecního nevíru. Když to sporoval poslanec Pavlica, sesval hned všechny sousedy, kteří měli pušky a klacky, skrátká a dobře honu na černou svěř účastnila se celá vesnice. Střelci i honci obetoupili celé dlejší stádo. Plí, pař, puř bouchalo to se všech stran. Bylo klání, bylo porubání, kňourání i kvikání. Marně se vztekali generáli, hlavní kusové, marně se snažily bachně chrániti svá mladata, fritlata. Postříleno a pobito všecko do jednoho kusu. V Kněždubě bylo o Sylvestru plesno a veselo, bylo hodování i plesání. Poslanec Pavlica ponechal totiž všechna postřílená a zabítá prasata sousedům, jimž kančí se šípovou omáčkou a křenem, zaplžené slováckým ohnivým vínečkem, slivovicí a jalovcovou, výtečně chutnalo. Co slavná obec kněždubská o Sylvestru a Novém roce nesměla, to visí v komíně a vřichu labužníků v království Českém, v markrabství Moravském, vévodství Slezském, na sousední Slovači i ve Vídni mohou si na tyto pochoutky dělati dle besla — svůj k věmu — aspoň laskominy. „Šak sú vělika Slováci v Kněždubě páni a smejú sa, že pan hrabě Magnis, který toliko šetřily a musí sušit hubu“. — Naš pan spravodaj má slibenú od susedů buzerú šunka a klobású, co sedmkrát jeho přátelé tělo jeho opášú.

Zvěsti z východních Čech.

Velectónému zákaznictvu knihtiskáren v Čechách! Majitelé knihtiskáren v Čechách přijali ve schůzi, dne 26. t. m. v sále Plodínové buray v Praze konané, cenník mezi pomocnictvem a principalitou celého Rakonska ve dnech 8.—11. prosince na společných konferencích ve Vídni oboustranně ujednaný, jímž živnost knihtiskářská po dobu 6 roků říditi se má. Přijetí tohoto cenníku, jímž aspoň částečně tušbám našeho pomocnictva vyhověno bylo, a svržení cen papíru rakouskými továrnami na papír nutí i majitele knihtiskáren v Čechách ku všeobecnému svržení cen za tiskopisy počínaje 1. lednem 1900 o 10 procent. Uvádějce toto usnesení majitelé knihtiskáren v Čechách, — jež vyvoláno bylo uvedenými okolnostmi — našemu velect. zákaznictvu ve všeobecnou známost trváme s úctou dokonalejší za Jednotu majitelé knihtiskáren v Čechách: Ed. Beaufort v Praze, starosta, Fr. Knapp v Karlíně, zapisevateľ, Fr. Vonka na Smíchově, předseda české sekce, Jaroslav Peřina v Král. Hradci, místopředseda české sekce, A. Renn v Praze, místopředseda, Richard Brandeis v Praze, zapisevateľ, Karel Butter v Chomutově, předseda německé sekce, Hugo Gierach v Liberci, místopředseda německé sekce.

Novou insertní kancelář v Praze otevřel František Hovorka, majitel „Prvního českého časopisu novinářského“ v Praze, kdež objednatel lze veškeré inserty pro náš list.

V Náchodě smizela 20. prosince služka Marie Čermáková z Opočna, která sloužila u náhodského papírníka Emanuela Kohna. U Kohnů našli posel Čermáková s čistým sice prádlem, ale seď byla krví potřísněna. Četnictvo po záhadně smizelé dívce marně v nejbližším okolí Náchoda a v okolí Metuje pátrá. Na Českobudějovicku rovněž po celý rok marně pátrají po krásné smizelé křesťanské dívce rolnické z Kaliště Petronile Filipové.

Od Sázavy z Dolno-Královicka. Ze všech krajů sousedních dočítáme se zpráv v „Obnově“, jenom z našeho nikdy ničeho se neobjeví. Proto chceme aspoň krátce o poměrech zdejšího okresu něco sdělit. Látky je dost a dost ale velmi málo radostné. Slyšte! Beka Sázava dělí okres náš na dvě části. Třetina okresu obce za řekou jako: Zruč, Pertoltice, Slavov, Ostrov, Vlastějovice, Lipina, Chaběnice atd. až po Hranice a Hodkov, kde sousedí okres náš s okresem Kutnohorským jsou v okresu jako popelka odstrkovány. Všecky tyto obce nemají dosud ani jediné okresní silnice jsouce tak úplně od světa odtrženy, ačkoli jest v nich populace větší než v části druhé. Okres stává silnice v části jižní a části severní nevěnuje ani krejcaru. Peníze pak přebytkové z okresních přírůstek po leta pilně strká do sporitelny, aby z nich nyní se podporovala stavba dráhy z Vlastějovic do Královic. Na to však nehledí, že tato dráha obcem z Sázavy položeným nepomůže praničeho, protože jedná se o 4—5 hodin cesty vzdáleny jsou a jednak k ní ani přístupu nemají, leda po cestách tak krkolomných, jakých by v celých Čechách marně hledal. Z mnohých vesnic na pť. velkou část roku ani prýd dostati se nemohou, leda pěšky a to ještě, aby napřed dali se pojistiti proti úrazu a smrti. Nedivno tedy, že s toužebností obce tyto čekaly na brzké rozluštění otázky okresního soudu a okresu Zbraslavického, které však pro sobectví a závisť bohatého okresu Kutnohorského čím dále tím více jest oddalováno. Jsme zde zcela opuštěni, nikdo se o nás nestará a nikdo o nás věděti nechce, jenom když přiblíží se čas voleb, pak jsme dobří, pak jsou plná ústa slibů, které ale po odevzdání našich volebních listů provždy planými sliby stávají. Pozorujeme, že nic jiného nás nezachrání než — svépomoc. Avšak mužů inteligentních a obětavých marně v našich zapadlých obcích se dohledávati. Co by zmohla společná práce, patrná na farnosti Pertoltické, kde p. farář Bařánek a statkář p. Prásek s některými p. učiteli

za krátký čas takřka vydupali se země mocné sdrážen hospodářské, jež obstarává společný nákup umělých hnojiv, strojů, osvědčených semen, pokud možno společný prodej jediných výrobků našich šita a ovsa a tak osvobozuje národ bývalých „dobrodinecků náčích“ — nektěných vlastenců a udi nás výnosnému a modernímu způsobu hospodaření. K tomu nemálo přispívá i kvetoucí záložna Reiffeisenova ve Vlastějovicích, pomocí které časem nejbližším uskuteční se v krajích hospodářských tak horlivě přetřásaná otázka obilních skladišť. Jakmile totiž vystavěna bude dráha ze Světlé do Kácova — Posázavská — ihned stavěti budou skladiště tato ve Vlastějovicích, na místě již vyhlášeném. Takových mužů potřebovali bychom v každé obci, pak přestalo by vysávání seláckého lidu našeho obilními spekulanty židovskými, na jejichž milost a nemilost rolník náš je vydán. Pak přestala by též ta duševní zmlátělost lidu, která nezadá si ničeho dobám před r. 1848, kdy panáky úředník byl ještě všim. A o té hnuzané porobě opět něco přišť.

Z Dohalic. Výroční valná schůze hospodářské jednoty pro Dohalice a okolí uspořádána bude dne 6. ledna 1900 o 2. hodině odpolední v hostinci „u Růžičků“ v Dohalicích. Pořad jednání: 1. Přijímání členů a vybraní příspěvků. 2. Čtení protokolu minulé valné schůze. 3. Zpráva jednatele za rok 1899. 4. Zpráva pokladníka za rok 1899. 5. Volba předsedy, místopředsedy, jednatele, pokladníka a 12 členů výboru. 6. Rozhovor a) o čeledním řádu, b) o zákonu o polním pachu, c) o zákonu o odpisu daně pozemkové. 7. Volné návrhy.

Z Kutnohorska. (Kapitola k českému rybníkářství.) Jak historie dosvědčuje vynikalo naše okolí již za středověku bohatstvím rybníků a zvláště ryby z blízkých rybníků Malešovských vážený byly pro výbornou chuť velice, hledány jsouce až na trzích Pražských. Tohoto bohatého zdroje příjmů počínají si opět nyní všimati obce naše zajisté ku svému prospěchu. V posledním roce po příkladě Suchdolských, kde učiněn pokus s výsledkem překvapujícím napustily a zařídily sobě rybníky obce: Dobřeň dva na ponuknutí váženého rolníka a starosty p. J. Špinky, Miskovice, Suchdol, Tuchotice, Červ. Pečky, Radboř, Lhota, Březova, Křesetice, Bykán, Močovice a jiné. Vůde pěstována jest a nasazována výtečná náseada Třeboňská. Ruku v ruce s obcemi kráčí ku zvelebení rybníkářství i družstva jako na pť. Malešovské v čele s p. důchodním Skalou, Rostěšské, jehož dně jest p. učitel Červený a Vysocké s p. Č. Paušem, starostou Miskovickým. Ačkoli jest velmi výnosným toto pěstování dosud zanedbávaného odbora hospodářského, třeba je při něm veliké opatrnosti a bedlivosti, neboť snadno výtěžek celoroční ba víceleté námahy může jedním dnem býti zničen. Zaznamenáváme výstražné příklady v Březové a Močovicích, kde za mnoho set zlatých ryb zabýnulo neopatrností. Vylovené ryby byly na pť. v Močovicích vloženy do haltyřů zhotovených ze dříví suchého, které nabobtnavši zabránilo přístupu vzduchu a tak ryby se udusily. Zpráva o tom překvapila rybářské kruhy naše, protože totiž již před dvěma lety stihlo zkušeně jinak rybáře Tuchotické. Jest dobře, když nehoda taková dostane se do veřejnosti, protože tím předejde se škodě na jiných stranách. Doufáme, že tímto vzrůstem rybníků zabráně se v příštích letech tak citelnému nedostatku ryb, jaký zvláště letos jevil se na trhu vánočním v Kutné Hoře. Odporujeme rolnictvu všech krajů, aby chopilo se tohoto bohatého pramene příjmů, který zvláště v trpkých dobách nynějších bude vítán. Podotýkáme, že články „Obnovy“ o rybníkářství k tomuto vzpružení velmi přispěly a že přáno by si jich bylo více!

Ze Zbraslavicka. Nový rok, o kterém jsme se domnívali, že nám přinese uskutečnění nejvřelejšího přání celého okolí: zřízení okresního soudu ve zdejšího městě, počíná velmi smutně. Naděje naše zdají se býti oddáleny na dlouhá opět leta ba snad navždy. Nepřízeň lidská, sobeckost jest to, která se staví proti požadavku tak čistě lidovému. A máme tu veřejně přibíti ji na prany! Žádný důvod věčný, žádný základ, o něž by se opřiti mohli protivníci naši, jenom nepřijetnost, že my mohli bychom se povznést, vrátiti a si polepšiti. Marně namáhal se tuto tvrdohlavost přemoci náš vážený starosta p. Fučík. Jako od skály odrážela se všecko jeho slova, všechny důvody, jímž protivníci nemohli upřiti asly a vřoucnosti. Zapamatujme si to však! Tento egoismus Kutnohorských nemá příkladu. Snad k vůli němu zdržuje i stavbu dráhy, protože by našemu městu mohla přinést také užitek. Bolesná kapitola! — Radostnější zprávu zaznamenati dlužno, že naše obce počínají se probouzeti ku svépomoci. O čestné zaznamenána byla minule správa a o obcích západní strany farnosti čestinské, v nichž prosperuje záložna Reiffeisenova. Podobný ústav hodlají založiti si obce strany východní, které dosud sobě samým stávaný byly, jsouce zanedbávány v přízni kruhů význačnějších. P. starosta Ant. Král a četnými občany a hospodáři okolních obcí chystá se založiti totiž záložnu takovou v novém roce a myšlenka jeho nalezá všude vřelého ohlasu. — V tutéž zimě nynější viděti jest, jak bohatou komorou svěř jest naše okolí, která ovšem jest v letě pravou ranou zdejšího rolnictva. Až svěř bylo na podzim odstřeleno množství, přece zbylo jí ještě více než třeba. Bude to zase, nezhyne-li za vysokého aněhu, soudě a nepřijetností pro rolnictvo, až závislo jsouc na libovůli odhadců, bude se demáhati odškodnění, kterého se mu dostává v míře velmi skrovné, až velkostatek nenalezá bankrotů nebo šidu, nýbrž šlechtici!

Z Kuvald. Oznámili jste již, že 28. prosince skončil v Pánu Monsignore Ignác Bílek, tajný komoří sv. Otce Lva XIII., bisk. konsist. rada, notář a bývalý vikář v Bartošovicích, majitel zlatého záslužného kříže s korunou, čestný občan kunvaldský, bartošovický a vorlíkovský. Zvěčněním vlastencem rázu Fr. Sušila. Doživ se 74 let, věnoval celý život svůj církvi a vlasti. Jako opravdový lidumil, založil dům pro chudé; že byl osvědčeným přítelem školství národního, dokázal za více než 50leté veřejné své činnosti jako kaplan, farář a vikář. Pro vzdělání a mravní povznesení našeho lidu činil nesmírně mnoho a

jsa střídavě živ, mohl úsporami svými velmi dobrého vykonati. Ještě v poslední době pamatoval na studentstvo a věnoval 8 000 zl. na zřízení dvou nadací pro Borromeisty, kteří studují na gymnasiu v Hradci Králové. Že byl všeobecně ctěn a milován, o tom podalo na pohřbu nejlepší důkaz četné účastnění lidu, úředníků, učitelů a kněží, za jichž asistence konal pohřební posvátné obřady a kondukt vedl vysoce důstojný kanovník Barták z Hradce Králové. Zvěčněnímu knězi vlastenci budí pamět vděčná, ať blaze odpočívá v pokoji!

Obilní skladiště v Kostelci n. Orli. zamýšlí stříditi tamní hospodářský spolek. Ve výroční valné schůzi „na Rabštejně“ v Kostelci vedle obvyklých zpráv bude též čtení a schválení stanov družstva pro zřízení obilního skladiště. Členové podlé páni rolníků obnášejí jen 10 korun. V zemském výboru pracuje se pilně na změně zákona o hospodářských záložnách okresních a koná se šetření, jak by se zřízení okresních obilních skladišť okres. hosp. záložnami co nejvíce umožnilo. Rolnický ples uspořádá letos hosp. spolek 25. ledna na Rabštejně. Ples bude dostaveničkem veškerého rolnictva v okrese.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. prosince 1899. 1 hl. pšenice zl. 6.20—6.50, žito zl. 4.90—5.10, ječmena zl. 4.45—4.70, oves zl. 2.50—2.70, proso zl. 4.80—5.00, vikev zl. 4.50—5.55, hrachu zl. 8.20—9.00, jáhly zl. 9.00—0.00, krup 8.00—21.00, bramborů zl. 1.20—1.30, jetelového semínka červeného zl. 35.00—56.00, jetelového semínka (inkarnát) zl. 00.00—00.00, máku zl. 15.50 olejky zl. 0.00—0.00, lněného semene zl. 8.00—9.50, 100 kg. žitných otrub zl. 5.25, pšenič. otrub zl. 5.00, 1 kg. másla zl. 0.90—1.00, 1 kg. sádla vepřového zl. 72—0.80, tvarohu zl. 0.12—0.14, vejce 3 kr.

Výkaz za listopad a prosinec 1899.

Členové zakládající splatili dle čísel po 10 zl.: 4., 5., 42 (5—) 49., 70 (5—), 75 (25—) 77 = 75 zl.

Členové skut. po 5 zl.: 3 (10—), 9., 24 (10—), 25 (1.25), 32., 49., 105., 107., 112., 137., 140 (10—), 162., 186., 195., 196., 197., 198., 215., 224., 238., 247., 253., 255 (10—), 264 (10—), 270., 275., 292., 314., 327 (10—), 329., 342., 362 (3—), = 194 zl. 25 kr.

Členové přispív. po 2 zl. 50 kr.: 11., 12 (62 1/2 kr.), 29, 31., (62 1/2 kr.), 40 (62 1/2 kr.), 44 (62 1/2 kr.), 62 (62 1/2 kr.), 73., 86., 61., 91., 105., 116 (1—), 123., 136., 166 (1.25), 184., 185., 186., 187 (1—), 189., 190., 192., 194., 213., 225., 238 (62 1/2 kr.), 244., 246., 286., 306., 309., 325., 330 (5—), 341 (1—), 346., 356 (50 kr.), 362., 377 (1—), 389 (50 kr.), 390., 391., 396 (50 kr.), 401 (1—), = 85 zl. 25 kr.

Dary. Pl. t. pánové.

Po 100 zl.: Jan Barták, kanovník. = 100 zl.

Po 50 zl.: Anonymus z Oustí n. Orli. Anonymus z Broumova, K. Krátký, děl. v L. Týnici = 150 zl.

Po 25 zl.: Fr. Hanzl, kněz nejmen. = 50 zl.

Po 20 zl.: Vik. Hostinné, J. Kašpar v Dřítči, A. Širůček, Ant. Vančura. = 80 zl.

Po 15 zl.: Al. Broul, = 15 zl.

Po 10 zl.: J. Pacholík, Št. Dvořák, V. Marek, Mik. Šimon, V. Vintera, Fr. Rašín, K. Jedlička, Fr. Hroneš, Jos. Dejl, Jos. Beran, A. Štěpánek, Ad. Pažout, Al. Nývlt, Vinc. Novotný, A. Schreiber, V. Šinkora, A. Mrkvička, Jos. Plocek, A. Holub, J. Kobr, Al. Konvalinka, J. Pfeffer, V. Pilnáček. = 230 zl.

Po 6 zl.: J. Řehák, J. Tichý, Podhrázký. = 18 zl.

Po 5 zl.: Al. Štemberg, Fr. Lang, A. Bartoš, V. Oliva, J. Selichar, J. Kostkan, Fr. Mimra,

J. Habal, Al. Vašátko, Fr. Vohnout, Ant. Pičman, Fr. Burghardt, Č. Jázl, V. Kudrna, Em. Čihák, J. Ot., J. Letošník, Jos. Štastný, Ant. Brdšček, V. Vykonkal, Jos. Barvíř, Jos. Najvrt, Jos. Ludvík, prof. Horaček, Ferd. Kutscher, V. Hlavsa, Jos. Poláček, Jos. Pátek, Vojt. Jelínek, J. Vaníček, (Oubislavice) Boh. Neuman, Jos. Forman, Fr. Koten, V. Nepokoj, Fr. Štěpánek, V. Hvězda, Fr. Kratochvíl. = 185 zl.

Po 4 zl. 50 kr.: Anton Šklíba, = 4 zl. 50 kr.

Po 3 zl.: J. Kuhn, Vinc. Němecek, Jos. Kousal, Fr. Kobliške, M. Kubek, V. Havla, J. Herman, Jos. Břiza, A. Herout, Jos. Uhlíř, V. Laštovička, Ant. Miffek. = 36 zl.

Po 2 zl. 50 kr.: Jos. Holzman, Boh. Tomíček, Jos. Červenka, J. Dvořáček, Boh. Oliva, Fr. Rauch, Fr. Stejskal. = 17 zl. 50 kr.

Po 2 zl.: Vil. Kejžlar, J. Stříbrný, Jos. Kašpar, Fr. Kuhn, Jos. Churáček, Fr. Barvíř, Fr. Pošpišil, Al. Leder, Fr. Kameník, Fr. Frydrych, Al. Čulka, V. Oliva, Vojt. Lebdoska. = 26 zl.

Po 1 zl. 50 kr.: Jos. Brakner. — 1 zl. 50 kr. Po 1 zl.: Fr. Světlý, Jos. Jelán, Fr. Morávek, V. Šklíba, A. Víto, J. Zukviagl, Fr. Chvojk, Kl. Němecek. = 10 zl.

Po 1 zl.: Jos. Sedláček, J. Nosek, V. Ehl, K. Adam, C. Nickel, Votočka, Vinc. Šetina, J. Šníček, Fr. Kulhánek, Ant. Ducháček, Jos. Klepl, Fr. Okrouhlický, Jos. Valenta, J. Šolc, Fr. Wolf, J. Vzníček, (Dvůr Kr.) V. Vaško, Ad. Hubálek, J. Zbořil, V. Kosa. = 20 zl.

Po 50 kr.: J. Šmika, P. Šimek, Ot. Radouš, V. Hanuš. = 2 zl.

úhrn 1290 zl. 25 kr.

Sukna, modní látky a české lodeny

v obrovském výběru

doporučuje a vzorky na požádání ihned zašle

Přes 100 druhů černých látek stále na skladě.
Veškeré druhy suken ku chrámovým účelům.

V. J. Špalek v Hradci Kr.

Sukna a lodeny pro dámy.

————— Dlouholetá dobrá pověst i rozsah mého závodu zaručují nejlepší obsluhu. —————

Pravé

Singerovy šicí stroje

jsou

nejužitečnějšími
novoročními dárky.

Naše rodinné stroje mají nejlehčí a nejšetrnější chod, dají se rychle ovládat a jsou nedostižny pro všechny v domácnosti se naskytující práce, jakož i pro moderní umělé vyšívání a prolamované práce.

Neustále stoupající odbyty, vynikající významnosti na všech výstavách, více jak 40leté trvání továrny a světová pověst, kterou si naše stroje získaly, jsou nejlepšími a nejpřesvědčivějšími zárukami za jejich jakost.

Bezplatné vyučovací kursy všemu domácímu šití a modernímu umělému vyšívání. — Sklad vyšívacího hedvábí s výběrem barev.

Elektromotory pro jednotlivé stroje k domácí potřebě.

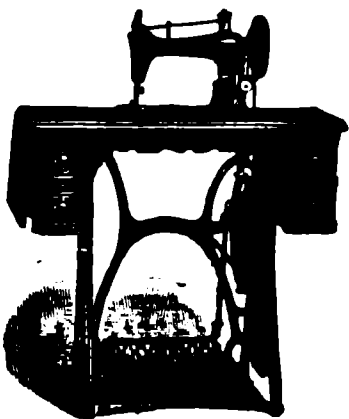
Hradec Králové,
Jiřkova třída 270.

SINGER Co.

akc. společnost pro šicí stroje.

Hradec Králové,
Jiřkova tř. 270

Dělové firma: G. Neidlinger.

Původní Singerovy šicí stroje lze dostati jen v našich vlastních závodech.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zvěšednice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšat. duchovenstvu a sl. úřadům proti šdennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

———— Nejstarší závod v oboru tomto. ————

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany (ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další příjezď prosí

Antonín Mölzer

Ignac V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádko ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddštojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukážku
se na požádání franko zašlou.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců se dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Kočáry a saně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

Čeněk Ruben,
kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenaní čestný diplom s právem ražní zlaté medailie s korunou.

Lékárna „u české koruny“

Fr. Vítka v Jičíně

odporučuje osvědčené ■■■ jičínské koření proti šdcpd ■■■
baliček 25 kr.

Krkonošské celldčky proti c hrapotua kašli, balíček 10 kr

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Křestní listy

ex offio 40 kusů za 30 kr. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

ŽUPANŮ

Vždy
500 kusů
na skladě.

z dublu, ve sratí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

————— Ilustrované cenníky zdarma a franko. —————

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudim,

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbrn, bronzu a jiných kovů

vše stlné v ohni zlatené a stříbřené zač se ruč
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác.. Opravy
znovuzalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svécené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými připsy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
uocpení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů
jádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných
jáčků na křest, avicnů, pacifikálů, schránek na Největ-
nější, patenek atd. co nejvíce.

Nádherné a praktické dárky!

Obrazy a zrcadla

každého druhu v nejrozmanitějším výběru,
solidně pracované rámece vlastní výroby,
lísty, římsy, kříže, sochy a

umělecké předměty

všech druhů v cenách levných dolo-
ručuje mnohokrát prvními cenami
vyznamenány

— umělecký závod —

JOSEFA KIESLICH
Hradec Králové, Jiřkova třída, vedle hotelu „Mertur“

OBCHOD

papírnický

se všemi druhy papíru, psacími a kreslicími potřebami.
Alba, kassety, knihy ob-
chodní, kalendáře, obrázkové
čnřky, jesle, hry, těšítko, kala-
máře a t. d. v nehojnějším výběru.

Veškeré druhy dopisnic.

K poštovním zásilkám odporučuji
velký sklad

patentních krabic

ve všech velikostech a přívodních cenách.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu dne 10. ledna 1900, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřická třída č. 300—1. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Reyl,
jedenáteř.

Konkurs.

V strojovně pitné vody v Plotištích
obsadí se místo
strojníka.

S místem tím spojena jest denní mzda 1 zl. 20 kr., byt v čerpací stanici, světlo a palivo. Výpověď 14enní.

Žadatelé podejtež žádosti své opatřené doklady, že jsou zkoušenými topiči a strojníky do 18. ledna t. r. v podacím protokole podepsaného úřadu purkmistrovského.

Den nastoupení (nejspíše 1. února 1900) tomu, komu místo strojníka bude zadáno, bude zvlášť oznámeno.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
dne 3. ledna 1900.

Starosta:

Dr. Ulrich.

Humpolecká

ŠUKLA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

sonkenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorby k nahlédnutí franko

Nejstarší český renomovaný velkozávod.

C. a k. dvorní dodavatel

Josef Neškudla.

v Jablonném n. Orli

č. d. 86 v Čechách

odporčuje:

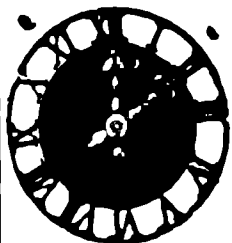
Mešní roucha, plavídy, dalmatiky, vlna, nebena, prapory školní a spolkové, korouhky, koberec oltářní, přikrovy, alby, rochetky, monstrance, kalichy, paciřkály, cibole, svícny, lampy oltářní, kadělnice, kroupky, stoleční lustry, techn. práce. Křídlové cesty a oltářní obrazy od nejlepšíh kad. mistrů atd. atd. ynikající svou nej. kuanější úpravou dle církevních předpisů, hodnotou, trvanlivostí a velmi mírnými cenami Důkazem solidnosti a poctivého obaluování jest mnoho tisíc šťastných doporučovacích usnutí a trvání závodů od r. 1810.

Žádáte ilustr. cen. přehledy, rozpočty, osory a předměty k výběru franko.

Monstrance románská (nádherná) — Adresa
bronzová, celá v ohni slacená 150.— pro dopisy vždy
178 sl., celá z ryzího stříbra těžká doslovně úplná.
v ohni slacená 550 sl.

Adresa telegramu: Dvorní dodavatelství, Jablonné n. Orli.

C. k. státní medailí vyznamenána

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. a dlouho
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

VISITKY

neslacená dle jakosti
kartonu, velikosti a dle
množství textu od 70 kr.
až 1 zl.,
zlacená od 90 kr. až
1 zl. 20 kr.

Obálky vhodné
80—88 kr.

Nabízí blok. knihtiskárna

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

ovocný ocet

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slovným panem Antonínem Bělo-
houbkem. professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sražky.

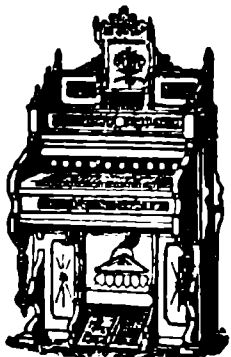
První česká

speciálně na americká cottagová harmonia zaří-
zená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton
vyloučený důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Dáleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na
splátky od 4 slatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálové harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Terezie Herzánová,

porodní babička,

roku 1872 diplomovaná, mnoholetou
praxí osvědčená, nabízí velectěným
dámám a rodinám ochotně své služby.
Bydlí v Hradci Králové, v Sv. Dušní
ulici č. 66. I. p.

Velká dílna

hodící se pro parní truhlářství neb uměle zá-
mečnictví jakož i

byty

jsou velmi vhodných podmínek k pronaj-
mutí — po případě

prodá se celé stavení i s polnostmi.

Stavení nachází se na Slez. předměstí.

Bližší sdělí

sl. Marie Šaarova,

spoluzajitelka domu č. 131. v Hradci Králové.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených. na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1
litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy
v značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorby zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze sražky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Vzorné chlěvy pro vepřový dobytek

zařizuje a rozpočty, jakož i ceníky dodává

Antonín Reissenzahn,

továrna hospodářských strojů a slévárna v Praze-
Bubnech

MODRÁ

KNIHOVNA

(vydává a rediguje Dr. Václav Rezníček)

přináší čtení zábavné i poučné a jest
proto hledána do veřejných i spolko-
vých knihoven, těšíc se přízni zejména
čtení milovných jednotlivců.

Na ročník (6—7 zajímavých knih)
předplácí se 2 zl. Všechny jednotlivé
svazky jsou k dostání o sobě. Admi-
nistrace ochotně zašle seznam v „Mo-
dré knihovně“ doposud vyšlých knih,
jež lze koupiti nebo objednati ve všech
knihkupectvích a zejména pod adresou

Modrá knihovna

Praha, Král. Vinohrady č. 347

První královéhradecká velkovýroba nábytku

Hradec Králové.

LADISLAV KNYPL.

Ilustrované ceníky na
pořádání franko.

Prodám levně

nově postavenou a vším pohodlím opatřenou
jako: vodovodem do místností, osvětlením
plynem acetylenem, velkou zahradou s vodo-
tryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou
a j. v.

villu Jitřenku

č. p. 187. v Pletšticích n. L. u Hradce Králové
blíže nádraží u Předměstí n. L. na návrší.
Blíží se na místě samém

J. A. Holínka,
majitel.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnky.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:

Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
novotinek kravát, límců, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur káv.
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.
Rus. pat. maz na kůži.
Universální tuk na kůži.
Appretura na kůži.
Mazadla na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Vídeň, X.

Keplerova ulice č. 21,
Popis zdarma.

Obecní

kovárna

Jest ihned k pro-
nájmutí v obci

Divci

u Černilova, která čítá
48 rolnických živností.
Žádosti a nabídky
přijímá obecní úřad
v Divci pošta Čer-
nilov u Hradce Krá-
lové.

Veleectěnému zákaznictvu

knihtiskáren

v Čechách.

Majitelé knihtiskáren v Čechách přijali ve schůzi, dne
26. m. m. v sále plodiny buray v Praze konané, ceník
mezi pomocnictvem a principalitou celého Rakouska ve dnech
8. až 11. prosince na společných konferencích ve Vídni
oboustranně ujednaný, jímž živnost knihtiskářská po dobu 6
roků říditi se má.

Přijetí tohoto ceníku, jímž aspoň částečně tužbám na-
šeho pomocnictva vyhověno bylo, a zvýšení cen papíru ra-
kouskými továrnami na papír, nutí i majitele knihtiskáren
v Čechách ku všeobecnému zvýšení cen za tiskopisy po-
čínaje 1. lednem 1900

o 10%

Uvádějce toto usnesení majitelů knihtiskáren v Če-
chách, — jež vyvoláno bylo uvedenými okolnostmi — na-
šemu velectěnému zákaznictvu ve všeobecnou známost, trváme
s úctou dokonalou

za Jednotu majitelů knihtiskáren
v Čechách.

Edvard Beaulert v Praze, starosta, Karel Butler v Chemnitz, předseda něm. sekce.

A. Rens v Praze, místopředseda, Ant. Peřina v Hradci Králové, místopředseda české sekce.

Frant. Venka na Smíchovské, předseda české sekce, Hugo Gierach v Liberci, místopředseda něm. sekce.

Fr. Knapp v Karlíně, Richard Brandeis v Praze, spisovatelé.

Zemská pojišťovna starobní

(Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.)

poskytuje všem rakouským státním občanům, kteří jsou buď
v království českém příslušní aneb se vykázáti mohou tříle-
tým pobytem v Čechách, možnost pojistiti se libovolnými
vklady (od 1 zl.)

na pensi v stáří

a předčasné nezpůsobilosti k výdělku.

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 8. října 1899 schválena
byla změna stanov zemského pojišťovacího fondu, na níž usnesl
se sněm království českého dne 8. května t. r., dle které nej-
výše přípustná renta na místě dosavadních 360 zl. může ob-
náseti 500 zl. čili 1000 korun ročně. (Zákoník zemský krá-
lovství českého, částka XVIII č. 75.)

Prospekty a blankety přihlašovací zasílá a na osobní
příhlášku vydává kancelář ústavu v Praze, na Malé
straně, „U Montégů“, zdarma a franko.

Nové poštovní, telegrafní a telefonní známky cenné. Na místo poštovních portovních a novinových známek frankovacích, jichž dosud se užívalo, vydány byly tyto nové známky v měně korunové: a) Poštovní známky frankovací: Za 1 haléř barvy fialové, za 2 haléře barvy šedé, za 3 haléře barvy hnědé, za 5 haléřů barvy zelené, za 6 haléřů barvy oranžové žluté, za 10 haléřů barvy růžové červené, za 20 haléřů barvy červené hnědé, za 25 haléřů barvy tmavě modré, za 30 haléřů barvy červené fialové, za 40 haléřů barvy světle zelené, za 50 haléřů barvy modré, za 60 haléřů barvy hnědé, za 1 korunu barvy růžové červené, za 2 koruny barvy šedé fialové, za 4 koruny barvy světle zelené; b) poštovní známky portovní: za 1, 2, 4, 6, 10, 12, 15, 20, 40 a 100 haléřů barvy tmavě hnědé; c) novinové známky frankovací: za 2 haléře barvy tmavě modré, za 6 haléřů barvy oranžové žluté, za 10 haléřů barvy hnědé, za 20 haléřů barvy červené; d) poštovní známky frankovací pro rakouské pošty v Levantě (na Východě) za

5, 10, 25, 50 haléřů, za 1, 2 a 4 koruny s přetiskem v turecké měně. Vtištěné známky na obálkách listovních, poštovních správních vydáních, na dopiskách, zálepkách, páskách, na blanketech pro telegramy podané na posečkanou, telefonických mluvenkách, označeny jsou rovněž v méně korunové. Cena a hodnota na ostatních cenných známkách poštovních udána jest v méně korunové. Prodejní cena blanket pro poštovní poukázky a příkazy stanovena jest na 2 haléře za kus. Poštovní známky frankovací za 1, 3, 5 a 25 haléřů dány do prodeje a možno jich ku frankování použiti hned. Dnem 31. prosince 1899 vzaty budou úplně z oběhu z oněch cenných známek, jichž nyní se používá, novinové známky doručovací, blankety ku poštovním příkazům, blankety k poštovním adresám průvodním, k poštovním poukázkám a k poštovním adresám průvodním s poukázku na dobírku v dopravě vnitrozemském a mezinárodním, dále blankety na podávání telegramů na posečkanou, ostatní známky a jiné poštovní známky cenné dnem 31. března 1900 a není dovoleno po těchto lbtách používat v poštovní dopravě známek z oběhu vzatých. Dosavadní cenné známky poštovní, telegrafní a telefonní vyměnití může obecnstvo za nové poštovní známky cenné v téže hodnotě u všech úřadů poštovních.

Zvěsti z východních Čech.

Z Uhlířských Janovic. V jedné z čísel „Katolických Listů“ minulého roku uveřejněn byl doklad, jak na panstvích císařských na Smiřicku rozumí se svěcení dne nedělního a svátečního. Domnívali jsme se, že zpráva ta pohne příslušné kruhy — vrchní správu, — že úředníkům všem připomene energicky zachovávat příkazů církevních, které J. Veličenstvo císař a král František I., majitel těchto statků, tak příkladně a svědomitě plní. Ale zdá se, že nestalo se v ohledu tom ničeho. Konstatujeme to a celé veřejnosti oznamujeme, že na císařských panstvích Kácovském a Čestínském o klidu svátečním ničeho vědět nechť. Po celý minulý rok viděli jsme o svátcích Mariánských ba i o svátcích Vánočních jezdit povozy (až 15) do Kolína s lihem a zpět a uhlím Co říci o tomto počínání, které pohoršuje všechny obce od Kácova a Čestína počínaje až ku Kolínu. Kdo je pak řešitelem náboženského života zachovalých až dosud koutů našeho kraje? Kdo má vystoupiti proti tomu? Knež? Ten byl by na farách do smrti hotov s dalším postupem, když by si všemohoucího feditela neb správce rozněval. Proto činíme tak my, protestující proti zavádění požádavětlého znesvěcování dnů svátečních.

Z Novodvorská. (Z kruhů učitelských.) Na co čekalo učitelstvo okresu Kutnohorského tak dychtivě, toho dostalo se mu jako štědrovečerního nadělení — nového školního inspektora. Přeložen byl k nám vešlel. zemskou školní radou p. K. Kovář, dosud c. k. inspektor školní v Chotěboři. Po bývalém p. inspektoru Kaňkovi nemohla býti volba šťastnější, neboť předchází p. K. Kováře pověst jako muže spravedlivého, svědomitého a školství zcela zříjícího. Při tom pak jest to muž vzatý z našich řad, který nejlépe dovede proto oceniti naše tužby a bolesti. Že snad některým není jmenování jeho po chuti, nedivíme se. Lidé, kteří osmělili se veřejně hanobiti živými a překroucenými zprávami p. insp. Kaňku, kterého přece z jeho působení všemě veslepravedlivého a k mnohému z nich i veleslovivavého znáti mohli a znali, lidé tací nemohou jednati ani nyní jinak. Takovým nelíbí se žádný inspektor vůbec! Zvážte pak ten ne, který chce pořádek! My p. inspektora srdečně vítáme, doufáme, že školství naše tak utěšeně se rozvíjí, ruku v ruce s učitelstvem přivede k blahému rozkvětu!

Z Čestína. (Úmrtí.) Dne 28. prosince m. r. pochována byla u nás vážená a milovaná celým okolím p. A. Plešingerová po dlouhé a trapné nemoci. O úctě, jaké těšila se zezulá a těš se celá rodina tato, z níž pochází i vdp. Th. Dr. Ad. Plešinger, prof. náboženství na c. k. gym. v Chrudimi, svědčí veliké ono účastenství při pohřbu. Odpověď v pokoji. — (Odchod vp. Štemberky.) V posledních dnech m. r. odtěhoval se od nás, jmenován býv administrátorem fary Staršovské u Poličky vp. J. Štemberka. Ačkoliv na osadě naší působil dosti krátce, přece získal si lásky a přízní všeobecné horlivým konáním povinností jak kostelních tak školních, pro jichž poslední zastávání nepřáteli nejednou byl napaden v liberálních listech. V den odjezdu sešla se zastupitelstva přífaňených obcí, aby veřejně osvědčila svoji ku knězi přichylnost, v našich dobách tak vzácnou. Přijme p. administratorovi, aby mezi Němci těšil se i přízni jako mezi lidem českým.

Z Police nad Metují. Divadelní odbor katolické vzdělávací jednoty „Vlastimil“ pořádá 6. ledna na svátek sv. Pí Králů, v Polici ve velké dvoraně „Na poště“ pastýřskou divadelní hru „Svatá noc“. Začátek o půl 8. hodině večer. Oběky a ostatní výpravy pořízeny dle vzorů vzatých z bible Doreovy.

Ze Solnice. Dávná myšlenka, zříditi u nás svatyni hřbitovní, dala by se uskutečniti již letos, když by obětavost osadníků i všech jiných dobrodinců ze vzdálí, jimž Solnice je milou, vydatnou se býti osvědčila. Roku letošního všakery věřící svět chytá se vzdáti hoid Spasiteli ve sklonku tohoto století. Za tím účelem má býti svatyně zasvěcena Božskému Srdci Páně! Postat velebná Krista se srdcem láskou i k těm zemřelým planoucím, s rukou nad hroby k žehnání vzlačenou, má býti strážcem spánku smrti všech, kteří po trampotách a bojích života na našem hřbitově k odpočinku poslednímu hlavu svou sklonili! Jeho láska má buditi lásku živoucích k zemřelým a jeho žehnání má povznášeti k modlitbám za ty, s nimiž v posledním jejich okamžiku tak neradi jsme se loučili. Myšlenka zbudování kostela hřbitovního potkává se sympatiemi všech těch, jichž dráží tam odpočívají neb odpočívati budou, i těch, jimž Solnice

jako město rodné neb zvláště milé přirostla k srdci. První odkaz na zbudování hřbitovní svatyně učinil p. Edvard Suchánek, v obnosu 6874 zl., z čehož po odražení všech výloh 4946 zl. 72 kr. zbylo. Od 22. listopadu 1896 přirostly k tomu úroky. Další milodary vynesly 1411 zl. 66 kr. uložených v záložně rolnické a 920 zl. uložených ve spořitelně rychnovské. Rozpočet stavební však mimo nákladu na vnitřní opravu obnáší 12.000 zl. Nedostává se tedy na stavbu něco přes 2000 zl. K intenzivním sbírkám na postavení hřbitovní svatyně vyhláši své osadníky místní správce duchovní. Do dne 30. listopadu přibýlo z darů různých dobrodinců 278 zl. 49 kr. Obec solnická zaručila na stavbu podporu 300 zl. Od 11. prosince zaručeno dodání povozů a práce v ceně 209 zl. a přibýlo příspěvků dalších 75 zl. 22 kr. A noví a noví se hlásí dobrodinci! I na vnitřní zařízení svatyně slíbeny různé dary. Jména všech dárců i darované obnosy od počátku až do konce ledna t. r. se vykazovati budou a vykáží zajiště štědré příspěvky. Pevně doufáme, že dobrodinci a příznivci krásné naší myšlenky přihláš se i z krajů vzdálených. Kéž brzo již nad těmi hroby povznese se výzdoba hřbitova solnického důstojnou svatyní a velebnou postavou toho, jehož sláva nad hroby tak často se ozývá a jenž řekl: „Já jsem život a zvěštění!“

Ze Suchboly. (Dobročinnost p. bar. z Dalbergů.) Jako minulá leta tak i letos ukázala se štědrost vysokorodé rodiny z Dalbergů, majitelů zdejších panství. Ku štědrému večeru poděleny byly chudé dívky veškeré čeledi dvorské panství Malešovského oběky a prádlem. Na 1000 zl. rozdáno tak pro nejmenší, kteří s radostí a vděkem vzpomínati budou v modlitbách dobrých dárců. Vznešený rod baronů z Dalbergů ukázal tak na novo své hluboké křesťanské smýšlení v praktickém slova smyslu a vepsal se úctou a láskou ve srdce všech. Bůh raději odplatí jim za všechno!

Z Křesetle. Dne 5. ledna konala v sále hostinci p. Viktory „Budeč Kutnohorská“ svým odborem Křeseticko-Malešovským veřejnou přednášku pro lid, spojenou s pěveckou a hudební zábavou. Na programu byly vybrane skladby českých skladatelů, které všemě předneseny byly s pravým procítěním a s náležitou vervou. Bylo viděti v nich náležitou plí v přednesu a říznou energii v dirigování. Pan řídící učitel Kmoníček přesvědčivými slovy přednesl pak svoji řeč „o národním vychování“ klada na srdce zářivé cnosti, jež zdobiti mají každého pravého vlastence. Žel, že snáživost všech spolupůsobilů nebyla odměněna takovým porozuměním, jak by byla zasloužila a že přemnozí přivábeni jsou spíše tím, co po vyčerpání programu následuje, než programem samým, konce jehož se tak mnohý již nemohl ani dočkati. Ale i v tom po čase stane se, věříme, náprava, až k pravému se přijde porozumění ve všech vrstvách.

„Nedejte zahynouti nám i budoucím!“ — toť prosebné hlasy vyznívající z mnoha hrdel Čechů trutnovských, kteří pro svůj původ, pro

svoji neoblomnost v boji za vznešený jazyk svatováclavský kráčet musí trnitou cestou nenávisť a útrků nepřátel. Čechové trutnovští, jichž jazyk vypovídán z úřadů, pro jichž mluvu i jejich útlé dítky českou školu navštěvující musel vystáti cestu křížovou, jichž vronci modlitba a zbožný zpěv nezmí ani v nejméně místnosti chrámové vznášeti se do výše v té dráhě řeči otců našich, přikročili k dílu veleděšnému, ku stavbě „Českého národního domu“, který má zajištěti budoucnost a trvání českého žilu v Trutnově. K tomuto děšnému podniku přikročili Čechové trutnovští v naději, že česká veřejnost je neopustí, že přispěje jim na národní podnik ten a ukáže nepřátelům našim, že srdce každého Čecha bije posud pro bratra svého, o jehož práva se odrážejí špy nepřátel. Základ „Českého národního domu v Trutnově“ již položen, zdi přístěho útulku a střediska Čechů trutnovských sdivhají se již do výše a očekávají dne, kdy oděny bāvem slavnostním odevzdány budou majiteli svému, jimž má býti celý český národ. Též se zkoušený český národ! — Obětává česká veřejnost příspěj strádajícímu bratřím našim na podnik nás všech, staň se kdo může spolujatelem „Českého národního domu v Trutnově“ odebráním 20 zl. (40 ker.) podílů, jež vydává „Društvo českého národního domu v Trutnově“ a které i po částkách spláceny býti mohou! Neutrátí tím nikdo z nás téměř ničeho, neb peníz nyní v této rozhodné chvíli propůjčený bude časem opět vrácen. Nepohlíejme dále s dosavadní lhostejností na trpký život bratřích našich v poněmčeném podkrkonoší, ale každému z nás budiž heslem: Vysvoboditi bratry naše z povášlivé tísně, přispěti Čechům trutnovským na pomoc a dokončiti započaté dílo tak vznešené! — Obnosy peněžitě a přihlášky o podíly zasílány buďtež na Društvo „Českého národního domu v Trutnově“.

Z Kostece n. Orli. Jsou spolky, které bratrství a lásku úcty hlásají, ale bohužel bratrské lásky k bližnímu málo projevují. Jinak si vedou spolky sv. Vincence. V tichosti a skrytosti síce, ale skutkem projevují účinnou lásku k chudině směrem dvojm. Podávajíc podporu tělesnou hledí zachrániti tak i nesmrtelnou duši chudásovu. Toho důkazem živým jest konference sv. Vincence v Kostelci n. Orli. s odbočkou v Doudlebách. Konference konala před nedávnem svou výroční schůzi, a z výroční zprávy vyjímáme následující dvě: Konáno 68 schůzí a rozdáno 100 stranám 961 týdenních podpor a to: 175 mců uhlí, 1693 ctů mouky, 1312 mců chleba, 655 ctů krupice 89 kg. rýže, 775 hek. brambor, 31 litrů hrachu, 175 litru vína 61 porcí masa, 348 porcí polévky 4 úplné zimní oběky a 4 páry obuví. K tomu se řadí hotové vydané podpory na léky a nájem, což reprezentuje obnos přes 8 zl. Poděleno celkem 22 rodin, 56 vdov, neudůživců a 6 sirotků. Všem šlechetným dobrodincům tisícekrát díky! Pracujme horlivě ve spolecích sv. Vincence — tak se luští otázka sociální!

V Novém Městě n. M. ustavilo se družstvo na zužitkování medu, voaku a ovoce pro král. České, jehož členem může se státi každý včelař odkudkoli, pakli zaplatí jednou pro vždy členský podíl 10 K a 1 K zápisného do 1. června t. r., přistupující 1 K dále k rezervnímu fondu.

Počasí v tomto roce.

Pan Bedřich C. Kratochvíle, knížecký Schwarzenberský rybní a hospodářský správce v Sedlici u Blatné, uveřejňuje přehled počasí, jaké dle jeho dlouholetých zkušeností v roce 1900 pravděpodobným bude. Již po mnoho let — píše p. správce Kratochvíle sestavuji na základě zkušeností od pradědů a otců zděděných tuto počasovou tabellu a tak jsem také letos od svátku sv. Lucie až po vánoční svatvečer — používaje k tomu svědomitě teploměru, aneroidu a větroměru — se stavil tuto tabellu o počasí v roce 1900, v kterém planeta Merkur vládne a který dle starých tradicí více suchým a studeným býti má, v němž polní úroda přilíh se neudaří.

Jaro má býti hned z počátku suché a studené, na konec bude snad několik teplejších dní.

Léto přinese mnoho deštů, s kterými zemědělské obyvatelstvo nespokojeno bude, neboť přese mnoho polních plodin zkazí. Proto musí každý rolník toho dbát, aby pěkných slunečných dnů náležitě využítkoval.

Podzim bude asi z počátku dosti vlhký, v polovici října má se dostaviti stálé, suché a studené počasí, které až do adventu vydrží.

Zima má býti hodně studená a před vánočními bude asi již dosti sněhu. Žito (ryž) prý s neudatí, pšenice prý má naději na prostřední žet. Ve čtvrtích jednotlivých měsíců, pak-li jinak neusoudí Bůh, lze očekávati asi následující počasí:

Měsíc	I. čtvrt	II. čtvrt	III. čtvrt	IV. čtvrt
Leden	Stálé počasí při panujícím zimě	Stálé počasí při panujícím zimě	Obleva, celkem ale slabá	Napřed obleva, pak opět mrazy a opět mírné počasí
Únor	Studené	Napřed pěkné, pak proměnlivé	Jasno a teplo, při změně povětrnosti nestálo	Pěkné, pak mlhavo, konečně deštivo
Březen	Únorová zima potrvá, deštivo, pak pěkné	Studené počasí únorové potrvá	Teplé deště, pak pěkné	Studené
Duben	Studené a suché	Studené a suché	Mlhavo, ku konci ostrý vítr s mrazem	Mírné počasí a teplo
Květen	Napřed příjemno, pak větrno a studené	Sucho a teplo	Mlhavo, po případě teplý dešť	Pěkné a teplo
Červen	Při východních větrech stálé počasí	Při východních větrech mlhavo pak deště	Horko s dešti	Rovněž tak
Červenec	Při východních větrech horko a suché	Silné deště	Sucho a horko	Sucho a horko
Srpen	Při vých. větr. mírné poč. jinak zmráz. a deštivo	Pěkné, bouře a lijáky	Větrné a nestálé počasí	Proměnlivé povětrí
Září	Krásné počasí	Bouře a deště	Krásné a teplo	Rovněž tak, při střídáv větrech mlhavo a deštivo
Říjen	Napřed pěkné, při změně větrů deštivo	Zamrazeno	Studené a nepohodlné dny	Mlhavo a mrazy
Listopad	Pěkné	Silné větry, pak deště	Nestálé počasí	Napřed nestálé, pak sněh budou ještě pěkné dny
Prosinec	Příjemné počasí	Větrno a studené, při změně povětrí deště a sněh	Deště a sněh	Mrazivo.

O významu ženy v českém národě

(Z přednášky redaktora Frant. Štábla v Červ. Pečkách.)

Na jubilejní naši výstavě mluvil jsem a Poláky, Rusy, Chorváty, a Bulhary i Srby, a Maďary, Němci i Francouzi. Všichni uznávali úplně naši dovednost a psli, vytýkali nám však, že se až příliš ve všem opíráme po cizině. Výtku tato, nejen mne, ale i jiné zasílala. Němci nám bestoho vytýkají, že prý jsme vzali všechno vzdělání od nich, že vezáme v jejich kulturním područí. To jsme si zapamatovali pro výstavu národopisnou.

Tam žemeslné spracování dřeva, hlíny, železa a tkaniva bylo dle motivů národních. Toto všechno má pro zdokonalení umění a oživení národního ducha velikou cenu. Cizí dámy i páni všimli si zvláště našich krásných výšivek. Byla to práce českých vesničanek, které mohly prostě říci: „My vyšíváme, ať nikdo nás tomu nenautil“.

Naučil je tomu však přece někdo: byly to staré naše české matičky a babičky. Ty naučily dcery své nejen nápodobovati staré jejich výšivky, ale naučily je také starým českým mravům, zvykům, naučily je lásce k drahému mateřskému jazyku, jako naučily své syny lásce k vlasti i tradicím avatováčelským. Na vzkříšení a obrození českého národa mají naše české prababičky zajisté nemenší zásluhy než-li naši národní prvobuditelé.

Kdyby české ženy nebyly tak houševnaté ve svých domácnostech lpěly na posvátném našem jazyku, na jeho starých zvycích a mravech, na jeho modlitbách a písních, nebyly by měli naši vzdělanci na konci minulého a počátku nynějšího století co buditi.

Bez českých žen nevedli bychom ani v nynějším zápase národů. Dobře pravil vynikající polský spisovatel a biskup Kollontaj: „Kdokoli přemýšlel o konečné potřebě osvěty všeobecné, musí přiznati, že by se nadarmo pracovalo o vzdělání mužů, kdyby se zanedbávalo vychování žen. Ženám zajisté vložila příroda do rukou netoliko živé, nýbrž i vychování příštího pokolení. A právě první dojmy vychování mateřského rozhodují často o celém životě budoucím. Marné potom nejlepší vychování napravovati chce, co se stalo zrovna druhou přírozensostí. Nenadno tedy nepřiznati, jak vážným je společností lidské zájmem, pečovati o osvětu osob, kteréž Prosvětenost určila býti matkami pokolení lidského, býti jeho vychovatelkami“.

Dobře praví také Komenský: „Radíme, aby učeny byly ženy naše, nikoli až do vrcholnosti, než k počestnosti a blaženosti, nejhlavněji pak tomu, co jim přislíbí znáti a uměti k vhodnému domácnosti spravování i k rozmnožování blaha vlastního, blaha manželova, dítek i rodiny“.

Žena rozumná, pilná, v pravdě zbožná je duší celého, byť by i sebe většinou domu, její spravuje co do statků i v nejvyšších i nebeských. A zkrátka se dívka nebo žena, tedy je toho obyčejné příčinou špatné její nebo nedostatečné výchování. Nevědomost bývá přecasto příčinou, že se dívka nudí a že se nevinným způsobem baví a samostatně neumí. „Zdárna hospodyně, zlatý sloup v domě“ praví naše české přísloví a zkušenost denní poučuje nás, že „nehospodyně vynese v klíně víc, než hospodář na voze svez“.

U nás mluví se velmi mnoho o nutném odborném vzdělání rolníků, žemeslníků a obchodníků, avšak tak málo všimáme si dosud vzdělání pomocnic, družek jejich, jich žen! A přece víme, že tak jako hospodář zabývá se skoro výhradně polářstvím, vede hospodyně mimo vychování dítek a domácnost skoro výhradně chov dobytka vepřového, hovězího i drůbeže, nejčastěji to součastí statku; hospodyně skoro vždy jest poloviční zápisník na statku a má rozhodný vliv na řízení a tudíž i výnos jeho.

Jest jasno, že hospodyně, ženám rolnickým potřeby jest takéž stavu jejich přiměřeného vzdělání odborného, jako ženám všech ostatních stavů, které o to také skutečně dbají. Šetrná hospodyně jest skutečným sloupem každé domácnosti, na němž blaho všech členů rodiny závisí. Co ve vzorně vedené rolnické, žemeslnické i obchodnické rodině prameníku příjmů, které dovednou rukou hospodyně svedeny dovedou zlepšiti blahobyt rodiny. Choť úředníka, učitele, která za málo peněz dobré potraviny a látky opatřiti dovede, která umí sama pracovati a všechno anebo aspoň ty hlavní věci pro domácnost pořídit, ta jest pro muže neocenitelnou. Veškeré šetření manželovo bylo by marno, kdyby žena rozhodovala a sbytečně utrácala.

Matky učiní proto nejlépe, pak-li své dcery vychovají v řádné ženy, poctivé manželky a rozumné hospodyně. Sebe větší věno nepřivede štěstí do domácnosti, je-li žena loutkou nerozumnou, fintidlem nehospodárným, vůbec něčím, co nemůže celý muž ctíti a milovati. Příčina úpadku véna v době moderní není v nedostatku véna, peněz, nýbrž v nedostatku domácího, hospodářského, v každém směru rozumného vychování.

Výtečná, moudrá žena jest v dobách tísně nejvyšší oporou svého muže, neboť moudrá žena snese více, než-li silný muž. Dobře praví polské přísloví: „Nejpěknější věno panně ctnostné výchování“. A slavný spisovatel polský, Lucian Siemieński, praví: „Jest třeba, mají-li v národě kvěsti ctnosti, pobožnosti, dobré obyčaje a příklady, aby žena byla dobře vychována, aby plnila povinnosti dobré občanky, choti a matky; neboť žena špatná, bezbožná rodí špatné, bezbožné syny, a bezbožní synové činí bezbožný národ“. Vynikající Francouz, Legouvé, pravil neméně případně: „Víte-li, proč potřebí vychovávat dobře ženy? — Proto, že jest to nejlepší prostředkem dobře vychovávat muže“. Slovnatý vynikající anglický národohospodář Smiles pravil skoro stejně jako náš Mošner: „Vzdělávati ženu, znamená vzdělávati muže; povznášeti povahu její, značí povznášeti povahu muže; rozšiřovati svobodu ženy, zna-

mená rozšiřovati svobodu společnosti, neb národové jsou chováni domácností a matkou“.

V našem českém národě jest žena již od pradávnych dob s mužem úplně rovnoprávná a požívá ještě dnes více práv majetkových a osobních, než-li na př. ženy Francouzů, Angličanů a j. Čech viděl ve své ženě vždy jen rovnoprávnou družku a společníci. A dobře tak jest, neboť pravil již sv. Augustin: „Kdyby byl Bůh chtěl, aby žena muži vládla, byl by ji vsal z jeho hlavy; kdyby byl chtěl, aby mu otročila, byl by ji vsal z nohou; jestli však měla býti jeho družkou a společníci rovnou, vsal ji z jeho boku“.

České ženy a dívky musí státi po boku českých mužů. Jak znamenitých úspěchů dodělávají se africké stejné zboží jak stateční buři po boku svých žen a dívek! Nešťastní-li se ženy našeho národního zápasu zároveň s muži, nebudou-li potírat cizáky mezi námi i mimo nás bydlící, nebudou-li se fidiť hesly Palackého a Riegra: „Svůj k svému a vždy dle pravdy“ a „V práci a vědění je naše spasení“ — pak by byl náš národní boj, ne-li marný, tedy polovičatý a tím déle trvajícím. České ženy musí podporovati v přední řadě domácí obchod a českou výrobu žemeslnou a mohly by se aspoň v této příčině naučiti leccemu od židů a židovek, od nichž tak tuze rády kupují. Měly-li koupit žid něco od žida, jistě nejde ke křesťanovi; stejně si počíná Němec. Moc židů nespočívá v jejich počtu, ale v síle hospodářské a politické jejich organizaci. Proč židé neopanovali středověk? Křesťanské cechy, pevná organizace křesťanů se jim ubránila. Proč se zmohli židé teprve od velké revoluce francouzské a proč zvláště od revolučních let 1848 a 1849 přešla dobrá třetina křesťanského jmění do rukou židovských? Protože protikřesťanský liberalismus pomáhal nejvíce ubíjet křesťany a zejména Slovany v Rakousko-Uhersku i Prusku. Nyní se sesílili židé sociální demokracii, kterou obrátili proti žemeslníkům i obchodníkům zvláště katolickým a českým, zmocnili se skoro veškerého obchodu a nejvýnosnějších žemesel, které mají nejčastěji obrát. Židé svou pevnou organizací vyvlastňují nyní rolníky i měšťanské statky, žemeslníkům i rolníkům odnímají dělné síly a stali se v celém světě sedmou velmocí. Čím docíliti nápravy? Oproti judaismu postavme křesťanské vědění a organizaci, rozšiřujme vědění odborné své vědění, sdělujme své zkušenosti s mládeží a pak v cestě míru a pokoje dobudou Češi opět mnohé, co dříve z lehkomyšlnosti neb z nedbalosti a neprozřevitosti ztratili!

A opakujme: Dobrá žena, pečlivá česká hospodyně je za našich dnů, kdy jsou rozrušeny někdejší patriarchální poměry, jest dříve tak úzce spojovány čeleš s sedlákem rolníků, živnostníků i úředníků nej důležitější oporou v domácnosti, jsou její pokladem nejocennějším.

FEUILLETON.

Letošní masopust začal v neděli 7. ledna a potrvá až do 27. února, tedy 7 neděl a dva dny. Letošní masopust patří tedy k nejdelším a protože má letos každý dvakrát tolik korun, co v loni zlatek, budou moci lidé také dvakrát tolik utrácet. Pak ale budou mít také dvakrát tolik pasivních aktiv! Kdož však se o takové věci v masopustě stará! Aby masopust co nejvíce vykořistili, zahájili ho dašičtí Sokoli a královéhradecké služebné divy hned o sv. Třech králích. Patrně si mysleli, že jenom ten jest v pravdě šťasten, kdo života užívá. Předčasné radosti mají prý však v zápětí: „ouvej, ouvej, konec radostí, hrnou se starosti, zlosti, mrzutosti...“

Lépe prý užívati pomalu, z míry a v pravý čas. Nu, a takové masopustní veselí zahájili v neděli sousedé a sousedky v Čistěvsi a pak rolníci v širokém okolí Libčan. V neděli konal se totiž první rolnický ples ve Lhotě pod Libčany, jehož se účastnili naši venkované ze Lhoty, Roudnice, Libčan, Těchlovic, Radkovic, Radostova Kunčic, Želč, Roudnice, Kratonoh, Káranic, Dobřenic, Trnavy, Podůlšan, Trnovy, Krasnic, Hubenic, Sedlice, Libišan, Praskačky, Urbanic, Voznice, Svobodný Dvůr, Temešvár, Rosnic, Klenice atd. Byl to v pravdě reprezentativní ples rolnictva z okresů královéhradeckého, nechanického a pardubického. Sál pana Vodičky byl nádherně dekorován v barvách slovanských, bílé, červené a modré. Průčelí sálu bylo ozdobeno rolníckými odznaky: kyticí obilí, kosou, hrabíci, hrábemi, rýčí, lopaty, cepy, motýčkami, vidlemi, roubíky a nápisem: „Jaká krásná, jaký lad — česká role, luh i sad.“ — A byl to skutečně sad mládežců a krásných děvčátek v plesovém úboru s kyticemi konvalinek, karafiátů, růží, fialek atd. a mládenci mohli si vybrati k tanci ta nejkrásnější poupátka. Hudba sc. kola kuklenského hrála neúnavně, čtyřluku tančilo na 110 párů. Velmi zdařilou byla též zpívaná národní čtyřluka.

Hostinský, p. H. Horák, čepoval pardubické pivečko jako malvaz a limonády a malinovsky pí. Šandové z Hradce Králové libovaly si zvláště dýmy. Výtečné smažené koblíky, křehké arnčí, záječ, řízky, vepřové pečinky a husičky do zlata vypečené a jak se již ty chutné plody kuchyňské jmenují, poskytovala co brdlo ráčilo neuvěřitelně pí. hostinská Horáková. Bylo tedy na rolnickém plese ve Lhotě po sousedsko veselo a s chutí zajisté každý přivukoval veršům ze Smetanovy prodané

nevěsty: „Proč bychom se netěšili, když nám pán Bůh zdraví dá, kdož z nás ví, zdaž ples budoucí nás veselí tak ublíká.“

Byla-li mezi sousedy a paničkami zábava srdečná, rozmarná, byla tím veselější mezi krasotinkami a mláďenci. Mláďenci dobře věděli, že

„Kdo chce holky milovat,

musí hezký být,

musí umět tancovat.“ — A proto dano

heslo:

„Do kola, do kola bujarým skokem,

v tančení, víření ukaž, žeš chlapík —

nad starým, plešatým zvířetím sokem,

umíš-li obnít zatančtí kvapík.“ —

A uměli tančiti nejen kvapík, ale též valčík, polku, mazurku, čtyřluku, besedu. Což divu, že je pak po odpočinku vděčné tanečnice při polce kotilonu důkladně v kole provedly. Já tak šťastný nebyl a proto jsem si mezi zuby notoval:

„Volenko, ach volenko,

tanečku ty krátký,

věřu, že jsi kvítečko

z čertovy zahrádky.

Stojím zrovna na raně,

kde se dámy řadí,

ale o mne chudáka,

žádná nezavádí...“

Ale nechť, já se proto na krásné tanečnice přece neškaredil. Vždyť tančily s takovým ohněm a citem! Všecky ty Aničky, Bertičky, Maříčky, Toničky, Zdeničky, Růženky, ozdobené květinami měly bojně tanečnicků a ctitelů, neboť prý se musí děvče mnohým líbiti, má-li ji jediný muž milovati. Nu, a děvčátka uměly hubičku tak pěkně špouliti, očkami tak dovedně střílet a tak veselé a cituplně povídati, že mládenci zapomenou starodávného přísloví — „než se očima, ale ušima“ zakoukali se do těch chrpových upřímných, černých věrných, šedých potutelných, hnědých výbojných očí venkovských děvčátek, do jejich zdravých růžových tváříček — tak upřímně, že bylo milo na ten mladý svět se dívat. Možná, že párčky v duchu zpívaly dueto jako Jeník s Mařenkou:

„Lásku jsme si přisáhali,

slovo jsme si navždy dali,

v každé době

věrní zůstaneme sobě.“

A jest-li některý mládeneček marně vrkal a Tonička mu zdělala: „Mám už jiného, mně přemilého“ — pak jej jistě potěšila novinkou: „Známeš já jednu dívčinu, to pro vás jen hoří; dlouho, dlouho se pro vás, srdce její moří“. Tu obšťastněný ale přece jen odbylý tanečník jistě s Vaškem děkoval: „Och božíčku! jaké štěstí, když dívčina, po mně třesť, o jaké štěstí!...“ Nebyl-li s tím spokojen, ukončila jej písnička, že — „pro jedno kvítí, slunce nesvíť, vždyť já tě má milá, nemusím mlti!“ — Pak-li se uchýlil o pomoc k panu Horákovi, pak se jistě potěšil a přisvědčil, že

„to pivečko věru je nebeský dar,

vše psoty a trampoty vede na zmar

a slí a dává kuráže, ejchuchu!

Bez piva by člověk smutný byl zde host;

jeť starostí na světě bez toho dost —

a blázen, kdo se na ně váže, ejchuchu!“

Všeobecná veselost tančící mládeže nakazila ovšem též ženaté sousedy, že pořád četnější se pouštěli do tance; ovšem zvolna, polehounku, tak hezky:

„jako plyne

vlna k vlně

pohodlně,

tak nám kyne

tanec hravě —

sousedský...“

Před vyčerpáním tanečního pořádku nešel ovšem nikdo ze lhotského plesu rolnického, vždyť pán Horák přece zpíval

„až, ráno, až ráno

bude brzy den...“

Nu, a přede dnem byl každý doma, hezky uložený v teplé posteli a snil plesový libý sen — v němž děkoval pánům pořadatelům, že uspořádali s tak rozhodným zdarem první rolnický ples ve Lhotě pod Libčany, jehož slušný výnos připadne ve prospěch lidové knihovny pro Lhotu a okolí.

Obilní skladiště usnesli se zříditi rolníci na Kouřimsku a provedení této myšlenky jest blízké. V Kolíně zřídí bohatá hospodářsko-průmyslový spolek takové skladiště co nejdříve a hospodářský spolek pro Bělohrad a okolí se rovněž vynasnažuje, aby zřídil obilní skladiště, jehož prospěšnost rolníci všeobecně uznávají. Že se mají zříditi obilní skladiště též v Jaroměři, Kostelci n. Orli, a jinde, již jsme se zmínili. V Dolních Rakousích, kde křesťansko-sociální strana na sněmu i v okresních zastupitelstvech vystupuje ve prospěch rolnictva mnohem účinněji, než-li se to děje na př. v Čechách, existuje již 12 obilních skladišť, totiž: v Fächlaru, Ebreichsdorfu, Schwadorfu, Mistelbachu, Oberhollabrunnu, Zisteradofu. Dále se zřizují skladiště v obcích Klíbu, Sv. Hypolitu, Allensteigu, Tallnu a Štokervě. Skladiště mají obyčejně

prostory na 60 vagonů obilí, skladiště v Mistelbachu pojme 80, v Ebreichsdorfu 100 vagonů obilí. Průměrně stojí stavba a zařízení skladiště 20.000 zlat. Náklad ten si opatruje rolnické společenstvo samo. Země a stát poskytly 2000 zlat. subvence a 2000 zlat. nesrovnatelné půjčky. Všecka obilná skladiště Dolních Rakous spojila se nyní v zemský svaz. Na Hradecku, Opocenské atd. stěhují si rolníci, že bez prostřednictví židů nemohou prodati ječmen na sladování znamenitě se hodící. Myslíme, že by se o těchto věcech mělo ve schůzích hospodářských spolků důkladně pojednat a šly by se navrhnouti od vůdců hnutí rolnického takové praktické prostředky, které by posavadním stíženostem a nedostatům skutečně odpomoci mohly.

Výnos minulého roku pro zemědělece byl v loni poněkud příznivější než-li v minulých letech. Že byla vydatnější než-li roku předlonického, ale za to byly ceny hospodářských plodin menší. Ovoce, semáky a len sice podražily, ale ovoce urodilo se málo a úroda semčat byla sotva prostřední. Mokré jaro, suché leto a většinou mokré podzim semčatům veliceškodily. Pšenice byla oproti předlonaku až o 2 zlat. levnější, žito o 85 až 130 kr., oves o 60 kr., chmel klesl skoro na třetinu dřívější své ceny. Za to mzdy dělnické v loni stouply a nedostatek pracovních sil při polním hospodářství byl větší, poněvadž naše zákonodárství chrání více dělníky a volnou stěhovavost než-li rolníky. Židovský liberalismus naše zemědělství nejvíce poškozuje.

Lidové přednášky z oboru zemědělství konaly se v Praze od 2. do 6. ledna od 6. hodin ráno do 6. hodiny odpolední na české technice.účastnilo se jich přes 400 posluchačů, šlechtici, velkostatkáři, poslanci, správci, rolníci, profesoři, učitelé, kněží, studující čeští na vysokých školách zemědělských ve Vídni a v Berlíně, vůbec účastníci z Čech, Moravy i Slezska. Přednášky tyto poslouchány byly s velikým zájmem. Tlumočíme zřejmě přání všech přátel zemědělství na našem venkově, když vysíláme na pány pořadatele populárních přednášek v Praze přání, aby své přednášky dali tisknouti a učinili je takto přístupnými všem zemědělcům a jejich přátelům. Tím by se docílilo také nejlépe a nejzároveň účelu lidových přednášek. Venkovští kněží, učitelé, hospodářští správci, rolníci a všichni, kdož mají se zemědělstvím co činiti, skupili by zajisté tisíce exemplářů souborného vydání těchto přednášek. Čistý výtěžek připadl by jako honorář přání přednášejícím anebo by s jejich svolením sloužil účelům zemědělským. Vydání lidových přednášek z oboru zemědělství mohla by se ujeti slavná zemědělská rada pro království české. Přednášky zahájeny byly prof. drem Slavíkem velkým proslavením, jež vyznělo v přání, aby rozhodující kruhy pochopily konečné intence vysoké školy technické a zemědělské oddělení co nejdříve bylo doplněno, neb jen v této instituci lze hledati pravý pokrok zemědělský; načež následovala jeho přednáška o fyzikálních a chemických vlastnostech půdy. Dalšími přednášejícími byli pp.: J. V. Hráský, profesor české techniky, o nejnovějších pokrocích v melioraci půdy. Dr. Julius Stoklisa, prof. české techniky a přednosta hospodářské fyziologické výzkumné stanice: *Výživa a živiny rostlin kulturních, dále bakterie v půdě a jejich význam ve vývoji rostlinstva.* J. Vahňa, ředitel zemědělské stanice hospodářské v Brně: *Semeno a jeho sušičkování.* Ota Kamberský, přednosta zemědělské stanice semenářské v Opavě: *Nejnovější vymoženosti s oboru pěstování pícních rostlin.* Dr. J. Bubák, asistent vysoké školy technické: *Nejdůležitější choroby rostlin kulturních.* Účastníci kurzu navštívili též velkolepé cukrovarnické muzeum, zřízené p. K. Preisem, prof. na c. k. české vysoké škole technické, výzkumnou stanici hospodářsko-fyziologickou českého odboru zemědělské rady a sice: vegetační budovu, skleník, biologickou komoru, pak bakteriologické a fyziologické laboratoře.

Změna počasí. Od neděle poněkud přituhlo a ve středu počaly padati opět vločky sněhové, ovšem nepatrně. Snad se tím zlepší poněkud silnice, na nichž nemohlo se místy jezdit ani na sáních ani v povozích, které se k malému potěšení cestujících velice kodrcaly.

Židovští lékaři. Statistické zprávy dosvědňují, že v posledních letech židovští studenti věnují se stále více lékařství a právníctví. Ve Vídni jest skoro polovice lékařů židovského původu a na univerzitě jsou docenty téměř sami židé. Židovští lékaři snaží se s povolání svého co nejvíce vykořistit a zvláště jistě druhy nemocí nevhádně protahují, aby delším léčením od pacientů co nejvíce peněz vyzískali; židovští lékaři zabezpečují si také velké procento výtěžku v lékárnách, jímž dávají vytěžit hodné tím, že předpisují celé řady zbytečných a drahých léků. Nemocenské pokladny vydržované z velké části příplatky živnostníků a rolníků získávají si židovští lékaři jednak tím, že se přihlašují k straně socialistické, jednak že uznají každou „nemoc“ a že i nemoce za příčinou lonošení léčí drahými viny a pochoutkami: Roku 1894. bylo v Čechách praktických lékařů 1902, z toho 818 obvodních. Z těchto bylo 380 židů. Na Moravě poměry ve stavu lékařském onoho roku byly ještě smutnější. Tak na př. v Čechách židovský národ o 93.000 duší měl 500 židovských lékařů, dle toho by mělo být židovských aspoň 25.000 a ne jen 1400. Když tedy procento židovských lékařů jest mnohem větší než křesťanských, není nápadné, že v úderu se rostahují. Avšak jest to smutné, když nemocenské pokladny nemohou být bez doktorů židovských, když český okrcení výbcr zadává místa okresních lékařů velkmu počtu židů. Úžasný počet lékařů překvapuje v celé říši. Na vídeňské lékařské fakultě studuje z Čech, Moravy, Slezska a Halicé více židů než křesťanů. Roku 1880 bylo na 7 universitách v zemích na říšské radě zastoupených 8514 křesťanů proti 1688 židům.

A srovnáme-li v těchto zemích počet křesťanů a židů v r. 1890, napočítáme, že jeden židovský akademik jest ze 618 židů, kdežto u křesťanů teprve ze 2463 obyvatel. Tedy toho roku studovalo poměrně čtyřikrát více židů než křesťanů. R. 1893. rozmnožil se již počet židovských studentů na universitách o 52%. Vídeňská universita může se skutečně nazvati akademii orientálskou (východní); bylo a zůstává jen asi 40% křesťanských posluchačů na medicínské fakultě, kdežto 60% jest židovských, tak že opravdu dříve úplně německá vysoká škola proměňuje se v akademii orientálskou — semitickou.

Léčení chudokrevnosti. Lékařská komora v Petrohradě vydala dobrozdání, že požívání čerstvých vajec husích jest nejlepším lékem proti chudokrevnosti.

Proti rýmě jest citronová šťáva. Nalejeme na dlaně trochu šťávy a srkáme ji nosem do úst. Také proti zápalu krku se hodí.

Proti kýchání. Jazyk opřeme o zuby tak, že dotýká se i patra; pak nekýcháme.

Proti škytavce jest sklenice vody, kterou vyplijeme a pak uší dobře ncpeme, aneb kousek cukru, na nějž nakapeme octu.

Jakost vajeczkoušů se se nejlépe světlím. Čerstvé snesená vejce jsou uprostřed nejčistší, starší na špičatém konci. Zůstanou-li vejce delší čas netknuté, klesne žloutek dolů a usadí se pevně na skóřpce. Možno se o tom přesvědčiti, pak-li vejcem zatřepeme. Častým obracením vajec lze ovšem žloutek udržeti uprostřed.

Dbejte čistoty stájí. Dýcháním dobytčat rozmnožují se ve vzduchu páry, vžduch se kazí, zvíře přijímá dýcháním mnoho zkaženého vzduchu, následkem toho jest mdlé, výživa jeho je nepravdělnou, zvíře v užtku klesá. Vzduchem zahnuvají také výkaly, čímž se vytváří epavek, uhlíčan amonitý, kteréžto látky dráždí sliznice a působí nemoce. Od zkaženého vzduchu kazí se také píce a nečisté nádoby. Aby se tedy ouemocnění dobytka i čeledínů, kteří v stáji časem spávají, předešlo, třeba tedy stáje často provětrát, ale tak, aby dobytčata netrpěla průvanem. Dobytek v příliš teplých chlevích zchoulostiví a podléhá snadno nemocen. Když má nejraději teplotu 16° C., dojnice 14°, tažná volí 12—14°, vepřový dobytek 12—15° C. — K čistění vzduchu mimo provětrání slouží také kyselina karbolová, bílení chléva aspoň jednou ročně, časté vytahání hnoje a čerstvé a časté stláni.

Dobrý lék proti průjmu u králíků jsou větve smrkové, jedlové leb jalovcové, které se jim ohlodati dávají.

Jak se léčí sanět kopyta u koní. Udělá se obkladek z kravského hnoje, který se často polévá studenou, slanou vodou. Na noc se kopyto dobře natře vaselinem.

Ničení hmyzu u zvířat. Proti všem u zvířat jest odvar z braunborů, proti čmelákům u drůbeže natíráni pořtí strou na prach utlučenou, proti blechám a všem u zvířat masť, která obsahuje 2 díly benzínu a 15 dílů zeleného mýdla.

Proti švábům a rusům se hodí čerstvý borax s cukrem a moučkou. Tím natřeme místa, kde se objevují.

Nápoj dobytku jest nejlépe dáti krátce před krmením a asi půl druhé hodiny po krmení. Napájíme-li koue před krmením, využitkuje ovas mnohem lépe, než-li když capojený až po krmení.

Slinotok u koně léčí se, pak-li se koni dvakrát denně vystřiká huba smíšeninou z 1 litru studničné vody, 1/2 litru octa a 1 lžice kuchyňské soli. Když se ovšem nesmí krmit píci stuchlou neb plecnivou, poněvadž právě taková píce slinotok u koně způsobuje.

Jaký jest užitek z jednoho jitra pozemku? O této otázce pojednává týdeník „Hospodář českoslovanský“ v č. 50. v zajímavém článku „Ovocnářská výrub“ o J. Benče. Dle statistiky činí užitek z jednoho jitra pole 8 zlat. 70 kr., při l. kách 7 zlat. 80 kr., při zahradách 14 zlat. 56 kr. a při vinicích 15 zlat. 75 kr., a přece z pravidla málo půdy ovocnářství se věnuje, a sice sotva 1-2%, kdežto rolí jest 45 8% a luk 12 7% pct. To mělo by nabádati ku většímu pěstování ovoce, neboť vývoz ovoce z Čech za hranice jest značný a rok od roku stoupá. Naším ovocnářům a rolnictvu doporučujeme článek ten k uvážení.

Zvěsti z východních Čech

Z Náchoda. Záhadné zmizení sloučky Marie Červinkové v Náchodě způsobilo velké hnutí mezi křesťanskými sloužebními děvčaty. V Náchodě tvoří se totiž spolek, mající za účel, zrazovati křesťanské dívky od vstupení do služeb židovských. Protože bylo nebezpečí, že zmizení M. Červinkové mohlo by míti v zápětí nové bouře, tedy pan státní návladní v Hradci Králově zavítal do Náchoda na sv. Tří krále osobně, aby si o věci učinil vlastní názor a shlédli na vlastní oči, všechno, co se mu pozoruhodným býti zdá. U obchodníka Kohna, kde Marie Červinková sloužila, konána byla domovní prohlídka, ež neměla výsledků. Jelikož kominičský tovaryš Karel Hrdlička, jenž udržoval důvěrný poměr se zmizelou Marií Červinkovou, z domu p. V. Maizla na parkánech do domu p. Augustina Hanuše, kniháře ve kolní ulici, se přestěhoval, a jelikož i proti němu jakés pvdězení povstalo, odebrala se soudní komise v sobotu 6. t. m. na den sv. Tří králů též do domu p. Aug. Hanuše, aby zde ve světnici, v níž nyní K.

Hrdlička bydlí, podrobnou prohlídku vykonala a protokol sepsala. Ku prohlídce té, již řídil opět p. adjunkt Hubáček za asistence četnictva, přibíral i p. Aug. Hanuš jako svědek. Prohlídka ta trvala dvě hodiny a o výsledku jejím nedostaly se žádné zprávy do veřejnosti. Téhož dne 6. t. m. ráno přihodila se zvláštní událost, která celou tuto záhadnou záležitost ještě více počíná rozplátati, ale také zároveň velice zamotávati. Téhož dne přišly totiž do bytu p. Em. Kohna dvě ženské z venkova a doručily jeho manželce, jelikož Kohn nebyl doma, psaní. Na obálce téhož psaní byla firma jistého obchodníka z obce B., asi 6 km. od Náchoda vzdálené a u Nového Města nad Metují ležící. Jelikož psaní to obsahovalo velmi vážné zprávy, ku zmizení M. Červinkové se vztahující, posílala paní Kohnová psaní to za svým mužem do hostince, kde právě meškal. Třís vócek rozechvěn odezdal dopis ten vyšetřujícímu soudci, který učinil veškerá potřebná opatření, aby zprávy pisatele byly zaručeny. V posledním okamžiku se však zmizení Červinkové náhle vysvětlilo. Nalezli ji utopenou u mlýna. Tak rozříšeni zase pomine.

Z Předmostí n. Lab. V sobotu dne 6. ledna t. r. pořádali pracující v továrně pana J. Pošpířila v hostinci na „Staré“ ples, který se nad očekávání krásně vydařil. Děkazem toho jest, že čistý výtěžek obnášel 70 kor., z nichž Ústřední Matici Šk. odevláno bylo 22 kor., na český dům v Trutnově 23 kor., a na ranní bratry Moravany, při demonstracích proti zrušení jazykových nařízení 25 kor. Gratulujeme z plna srdce pořadatelstvu ku zdaru tohoto plesu, který co se týká čistého výtěžku, bude u nás mezi nejprvnějšími a těší nás, že můžeme konstatovati, že nebylo při tomto plesu jiné snahy, než aby co nejvíce věnováno bylo dobročinným účelům, což pořadatelstvu jen ku cti a chvále slouží.

Z Kolína. (Úmrtí). Ku konci minulého roku rozloučil se s námi vše milovaný a vysoce ctěný, „vlastenecký“ a „nezistný“ žurnál „Ohlas doby“. Dle vydané na přední straně partecetle umřel na rány, které mu zasadil vzrůstající na všech stranách — klerikalismus! Div se světe! Klerikalismus ho sabil! Možná ale, že je pravdivější hlas lidu, který povídá, že mu utekl redaktor, který nechtěl dočkat se přejezdu akademiků, které potupil a že pak po Pelantovi nikdo se nechtěl dáti najmouti k tak bídné úloze, jakou je obsluhování listu notorické flossemitakého. Panu staviteři i p. pastoru dvojčetih, kterým při tom vedle sloužil, je kůte příliš drahá, aby si uvalovali na sebe redaktorskou zodpovědnost a tik nemohouce sehnati žádného Sancho Panzu musili zanechatí vysoké politiky a nájezdy své na katolickou církev ztrávití doma. Vyhrožují však Kolínu, jak nebude hodný, že pusti na něho zase nějakého draka a la „Ohlas doby“. Zdrávi se trošovali.

Od Sázavy z Dolnokrálovicka. Myslíme, co v bohatých krajích Polabských počíná svítati o důležité a celý národ český rozněcující otázce židovské a mezitím, co na mnohých místech prakticky počíná se prováděti heslo „Svět k svému“, třeba posud maloučko a ojedíněle, ubohá krajina naše vědy hlouběji zapadá do spárů našich zatvrzelých nepřítelů. Obřezaní upří, kteří zmocnili se u nás nepořádek obilního obchodu, jak jsme se zmínili v dopise minulém, ti drží i všecek obchod ostatní houževnatě, neustupně. Po všech téměř obcích rozloženy jsou židovské kramky, v nichž žid, u nás ještě „phantáta“ nebo „milostphán“, otravuje lid ďábovým nápojem, hořalkou a olupuje ho o spokojenost, mrav i statek. Náš lid nemoha pro bídné spojení se světem prodati obilí, přiveze je k židovskému kramáři, který nezaplátí mu zaň, nýbrž jednak dlužen mu zůstane, jednak přinutí ho za obilí vzíti bídné, německé, někdy poloshnilé zboží. Kdo by pak s tím nebyl spokojen, tomu řekne ať si veze prodat, kam chce. A tak, co zbývá než dáti se od pijavice vysáváti až do poslední krůpěje. Který pak rolník nad to jest zadlužen, a to bohužel většinou opět židovi, protože záložen málo a podmínky půjčovní těžké, ten nedostane ničeho. Zbude-li mu něco, ztráví to za zimu s rodinou a na jaře pak obilí, které za babku prodal, od téhož žida na dluh, za drahé peníze, pod velkými úroky zpět k výsevu kupovati musí. A co se děje s lidem seláckým, který přece jest samostatnějším, má „kas té hroudy“, to v míře daleko broznější děje se s lidem dělnickým. Ten jsa živ z ruky do úst, odkázán jest zcela a úplně na žida. Nejlepší důkazem toho je, že židé měli archy platební za ošetřování „pražátek“ a „vídeňátek“, jichž krajina naše je pravým Eldorádem (mají jich v rodině dvě až tři), že židé tyto archy měli u sebe, sami peníze vybírali a co chtěli ubožáku ošetřovateli vyplátiti — ne ovšem peníze ale bídným svým zbožím. Ač toto do nebe volající vyděračství zakázáno bylo, bují přece tajně dále a lid chudý mlčí, protože kdyby se ozval, vyhrožuje se mu zničením, vyhladověním. Neboť v okrese našem většina dvorů (a to velkých kavalírů) a pasek lesních, v nichž lid se zaměstnává, jest v rukou nájemců a velkoobchodníků židovských. A ti to bohatí židé jsou těsně spjati s chudšími souvěrci v tajný sice, ale železný kartel. Bohužel, že na mnohých místech, kde nejméně by se očekávali dalo přítelkovaní se židem, žid je sván, uctíván, obsluhován. A přece jest tak snadno přetřhnouti řádění těchto Shylocků našeho ubohého jihu kolem Želivky a Sázavy. Stačilo by k tomu: 1. trochu dobré vůle, 2. organizace, 3. přízné hlavné úředníků panáckých k našemu člověku českému a křesťanskému. Co tyto tři věci svedou, dokazují ony obce české, které bez křiku bez násilí, bez útvaní zbavily se vysavačů svých. Jako ryba bez vody tak žid nemůže býti bez křesťanů. Kéž nezůstane tento hlas hlasem volajícího na poušti! Očekáváme tu plným právem od naší intelligence, že ona první učiní počátek a dá tak dobrý příklad nižším na ní jako na vzor svůj shlíjejícím. Pamatujme, že každý krejcar a halír, který dáváme svému nepříteli anebo člověku indiferentnímu národně neslanému a nemastnému, ubíráme svému národu a pomáháme se hospodářsky ničiti! Svět k svému!

OBNOVA

Číslo 2.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. ledna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Vítej nám!

Zítřka zavítá do máti českých měst, do stovětát, zlaté, slovancké královské Prahy, nově jmenovaný, v neděli za pražského arcibiskupa v Olomouci posvěcený primas tohoto království, Jeho Milost knížecí arcibiskup, svobodný pán Lev Skrbenský z Hřístě.

Královéhradecká diecése leží uprostřed mezi starým moravským blavním městem, královskou Olomoucí a matičkou Prahou, první tedy vítá nového primasa království Českého, jemuž přináležejí nejen správa rozsáhlé, pražské arcidiecése a kancléřství starobylé pražské karlo-ferdinandevské university, nýbrž také všem českým posvátné právo, vložit korunu svatováclavskou na pomazanou hlavu Jeho Veličenstva, krále Českého.

Nový primas království Českého jest synem sesterské Moravy a pochází ze starého českého šlechtického rodu. O významném svátku Zjevení Páně, ve výroční den, kdy svatí apoštolové naši slovanští, Cyril a Metoděj, od papeže Hadriana II. r. 869. na biskupy v Římě posvěceni byli — posvěcen byl též Jeho Milost, knížecí arcibiskup Lev. Na hrobě sv. apoštola Metoděje, jehož diecése i království České druhdy objímala, na posvátném Velehradě, po tři dny na modlitbách trváje, připravoval se nový knížecí arcibiskup k posvátnému úkonu svěcení na biskupa, maje se státi nástupcem sv. Vojtěcha a Arnošta z Pardubic, jejichž obou kolébka stála v obvodu diecése hradecké.

O Jeho Milosti, knížecí arcibiskupovi Lvu jsme slyšeli, že jako kaplan a farář působil ve středu českého lidu vzorně, že úplně si získal jeho lásku a důvěru. Novému primasovi přejeme, se srdce upřímného, aby v blavním městě tohoto království působil v duchu svatých Metoděje a Vojtěcha, v duchu Arnošta z Pardubic, aby po jich svatém příkladu hájil svatou víru, kterou nám svatí apoštolové slovanští přinesli, kterou zde hlásali a kterou všady jako statečný Slovan a Čech šířil sv. Vojtěch. Novému primasovi přejeme, aby byl podporovatelem a šéfitelem věd a umění jako první arcibiskup pražský, Arnošt z Pardubic. Jeho Milosti knížecí arcibiskupovi přejeme, aby jako přítel a lidumil získal si lásku celého národa. Nový primas tohoto království jest mlád, plný mužné síly. Kéž splní všechny ty naděje mnohaleté, které obyvatelstvo tohoto staroslavného království, které celý národ český v něj klade! Kéž jest novému primasu dopřáno, aby vložil posvátnou korunu svatováclavskou na posvátnou hlavu Jeho Veličenstva, našeho císaře a krále, což nejvznešenějším jest přáním celého našeho národa a všech jeho nejvyšších biskupů, kéž se mu podaří, aby přispěl k obnovení smíru národního v tomto království!

Český národ pohlíží na zítřejší příjezd Jeho knížecí Milosti, nového primasa do tohoto království s důvěrou, srdce všech upřímných katolíků jsájí a plesají mu vstříc a volají s námi:

Vítej nám!
Zehnej tě Bůh!

Surovosti.

Jak známo, přihodilo se v poslední podzim několik případů, v kterých lid křesťanský vystoupil hrozně proti židům a na několika místech jim po několika tabulek oken vytloukl. Jednání toto bylo na nejvyšším místě odsouzeno. Naše náboženství neschvaluje ovšem taky křivdy a násilnosti ani proti židům. Právě naše náboženství dělá všude, kde se opravdu v srdci zakorení, se surově lidi mírné, ušlechtilé.

Ale totéž náboženství naše nezapovídá obranu křesťanů proti násilnostem a surovostem, které se zase jim dělají. Ano naše náboženství přikazuje nám, abychom tento základ vzdělanosti evropské hájili. A poněvadž křesťanství je ta pravá, čistá lidskost, ukládá nám, kteří moc a vliv mají, aby se ujali všech, kteří bezpráví a násilí trpí.

A proto z pravého a čistého křesťanství, ne abychom švali, ale jen na obranu naši, která se nám opět a opět vnučuje, píšeme tyto řádky.

Jestliže se nemají křesťané dopouštět surovosti, máme zajisté my právo žádati, aby se jich nedopouštěli židé.

Bohužel, že se jich poslední pondělí dne 8. ledna někteří židé ve své protestní schůzi proti nám dopustili.

První surovosti se na té schůzi dopustil jakýsi žid Stein. — Citujeme dle spolehlivého referátu Hlasu Národa jeho výrok: *Kdo věří v rituální vraždu, je blbec.*

V těchto slovech obsažena jest surová urážka katolické církve. — Nezabavený „Vaterland“ a po něm my sami jsme několikrát po sobě přinesli zprávu o umučení křesťanského chlapce v Tridentu 24. března 1475. Věc ta byla přísleznými svědky a znalci prozkoumána a židé, kteří dítě umučili, se přiznali. Hlava církve katolické, papež Řehoř XIII. rozkázal, aby se v celé církvi po oboru zemském četlo v seznamu mučnicků dne 24. března: V Tridentě (památka) umučení svatého chlapce Šimona, kterýž od židů surově (sacissime) zabit byl. (Mart. Rom. Nono Kal. Aprilis.) To se čte v celé církvi. V Tridentě pak a v celé té diecési slaví se z rozkazu papeže Sixta V. celý den ten jako církevní svátek. Kněží musí tam z rozkazu církve celou tu událost ve svých hodinkách — v breviáři — toho dne čísti. Výslovně se tam čte, že židě chlapce nejen zohavili přesurovým způsobem (abscondendo membrum genitale), a mučili, nýbrž že i krev jeho zachytili pro své velkonoční chleby.

Na této přezrávané věci, kterou pan Stein ze světa nevynadává, spočívá přesvědčení naše, že se tu stala vražda z náboženského fanatismu; a poněvadž výslovně se praví, že byla krev zachycena pro velkonoční chleby, což jiného to, než vražda k vůli náboženským obřadům, čili jak se krátce říká, vražda obřadní, vražda rituální.

A tohle přesvědčení — řekl bych úřední přesvědčení — ba ještě více, toto náboženské přesvědčení — církve katolické nazývá se u nás *bílštvím*! Naši výše jmenovaní papežové nazváni jsou tudíž panem Steinem bílci a my všichni s ním!!! Opakujeme, že netvrdíme, že každý žid nyní jest je vyznavačem vraždy rituální. To bychom si nechtěli na svědomí vzít, to by mohlo být štváním nemoudrým, nesvědomitým; to by mohlo být nemoudrostí obzvlášť oproti nyníjším mnohým židům, kteří jsou úplně bez všelikého náboženství. — Ale že nelze vraždu rituální z dějin vymazati, to jest jistá věc.

Pan Stein dopustil se tedy oproti církvi naší a nám trestuhodné surovosti. Naše bohoslužebné knihy jsou nám knihami posvátnými, dle pana Steina obsahují však blbství. Tím však jest naše náboženství surově uraženo. A žádáme pražské c. k. státní návladnictví, aby se posvátností našich ujalo a proti Steinovi zakročilo srovná tak, jako by se stalo nám, kdybychom my řekli, že kdo věří v to, co je v bohoslužebných knihách rábíků, je blbec.

Jen tak zamezí se nové „surovosti“ křesťanů, bude-li žid Stein citlivě poučen, že ve státní rakouské kárají se i surovosti židovské.

Druhá surovost, které se žid Stein dopustil oproti nám, záleží v jeho slovech: *Radikalismus* a *nás* znamená nejčernější klerikalismus.

Těmi slovy šve se tedy proti klerikalismu a líčí se klerikalismus jako něco „černého“.

Žid Stein zapomněl, že královéhradecký biskup ve svém úředním pastýřském listě, který se četl z kazatelny vyložil, že klerikalismus je touha, aby všecí náš život, naše zákony, všechno naše veřejné zřízení proniknuto bylo zákonem Kristovým, jenž jest nám tím, co značí řecké slovo „kléros“, podíl, jediný drahý dědičný podíl a poklad.

Proniknutí tedy života našeho Kristem a učení katolického biskupa nazývá žid Stein surově něčím černým. Co pak chce učiniti naše státní moc oproti takové surovosti?

Představme si obrazně společnost lidskou Kristovým učením opravdu proniknutou jako ně jaký gothický velechrám s drahocennými okny zářícími vznešenými obrazy, které k vyšším šlechtěným věcem každého povznášejí. A hle! Do těch — v podoběnsťi řečeno — do těch oken toho velechrámu společnosti Kristem — klerem naším

— proniknuté, hází surové kameny svých štvavých slov žid Stein. A mimochodem řečeno, když nedávno žid novinář přirovnával Krista Pána k Dreyfusovi, zachvělo se nám srdce, bouřila se krev. To byl kámen do oken svatyně vnitřní našeho Kristu zasvěceného; to byla surovost, nad kterou se nanejvýše pokrčí rameny. Uražení jsou jen — katolíci, to je to.

Další surovosti dopustil se žid Stein i proti českému národu. On se domýšlí, že národ český chce židy ze sebe „vyhodit“, a praví: *Bude-li s vyhasováním členů českého národa pokračováno, tak s toho národa mnoho nezbude.*

Židů dle Steina je v Čechách 93.000. (Prozatím dost.) A tak kdyby těchto 93.000 židů odešlo, byl by národ český — na márach. Takový Lazar je tedy ten národ český dle žida Steina. My máme ovšem zcela opačný náhled. Prosimé, aby se židé za Čechy nepovažovali. Nebeťeme tu žádného zřetele k náboženství, jako se to často děje, že se původ židů plete dohromady s jejich náboženstvím. Náboženství jsou v Čechách různá. Jsou tu katolíci, evangelici helvetského vyznání čili jak si říkájí reformovaní, a jsou tu evangelici augšpurského vyznání — a jsme všickni Češi. Žid je příslušníkem israelského náboženství, ale proto k českému národu nepatří, ani není z něho vyhazován, tak jako není z něho vyhazován evangelík, ba ani ne ten bezkonfessní. Ale původ — rod — to dělá, že žid není Čechem. Židovský lid je sice roztržtěn mezi všechny národy dle předpovědi Kristovy; židovský lid netvoří nikde stát, protože je v přemnohých státech; ba židovský lid ztratil i svůj původní mateřský jazyk, a užívá ho jen v bohoslužbě. Přece ale nemůže zapřít, že je žid — to jest — člen a potomek onoho národa, který žil a měl svůj stát v Palestině. Řekněme to zkrátka! Čech je Čech, Němec je Němec, Francouz je Francouz, Žid je Žid, ať je jakéhokoliv náboženství. Do státu je ovšem nyní přijat a je jeho příslušníkem a ať ho stát chrání v jeho *opravdových právech* — a ať tedy žije pokojně a poctivě vedle nás. Ale dělají se členem národa českého, to jest od židů nedůslednost. Čech není Němec, Francouz není Maďar, Žid není ani Čech ani Němec ani Francouz.

Pan Stein povídá, že národ český není antisemitský — protizidovský. To má pravdu. Národ český je dobrák. Ani z daleka mu nenapadlo, aby židům ubližoval. Byl i samou církvi napomínán. Hned v katechismu jsme se učili, že bližním nám je každý člověk. Ale protizidovským dělají národ náš různí židé sami. Cím, nebudeme dnes vykládati.

Jakým ale Čechem je pan Stein, je právě z toho viděti, že posměšně dělá z národa českého *nedomrlého slabocha*! To mají za to ti Čechové, kteří hledají posilu národa i v židech. My naopak myslíme, že bychom se bez židů velice do břeh obehli. A aby nám nemohli škoditi, o to se má starat stát, jehož členy jsme aspoň tak, jako oni.

Nemůžeme, než podiv svůj vysloviti nad listy českými, které tuto urážku národa českého spolknou za peníze. My katolíci Čechové ji s rozhořčením odmítáme. Nám je to — surovosti.

Politický přehled.

Nové rakouské ministerstvo pekou vídeňské židovsko-liberální noviny. Na pravici se nikdo neohlíží. Němci liberální, tedy sněmovní menšina, žádají pro centralistické německo-liberální byrokraty ministerstva vnitřní, spravedlnosti, financí a školství. Vedlejší obory by po jejich náhledu mohly být obsazeny třeba parlamentárními osobnostmi; Polákům by připustili jako min. krajana Bilinského, neb Bobřínského, klerikálům, Gudenusa, liberálům Lipperta neb Pradeho a Čechům odborného náčelníka dra Rezka. Tak by dostali tohoto velmi opatrného a umírněného Čecha z ministerstva vyučování a mimo to počítají, že by se dr. Rezek v novém prozatímním ministerstvu brzy opotřeboval. Němci chtějí ve skutečnosti celé ministerstvo a hlavní úřady strhnouti úplně na sebe. Na prání sněmovní většiny

mecku a Evropě, ba uvnitř říše samé; ale nyníjší státníci tvrdí dokonce, že propuštěním ministerstva hraběte Thuna a nastolením ministerstva Claryho nastala vlastně změna systému. K starému systému prý se nesmíme více vrátit, nýbrž nový systém se musí upevnit a rozvinout. Jaký systém se vlastně změnil? Inu, od Taaffa po Thuna prý se vláda slovensko-klerikálně-autonomistická, od dob Claryho prý se vládne zase německo-centralisticky liberálně. A tak, je to velmi zajímavé vyvětrání. To se tedy v Rakousku staly tak důkladné změny a převraty, že toho nebeskáné ani nepozorovali. Tedy v Rakousku se poslovaňvalo; to znamená přece, že německá řeč jako státní prostředek nově a jako armádní řeč se odstranila a pouze znalost některé slovenské řeči otvírá brány k státním úřadům a vojenským šarším. Ne-li? A Rakousko se klerikalisovalo, to znamená ovšem, že bezkonfesiční zákony liberální doby odstraněny jsou na celé čáře, že nastal stav z doby konkordátu, beznáboženská škola byla důkladně vykořeněna, přestalo systematické zatlačování katolických sájmů v životě veřejném, přestala zákonem patronisovaná nevěra a svobodomyslnost. Tak se to přece stalo? A federalisovalo se, tím se přece rozumí, že centralistická ústava z prosince roku 1867 se zrušila, že byla uznána práva historických individualit (zemí), že české mrtvé státní právo obživlo, že zemské sněmy strhly zákonodárné vedení, že ve Vídni není více žádné říšské rady. Podivuhodno! To se všechno mohlo stát, aniž by starorakouské nebe se bylo zhroutilo a aniž bychom my nebožtíci byli s oblaků do zbořeného Rakouska spadli. Vy se mi smějete? A proč? Že se nic takového nestalo, čeho se domnívám? Protože prosincová ústava jest zrovna tak nedotknuta, jako bezkonfessionální zákony, protože německá řeč v úřadech i ve vojenskému nadvládnou udržela, protože české státní právo pořád ještě více neplatí než Grégorova fajfka tabáku a protože zemské sněmy do-ud jako dřívě krouží okolo centralistického zákonodárství? Ale můj nejdražší, když tomu tak jest, pak teprve nevím, co to byl za systém, který jste vyměnil a co to má být za systém, který jste změnil. Rozdíl mezi odstraněným slovensko-klerikálním-autonomistickým a nyní z bruslu novými německo-liberálními centralistickým systémem není s nebička ani k rozseknání. Já při nejlepším vůli a nejlepšími brejlemi vůbec žádného systému nevidím, který byste mohli změniti, milý pane štáte, nýbrž já vidím jasně tu věčně jedinou bezzásadnost, jež veškeré vaše jednání despoticky ovládá. Já nevidím, leč to staré Nestroyovské „ani tak ani tak“ — „ani německy ani slovensky“, ani centralisticky ani autonomisticky, ani klerikálně ani — To jest, v tom bych vám křivdil. Liberálními jste zůstal od dob Anersperka I., ačkoli již dávno není žádná liberální strana, která by měla nějaký pozoruhodný vliv. To jest ta jediná charakteristická známka vaší suverenní bezsystemní vlády. Lžiliberalism, který je vždy zase nahoře jako bezový vstáváček s olověnou kuličkou. Nemějte mně to za slé, milý pane štáte, ale když mně vášně tvrdíte, že jste přelod od slovensko-klerikálně-autonomistické vlády k německo-liberální centralistické vládě, a že tuto poslednější chcete upevniti, tedy to působí na mne všelijak, jenom ne vášně. Neboť oba systémy nejsou ničím jiným, nežli obě polovice oné olověné kuličky a ať chcete držet pevně rozsvětlenou tu nebo onu, efekt, výsledek je vždy stejný: celek kloní se tam i onam, ale konečně sedí smějí se liberální bezový mužíček na hoře a protichůdně jako olovo těžké systémy drží sobě a jemu rovnováhu. Povídal jsem již několikrát, že by oba jmenované systémy teprve pak byly systémy, když se buď pán ten neb onen rozhodneme. Německá nadvláda centralistická státní forma anebo rovnoprávnost národností a samospráva sem to jsou právě protivy, které na dlouho jsou neudržitelné a které vedle sebe pouze ve vrátké bezzásadnosti se udržeti dají. Ať si tedy, můj milý štáte, chcete anebo ne, budete se muset konečně přece rozhodnout, zda-li chcete míti německo-centralistické Rakousko, v němž liberalismu spolu vládne, anebo Rakousko, v němž každé národnosti volný rozvoj její zvláštnosti jest saručen a v němž katolická povaha převládá většinou k platnosti přijde. Vrátká bezzásadnost opět potřebuje se totiž sama a čím déle trvá a čím více opotřebuje tím prudější zápolí protivy o uplatnění. A když konečně poslední možnost této systematické bezzásadnosti se stráví, pak můj nejmilejší s hrůzou spozorujete, že vám nebude více ani volno, rozhodnouti se pro systém ten neb onen, protože oba systémy povedou na vlastní pěst boj, který jen úplným poražením té neb oné strany skončiti může. Anežť snějí řečeno: Čím déle váháte a kolísáte, čím dříve rozhodujete, pro jaký vládní systém se máte rozhodnouti, tím více se sešlří protivy, a tím větším selháním a nepovoleností vystoupí a samy začnou v nucovat si rozhodnutí. Když budete čekatí, až hezka německé nadvládě a rovnoprávnosti národností přemění se ve smolné věnce, které všechny myslí rozpouštějí pak nebudete vůbec žádného státnického umění přetřebovati, neboť pak milý pane štáte nebudete v pánech svého osudu. Co tedy činiti? Netažte se, ději! Neboť vy toho přece neuděláte. Netažte se, byste činiti měl, ale řeknu vám, co byste činiti mohli. A tu radí nebožtík Metternich, aby pán stát tak trochu uránil, jak se to mělo vlastně s německou nadvládou a centralismem. Za něho, t. j. v první polovině

vici tohoto století, za vlády Metternicha, bylo Rakousko jednotný, centralistický stát, bylo císařství rakouské, císař rakouský byl také německým císařem anebo aspoň předsedou spolku německých států, jejichž tepny ústily ve Vídň. A co bylo dnes z těchto státních pilířů německé nadvlády a centralismu? Rakouský císař není dnes německým císařem ani předsedou německých spolkových států. Císař není teď pouze rakouským, ale je králem uherským a císařem rakouským. Centralismus a německá nadvláda v Habsburské monarchii přestaly obnovením království Uherského. Německo má teď vlastního císaře, veškeré tepny Německa nedutí více ve Vídňi, nýbrž v Berlíně, Rakousko jest mimo Německo a to by si náš pán stát měl konečně uvědomiti. Dnes přestaly podmínky německé nadvlády a centralismu v směněném Rakousku a toto musí hledati svou spásu pouze v rovnoprávnosti svých národů a v samosprávě svých zemí. Náš pán stát přebírá změny, které nastaly v druhé polovině 19. století, nechce jich viděti a myslí, že bude moci v 30. století stejně vládnouti jako v dokončujícím se století devatenáctém. Němcům rakouským radí neboť Metternich, aby se méně ohlíželi po svých bratřích v Německu, ale aby se více starali o vládní hroudu. Liberální (t. j.) židovské časopisectvo hájí centralismus pouze proto, protože milý stát chce liberalisovati. Písař článku, který mluví za neobětí Klementa Metternicha, pověděl rakouským státníkům nyníž mnohou pravdu.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Jmenování: vdp. Jan Tichý, děkan v Ostravě, správce vikariátu, jmenován b. vikářem okresu Kopidlenského, p. Frant. Vohnout, b. notář, děkan ve Žlunovicích, sekretářem vikariátu. Ustanovení: p. Jos. Štemberka, koop. Čestinský, za administrátora do Staršova, p. Frant. Dittrich, kapl. za administrátora v Poličce, p. Jan Lonský, koop. v Libici, za koop. do Čestína, p. Ant. Bittner, kaplan v Animě v Římě, za katechetu do Trutnova. V Pánu sezenul: Magnor. Ign. Bílek, pap. komoří, em. bisk. vikář, děkan a farář Bartošovický na odp. v Kunvaldě, † 28. prosince 1899. naroz. 1826, vyav. 1850). Na odp. čínek vstupil: p. Jan Matouš, děkan v Hronově. Uprázněná fara: Hronov, na patronátě knížete Schaumburg-Lippe od 1. ledna 1900.

J. M. kníže arcibiskup Lev baron Skrbenský vyvěšen byl za biskupa v sobotu 6. ledna od J. M. knížete arcibiskupa Theodora olomouckého za asistence JJMM. nejd. biskupů dra Martina Říhy z Čes. Budějovic a Ferd. Kalouse z Prahy, zástupců nejd. kapituly olomoucké, kroměřížské a sv. Vítké v Praze, dále za přítomnosti J. cis. V. arciknížete Petra Ferdinanda, který leží posádkou v Olomouci, moravského místodržitele a zem. hejtmana. Dále byli posvátnému obřadu přítomni generální opat Premonstrátů ndp. Sig. Starý, sestry ndp. arcibiskupa pražského Irena, provdaná bar. Stillfriedová, Marie, provdaná za generála bar. Spiegelfelda, Anna, čestná dama ústavu šlechticů v Brně, švákové roz. hraběnka Kolovratová z Rychnova, otec Filip baron Skrbenský, bratr Jan, c. k. rytíř, švafci generál bar. Spiegelfeld a setník baron Stillfried, zástupci vždy věrné kapitoly metropolitní na Hradčanech kapitolní probošt mgr. Hora, kapit. vikář dr. Brusák, kanovník Hornsteiner, děkanové obou bohosloveckých fakult pražských dr. Eng. Kadeřávek a dr. Schneedorfer, zástupce kol. kapitoly vysehradské dr. M. Karlach a J. Švehla atd. — Do Prahy přijede nejd. arcibiskup zítra o 2. hod. odpolední rychlíkem rak. uher. státní dráhy. Katolické pražské spolky, jich deputace a ozbrojené sbory budou očekávati arcibiskupa Lva v kostele sv. Mikuláše na Malé straně. Bude-li počasí příznivé, tedy vyzývá vyhláška městské rady pražské, aby pražské spolky živnostenské atd. dle libosti vytvořily v ulicích, kterými kníže arcibiskup přijede, špalír. Školní mládež se pro nepřiznivě počasí špalíru neúčastní. V den intronizace, t. j. v neděli dne 14. ledna shromáždí se spolky o půl 11 hod. ráno. 1. U kostela Karmelitů Spolek křesťansko-sociální žen a dívek. 2. Marianský spolek křesť. der. 3. Deputace ostatních spolků. 4. (Podél toskánského paláce) dělníci z huti avatovské. 5. Katol. tovaryši. 6. Národní jednota jinochů a mužů na Smíchově. 7. Jubilejní spolek kat. „Praha“. 8. Sv. Josefská jednota jinochů a mužů z Buben. 9. Vzdělávací jednota karlínská a vinohradská; 10. katolicko-lidový spolek; 11. Marianská kongregace mužů s předměstí a z Prahy; 12. Svatováclavská jednota; 13. Spolek sv. Vincence, Arimathejský a deputace ostatních dobročinných spolků; 14. Katolická beseda; 15. Výbor Svatováclavské zálohy; 16. Katolicko-politická jednota pro království české; 17. deputace venkovských spolků; 18. zástupcové vědeckých spolků, družstva Vlasť, Historického kroužku, Křesťanské Akademie, Jednota pro dostavění domu Svatováclavského a jiní. V tomto pořádku dlužno jíti i v průvodu do chrámu. Také povinnen jest každý spolek svými pořadateli o to pečovati, aby průvod nikde rušen nebyl. V domě avatovském budou kaple vykazány šlechtě a korporacím, části chrámových lodí spolkům. Po dokonání služeb Božích půjde průvod opět týmž pořádkem k residenci, kde J. M. ndp. kníže-arcibiskup přijme blahopřání nejvyšších hodnostářů král. českého a král. hlav. města Prahy, předměstí a vysoké šlechtě. Blahopřání katol. jednot a spolků přijímá J. M. ndp. kníže-arcibiskup dne 16. ledna od třech čtvrtí na 10. do půl 11. hod. spolky damské, od půl 11. do čtvrt na 12. hod. dostaví se duchovenstvo, aby novému arcipastýři se představiteli a spolu blahopřalo. Dne 16. ledna od 9. do půl 12. hod. dop. blahopřání jiných spolků, jež se do 12. ledna v k. a ústřední kanceláři přihlásí, od půl 12. hod. do půl 1. hod. pol. blahopřání ostatního duchovenstva. Dne 17. a 18. ledna od 10. hod. do 12. hod. pol. budou přijímány další deputace jednot a spolků, jež se nejdříve do 13. t. m. přihlásí. Všecky další dotazy zodpovídá ochotně vrchní pořadatel dp. J. Koňář, profesor v Praze, bp. 188-IV., jenž ohlásí i spolky,

jež o slavnostních dnech průvodu se účastniti chtějí, u c. k. polic. ředitelství.

Jednota českého katol. učitelstva účastní se nedělního průvodu slavnostního a ostatní mi katolickými spolky. Praští pp. členové i z okolí dostavě se všichni, z venkovských páni výboři určitě, ostatní dle možnosti. Schůze o půl 10. hodině před arcibiskupským palácem.

Ve valné hromadě střelců byl zvolen za předsedu náměstek starosty, pan architekt Weinhengst.

Poslední léč uspořádají přátelé myslivosti ve dvoraně besední v Hradci Králové dne 13. ledna po 8 hodině večerní. Program jest velmi pestrý a zajímavý. Páni i dámy dostaví se k zábavě v úboru domácím. Poněvadž jest saračeno veliké ústastenství pánů a dam se sousedních okresů, z Hradce i z okolí, bude poslední léč patřiti k nejlepším zábavám masopustní sezony.

Firma J. Pospíšil & spol. v Předměstí n. L. podělila i letos jako každý jiný rok o štědrém večeru přes 60 chudých dítek látkou na košile a oděv, začal jí „Zaplať Bůh!“

Ples studujících královéhradeckých středních škol, který se pořádal v úterý večer ve dvoraně besední, byl čteně navštíven. Výnos asi 360 zl. věnován bude ve prospěch studujících.

Podpůrný spolek samostatných živnostníků II. společ. v Hradci Králové koná svou druhou řádnou valnou hromadu v pondělí dne 15. ledna 1900 v 7 hodin večer v místnostech Živnostensko-čtenářské jednoty. Program: 1. Zahájení schůze starostou spolku. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladníka. 4. Zpráva revisorů účtů a udělení absolutoria. 5. Volba starosty. 6. Volba 9 členů výboru, 3 náhradníků a 2 revisorů účtů. Volné návrhy.

Ples mládežníků z Nechanic a okolí. Representační ples okresu Nechanického konati se bude dne 20. ledna 1900 o půl 8. hodině večer na radnici. Vstupné 4 koruny.

Ředitelství c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové přijímá náležitě doložené žádosti za připuštění ke zkoušce dospělosti učitelské do dne 1. března t. r.

C. k. skúšebná komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkouškám způsobilosti učitelské pro období květnové t. r. opatřené náležitými doklady do dne 10. dubna t. r. Žádosti za dispens podány buďtež nejdříve do 1. března t. r.

Přihlášky ke zkouškám ze ženských prací lze dodati témuž ředitelství do 1. května t. r.

Tyfus, který se zdál po novém roce v městě našem ochabovati a mizeti, v posledních dnech, kdy tálo a časem i přšlo, se opět rozmohl. Obyvatelé by si měli pitnou vodu vařiti a teprve po vychládnutí by ji měli píti.

Nešvar. Uhlíř p. Vencel v Jiřkově třídě nechává stát povoz na ulici na místě dosti frekventovaném. Mnozí lidé narazili ve tmě na voze a mohli utrpěti nebezpečné zranění. V zájmu veřejnosti třeba žádati, aby povozy byly postaveny v obrazených nepřístupných místech a aby mimo to byla místa, kde by chodci mohli snadno utrpěti úraz, řádně v noci osvětlena.

Strážlivý souboj. V pondělí „stříleli se“ ve Vídní generální ředitel severní dráhy císaře Ferdinanda, dvorní rada Richard Jeiteles, patrně der Löwenherz, a bývalý konsulent její, dr. Eder pro „urážky“, které dr. Eder jako podřízený dopustil se na ulici na svém představeném. Podmínky byly: výměna rón na 40 kroků po jednom výstřelu. Páni bojovníci postavili se naproti sobě patrně zády, neboť vyvázli ze souboje s křesí „zdravou“.

Chrámová hudba. Upozorňujeme všechny přátele chrámové hudby, že „Cecilianský spolek“ v Litoměřické diecezi otevře s povolením jak církevní tak i světské vrchnosti dne 16. února t. r. školu chrámové hudby pro varhany a fidele káru (Viz oznámení v insertní části tohoto listu)

Olomoučtí Němci proti královéhradeckému pluku. Mezi českými vojáky našeho 18. pluku a mezi německými vojáky došlo v Olomouci v poslední době k četným srážkám z pohnutek národních. Ač srážky tyto vyvolány byly většinou vojáky německými, zakročilo německé obecní zastupitelstvo u úřadů o to, aby český pluk hradecký Salvaťor (Konstantin) z Olomouce byl přesazen a nahrazen německým. V Olomouci se udržují Němci ve většině pouze pomocí četných židů proti Čechům, kteří v okrese mají obrovskou většinu. V důvěrné schůzi obecního zastupitelstva olomouckého bylo s ohledem na německý ráz města naneseno, nabídnouti vojenkému eráru 8000 sl. na cestovní výlohy spojené s přeměnou posádky; město zakročilo již na kompetentních místech za přeložení královéhradeckého pluku z Olomouce. Sborový velitel Albori přibyl minulou nedělí z Krakova do Olomouce a dal si v neděli 18. pluk zvlášť předvolat. Bylo by příliš zajímavé, kdyby respektována byla i pokud se týče vojenských posádek — německá država. Hradecké hochy nebude jistě boleti, pakli je poslou z Olomouce domů. V Hradci je uvítáme s otevřenou náručí.

Ženy ve válece. Manželka burského generála Jouberta následovala muže svého do boje. Jest sice známa celá řada udatných paní, kteréž sdílely svízele a nebezpečí války se svými manžely, ale jen málo žen osvědčilo takovou odvahu a vytrvalost, jako tato prostá žena nejvyššího velitele boerů; vždyť samy některé listy anglické doznávají, že této přichylnosti dlužno se jen obdivovati. „Teta“ Joubertová, jak ji boerové se zalíbením nazývají, je s hrůzami války právě tak obeznámena, jako její manžel a stála vždy na tom, že mu chce státi po boku, ať už se jednalo o ponhý vpád nepřátelských domorodců nebo o polní tažení. Ručnicí vládnouti dovede tak, jako každý jiný statný

válečník, ale úlohou její ve vřavě bitevní je nyní jen péče o nemocné, kteron vykonává s podivuhodnou obětavostí a vytrvalostí. Z bojiště burského došla zpráva, že se 200 burských žen a dívek spojilo k tomu účelu, by válečného presidenta republiky transválské, „strýce“ Pavla Krügera hájily, kdyby k nejhrošímu mělo dojít se sbrání v ruce. Cvičí se pilně ve střelbě a revolvery soustavy Mauserovy. Nabývají ve stříelné pozoruhodnou zručnost. Heslem jich jest, že se dobrého Krügera nezmoční nikdo, leč přes jich mrtvoly.

Hospodářský spolek královéhradecký svolil v sobotu kukulenské schůzi za delegáta do zemědělské rady opět pana Václ. Škvrnu z Cistěvsi.

Slovinské „Svůj k svému!“ Poměry mezi slovinským obyvatelstvem v Dolním Štýraku a tamějšími Němci přistupují se do té míry, že Slovinci k obraně své chápou se prostředků u nich dosud neobvyklých. Dle zprávy německo-nacionálních listů založili si v těchto dnech slovinskou obchodní společnost a ohlásili to též úřadům. Závodní kapitál nové slovinské obchodní společnosti má činiti 200.000 K a na schůzi zakladatelů bylo již upesáno za 54.000 K podílů. Účelem slovinské obchodní společnosti bude emancipati slovinské obyvatelstvo od závislosti na německých kupcích a zosťititi národní zápas prováděním hesla „Svůj k svému!“ Uváží-li se, že v Dol. Štýraku žije na 600.000 Slovinců, sezná každý, proč německé nacionální listy tohoto neočekávaného obratu v národním boji takovou měrou se děsí.

Z jednoty katolických tovaryšů. Řádná valná schůze obdržela se v neděli dne 14. ledna b. r. o 4. hodině odpolední s obvyklým pořádkem.

Vánoční hra v „Adalbertinu“. Zpěvní produkce tovaryšské jednoty bývají vždy pečlivě studovány, což platí i o letošním provedení vánoční zpěvohry „Ješiček“ dne 6. a 7. ledna b. r. Solové partie jednolhásé i vícehlásé sbory pojily se řízením dp. viceřektora Orla v tak ladný celek, že ani pňsná kritika nenašla by vážných výtek. Průvod na pianě provedl s obvyklou virtuositou p. ředitel Wüsch. Solové partie spočívaly v rukou sl. J. a A. Wüschové, Kulhánkové, Chmelatové, Jezdinské, Tučkové, Pokorné, Česákové, Kadečkové a pp. Malečka, Douby, Dvořáčka, Dvořáka, Beránka, Jakubského a Mládk. Výprava hry byla bohatší než jiná leta a živé obrazy byly vystaveny s náležitým vkusem. Představení počtil ndp. biskup Edvard Jan, uděliv dar 10 zl., vsdp. pap. prelat Dr. Frýdek, členové vsd. kapitoly a předsedné obecního domácí a okolní. Prostorná dvorana „Adalbertina“ ve své nové úpravě za zářivého osvětlení acetylenového šášla se zaslouženému obdivu.

Típek u slepic léčí se takto: Jakmile se choroba zpozorní, zavře se slípka do suchého a evtlého místa a dává se jí pouze měkká a živná píce na př. mléko a chléb; dutina hltanová vymývá se dvakrát denně slaboučkou vodou karbolovou neb octovou a k ochlazení dá se něco tuku a másla. Po 2 až 3 dnech je slepice opět čilá a počne nésti. Stahování kůže z jazyka působí slepicí hrozné bolesti a tato také později nese.

Okradený krajský soud. Do budovy krajského soudu v Nov. Jičíně vloupali se v pondělka na úterý neznámí lupičové a vypačivše dvře kanceláře, vzali odtud celou vertheimku a smykali ji z druhého od prvního patra a odtud ji oknem po provazech spustili dolů a s ní zmizeli. V pokladně, která vážila přes 4 metr. centy, bylo pouze asi tři sta zlatých, ale bylo prý tam dosti důležitých listin ba i cenných papírů. Na štěstí den před tím bylo z pokladny vybráno mnoho tisíc zlatých a prý odesláno. Po pachatelích je veliký shon.

Zvěsti z východních Čech.

Z Čáslavi. Začíná nám masopustní mumrej a to bezky veselé. Spustilo to hned prvního dne na sv. Tří krále o valné hromadě čtenářské besedy. Ona, která slibovala s počátku býti tak vážnou, za příčinou vyhazování „Času“, což se také po dlouhé debatě provedlo, ku konci byla by se pomalu zvrhla v komedii. Vyhazovačská manie zmocnila se některých členů tak, že jen tak tak a byly by letěly časopisy přemnohé jiné a tak tím uřezáváním, kterého by některý člen si přál, zbyla by z besedy čtenářské — beseda tarokáská. Dovolili bycom si navrhnouti krůhům v našem popředí stojícím, aby tuto vyhazovačskou horěčku nějak hleděli paralysovati, neboť dostane-li se z místností besedních ven a rozplizne-li se až k samé radnici, ač jest to dosti daleko, pak mohlo by to při nastávajících obecních volbách býti velmi nebezpečno. Jak jsme se přesvědčili podle velikých kandidátních listin od té kompromisní až do té sociálně demokratické dvře by nestačily a kolem radnice bylo by třeba narovnat na tolik metrů slámy, aby si kandidáti vysloužili i sloužití hodlající neublížili. Bude to veselá zálež. Snad k vůli tomu volební tanci letos jest tak málo toho opravdového plesového a věnečkového ruchu. Dosud jenom osm balónů! Co je to na město, které při novém sčítání chce mít přes deset tisíc obyvatelů? Co mají dělat ti ostatní, na které se pro malá místa nedostane? Nezbude než uspořádati něco pod lucernami, s kterými udělala naše obec pravě ternu. Vydrší prý století, protože jsou více dole než zavěseny. O my jsme chlapiči, my umíme šetřiti! Na ale teď už dost, mohl bych dostat přes prsty! -- Dne 14. t. m. koná vzdělávací katol. spolek „Práce“ svou roční řádnou schůzi tentokrát v hostinci: „u Lišků“. Snad při vyřizování jiných otázek vyřídí se tu i otázka místností nových, kterých spolek v poslední době citelně postrádal a tím i otázka nového vzpružení!

Z Urbanic. Dne 14. ledna 1900 koná se hospodářský ples v hostinci pl. J. Pulpánové v Urbanicích. Začátek v 7 hodin večer. Vstupné libovolné. Hudba Sokola Kukulenského.

Z Bořetic u Kutné Hory. V zasedání obecního zastupitelstva dne 15. prosince m. r. byl jednolhasným usnesením jmenován náš milý p. farář

Václav Spurný čestným občanem. Velmi vkusně zhotovený diplom podán byl deputací občanů na poslední den minulého roku. Než obec čtí tím zásluhy, jichž katolický kněz, v našich dobách tak nespravedlivě začasté kaceřovaný, o mravní a tím eminentně vlastenecké povznesení lidu si získal. Novému našemu čestnému občanu přejeme, aby dlouhá a dlouhá léta ještě těžil se lásky svých spolnobčanů!

Z Černilova. (Katol. národní Jednota.) Ve výboru staly se některé změny. Dosavadní čilý jednatel p. učitel Joach. Vrabec z příčin rodinných vystoupil z výroby a usneseno jemu vřelý dík za jeho působení vysloviti. S radostí uvítán nový jednatel, vlp. Josef Mynář, jenž se obětavostí a plně neúpornou působí pro jednotu již od jejího založení. Knihožníkem spolkovým zvolen p. mistr J. Ježek. — Život spolkový ještě více rozproudí se přijetím návrhu, že konati se budou každého týdne dvě nejspíš jedna schůze členská v místnostech jednoty. Dp. předseda a vlp. jednatel uvolili se pojednávat o případných předmětech ve schůzích těchto: bude pamatováno při nich i na část zábavnou. — Pro obec venkovská bude uspořádán v měsíci únoru cyklus (6) přednášek z oboru národohospodářského a dožadována zemědělská rada o vyslání řečníka k nim. — Působí jednota ve směrech všech, jež uznává za prospěšny a naděje se i pro budoucnost uznání, jakého až dosud se jí dostává ze strany občanstva zemědělského. — Zdař Bůh!

Z Káranic. Ples sboru dobrovolných hasičů v Káranicích konati se bude v neděli dne 21. ledna po 7. hodině večerní v místnostech hostince pana J. Dvořáka. Čistý výnos připadne hasičské pokladně. Vstupné libovolné. —

Ze Sopot. (Z našeho spolkového života.) V naší Jednotě katolických jinochů a mužů pro Sopoty a okolí konají se při spolkových schůzích, jichž se též hojně od členů přivedených hostů účastní, mimo poučných přednášek také zábavní deklamace, solové i dramatické výstupy po způsobu bývalých besed. Jméno toho náhledu, že je dobře spojovati s poučením zábavu, neboť právě mnozí, že nemají příležitosti k zábavám ušlechtilým, hledají zábavu ve věcech škodlivých. Lidu většinou aspoň se počínají náhle líbit a následkem toho přibývá nám pořád více přátel i členů. Nyní má mladá jednota naše, jež činnost svou počala teprve dne 12. listopadu 1899, již 8 členy zakládající a 57 členů činných. Při poslední schůzi na Nový Rok měl v jednotě náš přednáška „o socialismu“ v celém zdejším okolí chvalně známý řečník dp. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi u Chotěboře. V týž den byl prostranný sál hostince pana Ondráčka, kde jednota naše je ubytována, poslouchatí přeplněni. Dp. řečník poučil nás, v čem záleží otázka sociální, promluvil o příčině krise ve stavu rolnickém, řemeslnickém a dělnickém a dokázal, že sociální otázku nerozluští sociální demokraté, ale křesťanství sociálně. Poučnou přednáška ta, přes hodinu trvající, byla s napjatou pozorností vyslechnuta a dp. řečník hojným potleskem odměněn. Když mu náš dp. farář za poučnou a pouťavou přednášku tu poděkoval a jej pošeďal, aby nás opět brzo nějakou přednáškou potěšil, sálbil nám dp. řečník, že rád přání našemu vyhově. V týž den oznámil nám dp. předseda, že jednotě naší přibýli noví dobrodinci a sice, že velet, pan Josef Klimeš, purkmistr v Chrudimi, nám daroval 10 zl. a dp. Josef Forman, katecheta v Chotěboři, 3 zl., což bylo s hluchým „Sláva jim!“ radostně vzato na vědomí. — Sotva že se jednota naše ustavila, vzkázali nám „studenty“ zdejší „teplí“, že nás budou zahřívati; my jim za laskavost jejíh poděkovali a na vzájem jim zase sálbili, že je budeme ochlazovati, což by jim bylo jistě ku prospěchu. Na sv. Štěpána měli „teplí“ u Káranic divadlo. Po divadle dali zase jednou na jevo, v čem záleží sociálně-demokratická vzdělanost a ajavácké bratrství. Vyhrnuli se A. z hospody ven a seprali se, při čemž kudla konala svou povinnost, takže vůkol byl sněh krví potřísněn. Takovou krvavou zábavu, jako naši „teplí“ na sv. Štěpána, nebudeme my „studenti“ nikdy přestovati. Kdež jednota naše roste a vzrůstá ku duchovnímu obnovení zdejší farnosti a celého okolí. Zdař Bůh!

Za okres mechanický zvolen byl za delegáta do zemědělské rady p. Fr. Bednář, okresní starosta a rolník v Suché.

Z Předměřic. Ples Hospod. Besedy a Rybářského spolku v Předměřicích n. Lab. konati se bude 14. ledna v hostinci „u nádraží“. Zadátek o 7. hodině večer. Vstupné 2 K. Jen pro zvané. Hudba Světáků. Čistý výnos věnuje se jednak na pomůcky školní, jednak na rybář. náčiní.

Z Dašic. (Dvojí stávka.) Dne 5. ledna bylo v hostinci na „Ostrově“ za rodinnými kulismi mnohem živěji, než-li jindy. Měla jíti druhý den celá rodina poprvé do sokolského plesu. Po několik let byl tento ples byl vždy v sobotu; letos mimo to ještě v církevně zakázaném čase, ačkoli pohodlně se mohl odložit na neděli; byl by co do návštěvy jen ziskal. Mezitím, co bylo na spěch s přípravami k plesu, těšce se dotkla ruka Páně rodiny pana hostinského, neboť v několika minutách odvedla si smrt matku rodiny. Tak věci plesové byly opouštěny a obstarávání pohřební. — Na den sv. Třech králů nehrály při školní mái sv. štádné varhany. Začal se stávkou s ostatních účastníků nepředvídaně šlapat měchů, poněvadž sl. místní školní rada nemá se k tomu, aby potřebné výlohy převzala.

Z pošty. Vedle rozhodnutí vys. c. k. ministerstva obchodu mohou se blankety na *poštovní příkazy, průvodní adresy poštovní a poštovní poukázky* starého až do konce měsíce ledna t. r. upotřebiti pod podmínkou, že jich předtisk „zl.“ směněn bude v koruny. *Za dvoukrajcové listky korespondenční*, které do téže doby poštovní dopravě svěřeny budou, aniž by i haléřovou známku opatřeny byly, bude se dodatečný poplatek i halíře vybírati.

O slastech Slováků v Uhrách svědčí nový maďarský konsek. Dne 4. a 5. ledna t. r. konalo se před král. soudem v Báňské Bystrici přelíčení s 28 pobuřovateli s Turč. Sv. Martina. I několik di-

vek bylo též mezi nimi. Žalování byli proto, že vřelí redaktora Pistora, když se vracel z vězení. Z obžalovaných byli tři osvobozeni, ostatní odsouzeni k peněžitým pokutám nebo do vězení až na 3 měsíce.

K volbě do odhadní komise pro osobní daň z příjmů, která se konala 9., 10. a 11. ledna v Hradci Králové přijata tato byla kandidátní listina. A. členové: I. sbor: p. JUDr. František Srdínko, advokát v Hradci Králové, p. Jindřich Jelínek, mydlář a majitel domu v Hradci Králové, p. Bedřich Weyr, řed. cukrovaru v Předměřicích n. L. II. sbor: p. Alois Valenta, ředitel škol ve výsl. v Hořicích. III. sbor: p. Hynek Srdínko, statkář a starosta obce ve Svob. Dvorech. B. Náhradníci: I. sbor: p. Wimmer Felix, ředitel cukrovaru v Baňkách. II. sbor: p. Špaček Jan, poštmistr v Nechanicích. p. Prokeš František, obchodník v Třebetovicích. III. sbor: pan Růžička Josef, pekař v Hradci Králové, p. Kopp Jan, sklenář v Hradci Králové.

Pohádka pro velké.

Jednou žili dva lidé pod jednou střechou. Oba měli tentýž cíl: starati se o blaho rodiny. Dlouho žili v nejlepší harmonii a práce dařila se jim výborně; později však horlivost jejich počala chladnouti — jedna strana měla svědomí něžné a ve shonu života nezapomínala na Boha, na jeho přikázání a snažila se vši silou, aby poslání své v rodině vyplnila. To však nebylo vhod druhé straně. Mrzelo ji, že ta první, podporována milostí Boží, pokračuje na cestě k dokonalosti, a že všechny její péči svěření stávají se šťastnými a spokojenými. Počala ji tedy přemlouvati, aby toho zanechala, ale všechny řeči ty byly marny. A tu vroucí láska dřívější byla ta tam. Svazek krásného srozumění se trhal a strany, které dříve šly ruku v ruce, obrátily se každá cestou jinou — první v před, — druhá zpět! Za nesvorností touto následovalo ale hned neštěstí za neštěstím. Byly to pokyny samého Boha, protože stále ještě čas byl obrátiti se a cestou cností dospěti k spáse. Ale nešťastná strana druhá byla slepá a hluchá. Místo co by měla uznati svou chybu, pojala nenávisť k straně první a vypověděla jí boj. Dlouho netužila ta první — dobráčka — ničeho, cti její upřeny byly vzhůru, mysl její povznesena k nebi a nepozorovala tedy, co chystá se jí na pouť pozemské, nepozorovala, jak najímání jsou lidé špatní, kteří podplaceni vymýšleli den ze dne nové a nové lže a kamenovali jimi ubohou. Byl to dobře vymyšlený plán, ale Bůh zmátl jej. Ruch boje probudil spící dosud členy rodiny a oni přidávali se k své starostlivé matici. Jenom malá nepatrná část stala se jí nevěrnou. To ještě více podráždilo nepříteli. Nášlilo stalo se mu heslem. Na zem porazit ji chtěli, pošlapati ji chtěli, zničiti ji chtěli. Brali ji nejdražší klenoty a jedem polévali její sousta. Už zdalo se, že hyne, ale v tom vzplála v ní stará síla, a ona podporována věrnými svými dětmi, které dorostly v obry, zahnila nepříteli, jenž v zoufalství sám se zničil.

Slabá pohádka pokrčila čtenářové rameny. Pravíme ne pohádka, ale skutečnost — železná skutečnost! Posadte na místo první církve a na druhé stát a máte rozluštění. Stát, který místo k lájení církve tasí meč k potlačení církve, ten tasí ho sice, ale ne, aby zabil svého odpůrce, ale aby si ho vrazil do vlastních prsou! Ano bylo jednou kdesi v Evropě eid rádo — ráj, dokud ještě obě strany stát a církve pod jednou střechou žily v pokoju a lásce, pěli tehdy národové: Hosanna a Alleluja, ale ten zpěv zmikl a místo něho zazněly smutné pochody pohřební nebo řev války. Nutili církve nejprve k malým úspěchům, a když ona odepřela, najmuli se zrádci křesťané a bídní šmoci, kteří za jidášský žold v bídách listech církve kamenovali potupou, lži a hanebným podezříváním. Oblékli toto bahno do pěkných šatů svobodomyšlnosti, pokroku, osvěty, ale nepodařilo se jim. Ruch tento probudil věrné dětky církve a ony vstaly na obranu pravdy, jen malá část přidala se k nepřítelům. A tu v suřivé zášti vrhají se tyto žoldáci pekla na nejdražší klenoty její — na školy, polévají jedem její sousta — slovo Boží a nemajíce na tom dost štvou proti biskupům, zasévají nesvar mezi kněžstvem a většinou ducha vzpoury do lidu! Hrozné pomyšlení. Nedej, aby zdařila se podniknická práce tato. Nezoufáme však, protože v lidu je síla obrovitá ještě a bude-li nejhůře, on vstane, on si matku svou uhájí. Jen aby stát při tom nezahynul, a aby přišli století nevšadilo pomník nad oněmi zeměmi, které kdysi rakouské aluly s napsím: „Tu leží pochován katolický stát proto, že zapoměl katolickým zůstat!“ Tím větší obava, protože otevřeně již hlásí se propaganda pruská a to v řadách se mých významných vlastenců rakouských.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. ledna 1900. 1 hl. pšenice sl. 6'20—6'60, žito sl. 4'80—5'10, ječmeka sl. 4'30—4'80, oves sl. 3'40—3'75, proso sl. 4'70—5'00, vikev sl. 5'00—5'60, hrachu sl. 8'00—9'00, jáhly sl. 9'00—10'00, krup 8'20—21'00, brambor sl. 1'20—1'40, jetelového semínka červeného sl. 40'00—55'00, jetelového semínka (inkarnát) sl. 00'00—00'00, máku sl. 15'00 olejky sl. 0'00—0'00, lněného semene sl. 8'10—9'40, 100 kg. žitných otrab sl. 5'25, pšenič. otrab sl. 5'00, 1 kg. másla sl. 0'20—1'00, 1 kg. sádla vepřového sl. 72—0'80, tvarohu sl. 0'14—0'16, 1 vejce 8 1/2 kr.

(Zasláno.)

„Jednota bohoslovců královéhradeckých“ vřelě srdečně díky vydat. p. Dra Janu Soukupovi, č. kanovníku a professoru, za cenný dar 20 ročníků „Časopisu kat. duch.“, který jí věnovati ráčil.

Věštní P. T. pánové, kteří laskavě podporovali „Jednotu bohoslovců královéhradeckých“ tím, že přijali exemplář „Almanachu“ Jednotou vydaného a dosud účtu za něj nevyrovnali, žádají se, aby tak učinili pokud možná brzo neopomenuli.

Výbor.

(Zasláno.)

Při svém odchodu z Hradce Králové nemohu opomenouti vykonati tímto mi nade vše milou povinnost, abych vzdal dík všem „Tém“ činitelům, kteří mne a mou artistickou družinu v uměleckých snahách, ať radou či skutkem podporovali, a nám svou přízní, za dobu našeho zde pobytu, jakýmkoliv způsobem tak nesčetnými dárky na jevo dali.

Na prvním místě sluší mi dík vzdáti Vele-slavné městské radě tohoto staroslavného města a její velectnému representantu, slovuťnému starostovi „JUDr. panu J. Ulrichovi“, rovněž veleslavné intendantci Klicperova divadla. Dále vyslovuji své díky „slavným redakcím zdejších otěných listů, jakož i všemu „spanilomyslnému obecnstvu“ a „všem přátelům a příznivcům našim, kteří nám svou náklonnost věnovali a tak bezčetnými dárky na jevo dali. Při svém odchodu loučím se tímto volajíc všem Vám upřímně „s Bohem“ a tím přáním jediným: „By, pak li osud, ať v době brzké, či později uvede nás ve váš milý střed, věnovali jste nám „Velectění“ tytéž sympatie, a jakých nám se bylo v letošní sezoně těšiti i pak v míře nezkrácené, a kteréž mé umělecké družině zůstanou sličí vzpruhou na naši další umělecké ponti! S Bohem — a dá-li Bůh: „Na shledanou“! —

S úctou veškerou

Vilém Suk,

ředitel městského divadla Klicperova v Hradci Králové.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 19. ledna 1900.

Naš literární týden

Naše literární novinky:

Jirásek, Spisy, seš. 297., K. — 30
Ottova laziná knihovna, seš. 2. K. — 20
Ottův slovník naučný, seš. 342, 343., . . . K. 1.44
Světla, Vesnický román, seš. 3., K. — 15
Tolstoj, Vzkříšení, seš. 10., K. — 24
Vrchlický, Spisy, seš. 185., K. — 22
Anglická knihovna, seš. 4., K. — 24
Besedy lidu, č. 6., K. — 12
Lumír, č. 12., K. — 30
Zlatá Praha (spojená se Světlosorem) seš. 5., K. — 66
do č. 10., K. — 40
Světla, Vesnický román, complt., . . . K. 2.40
Haškovec, Lidové rozprávky lékařské č. 1., K. — 60
Heyduk, Rosa a jiní, váz., K. 2.60
Dr. Albert, zdroje lékařského vědění . . K. — 60
Mazyin, Úvahy vybrané z polit. a nábož. spisů, seš. 1., K. — 48
Fonillá, Kritika mravních soustav naší doby. K 1.20
Calderon, Dáma skřítek. K. 1.20
Kalendáře všeho druhu na rok 1900 má stále na skladě

knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové, Velké nám. č. 26.

blíže lékárny.

(Založeno roku 1863.)

Obecní **Knihovna** jest ihned k pro nájmutí v obci **Dívčí** u Černilova, která čítá 48 rolnických živností. Žádosti a nabídky přijímá obecní úřad v Dívčí pošta Černilov u Hradce Králové.

Právě vyšlo 4. číslo IV. ročníku „Časových Úvah“

„Světová“ **velmoc.**

Úvahy o tisku. Sebral J. K. Podhorský.

Hodí se výborně pro přednášky ve školách.

Stran 32. Cena 4 kr.

Dražba

v obecní

zastavárně královéhradecké

na malém náměstí č. 124., v sále tělocvičny,
odbyvat se bude

dne 20. ledna 1900 od 9. hod. ranní
do 12. hod. polední a od 2. hodin, do
6. hod. odpo.

na zástavy,

pozůstávají ze klenotů, hodinek, řetízků
zlatých a stříbrných atd., rovněž i ze šat-
stva, prádla a rozličných druhů látek,
obuvi atd., které do dne 30. listopadu
propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zá-
stavy možno ještě ve čtvrtek před dražbou záro-
kovati, nemusily-li by býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé
zástavy vyplatiti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze
zástavy jen vyplatiti, ne však záročit, rovněž
v tento den se nové zástavy nepřijímají.

V případě, že by všechny zástavy se ne-
prodaly, odbývá se dražba nová dne 27. le-
dna 1900.

Ze správního odboru obecní zastavárny
královéhradecké.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Ze výrobky vlastní dílny
ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

8 úcty veškerou

Antonín Sucharda.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách
saloz. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnoh postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátům a farním úřa-
dům co nejvíceji odporučiti. Varhany ostatních sy-
stémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dohledem. Plány a rozpočty varhan i ceníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přání prosí

Antonín Mölzer.

K době velikonoční!

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

se dřeva řez-
nané poly-
chromované

se slohem kostelů
souhlasné

v reliéfu řez-
ané neb lité.

Sochy „Vzkří-
šení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivě
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Písařna a dílna na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákrepy a rozpočty frko. Výhodné plateb podmínky.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

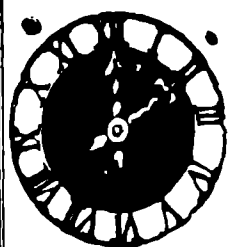
z Richtrovy lékárny v Praze.

uznává se za výborné, bolestí stíšu-
jící mastičku; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně obilžený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „Kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

KOBERCE

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

odporoucí své výrobky na výstavách cenami vy-
znamenané vlasteneckému obcenstvu.

I nejmenší zakázky s ochotou se vytisují.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 liter po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčí-
nek, 1 liter po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1
litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává a do Prahy
v značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 liter pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče, 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vseryk zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Lékárna „u české koruny“

Fr. Vítka v Jičíně

odporoučje osvědčené jičínské koření proti zácpě
balíček 25 kr.

Krkonošské celičky proti c hrapotua kašli, balíček 10 kr.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a have-
loky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poroučje

KAREL KOCIÁN,

sošnický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vseryk k nahlédnutí franko.

VISITKY

nezlacené dle jakosti
kartonu, velikosti a dle
množství textu od 7 kr.
až 1 zl.,
zlacené od 90 kr. až
1 zl. 20 kr.

Obálky vhodné
80—88 kr.

Nabízí blok. kaligrafů

Velká dílna

hodící se pro parní truhlářství neb umělé zá-
mečnictví jakož i

byty

jsou velmi vhodných podmínek k pronaj-
mutí — po případě

prodá se celé stavení i s polnostmi.

Stavení nachází se na Slez. předměstí

Blíží se dle

sl. Marie Šaarova,

spoluhajitelka domu č. 131. v Hradci Králové.

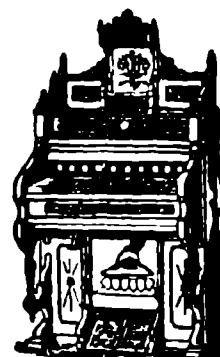
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zaří-
zená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton
vyloučený důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na
splátky od 4 slatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálové harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Nejstarší český renomovaný velkozávod.

C. a k. dvorní dodavatel

Josef Neškudla,

v Jablonném n. Orli

č. d. 86 v Čechách

odporoučje:

Měsíční roucha, plu-
vidly, dalmatky, vela,
nabosa, prapory školní
i spolkové, korouhce,
koberce oltářní, pří-
krovy, alby, rochetty,
monstrance, kalichy,
parafiky, cibule, své-
cny, lampy oltářní, ka-
delnice, kropenky, ko-
stelní lustry, techn. pra-
cové křížové cesty a ol-
tářní obrazy od nejlepších
akad. mistrů atd. atd.
vynikající svou nej-
vкусnější úpravou dle
církevních předpisů,
hodnotou, trvanlivostí
a velmi mírnými cenami
Důkazem solidnosti
a poctivého obluho-
vání jest mnoho tisíc
dostavých doporučova-
cích uznání a trodní
závodů od r. 1810.

Žádejte ilustr. cen-
níky, rozpočty, vseryk a
předmety k výběru
franko.

Monstrance románská (nádherná)
bronzová, celá v ohni zlacená 150.—
178 sl., celá z rybního stříbra těžká
v ohni zlacená 550 sl.

Adresa
pro dopřay vady
doslovně úplná.

Adresa telegramu: Dvorní dodavatelství, Jablonné n. Orli.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136.

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevetének kravat, límečů, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur káv.
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě. **ŽUPANŮ** Vždy 500 kusů na skladě.
z dubu, se srstí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.
Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše stíně v ohni zlatené a stříbrné až se rub
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
rychleji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuj se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů
ládobek na sv. oleje, lamp, lucern, lustrů, kaditelných
táčků na křest, aviců, pacifikálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

Nádherné a praktické dárky!
Obrazy a zrcadla
každého druhu v nejrozmantějším výběru,
solidně pracované rámečky vlastní výroby.
líšty, římsy, kříže, sochy a
umělecké předměty
všech druhů v cenách levných dpo-
ručuje mnohokrát prvními cenami
vyznamenány
— umělecký závod —
JOSEFA KIESLICH
Hradec Králové, Jitřenka, třída, vedle hotelu "Kotva".
ORCHOD
papírnický
se všemi druhy papíru, psacími a kreslicími potřebami.
Alba, kassety, knihy ob-
chodní, kalendáře, obrázkové
knížky, jeso, hry, téžítka, kala-
máře a t. d. v nejhojnějším výběru.
Veškeré druhy dopisnic.
K poštovním zásilkám odporučuji
velký sklad
patentních krabic
ve všech velikostech a původních cenách

Prodám levně

nově postavenou a všim pohodlím opatřenou
jako: vodovodem do místností, osvětlením
plynem acetylenem, velkou zahradou s vodo-
tryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou
a j. v.

villu Jitřenku

č. p. 187. v Pletšticích n. L. u Hradce Králové
blíže nádraží u Předměstí n. L. na návrší.
Blíže sdělí na místě sám
J. A. Holínka,
majitel

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6 letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přitímají na stálý plat a na provizi.

N á b y t e k.
Výrobky dokonalé.
Polovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr
v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.
Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Zemská pojišťovna starobní

(Zemský pojišťovací fond císaře Františka-Josefa I.)

poskytuje všem rakouským státním občanům, kteří jsou buď v království českém příslušní aneb se vykazati mohou třiletým pobytem v Čechách, možnost pojistiti se libovolnými vklady (od 1 zl.)

na pensii v stáří

a předčasné nezpůsobilosti k výdělku.

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 8. října 1899 schválena byla změna stanov zemského pojišťovacího fondu, na níž usnesl se sněm království českého dne 8. května t. r., dle které nejvyšší přípustná renta na místě dosavadních 360 zl. může obnáseti 500 zl. čili 1000 korun ročně. (Zákoník zemský království českého, částka XVIII. č. 75)

Prospekty a blankety přihlašovací zasílá a na osobní přihlášku vydává kancelář ústavu v Praze, na Malé straně, „U Montágu“, zdarma a franko.

Umělecký ústav pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Křestní listy

ex offio 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Na kupectví

přijme mravného hochu se fádne rodiny Antonín Havelka, obchodník v Libáni.

Stella račelinové

výborné jakosti nabízí i g za 60 kr. Jan Veselý v Bohdanči.

Sukna, modní látky a české lodeny

v obrovském výběru

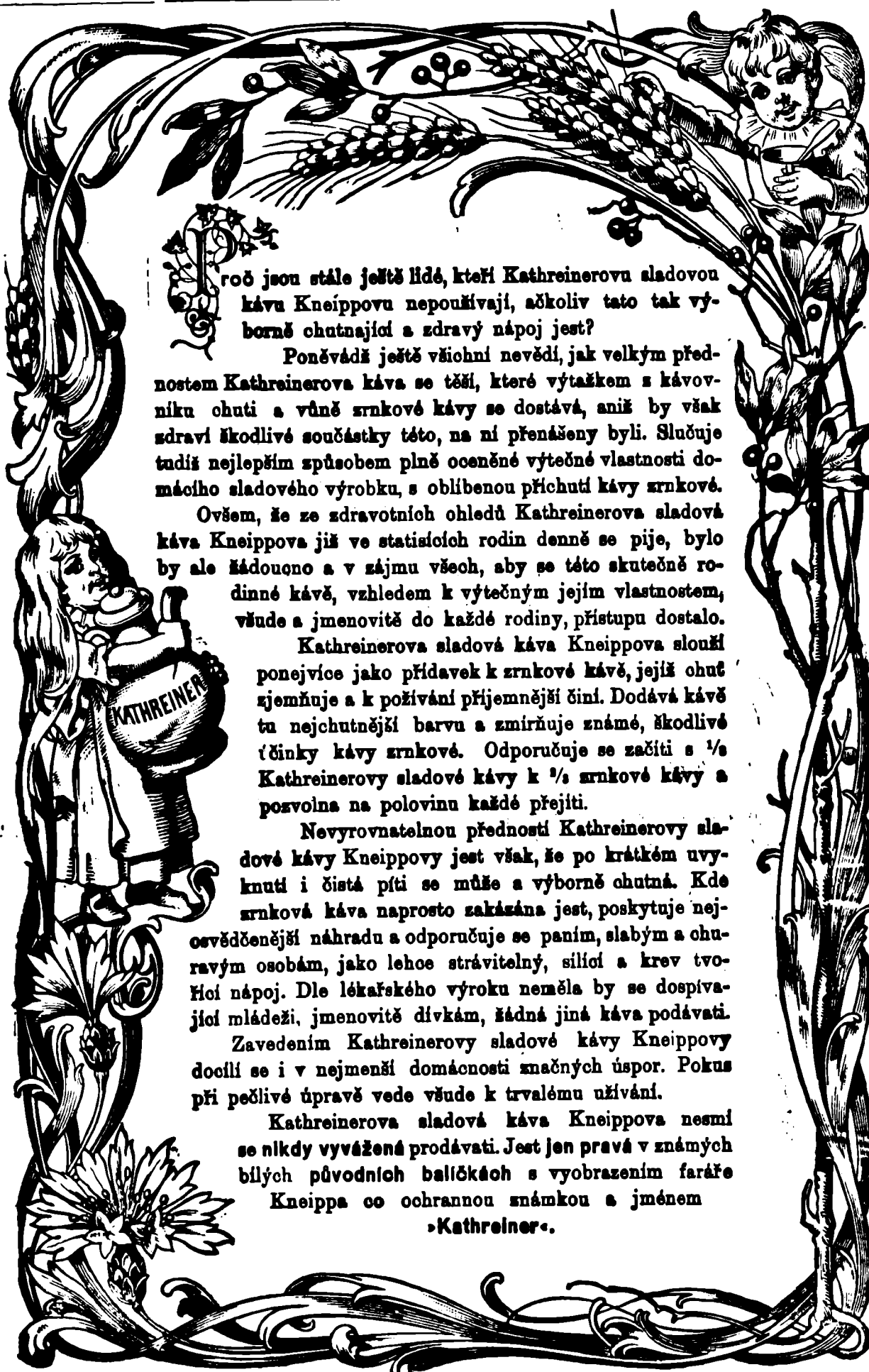
doporučuje a vzorky na požádání ihned zašle

Přes 100 druhů černých látek stále na skladě.
Veškeré druhy suken ku chrámovým účelům.

V. J. Špalek v Hradci Kr.

Sukna a lodeny pro dámy.

————— Dlouholetá dobrá pověst i rozsah mého závodu zaručují nejlepší obsluhu. —————

Proč jsou stále ještě lidé, kteří Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu nepoužívají, ačkoliv tato tak výborně chutná a zdravý nápoj jest?

Poněvadž ještě všichni nevědí, jak velkým přednostem Kathreinerova káva se těší, které výtažkem z kávovníku chuti a vůně srnkové kávy se dostává, aniž by však zdraví škodlivé součástky této, na ní přeneseny byly. Slučuje tudíž nejlepším způsobem plně oceněné výtečné vlastnosti domácího sladového výrobku, s oblíbenou příchutí kávy srnkové.

Ovšem, že ze zdravotních ohledů Kathreinerova sladová káva Kneippova již ve statisících rodin denně se pije, bylo by ale žádoucí a v zájmu všech, aby se této skutečně rodné kávě, vzhledem k výtečným jejím vlastnostem, všude a jmenovitě do každé rodiny, přístupu dostalo.

Kathreinerova sladová káva Kneippova slouží ponejvíce jako přídavek k srnkové kávě, jejíž chuť zjemňuje a k požívání příjemnější činí. Dodává kávě tu nejušnější barvu a zmírňuje známé, škodlivé účinky kávy srnkové. Odporučuje se začíti s 1/2 Kathreinerovy sladové kávy k 1/2 srnkové kávy a pozvolna na polovinu každé přejíti.

Nevyrovnatelnou předností Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jest však, že po krátkém uvyknutí i čistá pítí se může a výborně chutná. Kde srnková káva naprosto zakázána jest, poskytuje nejověřenější náhradu a odporučuje se paním, slabým a churavým osobám, jako lehce stravitelný, silný a krev tvořící nápoj. Dle lékařského výroku neměla by se dospívající mládeži, jmenovitě dívkám, žádná jiná káva podávati.

Zavedením Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy docílí se i v nejmenší domácnosti značných úspor. Pokus při pečlivé úpravě vede všude k trvalému užívání.

Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati. Jest jen pravá v známých bílých původních balíčcích s vyobrazením faráře Kneippa co ochrannou známku a jménem

„Kathreiner“.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemně

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Kočáry a saně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce státní, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ražiti státní medaili s korunou.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisádkou

**Hydroxy
kávy
žitné!**

P. T.

Dovoluji si uctivě osamiti, že jsem byl sapsán d. se-
snamu přísebních advokátů a byv počtén důvěrou svého dlou-
holetého a slovního čefa, p. J. U. Dra. Jana Hellera,
vstoupil jsem do advokátní kanceláře jeho jako společník i
povedeme advokátní kancelář tu dále společně v dosavadních
místnostech.

V Hradci Králové v lednu 1900.

J. U. Dr. Josef Hodoval,
přísebný advokát a obhájce ve věcech trestních.

Oznamuji uctivě, že jsem svého dlouholetého a osvědče-
ného spolupracovníka, p. J. U. Dra. Josefa Hodovala, přijal
co společníka a že kancelář povedeme dále společným příčině-
ním v dosavadních místnostech.

V Hradci Králové v lednu 1900.

J. U. Dr. Jan Heller.

Záložna v Hradci Králové

zúrokuje od 1. ledna 1900

veškeré dosavadní nové vklady

4½%

a poskytuje půjčky na zástavy a hypotéky

na **5½** a na směnky na **6%**.

Od této doby totiž od 1. ledna 1900 úrok dle sazby
této dlužníkům upravila.

Výbor záložny v Hradci Králové.

POZOR!

Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší če-
skou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteří za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna bělobného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet šotů jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákup pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

POZOR!

OZNÁMENÍ.

S povolením světské i duchovní vrchnosti sahají
litoměřický diecézní „Oeciliánský spolek“
dne 15. února t. r.

vyučování chrámové hudby

za působení tří osvědčených sil. Předměty učebné jsou:

1. Zpěv, housle, klavír, chrámová hra na varhany.
2. Učení soulaďu (harmonie), skladbě tónů.
3. Druhy církevní hudby, Gregoriánský chorál,
jeho přednes, transposice, harmonisace (církevní to-
niny); dále církevní umělý zpěv, církevní píseň v
řeči lidu.
4. Bohoslužebné předpisy vzhledem k chrámové
hudbě během roku církevního.

Přijetí budou předem dospělí, kteří se chtějí
zdokonaliti v chrámové hudbě, jakož i mladíci, kteří
po absolvování obecných a měšťanských škol výlučně
chrámové hudbě věnovati se chtějí; dále kandidáti
všech stavů, kteří se chtějí přinutiti hudbě chrámové,
zvláště pak kandidáti stavu učitelského.

Přihlášky s přílohou křesťanského listu a vysvěd-
čení o předběžném vzdělání podány buďtež na fidiále
kathedrály litoměřické J. B. Molitoru v Litoměřicích,
Damské náměstí č. 9, II. posch. — Týž po-
dává bližší vysvětlení.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále: Kostní moučky, chlévský ledek, sláma
amonatý, soli draselné, kaínit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštovní sádku superfosfátovou

k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlévské mrvy
pícní vápno,

dožívají s přesně zaručeným obsahem,
všude stejně schopné:

Továrny na um. hnojiva a kyselo-
tinu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Pokorné a Ládku
u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřišská ul. 27.

Poděkování.

Všem účastníkům slavného pohřbu našeho vroucně milovaného strýčka, vysoce důstojného
Pána

Monsign. Ignáce Bílka,

tajného komeří J. S. Lva XIII., bisk. konsistor. rady, bisk. vikáře, notáře, čest. děkana,
em. faráře v Bartošovicích atd. atd.

vzdáváme díky nejvroucnější.

Zejména se cítíme díky zavázání vysoce důstojnému Pánu Janu Bartákovu, sídelnímu kanovníku
kathedrály chrámu Páně v Hradci Králové, jenž dobrotivě kondukt vésti a slavné smuteční bohoslužby vyko-
nati ráčil, veledůst. pánu vikáři Václ. Tejklovi z Kyšperka, veledúst. pp. vik. sekretářům Fr. Krivohlávkovi,
děkanu v Jablonném n. O., Václ. Hlavsovi, faráři v Rokytnici, Janu Šrámkovi, faráři v Nebeské (Rybné, důst.
p. Jos. Poláčkovi, děkanu v Žamberku, důst. pp. farářům: Ant. Beranovi z Javoří u Karl. Varů, Jos. Čer-
venkovi z Něm. Rybné, Janu Dvořáčkovi ze Slatiny, Karlu Finkovi z Kronštadt, Václ. Havlovi z Pěčína
Janu Hermannovi z Č. Petrovic, Fr. Chvojkovi z Mladkova, Jos. Jelenovi z Bärvaldu, Fr. Krémářovi z Jam-
ného, M. Kubkovi z Kunvalda, Jos. Míhulkovi z Leskova u Mar. Lázní, Frant. Morávkovi z Klášterce, Janu
Noskovi z Nekoří, Fr. Světlému z Bartošovic, Ant. Višovi z Těchonína, veleb. pp. Vinc. Činerovi z Klá-
šterce, Václ. Hanušovi, katech. v Žamberku, Al. Nožičkovi z Něm. Rybné, Ot. Radoušovi a Václ. Šklíbovi
z Kyšperka, dále P. T. sl. patronátním úřadům v Žamberku a Rokytnici, které vyslaly své zástupce, sl. obec.
zastupitelství z Kunvalda, Bartošovic a Orliček, velect. pp. učitelům domácí i cizím, sl. hasič. spolku,
živn. jednotě z Kunvalda, všem ot. dárcům skvostných věnců, všem přátelům, příznivcům, otitelům v Pánu
zesnulého a všem osadníkům bývalým, kteří horlivému duchovnímu správci poslední čest prokázali, voláme
z vděčného srdce „Zaplať Vám to Pán Bůh!“

Truchlící příbuzenstvo.

OBNOVA

Číslo 3.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. ledna 1900.

Inserty se poštují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Pr. IV. 1/00

Nález.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře!

C. k. krajský soud co soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žalobu c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 18. ledna 1900 č. s. 1/00/1 podanou takto právem:

Obsah článku nadepsaného „Surovosti“ a uveřejněného v čísle 2., v Hradci Králové tištěného a vydávaného periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 12. ledna 1900 zakládá skutkovou povahu přečinu proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302 tr. z.

Podle § 493 tr. z. zavádí se, poněvadž žaloba proti určité osobě podána nebyla, v zájmu veřejném řízení objektivní, dle § 489 tr. z. potvrzuje se zabavení čísla 2. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 12. ledna 1900 c. k. státním zastupitelstvím v Hradci Králové nařízené, dle § 493 tr. z. zapovídá se další rozšiřování těchto a dle § 37. zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862 č. 6. z. pro rok 1863 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů.

D á v o d y :

Celým obsahem článku uvedeného, zejména ale výrazem o rituální vraždě podněcuje se k zášti proti náboženské společnosti židovské zákonem uznané, v čemž spočívá skutková povaha přečinu proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302 tr. z.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 489 tr. z. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. z. a § 37 zák. o tisku.

Přelůbnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení § 484, 486 tr. z.

Hradec Králové, dne 18. ledna 1900.

Okenfus.

Excellence se směje.

V delegaci našel poslední poslanec Pacák, že se ve vojenských mappách poněkud česká jména. Pan ministr Kriegerhammer to nezapíral, ale — usmíval se. Na to řekl mu poslanec. Excellence se směje, ale neměl by se usmívat.

Musíme říci, že nás takhle na pohled nepatrná věc dojala zase v hloubi srdce. Excellence se směje, když nás srdce bolí!

Co pak je vlastně k usmívání v tom našem Rakousku? Smát se mohou ovšem prusáci a velkoryšní Němci. Dle jejich znamenitě se daří. Kostely luteránské za pruské peníze staví se o překot, je to přípravná práce pro Prusko — a Rakousko se směje?? Pravého, Rakousku věrného poddaného to bolí. Nedávno n. p. poslal pastor Bräunlich z nějaké vsi v Durinsku do Lanova „pastýřský list“, v němž zcela otevřeně vabí k odpadu od církve — ale i k připojení k říši německé. K pastýřskému pak listu svému přidal 1928 korun a 38 haléřů. Zdalíž pak o tom věděl Excellence, do jejichž oboru tato věc patří? Minule Jeho Excellenci pana místodržitele v království českém a pak J. E. pana ministra vnitra, kultu (včetně náboženských) a vyučování. Tu je zajisté těžko se usmívat — tu bolí srdce, že tyhle věci jsou možny. Katolické časopisy se konfiskují, ale „pastýřské“ listy prusáckých a velkoněmeckých pastorů se nechávají čísti. Katolické časopisy hlásají zásadu a zákon křesťanské víry, že je jedním z největších hříchů státi zákonem panovníka o trůn; a to, co zákon světský nazývá „velezradou“, to je v diecési královéhradecké hříchem až i zatčeným. Listy tedy — hlasatelé takovýchto zásad — jsou stráženy, a listy zahraničních pastorů jdou sem beze všeho stíhání! Či snad i tomu se někdo směje?

Slavné a svaté paměti biskup linecký Rudigier byl za liberální vlády ministra Jiskry pro pastýřský list hnán před porotu. A byl to Rakousku a panovnické rodině muž nejoddanější! Ale že se opovážil mít jiné názory než vládnoucí — bezbožecká — strana, že s velikou odhodlaností řekl, že liberalismus neškodí snad jen církvi, ale Rakousku a jeho právním prospěchům, proto se tehdejší Excellence náramně hněvala. Proto museli četníci státi po pastýřském listu, proto musel list být konfiskován a bylo nejvšelejším přáním tehdejších velkomožných pánů, aby byl skonfiskován i

biskup. Byl skutečně odsouzen. Jenže císař pán znaje věrnost toho „bojovného“ biskupa „trest“ odpustil. Škoda, jaké to mohlo být usmívání, obzvláště v židovsko-liberálních listech.

Od té doby uplynulo více let. Na věčnost odešli Jiskra i Rudigier. Jiskra zanechal po sobě památku, miliony jmen. A Rudigier stál se jako vzor nezištné statečnosti, která nestojí o úsměvy Excellence, která však i když se jí ubližuje, zachovává příkaz náboženský: Krále v uctivosti mějte. Kde ale by bylo Rakousko, kdyby se tehdejší Excellence nebyly usmívaly, a kdyby se byl mohl usmívat nejlepší rakouský vlastenec!

Ve Francii žil v sedmáctém století prostý muž, který se dočkal osmdesátého pátého roku svého věku. A měl tu vlastnost, že byl stále vesel, vždycky se usmíval. Jméno jeho bylo Vincenc. Stal se nemocnicí a chudobincem a vybíral na to peníze iřobas i v hospodách. Jednou mu jeden „pán“ na místo dárku na talíř, napil do tváře. Utěl se — a usmíval se dále. Ale nesbíral jen na chudé; byl taky povolán do státní rady. Ale tam se jen neusmíval; nýbrž neobroženě — ať se tamnější excellence usmívaly nebo škaradily — statečně mluvil pravdu; nikdy nelichotil, nikdy aby se líbil, pravdy netajil. Královna ho měla v uctivosti, a některých spoluradců její mnoho obliby asi nepožíval.

Co by si dnes počal v Rakousku? Usmívat by se mohl na všechny strany — to mají páni rádi; ale ve tvář by se mu plilo, aspoň potupami a hanami. Tak se to dnes žádá v Rakousku i třebas od biskupů. Jisti hlasatelé „nejctihodnějšího náboženství“ se takv usmívají, ale na ně se nesmí pít — to je to. Ti mají všechnu cehranu, dnes už i od jistých „vlasteneckých listů“. Inu, to není tak veliký „kumšt“ — usmívat se, když je člověk miláčkem. Ale těžko je mnohdy býti miláčkem, když má člověk svědomí a lásku k lidu a vlasti. Takový člověk musí být někdy Vincencem, který se jen neusmívá. Takový řekne dolů a nahoru pravdu. Ovšem nejsou takoví lidé dnes voláni do rady států, nemají tedy k takovému mluvení pravdy tolik příležitosti. Ale jestliže přece listem nebo slovem ujmou se pravdy a spravedlnosti, jestliže se přece rozhodně zastanou svého potlačeného lidu, tu se jen málo kde excellence na něj usmívají. Obzvláště v jednom státě nemají to rádi. Pokoj dát, všechno utulávat, ať jsou to zlořády pokřtěných i nepokřtěných a třebas taky zalichotit, to je teď dle náhledu některých pánů „státní nutností“. Běda však státu takovému.

Ve Francii byl panovnický rod Valois (Valoa). Byl silný a mocný. Máme z jeho krve i světe. Ale jak zhynul? Poslední z toho rodu usmíval se na celý svět a hrál si — s vlkem, to jest s bráčkou, kterou na niti do kolečka pouštěl. Poslední „Valois“ se usmíval — a kde je dnes Francie?

Dějepis nám tedy povídá, že to jistě „usmívání se“, když je ve státech a národech nepořádek, jest brozícím předznakem blížícího se pádu. Obzvláště velice nebezpečno jest usmívat se, když se slabý národ s bolestí dovolává svých práv a když už konečně jen k Bohu a k nebi volá.

Prosíme — z lásky nejen snad k sobě, ale i k Rakousku a k nejjasnějšímu rodu panovníckému — aby si naše „Excellence“ všimli Angličanů. Tam se páni lordové jen usmívali, když se slabší národové svíjeli pod nohama Anglie. Obzvláště „do nebe volaly a volají“ křivdy na národě irském páchané. A dnes? Dnes ty anglické excellence dělají kyselá tváře a kdo se usmívá? Ten malý sice, ale zdravý národek Boerův. Dnes se ti, co se tak usmívali, třesou o Afriku, a pomalu i o Asii.

Tak to chodí na tom světě. Říkají tomu osud. My křesťané vzpomínáme při tom na jistou nejstarší knihu světa. Tam je taky zmínka o jistém smíchu. Uvedeme slova ta skoro dosovně: „Bouří se národové, . . . sestupují se králové země a knížata schází se v jedno proti Hospodinu . . . Ale ten, který přebývá na nebesích, směje se jim.“ (Žalm 2.)

Mocní tohoto světa sešli se i v Rakousku proti Bohu, a tím proti právu, spravedlnosti; i slabším dle zákona Božího náležející. Je to ten násilnický, bezohledný německo-židovský liberalis-

mus, který se usmívá Bohu, který se směje i národu českému. Ale zapomíná, že je někdo nad všechny Excellence excellentnější, a ten „směje se“ zase jim. Ten totiž překazí všechny ty plány, jež velící na světě osnují proti jeho zákonu.

A zdá se mi, že už i o našem Rakousku platí to vážné slovo: Ten, který přebývá na nebesích, směje se mu. A obáváme se, aby se nevyplnilo, co dále tentýž žalm dří: „Bude mluvit k nim v hněvu svém a zkormoutí je“.

Možná, že i těmto varovným slovům usmívati se bude — nemyslím právě pana ministra — některá ta „Excellence“. Ale to na věci nic nemění.

Svět spočívá, draží pánové, na mravním a právním řádě Bohem ustanoveném. Můžete se mu ovšem protiviti, a katolíkům — řádu toho obhajcům — se usmívati a můžete i pronásledování jejich způsobiti; můžete vyssávnatele lidu a rušitele lidské společnosti chrániti, můžete vše nemilé utulivati, můžete do lidu třeba dát střilet, ale to vše jde jen nějaký čas. Porušení mravního křesťanstvím ohlášeného řádu přivede vždy zhoubné následky.

Kéž by však i vůdcové národa našeho o těchto věcech uvažovali, aby snad sami volajíce po právu a spravedlnosti do Vídně, doma nestavili se a nevedli lid proti Bohu. Konec toho by ani pro národ, ať utlačovaný, nemohl býti jiný, než jinde.

Excellens — je na česko asi tolik, jako „vy-nikající“. Pamatovati však náleží: Excellence se mohou usmívati zákonu Božímu a spravedlnosti jeho, ale na konec směje se Bůh všem i těm nej-excellentnějším Excellencím.

Císař a čeští delegáti.

K sobotní dvorů hostině byli pozváni také čeští delegáti. K dvěma z nich promluvil císař slova, jakých snad ještě o některém národě nebo části strany dosud nikdy neužil. Po hostině oslovil císař jednotlivé delegáty a za živé gestikulace mluvil zvláště hlasitě a dlouho s moravským delegátem dr. Stránským, takže tato rozmluva obrátila na sebe pozornost všech delegátů. Císař mluvil důrazně, že dr. Stránský mluvil v debatě o rozpočtu vojenském v delegaci velmi ostře.

Dr. Stránský: Mám za to, že ostrou řeč se lid více upokojí, než když se nemluví.

Císař: Naopak. Spíše byste mohl znepokojit takovou ostrostí.

Dr. Stránský: Když lid vidí, že zástupcové jeho dávají projev jeho smýšlení, nesahá sám k ostrým prostředkům a zůstává je poslancům. Domnívá se, že jsou jeho zájmy řádně opatřeny. Tím, myslím, že se doma pracuje více pro uklidnění.

Císař: V náležitosti „zde“ jsem nesmírně ním s vaším stanoviskem a jsem s to, abych vyhlásil náhle právo, nepodrobí li se lid v této věci. V armádních věcech neznám žádných šertův a pravím vám to již dnes, že žádné amnestie nikomu nedám.

Dr. Stránský: Hájíme stanovisko českého lidu.

Císař: Lid je rozeřván. To udělala intelligence. Začalo to tišňovským případem Drbalovým.

Dr. Stránský: Vaše Veličenstvo, račte dovolit, abych něco podotkl. Je pravda, že intelligence začala. Tato intelligence právě to je, která je zákonům přistupna, zákony pak nepředepisují žádného německého hlášení „hier“, nýbrž pouze, aby záložník předstoupil a odevzdal svůj pas.

Císař: pane doktore, to je advokátský argument. Avšak pravím vám, že je to věc služební řeči a ta je v armádě německá.

Dr. Stránský: Mohlo by mít nepřijemné následky, kdyby se nenalezlo východiště z aféry té a nepřišlo se vstříct citům českého národa.

Císař: Já bych také litoval, ale musím vám říci ještě jednou, abyste armádu nechali s pokojem.

Potom císař počal rozhovor o věcech politických a domlouval dru Stránskému, by působil pro smír mezi Čechy a Němci.

Dr. Stránský: Vaše Vel., jdeme více v ústřety než se srovnati dá s naším postavením, ale s d-ru

Němci: Jan odpovídal jako katolický biskup všem mňh sváteným dle povinnosti své věnovati stejnou lásku a stejnou péči, děkuji vám ještě jednou z plna srdce za krásné uvítání!

Opětne bouřlivé „eláva“ savnělo po řech arcibiskupové. Ukládje se na všechny strany a stiskauv pravici pražského primátora promluvil ještě jednou arcibiskup svučním hlasem český: „Všem páním přítomným vyslovuji svůj nejserdečnější dík!“ nádech ubíral se k východu.

Doprovázen jízdní švadronou měštanskou jel primas království hlavními ulicemi města, všady uctívě pozdravován na Malou stranu ke kostelu sv. Mikuláše. Zde jej očekávali nejdp. biskupové, praeláti, opati a kanovníci.

Ke slavnosti té vyslala šlechta království Českého zvláštní deputaci, kterou vedl J. J. pan kníže Mořic Lobkowicz. Deputace sestávala ze dvou zástupců knížat, dvou zástupců hrabat, dvou baronů a dvou rytířů. V deputaci té nalezali se pp.: J. J. Adolf Josef kníže Schwarzenberg, J. J. kníže Alain Bohan, J. Exc. hr. Karel Buquoy a hr. Ervin Nostitz (a Falknova), dále Jan svob. pán Dobřepský a Jan svob. pán Mladota ze Solopisk, Ed. rytíř Daubek a Emerich rytíř z Eisensteinu.

J. J. kníže Mořic z Lobkowicz vedl deputaci šlechty již při intronizaci svěcených kardinálů kníž. Schwarzenberga a hrab. Schönborna.

Do chrámu sv. Mikuláše dostavili se přibuzní nového primasa, a to otec Filip svob. pán Skrbenský z Hřístě, bratr Jan svob. pán Skrbenský a chotí svoji Malúnou, roz. hrab. Kolovratovou a dvěma syny Karlem a Antonínem a dcerami Pavlou a Rudolfinou, švagr svob. pán Stieffried z Baticie a chotí Irenou, švagr generálmajor Josef baron Spiegelfeld a chotí a sestra řádová dáma Anna baronka Skrbenská z Hřístě.

Vyhrašená místa zaujali místodržitel, hr. *Coudenhove*, zemský velitel polní zbrojmistr *Fabini*, nejv. zemský maršálek kníže *Jiří Lobkowicz*, hr. *Vojtěch Schönborn*, starosta dr. *Podlipný*, křesťanské spolky atd. Dr. *Podlipný*, starosta měst pražských, spátriv na schodišti nejdůst. pana králověhradeckého biskupa *Edvarda Jana N. Brynychy* uvítal jej serdečným pozdravem a stisknutím ruky. Arcibiskupa *Lea Skrbenského* přivítal u schodiště probošt sv. vításké kapituly dr. *Horák*, podal mu u dveří paciřkál, pak aspergill a incensum, načež král s assistencí za zpěvu „Ejule velekněz“ k hlavnímu oltáři. Po skončení požehnání odjel arcibiskup do děkanství residence na Hradčanech, kdež se ubytoval. Slavnost nastolení knížete arcibiskupa *Lea Skrbenského* konala se v neděli slavnostně na Hradčanech. Vzdor velkému mrazu dostavily se na Hradčany tisíce lidu. Po 10 hodině vyšel od děkanství residence průvod, v jehož čele nesena korouhev metropolitního chrámu. V průvodu se nalézaly arcibiskupští služi a úředníci, katolické spolky, řáci a profesori Strakovské akademie, členové řádů, kaplani, katecheti, faráři, profesori a děkanové fakult, akademici spolku Arnošta z Pardubic, vikáři a kněží z arcidiecése, kanovníci, nejdůst. biskupové; arcibiskup *Lev*, maje v ruce arcibisk. berliča provázen kníž. *Hohenlohem* a bar. *Grimmensteinem*, pravici udílel požehnání lidu. Za primase Lvem kráčeli semští hodnostáři, starostové z Prahy a z předměstí. Hlavní portál chrámu sv. Víta ozdoben byl bílocervenými praporey a znakem arcibiskupství. U hrobu sv. Vojtěcha očekávala arcibiskupa jednota pro dostavení velechrámu sv. Víta v čele s předsedou, hrabětem *Františkem Thunem*. U kaple sv. Zikmunda podal probošt Hora arcibiskupovi relikviář Karla IV. a ostatkem sv. kříže k polibení, pak aspergil a incensum. Na to se odebral arcibiskup s průvodem k hrobu sv. Jana Nepomuckého.

Na to se konaly slavné bohoslužby, které celebroval monsignenz Hrádek, načež arcibiskup *Lev* ozdoben odznaky své hodnosti udílel kněžstvu i všem věřícím první své velepastýřské požehnání. Pak poklekl na dolním stupni oltáře, odložil berliča mitru, načež probošt metropolitní kapitoly vykonal oraci, po níž arcibiskup opět přijal mitru a berliča, vstoupil na arcibiskupský trůn na straně evangelní, vylechl sedě latinskou řeč, kterouž ho jmenem veškerého duchovenstva arcidiecése probošt metropolitní kapitoly pozdravil a odpověděl pak k oslovení tomu. Ukončiv řeč svou intonoval chvalozpěv: „Te Deum laudamus.“

Mesitím co chvalozpěv na kůru pokračoval, přistoupili nejdříve biskupové a pozdravili svého metropolitu „per osculum pacis“ a vrátili se ke svým klekátkům. Pak přistoupilo veškeré přítomné duchovenstvo a poliběním ruky projeвило mu svůj hold.

Na to pomodlil se arcibiskup u hlavního oltáře k sv. patronu kostela, pak před hrchem sv. Jana Nep. poklonil se nejv. svátosti, načež za průvodu nejd. episkopátu a duchovenstva i lidu odebral se do své arcibiskupské residence. Zde mu vyslovili své blahopřání nejd. páni biskupové, které prošel za přátelskou radu a pomoc při mládí svém, dále nejv. státní a zemští hodnostáři, starosta Prahy a zástupci předměstí atd. Slavnost nastolení uzavřena byla slavnostní hostinou, které se účastnili nejd. biskupové, praeláti a nejd. hodnostáři.

Politický přehled.

Šlechtic dr. Körber, bývalý presidiální chef ministerstva hřeběte *Badeniho*, není prý nepřitelem Čechů a povolá do svého ministerstva sekčního náčelníka, Jeho Excellenci dr. *Rezka* z ministerstva vyučování na křeslo ministra krajana, který bude mít velice obmezený vliv ve vládě a bude vlastně jen prostředníkem mezi vládou a Křbřovou a klubem českých poslanců. Polaský klub, oproti své dřívější zásadě dovolil prvnímu místopředsedovi sněmovny, dru *Pientakovi*, aby převzal důležité místo polského ministra krajana. U *Pientaka* platí: bude povýšen, aby byl vystrčen, t. j. z místodředsednictví poslanecké

sněmovny, kteréto místo dostane se nyní liberálnímu Němci. Ostatní křesla ministerstva obsazena budou byrokraty, t. j. německo-liberálními centralisty a z té příčiny mohli Němci snadno krajaneké ministerstvo zamítnout. Ministrem krajanem byli by zbytečně vůči vládě a koruně vázání. Je jich věc budou nejlépe hájit byrokrati a páni Němci t. j. dle jména ještě opořiční, budou poroučet. O doclešení českoněmeckého smíru se pracuje parou. K novým punkcím hodlá vláda pozvat Karla Adámka, dra Engla, dra Fořta, dra Ed. Grégra, dra Kaizla, dra Pacáka, dra Škerdu, dra Žáčka, dra Stránského a dra Perka a českého Slezana žádného. Dr. Mettal a přine Bědřich Schwarzenberg budou přizváni jako hosté. Za Němce budou pozváni dr. Funke, Pergelt, Nitsche, Eppinger, dr. K. Schückes, Prade, Bärnreither, Fux, Gross a Herrmann Brass. Ministerstvo Křbřovo, které se nazývá vyrovnávacím, zdá se nám býti k vyrovnávání a smířování Čechů s Němci málo vhodným. Až na ministry krajany budou v něm sami kovaní centralisté a sice bude Křbřber ministrem vnitra, Wittek železnic, Spens-Boden spravedlnosti, Hartel vyučování, Böhmer-Barverk financí, Call-Rosenberg obchodu, baron Giovanejlli (klerikál) ministrem orby, Welsersheimb zeměbrany.

V uherské delegaci pravil neodvislý poslanec *Ugroň*, že nynější Německo sleduje tytéž cíle, jako stará německo-rímská říše, totiž *poněmčování*. Ugroň prohlásil spolek Rakousko-Uherska s Německem Uhrám za škodlivý. Delegát *Hollo* prohlásil, že „nekonečně lituje, že do otázky hlášení záložníků, což jest věc vlád, byla osoba Jeho Veličenstva vmíšena. Bylo by bývalo správnějším, pravil dále, „kdyby otázka tato byla zůstala v obvodu správy, aby různá protivná mínění, ano i útoky nešly výš, než jak to ve státech konstitučních je nutno, ne výše než proti vládě. Vzdor této příhodě musím uplatnit stanovisko zákona a národa, pokud jest oprávněným. Vojenské ministerstvo prohlásilo, že hodlá ohrožovati, v případě nutnosti trestati jenom demonstranty. Přijímám toto stanovisko, avšak dávám i z toho stanoviska ministerstvu následky na uváženu. Jak možno v tom případě, když uherský voják užije státní (uherské) řeči, z tónu aneb z nějaké jiné známky seznati, zdali se jedná o demonstraci anebo o pouhý omyl? Nebylo-li žádné touhy demonstracní a nastoupil-li přece trest, ozve se národ ozvěnou, kteráž projeví sebevědomí národa... Kontrolní shromáždění jsou jen policejní evidenční schůzky, při nichž vojenské osoby jsou pouhou assistencí. Při tom se záložník nenačází skutečně ve službě a pakliže jest považován za vojenskou osobu a podle toho trestán, byla míra překročena.“

O ruském novém roce vydal car skript svému zahraničnímu ministrovi hr. *Mura-věvovi*, v němž mu děkuje, že od r. 1897 dovedl zachovati evropský mír a že (vzdor intrikám Anglie) šťastně skoncoval otázku Krétskou, na Balkáně (kdež schválně vyvolali válku řecko tureckou a usilovali o vzpoudu v Macedonii a Armenii) východoasijskou (kdež Angličané švali Japonce a Číňany proti Rusku) a že dle možnosti hájil na konferenci v Haagu carovu myšlenku míru (a že udržel mír i s Anglií vzdor její intrikám v Haagu. Nikdo však nemůže vědět, podařili se to i na dále. V druhém novoročním osvědčení finančnímu ministrovi *Wittemu* zmiňuje se car Mikuláš II. o finančních poměrech ruských, poukazuje na potíže mezinárodní stoupáním úroků zavinované kolísání, jehož příčinou více ještě než válka, jsou „neurčité obavy před novými politickými zápletkami“. Možnou nápravu vidí v tom, kdyby cizí vlády sdílely mírumilovnost ruskou, kdyby „proniknuty byly ideami, které chová mocnáš 130 milionů věrných poddaných“. I z toho však vyznívá: Rusko jest mírumilovné, ale není vinou jeho, jestli jiní mu v tom zabrání. — Ostatně nepřitřbho Rusko k branám Indie, na Kuš u Heratu útočně, nýbrž v míru. Také není válka jeho cílem, ovšem ale ochrana životních prospěchů a potřeb Bude-li mu v tom Anglie překážet, bude rořřka její vinou. Nyní má ji Rusko aspoň poruce. Pro poměry v střední Asii o šíření ruského vlivu jest významná prostá zpráčka, že o novém roce povýšen byl syn bucharského emira Abdul Achad chan na generála v husarském turkestanském pluku ruském. Před třiceti lety netroufal si ještě žádný Evropan do Buchary, dnes nástupce bucharského emira připravuje se na trůn na vojné v Rusku, ovšem jako ohočený ruský vasal.

Ruský státní rozpočet na rok 1900 vykazuje 1.593 milionů rublů řádných příjmů a 1563.7 milionů rublů řádných výdajů.

Drobné zprávy.

Z Přibrami. Považujeme sa vlasteneckou povinností, projeviti Jeho Biskupské Milosti, nejd. pánu a panu *Edvardu Brynychovi* nejoddanější dík, vřelě uznání a plný souhlas se statečným projevem, jímž jako strážce pravdy a sustance spravedlnosti křesťanské státu povinnosti jeho k národu

Českmu neohrožené připomněl, a pověd biskupa ryse vlasteneckého na novo tak skvěle osvědčil. Kdž v dík přinese Jeho Milosti lid český u tu, důvěru i lásku, jaká mu vším právem patří! Za Politický klub křesť. soc. „Spravedlnost“ pro polit. okres Přibramský 16. ledna 1900. V ý b o r.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude v sobotu dne 20. ledna 1900 o 8. hod. odpol. v zasedací síni s tímto programem: 1.) Obsadí se místo městského důchodního. 2.) Vyřídí se rozpočet na rok 1900. 3.) Rozhodne se o návrhu městské rady a prelimitárního odboru, aby počínaje 16. květnem vybírána byla z každého v obci spotřebovaného hektolitra piva přirážka na 3 koruny 40 halárů zvýšená a vyřádnáno na kompetentních místnostech potřebné k tomu svolení.

Úmrtí. Pan Josef Štolba, měřan, obchodník a majitel domu v Hradci Králové, zemřel náhle v sobotu dne 13. ledna 1900 o 10. hodině večerní ve stáří 51 let. Pochován byl v úterý 16. ledna o 2. hodině odpolední na hřbitově Pouchovském. Pán Štolba byl rozšafný muž, dbal na dobrý starý prav a požíval proto obliby a vážnosti v nejširších kruzích zdejšího měšťanstva i širokého okolí. Čest budiž jeho památce!

Pitná voda zavedena bude v Hradci Králové asi do tří neděl. Jak se dovidáme, c. k. voj. erár nečiní žádných námitek. Montáž strojů v městské vodárně začala včera. Epidemie tyfová se v Hradci zmahá následkem nedostatku zdravé pitné vody; bude tedy nedostatkům odpomoženo.

Divadelní společnost páne Šukova rozloučila se s Královým Hradcem a odebrala se k pohostinským hrám do Kutné Hory. Osobní přátelé pana V. Šuka pořádali v úterý na počest loučícího se ředitele přátelský večer v pilsenské pivnici u Macáků, věnovavše mu již před tím čestný pohár a vzkusně pracovaným kovářím.

Schůze c. k. notářské komory konala se v Hradci Králové v úterý odpoledne za předsednictví pana presidenta c. k. notáře *Havlička* z Chrudimi.

Chef drožkáře pana Nývltu byla propuštěna z vyšetřovací vazby. Udalo se totiž na ni, že sklenář Francek a bednář Svoboda vyrazili dveře do její bytu a utřili ještě v čas dítě Nývltové, které prý našli bylo pověšeno, které prý potom vzkřeli a k manželům Křížovým do bezpečí přivedli. Paní Nývltové, ženě prý jinak mírné, ani nenapadlo napřed dítě své a pak sebe pověsit. Paní prý byla pouze rozčillena, že dostala neoprávněně 14denní výpověď z obecního objektu. Soudním vyšetřováním, které vedl soudce pan Durdík nemohla se zjistiti vina paní Nývltové dle trestního udání.

Sportovní klub pořádal na rozloučenou se svými členy el. F. Královou a p. prof. *Mikovcem* ve čtvrtek dne 18. ledna 1900 ve spolkových místnostech v Grand-Hotelu jour-fixe s následujícím programem: 1. Hudební kvartetto. 2. Blatácké kvartetto. 3. „Ztracené štěstí“, píseň pro baryton s průvodem pianu. 4. „Nalezené a ztracené štěstí“, lamento potrefného. 5. Blatácké kvartetto. 6. „Malerys Amikon“, kuplet. 7. Láska není žádný špás“, dvojzpěv. 8. „Otcovské rady“, kuplet. 9. Blatácké kvartetto. 10. „Zeptejte se tatínka“, kuplet. 11. Solový výstup. Začátek přesně o půl 8. hod. večer.

Filharmonie v Hradci Králové koná v pátek, dne 19. ledna t. r. výroční valnou hromadu o půl 8. hod. več. v Besedě. Na programu jsou zprávy funkcionářův, zpráva komise pro změnu stanov, volby a volné návrhy. Pp. členové se zdvořile zvou, aby se dostavili v počtu nejhojnějším.

Valná schůze jednoty katolických tovaryšů v Hradci Králové. Schůzi zahájil dp. předseda Dr. *Reyl* delší řečí o úkole tovaryšské jednoty, vysvětliv příčiny, které brání šíření programových zásad katolických. Jednoty katolické však musí i vzdor nepřítzni doby trvati, neboť mají právo na svou existenci a budoucí doba bude jejich spolupůsobení vyhledávati. Situace pro katolickou myšlenku utváří se následkem všeobecné duchovní rozervanosti stále příznivěji a poslední právě dobou vlastenecké epochální slovo, se stolce biskupské pronesené, odklídilo na vždy z české veřejnosti nespravedlivý předaudek o nevlastenectví českých katolíků. Řečník vybízl členstvo ku bedlivému šetření členských povinností a ku horlivé propagaci katolických zásad ve veřejnosti. Po zahajovací řeči přečetl p. jednatel V. Jenšovský zápisník o minulé valné schůzi, načež podal jednateiskou zprávu, z níž vyjímáme některé údaje. Zevnější působení jednoty manifestovalo se zdaleka na loňské jubilejní slavnosti desítilétoho trvání jednoty, kdy beze váš agitace zavítalo do Hradce přes 600 křesťanských sociálů, aby přihlásili se veřejně k našemu programu. Katolický sjezd v Turnově, krajinský sjezd v Kosteletci n. Orli, zemský sjezd v Praze byl vždy čestně obelán členy, kteří na debatách brali náležitou účast. Z řednického kroužku ředil dp. předseda na 6 schůzích a p. jednatel na 3 schůzích. Vnitřní činnost byla sice po delší dobu zdržována stavebními opravami, vzdor tomu nezůstala mnohem pozadu za předešlými roky. Veřejných přednášek pořádáno celkem 6, jež měli pp. kanovník Dr. Soukup, Dr. Horák, prof. Miřiovský, redaktor Ripp, ředitel Dumek a dr. Reyl. Zpěv pěstován byl horlivě řísním dp. vice-rektora Orla. Knihovna a časopišň bylo hojně používáno. Předepsaných pobožností spolkových účastnila se jednota všech. Zábavy nealy se vzdělávacím a uslechujícím směrem, neboť kromě jednoho plesu, byly to divadelní hry, jež kromě morálních úspěchů plinášejí též hmotný prospěch spolku, neboť právě třetina výloh kryje se výtěškem ze zábav. Jednota ztratila během roku několik horlivých členů odcestováním a odvodem k vojsku. Po přijetí jednateiské zprávy věnoval dp. předseda vzpomínku odstoupujícímu místopředsedovi, dp. katechetovi Černému, jemuž valná schůze projevuje vděčný dík a milou paměť. Účetní

zpráva vykasuje 399 zl. 40 kr. příjma a 363 zl. 37 kr. vydání. Podpůrný nemocenský fond vzrostl na 288 zl. Na to podány správy v knihovně, o domácím a divadelním inventáři. Při nových volbách zvolen byl za místopředsedu dp. vicerektor Dobroslav Orel, jenž již po 5 let cvičil v jednotě sborového zpěvu. Do výboru byli zvoleni téměř všichni staří výborové, vyjma těch, kteří sami úřadu svého se vzdali. Při volných návrzích sněžen byl členský příspěvek na 15 kr. měsíčně. Schůze byla ukončena provoláním „Slávy“ adp. biskupovi, protektoru a příznivci jednoty. Po valné schůzi ustavil se nový výbor takto: Starším a pokladníkem jednoty zvolen p. Polák, jednatelem p. Jenčůvský, knihovníkem p. Douba, hospodářem p. Dvořák, správcem divadla p. Beránek, správcem kulturního p. Maleček a p. Douba, správcem fondu přičetavých p. Jakubský. Další spolkové činnosti „Zdať Bůh!“

Roznášení novin děje se v Hradci Králové se strany panů knihkupců náramně loudavě a trochu předpotopním způsobem. Večerní časopisy pražské, brněnské, olomoucké a vídeňské (z těchto též opozděně ranní) roznášejí se soukromníkům, do kaváren i hostinců kolem 11. hodiny aneb dokonce až s ranními časopisy pražskými. C. k. poštovní úřad vydá na požádání noviny zajiště již v 8 hodin k roznášení. V Praze dostávají tyto časopisy ve veřejných místnostech i v domácnostech již ranní poštou. V Kolíně mají ranní listy pražské již o půl 9. hod. ranní; v Hradci bychom snad mohli dostat v tutéž dobu aspoň večerníky z předešlého dne.

Jak by se to rychle behatlo. Před vánočními návštěvami vesnických hostince okr. Žamberckého agent firmy Freund Frigyes a nabízel uheršské vína. Udělal mnoho obchodů — dalo se mu mnoho dobroudečných odběratelů chytit! Agent napeal si zakázku německým jazykem, nečistým písmem a žádal podpis. Nic podvodného netušící podepsali. Vím místo, kde bylo objednáno 50 litrů, on si napeal 300 litrů! Víno posláno z Prešpurka, tam se má zaplatit anebo se tam v Transilánii se žem tatati? Všichni proto raději zaplatili, aby měli pokoj od soudů, jediný jen se vzepěl a neobjednanou zásilku neplatil, a co mu udělal ten poctivec? Žiloval ho a dal mu hostinec do dražby. Činíme tudíž pozorov pp. hostinské na jednání agenta firmy Freund Frigyes, která se přejížděla docela nyní z Prešpurka na Vínohrad, aby po Čechách účinněji behatla; vůbec ať se každý řídí vždycky tím, co říkává p. Šamalik: kde vidíš es nebo eles, křesfane nelez!

Za hlavní porota k porotnímu období, které počne v Hradci Králové 12. února, byli vylosováni: pp. Frant. Klazar, rolník v Čistěvsi, Vik Ferd., obchodník na Hořčickách, F. V. Kudrnovský v Králově Dvoře, Jan Černý, rolník v Rozbčicích, J. Rykl, starosta ve Stěžerách, Václav Bartoš, rolník ve Svinarech, Jan Chmelík, rolník v Hořenicích, Alois Reichert v Starém Flese, Václav Hrubý, rolník v Senčarčicích, Otomar Exner, obchodník v Josefově, Alois Sránek, hostinský v Josefově, František Gabriel, rolník v Semonicích, Jos. Les, hostinský v Broumově, Hugo Walzel, rolník ve Višenově, Jan Seidl, rolník v Kochčeti, Josef Bartman, rolník v Stanovicích, Jan Horák, rolník v Černilově, Hynek Feytek, hostinský v Jaroměřu, Jelinek Václav, rolník v Semonicích, Hejl Vít, rolník v Česticích, Krahulec Ant., rolník v Záměsi, Šefelín František, obchodník v Hronově, Kučera Josef, rolník v Mokrovousích, Zámečník Josef, rolník v Suché, Černý Josef, mlynář a rolník v Krčíně, Pozdílek Václav, statkář v Nahotanech, Šubert Václav, rolník v Slavětíně, Kuha Václav, rolník v Šonově, Ježek Josef, rolník v Bačetíně, Zárybnický Jan, rolník v Čance, Čížek Bohumil, hostinský v Dobrušce, Arnošt Hynek, soukromník v Opočně, Blümel Frant., rolník v Oberdorfu, Sváta Alois, obchodník v Hronově, Sayl Otto, obchodník v Kyšperku, Pauk František, rolník v Mistrovicích, Za náhradní porotce vylosováni byli pp.: Dudek Jos., majitel domu, Holásek Jan, hostitel, Helvich R., obchodník, Chrudimský Frant., obchodník, Mandelík Ant., zástupce pojišťovny spolku Slavia, Rayman Václav, hostinský, Steindler Julius, obchodník, Šturm Antonín, ředitel filiálky rak.-uh. banky a Svoboda Frant., obchodník vesměs v Hradci Králově.

Stavba náhodské reálky, která dostala právě pro 3. třídu právo veřejnosti, dostal pan stavitel Hokauf v Náchodě.

Krásným úspěchem může se po svém desítiletém vycházení vykazati časopis „Milotický Hospodář“, jenž je dnes bez odporu nejrozsáhlejším českým listem odborným. Jsa psán na venkově, slouží dobře venkovu. Sloupce své plní nejen články zemědělskými, ale on hovoří i zahrádnictví, lesnictví, rybářství a domácnosti. Nejraději čtena bývá jeho bohatá „Hovorna“. Caloroční předplacení i se „Zábavnou přílohou“ 2 K 40 h. Žádejte číslo na uzasku. Redakce a administrace nalézá se v Miloticích u Hranic.

Poslední léč konala se v sobotu večer v Besedě. Sešlo se tam z Hradce, z celého okolí, z Hrádku, Přímu, Nechanic, Strašova, Hořic, Jaroměře, Smiřic, Opočna, Týniště, Čáslavy, Opatovic, Chlumce atd. tolik pernateč, krásných hrdliček, holubiček, křepek, pěnkav, slavíků, čítek, lasiček, kun, veverek, nisek i vysoké, krotké i dravé zvěře, kun, lišek, jelenů, srnců i zajíců, že sotva polovice hostů se v tanečním sále smačkatí mohla. Ostatní hosté musili vsít za vděk zadními hostinskými místnostmi. Ukázalo se opět, že pro velké plesy besední místnosti ani pro hradecké účastníky nestačí, tím méně pak, účastní-li se plesu neb koncertu četné celý kraj. Mezi hosty ozývalo se všeobecné přání, aby příští lovecký ples konal se v sále a místnostech prostrannějších. Besední sál ozdoben byl při poslední léči v průčelí dravým ptactvem, po stranách soškami, draperiemi a pletenci z chvojí, na galerii oznamky zvoní českých, na schodišti chvojovými stromky, v jejich háječku byl na čekané statný srnec. Myslivci, avšak stříleci, cititelé zajíčků, srnek, koruptivci a bažantů scházeli se se svými drahými tenisáckými a roztomilými pouty pořád v četnějších bouřkách. Sál byl obsazen dlouho před započatím programu, který zahájen byl loveckými fanfárami, dále byly komické výstupy a spěvy, fantasie pro lesní rohy

1. znamení k shromáždění se; 2. stříleci jdou do léče; 3. zastavení k lesní krasavici; 4. léč satažená; 5 v plném ohni a ukončení poslední léče; 6. návrat. Jakých radostí skýtá lov zajíců, koroptví, bažantů, srnců, vysoké a černé zvěře, ví jen ten, kdo někdykolrát se ho účastnil. Tu vysoký úšák, tam vzletné hejno koroptví, majestátní bažant, tam v sátiší milostné toká tetřev neb tetřevice, jinde sas liška letivě se plíží kol non-štiny, kuna, lasička šlepné přechá, veverka pitvorně metá koselece, a opět jeden srnec aneb dokonce statný paroháč se hřmotem rozráží větvě a uniká smrticím olovu. A což ten kvikot černobudých prasaček, chrochtání bachní a kňourání hlavních kusů, černých kanců! Tu rána na ránu dopadá, výskot a smích, pískání houkání, blahol trubek, klapání, hafání, řečtání, vše v dosti harmonické směsi. Toť se rozumí, že moderní stříleci i lovci libují si v myslivecké latině se trvání lovu i když se odtrobní halali. Pestrý a sdáile provedený program líbil se na poslední léči všem, kdož jej slyšeli. Na to zahájen tanec. Na mysliveckém plesu střílelo se ovšem velice mnoho nejen krásnými očima, ale i sladkými slovy. Adjunktae kuny jsou takto nebezpeční dravci, ale na plesu cukroňkovaly najednou třeba i s čtyřmi hrdličkami a holubičkami. Všecky druhy honů: šoulání, naháňka i na čekané byly na loveckém plesu v Hradci zastoupeny. Matinky, jako zkušené lovecké jdou na šoulání, pírání a nadhánění tak roztomile a nepozorovaně, že uboší mládenci a koketní knířami ani netoší a octnou se amorkem ranění v náručí šťastné lovecké ošive, než-li se toho nadějí. Naše moderní vily z družiny Dianiny nespokojí se ovšem na plesu jedinou koftí. Stačí zajíc, kuna, liška a hlavní kusy vůbec, zejména ty v nejzadnějších doupatcích, jsou zkušenostmi již vychytralí, mají ostrých čich. „Šoulat“ se za nimi, a „čihat“ na ně, bývá marné, neboť rádi „vokelují“. U „napajedel“ v zadních místnostech při plných pohárech šumného vína i sklenicích pěnívého piva najdou však je při volence vychytralé tanečnice jistě a přivedou je v sále „na šfeku“. A kteří paroháči jim přece uniknou, ti se dají ráno chytit velice snadno „do ok“. Až na trochu té tláčenice, kuřák ok, modřin atd. byla letošní poslední léč rozhodně zdařilá a proto voláme při příštím loveckém plesu v Hradci Králové na shledanou a: lovecům zdar!

Ples sboru dobrovolných hasičů v Hradci Králové, odbyvaný dne 7. ledna 1900 v místnostech besedních, družil se čestně ku plesům, pořádaným v dřívějších letech. Dobrá nálada potrvávala až do pozdních hodin, byla důkazem, že zábavní výbor dostal své povinnosti v každém směru. Ku zvýšení dobré nálady přispěli nemálo přítomností avon: p. JUDr. Fr. Ulrich, purkmistr města Hradce Králové, c. a k. místní voj. velitel št. z Kbertů, deputace st. spolku voj. vysloužilců v Hradci Králové, bratrský sbor Kuklenský a j. Nelze však opomenouti výtky, že větší část majitelů domu vzdaluje se každé činnosti hasičské, ba zdá se, že u některých z těchto pánů panuje dosud zastaralý, šosácký náhled, že by působením ve sboru, neb i pouhou podporou — ať již mravní nebo hmotnou — abera, založenému na základech čistě humaních a sloužícímu právě jen ku jich prospěchu, pokazili si reputaci.

Zvěsti z východních Čech.

Z Úpice. Při schůzi „Polit. klubu křesť. sociálního“, konané dne 7. ledna t. r. usneseno vadati nejvšetejší díky Jeho Biskupské Milosti za jeho šlechetoný projev k české národnosti. Jen více takových rázných a neohrožených vlastenců!

Z Hořic. (Smetanův pomník. — Smetanovy Sady“.) První důstojný pomník mistru Smetanovi postaví v době velice blízké hudební spolek „Dalibor“ v Hořicích. Pomník bude státi ve zvláštní zahrádě, t. z. „Sadech Smetanových“. K účelu tomu jest již pole, ve výměře čtyři a půl korce v bezprostřední blízkosti města a v nejpěknější poloze na úpatí historického vrchu sv. Gothardu připraveno, a přístím jarem hodlá spolek se zakládáním sadů započítati. Aby sady ty byly v skutku dílem dokonalým, důstojným oklím pomníku Smetanova, vypisuje „Dalibor“ dvě ceny: 50 korun a 30 korun na nejlepší návrh sadů. Proto každý obchodník, který by byl ochotným zhotoviti náčrtek ten, nechť dopíše si o bližší udání a podmínky Jos. Feisarovi, předsedovi „Daliboru“ spolku pro zřízení „Sadů Smetanových“ v Hořicích (král. Česk.). O postupu prací, pro každého Čecha zajiště potřebných, neopomene českou veřejnost časem spraviti.

Z Dohalic. Ples hospodářské jednoty pro Dohalice a okolí konati se bude 31. ledna po 7. hod. večerní v hostinci „U Růžičků“ v Dohalicích. Vstupné 2 koruny.

Z Libaně. Dp. P. J. Teplý, koop. v Kaňku podělil 10 chudých dítek obecné školy Libanické úplným oblekem a jinými ještě dárky, za kterýchto v pravdě křesťanský skutek lásky vzdává správa školy šlechetonému dárci upřímné díky a „Zaplať Bůh!“

Z Police nad Metují. Jednota katolická „Vlastimil“ pořádala na den sv. Tří Králů v městě našem vánoční hru „Svatá noc“. Nával k představení vzácným nákladem a péčí vypravenému byl tak veliký, že nejrozsáhlejší síň města mohoucí pojeti 500 hlav byla do posledního místa obsazena a mnoho obecenstva od vchodu vrátiti se musilo. Proto bylo představení druhý den za stejného návalu obecenstva všech tříd opakováno. Veškeré úlohy byly v rukou nejlepších. Výtečné byly výkony pp. Jana, Klikara, Leika, Šubíře, Weigerta, Sádla a j. Z ochotnic našich sklízely hojnou pochvalu slečny Honětkova, Vodičková, Lokvenčova, Šedkova a j. Vůbec byla souhra za režie p. Krůtký co nejlepší a veškeré kostumy, dekorace i rekvizity provedeny byly přesně dle historických vzorů. Skvělý tento výsledek jest nejlepší odměnou neunavným členům odboru dramatického a znamením, že v nynějších strannictvím zaujatých dobách naše obecenstvo sdejší katolické jednotě velice nakloněno jest. Pro dobu postní chystá se kus: „U kapličky“. Další činnosti „Zdať Bůh!“

Z Třebosic u Pardubic (Cigareta přitáhne neštěstí.) V neděli byl v Třebosicích slavný ples. Kde kdo točil v kole a byl veselý. Ovšem, že i naše „hodná“ mládež držela sebou. Tak to trvalo šťastně až do rána. Ke třetí hodině vraceli se někteří domů. Mezi těmi byl i čeledín rolníka p. J. Pavlase, který s hořící cigaretou vešel do stáje, kde ve stáji nastroubil tak, že v okamžiku vzhlála se sláma a počalo hořeti. Neskušený chlapec místo, aby učinil poplach honem zavřel dveře a utkl pryč. Než se hospodář vrátil z plesu, byl pár koní a tučných volů i vše co bylo v stáji v plamenech sníženo. Ubohá zvířata tak se zoufale bránila před smrtí, že i kamenné žlaby okousala. Na štěstí byl ohlén sděný a klenutý, tak že oheň nemohl vyraziti ven. Po smizelém čeledínovi není památky. Nešťastná cigareta!

Ples hospodářské spolku okresu Opočenského konal se v úterý dne 16. ledna 1900 v sále obecního hostince v Pohodí u Opočna. Ačkoli v Opočnu tentokrát velmi málo hostů na ples se dostavilo, zastoupeny byly na plesu dosti četné akoro veškeré obce okresu Opočenského, pak mnohé zejména Jaroměřského, dále též Novoměstského, Náchodského, Českoskalického a Kosteckého Plesový výbor učinil skvělé přípravy. Sálu v obecním hostinci v Pohodí vyrovná se co do velikosti a elegantního zařízení málo který sál městský. Hostinské pokoje byly ozdobeny záclonami s motivy z „Prodané nevěsty“. Na plesu bylo ovšem buclatých, zdravých děvčátek jako kvítí a mnohé měly na labutím krku také dukáty, takže Kecel s Jeníškem mohli si na plesu právem zazpívat:

Znám jednu dívku, ta má dukáty
a chalupu dostane od táty;
dvě krávy má a hezké telátko,
hus, kachen dost a šáká selátko,
kus pole má a novou almaru
nu — to by bylo něco ku zdaru.

Venkovské Mařenky a Jeníškovi zpívali si také jiné písně z „Prodané“: „Věrné naše milování“, „Měj mě ty Jeníčku měj mě rád“, „Proč bychom se netěšili“. Kecel ovšem učí Jeníšky a Mařenky také velmi rozumně a střílivě:

„Dobrá rada a peníze
jsou dvě páky života,
kdo jich rozumně užívá
ten se světem nemotá.“

A všichni tatínkové, maminky, tetičky, babičky, strýčkové atd. rozumně „nevhozně“ samilovaným domlouvají:

„Rozmysli se, Mařenko, rozmysli,
na své štěstí dobře pomysli,
máš cestu před sebou vábivou,
nedej se svěsti svéhlavostí svou . . .“

Nu, rozumná děvčátka dají si také vždycky rozumně poradit, ale proč by si na plesu nezatančila též s hezkými hochy jinými? Na venkovských plesích tančí také všechny děvčátka, paničky, strýčkové i tetičky rádi, tam nezevnují uprostřed a po stranách sálu plešatí a blaseovají páni, ale borou to hezky z ostra od podlahy — od ouvertury a polky až po sousedskou. Zvonivý upřímný smích, žerty hravé, dravé a smavé, při čemž venkovské krasotinky zcela neokotně ukazují perleťové své zoubky, z důlků vysílají díblíky a z očík samilované blešky, toť přednost venkovských zábav. Mezi tancem naši Vašíčkové a Slávkové Bosenkám, Aničkám, Toničkám a Růženkám také potutelné něco do ouška našeptají, ale šelmovské úsměvy, planoucí tváře svědčí, že lahodná ta slova se tanečnicím zamlouvají, ať při tom klopí své zraky a pak škádlením odpovídají. Na pohotavém plesu se tančilo neúnavně, nejvíce ovšem při volence a sousedské. Třebosicové sokolská hudba hrála neúnavně, opakovala téměř všechny tance. Snaživý plesový výbor, v jehož čele stáli pp. Dvořák, Mervat, Zdárek, Tomášek a jiní, který se postaral o ubytování P. T. hostů a který vyslal ke všem vlakům saně a kočáry ziskal si o zdar reprezentačního plesu hospodářského nemalé zásluhy. Čistý výnos asi 200 korun případně chovancům zimní hospodářské pokračovací školy na Opočně, o kterouž, jakož i o letní hospodářskou školu tamtéž stará se rolnictvo na Opočensku vzorně.

Z Urbaně. V neděli 14. ledna konal se hospodářský ples v Urbaněch v hostinci př. Urbaně, jehož čistý výnos případně hasičskému spolku, který se v Urbaněch zaříditi má. Jest sice již dávno naháeno, aby v každé obci byl všeobecně prospěšný hasičský spolek, ale v Urbaněch, v Praskačce, ve Voznici a v mnohé obci okolní dosud ho nemají. Susedé Urbaněti podnikají tedy jen chvalitebnou věc, pak-li se o založení hasičského spolku starají. Ples jejich byl čestně navštíven od místních občanů, i od pánů hostů z okolí, jmenovitě ze Zlíně. Sál byl úpravně ozdoben přičiněním paní Pálpánové a paní hostinské. Zábava byla nenucená, hudba kuklenská hrála neúnavně.

Z Humpolce. Česká veřejnost byla na humpolecká sukna poprvé důkladněji upozorněna na jubilejní výstavě v Praze. Sukna továrníků pp. Dítěte, Skorkovského, Kociána a j. získala si ihned část trhu pražského a také ve všech krajích českých ozývaly se hlasy, aby chom podporovaly náš díve tak slavný český domácí průmysl a aby chom nenosily peníze národné i politicky nám nepřítelům továrníkům německým v Liberci a v Brně. Podpora domácích výrobků humpoleckých a rychlovských byla také zasloužená. Soukenníci rychlovští a humpolečtí, ačkoli byli jen od nevelké části českého lidu podporováni, počali své výrobky a dílny sdokonalovati, pokročili také ve své organizaci a dnešní stav zvláště humpoleckého průmyslu můžeme označiti jako uspokojivý. Činnost hlavních speciálních továren je nerušená, zásoby jsou úplně vyprodány a zákazů, zejména na lepší zboží, dochází hojně, takže některé továrny a menší místní soukeničtí, kteří vyrábějí lepší zboží, sotva že zákazům postačiti mohou. Ceny hotových tovarů stoupily, ale přece ne ve stejném poměru s vlnou, jejíž ceny stoupily o 80 procent. Humpolečtí soukeníci nejsou také zastoupeni v kartelu brněnských a libereckých průmyslníků a proto zaslanují české firmy Kocián atd. co největší přísané českých zákazů.

Z Lázně. Sv. misie v našem farním kostele konána byla od 1. do 8. ledna za velkého účastenství lidí. Sv. misii konali OO Redemptoristi s velkým zdarem.

Ze Smiřic. Dne 1. února rozloučí se s námi vzorný vlastenec a lidumil, p. c. k. vrchní správce Robert Prill se svou spanilomyslnou chotí. Celé město, celý širý kraj a starostové všech okolních obcí želi odchodu muže, o náš kraj i národ tak výsoce zasloužilého. Podrobnější správy o působení výsoce váženého pana vrchního Roberta Prilla podáme příště.

Z Předměstí. Občanská beseda a snahivý náš rybářský klub uspořádali v neděli ples v hostinci „u nádraží“, v sále nejnovějším způsobem zařízeném také odpovídá všem požadavkům. Dekorace sálu byla vkusná. Po 8. hodině rozproudila se valice čilá zábava, kterou navštívili velmi četné kruhy rolnické a elitní společnost z celého okolí, jmenovitě páni úředníci z cukrovaru, četní hosté z Nedělišť, Plotišť a Lochovic. Ples byl pořádán ve prospěch potřeb školáckých a rybářského spolku v Předměstí.

Z Městečka. Ples hospodářské besedy v naší obci konati se bude 21. ledna po 7. hodině večerní v hostinci u korunního prince Rudolfa.

Z Křesetic. Zpráva z Křesetic nadeslaná a v předminulém čísle uveřejněná, byla předčasná a tudíž nesprávná. Občané křesetští jsou přátelé každého rozumného pokroku a tudíž i ušlechtilé zábavy, což o nich na Kutnohorsku je také známo.

Z Chvojna. Anna Kamenická, 30ti letá sluška pana nadlesního Hubky šla ráno dne 8. ledna v lehkých šatech koupit nějaké maličkosti do židovského krámu uprostřed obce ležícího. Od té doby, vzduch neilovně pátrání čestnictva naní po zachovalé dívce ani stopy. K sebevraždě schází u této tiché dívky pohutka.

„Jednota katolíků a rolníků“ ve Lhotě Jestřabí a okolí pořádá repräsentativní ples v Ohářích u Kolína dne 31. ledna 1900.

Z Nev. Bydčova. Naše k. národní jednota pořádá pro své členy, jejich rodiny a hosty v místnostech Občanské besedy u „Zlatého anděla“ 21. ledna o 7 hod. večer zábavní večer, při němž bude účinkovati salonní český komik, pan Josef Wanderer z Prahy.

Z Nechanic. Dne 7. t. m. bylo nám oznámeno, že zde hraje 18letý virtuos na housle, Frant. Vistr. Pondědvádí příliš známý jsou takové záračné děti, byli jsme jati předpoklady. Když jsme se však druhé produkce mladického Vistra předce účastnili, poznali jsme, že stojí před námi rozhodný talent. Pomyšleme-li, že prý se učil hrát pouze tři léta a to u svého otce, a že v té době účasten byl vedení hudebního u odborných učitelů měrou jen praskrovnou, nezbyvá nám než obdivovati se jeho zvláštnímu nadání. Hraje Beriota, Chopina, Wienavského, Paganiniho, Sarasata, Čajkovského a j. a to s pěkným na ta léta pochopením a výrazem, spolu technikou velice srácnou. Dvoj- a vícehmaty, oktávy, flageolet, různá pizzicanda levou i pravou rukou se současně hranou melodií a p. provádí čistě a na podiv velmi hbitě, často i bravurně. Jest třeba, aby se hošák ten, který se velmi slušně i chovaním odporučuje, dostal na koncertní podium, aby naš znalci našimi bylo upozorněno a umožněn mu přístup do praktické konservatoře, kam vlastně se uchýliti má. Cesta, kterou vykonal ve mnoha větších městech na Rusi a na Moravě, má mu poskytnouti prostředků, aby svého cíle anáže dosáti mohl; tak na př. v Pterově skládá se pro něho měsíčně podpůrný fond až do jeho 16. roků. Má též 4 vyznamenání, 2 ruská a 2 moravská. Ač zde hrál v místnosti hostinské, posluchači přeplněné a ač v té děsné atmosféře celý potom zmáčen, hrál neunavně a to čím dále, tím častěji a dokonaleji. Představil se nám celkem po tři večery. Kéz by našel svého mecenáše! Mladý Frant. Vistr. nerodil se v Jakaterinodaru na Kavkaze, otec jest Moravan, matka Ruska. Typ jeho jest pravý typ ruský. Doma čekají ještě dvě prý velice hudebně nadané menší sestry mladého umělce na své budoucí hudební vzdělání. Jsme přesvědčeni, že dostane-li se hošáku tomuto náležitě a přesného hudebního vzdělání odborníkem na slovo vzatým, že vyspěje sáhy v houslistu svého řádu a tím vřelým přáním jej na jeho účelné cestě provázíme.

Zemská pojišťovna starobní. (Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.). V roce 1899 přijati byli do svazku pojištěnců 672 noví pojištěnci. Celkový počet pojištěnců byl 3372. Ti složili 6032 vklady v obnosu 135.993 zl. K výplatě byly poukázány 22 důchody v ročním obnosu 6034 zl. 63 kr., čímž suma splatných důchodů vzrostla na 18.960 zl. 17 kr. Důchodů jest 83. V roce 1899 vyplaceno bylo dědicům pojištěnců 3066 zl. složených a výhradou. Stav fondu vykazuje se dnem 31. prosince 1899 v hodnotě jmenovitě takto: Fond základní 588.852 zl. 87 kr.; fond bonifikační vlastní 54.182 zl. 90 kr.; fond bonifikační okresu Pardubického 2380 zl. 60 kr.; fond splacených vkladů 667.308 zl. 37 kr.; fond správní 83.281 zl. 31 kr.; tedy úhrnem 1.406.608 zl. 65 kr. — Příhlásky přijímá, poučení zasílá a ústní vysvětlení podává kancelář ústavu v Praze, Malá Strana „u nádraží“, jakož i téměř všechny okresní výbory a okresní úřady v král. Českém.

Storého hnojiva fosforečného máme k jaru setbě použítí? Ku všem osevům užíváme rozhodně jen ve vodě rozpustnou kyselinu fosforečnou v superfosfátech a pořadujeme tyto jen suché a jevně práškovité. Jedině na lnu můžeme vykládat kořistí moučky a výborným výsledkem použití. Mnohá účinkuje mnohem vydatněji než struska Thomasova a jest též o 30—30% levnější než tato. Kyselina fosforečná ve vodě rozpustná rozpouští se v půdě neobyčejně rychle, přichází tudíž ihned v styk s kořinky rostlinnými, kterým slouží v počátcích svého vývoje za velmi vydatnou živinu. Struska naproti tomu sůstává ležeti nerozpouštěná tam, kam padla účinkuje částečně teprve později, a jen tehdy, až vápenité součástky její v činnost přijdou, anebo tam,

kde kyseliny humusové — předpokládajíc ovšem, že této kyseliny půda dostatečně obsahuje — rozklad její přivodí. Nebylo by to nic jiného, než provádění experimentů s kapitálem vydaným za hnojiva fosforečná. Kdybychom na tyto zálohavé účinky spoléhali, což dnes v hospodářství polním se naprosto neodporučuje. Jak známo, je doba zrůdu jarních osevů velmi krátká; samo nepřiznivé počasí uskočí plodinám mnohdy neobyčejnou měrou a proto třeba, abychom sáhli k lukovému hnojivu, které nám spolehlivé účinky a přiměřenou výnosnost zaručuje. Superfosfáty účinkují zrovna tak vydatně v době pozdější jako každé jiné fosforečné hnojivo, jelikož pravý osev, kyselinu fosforečnou ve vodě rozpustnou, úplné nespořebuje. Kde současně jetel osíváme, jest, — choeme-li bejného zrůdu jeho docílit — pohnojení superfosfátem přímo nevyhnutelné.

Pokračujeme jako v Poznani. U pášního pluku čís. 73. zakázáno dobrovolníkům mlávit česky. Přijdou snad doby, kdy bude zakázáno vojákům — lidu ve zbrani — lidového vojáku — mlávit česky. A pak máme dosud v platnosti § 19. říšských státních základních zákonů, který zabezpečuje — ovšem jen na papíře — všem rakouským národům úplnou rovnoprávnost a rovnocennost!

Německá ochota k míru. Jak nadšení jsou Němci v Čechách pro mír a českým obyvatelstvem krásné této vlasti a s jakou ochotou přijímají nabídnutí ke shodě, toho nejpádnejším důkazem jest jednolitá odpověď, kterou různé ty „svazy německých průmyslníků“ dávají na projev Jednoty průmyslníků v Praze a okolí, podepsanou, jak známo, všemi zdejšími průmyslníky bez rozdílu národností. Jednu takovou mírumilovnou odpověď přinesli jsme již z Ústí n. Lab., druhé dočítáme se ze středu německého průmyslu — Liberce. Zní podobně jako ona z Ústí n. Lab. a sice následovně: „Presidiální výbor „Družstva k hájení zájmů průmyslových a živnostenských pro Liberec a okolí“ osvědčil ve svém zasedání ze dne 12. ledna své stanovisko oproti projevu Jednoty průmyslníků v Praze a okolí ve smyslu prohlášení, již v březnu roku 1898 učiněného, že totiž „přes oprávněnou touhu po ozdravení beznadějných poměrů hospodářských“ zájmy čistě hospodářské klásti musí za zájmy národní na tak dlouho, pokud německému lidu znova vybojováno nebude ono vůdčí postavení v Měi, jež mu následkem jeho kultury, dějin a schopností ku pracím politickým přísluší...“ No, to zní přece akromně a jasně dosti! Toť odpověď přímo ideální na takovou upřímně míněnou a praktickými potřebami diktovanou nabídku ke smíru! Odpověď libereckých pánů soukenníků měl by sobě každý český živnostník pověsiti za rámeček.

Káva podražuje a bude stále v cenách až do nových žní stoupati. Zvláště lepší druhy stoupají a hospodyňky učiní dobře, pak-li se kávou závčas zásobí, pokud ještě nižší ceny platí.

Na africkém bojišti soustředí Angličané své síly. O svých pohybech nápadně mlčí, takže v Londýně očekávají opět Jobovy zprávy. Dvě brigády Bullerovy prý překročily řeku Tugelu mezi Springfieldem a Ladysmithem. Lord Methuen snaží se marně dostat se z obklíčení boerů. U Kimberleye a Mafekingu daří se Angličanům špatně. Angličané dopravili na bojiště od 10. října 80tisíc mužů a 20tisíc je na cestě. To vše, ale nestačí. V Anglii vojska není a Rusko asi nedopustí, aby vojsko z Indie táhlo do Afriky.

Na Javě a Sumatře řádilo strašné zemětřesení.

Uherský říšský sněm sešel se včera opět, aby projednal zákon branný a zákon o nováčcích. Podobá se, že rozprava o nich nabude velkého rozsahu, protože krajní opposice řhodlá opět uvést na přetřes tyto věci, o nichž pojednala v delegacích. Proslýchá se, že jak seje se poslanecká sněmovna videňská, provedena bude volba kvotových deputací, by kvota co nejdříve byla skoncována v obou parlamentech.

Vyrovnací porady. V téže síni poslanecké sněmovny, v sále určeném pro rozpočtový výbor, kde se konala za posledních dnů vlády hr. Clara dorozumívací konference, budou vyrovnací porady, jež svolá dr. Körber. Ujišťuje se, že hned ve schůzi zahajovací, jež je ustanovena ke dni 29. ledna, vláda předloží jazykovou osnovu svoji. Je to zrevidovaný elaborát, který dr. Körber předložil důvěrníkům českým a také německým a dle jejich projevů pozměnil. Úprava jazykové otázky, jak si ji dr. Körber představuje, nemá se státi pouze říšskou radou, nýbrž za účasti sněmů zemských. Bude-li míti jednání vídeňské nějaký pozitivní výsledek, svolány budou zemské sněmy, na nichž bude v dorozumívací akci pokračováno.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. ledna 1900. 1 hl. pšenice zl. 6.30—6.50, žito zl. 4.90—5.15, ječmen a zl. 4.00—4.55, oves zl. 4.00—4.55, proso zl. 4.80—5.10, vikev zl. 4.50—5.00, hrachu zl. 8.25—9.00, jáhly zl. 9.00—10.00, krup 8.00—21.00, bramborů zl. 1.30—1.40, jetelového semínka červeného zl. 36.00—58.00, jetelového semínka (inkarnát) zl. 00.00—00.00, máku zl. 15.00 olejky zl. 0.00—0.00, lněného semene zl. 8.10—9.40, 100 kg. žitných otrub zl. 5.25, pšenič. otrub zl. 5.00, 1 kg. másla zl. 0.85—1.00, 1 kg. sádla vepřového zl. 72—0.80, tvarohu zl. 0.12—0.14, 1 vejce 3/4 kr.

Vzorné ohlévy pro vepřový dobytek

zařazuje a rozpočty, jakož i ceníky dodává

Antonín Relesenzahn,

továrna hospodářských strojů a slévárna v Praze-Štupartě.

Naš literární týden

Naše literární novinky:

Jirásek, Spisy, seš. 298, K. — 30
Světla, Spisy, seš. 29, K. — 30
Stevenson, Podivný případ, K. — 40
Světová knihovna, seš. 133, 134, K. — 40
Vrchlický, Spisy, seš. 186, K. — 32
Mršák, Pohádka máje, seš. 3, K. — 40
Obzor národohospodářský, roč. V. seš. 1., K. 11 —
Zlatá Praha (spojená se Sečlosozem, č. 11., K. — 40
J. Maria, Dobráci K. 7.40
Kalendáře všeho druhu stále na skladě v bohatém výběru

Tuto uvedené spisy jsou na skladě a na požádání na ukázkou zasílá

knihkupectví B. E. Tolmana

v Hradci Králové, Velké nám. č. 28.

blíže lékárny.

(Založeno roku 1863.)

TABULKY

s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“, po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Prodávají se nalepené (po 30 h) i nenalepené.

První dvě tabulky v úhledných černých deskách 1 K.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

MODRÁ

KNIHOVNA

(vydává a rediguje Dr. Václav Rozmánek)

přináší čtení zábavné i poučné a jest proto hledána do veřejných i spolkových knihoven, těšíc se přízni zejména čtení milovných jednotlivců.

Na ročník (6—7 zajímavých knih) předplácí se 2 zl. Všechny jednotlivé svazky jsou k dostání o sobě. Administrace ochotně zašle seznam v „Modré knihovně“ doposud vyšlých knih, jež lze koupiti nebo objednat ve všech knihkupectvích a zejména pod adresou

Modrá knihovna

Praha, Král. Vinohrady č. 347.

Křestní listy

ex off. 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Dekorační malíř a posilovací

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 70.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlácování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

První královéhradecká velkovýroba nábytku

Hradec Králové.

LADISLAV KNYPL.

Ilustrované ceníky na
pořádání franko.

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení
a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, šarlaté ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleúctojná. duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě.
ŽUPANŮ
Vždy 500 kusů na skladě.
z dubu, ve srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.
Ilustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! **POZOR!**
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky
obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteřá za úplnou spokojenost ručí.
Nabízím a dobřírou zasílám (těš dle úmluvy):
22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm. 4-40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar. 8-40
20 metrů plátna bělozeleného 90 cm. š. 6-
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š. 4-40
40 metrů výtečných velkých sbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotí) jen 8-25
6 přestřádel přezných, 2 m. dlouhých 5-40
6 ručníků rožných, zcela velké 90 aš 1-
6 ručníků bílých, zcela velké 90 aš 1-
6 ručníků damaškových, květovaných 1-20
12 utěrek na nádobí 96, 1-20, 1-60
1 sukně flanelová -90
1 sukně gryzetová velká 1-
Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.
Levný nákup pro školy, stavby, spolky, obce atd.
Ceník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.
Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.
Slivovici starou 1 litr po 80 kr.
Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu podzimní a zimní
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez sřídění cen!

VARHANY
úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1869., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.
O další přiznání prosí
Antonín Mölzer.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136.

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevetinek kravát, límců, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.
Největší výběr damastu, garnitur kávy.
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Prodám lovně

nově postavenou a všim pohodlím opatřenou jako: vodovodem do místností, osvětlením plynem acetylenem, velkou zahradou s vodotryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou a j. v.

villu Jitřenku

č. p. 187. v Pletiškách n. L. u Hradce Králové blíže nádraží u Předměstí n. L. na návrší. Blíží se dělí na místě samém

J. A. Holínka,
majitel

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy svatých ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za radnou práci při cenách nejmnějším.

8 úctou vřelou

Antonín Sucharda.

Vyhláška.

Ústřední správa vodního družstva pro Černilov a okolí vypisuje tímto volby do místních výborů dle §. 11. a 18. svých stanov a sice v tomto postupu:

Dne 29. m. ledna v Černilově o 9. hod. ranní v hostinci p. Hojného.

V ostatních obcích konati se budou volby ty o 1 hod. odpo. a to:

dne 30. m. ledna v Bukovině v hostinci p. Hodka, dne 31. v Čibuzi u p. Duška, dne 1. února v Divci u p. Mrdka, dne 3. února v Hubilese u p. Černého, dne 5. února v Lejšovce u p. Cejnara, dne 6. února v Libníkově u p. Gróška, dne 7. února v Librančicích u p. Drahoráda, dne 8. února v Libřicích u p. Špatenky, dne 10. února v Oujezdě u p. Adamíry, dne 12. února v Nov. Plese u p. Bartoše, dne 13. února v Rasoskách u p. Černého, dne 14. února v Rusku u p. Sováka, dne 15. února v Malé Skalici u p. Vrabce, dne 17. února ve Velké Skalici u p. Pultra, dne 19. února ve Slatině u p. Netušila, dne 20. února ve Smržově u p. Baláše, dne 21. února ve Vlkově u p. Adamíry a dne 22. února ve Výravě u p. Morávka.

Listiny volební vyloženy jsou od 21. do 28. ledna do 12. hod. polední u obecních úřadů a lze v té době podati reklamace u předsednictva ústřední správy.

Blíží pokyny obsahovati bude vyhláška v obci a potřebná sdělení učiní i pp. členové ústřední správy.

V ČERNILOVĚ, dne 18. ledna 1900.

V. S. Penec,
jednatel.

Jan Fr. Seidl,
předseda.

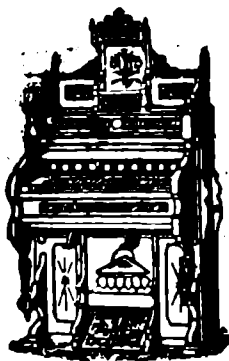
První česká

speciálně na americké cottageové harmonie zřízená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uheru jediná.

Tatáž nabízí též harmonie soustavy evropské. Brilantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 slatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálové harmonie

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolesti utiště-
lící natírání; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Podekování.

Do Roudnice a v okolí!

Jelikož nemohu všem pánům příznivcům a dobrodincům, kteří mně při požáru a po požáru, jenž mne 8. srpna lonského roku tak zhoubným způsobem postihl, nápomocni byli a milodary udělili, sám osobně podekovati, protož z hloubi srdce volám všem těm, kteří všemožně a jakýmkoli způsobem se o mne starali a starají,

odplat' a zaplat' jim to Bůh!

Josef Tobiášek,

rolník.

V Roudnici p. L., dne 8. ledna 1900.

FRANTISEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivé své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodě dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti šedennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích
opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo výpne pícní.
Rus. pat. maz na kůže.
Universální tuk na kůže.
Appretura na kůže.
Mazadla na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Vídeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

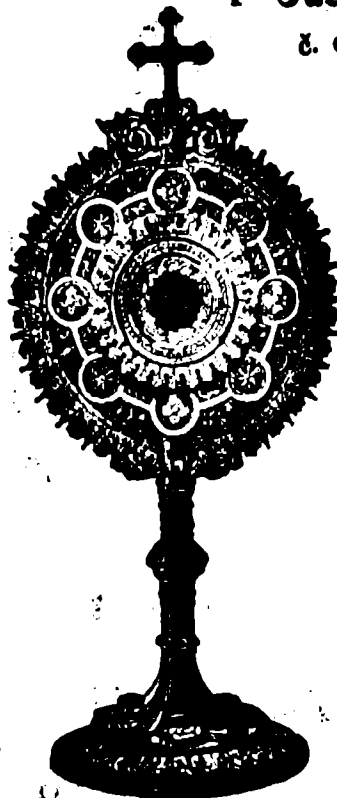
Nejstarší český renomovaný velkozávod.

C. a k. dvorní dodavatel

Josef Neškudla,

v Jablonném n. Orli.

č. d. 86 v Čechách

odporuje:

Mělní roucha, plu-
vičky, dalmatky, cel-
nebesa, prapory školní
i spolkové, korouhce,
koberce oltářní, přé-
kruty, alby, rochetty,
mro. franc. kalichy,
paořilky, sboře, své-
cny, lampy oltářní, ka-
dišnice, kropenky, ko-
stelní lustry, techn. pra-
cov. křídlové cesty a ol-
tářní obrazy od nejlepších
akad. mistrů atd. atd.
vynikající svou nej-
vznesnější úpravou dle
církevních předpisů,
hodnotou, trvanlivostí
a velmi mírnými cenami
Důkazem solidnosti
a poctivého obstaro-
vání jest mnoho tisíc
čestných doporučova-
cích uznání a trvanlivé
svědectví od r. 1810.

Žádáte ilustr. cen-
níky, rozpočty, vzory a
předmety k výběru
franko.

Monstrance v omdně (nářer ad)

bronzová, celá v ohni slacená 150.—
178 sl., celá s ryšho stříbra těžká
v ohni slacená 550 sl.

Adresa

pro dopisy vždy
doslovně úplná.

K době velikonoční!

Jesle chrámové

Boží hroby

Křížové cesty

ze dřeva fe-
zané poly-
chromované

se slohem kostel-
ní souhlasné

v reliéfu faza-
né neb lité.

Sochy „Vskří-
šení“, sochy, oltáře a veškeré ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Písařna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákreby a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky

Právě vyšlo 4. číslo IV. ročníku
„Časových Úvah“.

„Světová
velmoc.“

Úvahy o tisku. Sebral J. K. Podhorský.

Hodí se výborně pro přednášky ve
společích.

Stran 32 Cena 4 kr.

K masopustní době.

Fr. Sanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výrobna

* sodové vody *

a šumivých limonád

v Hradci Králové,

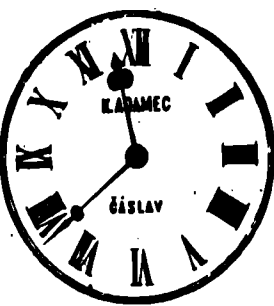
ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1878)

odporoucí své uznání výtečné a výstavní
zlatou medaili významované výrobky ku
letním slavnostem a zábavám i co nej-
zdravější nápoj domácí.

— První výroba —

**VĚŽNÍCH
HODIN**

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chručíně
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše učině v ohni zlatené a stříbrné zař se rad
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
se vnitřní vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovulacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů
ládeček na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel-
nic na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Čechy) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Superfosfáty

animální a minerální.
Nejlevnější
hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.
Nevyhnutelné k jarní setbě,
než se jiným fosforečným hnojivem v spo-
lehlivě nahraditi.
Dále: Kosti moučky, chilský ledek, síran
amoniat, soli draselné, kalcit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.
Poštorskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlěvské mrvy
pění vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
vždy soutěže schopné:
Továrny na um.
hnojiva a kyse-
linu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorné a Lišku
u Rosok.
Ústřední kancelář v PRAZE Jindřišská ul. 27.

Vyhláška.

Na základě sněžení věřitelského výboru a
schválení c. k. konkuršního komisaře ze dne 16.
ledna 1900 č. 8 23/99/11 bude se v obci Pla-
šicích za intervence c. k. okresního soudu od-
bývati

veřejná dražba

veškerých svršků do konkuršní podstaty Fer-
dinanda Minaříka, kupce v Plaš-
icích náležitých a tamtéž v krámu usedlosti pana
Václava Vacka se nalézajících a sice zboží v. b. č.
93—327, 457—510 inventáře proti hotovému za-
placení a bezodkladnému odklizení a sice:

dne 22., 23. a 24. ledna 1900

vždy v 9 hodin dopoledne nad cenou odhadní a
dne 25. ledna 1900 až do konce za cenu
odhadní aneb i podací. V inventář lze nahlédnouti
buď u c. k. kraj. soudu v Hradci Králové neb u
podepsaného správce podstaty.

V Hradci Králové, 16. ledna 1900.

Dr. Jan Ryba,
správce podstaty.

Kočáry a saně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v De-
bránci zlatou, v Praze stříbrnou bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ra-
žiti zlaté medailie s korunou.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

První křesťanský závod.

**HLAVNÍ SKLAD
zboží koloniálního**
ve velkém,
Hlavní sklad všech druhů petrolejů
různých známek za ceny tovární
v Hradci Králové, Hlavní náměstí.

Velectěnému obecnstvu doporučuji svůj hojně zásobený
sklad cukru, soli a veškerého esadnického zboží.
Hlavně doporučuji kávy v pětikilových balíčcích, roz-
ných druhů proti dobřím a sice:

Santos balíček	5 kg. 5 zl. 20 kr.
Victoria jemné chuti	5 kg. 5 zl. 50 kr.
Manilla	5 kg. 6 zl. — kr.
Středoafrické druhy kávy	5 kg. 6 zl. — kr.
Honduras	5 kg. 6 zl. 50 kr.
Laquaira	5 kg. 7 zl. — kr.
Guatemala	5 kg. 7 zl. 50 kr.
Java holandská	5 kg. 8 zl. — kr.
Guatemala vejlejná	5 kg. 8 zl. 50 kr.
Menado apret	5 kg. 8 zl. 50 kr.
Menado jemné	5 kg. 9 zl. 50 kr.
Ceylon pravý	5 kg. 9 zl. 50 kr.

Kávy pražené
na přírodní cestě bez v. nichování vody a různých praepa-
rátů kg. zl. 1'20, 1'25, 1'35, 1'45, 1'55, 1'60, 1'70, 1'80,
1'90, 2.—, 2'10 a 2'20.

Dále nabízím cognacy, všech druhů likéry, pravý ja-
maický rum, srémskou slivovici, různé druhy nejjem-
nějších čajů, hrozinky, mandle, koření a další druhy
zboží do oboru toho spadající. Objednávky na venek se vy-
řizují přesně, co nepečlivěji a za ceny nejlevnější.

EDVARD ŘEZAČ.

„Milotického Hospodáře“

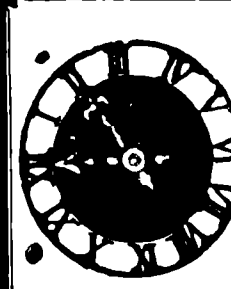
vyšlo právě roč. XI. číslo 1.
Žádejte je na ukázkou, budete
mile překvapeni. Celoroční
předplatné 2 K 40 h (1 zl. 20 kr.)

Administrace
v Miloticích
u Hranic.

Stetive račelínové
výborné jakosti nabízi i
za 50 kr. Jan Veselý
v Boh. dani.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.
Hospodsky zdarma.

Veškeré původní šicí stroje
pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky
Albert R. Stourač,
ve Svitavech.
Cenníky zdarma. Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Jak můžeme při chovu hovězího dobytka docílit co možná nejlepších úspěchů?

(Z přednášky ředitele rol. školy p. Em. Biehra.)

Chov dobytka má pro hospodáře nesmírnou důležitost, neboť dobytek nese mu částky přemnohé v mléku, masu, tvarohu, masu, tašně a i v animálních, nejpirošenějších lnoživu. Když se hospodář a hospodyně přičiní, aby řádným krmením, hleděním a plemeněním dobytek co nejvíce zlepšili a rozmnožili, pak jim tento větší užitek než dosud přinese. Má-li hospodyně, hospodář a jejich čeleď k dobytku náklonnost, starají-li se o řádné čištění, provětrání stájí, pečují-li o to, aby měl dobytek zvlášť v zimě náležitě teplo, aby řádně byl krmen a napájen, zná-li hospodář důkladně ústrojí a zvyky dobytka, zná-li jeho nemoci a nemoci, dovede-li jim dle možnosti předejít nebo sávas proti nim řádným léčením zakročit, pak se mu dobytek daří a vyplácí. Dánové, Švédové, Holanďané, Švýcaři, Němci i Angličani zejména dokázali, jak chov dobytka může přispět k zvyšení nejen sá-moznosti zemědělců, ale též k blahobytu celé země.

Každý ví se zkušeností, že první podmínkou řádného potomstva jest pečlivý výběr býků a jalovic ku plemenitbě určených. Každý starší z hospodářů, posoroval-li důkladněji po mnoho let dobytek svůj, ví, že pocházelo-li telátko, třeba jalůvka, od dobré dojnice, a byl-li zároveň býk potomkem dobré dojnice, že ona jalůvka, když vyrostla v krávu, opět dobrou dojnici byla, kdežto jiná, pocházející od špatné dojnice a horšího býka za stejného hledění a krmení špatnou dojnici se stala. Vlastnost tuto zoveme dědivostí, t. j. že vlastnosti plemenů a plemenic přenášejí se na potomky a sice čím více jsou vlastnosti tyto ustáleny, tím také dokonaleji na potomstvo se přenášejí, což platí jak o dobrých tak i špatných vlastnostech zvířat. Tuto vlastnost dovedli všichni vynikající pěstitelé co nejvíce využívat. Tak známo, že v Anglii, Dánsku atd. vedou si velko- i malostatkáři již po dlouhá léta spolehlivé a svědomité zásady, kde vždy jsou správně zanešeny vlastnosti i užítky všech býků i všech krav jednotlivě a jak vidíme jich závidění hodné výsledky, nemusi této práce litovat. Tito zápisníci dědí se pak v rodinách a váží si jich dědicové tak jako zděděných spojitelných knížek a peněz, vždyť tyto záznamy ukazují také spojitelné knížky, kde na místě peněz jsou zanešeny vlastnosti jednotlivých zvířat a čím pak lepší vlastnosti ona zvířata mají, tím také většího užtku přinášejí. Pomocí takovýchto záznamů upotřebovali a upotřebují k chovu zvířata vždy ta nejzdravější a nejzdravější, kdežto neuzitečná a nezdravá z chovu vylučují a tím právě spojují toto s řádným krmením a hleděním docílují oněch skvělých výsledků.

Třeba jest dále ukázati na některé vady, které z nehledění na dědivost, z nesprávného krmení, ošetřování atd. vyplývají a při tom zároveň ukážeme si na pravidla správného zacházení se skotem. Jako:

1. Jalůvky často přilíší záhy k plemenitbě rolník používá, obřezá však a dosud nevyvinutá jalovice musí přece ještě část potravy k vyvinutí mláďete obracet a tak nejen že dá slabé tele, nýbrž i sama zkrní. Nejprůměrnější doba, kdy jalovici možno připustiti, jest podle vývinu této 1½ až 2 roky.

2. Ježto nyní zákonem stanoveno jest licentování býků, tu arcí zamezeno aspoň u značné části používání býků neschopných, avšak proto přece má každý jednotlivec i obce přiblížeti co nejprádněji k tomu, aby měli schopné býky.

Mimo to i ten nejlepší býk přilíší častým připouštěním, nedostatečným krmením a ošetřováním bývá seslabován, takže následkem toho nejen mnoho krav i jalovic jalovými zůstává, nýbrž takový seslabý býk své dobré vlastnosti mnohem u menší míře na mláďata přenáší; — tak počítá se na jednoho správně krmeného a ošetřovaného býka 50, nejvíce 80 krav.

3. Má-li z mláďete býti kus užitečný, dlužno též od ihned již v březím zvířeti pečovat.

Tak špatně krmená a ošetřovaná březí jalovice neb kráva, dají nám vždy špatně tele a proto velice nutná jest březí dobytčata řádně vyživovati, t. j. dostatek lehce stravitelné píce jim podávati, dobře je čistiti, poskytovat jim přiměřený pohyb, zdravé chlévy, dobrou pitnou vodu a j. v.; též důležitá jest obzvlášť ve vyšším stupni březivosti, zvíře chrániti před každým nárazem, velkým namáháním i nastuzením. Všechna proti těmto pravidlům jednající nedopatření, mohou mít za následek buď pometání, neb těžký porod a pod. —

Rovněž škodlivá jest vyhánění březích zvířat na pastvu mokrou, voda k napájení má býti arcí čistá a dobrá, avšak též odražená. Zmetání způsobuje též mnohé jedovaté rostliny jako ocún a j. v., dále příkrý svah ku zadku v chlévě, kde březí dobytek stojí.

Dosti často může se také po zmetání jednoho kusu toto jako nákaza na ostatní březí zvířata přenést i proto, smetá-li nám nejen kus, dlužno jej ihned od ostatních oddělit, zmetek a čistidlo buďtež také co nejvíce odstraněny a vše, co přišlo se zmetkem a čistidlem do styku, řádně budiž vyčištěno.

4. Mnohdy zase prodává, že o nějaký ten slatý více utrčí hospodář neb hospodyně, to nejlepší tele,

kdežto to borší a slabší, za které méně dostávali, odstavi; — však zásada nade vše správná má býti, že ty nejlepší kusy máme odstavovati a teprve ty horší prodávati.

5. Odstav k odchovu určených telat, ano i další výživa jalovic bývají nesprávně prováděny — čeho však v první době zanedbává, toho nikdy více již dohoniti nelze. Tak dokázáno, že má tele 6 až 8 i více neděl cucat a býti při tom poznamenánu odstavováno. To nám dokazují zvířata v Ubersku, Rusku, Itálii a Polsku vychovávaná, která mají jediné tomu, že dlouho cucaly, svůj nápotomní pěkný vývin co děkovati. Tam bývá tele ponecháno pod kravou, by ji dle libosti cucalo 12 ano i více neděl, vůbec tak dlouho, až si samo odvykne. Krmení a ošetřování však tohoto dobytka jest ale po odstavu již nepřiměřené a proto také onen dobytek, ač jest těla mohutného a pěkného, neposkytuje tamním hospodářům přece takový užitek, jaký by i za dalšího správného krmení a hledění poskytovatí mohl.

Za to zase v Dánsku, Anglii, Holandsku, Švýcarsku atd., telata přiměřeně dlouho (8—12 neděl) cucati nechají, je poznamenánu odstavují a i jak po odstavu povděky správně krmí a ošetřují, docílují malostatkáři u krav dojnice, že dávají ročně 3 až přes 4000 litrů mléka; když zase dobytek vykrmují, není žádnou zvláštností, že jeden vykrmený vůl váží 8 až přes 12 metr. centů a vykrmená kráva 6 až přes 8 metr. centů.

Táži se, kolik pak dávají u nás v Čechách krávy ročně mléka u malostatkářů a jak těžké kusy tyto prodávají?

Což porovnejme též, mnoho-li s. v. jaké jakosti vyrábí se u nás másla a sýra a mnoho-li a v jaké jakosti vyrábí Francie, Dánsko, Švýcarsko atd.?

Tak dosti dobrý způsob odstavi, který jsem u hovězího dobytka poznal i sám prováděl, jest tento: Jakmile telátko se nám vylihlo a kráva je olízala i třeba ponejprve se napilo, oddělime toto ihned od krávy do zvláštního oddělení. Odtud z počátku připouštějme tele v stejných obdobích 6krát za den (za 24 hod.) ke krávě po týdně 5krát za den, zase následující týden již jen 4krát za den. Když telátko jest připouštěno již jen 4krát za den, tu počneme mu nyní v jeho oddělení dávat do jesliček kam dosáhnoucí mše, dobré seno luční a do nízkého žlábků trochu ovesa, což každodenně nahraňuje se čerstvým senem a ovšem a co jsme odstranili, předložíme dobytku staršímu. Dále v dobách, kdy bylo tele připouštěno vícekrát, podáváme nyní telátku vařeny brách v šišky sezmolené, který namáčíme třeba do teplého mléka a telátku tyto šišky dáváme opatrně do tlamy z počátku denně jen 2 až 3 kusy a poznánu jich při dávání, až činí denní spotřeba brachu pro 1 telátko ku konci odstavi čtvrt až přes čtvrt kg. brachu. Po několika dnech telátko si zvykne na šišky tyto a používá jich rádo, i počne též z jesliček vytahovati seno a ze žlábků sbíratí oves a vše sevykovati. Takto odstavujeme telátko, připouštějce je neustále ku krávě mši a méněkrát, dávajce mu za to vícekrát za den šišky z vařeného brachu a zaučujce toto z nějaké nádoby píti zprvu teplé, pak sbírající čím dále tím více rozředované mléko čistou odraženou pitnou vodou, do které přimíchuje se třeba něco tlusté ovesné, otrub a p., až konečně přejdeme k samotné čisté odražené pitné vodě; po 6 i více nedělích pak tele úplně odstavíme, aniž by z něho muselo to tak zvané telecí maso spadnouti, nýbrž tomuto i po odstavu po poznamenání přejíti k senu, k ovesu atd. Vyborné se daří. Vždyť pohledme na ta zvířata v přírodě sama sobě ponechaná, že také poměrně dosti dlouho ssají a pak poznamenánu ssání odvykají v přibírání potravy jiné a proto co v přírodě vidíme, jest zákonem Božím a kdo proti zákonu Božím jedná, ten cizuje tím více, čím tento zákon Boží více obchází.

6. Další vady jsou, že za příčinou nedostatečného a nepřiměřeného krmení a hledění dobytek nám málo dojí neb pomalu a špatně se vykrmuje. Z těch příčin jest záhodno, aby každý hospodář dobře znal a věděl, po které píci, za jakého množství této i za jakého hledění dobytek co nejvíce dojí, co nejvíce se vykrmuje atd. Zkušenosti nás naučily, jak máme zvířectva naše dle tak zvaného poměru úživnosti krmiti, jak dle tohoto rozmanitá krmiva míleti, že máme tomuto dále popřáti vhodné stáje, čerstvý vzduch, přiměřený pohyb, že máme jak u zvířectva tak i v stájích udržovati vzornou čistotu atd.

Jak tedy každý zajisté z pánu hospodářů uzná a jak s této přednášky vysvitá, jest rozmnožení skotu nerozlučitelně spojeno s rozsáhlejším pěstováním dobré a levné píce a proto bude ještě as záhodno, abychom si o tomto v krátkosti pojednali, jak můžeme snadno na našich pozemcích hojnost dobré a levné píce si zaopatřiti. (Dokonč.)

Rozsáhlejším a zlepšeným chovem dobytka se váha skotu dvojí — až strojnasobila a národní majetek u hospodářského zvířectva uložený se při nejmenším zčtvrtnasobil. Kde mají hospodáři dobytek zakrnlý, zanedbaný a nečetný, kde z dobytka ničeho nevytěží, tam upadají. Naopak, kde se dobytek intenzivně pěstuje, tam dává větší výtěžek masa, mléka i mléčných výrobků. Kdyby rolníci každá kráva nadojila jen o 1 litr mléka více a kdyby rolník za každý litr lepším odbytem mléka zlepšenou výrobu

sýru a másla jen dva balíce či jeden krejcar více vytěžil, utržilo by české rolnictvo aspoň 200 milionů korun z dobytka více než dosud. Dle obvyklých výkladů přibývá v Čechách ročně 100 milionů korun rolnických dluhů. Zlepšeným chovem dobytka by tedy se zastavilo nejen každoroční obrovské zadlužování rolnických statků, ale naopak rolníkům nezdlužným by zůstal nadbytek a zadlužení by mohli ze zvýšeného výnosu splácet dluhy a zlepšovat své hospodářství. Jak při systematickém zlepšování a rozmnožování dobytka, křížování dobytka a zaváděním ušlechtilých plemen, chov skotu pokročil, ukazuje nám nejlépe okres opočenský. Mnozí hospodáři mají většinou ušlechtilý, jiní aspoň křížený dobytek. Předseda hospodářského spolku v Opočně, p. Dvořák z Pohorle má dnes ve stáji 22 kusů simenakého dobytka, z nichž dva křížence a 20 kusů tak pěkné a mohutné zrostlých, že v Čechách sotva který grandseigneur ve svých dvorech lepší simenaký dobytek chová. Pan Dvořák, který roku 1892 čistokrevný simenaký dobytek na svém statku zavedl a který neváhal za jalovice platit 450 až 520 zl. v cizozemsku, vlastním chovem stav čistokrevného dobytka rozmnožil na výši jeho početem přiměřenou a docíluje dnes za odstavčata, býky i krávy ceny, o nichž na počátku let padesátých českému rolnictvu ani se nezdálo. S dojností i plodností svých krav je úplně spokojen a rovněž jsou s úspěchy svých i ti hospodáři spokojeni, který chov dobytka racionálně pěstují. Příklad vzorných českých hospodářů doporučujeme všem českým rolníkům k následování.

Obilní skladiště. V kružích našeho rolnictva, které bylo od nesvobodných podnikatelů, úředníků, různých obohodníků, ba i od mnohých rolnických předáků již tolikrát zklamáno, panuje jistě nedůvěra k společným podnikům. Moderní nepoctivost zaviniła tuto nedůvěru. Bude-li však ve venkovském lidu stále smysl pro stavovskou čest a pro staročeskou poctivost bývalých sousedů hospodářů, pak za jisté obživne opět víra v svépomoc rolnictva. Toto musí ovšem hleděti, aby postavilo ve své čelo osvědčené poctivce, muže snaživé a nezištné, kteří mají opravdovou vůli ve prospěch svých spoluobčanů věnovati trochu času a zkušenosti. Rolnické obilní skladiště v Bavorsku Prusku, Sasku i Dolních Rakousích jsou pro rolníka skutečným dobrodiním. Avšak také stávající obilní skladiště v české Bílíně může se pochlubit stkvělým úspěchem. Roku 1898 prodalo koncem prosince 10.000 q obilí a docílilo oproti cenám tržním za ječmen 9.25 zl. (o 75 kr. více), za pšenici 11 zl., oproti tržní ceně 10 zl. tedy 1 zl. více, za žito 9.25 zl., tedy oproti tržní ceně 75 kr. více. Obilní skladiště v Bílíně stálo i se strojníma zařízeními asi 20.000 zl., kdyby tedy za celý rok průměrně jen 20.000 q se prodalo, tu docílením vyšších cen za obilí náklad za postavení skladiště i rokem může se nahraditi a mimo to je rolník úplně nezávislým od všech překupníků. Snad někdo sobě pomyslí, že k vedení takového skladiště bylo by třeba celé řady úředníků, kteří by zase docílený výnos pohltili. K tomu odpovídám skutečným zařízením, jaké jest v Bílíně. Zodpovědná za celé řízení je ředitel, muž, který počten byl nejvyšší důvěrou všech členů družstva. V skladišti samém jest pouze 1 skladník, který obdrží za 1 q vyčištěného a prodaného obilí 3 kr., tak že útraty jsou jen nepatrné. Velmi důmyslné zařízení a vedeno jest též skladiště v dolnorakouském v Pöchlarnu, kteréž sčbě německá sekce rady zemědělské prohlédla a následující zkušenosti o něm veřejnosti podává. Nákupní družství, vlastně skladiště v Pöchlarnu, též za obilí o 1.50 zl. až o 2 zl. na 1 metr. více, než jsou ceny tržní. Družstvo v Pöchlarnu má dodnes 320 členů a očekává se, že již v prvním roce své působnosti 100 vagonů obilí zjedná. Budova, kteráž za skladiště slouží, jest 18 m dlouhá a 14 m široká, tak že celá plocha o třech odděleních obnáší 756 m² a na tuto možno o výši 60 cm 453 m³ či vezmeme-li 1 m³ rovný váze 65 metr. centu okrouhle 60 vagonů obilí vysypati. Skladiště má dva elevatory, kteréž obilí ku dvěma trieurům přivádějí a jimiž možno za 1 hodinu 10 q vyčistiti. Při takové činnosti možno denně přivezené obilí vyčistiti a vyčištěné obilí (pozadek) zpět vrátiti, tak že každý den čistá váha obilí se zaráží. Taktéž může se vyčištěné obilí (pozadek) ve skladišti sešrotovati. Ku pohonu čistícího zařízení slouží 3 koňský benzínový motor, který za 1 hodinu asi za 16 kr. benzínu spotřebuje, takže se hned z každého metrického centu na regii sráží 20 kr. z prodejní ceny.

FEUILLETON.

O roztomilosti.

Která matka nedala by tento poklad své dceři do vinkul? V každé řádné rodině se o to pokoušejí; zbývá jen otázka, zda-li prostředky a cesty, k tomu účelu zvolené, jsou pravé. Cíl jest tak krásný, že to věru stojí za námahu vypátrati, jak nejistěji lze ho dosáti. —

Onen půvab, jenž si srdce všech podmaňuje, nezávisí na kráse; každý zná zajisté osoby krásné, na něž se s obdivem díváme, aniž by v nás vzbudily přání, blíže se s nimi seznámiti, a kdo by neznal jiné, v jichž blízkosti je nám tak milo a příjemno, že nepěkný zevnějšek jejich ani nepozorujeme? Již Homer nám vypravuje, že Juno, nejkrásnější ze všech bohů, postrádala úplně tajemného kouzla roztomilosti, a poněvadž pozorovala, že bez něho žádný vliv na svého pána a

velitele mŕti nebude — vypůjčil si od bobyně lásky pás, v němž se tajil onen půvab.

Bourdeau praví: Roztomilost nevádně jako krásu, žije a obnovuje se neustále, a hodná žena, která jest při tom rozmlá, líbí se svému muži za třicet let po svatbě jako první den.

Tento přirozený půvab nesmíme však zaměňovati s onou naučenou grácií, které nabývají dámy tanečními mistry a francouzskými gouvernantkami. Zakulacené pohyby, hladké, zdvořile vysoustruhované řeči dovedou nás jen na krátko upoutati; v brzkou poznáme, že to, co jsme měli za pravé zlato, bylo jen pozlátkem. Pravá roztomilost jest odleskem čisté duše a šlechetného srdce. Chceme-li blaho jiných, nemůžeme se starati stále o sebe a tím jsme se přiblížili k jádru pravé roztomilosti!

Sebezapření! Lásky k vlastnímu „já“ kofení ovšem tak hluboce v každém lidském individuu, že jedním z největších úkolů vychovatelských jest, zabrániti, aby se příliš nerozmohla, a na rozvážný egoismus štepovati větvičky šlechtěné. V umění zapíratí sebe měly by býti matky hlavními učitelkami, vždyť jest jejich úkolem, pečovati o tělesné a duševní blaho útlého dítěte, a právě ony jsou to, jež většinou k tomu přispívají, že probouzejí v něm dřímající zárodky sebelásky a jim k rychlému vzrůstu pomáhají. Zvláště v rodinách zámožnějších, kde se celý dům kol malých miláčků točí a se snaží jich život zpřijemňovati a cesty života srovnávati, jest velké nebezpečí, že se z dětí vycouvají bezohlední sobci. Matky obkličují své děti nejobětovnější láskou; — zdálo by se, že v sobě každou stopu sobectví udusí, kdyby se nevědělo, že ve svých dětech milují též sebe; — a kdo by mohl kárati pečlivě ošetřování jejich? Nechtě se však děje bez hluku a nepozorované, aby se nevzbudilo v dětech mínění, že jsou hlavními osobami v domě. Jest dobře záhy malíčků ukládati přiměřené povinnosti, které jiným působí radost, jim však třeba malé nepohodlí, jež tedy vyžadují jakéhosi přemáhání sebe. Milý pocit, že vykonalo svou povinnost, že bylo užitečno, naplní dítě oprávněnou vnitřní spokojeností, která bude nejlepším ochranným prostředkem proti nemoci, jež jest smrtí pravé roztomilosti — totiž špatnému rozmaru!

Špatný rozmar, to jest duševní rozmrzelost, která bývá obyčejně ve spojení s tělesnou nevolností, vzniká většinou rozmazlením. Kdyby matky své děti vážněji k tomu měly trpělivě snášeti malé nepřijemnosti života, vyskytovalo by se toto zlo jistě řidčeji. Ani v nemocích by se nemělo vychování malého pacienta pouštěti se zřetele a každý nezpůsob jeho trpěti. Dítě má se upozorniti, že v nemoci musí býti zvláště milé a způsobné, poněvadž vyžaduje dvojnásobné péče a práce. Nechtě jen chvíli čekat na chladící nápoj neb silící jídlo, a zvyká si ležeti, aniž by se mu stále něco četlo, vypravovalo aneb s ním hrálo. Kdo se v nemoci naučí netrpělivost přemáhati, jak klidně bude ve zdraví snášeti nějakou nepřijemnost!

Při mužích padá hlavně na váhu síla dobrých vlastností a rozhoduje o jich ceně. Při po hlavi ženském platí hlavně způsob, kterým se jich cnosti jeví. Řidčeji nežli muži poskytuje život ženě příležitost k velkým činům a obětím, ale denně, ba i v každou hodinu pohnutku malým příjemným službám, při nichž vlastní „já“ musí ustoupiti do pozadí. Aby se v rodinném kruhu příjemně žilo, o tom nerozhoduje ani elegantní nábytek a množství služebnictva, ani hojnost vybraných pokrmů, ale to, zda-li členové umějí si pobyt malými pozornostmi a vzájemnou úslužností zkrášliti.

„Jest to často maličkost, co mladé těší a staré trápí!“, praví přísloví.

Kdyby se mladí více vystříhali dělati to, co staré trápí, a tito opět si všímali toho, co mladé těší, vyhlíželo by to v mnohé domácnosti přívětivěji a něsel by každý mrzutě svou cestou. Čarovný fetéz pravé roztomilosti sestává ze samých článků sebeodříkání, a proto není snadno jí do- síci; neb jest to snad pouhou maličkovostí své vlastní přání vždy potlačiti, bez omrzení vstáti od náležavé práce neb milého zaměstnání, býti vždy pohotově jiným raditi, pomáhati a tisícere nepřijemnosti s úsměvem trpěti a přemáhati? Mladá dívka musí se učiti nejednomu umění. Čarovný fetéz pravé roztomilosti sestává ze samých článků sebeodříkání, a proto není snadno jí do- síci; neb jest to snad pouhou maličkovostí své vlastní přání vždy potlačiti, bez omrzení vstáti od náležavé práce neb milého zaměstnání, býti vždy pohotově jiným raditi, pomáhati a tisícere nepřijemnosti s úsměvem trpěti a přemáhati? Mladá dívka musí se učiti nejednomu umění. Čarovný fetéz pravé roztomilosti sestává ze samých článků sebeodříkání, a proto není snadno jí do- síci; neb jest to snad pouhou maličkovostí své vlastní přání vždy potlačiti, bez omrzení vstáti od náležavé práce neb milého zaměstnání, býti vždy pohotově jiným raditi, pomáhati a tisícere nepřijemnosti s úsměvem trpěti a přemáhati? Mladá dívka musí se učiti nejednomu umění.

Nechceme ale nikterak vědomosti ony pod ceňovati, radíme však upřímně každé dívce, aby, pokud jen může, si hleděla umění „býti rozto- milou“ co nejvíce přivlastniti, a ujišťujeme ji, že si tím získá více srdcí, než kdyby byla sebe krásnější a bohatší!

Od Sázkavy na Dolnokrálovsku
Poslední dopisy ve vašem ctěném listě od nás uve- řejněné způsobily pravou senzacii. Tak pravdivé slovo nebylo od nás ještě do světa promluveno. Po „Obno- vě“ byla pravá šáhňa, ať leckdes by ji byli raději ani neviděli. Proto neváháme pokračovati v šíleném šílení sdejších neuvěřitelných poměrů. V předposled- ním listě zmínili jsme se o hrozné porobě, v jaké ještě

lid náš tu ápi, jak vydán na pospas liběstkám pa- ňstva a jeho některých lesních sfízeneců, dnes povíme o tom více, již předem podotýkajíc, že třeba vyjmouti čestné snahy lesnického řádu knížete Anersperga, kde platí zcela slovo: kavalír. Tím však plně nahra- žují to někteří ti ostatní. Jako před r. 1848 musil lid náš platiti svými mozoly panské liběstky, tak u nás někde až posavad. Uvádíme na příklad toto: Panstvo sdejší chová vysoký stav svého, aby se při honěch podzimních před svými hosty z Vídně a odjinud se- hnánými mohlo honositi; že však tuto zvůli sedlák musí svým obilím zadarmo vyživovati, na to se nedbá. Pravíme zadarmo? Neboť odhadcové, kteří škody vyšetřují, nikdy nejsou a to ji odhadnouti i při nejlepší vůli tak, jak sedlák ji utrpěl. A což teprve, když tu a tam, jak již leckdes vrabci štěbe- tají, rozličními laškavostmi a panským úsměvem oko se přimhouří anebo zavře. Pak platí tu opravdu: Páni se baví, sedláci otvírají kapsu! To jest jen jeden pří- klad z poroby našeho rolnictva, jakou jinde marně bys hledal, neboť víme a přesvědčili jsme se z vlastní zkušenosti, jak skvěle jinde kavalíři dovedou svéň učiněnou škodu nahraditi, ale tady marné volání. A což říci teprve tomu, když takový lesní sfízenec, snad aby panstvu se zavděčil, libovolně obyvatelstvo ještě drásá svévolným sfílením po psech ku hlídání cho- vaných u samých statků a stodol. Pomalu u nás bude musit míti každý pes a kočka rytířské brnění nebo Dove ův neprostřelitelný kabátec, neboť sotva že vy- strčí hlavu za humna, už je koňatí panských nadhá- něčů. Možná, že mnohý z členůů řekne: „proč si to nechají líbit, což není zákona, není paragrafu?“ Na to odpovídáme, že známe také zákon, známe para- grafy, ale víme také, že zákon honební jest zastaralý nedostatečný a nad to, že kdo se sedláků s pány se do soudů dá, kdyby i vyhrál — prohraje, totiž páni ženou soudy do nekonečna a sedlák útraty nestatí platit. K tomu soud je daleko 5—6 hodin cesty bez příhodného spojení, bez cest, bez dráhy. A to jsou pak těžké soudy. Jinak by bylo, kdyby dostalo se zákoní našemu soudu bližšího na př.: projektovaného soudu ve Zbraslavicích! Pak bychom už spíše mohli hledati útočiště u paragrafů, dokud však toho nebude, hledáme útočiště aspoň na soudu veřejnosti. Snad to aspoň trochu pomůže. Škoda, že nebyl vyřízen nebo aspoň projednán návrh rolnického poslance J. Bar- táka, předložený v posledním zasedání českého sněmu. Byli bychom mu materiálu k obhájení návrhu snesli

hromady. Ale i takto vysvámé všechny obce a hospo- dáře, aby obraceli se se svými sfílenostmi přímo na něho, on v příhodné době jich použije k prospěchu rolnictva na mnohých místech tak tědce skoušejícího. Jen trochu více statečnosti a uvědomění vlastních sítí!

Z Restoré u Malešova. Representační ples rolnictva Podvysockého, který nebyl již více roků pořádán, komu bude dne 28. ledna v lázních Restoré- ských při hornické kapele Kutnohorské a výtečném malvazu malešovském a plzeňském. Mladenecké srdce lázeňského hoteliera, k vůli němuž už leckterý pár čiperných očí neváhal váditi kousek cesty, rozhodlo se tentokráte připraviti hostům překvapení. Bude při nezištné obětovosti všechny zájce, o které za loňského pana otce Patočku ošidil, to aby utlumil vyčítky ob- tíšeného svědomí, stejně ochotně poskytne tentokráte kousek toho prasátka, na jehož „hody úmrtní“ nikdo přes všecko zvaní nepřišel, a konečně nebude konkat ani k ránu na nějakou „marinýrovanou“, protože pro ně nemá daleko do rybářského spolku tuchotického a malešovského. Tak bude všeho hojnost a obelaha, jak ani jinak tam nejde, vzorná. Rolníci Podvysockí na shledanou!

Z Kutnohorska. V úřadovně okr. zastu- pitelstva vloženy jsou uzavřené účty za r. 1899. Dle nich jeví se kasovní hotovost 6.644 zl. Dluhy, které celkem tíží okres, obnášejí 67710 zl. Použito peněz těchto hlavně na stavbu okresních silnic. Srovnáme-li dluhy okresů okolních s naším, vidíme, že poměrně jsou menší, než u těchto ta rozplývá se vzpomínkou, že mnohé neodkladné podniky, které dlouho již ča- kají svého rozluštění, budou musiti býti provedeny. A bude při nich potřebí přidělati dluhů nových. Ovšem není to vinou zástupců okresu, státnou nemocí touto všude a všichni, kteří mají na starosti sádr a povzne- sení okresů. A že by svítala lepší budoucnost na to ani pomýšlení.

Ze Suchbela u Kutné Hory. Při val- né hromadě dne 18. t. m. zvolen byl za předsedu hasičského dobrovolného spolku p. E. Bayer, vážený řídící p. učitel zdejší. Doufáme, že volbou touto hasič- stvo naše dobře rozhodlo, protože známe p. řídícího jako muže zkušeného, který svým rozhledem, svou rozsašností, a vzděláním pozvedne klesající abor a při- vede ho na tu výši, na níž byl v dobách prvního své- ho rozkvětu.

Pojišťování dobytka.

Dobrý, následování hodný příklad který v každém okresu království českého bylo by lze provésti a tím zájmům rolnickým prospěti, nalezli jsme v úředním listě knížete Jana z Liechtenstejnu, v týdeníku, zvaném „Liechtensteiner Volksblatt“, vycházejícím ve Vaducu. List podává správu o proti různým pohromám ve Vaducu, v hlavním

valné hromadě spolku pro pojišťování dobytka to městě knížectví Liechtenšteinského, kterýžto celý stát čítá asi 10 tisíc obyvatel, proti našemu okresu tedy asi čtvrtinu duší.

Statistický přehled vaduckého spolku posky- tuje tato data za letní období 1898.

Počet členů	Obec	Počet pojišt. dobytka	Jeho cena odhadní	Prémie	Počet pojišt. dobytka jalov.	Jeho cena odhadní	Prémie	Prémie odvedeno	Počet stížen dobytka		Odhadní cena	Odškodné	Doclená srážka za uplatněb. odpady		Peněžní částka	
									velkého	mladého						
			zl.	%			%	zl.	kr.		zl.	zl.	kr.	kr.	zl.	kr.
130	Balzera	349	53725	1	176	13205	13/4	792	24	11	8	2238	1678	50	389	41
96	Triesen	311	50961	1	188	14945	1	785	80	3	9	1110	832	50	184	86
86	Triesenberg	364	62446	1	293	21427	1	1026	70	6	22	2798	2097	—	313	24
98	Baduz	318	54730	1	139	12002	1	772	13	2	8	1082	811	50	210	38
119	Schaan	324	52812	1	212	16834	1	842	88	2	8	938	703	50	94	32
11	Planken	18	2920	1	14	1088	1	49	72	1	—	130	97	50	10	60
539	Oberland	1684	277994	1	1022	79499	1	4269	51	25	55	8294	6220	50	1202	87
97	Eschen	189	32355	1	145	10961	13/4	586	02	3	—	460	345	—	182	15
7	Mahren	16	3005	1	12	1278	1	53	49	—	—	—	—	—	—	—
42	Gampin	110	19620	1	102	7475	1	333	40	—	2	124	93	—	6	95
67	Ruggell	134	21270	1	103	7660	1	356	89	1	2	258	163	50	38	08
14	Schellenberg	29	4550	1	20	1536	1	75	49	1	1	168	126	—	35	32
227	Unterlad	478	80900	1	382	28910	1	1355	29	5	5	1010	754	50	212	50
766	Ührnem	2162	358894	1	1404	108409	1	5624	80	30	60	9304	6978	—	1416	37

Účet.

Příjem. Zůstatek účtů od 1. semestru 1898	zl. 9425-27
Nové příjmy:	
4% úrok spořitelny ze vkladu pro r. 1898	zl. 335-68
prémie, přístupné a zápisné	zl. 5624-80
Úhrn příjmů	zl. 15,405-75
Výdání. Náhrada škody v 90. případech	zl. 5561-63
správní vydání	zl. 419-03
Úhrn výdání	zl. 5981-66
Činí tedy účetní zůstatek	zl. 9424-09
Úhrada. Vklad spořitelny do 31. prosince 1898	zl. 8,988-28
Hotovost	zl. 426-81
Rovná se výše uvedenému zůstatku	zl. 9,424-09

V této hromadě naneseno, že při třídění zimním ona zvířata, jež v zimním semestru dru- hého roku dosáhla, budou vřaděna mezi dobytek velký s 1% premií. Žádný odhad nesmí přesaho- vati 300 zl. Jakmile se přihlásí dostatečný počet členů k očkovaní mladého dobytka proti sněti slezině, podnikne spolek očkování na spolkové útraty.

Dávající našim hospodářům na uváženou myšlenku zřízení podobného spolku u nás, nepo- chybujeme o jeho úspěchu. Společení toto mohlo by se opřít o okresní záložnu hospodářskou, čímž by výlohy správní nikterak nestěžovaly jeho po-

alání. Při rostoucí důležitosti dobytka, jehož tu je proti příkladu uvedenému počet několika- násobný jsou výhody takové svépomoci neo- cenitelné. Doufáme, že upozorčení nepadne na skálu.

Pojišťovací místní spolky v Bohuslavicích, na Vysokomýtku, Lytomyšlsku atd. by se nám velice zavděčily, kdyby nám a naší veřejnosti po- daly podrobnější zprávy o výsledcích své činnosti za r. 1898 a 1899. Úspěchy na poli národoho- spodářském zajistí nám v budoucnosti nejjistější úspěchy též na poli politickém.

OBNOVA

Číslo 4.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. ledna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Pr. IV. 4/00

2

Nález.

Jméno Jeho Veličenstva Císaře!

C. k. krajský soud co soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žalobu c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 19. ledna 1900 pod čís.: Sa 4/00/2 podanou takto právem:

Obsah v čísle 3. v Hradci Králové tištěného a vydávaného periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 19. ledna uveřejněného článku s nadpisem „Císař a čeští delegáti“ a sice v místech „K sobotní dvorní hostině . . .“ až „nechali s pokojem“ a „Co se řeči Dra Stránského“ . . . at „Rakousko vstříčí“ zakládá skutkovou povahu uražení Veličenstva dle § 63 tr. z.

Podle § 493 tr. ř. zavádí se, poněvadž žaloba proti určité osobě podána nebyla, v zájmu veřejného řízení objektivní, dle § 489 tr. ř. potvrzuje se zabavení čísla 3. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 19. ledna 1900 dle § 493 tr. ř. zapovídá se další rozšiřování tétož a dle § 37. zákona o tisku ze dne 17. 1862 ř. 6. z. pro rok 1863 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů.

D ť v o d y :

V uvedených místech článku toho porušuje se kritikou slov Jeho Veličenstva k Dr. Stránskému úcta k Císaři, v čemž skutková povaha zločinu dle § 63 tr. ř. spočívá.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 489 tr. ř. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. ř. a § 37. zák. o tisku.

Příslušnost soudu tohoto zakládá se na ustanovení § 484. 486 tr. ř.

V Hradci Králové, dne 20. ledna 1900.

Okenfus.

Smířovačka.

Tuhle kdysi toulal jsem se po hřbitově vyšebřadském. Přišel jsem k pomníku Hankovu. Četl jsem tam heslo jeho: „Národy nehasnou, dokud jazyk žije“. A to mně naplnilo útechou a nadějí, že národ český ještě nehasne. Jazyk jeho není mrtvým, tak jako n. p. latina, která se už nemění. Důkazem toho jest, že lid náš stále a stále nová slova tvoří. O jedno takové nové slovo české a tudíž o život jazyka i národa našeho mají — a je to ku podivu — zásluhu nejen Němci dle rázu Wolfova, ale i sami ministři rakouští z dob posledních. Oni totiž, nevím už po kolikráte — „smířují“. Ale lid náš ztratil už všecku důvěru a naději ve Vídeň, dělá na to vtipy; trpké, sladkobolné vtipy. Říká tomu ustavičnému, bezvýslednému smířování Čechů s Němci — smířovačka.

Právě nyní v masopustě nastane pro obveselení národů rakouských smířovačka zase. — My totiž ani nyní ve zdar toho smíření — nevěříme. Jsme už unaveni. Na podzim, když se ta přepamatná smířovačka ministerstva Clary-ho ponížením národa českého začala, byli jsme smutni. Byla to smířovačka dýkou do srdce našeho. A nyní? Nyní máme masopust. — tak děláme aspoň vtipy, abychom na ty trampoty trochu zapomněli. Budiž mi dovoleno k té masopustní veselosti taky přispěti následujícím vypravováním o znamenitém objevu, který jsem učinil.

Jest totiž jedno německé město, které by nám, kdyby se koruna svatováclavská ztratila, z nouze pomohla. Nazývá se totiž Korunou. A tam jsem odhalil jednou velice příjemnou a překvapující smířovačku a to v domě, v kterém sídlí c. k. okresní hejtmánství. Na jedné dveřích — ovšem zatím ne tak mnoho nápadné — prozatím jen v průjezdě, ale přece nachází se český nápis: Pivnice. Hle! Tu smír národů proveden a to v tak německém městě! Stojím za to, že ve Vídni o tomto smířovacím prostředku nevědí. Ale je to prostředek nejlepší, zvláště v otázce „jazykové“. Neboť je-li „dobré“, mlaská po něm stejně jazyk Němců jako Čechů. Je-li Čech — jako to u nás na podzim bylo — smutný a mlád, ono mu jazyk brzy rozváže. A jestliže Němec — wolfán — křičí, Čechům nadává a „Stráž nad Rýnem“ v germánském nadšení zpívá, tu — pane hostinský, dejte mu ještě jednu a potom — ještě jednu, a za chvíli je jeho jazyk tak spoután, že

přestane mluvit německy a mluví řečí všem národům a tudíž i Čechům srozumitelnou, a ne-li smíření, tož aspoň, jak si vládní listy nedávno libovaly, „sblížením“ nastalo.

To by byla ovšem jen masopustní smířovačka, a napsal jsem to tak proto, abychom „za ty peníze“, které platíme, taky něco v Rakousku užili. — Ale právě v tom městě shledal jsem jiný zcela vážný nápis ze středověku česky psaný. Že nezmizel již dávno, dosti jsem se divil; má o to zásluhu pan konservátor (zachovávatel starých památek). Nápisem tím ozdoben jest vchod do radnice. A abych dlouho nezdržoval, povím hned, že jest tam psáno krásně česky: Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracovali, kteří staví jej (Žalm 126.)

Rakousko již dávno staví bez tohoto Stavitele, a právě proto podobno jest novověkým činžákům. Staré domy s pobožnými nápisy není skoro ani možno rozbořiti, pyšně vyšňořené moderní (novověké) činžáky sypou se k zemi. Rakousko přestalo býti tou starou ctihodnou budovou s jménem Božím v čele. Udělalo se zevně vyšňořeným moderním činžákem s velikými činžemi — bez Boba. Stalo se státem bezbožeckým, liberálním. A sype se k zemi. Jen to, co ze starých dob — lepší než ti liberální bezbožecí fabrikanti moderních zákonů — lid víry v mravní řád světa čili v Bobu si zachoval, to ještě drží dům ten pohromadě. Jen to, co církev, co kněžstvo „Hospodina“, to jest Boba Rakousku proti jeho vůli zachovalo, to jest ten základ, na němž se drží. Co budoval liberalismus — bezbožec — to nadělalo trhlín. Právě Rakousko na sobě samém dává důkaz, jak pravdivé jest slovo: Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracovali, kteří staví jej.

Liberalismus jako v každém jiném oboru, tak právě i v národnostním nadělal těch zpoust, které vidíme. On vyhubil ze srdce zákon Boží vůbec a křesťanský zvlášť. On vyhubil ze srdce to křesťanství, které praví: Cokoli nechceš, aby ti jiní činili, nečiň ani ty jim. — Dnes soucinná láska k slabšímu národu je nejen wolfánům, ale i mírnějším prý Němcům liberálům, buď učím, čemu se usmívají, anebo, co dokonce slabosti a hlouposti nazývají. S vyhubenou vírou v Boba dle křesťanského učení vyhyнул v srdcích Němců liberálůch i pojem práva a spravedlnosti. — Dnes přemnohým je právem barbarská zdivočilost — vášeň a síla. A proto již dnes, co tyto řádky píšeme, proskakují z německých novin zprávy, že oni nic jiného při tom smířování nepřijmou, než co si loni o svatodušních svátcích poručili.

Z Rakouska je patrně učiněn labyrint — bludiště — jak o něm psal hned v sedmáctém století Komenský. Jak známo napsal knížku, v níž líčí svět tak, jakoby by byl průvodcem svým po něm voděn a vše v něm prohlížel. Osmnáctá kapitola spisku toho má název: Neřádkové (dnes se říká zlořádky) vrchností. V odstavci pátém praví: „Zastavil jsem se nejpilněji při soudu senátorském, kde jsem jména pánů soudců tato spatřil: A t h e u s (bezbožec, nevěrec, který ani v Boba nevěří), Svárurád, Stranobij, Osobolib, Zlatomil, Darober atd. Všeck pak Presydet a nejvyšší soudí aneb Primas byl pan „Takechcímít“. — Něco poučného i pro dnešní Rakousko!

Kde to začíná s panem Atheusem, tam to končí s panem Takechcímitem. Podle zásady zákonu Božímu odporující, podle Atheusa zařídilo se Rakousko: „Kdo je silnější, ať je na vrchu, toho slabšího — Slovana — ať si tlačí ke zdi“. A dnes? Dnes — jakoby v kulhavé osobě pana Wolfa z labyrintu světa byl se vynořil — je tu pan Takechcímít. A jestliže i samá Vídni jest tuze moc malicherným Takechcímitem Wolf, tak úlohu jeho převzal pan Funke. Již dnes vzkazují po něm ministru Körberovi: Od požadavků svatodušních neustoupíme.

Tahle „svatodušní“ smířovačka je však pro Čechy šněrovačkou. A šněrovačky nosí jen slečinky, aby byly útlé, a pak ještě — blázni, když se jimi spoutají, aby nezufili.

Jsou pak v Rakousku někteří „takechcímítové“, kteří se chovají k národu českému jako k slečince se šněrovačkou. Dělalí se mu úklonky,

že to je národ vzdělaný, čilý, a že se mu musí přát rozvoj, ale je to tak, jako to dělají přemnozí páni slečinkám. Slova a úklonek dost, ale „družkou života“ ji učinit, to ne. A byla bloud, jestli tomu věřila. Zůstává na dále slečinkou v šněrovačce. A tak si tedy po dnes představují ve Vídni tu smířovačku. Úklonky a lichocení — a šněrovačka. Bude-li však národ český tuto šněrovačku na dále chtít nositi, pochybní Žene mu krev do hlavy, stahuje mu srdce. Jednotlivci ovšem se naleznou, kteří mají povahy, ja o ten Osobomil, Zlatomil (zlatých límců mil) Darober atd., ale v celku to už nepůjde.

Tím však šněrovačce neujdeme, té totiž, kterou poutají, aby „hlázen“ nezuřil. Dostala jí Praha, není to tak dávno, říkájí jí „Standrecht“, náhlé právo; dostali jsme jí v poslední podzim v jiném stříhu, a německé noviny se z toho radují, že se nám chystá zase.

Ovšem se zapomíná, že šněrovačka národa českého je šněrovačkou celého Rakouska! Je tam za horami orličními a za Sněžkou „spojenec“, který na to číhá, aby nás všechny přišněroval k sobě. Bude-li v Rakousku politiku řídití pan Atheus, přijde z Pruska Takechcímít — a bude konec.

Je tedy svrchovaný čas, aby ne z atheismu zplozený, ale dle křesťanských zásad věci řídící Takechcímít řekl i Němcům rozhodné slovo. Kéžby ne „svatodušní program“, kterým se království trhá, pro Prusko připravuje, a slabší bezohledně utlačuje, ale zákon Boží, jak jej křesťanství hlásá, za základ smíru položil. A kéž by vůbec ze škol, ze zákonů, ze srdcí politiků a správců věcí veřejných vypuzen byl pan atheus, pak by to, třeba pomalu, ale přece šlo ku pravému smíru. Přemozte křesťanstvím surově vášně a vlejte do srdcí lásku, pak to přijde vše samo sebou. Takhle to nepřivedete daleko, na nejvyšší zalepíte sem a tam trhlínu, a na novo se vám to bude bořit. Takhle děláte, jak lid náš dříve, jen „smířovačku“, ale nedoděláte se smíření.

Nedávno napsal vídeňský „Vaterland“, že je v Rakousku zle a to proto, že s věže velechrámu jeho lehkomyšlně strženo bylo znamení spásy — kříž. A na místo kříže co bylo dáno na vrchol? Dle základních zákonů našich smí každý svůj názor politický veřejně říci; dle nejnovějších událostí a pohrom „Obnovy“ jest však přece lépe všelicos si jen myslet. A proto já si jen myslím, co na místo kříže nyní vztýčeno na vrchol státu našeho. Ale jaký už jsem, nemohu přece úplně mlčet a proto přece prozrazuji, že to v Pardubicích mají u pomníku Veverkova. A ta věc je taky příčinou, že se pravého smíru dodělati nemůžeme. Ale dokud tyhle příčiny si budou v Rakousku lidé jen smět myslet, nebude lépe. Nebude-li Hospodin stavěti domu, nadarmo pracovali, kteří staví jej.

Městský rozpočet královéhradecký.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konala se v sobotu dne 20. ledna o 3. hodině v zasedací síni. Zahájiv schůzi, položil p. starosta dr. Ulrich především na program obsazení místa městského důchodního, uprázdněného po zvěčněním p. Theodoru Peřinovi. Uchazečů o místo přihlásilo se mnoho; po bedlivé úradě a důkladných informacích osobních sestavila terno měsr. rada. Za městského důchodního zvolen byl 17 hlasy posavadní důchodní města Náchoda, pan Vojta, muž velice z dřívějších svých působení odporučený, obratný, pilný a svědomitý úředník. Menšinu 11 hlasů dostal rovněž velmi odporučený snaživý úředník, pan H. z. Ž. Na to se jednalo *obecním o rozpočtu na rok 1900*. Rozpočet důchodů obecního na rok 1900 vykazuje tyto výsledky:

Úhrn potřeb řádných rozpočten na 173 940 zl. 07 1/2 kr. Úhrn úhrad řádných rozpočten na 127.033 zl. 10 kr. Řádný schodek rozpočten tedy na 46.906 97 1/2 kr. Potřeby mimořádné rozpočteny obnosem 23.640 zl. a úhrady mimořádné obnosem 21.396 zl. Schodek mimořádný obnáší tedy 2.244 zl. Úhrnný schodek rozpočten na 1900 rok obnosem

49.150 zl. 97 1/2 kr., tedy jest o 12.063 zl. 8 1/2 kr. větší než-li obnášel r. 1899.

Na úhradu schodku navrhla se 10% obecní přírůstek k přímým daním s výnosem 5.700 zl., dále 3% přírůstek k nájemnému s výnosem 9.000 zl. a konečně na úhradu schodku navržen dar 20.000 zl z čistého výnosu městské spořitelny. *Úhrn těchto příjmů 34.700 zl. nestačí ovšem na uhracení schodku skoro 14.450 zl. 97 1/2 kr.*

Z podrobností rozpočtu uvádíme. Platy obecních úředníků obnášejí: p. tajemníka 1.680 zl., p. inženýra 1900 zl., p. stavitele 1215 zl., p. asistenta 750 zl., p. kontrolora důchodního 1170 zl. a důchodního 1.560 zl. a důchodního adjunkta 720 zl. Z úředníků matrikálních mají dva asistenti po 780 zl. jeden 720 zl., a lesní adjunkt má 600 zl. Na návrh finančního odboru bylo vyhověno žádosti 4 definitivních asistentů, měst. stavitele a lesního adjunkta a udělen byl jim 10% subistenční do pense nepočitatelný příspěvek k základnímu služnému, splatným z definitivních asistentů a lesního příručího 1. lednem 1900, u stavitele a technického asistenta dnem 1. července 1900. Kancelářským sítím výpomocným se platí 1908 zl. 40 kr., revidenta za revizi obecních účtů obecních 125 zl. a na nepředvídané výdaje povoleno 500 zl., o nichž vedou účty pan starosta a jeho náměstek. Platy, výšečné a dary z milosti rozpočteny na 3789 zl. 20 kr. Vyhověno bylo žádostem paní Marie Trykarové a Kláry Zippové za úpravu pense udělením odvolatelného ročního příspěvku 50 zl. Sirotkám po t. panu Theodoru Peřinovi dává se na vychování dvou dcer po 150, dohromady 300 zl. do 18 roků u paní Zámečnickové přilepšeno na vychování dvou dítek 40 zl. Za právní zastapování 500 zl. Kancelářské a úřední potřeby 2.670 zl. Nájemné z domu č. 125 zl. obnáší 750 zl., úřední služba má služného 365 zl. a s různými přilepšeními a za výpomoc při vytápění celkem 560 zl. Daně a dávky činí 4714 zl. Udržování obecních budov stojí 3.432 zl. Hospodářství polní 760 zl., hospodářství rybníčné potřebuje na vydatí 713 zl., lesní hospodářství 23.661 zl. 95 kr., koupadlo na Orlici 122 zl. Na zásoby materiálu třeba 7.470 zl. Obecní důchodky 75 zl. Patronátní výlohy 1728 zl., školy a účely vzdělávací: c. k. vyšší gymnasium 2.883, vyšší reálka 1750, chlapecká škola 915 zl., dívčí ob. 750 zl., měšťanská dívčí 1.311 zl., společná vydání obce. a měšť. škol 2.415 zl., vyšší obchodní škola 4.482 zl. 41 kr., pokračovací škola kupecká 120 zl., všeobecná pokračovací škola průmyslová 910 zl., mateřská škola 500 zl., městské muzeum 1696 zl., na obecnou knihovnu pro lid 272 zl., na Palackého čítárnu 200 zl., nadace různé 420 zl. a na medaile 30 zl., na městské divadlo 952 zl. Pan Dvořák chtěl ušetřit 200 zl. za vytápění divadla. Na návrh p. St. Červeného však příspěvek zůstal, neboť divadlo jest v stavu vzdělávacím, jiná městská divadla nejen vytápějí, osvětlují a ostatními nezbytnostmi opatřují, nýbrž dávají divadelním společnostem i značné subvence na hotovosti. Obecněvot, tedy rodiny poplatníků třeba také chrániti před zachlazením a nemocmi následkem nastuzení.

Zdravotnictví vyžaduje 1.350 zl. a sice pan městský fysik 1.040 zl., porodní bába 60 zl., za chemické práce a rozborů řádná 50 zl., mimořádná 50 zl., příspěvek obvodnímu lékaři na Novém Hradci Králové a povinnosti léčení zdarma měst. bajné 150 zl., rozličné potřeby 240 zl. *Sady a stromovářství* 135 zl. rozpočteno. Pan dr. Zimmer myslí, aby se dala okrašlitelnému spolku subvence 200 zl. místo 100 zl., aby tento mohl pro okrašlení města více dělati, což schváleno. *Osvětlování města* stojí 8.114 zl. a sice plynové 7.240 zl. Lampářů dostávají z toho úhrnem 554 zl., pořízování a udržování svítilen stojí 400 zl., plyn, ligroin, lih a petrolej 7.160 zl. *Čištění města* stojí 3.770 zl., zachování a vyklizení stok 1340 zl., městská vodárna 5.000 zl., zavedení pitné vody 10623 zl. 90 kr. (na zárukování půjčky a správu a chod vodovodu). *Dr. Fuřner*, jakožto vočárenský referent podotkl, že práce ve vodárně je velice namáhavá; poněvadž až dosud byl nedostatek vody, musí se vypomáhat parními stroji, mimo to jsou filtry špatné a nyní přibude voda pitná. Dozor na čerpací stanici i vodárnu případně městskému vodákovu. Na cesty, na obuv atd. a za namáhání povolen mu proto příspěvek 130 zl. *Pan Valeš* navrhl zrušení položky 315 zl. za filtrování vody. Páni radové dr. Fuřner a Zimmer pravili však, že filtrování je nezbytné, protože při zkažení a znečištění vody dostane se i vzduch filtrování ještě dosti nemilých rozředin do vody, které se pak používá k vaření atd. Návrh p. Valeše k radosti všech paní a slečen kuchařek padl. Obecní policie, hlásní, ponocní atd. stojí 8.997 zl., ubytování vojska 3.840 zl. Úroky a řádná amortisace obecního dluhu, na stavbu škol a paedagogia se vyžaduje na kapitálu 8.323 zl., na úrok 29.524 zl. a na správní příspěvek 1.105 zl. 27 1/2 kr. Dary a příspěvky, krytí schodku ústavu chudých vyžadují 5.200 zl. a rozličné řádné výdaje 3.067 zl. *Vydání mimořádné* činí 23.640 zl., *příjmy mimořádné* 21.396 zl. *Úhrada činní:* Obecní budovy 8.942 zl. 18 kr., hospodářství polní 8.650 zl., hospodářství rybníčné nese 1.233 zl., hospodářství lesní 46.602, zásoby materiálu 19.294, obecní důchodky 4.060 zl., divadlo 123 zl., čištění města 110 zl., zachování a vyklizení stok 750 zl., městská vodárna 8.650 zl., obecní policie vynáší 20 zl., ubytování vojska 2.000 zl., rozličné výdaje a příjmy řádné 8.822 zl. 12 kr., úroky a amortisace 1920 zl., platy a dávky obecní 15.851 zl. Úřady řádné činí celkem 127.033 zl. 10 kr. a mimořádné 21.396 zl., *úhrn potřeby* činí 148.429 zl. 10 kr. *Po ukrytí*

řádných i mimořádných výdajů povolených činní skutečný schodek 46.906 zl. a ne, jak z počátku rozpočteno a v čele rozpočtu uvedeno — 49.781 zl. 97 1/2 kr. Protože obecní 10% přírůstek nese 5.700 zl., 3% přírůstek k nájemnému 9.000 zl. a dar spořitelny 20.000 zl., tedy k uhracení konečného schodku navrhla městská rada, aby na kompetentních místech — t. j. na zemském sněmu — bylo vyhlášeno svolení k vybití na 1 sl. 70 kr. svýšené dávky s každého v obci spotřebovaného hektolitra piva počínaje 16. květnem 1.900 sl. a aby se ku krytí zbytku použilo kasovní hotovosti z r. 1899. O této části programu sobotní schůze podáváme zprávu na jiném místě.

Rozpočet účtu pevnostního na rok 1900 vykazuje 79.943 zl. 43 kr. potřeb a jen 50.540 zl. úhrady, tedy schodek 29.403 zl. 43 kr. Schodek tento uhradí se z hotovosti za prodané pevnostní pozemky.

Rozpočet c. k. okresní školní rady pro král. věnné město Hradec Králové vykazuje 14.905 zl. 93 kr. potřeb a příjmů jen 5.234 zl. 47 kr., *takže schodek 9.670 zl. 96 kr. třeba uhraditi 17% přírůstkem k přímým daním, což vynese 9.690 kr. Rozpočet pevnostní i školský, rozpočet pro nové ústřední jatky (potřeba na úroky, amortisaci atd. 5.800 zl., úhrada je stejná), rozpočet obecní plynárny, rozpočty o jmění kostelů, nadací, jmění chorobince, fondů dobročinných školních nadací a fondů, ústavů chudých a chudinských nadací, rozpočet c. k. měst. okres. školní rady, kuratoria vyšší obch. školy (potřeba 28.168 zl., úhrada 23.136 zl.) schváleny en bloc.*

Politický přehled.

Ministerstvo pracuje o smířovací akci parou. Na smířovacích pracích účastněni ministři rozdělili mezi sebe veškerou látku k zpracování, a konají pak denně porady o veškerých otázkách česko-německého smíru se týkajících. Německá strana činí obeslání konferencí závislým na předchozím obeslání říšské rady. Dle úmyslu vlády měly se česko-německé punktační konati na počátku února. Vláda pozve na konference strany, které pak si samy zvolí delegáty. Z české strany mají se účastniti konferencí: Mladočeši, Staročeši, katoličtí konservativci z Moravy (jen?), konservativní velkostatkáři, radikálové a zemědělci. Na programu prý nebude pouze otázka jazyková, ale porady se budou konati o celém kyomplexu česko-německých vyrovnacích otázek: mají se upravit jazykové poměry v Čechách a na Moravě (a proč ne také ve Slezsku?), volební řády v Čechách a na Moravě, má se zříditi nová obchodní a průmyslová komora v Čechách, mají se utvořiti národní kurie v Čechách a Čechy se mají rozdělit v politické volební kraje. Jsou to tedy punkta z r. 1889, do nichž tentokrát částečně má býti pojata i Morava. Vláda prý předloží konferencím své předlohy, avšak nepovažuje jich za nezměnitelné. Členové konferencí budou míti ovšem právo navrhovati své vlastní elaboráty. Konference budou se konati v paláci předsedy ministerstva. *„Národní listy“ píší o podmínkách levice:* „Pohlaovací německého souručenstva, její pohromadě neudrží ani sebe skrovnější myšlenka politická, nýbrž jediné a výhradně společná všem nenávisť oproti národu českému, sešli se již v pondělí, aby za tepla uhradili se o tom, jak třeba zachovati se na proti pozvání na konference, jež zaslal chef vlády dr. Körber předsedovi klubu německo-pokrokového dru. Funkovi. Páni konference se zúčastní. Nemají také příčiny, proč by tak neučinili, neboť jazyková nařízení byla odvolána, čímž zmizela příčina, pro kterou pozvání dřívějších ministerstev důsledně zamítali. *Nestojí nyní proti sobě činitele do jisté míry aspoň rovní, jako byli by stáli za platnosti jazykových nařízení, nýbrž privilegovaní Němci s přebytkem jazykových práv a proti nim Čechové německým Rakouskem národně podmanění.* Však více než komunikace a než formální usnesení schůze nedělní zajmají nás projevy při této příležitosti učiněné. Především prohlásili, že Němci nemají příčiny, saujati naproti kabinetu Körbrovu postavení nepřátelské, třeba že v něm zasedají mužové tak prononcovani, jako konservativci baron Giovanelli a bar. Call. Však se stejným důrazem bylo konstalováno, že všechny německé strany bez rozdílu trvají ohledně upravení otázky jazykové rozhodně a pevně na stanovisku, jež vytknuto bylo v tak sv. programu svatodušním a že jakákoli odchylka od tohoto programu naprosto je vyloučena. — Prohlášení toto, které se stalo dojiště po zralém uvážení seriosními muži a jemuž sluší tedy přiznati váhu a význam — nezůstane dojiště bez vlivu rozhodnutí poslanců českých,“ mají-li se konference, jež vláda zamýšlí svolati, zúčastniti čili ne. Prohlásili-li druhý účastník způsobem tak určitým a veškeru pochybnost vylučujícím, že všechno namáhání jest marné přiměti ho k tomu, aby uchýlil se od posice, kterou byl ve sporné otázce zaujal, pak dle našeho mínění všech rozumných lidí všechno vyjednávání je předem marné. Neboť s touž rozvahou a určitostí prohlásiti si dovolíme ne pouze jmenem zastupců národa našeho ve sborech reprezentativních, nýbrž jmenem všeho lidu českého, že na stanovisko, jež v ohledu jazykovém vytkeno je v německém svatodušním programu, nikdy nepřistoupíme. Víme velmi dobře, co následovati bude po

zcela jistě zmaru smířovacích konferencí, víme, že my nezdar ten odnese a že kruté bude nám prodávati zkoušky — však nehrozíme se jich. Co znamená svatodušní program Němců? Předpokládá především rozdělení země a zřízení tak zv. uzavřeného území německého a úplné vyloučení čestiny z tohoto území. Znamená ale zároveň uzákonění němčiny za jazyk privilegovaný ve všem státě, tedy i na území ryze českém. Věru, učiníti národu českému takový návrh smíru ve vlastním jeho domově, je urážka, kterou každý Čech a největším rozhorlením odmítne. — „Nár. listy“ přiznávají dnes, co „Obnova“ již dávno dle pravdy českému lidu do očí řekla. „Obnova“ ovšem také trvá na svém výroku, že Bedenivny jazykové nářčení nemely té ceny, kterou jim přikládali pp. dr. Pacák, Kaizl, Engel a jiní, ona též jediný z listů českých poctivě a otevřeně doznala, že již Gautschovy ordonance šly daleko pod ústupky, které nám roku 1890 povolovali Němci a ministři ve vídeňských punktacích. Část Němců, němečtí lidovci Lemisch, Girstmajer atd., kteří stojí pod vlivem Schönerera a Wolfa, nechť nám povolili ani to, k čemu by ochotni byli Chlumecký, Ba-reuther, Funke, Gross, Pergelt, Schwegel, Stürgkh a Liechtenstein, ba i Hochenburger a Hofmann von Wellenhoft. Alpiští Němci radikálové jsou stejně zuřiví, jako naši Prusáci. Vyrovnávací konference budou míti dle „N. Fr. Presse“ první schůzi dne 5. února. Dle toho by se sešla říšská rada až v posledním týdnu měsíce února, neboť vláda si přeje, aby před 1. březnem jí byl povolen žádaný počet vojenských nováčků. Bude-li se proti jich povolení dělati obstrukce, bude prý říšská rada uzavřena a v nynějším složení by se již ne-sešla. Mírnější Němci prý si přejí dělnost parlamentu. Avšak máme ji my Čechové umožniti kravými ústupky z naší strany.

Moravské punkta. Jak známo rozešla se moravská vyrovnávací komise, poněvadž chytl Němci pravili, že nemohou dáti určitou odpověď na otázku českých předáků: Jak se zachovají moravští Němci k svatodušnímu programu Němců, který dr. Záček, Stránský i jiní prohlásili za nepřijatelný. Moravská stálá vyrovnávací komise, v níž jsou zastoupeny všechny sněmovní strany, trvá sice dosud, ale nový předseda ministerstva, šlechtic Körber, usiluje o zřízení nové vyrovnávací komise. Moravští Němci nechť se patrně bez souhlasu ostatních Němců v Rakousku k ničemu zavázati. Nechtí-li však Němci vyjednávat s Čechy jako národ s národem, nechť li dodržeti úmluv, o nichž se po případě dohodnou, pak by Moravané s moravskými Němci vyjednávali zcela bezúčelně. Vůdci německých stran vystoupili vůči Körbrovým úmyslům tak zpupně a odmítavě, že jejich rozhodnutí musilo urazit všechny české, polské, jihoslovanské a vůbec umírněné poslance. Němci chtí napřed svůj justament a pak prý chtí vyjednávat. Moravu zastupoval na konferenci vůdců moravský říšský poslanec dr. Gross, který není ani moravským zemským poslancem, ani rozeným, ani příslušným moravským Němcem, nýbrž Vídeňákem a Dolnorakusákem. A justamentu tohoto pána mají se podrobiti rodni synové sesterské Moravenky? Půjdu-li zástupci Moravy na vídeňské konference, pak mohou jednati v souhlasu jen s Čechy a Slezany, jakož i s pravici, od níž musí ovšem očekávati vydatnější podporu, než dosud.

V Maďarském světě? Nový maďarský týdeník „Uj Magyar Szemle“ uveřejňuje stať o liberální strannické vládě v Uhrách. Stať tuto prý psala osobnost, která stála nějaký čas v čele politického života v Uhrách (hrabě Julius Szapáry?). O posavadním systému „liberální reakce pod pláštěm korupce“ pronášá spisovatel zdrclivě kritiku a dokazuje, že „obratu“ jest velice potřeba. Nový směr může býti zahájen jen úplným odstraněním úzkých mezí strannického státu, který byl svou a východištěm veškerého Tiszova státnického umění. Neboť ani monopol strannické vlády ani jednostrannost dogmatu o liberalismu nemohou rozvinouti veškeré síly, které v národě veškerém spí. Tak zvané realné politické stanovisko přičí se úplně uherské ústavě. Tato realní politika vychází ze stanoviska, ovládati celek pomocí jednotlivců, kdežto naopak jednotlivci od celku ovládnuti býti musí. Musíme sociálně síly a síly národnostní uvolniti a tyto mohutnému národnímu rozvoji přivítati. Uhry nemohou postrádati cnen velký kapitál intelligence, která jim zpupnost nesmířitelnosti a fixní idea stavovských tříd odnímají. Jest zjevem zajisté pozoruhodným, když smí v Uhrách dnes politik vysloviti mínění, které ještě před 10 lety bylo zrádcovano, čehož na sobě samém nejvíce zakusil poslanec Mocsony, když se byl vyslovil pro volnost a součinnost všech národností v Uhrách. „Zrádce státní ideje maďarské“ byl tehdy ukřičen, uplván, až se musil vzdáti mandátu a uchýliti se jako zrádce do tichého soukromého života. Dnes smí se v Uhrách odvážiti politik mluviti o uvolnění uherských národností aniž by více talmi-Maďaři měli odvahu, jej ubiti. Patrně mají již i praví Maďaři dosti vládnoucí židovské maďarokosti. Poslanci Ugroň, Hollo směli letos mluviti bez kaceřování se strany vládnoucí a uherské listy buď rozmluvu mocnáře s drem Stránským umlčeli, anebo dosti sympaticky vůči Čechům se stavěly. Košutův „Edérterez“, Ugroňův „Budapesti Hirnap,“ články Barthův v „Maďar

orságu a úvahy v polovládním Budapešti Napló psali o českých příznivě a ujmali se nás vůči přemáhání německých nacionalů. Tot jsou známky jistého vystřízlivění v Uhrách.

● Kvota bude předseda ministerstva Körber znova vyjednávati s uherskou vládou v Budapešti. Kvota ustanovena císařem jen do konce června a musí se proto kvotové deputace opět sejíti, aby se o trvalém dohodnutí o výši kvoty dohodly.

Ríšský sněm německý jest následkem jednání anglických námořních velitelů, kteří na neutrálním území kaprovali již více německých lodí obchodních, roztrpčen a roztrpčení proti Anglii dal výraz také státní sekretář Bülow a s roztrpčením německého lidu musí počítati také císař Vilém, vnuk anglické královny.

Na bojišti jihoafrického nechali burové Angličany přejíti řeku Tugelu a sice 11. ledna překročila Tugelu brigada Dundonaldova, Lyttletonova a divise Warrenova. Generál Buller vydal rozkaz: „Táhneme osvoboditi své soudruhy v Ladysmithu, zpátky se nesmí! Taková věc se snáze řekne, než vykoná. Angličané přešli sice Tugelu u Pontgiterdriftu a podařilo se jim dostat se na západ až k Acton Homesu, než k Dewdropu a k Ladysmithu proniknouti nemohli. Buři ustoupili za dva dny vždy o 1 kilometr, tedy asi z Hradce k nádraží a pak ke Kuklenám. Udrželi se stále ve vyšších postaveních a jmenovitě strmý Spionkop Warren nemohl ani dobýti ani obejti a oddíly tak buri od Ladysmithu a od Oránska i Transvala. Angličané chtěli burům zabrániti ústup do jejich vlasti a chtěli je u Ladysmithu mezi dvěma ohni potříti. Nepodařilo se jim dobýti ani Ladysmith, ano obklíčovací manevr Warrenův se úplně stroskotal. Warren utrpěl od 11. ledna strašné ztráty, hrozí mu zkáza úplná neb osud generála Whita v Ladysmithu, kde hlad a tyf stále více se zmahá. Buller vydal rozkaz: zpátky se jíti nesmí asi marně. Pak-li za Tugelu se rychle nevrátí, učiní tak asi brzy. Síly Angličanů na potření burů daleko ještě nestačí.

Drobná obrana.

Nejllepší odpověď rouhačským pastorům. Přední švédský bohoslovec protestantský Kroik-Touning vstoupil do katolické církve. Nejdříve jej nakloula ke katolické církvi myšlénka, že musí mlti Kristova církev viditelnou hlavu a že jí nikdo býti nemůže než li nástupce sv. Petra — římský papež. Uznal potřebu zpovědi, a poněvadž ji Luther zavrhl, ukázal, že nezná Kristova ducha. Proto studoval důkladně základní katolické nauky, a následek toho byl, že největší protestantský bohoslovec přestoupil na katolickou víru. — Něco podobného se stalo v Americe. Dr. de Costa, nejlepší lutheránský učenec v Novém Yorku přestoupil do katolické církve, a listy oznamují, že ještě na 100 lutheránských pastorů hodlá opustiti Luthra a státi se členy katolické církve. Tak jednají mužové, kteří mají rozhled a učenosti vynikají. Právem se tvrdí, že církev katolická z jiných vyznání přijímá výkvět, kdežto zanechává jiným plev. Viděti to nejlépe na těch, kdož mění víru jako kabát a na komando Wolfa i Šádků s lehkým srdcem hlásají: Pryč od Říma! Pryč od Hradce!

Drobné zprávy.

Zprávy diecésní: Jmenování jsou: p. Dr. Vinc. Ruth, konsist. rada, profesor theologie, p. František Kerner, konsist. rada a sekretář, p. Dr. Ferd. Beneš, b. notář, profesor theologie, radami diecésního církevního soudu; p. Dr. Guet. Domabyl, profesor theologie, sekretářem téhož soudu. Ustanovení: p. Ant. Svatoš, farář ve Vraclavi, za děkana do Vys. Mýta, p. Jos. Okroubický, za kaplana do Mládkova, p. Ant. Svatoš, kaplan v Červ. Kostelci, za kaplana do Chvalkovic, p. Frt. Prudič, kaplan Chvalkovický, za kaplana do Červ. Kostelce, p. Václ. Šitina, kaplan, za administr. v Hronově. V Pánu zesnul: p. Jos. Kvapil, jubilar, konsist. rada, děkan ve Skutči 20. ledna, (naroz. r. 1818, vyav. 1841.) Na odpocínek vstoupil: p. Jos. Buchar, farář ve Vlčkovcích. Upráznila se fara ve Vlčkovcích, patron. nábož. matice od 1. ledna; fara ve Vraclavi, patron. věnného města Vysoké Mýto, od 20. ledna; děkanství ve Skutči, patron. knížete Thurn-Taxisa od 21. ledna b. r.

Sňatek svatý budou dne 6. února 1900 slaviti ve farním chrámu Páně sv. Stanislava v Sendrašicích slečna Tonička Kadešková, neteť pana polance Jana Jaroše, a pan Josef Náleška.

Jeho Biskupská Milost Edvard Jan Nep. Brynych daroval nově založené katolické národní jednotě v Pardubicích 40 K, za kterou dar voláme co naještější: „Bůh odplat a šlehej velikému biskupu našemu!“ Výbor.

Spolek průmyslníků pro pojišťování proti úrazům tělesným sahají dnem 1. února 1900 v Hradci Králové svoji činností a světil hlavní zastoupení osvědčené síle panu Janu Zemkovi, bývalému vrchnímu úředníku pojišťovny „Foncière“ v Praze. Bližší viz inzerát.

Pivní krejcar zvýšen v Hradci Kr. Úmysl městské rady sdejší navrhnutí obecnímu zastupitelstvu zvýšení pivního krejcaru v Hradci Králové z 71 krejcarů na 1 zl. 70 kr. počínaje dnem 16.

května, způsobil v městě našem a zvláště v kruhách pánů hostinských a pijáků piva nepopíratelný rozruch. Minulý čtvrtek konali páni hostinští a zastupci III. volebního sboru schůzi v místnostech Živnostensko-farmaceutické besedy, v pátek pak veřejnou schůzi, v které svému rozhodnutí dali nepopíratelný průchod. Přemýšleno a raděno všelijak, jak nastávající hostinské krizi a pijáckému štrajku čeliti. Zdražování pivu travin proslavují četní národohospodářští spisovatelé za největší zločin na lidu páchaný. Také Jeho Excellence, pan bývalý finanční ministr, dr. Josef Kaizl jako universitní profesor a poslanec prohlášoval daně se spotřeby za ty nejnespravedlivější. Avšak Excellence jako finanční ministr ukázal se býti největším fiskalistou a zvýšil právě spotřební daně jako žádný finanční ministr před ním toho nečinil. Praxe prý je jiná než-li theorie a někteří prohlásují pít za luxus a poněvadž prý není pivo ani žádnou potravou a nechová ani 1%, výživné látky, tedy páni pijáci ať prý jen platí. Výsledek sobotní schůze obecního zastupitelstva se očekával s velkým napjetím. Četní hostinští a konsumenti piva byli mezi poslouchači přítomni. Pane to, to je dobrý, to si dělá, radil jeden, druhý byl pro přirážky činovní, obilní, z masa, z vína, kořalky, k přímým daním atd. Proběhlo, jaké finanční výsledky by asi měly jednotlivé návrhy. Zavedení tržního z každého na trh přivezeného pytle obilí ohnosem 1 krejcaru by po náhledu mnohých obcí mnoho nevyneslo, odvrátilo by rolníky od návštěvy trhů hradeckých a poškodilo by nejvíce veškeré hradecké živnostníky a farmečníky, zvláště pak pány hostinské. Druhý návrh, zvýšiti posavadní 10% obecní přirážku o 30 t. j. na 40%, vynesl by při uskutečnění obci 17.100 zl., ale přirážky tyto by stihly nejvíce farmečníky a znehodnotily by po náhledu mnohých cenu a výnos královéhradeckých měšťanských domů a kdo by mohl, odšťěhoval prý by se na Předměstí. Další návrh by byl zavěsti městskou přirážku na maso do Hradce na trh přivezené anebo z dobytčat na městských jatkách poraženého. V Chrudimi na pt. mají 15% přirážku z masa, jinde platí z 1 kila 3 až 5 krejcarů. Do Králové Hradce se na trh přiveze anebo se na jatkách z poraženého dobytka vytržím masa přes 480.000 kilogramů. Kdyby se tedy v Králové Hradci zavedla z každého kilogramu masa obecní přirážka 4 kr., tedy by vynesla 19 200 zl., kterážto suma by stačila na uhrazení schodku v obecním rozpočtu. Jiná jest otázka, co by tomu řekli páni řezníci a domácí hospodyně. Stojí dnes 1 kilogram masa hovězího 60—64, telecího 64, vepřového 72—80 a skopového 80 kr. Zdražení každého kilogramu masa o 4 kr. vyvolalo by asi ve všech domácnostech větší neb menší revoluci a pány řezníky nejsou také žádné žerty. Přijde ještě v úvahu nájemné z vinného a kořalkového krejcaru. První nese město 625 zl. a druhá 2200 zlatých. Z každého hektolitrů vína platí se v Hradci městu vinného tácu 1 1/2 zl. a eráru se platí akcís 2 40 zl., tedy dohromady přes 4 30 zl. Kdyby se v městě vinný tác zdesateronásobil, vynesl by 6250 zl. a při tom by každý čtvrtlitr vína podražil nejméně o 4 kr., celý litr pak o 1 1/2 krejcaru. Co se v Hradci prodá kořalky, to je tajemstvím šidů Fránkla, Kohna a Netla. Nyní vynášejí nájem kořalkového krejcaru 2200 zl. Kdyby se hodně zvýšil a město vybírání kořalkového krejcaru převzalo, docílil by se ovšem značný výnos. Jest však otázkou, zda-li a do jaké míry by zemský sněm zvýšení vinného a kořalkového krejcaru povolil. Moc by toho asi nebylo. Zbýval by ještě prosteřádek, zvýšiti posavadní činovní gróš z posavadních 30% na 70%, kterážto zvýšení by vyneslo asi 12 000 zlatých. V Hradci máme však činže jako v Praze a jest otázka, jak by se k zvýšení činovního krejcaru chovali páni nájemníci a jak páni domácí, pokud by se břemeno převládlo na ty nebo ony a pokud by přispělo k zalidnění nebo vylidnění Hradce. Kombinovaným zvýšením přímých z některých pramenů zde uvedených dal by se praeliminovaný nekrytý schodek per 15.031 97 1/2 zl. ovšem uhraditi. Městská rada neviděla se však však nucena sáhnouti k těmto krajním prostředkům, domnívaje se, že zvýšením posavadní přirážky pivní z 71 kr. na 1 70 zl. per hektolitr dá se na 14.460 87 1/2 zl. zmenšený neuhrazený schodek uhraditi. Nájemné z pivního krejcaru neslo předloni 12.887 10 zl., v l. ni 13.008 zl. a na letošek je rozpočten výnos na 13.025 zl. Pak-li zemský výbor a sněm schválí zvýšení pivního krejcaru povolí, vynesl by pivní krejcar přístě každoročně o 16—18 tisíc zlatých více než dosud. Na počátku své řeči pravil starosta města, pan dr. Fr. Ulrich, že je sice nepopulární zvyšovat spotřeby, ale myslí, že zvýšení pivní přirážky nestihne trvale hostinské, nýbrž že se brzy přenesse na konsumující obecenstvo. Snad se v obecenstvu nešetí zdražením piva o 1 h s odporem. Obavy, že zdejší obyvatelstvo bude se vyhýbat hostincům v Hradci a že bude choditi na pivo do hostinců za městem, se neobává. Pak pravil: Mně je při této bolestné dani pouze líto nejméně třídy, která jednu neb dvě sklenice piva na posilnění potřebuje; ale prozatím se nedá lepší náhrady na uhrazení schodku v městských výdajích najíti. Chudí lidé si mohou větší výdaj zdražení opět zdražením své práce. Zdražovat každý pytel obilí na trh přivezeného o 1 kr. a bít tak rolníka, který je nyní všude bit, ještě více, nejde, neboť rolníci ty nejeli na trh do Králové Hradce, nýbrž do Předměstí a okolních měst. My máme již všemožné poplatky, činovní, tržní, psí atd. atd., není vůbec žádná dávk, kterou bychom v Hradci již neměli. Staví-li se živnostníci proti zvýšení pivního krejcaru, pak by se museli přirážky k přímým daním o 30% zvýšiti. Živnostníci by tak byli sami proti sobě, neboť v nových domech (v asanování obvodu) byli by ti bohatí od obecních přirážek na dlouhou řadu let osvobozeni, kdežto majitelé starých domů a farmečníci by museli zvýšené přirážky platit. Mnozí poplatníci se staví proti svým vlastním zájmům. Někteří majitelé domů na náměstí jsou ovšem bohatí, ale přemnozí jsou chudí a ti by nesli zvýšení obecních přirážek velmi těžce. Na to přechel pak pan starosta petici hostinských. Při zahájení debaty pravil p. Nekoř, že v městě následkem zamýšleného zvýšení pivního krejcaru nastal jinde nebývalý rozruch. Živnost hostinských bude na jistý čas ohrožena, dělníci ponese zdražení piva těžce, neboť budou musít

platit stejně jako ti bohatí; myslí, že by se měla zavésti přirážka 1 krejcaru na každý pytel obilí, do trhu přivezeného. Pan Pinkava se přimlouvá, aby se pivní krejcar nezvyšoval a aby se zvýšená daň na hostinského a chudého člověka nevalovala; myslí, že by se s bouráním kolny a náspů před Adalbertinem, které bude stát přes 12.000 zl., mohlo ještě počkat. Pan Petříček myslí, že by se to bourání mohlo aspoň na rok odročit. Pan starosta dr. Ulrich praví, že všechny bloky na ráně jmenovitě na náboř ležící, jsou již prodány. Nemá-li pevnostní dluh pro město a poplatníky státi se těžkým břemenem, musí se nové bloky na stavenišť prodávat. Jinde neutráme za pevnostní pozemky mnoho, ale dobře půjdou na odbyt pozemky naproti Adalbertinu stojící, kde se nalézá kolna. Tato se zbourat musí. Ví se ze zkušenosti, jak těžké a loudavé jest jednání s vojenským erárem. Odročením bourání kolny na jeden rok nic se nepomůže, neboť začne-li se již letos bourati, bude ji možno teprve za 3 leta prodat. Pan dr. Zimmer pravil: Uvážili jsme vše, nechťli jsme živnost hostinskou poškodit. Zvýšená pivní přirážka přešla se bez toho na konsumenty. Výtka, že se zdražuje chudému lidu potrava, není správná; vždyť pivo nemá ani 1 procento živých látek. Má jen alkohol v sobě, tím se způsobují jen nervosa a přivodí se různé nemoci a pivní přirážkou nezdražují se žádné potraviny. Salaristé, kteří by mohli proti zvýšení pivního krejcaru brojiti, ti jsou spokojeni (Hluk a posměšné poznámky v obecenstvu). Pan dr. Faltner uvedl na to, že potřebě města stále rostou. Dosavadní vodárna nestačí a bude ji třeba nákladem asi 70.000 zl. rekonstruovat. Zúrokováním a umořením této půjčky stíží se břemeno obce ročně o 3500 zl. Dále třeba uvážiti, že plynárna je 30 let stará rachotina a že brzy bude třeba stavět buď novou plynárnu nebo zavésti elektrické osvětlení. To bude státi přes 100.000 zl. Dále chcete lidové lázně; ty budou pasivní, nevýnosné, obec bude musit na ně doplácet. Chcete městský park, upravení náměstí, novou kanalisaci, chcete jiné a jiné zařízení a opravy. To všecko bude vyžadovati stále rostoucí obecní náklady. Jste-li proti zvýšení pivní přirážky, tím všechny tyto požadované projekty zabiíte a jich provedení činíte nemožným. Země a okres zvyšují stále přirážky, potřebě školního okresu rostou, školní přirážky budou se musit zvýšiti a kdyby se zvýšila obecní přirážka k přímým daním, tu by tyto vzrostly dohromady třeba přes 150% a páni domácí by se protivili všem novým břemenům. Dříve byla povolena přirážka pivní z každého mázu piva 1 kr. Když pak mázy a vědra ustoupily litrům a hektolitřům, tedy při každém litru se přirážka zmenšila z 1 krejcaru pouze na 0 71 krejcarů; ale páni hostinští zdražili ceny piva jednoho hektolitrů v hostinských místnostech hned o 2 zl. a při prodeji přes ulici o 1 zl. Dali si tedy od konsumentů platit celý pivní krejcar 71 kr. a sobě nechali si od obecenstva připlácet mimo to až 1 29 zl. Hostinští tedy tenkrát ceny piva poměrně nestanovili a využívali zavedení pivního krejcaru pro sebe. (Hlučný odpor a různé poznámky). Kdyby město z pytlů obilí na trh přivezených mělo vybírati po 1 krejcaru, kolik pak pytlů obilí by se musilo na trh přivést, aby stačilo na uhrazení schodku? Utrpěla by tím také návštěva trhů a tím by poškozeni byli nejvíce hradeckí živnostníci (Odpor). Zvýšení pivní přirážky je tedy spravedlivá míra pro všechny (Smích a hluk) a hlasujte proto pánové poctivě a spravedlivě pro zájmy naší obce! (Vzrušení v obecenstvu). Na to dal starosta pan dr. Ulrich hlasovat o návrhu městské rady, aby pivní přirážka byla zvýšena z 71 kr. na 1 70 zl. Návrh byl přijat 22 hlasy. Proti němu hlasovali pp. Dvořák, Knypl, Valeš, Růžicka, Pinkava, Petříček a Hlava. (Hlas: Hanbal Chudým přirážet pivo a víno nechat. Nepokoj.) Tím byla schůze skončena. Po schodišti, na ulici i doma ovšem všady živě rokováno o zvýšení pivní přirážky, následkem čehož chtějí někteří páni hostinští zvýšiti půllitry piva o 1 až 2 haléře.

Veškerí obchodníci a živnostníci upozorňují se v zájmu vlastním na § 68. zákona ze dne 25. října 1896 č. ř. z. 220, dle něhož každý poplatník, jenž se provozování podniků vzdá, povinen jest tož do čtyř neděl u c. k. okres. hejtmanství oznámiti a není třeba oznámení toto platebními rozkazy doložiti. Na případná oznámení, podaná u c. k. berních neb obecních úřadů, lze teprv ode dne zanesení v podacím protokole c. k. okr. hejtmanství zatele vzíti. Poněvadž oznámení takové nezděká pozdě dochází, jest to na ujmu poplatníků, jimž daň teprv počátkem téhož čtvrtletí odeplatiti lze, jež následuje dni u c. k. okr. hejtmanství podaného oznámení.

Pan Frant. Černý, majitel domů v Hradci Králové č. 311., rodem z Dívce, podrobiv se v těchto dnech zkouškám u c. k. místodržitelství, stal se úř. oprávn. mistrem zednickým.

Školní kapli zdejších obecných a měšťanských škol dostalo se ještě v roce minulém značného daru 100 korun od nejmenovaného dobrodince, jichž užito bylo k zaplacení kalicha, jež uměle zhotovil p. Tengler v Praze. O výzdobu oltáře ve své svatyni starají se nyní již i bývalé žákyň školy měšťanské i obecné, přinášejíce si květiny přirozené i umělé, namnoze vlastnoručně pracované. — Bůh odplat všem dobrodincům! — O další milodary prosí laskavé dobrodince Jan Černý, katecheta.

Z kruhů hostinských. Ministerským nařízením ze dne 30. března 1899. č. 64. ř. z. jest toliko hostinským (a pivovarům jen ve styku s prvějšími) dovoleno používatí láhví s patentní uzavírkou, poněvadž dle téhož nařízení stáčení piva do láhví koncesí a zvláštním zákonným ustanovením těchto nedbají. Jest v zájmu živnosti hostinských a v zájmu každého jednotlivého příslušníka živnosti této, aby každý v pádu, že by někdo v obci neb v okolí jeho obchod s pivem v láhvích proti svrchu jmenovanému ministerskému nařízení provozoval, jména těchto prodavačů výboru spolků hostinských pro Hradec Králové a okolí oznámil, který zajišťé potřebné kroky ku zamezení nepřístojnosti těchto na příslušných místech učiní, aby zlo, které nás tak velice poškozuje obme-

zeno bylo. Zároveň doporučujeme, aby páni hostinští obchodu s pivem v láhvích sami se ujali neb dle svrhu jmenovaného min. nakřesl jim jistě výhody poskytnuty jsou.

Dary na „Adalbertinum.“ Vys. dp. J. Seidl, farář v Černilově 10 zl., vdp. Pišl, farář v Opatovicích 10 zl., vdp. J. Raml, farář v Chotěborkách 5 zl., vdp. V. Fuchs, b. vikář ve Vrajtě 10 zl. 80 kr., vdp. Mašek, farář v Kuflově 10 zl., dp. vicerektor Orsl 5 zl. „Zaplať Pán Bůh!“

Veřejné přednášky v tovaryšské jednotě. Ku referátu o valné schůzi jednoty katolických tovaryšů dodáváme, že bylo přednášek loňského roku 10. Přednášeli: J. M. ndp. biskup, pl. tit. pp. kanovník Soukup, prof. Miřiovský, Dr. Horský, redaktor Ripp, ředitel Dumek, vicerektor Orsl dvakrát, kočárník Buben a Dr. Beyl. — Minulou neděli dne 21. t. m. přednášel vp. kaplan J. Sobotka „O sociálním významu neděle.“ Promyšlená tato úvaha byla posluchačstvem vše přijata. „Zdať Bůh!“

O změně v nástupnictví na rakouský trůn se mluví opět v novinách. Jeho Veličenstvo císař připil prý při rodinné hostině synovi arciknížeti Otty, 12ti letému arciknížeti Karlu Františkovu, jako svého nástupce. Tato okolnost by předpokládala, že arciknížata Františka Ferdinanda z Esté a Otto se vzdají trůnu. Pravdivosti této zprávy nevěříme, neboť dle pragmatické sankce, kterou bez svolení zemských sněmů nikdo měnit nesmí, může se někdo vzdát trůnu teprve pak, až následkem úmrtí neb odstoupení panovníka trůn se uprázdí. Slyšeli jsme na horech hlubokých před lety z vlastních úst pana arciknížete Františka Ferdinanda, že by byl nejraději myslivcem, neboť povinnosti panovníka jsou přetěžné, možná také, že, až mu trůn připadne, p. arcikníže ve prospěch svého bratra, arciknížete Otty neb jeho nejstaršího syna trůnu se vzdá, avšak dnes pan arcikníže je zástupcem císaře při voj. manevrech a při mnohých repraesentačních povinnostech, jest tedy dle všech práv rodu nástupcem trůnu sám.

Generálním guvernérem rak. uherské banaty stane prý se dr. rytíř Biliňský. Je snad vláde mezi vůdci pravice nepohodlným?

C. k. zemská školní rada. Ve schůzi českého odboru c. k. zemské školní rady, konané dne 16. t. m., učiněna mimo jiná tato usnesení: V zásadě povoleno vyškolení politické obce Řemdějeva ze školní obce Zruče a zřízení samostatné dvoutřídní školy obecné v Novém Samechově, kteráž přikázána ku školnímu okresu kutnohorskému. Povoleno otevření zatímtní pobočky při chlapecké škole obecné v Rošalovicích (šk. okres jičínský).

Zemský výbor ve schůzi ze dne 17. ledna ustanovil ošetřovací sazbu ve veřejné nemocnici ve Vysokém n. Jiz. částkou 1 K 4 s h. (71 kr.) Zatímtním adjunktem zem. archivu jmenován byl JUDr. Jan B. Novák.

Úmrtí. V úterý zemřel po těžké žaludeční a ledvinové nemoci v stáří 61 let vysoce zasloužilý pan Vincenc Uzel, professor VII. třídy hodnostní při děj. c. k. realce, zkušební komisař jednorodných dobrovolníků a učitel franciny na c. k. gymnasiu. Pan prof. Uzel byl muž vynikajícího vědění, vychovatel výborný, učitel vzorný, vzácného taktu společenského a těšil se proto jak v celé m. městě, tak u sboru professorských a factva veliké vážnosti a oblíbenosti. Těle má schránka drahého zesnulého bude dnes v pátek dne 26. ledna o půl 3 hodině odpo. z domu smutku č. p. 241. v Komenského třídě vykropena a na Pouchovském hřbitově k věčnému spánku uložena.

Při koupi zrnkové kávy doporučuje se, vždy jemnější druh voliti, který silnější ve vůni jest a tudíž při upotřebení také draže nepřijde a při tom mnohem lépe chutná. Zvláště se rozdíl v ceně při jemnějším druhu vynabírá, pak-li se zrnková káva na polovinu s Kathreinerovou kávou sladovou míchá. Tato již všeobecně oblíbená směs osvědčuje se co nejlépe v chuti i pro zdraví. Kathreinerová sladová káva Kneippova oděrá pomocí výtlačku z kávovníku vůni zrnkové kávy, slučuje tudíž nepřetřásitelným způsobem oblíbenou a navyklou chuť zrnkové kávy s přednostmi domácího sladového přípravku. Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati a jest pravá jen ve známých původních balíčcích, nechtě se proto vůde pouze toto balení žádat a přijímat.

Vedovec pítne vody jest od všerejška v plné činnosti a žene pramenitou vodu z posemkých plotištěských naproti voj. prachárně do Králové Hradce. Při nynějším zařizení je s to dodat do Hradce za minutu 480 litrů, tedy za hodinu asi 800 hektolitřů vody. Potrubí stačí však na dodání dalších 500 hektolitřů vody za hodinu, pak-li se parní síla zvýší.

Zvěsti z východních Čech.

Z Potštýna. V Griesu u Bozenu zemřel po dlouhé trapné nemoci svobodný pán Jan Antonín svobodný pán Dobřenský, poslanec zemský a majitel velkostatku Potštýna, v stáří 46 let. Zvěčnělý si hleděl pilně aprávy svého velkostatku a po celý téměř rok v Potštýně také bydlíval. Chudina strávil v něm svého dobrodince. Zvěčnělého oplakává jeho vdova, rozená hraběnka Anna Kolovratová-Krakovská a synové Antonín (n. 1889) a Jindřich (n. 1892). Baron Jan Dobřenský na Chotěboři byl strýcem zvěčnělého. Antonín Dobřenský byl šlechtic konservativní a výletníkům potštýnským učinil všechny své lesy k jejich sotavení přístupnými. Mrtvola zvěčnělého pana barona bude převezena do Potštýna a zde někdy v úterý neb ve středu pohřb.

Z Dohaličků—Sádové. Dne 2. února 1900 koná národní jednotu kat. mužů a jiných

pod ochranou sv. Václava v Dohaličcích—Sádové ve 2 hod. odp. v sále hostince p. Lud. Růžický v Dohaličcích valnou schůzi s tímto programem:

1. „O výchově ženského dorostu,“ přednese ct. paní Marie Trachtová, ředitelka hospod. školy ve Stěžerách. 2. „O tišku jakožto velmoci světové,“ promluví dp. Frant. Douda, předseda spolku a farář v Dohaličcích. 3. Volné návrhy. Potom přátelské večírek. Hosté zvláště velect. paní a dívky budou vše vítány.

Z Chvojna se nám píše, že zmizelá služka pana lesmistra před svým zmizením nešla do židovského krámu ve vsi ležícího kupovat a že tam vůbec nikdy nenakupovala. Z Holic se nám o zmizelé služce tvrdí, že byla velice hysterickou.

Z Opočna. Dne 19. ledna zemřela ve Vídni babička opočenského kněze, Teresie kněžna z Colloredo Manfeldu. — Zdejší řemeslnícko-živnostenská beseda v Opočně pořádá 11. února o 7. hodině večerní přátelskou taneční zábavu u Heinsů ve prospěch nemocných svých členů. Řádnou valnou hromadu koná beseda 18. února.

Z Nev. Města n. Met. Jednotlivé obce našeho okresu platí daně ve dny k jich odvádění berním úřadem určené.

Ples čtenářsko-hospodářské Besedy v Praskačce konati se bude 28. ledna o 7 hod. večer na sále P. J. Dolanského. Vstupné 2 koruny. Čistý výnos ve prospěch místní knihovny.

Ministerskem pensí dostane každý ministr, který byl J. V. císařem jmenován a v úřední „W. Ztg.“ řádně oznámen. Zda-li byl někdo ministrem den, týden, měsíc nebo rok, je lhostejno. Ministerská pense obnáší 4000 zl.; avšak tuto malou pensí dostanou jen bývalí poslanci neb taci bývalí ministři, kteří nezastávali před tím vyšší státní úřady. Pak-li bývalý ministr převezme jiný státní úřad, bře plat ministra 10.000 zl., a k tomu aktivní přídavek, Pak-li byl ministr propuštěn s výhradou, že císař jeho služeb opět dle potřeby použije (na př. dr. Kaizl) ve státní službě, pak bře plný ministerský plat 10.000 zl., ovšem bez aktivních přídaveků. Pak-li propuštěný ministr byl před tím vysokým státním úředníkem, na př. odborným náčelníkem, pak bře plné výsluhné sekčního čefa 7000 zl. Kdyby na př. dr. Rezek byl propuštěn bez výhrady opět svého použití ve státní službě, dostal by pensí 7000 zl. Obyčejný plat 4000 zl. dostanou jen propuštění ministři bývalí poslanci. Avšak i těm se dostane na přílepenou buď jednoho neb dvou úřadů a malou práci. Chlumeckému na př. přináší prezidentství jižní dráhy na 100 000 zl. K ministerské pensí je to již slušné přílepení, takže bar. Chlumecký nepřijme ani úřad ministrapresidenta, neboť jako takový by měl i s aktivními přídávky pouze 26 000 zl. V poslední době se počet ministrů nápadně množí a páni poplatníci to také již v kapsách svých cítí.

Jak podporují Uhry velko- i maloprámysl, o tom již několikrát jsme se zmínili. Aby uherská vláda pohnula podnikatele k zakládání závodů průmyslových v Uhrách, oavobdí je na celou řadu let od daní a v poslední době dává jim i stavenišť zdarma. Nyní usiluje uherská vláda též o oslavení stavu malozivnostenského. Z popudu ministra obchodu Hegedúse bylo sřizeno v r. 1899 malozivnostenských společenstev 23, jimž náleželo 2.200 malozivnostníků. Tato společenstva mají 350.000 korun vlastního jmění a vláda uherská přispěla na založení sumu 120.000. U nás se buď chuť k zakládání průmyslových podniků tím, že politické a sdružení úřady znesnadňují postavení závodů a páni berní inspektoři navazují živnostníkům co nejvíce daní. U nás chce stát hned ze všeho těžit a zapomíná, že dobrý hospodář kladě napřed podnikům dobré sklady, pak se podporuje jejich rozvoj a rokvět a teprve, když mají existenci zabezpečenou, začne s nich těžiti, t. j. se čne vybrati daně.

K organizaci evangelické strany v Čechách. Dvojčetihodný pan Šádek komandoval dlouho se svými pány spolubratry Duškem, Kozákem, Císařem a Žilkou mladočeskou stranu v Čechách. Nyní vypověděl p. Šádek Mladočechům boj a horuje pro pokrokové a realisty a pro organizaci evangelíků. „Nár. Listy“ se proti panu Šádkovi brání a „Píseňský Obzor“, mladočeský orgán v Plzni, píše o protestantské akci: „Malé odhalení o nové organizaci v Čechách. Tyto dny konala se na Mělníce — v okrese mělnickém jest živel evangelický poměrně i proti okrestům ve výchoďních Čechách silně zastoupen — důvěrná schůze evangelíkův. Usneseno na ní, že má býti v Praze pořízen a v červenci 1916, tedy u 500tého výročí upálení M. atra Jana Husi otevřen dům evangelický. Dům byl by repraesentačním domem evangelíkův, spolky evangelické mají v něm náležeti stánek a pohostinnost atd. Co nevidět sřizena má býti zvláštní jednotu evangelíků pro celé království, všude tam, kde jest aspoň dvacet členův vyznání toho, mají býti sřizeny zvláštní místní odbory této jednoty evangelické. Na důvěrné schůzi mělnické, v níž řečnil i známý obhájce památky Husovy p. Dušek, náměstek superintendenta kolínského, sebráno také již ke zmíněnému účeli 40 zl. a další sbírky budou co nevidět po celých Čechách, ovšem jen v evangelických obcích pořádány. Váš důvěrná schůze evangelická na Mělníce byla i s jiných příčin pro veřejný život náš důležitá. Ve schůzi poukazováno bylo na to, že evangelici v Čechách mimo církevní časopisy své postrádali až dosud publicistického orgánu svého. Poukazováno pak k tomu, že takým mluvčím evangelíkům má býti na přístě „Čas“, jenž za krátko prý již s obdeníkem v deník se smění a že jest tudíž prý na místě, aby evangelici list ten co nejvíce odebrali a aby o přístě odbory jejich pečovali. Doporučováno také horlivě upisování podpisův pro list ten. Jsme zvědaví v každém případě, jak „Čas“ dovede proploviti mezi Scyllou říšeemitatou a Charybdou evangelicko-církevních tendencí, zvláště když nad to ohlu-

bívá se, že vlastně unáší se dáva proudy opravdu li berálními? Při blízkosti protestantského Pruska vystavající mezi námi všeobecné organizace evangelické, není tak rovněž prosta důležitosti.“ — Mladočeské časopisy, které tak dlouho evangelíky proti horlivým katolíkům podporovali, počínají tajeně úmyslu tak mnohých páni z evangelického tábora prohlédati. Kdo chtěl viděti, ten věděl, že páni v Kolíně, Čáslavi, na Mělníce, v Chocni, v Ranně, v Potštýně, Černém sd. udržovali velice důvěrné styky s průběžným spolkem Gustava Adolfa.

Nedostatek uhlí jest zvláště v Praze, ba v celých Čechách veliký. Dělníci horníští zahájili ve všech uhelných dolech stávkou v Čechách, i na Moravě i ve Slezsku. V Praze obmesila elektrická dráha svoji jízdu, některé lokální dráhy pro nedostatek uhlí, musili zastavit dopravu. Mnohé továrny a pivovary z téže příčiny budou nuceny zastavit práci. Nedostatkem uhlí trpí zvláště lid. Na ukončení stávky hornické je zatím málo naděje. Zdá se, že sociální demokratičtí vůdci jednají v dorozumění s uhelnými barony. Tito chtějí trvale vyšroubovati ceny uhlí na hore, obecenstvo to musí zaplatit — i to nejchudší — a nějaké to procento výdělu hodí se horníkům na přílepenou. Váš větší výdělek zmizí zase v krámech a nálevnách židovských! Hospodářské, řemeslnické, politické spolky a různé korporace měly by konečně posvědčouti svého hlasu proti vykořisťování zemí českých se strany cizáckých uhelných baronů. Žádejme důrazně sestátnění uhelných dolů, minerálních pramenů a železných dolů.

Nakupte si dříví! Velkokapitalisté chtějí koupit šmahem na velkostatcích veškeré zásoby dříví. Je nebezpečí, že dřevařské rinky a trusty vyšroubnají ceny dříví nestydatě nahoru, neboť budou mít veškeré zásoby dříví v rukou. V městských lesích královéhradeckých je přes 1000 metrů dříví na prodej. Dle znalců počasi má býti únor a březen studený. Kdo má tedy nedostatek paliva, ať si opatří dříví včas, dokud je kapitalisté nekoupí.

V Praze konala se volba starosty. Dle úmluv z r. 1897 měl se státi starostou po Mladočechovi p. dru Podlipnému, Staročech, p. dr. Srb, který byv před 3 lety za starostu zvolen, dobrovolně postoupil své místo k vůli zachování pokoje v obci kandidátu menšiny, panu dru Janu Podlipnému. Na zakročení pana dra Engla ujednání kompromis nedodržen; zachování smřu v pražské obci a v národě to ani neprospeje, neboť slovo má dělati muž. Oba kandidáti jsou mužové umírnění. Uznáváme, že p. dr. Podlipný, jemuž dělaly největší překážky prospěchářské elementy ve vlastní jeho straně, dělal co mohl. Jsme povděční tomu, že volba pražského starosty koná se tentokrát bez obvyklého bohužel skandalisování. Neovhlasíme s Časem, který činí s osobní mstivostí výminku, ale pokládáme se strany Čáslavských i Čekoslavských za dotěrnost, že chtějí pražským obecním starším předpisovat, koho mají za starostu volit. Sami by si takové vměšování líbiti nedali ani se strany Pražanů. Tito své poměry a potřeby nejlépe znají, ať volí sobě tedy hlavu obce svobodně a poctivě dle nejlepšího přesvědčení ku prospěchu obce i národa. První dvě volby starosty zůstaly nerozhodny; při užší volbě byl týž výsledek. Podlipný dostal 48, Srb 43 hlasů. Žádný z kandidátů si sám hlasu nedal; 2 obecní starší se do schůze nedostavili: sokol dr. Scheiner a p. ředitel Pokorný; p. inž. Lud. Fanta se vzdal hodnosti obecního staršího. Ve čtvrtek se volba bude opakovati a v pátek rozhodne teprve většina hlasů a nebude třeba absolutní většiny 46 hlasů.

Na koňský a dobytčí trh dne 22. ledna t. r. v městě zdejších obdývaný bylo 381 koní rozličného druhu (k ohovu, potřebě, hřibati) pak 101 vůl, 88 býků, 225 krav, 22 telata a 8 kopy přivezeno. Obchod byl čilý a účastníci se ho obchodníci domácí i cizí. Přístí trh obdývati se bude v městě zdejším 13. března 1900.

Bradavice jak lze odstraniti. Francouzský lékař Vilda odstraňuje bradavice obyčejným mýdlem mazavým. Namaže totiž mazlavého mýdla na flanel a ten na noc přiloží na bradavici. Rozumí se, že lze, možno-li, také ve dne náplast nechati na bradavici. Za 14 dní zmžkne tak, že ji pak snadno čistým nehtem můžeme vyloupnouti.

Vápno s očí jak odstraníme. Nešťastnou náhodou-li nám stříka do oka vápno, pak ihned zasáhněme oko olejem. Tím zmírní se palčivá bolest, samezí účinky širaviny a zmírní také tření, jež pevně neb polotekutě těleso vždy způsobuje v oku. Vody však k vymývání oka neužíváme. Rozředíme ještě více vápno, jehož účinek škodlivý se tím jenom zvyšuje a podporuje.

Hanácké usené klobasy dělají se takto: Pokrají se na krátké asi 6 kilo libového vepřového masa (něco tučného se může dle libosti přidati) a pak se všecko na drobnou poseká, při čemž k vůli nakynutí masa může se přidávati do masa něco vody. Posekané maso se osolí dle potřeby a pak se na ně na-type asi 2 a půl deka tučeného pepře, 1 deka tučeného koření, dvě šáčky kmínu na hrubo potlučeného, šest až osm hřebíčků a dle libosti též šáptá marjánských plev. Na to se na drobno poseká velká cibule a menší palička (hlavička) česneku. Toto všechno se pak se sekaným masem dobře promíchá, načež se nabíjí klobásy do dobře vymocněných a vymytých hověcích neb vepřových střev. Klobásy mohou býti dlouhé jako jeden neb dva cervuláty, tak aby tvořily menší neb větší porci a ovšem mohou býti také tak dlouhé, že se jimi může tělo dvakrát nebo třikrát opásat. Aby při udušení mohla dle potřeby voda i mastnota unikati, propíchne se každá klobása jednou neb dvakrát špejlem. Hotové klobásy, pak-li se dělaly z čerstvého vepřového masa, nechají se pak do druhého dne ležet, aby se lépe sáhly, načež se nechají 4 až 5 dní udit v komíně, kde se rostitím neb dřívím topí. K udušení se hodí nejlépe staré komíny ve venkovských chatkách. Takto usený klobás vydrží několik měsíců. Aby neplemnil na hubičku, může se dát třeba do obilí. Plesenivé usené klobásy se před použitím ovšem

umyl. Uzené klobásky se nechají před jídlem asi půl hodiny ve vodě vařit, při čemž se vidličkou propíchnou. Uzené moravské klobásky chutnají se salám a zomáčky neb knedlíky výtečně. Je to vůbec strava pikantní, kterou snese každý žaludek, jenž se česnek neprotiví. Lidé trpící žaludečními nemocemi a nechutí k jídlu, zotří a zlepši si chuť požíváním uzených klobásek, které se může v domácnostech každý připravit. Na Moravě, Slovači, Polsku a Rusi, ba i na Kraňsku jsou klobásky uzené velmi oblíbeným jídlem. Do klobásek možno přidati též něco telecího masa.

Ples mladenců Pláčekých koná se dne 1. února v hostinci p. Karla Ludvíka o 7 hodině večerní ve prospěch školních pomůcek. Vstupné 2 K.

Hudba a zpěv.

Pan Karel Gordon, ruský tenorista a sopránista uspořádal dne 25. listopadu v Praze a dne 27. v Českých Budějovicích koncert ve prospěch dobročinný, v němž překvapil svými uměleckými výkony a uspokojil nejváženější osobnosti obou měst, jak o tom lichotivé příspisy, jichž se nám dostalo k nahlédnutí, svědčí. Vysocí ruští státní hodnostáři, diplomati a generálové, velkovévoda hessenský a jeho sestry — švegruše to ruského cara, velkovévoda lucemburský, vévoda nassavský, princezna z Hohenzollernů, kníže Radziwil, přední osobnosti ruské, německé, rakouské, uherské, francouzské a italské šlechty, celá řada ndpp. arcibiskupů a biskupů, ministrů, umělců a hodnostářů chválí umělecké výkony a jeho dobročinnost. Tak píše rektor české university, že p. Gordon pořádal nezištné koncert ve prospěch českého studentstva a značný výtěžek mu odvedl, takže šlechtitý jeho čin zasluhuje nejlepšího odporučení. Redaktor „České Politiky“ p. Bratřovský píše, že p. Gordon osvědčil k českému studentstvu tolik šlechtitné mysli a obětavosti do té míry, že zasluhuje plného uznání. Pan Anýž, redaktor „Národ. Listů“ píše, že p. Gordon získal si vděk a uznání zejména u zástupců kruhů akademických. J. M. ndp. biskup budějovický, dr. Říha a prezident tamního soudu p. Geist, oplývají rovněž chválou, podivem a uznáním jeho umění zpěvnému. Jako pěvec jest dle N. Mnichovských Zpráv jediným svého druhu; vládne silným tenorem a bravé do stupuje nejvyšších tónů. Jako sopránista fascinuje posluchače opět jako zbožňovaná primadona, která vyluzuje z hrdla ty nejskvostnější vtěle a lichotivé zvuky. Beethovenovy, Stradellovy, Mozartovy a jiné skladby a písně zapěl oslnivým způsobem. Gordon dobyt si přízně ve všech srdcích a zanechal v nich trvalou památku. Händel, Campana, Oury Auber, Džubinka, L' Abbé, Gounod, Boieldieu, Bizet, Ernst, Mattel a jiní věhlasní skladatelé nalézají v Gordonovy věhlasného interpreta. Karel Gordon jest Rus, který jako chudý selský hoch nedaleko Vilna na Litvě spatřil světlo světa a hnán jsa do světa nevyšlovitelnou touhou zdokonaliti se ve svém umění, našel konečně v Berlíně svého mecenáše.

Slavná pěvkyně Arlonová a ruský generální konsul J. Exc. Kudrjavcev t. č. ve Vídni umožnili, aby se hudebně vzdělal v Paříži, kdež proslulá Viardot-Garcia jej zvláště podporovala. Odtud odebral se do Milána, kdež se u slavných mistrů v zpěvném umění zdokonalil. Z Italie, kdež nalezl druhou vlast, podniká umělecké výlety po celé pevnině a pořádá koncerty ve prospěch chudých, potřebných studujících, léčebních a sirotčích ústavů, oprav a staveb kostelů atd. Pan Gordon zpívá tenor i soprán stejně lehce a v koncertě až tři hodiny trvajícím zapěl 15 až 20 ruských, německých, anglických, francouzských a českých písní. „Wiśbadeňské Noviny“ píš, že neví, čemu se dříve obdivovati, jeho eminentnímu hlasovému fondu, jeho oduševnělému, dramatickému přednesu anebo jeho vytrvalosti. Přednes Gordonův jest plný temperamentu, oživený gestikulacemi. Zvonivý jeho hlas okouzluje, a nepostrádá v lidových písních též humor. Vídeňská „Allg. Ztg.“ praví, že Gordon je pěvcem mistrné techniky, zástupcem „bel canto“ (krásného zpěvu) v nejlepšího smyslu. Silný, mohutný ton, zvonivý čistý soprán uchrvacuje k stejnému obdivu. „Extrapost“ chválí Gordonovu výbornou výskolenost a brilantní prostředky. Zvláště jeho praporový hlas musí se nazvati fenomenálním a tak mnohá pěvkyně mohla by se pokládati za šťastnou, mti takovou výši a koloraturu (bavitost hlasovou). Není nám ovšem možno citovati podrobně nešetné pochvalné a nadšené dopisy vynikajících osob a časopisů; podotýkáme jen, že pěvec z Ruska dne 2. února uspořádá též v Hradci Král. koncert ve prospěch dostavení věží na našem katedrálním kostele sv. Ducha. Málo který pěvec může se prokázati tak lichotivými příspisy vznešených osob a vynikajících kritiků na kontinentě, jako pan Gordon. Nepochybujeme — hledíce k tomu, že při koncertech pana Gordona byla vždy přetčtná návštěva elitního obecnstva že zpěv a hudby milovné obecnstvo z Hradce Králové a z celého kr je koncert jeho v městském divadle Klicperově dne 2. února co nejčtetněji navštíví.

Okrášlující spolek královéhradecký pořádá 7. února v Besedě koncert, při němž vtečná hudba Sokola kolínského a kapelníkem p. Kmochem sehra skladby Thomase, dra. Dvořáka,

Nováčka, Horného, Štastného, Glinky, Smetany, Macáka, Nápravníka, Čajkovského, Cibulky a Kmocha. Začátek koncertu o půl 8. hod. Vstupné pro rodinu 1 zl, pro osobu 40 kr.

Dobročinný koncert pořádá ruský tenorista i sopránista Gordon ve prospěch do stavění věží katedrálního chrámu Páně v Hradci Králové. Koncert konati se bude v pátek, dne 2. února 1900 v 7 hodin večer v Klicperově divadle s následujícím programem: 1. Haendel: Arie z opery „Rinaldo“, Tenor. 2. Oury: „Panis angelicus“, složeno pro svého přítele Gordona, Soprán. 3. Campana: „Romance“, Tenor. 4. L'abbé A. Pierrot: „O crux ave“, složeno pro svého přítele Gordona, Soprán. 5. Diu-binko: „Ne brani menja Rodnaja“, ruská píseň, Tenor. 6. J. B. Pilloy: „Ave Maria“, složeno pro svého přítele Gordona, Soprán. 7. Beethoven: „Adelaide“, ballada, Tenor. 8. J. B. Jeremiaš: Píseň Zájmy z „Písní otroka“, Soprán. 9. Gounod: „Le Ciel a visité la Terre“, Soprán. 10. Mozart: „Koncertní arie“, Tenor. 11. H. Pilloy: „O Salutaris“, složeno pro svého přítele Gordona, Soprán. 12. Nešvera: „Dobré předsevzetí“, Soprán. 13. Gordigiani: „Romance“, Tenor. 14. Bizet: „La Pastorale“, Soprán. 15. Mattei: Romance „Non torno“, Tenor. — Průvod na klavíru obstará p. ředitel J. Wünsch. Koncert slíbíl navštíviti J. M. ndp. biskup. Ceny míst: Lože 6 zl. Křeslo zl. 1.50. Sedadlo a tribuna 1 zl. Sedadlo na galerii 40 kr. Parket 50 kr. Parterre 20 kr. Studentský lístek do parketu 20 kr. Galerie 15 kr. Studentský a vojenský lístek do parteru 15 kr.

Velká hromada filharmonie v Hradci Králové konala se v pátek, dne 19. t. m. v Besedě. Po schválení zpráv přijat byl návrh odstupujícího výboru, na změnu stanov a návrh, aby nejbližší řádný koncert konal se v březnu t. r. — Do výboru zvoleni byli pp. Dr. L. Scheiner předsedou, M. Nepeřený řiditelem, Ing. J. Stejskal místopředsedou, R. Souček jednatelem, J. Šaršon pokladníkem, B. Konvalinka archivářem, J. Macák obřadníkem a E. Příkryl správcem domu. — Všichni P. T. výkonní hudebníci z Hradce Králové a okolí se zdvořile zvou, aby vstoupili do jednoty. Pravidelné zkoušky konají se v úterý a v pátek od 8. hod. v Besedě. — Zkoušky k řádnému koncertu již se počaly.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. ledna 1900. 1 hl. pšenice k 12.80—13.20, žito k 9.80—10.30, ječmena k 8.00—8.80, oves k 4.80—5.30, proso k 9.00—10.00, vikev k 10.00—10.20, hrachu k 16.00—16.50, jáhly k 18.00—20.00, kroup 16.00—12.00, bramborů k 2.60—3.00, jetelového semínka červeného k 64.00—110.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 29.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 17.00—20.00, 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.50, 1 kg. másla k 1.66—1.82, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.24—0.00, 1 vejce 9 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 20. ledna 1900. pšenice 12.60 0.00, žito 9.20, 9.60, 10.30, ječmen 0.00 oves, 4.40 4.70, hrách 14.40 24.00, čočka 32.00 36.00 vikev 0.— 0.—, jáhly 18.—, 22.— kroupy 30.— 48.— brambory 2.40 2.60, vejce (kopa) 4.80 0.00, másla 3.10, 3.34, tvaroh 24 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.30, maso vepřové k 1.74, maso skopové k 1.12, seno k 5.20, sláma k 8.—, k v. ves 12.40.

Naš literární týden

Naše literární novinky:

Ottáv. slovník naučný, sesit 344 . . . K —72
Jirásek, Spisy, 2. vyd. seš. 136, . . . K —30
Heyduk, Spisy, seš. 80 . . . K —24
Novák, Z cyklu „Můj máj“ . . . K 1.—
Goncourtová, Renata Maupérinova . . . K —6
Světlá, Spisy, seš. 30., . . . K —30
Světová knihovna, seš. 135—137., . . . K —40
Vrehlický, Spisy, seš. 187., . . . K —32
Ariosto, Zúřivý Roland, seš. 3., . . . K —40
Světlá, Vesnický román, seš. 4., . . . K —30
Besedy lidu, č. 7., . . . K —12
Zlatá Praha (se Soltošorem) č. 12 . . . K —40
seš. 6, . . . K —66
Janča, Z města a venkova . . . K 1.—
Hugo, Bídnoti, VII . . . K 2.—
Vrehlický, Soubor vyd. spisů, XXXII. . . K 1.40
Lumír, č. 13. . . K —30
Dr. Grégr, Kronika polit. událostí v r. 1899 K 2.—
Kalendáře všeho druhu stále na skladě v bohatém výběru

Tuto uvedené spisy jsou na skladě a na požádání na ukázkou zaslá

knihkupectví B. E. Tolmana
v Hradci Králové, Velké nám. č. 23.
blíže lékárny.
(Založeno roku 1863.)

KONKURS.

Při městské obci Královéhradecké obsadí se provisorně na jeden rok místo

policejního strážníka

III. třídy s ročním platem 480 korun, 15 procent. drahotným příspěvkem, svobodným bytem, po pří-padě s ročním bytným 240 kor., pak oděvem a jiným příslušenstvím dle zvláštního ustanovení.

Žádosti za udělení místa toho vlastnoručně psané podány buďtež podepsanému úřadu purkmistrovskému do 15. února t. r., opatřené průkazy, že žadatel jest úplně zdrav, statné postavy, zachovalý a ne starší 30 roků.

Přednost bude dána těm, kteří podají doklady o chvalné činnosti své u některého sboru hasičského ve větším městě,

Po osvědčené jednorocní službě stane se postoupení z III. do II. třídy se zvýšeným platem a drahotným.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
dne 24. ledna 1900.

Starosta: **Dr. Ulrich.**

odborný velkozavod

pro malbu chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého slohu i provedení se sárčením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umělecký ústav

pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

„Milotického Hospodáře“

vyšlo právě roč. XI. číslo 1. Žádejte je na ukázkou, budete mile překvapeni. Celoroční předplatné 2 K 40 h (1 zl. 20 kr.)

Administrace

v Miloticích u Hranic.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní. Rus. pat. maz na kůži. Universální tuk na kůži. Appretura na kůži. Mazadlo na kopyta a vozy, nejlevnější a

M Barthel & Co. Videň, X.

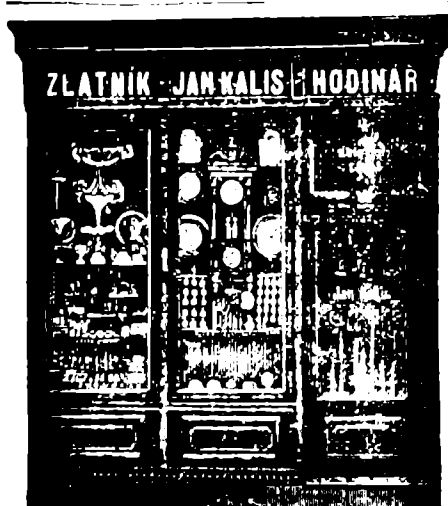
Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtělech)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě. **ŽUPANŮ** Vždy 500 kusů na skladě.

z dubu, ve srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry - co nejpečlivěji.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimníky a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! **POZOR!**
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky

obráť se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

která za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna běloblněného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotí, jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákup pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z appažátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudu nejmenší 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnohou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto al. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevelínek kravát, límeců, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garaltur káv.
i jid., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Antonín Sucharda
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruší, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

8 úctou velkareu
Antonín Sucharda.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k n-v
hládnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

FRANTISEK JIROUŠ,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivně své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených
v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

KOBERCE

Adolfa Novotného
v Týništi nad Orlicí

odporoučí své výrobky na výstavách cenami vy-
znamenane vlasteneckému obcenstvu.

I nejmenší zakázky s ochotou se vyřizují.

**MODRÁ
KNIHOVNA**

(vydává a rediguje Dr. Václav Řezníček)

přináší čtení zábavné i poučné a jest
proto hledána do veřejných i spolko-
vých knihoven, těšíc se přízni zejména
čtení milovných jednotlivců.

Na ročník (6—7 zajímavých knih)
předplácí se 2 zl. Všechny jednotlivé
svazky jsou k dostání o sobě. Admi-
nistrace ochotně zašle seznam v „Mo-
dré knihovně“ doposud vyšlých knih,
jež lze koupiti nebo objednat ve všech
knihkupectvích a zejména pod adresou

Modrá knihovna
Praha, Král. Vinohrady č. 347.

Kočáry a saně
nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vysnemenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Do-
brušce státní bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vysnemenání čestný diplom s právem ra-
žní státní medailie s korunou.

**Světová
výstava v Paříži r. 1900.**

● **Přihlášky** ●
na světovou výstavu
v Paříži 1900
přijímá
pro Královéhradecko a okolí
knihkupectví

B. E. Tolmana
v Hradci Králové (velké náměstí č. 26.)

Prospekty na požádání zdarma.

**Světová výstava
v Paříži 1900.**

První česká
speciálně na americká cottageová harmonia zaří-
zená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,
v Hradci Králové,
toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vylouděný důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na
splátky od 4 zlatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálové harmonia
obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

JOSEF ŠTĚPÁN,
závod pozlacovačský v Pardubicích
opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Superfosfáty
animální a minerální.
Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem i spo-
lehlivě nahraditi.

Dále: Kostní moučky, chlévský ledek, strau
amenatý, soli draselnaté, káině, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštorskou sádku superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlěvské mrvy
pění vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem,
vůde souložně schopné:

Továrny na um
hnojiva a kys-
linu strouou.

A. SCHRAM v Břeclavi-
Poštorné a Lísku
u Rostok.

Ústřední kancelář **V PRAZE** Jindřišská ul. 27.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.
z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolestí utiš-
ující natírání; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 al.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

K době velikonoční!

Jesle chrámové se dřeva ře-
sané poly-
chromované

Boží hroby se slohem kostelů
souborné

Křížové cesty v reliedu řezá-
né neb lité.
Sochy „Vakfi-
šení“, sochy, oltáře a veškerá ko-
stelní zařízení doporučuje uctivé
umělecký závod sochařský a řez-
bářský

Josefa Krejčíka v Praze.
Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlov a ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceny
nízky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

TABULKY
s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdravas Maria“,
do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 30 h) i nenalepené.
První dvě tabulky v úhledných černých deskách i K.

Objednávky vyřizuje
Bisk. knihtiskárna.

Právě vyšlo 4. číslo IV. ročníku
„Časových Úvah“

**„Světová
velmoc.“**

Úvahy o tisku. Sebral J. K. Podhorský.

Hodí se výborně pro přednášky ve
společích.

Stran 32. Cena 4 kr.

Prodám levně
nově postavenou a vším pohodlím opatřenou
jako: vodovodem do místností, osvětlením
plynem acetylenem, velkou zahradou s vodo-
tryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou
a j. v.

villu Jitřenku
č. p. 187. v Plotěštech n. L. u Hradce Králové
blíže nádraží u Předměřic n. L. na návrší.
Blíží sdělí na místě samém
J. A. Holínka,
majitel.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamět-
níku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraký, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné
konifery, divoké stromy

pro stromofad, pláňata ard-
Statisce sazenic v zásobě.
Levné ceny. — Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma

**Nejlepší
SLIVOVIC
vyrábí
M. Nesňal
v Uh. Brod,
Morava.**

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štůrač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma. Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy ex offe 40 kusů za 60 hal. nabízí
Bisk. knihtiskárna.

Hlavní representace

pro východní Čechy

spolku průmyslníků

pro pojišťování

proti úrazům tělesným

započte činnost svoji

v Hradci Králové, dnem 1. února 1900.

Jenerální zástupce **Jos. Zemek.**

První křesťanský závod.

**HLAVNÍ SKLAD
zboží koloniálního**

ve velkém,

Hlavní sklad všech druhů petrolejů

různých známek za ceny tovární

v Hradci Králové, Hlavní náměstí.

Velectěnému obecnstvu doporučuji svůj hojně zásobený
sklad cukru, soli a veškerého osadnického zboží.

Hlavně doporučuji kávy v pětikilových balíčcích různých druhů proti dobírkám a sice:

Santos balíček	5 kg. 5 zl. 20 kr.
Victoria jemné chuti	5 kg. 5 zl. 50 kr.
Manilla	5 kg. 6 zl. — kr.
Stredoamerické druhy kávy	5 kg. 6 zl. — kr.
Honduras	5 kg. 6 zl. 50 kr.
Laquaira	5 kg. 7 zl. — kr.
Guatemala	5 kg. 7 zl. 50 kr.
Java holandská	5 kg. 8 zl. — kr.
Guatemala velejemná	5 kg. 8 zl. 50 kr.
Menado apreté	5 kg. 8 zl. 50 kr.
Menado jemné	5 kg. 9 zl. 50 kr.
Ceylon pravý	5 kg. 9 zl. 50 kr.

Kávy pražené

na přírodní cestě bez přimíchování vody a různých přeparátů kg. zl. 1'20, 1'25, 1'35, 1'45, 1'55, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90, 2.—, 2'10 a 2'20.

Dále nabízím cognacy, všech druhů likéry, pravý jamaický rum, srémskou slivovici, různé druhy nejjemnějších čajů, hrozinky, mandle, koření a další druhy zboží do oboru toho spadající. Objednávky na venek se vyřizují přesně, co nepečlivěji a za cenu nejlevnější.

EDVARD ŘEZÁČ.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

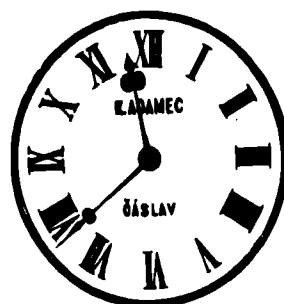
svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše jiné v ohni zlatené a stříbrené zač se ruč
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
uadlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů
ládobek na sv. oleje, lamp, linceren, lustrů, kaditelných
táček na křest, svícnu, pacifikálů, schráněk na Nejsvětě-
jší, patenek atd. co nejvíce.

— První výroba —

**věžních
HODIN**

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jarky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Do Hradce Králové a okolí.

Dovolují si velectěnému obecnstvu oznámiti, že
restaurační místnosti

v „Adalbertinum“

jsou znova vkusně a pohodlně upraveny a skvěle jasným acetylenovým světlem osvětleny. — **Restaurační místnosti** v přízemí skládají se z velké a menší síně hostinské pak z nalévárny a výčepu. V prvním poschodí nalézají se pohodlně zařízené **hostinské pokoje** pro P. T. pány cestující. Tamtéž se nalézá, velký, prostraný, nádherně upravený **sál**, rovněž acetylenovým světlem osvětlený, pro koncerty, slavnostní večírky, plesy a schůze nejlépe se hodící. Při sále, který má plochu 300 čtverečních sáhů, nalézají se 4 **pobočné místnosti k sezení**, dále šatna a ostatní elegantní zařízení.

Posloužití mohou vždy dobře vyleželým **pivem plzeňským i královéhradeckým** z měšťanských právovárských pivovarů, jakož i rozmanitými druhy **tu- i oizozemských vín** — v malém i ve velkém — a jiných nápojů, jež stále v hojném výběru v zásobě chová. Pro zábavu velectěných páánů hostů jest **kulečnické a piano** k použití, v létě pak **kuželna a zahrada**

O hojnou přídě a plnou důvěru prosí

J. Kadečka, hostinský,

býralý restaurátor v měšťanských sadech na „Štelnici.“

Praktické pokyny hospodářům.

Doba zimní je dobou částečného odpočinku hospodáře. Leč hospodáři nechtě nemyslí, že doba zimní, kdy se neose, neseje a nesklízí, tedy na poli se nepracuje, jest k tomu, aby hospodářství v zimě ponecháno bylo vlastním běhu, či, jak říkáme, samo sobě. Ne, po celou dobu tuto, až do počátku prací jarních jest v živnosti hospodářské co činiti, připravovati, počítati a dohlížeti, aby plán o hospodaření celém byl hotový, vše potřebné připraveno a promyšleno, by hospodář — snad s malými změnami — nemusel teprve přemýšleti ve chvíli poslední.

Tak buď během doby zimní hnoj na hnojišti pilně urovnán, hnojnicí postřikován a hlínou povážen. Hlína váže při hnití tvořící se a přecházející do vzduchu čpavek, důležitou to živinu rostlinnou. Proto přivázejte hlínu v zimě do zásoby, aby i na léto ku krytí hnoje stačila. Přebytečná hnojnice buď vyvážena, zvláště nyní, na sněh a dobře rozstříkovaná na louky, vojtěšku, jetele aneb na oranici pro brambory neb řepu.

Hnoj zahnilý vyvázá se na pole a nebuď rozhazován, zvláště na poli svahovitém, an by při táhnutí byl. Zralé komposty mají se nyní překopávat a před jarem, dokud jest půda zmrzlá, na louky neb pole vyvážet, nové zakládat a hnojivkou prolévat.

Sněh má z hnoje být sházen, aby táhnutí jej nevytlučovalo a co hnojivka, aco příliš vodnatá, z hnojiště neodtékala. Jest vůbec neomluvitelnou nedbalostí, vidíme-li u našich hospodářů odtékati hnojivku, toto cenné a rychle účinkující hnojivo, které jest tím pro výrobu a hospodáře ztraceno a za které mnohy — aby to snad vyhlíželo jako intenzivnější hospodaření — kupuje podobně účinkující hnojivo umělé v podobě ledku chilského neb siranu amoniatého a j., co hnojiva dusíkatá. Dešťová voda nebo voda z roztáhlého sněhu ze střech a okolí hnojišť zároveň nebudí vpouštěna do hnojiště a proto má se každé hnojiště obehnati strážkou a okap nad hnojištěm opatřiti žlábkem, aby voda svedena býti mohla mimo ně.

Ve stodolách a senníku mají býti okénka, vykře a větráky zavřeny, neb vlchy slámy upány, aby za vánice sněhových sněhu neupadalo anebo při táhnutí obilí a seno zvlhlo, se zapátilo a obilí zrostlo neb splesnivo. Případů těchto bývá velmi mnoho a výsledek: seno plesnivé a smrduté, dá se do hnoje a za zrostlé obilí netrží se nic, nebo se zdravé při neopatrném mlácení s tímto pomíchá a za ně se málo tržá.

Pak li jsou střechy chatrné, přikrývá se obilí plachtami. Přehazování zrna vlhkého neb i zapáchajícího po plísní nebudí opomenuto, aby větráním vyvěchlo. Dobré vyčistění a rozřídění zrna na prodej státi se může nyní, jelikož utrží hospodář za menší množství, ale dobré jakosti a dobře čistěného, nejméně tříz obnos jako za chatrné neb špatně čistěné a — zadinu má k lepšímu. Jen po dobrém zboží jest poptávka čilejší a ceny vyšší. Zkuste to hospodáři a počítejte, nyní jest k tomu času dost!

Do sklepů a komor, kde jsou uloženy brambory neb řepa, přihlídněte a větrejte. Brambory, nebyly-li nahuště ihned na poli od zdravých rozříděny, paří se a nakazí snadno a rychle zdravé a má, ano musí se celá zásoba přebrati, při tom malé od větších rozříditi a tak opatřiti, aby nejen nekazily se dále, ale také nezmrzly.

Upotřebení mléka nemocných krav slintavkou a jinou chorobou. Velmi často se stane, že jsou krávy tuberkulosní a mléko od těchto jest způsobené, aby bylo smrtelně škodlivým i lidem je požívajícím. Je zjištěno, že se tuberkulóza přenáší mlékem velmi snadno. Podobně přenáší se i slintavka a kulhavka a pisatel těchto řádků sám osobně dříve trávící nemocí zaplatil neopatrné požívání syrového mléka od krávy slintavkou stížené. Jak se má tímto nebezpečím, která na člověka a jeho zdraví se všech stran ohrohuje, vyvarovati a před nimi chrániti? O tom píše v ústředním listu pro vědu lékařskou Dr. Baum následovně: Mléko od krav tuberkulosních chorobných nesmí býti pod žádnou podmínkou nabízeno ku prodeji, ani požíváno, byť vařené. Mléka toho nebuď nikdy použito ani ku výrobě másla ani syra a čeho jiného. Veškeré takové mléko musí býti požíváno jenom tehdy, jestliže bylo náležitým způsobem svařeno. 2. Mléko od dobytka stíženého slintavkou smí se vařené požívati jenom tehdy jestliže se při vaření nesražilo. Sražené se požívati nemá, aniž se ho smí ku přípravě pokrmů upotřebiti. 3. Mléko od krav chorobných sněží slezinou, vstřebklou, houbou, rakovinou a od těch, jež mají bolavé vemeno, které trpí zimnicí a kterým se podává k užívání arseniku, olovených, měděných, rtuťových, jedových sloučenin, karbolové kyseliny, opia, atropinu atd. nemá nikdy býti upotřebeno jako potrava lidská — ano nemá se ho dávat ani jiným zvířatům za píci. Jelikož se sdravotní zákony nemohou zabývatí tím, aby po původu potravin pátraly, proto nařízení zákonná ostávají obyčejně bez úspěchu, ale lidé vědomí z poučení jak nebezpečným takovéto mléko jest, budou se ho

varovati a vůbec odvyknou si jednou pro vždy požívatí mléka syrového.

Proč ryjeme trávník okolo stromů. Je-li půda okolo stromu ovocného zarostlá trávníkem, nepropouští vzduchu, zdržuje vlhko, tak že strom vlhčí i za pohody nemá ve podíne potřebné vláhy, nenalézá živin a proto zakrnl, chřadne a hyne před časem. V drnu mnozí škůdci ovocného stromoví v létě nalézají bezpečný útolek a zcela bez úrazu přezimují. Z těch příčin je užitečno a potřebno okolo stromů půdu zkypliti a drn odstraniti. Tuto práci lze vykonati v každé době, zvláště však v zimě, když nastal odměk a půda rozmrzla, doporučuje se pěkopání neb zrytí trávníku okolo stromů, neboť se tím zhubí množství červů, ponrav, pup i zcela již vyvinutého hmyzu a jiných škůdců ovocných stromů.

Kdy se má strom hnojit poprvé? První hnojení ovocného stromu se má vykonati — před vysazením! Za tím účelem se doporučuje hluboké přehození půdy, do níž chceme ovocné stromy vysázeti, načež několik měsíců před vysazením se vyhodí hodné hluboké a velmi široké jámy, jež pak asi dvě neb tři neděle před sázením zahájíme dobrou, urodnou hlínou smíchanou s kompostem uhnitým, vyžatým, načež stromek zasadíme nahoře nad jámu a přihodíme kořeny hlínou z jámy vyhozenou, tak že má pak stromek pod kořeny živnou, nad nimi menší urodnou hlínu. Sážíme-li na podzim, netřeba zalévat. Na hoře se pokryje půda krátkým hnojem chlévkým: na zimu chrání kořeny před mrazem, z jara před vysycháním a znenáhla propouští živiny do půdy. Když zvětrá, přidá se něco vhodného hnojiva strojeného a vše se opatrně melle zaryje neb motýčkou zakope.

Zimní práce květinářské. Na zahradě květinář nemá práce, leda by za odmlky a příznivé pohody vysazoval pryskyřníky, sasanky a jiné jarní květiny, které však třeba pak přikrýti třešlem, aby do jara nevymrzly. Za to je dosti práce v pokoji. V zimě třeba uchystati k jarní době potřebná semena. Zásoby cibulí květinových a hlíz občas přehlídáme a co pokazené, zahnité, buď odstraníme, anebo — cenné li to druhy drabé — vyřezáme, nakažená místa a rány práškem z dřevěného uhlí neb mletou křídou zasypeme. Květiny z zimované v hrncích velmi mírně zaléváme a lupeny zaschlé, částky nahnilé odstraňujeme. Do truhlíků vyséváme prvosenky a jiné jarní květiny časné kvetoucí. Veškeré nářadí se opraví a očistí a všechno pro letní dobu potřebné v zimě přichystá. Z květů a travin sušených vážeme kytice a věnce.

Pěstování zeleniny v pokoji. Zelenina je v zimě vzácnou lahůdkou a svěží zeletí okrasou každého pokoje. Nuže, opatřme si takovou okrasu a lahůdku. Zavieme talíř, láhev a p. do koudelce nebo hadic vlněných. Tyto navlhčíme a stejnoměrně posypeme semenem ředkvičky zahradní neb salátu. Udržujeme-li předmět stále vlhký, semeno sklíší za nedlouho a zazelená se. Jakmile naroste několik lístečků, nůžkami je ostříháme a za salát připravíme. K témuž účelu se hodí bednice nizounké, naplněné hlínou, v nichž také lze na světlém, teplém místě v krátké době i za nejprudších mrazů vypěstiti dosti salátu křehoučkého a jemného.

Jak si opatříme dobré hnojivo na louky. Bláto z rybníku, bařin, potoků, příkopů atd. zkompustované řádně dává výtečné hnojivo na louky, a kromě trochu námahy nic nestojí. Proto v zimě i časem z jara, čas-li k tomu je vhodný, ryčem a lopatou z takových míst všechno bahno vyzvedneme a na pokraji hrázky v dlouhých, úzkých, nevysokých hromádách nechme ležeti, aby zvětralo. Za měsíc, za dva se bahno rozpadne vlivem povětrnosti v mělkou hlínu. Tu je na čas všechno svěží na velkou hromadu, do níž dáme škrabky ze dvora, koňský trus a pod. Po čase hromadu přehodíme, což se opakuje tak dlouho, až se promění vše ve stejnoměrnou, černou hmotu hlinitou. Když kompost takto dozrál, rozveze-me ho za sucha po louce a rozhodíme. Založíme-li takový kompost v listopadu neb v prosinci, můžeme ho v dubnu rozhodit. Na jaře-li kompost zakládáme, rozveze-me ho na podzim a pohnojíme tak výtečně každou louku.

Dobrá past na myši. Na sýpkách lze myši lovití do pasti velmi jednoduché. Květinový hrnec asi 10 cm v průměru postaví se na vhodné místo zhruba dnem na prkénko 5 mm silné, 2-6 cm vysoké 9 cm dlouhé. Prkénko, na jehož konci zavěsíme na nit čtvrt oloupaného ořechu, postavíme na úzkou hranu, takže hrnec je po jedné straně nad zvednut. Tímto otvorem myška vklouzne do hrnce, hlodá na vnaždle, prkénko se převrátí a myška je lapena, řádně-li past byla nastavena. Hrnec se uchytá za dne a pak budoucích jitra přehlédneme, je-li kde myška lapena. Pod ozazený hrnec podstrčíme tabuli skla, past zvedneme a myš utopíme neb jinak zabijeme.

Jak chráníme hospodářské nářadí před rezem. Hospodářské nářadí, zvláště drahé stroje nižší se tak nekazí jako rezem. Jest tudíž potřebno chrániti je před tímto zhoubením. Za tím účelem natřeme všechny železné součástky masadlem po domácíku takto uchystaným: rozpustíme kus slaniny a něco smůly stromové a promícháme tři díly mastnoty s jedním dílem rozpouštěné kalafuny. Kdykoliv stroj na delší dobu přichází v nečinnost, buď vlněnou hadicí neb kartáčkem očistíme železné částice jeho a pak masť naznačenou natřeme a rez se kovu nechytne. Každé takto chráněné a ošetřované nářadí vydrží dvakrát déle, zvláště když dřevěné části natřeme občas vhodným nátěrem ochranným.

FEUILLETON.

Zvířata jako věštcí povětrnosti.

Známo, že národové lovečtí a kočovní poznavají z jistých příznaků, že počasí se změní; ani vynikají také lepším čichem, sluchem a zrakem než-li národové civilisovaní. Pokud člověk v pravěku žil v přírodě obklopen četnými nepřáti a tížen byl mnohými nedostatky, byl vůbec nucen všimati si lépe všech zjevů přírodních. Dnes tráví člověk téměř celý den v kancelářích a dílnách a musí s takovým chvatem jiti za svým povoláním, že si zjevů přírodních namnoze ani nevšimá. Jen osoby stížené revmatismem, dnou, bolestmi čivů, zubů atd. pociťují často zhoršení svých bolestí, má-li nastati změna počasí nebo chumelenice. Praví se o nich, že tělo jest jim nejlepším kalendářem.

Zvířata tuší změnu povětrnosti mnohem spíše a dříve, nežli člověk. Příčiny těchto zjevů neznáme. U mnohých zvířat poznáme zcela patrně, že nastane změna počasí. Obyvatelé chilští v jižní Americe poznají dle skořepiny raka z rodu „anomura“ zcela dobře změnu počasí. Za sucha bývá skořepina téměř bílá, blíží-li se počasí vlhké, pokrývá se malými červenými skvrnkami a zrudne docela, nastane-li počasí deštivé. Dle vynálezu Araucana, říkájí této skořepině barometr Aran-canův.

Že by skoky koček do vzduchu, cvrkání cvrků, hlasitý pískot myši značil změnu počasí, lze zrovna tak málo tvrditi, jakože nastane pěkné počasí, když ovce na pastvě veselé poskakují a oslové po hřbetě se válejí. Také nenastává vždy trvalý dešť, když si skot pilně tlamu olizuje, ve-prový dobytek krmi rozhazuje a psi trávu koušou.

Tvrdí se mezi lidem, že nastane pěkné počasí a vyjasní se brzy, když ptákové zpívají. Brodivý pták kulík vyrazí silné zvuky, když je počasí deštivé anebo hrozí dešť. Potrvá-li po bouři dešť delší dobu, toho známky pozorujeme u naší domácí drůbeže. Blíží-li se počasí bouřlivé, vyhledávají slepice přístřeší ve stáji. Za to před stálým deštěm neprchají, nechávají se klidně zmoknouti a žerou při tom velmi mnoho. Má-li však nastati jen přehánka, schovají se jen, pokud dešť trvá. Také prý lze očekávati dlouho trvající dešť, když kohouti v neobyčejné době a častěji než jindy kokrhají.

Nepříznivé počasí lze očekávati, poletují-li vlaštovky blízko u zdi a hrouží-li se do vody. Vlaštovky žijí se výhradně hmyzem, a sice jen poletujícím, neboť jinak hmyzu nedovedou polapiti leč v letu. Proto vlaštovky stále poletují vzduchem a jsou tak výbornými vzduchoplavci, že dalekou cestu z Afriky, kde přezimují, vykonávají k nám v několika dnech, ani neochabnuvše. A poněvadž žijí se jen poletavým hmyzem, trvalé chladné počasí deštivé bývá pro ně nebezpečno, že nastane jim nedostatek potravy. Na jejich způsobu života zakládá se také mínění, že vlaštovky, poletují-li vzduchem buď do výše neb hloubi, věští pěkné počasí aneb deštivé. Ovšem, neboť dle větší neb menší hustoty vzduchu řídí se také hmyz, který za jasného počasí poletuje vysoko ve vzduchu, nastává-li však počasí nepříznivé, vyhledává k letu nižší okres vzduchový, ano i úkrytu. Proto vlaštovky poletující za potravou, snášejí se někdy hluboko dolů, že až křídla dotýkají se hladiny vodní, což jest známku, že nastane počasí nepříznivé, jakož opět poletování jejich vysoko ve vzduchu znamením jest, že nastane počasí pěkné.

Slyšíme také někdy: „Mouchy štípou nesnesitelně, bude dešť!“ Avšak moucha domácí nemůže štípati, nemá v sosáčku svém bodavých štětinek. Jiná jest moucha, zvaná pichlavka, která věští povětrnost. Žije pod širým nebem, živí se krví zvířat. Zvlhne-li vzduch, mouchy pichlavky otevřenými okny vlétají do světnic, obtěžujíce člověka citlivě bodáním, neboť liší se od mouchy domácí bodáčkem vodorovně nad hlavičkou vynikajícím.

Pavouk domácí jakož i pavouk křížový čili křížák pokládají se za neomylné věšce povětrnosti. Tvrdí se, že z jejich počínání lze určití počasí pro nejbližší dobu. Na každý způsob bývají pavouci velmi nedůtkliví ku změně rovnováhy i proudění vzduchu, i počínání jejich naznačuje změnu počasí na šest až osm hodin napřed, nežli změna nastane. Potrhá-li křížák základní vlákna své kruhovitě sítě v určitém směru (odkud změnu tuší) a zalezle-li, zalezají-li domácí pavouci hluboko do trubice, již si na jednom konci sítě své zakládají, obrací se zadkem v určitém směru, lze nadíti se, že odtud nastane prudký vítr. Upevní-li křížák vlákna opět a zaujme-li postavení číhové, vylézají-li domácí pavouci hlavou ku vchodu trubice vystrkující nohy, jakoby hotovili se ku skoku na kořist: lze tvrditi z toho, že nastane počasí klidné a příznivé.

Vůbec mívá se za to, že jeví-li včely v letě náklonnost k bodání, lze souditi z toho na blíž-

kou boufi, ač sice není naprosto ještě dokázáno mínění, že by včely u předpovídání povětrnosti byly spolehlivější nežli sám vlhkoměr (hygrometr). Změnou vzduchu, kteráž označuje blízkou boufi, stávají se včely rozčilenými, podrážděnými, roz-zlobenými i bodavými, že nikoho nepřipouštějí k úlům, ani včelaře samého. Chovají-li se včely klidně, můžeme směle vyjít přes pole, a to bez obavy, že by nás náhlá bouře překvapila, ani tehda ještě, i když včely v největší úzkostlivosti pospíchají k domovu, aby před hroící bouří za-včas ukryly se v bezpečí, pokud jen neprojevují náklonnost k bodání.

Za velmi spolehlivého věšce povětrnosti po-važovati možno pijavky. K účelu tomu potřebí asi čtvrtlitrové lahve neb nádoby skleněné, do níž nasypeme nejprv vrstvu písku říčního, pak naplníme do $\frac{3}{4}$ vodou, a do té vložíme zdravou pi-javku, která posud krev neschla, otvor pak ová-žeme buď kouskem gazu neb kouskem řídkého plátna. Nastává-li počasí pěkné, leží pijavka ha-dovitě svinuta a nehybně na dně nádoby, aneb plove stejnoměrně klidným pohybem vodou. Na-stává-li počasí deštivé, vylézá z vody až na pokraj nádoby, kde zůstane, až nastane opět počasí trvalé. Lze-li očekávati vítr nebo vichřici, plove pijavka rychle neklidným polybem vodou. Lze-li očeká-vati bouři, zůstane pijavka po několik hodin té-měř trvale nad vodou a křečovitými pohyby pro-jevuje nepokoj. Za mrazu neb za jasného počasí letního leží téměř trvale na dně, ale za sněžení jako za deště vylézá nad vodu a zůstává nahoře na pokraji nádoby. Vodu ve skleněné nádobě za letního času třeba každých osm dní měniti, v zimě řídceji. Někteří lidé ani vodu nemění, ale občas dolévají, kolik se jí vypařilo. Řízná voda bodí se lépe než studničná.

Zvěsti z východních Cech.

Z Heřmaně. Před svátky pořádal u nás hospodářský spolek pro okolí veřejnou schůzi, k níž dostavilo se rolnictvo z celého okolí a též četní p. t. učitelé. Mluvil dp farář Vlček z Nové Vsi o vlivu liberalních zákonů na poměry národohospodářské. Probral podrobně náhledy volné dělitelnosti selských usedlostí a doklady statistickými dohazal, že stejné dědičné podíly neposlední jsou příčinou, která působí úžasné množící se zadluženost našeho rolnictva. Vytkl důležitost sdružení ve smyslu křesťansko-sociálním poukazav, že jistí živlové jsou to mezi rolnictvem, kteří hospodáře vysávají, tyj z něho a obohacují se jenom proto, že rolnictvo posud je rozdrobeno. Na to přednášel pan učitel Salaquarda, kterak čítanka pro školy obecné hovoří potřebam budoucího hospodáře, vštěpující mu již ve škole nejen teorii rozličných za-řízení rolnických, ale též bohaté zkušenosti mužů mezi rolníky na slovo vzatých. Schůze rozešla se v povznesené družné náladě. Jenom to třeba podot-knouti, že do schůze přišel i obchodník Kohnfeld, známý přítelč-k okolních hospodářů. Jeho přítomnost vyvolala neutěšený obraz zemědělců v Haliči, který co do pů-obení židů dp farář určitými barvami na-kreslil. Slíbno přítomným rolníkům, že bude brzo pořádná schůze, v níž dá se rada, kterak lze peníze u peněžních ústavů vypůjčovati a tak se vybavit z ru-kou lidí kteří i přes veškerou rozčilení českého lidu okázale němčí ve vesnici i v městě.

Z Milečína. Již dávno nečetl svět z Mile-čina sice nového Ale nenasluli jsme. Naopak, činíme se. Na důkaz toho pár řádek. Především o našem ko-stele. Dlouho čekal na opravu a konečně se jí do-čkal. Myšlenky p architekta Cechnera jsou na polo již v kámen vtěleny. Dostavená teď loď kostelní a krásným portálem, pěknými okny od firmy J. Kry-špín z Prahy okrajují již teď, jak hezky budeme mítí kostel. A co nás nejvíce těší, je to dílo naše, dílo našeho lidu. Lid na to sbíral a lidé naši to prac-ovali. Jen to, co nebylo možno opatřiti doma, objed-náno odjinud. Zbývá nyní oprava presbytáře a kapli, stavba oltáře a varhan. Tyto práce provedou se letos. Kapitál na ně pohotový obnáší ještě nyní k 10 tisí-cům zl. Proto valná hromada Jednoty pro zvěštění kostela 7. ledna konaná ponechala v plné důvěře ve-dení celého podniku dosavadnímu výboru. — Zpěv kostelní za výborného vedení p. J. Bidla udržuje se na své výši církevní a liturgické akuratesy a dou-fáme, že s novými varhanami ještě i v ohledu čistě uměleckém pokročí. Cyrillská jednota měla valnou hromadu 14. ledna. Táž jednota působila do nedávna i při produkcích pouze občanských ochotně. V roce 1899 však vytvořil se pro zpěv český zpěvácký spolek „Dvořák“, který za svého krátkého trvání nacvičil a provedl řízením téhož p. J. Bidla mnoho pěkných sborů smíšených i pro stejnorodé hlasy. Byly proná-šeny obavy, že obě pěvecké jednoty budou jedna druhé vaditi. Dosud se zdá, že by to nastati nemu-silo, že mají oba spolky pole činnosti nesporně a do-sti času, aby obojí to pole dobře se vzdělávalo. Co se jiných spolků týče, není až na vřzdělavo pro po-stavení Erbenova pomníku snadno co poznamenati. Jmenované družstvo vypsalu konkure na návrhy pom-níku. Hlasí se celá řada sochařů, hlavně mladších. V porotě zasedati budou pp.: sochař Schnirch a ar-chitekt Hilbert z Prahy, pak jeden pán ze sboru pro-fessorův odborné školy z Holic a dva členové druž-stva. — Obec Třebilovští hodlá zvěstiti svou kapli. Pro obec tuto bylo by výhodno, kdyby mohla docílit expositury duchovní správy. Práce v tom oboru by tam bylo dosti. Těšili jsme se, že nás spojí dráha od Úpice k Holicům kdysi projektovaná se světem, ale s projektu sešlo. Škoda!

Z Malce. Dne 14. t. m. byla u nás veřejná schůze rolnická, v níž hovořil p. učitel Linhart o sa-ložení Reiffeisenovky, o důležitosti její pro svépomoc rolnictva a společenské čtosti. Dotekl se zejména ve

své přednášce, kterak působí na rolnictvo neblaze vy-soké sazby železniční, buray obilní a neuspokádaný úvěr. Na to měl mluvit dp. farář Vlček z Nové Vsi o stránce peněžnické. Jelikož však bylo potřebí ná-měty p. učitele Linharta, jehož dílohou byla Reiffei-senovka, určitěji rozvésti, podjal se úkolu toho farář Vlček a přítomným vštěpil, v čem nám škodí politika železniční a celní, kterak uspořádati lacný úvěr a co jsou to vlastně obilní buray, na nichž prováděn ne-mravný a vyděračný obchod termínový. Na konec uvedl přání, aby Reiffeisenovka byla slibným počá-tkem okolního rolnictva. Přednáška o peněžnictví od-ložena do schůze příští, která konána bude ve Vídce.

Z Maslojed. Naše znova organizovaná hospo-dářsko-čtenářská beseda uspořádala v neděli 21. ledna ples v hostinci u korunního prince Rudolfa. Sál byl ozdoben obrazy, zrcadly, rolnickými odznaky a kyticí obilí, jakož i transparentním obrazem, na němž byl nápis: „Vítejte nám! Hospodářsko čtenářská beseda“. Předsedá besedy, p. Antonín Štefan, jednatel pan Wolf a starosta obce p. Skořepa a plesový výbor postarali se sami o výzdobu hostince i zdar zábavy. Ples na-vštívili důstojní pání a p. obvodní lékař z Hoříněvsi, starosta ze Žiželovsi p. Podlipný a celá řada hostů z Čistěvsi, Hoříněvsi, Větrnice a osad vzdálenějších jakož i místní sousedé se svými damami. Všichni tan-čili ovšem s chutí. Ženy milují tanec bez rozdílu a to již proto, že jsou rády, když se celý svět kolem nich točí. S oisyými pány tančí ženy rády již proto, aby místním dokázali, že je má rád celý svět. A proč by si každá ženouška nemyslela, že byla švarnou dív-kou, jakých více není, že udělat mohla mnohem lepší partii, že o její svatbě byli páni Ten i Onen velmi nešťastni, že muž její může se pokládat za šťastného, že ji dostal? A co si myslí o sobě mladé dívky? Inu, že svět je velmi příjemným vynálezem zvláště o plesu, že slunce svítí jenom proto, aby rozvířít mohla svůj nový vějíř, že všichni lidé pozorují, že má nové šaty, že zločinec je býti starým a ošklivým, že budoucnost přinese jí všecko, co jest její přáním, že-jména roztomiléno mušička atd. Škádlení, smíchu, veselí a radování bylo tedy na maslojedském plesu dost a dost. A proč by také ne? Vždyť hostinským je tam pan Čížek a ten umí dobře zpívat a každého ve-ele naladit, zvláště když má smířické jako křen a v kuchyni křeslé kobližky a co hrdlo ráčí. A co bylo na plesu maslojedském hezkého, jest, že se tančily četné písničky národní, které přivedly tanečnický a ta-nečnicko do nejrozmarnější nálad. Považte, viděli jsme tam tančiti i ševce: „Tancovaly dvě panenky, tanco-valy ševce; jedna druhé povídala, že ho žádná nechce; tancovaly ho, neuměly ho, přišly domů, ušily se ho“. Za to paní mistrová dovede s panem mistrem vždy zatočit a třeba podle noty. Pantátové a panímámy tančili ne méně horlivě než panenky. Vždyť: „lepší je ta rejdivačka, nežli je ten rejdivák, má panenka má hubičku jako cukr, jako mák“. Každý anatom, ať doktor ať anatomický švec, nám řekne, že noha v ce-lém útvaru svém dokazuje, že ji Pán Bůh stvořil jen pro tanec. K vůli němu jsou prsty u nohou ohebný. K vůli němu máme lýtka, aby se noha o nohu neo-dřela. My bychom o čivách v noze ani nevěděli, ale jakmile spustí muzikanti polku, sačnou čivy hrát a už jste v kole a proto i dědeček s babičkou si notují:

Když jsme láskou plápolali
kvapíkem jsme všecko hnali.
Posléz v něžném spolku
tančili jsme polku,
nejčastěji „třasáka“,
někdy také „strašáka“.

Když jsme byli svoji,
hoj tu v stálém boji,
domácím jsme harcovali,
valčíky jsme tancovali.
Teď se sotva dětáku
zmůžeme na sousedáku.

Z Příbyslavi. Jednota naše může se pochlu-biti krásnou slavností. Každého roku pořádá milou slavnost vánočního stromku, ku které se shromáždí p. t. členové a jejich děti a mnoho hostů, že nemohou všech místností Jednoty ani pojmuti. Letos vzato mezi podělované také sedm dítek nečlenů a to dětí v pravdě chudobných, aby tak Jednota plnila svoje povolání i skutkem a zažehnávala bídu sociální. Po promluvě vlp. předsedy, v níž poukázal na význam vánočního stromku pro křesťana a připomenutí sociální působení Jednoty, odvodil naučení pro přítomné, — přednášely dívky případně deklamace, byly zpívány vánoční písně, načež poděkoval vlp. předseda všem dobrodincům, kteří na tento stromek ochotně i štědře přispěli, — a nastalo rozdělování darů. Vánočka, ořechy, cukroví každému, — čepice, zástěra, šátek, punčochy, školní potřeby, knihy, hračky jednotlivcům dle potřeby a věku nadělovány a s velikou radostí i díkem přijímány. Celkem činí náklad na vánoční stro-mek r. 1899. 47 zl., a poděleno bylo 45 dítek. Při úpravě stromku ochotně pomáhaly sl. Časlavská, No-váková, Pohofelá a někteří p. t. členové, začaž jim předsednictvo vyslovuje díky jakož i p. t. obchodníkům, kteří velmi solidně zboží pro stromek účtovali. — S potěšením třeba vyznati, že se Jednota nyní zase činí: odebrávají a čtou se pilně katolické časopi-sy, velmi činný divadelní kroužek pečuje v zábavu p. t. členů a pomáhá hraditi četné výdaje, — a nyní se organi-suje kroužek hudební, a tak bude skýtati naše Jed-nota užitečné a příjemným, stane se milou, aby dále rozvínovati mohla svoji činnost křesťansko-sociální všude nyní tak potřebnou. Zdať Bůh!

Z Vysokého Mýta. Knihkupectví Fr. Čer-máka vdovy, ve Vysokém Mýtu vydalo právě vlastním nákladem nové, barvotiskem umělecky provedené do-pisnice „Vysoké Mýto v sedmáctém století“. Doporu-čujeme tyto co nejvíceji ct. čtenářstvu, neboť svoji bezvadnou úpravou a levnou cenou 10 halířů za kus se co nejlépe zamlouvají. — Ve Vysokém Mýtu jako všíly v Cechách měly události s poslední doby na smýšlení obyvatelstva veliký vliv. Katolíci počínají chápati, že kdyby se v Cechách semkli v pevný šik, že by naše zájmy národní i hospodářské lépe stáli. Mnozí pracují ovšem slepě do rukou našim tajným odpůrcům. Jistá učitelka dívčí školy ve Vysokém

Mýtu posílá veškeré své šákyně pro potřeby na ruční práce výhradně k židovskému obchodníkovi Berman-novi, a ujišťuje, že tyš má levné, dobré a trvanlivé zboží. Máme zde několik křesťanských závodů, které sajístě mohou lepším zbožím posloužiti. Řídko se proto dle hesla „Svůj k Svěmu“ a kupujeme od do-brych Čechů a křesťanů. Židé co mohou, kupují jen od svých souvěrců. Učme se aspoň něčemu od nich a při stejné jakosti i láci zboží, dejme Čechovi přednost. Tím nejlépe budeme podporovati české ob-chodníky a řemeslníky. Káz volání naše nesůstane hlasem volajícího na poušti.

Z Chrudimí. („Obnova“ — Obecní výbor — Obecní opposice.) Výborné vlastenecké úvahy Obnovy pilné se zde čtou a uznává se všeobecně statečná neohroženost projevití plnou i tu nejtrpčí pravdu ať jest to vhod neb ne. *Snahy české byly by daleko lépe opatřeny, kdyby všechna vádná žurnalistika česká hájila vždy a všude pravdu a přesvědčení.* — Obecní výbor chrudimský projeval svůj rozpočet zcela klidně; debatu vyvolala jen podpora pro divčí paedagogium — kterážto otázka bohužel již po šest let zbytečně rostrpčuje občanstvo, — pak podpora pro sociální opravy ve smyslu známého programu národ-ních socialistů. Zajímavé bylo, že návrh arciděkana P. Waltra, aby se opravy sociální počaly od základu, totiž ve směru mravného a spořádaného života, došel souhlasu i u dr. Pippicha a mechanika Kašáka; oba ta-ké s radostí uvítali ochotu p. arciděkana působiti se-bou v komisi sociální; též přijat byl návrh, aby do komise přibrání byli starší zkušení mužové, kteří znají poměry pracovního lidu a kteří nepodléhají hned melancholické sountrpnosti, nýbrž dovedou posouditi míru i příčinu pravé nezaviněné nouze. — Obecní přirážky a dávky přijaty byly v stejné výši jako po mnohá léta předešlá totiž 30 proc. přirážka k přímým daním, 15 proc. přirážka k dani potravní z masa, 3 proc. dávka z nájemného na vodovod, přirážka z ví-na, piva a lihovin. — Opposice na poli přenesené působnosti zahájena v Chrudimí a v celém okrese po-nesením okresního sjezdu; není pochybnosti, že se touto cestou mnohé odstraní, čím dříve obce zby-tečně a proti předpisům byly obtěžovány na úkor své pravé důležité práce na poli samosprávním; jest ovšem důležité, aby všechno obce svorně vytrvalo, neboť jen tak dosáhne se žádoucího účinku. — Soudci laikové při obchodním soudě trvají v odporu, takže ad smě-nečné a obchodní spory projednávati nemohou.

Z Dobrušky. Od 7. do 13. t. m. kopali zde důst. Otcové Redemptoristé z Prahy P. B. Čáka, P. K. Soukenník a P. B. Matějů obnovu sv. misie s ra-dostným úspěchem. Duchovní cvičení a pobožnosti konaly se každého dne od 6. do 9. hodiny ranní a od 4. do 7. hodiny odpolední. Aby osadníci — skoro vešmé to dělnictvo, pracující při velkostatku a cu-krovaru velectěného pána Karla Weinricha — řádně účastníci se mohli všech pobožností a slavností, do-volil dotčený pán jako loni, tak i letos, by po čas sv. misie denní práce v závodech jeho počínala ráno teprve o 9. hodině a končila již před 4. hodinou od-polední. Účastenství se strany věřících při sv. misii bylo velice hojné. Ze 1300 duší farnosti zdejší přijalo 653 osadníků sv. svátosti. V době té posvěcena byla také nová část zdejšího hřbitova jakož i v kostele nová křížová cesta, kterou vlastním nákladem pořídil místní duchovní správce. Srččení vykonal vdp. supe-rior B. Čáka. Bůh odplat jemu i oběma spolubratřím jeho za vše, co zde dobrého vykonali!

Z Jičína. Dne 20. listopadu loňského roku odezouzen byl zdejší porotou k trestu smrti provazem za sločin úkladně vraždy František Fabín, 40letý že-natý dělník z Holic, do Roboznice, téhož okresu, pří-slušný. Tyž otrávil zúmyslně na týden před sv. Pe-trem a Pavlem svého švakra, manžela sestry, Fran-tiška Holana, řezníka v Sedci u Holic, kořalkou, do níž přimíchal otrušík. Navštívil jej večer v jeho bytu, ven do polí vyvolal a tam otrávené kořalky mu na-píti dal. Doporučen soudem milosti panovníkové, ob-držel od tohoto milost, načež nejvyšší soud vyměřil mu trest těžkého žaláře na dobu dvacíti let, posty a samovazbou v temné komůrce sostřešeného. Ku vytrpění trestu tohoto dopraven byl dne 22. t. m. odpoledne v průvodu četníků do trestnice v Kartouzích.

Ze Žiželovsi. Společný ples bude se konati 28. ledna v hostinci pana J. Hlaváčka v Žiželovsi.

K masopustní době.

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výrobna

*** sodové vody ***

a šumivých limonád
v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1873.)

odporoucí své uznané výtečné a výstavní zlatou medailii vyznamenané výrobky ku letním slavnostem a zábavám i co nej-zdravější nápoj domácí.

drť a vše důkladně promícháme. Je-li směsina příliš těstovitá, přidáme tolik otrub a drť, až následně zhustne. Na to ještě přimícháme něco srní pšeničného, pohanky, ovesa, ječmene, vichy a pod. a máme krmivo výtečné. Drůbež to ráda zoba, dobře nese, a prospívá v každém ohledu. Kdo nemá drůbeže může v zimě takovým krmivem krmit hladové ptactvo. Také pro vopse a psy se takto upravené kuchyňské odpadky dobře hodí.

K jarní setbě. Letošní ozimy utrpěly nesmírně hrabodí; totáž platí o jeteli. Protože dne přibývá a jaro se blíží, musí se hospodáři připravovati k jarním pracím, zejména k setí. Mnohý samel si semeno za výnosnější, jafin bude letos vždy více, mnohý bude pěstovati ty nebo ony novinky, rolníci budou objednávat semena cukrovky, semena zelenin, květin, cibule, keře, stěpy atd. Až dosud jsme posílali za tyto věci tisíce zlatek do Pruska, Saaska, Hannoverska, Holandska, Rakous, Uher atd. Chlábíme se, že jsme horliví přivrženci českého státního práva, že jsme národem korunáři. Nuže neposíláme naše pracně vydělané korunky našim národním odpůrcům, ale dle hesla „Svůj k svému“, kupujeme u českých semenářských, zahradnických a stěpařských závodů. Nezapomínejte českí rolníci, pamatujte českí učitelé a kněží, buďte všichni věrní synové české vlasti pamětlivi, že každý haléř za semena, za pomůcky zahradnické, sadarské a stěpařské do ciziny lidem nám nepřijemným zaslaný, jest okovem, do kterého národ náš v otroctví sami dobrovolně pontáme. Neposílejte za semena, za nic nezasílejte peníze do ciziny. Máme svých lidí spolehlivých, svědomitých a početných dost. Nechodme pro jarní potřeby k těm, již nás všude ubízejí, kteří pro jazyk náš sv. václavský a víru cyrillo-metodějskou nemají leč potupu a jizlivý posměch. Objednávejme všechny potřeby u svých lidí, a kdo z našich tohoto nejpřednějšího příkázání vlasteneckého nešetí, tohoto veřejně kářejme. Na poli národohospodářské ukažme své vlastenectví třeba radikální.

Obilní skladiště pro Nechanicko a Královéhradecko. Po přednášce ředitele střední hospodářské školy pana Eckerta ve Mžanech dne 26. listopadu jednalo bylo o zřízení obilního skladiště pro Nechanicko Hradecko. Nechanický okres zahájil již závažnou akci pro upisování podílů po 10 korunách. Jednotliví rolníci upsali po 1 až 4 podílech. Ve Mžanech, kde je starostou snaživý člen okresního výboru, p. Václav Novák, upsalno bylo dosud 50 podílů. Otázka zřízení obilních hospodářských skladišť musí býti v hospodářských spolecích, besídkách a v místních schůzích stále přetřásána a prohlubována, musí se stále buditi mysl pro sdružování rolníků a nesčetné výhody, které pro rolnictvo při společném nákupu a prodeji kynouti mohou.

O výnosnosti slepic psalo a mluvilo se již často. V zimě jsou vejce nejdražší a nese-li slepice v zimě, je v tu dobu nejvýnosnější. Aby slepice v zimě nesla, třeba především, aby v kurníku bylo teplo 14—18° R, tedy aspoň tolik teploty, co v stáji pro hovězí dobytek. Kde nelze zříditi teplo kurníku zvlášť, bude dobře, umístí-li se kurník ve stáji. Aby krávy a telata neobtěžoval, ohradí se kurník látkami nebo drátěným pletivem. Pro 20 slepic stačí kurník 8—10 čtverečních metrů. Podlaha kurníku posype se pískem neb rumem ze starých stavení a udržuje v stále teplotě. Aby slepice co nejvíce nesly, třeba je v zimě pravidelně krmiti. Ráno asi před 8. hodinou dá se jim tlčených brambor s otrubami. Když začnou slepice nésti, přidá se vařený ječmen s žitnými otrubami. Před polednem nasype se slepicím pšeničné zadrny s ovsem a dle možnosti něco málo kukulice. Trochu zelené chraști, řepy je pro slepice dobrým zákuskem a vlažné nakyslé mléko neb podmáslí je výtečným nápojem. Krmení pro slepice stojí denně 2 haléře. Pro 20 slepic a 2 kohouty stačí denně 0.9 kg ječmene, 0.7 žitných otrub, půl kila pšenice, hrstka kukulice a oves a něco málo masité moučky. Rostlučené vaječné skořápky neb trochu vápna může se slepicím do posadu přidati. Jarní kuře nese v první zimě 25 až 30 vajec, v druhém roce 120, v třetím až 150, ve čtvrtém až 160 vajec. V pátém roce je nejlépe slepici trochu vykrmiti a zabít.

„Plzeňské Hosp. Noviny“ a „Mlékařské Rozhledy“ v Plzni vydaly XIV. ročník v nové úpravě s hojnými vyobrazeními a s velmi bohatým obsahem, každému rolníku přístupným. Časopis tento vychází každých 14 dnů o 24 stranách v Plzni (777-III.) jako jediný odborný hospodářský list západu českého pro ohrožené rolnictvo té krajiny. Jest to poměrně nejlevnější list hospodářský a je zajištěn s velkými obětmi vydáván. Především upozorňujeme na odpovědi k hojným dotazům, jichž se rolnictvu dostává ze všech odborů a v každém směru příslušnými odborníky (zvěrolékaři, právníky atd.) a tržní zprávy všech věcí hospodářských. Mimo mnohé jiné výhody obdrží předplatitelé jako premii „Zápisník pro osobní daň z příjmů“ neb jiné knihy a obrazy v ceně až z koruny. Roční předplatné obnáší pro oba časopisy jen 2.50 zl. Číslo na ukázkou ochotně zdarma zašle administrace toho listu v Plzni 777-III.

Největší kůň na světě je prý v Ratiboře u hostinského Schiedera ve Slezsku. V prsou je 2 metry vysoký a zdělí je 3.07 m. Jeho podkova váží 3 kg. Zove se „Kyklop“.

Zásilky do Uher. Dle prováděcího předpisu c. k. ministerstva financí ze dne 20. prosince 1899 č. 247 f. z. k císařskému nařízení ze dne 21. září 1899 č. 176 f. z. dlužno zasílat zboží do zemí koruny uherské určeným a ohlášením podrobeným, statistické odpovědi připojit. Z těchto zásilek ohlášení podrobených dlužno zapřít statistický poplatek. Zapravení téhož děje se pravidlem pomocí úředních známek, které na ohlásku zboží přilepiti (dlužno) nutno. Prodej známek, týkajících se statistického poplatku, jakož i prodej úředních statistických ohlášek zboží, obstarávají dle míry spotřeby stanice železniční a paroplavební jakož i následující úřady: C. k. hlavní berní úřad v Čáslavi, Chebu, Chomutově, Chrudimi, Jičíně, Litoměřicích, Táboře, c. k. hlavní celní úřad v Plzni a Budějovicích, dále c. k. kolovní úřad v Praze. C. k. okresní finanční ředitelství v Chrudimi, dne 23. ledna 1900.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. ledna 1900. 1 hl. pšenice k 12.50—12.90, žito k 9.80—10.70, ječmena k 8.00—8.60, oves k 5.00—5.40, proso k 9.00—10.00, vikev k 10.00—10.50, hrachu k 15.50—16.00, jáhly k 18.00—0.00, krup 16.00—22.00, brambor k 1.40—2.80, jetelového semínka červeného k 72.00—116.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 17.00—20.00. 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.50, 1 kg. másla k 1.70—1.80, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.24—0.28, 1 vejce 7 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 27. ledna 1900. pšenice 0.00 00.00, žito 9.40, 9.70, 9.90, ječmen 0.00 oves, 4.40 4.90, hrách 14.40 24.00, čočka 32.00 36.00 vikev 0—0—, jáhly 18—, 22— kroupy 30— 48— brambory 2.20 2.20, vejce (kopa) 4.80 0.00, másla 1.84, 2—, tvaroh 24 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, seno k 6.00, sláma k 8—, k oves 12.40.

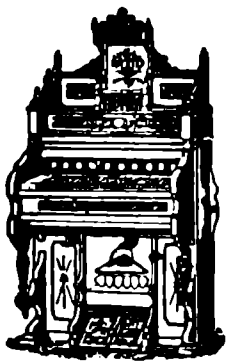
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zřízená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Dáleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálové harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavy

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Nový křesťanský závod

E. Kolst v Kutné Hoře, hl. náměstí

Velečtému obecnstvu kutnohorskému a vřelému odporučuje se nakoupiti za *na čes. měřicích* zboží modní, hedvábné, vlněné a prací, sukna, šály, šátky plyšové a vlněné, kapesníky, zboží trikotové, stolní a postelní soupravy, koberce, záclony, deštníky, sbytky za šaty. Na sklade jsou dále veškeré krejčovské potřeby za první ceny.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek, největší výnosnost.

Nevyhnutečné k jarní setbě,

nedá se jiným fosforečným hnojivem nahraditi.

Dále: Kostní moučky, ohříváky ledek, struska amoniat, soli draselné, kaolin, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Požárnou sádku superfosfátovou

k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlěvské mrvy pění vápno,

dodávají a přesně zaručeným obsahem, všude soustěže schopné:

Továrny na um. hnojiva a kyselinu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-Požárně a Ládku u Rostok

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřišská ul. 27.

Kathreinerova

jest jen pravá ve známých

Kathreinerových balíčkách!

Nikdy tudíž vyvážená, neb v jiném na oklamání vypočítaném napodobeném balení.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest nejlahodnější chutnající, jakož i jediné zdravá a spolu nejlevnější přísada k zrnkové kávě.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

pije se při stále stoupajícím úspěchu denně ve statisících rodin.

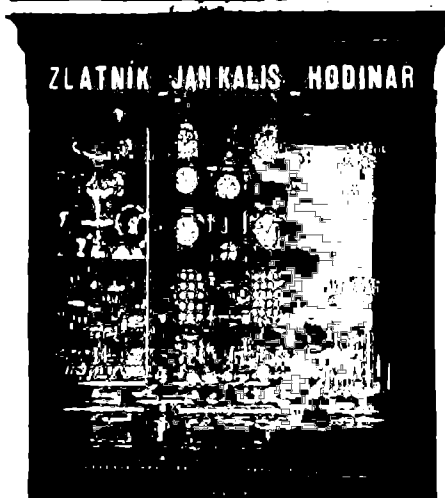
Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest tam, kde zrnková káva jako zdraví škodlivá, lékařsky se zakazuje, nejdokonalejší náhradou!

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě. **ŽUPANŮ** Vždy 500 kusů na skladě.

z dubu, ve srstí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl. V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! **Telegram z Náchoda.**

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové z první ruky
obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

která za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu zomenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	8.40
20 metrů plátna bělobného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotí, jen	8.25
6 přestěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 a 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 a 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Všude vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákres pro školy, ústavy, společnosti, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatránských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu podzimní a zimní
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleddůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

VARHANY
úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizvání prosím

Antonín Mölzer.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136

doporučuje pro zimu

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur kávy,
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Párovy.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Zínětky.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců se dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posílá a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Již

za 24 zl. ● ● šicí stroj

vysokoramenný k dostání

u J. V. Radouše v Chrudimi.

K masopustní době.

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výroba

* *sodové vody* *

a šumivých limonád

v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1878.)

odporoučí své uznané výtečné a výstavní zlatou medaili vyznamenané výrobky ku letním slavnostem a zábavám i co nejzdravější nápoj domácí.

Kočáry a saně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom a právem rázní zlaté medailie s korunou.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených záleží na požádání dšst. duchovenstvu a sl. úřadům proti šedennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Drenážní trubky

všech potřebných rozměrů, tašky falcové, obyčejné i patentní, vůbec veškerý stavební materiál má hojně v zásobě a doporučuje ku jarní stavební sezóně

Společná cihelna

ve Svobodných Dvorech

u Hradce Králové.

Ceny vzhledem na uznanou výbornou jakost velice levné a pevné.

Nejlepší nákupní pramen!

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivě umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA V PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostelní zařízení.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské zálohy od 1./XI. 1899. Ilustr. ceny nřky, nákresy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních a hradb. slohu
odporuje firma

Petra Buška synové

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Čechy) založena roku 1859.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k. a. a. hládnutí franko záloha.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty, na náležitý i Provedeno ke 300 oltářů.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolesti utišující natíráni; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Zádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Křestní listy

ex offe 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dobývá pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a. na provizi.

V. Vacek,

závod školářský

v Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zmezi a jarař výsadbové stromy ovocné vysoké i krky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné konifery, divoké stromy

pro stromopěst, pláňata atd. Statice sazenice v zásobě. Levné ceny. — Výborné oži. Poučný cenník zdarma

Opatřebovaný, dobrý

fotografický

● přístroj ●

pro amatery

lepšího druhu, osvědčené soustavy koupím. Nabídky pod chiffrou J. K., administraci „Obnovy“ v Hradci Králové.

Přátelům květin.

Begonie, hlízy v 5 hlavních barvách a báječně krásných tvarů a udatinů, květy krásnější kamelií až 16 cm. v průměru plné po 18 kr., 100 menších za 6 sl., jednoduché po 12 kr., menších 100 za 5 sl. Výstavní výběr (zvláštnosti) po 40 kr.

Lilie zlaté 40 kr. Glosinle, Tuberosy, Jilinky kaktusové po 12 kr. Cane Thomayerovi nové zcela nízké bohaté kvetoucí 18 drabů po 12 kr.

Montbretie, Gladioly, Hyacinth letní Anemone po 6 kr. Praeparované palmy cd živých k nerozpoznání 7 až 18 listů 3 až 8 sl.

Obal a návod posílá zdarma.

Josef Suza v Potštýně.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svoj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stříbrné a zlaté a stříbrné a zlaté se radí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nálohou se již svěřené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod má může se vykázati četnými pochvalnými příspisy P. T. záslužník a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů tácků na křest, svíců, pacifikátů, schráněk na Největší, patenek atd. co nejrychle.

Prodám levně

nově postavenou a vším pohodlím opatřenou jako: vodovodem do místností, osvětlením plynem acetylenem, velkou zahradou s vodotryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou a j. v.

villu Jitřenku

č. p. 137. v Pletěšicích n. L. u Hradce Králové blíž nádraží u Předměřic n. L. na návrší.

Blíží se na místě samém

J. A. Holínka, majitel.

OBNOVA

Číslo 5.

Předplatní na šest let 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 1. února 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Čím topěj?

V minulý podzim rozšířilo se několik pouličních říkaček k. p. „To si dělá“ „Kdo jim pere?“ Byla to — jak stáří říkávali — naše „kratochvíle“ za toho smutného podzimku roku 1899. Ale vše sevednělo. Proto bylo dobře, že nastal nedostatek uhlí, a z kratochvíle nastala dlouhá chvíle uhlířům. Neměli co dělat, ale lidový vtip postaral se zase o ukřacování chvíle i za té smutné zimy. Nastalo vzájemné dotazování se: „Čím topěj?“

A poněvadž někdy i na našich náměstích i v našich tržnicích mladé i staré prodáváčky dlouhou chvíli mívají, což divu, že se na jednom náměstí rozpředl následující hovor: Paní, čím topěj? — Starou „jarmarou“. — Co že, starou jarmarou že topěj? Co pak nevědí, že staré jarmary dělaly na výstavě největší parádu. Páni, co tomu rozumějí, povídají, taková stará jarmara že má o mnoho větší cenu, než jakýkoliv šifonér. — Že mi to neřekli dřív, teď je už pozdě, jarmary aspoň polovic proletělo již komínem.

Jednoduchá — kratochvílná — událost, ale ve mně vzbudila velice vážné myšlenky.

Ono to topení starými skřínkami není snad teprv nápad dokonávajícího století devatenáctého. Byly dávno před námi časy, kdy se z kostelů, klášterů a z jiných domů vynášely staré skříně s věcmi bohoslužebnými a po nich drahocenné staré obrazy a fezby oltářní a páliły se na ulicích. Tak topil n. p. oltářem zakladatel helvetské církve Zwingli; tak naložil s oltářem a křížem u sv. Víta v Praze i dvorní kazatel německého Fridricha nekatolickými stavy za krále českého zvoleného. I knihami a celými knihárnami topil leckterý kníže v Německu, když „světlo nového evangelia“ ššítil počal.

Topilo se tu vlastně starou autoritou — mateřskou vážností — původní církve. Svedený lid se tomu smál a měl z toho kratochvíli. Ale co z toho následovalo? Snad svoboda? Právě naopak stalo se z počátku. Knížata a vrchnosti udělali sebe i autoritou náboženskou, ba skoro bohy. Nepřeháním nic. Bedřich falecký, vydavatel heidelbergského katechismu, z něhož se podnes evangelické děti u nás učí, nestydl se říci: Svědomí poddaných patří mně. — Když se tedy zatopilo tou starou drahocennou skříní církve původní čili když se spálila její autorita, shořela svoboda národů. — Obzvláště rolník a maloměstán stal se porobcem, takže vrchnosti jeho patřilo nejprv jeho tělo; odtud ten název té poroby „Leibeigenschaft“, vlastnictví těla. Potom však nastala i „Seeleneigenschaft“, vlastnictví duše. Pán poručil, jaké náboženství musí mít jeho poddaný a nebylo nikde dovolání.

Neslýchaný způsob absolutismu — neobmezené samovlády — nastal a šeredně „zatopil“ svobodu národů tam, kde se topilo tou starou skříní autority církve, která drubdy i císařům, králům a knížatům říkávala: Tvá moc jest obmezena zákonem Božím.

Ale na tom spálení svobody nebylo dosti. Kde se topí oltářem, tam potom — dle svědectví dějin — hoří plameny bouří, válek domácích i zahraničních, tam si topí lidé svým vlastním blahobytem, ba svým vlastním životem.

Dějepis jest toho důkazem. Po tom hrozném topení autoritou církve a jejím oltářem, přišla válka třicetiletá, která obzvláště našemu národu strašně „zatopila“. A ta naše sláva a samostatnost stala se jakousi starou jarmarou, kdesi v komoře v prachu a plesnivině trouchnivějící, s kterou se bude moci třeba i zatopiti, jako starým haraburdím.

Dnes jsou ty staré — nemíním jen vešnické — ale i ty z hradů a zámků — drahocenné skříně jen památkou a půjdou jen do výstav. Dnes máme salóny i pokoje a v nich ty moderní šifonéry, které na pohled jsou vyšňořeny, ale té staré pravé ceny nemají. Ale tu dobrotu mají, že se jimi — netopí.

Mám tu na mysli ty moderní státy naše. Mají úředníky k zachovávaní starých památek, ba věnují až i peníze na zachování starých chrámů pro jejich uměleckou cenu. Ale to vše, zdá se mi, že není nic jiného, než jakási výstava starých

skříní. Jinak oblíben je šifonér — moderně vyšňořený, drabý, státní, který přijav bezbožecký liberalismus za svůj základ, počal topiti nejen autoritou církve, nýbrž i autoritou Boží.

A jaký tohoto novověkého státního topení autoritou Boží následek? Ten je trochu jiný, než v šestnáctém století. Tenkrát šeredně zatopili knížata národům, a nyní? Nyní mají moderní státy mnoho těch, kteří chtějí zatopiti knížatům. Autorita Boží stala se mnohým státníkům a politikům starou „jarmarou“, kterou se může topiti, ale dnes jsou mnozí, kteří chtějí topiti „šifonéry“ moderních států. Dnes klesá autorita státní měrou úžasnou. Ty státy moderní hledí si ji ovšem zachrániti a zatápějí šeredně těm, kteří dotýkají se veřejně jejich nejvyšších autorit. Ale nejsou více s to těmto věcem se ubrániti. Tak n. p. přese všecko trestání množí se, jak noviny píší, nesmírné urážky krále v Prusku, a mnoho prý se raději „neslyší“ a „neudává“. — A co je u nás velice smutné pozoruhodné, že často tentýž člověk, který se rouhá Bobu, tupí katolickou církev, nadává n. p. sv. Janu Nepomuckému, souzen bývá i pro urážku Veličenstva.

Nedávno zatopil si v Brixenu prašácky smýšlejší redaktor veřejně pastýřským listem biskupovým, a nebyl za to potrestán. Řekl bych o tom více, ale mohli by si pak páni zatopiti Obnovou, a ono to je přece jen velice drabé palivo.

A tak čím budeme topit? — Jaký už jsem, myslím, že jest svrchovaný čas, aby se začalo topit těmi — šifonéry, těmi novověkými skřínkami pro zásady bezbožecké.

Bohužel, že už těch drahocenných starých skříní s těmi knihami zákonů Božích proletělo velice mnoho komínem; a že tudíž — jako to vždy bývalo tak to je i u nás — že si Rakousko samo topí svou silou, svým blahobytem, svou vlastní autoritou, ba — jak já se obávám — svým vlastním životem.

A potom nesmím zapomenouti, že máme v Rakousku ještě něco zvláštního. Ty staré ctihodné skříně s právy národů německých a nemanžarských jsou kdesi v komoře, a na místo nich máme zcela moderní šifonér s dvojíma dvířkami. Je to to nešťastné rozpoltění říše na dvě půly; říkají tomu dualismus. Ten ovšem pořáde ještě stojí v parádním saloně říše naší a není ani pomysleno, aby letěl do pece a komínem odletěl. Spíše naopak. Ta stará nám tak drabá skřín s korunou svatého Václava by tak byla mnohým lidem u nás nejlepším topivem pro Rakousko. Ale zapomíná se, bude-li se i na dále v Rakousku topit našimi právy, že se topí naším srdcem. A co by to bylo za stát, který by myslel, že se tím upevňuje, když topí srdcem nejvěrnějších, po lase k císaři a králi prábnoucích poddaných!

Čím více se bude Čechům odpirati, tím více sesilují se ti, kteří chtějí výheň (pec) Pruska vytápěti Rakouskem. Německý, císaři a říši co nejvěrněji oddaný, šlechtický časopis „Vaterland“ přinesl nedávno pozoruhodný dopis z Badenska, a nezatopil si jím na úradě. Tak si myslím, že to ani Obnově neuškodí. V tom tedy dopise naráží se na staré německé dějepisné přísloví: Landgraf werde hart. (Hrabě budiž tvrdý). A na základě toho přísloví se žádá, aby se, jako se promluvílo k Čechům, promluvílo — a to ještě přísněji — taky k jistým velezrádným Němcům. Tak k nám píšou z Němce, a my se k nim přidáváme. Ano, jest svrchovaný čas, aby se konečně jednou pořádně zatopilo těm velezrádným, ale taky těm „smířlivým“ Němcům, kteří chtějí vše, jen ne smrt. Tak tedy ten šifonér ať letí do komína a ta stará skřín s těmi právy národů ať přijde zase ke cti!

Strašná porážka Angličanů.

Zmínujíce se v minulém čísle o událostech na bojišti jihoafrického, končili jsme naši zprávu slovy „Buller vydal rozkaz: *spátky se jít nesmí* asi marně. Pak-li za Tugelu se již nevrátil, učiní tak asi brzy. Síly Angličanů na potření burů daleko ještě nestačí.“

Předpokládání naše se splnilo na slovo. Než-li „Obnova“ cestou z Hradce došla našich čtenářů

prchal již vrchní velitel Buller i s divisionářem Varrenem od Spionkopu za ochranný břeh dravé řeky Tugely. Štěstí, že buři šetříce až příliš lidských životů, nechali poražené Angličany prchatí a že je nepronásledovali a nezahňali je se srážných severních břehů do proudů dravé Tugely. V chladných její vlnách byli by se asi synové mořem vládnoucí Anglie utopili jako myši.

Jak známo, pokusil se generalissimus Buller v polovici prosince o vyproštění Ladysmithu. U Colensa přešla 15. prosince část jeho vojska Tugelu, avšak utrpěla tak velké porážky, že Buller ztratil 12 děl a 2300 mužů, musil ustoupiti s divizí Hartovou a Hyldyardovou do Chieveleye, aby vyčkal příchodu divise Warrenovy. V Anglii zatím mobilisována 7. a 8. divise a jako generalissimus poslán do Afriky maršálek Roberts se sirdarem Kitchenerem, kteří z nepochopitelných příčin už přes 14 dní dřepí v Kapském městě. Generál Buller pokládá postavení burů u Tugely za nedobytné, chtěl se oklikou na západ dostat od Pontgiterdriftu přes Spionský kopec a Dewdrop k Ladysmithu. Plán svůj prozradil boerům postavením poštovní dráhy ze Springfieldu do Pontgiterdriftu. Buři, obávající se, aby se u Ladysmithu nedostali mezi dva ohně a aby nebyli odříznuti dračích hor a ústupu do Oránu a Transválu, svolali z Transválu i ze severního Kapska rychle oránské posily. Dne 20. ledna napadl Warren bury u Spionkopu. Od soboty dne 20. ledna do úterka dne 23. ledna bojoval generál Warren bez párných úspěchů. Angličanům raněn generál Woodgate a mnoho set vojáků. V noci z úterka na středu podařilo se Angličanům zmocniti se jednoho kopce na Spionkopu, lež ve středu napadli je burované střelami z pušek i děl tak prudce, že zanechavše koně u dolejších skalních výstupků rychle se šplhali po skalách na horu. Angličané na hoře se silně zahradili a chrtili na bury spousty dum-dum kulek a lyddytem naplněných granátových střel. S vyšších částí Spionkopu hnali se rychle oranští burované chráněni jsouce Creuzotovými, Kruppovými a Maximovými děly. Anglická péchota byla prudkým útokem smetena. Na obou stranách se bojovalo zuřivě. O 2. hodině odpolední se část Angličanů (asi 150) vzdala, jiní bránili se na dvou kopcích Spionkopu. Brzy však počali Angličané ochabovati, řady jejich se trhali a část Angličanů bez rozkazu Warrenova dala se na útěk; jiní zahazovali pušky, zdvihali ruce a dali se zajati. Buller si prohlédl teprve ve čtvrtek 25. ledna Warrenovu armádu, když byla více než decimována. Angličané prý ztratili v bitvě na Spionkopu na 1500 mrtvých, 1500 raněných a tolikéž asi zajato. Dle toho by byla divise Warrenova zničena. Brigáda Littletonova, která ve středu dobyla překvapením burů Spionkopu, ztratila prý přes 800 mrtvých a raněných. Burové ukořistili téměř veškerá Warrenova děla. Porážka Warrenova v krvavé bitvě na Spionkopu je tedy zdrcující.

Generálové Warren a Buller chystali k zahájení anglického parlamentu dne 30. ledna vládě cukrovou pokoutku, aby se mohla brániti proti útokům oposice aspoň nějakým „vítězstvím“ a zatím musí nynější anglická vláda vypít kalich hořkosti až na dno. Bude smetena asi v nejbližších dnech a sestavení nového ministerstva svěřeno bude asi lordovi Roseberrymu. Jedná se o udržení velmocenského postavení Anglie.

Nikdo nevěří více, že by Angličané ve válce s bury mohli zvítěziti. Poražení Angličané vidí teď, že nemají na světě jediného upřímného přítele, ale že Německo, Francie, Rusko i Spojené státy severoamerické čekají na tučné sousto z anglické světové državy. Anglické časopisy žádají za okamžité posláni 50.000 až 100.000 dobrovolníků do Kapska. Ale co tam budou nevycvičení vojáci platní, když nemají pro ně ani cvičených poddůstojníků a když dobře vycvičená stotiacíková anglická armáda nemohla s 50.000 bury ničeho poříditi, když dosud v každé bitvě utrpěla anglická přesila desetkrát tak velké ztráty jako houfy statečných a zbožných burů? Jiné anglické časopisy bojíce se náhlého přepadení se strany některých velmocí, žádají za okamžitou mobilisaci anglického loďstva a povolání 20.000 námořních za-

ložníků do zbraní. Záložní vojenské lodí, křižáky a torpedové lodí, vše se má mobilisovati. V Londýně a v celé Africe panuje nad porážkami v Africe strach a zděšení, proti vládě lid demonstruje a žádá boj do krajnosti. Chťejí Angličané své vojsko vésti na jatky a utrpeti ještě větší porážky nežli dosud? Když stálé anglické vojsko jest porážkami demoralisováno, co mohou očekávati Angličané od vojska, které s puškou a s dělem zacházeti neumí, které k prachu ještě nepřičichlo?

Mnozí doufají, že generál White učiní zoufalý pokus, aby se z Ladysmithu k Bullerovi prosekali. Kdež však se může zatím octnouti Buller! Ladysmith se pokládá ve vážných kruzích zrovna tak za ztracený jako Kimberley a Mafeking, od burů těsně sevřený. Nápadno je také, že o sborech generálů Gatacre, Frencha a Methuena Angličané hrobově mlčí. Co se děje u Colesbergu, Modderiveru a vůbec ve zbouřeném severním Kapsku? Jsou tam Angličané sevřeni, či ustoupili na jih blíže k Robertsovi, či je pravda, že nešťastný lord Methuen šli? Věru, smutné to konce ze šílené hrabivosti a lakoty podniknuté války!

Politický přehled.

V Uhrách prý chce bývalý předseda ministerstva vydávati nový list proti vládě Kolomana Szella; s tímto je nespokojena také kalvínská frakce Tiszova. Katolická frakce jeví se Szellem také nespokojenost.

Ve Francii obnovoval se nedělními volbami opět třetí díl senátu. Protože od vlády je více méně odvislá polovice voličů (Francie má jen přes půl milionů úředníků, na nichž závisí všichni od vlády jmenovaní starostové, koncesovaní živnostníci atd.), tedy ovšem každá vláda dovedla si dosud sehnati při volbách většinu, jakou potřebuje. Zvoleno bylo 87 senatorů a 12 užších voleb vykoná se v neděli. Mezi zvolenými je též známý generál Mercier, proti němuž Dreyfusovci nejvíce zuřili. Monarchistů bylo do senátu zvoleno ovšem málo, ale i ti Dreyfusovce páli. Francouzská vláda žádá 900 milionů franků na stavbu nových válečných lodí (na 6 obrněnců, 5 křižáků, 78 torpedoborců, 112 torpedových lodí a 26 podmořských torpedových lodí. Na vyzbrojení a zvětšení válečných přístavů se žádá 170 mil. franků.

Bulharsko prý se prohlásí 19. února tedy v den, kdy byl po vítězné ruské válce uzavřen ve Svatém Štěpánu mír, za samostatné království. Kníže Ferdinand prý jedná ve shodě s Ruskem, jemuž prý pak postoupí rozsáhlý přístav v Burgasu. Rakousko prý bylo sice bulharskými událostmi překvapeno (?) ale konečně by prý proti nim nic vážného nepodniklo. Líné Turecko prý by se s hotovým převratem spokojilo.

Z Habeše se oznamuje francouzským časopisům, že neguš Menelik nařídil soustředění svých vojsk a že všem svým vasallům (místokrálům) potřebné informace rozeslal. Dle jedné zprávy chce Menelik využítovati nesnázi Anglie v Sudanu a Kordofanu, které by se k říši jeho výtečně hodily, dle jiné zprávy chce se zmocniti italské erythrejské kolonie, poněvadž prý tam přišli na ložiska zlata. Myslíme, že zmocnění se italských přístavů Suakimu a Masávy by bylo pro Menelika také vydatným zlatodolem.

Hnutí „prý od Říma“ hrozí vyvolati státní spory mezi Rakouskem a Německem. V nově povstálých odpadlických protestantských osadách počínají si pruští a sasští pastoři jako pruští agenti a dávají světu velkoněmeckému smýšlení neomaleným způsobem průchod, tak jakoby se nenalezali v Rakousku, nýbrž již v Rusku. Někteří c. k. okresní hejtmani povšimli si poněkud důkladněji na rejdy dvojtyhodných pádů z říše a hájí stanovisko rakouské. Jak berlínská „Kreuzzeitung“ oznamuje, byl farní vikář Karel Lemmer, který se zdržuje v nově povstálé protestantské osadě v Lánově v okresu vrchlabském, z ohledu na veřejný pořádek od c. k. okresního hejtmanství z Rakouska vypovězen. Farní vikář protestantský podal c. k. místodržitelství v Praze rekurs a současně vyžádal si zakročení berlínského zahraničního úřadu a německého vele vyslanectví ve Vídni. C. k. pražské místodržitelství vypovězení pastora Lemmera dosud nepotvrdilo.

V Číně se stal náhle státní převrat. Císařovna vládařka donutila 28letého císaře Kvangsua, který prý byl přítelem moderního pokroku a Evropanů, jenž však na trůně pouze seděl — ele nevládl — k odstoupení, načež byl císař, syn nebes, buď zavražděn nebo k sebevraždě donucen. Vůdce čínské pokrokové strany Kvangyuncí prý byl při zprávě o smrti císaře úplně zdrcen a propukl v pláč. Císařovna vdova propustila současně vrchního generála Junglua. Nový císař byl vybrán z více méně neznámých haremových princů a jmenoval prý se Put-sing a přijal prý panovnícké jméno Ši kuang. Dle jiné zprávy svolala císařovna vdova 24. ledna náčelníky vlády a členy panovnícké rodiny, kdež oznámila svou vůli, císaře sesaditi a jeho nástupce jmenovati. Jiná opět verze dří, že císaři Kvangsu-ovi se vláda znechutila, že ustanovil za svého nástupce prince Put-singa a pak si sáhl na život. Uplně pravda o po-

sledním státním převratě vyjde sotva na jevo; Evropa však musí počítati s jeho důsledky. V diplomatických kruzích pohlíží na čínské události velice vážně. Někteří soudí, že polední převrat na trůně znamená vítězství ruské převahy v Číně. Anglie jest asi odstraněním císaře Kvangsua dojata trapně, Německu jest sotva po chuti a stejně se to má s Itálií a Rakouskem. Tyto velmoci budou asi státnímu převratu v Číně věnovati největší pozornost. Stejně učiní ovšem Francie, Japonsko a Rusko. Francie vyslala již oddíl námořního vojska na ochranu francouzského vele vyslance a francouzských poddaných. Také ostatní velmoci pošlou oddíly námořní pěchoty do Pekinga a do hlavních čínských přístavů. Rakousko Uherská válečná loď „Zenta“ ptipluje prý v několika dnech do Honkongu, aby ji měl rakouský vele vyslanec v Pekingu po ruce. Naše válečná loď „Bliska“ v čínských vodách dosud mešká. Porážky anglické v jižní Africe měly na chování se císařovny vladařky v Pekingu nepopíratelný vliv. Tato lživá a ukrutná žena nenávidí ze všech Evropanů nejvíce Angličany. V Číně jsou dnes ovšem nejvíce obžeheny zájmy Angličanů, avšak všichni Evropané musí se míti na pozoru, neb v posledních letech byli zavražděni angličtí, američtí, němečtí i francouzští misijnáři a tajné společnosti, kdyby se nebály, pustily by se třeba i do nejsilnějších v Číně Rusů. Ač tedy evropské vlády mají své zvláštní zájmy a navzájem se potírají, musí jednati společně, pokud se jedná o ochranu životů a majetku Evropanů. Bude-li potřeba, zakročí tedy evropští vyslanci v Pekingu třeba i společně. — Co se změny na čínském trůně týče, tu jest významno, že prý otec nového císaře je hlavou velkých tajných společností, které jsou známy jako „velký meč“ anebo „boxer“ v provinciích v Číli, Šantungu a Hunanu a k nimž patří též osoby, které nedávno zavraždili anglického misijnáře Brookesa. Kangy-ovo posláni do Jang-tse a do jižnějších provincií stalo prý se za tím účelem, aby poznal mínění vícekrálů Šang-ši-tunga, Liu-ku-nyia a Tang-šung linga ohledně státního převratu. Tvrdí se také, že bývalý místokrál v Pečili Li-hung-čang byl poslán do Kvangtungu, aby program císařovnin podporoval a aby případně nepřátelství Kantonských potlačil. Huanští a Kantonské jsou prý největší přívrženci Kvangsua. Mandžuri prý jsou vesměs pro změnu trůnu, kdežto Číňané prý jsou více proti ní.

Smířovací konference svolány budou v příští pondělí. Nevíme, zda-li radikál Baza, Staročech Závka a pozvaný člen katolické strany z Moravy pozvaní k nim přijme. Naděje na smír jsou pramalé. Mezi Němci ovládají Wolf a Schönerer a též v německo-nacionální straně jest pro smír zaujat upřímněji pouze poslanec Prade. Německé spoluručení praská na všech stranách, vídeňští antisemité vypovídají židovským liberálům boj, protože tito poněkud neopatrně prozradili, že se jim jedná především o zničení dolnorakouských antisemitů čili křesťanských sociálů. Aby nebyla zrádována od Schönererovců, nebude míti žádná z německých stran dosti odvahy, aby Čechům nabídla slušné ústupky. Poněvadž není mezi Němci potřebné jednoty, není také žádné záruky, že Němci splní to, na čem se Češi a Němci na smířovacích konferencích dohodnou. Nás Čechy zaráží, že na konferenci nejsou pozváni zástupci slezských Slovanů, neboť vyrovnávací konference mají se rozdělit pouze ve dva odbory: český a moravský. Českému odboru bude předsedati předseda ministerstva dr. Körber a moravskému baron Spens-Boden, ministr spravedlnosti a do posledních dnů moravský místodržitel. Naše stanovisko vůči konferencím je známé. Důvěrníci strany mladočeské nemohou po našem náhledu jíti pod požadavky, které jsou obsaženy ve vídeňských puntacích z r. 1890; český lid očekává naopak, že mu zástupci čeští vymohou více. O nezadání českých práv mluvilo se již tolik, že dnes bude český národ souditi jen dle skutků.

Drobné zprávy.

Pan Karel Gordon, ruský tenorista i sopranista pořádati bude dne 2. t. m. dobročinný koncert v Chrudimi v besedě pod protektorátem vldp. arciděkana Waltra, p. purkmistra Klimeše a p. poslance dra Pippicha ve prospěch kostela sv. Michala. Ve středu dne 7. t. m. koncertuje opět v Pardubicích v sále „na Veselce“ pod protektorátem vldp. děkana Sloupka a p. poslance Formánka ve prospěch rozšíření děkanského kostela v Pardubicích. —

Z koncertu páne Gordonova sešlo, jelikož přese všechny dobré rady s rozhodujícími kruhy katolickými mu dané nenastoupil od toho, co mohlo urasiti vlastenecký cit náš i obyvatelstva zdejšího, třebaž se se vymlouval, že chtěl vyhověti jen německý mluvícím osobnostem a společnosti zdejší.

† Martin Pekerný, rodák královéhradecký, bývalý ředitel malostranského reálného gymnasia v Praze, výtečný pedagog, zemřel včera po těžké nemoci v Praze.

Čistý výtěžek studentského plesu v Hradci Králové činí 725 korun r. š.

Kapli zdejších škol měšťanských a obecných daroval p. Zdenko Ješek, sochař a kamenník v Hradci Králové pěknou kroupku z bílého kararského mramoru v ceně 36 korun, sačež vo-

lame srdečně: Zaplať Pán Bůh! Nenašel by se štědrý dobrodinec, který by dětem opatřil ještě druhou kroupku potřebnou ke vchodu do kaple se strany školy chlapecké, jenž posud osiřelý jest! Pan Ješek by s cenzí jistě slevil! Takového laskavého dobrodince hledá, případně o příspěvky na kroupku pro kapli uctivé prosí Jan Černý, katecheta v Hradci Králové.

Nedostatek uhlí v Hradci Králové. Starosta města vydal s usnesení městské rady tato vyhlášení: Vzhledem k tomu, že zásoby uhlí v městě našem jsou téměř vyčerpány, že v nejbližších dnech hrozí nouze o uhlí, která se může stupňovati i očekávanou stávkou v revíru hornoslezském upozorňujeme naléhavě p. t. obecnost, aby ve vlastním svém zájmu co nejvíce uhlím šetřilo. Osvědčení náměstí obmerno v plném rozsahu do 9 hodin. Následkem nedostatku uhlí musí se v Hradci šetřiti též plynem. Některým zdejšími školám uhlí již dochází. Obchůdi vstvy lidu následkem sdražení uhlí velice trpí.

Obecní a školské přírůstky vsud zastavení přenesené působnosti bude městský dýchodenský úřad v Hradci Králové i na dále vybírati.

Vybírání přímých daní s přírůstky zeměkými a okresními nebude se dnem 1. února počínaje více diti u městského dýchodu v Hradci Králové, nýbrž u c. k. hlavního berního úřadu v Hradci Králové.

Na venkovské knihovny boheslovcké královéhradeckých došly nás štědrosti veleddůt. P. T. duchovenstva dosud tyto příspěvky: J. M. nejddůt. pan biskup račil nám darovati 40 K; vldp. Dr. Al. Frýdek; gen. vikář 10 K; vldp. Musil M., kanovník a městský děkan 6 K; vldp. Dr. Ant. Brychta, kanovník 2 K; vldp. J. Barták, kanovník 4 K; vldpp. J. Šrutek a Ant. Pogert, kanovníci račili darovati knihy; vldp. Fr. Tondl, profesor 12 K. Z venkovského veleddůt. duchovenstva dostalo se nám dosud následujících darů: Po 10 K darovali: vldp. T. Štěbáky, bisk. vikář v Mikulovicích a vp. J. Vomočil, kaplan v Jičíně; 7 K ddůt. farní úřad v Petrovicích; po 4 K: vp. Fr. Světlý, katech. v Třebouchovicích, vp. J. Melichar, admin. ve Vys. Mýtě, dp. M. Kubek, far. v Kunvaldě, vldp. Vln. Novotný, bisk. vikář v D. Krupě, vldp. Al. Nýlt, děkan v Holbořech, vp. Jan Sobotka, kapl. v Hradci Králové, dp. J. Novotný, bisk. ceremonář; po 3 K: vldp. Jan Klein, děkan v Činěvě, vldp. Boh. Hahl, bisk. vikář a děkan v Hořicích, dp. Ant. Bezdiček, far. v Jestbořicích, dp. Al. Soukup, far. v Ločenicích, dp. Fr. Urválek, far. v Kohoutově u Dvora Král., dp. Edv. Neumann, far. v Bohosně, vldp. Jos. Procházka, děkan v Dobřenicích; po 2 K: vldp. V. Šetina, kapl. v Kněžicích, vp. Fr. Kubíček, kapl. ve Vel. Oupimě, dp. Em. Kapoun, farář v Jenšovicích, vp. Ant. Gröger, koop. tamtéž, dp. J. Herkner, farář v B. Třebosně, dp. Ludvík Hora, far. ve Chvojně, vldp. J. Šádek, far. v Kopidlíně, vldp. Jan Řehák, děkan v Opočně, vp. Fr. Barvíř, kaplan tamtéž, dp. Alois Vašítko, farář v Král. Městci, vp. F. Dittrich, admin. v Poličce, vp. Št. Bobek, koop. v Novém Hradci Král., vp. A. Vobejda, kaplan v Poličce, vldp. V. Erychleb, děkan v Deštném u Nov. Města, vp. V. Nepokoj, kaplan v Kostelci u Chrásti, vp. J. Řezníček, kat. ve Vamberku, dp. Jan Volánek, farář v Bestvíu, dp. Jan Záruba, far. v Kbelově, dp. Fr. Hanzl, farář v Hradištku, vp. B. Kacafírek, kaplan v Hradci Král., dp. Engelb. Starý, far. v Rovni, vldp. Ant. Dvořák, děkan v Nebouvicích, vldp. P. Frdřich Vavroušek, prior Želivský, vldp. P. Method Nýlt, prior em. tamtéž, dp. P. Salex Roubíček, farář v Senožatech, vldp. Frant. Šenkora, děkan ve Vosicích; po 1 K: dp. J. Kučera, far. v Seči, vp. Fr. Jirásko, kapl. v Rovni. Srdečně „Zaplať Bůh!“ O dalši příspěvky prosí František J. Štrnad, t. č. jednatel knih. odboru.

Epidemie tyfová se v Králově Hradci nemění; na štěstí jest již nový vodovod v činnosti. V Hradci máme 26—30 případů tyfa.

Úmrtí. Matka pana c. k. poštovního správce Ryšánka, skonala v Jindřichově Hradci v pátek dne 26. ledna.

Výborová schůze družstva pro upravení Labe konala se 31. ledna v Poděbradech.

Nový advokát. Pan JUDr. Kavalír, koncipient u pana dra Horáka v Pardubicích a dříve u pana JUDr. Fultnera v Hradci Králové, otevře tento měsíc v Hradci svou advokátní kancelář.

Městský inženýr pan Janoš, nástupce pana inženýra Tomáše Súhrady, nastoupil již svůj úřad.

Vojenský park zstane pro civilní obecnost dne 1. a 2. února zavřeným, aby prý se tím dokazovalo vlastnictví vojenského eráru k parku. Pokud víme, toho nikdo nepopírá a byla by snad stačila poznámka v pozemkových knihách a v návštěvních oznámeních při důstojnickém parku: „Přístup do parku pro nevojenské kruhy je odvolatelný“.

Změna počasí. Sánice, sněhy a mrazy ustoupily v poslední době deštům. V pátek hnul se na Labi led, jinak se vlády plískanice a bláto. V úterý odpoledne sušila v Hradci Králové sychravá chumelenice. Nyní opět přituhlo.

Osvěta Lidu, židovsko-socialisticko-pokrokařsko-realistický plátek myslí, že může štěkat aspoň jako pinč, když židovsko-socialisticko-realistický „Čas“ hraje si na hafana. „Čas“, který všecko po způsobu starých Franců kantoruje, napsal v polemice s Katolickými Listy: „Všecka leš, která otravuje náš veřejný život, má živý pramen v Katolických Listech“. Ať už zlo pášou seslepení kněží nebo najati od nich šoldnéři, vše je jedno. To není naše jen mínění, nýbrž obecná zkušenost v Čechách, že za žurnalisty katolik-

oké přijímá se nejhorší brak. Lidé, kteří všude jinde byli by se společnosti vyvrženi, jsou dobří katolíci — ma tišku, protože jsou schopni každé služby. A zrovna tak řady lidí, kteří ve veřejném životě všude už skrachovali, bývají vítáni v táboře katolickém, jakmile dají se pouštět za nástroj proti lidem pokrokovým, čistým a vzdělaným. Z obojího druhu lidí těchto vytvořila se pravá tišková Maša katolická atd." — „Katolické Listy“ na tento surový útok neodpověděly a nás se přímo netýkal. Hradecká „Osvěta lidu“ si však narážející na „Obnovu“, také směřovala pryč citující několik vět z úvodníku „Času“ v čísle 7. ze dne 18. ledna. Přiznáváme, že v každém stavu a v každé společenské třídě jsou lidé zlí i dobří. Že by opravdoví katolíci byli shledem nebo většinou zlí, nebude nikdo tvrdit. Od katolíků neodpadá výkvět společnosti, nýbrž všelijaká sebranka a brak, který z formální změny vyznačí dělá škody. Že by přivrženci a spolupracovníci „Osvěty lidu“, byli sami lidé čestní, vzdělaní, zkušení a opravdu pokrokoví, o tom nízke jejich útoky, lázi a strannictví zrovna nevěděl. Víme, že byl jim každý dobrý, kdo ineroval, platil a hanobil. Nám však je lhostejno, zda-li s nimi lid jedná jako s lidmi nejatými nebo ne. „Osvěta lidu“ aby se při životě a chlebičku udržela, musila měnit velice často barvu, dnes s ní drží ještě jen židé a několik lidí výstředních; její povídání nemá vlivu ani na městskou ani na venkovskou inteligenci a několik její redaktorů smizelo odtud zrovna tak, jak přišlo. A jest-li snad „Osvěta lidu“ a „Čas“ chtějí narážeti na prvního redaktora „Obnovy“, tedy ten vyšel z toho braku, k němuž se zase vrátil a z několika jeho zdrojů čerpají katolíci nepříznivé správy různé „Časy i Osvěty“. Dalším socialisticko-pokrokovsko-realistickým exemplářem jest kolega „osvěťtů a časistů“ v Chrudimi. S jakou ostudou musil přehnout z Čes. Budějovic a v jaké společnosti a vážnosti šel tam i v Chrudimi, jest známo. A opět jiný spolubojovník Masarykovec, jež si „Čas“ tolik cenil, byl v královském Kolíně nad Labem. Jest to p. Pellant, dle jména i osoby nám neznámý. Avšak kolínské „Labské Průdy“ dali tomu obhájci židů a realistů, který se vrátil opět do tábora Adlerů, Bernerů a jiných červenáčů, tak sdatilý pass na cestu, že si ho jistě nedá za rámeček. Další polobohů a realisticko-socialisticko-pokrokovského tábora nebudeme se dotýkat i chytíme se hned hromovládci z „Času“. Joviš na Olympu, pan Tomáš Svatoslav Masaryk dlouho uvažoval, ma-li obšťastniti svým velikáštvím národ německý ve Vídni anebo snad národ český v Praze. Ze Svatoslava se stal brzy Garyck, z katolíka evangelík nebo anglikán. Psal pilně do „Neue freie Presse“, bral po židovském samovrahovi s chutí odkázané mu tisíce. Pak odkryl v sobě také českého bratra a když se octnul v Praze, chtěl hned reformovat českou společnost a balancíroval mezi Mladočechy i Staročechy. Když se jednání o chefredaktorství „Národních Listů“ rozbilo, založil p. Tomáš Garyck Masaryk „Čas“ a v něm s Herbenem trhal Grégra a Mladočechy, až z nich chlupy lítali. Na to chtěl p. Masaryk povýšit na prestol vůdcovský dra Riegra, na němž ostatně tento seděl a chtěl být jeho generálštáblírem s právem nástupnictví. Redaktor Času, p. Herben, byl v té době velmi pilným navštěvovatelem redakce katolického „Čecha“ a stál velice o katolickou reklamu i abonyenty. V době té seděl ostatně také jeden realista a chránělec Masarykův v „Čechu“, který chtěl reorganizovat katolický svět, jenž však z redakce „Čecha“ pro krádež rukopisů musil být okamžitě vyhnán. Jak se sjistilo, byl tentýž přítel a spolupracovník Herbenův ve styku s policií a dělal mezi studenty agenta provokateura. Jako přítel Hermanna Katze byl tento chránělec Masarykův spolupracovníkem židovské Neue Presse, Bohemie, Času, později Lidových Novin a pak byl prý ve službách Turků a dnes má být dle doslechu vládním žurnalistou bulharským. Jak viděti, dá se pořádně vybarvený realista najati třeba od každého, jen když platí. „Čas“ měl být tedy s citátem o tom „katolickém braku“ trochu opatrnější. K realistickému braku se počítal na př. až do roku 1890 mnohý, kdo nechtěl si to pokazit ani s Mlado- ani se Staro. Pan dr. Herben prodával ostatně těch změn ve svém přesvědčení také dost. Do Prahy přišel jako klerikální Staročech, pak psal do staro- i mlaďočekých listů, pak byl členem redakce Národ. Listů, na to opět koketoval se Staročechy, potom se stal realistou a redaktorem Času, nadával Mladočechům, bratříčkoval se opět se Staročechy i s klerikáli. Když s Masarykem nenechali na Mladočechích ani poctivý chlup, pak všechny nadávky a škopíčky vychratané špinou prohlásili za nedorozumění, Masaryk jal se odvozovati původ mlaďočeké strany přímo od Husa a Žižky, realisté trhali Staročechy i klerikály, Masaryk podporoval omladinu, sháněl a dával jí odměny, sufil zase proti Mladočechům a společně s Herbenem je v Času atd. malují jako vládní lokaje, což však panu Masarykovi pranic nevaří, aby od vlády, proti které stál celý český národ v opozici, nevyprosil si tisícový přídavek, prý za zrušený školní plat. Člověk by myslil, že takový lidumil a přítel studentstva nedá si ani kolejně platit a že od vlády nám nepřátelské nevezme ani balíste. A on pak Masaryk v nynější době šere z vládní ruky, nedělá opozici proti ní a židovským liberálům, aly sápe se na českou opozici a slouží společně s Herbenem židům. Inu, však má také dvě třetiny židovských insertů a židé předplácí „Čas“ pro hostince, sbírají mu abonenty a ineroenti, takže vzor směru „protestantismu“ mohl při přístupu čítání lidu přihlásit k národu židovskému a český národ by ani necítil, že mu jeden člen ubyl. Katolíci „přepusání“ pana Masaryka, Herbena a Kohn-sortes také vůbec nepostrádali. A takové evangelio nadávající katolíkům „všelijaký brak“!

Vkusné kolorevané korespondenční listky vydala továrna na pianu, pianina, harmonia a varhany Al. Hugo Lhota v Hradci Králové, která má své sklady ve Vídni, v Praze a v Brně. Tá firma vydala „Hudební památník“ obsahující moravskou píseň s nápěvem od Karla Pícha, různé pokyny a ceník.

Pražské obecné a měšťanské školy jsou následkem nedostatku uhlí zavřeny. Vyučování ji na neurčitou dobu odročeno.

Provisorním správcem berního inspektorátu v Novém Městě n. M. jmenován byl finanční koncipista p. Přibík z Mostu, set pana ředitele Kulíže v Hradci Králové.

Volba pražského starosty stála i v pátek nerezhodnou. Dr. Srb dostal 43 a dr. Podlipný 42 hlasů. Ani p. dr. Srb, ani p. dr. Podlipný nehlavovali. Protože nadpoloviční většina 44 hlasů nikdo neobdržel, rozhodne se volba 3. února. Jedná prý se o jednohlasnou volbu toho neb onoho kandidáta. Kdo bude první jednohlasně zvolen, tomu prý se tím dostane „satisfakce“ a pak ihned ve prospěch druhého pana kandidáta se vzdá. Pan dr. Srb, vzdal se v úterý náměstnictví pražského starosty. Teď úřaduje náměstek Voiti.

Časové školáček: „Toníku, chceš zítřka do školy? To si musíš vsít čepici uhlí!“

Proč kosa nebere, když jí člověk uhlí dá? Školáček: protože ji teď žádný uhlí nedá, an ho nemá.

Vrchní berní inspektor pan Frant. Koutník, úředník zasloužilý, odevzdá svůj úřad dne 5. února a vstupní do výslužby. Správu berního inspektorátu povede v Král. Hradci c. k. finanční rada.

Dary na „Adalbertinum.“ Vědp. vikář Hejtmánek 10 zl., vědp. vikář Tichý 35 zl., vědp. farář Kučej 5 zl., vědp. farář Ehl 5 zl., vědp. administrator Baloušek 5 zl. „Zaplať Pán Bůh!“

Vzácný dar. Jeho Excellence c. a k. říšský ministr války pan Edmund šlechtic z Krieghammerů ve Vídni zaslal spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě značný příspěvek na zbudování nového chrámu Božího v obnove 40 korun. Vysoce šlechtěnému dárci za tak skvělý milodar vzdávají se díky neuctivěji.

Koncert p. Ot. Málka konati se bude v Hradci Králové dne 20. března.

Národní Listy při své rytířskosti a pravdivosti tvrdí, že ndp. biskup Brynych pobádá kněžstvo k udavačství a k denunciaci. Každý biskup, jako vrchní pastýř má plné právo žádati, aby kněží mu řekli plnou pravdu a zachovávali předepsané řády. Ndp. biskup totiž žádal kněze ve smyslu usnesení dávných synod provincialních a diecesních, aby notančili, vlastně nedávali lidu v hostincích pohoršení, a kdož by jednali proti jeho přání, aby mu byli oznámeni. Případy tyto jsou ovšem jen ojedinělé, ale pohoršení se stalo místy přece a právě, kdyby to opět biskup trpěl, křičely by iživobodomyslné listy v první řadě: „a takové věci trpí biskup Brynych ve své diecési!“ Kdo pak a největším zálnskem přetěpává nejraději nepřekné věci, jichž se kněží časem dopustili? Inu, jsou to v první řadě tytéž Národní Listy, které tupí biskupa, jenž žádá, aby každý konal povinnosti svého stavu.

Platy rakouských důstojníků zlepšeny: měsíčně maršálkovi o 125 zl., podmaršálkovi o 29, generálmajorovi o 125, plukovníkovi o 50, podplukovníkovi o 50 neb 75, majorovi o 25, hejtmánovi o 25 neb 15, nadporučíkovi o 15 a poručíkovi o 10 zl. měsíčně.

Nebespečí povodní v pořící Labe a Orlice není zcela odstraněno, ačkoli ve středu přituhlo a napadlo aněhu. Labe a Orlice rozlity jsou již namnoze po okolí města a kdyby měl napadli sněh náhle roztát i nové přivály s hor krkonošských i Orlických k Hradci se přihnouti, nastala by velká povodeň. Labe od Pardubic ke Kolínu a k Poděbradům je silně rozvodněno a rolníci utrpí opět na lukách i rolích opět nemalé škody. Ozimy se budou muset následkem řádění hrabošů snad po většině zasorat.

Dvě královny. Historický román Prokopa Chocholouška vycházející počal v „Čitárně českého lidu“ nákladem Burska a Kohouta v Praze v týdenních sešitech o 4—6 arších po 10 kr. Historický román a povídka neměly v letech čtyřicátých a padesátých šťastnějšího pěstitele nad Chocholouška, byl i stav tehdejšího bádání historického leckde byl zanechával citelnou věcnou mezeru. Za to nadšený, básnický vstet, duchaplnost a vynalézavost kompozice, živost v líčení scén, jimiž vyznamenává se Chocholoušek, byly s to nahraditi mnohý ten nedostatek. Dvě královny jsou z řady jeho historicko-belletristických prací jednou s nejlepších a nové pokolení čtenářů z nejširších kruhů lidových, jemuž jsou novinkou, uvítá je jistě s potěšením. „Čitárna českého lidu“ přejeme úspěchu, pokud se nynasnaží vydati spisy dobré.

Přítele Domoviny, velice oblíbené sbírky knih, která vychází již 16 let, vyšlo dokončení zajímavého a vysoce poutavého románu „Car a hejtmán“ D. L. Mordovceva. Z ruštiny přeložil Jan Wagner. Poutavý tento román osvětluje mohutnou postavu cara Petra Velikého. Tendence románu je ryze slovanská, líčí se, jako slavista Křižančí lščí vládkovi severu utrpení Čechů, Bulharů, Chorvatů, Srbů, Illyrců a Bulharů, kteréž bylo jim snáseti od Němců, Turků a jiných nenášenlivých nepřátel Slovanů. Křižančí vybilzel cara Petra Velikého přímo, aby osvoobil Slovanů od Turků. „Přítele domoviny“ stojí ročně 3-20 k v 12 osmiarchovéch svazcích a na ukásku jej posílá nakladatelství Edvarda Beauforta v Praze-II., Jungmannova třída 8. 21 n. na požádání.

V období plesovém upozorňujeme na matiční obětiny, jichž zvláštní druh po 12 hal. hodí se výborně za pozvánky na plesy, rovněž malé obětiny matiční kus po 6 h se slatou ořízkou dají se upravit na taneční pořádky. Nezapomínejme v dobách veselí na potřeby a podniky Ústřední Matice Školské.

Přednáška v Chrudimi. V tovaryšské jednotě přednášel minulou neděli dp. Dr. Reyl „O úkolech katolických spolků“ za četné účasti členstva a svaných hostů. Přednáška poctili návštěvou zejména vědp. arciděkan Walter a místním duchovenstvem a vlot. zemský rada Fischer.

Zvěsti z východních Čech.

Z Králíků. — n — Bláženou útechou naplniti musí duši každého českého katolíka ta potěšitelná okolnost, že nejdůstojnější pastýř náš, J. M. náš p. biskup Ed. J. Brynych tak láskyplně a neohroženě se ujímá svých štváných českých oveček. Vůak jest to také útěcha, co zakoušeti musí Čechové v oblasti drabé otčiny. Jeden doklad toho sděluji z naší krajiny. Hrozný a srdce rvoucí obraz aurového jednání Němců v našem v městčku proti úřednictvu zdejší zemské polepšovny pro kárance, která asi před rokem z bývalého kláštera byla u nás zařizena. Za ředitele dosazen zemským výborem pan Tilšer, syn českého vědátora a politika, který zároveň a ostatními úředníky v obojí zemské řeci jest kvalifikován. Po příchodu svým hleděli všickni dosáhnouti sympatií germánského občanstva. Z té příčiny neodvážili se ani mezi sebou v materátně mluvit, zúčastnili se místního ruchu velkoněmeckého, všech zábav, zkrátka dělali sebou vše, jen aby nepodržili proti sobě krvavé vlky pruských hor. V našem vnitřním českém přesvědčení, až ve zlé jsme jim toto vykládali. Ovšem toto vše nestačilo. Nejprve vybuchly hněv a zloba „těžce uraženého“ lidu německého proti „českoněmeckým napíeštím“, jakými zemská polepšovna, obojí národnosti sloužící, byla označena. Třikráte vzplanul hněv germánů, okna v nenáviděné zemské polepšovně byla vytrfiskána. Úřady vinníků nenalezly, za to ale dano msta rozhorčenému lidu Germanie a nařizeno, by napisy české ústavu neprodleně byly odstraněny. Úspěch jeden stal se pobídkou k úspěchu dalšímu. Přišel Wolf a po jeho úradku prohlášeno — ne trpěti zde úřednictvu, které ve svém jádru jest vesměs české. „Mezi námi, zvolali, musí býti kerndentesch synové matky Germanie. K tomu pracujme!“ Rozpoutal se boj proti českému úřednictvu a nastal nevidaný bojkot. Úředníci a zřizenci vypovídání z bytů, vyloučení ze společnosti, v hostinci oděknuto jim stravování, nikde neprodá se jim pivo, pečivo, brambor atd. Zkrátka nikdo jim neprodá potřeb zdravotních. Ano tak daleko to došlo, že na německý pozdrav českého úředníka, germánská intelligence vůbec neodpoví. — Úřednictvo postaveno na pranýř opovření, každý se ho štítí, jako prašivého psa. Tak jedná prusácka cháska v našem království českém, krví otců prosyceném, za tím co v jiných našich ryze českých městech nestačí se Němci při vrozené své drzosti roztalovati a my ubozí Čecháčkové za to v otrocké úslužnosti žmolíme pokorně před nimi jen své čepice. — Jest prý již rozhodnuto dle přání Wolfova, že ředitel pan Tilšer se svým českým úřednictvem z ústavu Králíckého bude odstraněn a nahrazen jiným mužem citelný „prý veskrze německého“. Tak pracuje u nás Německví ke svému postupu a prospěchu na úkor náš, na naši vlastní české půdě. Upozorňujeme na křiklavé a hnusné tyto poměry naše poslanecké kruhy v pevném přesvědčení, že zajistí si podrobné informace o polepšovně Králícké a učiní je předmětem důkladného rozhovoru a projednání v příštím zasedání zemského sněmu. A o to ve jménu Páně důtklivě žádáme. — Vždyť jenom spravedlnost povznášá národ opak šiní je bídny mi.

Z Čáslavi. Konečně začne u nás volební rej. Ti kteří se nemohli ruchu jeho dočkat, s radostí a si vítali vyhlásku purkmistrovského úřadu, v níž ohlašují se volební dnové měsíce února. Třetí sbor voliti bude dne 5. února, druhý 7. února a první dne 8. února v místnostech radnice. Jak tentokráte volba dopadne, nikdo ještě neví, protože ukázaly se rozličné nové proudy, které vynášely na povrch kandidáty, o nichž se dosud vládnoucí straně ani nezdálo. Dle kompromisní listiny kandidátní, která vyznačujícími činiteli sestavena byla se strany živnostnické, řemeslnické, rolnické, úřednické atd. navrhuji se následující pánové, jejichž jména počátkem února budou snad již z provolání obecnostvu známa. V I. sboru: J. Polta, děkan, Dr. Jablonský, V. Komínek, J. Lorenz, P. Müller, Fr. Procházka, správce pošty, J. C. Rössler, Seidl Frant., ing. Schindler, Tetřev, Dr. Zimmer. V II. sboru: Anderle, učitel, Freund, Hulla Fr., Moravec J. Potěšský V., Procházka, statkář, Rössler J., Skřivánek Frant., Štarch Frant., Dr. Tesař, Zatecký Ant. Ve III. sboru: Čálek Václ., Fiala Ign., Horák J., Kozák Fr., Kratochvíl Al., Kruliš Ant., Louda J., Šandera Frant., Dr. Spinar, Vančura Voj., Vobruba Václ. Za náhradníky: v I. sboru: Číhal, Drbelka, Marek, Outrata, Sýkora, Štastný. Ve II. sboru: Cinkal Fr., Havelka J., Kruliš J., Kubrycht A., Rakušan Al., Růžička Fr. Ve III. sboru: Havránek Ant., Holub Al., Petříček Al., Vančura Jos., Zahradník Jos. Jak budou jednotliví p. kandidáti voličstvu konvenovati, ukáže volba. Ať zvoleni budou ti neb oni, přáli bychom si, aby měli vždycky na paměti blaho a zdar obce, která čeká na vyplnění mnohých nutných věcí, které odkladati se buď nedají nebo ani odloženy býti nemohou, má-li město udržeti své místo u všeobecném pokroku. O výsledku volby, jakož i o přijetí či zamítnutí jednotlivých kandidatur podáme svého času zprávu.

Z Kutnohorska (s kruhů rolnických). V přehledu minulého roku uvedli jsme, jak klesl v minulých letech tak utěšené se rozvíjející mysl pro své pomoci a povznese rolnictva. Vytkli jsme také, co zdálo se nám býti toho hlavní příčinou. Dnes s potěšením zaznamenáváme, že s novým rokem jeviti se počíná i nový život v kruzích hospodářských. Hospodářský spolek náš poznav, jakou důležitost má chov dobytka, zakládá letos družstvo pro zvelebení chovu dobytka a pozval k zařizující valné hromadě, která brzy se má odbyvati, inspektora zemědělské rady p. Laušmana, jenž vyloží a odůvodní rolnictvu dosah nastoupené akce. Kuratorium školy rolnické pak vzhledem k této snáze usneslo se v poslední schůzi své, že domáhati se bude co nejvíce, aby zřizena byla při škole jeho plemenná stanice skotu. — Upozorňujeme rolnictvo na tyto dvě věci, odporúčujeme mu, aby nedal ani jedné ani druhé padnouti. Dotýkají se hluboce životních zájmů jeho. — V sousedním okrese Kolínském vypukla slintavka a kulhavka a proto výroční i týdenní trhy v Kolíně na hovězí i vepřový dobytek na delší dobu jsou zakázány.

Z Městokvie u Kutné Hory. Již dlouho nebyl tak hlučný zájem pro volby jako letošního roku. Zdálo se sice hladina veřejného života našeho byla klidná ale zatím dole to rachotilo nevyklým ruchem. Konečně 17. ledna přikročeno k volebnímu osudu a vyšli z něho po provedeném skrutině následující párové. Ze sboru třetího: Čeněk Franc, Jan Podolák Čeněk Pauš; ze sboru druhého: Čeněk Pospíšil, Jan Procházka, Frant. Homola; ze sboru prvního: Ant. Řepa, Jan Bláha a Jan Lazňovský. Nové zastupitelstvo čekají mnohé důležité záležitosti, přáli bychom mu, aby provedl je ku všeobecné spokojenosti a zdatu občanstva všeho!

Od Zamberka. Rolnická mlékárna pro Lukavice a okolí blíž se ke své činnosti. Vážením nepohodě shromáždilo se na 70 malorolníků minulý čtvrtek 25. ledna k ustavující schůzi. Přčteny statuty, konán zápis členů, upisovány podily závodní. Přihlášeno celkem v této schůzi 70 podílů po 10 K. Do představenstva závodu zvoleni pp.: Karel Novotný, starosta obce, Josef Hrdina, rolník a Jos. Hofmann, místní řídící a vždy obětavý učitel. Též volba devítičlenného výboru dopadla zdatile, takže budoucnost závodu rolnického je spolehlivostí vůdců těchto zaručena. Na jaře hodlá mlékárna již čile pracovat. Zdař Bůh!

Na Slánsku ucházejí se o zemský mandát: socialistický demokrat *Aust.*, národní socialista *Klofáč*, radikální státoprávník *St. Sokol* a Mladočech dr. *L. Dvořák*. O říšský mandát se v téže skupině uchází socialistický pokrokař (Hajnovce) učitel *Mrasík* a radikální státoprávník *dr. Baza*. Masaryk a Herben propagují zvolení *Austa* a *Mrasíka*.

Od Sádky z Dolnokrálavicka. Stojaté vody se pohybuji. Výsledek našich několika řádků jest překvapující. Na místech, na nichž nikdo by nedoufal nějakého ruchu, počíná život. Je vidět, že trefili jsme na pravá místa, že odkryli jsme opravdové bolesti našeho kraje. Na jedné straně tajné nebo i veřejné stísknutí pěstí, zasloučení, na druhé straně radostný úsměv, pokývnutí hlavou, souhlas. Rolnictvo se počíná býbat. Svědčí nám o tom, jak horlivě čten byl článek, obsahující radu, aby vyhledával každý utisknutý pomoci posl. Jos. Bartáka. Kam ale psát, neznáme adresy jeho, slyšeli jsme. Proto tu podáváme adresu jeho: J. Barták, poslanec na sněmu království českého jest statkářem v Kališti, poslední pošta Ondřejov. Tam buďtež všechny dopisy posílány, tam každý může se informovat o dosahu nové chytaného honebního zákona a po případě ihned podati i opravné návrhy a důvody i důkazy pro ně. Pan poslanec Jan Jaroš v Čáslavách u Jaroměřte poslouží všem rolníkům se stejnou ochotou. Obmezujce se dnes jenom na tuto poznámku, oznamujeme, že přístě povíme si opět něco více ze zapadlého koutečka našeho. Zatím voláme rolnictvu našemu „jen statečně v před!“

Z Chrudimska. Kde to vězí? Na našem okrese nedostali posud učitelé náboženství za školní rok 1898 a 1899 za vyučování řádné odměny za vyšší třídy. Na jiných okresích jim bývá odměna vyplácena po ukončení školního roku. Nemohl by býti upozorněn ten, kdo toho vinu nese?

Z Kolína. V městě našem panuje opět čilý ruch, neboť volby se blíží. Volební zápas bude tentokrát velice zajímavý, neboť bývalá strana staročeská i mladočeská prodělala v posledních deseti letech mnoho osobních změn a nastalo nové seskupení. Starostou města po opatrném panu dru Cyvínovi jest p. inženýr Vojtěch Formánek, majitel strojírný a velkomlýna, muž inteligentní a prozíravý, který zůstal staročeskému přesvědčení svému věren. Proti němu a straně staročeské stojí strana pana stavitele Kříčky, a kterou drží část mladočechů, realisté, evangelici a šidé a z osobních důvodů několik bývalých Staročechů. Proti frakci paně Kříčkové vede velmi hrupnatý a namnoze úspěšný boj frakce radikálně pokroková, v jejíž čele stojí p. mydlář Antonín Sojka, stavitel Sklenář a p. MUDr. Šil, kteří dříve s panem Kříčkou, Fífkou, Noskem atd. byli co nejvíce spřáteleni. Bývalí přátelé, potírají se ovšem vždy s bezohledností, namnoze až trapnou. Nemile dotklo se veřejnosti denuncování pana soudního rady Petříčka, muže skrz na skrz poctivého pouze proto, že někteří páni „svobodomyšlní“ v něm nevidí svého straníka. Z téhož důvodu bojuje se proti některým páním učitelům. Kdo vyjde z volebních zápasů jako vítěz, těžko dnes říci, ačkoliv velmi závažné a snad rozhodné slovo promluví jako vždy dříve i tentokrát ředitel spol. cukrovaru, pan Alois Kroutil, dlouholetý vůdce strany staročeské, který již po dlouhou dobu se života veřejného straní, poněvadž nepěkné zjevy jej pozitivně pracují cfm lidem pořád více znechucují. — Památný kolínský velechrám sv. Bartoloměje, který byl „opravami“ v posledních dvou stoletích všelijak zneužíván, bude v původním slohu gothickém opraven. Konservátor p. ředitel Kroutil usiloval o provedení oprav již před více než 10 lety. — Městské zastupitelstvo schválilo obecní rozpočet na rok 1900 takto: příjem místní obce 96.810-97 korun, výdání 91.701-53 kor. Schválený rozpočet spojené obce Kolín a Štítary vykazuje 29.512 K příjmů a 127.399-1/2 K výdání a to náklad na reálné gymnasium K 15.809-40, na školu řemeslnickou 31322 K náklad na školu obchodní 2400 K, výslužné K 5803-82, náklad na městskou kancelář K 28.409-40, výdaje církevní a dobrodružné K 20.750-72, náklad policejní K 22.874-20, různá výdání řádná, 930 K, rozličná výdání mimořádná 1600 K, zbývá schodek K 97887-56, kterýž uhradí se přebytkem místní obce kolínské v částce K 4909-44 a přirážkou 38-1/2% k daním příjmům, daň osobní vyjímaje, v obnosu 240.000 K, t. j. 91.200 K a zbýde schodek K 578-12. Schválený rozpočet školní obce kolínské vykazuje: příjmy 640 K, výdání 43.815-3 K a to: paušál školního 8438 K, učebné pomůcky 842 K, služné a výslužné 1413-50 K, výdaje při bohoslužbě K 1148-20, topení 2280 K, nářadí 2000 K, udržování školních budov K 4484-38, čistění 674 K, přibytčné 940 K, rozličné výdaje 940 K, úroky z dlužných jistin K 1192-20, splátky na umoření dluhů K 4979-50, výdání na školu ve Štítarích K 492-14; zbývá schodek K 43175-52, kterýž

uhradí se 17-1/2% přirážkou k příjmům daním, které obnáší 42.000 K a zbýde schodek K 175-32. Fond chudinský vykazuje 17.720-1/2 K příjmů a 17.714-1/2 K výdajů. Fond špitální vykazuje 2280 K příjmů a 2287 K výdání. Fond nadační obnáší 3119 K.

Z Chrástci. Dne 25. ledna 1900 khalala katolická jednota naše valnou hromadu v místnostech spolkových u České Korany. Účastenství bylo hojné. Po zahájení schůze předsedou Jednoty, vld. p. Janem Kobrem, vikátem, a po jeho řeči podávali správy pp. funkcionáři. Pan jednatel, velebný pán Vác. Hvézda, při té příležitosti potěšil nás delší přednáškou „o náboženství a praktickém jeho užívání“, jež odměněna byla zasluženým potleskem. Ze správ p. pokladníka, Vojtěcha Svobody, důchodního velkostatku, dovídáme se, že Jednota čítá bezmála již 1000 koruh. Až bude jmění větší, zřízena bude podpůrná pokladna. Dle zprávy knihovna spolková čítá přes 200 svazků. Členův jednoty jest 100. Schůzi členských bylo v uplynulém roce 16 spojených přednáškami. Velikému účastenství těšili se přednášky J. B. Milosti, Dr. Domačily, Dr. Rejla a p. Jenšovského. Po ukončení valné hromady a provedených volbách zapěl „Kde domov můj?“, načež vyvinula se přátelská, utěšená zábava, při níž někteří členové přednesli různé kuplety a výstupy. Zamlouvali se všem svými výkony pp. Mládek, Chlouba, Mencl, Lichtenberg a Bezdička. Potom i za průvodu harmonia a houslí zapěly některé národní písně. Jednotu počtli svou návštěvou pan Novotný, inspektor velkostatku, místopředseda Jednoty a pan Siegel, starosta. Budoucí činnosti Jednoty v nové upravených místnostech voláme: „Zdař Bůh!“ — V pondělí dne 29. t. m. začaly u nás nové volby do obecního zastupitelstva. Průběh voleb je klidný.

Z Úpíce. Polit. klub křesť. sociální pro okres Trutnovský se sídlem v Úpici pořádá v neděli dne 28. ledna t. r. veřejnou spolkovou schůzi o 2 hod. odpol. v hostinci u p. Josefa Stolína ve Vel. Svatoňovicích, kterouž zahájil místopředseda p. Celestin Lokven a přednášel p. Václav Myslivec, redaktor Lid. Listu z Prahy o odborovém sdružování. Poukázal na důležitost a dobro odborových spolků jak pro dělnictvo, tak řemeslnictvo i rolnictvo. P. řečník byl s napjetím od posluchačů sledován, potleskem odměněn a zván od tamějších účastníků opět k brzké návštěvě. Dlužno podotknouti, že i občankové z červeného tábora přiblížili se k slovu, kteréž ovšem odbrželi, činivše nájezdy svými věčně starými frásami na jmění katolické církve a náboženství. Dostalo se jim však od p. řečníka řízného odbytu a od účastníků schůze notného výsměchu. Tentýž večer v 7. hodin odbývána byla schůze téhož klubu v spolkových místnostech v hostinci p. Karla Vacka v Úpici zahájena byvalí tímtož místopředsedou za hojného účastenství hostů rozličných politických odstínů, při kteréž p. Václ. Myslivec stručně objasnil nynější rozháranost politické a národohospodářské situace a kladl důraz na to, jak by bylo možno odborovým sdružováním národohospodářské postavení zlepšiti. Řeč tato se potkala se souhlasem.

Z Rasoch u Žitčelie. Dne 25. ledna zemřela v Rasochách, farnosti Žitčelie, choť vzorného říšského učitele, pana Jana, Drbohlava. — Josefina Drbohlavova, zaopatřena sv. svátostmi po dlouhém, trpkém utrpení. Milá Bohu i lidem, jejížto památka v Rasochách zůstane vždy zachována, vynikala dobrotou srdce, horlivostí pro čest a chválu Boží, byla velikou dobrotitelkou naší svatyně. Křížová cesta v kostele, obraz sv. Havla na hlavním oltáři, sv. Kříž postavený se zahrádkou v osadě, to jest kromě skrytých ctností jiných — památka po ní požehnaná. Proto pohřeb její za vedení vdp. faráře ze Žitčelie a přeluhou tamního kaplana vp. Fr. Janáka a dp. katechety Václava Kysely z Chlumce n. C. — s tím ohromným zástupem ctitelů v Pánu zesnulé trpitelky — podobal se spíše slavnému a radostnému přenesení ostatků Světské do chrámu toho, kterýž byl jí druhým domovem! Zádusň slavné Requiem sloužil sám vld. bratr její, P. Josef Přibyl, c. k. profesor na gymnasiu v Jičíně. Vřelou vzpomínku s vyličením její tak velikých zásluh i bohamilých ctností — věnoval jí v chrámu přede mši sv. vp. Frant. Janák. — Nuže odpovídej v svatém zasluženém pokoji — po tak trpkém po boji!

Vlastenecké museum v Olomouci vydalo vzácnou knihu obsahu národopisného. Je tu vyličen život našeho lidu v několika obcích jihomoravských a sice výpovědi a dialektní mluvou téhož lidu samého. Jelikož cos podobného a důkladného v literatuře naší nestává, jest se nadíti, že se kniha potká po zásluze a oblasem a vítána bude jmenovitě v kruzích veškerého vchovatelstva našeho, totiž kněžů, učitelů atd. slovem všech lidí, jimž jest třeba, aby znali povahu, vlastnosti a skvělé i temné stránky občanstva, s nímž jest se jim stýkati se. V knize té může naučiti spisovatel nepokažené skladbě v pravdě české a proto přijde zajisté vděk našim literátům. Kniha přispěje k obrodě a protistání jazyka i života československého. Cena 3 K. Kniha do knihkupeckého obchodu nepříjde, nýbrž zaslá se na objednávku u pokladníka Vlasteneckého musea v Olomouci, pana Klementa, vrchního úředníka Ústřední rolnické záložny.

Čestným členem Hlaholu v Čes. Budějovicích jmenován byl p. Julius Kudrnáč nyní c. k. profesor na českých reálných školách v Hradci Králové. Pan professor Jul. Kudrnáč stal se předsedou Hlaholu v národně ohrožených Čes. Budějovicích v dobách kritických. Leč neúporné snaze jeho i výboru podařilo se šik českých pěvců a pěvků sesliti, takže budějovický Hlahol patří dnes k předním našim pěveckým spolkům. Po sedmiletém horlivém působení dostalo se panu professorovi čestného členství a tyto dny čestného diplomu se skvotnými figurálními osobami. V Hradci žije ještě jiný čestný člen a bývalý předseda Hlaholu budějovického. Je to zaslužilý pán vládní rada Červenka, bývalý gymnasiální ředitel.

Ke kontrolním shromážděním budou přístě choditi četníci místo starostů. Tak oznamuje „Information“.

Václavský sjezd řemeslníků a živnostníků konati se bude letos v Praze.

De Senenice. Obec protidávské přednášky by byl konfiskován.

De Opotice, Čestína, Ohradní ml. Uveřejníme přístě.

Evropská vojenská. Nepočítáme-li povstání v Bosně a Hercegovině na Krétě a v Thessalii za války, které by byly ohrožovaly evropský a světový mír, tedy Evropě bylo popřáno 20 pokojných let. A přece evropští národové a politici svádějí velké války — národohospodářské. Ne krvavou válkou nýbrž celou a obchodní potýčkou snaží se evropské státy obohatiti sebe na úkor jiného. My víme, co nás stojí náš drabý spojenec na severu i jihu, ba i náš uberaký srostenec. Český rolník a řemeslník to cítí nejlépe ve své kapse, v gruntovních knihách a v tobolece na směnky. Moderní vojenská jsou národové své zbrani. V míru se potírají národové produkci své duševní i hmotné práce a válečná moc tvoří dnes ochranu a podporu národů a hospodářských zájmů státních občanů a výdaje na vojsko nejsou tak neproduktivní, jak by se zdálo. Kdo má silné vojsko a válečné loďstvo má tím zároveň pojistnou premii svých zájmů hospodářských. Kdo je slabý vojensky a finančně, musí si dáti ústrky na všech stranách a zejména při uzavírání libití celnic, obchodních dopravních smluv. Německo vydává každoročně veliké miliony na své vojsko, loďstvo i zámořské osady, ale obchod a průmysl jakož i národní blahobyt Německa také roste. Dáminka z let sedmdesátých, že Německo vrátilo Francii již dávno milardy, náhradu to za nešťastnou válku z let 1870/71, není již dávno pravdou. Politicky i vojensky rozháraná Francie ustupuje německému obchodu, průmyslu a vývozu poszenáhla na celé čáře. Dnes se octla Anglie v nebezpečí, že Německo, Rusko, Francie a Amerika ohrožovali budou její obchod a průmysl. Jaká je dnes válečná síla hlavních států? Jednotlivé státy čítají vojenská a obyvatelstva:

	uzá	percent	obyvatelů	vyv. mužů
Rusko	4.000.000	21-5	120 0 mil	33
s kozáky	2.000.000			
Německo	3.750.000	19-7	55.	68
Francie	3.500.000	18-4	39-5	88
Rakousko	2.100.000	11-4	46-6	45
Italie	1.300.000	6-8	32 0	40
Anglie	360.000	2-6	51-3	9
Turecko	750.000	3-9	24-0	31
Španělsko	500.000	4-3	19-0	26
Portugal-ko	120.000		5-0	24
Srbsko	161.000		2-4	
Rumunsko	250.000	4-3	5-8	
Bolharsko	209.000		3-6	55
Řecko	159.000		2-4	
Švédsko	250.000	1-6	7-5	
Norsko	38.000			38
Dánsko	110.000	0-6	2-5	44
Belgie	200.000	1-4	6-7	30
Holland	69.000		5-0	14
Švýcars	230.000	1-3	3-1	74
Sev. Amerika	150.000		69-0	2
Japan	300.000		40 0	7

Nejvíce využívá tady branné své síly síly Francie, neboť zde připadá na každý tisíc obyvatelů 88 vycvičených vojáků. U nás jich připadá 45, tedy vlastně polovic, v Rusku nečítaje v to kozáky jen 33, tedy něco více než-li jedna třetina. Poměrně dvakrát tolik ovičených vojáků co Rusko má hrabivé Německo, t. j. 68. V Spojených státech amerických připadá na 1000 obyvatelů jen 2 ve zbrani vycvičení muži, avšak osadní politika na Filipínách, Kubě atd. promění též Spojené státy americké ve stát vojenský. Rakousko, které slepilo právě platy důstojníkům, máni přístě každý rok o 50.000 novotáků odvésti než dosud. Tím se zvýší výdaje ročně o miliony a výdaj jednou pro vždy bude pro zvýšenou moc válečnou států přes 200 milionů.

Z Červených Pečel. Naše Reifeisenová záložna čím dále tím více prospívá, což nejlépe viděti z účetní závěrky za rok 1898: Příjem 31.304-77 zl., výdání 31.304-77 zl. Obrát peněz 61.633-65 zl. Neméně činné počíná si katolický spolek „Svornost“. Loňského roku přestěhoval se do větších místností do hostince p. Jos. Kuchaře, a obýval každého měsíce schůzi. V měsíci lednu byla valná hromada. 19. února přednášel p. Jos. Dumeck, ředitel z Prahy „O zkušenostech z cest po Rusi a s jihu mocnářství našeho“. 25. března p. Frant. Štábl, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové „O časových hospodářských otázkách“. 4. dubna p. Václav Myslivec, redaktor „Lidového listu“ z Prahy „Křesťanský socialismus a organizace společnosti dle zájmů“. 22. května důst. p. Filip Konečný z Kutné Hory „Přýd od Říma a kam?“ 18. června p. Václav Špaček, řídící učitel v Košťátkách „O vychování v rodině“. 23. července p. Frant. Jelínek, učitel z Malotic „O vzdělání a vzdělanosti“. 20. srpna sl. Augusta Rozsypalová, učitelka z Blovic „O ženské otázce“. 17. září důst. pan Frant. Frydrych, profesor c. k. paedagogia v Kutné Hoře „Úryvky z cest“. 23. října důst. pan Josef Prudis, jednatel spolku „Hus a jeho moderní významy“. 26. listopadu p. František Štábl, redaktor „Obnovy“ v Hradci Král. „O kulturních pokrocích a potřebách našeho lidu“. 26. prosince sl. Aug. Rozsypalová, učitelka z Blovic „Základy katolických žen v minulosti. Jméni má spolek 726-32 zl. Na spolkový praporek 96-65 zl. Na spolkový dům 174-16 zl. Podpor udělil loňského roku 35 sl. Členů má: 1. čestný, 1. přispívající a 101 činný.

Nesnáze rolníků s čeledí.

Vylidňování venkova a stěhování se zemědělských pracovníků sít do měst stále pokračuje. Nejvíce si stěžují rolníci, že čeledín a služky na celý rok najít opouštějí službu mezi rokem a dvěma před hlavními pracemi rolnickými, jarním oráním a setím, plácem a okopáváním, před sklizní a mlácením.

Rolník musí čeledína živiti od nového roku až do jara, kdy práce buď není nebo jest nepříznivá, a když nastane jarní a hlavní práce, čeledín mu uteče třeba bez výpovědi. Hospodář žil tedy čeledína po mnoho měsíců, kdy byl mu tento málo platen a přece jen velmi dobře placen. Známo, že čeled před vstupem do služby dává majiteli různé záručky a přídatky, že si vybere velkou část služby předem a pak zmizí.

Hospodáři stěžují si již dávno na nedostatek platného čeledního řádu a domáhají se jeho oprav. Dávno se tak dělo marně a němečtí rolníci poslanci podali na konci m. roku opět žádost za spravedlivou opravu čeledního řádu. České oddělení zemědělské rady zabývá se rovněž touto otázkou a činí různé opravné návrhy.

Kdyby čeští rolníci byli tak organizováni a drželi tak dohromady, jako to činí němečtí rolníci, pomohli by si částečně již tím, kdyby si čeled navzájem neodlužovali a různými přídatky nepřepláceli a nepřijali do svých služeb kočího, oráče, voláka neb služky, která od jiného hospodáře se statku uteče.

Záručky a přilepšení nemá rolník a jejich hospodyně dávají čeledi předem, výbř až na konci roku, když byli rolníci celý rok věrně sloužili. Pílný a vzorný čeledín může na statku mnoho ušetřit, mnoho přivydělat. Takový čeledín zasluhuje, aby hospodář jej zvláště odměnil a pojistil jej na př. dvěma, třemi, pěti, desíti zlatými u pojišťovacího fondu císaře Františka pro případ stáří a neschopnosti k vydělku. Dobrému čeledínovi může hospodář přidávati zlatku až pětku do fondu každoročně a čeledín dbalý, ten může každoročně ze své služby dva, tři zlaté ušetřiti, do zemského fondu císaře Františka Josefa jako pojistné ukládati a tím si starobní pensi zvyšovati. Pro čeledíny, kteří slouží na statku 10 neb 20 let, mohly by obce, okresy a země udělovati služební premie v obnosu 100 až 200 korun, jak se to děje na př. v Dolních Rakousích. Čeledín by měl tak pobídku aby byl ve službě vytrvalým, pílným a šetrným, aby si tak ušetřil vlastní kapitálek a učinil se aspoň pro stáří samostatnějším a zabezpečenějším. Dříve čeledínové, kteří sloužili na statku 5, 10 neb 15 let, dostávali od hospodářů malou výbavu, usnadnilo se jim stěhování si vlastní domácnost a zakoupiti si tak pro stáří domek a nějaký koreček pole.

Mladí a méně svědomití čeledínové nezbíhaly by tak snadno ze služby, kdyby v prvních čtyřech měsících, kdy je málo co dělat, vyplácelo se jim na hotovost jen poloviční služné a kdyby se jim toto plně doplácelo teprve po hlavních pracích. Tenist způsob k zabezpečení si čeledinů doporučuje se také v české zemědělské radě. Zavedení všeobecného pojišťování nemocenského a úrazového a jeho pozemštění rovněž by prospělo. Rolníkům by nebylo tolik pracovních sil, kdyby se zakázalo používati ženské a školácké pracovní síly v továrnách. Ústavy pro sprostředkování služeb by se měly postarat, aby aspoň dle pod státní dozor. Dovolování hospodářských dělníků z vojenských služeb po čas polních prací mělo by se úsilovněji než dosud žádati. Káraní, z okresních a krajských vězení, polepšovacích ústavů by se měli pronajímat rolníkům a nikoli židovským spekulantům. Polní práce by káranům lépe svědčila, nežli práce v smrdutých dílnách. Vyobcování oně čeledi a dělnictva z míst průmyslových, jež během 14 dnů nevolně prací, by dělníkům i rolníkům jen prospělo. Šíření náboženského vychování ve školách, učení skromnosti, pracovitosti a spornosti, učení hospodářským věcem na obecních školách, posilování přepychu a marnivosti u čeledinů by tímto rovněž bylo na prospěch. Avšak i platný čelední řád chrání do jisté míry rolníka před nesvědomitou čeledí, která bezdůvodně ze služeb utíká.

Jak se mají hospodáři brániti? Proti tomu, když čeled opouští službu předčasně nebo bez výpovědi, brániti se může hospodář tím, že se domáháti bude zakročení obecního starosty: dle předpisů čeledního řádu (§ 9.) jest čas, po který služba čeledinů k poručení předem sjednaných má trvati, ustanoven na jeden rok. Zvláštní úmluvou může sice tento čas ustanoven býti jinak, avšak úmluva takové se ve skutečnosti neužívají, poněvadž by musily býti buď sepsány nebo před obecním starostou ujednány. Bez výpovědi není čeledin oprávněn hospodáře opustiti vyjímajíc, že by hospodář ubližoval mu hrubě na cti, na zdraví nebo kdyby sváděl jej k nemravným nebo nezákonným činům (§ 28.). Čtyřnedělní výpověď ze služby může čeledin dáti jen tehdy, naskytne-li se mu příležitost zahřiti si vlastní hospodářství (u ženských příležitostí se vztáti), musí-li čeledin z důležitých příčin na jiném místě se zdržovati,

nebo potřebují-li čeledína jeho rodiče § 29.) V každém případě, chce-li čeledin z příčin uvedených službu opustiti, musí oznámiti to obecnímu starostovi, a přeje-li si toho hospodář, musí dovésti, že nastala některá z příčin právě uvedených, která opravňuje jej vystoupiti ze služby. Odejde-li čeledin ze služby dříve, než čas služby prošel, a nebyl-li k tomu oprávněn z některé příčiny právě uvedené, má hospodář oznámiti to hned obecnímu starostovi. Obecní starosta s dvěma radními ihned má zkoumati, opustil-li čeledin službu skutečně bez příčiny a sledá-li, že tak se stalo, uloží čeledínovi pokutu až do 5 st., po případě potrestá jej vězením až do 14 dnů, dle o tom čeledínovi svědčí a vyzve jej, aby se k hospodáři vrátil. Nepodaří-li čeledin z tohoto trestního nálezu obecního starosty odvolání ve lhůtě 14denní okresnímu hejtmanství a neposlechne-li, požádá obecní starosta okresní hejtmanství, aby čeledína nuceným způsobem (pomocí četnictva) doprovodilo do obce (§§ 31. a 41.) Hospodář ať se tedy brání.

FEUILLETON.

Dojmy z cest.

Napsal J. Čáslavský.

I.

Do Hallče!

Nuž tlumok v záda, paňku sem, křižavru zámyšlou, a dvěma houřiv, kolíkem; stisk rukou, s Bohem! —

H. Deen.

Osudů řízení jest nevyzpytatelné!

Zahrnul jsem se mapami a popisy krásné Helvetie, zahloubal jsem se již v duchu ve všechny ty krásy rajské vlasti Tellovy, zočil jsem již v duchu oko v čarovnou bloub křišťálových jezer, zřel jsem již obrovské ledovce v jaru slunce se chvilí, krácel jsem již přes sv. Gothard a obdivoval tam hrdinné skutky Suvarovy a — tu máš, jedna rána v životě a bylo po snech . . .

Jsem však jako pták na podzim. Sražen-li jest k zemi, pořád zvídá křídélka, až je rozpne a — už letí. A tak i mne kdyby byli snad přivázali, byl bych se byl utrhnul.

„Do Tater aspoň, do divokých Tater!“ zaznělo mi v duši a již jsem letěl na perutích páry místo do Švýcar do rakouské Palestiny — do Hallče . . .

Česnek, samý česnek. Již v Pardubicích jsme ho cítili.

Plné vagony zápachu, smradu, zavazadel, kaftanů a — polských Židů. Celý houf jich jel z Karlových Varů. Jeden špinavější a šerednější než druhý. Kalhoty z vysokých bot čouhaly a obvyklé na záchodech nápisy „sat upravit“ pro ně nikterak neplatily.

„Odi profanum vulgus!“ dovolil jsem si Horáce opravit a v České Třebové utekl jsem z tohoto vyvoleného národa ve vagon jiný.

Potká-li člověk z rána bábu aneb sjede-li se na túře hned na poprvé s kaftany, udělá nejlépe, zůstane-li doma.

Zmeškávali jsme vlak za vlakem a tak v noci musili jsme kolem Ostravských a Bohumínských huti. — Příšerné divadlo. — Samá lampa, samý dým, samý žhavý jícen a samé sténání, vzdychání, samé oddychování a se vzpírání, jako by někdo v šíleném zápasu smrtelném chtěl odvaliti rdoušícího vraha. Zachvěje člověkem ruch této zimničné, obří, vysilující práce. Stále a stále drala se mi při tom do duše Macharova slova kosmického sonetu:

„Vy poníženi, žitím šlápaní otroci bídní, lidstva pariové, jenž nemáte než plané doufání —“

Odpustte, za okamžitý dojem nikdo nemůže. A dále letí vlak a v sykot páry a lomoz kol mlí se sladký hovor elegantních Polek. Samá úklona, samá galantnost.

„Bon voyage! Do vidzenia!“

Myslete, že jste v salonech a nikoli v dusných, špinavých vagonech. Hedváb šustí, kožíšky se chvějí pod graciosními pohyby, z jiskrných očí řekají blesky a s kyprých rtů perlí se smích a žerty . . .

Divné na vás působí ten kontrast. Tam venku úmor práce a zde rozkoš života . . .

„Krakov!“ zaznělo konečně.

Vjžděli jsme po ránu do hlavního města Polsky. Slunce prodíralo se hustou mlhou a zlatilo svými paprsky širokou rovinu kolem kol. Nedaleký Vavil trůnil v záplavě světla jako obr a odhaloval svá mohutná prsa na odív cizincům. A zvony zazněly se všech chrámů zvouce k raně bohoslužbě. Dávno již nepocítil jsem tak posvátnou účtu a hrůzu, jako když jsem krácel ulicemi historického toho města za hlavoň zvonů. Každý krok, každý dým hlásal mi nadšený zápal pro vlast trpících Poláků a kdyby byly táhly ke mně v tu chvíli prapory povstalců, hned bych si byl posadil konfederatku na hlavu a táhnul s nimi.

Vlastenectví Poláků jest ohnivě, ideální, mimovolně uchvacující, varuující. Někde vrstvy nemají uvědomění, ale s posvátnou účtou pohlíkají ke své slechtě a ke vzdělanostem. To ovšem platí o městech. Venkov jest zanedbán a jest mu vše lhostejno, tak ani jako našemu sedláckovi v českomoravské vysočině. Mluvíte mu o tužbách a potřebách národa, přijde k němu agitovat o volbách řekne vám: Eh, co pak je do všeho! Dluhy za mne nezaplátí a platy mi nesleví, tak mi dejte svatý pokoj se vším!

V Polsku jest ještě hůř. Vše úpí pod jhem židovským a kdo to neshlédnul na vlastní oči, nemá o tom ani ponětí. Sedláci (chlapi) jsou figúrky, které tancují, jak jim žid pokyne.

Židé dělají tam sice také vlastence jako u nás, ale jakmile jsou v ústraní, brebencují ihned v internacionální své řeči — v batlanině německohobřejské. A nemluví o jiném než o kšeftě.

Přišli jsme do městečka Cz. v poledne. Nikde k jídlu nic k dostání než — u žida. Obrácel se mi žaludek, když jsem vstoupil do světnice kolik měsíců nevětrané. Poručili jsme si oběd a sice co nejdříve. Čekáme půl hodiny, čekáme hodinu — nic. Mezitím přicházeli i místní židé k obědu. Každý vtačil klobouk ještě hlouběji do čela a prohlížel si na nás každý chlup. A bylo hned řeč plno a otázky na mne zrovna přely. Já však mlčel jako skála.

„V čem cestujete?“ dorážel na mne stále jeden a sednul si vedle.

Trpělivost mne přešla.

„V Židech, v samých Židech a už se z toho mohu zbláznit!“

Bouchnul jsem židlí pod stůl, chytil klobouk, tašku a hůl a už jsem byl ze dveří. A šel jsem jinam, ovšem že zas — k Židovi. Nic jiného mi nezbyvalo.

Jest-li hlad, antisemitismus přestává.

Před 50 lety a dnes. V roce 1850 zněl státní rozpočet pro celou říši takto: Příjmy z přímé daně, nepřímé daně, ze státních statků, z různých příjmů činily 197,443.372 zl. Vydání na civilní správu, armádu, úroky státního dluhu činily 269,033.643 zl. Obnášel tedy schodek v roce 1850 pouze 71,590.271 zl. Na rok 1900 zněl rozpočet: vydání pro obě poloviny dohromady obnášeti budou 1,310,042.875 zl. Stoupily tedy potřeby státu za 50 let 5krát výše. Výdaje na vojsko, počítáme-li k tomu 27 mil. na zeměbranu a u Maďarů na honvedy 17 mil. zl. na četnictvo, policii pro obě poloviny 16 mil. zl., obnášejí v roce 1900 jen 210 milionů zlat. Roku 1850 bylo státního dluhu nominální hodnoty 1,669,739,069 zl. a z toho se zaplatilo téhož roku 46,196.131 zlat, úroků pro obě poloviny. Na poplatnících rakouské poloviny spočívá státního dluhu 4,350,351.863 zlat. Úroků na rok 1899 na společném státní dluh jest 111,342.721 zl., na rakouský dluh 62,113.489 zlat.; veškeré úrokování všech státních dluhů rakouské poloviny vyžadovaly na rok 1899 175,722.507 zl. Na státní dluh obou polovin na rok 1900 činí výdaje 346 milionů zl. Čisté úroky reprezentují dohromady sumu 296 mil. zl. Všecko jde do kapes židovských baronů! V roce 1850 platilo se na státní dluh 53.7 úroků a za 50 let 346 mil. zl. výdajů na státní dluh. To jest asi 7krát více. Veškeré státní příjmy za 1900 řádné i mimořádné dle rozpočtu v Rakousku 792,905.911 zl., Uhry 527,256.702 zl., dohromady 1,320 milionů 162 tisíc 613 zlatých, čili okrouhle 2,640 milionů korun. Daně se tedy v naší monarchii za 50 let sešestinasobily a státní statky prodány.

Vliv krmiva na jakost vepřového masa a sádla. Ačkoli dokázáno jest, že píse vepřů má velký vliv na jakost masa, přece setkáváme se velmi často s názory, jako by se prasatům všechno možné mohlo bez újmy dáti a že přes to dostaneme dobré vepřové maso a dobrou slaninu. Časem jest také domněnka, že širnému vepřovému dobytku velmi sluší krmivo z kyselém stavu a právě naopak kyselá píse nejen škodí zdraví dobytka, ale má také nepříznivý vliv na jakost masa i sádla (je houbovitě a řídké). Dokázalo se zejména v Dánsku, že nejlépeším krmivem pro vepře jest mléko a mléčné odpadky (z mláčekarů); v Dánsku se tak výhradně krmí — a výsledek jest: nejjemnější maso chuti výtečné, a velmi vysoká váha při krátkém krmění. — Stejně téměř příznivé výsledky zaručuje krmění ječmenem a sladem; maso jest velmi chutné a váha dobytka zcela uspokojivá. — Hrách oves a bob ve směsi z polovice s moukou obilnou z polovice s moukou leguminósa, dává také příznivé výsledky, zejména co se váhy týče, maso však je hrubší; slanina je tužší při tomto krmivu. — Výhodné krmění kufic pomůže sice k dobré váze, ale maso jest řídké, stejně i sádlo, a má olejovou příchut. — Výhradně krmění brambory se neodporčuje; maso jest řídké a při vaření se cvrkne, sádlo houbovitě, špatné chuti. — Silné krmění bobem dá maso velmi tuhé a těžké stravitelné. — Zvláště silné krmivo z pokrutin, rozmanitých odpadků z porážek, kuchyní a p. působí na chuť masa nepříznivě. Silné dávky pokrutin k tomu dávají řídké tučné maso a slaninu olejově příchutí.

Jak se nejlépe zpeněží kuchyňské odpadky. Veškeré kuchyňské odpadky, zejména masité, kožité, šlachovité zbytky, loj, zbytky ovoce a zeleniny, drobinky ze stola, zbytky jídel, těsta a pod. se posekají na drobno — pokud třeba — a vhodí do přiměřené nádoby. Zbytky polívek, masné pomyje atd. se postaví do teplé trouby. Na to se do škopíku vype něco pšeničných otrub, přidá se z odpadků tolik, kolik asi třeba k nasycení drůbeže, spáíme otruby onou polívkou neb pomyjemi horkými, přidáme něco ječně

OBNOVA

Číslo 6.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. února 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Naše omámení.

Všecko na světě i sebe horší věc má též svou dobrou stránku. Tak je to nyní s tím nedostatkem uhlí. Velice zlé následky přijdou na národy, nebude-li uhlí. Nebudu je všechny vypočítávat. Zmíním se jen o jednom, na který ještě nikdo nevzpomněl. Nebude-li uhlí, nebudou jezdit železnice. A to by byla jedna z nejtěžších ran, která by mohla stihnouti národ český. Do Vídně bychom se dostali nějakým z hrobu povstálým „štelvog-nem“, když by to dobře šlo za čtrnáct dní. Čtrnáct dní tam jeti a to jen proto, aby se tam zadala nějaká interpellace, že byl zabaven ten neb onen venkovský list, že psal o židech, a pak — ani žádné odpovědi se nedočkat, jen na nejvýš nějakou státní nutnost odhlasovat — a zase na „štelvog-n“ a zase čtrnácte dní jet domů, — „pá-nové, ruku na srdce“ — kdo z vás chtěl by býti poslancem? A když člověk nvažuje, jak mnoho se již národu českému na říšské radě vydobylo, obzvláště za posledních deset let, má-li jen ji-skličku českého smýšlení v srdci, musí trnouti nad tím neštěstím, které by stihlo český národ, kdyby se nejezdilo do Vídně. — To je tedy ta zlá stránka toho nedostatku uhlí.

Ale napadla mi též jedna dobrá stránka. Uhlím už bylo mnoho lidí omámeno, když se jeho výparem zkazil vzduch v bytě, obzvláště když k vůli udržení tepla troubu do komína vedoucí závorekou zahradili; měli z toho až smrt. Nebude-li uhlí, nebudou lidé z toho smrt mivat. Představuji si totiž Vídeň jako nějaký krásný pokoj s obrovskými, uhlím vytápěnými kamny. Takto prý z těch to kamen mnoho komínem proletí, jak jsem o tom již posledně psal. Ale jak tam přijdou čeští poslanci, tu prý ihned tu závoreku zastrčí, a poslanci jsou celí omámeni. Já bych to byl ani nevěděl, ale právě v minulou neděli měl Dr. Grégr v Holešovicích v sále „na kovárně“ řeč, v které řekl, že Staročeši, když před léty ve Vídni o smír s Němci jednali a návrhy a základní zásady o tom smíru čili „punktace“ přijali, vídeňským duchem omámeni byli. — Škoda, že se to nyní teprv povídá a že se národ český do toho omámujícího vídeňského vzduchu z jeho návodu hnal. Dr. Rieger tomu nechtěl, ten stále tvrdil, že Čechům bude svědčiti jen ten zdravý domácí, český vzduch. Nyní to povídá taky Dr. Grégr, a s ním povídají to nyní Češi všichni, tedy i čeští katolíci. V tom je národ nyní svorný, totiž že nám nej-lépe svědčí vzduch domácí.

Ale co je nejvíce ku podivu, povídají to i sami Němci, i ti, co se chtějí „smířovat“. Má prý se české království rozdělit na tři kusy; čistě německý, smíšený a čistě český. V těch dvou prvních má být vídeňský duch, a poněvadž ten Čechům nesvědčí, tak ať si jdou odtamtud pryč, anebo ať se poněmčí, a tak to má být až do skonání světa. Žadne budoucí sčítání lidu nemá na tom nikdy více nic měnit, ať se tam Češi rozmnožují jakkoliv. A to čistě české území udělá se, co nejvíce možno, malé. Tak několik těch Lhot se nechá, tam se bude moci dýchat český vzduch, ale ne úplně čistý. Neboť i odtamtud se bude muset přece do Vídně německy psát a jezdit, poněvadž Čech, jak se aspoň trochu nepřiomámí, dobrotu nedělá. Tak tomu je dnes, co tyto řádky píšu. Dají-li se tímto průšáckým kamen výparem naši omámit, o tom pochybuji; a za zážrak bych považoval, kdyby Němci na nějakou pravou rovnoprávnost nastoupili. Proč by to dělali? Vídeň je při nich a — jako to je v evangeliu — jen pro nezbednost Čechů má se jim ta závoreka v těch vídeňských kamnech trochu pootevřít. A nebudou-li spokojeni, nebude se jich nikdo prosit, aby jezdili dýchat vzduch vídeňský — na říšskou radu. Zkusí se to i bez toho ježdění. Postaví se taková kamna v Praze a nebude ani ve Zlamané Lhotě českého vzduchu. Čechové budou se omamovati doma. A na konec přijde Průšák, a bude mít vše připraveno, nebude muset v Praze ani kamen nových stavět, jen přistříčí ještě více závoreku, a omámení naše až k smrti bude dokonáno.

Tak tedy stojí se o omámení naše, jako Čechů. Zapomíná se však, že je vlastně omámeno celé Rakousko, a že vlastně Slované to jsou, kteří chtějí, aby říše z toho omámení povstala, dokud

ještě snad je čas a není-li pozdě. Dle našeho přesvědčení nepovstane však z toho omámení, dokavád bude spásu svou hledati jen a jen v němčině, dokavád se neotevře závoreka, aby mohlo komínem proletěti to záhubné snažení, aby Rakousko zůstalo státem německým. Rakousko je sdružení Němců a Slovanů v jednu veleříši, která právě proto není ani německou ani slovanskou říší. A chtěti toto sdružení držeti němčinou, jest Slované dusiti, zrovna tak, jako kdyby se chtělo sdružení držeti češtinou, bylo by to dušení Němců. Jednota říše prý vyžaduje jednu řeč. Dobrá! Tak jí udělejme češtinu! Jaký by to byl rámus. Češi se zbláznili, tak by se křičelo. Ale, páni, jestliže musí být jedna řeč, a když by byla zavedená, druhým jazykům to dle vás neškodí, proč křičíte? Je vidět, že chcete jednu řeč proto, že to má být němčina. Já mile by to však byla čeština, hned byste křičeli, že jedině státní řeči není zapotřebí, k udržení jednoty státu že je zapotřebí lásky a spravedlnosti atd.

Jste omámeni svými myšlenkami o tom, že Němcům patří nadvláda. A dokavád se z tohoto omámení neprobudíte od hůry až dolů, pracujete pro Průšáka.

Ale jest ještě jedno horší omámení. Podívejme se na Francii! Není tam bojů národnostních, a přece vidíme ubohý národ ten v jistém smrtelném omámení. Chystají se tam k výstavě roku 1900, aby ukázali, že jsou dosud „grande nation“, veliký národ. Ale kdo si všimá mravního života národa toho, musí tihle domněnku, že Francouzi ve svém celku jsou dosud velikým národem, mlti za osudné omámení. Okrádání státu podvodníky, kteří se dostali svým křikem do sněmovny a na jiná vysoká místa; rozhodovali při soudních dle vyšších pokynů těch, kteří jsou právě při vládě; odsuzování katolíků pro katolické smýšlení pod záminkou vlastizrady, propouštění židů vlivem jejich peněz; zámýslné podporování a chránění bezbožectví na ničení náboženství, děsná nemravnost, která že je, bychom ani nevěděli, kdybychom byli nechtli, že druhdy rozežrala sodomstvím říši římskou; rozkošnictví, které zmenšuje počet manželstev, ale rozmnožuje počet rozvodů, ubývání obyvateľstva až se musí peněžitými dary vábit k založení rodiny, víc a více plné kriminály, to vše vidět anebo nechtít vidět a při tom se domýšlet, že národ takový je velikým národem — to je omámení, smrtelné omámení, a způsobeno jest výparem z kamen, vytápěných — bezbožectvím. Toto bezbožectví jest právě to, co zkazilo vzduch ve Francii. A židovská freimaurerie vždy víc a více zastrká tu závoreku, jen aby země tím více dýchala do sebe — smrt.

A jak to je v Rakousku? Stále a stále slyšíme, že jsme velmoc, že vzbuzujeme úctu v cizině, a že moudré vlády naše udržují Rakousko při jeho moci a slávě. V delegacích n. p. jsme každého roku velikým a mohutným a nevím jakým ještě státem. Ale porovnávejme se s Francií, jak jsem na ni právě poukázal. Shledáme-li podobnost s domněle velikým národem, pak jsme v omámení smrtelném. A omámení to jest oproti Francii tím horší, čím méně vedle spousty jest u nás pravých dle víry žijících katolíků.

A co platí o říši naší, kéž by nebylo v národě našem. — Nelze upřít, že dusivé výpary bezbožectví padají i národu našemu ne tak na plíce jako „na srdce“. Bezbožectví musí udušiti všecku vyšší snahu a touhu v srdci lidském a huatí je jen za ziskem a požitkem. A rozumu-li se v národě, musí i z něho jako celku učiniti národ o nic vyše nestojící, národ nejnižšími chťli omámený. — Kdo národ náš upřímě miluje, musí jen s bolestí na to hleděti, jak do něho zatíná spáry své rozkošnictví novověkým — náboženství nepřijímavým — vychováním způsobeně. Již jest tu i obava, půjde-li to tak dále, že církev nesežene potřebný počet jinochů pro vyšší věci opravdu nadšených, nad vše nízké povznesených. Běda však, ne tak církvi, která všechny bouře přestojí, ale spíše národu, který již tak hluboko sklesl, že v srdcích synů jeho nelze více rozliti nadšení pro hlásání křesťanství slovem i životem, pro povznášení lidu k snahám a tužbám nejslechetnějším.

Národ, který by propůjčoval syny své k této vznešené službě, aby je v časném ohledu dobře

opatřil, bude špatně obsluhován a pohoršován, jak i to, Bohužel, nelze neviděti.

Rozvázný Čech bude tedy, jak doufáme, pomáhati k tomu, aby se stavěla pevná hráz proti přívalu a pokroku bezbožectví a přidruží se k těm, kteří o probuzení národa z omámení škodlivým výparem jeho, pokud jej už zachvátil, nemajíce za to vděku pracují.

Nové punktační konference ve Vídni.

Tyto zahájeny byly v pondělí. Účel nových punktační jest *pokus o českoněmecké dohodnutí a zabezpečení dělnoti říšské rady*. Parlament má býti učiněn opravdu parlamentárním t. j. k vyřizování prací schopným, jakým byl za Badena i Thuna.

Obnovení českého státního práva a federalisování říše nemají punktace na zřeteli. Téhož účelu neměl ani Taaffe v druhém období své vlády ani hr. Badeni; žádnému z nich nenapadlo též vrátiti zemím právo, říjnovým diplomem zaručené, totiž aby země a království volily přímo své zástupce do říšské rady. Taaffe i Badeni asi stejně jako Körber chtí udržeti prosincovou ústavu a proto první chtěl zavésti a druhý aspoň částečně v páte kurii zavedl přímé všeobecné hlasovací právo.

Kdo je pro federalism a samosprávu zemí, nemohl nikdy nic podobného navrhovati nebo zaváděti. My jsme český národ falešným předstíráním nikdy neklamali a nikdy jej tím klamati nebudeme. České denní listy neodvažují se národu říci plnou pravdu o účelu nynějších punktačí.

Ustavičné šablonovitě odvozování z abstraktních formulí rovnoprávnosti, celistvosti země, stát. práva atd. nejsou ještě žádnou politikou. My jsme opravdové politiky v posledních letech ani neprovozovali. U nás slavili jazyková nařízení Badeniova za veliké vymoženosti, za 45 procentní splnění všech českých požadavků, ale v pravdě nám Badeniova jazyková nařízení úplnou rovnoprávnost ani nedávala a ostříhaná jazyková nařízení Gautschova šla pod úmluvy vídeňských punktačí, protrhla úplně zásady rovnoprávnosti a rozdělila Čechy ve skutečnosti v několik pásem, s menším neb větším jazykovým právem.

Heslo: „Jsme ochotni se vyrovnati, ale jen na základě úplné rovnoprávnosti“ — jest tedy prázdnou frází, neboť Němci nechtějí nám vrátit zrušená Gautschova jazyková nařízení, tím méně svolí k obnově Badeniovy jazykových nařízení.

Praví se též: Český úřední jazyk nemůžeme pokládati za vzájemný ústupek Němcům. Což jsme český úřední jazyk v plném rozsahu někdy měli?

A proč pak tedy šli čeští zástupci na konferenci? Vždyť za takových poměrů byl by to nesmysl.

Oč se tedy jedná při nových punktačích? Aby Němci učinili ve formálních věcech jisté ústupky Čechům, ale po nás žádají větší věcné ústupky. Dohodnutí bude těžké, neboť Češi ze strachu před radikály neodvážili se tak snadno učiniti Němcům větší ústupky, nežli učinili r. 1890 Staročeši a němečtí radikálové žádají větší vymoženosti, nežli byly r. 1890.

My jsme ohledně zdaru nynějších punktačí pesimisty, lež proroka o výsledku nových punktačí dělati nebudeme. Český lid bude zajisté porovnávatí střízlivě ujednání z roku 1890 a z r. 1900. Prozatím mají punktace ráz pouze informativní a proto podáváme pouze stručný průběh posavadního jednání.

Do první schůze dostavili se vedle ministerského předsedy ještě ministři: Böhm, Spens-Booden, Hartl, Rezek, Call a Giovanelli. Ministerský předseda přítomné co nejsrdečněji uvítal prohlášením, že účelem této konference, jejíž pouhé sejití se jest již úspěchem, je zjednání míru a umožnění politiky svornosti a hospodářského rozvoje sil. Na účastnících konference jest umožnění a uskutečnění takové politiky. „Říše na vás patří“, „vraťte jí její štěstí a mír“.

Na to učinil dr. Engel toto prohlášení: „Z usnešení a jménem všech přítomných zástupců českých a lidových stran z Čech a Moravy mám čest prohlásiti toto: Ježto nám nebyl až posud oznámen konkrétní program vyjednávání, má naše

účastenství zatím jen ráš informativní, abychom poznali, zda a pokud pole národnostního boje v Rakousku by mohlo být omezeno, za kterýmžto účelem jsme také tentokrát ochotni poctivě spolupůsobiti, musíme však žádati jako první krok opětné zrušení zákonitého stavu stran české úřední řeči ve vnitřní službě.

Ovšem nemůžeme se uzavíratí názoru, že úspěšného výsledku započatého vyrovnacího díla jen tehdy lze dosáti, když budou všestranným spravedlivým způsobem také uspokojeny jazykové požadavky ve Slezsku jakož i v jednotlivých jiných zemích, obydlených více než jedním národním kmenem. Klademe opětne důraz na své státní práva, připomínáme dále, že usilujeme po urovnání česko-německého sporu cestou zemského zákonodárství a že zároveň chováme přesvědčení, že nelze trvale dosáti bez upravení stávajícího ústavního sporu odstranění zmatků v Rakousku.

Konečně prohlašujeme, že naše účastenství na poradách není žádnou praesudici pro naše chování ve sněmovně.

Dr. Funke jménem Němců učinil prohlášení, v němž kladl důraz na jednotnou řeč dorozumívací a jednotnou správu. Vítá nastoupenou cestu k odklizení neb alespoň umírnění národnostního sporu.

V úterý konala se v ministerské radě pod předsednictvím ministrů presidenta Křibra a ministra spravedlnosti Spens Bodena druhá konference, která za přítomnosti ministra krajana Rezka a rozhovoru všech českých i německých členů konference z Moravy obírala se národnostními poměry na Moravě. Potřebu dorozumění se uznávali Češi i Němci; jednalo se o celém souboru otázek týkajících se Čechů a Němců na Moravě. Poněvadž vláda dosud ani jazykového ani jiného zákona konferenci nepředložila, vysloveno přání, aby se mezitím do (pondělka) sešel stálý moravský zemský vyrovnávací výbor, který by se radil a hledal shody v příčině moravského zemského volebního řádu a zemského zřízení a který by se dotkl též slezských poměrů, kteréžto přání vyslovili čeští delegáti z Čech i Moravy. Předseda ministerstva Křiber ujistil aspoň poslance Kaftana, že se vynasnaží splniti všechny kulturní a hospodářské požadavky českého národa, i kdyby přý čeští poslanci vstoupili do oposice.

Od středy radí se členové konference z českého království; na přetřes přišly všeobecné poměry národní a politické v Čechách.

V pondělí se bude v jednání o věcech českých a moravských pokračovati.

Politický přehled.

Moravským místodržitelem stane prý se jistě Karel hrabě ze Žerotína. Sloužil dříve při místodržitelství v Brně, pak byl okresním komisařem v Přerově. Rodina slavných Žerotínů byla v tomto století již poněkud. Hrabě Karel, který studoval na něm. gymnasiu v Olomouci a universitu ve Vídni, přidal se k straně střední. Česky zná velmi dobře a k požadavkům českého lidu chová se z pravidla příznivě.

Anglie ztrácí na vážnosti a ustupuje na celé čáře. Malomocnost jejího vojska a výprasky, které stateční burové John Bullovi každodenně udělují, připravili Angličany o veškeren respekt na světě. Tento soudí právem: Pak-li je anglické pozemní vojsko tak zanedbané a těžkopádné, nebude ani anglické válečné loďstvo vzdor svým obrovským moderním obrněncům moc lepší a námořní vojsko nedá se také tak rychle mobilisovat, aby příslušný strach budilo. Proto soudí i německé vládní kruhy, že spojené francouzsko-ruské válečné loďstvo stačí úplně, aby anglickému námořnictvu na odpor se postaviti mohlo. Anglie cítí svou malomoc; dávno mobilisovaný 8. armádní sbor, který má již od 6 neděl odplouti do Afriky, jest pořád ještě v office of war (ve válečném úřadě) v Londýně jen — na papíře a proto si maršálek Roberts asi hodně dlouho počká, nežli dostane ještě dalších 90.000 mužů, kterých prý „k vítězství nad bury rozhodně potřebuje. Nouze naučila i hrdou Anglii, aby se stala zdvořilou a povelnou. Po několik neděl lze pozorovati, že Anglie má neobyčejně „dobrácké“ nápady, že jest mírumilovnou jako „beránek“ a že se zřejmých sporů a třenic bojí, jako čert kříže. Anglická diplomacie rozplývá se ve zdvořilostech a jeví vůči všem sousedům nápadný smysl pro právo a přání „spřátelených“ velmocí. Aby si udržela Německo při dobré vůli, postoupila mu nedávno zcela nezištně Samojské ostrovy a jakmile si Německo trochu duplo a podalo říznou reklamaci k vůli zajatým obchodním lodím v zálivu delagojském, vydala je Anglie Německu s největší laskavostí — okamžitě. — V Číně získala Anglie tak mnohou koncesi a državu na úkor Ruska, avšak jakmile Rusko si duplo a hájilo zájmy své, uznal anglický konsul okamžitě, že nároky Ruska jsou úplně oprávněné. Anglie a Spojené státy americké dlouho se ptely, zdali má míti Anglie dozor nad nikaraguanským průplavem společně, nebo patří-li dozor tento výhradně Spojeným státům. V nynější své tísní uznala Anglie rychle a ochotně, že dozor na nikaraguanský průplav, který spojuje Tichý oceán

s Atlantickým, patří výhradně přední velmoci Americké a že tam Anglie nemá vlastně žádných zájmů. Anglii však nehlédě k Afganistanu a Persii, povstávají nesnáze též s Egyptany a Habešany. Habeš domnívá se míti právo na osadu a zhatodoly Erythrejské a ras tygrénský Makonnen chystá se s Menelikem zmocniti se Susakimu, Masavy, Erythreje a snad ještě části Sudanu. Egyptané, kteří po porážce Francie od r. 1871 a zvláště po porážce Arabi paší (r. 1882) musili otročiti a sloužiti Angličanům, pojednou se jítli a egyptské vojsko odpírá Angličanům poslušnost, protože Kičener pašá dal dopravit několik domorodých praporů egyptských do Kapska proti burům. Ano, ano, kde cítit mrchovinu, tam se i ti nejslabší červíci hybají!

Ve Francii stal se presidentem senátu oportunista Falliers 175 z 221 hlasů. Napjetí mezi Anglií a Francií roste. Anglický velevyšlanec Monson opustil Paříž rozmrzen, poněvadž francouzská vláda vyznamenala řádem čestné legie umělce, který karikuje anglickou královnu. Pozornost veškeré Francie obrácena jest k Egyptu; vzpoura Egyptanů a místokrále Tevfika proti Angličanům uvítána by byla s radostí. Ve francouzských přístavech se pilně zbrojí.

Na bojišti jihoafrického není prý nic zvláštního. Dle jedné zprávy překročil prý v pondělí generál Buller při ústí Malé Tugely do Velké Tugely řeku, aby se po třetí pokusil o dobytí Ladysmithu. Za 8 dní chce Buller osvozením armády Whiteovi provést. Dle burských zpráv dostal prý Buller nový radikální výprask a generál Frenche byl prý rovněž poražen u Colesberga. Anglie dopravila zatím do Kapska vojenské posily z Egypta a z Indie. Generálové Roberts a Kitchener nechť se však odváží na bury, dokud jim nepřijde z Anglie 8. armádní sbor a dalších 90.000 mužů. Tak velkou válečnou silou s dostatečným počtem zkušených poddůstojníků a důstojníků Anglie nikde nesebere. Proti 60 až 80 tisícům burů nestačí však Angličanům ani armáda 200.000 mužů. Protože burové se vsády napřed opevnili náspy, zásekami a příkopy, tedy by potřebovali Angličané proti burům osmkrát tolik vojska, co mají burové, tedy 500.000 až 600.000 mužů. Protože by burové jednali bláhově a zpozdile, kdyby se postavili anglické přesile v otevřeném boji, tedy nejsou Angličané s to bury potřísti. Kdyby je snad i donutili k ústupu do Transvalu, tedy burové na mrštných a vytrvalých svých koních povedou s Angličany drobnou válku, odříznou je od Kapska a moře s Angličany octnou se v nebezpečí, že pojdou buď hlady, nebo upadnou poznenáhla v zajetí. Chamberlain prosadil sice v Anglické sněmovně velkou většinou hlasů, že se má válka v jižní Africe vésti do krajnosti, Anglie však je v nebezpečí, že se dalším proléváním krve zakrvácí a že ohroženy budou veškeré její zámořské osady.

Říšská rada se sejde 19. února. Vláda bude žádati, aby se odvádělo ročně více o 50.000 nováčků. Náklad na vojsko zvýší se tím o 200 milionů na zakoupení zbraní, šatstva, povozů a koní a vydržování armády bude mimo to obnášet větší roční výdaj asi 25 mil. zlatých. — Vláda předložila osnovu zákona, kterou se zkrátí pracovní doba v dolech.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: pan Antonín Sirdček, farář v Bělé, † dne 31. ledna 1900. (naroz. 1835, vysv. 1865). Ustanovení: p. Jan Vaníček, farář v Pouchově, za faráře do Josefova, p. František Stejskal, kooperátor v Janově, za kooperátora do Mikulče, p. Vojt. Kratochvíl, kooperátor, za administr. ve Vlčkovcích, p. Jos. Bečička, kaplan za administr. ve Skutči, p. Jos. Melichar, administr. Vys. Mýtský, za administr. do Vraclavi, pan Josef Dubec, kapl. Moravický, za kapl. do Litomyšle, p. Jos. Mencl, neomysta, za kapl. do Moravice, p. Jan Veselý, koop. v Pohledu, za koop. do Josefova, p. Stanisl. Michálek, kapl. Přibyslavský, za koop. do Pohledu, p. Jan Tošovský, koop. Josefovský, za kaplana do Přibyslavi. Upozornění místo: Bělá (u Pardubic) fara patron. nábož. matice od 1. února, Pouchov, fara patron. nábož. matice od 3. února b. r.

Nový generální inspektor jízdy. Dosavadní gener. inspektor jízdy hr. Paar půjde prý do penze a na jeho místo prý nastoupí arcikníže Otto.

Kardinál Jacobini †. Ve čtvrté ráno zemřel v Římě kardinál Jacobini ve 64. roce věku svého. Kardinálem byl od r. 1896. Římané zvali jej „avým“ kardinálem, poněvadž byl se všech kardinálů jediný rozeným Římanem. Zvěčnělý kardinál patřil k nejoblíbenějším osobám v Římě. Byl rozhodným odpůrcem dynastie Savojské a přál si foederativní státy italské s papežem v čele. Jako bývalý nuntius ve Vídni byl oblíben a znal výtečně naše poměry.

Osobní. Splavatel vdp. Beneš Met. Kolda, státní kanovník na Vyšehradě, slaví dne 16. března 1900 80. narozeniny. K uctění vzorného vlasteneckého kněze strojí se vhodné oslavy.

Úmrtí. Pan Jan Svoboda, obchodvedoucí firmy Singer a spol. v Hradci Král., inteligentní a snaživý obchodník, rozhodný a opřímý Čech, zemřel v neděli dne 4. února o 1 hodině ranní v 47. roce

věku svého. Krátce před svou smrtí podrobil se operaci, podlehl však neoprávně chorobě. Pohřeb pana Svobody konal se v úterý o 3. hod. odpol. na hřbitově pouchovský za účasti četných pp. sousedů a osobních přítelů. Zádusní mše sv. sloužena byla ve středu ráno v kathedrálním chrámu Páně sv. Duha.

Při volbě zemského poslance z města Louny, Rakovník, Slaně a Velvary zvolen dr. Ladislav Dvořák 888 hlasy. St. Sokol, dostal 192, Klofáč 178, Hoffman 80 a socialista dostal též 80 hlasů.

Aleithela, jeden z nejváženějších našich vědeckých a politických revuí, plše v době, kdy s důvodů abonentních aneb jiných nekálých některé časopisy útočí nezřízeně na našeho pana biskupa a na Obnovu, poněvadž se bojí jeho nezištného, mužného a poctivého Jeho jednání takto: „Královéhradecký biskup Ed. Jan Brynych jest za přítomné doby jednou z nejpopulárnějších osobností v našich zemích. Český spisovatel, český povídkář, český člověk dosazen v čelo diecése, v níž před tím v nepatrné malé více osm let kaplanoval. Pak působil jako učitel na bohosloveckém vysokém učení v Hradci Králové, odkudž povolán za státního kanovníka na královský Vyšehrad, jehož kapitola strátila ho tím, že jmenován byl biskupem diecése, s níž vyšel rodem i jako kněz. Biskupskou berlu otočilo mu veřejné mínění při Jeho nastoupením trním, jež musel holou rukou sevřít, a na cestu k biskupskému stoli nastláno mu tolik protivnosti, že jenom velký duch kněze Brynych překonával to vše tak skvěle, že všeobecně potatelné očkávání — — zklamal. Měl celé davy nepřátel a zavistníků, tak že hlouček věrných jeho přátel a přítelů někdy se až obával, jestli chrabrý a trpělivý biskup předce jenom nebude unaven útoky, jež na něho a proti němu podnikány. Biskup Brynych přišel mezi své, a oni ho nepoznali a sice nepoznali ho dlouho. Avšak dnes se již všeobecně cítí blahoplodné působení tohoto velkého kněze, kterýž bude vždycky ozdobou řady biskupů královéhradeckých. Boje proti němu, jež dnes planý a marný pokřikem vedou pouze nepatrní pošetilci a jinověrci, dávno již zanikly a dřívější chladnost proti němu bludně projevovaná začíná se měniti v upřímny obdiv, kterýž všude po jeho diecési táje v lásku, uznání, vážnost a úctu. Biskup Brynych diecési svou přímo překonal. Za málo let, co v její čele stojí, zavedeno zde jeho působením a po většině i nákladem tolik krásných opatření, že se z jeho odpůrců napořád stávají oddaní citelové s přesvědčením. Nechceme se o tom šifiti, neboť bychom opakovali věci všeobecně známé. Při tom však zůstává královéhradecký p. biskup při své naprosto spravedlivosti ke všem věrným také drabé památce vzácné své matinky a jako Čech nejenom že neohroženě hájí stanoviisko, jež dnešní doba každému Čechu hájiti ukládá, ale on jako biskup dokonce neváhá stavěti se do přední řady chrabřích zastanců práv a svobod jak národa, tak i staroslavného království Českého. V Hradci Králové vycházející výborně redigovaný politický týdeník „Obnova“ přináší z pera jeho časové úvahy, jež se za dnešních dnů čtou jako útěcha a posila i v zasedáních samosprávných sborů jeho diecése, která po sedmi letech poznává, jakého klenotu se jí dostalo v biskupovi, kterýž byl při svém dosednutí na biskupský stolec upláván, kamenován. — Ledy chladu proti biskupovi Brynychovi popukaly, rozplývají se a vláhou svou rostávají se šířící kraji jeho diecése, aby vyprahlou půdu zvlažily, obšťastnily, aby zde květ křesťanského života obnovily. Máme za svou radostnou povinnost zaznamenati, že na trní, jímž neznalost a neporozumění berlu nynějšího královéhradeckého biskupa ovily, rozvíjejí se ty nejkrásnější růže, jaké jen mohou berlu tu zdobiti. Královéhradecká diecése poznává svého velekněze, začíná se k němu tuliti a my doufáme, že dnes po všech zemích českých odpůrci svými zpolarisovaný „biskup Brynych“ byl Prozetelností jenom proto tak zpolarisován, aby byl nyní s nadšením všeobecně milován, ctěn a vážen. Dnes s obdivem a uznáním jmenují ho i ti spravedliví, kdo dříve ho s neznalostí podceňovali. Královéhradecký pan biskup začíná dnes ovládati srdce celé své katolické diecése! Trpělivost jeho byla korunována korunou blahého vítězství nad neznalostí a pomlavy. A vítězství toho dobyl všeobecně tam, kde působení jeho poctivě sledovali a spravedlivě soudili. Dnes již každý poznává, že nepřitelem jeho jest jenom, kdo jest nepřitelem věřného mu lidu. Každého spravedlivého a počestného muže toto Jeho vítězství musí těšiti a naplňovati nejupřímnějším přáním, aby ještě dlouhá léta zůstala Jeho štědrá ruka nad diecési jeho otevřena, aby oteklé jeho slovo stále dále tak úpěnlavě a přesvědčivě v ní zaznívalo a aby s pera jeho nezávazně skvozně, dle potřeby jemné i vzácně mužné úvahy co týden mezi český lid putovaly. Dovidáme se, že doposud v „Obnově“ vyšly články jeho hodlají citelové a přátelé jeho vydati ve knize pod názvem „Duch katolické Obnovy“ v Čechách“. Čím dříve se to stane, tím lépe bude! Těšíme se na to!

Obchodní ples konal se v úterý za převelikého účastenství pp. čeští a jmenovitě židovských obchodních příručí a prodavaček a Dvorana besední, vkusně ozdobená, byla přeplněna k umachání. Tančovních párů bylo přes 160. Vzduch byl přímo tropický, dusivý, a přece vydržela omladina tančiti až do rána.

Ples vojenských vysloužilců v Adalbertinu. Ples vojenských vysloužilců téžil se letos tak hojně návštěv, že prostranný sál „Adalbertina“ stěží pojal všechny účastníky. Z předních osobností, jež navštívily ples, sluší uvést p. místodržitele radu Steinfelda a veškeré důstojnictvo zdejší posádky. Nová

výsoba dvorany „Adalbertina“ a zářivé osvětlení acetýlenové byly s povděkem přijaty tančícími a obdivujícími, kteří se dosud těšili na skvělé představení. Kuchyň a obědovna p. Kadečková byly vsornými.

Obědová, která od minulého pátku se smáhá stejně jako husté neudržené mlhy, učinila pobyt v blízkých ulicích nepřijemným. V chudších domácnostech je následkem panujícího bláta a nedostatku uhlí neveselo. Ve středu napadly sněhové vločky, neboť pod ním jest bláto. Teď se tedy na to nejkrásnější počasí!

Ze zdejší věsnice bylo jednak k vůli smahající se epidemii tyfové, jednak za příčinou přeplnění dopraveno 35 vězňů k okresnímu soudu v Novém Městě n. Metují.

Adalbertinum a repraesentativní jeho velká dvorana dělají P. T. pánům realitám, osvětářům a židům veliké starosti. Letos prý se ještě podařilo překaziti oděvání plesů v Adalbertinu, ale Hradec prý se otvídně klerikalizuje a příštího roku prý se bude konati v Adalbertinu plesů aspoň polovic, ne-li víc. Králové Hradec — realitám naskakuje při tomto pomýšlení husí kůže — prý se stále více klerikalizuje. Nevíme, co má činiti největší repraesentativní sál v Hradci s klerikalizováním; kdyby se však ve velké dvorane Adalbertina konaly koncerty, schůze, plesy a věnečky, nebylo by to pro jejich návštěvatele žádné neštěstí. Sál Adalbertina jest nejvzdůlejší, nejvyšší a největší v Hradci, obsahuje 300 čtverečních metrů nečítaje vedlejších místností, kdežto nízký a úzký sál besední má pouze 120 m², při větší návštěvě se tam každý potí a dusí, zkaší si úplně toaletu, a má-li na neštěstí kuří oka, tož je vydán v šanc nejvšednějším žuchancům, útlakům a bolestem. Sál koncertní a taneční volí si ostatně spolky dle libosti; lamentace ohledně Adalbertina jsou tedy při nejmenším směšné.

Vyrovňovací konference sešla se v pondělí ve Vídni. Z Čech byli od vlády pozváni: Němečtí liberálové dr. Eppinger, dr. Funke, dr. Nitsche, dr. Pergelt a dr. Russ; němečtí lidovci: Prade a Kiudermann; němečtí velkostatkáři: kníže Max Egon Fürstenberg, dr. Bärnreither a dr. Scheiner; za křesťanské sociály: P. Opitz. Z Čechů pozvala vláda zástupce šlechty hraběte Buquoye, hr. Pálffyho a prince Bedřicha Schwarzenberga, české poslance: Engla, Grégra, Kaizla, Pacáka a Slámu. Mladoběleští poslanci pozvali zástupce ostatních českých stran: Staročecha dra Zátka, radikála dra Baxu a agrárníka Práška neb Rataje. Dr. Edvard Grégr, který kritizuje punktace již 11 let, nedovedl neb nechťel si o nich dosud učiniti úsudek, se „evou troškou“ do vídeňského punktčního mlýna rejel, ale zůstal hezky za větrem doma. Planá kritika je pohodlnější, než-li mozná, poctivá práce. Pan dr. Baxa si myslí: ať si mladoběleští poslanci snědí sami punktční kaši, když si ji sami uvařili. „Pak-li nesvedou horší punktace než-li Staročechi, tedy lepší jistě nesvedou.“ Tak počítá vypočítavý pan dr. Baxa, který si patrně radostí již mne ruče, jak do mladobělešských punktátorů bude bušit. Dr. K. Schücker odmítl účastenství. Němečtí radikálové punktční konference rovněž neobeslali. M. r. v. zastupuje na konferencích klerikální Staročech p. dr. Koudela, Staročechi Žáček, Pražák, agrárník Svoboda, lidovci Stránský a dr. Perek. Konserativní šlechtu zastupuje hr. Sereryi, stranu středu hrabě Karel Žerotín, ústavověrnou šlechtu baron Chlumecký, německé liberály: rada baron d'Elvert, dr. Fux, dr. Götz a dr. Gross, nacionály: dr. Chiari a dr. Kaniak (renegát z Chotěboře). Na místo Grégra postoupil náhradník Schwarz a na místo dra Baxy, pan dr. Karel Kramář. Grégr svým odepřením účastenství se konferencí, způsobil své straně veliké rozpaky.

Ze zákulisí Národních Listů vypátral Čas následkem indiskretnosti anebo zpronevěry některého zřizovatele obchodního velkozávodu p. Grégrovy některé zajímavé správy. V roce 1896 od úmrtí dra Julia Grégra dne 4. října až do 31. prosince 1896 obnášel čistý zisk Národních Listů 25.134 zl. 43 kr. Dle toho vynesly Nár. Listy r. 1896 čistého zisku přes 100.000 zl. V této výši se asi držely N. L. od r. 1890—1896. Od té doby se čistý výnos Národních Listů zmenšuje, protože následkem odpadnutí radikálů, pokrokářů a učitelů od Mladobělešů zmenšuje se též počet abonentů. Obnášel totiž čistý zisk Národních Listů:

Roku 1897 . . . 86.653 zl.
roku 1898 . . . 77.270 zl.
roku 1899 ještě méně.

Podružný list na podporu a reklamu Národních Listů — „Šíp“ měl v den úmrtí dra Julia Grégra schodek 1878 zl. 95 kr., roku 1898 vzrostl deficit na 3748 zl. 93 kr. a v loni prý byl ještě větší. Passivní „Šíp“ k vůli reklamě Národních Listů a některých vědců, jakož i pospínání a strhání nenáviděných odpůrců se vydávati musí, neboť malovaný obrásek působí na hrubší a málo vzdělané masy lépe než sebe mastnější lokálka neb sebe hlávnější úvodní články. Když se na př. pan Edvard Grégr neb některý ubohý poslanec vymaluje jako sviňák sokolík, silák a lamáček, před kterým se Vídeň a Berlín třese, tu bodrěmu českému politikovi a děláku dmon se hrdě prsa, hrud, jednu vypije na počtu našich „reků“ a druhou „na hanbu Wolfa, Claryho, Körbra aťd.“ Což na tom že se nám při takovém počínání ve Vídni, Liberci a v Berlíně smějí a mačkají nás tím více že sdi? My se nedáme! Zaspíváme si „Bývalí Čechové“, „Morava“ — a pak ať si nás rozmáčkají! Český Vašek a Leštický kovář mají tyrdou palici. Pan krvavý Karel Tůma to doveď v Šípech i v Národních drastičky a hodně kritičtve napať. Vždyť bere plat jako chefredaktor Šípů a jako redaktor Národních bere předavku

2500 zl. Dle „Času“ měli roku 1896 platu: p. redaktor Kalas 2500, Servác Heller 2500, Anyš 2400, Kuffner 2300, Holeček, Draždák a Schulz po 2000 zl. a dr. Ryba měl 1200 zl. Řádného platu a řádkový honorář mu vynášel 3 až 4 tisíce zlatých. Z čistého zisku Národních Listů dostávají hlavní redaktori 10 procent, tedy jednotlivci přes 500 a 600 zl. Za feuilletony a jiné zvláštní práce, na př. referáty o schůzích, sjezdech platí se mimo jízdné 12. Hlady ovšem zvláštní honorář 15 až 20 zl. Své redaktorky platí Národní Listy tedy slušně. Aby je mohl strhat, zdá se to býti panu Herbenovi, bývalému členu redakce Národních Listů málo a proto píše: Prof. Wundt má v Lipsku na univerzitě psychologický kabinet, v němž se psychologické prvky měří a váží. Zvážit a změřiti zájmy redaktorů Nár. Listů dovedou tyto číselce tak. Pro bojovnost a zutivost redaktorů je dána přímo stupnice. Kdykoli čteme v Nár. Listech zutivé výpady na odpůrce, vždy je chápeme. Jde redaktorům již nejen o podnik ale, nýbrž o vlastní kůži. Tantiéma! Ale konečně i nejzutivější redaktor musí mít ohled na společnost. Chodí do kruhu literátů, má přátelský kroužek v hostinci. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění novinářů, prohanost a banditství no vin. Na redakci nehledí se už jako na tajemné, světu zakryté kolektivum, nýbrž počítají se osoby a na jejich vrub píše se osobně všechna podlost a sprostáctví, jež redakce páchá. Následkem toho Národní Listy zachovávají aspoň jakési dekorum. Všechnu podlost a sprostáctví ukládají do Šípů. Tam se mluví od plíc, tam poznáváte pravou duši Národních Listů. A tu slyší, jak společnost odsuzuje zhranění

ner, za místopředsedu p. K. Trapp, za pokladníka p. dr. H. Geduldiger, do výboru pak pp. Dr. B. Tolman, Ot. Vojta, J. Stejskal, dr. Fr. Hroušek, Alfr. Ippen, Frant. Lukeš, Václav Burianek a dr. J. O. Hruška; za náhradníky: pp. Fr. Svoboda, B. Ryba, Em. Bronec a L. Domečka a za revisory opět pp. Šorm a J. Kohout. Při volných návrzích bylo přijato, aby klub přistoupil za členu „České ústřední jednoty ve ocipedi stů“, aby vyjednávalo se s obcí o koupi nového hřiště a aby uspořádán byl ještě o letošním masopustě věneček v „Besedě“.

Pro slovíčko „zde“ odsouzeni byli v Brně kyjovští záložníci: Kalivoda na 13 měsíců na pevnost, Duffek na 6 měsíců na pevnost, bratři Měchurové a 3 jiní záložníci na 3 měsíce do vězení. Ve vyšetřovací vazbě strávili mimo to na Špilberku 3 měsíce.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Smiřic. Zítra rozloučí se s námi pan vrchní správce c. k. velkostatků, Robert Prill se svou spanilomyslnou chotí. Pan vrchní správce byl upřímným přítelem českého lidu, z něhož byl vyšel a k němuž se vždy hlásil. Ač konal vždy pšné povinnosti a hájil zájmy velkostatků, vyhověl vždy slušným požadavkům občanstva a zájmům veřejnosti. Ve společnosti smiřického měšťanstva těšil se s roztloučenou chotí svou všeobecně úctě a vážnosti. Na počest loučícího se pana vrchního správce a jeho velectěné choti uspořádán byl 27. ledna v hotelu Andrejskovi přátelský večírek. Prostranný sál byl vkusně dekorován a v průčelí obrazem pana vrchního ozdoben. Dostavila se elitní společnost z města i okolí. Divadelní jednota, Zora a Hanka přednesly několik zdařilých písní. Předsedkyně Zory, paní Maternová, přednesla vzletnou báseň a okteto zapělo krásnou píseň. Přípravnou slavnostní řeč pronesl jménem Hanky a Zory pan stavitel Andrejsek, načež pan vrchní srdečně za sympatické a přátelské projevy poděkoval. Pan setník Štejnák pronesl žertovnou řeč, zmínil se o společenském významu loučících se, k jejich počtě sešla se dnes smetana smiřické společnosti a doma zůstalo na nejvyšší jen podmáslí. Pan radní Löfner pronesl rovněž připadnou řeč na rozloučení. Do večírku se dostavili c. k. úředníci velkostatků, elita společnosti smiřické a zástupci venkova. Choti pana vrchního, p. Boženě Prillové, věnovali její četní přátelé vkusnou kyti. Srdečná zábava trvala do 3. hodiny. Pan vrchní Prill byl vynikajícím národním hospodářem; až do r. 1870 byl adjunktem na pražských panstvích, r. 1870 byl přeložen jako kontrolor na panství Kácovské, stal se pak tamtéž správcem samostatným ve Vestci, pak v Zichovicích. Roku 1875 povýšen byl na c. k. hospodářského správce v Tachlovicích u Prahy, r. 1887 stal se c. k. vrchním správcem v Kácově a od r. 1897 přebíral blahodárně jako c. k. vrchní správce na panství Smiřickém. Za své zásluhy o zvelebení hospodářství obdržel vedle dvorní medaile též nejvyšší uznání a zlatý záslužný kříž s koranou. Hospodářské meliorace podporoval všemožně a rozsáhlé vodní družstvo na Černilovsku, které zaujímá 38 obcí, ztrácí v panu c. k. vrchním správcem nejvyššího svého podporovatele. Pan vrchní Prill jest také členem okresního zastupitelstva v Hradci Králové a podporoval vždy zájmy našeho venkova. S panem vrchním loučí se náš kraj nerad. Takové oblibě jako p. Prill netěšil se dosud žádný vrchní velkostatků Smiřického. Pan vrchní Prill odehrává se na zasloužený odpočinek do Prahy—Vinohradů. Na cestě do naší matičky Prahy provází jej a velectěnou jeho choť srdečně s Bohem a na shledanou — všech jeho přátel osobních a ctitelů.

Krajinská výstava na Horách Kutných r. 1900. Výstavní výbor pracuje již s uznáním hodnou činností o věcech výstavních. Tak rozhodnuto, kde bude státí průmyslový pavilon, tak rozhodnuto, kde bude umístěna hospodářská výstava i kde technologické: zkrátka přípravné práce jsou již v plném proudu. Výstavní výbor rozeslal také programy a přihlášky do všech čelnějších obcí kraje čáslavského, chrudimského, královéhradeckého a jičínského a sice všem řemeslnickým besedám, všem řemesl. společenstvům a různým jednotlivým interestům. Nicméně mohlo by se státi, že by výstavní výbor nemilou náhodou opomenul do menších míst zaslati program a přihlášky a tím by mohlo býti zamezeno vystavovateli dovednému průmyslníku nebo řemeslníku. Proto vyhláší výbor své usnesení, aby ten, komu na tom záleží u nás vystavovati, sám se u výstavního výboru do konce února t. r. přihlásil, načež ihned budou mu program i přihláška zaslány.

Z Vys. Mýta. (Národní sebevědomí.) Dovídáme se teprve dnes o vzácném a následování hodném příkladě. Jedna vážená paní, bývalá obchodnice se sbírávší u katolíků a Čechů pro české chudé děti příspěvky na dar Sv. Mikulášské, šla za tyto ihned koupiti k židu — Němci, jež zná celý okres. Vše dáváno, že s českých peněz židé jsou živi, ale že příklad dává členkyně vysokomýtské české „olity“ — jsme doposud nevěděli. Pak se díváme tomu „sprostému lidu“. — Židovské firmy Beermann a Mendl zakryly zeleným sukrem dvěře vchodu do závodů svých, aby nebylo viděti, které „uvědomělé vlastenecké P. T. publicum“ je navštěvuje. Křesťanským obchodníkům není potřeba své zboží a kupce za zelené záslony ukrývat. Jest divno, že na „zelenou louku“ za záslony chodí zvláště naši venkované. Což cítí sami, že jednání jejich nesnese veřejnosti?

Z Pardubic. Z koncertu pana Gordona v našem městě sešlo. — V neděli dne 28. ledna t. r. pořádala naše katolická národní jednota jinouchů a mužů svou první měsíční schůzi v sále „Staré Besedy“, k níž sešla se velká většina členů jakož i hojnost paní spolku sv. Václava ke schůzi této zvláště pozvaných. Předseda zahájiv o 8. hod. schůzi pořádá jednatele, aby přečetl protokol o schůzi ustavující konané dne 26. prosince 1899., kterýž byl schválen a podepsán. Na to promluvil předseda jednoty dp. Krajčíček záj-

maven a ode všech přítomných s odíváním zájmem sledovanou řeč „o vlivu náboženství na život veřejný“. Přednáška hlučným potleskem byla odměněna. Po ní uchoopil se slova vdp. děkan Sloup, děkuje řečníkovi a vybízí je přítomné k horlivému životu dle sv. víry; bude-li každý jednotlivec dobrým katolíkem, pak blahodárny vliv katolicismu v životě veřejném sám sebou se dostaví. I jeho upřímná, od srdce k srdci jdoucí slova s povděkem byla přijata. Jednotlivým členům rozšířeny pak spolkové statuty a odznaky. Po vyhlášení předsedy, aby všichni členové korporativně účastnili se církevního průvodu o svátku Očišťování Panny Marie, zdařilá tato schůze skončena. — Mladická jest tato naše jednota, ale přibývá členů takměř co den. Nejhojnějšímu rozkvětu naší jednoty: „Zdař Bůh!“

Z Dobrušky a Kutné Hory. (Vzácná slavnost). Padesátiletého svého sňatku dočkali se v těchto dnech staří manželé: Josef Novák, bývalý mistr kovářský a majitel usedlosti v Dobrušce a manželka jeho Marie, rozená Hovorková ze Sukdola. Ač tolik let přešlo již přes hlavy jejich, jsou přece oba ještě čilí, takže hospodářství své sami dosud obstarávají a mezi nejpilnější návštěvníky vzdáleného kostelíčka farního náleží. I při počasně zimavém a nevlídném viděti klusati starého p. mistra na „velkou“. Přejeme oběma stařečkům, aby je Pán Bůh ještě mnohá a dlouhá leta zachoval v tak světlé síle a tak pevném zdraví!

Z Opočnice. Jeho milost nejdp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych postavil nám obětavě nový kostel s velkým nákladem. Naše obec jest chudá, postavila si nedávno školu nákladem 20 000 zl., zřídila si hřbitov a nyní má provéstí ještě celou vnitřní úpravu kostela, což bude státi asi 3 000 zl. Protože v naší obci jsou největšími poplatníky evangelci, tedy chudí katolíci chalupníci, domkaři, živnostníci a dělníci nejsou sto tak velké náklady niknouti, protože stavba obecních silnic, školy, kat. hřbitova a velké daně prostředky jejich hmotné úplně vyčerpali. Vznášíme proto na velebné duchovenstvo diecése královéhradecké a na dobré Čechy a katolíky vůbec aby na dokončení stavby a provedení vnitřního zařízení našeho vlasteneckého a obětavého biskupa Edvarda Jana N. Brynych a dle možnosti přispívali a předsedovi kostelního výboru Františku Vrbenskému rolníku v Opočnici u Králové Městce laskavě zaslali rádi. Jména všech spanilomyslných, šlechetaých dárců budou uveřejňována v Obnově, přičemž úsilem pokračuje.

Úmrtí. V Praze zemřel v pondělí paní Karolina Klenková z Vlastimilů. Byla to vynikající česká žena, lidumilka a dobrodětelná chudiny. O divěl opatrovny, školy a odborné ústavy v Brně i v Praze získala si zásluhy nehybnoucí.

Z Velimě. Naše Raiffeisenka pro katol. farní osadu velimskou (1192 katolíků) za dva roky činnosti ku konci roku 1899 vykazuje: Příjmy 48.594.86 K, výdání 48.258.46 K; aktiva 18.430.18 K, passiva 18.294.73 K, čistý zisk 135.40 K. Polehounku, ale bezpečně se rozvíjí.

Z Čestiny. S radostí četli jsme v „Obnově“ o bývalém řídícím p. Bayerovi, který je nyní v Sukdolu u Kutné Hory, že tam rovněž blahodárně působí a byl zvolen za předsedu hasičského sboru. U nás byl p. Bayer vzorným jednatelem hasičského spolku. Za jeho pobytu u nás prospíval náš sbor utěšeně, po jeho odchodu však hasičský sbor klesl a zvolil si za předsedu místního žida. V poslední době však lid náš prohlédl a při nové volbě byl zvolen za předsedu spolku upřímný katolík. Dva členové, zvyklí již na židovské komando, chtěli následkem toho spolek rozbit a vystoupili z něho. Všichni ostatní — ti moudří v něm zůstali a hned se přihlásilo pět nových členů. Novému veliteli přejeme všeho zduaru s přáním, aby spolek dobře vedl na dráze pokroku a obecního prospěchu. — Náš lid již prohlédl a je zvědav na příští obecní volby, jichž se konečně po 15 letech (!) dovolal. Uvědoměl katolíci a Čechové se jich účastníme všickni. My budeme voliti ve II. sboru jako doposud dp. farář Haasra, který pro svou milovnost pořádku a blahodárnou veřejnou činnost jest mnohým trnem v oku. Dp. farář vyzdobil nejen důstojně naši svatyni, ale stará se také o naše zájmy hospodářské, radí a prospívá lidu dle možnosti a proto je také mužem naším. — Nedávno k nám za kuperařa ustanovený vp. Jan Lonský, získal si za krátkého pobytu zde důvěru a přízeň občanstva. — Na den očišťování Panny Marie sehrály dívky čtvrté třídy naší školy vánoční hru „Jesličky“, která se veškerému lidu zalíbila. Našemu vdp. duchovnímu správci děkujeme za vzácné poučení při této hře dětské, nýbrž i za horlivou jeho činnost na poli duchovním. Hra i zpěv krásný z hrdel nevinných dítek potěšily nejen jejich rodiče a příbuzné, nýbrž i veškeré přátele mládeže.

Volby do vodního družstva pro Černilov a okolí měly tento výsledek: v občanské volbě byli do místního odboru zdejšeho za řízení členu ústřední správy p. řídícího Fr. Vyhřídla tito pp.: Vojtěch Matlach, Václav Kadeřávek, Václav Hojný a zástupce obce p. Jan Černý. Volba předsedy dosud vykonána nebyla. V Bz. zvoleni jsou pp.: Václav Havlas co předseda, Jan Holeček, Václav Hoza a Josef Tuček. V Lejšovicích zvoleni byli pp.: Jan Fabian za předsedu, Jan Veselka, Jan Cejnar a Josef Beran. Do tří místních výborů v Černilově zvoleni byli panové do odboru (I.) malostranského pp. Jan Skákal za předsedu, Václav Khourek č. 103 a Jan Holeček č. 82; do odboru (II.) místního pp.

MUDr. Arnošt Pekař co předseda, Jan Jandík a Jan Rychetský; do odboru (III.) velkostranského pp.: V. Mrdek co předseda, Jan Hofman a Jan Pumr. V každém odboru zasedá jako člen a zároveň co zástupce obce pan starosta černilovský Jan Vach.

Ze Slenského Předměstí. Zdejší Sv. Josefská jednota sehraje v neděli dne 18. února 1900 v hostinci p. Jos. Šprýňara na Slez. Předměstí divadelní představení: „Sňatek na zkoušku.“ (Vydlužená rodina.) Fraška o třech jednáních; napsali B. Buchbinder a F. Reiner. Pro české jeviště upravit J. E. Šlechta. Provozováno s velkým úspěchem ve Švandově areně na Smíchově. Začátek o 7 hod. večer. Konec o půl 11. hod. Ceny míst: I. místo 60, II. 40, k stání 20 haléřů. Po divadle taneční zábava.

Z Kuklen. Elitní víněk sdružených spolků kuklenských bude se konati 17. února v hotelu Šrajbrov v Kuklenách ve prospěch Ústřední Matice školské. Reklamační a přihlášky přijímá p. Ant. Hoza v Kuklenách. Poněvadž elitní víněk má býti jaksi náhradou za hospodářský ples, tedy se očekává co nejčetnější návštěva z okolí. Vstupné 2 koruny. Domácí toalety. Hudba Sokola Kuklenského.

Ze Solopisk. Čeho všechny s pokrokem času postupující obce se domohly, toho postrádala dosud obec naše — hasičského sboru. Již několikrát učiněn byl pokus zaříditi tento veledůležitý sbor ochranný, ale vždy pro nějaké překážky z toho sešlo. Konečně 30. ledna svolána byla schůze, na níž položen byl základ k zařízení jeho a tak nebude dlouho trvati a i Solopisky vstoupí v důležitou zajiště organizaci hasičskou. Novému dobrovolnému sboru: Zdař Bůh!

Z Křesetického-Maleševského odboru Kutnohorské Budče učitelské rozvíjí se v novém roce utěšený život. Na všech stranách pořádají se horlivé přednášky a zvláště p. říd. uč. z Křesetic Kmoníček jest činným. V poslední době konány byly poučné přednášky: v Křeseticích, v Březové, v Košicích. Lidu líbí se to a dává to i četným účastníkům na jevo. Zůstane-li směr poučný a věcný, bude z toho nemalý prospěch, z něhož vděk zasloužený připadne učitelstvu. — V neděli dne 4. února vítala Budeč Kutnohorská a zástupcové škol nového p. inspektora Kováře. Pan inspektor mile překvapen děkoval srdečně a slíbil, že, seč síly budou, pracovati chce k povznesení školství a k všeobecné důvěře mu svěřeného učitelstva.

Ze Zbraslavic. (Volba nového zastupitelstva). Dlouho čekaná volba se skončila a to s výsledkem, který překvapil a jistě ještě překvapí na přemnohých místech. Zvoleni u nás vesměs mužové hlásící se ku straně konservativní a to ve všech těch sborech jednohlasně. Ve třetím sboru: pp. J. Fučík, J. Dubský, Fr. Kysela, A. Vocáček, Fr. Bradáč, P. Fr. Illem. Ve druhém: F. Vodička, J. Kárník, H. Přadný, F. Chudoba, B. Semerád, J. Klivánek. V prvním: MUDr. J. Koblížek, B. Chmelář, J. Čezík, A. Fiala, K. Tajbner, V. Zeman. Při volbě představenstva zvolen byl za starostu města p. Jos. Fučík, obchodník; do městské rady: pp. J. Dubský, F. Vodička, V. Zeman a Ant. Fiala. Statečnému občanstvu nemůžeme než gratulovati, že dalo výraz tak mohutný svému hlubokému přesvědčení konservativnímu, v kterém již jednoho času počalo kolísati, ale vidouc nepřiměřenost kruhů lživobodomyslných, vzpamatovalo se a třímajíc prapor svépomoci pracovati hodlá k povznesení svého města přes všechny kladené intriky a překážky. V Kutné Hoře, která staví se s umírněností v pravdě dětskou proti všemu pokroku Zbraslavic, učinila zpráva o výsledku, volby sklízející dojem. Počíná se tušiti, že Posázaví zvolna ale jistě vymývá se z nadvlády těch poslanců, kteří na jedné straně hory doly slibují a na druhé nejen neplní, ale ještě k splnění překážejí. Novému zastupitelstvu přejeme, aby provázeno bylo zdarem při všech našich čekajících otázkách!

Výkaz za leden 1900.

Členové zakládající splatili dle čísel po 20 zl.: 7 (10—), 8 (5—), 19 (10—), 29, 85 a 86 = 85 zl.

Čl. skut. po 5 zl.: 5, 13, 18, 31, 47, 53, 60, 71, 73, 86, 88, 95, 89, 92, 94, 97, 133, 143, (2—), 146, 153, 167, 168, 180, 189 (2—), 204, 222, 228, 230, 232, 233 (2—), 234, 236, 246, 261, 269, 274, 273 (20—), 284, 296, 297, 299, 310, 321 (3—), 336, 347, 351 (250), 352, 363 = 236 zl. 50 kr.

Přísp. čl. po 2 zl. 50 kr.: 4, 10, 28 (2—), 29, 58, 59, 63, 70, 75, 76, 82, 94, 83, 116 (1—), 120, 123, 145, 162 (2—), 171, 202, 214, 230, 236, 264, 265, 267, 277, 282, 293 (5—), 312, 317, 329, 336, 338, 350, 352, 353 (2—), 364, 371, 378 (1—), 384, 401 (1—), 402 (2—), 403 (2—), 404 (2—), 405 = 110 zl.

Dary na Adalbertinum. Platili tito panové: z Hradce Králové po 100 zl.: Dr. Al. Frýdek, Dr. J. Soukup, po 50 zl.: praclát Fr. Fiala, po 20 zl.: kanovník A. Pogert, po 10 zl. kan. M. Musil, Fr. Kerner, A. Suchánek, Fr. Tondl, po 5 zl.: Dr. A. Brychta, Dr. Vinc. Ruth, Dr. Fr.

Reyl, Jos. Novotný, Vl. Sekera, Boh. Kubát, V. Fröhbauer, J. Veverka, J. Sobotka, A. Hrubý, Dobros. Orel, po 3 zl.: B. Kacaffrek, Dr. Josef Mrštk, po 2 zl.: Aug. Novák, po 1 zl.: V. Bayer, V. Kvasnička = 375 zl.;

z vik. Jičinského po 20 zl.: J. Sehnal, po 12 zl. 50 kr.: Jos. Přibyl, po 10 zl.: A. Boukal, Fr. Říha, J. Fiedler, Vinc. Mrštk, J. Hůlek, J. Menčík, po 5 zl.: Fr. Plichta, Fr. Schrötter, V. Rameš, J. Jirsa, Fr. Dohnálek, B. Beneš, Ig. Weisz, Balcar, Jos. Brož, Fr. Hlaváč, Jos. Synáček, Fr. Přikop, po 3 zl.: Tejkl, Salfický, po 2 zl. 50 kr.: Jos. Gabriel, J. Vaněk, po 2 zl.: V. Kouba, Jos. Černý, úhrnem 167 zl. 50 kr.;

z vik. Kutnohorského po 6 zl.: Jos. Sedláček, po 3 zl.: Dr. K. Truxa, po 2 zl.: Jos. Zelený, J. Štika, po 1 zl.: J. Sedlák, Jar. Petr, úhrnem 15 zl.;

z vik. Skutečského po 20 zl.: Al. Kopecký, po 10 zl.: Št. Dvořák, po 7 zl. 36 kr.: Ot. Richter, po 5 zl. J. Němec, St. Schönberg, po 3 zl.: Jos. Kvapil, Jos. Nováček, úhrnem 53 zl. 36 kr.;

z vik. Polenského po 6 zl.: J. Laštovička, po 3 zl.: Fr. Knob, Alf. Hornek, Máka, Ant. Rejzek, po 2 zl.: Šimek, Fr. Poimón, Fr. Vítek, J. Holík, Jos. Machka, Ferd. Jehlička; po 1 zl.: Jos. Váňa, Aug. Žďárský, Al. Pinl, Fr. Hypš, Fr. Morávek, V. Havlík, Jos. Winkler, úhrnem 37 zl.;

z vik. Hostinského po 10 zl. 50 kr.: V. Fuchs, po 10 zl.: děkanství Hostinné, po 5 zl.: J. Geřert, po 2 zl.: R. Konhefr, Exp. Nyklíček, Jos. Polák, po 1 zl.: Klášter Uršulinek, Fr. Vogel, Ad. Seidel, A. Pohley, J. Gottstein, J. Čerovský, Jos. Schrotek, Jos. Schweydar, Jos. Kovář, po 50 kr.: milosrdné sestry z Hostinné, úhrnem 41 zl.;

z vik. Ledečského po 10 zl.: Fr. Chaloupka, Vojt. Kameš, po 5 zl.: J. Musil, V. Šatránek, V. Frinta, Fr. Illem, Koutník, po 4 zl. Jos. Kořínek, po 3 zl. K. Vimr, po 2 zl. V. Vačkář, Jos. Svoboda, Peměkl, V. Kouba, Fr. Teska, H. Haaser, P. Langr, Ed. Dobruský, Jos. Unger, úhrnem 70 zl.;

z vik. Rychnovského po 10 zl.: Vinc. Kleprlík, J. Urban, Fr. Král, Ferd. Audrlický, po 8 zl.: J. Šrámek, po 4 zl.: K. Kuhn, Dr. T. Koutník, K. Fink, J. Janáček, Fr. Tomíček, Ferd. Blecha, Fr. Šatránek, po 3 zl.: Jos. Pohl, po 2 zl. 20 kr.: P. A. Záh, po 2 zl.: K. Slánek, P. V. Guggenberger, Ml. Konečný, Jind. Jakubička, Vinc. Schmied, Fr. Kubíček, Jos. Čížek, S. Rozinek, Fr. Košťál, Fr. Kubínek, po 1 zl. 50 kr.: L. Jelínek, po 1 zl.: Fr. Leder, K. Kučera, Fr. Khun, úhrnem 112 zl. 70 kr.;

z vik. Novobydžovského po 10 zl.: kanovník Fr. Malý, Jos. Šrámek, B. Horáček, Dr. Jos. Kašpar, V. Šrám, Jos. Procházka, Vinc. Krátký, Jos. Pospíšil, Fr. Hrubý, Fr. Vintera, po 6 zl. 50 kr.: K. Kotrbelec, po 5 zl.: Fr. Matouš, Jos. Šmejkal, K. Khun, Jos. Soukup, V. Kyselo, V. Honzák, Janoušek, V. Bon. Holub, J. Rameš, Jos. Dítě, Fr. Jeřábek, Fr. Janák, po 3 zl.: P. Pl. Holoubek, po 2 zl. 50 kr.: Fr. Rysner, Ferd. Žofák, po 2 zl.: Jos. Pfof, po 1 zl. Vacek Fr. úhrnem 177 zl. 50 kr.;

z vik. Kostelec n. Orl. po 8 zl.: Jos. Kaplan, po 6 zl.: V. Veselík, T. Fiala, po 5 zl.: Jos. Portman, L. Seidl, G. Šourek, Fr. Vacek, Fr. Dušánek; po 3 zl.: Fr. Beran, K. Lvořák, Fr. Kočí, po 2 zl.: Jos. Novotný, L. Císař, Al. Horák, A. Šindelář, M. Jičínský, Č. Mencl, úhrnem 66 zl.;

z vik. Landškrounského po 5 zl.: Fr. Nožka, Jos. Šonský, Fr. Kovářik, V. Appl, po 2 zl.: Adam, Šimek, po 1 zl.: Fr. Bílek, Alex. Stancl, Ot. Fiala, Fr. Krčmář, úhrnem 29 zl.;

Různí po 100 zl.: J. Blažek, děkan v Kostelci, po 44 zl. 75 kr.: odkaz + farář Cabalky, po 30 zl.: Al. Soukup, far. v Lochenicích, Sinkora děk. ve Vosicích, po 20 zl.: Jos. Šmidt, děk. v Libčanech, po 10 zl. P. Lukáš Vrkoč, mil. br. v Kuksu, J. Vaníček, děk. v Pouchově, J. Seidl, far. v Černilově, V. Pišl, far. v Opatovicích, J. Mašek, far. v Knífové, po 28 zl.: Jos. Štípek, farář na Vys. Újezdě, po 5 zl.: V. Vykoukal, farář v Cholticích, V. Bartoš z Zdechovic, V. Erychleb, děk. v Deštné, Ruml, far. v Chotěborkách, po 4 zl.: J. Sobotka, far. ve Vorlicích, Beránek, farář ve Vejvanovicích, po 3 zl.: Aemil Balcar, kat. v Přelouči, J. Doležal, far. ve Sv. Jiří, K. Hrdina, kapl. v Něm. Prusnici, po 2 zl. 50 kr.: Vojt. Krejčí, exp. v Zárově, po 2 zl.: Jos. Hanusch, far. v Kocletově, Fr. Urválek, farář v Kohoutově, Jos. Matoušek, farář ve Skále, po 1 zl. 90 kr.: Fr. Stejskal, kapl. v Janově, po 1 zl.: Fr. Šatránek, far. v Lukavici, P. Polreich, far. v Heřmanicích, úhrnem 352 zl. 15 kr., celkem 1927 zl. 71 kr.

(Zasláno.)

Výbor jednoty katolických tovaryšů v Chrudimi ve schůzi dne 2. února t. r. pořádané uznal za svou povinnost vzdát veřejné srdečné díky vdp. Dvoři Františku Reylvi, řediteli Borromee, za jeho vzácnou ochotu a poučnou přednášku v jednotě pořádanou. Přejeme vdp. Doktorovi, by mu Bůh popřel zdraví a síly, aby často a na mnohých místech v to to smutném čase, náš lid, jenž málo upřímných přátel má, poučovati, jej těšiti a upřímné rady mu dávati mohl.

Za výbor

Jan Šandera,
t. ř. předseda.

(Zasláno.)

P. T. duchovenstva vikariátu Kosteleckého, Rychnovského, Landškrounského a Králického!

Na den 21. února t. r. ohlášenou a do Týniště svolávanou valnou konferenci nutno jest pro neočekávané vážné překážky přeložiti do Kostelce nad Orlicí, kdež 21. února o 1 hodině odpolední konána bude.

Svolavatel.

(Zasláno.)

Český národe!

Zajisté každému známo, že Čechové trutnovští jimž snášeti jest rok od roku těžší a těžší ústrky jediné proto, že jako věrní synové svého národa se nepokrytě hlásí k svému jazyku, zakoupili již před lety kousek té drabé půdy české a po dlouhých bojích a překážkách nepřáteli našimi jim v cestu kladenými počali minulého roku se stavbou svého vlastního přístřeší, společného střediska: „Českého Národního domu v Trutnově“.

Čechové trutnovští nalezouce vzácné podpory ve vlasteneckých měšťanech Pardubických přistoupily ku stavbě svého stánku národního jedině a těmi nádejemi, že veškerá veřejnost česká pochopí úplně důležitost, při tom však také velmi těžké jejich národní postavení přispěje jim ku pomoci, že podnikne vše co by zmenšilo starosti této bašty národní v poněmčelém Podkrkonoší v díle započatém.

My dostoupíce ve hrubé stavbě „Českého národního domu v Trutnově“ až pod střechem, vydali jsme veškeré dlouholeté úspory tak, že ku další stavbě nemožno nám přikročiti bez rychlé a vydatné pomoci veškerých vrstev našeho národa, pro jehož jazyk žijeme, pro nějž trpíme, a jehož budoucnost v poněmčelém Podkrkonoší jedině vystavením vlastního střediska zajištěna býti může.

Bohužel, sklamaní v sladkých nádejích po hláskách smutné budoucnosti naší vsílilo! Provolání naše časopisy uveřejňována zůstávají nepovšimnuta, prosby naše korporacím, spolkům jakož i jednotlivcům zasláné bud nám vůbec zodpovědány nejsou anebo nám vráceny bývají bez vší veliké poznámky, z které vyvíjí se smutná zvěst: „Pomozte si sami!“

Ano pomohli bychom si, kdybychom, zaváti větrem života do tohoto kraje nenávisti stali se odpadlíky, kdybychom zahodili zbraň naši proti nepříteli kterou byla až doposud důvěra v českou veřejnost a zapřeli drahý nám jazyk otců našich. — My však co rozhodní synové Vlasti, nesmíme tak učiniti, my musíme dále bojovati, my musíme zajištěti v místě našem pevnou půdu našim potomkům a to státi se může jedině dostavěním Českého národního domu.

I ten nejméně šlechetný v Trutnově mozolovitou rukou svojí sahá do sádku a se slzou v oku podává úspory svoje na oltář vlasti splácje si odebraný závodní podíl „Českého národního domu v Trutnově“ po částkách jen aby přispěl k dílu, jehož důležitost uznává, leč šťastnější bratr jeho, který nezná ostrost meče nepřátelského, poslouchá klidně zoufalé výkřiky svého, nepřítelům uštváného bratra a srdce jeho i na dále zůstává potaženo kurou ledovou.

Čech Trutnovský to byl, který za času dřívějších přispíval dle možnosti celému národu českému — Čech Trutnovský to byl, který při počátku působnosti „Ústř. M. Šk.“ daroval poslední svůj groš ve prospěch její, — Čechové Trutnovští to byli, kteří po vyhození Národního divadla sebrali v krátkém čase na zbudování nynější budovy 1000 zlatých!

Tenkráté byli Čechové Trutnovští vážení a hledáni, nyní však, kdy sami přicházejí prositi opět ve prospěch celého českého národa, kdy nejdají ani přímých darů, nýbrž jen půjčky, sásta vají nepovšimnutí.

Zoufáme skutečně nad svým postavením, neb čas ubíhá, doba pokračování stavby se blíží a od nikud žádných zvěstí, žádné podpory, tak jako bychom skutečně nesměli býti již počítáni pod tu mocnou větev slovanského národa, jako bychom byli vyvrhelci, jež nezná svět!

Národe Český, šťastní synové a dcery jeho, ještě jednou obrátíme se k Vám o pomoc! Pamatujte na budoucnost, ve které třeba i vlastní Vaše děti budou postavením svým odsouzeni žiti na palčivé půdě národnostního zášti a přichystají se-li pro nás, tedy pro tyto svoje milé stálého přístřeší, nenechte dopustiti, by nedostavěná budova jako zlomená svíce hlásala německému světu konec našich sil, nesjednocenost národní a naší opuštěnost.

Veškerý lid český staň se společným majitelem „Českého Národního domu v Trutnově“ upi sávaním závodních podílů jež vydávány po 40 korunách (20 zl.) dle dohodnutí i po částkách spláceny býti mohou, konej sbírky na dokončení národního chrámu v tom pohádek plném Podkrkonoší, pořádej sbírky ve prospěch díla toho a zachraň nás před hroící skáso.

Veškeré půjčky a dary peněžité, jakož i dotazy zaslány buďtež na podepsané družstvo.

V nádejích v brzkou pomoc znamenáme se v účtě veškeré:

Družstvo českého národ. domu v Trutnově,
společenstvo s ručením omezeným.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 27. ledna 1900. 1 hl. pšenice k 18.00—18.50, žito k 9.50—10.20, ječmena k 7.80—9.20, oves k 5.40—5.80, proso k 9.70—10.00, vike k 10.00—11.60, hrachu k 14.00—17.80, jáhly k 18.00—0.00, kroup 17.00—42.00, brambor k 9.50—2.80, jetelového semínka červeného k 98.00—120.00, jetelového semínka (inkarnát) k 60.00—110.00, máku k 29.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 17.00—20.00, 100 kg. křídových otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.50, 1 kg. másla k 1.78—2.00, 1 kg. sádla vepřového k 0.24—0.28, tvarohu k 0.24—0.28, 1 vejce 8 h.

Čís. 1221.

Vyhláška.

V krátkém čase, co zřízen jest v městě našem vodovod pitné vody, po dvakrátě již se stalo, že zlomyslnou rukou otevřeny byly v noci stojany, takže voda plným proudem tekla až z potrubí úplně vytekla. Následkem toho druhý den po 7 až 8 hodin musela se voda pumpovati, aby potrubí se opět naplnilo.

Poněvadž stálý odtok vody je již definitivně upraven, žádá se p. t. obecnstvo ve vlastním zájmu, aby samo k tomu co nejvíce přihlíželo, aby stojany v noci nebyly otvírány a pachatele purkmistrovskému úřadu oznámilo, neboť státi by se mohlo, že kdyby voda v noci z potrubí vytekla žádné by druhý den dopůl dne v městě nebylo. Proti pachateli zavedeno bude šetření dle trestního zákona.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové,
dne 6. února 1900.

Starosta: Dr. Ulrich.

TABULKY

s modlitbami:

k požehnání „Panem de coelo“,
po mši sv. „Zdrávas Maria“,

do sakristie s modlitbami kněze při obléčení
bohoslužebných rouch

Krásné provedení písmem i způsobem missalovým. Pro-
dávají se nalepené (po 30 h) i nenalepené.

První dvě tabulky v úhledných černých deskách 1 K.

Objednávky vyřizuje

Bisk. knihtiskárna.

Právě vyšlo 6. číslo IV. ročníku
„Časových Úvah“

se zajímavou historickou studií

Husitství a

protestantství

od Jiřího Sahuly.

Ssran 35. Cena 4 kr. Při větší objednávce
po 2 kr.

Jméno Sahulovo má ve studiu husitských dějin dobrý zvuk, proto s důvěrou sáhne čtenář ku srovnávací této studii, která osvětluje z mnohé stránky spornou dosud otázku našich dějin. Dílko toto vykoná na smíšených osadách mnoho dobrého a bude jistě i v kruzích laických s povděkem přijato.

Dra Stanislava Černého

Ambulatorium

pro nemocné rakovinou a lupem v Praze, Nábřeží č. 6. Léčení těchto nemocí děje se dle vlastních nových metod bez operace.

Ferdinand Bucek,

knihář a ozdobník v Časlavi

doporučuje svoji dluhu knihařskou, dobře zařízenou, opatřenou nejmodernějšími stroji v provedení elegantních prací knihařských.

Dámskou konfekci

všech druhů šitovuje elegantně dle nejnovějších mód a látek zaručené jakostí, jež má na skladě František Vorel, dámský krejčí v Čáslavi, Kostelní náměstí.

Práteleům květin.

Begonie, blísky v 5 hlavních barvách a báječně krásných tvarů a odstínů, květy krásnější kamelií až 16 cm. v průměru plně po 18 kr., 100 menších za 6 zl., jednoduché po 12 kr., menších 100 za 5 sl. Výstavní výběr (zvláštnosti) po 40 kr.

Lilie zlatá 40 kr. Giesalie, Tuberosy, Ji. Pinky kaktusové po 12 kr. Cane Thomayerovy nové zcela nízké bohaté kvetoucí 18 druhů po 12 kr.

Montbretie, Gladioly, Hyacint letní Anemone po 6 kr. Praeparované palmy od živých k nerozeznání 7 až 18 listů 3 až 8 sl.

Obal a návod posílá zdarma.

Josef Suza v Potštýně.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlácování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

KOBERCE

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

odporoučí své výrobky na výstavách cenami // znamenavé vlasteneckému obcenstvu.

I nejmenší zakázky s ochotou se vyřizují.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Páse (Krkonosy)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců z dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlácuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

K masopustní době.

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výroba

*** sodové vody ***

a šumivých limonád

v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1878.)

odporoučí své uznané výtečné a výstavní slatou medaili vyznamenané výrobky ku letním slavnostem a zábavám i co nejzdravější nápoj domácí.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.
Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

odborný velkozavod pro malbu chrámových oken

B. R. N. O.

okna chrámová každého slohu i provedení se zarutčením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umělecký ústav pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenan.

Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

Drenážní trubky

všech potřebných rozměrů, tašky falcové, obyčejné i patentní, vůbec veškerý stavební materiál má hojně v zásobě a doporučuje ku jarní stavební sezóně

Společná cihelna

ve Svobodných Dvorech u Hradce Králové.

Ceny vzhledem na uznanou výbornu a jakost velice levné a pevné.

Nejlepší nákupní pramen!

Kočáry a saně

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník v Hradci Králové.

Vyznamenan na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce slatou, v Praze slatní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenaní čestný diplom s právem ražní slaté medailie s korunou.

Nejlepší prášek pro debytek.

Barthelovo vápno pícní.
Rus. pat. maz na kůže.
Universální tuk na kůže.
Appretura na kůže.
Mazadla na kopyta a vozy, nejlevnější u

M. Barthel & Co. Viedeň, X.

Keplerova ulice č. 21,
Popis zdarma.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velkém výběru na přání k na hládnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeme ke 300 oltářů.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech

doporučuje uctivé své chvalné známé práce kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti šedonímnu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

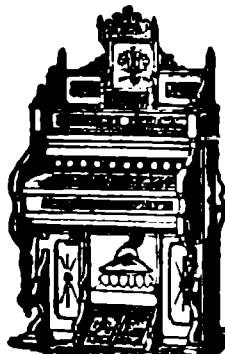
Nejstarší závod v oboru tomto.

První česká
speciálně na americká cottageová harmonia zařízená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 slatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálové harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Prodám levně

nově postavenou a vším pohodlím opatřenou jako: vedovodem do místností, osvětlením plynem acetylenem, velkou zahradou s vodotryskem, prostranným nádvořím a rozhlednou a j. v.

villu Jitřenku

č. p. 187. v Pletněticích n. L. u Hradce Králové

blíže nádraží u Předměřic n. L. na návrží.

Blíží oděli na místě samém

J. A. Holínka,
majitel.

Křestní listy

ex off. 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

K době velikonoční!

Boží hroby

se slohem kostelů souhlasné

Křížové cesty v reliéfu kamenné nebo lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Pisárna a dílny na Letné č. 12-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské zálohy od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě. **ŽUPANŮ** Vždy 500 kusů na skladě.

z dubu, ze srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl. V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

Ilustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havě-
loky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.
Vzorů k nahlédnutí franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z appažátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorů zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného
duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
założ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přeháním a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

POZOR! **Telegram z Náchoda.**

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší če-
skou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteří za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (těš dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm. . .	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar. . .	6.40
20 metrů plátna bělobného 90 cm. š. . .	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š. . .	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíš) jen . . .	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých . . .	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké . . .	90 až 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké . . .	90 až 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných . . .	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí . . .	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová . . .	—90
1 sukně gryzetová velká . . .	1.—

Všude vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákup pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 136

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevtínek kravát, límců, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů otálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur káv
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Do farnosti Pouchooské
do Hradce Králové a okolí

— dáá —

srdečné s Bohem!

J. K. Vaníček,

farář

v JOSEFOVĚ u Jaroměře.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtočný

ovocný ocet

chemický i bakteriologický zkoušený

c. k. vládním radou, slovným panem Antonínem Bělo-
houbkem. professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sázky.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrální v Praze. Filiálky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akceový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojištní fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.389
Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Proměny
ku všem tabulkám!

Koupě i prodej

všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá-
stavních listů, deviz a valut,

Výměna a eskont

tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky

na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.

Zvláštní čilé spojení
s Amerikou.

Zakázky

pro burzu Pražskou a Ví-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.

Ekont směnek

jejich umístování (domicily).

Uschování cenných
papírů.

Obstarávání

vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů

na spořitelní knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání

p á j ů k

hypotekárních a komu-
nálních.

Velkoobchod

cukrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
proti kursové
ztrátě při nej-
menší výhře!

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,

zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,

než se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahradit.

Dále: Kostní moučky, chilský ledek, stran
amonatý, soli draselné, kalcit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosfátovou

k vrchnímu hnojení jetelišť a konserv. chlívské mrvy
pění vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soustěže schopné:

Továrny na um.
hnojiva a kyse-
linu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorná a Lísku
u Rostok.

Ústřední kancelář **V PRAZE** Jindřichská ul. 27.

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraký, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné
konifery, divoké stromy.

pro stromofadé, pláňata atd.
Statistice sazenic v zásobě,
Levné ceny. — Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štounač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma

Centující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Hradci Králové zesnul v Pánu dne 4. t. m.

pan Jan Svoboda,

obchodvedoucí naší Královéhradecké filiálky.

V zesnulém ztrácíme svého dlouholetého, spolehlivého a osvěd-
čeného spolupracovníka, našemu závodu cele a věrně oddaného i
želieme ztráty této co nebolestněji.

Pro jeho zdatnost i přímou, poctivou a ryzí povahu zachováme
zvěčnělého na vždy v paměti a s námi zajisté všichni oni, kteří
jej poznali.

V Praze a Hradci Králové, dne 5. února 1900.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíné v ohni zlacené a stříbřené až se radí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác... Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
náhon se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů
ládek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných
ládek na křest, svíců, paciřkáků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové v Hradci Králové. — Zedp. redaktor Frant. Štábl. — Tiskem bisk. knižnickarny v Hradci Králové.

Úprava a splavnění Labe.

Ríšský a zemský poslanec pan inženýr Jan Kaftan vydal tyto dny nákladem komitétu příslušného pamětní spis o úpravě a splavnění Labe od Mělníka do Jaroměře.

Pan spisovatel zmiňuje se o významu vodního hospodářství v starém Egyptě i Indii. Rozumnou úpravou vodstva bylo Španělsko za Maurů výborným vodním hospodářstvím proměněno v ráj; když však řeky zanedbávány, klesal blahobyt Španělů v útlivost. Průplavům svým děkuje Anglie rozmach svého průmyslu a obchodu, zvýšení těžby uhlí, železa, cínu atd. Podobně mají se věci v Belgii, kdež jest řek a průplavů pro lodí splavných 2000 km., na kterých obnáší roční obrát 815 milionů kilometrových tůn. Dovozeň za kilometr činí dle doby $\frac{1}{6}$ —1 kr.

Ve Francii se nalézá 12.253 km. vodních cest, mezi nimi 4777 km. průplavů. Náklad na jejich zbudování činil v tomto století 640 mil. zl. Výkonnost těchto vodních cest obnáší 4191 mil. kilometrových tůn.

Roku 1870—1871 poznali Němci blahodárny vliv vodních cest ve Francii a dnes oknáší délka splavných řek a průplavů v Německu 11.000 km. (v Prusku 8700 km.) Prusko věnovalo na stavbu a udržování vodních cest od r. 1881—1897 na 400 milionů marek, a nyní věnuje ročně na vodní cesty 33 mil. marek a Německo-Prusko chystá se ku stavbě nových velkolepých průplavů, které by spojovaly na přímé hlavní řeky německé: Veseru, Rýn, Mohan, Labe, Havolu, Sprevu, Ordu a Vislu. Za to v Rakousku průplavů vnitrozemních pro větší lodí splavných nestává, teprve před dvěma roky bylo přikročeno k vytočenému nezbytnému kanalisování Vltavy z Prahy do Mělníka a zabezpečeno též uprůplavení Dolního Labe od Mělníka k Ústí. Mají-li však tyto práce přinést zemi plného užítu, jest zapotřebí, doplniti je úpravou a splavněním Středního Labe, od Mělníka vzhůru do Hradce Králové a do Jaroměře.

Pořídí středního Labe vyniká neobyčejnou úrodností a nenadarmo „zlatým prutem“ se zove. Leč ten „zlatý prut“ trpí častými povodněmi, které se v některých letech dvakrát až třikrát opakují a přes 18 000 hektarů nejúrodnější půdy v šíři 2 až 3 kilometrů zatopují.

Povodně vyskytují se obvykle před senosečí a žněmi a proto jsou škody povodněmi způsobené nesmýrnými a půda v obvodu záplavy je znehodnocena 7—8 miliony.

Příčina tohoto trudného stavu je všeobecně známou, spočívá v neupraveném toku řeky, v masivních vysokých 14 jezích, ve zúžení řeky na některých místech, zejména u Kolína, kde volná šířka řeky pouze 65 metrů obnáší a konečně v rychlém přítoku vod z horských řek a potoků pobočných. Čtvrtina délky Labské leží v ostrých zakřiveních, jež zdouhají vodu až na 5 km. vzhůru, hydraulické vzdušné jde však ještě dále.

S tím třeba počítati a proto se český sněm již r. 1884 usnesl na regulaci a splavnění Středního Labe. Posavadní projekty všem požadavkům nevyhověly, splavnění a regulování Labe je však nutné, protože železné dráhy zvláště zemědělské a průmyslové výrobky, uhlí a j. tak levně jako vodní dráhy dopravovati nemohou a mimo to je třeba hájiti též půdu a úrodu rolníků.

V Polabí čítáme 800 závodů průmyslových a živnostenských, mezi nimi 190 velkozávodů, zejména cukrovary, pivovary, lihovary, továrny lučební a strojnické, slévárny, velkomlýny, cementárny, rafinerie petrolejové, sklárny a j., mimo to leží na horním toku 117 továren textilních, které s prvými dopravují ročně asi 65 mil. metr. centů surovin a výrobků, z nichž by na vodní cestu připadlo aspoň 30 mil. q. Při tom obnášela by úspora na dovozném vůči dopravě železniční a po nápravě více než 4 mil. korun ročně. Z toho plyne, že se doporučuje, aby Střední Labe bylo upraveno nejen k účelům voroplavy, zemědělství a ochrany břehů, nýbrž současně též k účelům celkové dopravy vodní, aby tedy bylo Labe přeměněno na velkou dráhu vodní.

Český sněm v sezení dne 1. dubna 1892 uložil zemskému výboru, aby na základě návrhu komise rozpočtové s c. k. vládou o převzetí Labe od Mělníka po Hradec Králové do říšské správy vyjednával. R. 1894 vyžádal si zemský výbor o způsobu úpravy řeky dobrozdání znalců, načež svolalo c. k. místodržitelství odbornou anketu, jež měla předloženým znalecký elaborát prozkoumati a posouditi. Inženýr Kaftan navrhl tehdy též vypracování generálního projektu.

Výsledek ankety byl místodržitelstvím předložen ministerstvu vnitra, které ve srozumění se státními ministerstvy přistoupilo na úpravu a uplavení Labe a dohodlo se se zemským výborem, že tento dá svou technickou kancelář vypracovati generální projekt a vláda že polovici nákladu tohoto projektu uhradí.

Úprava Labe bez odstranění pevných jezů a bez nahrazení jich jezy pohyblivými neměla by

žádné ceny. Až bude řečiště pravidelné a hladina velkých vod vyrovnána, potom teprve přijde k plné platnosti též regulace a meliorace přítoků Labských. Regulace a kanalisace řeky musí provedeny býti současně. Protože to není obyčejná regulace a meliorace, bude náklad ovšem veliký.

Zahrazování bystřin na vrchovišti Labe a přítoků, zalesňování a osévání holých straní, zřizování nádrží na vhodných místech údolních, mají práce uplavení doplňiti k souladnému hydrologickému celku.

Užitek, který z činnosti takové vyplyne, shledáváme:

1. v upravení dosud zdivočilého, neupraveného toku řeky, v ochraně břehů, ve snížení zhoubných povodní, v udržení spodních vod podél řeky na jisté výši, v možnosti regulování hladiny říční vůči stálé fluktuaci v množství vody až do jistých, přípustných mezí, kdy potom nutno jezy sklopiti; v usnadnění závlahy a odvodňování půdy, tedy ve zvýšení cen pozemků v údolích Labských.

- Snížením povodní o 0.5—0.6 m, kterého bude pracemi těmi docíleno, vyjdou ze záplavy dvě třetiny zatopené plochy, jež ve 112 katastrálních obcích o výměře 78.000 hektarů v celku 18.000 hektarů obnáší;

2. v umožnění úpravy přítoků Labských a meliorace v údolích jejich;

3. v zlevnění dopravy vůči vozbě železniční nejméně o polovinu obnosu při zboží hromadném, tedy v levném přivážení hnojiva a odvážení plodin hospodářských, v rozmnožení a zmohutnění průmyslu, zejména průmyslu hospodářského levnou dopravou uhlí a surovin, v usnadnění vývozu a tím v rozmnožení a zlevnění kapitálu jak pro průmysl tak i pro zemědělství.

Levná doprava, zejména doprava vodní učinila z Francie, Belgie, Holandska, Německa kvetoucí státy; pohřbichu zůstalo naše soustátí v tomto směru povážlivě zpět, ač i tu zdokonalení cest dopravních nalezlo v zastupitelstvu království Českého a ve vrstvách lidových této země vzácného porozumění. Země, okresy a obce přináší velké oběti ku stavbě dráh místních, aby plodinám a výrobkům zemským zjednali lepšího odbytu.

Oběti takové jsou tím spíše na místě, kde jedná se o dopravu nejlevnější, kterou poskytovati může toliko splavněná dráha vodní.

Při tom nastává otázka, nebude-li zřízení dokonalých vodních cest ohroženo zemědělství naše konkurencí cizí, americkou, uherskou a ruskou? Máme za to, že nikoliv.

Krise hospodářská jest rozšířena po celé střední Evropě, tedy nejen v království Českém. Nikoliv výsledek domácí sklízne, nýbrž trh světový určuje ceny obilí. Následkem levných komunikací vodních a malých výloh výrobních tlačí Amerika a Rusko ceny obilí.

V střední Evropě vyplácí se pěstování obilí jen tam, kde lze na blízku, bez delší drabé dopravy po nápravě, prodati plodiny polní, tedy tam, kde kvete průmysl, kde jest značné vyvinutá kupní síla lidu, jež vzrůstem průmyslu a tím podmíněným vzrůstem potřeb životních stále se zmaňuje.

Domácí průmysl jest nejpřirozenějším, nejjistějším a nejvýhodnějším trhem pro domácí plodiny zemědělské.

Kolonisováním a kultivací získaly si sousední státy evropské v krajinách zamořských pro své výrobky průmyslového značného odbytu, také naše země musí vyhledávati pro přebytek domácí výroby trhy zahraniční, aby však mohla vydatně soutěžit s cizinou, musí zlevnit podmínky výroby, musí využítkovati k tomu účelu dokonale síly vodní svých vodotoků horských, zejména však využítkovati své poklady hnědouhelné levnou dopravou vodní.

Jest tedy nejvýše na čase, přiložiti ruce k dílu a přikročiti k brzkému zahájení úpravy a uplavení Středního Labe od Mělníka vzhůru do Hradce Králové a do Jaroměře.

K tomu jest především zapotřebí důkladného projektu a rozpočtu, na jejichž základě provedla by se revize trati říční, po případě vodoprávní řízení a současně financování podniku státem a zemí.

Na projektu se pracuje v technickém oddělení vodním výboru zemského, jest však nezbytné nutno, práci tuto urychlit, po případě potřebné k tomu účelu síly technické rozmnožiti.

Rozkvět východní části království Českého na půdě zemědělské, průmyslové a obchodní spočívá v zavedení racionálního vodního hospodářství, v brzké úpravě a uplavení Středního Labe, jež má společně s Dolním Labem a kanalisovanou Vltavou za účel, spojití moře Severní a Baltické s nejkrásnější a nejúrodnější částí naší drabé vlasti.

Výbor pro úpravu a splavnění Labe konal v městech polabských od Mělníka až po Hradec Králové četné schůze, v nichž bral v úvahu všechny prospěšné i stinné stránky regulace a uznal, že práce třeba urychlit. Ve výboru tomto je princ Ferdinand Lobkovic, předseda zemědělské rady

pro král. České, protektorem, starosta p. JUDr. Fr. Ulrich z Hradce Králové, předsedou, místopředsedy jsou pp. Václav Karela, Bedřich Möller, Viktor Vávra, pokladníkem je rolník p. Václav Pilař a jednatelem rolník p. Václav Váňa.

Rolníci i průmyslníci toužebně si přejí, aby úprava a splavnění Labe stalo se konečně skutkem, aby náš český Východ získal levnou vodní dopravu a aby se pro budoucnost chránil před zhoubnými povodněmi.

Výnos cukerní daně a spotřeba cukru. Rakousku vynášela cukerní daň 71 $\frac{1}{2}$ milionů korun; po zvýšení cukerní daně vynášel 118 mil. K. V Německu vynášel cukerní daň 128 mil. K. Čím větší je cukerní daň, tím menší je spotřeba. V Rakousku obnáší spotřeba na obyvatele 8 kg., v Německu 14 kg., v Dánsku 22 kg., v Anglii 41 kg. Čím menší je kde cukerní daň, tím levnější je tam cukr. V Anglii, kde se z cukru neplatí ani clo, ani daň je cukr nejlevnější, kilo stojí 26 kr. či 52 haléřů. V Německu stojí 1 kilo 66 h., v Dánsku 67 h., ve Varšavě 82 h., v Rakousku 86—92 h., v Belgii 90 h., v Francii 106 h. v Itálii 125 h. a ve Španělsku 153 hal.

Otázka čelední, zvlášť služek stává se pořád palčivější. Dokud byla služka považována jako za člena rodiny, byla více k svým chlebodárům, byla pilnější, pracovitější, poctivější, opatrnější, zájmy svých pánů považovala za své a starala se také něžně a svědomitě o jejich děti. U malorolníků jest ještě z velké části zachován patriarchální poměr mezi rodinou hospodáře a čeledí. U větších statkářů, kde chasa zvlášť — od hospodářovic — oddělená spí, mešká a se stravuje, tam je již poměr služek k hospodyněm chladnější, služky hledí si více svého já, než prospěchů hospodářových. Stejně je tomu tak v městech, kde služka se považuje za cizinku a nezbytný kus nábytku. Třeba uvážiti, že chyby služebných nejsou ani tak chybami, plynoucími ze špatné povahy, jako spíše ze špatných poměrů. Ještě lze dostati dobré služby, ale třeba si je vychovati. Nezkoušené děvče venkovské přichází do služby bez patřičného odborného vědění. Ve spořádané domácnosti spojují paní a služka své síly, aby domácímu úkolu společně došly. Rozsáhlá paní služku trpělivě poučuje, ukáže jí napřed všecko, jak se má práce pořádně dělati. První zaměstnavatelka rozhoduje obvykle nad dalším vývojem a uměním služek. Sloužití je těžká věc, ale býti paní a poroučeti, není také snadná věc. Paní, jež poroučí, musí sama něco uměti, musí býti přívětivá na sebe, chceli od služky vyžadovati přesnost ve věcech, jež koná. Vládá a vzdělaná paní lidumilným zacházením vyvolává sociální protivy mezi chudobou a nevzdělaností a mezi bohatstvím a vzdělaností. Mladým služkám třeba zvláštní mravní ochrany. Z dobře vedených služek nestanou se frejfy a po-běhlce. Paní, která se své služby ujme a jest jí učitelkou, vykonává veliký vliv: co služka u paní pochytí a dobrého viděla, rozšíří ve své skrovné domácnosti jako žena dělníka neb malofemesníka. Služce třeba popřáti potřebného odpočinku, vlastního místečka a vlídného zacházení v domácnosti. Starají-li se paní o dobrou výchovu a poučení svých služek, konají tím nejen povinnost k bližnímu, ale jednají tak ve vlastním zájmu. U služek zastupují místo rodičů a služebným svěřují často opatrování i výchovu vlastních svých dětí — aspoň na čas — též vedení domácnosti. A tu každý ví, že dobrá služka je k nezaplacení. Od dobré a spolehlivé služby ve velké míře odvislé jsou pokoj a spokojenost v domácnosti; dobrá služka přispívá k tomu, že paní požívají pověsti výborných hospodyní a výtečných kuchařek. Starají-li se paní o zájmy svých služek samy, nepokazí jim je cizí agitatori a špatné služby.

Štěpařská práce v únoru. Únorem začíná štěpařské léto t. j. doba práce. Na vhodném místě se upravují záhonky pro semeniště a za pohody přizíváme sázíme jádra, pecky, ořechy a tak dále. Nebylo-li dosud prořezávání korun a čištění stromů vykonáno, pokračuje se v něm. Jádernaté stromy se krátí v koruně, peckaté neskrácené se ponechávají a jenom boční a přebytečné větve hladce sčezeme a rány tmelem zamažeme. Kůru starou oškrabujeme, suché lupeny (útulek hmyzu) a hnízda housenek (pavučiny) stříháme a spálíme. Zvlášť třeba pečlivě zbírat „prsténky“ přástevníků. Ve štěpnicích se půda kypří a kde třeba hnojí se uhlířím hnojem. V příznivějších polohách se koncem února roubuje i združuje, lonské očkované zřezujeme 10 cm. nad zdravým očkem, kolíky obnovujeme a jsou-li zbytečné, odjímáme, nátěr na starších stromech obnovujeme a ploty opravujeme. Štěpy se přesazují a staré stromy zmlazují.

Nouze o uhlí stoupá. Stávka horníků se šíří. Požadavky jejich se zavrhuji stále ještě uhlí-baroni, kteří nechtějí ani vyjednávat, protože by prý dělníci zpyšněli a chtěli by za čas ještě více! Jak známo žádají dělníci 8 hodinovou dobu pracovní a minimální mzdu a pak zvýšení platu. Jsou to požadavky jež většina časopisů a odborníci z ministerstva poslaní (ryt. Blumfeld) za oprávněné uznali. Zatím průmysl je ohrožen. Školy v Praze i ve městech jiných jsou zavřeny, osvětlení bídné, obchody váznou, lid naříká, že nemůže za drabé peníze se ohřát. Cent mt. uhlí dostoupil již přes 2 zl. Všecka veřejnost se ptá: Jak je to možno? Což několik kapitalistů vzdorovitých může způsobiti tak dalekosáhlou pohromu? I volá se: Necht stat zakročiti v abnormálních poměrech, sekvestruje doly uhlé a sám převezme práci. Časopisy přecházejí otázku, zdali je možno posavadní ne-hospodářství v dolech trpěti dále, zdali to není ne-

smysl, když se tlačí vagonů uhlí z Čech vyváží a — pak za drabé peníze zpět zase vozí atd. O setnaténní dolů píše „N. P.“ na př.: V něm vidí se zcela správně jediné východisko z katastrofálních následků, k jakým dospívá velká stávka našich uhlo-kopů. Požadavek setnaténní není u nás nový; v lon-ském zasedání říšské rady podal jej poslanec Stein-wender. Tanula mu na mysl, aby kartelem uhlíř-ským nebylo odíráno obyvatelstvo, aby konsumujícímu průmyslu nebyla sražována surovina a aby pře-stalo lupičské dolování i v ložiskách bo-hatých, proti všem pravidlům stálé výroby a bez nejmenšího ohledu na budoucnost. Také jde se vě-nuje pozornost setnaténní dolů. Horníci francouzští a angličtí se jim zabývají každý rok téměř na svých ajesdech a prakticky je už řeší vláda holandská pro své kolonie, kde soukromé vlastnictví dolů ji způsobuje téměř neprokonatelné obtíže s domorodým oby-vatelstvem. Nutnost a důvodnost setnaténní našich uhelných dolů je samozřejmá. Obecné blaho musí býti kladeno výše než prospěch několika kapitalistických mogulů, kteří jsou u nás většinou Průšáci, Sašci neb Belgičané. Tito nemohou se odvolávat na svou kon-cesi, kterou jim stát udělil; právo k dolování bylo jim uděleno s tím předpokládáním, že bude prospěch hospodářsky celku. Když však následkem nedůstupnosti majitelů dolů saniká průmysl, obchod, dělnictvo bez vlastní viny aťrací výdělek, když celá hospodářská konstrukce země dostává nejpovášlivější trhliny, tu nelze mít za to, že zmíněný předpoklad byl vyplněn a tím samým přestává nedotknutelnost koncese. Stát má právo odejmout koncesi tomu, kdo tento poru-šuje prospěch celku. V našem případě není ovšem třeba, aby zkoumáno bylo horní právo a vyvozováno z něho důsledky, zde stačí poněkud poměry jsou zcela mimořádné, aby užito bylo § 14. a pomocí něho provedena sekvestrace a pak setnaténní dolů řádnou cestou parlamentární. K tomu dojditi musí, i když by se snad majitelé hor shodli se stávkujícími dělnictvem. Připad tak katastrofální, jako jest dnešní, může se opakovati každé chvíli. Průmysl a obchod nesmí býti dále na pospas lakotě malých hrstky uhlobaronů. Bude-li setnaténní provedeno, pak se ovšem musí horníkům poskytnouti řádná ochrana, řádné podmínky pracovní a mzdové. Ale u nás není naděje na rozhodnou akci proti kapitalistům.

Zvěsti z východních Čech.

Z Miskovic u K. Hory. (Úmrtí. Volba starosty.) V neděli dne 4. února zemřel zde náhle u věku 69 let statkář pan Čeněk Pospíšil a za velikého účastenství všech kruhů obyva-telstva celého Podvysocka byl ve středu na hřbi-tůvku kostela na Vysoké pohřben. V něm ztrácí kraj náš zase jednoho z mužů ryzí staročeské povahy, který v dobách, kdy akciové rolnické podniky zdejšího kraje svým pádem lidu zdejšímu tak velké pohromy přinesly, své ruce vždy čisté si uchoval; byl to muž, který nikdy v popředí se netlačil, za veřejnými úřady se nehonil, rolník vynikající, kterému poctivost v každém ohledu byla nade vše, který svou rodinu vychoval a za-opatřil vzorně. Odpočívaj v pokoji! — Za sta-rostu obce zvolen byl opět pan Čeněk Pauš, snaživý, mladý, inteligentní muž, který nejen ve prosedech své obce, ale celého okresu jistě pra-covati bude.

Z Visky u Chotěboře. Dne 4. února byla u nás veřejná schůze lidová, již svolal hospodářský spolek Heřmaňský. Šel u p. Horálka byl přeplněn a přítomni byli též p. t. učitelé z celého okolí. Led-netčnosti k zájmu vlastním počíná u našeho lidu táti a nastupuje ohledávání potřeb a nedostatků. Fa-tální jaká mužická oddanost k stávajícím poměrům misí a na místo ní objevuje se energická činnost vzá-jemného poznání a sdružování. To bylo vidět na tvá-řích všech rolníků, kteří ve schůzi byli přítomni. Pan učitel Salaquarda přednášel o tematě: „Ve sdružení jest síla.“ Thema probral obšírně a důkladně a appli-koval je zvláště na poměry hospodářské. Farář Vlček s Nové Vsi hovořil o potřebách lidu rolnického vů-bec. Celní a obchodní politika, přičiny zadlužování, nízké ceny obilí, bursy obilní vysvětleny a prostředky uvedeny, jimiž třeba tísnivé bídě hospodářské odpo-máhati. Na to sestavena a přijata jednohlasně reso-luce ku vládě, jež se vyzývá, aby včasně podpó-rovala hospodářské sdružení, ve kterých rolnictvo če-ské mnoho dobrého k rozvoji svému hmotnému a du-ševnímu spatřuje.

Z Dehtáře. (Přednášky: „o výchově ženské-ho dorostu“ a „o tisku.“) Letošní svátek „Hromnic“ byl pro nás dvojnásobným svátkem. V den ten odby-vala totiž „Národní jednotka katolických mužů a ji-nochů pod ochranou sv. Václava“ svoji valnou schů-zi. Ta nebyla však suchopárná, jak zvyklí jsme ví-da-ti u spolků jiných. My ukázali jsme, že lze s po-uočným spojití též zábavné, že schůze své dovedeme upříjemnit. Všechna zásluha spadá tu ovšem na ve-le-sasloužilého, neuvěřitelného předsedu naší „Národní jed-noty“, důstojného pana faráře Fr. Doudu, jenž máje na mysli vzdělání jen v pravdě křesťanského katolícké a i hmotné zlepšení postavení nás všech kollaturníků, neláká se podniků nejdůležitějších, byť spojeny byly pro něho i s obětmi hmotnými. Budiž mu za to náš ne-akonalý dík. Než k věci. Hned ke 2. bod. počaly sjí-žděti se povozy, přivážejíce vzácné hosty z celého okolí a za těmi přicházely celé proudy pšních mužů, žen, jinochů i děvčat, takže v krátku nebylo v pro-stranném sále páne Řiščkové ani v místnostech ve-dlejších místech prázdného. Byli tu hosté nejen z kollatury, ale i Čistávesi, Chlumu, Dubu, Klenice a Štábova. Zraky všech pály se na vzácném hostu na-

šem, paní M. Trachtové, řiditelce hospodyňské školy ve Štěpěrách, již spolek náš si pozval, aby nám před-nášela: „O výchově ženského dorostu.“ Toť první atrak-ce památky této schůze. Něco nového, něco, co u nás ještě nebylo. Řečník v ženském osobě. Proto to napjetí, které stoupalo až do té doby, kdy představena nám byla milá paní předsedou Jednoty, důstojným panem farářem, a kdy zvonivým hlasem svým počala k nám mluvit. Tu nastalo ticho, že by snad vlas a hlavy spadly bylo slyšeti a nikdo po celou dobu přednášky neosmělil se jej nijak rušiti a to ne snad jen z piety ku velectné přednášce nýbrž i se zájmu, jakýš všickni účastníci na přednášce brali. Byla tato na nejvyšší promyšlena a se vřelostí a citem přednesena. Jen stručně zmíním se o obsahu jejím. Vylíčený po-třebu vzdělání vůbec, paralysovala řízně, velectná paní, zastaralý a nešťastný předusdek, jak by dívky selek, nebo ženě rolnické nebylo vzdělání třeba. A oddělovala potřebu téhož pro dívku především jako pro ženu, dále pro hospodyni a na nejvyšší jako vy-chovatelku svých dětí. Vzdělaná žena — pravila — jest oporou, útěchou a posilou mužů svému. Jako táz mnohdy rádcem a utěšitelem může býti jemu, tak že-na nevzdělaná naopak hrotem a základem jeho státi se může znechucující mu domácnost a nutit jej tak ne-přímou vyhledávati zábavy mimo rodinný krb. „Žena hospodyně, zlatý sloup v domě“, citovala velectná paní známé pořekadlo. A která žena může býti lepší hospodyně, než žena opravdu vzdělaná, rozšafná? Jak různých dovede ta nelésti pramenů, z nichž vytěžiti se dá velmi mnoho, z nichž vydržovati dovede celý dům a v čas potřeby i muži svému přispěti. Nejvíce vzdělání však třeba dívce jako přísti matce, vycho-vatelce svých dětí. Vždyť té připadá lvi podíl u vý-chově jich. Marň práce školy tam, kde dítě z domu přijde zanedbané. Dobrý základ může dáti jenom ma-tka vzdělaná. Z duše mluvila nám, když došla se nejobavější stránky naší, dávání dívek na „handl“ aneb již z platu, aby se naučily němčině. Zbytečnost této pak pro naše dívky vylíčila v pravdě ordočně a i žertovně, poznamenavši, že jen z ješitnosti se často tak u nás děje. S politováním zmiňuje se velectná paní ku konci své řeči o tom, jak zdejší okres igno-ruje ústav jí samé k vedení svěřený, ač se v něm poskytuje vzdělání ve formě, jakéž pro dívky rolnické jest nejpotebnější. Sdílující pak hlavní body učebné osnovy ústavu samého a zařízení jeho, končí přáním, aby opravdová slova její alespoň částečně našla ovoce. Přednášející se po bouřlivém potlesku gratulu-je. — Po té ujal se slova předseda spolku, dp. Dou-da z Dohalčic. Řečnil „O tisku, jako velmoci světo-vé“. Obsažná látka tato, jak řečník uvádí, již něko-likrát v různých shromážděních byla probírána a není divu. Jest vědecká a nanejvýš důležitá. Tisk je všechno. Kdo má v moci tisk, dovede více než ten, kdo má peníze. Tiskem děj se vykonati věci dobré, ale tiskem způsobí se i mnoho zla. A bohužel, že ve dnešní době právě tisku se nadušívá ku zákeře mra-vů k otupění lidí zachovalých, ku hanobení, tupení vůli dobrých, ku intrikám politickým atd. atd. Tisk stojí dnes ve službě každého, jen když má peníze. Tisk stal se výnosnou živností. Peníze mají židé, proto je tisk jejich. Jdou za heslem: „Kdo má tisk v moci, je pánem světa“. Co dovedli židé tiskem, toho nejlep-ším dokladem je aféra Droufsova ve Francii a Polná v Čechách. I nynější válku Angličanů s malým ná-růdkem „Boerů“ v jižní Africe přičítá důstojný pan řečník tisku. Vybízí ku podpoře dobrého tisku, časo-pisů katolických a za povznesené nálady a hlímavé-ho potlesku krásnou řeč svoji končí. — Válek to pou-ze první akt dnešní slavnostní schůze a druhý začíná ihned, neboť rozléhají se již zvuky rostomilého valčí-ku. Kdo by odolal svůdným zvukům? Párky se jenom v kole míhají a po chvíli není nikoho, kdo by se děl. Vše se veselí, vřede náladá opravdová, srdečná, provázena zpěvem národních písní. Nebylo prý v Do-halčích takové, dávno a dosti dlouho též potrvála. Válek se to stydíme prozradit. Slouží to jen ku cti a ku potěše „Národní jednotky katolických mužů a ji-nochů“, že spokojen byl kde kdo, starý, mladý, „stude-ný“ i „teplý“, neboť v pravdě nebylo tu rozdílu. Vždyť i ti, co nejvíce se nás straní, bojce se „na-stuzení“, přišli a statečně stírali pot s čela svého, v krůpějích se řinoucí. No tak vida a pak jsme prý „studeni“.

Z Posázaví. V neděli 11. února 1900. pořá-dají v Pertolticích společnou valnou schůzi Hospo-dářská beseda v Pertolticích a Družstvo pro zvelebení chovu dobytka ve Vlastějovicích při kteréž rokováno bude o prospěšných zájmech rolni-ctva okolí zdejšího.

Z Bestviny. Hospodářská beseda zdejší chtějíc více soustřediti rolnictvo četby milovné založila v po-sledních dvou letech knihovnu čítající asi 300 svazků obsahů bezvadného, která v neděli a ve svátek po službách Božích dopoledních četně jest navštěvována, aby i v ohledu hospodářském ve větším rozměru mohla svou činnost vyvíjeti, svolala dne 2. února pro zalo-žení záložního a spořitelního spolku ustavující schůzi ku kteréž dostavilo se z místa a okolí asi 70 hospo-dářů. Na schůzi té byl vložena výsnam a důležitost Raiffeisenovky, načež přihlásilo se 36 členů. Bylo unese-no povolati od četřední jednoty pražské delegáta, aby v době nejbližší podal nutné pokyny prozatímnímu předsednictvu a obecenstvu. — Dne 18. února pořá-dá na spolkovém jevišti besedními ochotnými divadelní masopustní představení „Olymp“ při čemž bude ta-neční vlněk. Čistý výnos věnuje se na rozšíření spol-kové knihovny.

Z Černilova. Katol. národní jednotka naše začala dne 2. února t. r. pořádati ve své spolkové místnosti přátelské večírky pro své členy. Řadu před-nášek zahájil jednatel vlp. Josef Mynářik, kaplan, promluviv od srdce „o náboženském uvědomění kato-líků“. Na poučení a zábavné schůze tyto vždy v ne-děli a ve čtvrtek v 6 hodin večer konané, upozorňu-jeme pp. členy z okolních osad, aby i oni dle možno-sti jich se účastnili. — Ples jednoty bude se konati v neděli dne 18. února 1900 v hostinci p. V. Jindry. Začátek v 7 hodin večer.

Z Chelčic. V pondělí dne 5. t. m. zemřel zde sv. svátostmi zaopatřen a do vůle Boží odevzdán ho-

spodářský správce p. Karel Stachlý. Zaslulý na slovo vzatý odborník dovedl všidností a usualostí dělnému lidu mírniti tíži úmorné práce a těšil se s té příčinou značné přízni svých představených. Býval důstojníkem také na Opocenskú.

Z Králík. Se nám píše se strany věrohodné a místních poměrů znalé: V čísle 6. ct. časopisu „Ob-nova“ ze dne 1. února 1900 dočetl jsem se dopisu z Králík, jenž uvažuje o poměrech Čechů v usavíra-ném území a ilustruje poměry tyto příkladem z Krá-lík, jehož faktické podklady spočívají však v mnohém směru na nesprávné informaci. Tak zejména neúčast-nili jsme se ani já, ani ostatní úředníci a střízenci kr. č. zem. polepšovny naprosto nikdy ruchu velko-německého, neostýchali jsme a neostýcháme se nikdy mezi sebou ve své mateřštině mluvit, jakéž vůbec nikdo z nás národnosti své zde nezapíral a nezapře. S druhé strany také obyvatelstvo nevystupuje proti úřednictvu polepšovny způsobem v dopise vylíčeným, jako vypovídáním z bytí, odřeknutím stravování a podobným bojkotem; též oboujazyčné tabulky, od otevření ústavu až dodnes v hudevě umístěné, nestaly se podnětem demonstrací proti ústavu, zejména ne-byla nikdy okna ústavu vytlučena. Účel humanitní ústavu zdejšího vyžaduje toho, aby ani s té, ani z oné strany nebyl zatahován v boj národnostní.

Z Opatovic m. L. Ples „Občanské besedy v Opatovicích m. L. konati se bude 14. února 1900 „u Sanderů“. Začátek v 7 hodin. Vstupné 2 K.

Z Náchoda. (Ze spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.) Pan Vojtěch Matějka, městský sládek v Náchodě, za příčinou jemu uděleného městanství Náchodského přistoupil ku spolku pro vystavění no-vého farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě, jakožto zakládající člen a přispěvkem 100 K a složil první roční lhůtu 20 K, začal vzdávaj se jemu vřelé díky. Kéž by jeho příkladu bylo hojně následováno, aby vznešený účel spolku dříve docílen byl. J. J. Excellence ministři Call z Kulmbachu a dr. rytíř Eugen Böhm-Bawerk darovali po 10 korunách a nejv. zem. maršálek, J. J. kníže Jiří Lobkovic 20 korun.

Z Cuslaví. Dne 4. února konala kat. jed-nota zdejší valnou hromadu za přehojného úča-stenství. Zasloužilý předseda vp. Fr. Beran sdělil, že spolek věnoval na odebrání katol. časopisů 132 zl., že konal 6 poučných schůzí, v kterých přednášeli pp. dr. Horský, dr. Reyl, red. Sama-lík a jiní. Přičiněním spolku zavedeno pojišto-vání dobytka na celé farnosti. Raiffeisenova záložna, kterou řídí vdp. vikář Kaplan, protektor našeho spolku, nachází se rovněž v plném roz-květu. Jak viděti, stará se náš spolek nejen o praktické prospěchy, nýbrž též o věcné poučení našeho českého lidu. O ušlechtilé zábavy a diva-delní představení je v našem spolku rovněž pe-čováno a proto se též spolek přízni nejen domá-cího ale též přespolního obecenstva. Do poslední valné hromady dostavilo se též mnoho pp. učitelů. Dr. Rudolf Horský promluvil o tematě: „Boj proti nám a naše obrana“. Ukázal, že bez nepřátel není nikdo, ani Pán Bůh ne. Pravda ve-dla Krista na Golgotu a dobré katolíky na pra-nýř darebáckých novin. Heslem katolíků upřím-ných jest: pravda, povinnost, hájení pravdy a poctivé jednání. Nadávaj nám klerikálů; ale so-cialistická „Pravda“ musila sama doznati, že kle-rikalismus je katolicismus. Nepřátelé bojují proti papežství. Však ze 258 papežů bylo jenom 6 ne-hodných a ti byli proti vůli dobrých katolíků od předchůdců našich lžiliberalů dosazeni na trůn. Ostatně — kolik nehodných lidí je z 258 liberalů, obřezaných i neobřezaných? Ukazuje se na chyby kněží. Avšak těch nehodných jest prancetrná část a ti to, zvláště pakli vedou život pohorlivý a vystoupí z církve, jsou obyčejné miláčky libe-rálů. Katolická církev je prý proti vědě. Ale což nevyšli největší učenci na př. sl. lékaři Pasteur, Sacharjin a jiní z katolické církve? Což není v ka-tolickém Tirolsku jen 2 procenta analfabetů, kdežto v jiných liberálnějších zemích je jich více, třeba i 60 proc.? Katolíci prý nepracují pro do-bro lidu. Kdo pak založil první čtenářské, ho-spodářské a záloženské spolky? Byli to kněží a dobří katolíci. V Německu, kde rozhoduje katol. střed, platí rolníci pouze 11 proc. z čistého kata-strálního výnosu a nic více. A co platí u nás? Daně a přírázky rostou do nekonečna, takže platí rolníci 60 až 90 proc. z katastrál. výnosu. Ne-jame prý vlastenci. Což neel kněz katolický vždy s českým lidem, nehájil jeho zájmy vždycky, ne-stavili se proti vládě a netrpí proto od ní ústrků? Co pak dělají ti patentovaní osvěťáři a reali-stičtí vlastenci? Hájí především i naposled jen židy a židy, nebojují nikdy proti Němcům a ne-přátelské vládě, ale tupí jen upřímné katolické ob-hájce českého národa. To jest jejich „slastenecká“ práce, za kterou jim „slastenci“ také platí. Ne-přátelé naší bojují dále proti naší víře; ta je však největší naší mravní oporou, tu hájiti musíme a budeme-li vytrvale pracovati, nikdo nás neporazí a vítězství bude naše. Řeč p. dra. Horského byla za bouřlivé pochvaly vyslechnuta.

K čemu se používá již i pluh. Firma Fowlerova poslala dva parní pluchy do Transwala pro anglickou armádu. Stroji těch užívají Angličané k vyorávání ochranných příkopů. Parní pluh vyorá totiž za hodinu půlhrubého kilometru dlouhou brázdou v hloubce 1 a čtvrt metru, do které se vojáci položí a odkud na bary střílí.

OBNOVA

Číslo 7.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. února 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Tajemství nepravosti.

Proč jest na světě to, čemu se říká zlo — tolik jako utrpení? A proč jest na světě to, čemu se říká zlé — tolik jako nepravost? Je to taky něco z toho, co lidský duch sám ze sebe vyskoumat nemůže. Je to — tajemství. — O vyskoumání tohoto tajemství pokusili se v novější době přemnozí učení páni, professoři mudrcův čili filosofie, mudrci bez Boha.

Jako pro obveselení nás křesťanů pustil se do toho tajemství dosud žijící berlínský professor Hartmann. (Zmínil jsem se sice již o něm a jeho mudrcův před delším časem v Obnově. Ale povím ke konci, proč právě z jiných mnohých vybírám mudrce tohoto.) Pán ten tedy myslel, že on bez Boha rozpláší všechna tajemství a to největší, kterým je svět sám. Povídá tedy: Nejdříve nebylo nic (latinsky nihil), a z toho nicu najednou povstala buňka (Zelle). A z té buňky se vyvíjí svět, z ní totiž beze všeho vědomí a rozměru čili plánu vysypávala se ven hmota. A ta se tak dlouho motala a spojovala, až z toho povstal tento svět s těmi lidmi na něm. Ale tento vývin, který byl zcela náhodným, se nepodařil, jako k. p. se nepodařil šťastný hod nebo vrh kostek. A proto je svět tak špatný, velmi špatný (latinsky pessimus). Je na něm utrpení a zlé vůbec.

Že by pan Hartmann tím byl odstranil tajemství, leda blázen může věřit. Neboť to nic — to nihil — jest nám již samo sebou tajemství. Tím více pak nelze chápati to povstání něčeho z něčeho beze vši jiné síly a moci. Ta buňka jest nám opět tajemství a to vyvinutí světa z ní zase tajemství. A tak pak to zlo a to zlé pošlo z tajemství. A není nic vysvětleno. A mimochodem řečeno — jest nám pak to vše ostatní tajemství. Dle pana Hartmanna, má-li zlo a zlé odstraněno býti, musí svět zase nazpět do té buňky a ta buňka musí zkoušet nové hody, vrhy čili výviny, až by se podařilo vyhodit svět bez zla a bez zlého. Ostatně však by bylo lépe, kdyby ta buňka už nic nevrhala a raději i ona vrátila se v nic, a tak by přestalo zlo i zlé. — To je tedy Hartmannův výklad toho tajemství, a nám by byl celý pan Hartmann tajemství, kdyby už pohané nebyli říkali: Koho bohové chtějí zničit, tomu vezmou rozum. Jenže bohové pohanští nejsou, a proto nezbyvá nic jiného než, že se o rozum připravil pan Hartmann sám svým odporem proti Bohu, Stvořiteli a věčnému Zákonodárci, jak jej bláší zdravý rozum a křesťanství.

Bůh dle zdravého rozumu a dle učení křesťanského svou — ovšem přetajenou mocí — způsobil, že svět, který dříve nebyl, nyní jest. A svět ten právě ukazuje, že pochází od takového Boha, jak jej bláší křesťanství, od Boha, který myslí a rozum má a tudíž po lidsku řečeno dle promyšleného plánu čili rozměru svět ten stvořil.

Na tom světě nemuselo býti zlo — utrpení. Ale Bůh — v němž obsažen jest věčný zákon — čili jak katolíkům říká — Bůh, který jest nejvyšší dobrý, miluje dobré a nenávidí zlé — ten Bůh stvořiv člověka a učiniv svou mocí, že nic netrpěl a bolesti neměl, dal mu zákon čili raději zákaz. Zachová-li člověk zákon ten, bude Bůh moci a láskou svou působiti, že nebude na světě utrpení čili bolesti a nebude taky toho, čemu se říká zlé. — Ale člověk odepřel Bohu poslušnost. Na světě objevilo se zlé čili nepravost. Ale poněvadž Bůh jest nejvyšší dobrý, zlé má v nenávisti, ukazuje to tím, že zlé trestá — utrpením, bolestí.

Ale že Bůh jest i nejvyšší laskavý a dobrotivý, poskytuje křesťanstvím úlevu utrpení již zde nadějí v život věčný — bezbolestný — a chystá jej všem, kteří ho milují. Nepravost pak rovněž odstraňuje křesťanstvím u těch, kteří ho chtějí přemáhání zlého užívati. A přijde tedy — ovšem pro ty, kteří se Bohu podvolili — čas, kdy nebude zla — utrpení, ani zlého — nepravosti.

To je tedy to veliké učení křesťanské o tom, odkud zlo a zlé. A jest to učení, které zdravý rozum rád přijímá, anoť se jím vše nejlépe vysvětluje a vše v jistém řádu se shledává.

Ale proto přece jeden z největších blásořů křesťanství — Pavel — nazývá nepravost — ta-

jemstvím a praví již v době, v které žil: Tajemství nepravosti již působí.

Ano něco při tom všem vysvětlení, jak jsme je podali, zůstává přece tajemstvím. Jest to k. p. taky to: Proč ta duše lidská tak často ráda má nepravost? Proč lidé často a velikou prací a horlivostí konají — nepravost? Sem snad patří nářek jednoho starého milovníka svého národa, který dí: Převrácené jest srdce všechných a nevyzpytatelné; kdož je pochopí. (Jer. 17; 9). Tam v tom srdci lidském jest to nevyzpytatelné „tajemství nepravosti“.

Jedním z největších tajemství nepravosti, které za dnů našich působí, jest svobodné zednářství čili jak říkají po německu freimaurství. To jest opravdu spolek, který pod rouškou lidumilnosti s velkým úsilím a nákladem šíří nepravost čili vlastně původ nepravosti — odpad od Boha, odpor proti věčnému zákonu, jak je uložen v Bohu. A poněvadž jen katolictví nejpevněji udržuje víru v Boha, proto freimaurství vede v šude boj proti katolicismu.

Proto freimaurství pracuje všude, aby se dávaly zákony katolictví nepřátelské, náboženství odporové, nevěře přející. Proto toto děsné tajemství nepravosti všude se zmocňuje školy a tisku. Tisk jeho musí všude podporovati nepravost, může-li se tím škoditi katolicismu. A proto lež a pamluva, posměch a štvání — často ovšem jak říkají, v rukavičkách, nachází tolik místa v listech druhů toho. Ale na tisku není dost. — Tajemství nepravosti musí vnikati do rodiny. Ta nesmí býti svazkem, jež Bůh stvrdil a posvěcuje. Proto tajemství nepravosti působí všude jen světské manželství a rozvody, obzvláště manželství židů s křesťany. Ale ani na tom všem není dost. Tajemství nepravosti má za úlohu působiti všude i zkázu křesťanské mravnosti. Proto, kde může, dělá zákony ku podpoře tělesné žádostivosti a bytíivosti, divadly, obrazy, hostinci a zase tiskem. — A co je nejdůležitější, to teprv nyní povím.

Tajemství nepravosti bloudí všude rozbíti a rozrušiti říše, které byly zbudovány na základě katolicismu, a stojí o svržení panujících rodin, které by nechtěly povoliti zákony Bohu odporující. A poněvadž ku všemu tomu jest zapotřebí peněz, působí tajemství nepravosti i penězi, a že jich katolíci mají nejméně, to není tajemstvím, obzvláště ti praví katolíci, kteří se Boha bojí a tudíž lichvy, nepoctivých obchodů a bankrotů, podplácení a křivých přísah se brozí.

Chceme-li tuto působnost toho tajemství nepravosti pozorovati, na daleké cesty od Rakouska se vydávati nemusíme. Nepravíme sice, že všechno všude freimaurstvím přímo se u nás zavíhuje a dělá; ale duchem jeho odpadu od Boha jest již nyní celý stát a život náš proniknut a proto to u nás zrovna tak vypadá, jak si to přeji ti, kteří bývalý katolický stát zničití chtěli.

Nám katolíkům a Čechům jest Rakousko čili vlastně to jeho řízení jako tím srdcem, o němž se dí: Nevyzpytatelné jest; kdož ho pochopí?

Zdá se, že to u nás chodí podle toho berlínského Hartmanna. Dle něho, má-li všechno zlé odstraněno býti, musí svět nazpět do té jisté buňky. A tou buňkou čili raději bání jest — Prusko neb aspoň Německo. Do té se má i dle pana Hartmanna Rakousko od Krkonos až po adriatické moře vrhnouti — a pak přestane ovšem všechno zlo, poněvadž se celé Rakousko obrátí — v nic. Zvláštním totiž — extra jen pro Rakousko vymyšleným — tajemstvím nepravosti jest německví — ne ovšem to spravedlivé, katolické, ale to liberální. Jen to může prý — dle náhledů i nahře panujících — ku pokoji přivést Rakousko. Ovšem v nicu by nepokoj ani býti nemohl. Mohl bych k tomu říci, co jsem řekl o Hartmannovi, božích a rozumu. Ale řekl tuhle kdysi Kramář v delegacích, a hněvali se na něj.

A již spěchám ku konci. A proto jen krátce povím, že jedno tajemství nepravosti jest v Čechách odhaleno. Je totiž jedna bání a vedle ní malé baňky. Do té bání vrhlo se z kapes předplatitelů ročně třebas čistých 90.000 zlatých, a do těch malých baňek vrhlo se do každé několik procent z této summy. Bání ta patří paní Grégrové atd., a ty baňky redaktorům N. L. a Šípů. A když je strach, že do té bání a do těch baňek

méně poteče, tu je to působení — tupením katolík — vždycky ostřejší. Kdyby se mluvila pravda, nešlo by do bání nic, a N. L. by se vrátily taky v nic. To je to tajemství.

Masaryk, klerikalism a moravské studentstvo.

Nové středisko (?) moravských studentů, „klub Komenský“ konal 5. února v Praze svou ustavující schůzi. Slovenský básník a novinář Hruban-Vajanský radil sice našim studentům, aby především studovali, zkoušky udělali, něčím se stali a tak matinkám a tatínkům radost udělali; na moudrou tuto radu však „realističtí“ studenti moravští zapomněli a proto rokovali „o kulturních a sociálních poměrech na Moravě se zřetelem k organizaci klerikalismu“.

Zpráva o této „chaotické“ schůzi zní v Pozoru: „Starosta Kalabis zahájiv schůzi velmi hojně navštívenou, počíná debatu výpočtem bodů pracovních: zmiňuje se o stránce kulturní (školské, umění a věda), sociální a hospodářské a o vlivu klerikalismu na těchto polích. Zejména dotýká se ženské výchovy v klášterech a pensionátech, výchovy v chlapeckém semináři, vlivu kleru při obsazování míst učitelských v místní i okres. školní radě atd. Rozpředla se sice debata, ale příliš chaotická, z níž bylo vidno, že není nám jasno, za který konec věci se chopiti, ba že není ani studentstvo si vědomo, co vlastně klerikalismus je, co na něm dobrého a co savržení hodného, se chceme bombardovat do všeho, co se černá kutnou...“

Tu ujal se slova prof. Masaryk. Jak se postaviti proti klerikalismu? Být chytřejšími a lepšími než oni aneb aspoň tak chytřejšími a dobrými jako oni. Rozebírejme jejich pevnou organizaci. Co staví proti tomu neklerikáli? — Pracujeme též v organizaci. Učitelstvo, studenti, intelligence vůbec. U nás je vše roztrženo, u nich pevně organizováno. Stopujme organizaci literární, žurnalistickou, hospodářskou.

Oč vlastně běží při klerikalismu? Co je klerikalismus? Klerikalismem bych rozuměl politické využitkování náboženství. Oni jako strategové političtí využítí všeho, co zajímá: hraji si s literaturou, s uměním, ve vědě a filosofii se blýskají. Hlavně kritika je u nich vyvinuta; jejich síla je ve vyhledávání všech slabostí nás neklerikálů. U nich se využívá všeho, co je akutní. Nuže referujte, co praenijí, studujte je! Klerikálové mají vliv i na inteligenci; proč ho nemají liberáli? Klerikál chytá vše přirozeně.

Náboženství je ohromná moc. Co vy naproti tomuto náboženství postavíte? Pokud nebudeme mravnější a chytřejší než oni, neb aspoň tak jako oni, je marné všechno mluvení. Jaká je naše inteligence? Ukazujte na nemravnost lidí, ukažte jen na nemravnost inteligence!

Přál bych si, aby se do toho klerikalismu nebušilo jen na slepo! Nevidět všechnu chybu v klerikalismu. Stopovat, co dělá: co dělá dobrého uznat, co dělá nedobrého neuznat. — Hlavní věc je otázka náboženská. Jak se k ní postaviti? Proti systému postavme systém! Pokud my nebudeme mít systému, musíme prohrat. Proč nemá naše inteligence vlivu nad lid? Protože nemá přesvědčení, protože žije nemravně. Vy budete též tvořiti tu inteligenci; nuže začneme slepením sebe.

Jak pracovat v podrobnostech? Bože, to se dá moc dělat: statisti ou, znalostí kraje etc. Lékat, soudce, polit. úředník, učitel, ti všichni by mohli mnoho, mnoho pracovat. A co dělají?

Vidím, že nejsou dost opravdoví, že to u nás nejde do hloubky! Reformovat záložny, nebrat tak velká procenta, půjčovat bez drabých formalit. Zakládat Reifeisenovky — Drobná práce, jen v té je síla. Politická práce! Co se děje u nás? Tříska se pro nechápající lid o politických situacích atd. Napřed vysvětlovat, z čeho začít!

Myslete na sebe, napravte sebe! Napravit sebe, znamená in moravě pomoci našim. Sami na sobě začnete s reformou.

Hlavní věc je, abychom k těm, s nimiž obcujeme, byli upřímní. Naše názory o demokraticismu jsou strašné. náš lid venkovský není demo-

kraticky: na každé vesnici mají mnoho distinkcí a stupínků: sedlák, domkař, dělník . . . Jen ke všem upřímnost. Ta zmůže nejvíce. — Co se týká přednášek, tu třeba dáti bedlivý pozor. Ne nějaké lešklé, akademické přednášky, které nenesou ovoce, nýbrž hodné věcně specialit. Mluvit od duše k duši. Velký spolek nemá nyní významu, neorganizuje-li se v kroužcích, lokálně i věcně organizovat. — Pan prof. dr. Tomáš Guryk Masaryk pověděl moravským pánům studentům i naší inteligenci mnohé pozoruhodné slovo. Po jeho mluvení byl se dal potírati klerikalismus nejlépe tímto receptem: „*Být chytřejšími a lepšími než oni aneb aspoň tak chytřími a dobrými jako oni*“.

Tak vida: Masarykovsko Herbenovské časopisy již po léta špiní klerikály, vydávají je za hlupce, nepoctivce, zpátečníky, lidi darebné — a najednou vyklouznou z Masarykových z úst slova, která jsou zdrcující obžalobou posavadního realistického trhanství.

„*Pokud nebudem mravnější a chytřejší než oni, neb aspoň tak jak oni, je marné všechno mluvení. Jaká je naše inteligence? Ukazujete na nemravnost lidí, ukážete jen na nemravnost inteligence!*“ „*Proč nemá naše inteligence vlivu na lid? Protože nemá přesvědčení, protože žije nemravně. Vy budete teď tvořit tu inteligenci; nuže začneme zlepšením sebe*“.

Tuto sprchu pouští Masaryk na své čitatele. Nevíme, jak různé ty Hlasy, Osvěty, Listy, Obzory, jak jejich redaktori a intelligence Masarykova slova přijmou, zajisté však sнесou je klidněji, než-li kdyby je pronesl některý klerikál. Pan prof. Masaryk „*zdokonaluje a ušlechťuje*“ českou veřejnost již celých patnáct let, ale po patnácti letech neví si jiné rady, než-li přátelům svým raditi, aby byli aspoň tak chytří, mravní a dobří jako ti klerikálové!

Po nesčetných příkořích, jichž se realisté na klerikálech dopouštěli a dopouštějí: mobli bychom slova Masarykova považovali za jakousi satirakci, danou klerikálům. Tak šlechtěným a poctivým však p. prof. Doktor Garyque Masaryk není a nebyl vůči klerikálům. Pan Masaryk dal naopak ve schůzi moravských akademiků klerikálům také mnohý štulec. S literaturou, uměním, vědou a filosofií prý si pouze „*hraje*“. Dila a výtvary jejich jsou prý slabé a neupřímné . . . Nu výtky tyto sнесou katolíci zcela klidně. Doba 1900 let, statistice katolických učenců, filosofů, hvězdárů, matematiků, přírodopýtců, lučebníků, lékařů, právníků, malířů, sochařů, hudebních umělců a skladatelů atd. atd. vynikají nad Masaryka aspoň tak jako on členy Komenského. *Masaryk rozumí klerikalismem politické využitkování náboženství.*

Při tomto Masarykově názoru je přede vším mnoho perfdnosti. Klerikalismus je navrácení se ke Kristu, klerikálové chtí, aby lidé žili jak jim to katolická věrouka a mravouka předpisuje. Katolík, klerikál má ovšem zrovna tak právo provozovati politiku, jako každý jiný. Jestli zrovna tak plnoprávným občanem jako evangelík, laterán, žid, mohamedán, atheista.

Kdyby katolíci využítkovali svého náboženství v politice, nerostahovali by se židé, protestanté a bezbožci v našem veřejném a parlamentárním životě jako dosud, nýbrž v katolickém Rakousku vládli by na celé čáře katolíci.

Co pan Masaryk pokrytecky podkládá katolíkům, činil sám plnou měrou. Nikoli z přesvědčení, ale z jiných pohnutek přestoupil k protestantství. Aby získal vládu, spojoval se s omladinou, abíral příspěvky na randalisty i anarchisty, spojoval se se Staročechy i Mladočechy, s Němci, židy i se socialisty, hledá popularitu mezi studenty v Praze, židy ve Vídni a socialisty na Kladně. Aby se udržel nad vodami a dle možnosti došel nadvlády, bude se spojovati ještě s mnohými.

Politický přehled.

Z Vídně. (Dopis situacní.) Říšská rada je svolána na den 22. února k zasedání. Jak známo, nalezali dajcnacionálové na svolání říšské rady a německá strana lidová odepřela dokonce obeslati vyrovnávací konferenci, nebude-li jí dána záruka, že říšská rada svolána bude co nejdříve. Předseda ministerstva dr. Körber vyhověl požadavku liberického pana Pradeho. Ocítá se tedy dnes tam, kde byl v loni hrabě Clary, když na počátku prosince m. r. jednání o kompromis, zahájené mezi parlamentárními stranami bylo zmařeno Čechy, kteří se zdráhali zanechat obstrukce, nebude-li dříve obnovena česká řeč sluzební. Neuzavře-li se do 22. února kompromis mezi Čechy a Němci, a neumožní-li se do té doby jednání parlamentární, pak prý pracují Češi a Němci nikoli pro foederalismus neb centralismus, ale ve prospěch třetí strany, která není ani centralistická, ani federalistická, nýbrž která potírá ústavnost vůbec. Tak nařká N. fr. Presse. Čechům prý nelze povolit dříve českou úřední řeč, dokud není vyřízen celý soubor otázek mezi Čechy a Němci s politických. Parlament poskytuje prý Němcům i Slovům příležitost, aby sami urovnali svůj vzájemný poměr a proto musí prý všechno na to vynaložiti, aby parlament zachovali. Češi mají prý dělnost říšské rady povolností umožniti. Mnoho

raděj ne to není, ale zkoušet prý se to musí. Vláda prý vyloží také hned v první schůzi svůj program v ohledu národního politického i hospodářského. Na českém radikálním křídle není k povolenosti mnoho chuti a naopak dr. Stránský a jeho přátelé chtějí rozvinouti otázku vojenskou a hrozí v otázce „hier“ a povolení větších počtů vojenských nováčků o 50.000 mužů nejostřejší opozici a obstrukci. Oproti tomu radí opatrní státníci v klubu k největší rozvážnosti a střízlivosti. Připouštějí, že nejtvrdším otázkem pro českou delegaci po známé rozmluvě dra Stránského a císařem bude vůbec otázka vojenská. Náš císař je pro vojsko zaujat duší, tělem, i bude velice na tom záležeti, aby otázky vojenské byly hladce projednány. Pro české poslance je to těžké, neboť známo, že vysoké vojenské kruhy chovají vůči českým národním a politickým požadavkům notorickou nepřítel. Jim by bylo vhod, kdyby Češi hladké projednávání vojenských požadavků zmařili. Umírnění Mladočechi a moravští Staročechi připouštějí, že se stanoviska čistě národního nedalo by se konečně proti antimilitarismu ničeho namítati, leč kladou důraz na to, že na vojenské záležitosti pohlediti třeba také z politického stanoviska. Není totiž žádné pochybnosti o tom, že Poláci, Jihoslované, konservativní Němci a šlechtici, němečtí liberálové i dolnorakouští antisemité povolí každou vojenskou předlohu a že i proti vůli naší sežene si vláda v otázkách vojenských vždycky většinu, třeba ne z nadšení pro věc vojenskou, ale za dobré slovo, které bude v budoucnosti tučně honorováno. Známo, že opozice Herbsta a Sturm proti rozmnožení vojska a válečných nákladů r. 1878 odstavila Němce na 20 let od vlády. Němečtí liberálové si to zapamatovali a mladočechští poslanci bojí se politických důsledků z odporu svého proti vojenským předlohám. Jsou si vědomi, že vláda pomocí paragrafu 14. stát. základ. zákonů prosadí každou předlohu, jejíž projednání v říšské radě by snad svojí obstrukcí zmařili. Němci, aby si udělali na hoře dobré oko a aby si pojistili pomoc vysokých vojenských kruhů, diplomacie a byrokracie pro budoucnost učiní vládě v otázce vojenské všechno po vůli. Jim záleží nesmírně na tom, aby Čechy prohlásili za nepřátele státu a armády. Němci počítají, že r. 1901. budou všeobecně volby do českého sněmu, vědí že v karií velkých statků alodialních, kteří volí do sněmu 54 poslanců, mají mezi 401 voliči na 180 hlasů proti asi 220 hlasům konservativním a českým. Německé banky a židé skupují stále větší počet velkostatků, jich poměr se tedy lepší a konservativní většina ztrácí pořád více hlasů. Pomocí nového chabrusu německých bank doufají Němci, že k svým 70 hlasům získají 54 hlasů konservativních, že seženeou v českém sněmu 124 hlasů proti 17 hlasům fideikomisních velkostatkářů, 4 biskupů, i rektora české university a 96 hlasům českých poslanců. Němci doufají sehnati na českém sněmu většinu 6 hlasů, ale ty stačí, aby pak diktovali národní smír a oktrojovali nepřítelivě pro nás předlohy. Jsouce pány ve vídeňském parlamentě i na českém sněmu odhlasovali by Němci třeba i proti naší vůli a bez smířovací předlohy v Praze a ve Vídni a uzákoniili by je proti vůli naší. Nám by pak nezbylo nic jiného, leč kousnouti do kyselého jablka a jisti trpký opoziční chléb v Praze i ve Vídni. O vládu v budoucnosti se nyní jedná, a proto radí umírněná strana Englova a konservativní šlechty k chladné vypočítavosti, aby věci budoucí nebyli horší věcí přítomných.

O smířovacích konferencích soudí čeští poslanci, že k obnovení národního smíru asi nepovedou. V pondělí se v jednání opět pokračovalo. Český subkomitét jednal o sporných otázkách zákona o užívání jazyků u samosprávných úřadů. Jednání valně nepokročilo. 13. února měl český subkomitét poradu o opravě volebního řádu na český sněm. Projednány byly všechny zásady, jež v opravě mají býti uskutečněny. Velkostatkářská kurie má býti rozdělena na několik volebních okresů; poslanci za venkovské obce mají býti rozmnoženi, okresy městské mají býti dle nynějšího rozvoje měst změněny a má se dále zavésti 4. všeobecná kurie. Němci nekladou navrhovaným opravám žádný zjevný odpor, ale viděti ze všeho, že by se rádi domohli práva veta. Rozhodnutí o volební opravě se nestalo žádně. Ve středu pokračoval český subkomitét v rokování o zákoně stran užívání jazyků u samosprávných úřadů. V plenární pondělní schůzi delegátů z Moravy nepředložila vláda zásady osnovy zákona o užívání jazyků při zeměpanských úřadech v markrabství moravském, zásady ty budou prý ale až do čtvrtka, v kterýžto den koná se nejbližší schůze konference pro Moravu, uvedeny v známém účastníku konference. V této schůzi jednalo se o upravení užívání zemských jazyků u samosprávných úřadů na Moravě, po případě o návrhu osnovy zákona, který podal v lonském zasedání moravského sněmu posl. dr. Paíma a soudr. Debata byla také skončena; stalo se pak dohodnutí, aby upuštěno bylo od volby užšího výboru a aby o stávajících roznostech poradu konali členové stálého vyrovnacího výboru a zároveň členové sněmovních konferencí dr. Žáček a Götz. Změna volebního řádu do sněmu markrabství moravského týkáti se bude přede vším kurie velkostatkářské. Až dosud volilo 19 voličů, majitelů fideikomis-

ních velkostatků 5 poslanců a majitelů alodialních velkostatků volili 25 poslanců. K fideikomisním voličům má se přístě přidružiti 20 majitelů tak zvaných vázaných velkostatků, které jsou majetkem arcibiskupa olomouckého, biskupa brněnského, kapitol, duchovních řádů, světských fondů a nadací. Těchto 39 voličů voliti má přístě 12 poslanců a nesvětské velkostatky na počet přístě 143 mají přístě voliti jen 18 poslanců. Pomocí 12 konservativních poslanců by česká strana nabyla na sněmu v mnohých otázkách většiny a centralistické velkostatkáři by neměli na sněmu absolutní většiny jako dosud.

Usnesení konference míru v Haagu byla nyní ode všech 26 států, které ji obeslaly, schválena. Ale schválení toto velké ceny nemá, jak nejlépe viděti z okolnosti, že krátce po ukončení konference vypukla válka mezi Anglií a Záválskem. Konference měla pěkný účel, učinila pěkná různá usnesení ale vše zůstane jen na papíře a proto bude konference tato vždy jen „*papírovou konferencí*“.

Hnutí v Iraku. Vůdce spojených stran irských John Redmond vydal prohlášení k irskému národu, v němž vyzývá k peněžitému příspěvkům a poukazuje na to, že nynější krise anglické říše poskytuje irským poslancům nepřítelivější příležitost donutiti anglické politické strany k povolení home-rulu, uspořádati otázku půdy a odpomoci ostatním stížnostem Irsku; radí Irčanům, aby vedli opozici proti vládě v mezích zákona.

Pruský princ Jindřich, bratr císaře Viléma skončil po dvou letech své politické posádky v Číně a v Japonsku a vrátil se přes Terst a Vídeň do Berlína. Císař a veškerá arciknížata jej na nádraží slavně přivítali. Princ Jindřich, švagr ruského císaře a velkovévody Hessenského byl hostem císaře, jemuž poděkoval za své povýšení na hodnost rakouského admirála.

Na bojišti jihoafrického daří se Angličanům pořád hůře. Generál Buller pokusil se třikrát o vyproštění Ladysmithu, vždy v jiném směru, ale třikrát byl bit. Ač při poslední výpravě všechno tajil a ujistil jen, že do 8 dní bude Ladysmithu, musil se dát na útěk a opustiv operační basis na řece Tugelu, pchná za svým vojskem na jihovýchod k Escourtu a Pietermaritzburgu, poněvadž se bojí, že mu burové zaskočí ústup k přístavnímu městu D'Urbanu, odkudž dostával po oři zbraně, střelivo, potraviny a posily. Buller musil dostati mezi Colensem a Ladysmithem důkladný výprask, když se ohával sám, že by mohl býti od burův zrovna tak zaskočen a sevrén, jako general White v Ladysmithu. Anglická vláda mlčí o porážkách svých vojsk jako zarezána. Mlčení toto působí v Londýně horší sklesnutí mysli než-li otevřené přiznání katastrofy. Anglické posádky v Ladysmithu a Kimberleyi odkázány jsou již jen na koňské maso; jejich kapitulaci očekávají Angličané každým okamžikem. Vojska generála Gatacra a Clemens utrpěly velikou porážku u Sliegerfonteinu a musili Angličané ustoupiti až k Renaburku v severním Kapsku, protože burové brozili levé jejich křídlo zaskočiti. Maršálek Roberts mešká u Modder riveru na hranicích Oránka a k bitvě s bury může dojiti každým okamžikem. Přední stráž anglické a burské utkaly se již v prudkých bitkách. Protože burové u Dordrechtu, Moltena a Renaburku vítězí, tedy se patrně nebojí, že by generál Roberts u Modder riveru zvítězil a Kimberley osvobodil. Naopak generál Roberts musí se spíše báti, aby dráha z Kimberleye do Kapska vedoucí nedostala se do moci burů, kteří ohrožují dráhy z Moltena na Steinsburg, Middelburg, de Aar a na jih k přístavním městům vedoucí. Angličany stojí již válka přes 1.000 milionů korun a za to utrpěli dosud jen porážky. Při tom doufají pořád v konečné vítězství. Mají prý k dispozici ještě 409.000 branců (!) a do jižní Afriky mohou prý ještě 130.000 mužů, ovšem takových, kteří neumí střílet z pušek ani z děl, kteří nejsou vycvičení vojáci. Vždyť i výkvětu anglického vojska se vytýká, že střílet neumí.

Rusko posílkuje své vojska z Kavkazu na hranice perské a afganské. Své dráby spoj skra Persii s perským zálivem, aby tak opanovalo obchodní cesty do Indie a zemí okolních. Dráby projektované mají býti do tří let dokončeny. Rusko vede politiku míru, ale kdyby mu v ní bylo překáženo, nebude váhati tasiti meč — tak posuzuje Journal de Débats nynější situaci, kdy Rusko se zbraní v ruce dostavilo se u brány Indie, Heratu, a kdy opanovalo hospodářsky v Persii. Tak soudí i ruské listy, jež s důrazem dovolávají mírumilovnosti carovy, ale poukazují, že nikdo nesmí se dotýkati ruských příspěvků. Kdyby překážeti chtěl někdo životním potřebám ruským, spustily by pušky a děla naše samy sebou dokládá petrohradský orgán. V Londýně působí nové asijské pokroky Ruska velmi nepřítelivě, vláda však nesmí tentokrát si ani dovolit hrdopysného finčení šavli, kterým lekala odpůrce. Nad Kuškem, jak z dopisu v Nov. Vremeni vyvítl, mají Rusové do konce pavnot se zveřejní tvrzení, které ovládá tu krajinu. Počet ruského vojska byl v této kontině uveden na takovou míru, aby pro případ útoku Afganci mohli býti skroceni, a pro případ obsazení Heratu Angličané odraženi. Co se Persie týče, poukazují Moskovskija Vedomosti, že ruská banka již dlouho jest v Teheranu v činnosti a puj-

Čku. Persii pomáhají za zlomení vlivu anglického. Co Angličané směřují své síly proti Boerům — praví konservativní list moskevský — Rusko zaujalo privilegované postavení v Persii. Především, vidí v tom prospěch hospodářský. Ruský obchod s Persií ohnává nyní 45 milionů rublů ročně. Jest však, teprve v začátcích. Cesta nyní již od Chvalinského moře provedena a železnice usnadní vzájemnost rusko-perskou. Průmysl ruský značně zase může pomoci Persii k většímu blahobytu, posvědí potřebu surovin, které v horkém její podnebí se dají nebo dají mohou. „Sblížení na základě vzájemných hospodářských prospěchů“, nazývají „M. V.“ nové toto vystoupení Ruska v Asii. Ovšem sblížení slabocha s obzem má politický význam jiný. Jest to podání se jeho vlivu a moci.

Drobná obrana.

Jesuité a vědy. Roku 1887 měl senátor Ginty v „bílém domě“ ve Washingtonu řeč o slavném misijnáři jesuitakém Jakubu Marquetteovi, který byl zván „otcem Jakubem“ a s jedním Francouzem objevil břeh řeky Mississippi a zejména mezi Indiány zdárně působil. Řeč Gintyova končila slovy: „Kdekoli se zdvihá kříž, jeho milé světlo zabíjí tmavou noc barbarství. Proto chceme Marquetteovi vykázat místo, které mu náleží mezi největšími velikány severní Ameriky, aby naše děti a vnukové ctili v jesuitovi tom badatele, přítele vlasti, apoštola“.

Jak se má řídit diecése královéhradecká, tomu nejlépe rozumí bezkonfessionní Háj a k hejtmánům odpadlý dr. Herben. — Stane-li se v diecési něco pohorlivého, tu se bubny a trubami rozkřikuje: Hleďte, tohle se děje v „Brynchově“ diecési. — Chce-li však biskup nějakým rozkazem nebo zákazem diecési svou pohoršení ubrániti, tu p. Háj hájí bláto na biskupa zase a nalozáme ho v řadách obranců nekázně. — Jende jsme ještě nikdy neslyšeli, aby se bezkonfessionci a odpadlíci pletli do úřadů taky pastoračních nebo rábinů; tam u nich je ovšem všechno krásné a čisté jako andělé v ráji a hvězdy na nebi. —

Hlavní rozhořčení. — Jsou jistě pánové, kteří se „mravně rozhořčují“, když klesne kněz katolický. Ale, když se nemravnosti dopustí lid, tu jistý pán mlčí; patrně proto, že mlčetí jest — zlato. A když nedávno ženatý pastor stropil brozné věci s dětmi, tu se nikdo „mravně nerozhořčil“. A když nedávno smisel pastor po jistých pletkách s brobořovou dcerou, tu se taky nikdo „mravně nerozhořčil“. A když některý mravní rozhořčenec nad pádem katolického kněze padne sám, tu se rovněž „mravně nerozhořčuje“. Naopak, zkušenost učí, že největší nemravnost nejvíce se „mravně rozhořčují“ nad církví katolickou. Hledají v tom útěchu svého vlastního špatného svědomí.

Drobné zprávy.

De okresního výboru byl zvolen náměstek parkmistra p. architekt Viktor Weinberg na místo odstěhovaného se p. inžen. Tomáše Suhrady.

Stříbrnou svatbu slavil tyto dny starosta města Josefova, p. Jindřich Traxler v nejúctěm kruhu rodinném.

Vojsenský kapelník J. Rippel od 42. c. a k. pěšího pluku vyznamenán byl vrtěmberským Bedřichovým řádem III. třídy. Pan kapelník hrál totiž v Náchodě před vrtěmberskou královnou.

Šeredné počasí panuje v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od minulého pátku. Děšť se střídá s velikými chumelenicemi, táhne s mrazem. Na Moravě i v Čechách napadly spousty sněhu, takže v sobotu, v neděli, pondělí atd. máme nejkrásnější sanice. O poslední nastává hrdinové opět odleha a jest nebezpečí, že povstanou veliké povodně, bude-li sněh rychle tát. Škodlivé výpary a mlhy množí opět nebezpečné chřipky a různé vnitřní nemoci.

Světelné obrazy. Dne 24. a 25. února uspořádány budou v Královéhradeckém divadle Klicperově dvoje výklady se světelnými obrazy. Pro mladší při představení odpoledním uchystány jsou výklady „O vodě“ a „Z Čech do Říma“; mimo to připojena bude řada zábavných, skvostně malovaných obrazů „Kočičky“. — Při večerním výkladu předneseny budou stati „Pod věčným modrým nebem“, „O měsíci“ a „Ve vlasti jihoafrických hrdinů“. Zajímavé tyto výklady provázeny budou více než 150 světelnými obrazy, vřanými velikým skoptikem anglickým. Čistý výnos věnován „Místním odboru Národní jednoty požumavské“. — Světelné obrazy, přivedeny byvše na nejvyšší stupeň dokonalosti, získávají si stále rostoucí přízně; mimo Jaroměř, Zámberk a Náchod, kdež již výklady uspořádány byly, chystají se zejména také v Týništi, Úpeli a Hronově. Doufáme, že nalezneme hojně přátel také v Hradci Králové, neboť tak bude možno získati serií vždy nových a časově zajímavých. Doufáme, že v jiných zemích jako v Německu, ve Francii a v Anglii pořádají se přednášky se světelnými obrazy pravidelně ba i v Anglii přispěl v loňském státě 50.000 zl. na zakoupení světelných přístrojů. Místní odbor Národní jednoty požumavské získá tím nový pramen příjmů ve prospěch našich zápasících menšin v uzavřeném území.

Filharmonie v Hradci Králové koná své řádné koncerty ve dnech 24. a 25. března t. r. Na programu jest mimo jiné Dvořákova velkolepá symfonická báseň Vodník a Beethovenova Symfonie č. 9. má, což náležitě charakterizuje uměleckou výši produkce. Podrobnosti programu ohlásíme co nejdříve.

Sportovní klub. Pro období poštovní chystá výbor dva literární večery. Za časy přijatí pp.: J. Geisbreiter, úředník zálož. úvěr. ústavu, Dr. J. Kavalír, advokát, J. Matuš, sládek a J. Řehák, m. zvěrolékař. Výbor ustavil se následovně: Náčelník odboru cyklist. pan F. Lukeš, c. k. živnost. komisař, odboru pro hry p. Dr. J. Hronsek, odboru šermířského p. inž. Stejskal, odboru turistického p. O. Vojta, m. důchodní, jednatel pan Dr. B. Tolman, spravodaj p. inap. Boránek a správce domu p. prof. Dr. Hruška.

Ples jednoty katolických tovaryšů předatili svou návštěvu a hmotným výtěžkem leto minulá, ačkoli výrobní i společenské poměry jsou letos všem závažná na závadu. Ples počtily návštěvou četní vzácní hosté z kruhů úřednických a duchoven-ských, uvádíme zejména p. státního návladního Matouše a p. substituta JUDra Habáčka. Prostorná dvorana „Adalbertina“ našla u všech tanečnic avrchované uznání vsdor všem kletbám sdejších antiklerikálních a flosemitských kruhů. Kdo chce mít při tanci pořádek, nedbá na politickou agitaci a jde do „Adalbertina“.

Na venkovské knihovny behesloved královéhradeckých byly dále zaslány tyto dary: 10 kor. daroval vdp. Ant. Suchánek, rektor b. semináře, 5 kor. vlp. V. Böhm, kapl. v Čermné po 4 kor. vdp. Dr. Fr. Šulc, prof. th., Dr. G. Domabyl, prof. th., vdp. Dr. Jan N. Soukup, čest. kan. a prof. th., vdp. Dr. J. Hejčl, spiritual b. kn. sem., vdp. Dr. J. Jindra, vicerektor, b. kn. semináře, vdp. Dr. Fr. Reyl, rektor b. Borrom., vdp. Václ. Fröhbauer, gymn. prof., vp. Dobr. Orel, vicerekt. b. Borrom., vp. Fr. Šáda, kaplan v Lukavci, vlp. Vinc. Jandík, kaplan v Úpeli, po 3 kor.: vdp. Dr. Ferd. Beneš, prof. th., dp. Ant. Hrubý, ředitel bisk. knihovny, dp. Vlad. Škera, katecheta v Rudolfinu, vdp. Dr. Kar. Truxa, řed. divč. paedag v Kutné Hoře, dp. Jos. Semerád, far. v Potštýně, vdp. J. Hejtmánek, vik. v Ném. Bělé, vdp. J. Přibyl, c. k. prof. v Jičíně, 2 k 80 hal.: vdp. Václ. Kudrna, far. a děk. v Kunčicích, po 2 kor.: vdp. Dr. Jos. Mrštík, prof. th., vdp. Fr. Kerner, konrada, vdp. J. Veverka, kat. uč. út., dp. Rich. Černý, voj. kapl., dp. Ant. Paulus, praef. uč. konvikt., vdp. Fr. Malý, děk. ve Smidarech, vdp. Jos. Šrámek, děk. v Nov. Bydžově, vdp. Vinc. Kleprlík, děk. v Rychnově n. Kn., dp. J. Klapálek, far. v Sloupnici, dp. Fr. Koton, farář v Čáslavě, dp. Jos. Janek, farář v Křivčanech, dp. Jind. Kučej, far. v Lanžově, dp. Frant. Jelínek, správce polepšovny v Králíkách, dp. Ant. Boukal, farář v Pecce, dp. Jan Kaska, farář v Kuklenách, vlp. Fr. Kraus a Jos. Paulus, kaplani tamtéž, vlp. Václav Zörnig, kaplan ve Voticích, dp. Vinc. Laštovička, farář v Ohotěboři, vp. Vojt. Lebeduška, kapl. a vp. J. Forman, kapl. tamtéž, dp. Al. Dokonal, far. v Zámrsku, dp. Vinc. Erlebach, farář v Bystrém, vp. J. Mravec, kaplan tamtéž, vp. Josef Hypl, kapl. v Šlapánově, vp. J. Hladký, kapl. v Ném. Bělé, dp. Mik. Simon, far. ve Svratce, po 1 kor.: vlp. Fr. Šebestík, kat. v Polné a dp. far. úřad v Potštýně. Vdp. Václ. Flodermann, c. k. prof. professor v Trutnově daroval knihy. Jménem všech těch, kterým se za tyto laskavé příspěvky knih dostane, co nejúčtější díky vzdává a o další příspěvky prosí Frant. J. Štrnad, t. č. jednatele knih. odboru.

Konkurs armý Zadrabílek-Seyfried v Kuklenách ukončen dobrovolným narovnáním. Věřitelé se spokojili splátkou 40% na veškeré své konkursní požadavky.

Kněz naší diecése dostal rozličné listy výhrážné květomluvy. Na důkaz, kam až sahá drzost jistých protežovaných individuí, stojí toto: „Sie haben in Polna alles gemacht, Rache muss kommen!“ „Pomsta za Polnou kdykoli!“ Poslední pak vísitka zní: „Lumpe černej tvá brožura a tvůj přednáškový tě bude mrset.“ — Nuže jen dál šmukové, o uvítání jest vždy důkladně postaráno.

Na obranu českého národa. Dosud nebyl vydán obšírnější spis, který by cizinu, hlavně Němce, poučil o národnostním boji národa českého. Tyto dny vyšel jazykem německým spis s názvem: „Der Nationalitäten und Verfassungsconflikt in Oesterreich“ von Rudolf Vrba. V Praze 1900. Nákladem vlastním. Cena spisu jest 3 kor. 40 haléřů. V komisi knihkupectví Cyrillo-Methodějského Gust. Franzla v Praze — I. Melantrichova ulice. Spis lze též objednat u spisovatele R. Vrby v Košicích č. 193 pošta loco. Dávejme spis ten do rukou těm, kteří český národ znají jen z jedovatých řádků „Neue Freie Presse“. Spis oplývá bohatým materiálem statistickým a má trvalou cenu pro politiky a vzdělance vůbec.

Uznání vědy zvěrolékařské — za zahraničím. Jak dovedou si vážiti důležitosti vědy veterinární v cizině, o tom nejlépe svědčí obšírník bavorské zemské rady rolnické. V době nynější, kdy nezasloužené a neoprávněné pohlíží se na zvěrolékařskou vědu jako na něco nižšího a kdy pronášeny jsou zpátečnické názory i od vzdělanců, povede snad k lepším, proniknou-li památná slova do veřejnosti, jež vyšla z úst knížete Ludvíka Bavorského, jednoho z nejvzdělanějších knížat německých. Na žádost zemské rady veterinární sešla se zemská rolnická rada bavorská, aby za předsednictví knížete Ludvíka rozhodla, jakého stupně předvzdělání je potřeba ke studiu veterinárnímu. Návrh veterinární rady bavorské

zněl: maturitní vysvědčení z gymnasia (u nás již před několika lety zavedeno posm. red.) Když byl referent Dr. Vogel návrh dostatečně odůvodnil, povstal kníže Ludvík a pravil: „Žádný z návrhů rady nebyl mně tak sympatickým a nezdál se mně tak důležitým jako ten, kde žádá se jako předvzdělání pro studia zvěrolékařská maturitního vysvědčení. V časoch nynějších není pouze úkolem zvěrolékaře, aby rozpoznal a léčil choroby, an má dnes daleko vážnější a důležitější pole činnosti, při vykonávání policie veterinární, při bádání potravin člověka vegetabilních i animálních, na poli bakteriologie i jiných odvětvích vědy veterinární tak konečně důležitých, vysoce vážné a nezbytné, že zdolat obtíže studia mohou toliko lidé ducha bystrého a obětavého. Vzhledem k tomu nesmí věda zvěrolékařská zůstávat zpět, nezaslouženě a neoprávněně, aby se na ní hledělo z vysoka, ale ona musí býti postavena vzhledem ku své vážnosti na roveň jiným vědeckým odborům a jest mým přáním, aby spojena byla s universitou jako fakulta veterinární a tím odčiněno bude nejlépe ono nezasloužené penizení a věda zvěrolékařská nalezne náležitou uznání a vážnost, tak jak toho zasluhuje. Návrh referenta Dra Vogla přijat na to jednoblasně. K tomu poznamk není potřeba, to mluví samo!“

Miliony pro Hilsnera. „Deutsches Volkblatt“ připomíná za příležitosti 162. výročí dne popravy židovského ministra financí Süsa-Oppenheimera ve Württembersku (4. února 1738), že židovstvo nynější zrovna tak vynakládá všechno, aby vraha Hilsnera zachránilo od zaslouženého trestu smrti, jako židovstvo tehdejší chtějící pomoci Süssovi-Oppenheimrovi. Akce ve prospěch Hilsnerův ujal se dle onoho listu spolek „Oesterreichisch-israelitische Union“ ve Vídni Spolku tomuto náleží též posl. říšský Karreis a obecní radové Goldschmidt a Lucian Brunner. „Deutsches Volkblatt“ otiskuje pak doslovně prohlášení ke sbírkám spolkem tímto vydané, kde se židovstvo „vůči nastávající revizi procesu polenského“ vyzývá, aby v námáhách k objevení pravého pachatele s dvojnásobnou energií pokračovalo! Na dosavadní „pátrání“ vydal prý spolek již několik tisíc zlatých a nyní prý appelleje na další „dobré židovské vědomí“ těch, na které se obrací.

Ministerstvo orby vydalo dle § 17. stanov rady průmyslové a hospodářské definitivní jednací řádu rady hospodářské. Běže se v něm s malými změnami zřetel k usnesením posledního zasedání rady. Ministerstvo zamýšlí od nynějška svolávat radu pravidelně každý rok na jaře a na podzim. Další dobu před tím mají se sejít subkomitety. Letošní jarní zasedání hospodářské rady má se konati v březnu.

Převod jmění sirotčích pokladem hromadných na zemské banky hypoteční. Svěho času jsme seznámili čtenáře své s usnesením „všeobecného svazu rakouských společenstev hospodářských ve Vídni“, učiněnými v představené schůzi dne 27. března 1899, kterýmiž bylo vládě doporučeno, aby přenesla hypoteční obchod hromadných sirotčích pokladem na zemské banky hypoteční (což ve všech zemích, kde tento systém sirotčí správy pevně trvá, jest nyní možno), i aby z uvolněných takto rezervních fondů byly udílěny zápůjčky hospodářským společenstvům, úroky jejich pak aby se věnovaly na zřízení a vydržování sirotčinců a dětských útulen. Návrh ten v Čechách arci se skřížil se sněmovní akcí, která vrcholila v osnově zemského zákona, jímž mělo býti nařízeno odevzdání rezervního fondu českých hromadných pokladem sirotčích do správy zemské k účelům chudinské péče sirotčí. Zatím čilý návrhovátelem výše uvedené resoluce, fidele rakouské zemské banky hypoteční Hattingberg, nelenil a dal se s vládou do vyjednávání o dotčeném převodu na hypoteční banky, při čemž by část fondu rezervního se dala k dispozici ministerstva orby k účelům výše řečeným za mírný úrok, část úrokového příjmu však ministerstvu spravedlnosti k účelům humanitním, ovšem hlavně v oboru sirotčím. Vyjednávání dospěla tak daleko, že před několika dny již docílilo dohodnutí o smlouvě mezi dolnorakouskou hypoteční bankou zemskou a vládou, dle kteréhož by všechny hypoteční pohledávky sirotčích pokladem mají býti podrobeny na přístě uuceně amortizaci po příkladě hypotečních zápůjček z peněz sirotčích odpadnosti, odevzdávaly by se přístě nové sirotčí peníze prostě hypoteční bance, kteráž by měla povinnost je zúrokovati, splatné části jistinně vypláceti, o uložení peněz v ruce její zůstávající pečovat. Rozumí se, že by hotovostí přebývajících především ukládá ve svých zástavních listech, čímž by obdržela ku prospěchu své dlužnické klientely veliký vliv na kurs těchto listů. Arciž, aby rolnictvo v těch krajinách, kde dosud zápůjčky ze sirotčích pokladem od soudů dostávalo, nemělo ze ztráty této výhodné příležitosti ujmú, musilo by jinak počítáno býti o udržení snadného styku se zemskou bankou hypoteční. — O ten mají se dle dolnorakouské smlouvy soudcové venkovští sami starati radami a udílením návodů. Dle doslechu již i moravská zemská banka hypoteční o podobnou smlouvu jedná. V Čechách, zdá se, zatím jest krokům podobným na závadu výše dotčené usnesení sněmovní.

Jak zabrániti vyhládnutí rolnických obcí? Naši hospodáři a hospodyně naříkají si stále více, že nemohou udržeti ve službě dobré dávečky a čeledíny, ba že často jich vůbec ani nedostanou, takže v době orání, setí, pletí, okopávání, žní atd. ocitají se v největších neštěstích, neboť pozdní setí, pozdní pletí a okopávání ohrožují množství i jakost sklizně a nemohou-li se posekané obilí, vyrauté brambory a řepy zavčas sklídniti, přicházejí více méně na zmar aneb trpí sklizeň na jakosti. Protože zemědělské dělnictvo v mnohých obcích nemá po mnoho neděl, ba i měsíců žádného zaměstnání a výdělku, tedy se stěhuje do měst, kdež v továrnách dostává stále celoroční zaměstnání anebo má aspoň větší pří-

lešitost k výdělku. Jedním z prostředků, aby si hospodáři a obce udrželi zemědělské dělníky jest, když pronajmou nádenníkům kus políčka. Tím je připoutají více k rodné boudě, poskytnou jim možnost, aby v zimních a jarních měsících měli z čeho žít, aby si mohli po případě něco zahospodářit pro případ stáří a pro lepší výchování a zaopatření vlastních dětí. Kdo má najaté dva, tři korce pole, snaží se zakoupiti sobě vlastní políčko. Svě nepatrné polnosti obdělá nádenník, podruh neb baráček snadno a mimo to nalezne práci a výdělek po větši část roku u větších rolníků a malostatkářů. Takový nádenník zvyká polní práci a přidržuje k ní také své odrůtající děti. Nic neváže tak pevně k venkovské půdě, jako pouto vlastnické. Starousedlíci měli by proto obecní pozemky dle možnosti co nejvíce pronajmouti zemědělským pracovníkům. Pak-li by platili za korec o 1 neb 3 koruny méně nájemného, zlékají to starousedlíci jinak, neboť pojišť si spolehlivost a dobré dělníky, kteří pozemky jejich dobře znají. Může-li si nádenník a domkář vydržovati kravičku a prasátko, pojišť si lepší potravu a přebytkový výnos z mléka, másla, tvaroh, slepice, ma-o atd. může si zahospodářit. Kde jsou obecní pastviny, mají se učiniti přístupnými též pro dobytek chudiny. Jiná na venkově dosud špatně řešená otázka jest zaopatření zemědělského dělnictva v případě onemocnění. Dosud je postaráno jenom o česle potud, že povinnost nemocenského zaopatření vložena jest čeledním řádem na zaměstnavatele. Posavadní zaopatřování nevyhovuje však ani čeledinovi ani zaměstnavateli. Snad by se měli hospodáři z celé farnosti neb celého okresu spojit a za celoroční poplatek 2 korun mohli by opatřiti své dělníky v okresní nemocnici zrovna tak, jako to činí čelední nemocenské pokladny v Praze, do nichž platí služebníci celoroční poplatek 2 korun. Pro případ stáří by se dali zemědělští dělníci nejvíce zaopatřiti, když by posavadní závdavky a přilepšovaci dary se jim uložili do zemského pojišťovacího fondu čisla Františka Josefa a tím by se jim po dokonání 55, 60 neb 65 roce pojišťil přiměřený celoroční důchod. V případě neschopnosti k práci pojišťil by se jim ovšem rovněž takový důchod, byť by snad byl i trochu menší. Vědomí, že pro případ nemoci, neschopnosti k výdělku a stáří bude zemědělský dělník zaopatřen, zachovávalo by ho povolání zemědělskému. Přednášky a knihy v zemědělských a čtenářských besídkách měli by učiněny býti zemědělským dělníkům přístupné, aby se odborně a všeobecně vzdělávali mohli. Vzdělaný dělník je lepší.

„Náš Domov“, oblíbený a nejčistější český obrázkový čtrnáctidenník zábavně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatit na adresu: „Náš Domov“ v Záhřebu. Předplácí se pololetně jen 2 K 40 h, celoročně 4 K 80 h i s poštou. Právě vydán ročník IX. sešit 3. s tímto zajímavým, poučným a rozmanitým obsahem.

Dobrovolné dary na stavbu chrámu Páně v Opěnici občanů z Opěnice v r. 1899. Jméno darovatele: Plochy Václav 23 zl. 93 kr., Jan Vrbenský 65 zl. 95 kr., Fipla Josef 51 zl. 08 kr., Jan Mikšovský 53 zl. 26 kr., Jombor Jiří 65 zl. 55 kr., Novák Václav 52 zl. 31 kr., Čermák Vojtěch 33 zl. 90 kr., Marie Vlková 8 zl., Herčík Václ. 91 zl. 70 kr., Jiřánek Václav 17 zl. 38 kr., Netěk 8 zl. 50 kr., Bukáč 19 zl. 96 kr., Liška František 16 zl. 90 kr., Herčík František 11 zl., Herčík Jan 5 zl., Vrbenský Václav 29 zl. 05 kr., Vrbenský František 46 zl. 38 kr., Havlíček František 8 zl., Fipla Jan 40 zl. 96 kr., Josef Kubelka 33 zl. 80 kr., Bittmon Václav 29 zl. 85 kr., Vrbenská Marie 7 zl. 30 kr., Miller František 17 zl. 90 kr., Mikšovský Václav 42 zl. 50 kr., Jiřánek Matěj 17 zl. 75 kr., Kurka Vojt. 43 zl. 72 kr., Drahekoupil 7 zl. 17 kr., Kukaň František 40 zl. 76 kr., Váňa Fr. 12 zl. 68 kr., Tichý František 9 zl. 15 kr., Jiroudek 12 zl. 69 kr., Říha domkař 34 zl. 45 kr., Jiroudek Jan 11 zl. 88 kr., Jan Procházka 15 zl. 85 kr., Zálobil František 3 zl. 09 kr., Rážek 5 zl. 50 kr., Václ. Jombor 16 zl., Jombor František 8 zl., Čeněk Štěpán 5 zl., Liška Josef 8 zl., Mikšovský Pavel 11 zl., Šukal Matěj 5 zl., Chrostný Jan 13 zl., Kukaň František 10 zl., Kukaň Jan 10 zl. 50 kr., Chalupníček domkař 5 zl., Roubíček Frant. 10 zl. 50 kr., Špina František 12 zl. 75 kr., Slovák Jiří 6 zl., Koboutek domkař 9 zl., Kysilka Josef 3 zl., Josef Mílek 3 zl., Frant. Herčík 3 zl., Matějka Václ. 35 zl. 50 kr., Janoušek Vojtěch 12 zl., Vocašek Jan 15 zl., Jan Krontil a Kučera 6 zl., Václav Janoušek 2 zl. 50 kr., Šorm, řidič učitel 5 zl., Zajíček hostinský 5 zl., Žák Theodor 6 zl., Lelek František, tesař 3 zl., Vlková Marie, dělnice 1 zl., Moravec nádenník 50 kr., Vlk výminkář 2 zl., Žák Th. výminkář 10 zl., Vondruška nádenník 1 zl., Novák kovář 2 zl., Styblík kolář 5 zl., Homola hostinský 1 zl. 50 kr., Kukaň Alois 1 zl., Kukaň Václ. čestář 1 zl., Holon nádenník 50 kr., Vlk nádenník 50 kr., Šulák obuvník 1 zl., Pejznoch domkař 2 zl., Mikšovský obuvník 1 zl., Fipla obuvník 1 zl., Pink israelita 1 zl., Zdeněk Jan 2 zl., Kubelka obchodník 5 zl. činí úhrnný 1269 zl. 98 kr.

Zvěsti z východních Čech

Z Kolína. Na obzoru našem znova se objevuje redaktor nedávno zaniklého „Ohlasu doby“ Pelant. Jestli po okolních bohatých evangelicích, aby sebral odběratele, fedrovatele a podporovatele nového listu, který mluví s česlavským býv. svým dopisovatelem, úředníkem tamního cukrovaru Jahodou založiti v některém polabském městě s tendencí, jakou sleduje realistický Massarykův „Čas“ — šidovsko-helvetickou. Ze se jim podaří tato akce, o tom ani dost málo nepochybujeme; jsou evangelické kruhy našeho a sousedních okresů dosti zámožny a proti svobodomyšlným mladočeským orgánům jaksi zaujaty, ať jim tyto hledí sloužiti, jak mohou, bez ohledu, že mají většinu odběratelů mezi katolíky. Upozorňujeme na chytanou tuto akci, aby nedali se snad někteří z katolíků chytiti na novou tuto vějčku. Pelant svým redaktorstvím u nás osvědčil přímo infernální nenávisť proti všemu

katolickému a naprostou bezohlednost k nejvážnějším citům, hanobě a šibe co nejosobněji.

Ze Zbraslavi. Dne 4. února ustavil se tu odbor Matice Školák, kterého jsme dosud čitelně postrádali, protože nebylo povzbuzovatele vlasteneckého snažení. Sbírký pro „matičku“ konané vykazovaly tak slabý příjem, že bylo nám časem až stydno. Jan Hrd. učitel zeman chopil se konečně myšlenky této a provedl ji se zdarem. Nejen město ale celé okolí bralo podíl na důležitě organizaci této. Při volbách zvolen byl jednoblánský předseda zafizoval p. Hrd. učitel Fr. Zeman, za jednatele p. V. Bobovský, učitel, za pokladníka velp. T. Koutník. Do výboru pp. Hrd. uč. E. Fiala z Červ. Janovic, Hrd. uč. A. Šnor z Bohdán. a lesmistr B. Havlík z Ostrova. Novému odboru přejeme hojně zdarů!

Z Bychova n. Km. Bývalý purkmistr, neboť pan dr. Smrčka, zastupoval město jakožto starosta při stavbě lokální dráhy Čelakovice-Bychov-Solnice. Říkával vždy, že si dá platit jen hotové výlohy, na něž dostal také přes 2.000 zl. zaplacen. Tato jeho obětavost a nezištnost byla také na výsost velebná, jak to lokální patriotismus ve svyku mívá. Nyní přihlásila pozůstalost za práce za stavbu lokální dráhy palmární účet přes 20.000 zl. Posmrtný tento požadavek vzbudil v celém městě i v městském zastupitelstvu úžas a podivení. Odvolávají se na ujišťování zvěčnělého pana starosty dra Smrčky, nebude ovšem město požadovaných 20.000 zl. pozůstalosti platit a tak vznikne spor, který asi nejméně prospěje pozůstalosti p. dra Smrčky.

Z Chomutic. (Nová Raiffeisenovka. Nový obvod zdravotní) V naší obci utvořil se po přednášce, kterou měl Jos. Hlavsa, farář, „spolitelni a záložni spolek pro Chomutice a okolí.“ Je to tedy v krátkém čase již šestá Raiffeisenovka v Novo-Bydžovském okrese. Také od 3. února máme zde nový zdravotní obvod se sídlem v Chomuticích, ku kterému patří tyto obce: Chomutice, Malé Chomutice, Nevratice, Obora, Sobčice, Liskovice, Teresedary, Třténice, Nové a Staré Ohnišany, Nové a Staré Smrkovice. — Obvodním lékařem ustanoven p. MUDr. Adolf Keyzlar, dosavadní praktický lékař v Chomuticích. Tím vyhověno přání a potřebě obyvatelstva a slavnému okresnímu zastupitelstvu v Novém Bydžově budí za to zasloužený dík.

Z Dohaliček-Sádové. O schůzi naší jednoty přinesly jste již obsáhlý referát. Dodávám jen, že ve schůzi byly zastoupeny všechny osady naší farnosti a četné ženy a dívky z Klenic, Sovětice, Čistavsi atd. Po dokonání přednášek ve volných návrších byl p. předseda jedním z členů a sice p. Václ. Braunem, truhlářem ze Sádové, požádán, aby o účeli kat. jednoty bylo ještě promluveno; neboť cestující — mající nákam dojíti — pravil, musí také dobře cestu vytvářeno znáti. Přání tomu bylo vyhověno a účel kat. jednoty znova byl posluchačstvu připomenut nejdříve stanovami a pak kratičkou řečí a sice v tom smyslu, že účel těch jednot jest, nejvíce buditi náboženského a spolu vlasteneckého, národní vědomí oproti bezbožeckému internacionalismu. Praveno bylo, že jednotlivé kat. spolky jsou ty pevné pilíře novostavby na obrození a obnovu společnosti lidské, že jsou ty dobře spořádané voje, které jako důstojníci se svým generálem v čele, z ryze vlasteneckého přesvědčení a obětavosti, hotovy jsou bojovati ku blahu a ke spasení duší lidských. Jednotě přibyli noví zase členové a sice: Frant. Brožek, řezník z Dohaliček, Jan Novotný mladší, rolník z Dohalic, Jan Hlavatý, hostinský z Mokrovous. Jan Bednář, starosta obce Třesovice, Josef Oret, dozorce z Johanova, Eduard Ryba, rolník z Třesovic, Arnošt Mencl, dělník z Dohaliček, Ant. Teichman, rolník ze Mžan atd. Budoucí schůze katol. jednoty konati se bude co nejdříve v Třesovicích v hostinci p. Václ. Ryby. — Záložna zkvěta; od 1/1. 1899 až do 31. 12. 1899 měla peněžního obrátu 55.906 58 K; r. 1900 od 1/1. — 31. 12. čili za měsíc leden měla peněžních obrátů 6149 42 K. Výroční činnost záložny bude dne 8. března 1900 a protož 11. března 1900 bude valná schůze se odbyvati. Výhody záložny et. občanstvo již uznává a svépomocí z rukou lichvářů — dá Bůh — že se vymaní.

Z Černilova. Dne 12. t. m. doprovodili členové katol. národní jednoty za velkého účastenství občanů k poslednímu odpočinku svého člena p. Václ. Janáčka, statkáře z Bukoviny. V Pánu zesnulém ztrácel jednotu horlivého svého člena a chrám Páně černilovský obětavého příznivce. Byl — jak dobré ve své krásné pohřební řeči vldp. farář Jan Seidl se vyjádřil — muž celý, který v životě svém vždy řídil se heslem: „Modli se a pracuj.“ Čest budiž jeho památce!

Od Jičína. (Jak se to rýmuje?) Před 14 dny byl u c. k. okres. soudu v Jičíně odsouzen p. A. R., občan z P. . . . že a člen místní školní rady j. . . . cké, k peněžitě pokutě za to, že urážlivým způsobem přerušil náboženské vyučování. Každý se asi podiví, že usedlý občan, jenž devět roků jest členem místní školní rady, stal se rušitelem školního vyučování! Ale ještě více musíme se diviti tomu, co se nyní stalo. Pan Hrdí učitel v J. . . cích vyznamenal zmíněného občana p. A. R. s P. tím, že si vyžádal manželku jeho za kmotru svého novorozeného dítěte, ať mnohá sousedka j. . . cká byla by snad kmotrovatví přijala. Nehledáme v tom zlého úmyslu, že by snad byl p. Hrdí j. . . cký to dělal naschvál, ale měl přece povážiti, že v očích lidu tím naše společná autorita mnoho utrpí. Už si to taky povídali lidé: „Tak koukněte, ten R. s P. udělal velebnému pánovi takový škandál ve škole, a p. Hrdí ještě si vzal jeho manželku za kmotru a hostil ji i jeho . . . od 4 hod. odpol. až do 4 hod. z rána druhého dne!“ — Ptáme se: Jak se to rýmuje?

Z Vysokého Veselí. (Chrámový spěv a hudba.) Dne 1. února 1898 přistěhoval se k nám z Nového Bydžova pan Fr. Vondráček, aby přejal řízení obecné školy a vedle toho řízení kostelní hudby. Pan Vondráček, jsa před tím učitelem obecné školy v Novém Bydžově, tamtéž ředitelem kůru a učitelem spěvu a hudby na c. k. gymnasiu, získal si v oboru církevního spěvu a hudby zásluh patrných, neboť přičiněním jeho zreformována a zdokonalena byla chrámová hudba, hlavně liturgická, dle požadavků pravé hudby

církevní. I těšili jsme se, že nový ředitel kůru rovněž ve Vysokém Veselí chopí se opravy částečně již pokleslého spěvu chrámového. Naděje naše sklamány nebyly. — Jest všeobecně známo, že první a hlavní podmínkou zdařilého přednášení spěvů církevních jsou dobré varhany. Této podmínce u nás vyhověno bylo zásluhou důstojného farního a sl. patronátního úřadu hned při nastoupení nového regenschorio. Oprava, vyžadující nákladu k 700 zl., zaleskla v tom, že vyměněny byly u varhan staré rejstříky za nové, moderní, lahodně znějící, které jsou spůsobilé, aby nahradily hudební nástroje. Práci k úplné spokojenosti vykonal varhanář, p. Jos. Kobrie z Lomnice n. P. — Snaha p. Vondráčka nesla se směrem trojm: zlepšiti a opravit spěv liturgický, navštívit vybrané kostelní písně se školní mládeží a lépe upravit chrámové spěvy lidové. Co prvního se týče, uvádíme jen tolik, že sbor pěvecký na kůru čítá nyní v damském oddělení 8 sopranistek a 6 altistek, v mužských blaší 4 tenory a 4 bassy a že podání skladeb poněkud více bývá a stávající poměr velmi zdařilý. Doprovází se buď jen na vathany neb přibírá se průvod pouze houslový. Z hudebních skladatelů jmenujeme dlužno Skuherského, Jeremiáše, Saylora, poněkud Schöppa a v nejnovější době cvičil se Stehle, Könen a Witt. Cvičením pěveckým dobře slouží nově pořízené školní harmonium. — Se stkvělým výsledkem potkalo se cvičení mešních písní u školních dětí. Aby každému žáku a žáčce dostalo se textu k písním, daly se tisknout ti na listy nákladem zdarma vybrané písně mešní z „Oltáře“ a z kancionálu Svatojanského a nalepiti na desky v počtu několika set kusů. Písně se díták u vchodu podávají, tak že z dítky zpívají z jednoho tištěného exempláře a ještě zbývá pro lid dospělý. V neděli a ve svátek při ranní mši sv., kdy zaznívá zpěv lidový, kladou se zmíněné texty na lavice. Písně kostelní lidová zdokonaluje se ovšem nejméně. Než není radno tu spěchat. Staré zvysy v té přičině těžko se mění. Uznáváme náhled, vícekrát již přenesený, že má-li zpěv lidový v chrámu Páně se povznésti, nutno počíti se školou. Tam nechť budí se nadšení pro písně církevní. Avšak při neúsilovnější anaze vadivá okolnost, že lidu schází texty k písním. Způsob výše zmíněný, nalepení písní na desky se osvědčuje a lidu zamlouvá. Lid, maje z čeho zpívati, aniž by potřeboval doma zpěvníky shledávati — někdy se zapomenou, někdy brzy rostrhají — spěchá na mši avatou i všedního dne. Uznávajíc zásluhou činnost pana Hrdího učitele Vondráčka, směřující ku povznášení posvátných spěvů projevujeme přání, aby lid materiálního postavení spojeného s činností ředitele kůru nepokořoval. — K.

Z Velichovky u Jaroměře. Čtenářsko-hospodářská beseda ve Velichovkách svolala minulou neděli schůzi občanů do hostince p. Frt. Hoška za přičinou založení Raiffeisenovy záložny. Členů se upalo 28, s 20 korunovými podíly. Zvoleni byli do představenstva starostou p. Schejbal Frt. rolník, náměstkem Klos Daniel starosta obce, přisedlci Balda Frt., Bělina Frt., Šedivec Václav rolník. Pokladníkem p. Jan Bělina rolník. Do dozorců rady: Pp. Seisser Karel, nájemce velkostatku Šabrt Jos., Kopecký Frt., Vopdla Vác., Šedivec Jos., Michal Jan, rolníci.

Z Uhlířských Janovic. Okresní hospodářská záložna zdejší kená dne 3. března řádnou valnou hromadu o 10. hod. dopol. v hostinci p. Blechy. Hojná účast členů žádoucí. Jednati se bude o důležitých otázkách národohospodářských, v nichž záložna se zúčastní.

Ze Senožit. Dne 11. února přišel se s námi rozloučit náš bývalý milovaný farář dp. P. Sales Roubíček, jenž nás o novém roce opouští, povolán byv za faráře do Želiva. Byl nám — jak vhodné o sv. 3 Králích podotkl vp. administrator P. Norb. Beně — „hvězdou betlémskou“ vedoucí nás ku Kristu, nebo jeho péče a obětavost, s jakou jednoduchý a chudý kostelíček náš proměnil ve volebnou svatyni, jeho láska k chudině, již šivil a odíval, a jeho vzorný život osvědčily nás, že mezi námi hledá jen Krista, a proto také loni o sv. misií jsme se všichni co jeden muž s tím Kristem sv. spovědi a sv. přijímáním spojili a slavné ústy missionáře přisahal, že tomu Kristu vždy věrni zůstanem. Tím, že pozval nás ku Kristu — jenž láska jest, — přesvědčil nás o lásce své a získal si srdce naše celá. To dokázali jsme mu tím, že když se s námi loučil, že jsme všichni — ač počasi nepřiznává bylo — přišli doprovodit jej modlitbou svou na jeho cestě do nového jeho působisti, kdež Bůh vysílá modlitbu naši, již jsme mu ústy dp. P. Norberta vyprošovali milost, poštěňání a zdraví ještě na „dlouhá leta“.

Z Bolehoště. Beseda katolická v Bolehošti odbyvala zase dne 11. t. m. schůzi, v níž přednášel velp. Fr. Honců, kaplan v Přepýšicích o „čtění“, a sice vykládal co máme čísti a jak máme čísti, abyohom se čtení měli nějaký prospěch. Potom měl přednášku Hrd. učitel zdejší p. Fr. Bůša o „čestě Nansenové na severní točnu“. Obě přednášky byly velmi poučné, a oba pp. řečníci byli odměněni hluchým potleskem. Vzdáváme jim tímto srdečné díky, obzvláště vlp. Fr. Honcůvi, že si neobtěžoval již podruhé k nám zavítati a zde v besedě katol. přednáseti. Jest jen litovati, že někteří zámožnější katolíci zdejší se spolku našeho straní. Snad se bojí aby nebyli od druhé strany (evangelické) považováni za „klerikály“ a tohoto jména se snad lekají; nebo proč nikdy do schůze nepřijdou? vždyť leckdy vidí, jak se nyní spolky život katolický všude utěšeně rozvíjí. Doufáme, že se přístě všichni zdejší katolíci, kterým to možná bude, takovychto přednášek zúčastní, a za členy spolku přistoupí. Dejá to Bůh!

Z Litomyšle. Katolická sociální Jednota konala dne 28. ledna t. r. výroční valnou hromadu. Předseda dp. Jan Bauer, kaplan zahájil schůzi a podal správu o činnosti Jednoty v uplynulém r. 1899. Ze zprávy té vyznímal: Jednota pořídila 9 přednášek a sice 1.) „O práci žen“, promluvil etih. p. Josef Zelinka, boboslovec; 2.) „O tisku“, p. Jos. Portman; 3.) „O sřizení cechovním“, dp. Fr. Laštovička, katecheta; 4.) „O bytech dělnických“, dp. předseda; 5.) „Přibýhy a dějin“ uvedl p. J. Homola; 6.) „O svěpomoci“, přednášel p. J. Zelinka; 7.) „O mudě a pracovní době“, dp. předseda; 8.) „O důležitosti organi-

smce katol. upolňová, dle předseda, 3.) „O blah. Ed. Kampianovi“, dle V. Veselí, kaplan. Jako jiné léta podnikla Jednota vycházku a to v uplynulém roce do obce Břkovic, kde odbyvala veřejnou schůzi spolkovou, při níž dp. předseda promluvil: „O socialismu“, pan Jos. Andrie: „Jak amyšlí křesť. dělník o společnosti a národnosti“, p. J. Doležal: „O otázce rolnické“ a p. Antonín Brožek: „O vlivu vědeckapřístupu na ceny obilí a soustě“. Schůze byla letě navštěvována, tak že prostranný sál byl pln. Q. sálážistech strany křesť. sociální, jako i o důležitých předmětech časových pojednávali členové ve svých schůzích pondělních a měsíčních. V ohledu sociální nezůstala Jednota zajisté za jinými. Založila totiž pořební fond, jenž obnáší 81 K 67 h, podporovaným členům udělila v obnoše 148 K 24 h a se sestojícím spolubratrům dár noclech, stávajících pěstítků podpora v obnosu 11 K 60 h. Peněžité přispěla stávkujícím spolubratrům v Náchodě a Úpí. Pro vzdělání členů odbíráno: 9 ex. Děln. Novin, 14 ex. Obrany práce, 50 ex. Lid. listu, 5 ex. České ženy, 5 ex. Časových zvěstí, 1 ex. Dělníka, 1 ex. Obnovy, 1 ex. Nové protěže a 1 ex. Věstník Litomyšlského, nečtaje jiné, jež jsou tlučci na své jméno brali. Aby i širší obecenstvo o zásadách strany křesť. sociální se poučilo, dodávány byly do veřejné čítárny městské: Obnova, Dělnické noviny, Dělník, Obrana práce a Lidový list. Ano Jednota předplatila a na venkov zaslala: Společný hlas a Lidový list. Na veřejnost vystoupila Jednota vždy při významnějších církevních a národních slavnostech, jak to u našich spolků obvyklým zvykem. Dále se účastnila v srpnu deputací slavnosti církev. ve Sloupnici, při kterýchto příležitostech přítomné tam Jeho Bisk. Milosti vzdala hold účty a oddanosti. Na oslavách císařských brala Jednota podíl bůd společně neb deputací. Když v červenci zavítal do Litomyšle Jeho Jasnost kníže z Thurn a Taxisu, uvítala jej i Jednota jako svého příznivce, od něhož dostalo se jí daru 100 zl. a garderoby ze zámeckého divadla. Pro obveselení členů a příznivců pořádala Jednota: věneček a tři přátelské večery, při nichž provedeny vkusné vystupy a kuplety. Mimo to sehráno bylo 6 divad. představení, z nichž jedno bylo ve prospěch vánočního stromku pro chudé školní děti. Kusy sehrány tyto: Protiva, Marijanka, matka pluku, Otčenáš, Nalézání dědič. Život za přítěle, Pan Měšček, obchodník. Zábavy i divadelní představení byly četné navštěveny a vždy s pochvalou přijaty, což účinkujícím bylo milou odměnou. Bohužel, že místnost spolková má obmezený počet míst, čímž finanční stránka vždy trpí. Kés dá Bůh, aby Jednota v brsku měla svůj vlastní dům! Jednota zároveň tímto vzdává srdečné díky všem svým dobrodincům, mezi něž zvláště patří slav. občanská záložna, jež každoročně dosud darovala Jednotě 25 zl. Z této zprávy zajisté vyvstá, že Jednota snažila se vždy, aby důstojně řadila se mohla k Jednotám jiným, a že nezahálela, třeba se všim na veřejnost nespěchala. Další činnosti „Zdař Bůh!“

Z Hedkova u Zbraslavi. Naši divadelní ochotníci, kteří dlouho již nedávali o sobě vědět, potěšili nás znova dne 11. února. Za spoludílovaní některých členů ochotnictva Zbraslavského sehráli veselohru: „Zmatek nad zmatek“ a výsledkem velmi pěkným. Čistý výnos věnován byl ve prospěch školních pomůcek. Páli bychom si, aby zase co nejdříve podobnou zábavou nás překvapili.

Z Polné. Dne 2. února zemřel ve Vídni pan Karel Varháněk, rodák polenský, velkopřímýslník a velkoobchodník, milionář a mecenáš, rytíř řádu císaře Františka Josefa a majitel slatého záslužného kříže s korunou, vlastník 14 továren na konzervování rybíček a na výrobu syra, majitel několika velkoobchodních závodů a tří domů velikých a tří domů menších vesměs ve Vídni, čestný měšťan v Polné, Isole, Gradu, Suchdole atd. Pan Varháněk byl jedním z těch nemnohých smrtelníků, o nichž se může říci, že jim štěstí přálo. V mládí svým vyučil se kupectví a odešel potom do světa takřka s prázdnými rukama, ale ozbrojen velikou přičinlivostí a podnikavým duchem, kterýmisto vlastnostmi svými vyčníl se až na osmeronásobného milionáře. Otec jeho Kašpar Varháněk, měšťan a mydlář a majitel domu na náměstí, máje více dětí, nemohl synu svému Karlu značnějšího věna udělit, než Karel dovedl i s malou hřivnou výtečně obchodovati. Zvěštiv poněkud svoje jmění, počal vyrábět syř z mléka ze tří dvorů na Moravě, kdež zřídil si první továrnu v Suchdole. Než podnikavost jeho nezůstala v Suchdole státi, nýbrž šla stále vpřed. Pan Varháněk stavěl si nové a nové továrny, hlavně v Haliči. Později pronajal si rybolov na moři Jaderském a zřídil si několik továren v Přímoří a na ostrovech dalmatských, kdež konzervoval sardinky v plechových krabicích, k nimž vynalezl dnes všeobecně známou páku, kterou si patentoval ve všech zemích. Výtečnost zboží z továren Varhánkovoých klesala si cestu do všech dílů světa, čímž jméno Varhánkovo na poli obchodním stalo se světosáhmým a jmění Varhánkovo milionovým. Dnes páčí přes 8 milionů korun. Při velikém bohatství svém byl pan Karel Varháněk též velice štědrým. Zůstav po celý život svůj svobodným, mohl tím více prokazovati se štědrým a lidumilným i v rodišti svém, městě Polné, i všude tam, kde jsou jeho továrny. Polná strácí v něm velikého svého mecenáše, kterýž každému udělil značnou podporu, kdokoli jen ho požádal, buďsi spolek neb jednotlivce. Neodřekl nikomu. V Polné navždy bude žít ve vděčnosti jeho památka. Polenský sirotčinec a polenská radnice, dary to, jež učinil rodišti svému, vždy budou udržovat jméno Varhánkovo v blahé paměti. Sirotčinec dostaven a otevřen byl r. 1884. Dnes chová 26 sirotek polenských. Tomuto sirotčinci odkazuje p. Varháněk v poslední vůli ještě 40.000 K. Městská radnice jest rodným domem p. Varháněka, kterýž tam se narodil 30. ledna 1829. Když r. 1898 slavil J. V. 60leté jubileum vlády své, koupil p. Varháněk svůj rodný dvoupatrový dům na náměstí č. 39 od svých příbuzných za 84.000 K a daroval jej městu s tím přáním, aby dům ten přeměněn byl v městskou radnici, což město s vděkem přijalo a opravy nákladem 14.000 K provedlo. V poslední vůli své odkazuje ještě městu 10.000 K jako příspěvek na stavbu lokální dráhy „Polná-Štoky“ — „Polná

město“. Svým příbuzným učinil legaty značné, as 160.000 K (p. Adolf Putterlík, poštmistr v Polné) aneb doživotní penzi as 2400 K ročně. Universálním dědicem stal se syn jeho sestry, p. Hugo Anbelang, kterýž všechny legáty má bez veliké srážky vypláciti. Zřizenci v jeho závětech a úředníci a dělníci v jeho továrnách dostanou všickni legát trojnásobného svého ročního slušného či výdělku, při čemž jejich běžný plat jim dále bude vyplácen. Všecky továrny i obchody povedou se navždy pod firmou jeho jména. Určil si pochován být v rodišti svém, v městě Polné, kterouš velice miloval a kdež si již r. 1883 na hřbitově sv. Kateřiny hrobku vystavěl. Z té příčiny nepřijal přeloučení do měšťanství města Vídně, ač mu je několikrát město Vídeň nabízelo. Do Polné převezena byla jeho mrtvola ráno dne 6. února, načež vystavena byla na katafalku v městské radnici, načež dne 7. února ve středu ve 3 hod. odp. s největší slávou pohřben. Na 90 lidí pracovalo v Polné s přípravami ku pohřbu nejslavnějšímu. Dle přání příbuzných měla mrtvola jeho býti tažena 6 koňmi, ale poněvadž ani jihlavský pohřební ústav, tím méně polenský, není tak zařízen, musilo být od toho upuštěno a vůz pohřební tažen koňmi čtyřmi. Nad rakví řechl v kostele děkanem vdp. děkan Jos. Šimek, kterýž v jadrné řeči své podotkl, že by oprava velkolepého chrámu děkanského tak daleko nepokročila, nebýt štědrosti páně Varhánkova. U hrobu poslední „s Bohem“ dal „vzornému synu města Polné“ starosta p. Rudolf Sadil. — Naproti rodnému domu Varhánkova přes náměstí stojí rodný dům druhého mecenáše města Polné, státičského děkana vdp. Frant. Poimona, kterýž též značnou část jmění svého (12.000 K) na Varhánkuv sirotčinec odkazuje. Město Polná hrdě je na takové syny své.

Z Kutné Hory. Hladina veřejnosti naší jest z do dna rozčeřena nastávající kampaní volební. Z obou táborů blýská se hrozivě a duní to strašlivě. Páli bychom staroslavné Hře, aby po té bouři, tím krásněji nad ní zasvítlo slunko. Kés by si naši otcové moudří vzali příklad ze sousední Čáslavi, kde volby odbyly velmi hladounce. — Společenstvo živnosti oděvních uznalo se zvýšiti ceny svých výrobků o 25 procent, tedy o celou čtvrtinu. Ze zpráva tato zvláště v kruzích malého úřednictva a pod. způsobila nemalý rozruch, pochopitelně. Snad bude to mít tu dobrou stránku, že tím poněkud omezí se onen přepych v oděvech, kterým zvláště krásná pleť naše tak se honosila oproti jiným městům. — Státní návladní p. Schneider-Svoboda, který tak spravedlivě si vedl v procesu Polenském, začal byl napaden mnohými německo-židovskými listy, jest přý poněkud churav a nastoupí dlejší tříměsíční dovolenou. Má se to za předzvěst jeho pensionování. — Obrázek blahobytu Kutnohorska podává konání 186 dražeb v minulých dnech. Všecky pro nezaplacené c. k. daně. — 7. února konala se výroční schůze archeologického sboru „Vocel“. Zpráva týkala se hlavně restaurace velechrámu sv. panny Barbory. S povděkem přijato bylo oznámení, že zemřelý mecenáš císa. rada Oliva odkázal v závěti své 4000 zl. na stavbu hlavního oltáře. Protože však již na hlavní oltář zabezpečeno bylo dříve 10000 zl., užito bude částky předcházející na nové varhany, na něž 2000 zl. uloženo před tím, takže celkový náklad na ně dosáhl 6000 zl. Potom probírána jednotlivá úprava chrámu a seznáno, že zevnějšík bude v určitém čase hotov, vnitřek pak pozvolně odje se v nové roucho, bude-li budoucnost příznivá. Při volbě akklamací zvoleni funkcionáři dosavadní. Archeologický sbor „Vocel“ zasluhuje všestranné podpory, neboť kdyby nebyl vykonal nic více, než že provedl restauraci velechrámu svatobarborského, dosti vykonal. Ku konci nemůžeme opomenouti i duše tohoto sboru vdp. arciděkana Vorlíčka, který nehtuje nížádné námahy v domahání se šlechetských účelů „Vocela“. Proto překvapila a zabolala nevěstímavostí? spisovatele památek kutnohorských, který neměl pro něho slova uznání při množství uváděných jmen, ač samo město počtilo za to p. arciděkana „čestným měšťanstvím“. — Výstavní komitě se tuž. Přípravy pokračují hbitě a tak slibuje býti výstava zajímavou a poučnou. Než o tom přistě.

Od Sázavy na Dolno-Kralovicku. Bylo nám teskně paťti věci tak smutné z našich Poásavských krajů, ale nemohli jsme jinak. Svědomí velelo nám nemlčet! Proto chopili jsme se vedení útrpnosti, péra k zoufalému výkřiku nad těmi útiisky ubohého lidu i od těch, kteří by první měli státi na stráž i jeho svatých práv. Tím spíše jsme tak učinili, protože lid náš nenalezá ani zastání u těch, kteří za svaton povinnost přejali starati se o jeho kulturní a národohospodářské poměry, davše se zvoliti jeho veřejnými zástupci. Konstatujeme tu před celou veřejností, že žádný kraj není tak zanedbáván svými poslanci jako kraj náš. Každý poslanec přichází aspoň ob čas mezi své voliče, aby vyslechl jejich přání, jejich stesky, aby je potěšil, povzbudil, jim poradil a tu a tam i ruky pomocné podal, ale náš zástupce poslanec p. Dr. Brzorád, ten snad ani neví, kde naše obec leží. Jeho nejdálší cesta do volebního okresu našeho vede k Ledči; dál ani krok! Což, pane poslanče, obce od Ledče ku Zračí nejsou ničím? Páli bychom si, abychom mohli také jednou podívat se na vás, abyste přijel mezi nás, abyste viděl ten zanedbaný kraj bez naší viny, abyste viděl ten židovstvem a kobylikářij nřafmený lid — snad potom pohauo by se srdce vaše, a staral byste se o něj více než dosavad. Snad ztratil byste pak slovo u rozličných těch okresních veličin, až byste polámal v kočáře nápravy, péra a kola, až by každým okamžikem byl v nebezpečí drahocenný život váš, aby na nás velmocní páni vzpoměli a k povznesení našemu pracovali. A ne-li to, aspoň bychom snad došli vysvětlení. Domníváme se přece, kdo má stejné povinnosti, že má mít také stejná práva. Nečekejte, pane poslanče, až k vám přijdou voličové sami. Proč? Inu proto. Radili jsme totiž starostům, kteří si stěžovali do odstrkování se strany okresního zástupitelstva, aby hledali odpověď u svého poslance, který má u těch pánů jistě nějaký vliv. A co nám řekli? „Jak se můžeme k němu odvážit; ani ho neznáme a on nás, a jeťi do Německého Brodu je drahé a konečně

navozat důvěrou nemůžeme bez za petku“. vysvětlovati, že jsou to všechno jen předendky, nic nespomáhá, protože není viděti skutky. Proto známe-li to veřejně šádot k panu poslanci za okres Dolno-Kralovický, aby uspořádal schůzi ve středu našem buď v Zračí nebo někde v nejzazším koutě volebního okresu za Sázavou a tu vyslechl naše stesky a aby spolu plamennými slovy vyburooval lid s oně důležitými tlapostmi, do které vršen byl nesvědčovitostí utiskovatelů. Spolu páli bychom si, aby zpravil nás o dosahu opravy navrženého zákona honebního, sdaž v něm náležitě vzpomenu to bylo enklav, jejichž majitelé obyčejně vydáni bývají na milost a nemilost panských choutek. Vykoná tím čin velmi záslužný a všecek širý kraj bude mu vděčen.

Z Čáslavi. Katol. vzdělávací spolek „Práce“ v Čáslavi pořádá dne 28. února 1900 taneční vínek „u Liščí“. Hudba p. Al. Košetického. Začátek v 7 hodin. Vstupné 1 K 20 h.

Z Chotěbořska. Známý dopisovatel s učitelských kruhů zdejších do „Školského Obzoru“ odlehčil sobě náležitě při odchodu p. inspektora Kováře na Kutnohorsko. Připadá nám to však, jako v oně báje, kdy osel kope do lva, když tento mu nemůže již uskoditi. Nechceme a nemíníme hájiti p. insp. Kováře proti výpadům bandity ze „Školského Obzoru“, chceme jenom pronéstí svůj podiv, že zprávy onoho listu chopil se Kutnohorský svobodomyšlný orgán, aby vyřídil se proti muž, který teprve do Kutné Hory zavítal, a jehož úmysly ani skutky za mák nezná. Divíme se tomu tím více, protože před několika málo týdny při desetiletém jubileu svém odsuzoval horlivě veliké štvánice proti osobám. Ovšem řeč se mluví atd. . . . Až Kutnohorsko pozná důkladně nového svého insp-ktora, pak půjde mu jistě ve všem na ruku, zvláště okresní školní rada. Předpokládáme jistě pravdivě, že zasedají v ní mužové, kteří váží si výchovy nábožensko-mravní, a kteří by se poděkovali, aby mládež měla se vychovávatí bez Boha. A právě o takovou výchovu dbal u nás p. insp. Kovář netrpě štvánice beznabožské a stíhaje nemravy pánů, Školskému Obzoru blízkých. Že to činiti bude a činiti musí každý představený, nemá-li výchova vůbec padnouť, to myslíme, chápe kdá kdo. To byl ten klerikalismus, kterým dopisovatel straší Kutnohorsko, ovšem s pramalým výsledkem, protože na Podvysocku jsou lidé rozumní a inteligentní, kteří nedají si malovatí ataky na vrbě. Největší neštěstí nás učitelstva jsou listy naše, které svým způsobem psaní odpuzují od nás šmahem obecenstvo a rozčílili se známost o protináboženských snáších našich listů do lidu hlouběji, pak připraveni budeme i o ten poslední zbytek sympatií. Že pan inspektor Kovář přes všechny podobné výpady půjde klidně svou cestou, o tom jsme přesvědčeni, a že všichni řádní kolegové najdou v něm upřímného přítele, o tom přesvědčí je doba, podobně bude i u členů okresní školní rady tamnější. Kutnohorskému orgánu radíme pak k větší opatrnosti u výběru zpráv ze Škol. Obzoru. U něho jest pravda vždy věcí poslední!

Knížearcibiskup pražský, Lev svobodný p. Skrbenský z Hřtáště, zavítal do Hradce včera o 10 hod. 17 min. pražským vlakem. Na nádraží očekával vznešeného hosta svého J. M. ndp. biskup Ed. Jan Nep. Brynych, který Jeho knížecí Milosti představil hodnostáře: pana c. k. místodržitelského radu Steinfelda, pana c. k. dvorního radu a presidenta krajského soudu Okenfusa, pana státního návlad. Matouše, vdp. vikáře Fr. Rychlíka z Kuklen, pana starostu města dra Ulricha, p. náměstka Viktora Weinhengsta, městského radu pana Pilnáčka a svého ceremoníáře dp. J. Novotného. Knížearcibiskup Lev Skrbenský, který vypadal mladistvě a svěží, děkoval všem pánům za laskavé a neočekávané přivítání, zejména panu starostovi města a jeho náměstkovi, kteří primasa království Českého přivítali jménem král. vřnného města Hradce Králové. Na nádraží dostavilo se také četné obecenstvo, jmenovitě dámy, které knížetearcibiskapa Skrbenského, Jeho B. Milost královéhradeckého pana biskupa a sledující je hodnostáře aktivě pozdravovalo. Před biskupskou residenou dostavili se rovněž četní pánové a dámy. V biskupské residenci rozmlouvali nejd. p. arcibiskup a biskup opět s výše uvedenými hodnostáři, načež J. M. Milost představil panu knížetearcibiskupovi královéhradeckéduchovenstvo. Jménem tohoto přivítal nejdůstojnějšího primasa vys. dp. kapitulní děkana a gener. vikář dr. Alois Frýdek, s nímž pak, jakož i s věškerými přítomnými vdpp. duchovními nejd. arcibiskup promluvil několik srdečných slov. Na to si prohlédl ndp. primas v právodu nejdůst. pana biskupa Brynych a katedrální kostel sv. Ducha a kostelík v bisk. semináři. Po polední pořádál ndp. biskup na počest milého svého hosta na biskupství hostinu, k níž pozváni byli vys. dpp. generální vikář dr. Frýdek, ředitel konsist. kanceláře vys. dp. kanovník Hampl a městský děkan Matěj Musil, p. starosta města a jeho náměstek, p. Pilnáček p. dvor. rada Okenfus, p. místodř. rada Steinfeld, p. státní návladní Matouš, monsignore ceremoniář Wünsch a dp. ceremoniář Novotný. Nový primas království Českého ziskmal si svou vřidností, srdečností a roztomilostí všeobecné sympatie. Mluví uhlaženě nejsprávnější češtinou. Svého hostitele, ndp. biskupa Edvarda Jana Nep. Brynych a žádal, aby jej svou zkušenosť v téžkém a zodpovědnosti plném úřadě podporoval, aby společnými snahami docílili nejlepší výsledků ku blahu svých diecésanů. O 3. hodině odpolední rozloučil se nejd. knížearcibiskup pražský srdečně s Jeho biskupskou Milostí a všemi přítomnými hodnostáři a jaš jimi doprovázen ubíral se na nádraží. Obecenstvo Jej opět aktivě pozdravovalo, takže pan knížearcibiskup s potěšením poznamenal, že jest u nás velmi hodný a milý lid. Vzpomínka na Hradec, kudy ubíral se před více než tisíc lety také sv. Metoděj, o čemž svědčí četné kaple sv. Klimenta, zůstane mu zajisté vždy milou.

Koncert pana O. Málka, klavírního virtuosa, Adolfa Poláka cellisty a al. Mařenky Stocké, učitelky solového zpěvu v dívčím ústavě hrabě Půttinga u Olomouci konati se bude v Hradci Králové dne 10. března v městském divadle Klíperových s tímto

pořadem: 1.) a) Wagner-Liszt: Létací Holanďan, b) Smetana: Polka přednese O. Málek. 2.) a) Pícka: Písně, b) Trögler: Písně přednese al. M. Štocká. 3.) Davidoff: Koncert A moll I. věta A. Polívka. 4.) a) Gluch Saint-Saëns: Ballet d'Alceste, b) Dubois: Chaconne, c) Chaminade: Pas des Amphores přednese O. Málek. 5.) a) Vendler: Písně, b) Bendl: Písně přednese al. M. Štocká. 6.) a) Schumaň: Snění, b) Servais: Vito přednese A. Polívka. 7.) a) Dvořák: Na táckách, b) Grünfeld: Romance, c) Grünfeld: Petite Valse, d) Godard: En Courant přednese O. Málek. Koncertní klavír s tovarny A. Petrofa Král. Hradec.

Přednáška. V jednotě katolických tovaryšů bude přednáška v neděli dne 18. b. r. dp. přednese Dr. Ryjá, o vybraných kapitolách z českých náboženských dějin. Začátek o půl 8 hod. odp. Vstup volný.

Prof. Tomáš Masaryk před soudem. Nebožák dr. Březina pravil před lety, jak nepovolaný obrodilatel a reformátor českého národa překřtil před lety své pověsti české jméno Tomáš Masaryk v Garrigue Masaryka. Policejní ředitel vídeňský poradil Masarykovi kdysi přátelsky: „Das Hackle können sie auslassen und das wird ihnen gar nicht schaden“. Pan Masaryk vynechal tedy jednoho dne nad r ten háček, zapěl své české jméno po katolických rodičích Janu a Dorotě Masarykové a proměnil se v internacionálního Garriguea Masaryka, nevěda ještě, zda li má svůj drahocenný filosofický život věnovati českému neb německému národu. Když se stal profesorem na české universitě v Praze, počal ovšem do české literatury a do našeho veřejného života dlonbat a vrtat, až jej důkladně rozvrtal a našel konečné životní úkol v obhajování židů, proti českým lidem. Přibližně horlivost jeho v obhajování židovstva přivedla jej do konfliktu s trestním zákonem a tak se octnul Tomáš Garrigue Masaryk recte Masaryk v úterý před trestním soudem v Praze. Vědec Masaryk choval se před soudem hodně nevědecky a neomaleně a musil si dáti líbiti od předsedy pana rady vrchního zemského soudu Štolly i od státního návladního p. Blattného — pořádnou lekci „o právníckém svém nevědění i nobl obhajování“. Jak známo vydal p. Masaryk spis „Nutnost revidovati proces polenský.“ Dle článku VIII. zákona ze dne 17. prosince 1862 č. 8 ř. z., dopouští se zvláštního přečinu, kdo tiskem o trestním, právoplatně ještě nerozhodnutém případě pronáší buď kritiku v přičině průvodních prostředků, nebo uveřejňuje domněnku v přičině výsledku řízení a tím působí nátlak na veřejné mínění před konečným výrokem soudním. Trestní sazba jest vězení od 1—3 měsíců. Spis Masarykův byl — jak známo — ještě v den vydání zabaven proto, že se jím, dle vývodů konfiskačního nálezu předbílalo konečnému rozhodnutí Hilsnerova procesu. Prof. Masaryk žalován jest proto, že jednotlivá processuální fakta a průvody podrobuje kritice žalovanému příznivě a že tím snižuje hodnotu soudních svědků a lékařských znalců. Profesor Masaryk se všelijak vymlouval, on prý chtěl jen vyvracet lži v brožurce P. Vrby obažené. Předseda vrchního soudu Stolla: To neráče tu hlásati! To je zcela lhostejný, co psal jiný. Je za to zodpovědným a nebyl-li stíhán, nic nám do toho není. Masaryk se vymlouval, že brožury P. Vrby a Radik. Listů nebyly skonfiskovány. Předseda: Do toho nám nic není. Jedná se dnes o formální delikt tiskový a ne o delikt obsahem tiskopisu spáchaný. Prof. Masaryk: Jakožto nepravník nevím jak rozeznávati dle zákona o formě a obsahu chci jen konstatovati, že jiné spisy o procesu Hilsnerově pojednávající, konfiskovány nebyly. Rovněž nebyla konfiskována „Deutsche medicinsche Wochenschrift“ č. 42. z m. r., kde dobrozdání pražských znalců vědecky bylo rozbíráno, jako já to učinil. Sami znalci polenská vystoupili proti radovi Reichenbachovi a soudu kutnohorskému a přimou jej z falšování vinili a nebylo to konfiskováno. Předseda: To jsou překážky tiskovým úřadům činěné, což nemohu trpěti, rače zůstat při věci samé. Prof. Masaryk: Než jsem vydal brožuru, radil jsem se s redaktory a advokáty o svém úmyslu a upozorněn byl jsem jimi na to, co vše není konfiskováno. Ostatně mi soud nedovoluje, abych fakta na své obhájení zde uváděl; lituji toho a vidím v tom silný důvod pro sebe. Já obžalobě dnešní vůbec nerozumím. Nemohu pochopiti, proč a na jakém základě jsem žalován. V žalobě se uvádí, že prý vystupuji proti dvěma brožurám. Jest pravda, spisů žalobních, Hilsnerovy věci se týkajících, jsem ani neviděl a soud a žaloba na tom zvlášť trvají. Tu však dovoluji si otázku: měl-li snad tento slavný soud ony spisy v ruce? Předseda: Jste zde, pane professore, abyste odpovídal na otázky soudu a nikoli abyste sám soudní otázky kladl! Obžal.: Tvrdím, že soud neměl základů, pro které mne žaluje, a spisů neznal, jinak by mne nemohl z zodpovědnosti pohánět. Předseda: Oh, vždyť vás nezařazuje soud, nýbrž státní zastupitelstvo! Obžal.: Nu, to je jedno. (Veselost.) Předseda konstatoval po té ad personalia, že se obžalovaný p. prof. Tomáš Masaryk, recte Masaryk narodil dne 8. března 1850 v Hodoníně z rodičů Jana Masaryka a Doroty Kropáčkové. Na to následoval výslech pana dra. Herbena, druhého obžalovaného. Předs.: Znal jste obsah vydané vámi brožury? Obžal.: Znal a také jsem zařídil tisk. Předs.: Neviděl jste v tom nic trestného? Obžal.: Ne. Předseda: A což článek VIII. tiskového zákona? Obžal.: Neměl jsem tušení, že takový článek existuje. Soud nedovolil, aby se přelstění odložilo, nýbrž po delší poradě vynesl rozsudek, jímž prof. Masaryk a dra Herben a uznal vinným přečinu dle článku 8. tisk. zákona a odsoudil je k pokutě 60, po případě 40 korun, neb k vězení na 6 neb 4 dní. Obhájece dra Masaryk a Herben a podal proti rozsudku smatečnou stížnost.

Noční požár v Hradci Králové. V noci na pátek osnamováno vypuknutí požáru v zadní části domu p. speditera Vacka na náměstí. Za několik minut na to vyšlehl ze zadní kolny, kde bylo množství sena mohutné plameny, které rudým velkolepě děsivým zářem osvětlily katedrálu sv. Ducha a kapli sv. Klimenta a bílou věž. Jiskry lítaly vysoko ve vzduchu: na štěstí bylo úplně bezvětrí, takže okolním domům, vesměs šindelem pokrytým nehrozil obe-

prostředně nebezpečí. Obyvatelstvo, nedostatečně jsouc alarmováno, jen z části probuzeno bylo ze spánku. Nájemníkům u p. Vacka hrozilo zatím již velké nebezpečí, neboť plameny rozžhavyly pavlač i podlahu, která brzy chytla. Kdys p. Petříček z Pražského Předměstí a číšník p. Jaroslav Ryjá od p. Holáčka dříve v Adalbertinumu vnikli do domu a s p. Šárou vyváděli ze stáží koně, pronikali duseiv koni veškeré prostory domu. V domě bydlícího nadporučíka vyburcovali se spánku, p. Ryjá s Petříčkem vnikli do chytajícího na pavlači II. poschodí a po dvakrát vynesly odtud děti. Páni hasiči křičeli sice, že jsou nahoře děti, ale nikomu nepadlo běžeti pro ně. Rodina p. Vacka, košedníka Štejskala a paní plukovní lékařové byly vážně ohroženy. Paní Svobodová hodila v zoufalství a zmateku své dítky s II. poschodí dolů do zachráněné plachty na náměstí. Mladší dceraška Mařenka vyvázla šťastně, až na nějaké to škrábnutí, za to, kdys padala starší Eliška, klouzl p. Svoboda a pustil čp plachty, takže ubohé dítě si zlomilo pravou nohu, utrpělo dvě rány na bradě, vyrazeny mu byly dva zoubky a musilo býti krví zabrocené doneseno do hostinské místnosti k Urnerům.

Hodně pozdě přinesen byl tušme od Collinů záchranný hřebík, po němž se p. Svobodová a její služky v největších nedbálkách zachránily. Služka zachránila, co na sobě měla. Ubohá paní Svobodová sháněla se po svých dítkách. Mladší holčička našla útlek u Gergoričů, starší těžce raněné Elišce zatím dávaly zlomenou nohu do deskového obvazu p. vládní rada dr. Urban a dr. Holeček. Pan dr. Klumpar obvázal holčičce první obvaz na bradičce a krku. Ubohá Eliška svíjela se bolestí a majíc hubičku krví zbrocenou poskytovala pohled žalostný. Zdali neutrpěla též jiného většího zranění nedalo se večer zjistit. U Urnerů byla celá záchranná stanice a dítka zachráněná choulily se na lavicích těsně k sobě. Na místo požáru dostavili se brzy p. starosta dr. Ulrich, jeho náměstek p. architekt Weinbengst, p. rada Pilnáček a jiní. Nemile působil, že dva páni, kteří se měli starati o pořádek, křičeli; civilisté pryč a odháněli tak mnohé, kteří hasili dříve než-li vojsko přišlo. První se dostavilo oddělení 36. pluku. Po 12. hodině bylo nebezpečí požáru tak dalece odstraněno, že se vědělo, že oheň se nerozšíří. O 1. hodinu byl oheň zlolán téměř úplně, jen tu a tam v domě chytalo. Poslední požár ukázal, že náš hasičský sbor musí býti osvěžen; čilejším a k pohotovosti schopnějším a různějším se ovšem stane jen tehdy, pak-li měšťanstvo bude mu věnovati větší pozornost než-li dosud a pak-li finanční stav hasičského spolku se zlepš. Pro dnešek se o přičinách požáru nezmiňujeme a rovněž ne o kritice obecně, poněvadž nebylo lze v tom zmatku o všem zjistiti pravdu.

Z Křesetic. Dne 11. t. m. obdáván byl věneček pořádaný sborem dobrovolných hasičů v Křeseticích za velmi hojného účastenství v hostinci „u Liberty“. Tato hojná účast ct. obecního zastupitelstva, dp. faráře a jiných P. T. p. příznivců, jest nejlepší důkazem dobré echody sborů se ctěným občanstvem. Děkujeme ct. občanstvu za tuto vzácnou přízeň, děkujeme p. členům, kteří se o vkusné vyzdobení postarali, i těm kteří se veselou nalada při zábavě přičinili.

Z Bolehoště. Beseda katolická v Bolehošti odbyvala se dne 11. t. m. schůzi, v níž přednášel velp. Fr. Honců, kaplan v Přepýšicích o „čestě“, a sice vykládal co máme čísti a jak máme čísti, abychom ze čtení měli nějaký prospěch. Potom měl přednášku řid. učitel zdejší p. Fr. Bůša „o cestě Nansenové na severní pól“. Obě přednášky byly velmi poučné, a oba pp. řečníci byli odměněni hlučným potleskem. Vzdáváme jim tímto srdečné díky, obzvlášť vp. Fr. Honcůvi, že si neobtěžoval již podruhé k nám zavítati a zde v besedě kat. přednáseti. Jest jen litovati, že někteří zámožnější katolíci zdejší se spolku našeho straní. Snad se bojí, aby nebyl od druhé strany (evangeliků) považováni za „klerikály“ a tohoto jména se snad lekají; nebo proč nikdy do schůze nepřijdou? vždyť přece vidí jak se nyní spolkový život katolický všude utěšeně rozvíjí. Doufáme, že se přistě všichni zdejší katolíci, kterým to možné bude, takovýchto přednášek účastní, a za členy spolku přistoupí.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hládnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Kočáry a saně
nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje
Čeněk Buben,
kočárník
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Dobrušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr. Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem rázní zlaté medailie s korunou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. února 1900, 1 hl.
pšenice k 12.50—13.00, žito k 9.80—10.70, ječmena k 8.60—9.10, oves k 5.30—5.80, proso k 9.60—10.00, vikev k 10.00—11.60, hrachy k 14.50—16.80, jáhly k 18.00—20.00, krup k 16.00—18.00, brambory k 2.40—2.80, jetelového semínka červeného k 80.00—120.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—02.00, mléka k 29.00 olejky k 0.00—0.09, lněného semene k 19.00—20.00, 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.50, 1 kg. másla k 2.00—0.00, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.24—0.28, 1 vejce 7 h.

V Králově Dvoře n. L. dne 10. února 1900, pšenice 0.00 00.00, žito 9.40, 9.90, 10.30, ječmen 8.40 oves, 4.60 5.30, hrach 14.40 14.00, čočka 22.00 26.00 vikev 0—0—, jáhly 18—, 22— kroupy 30— 48— brambory 2.60 3.00, vejce (kopa) 4.00 4.40, máslo 1.80, 2.08, tvaroh 34 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.30, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, seno k 6.00, sláma k 8—, k oves 12.40.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu žesné neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučuje aktivní umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA V PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Plátna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sv. Václavské sálony od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Vyhodno. plateb. podmínky

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtce. Opravy zvonů, kalichů a stříbrných věcí vykoná se rychle a náležitě se již avčasně se stržením jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými písmi P. T. sakramentů a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikvárií, ládeček na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svíců, paciříků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivně své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšt. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

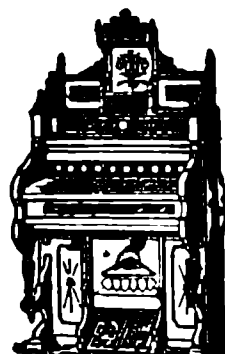
Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

První české

speciálně na americká cottageová harmonia
zená továrna

Rudolf Pajkr & spol.,
v Hradci Králové,
tého druhu v Rakousku-Uherku jediná.

Tatáž nabídl též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vylouděný důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Skład ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

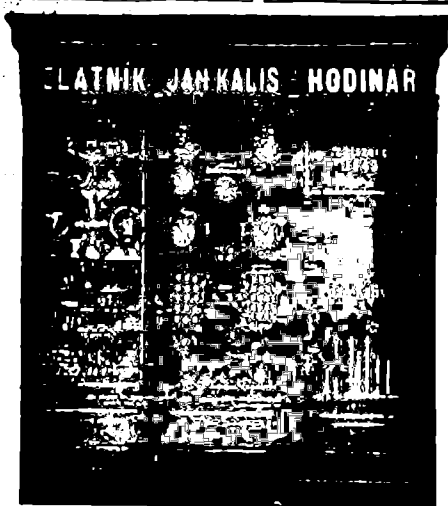
Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

● ŽUPANŮ ●

Vždy
500 kusů
na skladě.

z dubu, ve srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první sátiatelský závod v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! POZOR!
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteří za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobrou zasílám (tá dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna běloblněného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíš jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 a 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 a 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Všude vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákupe pro školy, děti, spolky, obce atd.
Cenník a vzorky zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudu nejmenší 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se maou postavených varhan pneumatických ve vlnkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí . 36

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košíle bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevetínek kravat, límeč, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů otálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur káv-
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněnky.

Drenážní trubky

všech potřebných rozměrů, tašky falcové, obyčejné i patentní, vůbec veškerý stavební materiál má hujně v zásobě a doporučuje ku jarní stavební sezóně

Společná cihelna

ve Svobodných Dvorech u Hradce Králové.

Ceny vzhledem na uznanou výbornou jakost velice levné a pevné.

Nejlepší nákupní pramen!

Varhany

soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (taktéž harmonia, piana a veškeré hudební nástroje) majitel c. k. výsady a záslužného kříže hudební akademie belgické

Bed. Čapek,

stavitel varhan a harmonií v Poličce.

K masopustní době.

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výrobná

* *sodové vody* *

a šumivých limonád v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1878.)

odporoucí své uznání výtečné a výstavní zlatou medaili vyznamenané výrobky za letním slavnostem a zábavám i co nejzdravější nápoj domácí.

Nejlepší matrací do postele pro soukromé, letní byty, hotely, ústavy, nemocnice a vůbec všude jest jedině Pešoutova zdravotní

pérová žíněnka.

Tato činí lůžko skutečně pohodlným, vyniká nad veškeré posavadní matrace čistotou, trvalostí, nevylučují se dolů jako v matraci drátěné, netrhají se špagáty, neboť jsou péra spojena spirálními péry místošpagátem, odpadá naprosto každodenní přestýlání, natírání žíněnek neb slamníku, — který jest i vitaným útočištěm hmyzu a zdrojem prachu.

Vzdor tomu jest ještě více jak

o polovici levnější

než dosavadní, všude jinde nabízené matrace neb žíněnky. Vyrábí jedině

J. A. Pešout v G. Jeníkově.

Cenníky těchto matrací, jakož i pohovek zdarma a franko.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek, největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále: Kostal moučky, chléviský ledok, siran amoniatý, soli draselné, kalné, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštovní sádku superfosfátovou

k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlévské mrvy pícní vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude současně schopné:

Továrny na um. hnojiva a kyselinu sírovou. A. SCHRAM v Břeclavi-Poštorné a Lisku u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřišská ul. 37.

Křestní listy

ex offi 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Spolkového

sluhu

přijme

od 1. dubna b. r. „Beseda“ v Hradci Králové. Žádosti podány budtež do 1. března jednatelem JUDru. Tolmanovi, a k. auskultantu v Hradci Kr.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze, uznává se za výborné, bolestí utlačující natírátku; jest na základě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijmí jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Hospodářství

z volné ruky na prodej

ve výměře 37 korců polí a luk. Jednu hodinu vzdálená od Hradce Králové a půl hodiny od nádraží.

Po přání koupěchtivých s živým a mrtvým inventářem. K doptání v redakci „Obnovy“.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6 letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

V. Vacek,

závod školářský

v Pamětníku

a Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké i kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdobné konifery, divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistika sazenic v zásobě, Levné ceny. — Výborné zboží. Poučejte se zdarma.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrální v Praze. Filiálky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akciový kapitál: 20 milionů korun. Rezerva a pojištění fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearingku pošt. spoř. rak. č. 830.889. Účet v clearingku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon 6. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Koupě i prodej

všech druhů lož, cenných papírů, akcií, priorit, zá. stavních listů, devís a valut,

Výměna a eskont

zálohových zástavních listů, obligací a veškerých kupců.

Poukázky

na všechna bankovní místa tu i cizozemská.

Zvláště čilé spojení s Amerikou.

Zakázky

pro burzu Pražskou a Vídeňskou za podmínek nejvýhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží za mírný úrok.

Bakovní směnek

s jejich umístováním (domicily).

Uchování cenných papírů.

Obstarávání

věcí a devizových.

Přijímání vkladů

na spořicí knížky, na pokladniční poukázky v běžném účtě a na účet girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání

příjmkových hypotekárních a kom. nákladů.

Velkoobchod

oukrem a petrolejem.

Proměny ku všem měnám!

Pojišťování loží proti kradu strátě při nejmenší výhrě!

OBNOVA

Číslo 8.

Předplatné na čtvrt roku 8 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. února 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Loyalita a vláda.

Byl jeden muž a nemohl toho dokázat, aby ho jeho žena měla ráda. Stěžoval si na to sousedovi a povídal: Už opravdu nevím, co mám dělat. Vadím se s ní každou chvíli, zavřel jsem ji do komory, a všude jsem ji taky našel, a ne a ne, aby mne měla ráda.

Table anekdota mně napadá v poslední dobu velmi často. Tak k. p. pruský ministr berlínský vyčítá Polákům, že nejsou k státu pruskému loyálními — upřímně a srdečně oddaní, čili že Berlín nemají rádi. A je to opravdu od těch poznákových, pruských Poláků divné. Berlín se s nimi přece každou chvíli vadí, strká je jako do komůrky nebo do výměnické světničky, kdež si mohou až do brzkého vyměnění ještě polsky mluvit. Řeže jim takřka maso z těla, an kupuje velko-statky a prodává je Němcům, řeže jim takřka jazyk z hrda ven, neboť ve škole nesmí se tam už polsky ani blesnout a nebudou-li tiše, vyřeže jim svými ručnicemi a kanóny, a přece ne a ne. Oni nejsou k pruskému státu loyální; ne a ne, aby měli Berlín rádi.

Tak tedy věštěje Polákům loyaltitu vláda pruská. — Podívejme se do Francie. Židovsko freimaurská bezbožnická vláda ustavičně vyčítá katolíkům tamním, že nejsou k státu — k republice — loyální. Už opravdu vláda tam neví, co má dělat. Hašteří se s církví každou chvíli, zavřela ji do komory výměnické vyhlásivši ji za starou překlon babičku. Řeže ji zastavováním platů biskupům a kněžím, opovíží-li se mti jiný náhled, než ministr; řeže jí takřka všecku sílu z jejího těla tím, že do školy nesmí kněz ani vstoupiti a učitel slovo Bůh ani vysloviti, ničí vymyšlenými daněmi život katolických společností a ustavičně nové a nové kuje zákony proti každému, kdo se opováží veřejně říci, že Francie byne proto, že je v rukou židů a ti že udržují bezbožný rouhavý tisk, bezbožské zákony a ze státních peněz se obohacují „zákonodárce“. Posledně zase ztrestala tam vláda společnost „assumptionistů“ a to proto, že mají tiskárnu, list a peníze k šíření časopisů hájících víru a usilujících o to, aby se Francie zbavila — bezbožectví. A ne a ne, aby měli katolíci tuhle vládu rádi; ne a ne, aby byli tihle republice, tomuhle státu srdečně oddáni čili loyální.

A tak je to i v jiných zemích, obzvláště n. p. v Anglii, kde protestantští boháčci udělali z irského národa žebráka a otroka, jemuž se běže i jazyk i škola, jemuž se skrátka řeže maso z těla. A když posledně královna měla jubileum, i z Austrálie a z Indie přišli na jubilejní průvod. Ale Irové ne a ne. Zůstali doma; vládě anglické se nepodařilo dosud vstřípní jim — loyaltitu.

A přece loyaltita, totiž ta, která není jen tupým mlčením i když srdce bolí a poslušností s pěstí potají zatatou, která není kriminálním a bodákem vynucena, ale loyaltita, která je srdečnou a pokornou oddaností k panovníkovi, tak jako syn k otci, která je nadšenou láskou ke státu, takže členové jeho s radostí obětují k vůli jeho zachování jmění, krev i život; loyaltita lásky, je to nejdrahocennější, co panovník, co stát má. A proto má každé vládě býti úkolem, tuto loyaltitu v srdcích poddaných pěstovati. Ale toto pěstování nedělá se ustavičným se hašteřením, do komůrky výměnické tlačení a „řezáním“.

Naopak! Loyaltita lásky jest jako útloc květinou, která musí býti všemožně pěstována, zalévána, mrazu a jiných pohrom chráněna. Pravý — z povolání zahradník — skutečně taky tak jedná, a když mu mraz květině drahoccenné uškodí — on je smuten a takměř pláče.

Co se týká českého lidu, to se mu musí to svědectví dáti, že je takřka přirozeností svou loyální. Ovšem byly ve Vídni vlády, kteří tu loyaltitu v srdcích Čechů přepodivně pěstovali. Vzpomeňme na Beusta, Auersperka, Jiskru atd. a na to pověstné tlačení Čechů ke zdi, a národ ten, i když se s ním vadili, jej do výměnické komůrky strkali, dragouny do něj „řezali“, on přece byl loyální.

V poslední dobu ta loyaltita — ta srdečná oddanost k říši rakouské — utrpěla nesmírně těžkou ránu. Proti přirozeným a svatým právům ná-

roda toho se na novo jednalo, a do roztrpčeného lidu — se „řezalo“. A ne a ne, aby byl z ticha, ne a ne, aby tu „Videň“ měl rád; chce stále „Prahu“. V jednom pak zvláštním případě ukázalo se zase, jak pan ministr vyučování pěstuje tu útloc květinu loyality v srdcích našich.

V Chrásti, v letním sídle biskupa královéhradeckého byla po přání obecnictva nákladem biskupovým vystavěna (za 40.000 korun), zřízena a nyní jest vydržována (ročním nákladem mnoho set korun) měšťanská škola dívčí. — Škola ta byla slavnostně vysvěcena a za jubilejní dar J. V. císaři a králi našemu v neděli po nejvyšších jeho narozeninách r. 1898 veřejně podána. Pro rok školní 1899—1900 byla postupně otevřena (s rostoucím nákladem) třída druhá. Sám c. k. okresní školní inspektor radil, aby se už zadalo o právo veřejnosti. Stalo se tak proto, aby rodiče do třetí třídy na rok školní 1900—1901 děti své rádi dali čili aby se škola nehubila tím, že se mnozí rodičové odrazí námitkou, že hned na začátku třetího roku není veřejnou, nemožnou veřejně platných vysvědčení pro další postup dívek k. p. do ústavu učitelských vydávati.

Ale pan inspektor s biskupem míní — a pan ministr méně. J. E. pan ministr žádost biskupovu zamítl, až prý bude škola celá. Že to byl ústav jubilejní, zřízený dle přání samého J. V. císaře pro dobro lidu, napsal biskup uctivou prosbu k J. V. přímo s tím doložením, že to je výraz upřímné loyality a že se dalšímu rozšiřování rozdrážděného lidu českého milostivým povolením žádoucího — pro zajištění dalšího trvání — práva zabrání. Ale i na tuto žádost přišla od ministerstva odpověď, „že ne“.

To nás zde v Hradci nesmírně došlo a pisateli těchto řádků zvlhly bolesti oči, ač je jinak v podobných případech otužilý. A spolu s ním vzdychalo zde mnohé srdce mužů nejvážnějších. V nezabaveném vídeňském „Vaterlandu“ objevil se na to dopis s Hradce Králové, v kterém se na neblahé následky tohoto — ne snad zákonem přikázaného ale na vůli ministerstva záležejícího — rozhodnutí ukázalo a oznámilo, že katoličtí Čechové nyní praví: „Tak ani jubilejní dar od nás nechť!“

To mrzelo ve Vídni i v Praze. Ihned ohlášeno „Vaterlandu“ s hůry, že se to rozhodnutí stalo na základě § 72. školského zákona. A s tím paragrafem přihnal se též bývalý Pražský Deníček — nyní vládní „Pražské Noviny“ a v patrném rozčilení, který vládnímu orgánu nesluší, vykládají, že to tak ten § 72. přikazuje, a vyhrožují, že se tak stane i budoucně. Že prý totiž k udělení práva veřejnosti některé škole jest zapotřebí, aby byly zřízeny již všechny třídy. Kdo se zlobí, nemá pravdu — a tak se to stalo i vládním novinám pražským čili původci té podrážděné odpovědi „Vaterlandu“.

Opakujeme, že „Praž. Noviny“ nemají pravdu. V § 72. není o tom, že musí být všechny třídy již otevřeny, ani zmínky. Je tam jen, že musí škola (nestátní) soukromá býti co do organizace (rozměru, plánu) a učiva taková jako (státní) veřejná. A tak se ukázalo, že by při ministerstské blahovůli právo veřejnosti bylo mohlo býti uděleno. Vždyť n. p. v Kostelci n. O. má reálka teprv tři třídy, a už právo veřejnosti má. A nepomáhá nic „Praž. Novinám“ ctičím slabost svých vytáček, že musí být všechny třídy, aby se mohlo posouditi, zdaliž je škola taková, jako státní. — Vždyť při realce se už ze dvou neb tří tříd soudí, že je jako státní. A vůbec to kroucení, že reálka a měšťanská škola není jedno, je nezákonné. V § 72. o tom teprv ani zmínky není. Děkujeme tedy pěkně panu původci onoho rozčileného a vyhrožujícího článku za jasnější poučení a za příležitost k pohovoru o této neblahé věci. Tolik si ale vyprosíme, aby nám vládní novinář nevyčítal, že se z naší strany dělá „uměle“ znepokojení a štvání.

V ústavním státě — je-li jím Rakousko — může přece dle zákonů každý své politické mínění pronést a to tím více, když se domnívá, že se mu stala protizákonná křivda a způsobila bolest.

Tu neblahou, neslýchanou, zde vyličenou událost žádný dopis do „Pražských Novin“ ze světa již nespровodí. Jisto jest, že biskup ve jmé-

nu svého dobrého lidu podal jubilejní dar na důkaz loyality. A jak se k tomu zachovali vykonavatelé vládní moci? — To se přece mohlo očekávati, že se zachovají asi tak, jako otec k dítěti, které v den jeho svátku blíží se k němu se zářícím okem, s radostí v srdci, s darem v ruce, s blahopřáním na jazyku. Ale zcela jinak stalo se biskupovi a katolickému lidu českému. Ledová lhostejnost liberální byrokracie byla nám odpovědí. Kdybychom byli žádali výjimku od zákona, neměli bychom příčiny k bolesti, ale zákona takového není. Nechceme přeháněti, obzvláště ne proti vládě popouzeti neb štváti, ale jsme vysoké vládě tou radou, aby uvažovala, zda-li to stojí za to, co se zase způsobilo.

Odepření onoho práva veřejnosti bolí nás — jak jsme právě podotkli — jako poddané, kteří touží po loyaltě, která láskou jest a láskou se pěstuje. Ale bolí nás to taky jako katolíky. V celém světě všude se to bortí a praská právě tím neblahým odpadem států od Boha, Rakousko samo je jako sopka hrozící ohnivými výlevy, ale stát náš je dosud v tom zaslepení, že se posilní tím, když ukáže, že je více než církev. Matka školy vzdělanosti a státu strčena jest do světničky výměnické, tam ať si říká na svém nebeklčci, ale „ve statku poroučí“ — dcera. A daří se jí to divně. Když byla ve cti matka, poslouchali lidé s chutí, s radostí a pro svědomí, a nyní, když je matka na výměnku, drží se vše pohromadě sotva kriminály a kasárny.

Ledovost ministerstva v neblahém případě, o němž mluvíme, bolí nás taky jako Čechy. Škola ta zřízena na ulevení měšťanské obci české, na zvýšení vzdělání a lepší ve světě postavení dívek českých, na sesílení národa vychováváním dobrých budoucích matek dorostu našeho, a jest tedy nerozvážné to a zákonem nepřikázané odmítnutí, třebaš bezděčnou, ale přece osudnou ránou do kulturního života, do vzdělání chudší části českého národa. Tim vykonavatelé vládní moci lijí sami olej do ohně a nadhání stranám výstředním. Neseďte, pánové, jen za zeleným stolem a jděte mezi lid. Uslyšíte hrozné věci, uvidíte, jak uměle se vládne tam, kde sama vláda hubí loyaltitu v srdcích lidu. A když vám biskup vlastně chtěl být i podporou v povinném pěstování loyality, byl úzkoprsým byrokratickým rozhodnutím snížen, zaháněn a odstrčen. Nechceme věřiti, co se už taky na povrch dostává, není-li to odplata biskupovi za jisté jeho vystoupení.

Te tak a podobně lid se nechává unést. Ale celá věc je taky důkazem, že se z Vídně dělají chyby proto, že se vládne z Vídně. Náš lid potřebuje jiného — své povaze přiměřeného vedení — a proto by bylo lépe, aby byl spravován doma a ne na dálku. Neboť může doufati, že by byl doma spravován těmi, kteří ho milají. Pak by novou krásou vykvetla zase ta útloc květinka — loyaltita lásky, což přese všechny ústrky jest nás všech přáním nejvroucenějším.

Před zahájením říšské rady.

V úterý večer konal mladočeský klub za přítomnosti předsedy ministerstva Kōrbra a ministra krajana dra. Reska poradou ve Vídni, ve které vůdcové strany mladočeské prohlásili, že se obávají, nebude-li nám vrácená česká vnitřní úřední řeč, že se klub usnese, aby zahájena byla obstrukce a že oni sotva to budou moci same-siti. Na projev tento měl nepopíratelný vliv výsledek volby na Velvarsku, Rakovnícku, Slánsku a Lounsku, kde mladočeský kandidát a jinak výtečně kvalifikovaný kandidát, předseda Ústřední Matice školské a universitní professor dr. Jaromír Čelakovský obdržel jen 1068 hlasů, kdežto na radikály a soc. realisty připadlo 1600 hlasů, totiž p. dr. Baza dostal 824 a učitel Mrastík (Masarykovec a socialista) 776 hlasů. Protože pp. dr. Čelakovský a dr. Baza přijdou 28. února do užší volby, tedy dle všeho hlasy Mrastíkovi případnou Baxovi a zvolení jeho znamenají pro mladočeský klub hroznou porážku v obecném mínění lidu.

Z výše uvedené zprávy vysvítá, že vůdci nejsou pro obstrukci, že se jí obávají, poněvadž

vědí, že Poláci, Jihoslované, konservativní Němci ze zemí rakouských je do obstrukce provázeti budou a že osamocení poslanci mladočechů utrpí v obstrukci porážku za porážkou. Čtenáři „Obnovy“ již dávno vědí, že v klubu mladočeském nenalezá se bohužel žádný Rieger, který by měl odvahu povědět národu holou pravdu o smutné nynější naší politické a národní situaci, který by měl odvahu čeliti veřejnému mínění a jíti mužně za nejlepší svým přesvědčením. *„Váží se obdávají, že klub se uнесе, aby zahájena byla obstrukce a že oni sotva to budou moci samostatně.“*

Ve slovech těch jest více než doznání, tady se ukazují, že vůdcové neví v době kritické kudy kam. Němci dobře vědí, že poslanci bez vymoženosti musí se báti svých voličů a píše proto „N. W. T.“ :

„Mladočeši sledují týž politický osl jako za ministerstva Claryova. Chtějí docílití nějakého pozitivního úspěchu jednak tím, že vyhrožují obstrukcí, jednak odhodláním, že dělnost parlamentu musí jim býti zaplacená, aby zdálo se na venek, že taktika jejich strany zvítězila. S tím musí vláda počítati po všechny případy a zdá se tudíž, že při vyrovnacích konferencích usiluje o to, aby přišla formálně potřebě Mladočechů po vstěstí vsířle, aniž by urasila věcné požadavky Němců. Všeobecně se pochybuje, že tento choulostivý problem bude rozřešen úspěšně. Nejdůležitější český požadavek, totiž zavedení vnitřní české úřední řeči, nemůže býti více splněn cestou narážení, nemá-li se vláda vrátiti ve šlepije hr. Badeniho. Zákonitě provedení však předpokládá delší normální činnost parlamentu a tu radikální živlové v mladočeském klubu nechť přistoupí na pouhé sliby. Naděje vlády může se opírat jen o umírněnou skupinu Mladočechů, která snad bez zaplacení hotovými upustí od obstrukce, bude-li za souhlasu Němců v říšské radě projednána bez odkladu osnova jazykového zákona pro Čechy, která by povolovala českou vnitřní úřední řeč pro české území. V tom jevil by se pro Čechy bezodkladný úspěch proto, poněvadž Němci považují zásadně české vyrovnání za jednotný celek a mohou jen svoliti, aby německé a české požadavky byly splněny současně. V tomto německém junktim stala by se v zájmu Čechů výminka a tento ústupek, na nějž vláda nalehá, má umožniti Mladočechům, aby zanechali obstrukce. Pronikne-li tento záměr, na němž jest založena vyrovnací konference, na straně české, o tom rozhodne mladočeský klub teprv při zahájení říšské rady. Pochybno jest, zda-li se tento plán na straně německé. Neboť kdyby otázka jazyková neměla býti spojena s ostatními požadavky Němců v Čechách, zejména s právem veta sněmovních kurů v otázkách národních, musí Němci trvati při tom, aby jejich jazykové požadavky byly splněny současně s požadavkem české vnitřní úřední řeči. Musí míti napřed bezpečnou záruku, že nejen bude ustanovena v území německém úřední řeč výhradně němčina, nýbrž že konečně bude provedeno také národní ohraničení okresů a rozdělena správa. Posléze nelze si dobře mysliti se stanoviska centralistické zákonitě uznání české vnitřní úřední řeči bez současného zákonitého zabezpečení státní prostředkovací řeči. Má-li se upustiti konečně od soustavy Taaffovy, která chtěla si nevinně pohrávati s federalismem a ukájeti potřeby ústředního státu jen tajně ve stydlivém zabalení, pak musí se konečně začíti se zákonitým upravením jazykové otázky. Osnova jazykového zákona, již vláda předloží vyrovnací konferenci a později říšské radě, musí obsahovati rozhodný důkaz, má-li ministerstvo Körbrovo úmysl a povolání vrátiti se k otevřené politice centralismu.“

Jak viděti, jsou požadavky Němců hodně drzé a mladočeští vůdcové, kteří uznali Gautschova jazyková nařízení, která fakticky dělila Čechy na tři pásma jazyková: české, smíšené a německé, ocitají se dnes vlastní vinou ve velikých rozpácích. Radikálové, realisté, socialisté šhubají je dnes na všech stranách a i ti nejpravověrnější Mladočeši hlásají: „od úplné rovnoprávnosti nepustíme nikdy, k rozdělení Čech nepřivolieme nikdy.“ Totéž hlásali též poslanci, ač Gautschova nařízení hlásala zcela jinak. Dnes nám Němci nechť vrátí ani Gautschova nařízení a proto uznáváme dnešní nesnáze našich poslanců, ačkoli o dobré jejich vůli nepochybujeme.

Co tyto řadky píšeme, má p. dr. Engel asi krušné chvíle a potíže, aby udržel klub pohromadě a pohnul jej, aby se do obstrukce zatím nepouštěl a hleděl vyčkati příznivějšího okamžiku ve prospěch naší věci. Svědčí o tom rozmluva prý vynikajícího mladočeského poslance s členem redakce „Budivoje“. Poslanec pravil: „Věřte, že se v situaci dnešní sám nevyznám. Jsou jisté symptomy, které by radily k opatrnosti a k vyčkání, naproti tomu však daleko silnější je proud, jenž žene nás k obstrukci. Jak znám klub, hned v prvé schůzi střetnou se tyto dva směry prudce a sotva zažehnávání dra Engla tentokrát pomůže. U nás je totiž trojí druh poslanců: jedni jsou oportunisty či etapisty z přesvědčení, kteří dobře znajíce smýšlení rozhodujících kruhů vycházejí ze zásady, že poselstvo české proto obešla říšskou radu, aby tu národu dobylo všeho, co se za stávajících poměrů dá a upevňujíc pozvolna jeho posici nahoru rasilo mu cestu k lepší budoucnosti. Oportunisty také nabádá k opatrnosti nerovněšně

dosud otáčka následnická, které aškd o v Čechách nevěnuje pozornosti, ač má pro budoucnost význam dalekosáhlý. Druhou skupinu, početně velmi skrovnou, tvoří stoupenci radikálnějšího směru, jichž násorem je, že v Rakousku po dobrém něčeho nesvedeme a proto je příkazem nutnosti, přivesti stávající státní formu ad absurdum a podati argumentum ad hominem, že nynější ústava, dítko německých liberálů, na kterém tato zbankrotlá strana velice si zakládá, mohla stačiti v dobách, kdy slovanští národové v Rakousku neuvědomili si náležitě svého postavení, významu a síly v tomto státě, dnes však jest anachronismem. Třetí skupina nemá žádných zásad, ta lpi na svých mandátech a v bázi o ně provozuje politiku nálady. Věřte, že právě tyto lidé jsou největší překážkou oněch taktických obrátů, které pro tu chvíli širokým vrstvám lidu sice se nezamlouvají, ale jež za krátko mohly by se vykazati trvalým úspěchem. Tato skupina poslanců ve schůzích voličských z pravidla nejvíce hřmotí a vede si bojovně, ale sotva se ocitne ve Vídni, neví si rady a čeká na spasitele ať již ze strany živlů radikálních nebo oportunistů. Čtete-li pozorně referáty z říšské rady, poznáte, kterak se také u nás vykonávají důležitá usnesení. Na př. když náš klub, vzdor přání mocnářovu, aby opustil od obstrukce proti tak zv. státním nezbytnostem, nepatrnou většinou hlasů přece na tom se ustanovil, že se obstrukce prováděti musí, kdo ji vykonával? Jen hrstka poslanců a nota bene především těch, kteří hlásali proti obstrukci, však nicméně museli se zavaznému pro ně usnesení podrobiti. A korunou všeho bylo, že jen radikály kaceřovaný dr. Kaiser, vládní stvůra, zlý duch české delegace atd., byl skutečným řiditelem oné obstrukce, ač ve svém nitru s touto taktikou nesouhlasil.

Kdo zná zákulisní poměry v mladočeském klubu, ten ví, že „Budivoj“ nepraví nic nového. Čtenářům „Obnovy“ nejsou tyto věci neznámý.

Po pronesení rozsudku, jímž vojenský soud odsoudil Kyjevské záložníky pro hlášení se slovem *sde* do těžkých žalářů na 6 měsíců anebo dokonce až na 15 měsíců na pevnost, z čehož účetní okres. nemoc. pokladny prý zšlel vše to nyní v českém lidu více než jindy. Rozbití říšské rady obstrukcí bylo by zajisté všem Čechům vhod, kdyby přišel foederalismus s rozšířením práv národních a zemských. Tak nás ale soudě dle různých tajemných příznaků očekává přísný absolutismus, v němž centralistická byrakracie a německá generalita bude vykonávati rozhodující, nám nepřiznivý vliv.

Čeští poslanci touží dnes na to, že nynější punktační konference ve Vídni nekonají se jako r. 1889—1890 pod předsednictvím císaře, neboť přítomnost císaře v poraděch měla by pro nás aspoň ten dobrý vliv, že by byl císař aspoň správně informován o požadavcích českých a německých a že by s vlastního násoru s řečí pronesených poslal, kde je právo, kde nadprávi a křivda.

Každý ví, že dnes máme na rozhodujících místech a přímluvcích málo; čeští poslanci zvi snad teprve v poslední chvíli, pokud chce v Čechách české vnitřní úřadování připustiti. Kdyby byla vláda chtěla zabrániti obstrukci Čechů, mohla poslancům umožnit, aby pro nová břemena hlasovali.

Při zahájení říšské rady musí vláda nezbytně ukázati své karty a tím snad bude učiněna nynější smířovačkám konec. Vídni však radíme, aby se o smýšlení v Čechách neklamala. Byť by i většina českého národa poslancům těžké jejich postavení ztrpčovat a zkoršovat nechťela, tedy český lid práva svá nohama šlapati nedá. Ve Vídni stalo se již tolik chyb a tolik křivd českému národu, že míra naší trpělivosti je dovršena.

Schůze kloboučníků a kožešníků.

V pondělí po 2. hod. odpol. konali v sále Živnostensko-čtenářské Jednoty kloboučníci mistři a kožešníci schůzi v Hradci Králové. Účastníci se dostavili z Hradce Králové, Police n. M., Pardubic, Litomyšle, Ústí n. O., Kostelce n. O., Vysokého Mýta, Jaroměře, Čes. Skalice, Úpice, Trutnova, Kyšperka, Jablonného, Zamberka, Chotěboře, Nymburka, Králové Dvora, Chlumce n. C., Náchoda, Chrudimi, Hořic, z Prahy, Vamberka, Nechanic, Rychnova atd. Za předsedu schůze byl zvolen jednohlasně p. Al. Pinkava z Hradce Králové a zapisovatelem p. Novotný z Chrudimi. Pan Florian Průša, jednatel Zemské živ. Jednoty v Praze vyřídil shromáždění pozdrav této jednoty, který byl přijat s potleskem. Na to p. Fr. Katzer, kloboučník z Vamberka zahájil rozhovor o zdražení veškerého zboží kloboučnického. V delší řeči dovedil, že téměř veškeré výrobky kloboučnické se o více než 30 procent zdražily a že tudíž i kloboučníci s tím musí počítati. Pan Josef Dvořáček z Hradce Král. navrhl, aby se ceny výrobků kloboučnických zdražily o 15 až 25 procent. Po delší debatě usneseno uveřejniti v novinách provolání k P. T. obecnstvu severovýchodních a východních Čech, v němž se praví: „Veškerí kloboučníci a obchodníci klobouky severovýchodních Čech shromáždění ve schůzi dne 19. února v Hradci Králové uváživše důkladně okolnosti a odvolávajíc se na provolání v denních listech z roku loňského, dávají tímto velectnému P. T. obecnstvu na vědomí, že vzhledem k tomu, že minulého roku auroviny jakož i veškeré pomůcky spadající do oboru toho značně stouply, takže dosáhly výše 80—35 proc., není více možno kloboučnické zboží za staré ceny

prodávati, nemá-li býti existence jejich ohrožena a nemá-li býti na jakost zboží ujma. Na nákladě toho dovolují si páni kloboučníci a obchodníci klobouky veškeré zboží kloboučnické počínaje dnem provedení o 25 procent svěřiti. Kloboučníci a kožešníci doufají, že povolání jejich bude příznivě velectným obecnstvem přijato, poněvadž svěřením cen surovin a v to-várnách jest věřiti, než-li svěřením cen u kloboučnicků. Tito budou míti ovšem i levnější klobouky za staré ceny na skladě. Pan Dvořáček uvedl pak taxativně, zaš asi by se jednotlivé druhy kloboučnického zboží prodávati měly. Někteří řečníci dovedli, že kloboučnickům a obchodníkům klobouky se mnoho klobouků ve výkladní okna a ve skladišti shází, takže tím výdělek prodávajících značně se zmenšuje. Má-li kloboučník vyjítí a svou rodinu uživiti, musí v nynějších dobách se zvýšením cen počítati. Někteří řečníci si stěžovali na velikou konkurenci obchodníků a pan Matek v ostré řeči kritisoval nezřízenou konkurenci obchodníků židovských, kteří spokojí se při klobouku často výdělkem sice jen 5, 20 neb více krejcarů, kteří však vedouce obchod třeba dvacetkrát dražší zboží, na jiných látkách kupující tím důkladněji obnou a napálí. Obsah navrženého provolání byl přijat jednohlasně. Debaty se účastnili zvláště pp. Pinkava, Průša, Dvořáček, Keller, Ekl, Nič, Král, Durdík, Vávra, Boček, Matek, Beran, Katzer a jiní. Pan Keller navrhl též, aby se staly kroky za přičinou zrušení § 88. Živnostenského řádu. Debaty se odchylovala někdy příliš od projednávaného předmětu, ale při tom byly přece jen mnohé stecky tlumočeny. — Druhým předmětem programu bylo jednání o organizaci. Pan Fr. Katzer z Vamberka dovedl, že provedení organizace kloboučnicků mělo by za účel a v zápatí povznesení řemesla kloboučnického, pěstování a hájení duševních, výrobních i obchodních zájmů všech kloboučnicků. Toho všeho dosáhneme lze ovšem jen účinnou organizací kloboučnického spolku zemského, který by se pro království České zřídil. Spolek tento by se domáhal podpory země a státu ve prospěch svých účelů, počal by za tou příčinou petice a dobrozdáními a stížnostmi působil by k tomu, aby se zákony dle potřeb živnostnictva změnily a malé živnostníky chránily vůči velkokapitalistům. Zemský spolek kloboučnický mohl by působiti k založení společenské tržnice a jiných účelných zařízení, které by kloboučnickům zjednávaly možnost levnějších nákupů z původních pramenů, které by obchod hotového zboží sprostředkovaly a nové kruhy a země odbytu by mu zjednávaly. Zemský spolek pracoval by o zdokonalení starých způsobů kloboučnické výroby a k vynalezení pokročilejších a levnějších nových způsobů výroby. Zemský kloboučnický spolek počal by spolkové schůze a odborné přednášky i kurzy, zařizoval by sbírky vzorů, doplňoval a odporučoval by osvědčené stroje a nářadí, činil by též přípravy k vydávání odborného poučného časopisu; spolek by se staral o řádný dorost, vyučil by učeníky řádně řemeslu, aby nemusili se dítí jako špatně vyučení dělníci v továrnách, spolek by počal o pořádání poučných kursů kloboučnických a o zřízení odborné školy, podporoval a rozšiřoval by odborné písemnictví tak aby jeho členové seznámili se se všemi novými a výhodnými odbornými pokroky a vynálezy. Zkrátka, spolek by mohl pracovati všemi dovolenými prostředky ku prospěchu svých členů, jímž by byl vůbec svědomitým a nezištným rádcem při všech záležitostech řemesla kloboučnického se týkajících, počal by o sblížení a přibuznými odbory řemesel, jednal by s výrobci surovin i spotřebovateli již hotového zboží atd. To by byl po náhledu pana řečníka hlavní účel takovéto organizace, která by kloboučnickému řemeslu velice prospěla. Jen ve spojení kyne řemeslnictvu spása a tu jest na něm, aby každý pracoval něco pro spolek. Bude-li řemeslnictvo solidárním, dosáhne při dobré vůli a houževnaté vytrvalosti posnenáhla svých cílů. Debaty o organizaci kloboučnicků a přibuzných živlů byla velice čilá. — Pan Flor. Průša v delší řeči řeči pravil, že odborných spolků jest sice mnoho, ale že pracují málo nebo nic a sotva seženou do valné hromady potřebný počet členů. Radí přítomným, aby se stali členy zemské jednoty a tam dle potřeby kloboučnický odbor zřídili, který by společně s ostatními odbory a správou zemské jednoty spojenými silami domáhal se žádoucích oprav. Řečník ukázal na mnohé vady řemeslnictva, jich netečnost k vlastním zájmům, o něž starost ponechávají jiným (hlasy doktorům a neřemeslnickým poslancům) a pak to se zájmy živnostníků ovšem divně dopadá. Řemeslnictvo s rolnictvem tvoří jádro národa, ale má bohužel hlavně dva nepřítelky: velkokapitál a dělnictvo. O toto poslední se musí starati, o jeho odborné vzdělání i hmotný jeho blahobyt, aby se cítilo dělnictvo za jedno s mistry, jak tomu bylo za trvání starých cechů. Mistři nesmí také kofistit s učenský, musí je řádně vzdělat, k sobě povznést a připoutat a nehnati je do řad nedocvičených hůdlařů, kteří nemohouce pak jako dělníci dostati práci u mistrů, jdou k továrníkům a spojují se s nimi pak proti řemeslníkům. Řemeslnictvo musí spoléhat především na sebe, musí se o sebe starat samo, musí se ctít, nesmí se za své řemeslo stydět atd. Řeč pana Průši, který též dokazoval, jak řemeslnictvo je jinými vykořisťováno a k cizím sobeckým účelům používáno, potkala se s všeobecným souhlasem. Tlumčil tento názor obuvník p. Mužík a poukázal též jiní řečníci, že by zdražených 4000 českých kloboučnicků samenal o proti kapitalistům mnoho. Výhodnost zemské živ. jednoty uznávána sice všeobecně, všem kladeno na srdce, aby v kruhu svých známých v její prospěch pracovali, ale uznáno též, že o zvláštní zájmy kloboučnicků a spřízněných kruhů má pracovati zemský kloboučnický spolek. Do užšího prozatímního výboru, který by vykonal přípravné práce k zřízení zemské jednoty zvoleni byli pp. Dvořáček z Králové Hradce, Ekl z Chotěboře, Fieber z Chlumce, Katzer z Zamberka, Keller z Jaroměře, Linhart z Pardubic, Novotný z Chrudimi, Pinkava z Hradce Králové, Vávra z Hořic. Pánové tyto ovšem milerádi vyslechnou a uváží zasláné jim rady a pokyny, jak mnozí rukojící si přáli. Po vyčerpání programu poděkoval předseda p. Pinkava jménem svolavatelů odbyvané schůze všem přítomným a provolal příští činnosti ardečné: Na zdar!

Politický přehled.

Moravský odbor vídeňských konferencí konal v pondělí dopoledne všeobecný rozhovor o jazykových poměrech při zeměpanských úřadech. Jednalo se hlavně o vládní předložení v příčině *vnitřního* úřadování, ale rozprava byla také rozšířena na úřadování vnitřní. Rokování se účastnili Češi i Němci; vláda se o *vnitřním* úřadování naprosto nevyjádřila, avšak moravské časopisy prozrazují, že vláda český úřední jazyk na Moravě připustiti nechce, ačkoli moravské obyvatelstvo je ze tří čtvrtin české. Co se týče jednání se stranami, tu nebylo mezi českými a německými zástupci podstatných neshod, naopak prý byla dosažena shoda. V jiných kusech oznámených základních rysů navrhly obě strany změny a doplňky. Hlavní překážkou českého vnitřního úřadování je prý rytíř *dr. d. Elvert*. Co se týká *vnitřního* úřadování, tu podala vláda Körbrova tuto osnovu:

Čl. I. Jazyk ústního a písemního jednání se stranami (vnější jednání služební) řídí se jazykem strany (jazykem žádosti, podání). Tento je zejména rozhodujícím pro jednání ústní, pro vyhlášení a vyhotovení nálezů a pro vedení protokolů.

Ve věcech trestních sdělují se obviněné straně obžalovací spis a všechna, jí se týkající snesení, která se dějí mimo líčení, její jazykem. Státní zástupce a obhájce pronášejí své řeči jazykem strany obviněné.

Jazyk, ve kterém podává se žádost, je konečně rozhodujícím pro vklady do veřejných knih (zemských desek, knih pozemkových, knih bočních, knih depositních atd.) a do rejstříků společenstev a jiných veřejných rejstříků, jakož pro intabulační klausule, která se přikládá k listinám. Při výpisech z těchto knih a rejstříků budiž užíváno jazyka vkladu.

Čl. II. Úřední vyřízení, které se nestalo po žádosti stran nebo se nevzdává osobám, jež věc zavedly, děje se jazykem, jehož užívá strana, které se úřední výkon týká, nebo které se vyhotovení dodává.

Není-li tento jazyk znám nebo není-li to žádny z obou jazyků zemských, budiž užito jazyka, který může se předpokládat podle povahy věci, zvláště pak podle bydliště strany.

Čl. III. Ústní líčení, jehož jest účastno několik osob, neužívajících téhož jazyka zemského, děje se jazykem, o kterém se účastníci shodli. Nedohodnou-li se, koná se oběma jazyky zemskými. V případě druhém protokolují se vyjádření obou stran jazykem. Nálezy vynášejí a vyhotovují se oběma jazyky. Budiž však úřadem o to postaráno, by strana neznající druhého jazyka zemského nabyla úplné vědomosti o vyjádřeních a výrociích, tímto jazykem za líčení učiněných.

Ve věcech trestních sdělují se obviněné straně, obžalovací spis a všechna jí se týkající snesení, která se dějí mimo líčení, jejím jazykem. Hlavní líčení proti několika osobám obviněným, nemluvícím tímž jazykem zemským, budiž konáno jazykem, který soud uzná účelným.

Čl. IV. Při úředních úkonech, jimiž vyřizují se bez líčení žádosti nebo podání několika stran, užívajících různých jazyků zemských, užívá se obou jazyků zemských. Vyřízení vyhotovují se v obou jazycích zemských.

Čl. V. Z ustanovení čl. I. a II. o platnosti jazyků v řízení trestním, může učiniti se výjimka, nejsou-li vzhledem na poměry uskutečnitelná. Zejména se zřetelem na složení porot anebo je-li obviněná strana sama srozuměná, by se užilo druhého jazyka zemského.

Čl. VI. Svědkové nebo znalci mohou užívati každého jazyka zemského. Jejich výpovědi protokolují se jazykem, kterým se staly.

Čl. VII. Přílohy a jiné pomocné listiny, sepsané jedním z obou jazyků zemských, netřeba překládati.

Čl. VIII. Úřední vyhlášky, určené pro obecnou známost v celé zemi, vydávají se v obou jazycích. Jen jsou-li určeny pro jednotlivé okresy nebo obce, jazykem tam obvyklým.

Čl. IX. Štíty, pečeti a razítka úřední jsou dvoujazyčná.

Z jihoafrického bojiště. Pro týdeník je těžko vypsatí válečné události v krátké zprávě a zároveň stanoviti pravděpodobný vývoj válečných událostí v době nejbližší. Naše sympatie patří nepopíratelně burům a posuzující střízlivě přičtené sobě na vzájem odporující zprávy denních časopisů z anglických, burských, holandských, francouzských a německých pramenů a sledující bedlivě na mapách bojiště pobýby a pravděpodobné síly jednotlivých vojsk, referovali jsme celkem správně. Anglická přesila bojovala dosud vždy podél anglických drah, posýlala na bojiště obrněné vlaky a námořní děla zasahovala přímo v boj na trati. Nanejdříve pustili se Angličané do boje ve vzdálenosti dvou, tří až čtyř hodin od železničních kolejí. Dnes usilují Angličané s obrovskou přesilou proniknouti do středu nepřátelské země. Čím dále se odchýlí od anglických tratí, čím bloubejí proniknou do Oránska neb Transválska, tím více budou potřebovati dopravních prostředků a tím více upadají v nebezpečí, že nepřátelské sbory přeruší jim železniční a telegrafní spojení s přístav-

ními městy, odkudž dostávají válečné posily, úboje a potraviny. Čím dále se vzdálí Angličané od Kapska, tím slabší budou a tím více vojska budou potřebovati k uhájení železničních tratí. Vzdor některým nepřiznivým zprávám není tedy postavení burů zoufalé, naopak titi jsouc bybnější, budou nepříteli stále napadati, znepokojovati, seslabovati a budou se hledět zmocnit hlavně dovažných potravin a nábojů. S bury a burghery drží věrně kapitél Holanďané, kterým Angličané nikdy důvěřovati nesmí. — Průběh válečných událostí byl v poslední době tento: V neděli o 3. hodině v noci dne 11. února začali Angličané postupovati od Modderu a Rietu ke Kymberleyi a 15. února odpoledne dorazila jižní divise Frenchova do Kymberleye. Za ní následovala 7. divise generallajtnatna Tuckera, u které se nalezal maršálek Roberts s Kitchenere, pak následovala 6. divise pod Kelly-Kennym, 9. divise pod Polem Carewem a poslední 1. divise pod velením lorda Methuena. Z poslední zůstala gardova brigáda pod generálmajorem Collevilem na stanici Modder-Riveru jakožto záloha. Generallajtnant Methuen zaujal opuštěná burská postavení u Maggersfonteinu, Tucker obsadil městečko Jakobsdal v Oránsku a divise Kelly-Kennyova zaujala Klipdrift výhodně od stanice Modder-Riveru při silnici z Fauresmithu do Emaus. Dne 16. února došlo o Kofffonteinu na silnici z Fauresmithu do Jakobsdalu k menší bitvě, v které ukořistili buři asi 4000 anglických voů a 200 vozů s potravinami a náboji. 12. brigáda Knoxova marně se snažila vyrvati burům kořist. Angličané ani nevěděli, zdali jim takovou kořist odňal generál Cronje nebo Delarey nebo jiný burský generál, spěchající Cronjovi od jihovýchodu na pomoc. Jedny anglické zprávy totiž tvrdily, že Cronje ustupoval k hlavnímu městu Oránska, Bloemfonteinu, který se nalézá od kymberleyské koleje něco přes 20 mil čili 150 kilometrů, jiné že od Kymberleye ustupoval podél dráhy severněji k Dronfieldu (na dráze k Maitlingu) se svými 20.000 muži. Jisto jest, že buřové více méně opanovali dráhu v severním Kapsku, která se dotýká Moltena, Steinsburku a de Aaru, Graaspanu a při stanici Modder-Riveru se aspoň buřové ukazují, severní Kapsko znepokojují buřové a ohrožují zadní voje Robertsovy i spojení jeho armády s Kapskem. Nejistota, kde se nalézá hlavní burská moc, nedostatek povozů, dlouhými dešti rozblácené cesty, únava koní i voů přinutily Roberta, že na pochodu se zastavil. Hlídky musí míti na všech stranách, smí postupovati jen krok za krokem, aby buřové nezničili to nebo ono křídlo armády. Ohroženému u Bloemfonteinu Cronjovi od Ladysmithu a Johannesburgu rychle spěchá po dráze přes Transvaal na pomoc burský generalismus Joubert, o němž se již dávno nevědělo, kam se poděl. Jisto jest, že buřové, když porazili generála Bullera na Spionkopu a zabili ho za Tugelu ke Colensu a ještě jižněji, že jednak odjeli do Transválu jednal ohrožovali přístavní město Durban, odkudž Buller čerpá posily a se zásobuje. U Ladysmithu a na Tugele ponechali si buřové jen tolik vojska, co stačí k obraně proti Bullerovi u Ladysmithu a dračích hor. Není tedy divu, že tolikrát již poražený Buller pokoušel se již po čtvrté o vysvobození Ladysmithu, tentokrát z méně hornaté krajiny východní. Než se Buller tak sesílí, aby mohl ohrožovati cesty do Transválu, chráněné nepřístupnými horami, vykonají zajisté Cronje a Joubert kus poctivé práce na západním bojišti. Podatí se jim to zejména, pak li je pravdivou zpráva, že vzbouření obyvatel kapitél táhnou Oráncům a Transvaalům na pomoc. Ostatně, i kdyby buřové utrpěli některé nehody, tedy na drobnou obrannou válku stačí jejich prostředky ještě velmi dlouho.

Rozmnožení rakouského loďstva. Německo v Asii. Německo dosáhlo právo stavěti dráhy od Cañihradu, Smyrny, Bajrutu atd. skrz Malou Asii a poříšim Eufratu k Perskému zálivu, tedy Rusko nechce býti patrně Německem tísněno. Německo dostaví do své správy dráhy maloasijské, vytiskne odtud rakouský odbyť zrovna tak, jako ho vytiskla z evropského Turecka, z Rumunska a Řecka. Tato okolnost pohnula prý společnou vládu rakousko-uherskou, že v květnu předloží delegacím osnovu za příčinou rozmnožení rakousko-uherského válečného loďstva. Uhry jsou asi pro tuto myšlenku již ziskáni, neboť Maďaři dostaví pomalu strach, že Německo bližším připojením se Rakouska k Německu mohlo by opanovati Terst a přístavy v moři jaderském, čímž by velmocenská politika uherská utrpěla rány nehojitelné. Nedivno proto, že mezi Maďary začíná nabývati půdy lepší smýšlení o požadavcích Čechů a Jihošlovánů, jakožto přirozené protiváhy německé.

Rusko slaví právě velké vítězství v Persii. Anglický vliv v Persii zničila, anglické vítěze v Persii vyplatila a rozhodla se spojití své zakavkazské a turkestanské dráhy s hlavními městy perskými, které prodlouží až do přístavních měst v Perském zálivu. Rusko získá tedy přímé spojení s Indickým oceánem i s arabským a africkým pobřežím. Na Turecku vymohlo si Rusko současně, že nesmí nikomu vyjmaje Rusku udělovati koncesse ku stavbě drah v Arménsku.

Polský klub usnesl se zasaditi se o to, aby předložba o odvodu branců bez prodlení byla vyřízena.

Na říšské radě unesl se dělati český klub opravdovou obstrukci. Hr. Pálffy a dr. Pacák podali pilný návrh, aby známé výnosy ministra Kindingra ze dne 16. října 1899 byly zase odvolány a aby ústavou zaručené rovnoprávnosti všech rakouských národů v každém směru bylo co nejpřísněji šetřeno.

Jihošlované nebudou podporovati českou obstrukci, oč se jen poslanci kněz Bianchini, Spinčić, Laginja a Perić zasažovali.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zasnuli: p. Jos. Hanuš, vik. sekretář a farář v Koclétově, † 10. února, (naroz. 1839, vysv. 1866), pan Frant. Bartoš, konsist. rada, b. vikář, děkan v Jilemnici, † 11. února (naroz. 1825, vysv. 1848), p. Josef Skalický, b. vikář, děkan v Újezdě u Chocně, † 16. února, (naroz. 1826, vysv. 1850), p. Jan Míkan, farář v Sádce, † 19. února, (naroz. 1866, vysv. 1889.) Ustanoveni jsou: pan Ludvík Hora, farář Chvojenský, za faráře do Dašic, p. Frant. Schneider, kaplan Trutnovský, za faráře do Starých Buků, p. Josef Štemberka, administrator, za faráře ve Staršově, p. Vlad. Hornof, katech. Dobrušský, za proz. katech. na reálné škole v Kostelci n. Orl., p. Václ. Vostřel, kapl. Litomyšlský, za kaplana do Svinčanu, pan Frant. Váša, katech. Dašický, za administr. do Bělé u Pardubic, p. Petr Jiříček, kaplan Svinčanský, za katech. do Dašic, p. Ant. Zikeš, koop. v Bělé, za administr. do Pouchova, p. Václav Vaško, admin. v St. Bukách, za administr. do Koclétova, pan P. G. Kahler, O. S. B. kapl. Verneřovický, za kachet. do Broumova, p. P. Edm. Hanusch, O. S. B., za kaplana do Verneřovic, p. Václ. Rotter, koop. ve Svarcentale, za katechet. do Rokytnice (Rochlitz). Uprázněná místa: Koclétov (Ketzelsdorf), fara, patr. J. Etricha, od 11. února, Jilemnice, děkanství, patron. hr. Harracha, od 12. února, Chvojno, fara, patron. markrab. Pallavicini, od 14. února, Újezd u Chocně, fara, patr. nábož. matice, od 16. února, Sádek, fara, libera colationis, od 20. února b. r.

Členy panské sněmovny se stali bývalý předseda pražské obchodní komory Fr. Šebor, nový předseda rakousko-uherské banky dr. rytíř Biliński, Němci dr. Plener a dr. Menger.

Sňatek. Paní Maruška Morávkova rozená Jančíkova z Černilova a pan Josef Vláčila, sládek a nájemce pivovaru v Třebechovicích slavili sňatek svůj 20. února v chrámu Páně v Černilově.

Královéhradecký bisk. seminář, čítat bývalého hradu českých královen, jest stará budova, která moderním a zejména zdravotním požadavkům naprosto nevyhovuje. V úterý odpoledne konala se za předsednictví c. k. okresního komisaře pana Pirchana, cís. rady pana MUDra Urbana, zástupce města p. Weinhengsta, rektora semináře vdp. Suchánka a c. k. inženýra Beneše komise, která budovu semináře ohledala, aby dle možnosti posavadní nedostatky přístavbou, přestavbou neb vhodnou opravou k obýváním seohopnou učinila. Komise uznala, že všeliké opravy a přestavby by nevyhověly, že by byly příliš drahé, takže bude nejlépe, když se biskupský seminář úplně přestaví. Poněvadž posavadní stavení nynějším požadavkům nevyhovuje, bude se musiti seminář o budovu c. k. okr. hejtmantství neb c. k. vojenskou nemocnici rozšířiti. Nejlépe bude, když se stavbou semináře počne se co nejdříve. Stát, který zabral v minulém století církevní jmění, měl požadavkům lidskosti a zdravotnictví již dávno vyhověti. Protože se bude letos neb nejdéle na přes rok stavěti nová budova Borromea, tedy by páni bohoslovci mohli býti na čas v bisk. studentském Borromeu, dokud nová, prostranná a všem moderním zdravotním požadavkům vyhovující budova bisk. semináře se nepostaví.

Ze spolku pro podporování chudých studujících vyšší obchodní školy v Hradci Králové. Spolek čítá 118 členů a 2 dobrodince. Přibýlo tudíž během 5 měsíců 38 členů. Za uplynulé období podporován byl 31 žák (26 školními potřebami, 5 dostávalo příspěvky na obědy, večere, na oděv). Věneček vznesl 316.23 1/2 zl. čistého. Spolek má naději, že P. T. ctěné obecnstvo v té míře, jak dosud činilo, jeho lidumilné snahy podporovati bude, neboť jen tím způsobem mnohni se chudým žákům absolvovati naši obchodní školu.

Na nádraží konala se komise ohledně rozšíření nádraží. Správa severozápadní dráhy chce kolny pro lokomotivy a topírny zříditi proti nádražní budově vedle strojírny. To by mělo za následek, že by byla stavba viaduktu na silnici kuklenské neodvratnou. Tím by trpěli majitelé okolních pozemků při silnici kuklenské i jedoucí po silnici hradecko-kuklenské. Uznává se za nejlepší, aby vůbec za viadukt hradecko-věstetarský nákladní nádraží se přestěhovalo směrem k plotišťskému nádraží — tedy k Předměstí. Posavadní nádraží by bylo pouze pro dopravu osob a doprava mezi Králové Hradcem, Pražským Předměstím a Kuklenami by netrpěla. O těchto věcech se při komisi zatím nejednalo, nýbrž jen v rozšíření parku k továrně.

Ze spolku českých stenografů III. programový večer na 24. února 1900. projektovaný spojeu byl pro nahodilé překážky s bulharským večerem na den 24. března 1900. ustanoveným, ku kterému budou zvláštní oznámení rozeslána.

Z pošty. Dva sešity „Velehradského sborníku“ skvostně vázané došly zdejšího c. k. poštovního úřadu — bez pásky. Ten, na jehož adresu byly do Hradce Králové poslány, račť se u c. k. poštovního úřadu přihlásiti.

Úmrtí dne 19. února odpoledne zesnul na Pražském Předměstí v Pánu v státi 72 let, p. Eduard Riedl, bývalý majitel panství Přímu, který jako ryší Čech chabrusu neprodal, poslanec na sněmu krá-

1
lovství Českého se skupiny velkostatků, zakládající člen mnohých vlasteneckých a dobročinných spolků, muž pro své rozsáhlé jednání všeobecně ctěný a vážený. Zetím zvědného jest zdejší praktický lékař, p. MUDr. Ladislav Tvrský. Tělesné pozůstatky zvědného byly včera v domě smutku na Pražském Předměstí vykropeny a odtud po 9. hodině ranní do rodinného hrobu na hřbitov v Probošzi převezeny.

Ve středu odpoledne byl v Hradci Králové pochován žák vyšší průmyslové školy v Praze, p. Ant. Falta, syn zdejšího p. stavitele, který podlehl rychlé chorobě plicní. Kondukt vedl za asistence pp. alumnů a dpp. kaplanů městský děkan vys. dp. kanovník Musil. Pohřbu se účastnili zdejší pání stavitelé, četní měšťané, profesori, úředníci a zvláště dámy. — V Císařské zemi náhle válečná choť statkáře a obchodníka Inem, paní Marie Klazarová v stáří 40 let. Raněna byla mrtvicí a padla hlavou do vody nepatrného čistovského potůčka za vesnicí, kamž šla procházka. Na okolním poli pracující dělníci přišli na pomoc pozdě. Vážené rodině p. Klazara dostalo se četných projevů srdečné soustrasti.

Přednáška. V jednotě katol. tovaryšů bude přednáška v neděli dne 25. února b. r. dp. místopředseda D. Orel „O živočišném magnetismu a spiritemu“. Začátek o půl 8. hodině odpo. Vstup volný.

Přátelský večírek pořádá spolek číšníků pro Hradec Králové a okolí, v pondělí dne 26. února ve spolkové místnosti u „České Koruny“.

Stateční burev, kteří s takovou nevidanou hrdinností a úspěchy brání vlast svou před surovou hrabivostí anglickou, jsou předmětem výkladů pana MUDra. L. Baška, předsedy místního odboru N. J. S. provázeného četnými obrazy světelnými. Mimo pěkné mapy obou bojišť ukázána budou hlavní místa této války, přední města jihoafrická, zlaté i dementové doly a obrovskými stroji, typy Burů a Zulukafků a j. Mimo tento výklad uspořádány budou při večerním předvedení světelných obrazů také krásné původní fotografie měsíce z hvězdnary Lickovy v Kalifornii a celá řada měst z Italie, Španělských staveb staroegyptských a j. Také odpolední představení, určené pro mládež bohdá dívky mile pobaví a bude jim také vzácným poučením. Doufáme, že místní odbor z obou nedělních představení (dne 25. února v městském Klicperově divadle) bude mít slušný zisk a návštěvníci vzácný požitek.

Osobní. Okresní školní rada ustanovila pana učitele Novotného z Libčan, za řídícího učitele v Pláčicích. Pan Pour ze Lhoty ustanoven byl tamtéž za učitele. V nové postavené škole plačické začne vyučování dne 1. března. Starosta p. Morávek a plačičtí občané, kteří pro svou školu takové oběti přinesli, dosáhli tedy uspokojení svých přání. O místo řídícího se ucházelo 21 a o místo učitele 16 kompetentů, z nichž mají někteří až 23 let služebních.

Vojenský vrah Lesák, který odsouzen byl k trestu smrti provazem nebude utracen, neboť trest smrti proměněn mu byl v těžký žalář na 17 let a 4 měsíce.

Nečtete při svítu lampy v posteli! Často se mluví o neštěstí, která se stala nočním čtenářům, buď že hořící lampa vybuchla nebo převržená byla a šaty, peřiny, nábytek neb záclony zapálila. Podobné neštěstí stalo se též ve Vel. Pavlovicích na Moravě. Adjunkt p. Vambra četl v posteli, lampa na stolek zapálila neznámým způsobem postel a záclony a způsobila v pokoji požár. Tento byl pozdě pozorován, teprve když okna pokoje pana adjunkta popraskala; když vnikli lidé do pokoje, našli na posteli ohrovenou mrtvolu pana adjunkta Vambry, rodáka z Čech. Pan adjunkt byl velice oblíben a vynikal vlasteneckým působením v českých spolcích na jižní Moravě.

Zdražené uhlí — zdražení plynu. Následkem zdražení uhlí zdražila se také výroba plynu v městské plynárně. Následkem toho uanesla se al. městská rada zdražiti kubický metr plynu z 28 na 31 halířů, tedy o nepatrnou částku 1 1/2 kr. při kotkovém metru plynu. Zdražení plynu potrvá jen tak dlouho, pokud budou ceny uhlí nepřiměřeně vysoké.

Požár v továrně Němečkové způsobil v pondělí v Hradci v samé poledne veliký poplach. Jak se s námi sděluje, propálila se v staré továrně poblíže kuklenického cukrovaru pánev. Z továrny se vyvalila okamžitě veliká oblaka dýmu, která slehající plameny zrudla, takže divákům na nabřeží se zdálo, že se nalezá celá továrna v plamenech. Škoda požárem vzniklá není prý tak velká. Pan Němeček postavil v loni novou továrnu na bývalém cvičišti hradeckém poblíže Plotišť u tak zvaného Josefova, pracovatí se prý může v staré i nové továrně na lepenky.

Hrabě Vojtěch Šternberg z Častolovic válečným spravedlím burav. Známý přítel velikých športů a duchaplný společník v kruzích aristokratických dobře známý, mladší bratr pána na Častolovicích, Zámekách, Malenovicích atd., hrabě Vojtěch Šternberg odjel 22. října z Vídně do Cařihradu a odtud přes Suez do zálivu delagoyakého v jižní Africe a do hlavního města Transválu, Pretorie. Hrabě V. Šternberg odebral se již r. 1896 do Transválu, chtěje zde bojovati po boku burů proti Angličanům. Na štěstí skončil vpád dra Jamesona a Cecilia Rhodesa do Transválu záhy velice nešťastně a hrabě Šternberg dostal se tudíž na bojiště pozdě. Tentokrát byl šťastnější. Na počátku prosince se dostal do Afriky a dne 18. prosince představitel se přelientovi Krügerovi. Pretorské „Lidové hlasy“ (de Volksstem) píše o jeho audienci: „Dnes ráno učinil hr. Šternberg státnímu prezidentovi návštěvu a byl mu doktorem Heymanem představen, kdežto redaktor „Volksstemu“ dělal tlumočníka. Vznešený návštěvník ujistil presidenta sympatiemi, které mají pro dobrou věc burů v Rakousku a jmenovitě tlumočil blahopřání, které vznešený svět v Rakousku chová a burům přeje v nynějších bojích skvělá vítězství. President Krüger, který následkem dobrých zpráv z posledních dnů byl v nej-

lepší náladě, děkoval vznešenému svému hostu za projevy sympatií a mluvil pak s ním delší dobu o různých záležitostech. „Hrabě Šternberg, který učinil návštěvu též Neapoli, odešel se v brzké době do okolí Kimberleye, aby tam válečné operace sledoval a materiál pro rozsáhlé vojenské studie o válce konal. Jest nejen dobrým vojínem, nýbrž také vynikajícím spisovatelem a velkým sportmanem a proto sdělujeme dnes s velkým uspokojením s našimi čtenáři, že hrabě svolil, jako zvláštní spravedlím pro „Volksstem“ psáti. Doufáme, že příští dny uveřejníme z jeho pera některé skizsy o rozvoji války na západě“. — „Jak se právě z Capetownu sděluje, byl hr. Vojt. Šternberg, který se k předním hlídkám odvířil, u Kimberleye od Angličanů zajat a do Capetownu po dráze dopraven. Po dopravení do Londýna bude na čestné slovo propuštěn.

Nucené vycouvání. V pruském sněmu chystá ministerstvo vnitra předlohu zákona o nuceném vycouvání sločinné mládeže. Návrh zákona tohoto jest veřejností německou velmi schválen, jen se žádá, aby provádění zákona tohoto svěřeno bylo orgánům obecním a samosprávným a vzato bylo s mocí úřadů kriminálních a policie. — U nás otázka nuceného vycouvání mládeže jest sice brožurkami a novinami dosti prodiskutována, ale k osnově zákona, který by byl na výsost nutným jsme se ještě nedostali. Snad nyní postačí příklad pruský, jenž šel zase po vzoru anglickém, který se velmi osvědčuje.

Co nového přineslo osmiletí? Nové říše, nové státy, drabé uhlí a automaty, elektriku, světlo z plynu, exekuce, prach bez dýmu, páru, stroje, konkurence, konfekce a švindl v práci, burasy, loasy, papír kletý, loterli s handrlaty, zastavárny, odhadce, dvacet procent, sloděje nová děla, pušky, bulky, sadem strkat na lid kulky, velká vojska, množství lidu, velké daně, státní bída, Bismarkovské velké války, nové daně na kutálky, velké platy úředníkům i s protekce všem pochlebníkům ministry a generály, kteří nikdy nevyhráli, penzisty a služby všáké, také uniformy slatě, velké pány, handrlata, poníženost, purklata, chabrus, švindl, jeho smečky, na chudý lid brozné léčky, parádu a přepych velký, nechuť k práci, dluhy, lelky, sporty a zlé finance, krachy, špatné bilance, deficity, defraudace, útek mnohý za hranice, peněžnictví, kapitály, na hromady z lidí stáhlí, sobectví a kalkulace vyděračské spekulace, různé vlády různých vad, pro lid jenom velký hlad. Komu by toho dobrodiní, co nám se století přišlo, bylo málo, může si i sám k němu ještě dosti přidati. J.

† **Pan Heřman Josef,** zakládající člen Sokola královéhradeckého, zemřel předčasnou, náhlou a nenadálou smrtí, ale prozatím jen ve výroční správě činovníků tělocvičné jednoty Sokol v Hradci Králové, předloženo v řádné valné hromadě dne 11. února. Jinak je živ a zdráv jako buk a přejeme starému Sokolu, by dočkal se ještě aspoň příštího čtvrt století.

Všeslovanský ples v Olomouci. V našich vlasteneckých kruzích se velice mnoho tančí a každá dáma musí utančit nejmenš 30 km třicetiletým valčíkovým krokem v masopustě. Dámy patrně ani nevědí, že němečtí pastoři vypověděli nejprudší válečné tažení tomuto „nemravnému, nestydatému a vířivému tanci Němců“, ony nevědí, že anglický spisovatel horlil vášnivě ve spisech svých proti ubohému valčíku a že za české a uherské královny Marie Terezie byl dne 18. března 1758 vydán dvorský dekret proti novému tanci, „který jest zdraví škodlivý, tak i pro hříchy velice nebezpečný a který se vůbec valčík nazývá“. Tančení valčíku však zmohlo se teď na celém světě a pouze na protestantských dvorních plesích v Německu považuje se valčík podnes za tanec nevhodný. Naši „tančící omladině“ zdálo by se jistě směšnou otázkou, zda li je tanec zábavný, prospěšný a užitečný. Odvolávala by se hned na staré Řeky, kteří tanci přáli, říkáce, že se jim duch i tělo uslechťuje a tělo i chování nabývá zvláštní elegance; mládež by se odvolala též na staré židy a Římany, kteří tančili při náboženských obřadech. Všeho přišli škodí a tedy též nemravný tanec. Ostatně toho přílihného tančení dopouštějí se jen nemnozí, neboť většina tanečníků dnes tančiti neumí a tančí všechno na jedno kopyto. Plesy dnes nepopíratelně sevědněly, zábava se honí za zábavou a páni nudí se na monotónních plesích stále více. Sotva si odbyli jeden, dva tanečky, oddávají se v sále na estradě neb galerii zevlování, okouní na ostrově uprostřed sálu kolem sedící a procházející se dámy, a když je i to omrzelo, sednou si ve vedlejších síních ke skleničce. Sledný zatím sedí, čekají, nuda zachvacuje mladé krasavice a soufletví ubohé dámy a gardedámy. Jak znamenitá to zábava! Jak nevyjlovná radost z mládí života! Kam se poděly ty zlaté časy, kde i ve velkých městech krásné tanečnice opouštěly taneční síň a blahým pocitem, že na plesu ani na chvíli nepostály, tím méně posedly, ale že se vytančily na celý rok, takže v libém unavení hladly se na heboukné lážko, aby v krásných snech přelily příjemnou zábavu ještě jednou. Kam se poděly časy, kde výteční, neunavni, svišní a zábavní tanečníci po několik dní byli oslavováni milými vzpomínkami svých tanečnic i jejich matiček? Jak jste dnes dámy politování hodny, že se na plesích tak nudíte! Naše plesy jsou pořádány podle cizácké mezinárodní šablony, zrovna tak jako náš veřejný život v posledním čtvrtstoletí, který ztratil ardečný ráz slovanický a který vzor všemu nucen v mezinárodních šněrovkách a fracích nemůže si zvyknouti. Na štěstí není tomu tak vždy. Všeslovanský ples dne 11. února v Olomouci pořádaný ukázal, že můžeme žiti život svůj vlastní a že pak ta stará slovanická ardečnost, bodrost, veselost a pestrá zjedná si opět platnost. Již dekorace velké dvorany v Národním domě láhla se od obvyklých a namnoze nevkusných dekorací pleso-

vých. Staraly se o to především předsedkyně olomouckého Pöttingea paní Johanna Záchová, choť Hrádkého poslance, a pokladní téhož útavu, paní Feditelová Marie Pospíšilová, které velkou část slovanických draperií, praporů a dekorací samy zhotovily, které za pomoci vlasteneckých olomouckých dam věnce pletly a které panu čalouníkovi Židkovi při výzdobě dvorany neunavně pomáhaly. Jevišť upraveno bylo ve skvostný ruský stan nádhernými koberci a košedami (s polárními medvědy, vlky atd.) dekorovaný. Průběžný koberec představoval ruské pohostinství. Hospodář stavěl a bojaryně vítají mladého hosta svého, který za svobodna ji miloval. Světelný efekt kobercových obrazů svýšen byl četnými elektrickými žárovkami a kulisami. Pod jevištěm byl stánek s výbrymi, mezi nimi pravé ruské ikony z kovu, různé předměty z lakovaného dřeva, předměty z plechu a ruskými národními motivy, krásné a vzácné pohledové látky z Baska, vůbec velmi vkusné a originální věci. Balkony a galerie ozdobeny byly festony, pletenci, guirlandami a draperiemi v základních barvách slovanických. Kolem první galerie byly dále umístěny znaky zemí koruny české a všech zemí a národů slovanických, věrně heraldicky provedené. Galerie zdobily ovšem nejkrásnější kvítka z české zahrádky, živá, růžolící. Pod galeriemi vyplňovaly jednotlivá pole dvorany věrné obrazy nejpamětelnějších míst slovanických: Velehradu, Hradčan, Wawelu, Kremlu, Serajeva a Záhřebu. Již před 8. hodinou večerní počali plniti sál ruští bojari a barině, malorusky, Poláci a Polky, Srbové, Bosňané, Bulhari, Černoborky, Hanačky, Slovačky, Plzeňáčky, atd. atd. Kostymy nebyly obvyklé, jarmarečné z různých půjčoven, které bývají obyčejně pskvilem na národní kroje, nýbrž byly to buď stkvělé originály, neb dle originálů dovednými ručkami dam vlastnoručně zhotovené. Vysvání k tanci účastnil se ovšem kde kdo a tančil svižnou českou polku; uprostřed sálu nebylo obvyklého ostrova s plešatými a blaseovanými mládenci. S napjetím očekávány národní tance. Když o půl deváté hodině z Žerotínových místností vešel průvod do velké dvorany, budily stkvělé a nádherné úbory všeobecný podiv. Kostymování tanečníci obešli v průvodu dvakrát velkou dvoranu — tříce se všeobecně pozorovali hodnostářů, pánů i dam na estradě, na galeriích a ostatních hostů v sále — načož utvořivé kolo, začali tančiti národní tance: starodávny, zahradička, rožek a požehnaný, který s velikou plíí, a mistrně s uměleckou dovedností navvčila paní Marie Pospíšilová. Na to tanečena ruská mazurka, u nás do té doby rovněž neznámá. Starodávno a ryze slovanaké tyto tance vynikají pestrostí a malebností a přispěly by rozhodně k osvěžení plešů v Čechách a na Moravě, kde dnes mimo besedu tančí se téměř výhradně mezinárodní tance národní. Na tanečnicí byla také skutečně milá podfvaná, vše šlo znamenitě jako na drátku, živě a oduševněle, takže se slovanickými tanci nesnesou moderní salonní škrobené tance, které se tančívají femesně a bezmyšlenkovitě, ani porovnání. Hudbu k národním tancům harmonisovali hudební skladatelé, říditel p. Petrol z Olomouce a p. Lev Janáček z Brna. Po 10. hodině seřadili se tanečníci k velkému polskému mazuru, který navvčil a velikou dovedností p. MUDr. Kasimír Sauer společně s pány Borysowiczem Bagniewskim a Hinczem. Všichni páni rození Poláci z Haliče a ruské Polsky tančili jako praví šlachtičci bravurně a figury, řetěz, sztydzone, krakowská provedeny skvostně: ohnivě tanečnice i mrštní páni oduševnělým tancem veškerou společnost přimio elektrisovali; diváci tleskali a když vrchní pořadatel dr. Sauer velel podziekowanie, rozlehla se celá dvorana hluchým potleskem. Mezi národními tanci tanečena ovšem též polka, valčík, beseda, třasák, masurka a čtyrylka. Po odpočinku sestoupili se tanečníci a tanečnice u estrády a zapěli slovanaké národní písně: slováckou (Nestiskaj mi), ruskou (Na hors je kalina, chorvatskou (Bez tebe), polskou (Do Kielicha) a naši národní hymnu „Kde domov můj“. Po čas plesu prodáváli dívky kytičky a pl. posl. Zapletalová, Záchová a Pospíšilová, Pecoldová, sl. Porazilová atd. u buffetu výtečné masité, moučné a cukrové pochoutky, dále čaj, kávu atd., což všechno vyneslo Matice Národ. domu v Olomouci pěkný peníz. Reprezentativního plesu se účastnila všechna čelnější města moravská několika členy. Takto pořádané plesy budí vkus a smysl pro krásu, vynesou dobré vlastenecké věci slušný obnos, pobaví všechny účastníky a tanečnice při takovýcho plesích jistě neunouo ružných nemocí. A to je konečně velmi důležitá věc. Nač se pořád opičiti po cizotě, když máme lepší věci slovanaké?

Lex Heinze. Zákon na ochranu mravopodstatnosti stal se v Německu nutností. Před lety tropil v Berlíně chovatel a dodavatel lehkých ženšin etrašné darebáctví. Do jeho smilných břehtů lákání synové i dcery nejpočetnějších rodin, chudých i bohatých, kteří brali skázu na těle i na duši a měli neobyčejnou spustlost mravů v zápětí. Katolický střed i vládní kruhy usilují již po leta, aby návrh zákona, který nasvázal dle jména hlavního svědce, zákonem Heinzeovým, stal se skutkem. Vláda a říšský německý sněm se však nemohou ohledně ustanovení zákona dohodnouti. Všichni souhlasí v tom, že proti svědčům a kuplířům lásky se musí zakročit. Katolíci i věřící protestanté chtějí mimo to zakročiti proti všem prostopášnostem a nemravnostem. Žádají, aby se zakročilo též proti těm, kdož malují a na odív vystavují sviňácké obrázky, sošky, píší oplzlé věci a napomáhají tak k svádění a kasení mládeže. Klerikální konservativní většina na říšském sněmu německém chce oplzlost vypuditi z veřejného života v Německu a chrániti jmenovitě mládež před skázu. Liberálové se obávají, že by tím trpěla osobní svoboda i volnost v umění. Tvrdí, že posavadní zákony a posavadní policejní opatření úplně postačují. Mládež prý se zachrání před nemravností, bude-li vycouvána mravně. Mravnost prý se zákony chrániti nedá. Ale což nepotírají liberálové v celém světě nábožensko-mravní vycouvání? Konservativce Henning hájí zákon Heinzeův právě, že úkolem umění není znázorňovati vlády pravdu a přirozenost, ale idealnost a zákon musí chrániti veřejnou mravopodstatnost. Mládež nemusí a nemá znáti obscenní obrázky a pohoršlivé scény s pokoutních míst. Zákon Heinze praví proto hned v 1. para-

graftu, že propadne trestu až do 6 měsíců nebo pokutě až 600 marek, kdo přenechá za peníze spisy, obrázky a kresby, které, aniž by byly smilně přece stydlivost hrabě uráží, osobám v státi pod 18 roků, anebo kdož takové spisy, obrázky a kresby veřejně na ulicích na odiv staví. Jiný paragraf ohrožuje vězením do 1 roku nebo pokutou do 1000 marek, kdo pořádá veřejné divadelní představení, zpřevy, převécké a deklamatorní přednášky, výstavy osob neb věcí, které hrabě stud a cit mravnosti urazí a veřejné pohoršení vzbudí mohou. Připouštíme, že zde trestné případy nejsou přesně vymezeny, ale soudce a slušní lidé jistě v jednotlivých případech vyocí, kde překročeny byly meze slušnosti. Větší přínos v těchto věcech ostatně škoditi nemůže. Když by soudce meze dovolené překročil, uvedou vyšší odvolací úřady rozsudky na pravou míru.

Zvěsti z východních Cech.

Z Chrastí. Dne 11. t. m. přednášel v naší katolické jednotě p. Čeněk Buben, kočárník z Králové Hradce „o výchově rodinné“. Dolení místnosti jednoty byly posluchači do posledního místa vyplněny. Mezi posluchači bylo četné dam zastoupeno. Řečník odměnil hlučným potleskem.

Ze Semil. Veřejná schůze politického klubu křesťansko-socialního pro okres jičínský, jilemnický a semilský, která pořádána byla dne 18. února 1900 v Semilech v hostinských místnostech „v ráji“, vydala se velmi pěkně. Obě místnosti byly naplněny členy klubu a uvedenými hosty ze Semil, Benešova, Podmoklic, Slaně, Bytčovic, Spálova, Hořenska, Přelboho, Kuchelny, Staré Paky, Nové Paky, Studence, Ústí u Paky, Kundratice, ano i až ze vzdálených Sobčic u Ostravice. Politické strany zdejší byly zastoupeny svými důvěrníky. Po zahájení schůze křesťanským pozdravem horlivý náš I. místopředseda p. Vác Čistěcký, přijímá zboží v továrně ve Staré Pace, udělil slovo dp. J. Kousalovi, faráři z Mlýnské, předsedovi klubu, jenž v odborné řeči své srovnával zásady křesťanských sociálů se zásadami ostatních politických stran v Čechách i v cizině a za stálého potlesku pojednával o nejdůležitějších otázkách časových. Po ukončení jeho zřetile přednášky byla navržena, jednoláse odhlasována a přijata ode všech přítomných tato resoluce: „My shromáždění na veřejné schůzi politického klubu křesťansko-socialního pro politické okresy jičínský, jilemnický a semilský prohlásíme: 1.) že cílem našich snah bude reforma liberálních zákonů na základě křesťanském, od níž očekáváme i nápravu poměrů národohospodářských; 2.) prohlásíme úplnou rovnoprávnost a rovnocennost národní i jazykovou za důsledek spravedlnosti křesťanské; 3.) očekáváme od českých poslanců, že tohoto požadavku pro národ náš domáhají se budou všemi zákonnými prostředky a že v konferencích nepřistoupí na nic, co by se s rovnoprávností touto neshodovalo; 4.) vůči stávce uhlokoků pak prohlásíme, že jsme pro převedení dolů v majetek země a pro slušné a spravedlivé upravení životních podmínek dělnictva v dolech“. Hned po přijetí a schválení této resoluce byla učiněna sbírka mezi přítomnými pro stávkující křesťanské sociály v dolech uhelných, jež vynesla 12 korun. Pak předčítal jednatel klubu vlp. J. Filler, kaplan v Semilech dopis J. B. M. nejdp. biskupa královéhradeckého Eduarda Jana Nep., zealaný klubu, v němž p. biskup projevuje radost nad založením našeho klubu, vzdává srdečný dík za věcku horlivou činnost v tom ohledu, vyhovuje žádosti mu přednesené a žehná všem podnikům našeho klubu. Při slovech: „Bůh žehná dílu tomu a udrží všechny členy v lásce k své církvi naší“, všichni povstávají a celé shromáždění propuká v radostný jásot: „Sláva p. biskupu Brynychovi! Mnohá léta! Ať žije!“ Radostí při tomto úchvatném okamžiku mnohemu z přítomných oči slzeli. Pak vyhlásil předseda klubu po dvakráte přítomné, aby, má-li kdo nějaké přání, stížnost nebo námítku, aby se přihlásil ke slovu. Když se však nikdo nepřihlásil, ač společnost byla složena z lidí názorů nejrozličnějších, byla tato první zřetile schůze našeho klubu, v pořádku započata a vedena, i ukončena. Vzdálení členové a hosté bratrsky se rozloučivše, rozjížděli se půlnočním vlakem opět do svých domovů. Nových členů se přihlásilo 23. Dlouho budou všichni vzpomínati na tento den.

Z Bělehradu. Zdejší občanská záložna, zapsaná společenstvem s ručením omezeným, konati bude 4. března 1900 o 8. hodině odpolední 27. výroční valnou hromadu v divadelním sále v domě Občanské záložny v Bělehradě. Ve valné hromadě se přečte protokol o poslední valné hromadě a pak se podá zpráva o činnosti záložny na r. 1899. Následuje zpráva dozorské rady a schválení účtů, hodnostářům a členům dozorské rady vykážou se za r. 1899 odměny a jednati se bude o schválení návrhu výboru o správním bytuku. Pp. Fr. Plecháč, Petr Stuchlík a Jos. Vonky vystupují dle stanov z výboru; mohou však opět zvoleni býti. Volné návrhy. Podrobné účty, výkazy, zpráva dozorské rady a výboru jsou k volnému nahlédnutí vloženy pro každého člena v úřadovně záložny. Výbor žádá za hojný účastenství při valné hromadě. Čistý zisk vykázuje za rok 1899 v obnosu 2.266 zl. 85 kr.

Z Nového Města n. M. (Vyhláška.) Jak známo, zařídilo zastupitelstvo zdejšího okresu Novoměstského nad Metují usnesením svým ve schůzi, konané dne 31. měsíce prosince roku 1885 ku zvelebení a rozkvětu ovocnictví ve zdejší okrese Novoměstským n. M. ovocnou školku okresní na roli číslo parcelní: 644 pro 1 jitro před starou školou číslo: 22. v městysi Krčíně se nacházející a ku kostelu taměse náležející, najaté za činži 40 zlatých ročně od P. T. pana P. Polhřima Nováka, děkana, vikáře, kanovníka etc. v Novém Městě n. M. smlouvou ze dne 17. IX. 1885, číslo: 900 z. o. na dobu 18 roků ode dne 16. měsíce číjna roku 1885 se počítající. Úkolu, jmen školce této vytklen byl, dosaženo býti má především řádným a soustavným vysazováním ovocných stromů podél veřejných silnic, v příčině jehož zákon pro krá-

lovství České ze dne 2. měsíce prosince roku 1884, čísla: 72. z. s. ukládá okresním výborům právo a povinnost nařizovati, aby se podél silnic, jež nejsou erární, stromofačí nová vysazovala, jakož i stromofačí, která tu jsou, doplňovala, ustanoviti kde a jakého druhu se stromy silniční mají vysazovati a dohlížeti k tomu, kterak se jednotlivé stromy alejní anebo celá stromofačí vysazují, oklešťují nebo kácí. V druhé straně má řádnému úkolu býti vyhověno tím, že i mimo silnice na pozemcích vhodných a způsobných ovocné stromy způsobem řádným mají býti vysazovány. Rozumí se samo sebou, že řádným a soustavným vysazováním ovocných stromů jakosti zaručené na pozemcích, jež dosud často ladem leží neb způsobem nepřiměřeným jsou osázeny, bude nejen povznesen blahobyt jednotlivce a tím i celku, zejména v první řadě obce, nýbrž bude i zlepšen vzhled obce a celého okolí. V příčině té poskytneme též potřebné pomoci ustanovením levné ceny stromů z uvedené ovocné školky své v městysi Krčíně a radou správce školky této, toho času P. T. pana Františka Nepilého, řídícího učitele na obecné škole taměse. Žádáme tudíž obecní představenstvo, aby za přispění celého obecního výboru, v němž zasedají zajiště rozsašní mužové a zkušení hospodáři, přiložený seznam vyznačením pozemků, jichž vysazení ovocným stromem dle jeho náhledu se odporučuje, v tabulkách 1.—5. vyplnilo a jej sem nejdéle do dne 28. přístího měsíce (února 1900) vyplnilý a P. T. panem starostou a dvěma P. T. pány členy obecního výboru podepsaný předložilo; zároveň budí v příčině každého takového pozemku majitel jeho poučen a na potaz brán. Seznam tento prozkoumá pak jmenovaný správce ovocné školky naší P. T. pan František Nepilý, řídící učitel v městysi Krčíně, a též navrhne zároveň druh ovocných stromů jichž vysazení vzhledem k poloze pozemku a povaze půdy se odporučuje. Zjměna očekáváme, že obce samy v příčině pozemků obecních dobrým příkladem a i jinak radou a skutkem k tomu přispějí, aby okresní zastupitelstvo cíle svého v příčině té dosáhlo, což bude nejenom okresu, ale i obcím a každému jednotlivci sloužiti ke cti. Doufáme tudíž, že obecní představenstvo lhuťu shora řečenou dodrží, tak aby ku vysazení dorostlých stromků z ovocné školky okresu zdejšího všechny potřebné přípravy pro letošní rok v čas byly hotovy. Výbor zastupitelstva okresu Novoměstského nad Metují. Václav Pozdílek, starosta.

Z Kácova nad Sázavou. Velkého dobrodiní v letošní kruté zimě dostalo se zdejšími dítkám. Zakřiven byl přičiněním správy zdejší školy polévkový ústav, v němž den co den rozdává se dítkám okolo 250 porcí chutné polévky. Věru radostí naplněn býti musí každý, vida, jak tyto nejmenší a nejhudší, z nichž mnozí až půldruhý hodiny cesty do školy jíti musí, přijímají s hlubokou vděčností v jasných očkách zahřívající a posilující pokrm. Správu školy slouží k cti tento čin a odporučujeme k následování na místech i jiných. Pravda třeba k tomu námahy a trpělivosti, ale ta hojně jest odměněna. Šlechtní dobrodinové, kteří přispěli k umožnění toho nejlepšího rozluštění sociální otázky mezi chudou mládeží, nechť přijmou tu veřejně a srdečně: „Zaplať Bůh!“

Z Náchoda. (Ze spolků pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.) Sl. Marie Němečková v Náchodě, sestra velduštojiného konsistorialního rady, biskupského vikáře a děkana p. P. Jana Ev. Němečka v Náchodě, přistoupila ku spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě, jakožto zakládající člen a přispěvkem 2000 K, kteroužto částku dne 8. února 1900 k rukou pokladníka spolku také hotově složila, začož vzdávaj se jí díky nejvšelejše. — Káž by jejího příkladu bylo hojně následováno, aby vznešený účel spolku dříve účelien byl!

Dr. Alois Pražák, který v r. 1848 získal si v první řadě největší zásluhy o zrušení selek roboty, jenž společně s Palackým a Riegrem hájil práva českého národa, samosprávu země a české státní právo, slavil 21. t. m. své 80. narozeniny. Po zrušení absolutismu od r. 1860 do 1879 byl uznáným vůdcem Moravanů, vedl obezřetně moravský lid a od r. 1879 společně s Hohenwartem položil na říšské radě základ k nynější pravici. Jako ministr krajan a správce ministerstva spravedlnosti od r. 1879 do 1892 prokázal Čechům, Jihoslovánům a všem stranám pravice nešetné služby, svým jazykovým nařízením rozšířil práva českého jazyka, Čechům pomohl k většině u vrchních zemských soudů i u většiny krajských soudů, důležité místa notářů v zemích českých i jihoslovanských obsadil Slovany, do centrálních úřadů nváděl jako sekretáře, rady a dvorní rady Čechy a jiné mužů nám příznivé. uznáváje, že, kdo má ve státě exekutivu, má větší moc nežli sta řeči sebe radikálnějších poslanců. Mladochéši se hofrátské politice barona Pražáka a Riegra posmívali, podryli jeho vliv ve Vídni a způsobili jeho pád, ale dnes sami správnost politiky Pražákovy uznávají a český národ uvítal by s radostí, kdyby Čechové dostali do ústředních úřadů třeba tučet hofrátů. Uoté naroz. P. slavili stejné upřímné Mladochéši, Starochéši, klerikálové i feudálové. Ve středu dopoledne dostavil se k baronovi Pražákovi výkonný výbor pravice paneké sněmovny: kníže Alfred Liechtenstein, br. Fr. Thun baron Helfert, president dr. Habětinský, hr. Bedřich Schönborn a gratulaci. Nástupce Pražákov v ministerstvu spravedlnosti, hr. Bedř. Schönborn velebil zásluhy barona Pražáka o Rakousko, Slovany a spravedlnost. Pražák ukázal, jak národnost vlastní lze spojit s vlastenectvím rakouským. Moravští poslanci všech stran baronovi Pražákovi rovněž srdečně blahopřáli.

Burové soustředějí se rychle k Bloemfonteinu, aby převahou maršálka Robertsa zdolali; bránili se na útupu statečně a připravili Angličanům opět větší porážku. Čhtějí patrně Angličany vlákat na bojiště, které by obranné taktice burů co nejvíce vyhovovalo.

O Požáru v domě pana speditura Vacka se nám píše: Poplašný signál o požáru, jak jsme se od hodnověrných osob při vypuknutí ohně od přítomných dozvěděli, dán byl teprve, když již větší část zadního domu byla v plamenech a to ještě tak nedostatečným způsobem, že ani obyvatelstvo v nejbližším okolí nebylo ze spánku vyrušeno. Na místě požáru nastala panika,

obecenstvem, po většině s hostinců se vracejícím za viněná a jen málo rozvážnějších radilo ke klidu a posečkání, až sbor hasičů na místo se dostaví. V té době nerozvážnými lidmi roztažena nedostatečná plachta vozová co záchranný prostředek, do níž p. Svobodová, vdova po c. k. setníku (panikou rozčilená) přes volání p. Weinhengeta, by své dítky dolu neházel, že hasiči již jedou, bez dalšího rozmyšlení jednu z dcerušek skočiti nechala, druhou sama do plachty hodila. Tím zaviněno bohužel, ono známé neštěstí, že starší dceruška vážně se poranila, zlomivši si pravou nohu a sanici a vyrazivši si 6 zoubků, nečítaje v to rány na bradičce utržené. Holíč p. Marvan zachránil před tím již paní hostinskou. Právě v tom okamžiku blížili se však již hasiči a sice pp. Šefc a Vaňousek, přinášejíce žebřík zanechaný u kostela sv. Klimenta z dob opravování věže. Po tomto žebříce unikla p. Svobodová se služkou z ohrožené budovy. Na to vnikli hasiči Adamíra a Fleisner do ohroženého poschodí táhnouce s sebou záchranný pytel. V té době zahájil první oddíl hasičů, po daném signálu v době 15 minut na místo se dostavivši, účinný útok od kostela sv. Klimenta. Po 5 minutách dostavil se i druhý oddíl, vniknul po schodech až na půdu a takto zachránil již chytající přední budovu a těsně přiléhající budovu c. k. krajského soudu od zničení. Jak z uvedeného viděti, nenese vinu pro pozdě učiněný poplach sbor dobrovolných hasičů, poněvadž noční hlídka jimi se neděje. Přijítky k požáru za 15 minut po daném signálu, jest doba nejkratší, jaká se může za stávajících poměrů — jen u sboru hasičů nejlépe vyvíčených požadovati, neboť jest uvážiti, že tyto musí běžeti ku hasičské kolně, odtud potřebné nářadí vzíti a za úplné netečnosti a bez pomoci obecenstva (často ještě nemístně vtipkujícího) vyjma ojedinelé případy, až na místo požáru mnohdy s velkou námahou dopravit. Spolu podán důkaz, že skok s okna do plachty byl zbytečný, neboť když i v době, kdy požár nejvíce se rozšířil podatilo se odvaze hasičů vniknouti po schodech až na půdu, bylo by se jim podařilo za jisté též zachrániti obě dítky, kdyby obecenstvo svým neklidem před jich příchodem onen osudný skok bylo nespíšilo. Ohledně malé účasti obecenstva v zájmech hasičských souhlasíme s poslední zprávou, ale naprosto ohrážujeme se proti posudku obecenstva o výcviku hasičstva a můžeme poukázati na požár u p. Pilňáčka, kde hrozilo mnohem vážější nebezpečí tím, že ve sklepě nahromaděno bylo množství traskavých látek a jen dobře vycvičenému sboru mohlo se podatit oheň v zárodcích udolati. Ovšem musí-li, jak se stalo právě při posledním požáru, sbor sám po kluzské půdě stříkačku tlačiti, nelze očekávati divy. Jen více porozumění a účasti místo úsměšku.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. února 1900. 1 hl. pšenice k 12:40—13:60, žito k 9:80—10:20, ječmena k 8:40—9:00, oves k 4:10—5:80, proso k 9:20—10:00, vikev k 10:00—11:00, hrachu k 15:00—17:00, jáhly k 19:20—0 00, krup 16:00—44:00, bramborů k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 72:00—120:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 29:00 olejků k 0:00—0:00, lněného semene k 18:00—20:00, 100 kg. žitných otrub k 11:00, pšenič. otrub k 10:50, 1 kg. másla k 1:68—1:80, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:24—0:28, 1 vejce 7 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 17. února 1900 pšenice 12:00 00:00, žito 9:60, 9:90, ječmen 0:00 oves, 4:60 5:20, hrách 14:40 24:00, čočka 32:00 36:00 vikev 0—0—, jáhly 18—, 22— kroupy 30— 48— brambory 2:80 3:00, vejce (kopa) 3:60 4:00, másla 1:86, 2:08, tvaroh 24 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:44, maso skopové k 1:36, seno k 6:00, sláma k 3—, k oves 12:40.

(Zasláno.)

Všech pp. předsedů katolických spolků tovaryšských, sv. josefských atd. v diecési královéhradecké žádáme snažně o zaslání zpráv, kdy spolek jež řídí byl založen, kdo jest předsedou a jednatelem, kolik ayní čtá členů, má-li knihovnu a v čem hlavně jeví se jeho působnost zprávy buďtež laskavě do 15. března t. r. zaslány Dru. Ferd. Benešovi, professoru theol. v Hradci Králové.

Dekorační malíř a pozlaccovatel

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí čís. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, sa jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

269

Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

První Královéhradecká továrna nábytku. * Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východních)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

● ŽUPANŮ ●

Vždy
500 kusů
na skladě.

s dublu, se srstí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl. V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na simnky a havelky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zasilatelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR!

POZOR!

Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové

z své ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteřá za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna bělohněného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíř) jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 aš 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 aš 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Všude vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákupe pro školy, ústavy, spolky, obce atd. Cenník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška

ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez srovnání cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnohou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji odporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přístroj prosí

Antonín Mölzer

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 36

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.

Velký výběr

hevetinek kravát, límců, manžet a rukavic.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur káv.
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné snad se ručí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác. Opravy
snovslacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln-
táčků na křest, svícenů, paciřkářů, schránek na Nejsvé-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Pro dobu postní

nabízíme:

Křížovou cestu

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých čerpal a českému lidu kato-
lickému podává

Antonín Kaška, farář v Chlencích.

Stran 20, 8°. Cena 16 h; 50 kusů po 14 h;
100 kusů po 12 h.

Křížová cesta

kratší předešlé

od Aegidia Jaise.

Stran 20, 8°. Cena 14 h. Při velkém množství při-
měřená sleva.

Biskupská knihtiskárna.

Varhany

soustavy kuželové a pneumatické, lahod-
ného zvuku a důkladného provedení sprak-
tickým zařízením hracích stolků doporu-
čuje (taktéž harmonia, piana a veškeré hu-
dební nástroje) majitel c. k. výsady a zá-
služného kříže hudební akademie belgické

Bed. Čapek,

stavitel varhan a harmonii

v Poličce.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašla na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti šedennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelů
souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezá-
né neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy,
oltáře a veškerá kostelní zařízení
doporučuje uctivě umělecký závod
sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.

Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákresy a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku shodě oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též shoto-
vuje sochy svatých ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Kočáry

nejnovější soustavy, práce solidní, ceny levné
doporučuje

Čeněk Buben,

kočárník

v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavkách: V Jaroměři stříbrnou, v Do-
brušce zlatou, v Praze státní bronzovou medailí, v Kr.
Hradci nejvyšší vyznamenání čestný diplom s právem ra-
žiti zlaté medailie s korunou.

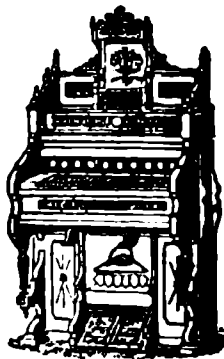
První české

speciálně na americká cottageová harmonia zaří-
zená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vylouděný důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na
splátky od 4 splátkách. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou se ustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

odborný velkovýrob

pro
malbu
chrámových oken

B. R. N. O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmo-
dernějším požadavkům vy-
hovující.

Umělecký ústav

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyzna-
menán.

Ceníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

KRESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný k novník a fed.
ústavu Nejav. Trojice v La Marche. Die III. vydání
přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 - 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celoplošné
1 K 80 h, franko 2 K; v káži 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Rádce duchovního“ r. 1896.
Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. I. 1896) čís.
10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Píše: Jáme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s **Walsere** máme knihu tuto za lepší a
přihodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen *hojnost modliteb, ale i my-
šlenek k rozjímání*, čehož se ve **Walsere** nedostává.
Proto ji *odporučujeme všem* při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, *nepotřebuje dlouho ničeho nového*.

Knihy obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hrdí
se zvláště pro lid, chovaje pěkné, jasné a dojemné
poučení o N. S. O., o naší svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke naší svatě; z té příčiny kniha
došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Pobožnost údů jednot
ustavičného se
klanění *Nejsv. Svátosti*.

Stran 16 — 32°.

Cena 6 h, 100 kusů 4 K, 1000 kusů 20 K.

Biskupská knihtiskárna.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadla na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M Barthel & Co. Viedeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Nejlepší matraci do postele pro soukromé, letní
byty, hotely, ústavy, nemocnice a vůbec všude
jest jediné Pešoutova zdravotní

pérová žíněnka.

Tato činí lůžko skutečně pohodlným, vyniká nad
veškeré posavadní matrace čistotou, trvalostí, ne-
vytlačení se dolů jako v matraci drátěné, netr-
hají se špagáty, neboť jsou péra spojena spirál-
ními péry místo špagátem, odpadá naprosto každo-
denní přestýlání, natírání žíněnek neb slámníku,
— který jest i vitaným útočištěm hmyzu a zdro-
jem prachu.

Vzdor tomu jest ještě více jak

o polovici levnější
než dosavadní, všude jinde nabízené matrace neb
žíněnky. Vyrábí jediné

J. A. Pešout v G. Jeníkově.

Ceníky těchto matrací, jakož i pohovek
zdarma a franko.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolesti utiš-
ující natírání; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrální v Praze. Filialky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.
 Akciový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojistné fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.389.
 Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směrnice v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Proměny
ku všem bankám!

Koupě i prodej
všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá-
stavních listů, deviz a valut,
Výměna a cenzura
tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky
na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.
Zvláštní číslé spojení
s Amerikou.
Zakázky
pro burzu Pražskou a Ví-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)
na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.
Bakent směnek
a jejich umístování (domicily).
Uschování cenných
papírů.

Obstarávání
vinkulací a devinkulací.
Přijímání vkladů
na spořitelní knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání
p á j č o k
hypotekárních a komu-
nálních.
Velkoobchod
oakrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
prodi kursově
strátě při nej-
menší výhrátě

JUDr. Jaroslav Kavalír,

advokát a obhájce ve věcech trestních

svoji advokátní kancelář

v Hradci Králové,

v Jiříkově třídě, vedle hotelu „Merkur.“

V Hradci Králové, v únoru 1900.

Ze Smiřic.

V nedostatku času voláme všem přátelům
a známým před odchodem na trvalý odpočinek

»upřímně s Bohem!«

Manšelé Prillovi.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Prodej ovocných stromků.

Správa okresní ovocné školky
v Krčíně u Nového Města nad Met.
(pošta Krčín stanice státní dráhy Nové Město n. M.)

nabízí ku koupi

krásné ovocné stromky

2 metry vysoké s dvou až tříletou korunou zdr-
sné a otevřené polohy, druhů nejosvědčenějších,
v cenách mírných.

Fr. Nepilý.

Křestní listy

ex offe 40 kusů za 60 hal. nabízí

Bisk. knihtiskárna.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutečné k jarní setbě,
než se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahradí.

Dále: Kestni menčky, chlévský ledek, síran
amoniat, soli draselné, kaínit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlévské mrvy
pění vápno,

dodávají a přesně zaručeným obsahem,
vůde současně schopné:

Továrny na um.
hnojiva a kyse-
linu sírovou. A. SCHRAM v Břeclavi-
Poštorná a Lásko
u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Hospodářství

z volné ruky na prodej

ve výměře 37 korců polí a luk. Jednu hodinu
vzdálená od Hradce Králové a půl hodiny od
nádraží.

Po přání koupěchtivých s živým a mrtvým
inventářem. K doptání v redakci „Obnovy“.

K masopustní době.

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výroba

* *sodové vody* *

a šumivých limonád

v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1873.)

odporoučí své uznání výtečné a výstavní
zlatou medaili vyznamenané výrobky ku
letním slavnostem a zábavám i co nej-
zdravější nápoj domácí.

V. Vacek,

závod

školácký

v Paměti-
níku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní
vysazování stromy ovocné
vysoké i kraký, sazenice pro
živé ploty, křoviny ozdobné
konifery, divoké stromy

pro stromofaunu, plátna atd.
Statistické sazenice v zásobě,
levné ceny. — Výborné
žobří. Poučný ceník zdarma.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Jakých výloh a úlev ve službě vojenské mají majitelé zděděných usedlostí rolníků.

Branným zákonem zavedená všeobecná branná povinnost velmi těžce doléhá zvláště na stav rolnický a jest jednou z hlavních příčin úpadku jeho: neboť vydatná pracovní síla mladého hospodáře i čeledína a dělníka velmi jest mu dráža a ta se mu právě odnímá! A beze vši náhrady!

Tvrde účinky zákona branného hleděl zákonodárce ovšem smírniti poskytnutím různých úlev a výhod v plnění branné povinnosti, — avšak mnoho jest těch, kteří o těchto výhodách nevědí, aneb vědí-li, neznají způsob a cestu, jak jich dosíci a jak se při tom uvarovati velikých výloh.

Jest známo, jak mnohý rolník, mající členy rodiny vojenskou službou povinné, aby jich od této služby ochránil a sobě pracovní sílu jejich a svou podporu zachoval, obrací se často o pomoc právní k různým kancelářím neb jednotlivcům, o nichž se domnívá, že buď svými vědomostmi, nebo osobními styky jsou s to, aby mu pomoc tuto zjednali, a jak veliké peněžité oběti leckdy přinášejí, máje za to, že jich jest potřeba a byv v domnění tomto neovědomitě udržován, a jak se mnohdy přesvědčí, že všechno to bylo marné, že byl jenom klamán a o peníze i o sílu pracovní připraven.

A přece je tu pomoc tak jednoduchá a laciná. Pouhá známost dotýčených zákonných předpisů postačí zde, aby si jen poněkud důvtipný a posorný rolník v takových případech provedl a napsal všechno sám a s výlohami nepatrnými! K částečnému dosažení účelu toho napsáno jest toto pojednání. Čerpáno je ze zákona i z jeho prováděcích předpisů a rozsáhlých instrukcí, a podáno tu jest vše soustavně i přehledně tak, že znalosti textu zákona samého není potřebí.

Podotýkáme však, že tyto se jen majitelé zděděných rolnických usedlostí. Pro tyto platí některá zvláštní ustanovení a sice:

I. Výňatek z branného zákona z 11. dubna 1889 (§ 33).

1. Majitelé zděděných rolnických usedlostí, jestliže mají v nich své stálé bydliště, hospodářství sami obstarávají, a jestliže pozemkový výnos stačí na samostatnou výživu rodiny pětičlenné, aniž by překročil čtyřnásobný obnos takového výnosu, budtež vřadění do náhradní zálohy.

2. Ten, kdo pozbyl nároku na tuto výhodu v plnění branné povinnosti, — pokud neuleží již podle losu nebo tím, že méně způsobilým byl uznán, k náhradní záloze — buď z této vyloučen a k okamžitému nastoupení zákonitě služby přesešeni, ku které snad ještě podle své obvodní třídy jest povinen.

II. Výhody při plnění povinnosti vojenské.

Povšechná výhoda záleží ve vřadění do náhradní zálohy, pak v osvobození od povolání k výmínečné činné službě v čas míru.

Důstojníci (vojenští úředníci) z povolání, kteří mají nárok na tuto výhodu jakožto majitelé zděděných hospodářství nebo z ohledů rodinných, avšak k žádosti své hodnost důstojnickou (úřednickou) podržeti chtějí, předloží se předčasně do zálohy (neaktivní zeměbrany).

Podmínky nabytí této výhody jsou tyto:

1. Branci vřadění budou, jsou-li odvedeni, do náhradní zálohy — a sice za těchto podmínek:

a) patří-li usedlost do druhu rolnických hospodářství a dostal-li se v jejich držení dědictvím (od příbuzných neb cizích), a

b) jestliže branci ti hospodářství osobně obstarávají a stačí-li výnos hospodářství k samostatné obživě rodiny pět členů čítající, aniž by překročil čtyřnásobný obnos tohoto výnosu.

Okolnost, že hospodářství patří do kategorie statků v zemských deskách zapsaných, nevylučuje nároku na propůjčení té výhody.

2. Vyjde-li zkoušením poměrů na jevo, že výnos hospodářství nestačí k výživě pětičlenné rodiny sám o sobě, nýbrž teprve ve spojení s jiným ještě příjmem, ku př. z domu nebo z živnosti, mzdy, povoznictví atd., pak nelze považovati podmínku pod 1. b) za splněnou.

3. Vlastnost pod 1. a) uvedená, týkající se vlastnictví usedlosti jako zděděné, vztahuje se jedině na vlastníka posledního, jenž výhody se domáhá; není tedy zapotřebí, aby usedlost již ode dávna v linii sestupné (s děda na otce a syna) byla zděděna.

4. Odstoupením převzatá usedlost může však také s ohledem na nárok na výhodu za zděděnou považována býti, jestliže dřívější majitel (majitelka) od něhož brانع usedlost převzal, mezitím zemřel a usedlost právem dědičným tak jako tak nynějšímu majiteli by byla připadla.

5. Zdědil-li brانع po jednom ze svých rodičů (otci neb matce) toliko polovici usedlosti, druhou polovici však od pozůstalého rodiče, dosud na živu jsoucího, převzal, může tento způsob nabytí usedlosti té na roveň postaven býti právu dědičnému.

České záložny Raiffeisenovy v Čechách.

Ústřední jednota českých hospodářských společenstev pro království České vydala zprávu o své činnosti za 1897 a 1898. Již první pohled na příloženou mapku, z níž seznati lze síť raiffeisenovek dle jednotlivých okresů v českých krajích našeho království rozvětvenou, naplňuje každého přítele našeho lidu rolnického neřízenou radostí. Rolník náš přišel k přesvědčení, že jen pevným sdružením, spojitostí, svorností, vespolehnou důvěrou i vzájemnou obětavostí poměry jeho zlepšeny býti mohou. A to snaha po zdravé, opravdové a účinné svépomoci jeví se zvláště v zakládání záložny dle vzoru Raiffeisenova. Koncem r. 1895. bylo v Čechách 48 raiffeisenovek. Když pak „Ústřední jednota“ vešla v život a ve valné hromadě dne 12. dubna 1896 konané výboru uloženo bylo, doposati všem okresním výborům: kde úvěrní spolky a hospodářská společenstva dle systému Raiffeisenova již zřízena jsou, a kde jeví se snahy nebo potřeba je zříditi, tu dostalo se mu odpovědi, že v největší části českých okresů vůbec žádná záložna dle vzoru Raiffeisenova nebyla založena, a z mnohých stran projeveno mínění, že v okresech ústavu takového není zapotřebí, ano že by tam byl bezúčelným a zbytečným. Tak soudili páni při okrese, ale jinak soudili rolníci. Ti seznali, že jen tehdy jim bude nejlépe spomoženo, když v první řadě sami si pomáhati budou, a proto čile zřizovali spojitelné a záložny spolky Raiffeisenovy. K 48 již r. 1895 stávajícím raiffeisenovkám přibýlo v r. 1896 nových spolků 27, v r. 1897 pak 53, v r. 1898 konečně 89, a nyní dne 29. června 1899 jest v Čechách 248 českých raiffeisenovek. Koncem r. 1898 byla v Ústřední jednotě sdruženo 201 spolek, z nichž 11 činnost svou započalo teprv v r. 1899.

V české části okresu Litomyšlského jest 11 spolků, v okresu Žamberkém 9, Vysoko-Mýtském 8; 3 okresy mají po 7, 4 po 6, 3 po 5, 6 po 4, 18 po 3, 22 po 2, ostatní po 1 spolku. Koncem r. 1898 mělo 190 v činnosti se nacházejících raiffeisenovek 14.092 členy se závodními podíly v obnosu 42.979 zl. 04 kr. Na úsporných vkladech vloženo 1.451.802 zl. 57 kr. „ splaceno 538.460 zl. 36 kr. V těchto vkladech obsažen jest obnos 157.269 zl., který uložili tak zv. malí lidé, čeledi a dělníci. Na zápujčkách poskytnuto 1.197.045 zl. 96 kr. „ splaceno 467.353 zl. 36 kr. Stav koncem r. 1898: na podílech 96.886 zl. 37 kr., na vkladech 1.749.082 zl. 89 kr., na zápujčkách 1.572.140 zl. 10 kr., rezervní fond 23.351 zl. 63 kr. Celkový příjem 2.508.813 zl. 35 kr., výdání 2.455.872 zl. 62 kr. Obrát 4.964.685 zl. 97 kr.

K úhradě nákladů prvního zařízení zejména na zaopatření obnizdorné a nedobytné pokladny, na opatření vhodných knih a tiskopisů dostávaly jednotlivé spolky z dotací povolených eněmem království Českého zemskou podporu, a sice v letech 1894, 1895 a 1896 po 250 zl., v r. 1897 po 230 zl., v roce 1898 po 200 zl. Celkem obdrželo až do konce r. 1868 podpory 126 spolků 28 500 zl. Z dotace na r. 1899 obdržely 74 spolky po 150 zl., celkem 11.100 zlat.

Úroková míra v r. 1898:

a) ze vkladů:	b) ze zápujček:
při 5 spolecích 3 1/2 %	při 10 spolecích 4 1/2 %
„ 142 „ 4 %	„ 138 „ 5 %
„ 11 „ 4 1/2 %	„ 9 „ 5 1/2 %
„ 28 „ 4 1/3 %	„ 29 „ 5 1/2 %
„ 4 „ 5 %	„ 4 „ 6 %

Půjčovalo se jen členům na dlouhí úpisý ruko jemstvím zaručené k účelům provozovacím; výmínečně na hypotéky. Společným nákupem potřeb hospodářských: umělého hnojiva, semen, hospodářských strojů, paliva, dobytčí soli, mazadla a j. zabývalo se v r. 1898 společenstev 96. Některé Raiffeisenovky vyvolaly v život podružná družstva výrobní, jmenovitě mlékařská družstva ve východních Čechách.

Jak výše podotčeno, byl v r. 1898 peněžní obrát 190 spolků v Ústřední jednotě sdružených 4.964.685 zl. 97 kr. A tu se táží, kdo spravoval tyto lidové peněžní ústavy? Zastávali:

úřad starosty u 105 spolků rolníci,	
„ 38 „ duchovní,	
„ 13 „ učitelé,	
„ 34 „ příslušníci jiných stavů (lékaři, obchodníci, úředníci a j.),	
úřad předsedy dozorců rady u 102 spolků rolníci,	
„ 82 „ učitelé,	
„ 22 „ duchovní,	
„ 34 „ příslušníci	

jiných stavů.	
úřad pokladníka u 60 spolků rolníci,	
„ 96 „ učitelé,	
„ 9 „ duchovní,	
„ 26 „ příslušníci jiných stavů.	

Bylo tedy činnu příjpravních čestných úřadch: 267 rolníků, 141 učitelů, 68 duchovních, 94 příslušníků jiných stavů.

Shledáváme všechny stavy venkovského obyvatelstva v činné účasti při hospodářské svépomoci venkovských středních stavů. Zvláště zasluhuje povšimnutí, že samo rolnictvo účastní se úřadů těch v převážné míře a že samo dobře poznává účel a význam této svépomoci. Vážími slovy končí tajemník Ústřední jednoty p. Antonín Blažek jednatelemkou správu za r.

1898: „Našemu rolnictvu nastal v přítomné době úkol, aby se postavilo na pevné společenstevní základy. Jinak nebylo by lze další úpadek jeho zameziti. Avšak jakkoliv různé mohou býti účely, ku kterým rolnictvo sdružovati se jest, a jakkoliv bohdá všech těchto účelů bude dosaženo, nicméně jsou záložny Raiffeisenovy ohniskem tohoto dalšího sdružování, poněvadž jimi má býti nejnaléhavější potřebě rolnictva vyhověno, totiž potřebě levného, příležitostného, osobního a provozovacího úvěru. A jestliže tedy Raiffeisenky naše mají býti základním pilířem, na němž rolnictvo české svou hospodářskou organizaci stavěti má, jest nutno, aby základ ten byl pevný, vyzkoušený, aby odolal každému nárazu. Aby pak toho docíleno bylo, jest nás všech úkolem nejpřednějším! Opravdu, slatá to slova!

Ústřední jednota jest finančním ústředím vyrovnávacím mezi společenstvy v ní sdruženými. Prostřednictvím poštovní spojitelné přijímá vklady přebytků svých členů u zemské banky a poukazuje z nich spojitelné a záložní spolkům o to žádajícím půjčky. Výše úvěru řídí se počtem členů spolku za zápujčku žádajícího. Poslední valnou hromadou vyměřen úvěr částkou 40 zl. na jednoho člena. Vklady i zápujčky dějí se na běžný účet. Jednota úrokuje vklady 4 % a půjčuje na 4 1/2 %, ponechávaje si 1/2 % na výlohy režijní. Kontokorrentního spojení s ústřední jednotou používalo koncem r. 1898 již 175 společenstev. Mimo 5 spojitelných a záložních spolků soustřeďuje jednota všechna Raiffeisenova společenstva. Každý spolek platí 5 zl. členského příspěvku ročně, a z toho uhrazuje ústřední jednota náklady kancelářské, poštovní; vůbec náklady běžné správy. V říjnu r. 1898 vydala ústřední jednota podrobný návod, jímž má uvedena býti ve spolky jednotná a řádná správa. V témž roce opatřila jednota 67 spolků jednotnými knihami a 74 spolky ohnizdornými pokladnicemi. Pokladny objednávané vesměs u řádných českých živnostníků, přihlíženo k domácí přímé malovýrobě a zamítnuty nabídky zboží původu cizího, prošlo řadou jednotlivých obchodníků. Revisi v r. 1898 provedla jednota 111.

V r. 1897	v r. 1898
bylo vloženo vkladů 63.038 zl. 47 k. — 389.397 zl. 91 kr.	
„ vybráno „ 28.194 „ 50 „ — 189.892 „ 20 „	
zápujček posk. 37.629 „ 23 „ — 173.571 „ 09 „	
„ splaceno 6.594 „ 43 „ — 119.883 „ 76 „	
Koncem r. 1897	Koncem r. 1898
stav vkladů byl 34.843 zl. 97 kr. — 234.349 zl. 68 kr.	
zápujček 31.034 „ 80 „ — 84.723 „ 13 „	
účetním záz. půjčeno 2 527 „ 27 „ — 12.027 „ 04 „	
„ provozovacím 28.507 „ 53 „ — 72.695 „ 08 „	
Za 1/2 roku 1897:	Za rok 1898:
Příjmy 148.484 zl. 99 kr. — 954.639 zl. 73 kr.	
Výdání 148.030 „ 49 „ — 954.639 „ 73 „ *	
Uhrnem 296.515 zl. 48 kr. — 1.908 519 zl. 31 kr.	

K důležitému úkolu: konverzi dluhů hypotečních, nepřistoupila Ústřední jednota pro nedostatek prostředků a sil; zaslala ale všem spolkům podrobný návod hypoteční bankou vydaný, aby přímo na tuto se obracely. Zároveň odporučovala jednotu starobní zemský fond Františka Josefa I., a vyzvala jednotlivé raiffeisenky, by převzaly jednateleství.

Další úspěšné činnosti jak jednotlivých spolků, tak i ústřední jednoty voláme: Zdař Bůh!

(* v čemž pokl. hol. 31./12. 98 760 zl. 15 kr.)

FEUILLETON.

To byla ona!

„Vypravujte nám něco, Petře Ivanoviči!“ prosila děvčata.

Plukovník zakroutil šedivý svůj knír, odkašlal si a jal se vyprávěti:

„Bylo to v roce 1843, když náš pluk ležel v Čenstochově. Je třeba, abych poznamenal, slečny, že toho roku panovala krutá zima, že neprošlo ani jediného dne, kde by strážím nebyly umrzly nosy anebo vánice nebyly zasypaly sněhem cesty. Třeskutý mráz, jenž nastal ke konci října, potrvál až do samého dubna. Musím podotknouti, že jsem toho času nevypadal ještě takým zakouřeným troublem, jako nyní, nýbrž byl jsem, můžete sobě představit, junákem, krev a mléko, jedním slovem, chlapík — švihák . . . Nosil jsem se jako páv, házel penězi na pravo i na levo, i zakrucoval své kníry, jako snad žádný praporečník na tomto světě. Mohl jsem jen mrknouti okem, brnknouti ostruhou, zakroučiti svůj knír — a ta nejhrdější kráska proměnila se v oddané jehňátko. Honil jsem se ale také za ženštinami jako pavouk za mouchami, a kdybych vám měl, slečny, tuto vypočítávati všechny Polky a židovky, které se věšely na říji mou té doby, tu mohu vás ujistiti, nestačilo by čísel v matematice . . . Přidejte ke všemu tomu, že jsem byl plukovním adjutantem, překrásné tančil mazurku a byl mužem překrásné ženušky, dej jí Bůh lehké odpočinutí. A jaký jsem byl neposeda, bujná hlavička, nelze vám si ani představit. Jestliže se v kraji strhl jakýsi zamilovaný poprask, jestliže kdosi vykřákal židovi pejzy,

nebo spolíčkoval šlechtice, ihned věděli, že to natropil podporučík Vyvertov.

„V povinnosti adjutanta bylo mně začasté rejdití krajem. Tu jsem jezdil nakoupit oves, tu prodávat židům a velmožným pánům vybrané koně, ale mnohem častěji, slečny, cválal jsem za záminkou služby k panočkám na rendez-vous, anebo k bohatým statkářům pohrát si v kartičky. . . . V noci před štědrým večerem, jak si nyní vzpomínám, uháněl jsem z Čenstochova do vesnice Sevelky, kam mne poslali za vojenskou záležitostí. Počasí bylo pravím vám nesnesitelné. Mráz jen praštil a zuřil, takže koně chrkali a já i vozka můj skoro v půlhodině proměnili se ve dva rampouchy. S mrazem bychom se byli ještě srovnali, což o to, avšak představte si, na půl cestě se nenadále zvedla metelice. Bílý rubáš se zatočil, zavrtěl jako čert před jitřní, vítr záupl, jakoby mu byli ženu ukradli, cesta zmizela. — Netrvalo to ani deset minut, zasypal sním mne, vozku i koně.

„Vaše blahorodí, zabloudili jsme!“ hlásí vozka.

„Ach, aby tě čert! Kam jsi čuměl? — Nu, jed přímo, snad doberem se k obydlí. . . .

„Nuže, slečny, jeli jsme, bloudili a tak nějak k půlnoci vrazili koně naše do vrat dvorce, jak si právě vzpomínám, hraběte Bajadlovského, bohatého Poláka. Poláci i židé, bylo mi vše jedno, jako křen po obědě, dlužno však pravdu říci, že polská šlechta je národ pohostinný a není ohnivějších ženštin, jako panočky — Polačky. . . . Vpustili nás. . . . Hrabě Bajadlovski žil toho času v Paříži a nás přijal jeho správce, Polák Kazimír Chapciński. Vzpomínám si, že neuplynula ani hodina a už jsem seděl v bytě správce, laškoval s jeho ženou, pil a hrál v karty. Vyhrav pět dukátů a napiv se, přál jsem si odebrati se na lože. Pro nedostatek místa v bytě správce upravili mně nocleh v komnatách hraběcích.

„Nebojíte se strašidel?“ tázal se správce, doprovázejí mne v nevelkou komnatu, sousedící s ohromným sálem, plným chladu i tmy.

„A jsou tu snad strašidla? tážu se, naslouchaje, jak temná ozvěna opakuje má slova a kroky.

„Nevím“, zasmál se Polák, „ale myslím, že nemůže býti místa vhodnějšího pro strašidla a nečisté duchy.“

„Já jsem znamenitě si přibýbal, i byl jsem namazan jak čtyřicet tisíc ševců, avšak musím se přiznati, že těmi slovy mne přejel mrázek. Čert to vezmi, lepší je setnina Čerkesův nežli jedno strašidlo! Pohříchu nebylo tu pomoci a já odstrojiv se ulehnu. . . . Svíčka sotva — sotva osvětlovala stěny a na stěnách, můžete si představit, podobizny předkův jedna strašnější druhé, staré zbraně, lovecké rohy, i podobné přeludy. Ticho vládlo tu jako v hrobce, jenom v sousedícím sále hřaly myši a praskalo rozeschlé nářadí. A za oknem strojilo se cosi pekelného. . . . Vítr prozpěvoval komusi pohřební, stromy ohýbaly se kvílejší a stenající, jakási čertovinka, snad okenice, žalostně skřípěla a bušila do rámců. Přidejte k tomu, že hlava mi šla kolem a s hlavou celý svět. Když jsem zavřel oči, zdálo se mi, že postel má jezdí po pustém domě a hraje si s duchy na honěnou. . . . Abych zahnal svůj strach shasil jsem světlo, poněvadž pusté komnaty jsou hrůznější při světle, nežli potmě. . . .

Tři děvčata poslouchající plukovníka posílala se blíže k vypravovateli a upjala na něho nehybný zrak.

„Nu slečny“, pokračoval plukovník, „ať jsem se namáhal jak chtěl usnouti, nic na plat, spánek prchal ode mne. Brzy se mi zdálo, že zloději lezou oknem, brzy zase dotýkal se někdo mého ramene, vůbec pletla se mi čertovina, která je známa každému. kdo se nacházel v nervosním podráždění. Avšak můžete si představit, že uprostřed té čertoviny a ohosu rozeznávám zvuk, podobný cupotu trepek. Naslouchám — a co byste myslili? slyším, jak kdosi přibližuje se k mým dveřím, zaklepe a otevře. —

„Kdo tu?“ zvolám zvedaje se.

„To jsem já. . . . neboj se!“ odvětil ženský hlas.

Já mřím ke dveřím. — Prošlo několik sekund a já ucítil, jak dvě ženské ruky, měkké jako kajčin prach objaly mou šíji. . . .

„Miluji tě. — Ty's mi dražší život“, šeptal ženský melodický hlas.

„Vřelý dech dotknul se mé tváře. . . . Zapomněv metelice, duchův i všeho na světě, objal jsem tělko a jaké tělko! Takové tělko může přiroda vypěstovati pouze po zvláštní zakázce a to ještě za deset let jednou. . . . Štíhlé zrovna vysoustruhované, žárné, vzdušné jakož dech děcka. Neodolal jsem a pevně sevřel ji v náručí. . . . Rty naše slily se v silném, nekonečném polibku, — přísahám vám u všech ženštin ve světě, že nezapomenu do smrti toho polibku. . . .

Plukovník umlknul, vypil půl sklenice vody i pokračoval hlubším hlasem.

„Když jsem druhého dne z rána vykoukl z okna tu spatřil jsem, že se metelice ještě více rozsuřila. . . . Nebylo naprosto možno odejít. Nezbývalo, nežli sedět u správce, a hrát v karty a pít. . . . Večer byl jsem opět v pusté komnatě, i zrovna o půl noci jsem zase objímal známé tělko. . . . Ano, slečny, kdyby nebylo lásky, byl

bych nudou pošel. . . . Snad bych se byl dopil. Plukovník vzdychnuv, zvedl se a mlčky přešel do salonu.

„Nu. . . a co dále?“ tázala se jedna ze slečen, umírajíc téměř zvědavostí.

„Nic více. . . . Přistím dnem byl jsem už na cestě.“

„Nu. . . kdo však byla ta ženštin?“ tázaly se nesměle slečny.

„Pochopitelně přece, kdo!“

„Nikterak pochopitelně. . . .“

„— No, byla to má žena.“

Všechny tři slečny vyskočily a vyvalily na plukovníka oči.

„Cože. . . jak pak to?“ volaly.

„Ach, Božíku, co pak je tu k nepochopení?“ pokrčil rameny plukovník. „Vždyť zdá se mi, že jsem se dosti jasně vyjádřil! Vyjel jsem do Sevelky se ženou. . . . Nocležovala v pustém domě v sousední komnatě. . . . Toť velmi jasno!“

„Hm. . . . zavřely slečny, tlesknouce sklamanými rukama. „Krásně jste začal a skončil jste, Bůh ví jak. . . . Žena. . . . Dovolte, to není pranic zajímavého a. . . . pranic chytrého. . . .“

„Ku podivu! Jak vidím, chtěly byste, aby to nebyla moje zákonitá žena, nýbrž jakási ženscizí! Ach, slečinky, slečinky! Když už nyní máte takové názory, jak pak až se provdáte?“

Slečny se zarazily a umlkly. Zakabonily, zamračily se a vůbec vyvedeny jsouce z klamu jaly se hlasitě zívati. . . . Při večeri ničeho nejdly, hnětly ze chleba kuličky a mlčely. . . .

„Ne, to jest. . . . nesvědomitě!“ — vykřikla jedna z nich. „K čemu ta povídka s takovým koncem? Nic hezkého není v té povídce. . . . Ba až nudno!“

„Počal jste tak zábavně a. . . . v tom jste přestal. . . . dodala druhá. „Je to výsměšek a nic více.“

„Nu, nu, nu. . . . já žertoval. . . . pravil plukovník. „Nehněvejte se, slečinky, žertoval jsem. . . . Nebyla to moje žena, nýbrž správcova. . . .“

„Tak?!“

A. P. Čechov.

Zvěsti z východních Čech

Letní hospodyňská škola pro dívky rolnické v Opočně

o 1 ročníku počne letošní bž 2. dubna t. r. a potrvá týž 5 měsíců. Účelem letní hospodyňské školy je vychovati v době pokud možno nejkratší a s nákladem nejmenším dívky z ušlechtilých rolnických obecných škole odrostlé za přísti řádné hospodyně. Vyučování rozděluje se na theoretické a praktické. Zápisné se neplatí. Školné obnáší celkem 20 K. Potřeby školní a psací jsou zcela nepatrné. Správa školy divě spojena je se správou školy zimní hospod., zvláštní učitelka odborná je však hlavní silou, tvořící s chovankami jaksi jednu domácnost. Chovanky z blízkých obcí mohou každodenně domů docházeti neb dojížděti, ostatní bydlí zdarma v interné ústavu. Vydržování v internátu bude činiti měsíčně okolo 24 K. Tříhlásky pro záznam ústní neb písemní přijímá již nyní říditelství školy. Hlavní záznam koná se dne 4. a 11. března t. r. dopoledne. Po posledním záznamu rozhodne se ihned, které chovanky přijaty budou; zvláštní zřetel vezme se mimo jiné na stáří dívek žádaných, jichž přijato bude nejvýše 25. — Nadace zřídil okresní výbor v Náchodě z po 50 K a záložna ve Vel. Jesenicích 1 po 50 K.

Z Pertoltic v Posázaví. V neděli dne 11. t. m. konala čilá naše hospodářská beseda, která již přes 90 členů čítá, valnou schůzi spolu a „družstvem pro zvelebení chovu hovězího dobytka“ sídlem ve Vlastějovicích. Než se schůze „družstva“ sešlo následkem v týž den konané schůze akcie nář. dráhy posázavské, ku kteréž předseda „družstva“ p. Jos. Práček, statkář z Vlastějovic a více členy a p. Bedř. Kopecký, řídící učitel a jednatel besedy, byli nuceni se odebrati, by sami zájmy krajiny naší hájili a k uskutečnění jmenované dráhy působili, ješto od toho rolnictvo naše spásu a záchranu svou očekává, neb pak bude mu možno vybaviti se z moci a vlivu těch různých našich dobrodinecků, kteří z mošlné práce šetrných hospodářů a při tom všem chudnoucech, bohatnou. Schůzi čestně navštívenou zahájil předseda besedy důst. pan Václav Šafránek, farář v Pertolticích. Pokladník p. Fr. Škrámovský, starosta obce, sdělil, že beseda přijala v prvním roce trvání svého 1289 zl. 93 kr. a vydala 1840 zl. 11 kr., tak že jeví se schodek 50 zl. 18 kr., jenž jest ještě nedoplatkem za rozdrůžovací stroj za 180 zl. kuponů. Na stroji tom bylo přes 1000 q obilí k seti vyčištěno. Loni objednáno přes 200 q, letos přes 400 q umělého hnojiva z osvědčené knížecí auersperkové továrny v Lukavici u Slatiňan. I o ječmen k seti a řepné semeno postaráno. Objednán kozel saaný za 34 zl. Hotovým placením objednaných potřeb a opatřováním k tomu peněz ze zádruhové záložny ve Vlastějovicích, docílilo mnoho výhod. Zpráva tato s uznáním vzata na vědomí. Mezi tím dostavil se do schůze obětavý a čilý jednatel besedy p. Bedř. Kopecký, říd. učitel, přišel z Ledče a podal přítomným zprávu o schůzi tamní. Na to zaveden rozhovor volný o poměrech rolnictva krajiny naší, a tu mnozí z přítomných různým atekům příchod dali. Stěžováno si zvláště na to, kterak může hospodář náš soutěžit s ostatními, když ani silnice nemá. Ovšem před 7 lety konána občůžka v přístině postavení silnice od sl. okr. výboru v Doln. Kralovicích, však po dnes k uskutečnění této ničež se nestalo. Než vytýká se nám od jednotlivců sl. okr. výboru v Dol. Kralovicích, že chceme připojení býti ku okresu, jenž znovuzřízen býti má v blízkých dosti Zbraslavicích, to však není námitka podstatná. Vždyť posud k okresu dolno-kralovickému patříme tolik let, přirážky platíme, ku stavbě silnic v okresu postave-

ných a méně důležitých tím pomáháme a proto i nároků spravedlivých na postavení silnice projektované aneb jiné, nám příznivé máme, bychom do sídla okresu a hejtmantství aspoň dostati se mohli za každého času. A to tím nyní nutnějším, ješto dle nového soudního řádu, každý o 8. hod. ráno u soudu býti musí, byť pak třebaš potom kolik hodin čekati musel, až na řadu přijde. Jaký div, že toužebně čekáme na přístiní soudu ve Zbraslavicích, jenž tolik pro nás výhodným. Rovněž stěžováno si trpce od přítomných do odmítavého stanoviska, jakéž zaujalo sl. okr. zástupitelstvo v Dol. Kralovicích vzhledem ku zamýšlené dráze posázavské, která v délce 12 km. okresem probíhá a veliké části tétož prospěšnou býti má, nepovolíc na tuto dráhu žádnou podpory. Na dráhu však Vlastím-Dol. Kralovice vzal okres proti vůli této části poplatníků, jichž zájmy pět toliko zástupců hájilo, za 100.000 sl. akcií unaviv tak obrovský dluh na okres, kterýž v přirážkách musí pomáhat spláceti i poplatníci za Sázavou, u nichž v tomto ohledu, kdy o placení se jedná, neplatí, že ku okresu Zbraslavickému připojení se chtějí. Ba i obcím, kteréž uvázaly se, vidouce v dráze posázavské spásu svou, za jisté obnosy akcie koupiti, obtíže se dělají a mají se tak uskutečnění projektu, pro tak velkou část okresu důležitého. Ze všeho toho se znáno, že nejsouce podporováni v snahách ku povznesení posázaví omětníckých, hlavně tam, kde na prvním místě tomu by býti mělo, odkázáni jsme na svépomoc v naději, že přijde doba, kdy zasednou musové jednou na křesla okresního zastupitelstva v Dolních Kralovicích, kteří snahám našim porozumí, nebude-li již pozdě. S potěšením na vědomí vzato, že Posázaví se probouzí, neb i pro Buda a Horku gřizena býti má hospodářská beseda, čehož snad i v Čihošti a Chřenovicích dosaženo bude, čímž krásná schůze skončena a projeveno přání, by podobná opěť se konala brzy.

Z Pečína a Žamberka. Srdce nám překypuje zármutkem, a mysl se plní úžasem, pomyslíme-li, jak zde bylo dříve a nyní, jak co dobrým dříve bylo, ve špatné se obracuje. Byl zde spolek katolický, který založil nynější vdp. děkan Hulata ve Václavěch, jea ještě tenkrát v Pečíně farářem. Všichni, kteří o vzdělání sebe sama a o zlepšení našich hmotných poměrů se starati chtěli, skupili se v tomto spolku kolem našeho milého p. faráře. Tehdy mohlo se ve skutku říci: „Blaze jest v Pečíně“. — Poměry se však směnily a mění se ustavičně. Někteří totiž zde četli hodné krváky, všelijaké brožůrky leckde sebrané, četli také rychnovský list všeho vášného charakteru zbavený, četli „Ruch“ a „Lid“ — a již si mysleli, že jsou vzděláni. Protož pryč s p. farářem! On patřil jen do kostela! A nyní to šlo dále. Z katolického spolku se stal svobodomyšlný, ze svobodomyšlného radikálně — „pokrokový“. Noviny záští a odporem proti kněžstvu a náboženství sršící se zde ujaly. Nyní jim jsou tyto listy všeho hlubšího podkladu vědeckého postrádající — evangelium. Mně řekl sám zde jistý „občan“: „Já věřím „Cervánkům“ a ne evangeliu“. Výsledek těchto časopisů se ukazuje. Mladíci dávají se do směchu veřejně v kostele, vtipkují o všem nahlas, před kostelem bezprostředně stojí, kouřice a nepěkné řeči hlasitě vedouce. Onen upřímný, sousedský rás smízel, na tvářích jednotlivců vyryta zášť a odpor proti stávajícímu řádu, řeči bohaprázdne vnější ve společnosti pŕtky a šrůtky. A přece bych rád věděl, jak by nám onino špatní křesťané své přesvědčení za pravé dokázali! Povrchnost, hrůzná povrchnost a lhotejnost se zde jeví. Bůh to naprav!

Zvelebujeme ovocnictví. Pan Hynek V. Burian, ředitel zimní hospodářské školy v Novém Opočně, pilný národohospodářský spisovatel a známý pěstitel a podporovatel našeho ovocnictví, vydal právě II. vydání spisku „Zvelebujeme ovocnictví“, kteréž doplnil a zdokonalil. Hned první vydání spisu pana ředitele Buriana bylo našimi časopisy a odborníky doporučováno a zlepšené vydání doznalo tím příznivějšího přijetí. Ze 3000 výtisků bylo přes 1700 kusů hned rozebráno hlavně od okresních výborů a hospodářských spolků. Také moravská zemědělská rada odebrala 100 výtisků. Spis p. ředitele Buriana doporučujeme co nejvšeleji.

Z Českého Skalice. Dne 2. února, o slavnosti Hromnic, byl pro farní osadu Česko-Skalickou dnem slavným a radostným. Při raních službách Božích v chrámu Páně Skalickém jistý jinouch, evangelík a jistá dívka, která před 3 roky jsouc svedena svými příbuznými odpadla od víry katolické k tak zvaným Balcarákům, učinili veřejně vyznání víry katolické. Na to proslavil vdp. děkan řeč, v níž svými výmluvnými ústy vyřčil radost, kterou má církev svatá z obrácení těchto dvou nových katolíků, kteroužto radost mají mŕti i oba na víru obrácení a celá osada Skalická. I on sám co duchovní správce má velikou radost, neboť obrácení tohoto jinoucha a této dívky jest jaksi balsámem na pány, jež mu byly v prvnějších letech jeho zde působení někteří odpadlíci od víry způsobili. Řeč páně děkanova, při této příležitosti pronesená, mocně dotkla se srdce zbožných posluchačů, takže i mnozí muži nemohli se slzám ubrániti. Přejeme od srdce našemu váženému panu děkanovi tu radost. A máme též příčinu vášiti si jej. Služby Boží konají se svědomitě a na nejvyšší důstojně, chrám Páně jest krásně ozdoben, odbývá se v něm každou první neděli v měsíci pobožnost údu ustavičného klanění se Nejvyšší svátosti oltářní, těchto údu je kolem 300. A jak těšívá se vždy lid na pobožnost tu, kdy s kněží jsou vady u oltáře! Lonská sv. missie přispěla valně k svýšení náboženského smýšlení v naší farní osadě. Těšíme se opět na obnovu sv. missie, která má letošního roku v posvátném čase adventním býti. A za vše to máme jen svému horlivému panu děkanovi co děkovati. Doufáme, že nás neopustí, neboť k nespokojenosti se svými farníky nemá nyní příčiny. Lid náš směnil v posledních letech velice své názory o obnově katolického života i o působnosti nejdůstojnějšího našeho vlasteneckého pana biskupa, jenž přejeme dlouhá léta, aby dílo započaté šťastně dokončil.

OBNOVA

Číslo 9.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. března 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Koruna.

Slovo koruna pochází od latinského corona, což jest tolik, jako věnec, ozdoba hlavy. Obvykle jest pak koruna znamením — odznakem — zásluh, slávy, moci. Nejčastěji jest za dnů našich koruna znamením moci vládařské.

Dnes, dne 2. března patřím okem ducha svého na jednu korunu, která v novém lesku září a hlavu starce zdobí, jenž právě toho dne dokonává devadesátý rok svého věku. Jest to náčelník katolický, Lev XIII.

Tiara, tak sluje trojatá koruna, jež zdobí hlavu jeho, jest především znamením trojího úřadu jeho duchovního, učitelského, velekněžského a pastýřského čili královského. Jest to odznak duchovní moci vládařské, která Petrovi a v něm jeho nástupcům dána jest „s hůry“; a není tudíž možno ctihodnější a posvátnější koruny si ani mysliti.

Jest ovšem žádoucno, aby muž jí ozdobený taký svou osobní ctností a svou moudrostí zářil a tím jí i sám lesku přidával. Bohu díky! Nynější nejvyšší vladař jest právě takovým mužem, který hoden jest, aby hlava jeho tiarou ozdobena byla. Ba ještě více! On to jest, který právě v době nejhlubšího úpadku mravního v národech vynutil tiaru na novo účtu a šetrnost.

Dějiny ovšem vypravují, že bylo několik hlav, o nichž by si bylo přáti, aby tiarou ozdobeny nebyly. Toho katolíci, ač přehnanosti lživých „dějepisců“ odmítají, nikdy neupírali. Ale proto nehodili i tiaru samu — to jest duchovní moc — do bláta. I otec v rodině jest, ne-li viditelnou korunou ozdoben, ale přece mocí Bohem danou obdařen; a není dovoleno synu otce chybného vydati v posměch a neváženost moc jeho otcovskou. Tím se smutně proslavil známý syn Noe mŕv, Chám.

Jedním z nejizlivějších Chámův byl známý původce nových církví v Německu v 15. a 16. století. Zuřil nenávistí proti duchovní vládě Petrové v církvi tou měrou, že se nestyděl obstarávati i nestoudné a posměšné obrázky k potupení a zničení jejímu. Tak n. p. vydal obrázek, na němž koruna náčelníka církve — tiara — spodem vzhůru obrácená sloužila džblu za noční stoličku (!)

Takovým nestydatým sprostáctvím šílil Luther své učení! Ovšem že vyvrhel společnosti nad takovým obrázkem jásal a „papežství“ nenáviděl se učil. Ale kde pak jest dnes věnec slávy Lutherovy? To, co Luther hlásal, nevěří dnes nikdo na světě, a za jeho sprostáctví stydí se i jeho pastoři. Církev jeho jménem nazvané drží se při svém smrtelném rozkladu pohromadě hlavně politickou mocí Pruska, které v protestantismu vidí základ svého trůnu.

A jestliže dnes stali se bratřimi p. Dr. Herben se svým „Časem“ a pastor Šádek se svými Hlasy ze Siona — jak poslední čísla jejich ukazují, — není to nic jiného, než ta stará záštíplná nenávist tiary, na níž p. Šádek nenustává lejno ďábelské slasti své metati. Že se může takový list, který své čtenáře v každém čísle bahnem takovým vleče, udržeti, to jest smutným svědectvím, že podnes lehčeji se lidé uchvacují sprostáctvím, než leskem pravdy a ctnosti, jaká září nám z tiary Lva XIII. Tu dobrou stránku to však má, že se takové „evangelium“ a protestantsví slušným lidem zhnusuje asi tak, jako hnus vzbuzuje zmíněný obrázek Lutherem vymyšlený, a že v kruhy užlechtilé nevniká, katolicismu neškodí, jelikož od protestantismu myslící lidi odvrací.

Naproti tomu zase radostí nás musí naplňovati ta nepopíratelná událost, že právě za dnů našich účta k duchovní moci Petrově roste. Ta tak děsně potupená trojatá koruna jest dnes miliónům lidí nejlepší opravdové korunou — účtyhodnou, posvátnou.

Jak mnohý stát by si přál, kdyby jeho koruně (vládařské moci a autoritě) vzdávala se taková účta a vážnost. A stát má k tomu přece hmotnou svou moc donucovací, žaláře a bodáky, a přece znamenáme v tom ohledu téměř všude ve státech evropských klesání a úpadek.

Co jest toho příčinou? — Ve státech a částo i na místech nejvyšších počala se hlavně od 16. století pěstovati levňivost oproti církvi. Ko-

runy světské počínaly se domnívati, že jejich lesk bude zvýšen, zatemní-li se koruna trojatá. Při korunovací nástupce Petrova — tiarou — pravívalo se mu, že nejvyšší důstojnosti na světě se mu dostává a že jest otcem králů. Králové však otce nechtěli; mysleli, že synovství jest snižením, zahanbením, zotročením a zeslabením. Za to však objevila se snaha snižiti tiaru pod korunu světskou.

Právě den druhého března ukazuje nám něco v tom ohledu velmi poučného. Dne 2. března 1811 narodil se v Paříži princ a Napoleon I. zvolal: „Král římský narodil se nám.“ Kde jest dnes rodina Napoleonova? Po strašném ponížení Napoleona III. u Sedanu r. 1871 zabit byl od Zulu-kafů jediný jeho syn. Ale jiný dne 2. března 1810 narozený je duchovním králem římským. To jest duchovní hlavou katolíků celého světa. O tom dne 2. března 1811 narozeném sotva kdo ví, ten 2. března 1810 narozený ozdoben jest korunou po celém světě zářící; a jsou přese všechny změny náhledů přece ještě po dnes králové, kteří se otcovské moci Lva III. podrobují.

Není tedy bez důvodu proneseno ono slovo, že s vážností k duchovní trojaté koruně souvisí vážnost korun moci světské.

Na korunách světských býval na vrcholi kříž. Což jiného to značilo, než že králové uznávají, že moc jejich i světská vychází z Boha.

Ale právě to se protivilo nepřítelům křesťanství, novým pohanům. Nechtí o Bohu dárce korun ani slyšeti, a to proto, aby mohli oni dle libosti koruny na hlavy dávat anebo je s hlav snímat. Bohuže! Mnozí panovníci pastili toto nové pohanství do svých říší. A svět vidí divnou netušenou věc. Kde panovník se horšil na tiaru, jako na odznak otce králů, a králem z milosti Boží býti nechtěl, tam se stal nevolníkem židovské freimaurerie. Pěkný příklad máme na Brasílii. Tam bylo císařství, které dovolovalo snižování a zneuctívání trojaté koruny, a hle — do bradu císařského vstoupil zřizenci freimaurů a vzali korunu s hlavy císařovy. Kde na koruně místo křížku vlastně odznak freimaurský Δ se nalezá, tam ovšem není Petr otcem krále, ale za to je král otrokem freimaurů. Neboť i když to tak nedopadne hned, jako v Brasílii, vidíme ten smutný zjev, že se v leckterém státě musí vládnouti v duchu bezbožecké freimaurerie proti církvi, ba i proti většině lidu ze strachu o korunu.

A jsou státy, kde král korunu z rukou bezbožců i obdržel aneb násilím si k ní pomohl. Na tu ovšem nedá se vůbec křížek, na takovou už se teprv nehodil. Ano jsou dnes říše, kde se by vůbec o korunu ani nestojí, a kde vojenská přílbice — znamená násilí — je dáno na místo koruny. Tak se to stalo n. p. při „znovuzřízení říše německé“ s pruským, protestantským císařem v čele. Jaká však účta k této novověké „koruně“ jest, to vysvětlá předně z množství se počtu voličů socialistických a z množství se počtu urazek Veličenstva v Prusku. Že pak ta přílbice jest jen dopuštěním Božím na ztrestání Evropy vojenstvím, lehko připustí, kdo není bezbožec. A že po vyplnění tohoto úkolu může i ta říše pod tou přílbou se sřítiti, to, kdo zná dějiny, rovněž lehko připustí. Neboť jen trojatá koruna — trojí duchovní moci odznak — bude na hlavě Petrově, v jeho nástupci až do skonání světa.

Tolik o koruně zářící leskem posvátným celému oboru zemskému. Než českému národu září leskem slávy a naděje koruna svatováclavská, zřízena nezapomenutelným otcem vlasti Karlem IV. Nepodařilo se ovšem dosud českému národu, aby ji arcibiskup pražský jako primas království českého postavil ve jménu Božím na hlavu Jeho Veličenstva. Vinny jsou tím neblahé poměry v říši naší způsobené právě liberalistickým upravením leskavý od 26. února 1861. Zazáří-li kdy znova leskem svým? Bohužel, že už tu máme i mapy v cizině tištěné, kde jsme od Krkonoš až po Terst pod přílbou pruskou namalováni. . . . Ale tolik jest jisto, kdyby k tomu kdy došlo, co jest nejvroucnějším přáním národa našeho, že by i ta koruna zářila jen tenkrát, jestližeby ozdobena byla křížem. Koruna nějaká česká s odznakem bezbožecké freimaurerie by dlouho nezářila.

A abych všecko o těch korunách vypověděl zmiňuji se konečně o jednom nejnovějším druhu jejich. Jsou to za dnů našich ty nejmocnější koruny, poněvadž odedávna — už hned dle jisté písně české — světem vládnou. Jsou to ty koruny, jichž právě my křesťané a Čechové nazbyt nemáme a přece si jich tak málo vážíme. Kéž bychom pro samé bádky s Němci a mezi sebou nezapomněli na to, že národ bez těchto korun i při největším nadšení národnostním do otroctví padá. Tedy zatím aspoň těch korun abychom více měli a ty, jež máme — v kapse vytrpěli.

Obstrukce či další konference?

Z Vídně, dne 28. února.

Hlavně nátlakem z Prahy usnesli se čeští říší poslanci zahájit obstrukci. Proti pražskému nátlaku hlasovali pouze dva předáci. Radikálové v klubu opanovali na chvíli pole, poněvadž se k nim přidali všichni ti poslanci, kteří mají strach o mandáty.

V klubu není pro obstrukci žádné animo, neboť prozíravější čeští poslanci nahlížejí, že v obstrukci po boku Schönerera, Wolfa, Ira, Türka, prusáckých nacionalů a socialistů nebudou mít zisk z obstrukce čeští poslanci a věc česká, nýbrž na čas vncucení spojenci. Dr. Herold do obstrukce jíti nechce, proto nešel dosud ani do říšské rady a chce se raději vzdáti mandátu. Do bezvýhledné obstrukce nechce se však jíti také jiným předákům a proto k usnešení z 21. února, „že klub český postaví se proti vládě do nejrozhodnějšího odporu a i obstrukce“ přidána významná slova, že klub „v podrobnostech sobě zůstavil vytknouti taktický postup dle daných poměrů v parlamentě“.

Co znamenají tato zadní dvířka, jež si klub ponechal? Že bude k vůli rozhořčeným voličům ob čas markýrovati obstrukci — ale jen tak, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. O zachování pravice jedná se dosud a proto klub českých velkostatkářů usnesl na této diplomatické resoluci: „Klub českých velkostatkářů, který s uspokojením uvítal zahájení konference vyrovnávací tímto ministerstvem svolané, lituje, že dosavadní jednání nevedlo ke konkrétnímu výsledku. Klub usnává dobrou vůli vlády, osvědčenou při řešení otázky národní, zvláště když toto řešení jest ulehčeno povoláním českého ministra-krajanu, od jehož spolupůsobení klub s důvěrou očekává podporování sňmů a snah českého národa. Ale klub dotud nemůže vládě svou podporu přislíbiti, dokud zásady uvedené v jeho resoluci ze dne 17. října přiměřeně uskutečněny nejsou“.

Vláda si pokračování v konferencích přeje a zprávy o vystoupení dra Raska z ministerstva jsou naprosto mylné. Dr. Rezek českým ministrem krajanem zůstane, aby přímo u koruny i v kabinetu hájil zájmy české. Tvzení naše jest úplně spolehlivé; ostatně není ministr dr. Rezek jedním českého klubu nikterak vázán, poněvadž není parlamentárním ministrem.

Radikální časopisy posmívají se poslancům mladočeským i panu Práškoví, že na konferencích ukazovali vládě více povinnosti než-li Němci, že svolili zásadně k rozdělení Čech, věc, kterou u Slaročechů nazvali zrádou a Bílou horou, že svolili ke kuriím na sněmu a k zajištění německému velkostatku 20 mandátů, Němci že však nechtěli svolit ani k utvoření obchodní komory v Králové Hradci, že Němci chtěli, aby v českých komorách (pražské, plzeňské a budějovické) zaručilo se Němcům poměrné zastoupení, jehož však v obchodní komoře liberecké Čechům povoliti nechtějí. Tvzení radikálních časopisů má mnoho pravdy do sebe. Dnes se však více nedá odčiniti chyba, že roku 1890—1892 mladočeští poslanci se postavili nešťastně proti Riegrovým punktacím, které by se byly ve prospěch nás daly ještě zlepšiti. Dnes musíme bohužel počítati se smutným faktem, že Němci počítají částečné obnovení nařízení jazyk. zapředmět kompensací, že žádají po nás ústupky v otázce opravení volebních řádů i v otázce zřízení národních karií s právem veta, když svolí k zavedení české řeči úřední v českých okresích.

V německých okresech Němci a rozhodující kruhy plnou rovnocennost Čechů s Němci více nepřipouštějí, poněvadž čeští poslanci spokojivě se s přistříženými Gautschovými jazykovými nařízeními k rozdělení Čech na tři jazyková pásma s různými jazykovými právy pro český lid přivolali sami. S osudnou touto chybou musí v nynější době každý politik počítati, jako s tím, že přívrženci českého státního práva svolili, aby osnova jazykového zákona pro zeměpanenské úřady se předložila říšské radě — a nikoli sněmu českého, který hledíc na jazykovou otázku se stanoviska českého státního práva, má býti k upravení jazykové otázky v Čechách jedině kompetentním. Naši poslanci, kteří otázku jazykovou i otázku rozšíření volebního práva zatažili především na říšskou radu a tak bezděčně k utužení centralismu přispěli, musí dnes s tímto faktem počítati.

Jak věci stojí dnes, tedy jazykový zákon přijmou na říšské radě Němci, Poláci i Jihoslované, učiní-li se na ně nátlak se strany rozhodující a najde se pro něj většina třeba i přes odpor českých poslanců.

Na českém sněmu jsou poměry pro nás poněkud lepší. Zákon o školách pro národní menšiny a zákon upravující otázku jazykovou při samosprávných úřadech dá se ovšem provéstí pouhou většinou, ale tu se nedá mysliti, že by šlechta v těchto otázkách postavila se proti nám, poněvadž mezi Čechy a Němci ohledně těchto zákonů není tak velkých rozdílů.

Osnova zákona o opravě volebního řádu, zákona kuriatního a ustanovení o formálním vetu může býti na sněmu přijata jen kvalifikovanou většinou, totiž ze všech sněmovních poslanců musí se hlasování účastnit tři čtvrtiny a z těchto dvě třetiny se musí vyslovit pro přijetí zákona. Tedy na příklad: Dnes čítá český sněm 242 poslanců. Z těchto při hlasování o navržených zákonech by musilo býti přítomno $3 \times 61 = 181$ a z těchto dvě třetiny, t. j. 122 by se musilo vyslovit pro přijetí zákonů. Kdyby čtvrtina poslanců, t. j. 61 ze sněmu odešla, může zmařit jak opravu zem. volebního řádu, tak zřízení národních kurií a kurie velkostatkářské. Dnes mají velkostatkáři i Němci po 70 poslancích, mohou tedy odchodem ze sněmu každou opravu zmařit.

Toť se rozumí, že Němci i velkostatkáři nevolí ani dnes k žádné tak důkladné opravě, která by jejich vliv a moc zlomila. Nejmeně čtvrtý díl poslanců si zabezpečí strana velkostatkářská i německá, i když se zřídí čtvrtá volební kurie na základě všeobecného rovného hlasovacího práva, i když se počet poslanců za obce venkovské neb městské rozmnoží.

Mají-li velkostatkáři a Němci možnost zmařiti sobě nemilé osnovy zákonů, při nichž se vyžaduje kvalifikovaná většina, mají ovšem čeští poslanci tím větší možnost zmařiti na sněmu nám nepřiznivě osnovy zákonů.

Nejvýznamnější kompensace (kuriový zákon a vetum) za příznivé upravení jazykového zákona státním na všechen případ s mocí českých poslanců a jest tudíž i zájem vlády, aby v tomto směru jak možno zájmu spravedlnosti k Čechům vyhověla. S touto skutečností musí počítati též Němci a nesmí své požadavky přespířiti napínati. Ačkoli se tedy politické poměry v neprospěch nás v posledních dvou letech velice zhoršily, přece máme prostředek v rukou, aby Němci nehnali své požadavky až do nebe.

Jedná-li se tedy vládě opravdu o to, aby v otázce jazykové zjednala stav trvalý, musí co nejvíce šetřiti rovnoprávnosti. Dohodnou-li se Čechové v otázce škol pro národní menšiny a v otázce jazykového úřadování při samosprávných úřadech, omezí se tak na menší míru sporné otázky mezi Němci a Čechy a vídeňská vláda bude mítí tím větší možnost ukázati se spravedlivou. Na přání prusáckých dajcnacionálů nesmí tak úzkostlivě hleděti jako dosud. Ti jsou jediní nepřátelé samostatnosti Rakouska, a bude-li nezbytně třeba, nesmí žádná vláda váhati zakročiti proti nim třeba i bezohledně, pak-li svým řádným jednáním a samostatností naši říše budou ohrožovati.

Pak-li dr. Lueger pravil, že křesťanství sociálně jsou především Rakusané, tedy na toto stanovisko musí dříve nebo později přistoupiti též němečtí liberální velkostatkáři a mírnější frakce německé.

Chťají-li Poláci, Jihoslované a katoličtí Němci zachovati Rakousko, nesmí ovšem Čechy obětovati německým stranám a musí je podporovati — i kdyby se pravice rozbila — aspoň od případu k případu, jak se to časem dělo za ministerstva knížete Windischgrätze, Kiekmannsegg a v první době vlády Badeniov. Pak-li mírnější poslanci obstrukci jen markýrují, totiž odejdou-li vůdci do sněmovní restaurace, a nepřihlásí-li se k slovu a dělání obstrukce ponechají jen poslancům bevyznamným, tedy tak činí asi proto, aby veškeré nitky a pravici nepřetrhali a další jednání o směr umožnili. Z ohledu na podrážděný český lid nesmí poslanci říci playmí ústy, proč dělají to a ono, avšak list na všechny strany neodvislý nemá přičiny pravý stav věci zakrývati a pohnutky poslanců zatajovati.

Český lid si přeje ovšem radikálnost do krajnosti. Na to však třeba strážlivě odpověděti, že jak z 10leté smutné zkušenosti víme, pouhé ra-

dikální mlouení pranic nepomůže, nejsou-li tu zároven radikální skutky všech poslanců a všech českého lidu. Ty tedy ve skutečnosti nejsou, důkaz, že národní rada se strážila i s healem „svůj k svému“ a že zastavení přenesené působnosti ochabuje a mizí. Je to smutné ale — pravdivé!

Politický přehled.

Válka v jižní Africe vykazuje konečně na západním bojišti pro Angličany úspěch. Generál Roberts shromáždil kolem sebe 56.400 mužů a 180 děl, osvobodil jednak Kimberley, severně od Modder Riveru při dráze z Kapu k Mafekingu a západně a severně od Transválu vedoucí. Pojistiv si spojení s Kapem a zůstaviv dostatečné voje v severním Kapsku, aby Burové od Moltena, Colesbergu, Nawportu, Roadu a de Aaru mu v zad vpadnouti nemohli, postupoval Roberts v několika proudech s 34.600 muži a 150 děly od stanice Modderu, jednak od severně odtud ležících míst, k Jakobdalu na Riet Riveru a k Pardebergu a Emausům podél Modder Riveru. Zde 17. února generála Cronje s 4.000 muži, ženami a dětmi zaskočil, 18. února jej sevřel po nejkrvavější bitvě v této válce a chrtil na malíčky ale chrabrý voj Cronjův až do 27. února milliony stříel. Cronje sevržen v kotlině, opevnil se na rychlo vyházenými pozemními náspy, kryl se v říční kotlině dle možnosti v podzemních kvapně vykopaných slujích a čekaje pomoc od burův ze severního Kapska i od Ladysmithu, bránil se přímo genialním způsobem. Burové jsouce Robertovými zprávami klamáni, nepokládali patrně stav Cronjův za tak vážný a nedostavili se na pomoc v čas. Maje buď nedostatek potravin, anebo vypuzen byv z podzemních úkrytů v posledních dnech panujících strašnými lijáky a snad též v táboře vypuknuvším požárem, byl nucen vzdáti se maršálkovi Robertsovi na milost a nemilost. Možná, že jeho lid trpěl strašně též puchem z četných nepochovaných mrtvol, které asi vzduch v kotlině pouze 150 stop široké, 50 stop hluboké a asi 2 kilometry dlouhé otravovaly. Jak se ukázalo, měl Cronje proti 34.600 Angličanům se 150 děly pouze 3 děla Krupova a prý 12 menších, dle jiných zpráv dokonce jenom šest děl a patrně s ženami a chlapci pouze 4.000 bojovníků. Některé časopisy nazývají anglické vítězství, kde 8 až 9 Angličanů přišlo vždy na 1 bura, nejhanebnějším vítězstvím. Maršál Roberts nazývá své vítězství chlubně odvetou za Majubu (R. 1881 porazil Joubert se 150 bury 800 Angličanů, které u Majuby vesměs zajal). Angličané se věru nemají čím chlubit; před světem jejich armáda vážnosti jistě nenašla a svět se táže mimoděk: Když potřeboval maršál Roberts na 4.000 burů a 16 děl svých vojáků 34.600 a děl 150, kdy bude celá jejich armáda s 600 děly hotova se 70.000 až 100.000 bury s asi 260 děly? Že by burové vzdáním se Cronjeho zmalomyslněli a dobrovolně lezli do anglické poroby, to ani Angličané nevěří. Vždyť v severním Kapsku činí jim burové stále nesnáze a u Tugely byl generál Buller opět bit a ani čtvrtý pokus osvoboditi Ladysmith, se nezdařil. Co teď burové dělají a kde se vojska jejich nalézají, to nám Angličané do Evropy netelegrafovali a burové žádného přímého spojení s Evropou nemají. Ruský státní rada Bloch pravil, že kapitulace Cronje jest obratem v taktice burů, sotva však na prospěch Angličanů. Situace je pro Angličany velice vážná, protože jsou u nich ve hře životní zájmy, lze prý se nadíti, že Angličané užijí svého vítězství, aby nabídli ruku k smíru. V brzký směr zatím nevěříme a Angličané budou chtít asi rozhodnější vítězství ně-li v Bloemfonteinu, tedy u Pretorie neb zlatodolů u Johannesburgu. Angličané potáhnou nyní buď podél bečuauské dráhy severně od Kimberleye asi k obleženému Mafekingu, odkudž táhnouti mohou na východ k Pretorii anebo na jihovýchod k Johannesburgu. Angličané mohou však také od Koedersandu a Pardebergu táhnouti buď podél řeky Modderu neb po silnici z Jakobdalu táhnouti na hlavní město Oránska, do Bloemfonteinu. Oboje tyto operace předpokládají, že by Angličané musili napřed bury ze severního Kapska od de Aaru, Haanoveru, Nawportu, Rensbergu, Stenibergu a Maltena zabhati za řeku Oran až k Bloemfonteinu. Třetí možnost je, že Angličané zůstanou na západním bojišti zatím v postavení obranném a půjdou na pomoc Bullerovi do Natalu k Tugely a k Ladysmithu. To však znamená obtížné přesunutí celé armády. Pro první dvě operační tažení mají Angličané zatím málo sil. Maršál Roberts proniknuv do Oránska asi 7 mil cesty, utrpěl dle vlastního doznání od Cronje veliké ztráty, snad na 10.000 mužů. Jaké ztráty by přinesl Angličanům asi pochod do Johannesburgu a Pretorie? Čím více se vzdálí Angličané od drab, tím nebezpečnější bude pro ně drobná válka. Burové se asi rozhodnému boji budou vyhýbat a jejich jízda bude přepadat hlavně jejich zadní voje se zásobami potravin a střeliva. Vynasnaží-li se Angličané zmocniti se Oránska a postoupiti pak k Transválu, tedy řeku Vál v době dešťů zimních způsobí jim obrovské nesnáze. Ostatně ani

pochod od Jakobdalu do Bloemfonteinu nebude pro Angličany — přeházkou. Cesta z Kimberley do Bloemfonteinu jest 160 kilometrů dlouhá a dá se výtečně hájiti. Maršál Roberts na pochodu k Bloemfonteinu bude mítí s polohou veliké potíže, které se budou stupňovati, čím více se bude od nynějšího postavení vzdalovati. Očekávají jej budou také všelijaké překvapení. Parna v únoru a březnu jsou v těchto místech Oránska sotva k vydržení a písečné smrtě snadno pocestné udusí, pak-li je na širých pláních stihnou. Zatím se také blíží doba dešťů a Angličanům bude přebroditi dravé řeky a bahnité cesty. Buť učiní vše, aby dráhu Naawpoort-Colesberg, Narwalapont, Bloemfontein-Kronstadt učinili nejlépejší, budou-li obavy, že by kraje tyto Angličané opanovali. Dráha tato dělí Oránsko ve dva díly. Východní může se vykazati výtečnými obrannými místy, západní směrem ke Kimberleyi jest neúrodný. Státní archivy a banka národní byly z Bloemfonteinu již před mnoha nedělemi do Pretorie převezeny. V případě porážky opustí tedy oranští burové svou vlast a zachráně se do Záválska. V tomto případě by trvala válka ještě velice dlouho a způsobila by Angličanům nesmírné výdaje a ztráty. Řeka Vál se dá tak opevniti, že se sotva podaří Angličanům ji překročiti. A kdyby přenesli boj do Transválu, pak by je očekávali nové nepřekonatelné obtíže. Burové se tedy nemají budoucnosti příliš lekat, i kdyby je občas stiblo válečné neštěstí.

Cronje. Konservativní „Standard“ píše: General Cronje jest patrně nepřítel, který jest naší ocele hoden. Burský generál má pověst nej přednějšího „bojového generála“, kterou u svých krajanů od doby úmrtí Smiata, vítěze u Majuby také zasloužil. Cronje je chytrý, ve vymýšlení pomocných prostředků neunavný. Roku 1881 donutil anglickou posádku v Potschefstroomu k vzdání se a r. 1896 vlákl vojsko dra Jamesona do Dornkopu. Snad není Cronje příliš svědomitým, ale je patrně výtečným generálem. Dopustil se chyby, že nechal generála Frencha postupovati ke Kimberleyi; avšak napravil opět tuto chybu s rychlostí a fízností rozeného vojevůdce. Strategie burů v této válce byla často rozhraná a nejistá, avšak v tomto případě jednali s velikou rozvahou. Kdyby u Magersfonteinu byli se ještě zdrželi jen několik hodin, byli by bývali zajati, jakmile general Roberts byl by je obklíčil. Než Cronje uklouzl na východ, aniž by okamžik váhal, mezerou, kterou jízdní divise Frenchova a pěší divise Kelly Kenného neucpala. Tento pochod byl stkvělým činem, než anglické voje postupovaly ještě rychleji (protože nebyly jako Cronje svým vozatajstvem zdržovány a poutány) a dohonily v sobotu (dne 24. února) bury a chytly je do pravé pasti. Burové se ohradili na březích Modderiveru v postavení, které bylo od anglického dělostřelectva s okolních výšin ovládáno. Vzdor své únavě ukazali našim vojákům směle čelo, a jedna z nejkrvavějších bitev této války bojována byla v posledních nedělích. Velikým důkazem houževnatosti burův jest, že toho dne byli přece s to, se v poli udržet. „Neue freie Presse“, která ráda přeje anglickým kramářům, píše v úterním úvodníku nadšeně o výkonech Cronjeových bojovníků. „V díle na Modder riveru, 2 angl. míle dlouhé, 150 stop široké a 50 stop hluboké bylo 3.000 burů s ženami a dětmi, po 11 dní přelý na ně střely lydditové, šrapnely a granáty a dno sluje musilo by již býti tlustou vrstvou olověnou a železnou a ani živá duše nemohla by žíti v této průtrži smrtícího olova. Nicméně se z této pasti smrti pořád ještě veselé střílí a každou píď, kterou anglická vojska získají musí zaplatit sty mrtvých a raněných. N. Fr. Presse se domnívá, že buři se chránili za hliněnými náspy v hluboce vykopaných dírách, kdež byli před anglickými koulemi jisti. Výkon burského generála a jeho lidí, žen a dítek nevyjímaje, jest zcela neobyčejný, musí se porovnat s nejslavnějšími činy, o nichž se dějiny zmínují, znamená více než hoi Lacedaemonů (Spartanů) ve skalním průmysku Thermopylském, znamená více než tříletý odpor Karthaga proti římským legiím. Nejspíše by s výkony Cronjeho snesly přirovnání tuhá obrana Plevna. Osameně pašou, ale ani ta ne úplné. Třeba uvážiti, že burové — armádu nelze jich již k vůli ženám a dětem zváti — 11 dní a noc leželi v širém poli, brzy pečení jsouce úpalem slunečním, brzy ohrožováni tropickými lijáky, v noci jsouce vystaveni mrazům; museli býti stále na stráži proti postupujícímu nepříteli, kterého netrpělivost a starost vždy k novým útokům poháněl. Tu nevystačí žádné válečné nadšení, tu nejohnivější statečnost pomalu se rozplyne, tu zbývá člověku jedině, tuhá vzdorovitost, která se zdolati nedá, pokud nervy vůbec rozkazy vále poslouchají. Nu, dobré nervy mají oranští burové. Jisté jako jejich oko, jest i jejich ruka a vůle. Jejich hollandské flegma chová obrovské zásoby nespolečnané síly a vůle a Angličané budou mítí ještě veliké potíže je zdolati. At však dopadne boj na Modderiveru jakkoli, at se Angličanům zdaří či nikoli — dojíti Bloemfonteinu, velikou službu prokázal Cronje svému národu již dnes. Rekovné činy nelze smazati v dějinách. Zůstanou věčným majetkem národa, jehož synové je vykonali. Žádé v třezství nezjednalo Řekům více slávy než re-

kovná smrt spartanských jinochů. O slávu se Hollandanům v Africe arci nejedná; avšak tato sláva má také účinek v přítomnosti. V anglickém časopisectvu lze od několika dní znamenati pozoruhodný obrat. Před krátkou dobou byl bur ještě pohrzeným, nevěrným nepřitelem, o němž se nedalo dosti špatností namluviti. Dnes vojenská kritika a dopisovatelé píšou již o hrdinech, jimž nelze odepřiti obdiv. Z tábora Roberta telegrafuje jeden z nich: „Nemohu si pomoci, ale na koena bych padl před takovou velikostí lidí“. Velká většina Angličanů nepomýšlí ještě na zastavení boje, ale své názory o burech pomalu opravují.

Rusko a Indie. Válka jihoafrická budí pozornost Ruska stále více k Indii. Je to přirozeno. Již car Alexej Michalovič, rozšířiv své panství v Sibiři, poslal r. 1675 ruské poselstvo k indickému velkomogulovi. Cíle svého nedosažil, neboť ruští poslové pronikli jen do Kabulu, kde dal emir afganský Rusy porubati. Roku 1717 vypravil opět car Petr Veliký knížete Čerkavského s 2.500 muži jako poselstvo do Indie. Po Volze a přes Chvalinské moře dostalo se až do Chivy, neboť mělo navázati přátelské styky s chány chivským a bucharským, kteří měli býti přivedeni pod ruský protektorát, obrovská řeka Amu Darja měla se regulovati a tok její měl přiveden býti opět do Chvalinského moře. Rusko by se bylo takto zmocnilo veliké obchodní cesty až po hranici Afgánskou. Než Čerkavský byl se svou družinou v Chivě pobyt. Co se nepodařilo Alexejovi a Petrovi, chtěla uskutečniti carica Kateřina II. Bylo štěstí pro Angličany, že zemřela a že její syn Pavel byl zavražděn, neboť tento dohodl se s Napoleonem, že se zmocní poříčí Eufratu a proniknou pak do Indie. Rusko pokračovalo zatím na čínských hranicích v upevňování své moci, podrobilo si úplně Kavkaz, získalo vliv v Persii, Beludžistaně i v Afganistaně a tohoto se chtělo Rusko pomocí perských vojáků a ruských důstojníků zmocniti. Tu zakročila Anglie a v letech 1838—1840 zmocnila se Afganistanu. Leč Afganci r. 1842 Angličany porazili; tito se jim sice pomstili, ale držení chudého Afganistanu se Angličanům nevyplácelo. Roku 1855, za Krimské války, vypracovali ruští důstojníci podrobný plán k vydobytí Indie. Porážky Ruska a mír Sebastopolský zmařily opět plány Ruska. Toto však rozšiřovalo svou moc v Asii krok za krokem. Roku 1865 se zmocnilo Taškentu, r. 1868 Samarkandu, 1873 Chivy, 1876 Chokandu. Afganský emir byl nucen sblížit se s Ruskem. Leč rusko-turecké války r. 1878 použila Anglie k tomu, že se Afganistanu zmocnila a od roku 1883 vládne v Afganistaně emir jen zdánlivě. Anglie mu platí ročně 1.400.000 zl., drží v své moci nejdůležitější opevněná místa a průsmyky. Od r. 1884 zmocnilo se však Rusko Bucharu a odtud vedou dvě pobočky ruské dráhy až na afganské hranice: přes Chokand do Andišanu a přes Merv do Kušku. Ruský vliv panuje opět v Persii, ba i v perském zálivu, v Afgánsku stoupl ruský vliv nesmírně a cítí dnes ruský vliv na hranicích Indie i Indického oceánu. Rusko sem může nahromaditi více vojska, nežli Anglii se snilo. Car zdráhá se využítkovati dnešních nesnází Anglie v jižní Africe, než i car musí počítati s ruským míněním.

Na ozdravení zemských financí má finanční ministr rakouský tento plán. Sněmy mají přijati nejen zemskou přírážku k dani z kořalky, nýbrž postupně i zemské přírážky ku všem ostatním státním potravním daním. Až by se výnos těchto přírážek vyrovnal výnosu daně reální, převzal by stát všechny tyto přírážky pro svůj rozpočet a přenechal by daně reální zemím. Nový plán znamená vlastně zvýšiti veškeré daně potravní, neznamená tedy úlevu českému lidu ale nové zvýšení poplatních břemen.

Rakousko-uherská banka má novou správu. Guvernér n. jejím jmenován býv. ministr dr. Leon ryt. Biliński, místogubernér baron Winterstein a šl. Madarassy, zástupci místogubernérů šl. Lieber a šl. Horváth. Za generální rady zvoleno při valné hromadě šest Němců a šest Maďarů. Čech nebyl zvolen žádný. Platíme málo.

Z říšské rady. Ministerstvo Körbrovo uvedlo se před týdnem dosti šťastně do říšské rady. Potvrdivši změnu obecního volebního řádu pro Vídeň, která antisemitům zabezpečuje na řadu let ve Vídní vládu, ukázalo ministerstvo, že nechce býti slepým nástrojem německých liberálů. Ministři Dr. Rezek, Pienták, Call a Giovanelli přijati byli od Čechů, Poláků, Jihoslovánů, něm. klerikálů a konservativců sympaticky a o opozičních stranách německých se může říci, že vůči sobě a vládě nejsou takové, jako dříve, že liberálové a antisemité nejsou více za jedno a proti vládě že stojí z Němců vlastně jen Schönererovci. O vládním programu praví sice všechny strany, že politické otázky chce posunouti do pozadí a národohospodářskými opravami chce občanstvo zaměstnávatí tou měrou, aby na politické a národní ostroty dle možnosti zapomnělo. Kdo trpí jako my, ten ovšem těžko zapomnělo, ale provedením náprav na poli hospodářském a sociálním zavděčila by se konečně vláda i českým poplatníkům. Dělnost vlády jest ovšem podmíněna schopností říšské rady k vážné práci. Čeští poslanci se zatím nejkrásnějším prostředků neuchopí, ale

vyčkají ještě, zda-li vláda Körbrova chce vyhověti vůči dru. Žáčkovi projevenému přání císaře, aby v ničem nebylo národu českému uktivně, aby on ve svých právech nebyl zkracován. Netajíme si my a netají si čeští poslanci, že pod křivdou a zkracováním českého národa mají ve Vídní značně jiné mínění, než-li my v Čechách, na Moravě a Slezsku. Nevíme, je-li pravda, že prozíravý Dr. Žáček, navrhl v českém klubu, aby tento projev přímo císaři, že proti povolení vojenských brančů a voj. předlohy Češi obstrukci prováděti nebudou, a zda-li český klub návrh Žáčkův tak jednohlasně zamítl, jak se praví. Čeští poslanci čeští vědí však, jak choulostivé jsou v Rakousku otázky vojenské. Znajíce srdce i ledví našich poslanců, myslíme, že řeknou vládě při jednání o vládním programu a při jiných příležitostech sice mnohé ostré slovo, ano i markyrování obstrukčních řečí k vůli rozbournému mínění v Čechách, ale dosud nám schází víra, že by opatrnější poslanci chtěli jíti do úplného osamocení a že by stáli co stáli usilovali o rozbití pravice. Český národ očekává od poslanců, že budou rozhodně a důstojně přirozená naše práva národní hájiti, a že více se jim bude jednati o možný vážný úspěch třeba v budoucnosti, než-li o okamžité lesklou radikálně opoziční bublinu. Při prvním čtení předlohy a odvodu brančů ve čtvrtek neudálo se nic pozoruhodného. V páteční schůzi vyvolali skandály Schönererovci a liberálové s antisemity. Dr. Žáček připomenul vládě slib ministerstva Claryna a usnesení sněmovny, aby pro moravské výtržnosti odsouzeným byla vymozena milost. O tuto žádel u císaře také kníže arcibiskup olomoucký dr. Kohn. Poslanec Žáček žádal vládu, aby v příčině výše zmíněné amnestie se vyslovila. Dr. Stránský žádal, aby se jednalo především o pilných návrzích. Poslanec Doležal pravil vládě, že tato nemá žádati po nás povolení státních nutností, když jsme o naše národní práva byli oloupeni a pravil, že je naopak zahájiti proti vládě co nejostřejší obstrukci. Dobře pravil, že v rakouské armádě není ustanovení o německé armádě řeči, mluvil i jiná ostrá slova proti ministru války, ale účinek jejich nebyl valný, neboť vynikající čeští poslanci se za jeho řeči bavili na chodbách a v restauraci sněmovny. Ministr vojenství litoval, že poslanec Doležal zatahl nedelikátním způsobem mocnře do své řeči, bránil se proti osobním urážkám paně Doležalovým a končil ujištěním, že armáda je institucí, která čeliti má nejen proti zahraničním, ale i vnitřním nepřítelům (Dr. Šílený volal: Proti těm, kteří šílí proti do Pruska. Odpor a smích). Ministr pravil že nepřítelé jsou ti, kteří štváním a výtržnostmi zabráňují činnosti zákonodárných sborů. (Hluk u socialistů.) Když se pak jednalo o stávce uhlokořů, stropili veliké výtržnosti socialisté, které ministr Giovanelli řečí svou popudil. Za hluku a nepokoje navrhl, poslanec Dr. Sláma konec schůze, vyhradil si právo, aby mohl ve příští schůzi mluvit. Obstrukčním tento návrh zrovna nebyl, neboť každá obstrukce dlouhotánskými pepřenými, mastnými i nemastnými slovy musí každé jednání hledět zmařiti. Inu, čeští čtenáři musí si navykati na obstrukci markyrovanou a skutečnou. Při té markyrovance se n. p. při domácí válce žena do opravdy ani nezlobí, ona chce jen muži zasolit a míti poslední slovo, aby svět myslil, že kalhoty nosí ona.

V pondělní schůzi říšské rady padl návrh, aby se hlasovalo o pilných návrzích; hlasovali proto jen Čechevé, socialisté demokrate a někteří jiní poslanci. Čech Hofica ostře si stěžoval na správu vojenskou. Prohlásil, že Mladochéři vystupují proti předloze nikoliv z nenávisti k armádě, nýbrž z nespokojenosti s poměry, jaké v armádě panují. „My nechceme překážeti zdatnosti naší armády, chceme v době válečné bráti ji vážně, ale nesmí se v míru její duch umrtvovati a srdce národu otravovati. Technická pohotovost sama nestačí, aby ve vážné době mohlo se čeliti nebezpečí. Praví-li ministr, že armáda stojí daleko od bojů politických, národních a sociálních, tedy nemůže se totéž říci o různých vysokých funkcích, kteří od 50 let dávají na jevo své nepřátelské smýšlení, tak že náš národ proti tomu co nejprudčeji musí protestovati, a které vrcholí v tom, že v našich českých městech sbor důstojníků chová se jako nepřátelský živel. *První důstojníci r. 1866 napsali občanům takové rozhořčení, jaké vzbuzuje dnes chování rakouských důstojníků k českému národu.* Jsou to většinou mladí páni, kteří libují si v nenávistném opovrhování národností a kteří prý zřejmě sympatují s německou obstrukcí. Důstojnické kuchyně byly prý zvláště k tomu zřízeny, aby se armáda nestýkala s mizernými civilisty. Dále odsoudil poslanec Hofica neznalost češtiny u četných důstojníků. Proti předloze mluvil dále ostře z hospodářských důvodů chorvatský katolický kněz Bianchini. Vlady a hr. Welsersheimba, ministr války se stal polský rytíř Gniwosow, bývalý rytmistr. Pravil: Došlo to tak daleko, že zatahuje se i osoba panovníka do debaty. Musím tyto útoky na posvátnou osobu J. V. odmítnuti a myslím, že tak mohu učiniti jménem celého parlamentu. Vtáhnouti do debaty císaře, k tomu není třeba žádné zmužlosti. Kritisoati strany, útočiti na

vládu jest přípustno, ale nikoliv na osobu panovníka (Posl. Jos. Steiner: Ani tehdejší, když brozí stanným právem?) — ani když J. V. otcovským způsobem v soukromých rozpravách udílí napomenutí, není o tom třeba mluvit v parlamentě. Posl. Türk přál si zavedení státní němčiny, přál si, aby vojáci se naučili volati „hiera“. Pánové, my všichni se učíme němčině, neboť každý (?) potřebuje němčiny v rakouském státě. (Potlesk, odpor, veselost a smích). Na to se mluvilo o hornické stávce a poslanec Dr. Sláma vyslovil sympatie mladočeské strany ku dělníkům.

Drobná obrana.

Dvojetihodnému pánu ev. ref. farářů v Ranné.

V Holatině, na popelečnou středu 1. P. 1900.

Dvojetihodný pane! Já jich na stotícikrát pozdravuju a doufám, že jich po tom masopustě „s tímto páma řádkama“ při dobrém zdraví vynatrefím. — Tuhle, jak se ten masopust dodělal, jsem byl „v Hlinském“ a dávali mi tam čist ty listy, co je oni ráčej sepsívat a co je bývalý pan pulmistr pardubický tiskne. Posmívaj se zase našemu panu biskupovi, že prej je na ty velebné pány naše tak moc přisnej. Inu, povídám, každej rozumí svému. Tamhle za Hradcem byl jeden dvojetihodnej pán a měl — už nevím, kolik — kluků, (povídali o tom na železnici) a to prej byli nejrozpustilejší kluci z celého vsi. Tak viděj, ono někdy neškodí být přisnej. Ono je to velká ostuda, když náš velebný pán vstoupí do školy a kluci se perou, až si vlasy vyškubují. A když to začne rovnat, vyjde na světlo, že Honda Roudnej za nic nemůže, (vědí Roudnej je katolík), že ho „faláfův“ praštil do hlavy, protože je papěšák. Tak viděj, ono by to s tím ženěním pánů páterů nebylo taky tak akorát, jak oni to v těch listech píšou. Ale což je ono o to, kluci jsou kluci. Ale dvojetihodný pane, já mám už děravou paměť, ale oni ráčej v letě jezdit do Němce na sbírku. Tak snad budou o tom vědět, jak tam jeden pan faláf s jejich strany měl manželku a velkou slečinku a jak si „špásoval“ s nevinejma dítkama cizejma, až za to do harrestu přišel. Jsou tak dobří, ráčej tohle taky dát do těch svých listů, aby se vědělo, že by bylo dobře, kdyby páni mohli mít taky třebas více paniček, aby se jim takovýhle špásy nepřítrefovaly. To jako tento, proto povídám, že oni sám ráčej panu biskupovi vykládat, že by se našim nic takového nepřišlo, kdyby měl každej aspoň jednu paničku. Ne-líběj se na mne hněvat, že jsem tak moc opovázlivej. Mně sprostýmu člověku by takovýho nic ani nenapadlo, kdyby ty jejich listy takovýhle vykládaly nedělaly. Odpusť, že jim jen tak málo píšu; mám na to už těžkou ruku; ale dá Pán Bůh v neděli hodlám do Božího kostelíka na Rannou a stavím se ve faře — ale nemaj strach, to já myslím tu naši, — a vypučím si tam knížku. Čet' jsem ji, je tomu už pár ruků, a tak to už nesnáším v paměti, ale je to tam moc hezký o takovýchle špásch na jejich straně. A tak se osmělím a pošlu jim ještě jedno psaníčko. Moje stará povídá, abych si s nima nic nezačínal, že jsou vostrej, a že z toho může něco pojt. Ale já jsem povídal: Inu, je tak ten svatopostní čas a oni žádnou křížovou cestu nemaj, a tak at se aspoň s mejma „klikyhákama“ zabějvá. A jest-li ho to bude mrzet, inu, dyť má paničku, ta ho z toho vyrazí. A tak už prosím, aby to tak ode mně sprostýho chalupníka přijali. Buchich vopatrui.

Poznámka. Když jsem na to chtěl napest jejich atres, povídala žena: Nehraj si s ním, táto. Víš, co z jejich strany dělaj' našemu panu páterovi. Neposlejš mu to; po-li to radě do tej Obnovy. Máš pravdu, povídám. On ví dycky akorát, co tam je a rejpe do toho. On se to s ní doví, a ti páni, co tu Obnovu v Hradci vydávaj', taky a v Hlinském se toho taky dočtou. A tak jsem to poslal do Obnovy.

Drobné zprávy.

Řád generální cesty visitační a udílení svátostí sv. břimování v části vikariátu Vysokomýtského a ve vikariátu Čáslavském, Chrastčském i Skutečském roku 1900. Dne 16. dubna Uher-sko, 17. Radhošť, 18. Zámek, 19. a 20. Choceň, 20. Sv. Jiří, 21. Skorenice, 22. Újezd, 23. Řepnýky, 24. Jenšovice, 25. a 26. Čáslav, 27. Kluky, 28. Chotusice, 29. Potěchy, 30. Zbislav. Dne 1. května Bučice, 2. Ronov, 3. Hofmaň, 4. Nová Ves, 5. Vilémov, 6. Jenškov Golčův, 7. Žleby, 8. Víkáně, 9. Žleby, 9. Míšov, 10. Běstvína, 11. Turkovice, 12. Seč, 13. a 14. Chrast, 14. Licibofice, 15. Prábov, 16. Slatiňany, 17. Žumberk, 18. Nové Hradce, 19. Rychmburk, 20. a 21. Hlinský, 22. Svatka, 23. Kamenický, 24. Ranná, 25. Chlum, 26. Kamenice Trhová, 27. Bojanov, 28. Nasavrky. Dne 1. června Všelákov, 2. Proseč, 3. Kamenice Pustá, 4. a 5. Skutč, 6. a 7. Hrochův Týnec, 8. Kostelec, 9. Krouná, 10. Vejvanovice.

Přednáška ndp. biskupa. V neděli dne 4. března b. r. bude přednášeti v Adalbertinu J. M. ndp. biskup Edvard Jan „O práci a náboženství“. Začátek přesně o půl 8. hod. odpol. Uvedeným hostům vstup volný.

Městské Klipereve divadlo v Králové Hradci. V sobotu dne 10. března 1900 uspořádán bude populární koncert virtuosa na klavír Otakara Málka a laskavého spolupůlčinkování s. Mařenky Stocké, koncertní pěvkyně, učitelky s. zpěvu na ústavu hr. Poettinga v Olomouci. Adolfa Polívky, virtuosa na cello. Pořad: 1. a) Wagner-Liszt: „Bůdný Holanďan“, b) Smetana: Polka. Přednese O. Málka. 2. a) Pícka: Písně, b) Tregler: Písně. Přednese s. M. Stocká. 3. Davidov: Koncert. Přednese s. M. Stocká. 4. a) Gluck-Saint-Saens: „Ballet d'Alceste“, b) Dubois: „Chaconne“, c) Chaminade: „Pas des Amphores“. Přednese O. Málka. 5. a) Wendler: Písně, b) Smetana: Písně. Přednese s. M. Stocká. 6. a) Schubmann: „Snění“, b) Servais: „Vito“. Přednese A. Polívka. 7. a) Dvořák: „Na táčkách“, b) Grünfeld: „Romance“, c) Grünfeld: „Petite Valse“, d) Godard: „Cu Courant“. Přednese O. Málka. Koncertní klavír z c. a k. dvorního dvora p. Ant. Petrofa. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o půl 10. hod. Ceny míst: Lože 4 z. Křeslo 1 z. Sedadlo I. třídy a na tribuně 80 kr., sedadlo II. třídy 60 kr. Sedadlo na galerii 30 kr. Parket 40 kr. Přizemí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků obstará knihkupectví p. Jar. Peřiny.

Z Rudolfa. Jeho Biskupské Milost, nejd. biskup Eduard Jan věnoval značný dar na peněžích, aby za vyčastování byli všichni chovanci o masopustní neděli a také domácí tato slavnost dne 25. února vzešlelou Svou návštěvou poctil. Po zakončeném vyčastování odebral se nejd. p. biskup provázen dp. ceremoniálem do sálu, kdež starší chovanci provedli v mateřské jich řeči posunkové poučny a zároveň také polo žertovný kus divadelní „Mikuláš“ neb „Pamatujme na chudé“, kterýž Biskupské Milosti velice se líbil. — K obvyklému pak přilepšení chovanců o masopustní neděli přispěly různými dary následující dámy: paní Božená Franková zaslala cukroví, p. Aloisie Janečková: cukroví, p. Karolina Mahrlová: koláče, paní Anna Šolcová: cukroví, p. Pavlína Tolmanová: košíčky. — Peněžité dar 2 K zaslaly tyto dámy: s. Adéla Eiglová, p. Františka Koutníková, p. Anna Nováková, p. Albína Řepišová, p. Marie Sluková, p. Terezie Stefanová, p. Aloisie Santrůčková a p. Josefa Wegrichtová. — Správa ústavu pro hluchoněmé vzdává Jeho Biskupské Milosti za lásku a velkomyšlnou dobročinnost chorancům prokazovanou neuctivější díky, všem pak uvedeným dámám za dary zaslání volá upřímně „Zaplat Bůh!“ a připomíná, že vděční hluchoněmí šlechtných dobrodinců svých povždy v paměti zachovají a jich v modlitbách svých pamětliví budou.

Výší svěcení udělovati bude nejd. biskup Eduard Jan Nep. ctihodným kandidátům stavu kněžského: 22. července svěcení subdiakonatu, 23. července diakonatu a 23. července presbyteratu.

Vodárna pitné vody v Hradci Kr. teď jest již v plné činnosti a její voda se chvály všeobecné. Pampovací stroj ležící na parní pohyb má výkon 10 kostkových metrů v jedné hodině, poháněn je kotlem stojatým, rourovým 9 čtver. metrů výševní plochy, 6 atmosfér tlaku. Umístěn je v šachtě vedle studny v hloubce 3800 mm Vodu čerpá z hloubky 6500 mm potrubím 150 mm světlosti do sacího větrníku, odtud pumpou je tlačěn větrníkem vytlačným do vodojemu obsahu 50 kubických metrů Rozdílné hladiny vody ve studni a vodojemu obnáší 18.400 mm. Ze zásobovacího vodojemu teče voda do města potrubím 150 mm světlosti v délce několika kilometrů a v městě samém ústí do 16 stojanů, zařízených tím způsobem, že při odpouštění vody nutno vždy páku stáknouti, po použití perem páka sama vodu usaví. Budova vodárny provedena zároveň jako byt pro strojníka pumpu a kotel obsluhujícího. Strojní zařízení vodárny provedla firma Märky, Bromovský a Schulz v Hradci Králové, vodovod prováděla firma Kar. Kress v Praze. — U nás mnohá česká města, mnozí průmyslníci a podnikatelé opatřují své zařízení od firem vídeňských, berlinských, vřatislavských, drážďanských, hamburských, kaselských atd., odkud české dělníky vyhánějí. Nebylo by lépe podporovati firmy, inženýry, strojníky a dělníky domácí? Nebylo by lépe nevyvážeti peníze za hranice?

Nové světlo petrolejové, které překonává daleko světlo elektrické, zkoušeno bylo tyto dny v Pardubicích. Petrolej asi 60 litrů zavede se v uzavřených nádrkách pod tlakem 4 atmosfér rourkami 1 milimetru do zvláštních lamp, kdež zvlášť důmyslným aparátom rozkládá vzduch šárová tělesa vyvozuující světlo 500 normálních svíček. Pokusy s těmito lampami konány byly v rafinerii Fantlové v Pardubicích s velkým výsledkem. Cena tohoto světla o síle 500 normálních svíček spotřebuje za hodinu petroleje v ceně 6 halířů čili 3 kr. Nejostřejší elektrické světlo jest proti tomuto petrolejovému světlu matné a žlutavé. Patent na nové petrolejové světlo má elberfeldský inženýr. Při petrolejovém osvětlení vykytují se sice ještě některé vady, avšak již daleko je jisto, že při osvětlování náměstí, ulic, velkých sálů vytlačí úplně světlo elektrické, jež je velmi drahé a na př. při velkých povodních na kratší neb delší čas při vodním zařízení ani se vyvozovati nedá. Pan dr. Fultner a Stanislav Červený si byli v Pardubicích nové světlo prohlédnout. Uvážíme-li, že by v Hradci zavedení elektrického světla stálo na 200.000 z. a že nové petrolejové osvětlení dá se vyráběti i lidskou silou velice snadno a lacině, tedy nový způsob osvětlení bude v Hradci i v celých Čechách zajímaví.

Koncerty Filharmonie v Králové Hradci konají se, jak jsme již oznámili, ve dnech 24. a 25. března t. r. Jako jindy, tak i tentokrát

připravil výbor Filharmonie program ceny vysoce umělecké; znamenité zásluhy si dobyli, získav pro koncert známou virtuosa na harfu paní Jindřišku Schulzovou-Mařákovou, jež vedle vystoupení samostatného bráti bude i v orchestru. Rovněž naše dámy s „Elšky“ slibily spolupůlčinkování, což ovšem rovněž prospěje programu měrou nemalou. — Program koncertů (po oba dny stejný) jest tento: 1. Dvořák: Vodník, symfonická báseň pro velký orchestr 2. Brahms: Čtyři písně pro ženský sbor s průvodem dvou rohů a harfy. 3. Solo pro harfu 4. Grieg: Před branou klášterní, pro ženský sbor, solo sopranové, solo altové, varhany a velký orchestr 5. Beethoven: Symphonie C-moll pro velký orchestr. — Koncert nedělní koná se — jako obvyklé — odpoledne za tím účelem, aby usnadněna byla jeho návštěva zvláště obecněmu z okolí. Zásluhy a předprodej vstupenek převzal s ochotou p. Jar. Peřina, knihkupec v Hradci Králové. V tomto směru upozorňujeme zvláště obecněmu mimohradecké, aby zajistilo si záhy svoje místa, aby bylo možno uvarovati se různých nepříjemností. — Jelikož se rozestávají také předběžné plakáty, prosí výbor Filharmonie velevděšené pány venkovské jednatele, aby s dosavadní laskavostí vyšli mu vstříc a tak v nesnadné jeho úloze mu pomohli.

Ve prospěch obchodních příručí. Vláda vypracovala osnovu zákona o právních poměrech obchodních pomocníků. Osnova bude co nejdříve předložena k projednání říšské radě.

Dary „Adalbertina“. Vesp. pap. prelat Mgr. Fr. Hampel věnoval 25 z., vdp. farář Bečička 5 z., „Zaplat Pán Bůh!“

Program mimořádné schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové, jež konala se ve středu dne 28. února o 3. hod. odpo. v zasedací síni: 1.) Vyžádá se schválení pravidel jak v obci vybírání byti má dávka z piva unesená v městském zastupitelstvu dne 20. ledna 1900. Pravidla odborem právníkem vypracovaná byla jednohlasně schválena. 2.) Předloží se ku schválení návrh kupní smlouvy pp. Václava Němce a Aleše Dolanského o pozemcích č. kat. 168/2, 169/2, 170/2, 171/2, 250/2 a 251/2 v Hradci Králové. Pozemky byly prodány 1° za 1 z. 25 kr. na závod průmyslový. Shledalo se, že prodána plocha je o 145° sáhů větší, následkem toho zvýší se cena prodaných pozemků na 9002 z. 50 kr. Na to obě smlouvy schváleny. 3.) Rozhodne se o nabídce pp. manželů Aloise a Žofie Krémátových, aby jim prodána byla část seřiznutého rohu pti parcele č. 7 v bloku I. Povoleno přikoupení plochy 7° 6° m za 52 z. 57 kr. 4.) Pronajata honitba v prvoročním obvodu na dalších 6 let p. dr. Zimmerovi ročně za 15 z. 5.) Rozhodne se o přistoupení za člena družstva „Českého domu“ ve Vídni. Na návrh měst. rady p. Stanislava Červeného zaručí se obec za dalších 300 z. 6.) Udělena nadace V. V. Tomka panu Arn. Donátovi. 7.) Žádosti Al. Jetmaza, polic. strážníka za definitivum vyhověno. 8.) Udělena strážníku Zaloudkovi nadace byt. purkmistra p. K. Collina. 9.) Vyhověno žádosti p. Ant. Ženíška, fotografa za udělení práva měšťanského. 10.) Návrh c. k. okr. školní rady na definitivní vyměření plochy školních zahrad. Zahradu se rozšíří ještě o zahrádku pro mateřskou školu a pro chlapeckou měšťanskou školu. 11.) Vyhověno na 1 rok žádosti, aby dvěma dítkám po zemřelém důchodník p. Th. Peřinovi poskytl se příspěvek na jejich vychování do 22 roku stáří. 12.) Udělí se nadace na podporování raněných vojáků ve válce roku 1866. P. dr. Beneš stěhoval si na jezdění cyklistů po chodnicích.

Přátelé burá a Ústřední Matice vybrali na počest burá a Cronjeho ve prospěch naší Matice v hotelu u černého koně (pana Bařtipána) 4 z. 25 kr., jež odvedli redaktorovi Obnovy.

Heslo svůj k svému provádí vsorně p. Suda, řídící učitel v Javorníku u Vys. Mýta, který kapuje chléb, mouku a veškeré potraviny u pana Moritase Pfeifa. Takových radikálních vlastenců — až do těch hrdel a statků máme tedy ve Vys. Mýtě více.

II. Živnostenská společnost v Králové Hradci koná valnou hromadu dne 5. března o 7. hodině večerní v Živnostenském čtenářské jednotě. Nejde-li se dostatečný počet členů, bude valná hromada 12. března tamtéž.

Výkonný výbor pravice konal se ve středu opět svou schůzi. Shoda s českými poslanci není dosud úplně docílena, ale zvonění pravici umíráčkem není správné. Národní listy zahrály si opět jednou na radikální jednak k vůli abonentům, jednak vůli volbě na Slánsku. Ve čtvrtek měl výkoný výbor pravice opět schůzi a vyslovil přání, aby pravice byla i na dále zachována.

Dr. Jaromír Čelakovský zvolen byl za poslance říšského za města Kladno, Louny, Slaně, Velvary 1250 hlasů. Dr. Baža dostal jen 957 hlasů. Hlasovali proti němu židé, realisté, Hajnovci, socialisté a obrovská většina učitelů.

Poveden v celém počtí Labe od Jeroměřska až k Mělníku zmahá se ustavičně. Laka a pole široko daleko jsou zaplaveny též kolem Hradce. Dne 1. března byl v noci mraz a sněh a táni tak poněkud zmírněno.

Paměť 70. výročí narození Karoliny Světlé oslavila Ottava „Světová knihovna“ způsobem důstojným, s nímž zajisté plně souhlasí veškerá česká čtenářstvo. Vyšla totiž právě v laciném vydání za 10 kr. (20 hal.) nejpobudivější a nejkrásnější povídka Karoliny Světlé „Hubička“, kteráž tvoří 144 číslo „Světové knihovny“. Laciné vydání této perly spisovatelského umění naší slavné Čelky zaslouží nejhojnějšího rozšíření ve všech vrstvách lidových, i vybitíme naše vlastenecké jednoty a spolky, zvláště dámežká sdružení, aby „Hubička“ ze „Světové knihovny“ hojně jak mezi členstvem svým, tak i v lidu rozšiřovaly a tím jsouou památku Karoliny Světlé uctí-

valy „Světová knihovna“ vychází nákladem J. Ottý v Praze, Karlovo nám. 84.

Výbor Ústřední Matice Školské ve své plenární schůzi dne 14. února 1900 povolal do komise pro úpravu služného učitelstva matičního na místo p. inspektora Libického p. P. Fluma. — Zvýšil subvenci jistě pokračovací škole na Moravě. — Dal souhlas k tomu, aby jistě české firmě bylo uděleno matiční privilegium za zvýšený příspěvek na její výrobky. — Zvýšil služné a požitky 9 učitelům, kdežto některé žádosti za zvýšení služného musily býti, jeounce nedostatečně odůvodněny, odloženy. — Mimo to vyřídil ještě některé záležitosti rásu důvěrného.

Platy anglických vojenských lékařů v Jižní Africe jsou stkvělé. Hlavní lékaři: Sir Mac Cormac, Mr. Treves, Mr. Makins, Mr. Watson Cheyne a Mr. Cheate mají 6000 liber (120 tisíc rak. korun), Mr. Robert O' Callaghan má jako náčelní lékař nemocnice 72.000 korun, sekundární lékař Mr. Gibbs 36.000 korun, prozatímni lékař Mr. Scharlieb má denně 25 korun, tedy ročně asi 46.000 korun.

Na zrušení c. k. notariátů vláda nepomýšlí, jak prohlásil ministr spravedlnosti baron Spens-Boden deputaci c. k. Notářů.

Diecézní jednota cyrilská v Hradci Králové uspořádá v neděli dne 11. března 1900 o 5. hodině odpolední ve dvoraně Adalbertina duchovní koncert, kterýž slibuje přátelům posvátné hudby vzácné požitky. Na programu jsou vybrané skladby proslulých skladatelů, jichž jména předem oznamujeme. Jsou to: Allegri (světoznámé Miserere), Casali, Ett, Gallus (proslulé Ecce quomodo moritur justus), Haller, Jochum, Musil a mimo to ještě ukázky z chorálu římského a starší posvátné písně české. Podrobný program uveřejněn bude v budoucím čísle „Obnovy“.

Učebnice zeměpisu pro školy měšťanské od Tille a ve všech třech stupních (pro I. až III. tř.) přepracována jsou důkladně řed. Fr. Kneidlem, I. místopředsedou „Ústřední Matice školské“ a hojně ilustrována známým pražským učitelem-mapárem J. Brožem, jest nyní c. k. ministerstvem schválena ve vydáních svých nejnovějších a to stupeň I. (44 obrázků) v 7. vydání dne 24. pros. r. m. č. 34560., II. (33 ob.) dne 23. února 1897 č. 3200 a III. (II. obr.) dne 12. května 1897 č. 11281. I jest nyní na pp. učitelích našich, aby sjednali krásné této učebnice všeobecného přechodu do našich škol měšť. a pomáhali dle laskavé povinnosti své vlastenecké systematicky odstraňovati učebnice jinou, vydanou ním. nakladatelem, vřelým podporovatelem snah protičeských!

Kontumace psů byla 21. února zrušena v obcích Hnězčevsi, Cerekvici, Třebovětích, Želkovicích, Vrchovnici, Horních a Dolních Černůtkách, v Sovětích a Sádově. Několik dní před tím zrušena byla kontumace v Černilově, Rusku, Bukovině, Cibuzi, Malé a Velké Skalici.

Čas a Národní Listy dostaly se do vlasů a vyčítají si židovské inseráty. „Čas“ se metí za to „Národním“ tím, že prozrazuje veliké tajnosti z redakce Národních Listů, kde p. Grégr a redaktorů zcela jinak mluvili a psali, nežli sami smýšleli. Tak prý zvěčnil p. dr. Julius Grégr chválu zahr. politiku a označil bouchní delegátů proti Kálnokyho zahraniční politice jako švindl, ale „N. L.“ psaly proti této politice co nejostřejší a prováděly s národem švindl. Proč? Protože nejvyšší instancí v národních věcech vždy byla administrace „Nár. Listů“ t. j. lákání abonentů a inserentů a tudíž vydělkářství. Roku 1891 prý se omlouval Grégr Thunovi za něco, co psaly N. Listy. „Svět“ k svému provozoval prý p. Julius Grégr tak, že byl na život pojištěn u „Versicherungsanstalt für Deutschland in Gotha“. Národní Listy prý vůbec nikdy nedělaly samy, co odporučovaly jiným a že prý inovovaly praporo jako kapsní šátek podle toho, jak se točil vítr v národě. Že „Šipy“, přeloha a doplněk „N. L.“ vyčítají Času židovské inseráty a uplatnost, to prý je šlakovitá věc. Pan dr. Herben praví: „Že něco podobného Času mohou vytýkati N. Listy, přesahuje mou chápavost“. Otevřte číslo s předminulé neděle (18. února) a počítejte: Židovských inserátů Nár. Listy mají 71, Čas 8. Jest-li jsou židovské inseráty uplatněny, pak v nejhorším případě sedíme v té věci oba. Nár. Listy však holdují patrně zásadě, že malí zloději se mají věšet, aby s velkými mohli býti milionáři. — Není to závažná polemika rozváděných přátel? Ostatně p. Herben dovede nepohrdati také většími obnosy. Zvláštní družstvo chtělo od něho převzít Čas. Pan Herben žádal zaň 30.000 z. (až prý je Čas passivní). Tu ale židé začali sbírat na židovský časopis příspěvky. Jak se v Praze vypravuje, nechal p. Herben „družstvo“ sedět a spřátelil se teď s pány israelity sám. V Praze se tomu moc smějí a katolíci teď vidí, proč p. Herben suří po „přepáání své víry“ jen proti nim.

Reinictvo na „Zlatém prutě“, jež k osobní dani s příjmu oblaženo bylo nově ještě zvláštní daní s „domovního nájemného“, jež u některého poplatníka dosahuje ročně obnosu až 30 K, začíná povádivě kroučiti hlavou nad výsledky mladočeské liberální politiky, jež po desítileté periodě nepřinesla lidu nešli nové a nové daně s Excellencí p. finančním ministrem Dr. Kaimem, jenž zavedením nových, značných daní zasloužil si pochybné sice rytířské ostruhy, ale nepochybnou 10.000 zlatovou penzi a čestným predikatem: Der geschiedte Böhm! Tak, zlato je pryč, ale „pruty“ ve formě nových a nových daní bolestně na nás dolehají, ty zřutaly — zní obecný stesk. Na místo vrchního správce c. k. velkostatku ve Smiřicích dosazen byl od generálního říditele ve Vídni p. A. Zehetmeyer, rodilý Němec, jazyka českého prý úplně neznalý, což působí všeobecný podiv. Pan baron Chertek, který spravuje císařské statky (a jehož syn nadporučík vyvolal otázku „hier“) dosazuje na císařské statky v Čechách a na Moravě skoro výhradně Němce; Čechi za něho na vyšší místa úřednická vůbec nepostupují.

Letošní pravidelný odvod konati se bude od 19. března do 12. května a přijdou na řadu odvodní ročníky 1879, 1878 a 1877. Odváděno bude: v obvodu velitelstva 9. sboru: v královéhradeckém doplňovacím okrese číslo 18: v Kostelci nad Orlicí 19. až 22. a v Býčově nad Kněžnou 23. až 26. března — v Králově Dvoře 28. až 30. a v Josefově 31. března až 3. dubna — v Králově Hradci 4. až 7. v Nechanicích 9. až 11. a v Hořicích 17. až 30. dubna — v Opocně 31. až 24. v Novém městě nad Metují 25. až 27. dubna — v Českém Skalici 28. až 30. dubna a v Náchodě 1. a 3. května — v Polici 4. až 6., ve Skřivíněch 7. a 8. a v Broumově 10. až 12. května; v čáslavském doplňovacím okrese číslo 21: ve Štorkách 19. až 20., v Polné 21., v Německém Brodě 28. až 27. a v Humpolci 28. až 31. března — v Dolních Kralovicích 2. až 5. a v Ledči 7. a 11. dubna — v Habrech 17. až 18. a v Čáslavi 20. až 25. dubna — v Chotěboři 20. až 25. a v Přislavi 26. a 27. dubna v Hlinsku 30. dubna a 2. v Nasavrčích 3. až 5. a v Chrudimi 7. až 11. května; v mladoboleslavském doplň. okrese č. 36: v Kutné Hoře 19. až 23. a v Uhlířských Janovicích 24. až 28. března — v Českém Brodě 30. března až 3. a v Kostelci nad Černými lesy 5. až 7. dubna — v Poděbradech 9. až 11., v Králově Městci 17. až 19. a v Nymburce 20. až 24. dubna — v Kouřimi 25. až 28. a v Kolíně 30. dubna až 3. května — v Chlumci n. Cidl. 4. až 7. a v Novém Bydžově 9. až 12. května — v Mladé Boleslavi 20. až 24. v Benátkách 26. až 29. března; v jičínském doplňovacím okrese číslo 74: v Libáni 19. až 21., Sobotce 22. a 24., v Jčíně 26. až 29., v Nové Pace 30. března až 3. dubna — v Lomnici nad Popelkou 4. až 6., v Železném Brodě 7. a 9. a v Semilech 10. a 11. dubna — v Jilemnici 17. až 20., ve Vysokém nad Jizerou 21. a 23. a v Rokytnici 24. a 26. dubna — ve Vrchlabí 26. až 28. a v Hostinném 30. dubna až 2. května — v Trutnově 3. až 7., v Úpici 8. a 9., v Maršově 10. a 11. a v Žácléti 12. května; ve vysockém doplňovacím okrese číslo 98: v Přelouči 19. až 21., v Holicích 22. až 24. a v Pardubicích 26. až 29. března — v Králíkách 30. a 31. března, v Rokytnici 2. až 4. a v Žamberku 5. až 10. dubna — v Ústí nad Orlicí 11., 17. a 18. a Lanškrouně 20. až 24. dubna — v Litomyšli 26. dubna až 1. května — v Poličce 2. až 5., ve Skutči 7. a 8. a ve Vysokém Mýtě 9. až 12. května.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové konal v neděli 25. února t. r. svoji XXXI. valnou hromadu za přítomnosti zeměpanského komisaře, místodržitelského rady pana H. Steinfelda a 28 akcionářů, zastupujících 538 hlasů. — Po srdečném proslovu předsedy správní rady p. poslanca V. Formánka přednesena od téhož správy jednateleka za rok 1899, kteráž jakož i účetní zpráva, od jejíhož čtení upuštěno, schválena. Vyjímáme pak z účetní zprávy následující: Čistý zisk obnášel K 81433.72 (vloni 73.663.42) z čehož používá se dle stanov, co 5 proc. dividendy a akciového kapitálu K 1.000.000. k 50.000 — K 50.000 se zbytku K 81.433.72 přiděluje se správní radě 10%, tantiéme K 3.113.37, záložnímu fondu spolku úvěrního K 4000 —, co 2 proc. superdividendy K 20.000 — a ostatní K 4290.35 přikazuje se speciálnímu rezervnímu fondu, čímž dosáhly rezervní fondy ústavu výše K 370.800.51. — Dividendy 7 proc., na akcii K 28 — vyplácí se u pokladny ústavu od 26. t. m. Ze správní rady dle stanov odstoupil pánové poslanec V. Formánek a Čeněk Mahrle byli znovuzvoleni. — Za revisory účtů zvolen opět p. V. Čibor a místo zemfěleho p. Theod. Peřiny, p. Fr. Vachek. — Při volných návrzích projevil p. Dr. K. Fultner přání, aby správní rada ústavu uvažovala po příkladě jiných peněžních ústavů o postavení svého vlastního reprezentačního domu a tím přispělo se ku zvelebení a okrase města.

Požár. Dnes v pátek po půlnoci vznikl požár v kolářské dílně pana Svobody v hradbách u kluziště za Slezskou branou. Zvonění a troubení na poplach vyděsily obyvatelstvo ze spánků. Dle záře věží kostela Marianského se soudilo, že hoří někde na Malém náměstí, později teprve seznačili diváci, že hoří za branou. Poněvadž chytily třísky a rána dřeva, byl plápol ovšem obrovský. Brzy ale bouda roztrhána a na kluziště stržena. Hasiči dostavili se brzy, ale uhájit se nic nedalo; nebezpečí rozšíření ohně také nehrozilo. Do 1 hodiny s půlnoci bylo po ohni.

Čistěte stromy a štěpnice! Doba roční již valně pokročila, jaro se blíží kvapem. Hospodářům a sadářům nastává povinnost, aby stromy očistili od mechů, hub a housenčích vajíček, aby stromy prořezali, abytočné neb uschlé větve a haluze vyřezali. Mnozí sadáři myslí, že staré nebo neplodné stromy nelze přelechtiti. Naopak, 20 až 40 let staré stromy lze přelechtiti. Při velkých mrazech se celá koruna úplně odstraní. Jen dole pod podkladem třeba ponechat slabší větvičky, které strom vzdušnou potravou zásobují, na vzrůst roubů však škodlivě nepůsobí. Štěpa přichází tak všude do roubů a zajišťuje tak jistý zdar práce. Větve starých stromů odřežou se na 30 až 80 centimetrů od kmenu. Mladé stromky možno přestěpovati přímo ke kmenu. Řezy způsobené pilkou třeba nožem obhlédnouti a po šlechtění takutým voskem zamazati. Stromy takto přelechtěné tvoří často již novou korunu s výhony až 1 metr dlouhými. Aby se rouby větrem nezlámily, třeba je přivázati k tyčkám, jež se na stromě upevní. Ještě prvého léta mají se špičky šlechtěných výhonů sřeznouti, aby se pravidelná koruna vytvořila a budoucím jarem možno všechny plané větvičky, jež na podkladu byly ponechány, odstraniti.

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrastí. Městská rada projevuje jmenem svým a obyvatelstva zdejšího lítost nad odmítnutím žádaného práva veřejnosti pro soukromou dívčí školu měšťanskou, kteráž odmítnutí nese tím tíže, ješto dotýká se trpce nejen našich loyálních citů, nýbrž i zájmů kulturních i hmotných. Z městské rady v Chrastí, dne 24. února 1900.

Z Třesovic u Sádové. (Úmrtí). V pátek zemřela v naší obci vážená sousedka, p. Anna Rybová matka tří předních adejších rolníků, dále pana účetního v Kralupích a pěti dečr provdaných vesměs za rolníky. Pohřeb konal se v pondělí na hřbitov v Dohaličích na nezemřelého dědatelství rolnictva z okresu Nechanického. Dp. farář Douda vyřídil zásluhy zvěčnělé jako vzorné české ženy a matky, která dítka své vesměs dobře vychovala a je zaopatřila. Zvěčnělé budíž paměť vděčná.

V Náchodě byl zvolen za městského důchodního pan Jan Potůček, městský důchodní v Přelouči, rodák kolínský.

Ze Sedrašle. V poslední masopustní neděli sebrala mladá, ochotnicko-pěvecká jednota naše Lad. Stroupežnického obraz ze života ve 4 dějstvích v české vesnici na Písecku: „Naši furianti.“ Čilé jednotě naší, jež v letošním masopustním období chválýhodnou snahou její ředitelstva uvedla nám na prkna Tylovu činohru: „Paní Marjánka, matka pluku“ a nyní opět nás mile pobavila, náleží zasloužená čest i náš nelíbený dík. Však tak četným i dobře sehraným hereckým personálem — v našich furiantech zaměstnáno na jevišti přes 30 osob — z nichž jednotlivci jako spanilá ale rázná rýchtářka Dubská, výmluvná krejčice Fialová se svými sedmi krky, roztomilá Verunka i Markytka, furiantští sedláci Dubští, povídavý výměnkář Petr, statečný vysloužilce Bláha a poctivý mistr kopejtko Habersperk, intrikánský krejčík Fiala se svou povedenou deerkou Kristýnkou a čiperným Josefem, vážný i odměřený obecní písař Kudrlička, opatrní výboři sl. obce Honické i obligatní phantátový hospodský žid Marek svými exaktními hereckými výkony jakož i nicméně případnými kroji a maskami dělaly by čest každému většinu městskému divadlu a strhovali také přetčetné posluchače k opětovnému, bouřlivému potlesku. Improvizovaná apotheosa smíru, kterouž divadelní představení zakončeno s ladným seskupením všech hrajících osob, kéž dá konečně proniknouti spásitelnému heslu: „Svorně k cíli!“ Nelze zneužiti, že vždy bojnejší od nás navštěvovaná škola měšťanská ve Smiřicích jakož i zimní hospodářská škola Kukulenská mimo hospodářský pokrok přivodí skrze čilou herecko-pěveckou jednotu povznesení a mravní ušlechťení i ostatních tříd lidových a že na divadelních prknech bičované třídní furiantství, šeredný karban i některé jiné v obyčejném lidu lehce se ujímající nešvary a mravné poklesky doznají časem žádoucího napravení aneb alespoň umírnění. Hrubý příjem z posledního divadelního představení, jenž při mírném venkovském vstupném obnášel přece 124 K, umožnil mladé jednotě naší, že v dohledném čase bude se moci jak náleží zaříditi, aby i pěvecko-hudební účel její přišel k platnosti. Jak svrchu uvedeno, odebráva se děj „Našich furiantů“ ve vsi na Písecku před 30 roky. Však bude selaský lid na Písecku asi také již jiného složení nežli před 30 roky a bylo by na čase, aby nějaký nový Stroupežnický sáhl stejně dovednou rukou do života novějších sedláků — furiantů. Za vděčný podklad dramatického zpracování mohl by sloužiti na př. právě u zemského soudu v Praze před porotou projednáváný grandiosní proces s padlou ekresní hospodářskou záložnou na Mělnice s jejím neobětíkem pokladníkem Winklerem a ostatním celým ředitelským výborem.

Král italský a císař německý gratulovali anglické královně následkem vítězství 40.000 Angličanů se 180 děly nad 3000 burg se 6 kanony. Svobodomyšlné „Times“ navrhuje, aby Cronje se zajatými buri uvězněn byl na ostrově sv. Heleny, kde „vítězní“ Angličané umorili Napoleona I.

Poslanec p. Jan Jaroš prohlásil si tyto dny s členy hospodářského spolku jaroměřského obilní skladiště v Bělíně aby skúšenosti tam nabytých poučil při zařizování obilního skladiště v Jaroměři.

Hospodářský spolek královéhradecký pomýšlí již vádně na zřízení obilního skladiště v Hradci Králové. V Bělíně i ve skladištích dolnorakouských, bavorských, prasekých, saských, hesenských atd. trčí rolníci za metr. cent obilí o 1 až 2 koruny více než na trzích ovládaných obilními burzami. Žádáme rolníky v jejich vlastním zájmu, aby podšly desetikorunové, na zařízení obilního rolnického skladiště potřebné upisování. Rolníkům pomůže jen svépomoc a ládné „sliby“. Delegát zemědělské rady p. Václ. Skvrna z Čistěvsi, jednatel hospodářského spolku p. Václ. Morávek ve Svob. Dvorech, předseďa p. Mdr. Reichert, výbor a členové hospodářského spolku vysvětlí na požádání každému účel a výhody obilního skladiště. Redaktor „Obnovy“ je rovněž ochoten v jednotlivých obcích, hosp. besídkách a spolcích o obilních skladištích, nákupních a prodejních druzstev promluvit. Totéž učiní zajiště ochotně páni učitelé, hospod. správceové, duchovní a upřímní přátelé českého lidu vůbec.

Licentování hřebců konalo se v Hradci Králové v úterý. Hřebce předvedli pp. Kadečka statkář z Popovic, Petříček ze Sovětice, Pavlíček ze St. Vsi u Chlumce a p. Jos. Šule statkář z Klenice. Komise se účastnili pan c. k. místodržitelský rada a pan c. k. okr. zvěrolékař Hřebíček z Hradce Králové, pan šl. Hemerka ze Staumfru jako zástupce zemského výboru, velitel c. k. stát. hřebčince v Nemošicích a delegáti zemědělské rady a okresní starostové nechanický a chlumcecký, p. Fr. Bednář statkář ze Suché a p. Š. z Kolic. Velmi pěkně rostlý šletý světlomědný hřebec pana Josefa Šulce z Klenice u Stračeva

uznán byl opět jednohlasně za schopného k opouštění. Hřebec Rodak je z plemene anglo-normanského po hřebci Semíkovi (tento stál 6.000 zl.) a po klisně National. Rodak je 174 cm. vysoký, pěkně stavěný, silný, těžký, uohutných plecí a pěkným chodem. Okončetiny nobou mají bílé skvrny. Pan Josef Šule z Klenice u Sádové je vzorný hospodář a pěstitel koní a docílil již při chovu pěkné výsledky. Lehké anglické neb uherské koně v našem kraji na Nechanicku, Hořicku a namnoze i Hradecku nevyhovují, neboť těžší půdy potřebují také těžší rasy koní. Erární hřebčince bohužel veškerým potřebám našeho kraje nevyhovují, neboť hlavním účelem jejich jest sloužiti válečným potřebám. Naše rolníky, kteří mají klisny, upozorňujeme proto na osvědčeného Rodaka pana Šulce, který obdržel licenci na připuštění tohoto hřebce.

(Zasláno.)

Velectěnému

panu **Josefu Štěpánovi**,
pozlacovači

v Pardubicích.

Pracoval Jste se svými dělníky skoro půl roku na opravách, polychromii a zlacení sošů v našem farním chrámě Páně. Mimo jeden vedlejší nový vetáf, který Jste dodal, zastklvél se náš kolosální hlavní oltář, 4 oltáře poboční, kazatelna, křížová cesta chór adt. dovedností Vaš v rouše novém slohově umělem, ba přímo skvostném. Kostel nemá pražského jmění, přispíval kdo chtěl a mohl a nyní také posuzuje vedle toho prací Vaše. Ale jsou to jediné slova vděčného uznání, radosti a všeobecného obdivu, která Vás odtud provázejí. V účtá psaný koná toliko milou svou povinnost, když svým i milých přífařencův a dobrodincův jménem vzdává Vám díky nejvšelejší!

Svou odbornou znalostí, svědomitostí, přičinlivostí, milou povahou a mírnými cenami sám sebe nejlépe všude odporoučíte. Kdo s Vámi jednal, zavolá Vás v čas potřeby zase. S přáním všeho zdaru v každé další a mnohé práci

v účtě veškeré oddaný

Václav Marek,
farář

V HLINSKU, dne 27. února 1900.

(Zasláno.)

Milodarů na zakoupení spolkového domu pro jednotu kat. mužů a jiných v Poličce.

30 kor.: Vdp. Frant. Tichý, farář v Nové Praze v Americe.

20 kor.: Vdp. p. Leop. Mazáč, inful. probošt v Poděbradech, Vdp. Fr. Bečička, farář v Bobárně, Vdp. Tom. Štebák, bisk. vikář v Mikulovicích, vlcip. Klement Hejtmánek, měšťan v Poličce.

10 kor.: Vdp. Matěj Musil, měst. děkan a kanovník v Hradci Králové, vdp. Josef Kašpar, farář v Rosicích, vdp. Jan Volánek, farář v Běatvině, vdp. Ignác Horký, děkan v. v. v. Heř. Městci, vdp. Frant. Novotný, farář ve v. v. Dolanech u Olomouce, vlcip. Burkhard Šimáček, měšťan v Poličce.

6 kor.: Vsdp. p. Th. Dr. Alois Frýdek, gener. vikář v Hradci Králové, dp. Jos. Jansa, kaplan v Sebranicích.

4 kor.: Vdp. J. Červenka, farář v Nám. Rybné, vdp. Štěpán Dvořák, farář v Rychmburku, vdp. Ant. Kupka, děkan v Borové, důst. duchovenstvo v Náchodě, vlcip. Jan Horáček, expedient ve Vídni.

3 kor.: Vsdp. Ant. Pogert, kanovník v Hradci Král., vdpp.: Jos. Herkner, farář v B. Třešně, Vojt. Kameš, farář v Bohdanči, Otakar Richter, far. v Pušé Kamenici, Václ. Kudrna, děkan v Kuněticích, Václav Dvořák, far. v Telecím a důst. farní úřad v Solopiskách.

2 kor.: Vdp. Fr. Vacek, bisk. vikář v Ronově, vdp. Dr. Jan Soukup, prof. bohosloví a č. kanovník v Hradci Král., vdpp.: Vinc. Hyza, farář v Kališti, Ferd. Zajíc, farář v Bejšti, Fr. Říha, farář v Lev. Olešnici, Jos. Šrámek, děkan v Novém Bydžově, Ant. Bartoš, farář v Ranné, Jos. Dejl, farář v Přepychách, důst. farní úřad v Babicích, Jos. Sádce, děkan v Kopidlne, Jos. Jifčák, kaplan v Onjezdě, J. Kuhn, far. Rehberg, Alois Vašítko, farář v Král. Městci, Vinc. Novotný, bisk. vikář v Dol. Krupě, Jos. Pospíšil, far. a Fr. Janoušek, kaplan v Lučci, Fr. Vohnout, děkan v Žlunovicích, důst. farní úřad v Rovni a Svinčanech.

1 kor. 60 h: Fr. Zrzavecký, kaplan v Luži.

1 " 50 " : Fr. Klus, farář v Košicích.

1 " : Vsdp. Th. Dr. Jos. Mršík, prof. bohosloví v Hradci Králové, vdpp.: Jos. Janský, farář v Křivčově, Josef Elitzer, kooperátor na Rychmburce, František Stejskal, koop. v Mikulči, Jan Hermann, far. v Čes. Petrovicích, Fr. Šeda, kaplan v Dol. Dobručce, Vincenc Dvořáček, děkan v Červ. Kostelci, Václav Fremuth, farář v Jedlově, Jan Záruba, farář v Kbelově, Jos. Břiza, farář v Lučce. O další dárky aktivě prosí. Sv. Josefská jednota kat. mužů a jiných pro Poličku a okolí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. února 1900. 1 hl. pšenice k 12.00—13.20, žito k 9.90—10.20, ječmena k 8.10—8.80, oves k 6.10—5.70, proso k 9.60—10.00, vikev k 10.00—12.00, hrachu k 16.00—20.60, jáhly k 18.40—0.00, krup 16.00—40.00, bramborů k 2.50—2.80, jetelového semínka červeného k 72.00—116.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 21.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 17.00—22.00, 100 kg. žitných otrub k 11.50, pšenič. otrub k 11.00, 1 kg. másla k 1.50—2.00, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.24—0.36, 1 vejce 7 h.

V Králově Dvoře n. L. dne 24. února 1900 pšenice 00.00 00.00, žito 9.80, 9.90, 10.40, ječmen 0.00 oves, 4.90 5.10, jáhly 14.40 24.00, dočka 32.00 36.00 vikev 0—0—, jáhly 18—, 22—, dročky 30— 48— brambory 2.80 3.00, vejce (kopa) 3.44 3.60, másto 1.90, 2.00, tvaroh 24 h, maso hověí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, seno k 6.00, sláma k 3—, k oves 12.40.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou.

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísečný znalec o. k. okresního soudu.
Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleřádného duchovenstva
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

ŽUPANŮ

Vždy
500 kusů
na skladě.

z dubu, se srstí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpěchlivěji.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukeník a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR!

POZOR!

Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

která za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobříčkou zasílám (těš dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna bělobného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých sbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíš) jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 aš 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 aš 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádoby	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákupe pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Těž velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těš na splátky bez srovnání cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšelejší odporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizev prosí

Antonín Mölzer.

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 36

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevetinek kravat, límečů, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných.

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur kávy.
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

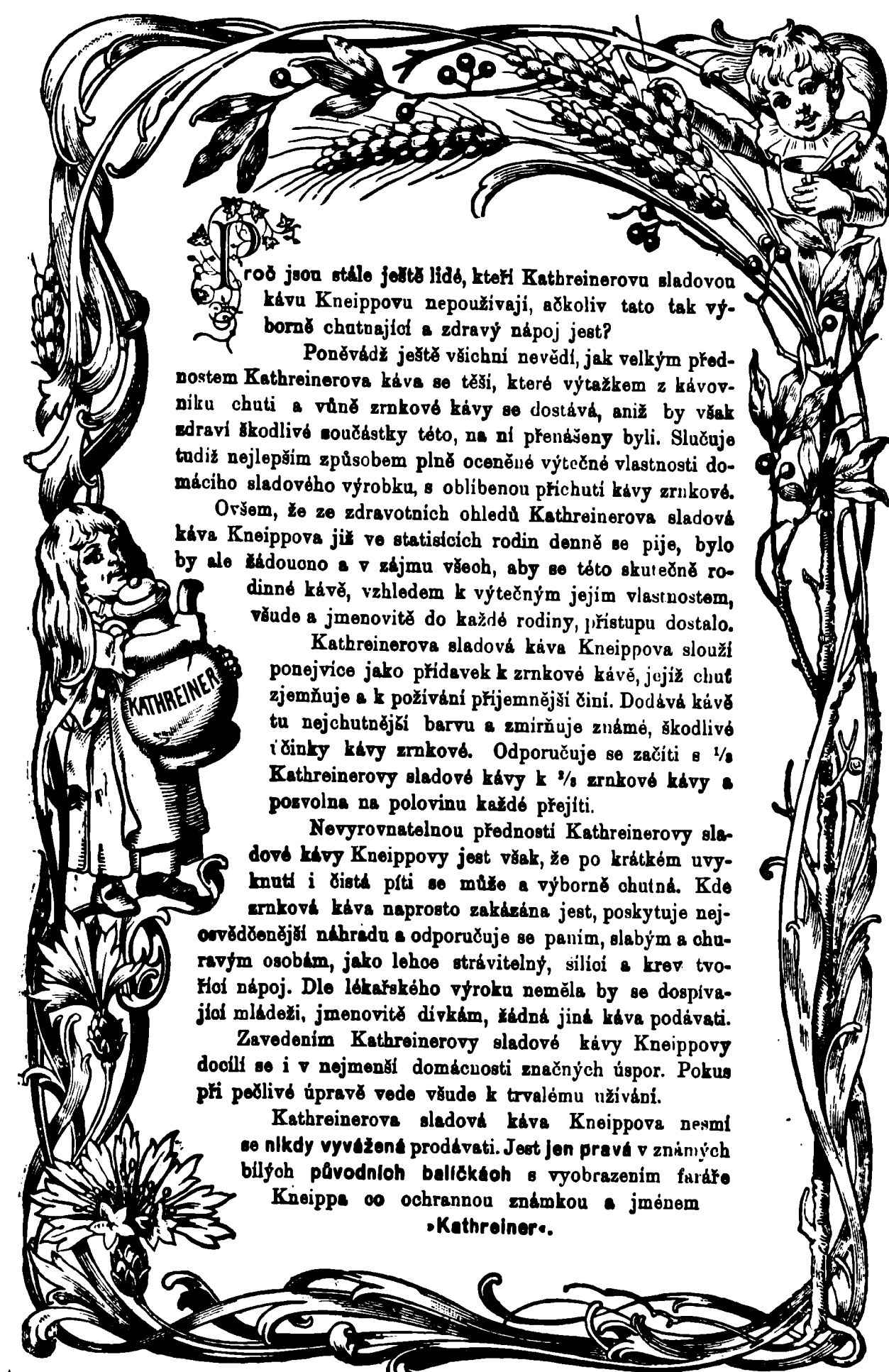
Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrála v Praze. Filialky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.
Akceový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojišťovací fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.389.
Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Proměny ku všem měnám!	Koupě i prodej všech druhů losů, cenných papírů, akcií, priorit, zá. stavních listů, devis a valut.	Poukázky na všechna bankovní místa tu- i cizozemská.	Zálohy (půjčky) na cenné papíry a zboží za mírný úrok.	Obstarávání vinkulací a devinkulací.	Pojišťování losů proti kursové strátě při nej- menší výhře!
	Výměna a osekant tažených zástavních listů, obligací a veškerých ku- pontů.	Zvláštní díle spojení s Amerikou.	Bankovní směnek a jejich umísťování (domicity).	Přijímání vkladů na spořitelní knížky, na pokladniční poukázky v běžném účtě a na účet girový proti vydání čeků.	
		Zakázky pro burzu Pražskou a Vi- deňskou za podmíněk nej- výhodnějších.	Usohování cenných papírů.	Konvertování a obstarávání p á j e k hypotečních a komu- nálních.	
				Velkoobchod cukrem a petro- lejem.	

Drožd jsou stále ještě lidé, kteří Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu nepoužívají, ačkoliv tato tak výborně chutná a zdravý nápoj jest?

Poněvadž ještě všichni nevědí, jak velkým přednostem Kathreinerova káva se těší, které výtažkem z kávovníku chuti a vůně zrnkové kávy se dostává, aniž by však zdraví škodlivé součástky této, na ní přenášeny byly. Slučuje tudíž nejlepším způsobem plně oceněné výtečné vlastnosti domácího sladového výrobku, s oblíbenou příchutí kávy zrnkové.

Ovšem, že ze zdravotních ohledů Kathreinerova sladová káva Kneippova již ve statisících rodin denně se pije, bylo by ale žádoucí a v zájmu všech, aby se této skutečně rodné kávě, vzhledem k výtečným jejím vlastnostem, všude a jmenovitě do každé rodiny, přístupu dostalo.

Kathreinerova sladová káva Kneippova slouží ponějvíce jako přídavek k zrnkové kávě, jejíž chuť zjemňuje a k požívání příjemnější činí. Dodává kávě tu nejobtížnější barvu a zmiňuje známé, škodlivé účinky kávy zrnkové. Odporučuje se začít s 1/2 Kathreinerovy sladové kávy k 1/2 zrnkové kávy a pozvolna na polovinu každé přejíti.

Nevyrovnatelnou předností Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jest však, že po krátkém uvyklutí i čistá pít se může a výborně chutná. Kde zrnková káva naprosto zakázána jest, poskytuje nej-
osvědčenější náhradu a odporučuje se paním, slabým a chu-
ravým osobám, jako lehce stravitelný, silící a krev tvo-
řící nápoj. Dle lékařského výroku neměla by se dospíva-
jící mládeži, jmenovitě dívkám, žádná jiná káva podávat.

Zavedením Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy docílí se i v nejmenší domácnosti značných úspor. Pokus při pečlivé úpravě vede všude k trvalému užívání.

Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati. Jest jen pravá v známých bílých původních balíčcích s vyobrazením faráře Kneippa co ochrannou známkou a jménem
»Kathreiner«.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené zač se ručí
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
se v ní vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác. Opravy
knovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. záznamník a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů
ládek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln-
táčků na křest, svícenů, pacifikálů, schráněk na Největ-
tější, patenek atd. co nejvíce.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Sestavil **Abbé A. Henry**, čestný k. novník a řed.
ústavu Nejsv. Trojice v La Marche. Die III. vydání
přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovicích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — **Cena brožovaného výtisku 1 K**
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletené
1 K 80 h, franko 2 K; v lázi 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu »Rádce duchovního« r. 1896.
Časopis: **SS. Eucharistia** (roč. I. 1896) čís.
10. (řijnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Píše: Jsme vděční ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s **Walsorem** máme knihu tuto za **lepší a**
příhodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen **hojnost modliteb, ale i my-**
šlenek k rozjímání, čehož se ve Walsoru nedostává.
Proto ji **odporučujeme všem** při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, **nepotřebuje ilouho něčeho nového.**
Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodu
se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o mši svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. odporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvádí zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke mši svatě; z té příčiny kniha
došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.
Biskupská knihtiskárna.

Pro dobu postní
nabízíme:

Křížovou cestu

Pána našeho Ježíše Krista.

Z pramenů českých čerpal a českému lidu kato-
lickému podává

Antonín Kaška, farář v Chlenech.

Stran 20, 8°. Cena 16 h; 50 kusů po 14 h;
100 kusů po 12 h.

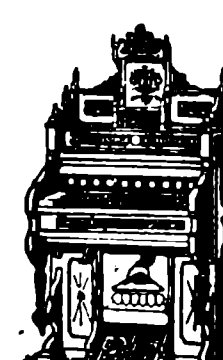
Křížová cesta
kratší předesele
od **Aegidia Jaisa.**

Stran 20, 8°. Cena 14 h. Při velkém množství pří-
měřená sleva.

Biskupská knihtiskárna.

První české
speciálně na americké cottagové harmonie zaří-
zená továrna

Rud. Pajkr & spol.,
v Hradci Králové,
toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vyloučený důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Dáleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na
splátky od 4 zlatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálová harmonia
obou soustav v každé velikosti v přeaných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

KOBERCE

Adolfa Novotného
v Týništi nad Orlicí

odporoucí své výrobky na výstavách cenami
znamenane vlasteneckému obecenstvu.
I nejmenší zakázky s ochotou se vyřizují.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Syrové (Čechy) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na
hlédnutí franko zašleme.
Nejlépe odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.
Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kterážto příčině též se bojněmu, lichotivému
usnání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle záložny.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

● **ovocný ocet** ●

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slavným panem Antonínem Bělo-
houbkem, professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a přísežným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sračky.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Hospodářství

z volné ruky na prodej

ve výměře 37 korců polí a luk. Jednu hodinu
vzdálená od Hradce Králové a půl hodiny od
nádraží.

Po přání koupěchtivých s živým a mrtvým
inventářem. K doptání v redakci „Obnovy“.

V. Vacek,
závod
školácký
v Pamě-
tníku
u Chlumce
nabízí pro simni a jaru vysa-
zování stromy ovocné vysoké
i krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofadé,
pláňata atd. Statistice sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

Již
za 24 zl. ●
● šicí stroj

vysokoramenný k dostání

u J. V. Radouše v Chrudimi.

Na malířství

pokoju přijme se hoch do učení
s celým zaopatřením, kde s ním bude
jako s vlastním dítětem zacházeno.

Josefa Šrámkova,

závod malířský.

Dlouhá ulice č. 99. v Hradci Králové.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kasatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledky,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spe-
lehlivě nahraditi.

Dálo: Kestni moučky, chilský ledok, stran
amenatý, soli draselné, kalcin, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sádku superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlěvské mrvy
pění vápno,

dodávají s přecně zaručeným obsahem,
vždy soustěže schopné:

Továrny na um.
hnojiva a kys-
linu sírovou. A. ŠOHRAM v Břeclavi-
Poštorná a Lásku
u Rostok.

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřichská ul. 27.

Přátelům květin

Begonie, hlízy v 5 hlavních barvách a báječné
krásných tvarů a odstínů, květy krásnější kamelií až
16 cm. v průměru plné po 18 kr., 100 menších za
6 al., jednoduché po 12 kr., menších 100 za 5 al.
Výstavní výběr (zvláštnosti) po 40 kr.

Lille zlatá 40 kr. Glosinle, Tuberosy, Ji-
hinky kaktusové po 12 kr. Cana Thomayerovi
nové zcela nízké bohaté kvetoucí 18 druhů po 12 kr.

Monthreile, Gladioly, Hysocint letní An-
mone po 6 kr. Praprované palmy od živých k ne-
rozoznání 7 až 18 listů 3 až 8 al.

Obal a návod posílá zdarma.

Josef Suza v Potštýně.

Varhany

soustavy kuželové a pneumatické, lahod-
ného zvuku a důkladného provedení s prak-
tickým zařízením hracích stolků dopos-
tuje (taktéž harmonia, piana a veškeré hu-
dební nástroje) majitel c. k. výsady a zá-
služného křesť. hudební akademie belgické

Bed. Čapek,

stavitel varhan a harmonií
v Poličce.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelů
souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řez-
né neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy,
oltáře a veškerá kostelní zařízení
doporučuje uctivé umělecký závod
sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.
Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30.
v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen-
níky, nákrety a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky

Fr. Šanda,

(Eliška Šandová)

první a nejstarší výroba

* **sodové vody** *

a šumivých limonád

v Hradci Králové,

ve vlastním domě

roh Tomkova ul.

(založena r. 1873.)

odporoucí své uznání výtečné a výstavní
zlatou medaili vyznamenané výrobky ku
letním slavnostem a zábavám i co nej-
zdravější nápoj domácí.

Antonín Sucharda

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců z dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

FEUILLETON.

Z historie animalních potravin obě- věka.

V historických památkách starých kultur-
ních národův s určitostí nalézáme záznamy tý-
kající se potravin, jmenovitě masa. Jakkoliv větši-
na těchto předpisův čistě charakteru náboženského
byla, tož přece všechny tyto předpisy směřovaly
k tomu, aby lidu jenom zdravé a neporušené po-
traviny podávány byly, neboť již tehdy byla zná-
mou zásada: v zdravém těle zdravý duch!

Jak dalece sledovati lze, nalézáme první
stopy zákonitých předpisův o prohlídce potravin
již u starých Egyptanův.

Herodot a Plutarch sdělují, s jakou bezohled-
nou přísností přestupky těchto předpisův trestány
byly. Zákony dotyčné platily dílem pro celý ná-
rod dílem pouze pro kněze, kterým vzhledem
k jich důležitému úřadu zvláštními předpisy živo-
tospóra určena byla.

Knězi egyptští jak známo světu měli pro-
hlídku potravin, jmenovitě těch, které sloužily
králi za pokrm, v první řadě pak masa; král směl
jenom z takového zvířete maso požívat, které
bohům obětováno bylo.

Za obětné zvíře pokládáno bylo také, které
bohům zasvěceno nebylo, a které bohům bylo
nelibým, neboť věřeno, že jsou zvířata sídlem duší
lidí zlých.

Vyvolené zvíře obětné poznamenáno bylo
za zvláštních slavnostních obřadův tím, že při-
tisknuta byla pečeť hlíněná na rohy a běda knězi,
který by byl obětoval zvíře, jež pečeti opatřeno
nebylo; přestupek tento zaplatil smrtí!

Veškerá zvířata obětná povždy pečlivě vy-
šetřovaná byla a jenom taková, která zdravými a
bezzávadními shledána, k oběti určována.

Požívání masa vepřového bylo Egyptanům
přísně zapovězeno, poněvadž požitku téhož různé
choroby připisovány byly, jmenovitě málomocen-
ství a vyrážka.

Dle Plutarcha a Aeliana věřili Egyptané,
že málomocenství propadne i ten, kdo pije mléko
vepřové.

Zákon požívání masa vepřového netýkal se
jenom starého Egypta, ale byl zachován u všech
národův semitských. Mimo maso vepřového zaká-
záno bylo také požívání masa kravského, poně-
vadž kráva zasvěcená byla dobré bohyni Isis;
rovněž velká část ryb nesměla býti požívána, jme-
novitě ryby mořské.

Všechna zvířata jak u Egyptanův tak i jme-
novitě u židův rozdělována byla na čistá a ne-
čistá; těchto mas smělo býti požíváno, oněch
pod různými tresty nikoliv. Rozdělení toto ne-
vzalo snad původ od dělení masa na zdravé a
nezdravé ale spíše v mysticko-náboženském učení
o stěhování duší; věřeno, že duše lidí dobrých
po smrti nalézají útulku v tělech zvířat čistých,
lidí zlých však v tělech zvířat nečistých.

Pozoruhodné a již v prastarých dobách za-
vedené zákony o potravinách nalézáme u židův;
z části předpisy tyto pocházejí z Egypta jako pů-
vodního kulturního střediska starověku, z části
jsou tyto doplněny Mojžíšem, aby lid i kněz chrá-
něn byl před požíváním nezdravého a škodlivého
masa, což patrně vzalo svůj původ v tom, že
kněží ze zvířat obětných nejlepší kusy podělo-
vání byli. Maso také smělo pouze po 2 dny
požíváno býti. Co zbylo, ohněm na třetí den spá-
leno bylo.

Jenom taková zvířata směla býti obětována,
která zdravá a bezvadná byla a jež kněz k obě-
tování propustil. V III. knize Mojžíšově kap. 22.
verš 22. čteme: „Ani slepé, ani chromé, ani stru-
paté a nečisté Hospodinu obětovati nebudeš...“

Se zvláštním důrazem se nařizuje tuk a krev
a maso vepřové nejísti. Krev, sídlo života, dle
názorův židův, patří stvořiteli, od něhož všechn
život pochází a jako něco božského, slouží k usmí-
ření Boha s člověkem. Obětování krve čistých
zvířat Hospodinu, měl velekněz každoročně se
očistiti, aby vstoupiti mohl do Nejsvětějšího
v templu.

Požívání krve trestáno u židův velmi přísně
(vyloučením) daleko přísněji nežli přestupky jiné.
Židé tedy dle vzoru Egyptanův, kde jak známo
zákonodárce židovský Mojžíše svého vzdělání na-
byl, rozdělovali také zvířata na čistá a nečistá;
čistými zvířaty obětnými byly: býk, vůl, kráva,
ovce, koza, srna, jelen, bůvol, kamzík, většina
ptákův divokých, drůbež domácí. Ryby jenom ta-
kové, které měly ploutve a šupiny.

Za zvířata nečistá považována: kůň, osel,
králík, zajíc, vepř, myš, ropucha, jezek, ještěrka,
krtek, hadi, netopýr, dále zvířata vodní, která ne-
měla ploutvi a šupin. Z ptákův nesměli býti po-
žíváni: orel, jestřáb, sup, sova, čáp, laštevka, výr,
potápka.

Co se týče zákazu požívání masa vepřového,
správně míní Goltz, že v lidu židovském jako
obec u národův semitských odpor proti masu

tomuto byl všeobecný. Nenáleží maso vepřové
na Východě k oblíbené potravě lidu a proto
v zákaze Mojžíše nepožívati masa tohoto spíše
zákonitým utvrzením starého zvyku než cosi no-
vého dlužno spatřovati; jak výše praveno, nebyli
to pouze židé, kteří maso tohoto se zdržovali ale
i Egyptané, Phöničané, Etyhopové, Indové, Ara-
bové, Karthaginci i jiní. Padlá zvířata, která
„mrchou“ zvali, nesměla býti ani dotknuta, tím
méně požívána; maso zvířat nemocných nesmělo
býti požíváno ale ohněm spáleno. (III. K. M. C.
7, r. 17.) (Pokrač.)

Drobné zprávy.

Velký petiční ruch zahájilo komité
pro úpravu a splavnění Středního Labe
od Jaroměře ku Mělníku. Nákladem téhož vydán
zvláštní pamětní spis o upravě řeky této sepsaný p.
Háským a zemským poslancem lužickým Janem Ka-
tanem, který pečl komité rozšířen jest v mnoha ti-
sících exemplářích po celých středních a severovýchod-
ních Čechách. Spis ten vydán také jazykem ně-
meckým pro naše krajany německé, kteří v otázkách
národohospodářských zajisté půjdou s námi v jednom
řádu, zejména v otázce úpravy Středního Labe, jež
jest téměř také jednou z těch státních nezbytností.
Komité nyní stávající činí seč jeho síly stačí. V mě-
sici lednu a únoru t. r. třikrát vyslal zvláštní de-
putaci k c. k. místodržitelství, členům zemského vý-
boru, k radě zemědělské a všude dostalo se jí uji-
štění, že otázka této vlnuje se co největší pozorností.
Jest také ovšem na interessentech samých, by inten-
zivní činnost tato došla u nich náležitěho porozumění.
Zejména upozorňujeme, že za příčinou nynějšího za-
sedání rady Háské jest nutně zapotřebí by veškeré
petice, jež zaslány byly korporacím, průmyslovým zá-
vodům, velkoobchodům, hosp. spolkům atd. v oblasti
15—20 km. od obou břehův labských byly co nej-
rychleji podepsány a jednateleství labského komité zpět
zaslány. Protož, kdo dosud petice nezaslal, nechť tak
co nejdříve učiní. — Za „Komité pro úpravu a splav-
nění Labe“ V. Váňa, t. č. jednatel.

Strojírna firmy Märky, Bromovský a Schulz v Hradci Králové rozvinula se v
mohutný závod průmyslový a podobně jako strojírna
téže firmy v Adamově zabývá se výrobou úplných
zařízení pro cukrovary, lihovary, parní mlýny i turbi-
nové, pro rafinerie petroleje i líhu, přádelny, pro
hutnické a horní závody, městské vodárny, čerpací
stanice, jarky a chladírny, pro plynárny a elektrárny,
pro ústřední topení, ventilace. V loni zařizovala tato
firma celou řadu nových závodů, cukrovarů a rafin-
nerií, parních, píl a j. v Rusku i v Uhrách, v ze-
mích rakouských i českých; dodala jmenovitě též
zařízení pro nové velkolepé plynárny města Vídně,
vídeňskou přečerpávací stanici v Breitensee, strojní
zařízení ústřední elektrické stanice pro vídeňskou
městskou dráhu, dále také v roce minulém dokon-
čenou dodávku kotlů a kompressorů s příslušenstvím
pro dvorní císařský hrad ve Vídni, část velkého za-
řízení pro elektrickou ústřední stanici královského
hlavního města Prahy, pro dětskou nemocnici v Praze
dodala ústřední topení a větrání, kompressory a vel-
ké těžné stroje pro doly moravsko-ohravské; nyní
dodává velká zařízení pro vodárny města Krakova,
Pro naši malou vodárnu v Hradci ovšem také pracu-
vala a odporučila se všeobecně.

Nedostatek hlavního solného skladu
pocitují v Hradci Králové okolní hospodáři velice ci-
telně. Rolníkům se jedná hlavně o to, aby měly vždy
laciné soli dostatek. Angličan, Belgičan, Holanďan,
Francouz, Němec považuje za dobrou politiku tu, která
mu přináší co nejvíce národohospodářských výhod. A
tu by byl rozumný obrát v Rakouských zemích velice
žádoucí. Velkokapitalisté vídeňští dostávají pro své
továrny cent metrické soli za 34 kr. až 1 zl. 33 kr.
K výrobě sody dostávají továrníci čistou, neznečiště-
nou sůl za 1 zl. i laciněji 1 metrický cent. Proč stojí
v solivárnách znečištěná „dobyť sůl“ 6 zl.? Proč se
nemění rolníkům a zemědělcům vůbec stejným loktem
jako továrníkům a velkokapitalistům? Proč se bohatším
uděluje dobrodíní na úkor zuboženého rolnictva? My-
slíme, že má platit: stejná břemena, stejná práva.
Dr. Herold pravil r. 1891, že k vůli dobytčí soli ne-
půjdou do opozice. Myslíme, že mnohdy se dělá opo-
sice, anebo se aspoň, markýruje k vůli věcem méně
důležitým.

Uhrí a heslo: Svůj k svému. Zazna-
menali jsme již častokrát zprávu, jak Uhrí podporují
rozvoj a vznik své domácí výroby. Když se budapešt-
ská obchodní komora nedávno dověděla, že v Uhrách
se prodávají české a německé čokoládové domácí vý-
robky, uvedla hned seznam čokoládovníků uherských,
jmenovitě rječnou (fiunánskou), Willaného a Stoll-
werka. Komora žádala obecenstvo v Uhrách, aby jen
uherské výrobky požadovalo a cizí vypovídalo ze svých
domácností. A u nás? Na všech nádražích c. k. stá-
tních a c. k. soukromých drah má uherská firma Stoll-
werka postaveny automaty, kde prodává „uherskou“
čokoládu všemu zdravotnímu dozoru se vymykající,
kdežto u nás každý obchodník jest zdravotním dozo-
rem neustále pronásledován. Naši obchodníci kupují
výrobky „fiunánské továrny“, která požívají subven-
ce uherské vlády, může prodávati třeba i se ztrátou
a při tom naši domácí čokoládovou výrobu poškozují.
Obrátme po příkladu Uhrů heslo svůj k svému
proti uherským výrobkům a kupujme především vý-
robky české. Čokoláda Maršnerova atd. nabírá

vždy výrobky maďarsko-židovské, protože jakostí i
solidní výroby je předčí.

Doprava zvířat po železnici. Mini-
sterstvo vnitra, dohodnuvši se s ministerstvem orby,
vydalo o dopravě zvířat po železnici nová nařízení.
Velká zvířata nesmí se dopravovati atlačená, malá
(ovce, prasata) musí míti aspoň jednu šestinu vozové
podlahy volnou. Dopravatel sám musí se starati o
podestlání, o píci a o nápoj. Telata, jež saají, ježhata
a selata, mají dostati jednou za 24 hodin mléko, velký
dobytěk má dostati jednou za den žrátko nejlepší píce
a ve vagonu má býti napájen — to jest též povinnost
zasiřatelovou. Tak zní předpis na papíře: skutečnost
však jest jiná: dobytčí vagon, nanejví z Polska, bývá
dobytkem přecpán, menší dobytek často bývá pošla-
pán, o žrádle anebo pití není vidu. Hlavně trpí do-
bytek hroznou škodou v létě. To jsou všeobecně známé
stížnosti, jen škoda, že správy drah jsou k uherským
i polským zasiřatelům až z míry shovívavý — tak že
jim odpouštějí i ministerská nařízení.

První záložna ve Vysokém Mýtě
vykazuje za měsíc leden: Příjem: Hotovost z pře-
dejšího měsíce K 181.809.20, vloženo K 1.206.705.04,
splaceno: zápůjček směnečných K 379.760.01, zápůj-
ček hypotekárních K 80.612.62, zápůjček u peněžních
ústavů K 247.959.00, za prodané vlastní cenové papíry
K 2050, na úrocích, soudních útrátách a různém K
61.835, směnní odbor K 22.885.11, úhrnný příjem
K 2.183.618.88. — Vydání: Vkladů vybráno K
1.114.687.84, půjčeno: na směny K 398.422.79, na
hypotéky K 122.194.24, peněžním ústavům K 406.027.85,
na vlastní cenové papíry K 2262, správní výlohy, da-
ně, dary a různé K 7216.54, směnní odbor K
64.789.86, hotovost koncem měsíce K 79.046.06, úhrn-
né vydání K 2.183.618.88. Peněžní obrát za měsíc le-
den činí K 4.294.187.70.

Městská spořitelna v Nechanicích.
V lednu 1900 bylo vloženo do spořitelny K 36.526.51,
vybráno K 35.443.02, půjčeno na hypotéky K 6700,
splaceno na hypotéky K 5570.34, směnek eskompto-
váno za K 1500 a splaceno za K 1400.

Městská spořitelna v Kyšperku
vykazuje za leden: Příjem: Hotovost pokladni 1.
ledna K 1672.82, vklady přijaté K 16.651.56, splacené
půjčky hyp. K 8506. Z uložených peněz vybráno K
11.255.30, úroky z půjček K 4534, úhrnem K 57.032.44.
Vydání: Vklady vyplacené K 19.936.66, půjčeno na
hypotéky K 4200, půjčeno na směny K 4960, správní
výlohy K 1612.72, zbývá na hotovosti pokladniční K
26.331.06, úhrnem K 5732.44.

Občanská záložna v Přelouči přijala
v lednu vkladů K 106.153.70, vyplatila K 91.886.15.
Půjčky vyplatila K 210.043.45 a zpět přijala 244.583.59
korun.

Občanská záložna v Jilemnici vyka-
zuje za měsíc leden: Příjem: Hotovost z konce mi-
nulého roku K 53.668.78, Vloženo K 96.390.97, spla-
ceno na směny K 153.032.16, na hypotéky K 12.138.94,
přijato na běžný účet K 70.778.53. Z vydání uvádí-
me jen tyto položky: Vklady obnášely K 50.155, půj-
čeno na směny K 138.379, na hypotéky K 99, spla-
ceno na běžný účet K 161.299.45 atd. Obrát peněz za
měsíc leden K 757.216.79.

Zvěsti z východních Čech.

Z Podvysocka. (Z kruhů hospodář-
ských.) Tajně i veřejně stěžováno si bývá do malé
účasti rolnictva v hospodářském spolku kutnohorském
a to jak při přednáškách, tak při přistupování za
členy. Udali jsme již příčinu toho, že jest to přílišné
se cpaní jistých osob a to z jedné jistých kruhů na
všecka přední místa. Že by toho byla příčinou neteč-
nost se strany rolnictva nikdo tvrditi nemůže, protože
živel společenství dostatečně jest zemědělské oceněn jak
patrně z toho, že zakládají se na mnohých místech
a v mnohých obcích hospodářská sdružení. Tak pokud
nám známo, založena podobná v poslední době v Mi-
skovicích a v Suchbole a členové si jich váží a při
schůzích hojně se zúčastňují. Bylo by záhodno, aby
poměry ty se náležitě srovnávaly a přestalo kupení
funkcí v jedné ruce. Centralismus nevede nikde
k ničemu! — Hospodářská obilní skladiště,
o něž Kutnohorská a sousední Časlavsko horlivě pra-
cuje, dojdou snad přece svého rozřešení. Ježto nebylo
naděje k postavení vlastních skladišť, vyjednáváno
bylo na obou místech k adaptování budov vhodných
v majetku měst se nalezajících. I v Kutné Hoře i v
Časlavi budovy takové zaopatřeny a po upravení jich
přikročeno bude k praktickému provádění nejnovější
svépomocné myšlenky hospodářské. — Uzavírání řepy
pokračuje ale opět na škodu rolnictva, kterému cu-
krovary diktují již podmínky nemožné. Tak na př.
cukrovar Radbořský, pro nějž pěstuje řepu rolnictvo
pod Vysokou, dává o 10 haléřů méně za cent než-li
loni. Mnozí rolníci nejoucí v závislosti na cukrova-
rech zcela vážně přemýšlí zanechat zcela pěstování
řepy a ohlídnouti se po jiných oborech. Lépe jsou na
tom velkostatky nebo ty obce, které společně činí
uzavírky. S těmi se musí účtovat jinak. Než tako-
vých obcí jest málo.

Z Nedvězího u Bystré. V neděli 18. t.
m. založen v naší osadě nový spolek: „Vzdělávací
kroužek křesťansko-socialní“. Neotevírali jsme, že
setkáme se v jistých kruzích s takovým odporem proti
„vzdělávacímu“ kroužku našemu. Naopak, očeká-
vali jsme, že ve snaze své po vzdělání — ale pravém
vzdělání, ne realisticko-avobodomyslné evangelicko při-
barveném — budeme od lidí, jichž úkolem jest právě
vzdělání šířiti — podporováni, ale byli jsme skla-
mání. Že nechtěli jsme jíti cestou, již ukazovali nám
— máme v ledačem hlavně o náboženství jiné ná-
zory — proto nejen odepřeno spolupůsobení, ale kla-
deny i překážky. Hlavní příčinou odporu však byl

asi ten konec „křesť.-sociální“. Marnost, pánové, vaše „masarykovství“ lidu nepomůže, naopak jest schopno uskoditi mu — budoucnosti také nemá. Bojovati chcete proti věci, již neznáte. Či dali jste si práci, aby ste poznali program strany křesť.-soc.? Nikoliv! Jest to strana lidová, jejíž základ tvoří zásady křesťanské. Boje přímého, počtivého se nebojí, ale pokoutní zlehčování, přemlouvání a podezřívání nenávidí. Členů kroužku se přihlásilo 22. Výbor ustavil se takto: J. Bednář předseda, V. Ehrenberger jednatelem, V. Svoboda knihovníkem a pokladníkem, Vinc. Šuma a V. Hanus výboji, J. Hanus a N. Jukl náhradníky. J. Svoboda, a J. Šuma, revisory. Založený kroužek jest teprve druhou křesť.-soc. jednotou na Poličsku — ač již jest nejvyšší čas přiložiti ruku k práci spolkové, dokud plevel se ještě více nerozmůže.

Z Nových Hradů. Divadlo ochotnické Jednoty. Dne 25. února po druhé přestávce dvou roků dostalo se zdejšímu i okolnímu obecenstvu zvláštního posítku. Zdejší ochotnická jednota divadelní pořádala totiž představení: „Konkursy Pana Notáře“, veselohra o třech jednáních od Jana Vávry. Hrál se s chutí a přirozeně, tak krásně, že těžko by bylo při uvážení všech poměrů, obtíží a nesnází co vytýkati. Jmenovitě pan notář, jeho choť Růžena, Marta Doskočilova, chalupník Brambora, Adam Kouřimský z Ameriky vykázali se ve svých úlohách takovou mimikou, gestikulací a přednesem, že v každém ohledu museli uspokojiti každého. Oršem i ostatní úlohy takto provedeny byly, že svědčily o veliké plni a svědomitosti všech, kteří jimi byli obdařeni. Doktor Věsta, Zelený statkář, Gabriela, Olga, Vobrouček, Barůška — všichni vůbec činili se, pokud jen bylo v jejich silách. Souhra vůbec byla pěkná, bylo by jistě svrchované nemístno, při dobré vůli a snaze všech něco vytýkati. Zvláště sluha Cibulka svojí komikou, která jest jen jemu vlastní, rozjařoval k veselosti přítomné. Jenom kdyby častěji ochotnická jednota zdejší jevila úspěšnou činností směrem tímto a vzala někdy zřetel zvláště k chudé školní mládeži zdejší!

Z Ohař. Jednota katolíků a rolníků“ ve lhotež Jestřábí a okolí odbyvala výroční valnou hromadu dne 25. února, při níž přednášel dp. Ferd. Zofák, kaplan ze Žehuně o socialismu, komunismu a anarchismu za hojného účastenství jak členů tak hostů. Pan přednášející ukázal na nesprávnost zásad Karla Marxe a na ty všelijaké esey a židovské novinářské, kteří kalí čistotu vodu pravdy, aby v kalných vodách dařilo se jim lovit. Za poučnou tu přednášku dostalo se řečníku hojného potlesku.

Od Sádky. Zapomenuté Posázavsko počíná cvalm dobáněti šťastnější kraje sousední. Pracuje se horlivě o zavedení hlavních podmínek průmyslu — dráhy. V poslední době zaznamenati dlužno, že dva projekty blíž se k provedení. Místní dráha Vlašim-Dolní Královice a místní dráha Německý Brod Žďár. Co se týče první, na základě výsledku staniční komise, politické pochůzky a vyvlastňovacího jednání, udělilo ministerstvo železnic svolení ku stavbě, kterou se počne hned z jara. Druhá pak jest sice posud v plénkách, ale jména pp. Kabeláče, starosty Něm. Brodu, Dr. Malinského, statkáře z Hronova, J. Apetauera, rady města Žďáru, jako podnikatelů ukazují na nejlepší výsledek. Páni tyto obdrželi svolení ku zřízení akciové společnosti pro tuto dráhu.

Z Černilova. Obec naše měrou netušenou povznese se příchodem p. faráře Jana Fr. Seidla, kterýž velice horlivě stará se o povznesení domácího blahobytu. Z počátku patřily jsme poněkud s nedůvěrou na jeho zaváděné opravy, avšak brzy seznaly jsme, že činnost jeho směřuje k dobru všeobecnému. Zavádění oprav kostelních, zakládání spolků katolických, jimiž má na zřeteli vzdělávání a sbratřování občanů, zvláště však zařízením rozsáhlého vodního družstva, a neúmornou horlivostí, s jakou oň se stará, což by žádný jiný nedokázal, a čehož by si na jeho místě snad ani nepovšimnul, zjednal si vážnost všeobecnou i u jinověrců, a ač přejeme mu ze srdce povýšení, udělení vyšší hodnosti, přec neradi bychom se rozloučili s ním, neb seznali jsme v něm otce nej-laskavějšího a vůdce nejmoudřejšího, a já neváhám neuceným sice způsobem vysloviti svůj obdiv nad jeho působností:

Jakým díkem kdo zavázán,
a to muži velikému,
nejlépe zná každý sám.
Farář jako otec synů
rádce vždy má byti řádný,
avšak tolik skvělých činů
není přece schopen žádný,
tak jak Vy, náš otče drahý,
i vůdce náš k nebi, k blahu,
šlechtně vždy Vaše snahy
effekt budí u všech prahů —
kde Vám dále jen zdar kvete!
Stálý štěstím blažeností,
ať dáří Vás světů mán,
i naplň Vás svou milostí,
dej ať rájem vždy Váš stan,
leč i nás dál v přízni maje!

Z Křesetic. V posledním zasedání místní školní rady dne 8. února usneseno bylo provésti nutnou přístavbu školní budovy. Za tou příčinou sestaven byl rozpočet a ustanovena dražba na den 11. března. Potřeba obnáší 2674 zl. 9 kr. Jest viděti, že ta po-smívaná klerikální obec Křesetická dovede pracovati pro výchovu a pokrok své mládeže lépe, než přemnohá ústy svých předáků za nejvzrostlejší a nejpokrokovější rozkřiknutá.

Z Golč. Jeníkova. Výroční trh na hovězí dobytek konati se bude dne 7. března

Z Jaroměře. V městě našem máme samé židovsko-německé stříšní obchody. Solidního křesťanského obchodu hlavně se stříšním zbožím pro dámy jest u nás potřeba jako soli v oči. Mohu s vámi sdělití potěšitelnou zvěst, že křesťanský stříšný volký obchod v nejbližší době se u nás zařídí a že říditi jej bude dosavadní obchodvedoucí v Hradci Králové a tamní rodák, p. Ferd. Naubel, muž svědomitý, příčinnivý, do obchodu stříšním zbožím do nejmenších podrobností důkladně zasvěcený. Náš lid v okrese ja-

roměřském, královédvorském, skalickém a novoměstském upozorňujeme předem na nový český křesťanský obchod v Jaroměři.

Z Březové u Kutné Hory. Obec naše trpící zvláště za počasí deštivého nemrzným vlnkem posemků, které proměňovány byly na mnohých místech v pravá bahniště, unesla se na melioraci. Plán ten se zdařil a dnes zaznamenati můžeme s potěšením, že dostalo se obci naší na meliorační projekt 1900 K podpory.

Z Malešova u Kutné Hory. Obec naše postrádala dosud vhodného útulku pro své chudé, sestaralé členy. Byl sice před několika lety zakoupen domek, lešící při cestě do Kutné Hory, ale ten byl tak schátralý, že jen skrovně vyhovoval úloze své jako chudobince. Díky nynější správě městského podatelství se našlo místo tohoto bídneho stavení nový a praktický chudobinec zaříditi. Bylo tak v posledním zasedání usneseno a zároveň, že zařízena bude při novém chudobinci kulna na náční hasičské. Aby pak reprezentováno bylo městečko i na venek jako obec pokročilá, projednáno stavěti rádnici, které jsme dosavad neměli. Bude na stavbu její věnován čistý zisk, který ušetřen byl při stavbě silnice Poličansko-Malešovské prováděné ve vlastní režii, ač s velkou dávkou nepřejícnosti ba okázalého nepřátelství, jak musili jsme již loni konstatovati. Můžeme gratulovati k tomu ruchu, který po dlouhém spánku u nás jevíti se počíná. Bylo by žádoucí, aby všechny kruhy spojily se v provádění nastoupeného hesla: „Ku předu“. Jest toho tolik doháněti. Nemůžeme při tom pominouti mlčením i ti-chého působení zámeckého duchovního správce, který dobře dovede vytiňovati dobu času a hledí, seč jsou síly, pomáhati krásným snahám k cíli. O záložní, která končí právě utěšeně svůj správní rok, zase píšeti.

Ze Zásnuvku. Mohl bych dobře nadeptati svůj dopis: Proč klesají v nás velkostatky do rukou židovských nájemců nebo majitelů, ale neučiním tak, uvadu prostě faktum. Hr. Leopold ze Sternbergů přijal předloním do svých služeb jako ústředního ředitele pivandrovského Němce Honse. Nový ředitel, aniž ještě se obhlí, počínal si tak pánovité a urážlivě proti podřízeným úředníkům Čechům, že přemnozí po-mýšleli na to, raději odejít pryč, než germánskou sekaturu dále snášeti. Jak proti podřízeným hrál velkého pána, tak proti obecenstvu chtěl hrati velkého dobrodince. Sliboval toho chudým plný ústý, ale od slibu k činům vždy pro nepředvídané překážky nedošlo. Konečně hra jeho došla svého konce. Svolána byla jednání dne hospodářské rada a ta našla, že způsobil majiteli panství za 40.000 zl. škodu a nad to zmizelo i něco na hotovosti. Byl ovšem ihned propuštěn a tu ukázala se pravá podoba nafoukaného pana France; četní obchodníci a živnostníci nestačili bžhat s úcty, ovšem marně. Jako charakteristický tak uvádíme, že tentýž pán při nastoupení svém přijímaje deputaci patronátního kněžstva, vyjádřil se: „Ich hab die Pfaffen nicht geru“ (Knězovy nemám rád). Duchovenstvo pochopuje asi nyní, proč jich nemá rád. Protože v nich viděl živoucí svědomí! A takovým lidem musel býti na mnohých místech odkázán na milost a nemilost kněze, který počtivě, nezištně a řádně povinnosti své zastává. Stačí pouhé slovo takového ředitele nebo inspektora či hosp. rady, aby kněz byl odstrčen a na jeho svědomitě zaslužené místo dosazen jiný, na něhož nelibost patronátního komisaře nedostoupila. Jest nejvyšší čas, aby otázka, patronátní byla rozřešena. Jest to smutná kapitola, že naši velkostatkáři věří každému jinému, než svému knězi. Důvěra jejich jest zvláště nezlomná, je-li takový pan Franc-Němecem nebo má-li aspoň německé jméno, či vysvědčen z nějaké pruské hospodářské školy. Nedivíme se, že tolik dvorů dostává se do pronájmu židům nebo do úplného jich vlastnictví. Pan Franc vyssává majetek tak dlouho, dokud to jde, kde se tou zásadou: nejdřív Já, pak zas já a teprve na konec majitel. Rozepsati jiné tak dlouze o neblahém zjevu, protože neplatí jenom pro Zásnuvku, ale i pro všechno okolí — bližší i dálší.

Z Mířetína. (Oheň). Ve středu 21. února kolem 5 hod. ráno vypukl v Mířetíně č. 7 okr. Skutě oheň, kterýž totéž stavení náležící obuvníku Josefu Buršovi strávil. Nevynesli téměř nic. Ač pojištěn přece má citelnou škodu oheň byl asi založen.

Z Časlavi. Po volbách! Ani nevzrušily letos jako jiná leta. Tak hladce odplavaly, dík našim starostlivým otcům, kteří tajně a pod pokličkou nejlubšího mlčení vařili kompromisní kaši, že by po nich nezbylo ani slechu, kdyby se nebyly na konec vsepřely ledy nevráživosti při volbách do městské rady. I tu mícháno horlivě v kompromisním kadlubu, ale vypadla z toho strava mnohým nechutná a nezáživná. Byli to pánové, kteří křeslo městských rádních opouštěli. Nej-tížeji zese to p. Lorenc, bývalý otec chudých, který chytrým prý manévrem vlastních politických přátel přišel o své místo. Nechceme říci, že by byl v úřadě svém nenahraditelný, ale to vysvědčení při odchodu mu dáváme, že konal své povinnosti řádně a že zavedl mnohou praktickou novotu; připomínáme jenom zastavení páteční podomní šebroty. Purkmistrem zvolen znovu pan Ignác Fiala, který již po dvacátý rok jest hlavou královského našeho města; do městské rady pp. Dr. Špinar, Dr. Zimmer, ing. Tetřev, Dr. Tesař, Fr. Minařík a Jeřábek. Tři Mladochéši, dva Starochéši, jeden vysnáný prý radikálnějšího. Volby byly velmi pohnuté a našim zástupcům bylo výsledkem celou řadu řečí kandidátů zvláštních i propadlých. Nejvíce překvapilo, že p. Dr. Zimmer dostal letos poměrně málo hlasů a to ještě po vysvětlení, při něm si zahrál na malého Podlipného („já sám nekandiduji, ale přitelé, politická strana svobodomyšlná to chce“). Překvapilo to, protože svůj úřad policejního rady zastával velmi dobře, dbaje na pořádek skrz na skrz. Připomínáme jako katolíci k jeho cti, jak za jeho regimu krásný pořádek dodržen býval při slavnostech církevních a to vlastním jeho zakročením! Teď snad nastanou už doby klidu a bude moci býti přikročeno k řešení důležitých veřejných podniků. — V neděli dopoledne konal se u nás sjezd samosprávného úřadnictva býv. kraje čáslavského. Rokováním delším, jehož účastníci se i v míře nemalé zdejší samosprávné úřadníci, usneseno založiti odbor Jednoty, podati petice za reformu služebních poměrů samosprávným korpo-

racím celého kraje a zaslati podobnou petici i enému. — Dne 1. března zahájila u nás činnost okresní po-kladna pro léčení nemocné čeledi. Přihlášeno jest 292 čeledí. Přihlášky přijímají se u okres. výboru a u obecních představenstev. Upozorňujeme na tuto dů-ležitou a výbornou věc!

Z Kolína. Dne 25. února konala se v Ko-líně třicátá a poslední valná hromada Úvěrní ban-ky v Kolíně, která se teď přeměnila v Pražskou úvěrní banku. Předseda, p. dr. Václ. Radimský v slavnostní řeči poukázal s uspokojením na 30ti letou dobu působení ústavu v Kolíně, který konal čestné po-slání svých zakladatelův a jenž s malých počátků roz-šířil se ve velkou banku. Postavení Úvěrní banky v Kolíně nebylo ani v kritických dobách otřeseno; ona konala své národohospodářské poslání vždy s úspě-chem a může proto s důvěrou a uspokojením hleděti dále své působnosti v Praze vstříc, kde bude prac-o-vati stejně ve prospěch svých akcionářů jako záka-níků. Při oslavě 30ti letě působnosti Úvěrní banky vzpomenu rovněž zásluh vynikajícího úředníka banky, p. ředitele Juliana Veselého, který působil v ban-ce skoro od počátků její založení, který jako ředitel stojí v její čele 20 let. Předsednictvo banky vzpomíná s po-vděkem tak úspěšného spolupůsobení vzpomíná, jehož důstojností, bystrozrakou a vypočítavé rozvase děkuje obrovský svůj rozmach a rozvoj. Valné hro-mady se účastnilo 4.146 akcií, které představují ka-pitál 1.658.000 korun a 829 hlasy. Na to byla výroční zpráva za rok 1899 jednoblasně schválena. V posled-ních letech pracovala s obrovským úspěchem též pražská filiálka kolínské Ústřední banky, kteráž ve skutečnosti se stala závodem hlavním a provedla několik šťast-ných transakcí. O rozvoji banky svědčí nejlépe vzrůst její daní. Tyto obnášely r. 1897 necelých 10 tisíc zl., r. 1898 již přes 20 tisíc a v loni 27.888 zl. 29 kr. Ačkoli byly peněžní poměry nepřijímné, vydělala banka v loni čistého výtěžku přece 219.831 zl. Dividenda akcionářů stanovena na 10 $\frac{1}{2}$ %, rezervnímu fondu ak-cionářů č. II. přiděleno 15.000 zl. a zbytek 4.831 zl. 92 kr. převeden na účet ze zisku a ztráty pro rok 1900. Do správní rady byli na to zvoleni opět p. Jos. Friedländer a Vilém Götzl a nově zvolen poslanec p. dr. Gabriel Blažek, professor na technice. V Kolíně zůstane nadále jen filiálka Pražské úvěrní banky, fi-liálka zřízena též v Olomouci a hlavní závod nyní v Praze v Ovocné ulici. Celý okres ohrožující sli-n-tavka téměř vyhnula a proto zahájeny byly zase ob-vyklé výroční trhy na hovězí dobytek. První konán byl 26. února a byl hojně obelán. — Hospodář-sko-průmyslová jednota uspořádala u nás ve dnech 25., 26., 27., 28. února vždy od 8—11 hodin dopoledne a od 1—4 hodin odpoledne tak zvaný ječ-menářský kurs. Ježto kraj polabský slyne proslulým ječmenem, jenž hojně jest kupován a do ciziny daleké až vyvážen, patrna důležitost tohoto kursu. Také ro-lic-nictvo naše bylo si toho vědomo a shromáždilo se v četném počtu v místnostech „Sokolovny“, aby vy-slechlo poučení z úst odborníků pp. řed. Ant. Mohla a J. Munzara. Kursy tyto pořádány budou dle do-slechu i v jiných ječmenových okresech a proto upo-zorňujeme na ně hospodáře naše odporučující je co nejlépe.

Z Kutné Hory. Krajinská, hospodářská, průmyslová a technologická výstava, jež letošního roku v letních měsících bude v staroslavném městě našem otevřena, alibuje státi se jednou z nejsdílejších výstavek venkovských. Připravné práce jsou v plném proudu. Ačkoliv komitě na své communiqué jest do-eti skoupé a místo, co by mělo ve všech okolních i vzdálenějších časopisech buditi náladu a zvědavost obecenstva, mlčí a jen na kutnohorský orgán krati-čnými zprávičkami se omezuje, můžeme přiněsti zprá-vy, že připravné práce jsou odbyty a že zadány jsou již řemeslnické práce kutnohorským řemeslníkům a podnikatelům. Tesařská p. Gallatovi, zednická p. Hriv-kovi, pokrývačská p. M. Růžickovi, kovářská p. Brod-skému, zámečnická p. Grimovi, truhlářská p. Adamci a Stračovskému, sklenářská p. Hlavatému. Výstavní plakát projektoval p. prof. Zahradník a tisk jeho za-dán p. Neubertovi ze Smíchova. Zvolena byla i re-dakce výstavního katalogu. Výstavě echází se četné příznivců. Tak kníže Švarcenberg věnoval 100 zl.; hrabě Chotek 100 zl.; továrna na umělá hnojiva 100 zl.; baron z Dalbergů 50 zl. Počet vystavovatelů šlší se vždy více. Přicházejí přihlášky ze všech stran a ze všech kruhů. Olibor hospodářský ustanovil, aby občanské zemědělské výstavy konány byly v tomto po-řádku: Dne 19. srpna výstava koní a hovězího doby-tka. Dne 26. srpna výstava bravy vepřového, psů, drů-beže, králíků. Dne 2. září výstava mlékařská. Dne 8. a 9. září výstava zeleniny, ovoce, květin. Na den 20. srpna projektován jest velkolepý sjezd hospodářů všech zemí koruny avatovlácké. Přihlášky na jednotlivé hospodářské korporace jsou již rozemlány, aby pak jednotlivé skupiny došly náležitěho ocenění, dožadání byli mnozí páni i mimo výbor stouli, aby zkušeností svou jako čestní pořadatelé přispěli ku povznesení oboru zemědělského. Mimo budovy postavené komitě budou propůjčena místa i ku postavení pavilonů sou-kromých. Hlásí se také již přemnozí vystavovatelé. Tak na př. kolínský pivovár hodlá postaviti svůj pa-vilon nákladem 3000 zl. — Vyhodlává továrna Taussigova o jejím znovuzřízení byly pochybnosti, protože ma-jiteli učiněny byly nabídky vládou uherakou, bude přece v Kutné Hoře zachována a to rozšířenější než byla, nerozbitje-li se ovšem jednání se zastupitelstvem obecním o vodu. — Volební turnaj trvá dále a strany starají se, aby obecenstvo nevyšlo z „přijemných“ překvapení a „milého“ rozčilení. Než o tom dosti!

Z Nov. Bydžova. Národní katol. jednota naše oslaví příští neděli 4. března 90leté narozeniny J. Sv. papeže Lva XIII. slavnostním večerem v míst-nostech Občanské besedy. O program slavnosti př-měněný je postaráno. Po proslovu a zapění Papežské hymny promluví jednatel spolku J. Šmejkal. O veli-kém významu vznešeného papeže Lva XIII. Vdp. Dr. Kašpar uvede některé vzpomínky ze života J. Svatosti. Po národním hymně následují čísla spěvná a jedná aktorka. Josefská Tragedie. Začátek určitě v 7 hodin.

OBNOVA

Číslo 10.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 9. března 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Z říšské rady.

Interpellace poslance Břesnovského
na pana ministra spravedlnosti v záležitosti konfiskační
praxe v království Českém.

(35. schůze XVI. zasedání dne 23. února 1900. Ste-
nograf. protokol).

Časopisy německé v Čechách, jenž většinou
jsou redigovány židy, mohou bezrestně denně
urážet příslušníky národa českého, kdežto český
list, když jen dosti šetrně zavádí o příslušníka
židovského, bývá okamžitě konfiskován, jako se
přihodilo listu „Obnova“, jenž přinesl článek ná-
sledovný:

Surovosti.

Jak známo, přihodilo se v poslední podzim
několik případů, v kterých lid křesťanský vstoupil
hrozně proti židům a na několika místech jim po
několika tabulkách oken vytloukl. Jednání toto bylo
na nejvyšším místě odsouzeno. Naše náboženství
neschvaluje ovšem taky křivdy a násilnosti ani
proti židům. Právě naše náboženství dělá vůdu,
kde se opravdu v srdci zakofení, že surovců lidí
márně, ušlechtilé.

Ale totéž náboženství naše nezapovídá obra-
nu křesťanů proti násilnostem a surovostem, které
se zase jim dělají. Ano naše náboženství příka-
zuje nám, abychom tento základ vzdělanosti ev-
ropské bájili. A poněvadž křesťanství je ta pravá
čistá lidskost, ukládá těm, kteří moc a vliv mají,
aby se ujali všech, kteří bezpráví a násilí trpí.

A proto z pravého a čistého křesťanství, ne
abychom štváli, ale jen na obranu naší, která se
nám opět a opět vracuje, píšeme tyto řádky.

Jestliže se nemají křesťané dopouštět suro-
vostí, máme zajisté my právo žádati, aby se jich
nedopouštěli židé.

Bohužel, že se jich poslední pondělí dne 8.
ledna někteří židé ve své protestní schůzi proti
nám dopustili.

První surovosti se na té schůzi dopustil ja-
kysi žid Stein. — Citujeme dle spolehlivého re-
ferátu Hlasu Národa jeho výrok: Kdo věří v ri-
tuální vraždu, je blbec.

V těchto slovech obsažena jest surová urážka
katolické církve. — Nezabavený „Vaterland“ a
po něm my sami jsme několikrát po sobě při-
neali správu o umučení křesťanského chlapce v
Tridentu 24. března 1475. Věc ta byla přísední-
mi svědky a znalci prozkoumána a židé, kteří dítě
umučili, se přiznali. Hlava církve katolické, papež
Řehoř XIII. rozkázal, aby se v celé církvi po
oboru zemském četlo v seznamu mučedníků dne
24. března: V Tridentě (památky) umučení sva-
tého chlapce Šimona, kterýž od židů surově (ae-
visissime) zabit byl. (Mart. Rom. Nono Kal. Apri-
lis.) To se čte v celé církvi. V Tridentě pak a
v celé té diecési slaví se s rozkazu papeže Sixta
V. celý den ten jako církevní svátek. Kněží musí
tam z rozkazu církve celou tu událost ve svých
hodinkách — v breviáři — toho dne čísti. Vy-
slovně se tam čte, že židé chlapce nejen zohavili
přesurovým způsobem (abscindendo membrum ge-
nitale), a mučili, nýbrž že i krev jeho zachytili
pro své velikonoční chleby.

Na této přezrávané věci, kterou pan Stein
se světa nevynadává, spočívá přesvědčení naše,
že se tu stala vražda z náboženského fanatismu:
a poněvadž výslovně se praví, že byla krev za-
chycena pro velikonoční chleby, což jiného to,
než vražda k vůli náboženským obřadům, čili jak
se krátce říká, vražda obřadní, vražda rituální.

A tohle přesvědčení — řekl bych úřední
presvědčení — ba ještě více, toto náboženské pře-
svědčení — církve katolické nazývá se u nás
blbatostí! Naši výše jmenovaní papežové nazývají
jsem tudíž panem Steinem blbci a my všichni
s nimi!!! Opakujeme, že netvrdíme, že každý žid
nynější je vyznavačem vraždy rituální. To bychom
si nechtěli na svědomí vzít, to by mohlo býti
štváním nemoudrým, nevědometým; to by mohlo
býti nemoudrostí obzvlášť oproti nynějším mno-
hým židům, kteří jsou úplně bez velkého nábo-
ženství. — Ale že nelze vraždu rituální z dějin
vymazati, to jest jistá věc.

Pan Stein dopustil se tedy oproti církvi naší
a nám trestuhodné surovosti. Naše bohuslužebné

knihy jsou nám knihami posvátnými, dle pana
Steina obsahují však blbství. Tím však jest naše
náboženství surově uraženo. A žádáme pražské
c. k. státní návladnictví, aby se posvátností na-
ších ujalo a proti Steinovi zakročilo zrovna tak,
jakoby se stalo nám, kdybychom my řekli, že
kdo věří v to, co je v bohuslužebných knihách
rabínů, je blbec.

Jen tak zamezí se nové „surovosti“ křesťan-
ů, bude-li žid Stein citlivě poučen, že ve státní
rakouském kárají se i surovosti židovské.

Druhá surovost, které se žid Stein dopustil
oproti nám, záleží v jeho slovech: Radikalismus
u nás znamená nejčernější klerikalismus.

Těmi slovy štvá se tedy proti klerikalismu
a lidé se klerikalismus jako něco „černého“.

Žid Stein zapomenl, že královéhradecký bi-
skup ve svém úředním pastýřském listě, který se
četl z kazatelny, vyložil, že klerikalismus, je tou-
ha, aby všecek náš život, naše zákony, všechno
naše veřejné zřízení proniknuto bylo zákonem
Kristovým, jenž jest nám tím, co značí řecké
slovo „kléros“, podíl, jediný drahý dědičný podíl
a poklad.

Proniknutí tedy života našeho Kristem a
učení katolického biskupa nazývá žid Stein suro-
vě něčím černým. Co pak chce učiniti naše státní
moc oproti takovéto surovosti?

Představme si obrazně společnost lidskou
Kristovým učení opravdu proniknutou jako ně-
jaký gotický velechrám s drahocennými okny
zářícími vznešenými obrazy, které k vyšším šle-
chetným věcem každého povznášejí. A hle! Do
těch — v podobnosti řečeno — do těch oken
toho velechrámu společnosti Kristem — klerem
naším — proniknuté, hájí surově kameny svých
štvavých slov žid Stein. A mimochodem řečeno,
když nedávno žid novinář přirovnával Krista Pána
k Dreyfusovi, zachvělo se nám srdce, bouřila se
krev. To byl kámen do oken svatyně vnitra na-
šeho Kristu zasvěceného; to byla surovost, nad
kterou se nanejvýše pokrčí rameny. Uražení jsou
jen — katolíci, to je to.

Další surovosti dopustil se žid Stein i proti
českému národu. On se domýšlí, že národ český
chce židy ze sebe „vyhodit“, a praví: Bude-li
s vyhazováním členů českého národa pokračováno,
tak z toho národa mnoho nezbude.

Židů dle Steina je v Čechách 93.000 (Pro-
zatím dost). A tak kdyby těchto 93.000 židů ode-
šlo, byl by národ český — na márách. Takový
Lazar je tedy ten národ český dle žida Steina.
My máme ovšem zcela opačný náhled. Prosimě,
aby se židé za Čechy nepovažovali. Nebéřeme tu
žádného zřetele k náboženství, jako se to často
děje, že se původ židů plete dohromady s jejich
náboženstvím. Náboženství jsou v Čechách různá.
Jsou tu katolíci, evangelíci helvetského vyznání
čiť jak si říkájí reformovaní, a jsou tu evangelíci
anglikánského vyznání — a jsme všichni Češi.
Žid je příslušníkem izraelského náboženství, ale
proto k českému národu nepatří, ani není z něho
vyhazován, tak jako není z něho vyhazován evan-
gelista, ba ani ne ten bezkonfessní. Ale původ —
rod — to dělá, že žid není Čechem. Židovský lid
je sice roztržtý mezi všechny národy dle před-
povědi Kristovy; židovský lid netvoří nikde stát,
protože je v přemnohých státech; ba židovský lid
stratil i svůj původní mateřský jazyk, a užívá ho
jen v bohuslužbě. Přece ale nemůže zapřít, že
je žid — to jest — člen a potomek onoho ná-
roda, který žil a měl svůj stát v Palestině. Řekně-
me to zkrátka! Čech je Čech, Němec je Němec,
Francouz je Francouz, Žid je Žid, ať je jakého-
koliv náboženství. Do státu je ovšem nyní přijat
a je jeho příslušníkem a ať ho stát chrání v jeho
opravdových právech — a ať tedy žije pokojně a
pocitivě vedle nás. Ale dělati se členem národa
českého, to jest od židů nedůslednost. Čech není
Němec, Francouz není Maďar, Žid není ani Čech
ani Němec ani Francouz.

Pan Stein povidá, že národ český není anti-
semitický — protižidovský. To má pravdu. Národ
český je dobrák. Ani z daleka mu nenapadlo, aby
židům ubližoval. Byl i samou církví napomínán.
Hned v katechismu jsme se učili, že bližním nám
je každý člověk. Ale protižidovským dělají národ

náš různí židé sami. Čím, nebudeme dnes vy-
kládati.

Jakým ale Čechem je pan Stein, je právě
z toho vidět, že posměšně dělá z národa českého
nedomrlého slabocha! To mají za to ti Čechevé,
kteří hledají posilu národa i v židech. My naopak
myslíme, že bychom se bez židů velice dobře obe-
šli. A aby nám nemohli škoditi, o to se má sta-
rat stát, jehož členy jsme aspoň tak jako oni.

Nemůžeme než podiv svůj vysloviti nad listy
českými, které tuto urážku národa českého spol-
nou za peníze. My katolíci Čechevé ji s rozhoř-
čením odmítáme. Nám je to — surovostí.

Jest vidno, že zde panuje v konfiskační
praxi strannictví a táží se podepsaní:

„Jest jeho Excellence ochoten proti po-
dobné libovůli úřední zakročiti?“

Videh, 23. února 1900.

Břesnovský, Udrhal, Horica, Lebloch, Betvář, Do-
stál, Adámek, Doležal, König, Brdlík, Sehnal,
Pospíšil, Šrámek, Kryf, Teklý, Roskošný, Sokol
Dr. Heller, Hájek, Vychodil.

Panská sněmovna o programu Körbrovy vlády.

Wolfvci jásaří, že krise dostoupila vrcholu
a že kníže Auersperk, dědic neurvalého knížete
Karlosa Auersperka, je pro státní němčinu, jejíž
uskutečnění by rozešťvalo nejvyšší měrou rakouské
národy.

Syn bývalého předsedy ministerstva „Lasser
genannt Auersperk“, kníže Karel Auersperk,
pán na Vlašim, vítal s potěšením hospodářský
program vlády a pravil, že sice strana jeho vítá
rozvoj národů, a že jim chce ponechat volný roz-
voj? ale dříve prý se musí rozhodně zabezpečiti
německá sprostředkovací řeč. Hrabě z Meranu,
vnuk arciknížete Jana, správce říše německé v
letech osmačtyřicátých, přimlouval se také, aby
platnost němčiny jako sprostředkovací řeči státní
byla zákoně usnána. Starí ústavní a členové střed-
ní strany, kteří mají v panské sněmovně většinu,
jsou tedy ochotni hájiti nejen národohospodářský
program vlády Körbrovy, ale jsou též ochotni vnu-
titi neněmeckým národům v Rakousku státní Něm-
činu. Mnohem rozumnější stanovisko zaujal kníže
Max Fürstenberg, ačkoli většina jeho statků
leží ve Vírtembersku a Badensku a vůbec v Ně-
mecku. Tento se o německé sprostředkovací řeči
vůbec nezmiňuje, nýbrž vyzval všechny strany sně-
movny, aby se zasadily o dosažení shody a míru
a vyslovil také své potěšení nad tím, že v příči-
ně voleb do českého sněmu a užívání jazyka u
samosprávných úřadů bylo téměř úplné shody mezi
Čechy a Němci docíleno. Předseda ministerstva
Körber pravil, že je zvláště povděčen prohlá-
šení hraběte z Meranu a jeho strany. Nutno prý
především v jazykové otázce vyhověti žádoucím
potřebám. Minil tím v první řadě asi potřebu státu,
neboť spojení a dorozumění všech národů v Ra-
kousku prohlásil za žádoucí trochu později.

Vážná slova promluvil na to v panské sně-
movně 82letý dr. František Lad. Bieger.
Poukázav na více než 50leté své politické zkuše-
nosti, pokládal se za oprávněna pronést slůvko
pravdy. Pravil pak: Nikdo zajisté z vás, veletění
pánové nepochybuje, že jsem upřímný a obětavý
přítel svého národa. Ježto jsem přesvědčen, že jen
v této říši má náš český národ zabezpečenou svoji
budoucnost, uvěříte zajisté také, že stojím rovněž
na upřímném rakouském stanovisku, nechť i řeknu
cokoliv. Také trvám na neméně upřímném dyna-
stickém stanovisku, když i vzpomínám, že snad
udála se během času jednotlivá nedorozumění mezi
českým národem a nejvyšší dynastií, jsem předce
presvědčen, že dynastie a náš národ se musí ná-
lésti, poněvadž se vzájemně potřebují a nelze si
představiti, že by mohly býti bez sebe. (Souhlas.)

Program ministerstva obsahuje velmi důle-
žité předměty, jež týkají se hospodářství; z pro-
gramu toho jest vidět, že byl vypracován řádný-
mi odborníky, již mají opravdovou vůli otevřít
říši naší nové dráhy v ohledu hospodářském. Ne-
chci se o nich ale šířiti, neboť nelze upřít, že

ohniskem nynější doby u nás jest tak zvaná česká otázka. Tuto otázku nepovažuji jen za pouhou jazykovou, nýbrž v podstatě za otázku politickou a ústavní. Ministerstvo prohlásilo, že otázka tato má být ústavní cestou vyřízena. Není zcela žádné pochyby, že vláda tím, že svolala smírovací nebo donucovací konference, nastoupila pravou cestu. Jest pouze otázka — povedou-li tyto porady k výsledku, což zajisté všichni si přejeme — která jest cesta ústavní.

V obor působnosti říšské rady náleží podle ústavy všechny záležitosti, jež jsou zemím říše společné. Ježto se jedná o vydání zvláštního zákona o jazykové otázce v Čechách, není to samozřejmě žádná záležitost, jež by byla všem zemím říše společná, a kdyby ministerstvo chtělo o záležitosti této dáti rozhodnouti říšské radě, připadá mi, že by to nebyla pravá ústavní cesta, neboť nehledě k všeobecnému výrazu, jehož § 11. ústavy užívá, ani tam, kde se vypočítávají všechny moci říšské rady, učinil se zmínka o projednávání otázky jazykové. Zdá se mi, že otázka jazyková jest vlastně ústavou již rozřena, neboť ona vyslovuje zcela jasně rovnoprávnost všech národů ve škole, úřadech a veřejném životě. Nenahlížím proto, že by k tomu bylo ještě třeba zvláštních zákonů. Dejme ale tomu, že by to bylo nutné; tu byly až posud všechny vlády toho náhledu, že vydání prováděcích předpisů ke stávajícím ústavním zákonům jest věcí vlády. Nyní se pojednou od toho upouští a praví se, že musí to být vyřízeno zákonem. V zásadě nemám ničeho proti tomu. Konečně má to také své přednosti, protože proti urditému a správně vydanému zákonu lze činiti méně námitek a odporu. Jest to ale přece jen podivné, že jest strana, která tak velkou cenu na to klade, aby tento zákon vydán byl nynější říšskou radou. Strana tato, jak se zdá, stále se odvádá domnění, že jest v její moci vydávati zákony tak, jak si toho přeje, a že by byla s to silnou rukou do toho zasahovati, aby diktovala státní řeč a tomu podobné. My všichni však víme, že se věci značně změnilly a že toho, co již před lety k návrhu barona Scharschmida nemohlo se státi zákonem, nyní tím méně lze dosáti. Liberální strana jest na velkém omylu, má-li za to, že říšská rada usnese se na zákoně o jazykové otázce.

Rečník připomíná vysloužilce, jenž ráme v boji bylo ustřeleno, jenž ale později cítí svědění v rameni, jež již nemá. Toho by měla být liberální strana pamětlivá. Otázka, o níž se zde jedná, není pouze jazyková, nýbrž výlučně politická. Jest zajisté pánům známo, jaké agitační úsilí v Čechách a jiných zemích se provádějí stranou, která, Bůh ví, nemůže být nazvána rakouskou. (Tak jest.) Pojem německé jednoty velkého německého národního státu a pojem císařství rakouského, to jsou pojmy, jež nelze sloučiti, jež se vzájemně vylučují. Ti, kdož blouzní po sjednocení všech Němců v jednu říši, ti nejsou přece patrně Rakušany. (Tak jest! Souhlas.) My pak, jimž naše bytí přímo rozkládá, aby Rakousko bylo udrženo, nemůžeme se s těmito lidmi dohodnouti. Mezi námi jest jen věčný boj. Tato strana ale stále roste. (Odpor.) To nelze upřít. A ona terorizuje také ostatní umírněné živly. (Hlasy: Pohříchu.) Tato strana si nepřejí, aby došlo u nás k smíru. Chce, aby kvašení na dále potrvávalo, aby tak jednou dosáhla cíle, jež má na mysli. To dokazuje, že otázka jazyková jest u nás v podstatě částí otázky politickou a ústavní, a že v tomto ohledě nemůže dojíti lehce k dohodnutí, pokud strana tato bude mít takový vliv.

Jest pochopitelné, že naši německí krajané mají obavu, že by se jim zle vedlo, kdyby osud jejich byl ponechán k rozhodnutí české většiny na českém sněmu. Myslím, že bychom pak obrátili oštěp a jako játe dříve poněmčovali a v zájmu německém centralisovali, že bychom v zájmu českém centralisovali a počestovali. Promiňte, že mluvím o své osobě, ale já to mohu říci: Podal jsem důkaz svého přesvědčení, bez rozmyšlení dal jsem v šanc svou více než třicetiletou činnost v životě politickém zjednanou popularitu, a to pro zabránění vyjednávání s německými krajaney. (Potlesk v pravo.) Mluvím-li tedy o otázce této, uvěřte mně zajisté, že jsem upřímný. Jest nutno zříditi instituce, jež skýtají ochranu proti zneužití většiny. My v Čechách musíme se mezi sebou dorozuměti a to stane se tím lépe, čím méně se budou jini do našeho sporu vměšovati. (Souhlas v pravo.) Jiné opatření není možné. Rozřešení jest možné jen opravdovým dohodnutím. My Čechové, kteří tvoříme v zemi většinu, musíme uznati, a všichni rozumní lidé u nás to uznávají, že nesmíme zabráněti své německé krajaney jakýmkoliv potlačováním do objektu Bismarkových. Musíme nastoupiti cestu rozumnou. Německý živel v zemi jest svým kulturním a hospodářským postavením tak mocný, že žádný rozumný člověk na to nepomýšlí, aby chtěl mu dáti podřízené postavení. Německý živel musí v každé době míti rovnoprávné postavení a zaujímá je již skoro po 300 let v naší vlasti, tak že německý lid se v tom ohledu může odvolávati také na své historické právo, chtě-li na své státní právo. Rozřešení sporu u nás jest v zásadě samospráva. V tomto směru lze čekati, že se dohodneme a konečně sneseme, neboť rozdělení naší vlasti jest již zeměpisně nemožné a jest nesmyslem. Zloněch částí země, jež obývá

německé obyvatelstvo tvořiti novou provincii nebo státní útvar, jest odvědně nesmysl, ovšem ale jest možné, aby zavedena byla v jednotlivých krajích nebo okresech alespoň větší míra samosprávy, při níž by národní zájmy plně byly ochráněny.

Rečník dovozuje nutnost opravy volebního řádu také ohledem na velkou otázku zastoupení těch tříd, jež posud zastoupeny nebyly. Moment ten nelze pustiti se šfetele. Namítne se snad, že žádám oktrojování, pád ústavy. Po 50 let nalezáme se v stálém měnění ústavy. V tomto ohledu nesmíme býti tak příliš úzkostlivými, jedná se právě o to, aby se pro naši říši a pro nás našlo to pravé. Se všech stran se praví, že naše říše jest zvláštní bytost a že má zcela jiné potřeby, než jiné země.

Než rozřešení pouze jazykové otázky nepodmiňuje ještě mír v zemi. Bude nutno provésti změny v poměrech ústavních.

Rečník vzpomíná únorovky a snahy Schmerlingovy, aby Němcům byla zabezpečena většina. Proto sdělal ústavu a volební řády s pověstnou volební geometrií, kterou docílil, že z tří čtvrtin Česká země, jako Morava má takové zastoupení, že české obyvatelstvo jest v menšině. Také v Čechách původně tak tomu bylo, než moc a síla poměrů vždy více nabývala platnosti a český sněm docílil české většiny. Rečník vzpomíná pak dalších ústavních bojů, rozpůštění zemského sněmu a chabrusových voleb, jež jistě v dějinách Rakouska nezaujmají místo čestné. Tím zjednána byla umělá většina v českém sněmu a vlastní zastoupení českého národa pro říšskou radu sníženo na nejmenší míru. Po tom vzato bylo sněmu právo obesílati říšskou radu za nepřítomnosti všech zástupců z Čech a Moravy, za protestu a za nepřítomnosti poslanců z Halice a poslanců z Tyrol a Hor. Rakous, 120 hlasy proti 2 vzato bylo sněmům právo volební.

Rečník pojednává v další řeči o dnešním parlamentě. Tak velký sbor jest špatně způsobilý pro zákonodárství. Považme pak, kdyby došlo k rozmnožení poslanců z 5. kurie, nastaly by poměry přímo monstrosní.

Po 50 roků již se namáháme, aby docíleno bylo dohodnutí a až posud se to nepodařilo, protože nebyl náležitý zřetel vzat k poměrům a protože jsme stále churavěli utkvělou myšlenkou německé hegemonie. S radostí mohu konstatovati, že také na druhé straně se nepovažuje již za možné, aby se tato hegemonie udržela. Jest známo, jakým způsobem se národové rakouští kulturně a hospodářsky vyvíjeli, a to platí zejména o českém národě měrou největší. Když jsem jednou s hrabětem Taaffeem o tom mluvil a k tomu poukazoval, jaké pokroky náš národ v posledních letech učinil, tak že nemůže býti považován jen za „quantité négligeable“, ukončil jsem slovy, že jsme toho všeho dosáhli bez podpory vlády. Na to odpověděl mi hr. Taaffe: „Ba, i proti vládě!“ Jednou pro vždy nutno se vzdáti myšlenky, že jest německá nadláda a německá státní řeč pro Rakousko nutností. Vidíme na Uhersku, jak lze takový názor oproti jiným národům vykořisťovati. Při našem světovém pokroku, při významu národů, o něž se zde jedná, není však cosi podobného možné. Ústava musí býti zřízena objektivním způsobem, s náležitým zřetelem na kulturní, sociální a politické poměry, podle vědomí práva národů a dle stávajících rozdílů jejich. Jen tenkrát bude skýtatí záruku svornosti a trvalosti své. Dejte to Bůh! (Hlučný potlesk v pravo.)

Stanovisko českého národa hájil také žambercký redák a profesor na vídeňské universitě pan dvorní rada Albert.

O otázce jazykové v Čechách podal dějinný přehled. Státoprávní program Čechů jest v úpadku, kdežto život národní se vždy utěšeněji vyvíjí. Rečník zmínil se o založení university české, o akademii cis. Frant. Josefa a líčil úspěchy českého umění za posledních let. Lid český přijal a zpracoval podněty, které od jiných národů, zvláště od Němců, byl přijal. Též politická síla českého lidu vzrostla. Rečník pak poukázal na dějiny německého národa v době této, jehož národnostní síla přibývala. Naděje na urovnání oboustranných rozporů kyne jen tehdy, když oba protivníci si budou sebe navzájem vážiti, nahlédnuvše, že jeden druhého nemůže pokoriti. Nejnebezpečnější moment přítomné doby záleží v tom, že je správa ohrožena. Až Němci budou méně germanisovati, pak bude s nimi každý souhlasiti! (Potlesk.)

Hrabě dr. Bedřich Schönbörm projevil potěšení, že předchozí řeči byly smířlivé a věcné. Rečník odmítl výtky, že by vlády, v nichž zasedal, byly konaly něco k vůli jistým stranám. Víval hosp. program vlády, vyslovil se proti obstrukci a pro dělnost parlamentu i smířlivost. Vláda však nesmí ignorovati ani nauky křesťanství, chce-li svoji úlohu vyplnit.

Tyto projevy panské sněmovny jsou velmi vážné.

Drobná obrana.

Dvojetihodnému pánu ramaskýmu.

V Holetíně tu středu po popelci 1. P. 1900.

Odpustěj, že jsem je v tom mým prvním psaníčku nechal jen pozdravovat a ne taky líbat.

Myslel jsem si, že by to nebylo nic škodlivého, aby takovéj sprostěj člověk chtěl dávat hubičku panu falafí. A ještě bych si byl tu kurafí vzal, ale moje manželka povídala, kdyby mně i oni za to přea, hubu nedali, že by to jejich dvojetihodná panička kór ráda neviděla. A tak myslím, že se na mne pro to hněvat neráčeje? -- Nevěřej, jaká se mi stala trefa. Tuhle v sobotu — akorát jsem se pucoval, a byl jsem celej mrzutej, moc mne to tahalo, přiběhne má manželka do sednice a křičí: „Táto, koukej, máš tu háky velký psaní. Celá se třesu a sotva na nohou stojím, aby to tak bylo něco vod ouřadu. A já jsem ti povídala: Nezačíněj si s ním nic, víš že je vostrej, teď to máš“. Musím říct, že mi taky nebylo dvakrát dobře, ale nedal jsem to znát. Položím břitvu a jak jsem byl ještě polovic namazanej, vemu to do ruky a povídám: „I ty hloupá! Dyť na tom není žádnéj vorlíček! Koukej, dyť je na tom sigl z Hradce. Rozdělám to, a vona v tom knížka, co ji sepsal náš pan biskup, když ještě do Proseče jezdil, šak jsem bo tam taky jednou poslouchal. Povídám: To koukáš? Vidíš! To je jistě vod pana biskupa samýho. A vona: Táto; ty máš štěstí, ty máš štěstí. A tak jsem se honem došmidlal, až mi z vočí teklo, ale to nic. A hned jsem hledal to o jednom moc velkým špánu, co se přitrefil tomu Kalvinovi, co jsou po něm — neliběj se hněvat — helveti. Musel to bejt hákej moc šerednej řích, říkaj mu sodomsekej, co se ho dopustil, a vypálili mu za to znamení na záda. Rozuměj, to je jako v tej knížce. Ale povstala z toho pořádná patálie. Dvojetihodnej pán, co má za paničku dceru jejich nebožky paní biskupové — jak jsem koupil, tak prodávám — se na to moc rozlobil a chtěl důkazy, a že prej ani žádnéj takovej pán, co ty kroniky píše, Boost, není, a že „Bryných“ o něm taky neví, a přece říká, že to vo tom Kalvinovi napsal, (Vodpoustěj, to není hezký, když se jen takhle říká panu biskupovi; já jsem to sám slyšel, jak hezký jim říkal hlíneckej pan pulmistr, co ho teď už shodili), a že prej se páni až ve Francii ptali, a ani tam že žádnýho kronikáře pana Boosta neznaej. A pan biskup — tentokrát ním ještě nebyl — jim v tej knížce píše: „Je mi líto, že se páni až do Francie „štrapicérovali“. Von ten Boost je o mnoho blíž, totiž v mých rukou. Kniha má název — to německý vynechávám. — Dějepis reformace a revoluce od J. Boosta. Vydáno v Augsburku r. 1845. Tam v té knize na str. 17 lze se dočíst o tom, že se Kalvín toho hříchu dopustil. Ostatně pláť o tom dějepisci jiní a četní k. p. Foulainier, z r. 1557, Stapleton 1558, Lavacquerie 1561, de Mouchi 1562, Surius 1566, Préan 1569. Varillas píše, že se dala dvě vyšetřování o tom v Noyonu a sice jedno za panování Františka I., při kterém 48 poctivých lidí svědčilo; druhé na rozkaz Jindřicha II., které 52 svědky podepsáno bylo. Na základě těchto obou vyšetřování, jejichž akta (listiny při nich sepsané) Varillas v královské knihárně v Paříži četl, praví: Neznám nic pravdivějšího a původnějšího, než tato dvoji akta.“ Panečku! to mi to dalo, než jsem to vopsal. Dvojetihodný pane! Voni tuhle moc velikou vostudu chtěj samazat, jako ten pan falaf, co je nevlastní zeť jejich nejvyššího pána, jak pak se mu honem říká, von pravým biskupem není — no tak voni vědí — tak leda jak ten pan falaf s jejich strany taky to zapíral. Ale já na jejich zapírání, když to naši páni mají od soudu písemně, nic nedám. A vědí, kdo se jednou napálí, ten si dá po druhý pozor.

Jednou bylo to tu neděli, co my říkáme provodní, stěhoval se jeden — možná, že o tom slyšeli — do Ameriky. Bylo ho na dráze u Skutče moc lidu vyprovázet. Já jsem se tam taky trefil. A koukám tak na to, až mašina vod Hlinskýho přijede. A tu ke mně přistoupí háký strejc, ani už nevím vodkud byl, je tomu už hromadu let, a začne mi povídat, že to v tý Americe moc hezký není. Svratonskej pán, že tam taky byl, a že by ho tam bylo háký hroznej mofský zvíře sežralo, když se tam koupal. Už to na něj votvíralo tlamu. Ale v tom von udělal takovej švenkunk v tej vodě, že se tý — s vodpuštěním — potvoře na břeh dostal a tak ji srychtoval, že ho musela až na břeh donést, jako dyť husar rajtuje na kobile. — Stará, nevíš, jak se to jmenovalo, co na tom svratonskej pán v moti rajtoval? — Krokodýl. — Máš přec lepší paměť, než já, tak teda krokodýl. Ani by si nemysleli, v jaký uctivosti jsem pro tuhle věc toho svratonskýho pána vod tý doby měl. Prorok Jonáš byl takový potvoře v břise. To je víc. Ale aspoň na tom rajtovat — to by žádnéj náš pán nepostavil. A — Páměť vodpust — už mně někdy ďábel vnukal, aby tak ty páni, co takovýhle zázraky dělaj, měli pravdu. A byl jsem potom v letě v kostele na svatýho Prokopa; a volebnej pán četl — jakoby o svatém Prokopu, s písma svatýho, že „v slovu svém krotil potvory“. — To mně teprv moc trápilo. Aby tak byl ten pastor tak svatej, jako svatý Prokop, a naši nic. A du tak zamyšlenej, a nevím, kde se tu najednou rážili vzit, najednou vidímich tu před sebou s jejich paničkou, šli snad ze špacíru. Páměť jich pozdrav! Hned sem byl doma. Řku: I ty vonle, co pak svatý Prokop měl taky paničku? — A tak špekuluju dál a dál a povídám: — Od dneška žádnému dvojetihodnému nevěřím. A tak se neliběj divit že to o tom Kalvinovi, co jim tu jejich církev, založil věřím, jak je to v té knížce a jejich listům

nevědím a nevěším. A jsou tak dobří; když si, na tobe jejich nejprvnějšího takového moc nebeská vše v kroužkách a lejtrech čte, aby pořádek o těch čeredných věcích nepsali, a byli rád, že o jejich straně málo lidí to ví. Tak! Buchich vopatrui.

Eště něco. Moje manželka povídá, abych jim připsal, až zase v létě se dají na raís do cizích zemí, aby se do toho s tím krokodylem voni nikde nepouštěli, že by to třeba nedokázali jak svratouškej; jich by mohla ta potvora shodit.

Obilní skladiště v Jaroměři.

O významu obilních skladišť pro rolníky smýšlela se „Obnova“ často a sledovala pozorně ruch na příčinou jejich zanedbávání v Bavořích, Prusku, Dolních Rakousích a v Čechách povstaly. Těšíme se upřímně, že po 10letém uvažování, odkládání a opět-ném rozvažování stávají se obilní skladiště i v českých krajinách skutkem a že jich bude bohdá ještě letos celá řada blahodárně působit. U nás byl malorolník předešle vydán na milost a nemilost obilním překupníkům a židovským obilním bursianům, kteří utvořivše buď o jednotlivých trzích nebo pro celé kraje obilní kartely, diktovali malorolníkům ceny, kteří musili obilí své často se ztrátou 30 až 40 proc. prodávati. Sdružením se vzájemným stanou se malorolníci účastnými výhod velkoobchodníků, neboť kdo ve velkém prodává a nakupuje a dodává celé vagony obilí vždy stejné jakosti, lépe pochodí, než li malorolník, který prodává po 5 neb 10 hektolitrech. Utvořením obilních skladišť na našem Polabí získají rolníci skladiště tolik obilí, že se budou moci ucházeti o dodávky pro vojsko ve velkém. Vědají, kde obilní skladiště existují, dočítají rolníci v nich lepších cen za své obilí celkem o tolik více, oš posavadní překupníci a kupci strátí. Rolníci nesmí se proto diviti, že zřizování obilních skladišť má mnoho nepřátel, kteří dělají rolníky možnými ztrátemi, nepoctivostí a ziskovostí těch osob, které v čelo rolnických skladišť postaveny budou atd. Jest-li tedy rolníkům mnozí obilní skladiště haní a ukazují jim pouze na možné jejich slabé stránky, tedy at uváží, zda-li nepřátelé obilních skladišť nemají nějakého zájmu na tom, aby zřízení a prospívání jejich zmařili, a dále at uváží, že není šlechtěné souditi předem špatně o mužích, kteří o prospěchu rolníků se statečně starají a hájící jejich zájmů mnoho času, práce i hmotných obětí věnují.

K ustavující valné hromadě družstva pro zřízení obilního skladiště v Jaroměři sešlo se v neděli po půl 9. hod. ranní v Grandhotelu tolik rolníků, že vyplnili totiž celý velký prostranný sál.

Ustavující valnou schůzi zahájil místopředseda prozatímního předsednictva, pan Václav Jirsák, starosta z Rychnova, který podal zprávu v posavadní činnosti. Dne 26. listopadu m. r. konala se v Čáslavkách první ustavující schůze ohledně zřízení obilního skladiště pro okres jaroměřský; ve schůzi té byly schváleny stanovy a provedeny byly volby. Předsedou byl zvolen sám, za místopředsedu zvolen pan Novotný ze Semonice a za jednatele p. Aleš Reichert ze Starého Plesu. Také do dozorčí rady byli zvoleni mužové vážení a myšlenka, k níž dal podnět zemský poslanec a okresní starosta jaroměřský, pan Jan Jaroš, sdála se vstupovati v život. Leč sl. obchodní senát c. k. krajského soudu v Hradci Králové vrátil stanovy k částečnému přepracování a doplnění, třeba tedy jednati o nich v této schůzi znova. Členové družstva snažili se, aby v Jaroměři bylo postaveno vzorné obilní skladiště. Pan Jaroš poznal sice již dříve obilní skladiště jihozápadně, ale proto prohlédl si ještě s technikem a s panem Kotlandem obilní skladiště v Karlových Varech, v Chebu, v Pächlarnu a Mistelbachu v době od 27. února do 2. března. Pro naše poměry zamlouvalo se všem obilní skladiště v Bilině. Tam bylo postaveno napřed skladiště 30 m dlouhé a 12 m široké; uvnitř bylo celé podeklopené a tři patra bylo vysoké. Již po jednorázovém trvání musela být budova rozšířena a dnes má bilinské skladiště 76 m délky a 12 m šířky. Po krátkém svém trvání na základě nabytých zkušeností musil být k posavadnímu účelovému neb správní přibírán skladník, který má ve skladišti byt, tak aby byl stále po ruce. Správu skladiště obstarává v Bilině obchodvedoucí správce, který se skladníkem denně obilí kupuje neb přijímá. Ve správní radě je v Bilině 9 členů a v dozorčí radě 6 členů. Skladiště přijímá obilí jen od členů; toto se rozřizuje na dva druhy, které se dle jakosti této platí. V skladišti nechají rolníci obilí buď ležet po dobu k prodeji dle sdáných výhodnější, anebo si vezmou na ně poukázku a záložna jim na udaný obnos vyplátí 80 procent na hotovost, zbytek pak později.

V Bilině si dle přání berou rolníci domů po vyčištění sadinu, kterou si mohou dáti též sešrotovati; ve skladišti berou též jiné potřeby. Zásoby obilí ve skladišti mají v Bilině pojištěny na 180.000 sl. Za plnění dostávají rolníci asi 8-40 sl., za ječmen 7 sl. Obchodvedoucím je v Bilině p. Hlavnička, původem Čech, který má 600 sl. platu a podíl 1 1/2 %, na číslém výtěsku, takže si přijde ročně aspoň na 1000 slatých. Skladník bere 3 kr. z každého metráku vyčištěného obilí a k ruce má 3 dělníky s denním platem 1 sl. Bilinské skladiště stojí u dráhy ale není zvláštním kolejem i s dráhou spojeno. Převážení obilí se skladiště na dráhu stojí tedy při metráku 1 kr. a stojí ročně úhrnem přes 300 sl., což při 4 %, z úrokování odpovídá větší potřebě kapitálu 7600 sl. Postavíme-li v Jaroměři skladiště při samé dráze a spojíme-li je s dráhou vlastními kolejem, tož tento větší roční výdaj o 300 sl. ovšem odpadne. Bilinské skladiště je čistě rolnické; chebácké má sice také název „rolnické“, ale hlavními jeho podílníky jsou mlynáři a pekáři a rolníci tam hrají vlastně praprotaturní úlohu. Chebácké skladiště je zřízeno po způsobu americkém a je mnohem větší než bilinské. Na přání p. okres. sekretáře Esra sdělil p. Jirsák ještě některé podrobnosti. Za 4 hodiny může chebácké skladiště nabourat zvednou, vyčistit a dolů do pytlů spustit 600 q obilí. V skladišti mají váhu automatickou; stroj sype obilí do

pytlů tak rychle, že dělník stačí pytle jednotlivě sotva savanovat. Náklad do chebáckého skladiště vložený by se vyplatil, kdyby se ze skladiště týdně aspoň 30 vagonů obilí vypravilo; chebácký způsob skladiště se tedy pro naše menší poměry na jaroměřsku nehodí. V Chebu mají ve dne v noci plno práce a mají proto ve skladišti též osvětlení.

V Pächlarnu v Dol. Rakousích mají skladiště menší a toto má za účel čelit hlavně čtyřem místním židovským obchodníkům. Exportu si tam tolik nehladí. V Mistelbachu mají slušné skladiště. Skladník, který je zároveň obchodvedoucím, má 800 sl. slušného a ku pomoci má 4 dělníky s denním platem 1 sl.

Pan Cejnar z Rostok myslí, aby se v menších našich poměrech četilo; zatím postačí jeden úředník. Pan Kratochvíl z Jezbin navrhl, aby se především jednalo o stanovy, kde též zmínka o účelům i skladníku se nalezná bližší ustanovení. Pan Kotland, jednatel hospod. spolku praví, že stanovy jsou příliš rozsáhlé a že třeba s jejich pročtením si popříšit. Zákazy původních stanov zůstaly a jen některé paragrafy doplněny neb změněny.

Pan okresní tajemník Esz četl na to změněné stanovy. Při ustanovení o skladníku navrhl p. Kratochvíl, aby se jeho slušné ustanovilo zatím na 600 sl. a aby na toto místo vypsal byl hned konkurs. Pan Velc z Rasošek pravil, že dosud neznáme rozsah přístěho jeho činnosti a že tedy bude mít 600 sl. dost. Později dle potřeby se mu může přidat. Pan Pádr z Dolan myslí, že slušné skladníka by se mohlo ustanovit později. Pan Cejnar je pro 600 sl. Posléze přijat návrh p. Kotlanda, aby místo skladníka bylo vypsáno prozatím s platem 500 sl., ale správní rada s dozorčí radou mohou mu slušné na 600 sl. zvýšit.

Dle původních stanov mohl být jeden podíl na 100 korců, teď jsou změněny stanovy v ten smysl, že na každých 30 q dodaného a rolníkem samotným vyčištěného obilí musí si vzít vždy jeden podíl, který se 4 % sčítá. Ve schůzi konstatováno, že v okresu jaroměřském upsal 400 podílníků již přes 500 podílů a jak p. Hrubý ze Sendaric podotkl, po provedení nyní změněných stanov vzroste jejich počet zajiště rychle a myslí, že se sežene na stavbu skladiště dosti peněz. Pan Esz praví, že mnohý rolník dle výměry svých pozemků měl by si vzít 10—15 podílů, ale že mnohý vezme zatím jen čtyři podíly a bude čekat, až jak skladiště bude vynášet. Nerozhodní rolníci, zejména kteří větší různým odpůrcům podniku rovněž budou váhat, do skladiště odvedou jen malou část obilí a větší část budou hledět odbyti na trzích v Jaroměři, v Hradci atd. Pětiky bude tedy třeba na stavbu skladiště hned, anebo v prvních počátcích stavby. Pan Hrubý a Klemra žádají, aby se stanovila doba, do které se přijímají vklady bez zápisného. Pan Aleš Reichert praví, že některé obce jako Habřina, Rodov, Hořenice, Zvole atd. neupesly buď žádného podílu neb ojedinelý. Žádá přítomné, aby ve svých a v uvedených zde obcích účel skladiště vysvětlili a k přistoupení za členy tamní rolníky vybízeli. Až do schválení stanov přijímají se desetikorunové podíly bez zápisného; později přistoupí zaplatí 1 sl. zápisného. Kdo přistoupí ještě v pozdějších kampaních, bude muset platit ovšem více, aby se úroky a event. již umořené kapitály původních členů takto nahradily a v srovnalost s novými uvedli. Pan Kratochvíl praví, že dle rozpočtu pana inženýra Hellmana bude státi stavba skladiště asi 20.000 sl., stroje asi 6000 slatých a s ostatním zařízením dohromady 28 až 30 tisíc slatých. Země a stát povolí nejmenší nezaplatitelné subvence po 2000 sl., tolikéž nezúčitelné půjčky a sčítají-li se tedy subvence tyto, dary okres. hosp. záložny, kapitál podílový a různé jiné záruky, tedy bude třeba si na stavbu skladiště vypůjčit jen 7 až 8 tisíc slatých. To je pro mnoho set rolníků na Jaroměřsku suma nepatrná a poněvadž podílníci ručí jen na jednorázový podíl, tedy 5 sl., tedy ani v nejhorším případě netřeba rolnictvu, které bylo po-plašeno úpadkem cukrovarů atd. obávat se strát.

Reservní fond se bude ukládat a udržovat do výše závodních podílů a sloužiti bude k uhašení možných strát. Debata o těchto věcech účastnilo se více rolníků. Peníze, které jsou anebo budou v nejbližší době po ruce, stačí zatím na výdaj, tak aby se se stavbou započít mohlo. Až bude dalších peněz potřeba, bude moci předsednictvo a dozorčí rada evolat přísti valnou hromadu, ohledně půjčky a tu bude možno předložit podílníkům již určitou cifru.

Co se rozdělení výtěsku týče, tu navrhl p. Aleš Reichert, aby výtěsek se dělil dle jednotlivých druhů obilí, protože při všech druzích nejsou stejné příznivé konjunktury a ten neb onen druh platí v tom neb onom roce poměrně více než jiné obilí. Podobně se vyplácí výtěsek i v jiných skladištích. Po schválení stanov zvoleni na návrh pana Esra pánové Kotland, Matys, Klemra, Cejnar Matěj a Jelínek k sestavení kandidátní listiny. Po jejich návrhu zvoleni: za starostu družstva p. Václav Jirsák z Rychnova, za místopředsedu p. Václav Novotný ze Semonice, za členy předsednictva pp. Aleš Reichert ze Starého Plesu, Jan Kotland a Holohlav a Matěj Cejnar z Rostok. Do dozorčí rady zvoleni za předsedu p. tovarník Ant. Čerych, p. Kratochvíl z Jezbin a za členy pánové: poslanec Jan Jaroš z Čáslavky, Jan Voltr z Libřic, Fr. Zemek z Vilantice, Hrubý ze Sendaric, Fr. Ludvík z Dolan, Matys z Čáslavky a Schejbal ze Sestovic.

Na návrh pana Esra jednalo se pokud porada o kandidátech trvala, o ustanovení 4 určitých dnů v roce pro úřadování dozorčí rady. Pan Aleš Reichert navrhl, aby se dozorčí rada sešla vždy v polovici července, října, ledna a března, kterýžto návrh byl přijat jednohlasně.

Posléze na návrh pana okresního Esra zvolena šlešenná komise na vypracování domácích řádů pro představenstvo, dozorčí radu. Zvoleni byli Kratochvíl, Čerych, Esz, Jelínek a Zemek. Na to prohlásil předseda p. Václav Jirsák po 2. hodině odpolední schůzi za skončenou s přáním srdečným, aby do 1. července obilní skladiště bylo postaveno a k zahájení první kampaně připraveno. Tlumobil tím přání celého hromáždění, které od svépomoci rolníků slibuje si rozhodné úspěchy. V okresu jaroměřském jsou tyto

české obce: Benátky, Čáslavky, Černošice-Čáslavky, Chvalkovice, Dolany, Habřina, Holohlavy, Hořenice, Hořínovec, Hustiřany, Jaroměř, Jásaně, Josefov, Lejšovka, Libřice, Lužany, Málavědy, Mískolec, Nennášov, Starý a Nový Ples, Račice, Rasošky, Rodov, Rostoky, Rožnov, Rychnovek, Šestovice, Semonice, Sendarice, Smítice, Smršov, Vilantice-Chotěborky, Vlkov, Žiželoves-Jetička a Zvole. Vroucně si přejeme, aby všechny obce byly ve svazu skladiště a v jeho správě stejnoměrně zastoupeny a aby tak obilní skladiště v Jaroměři celému okresu stejně prospěšným bylo.

† Dr. Josef Hubáček.

čefredaktor Hlasu Národa.

V pondělí odpoledne zemřel v Pánu vynikající český novinář, podlehnuv dlouholeté játerní a srdeční chorobě. Toť úděl svědomitých novinářů, kteří rychle myslí a pracují, a proto v předčasný hrob klesají. Dr. Josef Hubáček patřil k nejlepším českým žurnalistům staré gardy, byl mužem pevného, neoblomného přesvědčení, byl apoštolem svého národa, jehož duševní, národní i hmotný rozvoj upřímně mu na srdci ležel. Na svém povolání lpěl Dr. Hubáček celou duší, hlubokým nadšením. Zájmy celého národa šly mu nade všechno, jim podřizoval strannické své přesvědčení a všechny zájmy a prospěchy osobní. Straně své, k níž lnul z nejoblíbilšího přesvědčení, o správnosti její politiky byl úplně přesvědčen, přinášel ty největší osobní oběti, pracoval neúporně, a napjetím veškerých sil duševních i tělesných. Stále a stále přemýšlel, jak pomoci svému národu, hledal stále nové cesty a prostředky, které by neutěšené poměry českého národa zlepšiti mohly. Každá rada, každý pokyn ze znalosti poměrů i z upřímného přesvědčení plynoucí byl mu vítaným, uvažoval o nich a přemýšlel, jak by se daly dle možnosti zlepšiti a co nejlépe uskutečniti. V redakčním jeho pokoji zrodila se mnohá dobrá myšlenka, která se uskutečnila a nejlepší přinesla ovoce; mnohá jiná stala se majetkem všech a čeká ještě svého realizování. Redaktor Josef Hubáček byl mužem tiché práce, nikdy se nedral v popředí, ač věděl, že jeho mnohou myšlenkou chlubil se jini; jemu stačilo, jen když se uskutečnila a českému lidu prospěla. Taková jest již práce opravdových žurnalistů. Myslí a pracují za jiné, mizí úplně ve svém listu, svět o jejich existenci a práci často ani nezví a jen náhodou a třeba po jejich smrti se prozradí, že původci toho neb onoho projektu a skutku byli oni. Za živa se jim uznání a odměny málo kdy dostane, ač nadchly pro věci dobré své vrstevníky, ač svému národu prokázaly služby a oběti neskonale. Redaktor Dr. Josef Hubáček jest Králové Hradci a českému východu velice blízkým. Jako rodák chotěbofský musil prožiti své útlé mládí v Němcích, neboť otec jeho býval berním v Stěti a v Jablonci nad Nisou. Mezi Němci přilnul tím více k svému národu a když přišel jako student na české gymnasium hradecké, kde měl za učitele známé české vlastence a spisovatele Kosin., Jan-dečku, Bílka, Vojáčka, Vinohorského, Velišského a Stefana, pronikl záhy mezi svými spolužáky, mezi nimiž byli říditel národního divadla Šubrt, universit. prof. Dr. Strouhal, kanovník Marek, sl. chirurg Dr. Michl, vynikající filolog Dr. Truhlář, MDr. Nečas, Dr. Podlipný, cís. rada Schwarz, vrch zem. soudní rada Krupský, minist. rada Pop, MDr. Chudoba, rada v ministerstvu komunikace Marek, básník Bohdan Jelínek a jiní. Jako student pokoušel se s Nečasem, Jelínkem a jinými v básnictví, a když pak odbyl septimu a oktavu v Jičíně a studoval práva v Praze, tím více přilnul k tamním kruhům literárním. Satyrické jeho básně byly oblíbeny a rovněž práce jeho belle-trické, které Světozor (později Ruch) a „Humoristické Listy“ hojně uveřejňovaly. Do posledních psával populární satyry pod jménem „Emanuel Pišišvor, přeubohý světator“. Se Šubrttem a Jelínkem věnoval se záhy žurnalistice, s prvnějším působil celou řadu let jako hlavní článkář v katolickém „Čechu“, jehož byl nějaký čas také hlavním redaktorem. Články jeho úsečné, věcné, lapidární těšily se veliké pozornosti. Jako rezevní důstojník husarský měl Dr. Hubáček příležitost seznámiti se na místě s poměry uherskými a sedmihradskými a rozšířil takto velice svůj obzor světový. Roku 1876 založil v Chrudimi „Český východ“, který výtečně redigoval. R. 1881 vstoupil jako politický článkář do Politik a založil společně s Nedomou, a Tisk. Družstvem „Českou Politiku“, která velkého rozšíření došla. Články svými prospíval po dlouhá léta též do katol. „Večerních Novin“. Roku 1887, když „Pokrok“ přestal být orgánem tiskového družstva, přeměnil tento v „Hlas Národa“, který se stal majetkem družstva Národní tiskárna a nakladatelství. Přílohu jeho literární „Nedělní Listy“ zvelebil dle potřeb časových a zavedl konečně přílohu ilustrovanou, z níž pak povstal nyníjší „Pražský, ilustrovaný Kurýr“. Nejkrásnější práce nastala zvěčnělému dru. Hubáčkovi od roku 1889, kdy mladočeské hnutí tou měrou zmohutnělo, že staročeské straně nastal zápas o bytí a nebytí. Když jsem v říjnu roku 1886 zvěčnělého upo-

zornil na reorganisaci mladočeské strany, přijatou v Orlém sále v pražském grandhotelu, kterou navrhl p. Dr. Herold a prováděl pak hlavně zvěčnělý Dr. Jan Kučera se svými přáteli, podceňoval napřed Dr. Hubáček tuto akci, leč volby r. 1889 ukázaly, že obavy tyto byly oprávněny. Staročeská strana začala se po nich drobiti a rozpadavati, při říšských volbách r. 1891 zvítězili pouze dva její přívrženci a voleb zemských r. 1895 se pražské vedení již ani nesúčastnilo. Akce jednotlivců dopomohla Staročechům k vítězství pouze v několika jihočeských volebních skupinách. Jinde v Čechách nebyla staročeská strana schopna akce. Nebylo agilních místních důvěrníků, nikdo nechtěl vydati sebe a svou rodinu na popas skandálnímu „špůmu“. Z pražských listů „novinářů“ byl to jedině Hlas Národa a jeho chef-redaktor. Oba malováni jako zmrazčili invalidé. „Politikáři“ pouliční i granduovaní se sprostáctví smáli, „Hlas Národa“ byl jako „hlas maroda“ proskribován, Dr. Hubáček, ač měl veliké starosti o financování a vedení listu, pracoval však obětavě a se sebezapřením dále. Kdo znal podrobně tyto věci, ten obdivoval mužnost a charakternost Hubáčkovu a jeho přátel. „Riegra neopustím nikdy“, pravíval, když kolísali již i nejvěrnější přívrženci starého vůdce národa. V dobách nejtrudnějších stýskal si někdy, ale neklesl a hájil své lepší přesvědčení proti svedeným masám národa. „Jedna věc mne vždy sílila a ta půjde se mnou do hrobu . . . že jsem několikrát kleal, že jsem padal, že jsem byl přemožen, ale moje svědomí mi praví, že jsem se věnoval a že jsem usiloval o věc dobrou a spravedlivou a že věc ta jednou slavně zvítězí . . .“ Tato slova Hubáčкова z dob krušných zaznamenala Emilie Kronbaurová. A psala pravdu. Výsledky politiky české v posledním desetiletí ukazují, že Dr. Hubáček a jeho přátelé posuzovali politické události správně, že národu radili dobře. Svedený lid poctivých rad neuposlechl a jest mu nyní píti kalich hořkosti až na dno. Obrat k lepšímu však již nastal, lepší poznání nabylo půdy již ve všech vrstvách národa. Riegra nepokládá dnes nikdo za zrádce národa, ale za největšího Čecha, nejzasloužilejšího muže národa. A pokud mladočeská politika zabývala se kolejí staročeských, nikdo rozumný nepokládá to za neštěstí národa. O obrat smýšlení v Čechách získal si zvěčnělý Dr. Hubáček zásluh velikých. Dr. B r á f, přední náš národohospodářský pracovník a vynikající politik, věnoval památce Dra Josefa Hubáčka vřelou a tklivou pohřební vzpomínku, s níž s plnou srdce souhlasíme. Zvěčnělý zaslužil si věk a uznání celého národa; ani národní naši odpůrci nemohou mu odepřiti úcty a uznávají rytířsk. st. žurnalistického boje dra Josefa Hubáčka. Paměť jeho budiž věčná!

Politický přehled.

Politická situace ve Vídni se zhoršuje. Němci lidovi a liberální žádají uzákonění státní němčiny a tím předem mají uskutečnění česko-německého smíru i dělnost parlamentu. Poslanci čeští, kteří vzdor mluvení o obstrukci tuto dosud nezačali, jsou do oposice jako by úmyslně hnáni. To přece vídeňská vláda může vědět, že vymoženost státní němčiny nesmí českému lidu domů přinést. Nesnáze dělá vládě také zákon branecký, proti němuž zdvihá se odpor zrovna takový, jaký byl proti zákonu příkazovacímu za hr. Claryho a dnes není zrovna tak, jako tenkrát, žádné záruky, že by se dalo vyhnouti obstrukci. Ba Němci svévolně po ožení požadavku svého nebezpečí obstrukce zaostřili. Nebude-li nebezpečí obstrukce zažehnáno a dojde-li ke smutným jejím následkům, ponese vinu toho německí lidovci a německí státníci! K tomu ještě druží se otázka vídeňská, která již i hr. Thunovi i hr. Clarymu tolik nesnází způsobila. Volební oprava vídeňská octla se totiž již tak daleko, že rozhodnutí o této věci, ať stane se tak či onak, bude mít za následek, že dojde v německé poruce k veřejnému rozdělení mezi antisemity a stranou pokrokovou a že ta neb ona strana postaví se do nejrozhodnějšího odporu ke vládě. Tím se však jen urychlí konec všeobecnému vyčkávání, v němž říšská rada nyní se nalezá a dospěje se k vypuštění různých těch rozporů, jež již v půdě parlamentární klíčí. Ke všem těmto vnitřním nesnázím druží se i nesnáz zevnější. Volba do delegace nemá se totiž vykonati na podzim, nýbrž již nyní na jaře, aby delegace v květnu se mohly sejít. Vláda prý chce za souhlasu Německa a Anglie propachtovati navždy jedno místo království v Číně a kus země v Africe. Věříme, že to obchodu našemu může prospěti, ale nevíme, zda-li to vynese státu koloniální výdaje.

Z říšské rady. V sobotní schůzi poslanecké sněmovny polemisoval Němec dr. Menger s českými poslanci drem Stránským a Plačkem a hájil nutnost dorozumivací řeči německé, která prý musí býti též výhradnou vyšších instancí. Dr. Pacák pravil, že řeči poslanců Pradeho, Pergelta a Mengra, kteří hájí státní němčinu, sotva přispějí k uskutečnění národního smíru. Návrh na zavedení německé státní řeči sloučí všechny neněmecké národy proti Němcům a uvede říši do ještě větší

zmatků. Nutnost, aby Češi zastoupeni byli v radě koruny, dr. Pacák hájil. Dr. Rezek stal se ministrem jako důvěrník koruny a úředník a Mladočeši se k němu zachovají dle jeho činů. Co se Křibrový vlády týče, která si hraje na smířlivou musí přiznati otevřeně, jaké zaujímá stanovisko v otázce jazykové. Byť provedení odvodu a rozpočtu byly státními nezbytnostmi, není přece státní nutností, aby byly povoleny určitému ministerstvu. Nejsou povinnosti pouze státní, ale také k národu. Češi si své práva vzít nedají. Rečník pojednával pak o vyrovnacích konferencích a pravil, že nemůže potlačit nedůvěru, že vláda chtěla konferencemi těmi zjednat čistší vzduch ve sněmovně. Strana řečnickova obslala konference s upřímnou vůlí, aby bylo umožněno uzavření míru. S počátku se zdálo, že bude docílen modus vivendi. Když byl naslín program, jenž jest základem smířovacích konferencí, poukazuje k tomu, že poslanec Pergelt a Prade postavili německou sprostředkovací řeč a státní jazyk v popředí všech národních otázek, jimiž zatarasili dvěře ke konferenční sni. Pokud nebude dáno Čechům dostučinění za zrušení jazykových nařízení, bylo by nejlépe, aby sněmovna byla odročena. Neboť strana řečnickova setrvá tak dlouho v obstrukci, na níž se dne 22. února usnesla Bylo také pobrozero absolutismem. Českému národu není třeba obávat se absolutismu, nýbrž stát musí se ho obávat. Buď bude uzavřen mír mezi českým a německým národem, anebo rozhodující kruhové musí přijíti k poznání, že dlužno spravedlivým požadavkům národů vyhověti. Bez takového dostučinění za bezpráví na českém národu spáchané není míru. (Souhlas a potlesk Mladočechů). Za I. místopředsedu sněmovny byl zvolen národní Prade z Libere 162 hlasy, dr. Žáček dostal 92 hlasů, 10 hlasů bylo roztržštěných a 52 listků bylo prázdných. Za II. místopředsedu bude zvolen dr. Žáček. Návrh nacionálů, aby ministr Wittek k vůli použití § 14. dán byl v obžalobu, byl zamítnut. Dr. Stránský pravil, že Mladočeši nevidí v použití § 14. porušení ústavy. Dr. Herold účastnil se středeční schůze.

Volba presidenta ve Spojených státech amerických bude tentokrát bouřlivá a zajímavá. Republikáni nejsou pro opětné zvolení Mac Kinleye tak nadšení jako dříve. Dlouhotrvající, drabá a krvavá válka na Filipínách tlumí imperialistické nadšení a strach před militarismem děsí republikánské voliče. Cla ochranná a trusty (kartely), které zdrazují zboží, potraviny i suroviny nelíbí se mnohým. Mac Kinleyovi povstává soupeř v posavadním místopředsedovi republiky Rooseveltovi, který by se stal sám rád presidentem. Kandidátem demokratů bude jako před 4 lety Bryan; tento po čtyři leta tráví více na železnicích a agitačních cestách ve všech končinách Spojených států, nežli doma. Ve vášnivých řečích potírá dobývačnou a militaristickou politiku, je proti rozmnožení stále armády, proti clům, trustům, hlásá svobodný obchod a varuje před vojáckováním, které ohrožuje demokratickou svobodu. Bryan získal si již mnoho republikánů a vynikající newyorský právník Bowse-Cockran stal se z odpůrce největším podporovatelem jeho kandidatury.

Na jihoafrickém bojišti následkem vzdání se generála Cronjeho a postupu maršála Robertsa museli burové změnití svůj válečný plán. Ladysmith opustili dobrovolně a ustoupili k dracím horám, kterými se podař Bullerovi do Transválu sotva proniknouti. Na postupu utrpěl opětné porážky a mluvilo se dokonce o jeho zajetí. V jižním i severním Kapsku panuje v některých okresích povstání Hollandanů a Angličané musí tti až 4 brigády v těchto končinách míti, aby oddíly burů s Hollandany nepřerušily spojení armády Robertsovy s Kapskem a ostatními přístavními místy, jakož aby se nezmocnili válečných skladů. Válečné sbory burův ustupují místy z Kapska k Bloemfonteinu. Na polovici cesty mezi Paardeberkem a Bloemfonteinem očekává se velká bitva, neboť generál Joubert soustřeďuje tam oránské i transválské bury, takže od 28. února brání Robertsovi na postupu. Roberts poslal ve středu 10.000 mužů k osvobození Mafekingu, který leží severně od Kimberleye poblíže hranic transválských. Burský generál Dutoit čelí této armádě s úspěchem. Kdyby velká bitva, která se v Oránsku očekává, dopadla pro bury nešťastně, vystěhují se všichni buři do Transválu a po případě ustoupí do severnějších končin Afriky, aby tam svou neodvislost ubájlí. Generál Roberts má na Modder Riveru 3 pěší divise, jimž velí generálové Colville, Tucker a Kelly Kenny, jízdní divisii Frencheovu a jízdní pěchotu pod plukovníkem Ridleyem.

Drobné zprávy.

Sňatek korunní princezny Štěpánky s bratřem Lonayem konati se bude 19. března. Korunní princezna ztratí tímto sňatkem titule a práv arcikněžny, ale obdrží roční sponu 100.000 zl.

Duchovní koncert svým P. T. členům a všem P. T. přátelům chrámové a vůbec vážné hudby pořádá Diecéšní Jednota Cyrillská v Hradci Králové

v neděli dne 11. března 1900 o 5. hodině odpo. ve dvoraně „Adalbertina“ v Hradci Králové. Hlasem svého ředitele pana Jana Nep. Wüschke, ředitele katedrálního kůru v Hradci Králové. Program. Oddělení I.: 1. Ave Maria. Smíšený 4 hlasů sbor. Složil Giovanni Battista Casali (*1759†1792). 2. a) Ranní píseň: Ulyšiel jsi naše modlitby. b) Poctná píseň: Kristus příklad pokory. c) Domine convertere. 4-hlas mužský od Kaspára Etta. (*1788†1847). Přednese P. T. blaťácké quartetto. 3. Stetit angelus. 2-hlas sbor dámský s průvodem harmonia od Michaela Hallera (*1840). 4. Miserere. Smíšený dvojsbor. (I 5 hlasů, II. 4-hlasů). Složil Gregorio Allegri. (*1590†1852). Oddělení II.: 1. Ze „Stabat Mater“ od Fr. Marcella č. 5. „Eja Mater“, smíšený 4-hlas s průvodem klavíru. 2. Ecce, quomodo moritur. Smíšený 4-hlas sbor od Jakuba Galla. (*1550†1591). 3. Lauda Ston. Sequence církevní. Římský chorál s průvodem harmonia. Přednese dámský sbor. 4. Hymna ku počtu sv. Antoina paduánského. Pro solo tenorové a baritonové a mužský 4-hlas s průvodem harmonia složil Eug. Jochum. Ceny míst: Křeslo I K 20 h, sedadlo I. třídy 1 K, sedadlo II. třídy 80 h, sedadlo na galerii 50 h, místo k stání v parketu 40 h, místo k stání na galerii 20 h. Členům výkonným i platícím poskytují se listky za poloviční cenu. Předprodej lístků obstará v osvědčené ochotě pokladník jednoty, knihkupec p. B. E. Tolman. Ve dvoraně se topí.

Přednáška Jeho Biskupské Milosti.

V neděli dne 4. t. m. promluvil náš Vrchní Pastýř v malém sále Adalbertinském v Hradci Králové ku velmi četné shromážděnému obecenstvu významnou řeč „o práci a náboženství“. Uvádíme aspoň některé z této výtečné řeči myšlenky. Práce národům pobanským byla něčím nedůstojným, a proto ji svěťovali pouze otrokům, pracovatí bylo tedy tolik, co otročiti. Ale Kristus opravil tento mylný náhled o práci tím, že svému pěstounu sv. Josefovi sám v práci tělesné pomáhal. Jsa Synem Božím tělesně pracoval, aby ukázal důstojnost a cenu práce tělesné, a pak učil konat práci duševní, tím ji ovšem také posvětil. A dle příkladu Kristova váží si křesťanství obě práce, tělesné i duševní, z nichž často ano obyčejně jedna do druhé zasahá. Než křesťanství ukládá i povinnost práce. Člověk jest stvořen ke práci. Pracovatí má každý i bohatý. Bohužel, že v nynější době zvláště někteří lidé nemají pravého ponětí o povinnosti práce, neboť stíhají kupony ještě není práci. Jsou sice bohatí, kteří kromě správy svých statků věnují se práci ve sněmu a jinde o blaho společnosti, jsou paní kteří volného času používají k umírnutí bídy lidské, ale ti jsou pouze „z křesťanů“. A poněvadž ukládá zákon B. člověku povinnost pracovatí, plyne z toho, že má vykonávatí práci solidní, správnou a poctivou. Tu Jeho Biskupská Milost srovnávala výrobky z dob starých cechů s výrobky továrními a poukázala na trvanlivost oněch. — Má-li však jednotlivce povinnost pracovatí poctivě nejen pro sebe, ale i po celou společnost, pak společnost má jeho práci chrániti spravedlivými zákony, které by nepřipustily hromadění kapitálu a jedné straně a na druhé straně děsnou chudobu, jež v nynějších dobách upříčinuje hrozné procento smrti hladem a naprostým vyhlazením. Spolky katolické, tak děl J. Bisk. Milost, snaží se oceniti solidní práci a pracují k tomu, aby řemeslník a rolník nemusel své výrobky prodávati kartelístům za fátku. Pak zmínil se J. B. M. o tak zvané práci národní, již někteří vlastenci a některé listy plní kapes ne národa, ale své. Kdyby tak rentgenovy paprsky mohly proniknouti mnohé redaktory, pak by na fotografiích jejich se neobjevilo nic jiného, než jejich plná kapes. Dle příznání Herbenova vydávaly jižte veliké české listy jen 90 tisíc zl., za minulý rok. A takový pak listům, kterým jde nejméně o prospěch národa, se věří, a listy katolické, které židovskými inseráty se neblýkají a pravdu povědí do očí, se kaceřují. Je potřeba při té „národní práci“ trochu více poctivosti a neslátnosti. Ke konci dal řeči kladl na srdce nejdp. biskup četné shromážděným, aby nezapomínali na práci, která vlastní jejich nitro uslechljuje a činí z nich pevné a poctivé charaktery. Pak za sprvu péveckého kroužku jednoty rozloučil se nejdp. biskup s přítomnými provázen jsa srdečným a vroucím „Zaplať Bůh“.

České služby Boží v Trutnově. Po mnohých svízlech a těžkých překážkách jsou zase české služby Boží v domě p. Schejbalu v Trutnově povoleny, a byly také minulou nedělí konány. Doufáme, že nyní již nebudou přerušeny. — Adaptace místností nařízených městským stavebním úřadem Trutnovským vyžadovala velikých obtíží na penězích. Vznášíme tudíž prosbu ke všem, zvláště pak k těm, kdo od Severo-české Jednoty žádost obdrželi, aby nějakým dárkem na tento účel, nad jiné šlechetný, přispěli. Dávám se se pevně, že veledůstojné duchovenstvo se této věci ujme, a odlehlou větev našeho lidu v Trutnově zachrání. Jedná se o to, aby nepadla v náruč socialismu a radikalismu!

Zprávy diecéšní. V Pánu seaneal: p. Vinc. Kröhn, b. notář a děkan ve Velké Úpě † dne 4. března (naroz. 1830, vysv. 1854.) Ustanovení jsou: p. Frant. Kameník, administrator za faráře v Lipnici, pan P. Sales. Rožbíček, O. Prém., za duchovního správce v Želivě, p. Václav Břeský, kaplan Nechanický, za administr. do Jilemnice, p. Vinc. Precházka, kapl. Jilemnický, za kaplana do Nechanic, p. Jos. Jiříček, koop. za admin. v Onjezdě u Chocně, p. Karel Čermák, kaplan Holický, za admin. do Chvojna, p. Stanisl. Dobruský, administr. Dačický, za kapl. do Holic, p. Adolf Morávek, kaplan Pilníkovský, za kapl. do Trutnova. Uprázněná fara ve Velké Úpě, patron.

náboženské matice, od 5. března 1900. Farní konkurs ustanoven jest na den 18. 19. a 20. dubna a na den 17., 18. a 19. července b. r. V ty dny bude se také oddělovati i konkurs katechetický.

Třetí zvonění. veselohera od Stecha sebráli v úterý za přítomnosti předsedního obecnětna naši enašiví ochotníci. Režie byla dobrá. Složny Nováková, Nekovářikova, paní Wänschova, sl. Reischlova, písní Rátička, Svoboda, Fleischbauer, Šafář měli velice vděčné úlohy, v nichž své schopnosti a routine k úplné platnosti přivedli.

Úmrtí. Pan Josef Novotný, královéhradecký měšťan a nožník, zemřel ve středu v stáří 74 let v Hradci Králové následkem delší choroby. Stěhoval si nám ještě nedávno na obřadí při dýchání a zadu ardeční. Starý pan Novotný, otec pokladníka zdejší Spofitelny a ředícího učitele ve Výravě, byl starý poticec, muž pro svou bodrost, přímou a nezištnou všeobecně ve věcech vrstevních hradeckého měšťanstva vážený. Jako nájemník bydlil 53 roky v téže domě, což jest dnes úkazem velmi vzácným. Pan Novotný býval 16 let členem obecního zastupitelstva a zásluby zvláště o zdejší živnostníky a řemeslníky získal si nevšední. Býval dlouhá léta výborem a předsedou Živnostenské jednoty. Když ustoupil novým proudům, jmenován byl čestným členem milé mu jednoty. Od obecního zastupitelstva vyznamenán byl první čestnou medailí. Před dvěma roky ztratil věrnou družku šivota a těžko si zvykal na nové poměry. Stáří počalo na něj doléhati, teď našel odpočinku věčné. Čest budí jeho památce!

Osobní. Pan MUDr. Václav Durdík, z Hradce Králové zahájil lékařskou praxi na Novém Hradci Králové v budově staré školy. Pan dr. Durdík byl zaměstnán po dlouhou řadu let na klinikách pražských a jako lékař ochranné stanice v Praze nabyl tolik odborných vědomostí, že může se k jeho usazení v Novém Hradci Králové okolí jeho gratulovati.

Sjezd stavitelů v království Českém konati se bude 17., 18. a 19. března v Kutné Hoře.

Německý provokatér. Židovský lékař p. Dr. Ippen zaměstnává zubního technika z Hise, nějakého Badeháka, zpupného přivřence Wolfa a Schönerera, který včera opět vyvolal pohorlivý výstup u zeleného stromu tvrdě před celou společností neurvale, že, kdo neumí německy, není u něho inteligentní a vzdělaný člověk. Uražená společnost důrazně mu ukázala, aby zmizel, kde nechal tešat díru. Čechy z Německa vyhánějí a u nás Němci s rajchu bez ostychu smějí nás a jazyk náš v Čechách níže snižovat. To uráží.

Opravdu porkečlá obec. Takovou jest obec Písečná u Žamberka. V málo letech, v posledním desetiletí totiž skoro všecko, o čemž zde zmínka, jest pořízeno. Nejprve zařízen v obci Spolek dobrovolných hasičů počtem kolem 30 členů. Tento spolek stál se v pořádku udržuje, v letní době cvičení koná, o své národní hasičské dbá a vůbec velice dobře prospívá. Před 4 roky zařízena tam záložna Raiffeisenova, která velice blahodárně působí, kde občané tamnější, zejména též čeledi hojně sobě své úspory ukládá, takže v záložně této jest stále přebytek peněz. Před 2 roky zaražena byla „Národní jednotka severočeská“ čítající na 100 členů, kde častěji poučné přednášky bývají v tak hojném počtu navštěvovány, že vícekrát již tam přednášející p. učitel ze sousední měšťanské školy Žambercké sám se vyjádřil, že málo kde vidět tak hojně účastenství pohromadě, takovou harmonii občanstva, učitelstva i kněžstva. Lonského roku zaslouhou pana učitele Sporcera nově pořízeno ochotnické divadlo, které se velice tuší, kde tamní omladina v krátkém čase za sebou sebrála asi 5 kusů divadelních dosti zdařile při hojném účastenství občanstva domácího i okolního v hostinci pana Dostálka. Před nedávným časem vystaveny tam silnice na všechny strany, tak že radost nyní jest touto romantickou krajinou cestovat, kde dříve pro neschůdnost to nebylo ani možno aneb aspoň velice obtížné. I vlastní váhu na dobytek neopomenula si tamnější obec pořídit. Též v poslední době počíná se tam vzmáhat umělé krajkářství — a též mnoho se mluví o zařizení společné mlékárny.

Z Chraští a okolí. Že obyvatelstvo naše těšce nese odmítnutí měšťanské školy dívčí v Chraští, práva veřejnosti, patrně z následujícího:

(Zasláno.)

Vyslovujeme své hluboké politování nad tím, že k škodě, našim nejdůležitějším panem biskupem Eduardem Janem Nep. Brynchem o udělení práva veřejnosti měšťanské dívčí škole v Chraští, k nejvyšším místům podané, vysoké c. k. ministerstvo odevty tak nepřiznivě se zachovalo. Nemůžeme zatajiti svého podivu nad tím, že se tak stalo a státi mohlo.

Škola tato měla býti pomníkem šedesátého panovníckého jubilea našeho nejmilostivějšího císaře a krále, jež celé okolí tak upřímně při svěcení školy té oslavovalo. Vidíme v tomto činu zahrávání si s našimi vlasteneckými city, lhostejnost k rozvoji vzdělanosti českého národa vůbec, českých dívek a rodin našich zvláště, ano i možné poškození rozkvětu města Chraští a prospěchu celého jeho okolí.

Antonín Postler, starosta obce Podlažice, Vincenc Kurz, hostinský, František Pavlíček, rolník, Josef Hromádka, velitel voj. vysloužilců, Josef Sládek, starosta obce Roubovice, Antonín Dvořák, výbor, František Mikan, mistr krejčovský, Jan Sládek, starosta v Horce, Alois Vrabka, velitel hasičů, Frant. Řehák, I. radní, školní dozorce v Horce, Josef Vrabka, rolník a radní, František Starý, rolník, František Smahel, starosta obce Řestoky, Ed. Hrdlička, radní, statkář, Alois Sedlák, velitel sboru hasičského, Josef Dočkal, starosta spojených obcí Rosice, Jan Motýčka, I. radní a školní dozorce, Josef Havlíček, II. radní a velitel dobrovolných hasičů, Josef Bureš, radní v Selských, Josef Slavík, radní v Synčanech, František Mondráček, rolník člen obecního zastupitelstva, František Zemlička, rolník,

člen obecního zastupitelstva, Antonín Hašek, rolník, člen obecního zastupitelstva, František Ščevčík, architekt v Chraští, J. Sobotka, obchodník, MUDr. František Bureš, obvodní lékař v Chraští.

Rekonstrukce mostu přes Otlici se letos znamenitě osvědčila. Obvyklého zdouvání vody následkem vynětí čtyř silných kamenných pilířů nebylo a spousta vody uběhly klidně do vody.

Z Čáslavi. Ochotníci zahájí poštou svou sezonu Stechovým: „třetím zvoněním“. Těšíme se na to již, ač obecně jest „nahráno“ až do těch hrdel společností p. Drobného, která celý masopust se tu držela. Naše obec umí provozovat heslo „svůj k svému“. Kupovala dolamp „monopolní lih od žida, který byl tak mizerný, že lampy se tím kazily. Teď chce s ním srušit smlouvu, jen bude-li již chtít.

Z Kutné Hory. (Výstava). Přípravní práce výstavní počínají již pravidelný svůj běh. Schůze širšího i užšího výboru konají se častěji a řada nových a nových věcí jest vyřizována. Posledně oznámili jsme zadání počátečních prací, dnes dokončujeme to, označujeme, že práce zednické zadány byly p. Hřivkovi, pokrývačská p. Růžičkovi, kovářská p. Brodekému, zámečnická p. Fr. Grimovi ml., truhlářská p. Adamcovi a Stračovskému, sklenářská p. Hlavatému. S radostí konstatováno, že mnozí se valně přihlášky a protože v poslední době přišlo jich mnoho, prodloužena lhůta až do konce dubna. Také první vlak výstavní byl ohlášen a sice ze sesterské Moravy. K sjezdům majícím se oddělovati na vystavišti přibýly: zahradnický, včelařský, hasičský. Zahradníkům, kteří budou vystavovati květiny venku, sleveny budou poplatky. Za příznivého počasí počne se již v příštích dnech a úpravou cest a výstavní plochy. — (Školství). Neobyčejný vzrůst školství v našem městě přiměl místní školní radu zdejší, aby pomýšlela na rozdělení města na dva školní obvody. Žádost tato přednesena byla v posledním zasedání okr. školní rady a navrženo bylo odporučiti ji k příznivému vyřízení zomské školní radě. — (Na adresu „Podysockých Listů“). Při volebním maglaji zatahují tyto listy již po několika jména „Obnovy“ do věcí, s kterými ona nemá co činiti. Ba v posledním čísle přímo píše, že Dr. Milčan koupil si sloupce „Obnovy“. Připomínáme p. redaktorovi, aby „Obnovu“ nechal na pokoji, jako ona nechává jeho, neboť „Obnova“ není žádným prodejním listem a la rozličné orgány nesoucí pyšný název svobodomyšlných. Ostatně, co „Obnova“ o financích kutnohorských na základě tištěných městských rozpočtů psala, je a zůstane pravdou. Tolik na připomenutí!

Pouť do Říma.

Za příčinou milostivého léta konají se ve všech stran přípravy k pouti do Říma. Tak vypraví zvláštní vlak družná Morava, k němuž se přihlásilo již 438 účastníků. Také Slovinci chystají se společně k této cestě. Nesmí s nimi zůstat obyvatelstvo království Českého, i ono jako ostatní chce vzdáti hold svůj nejvyšší viditelné hlavě církve. Vždyť činili tak Čechové v dobách dávno minulých za okolností podobným podnikům mnohem nepřiznivějším. R. 1877 vzdali jsme hold sv. Otci Píovi IX., r. 1881 oslavovali jsme památku našeho předního věrověstce slovanského sv. Methoděje společnou poutí do Říma, r. 1888 a 1893 spěchali jsme do Říma ku hrobům kníží apoštolských, abychom opět a opět mohli obdivovati se věhlasu a moudrosti důstojného jich nástupce Iva XIII.

Bůh dopřál tomuto papeži-kmetu v neobyčejném stáří dočkati se milostivého léta na závěre 19. století a ku počátku století dvacátého. Sv. Otec Lev XIII. jako kmet na prahu věčnosti stojící volá podobně Spasiteli ke všem synům a dcerať katolické církve: „Pojďte ke mně všichni, kteříž obtíženi jste a já Vás občerstvím.“ Všecky zdroje milosti Boží buďtež Vám v nejplynější míře přístupny, všechna naděje spásy budiž Vám dána a pokud možno rozhojnéna. A proto vzbůru na pouť do Říma, abychom seť jsme osvědčili svou souvislost s římskou stolicí a svoji oddanost k hlavě církve. Této české výpravy účastní se též kníže arcibiskup pražský nřp. *Lev svobodný pán ze Škrbenských*. Proto český lid katolický, *vzhůru do Říma!* Kdo může: duchovní, kněz i laik, muž i žena účastní se pouti této, abys jí nabyl síly v prosvědčení katolickém.

Zvláštní vlak vyjede s Prahy dne 18. dubna mezi 7. a 8. hodinou ranní. K tomu celi budou vydávány jízdní listky platící ku jízdě do Vídně i pak ku zpáteční jízdě do dubu 31 dnů pro I. třídu za 52 korun 40 h, pro II. tř. za 23 K, 28 h a pro III. tř. za 12 K 60 h. Z Vídně odjedou poutníci 19. dubna dopoledne zvláštním vlakem. Cena za cestu, opatření (strava, byty atd.) na cestě, za 10denní pobyt v Římě s celým zaopatřením (byt, strava, povozy, vstupné, průvodčí po Římě stojí v III. třídě 125 sl., v II. tř. 190 sl. a v I. třídě 255 zlatých. — *Cesta do Vídně stojí:* Z Velkého Oseku III. tř. 6 zl. 30 kr., II. třída 12 zl. 60 kr. Z Čáslavi III. tř. 6 zl. 75 kr., II. tř. 11 zl. 48 kr. Z Ném. Brodu III. tř. 4 zl. 79 kr., II. tř. 9 zl. 57 kr. Z Jihlavi III. tř. 3 zl. 83 kr., II. tř. 7 zl. 65 kr.

Jen v mimořádných případech za jízdu a opatření v Římě v II. tř. 105 zl. a v III. třídě 80 zl. Po cestě po odjezdu z Vídně bude večeře ve Štýrském Hradci, 20. dubna snídaně ve Videmu a oběd, večeře a nocleh v Padově dne 20. a 21. dubna; následující oběd v Bologni, načež večeře, nocleh a snídaně 22. dubna v Lorettě. Oběd ve Folignu, večeře v Assisi. Odjezd do Říma v noci z 22. na 23. dubna. Na nádraží v Římě snídaní.

Odpůldne mezi 3.—4. hodinou shromáždí se před sv. Peterským chrámem a rozdělí se ve skupiny k návštěvám chrámů a památek římských. Poukázky na snídaně, obědy, večeře a noclehy vydají se účastníkům cestou a rovněž zvláštní knížečku cestovní s rozvrhem jízdním a krátkým cestovním programem. Za cestu do Neapole (na Vesuv) Pompeji, Capri, Posilipu a Belvedere zaplatí zvlášť, kdož tam pociestují. Přihlásí-li se dosti účastníků vypraví se do Neapole zvlášť levný vlak. — *Přihlášky k pouti do Říma přijímá nejdéle do 5. dubna t. r. a všeliké dotazy zodpovídá „Poutní komitét“ v Praze č. p. 233—I. dům Sv. Václavské zálohy v Karlově ulici.* Peníze rakouské za vlašské obstará též komitét, jinak doporučuje směnárnou Živnostenské banky pro Čechy a Moravu na Příkopech.

Provolání k pouti do Říma podepsala celá řada vynikajících mužů v Praze a z diecése. Z královéhradecké diecése je podepsali: Vsdp. dr. Jan Soukup, čestný kanovník a předseda družstva sv. Jana Nep. v Hradci Králové, prof. dr. Jos Mrstík, předseda diecése. Cyrillských jednot, dr. František Reyl, předseda kat. tovaryšů a jednatel Politického družstva, dr. Vinc. Ruth, prof. theologie, vdp. Tomáš Střebský, bisk. vikář v Mikulovicích a j. Kdo chce poznati krásnou Itálii a věčné město za poměrně levný peníz, ten se zajisté k poutnickému vlaku přidruží.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 3. března 1900. i hl. pšenice k 12:20—18:40, žito k 9:40—10:60, ječmena k 8:20—8:65, oves k 5:20—5:60, proso k 9:00—10:00, vikev k 11:00—13:00, hrachu k 15:00—22:00, jáhly k 19:20—0:00, krup 16:00—40:00, bramborů k 2:60—2:80, jetelového semínka červeného k 80:00—116:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 32:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 18:00—22:00, 100 kg. žitných otrub k 11:50, pšenič. otrub k 11:00, 1 kg. másla k 1:84—2:00, 1 kg. sádla vepřového k 1:14—1:60, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 6 h.

V Králově Dvoře n. L. dne 3. března 1900 pšenice 10:40 10:80, žito 9:80, 9:90, 10:40, ječmen 0:09 oves, 4:70 5:60, hrách 14:40 24:00, čočka 32:00 36:00 vikev 0:— 0:—, jáhly 18:—, 22:— kroupy 30:— 48:— brambory 2:60 3:00, vejce (kopa) 3:00 0:00, másto 2:00, 2:00, tvaroh 24 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:44, maso skopové k 1:12, seno k 6:00, sláma k 3:—, k oves 12:40.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 14. března 1900, o 2. hod. odpel.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkova třída č. 300 - I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,

Dr. František Reyl,

předseda,

jednatel.

Výhodná koupe

kupeckých regalů, pultů, a portálu z tvrdého dřeva.

K doptání v cukrářství

JOSEFA FIALY

za hlavní trafikou.

Hledají se osoby

zachovalé

ku podomnímu prodávání pleteného zboží při dobrých podmínkách. Bližší sděli

Václav J. Kotík,

mechanická pletárna v Hradci Králové, nábreží císaře Františka Josefa I.

Hospodářství

z volné ruky na prodej

ve výměře 37 korců polí a luk. Jednu hodinu vzdálená od Hradce Králové a půl hodiny od nádraží.

Po přání koupěchtivých s živým a mrtvým inventářem. K doptání v redakci „Obnovy“.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Varhany

soustavy kuželové a pneumatické, lahodného zvuku a důkladného provedení s praktickým zařízením hracích stolků doporučuje (taktéž harmonia, píana a veškeré hudební nástroje) majitel c. k. výsady a záslužného kříže hudební akademie belgické

Bed. Čapek,

stavitel varhan a harmonii
v Poličce.

Velká úspora a důležité pro každého.

● Žádných šlů a řemenů více! ●

Upotřebte jedině mého druhu lékařů doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dření košil, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy sl. 1.60, 6 kusů sl. 3.— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice-Kukauš.

Žádný švindl, tisíce pochvalné úsudky.

Prátelům květin.

Begonie, hlísy v 5 hlavních barvách a báječně krásných tvarů a odstínů, květy krásnější kamelií až 16 cm. v průměru plné po 18 kr., 100 menších za 6 sl., jednoduché po 12 kr., menších 100 za 6 sl. Výstavní výběr (zvláštnosti) po 40 kr.

Lille zlatá 40 kr. Gloxinie, Tuberosy, Jihinky kaktusové po 12 kr. Canna Thomayerovi nové zcela nízké bohatě kvetoucí 18 druhů po 12 kr.

Monthreile, Gladioly, Hyacinth letní Anemone po 6 kr. Præparované palmy od živých k nerozpoznání 7 až 18 listů 3 až 8 sl.

Obal a návod posílá zdarma.

Josef Suza v Potštýně.

Dekorační malíř a pozlacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrámků a pozlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmírnější.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrální v Praze. Filiálky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akceový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojistné fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.389. Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Koupe i prodej

všech druhů ložů, cenných papírů, akcií, priorit, zá. stavních listů, devis a valut,

Výměna a eskont

tažených zástavních listů, obligací a veškerých kuponů.

Poukázky

na všechna bankovní místa tu- i cizozemská.

Zvláště čilé spojení s Amerikou.

Zakázky

pro bursu Pražskou a Vídeňskou za podmínek nejvýhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží za mírný úrok.

Ekont smének

a jejich umísťování (domicily).

Uchování cenných papírů.

Obstarávání

vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů

na spořitelní knížky, na pokladniční poukázky v běžném účtě a na účet girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání

p á j č e k

hypotečních a komunálních.

Velkoobchod

cukrem a petrolejem.

Pojišťování ložů proti kursové ztrátě při nejmenší výhře!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na ptání k na hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Na malířství

pokojů přijme se hoob do učení s celým zaopatřením, kde s ním bude jako s vlastním dítětem zacházeno.

Josefa Šrámkova,

závod malířský.

Dlouhá ulice č. 99. v Hradci Králové.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

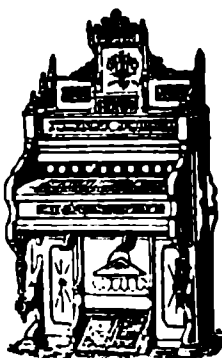
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 slatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přených rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Již

za 24 zl. ●

šicí stroj

vysokoramenný k dostání

u J. V. Radouše v Chrudimi.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadla na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M Barthel & Co. Viedeň, X.

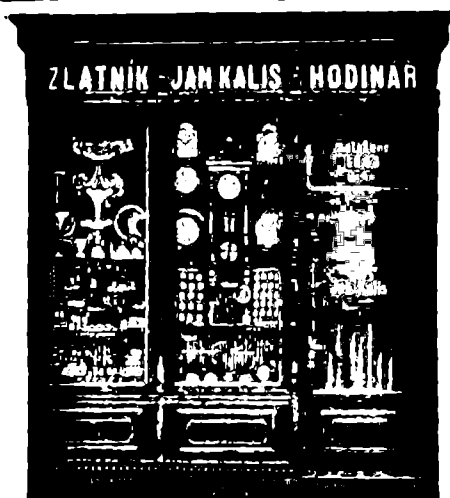
Keplerova ulice č. 31,

Popis zdarma.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou.

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)
doporučuje P. T. veleřádnému duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

ŽUPANŮ

Vždy
500 kusů
na skladě.

z dubu, ve srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.

Illustrované cenníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! **POZOR!**
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaskové
z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

kteří za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobrou zásilkou (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	6.40
20 metrů plátna běloblněného 90 cm. š.	6.-
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíš) jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 až 1.-
6 ručníků bílých, zcela velké	90 až 1.-
6 ručníků damaskových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	— 90
1 sukně gryzetová velká	1.-

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákupe pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Cenník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1
litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 liter po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 liter po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 liter po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 liter pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Vydrovy kávy šitné!

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu jarní a letní
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleřádného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

VARHANY
úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma
Mölzrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1869., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se maou postavených varhan pneumatických ve vlnkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.
O další přiznání prosí
Antonín Mölzer

odporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
k latovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 36

doporučuje pro zimu

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů otálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur kávy,
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦ Dílna na Slezském Předměstí.

Kruhová cihelna

poblíž většího města v již-
ních Čechách je na prodej
za levnou cenu.

Bližší zprávy u administrace
t. l. pod známkou: „J. H. S.“

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
než se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahradí.

Dále: Kostní moučky, chlévský ledek, stras-
smonatý, soli draselné, kaínit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sádku superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlévské mrvy
pícní vápno,

dožívají a přenosně zaručeným obsahem,
vůně soustěže schopné:

Továrny na um.
hnojiva a kyse-
linu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorná a Lásko
u Rostok.

Ústřední kancelář **V PRAZE** Jindřišská ul. 37.

Opuštěná vzdělaná dívka,

s vážené rodiny,
sama na sebe odkázaná,
representace schopná, a
vedení domácnosti i ho-
spodářství obeznaná,
zvláště dobrá kuchařka,
s velice dobrým odporu-
čením, prosí velect. du-
chovenstvo o místo ho-
spodyně na faru. Lask.
nabídky pod šifrou:
„Druhý domek“ pošte
rest. Louny.

Pstruhy

marinevavé

výtečné úpravy a chuti
v krabicích po 6, 12 a
28 Kor. zasílá na dobírku
nebo proti zaslání ob-
nosu předem

Rybářský spolek
v Jamném

a Jablonného n. Orli.

Obchodníkům a restau-
ratérům výhodné srážky.

C. k. priv. Assicurazioni Generali v Terstu.
Založená roku 1831.

P. T.

Dovolujeme si tímto všeobecně známo učiniti, že jsme své
krajské jednatelství pro Hradec Králové a okolí,
uprázdňené následkem úmrtí pana Theodora Peřiny odevzdali nyní panu

Františku Koutníkově

tamtéž.

Pan F. Koutník, složitv úřadní funkci, nadále věnuje se výhradně
obchodu. pojišťovacímu pro náš ústav a sice ve všech odborech, totiž
v poštovním, životním, akčním a dopravním, jakož i pěstování bude
obchodu sdružených s námi společností, totiž l. rak. všech. proti
úrazu pojišťovací společnosti ve Vídni pro všechny druhy
obchodu úrazového a uherakce krupobitní a akceoven spo-
lečnost v Budapešti pro obchod krupobitní.

Abyste středisko východních Čech stalo se také střediskem našeho
obchodu, žádáme pana

Rudolfa Koutníka,

který do organizace krajského jednatelství vstoupí jako

inspektor

a jehož úkolem bude, státi k službám klientely naší v Krasohradecku
a okresech okolních, jakož i pěstování co nejdůležitější obchod životní,
jehož národohospodářský význam čím dále tím větší úsilí dochází.

Doporučujeme proto oba pány co nejlépe, žádající uctivě, aby
velectěné obecnstvo ve všech pojišťovacích záležitostech s plnou dů-
věrou k nim se obracelo a obětavých služeb jejich co nejvíce používalo.

V PRAZE, dne 10. února 1900.

S úplnou úctou

Vrohní jednatelství pro Čechy.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dožívá pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

V. Vacek,
závod
školský
v Paměti
nku
u Chlumce

nabízí pro země a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
i kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofadl,
pláňata atd. Statistické sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřou 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanteriím

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Stanovy družstva rolnického skladiště v Jaroměři.

V době, kdy v Čes. Skalici, v Rychnově, Jaroměři, Kouřimě, Kolíně, Čáslavi, Pardubicích, v Králově Hradci atd. obilní skladiště stávají se skutekem, anebo na jejich zřízení vážné se pomýšlí, nebude od místa sezámírní rolnictvo podrobněji se stanovami „Družstva rolnického skladiště v Jaroměři“ které dle

§ 1. je sapsané společenstvo s ručením obmezeným, má své sídlo v Jaroměři, obilní skladiště na nádraží Jaroměř-Jaroměř, a jehož činnost vztahuje se na okres Jaroměřský, pokud se týče i na sousední okresy.

Dle § 2. účelem družstva jest pečovati o blahobyt svých členů a pečovati hmotně o jich hospodářství a živnosti. Cíle to chce dosáhnouti: 1.) zřízením obilního skladiště; 2.) prodejem a nákupem hospodářských plodin a potřeb svých členů; 3.) podporováním a zřizováním podniků zemědělství prospěšných.

§ 3. Družstvo je zřízeno na dobu neurčitou t. j. (trvalou) a počet jeho členů není omezen.

§ 4. Členy družstva mohou být osoby plnoleté a zachovalé, muži i ženy.

§ 5. Představenstvo je povinno vésti členův rejstřík, do něhož se zapisuje jméno, příjmení a stav každého člena, den jeho přijetí, po případě oznámení jeho vystoupení a vyloučení, počet podílů, jich splacení neb vyplacení.

§ 6. Vyloučení nastane písemnou výpovědí veškerých závodních podílů nejpozději v prosinci účetního roku, přestěhování se mimo obvod družstva, úmrtím, vyloučením, přepašením závodních podílů na jiného člena s přivolením téhož a představenstva družstva.

§ 7. Vyloučen může být člen, neplní-li povinnosti stanovami na se přijaté, nebo prokáže-li se, že jednání jeho přelí se zájmům družstva. Vyloučení musí nastati, pak-li člen upadl do konkursu neb dán byl pod kuratelu, byl-li trestán pro činy ziskuchtivé, pak-li zjevně nepoctivě proti družstvu jedná, zejména je-li zjevně viněn falšováním výrobků hospodářských, družstvem dodávaných.

§ 8. O vyloučení se usnese představenstvo a oznámí je písemně.

§ 9. Vyloučení členové nemají dle § 68. nároku na rezervní fond aniž na jakékoli jmění družstva. Závodní podíly vyplácí se vyloučeným 18 měsíců po výpovědi a po dokončení účetního roku.

§ 10. Členové mají právo: a) dodávati své vypěstované plodiny hospodářské, zejména obilí do skladiště družstva ku vyčištění, rozřídění a společnému prodeji; b) podílů bráti na společném nákupu hospodářských potřeb; c) účastniti se valných hromad, hlasovati, voliti, volit se nechati a návrhy a dotazy činiti. Každý člen má ohledně ku počtu jeho podílů závodních pouze jeden hlas. Hlasovat lze osobně a nikoli plnomocenstvím.

§ 11. Členové jsou povinni: a) stanovami družstva se řídit, zájmy družstva podporovati a hospodářské potřeby všemožně družstvem si opatřovati; b) všechny dle těchto stanov a valnou hromadou vyměřené poplatky správně platiti; c) za závazky družstva ručí svým podílem (t. j. 5 zl.) a jednorázovým obnosem téhož; d) nesmí být členy jiných podobných družstev; e) musí se řídit ve všem i předpisův jednacího řádu.

§ 12. Ručení vystoupilého, neb dědiců umřelého člena trvá ještě plný rok po uplynutí účetního roku.

§ 13. Záležitosti družstva spravují: 1.) představenstvo; 2.) skladník; 3.) dozorcí rada; 4.) valná hromada. Dle potřeby mohou být přijati též úředníci a zřizenci. Členové představenstva a dozorcí rady zastávají svůj úřad jako čestný a mohou si dáti nahraditi jen hotové výlohy, jež schválí představenstvo. Obchodvedoucímu (zde skladníkovi) náleží za jeho úkony valnou hromadou ustanovené odškodnění. Členové představenstva, dozorcí rady jakož i obchodvedoucí zachovávajíte k záležitostem družstva naprostou mlčenlivost, pokud stanovy nebo jednací řád výminek nepřipouští. Všichni, z jakéhokoli důvodu naprosto neb dočasně vyloučení členové představenstva, dozorcí rady a obchodvedoucí jsou povinni záležitosti jim svěřené předváděti a svému nástupci v úřadě řádně předati, o čemž budiž v každém případě zvláštní protokol sepsán.

§ 14. Pro představenstvo, dozorcí radu a pro valné hromady budiž pořízena stránková protokolární kniha, do níž jednání a jmenovitě veškeré usnesení přesně zapisovatel zapisuje a přítomní členové protokol podepíší. Nahližeti v protokol o valných hromadách je volno každému členu, jakož i správním úřadům.

§ 15. Představenstvo sestává z předsedy družstva, jeho náměstka a tří dalších členů, kteří z mužských členů družstva voleni jsou a kteří do hromady mají míti úplnou znalost jednotlivých odvětví obchodních a poměrů obyvatelstva v obvodu družstva. — V prvním roce odstupují z předsednictva dva členové, jejich jména losem se určí; od té doby vystupovati budou členové dle pořadí, v jaém byli zvoleni. Vystoupilí setrvávají v úřadě, až jejich nástupci nastoupí, ale mohou být i sami opět zvoleni.

§ 16. Člen představenstva i celé představenstvo, jednají-li proti ustanovením zákona o společenstev, stanov nebo jednacího řádu a porušují-li družstvo, mohou být svých úřadů zbaveni. Valná hromada má právo kdykoliv jmenování jednotlivých členů představenstva odvolati.

§ 17. Doplnovací volbu představenstva t. j. vystoupilých neb zemřelých jeho členů provede valná hromada do 14 dnů; doplnovací volbou

zvolený úřaduje jen po dobu, po kterou by byl ještě jeho předchůdce úřadoval.

§ 18. Nově zvolení členové představenstva musí být hned do rejstříku společenstevního ohlášeni; k tomu účelu se přiloží jako legitimace volební protokol a současně se přiloží notářem neb soudem ověřený podpis členů představenstva.

§ 19. Podpisování firmy napsané neb vytiskné vykoná předseda neb jeho náměstek a jeden člen představenstva.

§ 20. Jedná o právech a povinnostech představenstva a o zastoupení družstva týmž. Představenstvo zastupuje družstvo před soudem i při všech jiných jednáních, v právních rozepích a při valných hromadách. Představenstvo má právo žádati kdykoli za svolání schůze dozorcí rady a na svolání valné hromady se usnášeti.

§ 21. Představenstvo provádí zákonem o společenstvech nařízená povinná ohlašování, stará se o řádné vedení knih a rejstříku členského; b) usnáší se o přijímání a vyloučení členů; c) usnáší se o všech záležitostech družstva v rámci stanov a jednacího řádu, vyžádá si dle potřeby souhlas dozorcí rady neb valné hromady; d) vydává za družstvo závazné spisy a listiny, uzavírá smlouvy o půjčce pokud toto právo nepřelíší dle stanov valné hromady; e) jmenovati úředníky a zřizence v mezích plně má právo moci valnou hromadou dané; k uzavření služebních smluv pro trvalé ustanovení jest však třeba souhlasu dozorcí rady; f) míti dozor na vedení knih, pokladny, zkonšeti pokladní závěrky, pečovati o bezpečné uložení a zúčtování pokladní hotovosti, jakož i se starati o přesné splácení záplátek; g) zkoušeti každého roku vždy před 1. říjnem bilanci, účet se zisku a ztráty, jakož i roční účty za uplynulý rok a je předložiti v téže lhůtě s příslušnými návrhy dozorcí radě (§ 62.).

§ 22. Představenstvo má při všem jednání a obchodech zachovávatí bedlivost řádného kupce ve smyslu obchodního zákona a musí se všech odvážných obchodů vystríhati.

§ 23. Schůze představenstva řádně konají se vždy měsíčně, mimořádně svolá předseda dle potřeby neb když toho nejméně dva členové představenstva žádají. Skladník účastní se schůzí představenstva s poradním hlasem.

§ 24. Usnesení představenstva jsou platná, jestliže stala se v řádné valné schůzi většinou všech členů představenstva, byla-li do protokolní knihy zapísána a podepsána. Týká-li se usnášení některého člena představenstva, jeho ženy neb dětí, po případě skladníka, tedy se dotýčným vzdáti. K uzavírání smluv se členy představenstva nebo s obchodvedoucí jest potřeba souhlasu dozorcí rady.

§ 25. Úřední dny představenstva jsou náležitě určité a vyhlášené, kdy povinen je přítomen být předseda neb jeho náměstek, jeden člen představenstva a obchodvedoucí. Dny a hodiny, kdy skladník nebo jiní zřizenci družstva zaměstnání býtí mají, určí rovněž představenstvo.

§ 26. Povinnosti předsedy družstva je, řídit dle stanov a jednacího řádu veškeré záležitosti družstva. Má druhý klíč od pokladny, již společně s obchodvedoucí otvírá a zavírá a je s obchodvedoucí za jmění družstva, za živý i mrtvý materiál a za přesné vedení záležitostí družstva zodpovědný. Má zejména jako vlastník fideiit družstva uschovávatí pečeť družstva, podpisovati listiny spolku, pečovati o plnění veškerých povinností družstva i zřizenců, vydávati pozvání k mimořádným schůzím představenstva a k valným hromadám družstva, při nichž jmenuje též zapisovatele; ve valných podzimních hromadách podá zprávy o stavu družstva, o činnosti představenstva a jiných orgánů družstva.

§ 27. Předsedu zastupuje dle potřeby náměstek, který a členy představenstva je povinen spolupůsobiti při obstarávání potřeb a záležitostí družstva, jakož i při dozoru.

§ 28. Skladník obchodvedoucí obstarává vedení knih, kasovní a kancelářské záležitosti družstva dle ustanovení jednacího řádu; skladník nesmí být ani členem představenstva ani dozorcí rady aniž musí být členem družstva. Schválení smlouvy se skladníkem podléhá souhlasu dozorcí rady.

§ 29. Valná hromada může kdykoliv — bez ujmy nárokův případných na odškodnění — jmenování obchodvedoucího skladníka odvolati. Nemůže-li tento pro nemoc neb jinou příčinu úřad zastávati, je-li následkem neplnění povinností skladník suspendován, má dozorcí rada zatím řádného zástupce ustanoviti.

§ 30. Povinnosti obchodvedoucího skladníka je a) býtí přítomen schůzím představenstva a v úřední dny, vyřizovati dle předpisův usnesení představenstva a v základě usnesení představenstva vydaných poukázek předsedy přijímy a vydání družstva přesně zapisovati; b) pokladní hotovost a cenné papíry v pokladně družstva společně s předsedou opatrovati, všechny spisy a listiny uschovávatí; c) knihy a rejstřík členských dle pravidel jednacího řádu vésti; d) měsíční pokladní závěrky, jakož i roční účty, účty zisku a ztráty a bilanci v pravý čas sestavovati; e) korespondenci družstva opatřovati; f) při přehlídkách obchodu a pokladny představenstva a dozorcí radě vývěstlivky dávatí.

§ 31. Ostatní úředníky přibírá obchodvedoucímu dle potřeby dozorcí rada; představenstvo má právo zatímně síly všeho druhu přijímati a odměnu jich ustanoviti.

§ 32. Dozorcí rada sestává z 10 členů, které volí a dle potřeby rozmoží valná hromada podzimní. Každého roku vystupuje polovica dozorcí rady, kteří vytrvají v úřadě až do nastoupení nástupců.

§ 33. Valná hromada může kdykoli člena neb členy dozorcí rady úřadu zbaviti a dle § 34. za vystoupilé v mimořádné valné hromadě nástupce jich zvoliti na zbytek jich úřadování.

§ 35. Legitimace členů dozorcí rady dle se dotýčným volebním protokolem o valné hromadě sepsaným. Dozorcí radu zastupuje předsedající, jeho náměstek neb některý člen její dozorcí radou určený.

§ 36. Dozorcí rada bdi nad vedením záležitostí družstva, má právo v akce a pokladní knihy družstva nahližeti, pokladní hotovost p žádati, veškerý materiál a inventář družstva prohlížeti a veškerá vysvětlení požadovati. Proti členu představenstva neb skladníkovi, který povinnosti neplní a proti nim se prohřešuje, má důrazně zájmy družstva hájiti a úřadů jich zbaviti. K doplnovací volbě na jich místa svolá do 8 dnů valnou hromadu. Dozorcí rada má právo kdykoli za svolání schůze představenstva nebo valné hromady k vůli hájení zájmů družstva žádati.

§ 37. Dozorcí radě náleží zejména: a) vydati pro představenstvo a skladníka jednací řád v základě nařízení valné hromady, po případě ustanoviti skladníkovu zástupce; b) zkoumati roční účty a bilance, přezkoušeti návrhy o rozdělení zisku do 1. listopadu a podati valné hromadě o tom zprávy; c) usnášeti se k návrhu představenstva o udělení zmocnění témuž k uzavření takových smluv, které dle ustanovení stanov neb jednacího řádu schválení dozorcí rady jsou vyhrazeny; d) v právních rozepích proti členu představenstva, na jichž vedení valná hromada se usnesla, družstvo zastupovati; e) pravidelně 4krát a mimořádně nejméně jednou do roka předsedzí přehlídku pokladny a podniků; f) přijímati členy z obcí okresů sousedních mimo okres jaroměřský.

§ 38. Vypočítává podrobně, co má všechno dozorcí rada přehlížeti, zda-li správně se jedná vůči úřadům, závodů a členům i úředníkům jeho, zda-li se správně zachovávají stanovy, předpisy a jednací řády. O každé přehlídce pokladny závodů budiž sepsán protokol, v kterémž shledané vady jednotlivě uvedeny budiž.

§ 39. Dozorcí rada je družstvu za správné vykonávání toho uvedených povinností zodpovědná a její členové ručí za škodu, kterou neplněním svých povinností byli způsobili.

§ 40. Jedná o schůzích a usnášení dozorcí rady. Předsedající neb jeho náměstek rozkylají ke schůzím pozvání s určením denního pořádku a doby; předseda smí schůze svolati, kdykoli toho potřebu usná — vedle řádných schůzí.

§ 41. K platnosti usnesení dozorcí rady je třeba přítomnosti většiny členů dozorcí rady, většiny jich hlasů a řádného zápisu usnesení. Týká-li se usnášení člena dozorcí rady, jeho ženy neb dětí, vzdáti se tento ze schůze.

§ 42. Práva, která členům družstva v záležitostech jeho přísluší vykonávána jsou valnou hromadou, již všichni členové mají právo se účastniti.

§ 43. Řádná valná hromada koná se každoročně nejpozději v druhé polovici měsíce listopadu. Řádná valná hromada může se usnísti též na odbyvání mimořádné valné hromady v květnu, avšak taková se může i v jiný čas odbyvati na žádost nejméně desetiny členů družstva, pak na svolání představenstva neb dozorcí rady. Účel a důvody svolání mimořádné valné hromady se udají písemně.

§ 44. Pozvání k valným hromadám děje se zvláštním oběžníkem a veřejnou vyhláškou s udáním doby a denního pořádku. Ti, kteří k svolání valné hromady jsou povinni, mohou dle zákona i pokutami k tomu přidrženi býti. § 29. zák. o spolč.)

§ 45. Lhůta mezi svoláním a odbyváním valné hromady obnáší 8 až 14 dnů; kdyby se však mělo jednati o rozpuštění družstva, obnáší 14 až 30 dnů. Řádné valné hromady musí býtí svolány a odbyvány v čas přesně pro ně určený.

§ 46. Denní pořádek valných hromad určuje svolavatel; v týž však budiž pojatý veškeré návrhy, které učiněny byly představenstvem, dozorcí radou neb nejméně čtvrtinou členů družstva a svolavatel před rozesláním pozvání známy byly. O věcech, které na denním pořádku nejsou, nelze se v téže valné hromadě usnášeti.

§ 47. Zpravidla předseda valným hromadám předseda neb náměstek představenstva a v případě jich zaměstnání předseda neb náměstek dozorcí rady; ti předsedají též, má-li se jednati o předsedovi neb náměstekovi představenstva. Dle potřeby může i jiný člen družstva valné hromadě předsedati.

§ 48. Usnášení a hlasování řádně svolané hromady může se diti za jakéhokoli počtu členů, vyjímaje případy, kdy se jedná o změně stanov nebo zákonu (rozpuštění) družstva.

§ 49. Usnášení valné hromady je závazné pro všechny členy družstva. Hlasování děje se povstáním neb pozvednutím ruky. Je-li předseda v pochybnosti, neb usneseli se valná hromada o tajném hlasování hlasuje se lítky. Předseda rozhoduje jen při rovnosti hlasů. Hlasý počítají sčítatelé.

§ 50. Valná hromada volí členy představenstva, dozorcí rady, po případě i obchodvedoucího. Hlasování se může diti aklamací, ale přeje-li si to jediný jen člen, hlasuje se lítky.

§ 51. Předseda a náměstek představenstva volí se odděleně, členové společně; totéž platí o dozorcí radě. Obchodvedoucí volí se zvlášť. Sčítatelé oznámí výsledek hlasování. Nedocílí-li se při první volbě většiny, nastane užší volba; při rovnosti hlasů rozhoduje los, který vytáhne předseda.

§ 52. Práva valné hromady. Náleží jí vrchní dohled a rozhodnutí ve všech záležitostech družstva. Zřejmě ji náleží: ustanoviti odvětví obchodu družstva, vydati o tom všeobecná ustanovení, stanoviti počet závodních podílů a podmínky pro účastnění se některých odvětví obchodních; vydávati ustanovení o placení jistot (§ 56.), usnášeti se o obchodním spojení a jinými podobnými družstvy, pokud stanovy toho již neurčují; rozhodovati o koupi neb

prodeji realit a provedení staveb; b) dohlédnutí na veškeré záležitosti, jmenovitě na činnost dozorců rady a určování pro její pravidelné schůze dobu; c) usnášení se v každé řádné podzimní valné hromadě o schválení výročních účtů a bilance za uplynulý rok, kterak se ziskem naložiti, jak ztráty uhraditi, jakož i sprostředkování zodpovědnosti obchodvedoucího (skladníka) a dozorců rady; d) složení účtů a vedení obchodu; e) stanovení nejvyšší obnosu výpůjček spadajících v pravomoc představenstva; e) povolování náhradu obchodvedoucímu za jeho výkony; f) určování výši zápisného pro nové přistupující členy; g) rozhodování o všech stížnostech na vedení obchodu podaných a nastane-li toho nutnost, jmenovitě jednotlivé členy představenstva, dozorců rady, obchodvedoucího a h) usnášení se o tom, má-li proti členům představenstva nebo dozorců rady spor býti zaveden. ch) Má-li valná hromada věsti spor se členy představenstva nebo dozorců rady, jest zastoupena plnomocníky, valnou hromadou zvolenými.

§ 53. Društvo opatřuje si prostředky provozovací: a) závodními podíly členů, b) jistotami, a c) výpůjčkami.

§ 54. Každý člen je povinen zaplatiti nejméně jeden závodní podíl v obnosu 10 korun (5 zl.); počet dalších podílů ustanovuje se dle počtu dodaných metrických centů obilí do spolkového skladiště a sice lze dodati na každý podíl nejvýše 80 metr. centů obilí. Počet podílů není omezen a tyto se zřetelí 4 procenty. Podíly se mohou písemně převésti na jinou osobu se svolením této a přestavenstva. Závodní podíly mohou se vypověděti nejméně 18 měsíců před uplynutím účetního roku písemně předsedovi, který o tom vydá stvrzenku. Vyplácení vypovězených závodních podílů děje se rok po schválení účetní závěrky, v který se vypovězení platným stalo. Výjimečně může valná hromada odročiti vyplacení podílů určených pro jednotlivá odvětví. Při rozchodu (rozpuštění) družstva vyplátí se závodní podíly po uspokojení všech věřitelů.

§ 55. Členové po schválení stanov přijatí platí v prvním roce zápisné 1 zl.; kteří přistoupí později, zaplatí zápisné ve výši ustanovené valnou hromadou. Zápisné připadá rezervnímu fondu a nevrátí se tomu, kdo z družstva vystoupil neb byl vyloučen.

§ 56. K pojištění řádného plnění všech smluv mezi členy družstva a družstvem uzavřených, může valná hromada pro jednotlivá odvětví jako podmínku účasti se na nich naříditi zřízení jistot. V případě vyloučení člena vyplátí se téměř pohledávka jeho na jistotě v stejné době a týmž způsobem jako pohledáván jeho na závodních podílech. (§ 54.)

§ 57. Představenstvo je oprávněno v mezích valnou hromadou ustanovených dle potřeby výpůjčky uzavřít (§ 52. b.). O uzavření výpůjčky, jest tyto meze překročují, rozhoduje valná hromada.

§ 58. Při provozování obchodu budiž se vystríháno všech odvážných obchodů. Zásada hotového placení budiž se strany členů přísne dodržována.

§ 59. Představenstvo je zmocněno ve srozumění a dozorců radou ustanoviti některý peněžní ústav jako místo platební. — K provedení jednotlivých účelů družstva může se toto v základě unesení valné hromady s jinými podobnými družstvy spojití neb k němu přistoupiti. Društvo podřizuje se revizi zemského výboru království Českého. Tato revize vztahuje se na souhlas se stanovami nebo každé jich změny jakož i na pravidelné zkoušení a přehlížení vedení závodu pokud týká se dodržování stanov a korektního vykonávání povinností orgány družstva.

Paragrafy 60., 61., 62., 63., 64., a 65. jednají o sestavování, zkoumání a schvalování účtů. Představenstvo musí schválené roční závěrky a bilance oznámiti.

§ 66. jedná o rozdělení zisku. Z čistého zisku jest především 10 procent k rezervnímu fondu přiděliti, pak část k úrokování podílů obrátiti. Zbytek zisku rozdělí se mezi členy družstva dle jednotlivých druhů obilí po unesení valné hromady.

§ 67. Eventuální ztráty nahradí se především z rezervních fondů a nestačí-li, odpadá se z unesení valné hromady ze závodních podílů.

§ 68. Rezervní fond, do něhož mimo 10 proc. z čistého zisku plyne i zápisné členů přijatých po schválení stanov, má dostoupiti výše zaplacených závodních podílů a na této výši budiž udržován. Mimo to budiž k němu i další příspěvky dle poměru ceny a nebezpečí ztráty výrobků ku prodeji dodaných přikazovány. Rezervní fond budiž odděleně spravován a uložen buď v cenných papírech s jistotou pojišťavelek aneb v ústavech peněžních jistých a důvěry hodných. Rezervní fond je vlastnictvím družstva. Členové nemají osobního podílu na něm a nemohou proto též rozdělení jeho žádati.

§ 69. stanoví, že vyhlášky podpisují starosta neb náměstek a v případech §§ 39. a 46. dotyční svolavatelé. Veřejné vyhlášky vyvěšují se na tabuli společenstva v Jaroměři a uveřejněním v časopisech, po případě se oznámí členům oběžníkem.

§ 71. a 72. jednají o změně stanov valnou hromadou. § 73. jedná o zřízení. § 74. až 76. o dobrovolném zrušení a rozpuštění družstva, § 77. 78. o likvidaci družstva.

§ 79. Ve všech rozepřích týkajících se některého člena a družstvem s jedné strany nebo členů družstva mezi sebou na straně druhé nastoupí řízení soudu rozhodčího při nichž pouští budiž ustanovení § 886, 592 a 595 zák. od 1. srpna 1895 č. 113 ř. z. Rozhodčí soud volí si od případu k případu strany samy a sice, mají-li spor členové družstva mezi sebou, tyto sami a bezprostředně aneb, je-li ve sporu družstvo s některým svým členem, družstvo a tento člen a to jmenuje každá strana dva rozhodčí, kteří jmenují si společně předsedu mimo ně stojícího, jednoduchou většinou hlasů. Rozhodčí soud, který ku projednání a rozhodování sporné věci řízení ustanoví, je vázán uvedenými zákonnými předpisy. Rozhodčí smí strany jakož i svědky a znalce, kteří dobrovolně před ně se dostaví, vyslyšati pouze bezpříčně. Nesmí ani vůči stranám ani vůči jiným osobám donucovacích prostředků užíti nebo trestů ukládati. Usnájí-li rozhodčí, že nutno jest zavésti řízení soudní, budiž se prove-

dení jeho posádkám příslušný státní soud. Rozhodčí rozhodují prostou většinou hlasů. Prvopis výroku rozhodčího soudu budiž spolu s osvědčením (potvrzením o doručení rozsudku (výroku) představenstvem družstva uchován. Proti vynesenému rozsudku rozhodčím jest volno 14 dnů po doručení výroku u předsedy rozhodčího soudu písemně odvolání podati. Odvolacím soudem jest avaz. Též odvolací soud jest vázán ustanoveními zákonnými, pokud se týče zamítání rozhodčích, vyřízení a neplatnosti výroku rozhodčího. Rozhodnutí odvolacího soudu má u stran účinek právoplatného soudního rozsudku.

§ 80. uvádí jména členů prvního představenstva a § 81. stanoví dobu jejich úřadování. § 82. má ustanovení o zánámu družstva do rejstříku společenstevního, stanoví, že stanovy a jich změny nahléšeti je každému členu dovoleno a že představenstvo je povinno aněni a event. změny stanov každému členu proti náhradě útrat s tím spojených dodat. Představenstvo musí opis stanov do 8 dnů po jich zánámu c. k. místodržitelství prostřednictvím c. k. okres. hejtmantství dodat. —

Uveřejnili jsme hlavní obsah stanov družstva rolnického skladiště v Jaroměři jednak k proto, že stanovy jsou velice pečlivě a podrobně sestaveny, že zájmy podílníků a bezpečnost jejich vkladů jsou vzorně chráněny, jednak seznámili jsme čtenáře „Obnovy“ s obsahem stanov proto, aby každý mezi svými spoluobčany za přičinou zřízení skladiště v jejich okrese agitoval a rolníky od všemožných činitelů vykořisťované a utlačované přiměl, aby rolníci ve sdružení, v mohutném svazu zemědělců a v svépomoci dle hesla — svůj k svému — hledali spásu svého stavu a prospěch svůj a svých rodin. Napomáhati rozvoji a blahobytu jednotlivých stavů národa, znamená podporovati národ celý, utužovati sílu jeho národohospodářskou a moc politickou. Za správce a dozorce družstev obilních ať si volí rolnictvo muže poctivě, nezištně, zkušeně, všeobecně účty a důvěry v okreseu požívající, kteří činností v obcích svých a v okreseu již ukázali, že zájmy spoluobčanů a okreseu leží jim na srdci zrovna tak, jako jejich zájmy vlastní.

Zvěsti z východních Čech.

Piva se vyrobilo r. 1899 v Rakousku a v Bosně 19,792,295 hl, tedy více o 816,305 hl než předloni. Pivní daň stoupla v loni o 717,192 zl. a obnášela úhrnem 87,289,328 zl. Vídeňské pivovary vyrobily v loni méně piva 148,797 hl, ostatní dolnorakouské pivovary uvařily v loni méně o 29,184 hl. Za to v Čechách a na Moravě výroba piva vzrostla. V loni uvařeno v Čechách 9,083,607 hl, za něž zapláceno daní 16,818,277 zl.

Zdražení káží a obuvi. Veškeré druhy káží stoupají nesmírně v cenách, jmenovitě káží, z nichž se vyrábí obuv. Poslední války španělsko-americké a americko-filipinské jakož i anglicko-jihoafrická měly v zápětí rozmnožení stálých vojsk a velkou spotřebu obuvi. Cena káží se zvýšila o 20 proc. a obecnostvo ucítí asi brzy důsledky toho v zdražení obuvi o 1 až 3 koruny.

Cena cukru se zlepšuje a koncem minulého týdne zaznamenával se cukr v Ústí n. L. 25-70 korun čili 12 zl. 75 kr. Jest důvodná naděje, že ceny cukru budou stoupati, poněvadž Java své staré zásoby úplně vyčerpala a k uhašení bude třeba asi 400,000 tůn.

Vývoz českého chmele do Německa stále stoupá a po českém chmeli panuje zvláště čilá poptávka v Bavorsku. Do Německa bylo v loni dovezeno 30,715 metr. centů chmele, z toho 29,000 q z Rakouska, který pocházel téměř všeměs z Čech.

Z Náchoda. Ze spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě. J. B. M. Edvard Jan Nep. Brynych v Hradci Král. přistoupil ku spolku pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě jakožto člen zakládající a zaslal první roční lhůtu v sumě 100 K na příspěvek zakládající, za kteronžto skvělou podporu vzdávají se vysokomyslnému a šlechtnému dárci nejvšelejší díky. Káž by tohoto jasného příkladu hojně bylo následováno, aby vznešený účel spolku dříve docílen byl!

Z Podvysočce. V blízké obci Přitocce stála od pradávna uprostřed vesnice ve středě obecního sadu kaplička s obrazem sv. Václava. Pan starosta a tři výboři všeměs evangelci rozhodli, že kaplička je věc zbytečná, tedy že se má odstranit, což se také stalo. Kapličku dali rozbouřit a tvrdou hmotou spravili cestu. To si dovolí evangelické obecní zastupitelstvo. Podotýkáme jen mimochodem, že dle úředního sčítání lidu z r. 1890 žije v Přitocce 218 katolíků a pouze 41 evangelíků, kteří však obci neomezují vládnou. Což nepohne tento případ katolíky, aby se konečně v obci zorganizovali a domohli se v obecním zastupitelstvu slušného zastoupení? Těch nemnoho zámožných evangelických rolníků přece většinu katolíků v obci nežijí!

Výkaz za únor 1900.

Členové zakládající platili dle čísel po 10 zl.: 4., 57 = 20 zl.

Členové skuteční po 5 zl.: 25 (1-25), 33., 46 (10-), 50 (2-50), 52., 68., 108., 110., 111., 113., 114., 115., 117., 118., 119., 120., 121 (1-25), 139., 141., 143., 145., 147., 148., 150., 151 (2-50), 152., 184., 187 (2-50), 190 (2-), 191., 256 (2-50), 257., 307 (10-), 320., 330 (2-50), 339., 354., 358 = 182 zl. 75 kr.

Příspěvníci členové po 2 zl. 50 kr. 12 (62½), 31 (62½), 40 (62½), 44 (62½), 62 (62½), 93., 97., 99., 100., 102., 122., 124., 130., 141., 210., 258 (62½), 276., 314., 340., 354., 356 (—50), 358., 359., 372., 373., 383., 386., 389 (—50), 390., 391., 396 (—50), 397., 406 (3-), 407 (1-), 408., 409. = 75 zl. 50 kr.

Dary na Adalbertinum:

Pl. titě pánové darovali: Jeho Blakapská Milost Edvard Jan Nep. Brynych, biskup 1000 zl.,

Vik. Pardubice po 15 zl.: Fr. Čermák po 10 zl.: Engelb. Starý, po 5 zl.: Fr. Jirásko, Frant. Podhajský, Alois Ulbrich, Ferd. Zajíc, po 2 zl.: V. Zdrnig, po 1 zl. 60 kr.: K. Pablásko = 48 zl. 60 kr.

Vik. Vysoké Mýto po 10 zl.: J. Skalický, Ant. Svatoš, po 5 zl.: M. Dolek, J. Melichar, Josef Kepka, Jos. Filip, Frant. Zrzavecký, po 2 zl.: Aug. Richter, J. Huátek, po 1 zl.: Vojt. Balcar, Al. Dokonal = 51 zl. —

Vik. Dolní Královice sa 100 mlí sv. stipendium 59 zl. 98 kr.

Vik. Náchod po 20 zl.: Jan Němec, po 10 zl.: J. Dvořák, J. Očenášek, po 6 zl.: Fr. Pecka, po 5 zl.: Vinc. Dvořáček, Petr Slavík, Fr. Bakoš, Josef Krihl, Coel. Salický, V. Jandík, J. Kulda, V. Šitina, Jos. Vojtěch, Josef Stejskal, J. Novák, po 4 zl.: Jar. Šourek, po 2 zl.: K. Bauch, J. Matouš, Em. Novák, Fr. Prudí, po 1 zl.: Jos. Kalous, K. Falta, duch. správa Polička, P. B. Krieshofer, P. M. Laudin, St. Hlina, po 50 kr.: P. S. Bouška, Fr. Donát = 120 zl. —

Vik. Králík po 30 zl.: V. Tejkl, po 5 zl.: Ant. Vích, V. Hlavsa, Josef Poláček, po 3 zl.: M. Kubek, V. Hlava, J. Hermann, po 2 zl. 50 kr.: Jos. Červenka, J. Dvořáček, po 1 zl. 25 kr.: Frant. Světelský, Jos. Jelen, Fr. Morávek, V. Škilba, A. Víša, J. Zukrigl, Fr. Obvojska, Kl. Němec, po 1 zl.: Ant. Hubálek, J. Zbořil, po 50 kr.: Ot. Badouš, V. Hanuš, Fr. Hpvorka = 72 zl. 50 kr.

Rázní po 35 zl.: J. Tichý, b. vik. v Ostravě, po 10 zl.: J. Hejtmánek, b. vik. v Bělé, J. Vlach, vik. sekretář v Luži, Em. Kapoun, far. v Jenšovicích, po 5 zl.: Vinc. Erlebach, far. v Bystrém, Ant. Vitvar, Št. Bobek v Novém Hradci, Rom. Baloušek v Starčově, V. Ehl, Jindř. Kucsej, Ferd. Jehlička, Fr. Jelínek v Králíkách, Jos. Kavan v Zahoňově, J. Kaska, Fr. Sychra, Jos. Okrouhlický.

Po 4 zl.: Fr. Kraus, Jos. Paulus, Fr. Trávníček. Po 3 zl.: Jos. Tesar, Jos. Moravec v Bystrém, Jos. Kabrhl = 146 zl. — celkem 1776 zl. 28 kr.

(Zasláno.)

Provolání k národu!

Přítelé!

Obrácíme se k Vám v záležitosti slovenského lidu. Jest to lid naší krve, naší řeči, čítající na 3 miliony, který jest však vlivem různých, neblahých okolností národně zcela neuvědomělý, kulturně zanedbaný, hospodářsky až běda subžený. Zvláště jsou to katolíci, kteří nemajíce téměř žádné uvědomělé inteligence, jsou mrtvou, opouštěnou masou chudých lidí. Těmto tedy ku pomoci přispěti, tuto usychající větev na Lipě slovan. oživit vytkli jsme si za svůj úkol. Cíle toho hodláme dojíti jednak tím, že podporovati budeme katolický tisk sloven jednak tím, že vydávati budeme pro sloven. lid knížky poučné zvláště v oboru národohospodářském, pak i knížky zábavné, vlastenecké. Snaha tato zajisté jest šlechtná. Než má-li býti provázena zdarem, musí se té akce chopiti celý národ. A z té přičiny rozhodli jsme se založiti z zemích koruny čes. spolek „Ládkovon knižnici“, jehož úkolem bylo tiskem napomáhati k vyvedení sloven. lidu ze tmy ku světu, napomáhati jeho obrození, jeho kulturnímu rozvoji naznačenými způsoby. A proto voláme k Vám všem: „Nedejte životiti, nedejte zahynouti ubohým svým bratrům sloven. a přihlašte se čteně za členy zřizovaného spolku Ládk. kniž.“ (Zakládající člen zaplatí 25 K, činný ročně 5 K a přispívající 2 K.) Až stanovy budou schváleny, zašlou se přihlášeným a svolána bude ustavující valná hromada.

Než vzhledem k přítomným poměrům třeba pomoci okamžitě. Netečnost totiž lidu slovenského a piklemlí lidu nepřátelských hrozí nečetným listům slovenekým už už zajíti. Mají zajisté jednak velmi málo odběratelů, jednak i z těchto přeunost ještě nic neplatí. Obětavost pak jednotlivců jest již vyčerpána. Bez obětí však dnes sloven. noviny nelze vydávati; a proto prosíme, byste peněžními příspěvky co nejdříve zaslanými předešli blízkému již jejich zastavení, byste přispěli i k jejich udržení a i rozšíření; vždyť jsou dnes jedinými obránci a vzdělavateli lidu slovenského. Čekáme s jistotou, že naše volání nevyzní na prázdno, a že zvláště naše záložny a podobné podniky budou tuto v pravdě vlasteneckou akci všemožně podporovati.

Vždyť nejedná se o jednotlivý spolek, nýbrž o celou silnou větev slovenskou. A jestliže, přátelé, bolem plní se srdce naše, když vidíme jednotlivé dítky odcizovati našemu národu a jestliže my pro jejich záchranu nadšeně sta a tisícem obětujeme, sdať zůstane chladnými a nevášimavými k hynoucím bratrům slovenským! Zajisté, že nikdy ne, nýbrž že každý z nás rád tu malou oběť přinese, aby milý nám lid slovenský byl zachráněn, oživen. A dobře tak. Neboť budou-li Slováci, 1/3 milionu ti lidi, budou-li ti vzdělaní, uvědomělí, hospodářsky silní, tím jen samy sebe značně posílíme. Nuže, ať již skutky provázejí naše přesvědčení, naše nadšení!

Josef Svozil,

zem. a říšský poslanec a redaktor „Sel. Novin“ v Olomouci v. r.

Dr. Pavel Vychodil,

ředitel benediktinské knihovny v Brně a člen České akademie v. r.

Příspěvky a prozatímní přihlášky za členy přijímají: redakce Hlasu v Brně, red. Sel. Listů v Olomouci a red. Sel. Hlasů v Ostravě p. Sloup u Brna a též red. tohoto listu. Příspěvky i přihlášky budou uveřejňovány, kdo si toho nepřeje, rad to oznámí.

OBNOVA

Číslo 11.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h.
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 16. března 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Lev XIII.

Veškerý katolický svět oslavoval dne 2. března hlava katolické církve, sta a tisíce poutníků plní od té doby velechrám sv. Petra a Pavla v Římě, aby v letošním svatém roce u brobu kníbat apoštolských medlilili se za spásu lidstva a svých rodin. Středem velkolepých poutnických slavností jest ovšem 90ti letý kmet na stolci Petrově, který vyčnív se nad věci pozemské, má jen vyšší zájmy člověčenstva na zřeteli.

Co na sv. Otci tělesného a smrtelného, zevnější obal, musilo se podrobiti železným zákonům času. Stáří samo o sobě jest nemoc; krev proudí líně žilami, lhostejna, zdali proudí k velkému neb nepatrnému srdci, osvicené neb zatemnělé hlavě. Příroda nezná žádných výjimek. Působí vrásky na čelo, dělá záhyby na kůži, ohýbá páteř. Papež Lev jest devadesátníkem svým zjevem. Jeho duševní osobnost nemá však let; jest něčím abstraktním, netělesným, nadpřirozeným, vymykajícím se subjektivnosti. Jáchym Pecci, který se vyšinul k nejvyšší církevní hodnosti, byl temperamentní, plný nejistého zápalu. Pokročilý stáří, v němž všechna přání umlkají a pomíjející věci života tím více ochabují, vzdalovaly ho veškeré vášně a povznesly na výši, která vysoko povznášá se na veškeré osoby. Na lidi, věci a veškerá hnutí hledí s vyjasněnou umírněností a uzrálou moudrostí. Jeho zrak, který pohlíží daleko zpět do minulosti, který sám mnohé viděl a skusil, nazírá do budoucnosti. Z toho, co bylo, poznává zkušený muž na stolci Petrově, co přijíti musí. On buduje pro budoucnost a jeho slova a rady mají tedy význam události. Největší zisk zkušenosti záleží v poznání, že nic se neděje ve světě avšak, přemety a bez příčin. Jen pohnutka vyvozuje účinek. A proto ten jest nejmoudřejším, kdo z daných pohnutek dovede vypočítati nejvíce přirozenější účinky. V tom záleželo nejvznešenější umění sv. Otce, který jest nejen vyvoleným církevním knížetem, ale také vynikajícím státníkem a diplomatem.

Smutné byly poměry církve roku 1878. Když dne 7. února zemřel papež Pius IX. a 18. února sestoupili se kardinálové v konklave, aby dali katolické církvi novou hlavu a po druhé volbě se ukázalo, že za papeže bude asi zvolen kardinál kamerlengo Jáchym Pecci, pravil tomuto kardinál Donnet: „Zmušlost! Nejedná se o Vaši osobu, jedná se o církev a budoucnost světa“. Pecci neodpověděl ani slovem a pozvedl oči jen k nebesům. Když kardinál Hohenlohe na volební svůj lístek psal velkými písmeny jméno Pecci, pravil tento: „Eminence, chcete za papeže zvoliti muže, jehož dny jsou sečteny. Nevolte mne, neboť byl bych druhým Hadrianem II.“ Tento papež zemřel totiž ještě v roce svého zvolení. A večer téhož dne pravil Pecci jednomu konklavistovi: „Není to tiara, kterou mně podáváte, je to smrt! Dne 20. února 1878 byl zvolen Pecci za papeže a na otázku kardinála Di Pietra, zda volbu přijímá, pravil: „Protože Bůh chce, abych byl papežem, nevzpírám se!“ A z komínu Sixtiny vycházející „sfumata“ zvěstovala čekajícím zástupům, že katolická církev má novou hlavu.

Od onoho památného dne uplynulo 22 let, a na stolci Petrově sedí tentýž muž, o němž kardinál Ferrici v konklave pravil, že volba Pecciho je „divina inspiracio“ (božské vnuknutí) Jeho tušení, že dny jeho jsou sečteny, se nesplnilo: bylo málo papežů, kteří ve vyšších letech byli zvoleni, ale také málo, kteří tak vysokého stáří dosáhli a tak dlouho panovali. A také jiné tušení se nesplnilo. Nemyslíli, že má dosti sil, aby v těchto těžkých dobách veslo mystické lodice církve a úspěchem tkámal; a mezi sty jeho předchůdců jest málo takových, kteří co sil a ráznosti při správě vznešeného a zodpovědnosti plného úřadu se týče, mohli mu býti stavení po bok; žádný se více neklamal, než onen veršotepce, který po volbě udělal „vtip“: „Non è Pio, non è Clemente, è Leone, mai senza dente“! [není Pius (zbožný), není Klement (milosrdný), jest Lev, ale bez zubů!]. Lev XIII. za svého dlouhého pontifikátu nejednou provedl důkaz, že má u vysoké míře nejen zmušlost, ale též moudrost a chytrost!

Ohlédneme se jen zpět na dobu jeho pontifikátu.

Věru, neutěšené byly poměry, v kterých se nalezali katolická církev a papežství, když Lev XIII. nastoupil na trůn. Kamkoli se oko po širé zeměkouli zakoukalo, všady zavládla hrubá nevěra a náboženství lhostejnost zasadila katolictví těžké rány a dříve všemohoucí vliv papeže po ztrátě světského panství klesl téměř na nullu.

Volbě papeže přikládali tak malý význam, že velmoci mající právo *veta*: Francie, Španělsko a Rakousko, nepoužily svého práva a volba konala se beze všech zevních politických vlivů. Slavnostní slova: „Přijmi třemi korunami ozdobenou korunu a věz, že Jsi otcem kníbat a králů a říditelem světa“, zdála se býti již jen pouhou bezvýznamnou formou. Stačilo nemnoho let a svět zvěděl, že muž, který se stal nástupcem sv. Petra, má největší schopnosti zjednatí tiarě opět starého lesku a povznést papežství k nové vážnosti, a dnes jest zjištěno nade vše pochybnost, že volba dne 20. února 1878 bylo skutečně divina inspiratio a že Lev XIII. jest jednou z největších postav v řadách římských papežů.

Velké jsou Lvovy výsledky na všech polích jeho mnohonásobné činnosti. Kdežto bojovný papež Pius IX. sváděl po ztrátě církevního státu prudké boje se všemi těmi mocnostmi evropskými a chtěl rychle a přímo dobytí, co mu bylo sjednocením Italie vzato, počítal Lev XIII. s danými poměry, postupoval krok za krokem, odstraňoval jednu překážku za druhou, odstraňoval nebezpečí pozvolna, ale šel tím jistěji k cíli dle hesla: „Festina lente — spešej pomalu“. Lev XIII. zbudoval si svoji říši v srdcích všech věřících katolíků a stal se tak mocnějším, než li všichni vladaři tohoto světa. Aby cíle tohoto dosáhl, snažil se především setřít rozpor, který byl v myslích dynastických a věřících katolíků. Vyhládal se všemu, co by činilo katolíkům nezbytnou jen volbu mezi papežem a hlavou státu. Ačkoli měl v Německu odpůrcem Bismarka, podařilo se mu kulturní boj smírně zakončiti a tím sobě získal celé jižní Německo. Po smrti Gambettové nastala možnost získati Francii opět církvi. Lev XIII. oceňuje staré dogma katolického náboženství pro všechny časy a národy, uznal republikánskou státní formu a tak povstal onen nesetelný poměr mezi Francií a Římem, který se stkvěle osvědčil a na který teď bohužel Waldek-Rousseau nemotornou svou rukou ke škodě Francie sahá. Že se nepodařilo plně přelomení v italském lidu protivy mezi královstvím a papežstvím, jest pochopitelné. Překážely tomu již mnohé lokální poměry. Papež i král sídlí ve věčném městě; papež odvolává se na své více než tisícileté právo, král na stav utvořený mocí válečnou. Vedle teritoriálního momentu třeba uvážiti též moment společenský. Vatikán má své přívržence a rovněž Kvirinál. Při velkých církevních a papežských slavnostech ukazuje se pravé smýšlení Říma a v Kvirinále cítí král i ministři, že jsou v Římě vlastně cizinci. Než i v Italii posýl církevní spor mnoho na své otrockosti.

Dobré styky s evropskými státy a promyšlené přizpůsobení se novým poměrům činily papeži možným, aby přistoupil k svému životnímu úkolu: k dobytí duchů. V revolučních dobách zplozený liberalismus a neporozumění pochopování Darwinova učení odcizily církvi široké vrstvy lidu. Nešťastné hospodářské následky manchestrovství (svobodomyšlného vykořisťování) urychlily dozrávání zárodků sociální demokracie, jejíž materialistická základní tendence se staví především proti náboženství. Papež Lev, jemuž obrovské nebezpečí sociálnědemokratického hnutí neuhlo a jehož šlechtěnému cítění odpovídalo, aby se malých a utlačovaných ujal, svedl přirozené reakční hnutí proti kapitalismu do křesťanských proudů.

Tak zbudoval mohutnou hráz, o níž se vlny mezinárodní sociální demokracie třástí. Katolická církev není vůči církvi boháčů a nasycených, k její branám spěchají chofí, chudí a potřební. Jako Ježíš Nazaretský sestoupil Lev XIII. do chýší vydeděných a dostalo se mu za to největší odměny — dožil se ovoce své usilovné práce.

S obdivuhodnou vytrvalostí podrobuje se Lev XIII. vzor své velice slabé konstituci únavným výkonům ceremonialním a vykonává úžasnou duševní práci. Těžká starost o zájmy katolické církve ve všech dílech světa jej neznaví a nezlomí. Vel-

kými otázkami, které dnes hýbají myslí, zabývá se, štíť se o nich a zaujímá vůči nim stanovisko. V nesčetných svých oběžnicích, které vydal patriarchům, primasům, arcibiskupům a ostatním vrchním pastýřům na zeměkouli, mluví k celému světu a udílí mu a jeho fideickým rady plné moudrosti. Svět je nemocen, chce jej uzdraviti a jeho lékem jest: návrat k moudrým náukám křesťanství a úplný převrat ve způsobu života, mravů a veřejných zařízení dle jeho předpisů. A všechny ty náboženské, politické, sociální a jiné starosti ponechávají mu ještě tolik času a duševní pružnosti, aby se věnoval péstění ušlechtilého básnictví, jemuž se již v útlém mládí byl zasvětil.

Ačkoli světského panství jest zbaven, má papež Lev XIII. tak velké politické zkušenosti, že i jeho nejrozhodnější odpůrci obdiv a úctu mu odepřiti nemohou, a dovedl si i ve světských záležitostech zjednatí takovou autoritu, že možno směle říci, že od dob Innocence III. neměla katolická církev tak universální autoritu, jako nyní za Lva III. Docílil toho, že se mu poddal i Bismark, uzavřel mír s republikou francouzskou. On jinověrné a nevěrecké panovníky pohnul, že vůči katolické církvi zaujali mírumilovné postavení, docílil, že středem světa v Římě není Kvirinál, nýbrž Vatikán. Před dobou jeho pontifikátu zdálo se, že sny o „Sjednocené Italii“ stanou se skutkem a že moc papežů je na vždy zlomena: dnes skýtá vnitro sjednocené Italie pohled žalostný, kdežto moc a vliv papežství vzrostly nesmírně. Když se v loni podařilo Italii vyloučiti papeže z konference míru v Hagu, podotkl jeden list, jemuž sympatie pro katolíky vyčítati nelze, velice případně: „Kdežto zástupce Italie smí se reprezentovati za diplomatickým stolem v Hagu, tedy skutečná velmoc, která v Římě sídlí, bude míti více rozhodujících účinků na všechny ty otázky, které vlastní pozadí a základ hagských konferencí tvoří, než-li velká část do-
týčných mocí dohromady“.

Řím — a sice ne Kvirinál, nýbrž Vatikán, je tyto dny opět střediskem světa.

* * *

Dík sv. Otce Lva XIII. za blahopřání.

K 90. narozeninám zaslal Edvard Jan Nep. Brynych telegraficky sv. Otci blahopřání, na které došla ze Říma odpověď: *Svatý Otec s radostí děkuje za zbožná přání biskupa, kapituly, duchovenstva i lidu diecése královéhradecké, jemu projevená a žehná.*

Kardinál Rampolla.

Hakatism.

(Vyhlazení národů.)

Německá baronka Suttnerová, spisovatelka románu „Odzbrojte“ usiluje o ukončení války Angličanů s Boery. Dala napsati tajným radou W. Foersterem v Berlíně provolání „ke všem šlechtěným duším“ v Anglii, aby přispěly k ukončení krvavého boje toho. Provolání to rozeslala spisovatelům a učencům všech evropských zemí k podpisu. Polský spisovatel Sienkiewicz odepřel podpis a poslal baronce francouzský list plný peprné pravdy.

Krom jiných myšlének píše jí: „Mně i každému Poláku jest Boerů z celé duše líto . . . dovolím si však nešťastí to přirovnati k nešťastím nám bližším . . . Paní baronko, vy i pan Foerster z Berlína náležíte k národnosti německé; i nechat tedy šlechtěné duše vaše zodpovědi sobě otázku, zdaž by osud Boerů nebyl stokrátě bolestnější, kdyby s nimi válčila a je porazila říše (německá), která považuje se zrovna tak vzdělanou a vzdělávací jako Anglie; ta říše (německá), která vydala ze sebe hakatism, soustavně, surově a bezohledně ničení celého národa jiného . . . polského. Zdaž by nad poraženými nezahlánilo slovo: Anstatten — Vyhladiti. Odpovězte, zdaž (jen) pod panstvím Anglie možným jest takový stav věcí (jako v Polsku Pruskem uchváceném, v Poznani), v němž donuceno jest obyvatelstvo platiti daně, aby se jimi přispělo na sehnání oněch milionů, za něž kupuje se rodná země do-

mácelho obyvatelstva, aby přešla v drnění Němců Zdaž může být větší klivdy, většího utrpení? Zrak váš zalétá do dalekých krajů (zámořských), a přece Poznaňsko, Slezsko a západní Prusko leží tu vedle vás. Pan rada Foerster zná ty kraje, ví jak hojným potokem tekla krev jejich obyvatelů (na bojištích roku 1866) a na polích Francie (roku 1870—1871) a ví taky, jak se jim nyní za to odměňují; ví, že denně nové zákony usnází proti nim zkažený sněm; alyš, co se děje na školách, jaká železná a surová pěst napřažena jest na každý projev polský (na každé slovo jazyka mateřského) Pracujte blíže! Povznete politickou mravnost a náležitě svědomí — Němců. Necht' rozprávěl se mraky bezpráví a násilné přemoci, necht' vaneť opravdové humanity (lidumilnosti) osvěží dusný vzduch hakatistických kasáren. Neste „dobrou novinu“ — evangelium — a slova lásky vašim nejbližším! Usilujte o to, aby Kristus zavládl v domě vašem i ve vašich skutcích. Máte k tomu srdce — mějte i vůli. H. Sienkiewicz“.

Pěkné, křesťanské a dojemné psaní. Vyznívá z něho bol hakatismem pruským umírajícího polského lidu v Poznaňsku. Zdá se mi, jakobych slyšel zádumčivou — elegickou — píseň, která i v samém písmě svatém napsána jest, o národu zavedeném do zajeť babylonského, kde se čte: Na vrbovi uprostřed království babylonského zavěšovali jsme nástroje hudby své. A ti, kteří zji-mané zavedli nás, pravili: Zpívejte nám některou píseň z písní sionských (nábožensko-vlasteneckých). Kterak bychom mohli zpívat píseň v zemi cizí, (v zemi těch, kteří) suhli v den zkázy města našeho a říkali: Vyhladte, vyhladte až do základu (Ž. 136).

To byl taky pláč nad hakatismem. Ale rozdíl je v tom veliký. Hakatismus s kritikem: Vyhladte, vyhladte, páchal tu národ pohanský, barbarský. Ale Německo a obzvláště Prusko ustavičně má plná ústa vlastní chvály o své vzdělanosti, o své kultuře. S chloubou pravil pruský král, že jeho říše jest říší „bázně Boží“, tedy říší křesťanskou; a nyní říší pruský král tak rád mluví o křesťanství, ano až i sám evangelium vykládá, jako druhdy Gustav Adolf, který i do roucha pastorského se oblékal. Divná však je to kultura, divné i křesťanství, které páchá hakatismus, vyhlazování národu polského. A co zvláště podotknouti náleží, že se to děje pomocí — protestantismu, toho domněle čistého evangelia. Kde se chce vyhladiti Polák, tam Prusák usadí Němce, protestanta. A jest-li se někdo z Němců aspoň poněkud ujmá ubohých Poláků, jsou to jediné Němci — katolíci.

Pracujte blíže! Tak praví Sienkiewicz. A tak to platí do jisté míry o říši rakouské. Ani do blízkého Německa a Pruska nemusíme choditi. My máme hakatismus doma.

Druhá polovice osmnáctého století, doba vlády josefinské, to jest, která obzvláště do českomoravské vlasti naší posílala rozkazy: Vyhladte, vyhladte; vyhladte až do základu! Vyhladte jazyk jejich, a vyhladte všecku památku na království a bývalou slávu jejich!

A co jest pozoruhodno, to jest to, že spolu s vyhlazováním národním počal hakatismus, počalo vyhlazování náboženství otců našich, Václava a Karla. Protestantismu se dala svoboda. Josef II. vydal tak zvaný toleranční patent. Tím byl zrušen hakatismus proti protestantství, ale se znovuzrozením protestantismu začalo nejen vyhlazování katolicismu, ale i národnosti české.

Nemůžeme, jako praví vlastenci, ani dosti často na tuto věc upozorňovati. Vyhlazování národnosti a vyhlazování katolicismu jdou spolu. A světová jest před námi událost, že Poláci prutí i rusští hakatismu se brání — katolicismem.

A proto za velikou chybu považujeme, když naši, s vlastní jinak smýšlející národovci, ku katolicismu chladně, nepřátelsky, ba až i hakatisticky se chovají. Kdyby Bůh na nás dopustil, co si z celého srdce přeji Wolfiáni, totiž rozpad Rakouska a přivtělení naše k Prusku, co by náš národ jedine při jakéms takém životě drželo, byl by katolicismus.

A jestliže se dnes ani v Rakousku, ve Vídni, nevystonali na dobro z hakatismu proti národu českému, což jiného tobo příčinou, než nepřátelství vlád ku katolicismu, liberalismus z německé filosofie u nás vypěstovaný. A že jsme mezi sebou tolik nesvorní a seslabeni, ač krom realistů a socialistů všickni národ svůj a jazyk jeho milujeme a o znovuzřízení království našeho (ve spojení s Rakouskem) stojíme, což jiného tobo příčinou, než že naše národní probuzení provedeno na základě německého novopohanství s náklonností ku protestantství z Němce pocházejícího a se svrhlym busitářstvím, s boucharstvím proti víře „otců vlasti“.

To jest pak to, k čemu ještě přijíti choi. Jest to sebehakatismus, vyhlazování národa, jež koná sám na sobě.

Právě v nejnovější době rozzutila se zase židovsko-freimaurská vláda pařížská proti katolicismu. Hakatisují tam řády, berou chléb farářům a biskupům, a robí zákon, dle něhož biskup, který bude posuzovati opatření vládní, bude zavřen do žaláře až do dvou let. Slepčí!

Vyhlazujete národ, národ bestoholalábaoosel nedostatkem náboženství.

Zajímavé jest, co vládní pražské noviny napsali o tomto vyhlazování náboženství ve Francii v úvodním článku čísla 49 roku letošního. Vládní list nasývá biskupy hájící trvání náboženství — štvavými biskupy, a listy jejich pastýřské — akasující na to francouzské: Vyhladte, vyhladte až do základu — štvavými pastýřskými listy.

Pracujte blíže! Poohlédněte se ve svém Rakousku! Byl jeden biskup ze všech „nejštvavější“, to jest nejrozhodnější bojovník proti vyhlazování náboženství, jak v Rakousku s větší silou než jindy vypuklo od roku 1868. Toho „štvavého biskupa“ — lineckého Rudigiera — chtěli ti jistí hakatisté dostat do žaláře pro jeho „štvavý pastýřský list a zabavili mu statky. A dnes? Dnes právě v té zemi, kde ten štvavý biskup působil, jest lid říší a císaři nejvěrněji oddaný, čili nejdynastičtější. A proč? Inu právě proto, že štvavý biskup lid ten uchránil hakatismu liberalistického. A kde nebyli „štvaví biskupové“, kde se za největší moudrost považovaly hakatistické rozkazy vídeňské, tam dnes suhí a bují velezrada wolfiánská, tam je hakatismus, vyhlazující katolickou víru, ale s ní ještě taky něco a někoho jiného.

Pracujte blíže! Neslouží vám takových oškivých slov užívají o biskupech, vám, kteří sloužíte vládě, která má za úlohu zastaviti postup hakatismu Rakouska. Ale ovšem, kde se stalo, co jsme nedávno spatřili, kde se vykonávalé vládní moci nepřátelsky zachovali proti škole, která biskupem byla zřízena na památku jubilejní slavnosti dynastické, proto, že to není škola liberalistická, tam se ovšem mluví o štvavých biskupech ve vládních novinách.

Ale běda zemím, kde se vlády samy dopouštějí vyhlazování vlivu biskupů proto, že hájíce náboženství, brání lid svůj — proti hakatismu jejich.

Z bojiště jihoafrického.

London a Anglie jsou u vytržení. Anglická sněmovna poslanců v úterý jásala. Předseda ministerstva lord Salisbury, četl následující telegramické sdělení presidentů Stejna a Krügera, datované v Bloemfonteinu 5. března: „Krev a slzy tisíců, kteří trpěli válkou a vyhládkami na mravní a hospodářskou zkázu, která hrozí nyní Jižní Africe, činí oběma válčícím stranám nutným, tázati se bez váhne a před tváří trojjediného Boha zač bojují a ospravedlňují-li cíl některé z nich strašnou bídu a pustošení. Vzhledem k tomu a vůči tvrzením několika anglických státníků, že válka počala a vedena byla se zřejmým úmyslem podkopati autoritu královny v Jižní Africe a do sediti správu neodvislou od anglické vlády, pokládáme za svou povinnost prohlásiti slavně, že válka byla podniknuta jakožto opatření obranné na ochranu ohrožené neodvislosti obou republik, a že se ní pokračovalo, aby nepopíratelná neodvislost obou republik jakožto svrchovaných a neodvislých států obhájeno a dosaženo bylo ujištění, že poddaným královny, kteří přidali se ve válce k nám, nebude ublíženo. Za těchto podmínek jsme nyní jako již dříve prodchnuti přáním, aby mír byl obnoven. Je-li však anglická vláda odhodlána zničiti neodvislost republik, nezbyvá našemu národu nic než setrvati až do konce na započaté dráze přes převahu anglické říše s důvěrou, že Bůh nás neopustí. Otáleli jsme s tímto prohlášením, obávajíc se, dokud jsme byli ve výbodě a zaujímali jsme postavení v anglických osadách, že takovým prohlášením dotkneme se citu anglického národa pro čest. Ale nyní, když vážnost anglické říše jest zabezpečena tím, že jeden náš voj byl zajat, že jsme nuceni vykliditi jiná svá postavení, jest tato obtíž odstraněna. Proto můžeme uvědomiti anglickou vládu a anglický národ, za jakých podmínek jsme ochotni uzavřít mír. Projev tento je tklivý, avšak srdci ledových Angličanů nehnul. Volali cher! v ýborné! Nikoli, aby se uzavřel mír, ale vedla se válka do krajností. Mají Angličané opravdu příčinu k jásu? Je pravda, že Angličané obsadili hlavní město Oránské republiky, Bloemfontein. Po pádu Kimberleye se však Oránští burghéři na to připravovali a přeložili proto sídlo vlády do Vynburku, který opevnili a který v pahorkovité krajině dá se s úspěchem hájiti. Státní banku a archiv zavezli burghéři z opatrnosti do hlavního města Transválu do Pretorie. Burové nechali Angličany postupovati a nejschopnější burský generál, nejvyšší velitel Jaubert nepostavil se ani Angličanům s hlavníím svým vojem na odpor. Jen komandanti menších sborů, napřed generál Devet, pak Delarey měli a mají za úkol se svými 4 až 6 tisíci vojáků s třemi anglickými divisemi pěchoty, s divísi jízdy a oddíly jízdní pěchoty potýčky sváděti, Angličanv na pochodu zdržovati a je stále seslabovati. Tento úkol prováděla burská komanda proti desateronásobné anglické přemoci dosud stkvěle. Generál Roberts a jeho 4 divisionářští mohli postupovati jen krok za krokem a na mužstvu i koňstvu způsobily dosud více ztrát Angličanům, než-li tito s generálem Cronjem burů zajali. Angličané

jsou nuceni nejen následkem povstání kapských burů skoro dvěma divisemi spojení své s hlavníím městem kapským kryti, ale čím dále od dráhy kymberleyské se vzdalují a k Válce se blíží, tím více posádek a hlídek musí ku krytí svého spojení s drabou v nepřátelském území zůstavovati a tím hlavní armádu svou seslabovati. Rozhodného vítězství nedosáhli Angličané nad bury dosud žádného, neboť hlavní armáda burská pod Joubertem jest dosud neporušená a jest v plné síle, hotova k rozhodující hlavní bitvě, anebo k dalším drobným válkám za dalším ustupování burů a stálého oslabování a rozptylování anglických válečných sil. Přes to presidenti Transválu, Krüger, a Oránu, Stejn, žádali Anglii za mír a evropské státy za zakročení evropských států. Zamítnou-li Angličané mír a to je nejpravděpodobnější a budou-li trvati na zabrání Oránu a Transválu, tedy burové se zachovalou hlavní armádou budou nuceni k nejkrajnějšímu odporu. Je významno, že burské ženy nabídlý se presidentům svých států, utvořiti ze sebe zvláštní válečný sbor a válčiti po boku mužů. Anglie se tím postaví do světla nesmiřlivosti; ukáže, že vede válku z důvodů lakotných a dobývacích a zví, že jí bude bojovati s krajním fanatismem Afrikandů. Ukaže-li se Anglie ochotnou k uzavření míru, tedy tím před světem dozná veřejně, že se svým konečným vítězstvím necítí se úplně jistou; posramocená její válečná reputace tím před světem a Anglii porobenými národy nezíská. Jsou-li burové válkou vysíleni, zmalátnějí a k dalšímu odporu neschopni, tedy nelze ovšem očekávati, že by necitní a hrabiví Angličané byli k uzavření míru ochotni; v tomto případě by burské republiky úplně vyvrátili a zničili, aby ostatním svým poddaným národům exemplárně ukázali, jaký výprask a úplné porobení v případě odboje by i je stihly. Presidenti jihoafrických republik jako prozíraví státníci to vědí. Jsou si také vědomi, že ani Německo ani Spojené státy bez souhlasu Anglie ve prospěch smíru nezakročí, že v jejich prospěch neobětuje úřední „mírumilovné“ Rusko život ani jediného „kozáka“. Proto nabídli presidenti obou jihoafrických republik Anglii předčasně mír, aby v případě nezbytné potřeby se zachovalou hlavní armádou byli schopni k dalšímu odporu. Neseslabili se maršálek Roberts nezbytnými okupačními posádkami tou měrou, aby se s ním general Joubert mohl utkati ve stejné síle a se stejnou pravděpodobností na vítězství, bude s bury ustupovati za řeku Vá, k hlavnímu městu Pretorii a třeba ještě severněji; bude v drobné válce Angličany přepadat, znepokojo-vati a seslabovati a že odpor jeho může ještě velmi dlouho trvati a že může Angličany i na smrt znarovati, o tom podaly chrabré důkazy nepatrné sbory burských generálů Deveta i Delareye. Prudkými, mnohahodinovými boji v slunečném úpalu byly mnohonásobné anglické přesily strašně znaveny a k pronásledování a potření nepatrných ustupujících burských sborů naprosto neschopny. Armáda generála Robertse mohla průměrně za 30 dní postoupiti denně sotva 1 až 1 a půl rakouské míle ku předu. A to bylo v rovině, jen místy slabě pahorkovité. Každý kopec museli Angličané dobývati. Tot důkaz, že burská armáda není zmalátnělá, k dalšímu odporu neschopná. Naopak Angličanům bude kousati ještě tvrdé oříšky. Stačí na to jejich masožravé zuby? Opakujeme, že dosud nevybráli Angličané ani jedině velké bitvy.

Předsednictvo sněmovny u císaře.

Císař přijal v pondělí presidium sněmovny poslanecké. O audienci byla vydána tato zpráva: Císař dal si představití oba místopředsedy sněmovny: představil je předseda dr. Fuchs. Císař vyslovil k předsedovi Fuchsovi přání, aby sněmovna používala svých ústavních práv a tak pracovala ku blahu státu i národu. Císař vyslovil radost prvnímu místopředsedovi Pradovi, že byl zvolen na toto místo a rovněž nad zvolením dra Žáčka za druhého místopředsedu. Dru Žáčkovi připomenul císař, že jest českému národu velice nakloněn a že mu přináší vřelá blahováni. K oběma místopředsedům vyslovil pak císař přání, aby působili k uskutečnění díla smíru.

Z říšské rady. Vzdor pro-rokování a usilování N. Listů i Němců není pravice dosud rozbita, čeští poslanci obstrukci opět pochovali a brannou předlohu s ostatními stranami prosadili. Plány opozičních Němců jsou tím zatím zničeny, neboť Němci počítali na úplné osamocení a tím malomocenství českých poslanců. Dělnost parlamentu, která po 3 letech opět docílens byla, připouští naději, že bude možno některé opravy živnostenské a hospodářské provést. Němci jednají s Čechy o kompromis při pátečních volbách do delegací. Možnost dorozumění nepouští vláda se zřetele.

Změna ve vedení pravice. Zcela ne-nápadně provádí se ve vedení pravice změna velmi důležitá. Dosud byl skutečným vůdcem pravice starý předseda klubu polského, ryt. Jaworski. Týž však, jak se v zasvěcených vrstvách zcela bezpečně tvrdí, znenáhla s politického života vstoupil do ústraní, odevzdav vedení i klubu polského i pravice hraběti Vojtěchu Dzieduszyckému, jenž jest osvědčeným přítelem Čechů.

Z vyšetřovacího výboru. Sněmovní výbor zvolený k vyšetření posledních výtržností

moravských a kraslických měl 13. března schůzi, již přítomni byli dva zástupcové vlády. Po delším živém rokování učiněny a přijaty byly tři návrhy a sice návrh d' Elverta, aby ministerstvo spravedlnosti bylo vyzváno, aby soudní spisy, vztahující se k výtržnostem vesáckým, holešovským a přerovským, pokud se týče kraslickým, bezprodloužené výboru byly vydány. Dále přijat návrh dra Schückera, aby zavedeno bylo přesné a přísné vyšetření událostí vesáckých, holešovských, přerovských a kraslických, jejich příčin a účinků. Vyšetřování to má se dít za spolupůsobení vlády a za použití dat vládou sebraných. Též mají býti vyslechnuti svědci a zpravodajci má býti uloženo, aby o zavedení tohoto šetření, pokud se týče o krocích, jež vůbec dlužno učiniti, výboru předložil své návrhy a sněmovně pak podal zprávu. A konečně přijat návrh dra Šleného, aby před sedmi výboru bylo uloženo, aby po provedeném šetření sám sněmovně zprávu podal.

Rusové a Turecko. Telegram „Köln. Zeitung“ z Cañhradu tvrdí, že tamní turecké kruhy jsou velice znepokojeny, ježto mají za to, že Rusko šlve Bulhary proti Turecku, aby takto pro Ruské požadavky tím spíše našlo sluchu u Porty. Turecké kruhy jsou přý přesvědčeny o odstoupení Burgasu Rusku, čímž by Cañhrad ještě víc byl vydán přepadnutí se strany Rusů.

Srbsko a Bulharsko. Za oslavy paměti osvobození Bulharska odešla tureckého (dne 23. února prav. kalendáře) došlo ve Srédci ke protitureckým a též ke protisrbským demonstracím, jež bulharské zprávy dosud umlčely. Z těchto demonstrací vzala si vláda zdejší příčinu k ostrému zakročení proti Bulharsku. Srbský zástupce ve Srédci obdržel nařízení, aby žádal na bulharské vládě skvělé zadostučinění a rozkřál Milan odebral se s celým svým štábem do Nišu, kdež finčí co nejvíce šavli. Srbský zástupce ve Srédci žádal již satisfakci, ale Bulhaři jako by nic. Mlčí a mlčí. Proto činí Milan opravdové přípravy k válce proti Bulharsku, jako by již byl zapomněl na Slivnici, kdež dostal strašný výprask v r. 1886.

V Brasílii přišla přý vláda na stopu monarchistickému spiknutí. Podle všeho však nejedná se ani tak o spiknutí jako spíše o záminku, pod níž by vláda měla důvod k odstranění těch kterých sobě nepohodlných osob.

Drobné zprávy.

Punktační konference mají se dle plánu sejít: česká po neděli a moravská snad ve čtvrtek.

Cyrillský duchovní koncert pořádaný 11. března ve dvoraně Adalbertina vypadal po stránce hudební i reprezentativní skvěle. Pečlivě volený program byl proveden za řízení ředitele kath. chrámu p. J. N. Wünsche přesně, jak sluší na koncert, jehož úkolem jest obecnost hudbou zvlášť cyrillskými věsti mu v pravé podobě perly hudby posvátné. Máme-li uvést důvod, proč letos zvlášť cyrillský koncert se vydal, nemůžeme zamlčet laskavé účasti známého „blatáckého kvarteta“ (pánové Komárek, Joneš, Souček a Wünsch), jež budilo lahodnými hlasy svými a do nejmenších odstínů propracovaným přednesem zaplouně obdiv. Jak jímavě zazpívali tyto pánové v hudbu oděnou skromností, píseň „Kristus příklad pokory“, již harmonisoval p. řed. Wunsch! To krásné a přece zcela srozumitelné pianissimo, jímž nešla se celá píseň, prodralo se až do nejlubších záchvěv srdcí posluchačstva. Neméně nuancovaně zapěli ranní píseň: „Uslyšel jsi naše modlitby“ taktéž p. řed. Wunschem harmonisovanou a na kontrapunkt bohatou Ettovu skladbu: „Domine convertere“. Ku výkonům „blatáckého kvarteta“ čestně se řadí solový zpěv alečon Pětioké a Wünschovy, jež vedle p. Komárka a Součka výhodně uplatnily rutinu svých hlasů v solovém kvartetu „Eja mater“ ze Stabat Mater od Fr. Musila. Ze předem mluvíme o solistech, nechceme tím nikterak vytknouti podřízenou úlohu sboru. Naopak, jest nám právě akcentovati při každém spěváckém spolku důležitost seřazeného a seřazeného sboru, a tím je sbor cyrillský, jehož členové, dámy a páni s láskou a péčí se věnovali častým skouškám a následkem toho i v obřízých smíšených skladbách, jako v „Ave Maria“ od G. B. Casali a v „Ecce quomodo moritur“ od J. Galla nastupovali zcela jistě, a což zvlášť chvály hodno, dovedli vyniknouti do polyfonního ducha oněch skladeb. Zvlášť 9-hl. Allegriho „Miserere“ bylo předneseno tak, jak toho účty hodná skladba vyžaduje. Nebylo na škodu, že v druhém sboru (v kvartetu) původně aranžovaný sopran II. zpíval tenorista p. Komárek, jako vůbec mile se poslouchalo, že tento dvojbor zpívaný byl kvartetem solovým (kromě p. Komárka, p. Součkem, sl. Pětiokou a Wünschovou). Dámský sbor samostatně provedl pěkné Hallerovo offertorium „Stetit Angelus“ a v sekvenci „Lauda Sion“ ukázal, že chorál mu není novinkou. Bylo slyšeti hlasy v obecnost: „No, tak přednesený chorál se dá poslouchati, takovému chorálu by se dalo i na našich venkovských křech“. Mužský sbor na konec zapěl valetnou hymnu ku počtu sv. Antonína Paduanského od Jochuma, v jejíž čtyřech větších střídal se četverhlas a tenorový (p. Komárek) a barytonový solem (p. Souček). Hymnus ten odporoučíme všem spolkům, jež úmysl mají uctiti divotvorce sv. Antonína. Umělý průvod zahrál na klavír pan prof. Konvalinka. — Ku sdraru koncertu cyrillského velice přispěla vášná ochota proslulé firmy Lhotovy, která ke koncertu zapůjčila koncertní křídlo anglické soustavy a salonní pětihran harmonium. Nástroje tyto dělají čest českému uměleckému průmyslu a odporoučí naši ovu firmu co nejlépe. Koncert počtli vášnou návštěvou

J. Milost nejd. p. biskup Eduard Jan, vys. důst. p. kapitulní děkan Mons. Dr. Frydek a více členy vys. důst. katedrální kapitoly s a četnými zástupci zdejšího i okolního duchovenstva. Mimo četné umělsmluvné obecnostvo zdejší dostavilo se i množství účastníků z venkova. Pokud jsme postřehnouti mohli, byli tu přátelé církv. hudby i s dalekého okolí, jako na př. z Chrudimi, z Holic, ze Smiřic, z Dubence, Opatovic, Václav, Stávek, z Černilova. Jest patrné, že poroučení pravé církv. hudby šíří se stále, což zajisté bude snáze diecéšní jednotě cyrillské povzbuzením k další vytrvalé práci.

Koncerty Filharmonie v Králové Hradci vystupující stále určitější do popředí. 31. března a 1. dubna představi se nám Filharmonický orchestr — tentokrát opět silnější než v dobách minulých, čítá 70 členův. Opočítaje produkci virtuosity na harfu pl. J. Soukalské-Mařákové, poukazuje na čela provedení silami domácími. Jest to předně Dvořákův Vodník. Výborná, místy tak vysoce dramatická ballada Erbenova nadchla mistra Dvořáka k symfonické básni, ke kompozici, o níž ušito všech prostředků, jež moderní orchestr poskytuje. Posluchač slyšího podrobnosti děj zmlčené ballady: Jak vodník si šije šaty k svatbě, jak diera přes prosby matčiny odepálí k jezeru, kde utone, jeji pláč a ukolébavka, opětně zhlédání s matkou, bouře na jezeře, jak vodník jde po klakání pro svou ženu i onen pozný treat — vše to znázorněno jest tak plasticky jak hudebními motivy, tak orchestrálními efekty. Vodník náleží k nejlepšímu symfonickým pracím Dvořákovým. — Neméně efektní je Griyovo. Před branou klášterní s textem Björnsenovým. Rozmluva osadem utvářené dívky s klášternicemi, její prosba o útulek a závěrečný chorál jeptišek provázený mohutnými akordy varhan působí dojmem nesmazatelným. A Beethovenova Symfonie C-moll, stojící na vřebolu velkolepé tvorby nedostizitelného genia nešláhe poznámek. — Jest na obecnostvu, aby nedalo si ujíti počitek, jaký mu žádne jiné venkovské těleso hudební nemůže připravit. Zvlášť významná jest reprie nedělní, již zajisté využítuje obecnostvu z okolí. Předprodej vstupenek obstará ochotně knihkupec p. Jaroslav Peřina v Hradci Králové.

Spolek českých stenografů v Králové Hradci. Před ukončením letošního kursu uspořádá spolek náš pro své členy a zvané hosty v sobotu dne 17. t. m. v menším sále „Grand Hotelu“ svůj III. „Programový večer“ za laskavého spoluúčinkování P. T. členů sl. Jednoty divadelních ochotníků. Bohatý program slibuje tu nejlepší zábavu! — Zvaní mají volný vstup.

K sv. Josefu doporučují se všem, kdož budou blahopřáti k jmeninám svým známým, skvostné blahopřejné listy Ústřední Matice Školské s podobiznou Josefa Jungmanna. — Prodávají se za hotové neb na dobírku v kanceláři matiční (Spálená ul. 24. nov.) za 1 Kor. Na listu může se podepsati 10 osob — což obzvlášť je výhodné pro celé rodiny a společnosti.

Sportovní klub pro Hradec Králové a okolí pořádá včera v Grandhotelu programový večer pro své členy a hosty. Na programu byly 1. „O Paříži“. Přednáška p. profesor K. Bruderhause. 2. Pauker: „Loučení“. Zapěje sl. Bríxy-ova, u klavíru sl. Kontníková. 3. Chopin: „Polonaise“ č. 9. Na klavír přednese sl. Gabova. 4. Solový výstup, přednese pan Růžička. 5. Hudební kvartetto. 6. Burianek-Doksaneky: „Umučení dub“, verš. pověst z Podřipska, recituje autor.

Nový duchovní královéhradecký p. Vojta, nastoupí 1. března svůj úřad v Hradci Králové. Město Náchod ztrácí vřepanu Vojtovi pilného duchovního.

Mistr František Ondříček byl jmenován na základě jednoblánsného usnesení výboru zakládajícím členem Ústřední Matice Školské. Jmenování toto jest jen důsledkem velkého koncertu vřehodného mistra, jenž jak známo společně s paní Petzoldovou-Sittovou úplně nezištně a bezplatně koncert tento uspořádal. Čistý výtěžek koncertu tohoto činí 2829 K 77 h. Sluší dodat, že také firma Ant. Petrof, c. k. dvorní továrna pian v Hradci Králové, úplně zdarma zapůjčila ke zmíněnému koncertu svůj klavír, tak že režie koncertu byla omezena skutečně na míru nejmenší. Přísti čelo „Věstník U. M. Š.“ přinese obšírný referát o koncertu se životopisnými daty našeho rodáka a výroční zprávu U. M. Š. za rok 1899.

Dobrodincevé kaple zdejších škol. Na zakoupení teppichu na stupně oltářní přispěly pl. Tůmová (8 K) a Eliška Kalinová (10 K). Na potřeby pro kapli poslala Nejenovaná dobrodítka 10 K. Kropenku z blého mramoru ke vchodu se strany chlapecké školy daroval a na svůj náklad zasediti dal pan stavitel Frant. Černý. Všem šlechetným dárcům srdečně: Zaplať Pán Bůh!

240 korun straceno o dobytém trhu v Hradci potřebným člověkem. Jméno „poctivého nálešce“ millerádi a veřejně a přejme mu zákonitou odměnu již předem.

Skřivánci a hmyzožraví ptáčci následkem březnových mrazů a trvalé silmy houfně hynou. Pro naše zahrady, sady a role je to vážná nehoda.

Cesty na Pražském Předměstí potřebují nutně opravy, neboť v posledních hodinách, kdy taje, jsou nesmírně blátivé. Pražské Předměstí v sámu vlastním mělo by mítí ráš města anebo aspoň pokročilé obce předměstské.

Křesťanské mlýny přicházejí do křesťanských rukou. Pan Roleček, majitel mlýna pod klášterem v Rychnově n. Kn., prodal svůj mlýn za 51.000 sl. firmě střílním zbožím v Kostelci n. Orli. — Ledeč a syn — která střílí v Rychnově mechanickou tiskovnu.

Stavba trestnice v Hradci Králové. Stará trestnice v Dlouhé ulici v Hradci Králové nedostačuje a pomýšlí se proto postaviti novou trestnici. Zda-li a kdy k tomu dojde, dnes těžko říci.

Osvěta židů připojuje se ke gratulantům — panu Masarykovi. Za to trhá biskupa Brynych. Projev o jazykových nařízeních přý učinil — a to přý je rozhodující — po obsazení křesla arcibiskupského baronem Skrbenským. Kdyby p. Háj v Osvětu lide správně nelhal, nešpínil a nepřekrucoval dle vzoru novinářských šmoků vídeňských, tedy by musil dle pravdy říci, že „Obnova“ i biskup Brynych vystupuje proti křivdám vídeňské vlády i Němců stejně důsledně a rozhodně již po léta. Oposičníky, kteří mají odvahu říci přisou pravdu přímo do očí i nejvyšším krubům, ty přece nepovýšují. Tot snad každý politický hlupák nahlédne, jenom ne „chytrák“ Háj a jeho Osvěta židů. „Osvěta lidu“ ta vládě a židům opoici ovšem nedělá, ta trhá jen obhájce českého lidu, upřímně jeho rádce a přítele, zvláště, jsou li rozhodní katolíci.

Továrna na veňavky, která dosud sdaněna není, nalézá se poblíže městské nemocnice v pravo za mostem, na cestě k Malšovicům. Lidé kolem jdoucí děsným smradem div do mloub nepadnou. Nežvar tento neměl by se trpět již z ohledu na blízkost nemocnice.

Ústřední Matice školské zaslal dne 1. t. m. p. J. Petr, hostinský v Městě, sbírku při taneční zábavě 2:52 K.

Stříbrné pětikoruny přijdou co nejdříve do oběhu. Jsou něco menší než-li bývalý dvojzlatník, velikosti asi pražského tolaru. Ozdobeny jsou na jedné straně poprsím císaře, na druhé straně je orel a nápis „Quinque coronae“ (5 K.) Do Král. Hradce již došly filiálky rakonsko-uherské banky; zde jich lze dostati.

Cronje se zajatými bary byl odvezen na ústrov sv. Heleny v širém moři, kde zhyne Napoleon.

Ztráty anglické. Angličané udávají své ztráty od počátku války do 24. února t. r. důstojníků 198 zabitych, 494 raněných, 133 zajatých (dohromady 826); mužů: 1748 zabitych, 5795 raněných, 3111 zajatých. Mimo to zemřelo na různé nemoce 19 důstojníků a 704 mužů, následkem úrazů 1 důstojník a 17 mužů. Jako invalidi byli posláni do Anglie 79 důstojníků a 2227 mužů. Barové udávají, že v Transylvánii je přes 12.000 anglických zajatců. Nejlepší ba „zlatý“ střelec boerský je bez odporu „strýc“ Van Bosboom. Nechybil se ještě žádného jelena, Kafru nebo divokého pátrona. Před šesti měsíci ještě měl ze zlatých dolů značné jmění nashradáno a kvetoucí rodinu. Ale papíry zlatých dolů klesly tak, že staly se bezcennými. Tuto ztrátu „strýc“ snášel s klidnou myslí. Ale když zvěděl, že oba jeho synové byli Angličany zabiti, že nemá žádných dědiců více, kteří by mu oči zatlačili, stala se s ním velká změna. Zasal si ke starému svému příteli Krügerovi, s nímž druhdy bojoval věrně a nerozlučně v bojích za nezávislost a požádal jej, aby ve dřívější jeho hodnosti landdrosta jej potvrdil. „Máš ještě svou pušku, již jsi tolik Matabelů krále Lobenguly ze světa zprovodil?“ tázal se jej president. „Ano, odrétil „strýc“. „Pak potřebuješ jen náboje, pro ten jsi přišel?“ „Nikoli mám náboj, jež si sám robím“ a při tom pošepal presidentovi do ucha několik slov, že jinak chladnokrevného presidenta překvapily, že mu dýmka z úst vypadla. Na to rozloučil se „strýc“ se svým přítelem právě: „Ponebavž je chťejí u nás mítí, ať jsou dobře obalonženi...“ Od listopadu bojuje starý landdrost v čele svého malého oddělení proti cizím vetřelcům. Svě mauserovky, jež nazval Lobengulou, užívá takto: Na památku svých padlých synů vyvolí si svým orlím okem z nepřátelských řad dva nejmladší a nejvíce aristokraticky vypadající důstojníky, položí se na zemi, miff dlouho a rozvášně na vyvolenou oběť, vypálí a vykočív, zvolá: „Chamberlain“. — Pak spustí zbran; v oblíčeji jeho pozorovati zvláštní trháni, neboť jest on zbožný muž, jenž se Boha bojí a jenž byl otcem. Tak usmrtili takofka denně dva důstojníky, ani o jednoho méně ani více. Pak čte pobožně ve staré bibli, kterou vždy má při sobě. Ale nyní nejzajímavější. Když ambulance mezi padlými obeti „strýcovy“ nalezou a je do nemocnice dovezen, poznají je při pytvě snadno; neboť místo dvou unci olova neb ocele, mají dré unce — zlata buď v srdci, nebo v mozku. Starý landdrost robí si svůj náboj sám a dává Angličanům zlato, jež v Závěsku si hledají.

Zubní technika na výši dokonalosti. Švýcarský zubní technik Louis Gattineau učinil nový vynález. Zasazuje umělé zuby bez nepohodlného podnebí ve formě emaillovaných platinových korunek tak, že se tyto nerozbijí a že lze jimi kousati jako vlastními zdravými zuby a že se tyto emaillované zuby nemusí z úst vyndávati. Gattineauv patentovaný způsob zasazování zubů poklestil si již cestu do Francie, Německa i na Balkán. Pro Rakousko-Uhersko vyhradilo si výhradní výrobu náhrady za přirozené zuby zubní lékařské a technické bureau Dr. Wicke & Gattineau, ve Vídni I. Graben č. 7.

Firma Hárky, Bromovský a Schulz, renomovaná v zemích českých i v sousedních říších strojírna, obořle pařížskou výstavu konstrukcí sdruženého parního poháněcího stroje, jenž se vyznamenává hlavně úplně zajištěným stejnoměrným chodem jakož i minimální spotřebou páry na hodinu a koňskou sílu. Stroj ten konstruován jest na výkon 600 koňských sil a sloužití bude ku pohonu elektrického stroje, jenž na ose stroje umístěn (avázán) bude. Stroj tento opatřen 2 parními válci, z kterýchž jeden je

ventilovým předním rozvodem (fricard) opatřen. Veliké součástky jsou do krajnosti přesně provedeny a jest celkový vzhled velice impozantní. Stroj jest dnes, sítu v sobě a v nedělní sestaven, načež se rozebere a do Paříže šle. Strojárna zajisté ochotně interessentům stroj, který bude českému průmyslu ke cti, k prohlédnutí ukáže.

Ona, respektive páleného kostelníka jeho velice pálí, že mladočestí poslanci podepsali interpellaci ohledně konfiskace článku Obnovy, v němž se jedná o rituální vraždu a o tom, jak židé urážejí katolíky. Poslanec Březnovského, Udržala, Hoficu, Leblocha, Bečváře, Dostála, Adámka, Doležala, Königa, Brdlíka, Sehnala, Pospíšila, Šrámka, Kryfa, Teklého, Rozkošného, Sokola, Hellera, Hájka a Vychodila nazývá Brytychovými štítonoši a až nebudou mladočestí poslanci, mohou prý se v diecési Hradecké ucházeti o kostelnictví. Přislubovali při bohoslužbách, nepokládali ani sv. Václava, císař Rudolf z Habsburgu a jiní mocní a čestní mužové za hanbu. Ale zapřít svou víru a otročiti židům za inseráty, předplatné a pacholské písaření — proti vlastní krvi, to je hanebné a nečestné pana písaříka v Času.

Souchotlay vyléčitelné. Lékaři Richet a Hericourt v Paříži siali stlačením hovězího masa kůru — serum — její vstříkáním do těla se dají souchotiny vyléčit.

Na úterní dobytčí trh dne 13. března v městě zdejší odbývaný bylo 632 koní rozličného druhu (k chovu, potřebě, bříbat), pak 168 volů, 86 býků, 386 krav, 39 telat a 13 koz přivezeno. Obchod byl čilý a účastníci se ho obchodníci domácí i cizí. Příteli koňský a dobytčí trh odbývaný se bude v městě zdejší dne 10. dubna 1900.

Prodej masa. Městská rada upozorňuje obecnost z důvodů zdravotních a vzhledem k ustanovením § 2. a 4. jatečního řádu, aby nekupovalo žádného masa, které v městě, jakožto nebylo dříve zdravotně prohlédnuto. Každý kdo přistihne bude v Králové Hradci, že maso neohlédané na měst. jatekách prodává, bude soudně stíháno.

Zvěsti z východních Čech.

Ve Svobodných Dvorech dal starosta obce, pan Hyněk Srdinko, na pění občanstva podél silnice upravit chodník. Cesta byla navezena škváry (okovinami) a jsouc vyvýšena byla tím nejpěknějším chodníkem, takže občanstvo mělo ze své promenády radost. Avšak občané pokročili dříve mší a vojáci hrubě mší. Tyto dny jela skrz Svobodné Dvory jízda; nikoli po dobře štítované a štrované silnici, ale po pěším chodníku! Toť se rozumí, že za mokrého a blátivého počasí byla pěšina kopyty rozdupána a zničena. A pak má být u nás pokrok, když vzdělanější kruhy sprostě každou nápravu mají a ničí. Po příchodu a alejích jezdí se ostatně koňmo i na bicyklu též v Hradci a jeho okolí. Procházející se obecnost a chůvy s dětmi jsou hrubým tímto nevárem týráni a ohrožováni a dobré chodníky se číní neschůdnými. Pan prof. dr. Beneš v poslední schůzi obecního zastupitelstva ostře tlumobil stížnosti občanstva v této příčině. Tažeme se proto: kdy konečně zavlaďne také v inteligentnějších kruzích smysl pro slušnost a porozumění pro skutečné potřeby a pokroky občanstva?

Z Černilova. (Vodní družstvo.) Ústřední správa zvolila za druhého místopředsedu p. Jana Horáka, statkáře z Černilova č. d. 19 a světem jemu referát o evidenci pozemků družstevních. Referát finanční spěřívá v rukou prvního místopředsedy, p. Václava Proška.

Z Dobrušky. (Valná schůze záložnická.) Dne 11. března 1900 o 3. hodině odpoledne konána byla výroční valná schůze záložny, kterou zahájil předseda dp. Frant. Douda kratičkou promluvou, dříve než pořad jednání započal. Na slova básníka Jablonského: „Nuž vstaňte všichni, kteří dosud spíte, denice vzešla — jitřenka se rdí“ přirovnával mladickou zálohu místní té dennici a jitřenku, kteráž vzešla na obloze života a pravil, aby všichni dosud spící již se ze sna probudili a aby svépomocí své zájmy společenské si opraviti hleděli, nanejvýš aby z područí a otroctví těch upírů — lichvářů — kteří půjčováním na veliké úroky trávují člověka s masem i kostmi — se vymanili a rychlý, levný úvěr aby u své domácí záložny hledali. Dále vzpomenuť fečnk té bídý, nouze zavinené i nezavinené v tak krásném království Českém a nabádal přítomné členy, aby malý, dělný lid, čeládku i děti své k spojitosti a šetrnosti povzbuzovali; neboť národ český, bude-li mohutný kulturně a hospodářsky, pak nebude moci býti nikdy hozen někde do kouta, aniž bude nový národ přiveden k věčnému mlčení. Po této promluvě sdělena byla roční činnost záložny přítomnému členstvu, kteráž s překvapením radostným byla vyslechnuta, když sdílelo se, že dosažených členů jest 68. celkem a že peněžního oběhu za 1. rok bylo 81.671 K čili 40.835 zl. 50 kr. Po této zprávě byli přítomní vysvětláni, aby p. Františku Kudrňovi, pokladníku toho času, za jeho činnost roční vřtečnou a bezplatnou, vzdali povstáním čest a slávu provolali, což se záložně stalo. Následovalo čtení účetní billance p. pokladníkem, vykonány doplňovací volby výboru i dozorců rady a skončena byla radostně ta schůze s pňáním, abychom se vzdělávali, mohutněli po příkladu bodrých Moravanů a Slezanů, kteří jsou si dobře vědomi toho přeloslí národního: „Kdo šetří má za tři — kdo nelení — tomu se zelení.“

Z Náchoda. V neděli večer v 6 hod. 40 minut pozorovali jsme u nás skvostný zjev přírodní, totiž padání meteoru. Směr dráhy jeho byl od severozápadu k východu a zdálo se u nás, že padá kamsi za Chudobu v Kladeku. Byl zdánlivě velikosti hrušňového vejce a vyběhal v ostrý hrot, jímž jakoby si dráhu rasil. Světlo jeho bylo intenzivně bělomodré. Padání téhož bylo asi ve dvou třetinách obsoru značně vol-

né, ve třetí třetině však nápadně rychlé. Světelné dráhy po sobě nezanechával a hluku neprobíhal, t. j. u nás aspoň jsme hluku žádného nepozorovali. Celý zjev trval 6—8 vteřin. Obloha byla modrá a jasná.

Letní hospodářská škola v Opčně o 1 ročníku počne běh svůj 2. dubna t. r. a potrvá 5 mše. Účelem jejím jest vychovati obecné škole odrostlé dívky za řádné hospodyně. Vyučování rozděljuje se na theoretické a praktické. Zápisné se neplatí, školné obnáší celkem 10 zl. (20 K). Správa školy hospodářské spojena jest se správou školy hospodářské a zvláštní odborná učitelka co síla hlavní tvoří s ochotkami, které v internátě školním bydlí, jednu domácnost. Vyučování v internátě stojí měsíčně kolem 12 zl. (24 K). Přihlášky učení neb písemné přijímají se do konce března t. r. Hlavní zápis koná se dopoledne v nedělich dne 18. a 25. t. m. Nádače zřizeny 3 po 50 Kor.

Z Jaroměře. Pěvecká a hudební Jednota „Jaromír“ v Jaroměři pořádá v pondělí 19. dne měsíce března 1900 o půl 8 hod. večerní v sále „U Bílého lva“ pěveckou a hudební zábavu. Program: 1. Gebert: Overtura „Kouzlo lásky“. Malý orchestr. 2. Vogner: „Sousoedák I.“ Dámský sbor s prův. piana. 3. Pivoda: „Bozmarynka“. Mužský sbor. 4. Dvořák: „Slovanské tance č. 3.“ Malý orchestr. 5. Weis: „Blatácké písně“. Dámský sbor s průvodem piana. 6. Vogner: „Vzdory“. Smíšený sbor s průvodem piana. 7. Gillet: „Z dálky od plese“. Malý orchestr. 8. Vogner: „Sousoedák II.“ Dámský sbor s průvodem piana. 9. Smetana: „Fantasie s motivů“ z „Prodané nevěsty“. Malý orchestr.

Z Častelovic. (Z naší spolkové činnosti.) Katolická národní jednota zdejší pořádala v neděli dne 26. února t. r. ve spolkové místnosti divadelní představení „Zrytí nájemného“. Veselohra o 4 jednáních, překlad od J. Vejchodského. Všecky úlohy byly ve velmi dobrých rukou. Slečna Štorková a paní Mukařovská s opravdovým pochopením a bezvadně sehrály sl. Janeková a sl. Kubrtová. Všem se líbil statečný pan major (p. F. Petera) se sluhou svým Bastianem (p. B. Ješina), jichžto zdařilé výstupy rozsmály všechno obecenstvo. S pravým porozuměním vřili se do svých rolí p. Fr. Bezdek (v úloze Hájka) a p. Fr. Němec (v úloze Mukařovského). Slečna Ludvíková (v úloze Blinky) a p. V. Škop (v úloze listonoše — až poprvé vystoupil na jevišti) provedli své úlohy ku všeobecné spokojenosti. Všem těmto slečnám a pánům při tomto představení ochotně účinkujícím buďtež tímto vzdány vřelé díky.

Pod Vysokem. V poslední době nařizeno bylo cestářům na arčních silnicích na Kutnohorsku dávat každého dne na vyjeté koleje kameny, tak aby silnice stejnoměrně byly sjízdné a tím méně ve svém stavu trpěly. Rozkaz tento vynesen byl zrovna s připomenutím, že zanedbání jeho stáhlo bude postupnou pokutou na cestářích. Ubozí starší věštinou již lidé dřou se den ze dne hromadami kamenů kladených ve vzdálenosti 20 až 40 kroků až na délku 4 kilometrů. Ale s jakým výsledkem? Povození, sotva 5 až 10 kilogramové kameny srovnány byly, jezdí schválně přes ně rozhazující je po celé silnici a rozbíjející ji tak ještě více. Jsou to zvlášť povozníci z cukrovary Radbořského. Upozornění, že tím vozy a koue trpí, vyklíbnou se, že nějakou tu pracklou nápravu nebo rozyppané kolo pan Mandelšík unese, a napomenutí, že tyrají cestáře, hrubě a sprostě odpoví. Ptáme se, když jest vyřčena pokuta cestářů pro zanedbání rozkazu, proč bez trestu trpí se nevára a schválnost čeledínů a povozníků? Prý si má cestář pomoci sám. Snad má se starý muž práti s nějakým výrostkem? Smutná to nařizení! Žádáme kompetentní kruhy, aby zakročily a další slovu spjaté chasy přetrhly!

Z Miletína. Komitét pro postavení pomníku Kar. Jar. Erbenovi v Miletíně koná dne 16. března t. r. o půl 8. h. d. večer valnou výroční schůzi, při níž volen bude výbor a dva členové do rozhodčí poroty o návrzích na pomník. Z lonské své činnosti oznamuje české veřejnosti, že dne 22. května pořádá slavnost odhalení pamětní desky na rodném domku básníkově. Mramorovou, umělecky provedenou desku darovalo sl. ředitelství c. k. odborné školy sochařsko-kamenické v Hořicích. Slavnostní řeč pronesl spisovatel p. Karel V. Jais; řeč tato byla vydána nákladem komitétu ve zvláštní brožurě. Slavnosti účastnili se četní spisovatelé, jmenovitě: Jar. Vrchlický, A. Jirásek, Ig. Herman, V. Štech, F. Herites, Dr. Metalka, J. E. ministr Dr. Rezek, zastupitelstva okolních měst a předsední spolků. Od 16. listopadu vypsaná byla šestiměsíční soutěž pro české umělce na plastické návrhy na pomník, který má státí 2000 K. O konkurénci podmínky a plánek náměstí Miletínského přiblížilo se dosud 27 umělců. V rozhodčí porotě budou delegáti Umělecké Besedy, Musea, sochařské školy Hořické a dva členové komitétu. Stav jmění jest tento: z r. 1898 zůstalo 3436.88 zl., na příspěvkách darovali: p. Aug. Rachota v Jičíně 4 zl., sl. Občanek záložna v Hořicích 20 zl., nejmenovaná v Praze 50 zl., p. Fr. Fiedler, účetní cukrovary v Dol. Budičích 5 zl., p. Petr Svoboda 50 kr. a p. n. Jos. Sehnal v Miletíně 50 kr., z pokladnic: p. p. Kolář v Bělehradě 70 kr., u p. Vlacha v Bělehradě 1.05 zl., u p. Mikše v Poličanech 30 kr., u p. Pípk v Hořicích 15 kr., u p. Rachoty v Miletíně 85 kr., v Lukavci 1.77 zl., za dopisnice stráženo 37.03 zl., za brožury 15.60 zl. a vydraženo 3.60 zl., hrubý přijem o slavnosti zasazení desky pamětní na rodném domku básníkově 801.90 zl., na úrochlech za r. 1899 přibýlo 156.15 zl. Vydání bylo celkem 338.70 zl. Zbývá tedy čistého jmění 3702.86 zl. čili 7404.86 K.

Z Nebeské Rybné. (Obnova sv. misie.) Od 25. do 31. t. m. budou OO. kongregace Nejsv. Vykupitele se sv. Kopečka Rodičky Boží u Králík v zdejší chrámu Páně renovaci sv. misie odbývati.

V Náchodě se koná sv. misie tyto dny.

Z Nového Bydžova. Překrásný večer připravil výbor katol. jednoty naší svým členům a hostům dne 4. března. Na počest 90letých narozenin J. Svatosti papeže Lva XIII. pořádala jednota sla-

vnostní večer, aby jím projevila svoji čctu a lásku k Svatému Otci. Účast byla velká, se prostranná místnost Občanské besedy přeplněna byla — nebylo hnutí. Děkujeme to, že jednota dochází oblíbenosti u všech, kteří dobré věci jsou. Opět a opět hlásí se k nám nové členové, kteří vidí, že hájíme si jen to, co číní nás šťastnými a spokojenými — svoji sv. víru. Slavnostní nálada svýřila se, když mezi nás zavítal vy. ct. p. c. k. okr. hejtman Dr. Volker, jenž potěšen své dal na jevo s tolika účastnateli. Za významností toto poděkoval mu velect. pan předseda, profesor gymn. V. Šila upřímnými slovy. — Slavnostní večer zahájen byl proslovem k 90letým narozeninám J. Sv., jež před obrazem papeže Lva XIII. na jevišti květinami ozdobeném vroucně přednesla sl. Balcarová. Členové pak zapěli s průvodem harmonia pap. hymnu. Následovala přednáška jednatele P. Šmejkal „O velikém významu vzneseního papeže Lva XIII.“ Promluvil o jeho nesmírných zásluhách — představil jej — jako nejvyššího kněze, nejvyššího učitele a nejvyššího představeného Církve sv. Lidil tohoto Mariánského Papeže — jako papeže nám Slovanům nakloněného — jenž náklonnost svou nám ukázal snovstvením české koleje — založené již Otcem vlasti Karlem IV. — a pak encyklikou r. 1881 vydanou — kterou čcta k sv. věrozvěstům slovanským sv. Cyrillu a Methoději všem doporučoval. Všichni Slované vítati a ctíti musí také snahy Lva XIII. Pevná stála Petrova Hřena jest 90letým starcem, jenž za nyníjších bojů proti Církvi svou skalopevnou důvěrou v Boha, svým věhlasem, zbožností a zkušeností budí obdiv celého světa. Vybídl přednášející všechny, aby čcta a lásku k Sv. Otci projevili předsevzetím, že vřáti si budou sv. drabé víry své, že milovati budou jednotu svou věrným plněním povinností svých členských, aby dosíci mohla cíle svého a byla světem, jež by zásadami křesťanské víry osvítilo život soukromý i veřejný. Řídíme se heslem, jež provolal milý p. předseda za jednotu naši při svěcení zákl. kamene nového kostela bříbitovního: „Ve víře stijme, a vírou umřijeme!“ Pravým cnotným životem, neohroženým vysnáváním drabé víry katolické budme velikého papeže Lva XIII. ozdobou a radostí! Po této přednášce zahrál mistrně p. katecheta Vacek koncertní číslo na cello a milý příznivec spolku, vldp. děkan Jos. Šrámek s vroucním přednesem zapěl „Jak je krásná moje vlast“. Na pianě doprovázel obětavý p. Fid. kůra A. Kulišta. Následovala srdečná přednáška vldp. Dr. J. Kašpara — v níž dojemnými — jemu vlastními slovy líčil svoji radost a posvátnou básní spojenou — kdy dopřáno mu bylo v audienci pokleknouti před Otcem všeho křesťanstva. Pontavě vypravoval v městě Římě, jeho životě — o všech okolnostech i audienci souvisících — líčil živými obrazy — sázení Vatikánu — uvedl posluchače do skromné komnaty velikého papeže, představil nám vznešenou postavu stříbrolasého Lva XIII. a jeho lásku k synům sv. Václava a sv. Jana z Nep. — k národu českému. Po znamenité této přednášce — za níž p. Dr. odměněn byl dlouhotrvajícím potleskem, na vybidnutí člena spolku p. J. Králíčka provolána J. Svatosti skráť Sláva! Ke konci se hrána byla jednoaktovka: „Josefská tragédie“, v níž unášiví členové ochotníci zdařilé podali výkony. Hráno bylo s chutí a účinkující odměněni sasloužilou pochvalou. Zpěvem národní hymny: Kde domov můj — dojemná tato slavnost skončena. Stříbrné jsou sediny velikého našeho Lva XIII. — slatě jeho srdce — to nám, Bože — dlouho zachovej! — Další naší činnosti — šehnej Bůh!

Z Chocně. Katolická jednota jinoců a mužů v Chocni a okolí konala dne 21. ledna t. r. svoji řádnou výroční schůzi v místnosti jednoty. Schůzi zahájil veled. předseda p. děkan Jan Cvrk katolickým pozdravem za plného počtu členů, načež čteny správy: jednatele, pokladní a knihovní; účty prozkoumané pány revisory odevzdány byly valné hromadě k přehlédnutí a schválení. Na to následovaly volby a sice zvoleni jsou: veled. p. děkan Jan Cvrk za předsedu, dšst. p. kaplan Josef Jaska za místopředsedu, p. Ant. Diblík za jednatele, p. Jan Horák za pokladníka, pan Jan Kaiserlík za knihovníka. Dále do výboru byli zvoleni p. Fr. Petrušálek, p. Fr. Rybka ml., p. Jos. Šeda, p. Jan Král Revisory účtů: p. Jan Jetmar a p. Jos. Bergr. Praporečnický: p. Jan Líbal, p. Jan Jetmar ze Lhoty Sudlické. Správce místnosti p. Josef Zeman. Ze zápisů jednatele sděleno bylo: „Naše jednota odebrala v minulém roce následující periodické časopisy, které z větší části dodával veled. pan děkan, jako: Obnovu, Katol. Listy, Český Východ, Dělnické Noviny, Mír, Draka a Obranu práce; mimo časopisů dodával též brožury: Slova pravdy a Časové Úvahy. Knihovna spolková čítá přes 250 kusů knih zábavných i poučných, které daroval pro knihovnu veled. p. děkan a bývalý předseda dšst. p. Alois Černík kaplan v Hofmanově Město. Do volných návrhů vzato bylo, aby naše Katol. Jednota nesla též název „vzájemně se podporující“. Návrh ten byl přijat a při první měsíční schůzi schválen. Zároveň usneseno jest aby měsíční příspěvek o 10 h. zvýšen byl, tak aby co možná nejdřív onemocnělým členům podpora poskytnuta býti mohla. Dále usneseno jest, aby měsíční členská schůze pravidelně se odbývala vždy první neděli každého měsíce, při které vždy buď poučná neb zábavná přednáška konati se bude. Což se též uskutečnilo. První měsíční schůze členská odbývana byla dne 4. února, při které přednesl dšst. p. místopředseda „o státním českém právu“. Přednáška tato upoutala členstvo k bedlivé pozornosti, a na konci přednášky řečnická potleskem osmornost. Při druhé měsíční schůzi která se odbývala dne 4. března, za hojného počtu členů, přednášel náš člen pan Frant. Petrušálek „o významu a účelu katolické jednoty naší.“ Přednáška p. řečníka byla mistrně zpracována; panu řečníkovi dostalo se pochvalné uznání potleskem. K dalšímu působení na poli křesťansko-socialním voláme s plnou srdce „Zdař Bůh!“

Z Týniště m. O. Od 1. do 10. března konali u nás sv. misii dpp. Bernardin Čáka, P. Soukeník a P. Matějů z výsledkem překvapujícím. 3 farní osady čítající 4481 duší přijalo sv. svátosti 2154 věřících dospělých a 250 dítek, nečítaje těch, kteří zde vykonali spověď a doma přistoupili ke stolu Páně.

Slavnost Marianká a svěcení sv. kříže vydařily se skvěle a účastnily se jich spolky hasičské, spolek vysloužilců a tisíce lidí, jež pro nedostatek místa v kostele káral dp. Soukenník na náměstí. V pátek se dpp. Otci redemptoristé s námi rozloučili. Zdejší dívky, které o výslobu svatyně a oltáře P. Marie horlivě se staraly, jim poděkovaly a darovaly úhledné kytice a živých květin. Obecenstvo nemile neslo, že učitelé dítek ani v průvodu na náměstí nedoprovodili, svěcení kříže a sv. misie vůbec se neúčastnili, tak jakoby k tomu českému a katolickému lidu více ani nepatřili. Sympatiz k stoupencům Školáckého Obzoru a profesora Masaryka věru nepřibýlo; lid jednání jejich posuzoval a odsoudil slovy ostrými.

Továrna na spracování ovoce, výrobka koňaku a likérů pana JUC. Jos. Tomáška ve Vysokém Mýtě. Výstavy jubilejní, národopisná, krajinská i okresní měly za účel, abychom sebe a své výrobky poznali a dle hecla svůj k svému se podporovali. Podívali jsme se však do kupeckých krámů, lepších restaurací, hostinců a hotelů, vidíme tam samé výrobky německé, zvláště z říše, židovské, polské, uherské, francouzské atd., které patří obyčejně lidem téhož druhu. Aby se obecenstvo více přilákalo, dá se na láhev skvostný knížecí neb hraběcí erb a nikdo nepoví, že tyto výrobky nepocházejí z vlastních zahrád, vinic neb sklepů naznačeného erbovního pána, nýbrž že je to obyčejné zkrachovaný šlechtic dobrého, starého jména, ježmuž židovští akcionáři, společníci neb komisionáři platí za propůjčení jména 2, 3, 5, 10 neb více tisíc zlatých. A za takový šmejd, který se prodává třeba i pod zvůčným vlasteneckým titulem, platí čeští konsumenty strašné peníze. Za to vlastenecký, český podnik v Třebenicích pro nedostatek odběratelů v českých krajinách hyne a vynikající, v každém ohledu solidní a zdravé výrobky z továrny pana JUC. Tomáška jsou mnohým téměř neznámé. Náhoda zanesla mne minulý týden do Vysokého Mýta. Vida obrovské cihelny na výrobu našich i francouzských cibulí, tašek, dlaždic, chamoetek, okras fasádových, vas, fontán, atd., umnil jsem si, obrovský tento závod prohlédnouti a rovněž továrnu na spracování ovoce, výrobu koňaku, likérů, atd., kterou jsem již z ličení zvěčného poslanca Ceňka Hevery, dra. Hubáčka, dr. Riegra a jiných znal. Technický správce, pan Václav Kleiner, v němž jsem měl potěšení poznati bližšího krajana z Moravy, který řídil již podobné závody na Moravě i na Rusi, ochotně mne po továrně doprovázel, kterou jsem si v tak rozsáhlých rozměrech nepředstavoval. Pan JUC. Tomášek, který hledí především na jakost zboží a spokojí se menším křesťanským výnosem, vyrábí výtečné koňaky z vín i ovoce, slivovici, borovičku, jeřabinku, rum, jemné punšoviny, šampaňské víno, rozličné restlinné nápoje, likéry až do těch nejjemnějších specialit, které v závodech již před lety vypaleny byvše, dlouhým ležením takové jakosti dospěly, že všem požadavkům i těch nejvytříbenějších labužníků úplně vyhovují a při různých chorobách, jmenovitě žaludku a ústrojí zaživacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou. V závodech pana JUC. Tomáška vyrábí se všecko destillací a nikoli etherickými oleji a různými zdraví škodlivými přísadami. Z třesňové, višňové, malinové, rybízové, angreškové, hrůškové, jablčkové, gaulové, jahodové, brusinkové atd. šťavy, ze zahrádních i lesních plodin, bylin a zelenin budto močením (macírováním) neb destilováním se připravují ty nejchutnější a vešmě zdravé nápoje. Z vyškoleného a starého vína se páří výtečný koňak. Slivovice se vyrábí z dobrých, švestek kvašením a destillací, beze všech přísad líhu. Borovička se též tak kvasí z jalovce a destilluje se a takto čistý, přírodní výrobek se prodává. Konkurence, hlavně židovská, ta vyrábí zboží ovšem značně jinak; z líhu někdy dosti pochybného, fuslovitého (přiboudlinového) a k tomu se dávají přísady z různých olejů a trestů (essencí). Jsou-li tyto oleje a essence zastaralé, nemá se jich vůbec ani používat, jelikož jsou zdraví škodlivé. Méně svědomití výrobci toho ovšem nedbají, neboť sami vlastních výrobků nepijí, a jsou spokojeni, jen když od nezkušených křesťanů na nich hodně vydělají. Zkazí-li si tyto žaludky, aspoň na nich vydělají židovští lékaři. Ziskuchtiví továrníci vyrábějí své likéry a kořalky třeba na cestě studené a aby výrobky jejich silnějšími se zdály, dávají do nich všelijaké přípravky čili sílice, čímž taková lihovina zdraví ovšem velice neprospívá a zákonem je vlastně zakázána. Upozorňujeme proto české obecenstvo na starý, osvědčený závod pana JUC. Tomáška, který v loni slavil jubileum 25ti letého svého trvání a vyzýváme český lid, aby v kupeckých krámech, restauracích a hostincích žádal české, zdravé a dobré výrobky. Pan JUC. Tomášek byl vyzván, aby výrobky ze svých továren vystavil na světové výstavě v Paříži.

Litárna redakce. Pro články a feuilletony zatím nemáme místa. O stručné a věcné dopisy ze všech krajů však prosíme. Uveřejní se postupně.

KONKURS.

Vzdáním se dosavadního účetního p. Hromady, kterýž se v místě samostatně obchodem usadil, obsadí se u naší záložny místo

účetního,

kteří současně pokladnu vésti má.

S místem tímto, jež se obsadí na vzájemnou 1/2letní výpověď, spojeno jest služné K 2.400 se třemi kvinkvenálkami po K 200; zvolený jest povinen složit kauci služnému rovnou.

Žadatelé prokažtež znalost svou v účetnictví vysvědčeními, že s dobrým prospěchem odbyli některou z českých škol obchodních a že po delší dobu v peněžním ústavu činnými byli a v něm se osvědčili.

Žadosti podány buďtež s vysvědčeními původními, neb řádně osvědčeními do 31. března t. r. **podepsanému starostovi** s podotknutím, kdy by žadatelé nastoupiti mohli.

Ze záložny v Hradci Králové,
8. března 1900.

Jaroslav Šervný,
starosta.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané nebo lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškeré kostelní zařízení doporučené uctivé umělecké závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky

Velká úspora a důležité pro každého.

● **Žádných šlů a řemenů více!** ●
Upotřebte jedině mého druhu lékaři doporučené, alepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako sdlonhavé oblékání a svlékání, trháni se knoflíků, dření koží, nepřijemné teplo, odporové sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1.60, 6 kusů al. 3.- zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice - Kukaně.

Žádný švindl, tiskové pochvalné úsudky.

odborný velkozavod

pro malbu chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého slohu i provedení se sarchením práce nejmodernějším požadavkům vyhovující.

Umělecký ústav

malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát první cenami vyznamenan.

Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. března 1900. 1 hl. pšenice k 11.80—12.90, žito k 9.80—10.50, ječmena k 8.40—8.85, oves k 5.00—5.50, praseo k 8.80—10.00, vike k 11.00—12.70, hrachu k 15.30—18.00, jáhly k 19.20—0.00, krup 16.40—40.00, bramborů k 1.80—1.60, jetelového semínka červeného k 96.00—120.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 32.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 19.00—22.00, 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.00, 1 kg. másla k 1.80—2.08, 1 kg. sádla vepřového k 1.40—1.76, tvarohu k 0.24—0.28, 1 vejce 5 h.

(Zasláno.)

1899.

Veletčný Pane!

Malovaná okna, která jste v letech 1896 až 1899 do farního kostela v Dyjakovicích dodal, máe jak zdařilým uměleckým provedením tak i poměrnou láci úplně uspokojila. Všichni, kdož okna viděli, vyslovují se o nich pochvalně. Proto firmu Vaší při každé příležitosti svým známým doporučuji.

V Dyjakovicích v dubnu 1899.

J. Kvitnovský,
kons. rada děkan a farář.

Veletčnému panu B. Škardovi v Brušl

Roku 1899 bylo Vaší ct. firmou pro náš farní chrám Páně dodáno 5 barevných oken. Jsem s prací úplně spokojen a doporučuji i jiným Vaší ct. firmu.

V Ženklavě v dubnu 1899.

Jan Grussmann,
farář.

Veletčný Pane!

Jeho biskupská Milost Edvard Jan Nep. Brynych ráčil se vysloviti, že s provedením dodaných oken pro kostel Chlumský je úplně spokojena.

V Hradci Králové v červnu 1899.

Se váš účtou

Josef Novotný,
biak. sekretář.

Právě vyšel:

Pařhanový průvod

Maria, Máti naše!

K sbírce písní a litaní k pobožnosti Máje vé již uspořádal P. Rubringer, harmonisoval Al. Hnilička, řídítel kůru. **Cena 4 kr.**

Vyšlo pouze v nepatrném nákladu, a proto jest žádoucí, by si každý včas opatřil. — Na ukázk u zasílati nelze. Obnos vyprošuje se předem.

Nakladatel Jos. Kosina,

knihkupectví v Chrudimi.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stav

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

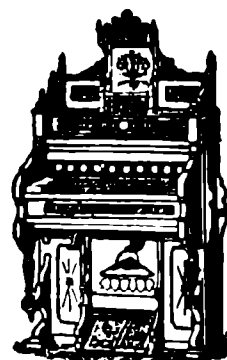
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustav evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vidni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Peačlová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦ Dílna na Slezském Předměstí.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žiněny.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrála v Praze. Filie v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akciový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojišťovací fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearingku pošt. spoř. rak. č. 830.889. Účet v clearingku pošt. spoř. uher. č. 5916 Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Proměny
ku všem bankám!

Koupě i prodej

všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá.
stavních listů, deviz a valut,

Výměna a eskont

tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky

na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.

Zvláště čilé spojení
s Amerikou.

Zakázky

pro burzu Pražskou a Vi-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.

Bankovní směnek

a jejich umísťování (domicily).

Uschování cenných
papírů.

Obstarávání

vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů

na spořicí knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání checků.

Konvertování a obstarávání

p á j e k

hypotečních a komu-
nálních.

Velkoobchod

cukrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
proti kursové
strátě při nej-
menší výhře!

Výhodná koupe

kupeckých regalů, pultů,
a portálu z tvrdého dřeva.

K doptání v cukrářství

JOSEFA FIALY

za hlavní trafikou.

Dražba.

Obecní úřad ve Lhotě pod Libčany
žadá veřejnou snižovací dražbu (spolu s řízením
offertním) která se v neděli, dne 25 března t. r.
o 2. hodině odpolední v místnosti obecního úřadu
odbyvati bude

stavbu jubilejní kaple.

Náklad na kapli rozpočten je na 10.035 ko-
run 22 haléřů.

Cihly a písek dodá obec. Práce zadá se
v celku. Vadum 10 proc. rozpočtené částky.

V podrobný rozpočet, plán a podmínky dra-
žební nahlédnouti lze u obecního úřadu ve Lhotě
pod Libčany.

Obecní úřad ve Lhotě pod Libčany,
dne 8. března 1900.

Starosta: Antonín Kubiznač.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti sdělnému vrácení.

Plány a rozpočty shotoovji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné zař se ruží
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtác. Opravy
zuvozlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
náloou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů
tácků na křest, svíců, paciřků, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

KOBERCE

Adolfa Novotného

v Týništi nad Orlicí

odporučí své výrobky na výstavách cenami vy-
znamenané vlasteneckému obcenstvu.
I nejmenší zakázky s ochotou se vytizují.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákrety u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Opuštěná vzdělaná dívka,

z vážené rodiny,
sama na sebe odkázaná,
representace schopná, u
vedení domácnosti i ho-
spodářství obeznalá,
zvláště dobrá kuchařka,
a velice dobrým odporu-
čením, prosí velect. du-
chovenstvo o místo ho-
spodyně na farn. Lask.
nabídky pod šifrou:
„Druhý domec“ poste
rest. Louny.

Pstruhy

marinované

výtečné úpravy a chuti
v krabicích po 6, 12 a
28 Kor. zasílá na dobírku
nebo proti zaslání ob-
nosu předem

Rybářský spolek

v Jamném

u Jablonuého n. Orli.
Obchodníkům a restau-
ratérům výhodné srážky.

C. k. priv. Assicurazioni Generali v Terstu.

Založená roku 1831.

P. T.

Dovolujeme si tímto všeobecně známo učiniti, že jsme své

krajské jednatelství pro Hradec Králové a okolí,

uprázdňené následkem úmrtí pana Theodora Peřiny odevzdali nyní panu

Františku Koutníkovi

tamtéž.

Pan F. Koutník, složiv úřadní funkci, nadále věnuje se výhradně
obchodu pojišťovacímu pro náš ústav a sice ve všech odborech, totiž
v požárním, životním, skelním a dopravním, jakož i pěstování bude
obchodu sdružených s námi společnostmi, totiž l. rak. všeob. proti
úrazu pojišťovací společnosti ve Vídni pro všechny druhy
obchodu úrazového a uherakoo krupobitní a akcieovou spo-
lečnost v Budapešti pro obchod krupobitní.

Aby středisko východních Čech stalo se také střediskem našeho
obchodu, získali jsme pana

Rudolfa Koutníka,

kterýž do organizace krajského jednatelství vstoupí jako

inspektor

a jehož úkolem bude, státi k službám klientely naší v Krasohradecku
a okresech okolních, jakož i pěstování co nejúspěšnější obchod životní,
jehož národohospodářský význam čím dále tím větší uznání dochází.

Doporučujeme proto oba pány co nejvíce, žádající uctivě, aby
velectěné obcenstvo ve všech pojišťovacích záležitostech s plnou dů-
věrou k nim se obracelo a osobních služeb jejich co nejvíce používalo.

V PRAZE, dne 10. února 1900.

S úplnou úctou

Vrchní jednatelství pro Čechy.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

V. Vacek,

závod

školkářský

v Pamět-

níku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
i krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromořadí,
pláňata ard. Statistice sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec j. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachtelích)
doporučuje P. T. veleřádky, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy
500 kusů
na skladě.

● ŽUPANŮ ●

Vždy
500 kusů
na skladě.

s dublu, se srstí velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
v ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpěchlivěji.

Illustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimníky a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

POZOR!
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky

obrat se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

která za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobříkem zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm. . .	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar. .	6.40
20 metrů plátna běloblněného 90 cm. š. . .	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š. . .	4.40
45 metrů výtečných velkých sbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíši) jen . . .	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých . . .	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké . . .	90 až 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké . . .	90 až 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných . . .	zl. 1.20
12 utěrek na nádoby . . .	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová . . .	— 90
1 sukně gryzetová velká . . .	1.—

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákup pro školy, ústavy, spolky, obce atd.
Ceník a vzorky zdarma a franko.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
● pro dobu jarní a letní ●
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleřádky něho duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez srušení cen!

VARHANY
úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma
Mölzrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoha postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přezným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.
O další přízeň prosím
Antonín Mölzer

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
k latovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 36

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Právě jágrovky.
Velký výběr
nevetinek kravat, límečů, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných no-
votinek, nejjemnějších barchetů a
flanellů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.

Největší výběr damastu, garnitur kávy,
i jíd., vlněných ručníků, kapesníků
atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

jupiček a pláštěnek.

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, čeranech a barevných zástěr na skladech.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem a spo-
lehlivě nahraditi.

Dále: Kostní moučky, chlévký ledek, síran
amoniatý, soli draselné, kaínit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sádku superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlévké mrvy
pění vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
všude soutěže schopné:

Továrny na um. hnojiva a kyse-
linu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorná a Lísku
u Rostok.

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřišská ul. 27.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Čistý

včelí vosk

kupuje v každém množství za
nejvyšší denní ceny

Jos. Pilnáček,

v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna na mýdla,
svíčky, voňavky a sodu krystalovou.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2 dovedné

krejčovské dělníky

a sice kabátníky přijme za velkoměstský plat
do stálého zaměstnání (ženatí mají přednost)

J. Horák,

majitel modního salonu v Mladé Boleslavi
u Černého orla.

Na malířství

pokojů přijme se hoch do učení
s celým zaopatřením, kde s ním bude
jako s vlastním dítětem zacházeno.

Josefa Šrámkova,

závod malířský.

Dlouhá ulice č. 99. v Hradci Králové.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolesti utiš-
ující natírání; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřou 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** č. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Schůze rolnictva v Praskačce.

(Obilní skladiště na Králověhradecku. — Vodní družstvo pro Praskačku a okolí.)

Z ruchu, který zavládl nyní mezi českým rolnictvem, máme upřímnou radost. Potřeba zřizování společných skladišť, nákupní a prodejní družstva, rolnické pojišťovny, vodní a meliorační družstva, společné mlékárny, Raiffeisenovky uznává se téměř všeobecně. V Býchanově hlavně přičiněním pro vše rolnickou nadšeného okresního starosty pana Tobiáše Kučery z Lupenice uskutečnilo se již družstvo a velice výhodně, takže zdarma zakoupilo budovu pro obilní skladiště s vodní silou i strojnickým zařízením; v Jaroměřu opět působením poslance p. Jos. Jaroše a snaživých rolnických předáků z okresu ustavilo se družstvo a zadalo již stavbu obilního skladiště u nádraží; v Českém Stálci díky přičinění okresního starosty pana MUDra. Kordiny upsalno již přes 800 podílů a se stavbou obilního skladiště začne se v době nejbližší a v Pardubickém snaživý okresní starosta pan Markalous a přehorlivý jednatel hospodářského spolku p. prof. Fr. Sosa učinili již veškeré práce přípravné. V kraji chrudimském a čáslavském panuje rovněž mocné hnutí, aby se rolnictvo vymanilo z područí cizích zájemníků a postavilo se na vlastní nohy.

Nedělní schůze hospodářského spolku králověhradeckého v Praskačce byla neobyčejně četně navštívena rolníky z okresu hradeckého, mechnického a pardubického. Zastoupeny byly jmenovitě: Praskačka, Urbanice, Voznice, Libčany, Lhota, Hubenice, Votice, Kránské, Sedlec, Libišany, Pohřebáčka, Březhrad, Vlčkovice, Pláče, Kukleny, Svobodná Dvory, Stěšery, Řecko atd. Přítomni byli jmenovitě páni starostové a starší, vážení rolníci.

Schůzi zahájil místopředseda hosp. spolku pan Jos. Loučák, statkář ze Řibáka; vyslovil své potěšení nad tak četným shromážděním rolnictva, jaké bývá zřídka kdy. Rolníci jsou sobě vědomi, že se jedná o věci důležité, vědí, jak mají jednat a v postupu pokračovat. Na to představitel shromáždění zemského poslance pana Jos. Jaroše z Čáslav, který uvítán byl ardečným: Na zdar!

Na to přikročilo se k vyřízení programu schůze a přijímání především členové hosp. spolku a příspěvky.

Poslanec p. Jos. Jaroš promluvil pak o otázce zřizování obilních skladišť. Právě, že je to pro nás eminentně důležitá otázka, která se stává místy již skutečnou. Třeba je především zodpovědět otázku, zdali může být zřizování obilních skladišť rolnictvu na prospěch. Před dvěma roky říkali u nás na Jaroměřsku: Před nedávnem jsme staré špejchary zavřeli a teď máme nové zase otvírat? Stálo to moc práce, než-li jsem v mém volebním okrese přivedl tuto otázku k platnosti. Rozdíl mezi starými špejkami a novými skladišti je ten, že staré obilní špejchary byly zřizovány proto, aby pro případ neúrody chránily obyvatelstvo před vypuknutím hladu. Za starších dob neměli jsme rychlých dopravních prostředků po moři a železných drahách a vypukla-li v některé zemi neúroda, bylo těžko anebo vůbec nemožno se vzdálených končin dopraviti k nám obilí, aby měl lid co jísti a na nové seti. Dnes těch obav není. I v případě největší neúrody přiveze se z těch nejvzdálenějších končin obilí nazbyt a zdražení jeho není téměř ani známenati.

Nová skladiště mají za účel, docílit pro rolníky lepších tržních poměrů. I na nejvyšších místech odkazují nás na svépomoc. Budou-li se u nás zřizovat systematicky hospodářská družstva ve všech okresích a krajích, tu se asi stane, že rolníci vyvážení budou s moderním otroctvím, které zvláště od r. 1881 nás tíží; od té doby totiž vypasení špekulanti semítají se radí, jak se mají na obilních trzích k rolníkům chovat. Radí se na trhu, kupovat nejdu, až je rolníci potřebují peníze za šosy tahají a prosí, aby jen kupovali. Výrobky mozné své práce musí ubohý rolník prodávat často a velikou strátou, tak že se mu ani náklady nevyplácí a dítí se musí úplně zadarmo.

Možná, že v mnohých krajích je lépe, ale u nás a na mnoha místech je zle a rolník se stává otrokem křesťanských i semitických špekulantů, kteří seberou do vlastních kapes to, co by rolníkovi mohlo odměniti jeho moznou práci. Již tento důvod nás pobízí, abychom přemýšleli o odstranění tohoto zla.

A teď přejdu k zakládání rolnických družstev a hospodářských skladišť. Tyto mají být nejpevnější oporou naší stavovské, rolnické organizaci. Nemyslím ovšem, že by se mělo jíti a kastovníctvím do krajnosti; ale všechny stavy se starají o sebe a proto musí i rolník státi na svém stanovišti, aby mu byla bližší košile než-li kabát. Já uvažoval o otázkách, jak by se dalo pomoci rolnictvu, shlédl jsem skladiště v Bavořích a Pomořansku, byli jsme tyto dny v Bilině, Chebu v Čechách, v Páclarnu a Mistelbachu v Rakousku, prošel jsem všude přes 50 rolnických skladišť a udělal jsem si obrázek o tom, zda-li takováto skladiště mohou prospívati u nás čili nic. Jsem pevně přesvědčen o tom, že, budou-li dobře vedena, musí v království českém prospívati. Škoda, že i v této nápravě a pomocné rolnické akci musí nás Němci dobrým příkladem předcházeti.

Mluví pak o skladištích, pravil poslanec Jaroš, že v Bavořích má o zřizování rolnických skladišť více zásluh stát než-li rolník. V Prusku, kde jsou zřizována skladiště po způsobu americkém, dělá pro ně stát též mnoho. U nás to trvalo ale příliš dlouho, nežli se vláda rozhodla k pranejpatrné podpoře 15 procent celkového nákladu na tyto podniky pod podmínkou, pak-li země přispěje stejným obnosem. V Bavořích, n-mnoze méně uvědomělí rolníci byli by sotva skladiště sami zřídili, kdyby se jich nebyla vláda tak mocně ujala. Když bylo několik skladišť zřizováno a obetaly křest proti broznému tlaku špekulantů a obchodníků obilím, poznal bavorský rolník výhody rolnických skladišť. V Bavořích jsou rolnická skladiště nepatrná, posta-

vena jsou obyčejně s prken, mají jen ruční pohon, ale každý rolník je přesvědčen, že jen obilní skladiště může mu prospěti, ačkoli s počátku každé rolnické skladiště boj proti obchodním špekulantům přestáti musí.

Co se obilního skladiště v Bilině týče, tu bylo toto předloni 25 m dlouhé a 12 m široké a stálo asi 30.000 zl. Letos však je již 72 m dlouhé a 12 m široké a musila být budova také zvýšena, kterážto zařízení i s novými stroji stála dohromady přes 60.000 zl. Němci měli odvahu tento podnik zříditi, neboť jsou podnikavější, kurašnější a mají více obchodního ducha než-li my. Peníze si opatřilo 520 zakládajících členů zatizujících (podíl stál 5 zl., ručení obnášelo do výše 10 zl.) jednak ze základního kapitálu, jednak z příspěvků města, okresu a peněžních ústavů, jednak přijelou z jubilejního fondu císaře Františka Josefa, 4 procenty zúročitelnou, stát a země pak přispěly subvencí 15 proc., tedy téměř šestinou veškerých zatizujících nákladů. Záložny Raiffeisenovy rovněž přispěly a konečně si pomohli rolníci vlastní zárukou. Nelekali se a nelekají se pranic toho, že jsou na své skladiště ještě asi 30.000 zl. dlužni a že potřebují až 60.000 zl. do obchodu. Obilní skladiště bylo zřizováno pro okresy: Bilinu, Duchcov a Teplice. Ač bylo rozšířeno, nestačí však více potřebám a proto si zřídili rolníci zvláštní okresní skladiště v Teplici, které bude státi asi 70.000 zl.

Těch 400 zatizujících rolníků počítá, že závodní podíl budou obnášeti asi 7000 zl., okresní zastupitelstvo povolilo subvenci 10.000 zl., hospodářská okresní záložna dá ročně 2500 zl., pokud toho bude potřeba, město dalo 4000 zl., městská spořitelna 4500 zl. a obecní zastupitelstvo 15.000 zl., dohromady sehnali tedy rolníci na Teplicku 41.000 zl., přes 20.000 zl. bude obnášet zemská a říšská subvence a zůstane tedy dloužek nepatrný. Tak rozumí německí sedláci rolnické svépomoci. Třeba, aby jich čeští rolníci doháněli a rychle k postavení obilních skladišť se odhodlali, aby zemské a státní subvence nevyčerpali dříve jím.

Obilní skladiště v Chebu je docela jinak zařízeno. Je to obrovská budova po způsobu americkém. Tam nemají obyčejně prkenné jřduy, ale 36 komor po způsobu americkém, z nichž do každé se vejde 6 až 10 vagonů obilí. Obilí se vytahuje nahoru elevatory a čistí se a odměňuje moderními stroji. K obiluze skladiště stačí 2 lidi. Tak velké skladiště si dovedli zříditi v horské, na obilí chudé krajině. Lid má pevnou důvěru v podnik tento a v Němcích jsem se s obvyklou v českých krajinách nedůvěrou k rolnickým skladištím nesetkal.

Dále se třeba obrátiti otázkou, kdo spravuje tyto skladiště? V Bilině je zbudoval a stojí v čele řídící učitel, horlivý to obhájce hospodářských zájmů. V Chebu dal k zařízení skladiště podnět a stojí v jeho čele předseda pravovárečných měšťanů a sládek pivovaru. V Bilině jsou akcionáři rolníci, v Chebu hlavně mlynáři, krupaři, pekaři a obchodníci a méně rolníci. V čele stojí v Bilině mužové charakterní a obětaví. Já mám proto největší důvěru v obilní skladiště bilinské, ač i jinde stojí v čele podniků takových mužové poctiví. V Bilině je vše výtečně zařízeno a vše v nejlepšíbě běhu, protože tam pracuje rázný, zkušený a vzdělaný muž.

Zříditi podobné skladiště u nás, pokládám za nezbytné. Jakým způsobem si však opatříme u nás podobné skladiště? Příkladem nám dali německí rolníci. I my musíme přispěti vlastními penězi k zařízení skladiště a ostatek pořídíme cizími penězi. Nechci u nás zakládati obilní skladiště hazardně. Máme zkušenosti o tom, jak se u nás zakládali cukrovary. Ne bývá radno nový podnik hodně zadlužit.

Na Jaroměřsku máme přes 600 podílů a počítáme, že se se rozebere nejméně 1000 podílů. Počítáme, že jest mravní povinnost rolníka, který má usedlost do čistého výnosu kvasarálního 50 zl., aby vzal aspoň jeden pětizlatový podíl, rolník s výnosem do 200 zl. vezme 2 podíly atd. Okresní záložna hospodářská přispěje na skladiště z 5000 zl. ročního výnosu přiměřenou sumou (dosud dala 3000 zl.), okres dá subvenci, zemská státní subvence vyneše 15 proc. nákladu, tak sebereme na 15.000 zl. Stavba bude státi asi 20.000 zl., stroje okolo 6000 zl. a tak doufáme, že dluh asi 7000 zl. uplatíme z darů hosp. záložny.

Další otázka je: Z čeho se bude platit obilí? Dosud poskytovala záložna našemu družstvu 5 až 10 tisíc zlatých, a půjč nám zajistě i více ze svých velkých zapůjčených sum, a tím bude konati povinnost k rolnickým svým příslušníkům. Tak radím, aby se postupovalo i jinde. Bude-li třeba skladiště a obchod rozšířit, zase si nějak pomůžeme a rozkvět skladiště bude naší radostí.

Teď mohu přikročit k nejdůležitější otázce. Jaký účel je takovému skladišti asi uložen? Nebojím se, že naše obilní skladiště prospívati nebude, naopak mám plnou důvěru; ale je snad strach, najdeme-li ve všech českých krajích tolik obětavých mužů, kteří by mohli takovou obel přinést a uměli obilní skladiště spravovat. A tu třeba podotknouti: Mnoho znamená, kdo práce v tom skladišti řídí. Neschopný muž by mohl skladiště třeba poškoditi. Jak se dá i u nás očekávati, musí skladiště z počátku prodělat boj na nůž. Chodí již teď od řídů a mnohých obchodníků placení lidé po obelích a hostincích, jež nikdo nezná, mluví proti zakladatelům, o možném kolísání cen obilí, o ztrátách atd., aby mezi lidem šířili nedůvěru a lid dekurážovali. (Redaktor Štábl. Ano, je to pravda). Poslanec Jaroš: Pan redaktor vám to doovědí.

I jindy a jindy šli rolníci s obilím do skladišť napřed a nedůvěrou, neboť posavadní vykořisťovatelé stavu rolnického jim namlouvali, že Bůh ví, kdy jim ve skladišti obilí zaplatí. Nemyslete, pánové, že nakoupené obilí zůstane ve skladišti ležet. Obilí se ve skladišti přijme, vyčistí a správa skladiště stará se hned o obyt obilí. Správa skladiště musí ovšem počítati i s nehodami, které mohou skladiště potkat;

ale proto musí být správa tím opatrnější a neesmi s obilím spekulovat.

U nás v Jaroměřu budou zatím obilí přijímat v úterý a v pátek. Někde ve skladištích přijímají obilí dle hmatu, jinde dle tříd, hledíce na váhu, čistotu a vlhkost obilí. V Bilině kupuje skladiště po kupecku dle hmatu, neboť ví, jak je asi těžké a čisté, zda-li obilí nepáchne a je-li dobré. Takové obilí přijme, na velkých strojích se vyčistí, promíchá, uloží se pak do pytlů a hledí se rychle prodat. V Bilině prodali 50 vagonů obilí do Dráždan za 9 zl., pšenice za 8 50 zl., žito za 8 zl., oves za 7 zl., tedy za lepší ceny, nežli na našich trzích. Kdybychom my nedělali ani tak velké obchody, kdybychom byli třeba o 50—70 kr. na tom hůře (tak stojí doprava z Jaroměře do Ústí, kde se obilí nakládá na lodi), tedy bychom prodali obilí ještě lépe, než-li je prodáváme na našich trzích.

A co si počneme se sadinou? Ta se v skladišti s plevem a s trochu kukuricí (k vůli zvýšení množství) sešrotuje a pod 7 zl. se tam v Bilině neprodá; zpeněží se tedy ve skladišti lépe, než-li u nás na trhu prodáme často obilí.

V Bilině se snaží, jakmile pro obilí najdou odbyt, dáti je na váhu, nasypt do pytlů, naložit do vagonů a odvést je tak rychle, aby co přibude do skladiště obilí druhého dne, den před tím se za skladiště prodalo. V Bilině mají skladiště a obchodvedoucího, který je zároveň účetním. Oba berou dohromady asi 2.100 zl. platu, a dělníci mají zlatku denně. Režie za složení, čistění, odvezení správu obilí v skladišti nedosahuje 15 kr. při 1 metr. centu. V Bavořích jsou skladiště, kde režie obnáší 12—15 feniků, tedy 7—9 kr. I kdyby režie obnášela 15 kr., přece utrží rolník za obilí ve skladišti více, než-li na trhu, kde musí ječmen prodat často za 9 až 10 korun.

Řekl jsem tak asi hlavní věci. Pak-li jsem ale něco opomenul, tedy až debata se rozvine, podám potřebná další vysvětlení. Buďte ujištěni, pánové, že jsem rád pracoval pro tuto myšlenku. Důvěřujte si proto a mějte dobrou vůli svému stavu prospěti. Nebojte klacky pod nohy lidem, kteří mají vůli dobrou příslušníkům svého stavu státi se užitečnými. Věme, rolníci, napřed sobě. Máme lidi, kteří takový nepatrný obchod dovedou říditi, sebe neobchacovati a spoluobčanům prospívati. Stůjme za takovými lidmi! (Hlučný souhlas, Výborně! a Na zdar!)

Redaktor „Obnovy“ František Štábl pravil, že slyšel v Jaroměřu, na nádraží i na Jaroměřsku proti zřizování obilních skladišť brojiti. Žádá rolníky, aby v pevném sdružení hledali svépomoc a starali se především o vlastní své zájmy, neboť tím budou se současně starati o zájmy celého národa, jehož u nás stav rolnický je dosud jádrem, z něhož pošli národní buditelé a většina naší intelligence. Narod, který se stará o zájmy své hospodářské, který mohutně takto, padá přirozeně na váhu též v otázkách politických a s mohutným avazem rolnictva bude musit počítati každý i ti vládcové moderních obilních burs. O obyt svého obilí se nemusí rolníci starati. Když budou spolčením prodávati ve velkém na celé vagony, docílí aspoň těch lepších cen jakých docílují velkostáky. Vojenský erár bude moci kryti své potřeby z obilních skladišť nejen v míru, ale i v případě války, neboť když bude zde svaz obilních skladišť, dovedou tato dodati i největší zásilky. Obilí ve vagoně budou od rolníků kupovati nejen mlynáři a obchodníci obilními výrobky, nýbrž i velkouobchodníci, kteří při kupování obilí v malém množství mají větší režii, neboť tyto musí sobě platit překupníky. Co tyto méně vydělají, o to vydělají rolníci více.

Starosta z Praskačky, pan Koutník pravil, že jedny noviny zřizování obilních skladišť chválí a druhé se staví proti tomu. „Obrana zemědělců“ uvádí na základě zpráv jiných časopisů, proč prý se nemohou u nás skladiště zřizovati. Přičiny ty jsou prý hlavně neuvědomělost, netečnost a nedůvěra. Nestaví se proti skladištím, chce, aby prospívaly a nesly zisk. Časopisy zřizování obilních skladišť nepřetějí uvádějí, že v Rakousku nebude se obilním skladištím proto tak dobře dařit, poněvadž je zde drahý dovoz, není zde ochranné vysoké clo a panuje zle obchod termínový na burzách. Vláda má rolníkům pomoci, ale nečiní nic. Zřizování skladišť zvýší prý se jen náklad v investicích uložený. Nabídka eráru prý jsou nepatrné, nelze s nimi rolnictvu počítati a příslušným cídním obilí prospěje se jen konum a rolníci ztratí ubytím odpadků na váze obilí. Možný prý jsou také jiné ztráty.

Jan učitel Doležal ze Sedlice dokládá, že „Obrana zemědělců“ tak neomyšl, že cituje jen „Český Lloyd“, který tvrdí, že obilní skladiště nebudou tak dlouho prospívati, dokud blankotermínové obchody nebudou zrušeny, dokud nebude zavedeno proti dovozu cizího obilí vysoké ochranné clo. Žádá p. poslance Jaroše, aby namítky Čs. Lloyd vyvrátil a na dané otázky odpovídal.

Redaktor Štábl pravil, že články Českého Lloydu nedokazují pranic jako tak mnohé jiné články, po jejich původu především dlouho pátrati a pak třeba dále uvážiti, komu zejména prospěti mají. V novinách různých byly mnohé železniční, paroplavební, průmyslové, obchodní a peněžní podniky, kruhy a rynky na výrost velebeny.

Účel takové reklamy, která za tučné placené plachetové inzeráty a články pohltila tisíce, ba miliony, byl, aby p. zakladatelé takovýchto akciových podniků lákali k upsání a zaplacení akcií, jejich kurs byl h-n-n předmět výše, bohaté dividendy byly rok neb dvě leta vypláceny třeba ze základního jmění; pak přišel špatný rok a tu šířily tytéž časopisy ohledně dříve tak vychvalovaných podniků postrach, kurs jejich klesal strašně. Stalo se i u nás, že akcie cukrovarů, sladoven rolnických atd. klesly o 30, 50, 60 procent, ba že házeny dvoustové akcie za párku, zlatku, ba třeba i za litr piva. A tu špekulanti za laciné peníze akcie opět skoupily, tyto se staly za rok neb více let opět výnosnými, lid byl o pranež vydělané miliony a tisíce

oloupen a šikovní bursiáni a chytráci si mauli radostí ruce. Spekulantů jednou haní, jednou chválí, podle toho, jak jim to prospívá.

Není žádné pochybnosti o tom, že proti rolnickým skladištům a družstvům sahájen bude boj a šířeny budou pomlavy a nedůvěra se strany všech těch, kdo se obávají, že o posavadní svůj výdělek přijdou, že obilní spekulanté se spojí, aby rolníky od obilních skladišť hned na počátku odvrátili. Správy skladišť a rolníci musí být připraveni na to, že spekulanté budou na čas obilí i přepřádat, aby obilní skladiště hned v zárodku ubili a takto nepohodlné konkurence pro budoucnost se zbavili a pak rolnictvo tím více utlačovali a vysávali. Rolníci však nesmí jít spekulantům na lep, nesmí pro okamžitý prospěch zapřádati úspěchy budoucí. Rečnick se pamatuje, jak za jeho študentských dob v Olomouci židovští agenti, obilní handlíři a senaři sami rolníky do města jedoucí u bran městských očekávali a jim radili, aby za žito, oves, pšenici seno a slámu o 1 sl. i více šádlali, protože ceny se ženou do výše. Blázen, kdo nebere, mysleli si rolníci a přes měsíc kde kdo jezdil na trh a žito prodával. Někteří si mysleli: Počkáme, až budou ceny ještě větší; jeli teprve později na trh, ale tu jim žito nabízeli opět ceny mnohem nižší, nežli pánovali před zdražením.

Jak to přišlo, proč se to stalo? Inu, zatím měli židovští dodavatelé uzavřeny kontrakty za průměrné vysoké ceny posledních tržních dnů, dávky velké měly na řadu let pojištěny a mohli proto rolníky dítí tím více a znovu. Rolníci musí zřizovati sobě a udržeti obilní skladiště již z důvodů konkurenčních. Již existence obilních skladišť bude nutiti obilní handlíře a překupníky, aby nabízeli a platili za obilí a hospodářské výrobky slušné ceny.

A teď se vrátíme k článku Českého Lloydů: Obilní rolnické skladiště nebudou pryč tak dlouho prospívat, dokud blankotermínové obchody nebudou zrušeny, dokud nebude naše obilí chráněno vysokými cly, nesnižší se dovozní atd.

Na otázku, kterou přednesl z časopisu Čes. Lloydů pan učitel Doležal, dá se odpověděti nejlépe protitázku. Obrátíme tedy jen původní otázku: Proč židovští obilní velkoobchodníci bohatnou, ač trvají termínové obchody, ač naše obilí není chráněno vysokými cly, ač platí také drahé dovozní, musí nakoupěné obilí vozit sem a tam a musí si v tržních městech obilní skladiště často draze pachtovat, nežli budou rolníci platit skladného v obilních skladištích. Židé musí různé skoupené obilí také přečistit, dle jakosti rozříditi, aby pak mohli vagony stejného obilí dodávat.

Že by židovský handlíř rozuměl jakosti obilí lépe nežli rolník, který ho pěstuje, nebude přece nikdo chtít tvrditi. Židovským a křesťanským obilním spekulantům se i za nynějších poměrů dobře daří; o tom svědčí paláce na vídeňské okružní třídě, nádherné domy a vily v našich městech. Budou-li mít rolníci k sobě důvěru, budou-li sdruženi a vytrvali, mohou docílit těchto výhod, jako obilní obchodníci. S velkým svazem rolnických skladišť bude se musit u nás počítat a netřeba představovati si věci horší, nežli skutečně jsou a nám je malují jiní.

Pan poslanec Jaroš odpověděl na otázku Čes. Lloydů a na dotazy pánů Koutníka a Doležala, zmínil se o obilních clech a diferenciálních obchodech. Je pravda, že jest jimi rolnictvo poškozeno a že na burzách ještě před sklizením prodá se třeba stokrát tolik obilí, nežli se ho urodí. Pak li se obchodníci obilím proti rolnictvu kartelují, tedy zřizování obilních skladišť je protikartelem a protiklankem, kterým se rolnictvo bude spravedlivě brániti.

Pan Koutník z Předměstí myslí, že lépe by bylo platit obilí dle tříd (a ne dle hmatu) a 75 proc. ceny vyplatit hned a zbytek až později.

Pan Jaroš pravil, že nebudem prodávat, jak to činili naši předkové, nýbrž musíme se řídit dle poměrů; tyto se budou řídit dle potřeb jednotlivých okresů, o čemž se zmínil.

Pan učitel Doležal navrhl, aby ve schůzi se jednalo o otázku, proč se rolnické podniky na Hradecku nezdařily. Považuje to za veledůležitě v dubě, kdy se zakládají nové rolnické podniky.

Redaktor Štábl pravil, že otázka tato odbočuje příliš od dnešního programu; uznává její závažnost, aby se všechny důvody pro a proti zřízení obilních skladišť uvedly, ale o tom se může jednati ve zvláštní schůzi. Dnes se jedná především o projednání programových otázek. Vůči obilním skladištím netřeba šikiti předem nedůvěru, neboť podílíci postaví si v čelo muže zkušené, poctivé, opatrné, k nimž mají důvěru. Netřeba na jejich střechu postaviti již předem policajta. Ten pranic nepomůže, neboť může tomu rozuměti třeba ještě méně. Stanovy družstva jaroměřského hájí plnou měrou zájmy rolnictva a pojišťují podílíčkům bezpečnost jejich majetku. Dle § 33. může valná hromada kdykoli členu neb členy dozorců rady a představenstva řádu jejich zbaviti a postaviti na jejich místa muže požívající důvěru rolnictva.

Za škody a špatný dozor ručí dle jiných paragrafů členové představenstva i dozorců rady svým jménem. Obilí přece rolníci rozumí, spekulovat obilím nebudou, budou jen hledět běžné záoby vhodně prodati. § 59. obsahuje mimo to ustanovení, že družstvo podřizuje se revisi zemského výboru království Českého. Záruk a ochranných opatření má tedy rolnictvo hojně. Skladiště nebudou rolníkům ostatně jen obilí prodávat, ono jim

může třeba veškeré potřeby nakupovat a pro zboží jejich hledat dobré kupce. Rečník pravil, že v sobotu 10 t. m. (včera) mluvil s panem okresním starostou rychnovským, Tomášem Kučerou, který takřka zdarma koupil skladiště a který mu půjčil k nahlédnutí stanovy. Z nich vysvitá, jak všestranně může družstvo skladišť rolnictvu prospívati. Uvádí jen tyto dva paragrafy z rychnovských stanov.

§ 2. Družstvo má za účel poměry svých členů ve směru mravním i hmotném zlepšovati. V obor působnosti družstva náleží: a) opatrovati potřeby hospodářské členům svým přímou a lacinou cestou z pramenů spolehlivých; b) sprostředkovati neb obstarávati svým členům hospodářských plodin, dobytka a výrobků; c) sprostředkovati neb obstarávati pro své členy všeho druhu pojišťování; d) zřizovati společenská skladiště a podniky pro zuzikování neb průmyslové zpracování hospodářských plodin a pro výrobu potřeb hospodářských; podporovati podniky a zřízení zemědělství prospěšná; f) pečovati o zuzlechťení chovu hospodářských zvířat; g) opatrovati svým členům poučení o všech směrech národního hospodářství a to: zřizování knihoven, výstav, pořádání poučných přednášek, předplácením odborných časopisů a jin.

§ 15. Koupené zboží a ostatní předměty prodávají se pouze členům za mírné zvýšenou cenu, kterou ředitelstvo po uvážování všech okolností ustanoví a která nesmí převyšovati 5 proc. nákupní ceny. — Nejvyšší úvér, jaký může říditi telství na jednotlivý podíl povolit, ustanoví valná hromada. Úvér jdoucí přes nejvyšší přípustnou míru může v případech zcela výjimečných povolit pouze ředitelstvo ve společném sezení s radou dozorců prostou většinou hlasů za přítomnosti nejméně 8 členů. — Námitky proti koupěným předmětům podávají se u ředitelstva. —

Na Hradecku má býti zřízeno zatím skladiště s působností obmezenější, která se ovšem dle potřeb okresu pozvolna rozšířiti může.

Delegát zemědělské rady p. Václ. Skvrna z Čistěvsi vložil na to zásedu přístáho družstva na Hradecku. Do 10 hektarů mají rolníci vsíti aspoň 1 podíl. Jakmile skladiště vstoupí v činnost, zvýší se cena podílu z 10 na 20 korun. Čistý zisk se rozdělí se stejným dílem na jednotky dodaného obilí.

Starosta z Libčan, p. Svatoš tázal se, když stáť povolí skladištím výhody, zda-li jich nebude požadovat zpět na daních? Pan Jaroš pravil, že o daních se v skladištích jim prohlédnutých nikde nemluvílo, v knihách o nich nenašel zmínky, budou tedy jen nepatrné. Pan Svatoš je s touto odpovědí spokojen. Pan Vimař ze Sedlice přeje si zodpovědění otázky, proč neprosplvaly u nás hospodářské podniky? Pan Jaroš mu na to obšírně odpověděl. Pan Vimař byl s odpovědí spokojen a navrhl resoluci, kterou se panu posl. Jarošovi vyslovil dík za důkladnou jeho přednášku a za odstranění pochybností ohledně skladišť obilních. Resoluce přijata jednohlasně. Posléze promluvil p. Müller, ředitel rol. školy na Kuklenách o vodních družstvech. Schůze měla průběh animovaný a po ní v rozhovoru živě pokračováno.

Zvěsti z východních Čech.

Ze Sopot. Členové naší Jednoty katol. jinochů a mužů pro Sopoty a okolí vystoupili poprvé veřejně korporativně na slavnost Občerstvení P. Marie účastnivé se sl. služeb Božích se spolkovými odznaky. První jich vystoupení učinilo v celém okolí milý dojem. — Dne 26. února měl v naší Jednotě přednášku o právech práce dp. Ferdinand Vlček z Nové Vsi. Schůze byla velmi četně navštívena a sál byl přeplněn posluchači. Výmluvný řečník vysvětlil program litomyšlský, jak stanoven byl pro rolníky, řemeslníky a dělníky, poučil nás jak liberalismus svým klamavým svobodářstvím všechny třídy pracovní poškodil a jen velkopodnikatelům prospěl, takže dnes v rukou několika tisíců jsou nabromaděny sta milionů jmenů, kdežto miliony výrobních a pracujících lidí trou nouzi a bídou. Řečník promluvil o konfekcích, manufakturách, obilní burse, mluvil o snahách prospěti dělnému lidu a tu dovedil, že sociální demokraté společnost lidskou uspokojiti a k blahu přivesti nedovedou. Sociální demokraté chybují, že mají pouze hmotu a šalu, dek na zřeteli a že pozitivní víra a mravnost jest jim trnem v oku. K povznesení a uspokojení člověka jest více třeba, nežli pouhé ukojení potřeb tělesných. „Miluj bližního, jako sebe samého“ — a „co nechceš, aby ti jiní činili, nečiň jim“. Toť jsou pravé zákony lásky, které hlásal Spasitel a proto skutečná náprava se stane teprve, až společnost lidská říditi se bude zásadami křesťansko-katolickými. Zajímavá a pohnutá přednáška ta byla nadšeným potleskem odměněna. Po přednášce konala se sbírka milodarů pro stávkující katolické horníky, jež vynesla 16-60 K a zaslána byla přímo p. J. Brožovi, horníku na Kladně. Na to dle obyčeje při každé spolkové schůzi u nás zavedeného přikročilo se k programu zábavnímu. Schůze konali jsme dosud a konati budeme až do Velikonoc ve spolkových místnostech v Sopotech. V pondělí velikonoční hodláme však pořádati schůzi v Podmoklanech ve far-nosti studenecké. V Podmoklanech a v okolí jsou mnozí hodné a upřímní katolíci a proto očekáváme, že bude schůze ta jimi četně navštívena. Při schůzi té bude řečníti výše jmenovaný dp. Ferd. Vlček, a ct. p. Ant. Drápalík, posluchač filosofie na universitě pražské a nadšený hlásatel zásad křesťanských a sociálních. Tento pán daroval nám knihy zábavné i

poučné, hlavně hospodářské, začal mu Jednota vzdá-vá srdečné díky! Vivat sequens! Zdař Bůh!

Z Rounova. V neděli dne 11. t. m. sešli členové zdejšího katol. spolku „Rounost“ tři jedno-aktovky, jež lze doporučiti, a to: Usel na šátku. Paní tohýně u večer a Kabát dolů. — Zvláštní pochvaly zasluhuji dámy za svou ochotu a dobré provedení, i pánové počínali si statně. O zdar a dobrou souhru hlavní zásluhu má režisér, p. Ant. Pátek, jemuž budíš tímto vzdán dík!

Se Strážova. (Pohřeb.) Málo již na venkově starých dobrých dědečků s těmi šlechtnými povahami, přímou myslí a srdcem jako zlato, které moderní zvyky nového světa nedovedly přeměnit. A jedním z takovýchto starostitných počtův byl štitelý, stříbrošedý kmet Vojtěch Novotný ze Strážova. Radostí jeho bylo, mohl-li někomu dobře poraditi, nebo některému potřebnému v tísní pomoci. Nemoc, pan-táty Novotného* budila vždy nejživější účast a každý mu přál uzdravení. Leč zemřel v náhlé zdrného pro svou zbožnost a dobré skutky chvalně známého syna svého, pana Josefa Novotného rolníka z Petrkova. Smrt jeho způsobila nejen ve vsi ale i v okolí bolestný rozruch, neboť z dědečkem odcházal nejstarší člověk a pamětník různých příhod a dějů této krajiny. Tklivý pohřeb svědomělého konán ve čtvrtek dne 1. března na nově založený hřbitov strážovský. Rakvy provázela státička družka dědouškova života se synem Josefem a valně již věkem sešlou dcerou Marií, četní přátelé a četný zástup místního i okolního obyvatelstva. Za vřoucích zpěvů, modliteb a zvuků budby strážovské, došel průvod na hřbitov, kde byla rakvy po obřádech církevních obřadech za hlubokého dojmu spuštěna v chladný hrob. Památka starého počtívce rádece a dobrodince mnohých v kraji našem nezahyne a budíš mu paměť věčná! —č.

Z Německého Brodu. V neděli dne 4. března konán u nás sjezd učitelů měšťanských škol z jihovýchodních Čech. Sjezd se dosti účastníků k důležitě této poradě, na níž rokováno bylo o nynějším postavení měšťanských škol. Padla tu slova vřelá a pravdivá a dobře by bylo, kdyby povolanými činiteli byla uvážena. Měšťanské školy mnozí se vřelě chlebí a a jest nejvyšší čas, aby přikročeno bylo k moudré organizaci jejich, nemá-li se minouti jich námaha se žádoucím výsledkem. — Na den 18. března ustanoven jest koncert samosprávných úředníků Dle vsu-bzeného ruchu zdá se, že bude ústředí mravní i hmot-ný nemalý. Na programu jsou vesměs čísla velmi pěkná a přednes jich v rukou povolaných.

Hospodářské spolky a besídky dolnorakouské konaly min. pondělí schůzi ve Vídni, které se účastnilo přes 300 delegátů, mezi nimi mnoho kněží, funkcionářů to hospodářských spolků. Hrabě Capri ne podal zprávu o moru vepřového dobytka a červince. V loni bylo na dolnorakouských trzích prodáno na chov o 48.000 více selat nežli v loni, za které utrženo přes 300.000 zlatých. A spolkové tyto úspěchy v chovu vepřového dobytka jsou však ohroženy morem a červinkou vepřového dobytka, které se v Dol. Rakousích zmohly, poněvadž hranice byly přivozu uherského dobytka otevřeny. V Uhrách je veterinářská služba úplně zanedbána, v tisících obcích je nakažený vepřový dobytek, který se k nám přiváží. Pouze úplné uzavření hranic uherskému dobytku, může zájmy rolníků v Rakousku uhláti. Dolnorakouské hospodářské spolky vyzvou podobné spolky v ostatních královstvích a zemích, aby společně s nimi šádlaly, aby šem 14. stát. zák. zákonů dekretované otevření rakouských hranic vepřovému dobytku v Uhrách bylo opět zrušeno.

Z Nové Vsi u Chotěboře. Dne 18. února byla u nás veřejná schůze lidu. Bylo přítomno z celého okolí 200 samostatných rolníků, dorostu hospodářského nepočítaje, a na rychlo musil býti vytvo-pen taneční sál ve zdejšíh zájezdním hostinci, protože dolejší dvě místnosti účastníků nemohly obsáhnouti. Záležitost Reiffeisenových záložen, pro rolníky tak důležitá, v naší krajině vždy určitější dochází porornosti. Ve všech našich schůzích i v Heřmaně, ve Věse i v Malči o ní bylo hovořeno. V Nové Vsi přednášel o Reiffeisenovce p. učitel Linhart z Malče, jenž význam její pro potřeby našeho rolnictva informativně vložil. Na přednášku páně učitelovu navázal p. farář Vlček výklady, v nichž dokazoval úkoly hospodářských družstev, o nichž vyslovil přání, aby čileji byla organizována svobodně, když posud ve smyslu autonomním zákonem nebyla zavedena. Schůze vynesla mnoho užitečných námětů, o kterých po formálním zakončení schůze čile bylo hovořeno.

Z Nového Města n. M. (Řádění pomínutého psa.) V obcích Vrchovicích, Černicích a Bohuslavicích, zdejšího okresu, pobíhal v minulých dnech pominutý pes, jehož hrozná řádění dlouho stá-stane v paměti tamních obyvatelů. Pokousal totiž několik dětí a jistého mladého muže, který ho sabiti chtěl. Veškeré pokousané osoby odebráto se do Vídně na tamní Pasteurův ústav léčebný. K rozkazu okresního hejtmanství byli v uvedených obcích veškerí psi utraceni.

Z Opočna. Veřejná skouška chovanců zimní hospodářské školy v Opočně, konati se bude v neděli dne 26. března 1900. o 9. hod. dopol. v sále hotelu „Holub“ v Opočně. Vášení rodiče chovanců přátele rolnictva a příznivci školství vůbec zajisté ku veřejné zkoušce této, při níž naskytá se vhodná příležitost seznati, čemu se na škole vynucuje a jak připravují se šáci školy pro budoucí povolání a život veřejný, se hojně dostaví. Schůze bude mít následující program: 1. Zahájení schůze předsedou. 2. Čtení a schválení protokolu z poslední konané schůze. 3. Zpráva jednateleka za škol. r. 1899-1900. 4. Zpráva pokladníka a revisora účtů za škol. r. 1899-1900. 5. „Jaký vliv mají vlastnosti půdy na její obdělávání?“ pojedná Fr. Plocek z Cuclavy. 6. Debata o některých časových otázkách národohospodářských. 7. „O spolkových mlékárnách“, promluví Jan Bek z Vrávy. 8. „Chraňme pachtvo“, vložil Václav Nejman z Rodova. 9. Volné návrhy.

OBNOVA

Číslo 12.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 23. března 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Trojlistek.

Kde jsou ty časy mého dětství, kdy jsme chodili do pouštějící „Hauptschule“ (hlavní školy)? Byl to první stupeň ku kultuře a slávě v Rakousku. V Hauptschule musel se český jazyk naučiti německy aspoň tolik, aby mohl ubohý Čecháček udělati „Aufnahmeprüfung“, přijímací zkoušku do gymnasia, kdež se krom náboženství všecko vědu přednášelo a třeba bez porozumění „odmíkávalo“ německy. Bez Hauptschule nestal se v Rakousku žádný Čech ani „keibildet“ — vzdělaným — člověkem, ani pánem.

Ale takto jinak byla ta Hauptschule na nás hodná. Když bylo po prýfunku — veřejné zkoušce — dostal každý hodný žáček „premium“ — odměnu. Byla to knížka, nebo aspoň „kartka“ — listek — s nápisem: Odměna pilnosti a dobrých mravů.

Na tu Hauptschule a na to premium jsem si vzpomněl minulé dny. Anglie je takovou hodnou Hauptschulou — ubohým Irům. Dostali právě od anglické královny — premium. Prolévají a prolévají v Africe krev za ty, kteří jim způsobem nejbarbarského vzali jmění, svobodu a jazyk. I viru jim chtěli vypronásledovat ze srdce. Ale to nešlo. Ir je — katolík, i když musí platit na pastora anglického. — A jaká to tedy šlechtinnost! Protestantká Anglie dává katolíkům za odměnu dobrých mravů — trojlístek.

O svých slavnostech budou Irové moci nositi svůj katolicko-národní odznak — trojlístek. Jak známo byli Irové dlouho ještě pohani, když jinde již zářilo světlo křesťanské osvěty a náležitosti. A proto papež Coelestin poslal biskupa Patrika, aby Iry vyučil křesťanskému náboženství. A tak se stal Patrik zakladatelem katolické vzdělanosti Irův. A po dnes každý Ir s opravdovou uctou a radostí slaví svátek tohoto „irského apoštola“, jako svátek nábožensko-národní. A památkou na sv. Patrika, památkou na základ katolické vzdělanosti jest Irům — trojlístek. Pomocí tohoto trojlístku vykládal totiž tento „otec tamní vlasti“ tajemství trojjediného Boha. Zdálo se mu to pro ten lid nejjednodušší pomůckou vyučovací o „Jediném v Trojici“. Neboť trojlístek jest zajisté něčím trojjediným. Mohl užiti podobnosti svatého Augustina o ohni. Oheň jest, a kde jest, tam k jeho podstatě patří světlo a teplo. Tak i v Trojici božské, kde jest Otec — tam jest i jeho světlo — Syn — a teplo lásky — Duch svatý. Mohl užiti i podobnosti duše lidské, toho podivuhodného obrazu Božího. Kde duše jest — tam se i poznává a vyjadřuje to slovem já — a každá duše chce býti blaženou — sebe miluje. Podobně kde Otec — tam jest jeho sebezpoznaní — Syn, též „Slovo“ — tam jest i obou láska — Duch svatý. Ale Patrik jako učitel „malířských“ užíval nejraději trojlístku.

Trojlistek Irův jest tedy jako radost a sláva z toho, že jsou dětmi otce Patrika, že jsou katolíky Iry — od protestantských Angličanů — rozdílnými. A v tom tedy záleží ta odměna „dobrých mravů“ jejich v Africe, že mohou tím trojlístkem říci: My jsme katolíci, my jsme Irové.

Ale na konec je takováhle „premium“ přece jen spíše odměnou — pro děti, které si s ní nějaký čas hrají, ale když vyrůstají, chtějí mít více, chtějí mít svůj chléb — svůj blahobyť, a svou samostatnost, nezávislost na rodičích i učitelích.

A proto Irové, dokud dobrácky, dětinně slaví své nábožensko-národní svátky, jako děti svatého Patrika budou snad nositi trojlístek. Ale Anglie jim vzala chléb, ožebračila je, vyrvala jim statky, protože nechťeli odpadnouti od víry katolické. Anglie odprá jim i chléb duchovní, školy a fary. A Anglie zničila jejich samostatnost. A to je to, co od Anglie naspět žádají. Královna anglická navštívil pry Irsko. Irové povídali zcela zřejmě, že se k její osobě zachovávají slušně, ale ukáží svou nespokojenost, svou bolest nad tím, jak s nimi zacházejí její ministři, její vláda. Irové volají: Dejte nám jiný trojlístek, o který jste nás tyranickým a barbarským způsobem oloupili: Dejte nám zpět naše statky (chléb a blahobyť hmotný), dejte nám zpět naši kato-

lickou vzdělanost, dejte nám zpět naši samostatnost. Krev naše volá k vám o tento trojlístek, krev, kterou proléváme na bojištích za vás!

Něco podobného děje se však jinde. Jest jeden národ v jisté říši, jehož synové vylili krve potoky na mnohých bojištích za říši tu. Posledně roku 1866. A jaké premium daly vlády říše této tomu národu?

Národ ten miluje z celého srdce jeden trojlístek. Jsou to znaky Čech, Moravy a Slezska, sjednocené korunou svatováclavskou.

Byl čas, k p. v padesátých až sedmdesátých letech, kde se tento trojlístek veřejně nikde ani vyvěsiti nesměl. Nyní se nám to jako premium pro děti přeje. Můžeme si to malovati a vyvěšovati v našich besedách a tančírnách. A založíme-li nějaký spolek, můžeme si, ale jen s dovolením zemského výboru, dáti na něj jeden listek ten, toho lvíčka; anebo naši okresní cestáři mají ho na čepici. Ale to je právě tak jen asi to, co „světa a zeměkoule pán“ Angličan, anglický parlament, Irům dává za jejich krev.

Ale my chceme jiný trojlístek. My voláme: Dejte nám zpět naši politickou samostatnost (v čestném spojení s Rakouskem), dejte národu — v ohledu národohospodářském vašim liberalismem ochuzenému — blahobyť hmotný; dejte nám naši vzdělanost! Katolíci Čechoslovanské volají po navrácení vzdělanosti, k níž položil základ náš Patrik, svatý Cyrill s Metodějem, již šel svatý Václav, Karel IV., otec vlasti. Dejte nám katolicko-národní vzdělanost! Nevnučujte nám ani bezbožský liberalismus, ani němčinu na úkor jazyka našeho. Na bojištích prolitá krev naše za říši tuto volá i u nás po trojlístku tomto. Že jsme loyální, dokazujeme každou chvíli. Jen z loyality povolili poslanci naši odvod k vojsku. Zase na novo podáváme za oběť — krev svou. Ale nedivte se, že nás to bolí, když vlády vídeňské jedna za druhou s ledovou chladností chovají se k spravedlivým žádostem našim. Nenazývejte naši bolest nad bezprávím — neloyalitou.

Ale jak daleko jsou ve Vídni od těchto názorů, ať jim vyroste jeden velice nebezpečný trojlístek!

Znamení svatého Patrika, trojlístek trojjediného Boha, znamení křesťanství položilo stranou Rakousko dne 24. května 1868. A dnes? Dnes jest osudným znamením jeho trojlístek — liberalismus (bezbožství), radikalismus (vlastizrádný a prusácký) a socialismus (bez mravnosti, vlasti i vlády). Socialismu se ještě páni nebojí, ale pustili ho již a pomohli mu do říšské rady, aby ho upokojili; radikalismu prusáckého se bojí; liberalismus z celého srdce a ude všecko milují, čehož nejlepším důkazem je ministr vyučování — liberál, a vůbec duch liberalismu, který jako česnekem čpí v celém státním zřízení a životě a k tomu pány vede, že jsouce plni „nestrannosti“ k protestantům, židům a bezkonfesiím, katolické církvi však nedůvěřují, jí překážejí, závidí a jako nebezpečného mozku chorého v státní šnůrovačce ustavičně drží. Inu, jsou liberálové. Liberálům svého času řekl Ten, proti kterému se v Rakousku bojuje: Bloudíte, neznajíce písem ani moci Boží. Ano, páni, bloudíte. Každý stát dochází svého vrcholu a pak jde zase dolů s výše své síly. A ten, který pohrdne věčným zákonem Božím, zachází rychleji. Ale církev trpí a bojuje se proti ní, a když si myslíte, že jde s vrcholu dolů: ejhle ona je tam zase.

Právě v tyto dny promluvil vážná slova, slova u nás neobvyklá, neknez, laik Dr. Trakal v Praze: Neklamné jsou tu známky úpadku liberálního státu. Naproti tomu jest katolické hnutí na postupu. Uznávají to nejen nestranní (neklérkální) pozorovatelé, ale i nepřátelé církve. Jest něco obdivuhodného v tomto nynějším proudění katolického ducha. Uchvacuje znenáhla, ale jistě — stále širší a širší vstavy — zejména i vzdělané a oživuje takto na přechodu k století novému naději, odvahu a nerozbornou důvěru ve staré křesťanské heslo: V tomto znamení zvítězí!

Tak slovnitý doktor, laik. A to jest i naším výstražným voláním: Jen ve znamení svatého Patrika zvítězí a zachráněno bude Rakousko. V znamení liberalismu zabyne.

A tak i drahý národ náš. Jen v znamení svatého Cyrilla, jen v znamení otce vlasti, v znamení opravdového původního křesťanství, zvítězí. Liberalismus — třeba vlastenecký — zplodil i u nás radikalismus odvážné politické hry neb sázky, a socialismus bez mravů a vlasti. Bohu díky! I u nás se probouzí, ač znenáhla, katolický ruch, a dává tudíž i našemu národu naději, že se zárodkem nového života vstoupí do nového století. A proto ať žije katolický ruch ve vlasti naší. Má ovšem odpůrce jizlivé a nesvědomité. Jsou to totiž, které mival katolicismus vždy: pohané, židé a jinověrní. Ale pouhé upírání, boření a posmívání nemůže býti základem nové stavby. I to se znechutí, a „Času“ i „Hlasu ze Siona“ dávno již nebude, a národ bude oživen, sesílen pravým křesťanstvím v století budoucím. Žij tedy národe milý, žij ve znamení trojlístku Patrikova, ve znamení otce vlasti!

Vyrovnávací konference a rozhraničení Čech.

Před 10 lety želeli jsme toho, že Mladočeši nepomáhali punktační ujednání ve Vídni, která se dala pod osobním a bezprostředním litem koruny, Staročechům ve prospěch náš vykládat a zlepšovat. Zna- jíce dobře poměry, síly jednotlivých stran a národů jakož i rozhodující činitele v této říši, vyslovili jsme obavu, aby věci poslednější nedopadli hůře věcí prvních.

Nastalé úplné osamocení a malomocné postavení poslanců mladočeských v letech 1891—1895, dokázané roztrháním omladiny a hnutí obstrukčního, poměry pak vynucené dohodování se s hrabětem Badenim a pravici, dokázaly, že poslanci mladočeskí přišli k poznání, že v letech 1889—1891 své síly přeceňovali. A tu upadli v druhý extrém, podporovali vládu do krajnosti a páli si prsty, kde to měla činiti vláda sama. Na vyhazování socialistů a Wolfvočů ze sněmovny pohlíželi jsme zrovna tak střílivě, jako na Badeniova jazyková nařízení, o nichž jsme tušili, že vyvolají boj všech rakouských i říšských Němců proti nám a že zhorší poměry našich českých menšin.

Krok za krokem museli naši poslanci ustupovati a slevovati. Čeští úředníci a zřizenci byli většinou z německého území vytlačeni a uznáním zhoršených jazykových nařízení Gautschových přistoupili poslanci čeští fakticky k rozdělení Čech ve více jazykových pásem. Právě se: Kdo řekne A, musí říci B. Vzdor zapírání před lidem viděli se poslanci nuceni ustupovati i po zrušení Gautschových jazykových nařízení před Clarym i Körbrem. Z ohlašované nejjíznější opozice i obstrukce byli nutkáni činiti stále výjimky, které omlouvali vojenskými hrozicím převratem nebo aspoň zhoršením pro nás absolutismem.

Dr. Engel praví, že poslanci se hrozí vlády §. 14., po případě absolutismu velmi nám nepřátelského. V době tak vážné bylo 22 poslanců proti obstrukci ohledně branné předlohy, 18 poslanců hlasovalo pro obstrukci, mezi nimi však byli mužové vlastně konservativní, kteří se bojí o poslanecké mandáty, a 20 poslanců nemělo vůbec žádného mínění a proto před rozhodným hlasováním prostě uteklo. Jak viděti, máme těch rozhodných, cílů svých vědomých, neohrožených poslanců hrozně málo. Strach o mandát a nikoli lepší mužné přesvědčení z pravidla rozhoduje. Lid český má z této nejistoty a nerozhodnosti svých poslanců strach a volá po radikalismu. Ale což nebáli se dr. Edvard Grégr, jako dr. Fořt stejně nedůsledně svého radikalismu?

Pomůže tu vrtkavost a opět snad zase náhlý přemet k radikalismu a obstrukci? To snad postavení některých poslanců na čas zlepší, ale národu tato věčná kolísavost neprospěje. Vůdčí poslanci to vědí, ale říci národu plnou pravdu, k tomu z aktivních politiků v sněmovně poslanců nikdo se neodvážil. Je zajisté významno, že tyto dny byl to opět hlas dra. Riegra — ale v panácké sněmovně — který nejdůležitější a nejmužnější hájil práva českého národa.

Uznáváme, že postavení poslanců českých není závidění hodné. Celkové poměry, vyšší síly, vlastní chyby a nedůslednosti staví se proti nim i proti postavení celého českého národa. Značnou měrou činí tak i „Národní Liety“, které nápadně dlouho váhají sdělit se svými čtenáři vládní návrhy na národ-

noční rozdělení Čech. Či třeba voličům „pravdu“ opět upravit, olakovat a učiniti sáblonější? Sobovávat hlavu před nepřijemnými věcmi do psku jako pětros, to národu neprospěje a nepomůže. Třeba se rozhodnouti tak nebo onak. Co nám vláda a Němci nabízí, je daleko horší než-li byly vídeňské punktače z r. 1890. Českou úřední řeč chce nám vláda povolit jen výmínečně, budou-li s tím souhlasit Němci a pak-li přijmeme celkové upravení jazykových otázek dle přání Němců. Co se týče upravení okresů dle národnosti, tu třeba povědět, že v německých obcích a okresích je fakticky třikrát až pětkrát tolik Čechů, než-li při sčítání lidu r. 1890 udáno bylo. Za to v českých obcích neustratila se ani jediná německo-židovská duše. Procenta Čechů a Němců nemají tedy stejnou cenu. Dále si vyhrašují Němci všechna města, kde je 40 až 50 procent Čechů a přechetné obce oboujazyčné, na jejich poněmčení jistě v německém okresu počítají. Za to u českých okresů ponechávají obce německé, o jejichž počestnosti se nebojí.

V pondělní plné schůzi oddílů smířovací konference pro království České byl rozdan návrh na rozdělení království Českého dle národnostních okresů a okresních hejtmanství, jež by mělo být provedeno dle obcovací řeči obyvatelstva. Návrh obsahuje tři přílohy a sice:

I. Seznam okresních soudů, jež mají být zřízeny u příležitosti národnostního ohraničení v království Českém s udáním politických obcí, jež mají být do okresů těch vřaděny, pak všech soudních okresů, jež rozdělením nebo odloučením obcí ve svých nynějších hranicích budou pozměněny:

II. Návrh zemského rozdělení království Českého na základě obcovací řeči obyvatelstva na 10 krajů, 100 hejtmanství a 228 okresních soudů.

III. Návrh zemského rozdělení království Českého na základě obcovací řeči obyvatelstva na 14 krajů.

V návrzích výše zmíněných se uvádí:

Národnostní ohraničení v království Českém má ten úkol, aby pokud jest možno, utvořeny byly *jazykové jednorodé správní okresy*. Při řešení tohoto úkolu vyjde se nejdříve od nejnižších kategorií správy, totiž od soudních a berních okresů. Za jednojazyčný okres považuje se ten, v němž menšina jinojazyčného, domácího přítomného obyvatelstva dle výsledku posledního sčítání lidu nepřesahuje 20% *všeho obyvatelstva příslušného okresu*. Dle této zásady byly by ve východních a severových. Čechách a) *jednojazyčnými českými okresy*: Kostelec n. O., N. Benátky, Č. Dub, Č. Brod, Brandýs, Čáslav, Chlumec, Chotěboř, Chrudim, N. Brod (7.5% Němců), Úpice (2.1), Železný Brod, Hlubá, Hlinsko, Vysoká, Vys. Mýto, Holice, Hořice, Humpolec, Jaroměř (14.1% Němců), Jičín, M. Boleslav, Kamenice, Karlín, Koutim, Kolín (0.3 N.), Uhl. Janovice, Král. Hradec (0.1 N.), Král. Městec, Kutná Hora (0.5), Ledeč, Libáň, Lomnice, Mnichovo Hradiště, Náchod, Nasavrky, Nechanice (0.1), N. Bydžov (0.3), N. Paka (9.4), Nymburk, Opočno (0.9), Pardubice (0.3), Poděbrady (0.2), Police (0.6), Pulná, Přelouč (0.5), Přibyslav, Rychnov (7), Smiřice (11.2), Semily (2.4), Žamberk (1.3), Č. Skalice, Skuč, Sobotka, Jilemnice (5.0), Turnov (2.8), D. Královice, Ústí n. O. (17.8).

b) *jednojazyčnými německými okresy* byly by mezi jinými: Hostinné, Č. Lupa (1.3), Broumov (1.4), Králky (2.0), Vrchlabí (2.1), Liberec, Roketnice (3.7), Rokytice (2.7), Tamwald (6.7), Trutnov (2.6). Značně české menšiny v okresu chvalšinském, kaplickém, krumlovském, vimperském atd. by se Němcům obětovaly.

c) *jazykové smíšené s většinou českých obyvatelů* by byly: Č. Budějovice (34.7 N.), Litomyšl (29.4), Manetín (42.3), Jindřichův Hradec (27.8), N. Město n. M. (25.7), Polička (28.9), Prachatic (48.4), Domažlice (23.5), Bělá (23.4).

d) *jazykové smíšené s většinou německé okresy* by byly: Hory Kašperské (43.4), Horšův Týn (48.7), Dvůr Králové (42.8), Krumlov (45.9 Č.), Lanškroun (32.0), Litoměřice, Lovosice, Stod, Štoky (21.8), Vimperk.

Úkoly tohoto rozdělení jsou četné. Patrně má sloužit za podklad pro nový zákon o užívání jazyků při úřadech *semépanských* a spolu nepochybně pro zákon o užívání jazyků v *úřadech samosprávných*. Dále se pomýšlí patrně na zřízení *nových soudních okresů* a zároveň na zřízení *nových okresních hejtmanství a krajů*.

Nové soudní okresy se mají utvořiti: a) v Č. *Kremš* s 9787 Č. a 78 N. ob. z českých obcí okresu krumlovského, chvalšinského a z 2 českobudějovického; b) v Č. *Čermné* pro 14378 Čechů a 355 Němců a sice z obcí: Č. Čermná, Petřkovice, Valtice, Vyprachtice, Koburk, Nepomuk, D. Hefmanice, H. Hefmanice, Hrbotice, Rydrovice, Friedrichswald, Landšperk a Dol. Dobrouč; c) ve *Stankovech* pro 10388 Čechů a 1092 N. z obcí okresu novokdyňského a horšovotýnského; d) ve *Vlachově Břesí* pro 11704 Čechů a 113 Němců pro obce z okresu prachatického a vimperského; e) ve *Valešíně* s 9872 Č. a 220 N. pro české obce okresu Č. Krumlovského, kaplického, Č. budějovického a trho-svinenského. Zde bude dána celá řada nedávno utraktivovaných českých obcí na pospas poněmčení; f) ve *Vel. Zábokě* pro 11725 Č. a 492 N. pro obce z okresu kašperského, vimperského a volyňského. Německé nové okresy se mají utvořit g) v *Opavě* pro 16243 N. a 891 Č.; h) v *Hradišti* u Králové Dvora pro 12531 N. a 1003 Č. z obcí okresu jaroměřského a královédvorského; ch) v *Úterý*

pro 5184 N. a 3046 Č. z obcí okresu Novokdyňského a domažlického.

Nové okresní hejtmanství se mají utvořit a) v *Hluboké* pro Hlubocko a Lábovsko (dosud Č. Budějovice); b) v *Netolici* pro Netolice a Vlachovo Břesí (dosud Prachatic); c) v *Jaroměř* pro Jaroměř a Č. Skalici; d) v *Nýrsku* pro Nýrsko a Neumarkt; e) v *Horách Kašperských* pro K. Hory a Hartmanice a g) v *Králikách* pro Králky a Rokytice. Ve Štokách a Rokytici mají se utvořit expositury okr. hejtmanství.

Co se týče zřízení krajů tu navrhuje vláda zřízení b.č. 9, 10 neb 14 krajů. Ve dvou případech se navrhuje zříditi v Hradci Králové kraj český a ve dvou smíšený kraj.

I. **Návrh o 10 krajích** vládě nejsympatičtější, ježto pro ten případ má i dostatečný počet schopného úřednictva zabezpečen jest:

1. *Budějovice* (smíšený) s okresními hejtmanstvími: Budějovice, Hluboká, Kaplice, Krumlov, Jindřichův Hradec, Netolice, Prachatic a Třeboň, 2. *Chrudim* (český) s okr. hejtmanství: Chotěboř, Chrudim, Čáslav, Vysoké Mýto, Kolín, Kutná Hora, Ledeč, Litomyšl, Nový Bydžov, Pardubice, Poděbrady a Polička.

3. *Chab* (německý) s okr. hejtmanstvími: Aš, Horšův Týn, Chab, Falknov, Kraslice, Jachymov, Karlovy Vary, Žitnice, Stříbro, Planá, Tachov a Teplá.

4. *Jičín* (český) s okres. hejtmanstvími: Jičín, Mladá Boleslav, Mnichov Hradiště, Semily, Jilemnice a Turnov.

5. *Králové Hradec* (český) s okres. hejtmanstvími: Jaroměř, Králové Hradec, Král. D. Šr, Náchod, Nové Město n. M., Rychnov a Žamberk.

6. *Litoměřice* (německý) s okr. hejtmanstvími: Ústí, Duchcov, Chomutov, Litoměřice, Podbořany, Žatec, Teplice a Děčín.

7. *Píseň* (smíšený) s okr. hejtmanstvími: Kašperské Hory, Březanice, Klavovy, Královice, Nýrsko, Píseň, Přestice, Rokycany, Sašice, Strakonice a Domažlice.

8. *Praha* (český) s okr. hejtmanstvími: Český Brod, Hořovice, Karlín, Kladno, Louny, Mělník, Příbram, Rakovník, Roudnice, Slaný, Smíchov, Králové Vinohrady a Žižkov.

9. *Liberec* (německý) s okr. hejtmanství: Česká Lupa, Broumov, Dubá, Frýdlan, Jablonné, Jablonec, Králky, Vrchlabí, Lanškroun, Liberec, Rumburk, Šluknov a Trutnov.

10. *Tábor* (český) s okr. hejtmanství: Benešov, Německý Brod, Vltavotýn, Milevsko, Pelhřimov, Písek, Selčany a Tábor.

Netajíme se tím, že oproti roku 1890 se poměry naše v roce 1900 zhoršily. K rozdělení a ještě většímu rozšíření českého národa však v době tak vážné raditi nemůžeme. Boj do krajnosti, boj na život a na smrt zamlouvá se před bojem vždy snadno vnětlivé mládeži, která chvilu *ryc nebo nic*, praví: a *Přetím dobře je pro vlast umřít*. Rozvážní a pro budoucnost vypočítaví mužové souhlasí však raději s jiným maďarským básníkem *Szemerem*: *Lépe pro vlast žíti než umřít*. Neprospejí českému národu ti, kteří v letech 1618—1629 se vystěhovali. Ti se poněmčili a jejich potomci jsou teď úhlavní nepřátelé českého národa. Ale více prospějí české vlasti a národu ti, kteří přetkali v Čechách a na Moravě doby nejhorší a pracně umožňovali nové probuzení a senlení českého národa. Spojme se proto v dobách pro nás krušných, hleďme zlepšiti a udržeti, co se zachránilo, pracujme opravdově na reorganizaci národa, abychom pak v dobách přízevnějších mohli získati opět, co nám bylo vzato. Reorganizace tato nedá se však říditi pod jednostranným vedením mladočeské strany. Ta nenakázala k tomu dostatek sil a přebytek schopností. V čelo národní reorganizace buď postaven ten, kdo nejlépe a nejvíce pracovati dovede. K spolupůsobení budí však připuštěn každý Čech a příslušníci všech českých stran!

Pamatujme, že Moravě a Slezsku vláda nechce ani tolik dáti, co Čechům v Čechách. S tímto jednáním vlády se nikdy nesmíme!

Říšská rada skončila 17. Híja své zimní období. V posledním zasedání stala se aspoň poněkud k práci schopnou Vládě byly k projednání přikázány návrhy, aby zlevněna byla doprava uhlí na c. k. drábách, vyřazeny byly dále předlohy o změně daně důchodkové, kontingent branců, smlouva mezi Rakouskem a Španěly, zákon o statistice práce, předlohy o výpomoci v nouzi, dále provedeny byly volby do delegací. Projednání směny živnostenského řádu zmařil dlouhou obstrukční řečí židomil a demokrat dr. Kronawetter. V poslední schůzi byla ze 425 poslanců přítomna sotva třetina. Vláda však prohlásila zasedání za skončené teprve teď, aby poslanci, kteří jsou již doma, mohli ještě týden bráti diety. Za tuto sumu by se dala zříditi jedna rolnická a jedna řemeslnická škola. Vláda četí a vydává peníze na nepravém místě. Pro přímé spojení Vídně s Terstem vydá na dráhu několik tuctů milionů, ale na zřízení průplavu vltavsko-dunajského, moravsko-oderského a sesplavnění Labe nemá drobných. Odstrkování zemí českých nesou těžce Čechové i Němci.

V říšském sněmu německém vzal byl zákon Heinzeův denního pořádku. Liberálové a socialisté dělali obstrukci a proti zákonu mluvil ostře také syn kancléřův, princ Alexander Hohenlohe.

Rusko, Spojené státy, Transvál a Anglie. Vzduch zupnosti Angličanů jsou naděje na brzké ukončení války. V petrohradském ministerstvu zahraničních záležitostí vypracováno je prý komuniké, které obsahuje odpověď na dotaz presidenta Krügera k velmocím. Prohlášení prý je vypracováno za souhlasu Francie a Německa, bylo již předloženo carovi Mikulášovi a došlo jeho souhlasu. Obsah prý má vůči Anglii sice ohledů plný, avšak *vážný* a *nomine* prý se účinkem. V pondělí konala se u cara porada za přítomnosti ministra zahraničního *Muravěva*, ministra války *Kuropatkina* a ministra financí *Witte-a*. Generálové a důstojníci záložní dostali rozkaz, aby své bydliště a eventuelní jejich změny ministerstvu války a úřadům ohlásili. Všechna pozemní, námořní a zámořní vojska dostala rozkaz, nepouštět nikoho na dovolenou. V Sebastopolu prý se vyzbrojují lodí válečné a zvláště pancéřové. President *Mac Kinley* potvrdil prezidentovi Krügerovi, že dostal jeho žádost na zakročení ve prospěch míru, v jehož brzké uskutečnění doufá. Transválský státní sekretář *Reits* prohlašuje toto vyjádření za postačující.

Na bojišti jihoafrickém neudálo se nic zvláštního. Generál Roberts zásobuje svou armádu v Bloemfonteinu a na Transvál prý potáhne, až vyčistí celý Transvál od boerův. Za to generál Kitchener prý spěchá, aby osvobodil Mafeking, odkudž chce udeřiti přímo na Pretorii. Původce války, pověstný Cecil Rhodes viní anglické generály z neschopnosti a špatného vedení. Boerův prý nestálo proti Angličanům více než asi 16 000 z Transválu, asi 15 000 z Oránu, 2 až 3 tisíce Irčanů, Skandinávů a Němců a něco jihoafrických Holanďanů. Angličtí generálové počet vojska burského zveličovali proto, aby omlovali své porážky a neschopnost. Nyní se vzdalo v Oránsku nejvýše 2 500 burgherů. Krüger prohlásil Oránsko za součást Transválu a prezident Stejn brozí zastřelením každému burgheru, který by se Angličanům vzdal. Angličané své úspěchy vůbec zveličují.

Zřízení české university na Moravě uvázlo na psku. 4 000 petic za zřízení university jak zjištěno bylo v páteční schůzi universitní komise v pražském Klementinu, páni poslanci sl. vládě do dosud nepodali. A pak hájíme svá práva až do těch hrdel i statků, když i papírové petice zapomináme v kapsách neb v šuplíku!

Drobné zprávy.

† **Václav Řepík**, c. k. vrchní inženýr mrtv. Přátele, ctitele a známé, jejich dítal zvěcněly vlastenecký úředník v celých Čechách přemnoho a v severovýchodních Čechách zvláště nejvíce, bolestně překvapila zpráva o náhlém úmrtí pana vrchního inženýra Řepíka, který byl technickým správcem okresu Královéhradeckého, jenž zaujímá obvody c. k. okresních hejtmanství v Hradci Králové, Rychnově, Žamberku, Náchodě, Broumově, Novém Městě n. M. a v Králově Dvoře. Blízká přátelé hlubokou a soustrastí pozorovali postup vieké těžké choroby, avšak nenadáli se, že pan vrchní inženýr, muž v plné mužné síle a v nejlepší věku 50 let, odeběře se tak rychle do říše nadhvezdné, kde není tělesných bolů a utrpení. Pan vrchní inženýr byl mužem pilné a neúporné práce, konával komise a pochůzky za největší nepohody a za každého počasí, a jakmile se vrátil do technické kanceláře do Hradce, hleď dohonit, co následkem přechetných komisí nevyřízeno zůstalo. Přepracoval se duševně a nedověděl tělesně své síly zachovati v plné svěžesti. Asi před půl rokem vyžádal si dovolenou, leč letošní zimy a nepravdělné počasí nedaly mu žádoucího osvážení. Těšil se na léto, leč neměl se ho dočkat. Jak obyčejně, šel i v sobotu kol 6.

Politický přehled.

Český sněm sejde se 26. března. Zasedati bude necelý měsíc.

Moravský volební řád má i upraven za shody všech stran. V kurii velkostatekářské mají být liberálové, střední strana a konservativní strana poměrně zastoupeny. Dosud měli liberálové 17, strana střední 8 a konservativci 5 mandátů. Volební okresy ve skupině měst a obcí venkovských změní prý se nepatrně ve prospěch Čechů. Němci a střední strana chtějí si patrně sněmovní většinu zachovat. Češi mohou být s touto opravou sotva spokojeni.

Slovinci žádají zřízení místodržitelské expositury pro jižní Štýrsko, kde vedle nečetných renegátů žijí téměř sami Slovinci.

Do delegací zvoleno 6 Poláků, 6 Čechů, 4 Italové, 3 Jihoslované a Rusíni, 1 Rumun, 1 divoký, 3 katoličtí Němci, 2 konservativci, 3 antisemité, 3 lidovci nacionální, 3 liberálové, 3 ústavčí velkostatekáři, 1 člen moravské střední strany, 1 člen středu. Strany pravice mají 24, strany levice 16 delegátů; 20 členů vyslala panská sněmovna dle poměru 3 svých stran.

hodiny večerní na obvyklou procházku okolo vnitřního města a pak Pospíšilovou třídou směrem k Slezskému Předměstí. U myšlivo domku pozoroval p. místodržitel rady, že p. vrchní inženýr nějak na nohu přepadává. U domku bylo p. Řepišovi nevolně i přinesli s domku rychle šidli, aby si odpocíchl. Pan místodržitel rady a choť zvěčného jej drželi. Sotva si však trochu odpocíchl a chtěl se ubírat dále, klepal k zemi. Na pravé straně lebeční praskla panu vrch. inženýrovi céva a krev volně rozlévala se asi po mozku; na levé straně těla nastalo ochrnutí. Po kolem jedoucím cyklistovi šádn rychle povoz od pana hoteliera Bařtípána a lékařská pomoc. Pan MDr. Bařtěk konstatoval mrtvici a chtěl ve šakru dát p. Řepišu dopravit do jeho bytu. Leč těžké tělo p. vrch. inženýra nebylo možno dát do vozu. Poslali rychle pro nosítka do blízké nemocnice. Ochromený, který byl patrně ještě při vědomí, vzpíral se tomu, aby položen byl na nosítka. V tom okamžiku jej upustilo vědomí i síly. Když byl dopraven do svého bytu, poskytl mu p. MDr. Bařtěk, choť zvěčného a přivolaná babička paní Šárová nejněžnějšího a nepečlivějšího ošetřování. Leč o půl jedné vypustil p. vrchní inženýr Václav Řepiš šlechtinou duši svou. Zvěčnělý narodil se r. 1850 ve Vodňanech. Otec jeho byl zámožný mlynář. Synu Františkovi dal rodný mlýn, Janovi oekonomii ve Vodňanech. Talentovaného Václava dal studovati na českou realku v Plsku, kdež vynikající mužové: Jan Krejčí, Niogr, Tonner a Adolf Hejduk byli jeho učiteli. Vlastenecký žár, který se v letech šedesátých ze sídla biskupa Jana Valeriana Jiráka rozléval se tehdy po celých jižních Čechách, velkolepé národní slavnosti na Budějovicích, Prachaticích a Písecku budily ve zvěčném horoucí lásku k vlasti. Jako student pořádal divadelní a pěvecké představení, českou plně rozplaměval jihočeský lid. Jako student chodil často kol Trocnova k svému švakrovi Zettlovi do Trhových Svinů. V době fundamentálního, deklarací a táborů byl ovšem i student Řepiš ideálním táboritou. Avšak neohrožené vlastenecké vystupování stalo se mu tak jako mnoho jiným českým studentům osudným. Za ústavské persekuce strčen byl do vojenského kábatu a v Linci bylo mu po dvě léta konati často ty nejhrůšší práce. To však jeho povahu nezlomilo. Po návratu byl výtečným kreslíčem, dostalo se mu konečně úlevy na vojaččině, neboť byl přidělen c. k. geografickému ústavu ve Vídni, pod radou Hláškem, kdež pilně pracoval v kartografii. Po skončení vojenské tříleté služby dokončil své technické studie. V Praze byl vynikajícím členem Hlaholu. Jako technický asistent byl činným při stavbě železných mostů v Budějovicích a Přelouči a jinde. Později se stal inženýrem-adjunktem v Plzni, kdež opět stál v popředí tamní vlastenecké společnosti a Hlaholu. Jako správce technické kanceláře strávil přes 10 let při c. k. okresním hejtmánství v Trutnově. Zde byl pro rozhodné své české smýšlení miláčkem české společnosti, těšil se však všeobecné vážnosti též v kruzích německé společnosti. Od r. 1896 působil v Králově Hradci jako c. k. vrchní inženýr. Blíží přátelé znali zvěčného jako muže srdce zlatého. Moc nemluvil, ale kde mohl, pracoval ve prospěch obce i jednotlivců, jsa vždy ochoten k dobré radě a k urychlení potřebných záležitostí. V Králově Hradci byl stejně váženým, jako v celém kraji. Jako výborný společník byl všady rád viděn a vítán. Jsa smýšlení konservativního, byl i v kruzích duchovenstva persona gratissima. Nepřítel snad neměl žádných. Kdyby následkem nedělního klidu v tiskárnách nebyla bývala rozeslána zpráva o úmrtí pana Václava Řepiša tak pozdě, bylo by bývalo účastenství z celého kraje, jak se stran úřadů, tak přetných jeho přátel ještě větší než li bylo. I vlastní mladší sestry zvěčného nemohly přibýti k pohřbu v čas; oba jeho bratři jsou náhodou také nemocní. K pohřbu dostavil se nejstarší švagr jeho p. Zwettl se synem knězem, pak přítel jeho velectné choti Albiny, rozené Podlipské z Prahy, která byla zvěčnému vždy nejněžnější družkou života a těšila se pro vynikající své vlastnosti všeobecně uctív v zdejších kruzích damských. Paní vrchní inženýrové Albíně Řepišové dostalo se odevšad přetných projevů soustrasti nad ztrátou nezapomenutelného jejího chotě. Pohřeb, který se konal úterý z domu smutku v Divadelní ulici do katedrály a odtamtud na hřbitov Pouchovský, byl velkolepý. V čele průvodu kráčeli okresní cestáři s odznaky, pak zpěváci, assistance ctih. boboslovců a dpp. měst. kaplanů. Kondukt vedl měst. děkan a kanovník, vys. dp. Matěj Musil. Před rukví nesl zřizene pohřebního ústavu paně Rychtrova skvostnou kytičí. Rakev s pozůstatky zvěčného ozdobena věncem truchlicí choti, vezena byla v nádherném skleněném voze s andělíčky, po jehož obou stranách nesli zřizenci darované věuce. Za rakví kráčela tak záhy odovdělá paní Albína Řepišová s přítelkyněmi, pak c. k. místodržitel rady p. Steinfeld s konceptními pány úředníky; technické oddělení zastupovali pp. c. k. inženýři Beneš a Fischer, dále kráčeli p. finanční inspektor s veškerými berními úředníky, p. školní inspektor, vrch. geometr a okres zvěrolékař, pp. radové a soudci c. k. kraje. a okres. soudu i stát. návladnictví v čele s p. c. k. dvorním radou Okenfusem a

vicepresidentem Květem, zastupci místního voj. velitelství a sboru důstojnického. pp. starosta města dr. Ulrich a jeho náměsíek architekt Weinhengst a celou měst. radou, vys. dpp. kapitulní děkan dr. Alois Frýdek a kanovníci Pogert a Barták, prof. theol. semináře a zastupci veleb. duchovenstva, p. c. k. okresní hejtmán Jasek z Králové Dvora s rodinou, p. c. k. okresní lékař dr. Tichý z Trutnova, zastupci města a velkostatku Žamberka pp. ředitel Eyring a stavitel Havlíček, p. radní a inženýr Hellmann a podnikatel staveb Čermák z Jaroměře, ředitel s pp. professoři odborné zámečnické, obchodní, chlapeckých a dívčích měst. škol, páni zastupci všech zdejších středních škol, četní vážení měšťané zdejší i jednotlivci z okolních měst a obcí, jmenovitě spřátelené rodiny, páni inženýři strojnické firmy Mářky, Bromovský a Schulz, páni cestmistři z okolních měst, zdejší velevážené dámy ze spolku červeného kříže, dobročinného damského spolku a dam. odboru Ú. M. školské a Národní jednoty severočeské atd. Po výkropu v Pospíšilově třídě ubírali se smuteční hosté s pozůstatky zvěčného k Pouchovu v povozích. Na tamním hřbitově vykonal smuteční obřady dp. administrator Víša a dp. Kacafírek. Za všeobecného lkání spustili rakev do hrobu pp. c. k. místodržitel rady Steinfeld, pp. c. k. okresní komisař Pirchan, tajemník Vieweg, c. k. praktikant Steinmann a páni c. k. inženýři Beneš a Fischer. Zvěčnému panu vrch. inženýrovi Václavovi Řepišovi, vzornému vlastenci a tředníku buďž odpocínutí lehké a pamět nehynoucí!

Diecévní jednoty cyrilské v Hradci

Králové obdržela při koncertu 11. března od Jeho Biskupské Milosti dar 20 K. Vys. důst. p. Mons. Dr. Al. Frýdek, kapitulní děkan a b. gen. vikář daroval jednotě 10 K, veld p. Jan Křivohlávek, děkan a b. vik. tajemník v Jablonném 6 K, p. t. farní jednoty cyr. v Habrech 4 K, a p. t. dobrodinci vikariátu vrchlabského 1 K. Za členy k diec. jednotě cyr. přistoupili a příspěvky zapravili: zakládající úř. vys. p. Mons. J. Klein, inful. protonotář apošt. v Činěvsi; skuteční úř. p. t. továrna na harmonia Rudolf Pajkr a spolek v Hradci Králové, vldp. Dr. Jan Hejčl, spirituál kněžského semináře tamtéž, dp. Jos. Unger, kaplan v Kácově, vldpp. Alois Soukup, farář v Lochenicích a Ant. Vitvar, děkan na Novém Hradci Králové, dp. Štěpán Bobek, kaplan tamtéž, vldpp. Jos. Hekner, farář v B. Třemešné, Jos. Votočka, děkan v Rokytnici a Jos. Pacholík, děkan v Roztokách; přispívající úř. vldpp. Fr. Hlaváč, b. notář a i. kurát c. k. trestnice v Kartouzích, Ant. Herout, farář v Habrech, dp. Jaroslav Schovanec, kaplan tamtéž, vdp. Engelbert Starý, děkan a b. vik. tajemník v Rovni a dp. Fr. Jirásko, kaplan tamtéž, vdp. Fr. Zajíček, farář v Bejšti, ct. p. Ant. Fait, klempíř v Hradci Králové, vldpp. Jos. Stříbrný, farář v Poniklé a Václav Písl, děkan v Opatovicích a dp. Fr. Říš, kaplan tamtéž. Všem P. T. dárcům a novým členům vzdává jednoty vřelý dík s přáním: vivant sequentes!

Úmrtí V pondělí zemřel v Pardubicích pan František Štolba, c. k. rada a ředitel místodržitelství výpomocných úřadů na odpočinku, jenž působil též v Hradci Králové, otec p. profesora Štolby na české technice v Praze a spisovatele a pardubického notáře p. Dra. Josefa Štolby. Pozůstatky zvěčného byly včera převezeny na hřbitov pouchovský.

Osobní. Kandidát notářství, pan Fr. Mareček v Žižkově jmenován byl c. k. notářem v Kostelci n. O. — Soudní oficiál pan J. Sedlák v Žitnici jmenován vrchním oficiálem ve Dvoře Králové. — Pánové Em. Pipich a J. Stránský, učitelé při zdejší c. k. odborné zámečnické škole obdrželi titul profesora.

Koncerty Filharmonie v Hradci Králové ve dnech 31. března a 1. dubna blíž se odvídí. Dle počtu přihlášek jest patrné, že naše obecenstvo dovede vysokou uměleckou stránku produkce Filharmonické posoudit a ocenit. Obecenstvo okolní však upozorňujeme zvlášť, aby se svými přihláškami neodkládalo, neboť v poslední chvíli mohlo by dojít k nemilým nepřijemnostem. Přispívající členové mají vstupenky k oběma koncertům za ceny poloviční. — K skládám na koncertě předneseným bude vydán rozbor, který se bude prodávati v knihkupectví p. Jar. Peřiny a v divadle samém po 30 hal.

Paní J. Schulzové-Mařákové, která s nevšední ochotou spolupůčinkuje při koncertech Filharmonie, jest sestra profesora houslí na pražské konservatoři a tenoristy českého Národního divadla. Absolvovavši konservatoř, stala se členem orchestru Národního divadla v Praze; jako taková se provdala za JUDra. Schulze v Králově Městci a vzdala se činnosti na koncertním podiu. Výmínečně vystoupila s neobyčejným úspěchem v Brněnské Filharmonii a nyní u nás. Číslo paní Schulzové-Mařákové slibují nám velmi mnoho.

Výroční valná hromada Sboru pro zřízení a vydržování České školy koželušské v Hradci Králové bude se odvíjati v neděli dne 8. dubna 1900 o 2. hod. odpoled. ve II. poschodí nových škol chlapeckých, čis. 18. Denní pořádek: 1. Zápisník předešlé valné hromady. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva pokladní. 4. Zpráva zkomatelův účtů. 5. Volba 9 členů výboru, tří náhradníků a dvou zkomatelův účtů. 6. Volné návrhy. 7. Přednáška p. inž. Jos. Jettmara: „O chrómočinění; výroba a barvení chrómových usní.“ S ukázkami výrobků, potřebných lučebnin a j. v. Hosté jsou vítáni. Kdyby se o 2. hod. nesešel dostatečný počet členů, odvívá se o hodinu později valná hromada bez ohledu na počet členů přítomných. V Král. Hradci, dne 10. března 1900. Výbor sboru.

Kurs o chrómočinění. Ve středu dne 4. dubna t. r. počne 10 denní kurs o chrómočinění, pořádaný Českou školou koželušskou. V kursu se pro-

bere zejména: Suroviny a výrobky chrómočinění. Početné lučebniny. Postup jedno- a dvoukrokový, způsob přípravy holiny a úprava chrómočiněných usní, zejména černění a barvení. Masadla, aprety a lesky na usně chrómočiněné. Při tom provedou se veškeré reakce, pokusy s holinami a chrómočiněnými usněmi, tak aby pp. účastníci celou výrobu náležitě pochopili. Za vyučování neplatí se ničeho; na lučebniny, suroviny atd. vybíráti se bude od účastníků poplatek asi 15 K. Přihlášky se zálohou 6 K přijímá inž. Josef Jettmar v Hradci Král. 285. do 30. března. Jelikož možno přijmouti jen omezený počet účastníků a několik přihlášených pánů již dříve přijato, nutno, aby se přihlášky staly co nejdříve; na později přihlášené nebude možno vsáti sřetěle.

Věstník diecévní. Ustanovení: p. Ign. Zeman, farář v Uhersku, za faráře do Dol. Újezda, p. Jan Štefánek, administrator, za faráře ve Vápenném Podolu, p. P. Cyrill Valenta, O. Praem., složil kanonickou sponu na faru Senožatskou, p. Václ. Dvořák, farář v Teleci, za excurrando administrátora v Sádce, p. Josef John, kooper. za administrátora ve Vel. Úpě, p. K. Janáky, administr. Újezdský, za administr. do Uherska, p. Stanisl. Kosaň, katech. v Kutné Hoře, za prozatímního katecheta na gymnasiu v Rychnově, odkud p. P. Valer. Guggenber, O. P. Sch., obdržel dovolenou k zotavení se. Uprázněná fara v Uhersku patron. kněz. Thurn-Taxis od 17. března b. r.

Poutní slavnost ve zdejší nemocnici arcivévodkyně Elišky byla i letos oslavena návštěvou Jeho Biskupské Milosti. Při mši sv., kterou dnes nejdůstojnější vrchní Pastýř v tamní kapli sloužil, i četní nemocní naslouchali se zbožnou pozorností otcovským slovům jeho, a přistoupili ke stolu Páně. Pak navštívil nejdůstojnější p. biskup i ty nemocné, kteří lůžko své opustit nemohli, a promluvil ke každému slovo útěchy a povzbuzení. — Vděční nemocní vzdávají upřímný a vroucí dík nejdůstojnějšímu vrchnímu Pastýři za veškeré účastenství, které s utřením jejich projevití ráčil.

Divadlo v „Adalbertinu“. Tovaryšská jednotka sehraje v neděli dne 25. března b. r. veselohru „Doktor Kalous“ od Arongea v překladě Eimové. Záčátek o půl 8. hod. večer. Lístky na sedadla lze obdržeti v den představení ve spolkové místnosti.

Vyhláška Fo rozumu § 58. zákona ze dne 25. října 1896 č. ř. z. 220. vyložený budou v kanceláři berního referátu c. k. okresního hejtmánství v úředních hodinách (od 8. do 12. hod. dopoledne a od 2. do 5. hodin odpo.) rejstříky ohledně sazeb, jež byly na všeobecné dani výdělkové kontingentované příslušníkům III. až IV. berní společnosti na období 1900—1901. uloženy pro nahlédání se strany poplatníků všeobecné daně výdělkové. O tom se věděti dává s podotknutím, že budou také výtahy ze zmíněných rejstříků v téže době u obecních úřadů vyloženy.

Staré drobné peníze mohou se vyměňovati do 30. května t. r. u státní ústřední pokladny a u všech hlavních zemských pokladen.

Výměna kolků. Ve smyslu výnosu c. k. ministeria financí ze dne 5. února 1900 č. 72665 z roku 1899 mohou býti po 1. květnu 1900 vyměněny kolky, které na obchodních knihách, blanketech účetních a směnečných atd. jsou přilepeny a před 1. březnem 1898 řádně úředně překolkovány, jen tenkrát, pokud kolky ty nepocházejí z některé starší emise než z roku 1893 a pokud z obsahu oněch blanketů není zřejmo, že byly již před 1. březnem 1898 použity. Na žádosti před 1. květnem 1900 podané vatahují se ještě dosavadní předpisy. Tímto ustanovením nebyl změněn předpis nařízení minist. financí ze dne 9. října 1897 čis. 191 č. ř. z. o používání obchodních knih, směnečných a účetních blanketů atd. na kterých kolky dřívějších emisí jsou řádně připevněny a před 1. březnem 1898 úředně překolkovány.

Štěstí v neštěstí. Dne 11. března 1900 přibodila se dosti značná srážka vlaku na nádraží státní dráhy v Praze. Jak se dovidáme, nacházel se též ve vlaku srážkou zničeném pan JUDr. Štěpán Fischer, advokát v Hradci Králové se svojí chotí Melitou a svojí sestrou Emmou Fischerovou, dcerou c. k. soud. rady z Chrudimi. Vyjel si na výlet do Prahy a konal cestu do Roztok ke svému tchánu a nacházel se právě v onom vagonu, který utrpěl první náraz od nákladního vlaku, čímž vagon narazivší byl vzhůru překocen, kdežto vagon, do kterého se náraz udál z kolejí vyhozen, do poloviny zurážen a roztrfěskán. Málo echázelo, že by bylo vše spadlo z mostu a viaduktu dolů na Bupké ulice a do Vltavy. Srážkou, která se nepřihodilo ve směru vlaku, nýbrž přícemo na jedoucí osobní vlak, tudíž se strany, byly úplné roztrfěskány 3 vozy nákladního vlaku a tři vozy od osobního vlaku poškozeny. Štěstím bylo, že osobní vlak ihned po srážce byl zastaven a že postižený srážkou byly koupe druhé třídy téměř prázdno v místech kde vybíhá nádraží v most. Signálový domek u mostu byl seskupenými vozy dohromady, úplně rozbyt.

Župní jednoty hospodářské severových. Čech obývají výroční valnou schůzi delegátů v neděli 25. března 1900 o 1 a půl hod. odpo. v místnostech hotelu „Huttila“ na Pražském Předměstí v Hradci Králové. Program: 1. Zahájení schůze. 2. Zpráva jednatele a účetní. 3. Zpráva revisorů účtů. 4. Volba předsedy, místopředsedy, jednatele a pokladníka. 5. Zpráva o dodávkách vojenských podá předseda Jan Jaroš. 6. „O pojistování“. Jednatel Frt. Baner. 7. Volné návrhy. Za župní jednotu hospodářskou severovýchodních Čech se sídlem v Hradci Král. dne 27. února 1900. Jan Jaroš, předseda. MUDr. Jos. Reichert, místopředseda. František Baner, jednatel.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové měl v loul čistý výtěžek větší než li r. 1898. Mechanickou kalcevnu v Buřanech, kterou musil ústav koupiti, prodal výhodně. Za to skládá i též u nádraží ani v loni nedoznalo lepšího zužitkování. Po návrhu správní rady usnesla se valná hromada, aby ze zisku vyplacen byl akcionářům 5% úrok v obnosu 50.000 K, 10% tantiemy správní radě 3948 K 37 h, 2%

superdividenda 20.000 K, příspěvek na odpis strát 4000 K a sbytek 4290 K 35 h, aby byl přidělen specialnímu fondu záložnímu pro stráty z obchodu kontokorentních. Akciový kapitál obnáší 1.000.000 K, záložní fond akcionářů 370.000 K, specialní záložní fond 66 510 K 16 h, pojišťovací fond 62.930 K, pokladniční poukázky 601.000 K, věřitelé běžného účtu 464.114 K 06 h, rozliční věřitelé 480.101 K 26 h, nevybrané dividendy 980 K, sisk 31.438 K 72 h, úhrnem 3.057.569 K 20 h.

Zvěsti z východních Čech.

Hospodářsko čtenář. spolek v Měslojedech pořádá za spolupůsobení a účasti okolních přátelských spolků a besed hospodářsko čtenářských v Čistěvsi, Chlumu, Habřině, Neděličtích, Račicích, Sendražicích, Želkovicích, Vrchovnici a jiných obcí okolních přednáškovou schůzi v hostinci u „Korunního prince“ v Měslojedech v neděli dne 1. dubna 1900 o 2. hod. odpoledne. Jako přednášející byl dožádán pan Dr. J. P. Tražák, který uvolil se přednášet: „O hospodářských a společenských úkolech českého rolnictva a důležitosti zemědělského združování.“ Pořadatelé doufají, vzhledem k časovosti a veliké důležitosti látky, kterou přednášející, jakožto odhodlaný přívrženec českého agrarnictva vyvolil, že účastníci veřejnosti bude odpovídati vážné době, ve které musíme vše čekat od vlastní svépomoci.

Ze Svobodných Dvůrů. Absolventi hosp. školy konali v neděli odpol. valnou schůzi na oslavu 10letého jubilea trvání spolku v hostinci p. Vác. Morávka. Na místě nemocného pana ředitele Bauera, který byl prvním ředitelem a učitelem pp. absolventů promluvil učitel při rolnické škole v Kostelci n. O., pan Michálek. Zmínil se o úkolech a povinnostech našeho rolnictva a jakými prostředky by mohlo toto břemeno umenšiti a přijmy své zvýšiti. Přednáška byla delší, zajímavá a jasná. Na to podal jednatel spolku absolventů p. Fr. Šafránek, statkář v Čistěvsi, obšírnou správu jednatelekou a p. V. Morávka správu revisorskou. Spolek má přebytky. Pan Václav Skvrna, delegát zem. rady pravil, že je to vlastně mrtvý kapitál a že by přebytek se měl dáti na dobré účely. Pan Fr. Skvrna z Čistěvsi pravil, že spolek absolventů poskytl žákům rol. školy příspěvky na počest výlety do Vysočan, do pražské výstavy a na panství Uhřetína jakož i loni na výlet na Moravu. Pan Vác. Morávka myslí, aby se přebytek dal na postavení rol. skladiště neb na zakoupení hosp. knih. Při volbách byli zvoleni p. J. Svatoň statkář z Libčan, který schůzi předsedal opět za předsedu, p. Fr. Chalupa z Placic za místopředsedu, p. Šafránek za jednatele, pan V. Morávka jednatel hosp. spolku za pokladníka. Do výboru mimo to zvoleni pp. Jos. Česák z Neděličt, Jan Morávka ze St. Pleš, Jan Černý z Věkoš, za náhradníky pp. Jos. Štefan z Měslojed, Jarosl. Srdinko ze Svob. Dvůrů a Jos. Andres z Třesetic. Pan Jos. Černý ze Žalkovic a Fr. Morávka z Pilčic zvoleni za revisory. Při volných návrzích zmínil se p. delegát Skvrna o povinnostech rol. dorostu a žádal přítomné, aby veškeré zájmy rolnické podporovali a ve svých obcích a v okolí jmenovitě pro zřízení rol. obilního skladiště v Hradci agitovali. V témže smyslu mluvil obnivě p. prof. Michálek, který kladl hlavní důraz na svépomoc. Pan Česák poukázal, jaká njma se stavu rolnického děje, když zámožné rolnické dcery se provdávají za nerolníky. Má-li býti rolnictvo zdravým kmenem a má-li se udržet, třeba mu udržeti též kapitál, o čem se měli starati nejvíce mládenci. Pan předseda Svatoň slibuje veškeré snahy spolku podporovat a vynasazeti se, aby, co ve schůzi bylo tlumočeno, bylo též uskutečněno. Posléze pp. Šafránek a Svatoň poděkovali panu prof. Michálkovi za výtečnou přednášku a děkovali za čestné účastenství ve schůzi. O podrobnostech některých se zmíníme.

Z Uhelné Příbramě. Dne 4. března byla u nás veřejná schůze lidu. Ač bylo počasí velmi nepříznivé a prudká metelice polní cesty znemožňovala, přece dostavil se značný počet rolníků z vesnic okolních: z Nejepína, z Pukšic, z Heřmaně, z Nové Vsi, a j. Pan učitel Salaquarda přednášel „O výchově a vzdělání mládeže škole odrostlé“. Vytkl mnohé vady a naznačil pozitivní cesty, kterak mládež škole odrostlou ku prospěchu rodiny třeba vésti, aby byla užitečnou obcí a národem. Pan farář Vlček z Nové Vsi v souvislosti s přednáškou páne učitelovou vzpomněl těch krásných dob, kdy v rodinách četly se dobré knihy a vypravovaly se pohádky a projevil přání, aby doby ty nezkalených radostí se vrátily. Na to rozvinul program hospodářský. Rolnictvo má mnoho povinností, ale málo práv. Požadavky jsou veliké, ale žádné náhrady. Třeba jest, poměry rolníků zákonodárně tak upravit, aby rozličné dávky peněžní, zejména daně, vyměřeny byly v poměru k čistému výnosu polí. Měly-li se rolníkům stejným loktem jako kapitalistům, jest to zjev v životě národohospodářském velmi povážlivý a chorobný. Až rolnictvo tak se seřadí jako v Německu, bude mít větší vliv i u vlády a otupí mnohé ostří kapitalistického a zároveň liberálního systému hospodářského. Rolníci, jichž bylo přes 160, přijali obě přednášky s porozuměním a řádili, aby nějaká schůze zase brzy byla pořádána.

Ze Železnice. V neděli dne 18. t. m. odbyla se u nás valná hromada záložny (Raiffeisenovky) kteráž v loni byla zřízena horlivým přičiněním pana Aloise Kužela, k němuž ochotně se přidružila místní inteligence. Záložna čítá nyní 47 členů. Poskytuje půjčky do 4000 K. Ve valné hromadě vzdány díky vys. důst. p. Frant. Šýkrovi, kanovnsku a profesorovi universitnímu za dar 20 K, jakož i důst. p. faráři, Jos. Brožovi za věnování brožur o záložně pojednávajících a p. Václavu Štátnému, učitelu za napečení firmy a návětní tabule.

Z Čáslavi. Zdá se, že nové zastupitelstvo zvolené kompromisním dohodnutím málo si kompromis předáků běže k srdci. Aspoň poslední zasedání, v němž

jednalo se jen o pouhé rozdělení referátů a přidělení prací jednotlivým zastupitelům občanstva, mělo nás hodně pobuňt. Štíka je sice v rybníce dobrá, ale přilísne a osobní výpady jsou přece jen z té i oné strany navržené hodny. — V neděli dne 18. t. m. vyvěšena byla budova nového ohodnocení, srovnání a opatrovní. Poslední dvě oddělení ale otevřena asi nebudou až po letě. Nehodou nějakou praskly totiž roury vodovodu v budově a spousta vody se hrnoucí prosáklá stropy, podlahy a sdivo, takže dříve bude musit býti provedena důkladná oprava. — Naši ochotníci chystají v posní sezóně řadu nových her. Přistě hrají Štichovo: „Třetí zvonění.“

Z Rychnova n. K. Jest u nás po volbách obecních, a po rozruchu, který tentokrát hlavně ve III. sboru se objevil silou dosud snad v Rychnově nebývalou, až s výsledkem sotva prostým pochybnosti veškeré, vrať se k nám opět starý klid. Stály proti sobě ve sboru III. strany dvě, jedna i druhá sousedská a obě smýšlení národních, ale škoda, že nebojováno vesměs důvody věcnými, jak toho vyžadují nynější těžké poměry města našeho, nýbrž namnoze jen dle choutek a vzdorů osobních. Volba, při níž rozhodnutí záleželo na nekonečné řadě plnomocenství, čilou agitací volební sehnanych, sotva pokládati lze za neklamný projev smýšlení uváděného a rozvášněného občanstva. Jest zajisté s podivem, proč při letošní volbě nadobro odstaveni byli št. . ové, za to však zvoleni do výboru obecního ve sboru III. dva bratři L., k nimž ještě přidán bratr jejich třetí jako první náhradník volbou ve sboru druhém. Někdy Petr nebo Pavel, který křesťanem jsa, má odvahy tak nekřesťanskou, že při nynější nouzi o uhlí s okamžitě tlačením chudého lidu tou měrou se osměluje těžiti pro sebe, že metrál uhlí prodává pryč až za 8 K 80 h, což jest slovo o 60 h dražší než u zdejší šidovské firmy p. Löwyho, ten zajisté není hoden vědku a důvěry voličů sboru III., jichž valný počet k chudší třídě náleží! — Volba ve sboru II. provedena s klidnou rozvahou, a zvoleni veskrz a téměř jednomyslně dobře osvědčení již bývalí členové obec. výboru, vyjma jednu sílu novou, které však právem všim již předem lze taktéž důvěřovati. — Výsledek volby ve sboru I. zajímavý jest jednak tím, že sjednána byla satisfakce dlouholetému radnímu p. Vojt. B., který podlehnul ve sboru III., od některých odpůrců svých doznal i tiskem nezalouzených úsměšků, jakými za více než dvacetiletou poctivou a svědomitou práci ve službách obce od vážných mužů nemá býti spláceno, jednak okolností, že proti všemu nadání a proti myslí občanstva křesťanského zvolen byl 7 hlasy šidovskými a 3 hlasy křesťanskými zid p. Theod. Lederer. Objektivně souzeno, nelze ovšem proti zvolení jednoho žida do obecního zastupitelstva města zdejšího v I. sboru činiti námitky podstatných; jež bohužel pro Rychnov pravdou skutečnou, ač velice truchlivou, že jsou šidé zdejší bez hlasů českých měšťanů a ct. úředníků a profesorů proti poplatníkům křesťanským ve sboru tom o 2 hlasy ve většině! Tak daleko to tedy v Rychnově měšťanstvo křesťanské r. 1900. dopracovalo! — Ve III. sboru byli zvoleni: JUDr. Bedřich Flanderka advokát, František Haniš stavitel, František Lázhovský oekonom, Petr Stejskal soukenník, Jan Nykyša sklenář, Jan Šýkora krejčí, Antonín Lázhovský řezník, Josef Noc obuvník, František Volkner strojník, Alois Šomer kupač. Ve II. sboru: Alois Volf lékařník, Bedřich Petrides obchodník, Otto Habelt obchodník, Jos. Krejčí ředitel měšťanské školy, Karel Rathouský knihkupec, Rud. Grof obchodník, Ignác Havel měšťan, Jos. Charfreitag obchodník, Alois Švásta obchodník, Rod. Voštebal obchodník. V I. sboru: Vinc. Klepřík děkan, Ant. Melchar hraběcí lesník, Dr. Tomáš Kouřil c. k. gymn. profesor, Em. Herglík měšťan, Karel Plachetka sládek, Vojtěch Balcar soukenník, Vojtěch Koláček soukenník, Dr. Vinc. Langr advokát, Alvin Jeschke c. k. notář a israelita Theod. Lederer továrník. Nové zvolené obecní zastupitelstvo čekají mnohé a důležité práce. Stavba nové chlapecké školy, nový hřbitov a jiné. Ba jest třeba, aby všichni členové v jednotlivých odborech horlivě své povinnosti konali a ku blahu a prospěchu města pracovali. Volba představenstva se konala 17. března. Starostu byl zvolen 26 hlasy p. Dr. Flanderka, za radní města pánové: Ig. Havel, pokladník obě záložny, Fr. Haniš stavitel, Rud. Grof kupač, Alois Volf lékařník, Eman. Herglík měšťan, Rudolf Voštebal obchodník a Jan Nykyša, sklenář. — Divadelní ochotnická jednota „Tyl“ sebrala v neděli dne 11. března 1900 ve prospěch pořízení nových dekorací „Třetí zvonění“, veselehu o 3 jednáních od V. Štecha. V mezitím přednesl hudební spolek Dalibor ouverturu „Slavia“ od Škalického, valčík „z květů mládosti“ od J. Čermáka a „kouzlo lásky“ od K. Lorence. —

Z Jilemnice. (Velkou továrnu na výrobu papíru sídlí J. O. hrabě Jan Harrach ještě letos v Jilemnici. Až dosud byla u nás výroba papíru v rukou německo-židovských.

Z Lanškova. Občanská záložna v Lanšově konala 17. března valnou hromadu v hostinci p. Josefa Chládky. Záložna přijímá vklady od členů i nečlenů a zúrokuje je 4proc. Půjčky poskytuje na 6proc. Důchodkovou daň z úroku 1 a půl proc. zaplatí záložna ze svého, aniž by vkladatelům z úroků arážela. Aktiva záložny činí 63.388 K 06 h. Půjčky sménečné obnášejí 35.288 K a knihovni 34.446 K 46 h. Z pasiv uvádíme, že závodní podíly obnášejí 3890 K rezervní fond 2232 K 53 h, vklad členů 30.754 K 22 h, vklady nečlenů 25.468 K 66 h, zisk obnáší 423 K 26 h, ostatněk připadá na úroky. Daně a poplatky obnášejí 91.56 K, remunerační K 140, správní výlohy K 156.68 atd. obrátit. Ředitelem záložny je dp. farář Kučej, pokladníkem p. Fr. Šec, kontrolorem p. J. Chládek. Záložna čítala koncem r. 1899 189 členů a 389 podílů. Obrát peněžní v témž roce obnášel 229.168 K 81 h.

Z Březhradu. Ve čtvrtek semřel zde pan Václav Vogel, strýc pana mlynáře březhradeckého Eduarda Feika ve stáří 73 let následkem zapálení plic. Pan Vogel vyřinul se vlastním přičiněním na zámožného průmyslníka. V Praze si zařídil továrnu na rukavičky a r. 1886 pak koupil bývalý Grégrův mlýn, v němž se narodili též pp. dr. Julius a Edvard Grégr. Mlýn, který dal důkladně opravit, přepnul posléž

svému panu synovi, u něhož šil se svou chotí, paní Josefou Voglovou. Pohřeb starého pána konal se v neděli po 1. hod. odp. za čestného účastenství, zejména páni mlynářů z okolí. Pohřební obřady vykonal vdp. děkan a vp. kaplan z Opatovic. Vp. Říš. proslavil nad rakví tklivou řeč pohřební. Dojemné písně zpěli páni učitelé z Opatovic a Březhradu jakož i kostelní zpěvačky. Po výkropu odvezena rakev pohřebním ústavem p. Hanuše Richtera do Černého Kostelce, kdež byla na tamním hřbitově k věčnému spánku v pondělí odpoledne uložena.

Z Červených Pečok u Kolína. Vdp. Th. Dr. Gustav Domabayl, profesor bobosloví v Hradci Králové, bude přednášeti v neděli 25. března o 4 hodině odpol. v měsíční valné schůzi kat. vzdělávacího podporyšského spolku „Svornost“ o církvi národní ve spol. místnostech hostince p. Jos. Kuchaře.

Z Králové-Městce. Již delší dobu i ve veřejných listech vede se o jisté strany velice neslušný boj proti dlouholetému a zasloužilému starostovi zdejšího okresu, panu Chrástěckému. Patrně někomu vlezl slavomam už tak hluboko do hlavy, že mu na dobro smysly pomátl. Ostatně blízké volby do okresního zastupitelstva, které jen oprávněný rekurs zdejšího města zdržuje, ukáží nejlépe, jakými reformami se zanášejí ti pánové, kteří se holoďbají svou vzdělaností a opravdovou, nezištnou snahou zreformovati náš zbídačelý okres! Národní a beznárodní socialisté zdejší jsou si ve vlasech, aspoň poslední veřejná schůze lidu pořádaná národními dělníky, měla dohru před soudem, kde vůdce zdejších sociálů odnesl svou „umravněnou“ činnost třemi dny s postem na žalobu harcovnicka národních socialistů, který však nebo lepěji řečmi svými pošramocenou firmu národního spolku dělníků a živnostníků nenapraví. Ze všeho je patrné, na jak slabých základech stojí celá organizace těchto se země rychle vydupaných spolků. — Záležitost nemocniční na prospěch dobré věci konečně došla příznivého pro sestry vyřízení; co bude dále, uvidíme!

Z Knežle u Králové Městce. V neděli dne 11. března poučil nás p. redaktor Lidového Listu, Václav Myslivec z Prahy o potřebě křesťan. socialního sdružování a vyslovil úkol, který nás povzbuzuje. bat. politický socialní spolek před sebou má. Občanstvu je nutno všímati si záležitostí správy veřejné a hájiti ohrožené své zájmy národní, politické, hmotné a převážím mravně náboženské, které na veškeré veřejné poměry veliký a často rozhodující vliv mají. Časťníků schůze bylo na 800 a k našemu spolku se dosud přihlásilo přes 70 členů. Těšíme se, až spolek náš zahájí činnost ve všech směrech pro český náš lid zájstě blahodárnou.

Listárna redakce. Zprávy, které zajímají nanejvýš místní osadu, buďtež peány co nejstručněji a jen skutečně zajímavé věci buďtež do nich pojaty. S dlouhými dopisy máme vždy potíže a musíme často odložit, neboť místo v listě nastavití nelze a dávání přiloh zvyšuje velice výdaje. Neuveřejně zprávy dle možnosti přistě.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. března 1900. 1 hl. pšenice k 12.30—13.20, žito k 10.00—10.90, ječmena k 8.40—9.20, oves k 5.30—6.40, prase k 8.60—9.00, vikev k 10.80—13.00, hrachu k 15.30—17.00, jáhly k 19.20—0.00, krup 16.00—42.00, bramborů k 2.80—3.60, jetelového semínka červeného k 90.00—110.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 33.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 14.00—22.00, 100 kg. žitných otrab k 12.00, pšeníc. otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.00—2.10, 1 kg. másla vepřového k 1.14—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 17. března 1900 pšenice 00.00 00.00, žito 10.10, 10.80, 11.00, ječmen 0.00 oves, 4.80 5.20, hrách 14.40 21.00, čočka 32.00 36.00 vikev 0.—0.—, jáhly 18.—, 22.— kroupy 30.— 48.— brambory 8.00 3.20, vejce (kopa) 3.00 0.00, másla 2.16, 2.40, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, seno k 6.00, sláma k 3.—, k oves 12.40.

Pěkný byt

ve středu města, sestávající ze 2 pokojů, kuchyně a příslušenství, v prvním poschodí je ihned k pronajmutí pro tichou rodinu.

Blíží zprávy sdělí administrace tohoto listu.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu fasně neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje aktivní umělecký návod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA V PRAZE

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení. Pisárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. cen. a kresby a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky

ZALOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN ROKU 1868. — AKCIOVÝ KAPITAL KORUN 1.000.000. — RESERVNÍ FONDY KORUN 370.000

přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladniční poukázky, povoluje zálohy na cenné papíry za mírný úrok,

kupuje a prodává

cenné papíry jako zástavní listy, priority, akcie, losy, valuty a mince co nejkulantněji.

Eskontuje a inkassuje

směnky, tažené cenné papíry a kupony.

Obstarávání vojenských kaucí, vinkulace a devinkulace cenných papírů.

Výplaty a úhrady

na tu- i cizozemská místa.

Přijímá cenné papíry do depôt k uschování a správě (revise čísel).

Vyřizuje bursovní rozkazy na burse pražské a vídeňské.

Všecké dotazy zodpoví s ochotou a bez prodlení

Riditelství.

KONKURS.

Vzdáním se dosavadního účetního p. Hromady, kterýž se v místě samostatně obchodem usídlil, obsadí se u naší záložny místo

účetního,

kteřý současně pokladnu véstí má.

S místem tímto, jež se obsadí na vzájemnou 1/2letní výpověď, spojeno jest služné K 2.400 se třemi kvinkvenálkami po K 200; zvolený jest povinen složit kauci služnému rovnou.

Žadatelé prokažtež znalost svou v účetnictví vysvědčeními, že s dobrým prospěchem odbyli některou z českých škol obchodních a že po delší dobu v peněžním ústavu činnými byli a v něm se osvědčili.

Žádosti podány buďtež s vysvědčeními původními, neb řádně osvědčeními do 31. března t. r. **podpsanému starostovi** s podotknutím, kdy by žadatelé nastoupiti mohli.

Ze záložny v Hradci Králové,
8. března 1900.

Jaroslav Červený,
starosta.

Český

včelní med

veřejně nabízí P. T. ctěnému občanstvu

Čeněk Malý,

perníkář v Hradci Králové, vel. podsín.

Do učení

se přijme **mravný hoch** ze řádné rodiny. Podmínky příznivé.

Větší množství

židli

z ohýbaného dřeva, dobře zachovalých prodá se za levnou cenu. Kde, poví redakce „Obnovy“.

Sukna

kostelní a černé látky pro veledůst. duchovenstvo ve velikém výběru doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami

Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze, uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

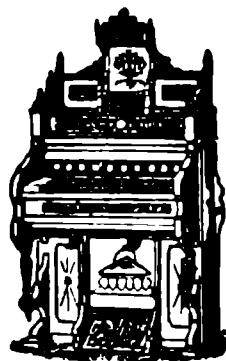
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zřízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

tehde druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vylouděný důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Dáleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vidni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Díkůvzdání.

Za příčinou úmrtí a pohřbu nezapomenutelného mého chotě a strýce co pěstouna, pana

Václava Vogla,

měšťana pražského a továrníka,

dostalo se nám jak v Březhradě, tak i po převezení v Černém Kostelci tolik důkazu upřímné soustrasti a sdílnosti, ústně i písemně, že nám není možno každému zvlášť díky své vyjádřiti.

Děkujeme tudíž touto cestou každému, kdož jakýmkoli způsobem hluboký zármutek náš umírniti hleděl, co nejsrdečněji a voláme.

Zaplať Pán Bůh!

V Březhradě, dne 20. března 1900.

Eduard Feik,
mlynář Březhradský,
synovec.

Josefa Voglová,
rozená Knížková,
choť

Obrazy ze sv. země,

K době postní vyšlo vzácné, původní a úplné dílo:

Kristus se narodil, žil, učil, trpěl a umřel.

Obrazy jsou opatřeny doprovodem textovým.

Dílo vydáno se schválením nej. bisk. konsistoře v Litoměřicích

Již v krátkém čase

první vydání o několika tisících výtisků téměř rozebráno.

Další přání pro dílo tak nákladné, důležité a krásné je žádoucí.

Zasílá

Josef Janeček,

katecheta v Lysé nad Labem.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec j. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Ignac V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleddůstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Velkosklad

Vždy 500 kusů na skladě. **ŽUPANŮ** Vždy 500 kusů na skladě.
z dubu, ve srsti velbloudí, jakož i nejjemnějších látek angl.
V ne modernějším provedení od 7 zl. do 35. Župany zhotovují se dle míry co nejpečlivěji.
Illustrované ceníky zdarma a franko.

JAN STOUPA

v Praze, Václavské nám. č. 32.

Humpolecká
SUKNA
a lodny.
Dámské lodny.
Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje
KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

POZOR! **POZOR!**
Telegram z Náchoda.

Kdo chce mít zboží lněné, bavlněné a damaškové
z první ruky
obrac se na chvalně známou a vyhlášenou největší českou tkalcovnu

Alois Doubrava v Náchodě

která za úplnou spokojenost ručí.

Nabízím a dobírkou zasílám (též dle úmluvy):

22 metrů kanafasu znamenitého 75 cm.	zl. 4.40
20 metrů kanafasu 112 cm. šir., stalobar.	8.40
20 metrů plátna bělobného 90 cm. š.	6.—
20 metrů plátna bavlněného 100 cm. š.	4.40
45 metrů výtečných velkých zbytků (kanafas, plátno, oxford, barchet, šotíš jen	8.25
6 prostěradel přezných, 2 m. dlouhých	5.40
6 ručníků rezných, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků bílých, zcela velké	90 až 1.—
6 ručníků damaškových, květovaných	zl. 1.20
12 utěrek na nádobí	96, 1.20, 1.50
1 sukně flanelová	—90
1 sukně gryzetová velká	1.—

Vůbec vše možné, jen výtečné jakosti se zasílá.

Levný nákup pro školy, ústavy, spolky, obce atd

Ceník a vzory zdarma a franko.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška

ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Výbornou chuť kávy docílíte
přisadou
Dydrooy
kávy
žitné!

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
● pro dobu jarní a letní ●
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleddůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez sřídění cen!

VARHANY
úplně pneumatické
a harmonia všech soustav
provádí firma
Mölzrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách založ. již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoh postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.
O další přizvání prosí
Antonín Mölzer

Podporujte křesťanský závod!

Speciální obchod
klatovským prádlem.

STANISLAV JIRÁSEK

Hradec Králové
Velké náměstí č. 36

doporučuje pro zimu

Pro pány i dámy:
Košile bílé. — Trikové. — Pravé jágrovky.
Velký výběr
novotinek kravat, límečů, manžet a rukavic.
Kněžské kolárky a náprsenky.

Velký výběr dámských vlněných novotinek, nejjemnějších barchetů a flanelů stálobarevných,

Výbavy pro nevěsty.
Největší výběr damastu, garnitur káv. i jíd., vlněných ručníků, kapesníků atd. v jakostech nejlepších.

Ceny solidní nejlevnější.

Malá zkouška přesvědčí.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, (Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnky.

Pánům voj. nadlékaři Spitznerovi m.
s. a MUDru Bařkovi, kteří dcerušku naši
léčili a všem, kdož k pohřbu naší dcerušky

MARIE FINKOVY

samorostlé kytice a věnce na rakev věno-
vali, otiřodným sestřám z mateřské
školy, které na našem neštěstí vřelou
účasť braly, všem, kdož povozy k pohřbu
zdarma propůjčili a pohřebního průvodu
jak zde tak na Kuklenách se účastnili,
zvláště však velebn. duchovenstvu, které
ochotně a z křesťanské lásky církevní ob-
řady vykonalo, vzdává nejupřímnější a nej-
vřelejší díky

Rodina Finkova.

V Hradci Král., dne 21. března 1890.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařízení
acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení bromosvodů ja-
kož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které
správně vyřizuje. Dále se doporučuje k zařízení
vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování piv-
ních tlakostrojů a podobných prací.

Odporuji též svůj hojně zásobený sklad
klempířských a veškerých mosazných výrobků
k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu,
zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň
ctěným obecnstvím mně dosud prokazovanou,
prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a
ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i při-
činím se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

jaro a léto.

Látky na převlečníky, obleky
a dámské žakety ve velikém
výběru doporučuje za nezvy-
šené ceny

V. J. Špalek

velkoobohod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal. 1834.

Křestní listy

ex offe

40 kusů za 30 kr.

Bisk. knihtiskárna

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na skládě.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Anna F. Horová.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦♦ Dílna na Slezském Předměstí.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřu 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Díků vzdání.

Všem, kdo se pohřbu naší drahé matky, babičky a prababičky,
paní

KAROLINY DUDKOVÉ,

měšťanky Králové-Dvorské,

přelaskavě účastnili aneb veleváženými soustrastnými projevy, ústními i písemnými, našemu zármutku nad nenahraditelnou ztrátou blahovole uleviti ráčili, vzdáváme

nejuctivější a nejvřelejší díky.

Zvláště pak činíme nejblubší díky vysoce důstojné kathedrální kapitole, veledůstojným pánům profesorům bohosloveckého ústavu a velebn. duchovenstvu; dále vzdáváme díky nejsrdčejší důst. duchovenstvu královédvorskému i tamním důst. pánům katechetům; důst. duchovní správě jaroměřské; ctib. pánům klerikům praemonst. řádu v Želivě; velectnému učitelstvu v Králové Dvoře a veškerému váženému obecenstvu za laskavé účastenství při pohřebním průvodu a zádušních službách Božích.

Vůbec vyslovujeme nejuctivější díky všem a každému zvláště, kdo vzdali drahé v Pánu zesnulé poslední počtu křesťanskou a svým bojným účastenstvím při konduktu pohřebním v Hradci i ve Dvoře Králové ku zmírnění našeho žalu u veliké míře přispěli.

Všem tiskové: Zaplať Bůh!

V Hradci Králové, dne 19. března 1900.

Jménem přibuzenstva:

Adéla Veverková,
vdova po lékaři.

Velká úspora a důležité pro každého.

● Žádných šlů a řemenů více! ●
Upotřebte jedině mého druhu lékaři doporučené, nejlepší

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako s dlouhým oblékáním a svlékáním, trháním se knoflíků, dřev. košil, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů a řemenů atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy sl. 1-60
6 kusů sl. 3- zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Havičovice-Kukanov.
Žádný švindl, tiskové pochvalné úsudky.

včelí vosk

kupuje v každém množství za
nejvyšší denní ceny

Jos. Pilnáček,
v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna na mýdla,
svíčky, voňavky a sodu krystalovou.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše učině v ohni zlatené a stříbrné až se rudě
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
množství a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
nádhrou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k na-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikviářů
lodeček na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel-
nic na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní sešbě,
než se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi

Dále: Kestni mončky, ohňový ledok, síran
amonový, soli draselné, kaínů, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Podtornskou sadru superfosfátovou

k vrchnímu hnojení jetelů a konserv. chlívkové mrvy
pícní vápno,

dozrání a přezrání zaručeným obsahem,
vůně soustěže schopné:

Továrny na um.
hnojiva a kys-
líku sírovou. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorné a Ládku u Rostok.

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřichská ul. 27.

Díkůvzdání.

Za nesčetné projevy soustrasti mně z mnoha stran v příčině úmrtí mého drahého
manžela

Václava Řepíše,

c. k. vrchního inženýra a správce c. k. stavebního okresu Králové-Hradeckého,

vyslovené, jakož i za četné zúčastnění se jeho pohřbu a to jak veledůstojnému duchovenstvu, tak i c. k. úřednictvu, členům sborů professorských a učitelských, c. a k. důstojnickému sboru zdejší posádky, zástupcům autonomních úřadů, velkostatků, dámských spolků a jiných korporací, pánům doktorům, inženýrům a stavitelům i všem velectným přátelům a příznivcům, kteří zesnulého na jeho poslední pouti doprovodili a jemu poslední čest prokázali, vzdává jménem svým a veškerých truchlících příbuzných

— nejvroucnější dík! —

Albína Řepišová,

vdova po c. k. vrchním inženýru a správci c. k. stavebního okresu
Králové-Hradeckého.

V HRADCI KRÁLOVÉ, 21. března 1900.

Kterak se jest nám zachovati při pronesení poslední vůle.

Mnoho se v obecním životě, zejména v kru-
žích práv neznalých, mluví a uvažuje o pořízení,
které se jmenuje *pronesení poslední vůle*; a přec
často při sdělení této stanou se pokleky takové,
pro které jest neplatnou a tím přání zůstavitele
v ní vyložené zmařeno.

Není účelem těchto řádků nějaké učení práv-
nické pojednání, které do tohoto listu ani ne-
patří; nýbrž jde o to, aby byly každému nepráv-
níku lehce srozumitelnými tak, aby jich v daném
případě snadno upotřebiti dovedl.

Především třeba jest vyložití důležitý právní
pojem *dědice* a *odkazníka*.

Dědicem slove ten, jenž má pozůstalost ob-
držeti celou aneb k celku hledic určitý díl (na
příklad polovici, třetinu atd.); kdežto ten, jemuž
případnouti má jednotlivě toliko věc, věci neb
práva nehledic k celku, byť i dělaly největší díl
pozůstalosti, nepokládá se ten za dědice, nýbrž
jen za *odkazníka*.

Rozdíl mezi dědicem a odkazníkem povstává
se zřetelem na poslední pořízení, kteréž se jeví
co do své vnitřní formy buď co *závěť* (testament,
kšaft), buď co *dovětek*.

Závěť slove poslední pořízení tehdejší, když
v něm jest ustanoven dědic; když ale neustano-
vuje dědice, nýbrž obsahuje zřízení jiné, slove *do-
větek* (kodicilem).

Kdyby tedy na př. zůstavitel, jehož jmění
má hodnotu 20.000 zl. ustanovil za dědice svého
bratra A a jemu uložil, aby potomkům zůstavi-
telova bratra B 18.000 zl. vyplatil, jest dědicem
bratr A a potomci bratra B jsou odkazníci, tře-
bas že jim největší část pozůstalosti připadá.

Důležitý rozdíl mezi dědicem a odkazníkem
je také ten, že zůstavitele představuje jen dědic,
nikdy odkazník. Pakli tedy zůstavitel o jmění
svém pořídil toliko dovětkem, musejí se vypátrati
a z přihlášení se k pozůstalosti vybiřnouti dědi-
cové zákonní, byť by i celá pozůstalost dovětkem
byla vyčerpána.

Kdyby pak na př. chtěla pozůstalost během
řízení pozůstalostního žalovati, musili by žalobu
podati dědicové k pozůstalosti přihlášení, a kdyby
jich nebylo, opatrovník pro pozůstalost soudem
ustanovený; a rovněž tak, kdyby pozůstalost měla
býti žalována, musila by žaloba býti řízena proti
pozůstalosti zastoupené dědici přihlášenými, a
kdyby jich nebylo, proti opatrovníku pozůstalosti.

Z toho jest zřejmo, že se odporučuje, aby
každý o svém jmění pořídil závěť; neboť tím
se řízení pozůstalostní zjednoduší, pozůstalost
bude zastoupena skutečnými dědici, kteří na její
brzkém a řádném projednání mají zvláštní zájem,
kdežto při dovětku může případnouti zastoupení
pozůstalosti osobám, které v ní skorem ani inte-
resování nejsou a také zastoupení opatrovníkem
vyžaduje často nemalých nákladů, o které se pak
majetek pozůstalostní zmenší.

Při pronesení poslední vůle rozeznávají se
náležitosti způsobu vnitřního a zevnitřního.

Nejdůležitější náležitosti způsobu vnitřního
jsou:

1) Vůle zůstavitele musí pronesena býti ur-
čitě, nikoliv pouhým přisvědčením k učiněnému
návrhu a musí pronesena býti při dobré paměti,
a rozvážením a opravdově, tedy také bez přinucení.

2) Z příč. nespůsobilosti k poslední vůli
závažný jest mezi jiným věk zůstavitele, a v tom
ohledu dlužno míti na zřeteli následující: Nedo-
spělí, t. j. osoby, které nedosáhly dosud 14. roku,
nemohou učiniti poslední vůli; dále nezletilí, kteří
18. rok svého věku nepřetkali, učiniti toho mo-
hou jen ústně před soudem neb před notářem, a
soud vztažně musí se přiměřeným výšeře-
ním přesvědčiti, že pronesení poslední vůle děje
se svobodně a s rozvážením. Po proslé 18. roku
může se poslední vůle pronášeti bez dalšího ob-
mezování.

Co se týče zevnitřního způsobu, kterak se
poslední vůle pronášá, může se to státi mimo
soud neb před soudem neb notářem, písemně neb
ústně, písemně pak se svědky neb bez svědků, a
tu pak při každém z těchto způsobu jsou náleži-
tosti rozličné a sice:

1. Kdo poříditi chce o svém jmění písemně a
bez svědků, musí závět neb dovětek vlastní rukou
psáti a svou vlastní rukou jméno své podepsati.
Nemusí býti připsán den, rok a místo, kde se po-
slední vůle činí, ale pro uvarování rozepří se to-
mu radí.

Kdyby zůstavitel těchto náležitostí nezacho-
val, kdyby na př. poslední vůli vlastní rukou psal,
ale opomenul ji vlastnoručně podepsati, je pro-
nesení poslední vůle neplatné, byť by i několik
posledních vůli napsal, ale jich nepodepsal; a
proto nechť zvlášť tuto náležitost každý zůstavitel,
který takto o svém jmění pořizuje, má na paměti.

2. Dal-li zůstavitel poslední vůli sepsati od
osoby jiné, musí ji vlastní rukou podepsati; musí
pak dále před třemi svědky spůsobilými, jejichž

aspoň dva spolu zároveň přítomni býti mají, po-
tvrđiti spis za svou poslední vůli. Konečně pak
mají také svědkové buď uvnitř aneb zevnitř, ale
vždy na listinu samu a nikoliv snad na obálku,
podepsati se za svědky poslední vůle. *Obsah zá-
věti svědek vědět nepotřebuje.*

Zůstavitel musí tedy takovým svědkům pro-
hlásiti, že spis jim k podpisu předložený jest jeho
poslední vůle. Často podepisují se svědkové slovy
„dožádaný svědek“. Třebas že podpis s těmito
slovy nečiní poslední vůli neplatnou, mohl by
přec zavdati podnět ku sporům o platnost neb
neplatnost její; a proto z opatrnosti nechť každý
takový svědek se podepíše slovně tak, jak to zá-
kon předpisuje totiž „co svědek poslední vůle.“

Osoby, které při poslední pořízení svědky
býti nemohou, jsou: údové tehotní duchovních,
mládeci nedospělí 18. roku, osoby ženské, slepí
a němí, pak ti, kdož *nerozumějí* jazyku zůstavitele.
Dostačí tedy, když svědek jazyku zůstavitele pouze
rozumí, aniž by bylo třeba, aby jazykem tím také
mluviti uměl.

Nemůže býti svědkem posledního pořízení
také ten, kdo odsouzen byl pro zločin podvodu
aneb pro jiný zločin ze zrádnosti.

Konečně není také svědkem spůsobilým dě-
dic neb odkazník pozůstalosti, již byl obmyšlen,
aniž také jeho choť, rodičové, děti, bratři a sestry
anebo osoby v téměř kolenně seavagřeně a lidé do-
máci, jimž se mzda platí; a v takovém případě
musí pořízení, když je některou z osob zde uve-
dených podepsáno, aby bylo platné, od zůstavi-
tele vlastní jeho rukou sepsáno anebo ztvrzeno
býti ještě od tří svědků, od řečených osob roz-
dílných. Totéž platí tehdejší, když zůstavitel zů-
staví něco tomu, kdo poslední vůli píše, aneb jeho
choť, dětem, rodičům, bratřím neb sestrám, aneb
osobám v téměř kolenně seavagřeným. Jinak ale
může pisatel poslední vůle ve všech případech
spolu svědkem býti.

Zůstavitel, který psáti nemůže neb neumí,
musí mimo spůsobilosti již uvedené místo podpi-
sem přidati svou vlastní rukou znamení ruky své
a to u přítomnosti všech tří svědků. Není to nu-
tí, ale žádá toho opatrnost, aby pro snadnější
stálý důkaz, kdo zůstavitel jest, jeden z těch
svědků jméno zůstavitelovo připsal jakožto pod-
pisatel jména. Toto znamení ruky učiní se třemi
křížky, židé pak na místě tří křížků přidají tři
kolečka; připojení jména zůstavitele k jeho zna-
mení ruky může se státi asi tím způsobem, že
dotýčný svědek se pod ono znamení ruky napíše:
„to jest (budiž uvedeno jméno zůstavitele) pode-
psal“ (budiž uvedeno jméno dotýčného svědka).

Nemůže-li zůstavitel čísti, musí sobě dát spis
přečísti od jednoho svědka u přítomnosti obou
druhých svědků, kteří v obsah nahlédli, i musí
potvrditi, že týž je podle jeho vůle. Aby této ná-
ležitosti, bylo vyhověno, musí nahlédnutí státi se
takovým způsobem, aby oni dva svědci nabýli
přesvědčení, že předčítání srovnává se úplně se
skutečným obsahem spisu, což je možné jen teh-
dejší, když oba svědci správnost čtení, nahlížejíce
do spisu, kontrolují aneb předem spis sami si
přečtou. (Dokončení.)

FEUILLETON.

Z historie animálních potravin živo- věka.

(Pokračování.)

Nezralým bylo maso od příliš mladých zví-
řat. „Sedm dní ponech je u matky, osmý den je
obětujš mně“ (II. K. M. 22, 30) rovněž zaká-
záno požívání masa syrového, jenom pečené a
vařené dovoleno jísti.

V prvních stoletích po Kristu v t. zv. čase
talmudu, povstaly ještě další předpisy, které se
jmenovitě způsobu zabíjení obětých zvířat týkají.
Talmud jest jak známo sbírka předpisův a do-
datků, které od původního učení Mojžíšova v
mnohém ohledu se značně liší. Zde poprvé zá-
vádí se šachát, slovo odvozené od „šahat“, a
zároveň se předpisuje, aby košerák měl znalost
oněch chorob a vad, jež maso dle ritu židovského
k požívání nespůsobilým činí, a proto zavedena
i prohlídka orgánův vnitřních. Košerování není
tedy náboženským výkonem, ani není nikde pře-
depsáno, jest to pouhá zvyklost rabínská, zave-
dená asi v třetím století po Kristu, jak rabín
Hartmann dokázal vzor opáčenému tvrzení.

Předpisy talmudu týkající se chyb masa a
k požívání dovoleného možno rozdělit na tři od-
díly: ty, jež týkají se zabíjení zvířete, ty, které
týkají se prohlídky a konečně na ty předpisy,
které určují, jak masem zacházeti, aby „zákoní-
tým“ předpisům vyhověno bylo.

I. Košerování smí býti vykonáváno jenom
od takových věřících, jejichž víra pravá a ne-
ochvějná, a kteří od rabína zkoušeni byli. Zkou-
ška tato jest theoretická a praktická a košerují se
nejméně tři kusy, mezi nimiž však nikdy kohout

acházeti nesmí. Pět hlavních předpisův pro koše-
ráka zní:

1. nůž při řezu nesmí se zastaviti (šichije);
2. nůž nesmí ničím pokryt býti (drosse);
3. nesmí býti chybeno místo pro řez urče-
né (hagroma) konečně za 4) nesmí býti nožem
trháno (ikur).

Před řezem připravuje se nejprve nůž; nože
jsou předepsány talmudem tři, pro velké kusy,
pro drobné kusy a pro drůbež. Nůž nesmí býti
špičatý, ostří musí tvořiti rovnou ostrou čáru
bez nejmenšího zubu (z ohledu na zákaz trháni
— ikur). Zda-li těmto předpisům nůž vyhovuje
zkouší košerák před řezem, při čemž se modlí
jak mišna talmudu předpisuje: „Budiž mnou k
požehnání, o Bože, králi světa, který nás k svá-
tosti svými zákony vedeš a šechita (košerování
předpisuješ“. (Pozn. Starý zákon nikde nic po-
dobného nepředpisuje).

Mezi tím co šochet (košerák) nůž brousí,
konají se přípravy k položení zvířete, což jediné
za přítomnosti šocheta diti se smí, poněvadž by
zvíře mohlo býti na smrt „nemocno“ aneb před
podřezáním krku bodnutím do vazů usmrceno,
konečně prudece a ne pozvolna na zem vrženo,
jak talmud všechno do podrobnosti předpisuje. Při
poutání mají býti jenom tři nohy spoutány, aby
zvíře pozvolna klesalo, čtvrtá noha připoutává se
později. Nejvhodnějším místem pro řez dle ra-
bího Benjamína, nejhorlivějšího to zakladatele tal-
mudu, jest místo čtyry prsty v šíři pod hrdlem
u skotu a 2 prsty v šíři u skopa a telete ale tak,
že t. zv. ohryzek přetřiznutý býti nesmí, nýbrž
neporušený volně z rány vyhlédati musí! Ovčím
před řezem ostříhává se vlne, ptákům vytrhávají
se řasy, a po řezu odhazují na zem. Košerák při
řezu řídí se výše vyjmenovanými pravidly a be-
dlivý pozor má aby všem předpisům dostal, jme-
novitě na nůž nesmí ani prsty klásti aniž na nůž
tlačiti. Jako znamení, že řez jest správně vykonán,
platí, že musí býti prořiznutý hrtan i hltan. Při
řezu mohou různé okolnosti spůsobiti, že ko-
šerované zvíře se stane nečistým (terefa — treife),
když k. př. nějaký předmět při řezu spadne na
nůž, aneb košerák sám sebe pořeže (pořeže-li ji-
ného jest maso čistým košer) narazí-li nožem při
řezu na kosti obratlové atd.

Po vykonaném rituálním řezu nesmí zví-
řeti trápení, udeřením neb jiným způsobem ukon-
čeno býti k. př. bodnutím nože do prodloužené
mýchy neb podobně, maso by se stalo terefa!
Zvíře, které ani čtyry kroky udělati nemůže, aby
nepadlo, jest chromým a na smrt nemocným,
avšak takové zvíře jest jenom tehdejší terefa, když
po vykonaném řezu nemůže přední anebo zadní
nohu skrčiti a po té natáhnouti; jmenovitě u
drůbeže nejmenší pohyb nohou aneb křídly stačí,
aby bylo maso košer!

Košerování zvířat při sobě odporujících před-
pisech žádného hygienického významu nemělo a
nemá.

Prohlídka vnitřních orgánův obmezuje se
hlavně na plíce po té na játra a slezinu a řezník
není-li židem — nevěřící — jest povinen doda-
tečně každou vadu šichitovi oznámiti. Hrudník
smí býti otevřen až když šichita plíce omakal a
po vyjmutí prohlíží, nemají-li boule aneb nejsou-li
potrhány a k tomu účelu plíce nadýmána, (což
však ve všech moderně zařízených a vedených
jatkách košerákům z ohledů zdravotních se ne-
trpí) — a počet křídél počítá; najde-li některou
vadu, prohlásí maso za terefa. Jest celá řada před-
pisův, jež maso terefa činí a pozoruhodné jest,
že talmud tuberculosu jakéhokoliv stupně za ne-
bezpečnou z zdraví lidského u nepokládá
označujíc tuto jako gildegilde — strupovost —
a nazývá pouze vyřezání a vytrhání těchto „stru-
pův“ (gilde).

Když bylo zvíře po rituálním zařezání a
prohlídce orgánův košer nalezeno a řezník není
židem, pečeti se veškeré maso, aby kupující žid
byl bezpečný, že dostává maso z košerovaného
zvířete. V případech pochybných rozhoduje rabín,
je-li maso treife čili nic.

Hospodářské družstvo pro obilní skladliště v okrese Královéhradeckém

je podobné jako na př. družstvo v Kostelci atd. dle
§ 1. zapsané společenstvo s ručením obmezeným. Skla-
diště se postaví u nádraží pro obec okresu a příleha-
jící obce z okresů sousedních. § 2. Účelem družstva
jest pečovati o blahobyt svých členů i o hmotné po-
vznesení jich hospodářství a živností. Cíle toho chce
dosáhnouti: 1. Zřízením obilního skladliště; 2. prode-
jem a nákupem hospodářských plodin a potřeb svých
členů; 3. zřizováním a podporováním podniků země-
dělských prospěšných. § 3. Družstvo bude zřízeno na
dobu neurčitou, členy jeho dle § 4. mohou býti pou-
ze svéprávní občané, kteří nebyli trestáni pro zločiny
ze zrádnosti spáchané, kteří nejsou v konkurzu a mi-
mo to může dozorčí rada přijati členy i ze sousedních
okresů. § 5. Kdo neplní povinnosti stanovami vyčleně-
né a pracuje proti zájmům družstva atd. může býti usne-
sením představenstva vyloučen. § 6. jedná o právech
a povinnostech členů, které vypočítávají stanovy po-
drobně. § 7. Fond provozovací utvoří se z podílů čle-

až, darů, podpor a po případě výpůjček. § 8. Členství podíl obnáší 10 korun a jest nejdelší do 1 měsíce po přijmutí člena splatný. Každý člen družstva jest povinen na každých 10 hektarů půdy stát se majitelem jednoho podílu. Jakmile skladiště bude postaveno a činnost započata, zvyšuje se pro nové přistupující členy členský podíl na 20 korun. Čistý zisk rozdělí se stejným dílem na jednotku dodaného množství obilí mezi dodavatele. V případě posbytí členství, vyplácí se podíl podle účtů kněž bývalému členu neb jeho právním nástupcem, ač není-li na podílu závazek nějaký — po třech měsících po uplynutí době ručení, § 9. Družstvo spravuje představenstvo, dozorčí rada a valná hromada. § 10.—20. stanoví bližší podrobnosti. § 30. hlasování je veřejné, volba se děje lístky. § 23. Dodané obilí a ostatní předměty kupovati a prodávati se budou dle instrukce, kterou pro představenstvo dle návrhu valné hromady, po zřetelném uvážení všech okolností sestaví dozorčí rada. § 21. K úhradě škod, které družstvu případně vzniknou následkem nevýhodných koupí neb prodejů, škázou neb strátou ve skladišti, při transportu, pak elementárními pohromami a p. slouží fond rezervní. Ztráty, které družstvo utrpí tím, že dlužníci svým povinnostem platebním dostáti nemohou, a pohledávky za nimi nedobytnými jsou, mají oznámiti se valné hromadě a návrhem na odepsání. Odepsání smí však provedeno býti, až když hromada valná na něm se byla ujednala. Dozorčí rada sestává z 8 členů a 4 náhradníků volí si valná hromada. Představenstvo sestává z předsedy, místopředsedy, jednatele a tří náhradníků. Členové ručí jednonásobným podílem.

Hospodářský spolek Pardubický, Přeloučský a Holický. Spolek tento patří k nejčinnějším hospodářským spolkům v Čechách vůbec. Výroční zprávy o činnosti tohoto spolku, které podává jednatel p. prof. František Vr. Sova čteme vždy s potěšením, neboť podávají mnohé pravdy, mnohé výstřahy, pokyny a poučení pro budoucnost. Právě neslýchané rádeje rolnictva v čele zprávy jednatele:

Kruté jsou poměry, pod nimiž dnes úpí celý národ náš. Největší práva naše šlapou se drze v prach a bláto. Veškeren společenský život náš ubíjí, veškerá činnost ochromena a otrávena. Žalovali jsme po léta na zubožené poměry zemědělství našeho, dnes musíme nad nimi přímo zoufat. Pro záchranu naši neděje se nic, ano existence naše a našich rodin dávají se lehkomyslně na pospas našim konkurentům, jen aby se nedostalo národu našemu toho trošičky práva, kterému před Bohem i lidmi přináležejí. Za těch poměrů smutně budou vyznívati letos jednatele zprávy všech našich vlasteneckých spolků vůbec, hospodářských pak spolků zvlášť.

Hospodářský spolek Pardubický, Přeloučský a Holický řídí se při činnosti své heslem: mužně v před a nikdy zpět, bral se vzdor všeobecné neutěšeným poměrům statně ku předu. Spolek vřelá si více vnitřní činností, utužoval přátelské svazky mezi svými členy a se spříteletelými spolky v zemích českých. O slavnostní své valné hromadě dne 25. března v Rybitví dne 7. května m. r. důstojně oslavil stoleté jubileum narození vynálezce ručadla Františka Veverky a v letě upořádal velký výlet rolnictva východních a severovýchodních Čech na Moravu. V Litvli prohlédli si výletníci tamní české rolnické instituce, záložnu, cukrovar, pivovar a roln. školu; v Hradčovicích, v Mezicích a v Překázkách prohlédli si spolkové mlékárny, v Překázkách mimo to výstavu hovězího a vepřového dobytka, v Olomouci pivovar, školu rolnickou, divčí vzdělávání ústav Pöttingeum a jiné vlastenecké ústavy, v Prostějově továrnu na hospod. stroje Wichterlova a tamtéž se účastnili sjezdu rolnictva moravského, slezského i českého. „Obnova“ přinesla delší články o těchto událostech a netřeba jí tedy známé věci opakovati. Spolek obrátil pozornost svou též k zřízení obilního skladiště v Pardubicích. Hospodářský spolek usiloval dále o zřízení tříletní rolnické školy; leč musil se podrobiti stávajícímu statutu a šádati prozatím o zřízení zimní hospodářské školy. Okresní výbor, občané a záložna i obecní zastupitelstvo ponechali si i hospodářské škole dotace, původně zamyšlené rolnické škole věnované. K zřízení rolnické školy dojde bohdá také co nejdříve, neb jest jí pro zemědělské okresy pardubický, přeloučský a holický nezbytná potřeba, neboť střední škola porozumění, lásky, a přichylnosti k rolnickému povolání nebudí.

Hlavní činnost věnoval spolek vyřízení běžné vnitřní agendy. Výbor připravoval pilně oslavu Veverkovu, zřízení obilního skladiště, vyzíval zalesňovací kuratoria školy, přičiňoval se o získání obilních dodávek pro vojsko, staral se o pořádání poučných výletů atd. Ve výboru zasedali pp. Ad. Eckert ředitel střední hospod. školy v Chrudimi co předseda, Jan Markalous, okres. starosta, Dr. A. Formánek, starosta města Pardubic, K. Jelinek, Č. Červenka, J. Klečka a jednatel Sova; odbyval mimo vše ještě 11 valných hospodářských schůzí a to výroční dne 25. března v Pardubicích, 3. dubna v Horních Ředvicích o vodním družstvu, 30. dubna ve Chvojenci, 3. května slavnostní v Rybitví, 25. května v Třebosicích, 28. května ve Volči a přednáškou p. prof. Dokoupila, 28. května opět v Dol. Ředvicích, 11. června v Bělečku, 29. června ve Vesce, 2. července v Trnávce, 12. listopadu v Pardubicích, vedle toho šupní sjezd v Chrudimi 28. srpna a účastnil se hojně tábora lidu na Hradecku 9. července. Ve schůzích těchto jednáno o následujících věcech:

O vyzáření ručadla a jeho letošním jubileu (p. předseda Ad. Eckert a jednatel Sova).

O obilních skladištích (pan okresní starosta Jan Markalous).

O odvodňování a vodních družstvech v Horních Ředvicích a po druhé ve Chvojenci (p. prof. J. Střítecký).

O pěstování zemědělství (pan předseda Ad. Eckert. Slavnostní řeč v Rybitví (pan předseda).

Stav našeho zemědělství (říš. posl. p. V. Teklý). Které odrady plodin hosp. má rolník nyní pěstovati (p. předseda).

Novější zkušenosti o pěstování ječmene (pan B. Kabrhel).

O čestě v domě rolníkově (jednatele).

O plemenech hovězího skotu (p. prof. Dokoupil).

O spolděování se rolnictva (týž).

O ohovu zvířat (týž).

O poválečném a odborovém vzdělávání se rolnictva (jednatele).

O umělého hnojení (p. prof. J. Trojan).

O hospodářských družstvech (p. předseda).

O nových pokusech a výskumech při pěstování ječmene (pan sp. K. Šafránek a p. zemský inspektor Dr. F. Sitenký).

Jak sušitkovati pozemky neplodné (pan prof. Střítecký).

O odvodňování (týž).

O působení hospodářských spolků (jednatele).

Šiferní odborné literatury hospod. spolky (pan předseda).

O chovu skotu (p. prof. Dokoupil).

O lukatství (p. předseda).

Několik pravidel zdravotních (p. prof. Střítecký).

Pěstování zeleniny (p. odb. učitel Fr. Vohralík).

O výchově mládeže naší (jednatele).

O scelování pozemků (p. prof. Střítecký).

Jak máme hnojit (týž).

Potřeba sdružování se rolnictva (jednatele).

O volbě delegátů do Zemědělské rady království Českého (týž).

Usnesení valných hromad a učiněné návrhy bral výbor v pilnou úvahu a sjednal jim pokud za stávajících neurovnaných parlamentních poměrů bylo lze průchodu zejména:

1. Zadána petice vys. sněmu, Hl. radě a ministerstvu finanční proti zavedení konsumní daně z cukru, piva a líhu.

2. Přistoupeno k petici al. učít. jednoty Budče v Pardubicích k vys. sněmu o úpravu platů, po nanesení se výr. valné hromady.

3. K zemskému výboru o zřízení rolnické školy v Pardubicích.

4. Táž petice k vys. ministeriu orby.

5. Vys. sněmu petice o ochranu lnářství.

6. Velel. zeměděl. radě o vyslání odborníka na studijní cestu do Německa v přičině sušiček skotu.

7. K zemskému výboru o subvenci na zimní hospodářské školy s novou osnovou stanov, osnovou vyučovací, rozpočtem a doklady o udělených podporách a vydržování téže.

8. Vys. ministeriu orby, kultu a financí o zřízení vysoké zemědělské školy v království českém.

9. Jednáno o dodávkách vojenkému eráru a učiněna na zkoušku letos první dodávka, arcí dle připadného na nás podíl se združení se všech hospodář. spolků východočeských jen v rozměrech malých.

10. Uvažuje se o zřízení družstva pro pěstování ječmene a odporučuje se, aby jednotliví pp. hospodáři osvědčené druhy ječmene od hosp. družstva v Pardubicích na pokus pěstovali.

11. Jednáno o obzorech ku předvádění a odměňování dobytka a patřičné kroky ze strany pp. delegátů našich učiněny.

12. Zadány žádosti o přidělení plemenných býků a plemenných stanic skotu a bravu vepřového s výsledkem ponejvíce uspokojivým. Zvlášť pak zadána jest žádost o přidělení levného plemenníka pro obec Bělečko. Stanice vepřového dobytka přiděleny velel. zemským výborem král. Českého pp.: Frant. Volterovi v Habeničích, Jos. Tučkovi v Bezděkově a V. Havránkovi v Jemčanech.

13. Projednány otázky: O některých nesprávnostech a přetěžování při převezech rolnických živností; o zem. zákonu o scelování pozemků po tratích; o sušičkách dom. skotu dobrými plemenníky a o prodeji krmeného dobytka, kteréžto dvě poslední otázky znova v rozhovor uvedeny budou ve výroční valné hromadě.

Mnohé petice musel pro neplodnost parlamentu a opozici našeho poselstva na ten čas odložit. Třeba poukázati ještě k resolucím učiněným na sjezdu československého rolnictva v Prostějově a šupního sjezdu v Chrudimi, při nichž spolek měl účast největší.

Čestným členem hospodářského spolku byl pro své zásluhy jednomyslně jmenován p. okres. starosta Jan Markalous z Třebosic. Hospodářský spolek založil roku opět jednu venkovskou knihovnu, má jich teď 5, jež pro rok 1900 přiděleny byly: 1. Ze Zvanic a Srohu do Bělé, 2. Z Bezděkova do Bělečka, 3. do Odrašovic, 4. do Hor. Ředvic, 5. do Dražkova. Selské jednotě povolil hosp. spolek podporu 100 zl. a podporoval i jiné vlastenecké a humanitní a hospodářské účely. Mezi členy udržoval a podporoval přátelskou shodu a v souhlasu s besídkami zvolení svorně se delegáty zemědělské rady p. Markalous za okres pardubický, Fr. Barva za okres holický a Josef Komárek za okres přeloučský. Panu řediteli střední hosp. školy v Chrudimi, který po 25 let spolek šilým a neunavným duchem svým na moderní výši udržuje, vzdal spolek nejserdecnější díky a rovněž poslancům Adámkovi, Udrálovi, Komárkovi a Teklmu jakož i zpravodajům ze schůzí spolkových, p. zem. inspektoru dr. Fr. Sitenkému, prof. A. Dokoupilovi, Josefu Stříteckému, Janu Trojanovi, Fr. Vohralíkovi, správci Šafránkovi, Bedř. Kabrhelovi a starostovi města Pardubic JUDr. Ant. Formánkovi.

Spolkové jmění s běžnými příjmy obnášelo v loni: 5028 zl. 04 kr., celková výdání 1154 97 kr. takže na běžný rok zbyl přebytek 3870 zl. 07 kr., čítaje v to pohledávky za býky 1282 zl. a za stromky 51 zl. 64 kr. Předsedou spolku je p. ředitel Eckert z Chrudimi, místopředsedy jsou pp. Jos. Kudrnáček, statkář v Pardubicích, J. Dítě, měšťan v Přelouči a p. Fr. Barva, delegát rady zemědělské v Ceradicích p. Uhersko. Jednatel je p. Fr. Sova, profesor v Pardubicích a pokladníkem p. Fr. Jeřábek, starosta v Kolodějích u Sezemce. Spolek má 6 čestných členů, činných členů a vyšším ročním příspěvkem 70, činných členů 119, řádných členů 643, takže spolek pardubicko-přeloučský-holický patří v Čechách k největším a nejčinnějším.

Rozmnožování továren v Uhrách.

V „Obnově“ rozeptali jsme se několikrát o tom, jak do roku 1844 neměli Uhry téměř žádného průmyslu, jak ale houževnatým se přidržením hesla: „Svět k svému“ vznik svého průmyslu umožňovali a rozvoj jeho podporovali. Maďar spokojil se raději se zbožím méně dokonalým, pak-li jen bylo domácího původu. My Češi říkáme si často: „dáleje politiku maďarskou!“ Ale na poli národohospodářském ji dlelati ne-

umíme. My kupujeme raději cizí šmejdy, nežli naše dobré, domácí zboží. My se pojišťujeme raději u cizích bank a pojišťoven, nežli u závodů domácích, které následkem naší hošejnosti jen žijí. Naše politika, naše opozice nemá účinku a významu, protože v praxi a v domácínosti jinak jednáme, nežli v hospodářích a ve veřejných schůzích mluvíme. Člověk, který střízlivě pozoruje náš život a jednání našeho lidu, neví věru často, zda-li je stralivější ta naše politika hospodářská či ta politická „politika“. Nejme důslední, nejme opravdiví, nejme vytrvalí a pak se divíme, že při stálém tom kolísání, při sabhání s krajností do krajností ničeho podstatného domoci se nemůžeme, že dozralé ovoce naší práce vyfouknou naši odpůrci vědy takřka pod nosem. Maďaři potlačovali byli mnohem vytrvalejší, důslednější a neoblomnější nežli my. Což teprve, když se stali pány v Uhrách. Všecka ta prorocká našich politikářů, že maďarská politika hrozně skrachuje, že uherský stát se neudrží, ukazuje se pro nás být stále hroznějším klamem. Maďaři zasazují pádné rány našemu zemědělství a dobytčářství, průmyslu líhovarskému, cukrovarskému, pivovarskému i železářskému. Nyní snaží se opět vymaniti se úplně z područí našeho průmyslu textilního. Maďarští ministři obchodu a průmyslu, financí a dopravnictví činí pravé divy při podporování uherského průmyslu. Naši továrníci dostávají v Uhrách od státu a měst zdarma pozemky na stavbu továren na 10 až 15 let jsou osvobozeni jako továrníci ode všech daní, ba dostávají i hotové subvence od vlády, aby své výrobky a tovary mohli zdokonaliti a učiniti schopnými konkurence. Ministr železnic jim poskytuje největší slevy při dopravě zboží i surovin po železnicích a lodích. V loni postaveno bylo 8 nových textilních továren a rozšířeny dvě. V prvnějších je investováno 8.600.000, v poslednějších 1.180.000 korun; v těchto továrnách je 3.540 dělníků a 1480 nových stavů. Zejména se již staví anebo je zajištěna stavba továren na hedvábi, vlněné zboží a prádlo, na niti, přádelna na kopopné zboží, továrna na klobouky a příkrývky kloboukové. Rozšířeny budou továrna na hedvábi, přádelna na vlnu, bavlnu i plátěné a soukené zboží a barvírna. Počet tkalcovských stavů se v Uhrách více než zdvojnásobil. — Uherská vláda podporuje též lučební továrny, železárny a strojírný. Nyní vyjednává uherská vláda o zřízení 31 nových továren, z nichž mají být 3 na jemné vlněné zboží, sametová tkalcovna, 2 tkalcovny na vlnu, 2 továrny na damské látky, továrna na lněné a kloboučnické zboží, na výrobu galosí, pentlí a sítí (rybářských). Počet stavů zvýší se tak opět o 1200 až 1500 a počet vřeten o 140.000. Nové podniky tyto budou potřebovati 3.400.000 korun nářezovacího kapitálu. Šest jiných továren na výrobu amilinu, gumového, aluminiového, karbidového zboží a destilování dřeva a osvětlovacích materiálů bude vyžadovati asi 6.000.000 korun investičního kapitálu a zaměstnání dojde v nových továrnách těchto 3.000 dělníků. Dále se zřídí 2 továrny na výrobu železa a strojů, 2 konzervové továrny, exportní sladovna, továrna na obuv, 2 brisquettové továrny, 2 továrny na dřevěné zboží. K investování těchto podniků bude třeba 4 milionů korun a zaměstnání v nich dostane 2.000 dělníků. Celkem vzniklo v Uhrách r. 1899 sto sedmdesátosm továren a z těchto 56 přičiněním vlády. Zřízení těchto továren stálo 40 milionů korun. V továrnách těchto je zaměstnáno mnoho českých dělníků, mistrů, strojírníků, inženýrů atd. A u nás v Čechách? Vláda zde nedělá nic, zřizování nových podniků spíše překáží a my na si vládu hubujeme a neděláme skoro také nic. Kde jsou naše okresní, krajské a zemské a národní rady?

(Zasláno).

Slovanští bratři a katolíci

Daleko za posvátným Hostýnem v horách valašských je velká obec Trnava, obklopená kolkolem horami málo nižšími nežli sv. Hostýn a nejen obklopena, ale sevřena jest jimi tak, že ani kousek místa nezbylo pro nějakou rovinu; jen potok si vymlel během staletí jakýsi východ z těchto hor. Část chalup tíhne se k potoku tomu, ostatní rozptýleny jsou po kopcích vůkol daleko široko, jakoby je ruka nějakého obra tam byla rozhodila. A ještě více než ty chalupy rozptýleny jsou obyvatelé jejich po celé Hší rakousko uherské, ba až u moře hledají výšiv. Jen na zimu se většinou scházejí domů, aby na duši a na těle se zotavili. Ale jak mají na duši se zotaviti, když do kostela pro velikou vzdálenost (2 až 3 hod.) a pro neschůdné cesty málokdy se dostanou! Ubom, politování hodná lidé! A jest těch ubožáků v samé Trnavě přes 1200, a s přilekolem blízkou obcí Lhotou Podkopnou 1700 duší. Kolik to set dětí a starých nebo nešťastných lidí po dlouhou dobu do kostela se nedostane! A ti, kteří v den Páně do chrámu Božího se dostanou, jakých svízeli při takové vzdálenosti zvlášť za nepohody zakusí, to jim a samému Bohu povědomo jest. Není-liž pravda, že jste u Vás mnohem, mnohem šťastnější? A hle! Ti ubom, chudobní Trnavané prosí Vás pro Boha o malý dárek na stavbu chrámu Páně, jehož tak velmi potřebují, jež ale pro svou bídu a chudobu sami sbudovati dostatečně nejsou. O smilujte se nad nimi a pošlete jejich „Kostelní Jednotě“ jakýkoliv milodárek na stavbu chrámu Páně v Trnavě. Za to Vás jménem celé obce Trnavské vroucně a snažně prosí: Představenstvo obce Trnavy a farní úřad ve Slušovicích, který veškeré příspěvky k tomu účelu věnované přijímá, účtuje a s poděkováním potvrzuje. J. Hradil, farář ve Slušovicích, předseda Jednoty kostelní. O. Bílek, kooperátor ve Slušovicích, pokladník. Fr. Kratochvíl, nadučitel v Trnavě, jednatel. Fr. Rafaja, starosta v Trnavě. J. Gargulák, radní v Trnavě. J. Bednář, radní v Trnavě. J. Gerych, Mart. Slovák, Kar. Nosálek, Jos. Macháček, Fr. Vičík, Fr. Vytlačka, Flor. Pavelka, členové obecního výboru v Trnavě. Báh žehnej dílu svému a odplatíš mnohonásobně všem dobrodincům svatyně Jeho! Kostelní Jednota v Trnavě u Slušovic na Moravě l. P. 1900.

Kterak se jest nám zachovati při pronesení poslední vůle.

(Dokončení.)

3) Kdo chce závěť učiniti ústně, proneseti musí opravdově poslední vůli svou před třemi svědky, kteří jsou spolu zároveň přítomni a potvrditi mohou, že v osobě zůstavitele nestal se žádný omvl ani podvod. Tím se vyrozumívá, že svědci musí zůstavitele osobně znáti.

Není sice potřeba, ale prozřetelnost radí, aby svědkové buď všichni společně aneb každý pro sebe pro lepší paměť pronesení zůstavitelovo buď sami sepsali, aneb co nejdříve možná sepsati dali.

Této prozřetelnosti nechť svědkové v takových případech vždy použijí. Pakli totiž svědkové pronesení poslední vůle napsali, má to pro ně předem tu výhodu, že soud se spisem tím naloží jako s písemnou poslední vůlí, totiž že jej zákonitým způsobem prohlásí, aniž by bylo třeba o obsahu jeho svědky slyšeti.

Mnohem důležitější výhoda záleží pak v tom, že tu je pak spis za čerstvé paměti sepsaný, o němž se svědkům, kdyby jim jeho obsah celkem neb částečně během času z paměti ušel, vždy neklamně opíratí lze.

Neboť, pakli svědkové pronesení ústní poslední vůle nenapsali, ale dědicové nicméně žádají za soudní výslech svědků, provede se takový výslech, k žádosti stran třebas i přisežně, a tu by se mohlo státi, že by se výpovědi jejich o okolnostech třebas důležitých nesrovnávaly, a to by mohlo vésti k vážným zápletkám právním: kdežto, pakli svědkové obsah ústní poslední vůle napsali, mohou se, kdyby se na jednotlivá ustanovení poslední vůle dobře nepamatovali, na obsah spisu odvolati a doložiti, že tak jest v pravdě, jak tehdáž za dobré paměti bylo napsáno, a lze tak nejednodušeji možné nesrovnalosti odstraniti.

Jest ovšem co nejvíce žádoucí, aby svědkové pronesení ústní poslední vůle napsali společně a nikoliv každý sám pro sebe; neboť v případě druhém by se též mohlo státi, že by se spisy každého jednotlivého z nich částečně od sebe odchylovaly.

4) Chce-li kdo udělati *poslední vůli před soudem*, může se to státi písemně neb ústně. *Písemná písemná* musí od zůstavitele aspoň jeho vlastní rukou podepsána a soudu osobně podána býti. Soud má zůstaviteli připomenouti, že podpis jeho vlastní ruky přidán býti musí; potom má spis soudně zapečetiti a na obálce poznamenati, či poslední vůle v tom se nalezá. Spis se pak soudně uschová a vydá soud od sebe přijímací list.

Chce-li zůstavitel *vůli svou u soudu proneseti ústně*, musí se to pronesení zapisati do protokolu; tento protokol musí se potom zapečetiti a taktéž uschovati, jak právě uvedeno bylo o pořízení písemné.

Zřízení poslední vůle před soudem má tu výhodu, že jest před ztrátou neb zničením zabezpečeno, a že, byli-li ta vůle pronesena ústně, proti platnosti téže sotva nějaké námitky jsou možné, ježto soud při sepsání jejího zajišťuje všech zákonných náležitostí a zde třeba, straně i přiměřený návod dá.

Soud, který ústní neb písemnou pronesení poslední vůle přijímá, musí záležitosti nejméně ze dvou přísedících zúčastněných osob soudních, jichžto jedné přísluší soudcovství v místě tom, kde se pronesení přijímá; místo druhé osoby soudní kromě soudce mohou zastupovati dva jiní svědkové.

5) Poslední vůle může také učiněna býti *ústně před notářem*, a sice buď před dvěma notáři, aneb před notářem a dvěma svědky, při čemž zachováni býti musí náležitosti již uvedené, jakož také všeobecné předpisy o úředním řízení notářů. Kdyby zůstavitel žádal za zapsání ustanovení nejasných neb dvojsmyslných, která by snadno mohla zavdati příčinu ku sporu, má jej o tom notář přiměřeným způsobem poučiti; a kdyby přes to trval zůstavitel na žádosti své, má notář poslední pořízení tak napsati a při něm poučení zůstaviteli dané výslovně uvést.

Poslední pořízení písemné může také notář k uschování dáno býti.

Ostatně se každému radí, aby poslední vůli učinil, když je zdrav, a neodkládal to, jakož se často stává, až do doby, kdy se téměř blíží hodina smrti, kde pak, zvláště není-li tu dětí, rozliční přátelé a osoby cizí na zůstavitele nahlíží, aby na ně v poslední vůli pamatoval a tak jemu poslední hodiny života přitížil.

Dlužno zde také poukázati k právu dědicému zůstavitelova chotě dle poslušnosti zákonní.

Jemu náleží, nebylo-li pořízením poslední vůle jinak ustanoveno, když jest tu tři neb nad to dětí, s dítětem každým stejný dědický díl; pakli tu jest dětí méně než tři, čtvrtý díl zůstavitelu k požívání doživotnému a vlastnictví toho zůstane dětem. Není-li tu však dítěte žádného, ale jestli tu jiný zákonný dědic, obdrží choť na živě zůstalý vlastnictví neomezené čtvrtého dílu

zůstavitelu; a teprv tehdy, není-li tu ani příbuzného zůstavitelova z části pokolení v zákoně naznačených, připadne na zůstavitelu chotě dědictví celé.

Tak předchází manželé neb manželce v právu dědicím co do tří čtvrtí zůstavitelu i ti nejvzdálenější příbuzní, které by byl zůstavitel žádným dědictvím neobmyslil a o jejich existenci třeba ani tušení nemá.

Podle právního názoru lidu jsou sobě manželé, vyjmajíc asi děti a rodiče, nejbližší; jmění, které v manželství bylo nabyto, pochází pravidlem ze společného přičinění; a proto nechť každý učiní v čas poslední vůli a pamatuje v ní přede vším na pozůstalého chotě, aby též oproti vzdáleným příbuzným odstraněn byl.

Takovýmto obavám může se ovšem také tím předejít, když uzavrou manželé mezi sebou smlouvu dědicí.

Ku konci ještě několik slov o zákonné poslušnosti při pozůstatostech osob duchovních, když totiž bez zanechání poslední vůle zemřeli.

Při duchovních katolických se musí rozvažovati, byl-li zemřelý při kostelu (Kirche) ustanoven trvale neb ne. V prvním případě připadne jedna třetina pozůstatosti kostelu, při němž zemřelý naposled byl ustanoven, jedna třetina chudým a jedna třetina příbuzným. V případě druhém připadne jedna třetina chudým a dvě třetiny příbuzným.

Jsou-li mezi příbuznými osoby skutečně nutné, má se jim také z třetiny pro chudé tolik poskytnouti, mnoho-li by z ní podle poslušnosti zákonné na nuzného připadlo, a jest z rozhodnutí o nárocích chudých příbuzných na třetinu chudých politický úřad první stolice povolán, v jehož okrese se nachází ústav chudých v dotyčném případě k dělení povolán. Při duchovenstvu evangelického vyznání platí všeobecná poslušnost zákonní. Když by tedy duchovní katolický tomu nechtěl, aby část pozůstatosti jeho připadla kostelu a chudým, musí učiniti poslední pořízení, k čemuž ostatně dle stávajících proň předpisů také zavázán jest, a kdež mu jest volno i kostel i chudé mimo účely příbuzenské neb i jiné dobročinné jakkoliv obdařiti.

Co se konečně týče pořízení o sloužení mší svatých, má každý, kdo poslední vůli píše, pamatovati, aby věc co nejurčitěji napsal; ne tedy pouze slovy „na mše svaté“, jelikož v případě tomto povstávají pochybnosti a nedorozumění, zdaž se míní sloužení mší svatých hned najednou v nejbližší době anebo se má zříditi fundace ku sloužení jedné neb více mší svatých každého budoucího roku, alesbž zřejmě dle vůle zůstavitelovy buď „na založení fundace či nadace ku sloužení . . . při chrámu Páně . . .“ anebo „na obětování jedné či více mší svatých po zemření zůstavitelově“ a jinak podobně.

Hospodářská průmyslová a technologická výstava v Kutné Hoře od 15. srpna do 16. září 1900.

Staroslavná Hora Kutná pilně činí přípravy ku velkému kulturnímu dílu. V počestném kraji Podvysockém nalézá se město, jehož historické památky ze 14.—15. věku, právě nyní s ohromnými oběti z ruin povstaly, slávu hlásají o dovednosti a genialitě českého řemeslníka a českého umělce. Bylať Hora Kutná prvním městem po matičce Praze, ano zároveň, leskem i nádhrou tuto v mnohém ohledu předčila. Stříbrné doly byly zdrojem nevyčerpatelným a bohatství těžkých a hor, nákladníků přivodilo netušený rozvoj řemesel a živností. Z dob těch pochází nádherný velechrám sv. Barbory, jemuž ve střední Evropě není rovno a jenž nákladem obce země a státu zrestaurován a právě dokončen. Z ruin památného „Vlašského Dvora“ zbudována mistrem Lablerem radnice Kutnohorská v původním slohu. Každá píď země, každý kámen v starožitných budovách hlásá slávu zaslých dob. — Nastala stagnace. Občanskými a náboženskými válkami stříbrné doly zanikly a se zaniklými zdroji přijmů zaniklo umění a živořila řemesla i živnosti. Nyní po staletích probudila se Hora se spánku a obrozená vítá zástupy lidu jež proudem přicházejí pokloniti se uměleckým dílům předků svých. Výstava letošní v Hoře Kutné jest druhu dvojího: Chtějí Kutnohorané pochlubiti se široké veřejnosti se svými poklady obnovených stavitelských památek a tu jest celá Hora Kutná výstavou. V bývalé tvrzi Lorecké a okolí, právě položen základ ku rozsáhlému paláci průmyslovému, strojovně a budovám pro výstavu hospodářskou zahradnickou a jiným, kde vystavovatele ze širokého kraje východních Čech poskytovatí mají obraz své zdatnosti odborné i národohospodářské. Zájem pro výstavu jest veliký, ze širokého okruhu hlásí se vystavovatelé, přičemž to, že pro výstavu nepracuje se reklamou, a že důvěřivý výstavní výbor programy a přehlásky zaslal živnostenským společenstvům a besedám řemeslnickým, a stalo se, že některé korporace tiškopisy členům svým nedodaly. Jest to odsouzení hodná netečnost, stala se však náprava v ten smysl, že doba ku přehlášení do konce dubna prodloužena. Zdar výstavy hospodářské zaručím žirným a úrodným krajem východních Čech. Oplývá kraj náš „mlékem a strdím“. Tu jest na našich průmyslnících a řemeslnících, by se zemědělci udrželi stejný krok. Doufáme, že, co zanedbáno, bude dohoněno. Oddělení technologické slibuje býti atrakcí pokroku milovného

řemeslnictva. Za pomoci zemského výboru království Českého a obchodní a živnostenské komory Pražské zřízeno bude technologickým průmyslovým muzeem 16 vzorných řemeslnických dílen moderně zařízených a dle přípravy a sdělení pana inženýra Kotíka jest povolána k rozkvětu i cti stavu řemesla. Pro veškeré vystavovatele zabezpečeno jest hojně odměn a medailí: státních, zemských, komorních, musejních, výstavních: zlatých, stříbrných a bronzových. Pro výstavu prací učednických zřizeny odměny následující: I. Vyznamenání učen neb mladistvý dělník pojištěn bude u fondu císaře Františka Josefa I. k zabezpečení pro stáří. II. Vyznamenání učen neb mladistvý dělník obdrží spořitelnu knížku a určitým vkladem co sáklad spořivosti. III. Ostatní uznání práce učňů a mladistvých dělníků odměněny budou pochvalnými diplomaty. Taktéž páni zaměstnatelé za zásluhy o dorost řemeslnický tohoto vyznamenání účastní budou.

Župní jednota hospodářská severovýchodních Čech konala v neděli dne 25. března valnou výroční schůzi delegátů po 1 1/2 hod. odpolední v hotelu Hutlově na Pražském předměstí. Schůzi zahájil za slabého účastenství předseda a zemský poslanec pan Jan Jaroš z Čáslav, který toužil na to, že, ačkoli jiné stavy, dělnický, řemeslnický, obchodní a průmyslový starají se o své zájmy a pilně o nich na schůzích rokují a proto pro sebe také úspěšných výsledků dosahují, rolníci toho nečiní. Vždyť i župní valné hromady delegátů tak slabě se scházejí, že dlouho třeba vždy čekati, než-li se sejde tak nezbytně potřebná třetina členů, aby valná schůze stala se k usázení se kompetentní. A v hospodářských spolecích a mezi jejich delegáty je přece zastoupen výkvět rolnictva. Toť smutný zjev a nedivil bych se, kdyby chuť k práci opustila ty, kteří stojí v čele hnutí rolnického a všemožně se o povznesení rolnictva starají. Jen ten stav se ve státě a ve společnosti lidské respektuje, který je organizován, který se hájí a o zájmy své se všemožně stará. Dnes se stará rakouská vláda o kapitalisty a velkovýrobu, kteří mají peníze a vliv, a dále se stará o dělnictvo, jehož organizace a úsilovná agitace se bojí. Dobře řekl nedávno jeden poslanec, že rolnictvo a řemeslnictvo bude tím špalíkem, na němž a z něhož budou sekat maso a výživu pro druhé a nikoli pro rolníky a řemeslníky. Pan poslanec Jaroš projevil posleze přešednutí, že lid rolnický, až mu bude ještě hůře, přijde k poznání a že bude své zájmy důrazně hájiti. Na to udělil pan předseda slovo panu Františku Bauerovi, řediteli rolnické školy z Kostelce n. O., který podal zprávu jednatelem a účetní. Pan ředitel uvedl, že jeden zkušený muž pravil: Nebe je dobré, země je dobrá, ale co je mezi oběma, to je špatné. Rolník se všemožně stará, aby země rodila více chleba; on musí však také žádati, aby výrobky jeho nebyly kapitalisty znehodnocovány, aby práce jeho byla řádně zaplácena. Co nám pomůže větší množství výroby, když ani výrobní cena se nám nezaplatí? Vada rolníků jest, že jsou dezorganizováni. Svorní jsme jen potud, pokud z toho kyne okamžitý prospěch; mnozí za mrzký zisk zaprodávají zájmy svého stavu, větší část rolníků nevěří, že by se jim pomohlo, ztratila nadšení ideály a zapomíná, že jen vytrvalé, mnohohleté, organizované úsilí všech nápravu poznenáhla zjednati může. Setrvání v posavadní nečinnosti, zhorší však naše postavení ještě více. Výsledky dosavadní naší činnosti a docílené úspěchy jsou dosud nepatrné. Činnost jednotlivců stojících v čele spolku samotna nepomůže, pak-li všichni členové vytrvale nepracují, pak-li se nepřidají, aby v organizaci rolnické zastoupení byli všichni rolníci. Schůze rolnické jsou bohužel přamálo navštěvovány a k snahám hospodářských spolků panuje mezi zemědělci ještě velká netečnost a lhostejnost. Co se týče naší župní jednoty, tedy v loni konala 1 výroční valnou schůzi delegátů, 3 schůze výborové a 1 schůzi za příčinou vojenských dodávek. Nám musí nyní záležeti především na tom, aby se uskutečnilo vzájemné zeměké pojišťování, levý ve službě vojenské pro hospodáře a synky rolnické, aby dotávky pro vojsko svéřovány byly rolnictvu ve větší míře než-li dosud a aby v zemském i říšském rozpočtu byl na potřeby rolnické vzat ohled co největší a spravedlivý. Výsledky snah našich byly dosud nevalné. Změna politické situace byla příčinou, že nebyla do Vídně dosud vypravěna deputace v příčině úlev ve službě vojenské. Za to dotávky pro vojsko opět dostaneme.

V poslední době zavládla v župním našem obvodu velká činnost za příčinou zřizování rolnických skladišť. Pak-li se projektovaná uskuteční, můžeme býti spokojeni a můžeme proto okres hosp. spolkům k posavadní činnosti gratulovat. Při veřejné činnosti musíme žádati: pryč s osobními prospěchy a ohledy, pryč s podezříváním osob ve prospěch rolnictva pracujících! Neustupně hajme to, o čem jsme se přesvědčili, že je pravé, domněnky nedekázané však nechme stranou. Obilní skladiště mají rolnictvu pomoci, mají odstranit a dle možnosti oddělit moderní robotu, do níž rolník upadl vůči vykořisťujícím jej kapitalistům. Naše župní jednota se dále unesla, aby výstava

dobytk a uspořádkala se letos v Rychnově n. Kněž. V naší jednotě je zastoupeno 18 okresních hospod. spolků, některé jsou však spojeny jen dle jména, neboť neoznámují nám ani počtu svých členů a jména spolkových funkcionářů, ani neodvádějí své příspěvky. Raději méně spolků máme, ale čilejších. „Obzor hospodářský“ odebrál se ve 3070 exemplářích žádané zprávy z okresů se neposylají a redakce nemůže jich ovšem vynutit, pak-li rolníci potřebu uveřejňování zpráv jich potřeb, stížností a přání se týkajících sami nepociťují. Naše jednotka chce pracovat, ale musí pracovat též její členové, neboť pouze skutky a svépomocí lze získati úspěchů (Výborně!). Předseda pan Jan Jaroš předatář al. shromáždění přístomné hosty: pp. Hráského poslance Formánka, starostu okr. zastupitelstva holického a předsedu rol. vzájemné pojišťovny Tužila jakož i redaktora „Obnovy“ Frant. Štábla. Při debatě o zprávě jednateleské podotkl p. poslanec Formánek, že všechny návrhy, které ve prospěch rolnictva byly podány, neměly úspěchů. Co se týče úlev při branné povinnosti, třeba tlouci a domáhati se nápravy i na dále. Pan Medek z Černilova si přeje, aby jmenovány byly ty spolky, které žádných zpráv a příspěvků župní správě nepodaly. Pan říditel Bauer slibuje tak učiniti, pak-li si toho sl. shromáždění přáti bude. Na to jednateleška zpráva byla přijata a na návrh p. poslance Jaroše vzván jednatelem panu Bauerovi dík (Výborně a potlesk).

Na to přednesl p. ředitel Frt. Bauer zprávu pokladní. Příjmy obnášely: zbylo od předešlého roku 514.78 zl., příspěvky okresu královéhradeckého činily přes 161, českoskalického přes 166, jaroměřského 200, kosteleckého 201, královédvorského přes 24 zl., opočenského 10 zl., dále zaslal rytýnský spolek příspěvky a nějaký výnos vynesly inseráty a dodávky, celkem příjmy 1465 zl. Vydání obnášela proti tomu 1171 zl. 48½ kr., takže na tento rok zbylo 295 zl. Dluhy u spolku královéhradeckého (vlastně u jeho členů, kteří dosud nezaplátili příspěvky) činí 184.08 zl., u kosteleckého 101 zl., u novoměstského 50.04 zl. Jaroměřský spolek vykazuje přeplatek 8 kr. Po debatě žádal p. poslanec Jaroš, aby valná hromada se usnesla vyzvatí důtklivě spolky, které zpráv nepodávají a neplatí, aby tak učinily. Pan Loučňý sen. z Říbska žádá, aby se to stalo s připomenutím, že v případě nezaplacení budou jejich jména uveřejněna v „Hosp. Obsoru“. Pan poslanec Formánek myslí, aby šupním neb zem. delegátům byl zaslán cirkulář s vypořádáním, by spolky a členové své povinnosti plnili. Pan Kratochvíl žádá, aby nedbalí plátcí upomínání byli poštovními příkazy, po vysvětlení p. Bauera vzal však svůj návrh zpět. Přijat návrh p. Loučného vyzvatí spolky, aby vůči šupě konaly svou povinnost. Na to přijaty návrhy p. ředitele Bauera ohledně tiskárny „Hosp. Obsoru“. Týž přečetl anonymní list, kde zasylatel viní jej ze zjištění; náhodou ale se dopisovatel prozradil, protože synáček anonyma s neprozřetelností přiložil dopisu současně přepis otcův s plným jménem jeho. Shromáždění naopak obětavé a nezištné působení pana ředitele všeobecně uznává. Pak přikročeno k volbě revisorů zprávy pokladní: zvoleni pp. delegát Václav Skvrna z Čistěvsi, okres. tajemník p. Hanuš z Č. Skalce a Medek z Černilova. Prozkoumavše doklady účtů navrhl schválení pokladní zprávy, což se stalo. Za předsedu šupní jednoty zvolen byl na to aklamací opět p. Jaroš, za místopředsedu p. MUDr. Reichrt z Předměstí a jednatelem a pokladníkem p. ředitel Frt. Bauer. Vzdor původnímu zdráhání přijali všichni volbu. Posléze podali zprávu o dodávkách vojenských p. Jaroš a o vzájemném zemském pojišťování p. ředitel Bauer.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nechanic. Občanská záložna v Nechanicích konati bude řádnou valnou hromadu 26. března. Za loňský rok obnáší počet členů 808 se 59.943,88 K závodních podílů. Vklady činily 1.866.458,18 K, půjčky 1754.527 22 K, rezervní fond 112.349,42 K, podpůrný fond 3.337,94 K, čistý zisk 6.628,54 K, peněžní obrát 2.558.994,60 K. Úrok z vkladů obnášel 4, 4 1/4 a 4 1/2 %. Úrok z půjček se vybíral 5 až 6 %.

Z Novobydžovska. Jest opravdu již směř-
ným, jak hnusnými a jalovými frásemi bojují někteří
učitelé za svou samostatnost za svou svobodu, za
vymanění z vlivu otroctvím čísičého, brozného — kle-
rikalismu. Bije se na buben Národních Listů a ta-
kovou silou a nadšením, že ubohému tamborovi na-
bíhají šlly domyšlivosti a kde jaký knořík rozvahy
mu odpadá. Potvrzení volby učitele p. Černého za
zástupce učitelstva do okresní školní rady v Novém
Bydžově jest nejnovější pochod ješ složil pokrokový
duch omladiny učitelské a dle něhož cupati musí
volky nevolky kde jaký učitel a běda tomu, kdo
by pořádně nedržel krok. Quos ego —! Na vy-
světlenou uvádíme, že roku loňského za zástupce
učitelstva zvolen p. Černý, zemskouškolní radou
potvrzen nebyl a že letos pokrokové učitelstvo vo-
lilo jej demonstrativně znova a nyní jakoby se
jednalo o existenci českého národa, odvolává se
nějaká hlava ubolená k celé české veřejnosti a impe-
rativně vybízí zemskou školní radu, jak se zprávy
z Nov. Bydžova, dne 15. března t. r. v Nár. L. uve-
řejněné vyčítá iže, aby volbu p. Černého potvrdila a
zádných námitek činiti se neopovažovala, sice . . . Nám
volba tato jest docela lhostejnou a že se o ní zmi-
ňujeme, toho je přičinou urážlivá zmínka v téže zprávě
N. L. Praví se v ní, že přes snahy vládní a kleri-
kální zvolen p. Černý.* Jaký zájem na zvolení či ne-
zvolení toho či onoho učitele mohla by mít vláda —
nevím; tolik však tvrdím, že *zádnému klerikovi*, jímž

rozsumí se kněz katolický, na volbě té nezáleží a že bychom ani my o to se nezajímali, kdyby ten klerikalismus či katolictví — jak chcete — nebylo vládnoucí stále a stále bezdůvodně blátem podezřívání. Neznáme působení p. Černého ani jako učitele ani jako vychovatele, slyšíme však, že jest pilný a snaživý a že mnoho přispívá svými pracemi ku praktické výchově ve škole i v rodině. Práce jeho a zásady v listech učitelských do nebe jsou vychvalovány, na stole vědecké kritiky valně prý ztrácejí však na svém lesku. Sami jsme jich nečetli, neboť neradi dáváme se poučovati o věcech, o nichž znalosti značné a jasného názoru jsme nalezli dříve, než p. Černý o nich psáti začal. Osoba jeho tedy jest nám úplně indiferentní. Jen to snad bychom mohli vytknouti, že p. Černého volila z učitelstva část radikálně-pokroková, která v programu svém vytýkla *odstranění zjevného náboženství ze škol obecných* a tím jaksi za vůdce svého jeho považuje — však i to necháváme stranou, neboť nebude-li pan Černý zástupcem učitelstva, bude ním někdo jiný a ten zajisté nebude žádným přítelem ani náboženství ani kněžstva a konečně abychom mluvili upřímně, je nám *příjemná zjevná ale charakteristická odpůrce naš nejvyšší zahalený přítel s cukrovaným jazykem a opepřeným srdcem*. To však odmítáme rozhodně, že by snad někdo z naší strany buď proti volbě či proti její stvrzení působil; spíše máme za to, že mnozí z voličů oprávněných jen z neslychaného terrorismu, jaký v době „svobodné“ školy provozuje hrdka odvážných křiklounů nad celým stavem učitelským a ze strachu před ohavným pranýřováním, jaké soustavně stoupenci „pokroku“ provádějí v listech sobě přistupných, dali hlasy své zvolenému panu Černému. Nám klerikálům, ponechávám zúmyslně tohoto názvu, jehož zliberalisovaný svět jako šfavaťnaté nadávky vůči straně naší používá, vede se za dnů našich, jako křesťanům v prvních dobách křesťanství. Když vypukl mor, nebo hlad, nebo zemětřesení, nebo oheň atd. vždy křičelo se: křesťané jsou tím vinni — házejte je lvům! A u nás? Když některý učitel zvolený není potvrzen, když dostane důtku, když zadržána mu kvinkvenálka, volá se: Tím jsou vinni klerikálové! — Proti klerikálům, — zvláště kněžím — panuje taková vřava, že by je člověk podle ní pokládal za největší škůdce národa. Kromě klerikálních peněz na účely neklerikální, kromě klerikální protekce nehlédáno na klerikálech ani vlásku dobrého. Věru neškodilo by, kdybychom my toho rázu klerikálního více si hleděli, poněvadž bylo by to dle životních názorů našich důslednější a pranic by to neš odilo. My klerikálové víme, že má-li ve škole výchově mládeže se dařiti, *musí kněz i učitel svorně působiti*, jinak ale mezi učitelstvem novodobým žádných přátel nehlédáme. My víme, že novodobý učitel *musí* s knězem býti neustále na štiřu, *musí veřejně nekatolicky mluvit a jednati, musí se posmívat náboženství horlivosti vlastních druhů, nechce-li přijíti v podstatě že je srdácem svého stavu*. My víme, že novodobý učitel *nesmí* v věcech náboženských býti osadníkem zářícím vzorem, neboť to všechno *nesrovná se prý se stavovským sebevědomím*, kteréž podle názorů novodobých světoznášů předpisuje, *aby mladík sotva z ústavu vyšel hodně arrogantně vystupoval v životě veřejném vůbec a vůči knězi zvláště*. Nám známo jest, že „stavovská svoboda“ předpisuje učiteli s kým obcovati může a s kým dobrého slova promluvití nesmí, které noviny odebíratí a čísti musí a kterým z daleka vyhnouti se má, my víme, že na naší ústupnost často se hřeší a že kde jaký mluvka a nedoučený mladý „episko“ atel“ o nás se oře, ale my jsme rádi, máli *náboženství naše aspoň pokoj* a snese me mlčky, s resignací i lečjakou urážku a nešetnost k němu, abychom vody nekaliili a nezdrželi se býti fanatiky. *Naše strana sajíže loyálně působiti při všech dobročinných a kulturních podnikcích* a často i a nemalým sebezapřením, kdy při nich dosti *střídmě vystupovaly snahy protináboženské* — ovšem říkalo se tomu jen „klerikalismus“ a „náboženství“ se mnilo. Nezdá se nám však děle enášeti různých urážek a podezřívání a budeme hájiti přesvědčení a snahy své zachovávaly však vždy i vůči nepříteli slušnost, které naprosto postrádají některé učitelské listy, které píší takovým způsobem, že by člověk mnohým těm pánům milerád popřál trochu toho akademického vzdělání, po kterém někteří učitelé pořád volají. —

Od Křesetic u Kutné Hory. Přece také okres vzpomněl si na náš kout. Není mu sice příliš pečlivým otcem; ale i otčím se někdy rozpomena na svou povinnost. Ač spojení silnicí na Kutnohorsku jest dosti vyvinuto, přece mnohé obce postrádají tak důležitých prostředků komunikačních. Křesetická obec, která značným nákladem postavila silnici do Kutné Hory, měla úmysl touto silnicí utvořiti spojení mezi obcemi od Měské silnice na levo položenými a to prodloužením ji hotoviti již k Oumomínu a odtud k Chrástu a Volšanům. Než nepřipře, a jakou se setkala, odrazila ji od dalšího jednání mezi obcemi a ponechala jim samým starost o to. Myšlenky té chopila se také obec Chrást a domáhá se silnice okresní jmenovaným směrem. Okresní zastupitelstvo přijalo žádost tuto příznivě a nařídilo občůžku ohledací komise, která bude vyšetřovati směr žádané silnice. Doufáme, že nepochodí obce tyto suše, neboť dávno již na té straně ničeho podniknuto nebylo, a že podají se jim totiž, co tak akčně dají se koutu Malešovskému.

Z Polce n. M. Čilá naše vzdělávací jednota „Vlastimil“ pořádala ve vlastním divadle ve spolkových místnostech „na poště“ v neděli, 25. března divadelní představení. Hrál se výtečně činohra „U kapličky“ v 5 jednáních a jednoaktový obraz ze života „Ochrana sv. Josefa“. Divadlo bylo naplněno, což svědčí o vzácné přízni občanstva k našemu spolku. O velikonočních sehraji osvědčení naši ochotníci k dobročinnému účelu drama „Krvavé křtiny“ aneb „Zavraždění sv. Václava“.

Ze Suchdola pod Vysokou. Dne 18. března pořádali sbor učitelů za přispění zdejších divadelních ochotníků ve prospěch rozmnožení školních pomůcek národní operetu: „U jezera.“ Průvod spřávků obstarali pp. učitelé zdejší s pomocí kolegů z Pečok a Miskovic. Hrál se s chutí a všichni účinkující obdařeni byli bojným potleskem. Zasloužili si ho, neboť každý hleděl se zhostiti úlohy své, jak nejlépe uměl. Zvláště figurka ženitby chťivého vdovce Kuběda (pan

Cikán lsbila se velice. Neméně zasluhuji připomenutí i slešny Semerádova a Králova. I ostatní úlohy byly v rukou dobrých herců. Návštěva byla četná, ač vadilo počasí nepříznivé a výsledek hmotný byl dobrý. Projevnění přání, aby častěji pp. ochotníci viděli se dali, zajiště po tomto výkonu vyjde se ochotně vstříc.

Z Třebechovic. V každoroční sv. Josefské zábavě zdejších kat. tovaryšů dne 18. března promluvil p. Václ. Jenšovský z Hradce Králové o thematu: „Čestí katolíci na poli národním“. Dějiny našeho národního probuzení, rozvoj naší novější literatury dokazují to zrovna tak dobře, jako doby nejstarších našich dějin. Po přednášce následovaly zábavné výstupy, které členové vesměs zdařile přednesli. Dp. Josef Flešar, zakladatel spolku a nyní farář v Dobrušce a p. J. Rett, přednosta stanice v Chlumci n. C., které jsme tak nerádi ztratili, obdrželi za své zásluhy o spolek četné diplomy. Přes velkolepé překážky, které se spolku našemu činí, vzrůstá tento a v poslední době přistoupilo opět 15 členů.

Obnova sv. misie v Lehenicích
počíná v sobotu dne 31. března a potrvá týden.

Z Knapovce. Sv. missie, kterou v našem farním kostele v první polovici března OO. Redemptoristi P. Jos. Sechan a P. Petr Kanda za velkého účastenství lidu konali, korunována byla velkolepým zdarem. Mezi horlivými posluchači byli také pp. učitelé, kteří vešměs také sv. svátosti přijali. Lid náš má ze svých učitelů radost, kteří s ním veškeré anahy uštětili, vzdělávací a umravňující sdělili.

Z Jičína. Předseda a jednatel hospodářského spolku v Jičíně, poznali na lonském výletu moravské mlékárny na Litovelsku a Olomoucku, usilují o zřízení obvodové mlékárny na Jičínsku. Zatím se má zřídit mlékárna spolková pro Dolany, Chylice a Kostelec. O zařazení dalších mlékáren bude se jednati ve venkovských schůzích hosp. spolku.

Ze Sopotnice. Ve dnech od 13. do 18. března konala se u nás jubilejní pobožnost, jejíž účelem bylo zasvětití nové století Bohu skrze sv. zповěd a sv. přijímání. Kazatelem zvolen dp. Jan Ev. Zima, člen řádu sv. Benedikta v pražském klášteře na Slovanech, bývalý spirituál v bohosloveckém semináři královéhradeckém. Dp. kazatel svými promluvami a kázáními náš český lid, z něhož posel, přímo uchvátil. Přes 1200 věřících z kolatury a okolí přistoupilo k stolu Páně. Dne 18. března přes 400 mužů blahopřálo ústy dp. kazatele J. B. Milosti, aby Bůh jej ašil v těžkých pracích a povinnostech jeho. Pti sv. zповědi ochotně vypomáhali vdp. vikář a kaplan z Cuclavi, dpp. farši z Potštýna, Chlen, vp. z Ň Libchav a z Vamberka. Milý náš p. řídící Jos. Podhájecký horlivě zastával o jubilejní slavnosti zpěv i hudbu chrámovou.

Z Kostelce n. Orli. Vodní družstvo pro úpravu potoka forberekého a okolí započalo s prováděním prací regulačních i melioračních dne 28. března 1900, protože všichni páni členové, kteří ještě před jarní setbou role avšak chtěli mítí drenovány, se žádají, by ihned přihlásili v kanceláři velkostatků. Dělnictvo přijímá se bude od 28. t. m. počínaje v kanceláři družstevní v domě p. důchodního Krejčího v Kostelci n. O. I. poschodí.

Z Kruhu u Jilemnice. (Dítě se utopilo). Asi šestiletý chlapec utonul v rozvodněném potoku a k tomu za přítomnosti lidí, kteří byli tak nemoudří, že dávali dítěti brázku, aby se jí chytil. Žádnému dospělému nehrozilo nebezpečí života, kdyby byl pro dítě skočil, neboť hlubiny obávati se nemusel. Ale nikdo si nechtěl omočit šaty. Chlapec druhý den nalezen, uvázl na olšíně.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlačené a stříbřené až se ruší
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtac. Opravy
snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy ka-
zákoupi a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů
táčků na křest, svíců, paciálků, schráněk na Nejvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Velká úspora a důležitost pro každého.

● **Žádných šlů a řemenů více!** ●
Upotřebte jediné mého druhu lékáři doporučené, zlepšující

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti velkeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dření kožil, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů s řemenem atd. Patentní dráadlo poskytuje stále příjemné, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy sl. 1:60
6 kusů sl. 3: – zasílá franko majitel c. k. privilegie

NOVOTNÝ. Harčovice - Kukaně.

Žádný švindl, tlačeré pochvalné úsudky.

OBNOVA

Číslo 13.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 30. března 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně	2 k 50 h
pololetně	5 k
celoročně	10 k
do Německa celoročně	10 k 52 h
do semí balkánských	11 k
do Ruska	11 k
do Ameriky	11 k 56 h

Za odběratele možno se přihlásiti kdykoliv. Změněné nebo chybné adresy oznamujte hned administraci! Kdo podrží 3 čísla na ukásku zaslaná, přihlašuje se tím za odběratele.

Redakce zdokonalí „Národohospodářskou přílohu“ články zemědělskými, živnostenskými a poučením o právních záležitostech.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Král. Adalbertinum.

Království proti sobě rozdělené.

Království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne! Výstražná jsou ta slova a z božských vyšla úst!

Člověka nazval kdosi světem v malém! Já bych ho nazval královstvím. Králem je v člověku duch jeho. Duch — to naše já — jest to totiž, co má v sobě onu přetajenou a podivuhodnou sílu, která v člověku tělo oživuje a s duchem jeho v jednu bytost slučuje. Dokud duch silou touto životní může tělem vládnouti, jest králem i tělo. Ale jakmile duch více není s to, aby tělem vládl, rozděluje se a rozpadává se to království. Duch sice odchází živ, aby konal to, co vyšším úkolem jeho jest, Boha dokonaleji poznával, ale tělo se rozpadává v hnilobu. Království proti sobě rozdělené zpustlo až k smrti, až k hnilobě.

Ale není duch jen králem těla. On sám jest též podivuhodným královstvím. Ozývají se totiž v duchu lidském přerostlé náklonnosti, žádosti a chťíce — nízké i vyšší — a králem nad nimi má býti zase duch náš; má je držeti v pořádku jakémisi, jednotě a pokoji. A zase je to jistě podivuhodná přetajená síla, která by taky v duchovním smyslu nazvána býti mohla silou životní, ale obyčejně sluje silou mravní. Dokud duch touto duchovně životní čili mravní silou může vládnouti náklonnostmi podle jistého zákona, tu jest pak duch ten sám nebo, jak se říká, vnitřní člověka královstvím, královstvím jednoty a pokoje. Jakmile však této mravní síly není — tu jest vnitřní království rozděleným, tu člověk pustne, tu „dům na dům padá“, tu jest člověk podoběn městu v zříceninách a sutinách po ohni, po bitvě, po zemětřesení. A co jest zvláště při tom, to jest to, že častokráte i tělo při tom hyne a životní síla — tělo oživující — nemůže kralovati.

A jak jest možno opatřiti sobě tu duchovní sílu životní, tu mravní sílu? Zkušenost učí, že bezbožectví tuto mravní sílu v člověku hubí. Ano bezbožectví jedná nedůsledně, jestli o ní jen mluví. Bezbožectví totiž má jen jedno přikázání a to zní: Užívej! A kde platí toto přikázání, tam chťíce vypovídají poslušnost králi svému, duchu; tam právě povstává vzbouření, revoluce, rozklad, zpusť. Proto správně říkáme: Mravní síla plyne z Boha, z Krista. — A šli bychom daleko, kdybychom zde chtěli vykládati, co katolické křesťanství učí v tom ohledu o potřebě pomoci Boží skrze Krista k ovládnutí náklonností silou mravní. Tolik však ať i odpůrce uváží, zdalíž pravdu nedělá Ten, který řekl: Kdo neshromáždí se (nesjednotí, nespojuje v celek) se

mnou, ten rozptýluje. Nejmenší podezřelým svědkem této pravdy byl nedávno sám „Čas“, který v básničce Brtnického žalně líčil ten nepokoj srdce lidského, po němž nekonečným toužícího, ale od Boha odtrženého.

A jako to jest s jednotlivou duší lidskou, tak jest to s lidstvem vůbec, a s jednotlivými státy, říšiemi, královstvími, národy zvlášť.

Kde není mravní síly z Boha plynoucí, tam se „království proti sobě rozděluje a pustne“.

Nejzřetelněji toho obrázkem a dokladem jest ta — jak lid říká — parcellace království českého — rozdělení jeho na německé a české okresy.

Vím, že se to i na jedné straně české považuje za jediný prostředek, pomocí jehož by došlo ku pokoji s Němci. Ale pozoruhodno jest, že radikálů obou kmenů, německých tedy i českých, proti návrhům vlády o rozdělení království našeho přikře vystupují. Posledně se proti tomu vyslovily i Katolické listy.

Měllibych své vlastní mínění říká, musel bych říci, že mně nad tou parcellací opravdu srdce bolí. Tam jsme tedy v Rakousku dospěli, že si stavíme čínské zdi nebo vysoké ploty, abychom jeden k druhému nemohli? Tedy není žádné pomoci, než rozdělení? Zdá se mi, že se plní to varovné slovo: Kdo neshromáždí se mnou, ten rozptýluje. Pyšně jsme si v Rakousku i doma v Čechách vyhlásili za pokrok odpad neb aspoň lhůstnost ku křesťanství. A nyní? Nyní není v duších našich mravní síly potřebné k ovládnutí nižších žádostí. Němci liberální i radikální neznají nyní žádného zákona, než: „Prospěch Němců“. Bohužel, že německoliberální vlády v Rakousku všecku mravní sílu z duší vytloukati samy pomáhaly a pomáhají. Smysl pro právo a spravedlnost, soucit se slabším, to vše, co se nazývá lidskostí k národu jinojazyčnému, mizí z duší Němců přemnohých. Již to nejsou křesťané, nýbrž pohanští barbari, podobní Římanům, kteří přemoženým vzali nejen samostatnost, nýbrž i jazyk, a nejlepší jejich lidi se svázanými na zad rukama před sebou do otroctví anebo při vítězoslavném průvodu před vozy vojevůdce římskými ulicemi hnali a mnohdy dravým zvířatům předhodili pro zábavu zdivočilého obyvatelstva římského.

To jsou ty konce toho rakouského bojování proti náboženství. Ještě roku 1848 byli Němci a Češi sjednoceni na základě stejného práva. Roku 1861 kardinál knížecibiskup Schwarzenberg, Karlos Aueršperg, Klam-Martinič, Rieger i Schmeykal, tedy šlechta, Češi i Němci svorně žádali císaře, aby se dal korunovati za krále českého. Roku 1866 byl tábor lidu na Bezděze, kde Češi a Němci vyslovili zásadu: Jsme obyvateli jednoho království, chceme býti jedním politickým národem, ale tak, že jeden druhému jeho jazyk brátí nebudeme.

Odkud to sjednocení? To bylo ještě z křesťanství, které v srdcích téměř všech bylo hluboko zakotveno. To bylo z křesťanství katolického, které oba kmeny sjednocovalo. To byla ta velká a podivuhodná síla životní, síla mravní, která královala v duších potlačující nelidskost ženoucí k násilí a vyhubení, tu strašnou vášň lidského srdce.

Ale to bylo před těmi „novými zákony“. To bylo ještě za těch dob, za kterých se aspoň ještě zevně Rakousko hlásilo — ku křesťanství katolickému. Ale roku 1868 vyhlásilo se za stát beznáboženský. Boha a Krista (nejméně pak církev katolickou) nepotřebujeme k řízení národu, kdo chce, ať si ještě do kostela chodí, ale stát přímo náboženství nechce míti za základ svůj, ano na církev musíme dáti pozor, aby nám neškodila! Tato „filosofie“ stala se základem nového svobodomyšlného Rakouska.

A když biskupové s osvěcenými laiky křesťanskými tuto zásadu za záhubu říše vyhlásili, bylo jim odpověděno pokrčením ramen a smělo je strhati každé novinářské židé. Ano, když šli ze říšské rady, pískala jim lůza. Když jsme se toho dočtli v novinách, řekli jsme po hodině statičkému profesorovi svému, katolíku a vlastenci ryzímu: „Biskupy ve Vídni vypískali“. A starý „milostpán“ odvětil: Ano, ano, ale až Pán Bůh začne

pískat, pak to bude jiné. A hle! Předpověď je vyplněna. Vesele se vypískával Bůh, Kristus a církev, a dnes už Pán Bůh „píská“ — to jest trestá — státy nápadným způsobem.

Co by dnes ti, kterým na Rakousku záleží, ale kteří přispěli k odpadu jeho od vladavosti na základě katolického, — co by dnes za to dali, kdyby obyvatelstvo obou jazyků za jeden politický národ se vyhlásilo! Ale dnes už to nejde! Křesťané vymřeli a odchovanci nových zákonů — novopohané — jsou zde; ano i starci nakaženi jsou pohanstvím rakouským. A proto zuří tolik ty děsné vášně a proto plní se na Rakousku slovo: Království proti sobě rozdělené pustne. Dnes o sjednocení není řeči, dnes v rozdělení — v pohanském roztržení — vidí se spása!

A když už není spásy jiné, kdyby se aspoň to rozdělení dělo na základě těch zbytků křesťanských zásad v duších lidských.

Aspoň tolik mravní síly musíme od vlády žádati, nebude-li jinak, aby se ta přemutná parcellace neděla na základě posledního násilím nemravným zfalšovaného sčítání lidu od roku 1890. Tolik aspoň jako katolíci Čechové musíme žádati, aby se k té parcellaci následující zákony vydaly a zachovaly. Předně: Kdo je Čechem nebo Němcem, to ať se počítá dle mateřské čili první, původní jeho řeči a nikoli dle obcovací řeči. Za druhé: Nucení, přemlouvání, vyhrožování, aby se někdo k jiné než ke své mateřské řeči přihlásil, anebo i dobrovolné falešné přiznání se budíž přísně vězením trestáno. Za třetí: Naším menšinám a školám budíž poskytnuta podobná ochrana. Za čtvrté: U každého úřadu ať jsou úředníci, kteří mluví a píší správně i druhým jazykem, neboť za své daně a za svou krev může přece občan žádati, aby úředník posloužil jemu, ale ne on úředníkovi. Konečně za deset let ať se parcellace zase zprohlíží, kde kterých lidí ubylo aneb přibýlo.

Ale to vše, ať nanejvýš prozatím se stane. — Zařizeny buďtež školy tak, aby se v deseti, patnácti letech, kdo chce být úředníkem, druhému jazyku naučil, aby se mohlo provésti heslo: Jsme jedním politickým národem. Vše jiné je — jak se obáváme — vypočítáno jen na opětné uhejkání Čechů, na pohlcení našich menšin a příprava pro Průšáka — a tudíž k provedení na Rakousku onoho ortele, jenž obsažen jest v slovech: Dům na dům padne. Že tak smýšlíme, tomu nás naučily vlády vídeňské svým s námi zacházením. „My už Vídní nevěříme“ — to jest to, co z raněných tolika křivkami a útisky srdcí českého lidu jako výkřik bolesti po Rakousku se rozlehá.

Ale to vše, co jsme řekli, nepostačí. Ku pokoji a blahu Rakouska nepovedou jen paragrafy zákonníků sněmovních. Rakousko i království české potřebuje obnovení mravní síly. To jest ta královna pokoje, které podřizují se nízké vášně a bouřlivé vzteky. Návrát zákonů ku křesťanství, nenáhlé aspoň odstranění — neboť jinak to nejde — přezhoubných následků liberalistického vedení a vychování vzdělanců a lidu, — to je to, čeho je zapotřebí. Dejte lidu i vzdělaným sílu mravní z Krista plynoucí, o kterou jste je v osudném poblouzení oloupili. Pak přestanou ty podlouhé parcellace. Pak se můžete dočkat, že lid zanechav štváctí se sejde a zvolá, jako 1866 na Bezděze: Jeden politický národ jsme, ale jazyk jeden druhému nebudeme.

A to aby i čeští vlastenci uvážili, snažně prosím. Mají-li, jak nedávno dojemně starosta měst pražských řekl, slavnostně zahlaholiti zvony na Vyšehradě a na Hlaváčcech a hlásati, že král český jede si pro korunu svatého Václava, — to asi nebude nikdy v království proti sobě rozděleném. Jen království sjednocené může se toho dočkat, jen jeden politický národ toho království bude jásati vstříc králi svému. — A proto i doma odřekněme se všeho, co rozptýluje; i doma zanechme pohanství, které vyhlazuje mravní sílu z duší. Buďtež vnitra naše království pokoje, a království sjednocené korunou sv. Václava přijde k nám dříve. A jestliže, jak doufáme, přijde, pak tím více čtejte v dějinách zubožené vlasti. Neboť právě ta „Bílá hora“ nám výstražně volá: „Království proti sobě rozdělené zpustne a dům na dům padne“.

Politický přehled.

Sněm království Českého sešel se opět v pondělí 26. března. Místodržitelství podalo sněmu oznámení o zřízení *bienostenských soudů* v království Českém. Poslanec p. Jan **Jaroš** a soudruzi podali návrh na změnu zákona branného v tom směru, aby: 1. praesenční služba snížena byla na 2 leta u absolventů nižších hospodářských škol i na jeden rok. 2. aby úleva poskytnutá synům rolnickým k práci nechochých rodičů nebo vdov, jichž jest k vedení hospodářství nezbytně zapotřebí, přiznána jim byla i tehdy, když mají bratry, kteří v povolání rolnickém nebyli vychováni. 3. aby osoby při zemědělství zaměstnané povolávány byly k cvičení vojenskému v době od listopadu do března. Dále podal pan poslanec Jaroš návrh ve příčině podporování obilních skladů. Poslanec dr. **Němca** a soudruzi podali na místodržitele tyto dotazy: 1. v příčině rozšíření železničního viaduktu přes silnici jaroměřskou. 2. v příčině poskytnutí pomoci maloživnostnictvu postiženému nezaviněně stávkou uhlokořů. 3. ve příčině odstranění stavidla a pilřů u erárního mostu josefovského. 4. aby úřady farní byly povinny bezprostředně zaslati matriční výkazy obcím za účelem vedení matrik obecních a 5. v příčině udržení v pořádku erární vojenské silnice, vedoucí z Jaroměře k Josefově. Posl. dr. **Dyck** podal dotaz na nejvyššího maršálka zemského jako předsedu zemského výboru ve příčině předložené osnovy zákona zcelovacího. Týž poslanec činil dotaz na místodržitele ve příčině odepření podpory v nouzi rolníkům kokořovským.

Rozpočet zemský na r. 1900 vykazuje dle zprávy zemského výboru, rozdané v úterní schůzi sněmovní, úhrnnou potřebu 45,563 378 K a vlastní úhradu 3,559 762 K, takže se jeví schodek 42,003 616 K, po srážce zemského údělu 1,480 566 K, z osob. daně z příjmů zbývá schodek 40,523 050 K. Zemskou přírážkou 55 proc. k příjmy daním v obnosu 65,841 814 K s výnosem 36,212 998 K, zbude 4,310 052 K. K uhrazení tohoto schodku navrhuje zemský výbor výpůjčku 4,500 000 K. Ale poněvadž dle osnovy zákona vládou vypracovaného v příčině provedení přírážky 20 h. ke státní dávce kořaleční z každého stupně hektolitrového alkoholu připadne na království České podíl 3,866 207 K, vyřídili však zemské zastupitelstvo dotýcnou vládní předlohu brzy a příznivě, není vyloučeno, že by se shora uvedený zemský schodek o zvýšený příjem z výnosu chystané přírážky k dani kořaleční snížil a že by následkem toho i navržená zápůjčka 4,500 000 K přiměřeně snížena býti mohla. Rozpočet se má povolit zatím na 3 měsíce a přírážky se budou vybírat 55 proc.

Moravskému sněmu představil se v pondělní schůzi nový místodržitel hrabě Karel ze Žerotína. Jako rodný syn země slíbil stejnou spravedlnost ke všem, podporu snahám smířovacím a by tak mohl prospěti k tomu, aby tato velice vyvinutá země v ohledu osvětovém a hospodářském vždy více prosperovala. A což ohledu národním a politickým? Poslanec Šílený a Seichert podali návrh na vyvlastnění moravských uhelných dolů. Na sobotní dvorní hostině, k níž pozváno bylo i předsednictvo sněmovny, pravil císař dru. Janu Záchkovi, že poměry na Moravě jsou pro smírné urovnání obtížnější než v Čechách, že však pomalu k pozitivnímu výsledku přece se dochází.

Sv. Otec Lev XIII. přijal v pondělí Moravy vyšlo světlo křesťanství celému Slovanstvu, pokud se toto udrželo, neboť slovanští pohané podlehli vesměs nepřítelům. Papež přijal Moravy s otcovskou láskou, žehnal jim i celé naší vlasti.

Vídeňský volební řád, který zabezpečuje křesťanským sociálům a antisemitům na radnici většinu, byl přes protesty liberálů a židů císařem na doporučení vlády schválen.

Z bojiště jihoafrického. Všecky anglické zprávy o zmalátnělosti a rozptýlení se vojska boerů jsou vylhané. Angličanům se vzdalo několik set starců se starými puškami. Ty dobré si buď zakopali a pro strýčka příhodu dobře uschovali. Ladysmith a Kimberley je přes měsíc osvobozen, maršál Roberts soustřeďuje se již tři dny v hlavním městě Oránska, v Bloemfonteinu, a nemůže z fleku, protože s tou pacifikací Oránska to jde brozně pomalu, a v severním Kapsku množí se hollandští povstalci, podporováni jsouce bury a všechny menší výpravy Angličanů proti nim potkaly se s nezdarem. Generál French, který měl chytit generála burského Oliviera s 15 děly a s asi 6.000 muži, prosekal se od Colesbergu a Bethulie sevěrně od Ladybrandu a Frenchovi buď nazeřel neb mu opatrně vyklouzl z nalčené pasti a nyní nalézaje se v úplném bezpečí, postupuje na sever v Winburgu a ku Kronstadtu, kde generalissimus Jaubert s hlavní mocí burskou velice dobře se byl opevnil. Jaubert ani z daleka ještě v posledních dnech nemyslel, že by Angličané mohli od Kronstadu postoupiti k řece Válu a zmocniti se odtud Johannesburgu a Pretorie. Naopak doufal Jaubert, že brzy učiní zase návštěvu generalovi Bullerovi v Natalu; 20.000 burů prý hájí průsmyky v dražích horách. Na neštěstí podlenil statečný Jaubert chorobě žaludkové a zemřel v úterý. Generál Kit-

chner nemůže osvobodit Mafeking, kde hladem mofeni kastrové se proti běcholům bouří, neboť musí čeliti povstalcům při dráze jižně od Kimberleye k de Aaru. Plukovník Plumert byl severně od Mefekingu v Bečuánku poražen a generála Gattacra stihla asi také vážná nehoda, protože o něm Angličané ničeho neví. Podivná zvěst dochází právě z Bloemfonteinu. Maršál Roberts prý se setká s chotí svou v městě Kapském. Nedostatek koní a potravin brání Angličanům patrně na postupu.

BESÍDKA.

Když muž činí závažný krok v životě, ptá se: co pak mám říci? — žena však: co pak si obleknu?

Tato otázka, tento ženský Rubikon očekává rozluštění svého právě teď, kdy se dostavili neomylní poslové jara: skřiváci, vlaštovky a zvláště pestré barevné redakční motýlové.

«Co pak si obleknu?» — tato otázka tane teď krásným blavičkám všech upřímných a věrných Čechů, neboť na vzkršení musí se přece každá dáma, každá slečinka objeviti v kostele a na náměstí v nových šatech.

Toť se rozumí, že české vlastenky kupují všecko u Čechů a že v Hradci již po čtrnáct dní si prohlízejí všechny naše české a křesťanské dámy výkladní skříně v osvědčeném, solidním a starém obchodě pana Jeřábka, že se těší z rozkřivení závodů fešáckého pana Stanislava Jiráčka a paní Horové a že s dychtivostí očekávají, jaká překvapení je očekávají budou po 1. dubnu v nádherně zařízené výkladní skříně a elegantním krámě novém snaživých mladých obchodníků pana Hromady a Petra Kopala, který poznáv všestranně praxi v obchodech velkoměstských a zde u Fišerů ochotně slibuje vyhověti všem potřebám doby a vkusu v nejrozmnožším výběru. Vyhověti kupujícím damám, ukázati jim všechny novinky, které by jejich srdce i oči potěšiti mohly, bývá prý sice velmi obtížno, ale mladí, snaživí obchodníci, kteří si hledají teprve vavříny, ti se jistě vynasnaží nakupující dámy plnou měrou uspokojiti.

A který pak mladý a snaživý obchodník nechtěl by se státi aspoň v menším vydání Worthem, který z malého příručího a obchodníka vyvíhnu se na krále mod?

Monsieur Worth byl od dam elegantního světa zbožňován i obáván jako čarodějník, neboť on měl sílu tajemnou, proměňovati ošklivost v krásu a dávati damám půvaby, které bez něho by nebyly pohnuly žádné srdce.

Bez Wortha není možno mysliti si přepych druhého francouzského císařství. Dámy Wortha zbožňovaly a vychlovaly. Ovšem Worth to byl, který půvab něhyplné ženskosti zvyšoval, nedostatků její zakrýval, nedokonalé zlepšoval, tělesné vady harmonicky zaokrouhloval, vůbec i z nehezky činil hezké bytosti. A která ženská by mu nebyla za takové korigování přírody vděčna, která by ho nezbožňovala? Krásky druhého císařství Wortha zbožňovaly, ale také se ho bály. Worth i vůči nejvznešenějším damám zachoval si jistou přísnost, někdy si zahrál dokonce i na drsného a nepřístupného. Co to bylo strachu, béd a nářku, když ten ukrutník se zdráhal některému nápadnému nedostatku forem svým uměním ku pomoci přispěti! A jaké to štěstí, když se dal od velmožných princezen, vévodkyň, markýz, hraběnek, vikomtek, baronek a bohatých měšťanek uprositi a obměkčiti!

Worth, který rozhodoval o kráse a ošklivosti okem znaleckým, byl důvěrným rádcem dam. Následkem svého povolání počítal se k těm mužům před kterými ženy nemají žádného tajemství. Worth byl narozený v Anglii a jako mládenec vstoupil v letech padesátých do jednoho obchodu střížního v Paříži. Aby se stal králem mody, k tomu měl přirozené vlohy. Již jako mladík měl zálibu v nádherných látkách a cítil v sobě rozkoš, mohl-li je aspoň rukou pohladit a leskem jich se potěšit. V Paříži vynikl brzy uměním a vkusem, které se zlatem vyvažují, vystavovati vkusně ve výkladních skříních látky. Koncem r. 1859 zařídil si v ulici «de la Paix» damský závod, který téměř rázem dobyt si srdcí žen. Kněžna Pavlína Metternichová, kterou pak následovala císařovna Eugenia a jiné dámy, ctily v tomto krejčířském umělce, který dovedl nejen tělu dam přiměřené toalety tvořiti, ale který nevyčerpatelnou a šťastnou fantasií dovedl nové látky, modelly a ozdoby vymýšlet. Worth byl neobmezeným pánem mody, on neznal odporu, jeho vkusu se musely bezpodmínečně podrobovat císařovny i královny.

Worth si zřídil při svém závodě nesmírně dluhy, v nichž zaměstnáni byli umělci a přes 800 dělníků. Zde se tvořily a vymýšlely velké toalety — toilette d'apparte. Worth sám pracoval a opravoval modelly, vždy radil, povzbuzoval, přemýšlel, zlepšoval. Co bylo od Wortha, to bylo — chic.

Worth zemřel před 5 lety jako milionář. Přejeme snaživým českým obchodníkům, aby v našich městech ovládly modní damské i panenské závody aspoň v malém, jak to činil Worth ve velkém. Worth byl vzdor své zámožnosti dobrým

vlastencem a pro svou solidnost byl mužem všeobecně váženým. Takovému vynikajícímu živnostníku nemohla nesolidní konkurence nikdy čeliti, ba nemohla se na něj ani odvážiti. A proč by se nemohlo totéž státi u nás? Což musí u nás velké modní a toaletní závody, které šaty pro dámy i pány exportují ve velkém a ovládají i naše trhy patřiti jen nečechům a nekřesťanům? Proč ztratili čeští obchodníci modní a konfekční obchody z rukou? Protože nebyli dosti podnikaví, ochotní a úslužní, protože nestáli o to, aby vyhověly požadavkům a vkusu nakupujících. Co ztraceno, dá se však dobytí. Snaživí čeští obchodníci a živnostníci a naše vlastenecké dámy mají šťastné rozluštění této velké národohospodářské otázky v rukou.

Konferenční duchovní řeči

bude i letos v kathedrálním ohrámu Páně mří

J. M. nejd. pan biskup Edvard Jan Nep.

a sice pro obojí pohlaví a všecko obyvatelstvo
v neděli květnou dne 8. dubna,
v pondělí dne 9. dubna,
v úterý dne 10. dubna

vždy o 6¹/₂ hodině večer.

P. T. pány dlužníky

prosíme o vyrovnání nedoplatků, které dosahují tří tisíc zlatých! Kdo nevyrovná dluh aspoň za rok 1898., tomu zastavíme zaslání listu a budeme právní cestou nedoplatky vymáhati.

Drobné zprávy.

Jeho M. ndp. Edvard Jan Brynych, biskup královéhradecký, ráčil Jednotě česk. katol. učitelstva opětně 40 K darovati.

Hraběnka Lonayová, bývalé korunní princezny Štěpánce, odepřel královský její otec užívati tit. královské Výsosti a princezny Belgické, protože prý hraběnka Lonayová uzavřela proti jeho vůli sňatek nerovný.

† **Flerian Ziemiakowski**, účastník polského povstání, r. 1840 pro velezrádu k smrti odsouzený, který pak byl 16 let ministrem krajanem pro Halič, zemřel v úterý.

Diecéšní jednota cyrilská v Hradci Králové koná v pondělí dne 9. dubna 1900 o 6. hodině večerní v místnosti spolkové v Adalbertinu výroční valnou hromadu. Program: 1. Zprávy funkcionářů. 2. Volba sedmičlenného výboru, dvou náhradníků a dvou revisorů účtů. 3. Volné návrhy. P. T. členstvo se zve k hojně účasti.

Úmrtí. V pátek dne 23. března zemřela v Králově Hradci paní Anna Bulíčková, soukromnice. O vychování svých dětí v duchu vlasteneckém starala se pečlivě. Dva synové jsou učitelé, jedna dcera je při poště. V damských kružích zdejších těšila se zvěčnělá 62ti letá paní oblíbě a vážností. Tělesné pozůstatky zvěčnělé byly v neděli po půl 4. hod. odpol. k věčnému odpočinku na hřbitově poučovském za velikého účastenství lidu uloženy. — Pan J. Vondra starší strojník ve zdejším pivovaru, věrný a poctivý pracovník, zemřel zde v pondělí. Čest jeho památce!

Pan dr. Edvard Grégr mluvil v neděli na Mělníku o politické situaci; toť se rozumí, že rádikálně. Byl pro opozici nejostřejší a pro obstrukci. Poslanec prý nemá provozovati svou politiku vlastní, nýbrž má tlumočiti přesvědčení těch, kteří jej zvolili. Protože chtěl p. poslanec Grégr zvěděti mínění voličů o politické situaci a o vídeňských konferencích, představil se voličům. Škoda, že ten dobrý, starý p. Grégr teprve jako ti páni radní v Šildě vychází moudřejším, když jde z rady, ině-li, když jde do rady. Dříve nevěděl jak to má chytře naraščit, aby občanům prospěli. Pan Grégr se voličům před zasedáním říšské rady a svoláním punktačních konferencí nepředstavil, do konferencí nešel, ač tam měl hájit naše království před parcelací a poškozením a proti brannému zákona sám žádné obstrukce nedělal. My máme starého pána silně v podezření, že on pro obstrukci není a nikdy nebyl, vždyť r. 1893 odepřel vytisknouti manifest mladočeských poslanců k národu, aby si u sl. vlády neškodil a tak musel býti obstrukční onen manifest vytisknut až v Lipku. Pan Grégr tázal se na mínění svých voličů teprve v neděli, když již toho nebylo potřeba, an jeho poslaneční kolegové byli zatím od obstrukce upustili a vídeňských punktací se byli účastnili a k mnohým ústupkům se uvolili. Pan dr. Edvard Grégr realistickému i oportunistickému křídla v mladočeském klubu vytčínal, až s ním peř i chlupy lítaly — ale dobrácky dodal, že každý z nich je poctivý vlastenec a myslí to upřímně se svým národem! Pan Grégr sice do Vídně nejedl, je mu pomádno, co se tam děje, ale on čte aspoň noviny a tak se přece časem něčeho dozví. Pan Grégr se prohlásil opět pro státní právo a samostatnost českého království. Obě poškodili prý nejvíce ti, kdož hnali český národ do říšské rady. Pan dr. Grégr patrně jen z roztříštělosti zapomněl voličům dodat, že on hnal poslance do ří-

aké rady beze všech podmínek a záruk sám nejvíce a že on podal na říšské radě s poslancem Slavíkem návrh na zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva, kterýžto návrh podporuje a upevňuje především centralismus a říšskou radu a který pak samostatnosti není a českému státnímu právu zasadil ránu smrtelnou. Pan Edvard Grégr byl ovšem také pro Gauschovo jazykové nařízení, které ve skutečnosti rozdělilo české království ve tři jazykové pásma a dilly již před 2 lety. Pan Grégr prozrazuje své politické názory vždy několik let později a proto přichází vždycky se svými návrhy a radami, když již jest moc pozdě. Pan Grégr je pro obstrukci, ale připouští, že on a jeho přátelé se mohou myliti a že by obstrukce proti vládě byla selhala. Pan Grégr mylívá se od jaktíva, on vlastně nikdy neví na čem je a proto volám svým nikdy dobře neporadil a po našem náhledu přišel i teď s křikem po funuse. Jiné neštěstí se v neděli na Mělníce nestalo.

Koncert Filharmonie v Hradci Kr. Koná se zítra v sobotu 31. března a v neděli 1. dubna 1900 v městském Klicperově divadle za neveliké ochotného spolupůsobení pí. Jindřišky Schulzové-Mařákové, virtuozky na harfu, pí. inžyn. Anny Jančové a sl. pěvecké jednoty „Elišky“ (se stejným programem po oba dny) za řízení p. M. Nepešného, ředitele Filharmonie. Program: 1. Dr. A. Dvořák op. 107. „Vodník“, symfonická báseň pro velký orchestr. 2. Jan Brahms op. 17. „Písně“ pro ženský sbor s průvodem dvou rohů a harfy: a) Strun harfy rozléhá se svek. b) Píseň od Shakespeara. c) Zahradník. d) Kvíl, dývo, a vichřem. 3. Ferd. Hummel: „Fantasie“ A-moll pro harfu. 4. Ed. Grieg op. 30. „Před branou klášterní“. Pro ženský sbor, solo sopránové, solo altové, varhany a velký orchestr. 5. L. v. Beethoven op. 67. „Symfonie“ C-moll. a) Allegro con brio, b) Andante con moto, c) Allegro, d) Allegro. Orchestr čítá 70 členů. — Varhany s tovaryšy Al. H. Lhota. Začátek v sobotu o půl 8. hod. večer, konec o půl 10. hod.; v neděli o 3. hod. odpo. konec o 5. hod. Cenový míst: Lože 12 K. Křeslo a l. tribuna 3 K. Sedadlo v přízemí 1-60 K, poslední tři řady a II. tribuna 1-30 K. Místa k stání: Parket 80 h. (studentův a garnisonní lístek 50 h), parterre 20 h. — P. T. přihlížející členové mají vstupenky na všechna sedadla za poloviční cenu. Rozbor skladeb na koncertě provedených 30 h. Předprodej lístků obstará s ochotou p. Jaroslav Peřina, knihkupec.

Requiem na Anežku Hrázovou daly sloužiti ve Vídni křesťanské paní, nejmohutnější to damský spolek ve Vídni dne 29. t. m. ve třech kostelích. V Čechách sloužila celá řada kněží tichou mší sv. za zavražděnou nevinnou křesťanskou dívku, na Moravě odsloužil jeden kněz dokonce deset mší sv. a celá řada duchovních jmenovitě na Královéhradecku ujala se památky zvěčnělé dívky a pronásledované její matky, již jistá řada lidíček snažila se obviniti ze sločinnu vraždy na vlastním dítěti, následkem čehož vykonána byla v domku Hrázových v Malé Věšnici i soudní prohlídka, ovšem bezvýsledná. Z výnosu pšlednic dali postaviti manželé Toužilovi kříž na místě vraždy v lese „Březině“.

Nikoláš Dumba, vynikající politik a právník ve Vídni, raněn byl v Budapešti mrtvicí.

Tržnice královéhradecká se usnesla vystavovati v Kutné Hoře, neboť Kutnohorští obeslali r. 1899 též četné královéhradeckou výstavu. Žádáme v zájmu dobré pověsti našich řemeslníků, aby Kutnohorskou výstavu co nejčestněji obeslali, zač je také žádá za tím účelem zvlášť zvolený výbor. Každý řemeslník bude vystavovati v tržnici samostatně, ale na venek bude vystupovati naše tržnice jako celek. Podmínky obeslání výstavy jsou velice příznivé. Poněvadž reklama nebude řemeslníky nic státi a útráty a vystavování spojené budou společné, tedy účastenství z Hradce bude na Kutnohorské výstavě zajisté co nejčestnější.

Přednáška v tovaryšské jednotě. V neděli dne 1. dubna b. r. bude přednášeti vdp. prof. Veverka „O štěstí“. Začátek o půl 3. hodině odpoledne.

Nešvar. V stromohradě v Pětidomech ležel ve středu v poledne slušně oděný člověk v úplném bezvědomí ve stromohradě. Děti šli se školy a sta dělníků z Hradce i do Hradce a nikdo se ubožáka v té posteli neujal. V policejní expozituře, která se nalézá naproti, rovněž nikdo nebyl. Jak snadno mohl býti zmařen život člověka, který patrně omdlel anebo náhle onemocněl.

Vedle chodníků na Pražské Před-městí vedoucích nalézají se hromady psů, patrně jen za tou příčinou, aby je dešť odplaval. Což nemohly by se psíkem posypati chodníky a učiniti schůdnými?

Ze soudní síně. Obchodník B. Čejpa z Bohdašína, kterýž udal, že židovský obchodník v Náchodě Kohn sprovodil se světa svou služku, která pak byla nalezena utopená, odsouzen byl na 15 měsíců těžkého žaláře.

● „Osvěta židů“ konstatovali jsme v č. 11., že se připojila ke gratulantům — panu Maasarykovi, že ale za to trhá biskupa Brynyscha. Projev o jazykových nařízeních přý učinil — a to přý je rozhodující — po obsazení křesla arcibiskupského baronem Škrbenským. — K tomu jsme dodali: Kdyby p. Hajn v Osvětu lidu sprostě nelhal, nešpinil a nepřekrucoval dle vzorů novinářských šmoků vídeňských, tedy by musel dle pravdy říci, že „Obnova“ i biskup Brynysch vystupuje proti křivdám vídeňské vlády i Němců stejně důsledně a rozhodně již po léta. Opošilecky, kteří mají odvahu říci přianou pravdu přímo do očí i nejvyšším, ty přece nepovysíhají. Toť snad každý politický hlupák nahlédne, jenom ne „chytrák“ Hajn a jeho Osvěta židů. „Osvěta lidu“, ta vládě a židům opoisci ovšem nedělá, ta trhá jen obhájce českého lidu, upřímné jeho rádce a přátele, svláště jsou-li roz-

hodní katolíci. — Čtenáři „Obnovy“ a „Osvěty lidu“ očekávali, že snad „Osvěta židů“ sdělí „Obnovu“ důkazy, že p. biskup Brynysch nebyl na jičínském gymnasiu, v semináři, jako kaplan, katecheta, profesor a kanovník vždy rozhodným Čechem, že před 7 lety, když mu jako novému biskupovi spolky hradecké dělaly dostaveníčko, neprobíhal se se vši rozhodností pro český státoprávní program a že neřekl, že by považoval za nejšťastnější chvíli ve svém životě, kdyby mohl při korunovaci J. V. císaře Františka Josefa I. za českého krále asistovati, že na katolickém sjezdu r. 1897 v Hradci Králové neprobíhal se se vši rozhodností pro program českého národa, z něhož posel, čtenáři snad očekávali že jeleš, že do Vídně hřmal, že tam my Češové nejme milováni a že v Čechách nebude dříve pokoje, klidu a smíru, dokud Čechům se nedostane svatých jejich práv — Bohem, historickým právem i novými zákony jim sarnčovanych. Čtenáři snad očekávali, že „Osvěta židů“ aspoň pokusí se o důkaz, že biskup královéhradecký couvl před výhrůškami lanovských Wolfhanů, že neprosadil a neopatřil tisícům trutnovských Čechů české katolické bohoslužby. Ale o tom všem „Osvěta židů“ ani nemluví, nebyla s to podat i jen stín důkazu pro své drsá tvrzení, klidajíc po léta, že biskup Brynysch je Němcem, že nadřahuje jim a vládě. „Osvěta židů“ věrna tak-tice šmoků novinářských, hájí jako brasileky smradloch po svém pronásledovateli podešřivání, kal a špinu. „Obnova“ přý ponechá křesťování s rituální vraždou i způsob její polemicky. Na to odpovídáme: „Obnova“ nekřesťovala ani židy ani základy jako „Osvěta židů“ a tvrdí-li tato, že neslouží židům, tedy toto tvrzení je v Králové Hradci k popukání a každý, kdo „Osvětu židů“ čte, se tomu směje. Což nedostalo se v nedělní schůzi „Osvěta židů“ od jednoho žida veřejné pochvaly a vlděného umání sa to, že ona jedině s listů hradeckých hájí sdjmy židovské? Což jí tedy titul „Osvěta židů“ nepatří plným právem?

V Hořicích sešlel mladý český sochař B. Maixner, syn slavného malíře Petra Maixnera.

Advokáti hrozí stávkou. Zástupce advokátní komory lvovské navrhl v pondělí na sjezdu advokátu ve Vídni, aby k vši známým výnosům našeho přitelička, odborného náčelníka Kleina zahájili advokáti stávkou. Uvidíme!

Svůj k svému, Maďarky a Češky. Bývalá paní mistrová Hegedúsová pozvala maďarské paní vyšší společnosti k úradě a podpote maďarského průmyslu. Minist. radové činili jim výklad o nutnosti, aby dámy již z vlastenecké povinnosti poznávaly, oceňovaly a v modu uváděly průmysl domácí. Maďarské paní ihned vytvořily výbor, jenž za účelem tímto povede agitaci za heslem „Svůj k svému“. A naše dámy? Takových „hlouposti“ si nevšímají; jen k židům jdou pro vše a koupí vše, ať si to má vignetu německou nebo tatarskou. Zmínili jsme se již jednou o podobném zvláštním úkazu u nás výhradně světa dámského se týkající. V národně ohroženém Králové Dvoře nad Labem působí za neslýchané konkurence, a jakou zapasiti musí v Čechách i na Moravě, jediná a pro krajinu velmi důležitá továrna na vlnu, bavlnu a umělé hedvábí, náležející pp. Zlatníku a Tlapákoví tamtéž. Je to jediný český závod toho druhu a výrobky jeho rovnají se všem jiným ani ony nevyjímají, jež jsou označeny bříhví kým značkou „D. M. C.“, kteráž jest damám českým přímo spasitelnou. A naše dámy? Solva se o závodě vědí! Kupují výrobky židovsko-německé pro dácnosti, ano, dosud se jich užívá téměř napořád i v — našich českých školách! A v Králové Hradci? Stájte hodinu neb dvě před obchody střížním a jiným zbožím a pozorujte, v jakých krá-mech dámy vlasteneckých našich předáků a vzdělanců kupují. Stejně stesky nás docházejí z Hory, Kolína, Čáslavi, Jičína, N. Bydžova, Hořic, Rychnova atd.

Nákladní listy. K učiněnému dotazu podalo c. k. minist. financí výnosem ze dne 13. prosince 1900 č. 3967 následující vysvětlivku: 1.) Nákladní listy zavedené nařízením min. obchodu ze dne 10. prosince 1892 č. 307 ř. z. (znějící na měnu rakouskou) zhotovené v c. k. státní tiskárně nemohou dle vyhlášky ze dne 19. října 1899 č. 203 po 31. prosinci 1899 používatí býti a mohou dle nařízení minist. financí ze dne 13. listopadu 1899 č. 230 ř. z. do konce března 1900 za nové blankety vyměněny býti. — Totéž platí o soukromých nákladních listech z roku 1892. — 2.) Naproti tomu nákladní listy a sice i soukromé i takové, které c. k. státní tiskárnou zhotoveny jsou, zavedené nařízením minist. obchodu ze dne 15. dubna 1898 č. 48 ř. z. opatřené ještě kolekovou známku na rakouskou měnu znějící, mohou bez závary používatí býti vzdor tomu, že jsou zavedeny tytéž nákladní listy znějící na měnu korunovou a tudíž vý-měna takovýcho z roku 1898 pocházejících blanketů za blankety ve měně korunové nenastává. —

Sv. Otec a hnutí křesťansko-socialní. Dle římských správ považuje se list papeže Lva XIII. k piemontským biskupům za přiané volání k pořádku na adresu křesťanských sociálů. Papež si přeje socialní akci ve smyslu své encykliky „Rerum novarum“; důrazně však připomíná, že tato akce musí se děti pod vedením biskupů, jimž kněží i laikové jsou úplnou poslušností povinni. Sv. Stolicе chce tímto varovným hlasem z křesťansko-socialní činnosti odstraniti všechny šivly, které si dávají zdání, jako by působily ve smyslu učení papešova na poli socialním, jejich tendence slouží však agitaci, která se nemůže pokládati za akci k udržení pořádku.

Počasi pro duben označuje p. rybní a hospodářský správce Kratochvíle v první polovici měsíce studené a suché, v třetí části měsíce míhavé a ostrým větrem a mrazem, pak mírné počasí a teplo, které vyjímaje první dny přetrvá celý měsíc květen. V druhé polovici června bude přý horko s dešti, v červenci pak sucho a horko, vyjímaje deště v druhém týdnu. Srpen přý bude míti nestálé počasí, svláště v druhé polovici. Jiný jihočeský hospodář prorokuje, že bude srpen slunečný a parný, že pěkné,

suché a bohaté. Bude to tedy jako za proroka Fialy: bude pěkné, ale deštník si musíte vzít!

Vldělní škola. Bývalí šáci zdejší chlapecké školy, K. Vašek a K. Štolba, horliví ministranti, darovali na potřeby pro kapli školní onen 2 K, tento 1 K. — Mimo to daroval dp. Josef Klepl, kaplan ve Velšiš u Jičína 2 K. — Zaplať Pán Bůh! — O lask. milodary prosí Jan Černý, katecheta.

Záručení českých zemědělců konalo v neděli v Praze valnou schůzi, na níž uvedeno, že sdružení roste, počet členů jest 10.000. V resoluci protestuje se proti dělení království českého, žádá se rozšíření právomoci našeho, sestátnění dole a přírážka na vývoz uhlí i na minerální vody, zavedení zemského pojišťování a zákonitých společenstevch rolnických, ochrana zemědělství při obchodních a celních smlouvách; projevuje se posléze stesk, že poslanci upustili od nejkrajnější opozice a obstrukce. Přijat návrh proti kartelu cukrovarnickému. Za předsedu zvolen opět p. Kabr; do výboru mezi jinými pp.: K. Prášek z Řivna, J. A. Prokůpek z Kutlíř, J. V. Markalous z Třebosic, J. Sirový z Horek n. J., Antonín Hous z Kovance, J. Novotný z Hlubině, J. Souhrada z Račic a A. Závorka ze Šlapanic; revisory účtů stali se pp.: F. Chaloupka z Liblé, V. Novotný z Rostoklat a J. Čerha z Prahy.

Drobná obrana.

Jak dobře se mají církve v Rakousku. Ev. Církevník oznamuje, že evangelioi luteránští mají již v Trutnově samostatný farní sbor. Ku kazateli toho „sboru“, řekl přý (dle ev. círk.) pan místodržitel: „Úřady mají se ke katolické i evangelické církvi úplně nestranně; litoval by velmi, kdyby někdo měl nějakou tvrdost zkusiti“. Katolíci čeští prosí za odpuštění, jestliže se osmělují na nějaké ty tvrdosti, jichž se jim dostává, upozorniti. — Neudělení práva veřejnosti jubilejní škole měšťanské byla tvrdost, která by nejlépe mohla se vyznačiti staročeským příslovím: Já do tebe chlebem, ty do mně kamenem. — Další jedna tvrdost pobouřila katolíky v Opočnici u Poděbrad, kdež jim pan biskup postavil kapli, pro kterou oni mají opatřiti ostatní potřeby. V tomtož čase, v kterém trutnovští protestanté dostali na svůj chrám 400 zlatých, obdrželi opočničtí katolíci odpověď, že se jich prosbě o příspěvek na kapli — nevyhovuje. Škoda, že při tom nebyl pan místodržitel, když to Opočničtí přijeli zvěstovat do Hradce p. biskupovi. Byl by slyšel řeči, bobužel vinou vlády vídeňských, „ne více neobvyklé“. — Jiný případ měkkosti úřadů ku katolíkům přinesl vídeňský Vaterland v tyto dny. V Gruntě u Kutné Hory je filiální kostel, který má přes 200.000 zlatých jmění. Od roku 1849 jedná se tam o zřízení ary, a stále a stále jdou od úřadů námitky. Katolíci i s biskupem jsou již na posměch helvetům, ale měkkost nechce se dosud ukázati. A to se děje v čase, kdy evangelické fary a kostely nejen v německém území, ale i v českém se staví a zřizují, v českém obzvláště v král. hradecké diecési k. p. Chrudim, Kutná Hora, Pardubice (v Hradci Král. je proto spolek) atd. — U Lanškrouna je poněmčená vesnice Dobrouč (nyní Dittersbach). Lid německý je tam upřímně katolický, na faru si sám vše dal. Ale táhlo se též leta, až poslali panu biskupovi protest, v němž pravili, že jak vidí „na víře nezáleží“. Komu, že nezáleží, nechci říci. Ten památný spisek poslal p. biskup J. E. p. ministroví. A hle! Ač paragrafy všecky vyplněny nebyly, změkly úřady tak, že se bez zhotovení základací listiny fara směla vypsat i obsaditi. — Inu! U Lanškrouna jsou Němci, u Kutné Hory Češi. — Odporouči se laskavě úvaze.

Pouť do Říma nelíbí se luteránskému Evang. Církevníku a volá: My víme, kam nás Řím zavedl atd. s hroznou kalafúnou a bengálem. Ev. Církevník nechápe ovšem písem svatých, s kterými se tolik chlubí. Neví, že tam je Petrova nejvyšší pastýřská moc zcela jasně vyjádřena. On ale neví taky o protestantech, kteří přemohše před-sudky vydali svědeckví pravdě, že Řím (papežství) — byl pramenem a střediskem kultury všech evropských národů. On neví, že katolicism je základem a pramenem vzdělanosti i českého národa, a že „Řím“, papež, Arnošt z Pardubic, Karel IV. přivedli Čechy až na vrchol vzdělanosti. — Za to však my víme, že „církvníkův“ luteranismus „zaváděl“ nás do Němece, a do země naší čím dále tím více němčiny přiváděl. My víme, že n. p. v knihárnických českých páňi i měšťanů v 16. století nalezaly se německé knížky luteránské a že se tím české vědomí z měst i hradů strácelo. My víme však ještě více. My víme, jaký přívál nemravnosti — chlastu a smilstva — valil se s luteranismem do vlasti naší, obzvláště mezi šlechtu. My víme, že sám Komenský luteránskou církev jednou u německou nazýval a že jí v svém Kšaftu píše: Za dědictví tobě odkazuji řádu více než ho máš a kázně spofádňejší a lepšího rozumu při artikuli (článku) o ospravedlnění bez tak hanebně zlé jeho užívání, jakéž se při synech tvých rozmohlo. (Kšaft 18, 16.). Míni tím nepravdivé a záhubné učení Lutherovo, že k ospravedlnění od hříchů postačí jen víra, dobrých skutků, že třeba není, z čehož tak hanebný úpadek

mravů nastal, že Luther sám při konci života na spoustu jeho „evanجليem“ způsobenou natíkal. Tam pánové, zavedlo nás německé luteránství, a až na Bílou horu německá protestantská jednota dovlekla nás revolucí proti zákonnému králi. A že přece ještě jsme, to jest tím, že přival německého protestantství byl zastaven návratem „k Římu“. A bude li národ náš i přes opětné mu průšáctvívím brozící nebezpečí zachován, to se zase nestane luteranismem, ale katolicismem. A proto pouť do Říma, jest pouť k prameni pravdy, osvěty a vzdělanosti naší. A živější přílnutí k „Římu“ jest bráti proti Průšáctví. A obrození skleslých nyní národů v obledu náboženském nestane se luteranismem, který je již zříceninou, ale znovuzrozením katolického smýšlení a života. — A poněvadž mnohý člověk jednou za čas rád si někým vyjede neb zaputuje, myslím, že o mnoho moudřejší jedná, kdo do Říma plného památek původního křesťanství a pomníků staré i nové vzdělanosti putuje, než když jistí luterové putují na Wartburg obdivovati se kaňce na zdi tam dosud zachovalé, jež vytryskla z kalamáře Lutherova, kterým hodil po čertu.

Zvěsti z východních Cech.

Okrašlovací spolek ve Svoobodných Dvorech uspořádal 25. března v hostinci p. J. Smetany pěvecko-hudební deklamatorní zábavu za laskavého spoluúčinkování ctěných dam, slečen L. a B. Balcarových, sl. K. Ludvíkové, M. Šoubové, M. Polívkové a p. učitele Pásmý.

Z Nechanického. Jest bolno podívat se, jak po celé již tři týdny — od doby, co slezl sníh a nastala obleva — rozlévá se říčka Bystřice po celém okrese od Krátonoh u Chlumce počínajíc až k Sověticím u Hořic, trojice jak se říká jedno Labe v celém nižším položení poblíž obcí a v některých obcích samých, zejména pak u Krátonoh, Puchlovic, Bohárny, Kunčic, Starých Nechanic, města Nechanic, Lubna, Sopovic, Táně, Sobětuše, Třesovic, Mokrovous, Dohalic, Sádové a Povětí, v nichž vytápí jednotlivé živnosti, tropic na poli nezměrných velikých škod, odnášejíc krásnou prst z polí, zaplavuje a odplavuje nejen luka, nýbrž i osadě ozimy, přerývajíce a činíc neschůdnými a neobjednatelnými jednotlivé silnice. To se děje nyní a co, když přijde větší voda na jaře a v době senoseče? Tu teprv natropí voda ohromných škod. Říčka, jsouc zaneprášená, úzká, neupravená, klikatá, vystoupí ze břehu, podkálá seno na stojatě, že je při sklizni samé bahno a kdyby se nevymýšlelo ani potřebno nebylo, je-li již posekáno, odplaví se někdy nadobro, neb je tak vymočí, že má menší cenu než špatná sláma. Pozemky — role i luka — jsouc nízké a okolo řeky položeny, nemají ani pro spodní ani pro vrchní vodu odpadu, trpí mokrem do té míry, že na lukách se klídí málo a kyselá bezcénné trávy, na polích malé sklizně ani výborní náklad nekryjící, čili jinak řečeno pozemky tyto ohospodařují se se škodou. Jedinou výhodou je to, že se každoročně následkem záplavy odepíše pár zlatých na daních! — Jak jinak by tomu mohlo býti, kdyby říčka ta byla upravena. Nečinila by voda škod škádých, louky mokré by se odvodnily a na povodňování upraveny, role ztrubkovaly (zřýhovaly), luka by skytala hojnost dobrých travin, pole pak sklizně o 50—200 proc. větší. A to vše při menších výlohách a menších pracích! Celý podnik rozpočten na 931.063 zl. A to: na úpravu vod v okrese 825.809 zl., na ostatní melioraci 105.254 zl. Na subvenci od země a státu by se obdrželo: z částky 825.809 zl. 60% = 495.485 zlatých, z částky 105.254 zl. 40% = 42.101 zl. úhrnem 537.586 zl. Zbývalo by na sčástné 393.477 zl. Z toho vypadá na velkostatek Sádová 165.762 zl. Zbývá na malorolnicky 227.715 zl. Jak by tím získal okres, kdyby naň přišlo nadobro 537.586 zl., mnoho-li by si podléšníci mohli vydělati potahem a ruční prací! Zajisté, kdo by byl pilný vydělal by mnohem více než by naň vypadlo, tak že by meliorací ještě vydělal, aniž by ho to co stálo. A i ten, kdo by nic dělati a nic platiti nechtěl, by každoročně vydělal, neb dnes kde zeměská banka s odboru melioračního k tomu účelu zřízeného přijíjí na tento podnik na 4% a 1/2% splátky, by zajisté každý sčástnější více sklídil a veškeré škodě zabránil, než činí úrok i se splátkou 4 1/2%, a celý podnik by se v 41 rocích zaplatil sám sebou. K tomu všemu přiblíží nečinně rolnictvo uvědomělé i neuvědomělé, obce i město Nechanice, orgány samosprávné, obecní i okresní úřady zeměpanské. Jak lehce by se tomu dalo odpomoci; jen trochu dobré vůle a pravého pochopení! Vodní družstvo pro okres Nechanický stává rozpočet i plán je hotov a leží u zemědělské rady pro království České v Praze a čekají svého vyvození nejen ty ubohé pozemky, ten pracný plán i rozpočet, hlavně pak ti ubožáci, trpící zemědělci. V roku 1885 mělo býti započato s pracemi; tu při dočasně valné schůzi vyskytli se různé, neuvědomělé, neuvědomitými díločky (kazimíry) svedení rolníci, kteří celé tak mnohobližné užitečné dílo na dlouhou řadu let uspali. — Nemyslím, že dílo tak užitečné na dobro je pochováno, naopak mám za to, že dříve neb později jistě k uskutečnění přijde, šel jen oněch škod, které tím uotýční majitelé pozemku utrpí a něčeho užítu o nějž tito přijdou, než k uskutečnění dojde! Bohu budiž šalováno, že oni kazimírové — díločky, vše tak dobrou na jistou řadu zničili a majitelé říčky Bystřice blízkých pozemků každoročně o tak veliké tisíce připlavili! Což se nenajde několik uvědomělých, rozšafných, neohrožených rolníků, kteří by se ku hlavnímu podléšníkovi Jeho Osvícenosti panu Janu hraběti z Harrachů vypravili, jej o opětné ujmnutí se a podporování věci požádali, by konečně ku křečnému cdi dospěla? Snaze této dopomahéjž Bůh!

Od Sánsky z Dolno-Královicka. Naši „přítelkové“ již se saradovali, když viděli, že „Obnova“ odmítla se na nějakou dobu v dopisech z Dolno-Královicka. Domnívali se ve své bezmyšlen-

kovitosti, že jsou příčinou toho surové namnoze urážky a nadávky, jimiž častovali neznámého jim dupso-vatele a odkryvatele jich šmejdu. Potázali se však se špatnou. Nejen, že hned svůj obraceli na adresu úplně nepravou, ale i to co mluvili bylo tak nesmyslné, že tím jen do větší blamáže padali. Nechceme od-měňovati se stejným. Zanecháme všech osobních ná-jedů, jako jsme činili dosud a nenecháme se vyvo-lati ze své rezervy, leč by ovšem míra napáchaných nepravostí byla vrchovata. Pak ale budeme bezohled-ní. Dnes chceme se zmíniti o jedné cestě, která lidu našemu tak duševně otupenému ne vinou svojí ale oisř mohla by přinést osvícení a ozdravení. Řekneme krátce jest to zřízení měšťanské školy v Zbraslavicích. Víme ovšem, že tím rozečtíme hladinu shnilého okolí, ale není pomoci. Potřeba její jeví se měrou vrchova-ton. Celý Dolnokrálovický okres nemá jediné školy měšťanské, hejtmanství Ledčské má jednu plnou v Ledči, více nic a Kutnohorský školní okres respektive hejtmanství má celé dvě plné v Kutné Hoře a neplnou v Uhlířských Janovicích. A přece tento poslední má 11.400 dítek školou navštěvujících. Počet to zajisté ve-liký. Nedovedeme pochopiti, že okres ležící v Podvy-socku, které dává si jmeno kantonu nejpřednějšího tak zůstal zanedbán. Ledčskému a zvláště Dolno-královickému se nedívíme, tam prý nejraději zřídili nějakou židovskou německou „rabinšulu“. Neboť fak-tum, že v českých Dolních Královicích může existo-vati německá dvoutřídní škola, naplněná většinou če-skými křesťanskými dětmi, povídá všecko. Divme se pak tomu smalátněmu duševnímu našeho lidu. Odkud má bráti posily, povzbuzení? Náš rolník není tak bohatý, aby mohl dáti synka do Kutné Hory, a tato chudoba jest mu kletbou. Neboť kdo má dáti vycho-vati své děti, když nikdo se mu nepostará o blízské a potřebné užití? Zbraslavice potřebují měšťanské školy, potřebují ji pro své okolí a ony ji dostati mu-sí, protože mají všechny podmínky potřebné. Tentokráte nenechají se odstrašiti a odraziti jako v akci o zří-zování soudu. Celá jedna strana Posázavská tím na-bude prostředku k rozšíření vzdělání, netknutá pa-nenská puda duševní našeho lidu se vzdělá a přinese hojně ovoce. Používati ji budou moci žáci nejméne ze 40 venkovských tříd počítáno průměrně v třídě 80 žáků celkem 3200 žáků. A to čítáme třídy nejbližší. Voláme proto k občanstvu našeho kontku: Chopte se akce pro zřízení měšťanské školy v Zbraslavicích! Jste tím povinni svým dítkám, jimž máte zabezpečiti duchovní i tělesné blaho. A to jim zabezpečíte nejlé-pe pravým, uslechtilým vzděláním. — Co se týče po-dáváných petic posl. Bartákoví „o směnu honebního zákona“ připomínám všem, aby s nimi bylo pospí-šeno do otevření sněmu českého. Kde se tak ještě nestalo, ať se dle neodkládá. Pryč strach před ne-svědomitými kobykálí!

Z Náchoda. Sl. okresní výbor přistoupil ku spolku pro vystavení nového farního chrámu Páně v Náchodě jako zakládající člen s příspěvkem 600 ko-run a složil 12. března prvních 100 K. Pan c. k. mí-stodržitelský sekretář Karel Dostražil, správce c. k. okres. hejtmanství, stal se příspěvajícím členem a roč-ním příspěvkem 24 korun. Kde by tohoto záštitěho příkladu hojně bylo následováno, aby vznešený účel spolku dříve docílen byl!

Z Chvojn. Vyšetřování ohledně utopené služby M. Kamenické úplně zastaveno, neboť lékaři zjistili sebevraždu a nenalezli na mrtvole nejmenších stop zranění.

Ze Lhoty Jestřabí u Kolína. Konečně po 16 letech katolíci se vzmužili, aby shodili jho protestantské se šíjí svých a konají přípravy k volbám obecním. Ovšem není vítězství bez boje a trpkosti. Hned při „volném“ nahlédnutí do „vyložených“ se-znamů kladly se jim překážky. Starosta prý nebyl doma, klíče prý má s sebou, nevědí prý, kde volební listiny jsou vyloženy. Tu museli katol. rolníci dát sta-rostu hledat a našli ho u šída. Poslu jich bylo řečeno, že volební listiny jsou „vyloženy“ někde mezi papírovým haraburdím na — almaše. Samu sebou se rozumí, že musela býti podána reklamace, již rekla-mační komise ovšem zamítla. Tuto vyvolil si p. sta-rosta sám(!). Rekurs proti rozhodnutí slavné komise podaný vrátil p. starosta s tím, že není jeho povin-ností, zaslati jej c. k. okr. hejtmanství do Kolína, aby si jej stěžovatelé zaslali sami! Chlapíci, co? Ten zná zákon! Pán ten změnil si beslo spravedlivého a poctivého protestanta Palackého: „Svůj k svému a vždy dle pravdy“ takto: „Svůj k svému a vždy k šidovi“. — Když katolíci vytrvají v čestném boji, ne-mine je vítězství, když ne dnes, zitra jistě a jednou zašití se musí. Strannické a nemravné praktiky se dlouho neudrží. Čtyři pětiny je u nás katolíků a to-liko jedna pětina evangelíků a židů a proto, když ka-tolíci padnou, padnou jen úskokem a zrádou, ale pak zrádce přibijeme na pranyť veřejnosti jakož i toho, kdo by organizace naší jako katolíci nedbal, neb své lidi klepal. Očekáváme, že i pan Frant. Erben přidá se ku řadě katolických voličů a že vymkne se z pouť jej ku nepatrně menšině vířících. Nevíme, co se mu tak na samračeném pepřkoví s fajtkou a na milost-paní židovce líbí! A ta myška, co shání hlasy proti nám, opustí hned lodičku spuchlou, jakmile uvidí, že blíží se mohutné vlny katolických voličů. Naše sbraně jsou a budou: zákon a spravedlnost a ne hrubost, mračené se, plivání, harašení holí, úskoky, ode-brání prací jinověrcům, mata — těmi ať zápolí jiní, my byli jinak vychováni. Uptímnou radost máme, že pan Karban ml. nemůže se již dívat na ten helvet-sko-židovský karban, jež odkryl loni před celou obcí p. Sebeslav a ti potřešení ho — nešalovali. Necht pan Karban má vždy vzor jasný na zřeteli, který mu zanechal jeho děd a strýc V. Erben, poctivci a za-jisté nepokorní nikdy zvučné jméno Karbanů a Erbenů jako řádných katolíků. — Zřídili jsme si zde před 8 roky obranný spolek a hned v jednotlivých obcích povstali helvetští podkopníci s velkou hubou na pt. v Chřdicích s dvojtehdyňm nařízením, spolek rozbiti za každou cenu; ti třesou pořád stromem ka-tolickým, práce se jim tu a tam daří, nějaká padavka přece upadne. Smutné je, že lecjaký katolík šajnový za helv. šíru neb fírku neb jatarnice alouží zavilým

odpůrcům za hláskou troubu; ve směru tom tlačí se pořád do předu, aby se o něm v obci jistě mluvilo, malý mlynář, takto obchodník koňmi, moc lacině. — Páni hostinští a jiní měli by na zřeteli míti, že ka-tolíci je drží a proto bráti vždy ohled na 20 hostů katolíků a ne pořád a pořád se ohlížet na jistého evangelíka, jenž tak dovede třeba půl hodiny nadá-vat, že ani se neopakuje. Vůak i to se změní, ať správa obcí právem octne se v rukou rozhodných ka-tolíků. Aby se tak stalo, řiďte se, vy katolíci, heslem Karla Havlíčka Borovského: „Vyhrožujte si mně, ša-láňte mne, slibujte mně atd. — zrádcem přece ne-budu!“

Zatčení pro urážku Veličenstva a ražení veřejného pokoje. Pan Fr. Hruška, redaktor „Obrany lidu“ v Hořicích vycházející a a p. Karla Rathouského, člena obec. zastupitelstva a předsedy záložny v Rychnově tištěného veřejného článku „Pohádka pro staré v č. 6. „Obr. l.“ se dne 25. února 1900, v němž smyšlené zločiny mají spočívat. U p. redaktora Hrušky v Hořicích i v tiskárně pana Rathouského byla 24. března dopoledne vykonána prohlídka, oba jmenovaní zatčeni a do vyšetřovací vazby v Hradci Králové dopraveni. Zpráva, že byli oba páni spoutáni řetízky je jak jsme vyšetřili úplně vymyšlena. Po několikaerém výalechu byl prosatím jen p. K. Rathouský z vyšetřovací vazby ve čtvrtek po 6. hodině odpoledne propuštěn.

Z Chrástí. Počívati o politické i vše-obecné vzdělání lidu, poskytnuti mu odborného vzdě-lání, aby hmotnou existenci sobě zabezpečil, jsou snahy sajisté chvalitebné i prospěšné. Mnoho však je těch, kteří pro churavost, nedospělost neb stáří pra-covati a vydělávati nemohou, a přece potřeby své životní ukojiti musí. Stírati slzy vdov a sirotek, ule-vovati bídě ubohých, snah těchto uslechtilých podjala se v městě našem konference sv. Salvatora, odbor to spolku sv. Vincence z Pauly pro dobrovolné ošetřování chudých v království Českém. Konference naše zahá-jila 8. prosince 1896 svoji činnost a mohla uděliti chudíně almužen a podpor v prvním roce svého trvání z příjmů 534 zl., v druhém 668 zl. a v třetím se 720 zl. 92 kr. Mimo to má přebytek aktivní 919 zl. 47 kr. V roku 1899 podporováno bylo 23 rodin a nad to 30 osob jednotlivých: někteří stálo, jiní občas, jinde zvláště sirotkům koupeno neb vyprošeno šatstvo. Od mnohých obcí i jednotlivců vyprošeny byly písemnými žádostmi podpory. O dřevo, kteréž na silnici v stavu nejbédnější bylo nalezeno, na třetí rok spolek pečuje. Za mírný plat je zaopatřeno u dobré rodiny v Černo-vicích. Spolek pečuje při návštěvách o to, aby almužna hmotná byla spojena s almužnou duševní, poučováním, napomenutím neb pokáráním. V intenci také a dle instrukce kuratoria konán byl spoldozor a pedago-gická výchova v městském sirotčinci, kde počátkem roku 5, koncem roku 7 dětí ubytováno bylo. Ačkoli konference nevládne velkými prostředky, opatřila pe-něžním darem chudému řemeslníku, otcí čestné rodiny tolik, že mohl řemeslo provozovati a po roce stojí zde již lépe opatřen; dvěma švadlenám vypomohla půjčkou na delší nepatrné splátky, aby je vyrvala věřitelům ať příliš naléhavým; jednomu nuzákoví dala konfe-rence za 7 zl. správní kolovrátek, aby si ve světě výživu opatřiti mohl. Protaktorem našeho spolku je nejdp. biskup Edvard Jan Nep. Brynych, předsedou je p. c. k. soudní rada na odp. Štěpán Fischer, místo-předsedou je vdp. arciděkan Walter, pokladníkem dp. Jos. Podhrázský a pokladníkem Jos. Zuzánek. V loni vydal spolek na potraviny, oděv, topivo a pod. 216 zl. 52 kr., na nájemné 127 zl. 86 kr., hotově vydal 191 zl. 02 kr., na sirotky dal 140 zl. 19 a půl kr.

Z Kutné Hory. Jak jsme již v jednom z předěších dopisů oznámili, chopila se „Měšťanská Beseda“ sestoupivši z dosavadního výlučného stano-viaka výborné myšlenky: „o pořádání lidových uni-versitních přednášek.“ Zahájená akce šťastně skončila a dnes můžeme oznámiti, že přednášky se v Kutné Hoře konají od 24. března do 6. května. Sl. městská rada propůjčila k nim hořenní sál Vladského dvora. Pořádek jest následující: 24. března přednášel slovat. prof. Dr. Hostinský: „umění a lid“; 31. března prof. Dr. Bráf: „peníze a měna“; 7. dubna docent Dr. Sche-rrer: „hygienu dětského věku“; 31. dubna prof. Dr. Máchal: „Dostojevský a ruský román“; 28. dubna prof. Dr. Woldrich: „Vliv vzduchu, vody a země na povrch zemský“; 5. května ředitel Dr. Chytil: „o Rejzkovi a jeho účastenství při stavbě chrámu sv. Barbory.“ Kurs počíná přesně o 6. hod. odpolední a bude trvati každá přednáška hodinu. Zápisné ustanoveno jest pro celý cyklus 1 zl., pro osobu 20 kr. Dělníci platí pro celý cyklus 50 kr., jednotlivě 10 kr. Doufáme, že najde anaha „besedy“ hojně přisnací a že cyklus tento nebude posledním. — V sobotu dne 17. t. m. vyhořel starý hotel „Pošta“, v němž má „beseda“ své místnosti. Utrpěla požárem také značná škoda. Zejména knihovna požárem trpěla. Příčina jest neznáma. — Volby jsou končeny. Zvítězila opět vládnoucí strana, neboť k zá-uocnému kompromisu bohužel nepřišlo, ač obec potře-buje klid, neboť na Kutnou Horu čekají četné otázky, které potřebují mužů celých, různých a rozsáhlých.

Zdražení obuvi. Obuvníci z Hradce Krá-lové, Kuklen, z okolí a z celých severovýchodních Čech vidí se nuceni zdražiti cenu obuvi o 15%. P. T. obecnastvo žádají, aby neřádalo další práci na úvr a aby objednávalo přímo a mistrů, protože továrni a jarmareční výrobky obuvnickí místní opravovatí nebudou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 24. března 1900. 1 hl. pšenice k 12:50—13:50, žito k 10:30—10:70, ječmena k 8:50—9:20, oves k 5:50—6:40, proso k 9:50—11:00, vřivke k 10:30—13:00, hrachu k 16:00—19:00, jáhly k 18:40—0:00, krup 16:00—40:00, brambor k 2:50—3:20, jetelového semínka červeného k 9:00—12:00, jetelo-vého semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 23:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 8:50—25:00, 100 kg. křídových otrub k 12:50, pšeníc. otrub k 12:00, 1 kg. másla k 2:00—2:16, 1 kg. sádla vepřového k 1:14—1:66, tvaroha k 0:24—0:28, 1 vejce 5 h.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Veškeré původní šicí stroje
pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky
Albert R. Stouřač,
ve Svítavech.
Cenníky zdarma Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Umělecký ústav
ro
malbu na skle
B. ŠKARDA

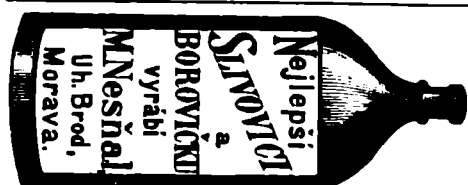
3krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu
chrámových oken
B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmo-
dernějším požadavkům vy-
hovující.

Křestní listy
ex offio
40 kusů za 30 kr.
Bisk. knihtiskárna

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

C. k. priv. Assicurazioni Generali v Terstu.
Založená roku 1831.
P. T.
Dovolujeme si tímto všeobecně známo učiniti, že jsme své
krajské jednatelství pro Hradec Králové a okolí,
uprázdněné následkem úmrtí pana Theodora Peřiny odevzdali nyní panu
Františku Koutníkovi
tamtéž.
Pan F. Koutník, složiv úřední funkci, nadále věnuje se výhradně
obchodu pojišťovacímu pro náš ústav a sice ve všech odbořech, totiž
v požárním, životním, skelním a dopravním, jakož i pěstování bude
obchody sdružených s námi společností, totiž **1. rak. všeob. prot.**
úrazu pojišťovací společnosti ve Vídni pro všechny druhy
obchodu úrazového a uherakoo krupobitní a **akciovou spo-**
lečnost v Budapešti pro obchod krupobitní.
Aby středisko východních Čech stalo se také střediskem našeho
obchodu, získali jsme pana
Rudolfa Koutníka,
kterýž do organizace krajského jednatelství vstoupí jako
i n s p e k t o r
a jehož úkolem bude, státi k službám klientely naší v Královéhradecku
a okresech okolních, jakož i pěstování co nejúspěšnější obchod životní,
ehož národohospodářský význam čím dále tím větší usnadní dochází.
Doporučujeme proto oba pány co nejlépe, žádající uctivě, aby
velečtené obecenstvo ve všech pojišťovacích záležitostech s plnou dů-
věrou k nim se obracelo a osobních služeb jejich co nejvíce používalo.
V PRAZE, dne 10. února 1900.
S úplnou úctou
Vrochní jednatelství pro Čechy.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.
Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.
Slivovici starou 1 litr po 80 kr.
Borovičku pálenou z tatranských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce
JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.
Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.
Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.
Vzorky zasílají se zdarma a franko.
Prodej jen za hotové bez srážky. — PH
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
VARHANY
úplně pneumatikové
a harmonia všech soustav
provádí firma
Mözlrova v Kutné Hoře.
Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabylí ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatikových a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnoh postavených varhan
pneumatikových ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.
O další přízeň prosí
Antonín Mölzer.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na malířství
pokojů přijme se hoch do učení
s celým zaopatřením, kde s ním bude
jako s vlastním dítětem zacházeno.
Josefa Šrámkova,
závod malířský.
Dlouhá ulice č. 99. v Hradci Králové.
JOSEF ŠTEPÁN,
závod pozlacovačský v Pardubicích
opravuje jakož i nové stavit
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a ve-
škeré do-
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.
Centrála v Praze. Filíálky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.
Akceový kapitál: 20 milionů korun. Rezerva a pojištění fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.889.
Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.
Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.
Koupě i prodej
všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá-
stavních listů, devis a valut,
Výměna a eskont
tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.
Poukázky
na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.
Zvláště čilé spojení
s Amerikou.
Zakázky
pro buru Pražskou a Vi-
deňskou za podvůstek nej-
výhodnějších.
Zálohy (půjčky)
na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.
Bankovní směnek
a jejich umísťování (domicity).
Uschování cenných
papírů.
Obstarávání
vinkulací a devinkulací.
Přijímání vkladů
na spořitelní knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.
Konvertování a obstarávání
půjček
hypotekárních a komu-
nálních.
Velkoobchod
cukrem a petro-
lejem.
Pojišťování losů
proti kursově
strátě při nej-
menší výhře!

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žínětky.

SVŮJ K SVĚMU!

První česká továrna na

K O B E R C E

Adolfa Novotného

v Týmšeti nad Orlicí.

odporoucí své výrobky na výstavách cenami významně vlasteneckému obecenství.

I nejmenší zakázky s ochotou se vyřizují.

Pěkný byt

ve středu města, sestávající ze 2 pokojů, kuchyně a příslušenství, v prvním poschodí je

ihned k pronajmutí

pro tichou rodinu.

Blíží zprávy sdělí administrace tohoto listu.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorně činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení hromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám hromosvodů, které správně vyřizuje. Dále se odporučuje k zařízení vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování plyních tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň ctěným obcenstvím mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

laro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velkém výběru doporučuje za nezvyšované ceny

V. J. Špalek

velkoobohod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal. 1884.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí,

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklady.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupíček a pláštěnek.

„Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Anna F. Horová.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦♦ Dílna na Slezském Předměstí.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovoluji si velectěnému P. T. obcenství oznámiti, že otevírá 1. dubna na velkém náměstí v posavadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanteriím

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obcenstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

ZALOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN ROKU 1868. — AKCIOVÝ KAPITÁL KORUN 1.000.000. — RESERVNÍ FONDY KORUN 370.000

přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladniční poukázky, povoluje zálohy na cenné papíry za mírný úrok,

kupuje a prodává

cenné papíry jako zástavní listy, priority, akcie, losy, valuty a mince co nejkulantněji.

Eskontuje a inkassuje

směnky, tažené cenné papíry a kupony.

Obstarávání vojenských kaucí, vinkulace a devinkulace cenných papírů.

Výplaty a úhrady

na tu- i cizozemská místa.

Přijímá cenné papíry do depôt k uschování a správě (revise čísel).

Vyřizuje bursovní rozkazy na burse pražské a vídeňské.

Veškeré dotazy zodpoví s ochotou a bez prodlení

Riditelství.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivé působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýza pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jodové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krčicím, dně, reumatismu, ischias atd. Půvabná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lékař Med. dr. Jos. Peloušek z Prahy. Blíží správy podá ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

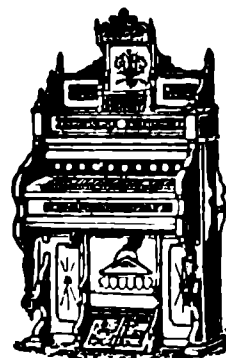
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízení továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,
tého druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější nežli importovaný americký tovar.

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přených rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledušojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

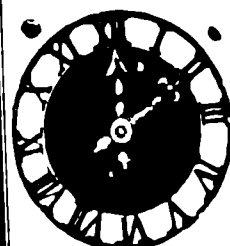
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

V. Vacek,
závod
školácký
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké i kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Státisíce sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Ignac V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledušoj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KRŮČÍKA v PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákrepy a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínk.

Pan B. Škarda v Brně!

Kolaudační komise prací provedených na patronátním kostele v Drnovicích schválila veškeré práce a dodala: Současně jest nám potěšením Va, šemu Blahorodí jménem c. k. mor. místodržitelství, co správce nadace svobodného pána Jana Mundyho za solidní a umělecké provedení Vámi, pro patronátní kostel v Drnovicích dodaných malovaných oken, plně uznání vysloviti.

Kurator nadace svobodného pána Jana Mundyho:

Hrabě Pötting,
c. k. místodržitelství rada.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

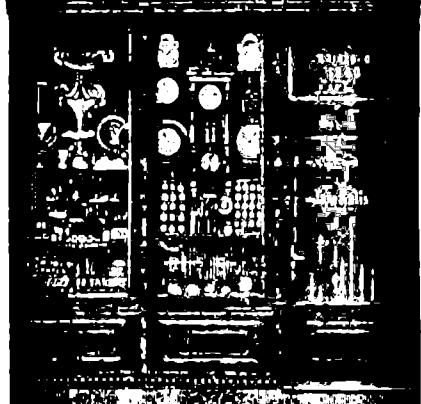
Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

Dydrooy
kávy
žitné!

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec j. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

● Obrazy ze svaté země, ●

trojité album pohledů na posvátná místa, na nichž
Kristus se narodil, žil, učil, trpěl a umřel.

Obrasy jsou opatřeny doprovodem textovým.

Dílo vydáno se schválením nejš. bisk. konsistoře v Litoměřicích.

Cena neváz. 2 K 70 h a váz. 4 K 40 h franko. — Lid křesťanský vítá obrazy tyto radostně. Druhé vydání se připravuje. Další přízeň pro dílo tak nákladné, důležité a krásné je žádoucí.

Zasílá **Josef Janeček**, katecheta v Lysé nad Labem.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy svátých se dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

8 úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek,
největší výnosnost.

Nevyhnutelné k jarní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spo-
lehlivě nahraditi.

Dále: Kestni moučky, chilský ledek, síran
amoniatý, soli draselné, kalit, speci-
ální hnojiva pro kuloviny a obilí.

Poštornskou sádku superfosfátovou
k vřehnému hnojení jetelů a konserv. chlěvků mrvy
pění vápno,

dodávají s přesně zaručeným obsahem,
vždy soustře schopné:

Továrny na um. hnojiva je kyse-
linná výroba. **A. SCHRAM** v Břeclavi-
Poštorné a Lásku u Rostok.

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřišská ul. 27.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Sukna

kostelní a černé látky pro veleduš.
duchovenstvo ve velikém výběru
doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

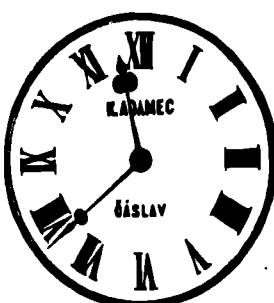
se sukny a podšívkami

Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

— První výroba —

věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jat-
ky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení
všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro
nemajetné obce na splátky; cena hodin levná,
jakost výborná.

Český

včelní med

velejemný nabízí P. T. ctěnému obe-
censtvu

Čeněk Malý,

perníkář v Hradci Králové, vel. podstih.

Do učení

se přijme mravný hoch ze řádné
rodiny. Podmínky příznivé.

Čistý

včelí vosk

kupuje v každém množství za
nejvyšší denní ceny

Jos. Pilnáček,

v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna na mýdla,
svíčky, voňavky a sodu krystalovou.

Poděkování.

Za srdečnou soustrast, jaká nám projevena byla při úmrtí a
pohřbu našeho vroucně milovaného syna

Jiřího V. Dlouhého,

vyslovujeme všem slavným korporacím a velectěným přátelům a
známým naše

— upřímné díky! —

Odplat Vám Pán Bůh vším dobrým!

V Dobrušce, dne 27. března 1900.

Marie Dlouhá,
matka.

Jiří Dlouhý,
otec.

OBNOVA

Číslo 14.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 6. dubna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Oslátko.

Jak jsem byl rád, když jsem poprvé spatřil — osla! Vždyť ve škole a pak v kostele na květnou neděli jsem slyšel, že Pán Ježíš jel na oslátku, a já jsem osla jak živ neviděl. Zdá se mi, že jsem ho poprvé spatřil v Jičíně, jako malý studentík. Divil jsem se, že se některému z nás občas ve škole dostalo názvu — osla. Zprohlížel jsem si ho ze všech stran a shledal jsem, že je to velmi dobré a tiché zvířátko. Proč jen je tak opovrženým tvorem? — A špatné toto ponětí o oslu nevymýšlelo. Stalo se v jednom městě, že tam kdosi nechal stát svůj vozík s oslem před gymnasiem a kamsi odešel. Jaká to radost pro malé studentíky! Obklopili oslíka, mluvili naň, až ho i dráždili. V tom ale vrátil se jeho pán s hrozbou. Vinníci utekli, a nevinny jeden tam zůstal a ten za to dráždění osla dostal od jeho pána — po hlavě (snad facku). Vešel do gymnasia a narazil na pana profesora. Ten se ho ptá, proč že pláče? „Támhle jeden člověk mně dal facku — a já jsem tomu oslovi nic nedělal“. V rozhorlení udělal mu pohlavek (prý facku) pan profesor. A hoch pláče víc a naříká víc a běží po schodech nahoru do třídy a drží se za tvář. Narazí na pana ředitele, a ten se ho ptá, proč pláče a křičí? A hoch praví: „Pan profesor mi dal facku, a já jsem tomu oslovi nic nedělal“. A zdvihla se ruka páne ředitelova a přiletěl pohlavek — třetí. Jak pak by ne? Kluk „opovázlivá“, řekne že profesor je osel! — Bylo to patrně nedorozumění, — ale ukázala se ta pravda, že řici někomu osel, je urážka, a že osel je zvířetem — opovrženým, obrazem hlouposti.

A po soudu všech útlých, spanilomyslných duší — práce a dobráctví osla znajících — si osel tento osud nezasluhuje.

Nevím, proč se ho u nás neužívá. Ve Francii, v Itálii a jinde jest on koněm — malého, chudšího člověka. Jest trpělivý, pracuje a táhne dlouho, déle než kůň, který je sice rychlejší, ale dříve jest unaven. Jest velice skrovný, své práce si málo cení. Jeho obědy a večere jsou velice krátké a nevybírá si; i bodlák mu velice chutná. A při tom všem jest věrným společníkem právě chudšího, chléb tíže si vydělávajícího člověka. V jižních krajinách pracuje právě malému rolníku, vináři a zabradníkovi. Vozí jim do měst jejich plodiny na trh, vozí dříví a uhlí, slámu a hnůj, ba i těžší věci, jako n. p. cibly a vápno. V Itálii jsem — nemýlím-li se — viděl, že taky vozí do hlavních měst — mléko. Chudáček mléko vozí a sám jí bodlák — a táhne. Inu je „osel“ — řekl by někdo — já řeknu — dobrák, kterému se za jeho dobráctví odměňují potupou a nevděkem.

A tak se zacházelo a zachází v jisté řadě s jistým národem. Je to národ — a býval v tom ohledu ještě lepší — trpělivý, tichý, pracovitý, táhne dlouho a nereptá, a vleče i přetěžká břemena. Do hlavního města vozí i mléko a sám měl se spokojiti třeba bodlákem. Peníze jeho plynuly a plynou dosud jinam a doma se musival a musí tahat o každý haléř, aby ho na něco svého dostal. A za to má nevděk a potupu od mnohých. Je to „osel“ — to jest nižší jakési opovržená stvoření, než Němec kulturák. A jsou páni, kteří mu tak sice veřejně neflákají, ale dobře vědí, že je dobrák, který i po nevděku a rarách a potupách veze mléko pro jiné zase a břemena státní vleče zase. Naše mateřská řeč zmenšuje jméno tomu, koho máme rádi, k. p. říkáme tatínek, Mařenka, strýček atd. A tak jsem si pomyslel, kdyby tomu jistému národu aspoň oslátko flákali, když už je takový dobráček. To slovíčko jsem sice nikdy neslyšel, ale že mu dávají název něčeho velmi malíčkého, o tom jsem slyšel. Říkají n. p. lidu tomu „Wenzelsläuse“ — václavské vší. Bylo prý to i na veřejném listku poštovním, kde jistá osobnost praví, že už se tedy nachází u prostřed těch Wenzelsläuse. Pomyslel jsem si: Je to sice ještě o mnoho nižší a opovrženější zvířátko, než ten osel, ale alespoň by vás štipalo. Ale takhle ten náš dobrák ani neštipá. Tuhle kdysi na podzim ho notně podráždili, takže sebou jak je dobrák, trochu cukal a kopejtkem brozil. A stalo se podobné — ale jen podobné — jako druhdy v tom gymnasiu. Rány za to dostal nevinny, jen

že to byl v tomto případě on sám. A nyní — veze mléko do Vídně zase. A znalci těla lidského povídají, že mléko je vlastně — krev. A bodlák, bodavý bodlák, který píchá do jeho jazyka, jest jeho údělem zase. A proč? Inu proto, že by se stát rozpadl, kdyby se všechny jazy y stejně dobře měly.

Ale nemá osud toho opovrženého nevděkem odbývaného zvířátka jen ten jistý národ. V „katolických“ říších dostává se toho osudu — i samému náboženství. Chudáček oslátko jest obrazem blupce. A býti veřejným vyznávačem náboženství, to jest v mnohém státě tolik, jako býti přiblížným člověkem, nevzdělanec. Veřejně totiž obrázkem a slovem tištěným i mluveným vydává se v posměch vše, co křesťanům jest svato. V Praze jistý pán z toho národa, který se těší obzvláštní ochraně státu, veřejně řekl o jisté části katolíků, že jsou — blbci. A nic se mu za to nestalo. Arcibiskupovi, biskupovi, horlivému knězi upírat zdravý rozum, to už je něco obyčejného; o rábinovi bych se to bál napsat, to by bylo „vzbuzování záští“.

Ale to není všechno. Pravili jsme, že oslátka užívají jen chudí lidé, kteří koně mít nemohou. A tak to chtějí páni mít i s náboženstvím, tak to „velemoudře“ dělají s náboženstvím i státy.

Na vysokých školách oslů není, tam se pyšně jezdí jen na bujných ořích — „vědy“. Nyní obzvlášť přichází v oblibu ráce cizokrevná, škotskohebrejská, nebo taky švejcarská. Na těchto ořích sedí nyní jistě se tvořící strana. Tu první si oblíbil ten první, co taky Škotsko procestoval a vyplatilo se mu to. Tu druhou má rád jeho panos. Jiní páni mají zase nejraději kobyly „svobodomyslné“. Ještě jiní myslí, že slavně jedou na nějakém potomku kobyly táboritských, ale jsou napáleni, jako se to stává dobromyslnému člověku, pustí-li se do kšeftu s prohnaným koňákem, který těm ořům piluje zuby a barví kopyta. A tak, kdo chce u nás býti něčím víc než ten „lid“ a než ten „klerikál“, na nějaké té kobylce se probíhá a pyšní. at se mu smějí anebo ne.

Ostatné jsou ti páni přející. Tak tomu lidu, dětem, babičkám a kriminálníkům přeji to oslátko. A proč? — Inu, vždyť jsem to už povídal. Aby byli trpěliví, tiší, dobří, břemena táhli, — a bodlákem se spokojili. Kdyby chtěli taky sprostí a chudí koně, začali by vyhazovat, kopat a nechtěli by bodlák. To je ta moudrost. Páni „vědu“ a lid náboženství.

Ale divná věc. Ti páni na těch koních nemohou s tím rozrušeným světem nic svěsti. Zmatek je čím dále tím větší a nevědí už kudy kam. A tak to pěkně zatřídili, že sami to cítí, že musí přijít nějaká obnova světa. A tu jsem přišel ke konci své úvahy. Bude to jako na květnou neděli. Obnovitel světa vyvolil si ku své vítězoslávě — oslátko, to opovržené zvířátko. Páni se na to zlobili, v pátek na to se i posmívali. (Vidáváme některé z nich na obrazech křížové cesty i na koních.) Ale to nic neškodilo. „Král tichý“ sedě na oslátku po 19 set let vítězoslavným právodem ubírá se po zeměkouli a s ním spolu všude jde osvěta, mrav, pokoj, blahobyt, vnitřní radost, spása.

A tak to bude vždy. Pýcha a slepota těch na těch koních způsobí spousty, ale to opovržené náboženství vždy a vždy vítězoslavným právodem bude ubírat se zeměmi a národy, aby napravilo, co oni zkazili. Smějte se jak chcete jako oslátku tomu katolicismu. On vždy a vždy ponese Spasitele mezi vás a s ním pravou a blaživou osvětu a mravnost. Kéž by obzvlášť národ náš nedbal na ty zlobící se fariseje a zákonníky na těch koních pýchy, a v dětině víře Hosanna vsťic jásal sedícímu na oslátku. Neboť jen tím se spasí!

Drobné zprávy.

Veřejná schůze v „Adalbertinu“. Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pořádá veřejnou spolkovou schůzi na pondělí velikonoční ve dvoraně „Adalbertina“ o 8. hodině odpoledne. Řečníci budou p. učitel Fr. Jelínek „O tisku“ a p. Dr. Isidor Zahradník, vůdce jihlavských Čechů „O pokroku národa českého ve století XIX.“

Řád služeb Božích ve svatém týdnu r. 1900. Neděle koštná 8. dubna. Ve 9 1/2 hodin: V katedrálním chrámu Páně sv. Duchy: Svěcení palmových ratolestí; mezi tím čtení sv. evangelia v jazyku českém a promluva Jeho Biskupské Milosti. — Po skončeném svěcení ratolestí průvod a slavná zpívaná mše svatá se zpívanou pašijí. K večeru o 6 1/2 hod. v katedrálním chrámu Páně I. konferenční řeč Jeho Biskupské Milosti. (Víra a věda). **Pondělí 9. dubna.** K večeru o 6 1/2 hodině v katedrálním chrámu Páně II. konferenční řeč J. B. M. (Naděje a život). **Úterý 10. dubna.** K večeru o 6 1/2 hodině v katedrálním chrámu Páně III. konferenční řeč J. B. M. (Láska a vůle). **Středa 11. dubna.** Ve 8 hodiny odpoledne v katedrálním chrámu Páně slavné Matutinum tenebrarum, čili hodinky o Umučení Páně s lamentacemi. — Až do večera poskytuje se příležitost ku přijetí svátosti pokání. **Zelený čtvrtek 12. dubna.** V chrámu Páně katedrálním: V 7 hodin ráno: Hodinky církevní. V 7 1/2 hodin: Slavná mše svatá, mezi ní svěcení sv. olejí a slavné sv. přijímání; po ní průvod s Největší Svátostí do kaple sv. Klimenta. Umývání nohou 13 starcům (před umýváním čtení sv. Evangelia s kazatelnou). Ve 3 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. V 5 hodin: Litanie v kapli sv. Klimenta. **Velký pátek 13. dubna.** V chrámu Páně katedrálním: V 7 1/2 hodin ráno: Hodinky církevní. V 8 hodin svaté obřady s pašijí a promluvou Jeho Biskupské Milosti. Na konec průvod do Božího hrobu. Ve 8 hodiny odpoledne: Matutinum s lamentacemi. — Kázání, pak litanie v Božím hrobě u sv. Klimenta. **Bílá sobota 14. dubna.** V chrámu Páně katedrálním: V 7 1/2 hodin ráno: Hodinky církevní. V 8 hodin: Svěcení ohně, sv. obřady, svěcení křestní vody, slavná mše svatá. Mezi mší sv. přečte se epistola a evangelium lidu a promluví se krátká radostná řeč velkonoční. V 6 hodin večer: Slavnost Vzkříšení Páně s průvodem. Když se u sv. Klimenta odpovídalo: „Vstáť jest této chvíle“, započne v katedrále píseň téhož obsahu. Po příchodu do katedrálního kostela Požehnání s Největší Svátostí, Matutinum, Jeho Biskupské Milosti přečte sv. Evangelium a má krátkou promluvu. Požehnání biskupské. — Píseň lidu. V 6 1/2 hodin: Slavnost Vzkříšení Páně v kostele Matky Boží.

Přednáška. V Sezemických v ustavující schůzi nově založeného spolku křesťanských žen bude přednášeti v neděli dne 8. t. m. dp. Dr. Fr. Rey, „O úkolech křesťanské ženy“. Začátek o půl 4. hod. odpol.

Sjezd realistů konal se v sobotu a v neděli, 31. března a 1. dubna v sále u Státní v Praze. Přítomno bylo dle Bohemie přes 300 účastníků z různých měst Čech i Moravy. Z Brna dostavili se jmenovitě prof. Jokl a stavitel Tebich. Agitační výbor realistů vypracoval program strany, dle něhož se tato ustaví a organizuje. Za předsedu schůze byl zvolen dr. Veselý, advokát z Benešova, dr. Herben z Prahy a rolník Šimák Masarykovec. Dr. Tobolka podal zprávu o činnosti výkonného výboru, načež jednalo o program strany. Dr. Masaryk promluvil o politických cílech strany realistů. Nová strana klade prý hlavní důraz na přirozené právo, kterým oživuje(?) historické. Dle „Bohemie“ pravil Masaryk: Neztrácujeme historické právo ale zatracujeme státoprávní utopie. Radikálové je pěstují s ohledem na budoucnost slibující lidu palác bl. hobyty, a Staročesi a Mladočesi pěstují je z ohledu na minulost namlouvajíc lidu, že kontinuita (souvislost) jeho nikdy nebyla přerušena. Kontinuita však českými vůdci byla několikrát přerušena, an ti to jako legitimní repraesentanti kontinuity nezastávali. Řečník prý pak hájil nutnost rozvoje samosprávy; jeho strana se nebude protivit ohraničení soudních a volebních okreseí dle národnosti, protože vychází ze zásady, že každý národní kmen své záležitosti sám a na vlastní zodpovědnost zastupovati má. Také dělení aspoň některých nejvyšších úřadů v zemi nestaví se strana jeho na odpor, avšak takové rozdělení a ohraničení musí odpovídati potřebě správy a přání obyvatele. Naše politika, pravil, musí býti českou (!?) a lidovou, musí býti politikou pravdy (!) vůči sobě samé i jiným. Posléze přijal návrh Masarykův, aby „realistická strana“ zvala se „českou lidovou stranou“. Po prof. Masarykovi mluvil více řečníků. Professor dr. Jokl pravil, že zavedení českého státního práva nedá se především proto provésti, protože by Němci jeho provedení dosud nevidanou opozici dělali. Musíme, pravil, v centralistickém státě naši rovnoprávnosti dosáhnouti a cítiti se jako Rakušané české národnosti. Samozřejmě, že tato národnost musí býti vždy respektována. S ostatními Slovany má se pšstovat kulturní vzájemnost, politický panslavismus se zamítá. Učitel Karel Stěch přednesl program školáků místo onemocnělého prof. dr. Drtiny. Na středních školách žádají realisté obligátní zavedení němčiny a sice pro její kulturní význam, jakožto řeči národa, který společnou vlast s Čechy obývá. Masaryk pravil že Čechům bude prospívat, budou-li uměti německy

neboť pak budou moci a Němci tím snáze sávoditi. Program realističtí překvapil. Protože ve straně realistů jsou mužové jako cis. rada Vogel, dr. Čuhel, dr. Gruber a celá řada národohospodářských i politických spisovatelů, jimž měly a vlastně nedůsledně a kaučukový program mladočeský nevyhovuje a z mladočeské strany je vypudil, mohli jsme od těchto mužů očekávat něco jiného. Masarykovci jsou proti českému státnímu právu, jsou proti povinnému vyučování češtině na německých školách středních, jsou však pro obligátní němčinu na českých školách, a holdujíce němčině a německé vzdělanosti, podporují tím přímo nadutost a vypínavost Němců, snahy jejich o povýšení a uznání němčiny za státníprávo. Masaryk je také pro ohraničení okresů dle národnosti. Židovská Jednota „Bohemie“ má z realistů-lidolovců nejvyšší radost proto, že se postavili proti „švindlu“ i rukopisnému, proti „švindlu“ o rituální vraždě(i) a proti státnímu švindlu. Jiní Němci velebí realisty za to, že jsou proti politickému panslavismu. Jak viděti, podlézá Masaryk na všech stranách židovským liberálům.

O smatcích v Táboře mladočeském po vítězství volbách r. 1891 prozradil dr. T. G. Masaryk, některé zajímavosti. Když měl býti souzen pro svou strakonickou řeč, kde vytýkal straně mladočeské nedostatek programu, tu prý Masaryk úplně porazil žalobu zvěčnělého dra Julia Grégra. Dr. Šil prý pravil, že sice s Masarykovou řečí nesehlasí, konstatoval však, že prý Masaryk vždy žádal jasný program, kterého však nebylo. Dr. Brzora prý pravil: Eim je hlavní podporovatel Taaffův, neboť kollektum káže denně: „Modlete se za Taaffa, aby nepadl!“ Dr. Kučera prý pravil: „Řeč Masarykova není proti programu, nýbrž je mimo něj. Věta o dorozumění s Němci je neopatrná, byť by byla i pravdivá. Politik nesmí lháti, ale nesmí také všechno říci!“ dr. Herol pravil: „My nemáme žádného jasného programu, my říkáme, co nechceme, avšak my musíme říci, co chceme. Potřebujeme vnitřní organizaci.“ Dr. Pacák pravil: „Ve Vídni byl Chaos. Byli jsme bez programu, bez vedení...“ A po těchto řečech prý přišel dr. Edvard Grégr a pravil Masarykovi, tiskne mu vřele ruku: „Gratuluji vám!“ Tázal jsem se ho: „K čemu?“ Načež Grégr odpověděl: „K vašemu vystoupení ve shromáždění (dávěrníku posl.). Teprve dnes jsem poznal váš charakter, vaši loyálnost.“ Dělal prý Masarykovi ještě jiné komplimenty, které prý byly, srovna tak poutivé, jako ony poslední na Mělníce. (Velká veselost). Na to prý Masaryk tepal frásovitou politiku Mladočechů a prohlásil, že massy lidu byly bludně zaváděny a vyslovil, že doufá, že zakročením nové strany se stane náprava. Pan Masaryk řekl vůdcům mladočeským velice nepřijemné věci. Ale jak se mohl on sám — mudrc přidati k lidem, kteří nevěděli, co chtějí, kteří neměli — jak pravil programu? Jak on — poctivec a muž spravedlivý a pravdomluvný — mohl vydržeti s lidmi, kteří dle něho klamali národ, vydržet ještě dvě léta v jednom klubu a účastnit se s nimi společně dalšího klamání lidu? Proč nevystoupil proti vůdcům mladočeským již r. 1891 a proč teprve teď otevírá (i) národu oči a nabízí se mu za spasitele? Či mlčel r. 1891. proto, že tehdy měl od Mladočechů darovaný mandát, a prozrazuje na své kollegy nepřijemné věci teprve teď, kdy chce pro sebe, Herbena a jiné mandáty z rukou mladočeských ulovit? Proč říká r. 1900, že Mladočeši nemají programu, když 1. ledna 1891 odvozoval prý pro výtečný program přímý původ Mladočechů od husitů? Klamal dr. Garryk Masaryk národ r. 1891., či klame ho teprve r. 1900? Či klamal ho tehdy i nyní?

K otázce patronátní. V měsíci březnu zasláno bylo na biskupský vikariátní úřad v Cúclavi dvacet šest souhlasů a resolucí přijatou v Kosteletci n. Orlicí ohledně úpravy patronátních poměrů. Souhlasy zaslaly tyto vikariáty: Vlašimský, jáchymovský, bystřický, kolínský, plzeňský, prosečský, falknovský, přibramský, toužimský, pacovský, kamenický, krumlovský, mnichovohradišťský, novobýdžovský, mladočeslavský, kraslický, královický, rokycanský, doksaný, ústecký n. Labem, teplický, hornoplánský, hostouňský, vodňanský a sedlčanský. Poněvadž podle usnesení poslední volné konference konané v Kosteletci n. Orlicí, započítá se má v nejbližší době s uveřejňováním vikariátů, z nichž doposud souhlasy nedošly, prosíme vldpp. vikáře, aby zaslali souhlasy urychli. Doposud zaslalo souhlasy osmdesát pět vikariátů z království českého. Další souhlasy přijímá biskupský vikariátní úřad v Cúclavi, p. Brandýs n. Orlicí.

Úmrtí. V Malšovicích zemřela v požehnaném věku paní Marie Mazurová, vdova po učitel v stáří 90 let. Byla matkou vychovatele u hraběte Kolovrata, p. prof. Mazury a zdejšího kancelisty p. Jana Masury.

V dubnu cvičení na líkách čili skí. Zdejší c. a k. 42. pěší pluk konal dne 2. dubna o 2. hodině odpo. na líkách cvičení na cvičišti před bývalou pekárnou. Nevšádné toto cvičení asi 30 mužů pod velením nadporučíka velice zajímalo obecnstvo. Cvičení bylo exaktně provedeno, vynikalo neobyčejnou hbitostí a mrštností cvičícího mužstva. Znalci odhadli rychlost 5 metrů za sekundu v plném běhu, což se rovná rychlosti 18 km. za hodinu. Signály dány píšťalkou.

Osobní. Kancelista p. J. Frieb z Lou byl přeložen ke krajskému soudu do Hradce Králové. — Berní praktikant p. J. Kučera stal se berním adjunktem v Býchově.

Občan redaktor „Osvěty židů“ je opravdu strašlivě chytrý pán. Těm mne sice, že na „posvěcených“ potulkách po rolnickém našem venkově mne tak důkladně hlídá a stopovatí dává, přisnávám se také upřímně, že nikdy nepohrdnu dobrým

sázkou a hitem, ale na „lacinou chuť“ laskám nemám a nikdy jsem jich neměl. O posvátném se nikdy neoucházel, nikde jsem se ho nedopročoval, nikam jsem se nevtrávil a dostalo-li se mi mimo nádaní pohostění, a sáplacení s mé strany nebylo přijato, tedy, pak-li jsem se hned jinak nerevanšoval, smánil jsem se tak učiteli v době nejbližší. Kdyby občan Hajn byl snad aspoň někdy měl příležitost pohybovat se ve společnosti dobrého tonu, tedy by věděl, že slušný hostitel svému hostu, jenž pohostěním překvapen byl, nikdy něčeho nevyčte a vyčítati také nemůže. Redaktor „Obnovy“ ostatně byl a jest dosud tak šleščen, že může si dopřátí potěšení raději nabídnouti něco na chuť, než-li dělati si „lacinou chuť“, kterouto výčitku jest asi nejméně oprávněn někomu činiti občan redaktor Hajn. Za jeho posvátní na banket za židovské peníze v Grandhotelu vzdávám mu přelustný dík. Chodím na bankety jen mezi upřímné přátele a sám si útratu platím; na židovský neb vůbec cizí krmník nejsem svyklý a přeji ho i s tím pytlím dukátů tomu, kdo má na takovém šlabu zálibu. Fr. Štábl.

Z jednoty katolických tovaryšů. Na smrtelnou neděli přistoupili členové v kapli sv. Josefa ku velkonočnímu sv. přijímání. Msi sv. obětoval vdp. Dr. V. Ruth v zastoupení ochuravělého ndp. biskupa. Na kruchtě zapěli ct. pp. bohoslovci vícehlasou mši s případnými vložkami. — Odpovědně v týž den přednášel ve spolkové místnosti vdp. prof. Jan Veverka „O štěstí“. Přednáška tato s četnými příklady ze života vřele přednesená byla nadšeně od posluchačstva přijata. — Divadelní představení „Doktor Kalous“ v březnu požádané podalo svy zdarem nový důkaz, že divadelní kroužek jednoty má dostatečný počet dobrých sil. Obecenstvo jako vždycky dostavilo se v hojném počtu, poněvadž divadelní hry tovaryšské jednoty mají dobrý zvuk. Zdať Bůh!

Dleccsní jednata cyrillická v Hradci Králové koná v pondělí dne 9. dubna 1900 o 8. hodině večerní v místnosti spolkové v Adalbertinu výroční valnou hromadu. Program: 1. Zprávy funkcionářů. 2. Volba sedmičlenného výboru, dvou náhradníků a dvou revisorů účtů. 3. Volné návrhy. P. T. členstvo se zve k hojně účasti.

Svůj k svému! (Královéhradecký ovocný ocet). Doba, ve které žijeme, a která nás učí, která nás nepřítelá o potlačení národa našeho nesilují, vyzývá přímo upřímné vlastence, aby zanechali lhovestnosti a postavili se plně na stanovisko heala „Svůj k svému!“ Jedině tak nám bude možno čeliti přívla našich nepřítelů, jediné tím způsobem rozšířím, beztoho dosud malý okruh našeho domácího průmyslu a obchodu. Jaká řada českých podniků, v příčině vymáčení se z rukou cizákých, vznikla, lež jak těžko jest se jim udržeti, následkem lhovestnosti našeho obyvateřstva. Tak sestoupilo se před několika roky na Hradec „Družstvo na zužitkování ovoce v Hradci Králové“, které počalo vedle výborné silovice vyráběti z ovocného vína Královéhradecký ovocný ocet vinný. Netečností však lidu našeho váznul obyč, který, vyvolav finanční třeš, přinutil „Družstvo ku rozjetí se. — Aby pak podnik ten nedostal se do rukou cizákých, odhodlalo se několik našich podniků ten zakoupiti a pod starou firmou „Družstvo na zužitkování ovoce v Hradci Králové“ dále vésti. Hned rokem prvním byl ocet Královéhradecký p. c. k. dvorním radou prof. A. Bělohoubkem v Praze chemicky a bakteriologicky zkoušen, a v obou směrech za výtečný uznán. V měsíci březnu t. r. pak dal Královéhradecký vinný ocet ovocný zástupce obchodní pan Adolfa Tábora na Král. Vinohradech u „c. k. všeobecné ústavu ku zkoumání potravin v Praze“ podrobiti rozboru, který uvádíme: Nález Tekutina barvy žlutohnědé, čirá, příjemného octového zápachu. 100 cm³ zkoušeného octa obsahuje gram: kyseliny octové 10.99 g., extraktu 0.55 g., popela 0.07 g., vinný kámen. Kyseliny minerální těžké kovy a palčivé příměsiny ocet neobsahuje. (Tím se však významně vají výrobky židovské). Posudek. Zkoušený ocet neobsahuje cizích příměsí a má složení octa z ovocného vína. Z toho zajiště vidno, že zasluhuje tento výrobek domácí, plného povážimnutí našich obchodníků, restaurací a p. neboť jest to vinný ocet zdravý, chutný a vydatný.

Na trvalý odpočinek se odebralsoudní sluha, p. Ferd. Vydra, který sloužil státu věrně 48 let. V mladších letech býval vynikajícím členem c. k. hudební kapely u jičínského pluku. V hradeckých měšťanských kruzích těší se starý bodrý muž zasluženě oblibě.

Jednota českého katolického učitelstva konati bude v pondělí velikonoční dne 16. dubna o 2. hodině členskou schůzi v Adalbertinu v Hradci Králové. Poněvadž v týž den konati bude schůzi pro lid politické družstvo, tož přednáška „o tisku“ v této schůzi bude přednesena. Členové Jednoty nechť dostaví se v počtu nejhojnějším.

Neštěstí. Starý sedník Fr. Koníf seškraboval v hostinci Chicagu, patřícímu panu Fr. Balcarovi z Kuklen v úterý o půl 10. hod. ráno maltu z cihel. Při bourání starého sklepa následkem přetížení klenutí zbořilo se zdívo, které v základech pracujících Konífů zabilo. Neopatrnost pracujících i Konífů z Kuklen zavinily neštěstí. — Dělník Václav Tůma rozemý v Bohumilicích shazoval 2. dubna snh se střechy nad dílnou. Nešťastnou náhodou se oděnnul hřebík, na němž Tůma stál a Tůma spadl dolů a utrpnv otrávení mozku skonak okamžitě. Byl to řádný dělník a otec rodiny.

Jmenování. Pan MUDr. Josef Veverka, externí lékař c. k. všeobecné pražské nemocnice, jmenován byl asistentem c. k. porodnické kliniky profesora Dra Rubesky v král. zemské porodnici v Praze.

Škola střihá a štíť pro dámy zřídí si v Hradci Králové pan Jindřich Beneš syn chvalně známého zdejšího damského krajčího p. Václ. Beneše, který absolvoval právě první krajčovskou akademii pana Jana Kratiny v Praze. Vyučování započne 15. dubna a žákyň z Hradce Králové i z okolí budou stále do kursu přijímány. Právě-li se, že šaty dělají

člověka, tedy mnohem více než pro pány platí to pro dívky a ženy, pro něž je znalost střihu a štíť šivářka, pelerin, pláštěk, kaláček, sukni přímo nezbytností. Neumí-li si dámy samy šaty ušít, nedovedou se spravidla ani svěčně ustrýžiti a nedovedou v domácnosti mnoháho vydání ušetřiti. Jednou s předních cností dívky jest také pilnost, poněvadž činnost šenaká jest především v domácnosti odkázána a proto netečností vytýkal ženám již starořecký pěvec Homer. Právě:

*„Naučikao, před tak tobe avodila matka netačnou?
Roucha volavostně ti leží neopatrěna vsmě,
ať jest blisko svatba, kde potřebá tobě samotná
hrdná roucha oděti i podati těm, kdož by tě vedli;
vždyť s toho tobe tak pověst mají lidé pocháti
výborná, ať oves radují se i máti volebná.“*

Barvy a pleť. Každá z dam má jistou pleť, k níž slušná při toaletě bráti ohled. Jasnorůsá pleť má bílou základní barvu a obje.uje se proto snadně bledou zvláště účinkem načervenalého lésku ruských vlasů. Něsnou zelení možná do takového jemného bílého obličejě vkouzliti svěží růžový nádech. Zvláště příznivě působí tato zeleň, je-li vlas zlatožlutý, neboť zeleň a zlato souhlasí výborně. Ke zlato hodi se též něco červené a pomerančové barvy. Blondýnce nebude žádný klobouček tak slušeti jako bledozelený, při němž sa ozdoba sloužiti může bílý výstroj a bílé péro. Jiná, velmi vhodná barva jest jemná modř; spojí-li se modř s bílí, čini párnabý dojem. Blondýnky mohou se s úspěchem odívati v černý a též dobře v bílý šat. Za to velice nepřiznivě působí u je mých blondýnek barva žlutá, červená, nachová a fialová. Naproti tomu může temná blondýnka, jejížto hlavní barva má lesk do sněda, voliti veškeré barvy, které sluší jemné blondýnce, ale v temnějších odstínech. Zvláště u všech působí příznivě temná zeleň, při níž blondýnky poněkud bleději vyhlížejí. I modř musí být u nich temná. Temné blondýnky se světím koloritem mohou užívati bez újmy barvy fialové, což mnohým blondýnkám dodává nádech churavosti. Blondýnkám toho druhu svědčí zvláště výborně černá barva, jmenovitě černý aksamit. Brunetka, je-li bledá, má našloutlou základní barvu: ona musí při výdoru barev ku svým toaletám býti nadmíru opatrná. Ji svědčí nejlépe jasná a temná barvy, vystřící se má odstínův, které leží mezi tím; nejlépe jí bude slušeti černý nebo bílý šat; po těchto pak rubínocervení, hnědý a žluté bledý. Temná modř, zeleň pak barva našlavelá působí nepřiznivě; naproti tomu působí zlatožlutá s bílou spojená skvěle a tím více při večerním osvětlení. Nejpriznivější typ je bez odporu onen brunetky s plnou svěží barvou. V jejím obličejí jeví se bílé, žluté, pomerančovébarevné a červené odstíny. Sotva je něco, co by jí neslušelo. Skvělého účinku docílí vždy žlut a zlato. Žlut zvláště ve spojení s bílí. Bujným brunetkám sluší také pomerančové barvy, pak rozmátnité barvy červené, hlavně pak barva šarlatová a také temnorudé působí u nich dobře. Rudovlasý typ, je-li krásný, náleží snad k nejladnějšímu a nejvíce okouzlujícím, ale také jest nejtečnostívější. Stává sice několik barev, které mu jdou skutečně až mlo k duhu a těch má se tedy vyhledávati. Tedy bude prospěšno voliti barvy našlavelé, hlavně ve spojení s bílou, pak temnomodrou, temnozelenou, bílou a červenou. Je však ještě celá řada barev neurčitých, které dámám rudovlasým se doporučiti mohou, než jsou i barvy, které v případě tom dámy v pravém slova smyslu ohyzdí; to platí zejména o růžové, červené a žluté. Výhodnými budou však vždy dvě barvy ve spojení, na př. modř se zlatem nebo s pomerančovou barvou, modř s hnědí, třetňová barva s pomerančově-žlutou, zelená se zlatem, nachová se zlatem, pomerančová s hnědí atd.

Candáti v rybníku královéhradeckém. Z třeboňských rybníků došlo do Hřádce Králové 100 kusů půl kilových candátů z třeboňských rybníků. 6proc. candátů následkem opozdívání se dopravy lekl; ostatní byli ještě v noci dopraveni do rybníka Cikána, který protéká potok Roudnička. Candát patří vedle petruha, lipena, sivena a petruhovitého okouna k nejlepším českým rybám, neboť maso candáta jest neobyčejně křehké a jemné. Osvědčil-li se chov candátů v Hradci, zaveden bude zajiště ve všech rybnících, kterými protéká říční voda. V Orlicí rychle proudící a chladnou, čistou vodu mající dalil by se candát výtečně.

Dva koně pošli ve středu kol 6. hod. večerní u Slezské brány. Byli to 4 a 6letí mladí, pěkní koňové pana Jana Jarkovského, statkáře z Velké Bělče. Tento pozoroval u bývalé voj. trestnice, že jeden kůň churaví a sastavil se s povozem. Když první kůň náhle padl, šel rychle pro pana okresního lékaře a lék; ale než přišla pomoc, natáhl se náhle i druhý kůň, takže p. Jarkovský utrpnl strážtu 550 zl. Neznáz pana Jarkovského je tím větší, že jednoho koně prodal a teď následkem dlouhotrvající zimy třeba veškeré polní práce vykonati. Koně byli patrně někým otráveni.

Lidumilnost klášterníků. Zdroje, z nichž čerpají Osvěta židů, Čas, Hlasý ze Siona a různé pokrokové a socialistické plátky své správy o majetku a činnosti klášterů, mnichů a řeholnic, bývají obyčejně nekalé, prohané anebo aspoň velmi strannické a podezřelé. Milosrdní bratři a sestry bývají též hanobeny a podezřívány, protože sbírají dárky pro své chudé a nemocné. Možná, že se některému milosrdnému lékaři neb fraterovi vsdor namáhavé práci tělesné dobře daří, avšak lidstvo z toho nemá škodu. Tak trvá klášter milosrdných bratří ve Vídni od r. 1620. Od té doby až do konce loňského roku měl v léčení 882.518 osob, které opatřoval stravou, léky, potravinami a láškem po 19,865.418 dní. Jaká to summa obětavé, oddané lásky k bližnímu! V loni ošetřoval 5.329 osob a sice 4.692 katolíků, 228 evangelíků, 16 pravoslavných, 228 židů, 3 bez vyznání a 1 budhistu.

Mezi nemocnými byli vedle Němců, Čechů, Slováků, Slovinců, Chorvatů, Poláků a Rusů, 13 Francouzů, 66 Italů, 3 Černohorci, 11 Rumunů, 12 Velkorusů, 3 Sudarci, 3 Severo- a 1 Jiho-Američané, 3 Hindové, 1 Turek, 4 Palestinci. Nemocní byli tedy přeluhů rýnských vyvanutí, národů, států a stavů. Takovou křesťanskou mezinárodní shromáždění dávají si v praxi líbit i socialisté internacionální, kteří na tehelné nejvíce hubují, až nejvíce jejich služeb potřebují.

Zajímavá a vzácná hudební novinka. Činný nakladatel L. B. Pazdírek v Olomouci vydal právě skvostně upravenou skladbu slovního domáckého skladatele J. Nešvary, domáckého kapelníka v Olomouci — Máji slavnosti z B. dur ku cti sv. mučenka Theodora pro 4 hlasy smíšené a průvod varhan (cena obého 5 korun), která věnována olomouckému kníž. arcibiskupovi Dr. Theodoru Khonovi. Vzácná tato skladba dosud ještě valného rozšíření, jak toho po každé stránce zasluhuje. Je to pravý skvost církevního umění skladatelského, jak o tom svědčí úsudky osvědčených kritiků hudebních, kterým popřáno bylo nahlédnutí do partitury originálu před tiskem, který opatřila světověznámá firma C. G. Röderer v Lipsku. Máje poprvé bude dávana silným sborem pěveckým o Božím Hodu Velikonocním na domě v Olomouci.

Kolpingův večer, který pořádán bude tovaryšskou jednotou v adalbertinské dvoraně po svátcích velikonocních, již se pilně připravuje. Můžeme prozradit, že na programu jest nejelavnější Hallerovo oratorium „sv. Cecilie“, jež předešlého roku bylo spíváno v pražském Rudolfinu a došlo entuziastického přijetí nejen u hudební kritiky, ale u veškerého obecenstva. Solové partie v oratoriu tom ochotně převzal renomované pěvecké sily našeho města. Kromě „sv. Cecilie“ budou předneseny zpěvy Bendlovy, Jibichovy a Streblový. Zvláště vytvořené dámské kvarteto zaspívá některé z polyfonně pracovaných zpěvů Macanových. Jako host vystoupí známý po českém východu koncertista na violoncello, p. Vacek z Bydšova.

Jak mnoho zlata vynesla válka Angličanům? Že vedou Cecil Rhodes, lord Chamberlain a jejich kumpáni válku pouze za účelem svého obohacení, o tom uveřejnili anglické, belgické, francouzské i německé noviny četné důkazy. S Chamberlainem jsou spřezeny četné vysoké anglické osobnosti a Angličané počítají zcela neomaleně cenu v důsledku, který z této války očekávají. Výroba zlata na celém světě obnáší každoročně 60 milionů liber šterlinků, čili asi 1.200 milionů korun (600 mil. z. r. š.). Z této sumy připadá na Austrálii, Indii, Kanadu, anglickou Guineu a Wales 13 milionů liber a na Transvál 12 milionů t. j. asi 288 mil. rak. korun. Kdyby přivtělen byl Transvál k osadám anglickým, vytýčila by Anglie zrovna tolik zlata, co všechny ostatní státy a země dohromady. Poněvadž celá řada států zlatou měnu již zavedla a jiná ji zavést chce, tedy úspěch Anglie by znamenal, že Anglie by celému světu diktovala cenu zlata, podle které se řídí mezinárodní trh. Co to znamená, o tom se netřeba šfítk. Z důvodu lidakosti, lidumilnosti neujme se žádný kulturní stát evropský tísněných hrđinských boerův; připouští se však možnost společného zakročení Francie a Německa, pak-li se tyto státy přesvědčí, že míra boerův doopravdy svou vyhrádku, vyhoditi zlatodoly v Johannesburgu do povětří, v nichž mají francouzští a němečtí podání (židé) uloženo kapitálu na dvě miliardy. Tedy z důvodu mamonářství zakročí pe případě velmocí ve prospěch kapitalistů v Transválu. Rozuku a Spojeným státům americkým musí rovněž na tom záležeti, aby Angličané nesmocnili se dolování zlata. Jak známo, touží Angličané kanadští též po zlatodolech v Klondocy, v pustých a chladných končinách severoamerických, které by si stejně hrabiví Yankeeové nedali rádi s rukou vyrvati.

Proti nebezpečnému dovozu uherakého dobytka do semí starorakouských i českých ústí se stále větš odpor, neboť v Uhrách je sdravotní prohlídka zvířat zanedbána, dovezem uherakých bagonů a volů zavlačeji se k nám stále různé dobytčí nemoci a mor, celé kraje se u nás následkem toho samofují a rolníci trpí zamořením, nemocemi a pádem vlastního dobytka nesmírné škody. Proto nesela se Městská rada ve Vídni, aby rakouská vláda okamžitě zahájila vyjednávání s uherakou vládou ohledně nového dohodnutí ohledně předpisů o dopravě dobytka. Maďaři proto suří. Feather Lloyd praví, že unesení toto je rána sekýrou na obchodní poměry mezi Uhrami a Rakouskem. Vyrovnání s Uhrami přý je nedělné, tvoří celek a veterinářské úmluvy přý se z toho celku vyjmouti nedají. Jiné uheraké časopisy hrozí nám, že Uhry utvoří samostatné obchodní a celní území. Této hrozby se asi čestí hospodáři sotva leknu.

Drobná obrana.

Dvojetlihojnýmu pánu rannskému.

V Holetíně na prvního apríle.

Ani sem nemyslel, že se budou se mnou sprostým člověkem tolik zabývat a že mně v těch svých listech taky odpovědí. Rádej se zlobit, že to je máčkara a že se to na popelec nemá dělat. Tak odpustěj, že teď píšu na prvního apríle. Jsou moc hodnej pán, že to o tom svratouském pánoji s tím krokodílem nezapírají, a že mu to maj za slý, že takový hloupý špásy dělá. Jsou tak dobřej, odpustěj mu to. Jenže to mně na ně mrzí, že vo těch špásích, co se na jejich straně pádním přitřfují, zas ani nemukaj, a jen pořád naším na cti utrhaj. Viděj to neof vod nich kor nic hezký. To nejní podle svatýho evanjelia. To je jen tak proto, aby lidi mysleli, že na jejich straně je všecko čistý a u nás samá špína. A s tím Kalvínem — to sem napřed povídal, že to budou zapírat, bodejť by voni něco na sobě nechali! Ale užim lidi tak nevěřej, jako to bylo za mejech mla-

dejech let, dokud jejich páni měli sólo. A tak jim viněju štasný a veselý svátky. A až mně budou v Holetíně hledat vod rannskéj strany, tak nechaj železnici stát na levé ruce, tak mně najdou. Eště něco. Jak se table lidi po tom mým psaní sháněli, povídala jedna evanjelička, proč pořád s tím hnojem míchaj, že teď maj, co si nadrobili.

Urážky katolického náboženství v písmi evanjelick. — Z Bolehoři zaslána nám s podepsaným psaním pěkným písmem litografovaná posměšná píseň o deseti slokách. Hned začátek zní velmi pěkné slovy „Truc Římu“ a to jde dále. Podáme několik ukázek. V sloze II.: „Římu sloužit nechci ani za nic již, tam jen lež jest a tma, peklu stále blíž“. — V sloze VI.: „Měj si tedy Říme pámbičku, co chceš“. . . Co je tam v sloze VII. o mši svatě, to ani nenapíšeme, abychom my sami citátem tím urážky víry své se nedopustili, ale jsou to rouhavé rozumy heidelbergské. V sloze VIII.: „Jenom byti nechci nikdy římanem, tím otrokem kněží, světa břemenem“. Pomijíme sprostáctví slohy IX. o tom, že víra naše přišla do Čech z „Talián“. V sloze X.: „Vem katane (rozuměj katolíka) co chceš, život, jmění dům“ atd.

Poněvadž písníčka ta jest v celku doře rýmována, pravopisně a pěkně psána, jest jejím původcem někdo, více než lid obecný vzdělaný. Kouká z toho nějaký pan učitel, ne-li dokonce mladší pastor sám. Ta píseň strká se do rukou i dětem katolickým. Zdalíž pak jest ještě nějaká státní ochrana našeho náboženství, může-li se tohle tropit a to bez udání tiskárny? — J. E. pan místopředseda tvrdil přý nedávno, že úřady oproti církvím jednají nestranně. Rádi bychom se i my jednou nějaké nestrannosti na ochranu svou dočkali. A aby ta nestrannost byla slavným úřadům lehčí, prosíme, aby v této písníčce dali na místo slova „Řím“ slova „evanjelická církev“ anebo ještě raději slovo „žid“. Tu ty urážky budou patrnější a citlivější.

Zvěsti z východních Čech.

Z Čáslavi. Všeobecné překvapení ve zdejších kruzích občanských způsobila předloha vládní o novém krajském rozdělení Čech, při němž starobylé krajské město naše zúplna bylo opomenuto. Nebyly tajeny hlasy nespokojenosti se zástupci našeho volebního městského i venkovského okresu, kteří o město naše velmi málo, ba téměř nic nedbají. Až tato předloha bude uskutečněna, a že asi bude, o tom příližných pochybností přes všechny hlasy svobodomyšlných orgánů není, pak město naše královské a v historii tak platící klesne na úroveň šosáckého hnízda zapadlého. zapomenutého. Pro potěšení zbudou mu pak jenom — kasárny. Jáme zvědaví, nenalezne-li se v braské voličské schůzi ten, kdo by tlumočil projev hluboké nelibosti nad tímto šantročením historickými přednostmi a nad trháním ustálených a osvědčených svazků. Kdežto politikové naši a usedlí všelby hlavy nad skulnou budoucností, ostatní starší i mladší, něžné i silné obecenstvo baví se o přítr. Divadlo stihá divadlo, koncerty stihají dýchánky a všecko se veselí. Po „Čechu a Němci“ přišlo „Třetí zvonění“ a za tím klusá „Majitel butí“. Ochotníci se tuží a to umělecky tuží. Jde jim to v letošní postní sezoně zvláště — hladce. Sokolky sezvaly obecenstvo na večírek „Karoliny Světlé“ s přednáškou pl. Terezy Novákové a za nimi sportují cyklisté s dychánkem recitačním, k němuž pozvali si z Prahy recitátora p. Horáka. Kam nás zavede nový odbor českých turistů v nejposlednější době zaručený ještě nevíme. Apríle už prvního jest pryč a proto aprílem snad vyváděti nebude. Bylo by potřeba, aby něco ukázal a naučil naše obecenstvo cestovati, zatím aspoň dokud se neotevře jaro v plné kráse slovy a v duchu a posději pak v pravdě a skutku. Kdyby nás dovedl jenom takhle na kraj slibovaných nastávajících moderních vymožeností našeho města.

Městská rada v Chebu pořádá v neděli 8. dubna o 2 hod. odpol. v sál. Panského domu veřejnou schůzi lidu. Pan řídící učitel Josef Košíšek v Zapech promluví o thematu: Národ a škola.

Z Vyseckého Mýta. V městě našem dříve politickými a místními zápasý tolik trpícím nastává sblížení stran a ochabnutí bývalých protiv, což jest v zájmu obce i národa žádoucí. — Pražský „Čas“ zle se rozdurdil na zdejší knihupectví Fr. Čermáka vdova, protože toto, ani jediný abonent „Času“ tento list koncem tohoto čtvrtletí vypověděl, oděklo přijati „Besedy Času“ do komise, jelikož takovými specialitami se nezabývá. Velice uražen, zastavil „Čas“ další zaslání nad čimž v Mýtě konečně nikdo nezapláče. Velikou pozornost obecenstva budila v minulých dnech socha sv. Václava, vystavená ve výkladní skříni knihupectví paní Čermákové, zhotovená v řezbářském závodě p. Edvarda Vokouna ve Vys. Mýtě, svědčící o veliké dovednosti a vkusu řezného závodu.

Ze Zbraslavce. Hasičský dobrovolný sbor zdejší dovršil právě letoš 25. rok svého působení. Dne 18. března konána byla valná hromada, o níž vzpomenu bylo čtvrtstoleté působnosti a uctěna byla vděčně památka těch, kteří stáli u kolebky jeho. K radě čestných a zasloužilých členů tohoto velice humanního spolku připočten pak byl všeobecným souhlasem zdejší řídící p. učitel Fr. Zeman, který od samého počátku jako činný a nyní přispívající člen přišel svoji mu prokazoval. Doufáme že i nadále zůstane věrným jeho obhájcem a příznivcem.

Z Rychnova. Palmaria advokátská se převzaté, avšak doufá přý neúplně provedené práce právníkové při koupi pozemků pro místní dráhu rychnovskou, z nichž jedno na 24.000 zl. po ř starostovi a čestném měšťanu zdejšímu JUDr. J. Smrtkovi od jeho choti již

obci bylo doručeno a druhé, dosud neznámé, od synějšho p. starosty má teprv býti podáno, budou téžkou skouškou a tvrdým ofiškem pro n v ř senát rychnovský. Coš aby tak palmaria obě, stejnoměrně všem počítáno, činila dohromady asi 48.000 zl., a to při úhrnné sumě 51.802 zl. 17 kr., které za výkup pozemků pro dráhu potřebných od r. 1893—1898 inctus. byly zaplacený! Neslycháno, aby koupíme-li sobě pozemek za 3000 zl., uloženo bylo nám zaplatiti nových 2000 zl. za provedení či neprovedení převodu knihovní! Žádoucně, aby brzo objasněno bylo, kdo poradil paní Smrtkové požadavek oněch 24.000 zl., po případě původních přý 30.000 zl. — Městská rada zdejší ještě ve dřívějším složení vykonala čin velice záslužný, zakročivši způsobem účinným proti těm neb oněm vydfiduchům, kteří na úkor chudiny při nedostatku uhlí jeden metrál prodávali za krvavou cenu 1 zl. 70 kr. až 1 zl. 80 kr. Objednal na rychlo 4 vagony výtečného uhlí hornoslezského a tak po malých částkách rozprodáno mezi chudší lid 550 metrálů po 1 zl. 28 kr. Bude třeba, aby obec pro budoucnost střídila při nádraží zdejší stále skladiště na uhlí a tím, pokud Rychnova a okolí se týče, pokazila kšefty výstředně německy smýšlejícího přednosty železniční stanice potštýnské, kam až i z Rychnova samého někteří prodavači pro uhlí dojíždějí, aby přý našetřili dovozní železniční z Potštýna až na nádraží rychnovské, čimž všem poškozuji citelně dráhu rychnovskou, zároveň ji v posměch uvádějí. Přepodivný to zjev tak řecného lokálního patriotismu! A tací lidé stojí pak o to při volbách obecních, aby dostali se do výboru a tam o obecní zájmy se svědomitě starali! — Jiným chvály hodným zjevem bylo u nás za letošní zimy, že dámy od dobročinného spolku sv. Ludmily učinily zdřilý pokus s vařením a rozdáváním polévky v době polední mezi chudou mládeží obou zdejších škol obecních. Od ledna počínaje až do 15. března poděleno bylo vždy čtyřikrát týdně pokaždě přes 200 chudých dítek teplým pokrmem. Dá anad Bůh, že ct. dámy naše v dlele započatém i přitě budou pokračovati, a že dojdou šlechtné snahy jejich v té přičinné obecního uznání a ještě obecnější vydatné podpory. Letošní náklad pořízen byl značnými dary peněžitými od obce a od obou zdejších peněžních ústavů (spořitelny a záložny), jakož i z četných dobrovolných příspěvků občanstva. Pro přitř zimu k účelu tomu i slav. okres. zastupitelstvo 20 zl. jako příspěvek položilo do rozpočtu. — Není nad důslednost! Křičí se při agitaci volební: „Jen s v ů j k s v é m u l J e n š á d n ě h o ž í d a l!“ Ale slova hba tlachavá ta slova prones, nohy, div se neurazí, utkájí do židovského krámu pl. Karol. Fischerové, neboť tam prodává se, jak zvěstují velké vyvěšené nápisy červenobílé, tedy národní, se slevou 20 procent! Že to pravda, ví p. C. z bývalé Nekázané nyní Havlíčkové ulice. Inu peníze židovské nezapáchají česnekem, a proto něco za něco, aby se jircháťství dařilo.

Z Chelče. V sobotu zemřel zde zasloužilý bývalý knížecí stavitel Jan Volejník v stáří 86let, otec pana vrch. inženýra Karla Volejníka v strojírně Máry, Bromovské a Schulz v Hradci Králové. Zvěnělý byl rozhodný Čech, poctivec, muž na slovo vzatý a všeobecně vážený.

Z okolí Lična. (Divadelní představení Národní Jednoty.) O ponti Ličenské 25. března sehrána byla ochotníky Ličenskými po třetí oblíbená hra: „Pasážka z Lurd“. Divili jsme se, s jakou vervou jednotlivci úkolů svých se shostili; bylo patrné, že byli prochnuti obsahem děje a že režie spočívala v rukou povolovaných, osvědčených — pana faráře L. Seidla. Představení zůstavilo hluboký dojem v mysli všech četných účastníků z Lična i okolí. S vděčností vzpomínáme laskavosti p. Jar. Vanického z Černilova, který dovedně hrou na harmonium provázel děje jednotlivě. Vedle uslechtilé zábavy i kostel získává k okrase své: věnuje se čistý výnos na pořízení sochy Panny Marie Lurdské.

Od Nymburka. Dne 19. t. m. se konala volba do okresního zastupitelstva zdejšího okresu. Výsledek volby způsobil značné pohnutí mezi obyvatelstvem katolickým a evangelickým. Evangelici na okresu usedli, ač jsou ve značné menšině (dle sčítání z r. 1890 je na okrese 24.394 katolíků a 3144 evangelíků, tedy poměr 8 : 1), přece mívají poslední léta v zastupitelstvu, čítajícím 20 členů, 8 zástupců evangelíků, tedy téměř polovici. Okolnost tato svědčí z jistě o tom, že katol. obyvatelstvo je vůči svým evangelickým bratřím velmi snášlivé, smílivé a benevolentní až do krajnosti. Jsou mnohé obce na okrese zdejší, kde katolíci evangelické menšiny popřávají více míst v obecním zastupitelstvu, než jim po právu a spravedlnosti náleží, ano sami s té menšiny i starostu volí, a to jen s té přičiny, aby ukázali svou smířlivost, svou snášlivost. Katolíci v osadách smířených jsou ochotni zachovati mír a pokoj se svými evang. sousedy za každou cenu, byť i zadati měli bohužel svá práva. Avšak evangelici ukázali již častěji, a zvláště v době poslední ukázali, že smířlivost a snášlivost je jim věcí neznámou a že jim jde jen o nadvládu. Stala se věc, která katolíkům důkladně otevřela oči, takže poznali, jak s nimi jejich evang. bratři smýšlí. V obci Ch. byly obecní volby. Až je obyvatelstva katolického téměř polovička, tak že tu rozhodující i neb z hlasy v jednotlivých sborech, přece proti právu a spravedlnosti nedopřáno katolíkům zvoliti zástupce svého, nýbrž zvoleno zastupitelstvo úplně evangelické, tak že obyvatelstvo katolické nemá ani jednoho zástupce v obci. Tak se odplátili katolíkům za jejich benevolentní jednání! A tu katolíci na okresu vidouce, jak se s nimi jedná, řekli si: Nač my máme někoho ustavičně hladiti, když on nás bije? Nebudeme bráti žádných ohledů, užijeme svého práva a budeme voliti lidi své strany. Vědyť volíce ustavičně evangelíky, vydávali bychom si svědectví, že mezi námi nejsou lidé schopní, aby zastávali nějaký úřad. Však evangelici sami se tím chlubí, že jsou lidé jejich vůde v popředí. — Následkem toho se stalo, že při volbách do okres. zastupitelstva, které za týden na to se odbyly, zvoleni za venkov sami katolíci. Rozumí se, že takový výsledek se neočekával, a že z toho bylo značné pohnutí mezi obyvatelstvem obojí strany. „Občan. Listy“ v Nymburce

přinesly sáhodlouhou správu o volbě, kde se hájí frásami: klerikální agitace, ovrácené XIX. století, které ještě musí státi na to, jak při volbách hraje úlohu stránka náboženská a p. Odnášejí tu patrně katolíci za to, že splatili ev. stejným dílem. Když to dělají evangelíci, tu je to v pořádku, ale když to udělají katolíci, tu již to je špatnost nehodná, aby na ni svítlo XIX. století. Jest-li dva číní totéž, není to totéž, to je již staré pravidlo. „Občan. Listy“ čtené hlavně evangelíky, nemají přičiny na obrovskou většinu obyvatelstva si natřkati. Evangelíci čítají více než 10%, čili desátou část veškerého obyvatelstva jen v těchto obcích okresu nymburského. Čítají:

Bobnice . . .	661	kat.	323	evang.
Bošín . . .	286	„	78	„
Budiměřice . .	212	„	85	„
Šlotava . . .	163	„	55	„
Chleby . . .	328	„	384	„
Drahelice . . .	342	„	58	„
Hořatav . . .	145	„	400	„
Jíkev . . .	687	„	140	„
Jiřovice . . .	368	„	46	„
M. Kostomlaty .	461	„	87	„
Mečín . . .	146	„	78	„
Netřebice . . .	297	„	166	„
Podlužany . . .	304	„	36	„
Rašovice . . .	302	„	70	„
Škřehleby . . .	780	„	89	„
Sovenice . . .	312	„	114	„
Vestec . . .	511	„	90	„
Oskořín . . .	1068	„	154	„
Všehrapy . . .	310	„	46	„
Zboží Kamenné .	437	„	47	„

Evangelické menšiny byly až dosud v obecních výborech i v okresním zastupitelstvu velmi slušně zastoupeny. Kolik však katolíků je v obecním zastupitelstvu v Hořatvi? V Chlebech, kde je 328 katolíků a 384 evangelíků, tam není v obecním zastupitelstvu následkem panovačnosti a neanálizovatelnosti evangelíků ani jediný katolík! A přece ve zprávě o volbách chlebských praví se v „Obč. Listech“: „*Mravnost a lidskost musejí býti cílem každého jednotlivce a národa.*“ Tak píše kdesi prof. dr. T. G. Masaryk. Tak dopadly volby v obci dobrých mravů a bázně Boží. Kdo poměry v obci naší zná, není mu potřeba dalšího komentáře. Tedy jen svorně při každé volbě za heslem, jako v Chlebech: „*Divná to mravnost a lidskost, kde polovice katolíků je majorisována a z obce zastupitelstva vyloučena.*“ Zdá se, že v obci dobrých mravů a bázně Boží — kde za obec se pokládají jedině evangelíci — dopadá to asi stejně jako v evang. Prusku, kde katolickým Čechům a Polákům se zakazuje slovanství se modlit a číst, kde Němcům se zabráňuje uzavírat sňatky se Slovankami, kde se Slované dle možnosti z úřadů, služeb i práce vyhánějí, kde vůbec katolík marně se dovolává rovného práva s evangelíkem ve státě, škole a v kostele. U nás mají evangelíci sice do většiny ještě velmi daleko, ale evangelíci Masaryk, Herben, Šádek atd. počínají si proti katolíkům stejně, jako prunští jejich souvěrci. Když „spokojení“ voliči v Chlebech vyzývali evangelíky k svornosti při každé volbě, nesmí se diviti, že katolíci uposlechlí jeho rady při volbě do okresního zastupitelstva jednou také pro sebe. Svorný postup katolíků měl býti pro evangelíky zajištěn jen výstrahou pro budoucnost, aby evangelíci byli spravedlivými k jiným, když žádají spravedlnost a respektování pro sebe. — Radíme proto evang. bratřím, kteří si ty volby okresní berou až příliš do hlavy, aby vzali do rukou svou zamilovanou bibli a učinili si rozjímání nad slovy písmo: „*Jakou měrou měříte, takovou vám bude odměřeno.*“

Z Jareměte. Do okresního zastupitelstva byli za obce venkovské zvoleni pánové: Jan Jaroš z Čáslav 76 hlasů, Jan Kotlant z Holohlav 74, Václav Jirsák z Rychnovska 74, Aleš Reichert ze Starého Plesu 72, Jan Reichert z Jáseně 63, Josef Zemek z Vilantic 57, Jan Velc z Rasosěk 44, Václav Kavalír z Roztok 50, Jan Pražák z Hořinova 49, Josef Kopecký z Hustifan 42, Jan Kratochvíl z Jezbín 41, Jan Hynek z Lejšovky 39 hlasů. V užší volbě mezi p. V. Prostředníkem ze Sendražic a Václ. Brusnickým z Dolan zvolen p. Václav Brusnický.

Z Černilova. Páni bratři František Černý, stavitel v Hradci Králové a Josef Černý, obchodní cestující z Divce, darovali chrámu Páně Černilovskému velmi skvostnou fialovou kasuli a jiní nejmenovaní dobrodinci nádhernou, drahocnou kaditelnici. Šlechtným dárcům „*Odplat Bůh.*“

Z Kostece n. O. Spolek na podporování chudých táků reálné školy uspořádá v neděli 8. dubna koncertní akademii v budově jubilejní realky. Začátek ve 4 hod. odp. Vstupné: Křeslo z K, sedadla po 1 K, 60 hal., místo k stání 40 hal. Na programu je zastoupen Bedřich Smetana, Jos. Klíčka, Karel Bendl, P. J. Čajkovský, Weber, Váša Laub, Mendelssohn-Bartholdy, R. Schumann, Gounod a G. Goltermann.

Z Velimě. Podivením musel býti naplněn každý nestranný posuzovatel, znalý velimských poměrů nad článkem z Labských Proudůch ze dne 26. března uveřejněným, proč vlastně a z jakých příčin ten nám již před lety známý fanatický evang. dopisovatel svým obvyklým, surovým způsobem na nás katolíky se vyřítí, když oni si žádné viny vědomé nejsou, čím by se byli proti všemocné ve Velimi vládnoucí evangelické menšině prohráli? Žádáme čtenáře, by sobě neobtěžovali přečísti článek z Velimě v „L. Pr.“, by se přesvědčili, jak dovede takové individuum pro nic a za nic dělati náramný rámuš; jak dovede hanobiti a tupiti nejpočestnější lidi, jak dovede v novinách nadávat, aniž by k tomu měl příčiny. My katolíci žili jsme s rozváznějšími sou-

sedy evangelickými svorně. To však se nelíbí rypalům, kteří chtějí v kalu státi, co státi lovit. Posvítíme si na ně důkladně.

Ze Studenec. Jmenování vdp. faráře Jana Kuhna, vikářem střídnictví vrchlabského oslavily dne 25. února obecní představenstvo, místní spolky a hudbou a široké kruhy občanstva pořádáním četného dostaveníčka. Dp. vikář působí u nás jako farář již přes 20 let a získal si o mravně, o svévě i bmotné povaze obce zásluh velikých a proto přednesli občané svému milému otcovskému ráci a příteli srdečné ovace a blahopřání.

Politický přehled.

Attentát na prince Waleského, dědice anglické královny, který je 59 let star, spáchal 17letý klempířský učeň ve středu o půl 6. hodině odpolední na nádraží v Bruselu. Vystoupil na prince z revolveru, ale na štěstí netrefil. Učeňk nezralý prý chtěl pomstit bury. Princ byl na cestě z Calais do Kodaně.

Bulharský kníže přibyl ve středu do Vídně. Jedni praví, že se jede zotavit na riviéru, druzí, že pojede do Calais, kde meška velkokněžna Marie Pavlovna se svou 18letou dcerou. Její otcem je nejstarší carův strýc, velkokněže Vladimír. Ferdinand Bulharský dostal by rád za choť ruskou velkokněžnu a k ní věnem královskou korunu. K vůli tomu prý chce přestoupit na pravoslavlí.

V Itálii panuje od 4 neděl krise k vůli sporům o opatřeních z nouze. Opatření tato nebyla potřebna a policie — proti čemuž není odvolání — zakazovala zcela zbytečně schůze, které ani veřejný pokoj ani pořádek neobrožovaly. Sociální demokraté a republikáni provádějí obstrukci proti policejním předpisům za souhlasu většiny lidu, neboť ani liberálům Zanardellimu a Giolittinu se nechce hájiti přehmaty a krutosti vojenské a policejní vlády Pellouxovy. Protože přivrženci papeže žádných sněmovních voleb v Itálii se neúčastní, perou se nyní svobodomyšlní všech odstínů, monarchických i republikánských mezi sebou. Itálie je těžce nemocna, mladé spojené království je jako na sopce. Nespojit-li se vládní strany v čas, musí vypomoci vojenská diktatura, neboť náhubkový jednatel rád nepomůže.

Na českém sněmu povolen zemský rozpočet opět na 3 měsíce. Dále se radil sněm o upravení platů učitelských. Poslanci Werunský, Karel Herrmann Wolf, Pater Opitz a redaktor Anýž se za ně přimlouvali, leč navrhovatel Anýž nezvolen ani svou stranou do komise, kdež po několik měsíců se uleží. Na upravení platů nemá země zatím úhrady a chce počkat s upravením platů, až pomůže stát. To bude asi dlouho trvat.

Ministr krajan dr. Rozek mešká v Praze a přijal četné návštěvy poslanců a vynikajících osobností. Zda-li pracoval o popohnání německo-českého vyrovnání, nevíme.

Na bojišti jihoafrického porazil generál Olivier Angličany u Taba Nehu odňav jim 6 děl, přes 200 vozů s náboji a potravinami a mnoho set jich zajal. Generálové Coleville a Frenche byli patrně poraženi od burů. Tito vyhodili do povětří vodovod a odhali tím Bloemfonteinu vodu. U Matekingu, v okolí Kimberleye a v severním Kapku stihají Angličany různé nehody a povstání se tam zmahá. Hlavní armáda Robertsova je vážně ohrožena. Angličané chtějí teď do Transvalu vpadnouti průchodem skrz území portugalské. 1000 burů dali odvésti s Cronjem na sv. Helenu.

BESÍDKA.

Zvyky velkonoční v Polsku.

Poláci slaví velikonoce mnohem více než my v Čechách. Po celý půst postí se Poláci a zvláště Polky velice přísně. Na vesnicích odpírají si i mléko, maslo, sýr a vejce. Téměř každodenně snídají nakyslou polévku z žitné mouky „*fura*“; buchy se pečou na lněném neb i konopném, odporném oleji.

Na **zelený čtvrtek**, kdy se chylí půst ku konci pochovávají hrnec, v němž se vaří „*zura*“ nebo „*kyselo*“. Mladší děvčata neb čeledín musí býti při tom vážný jako o pohřbu, nesmí se ani ohlednouti, aby se nestalo nějaké neštěstí. Prázdný hrnec nese na hlavě. Sedlák, maje rýč neb motyku v rukou, odřikává zařkání, pojednou zvedne motyku a rozbije nic zlého netušícímu čeledínovi hlíněný hrnec na hlavě. Čeledín, který má naražený hrnec na očích a ničeho nevidí, lekne se ovšem velice, až nehorázný smích hospodářů jej poučí, že se stal obětí hrubého „*vtipu*“. Napálený čeledín neb služka mlčí o své nehodě ovšem, jako hrob a mají radost, když příštího roku mladší čeledín sedne hospodáři podobně na lep.

Na **velký pátek** vyřekají rodičové dětem pruty, aby si maličtí pamatovali, že podobnými pruty byl mrskán náš spasitel. Na zelený čtvrtek odpoledne, o velkém pátku a na bílou sobotu ráno navštěvují mladí i staří Boží hrob.

Na **bílou sobotu** se připravuje s polední v každém domě „*svienconka*“ t. j. jídla, která pak odpoledne kněz chodí po domech posvětit. Někde — na př. i na mnoha místech na Moravě posvětil se velkonoční jídla v kostele.

V neděli velkonoční oslavuje se slavnost vzkříšení časně ráno ranem. z pušek, revolverů a z hmoždíků. Již okolo 5. hodiny ranní plní se kostely zbožnými věřícími. Když se lid o polední vrátí domů, tedy začne pojídati „*svěcené*“ t. j. šunkv, uzené klobásy, telecí maso, rosoly či koty, vejce atd., všechno na kousky pokrájené a dobře okořeněné, olejem a octem polité. Venkovským dětem se vysvětluje svienconka takto. Tvrdé vejce znamená kameny, jimiž byl Kristus kamenován, dlouhé klobásy znamenají provazy, kterými byl Spasitel svázan a šunka prý představuje balvan, který byl na hrob Kristův přivalen.

V pondělí velkonoční nastupuje v své práva dyugus nebo šmigúst. V lepších kruzích měšťanských a šlechtických navštěvují totiž panici rodiny, kde jsou panny, které pak silně voňavkami postříkají. Na valch jest šmigúst trochu radikálnější a proto mu říkájí na Moravě mrskot a Němci v polských a českých krajích „šmekustr“. Selští hoši, čeledínové a tovaryši polejí děvčata studenou vodou anebo je přivlečou raději pod pumpu a důkladně je vědrem vody polejí neb jim na hlavy vodu pumpují. Děvčata sice křičí, jako by je na šidlo bral, ale nikterak se proto nehnívají. Vždyť ji mají hoši ve vsi tím více rádi, čím více ji polejí. Děvčata, které jsou známy jako tvrdé spáčky, bývají spící i s postelí pod pumpu neb do řeky a rybníka donečena a důkladně polita. Na Moravě vyprašují chlapci děvčatům ze sukni i životků „*prášivnu*“ vrbovými neb sladkými žilami uctí je pak vínem neb likérem a děvčata jim pak dají bílá neb malovaná vejčka (kraslice).

Ve velkonoční úterý mají dyugus neb mrskot dívky a ženy, které své hochy, bratry a manžele důkladně polijí neb promrskají. Tento zvyk má připamatovati první zprávu, které se apoštolům dostalo o vzkříšení Krista. Legenda vypravuje totiž, že a. oštolé a učenici stáli v Jeruzalémě ve skupinách a bovořili o velkolepé této události a tu je říšutí správci země a židovští kněží stífkáním vody rozháněli.

Svatky velikonoční patří v Polsku k nejradostnější a někdy ještě o svátcích začínají náměluvy a zvaní na svatby, kterých je v Polsku po velkonočních nejvíce. Po hodech a radostech velikonočních nastane venkovskému lidu opět krutá práce a chléb, země, zeli, řepa a kaše jsou opět hlavními pokrmy pracujících tříd.

Dodatečné zprávy.

Koncert Filharmonie v Hradci Králové byl v sobotu pravým hudebním festivalem východních Čech. Hudební znalci dostavili se z Jičína, N. Bydžova, Hořic, Králové Dvora, Jaroměře, Josefova, Smiřic, Náchoda, Kostelce, z Mýta, Chocně, Pardubic, Chrudimi, z Chlumce, atd. Skladby byly sehrány skvostně. Paní Schulcová-Matáková ovládá svůj královský nástroj mistrně, paní inženýrová Jančová je osvědčenou pěvkyní. Naše Elišky ukázaly, že se cvičily velmi pilně. Varhany z továrny pana Lhoty vynikaly velmi krásnými a čistými tony. Hudební znalci z okolních měst vyslovili se o výkonech naší Filharmonie velice pochlebně.

Sportovní klub pořádal včera v Grandhotelu zábavný večer s pestrým programem.

Letošní odvod v Hradci Králové, vyznamenává se tím, že se odvádějí nejvíce synové rolníci, kterých doma k práci nejvíce potřeba.

Foretní obdělí u e. k. krajského trestního soudu v Hradci Králové začne 7. května. Zatím je 6 trestních případů.

Posekán šavlí. Stavitel p. Václav Bahník stal se před lety obětí jednoho dobrodinečka, následkem čehož musel býti dán na čas do útavu pro choromyslné. Pravidelně je tichý a mírný dobrák od kosti. Pouze když se náhle rozčílí nebo vypije trochu piva, chová se někdy výstředně. Tak řekl v neděli na náměstí několik urážlivých slov. Obecenstvo se nad tím pozastavilo, ale důstojníci si toho nevšimli, protože strážník jim chování p. Bahníkovy vysvětlil. Ve středu pod večer „*potkal*“ stavitel p. Bahník dělostřeleckého poručíka p. . . era a řekl opět urážlivé slovo. Poručíkovi p. . . erovi byl duševní stav páně Bahníkův znám, ale proto přece tasil šavlí, a rozťal p. Bahníkovy pravé ucho a lícní maso až na kůst, takže tento jsa celý krví zbrocen, musel býti odveden do okres. nemocnice, kdež mu lékař ránu zašili. Obecenstvo, které většinou urážlivého slova neslyšelo a vidělo jen posekaného p. Bahníka, bylo tímto případem velice rozčleno. Dosud se neuklidnilo pobouření, které povstalo následkem toho, že setník p. Weber uhodil plochou šavlí obchodního akademika, protože tento chtěl proklouznouti mezerou vojska, jdoucího ze cvičení. Proto obecenstvo zdejší rozhodně odsuzuje ukvapený čin mladistvého poručíka p. . . era. Středeční případ stane se předmětem interpellace. Obecenstvo má právo a povinnost žádati, aby nikdo neužil zbraní, dokud sám není napaden a na

životě neb zdraví ohrožen. Dítě neb choromyslný nemůže pfece nikoho urazit a proti surovci a opilci stačí zakročení strážníka neb obecnstva.

† **Emanuel Tonner mrtev.** Ideální český vlastenec, novinář, spisovatel a ředitel pražské obchodní akademie, který vychoval národu tisíce praktických obchodníků a průmyslníků, Emanuel Tonner, r. 1829 ve Vel. Zděkově na Prachaticku narozený, zemřel ve středu a dnes odpoledne bude pochován. Tonner účastnil se vlasteneckého ruchu již r. 1848. Stav se 1854 profesorem v Haliči udržoval od té doby přátelské styky s Poláky a získal a udržoval nám v nich přátele. Od r. 1860 byl členem redakce Krásova „Času“, pak Nár. Listů. Pro rozhodné české své smýšlení byl 1863 zbaven úřadu profesora na něm. obch. akademii a stal se tehdy profesorem právě zřízené české vyšší dívčí školy, a účastnil se pak založení redakce Světozora. R. 1866 vydal Habernfelda spis o české válce, přeložil rozpravu jesuity Balbina na obranu jazyka slov., zvláště pak českého, v žaláři (za persekce Hebstů a Auerspergů) přeložil Stránského „Republika Bojema“, v Matici Lidu uveřejnil vypravování dějin českých. Tonner byl v pravdě muž svobodomyslný, poctivý, zbožný; až do r. 1891 byl jednatelem sv. Vítké jednoty. Jako zemský a říšský poslanec hájil neohrožené národní, politické i hospodářské zájmy českého lidu. Protože nebyl pro štváckou politiku Grégrů, byl jako vybarvený staročeský zajíc hanoben a podezříván. Trhanství Štěpů (jej připravilo na čas o důvěru lidu, ale český národ musel jej čtíti jako vynikajícího a vysoce zasloužilého svého syna.

Dragoun, který prý si v Josefově při cvičení v jízdně zlomil vaz, poněvadž desátník jeho koně několikrát šlehl, takže tento se vzepnul a jezdce shodil, byl dle zprávy nás došle pouhou figurinou z lepenky, takže při pádu zlomení vazů ho pranic nebolo.

Polský severní vichor řádil v noci na den 30. března strašně v Bělé u Rokytnice. Silné stromy klátily se a praskaly na všechny strany. Na spánek nebylo ani pomyslení, neboť od větru všecko se třáso v celém stavení. V lese byly silné a široké polomy, kříž před kostelem přerážen. Lidé se nemohli ráno dostat z domu, poněvadž vichor tlačil dvěma prudce k domkům. Lidé jen čtvernožky dostali se ku předu a brozilo jim udušení a zavátí.

Pod Vysokou. Žádáme ve smyslu § 19. zák. o tisku, abyste článek „Z Podvysocké“ otištěný v rubrice „Zvěsti z východních Čech“ v č. 10. Vašeho čteného listu z roku 1900 v některém z nejbližších dvou čísel čteného listu Vašeho laskavě opravili v tomto směru: „Není pravda, že starosta a tři výboři vesměs evangelici rozhodli, že kaplička sv. Václava v obci Přitocce se může odstranit, nýbrž rozhodla tak širší stavební komise složená ze starosty evangelika a tří výborů katolíků dle protokolu ze dne 28. srpna 1897 č. 67. z té příčiny, že kol kapličky bylo dětské rejdiště a kaplička hrozila sesutím. Není tedy pravda, že v Přitocce vládnou neobmezeně evangelici“. V dokonalé úctě za obecní zastupitelstvo obce Přitoky: Č. Truhlář, starosta. Frant. Moravec, radní.

Na Podvysocku. Žádáme pana dopisovatele dopisu „Pod Vysokou“ v č. 11. Obnovy, aby nám podal své dobrozdání o této opravě. Za tím se tážeme: Proč nebyla stará kaple v čas opravena a zdali to hříšně bylo u katolické kaple tak nezbytně potřebné, že katol. kaple k vůli němu se musila v obci od protestantů ovládané zbořit?

† **Sv. missie** konati se bude v Hnátinici od 15. do 22. dubna důst. Otcí Redemptoristy z Čes. Budějovic. Obnova sv. missie konati se bude od 21. do 28. dubna ve farnosti Holické.

Z Červ. Kostece. Naše tiché náměstí od úterka (3. t. m.) je plno šumu a ruchu. Lid mužové i ženy — na náměstí se kupí, živě roklují a jen, když se blýskavé bajonety četnických bládek blíží, šum na chvíli se tlumí. **Dělnictvo a továrny Abesovy,** kteráž nyní celému židovskému konsortiu patří, **sastavilo práci.** Proč? Příčin je několik. Když byl majetníkem Abes, několik říditelů židovských se z něho obohatilo, sobě obchody veliké i továrny zřídilo, nepořádek v řádu továrním zavazovalo a vzrůst anarchiistů podporovalo. Nynější majetník viděl, že to se židem nepůjde a proto povolal za říditele katolíka pana Bergmanna, muže energického a poctivého. S ním vešel do továrny nový řád, jež každý, kdo chtěl pracovat, podepsati musil. Část anarchiistů proto Kostelec opustila. Zbylým členům se však pořádek nelíbil. To je příčina starší. Pan říditel chýboval, že — za stísněných poměrů obchodních pro drahou bavlnu — šetřil majetníka továrníka a dělníkům mnohým dával práci lacinější, takže dělníci plat nedostatečný dostávali. Jest pravda, že říditel dával takovým dělníkům náhradu (12 zl.) — ale to vše nedostačovalo. Obecnstvo s ubohými sympathisovalo, i sám říditel dělnictvo těšil, že nastanou lepší poměry. Ale po poslední výplatě vešel do úřadovny dělník Puš, demokrat, který říditele pobáňel, jemu se protivil a řád tovární, jež podepsal, překročil. Za to byl z práce propuštěn. A proto dělnictvo jsouc vázáno orga-

nizací a spoléhajíc se na dřívější vítězství své, zastavilo práci. Mnohým se zdá, že je vše sesnováno emissari socialistické demokracie, jež lid nepřipustí k oddechu. Právě včera (3. t. m.) zatčen byl mladý muž pro rouhání, jehož se dopustil, když kněz šel s Pánem Bohem. Muž tento byl již 4 neděle bez práce, v Kostelci cizí, mezi dělníky se pohyboval, v hospodách anarchistické písně zpíval, takové tiskopisy u sebe měl, a peněz měl stále dost. Pro takové lidi ztratilo dělnictvo všeobecných sympathií. Rozvášnění dělníci s úzkostí hledí nejisté budoucnosti vstříc. Živnostenský inspektor právě přijel.

Schůze důvěrníků sdružení českých zemědělců pro okres královéhradecký konala se 30. března v Grandhotelu. Delegát p. Václ. Skvrna přednesl tecky na smutné poměry rolnictva a dovedl, že teprve nyní, když jsou rolníci dosti seelabení, začínají se po příkladu jiných stran důkladněji organizovati. Mnohým to sice není po chuti, vyzývá však rolnictvo, aby toho nedbalo a kráceli odhodlaně za svým cílem t. j. za ozdravením smutných našich poměrů. Rolnictvu třeba práce účinné a rychlé, aby zejména také bylo připraveno pro volby do zákonodárných sborů. Na to zvolení: za předsedu okresních důvěrníků zem. sdružení delegát zemědělské rady p. V. Skvrna, za místopředsedu p. J. Jarkovský z Bělče a za jednatele a pokladníka p. V. Vinař ze Sedlice. Po volbách těchto promluvil p. dr. Pražák o organizaci sdružení českých zemědělců. Pan řečník pravil: Jeouce špatně vychovávaní po léta mladočeskou politikou, přicházíme konečně k náhledu, že jen dobře organizovaná svépomoc může nám pomoci. Tato svépomoc pak dá se provést jen velkým politickým (?) spolkem, jako je sdružení českých zemědělců. Program sdružení jest vedle státoprávního stanoviska pomoci sel-skému stavu. Vytřizováním jen národní otázky se zemědělcům nepomůže. Dělníkům, učitelům, advokátům atd. se zájmová politika odpoutí, jen rolníkům se vytýká. Mají-li tito získati vlivu na příznivé vytřizování zemědělských a veřejných otázek, musí mítí též vliv na politiku a politickou výchovu našeho lidu ji třeba tedy šití do každé výsky. Musíme se postaviti na samostatné stanovisko. Žádný advokát, profesor atd. nemůže býti naším zástupcem. Nejlepší rozum svým potřebám rolníka a osvědčení jeho přátel. Vzor ve své organizaci si musíme vzíti u socialistických demokratů, u nichž panuje vzorná kázeň. Kdo není členem jejich organizace, tomu vypalují v řadách dělnických znamení prašivé ovce. Pan dr. Pražák obvinil těžce žurnalistiku, rolnictvu nepřátelskou, jmenovitě orgány mladočeské. Poslanci nedovedli pro rolníky učiniti ničeho, nezmohli ani zrušení blankotermínových obchodů a je žalostné, co si právě rolnictvo nemůže odpustiti, že si ve své přílišné lehkověrnosti dalo od těchto lidí pověsiti takové hejly na nos, jako na př. o paláci blahobytu, převzetí selaských dluhů od státu atd. Ať rolníci odloží zbytečné nafkání po hospodách a přikročí k vážné práci. Ať si nemyslí, že se postará o ně někdo jiný. Sdružení zemědělců má 1700 důvěrníků; členský příspěvek obnáší od 30 kr. do 1 zl. a má celkem 20.000 členů, z nichž jen polovice příspěvky platí. Je to smutné, ale třeba větší činnosti. Pan Souček z Březí tázal se na to p. dr. Pražáka, jak se to srovnává, že členového radikálního smýšlení jsou ve výboru sdružení. Pan dr. Pražák praví, že ten člen je síla placená. Pan starosta Hynek Srdínko trpce si stěžoval na smutné poměry, kdy mnozí rolníci, jimž náhodou dobře se daří, sami rolnickou organizaci kazí. Dotkl se pak nespravedlivé daně pozemkové, špatných poměrů dělnických atd. Kdyby poslanci chtěli, mohli by pro rolnictvo vykonati dost. Po do-slovi p. dra Pražáka přijata resoluce: „My, okresní důvěrníci sdružení českých zemědělců pro král. české, okresu Královéhradeckého dne 31. března 1900 shromáždění připojujeme se v plném znění k resoluci valné bromažby sdružení českých zemědělců dne 25. března v Praze konané“ a dodatkem p. deleg. Skvrnou a p. dr. Pražákem navrhnutým, „aby sdružení bylo vždy samostatnou politickou stranou a aby rolnictvo české přidružilo se k rolnictvu německému při protestu ohledně dovozu cizího dobytka“.

Kyspereké „Pokrokáře“ (jestli jen toho jména zasluhuji!) mrzí nevysslovně, že nemohou se dostat do lepší společnosti, do Besedy a proto vy-lili nádobu hněvu svého do „Času“ a píšou, že prý do Besedy navržena a přijata „Obnova“ (hrůzy světa!) — jak je to úzkoprsí! tak átkají a kvilejí; proto prý vzhůru vy, občané kysperekští — na stráž! Spojte se, neboť za takovýchto poměrů, co jsme roztrženi: „duobus litigantibus tertius gaudet“ totiž ti černí spá-teleční. Velikou písku má p. „realista“ čili nyní po přektřžení „lidovec, vlastně lidolovec, na spítálského ve-lebného pána Pan Š., dosud ještě bez universitašho vzdělání, ale jinak universální povídál o všech mož-ných i nemožných nesmyslech, volá přeučeně do zbraně všechny „pokrokáře“ proti kysperekým „zpátečnickům“ v Besedě, ať jsou to mužové vážení, zkoušení, veřej-ných věcí znalí, namnoze s akademickým a vyšším vzděláním ne-li ti páni pokrokáři. Naši páni Masa-rykovci mají ještě druhou bolest: proč pak nám vy; páni z Besedy, nedáte k dispozici knihovnu svou! To jete vlastenci? My chceme knihovnou sami hospodařit ve svých jednotách; vy jete zpátečníci: jen pro svou Besedu a nic pro lidovou — naši! — Ani ten spolek „Eliška“ ne a ne dát zadarmo svých 900 svazků — co bychom za to měli alávy, jak „pracujem“ pro lid a český národ, třeba až do těch hrdel!

Všeobecně známá vlastenecká firma „**První česká továrna na cukrovinky a čokoládu, A. Maršner na Král. Vinohradech**“ zřídila právě v městě našem sklad všech svých oblíbených výrobků, **hlavně čokolád, prášku kakaového a všech cukrovinek ori-entálských i čokoládových** na velkém výběru. Naše české hospodynky činíme na sklad tento pozor, který zatímž v Komenského třídě proti školám realným se nalézá.

Na venkovské knihovny behesloveců královéhradeckých došly nás dále následu-

jící dary: **560 K** vdp. Boh. Haki, děkan v Ho-ficích jako sbírku z vikariatu; **po 4 K** vdp. J. Domašinský, děkan v Dobrušce, dp. Felix Barta, farář v Zahrádce, dp. Jan Hůlek, farář v Lomnici nad Popelkou, vp. Antonín Rohlík, kooperátor ve Vojnové Městci, dp. Otakar Fiala, farář v Heřma-nicích, vp. Engelb. Daniel, kaplan v Pouchově; **3 K** daroval dp. Fr. Müller, professor na realce v Kutné Hoře; **po 2 K** vdp. Monsignore Frant. Hampl, pap. prelát v Hradci Kr., důstojný farní úřad v Solopiskách, vp. Fr. Smetana, kaplan v Dobrušce, vp. Fr. Holeček, koop. v Kunštátě, vdp. Ferd. Hanousek, děkan v Třebouchovicích, vp. Jos. Dokonal a Karel Kyselo, kaplani tamtéž, dp. Karel Adam, farář v Křižlicích, vp. Jan Procházka, kaplan v Babicích.

Čtete!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h
pololetně 5 k
celoročně 10 k
do Německa celoročně . 10 k 52 h
do zemí balkánských . 11 k
do Ruska 11 k
do Ameriky 11 k 56 h

Redakce a OBNOVY v Hradci Král.
administrace Adalbertinum.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 31. března 1900. 1 hl. pšenice k 12.00—14.00, žito k 10.35—11.20, ječmena k 8.00—9.00, oves k 5.60—6.80, pšenka k 9.20—10.00, vikev k 12.00—13.00, hrachu k 16.00—18.60, jáhly k 18.40—20.00, krup 17.80—20.60, bramborů k 2.80—3.60, jetelového semínka červeného k 72.00—104.00, jetelo-vého semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 00.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 22.00—35.00, 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00. 1 kg. másla k 2.08—2.16, 1 kg. sádla vepřového k 1.14—1.60, tvarohu k 0.24—0.28, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 31. března 1900 pšenice 12.60 00.00, žito 10.20, 10.60, 11.00, ječmen 9.20 oves, 4.80 6.00, hrách 14.40 24.00, čočka 32.00 36.00 vikev 0—0—, jáhly 18—, 22— kroupy 30— 48— brambory 2.80 3.60, vejce (kopa) 2.64 3.00, másto 2.00, 2.40, tvaroh 24 h, maso hovězí k 1.28, maso telocí k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, se-no k 6.00, slama k 3—, k oves 12.40.

(Zasláno.)

P. T. duchovenstvu vikariátů: Kosteckého, Lanškrounského a Králíckého oznamuje se, že příští volnou konferenci určenou na úterý Veli-konoční, nutno jest odložit až na úterý Svato-dušní.

Svolavatel.

(Zasláno.)

Literární a řečnická Jednota be-hesloveců králové-hradeckých vypisuje kon-kure na 3 venkovské knihovny. Místo, které o kni-hovnu žádati chce, musí býti ohroženo 1.) nábožensky, 2.) národnostně. Přednost mají ovšem ta místa, kde jest obojí tato podmínka zároveň. Lhůta konkurán trvá do 15. května 1900. Žádosti buďtež adresovány na jednatele venkovských knihoven behesloveců v Hradci Králové. Spolu žádám všechny P. T. pp. správce venk. knihoven, aby si neobtěžovali do konce června t. r. podati zprávy o stavu založených knihoven.

Fr. J. Strnad,
t. č. jednatel kn. odboru.

(Zasláno.)

1900.

Vaše Blahorodí!

S radostí sděluji Vám, že malované okno od Vaší ctěné firmy pro náš pouťní chrám Křtinský sho-tovené, všeobecně se líbí, neboť svým provedením, kresbou, komposicí koloritem a slohem i nejpřísnějším požadavkům vyhovuje dokonale.

Farní úřad v Křtinách v srpnu 1898.

S veškerou úctou

B. Pátek,
farář.

Pan B. Škarda v Brně!

Milerád chápu se příležitosti, Vám za dodané okna chrámová plně uznání a spokojenost projevit. Okna buď obdiv u všech, kdo chrám Páně sv. Jeronyma navštěvují a jednohlasně jde chvála jak o dokonalém jemném provedení tak i volbě barev.

Bude mne potěšením, a Vás v brsku opětnou
objednávkou učiniti.

Ve Rjece (Flume) v září 1899.

V úctě

Mateo Balas,
prefekt chrámu Páně Sv. Jeronyma.

Umělecký ústav pro malbu na skle pana B.
Škardy v Brně shotovali dvě překrásná okna s obrazy
sv. Josefa, pěstouna a sv. Anny do presbytáře farního
chrámu Páně sv. Mikuláše v Dolní Dobručce za velmi
levnou cenu a k úplnému uspokojení všech farníků
tak, že tato firma pro podobné práce nejvšejeji se
odporučuje.

Duchovní správa v Dolní Dobručce v Čechách:
V říjnu 1899.

Frant. Krihl,
bisk. vikář a osob. děkan.

Velečtý pane Škardo!

Okna dopadla velmi dobře. Co Vaší práce se
týče, jsem úplně spokojen. Také malé chyby od zá-
mečnicka se pomoci zdejšího zámečnicka a Vašeho velmi
dovedného dělníka odstranily a dělá se nyní vše velmi
dobře. Krása kostela tím, nejen že neutrpěla, nýbrž
opačně velmi získala a to tím více, an z ohledu na
krásu a harmonii v malé oratoři, která žádného světla
neměla, přičiní zeď byla odstraněna a tak i ty tři
sadní okna v kostele viditelná jsou.

Vyjímá se vše nyní mnohem lépe a pěkněji.
Vyslovuje Vám plně své uznání a spokojenost a zname-
nám se v plné úctě

P. J. Karlegger,
C. B. rektor.

Svitavy v listopadu 1899.

Velečtý pane Škardo!

Milerád Vám potvrzuji, že malovaná okna s obrazy
sv. Antonína Padovanského a sv. Anny, Vaší ctěnou
firmou pro zdejší farní chrám Páně provedená, kostelní
výbor i farníky v nejvyšší míře uspokojila co se pro-
vedení i ceny týče. O uměleckém provedení svědčí
nejlépe to, že se i znalci velmi pochvalně o nich vy-
slovili. I koberecová okna jsou velmi pěkně provedena.
Mohu tudíž Vaší firmu každému co nejvšejeji doporučiti.
Se zvláštní úctou se Vám poroučí oddaný

Ant. Žák,
farář.

V Hodišech v Korutanech v listopadu 1899.

Sl. firmě B. Škarda, ústav pro uměleckou sklomalbu
v Brně!

Zdejší farní chrám Páně opět vyzdoben byl dvěma
okny v značnějších rozměrech 170×1120cm ve slohu
gotick. provedeními.

Vyobrazení představují B. Srdce P. a P. Marie,
a líbí se všeobecně. Vše provedení jejich je také
vakuťku pečlivě a zamlouvají se zvlášť světlou, oku
lahodící barvitostí.

Projevuje Vám srdečný dík svůj připojuji, že
Váš umělecký ústav jen všude doporučiti moha.

V Prostějově v listopadu 1899.

V dokonale úctě oddaný

L. Hoffmann,
farář.

Pan B. Škarda, uměl. ústav pro malbu na skle
v Brně!

Stvrzuji Vašemu Blahorodí tímto převzítí pro
mne provedených a dodaných kostelních oken pro no-
vostavbu farního chrámu Páně v Ořechově u Rajhradu,
jakož i oken pro nově vystavěnou kapli v Polánce a
v hrobce rodiny Kammela šlechtice z Hardeggerů na
hřbitově v Hrušovanech (Grussbach) a konečně vo-
tivního okna v chrámu Páně v Rosicích.

Převzetí nadřecených oken stalo se tím dříve
bez závary, an provedení oken těchto se v každém
směru co bezvadné poznačiti může.

Tak jako figurální okna dokazují přesně umě-
leckou dokonalou ruku, tak i okna mosaiková v tech-
nické volbě barev a kresbě všeobecně uznání panu
objednavatelů doznaly. To samé moha také o oknech
z katedrálního skla, s pestrými vložkami a obrubami
dovědčiti a jest stavební technické provedení co so-
lidní a odborně přesné k poznačení.

Slouží mně k zvláštnímu potěšení, Vašemu Bla-
horodí úsudek tento, co pánů podnikatelů sděliti a
neopomenu v dalších případech potřeby Vaší firmu
doporučiti, resp. se náš Váš obrátiti.

Boží Požehnání v listopadu 1899.

V úctě

Rich. Martin,
stavitel.

Velečtému panu B. Škardovi v Brně!

Objednal jsem na jaře 1899 čtyři malovaná okna
do presbytáře chrámu Páně v Horních Dunajovicích
ohlavně známou firmou Vaší. Byly to obrazy „Nejv.
Trojice Boží“, „sv. Cyrilla“, „sv. Methoda“ a „sv.
Jana Nep.“ v celých postavách s koberecovým posa-
dím. Provedení figurální i ornamentální líbí se všeobec-
ně i cena obrazů není velká. Mohu tedy Váš uměl.
ústav doporučiti všem P. T. pánům duchovním správcům.

Nač do ciziny zanášeti peníze, když tak dobrý
a laciný ústav máme tak blízko. Děkuji za práci a
zasílám obnos smluvený za dodání čtyř krásných oken.

V Horních Dunajovicích v prosinci 1899.

P. Alb. Mrázek,
farář.

Oltář

poučná i modlitební kniha

i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

K jarnímu seti

nabízíme první zrna z prvního k ložskému
seti přímo od proslulých pěstitelů kou-
pených a vyznamenaných druhů:

Jará pšenice: červená schlandstedská,
haličská hládká. 100 kg. za K 20.—.

Ječmen: hanácký od Proskovce, hanácký
z Lundenburku od Vodičky ze Smrčic,
rakouský klenot, švédský Princezka. 110
kg. za K 18.—.

Oves: Heineho nejvýnosnější, Bestehornův
nadbytek, švédský Ligovo. 100 kg. K 16.—.

Brambory: Angeliho klenot za 100 kg.
K 6.—. Brambory sklídili jsme 50 mtc.
po 1 korci.

Správa velkostatku v Oboře
pošta Ostroměř.

KŘESTAN

Nejsvětější Svátosti Oltářní
posvěcený.

Seřadil **Abbé A. Henry**, čestný k. novník a fed.
ústavu Nejv. Trojice v La Marche. Die III. vydání
přeložil **Vojt. Kameš**, farář v Chřenovcích. Ná-
kladem biskupské konsistoře.

Stran 514 — 8°. — Cena brožovaného výtisku 1 K
40 h, franko 1 K 60 h; v tuhé vazbě celopletené
1 K 80 h, franko 2 K; v ládi 2 K 60 h; franko
2 K 90 h.

Recenzi pochvalnou této výtečné adorační knihy
viz v červencovém sešitu „Hlas duchovního“ r. 1896.

Časopis: *SS. Eucharistia* (roč. I. 1896) čís.
10. (říjnové) str. 160 podává o spisu tomto úsudek
skvělý. Píše: „Jsem vděčen ctěné bisk. knihtiskárně
v Hradci Králové, že nám knihu tuto zaslala. Po
srovnání s *Walsorem* máme knihu tuto za lepší a
přihodnější pro členy věčného klanění nežli onu,
poněvadž podává nejen hojnost modliteb, ale i vy-
slovení k rozjímání, čehož se ve *Walsoru* nedostává.
Proto ji doporučujeme všem při zavádění věčného
klanění. Kdo zjedná pro své členy věčného klanění
tento spis, nepotřebuje dlouho ničeho nového.“

Kniha obsahem dělí se na 3 díly: Díl I. hodí
se zvláště pro lid, chovaje pěkná, jasná a dojemná
poučení o N. S. O., o mái svatě, o sv. přijímání,
hojnost krásných příkladů. — Díl II. doporučuje se
kněžstvu, theologům pro vhodnou látku k meditacím
a kázáním. — Díl III. uvítají zbožné duše pro hoj-
nost krásných rozmanitých pobožností k N. S. Olt.,
k sv. přijímání, ke mái svatě; z té příčiny kniha
došla i v našich ženských klášterech hojného rozšíření.

Biskupská knihtiskárna.

Pobožnost údů jednot
ustavičného se
klanění **Nejsv. Svátosti.**

Stran 16 — 32°.

Cena 6 h, 100 kusů 4 K, 1000 kusů 20 K.
Biskupská knihtiskárna.

Kathreinerova

jest jen pravá ve známých

Kathreinerových balíčkách!

Nikdy tudíž vyvážená, neb v jiném na okla-
mání vypočítaném napodobeném balení.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest nejlahodnější chutnající, jakož i jediné
zdravá a spolu nejlevnější přísada k zrnkové kávě.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
pije se při stále stoupajícím úspěchu denně
ve statisících rodin.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
jest tam, kde zrnková káva jako zdraví škod-
livá, lékařsky se zakazuje, nejdokonalejší
náhradou!

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žiněny.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorně činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení hromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám hromosvodů, které správně vyřizuje. Dále se odporučuje k zařízení vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování plynův tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalátorské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnstvím mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že téže budu sobě nejen vážiti, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Pěkný byt

ve středu města, sestávající ze 2 pokojů, kuchyně a příslušenství, v prvním poschodí je

ihned k pronajmutí
pro tichou rodinu.

Bližší zprávy sdělí administrace tohoto listu.

Novotiny suken

pro

jaro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvyklé ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšivkami

v Hradci Králové.

Zal. 1834.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklady.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Anna F. Horová.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦♦ Dílna na Slezském Předměstí.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v posavadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Školu pražských a pařížských střihů

zahájím dne 15. dubna t. r. pro severovýchodní Čechy v Hradci Králové, v domě p. Pajkrově (kavárna) na sv. Janském nám. v II. posch.

Vyučiv se všestranně ve chvalně známém závodě svého otce, p. Václava Beneše, dámského krejčího v Hradci Král. a poznav veledělky na dámské toalety doplnil jsem své odborné vzdělání na první krejčovské akademii p. Jana Kratiny v Praze.

V mé škole pro vyučování střihů; seznámí se velectěné slečny a dámy s veškerými druhy dámských toalet, naučí se střihu a šití všech druhů šatů, živůtků a vest, náprsníček, tunik, pelerin, pláštíků, halenek, žaketů, jupiček, domácích, salonních a vycházkových obleků a v dílně mého p. otce budou mít dle zvláštního ujednání příležitost theoretické i odborné své znalosti doplniti. — **Zákyně do mé školy vyučování střihů přijmou se v každé době.**

Prose o vzácnou přízeň velect. dam z Hradce Králové, širokého okolí a z celých severovýchodních a východních Čech,

znamenanám se v úctě

Jindřich Beneš,

absolvent první krejčovské Akademie pana Jana Kratiny v Praze.

DRAŽBA

v obecní zastavárně Královéhradecké

na malém náměstí č. 124., v sále tělocvičny, odbývati še bude

dne 14. dubna 1900 od 9. hod. ranní do 12. hod. polední a od 2. do 6. odpo.

na zástavy

pozůstávající z klenotů, hodinek, řetízků zlatých i stříbrných atd., rovněž i ze šatstva, prádla a rozličných druhů látek, obuvi atd., které do dne 28. února propadly.

1. Veškeré do dražby propadlé zástavy možno ještě **ve čtvrtek před dražbou** zúrokovati, nemusily-li by býti vyplaceny.

2. Až do dražby samé mohou se propadlé zástavy vyplatiti.

3. Den před dražbou a v den dražby lze zástavy vyplatiti, ne však z úročití, rovněž i v tento den se nové zástavy nepřijímají.

V případě, že by všechny zástavy se neprodaly, odbývá se dražba nová dne 21. dubna 1900.

Ze správního odboru obec. zastavárny Královéhradecké.

Tangera

časová novinka pro pány na obleky, v moderní barvě zelenavé.

Metr zl. 3.60.

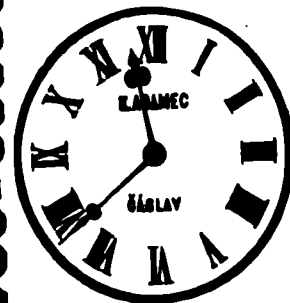
Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Právě vyšlo „Časových úvah“ č. 7

se zajímavou statí

Zánik světa

dle bible a astronomie

od L. Heumanna v překladě Josefa Špáty. Stran 24. Cena 4 kr.

„Časové úvahy“ těší se takové obliby, že pravidelně bývá číslo během měsíce rozebráno, kromě čísel, jež tisknou se velikým nákladem. Ani letošním ročníkem nelze nám úplně posloužit, protože některá čísla jsou rozebrána

Administrace „Časových úvah“ v Hradci Králové.

Malá zkouška přesvědčí.

Prádlo

pro dámy i pány.

Obrovský výběr novotinek

kravat, límečů, manžet atd.

Kuččské kolárky a náprsenky.

Turistky

cyklistických potřeb.

Bohatý výběr

dámských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.

Výbavy

pro nevěsty.

Tovární sklad dam. garnitur

kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.

Malý zisk, velký obchod.

Speciální obchod klatovským prádlem.

Stanislav Jirásek.

Hradec Králové.

Velké náměstí č. 36

Kříže školní

i jiných všech druhů, velice přesně dle slohu provedené dodává jen známá první česká výrobní křížů

Raimund Jul. Kozel,
sochař a řezbář

jen v městském stavebním dvoře, naproti Adalbertinumu v Hradci Králové.

Všude rukopisy plného usnutí k požádání předložím.

Napodobování mých vlastních vzorů stíhám.

Velké množství dodané kříže jsou mými výrobky opatřeny.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Čestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

O nuceném zemském pojišťování.

Ve výroční valné schůzi *Jednoty hospodářské severovýchodních Čech*, která se 26. března v Hradci Králové konala promluvil ředitel rolnické školy v Kostelci n. Orlicí, pan *František Bauer*, o vzájemném zemském pojišťování.

Řečník vyslovil především přání, aby páni poslanci podávali a odůvodňovali (po 10 let vždy od repetice) méně návrhů, čímž se mnoho času smát a snému pak nezbude ani tolik času, aby pak vyřídili ty nejněžnější záležitosti. (Jak z povsadačního sněmovního jednání vidno neřídí se tímto všeobecným přáním, podávají opět návrh za návrhem, ač již předem vědí, že tím zabíjejí čas a okrádají výrobní třídy o vyřízení těch nejpálčivějších záležitostí. Na takové věčné povídky měl by konečně vzít lid důkladné košťáky).

Pan ředitel Bauer připomněl, že nebožtík dr. Vašaty podal návrh na zavedení nuceného zemského pojišťování již r. 1889. Letos prý bude sněmu podána předloha v této příčině. Řečník nezná její obsah, ale již předem se proslýchá, že zemský výbor království Českého zavedení nuceného pojišťování nenavrhuje. Pak pokračoval pan Bauer. Víte, že jsme se v loni nanosili: „*Uvádě se nutnost, aby pojišťování bylo všeobecné a nucené a aby bylo rozšířeno pojišťování proti ohni a krupobití též na pojišťování dobytka.*“

Bude-li zavedeno pojišťování nucené, bude pojišťování zlevněno a myslím, že zvýšením pojišťovacích premii by si pomohla země více než povsadačními přírůstky. V Bavorsku platí se 1 až 2% z každého tisíce pojištěného kapitálu, poněvadž je tam pojišťování zemské a nucené. *Pražská pojišťovna* snížila pojistné o polovici oproti pojistnému jiných spořitelů a ještě docílí velkého zisku, z něhož polovici dává obci a polovici ponechává sobě.

U nás v Čechách obnáší pojistné premie ročně asi 24 milionů korun. Z toho se platí pojištěným náhrada asi v obnosu 10 milionů korun a 14 milionů zbývá na uhrazení správ pojišťoven a nejvíce ovšem na tučné dividendy a superdividendy akcionářům a správním radám.

Většina těchto peněz plyne do kapes cizích kapitalistů, vyváží se ze země, pojišťovny si staví s milionů na našem lidu vyzískaných paláce a páni generální ředitelé a vrchní inspektoři židovských spořitelů mají často větší platy než-li páni ministři a dvorní radové.

Uvážíme-li, že v Čechách jest ještě mnoho lidí nepojištěných, tedy zavedením nuceného pojišťování obnášel by úhrn pojištěné sumy ještě více milionů, zisk by se tedy ještě více zvýšil a mohl by tedy sloužiti jednak k snížení pojišťovacích premii, jednak by se mohl přikázati zemským účelům.

Čím větší bude počet pojištěnců, tím menší bude poměrná škoda, neboť na jednotlivce připadne poměrně tím méně poplatků.

Praví, že zavedení nuceného pojišťování by nebylo liberální. Hloupá a škodlivá svoboda nám neprospěje. Zde je přinucování prospěšné a pro toho, kdo nechce chápati dobro, bude nucen požehnaním (Výborně!) Bude-li nucené pojišťování rozleštěno na okresy, bude tím lepší oceňování pojištěných stavení a předmětů. Nyní se může každý třeba hodně vysoko pojistit, ale náhradu dostane jen přiměřenou povstale škodě. Pojištěný tedy vyhazoval peníze na to, o čem vyšel stavení neb věci pojistit, než-li jakou cenu skutečně měly. Lid náš nevědomky házel peníze kapitalistům pojišťoven přímo do kapes.

Neptípustí-li se při zemské pojišťovně přeceňování, pak budou způsobené škody přiměřenější náhrady a tím se zvýší také mravnost v lidu. Znám, že u nás se děje mnohé neštěstí ze spekulace a že na mnohém místě vědí lidé již napřed, že tam bude hořet. V takových obcích nechá se všechno klidně shofet a co po požáru zbude, zmizí v noci. Někde dělají paseku, rozřezují trámy a rozvážejí spaleniště. Touto cestou se lid neumravňuje.

Bude-li pojišťování všeobecné a nucené, bude lid pečlivě hledět, aby se obeh nešířil a nezačínal se spekulace, přihlížel by také k tomu, aby se spaleniště nerozneslo. Dosud pojišťovny dělají co chtějí, dá něco nebo nic, neboť v zadu premiové potvrzenky je v drobnoučkých tištěných podmínkách tolik klíček, že má nesolidní pojišťovna pojištěného vždy v kapse (Souhlas).

Zavedením nuceného pojišťování neubere se nikomu práv, naopak poskytne se mu práv a výhod mnohých. Pojišťování všeobecné musí býti jak proti ohni a krupobití, tak i pro pojišťování dobytka.

Až posud se mnohé pojišťovny jednotlivému druhu pojišťování vyhýbají a sice také tím, že zvýší pro jednotlivé druhy neslýchané sazby. V Bavorsku platí sotva polovici, ba třetinu toho, co platíme u nás pojištěného. Mnohé věci pro vysoké sazby u nás ani nepojišťujeme. Cukrovka a brambory následkem vysokých sazeb asi nikdo si nedá pojistit. Co mu může také potlouci? Ohřát. Nu, za ten dostane pramálo náhrady.

Zavede-li se u nás všeobecné zemské pojišťování a rozleště-li se toto — na př. u dobytka neb peřáru dle okresů menších neb větších, tu

bude majetek rolnictva více zabezpečen. Odhad ceny věcí i škody bude správnější. Roku 1896 vyhořelo v Čechách 3193 stavení pojištěných a škoda obnášela 6,496.000 zl. Z těchto stavení byla jen asi třetina pojištěna. Proti krupobití bylo pojištěno 182.000 hektarů půdy a škoda krupobitím způsobená obnášela sedm a půl mil. zlatých, úhrnem obnášely tedy škody na majetku asi 14 mil. zlatých. Jest-li z těchto škod nebyla ani polovička pojištěna, tu utrpěli poškození na majetku škody obrovské a mnoho národního majetku přišlo ve škodu. Zavedením všeobecného, nuceného pojišťování a vyplývající z toho snížení pojišťovacích sazeb zabráni se tomuto ničení národního majetku.

Naši rolníci mají potíže s dělníky. Při polní práci zůstávají jen vybrakovaní dělníci, neboť jiní hledají si stálejší výživu v průmyslových závodech, kde jsou více chráněni a zabezpečeni též pro případ nemoci a úrazu. U rolníků nebyvají dělníci pojištěni a po čas neschopnosti k práci chráněni. Kdyby zemědělské dělníci byli rovněž pojištěni, cítili by se zabezpečenějšími pro případ nemoci, úrazu a stáří, byli by také spokojenější a lid takový dal by se také lépe ušlechťovati a povznášeti mravně. Kam dostanete dnes čeledína neb nádeníka? Kde hrozí nebezpečí, tam musí hospodář napřed, neboť služební a nádeníci tam nepůjdou. *Zavedení úrazového pojišťování pro zemědělské dělníky* bylo by tedy i rolníku na prospěch. Nutné je také *pojišťování pro stáří*. Výminky na většině rolnických statků jsou nepatrné a smutné. Máme ovšem *pojišťovací fond císaře Františka Josefa*. Ale v tom je pojišťování dobrovolné. Rolníci se tam velkou většinou nepojišťují, protože prý nemají peněz. Kdyby ale u nás na zavedení nuceného pojišťování zaveden byl paragraf, pak by rolníci na to pojišťování také peníze sehnali. Kde to musí býti, tam se ještě vždy peníze seženou (Souhlas).

Všeobecné, nucené a vzájemné pojišťování, dle možnosti na okresy rozdělené, jehož ústřední správu by měl zemský výbor (sněm) ať tedy žádá rolnictvo všeobecné, neboť toto bude pro něj nejlepší a nejlevnější.

Poslanec dr. *Formánek* souhlasí s všeobecností a nutností vzájemného pojišťování, myslí však, aby, hledíc ke zkušenostem nabytým na Moravě a v zemích alpských, pojišťování dobytka se z něho vypustilo.

Pan *Tužil*, okresní starosta holický a předseda rol. vzájemné pojišťovny dříve ve Spy nyní v Albrechticích je pro všeobecné a vzájemné pojišťování. O zemské pojišťovně myslí, že by byla zaopatřovací ústavem a proto ať je zemská pojišťovna ve spojení s okresními pojišťovnami, jejich správa je nejlacinější. Dosud jsou takovými ústavu Vzájemná pojišťovna rol. v Praze, v Albrechticích, v Plananech a v Zamberku. U naší pojišťovny má ředitelstvo a 4 úředníci menší platy než-li má v Praze jediný ředitel. Cestovní útraty na komise atd. jsou též levnější. Rolníci dovedou rolnické usedlosti atd. nejlépe odhadovat a náš spolek nevyvolává žádných soudů a pojištění jsou s naším odhadováním spokojeni. Země by dostala za vrchní správu okresních pojišťoven jednu neb dvě třetiny výnosu, ostatek by zůstal v okresu. Zemská pojišťovna by se měla zařizovat dle na bytých zkušeností a ne dle všelijakých dat „statistických“. Do ankety pro zařazení zemské pojišťovny by se měly povolat vedle poslanců, zástupců zem. výboru a jiných znalců též zástupci zmíněných rolnických pojišťovacích ústavů. (Souhlas.)

Pan *Kratochvíl* z Jezbin je pro návrh p. *Bauera*, aby sněmu byla zaslána petice za zřízení vzájemné nucené zemské pojišťovny. Návrh tento přijat a rovněž návrh p. *Tužila*, aby do ankety povoláni byli zástupci rolnických 4 pojišťoven. Na návrh p. ředitele *Bauera* mají všechny obce, hosp. besídky a spolky zaplavovat sněm žádostmi *za zřízení zemské vzájemné nucené pojišťovny*.

Na konec přijat za podpory p. poslance *Jaroše* návrh p. *Aleše Rejcherta* ze St. Plesu, aby naše spolky hospodářské pořádaly letos výlet k shlédnutí moravských průmyslových závodů.

Zvěsti z východních Čech.

Z Měslojed. Památným pro nás a naši hospodářskou besedu zůstane den 1. dubna t. r., kdy v místnostech besedních shromáždili se rolníci svého vůkolí, aby podíli brali na schůzi naší, v které přednášel rodák *Hofiněvský*, p. dr. *J. Pražák*, člen redakce „*Obrany zemědělců*“ z Prahy o hospodářských a společenských úkolech českého rolnictva a důležitosti zemědělského združování. Předseda besedy naší, p. Ant. Štefan vítal o 3. hod. odpoledne účastníky a žádal vzhledem k tomu, že účastníci jsou veškeré besedy okolní — *Cistěves*, *Chlum*, *Benátky*, *Radice*, *Sandračice*, *Želkovic*, *Nedeliště* a ne i vzdálené *Věstary*, aby se předseda dnešní schůze zvolen byl delegát rady zemědělské okresu *Královéhradeckého*, pan *Václav Skvrna* z *Cistěvsi*, což jednohlasně přijato. Pan *Vác. Skvrna*, děkoval za důvěru mu prokázanou,

vyslovil potěšení nad tak četným shromážděním, vítal přítomné a vyslovil přání, aby tato schůze přinesla mnoho ovoce ve prospěch myšlenky združeni se rolnictva. Na to zahájil schůzi a představitel pana *Fečtíka*. Pan dr. *J. Pražák* v delší řeči, provázené za časté hojným souhlasem, zmínil se o důležitosti stavu seláckého v národě a pravil: „*Český rolník, jest přirozeně národní, — vezme sedláckovi půdu a tím přestane i národ.*“ Rolník jest ten, který doplňuje inteligenci v životě veřejném, národním atd. Sedlák náš o vše možné staral se, jen sám o sebe ne a tím dostal se do nynější bídě. Vždyť veškeré stavy se sloučily, jen náš rolník tak dosud nečinil a tím horší jest postavení jeho, zvláště když dluhy stále jsou větší a větší, daně rostou. Rakouská celní a obchodní politika sedláka českého nechťní, blankotermínový obchod a militarismus jej poškozují. Rolník náš zápasí s nerovnými činiteli a má-li nedostatky odborného vzdělání, nedostatek drábnosti, nedostatek stavovského uvědomění, odcizuje-li své syny a dcery svému stavu, tak nejen svůj stav o jmění ale i zdárný dorost okrádal. Řečník se zmínil pak o školách vůbec, hospodářských zvláště, nabádal k hojně návštěvě škol hospodářských, vždyť teprve 140tý synek rolnický v Čechách navštěvuje zemědělskou školu! Pan dr. *Pražák* horlil pro stavovské spolčování ve združení českých zemědělců, pro společenstva nucená, pro družstva nákupná a prodejní, pro zřizování skladišť, neboť v tom vidí poslední záchranu před záhubou stavu rolnického. Bouřlivý potlesk byl p. řečníkovi od něhou za velice zdařitou přednášku. Po malé přestávce zdědil předseda, že ku dnešní schůzi pozván byl též p. posl. *J. Jaroš*, že též však pro nutnou schůzi v labekém komitétu nemůže se zúčastniti, proto posílá pozdrav a přeje schůzi dnešní mnoho zdaru. Po tomto shromáždění provolává slávu poslanci *Jarošovi*, v oboru zemědělském nad jiné snaživému. V nastalé debatě přimlouvá se p. *Jos. Skvrna* z *Cistěvsi*, aby byly hospod. školy co možná nejvíce navštěvovány a uvádí, že z okolí *Měslojed* nápadně málo mladíků hospodářskou školu obsovovalo. Pan *Frant. Černý* z *Vrchovnice* uznává důležitost odborného vzdělání, však jen tehdy náprava se stane, budou-li zřízeny pokračovací školy hospodářské. K této věci ještě proklovali pp. *J. Pražák* z *Hoříněvsi*, *J. Pilnáček* z *Radice* a *J. Volf* z *Měslojed* a předseda, který přimlouvá se, by hospodářské a hospodářské školy zřizovány byly na venkově a ne ve velkých městech. Pan *J. Hak* z *Radice* přimlouvá se za zřizování obilních skladišť, což rozšiřují p. *J. Hrubý* ze *Sandračic*, p. *V. Novák* z *Radice*, p. *Frant. Černý* z *Vrchovnice* a předseda, neboť tím budeme-li mít po celých Čechách zřízeny skladiště spojené v zemský svaz, budeme moci čeliti proti blankotermínovému obchodu. Po doslovu p. dr. *J. Pražáka* navrhl jednání besedy, p. *Josef Volf* vhodnou resoluci, která jednohlasně přijata byla. Když žádný více k slovu se nehlásil, poděkoval předsedající za hluchého souhlasu přítomných p. přednášejícímu a žádal shromáždění, aby ve smyslu tak jednomyslně přijaté resoluce vždy a všude jednali, stali se členy združeni českých zemědělců, jeho zásady hájili, členy mezi svými soudruhy získávali, aby co možná všickni rolníci této krásné naší vlasti stáli pod jediným praporem združeni českých zemědělců a tomu, aby se tak v brzkou stalo, provolává na zdar! Čímž ukončuje schůzi. Dodati sluší, že z přítomných stalo se přes 60 členů združeni českých zemědělců, ačkoliv mnoho již stávajících členů tohoto združeni přítomno bylo.

Z Kraje (z kruhů hospodářských *S hřázou* pohlížíme my hospodáři na letošní otevírající se jaro. Sotva trošku ruda osyčati počala a pluh mohl se zabofiti do země, přišly sněhy, které zase na dlouhou dobu všecko zarazí. Běda pak těm, kteří mají polozemky blízko potoků, řítek nebo samého Labe. Tam bude půda úplně vymočená, leckde prst vyplavena a tak čeká dlouhá, usilovná práce a po ní snad ještě poloviční nebo plně zklamání. Jář nebudeme moci zasít a ozim ten jest zničen. Egypťská zrovna rána, spousta myší hrabošů, kde co vyžrala, zničila. Márně bylo namáhání všecko házet jim fosforové pilulky, marno bylo očekovati jim morovou lymfu. Množily se každým dnem. Ani únorové a březnové vody jich nepohubily. Dokáž-li to sněhy dubnové, nevíme. Snad zhoubná uplavice mohla by nás od nich osvoboditi. Všeobecně jest steek do potřeštěných střešic, kteří, kde jakého dravce nebo polodravce spatřili, už do něho pálili. Co jenom v některých obcích postříleno bylo sov. Ovoce zdáse, bude také poskrovnu. Neškodí-li mrazy, čeká se pohroma ze hmyzu, protože odpravovatelé jeho, naši ptáčky zpěváčci nacházení jsou v celých kupách mrtví. Ptáctvo lesní zaléto do samých zahrad a dvorů. Nouze je nutí. Všude ozývají se vronci prosby, aby krutá a dlouhá zima letošní konečně přestala a ustoupila jasněmu, teplému slunkku. Říno bývá 5 až 6° zimy!

Z Poličky. Výroční valná hromada naší sv. *Josefské* Jednoty konala se 25. března. Výborových schůzí konala jednota 8, mimořádnou valnou hromadu jednu. Jednota účastnila se všech průvodů a slavností i pobožností církevních, dvakrát byla na ponti v *Baldě* se svým předsedou dp. *Fr. Dittrichem*. Po celý advent a půst zpívala Jednota o velkých službách Božích a přispěla tak nemálo k zvelebení zpěvu chrámového. V *Tuřanech* u *Brna* zastoupena byla Jednota 8mi členy deputací při svěcení praporu. Přednášky se konaly: 1. O mistru *Janu Husovi*; 2. o španělské inkvisici; 3. o tematě náboženství a práce; 4. o obchodu a bílými otroky. Mimo to konaly se společné rozhovory o všech časových otázkách. K výtce naší Jednoty v „*Lid. listu*“ učiněné, pokud se týče výběru a počtu přednášek, podotýkáme, že spolkové místnosti byly dle něž rok pro sešlost nepřístupny a musely se opravit i jiné místnosti nám propůjčité nechtěli. Zábavný kroužek sebral 3 tříktovky, 3 jedno- a dvouktovky a třikrát za velikého účastenství v době vánoční: *Pasačka* z *Lurd*. Dne 25. února pořádaný ples, jenž vynesl čistých 44 korun. Stav jmění

jeví se v přebýtku 869 K 76 h. Časopisy odebírají se: 8 ex. Obnova, Katol. Listy, Český Východ, třebíčská Stráž, Koruna svatováclavská, Selské Hlasy, Dělnické Noviny, 16 ex. Lid. Listu, Obrana dělnictva, Křísť a Maria. Knihovna rozmnožena byla o 70 svazků vlastních knih, čestnou vyměněno 749 knih. Nejdůležitějším činem jednoty jest ovšem *koupě spolkového domu, ovšem koupě na dluh, takže oddávili jsme se obrátiti na P. T. pány dobrodince věci katolické s prosbou o podporu.* Bohužel, že z 500 zaslaných šeků jen okolo 50 bylo použito. I prosíme tímto všechny P. T. pány, jimž jsme se osmělili šek zaslati, aby hnutí jsouce naší bídou toho šeku neráčili pohoditi, nýbrž sebe menším milostivým dárkem ho použili aneb v nehorším případě aspoň prosebný list a šek nám vrátili, abychom je jinám poslati mohli. Zdaž Bůh!

Z Cuclavi. Hospodářský kurs, pořádaný katolickou jednotou pro Cuclavi a okolí na řízení vltcp. říditele Jos. Dumka, kočujícího hospodář. učitele vltcp. zemědělské rady pro král. Česká, rozvržen jest na tři dny. První schůze koná se dne 15. dubna o půl 4. hodině odpol. v hostinci p. Ant. Rychtařka v Malé Lhotě. Přednášky: 1. Hnojení orných půd, luk a zahrad hnojem chlévským a umělým. 2. Organizace rolnictva u nás a v cizině (hospodářská družstva). II. schůze dne 16. dubna o 3. hod. odpol. v hostinci p. Karla Jandourka v Seči. Přednášky: 1. Chov hovězího a vepřového dobytka. 2. O skonech a předpisech týkajících se zemědělství. III. schůze dne 17. dubna o půl 3. hod. odpol. v hostinci p. Josefa Horského ve Velké Skrovnici. Přednášky: 1. Z čeho může hospodář v nynější době těžiti. 2. Odchování dorostu hospodářského a vzdělání hospodářů vůbec. Přednášeti bude zkušený a osvědčený ředitel, vltcp. řídící Josef Dumek, jenž zodpoví též všechny dotazy týkající se zemědělství. Po každé přednášce bude rozhovor a po ukončení schůzí volná zábava. K hojně návštěvě zve výbor jednoty.

Z Hronova. Dne 25. března pořádal podpůrný a vzdělávací spolek kř. sociálních žen a dívek v Hronově n. M. na sále „U mostu“ zábavní večer ve prospěch národního domu Čechů Trutnovských. Některá čísla programu byla dosti obtížná, však provedena byla ode všech účinkujících žen a dívek k všeobecnému uspokojení ano překvapení. Po proslovu, který složila a s citem přednesla sl. Emma Čejchanová, následoval živý obraz „hold Čechii“, který byl mistrně sestaven návodem pl. doktorové M. Kudrnáčové a sl. Emmy Čejchanové, tak že při bengálském osvětlení vypadal jak z mramoru vytesaný a přímo nadehl. Když opona nad živým obrazem byla spuštěna, zazpíváno za kulisy jako ozvěna: „Bývali Čechové“. Na to následovala směs českých národních písní, které nastudovala s členkami spolku a řídil s velikou ochotou a neúmornou obětavostí p. řídící učitel ve výslužbě Bubáček. Pak následovaly sólové zpěvy a deklamace, které s plným zdarem provedly členky: sl. Ducháčova, Foglarova, Koubova, Němečková, Pánčková, Prouzova a pl. Nováková. Mezi jednotlivými číslami koncertoval s úspěchem sextet p. Hepnara. Ku konci jest nám vzdání upřímné díky sleč. Marii Němečkové za nevšední ochotu, se kterou zpěvné části na pianinu s pravou virtuositou doprovázela, dále p. Fr. Šrůtkovi, hostinskému, za laskavé zapůjčení pianina, sl. ochotnickému spolku za ochotné propůjčení kulisy a opony a všem ostatním, kdož k úspěchu toho večírka přispěli. Ač počasí nebylo příznivé, přece návštěva byla hojná a čistý výtěžek slušný, který až se ještě o něco zvětší, zašle se svému účelu. Téhož dne konala sv. *Josefská jednota valnou hromadu.* Pan místopředseda podal zprávu o činnosti jednoty v roce minulém, kdy jsme prodělali stávku a kde se organizace dělnictva našeho stkvěle osvědčila, neboť od našich křesť. soc. organizací obdrželi jsme přes 400 zl. podpor a celkem vydala naše organizace přes 800 zl. dílem v penězích, dílem v potravinách strádajícím stávkujícím dělníkům bez ohledu na jejich smýšlení. Ze stávky této nabyli jsme také zkušenosti, že třeba organizovati každou jednotlivou výrobu, pokud možná ve společenství výrobní, která hromadícímu kapitálu nejnázve čeliti mohou. Proto založili jsme v srpnu *tkalcovské výrobní společenství „Vzájemnost“, které chvála Bohu, čím dál tím více skvělá a od počátku svého trvání pracuje s kapitálem více než 8000 korun číslajícím.* To je také nejdůležitější část praktické spolkové činnosti v tomto roce. Také tu radostnou zprávu podáváme, že v naší farnosti zřídily se za spolupůsobení všech 3 záložny dle vzoru Raiffeisenova (ve Vel. Poříčí, Zbečínku a Rokytínku). Dále provedena byla v tomto roce organizace žen dle programu kř. sociálního, která čítá již přes 130 členek. Jiným směrem neméně důležitým jeví se spolková činnost šířením dobré četby časopisů a knih. Odebírá se 100 ex. Lid. Listu, Obnova, Pražský ilustr. Kurýr, Selské Hlasy, Brněnský Drak, Obrana práce a dělnictva, Pražský Lloyd, Časové úvahy, Obrazková Revue, Nový Život, Nové Prouty a m. j. Spolková knihovna vzrostla na 380 knih a mimo to má k dispozici 118 svazků knihovny bohoslovecké. Jak hojně se četlo, vysvětlá ze zprávy obětavého knihovníka, dle níž půjčeno bylo v uplynulém roce 1152 knih. Dle zprávy pokladníka nalezá se v pokladně 128 k 2 h čistého jmění spolkového. Dále byl spolek zastoupen na sjezdu kř. sociální strany v Praze 13. a 15. srpna 5 delegáty, v hojném počtu účastnil se krajského sjezdu v Cerv. Kostelci a na diecesní sjezd do Hradce Králové vyslal jednoho delegáta. Všecky tyto zprávy vyslechnuty byly s nadšeným souhlasem. Na to přikročeno k volbě. Aklamací zvoleni byli, za předsedu: P. Vác. Šitina, za místopředsedu: Jos. Kovář, starší: Frant. Tylchrt, jednatel: Ant. Jirásek, pokladník: Josef Pavel, knihovníci: Fr. Tylchrt, Adolf Jirásek, Jan Sedláček. Do výboru: Josef Khon, Fr. Stodola, Fr. Rus, Jan Parma, Václav Rak, Fr. Dvořáček. Náhradníci: Jan Sedláček, Bedřich Foglar, Josef Šotola, Josef Rezníček. Revioři účtů: Jan Kovář, Jos. Prouza. Práporčníci: Fr. Rus, Fr. Dvořáček. Další činnosti „Zdaž Bůh!“

Z Polné. Kat. jednota zdejší konala 18. března devátou výroční valnou hromadu. Život ve spolku navštívil dlužno v pravdě utěšeným. Místní kaplani konali četné přednášky a konány rozhovory o poměrech

časových. Spolek sebral řízením svého horlivého člena, pana lékárníka Vojtěcha Sedláka, několik divadelních her, při čemž ochotníci své úlohy vždy pilně navštívili. Dále pořádáno více zábav a spolek účastnil se též společného výletu všech spolků polenských. Čestný vedřek pořádán na rozloučenou s dp. katechetou Ferd. Vlčkem, jenž spolek děkuje za četné přednášky s oboru sociálního a národohospodářského. Dále oslavou příchozího nástupce P. Šebestíka a oslaveny konečně 83 narozeniny staříčkého, 83letého děkana Poimona, předsedy spolku. Na nádraží polenském vítala jednota naše Jeho Veličenstvo a účastnila se pohřbu matky praporu, Jaj. Exc. hraběnky Klotildy Clam-Gallasové. Zvláštním díkem zavázán je spolek panskému sládkovi p. Jindřichu Volencovi, majiteli spolkového hostince, který spolkové místnosti přistavbou pro jeviště s nevšední ochotou rozšířil. Spolek, který po 12 let má místnosti zdarma propůjčeny, čítá teď 132 členů. Důležitým zařízením ve spolku jest podpora členů po čas nemoci, pro kterýžto účel založen byl před dvěma lety nemocenský fond, na nějž vdp. děkan Poizon věnoval obnos 200 K a na nějž členové, kteří na řešení podporu aspirují, platí měsíčně 10 h. Obětavý člen, pan lékárník Sedlák, založil pro spolek jiný fond, na nějž též daroval obnos 200 K, z něhož každého roku bude vyplácena jen polovina úroků a to nemocným ženám chudých členů spolkových. Fond tento bude každým rokem o polovinu úroků vzrůstat a vždy hlásati šlechetnost štědrého dárce a zakladatele. Jen takový spolek může prosperovati morálně, má-li též své základy materiální. Vdp. děkan Poizon ještě ve své závěti činí spolku značný odkaz. Oběma dobrodincům tuto jmenovaným buďtež tímto veřejné díky vzdány. Při poslední valné hromadě zvolen výbor tento: Předsedou vdp. Poimon, místopředsedou vp. Hornek, jednatelem vp. Máka, pokladníkem p. Pometlo, truhlář, seniorem spolku p. Brandeja, podstarší v panském pivovaru, výbory za muže p. Sedlák, lékárník, p. Langmichl, obchodník, p. Špinar, obuvník, za jinochy p. Vepřovský, obuvnický, p. Šotola, cukrář a p. Sadil syn měšťana.

Ze Senožat. Městečko naše vzdáleno jest 3 1/2 hodiny od okresního města Humpolce a ještě dále jest do Pelhřimova, Pacova a Dol. Královic. Náš lid byl zde na „třetí ruce“ závislejší nežli kdekoli jinde. Kdo chtěl něco prodat neb koupit, kdo si musel něco vypůjčiti, byl odkáán na tu třetí ruku, která dovede bráti rebach za deset. Záložny, finanční opory k vůli dosažení hospodářské své samostatnosti potřeboval lid náš jako soli v očích. Dostal se k nám za administrátora dp. P. Norbert Beneš, kapitulár ze Želiva, který hned první týden svého pobytu prohlédl smutnou situaci naší, bez odkladu dal se do práce s panem řídícím učitelem Neradem a p. starostou Fr. Hadravou. Na to sebral starosty a uvědomělé občany přifaňených obcí a po všestranné shledali, že Raiffeisenova záložna byla by pro naše městečko nemalým dobrodincem. Na den 4. března svolána byla veřejná schůze a za ředitelku pozván p. řídící učitel Em. Kunst z Kajčlice, jenž již 5 Raiffeisenovek založil. Než „třetí ruka“ začala proti našim úmyslům pracovati parou, i zámožnější rolníci byli přemlouváni, aby nepřistupovali za členy záložny, že prý tam přijdou o peníze. Špatné počasí zabránilo sice panu řídícímu Kunstovnému a mnohým jiným přijíti do schůze, přišlo však přece 180 občanů. Schůzi zahájil starosta p. Hadrava, za předsedu schůze byl pak zvolen p. Frant. Červenka a za zapisovatele pp. učitel Hruška a Turek. Dp. Norbert Beneš, v řeči důstojně a skou k stavu rolnického, vyjádřil účel záložny; vyvrátil námítky a strážky proti ní šířené a za členy se přihlásilo hned 50 členů a ustavilo se představenstvo. Škoda, že dp. Norbert Beneš nás musil opustit: ale za dva měsíce, co zde pobyl, učinil pro naše městečko mnoho dobrého a položil zárodek k mnohé věci prospěšné. Na novém působišti tohoto obětavého, rázného a činného kněze vlastence přejeme tomuto naše upřímné: Zdaž Bůh!

Hospodářský úpadek Francie. Patří přestávka býti pásem mody a elegance a hlavní města německá činí jí silnou konkurenci. Ze zaháňených trhů je Francie vytlačována Německem a v zámožských osadách klesá význam Francie vzhledem. Jako hlavní příčinu úpadku shledává národohospodářský spisovatel Charles Mourre okolnost, že vyšší třídy odvracejí se od obchodu a průmyslu, apatrujice v úřadech státních nejčestnější cíl; dále vidí Mourre příčinu úpadku v upadání mravnosti a manželství, hlavního to sloupu každého státu, a v klesání počtu obyvatelstva s tímto zjevem nutně spojené. Se zanedbáváním obchodu a průmyslu klesají přirozeně i věna francouzských nevěst. Roku 1872 dali francouzští tatinkové a maminky svým vdávajícím se dcerám přes 1082 mil. franků věna, předloni, kdy bylo šatku více, dostaly francouzské nevěsty pouze 900 mil. franků. Anglie vytěží na hektaru půdy 23 1/2 hektol. pšenice, Německo 15 1/2 hl. a Francie na nejlepší půdě jen 12 1/2 hl. I v Čechách rolníci, obchodníci a statkáři zapoatřují bohaté své dítky ve státní službě, doory provádí za úředníky, professoory, lékaře, učitele a důstojníky a s nejhudšími poměrně nevěstami spokojiti se musí obchodníci, průmyslníci a zemědělci. Jaký je přirozený toho důsledek? Naši rolníci, průmyslníci a obchodníci se zadlužují, zakrňují a majetek přechází šmahem do rukou židů a Němců, kteří se věnují více obchodu a průmyslu a méně úřednické kariéře. Němec provádí své děti raději za průmyslníky a obchodníky, majetek zůstává tak v rukou výrobních tříd a tyto udržují a rozmnožují svou zámožnost i politickou a hospodářskou převahu.

Prostředek proti tuberkulóze. Zmínili jsme se o vynálezu francouzských lékařů Hericourta a Richeta, který má vyléčiti souchotiny. Dle prvních zpráv se zdálo, že jest to nový druh sera, kterým se nemocní očkují a které bacilly tuberkulové ničí. Dle později došlých obsáhlejších zpráv záleží metoda francouzských lékařů v používání šťávy, která se ze syrového hovězího masa vytlačí. Hericourt a Richet rozkrájí volské vláknité maso ze svalů, polijí jej vodou v menším množství a nechají takto maso po dvě hodiny vymáčet (macerovati) a pak silným tlakem veškeré šťávy z něho vytlačí. Toto vláknité

maso, vodou promočené jest prosičeno celou řadou substancí (látek), které obsaženy jsou ve fibrinu a známé o něm, že usmrcuje bacilly tuberkulové; 3 kila masa, polita litrem vody dají asi 1.100 až 1.200 kostkových centimetrů (něco přes kostkový decimetr) tekutiny. Tuto musí píti nemocný studenou, neboť jen syrová šťáva ze svalů má účinky; teplotou ztrácí maso ze svalů a jeho šťáva každý účinek. Nejedná se tedy při novém vynálezu o nějaké nové serum proti tuberkulóze, nýbrž o něco podobného, co se dává rekonvalescentům se pozdravujícím „beeftea“, které není rovněž ničím jiným, než tlakem vytlačena masitá šťáva. Při léčení souchotin se jedná hlavně o to, aby v tělu rychle odnímaly látky opět rychle nahrazeny byly a tělo tedy nechřadlo, nýbrž při síle se udrželo. Dětem a lidem trpícím na špatné trávení a nemoce žaludeční dává se na př. syrový bystek, nebo syrové, nosem škrábané hovězí maso, které trochu posoleno a po případě cibulkou promícháno, výtečně chutná a tělo dobře živí. Hericourt a Richet jsou vážní lékaři a úspěch jejich byl by i pak značný, kdyby se podařilo tuberkulózu aspoň v zárodku vyléčiti. Pokročilá, rozšířenější veškerý organismus tuberkulóza bohužel žádným serem a lékem dosud se vyléčiti nedala. Posavadní ochranné prostředky a nové léčebné metody zmenšily počet tuberkulózní nemocných o 5 proc. a to je konečně také veliký úspěch.

Seznam příspěvků na vnitřní zařízení chrámu Páně v Opočnici: Jméno dobrodince. Pan Josef Pátek, farář Vrbice 5 zl., p. Em. Čibák, kaplan Vrbice 5 zl., pan M. Kuthan, sládek Dymokury 5 zl., p. F. Šilhoviček, nadl. Dymokury 2 zl., p. Fr. Pilát, ředitel Dymokury 3 zl., Nejmenovaný Činěves 1 zl., p. Josef Vlk, výminkář Opočnice 2 zl., p. Th. Žák, řídící ve výslužbě Opočnice 10 zl., p. Leuz, probost Vyšehrad 2 zl., Probošství Poděbrady 1 zl., p. J. Kašpar, kaplan Král. Městec 1 zl., A. Vošátko, farář Král. Městec 3 zl., V. Novák, kovář Opočnice 2 zl., Vondruška, nádevník Opočnice 1 zl., J. Říha, domkář Opočnice 10 zl., V. Krátký, farář v Lovčicích 5 zl., V. Vintera, farář v Berceních 3 zl., V. Libno, kruhovka v Berceních 5 zl., V. Styblík, kolář Opočnice 5 zl., Cukrovar Libňoves 25 zl., K. Pohl, ředitel Libňoves 5 zl., p. J. Kvasnička Dobšice 1 zl. 50 kr., p. Fr. Koníček dto 2 zl., p. J. Zezulka dto 1 zl. 50 kr., p. J. Sobotka dto 1 zl. 50 kr. p. A. Václavík, mlynář Žehun 5 zl., p. Jeřábek, farář Žehun 1 zl., p. Fr. Tlapák dto 1 zl., p. V. Koníček dto 1 zl., p. V. Kvasnička dto 1 zl., p. J. Mikšovský host. Báh 2 zl., p. P. Adamec, starosta Ročon 1 zl., p. A. B. Dostl, mlynář Oděpec 5 zl., p. V. Jiřík, konský Ročon 1 zl., p. Č. Z. V. Konvalina Ročon 1 zl., p. V. Rohlíček dto 1 zl. 50 kr., p. B. Novotný dto 1 zl., p. J. Stejskal dto 1 zl., p. V. Čihák 1 zl., p. V. Pejznoch dto 50 kr., p. J. Homola, host. Opočnice 1 zl. 50 kr., p. K. Kvasničková Král. Městec 1 zl., p. J. Kubiček Král. Městec 1 zl., p. Fr. Jäger dto 1 zl., p. Jos. Jogr dto 1 zl., p. Fr. Venzl, purkmistr dto 2 zl., Marie Pala, žákyň IV. třídy Král. Městec 32 kr., p. Ant. Štěrba dto 2 zl., Anna Vízek dto 1 zl., p. Jan Anna Roza dto 2 zl., p. Dr. Vinklář dto 1 zl., Cecilie Blažková 50 kr., p. J. Homáček dto 50 kr., p. Em. Cikán dto 50 kr., p. Jos. Cikán učitel Opočnice 1 zl., p. K. Kučera, řezník Králové Městec 2 zl., p. J. Procházka, hostinský dto 50 kr., Anežka Celarová 50 kr., p. Fr. Horák, pokladník dto 1 zl., p. Jos. Šuk dto 50 kr., p. Dr. Vodička dto 2 zl., Nejmenovaný dto 1 zl., O. Hejlová dto 60 kr., Cukrovar Král. Městec 20 zl., p. Náprstek, ředitel dto 5 zl., p. Fr. Němec účetní dto 1 zl., p. Žampa vaňný dto 1 zl., p. Jiránek dto 1 zl., Marie a Anna Jiránkovi dto 40 kr., M. Duratová radová Král. Městec 1 zl., p. Fr. oficiál dto 1 zl., p. V. Novozámský dto 5 zl., p. Dr. Rajtábek dto 1 zl., p. Holländer lékárník dto 1 zl., Okresní Výbor Král. Městec 20 zl., Okresní hospodářská záložna dto 5 zl., p. V. Hanka, starosta okr. záložny 1 zl., Katecheta Král. Městec 1 zl., Městský úřad v Král. Městci 10 zl., Soutýň R. dto 2 zl., Josef Štěrba dto 50 kr., F. Černá dto 20 kr., Milost biskup Baver Brno 3 zl., J. M. biskup Litoměřický 20 zl., J. M. biskup budějovický 5 zl., Fr. Šimánek, hajný Beronice 1 zl., Alois Kukaň Opočnice 1 zl., J. Holan, nádeník dto 50 kr., Fr. Vlk dto 50 kr., J. Šulák, obuvník Opočnice 1 zl., Pejznoch, domkář Opočnice 2 zl., V. Mikšovský, obuvník Opočnice 3 zl., Fr. Liška Opočnice 10 zl., J. Fijala, obuvník Opočnice 1 zl., Kar. Fink, obchodník Opočnice 1 zl., p. Frank a spolek Linec 10 zl., p. Zdeňek Jan Opočnice 2 zl., p. Josef Kubelka Opočnice 5 zl., Hrabě Nostic Praha 5 zl., Hraběnka Olga Kolovratová-Krakovská 25 zl., Princ Hohenlohe Poděbrady 100 zl., p. J. Zapotil Dlouhopole 1 zl., Frt. Košátko dto 1 zl., V. Miláček dto 1 zl., Krejčí Frt. dto 50 kr., Josef Horáček dto 1 zl., Anna Horáková dto 30 kr., Frt. Šajna dto 1 zl., V. Vlk 3. dto 1 zl., Josef Novák dto 1 zl., Němec učitel dto 1 zl., Cukrovar Poděbrady 10 zl., Gustav Hlaváč dto 10 zl., Dr. Bouček dto 1 zl., Vejvara dto 50 kr., K. Hlaváč purkmistr dto 5 zl., Dr. Zadina dto 1 zl., B. Vánová dto 50 kr., V. Oberaigner inženýr dto 1 zl., Kučera uzenář dto 50 kr., Ludvík Kuba dto 1 zl., Václav Cepek Poděbrady 50 kr., Františka Nováková dto 7 zl. 10 kr., Helena Petzoldová dto 45 zl., Gerhard parní pila dto 25 zl., Jan Miller rolník Podmoky 5 zl., Čeněk Rathouňský dto 1 zl., Frt. Kozel dto 50 kr., J. Beneš dto 50 kr., Frant. Chválinský starosta dto 2 zl., Josef Miller dto 1 zl., Frant. Moravec Vlkov 1 zl., Josef Karásek dto 2 zl., V. Kurka dto 1 zl.

ZALOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN ROKU 1868. — AKCIOVÝ KAPITAL KORUN 1.000.000. — RESERVNÍ FONDY KORUN 370.000

přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladniční poukázky, povoluje zálohy na cenné papíry za mírný úrok,

kupuje a prodává

cenné papíry jako zástavní listy, priority, akcie, losy, valuty a mince co nejkulantněji.

Eskontuje a inkassuje

směnky, tažené cenné papíry a kupony.

Obstarávání vojenských kaucí, vinkulace a devinkulace cenných papírů.

Výplaty a úhrady

na tu i cizozemská místa.

Přijímá cenné papíry do depýt k uschování a správě (revise čísel).

Vyřizuje bursovní rozkazy na burse pražské a vídeňské.

Všecké dotazy zodpoví s ochotou a bez prodlení

Riditelství.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Náobyčejně příznivé působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýze pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jedové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krticím, dně, reumatismu, ischias atd. Působná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lékař: lékař Med. dr. Jos. Peluňák z Prahy. Bližší správy podá ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

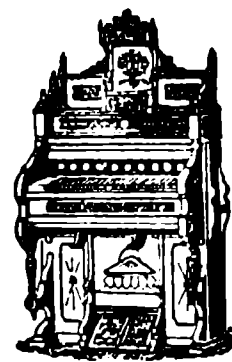
První česká

speciálně na americké cottageové harmonia zařízení továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustav evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Illustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přechýlených rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

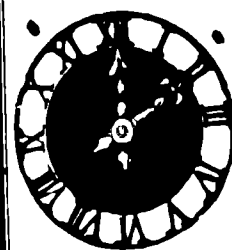
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýšení cen!

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké i krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofad, pláštata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenána

pivní moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonale jakosti.

Rozpočty zdarma.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelní souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje uctivé umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení.

Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 30. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákresy a rozpočty frko. Vyhodné plateb. podmínky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a haveloky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Velká úspora a důležitě pro každého.

Žádých šlů a řemenů více!

Upotřebte jediné mého druhu lákaři doporučené, alepsené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, a nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako s dlouhavé oblékání a svlékání, trháni se knoflíků, dřeni koží, nepřijemné teplo, odporové sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další úpravy bylo třeba.

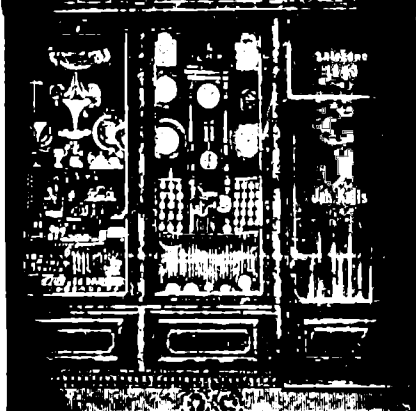
Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy sl. 1.60 6 kusů sl. 3.— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Haršovice-Kukaně.

Žádný švindl, tisícové pochvalné úsudky.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec (c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Do Náchoda a okolí!

Všem přátelům a známým, s nimiž nebylo nám možno při odjezdu s Náchoda a přesídlení do Hradce Králové se rozloučiti, dáváme srdečně

s Bohem!

V Hradci Králové, v dubnu 1900.

Otakar Vojsa s chotí.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených. nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vsorky saskýlají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Sukna

kostelní a černé látky pro veledůst. duchovenstvo ve velikém výběru doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami
Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Český

včelní med

velejemný nabízí P. T. ctěnému obecnstvu

Čeněk Malý,

perníkář v Hradci Králové, vel. podstih.

Do učení

se přijme mravný hoch ze řádné rodiny. Podmínky příznivé.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VARHANY

úplně pneumatikové

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatikových a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatikových ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Čistý

včelí vosk

kupuje v každém množství za
nejvyšší denní ceny

Jos. Pilnáček,

v Hradci Králové.

První královéhradecká továrna na mýdla,
svíčky, voňavky a sodu krystalovou.

Nelepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.
Rus. pat. maz na kůži.
Universální tuk na kůži.
Appretura na kůži.
Mazadla na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Vídeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

ovocný ocet

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slovným panem Antonínem Bělehoučkem, professorem při c. k. české vysoké škole technické a příslušným znalcem v oboru chem. technologie při c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší srážky.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rybnové n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrád a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhátách. Opravy movnázacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a náklou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křest, svícenů, paciškálů, schránek na Nejevotějí, patenek atd. co nejvíce.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako :

oltáře, sedy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

OBNOVA

Číslo 15.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 13. dubna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

O vere beata nox! O opravdu blažená noc.

Velikou světovou a dějinnou událost slaví opět křesťanství národové! Velikou pravím, neboť nejedná se o nic menšího, než o opětné obživení mrtvého, o z mrtvých vstání Kristovo. Dějinnou pravím, neboť není hned tak nějaké události, která by byla tolik stvrzena jako z mrtvých vstání Kristovo.

Nevěra staropohanská i protestantsko-novopohanská nemohla s touto skalou ničeho svěsti. Vítězit tato událost nad každou puchybuostí, nad každým rozumářstvím, nad každou vášní. Není psána jen v evangeliích, v kterých se uvádějí její svědkové nelehkověrní, nýbrž ve víře před tím oviklaní, pak však hmatem — ohmatáním ran v rukou, nohou, v boku přesvědčení; svědkové, kteří praví výslovně: Co ruce naše ohmataly, to vám zvěstujeme (I. Jan. 1; 1.). Psána jest událost ta i v dějinách světských. Píše totiž o ní Josef Flavius, jenž žil při dvoře císařském, ale původem žid byl a řeckého jazyka ve svých spisech užíval. Ve svých židovských starožitnostech (kn. 18; kap. 3) píše: „Toho času žil Ježíš, moudrý muž, smělí se totiž člověkem nazývati. Neboť on byl velmi podivuhodných činů činitel a takových lidí učitel, kteří s radostí pravdu přijímají. Mnozí židé i Řekové se ho přidrželi. On byl Kristus (Čekany Vykupitel). A ačkoliv ho Pilát po žalobě přednostů našich ku kříži odsoudil, nepřestali přece, kteří ho dříve milovali, jej (i na dále) milovati. Neboť on se jim ukázal třetího dne opět živ, jako to Bohem nadšení proroci a více podivuhodného o něm předpověděli. A dosavad lid po něm nazvaných křesťanů nepřestal“.

Zajisté! My máme velikou dějinnou událost před sebou. Ale zapomenouti nesluší, že to je i velká světová událost. I nevěřící musí uznati, že Kristova smrt nebyla koncem. Po zdánlivém tom konci a kratinké jakési té sobotní přestávce začíná vše znova. Za svítání po noci na neděli svítá zcela nový, netušený, blahodárný obrat v životě národů. Vstává totiž s Kristem z mrtvých důstojnost a svoboda lidská; humanita a vzdělanost pravě svítá. Což divu, že tu velikou moc, při jejímž mízení tyto věci se staly, překrásnými slovy, nadšenou básní slaví a opěvává veliký, dříve pohanský, potom křesťanský učenec Augustin. Církev naše zvýšila její velebnost podivně nevhacujícími nápěvy a přijala ji v bohoslužbu bílé soboty, která jest — jak známo — předběžným slavením té veliké noci. Začíná slovy „Exultet“ (plesej) a zpívá ji diakon, maje rozsvícenou svíci velkonoční. Již jako chlapec, když jsem stával u oltáře drže svíci velkonoční, tušil jsem tu radost, ten ples, ten jásot, který vyjadřoval kaplan píseň tu zpívající; ač nebyl jsem s to obsah a dosah všeho toho postihnouti. Bohužel, že pramálo jest známa a oceněna bohoslužba ta.

A v té písni právě ozývají se též slova, jež jsem dnes zvolil za nápis článku úvodního. „O opravdu blažená noc!“ Toť ta noc, v kterou Kristus rozlomiv pouta smrti, jako vítěz slavný z hrobu jest povstal. . . . Toť ta noc, o níž psáno jest: A noc jako den osvěcena bude. — Toť jest ta noc, která nevinnost vrací padlým a smutným veselost — Zahání záští, svornost chystá, po kořuje vládychtivost.

A tato poslední slova jsou velkonočním přáním mým ubohému národu a milovanému lidu našemu.

Kde totiž neproniká velkonoční světlo této noci, tam je jistě v duchu lidském v mnohém ohledu tma, — tma, která přikrývala národy v dobách před Kristem, tma pohanská. Tam ale se též ukazují všechny neblahé zjevy pohanství.

Pohanství totiž bylo bez milosrdenství, roztrhalo lidstvo v národy a kmeny se nenávidící, a splodilo tyranství vládařů i mocnějších vůdců.

A proto dnes, kdy světlo noci přebleskne nesvítlí, myslím, rozmohla se zase zášť národa proti národu — proto strašivým způsobem zakořenila se nesvornost — a proto bez ohledu na slabé vyvíjí se právě nyní zase panovačnost, nezřízená vládychtivost. . . . A kdyby

aspoň jen jednotliví národové — jeden proti druhému — takto stáli, ale co je nejhorší, zášť zuří mezi syny téhož národa, nesvornost trhá i zubožené, slabý národ náš a silnější strana panovává usiluje bez ohledu nad slabší. V jedné věci naproti tomu sledujeme však ku podivu velikou svornost. — Jest to tenkrát, když se jedná o katolické náboženství. Tu socialista, radikál, liberál, protestant i žid a nejnověji i realista všickni jsou svorní — a i ten „konservativce“ se kroučí a choulí, jen aby nebyl klerikálem; v rozhodné chvíli, kdy se jedná o to, aby náboženství působilo na život a zákon, není na něj spolehu. — Ale co je tahle svornost? Nazval bych ji „svorností proti svornosti“. A to proto, že bez náboženství katolického svornosti na pravém základě položené není a nebude. Vždyť i samo křesťanství protestantské — rozptyluje; ba právě ono nejhojnějším a přenešťastným pramenem roztrhání našeho národa se stalo. A co poříkáme s takovou „svorností proti svornosti“ čili s tou roztrhaností svou? Vládychtivost zpohanštělých Němců jsme jen posilovali, byrokracii jsme (zbraní oproti nám na místech nejvyšších) ozbrojili, posměch nepřítel jsme vzbudili, kuráže k vraždě do nás nového klínu — Masariíkem — jsme Vídní dodali!

Ó přenešťastná noc nového pohanství! Záští budí, nesvornost plodí, vyvíjí vládychtivost! Což divu, že jsem se tedy odhodlal k velebení noci, v které Kristus s obnoveným životem světu zasvítí! Což divu, že jsem hleděl upozorniti na tu velikou dějinnou a světovou událost velkonoční? A pochopí snad každý dobromyslný člověk, jaké požehnání by nám přinesl návrat ku světu velkonoční noci. — Pochopí snad každý, proč tolik usilujeme o návrat ten, a proč se tolik raduji z každého dost malého, hnutí v národě našem, které ukazuje, že se smýšlení katolické i u nás obnovovati počíná. Kéž by rostlo, mohutnělo a blahodárné účinky přineslo! Ó opravdu blažená noc velkonoční zapuď tedy temnosti, zažeh záští, svornost schystej, vládychtivost násilnickou pokoř!

Pan dr. Engel o situaci.

Sv. František Xaverius odebral se kdysi mezi pohany, aby je na víru obrátil. Když pak zatvrdlost těchto byla mocnější, než ohnivé slovo nadšeného misionáře, obrátil tento své kroky k moři a jal se kázat rybám. A hle! všelijací ti mořští obyvatelé, delfini, zubouni, pilouni, žraloci, polypi, hňupové atd. připluli ku břehu, řeč světovou vyslechly a když skončil, tož plácáním svých ocasů a ramen vyslovili se zbožnou řečí horlivého misionáře svůj souhlas.

To je legenda, než to, co provedl v neděli pan dr. Engel v Kouřimi — to je faktum. Pan dr. Engel zajel si do Kouřimi konejšit nespokojené voliče a obracet je na svou víru. Před 10 roky pravil p. dr. Engel v téže Kouřimi, jak by to bylo dobré, kdyby přebytky daní nebyly posílány z Čech do Vídně, a kdyby těch 67 milionů (r. 1890) zůstalo v Čechách ve prospěch rolníků a řemeslníků, k provádění regulací a meliorací, úlev vojenských i poplatních atd. Toť se rozumí, že dal před 10 lety pan dr. Engel pánům voličům okatě znát, že by se to všechno mohlo stát, kdyby jen rolníci volili mladočeské doktory za poslance. V tom případě slibovali jeho páni kolegové také lepší rakousko-uherské vyrovnání a toť se rozumí také jiné, lepší vyřízení národních sporů mezi Čechy a Němci.

Roku 1890 bodří páni posluchači tleskali mnohoslibným vývodům pana dra Engla, volili za poslance šmahem jeho přátele politické zejména když ve schůzi Selské jednoty před volbami r. 1891 p. dr. Engel a dr. Herold jménem mladočeského klubu poslaneckého přijali program rolnický za svůj.

Za těch 10 let své „činnosti“ neprovedli pp. dr. Engel a dr. Herold ani lepších punktací, ani lepšího rakousko-uherského vyrovnání, ani regulací toků polabských, ani úlev poplatních a vojenských břemen, naopak daně jsou teď větší o 250 milionů ročně a odvádí se také každoročně několik tisíc synků rolnických na vojnu více, —

ale páni voličové z Kouřimska plácali řečí pana dra Engla zase.

Imu, vždyť p. dr. Engel pravil v Kouřimi sám, že ten náš lid jest přílišným dobrákem! Páni voličové v Kouřimi nepozorovali ani, že pan dr. Engel je kašičkuje, že jim nemluví pravdu, že pouze všechno zatašuje, zakrývá, omlouvá a svádí vinu na jiné. Za povolení české úřední řeči povolovali přece poslanci v čele s panem drem Englem vládě stále nové daně a jich zvyšování, byli odhodláni hlasovati též pro škodlivé nám rakousko-uherské vyrovnání i pro změny v rakousko-uherské bance a byl to mladočeský ministr dr. Kaizl, který ty věci provedl na základě § 14. stát. z. z. — za souhlasu svého klubu.

Nač tyto věci p. dr. Engel zamlouvá? Nač p. dr. Engel popírá, co dělali důvěrníci jeho strany ve vídeňských konferencích? Neudělali prý tam závazných usnesení, jako to prý učinili r. 1890 poslanci staročestí, oni prý tam šli jen jako lidé, kteří chtí seznati, je-li možno ohraničiti pole národnostních bojů v Čechách, seznati úmysly vlády i druhé strany politické a že prý to vše povolaným instancím předloží pouze ad informandum. Spokojivě se s jazykovými nařizeními barona Gautsche, svolili poslanci fakticky k ohraničení okresů českých na tři jazyková pásma a faktum je, že z německých okresů jsou čeští úředníci téměř docela vypuzeni, ve smíšených okresech a u vrchního zemského soudu v Praze i u nejvyšších instancí že se při postupu dává německým úředníkům přednost. Říšští poslanci k tomu přiblížili mlčky, když uzavřené území začali dajcnacionálové od českých úředníků, řemeslníků a dělníků „vyčistovat“ a dr. Herold prozradil sám, že klub mladočeských poslanců byl proti tomu, když hrabě Badeni chtěl na Chebsku, Mostecku a Žatecku zavésti výjimečný stav. To jsou fakta, která se vymlouvati nedají a dívme se, že žádný z voličů neřekl panu dr. Englovi přímo své mínění.

V době, kdy Čechy ohrožuje povodeň, kdy dobrá polovice ozimů je zničena a kdy rolnictvo neví, kdy bude moci zaorávat, seti a vláčet, v době této nezná vůdce českých říšských poslanců jediného slova spasitelného, ale pomáhá si neurčitou frází: „Dnes jde o více než o zdražení uhlí neb o útlak ubohého horníka: dnes jde o určitý plán na zničení „našeho průmyslu“, o plán, který pochází odjinud, od vlivů zahraničních! Hospodářsky zničit tento stát — toť prvním cílem tohoto plánu: ostatní pak již půjde snadněji, nebude to tak křičeti, jako rozmnožení vojska, hrozby policejním násilím neb válkou. . . . Politika souvisí v první řadě se všemi národohospodářskými poměry. Marno čekati od stromu květ a ovoce, nemá-li zdravého jádra. A proti tomu se u nás hřeší způsobem často až do nebe volajícím: všechno se přetíná a ruší, z čehož by nějaká lepší existence mohla vzejíti. . . . Budeme-li silnější hospodářsky, budeme tím silnějšími politicky. A v tomto přesvědčení to spočívá, radíme-li spíše k ústupnosti ve věcech politických, je-li naděje a možnost, že bychom hospodářsky sesílili a zmohtnuli. . . .“

Tyto fráse mluví poslanec, který pro uzdravení jádra národa pranic neudělal, který byl pro nynější rakousko-uherské vyrovnání, který nepostavil se proti dru Heroldovi, když hospodářské otázky se stále odkládaly k vůli otázce zavedení všeobecného rovného hlasovacího práva, k vůli otázkám plané svobodomyšlnosti, židům atd., které rolnictvu a řemeslnictvu, tedy jádra národa pranic nepomohou.

Po tomto vyjádření vůdce české delegace každý soudný člověk by byl očekával, že dr. Engel určitě se vyjádří, jak proti utlačovatelům rolnictva, řemeslnictva a dělnictva zakročí a že naznačí určité cesty, které k cíli vésti musí. O tom však není v řeči jeho ani zmínky, on jen jako věštyně Pythie naznačuje, že zahraniční neznámé vlivy chtějí zničit „naš průmysl“. O ty zeměděle tolik nedbá. Z mlhavosti řeči pana dr. Engla viděti, že sám neví kudy kam a jak vyhlednouti z jazykové otázky, do které vůdci českého klubu sami zbytečně zabředli, vyvolávaje boj celého německého světa proti Čechům, ač naše jazyková práva ustanovení §§ 17. a 19. stát. základ. zákonů a rozhodnutí nejvyššího soudu mnohem

lépe chránili než odvolatelná a již odvolaná jazyková nařízení.

Ruku na srdce pane doktore Engle! Co je pro české rolnictvo důležitější: zda-li každým časem odvolatelné jazykové nařízení o tom, zda-li smí diurnista neb úředník napsati nějakou českou kvitanou, zpa-li dva, tři úředníci si mohou v poradní schůzi pár slov po česku promluvit a česky si dopisovati, anebo provedení regulací českých řek, meliorací posemků, svedení ochranné politiky celní, obchodní, veterinářské, zlepšení blahobytu tříd řemeslnických i rolnických, které nebudou pak proti zlepšení platů ostatním stavům, když se jim samým dobře dariti bude. Trváme na rovnocenném právu obou jazyků a národů v Čechách, ale k vůli jazykové otázce a mnohým nepraktickým aneb na ten čas neuskutečitelným otázkám politickým nesmí se zanedbávati a odkládati vyřízení hmotných potřeb právní a zjímání lidu.

Němec, Angličan, Francouz, Dán, Belgčan považuje za hlavní otázky získávání národohospodářských výhod svému zemědělství, průmyslu a obchodu a my se již několik let hádáme o to, má-li býti u nás ruština obligátní, má-li míti každý dospělý podruh a čeledín volební právo v obci, okrese, v zemi a říši, ale o to se méně staráme, má-li dělník, baráčník, řemeslník, malorolník co jíst a tolik prostředků, aby svou živnost řádně vésti a daně a úroky platiti mohl.

Na sněmu se po 10 i více let odůvodňují návrhy zbytečné, neb o nichž se ví předem, že schválení většiny a koruny nedojdou, zabijí se čas v Praze i ve Vídni prázdňím mluvením.

Pan dr. Engel hrozil: „Nebude-li do opětného zahájení říšské rady vyhověno **nejmalehavějšímu našemu požadavku po svedení vnitřní úřední češtiny**, která nám byla vzata proti zákonu, není ani pomýšlení, že bychom ustáli ve své opozici a po případě i **obstrukci**.“

To znamená odložení vyřízení veškerých předloh hospodářských a nezbytných oprav živnostenských, průmyslových, železničných, regulačních atd.

Voličové tleskali obstrukci. — ačkoli pan dr. Engel v téže schůzi za několik minut po tom pravil: „**Obstrukce je obraní dvojsečnou, která chová nebezpečí pro toho, kdo jí užívá**“. Z té příčiny p. dr. Engel obstrukci a opravdovou opozici na říšské radě také nedělal a dělati nebude, ale pánům voličům se radikální heslo tuze — tuzičky líbilo a celé shromáždění mu projevilo důvěru. Z voličů nikomu ani nenapadlo, žádati důrazně, aby poslanci rozhodně a důsledně hájili a v popředí stavěli zájmy hospodářské, nikomu ani nenapadlo dáti průchod roztřpčení celého českého národa nad zanedbáváním potřeb jeho hospodářských a kulturních a pan dr. Formánek zmohl se pouze na slabou výtku, že poslanci nejméně obeslání konferenci pomáhati Křibrově vládě k úspěchu, p. Rohreit ner spokojil se otázkou, proč byla klubem zastavena obstrukce proti brannému zákonu, p. Židlický se tázal jen po stavu otázky vyvlastnění uhelných dolů zemí, pan Löbl si přál zvědět příčinu návštěvy hraběte Dzieduszyckého v českém klubu a na postup v otázce „zde“ a p. Miškovský ptal se na význam § 14. O těchto věcech mohl se každý dotazovatel dočísti lepší odpovědi v novinách.

Na různé nedůslednosti, přehmaty a opomenutí v klubu poslaneckém se neptal nikdo, na bídu naši hospodářskou nestěžoval si nikdo, každý se spokojil bezvýznamnými a neupřímnými frásami a **pak nás mají ve Vídni pokládati za národ politicky vyspělý, za národ, jenž se hmotně opravdu sle darí!**

Opravdu, naše politická situace je strašlivá. Skoro nikdo samostatně nemyslí a nejedná a spokojí se každými patoky. A pak nemáme míti v žaludku kocovinu a v kapse prázdno!

Nenapadá nám zablázňati poslancům, že byli ve straně vládní a trvají v parlamentární většině. Pak ale musí chtít nejen práva, ale konati i povinnosti většiny. Jen taková většina může kliditi ovoce z odkvetlých stromů, jen taková většina může kliditi ovoce z obdělávaných a osetých pozemků. Naši poslanci však před každým rozhodným hlasováním utekly, bojíce se přiznati barvu a ovoce české povolnosti a opportunity klidí pak stále v rozhodnosti důslední Němci. V českém klubu brají vždy dvojakou úlohu. Jednou se vymlouvají oportunisté, po druhé radikálové. Ale **důsledného oportunismu i radikalismu se bojí frakce obě**. To stále kolísání, nerozhodnost, váhavost, chabost, to věčné paralysování vlastních sil, ty věčné ohledy na výnosnost administrace „Národních Listů“, to ubíjí veškeré snahy českého národa, to připravuje české rolníky a živnostníky o všechny výsledky práce. Buď oportunisticke neb radikálně, ale pryč s obhajobou! Jen sebevědomá, důsledná a vytrvalá práce nás spasí a nikoli to stále tapání ve tmách a nevědomí, co vlastně chceme, jak to chceme a jakými prostředky, silami a cestami toho dosáti chceme. Bohužel, že český lid od časů odstavení Riegra a Mattuše neslyší od svých politiků pravdy, že se mu neřekne, jaká je situace ve Vídni **dle pravdy** a pokud a v čem aš nás naši spojenci podporovati chtí. Našemu lidu se malují stále straky na vrbě, neřekne se mu pravda o našich silách vlastních a o síle a o vlivu našich odpůrců v říši i mimo ni. Nalejte lidu čisté víno, a pak se nebude stále kla-

mat o své situaci a bude chtít krok za krokem jen to, co na ten čas a dle našich sil a za pomoci přátel vymoci je možno.

Drobné zprávy.

Veřejná schůze v „Adalbertinu“.

Politické družstvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pořádá veřejnou spolkovou schůzi na pondělí velikonoční ve dvoraně „Adalbertina“ o 8. hodině odpoledne. Řečníci budou p. učitel Fr. Jeřábek „O tisku“ a p. Dr. Isidor Zahradník, předák jihlavských Čechů „O pokroku národa českého ve století XIX.“

† **Kardinál Haller**, kníže arcibiskup solnohradský, primas německý, zemřel minulý čtvrtek v stáří 75 let. Jako rektor semináře a kněz ve správě duchovní bojoval v Tirolsku mnohý úrputný boj s liberální německo-židovskými. V zápasích o konkordát vynikal zvláště s lineckým zvěčnělým biskupem Rudigierem. Jako arcibiskup solnohradský usiluje již po léta o zřízení katolické university v Solnohradě. Jako Tirolák a katolík byl pro stejná práva všech rakouských národů. Snahy českého národa sledoval vždy se sympatiemi. Jako člen panské sněmovny patřil mezi předáky pravice. R. i. p.

Prezidentem c. k. obchod. soudu v Praze jmenován byl bývalý královéhradecký soudní rada, p. dvorní rada Jan Šindelář; jeho nástupcem jako prezident kraj. soudu v Plzni jmenován vrchní zemský soudní rada p. dr. Václav Boček.

Vojenský věstník. Arcikníže Eugen, mladší bratr arciknížete Bedřicha a Štěpána, stal se velitelem armádního sboru v Innsbrucku. Jeho nástupcem jako divisionář ve Vídni stal se zeť pana Weinricha, šlechtic Alexander Krieghammer.

Páni auskultanti, kteří vstoupili po 1. lednu 1898. do státní služby, budou teprve po tříleté praxi soudní připuštěni k soudcovské zkonšce. Až půl roku mohou býti v praxi u advokátů neb u fúsní prokuratury. Když mají u soudu adjutant, tedy toto podrží i při půlroční praxi advokátní. Postavení auskultantů jest tedy poměrně horší, hledíc k vzrůstající všeobecné drahotě bytí, potravin i oděvu, ale požadavky na nich se stále zvěšují, ačkoli postup při povyšování se horší. Z hradecckých pp. auskultantů vstoupil první do prozatímné advokátní praxe k p. dra Ulrichovi, advokátu a starostovi města p. Souček, rodák kuklenský.

Na venkovské knihovny behesloven královéhradeckých deřly nás dále následující dary: Dp. Pavel Langer, farář v Čihošti, dp. Antonín Šklíba, farář v Lichbořicích, vdp. V. Pišl, děkan v Opatovicích, dp. V. Havla, farář v Pěčíně, dp. Josef Pauer, farář v Jablonci nad Jiz., vp. V. Kvasnička, vikarista v Hradci Král., vp. Jaroslav Malý, kaplan v N. Pace, vp. Almilian Balcar, katecheta v Přelouči, vp. Jan Středa, kaplan v Heřmanicích, vp. Ladislav Henzl, kapl. v Sopotnici. 1 K dp. J. Macháček, zám. kaplan v Malešově. Dp. K. Jelínek, katech. v Heřm. Městci ráčí nám darovati 10 ročníků Vlasti a jiné, knihy, začož jemu i všem dobrotvým dárčům jménem odboru uctivě děkuje Frant. J. Strnad, t. č. jednatel.

Ze hlavní porotce v Hradci Králové byli pro porotní období, které začne 7. května vylosováni pánové: Antonín Janke, pekař v Broumově. Reich Kar., továrník v České Skalici. Klatovský Dom., továrník v Stolíně. Bosner Ed., rolník ve Verdeku. Česák Jos., rolník v Neděličtích. Střemcha Jan, mlynář na Pláckách. Hroch Jos., mlynář v Mítrově. Pírko Jos., rolník v Horních Polánkách. Píša H., statkář ve Správcích. Pražák J., rolník v Hoteňově. Reichert Fr., rolník v Rychnovsku. Juliš J., obchodník ve Smiřicích. Višo Jos., rolník v Chlenech. Albert C., obchodník v Kostelci n. O. Pišta J., rolník v Kostelci n. O. Bartoš Jos., rolník a starosta v Lípě č. 14. Šádek Vác., rolník v Dubím u Tutle. Rosenberger Fr., hostinský v Lichbořicích. Gräts Ad., obchodník v Hronově. Purek Jan, cihlář v Č. Kostelci. Petřík Ant., rolník v Lodině. Berger J., mlynář v Lubné. Dušek Vác., rolník ve Mžanech. Valášek kos., statkář v Nahořanech. Schindler Fr., rolník v Sedloňově. Škoda J., rolník v Dobřem. Novohradský J., rolník v Křovicích. Andrys J., rolník v Mokřém. Ginta Alf., ředitel tov. v Rychnově. Habelt Ot., obchodník v Rychnově. Herschman Alb., obchod. v Rychnově. Lelek Ad., řezník v Úpici. Dostál Em., rolník v Bohousově. Petřík Al., stavitel v Kyšperku. Klec J., rolník v Něm. Rybné. Za náhradníky vylosováni pp.: Falta R., maj. domu. Kleiner Jos., řezník. Knobloch M., knihař. Košťál Boh., hostinský. Kuchař Jos., hostinský. Plesnivý Fr., stavitel. Richter K., obchodník a maj. domu. Simek Jos., obchodník. Vacek Ant., příručí v pivovaru vešměs z Hradce Králové.

Naši „osvětáři“ svobodomyšlní mají na svém pokrokovém kolovátku jedinou písničku: Když na tomto krásném světě bylo všechno pokrokováko-socialistické, musila by konservativní myšlenka chodit žebrotem. Kdyby byl celý svět po Hajnovsku pokrokovským nebo po Masarykovsku Herbenovsku realistickým, jak krásné by bylo na tomto světě! Mezi námi řečeno: v Evropě by nebylo žádná neřody, žádná suchá léta, žádné povodně, „Osvěta lidu“ by měla půl milionu abonentů a 6 milionů čtenářů, nebylo by žádných otázek politických, nebylo by žádného bolení zubů a žádných souchočin. Sluníčko by zapomnělo zapadat, měsíček jak masaneček by se nebičku šponil svou hubičku, lazurková obloha by se na nás čtverácky usmívala, daně by se lépe sbíraly anebo by se raději vůbec nevybíraly a Neruda by měl ještě více židů ve spolku. V Králově Hradci by nebyl biskupem Brynych, ale velikonočního beránka i se zlatým rounem by žehnal rabín. Historická šlechta a

a klerikálové by byli vyhlášeni s povrchu zeměkoule na mladočeských gruntech by stavěli palác blahobytu internacionální socialisté a panstvo „von unsere Leut“ by se rostahovalo po celém hradecckém svatojanském, malém, velkém i Žižkově náměstí, ba po celém staro-mlavném království Českém i markrabství Moravském. Český národ přece musí jednou pochopit grandiozní myšlenku páně Hajnovu, že český národ nemá většího nepřitele, než feudální šlechtu a klerikály, s nimiž jsou Mladočeši spojeni a jimž prý v poslední době na pražské staroměstské radnici nabízejí kompromis i ty zatrolené staročeské mrtvoly.

Velké císařské manevry budou se konati letos v Haliči u Jasla-Krosna. Soustředí se tam na 180.000 mužů a sice 121 praporů řadové pěchoty, 10 praporů myslivců, 125 švadron řadové jízdy, 73 baterií (z toho 8 jízdných, 34 praporů zeměbrany, 13 praporů honvědu. Z českých pluků se účastní těchto manevrů 18. (hradecký) pěší pluk Leopolda Salvatora 3 prapory, 12. prapor myslivců, 1., 2. a 18. dragounský a 11. hulaný pluk. Pěší prapory budou čítati 620 mužů. Proti sobě budou státi 2 armády, každá o 8 divizích pěchoty a 10 divizích jízdy. Jedné divisi prý bude veleli arcikníže František Ferdinand. Velitelé armádních sborů nejsou dosud ustanoveni.

Město Jaroměř zvolilo do okresního zastupitelstva pp. Karla Lanského, JUDra. Postlera, Boh. Zauzala, měst. tajemníka Vojtěcha Probošta, Fr. Polického a Václava Štárka. Výsledek volby za obec venkovské a město ukázal, že radikálové nebudou okresní zastupitelstvo ovládati.

K ponti římské, která se podnikne 18. dubna z Prahy a k níž se připojí na stanicích severozápadní dráhy účastníci z celých Čech a z Moravy možno se ještě přihlásiti. Veškeré peněžní záležitosti dojednávány budtež pod adresou: vdp. Jan Dronz, profesor a starosta sv.-Václavské záložny v Praze a společník komitétu v přičině proti římské. Platí se: 1. Za jízdu z Prahy (a Velkého Oseku) do Vídně: I. třída 52 K 40 h, II. tř. 23 K 28 h, III. tř. 12 K 60 h. Z Časlavi do Vídně: I. tř. 45 K 92 h, II. tř. 22 K 96 h, III. tř. 11 K 50 h. Z Německého Brodu do Vídně: I. třída 38 K 26 h, II. tř. 19 K 14 h, III. tř. 9 K 58 h. Z Jihlavy do Vídně: I. třída 30 K 60 h, II. třída 15 K 30 h, III. tř. 7 K 66 h. Ze Znojmo do Vídně: I. třída 15 K 23 h, II. tř. 7 K 66 h, III. tř. 3 K 84 h. 2. Za jízdu z Vídně do Říma a zpět, zaopatření na cestě a při desítidenním pobytu v Římě: v I. třídě 255 zl. čili 510 K, v II. třídě 190 zl. čili 380 K, v III. třídě 125 zl. čili 250 K. Jen v mimořádných případech za jízdu bez opatření v Římě: v II. třídě 105 zl. čili 210 K, v III. třídě 80 zl. čili 160 K. 3. Za jízdu do Neapole a zpět a veškeré zaopatření na cestě, ovšem jen pro ty, kdož sobě toho výslovně přáti budou: v II. třídě 100 zl. čili 200 K, v III. třídě 85 zl. čili 170 K. Peníze rakouské za vlašské obetará též komitét, jinak doporučuje směnárná Živnostenské banky pro Čechy a Moravu na Příkopě.

Osman páša, který statečně hájil proti ruské přemoci Plevno, zemřel v 64 roce v Cañbradě. Osman ghaži byl reorganisátorem turecké armády a byl miláčkem sultána. Jako přímý voják nepletl se do politiky a byl mužem poctivým. Vzácná to výjimka mezi tureckými hodnostáři.

Oprava schodů z pedloubi na svatojanském náměstí jest při nebezpečné tamní passáži v ulici velice žádoucí. Za sněhu, náledí a blátna sklouzl na schodech již mnohý chodec a pohmoždil se, i když se opatrně držel zábradlí. Vyhlované kamenné schody dají se nepatrným nákladem rovně osekat a netřeba tedy na schody ani nových kamenů. Schody ze Špitálské ulice na Žižkovo náměstí a upravení cesty podél seminářského chodníku doporučujeme rovněž pozornosti policejního a technického úřadu.

Pokřtěná židovka a její otec. Před krakovským trestním soudem konalo se ve čtvrtek přelíčení s Bernardem Jacobem a 18 soudruhů, kteří jsou vešměs vyznání židovského. Sedmnáctiletá dcera hlavního obžalovaného Lea Jacobova uchýlila se do kláštera sester Felicianek, aby tam se dala pokřtiti. Obžalovaný kladl se za vinu, že pokřtěnou dívku přepadli, právě když v jistém obchodu s nabytkem dlela se svým ženichem a tam Bernard Jacob — otec děvčete — a patnáct jeho soudruhů ubohou Leu strašně zbili a nutili ji, aby se k židovství vrátila. Za tento čin byl otec odsouzen pro obmezování osobní svobody na 6 měsíců do těžkého žaláře a dva z jeho spoluvinníků na tři měsíce do žaláře. Ostatní byli z obžaloby propuštěni. Zlehčovat a vyvracet pomoci úplatných novinářů katolickou křesťanskou víru, toho socialističtí a lsiřvobodomyšlní židé dovedou. Běda však členu židovského národa, který z přesvědčení na křesťanskou víru přestoupí! Okřtění se špekulace, to ještě židé strpí, protože vidí, že takový žido-křesťan ve svém nitru židem zůstává.

C. k. zemské finanční říditelství v Praze jmenovalo na sákladě zmocnění c. k. ministerstva financí zdejšího berního referenta c. k. finančního tajemníka pana Karla Buchtele, předsedou ukládací komise pro všeobecnou daň výdělkovou III. a IV. třídy polit. okresu Královéhradeckého, jakož i předsedou odhadní komise pro osobní daň s příjmu téhož odhadního okresu. Současně c. k. zemské finanční říditelství v Praze bývalého zdejšího berního referenta pana Františka Koutníka c. k. vrchního berního inspektora ve výslužbě, svrchu jmenovaných funkcí prostilo.

Z Pamětí z r. 1866. Paní Margareta v. Poschinger vydala u Schrödra v Berlíně spis o císaři Bedřichu, v němž podává mnoho zajímavých zpráv z doby, kdy Bedřich jako pruský korunní princ Bedřich Vilém účastnil se válečného tažení do Čech. Dne 16. června 1866 byla vypovězena válka Sasku, Hannoveru a Hesensku, dne 21. června Rakousku.

Dne 26. června překročili Průšáci hranice, 27. byla bitva u Náchoda, 28. u O. Skalce a Závoje, dne 29. u Sviniště. Korunní princ vypravuje epizody, jak po bitvě u Náchoda se setkal s raněnými vojáky a důstojníky svého rakouského pluku, s nimiž pomoci svého polského tlumočnicka hovořil. V noci jel se svými adjutanty v povozu do Trutnova. Dýchal napřed světlé horáky vřechů, u Trutnova však pojednou odtěl zápach s mrtvol koní a vojáků. Hrozno prý jest jeti po bojišti den po bitvě. V Trutnově hledal při svitu měsíce na náměstí tábořící vojáky, markýzanky, rakouské zajatce, děla a lehce raněné. Dne 29. června byl hlavní stan v Brusnici. Korunní princ přemýšlel na faře. Napřed všichni lidé i s farářem utekli; za několik hodin na to vítal jej přestrašený farář a kaplan. Dne 30. června byl hlavní stan v Králově Dvoře; v městě panoval hrozný smutek. Kdo mohl, uprchl. Se sálilou se šílí korunní princ o bitvě královéhradecké, tuší její směřodátný význam pro obrát v Německu, líčí pak své shledání na bojišti s princem Bedřichem Karlem a s královským otcem. Pak se smiňuje o svém prvním setkání se s generálem Gablenzem v Hoříněvsi. Znal se s ním se Šlesavíku, objali se. Gablens přiznal, že rakouská armáda je úplně poražena a nalézá se v žalostném stavu. Gablens přišel z vlastního popudu, jen od Benedeka autorisován. Korunní princ mu nevěřil, myslil, že je to válečná lež, aby Gablens přesvědčil se o stavu pruského vojska. Benedek sajmal korunního prince méně. U Pardubic spatřil Benedek pruské zajatce; propustil je, protože měl strach, že rakouští vojáci nebudou mít sami co jíst. Rakouští důstojníci byli nad porážkou u Králové Hradce tak zaraženi, že mysleli, že francouzští důstojníci Průšáky komandovali, protože jich nepovažovali za schopné, že by svrtěšiti dovedli. Dne 8. července meškal Gablens opět u korunního prince v Chroustovicích u Mýta, ten mu přinášel podmínky míru, zakládající se na ideji Moltkově: odstoupiti Prusku pevnosti Králové Hradec a Josefovem, tedy královéhradecký kraj. Rakouským posádkám měl býti nabízen čestný odchod a uzavřítí se mělo 8 nedělní příměří se 14 denní výpovědí zároveň měla býti ustanovena demarkační linie pro obě nepřátelské armády. Když generál Blumenthal korunnímu princovi sdělil, že s takovými podmínkami míru jede ke králi Vilémovi do Pardubic, nepřijal ho korunní princ, ale sám nejbližší cestou jel ke králi do Pardubic, aby přijetí podmínek míru zmařil. Kořimmu generála Gablenze kázal, aby ho vedl do Pardubic oklikami. Tak mohl dříve mluvit kor. princ Bedřich Vilém s králem Vilémem. Když přijel Gablens, nepřijal ho více pruský král a rakouský generál se vrátil s nepořízenou do Chroustovic nemaje ani tušení, že korunní princ byl mezitím v Pardubicích a jeho posláni zmařil. Mezitím svěděl Průšáci již 5. června, že Rakousko odstoupilo Francii Benátky. Gablens se k tomu nechtěl přiznati, až prý o tom musil s generálem Menedorfem ve Svítavách mluvit. Menedorf se byl přesvědčil z rozkazu císaře Františka Josefa, zda-li je rakouská armáda skutečně tak zmařitelná. Dne 9. července byl hlavní stan v Litomyšli, 10. v Moravské Třebové. Na základě zchytaných dopisů rakouských důstojníků líčil Bedřich Vilém dne 11. července své choti úplný rozklad rakouské armády. V Brně zvěděl od dra Giskry, že Benedek je sešazen a že generalisimem Rakůšanů byl jmenován maršálek arcikníže Albrecht. Giskra mu podrobně vyložil rakouské poměry. Na to líčil korunní princ pobyt svůj v Lednici a králův v Mikulově na moravsko-rakouských hranicích. Korunní princ se stýkal často s králem a radil mu, aby přijal titul krále Německa. Bismark mu pravil, že je tu ještě král Hannovera a Sasky. Korunní princ odešel: „Pak přijmou zase titul vévodů“. Bismark: „Ale toho nebudou chtít. Na to líčil korunní princ, jak často s králem i Bismarkem o přístím uspořádání Německa nesouhlasil, jak i Bismark nesouhlasil s králem. Když se objevil, tyto dny zesnulý, francouzský velevyšlanec Benedetti v Mikulově, radil se král Vilém s Bismarkem o uzavření míru s Rakouskem. Když se nemohli dohodnouti, pravil král Bedřich Vilémovi: „Mluv ty ve jménu budoucnosti!“ Tu korunní princ se přidal k Bismarkovi, který radil k nejmírnějším podmínkám bez odstoupení rakouského území. Jak známo, chtěl Vilém zabrat Čechy až po Labu. Dne 4. srpna byl Bedřich Vilém již v Berlíně a dva dny na to setkal se se svou chotí a dětmi.

Kolpingův večer ve dvoraně Adalbertinské stanoven na některou neděli po velikonoce v měsíci dubnu. Velký smíšený sbor přednese sedmídní oratorium světového komunisty, Michaela Hallera. Solové partie v něm zpívají budou členové blažského kvarteta p. Komárek a p. tajemník R. Souček a pan prof. Fr. Sprysl. Mimo to přednese p. Komárek dosud v Hradci neznámé písně Pickovy a p. Souček písně Gregovy. Na violoncello zahraje p. František Vacek s Bydžova G. Goltermannův „Gdur Koncert“, od téhož Capricio na národní píseň „Ach není tu není“ a E. Bacha romanci: „Probuzení jara“. — Damský sbor cvičí veselé písničky Streblový a mužský sbor některé Bendlový. Obecenstvo bude sedět při stolech, jak tomu bylo před 2 roky při večerech pořádaných jednotou cyrilskou a jež jsou nám dosud v mile paměti.

Hagléké představení. V jednotě katolických tovaryšů uspořádá salonní produkci z oboru vyšší magie slovatný dr. Thomasony s Prahy v pondělí velikonoční dne 16. t. m. Začátek o půl 8 hod. dle večer. Na programu jsou vesměs nová čísla. Vstupné za osobu 20 kr. Děti polovic.

Konferencií řečí J. Bisk. Milosti byly v neděli, v pondělí a v úterý velice četné navštěvovány, zejména předními kruhy královéhradecké intelligence. Ač bylo počasí velice blátivé, byl kathedrální náš velechrám věřícími vždy naplněn a dostavili se četní posluchači z Kuklen, Pražského a Slezského Předměstí, s Malšovic i jiných okolních obcí. — Na Veliký pátek budou sv. obřady s pašijí a promluvou J. B. Milosti. Na Bílou sobotu budou o půl 8. hod. hodinky církevní, pak o 8. hodině svěcení ohně, sv. obřady, svěcení křestní vody a slavná mše

svatá. Po přeběhnutí sv. evangelia prosloví se krátká radostná řeč velikonoční. O 5. hodině odpolední konati se bude slavné Vzkříšení s průvodem. Po dalších obřadech v kapli sv. Klimenta a v kathedrále má J. M. biskupské krátkou promluvu. Na to poslehnání biskupské. O půl 7. hodině Slavnost Vzkříšení Páně v kostele Matky Boží.

Zakládáme v obcích našich pojišťovny! V obci Bakové na Moravě založili si lonského roku pojišťovnu proti úrazům hovězího dobytka. Hned v prvním roce své činnosti poskytla pojišťovna třem poškozeným náhradu, tak že něčeho nepozbyli. Letos jsou pojištěny zase všechny kusy hovězího dobytka, a lidé si to ohvátí; za malou roční premii, nemají se báti po celý rok nějakého neštěstí. Přispěvky se ukládají v záložně Bakovské. V obcích, kde jsou hospodářské besídky a po případě též záložny Raiffeisenovy, daly by se takovéto vesnické vzájemné pojišťovny zakládati hravě. Na českém jihu jest více vesnických pojišťoven dobytčích. Souosé si dobytčata sami řádně odhadnou a padne-li dobytek, rozvrhnou mezi sebe náhradu, která se pak dle odhadu pojištěnému řádně vyplátí. Úředník takové místní, farní nebo okresní pojišťovny nemá, poněvadž rolníci si dobytek odhadnou a přispěvky vyberou sami.

Z tajemství medicínské výroby vína. Pan dr. Thomayer posvětil si před lety na různé ty mastě, náplasti, elixíry, zázračné tuky, prení bombony a sirupy, ničitele různých nemocí, protistujících též, žaludečních prášků a kapek, prostředky proti píhům, pamády na vlasy, kosmetické a „zdravotní“ prostředky atd. Jsou to buď zdraví přímo škodlivé věci, anebo sice zcela neškodné, ale pranic neprospívající prostředky, které jsou za to nic moc drahé. Mnohé obsahují léky a kapky s přísadami v ceně 30, 50, 80, 100 ba i 150 krejcarů, ačkoli ty skutečně prospěšné léky lze si koupiti v lékárně za 3—10 kr. Podobně se to má se zdravotními likéry i víný. V pátek konalo se u okresního soudu ve vídeňském Josefově přelíčení, při němž znalec v oboru vinařském a vrchní inspektor státní pokusné stanice pro zkoušení potravin dr. Schacher podal dobrozdání o zdravotních čili medicínských vínech. Firma Oscar Dudic a Simon Löwne, ovšem nekritická, prodávala různá sladká, medicínská vína, která byla zabavena, protože obsahovala salicyl, calciumsulphat, cukr atd. Znalec komorní rada Pollack pravil, že zdravotní víno malaga vyrábí se ze šťáv hroznů, fíků, se šťávý Leoxhärndel různých sladiv atd., která jsou neškodná i škodlivá. Na otázku soudcovu, které víno považuje za nejlepší zdravotní, pravil p. Pollack dobrovolně: Dobře vykvašené, nefalšované rakouské! Obecenstvo se ovšem smálo, ale oděratelé různých těch drahých falšovaných zdravotních vín by měli vlastní plakati, že se dají po léta napalovati. Při žalobě lékárníka Schneida z Bilska pravil znalec „pravého malaga“, Kornelius Spitzer, že 90 procent jímých importovaných vín nejsou žádná přírodní vína. Kdo si chce tedy opatřit zdravé, ovocné šťávy, likéry a koňaky, ať se obrátí raději na českou poctivou a levnou výrobu těchto nápojů pana JUC. Josefa Tomáška ve Vysokém Mýtě.

Horavští lidovci a Masarykovští lidovci. Na sjezdu realistů v Praze chlubili se titi, že realista redaktor Emil Čermák založil p. dru Stránskému „Lidové Noviny“. Pan Čermák vyšel ovšem z redakce „Času“, ale současně byl koadjutorem žida Hermanna Katze v dopisování a telegrafování do židovské „Bohemie“ a „Neue freie Presse“. Před tím nabízel se též p. Čermák, který se nachází teď někde v Orientě, reformovati a organizovati katolickou stranu v Čechách pomocí „Čecha“, z jehož redakce však musel pro jistou affairu na hodinu zmizeti. Stránského „Lidové Noviny“, aby se svých realistických základatelů zbavili, píšu teď náramně ostře proti Masarykově a realismu. V dopisu z Prahy na př. uveřejňují nedělní „Lidové Noviny“: „Sjezd realistů byl kuriozitou prvního řádu; pan prof. Masaryk nesnese, aby se o něm nemluvalo, a proto již si dovede stůj co stůj najíti důvod, z kterého by se jim veřejnost zabývala. Když přestaly působit brožurky o vraždě polenské, v nichž ukázal realistický veleduch tolik chatrných vědomostí v různých oborech, pořídl si sjezd, aby přehlédli řady svých věrných. Kolem tří set osob navštívilo schůzi, jež vlastně se nepodobala vážnému sezení strany politické, ale spíše hospodské schůzce známých, kteří při pivě se vyměňují názory, a mezi těmi třemi sty dobrá polovice byla zvědavých hostů, do řad přivrženců Masarykových nepřátelích. U vchodu — podobně jako v místech pouťových u dveří chrámů písmičky a obrázky svatých — prodávány brožurky Masarykovy a Herbenovy a také Havlíčkovy, který chudák došel té cti, že jej uznávají za sobě rovná. — Jednání samo bralo se v před dle programu, jež jsme v poslední kronice oznámili, až na změnu v osobě referentově o otázce kulturní a školské; na místo ochuravělého dra. Drtiny přednesl referát učitel Štěch Karel (jeť rozeznávati od Václava Štěcha, známého humoristického a dramatického spisovatele, který sice náleží beletristickému směru realismu, ale s realisty Masarykovými nemá docela nic společného). Vůbec možno počítati, že přivrženci Masarykovi na schůzi organizace s polovici (ne-li více) náleželi stavu učiteliskému. Jak potom vypadati musí to vyhovování naší mládeže, o tom netřeba se šifiti; že neděje se v duchu národním, jest však jisto. Z celého jednání málo co nového vyšlo; většina názorů a snah je známa ode dob, kdy první noha Masarykova stoupila na půdu české země jako profesora české university. Výslovné uznání němčiny jako jazyka panujícího, centralistického zřízení, zavržení státního práva českého jako prý utopie a nucené vyučování němčině v českých školách (nikoli však češtině navzájem v německých, poněvadž prý „Němci nemohou býti nuceni, aby znali česky“), toť tresť celého programu realistů, či nyní, dle nového názvu „české strany lidové“, jeť organizačním sjezdem svým nyní jen potvrdila všeobecný, od let o ní platný úsudek, že pracuje pro zájmy rakouské a při tom ku vložení jha německého

na šíji národa českého. Tvrdívalo se kdysi, že Masaryk jest proslávý akrs na akrs názry anglickými; sjezd dokázal, že tomu tak není, že Masaryk jest z rakouských Rakůšků nejrakušáčtější a že za adoraci a uznání svého „já“ nic by se neznepečoval celý národ dáti tomuto dravému rakušáctví, jeť vyhlásuje v duši cit a sebevědomou znalost národnosti, v pospas. Apoštol humanismu, z kterého sám se rozbláhoval a svými poznaněti vybláhovali dával, na sjezdu avlékl roucho humanity a ukázal se v novém úboru apoštola nenárodního centralismu, apoštola, blásojícího nutnost poroby národa našeho a položení jeho v podnož choutkám a touhám brutálního násilnictví německého. Taková práce politická v Čechách, působení v těchto směrech, ta lid náš k něčemu jinému vésti musí než ku přenárodnění, které od prvních počátků strany realistů bylo propagováno, třeba že to popírali a popírají až do dneška jako dr. Herben v právě vydaném prvním čísle svých vzpomínek „Deset let proti proudu“. A kdo tím vinen, že dnes otevřeně se blásoje strany Masarykovy program, který národu českému vždy nepřátelská Vídeň lépe pro své zájmy a proti nám vypracovati by nedovedla? Naše veřejnost sama; velkopanské přezírání krčí práce Masarykovy v českých luzích se strany veřejného mínění, jeť vedlo pravidelně boj pouze proti Masarykově osobě a nikoli proti základným a zásadným jeho teoriím a snahám, jeť ničivě se rozlezy na jedné části těla národního a byvše akceptovány řadou učitelstva, ve své nevinně vypadající podobě života nespůsobilé doktriny jsou nebezpečny podstatou svojí a následky, jež z ní přirozeně při snaze fedrovatelů její vyvrstí musí, shledá se zde se šerednými důsledky. — Když byl lidolovecký orgán pana dra Stránského, věčného kandidáta hofrátsví, přítele židovských liberálů a internacionálních socialistů vynadal Masarykovcům, pouští se do klerikálů. Od orgánu křtěného žida dra. Stránského, který hájil největší vládní přehmaty za Badena, Gautche i Thuna, nepotřebují čeští katolíci věru poučení o vlastenectví. Dr. Stránský, který ostatně p. prof. dra. T. Garyka Masaryka volal často na Moravu, aby se „svobodomyslná“ vína z Čech na Moravu převalila, ti si mnoho nezdají. K napravování českých katolíků jsou pánové, kteří oba odpadli od víry, v níž byli vychováni, nejméně povolányi.

Koncert slečen Růženy Žákové, absolventky vídeňské konservatoře, o jejíž virtuozní hře na klavír se vyslovují „Hlas Národa“, „Národní Listy“, „Politiky“, četné krajské listy velice pochvalně a slečny Mařenky Říhovy, absol. operní školy p. Paří-Zikešové konati se bude ve středu dne 18. dubna 1900 o půl 8. hod. večer v městském Klicperově divadle za laskavého spolupůsobení p. Karla Schmause, člena městského divadla v Olomouci. Pořad: 1. a) R. Schumann op. 11.: Sonata Fismoll (Arie a Scherzo); b) A. Rubinstein op. 28.: 1. Etuda. Růž. Žáková. 2. b) Kreutzer: Arie Gabriely z op. „Nocleh v Granadě.“ 3. a) B. Smetana: „Mně zdálo se“; b) V. Novotný: „Charpa“ (rukop. novinka). K. Schmaus. 4. a) Schubert op. 142: Impromptu B-dur; b) B. Smetana op. 7.: Polka č. 1. Růž. Žáková. 5. a) Grieg: Vyplutí; b) Vendler: Ráda. Mar. Říhova. 6. Novotný: Píseň z Bechyňska. K. Schmaus. 7. a) Liszt-Alabieff: „Le Rosignol“; b) Chopin op. 40.: Polonaise. Růžena Žáková. Piano z c a k. dvorní tovarny p. Ant. Petrofa v Hradci Králové. Ceny míst: Lože 3 zl. Křeslo 70 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr., sedadlo I. tř. 60 kr., sedadlo II. tř. 50 kr., sedadlo na galerii 30 kr. Parket 30 kr. Přizemí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr. Galerie 10 kr. P. T. pp stálým navštěvovatelům rezervují se lístky do 16. dubna. Předprodej lístků obstará z ochoty knikkupectví p. Jaroslava Peřiny.

Povodně v Čechách. Koncem března a na počátku dubna měly jsme v Čechách dvoje obrovské vánice. Sněhu napadlo místy až přes metr. V pátek s půlnoci začalo přšet a déšť vydržel až přes neděli do pondělka dopoledne. Následkem deště a táni sněhu počaly všechny řeky vystupovati a zaplavovati okolí. Voda vystoupila téměř ve všech českých řekách. V Čes. Budějovicích, kde Malše a Vltava se spojují, dostoupila voda 186 cm nad normál, ve Vltavotýně 288 cm, v Kauýku 366 cm, v Praze 316 cm. Zde byly nižší části města a ostrovy zatopeny, spojení po tramwayi s Libní bylo přerušeno. V Písku stála Otava 130 cm nad normál. V Plzni stála Berounka až 76 cm výše, v Berouně 410 cm. Lužnice vystoupila ve Veselí 216 cm, v Těboře 130 cm. Labe bylo v Králově Hradci nad normál 120 cm, v Pardubicích 256, v Nymburce 204, v Brandýse 285, na Mělnice 480, v Litoměřicích 427, v Ústí 548, v Děčíně 520 centimetrů. Všecky kraje polabské jsou široko daleko zaplaveny a škody způsobeny nesmírné. Sázava stála v Něm. Brodě 145 cm, v Čerčanech 340 cm vysoko. Jizera vystoupila v Ml. Boleslavi 130 cm, Ohře v Lounech 284 cm nad normál.

Na dobytčí trh dne 10. dubna 1900 v Králově Hradci přivezeno bylo: Koní 295, krav 280, volů 88, býků 54, telat 32, koz 12 kusů. Přístí trh na hospodářská zvířata koni a skot, obývati se bude v Hradci Králové dne 30. května 1900.

Neštěstí. Jak se nám od lidí z tovarny pánů bratří Červených sděluje, šel u nich zaměstnaný V. Tůma pro slámu — neshazoval tedy se střechy snh jak se pravilo, při tom přišla naň asi mdloba, hřebík se posunul, takže dělník Václav Tůma spadl dolu a přišel o život. Páni bratří Červený jeví s požástalou vdovou největší soustrast a budou platit rodině zvěčného 5 zl. měsíční podpory.

Velkonoční zvyky, pověry a obyčeje. Na škaredou středu se dává stavení do pořádku, kolovraty se vynášejí na půdu. Kdo se škaredí na škaredou středu, škaredí pak každou středu v roce. Páni manželé a amanti, pamatujte si to tedy! Na Zelený čtvrtek chodí hospodář s celou rodinou ku správe Boží. Kdo sní na lačný život pečivo Jidášek s medem, bude chráněn před jedovatým štipnutím. Také dobytku dává se kousek chleba s medem, aby byl po celý rok zdrav. Studna, do níž hozeno kousek medu, dává po

celý rok dobrou vodu. Když se naposledy zvoní, třesou se ovocné stromy, aby daly hojně ovoce. Na zelený čtvrtek brách zasívej (nebude sněživý), na Velký pátek masa nejídej! «Kdo na Velký pátek blší, ten to se záruktem uspíní». «Kdo jí chléb na Velký pátek pečený, dostane padoucí nemoc». — «Zemí rolník nehýbe; již mnohé ztrastala zle proto, že jí rušili v době, kdy kvílí pro Spasitele». — Po celý den putují koláturníci v zástupech k Božímu hrobu, rodiče vodí děti k «lábání do hrobečka». — Množství pověr nesoucích se k očištění těla i příbytku, konává se obyčejně před východem slunce, bez hovoru, obyčejně s modlitbou. Ráno stává záhy nejdříve hospodyně a jde na zahradu. Tam klekne a modlí se, jsouc k východu obrácena, za zdraví pro své drahé i za zdar v hospodářství. Potom sbírá děti i čeleď s posteli vařečkou a říká: «Dám ti Velkého pátku na památku!» Děti se modlí: «Vítám tě, velká a slavná Velkonoc, žeš nás uchránila od všech nemocí, od hlavnice, od zimnice a od jiných nemocí». (A. Hajný, z Nymburska.) — V proudové vodě, k východu tekoucí, omývají a koupají se nemocní i zdraví, po proudu stojíce. Tato voda před východem slunce na Velký pátek má divotvornou moc a plno hojivé síly, než ji první paprsky sluneční políbí: říkájí jí též: «živá voda», «Jordánka», «Pána Krista křtitelnice», «mlčlavá» (že při mytí se lidé nemlívají). Některé studánky lesní mají zvláště dobrou pověst a léčivá voda z nich se na Velký pátek i nemocným domů nosívá. Mytím a koupáním v proudové vodě zahánějí se ouroky, boláky, svrab, i neduhy vnitřní, potírají se ní oči, aby nebolely, pijí se jí tři «kluty» proti bolení v krku. Děvčatům mytí a koupání v této době dodá krásy a svěžestí, i pihů pozbudou. Též rozplétají vlasy a pouštějí je po proudu, aby rostly a neprokvétaly. Někde se při tom modlí, jinde mají rozmanitá říkání. — Stavení se kropí svícenou vodou, aby škodlivý hmyz nedržel se ve stavení, i aby neštěstí se odvrátilo. Dobytek se kropí, aby mu čáry a nemoc neškodily. Blechy vymetají se novým chvoštětem, bez smlouvání koupeným, a při tom se říká: «Ven hosti bez kostí!» Smetí se vynese na křižovatky a kdo by z něho něco zvedl, k tomu se blechy přestěhují. Jinde se ptává někdo cizí, klepaje na práh: «Jsou blechy doma?» «Odešli k N.», odpoví někdo z domácích a nevitání příživníci se vystěhují.

O varůsta daní a břemem pravil na moravském sněmu rolnický poslanec J. Pospíšil. Roku 1877 obnášely přímé daně 77 milionů, r. 1898 již 127 milionů. Nepřímá daně vzrostly v této době ze 226 na 370 mil. zl. daní. Přímé daně stouply tedy o 50, nepřímé o 144 mil. zl. dohromady o 193.000 zl. Letos se žádá jen na vojsko 18 mil. zl. více. Dnes máme 24.000 důstojníků, 330.700 aktiv. vojáků a 47.800 koní, než bylo v loni třeba 392 a půl mil. korun. Na zúročení státních dluhů bylo 332.2 mil. korun. Vojsko a úroky na státní dluhy pohltí tedy polovici státních potřeb, nemá pak stát pro rolníky a živnostníky nazbyt.

Z Nechanického. Hospodářská jednota pro Dobrušku a okolí svolává veřejnou schůzi rolníků okresu Nechanického do Nechanic „u Dokočihů“ na Velikonoční pondělí 16. dubna o 2. hodině odpolední za účelem úřady: Máme-li se připojit k hospodářskému družstvu pro zřízení obilního skladu v Hradci Králové? V rozhovor uvede předseda jednoty p. Antonín Boček, hospodářský správce v Sádově. Dohledická hospodářská jednota, jejíž místopředsedou je p. Václav Zámečník a jednatelem člen okresního výboru a starosta ze Mžan, p. Václav Marek, vyvíjí velice blahodárnou činnost. Veškeré obce na Nechanicku zajisté budou veškeré snahy její podporovati, neboť tím prospějí nejvíce stavu vlastního.

V Borové u Poličky konala se sv. misie od 25. dubna do 1. dubna 00. jesuity. K stolu Páně přistoupilo přes 1.500 věřících, ač vánice sněhové činily cesty nešťastnými.

Z Chotěbořska. Za okresního starostu našeho okresu zvolen byl dne 3. dubna zemský poslanec a velkostatkář p. Alois Míxa z No. 6 Vsi.

Pánům dopisovatelům. *Protož na veliký pátek se v tiskárně nepracuje, nemohli jsme již ve středu odpoledne došlých nás dopisů pouštět. Mnoho dopisů odloženo.*

K dnešnímu číslu Obnovy přiloženo je 1. čis. 1. ročníku „Hudebního památníku“, který vydává Al. Hugo Lhota, sdejší chvalně známý majitel tovarny na piana, pianina, harmonia a varhany v Hradci Králové. II. P. obsahuje moravskou píseň Níechal si mia od Karla Fícha. Praktické pokyny a podmínky při koupí klavíru, pianin atd. Úspěchy a ceníky páně Lhotových nástrojů.

Podporujte vše české. Kupujte v českých křesťanských obchodech!

Politický přehled.

Císař František Josef I. zavítá 4. května s hrab. Paarem a zahraničným ministrem hrabětem Goluchowskim do Berlína, kamž jej pozval bratr císaře Viléma, princ Jindřich. Císař bude přítomen prohlášení pruského korunního prince za plnoletého. Slavnosti té účastní se 6. května též spolková knížata německá. Budoucí král anglický, vévoda z Yorku (bratranec carův)

a jeho strýc vévoda z Connaughtu přinesou pruskému korunnímu princovi anglický podvazkový řád. Zdá se, že schůze berlínská bude mít význam politický. Středoevropským mocím se asi nelíbí, že Rusko si všimá opět záležitosti balkánských, tureckých a perských.

Na jihoafrickém bojišti se daří Angličanům zle. Angličané mají strašný nedostatek koní, jichž čtyři pětiny padlo neb teče onemocnělo, takže jsou k další službě neschopní. Tím trpí dovoz potravin a střeliva i pohyb vojska a zvláště dělostřelstva. Dle nejnovějších zpráv došlo prý do Durbanu sice z jižní Ameriky 10.000 polodivokých koní, ale ti se musí po dlouhé mořské plavbě zotavovat a pak je teprve třeba v tahu i jízde cvičit. To může trvati několik neděl. A jak je potom Angličané dodají armádě Robertsové? Polní maršál Roberts pro nedostatek jízdných i potahových koní, pro nedostatek obuvi i teplejšího šatstva pro vojáky musil se vzdáti „pochodu do Transválu.“ Jako tam nejedl Buller o vánocích kapra a vánočky s marmeládou a čokoládou, tak tam nebude o velkonoci jísti maršál Roberts velikonočního beránka a malovaná vejčka. Burové v okruhu 15 mil přepadají jeho vojáky na všech stranách, takže Robertsovi nezbylo, než v Bloemfonteinu se opevnit. To museli činiti, když bylo zle v Ladysmithu generál Withe, v Kimberley plukovník Kekvič a posádka v Mafeking. Okolo hlavního města Oránska leží 200 až 300 stop vysoké kopy. Na jedné z nich jižně od města je stará pevnůstka. Angličané opevnili se asi na nejbližších kopcích v Bloemfonteinu. V poli trpí jich vojska i koňstvo nesmírně; ve dne je palčivý úpal a deště, v noci lehký mrazík. Protože mají vojáci jen letní šaty, zachladí se snadno a dostávají houfně zápal plic, úplavici, nemoce střevní a žaludeční. Angličané mají strach o armádu Robertsovu. V Bloemfonteinu má tento asi málo potravin, a protože burové vyhodili vodovod bloemfonteinský do povětří, tedy bude mít anglické vojsko i koňstvo v Bloemfonteinu málo vody. Těch několik studní a vodních nádržek pro vojsko, obyvatelstvo a koňstvo dlouho stačit nebude. Angličané ztratili 31. března u vodovodu na 400 zajatých a 11 děl a nyní opět tam utrpěli porážku a ztratili 7 děl. U Reddersburgu a Bethanie bylo zajato pět anglických praporů, 2 u Springfonteinu a Wepeneru. Tot v málo dnech ztráta přes 4.000 mužů. U Boshopu stihlo krajní oddíl burů neštěstí; na 100 mužů bylo zajato neb pobito, mezi nimi statečný francouzský náčelník Joubertova generálního štábu, general Villebois-Mareuil, který byl 6 dubna od Angličanů s vojenskými počty pochován. Dle „Daily chronicle“ prý se nalézá nyní hlavní moc burů v Kroonstadu, a menší komanda se nalézají u Vryburgu, Fourteenstreams, Paardebergu, Brandfortu a Tabanchu; menší létačí sbory jsou u Kimberleye-Hopstadu, Reddersburgu-Bethulie, u Sanaspostu a Ladybrandu. Zde jsou burové ve větším počtu a mohou se dle potřeby vrhnouti na Roberta u Bloemfonteinu, neb na Bullera v dračích horách a Natalu. V Natalu mají burové větší komanda u Harrysmithu a Biggarsbergu, menší oddíly obsadily v dračích horách průsmyky. Létačí komando u Bethlehemu udržuje spojení mezi armádou oránskou a natalskou. Oránští a natalští burové, kteří odevzdali Angličanům staré zbraně, opět se ozbrojili novými puškami, poněvadž by je jinak burové transválské postříleli. Poddanské přísahy, které četní oranští vzdávají se burgheti složili Angličanům, považují se za vynucené a neplatné. U Reddersburgu prý mnozí z těchto burů pomáhali irské střelce a jízdní péchotu porazit. V severním Kapsku se povstání stále zmáhá a jest spojení Robertsovo s přístavními anglickými městy na mnoha místech přerušeno. — Včera uplynulo půl roku od prohlášení a vypuknutí války. Od vzdání se Kimberleye uplynuly dva měsíce, od osvobození Ladysmithu 5 neděl a od dobytí Bloemfonteinu měsíc. Nyní je zde Roberts s hlavní mocí Angličanů v pasti. Špatný to pokrok po kapitulaci Cronjeho. Úspěchy u Kimberleye, Koedoesrandu a Bloemfonteinu děkují Angličané rychlému postupu své jízdy. Tuto dnes Angličané ztratili a burové se zatím zpamatovali. a rozestavili svou armádu změněným poměrům přiměřeně. Angličané přicházejí nyní vsady „příliš pozdě — trop du tard“ — a střelby, připravený k útoku na všechny strany je opět bur. Plán Robertsův, aby sám se svým sborem tvořil střed armády postupující do Transválu, je smařen, neboť lord Methuen nemůže dělat jeho levé a lord Buller jeho pravé křídlo. Obě křídla mají se zrovna tak co brániti, jako anglické obležené centrum.

Sněm státu oránského zasedal v pondělí. Kronstad prohlášen byl za hlavní město a prezident vyslovil naději, že velmocí nedopustí, aby státy burské byly zničeny. Vyslovil naději, že Rusko, Francie a Spojené státy americké budou prostředkovati za přičinu dosažení míru mezi bury a Anglií.

Selská strana na Moravě. „Selské Listy“ projednávají v poslední době myšlenku samostatné selské strany na Moravě. Zpráva tato v táboře lidovém Dr. Stránského způsobila velký poplach. „Lid. Nov.“ vrhají se prude na původce myšlenky této, na rolnické a oselance Svozila a Starošíka. Se svého stanoviska nemáme obav před stranou selskou, a ustavení jejího nezatrucujeme. Rozhodně však za štěstí pro Moravu bychom poklá-

dali, kdyby opravdu měli vůdcové Selské jednoty tolik síly a dobré vůle, aby tolikou část rolnictva moravského vyvedli z otročení neupřímné, dryčnické politiky, kterou provozuje u nás štáb strany lidové a její list „Lid. Noviny.“ Vášeň zaslepuje a člověk rozvášněný nejspíše prozradí, co v nitru svém jinak pečlivě skrývá. „Lidové Noviny“ zasypávají banou i sprostými pomluvami rolnické poslance Svozila, Starošíka, Vykoukala atd. „Svobodomyšlný“ orgán Dra Stránského, jehož bratři v Německém Brodě ve svém hotelu brebentí jen německy a odebírají německé noviny, ač Německý Brod až na těch pár židů je rvze český, ten má nejmenší právo učiti české rolníky pravému, nezfalšovanému českému a politické karakternosti. U kterých pak strany Dr. Stránský vlastně ještě nebyl?

Na tetřanský i gorlický sněm dostavili se opět slovinské menšiny; Vlachové prý nechtějí býti na Slovinci tak hrubými.

Dr. Kaizl pravil v Karlíně že ministerstvo Thunovu, jehož byl členem, paulo z důvodu, že byl: 1) strach o provedení voleb do delegací, 2) protivojenské projevy české (Pozn. red. Tém naučili přece český lid Šamánek, Siáma, Šílený a vedení strany). a 3) konečné sama nespolehlivost nynější majority. Volby do delegací byly však za vlády Thuna pojištěny, druhé obavy přikládá p. exministr, význam větší a třetí byl dle něho po hříchů zcela oprávněným. Tak povoleno německému vyhrožování, protože rozhodující krubry myslely, že se změnou vládního systému to půjde lépe. Po 2 leta mařila obstrukce všechny konstituční život. Poslanci se po pádu hr. Thuna nevzdali jen proto mandátu, aby z toho nemohli kořistit Němci. Mimo to hrozilo malomocné roztržštění českých stran. Český klub ve spojení s velkostatkáři má 80 poslanců a při jednotném postupu padá více na váhu. Při upravení jazykové otázky měla by vláde býti zůstavena nejen iniciativa, nýbrž i kompetence. Dr. Kaizl se pak bránil proti mělnické jalové řeči Grégrově. Proti obstrukci proti brannému zákonu bylo 31 českých poslanců a jen 14 bylo proti. A dobře se tak stalo, jinak chtěli Němci Jostat Čechy do pasti. Jak rok 1866 ukázal, musíme my Čechové mít zvláštní zájem na zvýšení branné moci naší říše. Kdyby padl Körber, nezménila by se ústava v našich prospěch jak mnozí (poslanci) hlásají. Za jediné správnou politiku pokládám tu prospět lidu a za svrchované nesprávnou stále jen mu lichotit. — Jeho Excellence p. dr. Kaizl dopustil se ve svém životě mnoho nedůsledností, mnohé provést neměl, co učinil, ale přiznáváme, že v Karlíně mluvil dosti upřímně.

Z Afriky. Postavení Robertsovo stále se horší, Mafeking padl v moc burů. Plumer z Angličanů v Bečuánsku poražen. Menší oddíl Angličanů ve Wepeneru v zemi Bassutu (rozhraní Oránska a Natalska) obklíčen.

Ve sněmu království Českého podal poslanec Jaroš za souhlasu celé sněmovny návrh na změnu branného zákona; žádá úlevu pro syny rolnické, zejména aby absolutum rolnických škol byla povolena jednorocní služba, aby pracovníci zemědělství byli povoláni ke cvičení v době méně nutných prací, tedy od listopadu do března, pro ostatní brance žádal snížení vojenské služby ze 3 na 2 leta. Poslanec dr. Zátka podal návrh v přícině účinku slev přímých daní berní opravou stanovených na census volby dosavadní. V pondělí jednalo se o návrhu inženýra Kaftana na vydání zákona o prodeji uhlí vyrobeného v král. Českém. Na dotaz Dyků v přícině zcelování pozemků pravil místodržitel, že vláda nevyslovila se ještě o dobrozdání české zemědělské rady. Dr. Kramář navrhl, aby 20.000 korun věnoval sněm na zakoupení uměleckých děl od umělců v Čechách narozených. V úterní schůzi pokračoval sněm v jednání o návrhu poslance Kaftana.

Novon advokátskou selskou stranu zakládá na Moravě proti posavadní Selské jednotě křtěný žid JUDr. Stránský.

Delegace sejdou se 12. května.

Říšská rada sejde se 15. května.

Ministerstvo Körbrove konalo na konci minulého týdne porad. Jednalo se o státním rozpočtu a o smířovací akci, o kterou usiluje v Praze ministr Rezek. Pak-li se nezdaří, odstoupí Körber. —

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. dubna 1900. 1 hl. pšenice k 12.80—14.00, žito k 10.40—10.90, ječmena k 8.00—9.20, oves k 5.20—5.60, proso k 9.00—9.50, vikev k 11.00—12.80, hrachu k 15.00—20.00, jáhly k 18.00—20.00, krup 16.50—22.00, bramborů k 8.00—8.80, jetelového semínka červeného k 80.00—104.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 31.40 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 19.00—24.00, 100 kg. žitných otrab k 12.00, pšenič. otrab k 11.00, 1 kg. másla k 2.16—2.40, 1 kg. sádla vepřového k 1.40—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h.

V Králově Dvoře n. L. dne 7. dubna 1900 pšenice 00.80 00.00, žito 9.80, 10.60, 11.00, ječmen 10.00 oves, 4.90 5.70, hrách 14.40 21.00, čočka 32.00 36.00 vikev 11.20 0.—, jáhly 18.—, 22.—, krupy 30.— 48.— brambory 3.20 3.80, vejce (kopa) 2.64 3.00, másto 2.16, 2.48, tvaroh 34 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, se- no k 6.00, sláma k 3.—, k oves 12.40.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posílá a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorně činí na nejnovější soustavu zařizování acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařizování bromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které správně vyřizuje. Dále se odporučuje k zařizování vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování pивních tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvšejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnstvím mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

jaro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvýšené ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal 1834.

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad kol amerických, též premier Helical a j. Ojetá kola od 40 K výše.

Ceny báječně levné!

Opravy vyřizují se rychle a levně.

S veškerou úctou

František Jiráček.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklade.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Anna F. Horová.

Důkladný a levný nábytek

nabízí nejstarší
truhlářský závod

J. Matějček

SKLAD, Divadelní ulice Hradec Králové. ♦♦ Dílna na Slezském Předměstí.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovoluji si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v posavadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrální v Praze. Filialky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.
 Akciový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojišťovací fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearingku pošt. spoř. rak. č. 830.889.
 Účet v clearingku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Proměny
ku všem měnám!

Koupě i prodej
všech druhů losů, cenových
papírů, akcií, priorit, zá.
stavních listů, deviz a valut,

Výměna a cizí
tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky
na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.
Zvláště díle spojení
s Amerikou.

Zakázky
pro burzu Pražskou a Vi-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)
na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.

Bankovní směnek
a jejich umístování (domicily).

Uchování cenných
papírů.

Obstarávání
vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů
na spořitelní knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání
p á j ě o k
hypotekárních a koma-
nálních.

Velkoobchod
cukrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
proti kursové
strátě při nej-
menší výhře!

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dožívá pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štůrač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Sukna

kostelní a černé látky pro velelůst.
duchovenstvo ve velikém výběru
doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami

Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatránských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

K jarnímu seti

nabízíme první zrno z prvního k loňskému
seti přímo od proslulých pěstitelů kom-
pených a vyznamenaných druhů:

Jará pšenice: červená schlandstedská,
baličská hládká. 100 kg. sa K 20.—.

Ječmen: hanácký od Proskovce, hanácký
z Lundenburku od Vodičky ze Smrčic,
rakouský klenot, švédský Princezka. 110
kg. sa K. 18.—.

Oves: Heineho nejvýnosnější, Bestehornův
nadbytek, švédský Ligovo. 100 kg. K 16.—.

Brambory: Angeliho klenot za 100 kg.
K 6.—. Brambory sklídili jsme 50 mtc.
po 1 korci.

Správa velkostatku v Oboře
pošta Ostroměř.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyzna-
menán.

Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i
se zaručením práce nejmo-
dernějším pořádkům vy-
hovující.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnohou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému a přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodě dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. duchov-
enstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

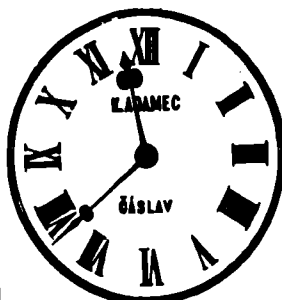
svojí hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbrené zaš se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
se v ní vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již avščené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikvířů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svícenů, paciříků, schránek na Nejvá-
tější, patenek atd. co nejvíce.

— První výroba —

**věžních
hodin**

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích
a četné jiné věžové hodiny, městské jat-
ky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení
všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro
nemajetné obce na splátky; cena hodin levná,
jakost výborná.

Tangera

časová novinka pro
pány na obleky, v mo-
derní barvě zelenavé.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

Dražba.

V neděli dne 22. dubna t. r.
o 10¹/₂ hod. dopol. bude se pro-
dávati v dražbě mnoho jilmů, ja-
sanů a babek. Jsou letos v únoru
zkáceny. Vyrostly v lukách. Též
2 silné hřidelové duby.

Bližší zprávy u majitele pana
Josefa Noska, rolníka
v Křičeni č. 18. per Bohdaneč u
u Pardubic.

ZALOŽNÍ ÚVĚRNÍ ÚSTAV

V HRADCI KRÁLOVÉ.

ZALOŽEN ROKU 1868. — AKCIOVÝ KAPITAL KORUN 1.000.000. — RESERVNÍ FONDY KORUN 370.000

přijímá vklady na běžný účet, vkladní knížky a pokladniční poukázky, povoluje zálohy na cenné papíry za mírný úrok,

kupuje a prodává

cenné papíry jako zástavní listy, priority, akcie, losy, valuty a mince co nejkulantněji.

Eskontuje a inkassuje

směnky, tažené cenné papíry a kupony.

Obstarávání vojenských kaucí, vinkulace a devinkulace cenných papírů.

Výplaty a úhrady

na tu i cizozemská místa.

Přijímá cenné papíry do depýt k uschování a správě (revise čísel).

Vyřizuje bursovní rozkazy na burse pražské a vídeňské.

Veškeré dotazy zodpoví s ochotou a bez prodlení

Řiditelství.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivě působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýza pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jodové solné koupele z borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krčicím, dně, rheumatismu, ischias atd. Půvabná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lékař: lékař Med. dr. Jos. Peluněk z Prahy. Blíží správy podá ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

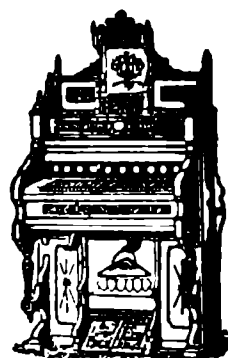
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

První české

speciálně na americká cottageová harmonia zařízení továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové, toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vylouděný důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

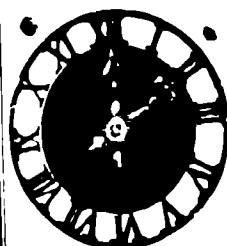
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

V. Vacek, závod školráský v Pamětníku u Chlumce nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké i kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob, konifery divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistice sazenic zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Proučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Ignac V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

K době velikonoční!

Boží hroby se slohem kostelů souhlasné

Křížové cesty v reliéfu řezané neb lité.

Sochy „Vzkříšení“, sochy, oltáře a veškerá kostelní zařízení doporučuje aktivní umělecký závod sochařský a řezbářský

JOSEFA KREJČÍKA v PRAZE.

Renovace starých oltářů a kostel. zařízení. Písárna a dílny na Letné 612-VII. Sklad Karlova ul. č. 80. v domě Sv. Václavské záložny od 1./XI. 1899. Ilustr. ceníky, nákrepy a rozpočty frko. Výhodné plateb. podmínky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první záslatelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Velká úspora a důležitě pro každého.

Žádných šlů a řemenů více!

Upotřebte jediné mého druhu lékaři doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trháni se knoflíků, tření koží, nepřijemné teplo, odporové sesouvání se šlů s rameny atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další úpravy bylo třeba.

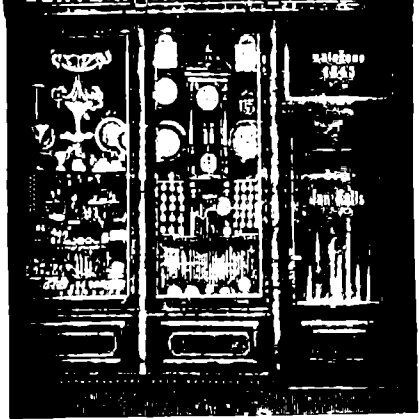
Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy zl. 1.60 6 kusů zl. 8.— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maričovice-Kukaně.

Žádný švindl, tisícové pochvalné úsudky.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec [c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sephyrtů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur [kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
Speciální obchod klatovským prádlem. Stanislav Jirásek. v cenách nejlevnějších doporučuje Hradec Králové Velké náměstí č. 36				

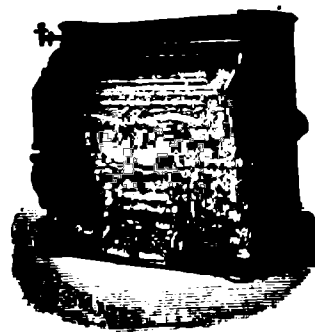

Továrna na piana
pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

FILIÁLKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Školu pražských a pařížských střihů

zahájím dne 15. dubna t. r. pro severovýchodní Čechy **v Hradci Králové,** v domě p. Pajkrově (kavárna)
na sv. Janském nám. v II. posch.

Vyučiv se všestranně ve chvalně známém závodě svého otce, p. Václava Beneše, dámského krejčího v Hradci Král. a poznav veledílny na dámské toalety doplnil jsem své odborné vzdělání na první krejčovské akademii p. Jana Kratiny v Praze.

V mé škole pro vyučování střihů; seznámí se velectené slečny a dámy s veškerými druhy dámských toalet, naučí se střihu a šití všech druhů šatů, živůtků a vest, náprsníček, tunik, pelerin, pláštíků, balenek, žaketů, jupiček, domácích, salonních a vycházkových obleků a v dílně mého p. otce budou míti dle zvláštního ujednání příležitost theoretické i odborné své znalosti doplniti. — **Žákyně do mé školy vyučování střihů přijmou se v každé době.**

Prose o vzácnou přízeň velect. dam z Hradce Králové, širokého okolí a z celých severovýchodních a východních Čech,

znamenám se v účtě

Jindřich Beneš,

absolvent první krejčovské Akademie pana Jana Kratiny v Praze.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.
Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

Díkůvzdání.

Vrátivše se od čerstvého rovu našeho vroucně milovaného a nezapomenutelného manžela a otce

VÁCLAVA ŠTORKA,

majitele dílny zámečnické a výroby kovového nábytku a matrací v Třebechovicích,

jenž v sobotu zesnul v Pánu a v pondělí pohřben byl na svatém poli, vzdáváme všem příbuzným, přátelům a známým za upřímné projevy soustrastí, jichž se nám dostalo od všech, kdož boi nás zmlniti se snažili

nejvroucenější díky!

Zvláště děkujeme Všem, kdož za tak nepříznivého počasí u velikém počtu pohřbu našeho drahého zvěčnělého se účastnili, zejména děkujeme za darovaný věnec a účast sl. hasičskému spolku, sl. spěváckému spolku, sl. cechu rosičnických řemesel, který se dostavil s praporem a slavnému spolku katolických tovaryšů.

Zaplať Vám to Bůh!

V Třebechovicích, 9. dubna 1900.

Truchlíci pozůstalí.

FEUILLETON.

„Velká voda“.

Děj odehrává se na statku šlechtice Žugečice v Záhoří.

Statkář jest ovšem na svém statku a ve svém domě hlavní osobou — a bylo by smutné, kdyby jí nebyl! — ale co více, on jest jaksi středem celého děje — a vedle něho jedno, dvě, tři — Počkejte! Jedno, dvě — Ach, aby je všichni robatli! Kdo by tolik dětí spočítal!

Vrtí se v klubkách kolem otce, který se svou rukou brání, pravíci pak zdvihá jakési psaní do výše. Mladí Žugečiči vyskakují po listu, jako kočky po kousku slaniny; ona i mladé Žugečinky přibíhaly se k otci, křičíce stále: „Velká voda! — Velká voda!“ — Pouze nejstarší dcera, Anička, po straně klidně pohlíží.

— Ano — opakuje otec, sotva se ubrániv — „velká voda“ jde. To jest černé na bílém: Ještě dnes nás stihne. —

— Dorko! — zavolá statkář na služebnou — připrav pro hosty pokoj! Ivane, zapráhni a hybaj na dráhu pro mladého pána. A vy děti — pravil statkář svým synkům, kteří se počali již hádati, kdo z nich pojede s Ivanem na dráhu — vy děti se poněkud spofádejte, ať se vás nelekne.

— On na to nehlídí — ohlásí se Žugečičův nejmladší synek — vždyť on se sám po trávě povaluje.

— A bez klobouku chodí — dodává třetí, sám sebe omluvil.

— Dobře, dobře — pravil otec — a nyní bude lépe, když půjdete k matce, aby vás umyla. . . . Kdo půjde první?

— Já! Já! — a malý větropláš běží domů, radujíc se již napřed z darů, které jim „velká voda“ přinese. —

„Velkou vodou“ jest pro ně zejména jistý druh bratrance — někdy se zove Milivoj, jindy zase Vojko, prostě říká se mu pak jenom „velká voda“.

Tak jej pokřtil pan Žugečič, neboť Vojko do domu a voda ve sklepě: stejná pohroma! . . . Co se toho již za Vojkova pobytu pobilo! . . . Statkářovy děti mají se i jinak nalezit k jídlu, ale třikrát za rok tu jest hotový poprask: o velikonočních, o prázdninách a o vánocích když přijde zejména Vojko.

A Vojko přichází již z gymnasiálních studií, — a kam by také šel? Svého domova nemá a paní Žugečičova byla s jeho nebožkou matkou přítuzna a proto zde přivyl jako doma.

Děti šlechtice Žugečice znal již od kolébky a miluje je jako rodné bratry a sestry — a snad ještě více.

Není srdci nic nebezpečnějšího jako vzdálené příbuzenství, přijmou té jako svého, považují té jako bratra, pak si hrás s dětmi, směješ se s nimi a ani ti nepřijde, že je dítě to, s kterým jsi si včera hrál, milejší nežli jarní slunko a že ta láska není více prostá láska rodinná. —

A tak bylo i s Vojkem.

Nosil malou Aničku v náručí, hrál si pak s děvčátkem, s děvčátkem se smával a s děvčetem žertoval — nemysle na nic jiného nežli pouze na hru, smích a žerty. . . . Ale dnes ví, že ji miluje a optáš-li se ho: od které doby? usmál by se ti leda a pak by řekl: „Od jakživa!“

Nehovořil Vojko nikdy o lásce, aby Aničku nedráždil — a ona byla mu vzorem dítěte, vzor rem dívčiny — a on si ji představoval jako vzor ženy a vzor matky. . . . Oh, jak mu při takových myšlenkách dnes srdce bušilo! — Od dneška jest svůj! — Poslední zkouška — šťastná budoucnost — Anička. — Vše to mu vřelo hlavou, — k tomu ten povoz, ta cesta, a ten líný Ivan! Rychle, rychle!

Ano, milý Vojko, ale ty zapomínáš na „velkou vodu“ —

— Přišla „velká voda“ a bylo tu šumu a hlomozu jako od tří mlýnů — teprve když se těm malým neposedům počala víčka klížit a malí andílkové odešli spat, mohl se Vojko vytráti s jídelny na verandu, kde jej jeho anděl očekával.

— Ach, ty jsi to, Vojko, vid, že jsou „naše děti“ rozpustilé? — odvětila Anička pokročivši mu v ústrety.

— A co je víc? — otázal se Vojko, položiv jí ruku na ramě. — Ach, kdybys věděla, jak málo se mi líbí ty voskové, dresirované, městské děti! — právě tak jako jejich nakudrnaté matky. — A proč nechceš zůstat v městě?

— Ach ne, Aničko, zde jest tak krásně, — pravil mladík s oduševněním.

Pak se sklonili nad zábradlím verandy a mlčky bleděli na třípytné nebe, ssáli vonný větřík a snili. . . .

Srdce lidské dovede v jednom a též okamžiku užívati minulosti i budoucnosti. V takových okamžicích člověk nejraději mlčí. Veškerá řeč zmenšuje požitek.

— Aničko, — zašeptal konečně Vojko, — Aničko! pamatuješ se ještě na onen večer — by-

lo tak jako dnes, jak jsi mi „vázala trávu?“ — Pravili jsme, vyjde-li šalvěj, vyplní se mi, čeho si budu přát. Šalvěj skutečně vyšel a vš, Aničko, čeho jsem si přál? tážal se Vojko měkkým hlasem a ruka jeho ovinula se kolem štíhlého, mladého, bujného těla, hlava jeho se sklonila, tak že se jejich líce dotýkala, — po té se jí, jaksi na polo omámen stále třesoucím se hlasem tážal: vš-li?

A děvůška věděla pouze, že jest blažena, šťastna a neměla jiného přání, než aby tak i zůstalo. . . .

— Děti, na odpočinek jděte! — ozval se starý Žugelič z jídelny — již jest pozdě. A ty, Aničko zapomínáš, že je Vojko po cestě unaven.

Ti starí lidé počítají stále podle sebe! . . .

A když se i „velká voda“ utišila a Anička sklízela se stolu, smál se starý a smál se tak podivně, že se Anička chudáček zapálila jako vlčí mák a vyběhla z pokoje. — Starý se smál dále a spokojeně kýval hlavou: „T. k, tak děti!“

Když bylo po slavnosti Vzkříšení a druhého dne pojídali mladí Žugečiči velikonočního beránka jako bládoví vlci, vybral si Vojko nejkrásnější kraslici, růžolící Aničku. Starý se tedy nemýlil a k sňatku mladých lidí rád svolil. Vojko k veliké radosti dětí toho roku zůstal dlouho, dlouho na statku a když se pak na podzim vracel do města, odvedl si Aničku s sebou.

— „Odesla ji voda“ — pravili.

Od té doby přála mnohá starostlivá matička své dceři, „aby ji voda odnesla“. Ale té vodě se nechce na každý mlýn!

Fran Mahuranič.

Schůze hospodářského spolku v Pardubicích.

Za čteného účastenství svých členů konal hospodářský spolek pro okresy Pardubice, Holice a Přelouč valnou schůzi v místnostech reálných škol, kterou zahájil předseda p. okr. starosta J. Markalous z Třebosic, který vřele uvítal účastníky. Od čtení zprávy jednatele a účetní upuštěno, protože jsou obsaženy ve výroční zprávě. Uvádíme jen, že spolek čítá na půl osma sta členů a že patří k nejchudším a největším v Čechách. Pan řídící učitel Horák z Odražovic vítal významnou zprávu, kterou sepsal věcně a jadrně jednatel p. prof. Frant. Sova, a poté šením a vyslovil svůj povděk nad tím, že výlet na Moravu přispěl v loni k utužení přátelských svazků veškerého rolnictva v zemích českých. V našem národě to kvasí, třeba proto upustiti od osobních rozmyšlek, které by rolníky jen rušili mohly. (Výborně!)

Pan jednatel prof. Frant. Sova oznamuje dočasně k výroční jednatele zprávu, že ho došel příspěvek moravského poslance pana Josefa Starostíka z Huncovic u Litovic, že se výbor „Selské jednoty moravské“ unesl pořádati velký výlet moravského rolnictva do Čech a jmenovitě do Pardubic (Hlučné volání: Výborně! a Na zdar!). Hospodářský spolek kutnohorský, který pořádá letos v Kutné Hoře výstavu zároveň s českými živnostníky, požádal náš spolek za prostředkování, aby moravští rolníci navštívili též výstavu v Kutné Hoře. Dopisem p. posl. Starostíka je tedy i tomuto přání vyhověno a jest si proto přání, aby výlet moravských rolníků do Čech přispěl k utužení přátelských svazků Čechů a Moravanů (Výborně!) Na to přijata jednatele zpráva jednohlasně.

Pan předseda Markalous vyzval na to pana starostu Jeřábka, aby přednesl zprávu pokladní. Na návrh starosty z Čepů, pana Václava Pleškota bylo od čtení pokladní zprávy upuštěno, protože jest rovněž tištěna. Rozpočet výloh na rok 1900 obnáší úhrnem 1240 zl. Účetní zpráva byla schválena rovněž jednohlasně. Revisori pp. Hofbauer, Ryhlík a Novotný shledali veškeré účty a doklady v pořádku, proto uděleno předsednictví spolku absolutorium. Na to přikročeno k volbám výboru. Pan starosta Pleškot navrhl, aby do komise pro vypracování kandidátní listiny byli zvoleni pp. Jeřábek z Koloděj, V. Pilař mlýnář z Valů, Komárek statkář z Časů, pan okres. starosta Markalous a prof. Sova. Pan Voltr statkář z Hubenic navrhl, aby se konala volba akla-mací.

Na to se ujal předsednictví nejstarší člen spolku p. Morávek, st. mlýnář z Opatovic. Na programu byla pak přednáška p. prof. Stříteckého:

„Prostředky k ničení polních hrobošů a jaké směsky vhodné seti na místo vyhubených jetelů“.

Pan prof. Střítecký pravil, že se chce omezit na prostředky národohospodářské. Provádějí-li ničení polních hrobošů dva, tři sousedé v obci a jejich sousedé ne, tedy ničení jednotlivců jest bezvýsledné a prostředky ochranné jsou malomocné. Obec neb jednotlivci se musí zákonem zavázati, aby, kdekoli se myši vyskytnou, byly hubeny vůbec a za příspěví celé obce, země a státu. Celek má býti povolán k hubení hrobošů; neboť myši se úžasné rychle množí. Jednotlivci třeba hned neškodí a ten si myslí, nač mi mti s jejich hubením náklady. Avšak za několik let, pak-li se nečiní ochranné prostředky, rozmnoží se myši tak, že velkou část úrody nebo všecko zničí. Sežerou-li myši úrodu, trpí stát i země, neboť musí se slevit daně a udělovat podpory. Rolnictvo ať se proto domáhá vydání zákona, který by zavazoval stát, aby dodával prostředky k hubení myši zdarma a obce aby nesly náklad s hubením myši spojený. Tak by se zabránilo znenáhlému rozmnožení myši a konečně nesmírným škodám.

Na to se zmínil p. prof. Střítecký, jakými prostředky se nahradí myšemi snižené jetele a jiné kr-

miva. Radil rolníkům, aby jeteliště hroboši spustožné oseli vikví, po případě vikví s jarním žitem a pak aby jeteliště bránami rozváželi. Trochu hořčice neb jiné směsi také neškodí. (Pozn. red. Pan V. Procházka, rolník z Miskovic u Kutné Hory praví v „H. L.“ v této příčině: Patrně, že škůdci hroboši nejvíce hnízdí na pozemcích hlinitých a písčinatě-hlinitých, kdežto půdy písčinaté více bývají jimi setřeseny. Dále pozorují, že vojtešky, třebaž již kolikrát, sdělávají téměř zachovalé, kdežto jetel lonského roku zasety je z větší části škůdci těmi zničen. Navrhuje proto, aby do jeteliště se sela polovice neb více vojtešky. Vojteška nasazuje ovšem málo semena a není proto tak mezi rolníky oblíbená. Ale vojteška nepotřebuje tak dobré půdy, jen mokrá půdy nesnese, kdežto na půdách sušších lépe prospívá než jetel. Co do výživnosti se vojteška jeteli vyrovná. Myslí proto, aby rolníci seli více vojtešku než dosud.)

Pan MUDr. Kašpárek z Prahy pravil na to, že již dříve pracoval o ničení hrobošů. Do schůze zavítal, aby z praktické hospodářské stránky slyšel, co hospodáři k ničení hrobošů navrhnou. Pravil dále, že se v poslední době křivdilo Löfflerovu myšim bacillu. V Německu užívají téhož prostředku, který se v mnohých krajinách výtečně osvědčil. Proč se neosvědčil u nás? Byl jsem od c. k. místodržitelství vyzván k podání dobrozdání, jak by se daly myši co nejlépe a nejjistěji na Holicku vyhubit. Odpověděl jsem na tuto otázku, že nejlépe by se dalo dobrého výsledku docílit pěstováním tyfového myšim bacillu, jaký se pěstuje ve Vídni a na zvěrolékařské škole v Drážďanech a který se v Řecku výtečně osvědčil. Hlavní věc ovšem jest, aby bacillové kultury byly působivé, tedy aby je pěstoval a očkoval odborný znalec, který je k tomu způsobilý. Tyfové bacilly dělají a dávají namnoze lidé pořízení a neschopní a proto takové bacilly nejsou působivé. Kultury ty se musí pěstovati tak, jak to činil Löffler v Řecku. U nás najednou napadlo někomu, nachytat myši a očkovat je. Zapomněl, že myš má velice jemnou kůži a svalstvo, že očkované myš podlehlá spíše poranění jehlou, než-li se očkované tyfové bacilly u ní ujaly; mimo to nedostaly se očkované myši tam, kam se dostat chtěly a měly.

Tyfové bacilly nejlépe je dáti do kuliček chleba a rozhodit pak kuličky do myších děr po polích. Čerstvé kultury se rozředí vodou, a do toho se namočí chléb. Ten by měly mít obce přichystány, když tam pěstitel tyfových bacillů s čerstvými kulturami asi přibude. Sám jsem byl před 3 lety povolán vládou chorvatskou do Chorvatska, abych pěstoval kultury na zničení hrobošů na pozemcích ve výměře 3.000 jiter. Na to bylo třeba ovšem mnoho kultur, ale když jsem do Chorvatska přijel, měl jsem přichystány jen dva bochníky chleba. Ty ovšem nestačily a musely pěti teprve čerstvý chléb. Vlády chci mít ale všecko laciné, zapomínajíce, že, co bývá laciné, je obyčejně také špatné. Laciný chléb za nic nestál a proto se kultury tak neuchytily. Tedy na čerstvé kultury třeba mít dobrý starý, domácí chléb připravený.

Kultury mohou se chovati v bouillonu nebo v gelatině. To se dělá v malém. Ve velkém se taková malá láhvička (zkoumavka) s kulturami rozředí v 1 litru vody, do něhož lze namočit asi 2.000 takových chlebových kuliček. Na 1 jitrno pozemku je asi 2.000 myších děr; stačí tedy kultury v 1 litru vody na omočení 2.000 kuliček, které pro 1 jitrno vždy nestačí.

Pak musí mít tato kultura výsledky, když se děje energicky a když se asi za 1 měsíc na téměř poli opakuje. Stává se totiž, že při první dávce kuliček s tyfovými kulturami několik myši se zachrání, buď že kuličku nesežerou anebo že jsou nebo se stávají proti tyfové nemoci rezistentnější, že jsou imunní, že se nenakazí a nepodlehnu. Kulturu tyfových bacillů třeba tedy řádně a dobře každý rok provádět a pak musí kultury pocházet od lidí, kteří bakteriologicky kultury pěstovati umí. Nejlépe je, když chef bakteriologické laboratoře sám provádí ty pokusy, anebo když se aspoň za jeho dozoru připravují. Já jsem s drem Kornautem ve Vídni dal tyfové kultury užívat i jiným zvířatům než myším, ale těch se nemoc tyfová nechytila. V Rusku na př. měl jeden mužik hlad a snědl proto chléb ve vodě s tyfovými bacilly, ale zůstal zdrav jako řepa. Byl tedy proti tyfové nemoci buď imunní, anebo byly kultury špatné. Takové špatné kultury pěstoval na př. ve vídeňské laboratoři sluha, když jeho chef onemocněl a zemřel. Špatné kultury na myši neúčinkují a očkuje-li kultury nezkušený člověk, může i zvěť zničit.

Dobré kultury rozředěné ve vodě, do níž se namočí dobrý starý domácí chléb, působí dobře.

Strichninový oves nepůsobí tak dobře jako Löfflerovy tyfové kultury. Strichninovým ovsem mohou se mimo to zabíjet koroptve, ty může opět někdo sníst a nemoc si ulovit. V Slavonsku na př. dala vláda velice špatný oves strichninový a to bylo také příčinou, že se naň myši méně chytily (Výborně! Tak jest!) Řečník se vyslovil proto proti ledabylým zkouškám. Co se děje za příčinou vyhubení myši, musí se dít řádně a dobře.

Pan Váňa z Lánů na důlku pravil, že často se rolníci táží, co by měli po vyhubeném jetelu sít. Na jednu směsku se zapomíná: Na bob s vikví a ovsem. Když se sela vikev samotná, tedy v mokrých letech vyrostla a lehla. Když však začal sít směs 20 l vikve a 80 litrů bobu, tu vikev nelehla, neboť se mohla opírat o silné boby. Směs tuto sel na secím stroji přes řádek. Výsledek po 1 korci byl 10 hektolitrů zrní, které jsou rozžarováno bylo dobytka výtečným krmivem a sice dobytka hovězímu i vepřovému. To připomenul k řeči p. profesora Stříteckého. Co se týče strichninovaného ovsa nehodí se po jeho náhledu k ničení hrobošů. Jest to jed drahý a nebezpečný a těžko dostati schopných lidí, kteří by strichninovaný oves v poli do děr rozhodili.

Pan dr. Kašpárek připomenul, že prostředků k hubení myši jest více. Tak poslal Pasteur svého asistenta do Austrálie k vyhubení tam do nekonečna

rozmožňených králků, kteří všecku úrodu ohlodali a zničili, což se také podařilo. Dále vynalezen byl prostředek k vyhubení ponrav, na něž se hlísa přilepila, takže ponravy pošly. Pak se snažili bojovat svláštň kulturalu proti mnišce, která pustošila lesy. V Africe činěny pokusy na ničení přelétavých kobylek, které jako černý mrak dopadaly na krajiny a zničily stromy i úrodu celých zemí. Poslední prostředek byl nalézt kultury k vyhubení myši. Kde se tyto metody přenesly prováděly, měly výsledek. V Řecku se na př. od 7—8 let záplava myši neobjevila.

Pan prof. Střítecký podotkl, že nespočetl všechny prostředky, kterými lze nahradit vyhubení jetele. Kdyby jetele se pěstovaly s jíllem, bujinkem a různými travinami, tu myši záplavou by byl jetele vyhuben, ale traviny by zůstaly, zejména jílle, při jehož pěstování jílle ani tolik nelehlo. Kde byl pěstován jílle, tam se nepoškodila také vojtěška. Příčiny toho dosud neznáme.

Pan Voltr z Hubenic pravil, že u nich měli několik zásilek bacillů Löfflerových, ale tyto neměly účinku. Oves strichninový, který potom dostali, byl slabý, myši ho sežraly, ale nechcely. (Veselost. Vykrmily se!) Od hospodářského spolku našeho dostali jsme však pěkný oves strichninový a po něm pošli u nás všechny myši. V okolních obcích na Králověhradecku a Nechanicku nedělalo se však proti hrabošům ničeho a proto tam mají myši dost. My dobrý strichninový oves dáváme do trubek, myši ho sežerou, ptáci se tak k němu nedostanou a nemohou býti ničení. Panu K. Jelínkovi, mlynáři z Pardubic se zdá, že pp. prof. Střítecký a dr. Kašpárek neřekli, jak se mají ty myši hubit. Hospodářský spolek at se uнесе po tom, aby obce a velkostatky byly vyzvány ničit hraboše. Hraboši tak těm kulturám neškodí. (Veselost.)

Pan okresní starosta Markalous podotkl, že na Pardubsku se pracovalo proti zmáhání se hrabošů hned. Do Pardubic byl vyzván od místodržitelství zeměděls. inspektor, p. rytíř Brechler. Ten radil k energetickým prostředkům; svolali se delegáti hosp. spolků a obcí z východu Čech, ve schůzích se mluvilo o Löfflerových bacillech i ovis strichninovým. Ale první d vlády zasláné zásilky musely býti slabé, neb prý se po nich myši spravovaly a po 14 dnech byli ještě čilejšími než dříve. Žádali jsme proto, aby oves ke strichninování určený byl dobrý a strichninování aby bylo o 2 proc. silnější nežli dosud od c. k. okr. hejtmanství obcím dodáváný. Takovýto lepší oves byl by po úsudku znalých k vyhubení myši dostačil. Teď se však jednalo o to, kdo má náklady z hubením myši nést. Tu se žádalo po zástupci vlády za finanční opatření, protože občané k posavadním slabým a bezúčinným prostředkům pojalí nedůvěru a ani jich více odebrati nechtěli. Žádali jsme od c. k. místodržitelství tyfové bacilly a strichninovaný dobrý oves zadarmo. Pan inspektor rytíř Brechler uznal správnost tohoto jednání delegátů východočeských hospod. spolků a slíbil nám vymoci zásilky zadarmo. Napřed jsme dostali několik zásilek kultur, bacillových a 8 metr. centů strichninového ovesa od vlády zadarmo. To však nestačilo, neboť každá obec by potřebovala 2 až 3 metr. centy ovasa. Když jsme žádali další zásilky, řeklo se nám na c. k. hejtmanství, že takovéto prostředky na hubení myši jsou drahé a chtělo, aby si je obce platily samy. Tu jsem žádal pana c. k. okres. hejtmana Schelera, aby obce strichninovaný oves mohly odebrati na úvěr, ale vláda, aby na zaplacení jeho počkala, neboť letos se budou muset žita i ovisi zaorávat. Obce at si tedy s c. k. okresním hejtmanstvím tyto lhůty na zaplacení strichninového ovasa vyjednávají. (Souhlas a Výborně!)

Jednatel p. prof. Sova oznámil posléze kandidáty, kteří po návrhu komise se mají voliti. Zvoleni pak akklamací za starostu po 25tém řediteli Ad. Eckert z Chrudimi, za místopředsedy pan Čeněk Červenka statkář z Pardubic, p. Václav Pilař, mlynář z Valů u Přelouče a p. Fr. Barva, delegát z Ceradic u Dašic (za Holického). Za jednatele zvolen pan prof. Sova, za pokladníka p. Fr. Jeřábek, starosta z Kolodějí u Sezemce. Do výboru byli zvoleni pánové: Krátký Jos., statkář z Moravan, Vl. Sekerka, správce z Přelouče, Č. Čepek, statk. z Bohdanče, starosta JUDr. Formáček, Ot. Fuxa, K. Jelínek, Č. Vančura, Jan Klečka, materialista, Jos. Jukl, statkář v Pardubicích, statkáři Bedř. Kabrhel z Dražkovic, Jan Kačer z Dražkova, J. Krupař z Jesničan, J. Markalous z Třebosic, Fr. Komárek ml. z Opatovic, J. Novotný z Dašic, V. Pleskot star. z Čepů, Fr. Pluhovský z Dolan, Em. Poláček z Hostovic, V. Štěpánek z Máteřova, Fr. Richter z Podůlšan, Jan Schejbal z H. Rovni, Jos. Skalický z Doubravice, Jos. Skála z Barchova, R. Stejskal, host. z Nemošic, V. Topič z Višňovic, J. Tuček z Bezděkova, V. Váňa z Láňu. Jos. Velinský z Rábu (Dřítě), Vopelák Jos. z Vostřešan, Ant. Víšo, purkmistr v Holicích a F. Wagner, ředitel v Cholticích. Za revisory zvoleni pp. Fr. Hofbauer, c. k. správce v Kladrubech, V. Hyhlík st. z Jezbovic a J. Novotný učitel v Bělčce. — O dalším jednání a o přednášce p. prof. Stříteckého „o zušlechťování skotu plemeny cizími a o prodeji krmeného dobytka“ zmíníme se příště.

Lichva uhlím.

Roku 1889 platil se vagon či 10 tun ořechového uhlí I. na šachtě za 9 zlatých a r. 1900 platí se již 28 zlatých. Zdražení toto není odůvodněno ani zdražením mzdy dělnické ani snížením doby pracovní. Největší stávky použili však uhlobaroni k opětovnému odřání obecněstva. Vědomi sobě jsouce svého monopolu, vypovídají velkododavatelé uzavřené smlouvy a zdražují hned uhlí o celých 50 procent. Ořechové uhlí první jakosti (Nuss I. ma.) které stalo před stávkou 45 až 46 korun, má nyní státi 66 až 68 korun t. j. 33 až 34 zlatých! K velkozávodům mají ovšem jistý ohled a chtějí jim zdražiti uhlí jen o 25proc.; když však vypukla stávka uhlí opř. a dělníků, tu by i pro továrnský platilo zdražení o 50proc. Lichváti uhelní nepřidali nyní vyseávaným dělníkům ani haléře, nesuf-

šili jim dobu pracovní ani o půl hodiny, přece však chtějí na velkých odběratelých pro nic a za nic vydělati 25proc. a na těch malých lidech od 50proc. výše. Kdo běže u nás přes 50proc. úroků, toho považuje zákon za lichváře a trestá ho jakožto takového. Uhlobaroni však smí beztrázně okrádati lid o 25, 50, ba i o 100procent! V kterém spravedlivém a poctivém člověku nevzpění se krev, když vidí řádění těchto moderních upírů, kteří vysávají morek i mizu křesťanského lidu? Při prozatímném zdražení i vagonu uhlí o 12 až 30 korun potřebují jednotlivé továrny dle své potřeby 10, 30, 60, 100 ba i více tisíc zlatých více na uhlí, než-li před stávkou. Takovou nestydatou přirážku na cenách uhlí nesnese ani náš velkopřemyslník méně pak menší průmyslníci, živnostníci a rolníci. Cukr, káva, čaj, lžh, petroleum podražily v poslední době o 10 až 25proc. a nyní má zdražiti uhlí aspoň o 50proc., pivo a lžh má býti opět zdraženo.

Což mají býti na dále zvyšovány milienové výstřelky majitelů dolů a překupníků, jejichž zástupci jsou v Čechách židé Weimann a Petschek, mají býti na dále obohacováni majitelé uhelných akciových papírů, které se již dávno za hranice vytrahly? Právě tyto papíry na burse za posledních dnů stoupily. Tak toužil tyto dny na sněmu království Českého poslanec dr. Kindermann. V Čechách Němci a Čechové stejně jako v Německu Prusáci, Sasinci a Bavoráci jsou roštěni nad řáděním uhlobaronů a žádají buď stanovení nejvyšších přípustných cen za uhlí, nebo sekvestrací uhelných dolů azebo státní prodejní monopol. Ve Francii panuje monopol státní na prodávání sirek; proč by u nás nemohl stát ve veřejných skladištích za výroby přiměřené levné ceny prodávati uhlí jednotlivcům i překupníkům? Vydědáváním uhlobaronů poškozovala jest každá továrna, každá dílna, ba každý rodinný krb. I ten největší chudák musí ptece za trvání dlouhé, mrazivé a sychravé zimy ve svém pokoji topiti!

Ve vládní anketě o otázce uhelní, které předsedal ministr obchodu baron Call a v níž zasedali zástupci ministerstva obchodu, vnitra, železnic a orby (vrchní horní radové Gastöttner a Preuss) stěžoval si prezident obchodní komory liberecké Neumann, že stoupaní cen uhlí není v žádném stupni se stoupaním výrobních nákladů. Komorní rada Palme-König, pravil, že neslýchané zdražení cen uhlí hrozí zničit rakouské skladiště, protože továrníci za trvání stávky musejí za uhlí platit až pateronásobné ceny. Monopolisování uhelného obchodu několika ústeckými velkoobchody vyzývalo přímo dělníky, aby své požadavky neslýchaně zvyšovali. Komorní rada Briesa pravil, že uhlobaroni zdražili již teď vagon uhlí o 28 korun; o č. ho teprve zdraží, až budou nuceni vyhověti spravedlivým požadavkům dělníků a zavěsti ochranná opatření v dolech? Experta Pastrého pravil, že rakouští průmyslníci jsou vůči zkartelovaným uhlobaronům malomocni, že volná obchodní konkurence není možná, že se musí rozkazům uhlobaronů prostě podrobit. Vláda musí proti uhlobaronům zakročiti. Experta Eisner si stěžoval, že v uhelné páni ostravsko-karvinské stoupily ceny uhlí o 60 až 70proc., tedy ještě více než-li v Čechách. Vůči těmto stížnostem byli uhlobaroni židé Weimann, Petschek, Guttman, Jeitelles atd. hluchí. Nemohou a nemohou prý hranice sleviti! — Zástupci vlády mluvili v anketě nerozhodně a bezvýznamně. Má si dát lid v Čechách a na Moravě zdražování uhlí do nekonečna líbit, má se dát vyasáti až na morek? Přistí volby se budou muset konati pod heslem: „prý s monopolem uhlobaronů!“ Zdražení uhlí týká se stejné citelné dělníka, řemeslníka, rolníka, učitele jak úředníka. Budou se musit důkladně uvážiti návrh inženýra Kattana na zavedení veřejného monopolového prodeje uhlí v království Českém, návrh poslance Kindermanna, který odporučuje ustanovení nejvyšších sazeb na prodej uhlí, na návrh moravského poslance Šíleného a jiných, kteří žádají postátnění neb pozemštění výroby aneb aspoň prodeje uhlí. Vyvážení uhelných dolů při nynějších obrovských cenách uhlí by se asi sotva odporučovalo, neboť uhlobaroni by hravě vydělali sta milionů. Na říské radě navrhl provedení sestátnění uhelných dolů poslanec prof. dr. Steinwender. V Anglii učinil r. 1894 podobný návrh poslanec Keir Hardie. Jak známo stavkovalo r. 1893 v Anglii 222.000 uhlokopů a r. 1894 ve Škotsku 75 000 dělníků. Keir Hardie navrhl, aby vláda postátnila uhelné doly v Anglii, Škotsku a v Irsku dle pravého jejich odhadu, bez ohledu na závodní kapitál anebo očekávaný pravděpodobný zisk. Úřad státního pokladu měl majitelům uhelných dolů vydati bony vhodné ceny, a měly se jim platit z výnosu běžné úroky a 3proc. umořovací splátky kapitálu. Správu uhelných dolů měla převzít vláda sama a zavěsti 8 hodinovou dobu pracovní, úrazové, starobní, vdovské a sirotčí pojišťování. Náklady se měly uhrazovati z výnosu dolů. Ve Francii učinil podobný návrh Goblet. Stávka trvala v departementu Pas de Calais 7 neděl. A tu navrhl Goblet, že uhelné doly se mají postátniti, pak-li stávka bude trvati 8 neděl. Stát měl poskytnouti náhradu jen těm majitelům uhelných dolů, kteří stávku a její trvání nezdržovali. Výnos uhelných dolů měl se vypočísti dle pětiletého průměrného výnosu. Polovice ročního průměrného výnosu měla se dávat bývalým majitelům, druhá polovice měla sloužiti na uhrazení opravných opatření.

Výkaz za březen

Členové zakládající splatili dle čísel: 25 (5 zl.), 83 (10 —) úhrnem 15 zl. —
Členové skuteční po 5 zl.: 12., 57., 174., 229., 239., 265., 286 (10 —), 296, 316., 361 (250) = 52 zl. 50 kr.
Čl. přispívající po 2 zl. 50 kr.: 114., 140 (5 —), 154., 156., 157., 158., 159., 161., 245., 283., 288., 295 (5 —), 345., 370 (350), 410 = 43 zl. 50 kr.

Dary na Adalbertinum.

Pl. T. panové darovali: Nejmenovaný kaplan 50 zl., Monsig. Fr. Hampl 25 zl., po 10 zl.: Monsig.

Boh. Haki, Jos. Kašpar, far. v Rosicích, Al. Kašpar, far. v Bohdanči 7 zl. 50 kr. = 102 zl. 50 kr.
po 5 zl.: Boh. Kubát, Jos. Domašínský, Frant. Lang, Fr. Bečička, V. Šťastný, z vik. Čáslavského: J. Polta, J. Limberský, J. Svoboda, Jos. Jendek, Jos. Semerád, Fr. Vacek, Ant. Michel = 60 zl.
po 3 zl. 50 kr.: Jind. Novák, po 3 zl.: V. Kracík, Fr. Melich, L. Sychra, V. Fayka, Jos. Procházka = 18 zl. 50 kr.
po 2 zl.: Vil. Kejzlar, Jos. Šorm, po 1 zl. 20 kr.: Lad. Kalina, J. Baborovský, J. Špáta, Vít. Stálý, K. Nežil, Fr. Oprátka, Fr. Novák, Frant. Macháček = 13 zl. 60 kr.
po 1 zl.: J. Adler, Fr. Dvořák, Jos. Klapka, Josef Malich, Josef Marčík, Ant. Seliger, J. Volánek = 11 zl. — celkem 316 zl. 60 kr.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.
Rus. pat. maz na kůži.
Universální tuk na kůži.
Appretura na kůži.
Mazadla na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M Barthel & Co. Viedeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franco zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 26 druhů za 4 zl., 100 druhů
za 10 zl. a smíšeny 190 za 5 zl.

Velikokvěté anglické polargonie

v nádherných druzích již v poupatech 12
druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších
druzích, 12 druhů 5 zl. 50 kr.

Růže 1 m. vysoké 12 kusů zl. 4.—

Plnokvěté fuksie 1 kus za 8 kr. Krásné
vanilky 1 kus za 8 kr. Růže do hrnců
(květináčů) 1 kus za 20 kr. Jiřinky 1 kus
za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Závod založen r. 1878.

Ku zhotovení veškerých

prací řezbářských

doporučuje se

Josefa Soudila,

**závod řezbářský
v Hradci Králové.**

Rovněs doporučuje se ku zhotovení jemně
řezaných křížů pro školy a domácnosti
jakož i pro kostely v každém slohu a v pře-
sném provedení.

Vlastní výroba jemně řezaných křížů.

sko profesorskou-pastorskou stranou chcete oblažiti český národ?

Způsobíte ovšem mnoho rozrušení a smutků, zdržíte spravedlivé urovnání věcí v Rakousku, nškodíte tomu, co vlastně Rakousko Rakouskem činí, ale českému lidu — a českým katolíkům s ním — korunu svatováclavskou se srdce nevyrvete.

A i v ohledu náboženském jsou páni Masařkovi všecko spíše, jen ne lidoví. — Lid náš je lid rozhodně věřící. I ten rolník a měšťan, který v politice jde za vůdci dosavadními, je v hloubce srdce svého věřícím. „Rozdrásenost“ pochybovačské filosofie jest mu něčím úplně neznámým, i když je ve vykonávání náboženství lhostejným. Za Krista vzítí Masařka — tomu pánové, lid náš neporozumí, kdybyste tisíckrát na svou lidovost přísahali. — Ano lid náš v převážné většině, když to do opravdy přijde, jest katolickým. Chladný protestantismus jest našemu lidu cizím. Pastoři našli kdysi, že se katolickému lidu ceremonie (obřady) líbí. K lidové povaze naší patří i bohoslužba obřady oživená. Jaké ceremonie by vymyslel pan Masařik v tom svém náboženství, nevíme, ale tolik je jisto, že celý ten jeho podnik, i jeho filosofie, i on sám — je nelidový a že spáselem naším nebude.

Žádejme nucené zemské pojišťování.

V čísle 14. „Obnovy“ uveřejnili jsme obsah řeči pana ředitele rolnické školy v Kostelci nad Orlicí „o nuceném zemském pojišťování“, protože se uznává nutnost, aby pojišťování bylo všeobecné a nucené a aby pojišťování proti ohni a krupobití rozšířeno bylo též na pojišťování dobytka.

Roku 1890 uveřejnil redaktor „Obnovy“ v „Polabských Novinách“ články o zřízení zemské pojišťovny a krupobití a napsal tam mezi jiným:

V minulých 30 letech odepsáno bylo v Čechách prostě daně pozemkové téměř pět milionů zlatých. Nebude nezajímavé, uvedeme-li úhrnu pozemkové daně v této době odepsané v okresích sousedních:

v kolínském	103.130 zl.,	kрупobití	14krát
v č.-brodském	85.428 „	„	22 „
v kouřimském	79.304 „	„	10 „
v kutnohorském	71.304 „	„	18 „
v pardubickém	55.945 „	„	10 „
v poděbradském	38.359 „	„	12 „
v uhl. janovic.	38.118 „	„	18 „
v čáslavském	35.757 „	„	11 „
v královéměstec.	28.457 „	„	9 „
v královéhradec.	25.593 „	„	11 „
v holickém	21.065 „	„	8 „
v přeloučském	19.587 „	„	12 „
v chlumeckém	19.528 „	„	9 „
v novobydžov.	15.422 „	„	16 „

Uvedli jsme dále, že v celém království Českém v letech 1860—1890 potlouklo pod 5krát v 29 okresech, pod 10krát v 56 okresech, pod 15krát v 73 okresech a 20 i vícekrát v 84 okresech. V Čechách způsobí krupobití ročně 3 až 9 milionů zlatých škody, na Moravě 1½ až 2 milionů, r. 1890 způsobilo na Moravě strašné krupobití přes 10 milionů škody, tedy mnohem více nežli se to kdy stalo ve více než dvakrát tak velikých Čechách.

Ze statistických těchto dat viděti, jak obrovské škody způsobuje každoročně v zemích českých jen krupobití samotné. Věru, není u nás větší a citelnější metly nad tuto pohromu. Uvážiti dlužno, že krupobití pobromy čím dále jsou častější, hroznější a citelnější. To je samozřejmé, jelikož polní, zahradní a vinohradní kultury jsou čím dále ušlechtilější.

V Čechách je asi 15 až 20 procent všech těch, kdož krupobitím škody utrpí, pojištěno.

Na Moravě je sotva 5 proc. proti krupobití pojištěných z těch, kteří skutečně krupobitím poškozeni bývají. Uvážíme-li, že v Čechách bývá každoročně krupobitím stíženo aspoň 25.000, na Moravě pak aspoň 10.000 maloroľníků, tedy v českých zemích trpí krupobitím každoročně skoro 30.000 roľníků a velkostatkářů, kteří utrpí každoročně škodu od 4 do 16 milionů.

Dokud krupobití pojišťování bude ponecháno soukromým společnostem, není naděje, že by došlo většího rozšíření. U nás jest totiž pojišťování proti krupobití nesmírně drahé, a náhrada je nepřiměřeně malá ku škodě.

Vídeňské vlády tvrdí, že je absolutně nemožno, aby z peněz ostatních poplatníků dány byly peněžité podpory poškozeným. *Udělování podpor bylo by prý premiemi pro ty, kteří se nepojišťují.*

Jak jsme již pravili, je pojišťování proti krupobití tak drahé, že velké většině maloroľníků není možno, aby se proti krupobití dali pojišťovati, a pojištěn, jež by ku prospěchu roľnictví působily, není a povinné pojišťování dosud zavedeno nebylo.

Chťiti dokazovati možnost zřízení zemské pojišťovny proti krupobití a snadnost její správy, bylo by zbytečno. Kdo navštívil na př. r. 1890 hospodářskou výstavu ve Vídni, viděl v oddělení bavorském vylouzeny velmi četné mapy, grafické

tabulky a mnohé výkazy o vzniku, rozvoji a působení zemské pojišťovny v oboru krupobitím. Ovšem, jinde mají pro podobné blahodárné ústavy více smyslu než u nás, kde pro samou hospodářskou politiku ve schůzích voličských a bohažel namnoze i hospodářských nemáme času věnovat jednání naléhavé potřeby hospodářské. Snad nyní, kdy roľnictvo počíná se emancipovati od jistých patentovaných politiků, bude mlti pro uskutečnění národohospodářských projektů a potřeb více smyslu. Zařízením nuceného vzájemného pojišťování proti ohni, pádu dobytka i krupobití by pojišťovací premie tak klesly, že by poplatky tyto mohl bezbolestně snést každý.

A teď se zmíníme o pojišťování proti ohni. Toto jest v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a v Dolních Rakousích téměř všeobecné. Nejméně se pojišťují proti ohni obyvatelé v Haliči, Bukovině a v Dalmácii. Dnes v celém Rakousku jest asi polovička těch, kterým všecko vnitřní zařízení v obydlích shofí, pojištěno. Na venkově jest pojištěn na zařízení uvnitř domův ovšem poměrně málo rozšířeno, jelikož oheň stráví obyčejně jen hospodářská stavení a v obydlí málo kdy prohoří.

Roční škoda ohněm způsobená činí v naší říši na 20 milionů zlatých ročně.

V Čechách činí 6—8 milionů. (Roku 1896 vyhořelo v Čechách 3.193 stavení pojištěných a škoda obnášela 6.496.000 zl.), na Moravě okolo 2 milionů a ve Slezsku půl milionu zlatých. V zemích koruny české tedy skoro polovice veškeré požárové škody ročně se stává, totiž až 9 milionů z 20. Známé, že po zřízení českých pojišťovacích bank „Slavie a Praha“ se pojišťovací premie u nás snížily a že se tak ještě více stalo, když nabýly šířší půdy roľnické vzájemné pojišťovny a pražská městská pojišťovna.

Velice zajímavé zprávy dočetli jsme se na Moravě o c. k. vysoké moravsko-slezské vzájemné pojišťovně proti ohni za rok 1899. Počet účastníků byl 148.176 a počet pojištěných předmětů 314.869. Pojišťovací hodnota činila 191.644.237 zl. 83 kr. Příjmy pojišťovací společnosti obnášely výše 1.153.498 zl. 22 kr., výdaje pak 921.003 zl. 21 kr. Přebytek obnášel 232.496 zl. 01 kr., a byl o 49.496 zl. menší než-li r. 1898, protože roku 1899 byly škody požární o 103.000 zlatých větší nežli roku 1898. Záložní fond oddělení pro pojišťování staveb obnášel 3.386.884 zl. 73 kr. a protože byl vyšší, než-li jak se dle stanov žádá, lze ve prospěch účastníků oddělení pro pojišťování staveb upotřebiti ze záložního fondu 81.878 zl. 50 kr. a pak celý přebytek 232.490 zl. 01 kr., tedy úhrnem přes 314 tisíc zl. Jiné pojišťovny byly by zkrátka a dobře tento přebytek strčily do kapes správní rady a akcionářů pojišťovací společnosti, kdežto c. k. vys. moravsko-slezská vzájemná pojišťovna proti ohni připsala tento větší výnos pojištěným k dobrému. Od roku 1870—1898 byly pojištěným účastníkům povoleny srážky v úhrně sumě 4.118.699 zl. 71 kr., ačkoli náhrady škod od počátku zřízení společnosti činí dohromady na 20 milionů. Z toho plyne, že pojištěním u c. k. výsadní mor. slez. vzáj. pojišťovny požívají oproti pojištěným u jiných pojišťoven obrovských slev, resp. značnějšího snížení pojišťovacích sazeb.

Zavedením všeobecného a povinného pojišťování proti ohni, krupobití, pojištění dobytka, sýpek, obilních skladišť, různých magacinů stalo by se tedy pojištění lacinějším. Čím více je jich pojištěno, tím snadněji při nastalém neštěstí společnou rukou se škoda nahradí. Celé to pojišťování není vlastně nic jiného, jako že všichni ve zlé příhodě stojí za pojištěného. Povinným pojišťováním všech neštěstí na jednotlivce tak citelně nedolehne, nezničí a neseslabí je tak hospodářsky a mravně, jako se stává těm, kteří nejsou pojištěni a neštěstím pak přicházejí o mnoho neb o všecko. Každé takové živelné neštěstí odnesou přece jen všichni z téže obce, společnosti nebo země. Ubude-li jednomu, ubude všem, neboť hospodářsky souvisíme všichni.

Při všeobecném a povinném pojišťování dobytka chceme dosáhnouti těchto výhod Zavedení všeobecného nuceného pojišťování žádáme nejen ze samé dobroty a soucitu k nepojištěným méně zámožným neb zadluženým lidem, ale větší dilem se toho žádá také „ze zdravého sobectví“. Z téhož zdravého sobectví volá se po všeobecném nuceném pojišťování po osobním pojištění pro případ nemoci, úrazu, neschopnosti ku práci a stáří. Budou-li zemědělský čeledín, služka, nádenník, tovarník, železniční a hornický dělník, řemeslník, živnostník, roľník a jeho příslušníci pro všechny tyto případy pojištěni, ubude starosti, přibude chuti k práci, podnikavosti a k zvýšení všeobecného blahobytu synů a dcer českého národa všech stavů. Bude-li menší rozdíl v starostech, strastech i radostech všech tříd našeho lidu, budou-li si všichni vědomi, že pro případ nemoci, úrazu, neštěstí, a stáří budou zaopatřeni, pak zavládne u všech tříd větší spokojenost a svornost, větší soucinnost a podnikavost, pak se seve skutečně *páse k pási* a půjde každý poctivý Čech za heslem *svůj k svému!*

Úprava obilních obchodů.

Na své velikonoční cestě po pruském Slezsku všímal jsem si tamních hospodářských pomě-

rů, mluvil jsem s roľníky i většími statkáři, čítal jsem časopisy agrární i liberálně židovské, takže mně možno tvrditi: že zemědělci v Prusku jsou lépe chráněni než u nás, že jsou v požadavcích svých sebevědomější a neústupnější než u nás, že se nebojí hrozeb židovsko-liberálního překupnická a velkoobchodnická, že kráčí za určitým, pevným cílem, od něhož podstatně se neuchylují, nýbrž jen dočasně kompromisy činí. Myslím sobě německí zemědělci: Čeho se nemohu dodělati hned a celkem, tu spokojím se zatím částečným úspěchem a v příhodný okamžik budu žádati splnění toho, čeho se mně ještě nedostává. 200.000 členů německého agrárního sdružení tvoří mohutnou organizaci, opírající se o četná nákupní a obchodní sdružení, záložní a spořitelní spolky, obilní skladiště a různé jiné hospodářské spolky. Právě nyní přikročili německí zemědělci k utužení své organizace a pro své obilní skladiště, nákupní a prodejní družstva atd. budou vydávati ústřední časopis, který by prostředkoval nabídku a prodej, který by oznamoval, kde to neb ono družstvo něco potřebuje, čeho se mu nedostává, čeho má přebytek. Zkrátka a dobře: německým družstvům jedná se tu o jednotné vystupování jako celku proti mohutnému kapitálu. Se státem budou jednati o přenechání vojenských dodávek, pokud se obilí, masa, zelenin, sosa, slámy, slev na dráze atd. týče jako mohutný celek. Veliký boj teď bojuje agrární svaz německý o tak zvaný zákon o dohledu na maso. Agrárníci žádají hlavně za ochranu proti přivozu amerického a ruského dobytka, masa, konserv masitých a uzenin; ochrana tato má se dít buď zvýšením cel na přivezené maso neb zotřením veterinárních předpisů. Orgány židovských velkoobchodníků obilím a dobytkem nazývají požadavky německých agrárních spiknutí proti státu, proti zemědělcům prý se musí zakročit jako proti velezrádcům. Německí agrárníci kritiku Israele a pomocníků jeho pluků valně nedbají, vědouce, že roľník a šlechtic je pevnější oporou státu než internacionální výděláč a světobětec. Tento má dočasnou svou vlast tam, kde se mu dobře daří; roľník je vázán na svou půdu a musí na hroudě po otcích zděděné snášeti zlé i dobré.

Mocné hnutí agrární a prohloubení organizace zemědělců panuje též v Americe. Na sjezdu německých agrárních německých dne 25. února poukázal na ně profesor katolické university ve švýcarském Freyburgu, dr. G. Rubland, který se považuje teď za předního znalce světového obilního trhu. Dr. Rubland naznačil právě ve „Sv. Pětiburských Vědomostech“, jak by se dal upravit obchod obilní mezi Ruskem a Švýcarskem a pověděl též německým agrárníkům, jak by bylo třeba upravit obchod obilní. Poukázal na vzor amerických farmařů, kteří jen svým mohutným jednotným svazem, který dnes čítá půl čtvrtá milionu členů, tedy skoro všechny americké farmaře, má 250 obrovských skladišť s mohutnými elevatory, 500 nových stáví a zamýšlí ještě 3000 jiných postaviti — domohli se toho, že jak dráhy, tak lodě nabízejí jim obstojné ceny dopravní a že vůbec za obilí dosahují na tamní poměry cen slušných. Jen velká organizace může přinést, sti nápravu na trhu obilním. Ne malinké družstvo místní, ani ne jediné družstvo okresní ba ani ne zemské — a v malých státech evropských snad ani družstva celý ten státecěk objímající, jest s to, aby pomohlo. V Evropě třeba velikého, mezinárodního družstva se zemědělci samých organizovaného. Jen takové může pak obchod obilní učiniti nezávislým na bursovích a trhových židech, jen takové bude moci stanoviti ceny obilní tak, jako stanoví ceny zboží svého tovarník, hledaje aby si celý náklad výroby nahradil a ještě nad něj něco vyzískal jako spravedlivou odměnu za práci svou a podnikání své. Až dosud vrhá český roľník své obilí na trh v době nejnepříznivější, v srpnu, září a říjnu, kdy jsou naše trhy zaplaveny již obilím uherským. Každé zboží musí vyčkáti svou dobu, kdy poptávka po zboží je pro roľníka nejpříznivější.

Jednotlivé spolky, veliké spolky zemědělské celou zemi či celý stát objímající musí aspoň, nedsrdně-li se přímo v mezinárodní jednotu, působiti ve vzájemném dorozumění. Dokud bude země, v níž roľnictvo a statkářstvo není pro trh obilní jednotně sdruženo, tu vždy ještě ony země, jež takové družstvo už mají, budou onou desorganizací nepokročilé země trpěti. Zvláště, že desorganizace bývá v krajích převážně zemědělských, odkud mnoho obilí a plodin se vyváží.

Jelikož právě evropský západ, Francie, Německo, Dánsko, Švýcarsko už částečně pokusil se o jednotnou organizaci obilního obchodu a tu je to Rusko dosud beze všeho družstevního života, jež práci západu maří, přikročil dr. Rubland osobně k dílu. Svou nabídkou, že zprostředkuje obchod obilí zpřímá mezi zemědělcem ruským a mlynářem či pekařem švýcarským — zatím pro pšenici a oves — hodlá organizaci statkářstva ruského dle možnosti započítati.

Obilí ruské vrhalo se na trhy západoevropské bez ladu a skladu třebas v nejnepříhodnější chvíli. Tím zvláště v severoamerických městech a v Berlíně ceny najednou klesaly velikým přívosem obilí ruského, jež přišlo z nenadání. Těto besplanovitosti v prodeji odpomůže dobrý zprostředko-

vatel, který svému ruskému dodavateli bude věs-
nouze moci dáti i potřebnou zálohu na jeho obilí
a zásoby, jež přejme a podrží až do pravé chvíle,
anebo přiměřeně a postupně rozdělí.

Rusko vyváží do Švýcar pátý díl své přeby-
tečné pšenice, tedy asi 3 miliony metr. centů. Toto
množství padá na váhu a pak-li se Ruhlandův
návrh uskuteční, prospěje ruským zemědělcům.

Mnoho také dělá při dalekém dovozu znalost,
kudy nejlíp obilí vézti. Jednou snad jižní cestou,
jednou zas severní (mořem baltickým) věsti je vý-
hodnější. A výhodný převoz jest pro zemědělce
prodávatele velmi důležitý. K vůli tomuto laciné-
mu převozu obilí organizovali se též američtí far-
máři a docílili úspěchů, jakými se málokterá or-
ganisace vykásat může. Výhodnou cestu dopravní,
která se pro mořskou plavbu co chvíle mění, ne-
může znáti jednotlivý rolník, ani velkostatkář,
ani místní, ba ani okresní či zemský spolek —
k tomu třeba veliké nějaké ústřední tříni kance-
láře. Mnohdy tato dopravní úspora činí celý zisk
rolníkův, jaký má z prodaného obilí — proto zna-
lost a zkušenost ta jest tak důležitá!

To, čím chce dr. Gustav Ruhland přispěti
ruskému zemědělství, mohli bychom si u nás ovšem
opatřit už sami. První pokusy organizační máme
už také skoro za sebou, jedná se jen o zmocnění
a sesílení této organizace. Možno by bylo zaříditi
ve svazu zemském či říšském, nebo aspoň pro
naše české země společném takovou zprostředko-
vací prodejní kancelář. Obilí, jež se spotřebuje
v místě, na okolí toho kterého dražstva, to zaji-
stě nebude vyhledávati dalekého prostřednictví.
Proto u nás na daleký vývoz žita a pšenice nikdo
asi nemyslí, tu by se jednalo o to, aby takové
mocné ústředí ustanovovalo ceny ve shodě a po-
rozumění s rolnictvem. Pro jižní Rus ovšem dr.
Ruhland chce zprostředkovati vývoz a jen vývoz
jedním směrem — černomořskou a středomořskou
cestou lodní do Švýcar. Každý statkář nebo druž-
stvo zemědělské by s ním po případě s jeho zá-
stupcem vešlo v přímý písemný styk a učinilo
nabídku obilí udalo množství a jakost. Z ceny by
hned 85 až 90 proc. dal dr. Ruhland jako zálohu,
bylo-li by třeba. Na místě odvozném (tedy v Odě-
se a i v jiných místech) by měl svého zastupce,
a ten by bděl nad tím, aby správně bylo totéž
obilí, jež bylo nabídnuto, také naloženo a dopra-
veno do Švýcar. Při každé zásilce by nutno bylo
poslat na místo, odkud se obilí na loď naloží, vzor-
ek z téhož obilí nejméně 8 litrů. Toto obilí roz-
dělí se na 4 díly: dva díly 1 litr a 5 litrů pošlou
se dru Ruhlandovi zpráva jako ukázka nabídky
účinné. Jeden díl vzorku (1 litr) nechá si zá-
stupce Ruhlandův v Oděse, aby stále mohl kon-
trollovat, zda se odváží obilí této jakosti na lodi.
Konečně čtvrtý díl vzorku (1 litr) svěří se v mí-
stě nějaké hodnověrné osobě, nebo úřadu, jenž má
hájiti zájmy zasilatele a býti svědkem nestranným
pro prodávající statkáře i pro zprostředkovatele
(dra Ruhlanda). Na útraty zprostředkovatelské
srazí se 2 proc. z celého obnosu strženého. Kdy-
by touto sračkou byly všechny útraty nahrazeny a
ještě zbylo, zbytek se obrátí ve prospěch organi-
sace obilního obchodu anebo rozdělí poměrně mezi
dodavatele obilí. Dr. Ruhland podrobí se každý
čas kontrole ruského konsula ve Švýcarech a ka-
ždý z jeho dodavatelů ruských může též do knih
jeho zprostředkovacího ústavu nahlédnouti.

Drobné zprávy.

Jeho Milost adp. biskup Edvard Jan Brynych odjel po Velikonočních svátcích na
generální cestu visitační křez konal a současně udílel
svátost břimování: dne 16. dubna v Uhersku. 17. dubna
v Radbošti, 18. v Zámruku a 19. v Chocni. Tyto dny
bude na Vysočomyštsku na generální cestě visitační
pokračovati a 25. odebere se na Časlavsko.

Vyznamenaní. Nadučitelce na dívčí obecné
škole v N. Bydžově, Eleonore Štěpánce Jedličkové
s hole školských sester mariánských udělil císař
slatý záslužný kříž.

Vojenský věstník. Velitel a plukovník 42.
c. k. pěšího pluku p. Vinc. Lehmann v Hradci Krá-
lové jmenován byl velitelem 34. pěší brigády. Na je-
ho místo jmenován velitelem 42. pluku p. J. Klar-
ner, rodák ze Slaného. Vrchní státní lékař Ruppert
Knöchel, dostal za přičinou vyžádaného odpočinku
rytířský kříž řádu císaře Františka Josefa I. V Hra-
deckých kruzích známý spisovatel veselohel, frašek
atd. Polykarp Starý, c. k. plukovní lékař 28. pěšího
pluku v Praze dostal slatý záslužný kříž s korunou.
Místní velitel, setník p. V. Ebert z Eberthasfortu
byl za přičinou vyžádaného odpočinku povýšen na
majora. Bratr zdejšího notáře pan Eman. Scheiner
generalmajor, byl jmenován velitelem c. k. pěší divise
v Uhrách.

Osobní. Berní kontrolor p. J. Dlabač v
Rychnově n. K. jmenován byl berním pro Veselí n.
Lužnicí. Berní adjunkt v Přelouči p. Šmilauer stal
se berním kontrolorem v Rychnově.

Úmrtí. Dp. Antonín Petrán, spirituál bi-
skupského kněžského semináře, zesnul po dlouhé trapné
nemoci v 37 roce věku svého. Dp. Petrán narodil se
r. 1863 v Čes. Výchově, studoval na gymnasiu králo-
véhradeckém a jičínském, bohosloví pak v Hradci
Králové. Ordinován byl r. 1886, načež se stal kapla-
nem v Poděbradech a posléze vicerektorem kněž. bisk.
semináře v Hradci Králové. Roku 1892 a 1893 vyučo-

val po dp. Vychodilovi náboženství na cvičné škole a
stavu pro vzdělání učitelů, r. 1898 jmenován pak
byl spirituálem v semináři. Dp. Petrán vynikal vzor-
ným kněžským životem, byl výtečným kanatlem, pra-
coval neunavně pro duševní blaho svých věřenců a
odpíraje sobě nutné posily propadl brzy zhoubné ne-
moci plicní. Až příliš pozdě hledal zotavení na milé
mu faře v Oubyslavicích a u svých příbuzných. Le-
tošní zhoubné počasí urychlilo předčasnou jeho smrt.
Dne 16. dubna zalétla zbroň jeho duše, posilněna
sv. svátostmi k Bohu Stvořiteli. Skonal ve zdejší ne-
mocnici. Pohřeb jeho byl slavný, nejlepši to důkaz,
jaké všeobecně účtá a vážnosti se zvěčnění těšil. Smu-
tební obřady vykonány byly v kostele seminářském.
Pohřebního průvodu se účastnily žákyň obecné školy
dívčí, chovanky klášterní a pokračovací dívčí školy,
školské a milosrdné sestry, hluchoněmi chovanci obo-
jího pohlaví z Rudolfiny, chovanci gymn. z Borromae
v čele s rektorem vdp. dr. Raylem a vicerektorem
P. Orlem, žáci a učitelé cvičné školy, studující paed-
agogia v čele s p. ředitelem Novákem a sl. sborem
profesorakým, četní profesori jiných ústavů, pp. ředi-
tel Klumpar a prof. Panýrek, c. k. místodržitelský
rada p. Steinfeld, starosta města p. dr. Fr. Ulrich
a členy obec. zastupitelstva, etpp. bohoslovci, přes
60 kněží, z nichž 16 střídavě zvěčného spolubratra
nesli. Za rakví kráčeli statičký otec a příbuzní dp.
Petrán, mezi nimi dp. Kavan, vdp. rektor semináře
Suchánek. Vyšp. kanovníci městský děkan Musil,
dr. Brychta, Ant. Pogert a Jan Barták, všichni vdp.
profesori bohosl. semináře, vdp. rada a sekr. Fr.
Kerner, přebětní zdejší měšťané a dámy, mezi nimi
sestra a neteř nejdp. biskupa, a jiní. Při církevních
obřadech v semináři, cestou i v Pospíšilově třídě zpí-
vali studující paedagogia a choralisté od sv. Ducha.
Církevní obřady vykonal, kondukt vedl a všem účast-
níkům pohřbu vzdal srdečné díky a zaplat Pán Bůh
vys. dp. gen. vikář a kap. děkan Th. Dr. Al. Frýdek,
jemuž asistovali dp. archivář Kubát a městští vp.
kaplani. Tělesné pozůstatky nezapomenutelného vyni-
kajícího kněze dp. Ant. Petráně uloženy k věčnému
odpočinku na hřbitově poučovském. Pohřebního prů-
vodu neúčastnily se gymnasiium, realka, obchodní,
průmyslová, chlapecká a měšťanská dívčí škola, ačkoliv
bylo prázdno odpůldne a ačkoliv seminář účast-
ňuje se pohřbu každého učitele. — V Nové Pace
zemřel v pondělí 16. dubna dp. Antonín Havel,
katecheta měst. škol jičínských po dlouhé, trapné ne-
moci u věku 31 let. Pohřeb mladého, zaslužilého
kněze, který s láskou a cele oddával se vznešenému,
ale úmornému svému povolání, konal se včera v Nové
Pace po zádušních službách Božích.

† Dr. Edmund Kaizl bývalý říšský a
zemský poslanec, otrovavský příznivec a strýc bývalého
ministra dra Edv. Kaizla býv. předseda staročeského
klubu v Praze zemřel v neděli v Karlíně u Prahy.

Ministr dr. Benek meškal od neděle opět
v Praze, kdež pokračoval v rozhovorech s vynikajícími
osobnostmi a naklonil prý je českoněmeckému smíru.

**Diecéšní jednota cyrilská v Hradci
Králové** konala svou výroční valnou hromadu dne
9. dubna 1899 o 8. hodině večerní v Adalbertinu za
účasti 36 členů. Mimo obvyklou činnost sboru lita-
rického i literárního při místních službách Božích
pořádala jednota dle zprávy jednatele ve spojení s
chrámovým sborem kutnohorským cyrilské exercicie
v Kutné Hoře od 7. do 10. srpna r. 1899, jimž pří-
tomno bylo 224 účastníků, o 73 účastníků více než o
exerciciích cyrilských v Hradci Králové (1898) a o
86 více než o exerciciích hořických (1896, takže zřej-
mé patrny se jeví rostoucí zájem pro reformu cír-
k. hudby v diecési bradecké i v Čechách vůbec a na
Moravě. Byliť na exerciciích kutnohorských účastníci
i z diecése budějovické, litoměřické, pražské, brněnské,
olomoucké, ano i z vídeňské. Taktéž vydatily se 17.
srpna 1899 vikariátní cyr. exercicie v Litomyšli, při
nichž bylo 60 účastníků a jež řídil zaslužilý člen
jednoty dp. vicerektor Orel. Týž řídil i sbor boho-
slovců při svěcení kostela v Maršově 16. října 1899
za účasti předsedy Dr. Mrátka. Cyrilský koncert 11.
března 1900 jednotou uspořádaný v Adalbertinu trvá
zajisté ještě v milé paměti účastníků. Pět členů jed-
noty dokončen byl v minulém roce průvod varhan k
diecéšnímu zpěvníku „Oltáři“, čímž vyhověno jest po-
ciťovanému nedostatku dobré církevní harmonisace
kostelních písní. Všechn členů v jednotě jest celkem
219 (v loni 207). Platících členů jest 160 (v loni 150),
z nichž zakládajících jest 83 (v loni 32), skutečných
65 (v loni 68) a příspěvkových 62 (v loni 50). Zpíva-
jících členů jest 59 (v loni 57), z nichž připadá na
liturgický sbor 16 pánů a 26 dam a na literátský
sbor 15 členů. Dle zprávy pokladní zbývá po uhra-
zení veškerých značných výloh pro budoucí rok trvání
jednoty 756 K 44 h. Proti předešlému správnímu ro-
ku přibýlo na jmění spolkové 87 K 72 h nehledě
k četným archivním. S potěšením lze oznámiti, že v
poslední době po uzavření účtů tohoto správního roku
přiblížilo se p. t. duchovenstvo z více vikariátů k jed-
notě, buď veškeré, neb aspoň po většině, což probouzí
naději, že i ostatní vikariáty diecése k jednotě se při-
druží a hmotnou neb mravní pomocí přispějí k roz-
květu hudby posvátné po celé diecési. Kéz naděje tato
v novém správním roce v hojně míře se splní! Při
volbách zvolen za předsedu professor bohosloví Dr.
Jos. Mrátka, za místopředsedu professor realky Al.
Krémář, za jednatele Vladislav Sekera, katecheta Ru-
dolfina, za sbormistra Dobroslav Orel, vicerektor Borro-
maea, za pokladníka B. E. Tolman, knihkupec, za čle-
ny výboru: Václav Jenčovský, řezbář a Josef Polák,
strojmistr bisk. tiskárny; za náhradníky professor paed-
agogia Jan Veverka a učitel měst. školy Boh. Ryba;
za revisory účtů: Dr. Fr. Reyl, ředitel Borromaea a
Jan Veverka, professor paedagogia, vesměs z Hradce
Králové.

**Složení odhadní komise pro osobní
daň příjmovou pro okres Královéhra-
decký** po provedených doplňovacích volbách a pokud
se týče doplňovacím jmenování členů a jich zástupců.
Předseda: Karel Buchtela, c. k. finanční sekre-
tář v Hradci Král. Místopředsa: Václav Drašlar,

c. k. berní v Hradci Králové. Členové jmenovaní.
Václav Drašlar, c. k. berní v Hradci Králové, Bed-
nář František, starosta okresu Nechanického v Suché,
Fiedler Jos., majitel v Hořicích, Hajnovský Norbert,
c. k. gymn. řídící v. v. v Hradci Králové MUDr.
Reichert Jos., starosta obce v Předměstích, Štěpcha
Jan, starosta okresu Královéhradeckého na Slezském
Předměstí, Waldek Vilém, předseda pravor. měšťanů
v Hradci Králové. Členové zvolení: Červený Bo-
humil, prokurista firmy „Červený V. synové“ v Krá-
lové Hradci, Flum Ferdinand, cukrář v Necha-
nicích, Jelínek Jindřich, továrník v Hradci Krá-
lové, JUDr. Klíka Bohumil, okresní tajemník v
Hořicích, Russ Julius, fotograf v Hradci Králové,
JUDr. Srdínko František, advokát v Hradci Krá-
lové, Srdínko Hynek, statkář a starosta ve Svo-
bodných Dvorech, Valenta Alois, ředitel školy
v Hořicích, Weyr Bedřich, ředitel cukrovaru v Před-
městích. Náhradníci jmenovaní: Brandmajer Be-
dřich, c. k. berní oficial v Hradci Králové, Chocen-
ský Eduard, c. k. ředitel výpomoc. úřadů v Hradci
Králové, Pelikán Hynek, starosta obce v Cerekvici,
Pilnáček Josef, měst. radní v Hradci Král., Pour,
František, majitel hotelu v Hořicích, Řezář Edvard,
obchodník v Hradci Králové, Staněk František, sta-
vítel na Pražském Předměstí, Weidner Bohuslav,
továrník v Kuklenách, Wydra František, obchodník
v Nechanicích. Náhradníci zvolení: Hora Alois,
správce velkostatku v Holovousích, Janeček Jan,
majitel domu v Hradci Králové, Kopp Jan, sklenář
v Hradci Králové, Machek Václav, učitel v Novém
Hradci Králové, Prokeš Frant., obchodník v Tře-
bechovicích, Špaček Jan, poštovník v Nechanicích,
Urban Jan, ředitel strojírn v Hradci Král., Vim-
mer Felix, správce cukrovaru v Bašnicích.

**K doplnění městské vodárny na
pitnou vodu** postaví se přebívač napájecí vody
s potřebným rourou a roční pumpou k místnímu
zásobování pitné vody.

Stavba městských jatek pokročila tak,
že montáž strojního zařízení jatek chýlí se ku konci.
Obecenstvo hradecké se zájmem sleduje postup ve-
škeré práce.

**Dvorana „Adalbertina“ v Králové
Hradci.** Jednota katolických tovaryšů pořádá dne
22. dubna na bílou neděli Kolpingův večer za
laskavého spoluúčinkování zdejšího dámského sboru
pěveckého, pp. prof. Bedř. Konvalinky, J. Komárka,
prof. F. Sprysla, tajemníka R. Součka a dp. Frant.
Vacku z Bydžova, koncertisty na violoncello. Sbory
řídí dp. Dobroslav Orel, vicerektor Borromaea. Pořad
skladeb a výkonů: 1. Proslav. (Dp. Dr. Fr. Reyl).
2. Michael Haller: Oratorium sv. Cecilie pro smíšený
sbor, sola a recitativy s právem klavíru a harmonia
v 8 dílech: 1. Chor úvodní a zpěv Cecilie (sl. No-
vohradská). 2. Zpěv Cecilie a sbor zaslušní. 3. Trio
(pp. Komárek, Sprysl, Souček). 4. Zpěv anděla (sl.
Kulhánkova) a dvojzpěv (sl. Novohradská a pan Ko-
márek). 5. Hymnus válečný (pp. Komárek, Diviš,
Sprysl, Souček). 6. Chor andělský. 7. Sbor smuteční
se sopránovým solem (sl. Kulhánkova). 8. Sbor zá-
věrečný. — Recitativy (sl. Jezdinská a Chmelarova).
2. J. Golterman: G dur koncert na cello (dp. Vacek).
4. a) Dr. Ant. Dvořák opery „Dimitrij“ 1. výstup
z III. jednání: „Viděl jsem ji“ (pan Komárek). b)
Fr. Picka: „Jak v jitřním poupatí“ na slova Sv. Čecha
op. 5. č. 9. (p. Komárek). 5. Em. Macan: Vdovec,
solový dámský kvartet (sl. Kulhánkova, pl. Řebcova,
sl. Novohradská, pl. Slukova). 6. Fr. Musila a Stabat
mater: „Cujus animam“, smíšený kvartet (sl. Kulhán-
kova, sl. Wünschova, p. Komárek a p. Souček). 7.
a) E. Bach: Probuzení jara, romance na cello (dp.
Vacek). b) J. Golterman: Capriccio na národní píseň
„Ach není tu není“ (dp. Vacek). 8. a) Grieg: Lesem.
b) Grieg: Cestou k domovu (pan Souček). 9. a) B.
Smetana: Umiklo stromů šumění, b) K. Bendl: Jaro
to švarné pachole mužský sbor. 10. Fr. Strebl: a)
Nic si mi nevzkázal, b) Proč Vás to matičko dámský
dvojzpěv. Klavír a harmonium zapůjčila ochotné to-
varyš Lhotova. Začátek o 8. hod. Vstupné za osobu
20 haléřů. Pozn. Sedadla jsou nečíslována, ježto p. t.
obecenstvo bude seděti při stolech.

Národní severočeská jednota. Zdejší
odbor Národní Jednoty Severočeské koná v sobotu
dne 28. t. m. o 8. hod. večerní svou valnou schůzi
v místnostech Besedy. Z činnosti odboru za čas uply-
nulý od poslední valné hromady, konané dne 29. čer-
vence 1899, vyjímáme toliko několik dat. Počet člen-
stva vzrostl ze 122 na 188. K výroční podlize dětí
v ohroženém území přispěl odbor 11 zl. a mimo to
zaslal dětský oděv odboru Žitckému u Dvora Krá-
lové. Laskavou ochotou pp. inž. Jetmara a professora
Nušla umožněno odboru uspořádání dvou představení
světelných obrazů ve prospěch Jednoty, při nichž přes
poměrně slahou návštěvu docílěno čistého výnosu 73
zl. Cyklus přednášek odborem uspořádaný bohužel ne-
dokončen za přičinou nepatrného účastenství; konány
pouze tři přednášky. Snahy odboru založiti nové od-
bory v okolí našeho města potkaly se dosud též s
nezdarem; v celém politickém okresu Královéhradeckém,
existují pouze tři odbory, kdežto v nezámožných okre-
sích českého jihu možno napočítati deset i více od-
boru sesterské Jednoty Pošumavské! Ústřednímu vý-
boru odevzdá odbor letos 240 zl. (+ 106 zl. proti
roku minulému). V jedné ohrožené obci hodlá odbor
založiti knihovnu a prosí všechny své pp. členy a pří-
znivce, aby přispěli věnováním kněh k rukou před-
sedy odboru, p. Dra Baška. Veškeré dary kněh budou
v místních časopisech kvitovány. Žádáme všech upří-
mých Čechů, aby k Národní Jednotě severočeské co

nejvíce přistapovali a její schůzi a zejména valné hromady 28. dubna v Besedě se nejbojašji se účastnili.

Veřejná spolková schůze politického družstva tiskového. Na pondělí velikonocní do dvorany „Adalbertina“ svolaná schůze zakusila plnou měrou nepřátelivou pohodu letošního roku. Do poslední chvíle trávající nepohoda přivádí mysl našeho lidu rolnického k svrchované beznadějnosti, takže nemá smyslu pro vzdělání duchovní, když hmotným zájmům hrozí letos velká škoda. Nedostavil se proto tentokrát nikdo z okolních obcí, ačkoliv po 2 letech se sebou páchil se počet posluchačstva přespolního na kolik set. Ovšem prudký dešt odpoledne odstraňoval také návštěvy. Z hradeckého občanstva dostavili se, jako obyčejně při všech hradeckých schůzích, jenom určití lidé, takže návštěva celkem byla slabou. Z té příčiny odbyla se jenom část programu, promluvil pouze p. učitel Fr. Jelínek „O tisku“ zajímavou a hojnými doklady opatřenou řeč, která doznala vřelého souhlasu. Schůze nemůže se nazvat sice zdařilou, ale výmluvnou jest dosti, neboť ilustruje nejlépe náladu našeho lidu, který začíná ztrácet zájem pro svou budoucnost. Těžko ve politikuje, když člověk nemůže žít. *Prima vivere, deum filosofari!*

Magické představení. V tovaryšské jednotě uspořádal známý odborník, p. pokladník Vaško zajímavou produkci z vyšší magie. Bohatý program s virtuózní akuratesou přednesený p. pokladníkem vyrovnal se úplně drazé placeným produkcím cestujících prestidigitatérů a dovedl příjemně upoutati animovanou společnost po několik hodin. Ochota a umění p. pokladníkovy zasluhuje plné uznání i díky její tímto výbor jednoty vyslovuje.

Hlavní jednání společenství „The Gresham“ v Londýně život i důchody pojišťující převzal od p. J. Russa, knihkupec p. B. E. Tolman zde; odkazujeme ot. své občanstvo na insert, v dnešním listu obsažený.

Urania v Hradci Králové. Jak se společlivého pramene se dozvídáme, savitá k nám v braku „Urania“ — spolek sdružení přátel pro popularizaci přírodovědy, by uspořádal dne 1. a 2. května 1900 ve zdejší městské divadle dvě akvella představení spojená s vědeckými přednáškami. Jsme přesvědčeni, že veškeré vrstvy našeho občanstva hlavně intelligence, nedá si ujíti této vzácné příležitosti, a ušlechtilý tento podnik, který ve všech větvích českých městech skvělých úspěchů dobyt, v našem městě s radostí uvítá. Blížší podrobnosti tohoto zajímavého podniku oznámíme příště.

Heiló Wolf a čeští učitelé. Člověk se zdravými smysly šasne někdy nad řeči a skutky mnohých zvláště mladičkých pánů učitelů. Po schůzi učitelů v Seči na Chrudimsku, v hostinci na Veselce nedávno konané, rozhovořili se dva podučitelové o svyšených jejich služnách. Ze jistí přítomní pánové jim odpor kladli, dopálili se tou měrou, že poselstvo naše na sněmu a vládu podrobili břitké kritice, za to ale chvály veliké dostalo se Wolfovi, alyš to český světe „Heiló Wolf“ a plna hrdla řvali — „čeští učitelé!“ K neuvěření ale pravda!!!

Sv. Missie. Otcové tovar. Ježíšova konali v Chrudimi od 31. března do 8. dubna sv. missii. Děkaný chrám Páně byl každodenně věřícími naplněn a sv. svátosti přijalo přes 5000 duší. Poslední den konalo se svěcení misijního kříže. Malebný průvod zahájily dívky školy sv. Kateřinské se svými pp. řidičkami a učitelky, dále kandidátky dívčího ústavu pro vzdělání učitelek, jednoty katol. tovaryšů s praporem, členové sboru literáckého, družičky z měst. školy s p. ředitelkou a učitelkami, studující c. k. gymnasia, všichni místní duchovní a duchovní z Hrochova Týnce OO. misijní sup. Vostatek, P. Rejzek a Odetrálek, zástupcové ul. městské rady a tisíce věřících, zpívající tisíckrát pozdravujeme Tebe a Sv. Kříži. Arcibiskup děkaný byl již před tím naplněn. Právě i okamžik vstřížení sv. kříže byl velkolepou manifestací katolické víry. S přáním, aby sv. missie i na dále hojně přinášela ovoce, volá katolická Chrudim za Otcí misijními: Zaplať Bůh! — V Mesiřích u Opočna konali obnovu sv. missie Otcí redemptoristi ze Sv. Hory pp. Fr. Pivnička, Fr. Ševčík a Tomáš Zapletal od 1. do 8. dubna. K stolu Páně přistoupilo 2316 věřících, aspoň o 100 více než při lonské sv. missii. Obětavým OO. misijním voláme, aby brzy opět třeba jen na krátký čas k nám zavítali!

Sjezd řezníků z Evropy proti americké soutěži má se konati letos ve Švýcarsku. K obešání jeho radí věděti a dolnorakoušští řezníci a uzenáři. Čeští řezníci se dosud neunesli o obešání a Řeznické Listy ptají se tedy na mínění českých účastníků. K obešání sjezdu můžeme jen raditi. Proti americké soutěži, proti zkašeným a méně cenným americkým masům a zboží uzenářskému staví se co nejrozhodněji němečtí řezníci a zemědělci, neboť americký dovoz poškozují stejně živnostníky jak zemědělce. Sjezd bude rokovati o těchto otázkách: 1. Jaké kroky měly by se učiniti proti americké nekvalitní soutěži v sájmů řezníků i konsumentů masa. 2. Čím by se škodlivému vývinu kapitalistických monopolů a kartelů v obchodě masem čeliti mohlo? 3. Která opatření vládní jsou způsobilá chrániti konsumenty masa před podváděním zdraví škodlivého zboží masitého? 4. Jak by se prakticky, bez velkých strát mohlo působiti proti šíření ve zvířecích morů? Jednota německých řezníků v Bukovci (Lübeck) táže se řezníků v Rakoušce, zda-li chtějí sjezd z Švýcarska obešati. Výbor jednoty řezníků a uzenářů z Čech, Moravy a Slezska sajisté se o posvátní tomto důkladně poradí.

Zvěsti z východních Čech.

Z Rychnova n. Km. (Po volbách). Naděje lidí dobré vůle, že u nás po volbách obecních zavládne zase brzo starý klid, smazána byla dne 31. března samým panem starostou, JUDr. Flanderkou. Věra bylo to zahájení činnosti purkmistrovské, jakého Rychnov nepamatuje. Jak asi líbilo se pp. sousozdám P. Stejskalovi, Seykorovi atd. atd.? Ovšem právě před 1. Aprilem! Aby na novějším a tou dobou i nejdůvěrnějším spojenci a příteli svém panu X... jakostu hlavním řediteli veškeré letošní akce volební, vyjma ve sboru I., který vtrhl se jeho odmítli, provedl kouzelný experiment, že z těch 390 hlasů ze sboru III. obratem šikovně ruky a huby advokátské lze udělati z čerta anděla a naopak, ušil p. Dr. Flanderka nejednodušší sofistiky a opřen o svrchovanou moc nového svého majestátu purkmistrovského napadl s nenadání profesora Dra. T. K. způsobem tak nerytifikým, že jednání to slušným jménem ani nelze kvalifikovati. Když pak na obranu svou profesor Dr. K. přihlásil se ke slovu, nebyl k němu od p. Dr. Flanderky, nepochybně podle právnických zásad hotentotských, připuštěn. Za to obdržel od něho p. Dr. Flanderka odpověď mírnou, ale jadrnou v č. 14. „Posla z Podhoří“. — Ubohý chudák a starý právník, pan Dr. Flanderka ve slepé své vášni nepovažil, jak si jednáním svým u všech slušných lidí náhodil! Ukázal se v odlišné své duševní nahotě, zapomenuv při tom docela, že vždy a všude ve světě vzdělaném ba i v krajích krováckých přepadání lidí bezbranných nasýváno bývá buď nečestným sketstvím neb zbabělostí. Když p. Dr. Flanderka jako intelligent vyšplhal se po zádech I. sboru (neboť ostatní sbory oh nestály) do obecního rychnovského zastupitelstva a byl spokojen; letos však, když nevidanou v Rychnově agitaci volební, řízenou z velké části též jeho adlatusem kancelářským, osobou jinak všeobecně u nás známou, avšak nikoliv všeobecně váženou, pak terorismem bezohledným, jehož nemilý účinky jeví se ještě po volbách a konečně pomocí asi půl druhého sta plných mocí, ze všech končin sehnanych, zvolen byl ve sboru III., domnívá se, že smí sbor I. a zástupce jeho urážlivě odstraňovati, po případě i slovy drze polikovat! Jen aby se nepřeštěl! My té dávěte lidové, kterou dnes se chlubit, zatím přamalo věříme. Nasadil-li lidovecký advokát před volbami lidu ostrou kladu na hrdlo v podobě nekalkulativního palmare za práce pro obec vykonané, kteréžto palmare s obavami očekávané (po příkladu 48.000 korunového palmare po Dr. Smrčkově) před volbami těmi sobě chytře nechal za hubu, ač k přinání jeho ve veřejné schůzi výborové kdysi vyzván byl inu pak lid ten chtěl neb nechtěl musí k němu míti důvěru, ale s hrůzou spojenou! — Zijeme v době dekadence. I p. Dr. Flanderka jednáním svým mezi dekadenty se přihlásil. Jemu jest nepochybně slavný Samuel Smiles snílkem pošetlým a výtěčný Smilesův spis „O charakteru“ bezcennou romantickou filosofickou. Naproti tomu zdá se býti p. Dr. Flanderkovi, soudě podle jeho jednání, moudrosti nevyváženou, je-li kdo dle potřeby a okolností chvíli nobilitokratem a chvíli ponížným prostým lidovcem, anebo někdy člověkem, který (jako při volbách uplynulých) šidly pošlárá na potkání, ale jindy zase jest „nejšlechetnější“ filosofem, obzvláště kyne-li z toho filosofie slavný sisk jako tučné palmare, v jehož mírném počítání je prý p. doktor jako vybarvený lidovec mistrem vsatým na slovo. Ale ty konce takového jednání? Nepochybně odmítnutí na stranách všech! — Vlak dosti o tom! Faktum jest nepopíratelným, že letos v únoru a březnu sušila v Rychnově děsná chřipka volební, při níž vedle jiných selčali hlavně pp. Sklenička a Karkulka; v posadil se nimi nepozorovaně stál a se škodolibě ušklíbal Mefisto. Druhým faktem jest, že při volbách odbytych na celé čáře zvítězila, vyjma v I. sboru, tak řečená Nykysovská kandidátní listina. Třetím faktem jest, že vítězství Nykysovské hluché slaveno bylo při pivě aš do ochrnutí mozků a jazykův, a čtvrtým faktem jest, že p. Dr. Flanderka při volbě do obecního představenstva dne 17. března, jak sám doznal veřejně, kandidátní listinu Nykysovskou nejen znal, nýbrž také podle ní hlasoval a jí svým hlasem k vítězství dopomohl. A teď po uplynulých chvástkách a chlástkách šasni! Zmínil-li se některý vrtolhlavec o faktech těch neb o některém z nich, je prý to jistých pánův urážkou! Švindl! Či snad přece už se někteří páni u nás stydí za své dílo spáchané anebo za své vzájemné spojenství? Inu jistý špróch dť: „Vrána k vráně sedá, dobrý k dobrému a jinaký jinakého, sobě hledá“. Za to, že není špróchu, aby nebylo v něm aspoň pravdy trochu, jak dť přelovi, za to opposice nemůže.

Z Kácova nad Sazavou. Občanská záložna v Kácově koná výroční valnou hromadu svou dne 22. dubna 1900 o druhé hodině odpolední v místnostech záložny v městské radnici. Kdyby se k této valné hromadě nesešel potřebný počet členů, bude se po ní hned o 3. hodině konati druhá v téže místnosti za každého počtu členstva.

Z Nevěho Bydžova. V neděli 8. dubna konala naše jednota čestně navštívenou měsíční schůzi za předsednictví p. řidičky učitelky J. Šöňberga. Zastoupil předseda jednoty, dp. Fr. Matouš, promluvil o povinnostech členů: šikiti náboženské zásady, pěstovati ušlechtilou zábavu a poučování členů dle vůle sv. Otce. Bez zásad nábožensko mravních nastává rozklad společnosti lidské. Vše volá po svobodě, ale po svobodě vázní a bříčků, které musí přivést lid ještě do většího otroctví. Jen křesťanská láska a spravedlnost a opravdová vzdělanost může býti podkladem svobody a skutečného pokroku a proto členové se spojují v křesťansko-kat. spolcích, aby proti prapora nevěry vstříhli prapor sv. víry jakožto znamení záchranné a vřelého, kterou musí býti proniknuti všichni. Přednášející vyzval pak členy, aby hojně se účastnili schůzí a poučných přednášek jednoty, aby hojně četli z knihovny spolkové a tak stále se zdokonalovali. „Toho bohda nebude, aby český král s boje utíkal“ — tak pravil známý český král. I my s boje za víru Kristovu a pravou vzdělanost a svo

bodů neustaneme, neboť Bůh je s námi, on pomáhá a pomáhá dál. Na to usasali se členové vykonati o svátých velikonocích své náboženské povinnosti a účastniti se slavnosti vzkříšení. Ke konci projednány byly důležitější záležitosti spolkové, rozdány mezi členy čísla časopisů a brožury a pojednáno bylo o důležitějších časových událostech.

Ze Starých Nechanic. (Pěkné nadělení). Ve Starých Nechanicích koupil hostinec Klímův německý šid Klein. Vyhledal si pěknou posici blízko „uvědomělých“ Nechanic. Má tedy „Osvěta šidů“, kterou bezpochyby v Nechanické čitárně četli bývalý starosta pěknou akvizici. Divíme se, že bohatá Staro-nechanická obec nekoupila hostinec sama, aby nemušila šida vřít. Proč k tomu nenavedl obecní zástupitelstvo „bývalý Hráský poslanec“? Jáni divně rozumí. Nebude prý tam prosatím hostinec. Tolik si dokázali páni „na rychtář“. Ješek šádá v hnízdečku s počátku malý kontěbek, ale pak se rostáhně a směl celou ves! To bude pěkné nadělení pro Nechanice při sdítání lidu ke konci roku! Pak kde se berou na Nechanicku ti Němci! Tu je máte! A co dělá na obranu sájmů českého lidu pokrokařsko-radikální klub? Co dělá národní rada.

Z Kratonoh. Každý, kdo na květnou neděli vkročil do našeho kostelíčka, mile byl překvapen novým skvostným lustrem, který ku cti a chvále Boží věnoval nejmenovaný dobrodinec. Ale tento dar nebude možná vhod proslávanému dopisovateli do „Osvěty Lidu“, neboť v posledním čís. zmíněného židovského plátku sle se durdí na kostely a jak se z jeho jedovatého článečku dá souditi, nejráději by všechny katolické kaple a kostely pobořil, ačkoli proti stavbě a trvání židovských a evangelických modliteben „Osvěta šidů“ redigovaná odpadlým katolíkem nikdy ani necekla. Zle suří na stavbu nové kaple ve Lhotě pod Libčany a nemálo ho dopaluje, že dvě vážené dámy se přichíňají o výzdobu chrámu Páně v Kratonohách a aby je v posměch uvedl, nestydí se človíček ten nasývatí ony dámy posměšně „starými pannami“. Ovšem kdo cti nemá, jinému jí nedá, tak sní pravdivé staročeské pořekadlo. Ale, aby zvěděla širší veřejnost, jak proslané jsou správy onoho dopisovatele, který se v nich otírá o počestné lidi, budiž vsato na vědomí, že jednou z těch dvou, jak on je nasývá „starých pannen“ je vážená choť p. zdejšího Hřidického učitele, pl. M. Suchá a druhá jest slečna industrialní učitelka, dcera p. Hřidického učitele ve výsluhě, M. Čiháková. To sajisté šádne staré panny nejsou, ale může býti písálek onen ubezpečen, že obě tak jsou povznešeny nad sprostáctví a surovost jeho, že nádvaka od človíčka tolik mravně zohrávalého ani je urasiti nemůže. Lépe by však udělal, kdyby si hleděl svého, slušné lidi nechal na pokoji a do všeho neštrkal ten svůj dlouhý křivý nos! Ani do toho bláta ho nemusí strkat! Místo něho může si vyhledat důležitější, ale jsme mu tou radou, aby to raději učinil dříve, neboť občanstvu již dochází trpělivost.

Ze Smidaru. V městě našem veřejnou vyhláškou jest oznámeno, že účty obecní za rok 1899 jsou v městské úřadovně vyloženy a že každému občanu lze do nich nahlédnouti a případně námítky učiniti. V městě tom jest jediný šid Šteiner, který jednak z hlouposti některých křesťanů jednak ze zaslepenosti sobě zaprodaných neprosťavých lidí tyje a do svornosti občanstva klín vráží a ten odvážil se spoleháje snad na podporu a souhlas několika společenských trubců, protestovati proti nepatrnému výdaji, jež město po chvalném zvyku našich starých zbožných předků po staletí obětuje každoročně ve příčině slavnosti Božího Těla a Vzkříšení Páně, ano obstarává postavení jednoho oltáře na náměstí a dává pranepatrnou odměnu hudebníkům za výkony téže slavnosti se týkající a osvětluje obecní budovu „radnici“. Došlovně námítka šida Šteinera takto zní: Dne 28. března 1900 připomenul p. B. Šteiner, že v účtách obecních za rok 1899 položka pod č. 28 ve výdání „Slavnosti“ vykasují 19 K 68 h (9 al. 84 kr.) jest nesprávná, jelikož obec na slavnosti náboženské není povinna ničeho připláceti. — Šteiner. Nehledě k tomu, že námítka tato jest neslušná a neoprávněná, ještě schválený rozpočet pro r. 1899 daleko větší obnos na zmíněné slavnosti vykasuje, naplňuje nás úžasem, žeho dnes šid se může v Čechách odvážiti! Jediný šid proti 2000 katolíkům!!! A na rty se nám dere otázka, kde to jame? a co stalo by se křesťanu, kdyby něčeho podobného v nějaké židovské obci se odvážil? S těš by vyval bez pohromy. Nařká se stále na úpadek mravnosti v životě veřejném i soukromém a příčinu toho lze viděti v tom, že křesťanský řád stále a stále se podřívá a boží a my nerozpakujeme se tvrditi, že nebudeli znova zaveden a bude-li dovoleno židovstvu zásadami moderního talmudismu prosáklému, křesťanství na nejvyšší stupeň urážeti a své jedovaté názory organismu těla křesťanského vočkovati, pak běda společnosti! Pak jednati se bude o bytí či nebytí křesťanské kultury — a civilizace národů vůbec. Co by tak smidarskému Šteinerovi byli učinili naši předkové v 14. 15. 16. století, kdyby takovým způsobem byl se protivil oslavě Božího Těla? Ano, ano, dnes klesáme a naše moderní demokracie úpí pod jařmem moderních židovských pseudobaronů!

Z Velimě. Gratulujeme milým souvěrcům na okrese Nymburském. K jejich vítězství v okresním zastupitelství. Na našem kolinném okrese vypadá to Bohužel smutněji; zde vládnou evangelici, ač jsou též u velké menšiny. Jest zde vedle 33.299 katolíků a 1321 šidů jen 3699 katolíků. Značné evangelické menšiny jsou pouze ze Velimi, Vítězové, Vinařické, Libenici, Nové Vsi, Vel. Oseku, Lhotě Jestřábí, Volárně, v Křečhoři, Kojicích, v Dolanech a Třech Dvorech. Což by se nenašel na celém okrese ani jediný způsobilý katolík, by mohl býti zarytý evangelik s naší oasou? My dovedeme se zkušeností posoudit, jak smutné to dopadá s katolíky, když se dostanou pod nadvládu evangelickou, jako to vypadá u nás ve Velimi. Zde bylo dle posledního sdítání lidu 918 katolíků a 620 evangelíků. V obecním výboru, ale jest nepatrná menšina katolíků, kteří ještě skoro všichni a evangeliky drží, jinak by prý se do výboru nedostali. Potom můžeme si věsti stížnost k okresnímu výboru na obecní

hospodářství? Kde by i našem okrese prohlédli. Pozoruhodno jest ostatně, že na Kolínsku odflankovali evangelici první k Mladobechům, pak se opět se přidávali k pokrokovým a radikálům a od té doby, co pastor Dušek je ve výkoněm výboru realistů ještě s jinými pastory dali se evangelici k Masarykovcům. Ve Velimi útočil na nás katolíky velice apróste ve veřejné schůzi Bedřich Sixta.

Z Ústředí. Valná hromada čtenářsko-hospodářské besedy v Ústředí bude se konati 23. dubna o půl 2 hod. odpol. v hostinci p. Fr. Hrušky v Lípě. „O sebevzdělání rolníka“ promluví p. dr. Jos. Prašák z Prahy. Na to bude „rozhovor o zájmech hospodářských k přístupu obecním smlouvám.“

Z Jaroměře. Vzor velkým zákalním intrikám byl pan poslanec Jan Jaroš zvolen znova za okresního starostu. Do okresního výboru zvoleni pp. Junek, c. k. správce z Holohlav, p. Jan Šehnoutka továrník z Černošic, JUDr. Josef Postler z Jaroměře, Jan Kotland z Holohlav, p. Jindřich Traxler z Josefova a Aleš Reichert ze Star. Plesu.

Z Kutnohorska. Naši krajinu, jmenovitě obec Zábřeh, Lišice, Habrkovice, Kobylnice snížila voda pole, zaplavila níže položená stavení, stáje a sklepy. Vsedmístím vod řeky Dunavky utrpěly vůbec nesmírné škody mnohé obce na Kutnohorsku a Čáslavsku. Poslanec p. dr. Pacák usiluje o správné vyšetření škod, aby se dle možnosti mohla docílit náprava.

Nový spolek katol. žen a dívek v Sezemích. Předminulou nedělí dne 8. t. m. ustavil se v Sezemích přičleněním pl. Balcarové spolek katolických žen a dívek, jenž vytkl si úkolem hájení zásad náboženských ve veřejném životě. V ustavující této schůzi promluvil dp. ředitel Dr. Reyl „o úkolech křesťanské ženy“, vylíčil tím zároveň stanovisko křesťanského socialismu v nynějším hnutí emancipačním. Vývody řečnickovy přijaty byly četné shromážděnými paními a dívkami plným souhlasem. Shromáždění na to svolilo za duchovního rádce vdp. faráře Ulbricha, jenž úřad tento ochotně přijal. Správa spolku povede zvolený výbor paní a dívek, jejichž uvědomělost osvědčila se nejlépe při zakládání nového spolku. V týž den přihlásilo se 70 členek, což jest značný počet v ovášení, že již v Sezemích založen jest ještě jiný ženský spolek na zásadách sociálně demokratických. Není pochyby, že nový spolek povede si ve vytknutém cíli zdárně.

Koncert slečen Růženy Žákové a Mařenky Říhové z Pardubic a barytonisty městského divadla v Olomouci p. Karla Schmanse konal se ve středu večer v Městském divadle Klicperově a netěšil se té návštěvě obecenstva, jakou by byl zasluhoval. Slečna Žáková, absolventka vídeňské konservatoře, učitelka hudby v Praze a dcera bývalého starosty a poslance v Pardubicích pana dra Žáka, sešla B. Schumannovu op. 23. 1. Etudu, za kterou se jí dostalo trojnásobného svolání. Dále hrála Schubertovo 142 „Impromptu B-dur“ a Smetanovu op. 7. polku č. 1., po jichž přednesu byla dokonce mladými nadšenci dokonce pětkrát povolána. Stejně vděčné pochvaly dostalo se jí za přednes Lisztova-Alabáva „le Rossignol“ a Chopinovu „polonaisu“ op. 40. Slečna ovládá mistrně klavírní techniku, má ladné spojení a kulatost tónů, ale úder na klavíry jest méně jistý, čímž trpí někdy čistota tónů a míst rozdíli mezi silným a slabým tónem. Slečna si vybrala vesměs vynikající skladby, což svědčí o vytknutém její hudebním vkusu, jichž přednes však působí i osvědčeným pianistkám mnohé obtíže. Slečna Mařenka Říhová přednesla arii Gabrieli „Nocleh v Granadě“, Griegovu: „Vypnutí“ a Vendlerovu „Radu“ a odměnou byla hluchým a častým potleskem. Slečna má výborný hlasový materiál; jej mezosoprán jest v střední poloze přímo nádherný, celkem lahodný. Slečna zpívá svěže a odměnště, koloratura je však slabší. Pana Schmanse známe jako výtečného barytonistu již ze studentických let, kdy nejednou vystupoval v písecké, českobudějovické a veselácké besedě i v Praze. Hlas jeho jest zvučný, barvitý, lahodný a docílí vždy úspěchu, poněvadž p. K. Schmans dovede si program svůj dle obecenstva znamenitě volit. Zaspíval Smetanovu píseň „Mně zdálo se, Norotného moravskou „Charpu“ a téhož písně z Bechyňska. Mladým snadivým umělcům přejeme na další jejich umělecké pouti nejlepšího zdaru.

Politický přehled.

Válka v jižní Africe vykazuje probury opět celou řadu drobných úspěchů. U Reddersburku, Bethanie, Rethlie a Wepeneru v jihozápadním Oránsku a v sousedním Kapsku svedli burové s Angličany celou řadu šrůtek. U Wepeneru ukořistili burgherové ve čtvrtek 500 kusů jatečných volů, koní a mezků. Angličané prý ztratili v bojích u Wepeneru 18 padlých a 132 raněných. Severně od Bloemfonteinu byla zajata část irského král. pluku v čele s lordem Rosslynem, který byl dopraven do Kroonstadu. Angličané se snaží asi 10 000 burů z jihozápadního Oránska vypudit. Pokouší se o to velitel divise generallajtnant Brabant, který musil od Bloemfonteinu velkou oklikou jíti na jih k Bethulii, Aliwal-Northu, Rouxvillu a teprve odtud na sever k Wepeneru. Dle jedné správ jsou burové ještě u Wepeneru, ale Angličané prý je ohrožují též ze severu, t. j. jižně od Bloemfonteinu. Divisionář Gatacre, který nešťastně válčil v severním Kapsku až po hranice Oránska, byl pro neschopnost sesazen; rovněž generál Warren, který prohrál bitvu u Spionskopu. Možná, že pošli za ním brzy též generály Bullera a Methuena. Lord Methuen který vyčistoval severní Kapsko od povstalců, má s nimi dosud plné ruce

práce a nemohl proto dosud do Bloemfonteinu k maršálkovi Robertsovi dorazit. Angličany mrzí také velice porážka vévody Tecka, synovce královny Viktorie, u Kornapruitu.

Zoufalé postavení Angličanů v Africe. Dle posledních zpráv potřebuje Anglie do Oránska, Transválu a Kapska 250 tisíc nových vojáků, čerstvé koně pro dělostřelectvo a vozatajstvo, zimní šaty a obuv pro všechny své zimou mřící vojáky, má-li prý buri porazit. Následkem nočních zim a denních parů trpí angličtí vojáci v lehkých šatech a bez bot zimnicí, influencí, zápalem plic a velkou úmrtností. Stejně trpí angličtí koně i mezci. Roberts vylíčil prý londýnské vládě upřímně své přetěžké postavení. Dokud armáda jeho nebude lépe opatřena, nemůže prý se hnouti ku předu. Zprávy tyto budí ve vládních kruzích zoufalost. Kde vzít tolik tisíc nových dobrovolníků, koní a mezků? Politická situace Anglie se zhoršuje velice.

Afganský emír bojí se o svou samostatnost a v dopisu k příteli nafiá si, že Anglie ho nechala na holičkách, když je nebezpečí největší. Emír byl 21 let věrným spojencem Anglie. Zdá se, že Rusko žádá po emirovi, aby smělo obsadit některá strategicky důležitá města v Afganistanu, jako Herat, Kelat a snad i Kabul. Ze má Rusko na Afganistan již dávno záslusk. je známo. Rusko posílá po delší čas své vojsko na hranice Afganistanu. Z Variavy prý odjelo do Buchary v pondělí 20.000 mužů. Možná, že na podzim podnikne Rusko vážnou akci proti Afganistanu. Nezdá se však býti věrohodnou zpráva, že cár pošle 120.000 vojáků do Afganistanu, pak-li Anglie do 8 dnů nepředloží svůj spor s jihoafrickými republikami smírnému soudu mecností k vyřízení. Z lásky k burům udělá Rusko sotva něco, ovšem ale k vůli vlastním prospěchům.

Zabráni Albánska, které prý obměnil Rakousko ve srozumění s Německem, znepokojuje velice Černohorce a Italy. Adriatické moře stalo by se pak mořem rakouským a vliv Italie v Středomoří klesl by velice. Na Albánsko má Italie již dávno záslusk. Do Italie přestěhovalo se v 15 století na 200.000 Albánců, kteří se svými rodnými bratry v zemích tureckých udržují posud důvěrné spojení.

Konfiteor pana dra Pacáka o politické situaci. Čtenáři Obnovy se pamatují, že čestí poslanci roku 1896—1899 rozhodně popírali, že by byli vstoupili v jakési závazné styky s vládou vídeňskou a, když to redaktor Obnovy ve veřejné schůzi rozhodně tvrdil, nevěřil mu to rozhodně p. okr. starosta novoměstský i jiní. Vždyť páni poslanci Engel, Herold, Grégr, Kaizl, Kramář, Pacák atd. tvrdili něco docela jiného. Nyní přiznává p. dr. Pacák v „Podv. Listech“, že mladočestí poslanci vstoupili do kombinací Badenovsko-Thunovských za dvěho předpokládání: provedení rovnoprávnosti a politické autonomie v království Českém jako v Haliči a v Chorvatsku. O Moravě a Slezsku se zde vůbec nemluví, ale i porovnání pana dra Pacáka s Haličí a Chorvatskem silně pokulhává, neboť Rusové v Haliči a Srbi a Maďari v Chorvatsku nemají s vládnoucími tam Poláky, po případě Chorvaty rovné právo. Němci u nás nemají snad práv Rusů neb Srbů, naopak měli a nabyli ještě více nadpráví nad Čechy, nežli měli práv dříve. V Haliči, spravované nyní polskými politickými úředníky, požívají Poláci nadpráví a autonomie pouze z milosti vídeňské vlády. Silná vídeňská vláda by mohla Polákům jejich privilegie vzít a teď si vysvětlí každý Čech, že Poláci jsou od rozhodujících kruhů ve Vídni velmi odvislí. Pak li čestí poslanci chtěli za Badena a Thuna docílit pouze toho, co mají Poláci, pak by ta naše „autonomie“ byla zrovna tak odvolatelná jako jazyková nařízení. Jak viděti, slevili jsme od r. 1889 hodně mnoho z našich požadavků státoprávních a v punktačních rozhovorech r. 1900 stali jsme se také daleko skromnějšími nežli r. 1890 v tak kaceřovaných punktačních vídeňských. Pan dr. Pacák považuje konference za zmařené a hrozí nejostřejší opozicí, snad i obstrukcí. Náhled tento nepovažujeme ani za vážné mínění ani za neodvolatelný. Za 50 let domohli jsme se my Čechové bez obstrukce mnohem větších vymožeností, nežli o jakých se kdy Jungmannovi, Šafařkovi, Palackému a Riegrovi před rokem 1848. zdálo. Opevněním našich posic hospodářských a národních, prohloubením a doplněním národní organizace, vážným a důsledným prováděním hesla svůj k svému, domůžeme se ve Vídni i proti vůli vládních kruhů více, nežli bychom docílili úplným osamocněním českých poslanců a zoufalou obstrukcí. Jen hezký rozum do hrsti! Pakli jsme přes 10 let v Čechách bláznili a metali politické kozelce, počneťme si aspoň teď rozvázně a moudře. Pakli čestí poslanci šli do Vídně na konference, aby se na nich informovali a poctivé právo národa českého tam před vládou i před Němci znova obhájlili, pak je sice lhotejno, zda-li se konference zdať čili nic, ale — když se dle „Podv. Listů“ poslanci o dispoicích vlády i německých stran dobře informovali, pak nesmí z konferencí statečně utíkat, ale musí tam až do krajnosti práva českého národa hájit před ostatními podílíky vyrovnávacích konferencí. Němci by prostě řekli: Čechové utekli z trucovitosti, protože se jim nepodařilo prosadit svůj justament

a jako beati possidentes — jako šťastní držitelé nadpráví — vládli by proti nám. Radikálové a realisté by opět předákům mladočeským vyčetli, že byla politika jejich naprosto pochybná a že tito utekli a nechali český národ na holičkách, když bylo s Čechy nejbůře. Ať si poslanci pamatují výrok krále Jana slepého: Toho bohda nebude, aby Čech z boje utíkal! Nač zoufalou obstrukci?

Dva učitelé zvoleni do sněmu. Do českého zem. sněmu zvolen řídící učitel z Roztok p. Janoušek za Semilsko a Železnobrodsko a německý učitel Kašper za Trutnovsko. Mladočeský kandidát, p. hostinský Makovec, proti panu Janouškovi propadl.

Ze schůze poslanců. Poslanec Sokol svaloval ve Vys. Mýtě vinu nezdar české politiky na poslance Dra. Kaizla a Pacáka. Kaizl prý vstoupěním do ministerstva Thunova dopustil se nejosudnější chyby, klub prý mu k převzetí ministerského portfeñillu neradil atd. atd., od státního práva poslanci upouští, státoprávní přesvědčení může prý míti a se ho domáhati kdo chce, proti novým punktacím není prý odporu ani mezi poslanci ani v národě českém. V nymburské radikální resoluci (z r. 1895) prý na tento neblahý cislajtnáský pokus nikdo ani nepomyslel. Samostatnosti prý dobudeme jen rázností. Pan Sokol patří k těm poslancům, kteří o situaci vědí nanejvíš to, co jim některý podvůdce světlí; ale voličové uznali ho přece za generála odsoudili „prospěchářskou politiku klubu“ a vyzvali p. Sokola, a by se stejně smýšlejícími z mladočeského klubu vystoupila utvořil „nový klub poslanců různějších“. Je to věru šlakovitě. Engel, Pacák, Sokol, vše je proti klubu, vše je pro ráznou opozici a pro obstrukci, ač pan dr. Engel prohlásil obstrukci za zbraň dvojsečnou a ač ten „kaceřovaný klub“ tvoří vlastně ti kaceřující a kaceřovaní poslanci! Je to šlakovitě zamotaná politická morance. Delegaci českou hájí v neděli v Semilech vlastně jen p. dr. Kramář. Až do „zde, tutej a jelen politiky“ byly prý proti německé obstrukci mocné vojenské kruhy; jakmile však se u nás počalo brojit proti armádě, tu prý k zdejšímu a zahraničným Němcům a nepřátelské nám vysoké byrokracii přidaly se též vysoké kruhy vojenské. Němci toho využívali pro sebe již za císařských manevrů u Čes. Lipy, kde se tvářili velice loyální. Následky té politiky bylo prý propuštění Thuna, odvolání jazykových nařízení atd. Totiž prý. Pan dr. Kramář zapomněl, že Chlumecký, Kolomann Szell a rozhodující kruhy upekly propuštění Thunovo v Ebensee a v Ischlu již před českými a korutanskými voj. manevry a že Thun z té příčiny nebyl více k manevrům ani pozván. Pan dr. Kramář zapomněl, co prozradil dr. Kaizl, že o bojetnost a nespolehlivost poslanců majority byla nejvlastnější příčinou pádu Thunova. Pan dr. Kramář pravil, že mladočestí poslanci z ohledu na vysoké kruhy opustili obstrukce, ale nevysvětlil, proč potom vlastně obstrukci předem hlásali a také začali? Jaká je to důslednost? Proč dr. Kramář, Grégr, Engel, Pacák, Stránský nevarovali lid před protivojenským rumlem v čas? Proč jej i s „Národním listy“ tehdy podporovali? Pověz ty mně Orynduře, proč té nyní svrbí tvoje kůže?! Proč hájil v Semilech dr. Kramář napřed upuštění od obstrukce a na konci opět k ní radil? Kde je tu logika, důslednost, pevné vědomí toho, co chceme? Podlehla-li obstrukci pravice, zvítězí jej pomocí osamotněli naši poslanci? Poslanecké schůze činí na nás svou mlhavost a zmatenost opravdu trapný dojem. Tak nemluví příslušníci strany, cílů svých vědomě.

Tržní zprávy.

Z Kyšperka. Přístí dobytčí trh bude dne 30. dubna.

V Hradci Králové, dne 14. dubna 1900. 1 hl pšenice k 13:00—14:00, žito k 10:70—11:40, ječmena k 8:20—9:40, oves k 5:60—6:30, proso k 9:00—9:50, vřivo k 11:00—12:30, hrachu k 15:50—19:00, jáhly k 18:00—0:00, krup 16:50—42:00, bramborů k 4:00—4:40, jetelového semínka červeného k 90:00—112:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 32:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 19:00—24:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:00. 1 kg. másla k 2:00—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:40, 1 vejce 6 h.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Náobyčejně příznivé působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýza pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jedové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krčicím, dně, reumatismu, ischias atd. Působná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lékař. lékař Med. dr. Jos. Poluněk z Prahy. Blíží správy pod ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se k zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světů se dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejumnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorně činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení bromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které správně vyřizuje. Dále se doporučuje k zařízení vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování plynů tlakostrojů a podobných prací.

Odpovídají též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovují, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvšelejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnostem mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V blaboké účtě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

jaro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvyšované ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal. 1834.

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad kol amerických, též premier Helical a j. Ojetá kola od 40 K výše.

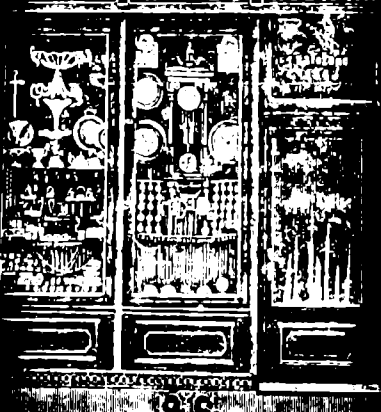
Ceny báječně levné!

Opravy vyřizují se rychle a levně.

S veškerou úctou

František Jiráček.

ZLATNÍK JANKALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

C. k. státní medailí vyznamenaná

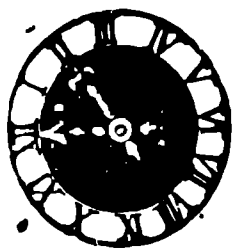
První moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrobí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonale jakosti.

Rozpočty zdarma.

V. Vacek,
závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké i krátké, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic vzásové. Levné ceny. Výběr ne zboží. Poučný cenník zdarma

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů velejdůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veliká spora a důležité pro každého.

Žádných šlů a řemenů více!

Upotřebte jedině mého druhu lékář doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dření koží, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1 60 6 kusů al. 3.— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice - Kukaně.

Žádný švindl, tisícové pochvalné úsudky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a havolky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zasílatelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a smíšený 190 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatech 12 druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích, 12 druhů 5 zl. 50 kr.

Růže 1 m. vysoké 12 kusů zl. 4.—

Plnokvěté fukie 1 kus za 8 kr. Krásné vanilky 1 kus za 8 kr. Růže do hrnců (květináčů) 1 kus za 20 kr. Jiřinky 1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silné v ohni zlatené a stříbrné zař se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochvalnými příspisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,

uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech

lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 al.

Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijmijte jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,
ve Svítavech.

Ceníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k
nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veleddstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

K jarnímu setí

nabízíme první zrno z prvního k loňskému
setí přímo od proslulých pěstitelů koupených a vyznamenaných druhů:

Jará pšenice: červená schlandstedská,
haličská hládká. 100 kg. sa K 20.—

Ječmen: hanácký od Proskovce, hanácký
z Lundenburku od Vodičky ze Smržic,
rakouský klenot, švédský Princezka. 110
kg. sa K. 18.—

Oves: Heineho nejvýnosnější, Bestehornův
nadbytek, švédský Ligovo. 100 kg. K 16.—

Brambory: Angeliho klenot za 100 kg.
K 6.— Brambory sklídili jsme 50 mtc.
po 1 korci.

Správa velkostatku v Oboře
pošta Ostroměř.

Ku zhotovení veškerých prací řezbářských

doporučuje se

Josefa Soudila,
závod řezbářský
v Hradci Králové.

Rovněž doporučuje se ku zhotovení jemně
řezaných křížů pro školy a domácnosti
jakož i pro kostely v každém slohu a v pře-
sném provedení.

Vlastní výroba jemně řezaných křížů.

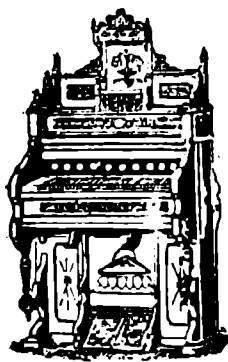
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zaří-
zená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vylouděný důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než li im-
portovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na
splátky od 4 zlatých. Záruka
pětiletá. — Illustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálová harmonia

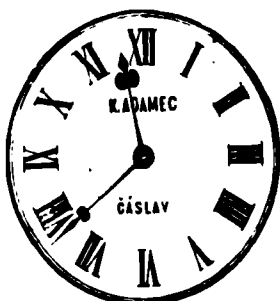
obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

věžních
hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jat-
ky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení
všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro
nemajetné obce na splátky; cena hodin levná,
jakost výborná.

Sukna

kostelní a černé látky pro veleddst.
duchovenstvo ve velikém výběru
doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami

Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Tangera

časová novinka pro
pány na obleky, v mo-
derní barvě zelenavé.

Metr zl. 3.60.

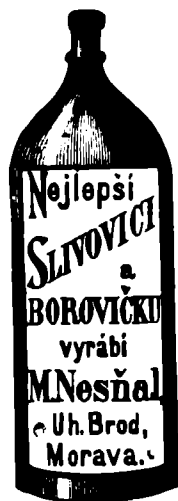
Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Chocni.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatránských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška

ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti sdělení vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

„THE GRESHAM“ život a důchody pojišťovací společnost v Londýně.

(Založena 1848). Vydání akciový kapitál L 100.000— = K 2,400.000—.

P. T.

Velectěnému obecnstvu v Hradci Králové a okolí dovoluujeme si uctivě oznámiti, že vzdáním se p. m. rady Jul. Bana uprávněné

hlavní jednatelství pro Hradec Králové a okolí

odevzdali jsme panu **B. E. Tolmanovi** knihkupuči tamtéž. Tyž jest oprávněn uzavíratí pojištění každého druhu na život a důchody pro nás, jakož i k velikému výběru peněz. Doporučujeme pána toho P. T. obecnstvu co nejlépe, trváme v plné oddanosti

„The Gresham“

život a důchody pojišťovací společnost v Londýně; podříditelství: Praha II. Havlíčkovo náměstí 24.

P. T.

Vzhledem k předcházejícímu prohlášení, dovoluji sobě veleváženému obecnstvu zdejšímu i okolnímu

v pojišťování životním a důchodů

služeb svých co nejuctivěji nabídnouti; zejména nabízím se v příčině té všem velect. pp. úředníkům, státním i samosprávným, profesorům, učitelům, statkářům, obchodníkům, průmyslníkům a vůbec každému, kdo se na život svůj pojistiti aneb sobě k stálí důchod stály zabezpečiti chce. —

Výhody, které pojišťovací společnost tato ve všech způsobech poskytuje, netřeba tu zvláště uváděti a jsem ochoten každému a kdykoliv v úřadovně své, nalezající se v závodě mém blíže vysvětlení podati aneb podrobné prospekty zdarma a franko zaslati.

Zároveň oznamuji, že zastupuji též „mezinárodní úrazovou ako. pojišťovací společnost ve Vídni“ a doporučuji i v tomto směru uctivých služeb svých.

Prose velectěné P. T. obecnstvo, aby přízeň, kterouž můj závod přes 30 let tak skvěle vyznamenává i na nový odbor můj laskavě přeneslo, trvám v oddanosti největší

B. E. TOLMAN,

knihkupec, a hlavní jednatel pojišťovací společnosti „The Gresham“ v Londýně
v Hradci Králové, velké náměstí č. 36. (vedle lékárny).

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské košárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
	Speciální obchod klatovským prádlem.			
Stanislav Jirásek. Hradec Králové Velké náměstí č. 36				

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.
Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Luka

štěpná, orličná, poblíže měst za
výhodných podmínek
se prodají.
Blíže sdělí Marie Šaarová
v Hradci Králové č. 131.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovoluji si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** č. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

OBNOVA

Číslo 16.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 h
na půl roku s k — h

V Hradci Králové, dne 20. dubna 1900.

Inserty se počítají samostatně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Zrůdně Labe a jeho přítoky!

V minulých dnech postříšeny byly přetřásné obce polabské mezi Jaroměří a Mělníkem ledící při řece Labi a jeho přítoky zhruba povodni. V dotyčných obcích jest to letos již čtvrtá, ano i pátá záplava! Zvěst, že spíšeby luka a ozi-my, že způsobeno škod za miliony, mezi občany hrádí srdcem českým, vždyť ohromily letošní povodně u nás zhoubaostí svou celý svět. Avšak nejen povodně poškodily naše obce polabské, spou- sty tajícího sněhu a lijáky vymrvily pole a vyhu- bily ony, pokud tyto nezníčili děsné řádící hra- bůli. Okresy mělnický, kostelecký, nymburský, po- děbradský, chlumecký, kolínský, přeloučský, par- dubský, královéhradecký a jaroměřský ba i krá- lovédvorský a jiné dlouho pamatovati budou na letošní záplavy a povodně.

Nepočítáme, že poslanci, okresy, obce i jednotlivci postříšeni budou za slevy daní, udělení nesplatných půjček, anebo splatných, ale bezúročných půjček, avšak co tato akce neolibu- jeme si mnoho, poněvadž sněm, co se týká udíle- ní podpor — řídí se po celá léta jistou již ustá- lenou praxí a určitými zásadami. Podpory, které povolí sněm neb říše, budou naprosto nedostateč- né, poněvadž nešťastí stihlo okresy české. Ano, kdyby povodně řádily v okolí Běly, Ploučnice, Ni- sy, v Karlových Varech neb někde u Vídně nebo v Berlíně, to by stát našel spíše nějaký po- strádatelný milion a nahradil by škody rolnictvu způsobené. U nás v Čechách platí se i za — s odpuštěním tak zvané obstrukce, řádné daně, a dokud se nedají občané vyprodat, dotud neuvěří ve Vídni, že mezi českými rolníky zmáhá se stále větší bída a že mnohým obcím hrozí finanční ka- tastrofa.

Podpora z přebytku vyvazovacího fondu 100 neb 200 tisíc, a nezdrůtitelná půjčka několik set tisíc zlatých tu mnoho nepomůže, neboť brozná a škodlivá povodně řádí v polabských obcích každoročně.

Čeští poslanci musí ovšem na zemském sně- mu i na říšské radě žádati nesplatné podpory a nezdrůtitelné půjčky, avšak oni musí důrazně žá- dat, aby vláda konečně započala opravdově s re- gulací Labe. Posavadní záplatování, kdy se hodí do některého okresu 20 až 50 tisíc zlatých na upravení a upevnění labských břehů, naprosto ne- stačí.

Právě teď žádá vláda na nejkratší spojení Vídně s Terstem přes země alpské 200 milionů. Čeští poslanci at hlasují sice pro tuto položku, ale současně at žádají, aby stát žádal za povolení větší půjčky na regulování Labe. To věčně vytá- čení se ministrů, že otázka regulace Labe není ještě „spruchreif“ — že se teď nedá ještě řešiti, ta nemůže v Čechách nikoho uspokojiti. Snad větším právem se dá říci, že Vídeň má spojení s Terstem po dráze Eliščině, že tedy nová dráha přes Karavanky může ještě déle počkati, než-li regulace Labe a jeho přítoků. Můžeme pátiti kaž- dorodní škody povodněmi Labe a jeho přítoků způsobené průměrně na 5 milionů. Tato suma představuje 4 proc úroky a 1 proc. amortisaci ze 100 milionů zlatých. Dále třeba uvážiti, že kaž- dorodně Labe odnese z okresů polabských každoročně aspoň za 5 milionů úrodné prsti. Z této příčiny nesmí ani země největším obětím se vy- hýbati. Veškeré okresy polabské, veškeré obce z těchto okresů a hospodářské spolky a besídky zaplavte proto sněm, říšskou radu peticemi, za brzké zregulování Labe! Toť otázka zachování bla- hobytu a existence statisíce obyvatelů v Polabí.

Dobře praví také výbor pro upravení a splav- nění malého Labe ve svém okružníku:

Jednou z nejkrutějších ran, jímž Polabí, tak zvaný zlatý prut království Českého téměř každoročně stíháno bývá, jsou časté záplavy, povodně — neupraveného dosud toku labského.

Zejména část od Jaroměře ku Mělníku, kde jak zemědělství tak průmysl a obchod na vysokém stupni vývinu jsou a jež ne zlatým prutem, ale zlatým dolem království Českého by zvána býti měla, jest poškozena směrem dvojnásobným a sice země- dělství záplavami a s ním úzce související průmysl a obchod tím, že nemožno jím výrobky své levně dopravovati na trh světový.

Průmyslové výrobky závodů polabských od- kázaný jsou jedině na drahou dopravu železniční, čímž zdraženy jsou, — vzdor své výtečné jak-losti nemožno pak konkurovati na tržisti světo- věm třeba i se špatnějšími výrobky státi cizích, kde vedle drahy železných i hojnost drahy vodních, — nejlevnějších to dopravních prostředků doby nynější stává.

Ký div, že za těchto poměrů nemůže se Po- labí tak národohospodářsky rozvinouti, jak by toho plano měrou vzhledem k své přirozené poloze a přírodnímu bohatství svému zasluhovalo?

Bolružel, pozorovati jest v žitných krajích těch ubytok blahobytu obyvatelstva, — ba do- konce tlak stávající krise jak zemědělské, tak prů- myslové a obchodní.

Zlu tomuto odpomoci, — proměnit neupra- venou řeku v tok užitečný, proměnit řeku Labe ve velkou plavební dráhu, to obralo sobě za účel nyní stávající „komité pro úpravu a splav- nění řeky Labe od Jaroměře ku Mělní- ku, v němž zasedají zástupci všech národohospo- dářských odvětví krajín polabských.“

Opakujeme proto: Každý jednotlivec každá zemědělská, živnostenská, průmyslová a obchodní korporace, každá obec, každý okres zaplavte tyto dny zemský sněm i vládu důraznými peticemi za zregulování a sesplavnění Labe.

Každoročně se opakující milionové škody vo- lají pomoc a prorážejí nebesa, musí proto najíti konečné sluchu a splnění u vídeňské vlády a ko- runy. Ve Vídni at nám ukážou svou lásku skutky a ne pouze sliby!

Nový spasitel.

Známé jedno příslovní říkává: „Bylo by to k smíchu, kdyby to nebylo k pláči“. — Napadlo nám při novém do popředí se draní pana Masař- kyka, dříve Masařika; evangelíka, dříve katolíka. Opravdu až k smíchu to jest, kdyby to nebylo k pláči, když realistický časopis „Čas“, jakoby na břiše ležel před modlou, o Masařikovi v čísle od 6 března 1900 napal: „Muž takový byl by schopen založiti nejen stranu, nýbrž i nové náboženství“. — Bezděky derou se člověku do úst slova z evangelia: Kým sebe samého činíš?

Náboženství pravé, bezpečné a povinné ne- může založiti žádný člověk, třeba by desetkrát byl profesorem na vysokých školách. Náboženství jest totiž dle svatého Augustina poznání a ctění Boha. V ctění Boha jest zahrnuto poslouchání (plnění zákonů) Boha a milování ho.

Tak tedy nejprv poznání Boha. — Boha nepoznali bez bludů a bezpečně o mnoho větší mudrci, nežli je pan Masařik. Jeden z největších a nejlépechtnějších filosofů pohanských umíraje pravil: V pochybnostech jsem žil a v nejistotě umírám. A jiný: Všecko jest nejisto, kž by ně- kdo z bohů přišel a poučil nás. — A tak ani pan Masařik nedodá nikomu jistoty, že jeho bůh jest ten pravý, že Bůh je takový, jak o něm učí pan Masařik. — Dnes mu několik lidí přisvědčí, a zítra přijdou jiní a budou hlásat zase jiného bo- ha. Tak to dělají filosofové po všechny věky. Bez- pečného poznání Boha není s to ani „muž takový“ jako je pan Masařik podati. — A tak je to i s druhou věcí — totiž se ctěním Boha. Jakým způsobem Bůh má a chce býti ctěn, to nemůže předpisovati pan Masařik. Prikazovati něco, jakoby to prikazoval Bůh, nemůže zase žádný člověk, sebáží tomu — oprávněnost. Prostanárodní odpo- věď v tom ohledu zní: Od tebe si proučeti ne- dám. I když člověk věří, že jest něco prikazem Božím, bránívá se tomu a odporuje naše vůle a tu přichází pan Masařik a myslí, že jeho příka- sům lidé odporovati nebudou? Věru — k smíchu a pláči spolu — je to s panem profesorem.

A že žádný pan professor bezpečně a zá- vazně náboženství hlásati nemůže, právě proto řekl lepší filosof, než je pan Masařik: Kž by ně- kdo s bůhy přišel! — A proto jest křesťanství jen důsledkem pravé filosofie, když praví, že přišel Syn Boží a poučil nás a náboženství založil. — Ovšem musel to dokázati. Bylať zajisté oprá- věná námitka: Kým sebe samého činíš? — A právě v předešlém velkonočním článku jsme na

ten důkaz ukázali. — Je to nepopíratelná děje- písná událost — z mrtvých vstání Páně.

A jsme tudíž panu Masařikovi tou radou, aby se dal ukřižovati a pak z mrtvých vstal. Již s tím ukřižováním by to šlo těžce a to proto, že to „moc bolí“, a pak pana Masařika by židé na kříži mti nechťeli. Ještě bůře by to pak šlo s tím z mrtvých vstáním. Do jakých nesmyslů zabředne tedy člověk, pouští-li se do dělání náboženství. A voláme ještě jednou panu professorovi vstíc: Kým sebe samého činíš?

K náboženství patří totiž ještě jedna pře- děležitá otázka. Prohodil ji jednou před řáky svy- mi filosof Sokrates a zněla: Kterak možno dosáh- nouti odpuštění vin? — A nikdo se žáků nevěděl, ani Sokrates sám. A doložil přepamátaná slova: Vina jest utrůzkou bytosti neskončené; i nevím, co by (obmezený) konečný tvor mohl na zahlasení její Božstvu ji rovného podati? Jen Bůh koná činy ceny neskončené. — Ahle! Co filosof důsledným myšlením žádal, to se hledává v kře- stanství, ukazující se opět jako důsledek zdravé fi- losofie. Dle něho Bůh nekonečný spojuje se v jed- nu osobnost s člověkem. Člověkem se stává, aby mohl trpěti za vinu, Bohem jest, aby jeho vinu smiřující syn rovnal se jí cenou a byl neko- nečným.

Jak to ale pan Masařik navlékne s tím za- hlazením viny, to ovšem ještě neřekl — ale at mluví, co chce, vše jest a bude člověku se zdra- vým rozumem k smíchu a pláči.

Pane professor! Co se týká náboženství, tu je svět na vždy dobře opatřen. Neračte se v tom ohledu namáhati. Ale jako dobrý přítel Vám ra- dí: Pokořte se v modlitbě vroucí před Všemohou- cím a neustáváje jej o přispění jeho prositi, študujte pilně křesťanství, počna od jeho filosofie. Pak poznáte, že jste ubohý smrtelník, jako jiní, pak pocítíte, že potřebujete odpuštění vin i vy, poznáte, že ho nedosáhnete, leč skrze Boha člo- věka — a budete zase křesťanem. A budete-li užívati logiky, dospějete k přesvědčení, že všem požadavkům vědy a logiky odolá jen katolické křesťanství. Poznáte svůj mam, dle něhož jste se činil prorokem nové doby (jak o tom váš Čas píše), a že nejlepší ze všeho jest to, od čeho jste od- padl a čemu vás učila — vaše moravská ma- tička.

Jestli však panu professorovi náboženstvím není poznání a ctění Boha, ale humanita — lidu- milnost — tak se mu osmělujeme říci, že lidu- milnost jest jen jedním prikazem náboženství, ale ne náboženstvím. Pak by to byla jen hra se slo- vy. Pak by to bylo beznáboženství. Pak ale at „Čas“ nemluví o novém náboženství, jež pan Masařik zavéstí hodlá, nýbrž at otevřeně řekne, že na místo ctění Boha chce zavéstí ctě- ní člověka. A to bude aspoň poctivá řeč, ale ovšem náboženství to nebude.

Ale pan Masařik založil též novou stra- nu. Stranami jsme v ubohém národě našem zajisté dostatečné opatření a nemusel se pan Masařik na- máhati.

Strana páně Masařikova nechce státní právo naše. A při tom se nazvala stranou lido- vou! Není nic lidovějšího u nás, než „korunovace“. Zrovna za hrdlo beře a nůž do srdce našeho lidu a všech nás vráží, kdo nám tuhle naději z duše vyrvati chce. Výtkik nevole z převelike většiny národa i lidu, to bude odpovědi panu Masařikovi za jeho obmyšlené takovéhle spasení národa. So- cialisté a židé, rozliční sobci hledající peníze a povýšení ovšem se dají k straně té naverbovati, ale ti jsou vše, jen ne naším lidem. Kdo z Ví- dně anebo od Vídně něco čeká, at si jde s p. Masařikem! Národ český ve svém celku hledí k matici Praze! Tam je jeho slavná minu- lost, tam je naděje v jeho budoucnost. Jsme ovšem taky Rakušany, to jest chceme ve spolku s ra- kouskými národy v jistém potřebném, ale volném svazku trvati. Jsme ale lid královský. A kdo mluví o vzdání se naděje v znovuzřízení království českého, ten at se nenazývá stranou lidovou.

Vídeňskou stranou se nazvete páni, to bude pravda, ale lidovou nejste. A slyšeli jsme, že obrance židů pan Masařik při zakládání strany své viděl kolem sebe professory a pastory. Židov- své viděl kolem sebe professory a pastory.

dvakrát týdně zasedá, ochotně vyřizuje dotazy a přihlášky, obratem pošty na požádání zasílá přihlášovací archy a programy výstavy. Podmínky pánům vystavovatelům činěné jsou tak mírné, že i v tomto směru je vystavování výhodným. Výstava — jak známo — sahá na řadu historických a lidových slavností, denní koncerty a různé zábavy. Výstaviště bude osvětleno elektricky. Upozorňujeme tudíž opět na zajímavý výstavní projekt Kutnohorska naší veřejnosti, zvláště pak ty, kdož vystavovateli hodlají. Přihlášky pánů vystavovatelů ve vlastním jich sjámu budtež tedy učiněny co nejdříve.

Neobyčejné dojnice. Rolnické společné mlékárny na Moravě prospívají utěšeně. Máslo čájevé vyváží do Vídně, do Prahy, do různých průmyslových míst a do Německ, chutné sýry rovněž. Odpadků používají rolníci jednak k děláni tvarohu, jednak ke krmení prasat, které řezníci na Hané sluně do Prahy i jinam vyváží. Zřízení mlékáren má za následek též účelnější krmení dobytka. Tak bylo redaktora Obnovy v Mezicích u Litovle sděleno, že malorolník Frant. Pápica č. 7. v Mezicích má 4 dojnice, které dají průměrně ročně přes 4000 litrů mléka. Dojnice jsou smíšenci kravařsko bernští. Nejvíce dají dojnice denně až 25 litrů mléka. Pan Pápica krmí svůj dobytek vařenými kysky, řepou a zeměky, olejovými kotouči a šrotem mletými atd. Nečítaje mléko upotřeбенé v rolnické své domácnosti, odvedl p. Pápica v loni do meziké mlékárny 17.500 litrů mléka; za mléko dostal 742 zl. 50 kr. (za litr přes 4 1/2 kr.), odpadky upotřeбил v domácnosti. Může-li malý rolník tržiti za mléko měsíčně přes 100 zl. od 4 dojnec a spotřebovat mimo to množství mléka v domácnosti, je to zajištěn výborný úspěch. V malé obci Mezicích zpracuje místní pěkně vystavená mlékárna denně na 1300 litrů mléka. Ředitelem jejím je rolník p. Veselý.

Rolnické lihovary na Moravě. Rolníci z Litovelska a Unčovska zřizují si velký lihovar na lihované droždí v Litovli. Rolníci ze Zábřezka, Postrzelova a Šumperska zřizují si hospodářský lihovar v pokročilé obci postřelmovské.

O frankování dopisů přinesli jsme sice obšírný článek v čísle 1. Obnovy t. r., upozorňujeme však na toto: Pohledové listky možno poslati pod tříhálčovou známku (na místě 5 h), jsou-li výslovně označeny jako tikopis, jinak musil by jejich příjemce platit 14 h pokuty za nedostatečnou frankaturu. Musí totiž slovo „Korrespondenční listek“ přeškrtnuto býti a nad tímto nadepsáno „tikopis“, a na takovýto listek možno pak mimo adresy až pět slov připsati, více však nikoli, sice přestává by tento býti tikopisem. Možno tedy na př. napsati: „Šťastně přijel. Srdečný pozdrav. Karel.“ Místo a datum značí po t. razítko. Porto na dopisy do cizozemka. Od 1. dubna t. r. obnáší porto na jednoduché dopisy z Rakouska do Německa zaslané až do váhy 20 gramů 10 haléřů (dříve měla váha dopisů obnášeti pouze 15 gr.). — Při té příležitosti dlužno upozorniti, že od 1. ledna t. r. bylo zvýšeno porto na dopisy po cizozemka zaslané (vyjma Německo, Srsko a Čerou Horu) na 25 haléřů za každých 15 gramů. Taxa pro dopisy do Srbska obnáší 15 haléřů za každých 15 gr. a pro Černou Horu 10 haléřů za každých 15 gramů.

Ze Lhoty do Lhoty u Kolína. Dopisovatel „Lab. Proud“ radíme, aby poslal opravu redakci „Obnovy“, když dopis náš o poměrech v obci není poctivý a s pravdou a aby neuzíval slov: hanbný, nestydatý, štváctví, trpasličí zákřek a p., když tak oviněný a vzdělaný je, takové jednání nesrovnává se s „čistým“ evangeliem. Lež jest, že v „Obnově“ často Palackého a Havlíčka hana se kyda naopak „Obnova“ cituje často Frant. Palackého i Karla Havlíčka na doklad správnosti svého tvrzení. Citáty z těchto spisů falšují a nesprávně vykládají evangelia a tak zvaní svobodomyšlní. Vy rozumíte pokoji a snášlivosti v obci takhle: Nepatrná menšina helvitů a šidů ať panuje a ohromná většina katolíků ať mlčí! Nezaslouženou věru chválu vzdáváte našemu dp. faráři, že se nestítí helvitů a že prý měl při volbách obecních v Ohařích za spojení helvity a šidy: tiho museli podrobiti se organizaci katolické proti straně helv. starosty Novotného pro pořádek v obci a voliti v I. sboru vesměs členy jednoty katolické, kdežto Vy v potu tváří se namáháte, abychom my — většina — podrobili se nepatrné menšině protestantsko-šidovské. To je jiné kafé. — Milý p. starosto! Ty školy, jaké máte Vy, máme i my a hlas Váš platí tolik, jako hlas pp. Ješka, Souček atd.; těmi kantorsky usmolenými dopisy v protišidovských „Proudech“ se moc neblýskejte, vyplaví Vás, až seznají, že držíte se šidem na úkor svého souvěrce, majitele druhého hostince, kde mnoho nájemců vydrželo od Štědrého večera do Vánoc.

Od Sázavy z Dolno-Královicka. Jaro zavítalo k nám s celou svou pohodu tak dlouho doprobovanou a touženou. Bohužel, že v poměrech našich není ani dosud jiskřičky naděje něčeho lepšího. Neopak věci jdou čím dále tím hůře. Posledně opět jedna blízká obec důvěřivostí přiléhavou v poctivost panstva přišla o značný svůj prospěch. Jednalo se zase o benitbu. Páni promíchali pozemky tak, že nešťastné bránice katastrálních roztrhali obecní pozemky v enklavu a když obec rekurovala, namířili jejimu předáku, aby nikam nejezdil a o spor se nestaral a tak výsledkem byla prohra. Občané však odhodlání jsou celou záležitost přivést na veřejnost ústy poslanca Bartáka. Rok letošní v letě má nám přinést leckteré změny v našem kraji. V panenskou krajinu naši uhoditi mají motyky k první tepně nového života ku dráze. Už také spekulanti prohlížejí břehy Sázavské a leckterí majitelé usedlosti u řeky a mlynářů mají nabídky na odprodej vlastnictví svých. Bohužel jest to opět kapitál cizí, který se sem dere. Český nemá chuti, ač není výhodnějšího místa nad krajinu Posázavskou, plnou přírodního bohatství a laciných pracovních sil. Škoda, že není mužů, kteří by chopili se myšlenky svépomoci a soustředili síly své sem v nejlhubší útroby české země, aby cizák jich nevyzval. Po tom však marná touha dosavdě.

Z Kostelece u Ochrastl. (Pro nás, od nás.) Vzdělance není tajno, že fyzikální poměry krajiny, země, jakož i politické její zařízení, mocně působí na kulturu obyvatelstva tu usedlého, zaviňující vývin, rozkvět neb klesání, úpadek její. Rozkvět tedy měst, obcí, států zajištěn jen těmito činiteli, mluše povděčen býti. Interes k žití šťastnému, spofádanému, jeví každý jedinec, ovšem jen do té míry a míry, pokud špatným příkladem neb plným nedarem v budoucnost lepší k resignaci a tuposti oddati se odsouzen nebyl. Není tudíž rozsafo nad pokleslosti jiných jen ramenoma pokrčiti, laciným výpěm humor žití a netušenost situace jejich jen na účet slomyslnosti a svévolnosti lidské prisuzovati. . . . Znalost psychologických pochodů, jakož i poměrů geografických, poučuje nás zhusta o jiném. Znány jsou jednotlivci i společnosti, které porušenosti mravní a dekadenci hospodářskou stali se pověstnými. A ejhle, radikální změna poměrů v tep života zasahujících, způsobila i radikální obrát k spofádanosti, pokročlosti a tedy i obrát k hmotnému blahu. Do dnešního dne obec kostelecká, rozložena jsouc na svahu rokliny, na půdě těžké, žilovitě, odrážena byvši od světa, bez cest a silnic, žilovala přirozeně bídě v mravním i hmotném ohledu a byla v pravdě vzorem, jakou by žádná česká obec dnes již býti neměla. Smutná doba tato, doba mravního úpadku i hmotného, doufáme pevně, že patří snad již spíše minulosti, dojísta ne pak budoucnosti. Blízká budoucnost ukáže, jakých neocenitelných zásluh získali si oni mužové, kteří veškerou silou svou přičinili se, aby zamýšlené spojení silniční vedeno bylo obcemi dobrodini tohoto dosud postrádaajícími. Jména jejich záslužně zapána budou na čistý list knihy paměti. — Od skutku tohoto čekáme radostné vzkříšení, jež hlásně přivoláváme. . . . O vzkříšení mluvíme, nemůžeme mlčením pominouti důležitou událost vnitřní, radostného vzkříšení, jež roku letošního jsme s pocity oblaňujícími zažili. — Příčinou toho byl důstojně upravený vnitřek kostelíčka našeho, který po dlouhou řadu let smilování se dovolával. Popelkou jsa v pravém toho slova smyslu. — Uptímnou tuto tužbu v skutek, za přispění Jeho Biskupské Milosti, pečlivého arcipastýře, jakož i za schvalování staříčského p. děkana místního, a jmenovitě pak občavosti, uznání hodnou všech kulatorků uvedl důstojný p. p. Václav Nepokoj, horlivý kněz církevní, ozdobiv chrám krásnými dvěma oltáři, (hlavní posízen nákladem záduší), Božím brobem a veškerým obnovením vnitřním a to tak ladným způsobem, že kostelíček náš, tato Popelka druhdy, dnes hrději téměř posvídá, ba závoditi může s jinými, neb dokonce jim vzorem býti v harmonickém vyzdobení. Velebné písně, právě reformou zavedené, budeme, dá Bůh, ardcem vroucněji, nadšeněji prozpěvovati a na milosrdenství Boží i na srdce lidská způsobem účinnějším působiti, aby vzkříšení, jež letos tak radostně jsme oslavovali, stalo se nám vzkříšením dobra a požehnání v budoucnosti.

Z Medletína u Chotěboře. Radostnou a pro všecko okolí naše dojemnou událost jest mi sdělit. Dne 21. dubna vykonán byl ve farním chrámu našem sv. křest nad šákem hosp. školy Ad. Liebermanem dosud náboženství mojišského, synem váženého nájemce dvora Lipky p. J. Liebermanem. Událost tato byla tím radostnější, že jí na novo osvědčila se šlechtnost této rodiny, která jest dobroditelkou nemalou všeho okolí. P. farář Mířek vykonal obřady ty s nemalým pohnutím, neboť vzrostlý a dospělý katechumen přijímal svátost křtu s příkladnou zbožností a vroucním přesvědčením. — V neděli dne 22. konala se schůze rolnictva, při níž usneseno bylo založiti pro farnost Modletínskou záložnu Raiffeisenovu. Vzácnou myšlenku tuto p. farářem projevenou vážně pojali pp. učitelé a provedli ji také. Kš s takovou přízní s jakou setkala se při svém založení setkává se bude i při svém trvání. Přijeme ji mnoho zdaru.

Z Golč. Jeníkova. Obecnost naše v poslední době pobouřeno bylo opět ašferou Hilanerovou. Dle došlých zpráv podala již fakulta lékařská v Praze dobrozdání své o nálezu lékařů Polenských a tak počíná nové vyšetřování. Řada svědků volána jest i od nás a všecko běže se ze základu znova. Zachová se však o výsledcích přáně mlčení. „Rad. Listy“ oznamují, že výsledek bude sensační. Také v Polně se děje výslech svědků — i těch, kteří před prvním přelícením se ke svědectví hlásili, ale slyšení nebyli.

Ze Žehuně. Vstoupil-li do našeho chrámu sv. Gotharda, tu oku tvému lahodí nebyla, velebná výzdoba svatyně. Nejprve upřesňující pohled Svůj na novou dlažbu cementovou, která v presbytáři na útraty dp. faráře provedena byla firmou B. Tokara z Kolína, v lodi pak osvědčeným podnikatelem Josefem Dráskot z Poděbrad. Náklad na dlažbu v lodi chrámové uhrázen ze sbírky osadašku žehuňských, dobřických, libňovských a dománovických, kterou v Žehuni vykonal kaplan, v ostatních obcích duchovní správce. Větší částky věnovali p. t. továrna libňovska 100 korun, pan Alois Václavík, mlynář ze Žehuně 30 korun a co se nedostávalo věnoval sám farář. Hlavní oltář ozdoben péčí a nákladem duchovní správy překrásnými růžemi, zhotovenými výrobnou růžencovou v Praze. V poslední době zvláště získal hlavní oltář mnoho dobrodinců, mezi nimiž hlavně vynikly: velečtělá choť zemřelého administrátora panství chlumeckého Anna Mezancová, jakož i spanilomyšlná choť p. MUDr. A. Hlineckého z Rakovnska Antonie Hlinecká, které darovaly jedna krásné, pracně vyřezané antependium a druhá mimo jiné vkusné polštářky, dále i velečtělá Vilma Václavíková, která se spanilomyšlnými dcernškami Liduškou a Mařenkou často nejen hlavní oltář, ale i chrám častými dary počívají. Schránka posvátných rouch v posledních letech nabyla nevidaného lesku. I kasatelné dostalo se dobrodince vldět. panu faráři, který ze svých úspor dal ji poslatiti a ošatřiovati známou firmou Jos. Kieselicha z Králové Hradce. Příkladem tohoto následovala i počestná obec žehuňská, která na obecní útraty dala opravit sochu sv. Jana Nepomuckého u parku. A tak vyzdobena jak osada, tak zvláště kostelíček žehuňský opravdu důstojně a s jistě výzdobou touto bude velice napomáhati k větší zbožnosti věřících, kteří milerádi v něm prodlévají. — Všeho zdaru přejeme též sv. misi, kterou

a nás od 29. dubna do 8. května konati budou vdpp. OO. Redemptoristé od sv. Kajetána v Praze, na kteréžto horlivé a výmluvné kasatele se lid náš upřímně těší, přijímaje při tom vděčné jejich působení v roce 1871. Farní naše osada přijme váhlavně kasatele a otavřenou náručí a očekává od nich, že velice přispějí k mravnímu povznesení našeho lidu.

Z Kyšperka. Přísti dobytí trh velikonoční v Kyšperku, okresu Zambereckého obývateli se bude dne 30. dubna 1900. Před rokem dne 17. dubna na tento trh přihnáno bylo: 18 volů, 7 byků, 121 krav, 140 jalovic, 50 telat, 25 koz, 160 selat, úhrnem 840 kusů.

Ze Sopot. Jednota kat. jinochů a mužů pro Sopoty a okolí uspořádala v pondělí velikonoční v Podmoklanech ve farnosti studenecké veřejnou schůzi. Veškeré místnosti sálu hostince p. Skokana byly přeplněny. Schůzi zahájil sopotský duchovní správce, načes promluvil p. Ant. Drápalík stud. filosofie na universitě pražské o smutných poměrech nábožensko-mravních před Kristem a jak potom učení svým Kristus svět obšťastnil. Nynější pokleslost nastala opět tím, že přečetní lidé se učení Kristovým neřídí, že sobectví jejich činí svět nespokojeným. Víra nedá se nahraditi vědou, třeba proto k víře se opět vrátiti, dle ní žiti a dle hesla „svůj k svému“ všecko katolické podporovati. Přednáška tato poučná se velice líbila. Na to promluvil dp. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi o obilních skladištích, o jich původu, účelu a významu, připomenul veškerá v ohledu tom vydaná zákonitá nařízení a ukázal, jaké blahodárné účinky by vzešly pro rolníky zdejšího okresu, kdyby i na Chotěbořsku obilní skladiště zřízeno bylo. Ze tuto poučavou, časovou, mnohdy i zdravým humorem kofenou řeč jeho přítomní pozorně vyslechl a za ni potleskem neskrblili, neni třeba ani připomínati. Ku konci přijata byla následující resoluce: „My rolníci dne 16. dubna 1900 na veřejné schůzi v Podmoklanech shromáždění žádáme si. sněm království Českého, aby se uanesl o zákoně nucených obilních skladišť, protože dosavadní organizace svobodná nemá pro rolnictvo znatelných výsledků. — Na to rozdáno bylo mezi přítomné veliké množství brožur, z nichž mnohé k účelu tomu darovalo Družstvo Vlast, a potom přednášeli někteří členové a příznivci naší jednoty žertovné básně, solové i dramatické výstupy, jež přítomné mile pobavily. — Potěšilo nás, že se schůze naší účastnil dp. farář studenecký, vp. chotěbořský a někteří členové bratrské jednoty kručemburské. „Zdař Bůh!“

Z Uhlířských Janovic. Jaké bylo těšení na nově vystavenou dráhu Kolín-Čerčany. A hle stalo se jako bývá v životě. Čím více těšení tím větší sklamání. Přinesl nám je urefijněný jízdní pořádek. Ředitelstvo státních drah v Praze tlačilo naši dráhu na úroveň nějaké lokálky. Dle něho mají jezdit dva vlaky denně tam a zpět. Prvý vyjížděti bude z Kolína ráno v 10 hod. 10 min. a odpoledne v 5 hod. 30 min. Do Rataj na poslední dosud šlaci přijede první ve 12 hod. 30 min. v poledne a druhý v 7 hod. 50 min. večer. Zpět pak z Rataj do Kolína první v 5 hod. 30 min ráno a druhý ve 2 hod. odpo. Do Kolína přijedou první v 7 hod. 40 min. ráno, druhý ve 4 hod. 30 m. odpoledne. Těšili jsme se, že kraj náš obšívně vyletnský a podobnými, ale takhle každý musil by dělati nocleh a bude tam dříve i pěšky. Jeví se v tom přeseň vysokých kruhů k nám decháčkům. Kde mohou, skráťí nás. Doufáme, že rozhodující interesiintu postaví se proti této libovůli a postaví se na obranu obecnstva.

Ze Zbraslavi. Známa jest našemu čtenářstvu lonská událost vyvolaná jedním synem zdejšího Israele, který přivlastnil si cizího kohouta a tak poskytl vděčnou látku lidovému humoru, který zvěčnil ji popávky, říkadly a pak vašem se šifířem „kokrháním“. Stalo se to loni o Velikonocích. Letos přispěl k oživení toho obchodník B. Š., který vyvolal nemalý rozruch svým pánovitým a bezohledným vystoupením proti jednomu z křesťanských hochů, jenž spolu s jinými šel ztrestati jeho učeníka, že jim nadával „křesťanských psů.“ Zaskočil si ho totiž a vtahl ho tmavě síně chtěje ho zbíti. Hoch ale dal se do křiku: „Pomozte, šid mne chce košerovat“, na křik ten sáhli se sousedé a šid musil utéci a skryti se. Hoch pak byl osvobozen. Myslíme, že by příslušné osoby měly zakročiti, aby předně nebyla mládež židovskými kluky provokována a pak stane-li se podobného cosi, aby místo svépomoci užito bylo cest policejní. Židu mělo by se připomenouti, že, má-li cosi proti nesbedům, má příležitost na jiném místě dožadovati se potrestání a ne sám bezohledně chápati se trestu. V době naší bestoto tak dost pobouřené jednání podobné jenom musí se odsouditi. Jest to přilévání oleje do plamene.

Z Kostelce n. O. Druhá výstavka prací učenických spojená s výstavou prací pokračovací školy průmyslové pořádána bude dne 29. dubna 1900 v místnostech měšťanské školy v Kostelci n. O. Přítelé řemesel a průmyslu zvou se k návštěvě této druhé výstavky co nejdříve.

Z Nov. Bydžova. Hospodářské družstvo v Novém Bydžově, zapsané společenstvo s ručením obmeseným konati bude v neděli dne 29. dubna 1900 o 9. hod. dopoledne výroční valnou hromadu v místnostech hospod. školy. Rokovací pořádek: 1) Zpráva říditelstva o činnosti družstva za rok 1899. 2) Výroční účty družstva za rok 1899. 3) Zpráva rady dozorčí, 4) Volba: a) jednatele na obývajcí dvě léta, b) pěti členů rady dozorčí na jeden rok, c) dvou revisorů účů za rok 1900. 5) Návrh na doplnk stanov. 6) Volné návrhy a dotazy. Z účtů pokladničních vyjímáme: Za prodané zboží v ukončeném právě roku strženo zl. 82.064.46. Jmenní spolku obnáší zl. 28.487.49 a sice: Hotovost pokladniční zl. 4.255.06, pohledávky za věřiteli zl. 12.421.18, nesplacené úroky zl. 236.08, různé inventární předměty zl. 274.39, zásoba zboží koncem roku 1899 zl. 6098.63 a náhrady věřitelů zl. 150.15. Naproti tomu dluhuje spolek členům závodních podílů s úroky zl. 2515.25. Hosp. záložné zálohy zl. 8650.—, pohledávky věřitelů zl. 11.717.86, rezervnímu fondu zl. 185.04 a fondu možných strát zl. 889.34.

Jak pokračuje úprava Labe?

Rozumné hospodářství vodní znamená rozkvět země, zanedbání jeho však pustoší krajinu a ožebračuje lid. Rozumným upravením vod, jich vsednutím následkem zřízení jezů a jich rozváděním pomocí zavodňovacích a zavlažovacích kanálů, stok a čerpadel proměněno ústí a potočí indické řeky Gangy, egyptského Nilu a jiných vod v požehnané, úrodné krajiny. Maurové proměnili v 8 až v 15 století Španělsko v lužný ráj, zanedbáním však vodního hospodářství v pozdějších stoletích proměněno Španělsko v poušť, vyprázdnou krajinu. Kvetoucí za římských dob Dalmacie honosí se dnes jen svými holými stráněmi a pustými skaliskami. Jen údolníka připomínají, z daleka dávnou úrodu země. Průplavům svým děkuje Anglie rozmach svého průmyslu a obchodu, průplavy a řeky dopravovaly tam velmi záhy výrobky bohatých ložisk uhlí, železa, cínu ze vnitř země k moři. Holandsko a Belgie děkují svým splavným a zavodňovacím i odvodňovacím průplavům rovněž rozkvět svého obchodu, průmyslu, poláštství, zahrádnictví, lukářství a dobytčářství, mlékařství a sýrařství. Francouzi věnovali v posledních třech stoletích miliardy na zvelebení svého vodního hospodářství, spojili řeky ústící do Středozemního moře s řekami, ústícími do zálivu Biskajského, moře atlantického i kanálu la Manšského. Německo snaží se dohoniti Francii, v poslední době zřídilo celou řadu velkých průplavů a dnes má již splavných řek a kanálů v délce více než 11.000 kilometrů. Naše Rakousko Uhersko však pořád ještě pokulhává. Místy upraven Dunaj, místy Tisza, upravena Vltava od Prahy do Mělníka a Labe od Mělníka k Ústí. Úprava Labe od Mělníka k Pardubicím a odtud ku Králové Hradci a k Jaroměři jest pořád ještě nehotova a splavným je Malé Labe jen pro vory a plůt.

Od r. 1875—1895 bylo naše Polabí 26krát zaplaveno, r. 1876 trvala jarní záplava 42 dní, r. 1883 opakovaly se letní záplavy 3krát, r. 1890 a 1894 způsobila labská záplava pravé spousty, luka a role v šíři 2 až 3 kilometrů byly zatopeny a letos se záplavy 4krát až 6krát opakovaly, zničily osimy, znemožnily brzké zasetí jara. Bohužel zátopy polabské objevují se nejvíce v době vegetační, kdy plodiny polní a luční v nejlepším vzrůstu se nalézají. Bývá tedy řeka, jež přináší jinde požehnaní „Zlatému prutu“ krutou metlou, zanášející na místě odplavené ornice pozemky po břehní štěrce a pískem. V obvodu záplavy lze možno počítati roční škody na 7 až 8 mil. zlatých.

Příčina téměř každoročních zátop jest neupravenost a klikatost břehů, 14 masivních jezů, které rychlý odtok vody zdržují a pak i úzké řečiště, na př. u Labské Týnice a Kolína. Labské vody zdruje také rychlý přítok vod horských a pobočných přítoků a řek při rychlém tání. Čtvrtina délky Labské trati leží v ostrých zakřiveninách, jež zdouvají vodu až na 5 km vzhůru, hydraulické vadmůti jde však ještě dále.

Český sněm usnesl se již 16. října 1884, aby Labe od Mělníka po Králové Hradec bylo regulováno a splavným učiněno hleď jak k potřebám zemědělství, tak průmyslu, obchodu a veřejné poprav. Úprava řeky nespočívá pouze v odříznutí několika zakřivenin, upravení a upevnění břehů jich vydlážděním a odrněním, ale též v prohloubení řečiště, v umožnění plavby vorů a lodí s náklady. Počítá se, že vodní dráhou dopravovalo by se surovin, polosurovin a tovarů asi 30 mil. metr. centů a že by doprava tohoto zboží byla aspoň o 2 miliony levnější nežli na dráhách.

Metodou kanalizační obdrží dno řeky pevné prahy, jež na snížení a vyrovnaní řečiště budou blahodárně působiti. Pak dlužno odstraniti těžké masivní jezy a nahraditi je jezy pohyblivými.

Regulace a kanalisace Labe musí býti provedeny současně. Potom teprve přijde k platnosti též regulace a meliorace přítoků Labských.

Země r. 1888 vyslovila ochotu přispěti k upravení Středního Labe čtyřmi desetiny celého nákladu.

Zahrazování bystřin na vrchovišti Labe a přítoků, zalesňování a osévání holých strání, zřizování nádrží na vhodných místech údolních mají práce uplavňovací doplniti k souladnému hydrologickému celku.

V pamětním svém spisu napsal p. inženýr Kaftan:

Užitek, který z činnosti takové vyplyne, sledujeme:

1. v upravení dosud zdivočilého, neurovnávaného toku řeky, v ochraně břehů, ve snížení zhoubných povodní, v udržení spodních vod podél řeky na jisté výši, v možnosti regulování hladiny říční vůči stále fluktuaci v množství vody až do jistých, přípustných mezí, kdy potom nutno jezy sklopiti; v usnadnění závlahy a odvodňování půdy, tedy ve zvýšení cen pozemků v údolí Labském.

Snížením povodní o 0.5—0.6 m, kterého bu-

de pracemi těmi docíleno, vyjdou ze záplavy dvě třetiny zatopené plochy, jež ve 112 katastrálních obcích o výměře 78.000 hektarů v celku 18.000 hektarů obnáší;

2. v umožnění úpravy přítoků Labských a meliorace v údolích jejich;

3. v zlevnění dopravy vůči vozbě železniční nejméně o polovinu obnosu při zboží hromadném, tedy v levném přivážení hnojiva a odvážení plodin hospodářských, rozmnožení a zmohutnění průmyslu, zejména průmyslu hospodářského levnou dopravou uhlí a surovin, v usnadnění vývozu a tím v rozmnožení a zlevnění kapitálu jak pro průmysl tak i zemědělství.

Od r. 1884, nebo raději od r. 1893 sněm král. Českého nepodnikl mnoho za příčinou regulace a upravení jeho břehů. Povolené subvence od státu i země byly bohužel dosud nepatrné, jak vysvítá ze zprávy zemského výboru o činnosti technického oddělení pro stavby vodní za rok 1899, která předložena byla českému sněmu. Délka splavné trati Labe od Hradce Králové po Mělník obnáší skoro 199 kilometrů. Náklady a práce vypočteny jsou takto:

A. Stavby a práce vodní.

1. Vykližení řečiště na 2 místech K 707.22.
2. Opravy trvalých staveb vodních na 25 místech K 3252.22.
3. Nové stavby: a) Různé menší nové stavby většinou k ochraně břehů na 16 místech K 672.64. b) Doplněk úpravy Labe v Opatovicích prodloužením a opevněním pravého břehu ve třetím průkopu o délce 80 m. K 2138.88. c) Opevnění levého, vysokého a písčitého břehu nad úpravou Labe v Kuněticích stavbou hatovou o délce 101 m. K 1112.44. d) Doplněk úpravy Labe v Pardubicích z r. 1893 uzavírkou hořejšího ústí opuštěného řečiště pomocí břehové dlažby 748 m. dlouhé K 1444.96. e) Doplněk úpravy Labe v Lánech na délku z r. 1895 prodloužením uzavírky na levém břehu nad průkopem o délce 51 m. K 1967.82. f) Úprava levého břehu pod Rudčím a prodloužením trvalých opevnění břehové ho v Rudči o délce 562.5 + 22.5 = 575 m. K 22.256. g) Nepředvídané vícepráce následkem vysokého stavu vody po pojízďce řeky K 670.46. Úhrnný náklad K 40.310.64.

Mimo to bylo pracováno na ukončení úpravy Labe u Přelouče r. 1898 povolené a započaté, 1083 dlouhé a těž dokončena.

Mimo úpravu u Přelouče byly shora uvedeny pracemi zřízeny tyto ochranné stavby břehové: Stavby hatové v délce 492.2 m., stavby z rovnacíny kamenné o délce 94 m, definitivní dlažby břehové o délce 780.9 m., úhrnem 1367 m.

K těmto stavbám byly jakožto příspěvky zájemníků dodány veškeré vrbové baté a hatové koly, které představují značné obnosy a vedle toho docílen k úpravě v Rudči příspěvek 1600 K na penězích.

Ochranné stavby břehové pomocí hatí byly zřízeny všude tam, kde ohrožené řeky mimo čary úpravní ležely, kdežto kamenné dlažby zřizovány k ochraně definitivních břehů, které v jedno spadají s regulační čarou budoucí úpravy Labe.

B. Práce hydrotechnické, místní šetření a komise.

1. Pojízďka řeky. 2. Vytýčení staveb. 3. Jednání po právu vodním o navrženém propustku stavivlovém v upravené trati u Přelouče. 4. Jednání po právu vodním v příčině rekonstrukce splavu jezového v Klavarech, náležejícího majiteli tamnějšiho mlýna. 5. Ústřední jednání v příčině zřízení odvodňovací strouhy v Ostré. 6. Ústřední jednání o požadovaném rozšíření železničního mostu v Rosicích u Pardubic. 7. Ústřední kolaudace úpravy Labe u Opatovic, zřízené v době od roku 1894 do roku 1898. 8. Úřední kolaudace úpravy Labe u Kunětic, zřízené r. 1894 do r. 1897. 9. Jednání po právu vodním v příčině čistících zařízení pro odpadání vody průmyslových závodů poblíž trati Labské upravené r. 1898. 10. Kolaudace vodních staveb zřízených r. 1899, jakož i veškerých staveb úpravních u Přelouče.

C. Vypracované projekty a plány.

1. Vypracování 9 plánů za účelem zavedení knihovního pořádku následkem zřízených úprav u Opatovic, Pardubic a Přelouče. 2. Návrh na rekonstrukci jezového splavu v Klavarech i s rozpočtem. 3. Návrhy a rozpočty na stavby zřízené roku 1899.

Aby se konečná úprava řeky Labe urychlila a téměř každoročním živelním pohromám se zabránilo, utvořilo se komitě pro úpravu a splavnění Středního Labe. Protektorem jeho je Ferdinand princ z Lobkovic, předsedou starosta města Hradce Králové p. dr. Fr. Ulrich, místopředsedy jsou pp. Bedř. Möller z Brandýsa a Václ. Karla ředitel cukrovaru a Viktor Vávra z Mělníka, jednatelem je rolník p. Václav Váňa z Lánu na Dálku a pokladníkem mlynář p. Václav Pilař z Valů u Přelouče.

Toto komitě konalo schůze dne 25. května a 12. června v Kolíně, dne 26. listopadu v Pra-

ze, dne 31. ledna 1899 v Poděbradech 1. dubna 1900 v Jaroměři, v nichž plánovalo o urychlené provedení projektu. Únoru t. r. mimo to podalo sl. říšské raecis, v němž upozorňuje na důležitost u seplavnění řek, zřízení průplavů jakož i sok zavodňovacích i odvodňovacích jakož i upravení poříčních pozemků. Pamětní spis se přimlouvá za regulaci a za splavnění Labe a končí pak těmito slovy:

K tomu jest především zapotřebí důkladného projektu a rozpočtu, na jejichž základě by se provedla revize trati říční, po případě vodopravní řízení a současně financování podniku státem a zemí.

Na projektu se pracuje v technickém oddělení vodním výboru zemského, jest však nezbytné, aby práci tuto urychliti, potřebné k tomu účelu síly technické rozmnožiti.

Rozkvět východní části království Českého na půdě zemědělské, průmyslové a obchodní spočívá v zavedení racionálního vodního hospodářství, v brzké úpravě a uplavnění Středního Labe, jež má společně s Dolním Labem a kanalisovanou Vltavou za účel, spojití moře Severní a Baltické s nejkrásnější a nejúrodnější částí naší drabé vlasti!

Slavná sněmovna poslanců ráčí se uaněti: „Cis. král. vláda se vyzývá, aby na vyhotovení projektu na upravení a splavnění Středního Labe od Mělníka do Jaroměře, který se v technickém oddělení zemského výboru království Českého pracuje, přispěla polovinou celého nákladu na práci tu, po případě doplnila povolený již příspěvek sto tisíc zlatých na výši potřebnou, a aby dotyčné návrhy co nejrychleji k ústavnímu schválení předložila. Dr. Fr. Ulrich, starosta města t. č. předseda komitě pro úpravu a splavnění Malého Labe, V. Váňa t. č. jednatel.

O další akci komitě pro úpravu a splavnění toku Labského dozví se čtenáři z dopisu jaroměřského, který ve zprávách z východních Čech uveřejníme přístě.

Nezapomínejte na Ústřední Matici Školní!

Ze správy poslední schůze výboru vyslovil stesk, že rovnováha ve financích matičních jaké tak zjednaná je již opět porušena a že na mnohých místech konají se nejrůznější sbírky důležitosti často problematické, ale na potřeby českých menšin že se zapomíná. Je povinností každého upřímného přítele rozvoje českého národa i českých menšin nejen podporovati nejprve obranný spolek na Ústí. M. Š., která již tolik dobrého českým menšinám a tím i českému národu učinila, nýbrž i upozorňovati na nebezpečí, jaké by z toho vzešlo veškerému národu, kdyby právě v nynější kritické chvíli Matici nedostalo se žádoucích podpory. Je ještě celá řada obcí, odkud nevrátili se archy svatováclavské ani prázdné ani vyplněné a odkud také nebyl zaslán žádný příspěvek. Žádáme důtklivě starosty českých obcí, aby s vrácením archů svatováclavských neotáleli a obvyklý příspěvek z pokladny obecní Matici zaslali. Mimo to nechť každý starosta obecní uspořádá po způsobu vzorných uvědomělých obcí všeobecnou sbírku mezi občanstvem. Na Matici každý rád přispěje podle své možnosti a obecnímu úřadu nevezde nižádná jiná práce nežli sbírku uspořádati a na příslušné místo odeslati. Je nanejvýš potřebí, aby k Matici dostalo právě nyní dostatečných fondů, jelikož mimo náklady na vlastní školy má vypláceti subvence: spolku „Komenský“ ve Vídni (10.000 K), Matici Brněnské (8000 K), pak Maticím moravským a různým školám ohroženým. Uvádíme pouhé skutečnosti jsouce přesvědčení, že každý Čech bude konati k Matici svou povinnost.

Krajinská výstava v Kutné Hoře.

Lhůta přihlášek rychle blíží se ku konci. Opět na to upozorňujeme pány zainteresované a prosbou, aby své přihlášky co nejdříve učinili. Výstava kutnohorská má býti obrazem práce, rozvoje a pokroku východních Čech. Dle počtu dosud učiněných přihlášek a dle dosud vykonaných příprav jím rozhodně bude a to v každém ohledu. Bude to výstava, jaké na českém venkově dosud nebylo. Vědomí toho spojilo přední muže Hory Kutné i Kutnohorska a delegáty okresů sousedních k horlivé práci a snaze, aby velký projekt výstavní, na širokých základech založený se plně zdařil nejen ku cti Kutnohorska ale i celého českého východu. Rozsáhlé výstaviště v bývalé tvrzi Lorecké u Hory Kutné v poslední době opět bylo o několik parcel rozšířeno a dnes na něm pracuje již zástup dělnictva a v nejbližších dnech počnou svou práci zahradníci. V nejbližších dnech také rozeslány budou výstavní plakáty, skutečný to umělecký výrobek. Vedle výstavního výboru chystá se pilně k výstavě celá Kutná Hora, která sama o sobě, pokud se památek staré slávy české týče, je velkou zajímavou výstavou. Do otevření výstavy bude téměř ukončena restaurace velechramu sv. Barbory, ukončena bude restaurace nádherného průčelí kamenného domu a stará sněmovna na Vlašském dvoře bude se již honositi velkými obrazy mistra Klusáčka: „Vydání dekretu kutnohorského“ a „Volba krále Vladislava“. Návštěvy Hory Kutné již v posledních dvou letech značně stoupily; letos o výstavě pak bude jistě do Hory nával. Již dnes ohlášeno je pro dobu trvání výstavy jedenáct různých sjezdů a na sedmáct výstavních vlaků. Pět z Moravy, ostatní z království Českého. Z toho patrno, že na výstavě kutnohorské je pro výrobky a předměty páni vystavovatelů úspěch naručený. Výstavní výbor, jež

OBNOVA

Číslo 17.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. dubna 1900.

Inserty se poštují levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Zle matičko, zle Brandenburci zde!

Tak prý zpívali naši předkové, když zle tá-
dli Braniboři v Čechách. Pan dr. Herold nesli-
buje více palác blahobytu, nebude tak hned mlu-
viti s králem, poněvadž tento pojedje nyní do bla-
vného města Braniborska a Prusko-Německa a pak
ztráví delší dobu v Uhrách. Jelikož se proslychá,
že nástupcem dra Körbra má se státi dědičný člen
virtemberské, badenské, pruské a rakouské panské
sněmovny, kníže Max Egon Fürstenberg, tedy ani
p. dr. Herold ani p. dr. Pacák nevěří v zlepšení
našich poměrů, naopak očekávají oba jejich veliké
zhoršení. Wolf a Schönerer prý by nás nebyli
ještě ani za tři léta porazili, ani ne pomocí 150
ostatních německých poslanců a vídeňské ulice,
kdyby prý nebylo proti nám bývalo živlů moc-
nějších.

Kdyby prý poslanci nebyli šli na vídeňské
konference a předseda ministerstva šl. dr. Körber
byl vydal jazykový zákon nám nepřiznivý, bylo
prý by se v Čechách zajisté ihned teklo: Proč
pak jste tomu nezabránili, proč jste nešli na kon-
ference a neřekli to? — Souhlasíme, ale nečinili
by se poslancům mladočeským podobné a zajisté
ještě trpčí výtky, kdyby svou obstrukci poskytli
vládě příležitost zavést svůj jazykový zákon po-
mocí čl. 14? V kruzích poslanců mladočeských se
vypráví, že dr. Körber odpověděl na námítky poslanců
mladočeských proti jeho osnově: „Vždyť si ji má-
žete v říšské radě změnit!“ Nebyli by poslanci
mladočeskí kaceřování ještě více proto, že tak ne-
učinili? Všim právem připomenul posl. dr. Herold
česlavským voličům, že rozhodnou-li se čeští po-
slanci pro obstrukci, musíme všichni počítati s tím,
že zájmy a prospěchy našeho národa a jednotlivé
vrstvy v hospodářském ohledu budou trpěti a že
právě zde nasadí nepřátelé páku, by poškodili po-
stavení českého poselstva i českého národa. Musí
se také věděti, že nepřátelský postup proti ny-
nějšímu systému vyžadovati bude obětí. Jde prý
o to, má-li nebo nemá-li Rakousko státi se filiál-
kou německé říše. Proti tomu vztýčíme my pro-
gram pro tuto říši jedině záchranný, který spočívá
v historickém našem právu.

Pan dr. Herold, dr. Kaizl a jiní chtěli histo-
rického práva dobytí etapovou politikou, totiž při
oportunistické politice drobet za drobem. Je však
drobečkovou čili etapovou politikou — obstrukce?
Dle pana dra Engla je to dvojsečná zbraň a dle
pana Herolda bude vyžadovati obětí, t. j. těžkých
ran a ztrát. „Trpký chléb jest opposiční chlebiček“
tak toužili poslanci i mladočeskí novináři 1893 a
ubohý kozák p. Karel Tůma konejšil tehdy sebe
i lid: „Trp kozáče, budeš atamanem!“

Jakž se má ale voják státi atamanem, t. j.
nejvyšším generálem, když u nás bez němčiny ne-
může se státi nikdo ani kaprálem a když sám pp.
dr. Grégr prohlásil boj proti německému „hier“
za bláznovství a p. dr. Kramář a Engel hnutí
protivojenské a protiněmecké za chybu?

Jakž povedou nyní tito páni obstrukci? Uzná-
váme, že p. dr. Pacák mluvil s láskou a nadšením
na českém sněmu o rovnoprávnosti v Čechách,
avšak pomůže nám nyní po velkých těch chybách,
kterých se říšští poslanci dopustili, dovolávání se
samotného práva? Je poctivé naše právo samo dosti
silno, aby konečně zvítězilo? My myslíme chladně,
že každá strana má tolik platnosti a moci ve státě,
nač stačí její síla. Z lásky k nám Čechům nedala
nám dosud Vídeň ničeho a také přístě nám Němci
dobrovolně většinu nedají, ale také nás nezničí,
dokud máme většinu na sněmu a jsme částí vět-
šiny na říšské radě.

Ptejme se proto při děláni politiky chladně:
Nač stačí naše síla a nač nestačí? A budeme-li se
dle tohoto poučení vždy řídit, budeme-li se do-
máhati vždy jen toho, co na ten čas je možné a pro-
saditelné, seálíme časem a domůžeme se jistě i
těch těžkých a na pohled nemožných věcí. Proč
jsme se dožili dosud v naší politice tak častého
zklamání? Jsme jistě v oboru duševního tvoření
s Němci v Rakousku rovnocenní, jsme podle znění
i ducha zákona jim rovnoprávní, nejsme jim ale
hmotně rovnocenní. To jest ten věčný kámen
úrazu, o který se rozbíjí naše dovolání se práva,

o který se bude tak dlouho rozbíjet, dokud nebude
odvalen. A neodvalí jej návrhy zákonů a obrněné
resoluce, neodvalí jej výtky tisíců ve shromáždě-
ných lidu, neodvalí jej plamenné řeči na sněmích
a táborech, ani taktické finessy parlamentní, od-
valí jej pouze ve spolku se všelikou jinou prací osvě-
tovou cíle vědomá, opravdová práce směřující k ná-
rodohospodářskému zvelebení a dokonalejšímu osu-
mostatnění našemu.

Zasazujeme se již po léta za skutečného
hesel starých vůdců našich, Františka Palackého:
Srdí k svému a vždy dle pravdy a Františka La-
dislava Riegra: „*V práci a vědění je naše spasení*“.
Od r. 1886 bojujeme obětavě a vytrvale proti proudu
lžiřivobodomyslnosti a planému radikalismu a vě-
douce, že věc naše je poctivá, spravedlivá a ne-
zištná snášeli jsme i snášíme často posměch, po-
tupy a podezřívání ničím neodůvodněné. Osudy
nynější české politiky jsme předvíдали a varovali
jsme proto národ před osudným zcestím. Články
naše v pražských časopisech, v Polabských Novi-
nách, v Budivoji i v Obnově před lety uveřejněné,
dávají nám za pravdu.

Vidouce, že vůdci zatajují národu již po léta
své neúspěchy a porážky, hledáme spásu v mrav-
ním, duševním a hospodářském povznesení národa.

Kdybychom dovedli podporovati domácí naši
výrobu zemědělskou, řemeslnou i tovární, jak to
od r. 1844 činí důsledně Maďaři, nestály by teď
záležitosti naše tak špatně jako nyní. My jsme
však radikálně vlastenčili mezitím, co nám židé a
Němci kupovali statek za statkem a zakládali v
českých krajích své pevnosti, mohutné továrny a
velkoobchody.

Dobře praví „Hlas Národa“: „Konsumční
síla pětimilionového národa jest velkým faktorem,
dovede-li ten národ v mezích, které moderní hospo-
dářské poměry dovolují, ukójiti ji vlastní výrobou
zejména v těch převládajících oborech průmyslové
výroby, jež pracují pro široké masy. A ani toho
netřeba si tajit: Je-li tu ono „nebezpečí německé“,
o kterém jako nejvýznamnějším důvodem obav pro bu-
doucnost samostatného Rakouska se dnes více než
kdy mluví, pak je to iluze domnívati se, že by
jakékoliv ohraničení neb rozhraničení to nebez-
pečí mohly zvýšit. To jsou důležitosti pro karto-
grafy, ale ne pro železného vítěze. Ale choutku sebe
bezohlednějšího dobyvatele opojeného heslem o že-
leze a krvi, schladí pohled na národ, který jest
hospodářsky dosti mocným, všestranně sobě dosta-
čujícím, aby tím mohl čeliti pokusům odnárodnění,
aby tím mohl mariti assimilaci. Nejsilnější zájem
český i rakouský je připoután k hmotnému, národo-
hospodářskému zmožnění českému. Proti této naší
důležitosti zdá se nám spor o to, má-li či nemá
býti ve Vídni vedena obstrukce, podřízeným, skoro
malichérným. Jděte tou cestou, kterou nejvíce při-
spějete k posile svého národa a nemyslete při volbě
taktiky politické jen na nejbližší chvíli, nýbrž na
trvalost prospěchů, na podmínky rozvoje a posily
naš potřeby. Politická taktika jakákoliv neroz-
řeší to, oč se teď podmínky naší síly a moci tvoří,
a o ty se musí starat národ celý. „Rovnomocnost“
naši hmotnou zabezpečovat — to mělo by býti pro
nynější a přístí dobu tím velkým „Ceterum censeo“
našeho národa.“

Co nám pomůže nářek na krivdy a porušo-
vání dobrého starého českého práva? Tu mimo-
děk mně na mysl připadá rada starého Valacha,
který na tonoucího v dravé Bečvě mladšího Va-
lacha a stále jen škemrajícího „Bože, Bože . . .!“
volal: „I pusť sa včil Boha a chyt na vrby . . .!“
— Starý ten Valach byl zbožný Moravan, ale dobře
věděl, že Bůh na nás doponští, ale neopouští nás,
že nám dává na záchranu prostředky pomocné.
Tonoucí se i stébla chytá a nezkušený mladý to-
pící se Valach neměl tedy jen nářikat, ale byv
unášen proudem, měl se chytit a také se konečně
chytit pomocného prostředku, který se mu v zoufalé
situaci jeho namanul.

Tak to musí činit i národ, když jej pohroma
stihla. Musí se chytit toho, co by mu za daných
poměrů nejméně škodit a nejvíce prospěti mohlo.
U nás v Čechách a na Moravě ty nejstřízlivější
hlavy poslanecké odsuzují taktický radikalismus,
vidí nebezpečí z obstrukce nam brozící a přece
ženou národ i sebe do obstrukce. Lidu snad tím
zalichotí, zachrání tím své mandáty, ale budou

účinkovat jejich hrozby nahoru? Udržíme si tím
majoritu ve Vídni, zalekneme tím vládu a vůbec
krupy rozhodující? Vůdcové vědí, že se nás ve
Vídni nebojí, že by nás v obstrukci osamocené do-
konce raději viděli a přiskripli — ale brozí obstrukci
přece. — To svědčí o malomoci a zoufalství, toť
pravý debacle, dobrovolné vrhání se ve zkázu —
ze strachu.

„Nár. Listy“ obdržely již program nového
jazykového zákona vládního. Tajemství toto sdělil
v Praze ministr Rezek dvěma vůdcům, kteří se
mu prý čestným slovem zavázali, že ničeho ne-
prozradí. Ale na druhý den to štěbetali vrabci na
redakční střeše Nár. Listů. Nevíme, zda li si „N.
L.“ Körbrův zákon dle redakční potřeby „neupra-
vily“. Nelíbí se v úvodníku „Tajný plán
Körbrův odhalen“ (dne 22. dubna) praví: „Mo-
ravský zákon je založen na zásadě smíšenosti celé
Moravy. Vnitřním jazykem při věcech českých
stran ponechává se čeština, za to však ostatní
služební jazyk úřadů má býti německý. V Če-
chách se tvoří uzavřeně německé území. Čeština
se odtamtud zcela vylučuje. Vedle německého
území bude území české a území českoněmecké
(smíšené). V německém území smí býti podání
české, jen když není strana německého jazyka
znalá, a když nemá advokáta neb notáře. Jinak
musí býti podání německé. — Ale jinak má býti
v okresích českých. — Ve sporech a věcech trest-
ních má býti jednáno prostřednictvím tlumočnicků!“

To je zhoršení věcí, jakého v Čechách do-
sud nebylo! Dále má se přikročiti rychle k ohr-
aničení okresů úplně dle přání německých na-
cionálů.

Tedy nejen Badenova a Gautschova nařízení,
ale i nařízení Stremayrovo ze dne 19. dubna 1880
má býti zrušeno! Sahá se na čl. 19. základního
zákona!

Němci by dosáhli státní němčiny, vůbec roz-
dělení království Českého.“ —

Pravili jsme již, že pp. dr. Herold a Pacák
proti tomu mluvili v Čáslavi i Golč. Jeníkově.
Ale opět se ptáme, jak bude obstrukce těchto
pánů vypadat, když jinak mluví a jednají?

Dr. Kaizl a dr. Kramář do vídeňských ně-
meckožidovských listů řeči své napřed poslali,
dříve ještě nežli je před voliči v Čechách pro-
nesli. Je to v pořádku? Faktum je, že dr. Fořt
postavil se proti návrhu poslance Kaftana na sně-
mu, aby byly totiž uhelné doly sezemátny a na
vývoz uhlí poplatek uvalen. Týž dr. Fořt vymohl si
na poslanci Břežnovském, aby byl z řeči jeho vy-
škrtnut jistý žid — dodavatel uhlí Abeles . . .

Faktum je, že dr. Škarda prohlásil, že s mí-
stodržitelem hr. Coudenhovem nemá klub posla-
necký styků, protože se chová k Čechům nepří-
znivě . . . Ale na soirée (dýchánku) dne 17. dub-
na k místodržiteli přišli posl. Čelakovský, inženýr
Kaftan, Heřman, Janda atd. („Rad. Listy“ praví,
že hr. Coudenhove řekl: „Co dr. Herold chce pro-
mluvit, vždy mi napřed ohlásí. Děje se to, když
prudce mluví, jen z ohledu na — voliče . . .
Proto jsem tak klidný. Je to pravda.“

Faktum je, že p. dr. Engel je proti obstrukci,
že prý se dokonce chce vzdáti mandátu, dojde-li
k ní; faktum je, že ze svého židomilství se dosud
nevyléčil. ač N. Fr. Presse, Bohemie, Tagblatly
židovské nejvíce na nás útočí, Čechy špíná a pro-
skribují. Faktum je, že mladočeskí poslanci (ne
pouze Scharf a Žalud), nýbrž i „N. L.“ prohlašují,
že není rozdílu mezi mravoukou židů a křesťanů,
že libují si dosud v názorech židovského libera-
lismu, který nám vychoval mezinárodní socialisty,
realisty a anarchisty. Kam dospějeme s tou dvoj-
jakostí, kolísavostí a polovičatostí? . . . Kdo si
na dvě židle sedá, ten . . . „zle matičko zle“
— pak volá.

Máj.

Máj, nejkrásnější prý měsíc v roce, měsíc
květů se opět přiblížil. Kolikráte viděli jsme kvě-
ty a kolikráte jsme si jich opravdu nevšimli. Je-
den pozorovatel přírody pravil: Když narodilo se
dítě královské — prvorozený syn — jest z toho
veliká radost, drahocenné jsou obaly jeho útlého
těla, nádherná jest kolébka jeho, — ale ještě větší

jest péče o to, aby zůstalo zdrávo a vyrostlo v muže, krále. — Podobně postaráno jest v přírodě o zárodek každého ovoce. Na větvičce ukáše se pupenec. A zrovna obdivem nás naplňuje ta ochrana jeho a péče o jeho vývin. Jest třemi až čtyřmi pevnými a dobře uzavřenými příkryvkami obalen a tím proti zimě, vedru, hmyzu, větrům a dešti chráněn. První obal jest tvrdší a chrání lépe. Druhý jest jemný a krásný jako hedvábí a často barevný. Třetí pak, který se zárodečku již dotýká, jest tak jemný jako nic jiného na světě, aby nenškodil. Jak zárodek roste, tak i obaly znenáhla se otvírají, pravíme znenáhla, aby se mu na zdraví neškodilo; není ještě otužen. To jsou ty květy, ty hedvábné pleny a peřinky, které padají dolů, až jich již nepotřebuje — tak jako dítě plenek a peřinky se zbavuje, když bez nich již býti může. — Kdo jest tou pečlivou matkou tohoto stromu sploence? Kdo to takto všecko moudře a důmyslně vymyslel? Kdo jest ten mocný, který stromu — dřevu — tuto sílu a schopnost dal? — Je to patrně jistá živá, myslící, mocná, moudrá, dobrotivá bytost. Jest to — Bůh. Každý kvítek májový hlásá jej nepředpojatému rozumu, každý tak pečlivě chovaný zárodek ovoce mluví o něm našemu srdci. Jak těžko tedy býti bezbožcem — atheistou! Jest k tomu opravdu zapotřebí veliké spousty duše lidské anebo veliké „učenecké“ pýchy.

A právě tato pýcha nechce se podati pánu svrchovanému, jemuž člověk i učenec sloužiti má, všude, hledí mu unikati bláhovými námitkami. Právě n. p. i o květech: Nač ty květy a pupence, když jich tolik spadne a ovoce nevydají, anebo když je mráz a dešť a vedro a hmyz někdy přece zkazí? — I kdyby jen jediný zůstal a ovoce vydal, přece neuvěřím, že dřevo to samo vymyslelo. To by bylo bláznovství. Ale příroda je kniha hlásající Boha celého. Z té věci, kterou namítáš, učím se já slyšati slovo Stvořitele: Já jsem Hospodin a moje jest všecko. A jdi na venek mezi nezkažený lid a uslyšíš v takových případech slova jako: Ani toho, co nám přece zůstalo, nejsme hodni. Člověk totiž nemá jen tělo, a proto Stvořitel nepečuje jen o tělo, ale že má i duši k neskonale vyšším cílům stvořenou, proto vzbuzuje v ní i pokornou bázeň. A tak jako jsme pozorováním květu líčili mateřskou lásku jeho, tak se nám nehodami přírodními jeví jako o vyšší naše blaho pečlivý otec, neb učitel.

Myslíme, že takovouto úvahou vzácnou za dob našich službu prokazujeme národu. Jemu ubohému nastal totiž roku 1848 máj obnovení jeho svobody. Květy utěšené ukázaly se. Mezi Němci a Čechy byla jednomyslnost, dobrotivý král byl nám nakloněn. Ale květům hrozila zkáza. Sám Havlíček, jinak jistě rázný a odhodlaný se jí obával, proti ní psal. Byl to revoluční radikalismus. Nechránil nebyl třeba ještě úplně bezbožský, ale v Bohu ve smyslu křesťanském již více základu neměl. Chtěl užiti násilí proti zákonné královské moci a třebaš proliti krev. Zbožné následky se ukázaly, květy spadly i se zárodky ovoce, vedro či vlastně žár vášní mladistvých, rozvahou a zákonem Božím neřízených zničil vše.

A dlouho čekal pak národ neobmezenou mocí státní — absolutismem — na úzdě držení květy nové. Ukázaly se roku 1860, když listinou čili diplomem říjnovým z místa nejvyššího bylo ohlášeno, že panovník sám neobmezeně, bez rady a vlivu národu vládnouti nechce a slíbená ústava zemí rakouských taková, že byla skutečně májem — květy svobody a staré slávy české — vydávajícím.

Ale přišel mráz. Byla to Schmerlingem, ministrem, vypracovaná ústava ode dne 26. února 1861, která mnoho a mnoho květů svobody naší zničila nespravedlivým nadřazením Němcům a utlačováním Čechů a Slovánů. Něco ovoce ovšem vydáno přece, neboť vše již ani zničeno býti nemohlo. Národ byl probuzen. Něco škol si již vyntul a ani nejostřejšími prostředky vídeňskými nemohl býti zničen jeho tisk. Někjaký kvítek, jako to někdy bývá v závětrí, na výšinách, udržel se přece a vydal ovoce. Bylo to toho roku, kdy vydána předložena listina nová, tak zvaný královský reskript, kterým se uznávala práva koruny české. Když se chystal, trávil jsem několik neděl v lázních gräfenberských v rakouském Slezsku. Slavili jsme tam radostně 18. srpen máj svatou v kapli lázeňské; byl při ní též poslanec Šrom z Moravy. A když dva dny na to Maďaři tam přítomní svátek zakladatele svého království svatého Štěpána krále slavili, šli jsme s nimi na máj svatou zase. Mysleli jsme si: Vy jste dosáhli svého království zpět; i na nás je vzpomenu, i my budeme mít zase krále korunovaného korunou sv. Václava. Neměli jsme již tak velkou bolest, že se nám odpírá, čím Maďaři vyvýšeni. Ale musím se přiznati, že jsem se, vida ty hrdé maďarské postavy v kroji jejich, neubráníl jakémusi bolnému pocitu, jací jsme to chudáčkové oproti nim. A zase několik dní na to pravil ke mně jeden profesor Slovinc: U vás doma je nyní radost, není-li pravda? A já odpověděl: „No nevím, nevím“. A on německým příslovím řekl: Den se nemá před večerem chváliti, není-li pravda? A skutečně. Květy zmrzly zase. Mráz přišel prý od se-

veru z Pruska a prý i z Ruska do Vídně a z Vídně na nás.

A tak to chodí po padesáti let. Květy se ukážou, ale — spadnou. Posledně ta Badenho jazyková nařízení. Nebyla ovšem nic jiného, než nějaká provedení základních zákonů rakouských o tom, že česká řeč nebude méně cenná, než jiná. V Hradci z toho byla radost, že na samém biskupském domě objevily se prapory.

A hle! Mrázik přišel za Gautsche a r. 1899 tak ukrutný mráz, že — jak lid říká — všecko spálil zase. Neboť pro palbu z ručnic do lidu nemáme slova vhodnějšího.

A nyní — přese všecky ty smířovačky, které nejsou vlastně nic jiného, než snaha, aby mráz naše květy z velké části vždycky ničil, přese všecky ty smířovačky tedy naděje na ovoce není.

Květy krásně kvetou jen — Prusku. Němci přemnoží se tím netají, že by jen v Prusku bylo lépe. Grabmayer povídal v únoru na Hrádké radě: Nám Němcům nehrozí žádné tak velké nebezpečí, i po rozpadu Rakouska byli bychom dobře opatřeni, ale vám Čechům hrozí zničení. Zapomněl však na někoho třetího. — A proto sméle můžeme říci, že my Čechové přese všecko to, co nepřátelského vídeňské vlády nám již nadělaly, máme s panovníkem svým a jeho domem úmysly ty nejlepší. Dnes stojí věci tak, že osud národa českého dynastie naší jest osudem. Obzvláště pak katolíci Čechové věrně stojí při svém králi, císaři rakouském. Ozvaly se sice z Německa i v tom ohledu hlasy, že bychom se jako katolíci v říši německé měli lépe, že bychom měli více váhy a ochrany než v „katolickém“ Rakousku. Bohužel, že věci tak daleko došly, že se tohle vůbec píše. Ale katolík z povinnosti náboženské drží se svého krále — katolický Čech dvojím tedy svazkem vázán jest k svému králi.

Ale místo, aby Čech za svou nerozlučnost s trůnem byl ceněn, nakládá se s ním stále jako s podezřelým. A katolík rozhodný, který po ničem netouží, než po právu a spravedlnosti, ten zrovna je sřezán. Jeho vystoupení proti křivdám a neblahým vládařním vídeňským hledí se vyličiti jako čin protidynastický. Zatím však — jak patrně — vystoupení proti křivdám a hájení náboženství jest hájení spolu s národem i panovníka samého. Kéž by jistí pánové otevřeli oči aspoň tam, co se nedávno psalo o štvavých biskupech.

Ale konečně škodí květům májovým i hmyz, housenky, chroust atd. A právě bezbožectví, které kazí povahy, podkopává mravnost, šíří požívavost, ničí blahobyt, to jest ten hmyz, který sežírá květy i politicky samostatných národů. A tento hmyz ničí jest úkolem katolíků českých. Proto napsal jsem článek tento, abych přispěl k potírání jeho. To jest ale to, čemu se u nás nerozumí. Dejte Bůh, aby se tomu porozumělo, dokud hmyz nezničí květ všecken.

Politický přehled.

Sv. Otec přijal 24. dubna knížete arcibiskupa Lva Skrbenského v delším slyšení. Téhož dne přijal v půlhodinovém slyšení hraběnkou Štěpánku Lonayovou, s počtami jako by ještě byla rakouskou korunou princeznou. Papež slíbil prý mocné dojaté dceři krále Belgického, že vynaloží vše, aby ji smířil s její otcem, který nedal svolení k nerovnému sňatku a odňal jí proto titul princezny Belgické.

Na moravském sněmu odůvodnil poslanec dp. Ševčík návrh v příčině konverse hypotekárních dluhů na rolnických usedlostech. Vyličil hrozivý rozsah hypotekárního zadlužení u rolnictva od r. 1858. Středověk tohoto zadlužení neznal. Lid selský dával jen roční výnos z hospodářství do zástavy. Teprv císař Josef II. zrušením poddanství připustil zadlužování do jisté míry, což zvláště zavedením neobmezené dluhelnosti půdy r. 1867 a jiných liberálních zákonů opory dostalo. Rečník vypočítává stav zadluženosti hypotekární od r. 1858 Tehdáž obnášely dluhy pozemkové v celém spojeném mocnářství 1333 mil. zl. konv. m., z nichž připadlo na země v říšské radě zastoupené 1152 mil. zl. Od roku 1867—92 vzrostly hypotekární dluhy v Rakousku o 55.4%, na Moravě o 53.5%, v Čechách o 66.7%, a ve Slezsku o 86.4%. Roku 1896 bylo všech dluhů knihovnic v Rakousku 4492,879.659 zl. Proti r. 1858 vzrostl tedy dluh o 3350 mil. za 40 let. Rečník dokládá tuto zadluženost ještě dalšími statistickými daty, v nichž hrozivost svou vyniká údaj, že selský majetek pozemkový zatížen jest 3 miliardami zlatých. Otázka vybavení z hypotekárních dluhů dá se rozřešiti tím, že by hypoteční banky dluh převzaly a stát že by tu mohl býti nápomocen jako při výkupu z břemen robotních. Poněvadž však vyhlídky na kooperaci tuto v době doznání jsou slabé, třeba pomýšleti, jak by se tomu dalo odpomoci účelnou konversí hypotekárních dluhů na nižší úrok na hypoteční banku. Dle zpráv ministerstva financí bylo od roku 1881—94 konvertováno 42.790 pohledávek knihovnic na celkovou sumu 547,259.609 zl., na Moravě 5208 pohledávek na 38 mil. 396.977 zl. Rečník prohlašuje, že otázka vybavení půdy z hypotekárních dluhů nemůže zůstat bez rozřešení. Ovšem rázem

nelze to provésti, k tomu povolány jsou hopyteční banky. V té příčině třeba, aby se rolnictvo uchopilo samo činu. Návrh přikázán byl odboru zemědělskému.

Výnos carův. Petrohradský vládní věstník uveřejňuje tento výnos carův k velkoknížeti Sergejovi: Největší přání mé a carevny Alexandry stráviti Velkonoc a dobu postu a přijíti Tělo Páně ve stínu Kremle, obklopeni největšími posvátnostmi národa, bylo Milostí Boží naplněno. Zde, kde svatí odpočívají, uprostřed hrobů korunovaných opatrovatelů a zbudovatelů ruské říše v kolébce samodržavy, vystupují zmocněnější modlitby k vladaři vladařů. Společně s věrnými, v chrámech se shromáždujícími údy naší milované církve naplňuje tichá radost duši na modlitbách. Sjedenocem se svým lidem čerpám nové síly sloužiti Rusku k blahu a slávě a stává se mi zvláštní radostí, že Vaši císa. Výsosti a s Vámi věrné Moskevské mohu vyjádřiti pocity, které mne naplňují.

Rusko a Francie využívají plnou měrou nesnázi Anglie, která sice veškerou svou jízdu a péchotu a dělostřelectvo, pokud jich sehnati mohla, soustředila v jižní Africe, ale pořád stojí ještě tam, kde stála na počátku války. Anglie prý potřebuje na přemožení burův ještě čtvrt milionu vojáků, ale do několika měsíců nesežene dvě divise, tedy desátou část žádaného počtu vojska. Nedo-pustí-li se burové velkých strategických a taktických chyb, tu s nimi bude mít Anglie ještě t. hou práci. Rusko a Francie vědí dobře, že angličtí červenokabátníci nemohou jim přijíti dlouho na kůži a proto využítkovalo Rusko malomocnosti Anglie v Persii, na které vynutilo povolení k stavbě ruských drah z Kavkazu, z Chivy a Buchary přes Persii k perskému zálivu. Afganský emir nalézal se po 21 let v tuhé odvislosti od Anglie, ale nyní nařká, že Anglie ho nechala na holících, že proto nemůže oddoliti ruským vlivům. Kdyby emir neposlechl, prosadí Rusko na afganský trůn šáka khána, bratra bývalého emira, který již přes 20 let jest ruským pensistou a tudíž oddaným služebníkem carovým. Rusko dovedlo upevniti svůj vliv též v Číně a Koreji, kdež chce nabýti pevné přístavy, aby ruský přístav v Číně, Dálný, či Princ Arthur, byl ve spojení s válečným ruským přístavem v Sibíři, s Vladivostokem. Proti Rusku pracoval dosud vliv Japonska, opírající se o Anglii. Nyní prý se Rusko dohodlo s Japonskem o rozsah vlivu v Koreji. — Také Francie podnikla „vědeckou“ výpravu na jih od Alžiru do oasy Tuatské, ovládané mocným kmenem Tuaregů, kteří jsou pod vrchní vládou sultana Marokánského, ovládala západní část pouště Saharské a jmenovitě spojení Maroka, Alžiru a Tunisu s vnitrem Afriky. Francouzská „vědecká“ výprava porazila loupeživé Tuaregy, jejichž zelené oasy v poušti saharské vezme nyní Francie ovšem v ochranu. Dráha z Tuatu do Timbaktu dostane se tím do moci francouzské a sultan marokánský, který dosud podléhal Španělsku neb Anglii, octne se rovněž v područí Francie. Španělsko, které následkem pozbytí Kuby, Portorica a Filipín musí se vzdáti politiky osadní a postoupí prý proto Rusku přístav Čentu na břehu afrického, naproti anglickému Gibraltarů na území španělském ležící. To znamená, že Rusko společně s Francií chtí vytisknouti Anglii ze Středomoří. Patrně na popud Francie vzbouřili se nyní v polo-intelligentní Ašanti, kteří anglického guvernéra Hodgsona zajali, aniž by nyní Anglie se mohla Ašantům pomstíti. Anglické vojsko prý bylo u hlavního města ašantského Kumassy poraženo a jest prý tam nyní od černochů obléháno. Ašanti dostali patrně ze sousedních osad francouzských výtečné pušky s dostatečným počtem nábojů. Znám, že to vše proti Anglii též v Egyptě a že vzbouřivší se domorodí důstojníci museli býti násilně odstraněni. Khedive poslouchá Angličany, dokud nezbytně musí. Velká porážka anglického vojska v jižní Africe může mít tedy v zápětí ztrátu celé Afriky pro Anglii. Habešský císař Menelik dělá si již zásluku na některé kraje v Sudanu a Kordofanu. Také v Indii vypukla v některých okresech vzpoura proti Anglii. V anglické Kanadě hrozí francouzsko-irská většina katolického obyvatelstva poraziti nyní anglicko-škotské ministerstvo. Blížící se volba presidenta Spojených států severoamerických působí Anglii též starosti, neboť president Mac Kinley, který dosud stranil Anglii proti burům, bude asi veřejným míněním donucen zakročiti proti Anglii, pak li nebude chtít, aby svému protikandidátu O'Bryanovi nepracoval přímo do rukou. Dále je tu spor americko-turecký. Spojené státy žádají po Turecku 100.000 dolarů náhrady za škody, které v Turecku utrpěli jejich poddaní. Protože Turecko platit nechce, chtí provésti Spojené státy před Cařihradem demonstraci svého válečného loďstva. Jak známo, má dosud jediné Turecko právo, dovoliti cizím válečným loďm průchod Dardanellami a Bosporem. Právo toto zabezpečují dosud Turecku Angličané z nepřátelství proti Rusku. Proti americkému loďstvu odváží se však nyní Anglie sama sotva zakročiti a tak by nabylo rozhodujícího postavení na Bosporu a Dardanellách — Rusko. Novým tímto úspěchem by smazalo Rusko vnškeré ztráty, kterých utrpělo v Krinské válce 1854—1856. Ve Washingtoně jsou prý teď ukrutně vážní. Nezaplátí-li prý Tu-

recko brzy 100.000 dolarů, dostane turecký vy-
slanec Ali-Ferruh-bey své passy. Ruský car prý
by viděl rád, kdyby sultan jej požádal za pro-
středkování; americkou demonstraci prý zmaří
nejisto a postaví se tak poprvé v čelo společnému
vystoupení evropských států proti — Americe.

V Německu zahájil sněm říšský i pruský
své jarní zasedání, jež u obou, zvláště pak
u říšského sněmu bude dle všeho velice živými.
Bude se zvláště na něm jednati o rozmnožení vlá-
debního loďstva.

Perský šáh nastoupil svou cestu do Ev-
ropy a na návštěvu světové výstavy v Paříži. Dva
dny se zdrží ve Vladikavkaze, 2 dny v Charkově,
dva dny ve Varšavě, pak pojedí do Drážďan a do
lázní Comtreville. Přes Paříž, Berlín, Vídeň, Pe-
trohrad, Itálii a Catibrad vrátí se v červnu do
Persie.

Parlamentární pracovní program.
Zemské sněmy musí skončiti své zasedání nejdéle
4. května. Zda-li něco vyřídí, po tom se sl. vláda
neptá. — Po skončení sněmovních zasedání bude
popřán poslancům několika denní odpočinek. Na
to zasedati budou opět českoněmecké smířovací
konference. Bude se jednati aspoň o docílení jisté
shody v příčině jazykové otázky u j. státních
úřadů a ohledně škol pro národní menšiny. Čechům
prý se povolí aspoň něco, aby mohli ustoupiti
od obstrukce. Dne 8. května se sejde říšská
rada a bude se jednati o živnostenské novelle.
Dne 14. května mají se v Budapešti sejti dele-
gace. Do 30. června musí říšská rada povolit aspoň
prozatímní rozpočet a do té doby má se státi roz-
hodnutí též o zařizovacích nákladech.

Sněm království českého byl tyto
dny živější. Jednalo se o návrhu pana *dra Pacáka*
a soudruhů ve příčině provedení rovného práva
jazyka českého při soudech a úřadech v království
českém a vláda vyzývá, aby učinila okamžité
opatření v příčině zavedení rovnoprávnosti ve
vnějším i zevnějším úřadování a aby platným zá-
konům odporující min. nařízení ze dne 14. října,
tajný výnos min. spravedlnosti ze dne 16. října,
min. obchodu ze dne 20. října m. r. jakož i po-
kazy místodržitele ihned byly odvolány. Dr. Pa-
cák pravil ostře, že boj v příčině zavedení rovno-
právnosti musí býti dobojován, upřel vládu inicia-
tivu a energii v akci smířovací. Vláda nemá
smyslu pro spravedlnost a rovnoprávnost; dnes
je (jen?) 118 soudních úředníků v Čechách, ne-
znajících česky. Na zásadách jazykové osnovy
Körbroy nebudou čeští poslanci jednati s nikým.
V Čechách nepřipustí tlumočnický nikdy, neboť
bychom šli za r. 1860 a 1848. *Iro* žádal uzáko-
nění státní řeči německé. Dr. Pippich drzého
Němce odbyl. Dr. *Fořt* připustil neshody v če-
ském klubu, ale proti nepříteli budou Čechové
vždy jedno tělo jeden duch. Obhajoval pak Ba-
denova jazyková nařízení, ač nám plně rovno-
právnosti nedávala. Liberál dr. *Eppinger* pravil,
že národnostní ohraničení okresů neporuší jedno-
tu království. Ustanovit německou prostředkovací
řeč je prý státní nutností. Hrabě Karel Buquoy
jménem konservativní šlechty prohlásil se důrazně
pro národní rovnoprávnost a návrh p. dra Pa-
cáka. Mluvit o méně cenné kultuře české, jest
nesmyslem. Státní úřednictvo v Čechách má bez
rozdílu znáti obě zemské řeči. P. Opitz žvanil o
státní němčině. Řeč dra Pacáka Němce i vládu
rozčertila, ač praktických výsledků po hříchu mít
nebude. Zasedání českého sněmu bude neplodné,
neboť na denním pořádku jsou samá prvá čtení
a tudíž v druhém a třetím čtení nic se nevyřídí,
ba ani ne zemský rozpočet. Pájde-li to dobře, do-
stane vodní družstvo pro Černilov a okolí znač-
nou subvenci, aby mohlo práce regulační a me-
liorační popohnati. Posl. *Jaroš* a soudr. podávají
k místodržiteli dotaz, ve kterém doličují, že sněm
království českého loni i letos svolán byl vzhle-
dem k rozpočtu nejen opožděně, ale i v době
největších prací zemědělských. Interpelace pouka-
zuje k tomu, že v nynějším období sněmovním
veliká část zástupců venkovských obcí náleží sta-
vu rolnickému. Svoláváním sněmu v čas jarních
prací stěžuje se těmto poslancům vykonávání je-
jich úřadu a poškozuje se hmotně. Jest v zájmu
stavu rolnického, který prodělává těžký zápas o
svou existenci, aby zástupci jeho volné mandát
svůj vykonávali mohli. Ježto zasedání sněmu loni
i letos zcela vhodně odbyváno býti mohlo v do-
bě měsíců zimních, táž se interpellanti, zakládají-li
se na pravdě zprávy některých listů, že sněm svolán
byl úmyslně právě v době nejnutnějších prací
poľních, aby se tím vykonávání mandátů posla-
neckých rolníkům stěžilo.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: p.
Antonín Petrů, spirítuál kněžského semináře, † dne
16. dubna (naroz. 1868, vysvěcen 1885), p. Ant.
Hartl, katecheta škol měst. v Jičíně, † dne 16. dubna
(naroz. 1868, vysv. 1892.). Jmenování jsou: p.
Jan Vlach, bisk. notář, děkan v Luži, bisk. vikářem
okresu Vysoko-Mýtského a p. Jan Kuhn, farář ve Stu-
denci, bisk. vikářem okresu Vrchlabského, pan Vinc.
Marek, farář v Mikulči, obdržel Expositorem canon.

Ustanovení jsou: p. Jan Gebert, farář ve Velké
Borovici, za faráře v Hradišti, p. Josef Teplý, koop.
v Kaňku, za prozat. katecheta v Katné Hoře, p. Fr.
Knapp, koop. Mříčenský, za kaplana do Vys. Veselí,
p. Jos. Dubec, kaplan v Litomyšli, za kapl. do Dol-
ního Újezda, p. Boh. Kasářík, kapl. v Hradci Krá-
lové, za kapl. do Litomyšle, p. Frant. Jukl, neomysla,
za kaplana v Hradci Král., p. Frant. Stejskal, koop.,
za administrátora v Mikulči. Na odpočinek vstou-
pil: p. Vinc. Marek, farář v Mikulči. Uprázněná
mista: Velká Borovice, fara patron. náboženské ma-
tice od 7. dubna, Granta, nově zřízena fara, libera
coll. od 15. dubna, Mikuleč, (Nikl) fara, patron. ná-
boženské matice od 16. dubna b. r. Farnímu kon-
kursu ve dnech 18., 19. a 20. dubna b. r. se po-
dřobili pánové: Alois Černík, kaplan v Heřmanově
Městci, Jan Němec, kaplan ve Skutči, Václav Stýblo,
kaplan v Čechčicích, Karel Volenec, kaplan v Krum-
vemberku; katechetskému pro střední: pá-
nové Ant. Bittner, katecheta v Trutnově, František
Jirásko, kaplan v Rovni, Antonín Sturm, katecheta
v Trutnově, Frant. Šebestík, katecheta v Polné; pro
školy měšťanské: p. Josef Černý, katecheta v Ji-
číně, p. Vinc. Halama, koop. v Ostředíně, p. Frant.
Knap, katech. v Holčicích, p. Buhul. Šrámek, katech.
v Poděbradech, p. Ladisl. Tůma, koop. v Jedlově, p.
Jan Vaníček, kaplan ve Dvoře Králové.

Vyznamenání. Professore Polívkovi v Olo-
mouci rodáků Břizy a odchovanci královéhradeckého
gymnasia byla „Svatoborem“ udělena cena za „Kvě-
ten“ která dle úsudků odborníků jest dílem tak do-
konalým, že není ji rovného ani v žádné jiné císl.
literatuře. — Prohouszející jaro vznítí zajisté mnoho
přátel přírody ku pozorování života rostlinného a těm
jest Květena zmíněná, jejíž seš. 17. a 18. právě vyšly
a 98 obrázků a popisů rodů řepikovitých, a krvavců,
kotryhelů, tavolníků, udatců, tužebníků pak celý řád
mandloňovitých, jablonovitých a část pustorylovitých, nej-
lepšími společníkem. Zahradník a sadař s potěšením
shledá tu veškeré nemoce a škůdce hmyzů mandloňo-
vitých, jetelenovitých rostlin věrně znázorněny.

Osobní. Pan Karel Schulz, sva zdejšího
továrníka, který absolvoval vysokou technickou školu
v Curychu s výborným prospěchem, nastoupil v to-
várně Märky, Bromovský a Schulz jakožto diplomo-
vaný inženýr.

Sesouvání se půdy podobné onomu v Klapě
událo se v době velikonočních děšť též na Novém
Hradci Králové na Zámečku. Půda v zahradě p. Ka-
valíra svezla se po svahu v délce 40 metrů i se stromy
a plotem a pošinula se do sousední zahrady p. Wal-
deka. Pan Kavalír utrpěl na svém majetku značné
škody. Bude třeba příčinu sesouvání půdy dáti znalci
vyšetřit, aby se dalším nehodám uvarovalo.

Široký trolej při podělní v Hradci Krá-
lové jeví se býti stále potřebnější. Podvečer nemožno
po podělní choditi, poněvadž tam plno vojáků, služek
a drobotiny a po náměstí choditi bývá dosti nebez-
pečno, neboť kočové jedoucí na nádraží neb od sv.
Janického náměstí se na passanty pranic neohlížejí,
takže často se udá i dosti povážlivý úraz.

Všeobecný stavební ruch vyvovalo v
Hradci Králové nastalé lepší počasí. Na staveništi p.
Stanisl. Červeného viděti lze pokročilé stopy v pro-
vedení facady, jež se již nyní mnohoslibnou ukazuje.
Sloh stavby je čistě česká stará renaissance soundě dle
viditelných dosud otásek.

**Výstava prací žáků průmyslové
školy pokračovací v Hradci Králové**
otevřena bude v neděli dne 29. dubna 1900 v budově
sdejších realných škol ve 2. patře od 10 do 12 hod.
dopoledne a od 2 do 4 hodin odpoledne. Udělování
odměn pilným a loďným žákům této školy, jakož i
rozdávání vysvědčení konati se bude touž nedělí o
při 12 hod. dopol. tamtéž. Vstup volný. Výbor školní.

Koncerty a produkce pod všelijakými
tituly uměleckými množí se v Králové Hradci do ne-
konečna. Při těchto uměleckých „podnicích“ jedná se
často méně o umění a umělce a více o káseř požada-
tele, fedrovatele neb impressaria koncertistů. Myslíme,
že bychom měli trochu vystřízlivěti a když už je tře-
ba, abychom seznali naše koryfeje, Ondříčka, Kubel-
ka, Málka, různé harfenisty, pianisty, pěvkyně a pěvce
slovutné, tu myslíme, že je v Hradci Filharmonie,
Cyrillská jednota, Slavjan a Eliška, jejichž je to úče-
lem, aby obecnostu pravé umělecké požitky skýtaly.
A že práce spolky tyto dovedou též vstupenky pro-
dávati a přebytků peněz pro spolkové účely po-
užívati, o tom přece nebude nikdo pochybovati. My
musíme počít jednou hospodařiti a jestliže do našich
měst voláme na takovéto produkce hos., pak musíme
pokračovati takto: Z čistého výtěžku produkce ať se
poměrně rozvrhne na všechny potřebné ústavy a pod-
niky národní místních spolků; po případě ať poměrně
připadne část výnosu některému spolku z měst, která
hradecké produkce častě navštěvují. Obecnostu není
sde k tomu, aby tučně z něho tyli impressariové;
není sde také k tomu, aby tentýž umělec pořádal v tře-
tí město a ve 100—200 jiných českých měst četné
koncerty, aby pak „hravě“ vydělané peníze mohl utra-
tit ve Vídni, v Paříži nebo prokarbanit v Praze. Při-
cházejí k nám také umělci velice pochybné ceny, proti
jejichž útokům na „vlastenecké kapsy“ býti třeba tro-
chu upjatější.

Nemístná spořivost. Někteří odbory Ústř.
Matice Školské pronášejí stížnost, že po zavedení ko-
runové měny obdržely darem pro Matici tolik korun
co jindy zlatých t. j. o polovici darů méně. Ačkoli
uznáváme, že doba pro dobročinné sbírky není právě
příhodná, přece upozorňujeme, že by bylo nanejvýše
povášlivé a pro veškeren národ nebezpečno spořiti na
Matici! Z čeho má nejprřednější ústav tento plniti své
povinnosti k českým menšinám a jich dětem, nebude-li

mu poskytováno dostatečné podpory? Čtenářové na-
šeho listu se žádají, aby sami na důležitost Matice
vůde upozorňovali, kde by snad ještě pro snahy její
nebylo dostatečného porozumění.

**Na venkovské knihovny beheslově
královéhradeckých** darovali po 2 K: vdp. J.
K. Vaníček, děkan v Josefově, dp. Pavel Langr, far.
v Čihosti, dp. Ant. Šklíba, farář v Lícibovicích, dp.
V. Pišl, děkan v Opatovicích, dp. V. Havla, far. v Pe-
číně, dp. Josef Pauer, farář v Jablonci n. J., vp. V.
Kvasnička, vikarista v Hradci Král., dp. Fr. Vohnout,
farář v Žlunicích, vp. J. Valenta, kaplan tamtéž, vp.
Jarosl. Malý, kaplan v N. Pace, vp. Almián Balcar,
katech. v Přelouči, dp. J. Macháček, zám. kaplan v
Malešově, vp. Jan Středa, kaplan v Heřmanicích, vp.
Lad. Henzl, kaplan v Sopotnicích, dp. V. Vykoukal, far.
v Cholticích. Dp. K. Jelínek, katech. v Heřmanově
Městci daroval 10 roč. Vlasti a j. knihy. Tisíce díky!

Uranie v Hradci Králové. Upozorňu-
jeme naše obecnost, že již příští týden, v úterý a
ve středu konati se budou zajímavá představení Uranie,
jež vůde, kde pořádaná byla, docílila skvělých úspěchů.
Poukázati jsme dostatečně na tento krásný podnik a
žádny vzdělaný člověk zajisté nedá si ujíti této vzácné
příležitosti, by se nejen pobavil, ale zároveň také
poučil. Jak jsme již v minulém čísle se zmínili, jsou
obrazy tyto zhotoveny slavným italským mistrem Emi-
lie Vecchi-em, který jako malíř — krajinář získal
si jméno světové. Jeho znamenité práce od dřívější
jsou: „Za svítání na jezere Lagomaggiore“, „Neapol“,
„Tivoli“, „Na mořském pobřeží“; pozdější jeho práce:
„Elmwood na zemi Františka Josefa“, „Severní Shynze“,
„Mroží Cidylla“, „Polární noc“, „Na vysokém severu“,
„Ledová obří na severní točce“, atd., kterými zajistil
si v uměleckém světě nesmrtelné jméno. S napjetím
tedy možno očekávati tato zajímavá představení, jímž
dle dosavadních úspěchů dalších odporučení není třeba.

**O zřízení obilního skladiště se v
Hradci Králové** mnoho mluvilo, ale což má naku-
tečnění pro rolnictvo tak důležitého podniku opět
usnouti, jako tak mnohé zdejší projekty?

Měšťanskou chlapeckou školu usneslo
se jednohlasně zříditi obecní zastupitelstvo v Rych-
nově. Kdy se zřídí tato škola v Hradci Králové, když
její uskutečnění pranic nepřekážejí?

Sudadla na oblíbených našich procházkách
podél vojenského cvičiště a za hačavým mostem v ale-
jích citelně se postrádají. V alejích směrem k Praž-
skému Předměstí, na nábreží, v stromořadí za Orlicí
postavení nějakého sedátka by rovněž neškodilo.

Cvičiště pro naše cyklisty v Hradci
Králové schází. Máme tady sice dva cyklistické spolky,
ale klub českých cyklistů má na svém rejdišti naproti
Červeným nastaveny cibly a Sportovní klub za Vodič-
kovými kasárnami má na cvičišti posavadním rozrý-
pané kanály. Snad by se dalo zříditi na rejdišti spo-
lečné cvičiště a o nějakou tu furku písku nebylo by
obci snad také zle.

Úmrtí. V Praze zemřel v sobotu p. bar. Ma-
lovec, c. k. místodržitelství rada a dříve c. k. okres.
hejtman v Hradci Král. Zde vzdor svým mnohým po-
divuháškám těžil se u pp. starostů oblíben, poněvadž
jinak, dle možnosti potřebám lidu vyhověl. Pohřbu se
účastnili veškerí státní a zemští hodnostáři.

**Program první zemské výstavy
ušlechtilých psů v Praze**, která bude pořá-
dána ve dnech 15. a 16. května t. r. v Král. Oborě
byl právě vydán v krásné tiskové, která odpovídá
všem požadavkům sportu a jest zajímavou četbou pro
odborníky. Obsahuje výstavní řád, podmínky vysta-
vování, rozřídění, sdělení o udělování cen atd. Kdo
psa vystavovati zamýšlí, nechť vyžádá si přihlašovací
list a program u sekretariátu První zemské výstavy
ušlechtilých psů v Praze III.

Kolpingův večer v „Adalbertinu“.
Na bílou neděli bylo ohlášeno 5 zábavných podniků
v Hradci Králové, takže bylo lze zcela důvodně oče-
kávat, že reprezentační večer tovaryšské jednoty bude
slabě navštíven. Výsledek však předstihl i to nejma-
lejší očekávání pořadatelstva, neboť v určenou hodinu
byla prostorna dvorana „Adalbertina“ v pravém vý-
znamu vybraným obecněm přeplněna, takže později
přichodí vzali zavděk i s přistavenými sedadly. Obe-
censtvo očekávalo patrně umělecký požitek a také ne-
bylo provedením programu sklamáno. Ohlášeny pro-
gram vykazoval pěvecké a hudební skladby proslulých
mistrů Dra Dvořáka, Smetany, Macana, Bendla, Hal-
lera, Griega, Bacha, takže budil zvědavost, která dle
pověstného úsudku byla náležitě upokojena. Po při-
měřeném proslovu dp. dra Reyla o významu a životě
kněze Adolfa Kolpinga, zakladatele jednot katolických
tovaryšů, provedeno bylo nejprv proslulé dílo Halle-
rovo „Sv. Cecilie“ oratorium pro smíšený sbor a sola
s průvodem klavíru a harmonia. V solových partiích
vynikly all. Kulhánková a Novohradská a pp. Komá-
rek, Sprysl, Souček a Diviš. Recitativy přednesl s
pravým porozuměním all. Chmelářova a Jezdinská.
Sbor držel se za bravurního řízení dp. vicerektora
D. Orla výtečně a budil svou jistotou a precizností
pravý obdiv, neboť ve sboru nebylo až na skrovné
výminky vyškolených pěvců, nýbrž pouzí ochotníci.
Dp. vicerektor Orel nastudoval velice pečlivě a přímo
skvostně veškerá čísla programu, zejména oratorium
sv. Cecilie, které vyžaduje velkého a mohutného sboru,
vyvíčených a vyškolených solistů budil obdiv znalců.
Dynamické odtiňování sboru přímo překvapovalo.
Téhož úspěchu docílily sbory mužské i dámské v dal-
ších číslech. Pán Komárek svým lahodným tenorem
sklidil bohaté pochvaly při svých solových pianích. Ve

smíšeném kvartetu Muellové „Stabat mater“ uplatnila sl. Wanschova náležitě přijemný svůj alt a rovněž p. Souček vzor své patrné indispoici obětavě přispěl ku zdárnému provedení tohoto klasického díla. Novinkou byl pro naše město damský čtverošpěv Macanův „Vdovec“, jehož obtíž překonaly bravě pl. Slavková, pl. Řebcová, sl. Kulhánková a sl. Novohradská. Neobyčejně vřelého přijetí dostalo se koncertní bře na cello dp. katechety Frant. Vacka. Vřelý cit a mistrovská technika p. katechetova došla všeobecného uznání a vzbudila nadšení. Úspěch takový u samouka jest zájisti vzácností. Klavírní průvod s obětavou precizností poskytl pan prof. Konvalinka a ředitel káru Kubišta. Koncertní křídlo a harmonium bylo z chvalně známé továrny Lhotovy. Program večera byl tak obsáhlý a tak zajímavý, že zabavil obecenstvo až do půl noci, aniž by byl kdo pozoroval nějaké únavy na sobě. Velikou výhodou ovšem byla vzdušná a prostorná dvorana adalbertinská, v níž řádná ventilace činí pobyt příjemným i při největší návštěvě. Shrňme-li svůj posudek o Kolpingově večírku ve všeobecný hlas obecenstva, že to byl čestný úspěch pro tovaryšskou jednotu, nechybujeme se pravdy. „Zdař Bůh!“

Zvěsti z východních Čech.

Ze Žamberka. Dne 22. t. m. konala se u nás slavnost svěcení nového obecního hřbitova, jakož i hřbitovní kaple, lépe řečeno kostelíka. Již dávno pomýšlelo obecní zastupitelstvo na to, aby se vystavěl hřbitov nový, poněvadž dosavadní s ohledů prostorových i hygienických nevyhovoval. První kroky k uskutečnění tohoto úmyslu staly se již r. 1852, stavba však samostatná provedena byla v letech 1895. a 1896., ve kterémžto posledním roce také hřbitov odevzdán byl svému účelu; od 1. října 1896 počalo se na novém tomto hřbitově pochovávat. Hřbitov vystavěn byl na obecním pozemku nákladem 7865 zl. 53 kr. Na hřbitově tomto postaven byl současně nákladem slovného rodáka žamberského p. dvorního rady Dr. Ed. Alberta a jeho spanilomyslné choti Marie velmi pěkný chrámek, v pěkném prostém slohu romanském, ke cti patrona českého sv. Vojtěcha (za 12000 zlatých); k dokončení díla tohoto přispěli i jeho přátelé s láskou, a sice p. Camill Schopf, purkmistr věnoval nový oltář v ceně 660 zl. a p. Valdemar Mazura, obchodník, pak daroval nové zvony (v ceně 300 zl.). (Smrnil na Prokopa; třetí zvon Cyrill a Method jest také darem p. dvorního rady) a městské zastupitelstvo odevzdalo oltář krásným obrazem sv. Vojtěcha, žehnajícího ze Zelené Hory české vlasti. Stavbu provedl žamberský p. stavitel Havlíček, oltář postavil žamberský řezbář pan Musil, obraz maloval kyšperský malíř p. Umlauf, zvony dodala zvonárna Pernerova v Budjovicích. O všechny ostatní potřebné věci k výpravě nového chrámu postaral se komitét obětavých a spanilomyslných dam žamberských, jakož i některá řemeslnická družstva. O konečné urovnání a ranžování velice se přičinil p. notář a purkmistr Josef Löbel — a tak konečně mohlo dojít dne 22. t. m. k vysvěcení hřbitova i kostelíka. Ke slavnosti této, již počal letos až dosud neobvykle příznivé počasí, sešlo se velmi mnoho účastníků ze Žamberka, obcí přifaňených i jiných sousedních. Slavnosti, jež trvala od půl 10 dopoledne až do půl 1 hodiny z poledne, účastnila se městská rada, vše mající svého horlivého starostu p. J. Löbela, dále c. k. úřednictvo, hasičský a veteranský spolek, živnostenská družstva a školní mládež, — družina žamberských dam, pěvecký sbor, místní hudba a nepřehlédlný zástup lidstva. Svěcení vykonal vdp. bisk. vikář Václ. Tejkl, děkan kyšperský, provázen četnou assistencí kněží domácích i z okolí; slavnostní řeč měl prof. theologie z Hradce Králové p. Dr. Gustav Domabyl. — Tím, že byl nový hřbitov a hřbitovní chrám vysvěcen, vyhověno bylo tužbám i přáním obyvatelstva, jež se s velikou radostí účastnilo svěcení, jakožto aktu, jimiž celé to krásné dílo bylo dovršeno. Zaplať Bůh všem, kdo k dílu tomuto jakýmkoli způsobem přispěli. — Ke konci dodáváme báseň, jež ke dni svěcení hřbitovního chrámu sv. Vojtěcha ctitelům téhož byla na psána:

Sv. Vojtěchu Slavnikovci.

Tys první z Čechů vstoupil na moře,
před sebou viděl bouřnou planinu
a hvězdi plné nebe nahoře,
a v srdci nesl dálkou otčinu.

Sem z moře života se pontafci
vracejí k poslednímu přístavu,
jich oku hvězdy nebes zhasnuly,
svá srdce nesou zemi v potravu.

Požehnej, Biskupe, jim mohyly
jak's Čechy žehnai z Horj zelené.
Požehnej všem, kdo tady přebýli
a každému, kdo mrtvých vzpomíná.

vl.

Lhota pod Libčany stává se v poslední době často předmětem útoků „Osvěty lidu“, která libuje si vůbec v napadání starostů a občanů z našeho Polabí. Útoky tyto jsou systematické a stopujeme-li jejich nitky, tedy přijdeme na jednu a tutéž organizaci. Ať již útok pochází od pokrokové, socialisty, dělníka nebo Panchárta, tedy jeho pisatel jest znatelný zrovna tak, jako by jej podepsal koť z Prašáčky nebo dřevař z Radikovic; nikomu nenapadne hledati dopisovatele „Osvěty lidu“ v těchto počestných vesnicích. Toho „socialistu“, který dle vlastního doznání zapřel státní právo a jenž nevěří v Boha, hledati dlužno jinde. Panchárt praví sice, že takovému socialistovi je ovšem milejší škola než kostel, ale tomu tak zcela nevěřím. Nad školou přece bývá nápis: „Synu, uč se moudrým býti“ — ale pan pisatel moudře nepíše, nýbrž sprostě. A přece praví Komenský: „Pravá škola jest, kde se vtíp lidský známostí pravou všech věcí osvěcuje, povahy a obyčejové ušlechtilou harmonií pořádkají, srdce v Boha mocnými kofeny zakládá a k rozličné libé výmluvnosti jazyk formuje“. Slavný mudrlec křesťanský sv. Augustin

pravil: „Věra předchází rozum“; dobře říkávali proto naši předkové: „Ne vše na rozum“; ale více na Boha dáti“. Naši předkové stavili tedy v obcích svých kostely, při nichž povstaly současně školy a neděle se tedy škola odlučovati od kostela anebo dokonce staviti proti němu. Panchárt z „Osvěty“ není zvyklým psáti a mluvití logicky a proto skočil hned z kostela na hospodu. Máme prý ve Lhotě lepší hostinec než školu; jako by prý stálo někde v zákone že škola musí býti nejkrásnější budovou v obci. Hostinec si postavil jeho majitel dle svého vkusu a zámožnosti a není mu to k necti. A co se školy týče, tedy tuto postavili před mnoha lety občané stakovou obětavostí a nákladem, že v okolí nebylo toho času pěknější školy. Zákon neřídí, aby škola byla v obci vždy budovou nejkrásnější, ale žádá po ní, aby časovým potřebám a zdravotním požadavkům vyhovovala. A tomu tak po úsudku kompetentního znalce, pana řídícího učitele, školních a zdravotních úřadů jest. Nastane-li potřeba, rozšířiti, neb přestavěti školu ve Lhotě, tedy občané lhotečtí rádi i tuto oběť pro sebe i své potomky přinesou. Nad úsměškem Panchárta, že do dneška je chloubou naší obce hospoda, ale od nynějška bude jí kaple, naněvšť útrně krčíme rameny a rovněž nad výtkou že se doma pokládá občanstvo za velice pokročilé. Hostinec páně Vojtěchův je budova pěkná, prostranná, světlá, vzdušná, má pěkný sál a občané v něm pořídili sobě pěkné divadelní jeviště, aby se pobavili, potěšili a třeba i rozverlili po lopotné všední práci ve dnech svátečních ušlechtilou divadelní brou. Jinde, kde mají takové pěkné veřejné místnosti, divadelní jeviště, kde panuje na návsi i ve statických poměrech takový pořádek a čistota jako ve Lhotě pod L., kde tak rádi navštěvují poučné a ušlechtilé zábavy a čtou aspoň tolik, co ve Lhotě, prohlašují občany za pokročilé. Panchárt z „Osvěty lidu“ se za to sousedům ve Lhotě posmívá. Proč? Inu, má patrně moc velkou pifku. Především jej mrzí, že prý ve Lhotě jest nejrozšířenějším listem „Obnova“, pak že redaktor Štábl často zván i nezván nás navštěvuje a že bez dovolení Panchárta psal dokonce o šupním sjednu hasičákem a o reprezentativním plesu rolnickém obšírné referáty; zlobí se, že uveřejnil uvítací srdečnou řeč p. starosty atd. Což měl psáti sáhodlouhé referáty o radikálním a konfusním povídání jistého pána, anebo že jistému Francovi zrovna před hospodářským plesem vydaly z výboru pro jeho štourání pérka, takže pak i bílá kravata a plesové rukavice mu zbyly na lepší čas? Psáti o takových domyšlivých a mnohomluvných osobkách znamenalo by dělati jim zbytečnou reklamu. Žádná odpověď byvá některým pánům také odpověď. Přes prsty se klepnou, pak li se stávají dotěrnými jako veš. Z toho, že nám vytýká Panchárt v „Osvěte lidu“, že od nynějška bude naší chloubou kaple, pranic si neděláme. V roce 1898, kdy oslavoval celý český národ 50ti leté jubileum panování Jeho Veličenstva císaře a krále, za něhož zrušena byla selská robota a za jehož vlády především vlastní silou a snahou domohl se škol od těch nejnižších do těch nejvyšších a všelikých škol odborných, aby mohl v stejném řádu s ostatními vzdělanými národy kráčet ku předu, ulesla se naše obec postaviti jubilejní kapli. Lhota čítá na půl osma sta obyvatelů a když si mohla postaviti vlastní hřbitov, může si poměrně zámožná obec postaviti též vlastní kapli, aby tam pro lid aspoň občas bohoslužby konány býti mohly a aby neduživí starci a malé děti aspoň někdy v domácí kapli se pomodliti mohli. „Pěče vzdělávati srdce dítek ke zbožnosti a cnoti, jest povinností tak svaton, že se dopustí jakési vraždy na lidech, kdo jí zanedbává“. Tato slova sv. Jana Zlatoustého zná zajisté každý učitel. Škoda, přeskoda, že P. Ar. Chántek se ve škole ani těmto věcem nenautil, neboť jinak by se myšlence postaviti jubilejní kapli tak neurvalým způsobem neposmíval a nechal by poctivé sousedy na pokoji. Zdá se, že P. Ar. Chántek má ve škole ještě mnoho doháněti a proto, bude-li ve svém štourání pokračovati, dostane se mu říznějšího poučení o moreších, takže snad až příliš pozdě pozná, že konečně vyhrá ten, kdo se směje na posled.

Z Kratonoh. Při předvěrejší jarní bouře zabít p. Čihák a 1 kůň na poli.

* * *

Čestní poutníci byli přijati sv. Otcem Lvem XIII. v slavném slyšení dne 25. dubna. Papěš při pln laskavosti k poutníkům z království českého a s mnohými rozmlouval velice laskavě. Jubilejní vlak poutníků českých dorazil 23. dubna o 8. hodině ranní do Říma za sice pěkné pohody avšak za citelného chladu a byl tu uvítán od v. dpp. kanovníků svatovítských Monsignora Dra. Krásla, Mons. Dra. Doubravy a Dr. Sedláka a od vicerektora české koleje v Římě, Mons. Dra. Zapletala a rektora litoměřického kněžského semináře Dra. Kordáče a od moravského v Římě přebývajícího řeholníka Bezděky. Jízda až na některé obtíže, které plněnou uspokojení tak velkého množství účastníků (až na 800) přirozeně v cestu se staví, šťastně se sdálila. Počasí měli jsme celkem stále pěkné a teplé až na přehánky ve Vídni 18. dubna večer a 19. dubna ráno a ve Folignu dne 22. dubna odpo. Na cestě našli jsme krajiny (i v Itálii u jaderského moře), že vegetace nepostoupila dále než u nás, za to však okolo Ferrary a Bologni bylo vše v největší bujarosti jara. Jízda a zaopatření poutníků obstarala vídeňská cestovní kancelář Russellova a poutní společnost řídí vys. důst. p. kanovník vyše-hradský Dr. Burian, vdp. profesor pražský Drozd a vinohradský dp. kaplan Stejskal. Ve čtvrtek 19. dubna sloužil pro poutníky v chrámu sv. Karla ve Vídni mši svaton s srdečnou k nim promluvil vdp. kanovník Burian. Týž obstaral v Padově u hrobu sv. Antonína i večerní pobožnost a mši sv. 21. dubna. K poutníkům pak promluvil kaplan u sv. Mikuláše v Frase dp. Postřibač. V Lorettě mši sv. celebraval 22. dubna a k poutníkům promluvil farář vrbovický vdp. Duail a v Assisi u hrobu sv. Františka Serafského s mnohými terciáři obnovu slibů řeholních vykonal vysdp. vikář policejní Hejtmánek. Po té dojemnou pobožnost s ostatními poutníky tamtéž provedl vysdp. kanovník Burian připomenuv spolu vigilii svátku sv. Vojtěcha

a vysvav přítomní, by pomodlili se s ním za blaho časné i věčné všech obyvatel vlasti českých. V Assisi navštívili jsme též hrob sv. Kláry. Výklady památnosti na naší cestě ochotně činil dp. Stejskal a v Assisi na hrobě sv. Františka vřele promluvil vdp. farář pražský Ekert, jenž upozornil na srdečné styky sv. Kláry a blahosl. Anaszkou českou, jež dosvědčují dosud zachované 4 dopisy sv. Kláry na blahosl. Anaszkou. Počet účastníků pouti s hradecké diecese zároveň s dalšími správami o pobytu našem v Římě sdělíme s laskavými čtenáři v čase přístím.

Z bojiště jihoafrického. Burové, jichž stojí v poli jen 40.000 proti 160.000 Angličanům, nepadají stále a porážejí menší oddíly, pluky, brigády neb i divise Angličanů, ohrožující je jednak v okolí Bloemfonteinu, jednak jižně a východně odtud v jiho-východním Oránsku, aby přerušili spojení armády Robertsovy s Kapekem. Boje u Wepeneru, Rouxvillu, Ladybrandu, Boshmannskopu, Leuwkopu, Dewetadorpu a u vodovodů Saunaspouru a Taba Nehu, ukazují, že tak činí s úspěchem. Aby se maršálek Roberts mohl hnouti z Bloemfonteinu, musí především jiho-východ Oránska vyčistiti od tlup barských. Za tou příčinou postupovala 3., 8., 9. a 11. divise s jízdní péchotou a jízdon Frenchovou na jih. Podávalo se jim sice dostati se na polovici cesty k Wepeneru — až k Dewetadorpu a snad již k Wepeneru, ale nepodařilo se zaokociti bary a oddílnouti je od severu, t. j. od Ladybrandu, Winborgu, Betlému a Harrymythu. Zde mají naopak buři spojení se svou armádou u Eleandraghtu a Ladysmithu. Nebudou-li se moci burové u Ladybrandu proti anglické přemoci udržeti, tedy v horské krajině jim Angličané ústup na sever nesabrání a burové by byli bláhoví, aby s Angličany svedli hlavní bitvu a vsadili na nejistou kartu všecko. Burové zůstanou guerillové své taktice věrni a budou Angličany i nadále přepadati, zužovati a zeslabovati. Otusilý bur a jeho kuň překoná vědy choulstivějšího na jižní símu Angličana a jeho koně. Na pravém křídle budou burové i na dále Bullera držeti v šachu a ustoupí-li s jihu na sever, vrhnou se hybní burové tím více na pravé křídlo Robertsovo, na armádu lorda Methuena, která dostala opět výprask u Kimberleje a Boshopu. Obsazení Wepeneru a vodovodu bloemfonteinského burům neškodí a Angličanům moc neprospeje. Robertu sesadí zatím celou řadu neschopných divisionářů a brigadierů. Pomůže to Angličanům k vítězství? Na každý pád potrvá válka jihoafrická ještě dlouho a vysílují stále více Anglii.

(Zasláno).

Slovutnému, neméně učenému a zrovna tak ctěnému panu **Josefu Zböhlikovi** z dopuštění Božího městskému radnímu takto rolníku v Chocni. —

Vím sice, že Vaše vážená osoba, ničím tak v naprostou disharmonii duševní přivedena býti nemůže, jako čte-li o sobě v novinách něco, co tomu velikému „Já“ Vaší slovutnosti nelahodí; než události právě uplynulých dnů, nutkají mne k tomu, abych já nelostný na svědomí si vzal, několik chvilček Vašeho, Slovutný Pane radní, pro město a vlast zásluh plného, klidného života.

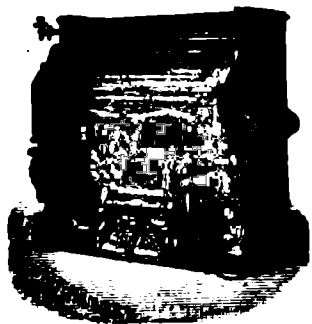
Ale znaje velmi dobře, že na to „z vysokamluvení Vaše Slovutnost nederží, a boje se, abyste snad docela (a je to naprosto možné) něčemu neporozuměl, — povím Vám několik těch slov, dle vzdělání a přirozenosti Vaši srozumitelněji. Nač to brát „z vysoká? Že? — Nuž tedy poslouchaj milý Pane radní: To maj' tak! Slyšeli už někdy o tom co to je důslednost? co to je jednání muže, který umí státí ve slovu? — Jest-li ne, tedy odpustějí. Ve škole, do které chodili jako malý hoch snad jim to pověděli; Ale kde pak za tolik let se to už vykouří z hlavy. Ale počkaj' Vždyť přeci na tej vojné udělali tak velikýho pána (— to už se tak stává, že někdy přichází materiál ze kterého se dá těžko vybírat). — a tu přeci myslím, že aspoň tak, kde prý na to tolik dbají, jim pověděli co by to mohla být ta důslednost.

Teď co myslíš? — Je tohle důslednost, co jim teď pověděti si dovolím.

Jeli jednou dva z Mýta Vysok. do Chocně. Ten jeden byli voni, a ten druhý já. No myslím že vědí, kdo to je ten „já.“ Kdyby snad přeci neuhádli, tedy je to ten mladší z blízkého sousedství. — Bylo to před volbama. Nu tu, jak už to tak bývá, a často se stává, dělala se jistým pánům husí kůže, strachem že by mohli přijít „o hvězdičky.“ Bylo to nepřijemné pomýšlení zvláště u těch pánů, kteří si na ty hodnosti potrpí, a ztrátu jich „trpce“ velice trpce nesou.

Tak tenkrát, když jsme z toho Mýta jeli, a jim snad ve slabe chvíle napadlo, že by to atrachmanské voličstvo věhlasu a slovutnosti jejich neporozumělo, dal jim Duch sv. to šťastně vnuknutí, že by snad o ty hvězdičky v obecním veřejbornu nemuseli přijít, kdyby se jistá strana v městě vzdala agitace před volbama. — Nu a tak, jenom si vzpomenu žádali toho společníka svého, t. j. toho co snima jel na tom vozečku, aby působil k tomu, aby se stal smír mezi duchovní správou a několika pány z obecního zastupitelstva. A tak krásně to uměli, že opravdu, — toho druhého, prostáčka to nenapadlo, že by to mohl být jen zvláštní manevr, anebo jak se jinak řekne finta. —

Inu, kdo by nevěřil, když jakožto pádný argument dobré vůle vejšti ve sbodu pravili: „Že jsme tenkrát nevěřili p. biskupu, to uznáváme, že jsme udělali hloupej kousek“. Teď jste proti vítání agitovali. (Beru to jen mírnějším výrazem, ale zlá se mi všesíčko, že jak už to mají milý pane radní ve zvyku vyjádřili se trošku, jak říkáme „tluštějí“. — Doufám, že se snad ještě na to pama-tujou! — Nu a jest-li ne, tak to povím přístě.

Továrna na piana
pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

FILIALKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Ignac V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

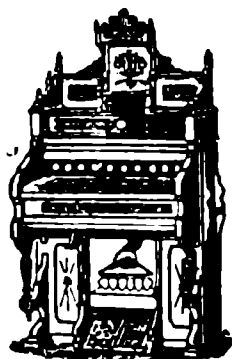
První česká

speciálně na americké cottageové harmonia zaří-
zená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vylouděný důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než li im-
portovaný americký tovar. —

**Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.**

Cena od 60 sl. výše. — Na
splátky od 4 slatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované ceníky
franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

**závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech**

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

**oltáře, sedy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.**

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

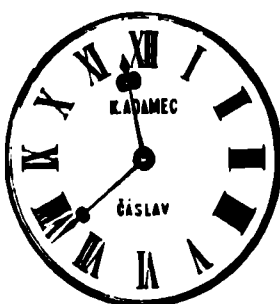
Velké množství podobných prací shoto-
vených v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

**Plány a rozpočty shoto-
vují zdarma.**

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

— První výroba —

**věžních
hodin**

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jat-
ky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení
všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro
nemajetné obce na splátky; cena hodin levná,
jakož i výběrná.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnoh postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeleji odporučiti. Varhany ostatních sy-
stemů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

Tangera

časová novinka pro
pány na obleky, v mo-
derní barvě zelenavé.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. dubna 1900. 1 hl
pšenice k 12.80—13.80, žito k 10.80—11.50, ječmena
k 9.20—9.60, oves k 5.75—6.70, proso k 8.20—9.60,
vikev k 11.40—13.00, brachu k 18.50—21.00, jáhly k
18.20—0.00, krup 18.00—42.00, bramborů k 4.00—4.80,
jetelového semínka červeného k 96.00—104.00, jetelo-
vého semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 32.00
olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 18.00—25.00,
100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00.
1 kg. másla k 2.40—2.50, 1 kg. sádla vepřového k
1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 21. dubna 1900
pšenice 00.60 00.00, žito 10.80, 11.00, 11.30, ječmen 9.80
oves, 5.20 6.00, brách 14.40 24.00, čočka 32.00 36.00
vikev 00.00 0.—, jáhly 18.—, 22.— kroupy 30.— 48.—
brambory 3.00 4.00, vejce (kopa) 3.00 0.00, másla 2.16,
2.44, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí
k 1.20, maso vepřové k 1.44, maso skopové k 1.12, se-
no k 6.00, sláma k 8.—, k oves 12.40.

(Zasláno.)

**Abiturientům „Vondráčkovy“ oktavy
roku 1881 gymnasia kralohradeckého!**

Končí se dvacetiletí, kdy milé nám město, na které
tolik upomínek nás pontá, jsme opustili po odbytých
studijních gymnasiálních. Slíbili jsme si, že po dvaceti
letech v Hradci Králové opět se sejdeme.

Doba nadchází!

A tu nutno již nyní postarati se, abychom všichni
v r. 1901 o prázdninách školních slib učiněný splnili.

Blížší oznámení bude každému účastníku písemně.
Poněvadž však neznáme adres všech kolegů, obrácíme
se touto cestou na Vás, abyste účastenství své při
sjezdu zajistili a za přičinou dalšího dorozumění ně-
kterému z podepsaných své adresy laskavě oznámili.

S přátelským pozdravem:

Dr. Ladisl. Klumppar, Dr. Václ. Řezníček,
zem. advokát, Žit. ul. 9. spisovatel v Praze.

Ant. Grégr,

člen redakce „Nár. Listů“.

**Umělecký ústav
pro
malbu na skle
B. ŠKARDA**

**odborný velkozávod
pro
malbu
chrámových oken
B. R. N. O.**

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrála v Praze. Filialky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akolový kapitál: 20 milionů korun. Reservní a pojistné fondy přes 7,500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.889.
Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Koupě i prodej

všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá-
stavních listů, devís a valut,

Výměna a eskont

tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky

na všechna bankovní místa
tu- i cizozemská.

**Zvláště čilé spojení
s Amerikou.**

Zakázky

pro burzu Pražskou a Vi-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.

Ekont směnek

a jejich umísťování (domicily).

**Usohování cenných
papírů.**

Obstarávání

vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů

na spořitelní knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání

p ů j e k

hypotekárních a komu-
nálních.

Velkoobchod

ukrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
proti kursové
strátě při nej-
menší výhře!

Proměny
ku všem měnám!

„THE GRESHAM“ život a důchody pojišťovací společnost v Londýně.
(Založena 1848). Vydání akciový kapitál L 100.000.— = K 2,400.000.—.

P. T.

Velectěnému obecnstvu v Hradci Králové a okolí dovoluji si uctivě oznámiti, že vzdáním se p. m. rady Jul. Russa uprávněné

hlavní jednatelství pro Hradec Králové a okolí

odevzdali jsme panu **B. E. Tolmanovi** knihkupci tamtéž. Týž jest oprávněn uzavíratí pojištění každého druhu na život a důchody pro nás, jakož, i k velikému výběru peněz. Doporučujeme pána toho P. T. obecnstvu co nejlépe, trváme v plné oddanosti

„The Gresham“

život a důchody pojišťovací společnost v Londýně; podříditelství: Praha II. Havlíčkovo náměstí 24.

P. T.

Vzhledem k předcházejícímu prohlášení, dovoluji sobě veleváženému obecnstvu zdejšímu i okolnímu

v pojišťování životním a důchodů

služeb svých co nejuctivěji nabídnouti; zejména nabízím se v příčině té všem velect. pp. úředníkům, státním i samosprávným. profesorům, učitelům statkářům, obchodníkům, průmyslníkům a vůbec každému, kdo se na život svůj pojistiti aneb sobě k stáří důchod stálý zabezpečiti chce. —

Výhody, které pojišťovací společnost tato ve všech způsobech poskytuje, netřeba tu zvláště uváděti a jsem ochoten každému a kdykoliv v úřadovně své, nalezajícím se v závodě mém bližší vysvětlení podati aneb podrobné prospekty zdarma a franko zaslati.

Zároveň oznamuji, že zastupuji též „mezinárodní úrazovou ako. pojišťovací společnost ve Vídni“ a doporučuji i v tomto směru uctivých služeb svých.

Prose velectěné P. T. obecnstvo, aby přiznání, kteronž můj závod přes 30 let tak skvěle vyznamenává i na nový odbor můj laskavě přeneslo, trvám v oddanosti největší

B. E. TOLMAN,

knihkupec, a hlavní jednatel pojišťovací společnosti „The Gresham“ v Londýně
v Hradci Králové, velké náměstí č. 26. (vedle lékárny)

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské košárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje Stanislav Jirásek. Speciální obchod klatovským prádlem. Hradec Králové Velké náměstí č. 36			

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.
Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** č. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmenších.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení hromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám hromosvodů, které správně vytizuje. Dále se odporučuje k zařízení vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování plynových tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvšejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnostem mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

laro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvýšené ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal. 1834.

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad kol amerických, též premier Helical a j. Ojetá kola od 40 K výše.

Ceny báječně levné!

Opravy vyřizují se rychle a levně.

S velkou úctou

František Jiráček.

ZLATNÍK J. KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

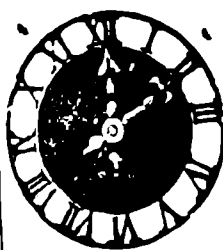
přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

V. Vacek,

závod
školkářský
v Pamětníku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsuvání stromy ovocné vysoké kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofaunu, láhata a d. Statistice sazenic zřásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veliká úspora a důležité pro každého.

● Žádných šlů a řemenů více! ●

Upotřebte jedině mého druhu lékáři doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako s dlouhým oblékáním a svlékáním, trhaním se knoflíků, dření koží, nepřijemné teplo, odporové sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy zl. 1 60 6 kusů zl. 3.— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice-Kukaně.

Žádný švindl, tisíce pochvalné úsudky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havolky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

Světově známé

Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a smíšeny 190 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatech 12 druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích, 12 druhů 5 zl. 50 kr.

Růže 1 m. vysoké 12 kusů zl. 4.—

Plnokvěté fukie 1 kus za 8 kr. Krásné vanilky 1 kus za 8 kr. Růže do hrnců (květináčů) 1 kus za 20 kr. Jiřinky 1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrené za se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbení starších věcí vykoná se rychle a našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikvárií, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných náčiní, svícenů, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze, uznává se za výborné, bolestí utlačující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený test

domácí prostředek

Kádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U Zlatého lva“ v Praze.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Zemská pojišťovna starobní

(Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.)

poskytuje

všem rakouským státním občanům, kteří jsou buď v království
českém příslušní aneb se vykazují mohou tříletým pobytem
v Čechách, možnost pojistiti se libovolnými vklady (od 1 zl.)

na pensii v stáří

— a předčasné nezpůsobilosti k výdělku. —

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 8. října 1899 schválena
byla změna stanov zemského pojišťovacího fondu, na níž usnesl
se sněm království českého dne 8. května t. r., dle které nej-
výše přípustná renta na místě dosavadních 360 zl. může ob-
náseti 500 zl. čili 1000 korun ročně. (Zákoník zemský krá-
lovství českého, částka XVIII. č. 75.)

Prospekty a blankety přihlašovací zasílá a na osobní
příhlášku vydává kancelář ústavu v Praze, na Malé
straně, „U Montágu“, zdarma a franko.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

PSTRUHY

marinované

výtečné úpravy a chuti v kra-
bicích po 6, 12 a 28 Kor. za-
sílá na dobírku nebo proti
zaslání obnosu předem

Rybářský spolek
v Jamném

u Jablonného n. Orli.

Obchodníkům a restaura-
térům výhodné sračky.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr
po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských tovarů 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýty,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vsorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen na hotové bez srážky. — Při
odebrání v souhlase sejměné 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

založen roku 1868. — Akciový kapitál korun 1.000.000. —. Reserovní
fondy korun 370.000. —.

Oddělení pro zboží

při ústavu zřízené zabývá se prodejem

bílého cukru, cementu a vápna

jakostí nejlepších

ve velkém i partiích menších.

Sklady ve vlastním skladišti u nádraží Královéhradeckého.

Dotazy zodpoví a podmínky sdělí s ochotou

Ředitelství.

Zvěrolékař Josef Vit,

em. klin. asistent c. k. vysoké školy ve Vídni,
dovoluje si uctivě oznámiti,

že zahájí dnem 1. května t. r.

praxi zvěrolékařskou
v České Skalici.

Kdo chceš mít

hojnost dobrých vajec a kůry výtečného masa, objed-
nejš sobě vejce osvědčených bílých Leghornek, kus
za 8 kr. jež dodá

Raimund Jul. Kozel,
v Hradci Králové.

Kdo zaplativ obojí porto, zašle mi čistá, neo-
plozená (avšak nikoliv zastuzená) vejce nerozbitá, mým
razítkem opatřená zpět, tomu vyměním je za nová
zdarma.

Podporujeme se vzájemně a nekupujeme různá ne-
osvědčená drabá vejce (často bezcenná) z ciziny.

Učedníka

z řádné rodiny přijme

J. Pultar,

modní krejčovský závod pro pány
v Hradci Králové. — Eliščíno nábřeží.

JOSEF ŠTEPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové sochy

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Mlýnek

v Chrudimi

s vodní silou na 6 H P hodící se pro živ-
nostníka jako truhláře, zámečníka a pod.,
který by hybnou silou pracovati chtěl se
pronajme.

Blíží sdělí majitel

Max Stránský,

továrník v Chrudimi.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř
v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Salona od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivé působící, železitou vodou při-
pravované slatinné lázně (analýze pana dvorního
rady prof. E. Ludwiga, elektrické lázně o dvou
komorách, korunní jedové solné koupele s boro-
vého jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborné
osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti,
krčicím, dně, reumatismu, ischias atd. Půvabná su-
chá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů.
Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lázeň lékař Med. dr. Jos. Polaněk z Prahy.
Blíží správy podá ředitelství lázní ve Velichov-
kách u Jaroměře.

třeba k povznesení jeho pracovat, ve kteréž příčině by zejména potřeby bylo odborné školy. (Výborně!)

Posl. dr. **Nitsche** prohlašuje, že němečtí poslanci se zprávou souhlasí.

Poslanec **Krejčík** si stěžoval, že vláda nečiní ve prospěch povznesení stavu živnostenského nálehu. Poslanec K. **Adámek** řekl se, že Češi i Němci uznávají, že země snahy živnostenské podporuje a konstatoval pak úspěch mistrovských kursů. O instituci živnostenských inspektorů pravil, že nelze o ni vysloviti definitivní úsudek, ale je zajímavé, že pro 1300 českých živnostenských společenství zřízen byl i inspektor a pro 500 německých také jeden! (Hlas: To je ta rovnoprávnost!). Posl. **Samánek** poukázal na smutné poměry české průmyslové školy v Liberci. Škola trvá sice již 12 let a je nejčetněji navštěvována v obchodu liberecké obchodní komory, má 240—260 žáků, ale podpory veřejné dosud nedostala.

Poslanci **Štastný, Rataj, Práček, Novotný** a soudr. podali návrh na zavedení normálních cen chlebovin v království českém a návrh na změnu zákona zemského ve příčině vybírání školného v království českém.

Posl. dr. **Setunský** hr. Zdeněk **Thun** dr. **Knoll** a soudr. podali pilný návrh, aby zamezeno bylo zamýšlené srovnání uherských státních papírů od rakouské daně důchodové. Posl. **Formánek** a soudr. podali na místodržitele dotaz ve příčině vyšetření škod způsobených živelními pohromami za poslední zimy v okresech královéhradeckém a nechanickém.

Další schůze se konala ve čtvrtek dne 3. května o 11. hod. dopol. Dále bude sněm zasedati ještě dnes a v sobotu.

Politický přehled.

Ríšská rada zahájí svá zasedání v úterý 8. května o 11. hodině dopoledne. Především bude pokračovati v rokování o zprávě živnostenského oboru ohledně změny a doplnění §§ 59. a 60. živnost. řádu. Dále se bude jednati o vydání zákona ohledně margarínu, který se vyrábí z loje a ze smetany, ale obyčejně se prodává za pravé máslo. Pak se bude jednati o předloze zákona ohledně titulu a hodnosti inženýra. Ještě v první nebo druhé schůzi do ní sněmovny zvolí se kvotová deputace. Jak známo, dohodli se v loni rakouská a uherská deputace o kvótě 65:4 : 44:3 na místě, aby dle práva a spravedlnosti platily království a země v říšské radě zastoupené (Rakousko) 57 proc. na společné záležitosti a uhersko-chorvatské země 43 proc. Vládní kruhy očekávají, že kvotové deputace dohodnou se letos opět o kvótě 65:4 : 34:3 na jeden rok, t. j. od 1. července 1900 do 30. června 1901.

Proti obstrukci českých poslanců vyslovili se slezští, slovinci a chorvatští poslanci, jmenem Rusínů Vachňanin a Barviňski a jmenem Poláků jejich vůdce, rytíř Jaworski. Rumunské a německé katolické noviny se vyslovují rovněž proti české obstrukci, poněvadž tato znemožní velkou plodnou práci na poli národohospodářském. Totéž myslí a od rozbíjení pravice velikých pohrom pro nás obává se dr. Žáček a dr. Engel. My v důslednou a vytrvalou obstrukci p. dra Herolda a Pacáka nevěříme potud, pokud se o ní ze skutků nepřesvědčíme. Desetileté zkušenosti nás utvrdili v názoru, že mladočeští vůdci mluví v Čechách radikálně z ohledu na voliče, ve Vídni však že jsou obyčejně krotčí. V letech r. 1889—1891 hrozili páni vůdci, že historické státní právo musí mítí hned, že děle čekati nemůžeme. A proto hrozili mladočeští vídeňské vládě největší opozici a obstrukci. Ale již r. 1891 pravil dr. Herold na schůzi „Selské jednoty“: *Mladočeští poslanci ne půjdou do opozice proto, že nedovedou vymoci lucinou dobytí sůl a aby tam dělali bezvýznamnou štafáž českému státnímu právu*. R. 1896 v návrhu adresy stran pravice bylo české státní právo již úplně vypuštěno, a dnes by se p. dr. Pacák spokojil autonomií, jako mají v Haliči. Takovou mají ovšem též v Dolních Rakousích i v Solnohradě. Dr. Vašatý vytykal o-tatně státoprávní adresu pánů dra Grégra, Herolda, Kaizla, že „*vy-nikala příliším oportunismem a centralismem a též českého státního práva ujmala se velmi slabě, neboť je jmenovala tak jakoby jen mimochodem hned vedle zákona proti opilství a proti padělání potravin*“. Jak známo vzali naši poslanci na domluvu Poláků i tuto adresu zpět. — Dnes prohlašují vůdci a „N. Listy“ za nejpalčivější otázku restauraci Gautschových nařízení. Roku 1879 bylo „Národním Listům“ zcela lhostejno, zda-li na středních školách v německých městech se vyučuje češtině, nestály na tom, aby každý úředník zde v zemi znal oba zemské jazyky, žádaly jen, aby s obyvatelstvem českého jazyka úřadovalo se při místních úřadech česky a při vyšších stolicích aby měl buď každý jazyk svou zvláštní stolicí anebo aby aspoň při každé vyšší instanci byl zvláštní senát pro každý z obou jazyků. Kdo se spokojil r. 1898 s nařízením Gautschovými, nestál na plné rovnoprávnosti a rovnocennosti národních a my nevěříme proto, že tak bude činit bezohledně a vytrvale nyní, ač by to byla jeho

povinnost. My považujeme vyřízení národohospodářských otázek za důležitější pro náš národ, neboť dokud budeme ve většině na českém sněmu a na říšské radě, nemůže se nám žádné hrozné neštěstí státi. To je zveličování nebezpečí a přiznávání se k naší nesmírné slabosti. Čím budeme hospodářsky neodvislejšími a bohatšími, čím více Čechů bude v úřadech, tím více pronikne vliv české řeči sám sebou. Nezanedbávejme tedy pro samé theoretické hádky, praktické naše potřeby! Ukažme tu českou neodvislost, nezdolnost a hrdost především při nakupování našich potřeb!

Moravský zemský rozpočet vykazuje potřebu 16,262.634 korun (r. 1898 obnášela jen 14,313.037 korun) a 1,603.633 korun příjmů. Schodek při téžné potřebě činí 14,906.791 korun (r. 1899 činil schodek jen 13,191.016 korun). Zemské hospodářství na Moravě horší se za německé nadvlády každým rokem. Patnáctimilionový deficit není věru malíčkostí. Na umenšení deficitu navrhl olomoucký starosta Brandhuber novou 20 korunovou daň zemskou z 1 hektolitrů libu.

Delegace jsou svolány na den 12. května.

Uherskému říšskému sněmu předložila vláda osnovu zákona o investiční půjčce 120 korun. Era dělání dluhů nastala tedy v Cisli Trans.

V Dánsku bylo povoláno k vládě nové ministerstvo. Předsednictví zahraniční záležitosti má šl. Schested, spravedlnost prof. Goos, veřejné práce baron Juel Ryssastön, orbu Frues, finance prof. Scharling, námořnictvo Middelbon, kultus pastor Bjerre, válku Schnack a vnitro Bramson.

Návrh na obžalování švédských ministrů podal ústavní výbor říšského sněmu ve smyslu § 107. f. ústavy, protože Norvéžan v. Ditten jmenován byl prvním úředníkem v ministerstvu pro zahraniční záležitosti pouze v malé ministerské radě. Norvéžané chtí, jak známo pro Norsko samostatného ministra pro zahraniční, obchodní a celní záležitosti. Švédské ministerstvo chtělo Nory získat tím, že jim povolilo vynikající místo v ministerstvu pro společné zahraniční záležitosti Švédska a Norska; to se však švédským nafoukancům nelíbí. Norové si budou ze Švédů asi málo dělat.

Na bojišti jihoafrického vyvinuly se události válečné, jak na základě pravdě, podobnosti jsme očekávali. Maršálek Roberts vzdal se plánu, aby soustředěním svého vojska v jihovýchodním Oránsku bury zaskočil a obklíčil. Hybní a mrštní burové nutili 50 000 Angličanů k unavujícím pochodům, a ustupující od Wepeneru k Ladybrandu a na sever přenechali zdržování pronásledující je anglické jízdy pouze svým zadním četám, které stálými potyčkami anglickou jízdu a jízdní péchotu zdržovaly. Většina anglických válečných sborů vrátila se již do Bloemfonteinu s nepořízenou. Maršálek poslal tedy pět svých divísi na východ marně a svou frontu v pravo nakloněnou musí opět seřaditi na sever. Kdož ví, zda-li zatím část burů nespěchá na západ ke Kyniberleyi a k Mafekingu, který tento týden přestal již své šestiměstí obléžeti. Nezdár Robertsův, nehybnost Bullerova v Natalu a Methuena v Rhodesii mrzí velice vládní kruhy v Londýně. U Tabanehu byli Angličani poraženi.

Drobné zprávy.

Dámský odbor Ústř. Matice školské v Hradci Králové uspořádá v sobotu dne 5. a v neděli dne 6. května 1900 ve prospěch Ústřední Matice školské dětské představení jejich program vyplní dítky předvedením scénami: „Příchod Vesny“ a pohádky „Popelka“. 1. Příchod Vesny. Sněburka M. Ulrichová, Jarní vánek G. Bozděch Vesna Z. Scheinero-rová. Družky Vesniny. 2. Popelka. Popelka M. Ulrichová, Olina, Dorka, nevlastní sestry Popelky M. Knoblochová, V. Trappová, Macecha A. Šedová, Princ Jarmil G. Bozděch. Maršálek B. Novotný. Žebračka víla Z. Scheinero-rová. Hosté a dvořané princovi. Začátek v sobotu o půl 8 hod. več. V neděli o 3. hod. dopol. Ceny míst: Lože zl. 2.50. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr. Sedadlo I. třídy 50 kr. Sedadlo II. třídy 40 kr. Sedadlo na galerii 25 kr. Parket 25. Přizemí 20 kr. Studenský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr. Galerie 10 kr. Předprodej lístků obstará ze vzácné ochoty knihkupectví p. B. E. Tolmana.

Povýšení ve vojště. Bratr zdejšího pana c. k. notáře **Scheinera** jmenován byl polním podmaršálkem. Bývalý plukovník 42. pluku Lehmann stal se generál majorem. Plukovníkem dělostřeleckým stal se zdejší c. k. podplukovník **Wiltisch**. Podplukovníkem se stal major 18. pluku v Olomouci p. Dittert. Majorauditem se stal p. **Neubauer**. Vojenským kaplanem I. třídy jmenován dp. **Richard Černý**, oblíbený v Hradci Králové. Zeměbraueckým plukovníkem a bulánů stal se zdejší rodák p. Karel **Pokorný**. Dr. **Libor Štefan** syn bývalého zdejšího poslance, deklaranta a spisovatele, ředitele měst. škol, stal se štábním lékařem v Josefově. Vrebním štábním lékařem stal se p. Mdr. **Dřevíkovský**, známý v kruzích hradeckých. Zdejší četnický c. k. poručík p. **Strycký**, jmenován nadporučíkem. Hejtmanem u 18. pluku stal se p. **Herbek**, bývalý velitel zdejší plovárny.

Na oslavu 1. máje konal se koncert c. a k. voj. kapely 42. pluku za četné návštěvy obecnstva

v důstojnickém parku. Páni socialisté a dělnický spolek Grégr oslavili den 1. máje slavností dělnickou a koncertem. Na staveništích a v různých zdejších závozech vyjímaje několik krejčovských a obuvnických dělníků, dělníci vlády pracovali. Oslava 1. máje se strany sociálně demokratického dělnictva odbyla se všady klidně.

Internát chudých školských sester mateřnice Horažďovického bude ještě letos přiveden pod střechu. Na staveništi v Pospíšilově třídě se pilně pracuje.

Magister farmacie pan Dvořáček z Král. Hradce koupil lékárnu v Brně na Josefově „u naděje“ za 122.000 korun.

Šlechtický snátek. Josef hrabě **Nostic-Rieneck**, syn hraběte Karla **Ervína Nostice**, známého předáka katolické strany v Čechách a zem. poslanec slaviti bude 8. května svůj snátek a princeznou **Roscu Lobkovicovou**, dceři nejvyššího zemského maršálka království českého.

Pohřeb vzorné hospodyně. V Novém Hradci Králové zemřela dne 28. dubna t. r. po krátké nepatrné chorobě tiše, jak byl celý její život, 85letá stařenka alešna Maria Magdalena Kurzová a byla minulí pondělí na tamním svatém poli slavně pohřbena. Jeonce dcerou biskupského lesního v Chrastě vycvičila se k vedení domácího hospodářství v tamní i Hradecké biskupské kuchyni, stala se roku 1845 hospodini u zdejšího gymnasijsního katechety Lichtenberga, jehož provázela později na faru v Poučově, na duchovní správu ve věznicí Kartousské a na kanonikat v Krkonošském Maršově, po úmrtí staré hospodyně biskupské u samého pana biskupa Hanla, a po jeho zesnutí u zdejšího kapitulního děkana Raise, kterému též až k smrti r. 1893 doasloužila. tak že přes 38 roků v domech duchovních v jmenovaných místech všeobecně vážnosti požívala a proto ji také množství zhozných účastníků nejen z Nového Hradce, kde byla svůj odpočinek trávila, ale i z Hradce Králové, z Chrastě a odjinud se zvláštní počtou ku hrobu doprovázelo. Platí o ní v plné pravdě pořekadlo, že kdyby bylo možná, měla by se nyní po smrti utlouci na prášek a mělo by se prášku toho dáti užít všem hospodyním, aby jí ve všech činnostech hodně následovaly. Odpočivejž v pokoji!

Padesátileté narozeniny oslaví v kruhu své rodiny zdejší rodák dp. Jan Dvořáček, který již přes 10 let působí blahodárně jako farář ve Slatině u Žamberka. V této chudé ale hodné obci ještě žádný farář tak dlouho nepůsobil.

Zdejší obchodní pomocnictvo svolává na neděli, dne 6. t. m. k 3 hodině odpolední do „Živnostensko čtenářské jednoty“ veřejnou schůzi, kde hodlá nejen své požadavky tlumočiti, ale i obecnost upozorniti, kdy má svých potřeb nakupovati. Uvážili-li se dlouhá pracovní doba ve většině obchodů, jest skutečně povinností obecnostva nás obchodní dorost podporovati. Je proto třeba, aby se naše obecnost této schůze počtem co největším zúčastnilo, by ptání obchodního pomocnictva vyslechlo a poslalo tomuto pomocné ruky k uskutečnění jeho tužeb.

Mostní váha jest pro Hradec Králové nutností. Po 6 roků se jedná o její postavení i v městském rozpočtu stále se běže na ni ohled, soukromníci kupující uhlí, kteří i jiné věci na váhu kupují, aby se váha koupeného zboží zjistila, tak aby poškození nebyli — ale mostní váhy, kterou má pomalu každá ves, metropole českého severovýchodu počítá ještě postrádá.

Tetřivci letos málo tokají v okolí Hradce. V jilemnických, pardubických, chlumeckých, kladnubských a auerspergovských lesích zastřeleno bylo však více tetřivků.

Časová přednáška. V jednotě katolických tovaryšů bude přednášeti v neděli dne 6. května dp. ThDrC. Fr. Loskot „Lurdech“. Začátek ve 3 hod. odp. Vstup hostem volný. Není pochyby, že přednáška tato, konaná učitým návštěvníkem divotvorné jeskyně lurdské, nalezne hojnost posluchců. Zlať Bůh!

Proces v Polné. Kazační soudní dvůr zrušil rozsudek porotního soudu v **Kutné Hoře**, kterým Leopold **Hilsner** uznán byl vinným vraždy a odsouzen k smrti provazem, a nahradil nové přelíčení v Chrudimi. Hilsner bude dopraven do Chrudimi. Zdrav je jako řípa. Zprávy, že se vězení sešedivěl a ztrudnomyslněl, je židovský výmysl. Obhájei dr. Aufedníček a dr. Buxa byli o zrušení rozsudku zpraveni. Židé usilují, aby Dr. Buxa nebyl k líčení novému předpřístěn, protože prý matka a bratr zavražděné Hrdzové Anežky neutrpěly její zavražděním žádné škody. Nové vyšetřování prý bude sensační.

Proti zemskému poslanci p. Janu Jarošovi zabíjelo v „Osvětě židů“ několik pokračásko realistických učitelů v čele s panem redaktorem Aloisem Hajnem a „slovným řečníkem“ jezberským Kratochvílem jizlivý, spíše zákeřnický a sprostý, než-li věcný boj. Toť se rozumí, že páni Skrvnové z Čistěvsí, Pražáková z Hoříněvsí, p. Kotland z Holohlav a jiní rolníci dostávají také co proto. **Stoupenci** t. č. pokračásko Kratochvíla, který, aby nemusil platit na stavbu evangelické církve povinný příspěvek, odpadl od „čistého evangelia“ ke katolictví a který, když pak k placení přece donucen byl, dal se přepsat od katolictví zase k „čistému evangeliu“, který tedy mění svou viru a politické přesvědčení jako obnošenou košili — *ze samého přesvědčení vytykají panu poslanci Jarošovi v „Osvětě židů“, že pracuje na zklíkalisování jaroměřského okresu.* Čtí prý se to všude, na všech stranách, na všech zejména, v každém téměř hostinci prý se najde „Obnova“ a chť-li prý lidé (pokračovali) věděti proč ji odebírají, odpoví prý, že pan poslanec ji také běže, že se mu velice líbí. Není prý na něm zván redaktor „Obnovy“ do redakce.

danyh, ano pan poslanec prý je jen tehdy v dobrém náladě, sedí-li týž po boku jeho, jak (p. Kratochvíl) viděl posledně o schůzi delegátů župních hospodářské jednoty v Hradci Králové pořádané, kdež prý redaktor „Obnovy“ byl *poslanec každému představeným*. Prosí-li prý se také, že sám p. poslanec „Obnovy“ po svém okolí kolportuje!!! — *Hrozné, věru strašlivé věci proslavuje „Osvěta židů“ na poslance p. Jaroše*. Měl prý jeti s panem řídícím Karlem Skutlým do Říma, byl prý by se stal aspoň svatým a p. Kotland z Holohlav aspoň blahoslaveným. Lidé prapodivné víry a spojenci královédvorských židů a pověstného „vlastence“ pana MUDra. Moravce, který na místo sokolům *prodal svůj dům na náměstí královédvorském německému židu* — patrně pana Jarošovi a Kotlandovi jejich podivnou činnost od slušných lidí řádně oceňovanou závidí. Nestydí-li se žid a evangelik za svou víru, nemusí se za svou stydět ani katolík a *pranířování*, že někdo odebírá a čte „Obnovu“ a že mluví s redaktorem „Obnovy“, který z malorolnických rodičů posel a vřady hrůz k svému původu se hlásí a zájmy rolnictva vždy obětavě a nezištně hájí a nebojí se ani dalekých a nákladných cest, výletů a pochůzek, aby sám zemědělské pokroky seznal, své vědomosti rozšířiti a pak ve prospěch svých rodáků použití mohl, *to dnes nikoho nesalekne*. Rolníci a přátelé rolnictva a českého rolnictva vědí již, že v „Obnově“ vždy se učeho pro sebe prospěšného a zajímavého dočtou, kdežto v „Osvětě židů“, podporované od německých židů a v cizích službách stojících internacionalistů a pokrokářů, kteří pro rolnictvo, jejich víru, potřeby a národní zájmy vždy jen posměch mají, pěstuje se jen osobní skandál a hanobení a *je tam teprve pak něco kloudného, když se to koupí od Hutlů, Zákravských aneb Petříčků*. „Osvěta židů“ a p. Kratochvíl svým věděním a charakterem již nejméně imponují. Protože je dnes na venkově prohlédli a dali jim vale, tedy se páni nechají chválit výsost sami. Nemáme příležitost znáti a oceniti pana Traxlera. V národním ohledu není však jistě horším než-li spojenci p. Kratochvíla, Dr. Moravce a jeho židovskopokrokoví přívrženci. Náš venkov již prohlédl své Pappenheimy a proto se jen smál tomuto článku „Osvěty“ ze dne 21. dubna: „Tázete se, kde že zůstali ti Kaválové, Reichertové, Kotlandové, Pražákové a oni další všichni synové našeho uvědomělého venkova, kde zůstal pan poslanec Jaroš, jenž přece snad aspoň kvalitě člověka oceniti dovede, kam uchýlili se pánuv Šohnoutka, Boh. Čerych svými ušlechtilějšími názory známí? Všichni ti blus svůj položili pro p. Traxlera, na všech těch spočívá nyní spoluvina korupce a reakce, jež volbou touto se u nás se spánku probudila. Občané, kteří při takové příležitosti, jako jest volba do okresní reprezentace, vyvolí si muže, o němž všeobecně je známo, že jak v ohledu národním, tak i hospodářském a komunálním jenom neblaze proslul, ti sami nemohou býti dobří a ušlechtilí, ano, *kdyby je i někdo špatnýmý navaz*, z těžka budou se brániti. Hanba také samosprávě, kde intrika, osobní kompliment a konvence více platí, nežli *charakter a důslednost*, hanba těm, již ve zbědovaném politickém životě našem ještě i program kandidáta nepoctivosti podepsati dovedou a myslí, že jsou moudří a rozšafní občané. A obzvláště sám poslanec náš za obce venkovské, pan okresní starosta Jaroš, měl by si toho býti vědom, že nedůstojno jest důvěrníka lidu, aby *tajemnou svoji machinaci podporoval mravní nízkost vůči svědomitosti a občanské statečnosti*, což ani jeho bázní před konkurencí na místo starostenské nikterak odůvodniti se nedá. A vůbec vy všichni občané národa, již stojíte v příkré opozici vůči vládám vídeňským a vůči vojenské správě, jež syny vaše pro jediné slůvko zavírá, jste ubozí, slabí a nehodní nějakých úspěchů, když toho, který před měsícem smál se vaší opozici a pival arrogantně přes vaše hlavy, vyžádav si vojenský odvod do Josefova, ačkoliv vy opozičně jste se vůči této věci neseli, na povrch vynášíte, ještě však ubožejší je národ náš, jenž při takovýchto svých bojovnících věru málo má nadějí na splnění svých ideálů. *Lháři jsou všichni, kdo mluví a píší o „uvědoměním“ venkově našem, aneb aspoň hrubě ignoranti, neboť ne uvědomělost, ale nízkost, samolibost, pohodlnost, prospěch a bezzásadnost tu vládnou*. Co si pomyslí o takovýchto občanech zástupce vlády, okresní hejman, když odhalí mu všechny svoje slabiny? O čem může pak vyprávěti psaníčko jeho těm vyšším tam, až i těm nejvyšším? O rubech sketách a třítnách větrem se klátících. A pak chcete úspěchy blouznit a křičet po českém žesle a koruně! Blbí byli by ti řídící tohoto podivného státu, aby vám vyhověli.“ — — „*Trichoche a Cacolette*“, známí taškáci z Molierovy veselohry, nebyli by dovedli napsati o českém národě a o předácích našeho rolnictva hanebnější a potupnější dopis. Poctiví čeští rolníci si však z tohoto darebáctví nemusí pranic dělati. Velebiteli pana Kratochvíla z Jerbin, o němž se prokázalo při poslední volbě do okresního zastupitelstva v Jaroměři, že se těší nejmenší přízni rolníka jen malou douškou: Nemyšlí, že samochválá smrdí? Na Jaroměřsku rolníci to vědí a proto se „Osvěta židů“ jen smějí.

Nedělní klid. V záložním úvěrním ústavu v Hradci Králové od 1. května t. r. v neděli se neúčaduje.

Nový oltář v chrámu Páně v Žamberku v ceně 860 zl. (a ne 560 zl., jak omylem vysázeno) daroval p. Camill Schopf.

Zvěsti z východních Cech.

Blisk. návštěva na Čáslavsku. S toužebností čekána byla návštěva J. B. M. na Čáslavsku, neboť nikoho nebylo tajno, že kraj tento čestně obývaný evangelíky a zliberalisovanými katolíky bude důležitým měřítkem varůtějšího uvědomění katolického. A věru nesklamali jsme se my, kteří sledujeme nové proudy. Čáslavsko promluvílo a promluvílo tak velikolepě, že radostí zachvívá se nad tím srdce. Lid ukázal tu své katolické sebevědomí způsobem velikolepým. Věak venkov manifestoval se jako katolický uvědomělý. Cesta J. B. M. byla jedním triumfem! Nejvíce posadu zůstalo město Čáslav, kde několik jedinců, kteří mohou úlohy své hráti jenom pomocí blásů katolických, tajným i veřejným terrorisováním chtělo odvrátiti obyvatelstvo od uvítání biskupa, o němž jeden z důvěrníků mladočeských, městský tajemník Milinovsky v poslední valné hromadě Besedy vyznal, že jest Čechem s tělem i duší, který jediný pozvedl svého blasu, když těžká křivda stala se českému národu. Bohudík podvrátné dílo to se jim nepodařilo. Ačkoliv páni zůstali doma, lid přišel a to v počtu velikolepém. Po mnohých poradách městské rady většinou usneseno, aby vítal J. B. M. p. purkmistr a s ním, kdo bude chtít. Jak viděti měl se vik nasytiti a koza zůstatí celá. Menšina městské rady, menšina konservativní, jež byla pro slavnostní vítání, dostavila se a tak s p. purkmistrem vítal J. B. M. pan městský rada Fr. Minářik a p. Jeřábek, jakož i zástupcové občanstva p. Seidl, p. Zástěra a p. Čálek. — Apatie většiny na radnici jevila se i v tom, že městu nebylo učiněno vyzvání, aby okrášlilo se prapory. Než i tu občanstvo samo zdobilo bez vyzývání domy četnými prapory českých barev. Leckterý ovšem dal se zastrašiti, ale my aspoň víme nyní, kdo jde s námi a dle toho zařídíme své jednání, vědouce, že můžeme podporovati jen toho, kdo nestydí se veřejně přiznati se katolíkem. Jednání městské rady, respektive jednotlivců jí ovládajících, odsuzováno všeobecně a poukazováno k tomu, že když jedou městem cyklisté, když jedou prusáci důstojníci, tu hned vychází rozkaz ozdobovati domy, ba celá městská rada v parádě jde je vítati, když ale přijede vlastenecký, český biskup, tu jde se schovati. Myslíme, že bude dán tomu výraz ještě jinde. O půl páté hodině objevil se nejd. pan biskup v městě a uvítán p. purkmistrem dal si představití jednotlivé pány a pak uprostřed obecenstva provolávajícího slavně provázen zástupci všech c. k. úřadů, čestného důstojnictva středom díte k kráči k děkanství, kde vdp. děkan Foltá promluvil hluboce prociťená slova vřaje nejvyššího pastýře. S četným duchovenstvem (26) odebrala se J. B. M. do chrámu druhým špalírem spolků katolického, veteránského a hasičského a studujících c. k. gymnasia s celým sborem profesorským shromážděných jakož i spolků sv. Ludmily a tam vlasteneckými slovy promluvíla k shromážděnému lidu tisícímu se hlava na hlavě v prostorném chrámě. Po kázání následovalo biřmování studujících a věřících dospělých. Korunou slavnosti toho dne bylo slavně zastaveníčko pořádané vřaje jmenovanými spolků (na něž mimochodem řečeno, také nátlak se činil, ale marně) po osmé hodině večerní za osvětlení celého kostelního náměstí krásně dekorovaného. Při dostaveníčku zapěny byly písně ředitelství p. regenschorio J. Boka a zahrána čísla kapelon veteránského spolku kutnohorského. Druhého dne následovalo biřmování dítek školních, po němž byla oficiální hostina, kde s dostatek přesvědčili se zástupcové obce o milém zjevu J. B. M. Při ní koncertovala kapela 21. pluku z Kutné Hory. Vypsali jsme proto šířeji slavnostní přijezd J. B. M., že ze všech stran čekáno na zprávy, jak zachová se Čáslav. Lid zachoval se s konservativními zástupci svými, jak sluší uvědomělým katolíkem, kruhy svobodomyšlné dle své liberálnosti. Nevíme, je-li pravdou, co pravile se o některých předácích té strany, že *jednak proto nevítili, že prý dostali komando z Prahy, jednak že prý J. B. M. milost nestojí na dobré nose s vyššími byrokratickými kruhy, s kterými nerad si kam dobré oko ten, kdo touží výše se hranice města, okresu, kraje a země, a konečně, že vítáním mohli by si uškoditi u svých klientů židů a evangeliků*. Co se posledních ale týče, tu musíme konstatovati s pravdou, že chování tak svané intelligence katolické sami odsuzovali, podotýkajíce, že u nich by se to státi nesmělo a také sami zachovali úplný klid a nestrannost. — Následujících dnů vyjžděla J. B. M. do okolních far.

Kluky byly prvou štačí venkovskou, v níž měl nejd. pan biskup uděleti sv. biřmování. Již od časného jitra panovala v celé farnosti zvlášť v Močovicích nálada sváteční. Od obce Močovickej vyjel k 7. hodině zástup statečných banderistů, který na hranicích Čáslavských ústy p. Vančury ml. přivítal nejd. p. biskupa a žádal o svolení, aby provoditi ho mohl jako čestná stráž do chrámu Páně. V prvé osadě farnosti přičiněním zvlášť též cukrovary postaveny byly slavnostní brány a všechny stožáry elektrických lamp ozdobeny národními prapory. Za cukrovarem i každá chýžka v šat slavný se oděla. U slavobrány čekal celý průvod školní dítky s pp. učitelky a občanstvo se svými zástupci, spolky bratrský s praporem a hasičský se svými funkcionáři. Všichni uctivě a srdečně přijali J. B. M. ústy p. Vondry, uvědomělého rolníka. Odtud hnul se průvod ke Klukům. Tam zbudována byla druhá slavobrána, u níž vítal J. B. M. p. farář Malich, p. starosta Jelínek, p. patronátní komisař Sittl a p. řídící Náhlík. Četné zastoupeno bylo úřednictvem cukrovary v čele s p. účetním. Mezi přítomnými pozorovati bylo i čestné vynikající evangelíky. Po posv. obřadech a obědě ubírala se J. B. M. zpět do Čáslavi, opět provázena četnými zástupy a v Močovicích pozdravována i paními v čele s paní ředitelkou Marešovou. Banderium J. B. M. provázející vedené p. Vančurou st. dovedlo J. B. M. až k samému děkanství Čáslavskému.

Chotusice odšly se za přijezdu J. B. M. v slavnostní háv. Ze všech statků i chaloupek třepotalo a hrálo plno červenobílých praporů a u slavnostní

bežny šlo se sta a sta lidí, touděbně vyhlášených k bílé silnici, na níž objeviti se měl koňár J. B. M. Sotva zaleskl se v jarním slunku, ozvala se střelba a hmoždíř a p. starosta Chotusický Fr. Poškočil uprostřed nástupu vítal krátkou sice ale pěknou řečí J. B. M. jménem obyvatelstva městečka i všech přifařených obcí. A vedle otce jako poupatko vystoupila jeho dcera Mařenka, aby promluvíla za své spolužáky a spolužáčky. J. B. M. děkovala za tento hold upřímné lásky, neboť psána byla stejné na tvářích všech přítomných. Prostřed spolků hasičského, farního, farního-živnostenského a dělnického z Chotusic a hasičského, farního-živnostenského a podpurného dělnického z Žehuňic, jakož i hasičského z Rohoče kráči nejd. pan biskup do chrámu, kde na prahu vítal ho dojemně p. farář. Chotusice po celý den akvěly se slavnostní násladou a každý s těžkým srdcem provázel odjíždějící povoz J. B. M. Zapal se nejd. náš pastýř do srdcí všech.

Potěhy přijaly J. B. M. v neděli. Jako všude venkov i osada naše, ač hojně evangelíky a to bohatými osazena, manifestovala se dne toho jako obec výlučně katolická, to uvědoměle katolická. Rolnictvo z celé farnosti vyjelo mu vatfice na ozdobených ofích až k samé Čáslavi vedeno p. Říhou z Tupadel a přijavši ho do svého středu vedlo ho do náručí spolků, které poblíže Potěh J. B. M. očekávaly. Byly to hasičské sbory z Potěh s velitelem p. Hnilíčkou a z Bračic s velitelem p. Kotrbou provázeny hudbou „Sokola“ Potěšského s kapelníkem p. Meckarem. U slavobrány průvod zastavil a tu s prostředkem shromážděných zastupitelstev přifařených obcí vystoupil pan Moravec, l. radní z Potěh a slovy upřímnými vítal českého, dobrého biskupa. Po něm pak i sbory učitelské v čele s p. říd. Dvořáčkem. Středem štačty došla J. B. M. k faře, kde přijali J. B. M. nejprve p. patronátní komisař a řídící panství Žlebského Holešovsky a pak dp. farář. Připomenouti třeba i proslav šákyň V. t. ř. Ř. Š. Semerádová. Přeplněný kostelíček div pod těly mačkajícího zástupu se neroztoupil, když J. B. M. vystoupila na kazatelnu a tu poutavě, přesvědčivě a srozumitelně mluvil o uvědomění katolickém. Všem šla ze srdce slova, která po posvátných obřadech promluvil k nejd. panu biskupu šák V. t. ř. Karel Dvořáček. Po 4. hod. ubírala se J. B. M. zpět opět pozdravována tisícíhlavým zástupem a provázena spolků, hudbou a banderiem, tímto až k samé Čáslavi.

Zbišev. Pondělek byl věnován návštěvi Zbiševské. Jako v okolních obcích i tu přijat byl nejd. p. biskup se slávou velikou. Na hranici farnosti vyjelo banderium, aby doprovodilo ho ku bráně na pokraji obce vztýčené. Tu uvítal jej p. starosta Fromek jménem občanstva a p. říd. učitel Kněžourek jménem učitelstva, které spolu se zástupci přifařených obcí počátek slavnostního průvodu činilo. Za volání slávy, střelby z hmoždířů a svuku hudby kráči ndp. biskup prapory okrášlenou obcí provázen spolků hasičskými a živnostenskými. Dojemně bylo osloven družičky Vobořilové, které jménem šákyň J. B. M. oslovila a nádhernou kyticí ze žlutých růží mu podala. Chrám byl do posledního místečka naplněn a všichni nadšení byli řečí svého nejvyššího pastýře. P. farář Michl může býti úplně s duchem osady své spokojen, ač tato velikou většinou jest evangelická. Odchod byl stejně slavnostní jako příchod, jen že přimísila se do radostných chvil hořkost rozloučení.

Bučice. Korunou slavnosti návštěvních na Čáslavsku byl příchod J. B. M. do farnosti Bučické. Za hlubolu zvonů Čáslavských vyjela J. B. M. o půl 7. hod. z místa dosavadního pobytu a májovým jítrem špěla k cíli své apoštolské cesty. Na kopci přetínající rovinu čáslavskou a okolí Bučické stála řada kočárů, čekajíc na příchod velepastýře. Mezi účastníky bylo pozorovati p. sekretáře cukrovary Lustiga ml., p. Pacíta, p. říd. cukr. Brože, p. účetního Fiedlera, p. správce Strajčka a více jiných vynikajících osobností, známých a vážených v celém kraji Čáslavském. Za kočáry červenaly se šerpy statných banderistů, kteří pod vedením p. Č. Vančury statkáře a prvního radního z Bučic uvítali J. B. M. Uchvatné nešla se těšinou slova nadšená p. Vančury, která zaslouží, aby byla uvedena, protože promluvena byla ústy muže, který požívá všeobecné vážnosti. Právil: „V. B. M. Nejd. Pane! Jménem veškerého našeho rolnictva a občanstva osměluji se na hranicích obce naší vítati V. B. M. co našeho milovaného československého biskupa. Pozdravují ve V. B. M. pravého apoštolského nástupce Světců Cyrilla a Methoda. Srdce naše chvějí se toužebností vatfice V. B. M. s přáním, aby dobrý anděl doprovázel V. B. M. po všech apoštolských cestách a aby Bůh ku blahu vlasti, národa a církve dlouho a dlouho Vás zachoval. V tomto pozdravu vítáme V. B. M. co nejserdečněji a prosíme za první apoštolské požehnání. V. B. M. „Sláva!“ Dojat děkoval nejd. p. biskup za tento neočekávaný, překvapující projev věrných svých oveček. Na to hnul se všechen malebný průvod k Bučicům, kde již těsnilo se množství lidstva u slavobrány nádherně vyzdobené. Množství praporů malých a velkých zdobilo ji a uprostřed trnul znak král. českého spolu se snaky zemí koruny svatočáslavské a znakem biskupovým a nápisem: „Vítáme Vás“. Tu se zastupitelstvími stáli i starostové p. Havránek z Bučic D., p. Horáček z Vrdů a p. Hruška z Bučic H. Pan Havránek, spolu člen okr. výboru Čáslavského vítal ardečně J. B. M. a po něm delší řečí oslovil ho p. farář Limberský, poukazuje i na obětavost osadníků, kteří nákladem mnoho set slatých vyzdobili svůj chrám. Družička Havránkova vítala pak J. B. M. jménem štačty. Ze spolků zúčastnil se živnostenský a předsedou p. Hofhanssem. Jak ardečně bylo vítání, tak srdečně byla i slova biskupova. Vzpomenuv své návštěvy před 30 lety, jako mladý bohoslovec unesl a dojal všecko množství, že viděti bylo i muše slzeti. Z Bučic provázena žehnáním osadníků ubírala J. B. M. k Ronovu, končivši tak svůj pobyt Čáslavský. Co sanedbalo město, to nahradily s dostatek obce a mezi nimi zvláště Bučice. Zřetelnou okamžiky v nich nesapomenutelný. Páni, kteří chtěli i obce odstrážiti od vítání, jako odstrážili částečně město, snad nyní nahlednou zbytečnost a nedar svých prací. Nechtě energií podobnou vyvinou na věci národní!

Výkaz za duben.

Členové zakládající splatili dle účel: 75— = 10 sl.

Členové skuteční po 5 sl: 54., 122., 124., 125., 126., 127., 128., 129., 130., 131., 132., 212., 226 (10—), 229., 226., 229., 229., 216., 222. = 100 sl.

Členové přispívající po 2 sl. 50 kr: 109., 112., 142., 279 (4—), 284., 411., 412 = 19 sl.

Dary na Adalbertinum platí pánové: Ig. Horký 12 sl. 45%, kr., Lud. Horv 6 sl. po 5 sl: Boh. Kubák., Jos. Martinec., K. Pablásko. po 2 sl. 50 kr: Nejmenovaný, po 1 sl. Aug. Kristian = 37 sl. 95%, kr. celkem 166 sl. 95%, kr.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. dubna 1900. 1 hl pšenice k 12.00—15.20, žito k 11.10—11.40, ječmena k 9.00—9.60, oves k 5.80—7.00, prosa k 0.00—0.00, vike k 11.00—12.50, hrachu k 18.00—22.00, jáhly k 18.40—0.00, kroup 16.40—22.00, bramborů k 3.20—4.00, jetelového semínka červeného k 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 33.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 18.00—26.00, 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00. 1 kg. másla k 2.16—2.22, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.22, 1 vejce 5 h.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Náobyčejně přínavé působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýze pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jodové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krticím, dně, rheumatismu, ischias atd. Půvabná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lešů.

Moderní pohodlí, velmi mírné ceny. Ordinující lékař. lékař Med. dr. Jos. Peloušek z Prahy. Blíží správy podá ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

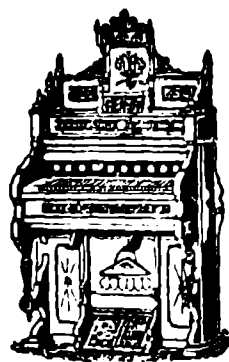
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vylouděný důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 slatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech

doporučuje uctivé své chvalné známé práce kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Učedníka

z řádné rodiny přijme

J. Pultar,

modní krejčovský závod pro pány v Hradci Králové. — Eliščino nábřeží.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské kelárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
	Speciální obchod klatovským prádlem.			
	Stanislav Jirásek.			
			Hradec Králové Velké náměstí č. 36	

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žiněnky.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařizování bromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které správně vytizuje. Dále se odporučuje k zařizování vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování plynových tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji, správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvšelejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnostem mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

JARO A LÉTO.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvyšované ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšívkami
v Hradci Králové.

Zal. 1834.

První sportovní závod Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad kol amerických, též premier Helical a j. Ojetá kola od 40 K výše.

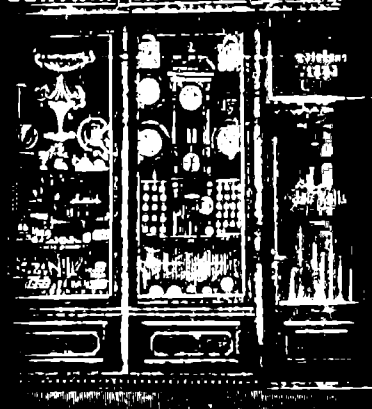
Ceny báječně levné!

Opravy vyřizují se rychle a levně.

S veškerou úctou

František Jiráček.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadla na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M. Barthel & Co. Viedeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

V. Vacek,

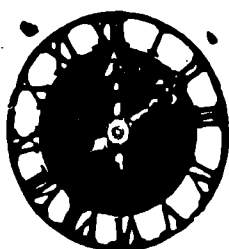
závod

školkářský

v Pamětníku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistické sazenic a zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžkové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemně

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleředstojného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veliká spora a důležité pro každého.

Žádných šlů a řemenů více!

Upotřebte jedině mého druhu lékaři doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenité rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dřeví koží, nepříjemné teplo, odporné sesouvání se šlů a ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1-60 6 kusů al. 3- zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice - Kukaně.

Žádný švindl, tisíce pochvalné úsudky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a havelky z čistě ovč. vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Světově známé Klatovské karafiáty

12 druhů za 2 zl., 25 druhů za 4 zl., 100 druhů za 10 zl. a směsiny 190 za 5 zl.

Velikokvěté anglické pelargonie

v nádherných druzích již v poupatech 12 druhů za 2 zl.

Vysokokmenné růže 2let. šlechtění

1—1 a půl metru výšky, v nejoblíbenějších druzích, 12 druhů 5 zl. 60 kr.

Růže 1 m. vysoké 12 kusů zl. 4.—

Plnokvěté fuchsie 1 kus za 8 kr. Krásné vanilky 1 kus za 8 kr. Růže do hrnců (květináčů) 1 kus za 20 kr. Jiřinky 1 kus za 10 kr. nabízí

JOSEF VOZKA,

zahradník v Klatovech.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohnů zlateně a stříbrně zař se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejrychleji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již avěšené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými příjisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, ládek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť. svícnu, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Ochranná známka: Kotva.
LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze, uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 al. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých barev, nejnovějších vzorů a bez zvýšení cen lze dostati pouze v mém prvním českém zasilatelském závodě, o jichž trvání co důkaz podávám jedno z posledních mne došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku, musím však s politováním sdělit, že jsem posud šatstvem tou měrou zásoben, že na delší dobu nemohu pomýšlet na nové objednávky; vinu toho nesou Vaše látky výtečné jakosti, které nejsou takřka ani k roztrhání.

Trvám v účtě oddaný

František Partl, správce školy Kunratické.

Karel Richter,

velkoobchod sukny

Hradec Králové.

Veletóné P. T. obecnostvo v místě a v okolí upozorňuji že za příčinou zvětšení obchodních místností přesídlil jsem sklad svůj do prozatímního krámu na náměstí.

Založeno 1885.

Nádherné byty

v novém renesančním domě

na Eliščině nábřeží k pronajmutí od 1. července t. r.

Dva čtyřpokojové, jeden tři pokoje, dva dva dvoupokojové s příslušenstvím. Parní, vanové lázně v domě.

Blíží u stavbyvedoucího p. architekta Krčky na stavbě.

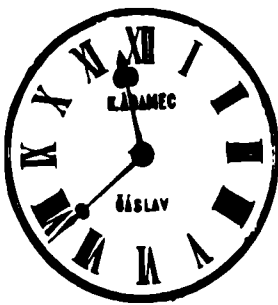
JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

— První výroba —

vešních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věšních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozp. čty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Sukna

kostelní a černé látky pro veledúst. duchovenstvo ve velikém výběru doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami

Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Pstruhy

marinované

výtečné úpravy a chuti v krabicích po 6, 12 a 28 Kor. zasílá na dobírku nebo proti zaslání obnosu předem

Rybářský spolek

v Jamném

u Jablonného n. Orli.

Obchodníkům a restaura-
térům výhodné sračky.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprahtleích)

doporučuje P. T. veledústa. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha botová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Tangera

časová novinka pro pány na obleky, v moderní barvě zelenavé.

Metr zl. 3.60.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasil. závod

Ed. Doskočila

v Chocní.

Právě vyšlo č. 8.

„Časových úvah“

Čirkeu pronásleduje vědu.

Napsal Dr. František Rojl.

Stran 24. Cena 8 h.

Časové úvahy vždy větší těší se oblibě. Poslední číslo „Zánik světa dle bible a astronomie“ opět úplně rozebráno.

Objednávky pokud možno obratem pošty vyřídí

Administrace Časových úvah
v Hradci Králové.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

ovocný ocet

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slovným panem **Antonínem Bělohoubkem**, professorem při c. k. české vysoké škole technické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší sračky.

Zemská pojišťovna starobní

(Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.)

poskytuje

všem rakouským státním občanům, kteří jsou buď v království českém příslušní aneb se vykazují mohou tříletým pobytem v Čechách, možnost pojistiti se libovolnými vklady (od 1 zl.)

na pensii v stáří

— a předčasné nezpůsobilosti k výdělku. —

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 8 října 1899 schválena byla změna stanov zemského pojišťovacího fondu, na níž usnesl se sněm království českého dne 8. května t. r. dle které nejvyšší přípustná renta na místě dosavadních 360 zl. může obnáseti 500 zl. čili 1000 korun ročně. (Zákoník zemský království českého, částka XVIII. č. 75.)

Prospekty a blankety přiblašovaci zasílá a na osobní přiblašku vydává kancelář ústavu v Praze, na Malé straně, „U Montágu“, zdarma a franko.

Záložna v Jesenici

u České Skalice

zapsané společenstvo s neobmezeným ručením

přijímá vklady věřitelské v neobmezené výši a zúrokuje je následkem usnešení se valné schůze ze dne 22. dubna 1900

4½ %

Touto zvýšenou sazbou zúrokuje se též vklady staré a sice od 1. července 1900.

Za vklady věřitelské ručí závodní podíly a rezervní fond záložny sumou 248.50 K 36 h a kromě toho veškerí členové solidárně svým jménem.

Řiditelství.

Cognac pravý, z italského vína, třiletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vsorky sasylojí se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové bez srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Zvěrolékař Josef Vít,

em. klin. asistent c. k. vysoké školy ve Vídni,

dovoluje si uctivě oznámiti,

že saháji dnem 1. května t. r.

praxi zvěrolékařskou

v České Skalici.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na skládě.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v posavadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** čís. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

OBNOVA

Číslo 18.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 4. května 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Císař František Josef I. v Berlíně.

Rakouský císař zavítal dnes do Berlína, kdež bude v neděli německý korunní princ prohlášen za plnoletého. Náš císař nepojede do Berlína skrz království České, snad aby do pruského královského zámku nemusel jeti Královéhradeckou třídou a nebyly tím oživeny trudné upomínky na rok 1866. Císař odjel včera z Vídně skrz Moravu a pruské Slezsko, r. 1742 trvale nám odňaté a byl slavně uvítán dnes o 8. hod. ranní ve Frankfurtě nad Odrou generálem pěchoty a křídelním pobočníkem v. Lindequistem, komandujícím 18. armádního sboru generálem hr. Hülsen-Häselerem, velitelem 2. pěší gardové brigády v. Ravenem, velitelem gardového pluku císaře Františka Josefa v. Mechowem, velitelem husarského pluku císaře Františka Josefa křídelním pobočníkem v. Bülowem atd., kteří byli našemu císaři přiděleni jako čestní kavalíři.

V Berlíně uvítají císaře našeho císař Vilém a choť a královskými princy, německými spolko-
vými knížaty, ministry, vojenskými hodnostáři atd. Od Braniborské brány až po zámek budou ve špalíru posádky z Berlína, Špandavy a Charlottenburga v parádě. Na počest příjezdu rakouského císaře vypálí 1. gardový dělostřelecký pluk 101 ránu z děla a oba císaři pak pojedou slavobranami, slavně vyzdobenou třídou „pod lipami“. O 9. večerní hodině bude velké čepobití, při němž píšťkové zahrají také parádní pochod, který po vzoru pruském zaveden byl právě do rakouské armády. Uvítání Rakouského císaře v Berlíně bude mnohem slavnější, nežli přivítání italského, švédského a dánského, ale v Čechách a namnoze též ve Vídni bude návštěva-buditi city velmi smíšené.

Velkolepé vojenské cvičení dne 5. května a prohlášení pruského korunního prince za plnoletého dne 6. května svědčí o utužení německo-rakouské aliance. Německé říšské časopisy přiznávají, že prý význam sjezdu obou císařů nespočívá v ohledu na vnitrorakouské politické poměry, že však politický význam cesty má vliv na zahraniční styky obou říší. Za doby vlády hr. Badaena a hr. Thuna udály prý se pokusy, vyhlíci Prusko. Německo jako přirozeného nepřitele Rakouska a bylo prý proto usilováno, aby Rakousko z domnělého manského poměru vůči Německu se vymanilo a učinilo spolek s Ruskem a s Francií. Vládní a vojenský orgán „Reichswehr“ psal prý proti Německu články, které Baden prý inspiroval. Baden prý sice odmítal zodpovědnost za tyto články, ale zjištěno prý bylo nade vši pochybnost, že Reichswehr dostávala velké podpory z dispozičního fondu.

V Berlíně prý byli velice rozhořčeni a napjatí, když pozorovali, že za vlády hraběte Franta Thuna klerikálně-feudální kruhy oživovaly znova směle nepřátelství proti protestantskému německému císařství. V Berlíně prý byli ovšem přesvědčeni, že starý císař, na jehož vůli jediné zahraniční politika Rakouska závisí, je ve svém nitru pro spolek s Německem; ale v Berlíně prý stále upozorňovali, že pokračující poslovaňování Rakouska ohroží v budoucnosti spolek Rakousko-Uherska s Německem. To prý teď všecko přestalo. Rakousko-uherský velevyšlanec v Berlíně Szögenyi v Berlíně a kníže Eulenburg ve Vídni za pomoci zahraničního rakouského ministra hraběte Goluchovského odstranili nebezpečí. Hrabě Thun padl, v Rakousku ovládla šlechta německoliberální a na výsluní přízně obou mocnářů nalézá se teď kníže Max Egon Fürstenberg, na jehož statečích v Donaueschingen císař Vilém právě návštěvou a na honech mešká.

Mnichovská „Allg. Ztg.“ a různé berlínské časopisy přiznávají až příliš okatě, že rakouská vnitřní politika nalézá se teď pod berlínskou censurou a že ji ve Vídni kontroluje kníže Eulenburg. „Berlínskému Pondělnímu Světu“ zdá se býti tento velký úspěch pruské politiky ve „východní marce“ nepatrným. Návštěva rakouského císaře v Berlíně prý by znamenala něco teprve pak, kdyby se jednalo při nejmenším o uzavření celního a obchodního svazku Rakouska s Německem. Rakousko nazývá státem druhé třídy. Německo prý v budoucnosti bude snad počítati s Anglií, s Ru-

skem, s Amerikou a snad s Japonskem, ale nikdy s Rakouskem jakožto se spojencem.

Jak viděti, v Berlíně si myslí, že Rakousko již spolkl. Při poslední naší velikonoeční návštěvě v Pruském Slezsku, odkudž jsou Čechové a rakouští Poláci zcela bezdůvodně vypovídaní, neslyšeli jsme o rakouském spojenci šetrných řečí. My se proto pranic nedivíme, že starorakouské a české katolické kraby hledí na nynější berlínské slavnosti s velice smíšenými pocity. Pro rakouskou politiku by bylo jistě zdravější, kdyby zahraniční rakouský ministr byl k berlínské návštěvě neradil. V Petrohradě nepřikládali prohlášení pruského korunního prince za plnoletého tak veliký význam a též italský král Humbert nenavštívil Berlín, vymlouvaje se ohledy na — Francii. Český národ neočekává od berlínské návštěvy pro nás a pro naši říši pranic dobrého.

Přípřež.

Již vymřeli ti staří čeští „sedláci“, kteří tak dojemně dovedli vypravovati, jak ve francouzských válkách museli se svými koňmi na „fyršpon“, na přípřež. Mnoho a mnoho neděl jezdili s vojskem do cizích krajů zanechavše doma statek i rodinu, a byli rádi, když bez vozu a koní po dlouhých utrpeních domů se dostali.

V naší vlasti vůbec mnoho bylo a jest té přípřeže. V sedmáctém století byl celý národ náš přípřeží — německým knížatům, revoluční-
nářským dobrodruhům.

V německé říši byla totiž zařizována „evangelická jednota“ (unie). Jak se zdálo, byl to spolek na ochranu evangelické víry. Ve skutečnosti to však vypadalo zcela jinak. V Německu totiž byl císař oproti knížatům takřka nullou, ničím. Tam knížata i mnohá města násilím zavedla novou víru Lutherovu anebo Kalvinovu. Poddaný byl tím pádem i do té míry otrokem, že se na p. Bedřich III. falcký nestyděl říci, že i svědomí jeho poddaných patří jemu. Staré otroctví zalezelo v tom, že si pán přivlastňoval tělo otrokovo, a proto se takovému otroctví říkalo: Leibeigenschaft — vlastnictví těla. Po domnělém osvobození duchů od pout víry katolické, jak to prováděl Luther a jiní, spatřil svět „Seeleneigenschaft“, vlastnictví duší. A toto neslýchané vlastnictví duší se i jinak dobře vyplácelo. Kde se provedlo „evangelické vlastnictví duší“, tam se provedlo i „vlastnictví bývalých církevních statků“.

Toto tedy vlastnictví duší i cizích statků bylo po vůli knížat v Německu provedeno. Sem i tam císař odporoval, ale nevydalo to nic. Jen ve svých „dědičných“ zemích, tedy taky v českém království — povolil tomu zotročování čili přivlastňování duší a svědomí pouze částečně. Ale to nebylo vhod „evangelickým“ — luteránským, kalvínským a bratrským — „pánům stavům“. Pokud si mnoho duší zachovalo starou víru otců svých, víru obecnou, tu zůstávalo katolíkům ještě mnoho statků. A proto „páni stavové čeští“ spojili se s „pány stavy německými“ z evangelické jednoty v cizině. Křesťané o svobodě víry lačněli po statečích! — A kdo jim v tom překážel, to byl právě císař a král český Ferdinand II. A proto se dali „páni stavové čeští“, mezi nimiž byli však mnozí domácí Němci, — ve spojení s pány stavy německými z ciziny do vojny proti králi. — Jak je vojna, tak jsou fyřpony — říkával starý Michálek. A je tomu opravdu tak. Páni stavové vzali si k tomu na fyřpon — na přípřež — celý český národ. Ten měl těch bouří dost a dost. Ale „na fyřpon“ se nutilo, kdo se protivil, toho zastřelili. — Z násilnictví a z lakoty „pánů stavů“ poslá válka skončila na Bílé hoře vítězstvím královým. Cizí dobrodruzi němečtí zmizeli a národ? Národ brzy vypadal jako starý český fyřponák z válek francouzských. Až k smrti udřený a ožebračený — i na právech jazykových i politických zkrácený — přijel z té přípřeže.

Císař a král hleděl se pak nespolehlivých poddaných s německými luterány v srdci i často činem spojených zbaviti. Nastalo pak „vyvlastňování duší“. Dle vzoru knížat německých měl se každý poddaný v Čechách „ve víře srovnati s králem“. Ublížili bychom císaři Ferdinandovi, kdyby-

chom řekli, že se jemu pranic při tom nejednalo o duševní blaho poddaných. Dle svého přesvědčení měl za to, že jest to jeho povinnost o věčnou spásu poddaných se starati a domníval se, že se to stane nejlépe obrácením jich na víru katolickou. Ale není nám zapotřebí umlčovati dějinnou pravdu, že se při tom jednalo i o zachování moci světské pro Vídeň.

A tu musela jíti na přípřež též — víra a církev katolická. Z Vídně chodily násilné rozkazy, dle nichž se mělo obyvatelstvo rovnati ve víře s vrchností světskou. A rozkazy ty se novou i pozůstalou, z největší části poněmčelou šlechtou, vlastně jejich úředníky — plnily tak, že to bylo přivlastňování si těla i duše poddaných. — Arcibiskup Harrach psal dopis za dopisem do Vídně, varoval násilí, prosil, aby se působilo jen poučováním; šlechtetní kněží působili nejen slovem, ale i skutky lásky u chudých, nemocných a umírajících. Ale dějiny se napsaly tak, že trpkost násilím vzbuzena uvázla na církvi. Ta se ovšem pak v Čechách zase rozšířila, ale od té doby ztratila v rakouských zemích svou svobodu. Světská moc přivlastnila si i vrchní správu církve. Církev stala se přípřeží světské moci, přípřeží Vídně. Víc a více byla pak zapřahována, až věci dospěly tak, že to za dob Josefa II. nebyla církev obecná, řízená Petrovým nástupcem, nýbrž církev rakouská, vládní, vídeňská. Jen proto, že se lidem v něco věřícím lehčeji vládne, trpělo se náboženství. Starý jeden kněz říkával mi o jistých vysokých osobách vídeňských, že měly zásadu: Wir brauchen nur Salber, Bischöfe sind wir selbst. Potřebujeme jen pomázače, biskupy jsme my. Na takovou přípřež státu honili tedy církev. Což divu, že se jí v mravním ohledu nemohlo lépe věsti, než každému přípřežníkovi, který celý oškubaný a sešlý vrátí se z přípřeže a nalezá domácí hospodářství ve stavu bídném. A po dnes to není leckde o mnoho lépe. Liberálnícký stát doby naší dělá se po dnes všude v přemnohém ohledu biskupem, to jest správcem církve. „Salber“ — to jest udlitelí svátostí nechává biskupy a kněze. A krom toho dělá jejich úkolem, hlásati jeho poddaným poslušnost, úctu k zákonům, ano i lásku atd. zvláště pak dětem a kriminálníkům. Jen mezi divochy je církev svobodná; v bývalých křesťanských státech je všude na přípřeži státní.

Což divu, že za takového stavu věcí národové vůbec a zvláště národ náš na své mravní síle nesmírně utrpěl škody. Což divu, že nemůže náboženství vychovati národy k té síle a bujarosti, v jaké by byli, když státy užívající jí sice za přípřež, působí, že její vlastní hospodářství pustne neb živoří. Kéžby když už mnozí „státníci“ zrovna slepotou pomazeni jsou, aspoň náš český národ srdečně přilnul zase k víře otců svých a sám svou sílu nehubil podporováním Vídně k zapřahování církve k vozu přípřežnickému.

Vždyť sám chudák stále jen je na přípřeži. Nebudu povídati zase znova od bitvy na Bílé hoře, od které doby národ náš přípřeží Vídně víc a více se stával. Máme dost na době nejnovější. Začneme rokem 1866. — Tenkrát se vedla zase vojna, do které podobně jako roku 1620 národu českému nic nebylo. Jednalo se o to, má-li v Německu — tedy ne v Rakousku — vládnouti Vídeň nebo Berlín. Výslovně nazvána byla válka ta „válkou Němců s Němci“. Z toho tedy patrno, že národ český zajel zase jedenkrát na přípřež. Mnoho-li tenkrát krve vyhlili synové jeho, kolik českých vojnů vydechlo duši svou na bojištích, kolik matek zalkalo, co běd zažil tenkrát lid náš, to se dá dnes jen poněkud pocíti. Ale — ač to byla válka Němců s Němci — jak dětinně a srdečně loyálními (rodu panovnickému oddanými) byl národ náš!

Zdálo se, že se tenkrát ta přípřež vyplatila lépe, nežli kdykoliv před tím. Berlín sice vyhrál a Vídeň neměla od té doby co poroučet v Německu, ale národ český se těšil, že už vícekrát na takové přípřeže „zditi nebude“.

Avšak jsou už ty přípřeže zrovna jeho osudem. Po roce 1866, po tom děsném prolití české krve ve válce Němců s Němci nový nastal opět způsob té přípřeže. Německý liberální protestant Beust za ministra u nás zvolený udělal z Rakou-

aka dva kusy. V jednom sedí jako v kotěle Ma-
dar a v druhém Němec. Ale tu i tam připeří je
Slován. Beust řekl to výslovně, že Čechy bude
„tlačiti ke zdi“.

Když by si to národ český pamatoval, že toto
tlačení ke zdi, tuto novou připeří uchystal mu
zase — „evanĝelík“, protestant A kdy by si pa-
matoval, že dne 30 prosince m. r. Wolf, který
shání zde duše pro protestantismus — tahle
slova Beustova o tlačení Čechů ke zdi na sněm
království českého surovými slovy opakuje. —
Na vždy jen připeří k protestantské-
mu Prusku — to je přání toho vlka.

Bohužel! Ta věčná připeří Čechů k Něm-
cům nechce ani z hlavy, ani se srdce těm, kteří
přece vidí, půjdou-li Češi na připeří pruskou,
půjde s nimi i celé Rakousko i Vídeň. Vždyť bez
toho již nyní jsme hodně k Prusku připřaženi.
Ale zdá se, že pobrdání českým národem jde tak
daleko, — aspoň se to tak mluví — že je pryč u
jisté části vysokých kruhů německo rakouských
záhada: Raději poddánu býti Prusku, než povolit
Čechům! To je však zoufalství. Lépe by bylo od-
přáhnouti Čechy od Němců, a tím i Rakousko od
Pruska.

Z českého sněmu.

Jednání českého sněmu je na konci zasedání
vážnější a věcnější až na některé sprosté výstupy
p. Wolfa et tutti quanti.

V pátek skončeno rokování o návrhu dra
Pacáka v příčině provedení rovnoprávnosti jazyka
českého při soudech a úřadech v království Če-
ském a návrh přikázán 24 členné komisi, kdež
zůstane buď na věčnou památku ležet, anebo se
ještě do sněmu dostane, ale ani v případě schvá-
lení příslušného zákona sněmem, k praktickému
uskutečnění nedojde. Vláda jej nepředložila k císař-
skému schválení. Politické rokování na sněmu če-
ském nemělo a nebude mít praktických úspěchů.
Na konec schůze předčítán byl návrh poslanců
dra Engla a hr. K. Buquoye, aby vláda poskytla
českému sněmu delšího času k zasedání. Vláda
již na návrh odpověděla tím, že na den 8. května
svolala říšskou radu a od 5. května by ráda usku-
tečnila pokračování ve vídeňských punktacích.

Usiluje o to ministr krajan dr. Rezek, kte-
rého za to řeze dr. Stránský, věčný kandidát hof-
ráství.

V pondělní schůzi toužil poslanec Hoffmann
na fakt, že se u nás věnuje péče jen odchovu
koní vojenských, nikoli však pracovních. Náklady
na zvelebení koní stojí sice z milionů zl., ale ze-
mědělci z toho nemají nic. Rolníci žádají volný
vývoj na přirozeném základě. Země nečinila pro
zvelebení chovu koní vlastně také nic. Původní
chvalně známé netolické hřebce vláda nelicentová-
ním jich vyhubila, netolickou rasu degenerovala
a stejně macešsky chová se k plemeni chrudim-
skému. Poslanec Doležal vyslovil s řečníkem sou-
hlas a přál si, aby se u nás chovali koní téžšího
rázu; lehčí koňové se pro rolníky, kteří mají těžší
půdy, naprosto nehodí. Jako člen komitétu pro
zlepšení chovu koní v tomto směru již pracoval.

Poslanec Udržal vysloviv své potěšení nad
tím, že to byl právě posl. Hoffmann, tedy pří-
slušník strany německé, který konstatoval, že stat,
který chov koní vzal jaksi pod svou patronanci,
nedovede vychovati koně vyhovující ani jeho vlast-
ním požadavkům. Kdyby to konstatoval Čech,
řeklo by se, že tomu snad tak není, nýbrž že vy-
plývá to z ducha vojenství nepřívětivého. Dokavad
ještě chov koní nebyl pod vládní kuratelou, byly
výsledky skvělé. Řečník porovnává způsobilost
koní uherských a polských z jedné a koní českých
z druhé strany pro účely vojenské a vyvozuje,
že se kůň český zejména pro delostřelectvo a vo-
zatajstvo lépe hodí, než koně jmenovaní. V Ně-
mecku jest pro naše koně porozumění mnohem
větší, než u vlády naší. Německá vláda vysílá kaž-
dého roku celé zástupy tržníků do východoče-
ských trhů koňských. Ministr země obrany při-
znal vůči řečníkovi, že není možno koní těch do-
statečné množství u nás rekrutovati, protože se
z Německa skupují. Není to jinak možno, než že
Němci dávají větší cenu a nedali by jí, kdyby
koně naše též ceny neměli. Řečník jest přesvědčen,
že tyto koně jsou lepší, než materiál, který vojsko
naše má ve svých řadách. Lze to seznati na ma-
teriálu, který se rolníkům k užívání půjčuje, ne-
boť jest bídny. Řečník líčí poměry při zadávání
koní do soukromého držení a dovozuje, že po-
měry tyto se zhoršují. Nedovedeme ani za po-
moci státu chovati koně vyhovující potřebě armády,
právě tak jako naše obilní skladiště nemohou do-
dávati státu obilí. Koně české přicházejí do ma-
jetku armády ze třetí ruky pod cizí markou. Tuto
třetí ruku reprezentují židé. Řečník není antise-
micou, ale nemůže si utajiti faktum, že přímí pro-
dávci ani koňstva ani obilí nemohou s těmito
třetími dodavateli konkurovati. Řečník zmiňuje
se o poměrech koňského odvodu. Stane se, že
ze 300 až 400 přihnaných koní odvede komise
2-3, ostatní se odmítnou z toho důvodu, že pryč
jsou měkci. Potom přijde židovský zprostředko-
vatel, obrátí se na dotčené producenty a řekne-
„Vaše koně jsou bídní; vidíte ani stát jich net-
chce. Když je chcete odbyti, musíte mi je dá v

laciněji“. A tak zprostředkovatelé skoupí celé
smečky těchto koní, přimísí do nich několik koní
maďarských; z ostatních maďarské koně nadělají
velice jednoduše: nedají jim žrádla a nedají je či-
stit. Pak je vezmou k odvodu a koně ti se asen-
tují jako dobrý uherský materiál. (Veselosť a sou-
hlas. Také u německých poslanců). S obilím je
to zrovna tak. (Výborně! Bravo!) Když navrho-
vatel vzdal se závěrečného slova, byl jeho for-
mální návrh schválen.

Poslanec Nikelfeld podal odůvodnil návrh
na změnu říš. zákona o reformě berní v tom
směru, aby osobní daň s příjmy podrobena byla
přirážkám obecním, okresním a zemským. Země
uvahuje přirážky stále jen na přímé daně a utla-
čuje tím jen rolníky a živnostníky. Roku 1897
obnášely daně, z nichž se přirážky vybírají
31,659.524 zl., r. 1898 však jen 29,179.665 zl.,
tedy o 2 1/2 mil. zl. méně. Při 55 proc. zem. při-
rážek musí proto majitelé pozemků a jiní poplat-
níci přímých daní platit 1,364.000 zl. více při-
rážek nežli dříve. (Poslanec Jaroš: Nejpotřebnější
třída a bohatí jsou z toho vyloučeni.)

Posl. Nikelfeld: Touto změnou jest nejvíce
postíženo rolnictvo, poněvadž živnostnictvu sle-
veno na státní daní 22 1/2 proc., ale rolnictvu jen
11 1/4 proc. Rolnictvo naše musí dále platit ze
slevných 11 1/4 proc. veškeré přirážky nejen zem-
ské, nýbrž i okresní, obecní a školní, kdežto živ-
nostnictvo takových přirážek již neplatí. Dle zem-
ského rozpočtu celou polovinu vydání obnášejí
vydání na potřeby školské. Veškerá tato velká
vydání na potřeby kulturní musí zaplatiti plati-
telé autonomních přirážek, naše rolnictvo, živnost-
nictvo a majitelé domů. V poslední době také
otázka upravení platů učitelských stává se akutní
takže s ní nebude moci býti na dlouho již odklá-
dáno. Vyřízení otázky této bude vyžadovati znač-
ného nákladu, který nelze opět uvaliti na bedra
poplatníků nynějších přirážek. Uskutečněním ná-
vrhu získala by pokladna zemská ročně asi dva
milliony zlatých. Návrh čelí dále k tomu, aby
naše poplatnictvo reálních daní bylo i nadále
účastno slev na daních tech a zemský fond aby
obdržel oněch 20 proc. z výnosu osobní daně
z příjmů, i kdyby osobní daň z příjmů od zem-
ské přirážky osvobozena nebyla. V posledních
dnech byla rosdána poslancům zpráva zemského
výboru o finančním účinku případného zvýšení
okresní školní přirážky z 10 na 12 proc. Zemský
výbor v ní uvádí, že po vydání berní reformy
klesl příjem z této přirážky o 140.929 zl. Byl by
kryt nejen onen úbytek, nýbrž zůstal by ještě
přebytek, kterého by bylo možno upotřebiti ku
zlepšení platů učitelských. Řečník ujmá se pak
vše rolnictva a praví, že uznává, že na uzdra-
vení zemských financí výdatného nějakého příjmu
docíliti musí, ale nechť nikdo nechce tento
příjem získati nějakým způsobem od těch, kteří
jsou již novými břemeny přetíženi, nýbrž ať roz-
dělí se na široké vrstvy poplatnictva vůbec a na
poplatníky silnější zvláště. Řečník žádá, aby byl
návrh přikázán komisi rozpočtové. (Výborně! Vý-
borně! Potlesk.) Přijato.

Poslanec Barták odůvodňoval na to návrh
ohledně změny řízení obecního. Následkem ne-
jasného znění § 61. jsou obecní starostové často
libovolně přetěžováni v přenesené působnosti,
takže se stávají otrůčky politických úřadů. Staro-
stové byli pokutováni až 50 zl. za to, že nechtěli
četníkům podpisovati německé jejich knížky. V
Mnichově Hradišti nařídil c. k. okr. hejtmán pod
výhrůžkou předvedení četníkem, aby se účastnili
úředního řízení. Starostovi se dále ukládá, aby
to neb ono kontroloval, ale četník pak jeho udání
kontroluje. To je nedůstojné. U nás nepanují po-
měry ústavní, nýbrž zakrytý absolutismus. Doktoři
Moravec a Klouček mluvili k téže věci.

Poslanec Udržal horlil pak na zvyšování
neproduktivních výdajů. Rolník musí se díti až
18 hodin denně, setí, kde může, ale rolnictva ne-
věnuje se péče žádná. Ministři jeho poměrem ne-
rozumí. Zájem pro melioraci v rolnictvu stoupá.
Dnes pracuje již technická kancelář pro království
české asi polovici všech projektů a druhou polo-
vici pracují technici soukromí. Peníze, které se k
účelu tomu povolují, neodpovídají ovšem nikterak
ohromnému množství projektů. Dosavadní finanční
prostředky stačí sotva na 8-20 % všech projektů,
jež se pracují, čímž se stalo, že máme jich v zá-
sobě na 50 až 60 let. A přece nemůžeme a ne-
smíme se postaviti na stanovisko, aby byl rozvoj
melioračních prací zastaven, protože jsou to pod-
niky produktivní, které slibují podnikateli zisk.
Náprava dá se ovšem získati jediné zmohutněním
finančních prostředků. Nejdříve dlužno ovšem při-
kročiti k úpravě velkých žil vodních. Zemský výbor
aby aspoň nejpálčivější závalu na Labi dal do
porádku, provádí t. zv. průpichy, kteréž práce jest
jen přístřepkem. K soustavné úpravě Labe musí se
sáhnouti v době nejbližší.

Posl. Prášek a soudr. podali na místodrží-
tele 4 dotazy v příčině státní podpory na úlevu
nouze a škod způsobených živelními pohromami
v království Českém, zejména v obci Hrubá Skála
v okresu turnovském, dále v okresu jilemnickém
a obci Bedřich v hejtmánství benčovském.

V úterní schůzi sněmu odpověděl místodržitel
hr. Condouche na dotaz posl. Udržala a soudr.
příčině vyšetřování škod způsobených pojmami

hraboři v okresech pardubickém a chrudimském.
Zemské finanční ředitelství vyžádalo již f. 1896 a
znovu r. 1900 veškeré příslušné údaje pro vy-
měřování daní, by ihned po oznámení škod náha-
fizovaly náležitá šetření, nýbrž volily pro toto šet-
ření vhodnou dobu, v níž škoda na národních
úžitcích celoročních v celku se dá posouditi. Sou-
hlasné nařízení vydáno bylo okresnímu hejtmánství
v Chrudimi, na téhož dotaz, jak zachovati se má
vzhledem k došlým oznámením škod, způsobených
na ozimu hrabořem polními, a to tím spíše, ježto
zjištěno bylo, že část ozimů byla již přeorána a
část k přeorání na jaro ponechána, tak že zna-
možněno bylo ihned po oznámení celkové škody
vyšetřiti. Okresnímu hejtmánství v Pardubicích
zvláštní podobné vyzvání se nestalo. V letošním
roce dosud pro abnormální povětrnost k vyšetřo-
vání škod přikročeno býti nemohlo, ježto dle zprávy
okresního hejtmánství v Pardubicích z měsíce dubna
polnosti do nedivna sněhem pokryty byly a ve-
getace tak zpozděna jest, že škody na plodinách
polních a nížádnou pravdivostí a správností zji-
štěny býti nemohou. Jakmile škody v celém svém
obsahu stanoviti se dají, budou dle vyzvání na
zmíněná okresní hejtmánství učiněných náležitých
šetření dle předpisů zavedena a nebudou tudíž
poškození majitelé po emkách nijak ve svých prá-
vech na případné odepření daní ani v nejmenším
zkráceni.

Dr. K. Kramář odůvodnil pak svůj návrh,
aby se každoročně povolilo 20.000 K na zakou-
pení uměleckých děl domácích. Návrh jeho byl
přikázán komisi rozpočtové. Poslanec Steiner
navrhl zrušení cukrovarnických kartelů v severo-
západních Čechách. Kartely zotročují rolníky a
vyssávají je. Vláda se musí ujeti rolníků, kteří
platí skoro polovici daní.

Posl. Štěpán Richter podal zprávu komise
pro záležitost zemědělství o návrhu poslanců Ja-
roše, Horáka a soudruhů na podporu skladišť obil-
ních v království českém. Komise navrhuje sněmu,
aby povolil za tím účelem na subvence 200.000
kor., na nezáručené půjčky 100.000 kor. Zem-
skému výboru buď pak uloženo, aby zahájil jed-
nání s vládou a dále vydatně podporoval zřizo-
vání skladišť. Řečník líčí vznik a význam obilních
skladišť v Americe, skladišť to spekulativních.
V Čechách mají býti zřízena skladiště producentů,
aby zlepšil se odbytek obilí, odstranily se špatné
stránky obchodu obilního, aby obilí bylo lépe ulo-
ženo a pořízeno lepší zboží na trh. V Prusku
zřizují se obilní skladiště na státní úraty. V Ra-
kousku pomáhaly k zřizování obilních skladišť
zejména Ra fisenovky. Zpravodaj doporučuje po-
teci nesmírně dlouho návrhy komise k schválení.

Posl. Kutšcher podporuje rovněž návrhy
komise a stěhuje si zejména na převahu a velikou
moc obilního kapitálu, na zadlužení rolnických
statků. Velkostatky ovšem tuto tíhu tak nepocítují
jako sedláci. Řečník nesouhlasí s posl. Horákem,
aby byla zřizována velká obilní skladiště. V ob-
vodu každého okresního soudu mělo by se zříditi
takové obilní skladiště. (Výborně!)

Posl. Jan Jaroš prohlašuje proti posl. Kut-
scherovi, že čeští rolníci plně souhlasí s návrhem
posl. Kramáře. Řečník ukazuje ke vzrůstajícímu
zadlužení rolnictva a proto musí se hledati pro-
středky k zachráně rolnictva. Skladiště přispívá
zejména malému rolnictvu. Řečník líčí zbědovaný
stav rolníků a dokazuje, že rolník právem může
požadovati pomoc v této těžké situaci.

Poslanec Němec podal zprávu komise živ-
nostenské o zprávě zemského výboru týkající se
zemské akce na povznesení malých živností za r.
1899. Poslanec Materna pravil, že království
České nejvíce pracuje ve prospěch živnostníků.
Od roku 1892, počítajíc v to i rozpočet na rok
1899, obnáší vydání státní v akcii maloživnost-
nické 736.850 z. naproti v stejné době vydání
zemskému 1,230.000 zl (Slyšel!) Z toho jasné
vyplývá, jak království České přes smutné své fi-
nanční poměry plní svou povinnost k živnostnictvu
a jak na druhé straně málo činí vláda. Každému
z nás musí býti jasno, čím vinou se stalo, že Cis-
lahtanie v posledních letech jest předmětem vyko-
řisťování ze strany německé a uherské, jejichž
vlády zcela jinou podporu poskytují k rozkvětu
svého průmyslu a obchodu. Snaha českého lidu
o svéprávnost království Českého není ani utopie
ani přezilým požadavkem národně předurčených
mozků, nýbrž jest způsobitou cestou k zachráněni;
jinak bychom musili zahynouti a němečtí krajané
naši s námi.

Bylo by v zájmu věci a v zájmu současně-
ných kruhů si co nejvíceji přát, aby znalost těchto
poměrů a všeho toho, co se v tomto směru děje,
vnikla co možná v nejširší veřejnost. Řečník líčil
program a význam technologického musea v Praze
a promlouval potom šfe o poměrech společenstev
živnostenských zákonů a přichází po té k insti-
tuci živnostenských instruktorů. Velkou váhu kladl
řečník na dokonalou svépomocnou organizaci fe-
mesnickou k účelům hospodářským, v níž vidí
jedinou obranu proti drtivé převaze velkokapitálu.
Do rámce této organizace náleží zejména také or-
ganisování úvěru. Řečník odporučuje návrh ko-
mise k přijetí. (Výborně! Potlesk.)

Posl. Macháček sněmu uvedl na paměť
úpadek důležitého kvetoucího kdysi odvětví živ-
nostenského, totiž živnosti koželužské a pravil, že

Osvěta, a povzdání

(Dozvuk k lokále „Z Nechanického“ v č. 13. Obnovy.)

Říkává se: „Komu není rady, tomu není pomoci a poslé — bycha honit!“

Naše doba jest prý dobou osvěty — dobou pokroku; a v skutku nalézá se nyní pokolení v plném proudu dšasných vynálezů a všestranného pokroku na poli přírodovědeckém, chemickém, fyzickém i mechanickém, což všecko směřuje k jednomu velikému cíli, totiž ku osvícení a rozmnožení lidské blaženosti na zemi! Avšak až dožad podobá se, jakoby tato blaženost posemák vzrůstala byla toliko jednotlivcům, čili jednotlivým vrstvám lidstva, jež pomocí všech těch novorekých vymožeností duševních nabývají jmění a statků, a tím postavení panujícího nad slabšími, v jejich kružích čím dále tím všeobecněji, poroba a bída se rozšiřuje. Toť jest pravdivější — ba nebláhavý ovšem té osvěty, a toho pokroku! — Ale každé proč má své proto. Řekl jsem na hoře: „naše doba jest dobou osvěty — dobou pokroku“ — a dokládám: „vzdělání ducha, a povšechné ty novoreké vynálezy a výzkumy vědecké jsou také darem Božím!“

Bible nás učí, že dobrotivý Bůh národu israel-skému na poušti nechal příst man — jako pokrm — aby nezahynul; a národ ten musel daru toho požívat, nechtěl-li zahynout! s to platí o každém daru Božím. Toho jsou si nejlépe vědomí potomci právě toho národu israelického, jež žijou mezi námi, a dědíli schopnost praotců svých: hbyť a pilně sbírat a požívat tu manu naší doby — totiž: oni dovedou náležitě využítkovati veškeré vynálezy a vymoženosti lidského ducha nové doby ve prospěch svůj, a to v oboru výrobním, též obchodním, — a obratností svou nás — národ druhdy panující, — vždy ředběhnouti, a chopiti se všeho, z čeho získá konka — i spojenými silami, (co akcionáři) věrně drží se hesla svůj k svému! — a my — národ nadaný i pracovitý — my pokulháváme za nimi, závidíme jim jejich úspěchy — a nenávidíme jich pro jejich siakulárnost i hrabivost, již za obět padají nejčestnější vrstvy střední — o životnost a výdělek připravěné — ale my nedovedeme osvojiti sobě vlastností jejich — alespoň ty dobré, totiž: pokročilost, plli a spofiovat, a zvláště heslo jejich „svůj k svému“; naopak — náš lid hofně za skrovnou mzdu jim slouží a vydělává jim miliony — v továrnách, v dolech uhelných i v obchodech. Ano, my dovedeme pro jiné pracovat, boháčům sloužit, a při tom nouzi i hlad trpět — ale (až na nepatrné výjimky) neznáme podnikavosti, vypočítavosti, svornosti ku spojování sil slabých, abychom částe mohli velmoci kapitálu a sami požívatí mohli ovce své práce — duševní i tělesné.

Nepravím tak z přiznání k tomu, jenž — chyťte využítkuje naší slabosti a nečinnosti — hromadí jmění, a tím již nyní takřka světem vládne, — nýbrž mluvím z bolu srdce nad tou pokračující bídou všech slabých a trpících, jež přesevčím, že ten náš národ dovedný a pilný — duševně velice nadaný — snadno by mohl vládnout na poli povšechné výroby ve vlasti, a těšit se blahobytu — kdyby měl více smyslu pro podnikavost a pro svorné spojování sil slabých — v oboru výroby i obchodu!

Novoreké vymoženosti vědy a důvtipy ducha lidského jsou nyní majetkem všeobecným. Již ve školách obecných, měšťanských i odborných bystří se rozum mládeže, — a dospělému muži každého stavu jest po ruce otevřená kniha vědy, každému v oboru svém potřebná a prospěšná. I rolnictvu dospělému podává se slovem, písmem, i příklady přesevčujícími nanka o všem, co mu činiti jest, aby netoliko rozmnožilo a ušlechtilo, ale také před zkázou — co možná — zachránilo povšechnou výrobu svou, i lépe ji zpeněžilo, a tím zvýšilo statku svého výnos — ovoce své těžké práce!

V krajích a osadách, kde rolnictvo těchto nauk a příkladů horlivě se chápá, tam vyplácí štědré dobročinná příroda — mistrem svrchované moudrým účelně zařazená — práci účelně vynaloženou, i rozumný náklad. — Rolník zvláště musí být sobě vědom toho, že příroda to jest, která požehnaním a hůry povšechnou výrobu polní i zvířecí ovládá, a hospodář toliko pomahačem jest v této tajuplné dílně přírodní, a dle toho odměňován bývá, jak dovede silám přírodním pomáhati — aby měrou bohatou působiti (ploditi) mohly. Proto jest také jednou z hlavních a předních povinností polního hospodáře: čeliti škodám a překážkám živelním — zvláště vodním, jež (co voda v půdě zadržena) úrodnost půdy snižují, a co voda tekoucí — úrodu ničí, i půdu samu puští nebo odnáší. Jak velice prospěšná a nalahavě nutná jest úprava vodních toků, a odvodnění mokré půdy, to nám důrazně připomínají letošní povodně, a mokrá role v dolinách, jež snad ani v prvních dnech května osáti nebude možným; a taková jara opakují se ne zřídka.

Nátek na letošní škody vodní ozývá se jednohlasně ze všech stran, a též tak jednohlasně jeví se touha po spáse, jakouž jest, a se ovědňuje řádná regulace toků vodních všude, kde tato již provedena byla.

Tato spása kynula již před patnácti lety také jednomo z našich českých okresů, jež protéká neupravená říčka „Bystřice“, ježto netoliko v době jarní, ale často také v době vegetační po větších letních srážkách po celé délce okresu Nechanického — od Sovětice nad Sádovou, až pod Krátonohy u Chlumece úrodné to údolí puští i osady zatápí, (jak to boleastně značí soufalý výkřik v dopisu „Z Nechanického“ uveřejněný v Obnově). Podobné bédování a hořekování ozývá se letos ovšem též z mnohých jiných českých krajů, — ale vodní pohroma na Nechanicku má pozadí zvláštní; ona jest zaviněna, a takřka trestem nebláhé zaslepenosti a vzdorovitosti převládající

dotčených účastníků, kteří — byvše podrážděni a popuzováni — neuvědomělými vůdci — čili škůdci lidu a falešnými proroky — bludně zamítli pomoc a spásu jim nabízenou — již v roce 1886 — nechťce přistoupit společně se spolupřítelem velkostatkářem J. Osv. hrabětem z Harrachů — k provedení — již projektovaného družstevního podniku za účelem řádné úpravy oné říčky Bystřice a jejích přítoků — až v sousedním okresu rolníci svorně ve svazek devíti vodních družstev za účelem regulace všech toků vodních a odvodnění pozemků vodou poškozovaných se sestoupili a podnik ten (svého druhu v Čechách první) také zdárně — spojenými silami — pomocí 60 proc. příspěvků zemského a státního — v objemu 80 katastr. obcí ve skutek na Hořicku uvedli.

Byla-li omluvou novota podniku v roce 1886 (kdy ani první dílo podobné na sousedním okresu ještě nebylo zahájeno) — pak nebylo výmluvy, když v roce 1891 ono družstevní dílo na blízku — již provedené blahodárné výsledky své takřka makavě jevílo. A v skutku také v roce tom dospělo občanstvo na Nechanicku k přesvědčení, že úprava říčky Bystřice bude celému údolí skutečnou spásou, pročž se mi co původci a náčelníci řecných sousedních vodních družstev Hořických na podzim roku toho (1891) snadno podařilo, pomocí zemědělského inženýra p. Trojana co projektanta podniku docílití jednomyšlný souhlas všech shromážděných účastníků, čímž, kyžená úprava říčky Bystřice a přítoků zabezpečena byla, a to tím více, an odpadla výmluva na nízký rozpočet (co základ obnosu subvence) poněvadž projektant — vzhledem ku (mezitím zvýšeným) cenám pracovním — poměrně opravil rozpočet tak, že by se bylo družstvu tomu dostalo asi o 180.000 zl. subvence více, čímž odvaha účastníků velice obšířila.

Avšak i tenkrát dovedli jednotliví odpůrci a špatní vůdci místní — převrátit mysl účastníků dle tak mnohoslibného, — a údolí podél říčky Bystřice zůstalo na dále bahništěm! — Povodně každoročně zatápí na celé čáře pozemky i osady, ničí úrodu, i nemoce v krajině se šíří. — To vše mají na svědomí oni škůdci naší doby, jimž náš bodrý český lid důvěruje — Bohužel — k své zkáze!

Osvěta — jest heslem nové doby. Ale osvěta znamená zdokonalení lidského pokolení, tedy zušlechťování mravů — bystření rozumu — šíření se uvědomělosti a lásky k bližnímu — pokrok v lidské práci a toho všeho účelem jest: osvícení blahobytu lidského. K tomu cíli necht veden jest náš lid, aby obstál v nepřítiznivém pro životnost všech malých — proudu časovém! To bude pak zvláště našemu těžce zápasícímu rolnictvu zajisté spasitelnějším, než, když se nechá svádět na cestu osvěty falešné, jakož se žel v době naší i na venkově šíří a kteráž vrcholí v zákaznosné nauce: že poznání Boha (náboženství) jest prý původem povšechné osvěty na zemi — prý tmářstvím jest! neboť vidíme, kam nás dovedla — v našem blahobytu — ta falešná osvěta. Proto pozor — na falešné proroky! K—

BESÍDKA.

Pařížská světová výstava

zahájena byla v polovici dubna prezidentem republiky za účastenství ministrů a státních hodnostářů i cicích zástupců. Výstava jest ještě nehotova a do měsíce bude sotva všechno v pořádku. V neděli bylo vysvěceno oddělení pro církevní umění a jiné části výstavy.

Je to podnik velkolepý, na jehož uskutečnění daroval stát 20 milionů franků čili korun, město Paříž 20 milionů a 60 milionů Crédit foncier tím, že vydal 3,250.000 poukázek s á 20 vstupenkami do výstavy; bony rozprodány mezi příští návštěvovatele světové výstavy po 20 francích. Úvěrní ústav a jeho prodavači vydělali tedy na 60timilionové půjčce 5 milionů franků. Pořadatelé výstavy počítají na nejméně 65 milionů návštěvovatelů, tedy na dvakrát tolik, co navštívilo minulou světovou výstavu v Paříži. Výstava je improvizované město po obou březích Sekvany na rozloze 105 hektarů a procházka po výstavě je asi 10 kilometrů dlouhá. Do výstaviště se vchází 50 branami. Na nábreží, mezi mosty invalidů a d'Alma nalézají se výstavní paláce: Italie, Turecka, Spojených států amerických, Rakouska, Bosny a Hercegoviny, Uher, Velké Britannie, Belgie, Norvéžska, Německa, Španělska, Monaka, Švédska, Řecka a Srbska. Na levo jsou menší pavilony: Rumunska, Bulharska, Finska, Lucemburku, Persie, Peru, Portugal a Dánska. Na druhé straně u mostu d'Alma jest pavillon Mexika. Výstavu obklopuje 39 států. Republiky Andora, Liberia, Oránsko, Salvador nemají žádných vlastních pavillonů. Salvador vystavuje s Mexikem, Nicaragua s Ekuadorem, Oránsko, Andora a Liberia v mezinárodním paláci. Pavilony 10 jiných států jsou na poli Marsové a Trocaderu. Na pravém břehu je pavilon města Paříže, dále jsou vystaveny atrakce: dům smíchu, živé obrazy, roulette, v. j. hansvuřt, bonhommes Guillaume, divadlo veselých spisovatelů, obrácený dům a palác tance. U mostu d'Alma je palác kongresový, dále na pilotech stojí stará Paříž s množstvím paláců, kostelů, krámů atd. Dále je palác pozemního a námořního lodstva na nábreží d'Orsay. Výstava retrospektivní, palác krásných umění, panorama cest kolem světa, palác kostymů, pavillon Siamský a Monacký, pa-

norama alpských klubů, pavillon mexický, palác žen, transatlantické panorama, velký globus nebes, palác průmyslu, zahradnické výstavy, palác hornický, kovů, prádelen, oděvnícký, mechanický, elektrický, palác slavnostní a koncertní pro 10.000 posluhačů, paláce zemědělské a potravin, mlynářů, hostinských, mlékáren, ovocnictví, pro lučební obchod, inženýrství, dopravu, vyučování a vychovatelství, knihupectví, tiskárenský, fotografický, medicínu a chirurgii, hudební nástroje, umění divadelní, lesnictví a obchodní paroplavbu, paláce kolonií atd. Toť jsou asi hlavní budovy výstavní. Na výstavě panuje pestrý a čilý život; zde lze viděti, nač si jen člověk pomyslí. Hotel nejlépe je si objednatí písemně. Oznamovatel bytů „Bokin“ obsahuje seznamy všech bytů. Vyber si každý 3 až 4 hotely ve čtvrti, kde chceš bydleti, a kde ti písemně nabídnou nejlevnější cenu, ten si objednej pro určité dny delší dobu napřed. V nejlépeších a největších hotelích lze dostati pokoje rozmanitých cen. Byty lze dostati za 3 až 10 franků denně. Jíst jest nejlépe v restauracích Duvalových, které jsou ve všech hlavních ulicích. Ceny slušných obědů od 2 do 5 franků i s vínem. Zpropitného se dává 10 proc. útraty. Družkářům se platí za každou jízdu 2 franky, zpropitného se dá půl franku. Za hodinu se platí od voiture de remise 3 franky a kočmu několik sous diskrece. Kdo jede v omnibusu, koupí si u zastávky za 30 centimů jízdní lístek; na galerii (střeše omnibusu) platí 15 centimů; na omnibus se pustí jen lidi mající lístek. Kdo jede s kočm, ať si vezme jen staršího, neboť ten se vyzná v tisíci ulicích pařížských. Doutníky je nejlépe koupiti v trafických; v hotelích a restauracích jsou předraženy.

Z oboru zubní techniky.

Navštívil-li kdo o poslední vídeňské výstavě oddělení zubních techniků, utvořil si správnou představu o zubní technice jakož i o umění zuby scházející umělými doplňovat.

Snaha scházející zoubky umělými nahrazovat jest tak st rá, jak poznání, že krásná řada zoubků jest překrásnou ozdobou physiognomickou. Již Odysseus si libuje, jak z ohrady perleťových zoubků plynula něžná dívčí slova. V starověku již u egyptských mumií nalézají se zlaté plátky, které zuby zasupovaly a lebku krásily. Pozlacené kousky dřev, dovedně spracované, přírodní zuby zastupující se dosud nalézají v památkách starého umění milovných národů.

V antickém Římě těšily se umělé zuby zvláště ní pozornosti ano i vážnosti. Pod trestem smrti bylo zakázáno zlatě ze zubů odnímat. Spisovatel Martial se zmiňuje o krásných zoubcích z indického rohu, patrně ze slonoviny. Zuby z tohoto materiálu byly vyřezávány a dobře leštěné, jak nálezy v Herculanu a Pompei dosvědčují. Z útvaru jejich jest vidno, jak staří Římané snažili se co nejvěrněji přírodu napodobovati. Po pádu velmoci římské počala veškerá umění, spojená s přepychem, klesati. Téměř 1000 let umění živořilo trpíc jednak nepokojnou dobou, jednak hmotným úpadkem. Zámožnost a vytrřbenost novějších dob přinesly opět lásku a nadšení k uměním.

Tak nezůstalo ani umění zubní techniky bez vlivu nových časů a čile rozvíjelo a pokračovalo s časovými potřebami. Práce zubní v 16. století ovšem nepodobají se ani přibližně pracím techniky moderní. Již tehdy vyžadovaly velké řemeslné zručnosti, přesnosti a vytrvalosti. Tehdejší zubní technik jako sochař neb řezbář dlabal s plli mravenčí zuby z masivní slonové kosti.

Práce taková ze slonových kostí byla ozdobena často zlatem a jinými drahými kovy. Tedy i zlatnické obratnosti vyžadovala. Těmto umělým zubům tehdejší nejvíce chyběla přirozená barva a tak často i přírodní zuby byly používány v umění zubním. Práce toho druhu byly velice obtížné a tím i dosti drahé. Mlti umělé zuby bývalo jen privileji bohatých tříd obyvatelstva. Teprve v tomto století se zubní technika stále více zdokonalovala, rozšiřovala a tím se stávaly její výrobky též lacinější.

V roce 1830 byly poprvé zpracovány zuby z mineralů porcelánovitých. Tyto předčily zuby dřívější majíce zaručenou tvrdost, krásnou formu a věrnou barvu. Zubní dílny zpracují nyní ročně přes 18.000.000 zubů.

Zavedením mineralních zubů bylo velkou vymožeností a rozhodným krokem v před, ale přece nemohl zubní výsaz dosáti té všeobecnosti jaké dnes požívá.

Teprve roku 1850 bylo vynalezeno vulkanisování kaučuku; tím pak dostalo se zubním umělcům materiálu, který jest příčinou popularity zubní techniky. Mnohostranný jest zubní výsaz moderní jak v materiálních tak i v technickém jich konstruování.

Nejen kaučuk, zlato, platina, ale i práce z celulóidu, aluminia v nejrůznějších kombinacích shledáte v ateliéru řádného zubního technika.

Učinme ještě zmínku o krásné, důmyslné práci můstkové a korunkové a o namáhavé práci

emallové, která vyžaduje zdoluhavé manipulace a velké zručnosti a tím jsme se zběžně dotkli vývoje zubní techniky od nejstarších časů až po naši dobu. Dnes vysazují se již skoro bezbolestné kourkové zuby, jimiž možno kousati jako přirozenými. Jaký to pokrok, jak četné tu zabráněny choroby vznikající následkem nedostatečného rozkousání a zažívání potravin. Zubní technika a moderní zubní technické, kteří činí stále nové, praktické a zdravé vynálezy, získali si tím nemalých zásluh o člověčenstvo.

B. Fišara dentista.

Zvěsti z východních Cech

Výstava plemenného skotu v Opočném na počest sedmá, jež každoročně bývá pořádána místním družstvem plemenářským, konati se bude v neděli dne 6. května t. r. Výstava ukázati má výsledky výchovy skotu čistokrevného simenského a jeho směsenců, jež v tamní krajině po více roků se provádí. Táž dále poskytne možnost v oddělení na prodej, býčků i jalůvek čistokrevných i křížených, pokud na ně členové nereflakují, zakoupiti. Družstvo Opočenské zúčastní se letos krajské přehlídky skotu koncem května t. r. v Rychnově n. Kněž. a výstavy ústřední hospod. společnosti v Praze v polovině téhož měsíce.

Z Křesetic. Tak jsme tu měli mít také stávkou. Chtěli stávkovati právě nyní v nejlepší čas čeledínové a děvečky. Ale rozmyslili si to. Jenom jeden z nich „že prý nepeče“ a „že raději uteče“ a když nemohl dostati hned, co chtěl, obořil se na svého hospodáře tak, že tento musel hledati útulek u starosty. S podávky v ruce dobýval se zpurný čeledín do domu starostova a nedal se zkrátiti ani starostou ani policajtem. Teprve když z četnické stanice Malesovské dostavil se v plné zbroji četník, byl přemožen, spoután a soudu dodán. Pěkné to časy čekají na hospodáře, a přece tady i v okolí přemnoží jsou tak neprozřetelní, že čeledí k náboženským výkonům nevedou, v dny sváteční ku práci nutí a tak poslední zbytky mravního základu ničí. K tomu přistupuje netečnost občanů a starostů k rozmáhání se agitace sociálně demokratické, která zbankrotovává v městech houfně vrhá se na venkov. Voláme všem občanům pořádku milovným: „Vzpamatujte se, dokud čas!“

Z Tachotie u Kutné Hory. (Úmrtí.) V posledních dnech zemřel tu rolník p. Josef Slaby a byl za velikého účastenství okolního rolnictva pohřben na hřbitůvku ve Vysokém. Zesnulý byl milým statečkem 74 r.) upřímným katolíkem a vynikajícím hospodářem, který přičinlivostí svojí přes těžké doby otcovský statek nejen udržel ale i valně rozmnožil. Byl tehánem uvědomělého katolíka, p. starosty Bryncha. Tachotičtí sousedé, zvláště společnost tarokářů, dlouho bude na něho vzpomínati. Čest jeho památce! — (Nákaza.) V obcích ku zdejší škole přidělených vypukla tohoto týdne mezi dítkami spála v takové míře, že škola jest zavřena. Několik případů skončilo již smrtí. Nemoc tato má příčinu ve vlhkém a studeném počátku letošního jara. I v sousedním Suchdole, jak se právě dovidáme, zuří.

Odbor společenstev mlékařských ústředního svazu českých hospodářských společenstev v markrabství moravském konal v dubnu svoji výstavní schůzi za přítomnosti 50 delegátů z 28 mlékařských družstev. Tato se účastní mlékařské výstavy v Praze od 12. do 17. května. Pražskou výstavu oběhlo 28 rolnických mlékáren. Útraty s tím spojené uhradí se za subvence českého odboru zemědělské rady, zem. sněma, po případě účastněných družstev. Ve sboru znalců při mlékařské výstavě v Praze budou zasedati rolníci z Moravy. Lze doufati, že se na Moravě zřídí brzy česká mlékařská škola. Mají též pořádky býti dva neb tři kursy účetnické pro účetní a pokladníky rolnických mlékáren.

Cle z ječmene pro účely sladovnické má býti dle přání německých agrárních zvýšeno 1 metr. centu ze 2 marek 25 feniků na 50 marek. Žádost tato znamená útok na vývoz českých ječmenů do Německa. A co dělají naše zemědělské korporace? Mlčí jako hrob. A to je pak také vytrvalá, houževnatá, cíli svých vědomá — práce!

Žitelní pohromy a vyšetřování škod. Jak se proslybá — c. k. hejtmanství a berní úřady na vyšší rozkaz žádosti za vyšetření škod za účelem odpisu daní klidně ukládají a odhadních komisí nevyšílají. Komise ty vyšlou prý až v červnu a v červenci. — Rolníci potřebují pomoc. Ta státní „pomoc“ je prapodivná. — Druhé obdělání půdy a druhé semeno vyžaduje nový velký náklad, který všecek výnos pozemků i v případě zdražení pohltí. Proto musí se vyšetřiti škody hned, kdy jsou patrné a pomoc k druhému obdělání je nutná. *Daň gruntovní platí se přece z čistého výnosu a čistý výnos je vypočítán při jednom obdělání pozemků a nikoli při strátě semena, a nákladném obdělání druhém.* — O lhady v červnu a červenci znamenají křivdu a přičily by se zásadám zákona o odpisu daní. Upozorňujeme rolníky, aby jarní škody dali si od svých sousedů a starostů zjišiti a stvrditi.

Ze Sedlova u Kolína. Dne 27. dubna zesnul po delší nemoci p. Karel Krulich, statkář v Sedlově, bývalý starosta obce, člen obecního zastupitelstva a okresního výboru kolínského, výbor hosp. záložny atd. Pan statkář Krulich byl muž práce neúnavné, který z malých počátků vyvinul se na velkého rolníka. Byl opatrným a vynikajícím hospodářem a pro bodrou, veselou, sousedsku svou povahu byl na celém Kolínsku, Kouřimsku a Kutnohorsku osobou velmi oblíbenou. Nimrodem býval neuváženým a jako takový byl také znamenitým latinářem, který nikdy nikoho nezarmoutil. Pohřeb jeho konal se 29. dubna na hřbitově v Radboři za velikého účastenství občanstva z dalekého okolí. Čestná budiž mu památka!

Z Kunderatic u Semil. Politický klub křesťansko sociální pro polit. okresy jičínský, jilem-

nický a semileký pořádá v pondělí velikonoční dne 10. dubna 1900 v sále p. Sedláčka v Kunderaticích veřejnou schůzi klubu, do které vzor nepřiznivému počítá se dostavilo asi 800 členů a hostů z Kunderatic, Kruhu, Roztok, Jilemnice, Staré i Nové Paky, Staudence, Libštátu, Mlýnské, Semil a Pefimova. Také svými důvěrníky byli zastoupeni protestanté, radikálové, pokrokaři, národní dělníci, sokolové, herrenhutáci a jiní. Po přednášce p. redaktora V. Myslivce: „O úlohu politických klubů křesťansko sociálních“ přihlásil se ke slovu p. Huňka, expedient z Paky, jenž býval kdysi katolíkem, pak delší dobu nic, pak přičechal trochu k pp. dr. Lékovu a dr. Matysovi a nyní někteří říkají, že je herrenhutákem, jiní zase, že je českým bratrem, kterých ovšem dle Františka Palackého vůbec již nikde není. Z jeho řeči nebylo lze ten rozdíl také vypořizovati, poněvadž hned na začátku jeho řeči přivedla jej z konceptu uvědomělá katolická pí. Těmová z Libštátu, která veřejně mu na to poukázala, kdo ji při výplatě v továrně okradl. Na otázky jeho o Třebízském, Havlíčkovi, Palackém a Komenském odpovídal p. redaktor V. Myslivec svým známým zdrcujícím způsobem, že nejen p. Huňka ale i protestant p. MUDr. Opočenský a celá jejich radikálně pokroková společnost uznala za dobré — vytrátit se. Pak rozvinul dp. J. Koussal, farář z Mlýnské program našeho politického klubu křesťansko sociálního a poukázal na to, že klub náš jest křesťanský, vlastenecký, lidový a antisemitský a tudíž v nynější rozhraně situaci politické pro lid náš nejvhodnější a nejbezpečnější. Pak hovořil vp. J. Filler, kaplan v Semilech o poměrech dělníka, řemeslníka, rolníka, učitele a kněze k lidem jsoucím bez náboženství a bez národnosti ať patří k politické straně jakékoliv. Opět přihlásilo se mnoho nových členů; všech členů jest již přes 200. I z této schůze bylo patrné, co pravých drabokamů českých — katolických srdcí — v lidu našem jest skryto a dosud nepoznáno. Na konec byla ode všech přítomných jednoblasně přijata tato resoluce: 1.) Jsouce přesvědčeni, že bez zavedení úřední řeči české jest všechno smířování obou kmenů v Čechách marným, žádáme za vyplnění tohoto našeho požadavku, od něhož nikdy neustoupíme a ustoupiti nemůžeme. 2.) Majíce na zřeteli zbědovaný stav zemských financí žádáme, aby vláda vrátila zemím to, co zemím náleží. 3.) Přihlížeje k smutným důsledkům stávkových hlokořů, žádáme vládu, aby vývoz uhlí do ciziny, dokud domácí potřeby nebudou kryty, zakázala a vůči samovolnému a libovolnému sražování uhlí obyvatelstvo vzala v ochranu.

Z Příbyslaví. Jednota katol. tovaryšů v Příbyslaví pořádala dne 1. dubna t. r. valnou hromadu, kterou zahájil náš p. předseda P. Ferdinand Jehlička a ihned promluvil delší řeč: „Jak ceněna práce u pohanů a v dobách křesťanských“. Pohanští Římané štítili se v době svého velmocenského postavení práce počestné telešné i také z části duchovní; na ně pracovali museli otroci, kteří byli naprosto majetkem svého pána a ceněni jako nějaká věc. Starý o'rok práce nechopný býval zabít anebo hladem usmrcen. Kdož otroků neměl, stali se raději kejklíři, šašky aneb se oddávali řemeslu hanby a hříchu, než-li by se počestnou práci živili. Tu sestoupil na scenu Kristus Pán, pěstounem jeho byl chudý řemeslník, učedníky jeho rybáři. On posvětil práci počestnou, již si proto křesťané vždycky vážili, ale i těch, kdož pracovali, a jen titi měli právo na živobytí. „Kdo nepracuje, ať také nejí“ řekl sv. Pavel. Práci učilo se v klášterech. „Práci v ráj se použíté méně, rostou chrámy z pustých skal, a Bůh jen dle práce cení život, jež ti daroval“. Práce byla zdrojem živobytí ale i majetku a blahobytu všech vrstev lidstva, čehož stkvělý příklad nám podává historie z dob Karla IV., otec vlasti, kdy i zaměstnání a jejich zaměstnavatelé blahobytu se těšili. — Vylíčen stav práce u pohanů a naproti tomu v dobách křesťanských tážal se p. řečník: Jak jest tomu nyní? I dnes se pracuje až do úmoru, že ani den nedělí a sváteční není od práce ušetřen. Na to uvádí neslýchané příklady z Anglie, kde nejen dospělí, ale i pětiletá děti 14 až 16 hodin denně musejí pracovati. A při této úmorné práci byla bída pracujícího lidu brouhá: přibýtky malinké a nečisté, nedostatek vzduchu, světla, potravy, lůžka a j. k životu nezbytných věcí. A nejsou na tom lépe ani dnes tkalci, u nichž, kde si celá rodina vydělá doma týdně 2 zl., z nich se má živiti, žatiti a ještě jistě potřeby si opatřovati. A co má z toho celoročního dření rolník při nynější laci obilí a velikých platech? Hyne stav rolnický vůči lidu. Práce stala se dnes na místo požehnáním kletbou pracujícímu lidu a proč? Protože se jí zmocnil nekřesťanský liberální kapitál, jenž se jedná o to, aby se hromada zlata stávala vždy větší. A proto nekřesťanství a liberální kapitalisti svými drsnými železnými rukama sevřeli těsně rolníka, řemeslníka i dělníka a učinili je svými otroky — a soc. demokraté a osvětáři ve své zaslepenosti ještě těmto kapitalistům nadhánějí a slouží. Není však divu, že se dělnictvo dlouho utlačované a nemající náležitýho rozhledu a vedené zrádnými vůdci chytá jako tonoucí třebas i stybla. Ale kdyby znali všichni naše zásady křesťansko sociální, tu každý člověk dobré vůle by se jich přidržel, neboť jenom v nich jest jistá pomoc a ochrana pracujícího lidstva. „Proto každý z nás — skončil p. předseda — budiž horlivým členem Jednoty a křesť. socialem s duší i tělem, a byť bychom se nedomohli ihned kýženého cíle, ale spouh pro budoucí poutníky a poutnice urovnávej silnice“. Řeč vyslechnuta a náležitou pozorností. Po té následovaly zprávy p. t. funkcionářů. Jednota účastnila se četných slavností církevních a pořádala četné přednášky. Počet členů se zmenšil odcetováním nebo odchodem na vojnu, ale stav hmotný, ač má Jednota drahé místnosti, přece se zase o něco zlepšil, takže obnáší letos čistě jmění Jednoty 59 zl. 6 kr. Vykonány nové volby, v nichž zvoleni jednoblasně ablamaci pp.: Smejkal J. za staršího, Coufal Jos. jednatelem, Štohanz K. pohladníkem a účetním, Král Fr. knihovníkem. Do výboru zvoleni pp.: Pohorilý Ad., Kasal Fr., Trvdý J., Bárta Al., Smejkal Fr., Coufal Jan. Náhradníky: Časlavský F., Kubíček A. a Dvořák K. Kromě toho zvoleni předsedou zábavního kroužku p. J. Jaloušek. — Dále oznámil vlp. předseda, že r.

1900. bude pro Jednotu památný, budeť posvěcen letos spolkový prapor, jenž v r. 1898 byl dary dobrodinců pořízen. Poděkováním všem pt. funkcionářům a přiznivcům Jednoty a přáním všeho zdaru v lepší budoucnosti byla, valná hromada spěvem spolkové písní zakončena. Zdať Bůh.

(Zasláno.)

De České Skalici a okolí.

Byl jsem z více stran tázan, zda-li se odstěhuji snad z Č. Skalice; aby nebylo žádného nedorozumění oznamuji P. T. svým známým a přátelům, že praxi zvěrolékařskou dále jako dříve pro váděti budu a prosím o zachování další důvěry.

V České Skalici, dne 29. dubna 1900.

Jan Ferbas,
okresní zvěrolékař.

(Zasláno.)

Ctění příznivci a dělníci

smýšlení křesťansko-sociálního

Jelikož zdá se, že tkalcovská továrna dříve p. Abelesse, vešla v majetek akciové společnosti, vešel v platnost též i nový pracovní řád, v mnohých ohledech dělnictvu velmi nepřiznivý, jak ohledně svobody, tak i hlavně ohledně mzdy. Z těchto příčin zastavilo veškeré dělnictvo dne 2. dubna práci. Poněvadž my členové zdejší katol. jednoty v továrně zaměstnaní, jsme nuceni zároveň stávkovati, nároky však na podpory, které od dělnictva z jiných továren došly, úplně proti stranou naší zbavení jsme, obracíme se na ctěné příznivce a dělníky strany naší se snažnou prosbou o hmotnou podporu, pevně doufajíce, že nebudem oslyšeni; neboť podpory nám jest velice zapotřeby, nemáme-li nás hlad vebnati do spárů nevědomitého kapitálu. Za každý sebe menší dárek, který budiž laaskavě přímo na jednotu katol. jinochů a mužů zaslán, předem děkujeme srdečným „Zaplať Pán Bůh“.

Stávkující dělníci křesť.-sociální.

V Červeném Kostelci, v dubnu 1900.

Zasláno.

Některá bezkarakterní klepna, již pravda jest věcí na světě zcela zbytečnou, zaslala o mně zprávu do Školského Obzoru, časopisu pro šíření aestetiky mezi jistou částí učitelstva, že na útraty J. B. Mlosti knám pouť do Říma a za tou příčinou že vymohl jsem si předstíraje nemoc — dovolenou. Zprávu tuto otiskla také známá „Osvěta židů“ v Hradci Králové, která vůbec velmi ráda s „Obzorem Škol.“ zprávy vystřihuje — neboť vrána vedle vrány sedá. Nevím, čím jsem sobě zasloužil pozornosti těchto dvou slovatných redaktorů, neboť mně ani ve snu napadne, bych pátral po tom, zdaž oni podnikají cestu do Halle pro vyňikající polských židůch a rabínůch; jen tolik musím podotknouti, že klepna, jež zprávu ona zaslala, bídně lhala. Tuto větu budu oné klepně v kalhotkách opakovati do očí veřejné, jakmile se osobně dostaví. Neboť pevně doufám, že Pán Bůh mi opět bývalého duševního zdraví poskytnouti ráčí, své dřívější síly a pružnosti tělesné jsem pak dosud nepozbyl. — Ku konci podotýkám, že právě trávím několik dní u své sestry ve Chlumci u Třeboně, jehož krásné jihočeské okolí na mou mysl blaze působí, a kde mne i někteří ctitelé „Šk. Obzoru“ osobně viděli. Zároveň jsem oběma pp. redaktorům zaslal odtud pohlednici. Z toho pak nechtě sobě velectpp. čtenářové učiní pojem o věrohodnosti dopisovatelů „Školského Obzoru“.

Karel Skultěty.

Seznam příspěvků na stavbu nového chrámu Páně v Opočnici.

Frant. Andres 1 zl., Karel Novák dto 50 kr., V. Stejskal dto 1 zl., Jan Činec dto 50 kr., Andres V. Kolaje 1 zl., Matěj Pilař 1 zl., Frant. Futera dto 1 zl., Jan Pála dto 1 zl., Č. 2. V. Kohoutek dto 1 zl., V. Šialer dto 1 zl., Frant. Kohoutek dto 1 zl., Vojtěch Šodoma Opočnice 10 zl., Václav Kuhaň Opočnice 5 zl., Frant. Škořepa Vrbice 50 kr., Rathonský Podmok 1 zl., Chválnický Jan dto 1 zl., V. Sondholz dto 50 kr., Křiže Jiří Lobkovic Praha 5 zl., Frant. Kludiva, farář Sány 1 zl., Čukrovar Libice 10 zl., Frant. Štoková Velký Osek 1 zl., Kotolís dto 50 kr., Za obec Velký Osek Daneš 2 zl., Jan Daneš Velký Osek 1 zl., Josef Karban dto 1 zl., Jan Karban dto 50 kr., Nejmenovaný Veltruby 1 zl., Jaroslav Vecek dto 1 zl., Kuriš Kolín 50 kr., Klášter Kolín 1 zl. 50 kr., Kramer, ředitel Úvěrní banky 1 zl., Záložna Občanská Kolín 2 zl., Veletonský Václav dto 1 zl., Frant. Kuřička Kouvera dto 1 zl., František Bráno klášter dto 25 kr., p. Alois Nyřl, děkan Holohlavy 2 zl. Šbírka v Jestřábí Lhotě: Josef Erben 5 zl., Václav Novotný 1 zl., Fr. Kratochvíl 1 zl., Fr. Souček 1 zl., Fr. Pacák 1 zl., Anna Erbenova 1 zl., František Mrázek 1 zl., Josef Roudnický 1 zl., Fr. Erben 1 zl., Matěj Kozák 1 zl., Václav Pacík 1 zl., Kateřina Boběslavová 1 zl., Matěj Ješek 1 zl., Václ. Daneš 1 zl., Matěj Obvalenský 1 zl., Matěj Vokoun 1 zl., Antonín Dobrý 1 zl., Matěj Kinský 1 zl., Matěj Karban 50 kr., Václav Karban 50 kr., Fr. Vlastník 20 kr., Anna Nedbalová 20 kr., Josef Sedláček 50 kr., Anna Stehlíková 50 kr., Jednota katolíků ve Lhotě Jestřábí 6 zl. (v jednom zasláno 62 korun 80 hal.) *Ještěto dar byl prostřednictvím důstojného farního úřadu v Opatřích dne 7. března 1900 zasláno.* Budiž všem, kdož pro slávu Boží svoji hřísnou prospěly nebo dobrou radou spolupracovali: zaplať Vám Bůh!

Frant. Vrbenský,
předseda kostelního výboru.

OBNOVA

Číslo 19.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 11. května 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

V obstrukci.

Článek 19. státních základních zákonů ze dne 21. prosince 1867 č. 142 ř. z. praví:

„Všechny národní kmeny státu jsou rovnoprávné a každý národní kmen má neporušitelné právo na zachování a pěstování své národnosti a jazyka.

Rovnoprávnost všech v semí obvyklých řeči ve škole, úřadě a veřejném životě se od státu usnává.

V semích, kde bydlí více národních kmenů, mají býti veřejné vyučovací ústavy tak zařízeny, aby bez použití nucení k naučení se druhé sémské řeči dostal každý s těchto národních kmenů potřebné prostředky ke vzdělání se ve své řeči.“

O tom není žádného sporu a pochybnosti, že čl. 19. státních základních zákonů je stále porušován. Křbrova osnova jazykových zákonů nevyhovuje požadavkům čl. 19. st. z. z., zejména ustanovení o užívání jazyků v úřadování zevním, jež zní: „Strany, jež nejsou advokátem nebo notářem zastoupeny, mohou podávati písemná podání u úřadů jednojazyčných území také v druhém sémském jazyku. Usnáší-li úřad toho potřebu, mají býti porušeny úřední překlady takových podání a mají sloužiti za základ dalšímu úřednímu řízení“.

Stejně se přiči článku 19. st. z. z. toto ustanovení: „Před úřady budiž jednáno v obou jednojazyčných územích se stranami v jazyku úředním. Stranám tohoto úředního jazyka neznaným budiž poskytnuta úředníkem jazykově spůsobilým a u úřadů, které bývají obsazeny zásadně úředníky konceptními, konceptním úředníkem jazykově spůsobilým možnost účastniti se jednání a hájiti svých práv“.

Tato Křbrova ustanovení porušují čl. 19. st. z. z., který v zemích nějakých jazykových pásem českých, německých neb smíšených nezna, přiči se i jiným starším zákonům, které po státních úředních v Čechách žádají znalost obou zemských řečí. Sami Němci uznali v protimemorandu proti názorům českých říš. poslanců z r. 1880, že rovnoprávnost jazyků v zemi obvyklých při úřadech se zaručuje a ježto jest článek dotčený obsažen v státním základním zákoně o právech státoobčanských, uznávali i Němci, kteří rovnoprávnost ve vnitřním úřadování z toho článku dovozovati nechtěli, že pro svou úřadování dává čl. 19. straně právo na to, aby činila kterýmkoli jazykem v zemi obvyklým svá podání a dostala v tom jazyce vyřízení, aniž je to právo omezeno na okolnost, činí-li podání právním nástupcem čili nic anebo, je-li jazyka druhého smalá či nesmalá.

Tak jsme si po léta čl. 19. st. z. z. vykládali, tak soudili vůdci různých stran pravice i oposice. Na tomto výkladě měli naši poslanci zůstat i trvati a mohli právem dovozovati, že jazyková osnova Křbrova znamená změnu ústavy, zejména čl. 19. a že tedy k její změně třeba kvalifikované t. j. dvoutřetinové většiny hlasů všech 425 říšských poslanců. Těchto 284 hlasů by Němci nesehnali, i kdyby se spojili s nimi němečtí klerikálové, Italové, Rumuni a socialisti. Poláci, Rusíni a Jihošlované a konservativní šlechta a j. by nemohli přece hlasovati proti nám, neboť tím by hlasovali proti sobě samým a pletli by v bližší neb další budoucnosti karabáč na sebe.

Z té příčiny byl pro ostrou sice oposici, ale proti obstrukci rozvázný dr. Zázek s Moravany, i zkušenostmi poučený předseda klubu českých poslanců, pan dr. Engel. Jsouť náhledu toho, že oposici se škodlivá pro nás ustanovení Křbrovy jazykové osnovy odstraniti a pomoci pravice opraviti dají, kdežto obstrukci nedá se zlepšiti nic, ale pokaziti se může všechno. Pak-li se nebude vládě zdáti toto zasedání říšské rady dělným, pošle poslance prostě domů a uzákoni jazykové osnovy Křbrovy prostě na základě čl. 14. st. z. z. V tom případě bude však pro české zástupce ztracena všechna možnost oprav, po kterých obsah předlohy mrovna volá. Zákon s nouse a takým je zákon prohlášený na základě čl. 14. st. z. z. nepodléhá totiž žádné speciální debatě více, neboť se buď smahem schodí, neb smahem samolé. Na-

stoupením obstrukce vzdávají se tedy mladočeští poslanci již předem možných oprav, a proto je na cestě obstrukce ani konservativní šlechta, ani slovanští poslanci nechtí následovati.

Obstrukce znamená zoufalost. Dobře pravil vídeňský jeden publicista tyto dny dru Bráfovi v Praze: „Vypadá to mezi vašimi politiky, jako v domě, v němž hoří. Každý hledá ve zmatku nějaký východ. Ten východ, který má stranu zachovat, jmenuje se — obstrukce. A přece jest už skoro nepochybné, že výsledek té obstrukce může být jen dvojit: buď obstrukce vyhraje, pak savrou parlament a nastane dočasný absolutismus, který provede to svou cestou, co parlamentární se nepovedlo — anebo bude obstrukce parlamentárně povalena a pak nám kynou chvíle neskonale těžší. Mladočešství na hlavu poražené nebude mítí dědice, který by se mohl opráti o silnou všeobecnou důvěru národa“.

Praví se, že čest národa vyžaduje obstrukci. Že musí býti někdy uastavována čest národa za politické chyby stran, o tom máme již smutné zkušenosti. Až pošlou obstrukci domů, povolí se § 14. miliony na rozmnožení armády, nová děla a pušky. Ročníci a ostatní výrobní třídy pak to jednou zaplatit musí. Vláda třeba nedá po delší dobu prozatímné zákony k schválení, ale jí přece záleží, aby k hlasování o nich brzy nedošlo. A když o nich nebude hlasováno, nemohou býti neschváleny, více pak není třeba, neboť aby se stal prozatímní zákon neplatným, jest třeba neschválení přímého, k platnosti schválení není potřebí.

Náš lid volá po regulaci, po stavbách drah, škol, po investicích. Mohou tomu naši poslanci dlouho odpírat? Slovinci praví, že potřebují jižní dráhy nezbytně vídeňský lid volá po jiných potřebách. Třeba jen ten vídeňský lid proti českým poslancům počtvat a co budou dělati s obstrukcí v parlamentě, nebudou-li jistí svým životem ani na ulici ani v parlamentě? Ubrání se surovosti a násilí? Pomohou naše protesty proti tomu? Vždyť víme, co pomáhají burám jejich plamenné protesty proti anglickému násilí. Z té příčiny se nenadchneme pro obstrukci, nevěříme, že 62 českých poslanců vydrží ve dne v noci v parlamentě, aby důslednou obstrukci každým okamžikem prováděti mohli. Nežádejme věci nadlidské! Nejostřejší oposice ve Vídni i ve všech zemích českých může nám po našem náhledu více prospěti nežli obstrukce. My pochybuje- me v zdar obstrukce, protože třetina českých poslanců se vyslovila proti ní a proto že dr. Engel se předsednictví v klubu vzdal, an v úspěch obstrukce ve Vídni nevěří a ten zná přece sílu našich poslanců ve Vídni asi nejlépe!

Není zákona.

Za dávných časů žil muž, který kdyby nyní žil, nevím jaké by obliby docházel, ač srdce jeho láskou k vlasti a k národu jeho hořelo. Tak horoucným citem lásky k lidu, z něhož se zrodil, hořelo srdce jeho, že až lkál a plakal nad úpadkem jeho a nad skázou vlasti. A tento svůj hořký pláč zvětňil tím, že sepsal delší báseň, v které našel slovy podivně mocnými a dojemnými nad neštěstím národa svého. Mnohými a mnohými překrásnými slovy vyjádřuje bolest svou a ukazuje na příčiny zármutku svého. A jednou takovou příčinou bolesti jeho bylo to, co jsme dnes vyvolili za nápis článku Obnovy naší: Není zákona. (Jer. Thr. 2, 9)

A dnes na konci devatenáctého století pustne tak mnohý národ, hyne tak mnohá vlast. A co toho nejvlastnější příčinou? Není zákona. —

Jako ve dva válečné tábory rozpoltaje se nyní lidstvo vůbec a tak mnohý národ zvlášť. Na jedné straně stojí ti, kteří praví: Jest zákon! Jest věčný zákon nejvyšší bytosti živou a rozumnou daný; jest zákon vepsaný do srdce našeho, do duše naší a hlásí se nám svědomím. A co skázou člověka zatemněno z toho zákona duši lidské daného, to vysvětleno, stvrzeno, zdokonaleno zje-

vením, křesťanstvím, původním, katolickým křesťanstvím. Na jedné straně vlaje prapor náboženství s nápisem: Ejhle! Zákon.

Ale na druhé stojí pochybovači, podrývači, až i úplní bezbožci. Srdce jejich hnáno šílenou touhou po úplné nezávislosti uchvacuje rozum jejich, že nevidí a necítí zákona v nezkaženém srdci lidském se ozývajícího. Ne! Nechceme zákona. Chceme činiti, co se nám jen líbí. Rozkoš a libovůle jest naším heslem. Bůh se svým zákonem nám ukládá přemáhání se a odporování chťcům našim. A sladko a mile nám jest vyhovovati chťcům i náklonnostem. Pryč s přemáháním se! Jezme a pijme, rozkoše užijme, nikým a ničím se nevážeme. A poněvadž nejpřísnější jest křesťanství katolické, proto boj proti tomuto náboženství, proti této církvi musíme si učiniti úkolem. — Na této straně vlaje tudíž prapor bezbožectví s nápisem: Není zákona.

Pravda nemůže škoditi — to snad uznáváme všickni. A pohled na národy nynější dnes již patrně svědčí, že hyne vše tam, kde mnoho lidí kupí se kolem praporu s nápisem: Není zákona — Božího. Jest ovšem pravda, že i ti, kteří se veřejně nepřiznávají k heslu: Není zákona Božího, hřešívají, ale v celku zůstává pravdou, kde se žije dle zákona tohoto, tam se žije tak, jak to k pravému blahu národů třeba jest; a kde se žije dle hesla: Není zákona Božího, — tam se žije dle vášní a náklonností i nejšerednějších, a takový právě život hubí říše a národy.

Vládní pražské noviny přinesly kdysi v únoru článek o Francii a pravily, že říše ta stůně na marasmus — (u lidí se tomu říká sešlost věkem). Mají pravdu, ano jest ještě více pravda. Jsou ještě jiné státy, které jsou nemocny marasmem.

Dobry lékař pátrá po příčinách nemoci, an jest přesvědčen, že nemoc musí trvati, dokud trvá příčina její. Tak n. př. někdo nemá spaní; a co je toho příčinou? Večer mnoho jí a pije. Zkrátit večeri anebo si ji vůbec odepřiti a je po nemoci. Dokud to nebude, nepomůže žádný uspávací nápoj, koňak anebo něco podobného. Žít podle zákonů přírody daných Stvořitelem a není potřebí nápojů lidmi vymyšlených.

Naše Rakousko stůně již dlouhá let a veřejně se mluví, že jeho nemocí jest marasmus — sešlost věkem, stáří. Kdyby tomu bylo tak, tu by ovšem léky neprosply. Proti věku není léku. Ale zdá se, že se ve Vídni v nezhojitelnou nemoc Rakouska ještě nevěří. A proto shánějí se mu ustavičně doktoři — lékaři. Ale uzdravení se nechce dostaviti. A proč? Protože páni doktoři, a máme jich téměř každý rok celou řadu, nechtí viděti příčinu v nemoci.

Hlavní příčinou smrtelné nemoci Rakouska jest právě to, co jest nápisem dnešního úvodního článku našeho: „Není zákona“.

Tak! To jste tomu dali, namítnou nám páni právníci a poslanci. V Rakousku není zákona! Máme jich plné almary (skříně) a potíme se v říšské radě ve dne v noci, pracujeme tam hlavou i hubou, rukama i nohama, jen abychom zákonů narobili a vy řeknete: Není zákona!

Inu to je právě taky tou jednou známkou nemoci naší. Kde se ve státě musí příliš mnoho zákonů dělat, tam je vidět, že se tam příliš mnoho lidí hádají a si ubližují. Ale co je nejznámější při tom všem, to jest to, že se ve státech s těmi mnohými zákony den ode dne množí přestupování zákonů. A co jest příčinou této nemoci našeho obyvatelstva?

Zase a jediné: Není zákona; to jest, není dostatečné úcty k zákonu Božímu. Dejte mi lid opravdu bohabojný a nebudete — krom správních věcí — u soudů mít co dělat.

Naše Rakousko jest jako ten nemocný, co neměl spánek. Není u nás pokoje a odpočinku myslí v nížádném ohledu. A léčí ho páni ustavičně koňakem liberalismu, v jehož duchu robí se zákony. A přece není pokoje. A pomohl by jednoduchý prostředek. Zkrátit trochu tu bezbožnickou večeri a žít podle zákona Božího — a přijde pokoj sám sebou.

Ale kde pak? Takhle ještě takovému životu překážet, to ano. Dovolit n. př. muziky v postě,

rozmanžit putyky, mít velkou starost, aby ve školách nebylo mnoho náboženství, volat lidi k úřadům v neděli, náboženství vydat na pospas bezbožnému tisku, usazovat na nejdůležitější místa neznanoby, hájitele zákona Božího nazývat štváči a fanatiky, bezbožnické křavaly a lichometníky chválit jako nejloajálnější, přirozená práva dusit a žoky lichvářů a vysávatelů chránit a co je ještě jako svlátní specialita Rakouska, církev všude v jejím životě ochromovat a nad ní policejsky bdít, nad vlastizradou zavírat oči — čili hojnou liberalistickou večerí strojiti, a když je z toho nepokoj, koňakem zákonně to přemáhat — to je ta stará praktika těch našich „doktorů“!

A vedle tohoto koňaku jest oblíbená ještě jedna „likérka“, jako neomylný lék proti marasmu Rakouska. Je to liquor germanicus — Staatsprache — říšský jazyk — němčina. Proto pryč Rakousko je v nepokoji a stůně slabostí, že se nyní málo této likérky užívá. Proto nám ji v říjnu zrušením jazykových nařízení zase větš „štamprie“ předepsali. A byl z toho takový klidný spánek Rakouska, že jsme vypadali, jako když z boré nemoci někdo „fantasyruje“. Teď zase couvají. „Štamprie“ o trochu menší — ale jen „in Tscháslau“ — jak posměšně říkají. Ale v celku jen neupouštět od „liquor germanicus“, němčiny.

Ale že to je proti zákonu Božímu, brát někomu statek časný, k němuž i jazyk se čítá, to pánům ani nenapadne, — dokud se befe Čechům. Ale kde se břeší proti zákonům Božím v přírodě, přednášíva pan ředitel Dumek, tam přijde trest na hospodáře, tak je to i vůbec. Dokavad tedy Rakousko neuzná, že mu hlavně nedbání zákonů Božích škodí, bude čím dále tím slabší.

Kdyby tedy vládní noviny naše, dříve než s Francií, zabývaly se s nemocí Rakouska a po té právě přičině pátraly a ji statečně do Vídně blásaly, tím by k ulčení nemoci přispěly. Ale v odporu biskupů proti „zákonům“ hubičím zákon Boží v srdcích a ničícím práva národů, hledati příčinu nemoci státův, — to právě jest marasmem.

Jazykové zákony pro Čechy a Moravu.

První punktace r. 1890 daly se za předsednictví a nátlaku koruny, která usilovala o položení základů národního smíru v zemích českých a tím i v zemích mocnářství Habsburského, protože se jinak obávala, že by država rodu panujícího mohla státi se předmětem dělbý mezi Ruskem a Pruskem. Tehdy se nám Čechům nabízela opravou volebního řádu většina na sněmu zemském na věčné časy. Zásada rovnoprávnosti byla sice též punktací z r. 1890 protržena, neboť znalost obou zemských řečí neměla se žádati od všech úředníků v Čechách, ale oproti faktickému stavu, kdy v mnohých politických a soudních okresích nebylo tehdy vůbec konceptního úředníka českého jazyka slovem i písemem zcela znalého, mělo nastati zlepšení potud, že Čechu v celých Čechách mělo se dostati rovného práva v jeho jazyku a že u každého úřadu měl býti nejméně jeden konceptní úředník a protokolista úplné českého jazyka mocen. Oproti stavu ve skutečnosti panujícímu, mělo se tedy v uzavřeném území zlepšiti úřadování v náš prospěch. Tento faktický stav mladočeská strana přebíhala, ona hleděla více na formu rovného práva než-li na faktické provedení rovnoprávnosti a rovnocennosti a hrajíc si na patentované ochránce českých menšin, prohlásila vídeňské punktace za národní zradu a dra Riegra, který počítal s panujícím nátlakem a s naší faktickou silou, prohlásila za zrádce národa, který za koňak a náložový sýr pryč prodal zájmy českého národa, které od r. 1836—1890 obětavě, nezištně a neohroženě byl hájil. Lid se dal svěsti, odsoudil Riegra a jeho stranu a uvěřil těm, kdož více a s hlučnějším křikem mu slibovali. V nebláhé předtuše, když jednou dr. Rieger v důvěrné rozmluvě blížě nám objasňoval veškeré okolnosti a vlivy, které k uzavření vídeňských punktací nutkaly, pravil: „Mladočeši budou jednou rádi, podaří-li se jim prosaditi aspoň takové punktace. Možná, že přijdou horší časy dříve, než-li se nadějeme“. Slova Riegrova se splnila dříve, než-li uplynulo 10 let. Dnes i pohlaví mladočestů v nitru svém litují, že punktace z r. 1890 se neuskutečnily, neboť dnes je Čech v uzavřeném území zrovna tak psancem, jako v říši německé.

Druhé vídeňské konference a punktace se pekly letos ve Vídni, nikoli za účastenství císaře Rakouského a krále Českého, ale za vlivu německo-pruského velevyšlance knížete Eulenburga a ministra Goluchovského. Ode toho také dopadají mnohem více ve prospěch Němců, nežli ve prospěch náš. V Čechách se považuje za smíšený okres teprve ten, kde je 20 proc. druhé národnosti, tedy pět díl obyvательства. Němci se již postavili o to, aby v uzavřeném území nebyl národně smíšeným ani jediný okres. Do německého obvodu zařazeny jsou na př. okresy: Hostinné, Ústí, Bílina, Č. Lípá, Broumov, Dubé, Duchcov, Jablonné, Jablonec, Kratky, Vrchlabí, Liberec, Rokytnice, Rokytnice, Žatec, Tannwald, Teplice, Děčín, Trutnov, Varnsdorf atd., kde žijí tisíce Čechů. Za to patří mezi smíšené okresy Praha, Dvůr Králové,

Nové Město n. M., Polička atd. V Čechách bude tedy ryze německé území co největší, moloch germánský spolkuje bez ochrany co nejvíce českých menšin, za to na Moravě bude každý okres smíšeným, kde žije nejméně 10 proc. židů, renegátů a také — Němců. Na Moravě chrániti se tedy budou Němci vždy do krajností.

Úředníci v českých okresích budou musiti mluvit úplně česky, slovem i písemem — a německy ovšem také, již k vůli své kariéře. V německých okresích nebudou musiti úředníci uměti česky. Aby tam bylo lze použiti i druhého jazyka, ovšem jen kde toho potřeba služby vyžaduje (!). Ustanoví se úředníci extra statum, kteří znají úplně německy i česky. Počet jich má býti dle potřeby i napřed stanoven. Němci se tam tedy postarají již o to, aby tam přespočetný Čecháček nebyl ani jediný. Co se týče okresních soudů v Čechách, bude 94 ryze německých, 6 dvojjazyčných a 133 českých. Oblast českého jazyka zúží se velice. Pro Čechy se zřídí nový okresní soud v Čermné u Lanškrouna, na jihu ve Velešíně, Zlaté Koruně, Vel. Ždíkovi k veliké škodě Čechů v Kaplici, v Krumlově a v Prachaticích, v Bobušovicích, aby Tereziu tím bezpečěji byl poněmčen, a ve Stankově, za to pro Němce na Jaroměřsku zřídí se německý soud v Hradišti u Dvora Králové, v Opatově u Svitav atd.

Ve styku se stranami musí v uzavřeném území užívati úřady němčiny jako úřední řeči. Strany, jež nejsou zastoupeny advokátem neb notářem mohou v těchto obvodech předkládati písemná podání také v české řeči. Podání toho, ale jen usná-li to úřad potřebným, zhotoví se úřední překlad, jenž bude podkladem úředního jednání. O vyřízení obdržel strana úřední vyrozumění v řeči, ve které zhotoveno podání. Překlad a tlumočnické — pro strany a písemné vyřízení nevzdá spolehlivé a správné, tož hlavní známka navržených zákonů. Pro české území platí sice obdobně totéž, ale tu víme ze zkušenosti, že od českých úředníků židovi neb Němci dostalo se vždy v řeči německé nezkřáceného práva. Při ústním jednání v uzavřeném území bude se všecko projednávati ovšem německy a když strana neb svědci německy neznají, použije se k jich výslechu a obraně tlumočnicka. Protokoly musí býti sepsány ovšem německy. Jak ta znalost češtiny u německých úředníků, kteří ji při zkouškách „prokázali (!!!)“ velmi často a obyčejně dopadá, víme ze zkušenosti. Oproti roku 1890 půjdou tedy práva českého jazyka zpět za rok 1879. O staročeské vymoženosti jsme přišli, a o těch „mladočeských“ chtí dnes nejméně slyšeti mladočestští poslanci.

Co se týče úřední řeči ve vnitřní službě a úřední korespondence, tu se bude úřadovati v českých okresích česky, v německých německy, ve smíšených pak jazykem podávající strany.

Vzdor tomu kouká při vnitřním úřadování ze všeho německá prostředkovací státní řeč, byť by to bylo i všelijak zabaleno. Platiti má ustanovení: Zeměpanské zemské úřady v Čechách jsou oboujazyčné, vyjma vrchní zemský soud v Praze, kde pro každý jednojazyčný obvod zřídí se zvláštní oddělení, v jehož čele nalezení se bude po místopředsednictví. Z každého tohoto oddělení složí se senáty pro vyřizování záležitostí dotýčeného jednojazyčného obvodu.

Záležitosti obvodů smíšených, byly-li v I. stolici projednávány jedním jazykem, dle tohoto příkazu budou jednomu ze senátů pro jednojazyčné území, jinak příkazem se senátům, jež mají býti sestaveny z členů obou oddělení, kteří mocní jsou obou jazyků zemských. Jednání a rozhodnutí v záležitostech stran má se diti dle předpisů, jež platí o jednání a vyřízení věci v I. instanci. O záležitostech stran, pro něž jest vrchní zem. soud prvou instancí, má býti jednáno dle předpisů platných pro úřady dvojjazyčné.

Pro listiny, výkazy a záznamy, které se vedou u politických úřadův o věcech vojenských, pro úřední spisy, jež mají býti předloženy ústředním úřadům pro záležitosti státní policie a kvalifikační tabulky státního úřednictva platí předpisy dosavadní, t. j. privilej němčiny. Rovněž zůstane v platnosti vojenský jazyk služební a předpisy o styku s úřady mimočeskými, zvláště pak s úřady ústředními.

Ve styku s úřady na rovně postavenými nebo s úřady podřízenými, zeměpanskými a nevojenskými jakož i s úřady II. stolice, nalezejícími se v zemi, užívají jednojazyčné úřady svého úředního jazyka, úřady smíšené ve styku s jednojazyčnými úřady úředního jazyka těchto úřadů, ve styku s úřady dvojjazyčnými, jakož i s úřady II. stolice onoho jazyka, ve které záležitost se projednává.

Osnova zákona, týkající se Moravy (o Slezsku, které je obětováno privilegovanému němčení se nemluví), obsahuje 21 §§ů a ustanovuje ohledně úřední řeči v zevní službě, že se má u zeměpanských úřadů na Moravě při zevním úředním jednání, t. j. při jednání ústním a písemném se stranami jednati zásadně v jejich jazyku. Úřady tyto jsou tedy povinny podání ústní a písemná od stran přijímati v obou jazycích a vyřízení nebo rozhodnutí dodávati stranám v tom jazyku, ve kterém bylo podání ať ústní nebo písemné učiněno. V zevní úřední řeči jest provedena úplná rovnost obou zemských jazyků.

Ve vnitřní službě mají zeměpanské úřady užívati obou jazyků zemských dle těchto pravidel: V záležitostech stran, které byly projednávány vyhradně v jednom jazyku, budíž užito jazyka podávatele také ve vnitřní službě. Jsou-li při některé záležitosti šťastně strany, jež při svém vyřizování neuvádí jazyka jednoho, má se ve vnitřní službě užiti jazyka, který jest přiměřený okolnostem a účelu úřední korespondence.

Zápis do podacího protokolu a do rejstříků sloužících k úřednímu jednání anebo záznamy, jež jsou stranám dle platných předpisů přístupny, nebo se kterých se jim po jejich žádosti vyhotovují opisy, mají se vyřizovati v jazyku žadatele anebo v jazyku, ve kterém byla záležitost projednána a vyřizována. Ostatně zůstanou ve vnitřní službě včetně s poradami a s úřední korespondencí v platnosti dosavadní ustanovení.

Totéž platí pro jednání s úřady mimomoraevskými.

Dosavadní jazyková nařízení zůstanou pak v platnosti na dále: 1. ve přičině platnosti vojenské služební řeči pro jednání s vojenskými úřady a pro jich služební požadavky, 2. pro zeměpanské pokladny a pro úřady peněžní na Moravě, 3. pro záležitosti dopravní ve vnitřní službě a v manipulaci služby poštovní a telegrafní, pro vnitřní službu erárních průmyslových závodů, jež jsou podřízeny bezprostředně správě centrální, jakož i pro vzájemné styky dotýčených orgánů a úřadů.

Dle § 17. má se požadavek jazykové znalosti úředníků při obsazování jednotlivých služebních míst posuzovati dle skutečné potřeby. Každý úředník musí míti tolik jazykové znalosti, kolik služba jeho při dotýčeném úřadě skutečně vyžaduje.

V § 18. vyslovuje se možnost jazykového ohraničení v jednotlivých územích země.

Závěrečná ustanovení jsou v podstatě souhlasná s oněmi, jež jsou obsažena v osnově pro království České.

K osnově jest připojena krátká správa důvodová. Dále jsou k ní přidány dvě přílohy, z nichž jedna podává přehled administrativního rozdělení Moravy na základě sčítání lidu v r. 1890 a druhá obsahuje abecední seznam všech soudních okresů na Moravě s udáním počtu jich obyvatelstva a poměrů národnostních.

Dle toho jest ze 77 okresních soudů na Moravě čistě českých 39, převahou českých (menšina něm. nad 10 proc.) 20, čistě německých (menšina česká pod 10 proc.) 10, převahou německých (menšina nad 10 proc.) 8. Ze 77 okresů dovedli na Moravě při všem kroucení udělati jen 10 německých okresů a 8 prý převahou německých! Co tu kroucení a utajování pravdy! Že vládní jazyková osnova v četných případech se přiči státním základním zákonům, netřeba dodávati. Křivdy tyto se však neodstraní obstrukcí!

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu zesnul: pan P. Viktor Jan Bozděka, O. Prám. kanonie Želivské, jubilar, † 21. dubna 1900 (naroz. 1828, prof. 1846, vysvěcen 1847.) Vyznamenání jsou: p. Václav Strnad, farář v Karli a p. Ign. Zeman, farář v Dolním Ojezdě, obdrželi Exposit. canon. Ustanovení jsou: p. Ant. Mrkvíčka, farář v Nasavrcháboh, za faráře do Slatinan, pan Jan Zítka, admin. Slatinanský, za administ. do Nasavrch, p. Vinc. Gottwald, koop. v Hradišti, za administ. do Velké Borovice, p. Ed. Kasal, kaplan v Přelouči, za kaplana do Vamberka. Uprázněné místo: Nasavrchy, fara, patron. kníž. Auersperga, od 27. dubna b. r.

Osobní. Pan Aug. Volejník, rodák Slatinanský, jmenován byl c. k. soudním adjunktem, v obvodu vrchního zem. soudu v král. Českém, bez určitého místa.

Pražské Národní divadlo bylo zemským výborem (hlas Mladočestů a Němců) zadáno mladočesko-radikálnímu družstvu, v jehož čele stojí p. Alois Wiesner a p. JUDr. Klumpar. Řiditelem se stal p. Gustaf Schmoranz, kapelníkem opery p. Karol Kovačovič. Ve výboru divadelním zasedají pp. dr. Gabriel Blažek, K. Dimmer jun., prof. dr. Jaroslav Hlava, dr. Otokar Kose, inž. Rosenberg; náhradníky jsou pp. ředitel Fr. Mikulejský, arch. Šebek a Fr. Šimáček; revisori účtů jsou pp. F. J. Materna, továrník, Jos. Šule obchodník a Fr. Topič knihkupec. Náhradníci mají ve výboru hlas poradní. Doufáme, že nové družstvo bude hledět apliněti, co se od něho očekává. Zda-li bude lepší než-li staré, musí dokázati teprve skutky. Venkov, který na Národní divadlo poměrně velmi mnoho připlácí, má na prospívání Národního divadla ovšem zájmy nemalé a nebyl by rád tomu, kdyby se mělo s Národním divadlem na zdaf Bůh experimentovati.

Dětské představení v městském divadle. Dámský odbor Ústf. Mat. školské pořádal v sobotu večer a v neděli odpoledne dětské představení. Školní mládež sehrála dramati báčorku „Popelka“; před tím přednesla úvodní scénu „Příchod Vesny“ od J. Vrchlického. Hru pečlivě a dětmi nastudovala p. Bezdechová, pp. Čivrtková a Paul. Představení bylo velmi zdařilé, zvláště menuet něžných děvčátek a číperných hošíků v kroji rokokovém. Dám byl po oba dny vyprodán a obecenstvo již dávno neodcházel z divadla a takovým nadšením jako tentokráte. Čistý výnos věnuje se Matici školské.

Pohřeb pana Jana Krušvce, bývalého obchodníka cukrem, majitele domu a měšťana Královéhradeckého konal se v pondělí o 8. hodině odpolední z domu smutku č. 141 v Klicperově ulici za nesmírného účastenství lidí. Pan Jan Krušvec narodil se r. 1829 na Novém Hradci Králové z rodičů nezáměrných. Zvěčnělý P. Mušák a český spisovatel E. Mušák byli blízkými jeho příbuznými. Pro jeho ne schopnost, poctivost a snáživost oblébil si mladého Mušáka-Krušvce hradecký obchodník pan Krušvec, který mu konečně i ceho postoupil. Pan Krušvec pojal za choť Marii Reichertovou ze St. Plesu a byl švakrem statkáře pana Aleše Reicherta, železničného přednosty dráhy císaře Františka Josefa I. v Praze a želez. insp. p. Reicherta v Praze. Pro svoji rozlišnost i dobročinnost byl zvěčnělý ve všech kruzích hradeckých osobou všeobecně a vysoce váženou a oblíbenou byl rovněž mezi lázeňskými hosti v Bělohradě, na Velichovkách a j. V posledních letech trpěl revmatismem a stučněním srdce, jemuž v sobotu ráno po krátké době podlehl. Pohřbu se účastnili četní příbuzní, starosta města a členy měst. rady a obecního zastupitelstva, prezident kraj. soudu pan dvorní rada Okenfus s četnými pány rady a úředníky, pan státní návladní Matoně, p. c. k. místodržitelský rada Steinfeld a zastupci jiných zdejších úřadů a školních ústavů, všichni obchodníci, přechodné dámy a mnozí přátelé zvěčnělého z venkova. Kondukt vedl vesp. měst. děkan za assistance dpp. kaplanů a alumnu. V pohřebním průvodu nalézali se též zdejší vesp. kanovníci a jiní duchovní. Po výkropu a krátké modlitbě v Pospíšilově třídě odvezeny tělesné pozůstatky pana Jana Krušvce na hřbitov Pouchovský, kdež byly uloženy k věčnému odpočinku v hrobce rodinné. — V neděli po poledni zemřel zde po krátké nemoci příjiv sv. Svátosti a tělu na cestu poslední p. Josef Mikeš, měšťan, majitel domu a realit v Hradci Králové, známý finančník, censor Úvěrního zdejšího ústavu, člen správní rady Předměstického cukrovaru atd., známý starý host z vináry u Komárků a v hostinci u Urnerů. Tělesné pozůstatky zesnulého byly 8. května o 3 hodině odpol. v domě smutku v Jiřkové třídě vykropeny a pak na nádherný skleněný pohřební vůz uloženy, před nímž a kolem něhož nesli zřizenci pohřebního ústavu páne Richtrova četné darované věnce. Kondukt vedl za assistance pp. měst. kaplanů a alumnu vesp. městský děkan Musil, za rakvi abírali se četní zámožní příbuzní z Hradce Králové i z Kolína, rodiny p. Skuherského, dra Rudolfa, prof. Krčmáře, býv. měst. sládka Dvořáka, říd. Urbana, Hanuše a j. přátelé jmenovitě dámy. Pozůstatky pana Josefa Mikeše uloženy ve vlastní rodinné hrobce na hřbitově Pouchovském.

Kosinovo nadání. Vznikla myšlenka, jak mezi učitelstvem tak i mezi širším obecnstvem, aby důstojně a trvalým pomníkem oslavena byla věčná památka před nedávnem zesnulého slavného pedagoga i svérázného spisovatele našeho, c. k. zemského školního inspektora na odp. Jana Ev. Kosiny, drahdý profesora v Hradci Králové a prvního ředitele českého gymnasia v Olomouci. Ježto zesnulý po dlouhou dobu plodného života svého vyvíjel neobyčejně zdárnou a rozsáhlou činnost právě v Olomouci ježto zde strávil i poslední chvíle svého klidu a zde také po smrti odpočívá, zdálo se býti nejvhodnějším na oslavu blahé paměti nebožtíkovy založiti Kosinovo stipendium při c. k. českém gymnasiu v Olomouci, aby památka jeho tím dobrodijním stále byla oživována mezi dorostem našeho národa. Netřeba ještě obšírněji dokazovati, že stipendium toto vyhoví důstojně a trvale zmíněnému účelu a že bude skutkem ušlechtilým, jenž umožní nejedné chudé, ale bystré hlavě vystudovati gymnasium bez úmorného zápasu s nouzí a nedostatkem. Z té příčiny sbor profesorský jmenovaného ústavu obrací se ke všem známým, přátelům, ctitelům a žákům zesnulého s aktivou žádostí, aby dle své možnosti přispěli k provedení této krásné myšlenky. Přispěvky přijímá a veřejně potvrdí p. Fr. Polívka, c. k. profesor českého gymnasia v Olomouci (rodák z Břízy u Hradce Králové).

Automobil bicykl, poháněný benzínovým čtyřtáktovým motorem, bylo i se minulé úterý u nás v Hradci viděti. Především nutno podotknouti, že jest to český výrobek z továrny na velocipedy v Mladé Boleslavi. Benzínový motor s elektrickým zapalovačem jakož i nádržka na benzín umístěna jest v rámoví velocipedu. — Přenos síly z motoru na zadní kolo velocipedu se děje pomocí řemenového provázku. — Spuštění jakož i zastavení motoru děje se pomocí jediné páky, jenž na řídítku upevněna jest, páka ta působí na připoutání směsice benzínových par se vzduchem, kterážto směsice elektrickou jiskrou zapálená způsobuje výbuchy, jenž způsobují pohyb motoru. Výškok na kolo jest normální a nutno nejdříve pomocí klik ozubených kol, řetězem a jezdcem stroj v činnost uvést, čímž se i benzínový stroj uvedenou směsicí benzínu se vzduchem nasává a zapaluje. Jakmile první výbuchy benzínového motoru dosažené jsou, vymkne se pohon řetězový, tím i přesává další činnost šlapání jezce a bicykl napotom ubíjí dle libovůle strojvůdce s libovolnou rychlostí. Spotřeba benzínu obnáší na 100 kilometrů jízdy asi za 40 krejcarů benzínu. Střední rychlost, jenž docílena býti může tímto důmyslným vynálezem, obnáší kolem 42 kilometrů za hodinu. V rovných osvědčí se tento bicykl jistě výtečně, neboť zkušený jezdec pojedě zcela bezpečně a úsporně rychle. Cena takového bicyklu staví se za kus 480 zl. — V Králové Hradci budil samohybný bicykl zvědavost. O výkonnosti jeho svědčí, že mladoboleslavský bicyklista vyřídil si ve Smiřicích svou záležitost a že byl na cestě z Hradce do Smiřic za 8 čtvrté hodiny zase zde.

Čápi, kteří jsou vždy rádi viděti, protože přý přinášejí štěstí, vyskytují se letos hojně v celém

Polabí. Na lukách u Předměstí, ba i samého cukrovaru královéhradeckého si pyšně vykračují a stojíce obyčejně na jedné noze, moudře se po okolí rozhlíží; možná že šilhají zamilované po nějaké rybě neb šabě; letošním kufátkem neb housátkem také nepohrdnou. V Libičanech hlásí čápi rodina na lipě prostřed vesnice a sice již od roku 1893, která mívá každoročně 3, 4, ba i 5 čápat. U Popovic, Nechanic, Babic, Krátonoh, v počtí Čidliny a Mrluv letos rovněž čápi hojnost; u Přelouče, Starého Kolína, Poděbrad rovněž si libují a v Chotánkách u dráhy mezi Poděbrady a Libicí rovněž těší se na radostnou událost čápi rodina. Pěkná je podívání, když čápi v houfech 30—40 kusů manevrují na lukách a bodáky atakují kuňkající žáby anebo když na kalenici kostela neb stodol seřazení jsou při válečné neb rodinné poradě.

Úmrtí biskupa v Haliči jest v poslední době veliká. Sotva že pochován byl vynikající biskup přemýslský Loba, zemřel polský arcibiskup ve Lvově Morawski a 6. května pochován byl tamtéž ruskokatolický biskup Julian Sas Knilvski. Byl synem ruského venkovského faráře; jako bohoslovec bojoval v polské legii za samostatnost Uher, na to odšel osady polských a uherských emigrantů v Turcku a v Haliči. Roku 1854 vysvěcen byl v Římě na kněze, načež vrátiv se do Haliče stal se farářem v Ruském Siale u Přemýšlu a postoupil na hodnost kanovníka a bisk. kvandjatora v Přemýšlu. Roku 1891 stal se biskupem v Stanislavově a v lednu 1898 arcibiskupem ve Lvově. Byl to muž vysoce učený a dobročinný. Pro ruský národ v Haliči vykonal mnoho.

Modlitbičky pro přání srdce. Od nějaké doby posílána bývá v Hradci Králové mnohým modlitba a žádost, aby ji devětkrát opsali, devíti osobám dodali a sami po 9 dnů každého dne třikrát se ji modlili. Když tak učiní, že vyplní se jim zvláštní přání srdce; pak-li ne, že dopouští se hříchu. — Ačkoli modlitba sama v sobě nic závadného neobsahuje, upozorňujeme přece — ač samo sebou rozumí, že ani to přislíbení, ani ona výhrůžka žádného základu nemá; rovněž i odvolání se na jakéhož biskupa, že není věrohodné.

Městské historické museum a sbírka památek z r. 1866. otevřeny budou v měsíci květnu až do konce září vždy v neděli dopoledne od 9 hod. Sbírký historického musea přístupny jsou bezplatně, sbírky památek z r. 1866 za poplatek 20 haléřů za osobu.

Snívá Mendrest. Básně Adolfa Racka. Vydou dne 12. května v administraci Nového Života v Novém Jičíně v elegantní úpravě. Cena 60 haléřů.

Politický přehled.

Z říšské rady. Čestí poslanci usnesli se 42 hlasy proti 18 na provádění technické obstrukce, kterou budou mařiti veškeré jednání podáváním návrhů, aby se o 2.758 jejich petičích hlasovalo napřed v tajné schůzi, pak dle jmen atd. Vyřízení došlých spisů by potřebovalo tedy času dvakrát 2.578 hodin, t. j. 5.516 hodin čili 46 dní po 12 hodinách. O hlasování dle jmen musí žádati vždy nejméně 50 poslanců. Kdyby tedy jen 12 českých poslanců na chvíli scházelo, mohli by se všechny petice na zvláštní návrh vyříditi en bloc a obstrukci by nezbylo, než-li činiti dodatečně nové návrhy na změny, odročení atd. V první schůzi hlasovalo se dle jmen osmkrát. Obstrukci zahájil p. dr. Pacák svým prohlášením a navrhl hned dvoje hlasování dle jmen. Z levice jsou to vlastně jen vídeňští křesťanští sociálové, kteří v boji proti české obstrukci nemají ve své minulosti žádné překážky, neboť v německé obstrukci zaujmali jen podřízené postavení a někdy i byli proti obstrukci. Ti také boj hned zahájili nejen sami, ale zmobilisovali vídeňské živnostníky, jež svolali do schůze, ve které žádáno bezodkladně zahájení plodné práce. Ze schůze táhlo se pak k budově parlamentu, která byla se všech stran obklíčena. Před sněmovnou pak bylo usneseno, že se má do vnitř vyslati deputace, která má napřed jednati s poslanci a pak v počtu asi tří set zaujati místa na galeriích. Když pak zahájeno hlasování dle jmen, strhl se na povest posl. Bielhawka na galerii ohromný povyk. Čestí poslanci zahrnováni nejsprostšími nadávkami. Dru Stránskému nadávali, že ten žid celou obstrukci spískal a že se proto směje. Jiní volali: Fúj Češi! Ven s Čechy! Ve sněmovně jsou skoro jen Češi přítomní a neví-mají si výkřiků. Předseda nařizuje vyklizení galerie. (Nový hluk. Volání: Zrádci lidu! Podváděči lidu! Záhubcové lidu! Píská se. Jeden muž mává kloboukem a křičí: Vy, čestí zlodějové, vy kradeťe lidu každý 10 zl. denne. Za tohoto hanebného chování galerie, která zapomněla, že před Čechy dělali obstrukci Němci, vešli na galerii sněmovní úředníci a sluhové a vyklidili ji s velikým namáháním. Na to objevil se posl. Wolf a volal: V Praze našpikovali galerii největší holotou, zde však se ozývá smýšlení lidu. Veliký hluk mezi Čechy. Na to dochází mezi českými poslanci a antisemity k prutkému výstupu. Po dvou hlasováních pravi předseda, že návrh Pacákův byl zamítnut. Posl. Weisskirchner: Co jest s opravou živnostenského řádu? Posl. Bielhawek: Živnostníci hynou hladem ve Vídni a v celém Rakousku. Posl. Wohlmeier: To je darebáctví takhle čas ubíjeti. Posl. dr. Pacák: Přiveďte si ve Vídni koho

chcete na galerii, to je nám jedno. Posl. Bielhawek: Počkejte jen. Zde se jedná o živnostníky. Posl. Wohlmeier: Sedláci a živnostníci chodí žebrot. Posl. dr. Pacák: ukazuje na ministerského předsedu: Řekněte to vládě. Ta zavinila vše. Poslanec Bielhawek ukazuje na dra Stránského: Tam je právě ten žid, to je váš vůdce. Zákon leží před vámi. Řadte se o něm. Vy nemáte právo k obstrukci. To je darebáctví. Oš seids a banda! Veliký hluk a trvalé výkřiky. Navrhuje se nové hlasování dle jmen. Předseda oznamuje, že skončí schůzi. Posl. Duszynski táže se, proč zákon o zkrácení pracovní doby až dosud nebyl dán na denní pořádek. Ve středu konala se volba do kvotové deputace. Na to pokračováno v obstrukci atd. Doby hlasování používají čestí poslanci k svému osvětlení, ale nesmí jich scházeti více než to až 12. Dr. Herold protestoval na počátku střední schůze proti zasahování galerie a ulice do jednání parlamentu. Dr. Stránský bránil se proti surovostem na něj a sněmovnu kydaným. Kaiser se vyslovil se proti galerii. Iro vytýkal Čechům, že přivolali (za Badena) do říšské rady policii. Pommer jim ukazoval ilustrace českých listů těchto scen. Březnovský vyčítal Němcům Pferscheho, Iro Čechům exministra Kaisla, který prý běže za obstrukci 10 000 zlat. pense a je u dvora ještě »liebes Kind«. Wohlmeier protestuje proti tomu, že křesťanští sociálové úterní bouře sosnovali. Předseda dr. šl. Fuchs pravil, že mu nezbylo, než dáti vyklidit galerii. At s. dají poslanci jen jiný jednací řád; přeje si dělný parlament. — Pak byla 4 hlasování dle jmen o českých návrzích. Na to schůze přerušena. Ve večerní schůzi zvoleno 10 členů kvotové deputace. Dr. Kathrein navrhl změnu jednacího řádu na umožnění dělného parlamentu. Pěkně se k Čechům chová!

Moravský sněm schválil v posledním zasedání zřízení zemské pojišťovny, o níž dosud nejisto, zda-li nebude sloužiti opět germanisujícím účelům, dále opravil jednací řád a právní poměry industrialních učitelů. Dále vyřídil některé drobnosti. Sporné otázky jazykové zůstaly nevyřízeny, neboť Němcům se o spravedlivé rozluštění otázky jazykové vůbec nejedná.

V sněmu království Českého podal v pátek posl. Jaroš zprávu zemědělské komise, v které se žádá, by zemský výbor jednal s vládou o vyšetření živelních škod co nejdřívejší. Za podpory poslanců Formánka a Udržala návrhy komise přijaty. Posl. Horák žádal státní pomoc pro kraje živelními nehodami poškozené. Prášek žádal, aby sněm na to povolil i mil. korun. Poslanci Štolc, Albl, Walter, Gebler, Iro žádali zrušení blankotermínového obchodu. Dr. Pippich byl proti připuštění cizích soudců laiků. V sobotní, poslední schůzi přijat návrh prince Bedř. Schwarzenberga, aby se 55 proc. zem. přírážky smělo vybírat až do konce října a zemský výbor aby si směl vypůjčit 6 mil. korun. Dr. Baxa a poslanec Prášek ostře útočili na korunu, dokazující její nepřátelství k českému národu. Mladá a staročeské listy řeči tv umlčely; za to německé dokazují z nich, že Češi se staví na půdu revoluce a štvou proti nám. Český sněm slyšel mnoho více méně radikálních a planých řečí, ale ve prospěch lidu nevyřízeno vlastně nic. »Čas« vybízí posměšně poslance Práška, aby ukázal, že český lid má v sobě ještě něco krve z doby husitské. At prý nenechá český lid lapati ve tmách, nač ho šetřit? Jen prý říci, jak možno pomoci.

Při volbách do obecních rad získali v Paříži monarchisti a členové národní rady 20 hlasů; vláda a socialisté utrpěli v Paříži porážku nikoli ale na venkově.

Pižeňské pivo a válečné loďstvo německé. Dle návrhu poslance Klinkowströma má býti v Německu clo na pižeňské pivo zvýšeno ze 4 na 6 marek; vynese prý to na válečné loďstvo 1½ mil. marek. Márně dokazoval Roeren, že pižeňské v Německu zdomácnělo a že nemocní cukrovkou musí je píti. Pižeňské je zdravé a zdravotní pivo a v Sasku je píti i dělníci. Zvýšení cla přijato 13 proti 9 hlasům.

Slovinci českých poslanců neopustili, ale snaží se, aby Poláci a něm. konservativci spravedlivé požadavky naše podporovali. Demise min. Rezka dosud přijata nebyla, je tedy naděje, že se Čechům umožní upustiti od obstrukce. Tito ji zásadně asi dělati nebudou, aspoň ne vůči žádoucím opravám Živnost. řádu. Pobuřování vídeňské ulice proti Čechům zaráží pravici i část levice. Dajčnacionáli jsou také proti Korbroyi.

Burská deputace bude v New Yorku 15 členy městské rady a 15 staršími (aldermany) slavně přivítána na důkaz, že obecní zastupitelstvo i senát vyslání burského poselstva schvaluje a s živou účastí sleduje slavný boj burů za neodvislost jihoafrických republik.

Z bojiště jihoafrického. Burové ustupují před Angličany na sever postupujícími do Transválu. V Natalu, v severním Kapsku a u Mafekingu se však drží. V Transválu zasedá burský parlament zcela klidně. Burové postaví se Angličanům na odpor asi v místech, které si jako vhodné bojiště asi předem vyhlédli.

Zvěsti z východních Čech.

Z Nové Vsi a Chotěboře. Den čtvrtého května byl významným svátkem celé naší osady, která ve mladších svých členech přijala svátost sv. biřmování. Farnost naše uvítala svého biskupa s vážností a slavnostní důstojností, která pochopuje a oceňuje apoštolské snahy svého nejvyššího pastýře. A což důležitostí jest, všechna ta upřímná uvítání nálada vyprondila ze srdcí spontánně, bez veškeré zevnější agitace a vybízení. J. B. Milost, provázena dvacetičlenným banderiem, uvítána byla u slavnostní brány všemi zástupci místních úřadů, jímž v čele stál p. poslanec a okresní starosta majitel velkostatku Nové Vsi Jan Mixa. Na to konán průvod ku kapli, která nákladem p. t. patronů vystavěna a umělecky vyzdobena jsouc, posvěcením od J. B. Milosti vykonaným, svému účelu byla odevzdána. Slavnost sv. biřmování zvláštního významu nabyla přítomností staříčkého dra Františka Ladislava Riegra, jež s J. B. Milostí pozdravili jsme v zámku. Za srdečné a animované zábavy p. patron Mixa pronesl zdravici J. B. Milosti, která poděkovavši, soustředila veškeru pozornost přítomných k staříčkému panu dr. Riegrovi. J. B. Milost slovy prociťnými vyslovila svoji neobmezenou úctu k velikému muži, k jeho práci a zásluhám, které na čas u mnohých násilně umlčeny jsouce, rostou opátně v srdci každého uvědomělého Čecha. Byli jsme všichni rozzechvěni a naše slzy platily mužů, který uprostřed nás stál ověnčen jiným požehnaného stáří a ozářen gloriolou své duševní velikosti. Staříčský baron dr. Fr. Ladislav Rieger děkuje vyslovil, kterak si září biskupa, jenž s horlivým konáním svého úřadu mužné a pozitivně spojuje přesvědčení vlastenecké dáváje mu relictivní výraz ani v pravo ani v levo se neobléda. — V též den odpoledne zajela si J. B. Milost návštěvou k Riegrovi návštěvou do Malče, kamž doprovázena byla p. kanovníkem Soukupem, p. vikářem Vackem a p. ceremoniářem Novotným.

Z Ronova. (Missie. — Příchod a uvítání nejd. p. biskupa.) Ode dne 21. do 30. dubna konala se ve městě našem sv. missie dšut. otců ze řádu sv. Františka s velice radostným výsledkem a druhého dne po odjezdu jich dne 1. května ráčil zavítati k nám nejd. p. biskup, aby udělil svátost biřmování. Většic vyjelo J. B. Milosti, který z Bučic přijížděl, banderium až na hranice farnosti, aby jej za stěbelby z hmoždířů uvedli do města. U slavnobrány postavené na rohu náměstí u domu, kdež J. B. M. před 30 léty jakožto boboslovec při svém vjezdu na blízkou Lichnici se byl zastavil, očekávaly seřazené spolky a to: hasiči, veteráni, farníci, členové katol. spolku „Rovnost“, rolníci, duchovenstvo a školní mládež se svými p. učiteli a zástupci lidu. J. Bisk. Milost, jako velikého biskupa a neohroženého Čecha uvítal slovy nadšenými starostu města, p. J. Brndr v čele veškerého městského zastupitelstva. Na to jménem osady mluvil vldp. děkan a vikář Fr. Vacek vzletnou řečí, v níž připomenul, že jako na obzoru, když duha třeptá se objeví jakožto věštýně krásného počasí, tak i J. B. M. příchodem svým přináší štěstí, pokoj, požehnaní osadě naší. Jménem patronátního úřednictva mluvil administrator nadačního velkostatku, p. J. Charvát a jménem biřmovanců oslovila J. B. M. zákyne H. Pátkova. Pan biskup tiskna všem ruku s jednotlivci laskavě promluvil a odebral se v průvodu družiček do budovy farní, kteráž, jakož i portál kostela, zásluhou p. patronátního komisaře skvostně ozdobeny a vykrášleny byly. Příchod v domě farním v roucha biskup odebral se do chrámu Páně, kdež po vykonání předepsaných modliteb vystoupil na kazatelnu a za napjaté pozornosti promluvil k lidu rozešlých kostel do posledního místečka vyplňujícím. Večer uspořádaly na vyzvání městské rady spolky hudební dostaveníčko před budovou farní za osvětlení celého města prapory ozdobného a za účastenství nesčíslného lidu. J. B. M., která vyšla ven, byla předmětem nadšené ovace. Tento důkaz lásky a oddanosti budiž aspoň útěchou a náhradou v trpkých často chvílích. Druhého dne po udělení sv. biřmování, ku kterému slavnosti se pan místodržitelství rada a p. školní inspektor v Časlavi dostavili, poděkoval jménem biřmovanců žák školy měšť. K. Nejeptinský. Jeho B. M. stráví ve středu našem 11 dní, odkudž vyjížděti bude do jednotlivých far u svého zvláštního přítele, veleobětavého p. vikáře. Město naše osvědčilo opět svou lásku a přichylnost k víře katol. a svému vrchnímu pastýři a nedalo se svěsti špatným příkladem jiných nebo hlasy jednotlivců. Nuže vítaj nám vznešený velekněz náš a přejeme z hloubi srdce, by Vaše Bisk. M. podobných radostí zažila ještě hojněji; aby Vás, pane nejdůstojnější, dobrotivý Bůh jakožto zastance a bojovníka za svatá práva církve i vlasti, ku blahu jich i národa ještě dlouho a dlouho zachoval u slití ráčil!

Rolnické obilní skladiště pro okres Jaroměřský a obce okolní staví se již při strání domku podél silnice z Josefova k nádraží při same trati. Tento týden bude budova vyhnána asi do prvního poschodí. Rolníci sledují pokroky stavby s velikým účastenstvím.

Ze Žlebu. Byla-li kdy vřelejší touha přivítati vrchního arcipastýře, pak bylo to ve dnech 7. a 8. května ve farnosti Žlebské. Již po týdny před tím odívalo se městečko, jedno z nejpamatnějších svým velkolepým sídlem knížat z Auerspergů, v nové sváteční roucho. Domy i chaloupky smály se novými barvami svých stěn a když nad nimi v záti slunce zaválý červenobílá a bělomodrá (knížecí barva) prapory, tu jakoby všecko rozežháto bylo jednou uchvacující radostí. A nebylo tak jenom v středu farnosti, ale bylo i ve všech přifařených obcích, zvlášť těch, jimiž J. B. M. bráti se měla. Byli jsme svědky přijetí J. B. M. den před návštěvou Žlebu v přifařených obcích Zehubech a Hostoulicích, které přivítati si pospíšili nejd. p. biskupa na jeho cestě do Golč. Jeníkova a nemůžeme než veřejně konstatovati, že něco podobného málo kde spatřiti možno. Věrné, katolické, statečné občanstvo přijalo tu svého pastýře způsobem překvapujícím a nesmírně dojemným. Statky i chýšky

zdobeny byly prapory, zelení, květy a v obou obcích vypínaly se slavnostní brány, u nichž čekaly všichni katolíci osady. Tu přiveden byv čestnou stráží banderistů, vítán byl p. biskup starosty a obec. zastupitelstvem: v Zehubech p. Měsínem a v Hostoulicích p. Stehlíkem, jakož i zástupci společenstva pohřebního, A tento projev lásky, vytrysklý bez umělé agitace, dobrovolně, ze srdce dobrého lidu, byl jako slavnostní ouverturou toho, co následovalo v dnech příchodu ve Žlebech. Tam v předvečer přijezdu a časně ráno vzbuzována nálada slavnou střelbou a od časného jitra povozy a pěšky spěchaly davy, aby přítomny byly holdu, který vzdá město J. B. M. Když pak o 7. hodině zahlaholily zvony a když první rány hmoždířů oznámily vjezd J. B. M. do stěn městečka, tu shromáždila se všechna reprezentace města a okolí u krásné brány na mostě nad Doubravkou zbudované a tam s duchovenstvem čekala, až objeví se průvod z horního města. Brzy okázala se řada dlouhá statných jezdců zdobených národními barvami a za ní hubbou a sborem dobrov. hasičů provázen okázal se i kočár nejd. p. biskupa. Hlava na hlavě tisknulo se tu množství, když předstupovali jednotliví pánové, aby přivítali toho, jenž tak jest milován vzor všem nepřátelům tajným i zjevným. P. patronátní komisař, p. starosta Havlíček a radou a deputacemi všech obcí farnosti, p. úředníci knížecí, předseda živnost. spolku a jiní a jiní předstupovali se svou poklonou. Když pak p. farář v řeči srdečné tlumočil projev veliké a upřímné lásky a když J. B. M. stejně srdečně odpověděl, pak hnul se stahlavý průvod k budově farní, kde čekaly sborové učitelství, aby i oni vzdali J. B. M. svoji úctu. Špalírem školní mládeže kráčel nejd. p. biskup do chrámu, který přeplněn uvnitř a obklopen tisícem se množstvím zevně dávno a snad nikdy neviděl takového návalu. Na všech tvářích čisti bylo lze radost velikou, která vzrostla ještě více, když prostory chrámu zavzněla slova biskupské řeči. Mezitím zavítal sem i p. místodr. rada. A jako den první, tak i druhý byl jednou spontánní ovací, tentokrátě těch malých oveček — dítek. Obzvláštního lesku dodalo slavnosti přítomnost Jasného p. patrona Fr. Jos. knížete z Auerspergů. Slova, kterými promluvilá roztomilá družička a loučením, které přednesl čiperný žáček, pohnutí byli všichni přítomni, a viděti bylo, že slova ta přednesena dětskými ústy přednášená jsou všemi srdci. Teskně loučila se farnost navečer s J. B. M. a když zmizel povoz za hranicemi obce a doprovázející vraceli se zpět, tu čisti bylo lze na všech tvářích hluboké pohnutí. Visitace J. B. M. dokázala, že tu pod horami železnými žije lid bodrý, katolicky uvědomělý, který chápe šlechtěné ideje svého biskupa a který šlechtěné, zlaté srdce své cele mu hotov jest obětovati!

Z Něm. Brodu. Radostné překvapení, ale v smyslu opačném, připravil nám v době velikonocní kartel našich pp. hostinských. Publikovali totiž následující vyhlášku: Následkem zvýšení obecní dávky z piva sdělujeme p. t. obecnstvu, že budeme prodávati v místnosti i přes ulici: 1 litr piva za 14 kr., 1/2 litr za 7 kr., 1/4 l. za 5 kr., 1/8 l. za 4 kr.; láhev obyčejného za 16 kr., láhev ležáku za 16 kr.; v místnosti: láhev ležáku za 16 kr., láhev granátu za 18 kr. — Z celého okolí po léta u nás je pivo nejdražší, v místnostech stále litr za 14 kr., přes ulici za 12 kr., ať byl ječmen a chmel lacinější nebo ne. Zda-li pak odpovídala vždy a odpovídá kvalita ceně jeho? Obec zvýšila poplatek o 70 kr. na hektolitrů a pp. hostinští samovolně zdražili ještě o 1 zl. 30 kr. Jest nyní velikou otázkou, co oprávnilo pp. hostinské k tomuto výmínečnému kroku. Na jakém právním podkladě to ti pánové tak šikovně zmnožili? Rozumí se, že vyhlášení toto vyvolalo mezi obecnstvem nemalé rozhořčení a nespokojenost, a že z toho povstanou všeliké trapné a nemilé důsledky. Zapomělo se tu patrně také na zákon o právu koalici, jehož § 4. zní: Ona v čl. 2. a 3. obsažená ustanovení vztahují se též na úmluvy živnostníků za tím účelem, aby se cena zboží na škodu obecnstva zvýšila — kterýžto případ podléhá z právomoci trestního zákona a podléhá trestu od 8 dnů do 3 měsíců. — Ze tohoto §. nechopí se také naše delegace naproti uhlobaronům a jiným zdražovatelům?

Z Josefova. V neděli, dne 13. května 1900 pořádají v sále „u slunce“ v Josefově sl. Růž. Žákova, absolventka vídeňské konservatoře, klavírní virtuosa a sl. Mařenka Říhova, absol. operní školy pí. Paří-Zikešové koncert. Pořad: 1. R. Schuman op 11.: Sonata Fis moll (Aria a Scherzo). 2. Salut Salna: Arie z op.: „Samson a Dalila“. 3. Schubert: Empromptu B dur, op. 142. 4. Grieg: Vyplutí. 5. Rubinstein: Stáda op. 23. č. 1. 6. Malát: „Odlétala holubice“. 7. a) Liszt-Alabieff: „Le Rossignol“; b) Chopin: „Polonaise“ op 40. Začátek o 8 hod. večerní. Piano z c. a k. dvorní továrny p. Antonína Petrofa v Hradci Králové. Ceny míst: I. místo 3 K, II. místo 2 K, sedadlo na galerii 1 K, místo k stání 60 hal. Lístky možno koupiti v předprodeji v hlavním skladu tabáku p. A. Němečka v Josefově a v knihkupectví p. Ott. Julíse v Jaroměři.

Na stavbu chrámu Páně sv. Vavřina a Náchodě přispěly: J. c. k. Výsost arcikníže Ferdinand Karel Ludvík 40 K., J. M. kníže arcibiskup olomoucký dr. Kohn 40 K., c. k. vrchn. ber. insp. v Náchodě Jos. Kobrle 6 K., měst. radní p. Vinc. Remé 100 K. jako pátou lhůtu, p. kontrolorová Marie Králíková 100 K. jako řádný člen, dp. Jos. Vojtěch 60 K. jako další lhůtu, p. MUDr. Vojtěch Fischer další lhůtu 10 K., Jan Nitsche, sládek v Nymburce 20 K., správce Jos. Loquenc 12 K., sl. Anna Dítětová hostinská 2 K., JUDr. Jos. Seidl koncip. 3 K.

Vyhláška. Při nadaci, založené p. Karlem Collinem, býv. purkmistrem, pro zřízení sirotčince v Hradci Králové a pokud zřízen nebude, pro zasloužilé a řádné osoby, které sirotka bez otce a matky do Hradce Králové přislušného, chudého a opustěného přijmou ve svou péči nebo do učení, obsadí se tři místa, každé s požitkem 88 K 8 hal. Žádosti o nadaci tuto podány buďtež do 15. května t. r. v podacím protokole purkmistrovského úřadu.

Praktický vynález. Zdejší továrna nábytku pana Ladislava Knypla převzala společníctví a výhradní výrobu křesel „Simplex“ patent Kaminský & Knypl, jejichž důmyslné provedení jednoduchost, účelnost a levnost všechny dosavadní vynálezy toho druhu daleko předčí a každého překvapí. Křesla tato dají se jednoduchým zařízením přeměnití skloněním lenošky v libovolném úhlu do různé polohy dle potřeby aneb dokonce v pohovku ku spaní. Velice výhodné se hodí pro malé byty, lázně, hotely, letní byty, nemocnice a pro lékařské ordinace síně. Upozorňujeme na tuto novinku. Prospekty zasílá jmenovaná firma zdarma aneb jednotlivé lenošky vystaveny jsou ve skladě této firmy v Palackého třídě v Hradci Králové.

Přednáška v jednotě katolických tevarů. Přednáška dp. Thdr. C. Fr. Loskota, kaplana v Jablonci, byla velmi čestně navštívena, poněvadž předmět „O Lurdech“ byl vysoce zajímavým. Přednášky účastnili se též četní ctpp. boboslovci se svými vdpp. představenými. Pan řečník pojednal o významu Lurd po stránce umělecké, boboslovné a sociální i turistické a získal si pontavým a obsažným pojednáním vděk čestného posluchačstva, jakož i jednoty, která za krásnou přednášku vzdává tímto vřelý dík. Přednáška bude uveřejněna v „Časových Uvahách“.

Místní (mužský) odbor Ústřední Matice školské v Hradci Králové konati bude v pátek dne 18. května t. r. valnou hromadu o 5. hod. odpo. v zasedací síni sl. městské rady. Dosavadní funkcionáři podají zprávu o činnosti spolku v uplynulém roce správním, načež provedou se volby pro dobu příští. Posléze rozhodne se o návrzích, ve schůzi této učiněných.

Z Dohalic. Pověstný starosta naší obce, který proti vůli občanstva i rozhodnutí c. k. okresního hejtmanství tak dlouho se držel při vládě, léta přes čas úřadoval, konečně dožočkoval. Následky starostování Žočka seniora a juniora budou mít asi smutné dozvuky v Hradci. Novým starostou jest snalivý a intelligentní rolník, pan Tobolka.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 5. května 1900. 1 hl. pšenice k 13:40—14:20, žito k 11:00—11:60, ječmena k 9:30—9:90, oves k 6:60—7:10, proso k 9:50—10:0, vike k 10:00—13:00, hrachu k 19:00—22:00, jáhly k 18:40—0 00, krup 17:00—42:00, bramborů k 380—4 40, jetelového semínka červeného k 00:00—00:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 33:00 olejků k 0:00—0:00, lněného semene k 18:00—26:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:00. 1 kg. másla k 2:16—2:32, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 6 h.

la. Portlanský cement, Pražské hydraulické a bílé Podolské vápno

v nejlevnějších cenách na celé vagony i v malém dodává

Královéhradecká továrna cementových výrobků, strojní výroba rákosových dek a stavební potřeby

Josef Manych

v Hradci Králové. — Plotiště.

Továrna a stálá výstava u nádraží pod viaduktem.

Truhlářského dělníka

prijme na stálou práci

Karel Netuka,

truhlář

v Slezském Předměstí u Hradce Králové.

„SIMPLEX“

patent Kaminský & Knypl.

Nejnovější praktická křesla v pohovky přeměnitelná.

Hodí se výtečně pro hotely, letní byty, lázně a nemocnice.

Výhradní výrobu obstarává první královéhradecká továrna nábytku

Ladislav Knypl

v Hradci Králové.

Prospekty na požádání zdarma.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice
odporuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegantních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

blaz, čtákových šatů, černých a barevných zástěr na sklady.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu v Pardubicích.

Centrála v Praze. Filiálky v Brně, Plzni, Benešově, Jihlavě, Č. Budějovicích, Táboře, Mor. Ostravě, ve Vídni a velkoobchod uhlím v Ústí n. L.

Akciový kapitál: 20 milionů korun. Rezervní a pojistné fondy přes 7.500.000 korun. Adresa pro telegramy Živnostenská Pardubice. Účet v clearinku pošt. spoř. rak. č. 830.389
Účet v clearinku pošt. spoř. uher. č. 5916. Telefon č. 6.

Směnárna v Pardubicích, Královská třída č. 12., ve vlastním domě.

Proměsy
ku všem bankám!

Koupě i prodej

všech druhů losů, cenných
papírů, akcií, priorit, zá-
stavních listů, devis a valut,

Výměna a eskont

tažených zástavních listů,
obligací a veškerých ku-
ponů.

Poukázky

na všechna bankovní místa
tu i cizozemská.

Zvláště čilé spojení
s Amerikou.

Zakázky

pro burzu Pražskou a Ví-
deňskou za podmínek nej-
výhodnějších.

Zálohy (půjčky)

na cenné papíry a zboží
za mírný úrok.

Eskont smének

a jejich umísťování (domicily).

Uchování cenných
papírů.

Obstarávání

vinkulací a devinkulací.

Přijímání vkladů

na spořicí knížky, na
pokladniční poukázky
v běžném účtě a na účet
girový proti vydání čeků.

Konvertování a obstarávání

půjček

hypotekárních a komu-
nálních.

Velkoobchod

cukrem a petro-
lejem.

Pojišťování losů
proti kursové
ztrátě při nej-
menší výhře!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefův-Jaroměř
v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezona od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivě působící, železitou vodou při-
pravované slatinné lázně (analýze pana dvorního
rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou
komorách, korunní jodové solné koupele z boro-
vého jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborné
osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti,
krčícím, dně, rheumatismu, ischias atd. Působná su-
chá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů.
Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lékař. Med. dr. Jos. Peluněk z Prahy.
Blízká správa podá reditelství lázní ve Velichov-
kách u Jaroměře.

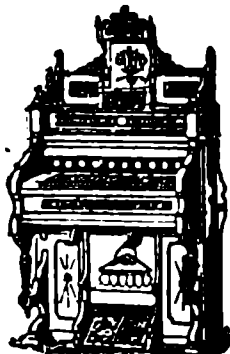
První česká

speciálně na americké cottageové harmonie zaří-
zená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

sebe druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonie sou-
stavy evropské. Brilliantní ton,
vyloučený důmyslnou konstrukcí
americké soustavy se doporučuje
sám. Daleko levnější než-li im-
portovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Har-
moniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na
aplátky od 4 slatých. — Záruka
pětiletá. — Ilustrované cenníky
franko a zdarma.

Pedálová harmonie

obou soustav v každé velikosti v přechýlných rozměrech
varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Kathreinerova

jest jen pravá ve známých

Kathreinerových balíčkách!

Nikdy tudíž vyvážená, neb v jiném na okla-
mání vypočítaném napodobeném balení.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest nejlahodnější chutnající, jakož i jediné
zdravá a spolu nejlevnější přísada k zrnkové kávě.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

pije se při stále stoupajícím úspěchu denně
ve statisících rodin.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest tam, kde zrnková káva jako zdraví škod-
livá, lékařsky se zakazuje, nejdokonalejší
náhradou!

N á b y t e k. Výrobky dokonalé. Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.	Ludvík Knepr v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117 vedle zálohy.	Úplné výbavy nevěstám. Ceny mírné. Záclony. Opony (draperie). Žiněny.
---	---	--

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje Stanislav Jirásek. Hradec Králové Speciální obchod klatovským prádlem. Velké náměstí č. 36			

DO HRADCE KRÁLOVÉ A OKOLÍ!

Dovolují si velectěnému P. T. obecnstvu oznámiti, že **otevřel 1. dubna** na velkém náměstí v po-
savadních místnostech obchodníka a vinárníka pana **Cyrilla Vlacha** č. 139.

nově zařízený a nejlépe zásobený

závod veškerým zbožím ozdobným a galanterním

jakož i přípravami pro švadleny a krejčí.

Bohatý výběr bílého prádla i elegantních nákrčníků pro pány.

Hedvábné i prací blůzky nejnovějších vzorů.

O hojnou návštěvu P. T. obecnstva uctivě žádá a veškeré zakázky vyřídí perfektně a jistě

Petr Kopal a spol.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,
klempíř a instalatér
v Hradci Králové, velké nám. č. 25.
vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařizování
acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařizování bromosvodů ja-
kož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které
správně vytizuje. Dále se doporučuje k zařizování
vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování piv-
ních tlakostrojů a podobných prací.

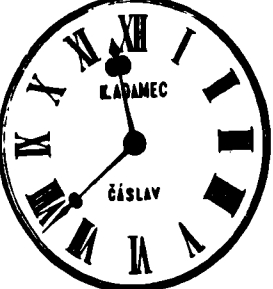
Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad
klempířských a veškerých mosazných výrobků
k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu,
zhotovuji správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň
ctěným obecnstvem mně dosud prokazovanou,
prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a
ujišťuji, že téže budu sobě nejen vážit, ale i při-
činím se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

— První výroba —

věžních hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jat-
ky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení
všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro
nemajetné obce na splátky; cena hodin levná,
jakost výborná.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a hve-
loky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci.
Vzorů k nahlédnutí franko.

JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlacoačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Vyhláška.

Výnosem ze dne 8. května 1900 č. 34080
povolil zemský výbor království Českého smluviv
se s c. k. místodržitelstvím, aby dle zákona ze
dne 24. října 1899 č. 97 z. z. městská obec Hradec
Králové počínaje dnem 16. května 1900 vybírala
po šest let dávku 3 korun, slovy tři korun z kaž-
dého hektolitrů piva, jež se v této obci spotřebuje.

Současně schválil zemský výbor pravidla, dle
kterých tato dávka vyhlášena býti má a které dle
čl. III. cit. zákona veřejně v obci na 14 dnů vy-
hlášují s podotknutím, že v ně každý v úředních
hodinách a místnostech může nahlédnouti.

Městská obec Hradec Králové žádá nyní
ofertním řízením:

- 1.) **Vybírání dávky z piva** dle těchto
schválených pravidel na jeden rok t. j. na dobu
od 16. května 1900 do 15. května 1901 a současně:
- 2.) **Vybírání dávky z vína** na tutéž
dobu jednoho roku od 16. května 1900 do 15.
května 1901 a sice tuto dávku z vína dle pravi-
del schválených výnosem zemského výboru krá-
lovství Českého ze dne 19. března 1896 č. 16985.
- 3.) **Vybírání dávky z kořalky a li-
hovin** na dobu jednoho roku od 16. června 1900
do 15. června 1901 dle těchto pravidel jako dávku
z vína.

Uchazeči mohou ve všechny tyto podmínky
v úředních hodinách a místnostech nahlédnouti.

Zapečetěné oferty buďtež podepsanému úřa-
du purkmistrovskému odevzdány do pondělí, dne
14. května 1900 před uplynutím 5. hodiny odpo-
lední. K ofertám budiž ve zvláštním obalu při-
pojeno vadum 10% nabídnuté sumy. — Měst-
skému zastupitelstvu vyhražena jest úplná volnost
rozhodnutí o podaných ofertách.

Z purkmistrovského úřadu v Hradci Král.
dne 9. května 1900.

Starosta:
Dr. Ullrich

Vačková pilsenská velkorestaurace u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto přičině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vaček, majitel.

Zemská pojišťovna starobní

(Zemský pojišťovací fond císaře Františka Josefa I.)
poskytuje

všem rakouským státním občanům, kteří jsou buď v království
českém příslušní aneb se vykazují mohou tříletým pobytem
v Čechách, možnost pojistiti se libovolnými vklady (od 1 zl.)

na pensi v stáří

— a předčasné nezpůsobilosti k výdělku. —

Nejvyšším rozhodnutím ze dne 8. října 1899 schválena
byla změna stanov zemského pojišťovacího fondu, na níž vnesl
se sněm království českého dne 8. května t. r. dle které nej-
výše přípustná renta na místě dosavadních 360 zl. může ob-
nášeti 500 zl. čili 1000 korun ročně. (Zákoník zemský krá-
lovství českého, částka XVIII. č. 75.)

Prospekty a blankety přihlašovací zašláš a na osobní
příhlášku vydává kancelář ústavu v Praze, na Malé
straně, „U Montágu“, zdarma a franko.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

PSTRUHY

marinované

výtečné úpravy a chuti v kra-
bích po 6, 12 a 28 Kor. za-
sílá na dobírku nebo proti
zaslání obnosu předem

Rybářský spolek

v Jamném

u Jablonného n. Orli.

Obchodníkům a restaura-
térům výhodné sázky.

Místo

obecního strážníka

obsadí se v obci Probluzi okres Nechanice,
s ročním služným 240 (dvě stě čtyřicet)
korun, dvoje ošacení, zdarma byt, sestáva-
jící ze dvou světnic, půl stáje ke skládce
sena a podobné, chlév pro dobytek, část
zahrady, dílec louky, dílec pole a částečně
zdarma topivo. Nastoupiti možno dnem
1. června po případě i něco později. Při-
hlášky buďtež podány osobně s vysvěd-
čením zachovalosti v ruce nejdříve do 1.
června u obecního úřadu v Probluzi.

Fr. Frydrych,

starosta v Probluzi
pošta Věstary.

Záložní úvěrní ústav

v Hradci Králové

založen roku 1868. — Akciový kapitál korun 1,000 000. —. Rezervní
fondy korun 370.000. —.

Oddělení pro zboží

při ústavu zřízené zabývá se prodejem

**bílého cukru, petroleje, ce-
mentu a vápna**

jakostí nejlepších

ve velkém i partiích menších.

Sklady ve vlastním skladišti u nádraží Královéhradeckého.

Dotazy zodpoví a podmínky sdělí s ochotou

Ředitelství.

Ofertní řízení.

Tráva

na vojenském cvičišti
poblíže Nového Hradce

se na letošní rok pronajme.

Písemné nabídky s udáním
ceny buďtež dodány do 20. t. m.
c. a kr. místnímu velitelství
v Hradci Králové.

Sukna

kostelní a černé látky pro veledůst.
duchovenstvo ve velikém výběru
doporučuje za nejnižší ceny

V. J. ŠPALEK,

velkozávod

se sukny a podšívkami
Hradec Králové.

Založeno 1834.

Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Möhlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
zaloš. již r. 1869., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabylí ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stemu s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přístěh prosí

Antonín Mölzer.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako :

**oltáře, sochy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.**

v slohu čistě gothickém a renaissancením.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. duchov-
enstvu a sl. úřadům proti sděněním vrácení.

Plány a rozpočty zhotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Při úmrtí a pohřbu mého nezapomenutelného chotě pana

JOSEFA MIKEŠE,

měšťana, majitele realit, člena správní rady cukrovaru v Předměstích a censora záložního úvěrního ústavu v Hradci Králové,

dostalo se nám přčetných důkazů srdečného účastenství a upřímných projevů soustrasti, které bol náš poněkud zmírnili i vyslovujeme za všechny tyto soustrastné projevy, které ve vděčné paměti uchováme,

— *všem náš upřímně citěný dík.* —

Zvláště milou povinností jest nám poděkovati se dárcům skvostných věnců.

Jménem příbuzenstva:

Anna Mikešová.

Hradec Králové, 9. května 1900.

DÍKŮVZDÁNÍ.

Za příčinou úmrtí vřele milovaného manžela, po případě bratra, švakra a strýce pana

JANA KRUŠVICE,

obchodníka, majitele domu a měšťana Královéhradeckého,

vzdávám tímto své

— *nejvřelejší díky* —

všem, kteří v posledních chvílích drahému zesnulému jakoukoliv službu prokázali.

Zejména děkuji dárcům krásných věnců a všem, kteří jakýmkoliv způsobem lásku svou na jevo dali a ku věčnému odpočinku jej doprovodili, svou soustrast projevili a tím bol můj zmírnili.

Zaplať Vám to Bůh!

Marie Krušvicová.

V Hradci Králové, 8. května 1900.

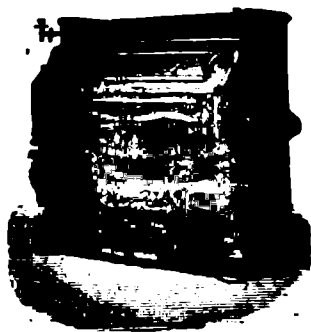
Továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

FILIAKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v Brně, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franko.

BESÍDKA.

Studie o uchu.

Napsal J. Čáslavský.

Ani si nemůžete pomyslet, jaký jsem měl vždycky vztek, když jsem byl malým klukem, že mám uši. Téhal mne za ně často pan učitel. Vůbec ucho jsem nemohl ani cítiti, neboť když mne netáhal, aspoň velmi často mne oslovoval: „Ty kluku ušatá!“

Ucho jest vůbec úd, který hraje v životě lidském velikou úlohu a nejen v lidském, nýbrž i ve světě zvířecím. Dobře víte, že jedno zvíře, z něhož se často činí aplikace na člověka, vyniká dlouhým ušima. A jest opravdu divno, proč jemu jen kladou se za chybu, kdežto u jiných zvířat ku př. u psa, u králíka se zvláštní oblibou se vyhledávají a jako velká přednost té race se považují.

Učenci se prou a hádají, kde prý má sídlo duše. Jedni ji kladou do krve, druzí do myšly atd. Já bych položil sídlo duše do ucha. Což neříká se ku př. u koně, že uši jsou jeho duše? A může-li to býti u koně, může tak býti i jinde. Vždyt jeden slavný professor na vysokém učení nám dával koně za vzor k vyšetření pojmu: „was ist der Begriff“ (přednášel totiž v samospasitelné asi k vůli dvěma Němcům) a „koňovitě“ — „das pferdhafte“ hrálo v našich studiích im speciellen und im allgemeinen velikou úlohu.

Že ucho jest mocným magnetem pro jisté lidi a pény, upříti se nedá. Tak ku př. prasečí ouško s křemem a k tomu sklínka mělničiny! Sliny se sbíhají v ústech!! A úbělové dámské ouško zardělé mrazíkem do růžova a skvoucí se brillantovou náušnicí a bořící se v jemnou bobrovinu! Rty se špulí!!

Nositi ozdoby v uchu bývalo zvykem prastarým a čím divočejší a nevzdělanější národové, tím více si na této ozdobě zakládali. A nejen dívky a ženy, nýbrž i mužové.

A neměli-li ozdob zlatých a stříbrných, užívali bronzových ano i železných.

Uši propichují se hned dívkám, jakmile se narodí i u nás. Sotva dívka spatří svět, už jí nastrčí náušnice do uší. Pak se dívá, když doroste, že na nic nemyslí než na parádu, když už jí marnivost dává do vínku.

V propichování uší jsou zejména divoší mistři. E. St. Vráz vypravoval ve svých přednáškách o cestě kolem světa, že obyvatelé Bornea si propichnou ucho a dávají doň závěsky téžší a těžší, až mají laloch u ucha tak veliký, že si jej mohou hoditi přes hlavu.

Ucho má prapodivný tvar. Není podobno k ničemu. Takový závitkový kolač. A každý má ty závitky jiné a jiné. Zachycují a odrážejí zvukové vlny a svádějí je do hlavy. Bez ucha by člověk vyhlížel jak husa.

Ideálem ucha lidského musí jistě bez odporu býti muzikální ucho virtuosa a komponisty a dirigenta. Tuhle jsem měl sto chutí chytit mistra Kubeliku a podívat se mu na uši. Kdo ví, jaké měl uši Smetana, Wagner, Chopin a jaké má asi Dvořák, Fibich, Knittl atd.?

Pro muzikanta jest ucho vším. Já aspoň, kdybych neměl uši, nechtěl bych býti ani v světě. Jaká to rozkoš natáhnout je a poslouchat cyklus Smetanových oper, neb naslouchati Kubelíkovi, Jirečkové, Málkovi! Božské, přímo božské!!

Řekne-li vám někdo: „Ty jedno ucho!“ víte kolik uhodilo a jste-li horkokrevní, chcete ho jistě žalovati.

Slovem „ucho“ naznačujeme totiž blupáčka, neohrabance, při nejmenším nováčka v něčem. Slovo to přichází ponejvíce na vojné k platnosti. Nově nastoupilý rekrut jest v očích staršího vojáka a zejména pana kaprála „ucho“. A víte dobře, jak vypadá takové „ucho“. Znáte ty figury z Humorů. Helmicce přes uši a do týla, blůza s krátkými rukávy, široké kalhoty a boty, že by v nich mohli čtyři choditi.

„Vom Erhabenen zum Lächerlichen ist nur ein Schritt“, pravil jeden pan lajtnant, když se obléknul v civil a u rekruta platí to, když se oblékne v komisku. A takové ucho vojenské pozná komisařek nejdůkladněji. Nyní byly důstojníkům gáže zvýšeny od lajtnanta až po feldmaršallajtnanta a delegace mají ještě 100 milionů povolit k účelům vojenským, ale „ucho“ bude křoupati suchý komisařek k večeru na dále — vždyt jest „ucho“.

Starší národové kulturní a vzdělání musili si asi uši obřezávat, jako to děláme nyní psům — pinčům.

Aspoň jsem si nikdy nedovedl jinak vysvětliti jako kluk slova sv. Štěpána, prvomučenpíka, která řekl židům, když naň v synagoze řvali: „Vy neobřezaných uší a srdcí . . .!“ Jsem žádostiv, co by tak řekl sv. Štěpán nyní židům, kdyby je tak viděl do všeho strkati prsty a nos. Musil by ve svatém rozhorlení zvolati: „Vy ne-

obřezaných nosů . . . ve všem musíte se svými mamonářskými prsty . . .“

A jsem žádostiv, co by řekl o německých obstrukčních v českém parlamentě, kdyby je tak byl slyšel řvati, jak by nazval největšího křiklouna — Wolfa? Tuším, že pro toho ani sv. Štěpán by nenašel pojmenování.

Končí, abych nedostal jednu „za ucho“. Teď naprosto neradno židů a Němců se dotknouti. A bude to snad ještě horší, neboť po Křbřovi bude prý ministrpresidentem některý generál. Hapták!

Respečet zemědělské rady schválený sněmem obnáší na r. 1900 pro Ústřední sbor 21.455 korun, pro české oddělení 41.400 K a pro německé oddělení 31.846 K. Pro účely hospodářské byly dále povoleny tyto subvence: 1.) Na vydávání časopisů 5.000 K. 2.) Pro zvelebení chovu dobytka a sice: a) Na zakoupení plemených býků 25.000 K; b) družstvům a plemennou knihou 7000 K; c) za odměny při výstavách odborných 4000 K; d) na kmenová stáda 5000 K; e) na očkování tuberkulínem 3000 K. 3.) Na zvelebení vepřového chovu dobytka: a) všeobecně 6000 K, b) na očkování proti července 2000 K, 4.) pro chov ovcí a koz 1.400 K; 5) pro chov drůbeže 600 K; 6) pro m'ěkařská družstva 4.000 K; 7.) Na zařízení ovocnářských štěpnic 4000 K.

Uleva ve službě vojenské povolilo ministerstvo války na přimluvu ministra obchodu i řem. rakouským obchodníkům (hlavně ovšem židovských vídeňských a tertakých firem), kteří v mimoevropských zemích trvale za svým povoláním u rakouských firem pracují; Tito obchodníci a obchodní zřizenci jsou totiž trvale od povolání k vojenskému cvičení osvobozeni, vyjímaje případ mobilisace. Vykonání presenční služby může jim býti povoleno až po 24 roků. Když pak se dostane rolnickým synkům aspoň takové výhody, aby nemusili na cvičení aspoň v čase nejpilnějších polních prací?

Ozimy se musily ve východních a severovýchodních Čechách z velké části a v mnohých obcích docela zaozat, neboť únorové mrazy zastihly holá, sněhu prostá role a březenový sněh prý osení škodil, kdyby jej jen v koši přes ně nesl. A my měli sněh na mnohých místech až do velikonočních svátků, ba v horách až do května. Na mnohých mokřinách obilí vymoklo, jinde se tak stalo následkem opakujících se povodní. Kde se ozimy udržely, jsou velice řídké; v takových místech nebude škoditi pohnojení hnojívkou, do níž se přidá kyseliny sírové, kostní moučky a dřevěného popela. Překvapující účinek na sesílení a urychlení vzrůstu slabých ozimů má na jaře ledek, co nejúčinnější hnojivo dusíkaté; zvlášť, je-li půda jen poněkud dostatečnou zásobou hnojivou od podzimka opatřena. Ledku užívá se asi 100 až 150 kg pro 1 ha ve směsici s dřevěným popelem neb suchou prátí. Nejvíce potřebují ovšem ozimy i jačiny — teplejší doště, neboť pády jsou větrem vysušeny, vypráhlé a brzyli nesprchnou, tedy bude v Čechách letos neúroda.

Jarní bouře stihly letos krutě některé obce moravské. Průtrže mračen zničily v zárodku veškerou úrodu.

Zákon o prohlídce masa v Německu, o němž usilují německí zemědělci hlavně proto, aby chov hovězího a vepřového dobytka učinili pro sebe výnosnějším a aby zamezili do Německa přívoz nakažlivými nemocemi a morem stížených, ruských, uherských a rumunských prasat i volů, jakož i dovoz amerických a austrálských zkažených uzenic, trichinovitých šunek a méně výživných masitých konserv a nakládaných masitých potravin, má naději vzdor protestů velkoměst a socialistů státi se skutkem. Co se vývozu českého dobytka a šunek do Německa týče, neobáváme se pro ně nebezpečí, poněvadž německí zemědělci nestačí uhraditi spotřebu hovězí, vepřoviny a šunek v Německu a budou tudíž Němci nuceni pro export českého a moravského zboží činiti výminky. Co se zákona samotného týče, tedy se oznamuje z Německa, že jest kompromis mezi umírněnými agrárníky říšského sněmu německého a pruskou vládou, tedy i, jak se ze strany agrárníků doufá, mezi říšským sněmem a spolkovou radou, hotovou událostí. Dle „Schles. Ztg.“ bude nyní zníti § 14., který byl dosud sporný, takto: „Dovoz masa v neprodyšně uzavřených krabicích aneb nádobkách podobných, uzenic a podobného zboží a rozsekaného masa do celního území domácího jest zakázán. Pokud ostatního se týče, platí pro dovoz do domácího celního území až do 31. prosince 1903 tato ustanovení: 1. Čerstvé maso smí dovozeno býti do celního vnitrozemí jen v celých zvířecích tělech, kteréž při hovězím dobytku, počítaje v to i telata, i při prasatech rozložena mohou býti ve dvě pále. Se zvířecími těly musí pohrnuce i pobíhuje, plíce, srdce, ledviny, u krav i vemeno, spojeny býti v přirozené souvislosti. Spolková rada se zmocňuje, aby tyto předpisy rozšířila na orgány další. 2. Připravené maso smí pouze dovozeno býti, pakli, soudě dle způsobu jeho přípravy, veškeru nebezpečí lidskému zdraví je vyloučeno, anebo pakli při dovozu spolehlivým způsobem lze zjistiti, že lidskému zdraví škodlivu není. To zjištění pokládá se za takové, jež nelze provésti, jsou-li to záskyly nasoleného masa, pokud váha několika kusů neobnáší méně než čtyři kilogramy; také pro šunku, slaninu a stěva tyto předpisy neplatí. Maso, které sice podrobno bylo upraveno, aby bylo zachováno, ale vlastností čerstvého masa nicméně podrželo anebo připravenou úpravou znova nabylí jich může, za připravené maso pokládáno nebudiž; maso takového druhu podléhá ustanovením odst. 1. Za dobu po 31. prosinci 1903 buďtež podmínky dovozu masa zákonem znova

upraveny. Kdyby do té doby k novému upravení nedošlo, zůstanou podmínky dovozu v odst. 2. uvedené až na další v platnosti.“ Kterak na tento kompromis v m'ěstech se pohlíží, patrně jest z vývodů „Berl. Tagebl.“, který o tom pronáší se takto: „Pak-li zákon o prohlídce masa podle přání „státnický“ si počínající části agrárníků s těmito ustanoveními nabude platnosti, vykvete konsumentům v německé říši tento stav: dovoz jatečného dobytka je zakázán. Dovoz masa a masného zboží jest zakázán. Dovoz masa a masného zboží bude tak velice stížen, že velcí německí dobytkáři za svůj špatný, rychlý krmením naduřelý dobytek docílí ještě vyššího výtěžku, než dosud, kdy již nyní maso označiti dlužno jako drabé a špatné. Nabude-li tento zákon skutečně platnosti, musí průmysl a obchod, úředníci i řemeslníci, dělníci i pensisté jednolitě zvolati: „Otevřte opět hranice pro dovoz jatečného dobytka!“ Takového hlasu, jak již předem jsme se zmínili, budou českému exportu do Německa vhod. My dovedeme do Prus a vyvážet lepší šunky a hovězinu, než na př. Uhři.

Vraždy ve Vlčkovcích. Zavraždění Františky Kopecké ve Vlčkovcích (Wöllsdorf) u Králík dne 28. listopadu m. r. vzbudilo vzrušení v celém okrese králickém, žamberckém a lanškrounském, poněvadž trvalo dosti dlouho, nežli pravý vrah byl zjištěn. Konečně uvědomoval všechno Petra Kopeckého v Pastvinách u Žamberka dne 17. dubna 1879 narozeného, že Františku Kopeckou zavraždil, zasadiv jí sekýrou 3 ostré rány do hlavy a dopustil se tím zločinu dle § 134, 135, 4 tr. z., trestného dle § 136. Vrah byl postaven v pondělí před porotní soud královéhradecký, jemuž předsedal p. dvorní rada Okenfus. Volanty byli p. rada Rottar a p. soudní sekretář Karel Sallak. Zapisovatelem byl p. auskultant dr. Panzner, obhájcem Kopeckého byl zdejší advokát p. dr. Jan Zimmer. Vlčkovice leží na cestě mezi Mladkovem a Pastvinami u Žamberka. V zadní části obce v domku č. 11. byl krámek a byt manželů Kopeckých Josefa a Františky, kteří se tam byli teprve 5. září m. r. nastěhovali. Otci Františky Kopecké, kramáři Josefovi Pachlovi nebyl sic sňatek po chuti, ale k mrzutosti nedošlo, protože Františka byla ženou řádnou, spřádanou a dobrou. Rodina Kopeckých, jmenovitě svobodný Petr, který pracoval v Mittelwaldě a jeho matka opět provdaná za Nentvicha v Pastvinách, netěšila se nejlepší pověstí pro domácí různice. Na počátku října musil kramář Josef Kopecký na osm neděl do Vys. Mýta k službě vojenské a tak zůstala jeho žena v domku samotna. Protože obcí prochází z Pruska mnoho podloudníků, měla k své obraně revolver a mimo to malého pejska. Do krámku Kopeckých chodili lidé časně ráno nakupovat. Dne 28. listopadu o 5. hodině ranní šel tam dělník Ignac Břhá a tu mu přišla na zatloučení Františka Kopecká již oblečená otevřít a obloužila jej žádaným zbožím podobně jako kovář Faltuse a tkalce Jana Bergmanna, jimž každému Františka Kopecká zvlášť otevřela, protože následkem mlhy nebylo na 3 kroky viděti a ona se snad sama bála. Čeledín obecního starosty Albín Bergmann nalezl však kram kol 6. hodiny již otevřený a Františka mu pravila, že její muž vrátil se večer z vojny domů. Když přinesl pekařský učeň Karel Poláček z Mladkova asi o půl 7. hod. pečivo, našel dveře do domu i do krámku i do světnice do kotán otevřené. Ve světnici bylo tma, ale Poláček měl sám malou rozsvícenou lampičku na prsou a tu viděl na zemi ležeti černou čepičku, v jaké mívávala Kopecká uchovaný revolver. Když chtěl na stůl postavit pečivo, tu spatřil z pod peřiny na posteli viseti sukni. Chtěje Kopeckou zbudit, zakopl u hlavy postele do sekýry a posvítiv si na postel spatřil tam přikrytou Františku Kopeckou, mající obličej celý krví zalitý. Poláček strachy utekl a potkal venku tkalce z Pastviny Fr. Krejzu, který si šel ke Kopecké koupit monky. Když se Poláček s Krejzou do světnice vrátil, přesvědčili se, že Kopecká má hlavu rozpoltnou a že z rány mozek vytéká. Krejza to oznámil blízkému hostinskému Ulrichovi a tento starostovi Ant. Bonnertovi. S pekařem Poláčkem a domkařem Duškem se přesvědčili, že Františka Kopecká je mrtva. Starosta poslal Ulricha oznámit to do sousedních Pastvin Nentvichovým. Petr Kopecký tam seděl docela klidně s otcím Nentvichem a s matkou při snídani. Šli na místo vraždy a již tam začalo se projívat podezření, že Petr Kopecký a Jan Nentvich na vraždě podíl mají. Četníci Dušek, Procházka a Kříž zjistili, že se nejedná o vraždu loupežnou. Petr Kopecký měl škrábnutí na ruce a krvavé skvrny na šatech a tu již při prohlídce u Nentvichových vinil jej otcím z vraždy a že jej asi bratr Josef k zavraždění své ženy přiměl. Petr Kopecký zapřel všecko; poškřábal prý jej kocour. Petr Kopecký, Jan Nentvich a později i Josef Kopecký vzat byli do vazby. Krušnou práci měl vyšetřující soudce s obviněnými, jemuž se 31. prosince m. r. Petr Kopecký konečně přiznal, když se byl stále pletl a ze lži víc a více se uvědomoval. Čin svůj vymlouval takto: Františka Kopecká prý měl 28. listopadu přinést pašované zboží, ale nepodařilo se mu to. Šel prý jí to oznámit. Vešel prý do otevřeného domu i světnice, aniž ho Kopecká na posteli sedící pozorovala. Teprv, když prý Petr Kopecký až na 3 kroky k posteli přišel, vzkřikla prý uleknutá: „Ježíš! Má Marja, kde pak je?“ a namířila prý naň revolverem. Ze strachu, aby prý ho švakrová nezastřelila, skočil Petr Kopecký zpět ke sporáku přes celou světnici, tu prý uchopil sekýru a aby Kopecká ho nezastřelila, přiskočil zpět k posteli a zasadil jí sekýrou ránu přes ústa, že prý se švakrová zpět na postel svalila. Na to prý jí dal do hlavy dvě rány, aby ji usmrtil, poněvadž prý se bála, že by naň první čin prozradila. — Petr Kopecký spáchal však vraždu asi proto, aby jeho bratr dostal se do držení domku. Petr Kopecký se mohl dáti švakrově přec poznat a ta by jistě nebyla po něm střílena. Josef Kopecký i Nentvich spoluvinu ovšem popírají, ač veřejné mínění je z ní obviňuje. Při přelíčení setrval Petr Kopecký při svých výpově-

dých a stál naprosto chladným. Porota uznala jej jednomyseľným hlasom vinným složeniu vraždy. Když vrchní poroty, nejvíce Petr Kopecký naprosto šádného rozřešení a když pak státní návladní p. Matouš navrhl, aby byl odsouzen k trestu smrti provazem, nepohnul vrah ani brvou. Obhájce, p. JUDr. Jan Zimmer mohl uvést jako polehčující okolnosti zanedbané vychování, prudké rozřešení myslí a že se k činu ptisnal. Když předseda soudu p. dvorní rada Okenfus mu přečetl rozsudek, kterým se odsuzuje k trestu smrti provazem pro prostou vraždu s uznáním polehčujících okolností, vyslechl ztiletý mladík rozsudek chladně. Přikývl jen, že rozumí právnímu poučení, že do 3 dnů může podat proti rozsudku odvolání a že do 8 dnů jej může dáti provést. Odsouzený nevzbudil ani nejmenší soustrasti a otrllost jeho působila naopak na všechny trapně.

Ku vraždě v Třebechovicích. Žena zavražděného Kávy byvši odsouzena k smrti dostala cestou milosti doživotní žalář. Její milenec Prášil, Kávu 4. prosince 1899 v Třebechovicích z její národu zastřelil, dostal 20ti letý žalář.

Královna hladového ostrova. Za války španělsko-americké neměly liberální časopisy židovské, i české helvetské dosti hany po katolické Španěly. Vyšávali prý Kubu i Filipinské otroky. Ku podivu však se teď Kubanci i Filipinci proti svým protestantským „osvoboditelům“ se Spojených států bouří a říkají teď, že vláda španělská byla daleko lepší. Jak zacházejí protestanští Angličané s buri, jak dobíjeli a prazily jejich ženy, jak moři jejich zajatce, a vystavují je v zajetí tyfu a jiným nakašlivým nemocem, jest známo. Organ irské kolonie v Paříži „L'Irlande libre“ uveřejňuje pod záhlavím „Královna hladu“ statistiku anglických zločinů na obyvatelstvu Iraka za panování královny Viktorie spáchaných. V Iraku zemřelo hladem 1,225.000 obyv. Z Iraka vyhnáno 4186.000, osob, 3,668.000 starousedlých zbaveno soudné majetku“. Toť první věta statistiky bídy irského lidu. Dle „Volného Iraka“, které svá data ze zaznamenání zeměpanských úřadů, z knihy jako „Home Rule“ a publikaci „Fifty years of national progress“ ztď čerpá, prohlásil v roce 1837 sám vévoda Wellington, že neviděl nikdy tak nešťastné, ubohé země jako Irsko. V letech 1842, 43, 44 a 1815 řádilo v Iraku ponejprv „anglické zlo“ (hladomor) a decimovalo obyvatelstvo, což přiměřilo lorda Russele k výroku: „Učinili jsme z katolického Iraka nejbídnejší zemi celého světa!“ Hladomor se dostavil tři leta později nanovo, lid se bouřil, soudní zabavování majetku nastalo R. 1849 vypuzeno 90 tisíc 440 Irčanů z přibytků a zbaveno majetku, v zimě roku 1852 vypovězeno 43.494 osob, 12.500 zmrzlo v širém poli. V pětácti letech a sice v 1856, 1857, 1859, 1861, 1862, 1863, 1865, 1868, 1869 a 1870 zabaveno jmění asi 80.000 osobám. Daně přibýlo o 76procent. Roku 1871, 1872, 1873, 1875, 1876 a 1878 řádil hlad a sklátil na 30.000 Irčanů v předčasný hrob. V roce 1883 uveřejněno 23.358 sekvestrací; soudní zabavování majetku se dělo ve jménu královny. Od roku 1891 do 1895 vypovězeno 39.000 osob. V r. 1897, jubilejním roku královny (Diamond jubilee se dostavil hlad a zimnice, 12.000 rodin se vystěhovalo, 8500 zemřelo hladem atd. až do dnešního dne! „Mluve nám pak ještě“, končí pisatel článku, „o nadšení irské populace pro královnu, která se v Dublině objevila, Mluve o lásce, štěstí a radosti anglických poddaných, o jásootu mase při slavnostních průvodech královny!

Z Litomyšle. (K nynější politické situaci: Pokoj Vám.) Maličko, a neuzfíte mne, a opět maličko, a uzfíte mne; neboť jdu k Otci. Těmi slovy počíná písmo svaté na třetí neděli po velikonoce (sv. Jan XVI. 16. Když pohlédneme na celou dobu povelikonoční, když sledujeme běh veškerých událostí za poslední dny ve vlasti naší i mimo ni se sběhlé, vidíme na obzru jen chmůry, jen mraky, plny oněch výbušných plynů, které jen v nejpárnějších měsících s obavou a se strachem vždy sledujeme; pár dnů nás dělí od okamžiku, kdy mraky ty se mohou sraziti a jaký bude výsledek srazky? Každý z milých čtenářů ví, které a jaké mraky myslím a ví, že okamžik srazky mraků těch se točí kolem 8. t. m. Nuže bylo by třeba, bylo by povinností předsedy rakouské vlády, aby použil ještě v posledním okamžiku příležitosti a řekl zástupcům království a zemí: Maličko, a neuzfíte mne, a opět maličko, a uzfíte mne, neboť já jdu k Otci. Neotálej, jdi, předstup před našeho na zemi nejvyššího Otce a upřímně opravdově, nepokrytě řekni: „Otče, synové Tvoji sešli se rozváděti, není mi možno hospodařiti s prospěchem na statku Tvém, když povoláné ruce pracovníků místo k pilné práci hotví se zúfivému boji. Řekni nejvyššímu Otci, nepokrytě a spravedlivě, proč bratři a synové rozváděti jsou. Ztěl pravdu. Mladší bratr způsobem letivým vymohl si vládu na celém hospodářství Tvém, prvorozený syn Tvůj má dělati čeledína, má dělati otroka. Mladší syn jí krajíce medem a máslem mazané, staršímu bratru nepřeje ani tvrdé kurky. Tobě Otče mladší na staršího jen žaloby podává a Tvé dobré srdce proti němu zatvrzuje, protož Otče všemi syny milovanými vkaž jim: Pokoj vám! Rozhodni při a nevář tak jako kdysi kněžna Libuše. Oba jste bratři, oba jste synové moji a protož stejná práva a stejná povinnosti mjíte na statku mém. Pokoj vám, v pokoji pracujte, ve smíru se rozejděte. A maličko, a uzfíte mne, jdu od Otce! Přines správu blahověsta, rei zástupcům království a zemí: Pokoj vám! Polož ty synu mladší na tento stůl tvůj mazaný chléb i ty tvoji okoralou tvrdou kůrku. Vesmi ostrý nůž, rozpůl oba chleby a podej každému polovici mazaného i tvrdé kurky. Nechť oba stejnému dílem zakusí toho dobra i toho zla, ať oba vedle se be mohou kráčet společně po cestě schůdné, ne aby šel jeden stále silnici, druhý kamením a trním. Takli skončí posláné sílo, můžeš se dočkati chválozpěvu, který končí a Alleluja. Nepovede-li se ti posláné takové, neodhodláš-li se rozhodně a spravedlivě učiniti zadoost právům syna staršího, můžeš říci: Maličko a neuzfíte mne, maličko přijde jiný, který snad rukou šfatanější, ústy vylivnějšími dosáhne toho, aby mohl říci pokoj vám! Nežli se tak stane, chraniž Bžh. ať ty tmavé mraky s rachotem se nezasily, neboť pak ten blask, toho hroma, který se vymkl pasti své, toho

nezadrží nikdo a následky jsou vždy nejmutnější. Protož ještě jednou, přičiň se každý se vši silou aby všeobecně se hlásati mohlo: Pokoj vám!

Z Olomouce. (Panu purkmistrovi Jos. Lich-
teberkovi a panu radnímu Jos. Zbřehlíkovi do
památku) Již jste tedy velemoudří pánové a neroz-
luční přátelé vykonali úkol svůj. Postarali jste se o
to, proti vůli všeho lidu, od něhož jste se voliti dali,
aby J. B. M. Eduard Jan N. vítán nebyl úředně
od města. Avšak jako radost fariseů a zákoníků nad
odsouzením Spasitele byla krátká, kdežto bana na
nich lpl až dosud, tak jest to i s Vámi! Opět jste
poznali, že ten lid na Vaše komando docela nic nedá.
Odsoudil Vás tím, že v tak velikém počtu milovaného
Velepastýře přivítal a ještě u větším počtu se elzou
v oku vypravázel. To Vá sotva těšilo; to bylo pro
Vás odsouzením zdrcujícím. Nuceni jste říci jako kdysi
fari-eové: Vidíte, že jsme nic neprospěli! Zbyla Vám
ze všeho sláva, ale smutná sláva. Jelikož však umíe
dobře manevrovat, a po nechvalném jednání zase he
zkými se dělat, pokládám to za svou povinnost, škra-
bošku, již často na sebe bēfete, s Váš strhnout a Váš
Vašm spoluměčanům, jakými skutečně jste, ukázati.
Nebudu líčiti, jak krotci jste byli před volbami —
tenkrát nemluvalo se než o svornosti a o shodě —
ale připomínám, že již při volbách jste pravou barvu
ukázali, když jste, ujištění pouze, že druhá strana
v slovu stojí a ničeho nepodniká, — muže poctivé a
uvědomělé ze středu svého vyloučili. Před příchodem
J. B. M. nazvali jste dřívější jednání své chybným,
když však nadešel okamžik, kde jste skutkem měli
dovědčiti co jste hlásali, — jak jste se zachovali?
Kdo postaral se již předem o to, aby se zástupitel-
stvo v počtu dostatečném nesešlo? a tedy rozhodovati
nemohlo? Vícekrát pane starosto vyslovil jste se pro
uvítání, ale další jednání Vaše ukázalo, jak jste to
myslil upřímně! Nebylo to jiného, než klamání obe-
censtva. Že tomu tak jest: „Proč jste pane starosto
nedal jako jiní měštané prapor na svůj dům? Proč
jste panu fideleti měštaných škol nechťši vydati
prapor na školu (vždyť byla to slavnost dítek). —
Tepř tenkrát jste prapor vydal, když Vám to poli-
tickým úřadem nakázáno bylo! — Proč jste jako jiní
členové zástupitelstva uvítání se nezúčastnil? Proč
jste nepokuto al (jak ustanoveno bylo) ony členy, kte-
ří Vašeho vyzvání, aby se dostavili, neuposlechli?
To vše, a ještě mnohé jiné svědčí, že jste jinak mlu-
vil a jinak jednal. Chtěl jste zůstatí bezkým na obou
stranách; ale jednání takové sotva ke cti slouží mu-
ši, tím méně starostovi města. Ale pane starosto, ča-
sto se stává, že kdo na 2 řídích sedá, mimo nadání
někdy na zemi se octne. — Pánové! proč jste tak
jednali, lehko uhodnouti. První příčina „falešný stud“
a druhá „že báli jste se novin!“ Kdybyste byli jed-
nali jako mužové rozšafní, jednalo by ani druhého jste
se báti nemusili! Že se chyba stala, to pánové ne
jednou, ale často jste uznali a vysnali! Co činí muž
v pravém slova smyslu? Při nejbližší příležitosti hle-
dí chybu napravit! A vy? Učinili jste chybu! to
uznáváte, a druhou chybu první horší činíte! Báli
jste se novin? Směšná! Říká se: „Čin dobře a právě,
neboť se císaře ani krále a tím méně „novin“ — Mít
dobré mužské přesvědčení a svědomí, a pak — při
štěkot na měsíček nesahá. Hlavní vina ovšem se při-
čítá panu radnímu. Jak Vám bylo pane radní, když
ve schůzi hasičské proti Vám, místopředsedovi a čes-
nému členovi spolku, 8 hlasy proti Vašemu, se uví-
tání nejd. pana biskupa odhlasovalo? Povídá se, že
prý jste byl brzy bílý, brzy červený, brzy modrý,
brzy zelený! Ozývají se hlasy, proč prý se volí do
zastupitelstva lidi, kteří o dobrou pověst města tak
málo se starají. To má dvě příčiny! Jednak je to šle-
lená agitace, jednak nechťši mnozí dobráci zarmou-
tití pana radního. Tak po tom vyznamenání touží!
Takhle — jsa výborem a docela radním — jest pť-
nem — nebyti toho byl by — nepovšimnut. Stalo se
před několika lety, že nebyl pan radní zvolen do vý-
boru. Tenkrát prý si hrozně nafíkal, ba prý docela
„brečel“. — Jednání pana radního jest dobrým po-
naučením pro budoucnost pro náš lid: Až nadejde
zase doba voleb, dobře si to katolický lidé pamatuj!
Nevěť, nebudť kyvalem, nedbej na brekot člověka pyš-
ného, ale vol si muže celé, kteří by města dělali česť
a ne otstadní Prozatím dost. Bude-li třeba pak více!

Z Velké Dřeviče. Prvním čestným členem
sv. Josefské jednoty katol. jinochů a mužů ve Velkém
Dřeviči n Hronova jmenován byl valnou hromadou dp.
Václav Šitina z Hronova. Týž byl předsedou jednoty
od její založení a podporoval zvláště štědrě knihovnu
i veškeru činnost jednoty.

Z Holce. Obnova sv. missie koneli OO. Re-
demptoristů z Prahy od 21. — do 28. dubna. Nával
věfících byl obrovský, komunikantů bylo přes 2.000.
Zvláště slavným bylo ukončení sv. missie a vdpp. ka-
satelům budiš nejrdečnější dík.

Z Librantie. (Dvanáctiletý obr). V blízké
vesnici Libranticích žije v č. 29. truhlář Jan Ho-
leček, jehož nejstarší syn Václav, narozený 6. září
1887, jest neobyčejně vyvinutý. Máli tento dvanácti-
letý „chlapec“ navštěvující obecnou školu na Vysokém
Újezdě od hlavy až ku patě sto osmdesát pět cm
(185 cm) a váží 88 kg. Týž jest úplně zdravý pra-
videlných tvarů, činí však dojem dvacetiletého jinocha.
Objem ruky téhož chlapce v zápěstí jest 25 cm —
silu svalovou má dosti značnou. Již před dvěma roky
(tehdy desetiletý) uvezl do vzdálenosti 30 kroků na
traktě, jejíž používají v cihelnách, 70 kusů nevypá-
lených cihel, což přibližně jest asi 3 1/2 q = 350 kg.
váhy.

Z Malešova. Veliký malheur stal se našemu
v celém okolí známému „Francimu“ z Roštěje. Na si-
mu uložil si s velikou obezřetností nejkrásnější bram-
bory své do jámy, aby měl páknou „sadbnu“, a těžil
se již, jak pěkně budou se s ních loupati očka mo-
drooká. A tu máš! Když onehdy jámu odkryl, bylo
všecko fuš! Aťkoliv jest šertu zvyklý, tohle ho přece
dohřálo, neboť na jeho štěstnost, ještě ferinové vyku-
tálení posílají mu ze všech stran apenstú pohlednic
soustrastných a nabídky největších firem na nákup i
odkup „bandorů“. Někák povedená kopa poslala mu

brambor od cukráře, aby ten vsadil, s toho že bude
nějaký užitek, svede-li se, neboť může jich odbyti
množství při návštěvě své restaurace krásnou pleť.
Všecko pátrání jest bez výsledku, ať prý sloději jsou
velmi blízko.

Z Jenšovic. Den 24. dubna t. r. — den sv.
břimování — bude chován v milé paměti všech kato-
lických farnků našich na dlouhé časy. Dostal se
všem příležitosti poznati našeho nejdřet. arcipastýře,
proti jehož přivítání i v našem tichém zátíší venkov-
ském se strany vzdálenějších „osvětářů“ bylo přece
agitováno. Než rozvážlivost osadníků kollaturních pře-
mohla známé předsudky a dala svému katolickému
přesvědčení i své oddanosti k místnímu svému pastýři
duchovnímu výraz v erdečném uvítání našeho milo-
vaného arcipastýře. Dne 24. dubna po 7 hod. ranní
davy osadníků ze všech přifaňených obcí u kostela
sbromáděné vyšly za zvuků hudby vedeny jounce
obecními zástupitelstvy a novým sborem dobrovolných
hasičů zdejších naproti nejdř. biskupovi do sousední
obce Martinic, kde starosta Jenšovický p. J. Vajmar
jménem všech obcí Jeho B. Milostí uvítal a mile pře-
kvapil. Odtud bral se průvod k Jenšovicům, kde u
mostu čekalo duchovenstvo, sbor učitelů se školní
mládeží a ostatní obyvatelstvo. Po uvítací řeči míst-
ního správce duchovního vdp faráře E. Kapouna,
fidického učitele p. Fr. Sedláka a šákyně M. Sedlá-
kovy bral se průvod do chrámu Páně, jenž toho dne
nepostačoval množství věfících. Když nejd. p. biskup
vystoupil na kazatelnu, tu každým slovem upevňoval
víru a vědomí katolické ve svých posluchačích, kteří
nemohli ubrániti se hlubokému dojmu a opravdovému
přesvědčení. Po skončení řeči ukonech sv. břimování a
poděkování šákyně M. Trnkovy provázen byl nejd. p.
biskup z kostela zástupem osadníků, kteří poznali ve
svém arcipastýři pravého otce duchovního, neohrože-
ného zastance sv. víry a upřímného vlastence. Krátký
pobyt J. B. Milostí byl u nás mocnou vzpružinou
uvědomění katolického a nejlepší obranou proti zá-
ným předsudkům a ošepaným pomluvám. — Konče
svou správu tluomočím přání našich farnků: Bžh žeh-
nej nejlepším snahám našeho milovaného arcipastýře
a na mnohá léta zachovej!

**Společnou velkou pouť na svatou
Horu u Příbrami,** spojenou s návštěvou po-
svátých a památných míst v Praze uspořádá „ka-
tolická národní jednota jinochů a mužů
v Černilově“. V sobotu 26. května o půl 8. hodině
ranní vyjede zvláštní vlak ze Slezského Předměstí a
poutníci mohou přistoupiti též v Hradci Králové
o 8. hod. ranní, z osad na dráze z Holic, od Ná-
choda, Králové Dvora atd. a na dalších stanicích
směrem ku Praze, jmenovitě v Chlumci n. C. a ve
Vel. Oseku. Jízdné z Hradce do Příbrami a zpět bude
obnášet asi 4 zl. a bude platit pro ty, kdož do 16.
máje se přihlásí a 1 korunu zálohy pošlou. Celý den
27. tráví poutníci na sv. Hoře a 28. května o 6. h.
pujedu odůd do Smíchova Prahy, kdež navštíví pa-
mátná místa, hrob sv. Jana Nep. a králů českých,
Loretto, hlavní chrámy a památná místa v Praze.
Večer návrat do Králové Hradce. Sl. správy duchovní
přivíne o dobrotrivě spolupůsobení a četné přihlášky.
Blíží se dělí on nejdřive a další dotazy zodpoví katol.
farní úřad v Černilově.

Potštýn, známé letní zátíší na Div. Orlici,
bývá hojně navštěvován nejen jednotlivými turisty,
nýbrž i výlety hromadnými. Těmto až dosud vadilo,
že nebylo vhodné místo k přednášení obvyklých při-
tom deklamac, proslavů a žertovných výstupů. Nedo-
statku tomu jest čpomoženo: na překrásném pro-
stranství „pod Lipami“ stojí od roku loňského pro-
stranný pavillon, potštýnská arena, hodící se i k pro-
vozování kusů dramatických, jež nevyžadují přílišné
scenerie. Spolky, zejména jednoty ochotnické, různé
školy a ústavy, jakož i společnosti soukromé konají
již yní porady, kam podniknouti výlety během měsíce
jarních a letních. Těm všem se doporučují Potštýn ne-
jen pro svoji překrásnou polohu a pro výhodu právě
jmenovanou, ale také proto, že lze se při takovém vý-
letě rozkošně osvěžiti v teplých neb říčních lázních
(dány 10—11 a půl dopol. a 2—4 odpol.) spolku okra-
šovacích; ostatně stojí k dispozici též dvě hřiště na
lawu-tennis, krytý kuželanský v parku a kulečnický v čí-
tárně lázeňské. Kdo by mnil podniknouti hromadný
výlet na Potštýn, nechať dopíše Spolku okrašlo-
vacímu, který i letos nabízí své služby ten, kteří
by si přáli nalézti vhodný letní byt v zátíší potštýn-
ském. —

Z Dlouhé Vsi u Rychnova. Dne 26. dubna
zemřel zde dlouholetý zasloužilý starosta p. Vašátka,
vynikající rolník.

(Zasláno.)

Provelání k vychovancům a ctitelům spirituala P. Antonína Petráně!

Drazí! Znal kněz horlivý, nadšený, svědomitý
— vychovatel mnohých kněží působících nyní sdárně
na vinnici Páně — zemřel jako chudás v nemocnici!
Poměry zemřelého jsou bídné. Ubozí rodiče nemohou
svému milému dítěti — knězi — ani pomníku poří-
diti, a tak by zůstal hrob všem nám milého předsa-
veného opuštěn, a ani křížek na hrobě by nehlásal,
že v tom hrobě odpočívá kněz — obětník a hlasatel
Ukřizovaného.

Proto obrácím se na Vás, a volám k Vám k vy-
chovancům a ctitelům P. Petráně — ústy — zemřel-
lého: „Smilujte se nade mnou aspoň Vy přátelé moji,
aspoň vy, které jsem vychoval, které jsem k oláři
Nejvyššího přivedl, — aspoň vy slyšte hlas můj a
pořídte mi důstojný pomník na hrobě!“

Přátelé, nebudme nevděčnými k milému našemu
vychovateli a sáhněme tak hluboko do kapsy, jak blu-
boko všípl si zemřelý lásku ve svém srdci k jedno-
mu každému z nás! Ať neplatí o nás to, peřekadlo:
Sejde s očí sejde s myslí! Peníze na zbudování po-
mníku na hrobě milého zemřelého našeho spirituala
přijímá a dary „Obnově“ kvituje:

Jiráske František,

kaplan v Rovní pp. Moravany.

OBNOVA

Číslo 20.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 18. května 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Hvězdy na nebi — hvězdy na zemi.

Malá Julinka capala vesele na procházce před tatínkem — professorem — a maminkou. Maminka povídá tatínkovi: „Kdo pak je tamhle ten pán se zlatým límcem a třemi hvězdičkami?“ — „To je c. k. vrchní rada . . .“ Na to zažvatlala Julinka: „Tatínku, čím víc hvězdiček, tím větší pán?“ — „Ovšem“ — odpověděl tatínek. Načež Julinka: „Tak vidíš, tati, že je Pán Bůh největší pán; on má nejvíce hvězdiček.“ — Malá filosofka, vlastně výborná žačka křesťanka porazila svým katechismem filosofa tatínka. Ani slova neřekl, celá jeho soustava filosofická byla na bromaďě.

A skutečně! Ty hvězdy tam na výsostech porážejí nevěrecké sny filosofů a směšné žvasty mudrců z našich hospod. Kdosi přirovnal hvězdy k jakési obrovské knize, v které každá jest jako písmenkou — literkou — hlásající toho, který je učinil. Jiný zas přirovnal je k vojsku, které bojuje proti nepříteli Nejvyššího — slepotě lidské. Newtonovi, znamenitému učenci byly hvězdy učitelkami — náboženství. Neboť právě svými výzkumy vědeckými byl muž tento k takovému obdivování se Všemohoucímu unešen, že, kdykoliv bylo vysloveno slovo Bůh, on vždy hlavu obnažil a hluboko sklonil.

Aspoň něco připomeňme si v tom ohledu ze spisů jeho. Píše: „Podivuhodné zařazení slunce, planet (oběžnic) a komet mohlo jen z úmyslu a moci nejmoudřejší a všemohoucí bytosti vyjít. A poněvadž každá stálice středem jest celé soustavy podobné naší (totiž soustavy slunce s oběžnicemi, z nichž jednou takovou naše země jest), tož musí celek — vesmír — anť z jednotného úmyslu (plánu) pocházet, říší jednoho a téhož panovníka býti. A následuje z toho, že pravý Bůh jest živý, myslící a všemohoucí Bůh, že nad vesmír povznesen a nejdokonalejší (bytost) jest“.

Tak tedy vyučily hvězdy učence Newtona náboženství. Neboť náboženství není nic jiného, než poznání a ctění Boha. Hvězdy naučily ho Boha znáti a vynutily mu úctu k němu. Učenec Newton svými vědeckými výzkumy k tomu došel, co sedmileté křesťanské dítě vyslovuje slovy katechismu anebo ve zmíněné anekdotě slovy: Pán Bůh má nejvíce hvězdiček a proto je největší pán.

A zdálo by se tedy, že není ani možno, aby člověk dělal bezbožce. Avšak již pohané říkali příslovečně: Proti hlouposti i bohové nadarmo bojují. A tak za dnů našich proti lidské slepotě bojují nadarmo i ty hvězdy na nebi. Ale kdyby to byla jen slepota, nebo — ostýchal jsem se to říci — hloupost. Víme, že pravdu mívá německé přísloví, které říká, že hloupost a pýcha rostou na jednom dřevě.

Kde pak by mohl nějaký „učenec“ uznati, že hvězdy na nebi hlásají Boha. On sám chce býti hvězdou.

A proto shledáváme podivnou věc ve světě dnešním. Jsou mnozí lidé, kterým Boha nehlásají hvězdy na nebi, jsou lidé, kterým nevynutí tyto hlasatelky slávy a moci Boží ani dost slabého pocitu úcty k Stvořiteli — to vše je jim buď lhostejno neb i „blbost“. Bohu se tedy nekoří. Za to však klaní se hvězdám na zemi.

Básníka, hudebníka, malíře, divadelníka ctí jako boha často až vášnivě. Ale co je ta vloha umělecká v duši lidské, anebo co je umělcova duše vůbec? Jest to hvězda, která má vlastně hlásati Stvořitele. Jest to odlesk Boha v člověku a proto rozumné tyto věci uvažujícímu hlásá umění a schopnost lidská — Boha. Nechceme tím snad snižovati cenu umění. Naopak! Jest nám to něco podivuhodného a uchvacuje to i nás. Ale uchvacuje to nás k úctě toho, který takovéto hvězdy tvoří. Nejsme modloslužebníky! Neboť to přehnané často až i bláznovské ctění vloh lidských k. p. zpěvaček divadelních, při tom děsném pohrdání Bohem, to klanění se tvorbě, to klanění se hvězdám na zemi jest nám — ač zjemnělou — přece jen modloslužbou. Ovšem že cenění to-

ho, co jest dobré a krásné, ušlechťuje mysl lidskou, ale nejvíce ušlechťuje ctění pramene všeho toho a Stvořitele — Boha.

A proto právě při tom nepopíratelném ctění lidského umění, jaké se dnes pěstuje školami, musey, divadly, obrazárnami s velikým nákladem postavenými přece jen se nařiká na šíření se sesurování a nízkého požitkářství. Proč? Protože modloslužba jest skleslost ducha lidského. Jen tam, kde umění a vědy slouží Stvořiteli, jen tam kde „hvězdy pozemské“ — lidské duše — hlásají moc a slávu jeho, jen tam, kde hvězdy pozemské vykonávají náboženství, dostupuje se na vrchol ušlechťení.

Když ukáže se hvězda vlasatice čili kometa, předpovídá lid zhoubné nějaké události, mor, hlad, vojnu. Roku 1858 na podzim dlouho bylo vidět večer na západě velikou kometu, takže lidé stávali v houfích na ulicích, ji pozorovali a o ní rokovali. Moji páni, u kterých jsem jako studentík tehdy bydlel, zlatník a jeho manželka předpovídali — vojnu. A já terciánek jsem je poučoval, že to je pověra. A na jaře po tom byla vojna v Itálii, a prohrali jsme — a to tak mnoho, že o havelském jarmarcu zpívala se písnička: U Maženty při šarmice dělal Francouz z našich šnicle. Tak vidíte vy učenci, pořáde že komety nic nepředpovídají!

Teukráte jsem přes to vše zůstal při své „nevěře“. Ale dnes jsem obrácen. Kde se ukáží komety, tam přijdou zlé časy, bouře a převraty. Myslím však ty komety na zemi. Duše to jsou při jakési vzdělanosti plny divného žaru pýchy a tmavočervené záře bezbožnictví. Takové komety na zemi kdykoliv se ukázaly, vždy „dobře předpovídaly“ — převraty.

Jednou z nejděsnějších takových komet byl při konci osmnáctého století Voltér. — A potom Francouz dělal z krále a z mnohých jiných — často nejlepších lidí „šnicle“ — stinadle. A proto i za dnů našich jest se obávati, že evropští národové budou před koucem dvacátého století dělati ze sebe šnicle, čili že poteče mnoho krve při brozícím světovém obratu. Komet totiž ukazuje se veliké množství. V leckterém státě jest takovou kometou bezbožnictvím a pýchou duševní kypící škola; vedle školy pak zkažený tisk, ba i sám Bohu se protivící zákon.

Ovšem nemyslím, že každá duše, která si to o sobě myslí, skutečně hvězdou jest. Letí n. př. někdy po obloze světélko a zdá se, že to je hvězda; jest to však jen zapálená troška páry, která si na nebi vyvádí, jakoby byla hvězdou, ale v krátké chvíli zhasne a vícekrát se neobjeví. Jak mnohé město neb městečko, jak mnohá obec mívá takové domnělé hvězdičky. Jsou to ti chvilkoví velikáni svobodomyšlníci. Ale za chvíli se ukáže jejich sobectví při obecním hospodářství, při záložně, anebo otevrou se vůbec lidem oči, a poznají směšnou nadutost při prázdné hlavě. Co bylo hvězdičkou, ukáže se jako „troška páry“ — a zhasne.

Záleží tudíž jen na tom, aby lid a vůbec národ náš falešné hvězdy od pravých rozeznati dovedl a aby se jistých komet hned tak nelekal. Jsou páni, kteří píší články, z nichž zrovna srší síra a oheň proti všemu, co je katolické. Nebudu je právě jmenovati. Ale míti každého takového pána za kometu, která by věstila nějaký převrat, bylo by bludem. Často-kráte mu nepřivědčují ani ti, kteří se k jeho straně hlásí. Jeho hrubost a nadutost odráží i jeho stoupence. Jednoho pána — velikého zastance helvetství a bojovníka proti katolické církvi bych vůbec ani k té zapálené páře na výsostech nepřirovnal. Spíše, vezmu-li jeho „dila“ do rukou, si myslím, že ponutí do vzduchu rachejtla. Jsou to komety na chvilku na podivnou, pro zábavu obecného lidu a uličníků. Prskne to a je po všem, a když se vypustila poslední, jde publikum (obecenstvo) domů.

Ale posvátné dějiny vypravují nám o hvě-

zdě, která hlásala narození [Obnovitele světa, tedy převrat — ovšem nenáhlý — ale blahodějný. A takovou hvězdou u prostřed novopohanské náboženské nevědomosti a židovsko freimaurské a helvetské nenávisti jest ve všech národech nyní se jevící probuzení katolické. O této hvězdě pevně doufám, že přivede znovuzrození pravé vzdělanosti v Evropě v století dvacátém.

Spory jazykové

a hospodářské Svůj k svému.

Vyřízení otázky jazykové, obstrukce atd. je prý na ten čas nejdůležitější. Tomu heslu musí ustoupiti teď všecko. Tak se hlásá již od roku 1898 s různými variacemi, ačkoli p. dr. Pacák sám před císařem obstrukci jako prospěšnou věc uznati nemohl. Myslíme, že ne samými jazykovými spory živ jest člověk, ale třeba všestranně také přetřásati otázku o poměru národnosti k hospodářství, nacionalismu k ekonomismu a konečně nesmíme zapomínati, že v Čechách zvláště u židů a evangeliků také náboženský moment padá na váhu. Každý ví ze zkušenosti, jak podporuje žid žida, evangelík evangelíka, jak mu pomáhají, jak příslušníky svého vyznání podporují v živnostech hostinských, obchodních, řemeslných i továrních, jak hledí je dostati jako zřizence a úředníky do ústavů bankovních, záložních a spořitelních, podniků společenstevních, průmyslových atd. Moment tento nesmí tedy ani katolíci lehce vážiti a musí i zde heslu „Svůj k svému“ slušného oprávnění popřáti.

Nechceme holdovati za všech podmínek heslu praktického vlastenectví a kupovati jen u příslušníků své národnosti a konfesce, byť by tito měli dražší a horší zboží nežli Němci nob nekřesťané. Heslem, že dobrý Čech má kupovati od Čecha, i kdyby mu platiti musil více než Němci, dají se v jistých kruzích a oborech dočasně vykonati divy, ale trvale a v širokých mezech pouhé nadšení nevystačí a na konec rozhodne přece nezbytně zásada hospodářská. Čech má rád zlatky i desítky na národní podniky, ale aby přeplácel zboží u „vlasteneckého“ obchodníka o korunku, to si přece jen nedá líbiti, ba počítá i ty halíře, kde dostane zboží stejné jakosti za různé peníze. Liberální nauka, která měla na mysli jen soukromý prospěch jednotlivců bez ohledu na společenské celky národní a politické, ta jest již nadobro pochována. Poznalo se, že se pud po sebezachování a pěstění vlastního zájmu a vlastního blaha je sice pudem hospodářsky nejobecnějším a nejdůležitějším, ale že jednak tento pud sám je u jednotlivců, tříd a národů v různých dobách dle jejich národní a osobní povahy, vzdělání atd. přerodílně vyvinut a že národní moment má velkou váhu.

Národní státy chrání jednotlivá odvětví průmyslové i zemědělské výroby cly a železničními tarify před cizí konkurencí při nejmenším potud, pokud domácí jejich výroba se nevytvoří a neselší tak, aby soutěž se sousedními státy a národy snesla.

A tato ochrana národní práce vztahuje se i na síly pracovní: u železničních, báňských, hutních, továrních, obchodních, bankovních a jiných společností židovských dosazují se na místa úřednická a dozorcí židé, Čechoněmci propouštějí dle možnosti české úředníky i dělníky a nahrazují je Němci. V Prusku i v Sasku vypovídají české, polské a slovácké mistry, inženýry a dělníky, aby nezaměstnaným domácím silám poskytl práci a zaopatření.

Uherská vláda doporučuje všem obcím, korporacím, průmyslníkům i občanům, aby veřejné dodávky zadávali výhradně firmám domácím, všem podnikům podpory státní požívajícím je uloženo při veškerých nákupech hleděti k domácím pramenům uherským, i veškerá soukromá potřeba má býti zabezpečena výrobě uherské.

V obvodu státním těší se tedy hospodářské „svůj k svému“ naprostému uznání. Těší lidé a úředníci, kteří dávají konfiskovati tabulky s naším nápisem „svůj k svému“, prohlašují za nevlástenécké, vozí-li naše cukrovary po vodě laciněji přes Hamburk nežli po dráze přes Terst.

Tedy máme „svůj k svému“ rakousko-uherské, cislajtánské, translajtánské, česko-německé, židovsko-německé, prusko-evangelické. Všechna tato „svůj k svému“ jsou oprávněná, úřady protěžovaná, žádoucí nebo nezbytná a dokonce ne protihospodářská — že je tedy jenom české a česko-katolické heslo „svůj k svému“ hospodářským hříchem a národním šovinismem, zavržení hodným výplodem národního a plemenného boje a záští!

Čechům a katolíkům doporučujeme, ať o tom trochu přemýšlí!

Politický přehled.

Delegace. Rakouská i uherská delegace sešla se tentokrát v Budapešti. Oba předsedové, Jaworski v rakouské, a Desider Szilagyi v uherské delegaci jménem celého shromáždění tlumočili své radostné pocity nad událostí dne, nad návštěvou a slavným uvítáním našeho císaře v Berlíně, kterážto návštěva sloužila k upevnění a sesílení trojspolku, který prý jest zárukou míru národů již od mnoha let. V uherské delegaci byl ovšem proslov předsedy i jeho přijetí se strany poslanců mnohem vřelejší, vždyť Uhři tvrdí dokonce, že zvláštní vřelost přijetí v Berlíně platila více Jeho Veličenstvu jako králi Uherskému, nežli jako císaři Rakouskému a králi Českému. Rytíř Jaworski maďarského šovinismu si nevšiml, ale pravil, že *udržeti mír*, znamená zvýšiti blahobyt národů a států a umožniti jejich rozvoj a pokrok v kulturním i hmotném ohledu. Bude-li zevnější mír zachráněn, pak nastane i to, co očekáváme od budoucna. K tomu nedostačí jen mír zahraniční, ale též *vnitřní*, který všichni co nejtoužebněji očekáváme.

Počínaje od „Neue freie Presse“ tvrdí všechny židovsko-liberální časopisy, že Jaworski to s tím vnitřním mírem nemyslí upřímně, poněvadž Poláci a strany pravice nepostavili se dosud do jednoho šiku proti české obstrukci — a neubili ji. *Vnitřní mír* znamená pro židovské liberály a německé nacionály povolení a zdeptání Čechů a upriviligování vlády Němců v Rakousku. Na tento výklad vnitřního míru Jaworski a Poláci asi sotva brzy přistoupí, neboť pak by došlo brzy na ně a na všechny Slovany v Rakousku, kteří v tomto mocnářství jsou na štěstí dosud ve většině.

Za místopředsedu delegací zvolen byl hrabě Vetter von der Lilie, načež se ustavili verifikatoři, verifikační výbor, pořadatelé a zapisovatelé. Češi mezi nimi tentokrát zastoupeni nejsou.

V neděli přijal císař rakouské delegáty po řeči předsedy rytíře Jaworského následující řeči:

Na ujištění věrné oddanosti, které jsem právě slyšel, odpovídám výrazem Svých upřímných děků. Politická situace mocnářství nezměnila se v několika měsících, které uplynuly od posledního zasedání delegací. Náš dlouho osvědčený poměr k našim spojencům, jenž stal se zjevným také při Mé nedávné návštěvě u J. Vel. německého císaře způsobem tak povzneslým, nalezá potěšitelná doplnění ve znamení těchto styčných našich se všemi mocnostmi a zejména ve stále shodě s ruskou říší ve všech otázkách, týkajících se východu, a z této situace čerpáme důvěru, že požehnání míru zůstane zachováno mocnářství také nadále. Má vojenská správa činí také v tomto roce větší požadavky jen v nejužších mezích potřeby. Tyto větší požadavky jsou důsledkem dřívějších povolení, dlelým týkají se dělostřeleckých pokusů, pak takových objednávek a staveb, které jsou bezodkladné. Hospodářský život v Bosně a Hercegovině vyvíjí se stále pravidelně a vlastní příjmy dostačí jako dosud úplně k uhrazení správních výloh těchto zemí. Hledě a důvěrou veštic vlastenecké oddanosti, a kterou podvolíte se své ústavní činnosti, srdečně Vás vítám.

Politicky významnými byly řeči císaře a českými delegáty drem Pacákem, Kaftanem a Žáčkem. Dr. Pacák hájil mužně, avšak též taktně naše práva a z důrazných slov Jeho Veličenstva vyčísti lze patrnou snahu rozhodujících kruhů, aby rozbourané mysly českého národa byly uklidněny a aby parlament byl schopen plodné práce. Průběh rozmluvy byl následující:

Delegáta dra. Pacáka oslovil císař těmito slovy: „Vy jste byl již několikrát v delegacích?“

Delegát dr. Pacák: „Ano, Vaše Veličenstvo, již často.“

Císař: „Na říšské radě se dosud letos mlo nedělalo.“

Delegát dr. Pacák: „Nikoli naší vinou. My byli jsme do válečného nynějšího svého postavení přimozatlačeni a musili jsme je zaujati, věru nikoli lehokrevně. Přes veškeré naše dlouholeté chování, bylo nám právo, které nám náleží, protiprávně urváno a my musíme nyní toto právo svého národa hájiti.“

Císař: „Vašemu národu však nebude u nemá býti v ničem ublíženo, o tom vás ubezpečuji.“

Delegát dr. Pacák: „Obstrukční postup menšiny by však v každém případě majoritě v parlamentu učinil práci nemožnou, kdyby se nenašla akviparát ní protíváha, kterou tento prostředek zápasu na obou stranách se stane svým časem nemožným.“

Císař: „Ale já chci, aby se v parlamentě pracovalo.“

Delegát dr. Pacák: „Vaše Veličenstvo, my jsme ochotni k práci, avšak žádáme také své práva. Obraťme se k citu spravedlnosti Vašeho Veličenstva, aby právo nám vzaté bylo restituováno a k upokojení myslí aspoň zatím byla zavedena vnitřní čeština.“

Císař: „Opakuju vám, že vám nemá býti v ničem ublíženo.“

Delegáta inženýra Kaftana oslovil císař takto: „Český sněm také nevyřídil svoje pensum.“

Delegát inž. Kaftan: „Pohříchů nikoli, Vaše Veličenstvo. Nebylo mu dopřáno potřebného k tomu času.“

Císař: „To je politování hodné.“

Delegát inž. Kaftan: „Zasedání sněmu království českého konalo se za tlaku smutných poměrů vnitropolitických. Osměloji se tedy k Vašemu Veličenstvu vznéstí nejoddanější prosbu, aby Vaše Veličenstvo milostivě nedopustilo, by zaručená práva českého národa, která, pokud jde o rovnoprávnost, uznána jsou samým článkem 11. státních základních zákonů a císařskými patenty, nebyla porušována. Český národ byl vždy svému králi věrným.“

Císař: „Nyní jde o to, abyste to dokázali; okamžik je tuze vážný.“

K delegátu dru. Stránskému projevil císař přání, aby věci pokračovaly také na říšské radě.

Delegát dr. Stránský: „Nebylo by naší vinou, kdyby to nešlo“. Pan dr. Stránský se patrně diplomatické řeči dosud nenaučil.

S delegátem drem. Žáčkem mluvil císař o pracích sněmu moravského za posledního zasedání a pravil, že na tomto sněmá přece ještě zachován byl klid.

K delegátu Kozlowskému pravil: „Vy jste byli velmi pilní na haličském sněmu.“

Delegát Kozlowski: „Pohříchů doba kampaně byla tuze krátká, takže jen stěží jsme mohli práce své částečně vyříditi.“

Císař: „Němčenské haličský sněm vykonal velmi mnoho.“

Delegáta dra. Pergelta se tázal: „Jak se vám vede?“

Dr. Pergelt: „Děkuji, Vaše Veličenstvo, osobně dobře. Politicky to člověk musí snášeti.“

Císař: „Ano, člověk musí to skutečně také snášeti, avšak musí také konečně nastati nějaké polepšení.“

Delegát dr. Pergelt: „Ano, Veličenstvo, toho si všichni přejeme, toho se také domáháme.“

Se zemským hejtnanem drem. Bulatem mluvil panovník o dalmatském sněmu a vzdal tomuto uznání za jeho klidné a pečlivé rokování. S tímto delegátem rozmlouval ještě o nouzi v Dalmacii.

Delegáta Vachňanina se tázal, zdali je také členem haličského sněmu.

Delegát Vachňanin: „Ano, již 6 let.“

Císař: „Vy předcházíte dobrým příkladem při řešení neshod.“

Delegát Vachňanin: „My urovnáme leccos kompromisem.“

Co se výkladu Goluchowského týče, poplatníky ovšem těší, že všeobecný stav je mírumilovný, ale stálý vzrůst poplatků je sotva potěší. Mimořádný rozpočet vojenský stoupl o 11 milionů a námořnictví o 17 milionů. Celkem žádá mocnářství na společné záležitosti 362,854 411 (363 m.) korun, tedy o 16 milionů více nežli v loni. Mimořádné výdaje obnášejí 40,357 983 kor. t. j. o 12 mil. více než loni. Ministerstvo války vykazuje vůči tolika výdajům jen 5,819.765 kor. příjmů.

Ministerstvo zahraničních záležitostí má celkem 10,530.784 řádných a 208.225 mimoř. dohromady 10,739.079 korun příjmů. Ministerstvo války má 278.649.953 řádných a 25 mil. korun mimořádných tedy dohromady 303'8 mil. korun výdajů. Ministerstvo války má 43'7 mil. kor. výdajů a sice 28'7 m. k. řád. a 15 mil. k. mimoř. výdajů. Ministerstvo říšských financí má 4,272.000 k. příjmů a nejv. úřední dvůr 314 022 korun.

Obstrukce zásadní neb od případu k případu? Jihoslované, Poláci i katoličtí Němci se namáhají, aby Čechy od obstrukce odvrátili.

Dr. Engel s u. Irněnými poslanci se namáhá, aby z obstrukce vyňaty byly aspoň hospodářské otázky a rozvázní a zkušeni politici moravští jsou proti obstrukci vůbec a jsou jen pro rozhodnou opozici, pak-li Körber nepovolí. Dr. Ebenhoch přimlouvá se v „Linzer Volksblattu“ za udržení a za upevnění pravice a slibuje Čechům, že katolická lidová strana v jazykovém výboru Čechů nepustí, nýbrž bude spravedlivě české požadavky podporovati. Proti opravě §. 59. a 60. živnost. řádu nebudou asi čeští poslanci dělati obstrukci.

V říšském sněmu německém hrozí obstrukce socialisté a strany liberální, poněvadž jednání o zákonu Heinzovu ohledně stihání vystavovatelů a tvůrců neslušných obrazů, spisů atd. má přijíti na denní pořádek ještě před jednáním o rozmnožení německého válečného loďstva.

Antisemitismus v Uhrách. Volby do říšského uherského sněmu se blíží a maďarské strany, které se ustavily dle svého stanoviska, jaké zaujaly vůči vyrovnání z r. 1867, cítí se ve svém postavení ohroženy. Uherští židé se obávají, že antisemitská katolická strana, kterou vedou hrabě Ferdinand Zichy a hr. Mikuláš Esterházy, vzroste na útraty ostatních maďarských stran a že bude čítati nejméně 50 poslanců. Uherští židé dodávali všem maďarským stranám peníze na volební agitační, hlavně na udolání Slováků, Srbů, Rumunů a Němců, o zotročených Rusích nemluvě. Andrassy, Tisza, Bánffy, všichni brali od židů peníze na terrorisování a uplácení voličů, židé byli hlavními kortěši maďarských stran, byli a jsou největ-

šími „maďarskými“ fanatiky, pronásledují do krajnosti slovácké, rumunské, srbské, chorvatské a „saské“ vlastence. Vítězství nemadžarů židů nenávidí a Maďari začínají jimi pohrdat jako němečtí nacionalové a antisemité. Maďari si mimo to leží ve vlasích. Deákovec Koloman Szell zneřáčil si radikální kalviny Kolomana Tiszu a Bánffyho, protože na jejich úkor podporoval národní stranu hraběte Vojtěcha Apponyia a Horanského. Strana osmačtyřicátníků ztratila vlivu v kruzích voličských, protože frakce Košutova a Ugroňova se perou a skandalisují a prozrazují voličům špinavé své kousky. Za těchto poměrů, co se liberálové a radikálové navzájem škandalisují a obviňují se z defraudace židovských volebních fondů, stojí tedy jako poměrně nejčistší maďarská strana antisemitská a katolická strana Zichyova, k níž se teď přidal též obratný žurnalista a agitator baron Ivor Kaas, který právě teď přestoupil od kalvinské víry na katolickou. — Většina uherských katolíků je řádným maďarských židů a protikatolickými církevními zákony liberálů rozhořčena, a protože se chová vůči Slovákům, Rumunům i Němcům snášenlivěji, jest u nich oblíbena anebo se těší i nepopíratelným jejich sympatiím. Uherští katolíci a nemadžari považují katolickou lidovou stranu jako spasitele v hospodářské tísní a protože ovládají několik maďarských, německých i slováckých krajinských i peštských novin, tedy vliv jejich neustále stoupá. Katol. strana má úplně samostatný politický a národohosp. program, kdežto ostatní strany představují směsíc různých zájmů a peněžních klik. Židovský red. Vászonyi, který se postavil v čelo nové strany radikální, lituje, že většina uherských židů postavila se v čelo maďarských šovenistů a utlačovatelů ostatních nemadžarských národností. Uherští liberálové manchestrovci prý dříve nebo později zrovna tak zkrachují jako pozbyli vlivu židovsko-němečtí liberálové v Cislejtánii. Hněv uherských národů prý se obrátí proti maďarským židům, kterým již teď nadávají anti-semité „talmimadžarů a židomadžarů.“ Uherským židům domlouvají zionisté i židovští „pokrokoví lidovci“ velmi důtklivě, aby si přestali hráti na maďarské ztřeštěnce, aby byli vůči nemadžarům snášenlivějšími a aby obrátili, dokud prý je čas. S-c prý je stibne pomsta antisemitů. V Uhrách se setkáváme patrně brzy s uherskou stranou realistů, která to zkusí s lapáním nežidovských hejlů jiných, modernějším způsobem.

V Belgii, kde se konaly od r. 1894 volby dle plurálního systému, takže zámožnější voličové měli 2 i 3 hlasy a mohli tak sociální demokraty snadněji přehlasovat, byla provedena volební oprava, která je vůči menšinám a chudším voličům spravedlivější; dle nového volebního řádu jest 901.944 voličů s 1 hlasem, 313 718 voličů s 2 hlasy a 237.101 voličů s třemi hlasy, celkem 1,421 232 voličů s 2,259 621 hlasy. V rozpustěném sněmovně bylo 112 poslanců konservativních, 28 socialistických, 6 liberálních a 6 radikálních. Jak vypadnou nové volby, nelze předem odhadnouti, avšak socialisté i radikálové počítají, že dostanou více mandátů, poněvadž dle provedené volební opravy má se dostati mandátů také kanlidátům menšiny.

Antisemitská Paříž. Při nedělních doplňovacích volbách do městské rady zvoleno bylo 21 monarchistů a antisemitů, 2 radikálové a 9 socialistů. Protože při hlavních volbách bylo zvoleno 6. května 9 prononcovaných monarchistů a 12 nationalistů antisemitských, dobyli antisemité v hlavním městě Francie — Dreyfussardy, protestanty a socialisty dosud ovládané — většiny při nejmenším 41 proti 39 hlasům. „Figaro“ vypočítává dokonce, že v pařížské municipální radě bude nyní 10 monarchistů, 24 čistých nacionálů, 8 republikánských nacionálů, 5 radikálních nacionálů 4 sociální nacionali, tedy 51 antisemitských nacionálů proti 29 prononcovaným socialistům a radikálním republikánům. Dle jiných zpráv bude v nové municipální radě 23 socialistů a 16 radikálů, tedy přece jen menšina, protože pařížští občané volili proti zednáři prezidentu Loubetovi a předsedovi ministerstva Waldeck-Rousseauovi, proti socialistickému ministru Millerandovi a radikálu podvratnému Brissonovi. Většina poplatníků pařížských nechce o panamistech, Dreyfussardech a socialistech ani slyšeti a proto volila proti výstředním židům, protestantům a socialistickým nezabobuhům *sástupce křesťanské Francie, nacionální sástupce autority, čili jak sednářské časopisy sdělené přislovují, šavli a kropě.* Utěcha, že na venkově zvítězila půlmilionová armáda, státních radikálně-socialistických úředníků a zřizenců jest slabá. Ve Francii nedělá státní převrasy, nerozhoduje venkov, nýbrž hlava a srdce Francie, Paříž, která po dlouholeté trpělivosti vypověděla boj přivržencům internacionály a nepřítelům náboženství. Uměle židovsko-protestantskou a socialistickou menšinu terrorisovanou a ovládanou republika pana Loubeta, Waldeka, Reinacha, Mayera, Milleranda a Brissona žije dnes z milosti svých odpůrců, čekajíc až tito ji dorazí. Křesťanská Paříž odvrací se dnes s hnusem od republik panamistů a Dreyfussardů a v neděli po volbách oslavovala Paříž patriotické a antisemitské ligy, Františka Coppéa, Syvelona, Millevoye, generála Jaquerryho, hraběnku Martelovu, Drumonta a nosila vítězoslavně transparentní obraz gen. Merciera, Pavla

Dérouléda, Marcela, Huberta, Julesa Guerina a jiných. Aristokratická a nejpřednější čtvrt Paříže, *St Germain*, zvolila konservativce *Le Ménesta* proti vládnímu socialistovi Filletovi. Druhý arrondissement zvolil obrovskými většinami nacionalisty Bertrona a Carona. Třetí arrondissement zvolil generálního sekretáře vlastenecké ligy *Dausseta* proti posavadnímu presidentovi pařížského municipia zednáři *Lucipiovi*, který se považoval za nepřemostitelného, poněvadž čtvrt *červených dětí* (*enfants rouges*) odolala r. 1889 i Boulangerovi. V témže arrondissementu zvolen proti Blondelovi *Dubuc*, který byl obžalován s rovněž zvolenými *Ballierem* a *Barrillierem* z velezrády, ale občanskou porotou uznán byl za nevinna. Rovněž byli zvoleni tehdejší jejich obhájci *César Cais* a *Evain* a advokát *Aufray*. V VII. okresu jest významná volba *Maurice Sproncka*, hlavního odpůrce protestantských Dreyfusovců. Novým presidentem pařížského municipia bude zvolen buď sekretář patriotické ligy *Dausset* nebo bonapartista *Grebauval*. Největší demonstrace ve prospěch nacionalistů uspořádali studenti v latinské čtvrti. Výsledek voleb pařížských bude mít veliký vliv na smýšlení venkova a protikatolické ministerstvo *Waldeck-Rousseau*, které konfiskuje platy biskupům a křesťe vyhrožovalo pařížskému arcibiskupovi Richardovi, protože chtěl posvětit i také posvětil pařížskou výstavu, sotva dlouho se udržel.

Ve Španělsku osnují liberálové proti konservativní vládě bouři a obchodní a průmyslové komory vybízejí lid, aby neplatil daní. Četnictvo i vojsko musí proti pouličním výtržníkům zakročovat zbraní.

V Itálii provozují nespokojené strany obstrukci proti ministerstvu generála Pellouxa. Ten chce rozpustit sněmovnu. Sežene však i násilím povolnější vládní většinu?

Na jihoafrickém bojišti Angličané postupují k Transválu. Asi 200.000 Angličanům čelí asi 30.000 burů. Maršalek Roberts počíná si velice opatrně. Postupuje poměrně pomalu a v Bloemfonteinu čekal přes měsíc, aby zásoby své a potřebné koně doplnil. Z jeho obezřetnosti viděti, že bury nepodceňuje. Do dneška obsadil Roberts svým vojskem téměř celý svobodný stát oránský až na malý cíp severovýchodní a přední jeho voje nalézají se již na řece Válu. Z Kronstadu má Roberts do Pretorie, hlavního města Transválu jen 230 kilometrů, ale do narozenin královny Viktorie, do dne 24. května dorazí tam sotva. Jak známo, hnulo se Robertsovo vojsko 11. února přes Modder River, 15. února osvobozeno Kimberley, 27. února zajat Cronje, 13. března obsazen Bloemfonteine. Na to musil Roberts bury vyklidit z jiho-východu u Ladybrandu, Vinburgu a Taba Nehu, a 12. května mohl divisionář Polcarew obsadit již Kronstad. Zde vyčká asi příchod generála Bullera, který pryč si konečně vynutil postup prudsmysly hor biggarských. Ačkoli čítá anglická armáda v jižní Africe přes 200.000 mužů, nemá Roberts u Kroonstadu více nežli asi 35.000 mužů. Z 11 pěších divísi stojí 1. divise Methuenova u Kimberleye a Boshofu, 2. divise sira F. Cleryho a 4. Lytteltona pod Bullerem stojí v Natalu, 7. Tuckerova, 8. Rundleho a půl 9. divise Colvilla a 11. Polcarewa pod velením Roberta stojí ve frontě mezi Kroonstadem a Valem, půl 10. divise pod Hunterem odtáhlo k osvobození Mafekingu, který se zoufale brnil a 3. divise Chermisidea, půl 5. a půl 6. divise Kelly Kenniho musí chránit hlavní etapová místa a dráhu spojující Oránsko s Kapskem. Čím více bude postupovati Roberts na sever, tím více vojska bude potřebovati ku krytí zpáteční cesty a dopravy potravin a stěhova a tím slabší bude tedy hlavní úročná jeho armáda. Až se této co do počtu burové vyrovnají, napadnou ji na vhodném pro ně bojišti a tu by se mohlo Robertsovi snadno stát, že bude od burů poražen. Netřeba se tedy diviti, že čeká na pomocný sbor Bullerův. Oranští burgheré ovšem se po stech vzdávají, ale uchopí se zase ihned zbraně za zády Angličanů, jakmile budou moci. Roberts ví, že Anglie mu více vojska poslati nemůže, protože poslala do Afriky, kdo vůbec jen trochu s puškou zacházeti uměl.

Mafeking padl v ruce burův. Anglický velitel plukovník Baden-Powell vzdal se s 900 muži generálu Snymanovi v neděli ráno, když byli buři v sobotu dobyli kaferského předměstí v Mafekingu.

Drobné zprávy.

Jeho B. Milost ndp. Edvard Jan N. Brynch jmenován byl 12. května jednoblasným usnesením zastupitelstva města Chrásti čestným měšťanem.

Ostatky Pavla Šafaříka vynikajícího slavisty převezeny byly z evangelického hřbitova v Karlíně na hřbitov olšanský u Prahy. Slavnou posmrtní řeč proslavil Václav Vladivoj Tomek. Zvěčnělý Pavel Šafařík byl vlastenec povahy ideální a za skrovné podpory svých přátel, zejména Františka Palackého, vykonal práce obrovské ku cti a slávě milého českého národa a veškerého Slovanstva. Pavel Šafařík žíti bude v srdcích vděčného národa věčně.

Osobní. Proboštem v Jindřichově Hradci jmenován byl vasp. Th. Dr. Alois Jiráček, státní kanovník v Čes. Budějovicích, vynikající bohoslovec a snatel církevního práva, známý výmluvný řečník z katolických sjezdů v Táboře, Králové Hradci, Turnově, v Praze, vynikající český kněz a vlastenec.

Stříbrná svatba. Pan Josef Pilnáček, továrník a městský rada slaví dnes 18. t. m. se svou paní Herminou Pilnáčkovou 25. výročí svého sňatku. Srdečné blahopřejeme.

V mimořádné schůzi královéhradeckého obecního zastupitelstva zadáno vybraní pivního krejcaru pravovarečného měšťanstvu za 55 400 korun, vinného lácu pana Vlachovi. Offerta zdejších židovských kořalečnicků, kteří nabízel 4.000 korun, nebyla přijata.

Úmrtí. Dne 12. května t. r. zemřel pan Jan Synáček, c. k. rada zemského soudu a přednosta c. k. okresního soudu v Mirovicích v věku 61 let. Zaslulý narodil se v Dobrušce, studoval v Hradci Králové, kde po odbytých univ. studiích v letech 75tých byl asistentem. Po celých 16 let byl pak přidělen c. k. okresnímu soudu v Kostelci nad Černými Lesy. Rada Synáček byl vědec, kde působil, všeobecně vážen a ctěn. Pohřeb odbyval se Mirovicích za ohromného účastenství všech tříd obyvatelstva z blízka i z dále. Rakev střídavě nesli: úřednictvo c. k. okres. soudu, berního úřadu, měšťanstvo, a rolnictvo, což svědčí o velké lásce a vážnosti, jež zaslulý požíval. Za rakvi ubírali se nejbližší příbuzní: choť Karolína Synáčková roz. Feiková, syn Jan, bratr dp. Josef Synáček král. kazatel v Jičíně, sestra Marie Mindlová choť řídícího učitele v Předměřicích nad Labem, švagr: Eduard Feik mlynář Btezhradský, dále zástupce státních a samosprávných úřadů, a nepřehlédnů zástup obecnstva všech stavů. Z dalekého Kostelce nad Černými Lesy, kde zaslulý dlouho působil, dostavili se pan Bedřich Kaše purkmistr, a MUDr. Konečný co zástupcové města. Nádherné věnce darovali: Rodina, c. k. úřednictvo okr. soudu: Váženému šéfu, c. k. berní úřad v Mirovicích, Občanská záložna, Soudci lidumila, notář Hájiček, advokát Dr. Ponce: otcovskému příteli. — Dr. Helmuth — rodina Führingová — Em. Králová, posleďní pozdrav, rodina Řetavská: spi sladce šlechtný příteli, — Rodina Piherova. Telegraficky, písemně, i ústně mezi mnoha jinými projevil soustrast: Jeho J. kníže Karel Schwarzenberg, c. k. soudní rada Budečice, pl. radová Fullnová Dr. Machač, rodina Kvapilova, Alfred Jettel kníže, v. správce, p. c. k. mistodr. rada Frenel, Max Farka řídící panství Schwarzenberského, Dr. Pokorný atd. Každý, kdož řadu Jana Synáčka znal, zachová mu čestnou paměť. Budíž jemu země lehká!

Oslava sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové. Letošní pouť svatojánská v semináři byla nepříznivým počasím valně poškozena, ačkoliv velmi četní věřící pobožností chrámových se účastnili. Potěšitelným zjevem jest oprava sochy sv. Jana na Malém náměstí a pobožnosti večerní před sochou konané. O povznesení starobylé této pobožnosti měl loni hlavní zásluhu zesnulý čalouník p. Fr. Knepr, letos řezbář p. Václav Jeršovský. Jako loni, tak i letos přispěli mnozí šlechtní dárcové na světlo. Jsou to zejména: vasp. kap. děkan Dr. Frýdek, vasp. prelát Fiala a Šrůtek, vasp. kanovníci Musil, Brychta, Pogert a Barták, vasp. dr. Šulc, Boromejská stolní družina, pp. Waldek, Uher, Riedl, pl. Knaprová, Dobrovská, Škubradová atd. Pl. Betty Kneprlová darovala pěkný věnec se stuhou na sochu sv. Jana. Pobožnosti konají se pravidelně večer před sochou, ale nejsou tak navštěvovány, jak by toho světec náš zasluhoval. Postrádáme tam mnohé členy a členky zdejších katolických spolků. Při letošním osvětlení zapoměli tentokrát osvětliti svá okna domácí páni, kterým by toto vydání neuškodilo. Rušivým dojmem působila práce fagačnická na novostavbách na nábreží. Snad by pp. stavebníci a zvláště naše obec mohli tuto nepřistojnost zakázati podnikatelům stavby. Neutí ani křesťanské ani humanní.

Musica sacra. Při pontifikální mši sv. obětované o ponti svatojánské v blsk. knězs. semináři J. M. p. generálním vikářem Dr. Al. Frýdkem přednesli bohoslovci introit alleluja a communio chorálně offertorium trojhlasné od Doc. Orla credo ze mše V. Perosibo, Pange lingua od Eita a ostatní částky z polifonní mše 4hlasné bez průvodu varhan od Th. Dr. J. Ahle, rektora b. semináře v Dillingách.

Půdná valná hromada ústředního spolku pro udržování vojenských pomníků z r. 1866 v Čechách v Hradci Králové, která ve čtvrtek dne 24. května 1900 o 9. hodině dopol. v Hradci Králové (v Grand-Hotelu) odbyvána bude. Program: 1. Zprávy výboru a sice: a) jednatele, b) technického správce, c) pokladníka, d) revisorů účtů. 2. Usnesení se o udělení absolutoria za rok 1899. 3. Volné návrhy. Při nedostatečné účasti odbyvá se o 10. hodině dopolední bez ohledu na počet účastníků nová valná hromada s týmž programem.

Z místního odboru Národní jednoty Severočeské. K založení knihovny v obci ohrožené přispěli darováním knéh: Paní Růžena Vávrová, choť řídícího záložního úvěrního ústavu a svazky, sl. Beseda 83 svazky. Další příspěvky přijímá předseda odboru Dr. Leopold Batěk.

Hudebního památníka vyšlo I. ročníku číslo 2. nákladem pana Al. Lhoty, majitele továrny na piano, harmonia a varhany v Hradci Králové. Úvodní článek K. P. věnován jest památce vzorného kněze, obětavého lidumila a nadšeného vlastence P. Bedřicha Landrocka, bývalého děkana Jaroměřského, vynikajícího znalce a přítele školství i hudebního umění, který zemřel v Kuksu 1894. Číslo obsahuje Proeludium od R. Landrocka, pak různé praktické pokyny ohledně vad, předností i koupě hudebních nástrojů.

Leopold Hilsner před porotou píseckou. O odsouzeném Leopoldovi Hilsnerovi neměli jsme ničeho psáti a mnohých zaslanych dopisů nebylo nám lze z příčin konfiskačních uveřejniti. Ve čtvrtek ráno byl Leopold Hilsner z vazby u krajského soudu v Kutné Hoře dodán četnictvem do vazby c. k. krajského soudu v Písku. Již o 4. hodině ranní onoho dne vyšel ze vrat kutnohorského soudu zvláštní průvod. V prostřed, ruce v předu řetízem svázané, měkký klobouk do čela naražený, šel Hilsner, po každé jeho straně jeden četník s nasazeným bodákem a v pikhanbnách. Průvod se však nedal na nádraží kutnohorské, kde by byl mohl způsobiti poplach lidu, nýbrž zaměřil po silnici k Sedlici, kamž přibyl za malé půl hodinky. Zde však musil ještě přes hodinu čekat. Teprve o 6. hod. 39 min. vsedli četníci s delikventem do vlaku k Jihlavě, odkud pak nastoupena další cesta českomoravskou transverzálkou do Písku, kam se přibýlo o 2. hod. odpol. Jak známo byl rozsudek c. k. krajského soudu v Kutné Hoře, kterým byl Leopold Hilsner jednoblasně k smrti provazem odsouzen pro zavraždění Anežky Hružové, od nejv. kasačního soudu ve Vídni zrušen. Nový proces Hilsnerův počne tedy 11. července před porotou píseckou. Obhájci Hilsnera dru Auředníčkovi doručeno bylo rozhodnutí nejvyššího kasačního soudu a důvody, ze kterých kasační soud o polenské vraždě rozhodl. Dobrozdání pražské lékařské fakulty odporuje žalobě, jakož i dobrozdání místních lékařů a soudních znalů v těchto věcech: Podle dobrozdání lékařské fakulty mohl býti čin spáchán i osobou jedinou a nikoli dle žaloby několika osobami. Dále praví lékařská fakulta, že strangulační rýha mohla býti způsobena také po smrti Anežky Hružové a mrtvola odvěčena pak na jiné místo pomocí provazu. Lékařská fakulta praví, že není možno tvrditi, že v mrtvole a okolí nebylo nalezeno dostatek krve. Naopak, krev nalezená na šatech, v těle a na místě činu vyrovná se co do množství úplně ztrátě krve zavražděné Anežky Hružové. O skvrnách na kalhotách Hilsnera, o nichž prof. Reinberg a dr. Slavík tvrdili, že jsou od krve, praví fakulta, že jest to pouze možné, ale že to není prokázáno. Na základě těchto odporů došel kasační soud k přesvědčení, že porotěm byl předložen material ve světle nesprávném a proto kasační soud rozsudek zrušil. Dle dobrozdání podaných má se za to, že vraždu tuto dlužno zařaditi mezi zločiny pohlavní. Při procesu Hilsnerově jest jedna věc nápádná. V celé zprávě se neuvádí, že Hilsner se k zavraždění Anežky Hružové sám přiznal.

Jak kněží studující podporují. — Místodržitelství české vydalo VII. svazek seznamu nadací pro studenty, jejich správu vede. Zajímavou jest věděti, kolik na to katoličtí kněží přispěli. Seznam pokročil až k r. 1868. a tu seznáváme, že od XVII. století až po r. 1868. kněží sami složili 1,120,000 zl. — zajiště slušná, to suma výmluvná to svědek socialního působení kněžstva. Dle let řadí se sumy tyto takto: od XVII. století — 1829 asi 822.000 zl., 1831 — 60 přes 60.000 zl., 1851 — 60 přes 166.816 zl., 1861 — 69 zl. 52.000 Ovšem nesmí se zapomenouti, že zde jsou vyčteny jen ony nadace, jejich správu místodržitelství pražské vede. A co je nadací od kněží založených, jejich správu jiné korporace vedou? — Kněží připravili mimo to na sta nadaných hochů na studie a vyžádali jim u známých obědy, večere, podpory a hodiny. Tak mnohý předák český děkuje nyní již svou stkvělou existenci vlasteneckému a obětavému knězi.

Úlev v návštěvě školy použilo v minulém roce 75.555 dětí t. j. 55 procent z dětí, jež na úlevu mají právo (ve 13. a 14. roce vždy od 1. května do 1. listopadu). Jsou to hlavně dívky venkovské, jež úlev požívají, buď aby pály (jsouť ještě takové obce, které nemají ani obec. pastýře, chovaly neb na polích za mzdu pracovaly).

Abiturientům gymnasií a reálků. Počátkem školního roku 1900/901 (21. září) obsadí se v prvním ročníku Tereziánského vojenského akademie šest zcela bezplatných míst pro c. k. zemskou obranu. O místa ta mohou se ucházeti rakouští státní občané, kteří absolvovali rakouskou střední školu, nejsou odvedeni, a složí přijímací zkoušku; přijatí uchazeči jsou osvobozeni od placení školného. Žádosti sluší zaslati přímo c. k. ministerstvu zemské obrany nejdéle do 30. června. Bližší zpráva o dokladech lze zveřejiti v úředních hodinách ve zdejší výpravě zdejšího okresního hejtmanství.

Feriální výlet studujících českých středních škol na Moravu a do Hallé jest již počtem přihlášených účastníků zajištěn. Program skvostného výletu rozšířen o pochod z Frenštátu přes Radhošť — přes pustevny — do Rožnova. Mimo studujících a pp. professorů přihlášeno přes 100 osob širší veřejnosti. Studující, pro něž vydán bude zvláštní výletní řád, podřízeni budou vedení p. Ant. Trnky c. k. gymn. prof. v Jičíně. Některé dráhy poskytl studujícím a doprovázejícím je pp. profesorům snížení jízdného. Přítíšího měsíce obdrží všickni přihlášení pořádky výletní a příslušnými pokyny, které zároveň budou odpovědi na různé dotazy. Kdo z přihlášených účastníků neudal, na kterém nejbližším nádraží do vlaku vsedne a na kterém nádraží tratě Praha — Olomouc — Píseň — Mor. Ostrava ku výletníkům se přidruží, necht tak dodatečně učiní. O všechno možné pohodlí a výhody pro účastníky, jakož i o ubytování těch účastníků, kteří před odjezdem vlaku výletního z jižních, západních a severních Čech se sejdou, v případě kde o to výslovně žádáno, bude postaráno. Další přihlášky ku projevené žádosti ještě jen krátkou dobu přijímá p. Emerich Podstránecký na Kr. Vinohradech. Při přihlášce musí příspěvek správně i zl. složen býti. Na odpověď vyžaduje se známka.

Výlet do Paříže. Pořádek výletní společnosti, která dne 12. srpna pod vedením p. Emericha Podstráneckého na Kr. Vinohradech z Prahy ku návštěvě světové výstavy v Paříži odjede změněna výhodně v tom směru, že snolečnost na cestě zpáteční navštívi také vodopády Šafhúzké, Bodanžské jezero atd. čímž program výletní stává se zajímavějším. Jinak svobodno každému přihlášenému účastníku jízdu zpáteční libovolně si voliti. Rozpočtený celkový náklad

výletní per 120 sl. na 14 dní směnou touto se nikterak nemění. Přihlášky s příspěvkem správním pr 6 sl. přijímá pořadatel p. Emerich Podstránecký ještě jen do konce května t. r. Na odpověď vyžaduje se známka.

Pivní krejcar v Hradci Králové byl zvýšen z 71 kr. na 1 sl. 50 kr. z 1 hektolitra. Následkem toho zdražili páni hostinští pivo a prodávají od 16. května 1 litr obyčejného přes ulici za 28 haléřů a v místnosti za 30 haléřů; 1 litr pilsenského ského se prodává přes ulici za 48 kr., v místnostech za 50 haléřů. Proti zdražení piva o 1 haléř na půl litru brozila v Králové Hradci vypuknouti všeobecná obstrukce pijáků. Jako nespokojeni Římané za Menenia Agrippy chystali se Hradečtí pijáci putovati a pítí pěnivé pivečko jen na Hrázce, na Brně, na Mýtě, na Špici, bydžovské a Zebišů, monarchisté chtěli jen ke králi Jiřímu a republikáni chystali se za moře až do Chicaga. Leč děšť zmařil obstrukci. Pana Kadečku, Morávka, Košťála, Holásku, Urnera, Šarfa, Javřka, Macáka a Bařtípána atd. obstrukce nesvrbila, ale pije dražší pivo v lázni boží dále a na nejvyšší dělala ostrou oposici u Kašparů, kde vytvořili skoro 4 hektolitry, prodávající uhlitr po 6 krejcarů. V neděli provede náš Emanuel Fialas Agrippa tichou manifestaci k Jettmarům, kde se bude manifestačně pít. Naši předkové k vůli privilegiovanému vaření a zdražování piva bouřili, přivedli to s obstrukcí až na šibenici nebo na špalek, ale dnes tak krvelační nejme a místo krvi bumbáse pivečko spokojeně dále, byť by nám je třeba i Körber opět o korunku neb dvě zdrazil. Kdo pak by také k vůli zdražení piva trpěl žíseň.

Zvýšení ceny mléka. Krutá tíseň ve které veškeré rolnictvo se nachází, donutila nás k tomu, že sešli jsme se dne 6. května 1900 na schůzi v Doudlebských a tam porokovavše o smutném stavu svém, unesli a zavázali jsme se čestným slovem zvýšiti ceny mléka o 4 h na litru, cenu pak smetany o 16 h na litru. Zvýšení oco nastati má a nastalo dnem 16. května 1900 i žádáme Vás, byste nejen sám k unesení našemu přistoupil, ale vlivem svým přičinil se o to, aby v obci Vaší nebylo jediného člověka mléko prodávajícího, který by k unesení tomuto nepřistoupil. Odůvodňovati Vám tento krok náš myslíme že netřeba, nebo zoufalé přímé poměry naše nuti nás ku akci své pomocné, ku akci sebe obranné, že uznána jest plně nutnost tohoto zvýšení cen, toho dokladem budiž Vám, že všichni p. zástupci velkostatků (jak Kosteckého tak i Častolovického, Rychnovského a Doudlebského) jakož i zástupci třiceti obcí okolních na usnesení toto přistoupili a čestným slovem ku dodržení jeho se zavázali. Rolníci na Chrudimsku zvýšili ceny mléka přepokupníkům na 7, v městě pak na 9 kr. za 1 litr. Na Budějovicku prodávají rolníci mléko přepokupníkům za 8, v městě za 10 kr. Zemědělcí.

Združení českých zemědělců pro království České svolává na den 24. května o 2. hod. odpol. manifestační schůzi rolnictva do místnosti hospodářské besedy v hostinci pana Frant. Procházky ve Voticích. Pořad: 1. Zahájení schůze. 2. „O národohospodářské situaci vůbec a významu obilních skladišť a daní gruntovní.“ Promluvi místopř. českých zemědělců, zem. posl. pan K. Prášek, rolník z Rívna. 3. Rozhovor. 4. Volné návrhy. Bratři rolníci! Jest na Vás, abyste hojným účastenstvím nyní důrazně osvědčili nejen svoji nespokojenost se stálým přetěžováním nás, nýbrž i manifestovali pro požadavky spravedlivé, k jejich rozřešení rozhodující činitelé dosud neprikročili proto, že nedovedli jsme jich jednomyslně a důrazně tlumočiti. Z výboru „Sdružení českých zemědělců pro království České.“

Květnový snih padal v horách v Čechách i na Moravě ze soboty na neděli a místy i v noci na úterek. Svatojanské poutě v Praze, Kyšperku byly letos slabé a živnostníci nařkají, že přišli o veliký výdělek. Na den sv. Jana bylo v celých Čechách deštivo a sychravo; aneroid však stoupal a ve čtvrtek nastalo jakási vyjasnění, ačkoliv se mraky po obloze proháněly.

Obrázky z mlstici Prahy. Nakreslil J. Čermák. (Modré knihovny č. 52.) Zájímavých a poučavých těchto několik črt pobaví čtenáře a zavádí ho ve pražský život před čtvrt stoletím. Knička tato náleží mezi nejpozoruhodnější na letošním literárním trhu.

Slovanská otázka na Rusi. Slovanský dobročinný spolek v Petrohradě přijal změnu stanov. V 1. paragrafu se ustanovuje, že slovanský dobročinný spolek má za účel pěstovati slovanskou vzájemnost a duchovní jednotu-Slovanů. Bez svolení ruské vlády se změna taková ve stanovách státi nemůže. Což chtěli v Petrohradě, kde dosud ruská vláda držela slovanský dobročinný spolek na uzdě, odpověděti Berlínu?

O resignaci J. J. knížete Jiří z Lobkovic napovídají něco Národní a Radikální Listy. Nejvyšší zemský maršálek prý chce na svou hodnost resignovati. Kdyby zpráva tato měla býti pravdivou, pak jest odůvodněna důvěrníkem, že vláda Körbrova chce učiniti nejv. zem. maršálkem v Království Českém knížete Maxe Egona Fürstenberga, důvěrníka císaře Viléma. Je pravda, že o většině na českém sněmu rozhoduje asi 40 hlasů pochybných drobných, zejména prodlužených šlechtických velkostatků. Že by však byl v Čechách možným nový chabrus a na sněmu německá majorita jako za Carlosa a Adolfa z Auerspergů, to se nám přece nezdá býti možné.

V Chebu pochován byl v neděli ředitel tamních škol, p. Fr. Novák za velkého účastenství učitelstva i lidu.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Jeho Excellence pan hrabě František Thun z Hohensteinn, c. k. předseda ministerstva v. v. zaslal spolku pro vystavění nového spolku v Náchodě příspěvek 50 K, p. hraběnka Zdenka ze Žerotína 10 K, paní baronka Puteani ve Vídni 5 K, p. baronka Antonie

Sponsová v Brně 4 K, vadv. P. Masil, děkan a kanovník v Hradci Král. 10 K, pan Křochman Assem ve Světlé 10 K 52 h, P. Norbert Schachinger v Schlöglu 10 K, zvěčňelý arcibiskup Morawski ve Lvově 10 K, klášter Emauzský v Praze 10 K, p. Václav Třebický, pokladník v Jindřichově Hradci 20 K. Šlechtetný dárcům vzdává vřelé díky spolek pro vystavění nového farního chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě.

Jak získávají Hilsnerovi nové svědky, aby mluvili čistou pravdu a nie mež pravdu. Známý pomahač professora dra. Masaryka, dr. Bulova, lékař původu židovského v Karlíně, poslal starostovi v Malé Věznici dopis tohoto znení: „Čtený pane! V příloze Vám zasílám spisek, v němž všeobecně známá pravda (!) o Polenském smutném případě od neznámého (!) spisovatele *uložena jest* (!) Předpokládám, že ve své duši berete účast na smutku, jenž od *hanebných plotičkářů* na veškeré poctivé a pravdomluvné lidi (!) uvalen jest. *Přicházím s prosbou, byste svůj vliv vynaložil na objevení pravdy.* Mezi těmi, kteří pravdu z osobního pozorování znají, nachází se též pan Jan Mišinger, hajný a jeho rodina. *Raďte mu představit, že lež jest poražená (!) ať již svědkové mluví pravdu nebo ji samičují. (!) Nikdy nebude již Anežka prohlášená za svědky* (ač to bylo hodné a milé děvče), nikdy nebude z Polné poutnické místo (!), *sůstane jen hanbou pokryté a uškodí vlasti*, nebudeli cti-hodné obecnatvu Věznické pravdu mluvit. Pravda přijde i soudně na jevo, dříve neb později, a žádný občanek neb občanka Věznické nebudou míti o tom zásluhu. *Je v tom procesu také dobrý kus vydíračství.* Ačkoliv nejsem židem (!) vím přece, že zlo-myslné časopisy tvrdili všeobecný omyl, jakoby židovstvo mělo ke svým účelům uložené miliony. *Opak je pravda. Smrdí grošem* (Židi? Pozn.) *Nikdy nezkládali židé fondy jako jiné církve*, ty by se jim byli pobrali. Jen nutné mezi sebou sešbírají, čeho jest nutná potřeba. Však víme všechny, kolik se na sbírky dává. *Je snášáno svědkům něco slibovat. Nemohu také žádnému nic slíbit. Tolik ale se svasuji, že každému, kdož k tomu bude napomocen, by pravda soudně zjištěná byla, budu napomocen v hájení se proti zlomyslníkům* (ti jsou bezmocni a zalezou) *a že se všemožně o to postarám, by fedrován byl v živobytí.* Doufám, že seženu dcerám na věno a synům na studie neb vstup do života. (Tučně tištěné je v rukopise přetřeno, ale čitelné.) Pozn. red.) *Konám povinnost muše a bojovníka proti hanobitelům lidskosti a každého náboženství. V dokonale účte Dr. J. Bulova, praktický lékař. V Karlíně, dne 28. dubna 1900.* — Když nám náš p. dopisovatel liga † 16 poslal tento dopis se svou omáčkou, myslili jsme, že dopis je mystifikací, neboť nechtěli jsme věřit, že by doktor medicíny dovedl napest tak hloupý a zároveň drzý dopis. V „Času“ ze dne 16. května se však dr. Bulova k tomuto dopisu zná. Dopis obsahoval prý *nezávazné ujištění* jeho vřelku pro případ, že by ten který svědek chtěl vykročiti ze svého mlčení. List prý nebyl adresován na žádného svědka, nýbrž na muše neúčastného. Ale i „takovýto slib“ zdál prý se mu býti nemístným a škrtnul prý ho úplně nečitelně. Nechtěl prý ten list zničit, protože během několika neděl napsal několik set dopisů do všech končin civilisovaného světa. Z ruky adresáta prý se dostal však dopis do ruky člověka *masaného všemi mastěmi*, který ví, jak škrtnuté věci se čtou. Dr. Bulova se vymlouvá stejně hloupě, jako drze napadá lidi, kteří škrtnutou větu četli. Z dopisů dra. Bulova vysvítá, že podobných dopisů psal více; psal je ovšem v úmyslu, aby lidé mající na hajného Mišingra a jiné občany v obci neb v okrese vliv, tohoto ve prospěch pravdy čisté, t. j. Hilsnera, použili. Za použití svého vlivu k vyznání pravdy netřeba závazně neb nezávazně slibovati dcerám věno a synům podpory na studie neb pro vstup do života, t. j. pro zařízení své existence, domácnosti atd. Masarykův a Herbenův „Čas“ čin dra. Bulova hájí. Doufáme, že c. k. státní návladnictví dopis dra. Bulova zaslaný starostovi v Malé Věznici pojme tak, jako ho pojímají jiní neb výmluvy jsou masané. Nám se o Hilsnera nejedná, ale o pravdu čistou a o té promluví c. k. krajský soud v Písku a páni porotci!

Zvěsti z východních Čech.

Z Chrastí. Radostí září oči dítek, když otec jejich se vrací z práce k domovu — a s takovou radostí vítale naše město svého otce, arcipastýře, když v namáhavých pracích svých apoštolských zavítal do svého letního sídla, aby zde udílel svátoost sv. břimování. Ač J. B. M. jest u nás domovem, přece celá farní osada nedala si užití přiležitost, by ukázala, že ctí, miluje svého vrchního pastýře, že ctí s ním a že srdce všech již dávno k němu lásku chová. Kdož by nemiloval toho, jenž brání naše statky nejdražší: víru i řeč sv. Václava. Mají-li Jihoslavané svého Strossmayera, my máme svého ne menšího Brynychy. O 4 hod. odp. dne 12. t. m. vyjel výkvět rolníků okolních na ořdob. koních pod vedením p. J. Motýčky, statkáře z Rosic vstříc J. B. M. až na hranice farnosti, kde švarní baderisté uvítali J. B. M. (mluvícím byl p. J. Kratochvíl, mlynář z Čaacholic, který uvítal J. M. vlasteneckou řečí) a tvořili čestný průvod. Byl to krásný pohled na uvědomělé rolníky na cválejících ořích. U města na Horecké ulici postavena vkusná brána, ozdobena prapory, znakem města a nápisem: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně“. O půl. 6. hod. seřadilo se žactvo všech škol místních i

přifaňených vedeno svými pp. učiteli a všechny spolky místní i venkovské: sbory dobrovolných hasičů z Chrastí, Horky, Podlašic, Rosic, Synčan, Beatok, spolek vojenských vysloužilců s praporem a hudbou, I., II., III. spolek šivnostenský z Chrastí, šivnostenský spolek z Rosic, dámeký spěvácký spolek Ludmila a katolická jednota z Chrastí. Průvod takto spořádaný, jež uzavírala slavná městská rada v plném počtu, všechna zastupitelstva obcí přifaňených, okresní starosta p. Dymas, patronátní komisař Fr. Novotný, všechno úřednictvo lesní i hospodářské, všechny kosporce, odebral se k slavnosti bráně, kde čekal na přijed českého apoštola. Po 6. hod. zastavil povoz J. B. M. u slavnostní brány, kde náměstek starosty města p. MDr. K. Schmöger uvítal J. M. nejen k posvátným úkonům, ale ubezpečil jej též o lásce obyvatelstva celé osady. Potom zákyně II. měšť školy Pavlína Patocková přednesla následující uvítání:

Vaše Biskupská Milosti! Nejdůstojnější Pane!

O požehnaný, který k nám jde v jménu Páně! tak voláme my, dítky milující, k Tobě, jenž neseš štít nám vry náši ku obraně, a milost Boží za zbraň proti světa zlobě.

A srdce všech dnes díky tlukou ve souzvuku, a v citů chvění voláme my v zanícení: O vztažni na nás, otče, žehnající ruka ať milost Páně slabost naši v sílu změní!

My víme, — těžký boj je, jímž nás vedeš k cíli, že péče o nás v skráň Tvou často trny vráší, že za nás trpět, strážat hotov v každé chvíli, že jako pastýř dobrý nad stádcem máš stráží.

A proto v důvěře jak k otci laskavému jdou v ústřety Ti věrné děti Tvoje, kdy plný lásky čistě kráčíš k lidu svému, jenž na cestu Ti stele věrná srdce svoje.

Za všechnu péči, za všechnu Tvou lásku, Pane, ať náhradou je Tobě srdce lidu Tvého, ať za To na Tvou požehnanou hlavu kane vždy milost Páně, neobsáhlá sláva Jeho!

Obojím tímto oslovením byl nejd. biskup mile dojat. Na to nepřehlédný průvod za hlaholu zvonů a hudby ubíral se k děkanckému chrámu. Špalírem žactva, spolků a baderistů žehnaje klíčicím lidu přišel J. M. k hlavnímu dveřím chrámovým, kde uvítán byl vikářem a děkanem J. Kobrem s přítomnými duchovními. V chrámě naplněném do posledních míst požehnal J. M. od květinami ozdobného oltáře zbožným zástupům a slovy apoštolskými povzbudil věřících, by věrni zůstali sv. víře, dědictví sv. Cyrilla a Methoděje. Na to špalírem od dveří chrámových kráčel J. M. provázen hodnostáři do svého zámku. Město ozdobené množstvím praporů bylo ve večer osvětleno až do posledních chaloupky. V neděli o 7. hod. ráno vyšel průvod břimovanců vstříc J. M. k zámku a za zpěvu písně: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ vrátil se s J. M. do chrámu, kde při mši sv. ejiš hlavní oddíly oznamovány stělbou, promluvil mistrovskou řeč na slova sv. evangelia: „Kam jdeš?“ o cili člověka a udělil sv. břimování 750 dospělým břimovancům. — Dne 18. t. m. bude udíletí sv. břimování školní mládeži. Všemohoucí Bůh žehnej kroky našeho velikého biskupa!

Z Chrudimi. Městská rada král. věnného města v Chrudimi oznámila 11. května smutnou zvěst, že v Chrudimi zemřel čestný měšťan pan Josef Klimeš, který stál v čele obce po 28 let. Zvěčňelý byl ozdobou úřadů samosprávných, byl vynikajícím pěvcem, hudebníkem a národním hospodářem. Hlubokou soustrast nad úmrtím tak vynikajícího muže vyslovili četné přední osobnosti našeho národa, zejména J. M. nejd. biskup Edvard Jan Nep. Brynych. Slavný pohřeb zvěčněného purkmistra Klimeše, který byl vždy upřímným katolíkem a staroděchem, konal se v neděli odpoledne v Chrudimi za účasti hojných deputací měst též z Hradce Král. V arciděkanckém kostele vykonal obřady církevní a promluvil úchvatnou řeč bisk. vikář z Mikulovic vřp. Tom. Stěbáček. Na hřbitově oslavili zemřelého pp. dr. K. Havelka a dr. Pippich. Dra. Riegna zastupoval při pohřbu jeho zeť, pan ředitel V. Červinka z Malce. Zvěčněnému starostovi král. věnného města Chrudimi budiž paměť nehynoucí!

Ze Žehuně. Od 29. dubna do 1. května konal zde vdpp. otcové redemptoristé z Prahy sv. misií se skvělým úspěchem. Farníci ze Žehuně, Chočovic, Dobšic, Libňovsi, Dománovic, dále ze Šán, Volárny, Ohař, Opolan, Opočnice, Račan, Dlouhopolska, Běronice ano i z Polních Čeršic, z Podmok a Vrčice přicházeli do útulného a vkusně upraveného kostelíčka sv. Gottharda. Tento byl zvláště o pouťi přeplněn. Hlavní oltář sv. Gottharda, kde trní královna Máje, ozdobily dívky ze Žehuně, Libňovsi, Dobšic a Chočovic za přispění dp. kaplana. Posvěcení sv. kříže dne 6. května bylo manifestační katolickou slavností, průvod mládeže školní, družiček, duchovenstva, věřících byl velkolepý. Pánům misijnářům Soukeníkovi, Fr. Schollerovi a Jandovi dány skvostny kytice, které evými dcerami Liduškou a Mařenkou opatřila choť mlynáře, pana Václavíka, při čemž zákyně Mařenka Malá proslavila krásnou řeč. Vdpp. misijnářům buďk nehynoucí. Sv. svátoosti přijalo asi 1300 věřících.

Z Chrudimi. Výbor spolku Chrudimský Kneipp vyvíjel činnost trojím směrem. Především byla zde nutnost udržeti agendu spolkovou v dobrém chodu. V té příčině konal výbor 7 schůzí na mnoze s velmi obsáhlým programem; jednatel vypravil něco přes 100 písemností. Nově k tomu účelu pořízen tisk stanov, nové legitimační lístky a razítko. Hospodářství finanční vykazuje za rok hotovů přijato 718.04 K vydáno 704.69 K, tak že zbývá 8.35 K. Nezaplacených účtů máme asi za 92 Kor. Dále byla snaha výboru účtiti se na venek, rozšířiti co možná nejvíce řady členstva. K tomu cíli: a) sepsáno a rozesláno 9 obřadních dopisů na místní korporace samosprávné, peněžní ústavy a továrny s vyzváním, aby přistoupovaly za členy zakládající; b) pořádán p. Kočů, majitel lázní, aby slevil pro naše členy na vstupném; c) uneseno odebrati časopisy a knihy prostřednictvím míst-

nho knihkupce a pořizovat potřebné věci co možno jen u členů; d) uveřejněn v obou místních listech inzerát vysvídčující k přistoupení za členy; e) vydáno svléstní prohlášení a rozesláno po celém městě a několik čísel i po venku, pokud zbyly; f) starali jsme se, aby v místních listech často o spolku dala se zmínka, že nejednodušší kruhy ve městě projeví mnohem přátelštější smýšlení ke snahám našim, než jsme se kdy mohli nadíti. Výrazem toho jest přistoupení spořitelny za člena zakládajícího a dar obce 10 K. Podle nových členů musíme souditi, že se porozumění pro nás šíří ve všech vrstvách, zaznamenáváme úředníka, profesora, továrníka, řemeslníka i dělníka. V damských kruzích jsou však kořeny naše slabé. Celkem je 1 člen čestný, 1 zakládající a 76 činných. Ve třetím směru nešla se práce k zesílení vnitřního života. Zde je způsobů několik, všude byl však úbor a prostředků k obdržení a osetí prozřelo málo. Co bylo však možno vykonali jsme. Práce v tomto směru měla i vliv na utváření se našich názorů a tu možno a nutno doznati, že jsme se z úzkého kneippianismu vymaňili. Proniklo u nás mocnější poznání důležitosti vědy a zkušených odborníků; rozšířil se i náš obzor po zdravotnictví veřejném a rázu sociálního. Při tom nepřestáváme klásti důraz na přirozené prostředky léčebné. Nevidíme cíl své práce však v léčení, nýbrž v šíření zájmu pro vědu přírodní a zdravotnické a všípení základních poněkud vratvám co nejširším. V tomto směru pracovali jsme takto: a) aby se přivodily nové proudy v naše názory, neneseno odebrat dosavadní počet časopisů „Přírodní lékař“ (60 ex.) a pro nové členy odebrat nový časopis vnitřně mnohem lepší; pečlivěji redigovaný „Příroda a život“. Členové si je mohou vyměňovati mezi sebou. b) Doplnění knihovny věnována péče, avšak vyzněla dost na prázdno. Jednak není prostředků, jednak není spisů kloudných na výběr a je-li, víme o nich. V té věci je informace veřejnosti pravdivá, na čemž hodně viny nesou zajiště i sami nakladatelé. Za peníze naložené chtěli jsme pořídit jen něco cennějšího. Pořídili jsme: Zdravotní slovník, Rada rodičům o mravní výchově dětí se zřetelem na pohyby, Lidové rozpravy lékařské, Školní lékař. K tomu přibýly z čítárny ročníky odebraných časopisů. Je tedy pohyb v knihovně tento: Bylo spisů 48, přibýlo 7 a je 55. Knihovna byla přístupna členstvu každý den; hostinský p. Hos vydal proti legitimaci každému členu, co žádá; mimo to meškal v místnosti spolkové každou středu mezi 6—7 hodinou večerní knihovnick. Jaký výsledek toto opatření mělo, o tom myslíme, že bude lépe pro naše členstvo poměřit. c) Čítárna. Z počátku obmýšleli jsme pořídit pro ni i německé časopisy, ale nemohli jsme najíti mezi těmi, jež nám byli předloženi na ukázkou ani jediný, který by nám vyhovoval. Tak jsme zůstali jen při časopisech českých. K dosavadním Přírodní lékař, Příroda a život, Český Kneipp přibrali jsme ještě znamenité listy příbuzného směru „Zdraví“ a „Časopis pro veřejné zdravotnictví“ a pak výborný výchovatelský list, jenž mívá hojně hygienických článků „Život“. Poslední tři časopisy považujeme za nej-cennější přírůstek, sami jsme jimi mnoho získali, mnohý svůj názor si zlepšili, své obzory rozšířili a myslíme, že jsme nejen členstvu, nýbrž i všemu svému okolí, pokud duševně žijí a přispěli k téměř značnému život sledující. Stanovením druhého listu pro členstvo, pak pořizováním těchto časopisů pro čítárnu a jmenovaných děl pro knihovnu, myslíme, že jsme vyjádřili své kredo s dostatek. Čítárna naše umístěna byla ve veřejné, každému přístupné čítárně a bezplatné ošetřována správou této veřejné instituce. Staré ročníky se svazují a rozmnožují počet v knihovně. V příčině knihovny a čítárny byly nám poskytnuty oběma pražskými spolky ochotné pokyny a vysvětlivky. d) Schůze a přednášky. V přednáškách mohli jsme podat letos více než jiná léta. K vůli docílení jakéhos úspěchu zřízen byl přednáškový odbor, v jehož čelo postaven p. prof. Ruml a právem přibrali si tolik členů, kolik za dobré uzná. Přibral si jednatele a knihovníka. Dosud bylo možno uspořádati toliko dvě přednášky a sice přednášel p. prof. Ruml 17. prosince 1899 velmi četnému auditoru „o současných a přirozeném léčení a žití“ a dne 23. února říd. p. Eckert „o poltravinách“. Obě přednášky byly velmi pěkné, velmi zajímavé. Akce přednášková ukončena není, během doby získáno několik sil, které se ozývaly na dobu pozdější, avšak slib splní; mezi nimi jsou graduovaní lékaři. Také cizí přednáškové lze získati. Pro příští doby je půda k přednáškám dosti připravena. Nemožno nezaznamenat, že mezi posluchači přednášek členové spolku bývají zastoupeny nejmenším procentem. Vedle přednášek pořádaných dva večery a předčítáním a rozhovorem, dne 15. ledna a 5. února 1900. Návštěva těchto byla slabší, obmezena skoro jen na členy. Vybrány z odebraných časopisů (nejvíce ze Zdraví) jednotlivé zajímavé partie, ty přečteny a o nich i podobným hovořeno. Výsledek rozhovorů těch byly tři resoluce; dvě k obci zdejší za zavedení hygienických opatření 1.) v holiřnách, 2.) na trhu týdenním, 3.) u prodejů a výrobců potravin; třetí snažila se za tím vyvolati vědecky odborně rozluštění zdravotní stránky smekání. Teprve pak může vésti k další akci snesené. Večery tyto jsou důležitým způsobem výchovy členstva a okolí a jsou možny vždycky i bez přednášek, o něž největší nouze. I bude třeba věnovati jim péči všemožnou tím větší, že nahradí i zábavy, bez nichž se dnes spolek nedá ani mysliti. Z přednášek a večírků může vzejít co největší lidstvu prospěch, získají-li si dělné třídy bez rozdílu politické barvy. Ty by zabezpečily návštěvu, ty přijmou každé poučení vědecké, ty dovedou ke vtělit ve skutek. Přednáška, jež měla thema dělnictva blízké, byla navštívena co nejčetněji. Jiným způsobem jsme pro vnitřní sblížení a sezení nepracovali. Pro zábavy je zde spolků hojnost a my nechceme tvořiti nějakou do světa odloučenou kastu lidí, abychom se mohli pobaviti i na zábavě jiných pořádané.

Ze Seče. Dne 12. května zavítal k nám J. B. M. na své apoštolské cestě, aby svátost biřmování uděloval. Uvítání bylo skvělé a srdečné. Na hranice okresu — přijížděl ndp. biskup z Časlava — vyjel vesměs tři kočáry se členy okresního výboru nasavrchského a členové zastupitelstva města s banderiem. Příchod ohlášen střelbou z hmoždíků. Před

radnicí postavena pěkná slávobrána, ozdobena prapory a nápisy, kde očekávalo J. B. M. duchovenstvo, c. k. okresní soudce z Nasavrch pan J. Formánek, fidelet velkostatků Slatinany pan L. Hofmanovský, vrchní lesník téhož velkostatků pan J. Freigang a panem lesním kontrolorem V. Šulcem, místní hasiči se svým velitelem p. J. Látem, spolek živnostníků a p. J. Žemličkou v čele, a školní mládež školy v Seči a Kraskova se svými pp. učiteli. Za hlubokou zvonů a střelby přijel ndp. biskup ku bráně, kde jménem osady farní vítán byl místním duchovním správcem, pak panem vojvodním komisařem Heřmanovským, za J. J. knížete pána z Auersperku, načez uvítala jménem biřmovanců ndp. biskupa družička Marie Donátova zvucným hlasem, podává mu vkusnou kytici. Pak promluvil k ndp. biskupu pan okr. starosta nasavrchský a purkmistr sečský Antonín Hájek slova srdečná: Zpráva o příchodu V. B. M. rozjásala mysl veškerého obyvatelstva radostí, spáťiti svého velepastýře; mně pak se dostalo té cti, jménem zastupitelstva obecního V. B. M. uvítati. Kopám tuto milou povinnost a dětinnou radost, vítám V. B. M. co nejserdečněji a to tím více, ani jsem přesvědčen, že vítám našeho milovaného Velepastýře, v jehož nitru bije srdce české, pro národ srdce oddané, s tím ujištěním, že zavítá mezi kolaturníky zbožné, církvi sv. oddané. Prosim Všemohoucího Boha, by žehnal každý krok V. B. M. ku blahu a rozkvětu naší sv. církve. Jelikož návštěva V. B. M. děje se v době národu českému nepřiznivě, kde jsme přesvědčení, že se jemu odnikud nedostává podpory, vznášim k V. B. M. prosbu: Raďte dobrotitě ve svých nejjednodušších modlitbách prositi Všemohoucího Boha, by poskytl pomoci nejvyšší národu českému, aby dosáhl v brzkou prav jemu přínaležících, abychom se dočkali onoho radostného okamžiku, by koruna česká, koruna sv. václavská zdobila hlavu nejjasnějšího císaře a krále našeho. J. B. M. dojat, děkoval panu starostovi s ujištěním, že neopomene prositi Pána Boha za vyplnění přání celého národa českého. Po tom uvítán byl ndp. biskup velitelem hasičů sečských p. J. Látem. Po té hnul se průvod k farnímu domu, kde očekávali J. B. M. pan c. k. místodržitelský rada Šafařík z Chrudimi s panem c. k. okresním školním inspektorem chrudimským Vepřekem. Teď teprve bral se průvod do chrámu Páně. Při vchodu zavznělo slavné „ecce sacerdos“ a po evangelium vystoupil ndp. biskup na kazatelnu. Kázáním svým uchvátil ndp. biskup lid, který do posledního místečka náš milý na oslavu padesátiletého jubilea císařského překrásně vymalovaný chrám naplnil. Po kázání byla zkouška dítek ze sv. náboženství. Dítka bez bázně odpovídaly a bylo milé podívání jak láskyplně si J. B. M. počínal s malými a mnohé oko matky přítomné, zarosilo se. Načež bylo sv. biřmování 360 biřmovanců ve vzorném pořádku. Též překrásné bylo napomenutí, jež dostalo se srdcem radostným a ubírali se posilnění u víře do domova svého. Trvalá úcta a láska k J. B. M. novými ze srdcí farníků zdejších, neb všichni volají: Bůh sílíž našeho milovaného velepastýře ve velebném povolání jeho.

Z porotní síně Antonín Jan Suchardek založil oheň ve statku statkáře pana Jos. Šolce v Městci u Opočna. Suchardek člověk potouchlý a potměšilý přiznal se k činu své ženě. Později a u soudu však zapíral. Čtěl prý jen roztroušené peníze sebrat, posvítil si na ně sirkou a tak prý nešťastně a nikoli ze zlého úmyslu jeho p. Šolc vyhořel. Porotci jeho výmluvě uvěřili a tak dostal jen pro neopatrnost jednoměsíční basu. — Dne 12. února zapálil Ant. Vanický, špatné pověsti se těšící, kolnu pana Baudyše v Týništi. Lidé uhasili na štěstí oheň v čas a Vanický dostal jen 13 měsíců. — dne 11. a 12. května byl před zdejší porotou Edvard Boš z Hradce Králové pro zločin podvodu, protože prý vylákal zboží, ačkoli nemohl platiti. Byl uznán za nevinna. Dne 14. května byli před porotou František a Františka Skalických z Kyšperka, jichž rodinu stíhá různé neštěstí. Manželé Skaličtí koupili r. 1865 od manželů Matějkových hospodářství č. 1. v Pustinách s polnostmi. R. 1881 nemovitosti tyto prodali paní hraběnce z Stubenbergu. Tato se uvolila zaplatit Matějkovým obnos 850 zl.; obnos 950 zl. byl zadržán, až Skaličtí dají vymazati veškeré dluhy na té živnosti zapsané. V letech 1873—1875 zemřeli manželé Matějkové v Uhrách; děti jich František, Anna a Marie byly dědici. František a Anna Matějka postoupili své podíly — patrně za pár zlatých židovce Rose Kolbové v Uher. Skalice. — Roku 1882 uznali manželé Skaličtí, že jsou Kolbové dlužní obnos, který připadal na Františka a Annu Matějkovu 995 zl. a zavázali se jej zaplatit, jakmile budou na živnosti vymazy provedeny. Skaličtí obnos ten zaplatit nemohli ale prý naň splatili až asi na 497 zl. 50 kr. Vlastenecký advokát Dr. Gruss v Žamberku žaloval jménem židovky Kolbové nicméně Skalické na celý obnos 995 zl. i s úroky od 1. července 1888. Židovka Kolbová a Dr. Gruss tvrdili přísne, že jsou Skaličtí dlužní celých 995 zl. Skaličtí odpřisáhli, že dle svého vědomí r. 1895 ve svém bytě Kolbové před drem Grussem neprohlásili, že jsou jí dlužní 995 zl., že jí ten kapitál i s úroky zaplatí. Následkem toho židovka Kolbová při vedenou drem Grussem ztratila a utrpěla prý tak škodu 5.224 korun 40 haléřů. Čítala si totiž dluh 995 zl., 5% úroky od r. 1888 per 547 zl., 5% úroky z prodlení 134 zl. 70 kr., útraty sporu 272 zl. 08 kr., další útraty 291 zl. 68 kr. a útraty svému zástupci 371 zl. 74 kr. Manželé Skaličtí byli proto žalováni, že složili křivou přísahu. Svědek, p. duchovní z Kyš-

perka Steh no svědčil, že r. 1895 Skaličtí obnos 995 zl. dlužní býti nemohli. Pan dr. Heller hájil manžele Skalických skvěle a páni porotci proto uznali manžele Skalických jednohlasně nevinnými. Výrok poroty vyvolal všeobecné uspokojení. — 17. května odsouzen Fr. Hejna na 15 měsíců do žaláře, protože 10. dubna v Jaroměři zapálil.

(Zasláno.)

Časopis „Osvěta Lidu“ v Hradci Králové, ku článku „Páni hostinští královéhradečtí“ v čísle 20. ze dne 12. května t. r.

Následkem svyšení pivního krejcaru usnesli se hostinští královéhradečtí, jak ani jinak býti nemohlo, cenu piva svyšiti. Opatření toto savdalo příčinu redaktoru „Osvěty Lidu“ Al. Hajnovi, aby nás bezdůvodně potýral. V listě svém píše: „Páni hostinští královéhradečtí konali tento čvrttek schůzi, aby se uradili, jaké opatření učiníti vzhledem ku svyšené dávce z piva. Po pravdě řečeno, moc si hlavy nelámali a jednoduše otázku rozhřešili tím, že se usnesli svyšiti cenu litru piva přes ulici s 26 haléřů na 28 haléřů a v místnostech s 28 hal. na 30 hal. Slovem, svyšení dávky z piva odněsti má konsumující občanstvo, pivovar neselst ani krejcaru a páni hostinští ještě při tom vyzískají.“ Z toho mohlo by se souditi, že hostinští samovolně přičiny nemajíce, na úkor konsumujícího občanstva jednali.

Proti bezdůvodnému napadení tomuto nuceni jsme se ohraditi a uvádíme následující: Svyšení dávky z piva zavedeno bylo na hrazení a amortisování výloh za podniky, které obci ku všeobecnému dobru provedeny byly, následovně také jinak býti nemáme, než že všechny třídy obyvatelstva na hrazení výloh těch přispěti musí, a jsme přesvědčení, že na to ani nikdo nepomyslí, že by to jen a sice od velice malé části obyvatelstva žádáno býti mohlo. Kdo si u věci této hlavy nelámá, byl patrně p. pisatel článku „Osvěty Lidu“ sám, nebo, kdyby byl lépe o tom uvažoval, nebyl by nás tak besprávně napadl. Dále píše, „povinnost naše přihlížeti ku blahu celku a hájiti zájmy všeho občanstva nutí nás, abychom vyslovili zde nesouhlas s tímto usnešením.“ K tomu odpovídáme: Občanstvo královéhradecké nutnost tohoto opatření samo uznalo a zajisté že si ani nepřejí, aby časopisem „Osvěta Lidu“ hájeno bylo. Zloděšství to hájiti celku na jedné straně jednotlivci, kteří dva neb tři litry piva denně spotřebují, následovně mají dva neb tři krejcaru denně na potřeby, které obec ku jejich dobru a pohodlí zavedla, přispěti, ti se musí hájiti, ale hostinský jemuž prodej piva takřka jediným prostředkem výživy jest a který, když jeden neb dva hektolitry piva denně vyčepuje, následovně by o 80 neb 1 sl. 60 kr. denně více platiti musil, to by bylo v pořádku.

„Ofelie, jdi do kláštera!“ Což pak hostinský do toho celku nepatří? Mimo to pan pisatel neví, že hostinský všeobecně sražen denních potřeb tím více pociťuje, poněvadž jemu jako prostředek k vedení živnosti jeho slouží. Dále praví: „Myšlme, že když by svyšili pouze cenu piva přes ulici s 13 na 14 kr., že by vzhledem k tomu, že jim pivovar jako výběrčí pivního krejcaru každý rok vyplácí přebytek, mohli cenu piva v místnostech nechati nesvyšenou.“ K tomu podotýkáme, že cena piva přes ulici s cenou piva v místnosti hostinské vzhledem na výlohy reální, které s vydrkováním těchto místností spojeny jsou, nedá se srovnati, poněvadž jsou také mnohé hostince, v nichž se ani žádného piva přes ulici neprodá. A co se toho přebytku z pivního krejcaru týče, co prý nám pivovar rozdělí a který nám vyčítán jest, ten jest tak nepatrný, že bychom těch 5 nebo 6 kr., které na hektolitr případnou, snadno okeleti mohli. Přebytky tyto dostanou ale jen ti hostinští, kteří královéhradecké pivo prodávají. Hostinským, kteří plesňaké a jiné pivo čepují, z toho podělení vyjmuti jsou. Že by hostinští při tom tolik vyzískali, jak v článku „Osvěty Lidu“ nám vytýkáno jest, můžeme pana pisatele, aby z toho hlavy bolení neměl, upokojiti, že sisk, hledíme-li ku strátě 7 neb 8 proc., s kterou se průměrně při každém hektolitru piva počítati musí a s které stráty se dávka z piva také platí, bude činiti jen asi 12 neb 13 krejcarů; a jak s referátu velevděženého p starosty města našeho, na schůzi městského zastupitelstva dne 15. května každý sesnati mohl, že ani z toho se asi dlouho těšiti nebudeme, poněvadž se slavná správa obce, aš toho třeba bude, původně požadované výše pivního krejcaru na 3 koruny 40 haléřů a jednoho hektolitru domáhati bude.

Tot jednou pro vždy naše odpověď!

Hostinští Královéhradečtí.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,

Hradec Králové.

Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného zboží: Jágrových košil, kalhot, punčoch, ponožek, rukavic, živůtků atd.

Potreby sokolské a cyklistské.

Tovární ceny. —

Podporujte domácí průmysl.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Antonín Sucharda,

sochař a tezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku sbo ovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též shotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařízení acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařízení hromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám hromosvodů, které správně vyřizuje. Dále se odporučuje k zařízení vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování pивních tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých masazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za bojnou přízeň ctěným obecenstvím mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že téže budu sobě nejen vážiti, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Novotiny suken

pro

jaro a léto.

Látky na převlečníky, obleky a dámské žakety ve velikém výběru doporučuje za nezvyšné ceny

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny a podšívkami

v Hradci Králové.

Zal. 1834.

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad kol amerických, též premier Heral a j. Ojetá kola od 40 K výše.

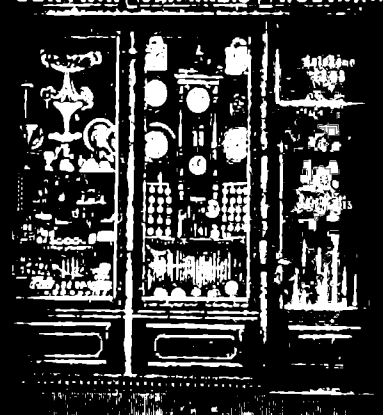
Ceny báječně levné!

Opravy vyřizují se rychle a levně.

S veškerou úctou

František Jiráček.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

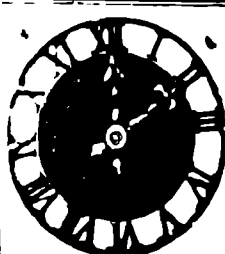
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

V. Vacek,

závod školní
v Pamětníku u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonale jakosti.

Rozpočty zdarma.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadlo na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M. Barthel & Co. Videň, X.

Keplerova ul. č. 21,

Popis zdarma.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1 litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1 litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčinek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné avšak v cenách jakosti přiměřených, nabízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška

ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uberských továren 1 litr po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v značném množství dováží, nemůže býti a není. cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pravého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto, obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 procent.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svoj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné zář se radí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných, táček na křest, svícenů, paciřkářů, schránek na Nejsvětější, patevek atd. co nejvíce.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Veliká spora a důležité pro každého.

● Žádných šlů a řemenů více! ●

Upotřebte jedině mého druhu lékaři doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenité rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdoluhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dření košil, nepřijemné teplo, odporové sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další opravy bylo třeba.

Přesvědčení zjstí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy zl. 1-60 6 kusů zl. 3- — zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Haršovice-Kukanov.

Žádný řemínek, tisícové pochvalné úsudky.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimsky a haveloky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zasílatecký závod v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,

uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buďte opatrní a přijmí jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.
Prospekty zašle
hrabčí správa lázní ihned.

Sukna
kostelní a černé látky pro veleúst.
duchovenstvo ve velikém výběru
doporučuje za nejnižší ceny
V. J. ŠPALEK,
velkozávod
se sukny a podšívkami
Hradec Králové.
Založeno 1834.
Vzorky se na požádání ochotně ihned zašlou.

Dámské kolo,
málo ojeté, jest levné
na prodej.
Blíží udělí
Antonín Hoza,
obchodník v kožích. -- Kukleny.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

la. Portlanský cement,
Pražské hydraulické
a bílé Podolské vápno
v nejlevnějších cenách na celé vagony i
v malém dodává
Královéhradecká továrna cementových
výrobků, strojní výroba rákosových dek
a stavební potřeby
Josef Manych
v Hradci Králové. - Plotiště.
Továrna a stálá výstava u nádraží pod
viaduktem.

odborný velkozávod
pro malbu
chrámových oken
B R N O.
okna chrámová
každého slohu i provedení
se sáracím práce nejmo-
dernějším požadavkům vy-
hovující.

Umelecký ústav
pro malbu na skle
B. ŠKARDA
7krát prvními cenami vyzna-
menán.
Cenníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

Místo
obecního strážníka
obsadí se v obci Probluzi okres Nechanice,
s ročním služným 240 (dvě stě čtyřicet)
korun, dvoje ošacení, zdarma byt, sestáva-
jící ze dvou světnic, půl stáje ke skládce
sena a podobné, chlév pro dobytek, část
zahrady, dílec louky, dílec pole a částečně
zdarma topivo. Nastoupiti možno dnem
1. června po případě i něco později. Při-
hlášky buďtež podány osobně s vysvěd-
čením zachovalosti v ruce nejdříve do 1.
června u obecního úřadu v Probluzi.
Fr. Frydrych,
starosta v Probluzi
pošta Věstary.

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sepyrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	Speciální obchod klatovským prádlem.			

Stanislav Jirásek. Hradec Králové
Velké náměstí čis. 36

v cenách nejlevnějších doporučuje

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.
Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!
obchod konfekční pro dámy
ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice
odporučuje
ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí
— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —
blaz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na skládě.
Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý
jupiček a pláštěnek.
Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší
Anna F. Horová.

Slunečníky 1900

prací a hedvábné bluzy pro dámy

ve skvělém výběru za mírné ceny nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Velké náměstí.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

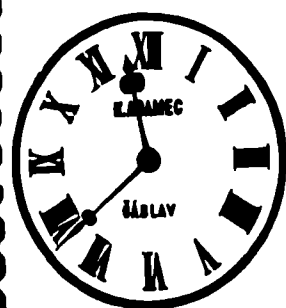
Čestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

— První výroba —
věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodín levná, jakost výborná.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefov-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezóna od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivě působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýze pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jedové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krticím, dně, rheumatismu, ischiu atd. Působná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lázeň. lékař Med. dr. Jos. Pelaněk s Prahy. Blíží správy pod ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1869., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoh postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleúcta. duchovenstvu svůj osvěd. syn a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Na kolo.

Praktická vlněná látka pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zastl. závod

Ed. Doskočila

v Chocni.

JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavy

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Za 14 haléřů půlitr piva

dobře vyleželého, přímo od čepu
(bez chladiče) dostanete u

Josefa Moudra,

hostinského v Novém Hradci Král.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod tesnářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivé své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sedy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací shotovných v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšst. duchovenstvu a sl. úřadům proti šdennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

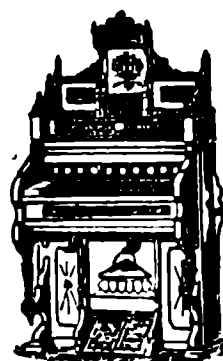
První česká

speciálně na americká cottagová harmonia zařízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Daleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 slatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých barev, nejnovějších vzorů a bez zvýšení cen lze dostati pouze v mém prvním českém zasílatelském závodě, o jichž trvání co důkaz podávám jedno z posledních mne došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku, musím však s politováním sdělit, že jsem posud šatstvem tou měrou zásoben, že na delší dobu nemohu pomýšleti na nové objednávky; vinu toho nesou Vaše látky výtečné jakosti, které nejsou takřka ani k roztrhání.

Trvám v účtě oddaný

František Partl, správce školy Kunratice.

Karel Richter,

velkoobchod sukrem

Hradeo Králové.

Velectené P. T. obecnstvo v místě a v okolí upozorňuji že za příčinou zvětšení obchodních místností přesídlil jsem sklad svůj do prosatimního krámu na náměstí.

— Založeno 1885. —

K ženské otázce.

Naše poměry národohospodářské jsou v nynější době velice neutěšené. A dokud tyto se nezlepší, nezlepší se ani naše politické poměry, na něž opravdovost národního uvědomění a národního majetku vždy měl velký vliv.

Za předmět své úvahy zvolil jsem otázku u žen. Většina úvah týkala se sociální a morální stránky ženské otázky, o finanční stránce proneseny názory jen sporé. Tak se mi zdá, jakoby se báli naši řečníci a spisovatelé uhoditi na tu pravou bolavou stránku ženské otázky, a to proto, poněvadž by musila začít u sebe. Rádi tak káráme chyby cizí, rádi poučujeme jiné, zapomínáme, že sami chybujeme — mnohem více. Nechceme viděti chyby své, a musíme-li, rádi se všelijak omlouváme. Tam kde pravdu slyšeti máme, zacpáváme sobě uši, tam, kde hrubé poklesky na oči se nám staví, nechceme viděti a o nápravě uvažovati.

Dnes nám n. př., abych již přišel k věci, není lhostejno, že ženské plní úřadovny a sbory učitelské, zkrátka, že ženy naše vytlačují muže na úkor života rodinného. Podívejte se do úřadoven při poště, telefonních centrálách, do škol, do pisáren, všude najdete ženské, někde jen ženské. A proč? Ženské úřednice a pracovnice mají přednost před mužskými, neboť pracují levněji. V. Štech praví ženám ve své brožurě „Nejsme s vámi spokojeni“. Štechovi však odpovídá Procházková ve spisku „Ani my nejsme s vámi spokojeni“ těmito slovy: „Ženský personál v řadách pracovníků duševních rekrutuje se převážnou většinou z příslušnic úřednických kruhů, ze žen, které chápají se postavení samostatného ve službě jen z nouze, poněvadž nemohou dosáti z závislého — sňatkem“. Kdo však jest tím viněn, že se nemohou vdát dcery z kruhů úřednických?

Odpoví se mi, jak mohu čekati, „muži“ proč si je nevezmou. Já však pravím, že ne muži svobodní nějakou vinu nesou, nýbrž spíše muži ženatí a ženy vdané. A tu jsem dospěl k jedné té bolavé stránce naší ženské otázky.

Jak ze zpráv ústavů pro vzdělání učitelů patrno, tvoří převážnou většinu žákyň dcery úředníků, ano i vysokých úředníků. Proč jdou dcery těchto vysokých úředníků studovati na učitelky? Dle slov Procházkové „jen z nouze“, poněvadž nemají vyhlídky na vdání, postrádají peníze. Příjmy pohlí vydání, mnohdy ani příjmy nestačí. Proč nestačí příjmy? Někdy stihnou úředníka různé nemoci a neštěstí, studoval snad na dluh, něčeho nepřiznal, má moc ditek. Takový ovšem těžko docílí finálního rovnováhy a tím méně zahospodář. Často se však může říci, že dobře placený úředník žije s rodinou nad svůj stav, že nehospodář. Někdy snad holduje muž kartám neb různým choutkám a sportům; někdy a to bývá nejčastěji neumí žena hospodařit a šetřit.

V četných rodinách salaristů jest zvykem, že muž, když přinese peníze, dá je ženě, někdy všechny do haléře, jindy si nechá pro sebe něco na útratu. Žena má tedy peníze v ruce, aby z nich kryla vydání spojená s vedením domácnosti. Zaplatí nájem, zaplatí palivo, zaplatí služce, u řezníka, u kupce, u mlékařky, u hokynáře, u krupáře a obvyklé měsíční splátky, a je po penězích. Když vše zaplatí, nezůstane jí buď nic neb málo neb ještě ostane dlužna. A proč? Bylo mnoho vydání ten měsíc. Jak pak se má něco zachovati?

Jedno naše pořekadlo praví: „Šat a stravu měj dle stavu“. Nemáme-li dělati dluhy, musíme se jím řídit, a le rozumně. Škrblivost a mamon poškodily by naše sociální poměry. Co by dělali řemeslníci, umělci, učenici? Jako tedy na jedné straně by přílišné šetření bylo nemístné, tak na druhé straně jest škodlivé nezachování míry. „Všeho s měrou“. Míru nutno zachovati jak v oděvu tak i ve stravě v každém stavu. Co jest přes míru, jest labužnictví a přepych — dva hrozní škůdcové blahobytu, klidu a svornosti v rodině a bídy v národě.

„Ani uvařit mu nedovedu“, stěžuje si žena ženě do svého muže. Nevím sám, co by chtěl. Přál by si každý den za těch pár grošů, které mi na prvního dá, abych mu připravila k obědu a k večeři kapouny, bažanty a Bůh sám milý ví, co. Ani pečené mu již nechutnají. Nevím opravdu, co si mám počít. Někdy ani spát nemohu, a na posteli přemýšlím, co bych zítra měla dělat k obědu“. Takové a podobné stesky na zmlsanost mužů slyšíme dosti často od svých žen. Koho pak by přitom nezaskali proti mužů? Každý rozumný a nepředpojatý musí s nimi souhlasiti. Muž labuž-

ník stojí velmi mnoho. Při takovém muži nemůže žena šetřiti. Než tu neběží jen o tu zmlsanost, o to labužnictví mužů. Horší jsou následky v ohledu mravním pro rodinu, pro děti.

Každému jest známo, že děti jsou již povahou snadno náchylny mlsati. Jaké zlobné následky na utváření názorů živnostních způsobuje taková kuchyně u dítek? Z domu jsouce zvyklé dobře jísti a pít, chtějí žít v pozdějším životě ne-li lépe, tož aspoň právě tak jako u rodičů. Nedovedou si ničeho odepřiti, a musí-li, zlobí se na ten ničemný život, stávají se pessimisty, hledí škaredě na svět a otravují svými názory své okolí. Mohou-li však choutkám svým dále hověti, stupňují a zvyšují požadavky; pokud prostředky stačí, neb pokud je úvěr. Patrně, že příčiny jich neb slušné nestačí, dělají dluhy, ty rostou, a konec je tragický. Tu máme vysvětlení těch neudaných příčin, proč synové neb dcery ze zámožných neb vysoce postavených rodin se pro dluhy střelíjí neb otravují neprovdány žijíce v bídě a nouzi z milodardů. Mnoho a mnoho by se dalo povídati o následcích přílišného a nemírného hovění požívavosti, o vlivu na ducha ani nemluví. Příliš daleko by nás podobná úvaha zavedla. A protož obraťme se k tomu druhému zlu — k přepychu.

Je-li labužnictví a drahá kuchyně zlem velkým, jest přepych horší škůdce blahobytu a mravnosti. Co peněz, co zbytečných peněz vyhazují naše ženy za šaty a klobouky. Žádá prý tak móda, žádá prý to mužovo postavení, aby žena neostala pozadu za ostatními, zvláště na plesu a v divadle. „Jaký kraj, tak se stroj“. Ale těch krajů, těch mód je tolik, a tak brzy se mění, že až zasneme. Některá naše modní dáma musí mít hned ode všeho, a kdyby snad každý měsíc móda se změnila, musí býti vždy dle journalu. Jen na še ženy nesou vinu, že se mody tak brzy mění. Kdyby nechtěly hned vše mít, co přinesou modní listy, byli by vynalézatelé střihů a novinek v módě aspoň v menších městech nuceni se svými reformami nějaký čas posečkat. Kdyby střih na sukni, na život, ju-pičku, kabát atd. se aspoň nejdříve za dva roky změnil, co bychom měli peněz. Inn, řekne se: „Co by tomu říkali krejčí, švadleny a modistky?“ Byli by také živi, pravím já, a možno že lépe, než když mody tak často se mění; neboť by pak neostávaly nemodní věci ve skladech, a obchodníci by nemusili dělati úpady, když by za průměrnou cenu vše mohli prodati. Damští a jiní krejčí by nepřicházeli u parádní o peníze.

A když jsem tak při té módě, nemohu zamlčet našim ženám výtoku nevlástenectví. Na heslo „Svůj k svému“ úplně zapomínáme, opatřují se potřebami svými u lidí našemu národu nepřijímajících a nepřátelských, nebo si vše objednají z ciziny, jako by u nás řádně obslouženy nebyly.

Móda stojí mnoho peněz, a v některých rodinách, aby byly dámy dle mody stále se uskrovnují na stravě aneb dělají se dluhy. Ale kdyby to ostalo jen při těch dluzech. Horší jsou zase mravní následky? Hádky, výčitky, hněv doma před dětmi, podvádění a obelhávání mužů, že to tolik nestálo, nevraživost, klepy a pomluvy na ulici a v jiných rodinách. A o všem tom musí věděti děti, zvláště děvčátka bývají horlivě zasvěcována do takových domácích pletich. Někdy musí jiti takové děvčátka na otcu ve prospěch matky fintilky, jindy má před otcem matce lež dosvědčiti, jindy zase musí vyslechnouti matčino pomlouvání některé rodiny právě jen proto, že mají tam lepší šaty a p.

Z těchto řádek, myslím, že každý odpoví na hořejší dotaz vyčetl. Kdyby se nerozházelo za stravu a šaty mnoho zbytečných peněz, měly by naše dcery z rodin úřednických peníze, o kterých myslí Procházková, že jsou příčinou vdání neb nevdání se.

Kdyby mladí mužové a zvláště úředníci věděli, že slečinky bez peněz budou i po sňatku skromné, rozvázné, šetrné a hospodárné, že dovedou i v menším bytě a bez drahých služek sobě i mužičkovi milé a spokojené hnízdečko připravit, tak mnohý neplesatý profesor a úředník by se oženil a ti plesatí mladenci by si dali také konečně říci. Ale většina mladých mužů poučena zkušenostmi mnohých kolegů, raději se nežení a myslí si: Nač se dít na ženu a snad celé nové příbuzenstvo, když mohu sám žítí spokojeně? Nu a tak přijde pleš, šediny, omrzlost, červený nos a modrý arch. A přece mnohý mohl býti v rodině šťasten, kdyby se nebyl bál fintivých a nehošpodárných žen. Méně bohaté toalety a večere nebyly by od sňatku zaplašily počítající a všecko uvažující muže.

Uzavření nových celních a obchod.

smluv s evropskými a americkými státy, budí již teď živý zájem ve všech kruzích zainteresovaných. Rakouské obchodní a živnostenské komory unesly se vypracovati společný návrh autonomního tarifu. Za tím účelem převaly jednotlivé komory referát o určitých skupinách celního tarifu a budou připravovati všeobecné ankety interestentů, jakož i návrh dobrého zdání, který pak bude předmětem porady k účelu vzniku svolaného komitétu všech obchodních a živnostenských komor. Pražská obchodní a živnostenská komora převala na sebe vypracovati z části samostatně, z části ve spolek s jinými zainteresovanými komorami referát o následujících celních skupinách, pokud se týče posicích: cukr, tučné oleje, pálené lihové nápoje, ocet, barviva a třísloviny, guma a smůla, kaučuk a gutaperče, voskové plátno, železo a železné zboží, kovy a zboží kovové, stroje a aparáty, železniční vozy, jistě nástroje, chemické pomocné látky, chemické výrobky a zboží zápalné (vyjímaje zápalky). Vzhledem ku projektovaným všeobecným anketám interestentů nebude více pražská obchodní a živnostenská komora v konání ústních anket interestentů, jaké z části již konala, pokračovati, žádá však opětně důtklivě, aby jí interestenti jejího obvodu svá písemna dobrá zdání zaslali nejdříve do 24. t. m. — V Uhrách pokusily se již před rokem sestaviti všeobecný celní tarif se stanoviska prospěchu uherského a v předpokladě celní rozluky. Maďari byli ve všem před námi a obchodní a celní smlouvy rakousko-uherského mocnářství uzavírány vždy z ohledu na potřeby Uher a nanejvýš hledělo se ještě na prospěchy Vídně a českoněmeckých továrníků. Nová Rolnická rada, zemědělské rady v Čechách a na Moravě, různé zemědělské, průmyslové a obchodní korporace v zemích jiných pospíší si tentokrát, aby zájmy své při uzavírání nových celních a obchodních smluv hájily.

Výstavní hospodářský trh v Praze

konal se v uplynulých dnech za velice nepříznivé nepohody v královské oboře. Výstava měla osm oddílů: hospodářské stroje a nářadí, hospodářské zvířectvo všeho druhu, mlékařská výstava, hospodářské výrobky a potřeby, výstava potravin strojů a potřeby výrobních a konečně výstava drůbeže a psů. Hospodářská výstava byla imposantní, obsahovala 845 čísel. Také mlékařská výstava byla velice poučná a bohatá; obslalo ji 29 vystavovatelů, 29 mlékařských družstev z Moravy a 16 ze Slezska. Dr. Jifí Zeman, vystavil znázornění veškerého mlékařství, součástí bylo mléka, získání mléka, výrobu másla a sýrů, přípravu mléka pro děti, vzorky výrobků mlékárenských pro export zámořský, moderní přípravky z mléka, plány mlékáren pro denní spracování až 25.000 litrů mléka a 4000 l. smetany. Výstava dobytka různých plemen vykazovala velmi pěkné exempláře. Velkostrážníci, hospodářští úředníci a rolníci navštívili výstavu vzdor časové nepohodě velmi čteně.

Z Říma. Z dopisů, které nás došly opozděné a jež proto jen ve výtahu podáváme, vyjímáme: Dne 23. dubna shromáždili se pontníci, za přítomnosti nejdůstojnějšího pana knížete arcibiskupa *Skrbenského*, hraběte Františka Thuna a prince Karla Schwarzenberga, v chrámě sv. apoštolů, pak po řeči dra Krásla pomodlili se v chrámu Svatopeterském na hrobě sv. Petra a u oltáře sv. Václava, kdež zapěl píseň sv. Václavskou. Druhého dne sloužil u sv. Petra mši vsp. dr. Král u oltáře, pod nímž odpovíval kníže církevní hudby, Palestřina. Čechové zpívali ve velechrámě české písně. Nejvýznamnějším okamžikem, ano směle možno říci, jedinou chvílí, na níž nezapomene člověk do smrti, jest zajiště pro každého pontníka římského audience, ve které může z blízka patřiti na náměstka Spasitelova na zemi, sv. Otce. Čeští pontníci měli u papeže Lva XIII. audienci dne 25. dubna. Vyžádal ji a vedl také mladický arcibiskup pražský Lev svob. pan *Skrbenský*. Velikých zásluh jak o tuto audienci, tak i vůbec o celou pouť zjednal si podobně jako za ponti moravské opětně vicerektor české koleje, Moravan msgr. dr. Zapletal. Audience byla ve 12 hodinu polední v kostele sv. Petra a bylo jí přítomno na 6000 osob, také pontníci francouzští, italsí, američtí a j. Nadšení bylo ohromné a bouřlivé; s chloubou zaznamenáváme tu, že byl národ český sv. Otcem výslovně a nápadně významně před všemi ostatními pontníky a národnostmi. Audience pontníků českých má tedy zvýšený význam pro nás Čechoslovany a bude bohdá také prostředkem i důvodem vždy vřoucnějšího a neochvějného přilnutí k papeži římskému a víře římsko-katolické. Ať se na to ve vlastech našich požehnaných nikdy nezapomene, že sv. Otec Lev XIII. výslovně kásal k sobě napřed předpustili Čechy, potomuv Francouze, Italy, Američany... První sedadla byla vykášána Čechům, což uplatňováno při audienci komorami sv. Otce a sice na výslovný rozkaz papežův a výslovně také dovolil Lev XIII., aby v jeho přítomnosti sapeli Čechové některé písně... Zapěl star český chorál „Svatý Václave“, Mariánská píseň „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ a papežská hymna „Tam, kde strní církev týmě“. Jak oznámila „Voce de la Verita“ české zpěvy se sv. Otcem velice libily. — Kn. arcibiskup pražský Lev učinil na svatého otce dojem nejpříznivější a ku kanovníkům českým řekl papež, vzav je mile za ruce: „Raduji se, že vás opět vidím. Poměry v Čechách jsou stále lepšími a doufám, že za působení nynějšího vašeho velepastýře stále lepšími budou. Vy budete podporovati svého arcipastýře, vždyť je to vášm úřadem“. Z diecése královéhradecké představen byl sv. Otc! p. prof. dr. Mrštík, jenž vyprosil si pošeňování pro nejdp. našeho biskupa Edvarda Jana a pro die-

celi královéhradeckou, theologický ústav a cyrilickou jednotu. Na to představen byl vdp. vikář poličský Hejtmánek, který přinesl dary terciářů českých a moravských, pro něž si vyžádal papežského požehnání. Po audienci velepmátné poslali poutníci z diecése královéhradecké telegram oddanosti nejdp. biskupovi, v němž vyprošují na hrobě sv. Petra požehnání Boží apoštolským pracím jeho. V dalších dnech navštívili Čechové hlavní chrámy, památnosti a katakomby římské a dne 27. dubna po sv. přijímání setkali se 1.000 bratři Slovinci. Setkání bylo velice srdečné.

Z Neapole. 7. května. Dnové pro nás památné skončily 3. května. Připravu k májové pobožnosti, plno vzácných vonných květin nás zajímaly; též živý způsob kázání vládky kněží. Večer jsme jeli do Neapole. Dne 3. května zavítali jsme do města mrtvých, Pompeji, kde plno starověkých římských památností. Ještě velká část města jest lavou Vesuvu (od r. 69) zasypána; dělníci však vykopávají denně památky dávných dob a v starověkých ulicích plno hlídačů a svědavy turistů. Shledali jsme, že staří Římané byli v mnohých věcech velice pokročili. Dne 5. května byli jsme na Vesuvu. Vulkán zlobil se na nás a chrlicími kameny a žhavým popelem držel nás od kráteru v aktivě vzdálenosti a s poutníci zastříženi žhavým popelem na útěku po srázném kopci se zranili. Krásné dny zažili jsme v Neapoli. Zde seznámili jsme se s nešťastnou, ochuzenou ale přece duševně velkou vdovou po zbudovateli kanálu Suezského, paní Lessepsovou. Dne 6. května ztrávili jsme v Capui a v azurové proslavené jezkyni. Odtud jsme jeli do Sorrenta, kde nyní pražský arcibiskup k vůli zotavení dle.

Z Golčova Jeníkova. V neděli dne 6. května za přítomnosti gener. visitace zavítala J. B. M. do Golčova Jeníkova, a vzácná tato slavnost poskytla příležitost našemu lidu ku volkovému projevu svrchované úcty a lásky jeho ku svému nejvyššímu pastýři. Na vzdálené cestě z Ronova do G. Jeníkova všechny obce, kterými se J. B. M. již z časného jitra brala, oděly se slavnostním hávem; všude vlály prapory a stíselba z hmoždířů pozdravovala vzácného hosta. Lesk slavnosti byl zvýšen nejkrásnějším počtem májovým. — Na hranicích farnosti čekal již čestný průvod na koních (banderium) našeho rolnictva, a vůdce banderistů p. Josef Satorie, rolník ze Syrákovic, uvítal nejdp. p. biskupa. Dojat těmito prostými slovy synovské lásky českého rolníka nejdp. p. biskup poděkoval, načež v průvodu banderia dojel kočár J. B. M. až k první bráně ve farní obci Ráji, kterou stavěly obce Syrákovic a Stupákovice. Zde oslovil a jménem farníků z venkovských obcí uvítal nejdp. biskupa syrákovický starosta p. Jan Svoboda. Obsah uvítací řeči platil rozhodnému katolickému biskupovi a neobrozenému českému vlastenci, který přišel doby nehledá, nýbrž hájí pravé zájmy lidu českého. Na tato slova, kterými se snažil uvědomit katolíka a pravou zbožností proniknutý muž z lidu projevit svoji oddanost a nehlubší úctu synovskou, pohnut odpověděl nejdp. p. biskup: Všem Vám srdečně děkuji za tak překvapující uvítání; jsem rozradostněn nad Vámi! Na to p. syrákovický starosta představil zde shromážděné ostatní představené všech příslušných obcí. Konečně u druhé slavobrány na kraji města postavené zdejším velkostatkem a jeníkovskou obcí čekal starosta zdejší p. Jan Her, a městskými pp. radními, a několika vzletnými a vlasteneckými slovy ve jménu města G. Jeníkova rovněž uvítal ndp. biskupa, načež J. B. M. opět poděkoval. Čím více se průvod přibližoval ku svému cíli, davy shromážděného lidu neustále vzrůstaly; před chrámem tvořily špalíř téměř všechny zdejší spolky, stály tam školní děti se svým učitelstvem, a tisíce lidstva i z dalekého okolí s velikým napjetím očekávaly svého vrchního pastýře. Konečně zdvihly se kotouče prachu na bílé silnici, za hlaholu zvonnů napřed přiválali švarní banderisté, a konečně sestoupila J. B. M. u budovy zdejšího děkanství se svého kočáru. Tam čekalo farní i císař duchovenstvo. Vdp. děkan J. B. M. oslovil a přivítal, a hned na to malá družička Ottilie Rakova přednesla pěkný proslov a podala J. B. M. krásnou kyticí. V našem děkanském a poutnickém chrámu Páně, který jest dosti prostranný, byla hlava na hlavě. Při měš sv. promluvil a katešeti nejdp. biskup. Projev v úvodu radost nad neobyčejným účastenstvím lidu zmínil se o z mrtvých vstání Páně, které jest zárukou našeho vzkříšení i důkazem nesmrtelnosti naší duše. Jsou lidé, kteří se nevědomitě lidé, kteří nevěříce v posmrtný život snaží se chudým lidem ze srdce vyrvat drahý poklad víry, neboť pro nás lid je sv. náboženství jedinou útěchou; tak činí lid nešťastný olupující ho o to, co mu jest cenného zbývá. Národ náš svatováclavský býval vždy zbožným a zvláště v dobách, kdy vznikla naše krásná stará píseň „sv. Václave“, která se před chvílí spívala. . . Sbor cyrilický postaral se o pěkný zpěv na křtu. Biřmovaných bylo přes 800. Po polední byly posvátné obřady skončeny. Při slavnostní hostině mimo duchovenstvo byli přítomni i P. T. p. c. k. místodržitelství rada a c. k. okr. školní inspektor z Čáslavi, p. starosta golčenský, pp. patronátní komisař a účetní, fidelel křtu a j. — O půl 5. hod. J. B. M. za hlaholu zvonnů odjela sanečavší u všech svým milým zjevem a srdečnou řečí nezapomenutelný dojem. Poslední zbytky předaudk nepravdivých se víc a více rozpádají a není daleko doba, kdy smizí nadobro, ba doba ta již nadešla.

Z Vilémova. Náš dobrý, český katolický lid těšil se dlouho na příchod Vrchního Pastýře diecése, aby dary Ducha sv. ve pravé katolické víře náš dorost upevnil a potvrdil. Ať si říká kdo chce, co chce, tvrdím vždy a stále: kde nebylo víry a vážnosti k staročeským mravům, že tam ubýlo poctivosti, věrohodnosti a hospodárnosti. Kdyby měl být náš venkovský lid připraven o víru katolickou, bude dříve nebo později upraven o časně statky, neboť těch, kdož usilují o úpadek rolnictva, kdož se chtějí dělit o jeho majetek stále přibývá. Není proto divu, že náš lid volá po státním Archimedově bodu, že volá po autoritě, která by k uplatnění dávných a dobrých řádů přispěla. Touto autoritou vedle státních a samosprávných úřadů

je na předním místě katolický biskup. Jako reprezentanta autority, katolictví a poctivého čestství chystala se proto vřítí našeho nejdp. biskupa i naše farnost. — Patron a majitel zdejšího velkostatku p. baron Česlav Rajský jel proto se svou ochotou a asi 40 banderistů nejdp. biskupa naproti. Na počátku naší kolatury přivítal J. M. Biskupskou o 7 h. ráno starosta obce Moravan, pan Stuchl a v Helfmanicích vřítí jej nájemce dvora pan Jos. Schube a místní starosta Stuchl Jan. Ve Vilémově vřítí J. Milost školní děti, sbor hasičů, spolek živnostenský, starosta města Vilémova a starostové a učitelé obcí příslušných i velebné duchovenstvo dp. farář vřítí biskupa na půdě historické, kde stál starobylý klášter otců sv. Benedikta, který založil sv. Vojtěch, jehož kolebka Libic složí na půdě diecése hradecké. Na to uvítaly ndp. biskupa školní děti, když se byl ndp. biskup přistojil ve farním domě skvostně ozdobeném, jakým byl i sousední zámek a škola, slončil v kostele měš sv. a na to po evangeliu úchvatně kázal. Jako Palacký říkal: Já jsem Čech a kdo je víc, tak se má tázati i katolík s přesvědčením: „Já jsem katolík a kdo je víc.“ Po skončení tomto dlouhém kázání, jež se vždy výmluvných úst páne biskupových úchvatně lidstvo v chrámu přeplněném dojímal, pokračováno ve sloužení měš sv. Po ní následovala ekouška ze sv. náboženství dítek všech škol. Krásný věru byl to obraz, jak J. B. Milost sám děti zkouší, jak ty děti k Němu jako k otci se tulí, a tu maně jsem si vzpoměl, zda bude tak vždy, zda neotraví se srdce jejich také tím zhoubným dechem nevěry a moderního pobanstva, jež zevšad jak hydra stohlavá své jedy číslím jazykem chríl a svou šíjí natahuje hledajíc ve spáry své dostati srdce nevinné, zda nebudou ta ústa, jež dnes v chvalozpěvu volají „Hosana“ za chvíli volati tím urputněji: „Ukřižuj, Ukřižuj!“ Vzpoměl jsem a modlil se za ně. Po ukončení zkoušky ze sv. náboženství, udílela Jeho Bisk. Milost svátost sv. biřmování nejprve dívkám a po té chlapcům a odrostlým. Po každém měl pan biskup krátkou promluvu, při níž jako otec, napomenutí pronesl k dívkám ať si zachovají vždy srdce čisté a nezkalené vášněmi a tím že zachovají si i mysl vždy jasnou a veselou a pomněnkou jim vložil do srdce ta slova Páně: „Blahoslaveni čistého srdce, nebo Boha viděti budou.“ Chlapce a jinouchy pak přivodňoval k bojovníkům Kristovým. Jako voják line k svému praporu, tak ať oni Inou vždy k praporu Kristovu křídí, jako voják pojíže za prapor svůj, ať i oni bojují vždy za víru v Ukřižovaného, jako voják neopouští svého praporu, ať také oni ať nikdy nezaprou Krista a jako pravý voják miluje svého generála, ať: oni vždy milují Krista a jeho náměstka. Na konec v upomínku jim pronesl ta slova Kristova: „Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyzná před Otcem Svým nebeským.“ Podotknouti sluší jako vzácný jev za našich dnů vřáskosti nábožen-ké, že všem těmto obřadům rodina uroz. pana barona, jež vůbec nevšední zbožností se vyznamenává, byla až do konce přítomna. Po skončení obřadů byla slavnostní hostina o 1/2 hodina na faře, jíž se zúčastnili Nejdp. p. biskup, uroz. pan baron se spanilomyslnou svou paní chotí, Vysocí dšst pan kanovák a Dr. theol. J. Soukup, velec. p. vikář Ronovský Fr. Vacek, bisk. ceremonáš dšst. p. Jos. Novotný, dšle p. p. Vítáš a Lux, patronátní úředníci, p. řídící Fr. Budínský, p. purkmistr města Vilémova, p. Vavruška, dšle z duchovních pánové: farář Smrdovský p. Dobruský se svým panem kaplanem, p. děkan Jeníkovský, p. Emanuel Fencel, tamní katecheta p. Jindřich Novák p. farář Novovecký p. řed. Vlček, kaplan Helfmanický p. Fr. Budínský a místní duchovní velect. p. farář Josef Teplý, kaplan p. Josef Cvejn a fundatista Lad. Leder. Mlá a srdečná zábava, při níž J. B. Milost místní hudebníci zahráli dostaveníčko trvala asi do půl 6 hodiny kde J. B. Milost se odebrala zase zpět do Ronova. Jeho bisk. Milost vyprovázela zase až do Ronova uroz. pan baron se vznešenou paní chotí a četa panů banderistů.

Z Bezdvínky. Všešlo jitra 10. května. dne pro zdejší osadu v pravdě svátečního. Jakkoli slunko za mraky pošmurnými zakryté nedalo trváti své zřítí a obloha sesyřala drobný déšť, nicméně zářily oči farních osadníků radostí; vždyť uvítati měli svého milovaného arcipastýře a jemu složitě hold lásky, úcty a poslušnosti. S vysoké věže chrámové, budovy farní, zámku, školy, opatrovny a mnohých jiných věcí ozdobných přibýtků rolnických vlály prapory. Nastal okamžik toužebně očekávaný. Lid, jenž skryval se před deštěm v okplných domech a pod obrovskými lipami, hrnul se při znamení z hmoždířů v davech ku slavobráně postavené mezi zámkem a kaplí sv. Jana Nep. Duchovenstvo z okolí v čele s místním farářem dp. Janem Volánkem zaujalo první místo u slavobrány; k němu přidružili se členové rodiny vysocí urozeného p. barona, družičky, sbor dobrovolných hasičů, školní mládež a pp. učitelé a velké davy lidstva plnícího celé prostranství před zámkem. Jíž projelo slavobranou četné banderium vedené p. K. Musilkem, za těmito dva kočáry a Jeho Biskupskou Milostí a jeho vznešenými průvodčími. Až dešť neustával, sestoupil nejduštojnější p. biskup s ostatními s kočáru a přijal srdečné uvítání místního duchovního správce, zámeckého panstva a zástupce obce p. A. Lebdůsky. Jelikož dešť se zmáhá, vstoupila Jeho Biskupská Milost do kočáru a pokynula malé družičce Toničce Pecové, která bez bázně jako dítě k otci svému uskočila do kočáru a stojící přednesla jménem mládeže školní uvítání. Po té za hlaholu zvonnů a stíselby z hmoždířů hnul se v před velmi čestný průvod. Nejduštojnější host opustil opět kočár pod kopcem, na němž vévodí farní chrám sv. Jana Křtitele, a řadami dítek stojících ve stromoradi kaštanovém odebral se do fary a odtud do chrámu Páně. Dešť nepřestával; štěstí, že prostory chrámové jsou velké, tak že shromážděný lid veškeren mohl být přítomen všem posvátným obřadům. Po skončení církevní slavnosti navštívili vzácní hosté místní vrchnost a opatrovnu, kde přičiněním ctihodných sester sehrály děti krátkou hru. Jeho Biskupská Milost potěšen velice odebral se do fary ke společnému obědu, při němž hrála místní hudební kapela. O půl 6. hodině za hlaholu zvonnů odejel ndp. biskup se svým průvodem do Ronova. Zdejší lid zamíloval si velice svého nejduštojnějšího vrchního pastýře při jeho prvním se objevení a za-

jiště tu lásku k němu zachová. Jak ve svém uvítání pravil p. Lebdůška: „Jako deštěm poškřála ústnicí příroda, tak přítomností nejduštojnějšího pastýře poškřála srdce lidské“. A tento lid slibuje, že ve svém srdci, nejen chová ale i rozmnožovati bude ty dvě křivny, pravdu a milost, o nichž dojemně mluvil sám nejduštojnější kazatel. Báh žehnej dílo Jeho Biskupské Milosti na další apoštolské cestě ke blahu svaté církve a naší milé vlasti!

Z Heřmínova. Obec naše dbajíc o vzdělání své mládeže staví právě a velkým nákladem krásnou trojitřídí školu uprostřed zakonpené zahrady, opatřenou byty, sklepy a prádelnou pro pány učitele. Škola stojí poblíže chrámu Páně a Hankova pomníku a pěkný bude s ní rozhled na okolní vesnice Benátky, Želkovice, Žiželovce, Vrchoviny, Němčovice a vzdálené hory krkonošské. Obětavost občanstva zasluhuje všeho uznání, neboť tak pěkné školy nebude tak hned v našem okolí a v sousedním pruském Slezsku neb v Sasku by marně na vesnicích takových pěkných budov školních jako u nás v Čechách hledali. Proto ale jistý druh lidíček prohlazuje české rolníky pořád ještě za zpátečníky, obmezence, ba i blby a raby!

Dědictví sv. Janaké vydalo svým úřad jakožto podíl č. 87 na rok 1900 „Výklad katechismu“ od Dra. Antonína Podlahy, „Životopis J. kn. Milosti Lva avob. pána ze Skrbenských“, dšle Tomáše Kampenského, „Čtvero knih o následování Krista“, jež sečetil Dr. Jan Nep. Sedlák. Kniha tato o 648, 24 a 196 stranách stojí vázaná v tuhých deskách, hřbet na plátně 6 K a mají ji na skladě v knihkupectví B. Stýbla v Praze, E. Hölala v Olomouci a K. Winikra v Brně.

Z Přelouče. V neděli 30. dubna po 8. hodině odpol. konala naše kat. jednota valnou schůzi ve spolkových místnostech, kterou zehájil předseda vdp. měst. děkan Frant. Hejzlar. Jednatel dp. Balcar přičetl na to zprávy spolkové, načež slovo udláno redaktoru Františku Štáblovi z Hradce Králové, který v řeči půl druhé hodiny trávající promluvil „o důležitých otázkách rolnických našich o veku“. Zájmy rolnické jsou u nás státem zanedbávány a ani snem následkem neplodných politických hádek o různých teoriích a formalitách nevěnuje jim patřičnou pozornost. Od státu ani od země nemůže rolnictvo očekávati vážnější a účinnější akce. Musí proto sáhnouti k organizaci a svépomoci. Účelnější a intenzivnější obdělávání půdy, racionální odvodňování, zavodňování a meliorování pozemků může tu pomoci. V Bavořích vypěstují dvakrát až čtyřikrát tolik sena a suchých píceu na zlepených pozemcích, než li u nás a následkem toho chovají tam poměrně více než dvakrát tolik dobytka co u nás. V Čechách se zemědělství vždy odstrkovalo; v posledních letech věnovalo se na meliorace ročně sotva 170.000 zl., na stavbu lokálních drah, které slouží hlavně průmyslu a velkostatkům, však skoro půl druhého milionu. U nás má chov dobytka nesmírnou důležitost; reprezentuje přes 400 mil. korun národního jmění, za mléčné výrobky utrží se 110 mil. korun, z dobytka a masa na 100 mil. korun ročně. Řečník zmíňuje se o chovu a zvelebování dobytka, o důležitosti spolkových mlékáren, zlepšení maselných i sýrarských výrobků, o odstavu a výběru telat, o racionelném krmení pro trh jak hovězího, tak vepřového dobytka, o úsporách při přeměně dlouh na menší míru úrokovou, o důležitosti zemského pojišťování pro případ stáří, úrazu a neštěstí, o důležitosti nucených i dobrovolných společenstev nákupních a prodejních, o obilních skladištích, jakož i o nynějším stavu regulování Labe a meliorování polabských pozemků, o všech důležitějších příčinách úpadku rolnictva, o možných na ten čas nápravních prostředcích; o chování se jednotlivých stran k rolnictvu, o našich národních povinnostech, o účelném provádění hesla „Svůj k svému“, o vychování rolnického dorostu atd. Řečník uvedl, co všechno produkuje naše Polabí, jak důležité jest jeho zvelebení pro stát a zemi a jak proto nutno, aby celé naše Polabí hřímalo páním ve Vídni i v Praze, jaké povinnosti k němu mají. Řečníku vřadán byl posléze dík horlivého předsednictva spolku i účastníků schůze.

Z Rychnova. Vdova po svéčelném českém spisovateli hraběti Zdenkovi Kolovratovi a její děti vedli dlouhý spor o udržení panství rychnovského s hrabětem Jindřichem Kolovratem. Spor o svěťenské panství rozhodnut v I. instanci ve prospěch posevadebních držitelů panství. — Inspektorovi národních škol v okrese rychnovském, zaslanému panu dru Janu Prašákovi dostalo se od zemské školní rady dík a plné uznání za horlivé a svědomité působení v úřadě.

Z Čáslavi. Musejní spolek „Včela Čáslavská“ bude mít v neděli dne 20. května 1900 o půl 2. hod. odpol. v muzeu v Čáslavi řádnou valnou hromadu, a tímto pořadem: 1. Výroční správa předsedy za rok 1899. 2. Zpráva pokladní. 3. Zpráva revizní komise. 4. Volba čestných členů. 5. Volba správního výboru a revizní komise. 6. O archeologickém výzkumu na pohřebišti v Zemánku. Pojedná předseda. 7. Volné návrhy. 8. Prohlídka sbírek musejních. Kdyby se dostatečný počet členů nesešel, koná se druhá valná hromada o 2. hod. odpol. s tímž pořadem jednání bez ohledu na počet přítomných. Hosté jsou vítáni.

(Zasláno.)

P. T. pp. kolegům r. 188: vysvěceným.

Jak známo, zachvátila nelibostná smrt z řady naší opět kolegu milého, kněze vzorného zaslaného spirituála Antonína Petráně. Z různých příčin nebylo možno uctít památku zesnulého tak, jak bylo slušno. Prosm uctivé a snažné, přispějme hřivnou svou na zbudování pomníku milému druhu svému na hřbitově Pouchovském! Snad někteří vědomí chovanci jeho podají nám ruku pomocnou! Ctěmež svůj stav, ctěmež sebe!

Přispěvky přijme

Antonín Kaňka,
děkan v Kostelci n. O.

BESIDKA.

Studie o tanči.

Napisał J. Čáslavský.

Tanec jest u člověka něco přirozeného. Neučte mu ani a člověk bude přece tančit. Podívejte se na nemluvně v náručí matčině. Sotva uslyší hudbu, už sebou trhá a potřásá. A čtyřletí caparti otáčejí se na trávníku při zvucích kviklavého fláinetu, až se jim hlava otřásá. Kdo je tomu učil? Nikdo! — Kde to viděli? Nikde! — Mají to v krvi.

Tanec jest tak starý jako člověčenstvo, jest to vtělená, stělaná hudba. A čím národovětější letory, čím blíží k rovníku, tím ohnivější mají tance. K severu živosti v tanci ubývá, až se klášť lidí zrovna tak líně a pohodlně jako ledová medvědi.

I Pismo sv. zná tanec. Ve starém zákoně čteme, že Židé tančili okolo zlatého telete. (Teď jest to obráceně. Mnohé tele skáče okolo zlatého žida.) Filištíni tančili na jakési dřevěné verandě a Samson ji ve vzteku rozbortil jako perníkovou chaloupku. Král David tančil před archou úmluvy — poskakoval ze víř síly, až se mu proto dcera Saulova Michol smála. A v novém Zákoně krásný tanec mladé Herodiasky stál sv. Jana Křtitele hlavu.

Tanec není nic opovrhlivého. Jest to jedna z umění. Aspoň staří Řekové ho mezi umění počítali a jedna z devíti Mus — Terpsychore — byla jeho protektorkou. Jest tedy tanec umění zrovna tak jako hudba, básnictví, malířství atd.

A proto všichni národovědci vzdělání i nevzdělání, kočovní i usídlení tančili a tančiti budou. A čím divočejší a surovější národ, tím jeho tanec divočejší, hrubší. Tanec mezi noži a meči nenáleží k žádoucím zvláštnostem a tančení až do úpadu, do vydechnutí nebývá také řídké. U lidožroutů body končily tancem.

Každý národ má své tance vlastní, národní odpovídající jeho vzdělání, temperamentu, způsobu života. I ponebí má vliv na tanec.

V prvních dobách tančily osoby ojedinele — solo — ponejvíce dívky nalíčené a bizarně ustrojené. Hrávali jim hudci hudbou monotonní aneb cinkaly si na zvláštní nástroje k tanci samy. Později tančilo se v párech muži s muži a ženy se ženami a nejpозději teprve muži s krásným pohledem.

Tanec lze přivést až k dokonalé výši a tehdy teprve jest umění. V něm prosluly španělské Bajadery a v nejnovější době divadelní baleriny. Prima balerina jest zrovna tak táhnoucí hvězda u divadla jako primadona. A nepřestuje se ballet jen jako samostatné představení (Excelsior, Bajaja), nýbrž musí býti skoro i v každé opeře, zejména v operách komických. Lid to žádá. A skutečně, když ku př. ve Psoblavcích v I. jednání začnou se tančiti na jevišti „Voračky“, člověk jaskří okřeje, vzpruží se, oddychne si po úsilném poslouchání hudby a zpěvu. Ten rej, ten šum, ten vír, ta chumelice mané člověka uchvátí.

Nejvyšší vrchol umění tanečního jest tanec serpentínový. Krkolomná, nedostižná evoluce. Pak přijdou velíjaky tance baletní, solové i sborové, pak tance řadové a konečně tanec kolový. Ten jest nejjádnejší a bezvýznamný. Čím lidstvo jest pohodlnější živo, tím více miluje tyto tance. Kde se lidstvo rve, pere s přídou o každé sousto, tam i tanec jeho živější. Čím pohodlnější si vydělává chléb, tu i tanec jeho línější. Labužník po tučném obědě raději si lehne, aby dobře zažil. Kdo se nasytil jednoduše, poskočí si a otočí se jako čamrda.

Jest to hloupý předsudek, že tanec jest pouze výhradou mládeže. Dokud člověk veselý myslí, zdravých údů, zdravého smyslu a nepředpojatých zásad, dotud tančí. Známe staré mladíky a mladé starce. Jsou starouškové pravého českého jádra a zrna, kteří, když uslyší nějakou tu „starodávnou“ zanotovat od muzikantů bez not — bez partesů, hned omládnou. Mysl zalétne do mladu ke zvukům houslí a dud a již je neudržíte. Zalusknou prsty, dupnou nohou, chytou ošepenou babičku a již sousedská svíšť až šosy lítají. A nikdo jim to nemá za zlé, spíše se každý usměje a řekne, jak jim to s tou babičkou hezky sluší.

Když se drala k nám před několika léty filosofie Tolstého, měl jsem vztek. Mládež zřikala se zábavy s dívkami a tance. Studenti zevlovali při zábavách mezi dveřmi. Dekadence v pravém slova smyslu — nepřirozenost, — pitomost. Ruská filosofie a — česká krev! Osmadesátiletý mudrovatel a — 18letý student! Nebe a dudy! Na štěstí stoupenci Tolstojismu brzy přestali. Národ náš nemůže rakových mladých omrzenců potřebovati. Síla, vznět, oheň, snaha po odboji to jsou vlastnosti, které sluší mládí.

U nás tančí se mizerně. Překrásné řadové tance se zapominají a tančí se tělomorné tance kolové. Tančíte půl hodiny německý kolébavý valčík a — usnete. Žádný oheň, žádná variace! A

z těch tanců řadových, co známe, neumíme pořádně zatancit ani jeden. Naši „Besedu“ neumí mládež tančiti. Klášť se při tom jako by byla z perníku a jako by se bála, že se skokem rozsype. Prkennost — líná prkennost! Svižnost, pružnost, mladickost, elegance, oheň, temperament, síla, život schází nadobro. Když vidím, jak ku př. při divokém Furiantu někdo líně se otáčí, hned bych skočil a s chutí bych ho z kolonny vyhodil. Nemohu se na to ani dívat. Mládež nemá vkus, nemá vnímavost, nemá porozumění pro soulad. Hudba k tanci — oheň a tanec k hudbě — dusivý dým.

Oj, jaký to jiný pohled na tanec moravských Slováků! Tanec jejich jest na postavy jejich lehký, řekl bych „kumštovný“. Junák točí se podle muziky, ale při tom vyhodí si nožkou tak fortelně, že ho obdivujete, bříkne si na podkovky, vyskočí do pozvých až se mu kosírek jen jen zamihne a s tanečnicí přece udržel tempo až doposled. Tanečnice hoří, šorec s firtúskem se jí zdouvá, chvílemi se zdá, kdyby vás zasáhl, že vás podrazí. — Tot tanec, tot tanec krásný, živý, ten vyjadřuje svým ohněm oheň burácející v prsou!

Tanec sám o sobě není pranic zlého, netropí-li se při něm jiná hříšná aliotria. V Dvořákové opeře „Čert a Káča“ přišla sice Káča tancem do pekla, ale zase jen tancem dostali ji z pekla a štěstí bylo pro lucipery, že byla tak tancechtivá. Káča by byla tam všechny čerty umořila. A od té doby prý nikoho čert už při tanci do pekla nesmete. Napálil se jen jednou.

Zvěsti z východních Cech.

Ze Svatky. Dne 23. května zavítal k nám ráno J. M. ndp. biskup Eduard Jan N. Brynych, aby udělal svátost sv. biřmování a konal generální visitaci. Již záhy z rána o 4. hod. střelba z hmoždířů a budiček kapely svraské oznamovaly, že nastal slavnostní den. O 7. hod. u brány, jež u východu do města postavena a ozdobena byla nápisem „Žebnej, Otče, dítkám svým“, shromáždilo se duchovenstvo, družičky, obecní představenstva, řídící učitelé jednotlivých škol, c. k. poštovní úřad, c. k. četnictvo, sbory hasičské ze Svatky, Svatoucha a Chlumětína, spolek vojenských vysloužilců ze Svatoucha, Živnostenský spolek s praporem, spolek divadelních ochotníků „Kolář“ atd. Ostatní obecenstva, biřmovanci a školní mládež tvořili špalír přes celé náměstí až k farní budově. Vše bylo v nejkrásnějším pořádku sestaveno. Dešť hrozil slavnost přerušiti, leč na chvíli ustál, nálada slavnostní se vracela a když střelba z hmoždířů oznamovala, že ndp. arcipastýř přijíždí, každý stál na svém předepsaném místě. Provoz jen banderisty ze Svatoucha a Chlumětína, sestoupil J. M. u brány, kde jménem duchovenstva uvítán a pozdraven byl místním farářem, dp. Mik. Simonem; jménem města Svatky pozdravil ndp. biskupa slovy srdečnými pan purkmistr Jan Novotný, vítaje v něm velikého biskupa a prose, aby milá vzpomínka na město Svatku J. M. provázela. Pak žáky školy Svraské Vojtěška Mrázka, dceračka řídícího učitele, přednesla jasným a zvucným hlasem uvítací báseň a pokračoval ndp. biskup skvostnou kyticí, prosila o požehnání sobě i družičkám, čehož se jim ovšem s ochotou dostalo. Mile dojat, děkoval ndp. arcipastýř všem za krásná vítací slova. Když pak jednotliví reprezentanti spolků a korporací J. M. představení byli, ubíral se průvod za hlaholu zvonů, střelby z hmoždířů a zvuku hudby přes náměstí ke druhé bráně, jež ozdobena byla nápisem „Vítá Tě láska“ a odtud k farnímu domu. Obecenstvo, biřmovanci a školní mládež tvořice špalír pěkný, uctivě pozdravili svého milovaného biskupa. Obleknuv se do liturgických rouch, kráčel z řady nejdůstojnější arcipastýř do chrámu Páně, kdež nejdříve sloužil mši sv. Po prvním evangeliu vystoupil na kazatelnu, promluvil k lidu, jenž do posledního místa svatyni naplnil, s otcovského srdce plynoucí přesvědčivou řeč, vybízející všechny, aby vážili si pokladu sv. víry a nedali se svést ani nevěrou ani bludnou vírou. Mezi mši sv. zapěli páni zpěváci na kůru precizní vložku „Tebe v jítých hodinách“. Po mši sv. následovaly modlitby za zemřelé, zkouška ze sv. náboženství a sv. biřmování. Rychle však minuly ty blažené hodiny, kdy J. M. mezi námi dlel. Odpoledne po 4. hodině bylo nám s milovaným arcipastýřem se rozloučiti. Spolky, družičky, školní mládež a množství obecenstva přišly dát ndp. biskupovi „S Bohem“. Žáky školy Svraské, Marie Šillerova a šk. školy Svatouchské Jan Reiniš, přednesli u farního domu velmi pěkné básně na rozloučenou. Za hlaholu zvonů ode všech uctivě pozdravován odjížděl ndp. biskup do Hlinska.

Z Čáslavska. Ze všech stran v Polabí docházejí zprávy, že hroší letos špatný rok. Dlouhá nepohoda na jaře a nyní trvalé sucho podlamuje všechny naděje hospodářů. Co myslí nechal, to nič vypráhla půda. A při tom p. odhadce daní šroubuje na všech stranách až do krve. Tak jako letos nepočítal si berní inspektor Čáslavský nikdy. Kde kdo nařká na jeho výnosy. A páni důvěrníci, zdá se, že v komisech spějí. Životní potřeby při tom stoupají úžasně. Zvyšují požadavky své krejčí, obuvníci a ostatní řemeslníci, jenom sedlák zvýšiti nemůže požadavky své, ten musí prodávati za ceny nízké, uměle stlačené obtezánými i neobtezánými karteláři. Tak energicky započatá akce o svépomoc rolnictva, usná a snad usne a to nedostatkem důvěry vespolečné. A přece, co pomůže rolníkovi než-li svépomoc. Dovolávat se pomoci a zastání

se zvolených zástupců už dávno uznáno za bezúčelné. Přijdou, vylechnou, promluví pár konějšvých slov a konec. Dnes musí každý s daněmi do Čáslavi, kolik hodin cesty, protože nepoučili se lidé, že mohou na př. zasílati daně i poštou pomocí zřízené čekovného. Na to nikdo neupozornil starosty a ti zase poplatníky. Následek toho jest, že každou chvíli odbojují se na berním úřadě scény, které končívaly u soudu. Berní úřad rozšiřuje místnosti a pronajme prý kanceláře v soukromých domech. A kdo to zaplatí? Zase sedláci. A tak větší obtíže a větší platy. Není divu, že na všech stranách smáhá se nespokojenost a nechuť.

Ze Žleby. (Úmrtí.) V minulých dnech zemřel tu zasloužilý občan p. V. Táborský a pochován byl za četného účastenství spolků a všech vrstev obecenstva na hřbitově Žlebském. Zesnulý těžil se pro milou povahu svou všeobecným sympatiím, ač často pro své přesvědčení trpěl musil a i hmotnou škodu mu bylo vyhrožováno, neustupoval od konservativních zásad svých. Čest budiž jeho památce!

Z Nového Bydžova. Dne 20. května byli jsme svědky tiché, z míry dojemné slavnosti. Řídící učitelka obecné dívčí školy zdejší, ctihodná sestra Štěpána Jedličková, přijímala z rukou p. okr. hejtmana Dr. Ondřeje Volkara zlatý kříž, udělený jí Jeho Veličenstvím za veliké zásluhy ve škole zjednané. Slavnost konala se v budově dívčí školy za přítomnosti četných hodnostářů a mnoha zdejších dám, bývalých to žákyň ctihodné sestry. Slavnostní akt zahájen byl slavnostním sborem předneseným školní mládeží. Po té odevzdal p. okr. hejtman za případného proslovení ctihodné sestře záslužný kříž, načež ctihodná sestra pohnutlivými slovy děkovala žádajíc, aby p. okr. hejtman tlumočil nejpokornější díky její u stupňů trůnu panovníkova. Po svolání třikráte Jeho Veličenstva „sláva“ zapěna rakouská hymna. Ve jménu školní mládeže dojemným způsobem přednesla ctihodná sestra krásné blahopřání žákyň V. t. Marie Coufalové a p. c. k. okr. inspektor Jan Coufal vše proslavil případnou řeč. Celá slavnost pak skončila se slavnostním sborem „Dlouho, šťastně žij“, jež zapěla školní mládež s překvapující bezvadností. Přejeme ctihodné sestře, aby dlouho a se spokojeností těšila se tomuto zasluženému významnému!

Ze Mžan. V neděli dne 27. m. m. doprovázena k věčnému odpočinku na hřbitov chrámu Páně Dobalického za neúčastenství lidu, jak domácho tak z nejbližšího okolí v Pánu zesnulá paní Františka Bednářová, choť p. Jana Bednáře, rolníka a hostinského z Třesovic, velitele tamního sboru hasičského. Mimo domácího sboru dobrovolných hasičů a spolku živnostenského a katolického avatováckého, jehož členem p. Bednář jest, účastnil se pohřbu též sbor dobrovolných hasičů Mžanských se svým velitelem F. Petřískem v čele. Ačkoli sbory hasičské sčítají se pohřebních průvodů buď jen z pouhé křesťanské lásky nebo z úcty k Pánu zesnulým a jejich pozůstalým rodinám nečinící nížadných nároků na nějakou odměnou peněžitou, věnoval přece p. Jan Bednář přes veškeré námítky se strany velitele sboru Mžanského našemu spolku značný dar 30 korun, jako odplatu, že se pohřebního průvodu jeho v Pánu zesnulé manželky sčítal. Pročež pokládáme za svoji povinnost jménem sboru p. Janu Bednářovi tímto veřejně vřelě své díky projevit. Za sbor dobrovolných hasičů ve Mžanech: František Petřík, velitel, František Ornat, jednatel.

Z Plotiště. V pondělí o 9. hodině vypukl zde požár, který zničil usedlosti pana Jana Komárka a Zadrobílka.

Z Nové Vsi u Chotěboře. Veliká výprava sociálních demokratů. Páni socialisté ze Sopot, ze Střížova, Soběňova, z Chotěboře a odtud učinili strategický pochod dne 20. května do Nové Vsi. Měla to být pomsta za to, že křesťanští sociálové měli v jejich hájemství tři veliké a zdařilé schůze. Pozvali si důvěrníka a agitátora Čáslavského kraje: občana Ležáka. Již od samého poledne silnici od Chotěboře přibývaly tlupa po tlupě do zdejšího zájezdního hostince. Ohlašni plakát objevil se teprve v neděli ráno, takže ani nikdo o schůzi nevěděl; mimo to mátlí se mnozí nadpisem, že schůzi pořádá spolek Havlíček Červených nikdo se nenadál. Občané Novovesští byli přítomni v nepatrném počtu, protože zájmy jejich, jako rolnického obyvatelstva, odlišné jsou od požadavků dělnických. Občan Ležák mluvil sice chvíli o zájmech rolnických, ale hned přemýšl se do oboru dělnického. Ličil rozvojenou společnost, která se skládá z třídy vysavatelův a vysávaných. Mezi utlačovatele zařadil též kněze. Mluvil o všeobecném hlasovacím právu, mluvil o národnosti, o státním právu přirozeném a nikoli historickém, o robotě, o biakupěch a jejich jmění atd. Když skončil, přihlásil se ke slovu farář Vlček, jenž předem s důrazem odmítl lež, jakoby kněz měl býti zařazen mezi kapitalisty. Občan Ležák však hned odvolal, že to tak nemyslí. Na to mluvil obsáhlěji proti všeobecnému hlasovacímu právu, které za nynějších poměrů ani rolníkům nemůže se odporučiti a národnostně bylo by škodlivé, ježto socialisté při posledních volbách i v poslanecké anémovně spojovali se s úhlavními našimi nepřáteli. Při těchto slovech nastal mezi občany veliký hluk a ozývali se hlasy: „dokázat, dokázat!“ Řečník také hned to dokázal spojenou obstrukcí německou a socialistickou proti Badenovi a pak mnohými volbami zejména na Moravě, kdež socialisté šli svorně se řidy germanizátory. Na to hájil státního práva historického a když odsoudil socialistické poslance, kteří nazvali státní právo starými pergameny, volali přítomní socialisté, že tak bylo dobře učiněno. Vytkl s důrazem, že jejich přirozené právo jest Masafíkova fantasmagorie, na kterou nikdo nic nedá, protože dnes svět musí mít všechno upešeno. Ohledně biskupských statků podotkl, že to jmění není vylichvařeno, nýbrž darováno. Nad to jsou roční výkazy, dokazující, jak veliké summy

peněz na prospěch obecný od jednotlivých biskupů jsou věnovány. A kde pak máte ptal se řečník, „výkazy“ darů, jež dány od vašich židovských vědců a milionářů? Tu nastalo utišení veliké. Dále byl poučen občan Ležák, že roboty byla zavedena až po válkách husitských a nikoli před nimi. Zacházeli se dnes s dělníkem nelidsky, tu tomu zajiště napomáhá také filosofie social stická, která praví: „že člověk jest zvíře“. Když voláno znovu po důkazech, řečník jmenoval předáka německého, jenž tímto výrokem se proslavil. Výrokem tím řídí se všechny časopisy socialistické, jakmile mají promluvit o člověku. Občan Ležák od povídal umírněně, načež mu duplikoval zase farář Vlček. Debata trvala dvě a půl hodiny. Po schůzi hrad socialisť odešli, nabytí toho nezvratného přesvědčení, že nepochodili, ačkoli měli ve schůzi většinu a že v Nové Vsi pšenice pro ně nekvetě.

Devátá jičínská pouť do St. Bole-slavi. V neděli dne 15. července ve 12 hod. 40 min. odpoledne vyjede z Jičína zvláštní vlak uchystaný pro 760 pouťníků přes Velešibý do St. Bole-slavi a vrátí se v pondělí dne 16. července v 7 hod. 32 m. večer nazpět. Kdožby se chtěl pouťi té zúčastniti, nechť si zakoupí na děkanství v Jičíně lístky III. třídy za 1 zl. 60 kr. V Jičínovsi za 1 zl. 40 kr., v Kopidlně za 1 zl. 30 kr. v tamnější nádražní pokladny, počítaje 15. červnem, ovšem pokud zásoba stačí. Kázati bude veled. p. P. Alois Jemelka S. J. z Prahy. — Žádají se veled. pp. duchovní správce, aby pouť onu v neděli laskavě ohlásili.

Ze Solnice. Myšlenka zaříditi zde dětskou opatrovnu blíží se svému uskutečnění. Štědrostí dobrodinců sňal spolek „Lidumil“, k tomu cíli zřízený, přes 2600 K. Urozený protektor, p. bar. Vilém Königswarter laskavě zaručil 2000 K. Sl. obec solnická darovala nutný pozemek v ceně 1000 K a slíbila cenný materiál s'avební. K vlastnímu vydržování opatrovny uloženo 10 090 K. Vládne tudíž „Lidumil“ hotovým jménem přes 14.600 K a stavebním místem. Kdož dosud nechťi pochopiti důležitost opatrovny v našem městě, nechť dají se věsti těm šlechtěným, většinou cizími dárce, jimž do Solnice ničeho není a přece poskytli ruky pomocné, aby prospěli nikoli svým, ale těm solnickým dítkám, k jejichž prospěchu mnohdy vlastní otec porozumění míti nechce. Kdo trochu můžeš, staň se členem „Lidumila“!

Z Poličky. Na dům sv. Josefské jednoty katolických jinochů a mužů v Poličce darovali: 40 kor: Vdp. Jan Hejtmánek, bisk. vikář a farář v Ném. Bělé. 20 kor: Velect. Paní, p. Marie Hamerníková v Praze 10 kor: Vdpp. Josef Kusal, farář v Mělně, Antonín Vitvar, farář v Nov. Hrací Kral., Leop. Vrzák, farář v Bystrém. 6 kor: Vdp. Ant. Procházka, farář na Se-branicích. 5 kor: Vdpp. Alois Kopecký, bisk. vikář a Václav Kopecký, em. gymn. prof. v Nov. Hradech. 3 kor: Vdp. Václav Groh, farář v Čes. Verneřovicích. 2 kor: Vdp. Antonín Hrubý, fidalit bisk. knihtiskárny v Hradci Král., Václ. Jelínek, farář v Korouhvi, Vl. Sekera, katecheta útavu hluchoněm. v Hradci Král., J. Štemberka, farář ve Starém, Jiří Sabula, kaplan v Proseči, Václ. Nepokoj, kaplan v Kotelci, K. Janský, admin. v Uhersku, Fr. Dittrich, farář v Radimi, Tom. Blažek, děkan v Libici. 1 kor.: Vdpp.: Fr. Urválek, farář v Kohoutově, Jos. Pátek, farář ve Vrbici, Josef Nováček, kaplan v Nov. Hradech, Frant. Pöter, kaplan v Hostinném. O další milodary prosí: Sv. Josefská jednota katol. jinochů a mužů v Poličce.

Z Hostonice u Čáslavi. Mohli bychom nadeptati dopis svůj „Kam vede kořalka“ nebo učeně „Orta ku biologii domácích zvířat“ nebo tak jinak, ale nechme nadpisu a přejdeme hned k věci. Že kořalka zavede člověka až v náručí smrti, to dosvědčují nešťetné příklady z pathologie opileců, ale že by mohla zavésti tam i kozu, to zde, myslím, ještě nebylo. A tenhle nevidaný a nealýcháný fakt stal se u nás. Zdejší výčepník lihovin Geiger vyrábí si „náslechtilý“ nápoj ten sám. Nedávno vyrobil ho celou putnu, kterou jsa jinak zaměstnán nechal stát za dveřmi. Nenadál se, co tím může způsobiti. Koza cestáše Vokouna, jak už koza jest zvíře mlsné a zvědavé (ženská nátura) na své obchůzce svobodně zabloudila až do výčepu Geigrova a tu, jest li snad příkladem bratří z mokré čtvrti nebo ovzduším, dostala nehoráznou žízeň a tu pustila se do obsahu putynky. Bylo to pro její jazyk něco nevidaného, vylízla všecko až do dna. Posilněna a ve veselé náladě, která každým krokem stoupala, skákajíc a klopýtajíc po dlouhém bloudění octnula se konečně v chlívků (snad věděla, že v takovém stavu jinam nepatří) a tu natáhla se všemi čtyřmi a nanula jako zabítá. Starostlivá hospodyně její mezitím přišla domů a spatříc kozu nataženou a na olání se nehybající, chtěla ji sehnati. Ale až kozou lomcovala jak chtěla, koza se nehnula. V milé hospodyně hrklo, že snad koza se poroučí světu a proto horempádem pro muže. Ten přišel a nevěděl si také rady jiné než kozu odpravit, než udělá kšaft sama. Proto popadl nůž, natáhl ho na zápraží a chystal se kozu ulehčiti v poslední hodině. Pozdvihl jí hlavu, aby se dostal ku krku, a sklonil se, aby učinil důkladný řez. Sotva ale napřáhl, pustil nůž a zaklel: „Fuj tajxl, dyť ona je ožralá“. Z kozy čísla kořalka jak ze starého sudu. Ten večr se dvě u Vokounů netrhly. Jakživa žádná koza nebyla počtána tolika návštěvami jako Vokounova. Jest-li drnhý den žádala také o něco kyselého, aby si napravila chuť, nebo jest-li se sháněla po tom, aby zapraven byl její řád u Geigra, nevíme, ale tolik víme, že milovníci „čertova nápoje“ chtějí dělat pokání a to už proto, aby s kozou nebyli v jednom cechu.

Z Kutnohorska. (Z kruhů hospodářských.) Rolnictvo naše snad bude míti první obilní skladiště v celém Polabí. Aspoň při posledním zasedání obec. zastupitelstva Kutnohorského neneseno, aby družstvo prodán byl starý chudobinec za cenu půl o-ma tisíce pro obilní skladiště a zemský výbor dal si předložiti plány a rozpočty tohoto podniku. Bylo by záhadno, aby se uskutečnila myšlenka tato, která jinde tak dobře prospívá. Po příkladě jiných okresů i rolnictvo okresu zdejšího svolává schůzi, aby poradilo se, která se zachovati při nastávajícím zdražování mléka. V obecnstvu budi se tím odpor, ale na druhé straně

třeba uvážiti, z čeho má rolník bráti, když všechny stavy sdrážují své požadavky a obilí i řepa platí tak málo a úroda letos ukazuje se tak slabou. Ostatně uneseno není ještě ničeho.

Z Chlístovic u Kutné Hory. V poslední době naffzeno bylo, aby každá obec seřídila „mršník“ na místě odlehklém, který by byl ohrázen, aby si nemohli vyhrabávati zdechliny. Na cestě od Malešova k naší osadě zřídila podobný mršník také obec Polánka, ale tím také péče její dokonána. Aspoň velmi divně působí, když na tomto místě blízko pti cestě ležícím, zdechlina jest tak bídně zahrabána, že se země čouhají nohy a hlava nějaké ubohé kobylky, která jakoby se tím způsobem ze země dobývala. Myslíme, že p. starosta, který znám jest jako energický muž ani o tom neví a že po tomto upozornění zakročí proti dronmistru, aby řádně konal svou povinnost a při odpravování zvířat také jak náleží je zahrabal. Dove-de-li takový zřízenec býti pfeaný a pfiáný v dodržování zákonů jiných, ať je i v tomto.

Z České Bělé u Chotěboře. V pondělí o 2. hodině odpolední vypukl zde u obchodníka Absolona oheň, který spálil tři domy a na to přelít na faru, kdež zhořel kryt.

Z Radimě u Jičína. (Nešťetí nechodí po horách.) Dne 29. května t. r. v Radimě upravoval si p. Vincenc Kraus, rolník nově objednaný žentour ke stodole. Montér od strojnické firmy za jistou příčinou pooděšel někam a souseď jeho p. Vales, jenž chtěl při tom pomoci, taktéž pooděšel čeka je na zavolání v dobu příhodnou. Mezi tím výrůstek pomocník montér vyzval p. Krause, že prý by si mohli sami dva potřebný k tomu podkladný kámen, jenž byl velmi těžký, zasaditi a do vyhloubeného místa zaváliti a než montér přijde, že prý bude nejtěžší práce hotova. V domněnce, že by to bylo možno, Kraus přivoliil a jal se se slabým pomocníkem pomocí páky kámen zasazovati avšak tento nějak se vysmekl, obě páky odmrštil a Krausovi se noha v holeni zlomila. Těžce zraněného odvezli k výtečnému znalci zlamanin p. Nedvídkovi do Rybníčků u Jičína

Hlasme se za členy Ústřední Ma-tice školské. Téměř všechny české listy i školské listy odborné s důvodem poukázaly na to, že výbojný německý Šulfrajn do nového správního období vstoupil s přebytkem 50 000 zl., — kdezto naše Ústřední Ma-tice školská zápasí stále s nedostatkem hotovosti. Také je známo, že činnost Šulfrajna, který zakládá německé školy pro české a slovanské dítky, — neboť o německé dítky jest veřejným školstvím v R. koueku více než dostatek postaráno, — vyžaduje daleko méně nákladu, nežli obsablá obranná činnost Ústřední Ma-tice školské, která nejen musí oslabovati vliv poněm-čovacích útavů v zemích našich, ale také vydržovati přetěsné školy v těch místech, kde by podle zákona a počtu dětí již dávno měla býti zřízena škola ve-rejná. Známý jsou případy, kde do školy matiční chodí na sta českých dítek a přece pořád hledá se 40 dět českých, jakých průměrně v pti letech je potřebí, aby se zřídila škola veřejná. Také činnost matiční na Mo-ravě a ve Slezsku není ještě u svého cíle, avšak již nyní práce její nese pozhnání. Má-li Maticce, jejíž rozvoj velmi bedlivě stojují odpůrcové veškerého če-ského národa, dostáti úkolu, jaký jí národ věřil, jest potřebí, aby každý, kdo chce slouiti Čechem, přihlásil se k praporu matičnímu. Roční příspěvek v Maticce, která jest nejen spolkem národním, ale také nanejvýš dobročinným, jest dosti nepatrný, ba nepatrnější, než u mnohých zábavních spolků, a nelze tudíž jinak, nežli nazvati nedopustitelnou lhostejností k životním potřebám našeho národa, jestliže na Ústřední Mašici školskou zapomínají ti, kdo by v první řadě na ni měli pamatovati. Denní výdej Ústřední Maticce škol-ské činí průměrně téměř 1600 K a jsou dny, kdy přijme pokladna pokladna matiční ani ne 15 K. —

Co znamenalo v první polovině ny-nějšího století signum. Chci z vlastní zkušenosti vylíčiti, jakými prostředky se v první polovině nynějšího století němčina české mládeži větřovala. V roce 1840 byl jsem dán z české vesnické školy do školy v nejbližším městečku, abych se naučil německy. Škola tu sestávala ze tří tříd. První dvě třídy, ve kterých vyučovali dva podučitelové, tehdejší pomocníci zvaní, byly české; třetí třída, ve které vyučoval učitel sám, byla veskrz německá. Žáci v této třetí třídě skládali se jednak z okolních vesnic jednak z městečka samého, byli nejen veskrz Češi, ani snad jediného Němce mezi nimi; ba velká část z nich neměla o něm čině téměř žádného ponětí a málo jich bylo, kteří by aspoň poněkud byli porozuměli tomu, co se jim vykládalo. Právělátní metodou mály býti docíleny možné úspěchy v německé konveraci. Žáci třetí třídy nesměli totiž mezi sebou ani ve škole ani mimo školu mluviti česky. Aby se zachování této zápovedì zabezpečilo, bylo zavedeno tak nazvané signum, kniha to podlouhlého formátu s černými deskami. Kdo z žáků česky promluvil, dostal signum za trest a musil je tak dlouho nositi, dokud nepřistihl jiného žáka, an se českým slo-víčkem podělel. Tu pak honem takovému nešťastníku podal signum, který je bez odporu musil přijmouti a tak dlouho nositi, dokud jiného spolužáka při českém hovoru nepolapil, a tak to šlo pořád dál. Majitel signa byl tedy pro ostatní žáky pravý postrach; on hleděl signum zatajiti, aby se ho uvedeným způsobem co nej-dříve zbavil; druzí žáci zase z obavy před signum hleděti majitele jeho vyslediti. Jak mile se jim to po-dařilo, vyťfřhali se ho, aneb před ním, neumějíce ně-mecky mluvit, vůbec nemluvíli, i před ním z rozpu-stilosti poskakovali a jej v posměch a opovržení uvá-děli; neboť platilo to mezi žáky i v širším obecnstvu za nemalou hanbu, nositi signum, a bylo to pro do-týčného žáka tím více citelné a ponižující, když to pravidelně několik dní trvalo, nežli jiný žák při užívání své mateřštiny za okolností uvedených postřížen byl. Dovedl jsem se dlouho této osudní knize vyhnouti. Než jednou zjevnou nepřizní pomocníka, který toho dne ředitele zastupoval, jsem jí přec neušel. Měli jsme totiž krásopisnou hodinu, která záležela v tom, že jsme do své krásopisné knížky vpisovali vzorec krásopisu z černé tabule ve škole na zdi vyvěšené; první řádky tohoto vzorce byly psány švábachem a poslední dvě

lezatou latinkou. Viděl jsem tenkrát v jedné ně-mecké školní knize přímo velbláké, sejměna také sto-jaton frakturu. Ta se mně zvlášť líbila, a tak jsem toho dne poslední dva řádky napsal frakturou stojaton, jako jsem to před tím někdy činil, aniž by mně to byl učitel vytřkal. Než tenkrát přišla mi tato od-chylna od písmo na tabulce draho. Když jsem totiž s krásopisem, jako jiní, k pomocníkovi k přehlídce před-stoupil a krásopis jemu k nahlédnutí předložil, obořil se na mne, prohlédl jej, zburta po česku „kde jese to učil“, při čemž ukázal na ony dva řádky stojaton frakturou psané. Zarazil jsem se a lehnutím nevěděš jsem, jak bych odpověděl. Když jsem mlučel, osloven jsem byl ještě pfišněji „no, kde jese to učil?“ Vida, že odpověď dáti musím a nerěda honem jakou, vyrazil jsem ze sebe bázlivé slovíčko „doma“. Na to hned zvolal pomocník „wer hat signum, signum her“. Na ta slova vykročil rychle jeden chlapec z lavice, přinesl a veslou tvář podučiteli signum, a já je musil od něho převzít, a mimo to potrestal mne pomocník tím, že jsem musil, studem celý zarděný, klečeti na zemi u kamen na místě hanby, kterýžto trest se jen za pro-vinění vyššího stupně ukládne. Dostal jsem tedy dvojí trest: Za to, že jsem na českou otázku odpověděl česky „doma“, signum, a za to, že jsem při krásopisu na místě latinského písmo užil stojaté fraktury, musil jsem klečeti na místě hanby. Tak se dařilo před 60 ety českému jazyku v českých městech!

Dodatkem ku správě o Svatojanské pobož-nosti v 20 čísle Obnovy ze dne 18. května uvádíme, že ku přispěvkům již jmenovaných pánů a paní vy-prosila p. F. Soudilová mezi více paními 9 K 16 h, čímž získaná celková suma 38 korun, z nichž upo-třebeho k osvětlování sochy sv. Jana po celou oktavu 33 korun. Zbytek pak 5 korun rozdělen dvěma těžce nemocným osobám Pečínkové a Kordíkové. Na konec vzdáváme všem dobrodincům Svatojanské pobožnosti srdečné „Zaplat Bůh“ a prosíme, aby i na pfiště pobožnosti je pamatovali.

Listárna administrace: Do Ledče: 2 ko-runy.

(Zasláno.)

Veřejná prosba k českému lidu.

Od světa českého odloučení, českou veřejností zapominání, v tísni nevýslovné se nalézající, obrací se Čechové trutnovští ještě jednou ku šťastnějším se-strám a bratřím o pomoc!

Od divných let žilofil český žil v poněmčalém Trutnově, uhněten, krčil se Čech trutnovský před pádnými ranami zlobné germanisace, až konečně pozvedl hlavu, by ohlédl se kolem zda kyne mu na-děje vspřímiti šiji svojí. Poznenáhlou probíral se z tvr-dého omamujícího spánku, zajistil dítky své národu svému založením české školy, ku soustředění sil zarazil české spolky, ku poznání Boha domohl se českých bohoslužeb, které nyní vzdor úsilí nepřátel alespoň v soukromém bytí mohou složeny býti a nyní do-máhá se svého vlastního pfištěší, postavení „Česk. národního domu v Trutnově.“

Čechové! Bratři! Příroda zahalena je v se-lený háv, vše raduje se z dlouho očekávaného jara, vše žene se po práci, jen my skláníme starostí šiji svojí a přemýšlíme, co činiti aby jsme obstáli v naší těžké povinnosti.

Stavba „Českého národního domu v Trutnově“ loni započatá a po střechu již pfiivedená stojí doposud v klidu a očekává den kdy ruka lidská počne opět činnost svojí, kdy ve stavbě bude pokračováno. Den ten však nepřichází, neb v těžkém nejen pro českou menšinu trutnovskou, ale pro celý český národ dů-ležitém díle zůstáváme osamoceni, žádosti naše o podporu zůstávají neustále téměř nepovšimnuty, naše prosby o almužnu nenacházejí ohlasu. A tak stojíme sklamáni ve svých nadějích před nedokončenou budovou; před holými zděmi našeho pfištěšího stánku bez pomoci, bez podpory, bez útěchy — jsme sirotky. Toť výsledek naší poctivosti národní toť výsledek našich bojů pro drahý náš jazyk. A ve stavbě pokračovati musíme, my musíme v nejbližších dnech stavbu dodělati a jí v čase nej-kratším dokončiti.

Bratři! Čechové! Považte přec sami, zda nebylo by hanbou nás všech kdybychom budovu která již pod střechou se nalézá nechali nedokončenou, kdyby dílo pro celý národ náš tak důležité již při svém zrození bylo urdouseno a budoucnost jeho pod-řetá! Ku další stavbě potřebí ještě 26 tisíc zl. my nemáme však ničeho, síly naše jsou vyčerpány.

A proto zoufalé volání naše není nemístné. Přijďte! Navštivte nás a pře-svědčte se o pravdivosti našich slov, přijďte pohlédnouti na naši národní nedokončenou tvrz a pak uznáte, že pomoc je nutná.

Co mohli učiniti pro nás Pardubice, odkud 10.000 zl. nám přispěno, to mohlo by se učiniti ale-spoň částečně i jinde a vítězství bylo by zajištěno. Na pokraj zoufalství dohnání, v nejrozhodnější pro nás době voláme ještě jednou do řad českých a pro-síme, prosíme snažně by alespoň tentokráte prosba naše oslyšena nebyla.

Česká veřejnosti! Dopřejš nám podpory tak nutné, udělej nám půjčky odebráním 40 K (20 sl.) podílů porádejší zábravy ve prospěch „Česk. ná-r. domu v Trutnově“ přihlašuj se o „Sběrací listy“ které ku konání sbírek vydáváme a dokaž naším ne-přátelům že budoucnost naše jest chráněná celým če-ským národem.

Za Čechy trutnovské:
Družstvo českého domu v Trutnově:

OBNOVA

Číslo 21.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 25. května 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Inkvisice.

Co je to strašné slovo? — Je to tolik jako vyšetřování a je to něco, o čem se občas nejvíce mluví, ale nejméně ví. V románech, v novinách, v knížkách brožurkách, ano i ve spisku pana pastora časlavského, pro lid a děti určeného, nalezneme slovo to jako něco, čím se špiní a v ošklivost uvádí církev katolická. A k vzdělanosti dnů našich patří vše na slovo věřiti, co jest protikatolické a co napíše — pastor. Hlavně se křičívá o inkvisici španělské. A ptejte se, co to bylo, řekne vám tak mnohý „rozhořčený“ asi tolik, jako: „Inkvisice? Inu je to holt inkvisice“.

Chceme tedy v tomto článku klidně a nestranně o té věci promluvit. První příčinou inkvisice španělské byli židé španělští, kteří svým množstvím, bohatstvím a svými šmejdý nejen náboženství křesťanskému, ale i národnosti španělské záhubu chystali; vždyť i křesťany na židovství převáděli. — Tak daleko šli ve svém podloudném boji na zničení křesťanství a národnosti, že se na oko dávali pokřtiti, avšak tajně židy zůstali. Křesť a bezpochyby i peníze pomáhali jim k vysokým hodnotám státním, avšak i církevním, takže mnozí až i biskupství uchvacovali (!) a tak židovství tím více posilovali. — K tomu mělo se snad mlčeti?!

Než na tom nebylo dosti. V zemi žili i Mohamedáni původu cizího arabského z Afriky! A s těmi se spojovali židé a bouřili proti panovníkům křesťanským a natropilo se děsných potup náboženství křesťanského, svatokrádeží a hanebností. — Což divu, že králové křesťanští pomýšleli na obranu. Požádání byvše od kněží i nekňeží zavedli vyšetřování dle tehdejších soudních a právních obyčejů — čili inkvisici. Papež Sixtus IV. ji dovolil, a nařídil, aby k tomu soudnímu sboru přibrali byli dva neb tři církevní hodnostáři čistých mravů a důkladné učení. Tím ale právě padla celá ta zášť potměšilých nepřátel křesťanských národů na církev, ač právě ona dříve poučováním působila a vždy k mírnosti radila, a teprv, když nic neprospero, k inkvisici svolila. Naše svobodomyšlníky nepřesvědčí ovšem nikdo a fanatické pastory ještě méně. Je to v jejich rukou, jak z knížky časlavské vysvitá jeden z těch známých článků jejich nauky, kterou se výrostci jejich konfirmují. Ale jsou přece protestanté, kteří se dovedou povznést nad předsudky konfirmační. Jeden takový protestant A. Huber napsal roku 1852 vzhledem k inkvisici španělské: „Jednalo se o to, má-li křesťanské Španělsko trvati či zaniknouti“. De Maistre, slovník státní první polovice našeho století, píše: „Aby se netrášili křesťané, museli se trásti židé“. A jeden dosud žijící nám osobně známý, dobrý a tichý učenec píše: „Proti ošemetnosti a zpučnosti židů, nebylo — k zachránění Španělska — jiného prostředku“. Způsob mnohdy krutý, kterým se proti nim vystoupilo, ač ho nelze sice chváliti, vysvětluje se právě povahou, jizlivostí a drzostí tehdejších židů s Mohamedány společných. Ale na čest církve musí se přiznati, že právě papežové krutost zavrhovali a k spravedlnosti i mírnosti a laskavosti napomínali; ano i státní i církevní hodnostáře, ba samé krále kárali, když inkvisice zle užívali.

Ze všeho patrno, že se mnozí raději ujímají ošemetnosti, zpučnosti a velezrády tehdejších židů, než aby překonali od dětství do sebe vsátou nenávisť všeho katolického.

Naši pastoři a jejich spisy v blud uvedení — „taky katolíci“ — namítají však, že za Filipa II. namířena byla inkvisice proti protestantům. Je to pravda. Ale je to podobné jako u nás. Úklady trůnu a vlasti protestanty strojené byly toho příčinou, ale ne náboženství samo. Kdyby protestanté věku sedmnáctého byli u nás nebyli ztropili revoluce, nebylo by žádných „mučeníků bělohorských“, jak páni nazývají dne 21. června 1621 v Praze odpravené velezrádce.

Tak je to pánové! A my vám přiznáme, že se inkvisice užívalo za panování Bourbonů i proti přívržencům a hlasatelům bezbožnictví voltérského z Francie do Španělska přenášeného a proti tvoření se tajných zednářských — nejen náboženství, ale i trůnů a společnosti lidské nebezpečných — spolků. Jak toho třeba bylo, vysvitá z toho, že členové podvratných spolků domohli se vysokých míst ve státě ano i v církvi, ba i inkvisitory se stali, aby šířili — zednářství!! Tak k. p. zednář Antonín Llorente, byl tajemníkem vrchního inkvisitora a kanovníkem v Toledě!

Neschvalujeme krutosti, ale upozorňujeme na soudcovství doby té. Neschvalujeme užívání inkvisice k upevnění neobmezené moci královské, ale odmítáme živé líčení inkvisice po způsobu jarmarečních písničkářů a panorám. Odmítáme obzvláště lži zednáře chléb církve požívavšího Llorente, který inkvisici tolik hany na ni nakýdal. Máme v tom ohledu na své straně zase protestanta Peschel a, který Llorente z „frivolního (lehkomyslného) domněnkářství“, tedy z tvrzení nedokázaných viní.

Inkvisice byla konána za dob, za kterých křesťanské — katolické — náboženství bylo národům statkem nejdražším a králům základem států. Dnes je vše na ruby zpřeházeno. Dnes „ať se třesou křesťané“, aby se netrášili... (mondrému napověz). Dnes provádí se jistým způsobem inkvisice proti pravým katolíkům. Rozhodný katolík je dnes přemnohým státníkem nebezpečným člověkem. Při nejmenším je aspoň „taktlos“, a přemnozí páni velice se o to starají, aby se jen ve státě nezmožil — katolicismus. A proto se mu dostává leckde „staatliche Überwachung“ (státního dozoru), ačkoliv právě katolicismus za těžký hřích vyhláší všecko násilí, vzbouření a trůnu podvracení. Za to však jiní, kteří vyznamenávají se svou jizlivostí a zpučností, národy a vlády si podmaňují, majetek do závratné výše hromadí ano i půdy orné se zmocňují a dle svědectví dějin ošemetnou loyaltitu vždy provozovali, těší se leckde přízni státníků a dostává se jim „Staateschutz“ (státní ochrany) v té míře, že by si ji katolické náboženství aspoň částečně přálo.

Pánům pastorům pak vzkazujeme, aby zkontovali, s jakou krutostí se u nich dala inkvisice. Mají tu zářící vzor svého Kalvína, proslaveného pálením toho, kdo se opovážil jinak smýšlet, než on. Mají Kalvína, který děsnou hrůzovládu v Ženevě provozoval. — Mají tu ještě děsnější Anglicko, kde se inkvisice čili slídění státního dělo po každém, kdo se opovážil sloužiti mši sv. Dopadený Edmund Kampian, který před tím býval v Praze, byl po městě vlečen a hanebně odpraven!! — Z domácích dějin jim odporučíme inkvisici vykonanou s farářem holešovickým na Moravě, ježž umučili, až mu střeva bylo vidět a až za živa na mokré slámě hnili!! Inkvisovali páni čili mučením z jeho srdce a úst vyzvídali — zpověď Lobkovicovu!

Jaká tedy strannická vášeň zuří ve školách a modlitebnách evangelických, když se mluví o inkvisici jen k vůli štvání proti nenáviděné ve vlasti naší původní církvi, jež položila základ k naší velikosti a o děsné inkvisici protestantsko-pastorské se mlčí.

Něčeho jiného, páni, jest zapotřebí, než dozoru nad katolíky a štvání pastorského.

Hrozí totiž státům a národům křesťanským ze zcela jiné strany nebezpečí. Proti tomu by se měl stát i všechny církve spolčiti! Bohužel! Vidíme však spolčení s nepřáteli národů a států — proti katolíkům. Co z toho pojde, nevíme dnes. Ale to víme, že se ještě žádnému národu ani státu ani panovníku nevyplatil boj proti katolicismu. Dejž Bůh, aby aspoň náš národ otevřel oči a poznal, co jej hubí a co mu prospívá.

Co se stane?

Z Vídně, 21. května.

Předseda ministerstva šlechtic Körber a český místodržitel, hrabě Coudenhove meškají v Budapešti, aby podali císaři zprávu o situaci ve vídeňském parlamentu i v zemích českých. Ve Vídni panuje zmatek, v zemích českých roztrpčení do krajnosti. Vášnivá mluva v Čechách dotýká se Vídne i Budapešti nemile i trapně, ale rozhořčení českého lidu nelze se diviti. Po nesčetných službách státu prokazaných, po miliardách na zvýšené státní potřeby povolených vždy nám něco slíbil, ale pak nám jen část našich požadavků a daných slibů splnil. Když se počali Němci bouřiti, vzali nám opět velkou část povolené maličkosti a handlikování počalo znova. Čechové prý musí povolit Němcům nějakou kompensaci a náhradu, má-li se nám část vzatých nám vymožeností opět vrátiti. Jednání toto vídeňské kamarilly způsobilo, že český lid nikomu a ničemu nevěří a že je pro obstrukci; myslí si, že tvrdé české lebky už něco vydrží a že hůře nežli dosud se nám věsti nemůže.

Část rozvázných mužů českých, a ti tvoří mezi českými poslanci celou třetinu, kteří nedělají snad mandátovou politiku, myslí, že pomocí pravice dala by se zjednatí uáprava poznáhla, jak se to stalo na př. roku 1886 po známých ordonancích Gautschových, kdy úsilí a vytrvalosti obezřetné politiky Riegra, Zeithammra, Mattuše, Fanderlíka a Žáčka podařilo se zjednatí úplné nápravy a mimo to mnohé vzácné kulturní vymoženosti. Tato umírnější, nikoli však povolnější a méně vytrvalá část poslanců a politiků českých je proti obstrukci z ohledu na české menšiny v zemích českých i ve Vídni, zejména pak také na některé kraje moravské a české Slezsko, které se nalézají úplně v područí Slovany rdousícího německého kapitálu a která, nemohouc se opřít o české většiny na zemském sněmu v Brně a v Opavě ani o okresní zastupitelstva — poněvadž jich na Moravě a ve Slezsku není, podléhá nejen německým majitelům velkostatků, dolů, továren a německým obecním zastupitelstvům, nýbrž i tlaku německé byrokracie.

Nedá se popřiti, že se strany mladočeských poslanců bylo velikou chybou, že šli na vídeňské konference, aniž by tam Slované slezští byli zastoupeni. Ty jsme obětovali, i Čechy rakouské a vedoucí politici ani dnes na ně nemyslí. Menšinám by po soudu vážných politiků byla vždy mocnou oporou většina pravice na říšské radě ve Vídni. Politici vážní nemohou se zhostiti také obavy, že proti Čechům by konečně mohl rozhodnouti absolutism dočasný, který oktrojírkami by nás mohl trvale poškoditi. Jen tyto důvody mluví u četných politiků proti obstrukci a tyto by se měly v Čechách vždy s ohledem na Moravu i Slezsko uvažovati.

Zprávám z Budapešti i z Prahy hledí politický svět s napjetím vstříc. Co poradili Jeho Veličenstvu Körber a Coudenhove v Budíně? Dnes se nejedná snad jen o krizi té neb oné strany, té neb oné majority, dnes se jedná o státní krizi. Německá obstrukce odírala státu po tři leta nejnutnější potřeby. Má se dnes započítati s trvalou obstrukcí českou? Je pravda, že česká obstrukce nemá ku své podpoře vídeňskou ulici a žádnou veleřší, avšak krajní odpor Irčanů ukázal, že i malý a chudší národ dovede dělati zoufalou obstrukci.

Poslanec dr. Herold přiznal v neděli o ministrově Körbrovi na Král. Vinohradech, že má sice dobrou vůli způsobiti dorozumění ale že dělá, co mu radí němečtí liberálové. Jazyková Körbrova osnova je pro Čechy nepřijatelná, neboť nesplňuje rovnoprávnost Čechů s Němci, ona nás připravuje o více než 20leté vymoženosti, ona nás zatlačuje tam, kde jsme stáli za Auerspergů, Lasserrů, Herbstů a Hasnerů. Kousek té české úřední řeči v českých krajinách v Čechách nevyvážil naše ztráty v uzavřeném území, na Moravě a ve Slezsku, kte-

rych jsme v posledních 20ti letech pracně do-
tyli.

Česká obstrukce byla až dosud ve Vídni
vítězná. Ukázala, že potírání technické obstruk-
ce jest v rakouském parlamentě nemožné, po-
kud je v platnosti posavadní jednací řád a
pokud se slovně provádí. Až dosud se žádalo,
aby o každé petici hlasovalo se dle jmen; a hla-
sovati se musí vždy znova, je-li vždy 50 hlasů
obstrukční strany ve sněmovně přítomno. Mož-
no též žádati, aby při hlasování o každé petici
předseda sněmovny zjistil, zda-li je sněmovna
schopna k usnášení se, to jest — zdali je nej-
méně 100 poslanců v zasedací síni přítomno.
Tato procedura vyžaduje vždy nejméně 5 mi-
nut a při každé petici nejméně 10 minut. Pro-
tože čeští poslanci podali přes 2000 petic,
tedy hlasování o nich vyžadovalo by 20.000
minut čili 333 hodin času a počítaje zasedání
každodenní 10 hodin, celkem 33 dní, než-li by
se mohlo přikročiti k vyřízení denního pořá-
dku. K zjištění okolností, zda-li je sněmovna
schopna k usnášení se, je třeba přítomnosti je-
diného obstrukčníka, ale současně též přítom-
nosti 100 vládních nebo aspoň protiobstruk-
čních poslanců. Obstrukci by mohla tedy zne-
možnit jen vídeňská ulice násilím, anebo vláda
odročením sněmovny a prohlášením nových
jazykových nařízení a jednacího řádu na zá-
kladě § 14. st. z. zákonů. Avšak ani to se nedá
dobře provést, protože ani vláda ani praesi-
dium vlastně neví, co chce a konečně by se
stala pánem situace — ulice a nikoli vláda.

Němci liberální a nacionální bojí se zlo-
miti českou obstrukci sami, protože neví, zdali
nebudou k ní zítra nebo později dohnáni sami.
Němci by byli nejraději, aby českou obstrukci
zmožnila *pravice*. Dr. Herold i dr. Kramář
loyálně doznali, že Poláci a Jihoslované, kteří
jsou nezbytně odkázáni na pomoc státu, *ne-
mohou se k české obstrukci připojit*. Jejich vlastní
zájmy, jmenovitě investiční předlohy — při-
nášejí Jihoslovánům i Polákům mnohé výhody,
na př. stavby drah a j. Co my Čechové po
Polácích a Jihoslovanech žádati můžeme jest,
aby se nestavili proti nám do prvních řad, ale
aby chovali se k útokům Němců více méně
passivně, tak aby Čechům dříve nebo později
umožněno bylo, dávný svazek stran pravice co
nejvíce utužit.

Vláda ví, že by novými volbami Čechy
přilíši nezastrašila. Důsledek jejich by byl, že
by nová říšská rada měla radikálnější složení
než nyní, že by národní, sociální a konfesio-
nální protivy ještě více se zostřily. Takováto
nová říšská rada byla by k plodné práci asi
sotva schopnější než-li je nyní.

Liberalům se jedná o to, aby umožnili v Ra-
kousku aspoň ještě jednou josefínský osvěceni-
absolutismus, aby páni hyrokrati vládnouti
mohli s parlamentem nebo bez parlamentu.

Jednací řád, at již oktroyirkou nebo bez
ní, má prý býti takto změněn:

1. K hlasování dle jmen je zapotřebí nej-
méně 70 poslanců (česká obstrukce čítati může
jen na 62 českých poslanců).

2. Předsednictvu se udělí moc, poslance
rušící jednání vyloučiti na jednu neb více schů-
zí říšské rady.

3. Čtení petic a interpelací přeloží se na
konec schůzí. Tu by hlasování dle jmen a zji-
štění, je-li sněmovna schopna k uzavírání, ne-
mohlo projednání předloh naprosto zmařit a
každé obstrukci by bylo ostří ulomeno. Při
dnešní poradě českých poslanců zajisté i tyto
možnosti budou zrale uváženy.

Ať dopadne rozhodnutí českých poslanců
tak nebo onak, tedy musí kruhy, které svým
jednáním nyní zmatky v Rakousku způso-
bily, přijíti k poznání, že ve Vídni dá se sice
na krátký čas vládnouti proti české obstrukci,
ale nikoli dle choutek velkoněmců proti Slo-
vanům. Na urovnání české otázky musí přece
jednou dojít.

Interpellace o vraždě v Polné, kterou podal posl. Schlesinger v 53. schůzi poslanecké sněmovny.

V posledních týdnech vyskytovaly se v
denních listech zprávy o událostech z vyše-
třování židovského vraha Leopolda Hilsnera,
jež jsou způsobily, aby otrásly právní vědomí
obyvatelstva, aby se dovědělo, zda zprávy v
nejrůznějších listech obsažené odpovídají prav-
dě, obrací se podepsaní na J. E. pana ministra
spravedlnosti s těmito dotazy:

1. Jest správné, že ministerstvo spravedl-
nosti, když nejvyšší soudní dvůr ve smyslu §
126. tr. ř. neuznal toho potřebu, aby vyžádáno
bylo dobrozdání fakultní o zavraždění Anežky
Hrůzovy, obešel nejvyšší instanci a přes to
přese všechno vymohl si dobrozdání lékařské
fakulty v Praze, při jehož podávání předsedal
komisi prof. Gebauer, *nejdůvěrnější přítel pro-
fessora Masaryka?*

2. Jest správné, že corpora delicti, jme-
novitě šaty Anežky Hrůzovy, byly přístupny

osobám, jež nejsou soudními funkcionáři a že
jmenovitě prof. Masaryk se svým přítelem drem
Bulovou a s paní téhož vyšetřovali šaty Anežky
Hrůzovy?

3. Jest správné, že šaty Anežky Hrůzovy,
jež při kutnohorském procesu byly porotcům
předloženy a tehdy vykazovaly jen osamocené
krevní skvrny, nyní až do stuhnutí jsou nasádky
krví?

4. Jest správné, že s komisí, jež podávala
fakultní dobrozdání, bylo sděleno, že na místě,
kde mrtvola byla nalezena, shledána velká
kalužina krve, kdežto více než 32 svědci, jež
při ohledání místa činu byli přítomni, *hořovi
jsou přísahou stvrditi, že na místě činu nebylo
ani stopy krve?*

5. Jest správné, že duševní stav Leopolda
Hilsnera, jenž již při krajském soudu na Ho-
rách Kutných byl vyšetřován a normálním
shledán, nyní při krajském soudu v Písku
znovu, a to židovským lékařem drem Sachsem
se vyšetřuje?

6. Jest správné, že zázilka Kurzweila po-
lenskému rabínu dru Goldbergerovi, jež dle
udání prý obsahovala voňavku, a o níž v in-
terpellaci poslanců Schlesingera a Schneidera
ze dne 25. října 1899 se děje zmínka, byla za-
slána ku soudně-lučebnímu vyšetření do Prahy
a že když professori Reinsberg a Jiruš ode-
přeli ohledání láhvičky, naplněné červeno-hně-
dými kuličkami, byla dána k vyšetřování pro-
fessorům české lékařské fakulty Horbaczew-
skému a Hlavovi a že tito po vyšetření a roz-
boru prohlásili obsah, dle nálezu na krevních
téliscích za *lidskou krev?*

7. Byl na tento moment brán zřetel při
obnoveném vyšetřování?

8. Jest pravda, že nové vyslýchání svěd-
ků v Polné a v Golčově Jeníkově nemají jiné-
ho účelu, leč aby byli všichni svědkové ku
druhému procesu praeparováni a jest pravda,
že svědkům kladený otázky, zda nejsou pod-
placeni stranou židům nepřátelskou?

9. Jest pravda, že nevinný prý Hilsner,
jeuž učinil *obštné přiznání*, před nedávnem se
pokusil o útěk, tak, že bylo nutno jej spoutati
železy?

10. Bude protokol o přiznání se k vině
předložen porotcům píseckým?

11. Byli polenští obyvatelé Leopold Graf
a Heřman Basch otázaní, kdo byl onen chro-
mý žid, jež v pátek dne 30. dubna 1899 do-
provázeli na nádraží a jenž zdá se býti vážně
podezřelým z účasti na zavraždění Anežky
Hrůzovy?

12. Jest správné, že na tohoto chromého
žida, o němž již tolikráte stala se zmínka, ač
přes 20 svědků udalo podrobný jeho popis a
též podrobný popis jeho osoby se nachází v
knize „Pravda o vraždě v Polné“, vydané re-
daktorem Schwerem, *dosud nebyl vydán satýrkač?*

13. Jest správné, že panuje úmysl, provést
proces v Písku *sa nepřístupnosti veřejnosti* a stanou
se opatření, aby při novém líčení v Písku bylo
popráno plného přístupu jmenovitě tisku anti-
semitickému?

Politický přehled.

Říšští poslanci rozešli se zase v sobotu
po páteční a sobotní obstrukci — sněmovna ne-
byla ani schopna k usnášení se — a sejdou se
zase 8. června ve Vídni. Do té doby prý se musí
rozhodnouti, zdali se pravice rozbije a Čechové
zůstanou v obstrukci osamoceni. — V sobotní
schůzi ohradil se poslanec dr. Stránský proti to-
mu, že moravské místodržitelství vrátilo nejd.
knížeti arcibiskupovi olomouckému žádosti občán-
ských kněží za udělení uprázdněných míst kanov-
nických v olomoucké kapitole a vyzvalo ndp. ar-
cibiskupa, aby předložil žádosti jen šlechticů,
kteří pro nedostatek domácích musí se často shá-
nėti až Bůh ví odkud z Německa. Moravské m-
stodržitelství nejednalo dle zákona. Interpellanti
odvolávajíce se na nedávnou odpověď ministra
kultu na dotaz poslance Jos. Starošíka, předsedy
moravské selské jednoty, ohledně obsazování míst
kanovnických v Olomouci, tážali se ministra osv-
ty, je-li ochoten působiti k tomu, aby obsazování
míst těch dalo se dle spravedlnosti a odstranilo
se protizákonné protežování šlechticů. Dále inter-
pellovali moravští poslanci ohledně doplnění če-
ské techniky v Brně a zřízení české university
na Moravě.

V delegacích prozradil ministr války, že
říše bude potřebovat na nová děla 70 milionů; co
budou stati pušky nové, to ještě nefekl, a admi-
rál Spaun sdělil, že Rakousko potřebuje velké vá-
lečné lodě o nosnosti aspoň 10.000 tun (100.000
metráků), poněvadž Anglie, Německo a j. státy
mají válečné koráby o nosnosti 12 až 15 tisíc
tún. Námořní rozpočet obnáší 43.710.820 K. (více
skoro o 4 m. K.). Na stavbu nových lodí se žádá
zatím skoro 5 mil. K. Velká pancířová loď bude
státi 16 a půl mil. K.; zatím se na ni povolila
splátka 1.200.000 K. Dále se staví torpedový kři-
žák Aspern, ramový křižák E a císař Karel VI.,
válečná loď I. tř., II. tř. a III. tř. Celkem po-

třebují ministerstvo zahraniční 10.739.079 K, války
303.818.481 K, námořnictví 28.741.660 K řádně
a 14.969.160 K mimořádně, říšské ministerstvo
financí 4.272.009 K, společný nejv. účetní dvůr
362.854.411 K. — Příjmy z cla vynášejí v Ra-
kousku 111.737.600 K, v Uhrách 17.876.100 K,
v Bosně a Hercegovině 554.120 K.

Na říšském sněmu německém musel
býti vzat lex Heinze, mající za účel hájiti mravo-
počestnost ve spisech, dílech malířských, sochař-
ských, v divadle atd. opět vzat s denního po-
řádku, poněvadž socialisté a liberálové dělali proti
zákonu obstrukci. Zákon má naději na uskutečnění
jen tehdy, bude-li důkladně přistihán a určitěji
přestupky stanoveny.

Ve Francii hlasovalo v 82 departemen-
tech při volbách do obecních rad pro republikány
a socialisty 4.713.467 voličů, pro konservativce
2.174.323 a pro nacionály 172.430 voličů. Z obcí
veškerých volilo 24.832 republikánsky, přes 9.000
konservativně a nacionalisticky. Republikáni získali
1004 obce, fakticky ale utrpěli porážky, neboť
většina obcí šla s republikány ze zvyku. Po vý-
sledku voleb v Paříži a po zprávě, že zednářské
ministerstvo chce opět obnovit proces Dreyfussův
dopadly by obecní volby zcela jinak.

Italská sněmovna byla předsedou mi-
nisterstva Pellouxem rozpuštěna. Všecky státy troj-
spolku: Německo, Itálie a Rakousko mají ve svých
parlamentech — obstrukci.

Buraké poselstvo bylo slavně uvítáno
v New-Yorku od lidu, poslanců a senatorů, 9 de-
setin Američanů souhlasí, aby Transvál a Oránsko
zůstaly říšskými neodvislými, ale což jsou burům
tyto projevy platny, když Mac Kinley prezident
Spojených států poselstvu nic neslibil a proti lou-
peži anglické zakročiti nechce a když senát 36 proti
21 hlasům se usnesl bury do senátu nepředpusiti,
protože prý lid k zakročení podněcovali?

Ruský car podepsal ujednání konference
míru v Hagu.

Z bojště Jihoafrického. Buři dobyli
sice kafrské části města Mafekingu, ale byli pak
opět odraženi. 17. května museli opustit okolí
Mafekingu, aby unikli zajetí. Armáda maršála Ro-
bertsa postupuje přes řeku Vál do Transválu.
Buři jsou odhodláni hájiti Johannesburg a Pre-
torii. Ženy, děti a starci opouštějí město a stěhují
se na sever. U Pretorii dojde na každý pád k
bitvám. Opevněná města se těžko dobývají. Buři
sice nezabrání Angličanům obsazení jejich území,
ale mohou je týrati dlouhou drobnou válkou.

Drobné zprávy.

Pražský kníže arcibiskup bar. Lev
Skrbenský jmenován byl od J. V. císaře tajným
radou. Pan kníže arcibiskup, kterého těžký úřad jeho
a cesta do Itálie úplně schvátily, meška dosud v Itálii
na zotavení odebrá se však na červnové na visitační
cesty do Čech.

Zasnoubení arcikníže Františka
Ferdinanda z Este s hraběnkou Žofií Chotko-
vou z Vojnova přinese prý nedělní úřední Wtz. sd-
lení. Hraběnka prý bude povýšena na vévodkyni s
Konopiště, ale v hodnosti bude za arcikněžnami, pro-
tože sňatek dle německého práva, které v Čechách a
v Uhrách neznáme, není rovnorodý. Děti z tohoto
sňatku snad pošle nebudou následnictví na trůně schopny.
Nastoupí-li arcikníže František Ferdinand na trůn,
smí svou choť povýšiti na císařovnu, avšak na trůn
nastoupí po něm mladší bratr arcikníže Otto neb jeho
syn Karel.

Králi belgický přijme prý svou dceru hra-
běnkou Stěpánku Lonayovou v slyšení v Paříži; ob-
měkčil prý se.

Praha proti vládním osnovám ja-
zykovým. Sbor obecních starších protestuje proti
Körbrovým osnově, protože se přičet zřízení zemskému
i kabinetnímu listu zde dne 8. dubna 1848 a judi-
kátu nejv. soudu ze dne 13. prosince 1898, protože
dle čl. 9. stát. základ. zák. říšské radě nepřisluší
právo vydávati zákon jazykové, protože čl. 19. st. z.
z. zabezpečuje všem národům této říšerovnoprávnost
a že říjnovým diplomem a odtud napotád Jeho Veli-
čenstvem byla uznávána práva Českého království.
Předlohy Körbrovy hrubě porušují zásady rovného
práva v Čechách a na Moravě a rozdělují toto krá-
lovství na kraje bez závislosti od ústředního úřadu
království.

Bedmdesáté narozeniny slavil 31. kvě-
tna vdp. Antonín Suchánek, vysocí zasloužilý rek-
tor zdejšího kněžského semináře v kruhu blízkých
svých přátel se vši tichostí.

Zkoušky způsobilosti učitelské při
c. k. zkušební komisi v Hradci Krá-
lové v období květnovém 1900. Ke zkou-
škám dostavilo se pro školy měšťanské z odboru I.
10 kandidátů a 2 kandidatek. Odstoupil 1 kand., 3 kan-
didati uznáni způsobilými a vyznamenáním, 6 prostě.
Z odboru II. a III. ze 14 přihlášených přišlo 11 kan-
didatů a 2 kandidatek, odstoupili 2 kand., 7 uznáno
způsobilými a 2 reprobováni. Z jazyka něm. pro ško-
ly měst. byli zkonšeni 3 kand., z nichž 1 uznán sp-
sobilým. Ze hry na housle 1 kand. uznán způsobilým,
1 odstoupil. Ze hry na klavír 1 reprobován; se sp-
vu přiznána způsobilost 1 kand. — Pro školy obecné

dostavilo se 17 kandidátů a kandidatek. S vysn. prohlášen spůr. 1 kandidát, 13 prostě; 3 kandidátky odstoupily. Z jas. něm. pro školy obecné skoušení 3 kandidáti a usnání spůsobilými.

Na děkanství v Polčce zvolen byl dp. farář v Čibuzi, Jan Letošník, vynikající kněz, horlivý pedagog a vlastenec, muž tiché a vážné práce, bratr ředitele jičínského pedagogia pana Josefa Letošníka.

Velký vojenský koncert v lázních Veličkovských bude ve čtvrtek 24. května o 3. hod. odp. Vstupné 50 h, rodina o 3 osobách 1 K 20 h.

18. c. a k. pěší královéhradecký pluk oslavil 28. května své vítězství u Aspern polní máš. sv. na generálské louce, po níž vojenský kaplan I. tř. dp. R. Černý vyložil vojínům v české i německé řeči význam této oslavy. Heslem hradeckého pluku jest: „Osmnácti vědy v před“ a spojenými silami. Kasárna 18. pluku byla ozdobena chvojím.

Šťastná operace oční. Pan vládní rada Jan Cervenka, bývalý ředitel c. k. českého gymnasia v Čes. Budějovicích a professor zdejšího gymnasia, podrobil se na klinice pana univerzitního profesora dra Schöbla v Praze operaci ředého zákalu, takže nabyl opět zraku.

Z c. k. okres. finančního ředitelství v Chrudimě. Následkem zrušení kolku novinářského a kalendářního z oběhu vzati kolkové známky a sice kolky novinářské v ceně po 1, 2, 25 kr. a kolky kalendářní v ceně po 6 kr. prodávají se jednotlivě pokud zásoba stačí dnem 1. čubna 1900 po. Maje za vyznačené obnosy v ústředním kolkovém úřadu ve Vídni I. Riemer-Gasse 7. — C. k. vrchní finanční rada.

Místo skutečného učitele tělocviku. Na obecní jubilejní škole reálné císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě (s právem veřejnosti a reciprocity) obsadí se počátkem škol. roku 1900—1 místo skutečného učitele tělocviku, který by vedle svých 14 po případě 16 hodin týdně převzal učení v jiných předmětech až do počtu 22 hodin. S tímto místem spojen jest týž plat jako na státních školách středních. Náležitě doložené žádosti za toto místo mají se podati do konce června t. r. městské radě Náchodské. Ředitelství obecní jubilejní reálné školy císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě, dne 20. května 1900.

Postup v úřadě učitelském bez protekce. Zemský výbor moravský podal sněmu předlohu zákona, jímž se snova upravují právní poměry učitelstva. Nejvítanější změnu přinesou učitelstvu paragrafy, jež předpisují praesentaci učitelův. Právě se tam: Okresní školní rada má při praesentaci zřetel bráti ke kvalifikaci a ke služební době uchazečův. Zemská školní rada vrátí praesentaci, nebyli-li ohled vzat ke kvalifikaci a služební době. Kdyby po druhé okresní školní rada neměla zřetel ke kvalifikaci a služební době žadatelův, přísluší zemské školní radě právo jmenovací. — Kdy pak o podobný zákon, který by uspokojil všechno učitelstvo a který přece nevyžaduje žádného zvýšení výloh na školství, postará se zemský sněm Český? Je vskutku již na čase, aby se šlápl na hlavu zmije protekce, která už tolika jednotlivcům a rodinám otrávil klidné živobytí.

Poštovním správcem ve Vel. Oseku stal se bývalý zdejší c. k. poštovní oficiál Kučera.

De státní železniční rady navrhl výbor českého odboru zemědělské rady předsedu spolku českých zemědělců p. Stanislava Kubra a za jeho náhradníka, pana poslance J. Hýrše.

„Svůj k svému“ — naše spása! Tržba je duší obchodu a průmyslu, hybnou silou celého hospodářství národa. Který národ má svou tržbu a průmysl, ten jimi je svébytný, je pánem svého hospodářství. Tržby v zemích českých podle číselného počtu národa našeho se domoci, musí se státi našim programem pracovním pro všechna příští léta, chceme-li býti majetníky ve vlasti své nejen co do jazyka, ale i co do hospodářství v ní. Jednotlivé krejčary, desetiníky a zlatky denně za nejrůznější potřeby milionů spotřebovatelů vydáváné, dohromady tvoří denně miliony, do roka sta milionů. Za jeden rok činí při 5,364.000 českého lidu za potřeby životní vynaložený 1 kr. částka 19,310.400 zl., 10 kr. částka 143,104.000 zl., 50 kr. částka 965,520.000 zl., 100 kr. částka 1,931.040.000 zl. Jest-li tyto jednotlivými českými spotřebovateli za koupě vydávané krejčary, desetiníky, zlatky dávány českým obchodníkům a řemeslníkům, saměstnávateli budou tito statisíce našich jednotlivců a s ním celého národa. Nemáme proto hřešiti nikdy proti heslu „Svůj k svému“. Co platno však, když jen novináři ho obecenstvu stále připomínají a když obecenstvo tento příkaz národní povinnosti neplní.

O úvěru maloživnostenském jedná se již velmi často. Navrhovalo se jmenovitě, aby maloživnostníci měli usnadněný úvěr u filiálky rakousko-uherské banky, a aby se tamtéž jejich směnky do výše 40 až 100 korun přijímaly; navrhovalo se též, aby peněžní ústavy povolovaly zálohy na účty řemeslníků za zboží stranám od nich do dané a od stran těchto potvrzené. Leč návrhy tyto na usnadnění maloživnostenského výboru vazy a málo který peněžní ústav takový úvěr povoluje, vytýkáje řemeslníkům, že jsou nespolehliví splátcí a že nedodrží platebních lhůt. Velmi často nemají maloživnostníci úvěr také proto, že censoři (hlavně židovští) podrývají úvěr maloživnostníků křesťanských a že za to dopřávají co největšího úvěru svým souvěrcům. Aby se nedostatků úvěru odpomohlo, navrhuje se jednak, aby společnostem podávala spolehlivě informace, pokud ten nebo onen člen je dobrý plátec, spolehlivý a dobrý pracovník, jednak se navrhuje svépomoc. Mají

se totiž zakládati společenstva dle § 114. živnost. řádu, k čemuž jsou společenstva živnostenská oprávněna. Právě se v § 114., že účelem společenstva jest „podporovati společné zájmy živnostenských zřizováním záložen, skladů surovin, tržnic, saváděním společné výroby strojové a jiných způsobů vyráběcích“. — Společenstevní záložny mohly by se snad zakládati za pomoci zemské jako záložny Raiffeisenovy, které by se pak sdružovaly v zemský svaz a podporovaly a umožňovaly by úvěr maloživnostníkům vady ve větším rozsahu, dle potřeb řemeslnictva. Kapitál by si společenstevní záložny a družstva maloživnostenská získávala snadno, ale hlavní podmínkou by bylo, aby živnostníci dostávali vědy v čas danému slovu: jak při dodání na určitý čas objednaného zboží, tak při splácení splátek na určitý čas povolených. Spolehlivý a svědomitý plátec dostane dnes úvěru, mnoho-li potřebuje.

Pro urážku Veličenstva a pro zločin pobuřování stáli v sobotu před královéhradeckou porotou redaktor „Obrany lidu“, p. Václav Hruška, absolvent sladovnické školy, a p. Josef Čermák, faktor v tiskárně p. Rathouzského v Rychnově. Redaktor „Obrany lidu“ vystříhl z amerického časopisu článček „Pohádka pro staré“ a uveřejnil jej v Obraně lidu. Státní návladnický spátrfval o osobu dodatečně konfiskovaného článku urážku Jeho Veličenstva a zločin pobuřování a žalovalo nejen redaktora, nýbrž dle tiskového zákona i odpovědného zřizovatele tiskárny, v které se „Obr. lidu.“ tiskne. Pan redaktor Hruška pravil před soudem, že se necítí vinným, an netušil, že článek by mohl obsahovati něco zavadného. Řeči pana státního návladního Matouše, obhajed dra Kloučka a Štemberky byly zajímavé. Porota uznala posleze ve třech otázkách oba obžalované jednohlasně nevinnými, v jedné 1 hlasem vinnen, 11 nevinnen. Následkem toho byli oba žalovaní sprostěni obžaloby.

Kožešnický kurs uspořádán bude od 18. června do 25. července v Praze. Denně se bude vyučovati od 8—12 a od 2—6 hodin. Do kursu přijmou se kožešníci mistři a pomocníci od 24 do 45 let. Přihlášky v technologickém museu v Praze Královské ulice č. 29. Chudí obdrží po případě podporu až 60 korun od kuratoria musea, pak li do 15. června prokáží se vysvědčením nemajetnosti.

Sjezd poštovních expeditörů konati se bude v Praze 4. června o 3. hodině odpolední ve velkém sálu u Štajgrů ve Vodičkově ulici. Na programu jest: Expeditor ve službě státní a soukromé. Reorganisace venkovského poštovníctví. Jednání o řádné organizaci stavu expeditorského, Žena ve službě poštovní. Volné návrhy.

Zvěsti z východních Čech.

Hospodářský spolek pro okolí Králové Hradce koná valnou schůzi 27. května o 2. hod. odp. v Blešné v hostinci pana Jana Janka. „O obilním skladišti“ promluví p. Frant. Komárek, učitel na hospodářské škole v Kuklenách.

Ze Svobodných Dvůrů. Dne 18. května zeznul v Pánu pan Jan Smetana, zvěrolékař, statkář, a spolumajitel kruhové cihelny, člen výboru cukrovaru v Předměstícih, bývalý člen okresního výboru a člen okr. škol rady. Pan J. Smetana byl pokročilý a praktický muž, který následkem širokého svého rozhledu, neúporné píle a vytrvalosti, jako muž svépomoci stal se mužem zámožným a občanem na Hradecku vynikajícím. V rodné své obci byl dlouho členem obecního výboru a místní školní rady, r. 1867—1870 a od r. 1874 do 1880 byl starostou. Své děti paní Marii Smetanovou a Matildu Kopistovou choťi statkáře a Emilií Koutníkovou, choť statkáře a starosty v Praskačce zaopatřil dobře, provdáv je za muže vážené. Pan MUDr. Lad. Smetana jest chvalně známým lékařem v Kuklenách a p. Otakar Smetana, zvěrolékařem a statkářem ve Svobodných Dvorech. Jaké účty a vážnosti se zvěčnil na okresu královéhradeckém a v celém kraji těšil, ukázal nejlépe v pondělí jeho pohřeb. Dostavili se k němu na více než 60 kočářích přátelé a ctitelé zesnulého z Hradce Králové, téměř ze všech obcí okresu královéhradeckého, dále čelné osobnosti z okresu pardubického, mechanického a jaroměřského, četní obecní starostové v čele s p. okresním starostou Štěpánem a s nejstarším starostou v okresu, panem Janem Groškem z Libníkovic, pp. Walděk předseda a členové i úředníci cukrovaru předměstického, četné dámy a veliké množství obecenstva. Škola, se statkem pana Smetana sousedící, ozdobena byla smutečním praporem. Světnice, v které zvěčnilý skončil, proměněna byla ve smuteční kapli. Na katafalku umístěna byla rakev s pozůstatky zvěčnilého, ozdobena četnými věnci, ve středu exotických rostlin a květin, ozářených hořelými voskovicemi. Výkrop mrtvoly a církevní modlitby vykonal vdp. děkan kuklenský s vpp. kaplany. Páni učitelé z Kuklen a Svobodných Dvůrů zapěli smuteční píseň. Pohřební průvod byl nekonečný. Zahájili jej školní děti majíce v čele školní prapor smutečním závojem obestřený, v průvodu se nalézala dále hudba pohřebního ústavu p. Richtra, zpěváci a kněží. Rakev ověněna 4 věnci vezena byla na nádherném skleněném voze, podél něhož nesli po obou stranách zřizenci pohřebního ústavu p. Richtra od příbuzných a přátel 10 darovaných věnců. Mezi nimi zaujímali vynikající místo věnec věnovaný sl. okresním výborem královéhradeckým a obecním výborem ze Svobodných dvůrů. Majitelé cihlen místo věnce darovali 20 korun na Ústřední Matici školskou. Za rakev kráčeli choť, synové, dcery, zeťové a vnuci a vnuky zvěčnilého, p. okresní starosta se starosty obcí a ostatními hosty. Průvod nekonečný zvolna pokračoval ke Kuklenám. Zde před kostelem vzali máry a rakvi a věnci na ramena členové obecního výboru ve Svobod. Dvorech, načež sloužena sl. smuteční mše.

Po poledni ubíral se průvod na hřbitov, kamž pozůstatky zvěčnilého pana Jana Smetany odnesli pp. starostové obcí, načež uložena do rodné hrobky. Za obřadů církevních promluvil tklivou řeč dp. Kraus a když na rozloučenou na této pouti pozemské zahrála hudba kuklenská dojemnou národní hymnu: „Kde domov můj“, nezůstalo na hřbitově oka suchého. Přechodné obecenstvo vzdalo vynikajícímu občanovi pana Jana Smetanovi počtu poslelu a pozvolna ubíralo se do svých domovů.

Z Rychnova. V městské naší skupině má býti kandidován žižkovský zámečník p. Kratochvíl, když se zaváže, že vstoupí do mladočeského klubu. Mluví se také o kandidatuře dra Štemberky a redaktora Hrušky. Vážně myslícím kruhům nezamlouvá se žádná z těchto kandidatur. Pan Kratochvíl se zabývá více politickým než řemeslem a ucházel se o kandidaturu již na různých místech. Dosud musel vědy ustoupiti některému advokátovi neb jinému klubovnímu miláčkovi. Jest již nejvyšší čas, aby na sněmu bylo méně planého politisování a mluvení a více plodné, skutečné práce. A takové kandidáty — muže vážné práce a pevného charakteru — lze naléztí též v Rychnově a netřeba pro ně jezdití jnam. Odporně čujeme měšťanstvu naší volební skupiny, aby trochu více přemýšlelo o tom, co se vlastně stalo ve prospěch našich voličů na zemském sněmu. Kolik pak z těch nešetných a namnoze i nemožných slibů bylo splněno? Opakuji proto, volte muže plodné a vytrvalé práce a nikoli radikální frása. K vážným kandidátům nepatří ovšem ani p. dr. Štemberka, ani p. redaktor Hruška.

Z Vlkavče. Dne 8. května ráčil zavítati do naší farnosti J. B. M. udlěti sv. biřmování. Na uvítání J. B. M. postavili věřící před farní budovou bránu s prapory a věnci ozdobenou s nápisem: „Zachovej nám Hospodině českého Strossmajera“. Od samé brány bylo vysázené stromofadí až ku chrámu Páně. Osada byla ozdobena prapory a věnci. Hned ráno o páté hodině započala střelba z hmoždířů. Věřící farnosti naší uspořádali banderium a jeli naproti J. B. M. Milostí do sousední obce Přibyslavic, kudy se J. B. M. ubíral přes kolaturní obce Kozohody. Ostatní věřící farnosti Vlkavské jakož i z okolí shromáždili se před farní budovou ve Vlkavci o 7. hod. ranní. Když J. B. M. se blížil od Přibyslavic ke Kozohodům, tu nastala opět střelba z hmoždířů a blahol zvonů obou chrámů Páně. Věřící se vši toužebností a nadšením očekávali J. B. M. Když však dojel J. B. M. blíže farní budovy, vyšel mu vstříc pan starosta Jan Radil obce Vlkavce a všele uvítal J. B. M. Po něm pak vital nejd. biskupa pan Kletečka, vrchní správce G. Jenkova, jakožto zástupce vysoce urozeného pana patrona. Třetí uvítal pan Josef Horák, velitel dobrovol. sboru hasičského u samé brány, pak uvítal dp. farář Bojislav Flum jménem všech kolaturníků. Po něm přistoupila šákyně II. třídy Karolina Horáková, dceračka pana Jana Horáka z Vlkavče, která uvítání přednesla jménem všech spolužáků. Čtný průvod odebral se posleze do chrámu Páně, kdež započaly církevní obřady. J. B. M. sloužil mši sv. a měl kázání. Věřící se vši tužbou očekávali J. B. M. slova, která k nim byla promluvena a která utkví jim v paměti. Kostelník byl přeplněn. Po mši sv. zkonšel J. B. M. školní dívky ze sv. náboženství, což činilo velký dojem na lid, jak dívky beze vši bázně odpovídaly. Ku konci ještě J. B. M. posvětil sochu nejv. srdce Páně, která zdobí náš chrám Páně. Když nastoupil J. B. M. cestu zpáteční, tu vystoupil až na samý kočár žák Frant. Martinek, který jménem celé farnosti děkoval. Věřící se opět shromáždili jakož i sbor dobrovolných hasičů, který doprovodili J. B. M. za hlaholu zvonů a střelby z hmoždířů. Banderisté doprovodili J. B. M. koňmo až k samým Bačicům. Žehnej Bože snahy našeho velepastýře a posiluj a opatruj jej!

Z Rychmburku. V neděli dne 20. května konala se v Rychmburku slavnost v našich dieocésích jen za mnoho let v každé farnosti se opakující. Vydařila se skvěle. Proti předešlým dnům deštivým bylo v neděli jasno ač citelné chladno, které však slavnosti této — příjezdu J. B. M. nejd. p. Edvarda Brynychy, biskupa královéhradeckého za příčinou udělení sv. biřmování — pranic neškodilo. Rychmburk byl ozdoben prapory, nedaleko kostela postavena byla slavnostní brána sl. knížecím patronátním úřadem. Banderium 32ti jezdců, v jehož čele byl p. Jos. Havlíček, člen okresního zastupitelstva a starosta z Hluboké, vyjelo J. B. M. k Lažanům naproti, odkud po vřelém oslovení od p. Havlíčka doprovodilo J. M. na Rychmburk. Zde zatím shromáždilo se ohromné množství věřícího lidu se školní mládeží blíž kostela. U slavnostní brány samé pak čekalo duchovenstvo s p. patronátním komisařem a lesmistrem v čele knížecí úředníci a spolek sv. Josefský se spolkem hasičským. U brány uvítán byl nejd. arcipastýř od místního p. starosty Hromádky, drážičky Nyklový, místního vdp. děkana Dvořáka, p. říd. učitele Bachmanna, matky praporu sv. Josefské jednoty p. Mudrochové a člena téže jednoty p. Vítka ml. Mile dojata uvítáním Jeho Milost laskavě děkovala, načež se ubírala v průvodu do farního domu a odtud obléknuvši bohoslužebná roucha do chrámu Páně. Zde nejdříve posyčen byl od nejd. velekněze nový prapor sv. Josefské jednoty. Matkou jeho byla p. Mudrochová, manželka místního váženého obchodníka a sl. Nykoděmova, osvědčené obě příznivkyň jednoty. Po posvěcení praporu byla mše sv., při které po evangeliu vystoupil nejd. p. biskup na kazatelnu. Kázání Jeho o Ježíši Kristu jako základu spásy i blaha pozemského, o sv. rodině vzoru rodiny křesťanské a sv. Václavu vzoru vladaře stavějího národ a říši svou na základ Ježíše Krista udinilo na všechny věřící, jimiž byl kostel přeplněn mohutný dojem. Po mši sv. a zkonšce ze sv. náboženství bylo sv. biřmování, jež přijalo na půl šesta sta biřmovanců. Na zpáteční cestě po vyslovení díky od drážičky Macháčkova a člena sv. Josefské jednoty p. Daňka, starosty z Hněvčic byl opět nejd. p. biskup od banderia pod vedením téhož p. Havlíčka k Lažanům doprovoven, kde po opětném vyslovení díky od p. Doležala se laskavě s nimi rozloučil. O zdar slavnosti se velice zasloužili pp. nájemci dvorů, bratři Zednickové.

Ze Zbraslavi. V posledním čísle otčely se „Podvysoké listy“ o nejd. p. biskupa Brynychy s nestydatostí jen vlastní, hanobíce ho v lokalce „Velkomyslavský dar“ za jakýsi příspěvek škole Černinské zaslaly. Neodpovídali bychom tomuto prohanosti známému orgánu, kdyby nebylo tím obyvatelstvo dotýčené obce hrubě uraženo, jakoby snad v jich středu našel se muž, který by tak o katolického a na výsoť dobročinného biskupa se otěl. Odmítáme tuto lokalitu politického listu Kutnohorského a se vším důrazem připomínáme redaktoru, aby si hleděl svých darů, o nichž ví jenom jeho kapsa. Posmívati se biskupu, který na svůj náklad vystavěl a udržuje měšťanskou školu v Chrásti, jako nepříteli školství, jest nejméně řečeno naivností, kterou jenom dlouhovástý, ale krátkorozumný redaktor Hejnic mohl spáchat. Snad se tím chtěl zase jednou za čas zavděčiti se evangelium a židům, z nichž poslední přý zapnul před ním kapsy v poslední době.

Z Golč. Jeníkova. V posledním dopise o biskupské visitaci nedopatřením vynechán byl čin šlechtitý nynějšího majitele velkostatků svob. pána z Fiedlerů. Tento byl všem bismovancům chlapcům a jeho urozená choť všem dívkám za kmotra. Každý z hochů obdržel stříbrné hodinky a děvčata pětikorunu a modlitební knížky. Cín tento zasloužil, aby byl konstatován veřejně, neboť jím ukázala se na novo dobrota nynějšího pána, která i jinak k obyvatelstvu na všech stranách se jeví.

Ze Žlebu. (K návštěvě J. B. M.) Dojemnému obřadu přítomno bylo obyvatelstvo naše za návštěvy J. B. M., při němž ukázala se láska J. B. M. ku svému lidu. Při uvítání nejd. p. biskupa zúčastnil se i p. starosta z Hostoulic J. Stehlík, který stal se právě před tím šťastným otcem čiperného synáčka. J. B. M. zvěděvši o této radostné události uvolila se ihned ku křtu novorozenceho dítky. Přítomný při tom p. správce knížecí Bernásek zmínil se, že i koč, který vezl p. vikáře téže radostné události se dočkal. Nejd. p. biskup přivítal i tohoto pokřtiti. A tak 8. května odpoledne konal se křest nejmladších těchto oveček rukou J. B. M. sub infula. Radost šťastných otců byla veliká a všichni přítomní nemohli se zdržeti mocného dojmů, který v něm zůstavil tento laskavý čin arcipastýřův.

Vodní družstvo pro Černilov a okolí v němž jest zastoupeno 19 vesnic, pracuje čile díky svému předsednictvu. Schůze ústřední správy vodního družstva pro Černilov a okolí bude se konati 31. ledna v Černilově o půl 2. hod. odpolední v hostinci pana Václava Jindry. Do schůze je pozván též člen technické kanceláře zemědělské rady a o schůzi uvědoměna též firma Köhler a Reinach v Praze.

Processi na sv. Horu a Příbrami vykonají dne 16. června farníci z Černilova a z nejbližšího okolí Králové Hradce za vedení dp. faráře Fr. Seidla z Černilova a vp. Fr. Říba, kaplana Opatovického. V Praze si prohlédnou poutníci hlavní památky královské matičky Prahy.

Ze Zvole u Jaroměře. Ve zdejší hostinci pana J. Khola koná se v neděli 27. května o 2. hod. odpo. valná schůze hospodářského spolku jaroměřského, v které promluví okresní tajemník, pan Václav Ezr „o zaopatřování pro státi u zemské pojišťovny císaře Františka Josefa.

104 roky stará stařena byla pochována v Kolíně na hřbitově zalabském.

Z Příbyslavi. Jednota katolických tovaryšů v Příbyslavi a okolí odbývá v pondělí Svatodušní dne 4. června t. r. slavnost svčení spolkového praporu pořízeného za 150 zl., na nějž Její Excellence hraběnka Klotilda Clam-Gallasová ráčila přispěti částkou 100 zl. Světitelem bude vldp. P. Frant. Knob, čest. konsist. rada, bisk. vikář a farář v Příbyslavi. Slavnostním kazatelem vldp. Frant. Korbec, vikar, sekretář a farář v Krušoburku. Matkou praporu bude velectená paní Anna Wollmanová, choť P. T. správce knížecího hraběcího velkostatků Polné-Pobledu v Příbyslavi. Kmotrami praporu budou: velectená paní Fanny Fuknerová, choť P. T. správce v. v. a majitele realit v Příbyslavi a velect. paní Betty Ligounová, c. k. poštmištrůvá a majitelka domu v Příbyslavi. Zvláštní oznámení s programem slavnosti budou příslušným adresátům, spolkům a organizacím co nejdříve zaslána. Tímto se na onu slavnost pozornými činí. Hosté budou srdečně vítáni.

Hospodářský spolek Humpolecký bude míti valnou schůzi dne 27. května t. r. o půl 3. hod. odpo. v Čejově s přednáškami: 1.) „Záložny Raiffeisenovy ve službě zemědělců“ — pan Antonín Mohl, ředitel rolnicko-láňské školy v Humpolci. 2.) „O zpracování půdy“ — pan Josef Joudal, učitel téže školy. 3.) Hospodářské dotazy. 4.) Volné návrhy.

Z Kutné Hory. Zdejší krajinská výstava bude uspořádána ve velkolepých rozměrech. Poněvadž se přihlásilo již 780 vystavovatelů, jest třeba výstavní místo rozšířiti a následkem toho přijímají se ještě nové přihlášky k obsazení výstavy. Po dobu trvání výstavy konáno bude v Kutné Hoře 14 sjezdů a více odborných výstavek. Výstaviště bude elektricky osvětleno. Větroplavci, kapitáni Hálka a Vandas byli ziskáni pro výstavu. — Pan dr. Pacák je šťastným ženichem. Mladovecký klub dal svému vůdčímu místopředsedovi (předseda dr. Engel se poděkoval) pro dny opětného sejití se říšské rady — od 6. do 11. června — dovolenou, protože pan dr. Pacák bude míti 7. června v Praze svatbu s bohatou vdovou.

Čechové mezi bary. Naši čtenářové vědí, že mezi burakými došlostelci bylo více Čechů a že též v Kimberleyi mezi oblíbenými Angličany byli Čechové. S našimi krajany možno se sejití nejen v Johannesburgu, Pretorii, Mafekingu, Kimberleyi, nýbrž také mezi jihoafrickými rolníky. Robert O. de Braza vypravuje, jak na lovu na antilopy poblíž dračích hor překvapen byl v planině jednou bouří a jak ujížděl se svým druhem k řece Tugale, hledaje, kde by našel v lidském přibytku přístřeší. Konečně shlédl na druhém břehu řeky při jeho vodu a potahu bura,

který mu poradil brodit přes řeku a kudy by se dostal nejbližší cestou k osadě „Talianá“. Když řeku s koňmi šťastně přeplavali a u ohně bura trochu se ohřáli a osušili, přijeli asi za hodinu udaným směrem k osadě „Talianá“. Přivítání byli děným šátkem. Někdy bavový hlas volal, kdo to: Hleděli se s domácími amlaviti kuchyňskou itáličtinou; ale buď ji dobře neuměli, nebo jim nerozuměl Talian. Spustili tedy angličtinou; tu to teprve našli; trochu lépe se srozuměli lámanou holandštinou a skuili to proto ještě s němčinou. Tuto mluvil „Talian“ dosti obstojně a dohodl se s Brason. „Talian“ ve fianslové košili a v moleskinových kalhotách pozval neočekávané hosty do statku a tu se vysvětlilo, že Brasa se svým přítelem nezapadl do italské, nýbrž do české osady. Majitel statku přinesl svým hostům hned jalovcové kofalky, aby v promočených šatech své skřehlé údý zahřáli. Hostitel přinesl trochu velké sklenice, jmenoval se Málek a pocházel ze Skalce. Vystěhoval se asi před 10 lety s několika tkalci a přidičky od Králové Hradce a Náchoda do Transválu. Jounce únavným lovem znaveni a studeným deštěm a vichrem skřehlí, poslouchali lovci vypravování Málkova a posilnivé se večer, zapíjeli ohřátou jalovcovou kofalkou až do třetí hodiny s půl nocí. Pan Málek svým hostům vypravoval, že se svými krajany Hájkem, Vondrákem, Rybickou, Havlíkem a j. vystěhoval se do pruského Slezaka, kde pracovali v Dlouhé Bělé v přádelně. Aby ušetřila cel a založila transválský domácí textilní průmysl, zřídila slezská továrna v Johannesburgu textilní továrnu. Leč této se nevedlo dobře. Protože firma byla nucena platiti českým vystěhovalcům pět let denní mzdu 26 šilinků, dohodla se s nimi a vyplatila jim obdoby. Za tyto peníze koupili si čestí tkalci a přadičky burakou farmu asi 30.000 korečů a dali ji obdělávati za malý plat asi 20 šilinků a kukpříčnou kaši měsíčně a sušené hovězí maso od Kafra. Čechové sami předli a tkali a z plátna hotovili dělnické šaty pro černé i bílé havíře, za které byli dobře placeni. Všichni Čechové v osadě byli zámožní, srdeční a pohostinní, ale scházela jim duševní strava: dobré české knihy a časopisy a zastoupení rakouského konsula. Konsul německé říše poskytoval rakouským poddaným jen tolik ochrany, co v zastoupení učiniti musil; lásky k nim neměl a o rozkvět české osady nedbal. Jen tak se stalo, že ostatní obyvatelstvo pokládalo Čechy za Taliany. Přes noc se oba Francouzi u pana Mála na verandě vtečnou kávou, bábovkou a masitým zákuskem. Když se probudili Francouzi, pracovali Čechové již pilně u tkalcovských stávů. Jejich ženy zatím byly mezi havíři, jimž za drahé peníze prodávaly mléko a ostatní potřeby. Za pohostění nechtěla paní Málková ničeho vzíti. Rozloučení Čechů a Francouzů bylo velice srdečné. Kolik asi Čechů žije v jižní Africe roztroušené?

Zlaté doly u Johannesburgu. Burové hrozí pro jisté případy vyhoditi pumovací stroje a ochranné stavby v dolech do povětří, takže by zlaté doly na léta důkladně zatopily, takže by v nich dolování zlata nebylo možno. V dolech Robinson, Langlaagte, Estate, New Primrose, Crowne Raf a 48 jiných dolech, které již roku 1893 měly cenu přes 70 milionů zlatých dobyvá se nyní přes 2 a půl milionů uncí zlatá každoročně. Od r. 1897 do r. 1897 vynesly zlaté doly ve wifaterských horách u Johannesburgu 12,485,338 uncí zlatá. V těchto dolech doleje se ročně šestý díl veškerého výtěžku zlata.

Jak se baví helveti při obecní schůzi. V obci Nelenicích, soudního okresu Král. Městského, měli před krátkým časem obecní schůzi a při ní skládání účtů obecních. Obec Nelenická patří ještě mezi ty, kde se při podobné příležitosti bumbá na obecní útraty. Jedli, pili, hodovali, scházela jen nějaká „ušlechtilá“ zábava. A o tu ihned postarano. Vystoupil občan jeden a jal se čísti nejhusnější sprostáctví o našich svatých Božích. Nelze ani z daleka dotknouti se úžasné frivolních slov, jakých užíváno o sváticích církve katolické. I bylo smíchu a tleskání, radovalo se srdce přítomných helvetů jak šikovně si na tu „Hmskou“ vyjeli. Četnictvo, do zvěděvši se o všem, udalo ušlechtilou tuto zábavu na příslušném místě; a nyní musí občankové nuceně putovati — nikoli do St. Boleslavi — ale k okresnímu soudu do Král. Městce; a hodlají přý později podniknouti nucenou manifestační helvetickou pouť ku sl. c. k. krajskému soudu v Jičíně. Toť opět obřezek evangelické tolerance pod okny samého pastora.

Tabák se bude pěstovati na zkonšku na Moravě. Pro letošek učiní se pokusy s dvěma druhy tabáku. V 17. a na počátku 18. století pěstoval se tabák svobodně v celých Čechách a na Moravě. Zde byla postavena první továrna na tabák v Unčově u Litavle, kterou císař Karel VI., utec císařovny Marie Teresie r. 1725 zrušil, poněvadž udělil na Turcích vydobytým a vylidněným jižním Uhrám privilej výhradního pěstování tabáku, chtěje takto do Uher přitáhnout zemědělské přílákaty. Z bývalé ančové tabákové továrny stal nyní rolnický cukrovar, sladovna, mlýn a lihovar na lisované droždí. Že se na Unčově dobře tabák daří, o tom se přesvědčil redaktor tohoto listu, zasev před 20 lety několik havanských a tureckých tabákových semen do selinářské zahrádky ve svém rodišti, které vyrostly v mohutné lodyhy s pěkně vyvinutým tabákovým listem. Není pochybnosti, že na jižní Moravě se bude dařiti tabák dobré jakosti. V teplejších okresech Čech by se dařil tabák zajisté daleko lepší, než-li tabák ve Slezsku, Sasku, Braniborech a v Bavorsku. Proč mají dues Uhry požívati výhradní privilej na pěstování tabáku, toho naprosto nechápeme, neboť jsou od Rakouska úplně neodvislým státem a netřeba jim tedy umožňovati, aby na úkor semí českých, rakouských a polských kořistili.

Hasičská šupa Nechanická sestávající z dobrovol. hasičských sborů: Velkých Babic, Bohárny, Hrádku, Klenice, Kratonoh, Kunčic, Lhoty pod Libčany, Libčan, Lubna, Mokrovous, Mšán, Starých Nechanic, Obédovic, Dol. a Hor. Přímů, Sobětuše, Stře-

setic, Suché, Těchlovic, Třesovic, Trnavy a Zvíkova pořádá v neděli dne 8. července 1900 šupní sjezd v Dolním Přímě spojený s veřejným cvičením. Pořádá slavnosti: 1. O 6. hodině ranní budíček. 2. O 9. hodině dopolední přivítání slavnosti se zúčastnivších sborů v místech u hostince br. Ant. Králka „Na bojišti“. 3. O 10. hodině dopolední šupní valná hromada v téže hostinci a tímto pořádkem: a) zahájení valné hromady starostou šupním; b) čtení zápisu z poslední valné hromady; c) správa jednatele šupního; d) správa pokladníka šupního a přehlištělů účtů; e) správa dozorce šupního; f) ustanovení dne a místa příštího sjezdu šupního; g) ustanovení výše členských příspěvků pro příští rok; h) volba 8 přehlištělů účtů pro příští rok správní; i) volné návrhy. Vedle § 7. šupních stanov má býti každý sbor zastoupen svými poslanci. Na každých 20 členů připadá 1 poslanec; sbytky méně 10 se nečítají. Každý poslanec opatřen býti musí průkazem opatřeným podpisy zástupců sborů, který při valné hromadě odevzdá a má 1 hlas, může však zastupovati několik, neb i všechny hlasy sboru. Valná hromada přístupna jest všemu hasičstvu. 4. O 12. hodině polední oběd. 5. O 2. hodině odpo. sešední sborů v Saškého pomníku poblíž hostince „Na bojišti“ a pochod na cvičiště, kde uvítání hasičstva zástupci obce. 6. O půl 3. hodině odpo.: Proslav k členstvu, promluví šupní dozorce br. Václav Věbr, načež veřejné cvičení místního sboru v místnostech zámku Jeho Osvícenosti p. Jana hraběte z Harrachů. O půl 4. hod. odpolední: Koncert v zámecké zahrádě. Hudba Škola Kukulenského, osobním řízením kapelníka p. Časenka. O 8. hod. večerní věneček. Vstupné: do koncertu za osobu 40 h. Do věnečku z K. členové 1 K. Za hasičskou šupu Nechanickou: Frant. Šaroun, šupní starosta. Boh. Vančura, šupní jednatel. Za sbor dobrovolných hasičů v Horním a Dolním Přímě: Ant. Frydek, starosta. Josef Ryba, velitel. Václav John, čestný předneda sjezdu. Em. Kejzar, jednatel. Sjezd odbývá se dne 8. července 1900 za každého počast.

Pouti v Německém Brodě. V Německém Brodě máme dvě poutní místa a jednu milostnou kapli. Jedním z těchto dvou poutních míst jest kostel sv. Vojtěcha a tak zvaným pramenem „Vojtěšským“. Kostel ten počal býti uctíván a navštěvován rokem 1595. O něm koluje pověst, že založen byl na tom místě, kde sv. Vojtěch z vlasti se ubíraje stanul, aby si odpočinul, a kde přý k jeho modlitbě vytrysknul ze země oběťuvající pramen, jehož voda stala se zázračnou. K označení polohy a místa tohoto zázračného pramenu a na zachování památky jeho i výše uvedené pověsti, dal děkan Ném. Brodský P. Ant. Vančura, na památku devítiletého jubilea mučnické smrti sv. Vojtěcha, patrona zdejšího králov. města, na protějším dům zhotoviti obraz sv. Vojtěcha s nápisem:

Svatovojtěšský pramen.
Svatý náš biskupe Vojtěchu,
vypros nám potřebnou útechu,
zachovej ve vlasti obrodu
víru svou českému národu.

Pouti k tomuto posvátnému místu konají se dvakrát do roka, a sice tu neděli po svátku sv. Vojtěcha t. j. dne 23. dubna a na den sv. Václava t. j. dne 28. září, za velmi značného účastenství lidu, jak z nejbližšího okolí, tak i z míst vzdálenějších, ano i se soudního města Jihlavi, tak že jich asi kolem 5ti a 6ti tisíců počítáno býti může. Druhým poutním místem jest kostel sv. Trojice a tak zvaným pramenem sv. Trojice. Kostel tento počal býti uctíván rokem 1721 a vystaven byl důst. p. děkanem Seidlem. O kostele sv. Trojice koluje pověst následující: V děkaně zahradě vyrostly tři tulipány na jednom stonku a to přý zavdalo děkanovi P. Seidlovi podnět ku stavbě nového kostela. Proto podnes lze spatřiti v kostele po pravé straně hlavního oltáře malý obrázek se třemi tulipánovými květy na stonku a nápis: „L. 1721 před první poutí sv. Trojice tento tulipán jest vyrostl na zahradě při děkanství na znamení Nejs. Trojice Božské. Při tomto kostele je též kaple „Sv. kříže“, pod kterou se nalézá zázračná studánka, k níž druzí se pověst o zázračném uzdravení slepé mlynářky, které se ve enu zdálo, že nabude opět zraku, umyje-li se ve studánky, která v okolí mlýna se nalézá. Aby místo to, kde se ta studánka nalézá, poznáno býti mohlo, že přý se tam najdou tři tulipány na jednom stonku (ač to bylo v zimě). Mlynářka sdělila to mužů věmu a ten ihned jal se místo podivuhodně hledati. Po nedlouhém hledání místo k užasnutí všech skutečně nalezeno, tulipány vykopány a na místě jich zřiti bylo čestvý, vytryskující pramen. Jakmile mlynářka vodou z něho potřela si zrak, prohlédla. Studánka na tom místě se nalézáající jest velmi pěkně upravena a velmi dobrou a zdravou vodou. Pout koná se k tomuto místu jen jednou do roka a sice na první neděli po Svatodušních svátcích na den Nejev. Trojice Boží. Lidu počítati se může k 8—10ti tisícům. Vody z obou pramenů obyvatelé Ném. Brodští rádi ku svým potřebám užívají, zvláště blahodárné působila při neduhu zemělého nejdůst. biskupa Josefa Jana Haise, který prodlévaje po delší dobu při generální visitaci v Ném. Brodě, velmi pramen sv. Trojický chválil, říkáje místnímu děkanovi: „Tu vodu byste měli v láhvích po světě rozasílati“.

Ze Staré Boleslavi. V poslední době uveřejňuje „Čas“ (viz jedno číslo z posledních) a jiné „pokročilé“ časopisy, že St. B. je tuze klerikální a že se tam náramně ubližuje phanu Sch. Musí to býti podle těch listů znamenitý velikáš. A je tomu tak. Provedl již mnoho „kšeftů“, zvláště v Praze, v Bráně a i v Berlíně měl co dělati, jenže k tomu berlinskému „kšeftu“ potřeboval vysvědčení chudoby (ale ne ducha, aby snad nebyl omyl, podobně by se mu mohlo dáti.) Podle toho vysvědčení byl ten pan Sch. nedávno příliš chudým, nyní jest zase bohatým, ale v St. B. hrozně nešťastným. A příčina toho? Často totiž u něho boří. Jednou mu shořelo moc staré seno i se stodolou (on je „lieferantem“ c. a k. vojáka), za chvíli chytalo v této stodole po druhé. Na to mu shořelo zase staré seno v klerikální najaté stodole a za krátko chtělo hořeti zase seno v klerikální stodole. Posledně pak shořely mu nevysvětlitelným způsobem dva staré vozy se starým senem. Dle poslední správy

„Čas“ není původem těch pořádků nikdo jiný než ti klerikálové a to všechno pro toho Hilnera. Je to meta ne? Pardon, kdo pak ale zapaloval tenkrát pivovár, kdy ještě klerikálové v St. B. nebylo? Jest to také nevyvratitelné? Podle podrobných zpráv musí se čtenáři domnívat, že phan Sch. pojistěn není. Ale chyba lávky! My víme, že pojistěn jest i na staré hrábě. Nedieme se tudíž, že takové neštěstí snáš trpělivě, vždyť „to“ má v kapsě a ví, že při ohni o nic nepříjde. Pak snadno teče píseňské „na cirandě“ proudem a noblesově jeho pijí gratis. Ze se při tom nadává klerikálům, rozumí se samo sebou. Výplod ducha při takové pitce dá se „do továrny na bílé vtipy“, kollega „Markus“ přidá k tomu koření se své „apatyky“ a senační zpráva ze St. B. o těch klerikálech počle se do novin. Tady to už máte, volá obřezaný phan a kolportuje čerstvě tištěný dopis v novinách mezi zotročené goimy. Je mnoho hluku v St. B., když hoří u Sch. Tomu phanu přijedou pry hasiči vědecky pozdě, či jak „Čas“ píše, s křákem po fanuse. Pane pisateli té zprávy, nechtěl byste být tak laskav a sdělit hasičům aspoň několik minut před vypuknutím požáru, že bude hořeti? O té perfidnosti židovské! Inu, někomu přijedou hasiči brzy, někomu pozdě. Či myslí phan pisatel, že hanobením hasičů tito se urazí a nebudou konati svou povinnost? Rozumíme! Je-li phan Sch. způsob, jakým požár vznikl podle „Času“ „nevysvětlitelný“, k čemu těch 400 korun na vypátrání pachatele? Jste phan Sch. příliš štědrý! Tolik prozatím k objasnění té maty klerikálů, která vedla (!) až ku zhášení.

Papežské vyznamenání. Bývalý předseda rakouského ministerstva hrabě František Thun vyznamenán byl velkokřížem papežského řádu Piova. — Do Říma putoval se svou rodinou nejv. zemský maršálek království Českého, J. J. kníže Jiří z Lobkovic. Zpráva, že se jel omlouvat do Vídně vládě Křibrové, protože dra Bazu nevolal pro jeho řeč k pořádku, obsahovala snad jen zbožné přání Němců, jak jsme hned tušili.

Proti osnově zákona o ustavení devítihodinové doby pracovní v uhelných dolech podá ústřední spolek rakouských majitelů dolů jednoblasný protest spolu s peticemi k oběma sněmovnám říšské rady.

Zuřeni Milanovo. Marnotratný bývalý srbský král Milan, vrchní velitel srbské armády, ničtí všechny, o nichž myslí, že by mohli odporovati jeho chtíčům. Tak byl bývalý srbský ministr Taušanovič, který studoval v Čechách, odsouzen na 11 let do těžkého žaláře pro zločiny, jichž se nedopustil, které ale z návodu zhyřilého tyranu Milana byly od nejatých svědků potvrzeny. Řádění Milanova má pry již král Alexander, který se klátí jako třtina mezi radami svého otce a své matky, až po krk a radí pry Milanovi, aby Srbsko opustil. Milan si za to dá vyplácet asi nové miliony.

Léčivost medu. V „Leipziger Bienenzeitung“ sděluje dr. K. Kreba, že medem u své zlédecerušky vyléčil těžký případ difteridy a šarlachu. Dával dítěti med užívat v mléce. Noviny včelařské společnosti ruské zase sdělují v č. 8. z r. 1892, jak se medem vyléčil z nebezpečí choroby jistý nemocný, který trpěl na škrofe, haemorrhoidy, bolení hlavy, nval krve do hlavy, kámen ledvinový, tlučení srdce, zádech a nesmírnou nervositu. Když léčiva nejevila účinku, začal požívat hojně medu v čaji, a sice denně osminu až čtvrt libry. Za měsíc byl zdrav a dosud hlavně medu připisuje úplné své uzdravení.

Pro rolnictvo jsou jenom sliby. Rolníci ze semí alpských vyslali v minulých dnech deputaci k ministru orby, bar. Giovanellimu, která žádala pro rolnictvo různé úlevy. Ministr odpověděl sladkým úsměvem a dobráckým ujištěním, aby rolníci nepochybovali o jeho dobré vůli, pomoci rolnictvu a vyzval je pak, aby se jen spokojeně odebrali domů a srdečně tiskli členům deputace ruce. Vádcové rolnické deputace Reiterer mu však pravil: „S takovou odpovědí nemůžeme přijít domů. Všecko rolnictvu jest rozechvěno. Vládu slibuje nápravu již po několik let, ale nečiní po té stránce — nic!“ Ministr: Je to velice těžké; nemám žádných peněz! Ještě zbývají v tomto roce dvě třetiny, a já mám v pokladně všeho všudy 20 tisíc zl. Vádcové rolníků: Nám je dobře povědomo, že se na resort ministerstva orby vydává nejméně. Naše prosby se ale nenesou k tomu, *vymocť nějaké peníze, nýbrž jsou povahy jiné.* Bylo by rolnictvu velmi dobře spomoženo, *kdyby na příklad v době sklizně se dávala vojínům dovolená, jako v Německu.* Ministr: To nezávisí na mě. Vádcové rolníků: To je nám známo, ale myslíme, že je povinností ministra orby, v ministerské radě a vůči koruně v tomto smyslu pracovati. Ministr: *Zajisté, mám také nejlepší vůli k tomu.* Vádcové rolníků: Máme ještě jinou prosbu, která se také netýká peněz. Žádáme, abychom mohli činit přímé dodávky vojsku. — Ministr se vymlouval, že správa vojenská nemůže chodit nakupovat ke každému rolníku, že rolnické spolky také nebudou na to připraveny a že neodvedou správné dodávky. Rolník Reiterer pravil ministroví, že vojenská správa může spotřebu obilí a sena braditi zcela dobře u zemědělských družstev, společenstev a obilních skladů. Tato budou mít potřebu vždy v zásobě, když se jim odbyť zajistí a rolníci by byli tím sami vinní, kdyby svým závazkům nedostáli a o vojenské dodávky přišli. Nedbalých a nevědomitých rolníků nebude nikdo litovat, neboť ti jsou svým neštěstím sami vinní. Reiterer poukázal také na velikou nespravedlivost, že při převodu majetku mu i platit rolník poplatky i z dluhů na usedlosti vázancích. Poplatky z nemovitostí i daň z pozemků i přírůstky mají se platit jen z čistého majetku, tedy po srážce dluhů; to zase nemohla Excellence pochopit. Rolníci ministru pravili důrazně, že o plané sliby nestojí.

Smetanův pomník — Smetanovy sady. Z Hořic se nám píše: Záležitost prvního důstojného pomníku Smetanova pokročila již tak daleko, že hudební spolek „Dalibor“ vypsal soutěž s obmezeným počtem pp. sochařů na nejlepší skizy. Lhůta do 1. ledna 1901. — Zařízení sady Smetanových, ve kterých pomník Smetanův postavený bude, svěřeno bylo české firmě, panu Juliu Kryšovi, majiteli technické kanceláře pro zařizování sadů a zahrad v Praze. Dne 31. května 1901 je hotové spolku odezdá. Poněvadž fondy ku pořízení důstojného pomníku nejsou ještě dovršeny, žádají se zdvořile všichni přátelé českého umění hudebního, aby malým dárkem na pomník uctili památku našeho mistra. Pokladníkem jest pan Jan Dobeš, účetní městské spořitelny v Hořicích. Veškeré dotazy pomníku Smetanova se týkající zodpovídá p. Jos. Feisar, předseda výboru pro postavení pomníku Smetanova v Hořicích.

Výkonný výbor strany mladočeské konal v úterý v Praze schůzi. Zdá se, že konečné rozhodnutí o důsledné a definitivní obstrukci se dosud nestalo. Někteří poslanci chtěli otázky zemědělské a živnostenské vyjmouti. Dr. Kaizl a Kramář pry ne soudí o obstrukci různých. O výsledku jednání jsou zpraveny jen německá Bohemie a Tagblatt. Ve výkonném výboru panovala nálada, aby se od obstrukce neopustilo dříve, dokud vláda nedá Mladočechům úplné zadostučnění. Od obstrukce — pak-li k ní dojde skutečně — nemá se ani pak upustiti, i kdyby Čechové byli od pravice opuštěni a úplně osamoceni. Schůze se účastnili: bývalý ministr Kaizl, Kaftan, Pacák, Herold, Kramář, Edvard a Prokop Grégr, redaktori Anýž a K. Tůma, rytíř Pláček. Fořt, Brzorád, Blažek, Bělský, Čelakovský a dr. Podlipný. Dr. Engel vzdává se předseda mladočeského klubu ve schůzi výkonného výboru scházel.

Slovanskou pouť chtí koncem října neb v listopadu podniknouti slovanskí poslanci s příslušníky svého národa do Říma, aby oslavili manifestačně letošní jubilejní rok.

Na zbudování pomníku na hrobě spiritala P. A. Petráneho přispěli tito důstojní pánové: Jirásko František, kapl. v Rovni 10 K, Engelbert Starý, děkan v Rovni 5 K, Bohumil Bayer, kaplan v Dolní Roketaici 2 K, Václav Čihák, kaplan v Poděbradech 10 K, František Bilek, kaplan v Ném. Lihčavách 2 K, Antonín Zikeš, administrator v Poučově 4 K, Josef Jiříček, administrator v Onjezdě u Chocně 10 K, Josef Štemberka, farář ve Staršově 4 K, Frant. Kozel, deficient v Litomyšli 3 K, František Horák, kaplan v Jeníkově 2 K, Václav Jelínek, farář v Korouhvi 4 K. V celku 56 K. O další dary prosí a je quitaje František Jirásko, kaplan v Rovni pp. Moravany.

Manifestační schůze rolnictva ve Veselíci byla včera četná rolníky z Pardubicka, Nechanicka a Hradecka navštívena. Schůzi zahájil předseda p. okresní starosta Markalous a hosty uvítal předseda vojské besídky p. řídící Weissbauer. Pan Markalous představil na to přítomné poslance a okres. hejtmana z Pardubic, načež poslanec p. Prášek dosti šťastně, hzně i vtipně promluvil o národohospodářské situaci, o obilním skladišti a dani pozemkové. Pravil, že združení zemědělské postaví vlastní kandidáty a založí samostatný klub venkovských poslanců. Na to mluvili pp. Tluchoř, Prášek, Vinař, dr. Pražák, Udržal, Doležal atd. a p. Voltr z Hubenic navrhl resoluci, v které přítomní rolníci projeví úplný souhlas s programem české strany agrární, který chť všemi silami podporovati a k jeho provádění a uskutečnění přispívati. Rolníci schvalují veškerou činnost sdružení českých zemědělců, které uznávají za jedinou politicko-hospodářsko-politickou organizaci zastupující rolnictvo. Souhlasí úplně s tím, že česká strana agrární prohlásila se za zcela neodvislou ode všech jiných stran politických a přejí si důrazně, aby tato neodvislost byla udržována a samostatnost rolnictva ode všech jiných stran vláde prováděním politiky ryze selské a při tom i výslovně české dokazována. Rolníci žádají zároveň, aby stát i zem účinně podporovaly činnost družstevní a poskytovaly jmenovitě výdatnou podporu družstevním skladištům, od jichž organizace očekávají zlepšení trhových poměrů a ozdravení obchodu obilního. Resoluce přijata jednomyselně. V debatě pak pokračováno, až ne zrovna věcně a šťastně. Pan poslanec Udržal uznal za dobré zatáhnouti do své řeči Krista, Husa, ndp. biskupa Brynychy, který pry mu nechal ve svých orgánech vynadat, a rejal do žurnalistů vůbec, bez jejichž článků nemohl by přece sestavovati své řeči a šířit svou slávu. Pan Udržal přece žádnu myšlenku dosud nevynalezl. Poctivého žurnalisty, který nemění své přesvědčení za diety, padesátky a třeba i laciněji, pry by snad ani za dne s lucernou nenašel. Redaktor Stábl, který své přesvědčení nemění za peníze, neběže úplatky ani diety do rolnických schůzí a nedělá také kapitalistům insertní politiku, může panu poslanci Udržalovi zcela klidně říci, že aspoň stejně se najde poctivý a nezištný žurnalist, jako poslanec, který své přesvědčení dle větru v proudu ve voličstvu nemění. Co se týká platu, tedy tento si musí každý novinář úmornou práci zasloužit, ale těžko jest najíti poslance, který by nebral diety za týdny a měsíce, po které ve Vídni v říšské radě nezasedl. Mnohý dovedný žurnalist svou duševní práci živí celé tucty poslanců a může se konečně tápat: co pak tito za miliony vybraných diet národu vymohli?

Dar. Nejd. p. biskup Brynych ráčil udělití sv. Josefské jednotě v Bychburce dar 40 K. Nový to důkaz dobročinnosti Jeho bisk. Milosti.

Schůze obecního zastupitelstva konala se ve středu o 3. hod. odpoledne. V bývalé dívčí škole na Malém náměstí bude umístěna příští chlapecká městská škola, která se otevře počátkem školního roku 1900—1901. Škola se doplní postupně. Zařízení městské školy obnášeti bude s až 6 tisíce korun, které se svolením výboru městského školního okresu se uhradí ze jmění městského školního okresního fondu. Plat ředitelů bude obnášeti i s přídavky 2600 korun, učitelé náboženství 1400 korun, tři učitelé 4300 korun, různé náklady 600 korun, úhrnem 9600 kor. Letošní rok vloží se do rozpočtu na vydržování městské školy 2000 korun. — Dále usneseno vypsat konkure na místo učitelky při městské škole. — Na místa podučitelky při obecné dívčí škole zvoleny Karmela Kučerová a Irma Chourová 24 a 21 hlasy. Sledně Františka Vocáskové, která vyučovala franciňe a mešká za příčinou zdokonalení ve franciňe v Lausanně; povolen jí byl 25proc. drahotní příspěvek 22 zl. 50 kr. a rovněž pro budoucnost, až opět zde vyučovati započne. — Industrialní učitelce sl. Boh. Stefanové uděleno definitivum, čímž nabude práva na pensi, kterou platí zemský fond. Zároveň se přimluví po návrhu okres. šk. rady u zem. výboru, aby 25 let posavadní služby bylo jí počítáno do pense. — Schválena c. k. vrch. zem. soudem změněná osnova vypořádáního a stěhovacího řádu pro město Hradec Králové. Řád nabude platnosti 30 dní po vyhlášení. Změny provedené jsou pouze řádu formálního. — Pan Vojtěchovský založil 2 renty po 100 zl. pro učitele hudby při hlavní škole v Hradci Králové. Protože zde nyní hlavní školy není, tedy se nadační listina změnila, aby požitek 10 zl. se ročně rozdělil střídavě pro učitele při městské škole chlapecké a dívčí po návrhu všech učitelů dotýčných škol. — Nadace Josefa Bartušky udělena mediku II. roč. Františku Valešovi.

Podána zpráva odboru zastavárenského a předloženy účty i bilance za r. 1899. Treštní řízení proti defraudantu Fabrovi bude tyto dny u soudu ukončeno a jednalo se o to, zdali obec se cítí defraudaci poškozena a připojí se ke treštnímu řízení. Úřednictvu za r. 1899 nebylo dáno absolutorium, zvolen disciplinární výbor a usneseno po návrhu zastavárenského odboru a městské rady, aby město jako poškozené se k treštnímu řízení proti Karlovi Fabrovi nepřipojilo, protože beztoho žádného jmění nemá. Dále usneseno zříditi při zastavárně opět místo placeného revidenta s platem 600 zl. Za revisora zvolen p. účetní Aug. Novotný s odměnou 400 K a 520 K za více práce. Revise zjistila, že v zastavárně scházelo zástav za více než 3.000 korun a úřeků z nich přes 200 korun, celkem 3.270 korun. Sluha Fabr totiž zástavy bez výplaty opět zastavoval a tak povstala škoda 1615 zl. a na úrocích 101 zl. Něco vynahradil jmenovitě Fabrův syn. Konečná zpráva se podá, až bude zvolen disciplinární výbor. Treštnímu soudu se sdělí, že škoda obnáší 1834 zl., že však obec se k treštnímu řízení nepřipojuje. Do disciplinární komise zvoleni p. zem. rada Isakovič, prof. Beránek a Zdařil, p. Nekořavík a Valeš. Dodávka kamen do paedagogia zadána p. Novákoví v Lomnici. Dodání kachlových kamen zadána panu Jelenovi za 981 zl. Na vyzvání vyučovací správy zavede se do paedagogia nového vodovod. Plyn nebyl do žádných škol zdejších zaveden, nestačí ani pro veřejné potřeby města, o zavedení vodovodu a plynovodu nebylo ani řeči, město se bude tedy držeti smlouvy a plyn nezavede, ovšem ale vodovod, lze doufati na vládní účet, aby po vyřízení sporné otázky nemusila se snad stavba bourati s větším nákladem. (Dokončení.)

(Zasláno.)

Dědinka chudiny, Zad. Ždírnice, farnosti Kalenské v Pokrkonoši, postřižená velikým požárem. Vyhořelo 12 čísel a tím mnoho právě na národ. ohroženém místě jest bez příštěší. Volají o pomoc, kdo může rad přispěje, učiní v pravdě skutek milosrdenství? Dvakrát dává, kdo rychle dává. Dary přijímá duchovní správa v Kalné pošta v místě.

Jméno chudiny

Jan Nosek, kaplan.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 19. května 1900. 1 hl. pšenice k 12:20—14:40, žito k 11:00—12:00, ječmena k 9:00—9:80, oves k 6:00—7:40, proso k 9:60—10:00, vikev k 10:00—13:00, hrachu k 16:00—18:00, jáhly k 18:00—0:00, krup 18:00—00:00, bramborů k 3:60—4:40, jetelového semínka červeného k 00:00—20:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 34:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 18:00—24:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:40, 1 kg. másla k 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 19. května 1900 pšenice 12:80 00:00, žito 10:80, 11:80, 00:00, ječmen 10:00 oves, 5:80 6:70, hrách 14:40 24:00, čočka 32:00 36:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:—, 00:— brambory 3:00 3:60, vejce (kopa) 2:40 2:80, másto 2:40, 2:56, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 7:60, sláma k 3:—, k oves 12:40.

Květiny

všech druhů do zahrad i do pokojů v cenách nejmírnějších a nejlepší jakosti v zahradnickém závodě

Jana Vognara

v Poučově u Hradce Králové.

Obsluha správná a rychlá.

Cenník na laskavé požádání zdarma a franko

Slunečníky 1900

prací a hedvábné bluzy pro dámy

ve skvělém výběru za mírné ceny nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Velké náměstí

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

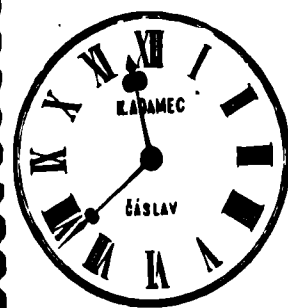
Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

— První výroba —
věžních hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Slatinné lázně „VELICHOVKY“

1/2 hod. jízdy od želez. stanice Josefův-Jaroměř v Čechách. Poštovní a telegrafní stanice v místě.

Sezona od 15. května do 15. září.

Něobyčejně příznivě působící, železitou vodou připravované slatinné lázně (analýze pana dvorního rady prof. E. Ludwiga), elektrické lázně o dvou komorách, korunní jodové solné koupele s borového jehličí, léčení pitím, massage atd. Výborně osvědčené proti nemocem ženským, chudokrevnosti, krticím, dně, rheumatismu, ischias atd. Půvabná suchá poloha u samých rozsáhlých jehličnatých lesů. Moderní pohodlí, velmi mírné ceny.

Ordinující lázeň. lékař Med. dr. Jos. Peluňek z Prahy. Blíže zprávy podá ředitelství lázní ve Velichovkách u Jaroměře.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnoh postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji odporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizvání prosí

Antonín Mölzer.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleřádně. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Na kolo.

Praktická viněná látka pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasíl. závod

Ed. Doskočila

v Chocni.

JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jaké i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstva a sl. úřadům proti šednému vrácení.

Plány a rozpočty shotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

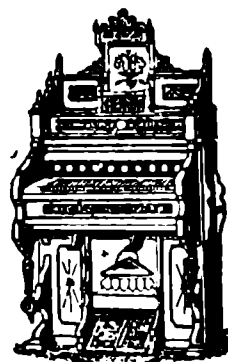
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízení továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Dále levnější než li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých barev, nejnovějších vzorů a bez zvýšení cen lze dostati pouze v mém prvním českém zasílatelském závodě, o jichž trvání co důkaz podávám jedno z posledních mne došlých uznání :

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku, musím však s politováním sdělit, že jsem posud šatstvem tou měrou zásoben, že na delší dobu nemohu pomýšleti na nové objednávky; vinu toho nesou Vaše látky výtečné jakosti, které nejsou takřka ani k roztrhání.

Trvám v úctě oddaný

František Partl, správce školy Kunratice.

Karel Richter,

velkoobchod sukrem

Hradec Králové.

Velečténé P. T. obecnostvo v místě a v okolí upozorňuji že za příčinou zvětšení obchodních místností přesídlil jsem sklad svůj do prozatimního krámu na náměstí.

— Založeno 1885. —

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenského slatinného lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše dle v ohni zlacené a stříbřené saš se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
mnovalaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
náclou se již svécené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochval-
nými píspisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstranci, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svícňů, paciřků, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a have-
loky z čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zářilatelický závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

la. Portlanský cement,

Pražské hydraulické

a bílé Podolské vápno

v nejlevnějších cenách na celé vagony i
v malém dodává

Královéhradecká továrna cementových
výrobků, strojní výroba rákosových dek
a stavební potřeby

Josef Manych

v Hradci Králové. - Plotiště.

Továrna a stálá výstava u nádraží pod
viaduktem.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
poslacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S účtou veškerou

Antonín Sucharda.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadla na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M. Barthel & Co. Videň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1
litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatrských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Malá zkouška přesvědčí.

Prádlo

pro dámy i pány.

Obrovský výběr novotinek

kravat, límců, manžet atd.

Kněžské kolárky a náprsenky.

Turistky

cyklistických potřeb.

Bohatý výběr

dámských novotinek, nejjemnějších

sepyrů a cretonů stálobarevných.

Výbavy

pro nevěsty.

Tovární sklad dam. garnitur

kávoových a jídelních,

ručníků, kapesníků a t. d.

v cenách nejlevnějších doporučuje

Speciální obchod
klatovským prádlem.

Stanislav Jirásek.

Hradec Králové

Velké náměstí č. 36

Malý zisk, velký obchod.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice

odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —

bluz, dámských šateček, černých a barevných zástěr na skládě.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

(Zasláno.)

Abiturientům královéhradeckého gymnasia z roku 1890.

Rozcházejíce se r. 1890 slíbili jsme sobě sejít se po 10 letech, bychom v přátelské schůzce obdivili vzpomínky blahých let studentských.

Vykonávající usnesení to, svoláváme sjezd náš na počátek měsíce srpna do Hradce Králové a žádáme všechny kollegy o zaslání adres, bychom jim další písemně sdělili mobli a případná jich přání seznali.

Na shledanou v srpnu v Hradci Králové!

Za VIII. a: P. Jan Cerný,
katecheta měst. dívčí školy.
JUDr. Bohuš Tolman,
c. k. asistent.

Za VIII. b: Eduard Tronček,
c. k. pošt. official.
Moris Zippe,
c. k. asistent.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorně činí na nejnovější soustavu zařizování acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařizování hromosvodů, které správně vytváří. Dále se doporučuje k zařizování vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování pivních tlakostrojů a podobných prací.

Odporuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnostem mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že téže budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúspěšného duchovenstva svědčí o poctivé službě mého křesťanského závodu.

Učíte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

„SIMPLEX“ patent Kaninský & Knypl.

Nejnovější praktická křesla v pohovky přeměnitelná.

Hodí se výtečně pro hotely, letní byty, lázně a nemocnice.

Výhradní výrobu obstarává první královéhradecká továrna nábytku

Ladislav Knypl

v Hradci Králové.

Prospekty na požádání zdarma.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dekorativní malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrádek a poslacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

Plány na malby kostelů vypracuji na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tři zručné
dělňíky

truhlářské

na nábytek přijme

Jos. Matějček, Slezské Předměstí.

Kdo pojedě
do

Paříže

neb na cesty vůbec dobrý a levný oblek si pořídit chce, ať neopomene sobě dopsat o vzorky výtečných látek, které zvláště k tomuto účelu zasílá a nejlevněji dodá

V. J. Špalek

velkoobohod se sukny
Hradec Králové.

Pe čas přestavby Klieperova ulice proti chrámu Panny Marie.

Volký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

nabízí pro zimní a jarní vysazování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné a boží. Poučný cenník zdarma.

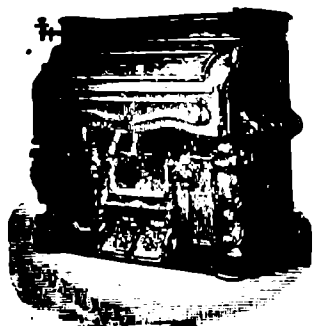
Továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

FILIALKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované cenníky zdarma a franko.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.

Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle sádky.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

OBNOVA

Číslo 22.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 1. června 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Výlety a slety.

Četl jsem kdesi, že pro výlety nejlepší jsou doboy — letnice čili svátky svatodušní.

A není to nic nového. Dějiny nám vypravují, že za dávných a dávných časů podnikal se velkolepý výlet právě o letnicích. Jenže to bylo trochu jinak, než za dnů našich. Nyní vylétá totiž tak mnohý z města ven do přírody, aby prý se mysl a tělo osvěžilo. Zdali se výletem vždy mysl a tělo osvěží, o tom jsem své studie (svá zkoumání) ještě neukoučtil. Až posud mé výzkumy přivedly mne k tomu náhledu, že se z výletu přichází domů s tělem umorěným. A mysl? Jak často se lekomu přihodí, že tam uprostřed těch krás přírodních najednou narazí na dům s nápisem — zahradní hostinec. A tomu málo kdo odolá. Zahradka je příroda — a tam se právě vylétělo a hostinec občerstvuje tělo. Ze začátku občerstvuje i mysl, ale někdy ji zachmuří, rozžlobí, až i rozruší. Ob čas se též stane, že sama příroda se též zachmuří a právě k večeru, když se má jít domů občerstvuje se celá krajina — lijákem. A přece se musí domů. Jedno dítě vezme na ruku tatík, druhé maminka, největší cape před nimi a pro všechny je tu jen — mamincin sluník. Peníze z kapes jsou pryč, za to tam teče voda. Děti brečí, tatík bručí. A tak se v noci přijde domů se slovy matčinými: Zaplat Pán Bůh, že jsme doma. A velice šťastně vše ještě dopadlo, nepošle-li tatík do těch výletů — nějakého toho hroma.

Těchhle všech věcí byli ušetřeni oni, kteří za dávných dob dělali o letnicích výlet do města. Jméno jeho bylo Jerusalema. Tam totiž i přemnozí z národů pohanských k letnicím přicházeli. Byli to ti, kteří poznali blud, marnost a beznadějnost pohanství a proto s israelity spolu věřili v jediného, živého Boha, nedokonalějšího ducha, Stvořitele světa; a spolu s israelity očekávali obnovitele lidského pokolení. Říkalo se jim proselytů, na víru obrácení, anebo taky „Boha se bojící“.

Jak se jejich tělu na tom výletě z dalekých krajin do města Jerusalema podniknutém dařilo, nevím, ale duch jejich jistě byl občerstven, povznesen, ušlechten. Nebo pohanství, to ctění hmoty neb sil. přírodních jakoby to osoby božské byly, děsný způsobilo úpadek v národech i jinak vzdělaných. Nemravnost prožrala je jako rakovina až k smrti. A že by to, co národy takto snížilo a jedem naplnilo, mohlo něco zlepšiti, nebylo naděje. Prozíravým pohanům svítala naděje jediné z Boha a z očekávaného Vykupitele, jakožto lékaře národů. A proto slavili letnice, aby se těmito myšlenkami osvěžili, a proto podnikli výlet do města, které jediné ze všech tehdejších časů hlavních měst touto nadějí ozářovalo svět.

A tak myslím, že právě za našich dnů bylo by zapotřebí nějakého podobného výletu a osvězení. Dnes již marno jest zavíratí oči před tím, že obnovené pohanství — liberalismus — v mravním ohledu všechny národy se slabil. Pohanství — neznající osobního Boha — musí právě působiti jen to, co vždy působilo. Rakovina nemravnosti — praktického materialismu, sobectví a požívatosti — prožírá dnes více nebo méně národy. A proto prozíraví muži, dříve novopohanství oddaní, činí již dnes duchem svým výlet do města na skále postaveného, do církve katolické a praví již zřejmé, že národy z úpadku jejich nic nepovznese, leč život dle křesťanství.

Pan pastor Sádek se skoro v každém čísle svých sprostotou prošpikovaných listů zlobí na nás, že prý vyhlašujeme katolicismus a křesťanství za jedno. Víme, že se i v protestantismu něco myšlenek křesťanských zachovalo, ale protestantismus — rakovinou nevěry sám děsně prožraný, jako srdce tak mnohého pastora se svou nevěrou se tajícího — nemá více té síly životní, aby on mohl se státi lékařem světa. Proto právě každé chvíli dělají nejšlechetnější protestanté výlet — do církve katolické. Tomu nezabrání ani pastoři dle vzo-

ru Šádkova ani známí naši dva odpadlíci. Ve světě zrodila se touha po obrození národů rozhodným a důsledným, s planým rozumářstvím a vášněmi lidskými nesmlouvajícím, křesťanstvím. Což divu, že i v našem drahém národě začíná leckde již svítati a se přemýšlet, že by nám zajisté nějaký letnicí výlet do města, v němž se osvěžuje mysl vznešeným zákonem čistého křesťanství, neškodil.

Ale letnice prý se taky dobře hodí pro — slety — Sokolové slavivají slety a rádi k tomu volí svátky. — Ale což je takový slet proti tomu velkolepému sletu národů, jak započal vlivem křesťanství o oněch letnicích v Jerusalemě. Ze všech téměř národů zástupcové byli tu a sletli se před dům, v němž očekávali Ducha pravdy nastávající učitelové národů. A náčelník jejich — Petr — vystupuje, hlásá základní pravdy křesťanské a tři tisíce lidí tvoří pojednou společnost, jejíž hlavou je právě Petr. — V pravdě velkolepý to a překvapující slet národů. Pohanství totiž roztrhalo lidstvo v části sebe nenávidící, neb aspoň sobě cizí. Pravé, původní křesťanství z národů učinilo jednu společnost, jednu rodinu. Ale na něco jest při tom dáti pozor.

Církev Petrova sloučivší národy v rodinu, ponechala a ponechává každému národu jeho zvláštnost. Je to asi tak, jako když žijí dospělí synové jednoho otce a každý svou domácnost má, ale dle otcovských nařízení, jež v mládí do sebe takřka vsál, svůj dům spravuje. Avšak přes to jest tu jeden celek, když n. p. o svátcích se sjedou k otci a u jednoho stolu zasedají, a všechny poutá k otci a jednoho k druhému tatež jednomyslnost a láska rodinná. A i když nejsou u otce, právě tento společný otec a ta jednomyslnost a láska je činí jedním celkem.

To je obraz té — Bohužel často nepoznané a nevážené — církve. Pohanskou, výstřední národnostní nenávisť zavrhuje, anaf chce, aby národové byli sobě bratřími. Ale každému přeje, aby na základě téhož učení o Bohu se vyvínoval i dle své zvláštní povahy a potřeby.

Tak to bylo i s českým národem. Jsa členem té veliké rodiny národů sám stal se na základě křesťanství Petrova národem velikým, vzdělaným, v celku svým dobrým.

Bohužel, že protestantství položilo základ k opětovnému roztržení národů a stalo se reakcí (kráčením nazpět) k pohanství. Nynější národnostní zášť a potlačování slabého silnějším, nynější rozsápanost Evropy, jest této reakce následkem. Dle jména křesťanství národové čím dále tím více po pohaneku se sobě odcizují.

A jest tedy zapotřebí nějakých obnovených letnic a nějakého nového sletu a sbratření národů, k čemuž však jedině opravdu vydatným prostředkem jest právě původní křesťanství. Obzvláště Rakousko potřebuje nějakých takových letnic. Každému národu volný vývoj v rodinné jednotě! To jest, čeho Rakousko potřebuje. Proto tím více nás zarazí smutné zvěsti vídeňské, že má být nejnověji spásitelem a jednotilem národů rakouských — německý liberalismus! — Co by z toho vyplynulo? To by byla staropohanská říše římská, která z mnohých potlačených národů násilím byla utvořena. Ale právě její pohanství ji zničilo, kdežto křesťanská světová jednota církve trvá po dnes a dnes je pevnější, než se kdo ještě před dvaceti lety nadál. — Proto — ne nápodobením pohanské říše — ale nápodobením církve může zachrániti Rakousko. Dež mu Bůh žádoucí pro ty národy volně sbratřující letnice.

Schůze rolnictva.

Manifestační schůze sdružení českých zemědělců ve Veselícih konala se v neděli odpoledne v postranném sále hostince pana Procházky. Do schůze se dostavili hlavní poslanci pp. Prášek a Udržal, okresní starosta pardubický Marka-

lous, c. k. okresní hejtmán z Pardubic, delegát zemědělské rady za okres hradecký p. Václav Škvřna z Cistěvsi a přes 200 rolníků z Pardubicka, Nechanicka a z Královéhradecka, hlavně z okolí Votic. Schůzi zahájil místopředseda sdružení zemědělců p. poslanec Prášek a žádal, aby sl. shromáždění zvolilo si místopředsedu a zapisovatele. Po návrhu pana Hádického učitele Weisbauera zvolen za předsedu p. Markalans, za místopředsedu votický předseda hospod. besedy p. Svatoň a za jednatele p. učitel Pelikán. Pan Hád. Weisbauer vítal přítomné, pravil, že rolnictvo je základem státu a že musí spolupůsobit zvláště dva stavy zemědělský a učitelský. Pan okresní starosta Markalans představil přítomné hodnostáře a slovo dal pak panu Hádickému poslanci Práškovi z Rívna, který promluvil především o národohospodářské situaci. Pan Prášek jest mladý, temperamentní muž, který dovede rolníky též uchvátit. Pan poslanec připomenul, jak rolnictvo nedávno oslavovalo 50tou ročníci zrušení roboty. Rolnictvo zbavilo se sice osobního poddanství, ale nyní mu hrozí nové otroctví, neboť pomalu rolnictvo nikomu neimponuje. Dovolával se selské družnosti a svépomoci, která se počíná v rolnictvu této části severovýchodu zakotvovati. Jest také již nejvyšší čas, neboť bilance rolníků za posledních 60 let jest velmi smutná, an robota, kterou koná nyní rolnictvo proti zkartelovanému velkokapitálu, není lepší roboty, před půl stoletím odstraněné. Na všech stranách vidíme jen tupou resignaci, starostmi a strádáním zdeptaného lidu selského, který v nic již nedoufá a sám v sebe bohužel již důvěřovati přestává. Stojíme na pokraji záhuby hmotné i mravní, neboť ochuzením octneme se v nové nezvyklé sféře existenci, k jejíž bojům jsme se nepřipravovali. A přece je pravou sociální, ano i státní nutností, aby rolnictvo bylo zachováno. Stát nečiní bohužel pro rolnictvo pranic. Nebudeme-li se starati o sebe sami, stát nečiní pro udržení našeho stavu pranic. Tam nahoře nechápají význam rolnictva; jim na tom nezáleží, kdo platí daně, rolník neb jiný; jsou spokojeni, když se ty daně jen platí. Tak je rolnictvo mezi dvěma mlýnskými kameny, z nichž jeden nás drtí z dola, druhý se shora. Kdyby slavná vláda nám chtěla opravdu pomoci, zdaž by tím paragrafem i tím nemohla udělat něco dobrého ve prospěch rolnictva? Navrhla milionové investiční předlohy ve prospěch stavby drah a stavů jiných, pro rolnictvo jí však ani nenapadlo něco učiniti. Velkokapitál brání, aby se u nás škodlivé pro něho, ale prospěšné pro nás opravy nestaly. Militarism pohltí mnoho a je jakoby stát ve státě. I ty manevry konají se v létě, rolníkům se berou pracovní síly, když jich nejvíce potřebuje. V centralistickém státě neberou se na rolnictvo žádné ohledy. Lépe by pro nás bylo, kdyby skutečně bylo naše státní právo, český stát a kdyby čeští ministři o potřebách našeho lidu rozhodovali. Ministerstvo orby nemá být politickou institucí, ale potřebí zemědělské mají se upravovati dle zvláštních potřeb těch kterých zemí a ne na stejné centralistické brdo, poněvadž poměry a potřeby rolnické jsou v různých zemích našeho soustátí různé. Pan poslanec vypravoval, jak se u nás čestavují ministerstva rozmarným způsobem. Po jeho členech nežádá se vždy odborná znalost a zejména ne od ministra orby, kterého ministerstvo zastává často muž, jenž z vlastních názorů zemědělským potřebám ani nerozumí. Dále výtýkal p. poslanec, jak pozemková daň je nespravedlivá. My nechceme protekci, ale právo a spravedlnost. Na to promluvil řečník o organizaci rolnictva, t. j. o zkartelování sdružením proti velkokapitálu, který rolníky potlačuje. Mnozí rolníci praví, že prý na to není peněz. Je však dělník finančně silnější než rolník? A tento přece obětoval na svou organizaci mnoho a dodělal se také velikých úspěchů, neboť vláda se ho bojí, kapitál ho respektuje a tak se mu v leccos vyhoví. Jen rolníků nikdo nedbá, poněvadž nejsou sdružení, nevystupují jako jednotlivý celek. Máme ještě něco z dob robotních, co nás tíží, co nám vadí, nedůvěru jeden k druhému a nepřejčnost. My hledáme ve všem hned prospěchářství, sobeckost, darebáctví, zlodějství. Jeden rolník nepřeje druhému. Osoby nemají v sdružení zemědělců rozhodovat ani strany, nýbrž věc. Ve sdružení zemědělců jsou zastoupeni a stejně vítáni Staročech Prokůpek, Mladočech, pokrokat, radikál, každý, komu prospěch zemědělství na srdci leží. My zemědělci musíme být především dobrými Čechy a pak teprve Mlado, Staro atd. rovněž musíme naslouchat na všechno se stanoviska našeho. Strany politické hledí na věci agrární především svými brýlemi, je-li to svobodomyšlné neb jinaké a tak se stává při čistě politické straně, že se nedá žádné frakci nic, aby se tyto mezi sebou vzájemně neporvaly.

My chceme proto postaviti vlastní kandidáty a založiti samostatný klub poslanců venkovských obcí. Rolníci se musí spojit, musí se sdružit, musí hájiti především zájmy své a nesmí být jen přilepkem stran jiných. Vždyť na českém jihu došlo to před lety tak daleko, že se rolníci spojovali i se socialisty, tedy nikoli sobě na prospěch. Na to mluví p. řečník

o různých způsobech svépomoci, jmenovitě o obilních skladištích, o nichž jsme v „Obnově“ již obšírně pojednali. Pan posl. Prášek vyslal posléze zemědělce, aby přistupovali co nejčastěji k združení zemědělců. Řeč jeho vyslechlo rolnictvo se zájmem a pozorností a jeho jménem vyslovil okřesní p. starosta Markalous panu Práškoví dík, což provázelo rolnictvo potleskem. Pan Tluchoř tákal se na to pana poslance, jak vystoupiti proti kartelům. Poslanec Prášek pravil, že proti kartelům navrhl posl. dr. Pacák zákon. Od toho si však mnoho neslibuje, protože se dá obcházet a přijetí rozhodného zákona již karteláři zabránil. Posavád rolnické kartely nepomohly moc, poněvadž se nedodržovaly, an šeny kontrahovaly řepu na svou polovici, když muži zavázaly se k tomu notářskými spisy tak učiniti nemohli. Pan Prášek myslí, že, kdyby jednotlivé cukrovary nekontrahovaly od rolníků řepu za slušných podmínek, mohly by se jim vzít exportní premie na ně připadající a rozděliti se mezi rolníky. Pan Prášek neodpověděl na otázku p. Tluchoře ani zdaleka obstojně. Nejsou tady jen řepní, ale též jiné kartely. Udílení exportních premii spočívá mimo to na mezinárodních ujednáních a vzít premie jednotlivým exportérům mělo by v zápětí zrušení kartelů vůbec. Jaký by to mělo vliv na náš cukerní export a pěstování cukrovky, nedá se zatím říci. Proti velkým kartelům kapitalistům jest jediné vydaté kartel všech zemědělců, ať velkostatkářů neb maloroľníků. Pak-li dovedli socialisté solidaritnost dělníků vynutit, dovedli by tobo též organizovaní rolníci. Pak by se ale proti ženám, které obcházejí notářské spisy a proti jejich slabým polovičkám v kalhotkách, kteří tedy ve skutečnosti ruší sami dané slovo, musila zahájiti hanácké politika. Rolníci na Prostějovsku to rolníkům na Polabí vysvětlí. Pan mladý Vinař ze Sedlice, který odříkal ve Vosicích zrovna tak řeč pana učitele Doležala jako v Prašce proti obilním skladištím, opakoval frási, že, dokud nebude dostatečné vzdělání, nepomůže rolnictvu ani politika ani seleké sdružení. Rolníci mají navázat přátelské atky se školou. Na to poučoval, co mají dělat redaktoři Obrany zemědělců; je prý jich nadbytek, mají prý proto placení redaktoři pořádat kurzy. Proti združení dovolával se p. Vinař výroku pana Udržala. — Známe rolníky advokáty, lékaře, inženýry, absolventy university, techniky i vysoké školy zemědělské a přece jsou za dluzeni, trpí a ostatními zemědělci, protože vzdor svému vysokému vzdělání nezmohou proti zkartelování židovským obilním a dobytčím handlitům zrovna tak ničeho jako proti kartelům cukrovarským. Známe také rolníky, kteří vychodili do 12 let jen obecnou školu, kteří nastoupili hospodářství za stejných finančních poměrů jako jejich druhové se vzděláním na vysokých školách a na vyšších hospodářských školách, a přece hospodařili na svých statech lépe než ti skutečně moc študovaní statkáři, kteří se o statky své starají, anebo jen ti polostudovaní, kteří čerpají svou osvětu na kanapě z krvavých románů, mezi tím, co jejich čeleď bez dozoru pracuje nedbale na poli nebo na mlátě. Z toho může p. Vinař poznati, že větší vzdělání samo nepomůže, pak-li přičinění vlastní, využitkování všech praktických zkušeností a výhod, rozumná politika a účelná součinnost sousedů spolu nepomáhá. A proti velkým kartelům velkokapitálu může za nynějších poměrů pomoci jen moudrá národohospodářská politika a združení zemědělců v obcích, okresích, krajích, ba v celých říších. Uznání ve světě národohospodářské spisovatelské kapacity dospěly k témuž přesvědčení již dávno, zemědělci docílili v mnohých zemích združením již velkých úspěchů a docílí jich též u nás. Rozvášný vesnický učitel může k povznesení hospodářství se zkušenými sousedy aroť mnoho prospěti, ale mladí fantasti, kteří považují za osvětu a vzdělání jen, co se jim hodí, kteří neprovazují rozumnou sociální politiku, ale honí se za socialistickými fantomy, za divokým politickým radikalismem a vlastním prospěchem, ti po rozumu rozvášných lidí k hmotnému i mravnému povznesení našeho rolnictva mnoho nepřispějí. — Pan dr. Prášek, redaktor „Obrany zemědělců“ odpověděl panu Vinařovi, který se dotkl nepřijemně i p. Udržala. Dr. Prášek pravil, že žurnalisti „placený“ nemá snad tolik práva říci pravdu jako jiní, ale řekl tak mnohé pravdy i v levo, co se mnohému nelíbilo. Pan Prášek dotkl se řečí p. Vinaře i dra. Pražáka. Pan poslanec Udržal pravil, že by mohl všechny výroky pana poslance Práška podepsat. P. Vinař prý jej přiměl k odpovědi. Třeba prý jistěho objasnění, protože prý zde panuje nedorozumění. Nikdy prý nemluvil proti združení. Dnes prý je združení na cestě správné a dobré a on prý ho chtěl na té cestě mít. — Pan učitel Doležal ze Sedlice pravil, že ho to láká, aby polemisoval s p. Pražákem i Práškem. Tákal se na jisté výroky p. dra. Pražáka o učitelích v Měslojedech atd. Pan Voltr atakář z Hubenic je pro poučování rolníků ve schůzích a myslí, že v té věci mohou doktoři i redaktoři mnoho prospěti. Pan poslanec Prášek pravil: Pan poslanec Udržal řekl, že združení nalézá se na dobré cestě Beru ho za slovo. Svého času jsme stáli proti sobě. My jsme stáli v združení, kde jsme, a ne, kde pan Udržal nás chtěl mít. My pod mladočeským komandem nejeme (jako p. Udržal, který také na výsoč velebil doktory z klubu). Ať stojí tedy pan Udržal na svém stanovisku. Myslím, že se nyní pan Udržal zjevně na naše stanoviska postaví. Pan Udržal pravil na sněmu: nejsem přítelem stavovského združení. Dnes pravil, že jím jest. Přijíjí si od něho, že jím jest. Co se týče řeči pana učitele Doležala, pravil p. Prášek, že zemědělci uznávají stesky učitelů, jsou ale pro jednoté služné učitelů pražských i venkovských. Učitelům se však přece vede namnoze lépe než sedlákům a někde vypadá proti nim p. učitel jako baron. Pan učitel Doležal se durdil, věla však, že mnoho nepořídí, umkl. Pan Svatoň navrhoval zavedení tělesných trestů do škol a některé jiné opravy. Na selskou starou věru opět obrácený pan Udržal (ne snad k vůli mandátu? Na Moravě aspoň nebudou agrárníci voliti ty rolnické poslance, kteří držíce s lidovci, zřejmě k selské jednotě se nepřidají). prozradil mimo jiné, že mluví učitelstva, známý učitel Rašín prohlásil poslancům, že veskeré učitelstvo se přidá k Masaffhorcům, pak-li se neupraví služné dle jeho přání. Slova tato vyvolala bouři nevole a ostré poznámky proti učitelstvu. Pan

Doležal odmítl výrok Rašínův, pak-li spočívá na pravdě. Pan Vinař oproti p. dra. Pražákovi pravil, že chce po žurnalistice jen pravdu, jmenovitě od „Obrany zemědělců“ a otfel se pak jako dříve p. Udržal bezstakně o žurnalistice, kterou rozhodně frivolně vinil ze lži. Redaktor Štábl oproti všeobecným a bezvýmínečným obšalobám na žurnalisty — až na Obranu zemědělců snad — pravil, že patří také k žurnalistům, že však nikdy neprováděl ani inserát ani dietní politiku, do schůzí, výstav atd. rolnických chodí bez jakékoli náhrady, pracuje vždy ve prospěch lidu obětavě a nezištně, za peníze nikoho ani nevychvaluje ani nehaní, proti všemu přesvědčení nikdy nepsal, není žurnalistickou snád nevěstkou a pak-li se po něm tádalo, s čím nesouhlasí, pak jednoduše šel a nikdy se nedal nutit psáti proti lepšímu přesvědčení. Žurnalista má ovšem povinnost kritisovat a potírat, co za dobré neuznává. Říci vždy celou pravdu, to chci vždy jen o těch druhých, nikoli o sobě. Velmi často třeba uvážiti, zda-li se řečením pravdy vždy dobré věci prospěje; často třeba míti ohledy. Špatnou a úplnou žurnalistiku nikdo nebhájí. Netřeba však novináře posuzovati hůře než ostatní. Má ostatně novinář, který má rodinu a děti nasaditi vždy svou existenci? Činí to jiní? Třeba také uvážiti, že noviny vydávají poslanci, podniky, osobnosti. Ti každou, o čem se má psát. Tedy jaký pán, taký kram a jest li si novinář někdy třeba trochu zapráší, nesmí se souditi přinejmenší než-li druzí. Názory jsou ostatně subjektivní. Jeden má za pravé to, druhý ono. Tak povstává subjektivním nazíráním různé mínění a nesmí se hned považovati za prohaňnost, pak-li nazírá na svět jeden tak, druhý onak. Třeba především posuzovati dobrou vůli. Ostatně není člověka, který by si byl v životě někdy nezaprášil, s tou absolutní pravdou nesmí se to tedy bráti vždy tak na vous a pan Vinař jako každý jiný si v životě zajisté také zaprášil. Redaktorovi Štáblovci ani nenapadlo, dotknouti se někoho osobně; zná z vlastní praxe, jak to v životě chodí, kdy se jeden vymluví z nouze nebo žertem na jiného, aby si pomohl z rozpaků před jinými, nebo třeba před ženou a dětmi. Ale p. Vinař, nešťastnými svými výroky i odpovědmi již rozkvašen, mluvil hned, že nikdy nelhal (to mu nikdo neřikal), že je to darebáctví atd. Mladý pan Vinař chtěl snad provést argument ad hominem, že mu třeba skutečně větší vzdělání a lepší takt ve společnosti. Mluveny ještě jiné řeči a konečně schválena jednolhasné a panem Voltrem z Hubenic přednesená. Pak se ještě debatovalo, ale konečně dobře řekl pan Klička: Jak se má podporovat združení, když se tady hledí, abychom se rozbili. Tak zle ovšem nebude, neboť nutnost združení rolníků je očividná.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. V Pánu seauul: pan Jos. Marčík, bisk. notář děkan a farář Chodovický na odpoc. v Holicích, † 23. května 1900, (naroz. 1828, vysv. 1851.) Vyznamenání: Monsignor Ferd. Coufalík, praelat, protonotenář apošt., ředitel c. k. vojenské polní konsistoře, rytíř řádu Frant. Josefa, etc. jmenován čestným konsistorním radou, p. Tom. Blažek, bisk. notář, děkan v Libici, jmenován správcem a p. Adolf Pažout, děkan v Sadské, sekretářem vik. Poděbradského. Ustanoveni jsou: pan Štěpán Dvořák, farář Rychmburský, za děkana do Skutče, p. Václav Dvořák, farář v Teleci, za faráře do Sádku, pan Jos. Kalous, farář Boušinský, za faráře do Hronova, pan Frant. Okrouhlický, kaplan Vrsecký, za administr. do Samšína, p. Frant. Hrubant, koop. Zračský, za kapl. do Přepych, p. Josef Elitzer, kaplan za administr. v Rychmburku. Uprázněná místa: Samšína, fara patron. brab. Schlicka, od 10. května, Pychmburk, fara patron. kníž. Taxise, od 22. května, Telec, fara patron. nábož. matice od 29. května, Bohušín, fara patron. kníž. Schaumburg-Lippe od 29. května b. r.

Osobní. Pan Jiří Tolman, účetní v Hradci Králové byl v těchto dnech zanečen v obchod. rejstříku co prokurista knihkupecké firmy B. E. Tolman v Hradci Králové.

Schůze obecního zastupitelstva. (Dokončení.) Pan dr. Fultner podával zprávu ohledně doplnění vodovodu. Dle návrhu městské rady jednalo se o rozšíření čerpací stanice vodovodu zřízením ještě jedné nové nádržky, rezervního parního stroje rozvedení pitné vody novými směry a pořízení nových stojků a sice podložení vodovody od Adalbertina ku novým domům živnostenským na budoucím náměstí a zřízením dvou stojanů. Dále byl schválen návrh kuratoria vyšší obchodní školy o personálních učitelů na tomže ústavě. Hospodářskému spolku královéhradeckému má se darovati staveniště na stavbu obilního skladiště v rozloze asi 800 až 1000 čtvereč. sáhů. Odročen byl návrh živnostenských společenstev za omezení výročních trhů zdejších, z nichž přece hostinští, pekaři, zzenáři, řezníci a celá řada jiných živnostníků značný prospěch mají, až prý bude známo dobrozdání aukety. Starosta p. dr. Ulrich oznámil, že městská rada zaslala prostřednictvím poslance p. dra Slámy protest proti Křibrovu (vlastně již Gautchovu) dělení království Českého. Pan ředitel Klumpar podal velice včasný návrh, na obnovení ciferníku na Bílé věži. Městská rada tu věc uváží. Je žádoucí, aby ciferník na městských hlavních hodinách ukazoval zřetelně, kolik hodin a minut je. Na moderních hodinách pro samé zlato a ozdůbky nepozná často divák hlavní věc — kolik je hodin. — **Mimořádná schůze měst. zastupitelstva** konala se úterý před polednem. Uneslo se, že obec na zápůjčku 380.000 K, která byla výnosem okresního výboru v Hradci Králové ze dne 23. července 1899 č. 1385 na stavbu pedagogia a jatek povolena, přijímá další zálohu do výše 180.000 K povolenou přípisem zemské banky království Českého ze dne 21. května 1900 č. 4170. Ohledně zadání vyřazení dávky z libovin na dobu od 15. června 1900 do 15. června 1901 byla

sl. městská rada smocněna, by vyjednávala, by zaplatili posavádí nájemci 4.400 K nájmu, a nebudou-li chtít, aby město převzalo vyřazení dávky z libovin do via etní rezie.

Inspektor c. k. krajského soudu v Hradci Králové jakož i sdejšího okresního soudu prováděl zde od úterka pan prezident vrchního zemského soudu v Praze Frant. Jansa se svým sekretářem, panem sem. soudním radou dr. Paštáčkem.

Slavné řečelní sliby. Otp. Lobel Jan Prehal, rodem z Poděbab, kicik královské kanonie Praemonstratské v Želivě, vykoná slavné sliby na den Svatosti Ducha Svatého, 8. června 1900 dopoledne v opatském chrámu Páně v Želivě.

Úmrtí. V úterý zde zemřela paní Buková, choť městského výběrčího p. Baka. — V Placidích zemřel kandidát medicíny, p. Koutník v stáří 25 let. — V Semíně. Zemřel po krátké nemoci dne 29. května 1900 v 66 roce věku svého orchnutím plic p. Františka Brandeisa, lesního velkostatku Pardubického. Tělesná schránka jeho bude v pátek dne 1. června o půl 9. hodině ranní v Semíně vykropena a pak o 10. hod. na svaté pole v Přelouči převezena a tam uložena.

Studijní zájezd pedagogia podnikly výlet do Turnova a do Sedmihorek. V městě Turnově uspořádali zdařilý koncert.

Jednota českých střelců v Hradci Králové připravuje sájmavý podnik. Dne 14. června 1900 pořádati bude jednota střelbu s lukou ku ptáku. Lze očekávati, že jako vždycky v letech minulých i letos pěkná soustava a vědná tato zábava vyvolá v obecnstvu opravdový zájem a že naším střelcům podaří se ku královské střelbě na podivnou i na zkušnou přivábiti naše obecnstvo počtem nejhojnějším. Blíží o celé věci ještě bude oznámeno. Dobré snaze našich střelců o náležitou a cennou zábavu, jistě zdar se nevyhne. Dne 24. června t. r. bude pak střelba na ostro na vojenské střelnici.

Ukončení roku školního na pokračovací škole kupecké v Hradci Králové provedeno ve středu dne 30. května obvyklým způsobem. Žactvo shromáždilo se o 3. hod. odpolední ve velké síni vyšší obchodní školy zdejší a vyslechlo zde oslovení seniora obchodnictva zdejšího a člena kuratoria p. A. Komárka. Starosta města a předseda kuratoria p. JUDr. Ulrich poukázal několika vřídými slovy na zdárné výsledky školy a vzdal za to díky přítomnému řediteli a professorstvu školy. Pan ředitel Jos. Pazourek podal zprávu o návštěvě a prospěchu žactva a ostatní data statistická, z nichž některá uvádíme. Škola navštěvovalo celkem 36 učňů obchodních a 1 příručí; z nich bylo ze škol obecných 13, ze škol měšťanských 13, ze škol středních 11. Mravné chování bylo úplně zákonné u 18, zákonné u 10, méně zákonné u 1; prospěch byl u 5 velmi dobrý, u 11 dobrý, u 11 dodatečný, u 2 nedostatečný. Velmi pilně navštěvovalo školu 7 učňů (z nich Straka Martin a p. J. C. Vlacha a K. Tunner a p. V. Špalka nevynechali ani jediné hodiny vyučovací), pilně 9, nestále 8, nedbalé 4. Odměněno bylo celkem 19 žáků 45 knihami. Na odměny věnovali: sl. městská rada 20 K, ct. spořitelna 20 K, ct. obchodní gremium 20 K, ct. záložna 10 K, sl. pravovarní měšťanstva 10 K. Při této slavnosti školní byli přítomnými ještě někteří pp. členové kuratoria vyšší obchodní školy a někteří pp. obchodníci zdejší. Přesměné práce žáků zůstaly vystaveny do 6. hod. odp.

Na venkovské knihovny boheslově královéhradeckých darovali vdp. Václ. Vaněk, vikář kutnohorský jakožto sbírku z vikariátu 9-20 K, vdp. Alfons Hornek, kaplan v Polné 4 K, vp. Jiří Šachula, kaplan v Proseči 3 K. Po 2 K zaslali vp. Maximilian Smrčka, kaplan v Lipnici, vdp. Josef Šmíd, děkan v Libčanech, dp. J. Svoboda, katech. v Lomnici n. Pop., vdp. P. Novák, děkan v N. Městě n. M., vpp. P. Dostál a Jan Novotný, kaplani tamtéž, dp. Václav Jelínek, farář v Koruhvi, vp. Fr. Hrubant, kaplan ve Zručí. Velmi pěkné a cenné knihy darovali venk. knihovnám sl. knihkupectví Buraš a Kohout v Praze, vp. Josef Marek, kaplan v Červ. Janovicích a dp. Vojtěch Kouba, farář v Souticích. Zaplať Pán Bůh! *Všichni p. t. správcové venk. knihoven žádají se sdvořile, aby co nejdříve jednateletví zaslali správy o stavu knihoven!*

Místní odbor Národní Jednoty Severečeské pořádá dne 14. června na den Božího Těla koncert na Střelnici ve prospěch „Národního domu“ v Trutnově s přednáškou o poměrech Trutnovských Čechů. Určitější program oznámen bude přístě.

Špatné platy a špatný postup c. k. soudních auskultantů. V neděli konala se na pražském Žofíně schůze, v níž jednáno bylo o sociálním postavení soudcovského dorostu. Pan JUDr. Joklík, který byl jako soudní mladý adjunkt dán do pense, protože hájil práva českého lidu a soudu ve Slezsku, vyřídil případně špatný postup auskultantů. Po složení třetí státní zkošky vstoupí mladý právník jako praktikant k soudu. Zde musí dosti dlouho čekat, než-li se stane bezplatným auskultantem a nabude práva nositi jako hodnostář XI. třídy uniformu c. k. soudních úředníků. Plat této třídy, 600 sl. ovšem nebývá, 10% auskultantů slouží zadarmo a dostávají měsíčně jen 1 sl. 5 kr. paušálu: na péra, papír, inkoust a svíčku. Šatit se, vydržovat se a platit si byt, musí ze svého, t. j. platí to za něho rodičové, anebo žije na dluh. Některý dobrý přítel mu půjčí několik stovek, nebo h. atinutí a kvartýřtí poskytnou úžér, až postoupí a bude moci platit. Za rok dvě léta dostane c. k. soudní auskultant roční adjuntum 500 až 600 stovek. Z toho

má tři a šatři se do stáru a uplácet dlhu. Úředníci jistě oborů mají zatím již 1000 až 1200 z. platu. Po mnohém dřevě, v stáří 33 až 35 let, stane se auskultant c. k. soudním adjunktem v IX. hodnostní třídě, kdežto u jiných úřadů jsou kolegové již v VIII. neb VII. hodnostní třídě se stářími líenci. Většina soudců se může ženiti, když postoupí na adjunkta a může jakž takž rodinu užít. Těch soudních úředníků, kteří by v mladých letech vytenili velké tisíce, jest pramálo. Soudcovská služba jest nad jiné úmorná, neboť v Čechách a na Moravě musí vykonati jeden úředník bezmála tolik práce, co v zemích alpských a v Haliči připadne na 2 úředníky. Důsledek toho je, že český soudce se duševně i tělesně více udrže. Za 22 neb 23 let, nemá-li zvláštní protekce, stane se konečně adjunktem okresním soudcem neb soudním sekretářem a za dalších několik let radou zemského soudu a okresního neb krajského soudu. Tím jest u velké většiny soudců jejich kariéra skončena. Jen málo vyvolených, kteří byli u státního c. k. návladnictví, u c. k. vrch. sem. soudu neb u centrálních soudních úřadů ve Vídni, mají kariéru rychlejší a dotáhnou to na rady vrch. sem. soudu, preidenty kraj. soudů, na dvorní rady v královstvích a zemích anebo na odborné přednosty a senátní presidenty v ministerstvu a v nejv. soud. úřadech. Na odstrkování mají si právo stávkovati zvláště pp. auskultanti, adjunktové a soudní sekretáři v Čechách, neboť ti postupují nejméně, při postupu je překodí co chvíli některý protekční Němec a u vrchního sem. soudu jsou většinou Němci, u německého oddělení vesměs, u českého z velké části. Do centrálních úřadů dostane se některý Čecháček jen náhodou. Jak hromadný postap v Čechách bývá, dočetli jsme se v novinách minulého týdne. Jmenování byli suma summarum dva auskultanti, poněvadž jejich předchůdci následkem špatné kariéry se státní soudní služby — vystoupili.

Lesní požár. Minulou neděli vznikl lesní požár v lesích královéhradeckých na cestě k Černé straně, patrně následkem odhození hofického doutníku. Vyhořelo asi 50 arů lesa. Na štěstí byli lidé blízko požáru a zamezili další jeho šíření. Jinak mohla vzniknouti obrovská škoda.

Výlet na Bědovice u Třebechovic pořádá jednota katolických tovaryšů v Hradci Králové v pondělí Svatojánský dne 4. června. Odjezd se s'eského nádraží o 2 hod. 33 m. odpoledne. Návrat nočním vlakem aneb na přiblížky večer povozy. Hudba kapely Třebechovické. Program pestrý. Vstupné za 40 hal. Při nepřiznivém počasí odloží se výlet na červenec.

Udršal, Hus a Ježíš Kristus. Pan Hášský poslanec František Udršal zahrál si ve Voticích na bolestlivá, na neobrozeného zastance „pravdy“ a potírání „páté“ velmoci. (Napoleon Hkal „čestě“ — ale p. Udršal si to jako tak mnohé jiné páte přes deváté plece.) Nu žurnalistika nechť pana Udršala mluvit a ať ji potírá třeba jako známý rytíř don Kyšot de la Mancha potírá kola povětrná a stádo beranů, spattaje v nich draky a nepřátelské rytíře. Pan Udršal nikoho nepotře, nemá k tomu potřebný špiritue, ale porovnávat se nepřítmo s přisným mravokárcem Husem a přímo s Bohem, to přece svědčí jen o jeho pošetilosti, chvátavosti a volikáctví. Když prý přišel Kristus na svět, znova by ho lidé ukřizovali (Pozn. red. ovšem ti, kteří nevěří a nedělají, co dělal a čemu učil Kristus) a také pro Husa prý by našli hranici a znova jej nespravedlivě upálili. Pan Udršal tím chtěl říci, že Hus i Kristus trpěli pro pravdu, jako on, p. František Udršal. Na to klidně odpovídáme: Byl-li p. poslanec po zásluze kritisován v novinách, tedy se mu to nestalo pro pravdu, ale proto, že mluvil hlouposti a nepravdy, které ani s dějinami, ani s vědou a zdravým rozumem se srovnati nedají. Pan Udršal by se pro své přesvědčení jistě upáliti a usmrtiti nedal, protože on určitěho přesvědčení vůbec nemá a nemá, což mu v ohledu politickém i p. poslanec Práček vytkl právě, že ne vůdci sdružení zemědělců své přesvědčení změnili, nýbrž pan Udršal. Co se mistra Jana Husa týče, tu snad s námi nejen celý vzdělaný svět, ale i páni účastníci manifestací schůze ve Voticích více dají na slova Otce českého národa a nejvěhlasnějšího dějepisce našeho, protestanta Františka Palackého, nežli na slova také-katolika p. Františka Udršala. Nuže Frant. Palacký rozhodně popírá, že by církevní sněm byl s Husem krutě nakládal a nebyl mu přál čas k obraně. Pravě Palacký v III. sv. na str. 225 a 226 svých dějin českých: „I nelze zapřít, že sbor i tentokrát něčeho neobmeškal, cokoli naň jen slušelo, aby vrchu přinosti vyhnouti se mohl. — Usilováno tedy znova dobrotou i přisností, přemlouváním i hrozbami navésti Husa, aby vrátil se ku poslušnosti. S přátelskou laskavostí a péčí snažil se především nejmenovaný jeden prelát, jenž mimo jiné všechny sákal byl sobě Husovu důvěru, aby obrátil ho na cestu odvolání a spasení. Také Štěpán Pálec, někdy důvěrný přítel jeho, nyní nejkrutěji odpůrce, přišel do šaláře pokoušel se dotýkati se strun dávno zalehlých; vášnost okamžité, pohledy na minulost i budoucnost obměkčily je oba; zaplakavě spolu, odprošovali se vespolek, aniž pak co do sporu srovnati se mohli. Opětovně deputace od sboru, jichž i nejvácnější oudové, jako kardinál Aljacký a Zabarella se oúčastnili, způsobily konečně, že se zdálo, jakoby oni a ne Hus ke probám se utíkali. Hus dne 1. července osvědčil se přisně, že odvolati nemůže a nechce a když potom 6. července posledním kromě deputovaných ode sboru s rozkazu krále také četři pánové k němu přišli a pan Jan z Chlumu jej prosil, aby nedal lichým snad jen studem zdržeti se od kroku spasilného, on však ovšem svědomí svého v tom poslušuje, opětoval ještě jednou, že jen tenkrát odvolá, když „přisnem svatým“ lépe poučen bude. Sbor neměl li jemu přisvědčiti a dáti se od něho posléze i mistrovati, musil konečně přikročiti k odsouzení jeho, jak to žádaly zákony církve.“ — Hus měl voliti mezi

strátnu oblihy u lidu a pokolením své ctišádosti z jedné strany a smrtí se strany druhé; ctišádost zvířela a sáhl po smrti. Byl sesazen s kněžství a odevzdán rukám světským, ana církev tímto jej již po trestala a nic s ním více činiti neměla. A poněvadž byli kacíři od panovníků světských považováni za buřáky, kteří lid svádějí k nepokojům a bouřím, byl na ně stanoven v zákonech trest smrti upálením. — Pan Udršal se chvátal, že bojuje proti „páté velmoci“ — novinářstvu, protože chce, aby toto psalo pravdu. My chceme nejen, aby novináři psali vždy pravdu (pokud ovšem pravdou docílí náprav; a nezpůsobí bez ohledným řečením pravdy každému jiným neviným větší škodu a zarmutek — ale novináři a lid mají nemešit právo žádat, aby hájili právo a pravdu a mluvili pravdu, také páni poslanci. My máme sice jinak kavalírského pana poslance z Rovné rádi, s potěšením jsme n. př. o něm četli, že v klerikální t. j. katolické svatojosefské Jednotě v Rovni řečnil, ale musíme bobužet p. Udršalovi vytkati, že je leš, že odp. biskup královéhradecký mu dal ve svých orgánech vynadat, protože mu jistě říkali, že je klerikál. Pan Udršal se ukrutně mylí; což zapomněl, že při generální visitaci biskupské byl dokonce od p. faráře pozván na hostinu, na kterou ovšem ze strachu před radikály nešel? Pan Udršal je čtverák a on proto raději trochu přeprášil, což nikdo nenazve hezkým ani od kavalíra kavalíru. Slavný Pavel Šafář, vynikající znatel slovanských starožitností a znatel dějin českých, radil před 50 lety, ačkoli byl protestantem, aby Husa nechali klidně odpovídat v hrobě a nevyvolávali jeho ducha, protože hlásání jeho učení způsobilo by v národě našem zrovna takové revoluční zmatky a škedy, jako před staletími. Pan Udršal a každý ví, že těch lidí, kteří by se chtěli dělit s jinými o jejich platy a majetek, stále přibývá a že v první řadě jsou tím ohroženi zemědělci. A teď se vrátíme opět k Husovi: Mistr Jan hlásal mezi jiným: „Ne-
né lidského světského pána (krále, úřadu atd.) aneb majetníka, ani biskupa, ani kněze, když jest ve stavu smrtelného hříchu“. Učení toto bylo by ve svých důsledcích rozbiho Čechy a zničilo celý český národ. Dnes si mnozí lidé ze smrtelného hříchu nic nedělají, a páni poslanci také ne, ale v 15. století, dříve i posději k vůli bludnému učení a věření vedly se války krvavé, ničily se země, města, obce i rodiny. Hříchu smrtelného dopouští se jak známo, kdo přikázání Boží neb církevní přestupuje s plným vědomím i svolením ve věci důležité. Předpokládáme, že p. poslanec Udršal deatero Božích přikázání zná ještě ze školy. Dále jsou tu přikázání církevní: 1. Svátky zasvěcené světiteli. 2. V zasvěcený svátek při celé mši sv. pobožně přítomen býti. 3. Ustanovené posty a 4. zpověď atd. Dále jsou tady důležité hříchy: rouhání, velké proklínání, zarytý hněv, úplná opilost, myšlenky, žádosti, činy smyšlné, velice nečudné řeči, zavilá pýcha, lakomství, hřísná lenost, utiskování chudých, zadržování mzdy, svádění k těžkým hříchům, jich hájení a účastnění atd. *Kdyby tedy mistr Jan Hus s mrtvých vstal aneb učení jeho o hříchu se ujalo — dnes považují socialisté ostatní i majetek za hřích — a socialisté chtěli by o majetek a rodinu připravit každého panovníka, šlechtice, poslanca, majitele domu, rolníka, dobytka, dlužních úpisů, akcií, peněz atd., který se dopustil některého zde i ostatních v katechismu uvedených smrtelných hříchů* — tu jsme přesvědčeni, že pak-li by proti obšířlému mistru Janovi Husovi nezakročil dříve někdo jiný, že by na ministra vnitra a spravedlnosti podali interpellaci především poslanci, zda-li ví o shoubném státu, majitelům úřadů, majetku a peněz učení mistra Jana Husa z Husince, zda-li a jak proti němu zakročí; anebo by to udělali páni poslanci ještě kratším způsobem: podali by pilný návrh, aby mistr Jan Hus ihned z veřejného působení byl odstraněn, neboť v přední řadě by jeho učení asi ohrožovalo bezpečnost a diety pánů poslanců a všech lidí, kteří dle přikázání božích a církevních nežijí. Pan poslanec Udršal, který na říšské radě vyhazoval socialisty, ten by jistě vystoupil, kdyby tak nebezpečné učení se mělo hlásati, ale i prováděti a mistra Jana Husa by asi navsal tím nejčernějším klerikálem. Nedivili bychom se mu a jiným pranic. Takového učení, které za několik dní jsouc prováděno způsobilo by v každé rodině, v každém statku, hospodářství, obci, okresu a zemi a státu pravou anarchii, hrůzovládu a úplnou změnu majetkovou nesmála a nemohla církev katolická trpěti a za pravé uznávati. To snad aspoň v duchu uzná každý Mladoček, radikál a též agrárník. Katolická církev odsoudila jen náboženské bludné učení Husovo a nikoli jiné, šlechtné, poctivé a zejména vlastenecké konání. Hus byl přisným mravokárcem, byl zbožný, věřil opravdu v Boha, vykládal co nejvyšší zákony Boží, hájil je do krajností, ale zapomněl, že lidé jsou lidmi, že mají své křehkosti, že nutno s nimi v životě počítat a že nemají-li všichni zahynouti následkem občasných přestupků zákonů Božích, že nutno kajícím prokazovat milosrdenství a hříchy jim odpouštět. V tom s námi souhlasí zajisté také p. poslanec Udršal, který až na některé ty nerozmyšlené výstřelky je přece jen dobrák. S Janem Husem tedy jen rozvášně a opatrně! Jak zkušenost učí, vytahují Husa a berou jeho jméno na daro vždy mladočestní poslanci, když vyvádějí hlouposti a nemotornosti a když následkem toho jim i národu se opět hůře daří. Pak se mluví o mistru Janu Husovi, pořádají se časem i sbírky na jeho pomník; jakmile však je pro poslance a vůdce nebezpečí zažehnáno a mandáty opět na čas jsou zabezpečeny, tu se zastrčí opět nešťastný mistr Jan Hus mezi staré haraburdí, a otázka pomníkové se nechá unout, aby páni vůdci neudělali si špatné oko na hofe. Známe to moderné husitské panstvo, které samo v nic nevěří.

Na pomník K. J. Erbena v Miletíně při vypsaném konkursu sešlo se 21 návrhů českých umělců velkou většinou vysoké ceny umělecké. O vypsaných cenách rozhodla dne 24. t. m. porota sestávající z těchto členů: za Uměl. Besedu v Praze p. ak. sochař Boh. Schnirch, slovný umělec, za spolek umělců „Manes“ v Praze p. arch. Kamil Hilbert,

stavitel sv.-Vítského velechrámu, dále p. arch. V. Wein-
settl, professor a zat. ředitel c. k. odborné sochařské školy a kamenické školy v Hoficích, za místní komitét předseda p. Fr. Pečenka, starosta a dp. Fil. Šubrt, farář v Miletíně. Všecky návrhy jsou po osm dní v sále sousedského domu veřejně vystaveny a to od 27. května až do svatojánského pondělí 8. června t. r. incl. všední dny od 1—4 odpo., v neděli a ve svátek od 8—12 odpo., a od 1—5 odpo. — Celé naše širé okolí má krásnou příležitost spatřiti na skvostných pracích, jakými jsou četní umělci, jež drží Wolfšán dovolí si ve sněmovně nazvat idioty. — Zajímavým bude i císimu v Miletíně podivati se na stavený právek kostel, jenž buduje se ve slohu gotickém dle návrhů slovutného architekta p. A. Cechnera. Hlavní oltář, celý z pískovce staví právě c. k. odb. sochařsko kamenická škola. Byl vystaven a vyznamenán na několika výstavách a znalci cení ho na 12.000 z., ale kostel obdrží jej úplně zdarma s povolením ministerským. Varhany staví nejlepší česká firma Em. Š. Petr z Prahy. Mají 18 rejstříků, 6 spojek a 2 manuály a státi budou 3000 z. Nejzajímavějším jest, že na tak skvostné dílo s největší částky sebrali sami farní osadníci.

Vítězství křesť. sociální ve Vídni. Ve Vídni byl při volbách do obecních rad židovský liberalism na hlavu poražen, ačkoli se spojil s průšackými Schönererovci a s mezinárodními socialisty. Ze 46 mandátů městských rad zvoleno bylo 24 křesťanských sociálů a 4 liberálů v Leopoldově. V šesté dostal kanovník Schöpfleutner 689, liberál dr. Zemann 677 hlasů, několik hlasů bylo rozptýlených. Na Alrovo dostali křesťanství sociálové 1124, 1112, 1106 a 1105 hlasů, liberálové 1114, 1113, 1111 a 1100 hlasů. Protože dařnacionálové se vzdali užší volby, tedy křesťanství sociálové vyhráli. Pouze v židovském Leopoldově zvítězili liberálové 1530 proti 1230 hlasům. Na Landstrasse, Vídeňce, Margarethen, Mariabhilf, Neubau, Josefově, Favoritech, Simeringu, Meidlingu, Hietzingu, Rnoltshausu, Fünfhausu, Ottakringu, Hernalsu, Währingu, Döblingu, Brigittenau ocitli se liberálové ve zřecajší menšině. Křesťanství sociálové dostali ve II. sboru 17.000, liberálové, Schönererovci a socialisté sehnali přes 9000 hlasů. Dařnacionálové ztratili všech 8 rad, což důkazem, že ve Vídni nacionálové a socialisté nemají vlastně žádné půdy. Liberálové svým spojenstvím se Schönererovci, Wolfšany a socialisty si nehorázně škodily. Také u nás přestali Tilšrové, Kaizlové, Englové, Podlipní již dávno chodit do schůzí socialistů a rozklad mladočeské strany po různých skandálech a procesech vůdčích osobností úpadek tento nezadrží, uýbrž uspíší. Na Moravě národní strana katolická a rolnická postupují vítězně, v Čechách cítí se venkov mladočeststvím úplně zklamaným, realisté a socialisté se děsí a vrhá se tak v náruč straně agrární, protože na ten čas jiných zorganizovaných, velké akce schopných stran tu není a radikalismu mnoho nedůvějuje. Ve Vídni při volbách rozhodovalo heslo: pro židy, nebo proti židům. Hesla, která vedle toho se ozývala: pro dařnacionály, pro socialisty — ta úplně zanikla a pozbyla přitažlivosti a významu. Židovští liberálové, kteří volby v Čechách falšovali chabrousem, kteří v moravských a slez. městech s převahou českého obyvatelstva falšují volby hrozbami a úplatky, ti se vymlouvají, že prý ve Vídni křesťanství sociálové volby zfalšovali a znásilnili. V tomto ohledu křesťanství socialisté mistrné liberální falšovatele nikdy nedostihnou a nepřekonají; takové výmluvy liberálů jsou vyhané a tito jim nevěří sami. Při posledních volbách ve Vídni byl poražen nevěrecký liberalismus, který víru v Boha v lidu po desetiletí vykořeniti hleděl, aby pak tento lid tím dříve ozebračiti a zotročiti mohl. Křesťanský lid vidí, jak liberalismus, volná tržba a nevědomitá vydělečnost a hrabivost jej přivádí na mizinu hmotnou a pak jej podlamuje duševně, když pozbýváje lid víry připravuje jej také o sebedůvěru a podnikavost. Vídeňský lid vidí, že by propadl kapitalistům, tyránům a otroctví, kdyby se dal připravit o víru, jak to byl učinil Řím a Itálie za doby císařů. Křesťanský lid vrací se k víře a k Bohu a toť právě síla křesťanského socialismu, který nelze omeziti snad jen na tovaryše a baráčníky, ale jemně nutno zjednatu půdu ve všech vrstvách obyvatelstva: v rolnictvu, řemeslnictvu, v obchodnictvu i v úřednictvu. Vídeňský lid dlouho trpěl a snášel, jak židovobodomyslné časopisy uváděly v posměch staré zvyky a obyčeje, jak trhaly kázeň, úctu a lásku v rodině, jak ničily katolickou víru, skromnost šetrnost, střídmost a cudnost, jak šířily nevěru, smyslnost, frivolnost, nehošpodárnost a požívačnost, jak krok za krokem, doma i na ulici urážely katolíky cit. Katolický lid dlouho snášel heslo: „klerikalism je nepřítel“, ale konečně po smutné zkušenosti přišel k přesvědčení, že jeho největším nepřitelem je liberalism, židy a jejich odchovanci říšený. Kdo získal tou „židovobodomyslností“? Snad rolník, řemeslník, obchodník křesťanský? Nikoli: žid, socialista a randalista. V I. sboru udrželi liberálové s 22 jen 8 mandátů a ve IV. sboru vclili se socialisty, ale téměř vlády propadli.

Antisemitismus v Rumunsku se zmahá. „Allgemeine Ztg. des Judenthums“ tvrdí, že ve velké rade antisemitů, která byla r. 1895 v Bukurešti založena, nalézají se ministr vyučování dr. Istrate, ministr veřejných staveb Jan Gradi-
stano, ministr státních statků Flea, předseda a místopředsedové sněmovny poslanecké a starosta města Bukurešti. Organ pro hájení zájmů židovstva vyzývá židovské velké finančníky, aby Rumunsko ztrestali; pášou prý složi“ proti humanitě, když pájčují peníze vládě, která židovstvo v Rumunsko potlačuje. Jest prý

povinosti Rothschildů atd. zněti Rumunsko hospodářsky, které byli židé r. 1878 zbavili politické odvislosti. Židovský časopis přiznává zde otevřeně, že židovská vysoká finance má ničit hospodářsky ty státy, které se nechtějí dít od židů dobrovolně vysátí.

Na dobytí trh v Hradci Králové
30. května 1900 přivezeno bylo: Koní 246, krav 280, volů 71, býků 31, telat 28, koz 17. Přítí trh na hospodářská zvířata koně a skot, odbývati se bude v Hradci Králové 11. června 1900.

Není nad důslednost! Když se tvořil spolek českých katolických učitelů v Čechách a za podklad stanov měly býti vzaty stanovy katolických učitelů v zemích alpských, t. j. starorakouských, tu bylo veliké vlastenecké vzrušení a rozčilení na ty „katolické zrádce“ věci české, ačkoli si čeští katolíci založili spolek ryze český a samostatný, který se spolky učitelstevními v zemích starorakouských nebyl a není v žádném spojení. Teď čteme v Maseškovsko-herbenovském „Čase“: Schůze delegátů německého zemského spolku učitelstevního konána byla dne 24. května v Praze. Účastnili se jí všichni poslanci němečtí se řad učitelstevních: posl. Legler, Vollgruber a Kasper se zastupci českého Ústř. spolku učitelstevního pp. V. Rašínem, Tučkem, Smrčkou a Novým. Předseda ředitel Rudolf v zahajovací řeči vyložil účel schůze, která má rozhodnouti, jak má býti dále postupováno v téžkém boji za hospodářské povzneseení stavu učitelstevního Čeští zástupci učitelstva byli na schůzi co nejezdeckněji přivítáni Poanec Legler — odsoudil jednání agrárnků ve školské komisi Zástupci českého Ústředního spolku podali na schůzi následující prohlášení: „Český Ústřední spolek učitelstevní, po zralé úvaze se přesvědčil, že solidární jednání v otázce materiálního zlepšení našeho postavení mezi českým i německým učitelstvem je nezbytnou potřebou další společný postup obou spolků nanovo vřele vítáme.“ — Když něčeho podobného se byli dopoušeli čeští katolíci učitelé, to by bylo láteření a zrádování. Jak se sáply mladočeské, radikální, pokrokářské a realistické časopisy na katolické katechety a kaplany, když se pokoušeli solidárně s kolegy svými všech národností v Rakousku o zlepšení hmotného svého postavení, co tu bylo papeženských zrádců, římských internacionálů atd. A teď nikdo proti radikálnímu, realistickému a socialistickému učitelům — ani nemuká. Tážeme se proto klidně: A pak se měří katolickým Čechům v katolických Čechách s ostatními stranami a konfesemi stejným loktem?

Kneippovo léčení. Napsal prof. Jan Ješek. Vydavatel „Modrá knihovna“ na Král. Vinohradech 347. Knížka tato obsahuje předně poučení o Kneippově léčební metodě, pak jedná o tom, po čem Kneipp nemoci poznával a jak je léčil. Třetí část její tvoří Kneippův domácí rádce a lékař. Spisek tento je zajímavý pro každého, kdo se o vodoléčbu vůbec a o léčení Kneippovo zajímá. Cena obnáší 80 haléřů.

Politický přehled.

Císař vyslovil dru. Pacákovi nelibost nad chováním českých delegátů proti ministru hr. Goluchovskému. Dr. Pacák praví, že čeští poslanci jsou z důvodu vnitřní politiky proti tomuto ministru. Na celém Božím světě není národa, jemuž děly by se krivdy tak do nebe volající, jako jest národ český. Císař dle „N. W.-Tg.“ učinil odmítavý posunek a pravil: Poslanecké sněmovně byly podány osnovy jazykových zákonů, jež by se přece měly vyřídit. Dr. Pacák je prohlásil za nepříjemné; v Čechách by nastalo jinak hnutí, dosud zde nevídané. Císaře prosil, aby si dal předložit a uvážil všechny české návrhy a nesvolil, aby jazykové zákony se provedli článkem 14tým.

Vnitřní situace. Předseda ministerstva Körber a ministr krajan dr. Rezek byli v Budapešti u audience; jednali také s českými poslanci, kteří ústně, telefonicky i telegraficky jednali s německými poslanci o zlepšení parlamentní situace. Německé strany konaly porady ve Vídni, ale usnesení nečinily již proto žádného, poněvadž Čechové požadavků svých přesně neustanovili. Němci prý chtějí povolit českou úřední řeč v českých okresích Čech, ale nechtí, aby pokračující nás výnos Kindingrův byl dříve odvolán. Vláda nemá odvahy proti Němcům zakročiti a k donucení Němců k ústupkům není dosti dobré vůle. Očekávají se proto důležitá rozhodnutí. Poslanec Špindler myslí, že Němcům vráceno bude právo vysílati poslance své do říšské rady, že nová vláda přiblíží se k říjnovému diplomu a že nová říšská rada vypracuje novou ústavu pro Čechy příznivější. Tak růžově na situaci nepobížíme. Při první delegační hostině vyznamenali císař delší rozmluvou delegáty Mauthnera a Demla, kteří mluvili proti české obstrukci, ale českých delegátů vůbec neoslovil. Patrně se již na ně nepočítá. Dle všeho budou Mladočeši v obstrukci pokračovat, pravice se rozbije a pak se bude jednati o to, kdo to déle vydrží.

Z delegací. V sobotu pokračovala rakouská delegace v jednání o rozpočtu ministra zahraničních záležitostí. Delegát Mauthner dokazoval prospěšnost trojspolku. Oproti Čechům pravil, že poměr nás k Německu není obehraným klavírem. Dr. Pacák pravil Mauthnerovi, že obstrukce není český, nýbrž německý vynález. Když jsme viděli, že Němci touto taktikou zvítězili v nejvyš-

ších kruzích, chytili jsme se též obstrukce. My nežádáme více, než rovné právo. Ubry počaly se rozvíjeti, když tam přestál centralismus (Demel volá: Protože Uhry jsou spravovány centralisticky). Del. Pacák: Dejte nám svobodu, nechte nás rozvíjeti se tak jako Uhry a budeme nejen věrnými poddanými Jeho Veličenstva, nýbrž my také ze své vlastní k její cti a ke cti Rakouska učiníme mocnou říši. Němci uznají sami dobrodiní samostatné správy, my nepozbýváme naděje, že dojde k takovému vyjasnění a dorozumění mezi námi. Jestli se Němci s Čechy spojí, dokáží v hospodářském a kulturním ohledu nesmírně mnoho. Dále horlil dr. Pacák proti vypovídání Čechů z Německa a proti naší politice na východě. Goluchovskému pravil, že mohl v jižní Africe přivést s diplomacií k platnosti usnesení haagské konference míru a vyslovil mu největší nedůvěru. Kozlowzki kladl důraz na politiku míru uvnitř i zevně říše a vyslovil Goluchovskému důvěru. Hrabě Stürgh hájil Goluchovského a pravil, že Češi jsou osamoceni. Baron Parish vítal s povděkem ujištění Goluchovského, že se nemíchá do vnitřní politiky říše. Zrušení jazykových nařízení nepovažujeme za katastrofu říše, ale za znamení, že obstrukce zvítězila. Bez zlepšení vnitřních poměrů utrpíme opět ztráty při obnově obchodních smluv; Mladočechy žádá, aby se vzdali obstrukce. V chorobném parlamentě není místa k smíru a proto radí vládě, aby rozhodným zakročením provedla velký čin. V pondělí schůzi vytykal hrab. Goluchowski Čechům, že se nechtějí dáti přesvědčit; není horšího hluchého, než který slyšeti nechce. Protestuje proti zatahování cizích mocností do debaty. Delegát Kaftan ohledně jistých svých tvrzení prostě prý naběhl, neboť ani Goluchowski ani Szeli něčeho podobného netvrdil. Trojspolek je dnes zrovna takový jako před 20 lety. Shoda s Ruskem je potěšitelná, znamená záruku míru, ale na podstatě trojspolku ničeho nezmění. Z inženýra Kaftana si dělal vůbec zahraniční ministr šoufky. Ohledně Krety vyslovil mu sám Kaftan důvěru, a co mluvil Kaftan se Stránským o poměru k Srbsku, Bulharsku a Černé Hoře, na to již odpověděl před měsícem a nechce se o tom šfíti. Do vnitřních poměrů Srbska se nemíchá, Milana prý neprotežuje. Co se týká hájení obchodních zájmů říše, jedná prý vždy v souhlase s obchodními ministry Cis i Trans. České delegáty odbyl vůbec Goluchowski ostře, bagatelisoval je. — V úterý jednala delegace o rádném rozpočtu ministra vojenství. Polzhofer žádá zavedení dvouleté služby a aby selší synové a zemědělští dělníci byli proouštěni v čas žní na dovolenou. Gessmann pravil, že rolnické obyvatelstvo není s to konati vojenskou službu v posavadním rozměru. Pro malozivnostníky žádá více dodávek. Zimmer žádá, aby absolventi měšť. a rolnických škol směli býti jednorozčáky. Knížeti Schönburgovi se zdá, že vojsko s malými prostředky chce docílit velkých výsledků; pro případ války je třeba lepšího výcviku v ostré střelbě. Myslí, že boj mezi Čechy a Němci umdlévá, a pak-li se to docíliti nepodaří, potom je sverchovaný čas, aby nejvyšší činitel ve státě děle neotálel upravit jazykovou otázku autoritativním způsobem, neboť říše potřebuje mír. Ministr války Kriegerhammer praví, že za dvě leta bude dodatečné opatření ručnic skončeno. S dělostřeleckými cvičeními jsou potíže. U Labské Týnice byly nedostatečné, byly tedy přeloženy k Mladé Boleslavi. Cvičiště jsou všady nepřijemné a nábrady škodvzrůstají každoročně. Co se týče cvičišť pro střelbu z ručnic, tu se činí všemožná ochranná opatření. Čechům se nezakazuje česky mluvit. Co se týče pěstování náboženského citu, armáda nic nezanedbává. Světí se neděle, vojákům se dává příležitost obcovati službám Božím, s nováčky má duchovní jejich vyznání rozhovory. Více armáda činiti nemůže. Vojenská správa přeje si při dodávkách vejti v úzký styk s producenty, zejména chce podporovati skladiště. Přál bych si, aby takové zařízení bylo provedeno ve všech zemích jako v Dol. Rakousích, kde je více obilních skladišť. Dvouletá služba by musila msti v zápětí zvýšení praesenční služby. Dovolena se děje u větší míře, třeba však msti zřetel též k živnostníkům. Na večer vojákům slibuje 6 haléřů. Ministr je ovšem závislý na 2 finančních ministrych. Na to projednání mimofadný rozpočet.

Na bojišti jihoafrického musí burové před anglickou přesilou všady ustupovat, aby v hlavní bitvě nebyli pobiti. Angličané přivítali již svobodný stát Oranský ke své říši, postupují v Transvalu, obsadili již i Johannesburg a oba presidenti: Krüger i Stejn uprchli již z Pretorie. Pavel Krüger kázal se dne 28., 29. a 30. května modliti za spásu vlasti, aby nebyla porobena. Angličané pomalu, ale snad dnes dojdou k Praetorii. Teď se jedná o to, setrvají-li burové v drobné válce; jejich jednotlivé oddíly jsou vlastně po celé jižní Africe roztrženy.

Císař německý do Vídně přijede. Zpráva, která v té příčině byla uveřejněna, se nyní z Berlína poloúředně co nejrozhodněji vyvrací.

Volby v Belgii skončily vítězstvím strany katolické, která v nové sněmovně poslanecké bude mít nejmeně o dvacet hlasů více než všechny ostatní strany, může jednati a rozhodovati sama. A to je za nového volebního řádu v poměr-

ném zastoupení vítězstvím dokonalým. — Dle zpráv je v nové poslanecké sněmovně 86 katolíků, 33 liberálů a 33 socialistů. — V senátu bude 47 katolíků a 29 opozičníků různých stran.

Nové obraty ve Francii? Pařížská výstava nemá tolik síly a vlivu, aby přes léto vnitřní mír ve Francii udržela. Předseda ministerstva Waldek-Rousseau musí se bránit, že nechce vyvolat znova otázku Dreyfusovu, jak si přeje Emil Zola v Auroře. Předseda zednářského ministerstva, který Dreyfusovcům jinak přeje, ví, proč je pojednou skromným. Pařížské municipální volby ukázaly, že pařížský lid je proti vládě, to ví též odpůrce republikánů, hrabě Boni de Castellane, který, ač je proti Dreyfusovcům, chce aféry zrádce Dreyfusse využítovati k svržení vlády dreyfusovské. První obětí se stal ministr války, generál Gallifet, který ustoupil svůj úřad generálu Andréovi. Amnestie v záležitostech dreyfusovských bude všem udělena, ale vláda Waldecka Rousseaua vzdor tomu a vzdor „rekonstruovanému“ ministerstvu padne.

Zvěsti z východních Čech

Od Vys. Mýta. Osadníkům Novohradským nevymlíz s milé paměti 19. den měsíce května t. r. Dostalo se jim totiž té radosti, že pozdraviti mohli ve svém středu J. B. Milost Edvarda Brynychy, který za účelem udělení evatého biřmování téhož dne do N. Hraří zavítal. Slavné uvítání, výzdoba celého městečka, jakož i veliké účastenství za tak osklivého počasu podává zajiště nejlepší důkaz o tom, jaké účty a vášnosti požívá v okolí zdejších zástupce svatých apoštolů a jak dobře řízena a katolický uvědomělá je farnost zdejší. Hned po 6. hodině ranní nedbajíce prudkého deště vyjeli páni zástupcové obecního, patronátního a lesního úřadu v N. Hradech v kočárech doprovázeni 60 statnými banderisty s rolníkem a starostou panem Abrahamem ze Suché Lhoty v čele vatřic J. B. Milosti až k Bílému Koní. Vzácný pohled poskytl dlouhý průvod vracejících se banderistů a vedoucích J. Bisk. Milost ku slavnostní bráně v N. Hradech, kde nejdůstojnější arcipastýř očekávan byl vlet. p. Ant. Mařánkem, c. k. okr. hejtnanem z Vys. Mýta, velebným duchovenstvem domácím i cizím, obecním zastupitelstvem Novohradským i všech 14 příslušných obcí, hasičskými sbory Novohradským, Chotovským, Leštinským a Dubavickým spolkem hospodářským a živnostenským, řáctvem školy domácí a Dvořátské se svými p. učiteli, družičkami a velkým zástupem obecnstva. Mezi očekávajícím vlb. duchovenstvem poznali jsme vld. p. P. Biera, děkana z Litomyšle, vld. p. P. J. Vlacha, vikáře z Luže, vld. p. P. V. Becka, děkana z Čerekevce, vld. p. P. Fr. Martínka, faráře z Proseče, vld. p. faráře v. v. P. Jos. Macháčka, vld. p. P. Dudka, kooperatora z Morávie a vld. p. P. Ot. Brychta, faráře z P. Kamenice. Když nejdůstojnější p. biskup s povozu sestoupil, uvítán byl vlet. p. Ant. Mařánkem, c. k. okr. hejtnanem, jménem celého okresu, p. starostou J. Urbánkem ze Nové Hradý a všechny příslušné obce, malou družičkou Marii Vítkovou a vld. p. P. Al. Kopeckým, děkanem místním. Pan starosta vítaje J. M. Biskupskou co může rval a neslomně povahy, v Jehož žilách proudí česká krev a který neohrožený sloves i tiskem hájí práva Svá i národní provolal „Zdař Bůh“ a „Sláva českému biskupu“. Z uvítací řeči vld. p. děkana Al. Kopeckého vanula láska a mírnost, známá nejlépe těm, kdo tak šťastni jsou zasloužilého pána toho blíže seznati. Pan biskup mile dojat a potěšen, děkoval za slavnostní přijetí, kterého se Mu v místě Jemu zvlášť milém a známém od tak dobrého lidu dostalo, ubíral se dlouhým špalírem všech spolků a školní mládeže do chrámu Páně, kde téhož dne 900 biřmovanců přijalo Duchu Svatého. Po 6. hodině odpolední vracela se potěšená J. B. Milost daleko doprovázena jeouc kavalkádou banderistů do útulného letního sídla Svěho Chrásti, aby příštího dne ve Svě apoštolské cestě dále pokračovati mohla.

Z Hlinska. (Generální visitace a udělení sv. biřmování v okrese hlíneckém.) Na své generální visitační cestě zavítal nejdřst. p. biskup královohradecký Edv. Jan N. Brynych dne 23. května do města Hlinska U slavnostní brány příslušnými hesly opatřené přijalo J. M. celé městské zastupitelstvo za zvuku hudby a střelby. Po té oslovil nejdřst. vrchního pastýře krásnými a vlasteneckými slovy slov. pan JUDr. Antonín Malinský (úřadující I. radní) a představil přítomné členy městské rady, obecního jakož i okresního výboru a c. k. úřednictva. Jménem duchov. a katol. farnosti uvítal J. M. místní farář dp. Václav Marek, načež představil předáky jednotlivých korporací a spolků, kteří se vítání účastnili, mezi nimiž zejména sbor c. k. voj. vysloužilců, hasičů z Blatna a Hamru, živnost. společenstev, spolku katol. „Svornosti“, řemeal. besedy, spolku paní a dívek, liter. jednoty atd. Načež průvod, v němž zařaděno přes 300 družiček, bral se do náměstí kolem školy. Před školní budovou oslovil J. M. ředitel měšť. škol p. Jindř. Rozvoda jménem učitelstevního sboru. Řeč formou i obsahem krásná milý učinila dojem na nejdřst. pána biskupa jakož i na všechny posluchače. Po té vítala nejdřst. pána biskupa jménem mládeže škálně V. tř. L. Seidlova, dcera rady zemského soudu pána Fr. Seidla, načež dceračka pána lekárníka J. Zimmra a J. Hudce podaly J. M. krásnou kytiici. Imposantní průvod ubíral se přes náměstí k chrámu Páně. Všecky domy na náměstí jakož i v ulicích, jimiž se šlo, až snad na 2 ozdobeny byly prapory českých barev tu a tam i koběrci a vlnici. Nedaleko pak chrám Páně postavený mohutně pyramidu, s níž praporce v národních barvách veselé kynuly pozdrav přichozímu velepastýři a biskupu, jehož příchod radostný budil ohlas v tisícových duších. Již prvního dne po krásné své řeči a katechesi dítak biřmováno bylo více než 600 biřmovanců. Druhého pak dne přes 700 biřmovanců odrostlých. Večer uspořádali sdružení spolkové lampionový

průvod a zastavení před farní budovou, v níž J. M. na několik dní se ubytovati ráčila. Třetího dne počalo bítování v okolních farnostech. Byl-li v Hliněsku přijat nejšťast. pan biskup radostně a srdečně, hleděly sousední farnosti dle možnosti město násle dovat, ne-li dokonce i předčít. Těško Hci, kde bylo přijetí J. M. slavnější, kde srdečnějším. Jedna farnost předstihovala druhou. Vůdce jsme viděli ozdobeny horaké chaty, někdy téměř do poslední (Jenkov) spolky hasičské, šactvo se svými p. učitel, v Ranné, které již do kraje se sklání i banderium, slavoobrány a slyšeli tak četná srdečná, nadšená oslovení, jež vyzněla v jednotný refrain: Kéz dobrotivý Bůh na dlouhá léta nám zachová milovaného arcipastýře a upřímného přítele svého lidu, Edvarda Jan N. Bryncha! Přijetí toto zajisté, že utvrdí našeho drabého arcipastýře v přesvědčení, že i náš horaký lid cítí víru otců svých, víru Svatováclavskou a miluje vše a oddané svého vrchního velepastýře, který pro lid svůj žije a s ním upřímně a otcovsky cítí, ba za práva jeho s důvěrou v Boha bojuje i — trpí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 26. května 1900. 1 hl. pšenice k 13:00—14:00, žito k 11:40—11:80, ječmena k 8:20—9:25, oves k 6:80—7:40, prosa k 10:00—11:00, vikev k 12:00—13:00, brachu k 16:00—18:00, jáhly k 18:40—0:00, krup k 16:00—20:00, bramborů k 4:40—4:80, jetelového semínka červeného k 00:00—00:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 30:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 22:00—24:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:25, 1 kg. másla k 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 26. května 1900 pšenice 00:00 00:00, žito 12:00, 11:60, 11:40, ječmen 10:00 oves, 6:80 6:20, brách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 3:60 3:40, vejce (kopa) 2:80 3:40, másla 2:55, 2:48, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:30, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 8:00, sláma k 3:—, k oves 12:40.

(Zasláno).

Výbor polit. družstva tiskového žádá zvdofile pl. tit. pp. předsedy katolických spolků tovaryšských, sv. josefských, aby zaslali zprávy o spolcích dotýčných (kdy byly založeny, kdo je nyní předsedou a jednatelem, jaké jest jejich působení atd.) *Dru. Ferdinandovi Benešovi, prof. thol. v Hradci Králové.*

(Zasláno.)

Panu Al. Hajnovi, t. č. redaktoru časopisu „Osvěta lidu“ v Hradci Králové.

Ačkoliv jsme se po „zaslání“ v minulém čísle časopisu tohoto, v němž jsme jednání své ohledně zvýšení ceny piva správně slovy i číslicemi pravdě úplně odpovídajícími odůvodnili, Vámi více zabývati nemínili, nuceni jsme se opět brániti jounce Vámi napadení.

Spůsob jakým chcete listu svému odběratel zřekati, jest skutečně zvláštní a toho druhu zajisté že jediný, neboť chťti štváním občanstva proti hostinským, kteří prostě, jen svoji existenci uhájiti: hledí — k odebrání a placení svého listu hostinské donutiti, jest spůsob, který jen a jedním amerických revol-verových plátek srovnán býti může. Což pak jste skutečně tak naivně domýšlivým a domníváte se, že máte veškeré občanstvo královéhradecké i vřkolní za sebou a že toto se Vám ku provádění pašovatví nad hostinskými propůjčí?

V čísle 22. ze dne 26. května vytýkáte nám ne-solidnost, vzájemnou řevnivost a nedůvěru. Mimo jiné pravíte: Tu nestačilo čestné slovo jednoho každého, dané před ostatními, že usnešení to zachová, nýbrž zajistili si solidaritu — směnkami na 100 korun, kterou každý podepsati musel a o kterýžto obnos by přišel, kdyby pivo dával laciněji. Na to odpovídáme tím, že k jednání tomu vedlo nás vědomí, že mezi námi jest kolega, který jest Vaším tehánem a který, ač ve schůzi s ostatními sám opatření ta schvaloval a se vším úplně srozuměn byl, přece pravil, když druhý den směnku podepsati měl: „Víte pánové: já jsem čestný člověk, u mne platí slovo jako kolík smének. Úmluvu vám podepíšu, ale směnku ne“. Ale i v úmluvě této, kterou podepsal, mimo jiné také stojí: „Ceny tyto dodržíte savasujeme se svojí cíti“

Váš pán tehán Fr. Košťál úmluvu sice podepsal ale směnku ne, a to stalo se druhý den po schůzi, když už mezi tím patrně Vámi naveden byl. Solidaritu a usnešení také on první a jediný porušil. A tu vytýkáte nám nesolidnost a vzájemnou nedů-

věru, Vy, který jste k porušení solidarity osobu sobě tak blízkou asi sám svedli! Od takových mravokárů bychom se pěkným věcem přiučili!

Dále vytýkáte nám nedůslednost, an prý na schůzi v jednotě v lednu t. r. odbyvané na pivovar sdejší ostře utočeno bylo, že, ač výrobek jeho není té kvality jako dříve, přece slevy poskytnouti nechce a že hostinští přímo se prohlásili, že hradecké pivo odebrati nebudou, čímž chtěli pivovar ku povolenosti donutiti. Zde musíme Vás upozorniti na to, že ohledně odebrání toho neb onoho piva nerozhodují hostinští, nýbrž konsumující obecenstvo, které si přeje pivo hradecké jež zatím opět své dřívější chvalné známé dobré jakosti nabylo. Divno je nám také, že vy, jako vydavatel královéhradeckého časopisu brojíte jen proti pivu domácího pivovaru, z něhož mají prospěch nejen hradečtí pravovárečníci, ale též živnostníci a dělníci, kteří pro ně pracují a okolní rolníci, kteří dodávají do hradeckého pivovaru ječmen. Kupuje zde snad ječmen pivovar smíchovský neb jiný vzdálený? O další Vaše naivní neb zlomyslné rady a pokyny se neprosíme, poněvadž své neutěšené poměry nejlépe známe. Majíce v účtě Vaše prorocké nadání, kterým Vy vždy všecko tak dobře předvídáte a nechtíce vzbuditi zdání, jakobychem ku skládání dlouhých zaslán již teď dosti času na zbyť měli, prozatím končíme.

Hostinští Královéhradečtí.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Dekorační malít a poslacovat
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-tronátním úřadům
pro malby ohradů a po-zlacování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kresle-ných, dle zaslanych malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.
Ceny co najměrnější. 269
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a přílože-nými rozpočty.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tři zručné
dělníky
truhlářské
na nábytek přijme
Jos. Matějček, Slezské Předměstí.

Kdo pojedě
do
Paříže
neb na cesty vůbec dobrý a levný oblek si poříditi chce, ať neopome-ne sobě dopsat o vzorky vý-tečných látek, které zvlášt k tomu účelu zasílá a **nejlevněji dodá**
V. J. Špalek
velkoobchod se sukny
Hradeo Králové.
Po čas přestavby Klicperova ulice proti chrámu Panny Marie.

V. Vacek,
závod
školkářský
v **Pamět-níku**
u Chlumce
nabízí pro zimní a jaru vysa-zování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-letou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-dení a levných cenách se zárukou

Velký výběr
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-dení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Navštivenky
všech druhů
nabízí
Biskupská
knihovárna.

Družstvo na zužitkování ovoce
v Hradci Králové
nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům
znamenitou slivovici
a svůj výtečný
ovocný ocet
chemický i bakteriologický zkoušený
c. k. vládním radou, slovatným panem Antonínem Bělo-houbkem. professorem při c. k. české vysoké škole tech-nické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při c. k. zemském soudu v Praze.
P. T. pánům obchodníkům se povolují větší srážky.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle
B. ŠKARDA
Vkrát prvními cenami vyna-menán.
Ceníky, rozpočty atd. i veškeré odborné rada zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu
chrámových oken
B R N O.
okna chrámová
každého slohu i provedení se saručením práce nymo-dernejším požadavkům vy-hovující.

Slunečníky 1900

prací a hedvábné bluzy pro dámy ve velkém výběru za mírné ceny nabízí
Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Velké náměstí

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štůrač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

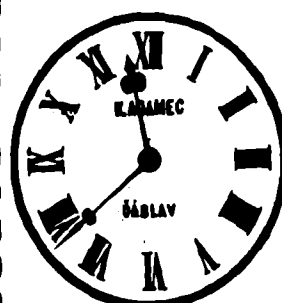
Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Věžních hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jehly v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletné	2 k 50 h
pololetné	5 k
celoročné	10 k
do Německa celoročné	10 k 52 h
do semí balkánských	11 k
do Ruska	11 k
do Ameriky	11 k 56 h

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Král. Adalbertinum.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých barev, nejnovějších vzorů a bez zvýšení cen lze dostati pouze v mém prvním českém zasilatelském závodě, o jichž trvání co důkaz podávám jedno z posledních mne došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku, musím však s politováním sdělit, že jsem posud šatstvem tou měrou zásoben, že na delší dobu nemohu pomýšleti na nové objednávky; vinu toho nesou Vaše látky výtečné jakosti, které nejsou takřka ani k roztrhání.

Trvám v účtě oddaný

František Partl, správce školy Kunratice.

Karel Richter,

velkoobchod sukrem

Hradeo Králové.

Velečténé P. T. obecnstvo v místě a v okolí upozorňuji že za příčinou zvětšení obchodních místností přesídlil jsem sklad svůj do prozatímního krámu na náměstí.

Založeno 1885.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabylí ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátům a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. velečténéj. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Na kolo.

Praktická vlněná látka pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlaccovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivě své chvalné známé práce kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpovědnice, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodě dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

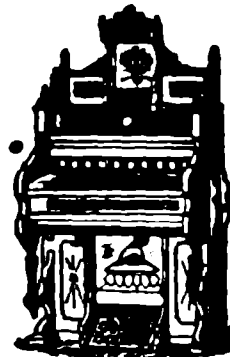
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zřízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustavy evropské. Brilliantní ton, vylouděný důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučuje sám. Dáleko levnější než-li importovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX Harmoniegasse 8.

Cena od 60 sl. výše. — Na splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Ochráněná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze.

uznává se za výborné, bolestí utlačující natíráni; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Kádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku. Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)

unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj bojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené za se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
náclou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táčků na křest, svícenů, paciřků, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,
Hradec Králové.

Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného
zboží: Jágrových košil, kalhot, pun-
čoch, ponožek, rukavic, živůtků atd.

Potřeby sokolské a cyklistické.

Tovární ceny.

Podporujte domácí průmysl.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců se dřeva i s kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posílá a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmr-
nějších.

S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pění.
Rus. pat. maz na kůže.
Universální tuk na kůže.
Appretura na kůže.
Mazadlo na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Viden, X.
Keplerova ulice č. 21,
Popis zdarma.

Cognac pravý, z italského vína, tříletý, 1
litr po 3 zl.

Cognac z vína ovocného, šestiletý, 1
litr po 1 zl. 75 kr.

Slivovici starou 1 litr po 80 kr.

Borovičku pálenou z tatranských jalovčí-
nek, 1 litr po 80 kr. vše jakosti výborné
avšak v cenách jakosti přiměřených, na-
bízí závod na zužitkování ovoce

JUC. Josefa Tomáška
ve Vysokém Mýtě.

Cognac, který se z uherských továren 1 litr
po 80 až 1 zl. ve velkém prodává do Prahy v
značném množství dováží, nemůže býti a není
cognac pravý, nýbrž padělaný; neboť 1 litr pra-
vého prima cognacu stojí výrobce samého, kdy
z aparátu teče 1 zl. 50 kr.

Ceny rozumějí se franco nádraží Vys. Mýto,
obal neb soudky účtují se v cenách vlastních.

Vzorky zasílají se zdarma a franko.

Prodej jen za hotové beze srážky. — Při
odebrání v soudku nejméně 25 litrů sleva 15 pro-
cent.

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límčů, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sephyřů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
	Speciální obchod klatovským prádlem.	Stanislav Jirásek.	Hradec Králové Velké náměstí č. 36	

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice
odporčuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí

jupiček a pláštěnek.

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —
bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklady.
Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Anna F. Horová.

Kongregace Školských sester

de Notre Dame
v Novém Bydžově

vzdává tuto pánům

Konstantinu a Dominiku Buškovi,
řezbářům v Sychrově

srdečné díky

za zhotovení a postavení krásného gotického oltáře,
pravé to ozdoby klášterní kaple a připojuje zároveň
pro svědomitou v pravdě uměleckou a při tom po-
měrně velmi levnou práci vřelé doporučení obou zmín-
ěných pánů širší veřejnosti.

Hostinec

s kupeckým
krámem

prodá s celým za-
řízením pan

Vilém Cerha
v Rosicích.

P. p. Věstary.

Cena 5.200 zl.

Polovina k čekání.

Sklepy mešního vína

na biskupském statku

v Chrlicích u Brna

nabízejí veledůstojnému duchovenstvu

pravá přírodní vína.

Cenníky na požádání zdarma a franko.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu **zařizování**
acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k **zařizování** bromosvodů ja-
kož i k **vyskoušení a opravám** bromosvodů, které
správně vyřizuje. Dále se odporučuje k **zařizování**
vodovodů, splachovacích záchoďů, **seazování** piv-
ních tlakostrojů a podobných prací.

Odporučuji též svůj hojně zásobený sklad
klempířských a veškerých mosazných výrobků
k instalatérské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu,
zhotovuji správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvřelejší díky za hojnou přízeň
ctěným obecenstvům mně dosud prokazovanou,
prosim, aby mi na dále byla přízeň zachována a
ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i při-
činím se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

E. KEIST,

nový křesťanský závod zboží modního,
střížního, suken a krejčovských potřeb
v Kutné Hoře na náměstí

dovoluje si co nejuctivěji oznámiti, že svůj v li-
stopadu zavedený obchod značně rozšířil a no-
vémi druhy (zvláště **konfekce dámskou**)
doplnil a má v přehojném výběru na skladě
následující zboží:

Dámské modní Veškeré
látky. **krejčovské potřeby**

Sukna a struksy. krajky, stuhy, ozdobné
borty a šňůry, podšívky,
nitě a j.

Zboží tricotové. Slunníky a deštníky.

Lněné a bavlněné **Koberce**
zboží bílé a barevné. báhouny, velké pod stůl
a předložky.

Bavlnu a hedvábi **Pokrývky** prošívané,
k pletení a k vyšívání. flanelové, garnitury
stolní i postelní.

Šněrovačky Šátky a šály hedváb-
od 65 kr. do 6 zlatých. né, vlněné a bavlněné.

Kapesníky všeho druhu.

Nové zavedeno: Dámskou konfekci (jarní ka-
ce a j. Pánské prádlo bílé i barevné. Kravaty
pánské i dámské. Zástěry velké a dětské, bluzy
košilové, spodní sukně atd.

Nejsolidnější obsluha. Nejlevnější ceny.

První sportovní závod

Františka Jiráčka

ve Vysokém Mýtě

nabízí svůj hojně zásobený sklad **jízdních kol**
a sice kola americká, Premier Helical a jiné druhy.
Šleif stroje též na skladě od 50 korun výše.
Nová kola od 180 korun výše. Ojetá kola od 40
korun výše. — Veškeré opravy vyřizují se rychle
a levně.

Též jest na prodej několik útlů i se
včelami.

Žádejte české a křesťanské
výrobky.

Zasílám i menší objednávky různých li-
kerů vyplacené z dovozného. Nejlépe
hodí se 6ti litrové deminony 1 litr 80 kr.
a 1 zl. 10 kr.

Třebeňská slivovice 60 kr., 80 kr., 1 zl.

Pro pány obchodníky a hostinské přimě-
řená srážka.

Cenníky se zašlou.

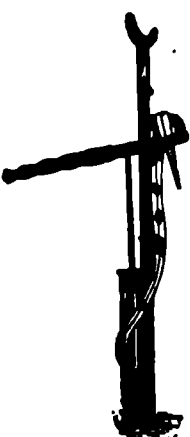
Sklad třebeňské továrny

A. DVOŘÁČEK

Praha.

Jindřišská ulice č. 27. nové.

P. T. obecenstvu.

Dovoluji si uctivě upozorniti
na svoji výrobu patentních
zahradních i požárových ruč-
ních stříkaček přenosných i
převozných. Jakož nově zlep-
šených **berlovok**, doporu-
čených pro sbory hasičské
zemakon ústř. hasičskou jed-
notou. **Čerpadla** na močův-
ku, vodu ze sklepa, petrolej,
lív a různé tekutiny. **Stří-
kačky** na mytí lahví a piv-
ních trubek víselon vodou.
Strojky na stáčení piva do
lahví, stáčení dýje se bez vy-
větrání a pění piva, strojky

lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku,
též k malým tlakostrojům. **Pivní tlako-
strojky**, roury, korkovačky, ledničky, šrou-
bení, kohoutky, ucpávky, jehly, načináky, kon-
trolní skla a různé pivní potřeby. **Ventilace**
k čistění vzduchu z místností kouřem neb
zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na
skladě **šifrové lampy žárovky**, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpraco-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku
a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Cenník sašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Chocni,
klempířství a výroba stříkaček.

V ýhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vy-
zvání k inserování v tomto kalen-
dáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně
pokud možno obratem zodpoví ad-
ministrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné

látky na taláry,

Četné uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez rýhování cen!

„SIMPLEX“

patent Kaninský & Knypl.

Nejnovější praktická křesla v pohovky
přeměnitelná.

Hodí se výtečně pro hotely, letní byty,
lázně a nemocnice.

Výhradní výrobu obstarává první králové-
hradecká továrna nábytku

Ladislav Knypl

v Hradci Králové.

Prospekty na požádání zdarma.

Květiny

všech druhů do zahrad i do pokojů v cenách nej-
mírnějších a nejlepší jakosti v zahradnickém závodě

Jana Vognara

v Pouchově u Hradce Králové.

Obsluha správná a rychlá.

Cenník na laškové požádání zdarma a franko.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, (Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

OBNOVA

Číslo 23.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 8. června 1900.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Falešní milovníci.

Lidové básnictví zanechalo nám jednu mravokárnou píseň o „falešném milování“. V písni té se praví o opuštěné dívce: „Dala mu napsati — důtklivým to pérem — dala mu napsati — list“.

I dějiny nám zachovaly leckterý list důtklivým to pérem napsaný — falešným milovníkům. Jeden takový list přišel mi nedávno do rukou. Byl napsán kalvínsko-protestantským ministrem anglické královny Alžběty. Ti páni se nestyděli hlásati světu, že jsou spravedliví, přívětiví a umírnění a že nikoho nepronásledují. Falešní tiho milovníci vydali z rozkazu ukrutné záletnice královny Alžběty r. 1584 spis s nápisem: *Justitia britannica — spravedlnost anglická*.

Tím spísem si nehorázně škodili, jelikož vystal neohrožený muž Dr. Allen (čti Eln) a důtklivým pérem jim — a tím i královně — napsal list. (*La persecution religieuse en Angleterre*).

Ve spise tom povídá těm pánům: „Vy že jste nikoho pro katolickou víru nepronásledovali, od vás že pro náboženství nebyl nikdo mučen ani odsouzen? Proč pak jste se tedy odsouzených ptali, kdo se jim zpovídal, kdo na kázání chodil, kdo vydržoval kněží, kde by bylo lze najít (skrytého) katolického kněze, kde že se tisknou katolické knihy? — Jaké otázky jste kladli ctihodnému knězi Briantovi? A když mlčel, proč jste mu vráželi jehly a hřebíčky za nehty (!). Dva dni a dvě noci byl za to vydán strašlivým bolestem. Tytéž otázky jste dávali Kampiánovi a Sherwinovi na skřipci... Vy se opovažujete o přívětivosti a umírněnosti mluvit? Považte, co katolíků bylo od vás o majetek oloupeno! A proč? Přijali do svého bytu katolického kněze, byli přítomni mši, drželi si katolického vychovatele, měli ve službě katolickou čeleď. Kolika kněžím upálili jste neb uřezali uši! Kolik jich vlečeno bylo ulicemi v rouchu kněžském a vydáno na posměch rozpustilé chátře! Kolik Bohu zasvěcených panen bylo trýzněno a sužováno tak, že se s nimi zacházelo hůře, než s nejtěžšími lotry? Vy jste nechali zahynouti a mřít v nezdravých žalářích přes třicet církevních hodnostářů a podobně jste učinili veliké mu počtu urozených pánů a paní z vlastní země... Všecky vaše žaláře přeplněny jsou katolickým kněžstvem a lidem, bratřími i sestrami našimi a všude jest viděti naše krajany na útěku z vlasti... A vy se odvažujete vykládati světu, že jste zosobněná shovívavost a snášenlivost?“

Tímto — tak důtklivým pérem — psaným listem byla vláda anglická jako zničena. Takové odpovědi se ti páni ministři — ti milovníci lidu — nenadáli. Tolik se však musí na zmírnění jejich podlosti říci, že se zastyděli a proto se věselijak omlouvali a jeden na druhého vinu strkal.

Více než tři sta let uplynulo a jsou lidé, kteří se chvástají snášenlivostí, shovívavostí a lidumilstvím svým a své strany. Jsou to především naši roztomilí páni pastoři dle vzoru Šádkova a jiných. Jejich listy jsou jako nějakým novým vydáním té knihy: „*Justitia britannica*“. Jejich strana nepronásledovala nikoho, oni jen a jen lásku rozlévali po světě; oni jsou vtělená snášenlivost. A proto to neškodí, když se pánům těm ob čas něco z dějepisu připomene a psaníčko — důtklivým pérem psané — vyhotoví, tak jak jsme si to dnes dovolili a na to jejich „falešné (pokryté) milování“ posvětili.

Ale nepatří takové psaníčko jen pastörům. Falešným milovníkem národů a lidu vůbec jest z Německa sem zavlečený a Bohužel. i Národními listy a knihami pěstovaný — liberalismus. On taky vydal jakousi knihu s názvem: *Spravedlnost liberální*, a hledí světu dokázati, že je opravdu snášenlivostí a shovívavostí. A svět mu to věřil a přisvědčoval mu. A jen katolicismus poslal mu psaníčko důtklivým pérem napsané, a volá mu: Ty že

jsi ta pravá svobodomyšlnost a shovívavost a láska? Kolik šlechtých, bezúbožných lidí vydal jsi ve svých listech v posměch a potupu zkaženému čtenářstvu jen proto, že jsou — katolíci! Ty že jsi milovníkem lidu? Kolik živnostníků a rolníků vydal jsi na pospas kapitalistům křtěným a nekřtěným? Kolik statků, velkých i malých, kolik domů na náměstích našich vydal jsi do rukou cizinců? Kolik nejlepších vlastenců jsi zhanobil a odstrčil jen proto, že nenáleželi k straně tvé? — Kolik slabších a menších národů hubíš a ničíš bez ohledu na spravedlnost a milosrdenství? A při tom všem se odvažuješ vykládati světu, že ty jsi ta svobodomyšlnost a ty že miluješ národy?

A pohledneme-li na zbědované Rakousko německým liberalismem prosáklé a spravované, co máme souditi o něm? Ono kdy i vydalo heslo: *Spravedlnost základ říši*. Jeho německo-liberální vlády jakoby taky byly vydaly jakousi knihu: *Justitia austriaca — spravedlnost rakouská*. Vykládají totiž, jak jsou shovívaví a snášenliví a o blaho národů pečliví. Nemluví již o tom, jak mnoho se nautiskují opravdového života katolického, ale mámu tu nyní před očima český národ. Pomičím o žalářích a konfiskacích, jichž se dostalo Čechům i těm, kteří hájící práva lidu svého, Rakousko i k vůli zachování svého národa silné míti chtěl. Ale zmiňuji se jen o bolesti, která víc a více od loňska svírá srdce národa českého. Nejsou to ještě jehly a hřebíčky za nehty nám vražené — to je pravda — ale jest to bodání do srdce našeho. A jak důtklivým pérem píše se list za listem do Vídně a straně německo-liberální. Volá se: Co pak jsme učinili zlého, že s námi tak nakládáte? Jsme snad velezrádci, jako tak mnohý Wolfián? Nepřejeme si snad zachovati Rakousko? — Víte to vše dobře. Víte, že právě náš národ ochranu svou hledá v silném Rakousku a v dynastii. A přece nás nemáte rádi? A proč? Protože nejsme Němci — a protože nechceme býti nižší nějakou odrudou člověčenstva — protože chceme býti vašimi bratřími a stejně milovanými a ceněnými syny společného Otce. To je ta příčina. — A při tom všem se odvažujete do světa hlásati, že jste „zosobněná snášenlivost, láska a spravedlnost“.

Když ukrutnou výše jmenovanou Alžbětou k smrti a k vytržení srdce ze živého těla odsouzený kněz Kampián pod šibenici sváděn byl k odpadu od víry své, řekl: Jsem katolík. A jeden z tehdejších rádců koruny vzkřikl na to: To postačí. Vaše víra je zrádce. A po tom vyřízli srdce z těla a lidu je ukázali s voláním: Vizte zrádné srdce.

Jsou dnes lidé, kteří ve své zuřivosti o mnoho lépe nesoudí o pravém Čechu. Jsou rádcové a zrádce, kteří by rádi vpravili do hlavy a srdce Rakouska: Čech jsi — a tvé češství je zrádou. Zuřivci proušáci rádi by okázali srdce české s voláním: Ejhle! Zrádné srdce!

A takoví lidé dělají se milovníky Rakouska! Bohužel!... Ale je to falešné milování. Kéž by nebylo poznáno, až „faleš“ bude odhalena. Pak dáti — důtklivým pérem napsati — list, bude marno.

V obstrukci.

Rakousko jest zemí nepravděpodobností. Krájinosti se zde střídají. Radikálové oblékají rychle vládní kabáty a zvykají si velmi brzy na hofratské a ministerské fraky, ale též vypočítaví politici mění se snadno v radikály a též bývalí ministři odvyknou fraku a lakýrkám a zvyknou si na obstrukční boty s podkřvkama a salonní klaky vymění třeba za republikánsko-socialistické klobouky. Když mohl říkovický excellencpán Chlumecký se svým štábem dělati německou obstrukci, aby porazil Badena a Thuna, zkusil excellencpán Kaizl, zda-li by se nedal obstrukci vyhoditi z mini-

sterského křesla Körber, když na Claryho stačila ostřejší oposice. Pan dr. Kaizl, takto genialní finančník na povolování milionových daní a mistr v hantýrování s šem 14tým se tontokrát důkladně přepočítal, a již prý ho mrzí, že obstrukční triumf vyhodil příliš pozdě. Přepočítali a zmýlili se ovšem i páni jiní.

Proti obstrukci vyslovili se nyní všichni potřební a finančně slabí, kteří potřebují od dělné říšské rady státní podpory a od majority a nejvyšších konstitučních instancí podpory při domáhání se práva. Slezané, Rusíni, němečtí klerikálové, Poláci i Jihoslované byli hned z počátku proti obstrukci. Liberální Slovínec a stát. úřed. dr. Ferjančič uznává sice po křivdě, spáchané dne 17. října obstrukci za úplně oprávněnou a důvodnou, ale bojí se jednak *Su 14tého* a ještě více *absolutismu*, který vedle dělné říšské rady dovede státu jedině opatření peníze na běžné výdaje a potřebné investice. Slovinci by těžce pocítovali tvrdou bratrskou pěst německé byrokracie; stejně moravské Slovácko, Valašsko, Lašsko, české menšiny v Čechách a ve Vídni, ve Slezsku, dále Rusíni a Rumuni. Nedivíme se proto, že obstrukce nedochází souhlasu ani mezi Poláky, ba ani mezi Mladočechy, poněvadž jejich voličové si přejí uskutečnění různých oprav zákonodárných a provedení podniků, které jen pomocí státu se uskutečnit dají. Náš národ se rozhodl většinou pro obstrukci a proto půjde proti nynější vládě až na malý zlomek socialistů a realistů celý národ, byť s různými city.

Proti obstrukci jest v řadách českých především česká šlechta. Známé, že konservativní čili historická šlechta v Čechách není úplně ani národně, ani politicky jednotná. Větší část hlásí se k české národnosti, menší pak cítí se býti německou, vzdor svému konservativnímu smýšlení. Tato poslední nechce Čechům křivdit, jest pro národní rovnoprávnost, ale státní právo považuje teď většinou za neuskutečnitelné, kterýžto náhled má ostatně velmi četné přívržence mezi všemi stranami, zejména mezi poslanci strany mladočeské, jenom že ti to nemají ze strachu před svými voliči odvahy přiznati se k tomu jako Masaříkovští realisté.

Nenajde-li se z obstrukce východu, jest nejen možno, ba pravděpodobno, že konservativní německá frakce české šlechty spojí se s německou, zejména — pak-li to bude naléhavým přáním koruny. Transakce tato by znamenala převrat v Čechách, německou většinu v alodiálním velkostatku a německou většinu na sněmu království Českého. Německá většina by se skládala ze 70 poslanců německých, ze 54 poslanců alodiálního velkostatku a z 1 rektora německé university. Proti německé většině stálo by: 16 poslanců fideikomisního velkostatku, 1 arcibiskup, 3 biskupové, 1 rektor české university a ze 97 poslanců českých za obchodní komory, česká města a české okresy, dohromady 117 hlasů. Německá většina obnášela byla tedy jen 6 hlasů, ale ty postačí, aby žádné zvláštní přání Čechů neprošlo, aby v Čechách nic proti vůli Němců se nestalo.

Proti obstrukci a vůbec proti nedělnosti parlamentu však jest i většina česky smýšlející konservativní šlechty. Tato zazlívá hrab. Pálffymu a princům dru Bedř. Schwarzenbergovi, že nepoužívali svého vlivu v klubu mladočeském ku krocení jeho radikálnějších živlů, že neposilňovali proti klubovním nespokojencům umírněné mladočeské předáky. Hrabě Frant. Thun, princ Karel Schwarzenberg, Lobkovicové atd. litují, že konservativní šlechta se příliš exponovala, že se před korunou do jisté míry kompromitovala, takže následkem přílišného ztotožňování se s většinou klubu mladočeského přišla v nejvyšších kruzích o všechny vlivy a že tam ustoupiti musila úplně vlivu Fürstenbergů, Auerspergů, Attemsů, Aehrenthalů atd. Se změněnými takto poměry musí počítati historická šlechta i české frakce.

Pro naprostou obstrukci jsou z českých politických předáků vlastně jen dr. Pacák a

dr. Stránský. Oba hájí politickou svou existenci, své dítě, které jim při první amputaci zmrazil *Gautsch* a dorasoval hrabě *Clary* s doktorem *Kindingrem* a které nemůže více napravit ani doktor *Körber*.

Čeští poslanci stali se již tak skromnými, že se obnovení *Badenových jazykových nařízení* ani nezdali; spokojili by se úplně reaktivováním *Gautschova jazykového nařízení*, které tu rovnoprávnost v zemích českých zmrazilo neuváživši se českých Slezanů, odbyvši lečjak *Moravany a rozdělivši Čechy na tři jazykové díly: český, německý a smíšený*. Čeští poslanci nežádali více obnovení nedělnosti Čech a usnání naprosto národní rovnoprávnosti v celých Čechách, oni se v rozhovorech budapeštských a vídeňských úplně spokojovali zavedením úřední české řeči jen v uzavřených okresích a krajích českých a odvolání tajného nařízení *Kindingrova* jenom žádali. Než Němci to naprosto zamítli.

Tu zakročili vůdcové pravice. Namítali mladočeským poslancům, že v *Körbrových jazykových osnově* se chce vyhověti požadavku Čechů ohledně vnitřní úřední řeči, že tedy parlamentárnímu projednání *Körbrovy osnovy* nic v cestě nestojí, až tedy upustí od obstrukce. V jazykovém výboru dá prý se docíliti dorozumění a dělnot říšské rady bude tím zachována. Mladočeši dali si říci a prohlásili, že netrvají na svém požadavku, aby vnitřní řeč úřední byla v českých okresích hned obnovena; rozhodně však žádali, aby aspoň *Kindingrovo* nás pokořující nařízení bylo zrušeno. Požadavek tento byl oprávněný a německá levice musila by s ním souhlasiti, kdyby chtěla jednati důsledně. Němci žádali přece zrušení jazykových nařízení, nikoli však zrušení české úřední řeči v českých okresích. Zástupce Čechoněmců, dr. Funke, chtěl, aby se požadavku Čechů šlo ochotně vsříci a vyhovělo se mu. Leč zástupce moravských Němců dr. Gross a zástupce štyrských Němců hr. Stürgkh byli proti tomu a předsedové německých klubů dali za pravdu jim a nikoli ochotnějšímu Funkemu. Němci brozili vstoupiti do obstrukce, pak-li *Kindingrovo* nařízení se zruší.

Po toliké povolnosti mladočeských předáků a po novém zpupném odkopnutí Němců musili Mladočeši setrvati při obstrukci, až od bezvýjimečné obstrukce nikdo si ničeho neslibuje a snad většina si přála vyjmutí některých naléhavých živnostenských a investičních předloh z obstrukce.

Protože předsedové německých stran zamítli zpupně zmírněný a zmenšený požadavek Čechů, protože na povolnost Čechů odpovíděli naprostou vyzývavou odmítavostí, nechť ani katoličtí Němci, ani Poláci a ovšem ani Slovinci, Chorvati a Rusíni spolupůsobiti při znásilnění, umorění a vyhladovění české obstrukce. Strany tyto nebudou sice českou obstrukci podporovati, ale nebudou také německým liberálům a nacionálům tahati kaštany z ohně; zodpovědnost za všecko, co se stane, ponechají strany pravice — levici, která chtěla klaverkaly a Poláky postaviti proti nám do hlavního ohně, aby si pro strýčka příhodu opatrně pojistila návrat do obstrukce sama.

Co udělá teď vláda? Českou obstrukci zameziti nemůže a pošle tedy za několik dní pány poslance opět domů. Později uzavře říšskou radu a bude pak opatřovati státní nezbytnosti článkem 14. stát. základních zákonů. Použije téhož paragrafu k změně jednacího řádu, který by přišel každou obstrukci zamezit a obstrukční poslance na více neb méně sezení vyloučit? To si Němci sotva budou přát, neboť změněný jednací řád dal by se někdy použiti i proti nim! Uzákoni ministr *Körber* svůj jazykový zákon článkem 14tým? Vypíše nové volby do říšské rady a provede nové po maďarském způsobu, třeba pomocí socialistů, kteří by pak tvořili v Rakousku centralistickou státní stranu? Zruší se ústava a zavede se absolutismus? Ten by ovšem udržel při vládě německé byrokraty s kamarylon a generály; ale jak dlouho by to trvalo? — Litujeme, že ve Vídni nemají pro nás Čechy citu a trochu spravedlnosti a že nejobětavější a nejvěrnější příslušníky tohoto státu odpuzují od rozvoje kulturního a hmotného povznášení k stálým politickým obranným zápasům.

Politický přehled.

Spens-Boden proti Čechům. V letech sedmdesátých měli jsme ministerstvo *Lasserovo* jmenované *Auerspergovo*, dnes máme ministerstvo *Spens-Bodenovo* jmenované *Körbrovo*. *Spens* starý byrokrat je zapřísnělým Němcem, rdousil nás jako místodržitel po leta na Moravě a v ministerstvu k smíru nakloněného, ale nerozhodného *Körbra* staví se ministr spravedlnosti, bratr majitelé panství a lázní *Velichovek* zuřivě proti nám. Když chtěl dle rady ministrů *Rezka*, *Pientaka*, *Cilla* a *Giovannelliho* ministr *Körber* odvolati urážlivě pro nás nařízení *Kindingrovo*, prohlásil *Spens-Boden*, že výnos ten nepodpíše a raději odstoupí, poně-

vadž vláda *Körbrova* není nám povinna dáti zadosťučnění, an nás neurazila ona, nýbrž člen kabinetu hrabě *Claryho*, bývalý ministr *Kindinger*, který dle polovládni *Reichswehr* dopustil se na nás Česích a na Rakousku největšího zločinu, takže by zasluhoval seděti na lavici obžalovaných. Proti *Spens-Bodenovi* musí čeliti nejvíce útoky české obstrukce a všech Čechů, neboť tento ministr nese hlavní vinu, že říše nemůže přijíti k pokoji a zjednat si dělný parlament. Proti *Spens-Bodenovi* musí vésti čeští poslanci boj až na smrt, ve Vídni nesmí scházeti ani jediný a jako zrádce postavíme z nich na pranýř každého, kdo k vůli advokátní kanceláři, škrobu a bramborům, pivovaru a ječmenu, vedlejšími dietám a osobnímu pohodlí vynecná v nynější době jedinou schůzi na říšské radě. Teď jest nám bojovati do krajnosti a všechny pásky musíme proto se svobodomyšlnými a dajcnacionálními Němci a tajnými jich mezi námi přáteli na čas národního zápasu přetrhnouti. Boj, urputný boj, obranu do krajnosti, toť povinnosti všech Čechů bez rozdílu stran. Teď nutno také zastaviti všelikou přenesenou působnost a ztěžovati vládě postavení všemožné. Jsou mnozí mezi Čechy a opět vidíme mezi nimi málo rozvázně a vypočítavě „Nár. Listy“, kteří myslí, že nejvíce prospějí českému národu, když z rady koruny odstraní jediného Čecha, dra *Rezka*. Dnes, kdy česká šlechta nemá u dvora vlivu, musí státi u koruny aspoň některý dobrý Čech, který by naše zájmy na nejvyšším místě zastával a varoval před krivdění Čechům. Žádáme proto vedoucí politiky české, aby žádnými osobními nájezdy nesažili se dru *Rezkovi* znechutiti ministerský úřad, který v této době je pro něj dvojnásob obtížným. Nebo nikdo z nás nedovede oceniti důležitost toho, že v době interregna, kdy bude jednáno o sanaci říše rakouské, zasedati bude v radě koruny dobrý Čech a když nic jiného, aspoň mařiti bude plány a macinace úhlavního nepřitele našeho národa, barona *Spens-Boodena*, ministra „spravedlnosti“.

Společný rozpočet, schválený delegacemi, nelíší se od předlohy vládní. Co bylo požadováno, bylo též povoleno. I činí spotřeba 362.8 mil. korun. Odčítají-li se vlastní příjmy a přebytky z celních příjmů, dlužno ukrytí kvotami 231.9 mil. korun, takže bude zemím předlitavským krytí 152.1 milionů a Uhrám 79.8 mil. korun.

Jubiläum university Jagellonské v Krakově. Bratrský národ polský světil 7. června slavnost založení, vlastně obnovení starobylé university v Krakově, kterou tam založil 1364 s dovolením papeže *Urbana V.* král *Kezimir Veliký*. Universita byla sice za krále *Ludvíka Uherského* zanedbána, ale k novému lesku ji přivedla *Kazimírova* vnučka, královna *Hedvika Jagellonská*. Přivtělila k akademii fakultu bohosloveckou. V červenci roku 1400 konal se památný akt inauguraci tak rozšířené university. Napřed zde byla s velkým úspěchem pěstována dialektika a filosofie scholastická, později humanismus. Poláci, Litevci, Slezané, Moravané, Rusové, Uhři i Němci spěchali na universitu krakovskou, na které r. 1491 studoval slavný hvězdář *Mikuláš Koperník*. Až do r. 1530 požívala universita jagellonská pověsti světové, měla veliký politický význam, později pak se stala krakovská universita učilištěm polským, které v 18. století s umírající Polskou upadalo. Marně snažil se jí vlítni nového života slavný biskup *Hugo Kollontaj*. Teprve po zániku republiky krakovské, za vlády císaře a krále *Františka Josefa I.* povznese se universita krakovská k dávné slávě, učenci její požívají světového jména a jsou věrymi přáteli československé pospolitosti. Český národ světlí proto s bratry Poláky jejich slavné jubileum.

Nejvyšší maršálek království Českého u sv. Otce. Papež *Lev XIII.* přijav knížete *Jiří z Lobkovic* a jeho rodinu v slýšení, žehnal jí a pochváliv pak zvěčnělého i nynějšího knížete arcibiskupa pražského pravil: „Já žehnám celé Čechy a jeho národa všechny dobré katolíky v této zemi.“

V Itálii se konaly v neděli sněmovní volby. Vláda i opozice si připisuje vítězství. Sněmovna čítá 508 poslanců; z těchto jest 284 vládních konstitučních, 79 opozičních konstitučních skupiny *Rudiniho*, *Giollittiho* a *Zanardelliho*; 26 voleb zůstalo nerozhodných; na každý pád získá vládní strana ještě asi 10 mandátů, takže bude míti ve sněmovně většinu asi 40 poslanců; radikálů zvoleno 27, republikánů a socialistů 59 hlavně v průmyslových městech severoitalských: v *Miláně*, *Turině* atd. Neapol a Sicílie volila vládně. *Romagna* volila vesměs republikány a socialisty. *Katolci*, vyjímaje *Milan*, nevolili. V rodišti papežově, v *Carpinetu* nedostavil se k volbě ani jediný volič. Z vynikajících mužů propadl jen bývalý předseda *Colombo*. Nejvíce nenávidění muži *Sonnino*, *Crispi* a ministři byli vesměs zvoleni. Konstituční opozice ztratila 30 mandátů ve prospěch republikánů a radikálů, kteří sesílili.

Z bojiště jihoafrického. Ve čtvrtek obsadili Angličané *Johannesburg* a v úterý hlavní město *Pretorii*. *President Krüger* a *Stein* s 10.000bury odtáhli k *Lydenburku* a chtějí vésti proti Angličanům, kteří mají v jižní Africe 221.000 mužů, válku do krajnosti.

V Belgii konaly se volby do senátu; katolíků zvoleno 58, svobodomyšlných, radikálů a socialistů 44. Katolíci udrželi si tedy v horní i dolní sněmovně většinu.

Burevé zajali 31. května u *Lindleye* 13. prapor jízdní pěchoty a oddíl yeomanrevských jízdních dobrovolníků. *Lordu Methuenovi* se nepodařilo je osvoboditi.

Drobné zprávy.

Ústřední Matice školská slaví letos 30leté své trvání, které oslaveno bude vládou manifestacními slavnostmi. Myslíme, že v *Hradci Kr.* skutečně se asp. h manifest. nastávající valná hromada, protože dvě schůze dosud zvolané nebyly v době obstrukce a boje sa svatá česká práva — až do těch hrdel a státek — kompetentními. Je to ovšem velká ostuda. Na sobotu, dne 9. června t. r. svolává se do *Besedy* v *Hradci Králové* na 8. hod. večerní třetí valná hromada místního odboru *Ústřední Matice školské* a vysýváme snažně všechny vlastenecké spolky *Královéhradecké*, aby vyslaly k této schůzi nejméně dvoučlenné deputace. V případě opětného nezdaru schůze uvedeme jména spolkův nezastoupených v listech. Na programu jest kromě zpráv a voleb funkcionářů též rozhovor o letošním dnu na *Střelnici*. Výbor místního odboru *Ústřední Matice školské* v *Hradci Králové*, dne 5. června 1900.

Osobní. Vládní rada *W. W. Tomek*, slovatný dějepisec český a rodák *královéhradecký* dovršil ve čtvrtek v dobrém zdraví tělesném a úplné svělosti 82. rok svého života posvěceného práci k rozšíření vědy a zvelebení národa.

Sňatek. Pan dr. *Bedřich Pacák*, říšský poslanec měl ve středu sňatek s paní *Maríí Watzinovou*, vdovou po bohatém pražském velkoobchodníkovi a prostředkovateli různých techn. patentů v oboru průmyslové výroby. Paní *Watzinová* jest jednatelekou damského odboru *Ústřední Matice školské* a členkou různých vlasteneckých spolků.

Úmrtí. Dne 6. června 1900 o půl 3. hodině ranní zesnula klidně, zaopatřena avátostmi umírajících, u věku 82 let paní *Antonie Dušánková* roz. *Pospíšilova*, vdova po c. k. komisaři finančního okresního řídícího. Tělesné pozůstatky drabě zesnulé budou dne 8. června 1900 v domě smutku čp. 22 o 3. hodině odpolední vyzdvíženy a po církevních obřadech v chrámu *Panny Marie* do rodinné hrobky na *Kuklenách* k poslednímu odpočinku uloženy. — V *Jičíně* zemřel pan *Sluka*, bývalý učitel nřp. zdejšího biskupa. — V *Žamberku* byl ve středu pochován p. *Valdemar Mazura*, bývalý starosta okres. zastupitelstva, předseda Obč. záložny a obchodník. Již od mládí účastnil se ruchu vlasteneckého. Zvěčnělý byl přítelem p. dvor. rady prof. dra *Alberta*, tchán advokáta dra *Dvořáka* v *Žamberku*. — V *Kyšperku* zemřel měst. radní p. *Vaníček*, otec p. c. k. rady zem. soudu v *Přerově*, muž vážený. Čest budiž všem výše uvedeným zesnulým.

Na pomník P. Petráně, spiritala — darovali tyto důstojní pánové: *František Pradič*, kaplan v *Červeném Kostelci* z *K*, *Vít Kaška*, kaplan v *Chlebích* z *K*, *Nejmenovaný* i *K*, *Vincenc Jandík*, kooperátor v *Úpici* 6 *K*, *Zuzánek Josef*, kaplan v *Chrudimi* 10 *K*, *Adolf Hubálek*, kaplan v *Nekoři* 4 *K*, *Josef Tajovský*, kaplan v *Týnci n. Labem* 10 *K*, *Lonský Jan*, kaplan na *Čestíně* 4 *K*, *Jan Nosek*, kaplan v *Kalné* 4 *K*, *Jan Dvořák*, kooperátor v *Pravoníně* z *K*, *František Dittrich* administrátor v *Poličce* 4 *K*, *Josef Hladký*, kaplan v *Něm. Bělě* z *K*, *Ant. Vobejda*, kaplan v *Poličce* z *K*, úhrnem 54 *K*, dříve 56 *K*. V celku sebráno 110 korun. Zaplatí *Pán Bůh*! Další dary přijímá a kvituje *Jirásko František*, kaplan v *Rovni* p. *Moravany*.

Zemský inspektor p. *Škoda* zavítal do *Králové Hradce* k inspekci zdejších c. k. vyšších reálných škol.

Firma Hárky, Bromovský a Schulz obojle průmyslovou a zemědělskou výstavu kolekce parních strojů a svých výrobků.

Cyrillské exercicie budou se konati letos v *Jičíně* od 6. do 10. srpna.

Veliká bouře spojená s deštěm a hromobitím panovala po půl noci s úterka na středu téměř po celých Čechách a Moravě. U *Valašského Meziříčí* byla v pondělí průtrž mračen, která způsobila strašné škody.

Pohřeb p. Jana Petříčka, assistantu ve zdejší spořitelně, který podlehl vleklé chorobě hrtanové, konal se v pondělí odpoledne na hřbitov v *Pouchově*. Pan *Petříček* byl oblíbenou osobností v kruzích *královéhradeckých* mládeňců.

Pan professor dr. Masařík a strana realistů nemají valného štěstí vsdor tomu, že se k nim hlásí celá řada mužů národohospodářsky i jinak vzdělaných. Pan *Masařík* zavítal v sobotu neočekávaně v právo pana dra *Tobolky*, úředníka pražské obchodní komory do *Pl. Boleslavi*. Do schůze dostavili se nejen realisti a socialisti, ale též národní dělníci, *Mladočeši* a *Staročeši*. Dr. *Bobek* ostře na *Masaříka* dotíral; co má v programu dobré, je staro- a mladočeské, co je jeho, je- špatné a Němci nabízejí více než chtějí. *Masařík* se omyl, že prý nebjí *Hilenera*; je prý jen proti pověře o rituální vraždě. Přítomní volali: „Přech se stranou realistů, nechceme

vás slyšet, urážíte nás. Ven se srdcem! Ať se styděl
Ať jde mluvit k lidem. Ven Masaryka! Jděte, odku-
jete přiblížit! Nenávidíme vás atd. Tak volali Masa-
řkovi lidé, kteří ho 1. ledna 1891 jako Mesiáše mla-
dočeství vlebili. V neděli prý Masaryka klidně vy-
slechlo v Boleslavi asi 40 socialistů. Tak se píše N.
Listům.

Šťastná oční operace. Pan JUDr. Vá-
lek, bývalý zdejší advokát a c. k. notář, podrobil se
v Praze ve stáří 82 let operaci očního zákalu. Ope-
raci provedl šťastně p. prof. dr. Čermák, takže pan
dr. Válek již v neděli se mohl vrátiti do Hradce Krá-
lové.

Lázně Běloveské u Náchoda se značně
rozšířily. Přistaveno 11 kabin, stříseno hřiště pro lawn-
tennis.

V Anenských slatinných lázních
v Bělohradě v Čechách, obnášel počet hostů ná-
vštěvujících koupelí slatinných až do 31. května 1900 (ne-
čítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 47.

Pravá uherská vína! Zkušební komise
našla v Pešti ve 402 vzorcích přítomnou vodu, v 6 vodu
s glycerinem, v 19 vodu s vinným kamenem, v 7 vodu se
salicylem, ve 12 vodu se saccharinem, v 1 vodu se
semákovým cukrem, v 18 vzorcích jiné příměsky. Ko-
loňská komise skušební našla, že z 338 zaslaných jí
vzorků vín jest padělané. U budapešťské skušební ko-
mise bylo v loni ještě 41% vzorků vín padělané,
letos prý se poměr tento zlepšil. Na našem venkově
prodáváná laciná vína jsou téměř vešměs padělaná a
pak se divíme, kde se bře tolik zkažených žaludků!

Střelba z luky ku ptáku, kterou při-
pravuje jednota českých střelců a o níž již předběžnou
správu jsme přinesli, umístěná bude jako samostatný
bod programu na slavnosti odboru Národní jednoty
Severočeské dne 14. června na Střelnici. Slavnost od-
boru tím zajisté co do programu získá. Bylť vždy
střelby naší jednotou pořádané výbornou atrakcí obe-
censtvu zvláštní zajímavou a hledanou záležitostí a bude
jí i zajisté letošní podnik. Podrobnosti bližší obsa-
ženy jsou v programu slavnosti samé.

Ústní zkoušky maturitní na c. k.
reálce v Hradci Králové počnou dne 17.
července t. r. o 8. hod. ranní.

**Hospodářská šupa severovýchod-
ních Čech** pořádá mimořádnou valnou hromadu
delegátů v neděli dne 10. června 1900 o 8. hodině
ranní v sokolovně v Týništi n. O. a velmi důležitým
programem. Do schůze mají přístup i rolníci, kteří
nejdou delegáty.

**Velká schůze východočeského re-
liktva v Chocni** bude se konati v neděli dne
10. června 1900 o 2. hodině odpolední v Panenském
domě, na které promluví zemský poslanec Jan Jaroš
o prostředcích ku záchraně stavu rolnického. Rolní-
ctvo z celého kraje se zajisté do schůze dostaví.

Z kruhů duchovenských. Pod tímto
nadpisem přinesl jaroměřský časopis „Polaban“ zprávu,
ve které anež se omlouvati nespravedlivou praesen-
taci p. Josefa Etricha, továrníka v Jaroměři, těmito
slov: „Zaplašení far. Roseckého do čisté německého
Kocleřova bylo by ztrátou pro obec smíšenou (t. j.
Žirec), a úplné zapadení českého kněze v německém
hnědce (t. j. Kocleřov). Není prý žádného důvodu
nad nespravedlivou praesentací se pozastavovati, pro-
tože není prý vždy nejsprávnějším, koho konsistor na-
vrhne. Kdo prý neslouží přísně dle rozkazu a jest
svobodomyšlnější, bývá praeterován. Naproti tomu prý
patron může si zvoliti i kněze pomíjeného. Při obsa-
zování fary kocleřovské patron prý podléhal přání
osadníků“. K tomuto obhajování nespravedlivé praes-
entace se strany německého patrona ve prospěch
Němce proti zaslanému Čechovi, jakou by neměl
hájit žádný český časopis, připomínáme: Pan
továrník Etrich jest patronem 4 far v něm. osadách:
Žirec s 1.000 obyv., v Rokytníku u Trutnova s 1.700
obyvat., v Dubenci s 3.000 obyv. a v Kocleřově se
7.000 obyv. Duchovenstvo nepoživaje žádných 5ti le-
tých předávků může si zlepšiti hmotné své postavení
postupem z menší fary do větší a všichni spravedliví
patronové dbají zásluh a stáří kněží na patronátě pů-
sobících. Pan Etrich však zadal nyní největší faru na
patronátě, Kocleřov, mladému knězi vp. K., rodilému
Němci z Freiheitu, jenž na patronátě tom dříve ani
nepásoobil, a který ho teprv minulého roku praesen-
toval jakožto kaplana trutnovského na faru Rokytník
u Trutnova. V jednom roce tedy praesentoval p. pa-
tron Etrich kněze před 6ti lety vysvěceného na 2 fary,
ačkoliť týž kněz na téměř patronátě zásluh neměl
žádných. Naproti tomu českého kněze dp. Roseckého,
jenž k úplné spokojenosti osadníků i pana patrona
působí na patronátě přes 8 let, nechává seděti na
nejmenší a poslední fary v Žirci, kde celá farnost
čítá jen 1.000 duší. Nad takovýto jednáním p. pa-
trona musí se každý posazovatavati tím více, že pan
patron uznal dp. Roseckého za muže nestranného, jenž
v Žirci svedl pořádek a pokoj za poměru rozerva-
ných a jenž má ze všech uchazečů o faru kocleřov-
skou nejvíce zásluh. Na závalu snad nemůže mu býti
v očích pana patrona, že „slouží přísně dle rozkazů
církvních, že není liberální a že ve veřejných míst-
nostech rozpívá „Wacht am Rhein“. Nedá se upříti,
že p. patron E. nespravedlivou praesentací pana R.
hmotně uškodil a naději na další postup mu navždy
odňal. Píše-li „Polaban“, že p. patron podléhal přání
osadníků, pak má pisatel zprávy z kruhů duchoven-
ských také vědět, že občané kocleřovští ústně i pí-
semně žádali, aby jim za faráře ustanoven byl vp.
kaplan Fr. Hoffmann, rodilý Čech ze Studence od Ji-
lehnice. Proto při tomto dvojím proudu v osadě ko-
cleřovské měl pan patron při obsazování fary konati

spravedlnost a zadati ji po zásluze nejzasloužilejšímu
knězi patronátu V. Roseckému. Dále budíž připo-
menuto, že obec Kocleřov není snad nějakým zapa-
dlým německým hnědcem; v obci samé jsou 2 velké
továrny, jest to poutací místo, kam každoročně při-
chází na tisíce poustníků i z českých osad, a celá far-
nost čítá přes 7.000 duší. Má tudíž farnost kocleřov-
ská o 6.000 duší více nežli Žirec, do kterého p. pa-
tron, o věc českou tak pečlivý, odsoudil zaslaného
kněze českého V. Roseckého po dlouholeté službě na
patronátě. Poněvadž duchovenstvu děje se na soukro-
mých patronátech tak často křivda, musí se veřejně
hájit i domáhat se proto všeobecného patronátu.

Schůze absolventů Opočenské smírné ho-
spodářské školy byla v Bohuslavicích 24. května 1900.
Rečnil p. E. Hofmánek, zvěrolékař z Opočna: „O koni
vojenském a hospodářském“. — A předseda absolventů
p. Fr. Krajzl z Čanky: „O výchově rolnické mládeže“. V
této krásné, křesťanským duchem provanuté před-
nášce zmínil co nejdříve o výchově doma, rodiči a
bratry, potom ve škole; dříve chodili žáci v neděli
na opakovaně hodiny, mládež vycházela ze škol mrav-
nější než dnes. — Konečně zmínil se o odborné ho-
spodářské výchově, hochu na zimních hospodářských
školách a dívek na školách nebo kurzech hospodyn-
ských. Pěkně odsoudil marnivost a fňativnost, právě,
že jest vždy lépe pro dívku, dá-li přednost hluboké
zvoni před výřivou hudbou. — Pan zvěrolékař na to
hájl učitele, kteří zde byli také přítomni právě: Že
dnes jest každý trochu egoista, chceme-li, aby více
pracovali, ergo musí mít také větší plat. Ku slovu
přihlásili se ještě dva absolventi. — Jest milo na ně
podívat. Jak se mají rádi, jak lnou ku stavu svému
svému a což hlavního jest, že vše staví na základ křes-
ťanství. Šťastný národ, který má takový dorost. Do-
rost, který dbá křesťanské mravnosti je pro národ ti-
síckrát větší štěstí než sebe vítěznější vojna.

Sjezd českých terciářů sv. Františka
konati se bude na Velehradě dne 2. a 3. července t. r.
ve spojení s poutí sv. Hostýnskou ve dnech 4. a 5.
téhož měsíce. Účelem sjezdu, kterým tento na mnoze
neznámý řád vystupuje na veřejnost, jest v první
řadě, aby členové shlednouce své řady vespolek se
posílili, jiné povzbudili a pak hlavně porokovali o
povinnostech, které ukládá jim nynější palčivá otázka
sociální, jakož i o prostředcích, kterak tento tak vý-
znamný řád co nejvíce by se rozšířil.

**Slavnostní jubileum Ústřední Ma-
tice školské!** V měsíci prosinci tohoto roku bude
tomu 20 let, co započala blahodárnou svou činnost
Ústřední Matica školská, která učinila tolik dobrého
pro záchranu naší národnosti a pro vzdělání české
mládeže. Ký div, že účel, jaký si Matica vytkla, i její
působení získaly jí přiznání ve všech vrstvách našeho
národa, a že všude, kdekoliv jen hlásil jazyk český,
pohlíželi se na Ústř. Matici šk. s pýchou a zadostučí-
něním. Snad žádný národ na světě mimo národ
(český) náš nemůže pochlubit se institucí v takové
míře dobročinnou a při tom tak rozsáhlou a sorgan-
izovanou, jako jest Ústřední Matica školská. I mrav-
něcčí píli eblrá a střídá národ groš ke groši a ode-
zdává je do rukou Matice, která ukládá je na úrok
nejúžitečnější, a zušlechťení a mravní a v pravdě če-
ské výchování naší mládeže. A jestliže naše Matica
školská své kořeny zapustila v srdcích veškerého lidu,
bude významné jubileum 20leté činnosti, k němuž se
Matica chystá, slavností a svátkem celého národa; a
byť i doba byla vážná a nebylo mnoho příčiny k ra-
dosti, přece jubileum maticíni bude nám všem připo-
mínati, že vlastní silou a bezpříkladnou obětovností
dovedli jsme uhláiti práv českých rodičů a českých
děti. I bude jubileum maticíni povzbuzením, aby tím
úsilovněji snahy Ú. M. Š. byly lidem českým podpo-
rovány, vždyť naše česká škola a zejména škola neb
opříměnějšího přítele nad český lid. Proto také Matica
s důvěrou k tomu lidu ve dnech trudných i radost-
ných vždy se obracela a obrací. — Pořádajíc tedy
letošního roku různé zábavy, budeme všichni pamato-
vati především na jubileum Ú. M. Š. a přispějme
každý dle své možnosti Matici dárkem jubilejním.
Český lid podá letošního roku důkaz, že Matica šk.
jest mu stejně tak drahá a stejně milá, ba ještě mi-
lejší, jako před 20 lety. Národ náš v podpoře Matice
neochabne a podá nepřátelům svého rozvoje jasné
svědectví, že nebojí se žádných bojů a žádných
obětí, aby mládež jeho ve všech zemích koruny Sva-
továclavské ba i mimo korunu Svatováclavskou byla
vzdělávána jazykem maticínským.

Zvěsti z východních Čech.

Z Ranný. (Udílání sv. biřmování a visitace
J. B. Milosti.) Roku 363 dne 26. června, jak vypra-
vuje pověst, zvolal Julián Odpadlík při své smrti:
„Zvítězil jsi galilejský!“ Julián totiž, ač dříve byl
křesťanem, odpadl a pak pronásledoval vyznavače
víry Kristovy nesmírně, ba usiloval o úplné jich vy-
hlazení. S jakým snahou jeho setkala se výsledek, pa-
trno ze slov: zvítězil jsi galilejský. Na tento úryvek
z dějin, vzpomenu si zajisté přemnozí, kdož byli svě-
dky uvítání a slavného vjezdu J. B. M. Edvarda Jana
dne 27. května t. r. v Ranně u Hlinska. Ranna jest
sídlem a působistěm známého dvojčetihodného pána,
pastora Šádka, hlavního spolupracovníka či pravdivě
řečeno redaktora „Hlasů ze Siona“, v nichž v každém
čísle hází se blátem, špinou a slinou nenávisť po
katolické církvi, katolickému kněžstvu, zvláště po nej-
důstojnějším biskupu králohradeckém. Poslední čísla
jsou toho nejlepším důkazem. Dvojčetihodný pán, jenž
v jedné své brožuře „malíčky“ se podepsal, v polu
tvářce snaží se ve svém plátku dokazovati, že kato-
ličtí biskupové vítati se nemají, přijíždě-li udělovati
sv. svátosti a konati jakékoliv dílo apoštolské atd.
Intence pana pastora je zřejmá. Do Ranný měl přijeti
katolický biskup, a to biskup králohradecký, metla
nesnášenlivých evangeliků a proto dvojčet. pán dával

svým ovečkám instrukci, jak by měli působiti na ka-
tolíky a nímí buď spřibuzné, nebo v jich moci vě-
zíci, aby uvítání J. B. M. se neúčastnili. I čekalo
dychtivě celé okolí a čekali jak katolíci, tak evange-
líci daleko široko, jak uvítání J. M. v Ranně dopa-
dne. A dopadlo velmi stkvěle, překvapilo všechny a nej-
více asi samého dvojčetihodného pána. A proto čes-
ným-li mužem, musí pastor Šádek vyznati: nic ne-
prospěvám, „klerikalismus“ postupuje... Průběh
pak, slavného dne 27. května pro farnost rannou,
byl následující: Již v předvečer příchodu J. M. slavné
se vyzvánělo a bylo slyšeti střelbu jak v Ranně, tak
i v Holetíně, první to osadě farnosti ranné, kudy
J. M. z Hlinska do Ranný jela. V den pak sv. biř-
mování vyjelo až do Hlinska za vůdcovství neohrože-
ného a obětavého p. starosty holetínské p. V. Mládk-
a st. čestné banderium vatfík J. M. Banderium čítalo
60 rolníků z celé farnosti, přepásaných šerpami ná-
rodních barev. V Hlinsku vzbudilo banderium pravou
sensaci. V průvodě banderia ubírala se J. M. z Hlin-
ska do Holetína, kdež tato pokročila, ale i nábožen-
sky uvědomělá obec s nadšením uvítala svého arci-
pastýře s neobyčejným jásotem a plesem přes veškerý
teror, jež prováděli tu evangelíci a náboční pastora
Šádka. As prostřed obce, před kaplí, vystavenou sna-
hou a úsilím zmíněného p. starosty V. Mládky, vy-
pínala se překrásná gotická brána s významnými ná-
pisy: „S vírou jest láska“ a „Bůh Ti zehnej“. Pan
Čermák může býti s dílem svým zcela spokojen; brá-
na holetínská byla mu ke cti. V bráně uvítal J. M.
celé obecní zastupitelstvo s výtečným svým starostou
p. V. Mládkem v čele. Po té podala J. M. kytici a
přednesla uvítací báseň, M. Sodomkova, žákyně v Ho-
letíně. Jménem hasičských spolků všech z celé farnosti
ranné, jménem spolku z Mrákotína, Ranný, Holetína,
Pokřikova, Vojtěchova a Kladna uvítal J. M. p. Jos.
Mládek ml. velitel hasičů z Ranný. Z řeči jeho uvéstí
dlužno slova: „My všichni jsme pevně přesvědčeni,
že vítajíc V. B. M., vítáme velikého Čecha a prosla-
veného biskupa; víme, že V. B. M. ujala se požadav-
ků i práv našeho národa tenkrát, kdy s námi bylo
nejhůře, víme, že V. M. byla první, jež se silou lív
a vytrvalostí prýťící se z hluboké víry a nezměrné
lásky k Bohu obhajovala poklad náš nejdraší
víru našich otců — víme, že duše předchází a obží-
voje tělo, že tedy člověk je nejprve katolíkem a po-
tom Čechem...“ Řeč p. Mládky pronesená s hlu-
bokým přesvědčením vyvolala mohutný dojem. Od
Holetína za střelby i hudby brádelské ubírala se J.
M. provázena nesmírným zástupem věřících a tu a
tam i u silnice zvědavě pohlížejících evangeliků do
Ranné. V Ranně poblíž sv. kříže na prostranství okresní
silnice pnula se dovedně a významně provedená i
okrášlená druhá uvítací brána. Nad gotickými žebry
uprostřed čněl k nebesům mohutný, chvojí i různě
ozdobený kříž, pod nímž vinuly se nápisy: „Pravda
vítězí!“ V kříži naše spása“. U brány v Ranně oče-
kávali J. M. místní duchovenstvo se vzácnými lo ty,
z nichž dlužno uvéstí vlezlasloužilého a neohrože-
ného p. vikáře a notáře, lužského p. děkana J. Vlacha,
hývalého faráře rannského, dp. faráře hlíneckého V.
Marka a vp. Bažanta z Vápua, školní mládež z ve-
škerých škol se svým katolickým učitelstvem, obecní
zastupitelstva se svými pány sta oty: z Kladna, Voj-
těchova, Mrákotína, Oldřetice, pak katoličtí členové
obecního zastupitelstva z Ranný a Pokřikova staro-
stové jsou evangelíci) a nesmírné množství lidí ze
širého okolí a i přemnozí evangelíci. Za hlubokou zv-
nu i střelby vjela J. M. do Ranný, vyzdobené prapory
(vyjma domy evangelické) a zelení. V bráně uvítal
J. M. nejprve místní farář jménem duchovenstva, ži-
ákyně IV. tř. ranné Amálie Buršova z Vojtěchova
jménem žactva, p. řídící Jindřich Vittoch jménem abo-
rů učitelských a p. Josef Otava, rolník z Vojtěchova
jménem katol. farníků. Za nadšení velikých zástupů,
špalírem školní mládeže, hasičských sborů a banderia
ubírala se J. M. do farního domu, a odtud po krati-
čké přestávce do chrámu Páně. Následovala mše sv.,
při níž J. M. kázati ráčila, svým všeobecně proslave-
ným a poutavým způsobem o duchu pravdy, jenž jest
v katolické církvi. Na základě sv. evangelia nedělního
poukázala J. M. jak J. Kristus ustanovením sv. Petra
za hlavu církve a udělením sv. apoštolům i jich ná-
stupcům sjednocením a nástupcem sv. Petra daru
neomylnosti se postaral o ducha pravdy v katolické
církvi, kdežto v církvích nekatolických marně bychom
něco podobného hledali. Mohutná a nezapomenutelně
působil okamžik, kdy J. Milost ráčila vyličovati svůj
pobyt v katakombách v Římě r. 1888 u brotu svaté
Cecilie, kdy podzemní tou prostorem, svědčící pro ví-
ru našich otců, víru katolickou, zněla česká píseň:
„Bože před Tvou velebností“. Mezi posluchačstvem
velmi čestní slzeli radostí a štěstím, že jsou katolíky.
Lidstva bylo na kázání, jakož při celé slavnosti velmi
mnoho a až z chrámu byly odstraněny všechny lavice
přece ani polovina do chrámu se nevešla. Po mši sv.
byly modlitby za mrtvé — duše v očistci — a zkou-
ška z náboženství. Dívky odpovídaly jasně, zřetelně
tak, že J. M. se zkouškou, jak sama říci ráčila, byla
úplně spokojena. Již mezi zkouškou dávala J. Milost
svou spokojenost na jevo. Otcové i matky až radostí
slzeli, jak J. M. laskavě a dítkami zacházela a jak
dívky k J. M. lnuły. Následovalo sv. biřmování. Biř-
movanců bylo přes 800, počet to na farnost čítající
800 duší, farnost nábožensky smíšenou velmi velíky.
Mezi biřmovanci bylo i mnoho starců i stařenek až
70ti i více letých, což J. M. obzvláště dojmalo. Za
ohromného vedra tak, že krůpěje potu finuly se J.
M. s čela, ráčila přece J. M. s největší ochotou a
láskou konati dílo apoštolské. Lidé žaslí, litovali J.
M. a mluvili o ní s největším nadšením a láskou,
když pozorovali lásku J. M. k nesmírným duším.
Po sv. biřmování děkovala velmi vše a vroucně J.
M. biřmovanka, spanilomyšlná slečna Anniuka Mlá-
kova z Holetína, již udělen byl, a to zcela případně,
velmi čestný tento úkol, neboť dostala mu ku vše-
obecnému uspokojení. Mnozí, kdož šlyšeli, nezapome-
nou nikdy na krásná její slova:

Jak židé kdys, když vešli v zaslíbenou zem,
dnem nocí pěli Bohu zvůcné chvály ples
a v lásce mnohé zalíbali fyzu lem
i svých velekněží, taktéž činíme my dnes.

J. me katolické církve šťastné děti
a šťastní synové, vždyť její božská tvář
tak jasno pravdu hlásá v bludu směř,
že nemožno ji zničit, shasnout její svět.
atd.

Po sv. birmování odešla se J. M. opět v průvodu
do farního domu, kde až nesmírně unavena, přece
laskavě se všemi rozmlouvala tak, že všichni po od-
jezdu volali: „Takto tedy vypadá královhradecký bi-
skup — nyní teprve víme, jak nesmírně klamou lid
všelijaké plátky liberální a pokrokové-helvetické!“
Nadšení pro J. M. bylo všeobecné a účinné. O půl 5.
hodině opustila J. M. farnost ranneku, kde ráčila
vzbudit svým příchodem a svou činností velmi mno-
ho dobrého ku zdatu katolické víry. Před odjezdem
z Rannu rozloučil se s J. M. rolník Karel Bureš,
z Vojtěchova řečí, již tuto celou podáváme: Před ně-
kolika málo hodinami shromáždili jsme se na tomto
místě se srdcem radosti naplněným očekávajícím svého
milovaného a nejdůstojnějšího vrchního Pastýře, Vaši
Biskupskou Milost. — Nyní znovu shromáždili jsme
se na tomto místě, avšak se srdcem rozboletým, neboť
v očích našich dříve rozradostněných leskně se neje-
dnomu slza lítosti a žalu — slza rozloučená. Smutno
jest nám při loučení s Pastýřem tak znamenitým, bi-
skupem proslaveným, Čechem vyřčeným, tak že pře-
mnozí až nám závidí; smutno jest nám jak pravím a
bylo by nám ještě smutnější, kdyby netěšila nás my-
šlénka, že V. B. M. po příkladu Ježíše Krista i jiným
farnostem slovo Boží hlásá a sv. svátosti rozdílí
za úkol životní si vyvolila a proto že nemožno aby
delší dobu mezi námi pobýti ráčila a kdyby nás po-
těšilo slovo Páně: Malíčko a již neuslyšíte mne a opět
malíčko, a uslyšíte mne, neboť doufáme, že ještě něko-
likrát V. B. M. v této farnosti budeme vítati a po-
zdravovati. Prve však než ukončím nemohu opome-
nouti, nejdůstojnější Pane, projevití Vaši Milosti za
udělené nám dary jménem všech kolatorníků zdejších
několik skromných slov díky a prosbou, abyste je
ráčil, ačkoliv některak nepostačují, dobrovolně od nás
přijmouti. Žejněž Bůh veškerému Vašnostinu počíná,
žejněž Vašemu namáhavému a strastiplnému
působení na vinici Páně, k němuž sám Všemohoucí sílí
Vaši Milost v boji, jež nepřátelé vedou proti naší sv.
katol. víře a prolouží blahodárné štíty slavného bi-
skupa našeho, abyste ráčil dočkat se — což i naše
srdce všech si přeje — toho nejstokvětějšího a nej-
ušlechtilějšího ovoce. Za to budeme prositi vroucně
nejen Pána Boha, ale zvláště i Jeho přecitliv. Rodič-
ku, Marii Pannu, sv. apoštolu Petra i Jakuba, jakož
i celé nebe. Pochválen b. P. J. K. I. B. M. poděkovala
za řeč pronesenou a za jasotu, provolávání slávy od
lidu, uprostřed všech hasičských spolků, banderia
rolníků, odjížděla k Holetínu. V Holetíně, kde ráčila
J. M. navštívit i místní kapli, děkoval ardečně, vroucně
a nadšeně za práci apoštolskou pan starosta Mlá-
dek. Banderium sprovodilo J. M. až do Hlinska. Ku
konci poznamenati dlužno, že velikou zásluhu o uvítání
J. M. získal si holetínský pan starosta, muž v
široké okolí všeobecně vážený, rolník uvědomělý a
statečný. K němu odpovídá pan starostovi skutek ten,
neboť jak se právě dovídáme, evangelici na pana sta-
rosta zle se čepejí. Nevíme, co uvítání J. M. říkal
pastor Šídek, že se však na Hyvli asi hodně rmutil
a zubama skřípal, jest pravdě podobno. Vítězství ná-
piskupa v Ranně bylo veliké, nesmírné. Lid s láskou
vyšel svému arcipastýři vatřic odkopnut štvaní a ná-
jezdy muže, jenž není hoden ani k J. M. pohlednutí,
neboť řemeslník rozvázati. Pravda vítězí, dvojčetihodný
Pane, a lež potkáva se s fiaskem!

Z Kameniček a Hlinska. Dávno čes-
kávání dnové slavností uplynuli; nejd. pan biskup
udělil sv. birmování velikému počtu čekatelů, mezi
nimiž byli nejenom mužové a ženy, ale i starci a sta-
řenky, odejel — a lid shromážděný zůstal tu zadu-
mán a ve mnohém oku perlila se slza. Tak jak nerad
propouští lid ze středu těch svých tichých horakých
chat milého svého biskupa, tak radostně jej uvítal. Co
bylo čekání, co přivřív, co radost i duši malíčkových
za nadšení v srdci dospělých. Od časného rána v zá-
stupech přicházel věřící lid, aby uvítal apoštola míru,
obrance víry a hajitele práva uhněteného národa, jak
nadepráno na slávohranách v Jeníkově a Kameničkách
a aby poznal toho biskupa, jenž svou cestou se bera,
nehledí ani na vysokost jedné, ani nízkost druhé,
odhodlaně a statečně chrání to, co velikými činí ná-
rody — víru Kristovu a jeho práva. Hned na hrani-
cích farnosti v obci Jeníkově, shromážděn byl veškerý
téměř věřící a zbožný lid obce té, se svým zastupi-
telstvem v čele a první nadšenými slovy tamního pana
starosty Františka Bartůňka pozdravil svého Vrchního
pastýře a odtud ve krásném a vzorném pořádku do-
provázal jej a hudbou a velikým zástupem družic do
Kameniček, kdež očekávali Jeho biskupskou Milost
obecní úřadové z Dědové, Filipova, z Kameniček, též
starosta obce Vortová a nepřehlédlný zástup zbožného
lidu se svým správcem duchovním. U slávohraný se-
stoupila Jeho Milost biskupská a tu jménem všech vě-
řících farnosti pozdravil Jeho Milost místní farář a
po té starosta obce Kameniček p. Jos. Řebíček uvítal
nejdůstojnějšího pastýře těmito slovy: Vaše biskupská
Milosti! Připojuji se k uvítání našeho duchovního
správce, jakožto starosta obce zdejší a jménem všech
přítelenců těším se, z toho, že mohu ve středu obce
naši pozdraviti apoštelského náměstka a velikého bi-
skupa Čecha, jenž nedbaje bitevných křiku odpůrců
určím smýslů a odvahu statečnou v boj vchází,
aby chránil nejdražší náš majetek víru Kristovu, jež
základem jest spořádané rodiny, obce i státu, jakož i
druhý poklad, totiž jazyk a práva uhněteného českého
lidu. Mohu ujistiti Vaši biskupskou Milost o věrné od-
danosti všeho lidu farnosti zdejší, která po drahných
letech opět dočkala se radosti vítati apoštola pokoje
uprostřed svých tichých chat pohorských. Slibujeme
dnes, že povědy věrné státi budeme s biskupskou Vaši
Milostí v šiku bitvěném, kdekoli se bude jednati o
víru a jazyk sv. Václava, který nedá zahynouti nám
ani budoucím. Po tomto uvítání starostové pozdravil
Vrchního pastýře upřímnými slovy jménem učitelstva
farnosti zdejší pan řídící Aug. Racek a po něm ně-
ními slovy projevil radost nad příchodem Jeho bi-
skupské Milosti šákyně Fr. Bartůňková a Marii Z.

vřelovou z Jeníkově, podávaje v důkaz lásky a úcty
dětinné skvostné kytice. Těmito projevy lásky a úcty
dojat vcházel Vrchní pastýř náš v čistý a útulný boží
chrám, aby vykonával apoštolský úřad svůj. Volebné
ticho, napjatá pozornost a slzy věřícího lidu svědčily,
jak hluboko vkořchovala se slova pravdy hlásaná,
která dojísta padala na půdu dobrou; jež horaký náš
lid dědicem a věrným strážcem tobo otcovského od-
kazu víry Kristovy a jazyka, a dojísta dědicem to do-
chová; proto také nelčený projev dal svému katolicko-
kému smýšlení nadšeným uvítáním a tklivým louče-
ním, které zakončil šák školy Kameničkové J. Obo-
lecký z Ovčína krásným poděkováním a přáním, aby
na cestě života tak často plně bloží, provázelo vrch-
ního pastýře, požehnání Boží!

Z Pertoltic. Spasná myšlénka: „hospodář
pomoz si sám“ zapustila kořeny v osadách při
středním toku Sázavy; postřehli někteří prosaví přá-
tele lidu rolnického, že u nás jediné ve větších mas-
sách možno čeliti nynější mizerii hospodářské. Jest
třeba skupiti se hospodářům v jediný mohutný šák a
tak čeliti proti mnohým jeho nepřátelům jak v říši
rostlinstva, tak i v říši živočišstva najmé i lidstva
samého. Založit si před dvěma roky dle p. Václava
Šafránka, farář v Pertolticích spolu s p. J. Práskem,
statkářem ve Vlastějovicích a mnohými jinými: Be-
sidku hospodářskou a Družstvo pro chov dobytka v
Posázaví. Oba tyto spolky konají úplné účel, pro který
byly založeny, důkazem toho množství členstva i se
vzdálených osad. Nejnověji podán důkaz o důležitosti
spolků těch, že občané někteří, v čele majíce mylnáře
pana Josefa Zimmermanna na Budách, usnavše důle-
žitost a blahodárné účinky spolků výše uvedených,
doloží myšlénku založit spolek podobný na Budách.
Myšlénku tuto uvedli ve skutek dne 20. května t. r.,
kdy sešli se u valnou schůzi na Budách. Počet 100
mužů převyšující, počet to věru impozantní — po-
soudíme-li poměry zdejší — přiložil ruku svou ku sbu-
dování ochranného spolku tohoto. Mezi přítomnými
nalézali se okolní páni duchovní, učitelé, úředníci ho-
spodářští i lesní, jakož i mnoho občanů z blízké Zruče
s panem měšťanem v čele. Předsedající p. mylnář
Jos. Zimmermann zahájil schůzi tu památnou, vřel-
ně a účinně účastníky a uděluje slovo dle p. P. V. Ša-
fránkovi, farář v Pertolticích. Oblíbený tento řečník
slovy prostými, bez frásu a řečnických obrátů vylíčil
účel a prospěch zakládání spolků hospodářských. I
druhý řečník, p. důch. velkost. Zručského, který si ob-
ral za thema promluvit o hnojivu vůbec, čestným způsobem
úkol svého se shostil. Oba výkony byly po zásluze
čestným souhlasem doprovázeny a na konec hluchým
potleskem odměněny. Když byl pánům přednášejícím
předsedající p. mylnář upřímnými slovy poděkoval vy-
konán poslední bod programu totiž volba výboru.
Předsedou zvolen oklamací p. Jos. Zimmermann, my-
lnář na Budách, místopředsedou pan J. Krumphanzel,
lesní ve Švihově, jednatelem a pokladníkem páni učitelé
na Horce. Tak postaven základ dílu mnohoslib-
nému a nad jiné potřebnému. K němuž Bůh dá, by před-
stihl kladené v něho naděje! Při té příležitosti dovo-
luji sobě pronést apell ku ctěnému občanstvu městčka
Zruče a zvláště ku ctěnému panu měšťanovi, ne-
bylo-li by možné podobný spolek zaříditi i ve mě-
stečku Vašem?

Z Miskovic. (Úmrtí.) Dne 25. května zesnul
tu hospodář p. Boh. Slavata v nejkrásnějším mládí.
Pochován byl za čestného účastnictví rolnictva na
hřbitvu Vysocký. Co zvláště mile působilo a co tak
přemnohým by bylo k odporu, jest to, že při po-
hřbu svobodného tohoto muže nebylo onoho pohan-
ského, místo zármutku tvrdost srdce ukazujícího
zvyku — pohřebního tance. Viděti přece, že stoupa-
jící vzdělání obecné i náboženské odstraňuje přemnohé
staré nepěkné zvyky, bez nichž v lečterých obcích
pohřeb mládence aneb panny se neobejde. Zesnulému
budiž čestná paměť!

Z Polabí. Ačkoliv celý kraj náš nařkal na
veliké sucho, pro které ničeho růsti nemohlo, přece
jedné úrodě bude se těšiti a to úrodě nových listů
mlstných. Pronikly poslední dobou na venek zprávy,
že na Polabí povstano nové dva listy najednou a to
jeden v Kutné Hoře a druhý v Pláňanech. Pomalu
každé místo bude míti ne jeden ale dva tři listy.
Rolnictvo počíná se pomalu probouzeti a chápati své
pomocných prostředků. Ze Starého Kolína přichází
zpráva, že tam pomýšlí se na praktičtější zúžitkování
hlavního produktu celého okolí — vřetného zelní-
tím, že postavena tam bude továrna na krouhání a
nakládání zelní. Zamýšlí ji postaviti p. Brše ze Sta-
rého Kolína. Škoda, že někdo v Malíně, v Hlízově neb
Sedlicích neujme se i obchodu s nakládáním okur-
kami, jimiž mnohá místa nabyla světové pověsti. Vy-
platilo by se to jistě!

Z Malešova a Kutné Hory. Nemalou
senzaci budí v městečku našem a celém okolí případ,
který stal se předmětem soudního vyšetřování u c. k.
krajského soudu v Kutné Hoře. Jedná se o případ,
který vypsal byl již v Katolických Listech pražských,
rozšiřování totiž necensurované a v Berlíně tištěné
brožury o vřadě Polenských, namířené proti provede-
nému procesu Kutnohorskému a hrubě obviňující dp.
faráře Ferd. Vlčka z Nové Vsi. Dne 17. května pře-
kvapení byli totiž odběratelé „Národní Politiky“ a
„Pražských Novin“ úředních, když v časech ve fili-
álce u šida Adolfa Verneru, obchodníka a c. k. pošt-
mistra koupěných nalezli brožuru tu vloženou. Ihned
dopááno bylo do redakce „Nár. Politiky“, která v čí-
sle ze dne 24. května prohlásila ústy redakce, že
brožura takové nezná a ji do čísel nevložíla, což vě-
řeno ochotně, protože v žádném jině filiálce odběratel
do ra-on ji nedostali. Lež tu na snadě, kdo brožur-
ku tu hrubě katolská a zvláště kněžstvo urážející do
listu vložil, nebo vložiti kázal. Nechceme však před-
bíhati soudnímu vyšetřování, které záležitost tu za-
jistě řádně osvětlí a machinacím podobným přitřít
učiní. Bylo by to smutné, aby odběratelům katolickým
do listů konservativních a do listů úředních vklá-
dány byly brožury napadající i samý koncil Trident-
ský a proces blahobřečení sv. Simona z Tridentu. Snad
i samo mistodržitelství ozve se proti zneužívání svého
orgánu k agitacím filosemitickým, když horlivě vystu-
puje proti agitacím antisemitickým. Neopomene podati

o ukončení záležitosti této čtenářům svým časem
správy.

Od Kyšperka. Dnem 5. června konala se
svobodná konference a vikariát za čestného účastní-
ství duchovenstva. Program byl tento: O škole bez-
konfesiční, přednesl farář ličenský, dp. Seidl. Řešeno
této otázky znělo v tomto smyslu: reklamovat práva
rodiců na školu a to ne pouze při volbách, ale otevřít
lidu oči i v čase „míru“. 2. otázka jednala o „Oltář“
— přijato všeobecné mínění, aby pro venkov byl zjed-
nan nový nápěv, neboť tento se nemůže vsít, ješto
dle úsudku znalců je neharmonický. 3. Ohledně již
dávno protřepávané otázky patrimoniální reformy vep.
farář a vikář cuclavský p. Kaplan v ten smysl, že
souhlas s naší resolucí projevil v Čechách celkem
94 vikariaty, kdežto 22 buď vůbec neodpovědělo, nebo
dalo odpověď zápornou. Mimo to projednávány jiné
praktické otázky, jednak jakožto výslednice z konfe-
rence kostelecké jednak návrhy nové ohledně duchov-
ní správy. Za budoucí místo a shromáždění konfe-
rence zvolen 22 hlasy proti 16 Kostelec. Stanoven
program schůze ohledně řečníků; předmět přednášek
ponechán jim na dobré jejich vůli. Referát svůj kon-
čil muším smutnou upomínkou na děsnou událost,
jež se odehrála právě ve chvíli, kdy jsme končili tuto
plodnou schůzi. Výtky „hoří“ vyplývaly účastníky
z farní budovy, aby brali účast na utrpení, jež na-
sáhlo množství ubohých domků kyšperckých. Za
hodinu po naší konferenci stálo na 22 domků „na
novém městě“ v plameni. Bůh pomoz ubohým! 13
stříkačích strojů, mezi nimiž jmenujeme stroje míst-
ního hasičského sboru, sboru dobrovol. hasičů v Lu-
kavci, v Orlicí, v Oustí, v Olšici, Kunčický, Zámbo-
recký, a roje nádraží — st ly v práci, ale neschrán-
nily to, co krutý oheň odnášel již jako oběť. Kvituju
jen poznámky a výtky místních socialistických demo-
kratů tím, že „klerikálové“ v Besedě se mají dobře
a nejdou hasit, tím, že ti „klerikálové“ byli první co
přispěli na pohotě. Ničemný socialismus červené
barvy ovšem řečí jinak než černý; stoupenci „červe-
ného“ obcházelí kolem, a — nehasili, jen nadávali;
v tom záleží jejich činnost! Druhové víste! A nyní
obracím se ke konsultám rei publicae a vybiřím je, ať
postaví bráz a ukazují při každé příležitosti, kdo
pracuje pro lid! Viděti jate, vy mušové šhodinné
práce, jak pracovali ti odpůrcové lidu „klerikálové“,
viděti jate, jak pracovali při strojích klerikální „bota-
kapláne“ (aspoň 20) ti „úhlavní strážcové boje proti
sobeckému socialismu“? Tím vám kvituju, a pro-
síme o laskavou odpověď v kterýchkoli listech chcete!
Na shledanou!!!

Z Hodkova a Zbraslavce. Příčinám
několika uvědomělých rolníků spojených s pány učitel-
teli uskutečněna byla v uplynulém měsíci květnu my-
šlénka, která bohdá přinese obcím naším nemalé vý-
hody. Založena byla totiž záložna Raiffeisenova. Do
představenstva zvoleni byli: pp. A. Král, E. 21, sta-
rostou, Václ. Král, náměstkem jeho, A. Hejzák, A.
Karban, Fr. Pružina, přísedícími. Pokladníkem zvolen
byl p. uč. Kar. Kudrna. Do rady dozorčí, která má
nemalou zodpovědnost vybráni pp. ř. uč. A. Zelinka
za předsedu, Č. Král, Fr. Pokorný, Fr. Svatoš, F. Ma-
xa, Fr. Janata, J. Král, Fr. Kulic, Jak. Král za členy
dozorčí rady. Novému tomuto spolubojovníku za osvo-
bození ujařmeného lidu našeho přejeme mnoho zdaru!
— Obyvatelstvo naše těžce nese dosavadní bídné po-
štovní spojení, kterým dopisy jenom ochotou paná-
cho posílka dopravovány jsou. Spojeno s obyvatel-
stvem okolních obcí naneslo se žádati o lepší spojení
poštovní a to na základě nového zákona v květnu
vydaného, kterým poštovní ředitelstvo se vybiřil na
žádost obcí zřizovati pošty filiální pomocí představen-
stev dotyčných obcí. Doufáme, že žádost ta nepotáh-
se s obtíží a že p. starosta neodloží věc tu ad akta,
ale půjde občanstvu příkladem napřed. Osoba, které
by světoeno býti mohlo vedení pošty té, lehkó se
najde. Upozorňujeme na výhody tohoto zákona i jiné
obce našeho Posázaví.

Od Sázavy na Dolnokrálůvce.
S radostí můžeme sdělit, že Váš list dříve u nás dosti
málo známý v tomto roce neobyčejně získal tu půdy
a oblíbenosti. Zdejší lid poznal, že v něm nalezl za-
stano, který upřímně zájmu jeho si všímá, a je roz-
brošen, bezohledu zdaš komu se líbí neb nelíbí, hájí.
Jde také každé čláso z ruky do ruky. Neváháme proto
opět dnes posloužiti nějakou zprávou z našeho kraje.
Chceme pak veřejnosti předvésti několik obrázků, z
nichž patrnó, že minulé dopisy naše o zdejších po-
měrech byly nejen pravdivy, ale i na výsoot potřebny,
aby shnilými vodami našeho kraje pohnuto bylo. Tak
na př. v blízkém Hodkově u Zbraslavce několik uvě-
domělých občanů, kterým sotročenost zdejšího lidu
přestala býti thostejnou, pojalo myšlénku, pro celou
polit. obec, k níž patří též Zelivec, Krasoňovice, Ci-
pina, zaříditi záložnu Raiffeisonovu. Když při usta-
nující schůzi p. řečník objasňoval účel záložny těch,
musil ovšem savaditi o blahodárné působení židov-
ských dobrodinecků našeho venkova. Šotva však okol-
nosti té se dotekl, povstal přítomný žid, hromáť o
šenkýř Schulz z Lipiny a s opovrhlivým pohledem
místnosti opustil. A hle — občané Lipinští, kteří spolu
s ním v hojném počtu schůze se účastnili, jako věrné
ovečky jeden za druhým, mačkajíce čepice pod pažím,
za phantátou svým smísili. Snad tím chtěli ukázati
svému velikému dobrodinci, že ho neopustí a že mu
věrní až do hrobu zůstanou. Také s celou obcí té ani
jeden za člena se nepřihlásil. Zajisté smutný to obrá-
zek sotročilosti našeho ubohého lidu. A obrázků ta-
kových našlo by se hojnost, neboť vliv semitský není
snad nikde tak mocný, jako v těchto zapadlých krajích
našeho nevěřimného českou veřejností Posázaví. —
Demoralisace tohoto lidu nachází v posledním čase i
šifitele mezi některými správami hospodářských zde-
jších vrchnostenských lihovarů. Nestydí se tyto správy
lidu dávati na posilněnou vodou rozředěný sprostý lih.
Následek toho pak je, že smáhá se mezi dělnými li-
dem úšasně surovost: tak není u nás nyní sjevem
vzácným, že otec a práce se vrátivší v lihovinou spily,
ohrožuje na životech celou svou rodinu. Každou chvíli
nucena jest ta neb ona žena s dítkami utéci od muže.
Návsi obcí bývají dějištěm hrubých výstupů. Zpitá
čeled posedá do noci dve nemravné písni a opislé vtipy

a kdo odváží by se kolem opilců těch, zahrnut jest nadávkami a často i krupobitím kameň, obrožujících bezpečnost života. A to děje se v obcích, kde dříve největší mrav, pořádek panoval. Divíme se tomu věru, že mužové v čelo obce postaveni tak nevidomými k těmto nevdarům se staví, a dle své povinnosti o pořádek a slušnost nesakročí. Ovšem to nešťastné přimlouvání očí k panenským záležitostem. Přimlouvají se ku věšticím; a víme, že bude leckterý ten předák obecní dávati si pěst na jedno oko, a druhé přivírat i když jednati se bude o odhad škod hmotných, jako nevidí těchto škod duševních. Myslíme totiž ony hmotné škody způsobené na plodinách polních panoukem zvěří. Urodě, která nepohodlnou simou bez toho nemálo utrpěla, hrozí pohroma strašnější nad všechna minulá léta. Z každé strany ozývá se skřek bažantů a z každého houští rojí se tlupy zajíců a zvěř vysoká. Hospodářům nastane asi letos těžký boj s vrchností o náhradu škod. Varujeme již předem odhadce, aby neopovažovali se v nerovném zápase letošním stavěti se proti sájmům lidovým a za různé laskavosti porušovati slib, že spravedlivě si počínati budou. Nesbývalo by nic jiného, než veřejné postavení jednání jich na pramý, po příděle hledati odpovědi cestou zákona. Tak, jako dosaváde to chodilo, děle to jíti nesmí a nepřijde. Jeme na stráž!

Z Hořčic. Dne 24. m. m. „poctil“ sousední osadu Německou Brusnici beze všeho pozvání známý štvác, odpadlík od církve katol. posl. K. H. Wolf, aby přijel na jednání o parlamentární situaci. O přednášce jeho se rozepisuje široce a dlouze „Traut. Zeitung“ a vše dohromady není nic jiného, než přehánění a lichocení sobě. Bylo přijímáno 1800 posluchačů! K smích! Sjele se z celého okolí 46 velocipedistů, kterým víc záleželo na výletě než na přednášce, pár praktikantů z Úpice, houf socialistů z okolí, a něco málo zvědavých z Brusnice. Na počátku vyslovil potěšení přítomným že přišli, vzdor přijetí proti němu a varování před slým Wolfem. Jsa dobře informován, že by s heslem: Pryč od Říma nepochodil, zakouel se před do nenáviděných „heppaffů“ a povídal něco, co se na duchovenstvo brusnické kór nic nepasovalo. Myslím, že postačí, když řekneme, že celá obec byla okrášlena — jedinou zlamanou fanglí, kterou vyvěsil hostinský, kde se schůze odbyvala, a starosta s obecním zastupitelstvem stkvěli se — svou nepřítomností! Příchod byl chladný, odchod ještě chladnější.

„Vzduchoplavba na Kolínsku.“ Čeho jsme se nedočkali snad ještě nikde, bude na Kolínsku. Mezi Bělušicemi a Lab. Týnicí bude zavedena pravidelná doprava osob i nákladů balonem. Beže žertu. Uvažovalo se o tom mnoho za letošní zimy a na jaře. Zcela nemožno bylo dostati se z Ohař nebo Bělušic do Lab. Týnice. Cesty zdejší i jindy jsou pověstny svou nešťastností, letos však byly opravdu bezedny. Silnice se stále vyměňuje, ale nestaví, ač obec Lab-skotýnecká jest ochotna přispěti dosti velkou částkou ku stavbě. Čekáme tedy na zdokonalení vzduchoplavby a pak ji zde hned zavedeme. Páni u okresního štábu slyševají, jak nespravedlivě jedu s námi Vídeňská vláda, stále chce bráti a ničeho nedává, ale sami jedou podobně. Všecko jen okresnímu městu a venkovu nic. Vídeňský centralismus zahrubuje, páni a okresní ne? Vy jste spokojeni, když máte dobré cesty kolem Kolína — ostatní mohou se spokojiti vyměťnými silnicemi, že ano? Našemu chudému venkovu jsou dobré cesty. Jak lépe jest tomu na Bydžovsku! To pozná každý poutník. Bělušičtí a Ohařtí jsou hodní lidé a jako dobroáci dosud platili a při tom si cosi jen brateli o hotách a dobrých nohách, ale nebude-li lépe, na pány také jednou trhne a kočár s okresním výbo-rem se zvrhne.

Sokol v Pražském Předměstí pořádá dne 10. t. m. veřejné cvičení spojené s koncertem v sadech na Střelnici. Hudba Třehechovická osobním řízením kapelníka p. Jaroměřského Pořád cvičení: 1. Prostná s t. č. 1. 2. Bradla. 3. Skok vysoký o tyči. — Začátek koncertu o 2. hodině, začátek cvičení o 3. hodině. — Houpačky. — Koulení o ceny. — Pošta. — Od 5. hod. se tančí v sále. Večer věneček. Vstup do zahrady: Osoba 40 h., rodina 1 K. Čistý výnos připadne stavebnímu fondu.

Místní odbor Národní Jednoty Se-veročeské pro Hradec Králové a okolí pořádá o Božím Těle 14. června o 3. hod. odpoledne koncert ve prospěch Národního domu Trutnovského v sadech na Střelnici. Na programu jsou přednáška „O českém menšině v Trutnově“, zpěvná čísla sl. spolků Elišky a Slavjana, střílba „ku ptáku“ a hudba holičká. Vstupné 20 kr., rodina 50 kr. Za nepříznivého počasí bude se koncert konati ve dvoraně „Besedy“.

Výkaz za květen 1900.

Členové zakládající splatili dle čísel: č. 50. 10 zl. skuteční po 5 zl.: 1. (45 zl.), 316., 267. 55 zl., přispívající po 2 zl. 50 kr. 58., 177 = 5 zl. Dary na Adalbertinum: Místo vikariát-ních visitací hostin z Opočtensk 25 zl. a 10 zl. = 35 zl. Fr. Chejnovský, farář v Senjražicích 5 zl., Josef Váňa, kaplan v Jaroměř 2 zl. 50 kr. celkem 112 zl. 50 kr.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 13. června 1900, o 2. hod. odpo.

v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřiková tří-da 3. 300 - I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Beyl,
předseda. jednate.

(Zasláno.)

Panu A. Drahežalovi

v Humpolci.

Millerádi domlouváme, že nový, gotický oltář na objednávku naší jednoty ct. Vaší firmou do-daný do hřbitovního kostela zdejšího, úplně uspo-kojil naše očekávání. Přesnost slohu, jemnost pro-vedení a bohatá ozdoba jeho dochází všeobecné pochvaly. Rovněž i oltářní obraz Nejsv. Trojice Boží — práce to p. Jana Vysekala ml. z Kutné Hory — zasluhuje veřejné pochvaly. — Majíce pak též na paměti vzácnou ochotu, se kterou jste dle našich přání provedl mnohé změny v původ-ním plánu bez zvýšení ujednané ceny, s radostí doporučujeme ct. Váš závod všem, kdož by chtěli chrámy své ozdobiti vkusnými, přesně slohovými a při tom levnými oltáři.

Václav Vačkář,
t. č. jednate.

Jan Husil,
t. č. předseda.

(Zasláno.)

Pořádek

společné pouti na sv. Horu u Přibrami ve dnech
16., 17. a 18. června.

V sobotu (dne 16. června): V Černilově o 8 1/2. hod. ráno máe sv., nastoupení pouti. Dle mož-nosti sejdou se poutníci o 6 1/2. hod. ráno u nových škol v Hradci Králové, odkud půjde se průvodem na nádraží. Odjezd zvláštního vlaku o 8. hod. ráno, tž zastaví v Prašské a Chlumci. Přijezd do Prahy o 11. h. 25 min., půlhodinový odpočinek, načež průvod na Smíchovské nádraží; půjde se ve čtrstupu, v čele sv. křtá, dále děti, muži, členové spolků s odznaky, duchovenstvo, ženy.

Ze Smíchova odjezd o 1 hod. 50 min., přijezd do Přibrami o 4 hod. 23 min., načež pout na sv. Horu v též pořádku jako v Praze, uvítání. Řeč promluví dp. farář z Černilova. Nato pobožnost dle okolností. U večer slyšení sv. zpovědi těch, kdož by ji doma vykonati nemohli. Noční odpočinek v Přibrami v domě spolkovém, jenž celému průvodu zvláštní dobrotivostí dp. předsedy P. Holého propuštěn.

V neděli. Ráno o 5. hod. společné sv. při-jímání, nato máe svatě a mezi nimi kázání vp. Jos. Mynařka; o 10. hod. účastníme se průvodu Božího Těla na sv. Hoře.

Odpoledne o 2. hod. dle vhodnosti: pobožnost k útě N. S. O., křížové cesty, sv. růžence, kázání vlp. Fr. Jos. Říba, o 5. hod., uctění Matičky svato-horské, její Zdravas, požehnání a rozloučení se se sv. Horou.

U večer o 8. hod. slavnostní schůze spolků, v níž promluví dva páni řečníci Přibramští a předseda a jednate Jednoty Černilovské.

V pondělí. Ráno o 4. hod. cesta na nádraží, odjezd vlaku o 5. hod., přijezd na Smíchov o 7. hod. 27 min.

Návštěva posvátných a památných míst pražských: basiliky sv. Václava, milostného Jesulátka, velechrámu sv. Víta, kdež u hrobu sv. Jana bude obětována máe sv., návštěva Lorety, blahosl. Elekty, chrámu na Menším Městě Pražském, sv. Jana na Karlově mostě, radnice staroměstské s památným orlojem, uctění Rodičky Boží písní „Tisíckrát pozdra-vujeme Tebe“ tamže, dále navštíví se i jiná místa dle možnosti.

U večer o 4. hod. přibudeme na nádraží seve-rozápadní a odtud vyjedeme o 4. hod. 40 min. (Zdr-žeti se v Praze neb jeti jiným vlakem nebylo povoleno.) Přijezd do Hradce Král. o 8. h. 11 min., načež cesta k domovu a v Černilově dle možnosti ukončení pouti sv. požehnáním.

Poznámka. Poutníci vezměte s sebou „Oltář“ a písně Mariané. Lístky obdržíte poštou neb dne 15. t. m. ve faze Černilovské, v nejnuitnějším případě na nádraží (v Hradci půl hodiny před odjezdem vla-ku od některého z výdeů průvodu). Lístky ztracené nelze nahraditi aniž jiné koupiti. Ve vlaku budou se pěti nábožné písně, konati modlitby. Zpěvy říditi bu-de p. Jan Vanický, říditi kůru. Sběrky pořádati za jakýmkoli účelem se nedovoluje. Všichni účastníci pouti obdrží po pamětním obrázku.

Katolický farní úřad v Černilově,
7. června 1900.

Vůdcové pouti:

Jan Fr. Seidl,
farář Černilovský.

Josef Mynařik,
kaplan Černilovský.

Frant. Jos. Říba,
koop. Opatovický.

(Zasláno.)

Na katolickém sjezdu Pražského vysloveno přání zakládati podpůrné spolky mezi našinci; v tomto úmyslu založen byl r. 1899

Slavín

generální podpůrný spolek pro Čechy, Moravu a Slezsko,

jehož členem máe se státi každý katolický křesťan do stáří 40 let. Přijímání starších členů jest omezeno. Členové jsou povinni buď poštovními cheky čtvrtletně jako příspěvek odváděti 1 korunu aneb měsíčně míst-ním sběratelům po 32 hal. za což se vyplácí v pří-padě úmrtí člena 100—140 korun.

Že tento spolek byl potřebným a našincům ví-taným, dokazuje ta okolnost, že během jednoho roku se zakotvil po různých místech Čech, Moravy a Slez-ska a že dnes počet členů jeho dostoupil na 2000 členů, čímž jest nejenom existence spolku zajištěna, nýbrž i jeho trvání a prosperita zaručena.

Jelikož však v zájmu členstva i věci sané jest, aby počet členů se stále rozmnožoval, prosí podepsa-ná správní rada veškerý naše P. T. pp. příznivce a vld. duchovenstvo, aby našince na tento spolek la-skavě při příležitosti upozorňovali a jej doporučovali.

Sběratelé spolku, kteří jsou honorováni, přijímá se všech míst zemí koruny České „Ústřední kancelář Slavína na Smíchově na odporučení vld. farních úřa-dů. Tamtéž možno se hlásiti jednotlivcům za členy.

Generální zastupitelství pro Moravu svěřeno jest panu Jos. Streithovi v Drahanovicích u Olomouce, kamž veškeré nové přihlášky a dotazy členů z Mo-ravy se týkající buďtež laskavě zasílány.

V Praze, dne 1. května 1900.

Správní rada „Slavína“.

(Zasláno.)

Pomozte pohořelým v Kyšperku!

Dne 5. června o poledni octnuly se šindelem kryté domky na Novém Městě v celek jakoby slepené v jediném, obrovském plameni. Nepřemožitnou silou chytal jeden po druhém, oheň přeskakoval na střechy domů vedlejších, protějších i přes zahrady vzdálených, slunečním vedrem vyprahlých domků. Celé město bylo v hrozném nebezpečí 22 domků vyhořelo, málo který byl pojištěn a na 50 rodin s dětmi čestnými octnulo se v bídě zoufalé. Přišli o všecko, jen šaty na sobě zachránili, hladoví bloudí městem. Přesčetným jiným rodinám poškozeny nábytek a šatstvo při vynášení. Dolní město trpí skoro každoročně povodní a nyní taková katastrofa.

Pomozte haléřovými sbírkami chudým českým duším tímto, aby na ohroženém národním pomesti byly národu a vlasti zachovány. Škoda obnáší přes 100.000 zlatých. Novostavby a opravy domků budou státi ovšem dvakrát tolik. Dvakrát dá, kdo rychle dá.

Dárky přijímá městská rada v Kyšperku a administrace Obnovy.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 2. června 1900. 1 hl. pšenice k 12.80—13.90, žito k 11.10—11.60, ječmena k 8.00—9.40, oves k 6.00—7.60, proso k 10.00—00.00, vike k 11.80—16.00, hrachu k 16.00—20.00, jáhly k 18.00—0.00, krup 16.00—20.00, bramborů k 4.40—4.80, jetelového semínka červeného k 00.00—20.00, jetelo-vého semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 16.00—19.20, 100 kg. žitných otrub k 13.00, pšenič. otrub k 12.00. 1 kg. másla k 2.50—2.64, 1 kg. sádla vepřového k 1.14—1.60, tvarohu k 0.82—0.40, 1 vejce 6 h.

Konkurs.

Místní školní rada v Kuklenách zadá říze-ním ofertním buď v celku neb jednotlivě

stavby obecné školy,

jejíž stavební náklad jest rozpočten takto:

práce zednická a nádenická	k 73.598.80,
„ kamenická	4.199.72,
„ tesařská	21.810.92,
„ pokrývačská	3.026.43,
„ klempířská	2.978.29,
„ truhlářská	8.062.28,
„ zámečnická	8.642.61,
„ natěračská	1.986.45,
„ sklenářská	1.654.28,
„ kamnářská	684.000,
„ malířská	1.553.76,
„ dlaždičská	984.00,
„ asfaltování	361.04,
„ čalounická	480.00,
„ zařízení hromosvodu	323.80,
„ různé	290.60,

Celkový náklad na stavbu . . . k 130.066.88.

Oferty řádně kolkované buďtež nejdéle do 15. června t. r. nadepsané místní školní radě podány, kdež v úředních hodinách plány, rozpočty i podmínky stavební prohlédnouti možno.

V KUKLENÁCH, dne 30. května 1900.

Fr. Chmelář,
předseda.

Kdo pojede

do

Paříže

neb na cesty vůbec dobrý a levný oblek si poříditi chce, ať neopo-mene sobě dopsat o vzorky vý-tečných látek, které zvlášt k tomu účelu zasílá a nejlevněji dodá

V. J. Špalek

velkoobohod se sukny
Hradec Králové.

Po čas přestavby Klicperova ulice proti chrámu Panny Marie.

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenské slatinné lázně v Belohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.
Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
se v ní vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
náklon se již svíceně se stříbrem Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázat četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táčků na křest, svíců, paciříků, schránek na Největ-
ší, patenek atd. co nejvíce.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší otsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného občanstva. Znamenám
se v hluboké účtě oddaný

Josef Časlavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.
Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,
Hradec Králové.
Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného
zboží: Jágrových košil, kalhot, pun-
čoch, ponožek, rukavic, živůtků atd.
Potřeby sokolské a cyklistské.
- Tovární ceny. -
Podporujte domácí průmysl.

Antonín Sucharda.
sochař a řezbář
(v Nové Pace (Krkonoše))

doporučuje se ku zhotovení oltářů, letních křesíl
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy svátých z dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veličkou
Antonín Sucharda.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.
Rus. pat. maz na kůži.
Universální tuk na kůži.
Appretura na kůži.
Mazadlo na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Vídeň, X.
Keplerova ulice č. 21,
Popis zdarma.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné
látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez svyžení cen!

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límců, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky	Bohatý výběr damských novotinek, nejjemnějších sepyhrů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
Speciální obchod klatovským prádlem.		Stanislav Jirásek. Hradec Králové Velké náměstí č. 36		

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice
odporčuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí

jupiček a pláštěnek.

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —
bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na skládě.
Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

Slunečníky 1900

prací a hedvábné bluzy pro dámy ve velkém výběru za mírné ceny nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Velké náměstí.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6 letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svítavech.

Cenníky zdarma.

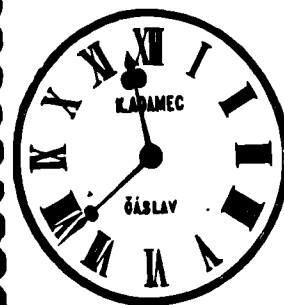
Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

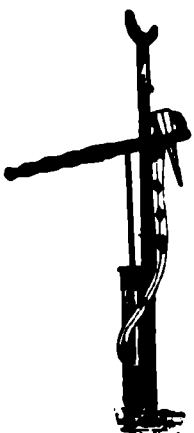
— První výroba —
věžních hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena hodin levná, jakost výborná.

P. T. obecnstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově zlepšených **berlovek**, doporučených pro sbory hasičské zemskou ústí. hasičskou jednotou. **Čerpadla** na močůvku, vodu ze sklepa, petrolej, lín a různé tekutiny. **Stříkačky** na mytí lahví a pивních trubek všelou vodou. **Strojky** na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvětrání a pění piva, stroj lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku, též k malým tlakostrojům. **Pivní tlakostrojky**, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. **Ventilace** k čistění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na skladě **láhve lampy žárovky**, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Cenník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,
klempířství a výroba stříkaček.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Möhlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji odporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

Ignac V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Na kolo.

Praktická vlněná látka
pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zašl. závod
Ed. Doskočila
v Choceň.

JOSEF ŠTEPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stří

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty šotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

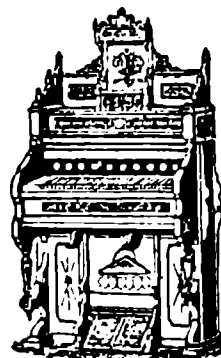
První česká

speciálně na americká cottageová harmonia zařízená továrna

Rud. Pajkr & spol.,

v Hradci Králové,

toho druhu v Rakousku-Uhersku jediná.

Tatáž nabízí též harmonia soustav evropské. Brilliantní ton vyloučený důmyslnou konstrukcí americké soustavy se doporučují sám. Dále levnější než-li im portovaný americký tovar. —

Sklad ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Cena od 60 zl. výše. — N splátky od 4 zlatých. — Záruka pětiletá. — Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Pedálová harmonia

obou soustav v každé velikosti v přesných rozměrech varhan, pro kostel, školu, i ku cvičení.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

základem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,

uznává se za výborné, bolesti utlačující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

Zádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Do vikariátu Novo-Bydžovského.

Všem veledůst. a důst. pp. bratřím dává tímto srdečné a upřímné
„s Bohem“

Karel Kotrbelec,
 farář Pouchovský.

V Babiloh, dne 8. června 1900.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
 v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.
 Pivo z městanského pivovaru v Plzni
 přímo od čepu.
 Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
 k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojnému, lichotivému
 uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.
Václav Vacek, majitel.

N á b y t e k.
 Výrobky dokonalé.
 Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr
 v Hradci Králové, (Malé náměstí č. 117
 vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.
 Ceny mírné.
 Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Umělecký ústav
 pro
malbu na skle
B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyzna-
 menán.

Cenníky, rozpočty atd.
 i veškerá odborná rada
 zdarma.

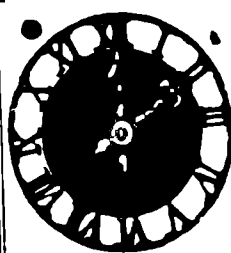
odborný velkozávod
 pro
 malbu
chrámových oken
B R N O.

okna chrámová
 každého slohu i provedení
 se zaručením práce nejmo-
 dernějším požadavkům vy-
 hovující.

Hostinec
 s kupeckým
krámem
 prodá s celým za-
 řízením pan
Vilém Cerha
 v Rosicích.
 P. p. Václavský.
 Cena 5.200 zl.
 Polovina k čekání.

E. KEIST,
 nový křesťanský závod zboží modního,
 střizního, suken a krejčovských potřeb
 v Kutné Hoře na náměstí
 dovoluje si co nejuctivěji oznámiti, že svůj v li-
 stopadu zavedený obchod značně rozšířil a no-
 vými druhy (zvláště konfekcí dámskou)
 doplnil a má v přehojném výběru na skladě
 následující zboží:
 Dámské modní látky. Sukna a struksy. Zboží tricotové. Líněné a bavlněné zboží bílé a barevné. Bavlnu a hedvábi k pletení a k vyšívání. Šněrovačky od 60 kr. do 6 zlatých. Kapesníky všeho druhu. Šátky a šály hedvábné, vlněné a bavlněné. **Veškeré krejčovské potřeby** krajky, stuby, ozdobné borty a štůry, podšívky, nitě a j. Slunníky a deštníky. **Koberce** běhouny, velké pod stůl a předložky. **Pokrývky** prošívané, flanelové, garnitury stolní i postelní. **Nově zavedeno:** Dámskou konfekci (jarní ka-
 bátky, kostkované i hladké lím-
 ce a j. Pánské prádlo bílé i barevné. Kravaty
 pánské i dámské. Zástěry velké a dětské, bluzy
 košilové, spodní sukně atd.
Nejsolidnější obsluha. Nejlevnější ceny.

V. Vacek,
 závod
 školráský
 v Pamět-
 níku
 u Chlumce
 nabízí pro zimní a jarní vysa-
 zování stromy ovocné vysoké
 a krasy, sazenice pro živé
 ploty, křoviny ozdob. konifery
 divoké stromy pro stromořadí,
 pláňata atd. Statistice sazenic
 v zásobě. Levné ceny. Výborné
 zboží. Poučný cenník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
 první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
 vyrábí a dodává
 věšové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
 letou zárukou v dokonale jakosti.
 Rozpočty zdarma.

Velký výběr
 zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
 darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
 druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
 dení a levných cenách se zárukou
JAN KALIS
 hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
 přísežný znalec c. k. okresního soudu.
 Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Květiny

všech druhů do zahrad i do pokojů v cenách nej-
 mírnějších a nejlepší jakosti v zahradnickém závodě
Jana Vognara
 v Pouchově u Hradce Králové.
 Obsluha správná a rychlá.
 Cenník na laskavé požádání zdarma a franko.

Tři zručné
 dělníky
truhlářské
 na nábytek přijme
Jos. Matějček, Slezské Předměstí.

Právě vyšlo
„Časových Úvah“ č. 9.
Primát a neomylnost
Ríma

od Jiřího Sahuly.
 Cena 8 h. Stran 36.
 Výborné toto dílko bude uvítáno jistě ve smí-
 lených osadách.
 Objednávky vyřizuje obratem **Administrace.**

„SIMPLEX“
 patent Kaninský & Knypl.
 Nejnovější praktická křesla v pohovky
 přeměnitelná.
 Hodí se výtečně pro hotely, letní byty,
 lázně a nemocnice.
 Výhradní výrobu obstarává první králové-
 hradecká továrna nábytku
Ladislav Knypl
 v Hradci Králové.
 Prospekty na požádání zdarma.

OBNOVA

Číslo 24.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 15. června 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Slunce světa.

Tak nazývali bídní pochlebníci protestantskou „panenskou“ anglickou královnu Alžbětu, ukrutnou mučitelku katolíků. Ale nazývali ji tak jen tak dlouho, dokud to vynášelo peníze a úřady. Ale když „slunce světa“ zhaselo, když se blížil konec života této ukrutnice, tu to bylo všechno jinak. Dějiny o tom vypravují zajímavé věci, z nichž některé zde podáváme. Vidělť svými očima, jak „nejvěrnější“ její čekají na její zhasnutí, jak touží, aby smrtí její nastal konec její tyranické vlády. Zádumčivost, úzkost a tíseň zmahaly se v duši její. Když se podívala do zrcadla, padala sama nad sebou do mdlob. Nepomáhala již žádná hlínka ani prášek, jimiž si mazala tváře. A čím byla starší, tím více byla popudlivější a divnější. Sužovala lidi u dvora, že uměli povídati o modřinách a krvi zalitých ranách, kterých utržili u milostivé královny. Plivnouti ve vzteku do tváře sebe urozenějšímu pánu, nebylo u ní nic neobvyčejného. Sama v sobě rozervána nemluvila kolikráte celé dny; každé hnutí ji rozčilovalo; hrůza a strach obklíčovaly ji. Lid si ji zošklivil a ukazoval to. Vyjela-li si ven, pozorovala, že se jí vyhýbají, aby ji nemuseli pozdraviti. Nejednou svolala: Už mne nikdo nemiluje, ale nenávidí mne všechno. Francouzskému vyslanci se svěřila, že ji mrzí život. Konečně 10. března 1603 padla do mdlob a ostala několik hodin jako mrtva. Zpamatovavši se dala se položit na zem, bála se, že na loži zemře. Zemřítí nechtěla; věděla proč. Na polštářích sedíc deset dní nepřipustila žádného lékaře k sobě, ale prst majíc v ústech, oči vyjvené a k zemi sklopené přemýšlela — snad — o té „opravě náboženství“, kterou mučidly, krvi a šibenicemi a vytrháváním srdcí z těl katolíků provedla, vzpomínala — snad na svůj „panenský“ život. Ale nebylo nikoho, kdo by se byl odvážil říci jí pravdu. I v posledních hodinách dostal se k ní nesvědomitý pochlebník, protestantský „arcibiskup“ kanterburský. Nového náboženství hlasatel ten, dodával jí důvěry tím, že provedla veliké dílo reformace (obnovy) náboženství, a více podobných lichotivých slov pronášel. Ale ona ani oči k této své stvůře nepozvedla a zapověděla si takovéhle mluvení. — Tak ji připravilo na smrt její opravené náboženství! A po této předpovědi připravě zemřela konečně nešťastná Alžběta 24. března 1603. Nikdo ji neoplakával; království si oddechlo a pookřálo, když zhaslo to bývalé slunce světa.

Poučný to kousek dějin! Nejšlechetnější Angličané nynější — po třech stech letech — studují nyní horlivě dějiny své vlasti a původ protestantismu tamního. A to bývalé „slunce světa“ vede je k tomu pravému, k církvi katolické. V zástupcích vystupují z církve Alžbětiny a jsou mezi nimi i kazatelové. Ovšem nejsou to lidé podobní bídným pochlebníkům 16. a 17. století. Nenese jim to ani peníze ani stkvělé úřady.

A na jedno ještě poučení z tohoto dějinného obrázku nezapomeňme. Porovnejme ono „arcibiskupa“ protestantsko-anglikánského, — jenž pochlebnictvím i na smrt připravoval svou královnu — n. p. s katolickým biskupem Ambrožem, který císaři Theodorovi — krvi poddaných potřísněnému — do chrámu jdoucímu v cestu kročil a v řady kajicníků jej odkázal. Vidíme z toho, kam se to přivede se „státním“ náboženstvím, a jaké „stát“ si přeje biskupy. Jen katolická církev — od státu v poručnictví nebraná, ve svém působení volná — jest s to vystoupiti proti velikým tohoto světa s potřebnou důrazností. A to jest právě to, co myslícímu nepředpojatému člověku účtu k ní vynucuje.

To jest ale taky právě to, co se v náctých státech lidem moc světskou v rukou držícím nelíbí. Mají raději buď mlčící anebo pochlebující. Mluvíci Ambrože — jinak sebe loyálnější — vykřikují za protivníky moci světské.

Co n. p. stropili Maďaři s biskupem Strossmayrem, že nechtěl mlčeti k útiskům Slováků! Hájení práv vykřičeli za neloyalitu.

Tak to bylo, jest a bude. Ale ta nepravá slunce světa hasnou, Slunce pak spravedlnosti svítiti bude i budoucně.

A tím se může těšiti i nyní opět národ náš ve svém utrpení. Co těch všelijakých sluncí vídeňských už pohaslo, a my jsme tu ještě. Jen to jest žádoucí, aby národ náš tím upřímněji lnul k tomu pravému Slunci světa.

Polští poslanci opustili nyní český národ. Bojím se, že to Polákům neprospěje. Osudy národů řídí Nejvyšší. Poláci sami chybují utiskováním Rusů a vzdalují se tudíž ve své politice od Slunce Spravedlnosti. Obávám se, že to bez trestu nezůstane.

Proto tím více naděje mám, že Čechům zasvitne slunko lepších časů. Neboť do našeho národního programu vzato jest i od liberální strany: Neublížit Němcům čili křesťanský příkaz: Co nechceš, aby ti jiní činili, ani ty nečiň jim. Setrvejme tedy i na dále při Slunci spravedlnosti a Bůh nás neopustí.

K situaci.

„Dnem napálených“ nazvala „Neue Freie Presse“ nešťastný den narození a smrti nové většiny. Liberální Němci se nenadáli, že česká obstrukce zahraje v pátek tak důkladně, že z toho dostane Körber strach a pošle říšskou radu i se slavnou obstrukcí horem pádem domů. Německé strany, které tak obratně napálily Jaworského, Ebenhocha, Kathreina a Fuchsa a pošinuly je do popředí, tváří se sladce a kysele. Jaworski je dnes nejvíce nenáviděným mužem mezi Poláky. Přítel Čechů hr. Dzieduszycki a rytíř Kozlovski a všichni Poláci až na zkrachovaného Rutowského učinili Jaworskému prudké výčitky, že se odvážil příliš daleko v levo a že připravil Poláky o všechny kredit a respekt. Také Tyrolák Dr. Kathrein a Hornorakušák Dr. Ebenhoch hráli smutnou úlohu Kašpárka a chytrý Dipauli jim pravil, že s nimi nehraje, že nemusí při každé jejich hlouposti býti. Také čtyřtí klerikálové činí rakouským a tirolským svým přátelům ostré výčitky, že se přenáhli. Ebenhoch je svým „úspěchem“ tak perplex, že jindy rozvázný tento muž chce nyní němčinu prohlásit za státní řeč, ačkoliv to dříve považoval za nemožné a nemoudré. Páni bratři z nové majority se tedy mezi sebou melou a činí si výčitky na vzájem. Inu, poslední pátek byl „ein Tag der Gefoppten“, jediný to úspěch majority jednodenní.

Česká obstrukce měla v pátek úspěch rozhodný, neboť provedla důkaz, že kamkoli padne obstrukce na vázky, tam se skloní okamžitě vítězství. Nevíme, budou-li tím rozhodující činitelé ve Vídni poučeni. Zabráněním dalšímu vykonávání obstrukce chtěla patrně vláda předejiti chystaným výtržnostem ve Vídni, které mohly mít krvavou ozvěnu v Čechách, na Moravě a ve všech zemích rakouských.

Okamžitý úspěch tedy máme. Co však bude následovati? To dnes neví určitě nikdo. My pokládáme zatím manifestace v Kolíně i Přelouči za předčasné. Ten vyhrál, kdo se směje naposled.

Zpráva, že dnešní porady předáků levice s účastní se též všichni účastníci česko-německých konferencí, zdá se nasvědčovati tomu, že vláda Körbrova se chce znova pokusit, o dohodnutí se Čechů s Němci. To by vedlo ovšem nejistěji k odstranění obstrukce; budou však Němci nyní povolnější a svolí aspoň teď k předchozímu odvolání Kindingrových nařízení? To dnes těžko říci.

Mluví se o částečné ministerské krizi a o odstoupení Dra. Pientaka, Rezka a Hartla. To by značilo, že urputný Spens-Boden má vrch.

Tomu by také nasvědčovala zpráva Crasu.

Dle inspirované prý z kruhů úředních zprávy krakovského orgánu Stančíků vymůže si prý vláda jazykový zákon a změnu jednacích řádů na říšské radě paragrafem čtrnáctým. Pak tím bude obstrukce znemožněna a říšská rada prý se potom opět svolá; teprve pak, když by se říšská rada neukázala opět k práci schopnou, bude prý rozpuštěna a nová svolána z á k l a d ě nové oktrojované volebního řádu.

Zpráva tato zní z části pravdě podobně, ale že hy císař volební řád chtěl snad ve prospěch Němců okrojovat, tomu nevěříme.

Současně s touto zprávou přichází zvěst, že předseda uherského ministerstva Koloman Szell přijel do Vídně. Jedná se patrně o vážné věci. Uherské časopisy horují již pro myšlenku, aby společné delegace přestaly, pak-li Rakousko nebude moci pro příští rok zvoliti delegaci. Společní říší ministři prý by potom hájili společný říšský rozpočet přímo před uherským sněmem.

Na každý pád musíme se my Čechové připraviti na možnost shody, avšak také na ty nejhorší věci. A tu se jedná o provedení mohutné národní organisace, o spojení a sloučení všech sil národa. Každé tříštění by nás v tomto okamžiku seslabovalo. Z toho důvodu musíme vyhledávati, co české strany spojuje a nikoli, co by strany a jednotlivé stavy odpuzovalo a roztrpčovalo.

Roľnictvo a dělnictvo.

(Z kruhů roľnických).

Vynikající jeden národní hospodář pravil: roľnictvo bude buď konservativní, nebo vůbec nebude! Žádný stav není tak vázán na půdu a své okolí, jako roľnický. Roľník má jen jednu žeň do roka, a ne jako obchodník neb živnostník snad mnohonásobnou, od počasi a jinak vůbec nezávislou. Až dosud bojoval roľník se špatným počasím, s potlačujícím jej kapitalismem a teď mu šve liberální kapitalism na krk nového odpůrce — dělníka. Říká se, že na venkově ještě žádný hladu neumřel, jak se to děje ve větších městech a středech obchodních a průmyslových. Roľník, dokud měl, vždy rád ze svého s nuzným se o sousto rozdělil, dal mu na úvér potraviny, až mu nastanou lepší časy a bude si moci dluh obdělati. Seděli tovarník neb velkoměšťan dělníka, tedy až je k práci neschopen, pak jej propustil z práce a tento připadne za obtíž přislíbené obci, v které málo neb nic nepracoval, a které snad ani nezná. Roľník by proto zasluhoval právě od těch, kdož ho v životě nejvíce potřebují, trochu lepšího uznání. Dělník hosp. by propísal jistě lépe, kdyby šel ruku v ruce s roľníkem; lépe by učinil, kdyby od něho bral přímo své potřeby: mléko, vejce, vařivo, mouku a obilí, neb chleba, než-li když je kupuje od překupníků. Aby však lepší shoda mezi roľníkem a dělným venkovským lidem nenastala, o to se přičiňují různí štváči, obžezan i neobžezaní handlíři a překupníci i ti, kdož jim dělají náhondu.

Bylo mi nápadno, proč se mezi naším lidem o hradecké „Os. l.“ ujal všeobecně název „Osvěta židů“. O tom „proč“ — přesvědčil jsem se v Hradci Králové na vlastní oči a uši. Redaktor „Os. l.“ seděl v Grand-hotelu mezi židy, kteří s ním mluvili velice důvěrně. Ptali se ho, zda-li odebrá „Osvětu židů“ ten neb onen jejich známý, a když slyšeli, že nikoli, hned mu udali jeho adresu, pravili, aby jim číslu zaslal a odvolal se na jejich doporučení a sami slibovali co nejučinnější podporu a agitaci. Ničkom již chápu, proč „Osvěta židů“ nikdy nezarejgne do židovského náboženství, obřadu, rabína, proč nikdy nevystoupí ani proti židovským lichvářům ani ke křesťanskému dělnictvu nespravedlivým tovarníkům, proč nikdy nevytýkala, že židovští obchodníci špatně a přeželele zboží prodávají křesťanským odběratelům s výdělkem sto i více procent, že židovští handlíři obilím a debytkem tvoří proti křesťanským českým roľníkům úmuvy a kartely na trzích, aby je donutili prodávati jim své věci se ztrátou a pod cenou. Křesťanským dělníkům tupí „Osvěta židů“ jejich dobrý český mrav a katolickou víru, dobře vědouce, že lid bez víry v Boha, ztrácí mravní oporu, zanedbává své povinnosti a stává se otrokem svých chťičů a židovských dobrodinecků. Za to pustila se Osvěta židů hned do hostinských, když za příčinou zvýšené rezie, mzdy, cen potravin a nápojů zvýšili o půl nového pivo a když roľníci zdráždili mléko, aby nemusili chovati svůj dobytek se ztrátou a přišli aspoň k svému živobytí za všechno to dření mozolné. Dnes i venkovským dělníkům smrdí již roľník hnojem a dříve páchne chlév a kravské vemeno, do služeb k roľníkovi

nechce jít a většina žen malorolníků, nechce-li nechat krávy nepodpojené, musí dojít sama, ač s vařením a uklizením v domácnosti a dle možnosti a času i práci v poli má práce na sbyt. Hospodyně má práci od koprůpění do noci, nesmí si říci: já budu pracovat 8, 9 neb 10 hodin, ona musí když třeba i 14 hodin se díti a v noci ještě třeba děti ošetřovat. Dělník žádá za více práce mzdu a rolník, jeho žena a děti toho žádati nesmí? Proč „O. ž.“ se nezastane rolníků proti nevědomitým dělníkům a čeledinám, kteří v zimě, když mají bídu, mzdu na penězích a v potravinách předem si od rolníků vyběhnou a pak v čas potřeby do silbené práce nejdou? Proč „Osvěta židů“ nepíše proti nevědomitým čeledi, která se do jara nechá u rolníka téměř zdarma žít a bře plat stejný ač v té době nepracuje, uteče však ze služby, když práce nastane? Proti rolníkům na Rychnovsku a Zamberecku, kteří nejsou pro falešné vzdělání socialistů a štvavice některých radikálních učitelů, psala, že při přivrženci p. okres. starosty Kučery z Lupenice proti těm, kteří čtou (Červánky, Rašple, Osvěty židů a Právo lidu) nadává se socialistů a Bůh ví jak. Pan Kučera prý při vpádu vambereckých červenáčů postavil se u vrat s puškou a jeho syn s nějakým obuškem; p. Kučera prý nerozvášně vyšetřil, syn jeho prý tloukl do lidu obuškem. To prý lid podráždilo, takže se vrhl na statek, mladého Kučera zranil krvavě do ucha, do lebky a do nosu. Lidé z okolních vesnic prý se sbíhali a rolníci puškami ozbrojeni, jali prý se do lidu s fléti, a pronásledovali dělníky do polí. V zápasu prý byla jednomu rolníka puška odňata, nabitá jablemí — toť prý důkazem, že byla předem uchystána k střelení do lidu, neboť zajíci se prý jablemí nestřílejí. Kučera prý vůbec byl původcem zdražení mléka a některými rolníky. Z této zprávy Osvěty židů viděti na slunce jasněji úmysl Osvěty lidu, poštvati socialisty a dělníky vůbec proti rolníkům. Také v následujícím čísle v dopisu z Rychnova štvou „svobodomyšlní osvětáři“ proti rolnictvu a tvrdí, že veřejné mínění se přidalo úplně na stranu dělnictva, poněvadž rolnictvo tuto krvavou srážku v Lupenici samo zavinilo a rolnictvo prý dělníky přepadlo. „Osvěta lidu“ lže a šve, jak tiskne. Kdo pak táhl na rolníky do Lupenice? Dělníci z Vamberka nebo lupeničtí rolníci táhli snad na dělníky do Vamberka? Obecní zastupitelstvo v Lupenici dosvědčuje, že po vyhlášení pana Chaloupky o zdražení mléka byl p. T. Kučera neprávem ve Vamberku jako průvodce zdražení označován, že však ve Vamberku pronášeli proti němu tovární dělníci vyhrůžky, že ve své schůzi v Podězové řečnici i účastníci traktovali rolníky nadávkami a vyhrůžkami nejhrubšího zrna a že tam přítomného Josefa Čížinského z Lupenice napadli, stůl se sklenicemi a pivem převrhli a za nejspornějších nadávek jej z hostince vyhnali. Dělnice chtěly, by ho oknem vyhodili, že jej roztrhají. Dne 22. května svolali dělníci večer u sv. Jana schůzi a po 9. hodině večer táhli k Lupenici. V Zátečích svolali hanbu „chrapounům a hřebčům“, v Lupenici počali házet a lidi zranili kamením, jednotlivcům nadávali a vyhrožovali zabitím. „Kučera a Dvořák dnes musíme zabít, Kučera vykučujeme“ a jiné aproté a necudné nadávky řvali a šli ke statku p. Kučery. Tam uvnitř lidi tlačili vrata, aby zástup nemohl do vnitř. Ten, ale začal vrata, okna a bídlicovou střechu bombardovat kameny a rozloulkal vše. Tu začal p. Kučera volati pomoc a tu ozvali se hlasy, ať se zvoní na poplach. Přinesena také puška a z té vyšetřeno pod okny Kučerovými do vzduchu. Tu přiběhli divadelní ochotníci ze zkoušky na pomoc, ale dav je přivítal deštěm kamenů a několik lidí bylo zraněno. Zpráva o pušce nabitě jablemí je lživá. Tak vypadala ta tichá demonstrace „Osvěty židů“. Také p. Kučera vůči dopisovatelům z Vamberka praví, že nebyl nikdy s dělnictvem ve sporu a že dal jen potrestat několik přistižených při krádeži zeleniny; a dělníky že nejednal nikdy nešetrně a že lživě o něm roztvářené zprávy mají pouze za účel proti němu dělníky propudit. Rovněž jeho žena neměla s celou věcí co dělat. Tak vypadáť ty pravdy „Osvěty židů“. Jako prostý rolník se říká: máme my venkované takový otravný a prohaný časopis jako je „Osvěta lidu“ v našich besedách a hostincích veřejně trpět a tak dopouštět, aby štvál dělníky proti nám a připravoval je o poslední zbytek mravnosti a smysl pro české, veřejné blaho a pořádek? Kam to dopravujeme, nechámeli náš venkovský lid otravovat a štvát dále? Vždyť již dnes nemůže najíti rolník pořádného čeledína a dělníka. Každý se chce s ním jen dělit a rolník, aby se svou rodinou se ušel. Dnes pracovali jsme to již tak daleko s tou přehnanou svobodomyšlností, že každý myslí, že má právo na rolníka štvát dřív, dělit se s ním o mozoly jeho práce bez namáhání a v noci v jeho statku s rodinou jej přepadnout a dle libosti mu natlouct. Dnes, aby rolnictvo pomalu v noci místo odpočinku utvořilo ve vsi brannou hotovost a obrátilo svůj statek a rodinu před přepadnutím. Či má rolník každému nastavit svůj hřbet a snášet vše trpělivě? Tak rolnictvo ještě nekleslo a samochytě neklesne v porobu, ale sdráží se naopak k ochraně i obraně proti všem živlům podvrtným!

Politický přehled.

Poslední obstrukční koncert. V pátek dopoledne konala se u předsedy ministerstva konference, do které se dostavili za něm. liberály dr. Funke, Gross, Pergeit a Schücker; za něm. lidovce: Prade, Hochenburger, Kaiser, Hoffmann a Chiari; za něm. velkostatek: Stürgkh, Grabmayer, Baernreither a Schwegel; za antisemity: Lueger a Liechtenstein; za Poláky: Jaworski a Dzieduszycki; za katolickou stranu lidovou Kathrein; za klub středu Treuinfels; za Italy Malfatti; za Rumuny Vassilko. — Konference trvala až do 1. hod. Zahájil ji dr. Körber. Jihoslované podali protest, že nebyli pozváni ke konferenci, poněvadž se čítají též ke stranám, jež chtějí pracovati. Po delším rokování bylo usneseno: 1. obstrukci potírat; 2. že kluby, které jsou na konferenci, bu-

dou vždy dostatečně svým počtem přítomny ve sněmovně; 3. že rozhodně se přičiní, aby prozatímní rozpočet byl projednán. Zvoleno pak roční komité, jež mělo ustanoviti další taktický postup. Zástupci levice vyslovili se proti všem prostředkům, neodpovídajícím jednacímú řádu. Dru. Stránskému, který přišel Jaworskému oznámit, že Čechové setrvávají v obstrukci, jinak že však trvají ve svazku pravice, odpověděl „jménem pravice“ rytíř Jaworski bezohledně, že považuje Čechy za vystouplé a že pravice přestala trvati. Čechové věděli, že nová většina, pozůstávající z německých liberálních stran, Italů, Rumunů, Poláků, antisemitů a většiny alpských Němců chce českou obstrukci udolat a že Čechové mohou počítat v některých věcech na Jihoslovany, Rusíny, opoziční Poláky, část něm. klerikálů a českou konservativní šlechtu. Ve večerní schůzi říšské rady bylo tedy veliké napjetí, jak bude česká obstrukce svou činností stupňovati a jak proti ní nová většina nastoupí. Zasedání zahájeno o 1. hod. odpolední a do 6. hodiny projednány petice a pilné návrhy o otázce poskytnutí pomoci obcím stíženým živelnými a jinými pohromami. Tu navrhl tirolský poslanec dr. Zallinger, aby se projednala předloha o změně §§ 59. a 60. živnostenského řádu. Čechové a všechny strany věděli hned, že předloha tato se má rychle vyřídit a že se má pak jednati o rozpočtu. Česká obstrukce musila tento plán stůj co stůj zmařit. Znamenal návrh Zallingerův jednak porušení sněmovního jednacího řádu, jednak porážení Čechů. Čestí poslanci v čele s panem Březnovským, Sokolem, Doležalem, Ratajem, Grégrem, Formánkem, Mašťálkou atd. počali proto dělati pekelný rámus. Tloukli pulty, prkny, držátky od novin, balíky knih; jiní poslanci běželi zatím do kuchyně sněmovní restaurace, vzali tam plechové hrnce, talíře, plácačky, polínka dříví, smeták; poslanci ředitel Sehnal, Pospíšil a Lebloch běželi zatím do okolních krámů, nakoupili tam číněly, tam tam, fehtačky, frkačky, varhánky, trubky, počaly tím tlouci, koncertovati a vůbec dělali od 6 hodin večer do čtvrt na jednu s půl noci pekelný rámus. Aby se obstrukce neunavila, pracovala v partách po 6—18 mužích, které řídil poslanec Mašťálka. Celou řadu židlí, lavic a pultů rozbili, nervosní a staří poslanci nemohouce ten lomoz snést, prchli ze sněmovny. Jiní seděli tiše. Dr. Lueger šel mezi české poslance, a díval se, jak neunavně koncertovali. Rataj a Grégr na př. vydrželi tlouci 4 hodiny. To dopálilo jihoslovanského Němce, jinak klidného Kletzenbaura, který se vrhl na lomnického poslance Doležala, jemuž chtěl vyrvati obstrukční nástroj. Slovo dalo slovo, facka facku a hrozilo po půlnoci vypuknutí ve sněmovně krveprolití. Pater Stojan v tom okamžiku se modlil za odvrácení neštěstí. Princ Bedřich Schwarzenberg běžel na Körbra, aby uzavřel schůzi a zabránil krveprolití. Hrozilo totiž nebezpečí, že obecenstvo z divadla a z hostinců bude Bielohlavkem a Wolfiány do sněmovny voláno a kdyby pak tekla krev poslanců, že by tekla asi ve všech zemích krev českých i německých minorit. Körber českou obstrukci potěšen, dvakrát byl u císaře v Schönbrunně, který již spal. Dal ho tedy zbudit a na jeho rozkaz pak o půl jedné v noci prohlásil říšskou radu za uzavřenou. V sobotu za kupování odebrali se poslanci do svých postelí. Česká obstrukce zatím se dodělala úspěchu, sotva slepená většina si ležá teď ve vlaších, vyčítá si navzájem slabost, nedůslednost a nestatečnost. S tím můžeme býti zatím spokojeni. Co se však stane dále?

Nová pravice. Ještě v sobotu sešli se k poradě zástupcové českého velkostatku, Jihoslovánů a katolického centra, aby se uradili o nové organizaci těchto tří klubů, jež by se podobala starému klubu Hohenwartovu. Za český velkostatek přítomni byli hr. Palffy, princ Schwarzenberg a bar. Parish; za Jihoslovany: Povše, Vuković a Vachnianin; za centrum Haugwitz a Treuinfels. Usneseno bylo utvořiti nové sdružení, které by sice na obstrukci podlé nebralo, ale stálo by s českými poslanci v přátelských stycích. Předsedou schůze byl hr. Palffy, který ihned vyrozuměl dra. Stránského o utvoření této nové unie, jež zůstane s Čechy ve shodě. Čítá 58 poslanců a hodlá brániti zásady autonomní a rovnoprávnosti. S Čechy bude čítati 118 a s opozičními Poláky atd. asi 130 poslanců.

Předsedové německých stran budou konati v pátek pod předsednictvím hraběte Oswalda Thuna společnou poradou ve Vídni. Körber jednal s Oswaldem Thunem, Chlumeckým a princem Liechtensteinem. Němčina prý bude oktroyována za prostředkovací řeč a nové volby do říšské rady prý budou provedeny do 23. září.

Vídeňský munice Tagilani stane se kardinálem; jeho nástupcem ve Vídni se stane Sanchucetti. Na jeho místo přijde do Mnichova vídeňský uditore, princ Croy.

V Itálii dopadly užší volby pro vládu velice nestkvěle; vláda ztratila při nich zrovna tolik mandátů, kolik při hlavní volbě získala. Benátky volily opoziční; krajní opozice získala 16 mandátů.

V Oránsku zahájili burové drobnou válku proti Angličanům a přerušivše trať na vzdálenost asi 20 kilometrů severně od Kronstadtu, přerušili tím přímé spojení Robertsovy ar ady

s Kapskem, odkud jezdí denně 500 vagonů s potřebami pro transválskou anglickou armádu. Takové přerušení od 6. června je pro Angličany nepřijemné, ale nedalo se na dlouho vůči anglické přemoci udržet. V severním Natalu se burové také číní a generál Buller pořád ještě nepřešel přes dračí horv k armádě Robertsové. Generál Methuen utrpěl u Heilbronu velkou porážku a čtvrtý prapor derbyshirského pluku byl až na 6 mužů snížen. To jsou věci nepřijemné, ale president Krüger s nečetnou svou armádou sotva způsobí podobné nepřijemnosti armádě Robertsové.

Ve Francii vypukla krize v generálním štábu. Generál Delaune i jeho náměstek chtěli se vzdáti svých úřadů, čemuž vláda usiluje stůj co stůj zabrániti, neboť armádní krize by byla pro nynější vládu neodvratnou smrtí.

V Číně vypuklo pronásledování čínských, evropských i amerických křesťanů. Boj proti „cizákům“ vedou členové tělocvičných boxerů, které mandarini a prý i císařovna více méně podporují. Na ochranu vyslanců v Peking: ruského, francouzského, amerického, anglického, německého, rakouského a španělského vyslaly všechny z uvedených zde států (vyjímaje Španělsko) 200 až 300 mužů vojska. 4000 kozáků prý spěchá na pomoc do Peking z Mandžurska, dle jiné zprávy je 6000 Rusů z Port-Arthuru pohotově táhnouti do Peking. Tito na zkrocení čínských rot zajisté stačí. Ostatně Rusko má v Mandžursku 40.000 mužů vojska a Francouzi, Angličané a Američané mohou z blížících svých držav na ochranu křesťanů také něco vojska poslati z Manily, Anamu, z Birmy a Indie. Proti dynastii Mandžů prý nyní hnutí v Číně nesměluje. Avšak podivné jsou zprávy o stálých třenicích mezi císařovnou vladarkou a mladým císařem. Dle jedné zprávy utekla se císařovna pod ochranu ruského vyslance; dle jiných zpráv navrhují přivrženci císaře velmocím, aby císař byl ze svého zajetí v císařském paláci vysvobozen, do Nankingu, Vušangu neb Šangaje dopraven a císařovna vladarka aby byla prohlášena za uchvatitelku trůnu a císař aby vládl pod protektorátem velmocí. Dle jiné zprávy nastaly v čunglu-jamenu t. j. asi v korunní neb rozšířené ministerské radě změny. Jeden Číňan prý byl vylouten a 4 přání konservativní Mandžurové byli do čungli-jamenu vřaděni. Princ Čing byl předsednictví a správy zahraničních záležitostí zbaven a nahrazen byl otcem korunního prince, Tusnem, který prý podporuje boxery. Ve zprávách těchto jest jistý zmatek. Čínské strany si v nepřátelství proti Evropanům a asi mnoho nezadají.

Drobné zprávy.

Městský děkan, vesp. Mat. Masil, věnoval na místě hostiny dne 17. června t. r., která se pro churavost hospodyně odbyvati nemůže, 150 K na přestavbu větší kostela sv. Duchu.

Osobní. Pan Antonín Paulus, praefekt konviktu pro katolické kandidáty učitelství, vzdal se s ohledem zdravotních další správy tohoto konviktu, vyzádav si na rok dočasný odpočinek ku zotavení.

Úmrtí. Pan Gustav Francel, majitel Cyrillo-Methodějského knihkupectví v Praze, snaživý, inteligentní a všeobecně oblíbený katolický knihkupec a nakladatel knih, zemřel v pondělí v Praze v stáří 61 let. Pan Francel byl předsedou spolku českých knihkupců a nakladatelů v Praze.

C. k. okresním hejtmanem stal se p. V. Brožka, oblíbený v Král. Hradci bývalý konceptní úředník.

Raněn byl mrtvící. Děkan v České Třebové a biskupský vikář, vdp. Jos. Šonský byl při vikariátní visitaci v Ústí n. O. v druhé třídě raněn mrtvící. Oblíbený v Ústí p. vikář pozbyl vědomí. Mrtvásky povstalo veliké leknutí a zmatek. První pomoc poskytl p. MUDr. Vicensa. Stav těžce nemocného vdp. děkana se značně zlepšil.

Hodno následování. C. k. okres. škol. rada v Milevsku řídí se při obsazování učitelských míst zásadou, že při stejné způsobilosti spravedlivě je dáti místo žadatelům službou starším, zatímco obházení členů školní rady tímto vynesemím: Poslední dobou rozmohl se slovyk, že učitelé ucházejíce se o místa dožadují se osobně přiznání členů školní rady. Uznávajíc to za nešvar usnesla se c. k. okres. školní rada osobní dožadování zapověděti a podotčením, že nešetření zákazu toho bude pokládáno za přešůpek řádu školního a vynušovachio. Moravský zemský výbor v příčině ustanovování učitelů žádá pak: „Okresní školní rada má při praesentaci dbáti téhož a kdyby okresní školní rada toho nedbala, má zemská školní rada právo jmenovací. — Učitelstvo se musí v první řadě ovšem všeho doprošování se přiznati a protekce vystřihati samo a když bude samo předcházet dobrým příkladem, nejspíše docílí úspěchů.“

Místní odbor Ústřední Matice škol. ské konal v sobotu za přítomnosti 86 členů a za předsednictví starosty města, p. dra Fr. Ulricha valnou hromadu. Ze správy činného jednatele, p. učitele Ryby vysvětlil, že bradecký odbor co do výsledku abírek patřil k nejobětavějším a nejčinnějším v Čechách. Obecenstvo a zejména také obce okolní zajisté účastni se co nejednotněji chystané národní slavnosti ve prospěch Ústřední Matice školské na Svatém. Ze správy zatímžního pokladatelského odhara, knih. kupce p. B. Tolmana vysvětlil, že pan notář Scheiner odevzdal s pozůstalostí p. Theod. Peřivy tolik peněz, které úplně odpovídaly výkazu o odvedených příspěv-

cích. Zlomyslné zprávy, jako by bylo něco scházel, jeví se tudíž býti úplně bespodstatnými. Zprávy jednatele a účetní echvaleny byly jednohlasně. Na místě světelného dýchadla p. Th. Peřiny zvolen za pokladníka knihkupec p. B. Tolman a do výboru zvolen nově p. MUDr. Batek; zbytek zvolení vešmě členové starého výboru opět.

Vrchním počtovním správcem v Hradci Králové jmenován byl p. Normut.

Příspěvky na pamník † vldp. spirituála Antonína Petráň, které poslány byly na adresu Obnovy, odevzány byly přímo vad. rektoratu zdejšího semináře, o čem příležitostně dotýká pánové převéřdčtí se mohou.

Obřadová třída VII. reálky v Králové Hradci z r. 1880 seje se dne 5. srpna t. r. po 20 letech v Hradci Král. Účastenství všech kolegů jest žádoucí. Neuvěštní dosud jsou: Bukovský Jan a Mohr Jindřich, o jejichž adresy prosíme, načež podrobný program zašle se přímo na adresy: Přihlášky přijímá Ot. Mikeš, Praba Palačského ul. 5.—II.

Sdružení českých zemědělců a páni rolníci, účastnívě se schůze manifestační ve Voticích na Pardubicku padli do veliké nemilosti dopisovatele do „Školského Obzoru“. Uvádí, že p. Doležal vyslovil panu poslanci Práškovi politování nad „baronským“ jeho vtípem, poněvadž prý to učitelské baronství se 860, 400 a 500 zl. přijímá (jen?) je velice problematické. Píše: „Ano, pane poslanče Prášku, jsme baroni, jenže — s Nemanic a na Vysokovské! — Dále projevuje dopisovatel politování veškerému posluchačstvu, které vtíp p. poslance kvitovalo takovým frenetickým potleskem a podotýká, že dle toho všeho nikdo s celého shromáždění nemá porozumění pro školu a učitelstvo. Na to vystupuje p. dopisovatel proti řeti poslance Udršala, poněvadž mluvil s patrnou tendencí, aby posluchačstvo proti učitelstvu poštvalo, že toto kategorickým imperativem a terrorem domáhá se svých požadavků. Odměnou za tuto řeč byl panu poslanci demonstrativní potlesk a hrubé, surové, nepřátelské výkřiky proti učitelstvu. Takovým jednáním ničí p. Udršal vážnost školy a podkopáváním autority učitelstva poškozují nejdůležitější zájmy našeho lidu, ano i celého národa. Dopisovatel lituje, že náš lid v převážné většině jest učitelstvu naprosto nepřátelský. Praví: „Když viděl jsem ty jiskřící urážející výkřiky a ten konec neberoucí souhlas, když na učitelstvo bylo útočeno — byl jsem — zdrcen! . . . Silou elementární propukla tu nenávisť k učitelstvu! A kdo dal k tomu popud? Čeští poslanci! . . . Tak máte se hladovému a učitelstvu ještě tím, že popuzujete proti němu ten nevědomý lid, aby to učitelské peklo bylo úplné. Na poslance Udršala pak prozrazuje, že tento problematický přítel „Sdružení zemědělců“ po schůzi učitelům prozradil, že předseda Ústředního spolku učitelského p. Rašim byl do schůze agrárních poslanců pozván s úmyslem, aby byl stržen k nějakému neopatrnému výroku, aby byl k němu provokován, aby potom výroky jeho se mohlo užítí proti učitelstvu. Dopisovatel Šk. Obzoru obvinil tedy p. poslance Udršala z ramenského a úskočného jednání proti poslancům ze Sdružení zemědělců. Jáme svědavi jak se proti tomuto naknutí p. Udršal bude brániti. Posléze uvádí pan dopisovatel výrok z brožury radikála dra. Joklíka, který vyslovuje obavu, že kdyby učitelstvo místo k federalismu obrátilo své hledí k centralismu, pak musí národ o svou budoucnost třešti se, neboť pak prý mu hrozí největší nebezpečí, horší snad než katastrofa bělohorská. Posléze volá p. dopisovatel hanbu moderním hrobařům českého národa, kteří lid odvracují prý od učitelstva a žádají snížení návštěvy školní. Dopis končí brosbou, že učitelstvo zatím bude přemýšlet, co národu (?) více prospeje: „Zde-li autonomie v rukou slepotou raněného lidu — nebo sestátnění obecného školství“. — Neboť Ben Akiha pravil: „Všecko tady již bylo, nic není více nového“. V letech sedmdesátých přiklonila se velká část učitelstva k redaktorovi „M(o)r(a)vy“ Václ. Chřoví, k ústavákům centralistickým a k Němcům a na důkaz svého odrodilství nosila čepice se zlatými portami. Lid tenkrát přemrštěnce odkopl a tyto nesekali ve vášnosti, když pak hromadně přešli do tábora svobodomyšlných, radikálů, pokrokářů a nyní Masarykovců a socialistů. Český lid již něco snese, i moc nesdravé mysly. S takovými hrozbami mělo by tedy učitelstvo mlčet, poněvadž jimi ve přízni lidu nestoupne, ale naopak připraví se ještě o ten zbytek pěstuně. Jinak věříme, že projevy nepřátelství k učitelstvu dopisovatele a vůbec pány učitele buď bolí nebo slobí. Jednu věc však radíme panu dopisovateli: aby nynější moderní školu a všecko moderní učitelstvo neototožňoval s národem. Dnes bohužel velká část učitelstva jest národ vzdálenější než-li jeho vlastní kapsa. Stěhuje-li si učitelstvo moderní na ničení autority, proč samo po 15 let štválo proti svým souduhům v povolání: proti učitelům náboženství, ba i proti učitelům laikům, kteří si dosud zachovávali lásku k nejvyšší autoritě na světě: víru v Boha? V témže čísle „Školského Obzoru“ nějaký učitel dělá si posměch z kněží, učitelů a většiny lidu, mladí nevěřící páni učitelé pranýřují své kollegy, kteří hrají v kostele na varhany, oslavují bohoslužby zpěvem a hudbou, plní své náboženské povinnosti a vodí jako řádní křesťané děti do kostela a předcházejí jim vůbec ve škole, v kostele i ve veřejném životě dobrým příkladem. Pak-li moderní učitelstvo strátilo na autoritě, vážnosti a účtá, tedy jest tím nejvíce vinno samo, poněvadž žádné autority, vážnosti a účty k jiným nemá, starosty, zasloužilé spolusousedy a spolukollegy v posměch uvádí řetěi i novinami, v pyše se vypíná nad své spoluběžany, a za vedlejší povolání, práci a výdělek se stydí. Toho stačí, zasloužilí kantotři nebilili, ti se stotožňovali s lidem a lid řádného, příčinlivého a svědomitého učitele podnes si velice váží, a píše mu slepění jeho hmotného postavení. Pány agitatoři, kteří roznášou obec i okres, papouškují jen o univerzitním vzdělání, ve schůzích a v hospodě mluví jen o slepění platů, ale sami obviňují příčinlivost a úslužnost k lidu nevyvíkají, těm ovšem lid nepřeje ani osobně ani zvýšení platů, poněvadž si lid myslí,

že by s takovými moderními učiteli nebylo to potom teprve k vydržení. Zpytovatí tedy tak trochu vlastní svědomí a hledati především nápravu v sobě, to by moderním pánům opravářům a světozorům také neškodilo.

Abiturientům! Jako každého roku tak i letos na mnohých ústavech středních připravují se abiturienti, aby dříve, než rozejdou se na prázdniny, osvědčili svou samostatnost a akademickou svobodu způsobem, kterým se pravý český student liší od studenta kteréhokoli jiného národa. Abiturienti čeští stávají se již od let hned po maturitě skutečnými členy Ústřední Matice Školské. Aby příslušné diplomy začas mohly býti připraveny, žádají se abiturienti, kteří sbírkou pro Ústřední Matici Školskou nupofádati miní, aby znění budoucího diplomu co nejdříve výboru Ú. M. Š. oznámili. Věc má býti letošního roku zařízena tak, že diplom obdrží abiturienti místo potvrzení o došlých penězích hned před počtem prázdnin při obvyklých slavnostech na rozloučenou.

Ústavující schůze družstva pro zřízení obilního skladiště pro Hradeckou obec okolních okresů konati se bude 17. června o 2 hod. odpol. v hotelu Hutlově. Podá se správa o zatímní činnosti, přečte se návrh stanov a vykoná se poslední volba funkcionářů.

O drábežnictví na našich statečích promluví 24. června o 2 hod. odpol. v učebně hospodyně školy ve Stěšerách c. k. pošt. oficiál z Pardubic p. K. Škoda. Účastenství členů hosp. spolku a hospodyněk i jejich dorostu s celého okolí je žádoucí.

Pan Vincenc Vinař se Sedlice stal by se patrně rád slavným mužem mezi „unsere Leute“ a proto — Hlé se dle hesla „Svůj k svému“ spěchal s troškou, kterou mu někdo natroubil, do „Osvěty lidu“, aby se dle libosti blamoval. Pan poslanec Fr. Udršal prohlásil jak známou celému světu novinářskému boj až na nuž a vinil jej šmahem, že za padesátku, ba pětku lze novináře koupiti. Protože nikoho nejmenoval a jaksi jen p. dra. Práška z Obrany zemědělců vyjmul, pravil jsem, že nemravne a úplatnou žurnalistiku nikdo slušný chváliti nebude, já však že jsem proti svému přesvědčení nikdy nepsal, za úplatek že jsem nikoho nikdy ani nechválil ani nehaněl, protože nejsem žádnou žurnalistickou kurvou a nešli bych psal proti lepšímu svému přesvědčení, že jsem raději šel. Pravil jsem dále, že se nemám posuzovati ostatní novináři přisněji nežli jiní lidé, že noviny vydávají též poslanci a různé korporace, že novinář musí psáti v jistém směru, že tedy jaký pán, taký kram. Po novináři, který má rodinu a ženu, nemůže se žádati, aby vždy nasadil svou existenci a řekl (vždy každému pravdu, že musí novinář vůbec bleděti, zdali řečením pravdy více se veřejnosti prospěje, nebo uškodí. Pravil jsem, že neznám ostatně vůbec člověka, který by si byl někdy v životě — (ať již z okamžité nouze neb žertem před ženou, dětmi, sousedy atd.) — nezaprášil. Mladý, nezkušený panáček tento, který by chtěl kantorovat zkrácené noviny, zle se nad těmito slovy naprosto nevinými a nezavadnými rozkřátl a začal užívati neslušných výrazů, k vůli nimž by ho baby na pražském zelinářském a ovocnářském spolku mohly ihned jmenovati svým předsedou nebo aspoň členem. V „Osvětě lidu“ naprosto neprávem podkládá mi úmysly, kterých jsem nikdy neměl a neprojevil. V honetní společnosti se tak neděje. Shledává-li se svým náseptáčem tyto věci v pořádku, je mně lhostejno. Od pana Vinaře zjistě nikdo se společenskému taktu učiti nebude. Nemám prý odvahu říci doslovně, co jsem řekl. Nerušil jsem smysl slova a synonymu je přece říci dovoleno, řekl jsem toto slovo, ale p. Vinař přiznal se pouze k jedinkému ze svých „šavnatých“ slo. Zaprášil a salhal si tedy jen on sám. Mladému pánovi nelíbí se také má připomínka o vystoupení jeho a pana učitele Doležala v Prašské. Do schůze té šli oba titi „osvětáři a časisti“ s úmyslem doznáním, aby tam štonovali, proti uskutečnění obilního skladiště mluvili a úmyslu svého docílili. Když však pan učitel Doležal ukázal, že věci za mák nerozumí a utřel si osetudu, tedy p. Vinař na konci schůze honem obrátil a navrhl resoluci, kterou se panu poslanci Jarošovi vysloviti měl díky za důkladnou jeho přednášku a za odstranění všech pochybností ohledně skladiště obilních. Z pana Vinaře stal se přivorenc přisně obilního skladiště a jako takový také byl dožadán, aby v obce královéhradecké učinil dotaz, čím a jak mívá k zřízení obilního skladiště přispěti. A nyní příkluse tento čistý muž, který prý mluví vždy jen ryjí pravdu, nikdy si nesaprášil a nikdy si nesalše, s tímto doslovným ujišťováním v „Osvětě židů: „Známo jest mému širšímu okolí, že v otázce obilního skladiště stojíme s p. učitelem Doležalem na stanovisku protichádném (totiž proti zřízení obilního skladiště na Královéhradecku). Navrhuje resoluci, která byla také jednohlasně přijata, mluvil a jednal tedy p. Vincenc Vinař pětí svému přesvědčení, důkladně si tedy před veřejností zaprášil, ba salhal, byť snad i s nouze, poněvadž jeho přítel Doležal s protiskladišťovými svými rozumy byl bit — a nevěda teď, co dříve v Prašské mluvil, obviňuje jiného, že nebyl ve schůzi přítomem duchem. Věru sedlický p. sedlák-kavalír nezadá sedláku-kavalírovi se známé eperetty v uším a myslí si, pak li drzé čelo není lepší nežli poplušní dvůr, že jest aspoň stejně dobré. S naivními násovy tohoto pána o politice, spolupůsobení učitelstva s rolnictvem atd. nebudu více polemisovati. Za 15, 20 let, až bude moudřejším, bude o těchto věcech souditi jinak; ale divím se smělosti tohoto pána, který na salonních parketech nevyrostl, s kterou chce poučovati jiné o společenském taktu a slušnosti. Což to bylo od mladého pána taktáři, chťiti sám s přítелеm Doležalem roztahovati se na rolnickém plesu a osobovati si výhradní repraesentaci a dispoici o vybírání vstupného na plesu rolnickém a imputovati starým zasloužilým rolníkům, že se mají mezitím starati o umístění koní návštěvníků plesových? K takové věci stačí

přece kočové a některý mladší člověk. Bylo to taktáři od jeho přítele učitele Doležala, který sám pochází baráku s Plotišť, nafukovati se po baronsku a nechtíti připustit zvaní menších rolníků do rolnického plesu, protože prý by pak ples nebyl elitní? Páni rolníci ze Lhoty byli ovšem brzy takového roztahování lžiboranců malorolníků syti, a tu konečně uznal pan učitel Doležal za dobré, na plesu se neobjeviti, poněvadž sám netaktním svým vystupováním učinil se v rolnické společnosti nemožným. To nám bylo řečeno se strany rolnické, když nafoukaný p. Vinař uznal za dobré zatahovati do své polemiky plesovou affairu ve Lhotě do novin, když tak již dříve byl nešťastně učinil jeho p. přítel. Pan Vinař, který jinak společnosti menších rolníků se vyhýbá, měl by konečně věděti, že si svým vystupováním se svým „všeobecně milovaným a od rolníků sbožňovaným přítelem“ Doležalem jen škodí, měl by býti vůbec skromnějším a míti na mysli, že nevdá nejvíce zní klas nad ostatní vysoko se povznášející, poněvadž je to pouze prázdná pleva a sláma. Podruhé ať si dá p. Vinař svou polemiku od někoho chyťřejšího složit a tím polemiku vůbec končím. Fr. Štábl.

Dr. Bulat, vynikající Chorvat, zemský hejtman v Dalmacii, říšský poslanec, odborný znalec na poli průmyslu, obchodu a financí, muž všestranně vzdělaný, zemřel 9. června náhle ve Vídni.

V Anenských slatinových lázních v Bělohradě v Čechách, obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinových až do 9. června 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 109.

Důležitý spis „Světlo v temnotách“ od Th. C. J. Paulyho, která vychází v Lidové knihovně a v němž možno se dočísti důkladného poučení o všech důležitých časových otázkách naší doby, přínášá ve svém třetím sešitu opět mnoho lidové zpracované látky. Kdo spis ten přečte, předčítá misie, které budou mítí nemalý vliv na jeho názory. Upozorňuje proto všechny naše katolické spolky, duchovenstvo a zvláště gymnasiální p. katechety na tento důležitý pro naši věc spis a v zájmu našem žádáme za značné jeho rozšíření.

O vykřičených putykách hradeckých píše nám vážený cestující: Každý, kdo navštíví Hradec, jest jistě unesen péknotí města, jeho čistotou, ruchem a v pravdě velkoměstským životem. Ale jednu stinnou stránku Hradec má, co každého uráží, a to jsou hampejzy na nejfrekventovanějších ulicích, ano i na náměstí. Jest skutečně podiván prazvláštní, když na ulici, kudy chodí studenti do reálky a žactvo do druhých škol, vypíná se hampejz č. 1. a neradím nikomu, kdo je jemnějších nervů, aby ráno okolo vchodu šel; puchem by padnul. Druhým neméně škandálním hnědem jest hospoda vedle divadla (no to zde ještě nebylo) a večer, když obecenstvo vychází z divadla, jest svědkem, jak opilí reservisti tahají se s nevěstkou po ulici. O těch druhých stánkách na samém náměstí lépe pomlčet. Dotazoval jsem se, co je toho příčinou, že trpí se takové bordely v hlavních ulicích a odpověď byla. ohled na vojáky. V jiných městech uvnitř města takových hampejzů netrpí a v Kolíně i jinde udělali s nimi krátký proces; jinde je aspoň vypudili za obvod města. Nechávejte proto pohoršení všeobecně v hlavních třídách hradeckých. Je viděti, že pevnost zhoubně působila na všeobecnou mravnost v městě. Při dobré vůli podařilo se ještě včera hampejzy aspoň do ústraní uklidit. Bylo také namítáno, že postranní jsou ještě horší. Prý dávají více příležitosti. Pochybují o tom. Přisný dozor policejní v ostatně, co jest jeho povinností. Proto ať se vypořádají v Hradci bez ohledu na některé snad vlivuplné osoby boj. Vyhodte tyto Hradec šeredící ohyzdy z hlavních tříd prý a aspoň č. 1., č. 5., Sokol a „kašinku“, která největší ostudu dělá, ovšem ale domácímu pánu prý tučný úrok nese.

Na dobytčí trh v Hradci Králové 11. června 1900 přivezeno bylo: Koní 198, krav 232, volů 67, býků 34, telat 18 a koz 5 kusů. Přístí trh odbývati se bude v Hradci Králové dne 7. září 1900.

Zvěsti z východních Čech.

Z Bojanova. (Oprava chrámu Páně. — K pobytů J. M. pana biskupa.) Má-li veškerá mysl zbožného katolíka obrácena býti ke trůnu Nejvyššího tam, kde stánek Jeho — v chrámu Páně, — jest nezbytnou potřebou, aby vkusně, velebně, beze vši zbytečné nádhery upraven byl. Pravdy této jsouc vedomi a shledávše, že mnohými citelnými nedostatky trpí chrám náš, předsavzali sobě dpp. V. Šinkora, farář a Jos. Profous, kaplan, kostel do nebyvalého pořádku uvéstí. Iniciativa ovšem ve skutku tom přísluší posledně jmenovanému pánu, kterýž ujal se věci a takovou horlivostí, že nešetil námahy, nedbal slov tvrdých, ale pevně kráčel k cíli vytknutému. A říká se: „kdo tlučte, bude mu otevřeno“. I on tloukl svým vskutku mocným slovem na srdce věřících kolatorníků svých a ta se mu opravdu otevřela. Poznali pravdu slov jeho a přičinili se ba takřka závodili všickni mezi sebou u zvelebení chrámu Páně. V první řadě a nejvyšší měrou přispěl velevážený pán p. Leopold Hermanovský, ředitel velkostatku v Slatiňanech a patronátní správce zdejšího kostela. Poznal, že třeba je oprav vnitř i zevnitř a proto byl kostel nákladem patronátu uvnitř znovu malován, zevnitř opraven a obšlen. On nehrozil se nákladu na úpravu a pořízení rouch mešních, evnění a jiných paramentů kostelních. On viděl, že ku zvelebení bohoslužby patří chrámová hudba a proto týmě nákladem dal opravit staré, sešlé varhany firmě J. Vanický z Třebouchovic. Jemu tedy náležá první a největší díky. Po příkladě vrchního správce patronátu pana ředitele kráčeli obce, stavy i jednotlivci. Příčiněním jich k návrhu vel. pána opraveny a znovu vyzlaceny postranní oltáře a kazatelna ve krásném slohu florent. barokovém. Křížová cesta a všechny obrazy nejen vyčištěny ale rámy pozlaceny. Práci tu svědomitě a vkusně provedl p. Josef Štěpán, pozlaco-

vaš z Pardubic, jehož bez předpojatosti k podobným pracím doporučujeme. A co máme říci o novém krásném obraze P. Marie Sixtinské na vedlejším oltáři? Nejen laik ale i znalci vyjádřili se o tomto díle dp. faráře Ed. Neumana s Rohozné u Poličky velice příznivě. Jestli pravou ozdobou kostela našeho. Jak krásně, velice krásně jevil se při pobožnosti májové, kterou poprvé zavedl do naší kolatury vel. pán Jos. Profous. Jaké obliby pobožnost tato došla bylo svědectvím to množství lidí, které každodenně i z nejvzdálenějších osad se jí účastnilo. Zbývají nám však ještě dvě velice důležité věci: hlavní oltář a věš. Neklesáme na mysl, ale doufáme, že za vedení vel. pána přičiněním nás všech a s Boží pomocí i toho dosáhneme, a pak bude radost naše úplná, dokonalá. — V pravdě velkolepé, uchvacující bylo uvítání J. B. p. biskupa Ed. Bryncha saviťavého do obce naší dne 30. května t. r. ku vykonání prohlídky chrámu Páně a udělení sv. biřmování. Všecky třídy obyvatelstva, všecky stavy z blízka i z dalekého okolí dostavily se již za časného jitra, aby uvítaly svého dobrého, vlasteneckého velepastýře. Již na hranicích farnosti očekávala velká řada bodrých rolníků na náležitých svých koních pana biskupa. Zde uvítán starostou p. Koneškem. U Nových Mlýnů, v krásném údolí řeky Chrudimky postaveny byly vysoké stožáry, kde p. starosta Horák z Prosejky vzetnou řečí uvítal J. B. jako zastance utiskovaných a ochrance našeho v nynějším těžkém boji za naše spravedlivá národní a politická práva. Vlastní uvítání stalo se u vkusné brány na pokraji městečka dp. farářem V. Sinkorou a vel. duchovenstvem, starostou Fr. Jelinekem a obec. výborem za přítomnosti školní mládeže vedené svými učiteli, spolku hasičského a živnostenského s prapory a hudbou a ohromným do tisíců čítajícím davem lidstva. Zde oslovila také pana biskupa dráždíčka Františka Janečkova, šákyne IV. třídy úchvatnou básní slovy jadrnými a plným citem, že brvy všech posluchačů i samého oslavence slzami se zarosily. Po podání vkusné kytice, ubíral se impozantní průvod do fary a pak do chrámu Páně, který ačkoliv prostorný jest, nemohl pojmuti veškeré množství lidí. Po krásné, vlastenecké řeči páne biskupově konala se skouška ze sv. náboženství. Milé a dojemné bylo, jak dívky daly na jevo svými ručkami stále vyzdviženými a svými blažitými odpověďmi znalost sv. náboženství nejen při skoušce katechety vel. p. Jos. Profousa, ale i pana biskupa. Spokojenost zářila z očí všech zkonšejících i skoušených. Po udělení sv. biřmování a po prohlídce chrámu Páně proslavila veslezná poděkování šákyne Irena Vágnerová podávši Jemu kytici, načes odebral se pan biskup do fary. Domy v městečku ozdobeny byly květinami, zelení a vlajkami prapory barev národních. Večer uspořádán spolkem dobrovol. hasičů lampionový průvod městečkem, které slavnostním způsobem osvětleno bylo. Jak těšilo to vznešeného oslavence, bylo viděti z toho, že sám se průvodu účastnil. Druhý den brzo ráno plnilo se opět nádvorí farní budovy, aby všichni rozloučili s J. B. M. odjíždějící odtud do Nasavrk. Za zvuku hudby odjížděl pan biskup vyprovázen jsa spolky hasičským a živnostenským a velkým počtem kolaturníků zdejších. Mile nám zdástanou v paměti chvíle pobytu našeho vlasteneckého vrchního pastýře v kruhu našem!

Ze Včelákovy. (Biřmování.) Jindy tichý městeček náš a přifašené osady zdejší byly v těchto dnech vzrušeny radostným čekáním Jeho Biskupské Milosti, nejduštojnějšího vrchního arcipastýře Eduarda Jana Nep., kterýž dne 1. června 1900 měl zavítati v utěšené dědině naše, aby ve farním chrámu Páně na Včelákově udělil sv. biřmování. Jakmile vešlo ve známost, že J. B. M. k nám zavítá, tu radostné nadšení naplnilo srdce všech věrných katolíků. Po příkladu milovaného duchovního pastýře, dp. faráře Ant. Holuba, všichni závodili v horlivosti a obětavosti, aby J. B. M. duštojně a slavně uvítali a tak na jevo dali svou věrnost ke sv. Církvi a lásku k vrchnímu Arcipastýři svému. A věru, slavnost připravená láskou a oddaností vydařila se etkvěle! Chrám Páně byl velmi vkusně vnitř i vně vyzdoben. Vše zářilo slavnostním leskem. Horlivým přičiněním dp. faráře Ant. Holuba, byl hlavní oltář nově opraven a bohatě vyzlacen, novými postřihbenými svícny, drahocennými tabulkami kanonickými a novým, krásným antependiem opatřen, koupeny nové lampy, nový veliký zvon, ba i pěkné žulové kroupky ku dveřím opatřeny. V nákladných těchto opravách podporovali dp. faráře kolaturníci a zvláštní laskavostí vždy vynikající zástupce Janého Patrona chrámu Páně, velezasloužilý ředitel knížecího panství Roaic, pan Josef Dymas. Krásné antependium vlastnoručně zhotovila zbožná dívka, Marie Kropáčková z Dachova. Žulové kroupky darovány laskavým přičiněním p. Jiřího Matuly, správce žulových lomů v Mifeticích. Chrám byl vykrášen krásnými věnci a májemi. Hlavní vchod ozdoben na způsob brány chvoji a nápisem „Ejho, kněz veliký!“ Uprostřed osady pětí pana knížecího lesního, J. Kletecký, veliká nádherná brána z chvoji a praporů a nápisem: „Vítej nám!“ „Buď zdráv!“ Druhá brána sřezena u fary, na níž etkvěl se znak biskupský a nápis „V divém rozpoutaných vášní víru nepřestáváš konat dílo míru!“ Vchod do fary byl ozdoben znakem papežským. Také vkusně ozdobeny byly školy v Mifeticích a Včelákově chvoji, prapory a významnými nápisy: „Vítej nám!“ — „Láska a oddanost našemu Arcipastýři!“ (Mifetice) „Láska dítek, Otče, Tebe vítá!“ (Včelákov). Také soukromé domy při cestě okrášleny byly chvoji, prapory a nápisy: „Pro blaho lidu blase šiji!“ (p. Rouha), „Důvěřuj a směle kráčeš vpřed!“ (p. Mládek). V Mifeticích všecky budovy při silnici ozdobeny byly prapory červenobílými. Podobně bylo na Včelákově. Cesty zde vroubeny byly alejemi s lesními stromky. Konečně nadešel den památný, vele-slavný, na nějž těšila se srdce dítek i dospělých, majetných i chudých. Již záhy s rána slavnostní stěhlba v naší kolatuře oznamovala slavnost nastávající. Školní dívky svátečně ustrojeny, zvlášť mnoho bylo družiček, vedeny byly ku slavnosti svým učitelstvem, veliké množství lidí shromážděvalo se ku slavnému uvítání milovaného Arcipastýře. J. B. M. vatřic vyje-lo velmifetné banderium a praporem. Na hranici la-

latury mezi Mifeticemi a Smrčkem banderista, učitel p. Josef Fanta, jmenem ostatních takto uvítal Jeho Bisk. Milost:

Vaše Biskupská Milosti!

Slovy prostými, ale se srdce plynoucími vítáme Vás, Nejdústojnější Vrchní Pastýři náš, jmenem rolnictva vědkých obcí farnosti Včelákovské! Ujišťujeme Vaši Bisk. Milost, že slovem i skutkem věrní stástaneme své sv. víře a svému milovanému Arcipastýři, a že budeme štíti vždy jako praví synové Církve a vlasti! Bůh žehnej a zachovej Vaši Bisk. Milost na dlouhá léta!

Nejdústojnější pan biskup patrně mile překvapen blahostkonně děkoval. Na hranicích obce Včelákovy Jeho Bisk. Milost uvítal sbor dobrovolných hasičů a hudbou. Na počest hřměla stěhlba v lomech žulových u Mifetic a se hmoždíř na Včelákově. Velebný blahol svonů chrámových vítal nejduštojnější o Arcipastýře. U prvé brány slavný průvod mládeže lidu a dp. farářem a vp. kaplanem v čele očekával příchod J. B. M. Radostné nadšení zmocnilo se všech, když u brány stanula J. B. M. v průvodu vysoce duštojného kanovníka p. J. Soukupa, profesora bohosloví, veledústojného vikáře, p. J. Kobra, vdp. ceremonáře Dra Josefa Novotného a veledústého patronátního komisaře, p. řed. Dymasa. Tu přistoupil náš milovaný pastýř duchovní, dp. farář Ant. Holub, a tklivými slovy vítal nejduš. Arcipastýře:

Na nejvýš památnou zůstane ona chvíle dne 31. prosince 1892., kdy přelstátním návrhem Jeho Eminence blažené paměti pana kardinála ze Schönbornů, a jak pevně věříme, zvláštním milostivým aktem Božské Prozíratelnosti Vaše Milost byla dosazena na osiřelý, staroslavný prestol biskupů Kralohradeckých. Tehdy vše plesalo radostí: plesala naše diecése celá, že k nejvyšší hodnosti církevní zvolen muž srdce slatého, srdce apoštolského; plesalo kněžstvo i lid; plesalo kněžstvo, že za otce a vůdce dostalo milounkého spolubratra, a lid plesal, když slyšel, že má biskupa-tem muže, jehož kolébka stála v té naší milé české chaloupce. A dnes, kdy Vaše Milost k nám přichází a nám stává se ta milost nekonečná, že v posvěcené osobě Vaší Milosti můžeme vítati svého milounkého arcipastýře, této chvíle našemu plesání a radosti naší není ani konce. Milosti Biskupská! Aj, jaká svatá radost hledí z těch nevinných očí dětí zde stojících! Jaká náležitá, srdečná radost ráčí z očí těch dítek v úboru nevinnosti Vaší Milost čekajících, a ti muži a ženy naše s utajeným dechem a se slzou v oku patřili na Vaši Milost Biskupskou! a ti stařečkové a stařenky naše jak se radují, že se dnešního dne dočekali. Tolik radosti, tolik plesání, že šťastného milostivého příchodu Vaší Milosti k nám. Nejmilostější Arcipastýři! Tuto nejvyšší radost všech farníků Včelákovských, spojenou s dětinou láskou, oddaností a poslušností, kladu já, duchovní pastýř jejich, dnes v pokře k nohám posvěcené osoby Vaší Milosti Biskupské a prosím, aby Vaše Milost tento dar náš, jaký máme nejvzácnější, milostivě ráčila přijati! A tak celý rozradostněný a srdcem plným víry, naděje a lásky nejušlechtlejší k posvěcené osobě Vaší Milosti Biskupské voláme: „Živ Bůh dlouho a šťastně Vaši Milost Biskupskou!“ Pochválen buď Pán Ježíš Kriste!

Řeč jeho hluboce dojala všecky přítomné. Vroucí slova dp. faráře vyloudila mnohé slzy pohnutí dojemného. Jeho Bisk. Milost byla též hluboce dojata a děkovala nejrdučejší. Pak uvítal řídící učitel, p. Fr. Valek, jmenem učitelstva J. B. M. takto: „Tehda naplněna jsou ústa naše radostí a jazyk náš plesáním. Tak voláme my všichni učitelé se šalmistou Páně, že zavítal k nám náš milovaný Arcipastýř duchovní, jehož vznešeného příchodu tak toužebně jsme očekávali. Mně dostalo se cti, bych V. B. M. jmenem učitelstva farnosti Včelákovské co nejuctívěji uvítal. Vítaje V. B. M. s city neupřimnějšími vyslovuji naši nejlhlubší úctu a prosím, aby V. B. M. ráčila přijati ujištění, že učitelstvo farnosti naší vychovává sobě světenou mládež ve zbožnosti a mravnosti. Bůh žehnej kroky V. B. M. a všechno konání V. B. M. budíř požehnáním nám všem!“ Jmenem občanstva uvítal J. B. M. starosta obce Včelákovy takto:

Vaše Biskupská Milosti!

Otcové naši učili nás ctíti každou duchovní i světskou vrchnost, a svatá víra, rozum a srdce nám tak káže. Jsouce věrní víře otců svých vítáme s oddaností upřímnou V. B. M. Předkové naši slovanští přinášeli svým milým chléb a sůl. My přinášáme na uctívou uvítanou chléb ujištění, že my všichni farníci Včelákovští až do posledního dechu slovem i skutkem věrnými zůstaneme svaté víře a svému milovanému Arcipastýři Eduardu a prosíme o tu sůl otcovských slov, abychom takto posilnění jsouce jak dosud, tak i dále štíti mohli jako praví synové Církve a vlasti. Bůh žehnej a zachovej V. B. M.!

Jmenem školních dítek uvítala Nejdústojnějšího Arcipastýře šákyne M. Beranova se Včelákovy podávaje krásnou kytici. Nejdústojnější pan biskup děkoval a šťastné divence požehnal udělití ráčil. — Pak hnul se etkvělý průvod za hlalu svonů a hudby k fars. Tu u brány J. B. M. dojemně uvítala a též krásnou kytici podala šákyne M. Kysilkova z Mifetic. J. B. M. potěšena etkvělým uvítáním pochválila a též požehnala šťastné divence. Z fary pak slavně veden nejduš. pan biskup do chrámu Páně, cele naplněného množstvím věřících. J. B. M. sloužila pak mši sv. za četné asistence kněží. Chrámem zněla Marianská píseň „Tisícekrát posdravujem Tebe!“ Po Cedu vystoupil nejduš. pan biskup na kazatelnu, aby promluvil slovem Božím ku srdci lidu. Za podklad dechvatného kázání svého obral sobě slova sv. evangelia „Tak svět světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré!“ Hluboké pohnutí patrné bylo ve tvářích všech posluchačů. Dovedeť J. B. M. rozchevřiti nejduš. struny citové. — Pak dokončena mše sv. Pořad následujících svatých obřadů vždy jasně a zřetelně hlasem libým oznámil vysocedústojný pan kanovník J. Soukup. — Potom začala skouška ze sv. náboženství. Dívky velmi bojné se hlásily a čile ku spokojenosti J. B. M. odpovídaly. Po skoušce nastalo sv. biřmování, což trvalo až do poledne. Biřmovanců bylo přes 600. — Hluboce dojemné bylo velepastýř-

votem nejduš. pan biskup. Mnozí biřmovanci byli k slzám pohnuti. Po skončených obřadech vedena byla J. B. M. na faru. Tam při hostině ráčila J. B. M. nejvlídnějším způsobem jadrným humorem četné hosty mile pobaviti. Hostitel, dp. farář, pronesl uctivě a vroucí láskou prodechnutý přítěk J. B. M. Nejdústojnější pan biskup ve přípitku svém nejprve vdušně vzpomněl patrona chrámu Páně, J. J. knížete z Kinšých, pak připil blahu našeho národa zakončiv slovy starobylého chorálu „Nedej zahynouti nám i budoucím!“ Při hostině kapela místních hudebníků ochotně a pěkně hrála na dvoře. Když pak J. B. M. navečer odcházela, shromáždilo se šacstvo a učíteli před farou a šákyne M. Pejchova se Včelákovy promluvila na rozloučenou. J. B. M. velice dojata šehlala blažené divence a všle loučila se se všemi přítomnými, načes ta hlalu svonů odjížděla. Slavnost tato hluboce etkví v myslí naší. Poznali a samilovali jsme sobě Nejdústojnějšího Arcipastýře, kterýž slova Božské víry tak krásně spojuje s rysem vlastenectvím českým a tak nehynoucí památku zůstanuje s srdci našich. Bůh nám jej dlouho zachovej! — Konečně dušně uvéstí tuto, že dp. farář Ant. Holub působí zde již 13 let a za tu dobu získal si nejen lásku a plnou oddanost všech kolaturníků, ale i velikých zásluh o zvelebení chrámu Páně. Pět jeho mimo věci vpředu uvedené opraveny též varhany, pořízeny lampiony, obrazy, roucha mešní a ozdoby oltářní. Ač delší chorobou revmatickou oslabl, přece obětavě o uspořádání a zdar vyličené slavnosti všemočně pečoval. Žehne Bůh! —

Z Damníkova u Lanškrouna. (Sv. Missie za asistence bodáků.) Několik přivrženčů záad Wolf-fových v Damníkově, kteří na neštěstí sasedají v obecním zastupitelství, usmylil si za každou cenu překasiti misii, kterou Otcové O. SS. R. od 12. do 28. května v obci odbyvati měli. Hlavní ale skrytí struj-cové odboje byli místní učitelové. Za tou přišinou podali k c. k. hejtmantství v Lanškrouně obrazení a žádali zákas této misie pod záminkou, že za veřejný pokoj ručiti nemohou. Mimo to zaslán byl farnímu úřadu od obecního zastupitelstva formán, v němž ho vyzývali hrubě, missionáře odvolati. Toho terorismu se farář však nelekl a ohradil se osobně u hejtmantství v Lanškrouně proti takovému násilí, že misie se bezpodmínečně odbyvati budou. Ruč-li obecní zastupitelstvo za pořádek, když navštíví obec socialisti říš. posl. Kiesewetter a proti všemu řádu bouří, aneb do spolku „Deutsche Bund“ v Damníkově zavítá z Lanškrouna štvácký advokát dr. Hartmann a nacionální bouře provozuje; musí ručiti představenstvo obce i tehdy, přijdou-li pokojní služebníci Kristovy aby kázali pokoj lidem dobré vůle. Nabízenou četnickou asistenci p. hejtmanem farář s díky odmítl. Za takových okolností přijeli dp. misionáři ve vší tichosti do obce a započali dílo své. Když však zaslechl místní četnický závoděl od protestujících vyhrůžky proti misionářům, poslány do Damníkova 4 četníci, kteří v plné zbroji po dvě noci faru střežili, třetího pak dne na zakročení faráře odvolání byli. Naši Wolf-fáni našli ještě jednu záminku k toužení. Místní farář dal postaviti na místě, kde v rozbořeném chrámu Páně stál hlavní oltář, krásný gotický kříž s Holic-kého kamene většinou svým nákladem. Kříž tento měl se za přiležitosti misie posvětit. Když však na kříž byl vyryt nápis „Missions-Kreuz“ způsobil tento nápis mezi Wolf-fanskou cháskou takovou bouři, jako kdyby z dísta a jasná ubídl hrom; nebo tento nápis měl pro budoucí časy hlásati, že se odbyvala tu misie, kterou vši moci chtěli překasiti. Ničomně kříž tento za účastenství vůkolního duchovenstva co nej-slavněji byl posvěcen. Lidu při sv. misii rostlo každým dnem a misie měla výsledek ten nejkvělejší. Z obyvatelstva, které čítá sotva 2000 duší a za přišinou práce mnoho jich mimo obec dlí, přistoupilo jich 1146 ke stolu Páně, mezi nimi většina těch se zastupitelstva obecního, kteří svým podpisem proti misii protestovali. Místní farář také hned prohlásil, že na přes rok bude se konati Renovace. Jak tichý příjezd misionářů do obce byl, tak velkolepý byl slavný odjezd. Zástupci obou spolků zdejších a dav obecního lidu se slzami v očích loučil se s misionáři a co znamení vítězství odváželi si od malých dívek jim darované kytice. Nepřátelské chování proti misii pohnto jistou sbožnou rodinu k tomu, že slíbila faráři během měsíce složit 1000 Korun na ten úmysl, aby se pořídila fundace pro konání misii v Damníkově. Svůj pak zármutek nad zdatenou misii zapřijeli místní 4 učitelové při láteření na Otce O. SS. R. ze stře-dy až do půl 4. hod. ráno svátku Ku nebe Vstupení Páně. V rukou takových vzdělaných leží odchování našich dítek. Lid náš má ještě dobrý základ nábožen-ský, toliko třeba aby se vymaniil s terorismu, jaký v obcích vždy provozuje několik Wolf-fskými listy otrávených psů.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Pan Bedřich Procházka, řídící jubilejní realky císaře Františka Josefa I. v Náchodě, jakožto zakládající člen spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě složil další lhůtu 100 K, pan P. Jan Dvořák, farář v Úpici, co člen řádný dalších 54 K, pan P. Jan Novák, profesor na realce v Náchodě dalších 20 K, pan P. Josef Vojtěch, kaplan v Náchodě dalších 20 K. Dále zaslali: p. František Markus, velkoobchodník v Praze 10 K, p. Otakar Tichý, c. k. celní vrchní oficiál v Podmoklích 10 K, p. Karel Adamec, hodinář v Čáslavi 5 K, p. Josef Smrčková, v Lipli 4 K, p. Josef Ryšavý, knihtiskář v Jaroměři 3 K, p. Jiří Bílek, v České Čermě 2 K, p. Kar. Haus-draus, c. k. berní adjunkt v Broumově 2 K, p. P. Fr. Kraus, děkan v Zlonicích 2 K, p. Ladislav Ryšavý, učitel v Prostějově 2 K a p. Anna Tučková v Praze 2 K. Šlechtným dárcům vadávají se všle díky.

Z Chocně. Východočeské rolnictvo s okresu chocenského, vysokomýtského, litomyšlského a ústec-kého n. O. konalo v neděli dne 10. června 1900 o 2. hodině odpolední v Panákém domě velmi četné navští-venou schůzi za předsednictví p. starosty města Lich-tenberka. Shromážděné rolnictvo přispádaním pokojných českých rolníků v Lupenici neční dobou rozhořčené, vyslovilo předešlým politování nad tímto nerovným

Dále vyslovilo svou nespokojenost a politováním mírně války, šlechtici Kriehammerovi, který rolnické požadavky v příštím úlev ve službě vojenské tak a patra odbyvá a staví je do jedné řady a požadavky jiných stavů, kteří nejsou tak závislí jako rolník na počasí a na příhodné době k neodkladným polním pracím. Rolník nemůže v nynější době dostati služek ni čeledínů a nádeníků pro obdělání svých pozemků, a nichž platí velké daně a všemožné přirážky, a tu má právo žádati od státu, který běží od něho největší krevní, pozemkové a jiné daně — i z dluhů jeho — aby stát zachoval vůči němu ohledů, k uhájení existence stavu rolnického nezbytně potřebných. Rolnictvo volá a nepřestane volati za své dobré právo. Na to promluvil zemský poslanec pan Jan Jaroš z Čáslavky velmi důkladně a všestranně o zřízení a potřebě rolnických obilných skladišť, které by po celých Čechách, Moravě a Slezsku byly jako síť rozestřeny. Panu poslanci dostalo se za zřetel jeho řeči všeobecné pochvaly od sl. shromáždění. Dále uneseno shlíti pro východní Čechy rolnické skladiště a zvolen devítičlenný výbor, jenž uloženo, aby o provedení tohoto úmyslu pracoval. Doufáme, že rolnictvo pochopí konečně význam svého sdružení a svépomoci a nedá se od přelůstníků jiných stavů jako dosud vyudítkovati.

Z Týniště n. O. (Zakázána schůze.) Hospodářská šupa severovýchodních Čech měla konati v neděli dne 10. června o 8. hod. ranní mimořádnou valnou hromadu v okolovalně v Týništi n. O. o důležitých požadavcích rolnických. Do schůze došli nejen páni delegáti, ale též předsední rolníci z okolí. C. k. okresní hejtmanský v Rychnově však tuto rolnickou schůzi zakázalo, jednak že prý sídlem šupy jest Králové Hradec, jednak proto, že hrozí nebezpečí, že bude veřejný pořádek v obci schůzí touto ohrožen. Svým komisařem jmenoval c. k. okresní hejtmanský úřadujícího pana radního v Týništi. Tento pán v průvodu c. k. četníků odbyván schůze také zakázal. Tento pán však v době naší nejtěžší opozice, zastavení veliké přenesené působnosti v obci a v době obstrukce konal vláde nejen tuto službu, nýbrž chodil též po hostincích za pány delegáty, do nichž tito s panem zemským poslancem po zakázání se byli uchýlili. Pan náměstek týnišťský bál se bespochyby, aby v Týništi se nevedly opoziční řeči a proto vláde nám nepřítelak službičoval více, než-li tato by po něm žádati mohla a chtěla. Že se tím dopustil velké národní ostudy, toho bodrý ten pán asi nechápal. Jeme to opoziční chlapci!

Z Kutné Hory. Výstavné práce pokračují valem. Na prostranství výstavišti již svědají se dřevěné kostry výstavních pavilonů, které o nejdříve pokryty budou střechemi a vyplněny stěnami. Úpisy na garanční fond stoupají díky uvědomělým korporacím. K zábavním vlakům přibyl v poslední době vlak „Živnostensko-čtenářské besedy“ z Karlína. Na všech stranách pozorovati vzrůstající zájem a ruch. Také již zajištěno jest množství cen a odměn pro p. vystavovatele. Zvláštní atrakcí bude den zavěcený „Ústřední Matici“, která letos slaví 20 leté jubileum.

Z Uhlířských Janovic. (Špicar polapen.) — Velikou novinou bylo pro celé okolí, že našemu četnictvu podařilo se lapiti pověstného Špicara a dopravit ho do vězení. Týž sloužil za čeledína ve svém kraji, mezitím co bylo o něm psáno, že zaběhl mezi Angličany do Transválu. Špicar je podezřelým, že v poslední době vícekrát oheň založil. Snad nyní spravedlnost ho z ruky nepustí. Po chycení Špicara rozrušeno bylo občanstvo naše zmizením 10leté dívky. Veškeré pátrání dosavadní bylo marným. Zdá se, že dostala se do rukou komediantům, kteří budou chtít ji využítkovati. Vyšetřování snad objasní záhadu tu lépe.

Ze Žlebu. Při poslední valné hromadě slavné občanské záložny uneseno bylo mimo jiné věnovati částku dvaceti korun na postavení podlahy ve zdejším farním chrámu Páně na těch místech, kde díky při službách Božích stávají. Popud k tomuto šlechetnému činu dal p. velezasloužilý řídící učitel Jos. Kratochvíl a byl návrh jeho jednohlasně přijat. Sl. občanské záložně vzdáváme tímto srdečné díky. Necht' zkvétá v novém správním roce k dobru obce i občanstva!

Z Tachotie u Kutné Hory. Dne 17. června pořádá tu učitelstvo okresu Suchbolského veřejnou přednášku pro lid v hostinci p. Frant. Slabého. Přednáseti bude říd. učitel p. Al. Kononíček z Křesetic: „O významu rolnictva v rozvoji národa českého“. Začátek přednášky bude o půl 3 hod. odpol. Po přednášce je pěvecko-hudební zábava, kterou provede učitelstvo okresu křesetického a malešovského za spolupůsobení dp. faráře Nováka z Křesetic.

Z Hrochova Týnce. (Generální visitace.) Ve dnech 7. a 8. června slavilo město naše slavnost milou a slavilo ji způsobem významným. Slavilo slavnost milou, neboť vítalo a hostilo svého velepastýře J. B. M. Eduarda Jana Nep. Bryncha, jenž zavítal do našeho města, aby vykonal generální visitaci a udělil svátost biřmování. Byla to slavnost milá, neboť srdce jednohokasného cítilo, koho vítá, že vítá svého velkého biskupa jako stejně velkého Čecha. A město Hrochov Týnec i přifařené obce vítaly J. B. M. skutečným způsobem uvědomělým a důstojným. Netřeba tu mnoho slov: Městské zastupitelstvo, jakož i zastupitelstva všech přifařených obcí jednomyslně a s nadšením unesla se důstojným způsobem J. B. M. uvítati a vše potřebné k tomu zaříditi; k nim připojily se místní a venkovské spolky, zvláště místní spolek okrašlovací, jenž za přispění města a okolních obcí nákladem několika tisíc korun trvale upravil a ozdobil dosti rozsáhlé okolí chrámu Páně. Na hranicích farnosti uvítán byl nej. pan biskup vůdcem četného banderia, jím doprovoben a do města uveden hudbou a spolky; u brány pak byl očekáván všemi zastupitelstvy farnosti se starosty v čele, spolkem okrašlovacím, Občanskou Besedou, místním a okolním duchovenstvem, školní mládeží a množstvím věřících. Krátce po přjezdu J. B. M. strhl se sice prudký liják, čímž uvítání venku bylo zmařeno, však za to tím slavněji vykonáno ve chrámu Páně, jenž do posledního místa byl naplněn a kdeš p. měšťanosta Alois Chour uvítal

nej. p. biskupa řečí opravdovou a nadšenou jakožto velkého biskupa a Čecha a slovy dojemnými prosil J. B. M. aby v tak těžké přítomné době pro věčné i časné blaho národa Českého bojovati neustával. Pohnut děkova nejduš. pan biskup p. měšťanostovi za toto uvítání, jakož i potom p. patronátnímu komisaři a místnímu dš. p. faráři. Kázání J. B. M. zůstane ve vděčné a milé paměti všem. Po mši sv. udělil p. biskup svátost biřmování dospělým, druhého pak dne školní mládeži, načež po srdečném rozloučení na důkaz upřímné lásky a oddanosti doprovoben v povozech na hranice farnosti. Tak oslavila farnost brochovtýnecká velkého a neohroženého bojovníka za víru a vlast.

Ze Sopot. V pondělí svatodušní pořádala jednota katol. jinochů a mužů pro Sopoty a okolí ve svých spolkových místnostech velmi čestně navštívenou veřejnou schůzi, ve které přednášeli P. T. p. Ant. Drápalík, stud. filosofie v Praze a dp. Ferd. Vlček, farář v Nové Vsi. První p. řečník promluvil „o náboženství ve státě sociálně demokratickém“. Připomenul, že soc. demokraté říkají, že považují náboženství za věc soukromou. Ukázal, že ono učení „náboženství jest věc soukromou“ je názor mnohomyslný, co vše ono učení znamenati může a pak dokázal přemnohými citaty z časopisů a ze spisů předáků sociálně demokratických, že soc. demokraté nepovažují náboženství za věc soukromou, nýbrž že směřují k tomu, aby veškeré zjevené náboženství odstranili, že sociální demokracie je nejen bezbožekou, ale že jest přímo proti-božekou. Druhý p. řečník promluvil „o pomocných prostředcích dělnictva“. Navázav svou řeč na výrok předěšlého p. řečníka, že otázka sociální jest nejen hmotného, nýbrž i duchovního rázu, ukázal, že dříve nebude společnost lidská šťastnější, dokud nebude zbožnější, mravnější. Soc. demokraté svým učním, že člověk je pouhé zvíře nejen lid dělnický znemravňují, ale lidu tomu i hmotně škodí. Nebo proč by práce a dělníkem vlídně zacházel, proč by sil jeho dle své vůle nevyužítkoval, když dělník nebyl by nic jiného než zvíře? — Stav dělnický má nyní málo zavídní hodné postavení. Třeba z něj opět udělat tvora božského, který má práva, ale též povinnosti. Rolník jej nezotročil, ale neznaoboh. Stroj jej možno říci — na polo zabil. Stroj byl vynalezen pro dělníka, ale že stroj dělníku neprospěl, tím vinna jen zloba lidaká. Liberální továrníci, aby mohli dělníka vysádati, přijali za své učení soc. demokratů, že člověk je hovado. Proto jest nejprve třeba ukázati, že i ten dělník je obraz Boží jako jeho pracedárce a že tento má v dělníku svém spátřovati svého bratra, tvora před Bohem sobě rovného a dle toho se také k němu chovati. Stát musí se postarati, aby zásady lásky a spravedlnosti, jak je na základě učení Kristova hlásá katolická církev, vtěleny byly v zákonodárství, aby továrníci, jenž si dělníka využije pro sebe, se také o svého dělníka byl povinen starati, aby mzda byla náležitě upravena dle sil, kterých dělník při práci spotřeboval, aby průmysl byl solidní, aby se nejen zakázala práce žen a dívek v noci, nýbrž aby se práce jejich v továrnách co nejvíce omezila, poněvadž Prozřetelnost vykázaala ženě úkol starati se o rodinu. Až stát přijme za své návrhy křesťanských sociálů, to teprv se dělnictvu pomůže. — Obě přednášky byly pozorně vyslechnuty a hojným potleskem a voláním výborně odměněny. Po přednáškách konal se zajímavý rozhovor o boji, v kterém se utkal v Ondavech pan Drápalík se známým mluvku Hladkým, podužitelem z Ondav. Človíček ten teprv druhý rok z učitelského ústavu vyšel, šve rád proti kněžím a otrá se rád nečestně o katolickou církev, ač má sám bratra katolickým knězem. Tak také v Ondavech mluvil Hladký potupně o církevních odpustcích. Musel, ale chudák k hanbě své doznati, že ani neví, co odpustky jsou a spolknutí hořkou, ale zaslouženou pilulku od p. Drápalíka, aby budoncně, až mu zase napadne o učení Církve katolické se otráti, si dříve vypíčil od některého svého žáčka katechismus, a se poučil, čemu vlastně Církev katolická učí. Chuděrka „Hladký“ myslil, že se jeho mluvení proti Církvi „Hladce“ přijme, jako když je mezi svými, ale „Drápalík“ ho kapitálně „podrápal“. Snad ten morální výprask bude pro něho poučením, aby byl podruhá opatrnější a nepletl se do věcí, kterým rozumí asi jako jistě zvíře latinské. Zdař Bůh!

Z Podvysoka. Značný podiv k kruzích hasičských způsobila zpráva, že z buffetu při hasičském sjezdu v Močovicích konaném dáno bylo z čistého výtešku na evang. sirotčinec a opatrovnu 40 K. Nevíme, kterak to přišlo, že slavnost čistě spolková využita byla pro účel jedné konfesse. Což kdyby tak dáno bylo něco na účel katolický, to by bylo křiku o roztahujícím se klerikalismu. Upozorňujeme na čin dām Močovicích vyzn. evang. všechny katolický. Budou-li pak ony schopny něčeho podobného? Vždyť dobročinných ústavu katolických jest tolik. Uvidíme!

V Chlumci n. C. konány volby do obecního zastupitelstva za velkého rozčilení. V III. sboru volili živnostníci a rolníci svorně své kandidáty. V II. sboru dostali se 3 kandidáti strany občanské do výboru. Strana Masarykovce Dra. Říhy, který volil i za záložnu proti občanstvu prosadila 7 svých kandidátů pomocí 11 hlasů židovských a 10 hlasů učitelských. V I. sboru dostali kandidáti strany občanské 12, strany Masarykovské, židovské a učitelské 13 hlasů; i zde rozhodlo 5 hlasů židovských. Židé tedy zvítězili proti občanstvu; jim pomáhal i p. starosta. Dám p. starosty a Dra. Říhy sřezžen je policiisty a obecními zřizenci. Náčelník a pokladník Sokola volili se židy a výbor Sokola proto resignoval. Ze Sokola učitelé vyhnali; panuje proti nim v občanské straně značné rozčilení.

Ze Zbislavi. Čáslavský „Hus“ zle jest rozduřen, že uloženo bylo správám škol od zemské školní rady, aby doprovázely dívky k sv. biřmování a při nich o dohled se postaraly a že takový rozkaz přišel i na správu školy v Semtěši. Připisuje ku své zprávě: „Podotýkáme, že toto nařízení dáno správě evang. školy v Semtěši nikoliv snad omylem.“ To má p. dopisovatel úplně pravdu. Aby čtenáři naši věděli, že nejednalo se tu o nějaké utlačení evangeliků tímto rozkazem, pravíme, že evang. správa školy dostala tento výnos proto, že tam má katolické děti. Ovšem to by pánům chutnalo, mít ve škole děti ka-

tolické, a pro ně dostati právo veřejnosti a jiné výhody, ale dohled na děti se starati, to ne! A když starý zasloužilý učitel na rozkaz svého představeného úřadu se o dohled postaral, pak jest panyřován, chikanován a před soudní tribunál náboženské obce hnán. Jeme radou pánům, kterým to bylo proti srsti, aby tedy katolické děti do školy své nepřijímali a budou mít po starosti. Škola obecná není bertocho daleko. Ostatně povíme si možná více přístě!

Od Sádky Konečně vzpoměli si páni od okresního výboru Dolno-Královického na naše zakoutí, které po tolik let odstrkovali a pro jehož potřeby nejmenšího porozumění neměli. Nechceme se chlubit, ale můžeme říci, že naše dopisy spojené se zahájenou akcí k rozdělení okresu nemálo k tomu přispěli, aby páni z hříslného spánku se vzbudili a oprávněným stezkám přítrž učinili. Počátkem leta počne se stavěti již dávno nutná a želaná silnice umožňující spojené obce Hodkovské s Čestínem a Zručí. Vítáme s radostí projekt tento, neboť tím učiněn bude konec oněm Krkolomným jízdám, které ohrožovaly povozy i pasažery při každém kroku na bývalé rozbité polní cestě. Při tom však již předem pronášíme skromnou žádost, aby nové vystavené silnici lepš péče a dohledu se dostávalo než-li oně staré vedoucí obcí Hodkovem k obci Hranické, která vystavena byla munificenci dobrotitivé bývalé vrchnosti p. baronem z Wächtrů. Kdyby měla vypadati tato nová jako ona stará, bylo by škoda už předem všeho nákladu, neboť stará silnice ta, kterou bohužel nám velice nakloněný (?) výbor dolnokrálovický po více než 30 letech ještě do své správy nezval a která proto odkázána jest opravami na náklad obce volkostatku šlechtice ze Schebeků, vyhlíží hůře než-li zapadlá polní cesta a to před samými okny představenstva obce a k tomu ještě zástupce v okresním výboru. Louže ba přímo jezírka plná bahna a smrduté močůvky ohrožují i za největšího sucha boty, šat i nos kolemjdoucích. Jeme věru zvědavi, kdy konečně dvacetiletý zástupce tento a přednosta obce se do těchto o smilování volajících močálů vloží. Co pak by se mu nemohli ti rozliční páni, kterým za těch dvacet let hlasem svým tolikrát prospěl, odměniti pejmntím silničky této ve správu okresu? Myslíme, že úřad zástupce nezáleží jenom v mlčení a kývání, ale v rázném vystoupení a hájení zájmů těch, kteří ho tam poslali! Nebylo by nijak divno, kdyby při nových volbách voliči si řekli cosi o nových lidech. Pak by neprospěl nic nátek ani prosby ani hrozby. Proto dokud je čas, pozor!

Pro pohořelé v Kyšperku došly do administrace dary, jež svým časem dále dodány budou: Pospíšil Frant., kaplan ve Velké Jesenici, zasílá „Chléb sv. Antonína“ pro pohořelé v Kyšperku 4 K. Štábl Frant., redaktor Obnovy 4 K.

Lázně Velichovky, které za správy p. MUDRA Pelanka mají ráz úplně českých lázní a navštíveny jsou již více rodinami z Pardubic, Prahy, Jaroměře, z Dol. Rakous a různých koutů Čech, těší se vzrůstající přízni obecnstva. V parku i okolních lesních promenádách je zřízena celá řada nových sedadel, odkudž je rozkošná výhlídka na Hradecko, Jaroměřsko i Hořicko. V neděli 17. června 1900 a každou neděli odbyvá se velký vojenský koncert hudby pěšího pluku č. 36. Začátek o 3. hodině. Vstupné osoba 50 haléřů, rodina 3 osob 1 K 20 h. Ze stanic Černožice, Smiřice a Jaroměř jsou do Velichovek pěkné procházky polní. Restaurateur, p. Jindřich Bürgel má dobrou kuchyň i výtečný sklep.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 9. června 1900. 1 hl. pšenice k 12:40—14:10, žito k 10:55—11:50, ječmena k 8:60—9:00, oves k 6:20—7:00, proso k 00:00—0:00, vike k 10:50—16:00, brachu k 16:50—18:50, jáhly k 18:40—0:00, krup 16:00—40:00, bramborů k 4:40—4:80, jetelového semínka červeného k 00:00—00:00, jetelového semínka (jinkarnát) k 00:00—00:00, máku k 30:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 16:00—18:50, 100 kg. žitných otrub k 13:00, pšenič. otrub k 12:00. 1 kg. mála k 2:20—2:80, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:32—0:36, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 9. června 1900 pšenice 00:00 00:00, žito 12:00, 11:50, 11:40, ječmen 00:00 oves, 6:80 6:40, brách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 3:80 3:00, vejce (kopa) 2:64 0:00, málo 2:56, 2:16, tvaroh 32 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 8:00, sláma k 3:—, k oves 16:00.

Žádejte na ukázk. Právě vyšlo.

Odebírejte a rozšiřujte nádherně vypravené album

Svatá země

obsahující 300 celostranných pohledů na místa nejpmátnější.

Zdarma vzácná umělecká premie:

Ukřizování Ježíše Krista s panorámou Jerusalema.

Svatá země vyjde celkem

ve 25. sešitech po 30 kr.

Objednávky vyřizuje obratem

knihkupectví B. E. Tolmana v Hradci Králové.

(Založeno roku 1863.)

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Belohradě
(severo-záp. dráha, král. České)

unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů
vše učině v ohni zlatené a stříbrné zač se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
nálohou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykazati četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelen,
táčků na křest, svícenů, paciškálů, schráněk na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Vysnemenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného obecenstva, znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní
v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 800 oltářů.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,
Hradec Králové.
Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného
zboží: Jágrových košil, kalhot, pun-
čoch, ponožek, rukavic, živůtků atd.

Potřeby sokolské a cyklistské.

Tovární ceny.

Podporujte domácí průmysl.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posiluje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pění.
Rus. pat. maz na kůži.
Universální tuk na kůži.
Appretura na kůži.
Mazadlo na kopyta a vozy,
nejlevnější u

M. Barthel & Co. Videaň, X.
Keplerova ulice č. 21,
Popis zdarma.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sčítání cen!

Malá zkouška přesvědčí.	Prádlo pro dámy i pány.	Turistky cyklistických potřeb.	Výbavy pro nevěsty.	Malý zisk, velký obchod.
	Obrovský výběr novotinek kravat, límčů, manžet atd. Kněžské kolárky a náprsenky.	Bohatý výběr dámských novotinek, nejjemnějších sephyřů a cretonů stálobarevných.	Tovární sklad dam. garnitur kávových a jídelních, ručníků, kapesníků a t. d.	
	v cenách nejlevnějších doporučuje			
Speciální obchod klatovským prádlem. Stanislav Jirásek. Hradec Králové Velké náměstí č. 36				

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Podporujte křesťanský závod!

Solidní obsluhou
vždy osvědčený a chvalně známý

obchod konfekční pro dámy

ANNY F. HOROVÉ v Hradci Králové, Klicperova ulice
odporučuje

ku jarní a letní saisoně svůj bohatě zásobený sklad elegant-
ních a moderních všeho druhu a velikostí

— Rovněž jest vždy velký výběr rozličných —
bluz, dětských šateček, černých a barevných zástěr na sklady.

Objednávky dle míry se rychle zhotovují.

jupiček a pláštěnek.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejhlubší

Anna F. Horová.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

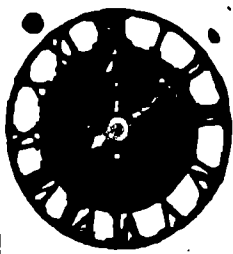
Záclony. Opony (draperie). Židěnky.

V. Vacek,

závod
školácký
v Paměť-
níku
a Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsa-
zování stromy ovocné vysoké
a krasy, sazenice pro živé
p loy, křoviny ozdob. konifery
dřevoké stromy pro stromofadl,
pláňata atd. Statistice sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Prvý sešit právě vyšel v ná-
kladu 35.000 výtisků.

Svatá Země.

Obrazová pouť z Betléma na Golgotu
se slovesným doprovodem
professora V. Müllera.

Nádherné toto dílo, jež se s originálními li-
terárními vložkami ~~přes~~ tiskne, tvoří bude album
nejkrásnějších pohledů na svatá místa, v nichž
narodil se, působil a trpěl Spasitel náš Ježíš
Kristus.

Předběžné je rozpčteno celé dílo asi na 300
celostranných ilustrací čtvercového formátu, po
způsobu děl „Letem Světem“, „Around the
World“ a p.

Skvělé obrazové album „SVATÁ
ZEMĚ“ vycházeti bude ve lhůtách 14denních
v sešitech po **20 kr.** (60 h) o **12 obrazech**,
tištěných na křídovém papíře po jedné straně.

Celému nákladu bude přidána **bezplatně**
umělecká barevná premie,
představující:

Ukřižování Ježíše Krista

s panoramou

na Jerusaleém.

Obrazy sestaveny jsou v ohro-
nologickém pořádku a velkým po-
čtem svým (na 300) jakož i stkvostností
výpravy předčí všechna vydání dosud vyšla i za
hranicemi.

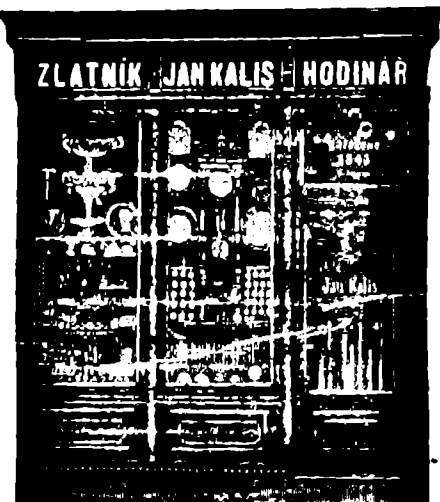
Na dílo tak nádherné stanovena cena neoby-
čejně nízká, takže subskripce bude nejširším vrst-
vám přístupna.

Přihlášky přijímá a vyřizuje každé knih-
kupectví (na 10 sešitů předplácí se zl. 3.—,
poštou zl. 3'30), zvláště:

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna

V. Ketrba v Praze, 200 II.

Na 300 obrazů.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých ba-
rev, nejnovějších vzorů a bez zvý-
šení cen lze dostati pouze v mém
prvním českém zasílatelském zá-
vodě, o jichž trvání co důkaz
podávám jedno z posledních mne
došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku,
musím však s politováním sdělitii,
že jsem posud šatstvem tou měrou
zásoben, že na delší dobu nemohu
pomýšleti na nové objednávky,
vinu toho nesou Vaše látky vý-
tečné jakosti, které nejsou
takřka ani k roztrhání.

Trvám v účtě oddaný

František Partl, správce školy
Kunratice.

Karel Richter,

velkoobchod sukнем

Hradeo Králové.

Velectěné P. T. obecenstvo
v místě a v okolí upozorňuji že
za příčinou zvětšení obchodních
místností přesídlil jsem sklad
svůj do prozatímního krámu na
náměstí.

— Založeno 1885. —

Kdo pojedě do Paříže

neb na cesty vůbec dobrý a levný
oblek si pořídit chce, at neopo-
mene sobě dopsat o vzorky vý-
tečných látek, které zvláště k tomu
účelu zasílá a **nejlevněji dodá**

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny

Hradeo Králové.

Po čas přestavby Klicperova ulice prot
chrámu Panny Marie.

Žádejte české a křesťanské výrobky.

Zasílám i menší objednávky různých li-
kerů vyplacené z dovozného. Nejlépe
hodí se 6ti litrové deminy 1 litr 80 kr.
a 1 zl. 10 kr.

Třebeňická alivovica 60 kr., 80 kr., 1 zl.
Pro pány obchodníky a hostinské přímě-
řená srážka.

Cenníky se zašlou.

Sklad třebeňické továrny

A. DVOŘÁČEK

Praha.

Jindřišská ulice č. 27. nové.

Prodá neb pronajme se villa.

Na **Kamenných Sedlístích** jest
vystaven nový domek neb villa na zdravém
vzduchu na konci dědiny mezi lesy asi 20
minut od lesa. Tuto prodá neb pronajme na
letní byt. Hodí se pro P. T. pány úředníky,
učitele, profesionisty. Villa pozůstává ze dvou
pokojů. Dle potřeby jsou k dispozici dvě po-
stele i s peřinami. Pošta Přeseč u Litomyšle.
Jan Bartoš č. 9. a 10. v Kamenných Se-
dlístích.

Květiny

všech druhů do zahrad i do pokojů v cenách nej-
mírnějších a nejlepší jakosti v zahradnickém závodě

Jana Vognara

v Pouchově u Hradeo Králové.

Obsluha správná a rychlá.

Cenník na laskavé požádání zdarma a franko.

Krajinské úřady v Čechách.

Jak známo, zamýšlí vláda obnoviti krajské úřady v Čechách, jichž má býti 10 a jimž se má přidělit část agendy c. k. místodržitelství. Vláda podala následující zákon o zřízení krajských správ či vlád v Čechách.

Se souhlasem obou sněmoven říšské rady vidí se Mi naříditi:

§ 1. Ve prospěch politické správy bude v království českém zřízeno deset krajských správ. Místo a rozsah jednotlivých správních obvodů naznačeny jsou v příloze. Pro změny v politických okresech uvnitř krajských správ platí ustanovení zákona ze dne 19. května 1868 ř. z. č. 44.

§ 2. V čele každé krajské správy stojí krajský hejtman. Každý krajský hejtman bude míti zástupcem místodržitelského radu. Krajský hejtman náleží do V. hodnostní třídy. K obstarání úřední činnosti budou přiděleni krajským správám krajské radové v VII. a krajské komisaři v VIII., jakož i potřební konceptní síly od IX. třídy hodnostní dolů.

Dále budou přidáni krajským vládám nejn nutnější síly lékařské, technické, účetní a kancelářské.

§ 3. Na potřeby úřední a kancelářské, výlohy spojené s přesídlením a cestovné vykáže se krajským hejtmanům příslušný pnušální obnos.

§ 4. Jmenovati krajského hejtmana, jakož i jeho zástupce náleží císaři.

Jmenování a přidělování úředníků VII. a VIII. hodnostní třídy u krajských správ svěřeno jest ministru vnitra a od IX. hodnostní třídy dolů místodržiteli.

§ 5. Krajskému hejtmannu přísluší natu-
rální byt v úřední budově a není-li vhodných místností, tedy nájemné místním poměrům přiměřené.

Pro mimořádné výlohy má krajský hejtman nárok na funkční přídavek přiměřený místním poměrům.

§ 6. Krajské hejtmannové jsou podřízeni bezprostředně místodržiteli.

§ 7. Zásadně přidělují se krajským správám záležitosti jejich obvodu I. a II. instance, které dosud patří do oboru místodržitelství; krajské správy jsou v oněch případech poslední instancí, v nichž dosud bylo místodržitelství.

Místodržitelství budou vyhrazeny záležitosti, které týkají se buď celé země, anebo přesahují hranice jednoho kraje. Také mohou býti krajským správám přiděleny záležitosti, které dosud vyřizovala okresní hejtmannství. Blíže ustanovení o provedení těchto zásad, jakož i o upravení vojenských záležitostí budou vydána příslušným nařízením.

Krajský hejtman bítí má dále bezprostředně nad podřízenými úřady a ústavy svého úředního obvodu.

§ 8. V právním jednání budiž nžito stávajících zákonitých předpisů přesně v jejich duchu. Proti nařízením a nálezům podává se odvolání, pokud jest zákonem přípustno, skrze místodržitelství bezprostředně k ministerstvu. V těchto případech podává se odvolání proti nálezům krajských vlád místodržitelství, aby o nich trvale rozhodlo:

1. Při nálezích o náhradě velkých výloh za léčení, ošetřování a pohřebních.

2. Při nálezích o povinnostech přispívati k účelům kultu, činí-li se na to nárok ze všeobecného důvodu příslušnosti k nějaké církevní obci.

3. Při nálezích o nřítí stávajících konkurenčních zákonů při vedení staveb, církevních potřebách, vnitřního zařízení, jakož i na pomoc při kostelích, farách a hřbitovech, pod soukromým patronátem.

Jde-li o náklad přes 16.000 korun z dotčeného církevního jmění, platí dosavadní kompetenční ustanovení.

4. Při překročení poplatků štolových.

5. Při rekurech proti nálezům o povolení závodů (§ 25. ř. ř.) s výjimkou případů v § 27. vyjmenovaných.

6. Při nálezích, týkajících se udělení, od-
pírání, vzetí koncese (§§ 5. a 138.), jakož i jejího pronajmutí a zastupování (§ 55.) u živností vyznačených pod číslem 4, 7, 8, 9 a 15, § 15. ř. ř., dále při závodech pohřebních.

7. Při nálezích o zevnějších označení živností (§ 44. ř. ř.).

8. Při nálezích o zjednání zástupce nebo nájemce u svobodných, řemeslných a reálních živnostech (§ 55. ř. ř.).

9. Při nálezích o vykonávání živnosti dle rozhraničení na okresy dle § 42. ř. ř.

10. Při nálezích o nucených porážkách a schválení tarifu porážkového dle § 35. ř. ř.

11. Při ustanovení maximálních tarifů dle § 51. ř. ř.

12. Při nálezích v záležitosti užití zákona ze dne 16. ledna 1895 ř. z. č. 26. týkajícího se výprodeje.

13. Při schválení tarifů při ústavech pro míry a váhy (zákon ze dne 19. června 1866 ř. z. č. 85).

14. Ve veškerých záležitostech, týkajících se podomního obchodu a tomuto podobných odvětví výdělkových, na obcházení spočívajících.

15. Při nálezích krajských vlád ve veškerých záležitostech obecních voleb, pokud nebyly vydány ve výhradním vykonávání státního práva dozorcího.

16. Při odvoláních proti nálezům v záležitostech domovského práva, vynesených krajskými vládami v druhé instanci.

17. Při nálezích ve sporech o hranice obce.

18. Při nálezích ve sporech o mzdu čeledí.

19. Při sporech stran osvobození od mýt. (§ 17. zák. ze dne 2. dubna 1867 ř. z. č. 32.)

20. Při nálezích stran odepření vysvědčení nezaviněnosti dle řádu požární policie.

21. Při nálezích stran odepření licence ku prodeji novin a povoleních dle § 3., odst. 5. tisk. zák. ze dne 17. prosince 1862 ř. z. č. 6 ex 1863, pokud se týče zákona ze dne 9. července 1894 ř. z. č. 161.

22. Při nálezích v záležitostech zbrojních listků.

23. Při nálezích ohledně trestního řízení zavedeného obcemi v případech přestupků místně-policejních.

24. Při nálezích o stížnostech proti odepření pobytu v území obce se strany obce.

25. Při nálezích krajských vlád v záležitostech nadací, vyjímajíc nadace vojenské.

26. Při nálezích stran osvobození od povinnosti nemocenského pojištění. § 4. zák. ze dne 30. března 1888 ř. z. č. 33 o nemocenském pojišťování dělníků.

27. Při nálezích o stížnostech týkajících se zjištění denní mzdy v okresu obvyklé. (§ 7. zák. ze dne 30. března 1888 ř. z. č. 33 o nemocenském pojišťování dělníků.)

28. Při nálezích v záležitostech chudinské třetiny a procenta chudinského.

§ 9. Pro král. hlav. město Prahu, jakož i pro záležitosti a působnost pražského policejního řiditelství pro její obvod zákon tento neplatí.

§ 10. Krajské vlády mají vstoupiti do života šest měsíců po prohlášení tohoto zákona.

§ 11. Ministr vnitra pověřuje se provedením tohoto zákona.

BESIDKA.

Z historie animalních potravin člověka.

Všechny choroby a vady nečiní ještě maso nespůsobilým k požívání a proto určil v pozdějších časech talmud, že jenom takové choroby činí maso nečistým, když zvíře následkem choroby děle jak 12 měsíců by žiti nemohlo. Původně bylo těchto 18, později dostoupla číslíce počtu 80. Po zapečetění provádí se na mase ještě t. zv. nikur aneb poraš, který záleží v tom, že maso přední zbavuje se všech náčiní krvenosných (tepen a žil) šlach a určitých sliznic. U ssavců vykonává poraš sám šebita, u drůbeže židovské hospodyně sama. Nikur provádí se následovně: hlava se rozsekává, velké tepny a žíly vytahují, mozek, který dovoleno jísti, se vyndává a blán mozkových zbavuje; zevnější náčiní krvenosné přetřídá se ostrým nožem po délce očí se vylupují a zahazují. Špička jazyku se odřezává a žíly vytahují, rovněž plíce utřájí se, srdce otírá a hlavní tepny a žíly po délce rozkrajují. Přední čtvrtě upravují se tak, že odstraňují se všechny tepny a žíly, šlachy a sliznice, k čemuž jest třeba, aby maso se rozřezávalo; poněvadž ale při nikuru zadních čtvrtí tyto značně na ceně ztrácejí, neprovádí židovští ani nevěřící řezníci nikur zadních čtvrtí a proto židé nejedí maso zadní, ač talmud jísti ho dovoluje.

Maso košerované smí pouze 3 dny staré býti; v průběhu 24 hodin je třeba, aby maso bojně hrubou solí posypané půl hodiny ve vodě se mocilo. Játra a remeno smí jenom pečené požívány býti. Kdo u židův maso jí, ten dříve jak za 6 hodin mléko požívati nesmí a i po tom době ústa vypláchnouti si vodou musí. Talmud předpisuje zvláštní nože a nádoby na maso a jiné náčiní a nádoby na mléko.

Za našich časův všechny tyto předpisy talmudu nemají cenu žádnou, ony vystačily snad pro starověk, a středověk ale není žádného podstatného důvodu, aby dále trpěny a zachovávány byly. Jmenovitě nejméně oprávněno jest košerování, které ten účel mělo, aby — všechna krev z těla uběhla, ač jak výše právem dovedeno jest,

i zvířata, která jsou v agonii, tedy těžce nemocná, košerovati lze. Aby všechna krev z těla uběhla není naprosto potřebí košerování, toho docílí se zrovna tak dobře anižby ubohé zvíře strašlivá muka při svazování, podřezávání a pozvolném umírání vytrpěti muselo.

Dnes, kdy na všech moderně zařízených jatkách k tomu se přihlíží, aby zvířatům, těm ubohým tvorům, jež z ohledův národohospodářských hahnouti musí, smrt co nejrychlejší a nejméně bolestná zadána byla, ku kterémžto účelu celá řada nástrojův pořízena byla, trpí se k hanbě osvěceného století, bezúčelné nelidské a ukrutné mučení zvířat košerováním.

Již samy přípravy přihlížejícímu úzkostí srdce svírají, když vidí, jak ustrašené zvíře se brání, když ostré provazy do masa se zařezávají, jak strachem se chvěje a vypouleným okem o milost prosí! A ještě jeden moment nesmí býti zapomenut. Při žádném jiném způsobu nesesuroví chasníci řezníci tak, jako právě při košerování bijíce a kopající svazované zvíře, když sebou zmítá a mukám uniknouti hledí. A teprve když po této půl hodiny trvající proceduře krk zvířeti se obrací a pan košerák pohodlně přistupuje, aby zvířeti krk podřiznul; strašlivou bolestí puzeno zvíře vyhodí hlavu a zalévajíc se krví a hrozně chraptíc, často rohy od lebky si urazí. Vědomí u košerovaného zvířete trvá velmi dlouho 15 i více minut reaguje kornea oka na dotyk, tedy více jak čtvrt hodiny zvíře za těch nejhroznějších muk a křečí pozvolna umírá.

A to všechno se trpí, poněvadž to talmud nazývá; náboženství židovské toto košerování neznalo. Osvícené vlády saská a švýcarská i jiných státův košerování pod pokutou 1000 marků tomu, kdo řezze i 1000 marků tomu kdo řezati nechá aneb 6 měsícův vězení, naprosto košerování zakázali.

Židé hleděli zákaz košerování obejít. Nejprve dováželi řezané maso pro židy saské z Pruska ale vláda saská nelicila a dovoz zakázala a ejhle, dues po pěti letech židovstvo saské jí maso klidně, které košerováno nebylo.

Z dějin piva.

Pivo z pšenice, žita a ječmene znali vařiti již po-
hané. Chmele užívali ke kořenění piva Čechové a Rusové již v 9 století. Když r. 985 učinil car Vladimír v Bulhary mír, označili tito jeho trvání pofekadlem: „až kámen počne plovati a chmel tonouti“. Později rozšířilo se vaření piva a opilství na Rusi tak, že veliký kněz Vasilij II. přísah zapověděl upotřebení chmele při vaření piva a medoviny. V Čechách se vařilo pivo v každé domácnosti a kronikáři se o tom ani nešifili; víme jen, že tu i onde byly chmelnice.

Když v Čechách, na Moravě a ve Slezsku byla města zakládána, nemluví se o žádné živnosti tak často a obšírně, jako o vaření piva, v němž záležel veliký důchod obcí a občanů. Vaření piva považováno za přední a nejplátnější živnost městskou. Města snažila se zbavit se pivní konkurence vymáháním tak zvaného „práva milového“ totiž, aby na míli cesty kolem města nesmělo býti žádné živnosti městské, zvláště pak žádného pivovaru, pod velikými pokutami, protože z várek šel veliký důchod komoře královské. Z každé várky vařilo se 12 i více denarů a kdo by na míli kolem města pivo vařil, měl statek i hrdlo propadnouti. Od krále Jana Lucemburského obdrželi takovto výsady jmenovitě Pražané, Královéhradečtí, Čáslavští, Nymburští, od krále Karla IV. Kouřimští, od Václava IV. Kolínští, Mělničtí, od Zikmunda Brodští, Mýtští atd.

Za krále Jiříka Poděbradského a Vladislava II., kdy se zaváděla a ctužovala selská robota, trestání venkovani na hrdle, kteří se odvažovali vařiti sobě doma pivo. Páni a rytíři však si vymohli právo vařiti pivo svatováclavskou smlouvou v Praze r. 1517 a došlo konečně k narovnání mezi pány a městy v této přičině. Páni před tím poddaným svým bránili bráti pivo z měst a nutili je k odebrání piva z pivovarů panských. Vilém z Pernštýna z Pardubic přispěl posléze nejvíce k uzavření smíru mezi pány a městy.

Tím, že městům královským odňato bylo výhradné právo vaření piva, umožnil se v Čechách veliký pokrok hospodářský, neboť šlechta po městech a městýscích své pivovary zakládajíc obcím za zajištění platy je poněžila, čímž i v poddaných městech dochody obecní a zámožnost měšťanů znamenitě se zvelebilily. Ač pak páni a rytíři na panských pivovary měli, přece v městech pivo vařiti nemohli, leda by v městech domy měli a podnikli práva a břemena městská.

Ve větších městech bývaly záhy veliké bouře, když obec neb přední měšťané sami toliko pivo vařiti chtěli, zvláště řemeslníkům várky zabíraující. Zvláště ševci a krejčové, časem též koželuzi a řezníci se bouřili a často k vůli žízni a pivu, které si sami doma přes zákaz vařiti chtěli, k ztrátě hrdla odsouzeni byli.

Z vaření piva bylo povolováno králům od sněmu posudné co pomoc, za níž králové zvláštními revery

děkovali. Také poddaná města platila vrchnostem z každé várky dle zvláštních svých privilegií a smluv poplatky. Časem se vyvinulo v městech právo nákladnické z ten způsob, že jenom jistý počet domů oprávněn byl živnost pivovarnickou provozovati, jichž majitelé vystavěli si společný pivovar a výhradně užitek z něho brali. Domy takové až čtyřikrát tolik, co jiné platily. Po povstání r. 1547 musila města platit králi „penální ták“, první to daň z piva, která až do r. 1820 v platnosti zůstala. Piva česká byla až do 17. století hlavně pšeničná bílá a ječná hořká. Mimo to se vařilo „staré silné“ a mladé (juvenis cerevisia) čili patoky. Bílé pražské, rakovnické hořké, žatecký samec, bradecký, žitavský a zvidnický březňák bývaly znamenité. Za to litoměřické smrdělo bahnem a dýmem a o nedobré Páchovském říká „Smrdal“, že dýmem zasmrđalo, a „Musil“, protože je za městem dávkou musit, až z toho vzniklo konečně přísloví: „Toť by se pilo, ne to Páchovský“. V Chebu měli „dobré“, když koušelám se na něm koženky přilepily. Sládci věřili, že čáry jim brání ve vaření dobrého piva. Zažehnali proto čaroděje za žehnutí a zaklínání: „Zaklínám vás, všechny čerty, čáry a kouzelníky skrze to nejvyšší Boží jméno, ve jménu Otce! i Syna! i Duchu Sv. já těmito slovy zaklínám: Tetra, gramaton, Elyon, adonax, Ely, dox, upson, athanatos, arotia, Emanuel, Sabothi, agvos, Ottyeis, apior, ischiris, aguls, Eleyasn, ymach, i všichni svatí proroci, patriarchové, mučedníci a mučednice svatí, vás tak všechny čáry a kouzly zaklínám těmito slovy, kterým se toto Bůž Kristovo posvěcuje posvátný, abyste mi nic neškodili v řemesleném nemohli. Toho mi dopomáhej Bůh Otec + i Syn + i Duch Svatý + Amen.“ Bylo to trochu dlouhé, ale v Čechách byla tehdy žízeň ještě větší. R. 1542 bylo v Hradci Králové 37 pivovarů, v Kolíně 11, v Kouřimě 8 atd. V Hradci Králové za 15 měsíců byly 7683 várky po 13 sudech = 100.000 sudů. Na tolik jsme se ani teď nezmohli. Iu, když teď páni pijáci pořádají stávky, pak se již ničemu nedivíme. Kdo pak má v Hradci, pit!!

Svatá země.

Českému písemnictví dostane se konečně nádherného obrázkového díla o Palestýně přičiněním čilého Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrby v Praze, která výpravou „Obrázkové revue“ dra. J. Podlahy ukázala neobyčejnou zdatnost a energii.

Těšíme se opravdu na dílo, které v nejbližších dnech počne vycházeti po levných (30 kr.) sešitech o 12 umělecky provedených obrazech, tištěných na křídovém papíře po jedné straně; těšíme se upřímně na knihu, k níž střízlivý a věcný slovní doprovod obstará obratné pero prof. Václava Müllera. Avšak i zkušený cestovatel, jako dr. Fr. Maleček, který celou Svatou Zemi seznal, přislíbil, při významném díle své spolupráce. — Krásné poetické vložky píše Fr. Žák. —

Již v útlém mládí jako děti doma slyšíme o zaslíbené zemi, o které pak národní škola přede pro dětskou duši tajemnou nit poutavého vyprávění. A sežloutlé listy dějin popsány jsou bohatým písmem o Svaté Zemi, kde odehrálo se největší drama lidstva, jehož vznešeným a nedostupným hrdinou jest Bůh člověk. A kdož by si tu nevzpomněl ihned také na křesťanské výpravy rytířského středověku, které Evropa s plameným zápalem podnikla proti svedpému půlměsíci!

Palestýna jest zemí, ku které veškeren svět pohlíží s opravdovou i pochopitelnou úctou, ku které však nejme srdce každinkého křesťana zírá s nezvratnou a pevnou důvěrou, neboť tam jest počátek pravého obrodu lidstva, tam vzešlo nehasínající světlo, které rázem zaplašilo tmy pohanství a zvrátenosti, tam lidstvo člověkem-Bohem přivedeno jest opět k Bohu.

I pranic se nedivíme, že lidé odevždy rádi putovali do Svaté Země, aby popatřili na místa, kde žil a chodil, pomáhal a trpěl, zemřel a omlaven byl Vykupitel, aby útechy načerpali pro klopotný život a s důvěrou v Boha vrátili se do své otčiny. Chodí tam korunované hlavy, knížata, boháči i lidé méně zámožní; jde tam, kdo jen trochu může.

Pozoruhodno jest, že Palestýna přes četné rány hladového zubu letícího času zůstala přece jen starou Palestýnou; i v tom dlužao pozorovati nevystihlé řízení Prosvětelnosti.

Světový a nesmazatelný význam Palestýny přivábil také umělce všech národův a dob, již slovem, obrazem, štětcem i dlátem zachytili nejen jednotlivé výjevy, scény a místa, ale i celá města a krajiny z věčné poutavé i přitažlivé Palestýny.

České písemnictví, obohacené již četnými knihami o cizích krajinách, nemá dosud obrázkového díla o Svaté Zemi. A proto s opravdovým nadšením

dozajista přijata byla vřede zpráva, že katolická knihtiskárna V. Kotrby vydá dílo, stojící v každém směru na výši doby — a při tom velmi levné, tak že si jej bude moci zaopatřiti každá i sebe chudší rodina. Dílo přípravných prací bezpečně lze souditi, že řada vybraných obrazů, které rozpočtena jest na 300, bude i vkusnou ozdobou každého salonního stolu.

Kniha vedle jiných stránek výhodných bude i výbornou pomůckou při výchově a vyučování, tak že k ní bude dosti zhusta sahati i katecheta i učitel. A slovo živé, doprovázené zdatilým a věrným obrazem, nevymizí již tak snadno z duše a mysli.

A podnikavá knihtiskárna V. Kotrby, která nešetří obětí hmotných, poněvadž jí jde v prvé řadě o řádnou a náležitou věc samu, při závěru elegantní, vkusné knihy vydá ještě — monumentální obraz, totiž Panorama Jerusalema, o jehož podrobnostech zmíníme se šíře někdy jindy.

Nechceme nikterak upřílišovati, nýbrž konáme jen zpravodajskou svou povinností, když již nyní upozorňujeme českou veřejnost na prvé obrázkové dílo našeho písemnictví o Palestýně. Každý pak, kdo jest upřímným přítelem dobré naší věci, zmíní se věru v okolí svém o cenné této knize, která pro nepochybnou vnitřní svou hodnotu a vnější dokonalost vrchovatou měrou zasluhuje doporučení co nejvyššího. Čím větší bude řada odběratelů, tím k většímu obětem zajisté ochotna jest Cyrillo-Methodějská knihtiskárna.

Kdo může, získá dalšího odběratele a sám se přihlas za příznivce zdravé této myšlenky, která — potká-li se s plným zdarem — bude zase zdrojem dalších prací umělecko-literárních!

Dílem tímto získá jen hojně úcta ku Svaté Zemi, zbrocené krví Spasitelovou a krví nečetných mučedníků, cennou knihou touto vznítí se v živé, do výše hárající plameny víra, naše, tkvějící hluboko v našich srdcích!

Konkurs.

V městském školním okrese Královéhradeckém obsadí se definitivně:

1.) Místo ředitele při nově zřízené měšťanské škole pro chlapce v Hradci Králové s ročním služným 1400 K, s funkčním přídatkem 400 K a s bytem příslušným.

Žadatelům prokázati se jest spůsobilost k vyučování náboženství katolickému.

2.) Místo učitele při téže měšťanské škole v Hradci Králové pro odbor mathemático-technický se služným 1400 K.

3.) Místo učitelky odboru mathemático technického při měšťanské dívčí škole v Hradci Králové s ročním služným 1400 K.

Žádosti náležitě doložené přijímá c. k. okresní školní rada pro město v Hradci Králové ve lhůtě šesti neděl ode dne vyhlášení konkursu tohoto v „Pražských Novinách“.

Z c. k. okresní školní rady pro město v Hradci Králové, 30. května 1900.

Předseda:
Dr. Ulrich.

KATHREINEROVA sladová káva Kneippova.

Rabíčko mně také!

Osvědčila se již po léta jakožto nejvýbornější přísada ke kávě zrnkové. — Při chorobách nervových, srdečních, žaludečních, při nedokrevnosti atd. lékařsky doporučena. — Nejoblíbenější nápoj kávový ve statisících rodinách.

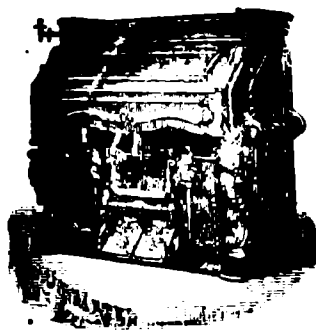
Továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOA

v Hradci Králové.

FILIALKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

OBNOVA

Číslo 25.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 22. června 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Společný postup českého lidu.

Když dne 2. listopadu 1892 konala se společná porada důvěrníků všech českých národních stran z Čech, Moravy a Slezska v Praze, měli jsme upřímně z ní potěšení, ačkoli nevedla k úplné shodě a sloučení všech stran. Po bratrovražedných bojích v letech 1889—1891, které vedly k rozbití českého národa na četné frakce a k rozbití železného kruhu pravice, jakož i k první alianci liberálních a klerikálních Němců, Poláků i Jihoslovánů octly se záležitosti českého národa ve veliké tísní. Výměna myšlének mezi Čechy, Moravany a Slezany za předsednictví tehdy nejstaršího moravského poslance hraběte *Egyberta Belcrediho* znamenala již značný úspěch a trefně vystihl tehdy situaci mluvčí Moravanů, rovněž již zvěčnělý *dr. Fanderlík*. Právil, že důvody ke svolání schůze leží v politické situaci, která byla tehdy charakterisována odstoupením finančního ministra *dra. Juliana Dunajewského* a ministra krajanství a spravedlnosti, barona *dra. Aloise Pražáka* a ujímáním se vládního vesla v Rakousku stranou ústaváckou. Hlavní příčina situace tehdejší byly rozbroje v Čechách: kdykoli Čechové mezi sebou stáli v občanské válce, obdržela levice vrch, a národ český nemohl svou sílu vložit do politických otázek. Poslanci *Polák Swieży*, *dr. Herold*, *dr. Žáček*, *dr. Ed. Grégr*, *Slezan dr. Hrubý*, *dr. Škarda*, *princ K. Schwarzenberg*, *dr. Rieger* uznali tehdy možnost a žádoucnost shody. *Starý Rieger* volal tehdy výstražně: „Hledejme, co nás spojuje, a ne co nás dělí. Státní právo, rovnoprávnost národní, zásada samosprávy a jiné věci nás pojí! Hazardní politiku rozhodně odsuzoval a proto byla tehdy na jeho návrh přijata jednohlasně tato resoluce:

„Zástupcové stran z Čech, z Moravy a Slezska v této poradě přítomní trvající při svých ode dávna hájených zásadách směřujících k uvedení v platnost státního práva, k zabezpečení příměného zastoupení semí koruny České v radě koruny, ku provedení spravedlivých volebních řádů jakož i ku provedení rovného práva národnosti ve všech semí koruny České a k rozvoji samosprávy, prohlašují ochotu zasaditi se důrazně o svorné hájení těchto zásad i faktické provedení jich a považují pro sdárnou činnost v těchto směrech za prospěšné, aby v těchto oborech ode všech účastněných stran hleděno bylo společného dorozumění.“

Bohužel nedbala toho v národě strana vedoucí a místo na potírání Němců bylo vydáno heslo na zničení Staročechů, dobytí od nich spravovaných záložen, podniků a spofitelien; koketováno se socialisty i s omladinou, rozpoután náboženský boj, vlna mladočešství převalena na Moravu, ale spodní proudy přerostly vůdcům brzy přes hlavy, při tom potírání vlády *Taaffeho*, *Windischgrätze* a *Kindingra* nedobyto faktických úspěchů a lidu byly marně malovány straky na vrbě a domnělá vítězství nad Vídní. Tu teprve došla česká delegace k poznání, že pravice by nebyla, tak zcela zbytečná a že by navázání styků s novou vládou *Badeniho* nebylo národu na škodu. Stalo se to trochu pozdě, neboť Němci za krátké vlády *Plenera* a *Kindingra* si nasadili do nejvyšších úřadů opět nejhrořlivější své stoupence, kteří pak *Badenovi*, *Gantschovi* i *Thunovi* kladli všemožné brzdy a překážky. Obnovená pravice nebyla více železná, ale spíše prkenná a praskala každou chvíli. Čeští poslanci báli se voličům přiznati plný obrat a nechťice na se vzíti nevoli a nespokojenost voličů za stále zvyšování a zavádění nových daní, byli rádi, že vláda provedla tyto věci i rakousko-uherské vyrovnání na základě čl. 14. stát. zák. zákonů. Takto poslanci mimoděk připouštěli zeslabování významu pravice a většiny a bezděčně sesilovali vliv centralisticky smýšlející úřednické i vojenské byrokracie. Rozhodující krupy působením různých vlivů přišly k náhledu, že majorita, která při každém důležitějším hlasování se pod tíží zodpovědnosti rozuteče a podlehne energické opozici, není nic platná, a tak byrokracie za vlády *Claryho* a *Kindingra*

přerostla majoritě úplně přes hlavu. Tato se konečně rozpadla, hlavně působením vysoké byrokracie a kamarilly, která systematicky dráždila Čechy, zmařila již již se uskutečňující dohodnutí, aby nás dohnala k nerozváznosti a k úplnému pádu.

Děl a panuj! — bylo heslem Němců a byrokratů, kteří nás Čechy chtěli úplně roznepřáliti se všemi Slovany i mezi sebou. Na štěstí se to úplně nepodařilo, ačkoli u nás socialisté stali se centralisty a povolnými nástroji Němců, ačkoli frakcerealisté a roz. učitelské ukazují již teď cislajtánské rohy.

Ač česká obstrukce ukázala stejnou sílu jako německá, přece dnes se jedná opět o vyloučení slovanských národů ze spoluvlády v Rakousku a o panství Němců, které tyrolský kobylník *Grabmayer* chce oktroyovati článkem 14., hlásaje na ten čas drze za nutnost povalení Čechů.

V této kritické době sešli se 17. června v místnostech klubu strany svobodomyšlné v Praze opět zástupci českých stran ze zemí českých: *Mladočeši*, *Staročesi*, katolíci čeští, *moravští* i *slezští*, zemědělci, národní i křesťanství socialisté, aby pojednali o některých palčivých otázkách národa našeho. Přáli bychom si, aby trpké zkušenosti, kterých jsme od listopadu 1892. až po dnešní den zkusili, byly nám poučením, abychom svorný postup českých stran pojímali vážněji a opravdověji, nežli se to stalo r. 1892. Shromáždění nedělní nečítalo sice tolik stkvělých a významných osobností jako shromáždění z r. 1892., jsme však přesvědčeni, že vůli měli všichni účastníci stejnou: *prospěti v nynější těžké krizi národu.*

Schůzi zahájil předseda klubu zem. poslanců, p. *dr. Em. Engel*, který s *Moravem drem Praákem* a *Slezanem dr. Stratilem* zvolen byl též do předsednictva. O jednání podána byla tato oficiální zpráva:

I. Sdělení o ustanovení národní rady. Zpravodaj *dr. Václav Škarda* jménem výkonného výboru národní strany svobodomyšlné podává zprávu o přípravných pracích ku zřízení Národní rady vykonávaných, naznačuje přičiny založení její a líčí její význam. Připomínaje, že všechny strany české, jež se hlásí k národnímu a státoprávnímu programu českému mimo jediné stranu radikální pokrokovou k orgánu tomu přistoupili, poznamenává, že dle názoru nemá býti Národní rada tribunálem, stojícím nad stranami, jenž by rozsuzoval o jejich činnosti, nýbrž že má býti sdružením samostatných stran, které volným rozhodnutím spojují se ku společné práci v otázkách dle svého programu společných. Činnost v Národní radě má býti určována svobodným, svorným dohodováním od případu k případu.

Konečně uvádí referent nejdůležitější směry činnosti a navrhuje, by pro jednotlivé záležitosti ustanoveny byly odbory, jež ihned mají práci zahájit. Po poznámkách *hrab. Schönborna*, *dra. Edv. Baštyře*, učitele *Rašína* a *dra. Stratila* byly přednesené návrhy jednohlasně schváleny.

II. Zpráva o politických poměrech. Referent *dr. Herold* vylučuje politické poměry v poslední době, uvádí přičiny, jež přiměly poslance české k obstrukční taktice, charakterisuje povahu jazykových předloh, podaných *drem Körbrem* v říšské radě a sděluje názor poslanců českých na nynější politickou situaci. Debaty se účastnili *dr. Baxa*, *hr. Schönborn*, *dr. Brzorád*, *St. Kubr*, *dr. Baštyř*, *dr. Stránský*, *red. Sokol*, *lg. Hořica*, *P. Šefčík*, *dr. Stratil*, *V. Kiofáč* a *dr. Koudela*. Všichni řečníci projevovali potěšení nad kroky, jež byly podniknuty aby byl zabezpečen společný postup všech českých stran v otázkách jim společných, jednomyslně označujíce jmenované předlohy *Körbrovy* za nepřijatelné a pro národ český škodlivé. Srovnale vyslovují se proti oktroyování jich a doporučují, aby Národní rada k této nalehavé otázce učinila bezprodléž veřejný projev. Na to se všeobecným souhlasem přijata následovní

resoluce:

V uvážení, že osnovy zákonů jazykových pro království české a markrabství moravské, které předloženy byly vládou dra. Körbra říšské radě, porušují práva jazyka českého jako národně usnaného jazyka semského při všech úřadech seměpanských, že nešetří historicky a dle platných zákonů saručené rovnoprávnosti obou jazyků semských v těchto semích při užívání jich v úřadech, nýbrž že naopak cestou zákonodárnou poprvé činí se po-

kus, aby jazyku německému sjednáno bylo nadvládní a privilegované postavení a aby jazyk český s celého oboru veřejné správy ve valné části krdl. Českého byl s úředního užívání vyloučen, prohlašuje Národní rada zároveň trvající při zásadě plné a neskrácené rovnoprávnosti a rovnocennosti obou jazyků v semích koruny české státoprávní jediný celek činících, že osnovy jazykových zákonů těchto jsou pro český národ nepřijatelny a ohraňuje se co nejrozhodněji nejen proti oktroyování těchto osnov, které by bylo zřejmým porušením semských zákonů i nešetřením samé ústavy s roku 1868, nýbrž i proti parlamentnímu projednání v nekompetentní radě říšské.

III. Jednání o sčítání lidu. Zpravodaj *dr. Kurz* podává zprávu o krocích, jež učinili poslanci v přičině budoucího sčítání lidu a předkládá příměšené návrhy ve směru tomto. Rozpravy účastnili se pp.: *dr. Koudela*, *Rašín*, *Anýž*, *dr. Stratil*, *P. Šefčík*, *Heřman Janda* a *Karel St. Sokol*. Návrhy referenta jakož i dodatečné návrhy v debatě učiněné byly jednomyslně přijaty.

IV. Do odborů byli zvoleni: *Red. Anýž*, *dr. Blažek*, *dr. Baxa*, *dr. Lad. Dvořák*, *P. Gruda*, *dr. Herold*, *I. Hořica*, *Heř. Janda*, *dr. Koudela*, *Stan. Gruber*, *Kummer*, *dr. Kurz*, *dr. Milde*, *J. Nechanský*, *K. Prásek*, *J. Sedlák*, *hrab. Schönborn*, *dr. V. Škarda*, *dr. Šolc*, *Karel Tichý*, *Vrtěl* a *Žundálek*.

Rozhovoru ohledně vydání zprávy o schůzi účastnili se *Anýž*, *Rašín*, *Kiofáč*, *Vrtěl*, *Žundálek*. Došlé dopisy přikázány odborům, jenž mezi tím se konstituovaly.

Po projednání jednáního pořádku skončil předsedající *dr. Engel* za povznesené nálady poradu větším doslovem. Konstatovav zvláště vzornou snahu všech stran, aby v důležité nynější době působily pro obecné dobro, projevil naději, že Národní rada co nejdříve opět svolána bude ku plenární schůzi a přál jí, aby soustavnou činností pracovala pro blaho národa a vlasti.

Kočičina.

Když někomu přišli večer pod okna a pískali a tloukli na plechy a podobné věci, říkalo se takové muzice bez souzvuku — kočičina. Myslím jsem, že ten obyčej již vymřel. Najednou však vidím, že je živ. Provozuje se totiž v říšské radě. Říkáva se, že Němci nemají tolik schopnosti pro hudbu a zpěv, čili že nejsou tolik „muzikáři“ jako Češi. A skoro jsem tomu chtěl věřiti. Ale jak jsem se sklamal! V říšské radě totiž zahráli krásnou muziku nejprv Němci. Už ani nevím, který z těch Němců při tom troubil na trumpetku. Mrzelo mne to Povidám si: Vida, jak jsou muzikáři a naši nic. Ale nemá člověk nikdy náhle soudit a trpělivost je jedna z nejkrásnějších ctností křesťanských. Přišel pátek — osmý den června — 1. P. 1900 a Češi ukázali, že jsou taky muzikáři. Povídal jsem si: A že právě v pátek a to ještě o suchých dnech takovou muziku spustili. No ale — nebylo to k tanci, a tak jsem se uspokojil. Byla to — „kočičina“.

A proč že taková kočičina hraje se za dnů našich na říšské radě? — Je to hudba bez souzvuku a ukazuje, že je rozladěno, že je bez souzvuku — Rakousko.

A proto nemá se jen hubovati na tu kočičinu z říšské rady, ale má se uvažovati o té „kočičině“, vlastně o té rozladěnosti čili disharmonii uvnitř v říši, v myslích, v duších. Kdyby totiž této vnitřní rozladěnosti nebylo, nikomu by ani nenapadlo kočičinu dělati.

Ano celý ten stroj — ty jakési varhany — Rakouska jsou rozladěny. A kdo je rozladil, nebo čím se tak polámaly?

Je to to, co jsme tak často připomněli. Je to zavržení zásad křesťanských. Rakousko po dávná již léta zahrává si s nepravým liberalismem, s bezbožectvím. Pustilo ho do škol, změnilo podle něho zákony; zaviniho, že málo kdo již po křesťansku smýšlí a jedná. Z duchů mizí úprkem cit pro právo a spravedlnost. Dovolává se ho sice slabší, utlačený. Ale silnější a mocnější nechce o něm ani slyšeti. On má sílu a má víc. Má-li to právem nebo ne; má-li vrátit, co uchvátil;

smí-li užívati elly proti slabšímu, na to se nemyslí. A takoví jsou dnes Němci, liberalismem prosáklí, náboženským zásadám úplně odcizení.

A odtud ta vnitřní kořičina naše čili ten nesouzvuk. Velké a silné, malé i tenké píšťalky ve varhanách vydávají zvuky, ale nejsou-li v souladě, nehraje-li každá, kdy a jak má, nejsou-li podrobny zákonu o souzvuku, je z toho „kořičina“. Zákon přirozenosti naší všípený, zákon souzvuku, zákon harmonie musí stroj ten pronikati, jemu se musí velké i malé píšťalky podrobovati, jen potom z toho plyne — hudba příjemná.

A to právě schází těm jakýmsi varhanám — Rakouska. Nehraje se na ně podle zákona Stvořitelem nezkažené a křesťanstvím zdokonalené přirozenosti lidské všípeného; nehraje se na ně podle zákona — spravedlnosti se všemi stejně nakládající. Stále a stále se na ně hraje podle nekřesťanské, liberalistické zásady: Kdo má sílu, ten má moc. Stále a stále se hraje na naše varhany dle zásady, že Němci mají posilu z Berlína a proto že mají právo vládnouti nad těmi, kteří jsou slabší. A jen odtud jde ta kořičina. Jen odtud to pošlo, že ty malé píšťalky z těch rakouských varhan — ti Češi — začali pískat a vřískat, až se poznalo, že takhle na ty varhany hráti nelze.

A tak co teď? — Bude se prý pomýšleti na to, aby se změnily předpisy, podle kterých se až posud na ty varhany v říšské radě hrálo, aby totiž ty malé píšťalky nemohly tolik vřeštět a kořičinu dělat.

Byl jeden venkovský varhaník, kterému pan patron nechtěl dát spraviti varhany. Vyžrál na to. Ty píšťalky, které působily kořičinu, jednoduše z varhan vytahal a povídal, že je to lepší bez nich.

A tak jsou dnes takoví varhaníci i v Rakousku. Raději ty české píšťalky vyhodit, čili jak jeden sřetěný německý novinář napsal: Čechy jednoduše postřítlet. — Tak daleko ovšem nechci jíti jiní. Ale pomýšlí se prý na to, že se z varhan říšské rady budou vynášeti — četníky říšsko-radskými (Reichsraths Gendarmerie) — poslanci, kteří budou chtít jinak pískat, než bude předepsáno. Dojde-li k tomu, bude to pěkná zábava. Tak bych k. p. sám rád viděl, až p. Březnovský začne troubit na trumpetku a popadnou ho ti „říšsko radští“ a potáhnou ho ven. Bude-li to tak, je po smutných časech v Rakousku.

Ale jen jestli to pomůže? Napadá mi zase jiná anekdota. Krásně jednou hráli o pouti na venkovské kruchtě. Již Kyrie šlo hezky vesele, na tož pak „Gloria“; o pouti to nesmí být jako o funuse. A měl z toho radost — měchošlap. Přiběhl k varhaníkovi, panu učitelovi, a pravil: To nám to šlo, vidíš? Ale dostalo se mu méně vřidného přijetí. Pan učitel mu povídal: Ale co vy se do toho taky počítáte! Neřekl nic a šel na své místo. A když byl „Graduál“, začala mít sólo slečinka Mayerova z fabriky. Najednou zvuk ve varhanách zmlíná, pan učitel klepl na pedál, vřeští to děsně, sólo se kazí. Pan učitel hubuje a volá na měchošlapa: Človče co děláte? — „Jou, když myslíš, že to jde beze mně, tak si pomůžou“.

A jsou páni, kteří chtějí mít slabší národ jen tak za měchošlapa. Má pracovat rukama i nohama, platit atd., a sólo má mít „frajlain Mayer“. A což jestli pak právě proto budou se ty varhany zastavovat, když tomu bude scházet to hlavní totiž vzduch, kterýmž v mém porovnání jest ochotné a oddané spolupůsobení ku blahu státu. Což jestli se pak uzná, že to bez spokojenosti malých národů nejde?

A tak bych věděl o jednom lepším prostředku, jak by si Rakousko od té kořičiny pomohlo, až už předem povídám, že každé porovnání pokulhává.

Ku konci šestnáctého a na počátku sedmáctého století žil ve Švýcarských biskup, první katolický novinář — František Šáleský. Měl nepřátele, kalvínské pastory, jimž po jeho kázáních ovečky k němu v davech přebíhaly, a krom nich měl taky jednoho nepřítel v městě, kde sídlil. A pán ten udělal mu pod okny kořičinu a to ne jednou. Jednoho dne šel biskup novinář po městě a potká onoho nepřítel. Běží k němu, podá mu ruku a políbí ho na veřejné ulici. Lid byl dojat! A nepřítel přišel po tom do domu biskupova, se slzami v očích jej odprosil a nastalo mezi nimi nejlepší srozumění.

A něčeho takového jest nám v Rakousku po těch kořičinách zapotřebí. Jest nám zapotřebí hrdinské ctnosti křesťanské lásky, z které plyne odpuštění, smíření, souhlas a souzvuk duší, jest nám zapotřebí lásky, z které plyne vykonávání zásady: Co nechceš, aby ti jiní činili, ani ty nečiň jim.

Ovšem půjde to těžko, neboť stát sám přispěl k vypuzování křesťanství z duší. Ale jen opravdvn chtít obrátit. Nehledat spásu jen v „Staatsprache“, jen a jen v němčině, ale přivodit národy rakouské, aby na základě křesťanství si odpustili, se políbili a nechťce je-

den druhého křivditi si porozuměli, to jest to, co přemůže kořičinu, ta v říšské radě, i ta vnitřní.

Bohužel, že právě obhajoi křesťanství nejsou oblíbeni. Bohužel, že právě katolický novinář spíše překáží, než by byl oceněn. Dělo se to tak i Františku biskupovi. Ale právě katolický novinář kdyby byl podporován, by to byl, který by prorazil cestu ku smíření národů, aby se objali s políbením pokoje. Právě on by k tomu přispěl, aby varhany Rakouska uspokojeného vesele zazněly k písni díků: Bože, chválime tebe!

Politický přehled.

Poslanec prof. Steinwender o situaci. Korutanský tento Němec zůstal vždy střízlivým politikem, myslí samostatně a nikoli dle klubovní maršruty. Tyto dny pravil tento národní svým voličům v Celovci: Stalo se pořád více zvykem, *neuváženosti v shromážděných lidu přesvědčení, nýbrž dělání náladu pro klubovní politiku*. Na stát, vládu, jiné národnosti a strany se nadává; zlovyku toho nechce následovati. Stát trvá a na nedozrnlý čas bude ještě trvati. Praktický politik musí proto hleděti, aby stát zařídil se tak, aby nový státní cit mezi Němci mohl vzniknouti. V Rakousku dělá se politika přespříliš náladami a málo klidnou, praktickou rozvahou. Člověk slyší některého poslance pořád a téměř jedním dechem mluvit: „My Němci jsme v Rakousku ztraceni!“ A podruhé zase: „O naši budoucnost jakožto příslušníků velkého národa netřeba se nám starati.“ V těchto dvou větách je dvoje sobě protichůdné mínění, ale oboje falešné. Existence Němců není ani ztracena ani zabezpečena. Pravdou je naopak, že se může Němcům hůře nebo lépe dařiti a že osud jejich závisí především na vlastní jejich zdatnosti. Z tísne vyvolané Čechy jest jen toto východiště: „Buď česko-klerikální vláda nebo státní převrat.“ Státní převrat buďto může býti zpátečnickým ve směru foederalistickém nebo pokrokářským ve smyslu všeobecného hlasovacího práva. Tak získají vždy Čechové. Jest jen jediné východiště, které by jim bylo nepřiznivo: zastavení ústavy a silná německá vláda. Avšak i toho se Čechové sotva bojí. Neboť, předně jest bezohledné, rázné, násilné postupování v Rakousku nepravděpodobno; za druhé vláda absolutismu potkala by se s odporem všech a za třetí by měla jen velice obmezené trvání. Nezbývá tedy nic jiného, nežli vyrvat Čechům obstrukční zbraň. Brzkého svolání říšské rady si nepřejeme, poněvadž by bylo bezúčelné, opakovaly by se jen odporne scény posavadní. Němci si nepřejí, aby se říšská rada sešla ještě v nynějším složení; zvykla si příliš na říšskou nečinnost, nežli aby se mohl do ní někdo naděti práce. Velká řada poslanců se obává mimo to voleb; mnohým se zdá nejlepším odporučením pro nové volby: nic nedělat, nic nepovolit, vyběhat se veškeré zodpovědnosti. Je možno, že nové volby sesílí radikály. Avšak 20 radikálů bývá z pravidla rozváznějších nežli 5. Musíme žádati nové volby, protože chceme, abychom my, nebo jiní na našem místě pracovali. Mnoho se novými volbami nezmění, ale snad bude jakost říšské rady lepší. Pro ochotnost k práci dala by si ovšem nejlepší vysvědčení, kdyby říšská rada dala si rozumný jednací řád sama. Mluvit o tom, co by se mělo státi pak, až se ukáže i nová říšská rada k práci neschopnou, je zatím předčasno. Výsledek jednotlivých voleb bude míti na schopnost k práci malý vliv, mnohem důležitější je tvoření stran. Již to je zlem, že dnes mezi Němci je tolik stran, ale ještě větší zlem je, že schází určitost a jednotu vůle. Papírových programů, posypaných cukrem a velkými hrozkami (sliby) není dokonce nedostatek, ovšem ale je nedostatek jednotného národně-politického pojmání věcí. Nejen Němci vůbec, nýbrž každá německá strana zvlášť octla by se v nesnážích, kdyby obdržela plnou moc, aby stát zařídila dle svého dobrozdání. (Pozn. red. To platí též o jednotlivcích, u nichž rozum hospodské neb táborové jejich politiky končí pravidelné slovy: Jen být hodinku Bismarkem, císařem... já bych to... porychtoval! — Ovšem hloupé a jednostranné dle úzkého svého rozoumku). Je pravda, že stát potřebuje novou říšskou radu. Neméně však je pravdivo, že též národ potřebuje novou říšskou radu. Proto lze doufati, že tato dvojnásobná potřeba nás od nynějška zastupitelstva, staré, invalidní říšské rady vysvobodí, že nás dalších malicherných pokusů ušetří a že dá národu opět rozhodování do vlastních rukou. — Úvahu německého poslance prof. Steinwendera, který ne bývá vůči nám Čechům tak úzkoprsmý jako poslanci jiných německých stran, doporučujeme k bedlivému uvážení též českým voličům. Ať uváží, je-li naše jednostranné poselstvo nejvíce prospěchem a je-li každý poslanec skutečnou elitou a vzorným příkladem celého národa, byl-li taktický postup vždy správný, zda-li často se nepřestělovalo a nálada do lidu nevznášela nežli přesvědčení nezlomné a poctivé budilo, zdali se voličům fukla vždy pravda, zdali každý poslanec dbal více povinnosti, neb ohledů k náladě a strachu před voliči.

● **Situační ve Vídni** se oznamuje, že vláda příštího týdne na základě čl. 14. bude dekretovat prozatímní státní rozpočet. Císař určí kvotu. Že by dekretovalo Křibrovo ministerstvo jazykové nařízení na základě čl. 14. a že by se tím národy uváděly v rozčlenění, prozatím se nevěří, neboť krise by se hnala do krajností. Za to změna jednacního řádu je pravdě podobná. Mluví se o novém seskupení většiny, v jejíž čele by ale rytíř Apolinář Jaworski více nestál. Ministr dr. Resek byl min. lý týden opět v Praze. Jednal s exministrem Kaizlem, dr. Heroldem, Škardou Kramářem, Anžtem a místopředsedou. Ve prospěch českého národa je neúnavně činným. Dr. Resek je u císaře persona gratissima a následník trůnu arcikníže František Ferdinand je mu vědčen, že císaři dokázal, že sňatek jeho s hraběnkou Chotkovou nebyl by mesaliancí. Dr. Resek prý by prohlášení Křibrova jazykového zákona na základě § 14. nepodepsal a císař prý si také nepřejí, aby zákon ten se vykládal proti Čechům.

● **Utlačování Slovanů v Prusku.** Kráčí-li Čech pruským Slezskem a Lužicí, nepozoruje téměř, že jsou to země téměř z polovice slovanské. Na vsích jsou označeni osady, hostinců, řemeslníků a obchodníků německé a jen bedlivější pozorovatel si všimne, že majitelé firem mají české neb polské jména; srbským Lužičanům i občanská jména poněkdy a Čech by hledal v Schmalerovi těžko Smoljere, v Deutschmannovi Dučmana. V městech na kořalnách, pivnicích a obchodech potravinami spíše spatříme nápisy polské. Máte-li lepší kabát, pozdraví vás lid německy. Jen ve IV. třídě na drahách a ženy mezi sebou mluví po polsku, srbsku neb moravsku. Muži se zálibou užívají několik těch drobtů němčiny, jež si ve školách osvojili. Lépe jsou na tom Poláci v Poznaňsku a Východním Prusku, kde šlechta a měšťanstvo se hlásí k svému národu. Avšak i zde bychom zoufali nad osudem Slovanů, kdyby nebylo jejich horlivých katolických žen, které učí dítky po polsku mluvit, čísti a psáti, buď v nich lásku k rodné vlasti a polskému jazyku. Od 27. let jest moravština a polština a většinou též srbština ze škol vypuzena a soukromé osoby i rodičové bývají trestáni, učí li své děti rodnému jazyku. Nejhůře jsou na tom žízenci státní v úřadech na drahách, poštách a ve školách. Osobám stavu vojenského je zakázáno ženiti se s Polkami. Kolonizační komise, které se povolili již miliony k vyvlastnění půdy polské usazuje mezi katolickými Slovy se zálibou německé protestanty, poněvadž následkem nabytých zkušeností se obává že by katolíci Němci s Poláky splynuli a již v druhé generaci se popolátili. Tak zjištěno bylo v rozpočtové komisi pruského sněmu, že r. 1899 bylo mezi Poláky usazeno 3.811 protestantských a jen 299 katolických německých rolníků. V západním Prusku ani jeden katolík nedostal parcely od kolonizační komise. Na vyvlastnění polské půdy v polských vesnicích zřídili si protestanté dosud 17 sborů protestantských, 90 modliteben, 32 škol a toliko 1 kostel a 6 škol německých katolických. Polský z otcovské půdy vyvlastněný lid chodí nádeničit do Braniborska, Sas, Hannovera a Porýnska. Pruský ministr *Miquel* odpověděl poslanci baronovi *Eynatovi*, členu katolického středu, který odsoudil nemravnou kolonizační politiku, že účel kolonizační komise jest rozšířit v krajích polských němčinu a německou kulturu. Katolíky mezi Poláky usazovat: prý nelze, poněvadž neposkytují vládě tolik záruky, že kraje polské poněmčí. Duchovenstvo polské německé katolíky prý popolátuje. Ministr vyslovil politování, že s ustupováním živlu polského to jde nicméně pomalu. Poláci prý vyvíjejí velikou čilost a r. 1899 nabýli prý 29.000 hektarů pozemků. Pozoruhodno je, že ve školách protestantských pruských Mazurů a Lotyšův není národného jazyka ve školách tak pronásledováno, ale že tyto zůstaly dvojjazyčnými. Poslanec *Glowacki* marně žádal ministra kultu a vyučování, aby náboženství katolické aspoň v nižších třídách v Horním Slezsku pruském bylo jen po polsku vykládáno. Stěžoval si též, že na národních školách jmenování jsou učitelé výhradně Němci, kteří polského slova neznají. *Glowacki* marně žádal, aby nejen náboženství, ale též psaní, počítání a psaní po polsku se vyučovalo. Je smutno, jak následkem pochybeného vyučování ve školách vzrůstá se v lidu znepravňlost, zločiny, odboj, nechť k práci, náklonnost k požitkářství a lenošení. V Horním Slezsku je 90 proc. obyvatelstva polských katolíků. Ve vládním obvodu Kolínském, Trevínském a Cíšském je 88 proc. katolíků, avšak v polských krajích je dvakrát tolik případů proti veřejné mravnosti a jiných deliktů. Tot jsou výsledky osudného kulturního poslání Němců mezi Slovy! Dítkám polským mělo by dále býti dovoleno, učiti se ve škole zpěvu polských písní kostelních. Vždyť německým dětem je volno chválit Boha v jejich jazyku a nemá se totéž právo odnímati dětem polským. Prusští ministři neodpověděli na výmluvná slova kněze *Glowackého* ani slova. Proto zahřímil vládě do svědomí ještě poslanec *Sirzoda*, který prohlásil, že kněz *Glowacki* tlumočil sněmu mínění všech polských a českých kněží v pruském Slezsku a všeho tamního slovanského lidu. Rolník *Sirzoda* pravil vládě bez obalu, že peníze na rozmnožení škol, tříd a učitelů jsou přímo vyhozené,

poněvadž hledíc ke všemu tomu jsou výsledky těchto škol velice nuzné. „My lidé na vsi to dovedeme dobře posouditi, neboť s lidem žijeme. My, kteří jsme chodili ještě do škol, když poněmčování nenabývalo tak velkých rozměrův, naučili jsme se vedle jazyka polského neb českého také jazyku německému, anebo získali jsme sobě aspoň dobrý základ, na jehož podstatu mohli jsme pak vzdělání své doplniti, jak toho život praktický celkem vymáhá. Při tom se nám dostalo ještě velmi důkladného vzdělání náboženského, pro školu, kostel a dům a otužili jsme se tak v zásadách mravních, že zřídka kdo dal se v nich zvyklati v životě pozdějším. My žádáme proto obnovení starého naukového systému, abychom opět nabýli toho stupně kultury, jak toho vyžaduje pokrok času, potřeby života praktického. Toho nám poněmčující dnešní škola, která zanedbává naši mateřštinu a která nepůsobí na cit a rozum našich dětí, nepodává. Vzděláme-li se v našem rodném jazyku a osvojíme-li si u nás potřebnou němčinu, budeme a zůstaneme vždy tak dobrými poddanými svého pruského krále, jako jsme byli my a naši otcové. Právě za trvání starého, spravedlivějšího k nám školského systému vzrostlo Prusko v moc světovou. Děti škol tehdejších, bojovníci z let 1866 a 1870 bez ohledu na národnost a vyznání náboženství plínášeli oběti a bez reptání prolévají krev a posvětili své jmění na obranu Pruska a na zbudování velkého Německa. Potlačování Čechů a Poláků, Srbů a Danů nezíská Německo, nýbrž zvýší jen řady nespokojenců, řady poddaných, v tomto státě vyděděných. — Řeči tyto ukazují, že Čechové a Poláci se brání v Prusku jak mohou a že se nechtějí dát náročné poněmčiti.

V Itálii bylo ministerstvo Pellouxovo nuceno podati žádost za propuštění. Generál Pelloux pokusil se oktrojirkou jednacím řádu zlomit obstrukci opozičních poslanců. Nepodařilo se to, poněvadž ve sněmovně žádná strana nechtěla se ministerstvu obětovati. Po nových volbách se ukázalo, že většina nen. většinou vlády Pellouxovy. Tato musila odstoupit. Vládní strana byla však penamanskými bankovními skandály kompromitována. Ministři Visconti, Venosta, Bonasi a Carmine nechtěli o dohodnutí s konstituční opozicí ani slyšeti. Král vyjednával zatím se Saracem o sestavení nové vlády.

Italská sněmovna čítá po skončených užších volbách 299 ministerských a 209 opozičních poslanců — tedy jako dříve. Pro vládu zhoršily se však poměry tím, že konstituční, čili monarchická opozice Giolittiho a Zanardelliho sklesla ze 136 na 73 poslanců, kdežto počet radikálů, republikánů a socialistů vzrůstl na 97, tedy o 57 poslanců. Socialistů je teď v italské sněmovně 15 a naděje na klidný průběh parlamentárních prací je praskrovná. Ze 505 starých poslanců vrátilo se do sněmovny 393 poslanců. 82 se volby vzdalo a 60 propadlo. Nových je 115 poslanců, z nichž však ve sněmovně 15 již dříve zasedalo. Nových je 13 socialistů, 8 republikánů, 6 radikálů, 28 konstitučních opozičních a 44 ministerských.

V Kapsku bylo nuceno burům a neodvislosti burských států příznivé ministerstvo odstoupit. Předsedou ministerstva a pokladu se stal Gordon-Sprigg, sekretářem osad Graham, generálním prokurátorem Roscinnes, ministrem veřejných prací je Smart, ministrem orby Faure a ministrem bez portefeuille Forst. Anglie se nalézá v osudné situaci. Má odeslat vojsko do Číny a v Africe nemůže postrádat ani muže. A odkud vzít nové vojáky?

V Číně se zmáhají nepokoje a krvavé bouře. Obrana velmocí evropských proti boxerům již nestačí a proto musí sáhnouti k útoku. Posavadní vojenské oddíly evropských států, Spojených států amerických a Japanu naprosto nestačí proti útočícím Číňanům. Tu třeba uvážiti síly, jaké dnes jednotlivé státy poblíže Číny mají. Rusko prý má ve východní Asii již přes 70.000 činného a 30.000 záložního vojska, které může býti hned do zbraní povoláno. Protože stavba sibiřské dráhy je téměř hotova, může Rusko své branné síly ve východní Asii snadno dle potřeby rozmnožiti. Ve vodách východoasijských má Rusko přes 20 válečných lodí, většinou již starších. Japonsko má 7 divísi se 100.000 stálého vojska a tolik rezervy i milice na ochranu svých břehů a ostrovů. Více vojska však sotva sežene. Velkých válečných párnků o 12—15 tisících tůňach má Japonsko 5 a 14 křižáků. Anglie má v čínských vodách 10 válečných lodí, z nichž dvě věžové obsahují každá přes 10.000 tůň. Německo tam má 5 lodí s 2.400 muži posádky. Amerika má 1 válečnou loď, 4 křižáky a 15 menších lodí s 3.500 muži posádky a Francie má na čínském pobřeží 4 křižáky a 8 menších lodí s 2.800 vojáky. Rakousko tam má válečný křižák Zentu. Spojené loďstvo dobylo čínské pevnosti Taku a ovládlo tím řeku Peihu, spojující Tsientsin s hlavním městem Pekingem a pozemní sbor 6.000 mužů odtáhl z Tsientsinu k Pekingu, který je úplně v moci boxerů, s nimiž se bratříkuje císařské čínské vojsko na rozkaz císařovny vladařky. Tato prý povolala do Pekingu 120.000 čínských vojáků. Rusové stáli na Peking.

Z jihoafrického bojiště. Maršal Roberts nemůže se z Pretorie hnouti. Pokus svůj vyraziti proti Krügerovi na východ, uvázl. Anglické vojsko trpí nedostatkem potravin a četní angličtí

vojáci při „slavném vjezdu“ do Pretorie padali na ulicích vyslepeni. Ulice jsou pokryty mrchami koní a mezků. Pošinování anglického vojska vázne, neboť buď zadní anglické voje stále znepokojují. Burové přerušili napřed dráhu severně od Kronstadu na řece Rhenosteru teď opět jižně na řece Zandu Burům se podařilo dle nejnovějších zpráv zničiti železniční most Malalanský u Hektorspruitu na portugalských hranicích. Pakli mohou ještě teď burští „pronásledováni“ generálové zajati 2 anglické setniny a pak ještě dalších 6, tedy to patrně s Angličany tak stkvěle v jižní Africe nestojí. V Transvalu, v Oránsku, Natálu, v Kapsku i v Rhodeni je plno povstalců, kteří mohou na široké oblasti rozptýlené anglické armády vlády škoditi. Ministr osad a p. vodce války Chamberlain prohlásil v úterý, že skončení války bude obtížné, avšak samostatnosti jihoafrických republik musí se učiniti konec, at to stojí cokoli.

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní: V Pánu zesnul: p. P. M. Ant. Kvapil, z řádu Servitů, † v Jabloně dne 25. května; p. Diamas Jaroš, z řádu Milosrdných Bratří, na Novém Městě n. M. † dne 5. června; p. Josef Šonásk, farář v České Třebové, † dne 15. června, naroz. 1844, (vysvěcen 1870.) Ustanovení jsou: p. Karel Kotrbelec, farář Babický, za faráře do Pouchova; p. Josef Melichar, administrator, za faráře ve Vraclavi; p. Fr. Havelka, kaplan v Lipnici, za koop. do Smrdova; p. Jos. Stejskal, kaplan Náchodský, za administr. do Boušína; p. Jos. Musil, kapl. Č. Skalický, za kapl. do Náchoda; p. Em. Novák, kapl. Hronovský, za kapl. do Č. Skalice; p. P. Václ. Kočárník, O. S. B., za špitálního fundatistu v Kutné Hoře; p. Jiří Sabula, kaplan Prosečský, za praefekta učit. konviktu v Hradci Králové; p. Jan Procházka, koop. za administr. v Babicích; p. Fr. Honč, kapl. Přepýšský, za kapl. do Rychmburka. Uprázněné místo: Babice, fara patron. náboženské matice od 2. června; Česká Třebová, fara patron. kníž. Lichtensteina od 16. června b. r.

Beseda královéhradecká uspořádá v neděli dne 24. června výlet do Rychnova n. Kn. a do Studánky. Z Hradce se vyjede z nádraží za každého počasí o 8. hodině do Častolovic. Odkud do Rychnova zvláštní vlak. V Rychnově bude prohlídka města a zámku hrabat Kolovratů. V poledne je společný oběd v Národním domě. Odpoledne bude výlet do Studánky a lesa Včelného, abhlédnou se jmenovitě nejkrásnější partie: Ráj, sv. Ivan, Okrouhlice a pak o 8. hodině návrat do města. V Národním domě bude společný večer s vínem, načež o půl 12. hod. vlakem do Častolovic a do Hradce Králové, kamž se výletníci vrátí o 1 hod. 33 m. s půlnocí. Kdož se tak dlouho v Rychnově zdržeti nemíní, mohou se odpoledne vrátiti obyčejným vlakem, který do Hradce přijede po 6. hodině odpolední. Je žádoucí, aby reprezentativního výletu hradeckého občanstva, kterým se má oplátni návštěva Rychnovským účastníky se nejblíže kruhy občanstva a jmenovitě dámy. K účastenství na výletě zvány jsou všechny spolky královéhradecké, i nečlenové besedy.

Hradec Králové Ústřední Matice školské. Naše město odvedlo přes 50.000 zl. ve prospěch Matice za 17ti letého její trvání. Ročně se vybírá na členských příspěvcích, darech, ze zábav a sbírek dva až přes 3 tisíce zlatých.

Sňatek. Slečna Emma Fialova z Praž. Předměstí a pan c. k. nadporučík Florian Marcisiewicz slavili v pondělí sňatek svůj v chrámu Páně v Kuklenách.

Maturitní zkoušky na ústavě pro vzdělání učitelů počaly ve středu. Přihlásilo se k nim 32 chovanců ústavu a 9 externistů.

Zázkasné výlety. Žáci V. třídy reálných škol podnikli s p. prof. Juliem Kudrnáčem včera časně ráno výlet. Po dráze jeli do Týniště a do Nov. Města, odtud šli Peklem pěšky do Náchoda a pak drahou jeli zpět. Jiná třída jela s p. prof. Konvalinkou do Litic a I. třída s p. prof. Spriesslem do Sadové a na bojiště královéhradecké.

Na založení mešní fundace za spásu duše, v Pánu zesnulého, spirituála Antonína Petráně obětovali pl. tit. pp. Th. Dr. C. Josef Novotný, bisk. ceremoniál 10 K; alumni tří vyšších ročníků kněžského semináře 70 K; Jan Řezníček, katecheta měšťanských škol ve Vamberku 3 K; Alois Nožička, kaplan v Německé Rybné 2 K. Mimo to naznačenému účelu přispěti tři bezejmenní dobrodyncové a sice dvě: spanilomyslné dámy — jedna z Hradce 10 K a druhá z Jestřabí 20 K a jeden velebný Pán 5 K. Zaplať Pán Bůh všem!

Ve prospěch kyspereckých pohřebních, chudých to domkářů, fomeslníků i podnájemníků, kteří přišli strašným požárem o veškeré své jmění, odvedli dále administraci „Obnovy“ páni hosté od Černého koně: pan architekt W. 2 K, p. listovní Šedivý 1 K, pan soud. sekretář K. Sallak 1 K, pan inženýr Sallak 1 K, p. Th. dr. Mrtík 2 K, p. prof. Kudrnáček 2 K, p. revírník Weiner 1 K, Dp. Jan Fr. Seidl, farář v Černilově, „pro ubohé pohobelé v Kysperku od katolíků farnosti Černilovské“ 16 K. P. H. z N. 4 K, farář úřad v Sopotech 5 K 60 h. kostelní sbírku. Ze Dvora Králové 7 K 60 h.

Úmrtí. V pondělí 18. června zemřel zde vážený měšťan a mistr řeznický, p. Jos. Bursa, švagr generála Grassera. Byl to muž neobyčejně přičinlivý, vytrvanlivý a šetrný, který na základě svépomoci a

vlastního přičinění dodával se zámožností. Pro svou milou, tichou a sousedskou povahu byl ctěn. Syn jeho, kandidát profesory p. Josef Bursa připravuje se na dráhu vědeckou. Pohřeb p. Bursy konal se ve středu o 3. hodině odpolední za velkého účastenství kruhů měšťanských a pánů kolegů. Kondukt vedl vřp. děkan a kanovník Matěj Musil. Zvěčnělému buď paměť věčná!

Vojenské zprávy. Z Liberce zavítal do Hradce Králové na jarní inspekci 2. praporu 18. c. a k. pěšího pluku p. generalmajor Karel Leveling. Ve středu ráno konána inspekce, ve čtvrtek časně ráno byla mobilisace jedné setniny jako za času války. — V neděli přibyla do Hradce Králové voj. škola 18. armádního sboru v Innsbrucku pod generálem šl. Medunou a v pondělí opět voj. škola krakovského armádního sboru pod generálem Pfiífburgem. Důstojníci si prohlédli bojiště královéhradecké.

Vzdal se učitelství. Po 6 letém působení u školství vzdal se tyto dny v Týništi nad Orl. učitelství p. Ladislav Jedlička. Jako učitel vynikal ryzí, ocharakterní povahou a pro tuto, jakož i pro svoji horlivou činnost ve škole, těšil se plně uctě a lásce jak mládeže, tak i dospělých. Škoda velká je ho pro naši školu, neboť v něm ztrácíme vzorového a svědomitého učitele, který nikdy, ni žádným způsobem nezavdal příčiny k nějakým stížnostem z jakékoliv strany. Přejeme mu všickni ze srdce, aby byl úplně šťasten a spokojen v novém svém povolání!

Na erární práce do Josefova byl vyžván též podnikatel šid z Polska a dle doslechu práci obdržel. Jáme žádostivi, zda-li c. k. ministerstvo tuto offertu schválí. A činíme tímto dotaz: Což není dosti stavitelů v království Českém, kteříž snad jsou dosti kvalifikovanými a proč tyto nebyli k podání offert vyžváni? Co za tím vězí?

„Oliva“ spolek absolventů obchod. akademie v Hradci Králové obývá výroční valnou hromadu v sobotu 30. června o 6. hod. večer v aule obch. akademie. Na programu zpráva jeduací, pokladní, účetní, revisní, kondiční, stanovení příspěvku slov. obch. spolku ve Vídni, Palackého čítárny. Volby a předsady, 6 čl. výboru, 3 nahradníků a 2 revizentů. Volné návrhy účast členů žádoucí. Nesejde-li stanovenou hodinu dle stanov § 12. dvacet členů, obdívá se ze 1/4 hod. II. pravá platná hromada.

Ve prospěch Čechů Trutnovských na místo vstupného do koncertu: Sl. spolek Svornost 72 K, vlt. p. Jaroslav Červený za záložnu 10 K, vlt. p. J. Javůrek hostinský 4 K, vlt. p. J. Janček 2 K, vlt. pan A. Hamrslag 1 K, vlt. pan J. Bouček drog. 1 K, vlt. p. Bratři Petinové 2 K, s díkem kvituje a další příspěvky přijímá p. Dr. Batík a p. Alois Andrejs.

Na pomník P. Petráně, spirituála, přispěli tito důstojní pánové: Nejmenovaný 8 K, Josef Pa'ous kaplan v Sezemicích 2 K, Josef Nováček kaplan v Nových Hradech 2 K, Jan Procházka, administrator v Babicích 3 K, Bohumil Kacafírek kaplan v Litomyšli 4 K, Jaroslav Schovanec kaplan v Habrech 4 K, ctihodní pp. boboslovci uložili k tomuto účelu u veldp. rektora semináře 70 K, František holeček koop. v Kunštátě 3 K. Summa 91 K. Dříve uveřejněných 110 K. Celkem 201 korun. Zaplať Bůh všem dárcům! Další dary na zbudování důstojného pomníku na hrobě nezapomenutelného spirituála přijímá a v Obnově kvituje Jirásko František kaplan v Rovni pp. Moravany.

Zvěsti z východních Čech.

Hospodářský spolek pro okolí Králové Hradce obdívá v neděli dne 24. t. m. o 2. hod. odpolední valnou schůzi svojí v místnostech hospodyně školy ve Stěžerách. Na programu nalezá se velmi zajímavá přednáška p. K. Škody c. k. oficiála z Pardubic a známého odborníka v chovu drůbeže, jakož i osvědčeného v oboru tom spisovatele. Thema zní: „O drůbežnictví na našich statcích!“ Demonstrační pomůckou důležité přednášky té bude vzorný drůbežník školní, který pečl sl. rady zemědělské opatřen byl 3 kmeny slepic, jež vesměs jsou vzorou drůbeží hospodářskou. Jsou to: Plymůtky, Zlaté Wian-dotky, Bílé Vlašky. Dále nalezájí se zde veliké kachy Pekinské a obrovské americké krůty bronzové. S přednáškou touto spojena jest výstava obleků a stříhů, které shotoveny byly v kursu šití šatů a kremlení stříhů, nyní každoročně ve škole hospodyně p. H. Kopeckým pořádaném. Doufáme, že jak velmi zajímavá přednáška, tak i výstava tato přivedou nám do vzorné zřícené školy hospodyně celou řadu hospodyně celou řadu hospodářů a hospodyn, kde na vlastní oči mohou se přesvědčiti o směru a působení školy hospodyně. Jmenovitě vybízíme k návštěvě všechny ty rodiče z našeho okresu, kteří mají v úmyslu a přístím školním roce dívky své do školy hospodyně dáti. Dle našich informací jeví se z cizích okresů již nyní čilý zájem pro přístí školní rok a jest již několik chovanců zapsáno. Na rodičích z našeho okolí pak jest, aby dcery své co nejdříve přihlásili, aby později dcery jejich pro nedostatek místa nemusely býti odmítnuty.

Ze Semileka. S článkem vašim z kruhu rolnických úplně soubhásíme, neboť rolnictvo jde nyní nebyvalé krizi vstříc. V našem hejtmanství vzniká továrna za továrnou, rolník marně hledá pracovních sil a místy může jen tolik orné půdy mít, kolik s rodnou obděláti stačí. Kde to jde, musí role proměňovati v luka a musí je nezbytně meliorovati, t. j. terrain urovnati a zachycováním a rozváděním strážek vody zavlažovati, aby mu co nejvíce sena a otavy poskytly. Dobytkářství a drůbežnictví se ještě poněkud

vyplácí, neboť litr mléka nadojeného prodává se dělníkům všeobecně za 8, místy i za 9 kr. Laciněji rolník naprosto mléko prodávati nemůže, neboť by prodával. Mléko jest ostatně několikrát šivnější než-li pivo a víno a jako vydatná potravina má se tedy všim právem drát platiti. Pole, která se rolníkovi nehodí ani na luka, zalesní.

Z Krouné. Uvítání Jeho Biskupské Milosti a generální visitace u nás. Předposlední den visitace J. B. Milosti letos platil naší horské, chudé a nábožensky smíšené farnosti Krouné. Naš biskup slavil letos vždy pravé triumfy, kam na své apoštolské cestě zavítal. I my, ač chudí, chtěli jsme důstojně uvítati svého Arcipastýře, kterého jsme dávno milovali a znali dříve ještě, nežli jsme ho poprvé spatřili tvář v tvář, z jeho spíší, jimiž on první, dříve než se biskupem stal, začal buditi vědomí katolické v osadách zvláště nábožensky smíšených. Jaký tedy div, že bylo v Krouné vše na nohou a celou rozsáhlou osadou vládl radostný, živý ruch a hofešná touha přivítati nástupce svatých apoštolů tam, kde od věštiny zámožných nekatoříkův a s nimi spojených židů na podnět nesnášenlivého pastora vše bylo podniknuto, aby uvítání nebylo anebo aspoň, aby špatně dopadlo! Tu čistěny chaloupky a ověňovány prapory barev národních: všichni závodili v tom, aby přijezd odp. biskupa k nám byl oslaven. A Bohu díky, snahy naše nebyly marny, ač se zdálo v sobotu, den před tím, že samo nebe přidá se k truchlícím a s mraků nakupených vychrlí na nás přívál deště na nehoráznou radost pana pastora a jeho věrných přívrženců. Ale Pán Bůh byl s námi, a nedělní jitra nemohlo býti příznivější nám a naší slavnosti, nežli bylo. Jitra onoho dne bylo opravdu nádherné, plné svěžesti a vůně a rozradostnilo každého z nás. Sotva se rozblesklo, již oznamovaly rány z hmoždíků veškerému obyvatelstvu počátek slavnostního dne: od časného rána vše na nohou, Krouná se hemí zástupy svátečně oděného lidu, radostné nálad, usměvavé tváře: všechno jest uchystáno uvítati vznešeného hostě! Po 6. hodině ranní vyjel vstří J. B. Milosti zedleňná baderium pod vedením p. Emila Novotného, zároveň pak se začalo veškeré obecní shromáždění v budově školní. Po přijezdu ranního vlaku uvedla deputace naše živnostenský spolek Rychmburský s praporem, který schválně sem ku slavnosti zavítal. — Řásem sedmé hodiny udělil pořadatel, pan řídící učitel Fr. Nepauer, ještě jednou poslední pokyny vzhledem pořádku při celé uvítací slavnosti, načež se celý ten ohromný zástup hnal od školy ku chrámu Páně, tam přijal korunhu a processonální kříž, vítal ohromné processy ze přifašené obce České Rybné a nastoupil takto sesílen pochod k soše bl. Panny Marie na tržišti v Dolní Krouné, kde byla zároveň postavena vysoká uvítací hlavní brána se vkusným nápisem: Ejhle, jenž přichází ve jménu Páně! na straně vnější a: Požehnány buďtež snahy Tvoje! na straně vnitřní. U sochy a hlavní brány sestavil pořadatel, p. řídící učitel, veškeré obecnístvo a každému stavu a oddílu vykázal zvláštní místo. A ku podivu: ač se uvítání toho účastnilo daleko přes tisíc lidí, nikde nebylo žádné tlačence, žádného nepořádku, (každá staženka zvědavá mohla pohodlně celou slavnost přehlédnouti. Každému oku naskytl se milý tu obraz: tu po silnici ku obci od brány stojí ohromná řada hasičů z Krouné, České Rybné, Otradova i Oldříše, vyjma nekatoříky, kteří „neměli“ jíti, naproti nim rovněž ve čtyřstupu množství školní mládeže, u brány dvě řady družiček jako houf malých bělostných andělů pod čestnou stráží hasiček, po obou stranách ohromné davy obecního a v zadu P. Marie ve krásných, zelených stromech — věru, hodný to obraz malířského štětcu! Sotva vše uspořádáno, hlásaly rány z hmoždíků přijezd vznešených hostů. První přijel pan c. k. okr. hejtmán z Vys. Mýta, prohlédl uspořádání průvodu a hlásil, že J. B. Milosti přijede okamžitě. Skutečně po malé chvíli oznamoval dupot koní baderistů, že J. B. Milost přijíždí. Jakmile přijížděl J. B. Milost ku bráně, zapěl mohutný sbor dívek a jinochů Krounských nádherné hymny papežské. Mezi tím sestoupila J. B. Milost a kočár a byla uvítána p. c. k. okr. hejtmánem. Na to předstoupil před J. B. Milost pořadatel slavnosti p. řídící učitel a přednesl následující proslov: „Vaše Bisk. Milosti! Byv k tomu ustanoven důstojným farním úřadem dovoluji si V. B. M. nejneživěji a nejpokorněji vřítati na prahu obce naší. V. B. Milosti! Již při prvním pohledu na ty naše prosté vesnické chaloupky pozná Vaše B. Milost, že vykázal nám Všemohoucí Bůh ve své nezpytatelné moudrosti ku obývání ne širné bohaté kraje naší krásné vlasti, nýbrž naopak odkázal nás na chudý, boreký kout, kde bída a nedostatek bývá častým hostem v prostých dřevěných chatrčích. Nemůžeme tudíž, ač z té duše bychom rádi, uvítati V. B. Milost a onou měrou světské okazalosti, s jakou V. B. Milost byla uvítána ve všech sosedních městech. Avšak, V. B. Milosti, co nám schází v ohledu materiálním, jsme tisíckrát více hotovi nahraditi v ohledu duchovním. A tak přinášíme V. B. Milosti v oběť tyto tři dary: srdce, mysl a vůli. Přinášíme V. B. Milosti v oběť srdce vděčné, srdce upřímné, otevřené všem pravdám naší svaté katol. víry; přinášíme V. B. Milosti mysl jasnou a neakalenou, schopnou uchovati bez úhony všechno, co svatá církev nejen věřiti, nýbrž i konati velí; přinášíme v oběť V. B. Milosti i vůli, vůli pevnou, skalopevnou, naše sv. náboženství nejen věřiti a plniti, nýbrž také statečně před celým světem vyznávati a vědy a vědu hájiti. Radíš V. B. Milosti přijati tyto dary od nás, svých chudých diecéanů! Radíš V. B. M. dále přijati nejuctivější a nejpokornější zdavřící jménem katol. členů obecního zastupitelstva zdejšího, jehož členem mám též já čest býti, jménem obecního zastupitelstva z České Rybné, jménem zástupců obce Otradova i Oldříše, jakož i jménem veškerého katol. obecního, jež se z blízka s dál ku slavnostnímu uvítání V. B. Milosti bylo sešlo. Všemohoucí Bůh dopřej V. B. M. skalopevného zdraví, aby V. B. M. mohl provésti ideály svoje, Všemohoucí Bůh radíš dopřati svého požehnání všem podnikům a skutkům V. B. M. ku rozkvětu sv. církve, ku blahu vlasti, ku zdaru jazyka našeho českého! A tak dá Bůh, že na

vedení V. B. Milosti a na přímělu sv. Václava, sv. Vojtěcha a všech sv. Patronů českých nebude ustanoveno hynouti aniš nám, aniš budoucím. — Mezi proslovem zněla s pozadí jako libešná hudba další sloka papežské hymny. Chvíle to nad míru dojemná. Nejd. p. biskup podává p. řídícímu ruku praví: děkuji Vám za Vaše krásné uvítání: dávate-li mně v dar svoje srdce, jednáte dle sv. Písma, jednáte dle učení sv. katolické víry. Přijímáte srdečný dík! — Na to vedení jsou učitelkou sl. Zdenkou Burianovou s nádhernou kyticí v ruce vítala malá šákyne Marie Nepauerová J. B. M. pěknou básničkou. Pokrač.

Ze Rytyně. (Řádění blesků.) Ve čtvrtek dne 7. t. m. snešla se nad obcí naší k polednímu bouři. Blesk uhořel především u p. Kroupy. Štěstí bylo, že křídci malá Anička odvolala p. Kroupou z kuchyně, neboť blesk uhořel zrovna na místo, kde před tím stála. Oheň na půdě vznikl byl rovněž uhašen. Za druhé uhořel blesk u p. Čechy Víta. Tam byla celá rodina až na hospodyně i s několika dělníky právě u obědi. Hospodyně spatřila všechny domácnosti až na nejmladší dítě ležeti na zemi. Nejprve probral se s omráčením hospodář a pak někteří z dělníků, 10letého Jaromíra a dva dělníky vynesli přikvapivši zatím lidi v bezvědomí z hořícího stavení k soušedům, kde teprve po chvíli k životu se probrali, tak že ani zde lidské šivoly na zmar nepřišly. Podobně podařilo se vyvésti dobytek a vyprázniť skladiště přise, bavlny a hotového zboží tkalcovského firmy Vít a spol.; avšak shořelo veliké množství sena, slámy, lenu, obilí, vozy, hospodářské stroje a način ap. —

Z Kutnohorská. Hospodářské družstvo zdejší spojeno s hospodářským spolkem svolává na den 29. června veřejnou schůzi rolnictva do sálu okr. hospodářské záložny na 10. hodinu dopolední. Rokovati se bude 1. o významu a důležitosti obilního skladiště pro rolnictvo. 2. o upisování podílů. 3. o upravení cen některých hospodářských výrobků. 4. Rozhovor o krajiněské výstavě. 5. Volné návrhy. Vzhledem k prvnímu bodu předvedeno bude vše, co na přípravných pracích pro obilní skladiště vykonáno bylo. Byla to v poslední době zvláště potěšitelná zvěst, že okr. výbor usnesl se doporučiti okresnímu zastupitelstvu zakoupení podílu tohoto svépomocného ústavu rolnického za 1000 zl. Okresní výbor vyšle za tou příčinou také do této schůze dva delegáty. Aby rokování bralo se jistou cestou, odebrali se p. stavitel Dobých a p. Novotný do Chabu, aby tam vzorné a účelné obilní skladiště prohlédli. V oddílu třetím rokovati se bude o zvýšení cen mléka, vajec atd., k němuž rolnictvo odhodlává se na základě svěřování veškerých potřeb. Upozorňujeme rolnictvo v jeho zájmu na tuto schůzi.

Z Vejvanovic. (Udílění svátosti sv. břimování a generální kanonické visitace). Píseň velehradská zakončuje každou sluhu refrénem: „Dědictví otcův zachovej nám, Pane!“ Toto Dědictví jest vzácné, jest to sv. víra, kterou nám přinesli bratři a apoštolové slovanští sv. Cyrill a Metoděj. Z Velehradu nauka Kristova šířila se po vlastech slovanských; světo sv. víry vstřílo Moravě, proniklo i do Čech, aby zde založilo blaho a vedlo lid k Bohu a tím ke spáse. Aby pak toto dědictví po sv. apoštolských slovanských bylo zachováno, pečuje neunavně i Jeho Milost, nejd. p. Edvard Jan Nepomucký, biskup královéhradecký. Na svých letošních visitacích cestách zavítal naposled do Vejvanovic, aby zde uděloval svátost břimování, utvrdil věřící ve víře Kristově a konal generální kanonickou visitaci. Slavnost to zajisté pro osadu pamětná! Proto těšili jsme se na ni všichni, od nejmladších školních dětí až do farníků nejstarších. Vždyť předcházela nejd. Vrchšího Pastýře pověst nejlepši, jako biskupa, jenž upřímně miluje církev a vlast svou a pracuje svědomitě a neunavně pro blaho lidu. Aby pak účta a láska lidu k nejd. Vrchšímu Pastýři i na venek se ukázala a výnam slavnosti náležitě byl pochopen, osadobilo obyvatelstvo přibytky své prapory, pěti sl. správy zdejšího knížecího dvora cesta ke kostelu, jakož i prostranství kolem kostela byly upraveny, tak že vše číhalo dojem ladný. Z jitra pak dne 11. června shromáždily se u slavobrány dívky školní se svými pp. učiteli; pp. zástupcové: sl. patronátu, obcí, štenářsko-hospodářské besedy, občanské záložny a ostatní obecnístvo. Zvláště pěkně vyjímaly se družičky v počtu 48. Baderium, které rozmnožili ze vzácné ochoty i pp. baderisté z Topole, vyjelo vstří J. B. Milosti za vůdcovství p. Fr. Slavíka ml. z Úřetice na hranice kolatury k Hrochovu Týnci, d. kudy po uvítání nejd. pana biskupa nastoupena jízda do Vejvanovic. Před obcí připojila se k dosavadnímu průvodu hudba z Topole se sbory hasičskými z Vejvanovic, Úřetice, Bezděkova a Dvakačovic. Takto uvítán byv nejd. Vrchšího Pastýř, jea doprovázen vys. důst. p. kanovníkem Drem. Janem Nep. Soukupem, veled. p. vikářem z Chrásti Janem Kobrem a důst. p. ceremonářem Jos. Novotným, projel obcí až ke slavobraně, kde vystoupiv z kočáru, přijal hold oddanosti a lásky od lidu, slavnostní náladou povzneseného. Nejprve uvítal Jeho Biskupskou Milost místní dp. farář Boh. Beránek, pak jménem všech obcí místní starosta p. J. Kopista z Úřetice, na to ředitel velkostatku a zároveň patronátů komisař p. Jos. Dymas z Rošic u Chrásti, za štenářsko-hospodářskou besedu předseda p. F. Slavík st. z Úřetice, za občanskou záložnu předseda p. Jos. Bartoněk ze Sličan, za sbory hasičské velitel p. J. Plecháček z Vejvanovic, za sbor učitelský uvítal Jeho Bisk. Milost řídící učitel p. Karol Veselý a konečně za dívky školní mile přednesla uvítání družička, šákyne IV. třídy Mar. Voříškova. Nejd. p. biskup děkoval všem srdečně za uvítání, po němž ubíral se průvod k farnímu domu, odkud se Jeho Bisk. Milost v průvodu duchovenstva za krátko do chrámu Páně odebral. Nastaly posvátné úkony. V kázání, které přesvědčivě pojednávalo o pravé církvi Kristově, vyjádřila Jeho Bisk. Milost upřímné díky za slavnostní uvítání a přála všem, aby Pán Bůh byl odplatitelem za to, co k oslavě příchodu svého biskupa učinili. Po mši sv. byla skouška dětí školních ze sv. náboženství, na to sv. břimování, po němž jak k břimovancům pohlaví ženského, tak i k břimovancům pohlaví mužského přinesl Nejd. Nástupce apoštolské otcovské slova napomenutí v povzbuzení k

vytrvalosti ve víře. Zvláště břimovancům mužského pohlaví dojemné na srdce kladl, aby, nehledíce na nebláhé příklady jiných, stáli povědy věrní církvi sv. katolické. Po ukončení celého posvátného úkonu děkoval za všechny břimovance šák IV. třídy, Ant. Linhart a přál Jeho Bisk. Milosti, aby Mu Pán Bůh na přímělu Panny Marie, patronky zdejšího chrámu Páně, popřál zdraví a síly k vykonávání vznešeného apoštolského úřadu. Za svuku pak hymny papežské opouštěl Nejd. Vrchšího Pastýř, šehnaje lidu, chrám Páně. Při obědě na to vřelá srdečná a přátelská nálada a všichni účastníci měli potěšení poznati i zde, že pravým přítelem lidu a milým společníkem jest náš milovaný nejd. Vrchšího Pastýř. Po 4. hod. odpol. opouštěl pak nejd. pan biskup Vejvanovice, jea doprovázen opět baderiem, spolky hasičskými a hudbou; shromážděný pak lid s úctou a láskou pohlíšeje k svému nejd. Vrchšímu Pastýři, dával mu na cestu zaještě upřímné: „S Pánem Bohem!“ Deje Bůh, aby ta obtížná práce vznešeného arcipastýře našeho, která spojena jest a visitacemi cestami, přinesla hojněho užitku! Dědictví otcův zachovej nám, Pane!

Z Něm. Bělé. Rozmili bratři a sestry! Pojďte na Velehrad na terciářský sjezd! Celý křesťanský svět oslavuje našeho sv. Otce — Lva XIII. a vysílá za tím účelem nesčetných poutníků do sv. města — středu celého křesťanstva. A s jakým uchvacujícím nadšením vracejí se títo přešťastní poutníci mezi nás! Do Říma putovati možno jen málo komu — avšak my má máme svůj slovanský Řím — posvátný Velehrad — a tam putovati není neseadno. Nuže tedy, poslechni našeho pozvání — přidrůž se k nám! Jestli kdy, tedy dojísta i v nynější době, třeba, ano nutno utřkati se k Bohu Všemohoucímu a hledati mocných u Nho orodovníků; vždyť na obzoru celé lidské společnosti, avšak pak našich rodných zemí — vystupují mraky děsivé, které nevěstí ničehož dobrého. Na všech stranách — jen boj a nepokoj a nespokojenost; náboženstvím, tímto základem pokoje a blaha se pohrdá — každé zjevení pravdy tvrdošíjně se odírá, vliv její se ničí a odstraňuje, a to jak se soukromého, tak i veřejného života, a Církev svatá stala se předmětem toho nejružnějšího pronásledování. Pročež vybízí nás toto vše, chopiti se všech prostředků, které by čelily tomuto velice nebezpečnému zlu, aby opět zavládly dřívější zdravější poměry, starý pořádek a pokoj mezi jednotlivými národy a stavy, jak k tomu Boží a církevní příkazy směřují a jistojistě vedou. A jedním takým vydatným prostředkem jest — jak nám opět a opět hlásá věhlasný a Duchem sv. osvědčený strážce na Sionu, svatý Otec XIII. — třetí řád. sv. Františka. Že tomu tak jest, dokazuje minulost i přítomnost a ukáže i budoucnost, ač pochopíme-li ducha, směr i cíl prostředku toho. Jestli nás terciáři v našich vlastech značný počet — a bude nás ještě více — až se seznáme, združíme a v jeden celek spojíme. V přemnohých zemích slalo se již takové združení skutkem — jako ve Francii, Itálii a Belgii — jenom u nás, bohužel, s mnoha příčin k tomu dosud nedošlo. Než, má se tak státi na prahu nového století, k tomu první krokem bude náš samý jasný terciářský sjezd dne 2. a 3. července na posv. Velehradě. Pročež opět volám: Přijďte v tyto dny, rozmili bratři a sestry, abychom se lépe poznali, sjednotili, si pohovořili a uradili se, co by nám prospělo, co nám v sdárném působení překážá, slovem — zorganizovali se, a tím byli spořádaným šikem vojenským, dle přání a úmyslu Jeho Svátosti, prvního to terciáře, na celém světě. Sestavili jsme proto tento pořádek našeho sjezdu: Dne 2. července odpol.: Vyzvání Ducha sv., po něm uvítání všech přítomných terciářů, řeč úvodní, a ještě druhá řeč o III. řádu, napotom též bude sv. zpověď a též druhý den ráno, aby pak mohlo býti společné sv. přijímání; večer bude světelný průvod kostelem a kolem něho za zpěvu Marianské písně. Po sv. přijímání asi za hodinu budou opět dopoledne dvě řeči — po obědě pak ještě závěrečná řeč, rozhovor o přednesených pravdách, dotazy a volné návrhy; vše pak se ukončí slavným „Te Deum“. Na večer nebo spíše až záhy ráno dne 4. července, pojedje se ještě na sv. Hostýn, kde bude obláška, skládání sv. profese, oblék do škapulíře pateronásobného a sv. Josefa, a ráno na to 5. července po mši sv. odjede se přímo naspět — tak že večer bude moci býti každý účastník zase doma. Vlak zvláštní vyjede proto ze stanici: Březová-Brněnec dne 2. července o 7. hod. ráno a tudíž kdo pojedje do Pardubic použije vlaku osobního, který odtud odjíždí k Brnu před 11. hod. v noci a pojedje až do Březové, kdež přeseďne na vlak zvláštní. Ceny lístků jízdních jsou jako léta předěšlá, a sice:

Z Pardubic	III. tř. 4 zl. 97 kr.
z Chocně	4 „ 32 „
z Onatí n. Orli.	4 „ 32 „
z České Třebové	3 „ 67 „
ze Svitav	3 „ 67 „
z Březové-Brněnce	3 „ 37 „
z Letovic	3 „ 37 „
ze Skalic-Boskovic	3 „ 02 „
z Rájce	3 „ 02 „
z Adamova	3 „ 72 „
z Brna	3 „ 72 „
ze Šlapánic	3 „ 42 „
ze Slavkova	3 „ 42 „
z Bučovic	2 „ 12 „
z Nemoje	2 „ 12 „
z Nemotic	1 „ 97 „
z Kyjova	1 „ 77 „
z Bzenec (mesto)	1 „ 52 „
z Veselého n. Mor.	1 „ 37 „
z Uh. Ostrohu	1 „ 37 „
z Kunovic	1 „ 37 „

Rovněž tak budou lístky pro účastníky od Mor. Krumlova, Okřtíka, Třebího a na stanicích až k Brnu, za poloviční cenu a budou se vydávati od Pardubic až do Brna (včetně) hned již odpoledne 1. července. Kdo může, přijď, kdo však nemůže, aspoň duchem se účastni a pros Boha, aby sjezd ten neminul se cíle svého. Každá terciářská osada nechť vyšle několik členů, jako zástupce — a kde ani toho

nemožno, zašleto aspoň písemní souhlas, buď před sjedem na farní úřad v Německé Bělé (Čechy) aneb přímo na Velehrad do kláštera. Jeho Excellence, nejvyššího pan biskup sám, nemohla se pro udělení svátosti birmování sjedem toho účastníkům milerád své apoštolské požehnání. Tedy vzhůru — na Velehrad! J. Hejtmánek, fidal III. řádu svatého Františka.

Od Kyšperka. Ve 28. číslé „Obnovy, uveřejněn byl referát o volné konferenci 4 vikariátů v Kyšperku. Aby se předešlo všemu nedorozumění, prohlásíme, že referát ten, zvláště co se týče zprávy o „Oltáři“ je neúplný a nesprávný. Referent „o Oltáři jako zpěvníku“, dp. farář V. Vaigl, na základě vlastních zkušeností, které při zavádění „Oltáře“ nabyl, vzdal Nápěvům k „Oltáři“ všecku šest; chválil zvláště, že zavedením „Oltáře“ nastala v diecési šedoucí jednota kostelní písní a odstranění spěvy nedůstojné. O nějakém „neharmonickém nápěvu“ nebylo vůbec řeči; vždyť „neharmonický nápěv“ je nesmysl. Toliko toho bylo dotknuto, že umělecký průvod varhan pro některé méně znalé varhaníky na venkově pro počátek je obtížný. Více účastníků konference.

Z Babie u Nechanic. Dne 8. t. m. měli jsme u nás hřdkou slavnost. Loučil se s námi náš milovaný pastýř, dp. Karel Kotrbaelec, který zde 11 let 3 měsíce jako farář velmi blahodárně působil a všeobecné obliby si získal. Nikdo před ním nezvelebil chrám Páně tak, jako on. Za naho dílem sbírkami, dílem dary k jeho podnětu a značným i přispěním jeho peněžitým pořízeny byly v kostele krásné korouhve červené, velmi pěkná socha Panny Marie, sv. Josefa a sv. Jana Nepomuckého. Dále 12ti ramenný pozlacený lustr do prostřed stropu chrámového, velmi pěkné, vysoké a postříbené svícny na všechny oltáře, 14 vkusných svícňů na stěnu pod obrazy křížové cesty a konečně mimo chrám Páně 2 velké dubové kříže misionářské a tělem Spasitelovým a u dolejšího kříže s vkusnou mřížkou železnou. Na všechny tyto věci přispěl p. farář částkou aspoň 1000 K. Byl on, ale ne jen zvelebitelem chrámu Páně, ale i moudrým rádcem a přítelem každému, kdo u něho rady hledal. Proto také při jeho odchodu na Pouchov téměř celá kolatura dala na jeho účast a oslavila den odchodu jeho. Již v předvečer slavnostního dne upozorněno bylo celé vřkostí třemi větřely z hmoždíků na den 8. června. Báno o 4. hod. pak opět 3 mohutné rány budily celé vřkostí a hudba hrála buďiček po návsi Babické. O 8. hod. četl p. farář tichou mše sv. za asistence pana P. Jana Procházky, nyní administrátora zdejšího, ku které dostavil se sbor hasičský z Babie a z Traavy a zástupcové všech přifařených obcí. Po mši sv. přednesla zákyň Františka Seykorova z Trnavy jménem školní mládeže i rodičů rozloučení, při kterém v celém kostele hojně věřícími naplněném neostalo ani jedno oko suché. Slzy ronily se všem přítomným tím více, když p. farář na to velmi tklivými slovy se všemi se loučil a jim žehnal. Při východu z chrámu Páně seřadila se školní mládež loučíc se se svým milým otcem duchovním a tu přistoupil před p. faráře p. Václ. Kalina, zdejší učitel a přednesl ač churav svou schválně složenou zřadilou báseň, kterou mu pak věnoval a za kterou zase p. farář přiměřeně poděkoval. Na to u farního domu seřadil se průvod: napřed četa banderů, pak školní mládež z Babie i z Kosiček ve čtyřtupě, pak hudba a sbory hasičské vedli p. faráře, jež provázel administrator pan p. Jan Procházka, uprostřed zástupců přifařených obcí a četného obecního až na konec koláturní obce Trnavy, kde zase jeden žák, Josef Kofránek, poslední rozloučení jménem všech přítomných přednesl a lid provolal p. faráři třikrát sláva. Po velmi tklivém a dojemném poděkování a všem přítomným opátním žehnání vstoupil p. farář do kočáru a ubíral se na místo svého nového povolání, při které jízdě provázeli jej banderisté až do nejbližší obce Bohárny. Přijeme panu faráři v novém působení mnoho zdaru, a budeme vděčně vždy na něho vzpomínati.

Jubilejní slavnost jednoty sv. Metoděje ve Vídni na oslavu 25letého trvání českých bohoslužeb v chrámu Páně u sv. Anny konati se bude dne 8. července 1900. Pořad slavnosti: Dopolodne o půl 10. hod. v chrámu Páně u sv. Anny I. okr. Anneg. slavnostní kázání dp. Tomáše Bláhy, českého kazatele. — V 10 hod. pontifikální mše sv., složená J. M. nejv. prelátem Dr. Ant. Cyr. Horným, kapitulním děkanem a předsedou Jednoty sv. Metoděje. — Mešní zpěvy provede ctěn. zpěvácký spolek „Záboj“. Dopolodne v 6 hodin pořádá všech pět odborů Jednoty sv. Metoděje Slavnostní akademii v sále a zahradních místnostech Národního domu XV. okr. Turnerg. č. 9. kde 1. Slavnostní řeč mti bude vctp. Dr. M. Hruban, advokát z Olomouce. 2. Zpěvy. 3. Humoristické přednášky. Podrobný program obdrží každý účastník u vchodu zdarma. Hlubu provede národní kapela pana Františka Melichara. Vstupné: dítě koupěný lístek 30 kr., u pokladny 40 kr. Čistý výnos věnován bude ve prospěch českých bohoslužeb ve Vídni. Ku hojně návštěvě uctivě sve Slavnostní výbor.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 16. června 1900. 1 hl. pšenice k 11:00—12:00, žito k 10:75—11:00, ječmena k 8:40—9:00, oves k 6:20—7:20, proso k 10:00—10:20, vřkve k 10:60—10:80, hrachu k 16:60—17:80, jáhly k 18:20—0:00, krup 18:00—24:00, bramborů k 4:00—4:80, jetelové semínka červeného k 00:00—00:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 30:00 olejky k 0:00—0:00, lněného semene k 18:00—40:00, 100 kg. žitných otrub k 11:00, pšenič. otrub k 10:00, 1 kg. másla k 2:10—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 5 h.

V Králové Dvoře n. L. dne 16. června 1900 pšenice 00:00 00:00, žito 11:90, 11:80, 11:60, ječmen 00:00 oves, 6:80 6:20, hrách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vřkve 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 3:80 3:60, vejce (kopa) 4:00 0:00, másla 2:56, 2:24, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 8:00, sláma k 3:—, k oves 16:00.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,

Hradeo Králové.

Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného zboží: Jágrových košil, kalhot, punčoch, ponožek, rukavic, žvátků atd.

Potřeby sokolské a cyklistské.

Tovární ceny. —

Podporujte domácí průmysl.

Na kolo.

Praktická vlněná látka pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasíl. závod

Ed. Doskočila

v Choceři.

Prodá neb pronajme se villa.

Na **Kamenných Sedlístích** jest vystaven nový domek neb villa na zdravém vzduchu na konci dědiny mezi lesy asi 20 minut od lesa. Tuto prodá neb pronajme na letní byt. Hodí se pro P. T. pány úředníky, učitele, profesionisty. Villa pozůstává ze dvou pokojů. Dle potřeby jsou k dispozici dvě postele i s peřinami. Pošta Proseč u Litomyšle. Jan Bartoš č. 9. a 10. v Kamenných Sedlístích.

Kdo pojedě do Paříže

neb na cesty vůbec dobrý a levný oblek si pořídit chce, at neopomene sobě dopsat o vzorky vřtečných látek, které zvláště k tomu účelu zasílá a nejlevněji dodá

V. J. Špalek

velkoobohod se sukny

Hradeo Králové.

Po čas přestavby Kleperova ulice proti chrámu Panny Marie.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,

uznává se za výborné, bolestí utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

Všeobecně oblíbený tento domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy svátých z dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenou mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějšších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůži.

Universální tuk na kůži.

Appretura na kůži.

Mazadla na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M. Barthel & Co. Viedeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez sřvřzení cen!

VARHANY

úpině pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátům a farním úřadům co nejvřeleji odporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizeň prosí

Antonín Mölzer.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

DÁMSKÉ BLÚZY a slunečníky

koupací látky i klobouky a svůj hojně zásobený sklad doporučuje firma

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Závod zbožím ozdobným a galanterním.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

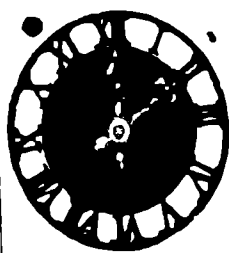
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Zahájení od 7. května až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle záložny.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnky.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.

Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

P. T.

Továrna na spracování ovoce, pálenka koňaků
a výrobu likérů

(dříve sídlo na sušičkování ovoce)

J. U. G. J. Tomášek,
ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověstí pokračující vlastní
a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,

kteří v závodech již před lety vypáleny byly, dlouhým
léčením k takové jakosti dospěly, že jak touto,
tak i se stránky sdravotní, všem posádkám úpl-
ně vyhovují a při různých chorobách, zejména
šalivce a ústrojí zařizovacích vůbec, co pravý lék
osvědčují se mohou.

Dále doporučuje více své ovoce a jiné
likéry — destiláty — (bez veškeré o pouští-
vání esencí, chemických barev a jiných látek sdrav-
otní neúčinných) vlastní analýzy řízené výroby, jež
jakostí svou čem cizozemským výrobkům čelíti
mohou.

Těch doporučuje své víno šampaňské pravé i
ovocné, které se rovná nejlepšímu známému druze
placeným.

Ka konci dovoluji si ještě upozorniti na své
speciality, jejichž výrobě oddánosti péči věnuje.
Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro
každého, Bellefleur a Crème de Maraschino se
má pro dámy likéry výtečné.

Žádáte ceníky!

Divčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.
v Chrudimi

sestává ze 4 ročníků a přípravné třídy; jest
totiž přijetí každého roku možné. Při ústavě
jest internát.

Obchodní divčí škola

jest při paedagogiu zřízena pro dívky škole
odrostlé.

Bližší zprávy podá ochotné představenstvo
ústavu.

Divčí ústav v Slatiňanech.

Zde mohou se dívky každého stáří přiměřeně
vzdělati v literárních předmětech, v ručních
pracích, v hudbě, v hospodářství, ve vaření
a též v německé i francouzské řeči. Dívky
nemající měšťanských škol, mohou se zde
vzdělati tak, aby do přípravy divčích pae-
dagogia v Chrudimi přijaty byly.
Bližší zprávy podá představenstvo.

Divčí ústav v Kocléřově u Svítav

poskytuje dívkám škole odrostlým příležitost
vycvičiti se ve všech ručních pracích, v hudbě,
šití šatů, vaření atd.

Konversace výhradně německá, aby české
dívky v českém duchu naučily se druhému
zemskému jazyku.

Celé zaopatření 15 zl. Sirotci přijímají se
za 10 zl.

Představenstvo.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské sídlo.

Odporučuje uctivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křtitelny, jesle, Boží hroby, křídla,
křesadla, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákrepy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Letní sídlo!

a Lázně u studně Marianské
pod Zvičinou.

půl hodinky od stanice Bílé Třemešné
uprostřed lesů se skvostnou vyhlídkou na
Krkonoše. Odporučuje úplně zařízené po-
koje od 2 zl. 40 kr. — 4 zl. 20 kr. na
týden. Uznaná dobrá kuchyně. Píva a vína.
Celodenní zaopatření od 1 zl. výše.

Jan Nettleš, majitel.

Poděkování.

Poutníci Královéhradečtí na Sv. Horu u Přibrami
vzdávají tímto

srdečné díky

pořadatelům pouti, zvláště vldp. Janu Fr. Seidlovi, faráři v Čer-
nilově, kteří s nevšední obětavostí vše laskavě obstarali.

Zaplať jim to Bůh!

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákrepy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného obecenstva. Znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých ba-
rev, nejnovějších vzorů a bez zvý-
šení cen lze dostati pouze v mém
prvním českém zasilatelském zá-
vodě, o jichž trvání co důkaz
podávám jedno z posledních mne
došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku,
musím však s politováním sdělit,
že jsem posud šatstvem tou měrou
zásoben, že na delší dobu nemohu
pomýšlet na nové objednávky;
vínu toho nesou Vaše látky vý-
tečné jakosti, které nejsou
takřka ani k roztrhání.

Trvám v úctě oddaný

František Partl, správce školy
Kunratice.

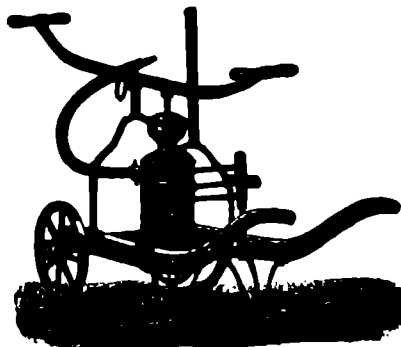
Karel Richter,

velkoobchod sukrem

Hradeč Králové.

Veletěné P. T. obecenstvo
v místě a v okolí upozorňuji že
za příčinou zvětšení obchodních
místností přesídlil jsem sklad
svůj do prozatímního krámu na
náměstí.

— Založeno 1885. —

P. T. obecenstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu
patentních zahradních i požárových ručních
stříkaček přenosných i převozných. Jakož nové
zlepšených berlovek, doporučených pro sbory
hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou.
Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petro-
lej, lůh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí
lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojky
na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez
vyvětrání a pění piva, strojek lze upev-
niti ku každému výčepnímu koútoku, též
k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky,
roury, korkovačky, ledničky, šroubení, ko-
houtky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní
skla a různé pivní potřeby. Ventilace k či-
štění vzduchu z místností kouřem neb zkaže-
ným vzduchem přeplněných. Též mám na
skladě lihové lampy žárovky, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpraco-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku
a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choce,

klempířství a výroba stříkaček.

Založeno r. 1850.

Veletěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
zevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a
náclou se již avěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícen, pacifikálů, schránek na Největ-
tější, patenek atd. co nejvíce.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

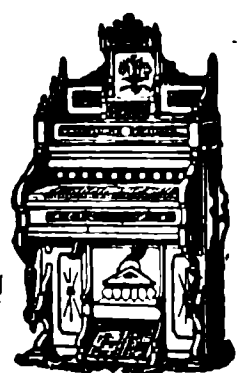
v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodě dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti sdennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotořuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

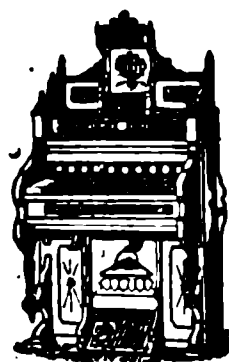

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Do farnosti Babické u Mechánic.

Díkůvzdání.

Teprvé nyní plním náležitou povinnost díky čině všechněm, kdož lásku upřímnou a vroucnou přilnulost mi dali při odchodu na jevo. Najmě vzdávám srdečný dík: Velp. J. Procházkovi, administratoru za drahocennou kytici, vld. p. K. Šrámkovi, hrab. správci v Trnavě za veškerou ochotu, vlet. p. J. Relichovi, říd. učiteli v Babicích za upřímnou ve všem podporu, vlet. p. K. Dvořákoví, říd. učiteli v Kosičkách za dovedné mně na památku darované tableau, vlet. pp. starostům z Babic, z Barchova, z Kosiček, a z Trnavy, et. pp. banderistům z Trnavy, et. spolům hasičským z Babic a z Trnavy a všem bývalým milným mým farníkům, kteříž o mnohým pláčem až na hranice farnosti mne vyprovodili ještě jedenkrát vzdávám vřelý dík a volám z hloubi srdce naposledy: „S Pánem Bohem!“

Zpomínejte na modlitbách:

Vašeho bývalého duchovního otce

Karla Kotrbelce.

V Pouchově, dne 16. června 1900.

Díkůvzdání.

Při těžké ztrátě, která nás stihla úmrtím našeho vroucně milovaného manžela a předobrého otce, pana

JOSEFA BURSÝ,

měšťana a mistra řezníka,

dostalo se nám od velectěných příznivců našich zdejších i přespolečných, tolik důkazův upřímné účasti a projevů úcty ku památce drahého zesnulého, že sledující hlasu vděčnosti v srdcích svých, projevujeme tímto veřejně naše vroucí upřímné díky.

Zaplať Bůh všem!

Rodina Bursova.

V Hradci Králové, 22. června 1900.

Živnostenský inspektorát královéhradecký.

Dozorčí tento okres tvoří okresní hejtmanský: Broumov, Čáslav, Chotěboř, Chrudim, Vys. Mýto, Kolín, Králové Hradec, Králové Dvůr, Kutná Hora, Lanškroun, Litomyšl, Náchod, Nový Bydžov, Nové Město n. M., Pardubice, Poděbrady, Polička, Rychnov a Žamberk. V okresu vykonáno v loň 507 inspekci, po případech v 491 živnost. závozech revise, mezi tím 4 noční a 3 nedělní. 172 z navštívených závodů neměly motorů. Ostatní závody měly 1212 motorů a zaměstnávaly 37.157 osob. V 491 živnostenských inspicovaných závozech zaměstnáno bylo 51.350 dělníků.

Za příčinou schválení závodů vykonáno 66 komisí, za příčinou převzetí 41, za příčinou zjištění úrazů 366 a jiných komisí vykonáno 9. Mezi jinými založeny nové: 1 vozovka, 1 mechanická přádelna, 3 mechanické tkalcovny na bavlny, 1 tkalcovna na hedvábí, 1 továrna na obuv, 2 cikorky, 3 jatka, 48 komisí se týkalo přístaveb a přestaveb: 1 sklárny, 1 vozovky, 3 strojoven, 1 koželuzny, 1 továrny na lakované kůže, 15 mechanických tkalcoven, 2 mech. tkalcoven na bavlnu, 1 bledidla, 2 tiskáren, 2 sladoven, 2 sušáren, 1 továrny na kávové náhražky, 1 mlýna, 1 továrny na rafinované miserální olej, 1 továrny na kůže, 6 mech. tkalcoven, 1 továrny na tkaniva, 2 rafinerie cukerních, 1 cukrovaru, 5 sušáren, 2 továren na kávové náhražky, 1 parního pivovaru, 1 továrny na strojená hnojiva.

Živnostenskému inspektorátu bylo oznámeno 31 stávek a při 27 z nich zakročilo. Zpráv a dobrozdání podáno v uplynulém roku 407. Udáno bylo 24 podnikatelů pro 42 trestních případů pro nedostatečné byty, dílny, ochranná opatření, pro použití k práci dětí pod 12 neb 14 let, pro použití žen k noční práci, 5krát pro nezákonnou práci nedělní atd. Mimo to podáno 11 jiných oznámení pro provozování živnosti bez předchozího dovolení, pro stavby bez schválení, pro nepojištění a pro neudání úrazu.

Ve styku s dělnictvem podány v 198 případech stížnosti, rady a vysvětlení. Celkem bylo živnostenskému inspektorátu vyříditi 3099 běžných čísel.

Zařízení dílen a bytů. V mnohých odvětvích zvýšeny poptávky a potřeby, jmenovitě po výrobcích textilních, oděvních, lučebních, potravních atd. následkem čehož mnohé závody rekonstruovány, rozšířeny a nově založeny. Ve všech těchto závodech hleděly zdravotním, ochranným a výrobním potřebám vyhověti. Za to menší dílny trpí nedostatky jmenovitě, pokud se týče provětrávání, což platí zvláště o cikorkách. Prachu bylo plno v některých tkalcovnách a pazdernách. Jinde opět panoval nedostatek světla. V jednom cukrovaru následkem nedostatečných místností musili dělníci 7 až 8 hodin pracovat v teplotě 35° R. Přeplněné dílny byly v továrnách na tkaniva a obuv. Někde zavdaly příčinu k stížnostem na nedostatečné záchody, jinde žumpy s výkaly. Také čistota nebyla v mnohých dílnách vzor. V mechanických tkalcovnách stěžují si dělníci, že stěny, transmise a stroje v přestávkách pracovních bývají oprašovány a mazány a že pak dělnictvo po mnoho hodin bývá obtěžováno kotouči povzdušného se prachu.

Obvodní lékaři podali stížnosti, že v některých střediskách menší textilní industrie zvýšila se úmrtnost a hlavní vinu toho přičítají nedostatku zdravých bytů. Proto při zakládání nových podniků činil živnost úřad závislým udělení schválení od současného zřízení vhodných bytů pro dělnictvo. Někde se zakládají pro dělnice neb dělníky společné ložnice, které na útraty továrny se vytápějí a elektricky osvětlují. Jedna rafinerie cukerní založila pro 200 dělníků společnou tovární jídelnu a kuchyni, kdež za laciný peníz dostanou silnou stravu. V některých přádelnách a cukrovarech založeny pro dělníky lázně. Živnostenský inspektorát přihlížel též k tomu, aby dělníci měli v továrních studních dostatek zdravé pitné vody.

V menších inspicovaných živnostenských závodech shledány při revisích mnohé nápravy a zlepšení, avšak při prohlídce nových dílen a obydlí shledávají se stále vytýkané nešvary, jmenovitě v dílnách pekařských, uzenářských a obuvnických. U jednoho obuvníka v místnosti 50 kubických metrů pracoval mistr s 9 pomocníky a učni. Nedostatečné bývají též ložnice.

Nemoci a úrazy. Mnohá povolání mají v zápětí jisté druhy nemocí. Tak následkem působení kyselin a par chlorových a různého prachu jmenovitě na bledidlech, přádelnách, pazdernách povstávají oční nemoci.

V loňském roku bylo oznámeno živnostenskému inspektorátu 1550 úrazů, mezi nimi 27 případů smrti. 85 případů se týkalo zemědělství a 148 lesnictví.

Z 1317 živnostenských úrazů se týkalo živností zpracování: kamene, hlíny a skla 147 (6 případů smrti), kovů 7, strojírny 88, dřeva 64 (2 smrti), kůže 12 (1 smrti), textilního zboží 268 (1 smrti), oděvnictví 6, potravnictví 408 (5 případů smrti), lučebního průmyslu 40, stavitelství 253 (9 smrti), grafických živností 5, závodů pro přenášení hybné síly 2, obchodních živností 13, dopravních živností 19 (1 smrti). Z těchto případů zaviniily motory, stroje a aparáty 258 úrazy (3 smrti), transmise 37 (3 smrti), jedovaté plyny, popáleniny, opaření, udušení, výbuchy 69 (1 smrti), zvedání, nošení, nakládání a skládání 249 (5 smrti), doprava 77 (1 smrti), vytahovačů a dopravní stolice 19, pády, zasypání, skoky a sklouznutí 425 (12 smrti), ruční práce 173, zvířata a přírodní zjevy 15. Oproti předloňsku stoupl počet úrazů o 29, případů smrti o 3. V závodech na vyrábění potravin stává se nejvíce úrazů v cukrovarnách, následkem zaměstnávání tamtéž dělníků mladistvých a chorobných, protože v případech nejpilnějších prací dostatek zdravých a schopných sil dostatí nelze.

Z 25 případů smrti staly se: pádem s lešení 4, pádem do stoky 1, zasypáním kamení neb hlíny 4, pádem se střechy 4, transmise 3, přejitím 1, utopením v melase 2, skládáním kmenů neb železných sloupů 2, zvedáním těžkých břemen 1, v pivních sklepích 1, stroji pracovními 2, otravou 2. Mnohé případy se stávají ovšem nepozorností dělnictva, které lehkomyšlně na nebezpečná místa si sedá a se staví, zvláště při sušidání a při svačině.

Upotřebování dělníků. Doba pracovní. **Ne-dělní klid.** V 57 případech bylo užíváno osob zákonitě chráněných protizákonně v živnostenských a v 61 továrních závodech. Jak tří zámečnických a 6 pekařských učňů bylo používáno k pracím polním a vedlejším domácím, pak k prodeji precíků v hostincích. V stáří pod 14 let bylo k delší než 8 hodinové práci používáno 3 učeníků zámečnických, 1 obuvnického a 4 učeníků pekařských.

K noční práci se použilo dle udání 5 učeníků krejčovských a obuvnických, 28 pekařských, pokud se týká delší noční práci než-li 4 hodiny, a 7 učeníků rukavičkářských.

V cihelnách použito k práci 2 hochů a 1 dívky pod 10 let před školou nebo po škole. V pazderně použit 1 hoch 13letý, v pražce cukrovarní 2 a na půdě cukrovarní 5; při motání přistíženy 2 děvčata pod 13 let. Při nebezpečných a těžkých pracích používán učeník při opatrování parního kotle a stroje v strojní zámečnické dílně a v dílně na nábytek. Sotva 13letých hochů bylo užito 3 při obsluze parních strojů a 2 při obsluze centrifúžek v cukrovaru. V jedné továrně na obuv pracovalo 37 ženských až do 10. hodiny noční, v přádelně na vlnu používáno 1 ženy při noční sítě.

V některých továrnách přetěžování byli topiči až 16ti hodinovou práci, v přádelně na vlnu musili třikrát týdně pracovat až 17 hod. při parním kotli. Za topiče používání též lidé nezkušení. Také v pivovarech a závodech pro elektrické osvětlení používáno bylo topičů až k 18 hodinové práci.

Co se týče používání nevyspělých dělníků, tedy bezvýjimečně by se mělo zakázati používání dělníků pod 18 let v sirkárnách, pak v sklárnách, bledidlech a továrnách na strojená hnojiva výjimečně při pracích, kde se používá jedovatých par. Totéž platí o strontianových továrnách, kde se melasa zbavuje cukru pomocí strontianu. Ženám by se měla bezvýjimečně zakázati práce v sirkárnách a výjimečně pak dovoliti ve výše uvedených ženám, které mají přes 45 let a nežijí ve svazku rodinném. Stálé účinkování fosforu v sirkárně poškozují totiž sliznici dělníka v dutině ústní a v hrtanu, působí k zničení čelistních kostí, k degeneraci srdce, ledvin, jater a sleziny, zejména u osob, které nejsou dobře vyvinuty a jsou slabé postavy. Kyseliny, plyn chlorový, fluorový, cyanový atd. poškozují orgány oční, dýchací a zažívací. Při strontianové výrobě působí vytvořující se prach zhoubně na obnažené části těla, oči a dýchacích orgánů a škodlivému účinkování nezabrání se ani používáním brejlů a respiratorů.

V 330 prohlížených továrních závodech se pracovalo 9 hodin v 9, 9½ hod. ve 2, 10 hod. v 35, 10½ hod. ve 134, 11 hod. v 96 a 11½ hod. v 54 závodech. Ve většině knihtiskáren trvá pracovní doba 9 hod. V textilních závodech se pracuje 10½—11 hodin a rovněž v cukrovarech. V koloniálních závodech musí za to příruční pracovní 15—17 hodin denně, což jest umožňující a nekřesťanské.

Naše klimatické lázně.

Červen se blíží ku konci, polovice červenec uteče brzy a tu každý školomet a úředník znavený úmorným zaměstnáním a zašlemoný kancelářským prachem, chce se osvěžit v Boží přírodě, propláknout plíce a hrtan a napravití zkažený žaludek. Pak-li na nápravu porouchaného zdraví nejsou nezbytny Karlovy Vary, Teplice, slatinné lázně v Bělohradě, v Bohdánči a na Velichovkách, spokojí se každý rád klimatickými láznemi, spojenými s různými koupelemi.

Do dražších lázní: Marianských, Sedmihorek, Janských, Špindelmühle atd. každý jeti nemůže, neboť 4, 5, 6 zlatých nelze mu denně následkem menších jeho příjmů za stravu a byt utratit. Kdo chce tedy užiti zdravého vzduchu uprostřed jehličnatých lesů, bujných lučin a na krásné vyhlídce, vyhledá na Královéhradecku především Zvičinu a Potštýn. Pod Zvičinským kostelíkem, odkudž je malebná, rozkošná vyhlídka na velikány Krkonošské se Sněžkou, na hory Orlické, Železné, planiny labské a hořícké, Podkrkonoší, Trosky, Prachovské skály, na širé Polabí, ba až k stověžaté matičce Praze, nalezají se *lázně u Marianské studně*, které jsou dosud zařízeny jen co obyčejné lázně, s přídatnými příměsky jako lázně parní, sprchové, jehličnaté a vanové. Koupele stojí 40 až 80 haleřů, malý pokoj stojí denně 80—90 h, větší až 9 korun týdně. Strava stojí denně 2 nejvýše 3 K. Na př. mléko a 2 housky 10 kr., polévka 6 kr., hovězí 20 kr., pečené 30 až 45 kr., salát 8 kr., 2 vajíčka na měkko 8 kr., káva s rohlíkem 12 kr. atd. Vedle pečení lze dostatí šunky, sýry, salámy, chleba s máslem, tedy levnější jídla.

Páni učitelé, mladí úředníci, profesoři a kněží, kteří nemají peněz na zbytek, mohou zde se svojí měsíční gáží dobře vyjít. Stanice Bílá Třešněná je malé půl hodinky vzdálená. Do Králové Dvora je přes půl 2. hodiny, do Miletína, Poličan, Bělohradu, Pecky, Hostinného je buď něco blíže nebo dále. Hořice, Nová Paka, Jaroměř, Mlázovice, lesy směrem Hradišti, Skalici, Úpici, Trutnovu, Borovnici, Horce stojí rovněž za návštěvu. Restaurateur, pan Jan Hettflejš a jeho choť svým hostům rádi vyhoví a pokojská stará Leni, toť vzor svého druhu. Proud turistů je na Zvičinu zvláště v neděli a ve svátek velmi značný. Zvičina leží na národním pomezí a jest tudíž i v tomto ohledu zajímavá.

Studánka u Rychnova těší se jako letní zátíší ode dávna velmi chvalné pověstí. Útulný pensionát s restaurací uprostřed jehličnatých lesů poskytuje dosti pohodlí. Zařízený pokoj o 1 posteli stojí týdně 6—14 korun, za každou další postel 2 K týdně více. Turisti platí 80 krejcarů za nocleh. Oběd 60 kr., večeře 25—50 kr. Pensionát týdně 28 K. Pstruhy a raci jsou k dostání. Do stanice Rychnov n. K. jde pěkná procházka lesem kol potůčku. Objednaný povoz stojí 3 K., pro osobu 60 haleřů. Pitná voda, choceňské a plzeňské pivo jsou výborné. Pěkné procházky jsou do Kostelce, Vamberka, Potštýna, Žamberka, Rokytnice, na hory Orlické do Solnice a vzdálenější do Dobrušky Opočna a Týniště.

Nejznámější jest turistům *Potštýn* na Divoké Orlici, v půvabném údolí, lemovaném zvláště na jižní a východní straně rozkošnými jehličnatými lesy a troskami hradu Potštýna a nedalekých Litic. Podél Orlice jsou uprostřed stinných olšin a jiných listnatých stromů rozkošné procházky. Pokoj stojí měsíčně dle polohy a velikosti 10 až 25 zl. V Potštýně bydlí již po léta kolonie Pražanů, Olomučanů a z různých českých měst, jmenovitě z Pardubic, z Chrudimě a z Ml. Boleslavi. Hlavní hotel je u Susů, kdež ve velkém skleněném sále nebo ve stinné zahradě se jaksi soustřeďuje společnost. Obědy 40—60 kr., večeře 30—45 kr., svačina a snídaně 14 kr. Smíchovské a plzeňské vždy nejlepší kvality. Dále jsou v Potštýně tři jiné hostince, které mají rovněž svou stálou společnost. Říční lázně okrašlovacího spolku na mlýnském náhoně, dlážděné pískovcovými plotnami, pod stavidlem přirozená sprcha, velký bassin pro dospělé (zvláštní hodiny jsou pro dámy a zvláštní pro pány), dále více kabin pro dívky i dospělé, dále muhnutná sprcha pod jezem na divokém řečišti jsou pro lázeňské hosty hledaným osvěžením. Přechátné partie vysokými jehličnatými le-y, krásné vyčázky do Vamberka, Studánky a Rychnova, Kostelce a Čelakovic, Chocně, Brandýsa, Ústí, do Kyšperka, Žamberka, na Žampách a Litice jsou vábívé. V stromořadí pod Lipkami, mezi mlýnskou a divokou Orlicí, jest hřiště pro lawn-tennis, dále je tu dřevěný pavillon pro divadelní hry, koncerty, národní slavnosti atd. Potštýn jest moderním lázeňským sídlem zá-

možnějšího, učeného a uměleckého světa a rozvíjí se stále více.

Jako klimatická a letní sídla odporučuji se dále na královéhradecku. Pensionát a restaurant v Bědovicích u Třebechovic, Nový Hradec Králové (je zde více hostinců, kde lze se stravovat) a Chvojno poblíž Holic uprostřed obrovských jehličnatých lesů. Na levné byly, měsíčně 10 až 20 korun lze se doptati u hosp. zálohy. Strava v hostincích p. Jerábka a Fr. Komárka: snídaně 20 h, oběd 70 až 90 h, večeře 30 až 70 h, v předplacení 38 K. Jablonné n. Orli, Kyšperk, Jelení Horní, Borohradek, Opotno a Dobruška, Nové Město n. M. s Reakem uprostřed lesů, Běláves u Náchoda, Bronov, Milotín, Hořice a Chlumec n. C. jsou rovněž vhodnými a zdravými klimatickými místy. Levná strava, blízké lesy a koupele, vyhlázky do malebného okolí je vesměs odporučuji. Čechové, kteří potřebují po lopotné práci osvěžení na zdravém, na ozon bohatém vzduchu, nepotřebují proto zanáseti své peníze do lázní německých a nechat se tam za ně ještě snad urážet.

Pozemková daň. Daň z pozemků jest v zemích českých nejstarší daň, neboť s majetkem půdy souvisely téměř veškeré dávky obecní, panské, zemské, později též okresní a říšské. Až do dob císařovny Marie Teresie neznaly téměř jiných daní než-li pozemkové. Na války šleské přispělo naše rolnictvo dobrou třetinou svého majetku a války napoleonské nestály ho mnoho méně. A proto se právem říkávalo, že sedlák roste jako vrba. Čím více ho ořezává, tím více prutů vyhání. Za tehdejších dob byl rolník ovšem chráněn proti kartelářům, parcelářům a lichvářům a ušel proto i největším nástrahám. Dnes však žádá se po něm přespříliš daní a přírůstek, děti se mu odvádí na vojnu a pacovní síly se mu nechraňují, ale spíše nedostatečnými zákony odhání. Proto rolník klesá stále více. Pozemková daň byla r. 1881 u nás stanovena na 37 1/2 milionů zl. Pozemková daň vynesla:

	R. 1882:	R. 1897:
	zlatých	
Dolní Rakousy . . .	3,452,922	4,182,100
Horní Rakousy . . .	1,989,456	2,584,902
Solnohradsko . . .	339,936	328,654
Tyrolsko a Vorarlberg . .	973,506	1,203,197
Štýrsko	1,835,451	2,201,014
Korutany	633,645	666,904
Krajina	847,946	622,733
Přímohí	642,587	558,339
Dalmácie	326,520	307,339
Čechy	12,631,300	10,083,132
Morava	4,817,976	4,927,230
Slésko	878,170	677,475
Halič	4,207,914	5,234,161
Bukovina	324,000	440,292

Klíč, který berní erár na vybírání daně pozemkové ustanovil, jest 22·7 proc. z čistého katastrálního výnosu. Dle tohoto klíče jest pozemková daň v Rakousku nejvyšší, která se kde v Evropě vybírá, všude jinde je pozemková daň menší. K této pozemkové dani přibírají se ještě přírůžky zemské, okresní a obecní, a sice obnášely přírůžky tyto r. 1897 v Dolních Rakousích 3,931,943 zl., v Horních Rakousích 2,001,433 zl., v Solnohradsku 374,790 zl., ve Štýrsku 2,370,354 zl., v Korutanech 667,910 zl., v Krajině 552,597 zl., v Přímohí 701,687 zl., v Tyrolsku a Vorarlbergem 1,925,706 zl., v Čechách 10,995,798 zl., na Moravě 6,051,125 zl., ve Slésku 954,404 zl., v Haliči 5,998,008 zl., v Bukovině 572,738 zl., v Dalmácii 510,145 zlatých: úhrnem 37,608,638 zl. Připočítáme-li k tomu pak obnos daně pozemkové 34,017,865 zl., byl majetek pozemkový v Rakousku stížen na r. 1897 daní v obnosu 71,626,503 zl. Daň pozemková jest z toho důvodu tvrdou a dvojnásob nepravdělivou, poněvadž spočívá na nepravdělivém základu čistého katastrálního výnosu, který byl odhadnut v době, kdy ceny plodů byly nepoměrně větší, než jsou dnes. Uvedeme zde praktický případ: Jistá usedlost v severní Moravě výměrou 50 katastrálních jiter v horské krajině, draným podnebím, jilovitou mokrou půdou jest odhadnuta na 500 zl. ročního čistého katastrálního výnosu. Z toho platí majitel 27·7 proc. daně pozemkové, to jest 138 zl. 50 kr., 74 proc. zemských a okresních přírůžek 83 zl. 99 kr., 95 proc. přírůžek obecních 107 zl. 82 kr. dohromady 325 zl. 41 kr., to jest 60 proc. čistého katastrálního výnosu. Mimo to platí majitel třídní daň domovní s přírůžkami v obnosu 26 zl. 90 kr. Konečně platí majitel usedlosti, jehož roční příjem odhadnut byl na 1000 zl., 9 zl. 20 kr. osobní daně s příjmu. Platí dohromady 341 zl. 61 kr. daní, to jest 68·8 procent čistého katastrálního výnosu a 0·92 proc. z osobního, na 1000 zl. odhadnutého ročního příjmu. Kapitalista však, jehož roční příjem odhadnut jest na 1000 zl., platí pouze 9 zl. 20 kr. osobní daně, tedy jenom 0·92 procent ročního svého příjmu. Když vyhraje někdo veliký los, zaplatí pouze 15 procent z vyhrané sumy. Z toho tedy vidíme, jak přímo krutým způsobem doléhá berní šroub na stav rolnický. Když rolnictvo musí platit značnou pozemkovou daň, proč stát jí zabírá pro sebe a proč ještě uvaluje přírůžky zemské, okresní a obecní, aby z nich kryta byla vydání na školství, nemocnice, ohodinu? Proč není daň pozemková přidělena ku příjmům zemským, kam ale přirozeného práva také náleží? Právě v Prusku je daň z pozemků přikázána ku příjmům zem-

ským. Jestliže se naši vysocí mandarinové ve Vídni tak rádi opíjí po Prusku, ješto dle jejich vůle až v posledních vesnicích našich nyní blýskají se piklebauny dle pruského vzoru, proč nevykáže státní berní erár příjem daně pozemkové na potřeby zemské, jak tomu je v Prusku?

Upravme chov drábeže. U nás odchovává se drábež nejvíce na jaře, když obilí kvožny sedět a tím chybujeme. Každý ví, co to stojí práce, než-li hospodyně kuřátka vyplá. Kuřátka máme donášeti na trh v době, kdy jsou vsácná, kolem vánoc a po vánocích, jak to dělají v Anglii, hospodyně kolem Hamburku, Brem, velkých měst v Německu a ve Francii. Každý zámožnější obyvatel města pochutná si rád na čerstvém slepičím vejčku, na pěkně upečeném kuřátku nebo kapounu a polévka z tučné slepice také není k založení. Chov drábeže pro tabuli provádí se poblíž větších měst v míře dosti rozsáhlé, neboť kuřata a kapouni jsou hledaným obchodním předmětem. Proč by naše české hospodyně nemohly vykrmiti kuřata a kapouny jako štyrské a proč by je nemohly zrovna tak výtečně speněžiti? Kdo dobře rád papá, ať platí dobře; za výtečné zboží ostatně každý rád za platí a naše hospodyňky, které pro dcerušky na šaty tolik spotřebují, ať jdou s pokrokem dle potřeb časových a jest na nich, aby obilní zádnu krmením co nejlépe speněžily. Posedě na podzim a v zimě ovšem málo která slepice sedí a proto se musíme chopiti nezbytné chovu umělého, neboť tak nejsme odkázáni na dobrou vůli a rozmar slepice, kuřata můžeme vypěstovati, kdy chceme a kdy nám je spotřebovatelé nejlépe zaplatí. Což to není vlastně hanbou pro naše hospodyně, že hospodářsky vlastně méně pokročilé Štyrsko, Uhry a Halič naše trhy vývozem své drábeže přímo zaplavují? V Egyptě, v Číně a v Japonsku, tedy v zemích po našem mínění polodivokých, provádí se již po staletí umělý chov drábeže. Činili tak již 500 let před narozením Krista Pána, jak dovědčuje Aristoteles. V Egyptě je dnes na 400 umělých kuřatnic, v kterých se vylihnou ročně z asi 20 milionů vajec na 11 milionů kuřátek. V Číně a Japonsku drží každý majitel lodí na žluté a modré fecce několik kachen a káčerd; vejce nechává vylihnouti ve zvláštní zřízené peci a jakmile káčata dosáhla stáří 2—3 dnů, vysadí se na vodu. Ráno a večer se krmí, ve dne si pak samy potravu vyhledávají, již naleznou ve vodě v hojnosti. — U nás vejce k vylihnutí kuřat určené zabírají se buď vzduchem, buď horkou vodou. Ve stroji od firmy Grünhaldt v Ober-Lössnitz u Dražďan vylihnou se ze 100 nasazených vajec průměrně 92 kuřat neb krůt; necháme-li u slepice vejce vyseděti, dostáváme průměrně ze 100 vajec sotva 60 kuřat. Velká drábežárna zřídila se již v Prahy a v našich obcích mohli by si stroj na lihnutí kuřat opatřiti třeba společně a kuřata by si pak vychovala a co nejlépe speněžily jednotlivé hospodyně. Menší chalupnice, které jsou v zimě bez práce a výdělku a vytápěti musí, mohly by umělý chov kuřat provozovati s úspěchem.

Houba ve stavení jest velkým zlem, neboť ničí nejen dřevěné součásti stavení, nýbrž se dřeva zachvacuje i zdívo, rozrušuje maltu a mění ji na konec v prach. Dále přechází z podlahy a pažení u dveří na nábytek a ničí i tento. Lidé, kteří dlouho přebývali v domě, v němž domácí houba ale řádila, i životem zaplatili toto souzadství; platí to jmenovitě o vlčích, málo vzdušných bytech. Ješto tedy domácí houba nejen budovám, ale i nábytku a zdraví je nebezpečná, bojují lidé všemi prostředky proti tomuto nezanedbatelnému hosti. Chemikové, stavitelé, hospodáři hledali dosud marně proti ní univerzální prostředek; jest však dosti takových prostředků, které houbu ničí a zabírají dalšíma rozšiřování. U většiny chemické sloučenin působí proti houbě hlavně sál kuchyňská; sloučenina Gottgetrenerova na př. skládá se ze 187 dílů síry a 250 dílů kuchyňské soli. Natírá se jí dříví a číní se tak houbě nepřístupným. Také rostokem modré skalice, kyselinou karbolovou, petrolejem, sodovým vápnem a parami silnými docílily často uspokojivé výsledky. Nejlépe však působí proti houbě čistý vzduch a světlo. Důkladným provětráváním místností zabráni se šíření houby, která někdy i zcela vymizí. Nejradikálnější prostředek ovšem jest, pak-li se ze zdíva nakažené trámy, prachy a podlahy vytrhají, odstraní a nahradí materiálem ze dřeva vyschlého a nezažehného.

Z Kostece a Chrastí. Je to malá obec, položená v údolí jen k jihu mírně otevřeném. Od městečka Chrastí, letního to sídla nejd. pana biskupa královéhradeckého, je vzdálena jen asi hodinu. A přece nezavítal do této vsíky vrchní pastýř církevní již po 24 léta, tehdy za příčinou generalní visitace kanonické. Příčinou toho byla a posud jest (protože silnice ještě postavena není) velmi neschůdná cesta. — A hle, obtíže tyto překonati uvolil se náš nejdůstojnější pan biskup a na letošní visitáční cestě své i do této zastrčené české vesničky přijel. Osadníci přivítali ho plni radosti a lásky, jakou projevití dovede jen opravdové katolicky smýšlející lid řádnému nástupci sv. apoštolů, a národ zastanci práv svých. Výraz této lásky a uznání dal p. Josef Salásek, rolník z Hlínky, ve svém promyšleném oslovení u pěkné brány, kterou obec Hlína na počest svého arcipastýře postavila. Pan biskup poděkoval a jel volně provázen banderiem, sbory hasičů Kosteckých a Hlíneckých, jakož i četným zástupem birmovanců a přemnohých farníků ke Kostelci. Cestou zpívána byla píseň Marianská: „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ — a zazníval zvuk zvonů a střelné rány. Když blížil se Jeho Biskupská Milost ke

slavobraně v Kostelci, zahrála hudba papežskou hymnu, kterou shromáždění spolu zpívali. U brány kočár se vznešeným hostem zastavil, a z něho vystoupil nejd. pan arcipastýř spolu s vysd. p. kanovníkem Dr. Janem Soukupem, vdp. děkanem Chrastickým a b. vikářem Janem Kobrem a dp. b. ceremonájem Cand. Dr. Theol. Josefem Novotným. Hudba a zpěv umlkly, a statičky vdp. děkan místní Jan Blažek, opíraje se o hůl, oslovil nejd. p. biskupa. Připomenul ve své řeči, že již po 40 let v Kostelci působí a za tu dobu mnoho že se k lepšímu změnilo. Po něm přednesl velmi pěkné své „přivítání“ jménem školní mládeže, která, provázena svými pány učiteli, u brány se seřadila, žák II. třídy Josef Vaško, načež jménem všech farníků promluvil místní pan starosta Josef Tlustý. — Na to za blaholu zvonů, za zvuků hudby a střelby z hmoždíků ubíral se nejd. pan biskup průvodem k faře, načež po chvíli do kostela, provázen duchovenstvem. Mezi mši sv. vystoupil na kazatelnu, a poděkovav za projev katolického smýšlení, které je vyznáním víry, kázal dle přečtené částky evangelia o duševní nemoci lidské — hříchu, a kterak se postaral Bůh, aby chom duchovního uzdravení došli. Vyzýval věřící, by rádi svátost pokání přijímali a s Kristem Pánem ve sv. přijímání se spojovali, by stačně nejen slovy, ale i životem vyznávali víru svou, k čemuž posily dostává se nám ve sv. birmování. Po skončené katechési udělil J. biskupská Milost svátost birmování 295 birmovancům, jichž jménem poděkovala mu žákyně III. třídy Bohumila Kuchynková. Když nejd. pan biskup, vrací se z Kostelce v průvodu hasičů a četných osadníků farních přijel ke bráně ve Hlíně a zastavil, přistoupil k otevřenému kočáru jeho výše jmenovaný občan Hlínecký p. Salásek a počínaje nápisem na slavobraně, povýšeným hlasem pravil: „Pane zůstaň s námi, neb se připozdívá a slunce spravedlnosti, slunce míru a lásky nám zaslávití nechce, mnohem lehčeji budeme snášeti urážky nám činěné, když budeme věděti, že naši velepastýřové jsou s námi.“ Nejd. pan biskup se slzou v oku upřímně poděkoval a ujišťoval, že neustane pracovati pro dobro lidu českého, podal všem ruku, a odejel. — Viděti z toho, že lidu našemu otvírají se už oči, poznává pravé přátele své, kteří myslí to s ním dobře, když hlásají, že jen na základě nauky Kristovy lze nadíti se obratu k lepšímu. „Bůh provázej v pravdě katolického biskupa a žehnej pracem jeho!“

Z Přibyslavi. Svěcení spol. praporu katol. Jednoty dne 4. června 1900 v pondělí Svatodušní dopadlo nad očekávání skvěle. Účastenství bylo veliké. Především sluší jmenovati bratrské spolky a členy s družné Moravy, kteří v pravdě umí se družiti k bratrům stejně smýšlejícím nedbajíc vzdálené cesty ani obtíží. Jsou to: Svatojosefská Jednota z Nov. Města na Moravě se svým předsedou p. Fr. Jiráskem, katechetou, Jednota kat. tovaryšů v Brtnici s praporem, vedena předsedou p. Fr. Klímšem, kooperátorem a deputací z Náměští n. Oslavou a z Jihlavy. Z Čech se dostavily: Kat. Jednota z Polné a z Hlinska, obě s prapory, dále Jednota z Krušemburku, z Vojn. Městečka a Sopotská deputace. Z domácích spolků se zúčastnily: Sl. Spolek voj. vysloužilců a sl. sbor dobr. hasičů ve Volešně. Předsedné obecenstvo a družičky i s předních rodin domácích účastnily se za překrásné pohody imponantního průvodu spolků. Prapory svínuté nesly na zvláštních nosítkách a stuhách družičky, za ním kráčely velectná paní matka praporu Anna Volmannová, choť p. t. správce kníseckého hraběcího velkostátku Polné-Pohledu v Přibyslavi a obě kmotry: velectné paní Fanny Fuknerová, choť p. t. vrbního správce v. v. a majitele realit v Přibyslavi a Betty Ligounová, c. k. poštmištrůvka a majitelka domu v Přibyslavi. V chrámu Paně promluvil vdp. Fr. Kotrbolec, vikar, sekretář a farář v Krušemburku, zkušený vůdce tamnější Jednoty, řeč všeobecně s pochvalou přijatou. Následovalo pak svěcení, jež lašakavě vykonal vdp. Frant. Jinob, vikář v Přibyslavi. Zatloukání hřebů zúčastnili se kromě vdp. světitele matky a kmotry praporu a spolků, taktéž sl. patronátní úřad a správa kníseckého hraběcího velkostátku, sl. c. k. okresní soud a sl. c. k. berní úřad v Přibyslavi. Potom připlula paní kmotra na prapor skvostnou stuhu z těžkého hedvábí zlatem vyřávanou, jejíž jménem a heslem: „Ku cti Boží a ku slávě vlasti“ opatřenou, jež zhotovena uměle v křesť. Akademii v Praze. Jest tato stuha skvostnou ozdobou praporu, začať buďtež zde vysloveny velect. paní kmotře nejraději díky a to tím více, že k tomu ještě věnovala velikomyslně Jednotě dar 100 korun. Zároveň děkujeme tímto velect. paní kmotře Betty Ligounové, jež věnovala Jednotě 10 K. — Potom odevzdal dp. předseda jménem vlc. pl. matky prapor p. praporečníkům s povzbuzením a přáním, aby vlaje nad členy Jednoty hlásal šlechtěné city jejich věrnosti Věře a Vlasti, jež vyjadřuje zvěčnělý básník František Smolík: „Církev a Vlast, ty v mojích milujících se sesterech hrdlech: Každá půl, každá má svoje srdce celé“. Po slavné mši svatou nastoupen zpáteční průvod a hosté umístění na obědy v jednotlivých hostincích. Odpovědne ve veřejné schůzi uvítal vlp. předseda přítomné hosty a vzpomenu nej důstojnějšího protelora Jednoty J. B. M. Eduarda Jana, jenž udělil celá Jednotě apoštolické požehnání. Vysloveny ihned Jeho Milosti tegegraficky díky a projevena statečnému obhájci víry a vlasti oddanost. Na to udělil slovo p. Frant. Sotvriemu, řečníku křesť. social. odbora družstva Vlasti v Praze, jenž s přesvědčením a vtípem i zápalem promluvil o příčinách úpadku ve stavu rolnickém, řemeslnickém a dělnickém. Na konec přečteny bratrské pozdravy, jichž došlo 15. Koncert byl velmi četně navštěven a věneček slušný. Celá slavnost hmotně i mravně korunována dobrým výsledkem. Dalším působení Jednoty „Zať Bůh“.

OBNOVA

Číslo 26.

Předplatní na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 29. června 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Čtěte!

Předplácejte!

Rozšiřujte!

Obnovu!

Předplatné obnáší:

čtvrtletně 2 k 50 h
pololetně 5 k
celoročně 10 k
do Německa celoročně . 10 k 52 h
do semí balkánských . 11 k
do Ruska 11 k
do Ameriky 11 k 56 h

Předplatiti možno počínaje kterýmkoliv číslem.

Redakce a administrace **OBNOVY** v Hradci Králové.
Adalbertinum.

Kdo dělá mapy.

Ještě není konec války s Búry v Africe a už se zase střílí v Číně ve východní Asii. A jeden německý časopis už přinesl mapu — nákreš země s městy, řekami a horami atd. — mapu Číny.

Povídám si, nyní je ovšem lehké dělat mapu Číny. Ale kdo asi udělal tu první mapu té vzdálené a ohromné země? A ať už se proto hněvá pan Herben s Masaříkem anebo všichni pastoři, nemohu jinak, než že musím říci: První cennou mapu Číny udělali kněží katoličtí tovaryšstva Ježíšova. Ale první mapa se nedělá jako nyní, kdy se koupí tištěná a pak se okresluje. Ani se nedělá tím, že se kolem půl noci v hospodě hubuje na náboženství a na katolíky. Taková mapa se udělá tím, že duch člověka zanítí se vyššími věcmi — ideály, které se obyčejně prašpatně vyplácejí. Tak duch zhotovitelů první mapy zanícen byl vznešenou naukou katolického křesťanství a spolu láskou k lidem ve tmách pohanských vězicím. A tato láska pohne člověka, aby opustil své milé, svou vlast, a vydal se na dalekou cestu s tím vědomím, že ho to státi bude třeba i život. A kdo není vášní stranicou zalepen, musí čest vzdáti takovému duchu. A v našem případě, tuším, patří čest i vznešené síle náboženství toho, které k takovým činům pohnouti dovede. Aspoň tolik jest jisto, že jest o mnoho lehčí věci doma za pecí láti církvi a obzvláště jesuitům, a nevědět, kde Čína i Peking jest, než se tam vydati z lásky k lidem a mapu země té zhotoviti.

Mapu Číny, totiž tu nejprvnější, udělali velicí duchové hlasatelů katolického křesťanství.

Nedávno umřel Bismarck, jenž si obtížil svědomí ubitím asi osmdesáti tisíců lidí na bojištích. Němci si ho nazývají taky „velikým duchem“. A skutečně on se svým panem, králem, dělal taky mapy. Kul plány, kde by co od které říše urval, aby se musely vydati nové mapy. Jeho pán měl n. p. velikou chuť předělat mapu Čech tak, aby celá jich část, která je od Krkonoš až k Děčínu obroubená Labem, přidána byla k Prusku. K tomu nedošlo, za to však změnila se mapa krále sardinského, potomního italského, že dostal, ač prohrál, naši „Italii“. Roku pak sedmdesátého vzalo si Prusko od Francie Elzasy a Lotarinsko.

Ale mýlil by se, že se takhle mapy dělají jen duchem; po duchu přijdou na to kanóny a pušky, v proudech teče krev, z tisíců a tisíců hrdel raněných a umírajících vycházejí vzdechy a výkřiky, krajina pokryje se mrtvolami. A kdo jich více pobí, v toho prospěch změní se mapa.

A tak přicházíme k úsudku, že mapy takové dělá duch zlobou uchvácený krví lidskou. Tak to dělají Angličané v Africe, tak to teď půjde v Číně. Duch panovačnosti a lakoty bude dělat mapy nevinnou krví lidskou.

Že Čechy jsou ještě na mapě, to způsobí

bil — duch lidský bez krve, duch vznešenou naukou křesťanskou zanícený. Byl to duch kněze našeho, Václava svatého. Ten viděl, že Němci chodí dělat mapy do zemí slovanských krví. Pod záminkou, že jdou šířit křesťanství, vrhali se na pohanské Slované. Přinášeli jim ovšem křest, ale stáli při tom o jazyk, o řeč Slovanů. A tak ze Slovanů, kteří bydleli severně za Krkonošemi až k moři, udělali mapu království pruského. To pozoroval sv. Václav a proto stál o to, aby se lid českoslovanský rychle stal křesťanským, aby Němci nemajíce záminky šli dělat mapy jinam. A vznešenou nauku křesťanskou přijali jsme od sv. Cyrilla a Methoděje. A můžeme směle říci, že veliký duch těchto mužů položil základ k tomu, že jsme ještě na mapě Evropy.

Světci ti konali ovšem bohoslužbu jazykem staroslovanským, který potom zatlačen byl řádem latinským. Ale mapy dělá duch. A v tomto případě zdá se mi, že se o mapu naši staral Duch nejvyšší, Prozřetelnost božská. Byli jsme tím ovšem připoutáni k západní části Evropy a k „súsedům“ Němcům. Ale při staroslovanském obřadě byli bychom bývali vřadění k východu, k Rusku. A možno tvrditi, že by právě tím jazyk českého lidu byl utonul v ruštině a na mapě Evropy by Čechů nebylo.

Poláci byli druhdy jedinou říší. Dnes jsou roztrženi na tři kusy, jeden patří Rusku, druhý Prusku, třetí Rakousku. Staré království polské zmizelo v 18. století z mapy. A kdo udělal tu nynější mapu Poláků? Duch rozkolu, hádek a svárů, zlý duch nesvornosti zničil království to. Ale že dnes aspoň jazyk jejich žije, to dělá duch katolického křesťanství, kterým naplněny jsou matky polské a s vírou vyučují i polštinské děti své. A za žádnou cenu by Poláci nepřijali mešní řád staroslovanský; báli by se, že právě tím by byl učiněn krok k jejich porušení.

V Chrudimi mají prastarou mapu Čech a mají tam jedno město s jménem Lány skrovné. A na mapě dnešních dnů čte se tam Landskron. A až teskně jest dívati se na mapu Čech, kdež čteme Tetschen, Teplitz, Töpel, O-seg, Saatz, Leitmeritz, Aussig atd. až n. p. Kosteltzen.

Kdo pak tuhle mapu udělal? Duch — duch odpadu od dědictví sv. Václava a sv. Cyrilla a Methoděje — duch rozkolu náboženského, duch němce Luthera, s jehož vírou drala se sem valem němčina. A kdo připravil půdu Lutherovi? Byl to duch rozkolu náboženského z 16. století, duch husitismu, o kterém se ovšem ví, že byl český a bojoval proti Němcům, ale přes to vše nelze neviděti, že národ nábožensky rozpoltný a oviklaný připraven byl pro protestantství německé.

Rozkol náš udělal tedy mapu s těmi Tetschny a Landskrony. Kéž bychom aspoň v době nejnovější uvážili, že není na čase rozkol, avár a křik. Potěšující událostí jest tu Národní rada nedávno sestavena, v níž i katolíci nalezi místa. Bůh ji zachovej! Ona to jest, která jedině může zabrániti vydání nové mapy, na které bychom byli v Prusku. Právě v této době není radno cyrillo-methodějským dědictvím viklati. Nemůže-li kdo býti katolíkem z plna přesvědčení, — víra se nedá vynutiti — pro lásku k ohrožené vlasti ho prosíme: Nedělej, nepodporuj roztržku a pamatuj, že Prusák podporuje u nás protikatolictví, an ví, že Čech, jako Polák, má pevnou oporu v katolictví svatováclavském.

Baselské noviny přinesly nedávno pozoruhodný článek, v němž píší: V Uhrách ministr Bannfy usiloval o to, aby byly tam vydány nové zákony „církvní“. Ač jimi kalvinisté taky trpí, přece jen zadržán jest postup katolictví v Uhrách. Katolictví však jest loyální; a tím se revoluce a státní převraty špatně dělají. Proto musí býti na vrchu kalvinisté se židovstvím, aby — pro jistý již se blížící případ ve Vídni — mohly se Uhry oddělit na dobro od Rakouska. A Prusko prý tento kalvinický plán podporuje. (Srov. nezabavený Lin-

zer Quartalsch. III. 1900.) Je to totiž výtečně vymyšleno na zhotovení nové mapy bývalého Rakouska.

Právěho rakouského, ať rozhodně českého vlastence, bolí nad tím vším srdce. Katolík český hledí na to jako rolník na šedé mraky za hrozného dusna, když se mu mimoděk vynoří ze srdce povzdech: Pán Bůh s námi!

Ano Pán Bůh buď s námi! Onť je ten, který vlastně dělá ty mapy. Onť je ten, který „vyvyšuje a sesazuje“ podle svých nevyzpytatelných úrad, ale též podle své spravedlnosti, kterou stíhá i říše i národy. V době této tedy, kdy se hraje o novou mapu pro Prusko, nechť náboženství na pokoji, aby platilo o vlasti naší slovo známé písně, že žijeme v kraji Bohu milém.

O politické situaci.

Braňský „Hlas“ se přimlouvá, aby svolán byl sjezd všech slovanských poslanců, který by protestoval proti uzákonění němčiny jako státní řeči a veškerým úsilím snažil se zabrániti nadvládě Němců v této říši. Šíří se totiž náhled, že Němci jen na oko ve svých novinách brojí proti návrhu Grabmayerovu, aby totiž jednací řád říšské rady byl změněn a Kórbrův jazykový návrh, aby byl uzákoněn na základě článku 14. stát. základ. zákonů.

Nemyslíme, že by vláda již teď chtěla jíti tak daleko a pobouřiti veškeré Slováky, vždyť sám princ Liechtenstein Alois považuje oktrojírku jazykových zákonů za zbytečné rozčilování obyvatelstva, avšak všichni vážní politikové shodují se nicméně v přesvědčení, že situace jest velmi vážnou a že k tom dojiti může.

Lidé povrchní, kteří pranic nemyslí, ať si již pocházejí z Bečvar nebo z Nechanic oslavovali zcela zbytečně vítězství řeči české, neboť jsme neporazili Němců jako na př. u Ústí neb Domažlic palcáty a sudlicemi, ale zmařili naši poslanci pouze na čas frkačkami, polínkami a puklicemi jednání na říšské radě. Právý a rozhodující boj nám teprve nastává, ten se ale nerozhodne na táborech a radikálními resolucemi, ale svorností všech Čechů a pomocí spojenců.

Sám dr. Herold v karlínské schůzi musil přiznati, že česká delegace na říšské radě ve Vídni dne 8. června večer dobyla *pouze mravního úspěchu*, překazivši nenadálou prudkou obstrukci provedení obmyslného návrhu Zellingrova. Přiznal, že mají Němci své plány na uzákonění státní němčiny, Kórbrova jazykového zákona a změny jednacího řádu zajisté dobře promyšlený a že by provedení jejich plánů znamenalo velikou pohromu věci české, což musí hledět Čechové zabrániti stůj co stůj.

Volají li u nás hospodští boucharoni hanbu stančíkům a rozbité pravici, tedy projevy těchto politiků, kteří rozumí politice jako koza petrželi, třeba bráti jen s úsměvem. Lidé tito myslí od jakživa, že vlastenecký rámus a boucharonská slova jsou již také velikým vlasteneckým činem. Těmto politikům uznal dr. Herold za dobré aspoň říci, že nepopíral nikdy aspoň negativní cenu pravice, neboť zabraňovala výhradněmu panství německému. A tak učiní též příště Poláci i Němci, jak vůči nynějším nabídkám liberálních Němců rozhodně prohlásili jmenovitě katoličtí Němci ze zemí alpských. A bez nich nedodělají se němečtí liberálové nikdy většiny ani s liberály. Nemáme-li tedy většiny my, nemají ji ani Němci.

To značí, že liberální strany německého souručenství nemají samy tolik moci, aby svůj panovačný justament proti Čechům provedly. V tom jest tedy útěcha pro nás Čechy, že německé stromy do nebes neporostou. Němci však by neobmezeného panství přece jen rádi dosáhli a proto věříme, že souhlasí s Grabmayerem, aby vláda na základě § 14. dala jim státní němčinu a vládu, kterých vlastní mocí a vlastními prostředky Němci dobýti nemohou.

Dobře pravil bystrý politik moravský, dr. Žáček v Přerově, že nyní se jedná o samé základy státu, má-li být Rakousko záštitou všech národů jej tvořících, má-li být tvrzí spravedlnosti dle věkopamatných slov Otce Palackého či státem, v němž by vládla národnost jedna, která chce ostatní národy za své poddané a otroky považovati. Boj nynější jde o to, zda Rakousko má být státem svobody svorných národů, či státem protislovanské tyranie!

Proto se smíru nechce nějak dařiti, a dobře pravil dr. Žáček, že v konferencích, kde nerozhodovaly strachy před německými voliči, nemohli mu Němci dovoditi, že by naše české stanovisko nebylo zákoné, spravedlivé a slušné. Němci nemohli také provést jediného důkazu, že by rovnoprávností obou národů byly zájmy Němců ohroženy, že by ohroženy byly zájmy státu, protože v Přímoří, Dalmacii, Tirolsku a v Haliči jest italská, chorvatská po případě polská řeč zároveň řečí úřední. Pravil dr. Žáček dále:

Výsledek mých vývodů byl ten, že nezvedl se ani jediný člen vlády k poznámce a němečtí zástupcové mlčeli. Zástupcové vlády seděli bledí, nehybní — poslancové němečtí pak jen řekli: „My nemůžeme!“ (Slyšte! Slyšte!) Tím dostalo se nám vnitřního zadostučinění, poněvadž dosvědčeno tím pádně, že zástupcové němečtí, odpírající požadavek náš, nehájí státu a jeho zájmů, aniž zájmů svého národa, nýbrž že hájí pouze politickou moc a hrubé násilí!

Co se týče jazykových osnov dra Körbra, není dle náhledu řečníkova ani jediného českého člověka, který by v nich viděl spravedlnost. A při tom Němci prostě v komuniqué o poradě předsedů klubů levice praví: Chceme německou sprostředkovací řeč, t. j. státní! To ale může jen dráždit nervy a svádět ke krokům, které by halily německé politiky ve zdání, jako by oni byli jediní obhájcové tohoto státu! Dr. Žáček hájil mladočeskou politiku a popíral, že měli úmysl pravici rozbiti. Také řečník nechce obviňovat z činu pana Jaworského polský národ. Ani většina Kola polského dle pevného přesvědčení řečníkova s činem pana Jaworského nesouhlasila. Pravil:

Já nemyslím, že krok p. Jaworského bude mít politicky trvalých výsledků pro politiku Kola polského v tom směru, jak p. Jaworski si přál, ani pro tu konstelaci, která mu tanula na mysli — ba troufal bych si tvrditi, že to bylo asi poslední vystoupení p. Jaworského jako vůdce velké strany v parlamentě.

Dr. Žáček zvěděl o jazykových nařízeních teprve z novin. Pan dr. Stránský jejkuchtil s panem Badenim na svou pěst jako dr. Pacák a dr. Herold v Čechách. My jsme nebyli pro jazyková nařízení nikdy nadšeni, protože jsme tušili odboj všech Němců proti nám, které § 19. chránil lépe co do rovnoprávnosti než-li všechna odvolatelná jazyková nařízení. Tak soudí patrně i p. dr. Žáček, jenž v Přerově pravil:

Nechci dnes souditi o tom, a přijde doba, kdy snad bude lze čerpat i pro budoucí poučení o tom, zda bylo správné a účelné, že za poslední leta soustředila se neb soustřediti se dala politika česká jenom na otázku jazykovou. Nyní však jest jisto, že dnes, kdy celá politika rakouská o to se točí, a kdy ostatní strany prapor ten také zvedly a pod ním proti nám podnikají největší útok, jest to otázkou cti národa, aby boj ten provedl do všech důsledků a za žádnou cenu se nevzdával.

Avšak na půdě rovného práva jsme vždy ochotni k míru.

Ať bude říšská rada rozpuštěna, ať se do savadní znovu svolá, jsem jist, že do Vídně z českých krajů poslanci povolnější neprijdou! (Tak jest!) Na ten čas není možná žádná většina proti českému národu a bez něho, jen většina pravice.

Jsou již některé kruhy, kde uvažuje se o tom, že kdyby shody česko-německé se docílilo, jistá konstelace stran v parlamentě byla by možná a že by pak ty které strany z bývalé pravice, jež pomáhaly k nastalému převratu, octly se v situaci pro sebe nepříznivě změněné. Tu neváhám prohlásiti, že český národ v takový smír ani za uznání svých práv by nevěšel, kdyby tím měl napomáhati k tomu, aby nerušeně snad prováděti se mohla německá tyranie nad národy druhými. Čeští poslanci vždy veškerým lidem budou nuceni, aby hájili i práva ostatních národů neněmeckých v této říši, aby hájili zásadu, že ve státě tomto nesmí panovati žádná oligarchie, nýbrž rovnost všech národů, nejlepší záruka společného pokroku jejich i celé říše!

Všichni činitelé, kdož mohli, spojili se a spikli proti nám. Nejen poslanci němečtí, ale i známé kruhy burokracie, armády i dvora shledali se proti nám. Jediná někdejší parlamentní bašta naše, pravice, se rozpadla a na stěnu malují mnozí všelijaké strašáky. Ale ani tato situace nemůže mne učiniti zoufalým. Není možno, na delší dobu etablovati vládu

nám nepřátelskou, a není té vlády rakouské, jež by mohla vrhnouti český národ zpět, když sebe neopustí. (Souhlas.) Dnes, kdy nejen myšlenka národní ovládl mysl, nýbrž kdy také demokratická stále více proniká, musí idea slovanského bratrství stále růsti a se prohlubovati. A to je mne tekel pro všechny protičeské spekulace a kombinace. Tu není možno, bychom trvale mohli být odstaveni, aniž odolání. Státi by se mohlo jen, kdybychom my sami nevytrvali, kdybychom obětí se obávali a nesnášeli, kdybychom se mezi sebou tříštili.

S řečí p. dr. Žáčka souhlasíme. Ano, boj nám teprve nastává a to hledíme, abychom v něm nebyli osamoceni! Litovali jsme rozbití pravice, odsuzujeme projevy ukvapenosti s tím souhlasící a naopak si přejeme, aby se našel kovář, který by nám zhotovil — ne pravici železnou, ale pravici ocelovou.

Politický přehled.

Ke sňatku následníka trůnu arciknížete Františka Ferdinanda z Este. Na čtvrtek o polednách povoláni byli všichni dvorní hodnostáři a ministři na dvorní bradu ke složení přísahy následníkem trůnu Františkem Ferdinandem d'Este ve příčině jeho sňatku s hraběnkou Žofí Chotkovou a ve příčině poslušnosti. Jak se oznamuje, zřekne se arcikníže trůnu pouze pro své dívky, bude-li je mít. Hraběnka Žofie Chotkova bude povýšena na kněžnu z Hohenbergu a ne ze Zákupu a tentýž titul podědí též její dítka. Vévodou Zákupským byl, jak známo syn Napoleona I. a arciknížny Marie Louisy. Hraběnka bude mít úřední titul: „Její Jasnost paní choť arciknížete, Žofie kněžna Hohenberg.“ Dosedne-li pan arcikníže na trůn, bude jí příslušet titul: choť císařovna kněžna Hohenberg. Arciknížeti patří mimo panství Chlumecké a Konopiště v jižních Čechách d'Estovská panství v Itálii a 80 milionů zlatých k nim příslušného fondu. Sňatku požehná již v neděli J. M. ndp. kníže-arcibiskup baron Lev Skrbenský v Zákupech. Svatebními svědky bude bratr nevěstin hrabě Wolfgang Chotek a strýc hrabě Albert Nostitz-Rieneck.

Situace ve Vídni. Ačkoli byly v posledních dnech deště vydatné, neslyší se ani nejvtipnější zpravodajové trávu růsti a v politické situaci platí okřídlené: „Nichts gewisses, weiss man nicht — nic jistého se neví.“ Jisto jest pouze, že minulou středu konala se ministerská porada, v které se zajisté nejednalo pouze o prohlášení provisorního rozpočtu a ustanovení příspěvku Rakouska a Uherska na společné záležitosti (kvoty) císařem, nýbrž jednalo se zajisté také o politické situaci. Ve čtvrtek podal předseda ministerstva Körber také zprávu císaři ve vídeňském hradě o nynější situaci a o postavení k ní ministerstva zvlášť. Körber jednal s císařem zajisté o velmi důležitých událostech a mohl tak učiniti, když o situaci pronesl vážná slova Němci Dipauli, Grabmayer, Steinwender, Čechové dr. Žáček, Herold, Kramář a jiní. Neméně významná byla audience českého ministra dra Rezka u císaře, která se konala zcela vými nečně v neděli 24. června. Vedle Körbra zaujímá v nynější situaci dr. Rezek nejvýznamnější stanovisko, jednat se právě o českou kůži. Protože ministr dr. Rezek jednal v Praze s významnými politickými osobnostmi v Čechách, vyhlásil Jeho Veličenstvu zajisté jejich názory a návrhy, jak by bylo lze z nynější zmatené situace vyhlednouti a přivoditi jistě spolužití Čechů s Němci. O skutečném smíru nelze zajisté mluvit, ale pouze o jistém klidu zbraní. Jazykové osnovy Körbrovy prohlásili všichni aktivní politikové čeští za nepřijatelné, ale dali by se asi do smlouvání, kdyby Kindin-grovo nařízení předem zrušeno bylo. Události ukázaly zajisté, že Chlumecký a baron Spens-Boden Körbrovi špatně radili, když mu radili, aby Čechům naprosto nepovoloval, ani v tom ne, co bylo umluveno jaksi za podmínku, že Čechové upustí od obstrukce. Němci nejsou si svým vítězstvím tak zcela jisti, ale také my Čechové nemáme příčinu zoufat. Ať dopadne rozhodnutí jakkoli, tedy nepřestaneme hájiti svá práva. Protože císař odjede na zotavenou do Itálie na jeden měsíc neb dva již v sobotu ráno, tedy zajisté slyšen bude Körber ještě tyto dny. Konečné rozhodnutí bude však asi v srpnu neb v září prohlášeno.

Mezi haličskými Rusy vznikla nová šarvátka pro „brožuru“, v níž se horuje o zřízení jediné samostatné říše Ukrajiny od Karpat po Kavkaz. Totí ideál haličských ukrajinofilů, socialistů a národních demokratů novokursníkův (vládních šplhavců). Myšlenka sama vyvolává úvahy, že by musilo dojít k rozdělení Rakouska a Ruska atd. „Bukovina“ černovická, ohlas ukrajino-filských a blízká vládním kruhům odporuje myšlence té a praví, že pochází od „našich chlapců“. Za to „Dělov“, denník Lvovský v duchu bývalého poslance Romančuka odsuzuje náhled „Bukoviny“ jako cynický a smutný zjev. Staroruský Lvovský denník „Haličanina“ nazývá oba projevy chorobnými i stojí na stanovisku kulturní jednoty s Ruskem zahraničím.

Rusko utrpělo velikou ztrátu úmrtím hr. Muravěva, který spravoval jeho zahraniční zá-

ležitosti od konce r. 1896 se značným úspěchem. Vliv Ruska podánilo se hr. Muravěvu vlády docíliti, r. 1897 dohodl se s Rakouskem o postupu společném v zemích balkánských, upevnil spoje-necké svazky Francie s Ruskem, v Korei a Číně získal Rusku obchodní, uhelné a válečné přístavy, vymohl si koncesse pro stavbu ruských drah v Mongolsku, severní Číně, v Persii a v severní Malé Asii a korunoval konferenci míru v Hagu aspoň do jisté míry zdarem. V Anglii hledí s obavou, kdo se stane v Rusku zahraničním ministrem. Šiškin, Nelidov a Mohrenheim byli by jim asi málo vítanými. Milejším byl by již vídeňský vyslanec hr. Kapnist a nejmilejším ovšem londýnský vele vyslanec, hr. Stael. Ten však je na to již hodně starým a pro pohodlí vlastní si tohoto obtížného úřadu sotva přeje. Mírumilovnost cara Mikuláše II. ostatně evropský mír sotva ohrozí, leč by snad nadešly mimořádné okolnosti.

V Srbsku vládne se přitane dále; lid si však přece trochu oddechne, protože Milán odjel do Karlových Varů a předseda ministerstva Dor-děvič do Mariánských lázní.

Italské ministerstvo utvořeno jest ze stran vládní většiny takto: Předsednictví a vnitro státní senátor Saracco, zahraniční záležitosti člen bývalého kabinetu Visconti-Venosta, poklad Gulio Rubini, finance Chimiri, veřejné práce Branca, vyučování předseda sněmovny Gallo, válku general Ponza di san Martino, námořnictví Morin, orbu Carrano, poštu a telegrafy Pascolato. — Protože pro násilnickou svou politiku nenáviděný general Pel-lieux přestal být ministrem, tedy bude mít nové ministerstvo aspoň z počátku snadnější postavení. Že by však socialisté, republikáni a radikálové dali mu na dlouho pokoj, nedá se myslet.

Ve Španělsku bouřili liberálové lid proti vládě a sváděli jej k neplacení daní. Následkem toho zastavila vláda ústavní práva v Katalonii a Kastilii. Radikální novinám odňata tím volnost slova.

V Arménsku panuje starý rozhránost a nespokojenost s řádním Kurdů, Čerkesů a tureckých úředníků. Arménský patriarcha v Cařihradě proti nepravostem v turecké Armenii rozhodně protestuje a dovolává se nápravy a tentokrát naléhá na provádění slíbených oprav také Rusko. Jak známo zavázal se v říjnu roku 1895 turecký sultan velmocím, že zavede reformy ve správě a soudnictví a že na ochranu veřejné bezpečnosti rozmnoží četnictvo a policii. Mohamedánské obyvatelstvo prohlašovalo tyto reformy za ústupky Armenům a proto vystupovala od té doby proti Armenům se stále větší krutostí, takže pronásledovaným křesťanům nezbylo, než prchnouti do Ruska, přestoupiti k islamu anebo snášet mlčky i ty nejkrutější křivdy.

Buři pod generálem Dewettem dobyli opět některých úspěchů. Pluk hrabaví Derbyovského byl zajat neb zničen v sobotu, Kanadané byli od dráhy z Kronstadu do Honingspruitu odříznuti, dráha přerušena, vlak vojenský vzat a 50 vozů ukořistěno. Též Buři jinde vítězí.

V Indii zuří hlad. Vláda musí živiti denně přes 600.000 lidí a počet těchto nešťastníků stále vzrůstá.

V Číně převládá dosud revoluční strana boxerů, jejíž politiku přijala úplně panující císařovna vdova. Tato prý vydala rozkaz, aby všichni cizinci byli v Číně vyhlazeni. Evropané a čínští křesťané prchají do přístavních měst. Protože se je 22. června oznamovalo, že Američané a Rusové musili od obléhání Tjencinu upustiti, tedy evropská vojska nemohla do té doby dosáhnouti Pekingu. Naopak byli Rusové a Angličané poraženi u Tjencinu. V hlavním čínském městě drží prý se evropská vyslanectva dosud. Číňané prý je obléhají, ale vážného útoku prý proti nim nepodnikají doufajíc, že Evropany vyhladoví. Císařský princ Tuan, který v Pekingu ovládl, sesadil prý vrchního velitele vojska na severu generála Junglu a převzal sám vrchní velení oznámiv, že na Tjencin postoupí a hrstku tamnějších cizinců rozpráší. Chlubná tato slova musí být ovšem po čínsku vykládána. Vojsko syna nebes, krále králů, musí totiž nad každým zvítězit, ať je to pravda nebo ne. Tak byli v posledním japonsko-čínském válce Číňané bití jako žito, podobně jako ve válce s Francouzi a Angličany r. 1860, ale v úředních bulletinech mluvilo se jen o vítězství čínských císařských vojsk a konečně musila se cizí knížata poddati synu nebes na milost a nemilost a prositi za mír — ačkoli opak byl pravda. Protože zprávy z čínského bojiště jsou teď naprosto nespolehlivé, nelze ovšem očekávati vážného obratu dokud velmoci svá značná vojska v Číně nerozmnoží, aby si pak respekt copatých synů nebes vynutiti mohli. Rusové, Američané, Japonci a Němci posílají vojsko do Číny o překot. Rakousko vyslalo křížák Marii Terezií s 560 pěšími vojáky, nečítaje námořníků.

Všem přátelům shody českoslovanské.

Dne 8. července 1900 musí každý upřímný přítel Moravanů dostaviti se do Pardubic k bratrskému jich přijetí.

Zavítají k nám bratři Moravané hromadným výletem a přijedou již v sobotu 7. července o půl 10. hod. dop. do Chrudimi. Zde uvítání na nádraží, prohlídka sladovny, malé občerstvení, prohlídka cukrovary a lihovaru, společný oběd. Odpoledne prohlídka města, střední školy hospodářské a hospodářské, některých větších selských statků, pak volná zábava a koncert na „Sklepech“.

V neděli dne 8. července 1900.

Odjezd povozy o 6. hod. ráno po Pardubic. Na cestě shlédnutí statku a pokusné stanice p. B. Kabrhele v Dražkovicích. Přijezd do Pardubic o 9. hod. U pomníku bratrance Veverky, kde rolnictvo Moravské položí skvostný věnec, první uvítání zástupci hospodář. spolků, okresů a všech vlasteneckých spolků. Slavnostní průvod městem k radnici, zde přijetí milých hostů p. purkmistrem města Pardubic, pak rozchod k malému občerstvení do různých hostinců.

O 11. hodině dopolední:

manifestační sjezd rolnictva česko-moravského v sále na „Veselce“.

Program sjezdu:

1. Zahájení sjezdu předsedou hospodář. spolku pro okresy Pardubický, Přeloučský a volba předsednictva.
2. Uvítání účastníků purkmistrem města Pardubic p. JUDr. Ant. Formánkem.
3. Oslovení předsedou hospodářského spolku.
4. Nynější stav našeho českomoravského zemědělství, promluví p. říš. a zem. poslanec Jos. Starostka, předseda Selské jednoty na Moravě.
5. O sdružení se a organizaci rolnictva, promluví p. říš. a zem. posl. Fr. Udržal.

Po sjezdu společný oběd v různých hostincích (dle počtu pp. účastníků) při společném obědě v hotelu Střebeky obmezený počet přípitků. Přihlášky k společnému obědu pp. účastníků z Čech musí se státi u městského úřadu v Pardubicích nejdříve do 4. července večer se složením 2 K 40 h za oběd.

Po obědě hudba na Zeleném předměstí a pochod na Olšínka k národní slavnosti. Mezi tím v jednotlivých oddílech prohlídka města, muzea v zámku, c. k. průmyslové školy, některých průmysl. závodů: akc. pivovaru, zde pro milé bratry Moravany malé občerstvení zejména ochutnání světoznámého pardubického porteru, strojírný firmy Jos. Prokopa vdova a synové, Hübnera a Opitze, Frant. Dvořáka a j. Shlédnutí středních selských statků p. Č. Červenky a p. Fr. Kudrnáče, čes. zem. donuc. pracovní a včasných staveb z dob Pernštýnských.

O 4. hod. odpolední:

národní slavnost na „Olšínkách“.

Večer k 10. hod. odjezd na Moravu.

Nuž přijďte všichni a stiskněte pravici bratři Moravských, necht' utuší se vždy pevněji a pevněji svazky vzájemnosti československé!

Všechny sl. obce podél tratě od České Třebové k Moravanům žádáme, aby vlak s bratry Moravany v sobotu slavnostně v dotyčných stanicích pozdravili a zejména do Moravan k prvnímu setkání se čteně dostavili.

Okresní výbor Měst. rada Pardubická
Pardubice, Přelouč, Holice. se všemi vlasteneckými spolky místními.

Hospodářský spolek a Selská jednota
pro okresy Pardubice, Přelouč a Holice.

Drobné zprávy.

Oprava věží velechrámu sv. Duha. Naše kathedrála měla být zhyzděna vysokými věžmi, které původnímu slohu kostela pranic neodpovídají. Proti tomu J. M. ndp. biskup i město jako patron se postavili a přičiněním sl. purkmistrovského úřadu i ministerstva kultu a vyučování dosaženo, že věže na kathedrále budou sedlové dle původního plánu stavitele pana Lablera a že subvence původně na stavbu vysokých věží státem povolená, případně nyní na stavbu sedlových věží, jakými honosí se též chrám sv. Barbory v Kutné Hoře.

Regulační plány města Králové Hradce jsou již vyloženy a budou v nejbližší době k nahlédnutí vyloženy.

Ústní maturitní zkoušky na ústavě učitelské v Hradci Králové odbylo 12 abiturientů s vysnaměním, 19 s dobrým prospěchem a 1 povolena po prázdninách oprava. Z externistů 1 odstupil, 1 dostal reparát a 7 prošlo dobře. Toť úspěch, který slouží ústavu i kandidátům ke cti.

Výlet královéhradeckých do Rychnova. Ačkoli panovalo počasí nestálé, vypravilo se ranním vlakem do Rychnova n. Kn. 73 členů zdejší Besedy a jiných spolků, aby oplátili Rychnovským sympatické jejich návštěvy v Hradci Králové. Na nádraží uvítal Hradecký starosta města Rychnova p. dr. Flanderka, p. lékárník a prof. Saffa s mnohými účastníky srdečnou řečí. Také v městě dostalo se Hradeckým okázalého uvítání. Po krátkém osvětlení v Národním domě prohlédli si Hradečtí památnosti Rychnova, tamní kostely a vzácný obraz Rubensův, zámek a park hrabat Kolovrat s bohatou obrazárnou. Po polední byl společný oběd v Národním domě, kdež Hradecké opětně vzletnou řečí přivítal p. dr. Flanderka. Po obědě podnikli Hradečtí ve společnosti rychnovských dam a pánů do Studánky, kdež v restauraci se po bratrsku pobavili. Poněvadž poprvé, sešlo se prohlídky krásných partií lesů rychnovských a po 6. hod. vraceli se výletníci v nejlepší náladě do města a do Národního domu. Zde se sešla elita společnosti rychnovské, která připravila Hradeckým hluché ovace. Pak uspořádána ad hoc akademie, na které bravurně účinkovalo Bláfské kvarteto hradecké, rychnovské sextetto a kdež za bouřlivé a zaslužené po-

chvaly zapěly několik písní znamenitě secvičené dmy rychnovské. Na to bratrské svazky obou měst došly nového utužení velými děkovnými řečmi našeho starosty p. dra Ulricha, místopředsedy městského Besedy MUDr. Bařka, pana Trunečka a mluvčího našich dam, p. dra Tolmana. Jménem Rychnovských mluvil starosta pan dr. Flanderka. Zábava v Národním domě byla animovaná. Teprve krátce před odjezdem holdováno krátce tanci, načež nastalo srdečné rozloučení. Rychnovští vyslovili zážest po opětné a hojnější návštěvě. Hradečtí opět se těšili na příchod rychnovských. Jelikož odpoledním vlakem se počít královéhradeckých návštěvníků Rychnova se zvýšil, byl ovšem i návrat hluchnější a veselější.

Sňatek. Slečna Mařenka Veselá ze St. Vody a p. Frant. Matějček, majitel závodu truhlářského na Sleském Předměstí slaví sňatek svůj v sobotu dne 7. července v chrámu Páně sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně.

Firma Märky, Bromovský a Schulz v Hradci Králové požívá v průmyslovém světě nejlepší pověsti. V loni opatřila stroje a kotly do 6 velkých pivovarů na Rusi a právě teď jí světoznámá strojírna velká rafinerie a surovarny na cukr ve Ferrara v Itálii, která zpracuje denně 10.000 metrických ceňtů řepy.

Mládenci na Sleském Předměstí pořádají v neděli 1. července 1900 ve prospěch Ústf. Matice školské v zahradním hostinci p. Spryňara národní slavnost: hra na království. Slavnostní průvod zahájen bude o 2. hod. odpo., po němž následuje koncert a večer věneček. Vstupné pro osobu 15 kr., pro rodinu 30 kr.

Na pardubické realce konaly se od 18. do 23. června maturitní zkoušky za předsednictví ředitele karlínských realky dra Jana Plašila. Z 35 žáků dostalo 7 vyznamenání, 2 povolena oprava po prázdninách, 1 reprobován na rok; ostatní žáci prošli s dobrým prospěchem.

Lásné Velechovky. V neděli, dne 1. července každou neděli veliký vojenský koncert hudby pěšího pluku č. 36. Vstupné za osobu 50 h, rodina 3 osob 1 K 20 h. Začátek o 8. hod. odpoledne.

Z české university. Děkanem právnické fakulty zvolen byl dr. Bohuš Rieger, professor dějin rakouského práva a děkanem filosofické fakulty se stal dr. Rudolf Dvořák, professor východních jazyků.

Staré družstvo Národního divadla konalo 21. června v Praze valnou hromadu, v které předseda p. JUDr. Růžička podal zprávu o činnosti družstva v poslední době. Již v březnu 1899 žádal intendant (která je v rukou mladočeských), aby vypsan byl veřejný všeobecný konkurs asi na dobu půl roku napřed a pak aby po ukončení konkursu lhůty, nejdříve do konce prosince 1899 o zadání Národního divadla bylo rozhodnuto. Všeobecný konkurs však vypsan nebyl a intendant zahájil s družstvem teprve 11. března 1900 osobní jednání, které se vleklo až do samého zadání divadla dne 2. května novému družstvu. Staré družstvo bránilo se proti tomu, aby veden byl zápas o místa ředitele, kapelníků, dramaturgů a aby družstvu vnucovány byly náhlé změny u těchto míst dle osobních snah jiných. Výbor starého družstva žádal od nového výboru nového dr. žstva z počátku kupní cenu 150.000 zl. za veškerý fundus instruktus (provozovací práva činohry a oper, hudební i činoherní spisy, kulisy, obleky, výpravné hry atd.) spokojil se pak obnosem 75.000 zl. Pak se jednalo též o zřízení druhého divadla v Praze; tu tlumočil ředitel p. Šubrt přání pana dra Fr. Lad. Riegra, aby nové divadlo bylo jen součástí Národního divadla a nikoli samostatným ústavem. (Pozn. R. 1876, když opanovali Mladočeši Národní divadlo, zbudovali si Staročeši samostatnou arénu. Tím však trpěly oba umělecké ústavy a konečně musili slabší tehdy Mladočeši prosit, aby se družstva opět sloučila, poněvadž Národ. divadlo bylo za málo let prodlouženo). Nynější staré družstvo spravovalo Národní divadlo přes 20 let úspěchem, postavilo monumentální budovy a národní náh ústav postavilo do přední řady uměleckých podniků toho druhu v Evropě. Přiját byl proto návrh, aby dlouholetému ředitelovi Šubrtovi, který nyní od správy divadla odstoupí a členům Národního divadla byl vysloven dík. Na návrh rytíře Hodka vysloven dík též posavadnímu výboru a jeho předsedovi, panu dra Růžičkovi. Získá-li si nové družstvo, které čítá mnohé svěží síly o národní naši uměleckou kapličku nad Vitavou zásluh podobných, zavděčí se jistě celému národu.

Jednoroční dívčí kurs obchodní. Při obchodní akademii v Hradci Králové zřízen bude jednoroční kurs obchodní pro dívky, které chtějí věnovati se samostatnému povolání obchodnímu nebo hodlají hledati opatření v obchodech a příbuzných oborech. Učebná osnovy a statut byly ministerstvem právě schváleny. Přihlášky a dotazy řízeny buďtež na ředitelství obchodní akademie v Hradci Králové.

Feriální výlet studujících českých středních škol na Moravu a do Halice. Pořad výletu: V neděli, dne 5. srpna. Odjezd z Prahy z nádraží v Hybernské ul. v 8. hod. ráno. Oběd v Č. Třebové. Noc v Přerově. V pondělí, dne 6. srpna. Prohlídka Přerova. Odjezd do Mor. Ostravy a Vítkovic, kde prohlídka uhelných dolů, železáren. Noc v Mor. Ostravě. V úterý, dne 7. srpna. Odjezd do Krakova. Návštěva solných dolů ve Veličce. Osvětlení dolů dle prvé třídy. Noc v Krakově. Ve středu, dne 8. srpna. Prohlídka Krakova. Noc v Krakově. Ve čtvrtek, dne 9. srpna. Výlet do Tater. Noc v Zakopaném. V pátek, dne 10. srpna. Tatry. Noc v Místku-Frydku. V sobotu, dne 11. srpna. Prohlídka Místku-Frydku. Odjezd do Frenštátu, odtud pochod přes Radhošť na Pustevny, kde oběd. Návštěva Rožnova. Noc v Hy-

stfci pod Hostýnem. V neděli, dne 12. srpna. Návštěva Hostýna. Návštěva Olomouce. V pondělí, dne 13. srpna. Návrat domů.

O něčem — ne nedůležitém. „Český Učitel“ ze dne 20. června čís. 41 uveřejnil jména učitelů, kteří podílili brali na hostinách, při generálních visitacích pořádaných, připoji osobní poznámky o jednotlivcích, jež cti a vážnosti stavu učitelskému nepřidávají. Jednání toto rozhodně schvalovati nelze; neboť odporuje osobní svobodě. Nelze předem někomu předpisovati, co činiti má a kým, a aby jako zbědované individuum, na provázku voditi by se dával. Hostin oněch účastní se všeobecná elita užšího okolí a není přičiny, aby někdo byl pro to napaden a pranýřován, čímž jiný cítí se býti poctěnu. Proč by učitel měl se vyhýbat styku s osobami, zajisté vysoce váženými, ctihodnými jen u příležitosti této, jest v pravdě záhadou. Domáhati se úsilné neb úlisné — nějakého pohostění, — jest ovšem odsouzení hodno a vážného muže nedůstojno, avšak v počtě pozvání přijati a to jmenovitě na dík shody a svorné práce s duchovním přítelem osobním, nebo s knězem rozvášněným, mládeže i dobra obecného upřímným přítelem, jest jednání zcela správné, korektní. Znalci venkovských poměrův, přátelé mládeže, budou shodu učitele s knězem vždy zcela schvalovati a ji velmi doporučiti. Že však žádoucí shoda tato někde někdy jest sice litovati, ale proto se rozvášněný učitelé terorizovati nedají. Pranýřování učitelstva v upřímném přátelství s duchovními žijícího jest mírně řečeno beztaktností. Nejme obdivovateli mnohých oněch jmen v Českém učitelé uvedených, leč tomto případě s tendencí Čes. Učitele rozhodně souhlasiti nelze. Podobně odsouditi dlužno, aby kdo povoláním se uznával posuzovati nějaký obvyklý nábož. výkon, jehož účastní se jiný, (z pohnutek, jichž netřeba někomu předem ku prozkoumávání, snad písemně předkládati a dle nálezu jeho pak jednání své zařizovati) a jej odsuzovati a k veřejné přiháně vyznačovati. Jel-li n. p. pan učitel V. Nečasný z Brvenova na procesi, nebo na pouť na sv. Horu, nebo třeba tam jinam, přejmež mu té zlaté svobody, nechť s Pánem Bohem jde, kam mu líbí: tím čest a vážnost jeho neutrpěla, zcela pak ne vážnost učitelstva vůbec. Koná-li kdo vycházku na Alp, Kordilleru nebo na Himalaje, aby obdivoval se moci a velebnosti Tvůrce světa, nebo cestuje-li k velepatným místům, jemu neb národu posvátným, nikomu na mysl nepřijde, aby považoval čin ten za přihanu osobě oné, nebo stavu, ku kterémuž náleží. Politování hodným však zjevem jest, že zbožnost, z přesvědčení vlastního vyprýstivší, dnešního dne od mnohých považována jest za blbost nebo pitomost. Ne lícoměrnost, ale přirozená volnost, pohybující se v mezích božského zákona, byla vždy a zůstane chvály hodnou, bezpečnou cestou k životu klidnému, spokojenému. Pane Bože, chraň lid a učitele jeho pýchy a přepjatosti, ale udělej nám všem dobromyslnosti, pokory a vytrvání v konání dobra, k povznesení národa a tím k oslavě a velebě Tvé, o Bože, — amen.

Směla Masaříkovic v Chrudimi. Chrudimská „Budeč“ dovršila letos 30 let svého trvání, které chtěla oslavit jubilejní schůzí s přednáškou. Za slavnostního řečníka byl od křténých i nekřténých kortešů vyhlášen prof. dr. Masařík z Prahy, vřadce lidolovců. Městská rada chrudimská odepřela za souhlasu občanstva místnosti ke schůzi. Učitel B. Holas tedy pohořel a p. řídící Schuster z Tuněchod, který při volbě poslance na Semilsku teprve nedávno propadl, má novou příčinou, aby roztrhl roucho své, posypal popelem hlavu svou a hořekoval nad zkázou lidolovectví.

Pro kněze pensisty neb deficienty. Nížeapsaný nabízí dpp. pensistům neb deficientům buď na stále neb na delší dobu ve svém nově postaveném domku laciný zdravý byt i s laciným zaopatřením v Bělé u Bezděze. Domek má zahradu ve výměře 2 korců (7500 □m.), jest v bezprostředním sousedství farního kostela. Obec Bělá je obklopena rozsáhlými lesy, domek leží na jižním svahu, kde po celý den je slunečno, v městě jest soud, berní úřad, pošta, lékárna, obvodní lékař, stanice české dráhy severní, rychlíkem 2 hodiny od Prahy. Dotazy ochotně zodpoví Rudolf Vrba, církevní kněz, Košíře u Prahy č. 193, pošta loco. — V domku jsou dva veliké vzdušné pokoje pro dva pány.

Pohořelým v Zad. Žďirci zaslali prostřednictvím duchovní správy v Kalné: Magr. kanovník Josef Dědek v Praze 20 K, dp. Václav Dědek, spiritual v Praze 10 K, Jan Groh, kaplan v Jičíně 2 K, J. M. Mladějov 2 K, N.ý u Hospozína 4 K, farní úřad v Ronově 2 K, Zdenka Škvorova ze Slatiňan č. 40 K 2. Zaplat Pán Bůh všem dobrodincům!

Z Ranné byl nám zaslán tento dopis: Velečtění redakce časopisu „Obnova“ v Hradci Králové! Na základě § 19. platného tiskového zákona, žádám slušně za uveřejnění a i lhůtu zákonem stanovené následující opravy. Dopis z Ranné, uveřejněný v čísle 23. tohoto ročníku časopisu „Obnova“ (ze dne 8. června t. r.) obsahuje některé nepravosti, jež třeba uvést na pravou míru: Není zejména pravda, že jsem „dával ovečkám svým instrukci, jak by měly působiti na katolíky s nimi buď spřibuzněné, nebo v jejich moci vězící, aby uvítání J. M. B. se nesúčastnily“. Není dále pravda, že by kdokoli, v tom „mým náhoněm“, byl prováděl jakýkoli „terror“ za tím účelem, aby uvítací slavnosti dotyčné buď zamezil nebo i jen obmezil. Naopak jest pravda, že jsem zdejší evangelický lid po dvakrát veřejně s kazatelnou požádal, aby zdržel se všeho, co by mohlo býti vykládáno za pokus mařiti slavnosti ty, a při tom výslovně konstatoval, že dlužno nám uznati bez výhraoy právo katolíků k slavnostnímu uvítání jejich biskupa, nám pak, kteří si totéž právo pro případ návštěvy svého arcipastýře vyhražujeme, že jest říditi se rozkazem Kristovým, dle něhož nesluší se činiti jiným, co nechceme, aby činěno bylo nám. Jinak jsem se o dotčené uvítací slavnosti vůbec nestaral. V Ranné, dne 18. června 1900. František Šádek, evang. farář.

Tábor lidu na Mělnickém a Mělnického Hradu byl 80.000 lidí navštíven. Účastníci jeli na 250 šebřinových vozech a na 150 kočárech. Dále byli v průvodu cyklistické, sokolské a hasičské jednoty, 8 hudebních sborů a početní účastníci. Tábor počítali dále svou návštěvou okresní hejman Wanech, místodrž. sekretář, dr. Pecka z Prahy, četnický rytmistr Pazders, dva státní úředníci v civilu, jeden místodržitelův konceptní praktikant, celkem prý 11 konceptních úředníků. Okresní starostové a starostové měst a obcí se dostavili: Z Mělnického-Hradu, z Mladé Boleslavy, Nymburska, Tarnovska, Jičenska, Semilsky, Železnobrodsky, Rakovska, Bělky, Sobotecky, atd. Tábor zahájili dr. Šebor a bývalý říšský poslanec Václav Dřich z Kláštera. Z poslanců se dostavili pp. Špindler, Šulc, Teklý, Hofica a Maštálka. Za národní dělníky mluvili dále redaktor Kiofáč, za agrárníky redaktor Hrubý, za radikály dr. Sobotka, dále p. Zajíc z Kosmonos. V jednoblasně přijaté resoluci protestuje se proti nadvládě němčiny, hájí se prvenství jazyka českého v Čechách, protestuje se proti Kůrbrově jazykové osnově, proti podřizování většiny menšiny a prohlašuje se, že panství Němců z zemích koruny české je nebezpečno říši i dynastie. Vydati jazyková nřízení na základě § 14. znamená porušení § 19. stát. základ. a změnu ústavy, k níž je třeba na říšské radě dvoutřetinové většiny.

„Národopisný lyrismus“ vytýkal „Čas“ olomouckému pracovníku a buditeli P. Wurmovi a řediteli brněnské „Vesny“ panu Fr. Marešovi. P. Wurm, 75 let starý, náleží svou činností do družiny Sušilovy. Při úmrtí spisovatele kněze Jana Soukopa r. 1892, člena Sušilovy družiny a přítele Wurmovy, ocenil „Čas“ Soukopovu básnickou činnost v duchovních hymnách „Velehradských“ z roku 1862, z nichž zobecněly hymny: „Ejhle, svatý Velehrad náš záti“ a „Dítka na odchod se stroje“. Psal pak „Čas“: „Tyto hymny od r. 1863 probouzely lid moravský i k uvědomění národnímu“. „Čas“ pocítoval bolestně ztrátu nad úmrtím Soukopovým, dnes mluví o „národopisném lyrismu“ při činnosti Wurmově!

Zvěsti z východních Čech.

Školský okrsek Rosický u Pardubic pořádal svou první schůzi lidovou v Kunčicích v hostinci „na Převozě“ v neděli, dne 24. t. m. o 4. hod. odpolední za hojného účastenství z místa i okolí. Když byl okrsekový předseda p. Fr. Kmoníček, řídící učitel z Rosic připomenul, proč učitelstvo uzavře se v konání schůzí lidových, že chce totiž býti vychovatelem nejen malých dětí, ale i dospělých, a když byl p. Arnošt Velinský, rolník z Kunčic, č. 27. přivítal pány učitele z okrsků přibylé i jiné hosty, započal p. K. Horák, řídící učitel z Odražovic svou přednášku o výchově v rodině. Přednáška ta byla věcná na základě zásad vychovatelských a byla sledována s nedluhou pozorností jmenovitě, kdy jednala o výchově dorůstající mládeže ženské, kde p. přednášející vytknul i moment náboženský, jmenovitě zbožnost a důvěru, v Boha, kterýžto moment v předchozích pravidlech výchovy rodinné nebyl naznačen. Časté volání „výborně“ mezi přednáškou a hluchý potlesk po ukončení jejím, byl p. řídícímu odměnou. Druhou přednášku konal pan předseda Kmoníček o užítu veřejných knihoven. Nepřeháníme, že byla řeč ta výtečná. Při některých odstavcích bylo napnutí takové, že se zdálo, že obecenstvo ani nedýchá. Velmi se zamlouvalo, že p. přednášející zavrchoval s důrazem četba nemravnou a četbu tak zvaných krváků. Po ukončení řeči té zaburácel sálem potlesk a řečníku gratulováno. Pan řídící J. Nemánek z Kunčic navazuje k předchozí řeči překvapil shromážděné oznámením, že pan Emanuel Velinský, učitel škol měšťanských v Přelouči, se svým bratrem Jaroslavem, a sestrou svou vdovou po kašupci v Pardubicích Kubeškově, v schůzi přítomnou, daruje 300 svazků knih pro lidovou knihovnu v Kunčicích svému to rodišti, v jejížto správu uvoluje se zdejší sbor učitelův, a že p. Kubešková uvoluje se všechny tyto knihy, pokud bude třeba, i budoucí zadarmo vázati a že nad to i pěknou skříň pro knihovnu tu daruje. S jásotem a provoláním „sláva“ dárčům byla tato radostná zvěst přijata. Mezi přednáškami bavili velice příjemné četní páni učitelové obecenstvo zdařilými čtvero zpěvy a výbornými kusy hudebními. Přítomný p. děkan Václ. Kudrna poděkoval jménem přítomných i pánům řečníkům i účinkujícím pánům učitelům. Jeden pochvalný hlas šel mezi obecenstvem, že nebylo při této lidové schůzi žádné disharmonie, že nedotýkáno ani otázek politických, ani otázek hmotného postavení učitelstva, že nebylo slov výbojných proti žádné jiné straně a projevováno přátel, aby tak i budoucné vlády bylo, tím že nejlépe naše učitelstvo národu svému prospěje, což dej Bůh!

Z Chrudimi. (Dívčí paedagogium císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimi. — Obchodní škola). Prvnější ústav, který si vydobyl již nejchvalnější pověst, se skládá: ze čtyř ročníků, přípravné třídy a cvičné školy, je tudíž přijetí každého roku možné. Do přípravné třídy přijímají se dívky, které vychodily měšťanskou školu s dobrým prospěchem dosáhly 14 r. svého stáří. Do I. ročníku přijímají se žákyně z přípravné třídy, které při závěrečné zkoušce, jež se každého roku konci 2. semestru odbyvá, za spůsobilé uznány byly. O přijetí žákyň jiných, které se na začátku školního roku do I. ročníku přihlášly a zákonné stáří 16 roků mají, rozhodne přijímací zkouška. Zápis a přijímací zkoušky konají se ve dnech po 10. zář. Při zápisu jest se kandidátce vykazati křestním listem, posledním vysvědčením školním, vysvědčením o tělesné způsobilosti, vydaným od lékaře státního nebo zemépanství úřadem ustanoveného, výkresy, krasopisnými sešity, ručními pracemi a po případě vysvědčením o mravní zachovalosti od farního a obecního úřadu. Tohoto posledního vysvědčení netřeba však těm, které ještě téhož šk. roku, kdy o přijetí do ústavu se ucházejí, školu

navštěvovaly. Dívky nemající měšťanské školy, mohou navštěvovati pokračovací kurs v ústavě Slatinanském (u Chrudimi) a takto nabýti způsobilosti ku přijetí do přípravy. Při ústavě zřízen jest internát pro dívky, nemající rodičů v Chrudimi. Při ústavě jest obchodní škola, aby se v ní doory kupcův, obchodníkův, továrníkův a vůbec všechny, které se stavu obchodnímu věnujati chtějí, nejen odborné (v účetnictví, vedení knih, pracích komptoirních) k zastání rodičův a přibuzných vzdělaly, ale i dle zásad mravních a vychovatelských se zúšlechtily, tak aby vypořely v řádné ženské povahy (manželek a matek). Do obchodní školy přijímají se dívky, které dosáhly 14 r. věku svého a vychodily měšťanskou anebo jinou obecnou školu s dobrým prospěchem. Přijetí však závisí na přijímací zkoušce, které se každá po zápisu ve dnech po 10. zář. podrobiti musí. Žákyním bydliti jest v internátě při ústavě zřízeném.

Z Kutné Hory. (Výstava). K hromadným výstavám přiblížilo se i Turnovsko. K dobrodružným výstavám přibyl avob. pán Hrubý z Jelení věnovav 100 K výstavě. Stavba pavilonů starých pokračuje rychle, nové zadány jsou p. Gallatovi a Kalasovi. S výstavou spojeno bude i rozdělování cen za chov koní. Konáno bude 19. srpna. Za ceny ustanoveno jest 80 dukátů a přiměřený počet státních medailí jakož i medailí zemědělské rady. — (Srážka „Fügnera“ s německými vojáky) při výletě „na Hutích“ bude mítí dokru před soudem, před nímž oběsání jsou někteří účastníci pro celou řadu zločinů. V obecenstvu vyvolala aféra tato značné rozhořčení. (Do národní rady) povolání byli z Kutnohorska pp. poslanec J. Macháček, okr. starosta Al. Výborný, dr. Vlasák, dr. Metelka, stavitel Č. Dajbých, starosta Chlupáč, starosta Chalupa a T. Aupěka.

Z Chotěborek. Dne 27. května konala se valná hromada společenstva a záložního spolku pro Chotěborek a okolí. Předseda řídícího p. Jos. Zemek, rolník z Vilantic, zahájil schůzi a přednesl pečlivě spracovanou zprávu o desavádní činnosti spolku. Při této zprávě vzal zasloužené díky místnímu duchovnímu správci děst. p. Janu Rumlovi za obětavné a nezištné vedení záložny. Pan Alois Schoval přednesl zprávu rady dozorců. V poslední schůzi řídícího a dozorců rady vylosování byli dle stanov 2 členové ze řídícího p. Jan Martin ze Lhoty a pan Václav Valášek z Vilantic a z dozorců rady p. Alois Schoval z Lužan a pan Ant. Prokeš, řídící učitel z Chotěborek, — kteří opět ve valné hromadě skoro jednoláse zvoleni byli. Jak záložna naše zkvěta viděti nejlépe z toho, že od počátku činnosti t. j. od 1. prosince 1899 do 27. května 1900 tedy za půl roku činí obrát peněžní přes 37.000 (třicet sedm tisíc korun).

Ze Světlavy. Dne 16. t. m. udeřil o polední blesk do stodoly rolníka p. Vojtěcha, která byla hned v ohni. Úsilí slavného sboru domácích hasičů jest děkovati, že více neshořelo, poněvadž domovní stavení úzce souvisí se stodolou a sousední stavení přes cestu bylo ohroženo, poněvadž šár k němu se obrací. K ohni dostavily se též sbory hasičské ze Škrdlovic a ze Skedného. Následujícího dne o půl 12 hod. dopolední chytla opět lomenice u p. J. Praje, jež byla roztrhána. Shořelo jen něco slámy a vazba byla na několika místech popálena, neboť podařilo se oheň ještě včas uhasiti. — Lásky ke stromům nezahostila se bohužel vřady mezi naším lidem, ačkoli právě rozkošné háje a sady uprostřed žirných polí jsou to, které činí vlast naši zemský rájem na pohled. Nějaký zlomyslný dareba podřezal během těchto 14 dnů pět krásných stromů jilmových, které tvoří stromořadí v obci Světlavské. Jest si přát, aby pachatel byl vypátrán a aby ruka spravedlnosti po zásluhy mohla mu za jeho práci zaplatiti.

Ze Žlebu. V potoci u Hostačovic nalezena 11. června asi 30letá žena. Soudní komise z Čáslavi zjistila, že skončila sebevraždou. Pochována byla v Horkách.

Z Německého Brodu. Jako na všech stranách království Českého rolnictvo chápe se v neustálých poměrech svépomoci, od níž jedině doufá záchranu v příští době, tak i rolnictvo okolí zdejšího konečně se probudilo. Měli jsme radost, když viděli jsme na manifestační schůzi tu 10. června pořádanou tak četné účastenství, které sledovalo pilně řečníky poslance J. Hyráse, pojednávajícího „o významu skladišť rolnických“. Snad tato schůze přispěje k tomu, aby myšlenka tato více nepřišla z denního pořádku rolnických schůzí, ale prohloubena a vykrystalisovaná uskutečnila se v době co nejkratší. Přejeme k tomu již předem hojně zdu.

Z Hořan u Červ. Pečok. Nové projektované silnici z Miskovic do Hořan, o níž dávno již obec naše se ucházela, dostalo se konečně schválení. Sl. okresní výbor přistoupil na myšlenku tuto a unesl se v poslední schůzi navrhnouti zastupitelstvu, aby poskytnuta byla na stavbu silnice této 35 proc. subvence. Doufáme, že návrh výboru přijat bude všemi zástupci a tak i obci naši dostane se konečně nějakého sousta z bohatého stolu, na něž dlouho lačně čekati musila.

Z Nového Bydžova. Katolická jednota naše pořádala 10. t. m. měsíční členskou schůzi, spojenou s přednáškou vdp. Th. Dr. J. Kašpara. Věd. řečník zajímavým způsobem líčil nám své dojmy, jež zažil na své cestě po sesterské naší Moravě, vypravoval o krásné a úrodné Hané a jejím bohatém, katolickém obyvatelstvu. Po přednášce, za níž odměněn byl dlouhotrvajícím potleskem — následovalo několik čísel zábavných, a sice — solové vystupy, duetta, deklamace — přednesené od členů spolku.

Z Litomyšle. Máme svato-Janské deště. O Božím těle slavnosti církevní a průvod na náměstí, jehož se účastnili téměř všichni, spolky za nečetného množství lidu, vydatily se stkvěle. Věsk odpoledne se nebo otevřelo; bylo potřeba deště, však ty proudy vod, které se s nebe valily a ty kroupy snad zvláště v chudém Člupku a okolí hodně obilí potloukly. A což v sobotu! Téměř celý den se dešť s nebe valil a broum skoro celý den bil. Snad asi 6 bouřek! Několikrát zde uhořelo; v Jansdorfu jeden statek zapálen bleskem, vyhořel do základu, ani dobytek z chléva nevyvedli.

V neděli jsme chtěli v Nedošíně v háji uctít sv. Antonína stojí a kam se dříve četnější pobožnosti konaly, ale až chvílemi se sluníčko okázalo, přece jen celý den ty dešťové díry na zachmuřeném obloze nenaschly. Jak volali o dešť, tak volají lidé nyní o jasné povětrí! Byla u nás sena pěkná, avšak lidé nespěchali, měli dosti času a nyní nemohou ty deště řádit na vzdálené kopce a pouště a objednat si slunce svit.

Z Čáslavky. Triumfální cesta nejd. p. biskupa Brynysche po Čáslavku zle pobouřila mysl i srdce p. pastora. Odvětili si v červnovém „Husu“, jak náleží v článku: „Narkotisování národa“. Narkotisování národa! br. až člověku huší kůže naskakuje! Ti nešťastní klerikálové teď národ narkotisují. Co už všechno tomu národu neudělali! Vybrakoval spisovatel onoho článku celého Čechova: Václava z Michalovic, aby dodal slovům svým váhy, ale platno mu to není a nebude pranic. Český lid půjde přece spíše za tím pastory nenáviděným Brynyschem než-li za nimi a jich miláčkem Masarykem. Ty fráze, kterými dosud listy evangelické se oháněly o Bílé hoře, jezovitismu, ideji česko-bratrské, ty už netáhnou. Lid nasýtil se planých slov a hledá skutky a těch nenalezá u pastora, ale nalezá je u kaceřovaného Brynysche, skutky plné vroucí lasky k vlasti a svému drabému národu, k němuž se hlásí rád a otevřeně. Podeszřívání hnusné a láživé padá na hlavu podeszřívatelů. Jen nechoditi s maselem na hlavě na slunce! Jedním se aspoň těší pisatel „Husa“, že heslo „Los von Rom“ vzroste. Nevíme, jest li se také v tomble nesklame. „Pryč od Říma“ znamená „blíž k Německu“ a na tu cestu český národ „Hus“ nedostane. Možná, že jemu by bylo tam velmi dobře, „zlatými svazky“ jest tam evangelictvo české připoutáno ode dávna, ale Čechům by tam tak nebylo, to ví i malé dítě. Už si musí naši evangeličtí pašové, kteří venkov, zvláště Čáslavský, komandovali a kteří by se neostýchali komandovati, celý národ, zvyknouti myšlence a faktu, že je s jejich komandem konec. Praktiky jejich už příliš osvědčily, že jim více nikdu na lep nepůjde. Nepotáhne ani spojení jich se židy, reprezentované jejich orgánem „Časem“ tak horlivě na evang. farách odebírané a vůde fedrováném. Co se týče toho jezovitského klerikalismu, o tom více jindy. Máme nasbíraných obrázků dost o evangelickém klerikalismu, proti němuž katolický jest jenom tichou ovečkou. Páni evang. učitelé a věřící mohli by o něm povídati celé kroniky a který praktikuje se v kruzích „Husa“ velmi blízkých.

Ze Zbislavi u Čáslavi. Mnoho hluku na všech stranách působí rozšířená pověst, že v blízké Semtěši nalezeno bylo uhlí. Jest jisto, že bylo by to poselstvím pro celé okolí široko daleko, kdyby pověsti ty se potvrdily. Zatím, pokud jsme se přesvědčili, jest výsledek prací se svědomitostí a obětavostí konaných, malý, ale ten nezastraňuje podnikatelů v započatých pracích. Jsou posnáváči, kteří vidí ve všem marnost, jsou ale důvěřivci, kteří praví, že učení páni zmýšlí se již několikráte a že mohli se zmýšleti i tady když ze složení půdy soudili na naprostý nedostatek černých démantů. Co dosud od lidu za uhlí považováno bylo a co na povrchu nalezeno, jest ovšem velmi slabým topivem. Dle rozboru jistého chemika Čáslavského, jak i ve veřejných listech bylo oznámeno, nachází se ve hmotě té 9 proc. popele, 75 proc. grafitu, 5 proc. pyritu a 1 proc. křemene. Jest to jakási sblíhá břidlice, ale to jsou jen vřavty vrchní. Přáli bychom dolujícím i sobě, aby výpotoč tyto byly mylnými, a aby zdejší útvar silurský, o němž se říká, že vrstev uhelných nezná, aspoň tentokrát sklamal. Už k vůli tomu tak stoupnuvšímu zdražení uhlí letošním rokem. O dalších objevech neopomeneme přinést zprávy.

Do Kuklen. Po mém náhledu má polemické zasláno o školských poměrech v Kuklenách spíše agitační účel k příští obecní volbě než-li skutečný prospěch dobré věci. Každý upřímný přítel školství si musí přát, aby nová školní budova stála na místě nejvhodnějším. Napadáním četných osob v obci se však něčeho v pravdě prospěšného sotva docílí. Co se týče zřízení měšťanských škol, tedy se k jejich zřízení propásala příznivá doba. Nynějšímu obecnímu zastupitelstvu neb panu starostovi Chmelatovi se naprosto křivdí, pak-li se jim klade za vinu, že něčeho omeškali. Není jejich vinou, že žádost za zřízení měšťanky u příslušných instancí v Praze v archivu práchniví. Město Králové Hradec, středisko celé řady škol jsouc v přímém styku s vlivuplnými osobnostmi u cí. kr. místodržitelství, zemské školské rady, zem. výboru, jemuž z pochopitelné příčiny jde na ruku poslanecký klub, dovedlo si již před lety zřízení měšťanské školy zabezpečiti jak u předních osobností zem. výboru, tak zem. školní rady. Nedávno pokročila věc tak, že královéhradecké obecní zastupitelstvo se na zřízení měšťanské školy pro chlapce počátkem příštího roku usneslo a na místnosti pro tuto školu pamatovalo již před 4lety při stavbě nových škol a také již vypalo konkurs na místo ředitele a učitele při nové zřízené školy měšťanské. Že má krajské město větší vliv než městy, byť by i významu Kuklen, za to přece ani p. starosta Chmelat nemůže. Páni poplatníci a voličové měli na diti veškeré páky za příčinou zřízení měšťanky v Kuklenách v čas; dnes, kdy si vše obešel a je předseda Hradec, je pozdě bycha honit. Nepravda je, že stavbou školní budovy vzrostem obecní přírůstek prý až na 500 proc. Na umožnění a zúročení kapitálu na stavbu nové školy potřebného stačí úplně výnos pivního krejcaru a stará školní budova případně zdarma obci.

Úspěch našeho průmyslu v cizině. náš průmysl dosáhl opět v cizině velkého úspěchu nad nímec ou a francouzskou konkurencí; první moravské výrobě věžních hodin Fr. Moravuse v Brně, bylo svěčeno dodání věžových hodin pro Monastir v Turecku; úspěch našeho domácího průmyslu jest tím významnější, jelikož konkurovali veliké a staré závody. Modele, výkresy a vypracování věžových hodin Moravuseových však obdrželi přednost, důkaz neobvyklé dokonalosti a přesnosti jeho zařízení. — V daleké cizině uznávají se přednosti Moravuseových hodin a tím byl dán podnět k vývozu našich výrobků do ciziny; jak divně a smutně jsou u nás poměry, když teprve cizinou musíme býti upozorněni na svůj a dovedný

náš průmysl. Vzorový podnik výroby věškových hodin máme, musíme proto mu i doma hojněho odbytu sjednotit a proto upozorňujeme dotyčné faktory by jak pořízení nových hodin tak i opravy a rekonstrukce obstarávali u první moravské výroby věšných hodin, Fr. Moravase v Brně. Jakožt dokonalá, všeobecně uznávaná, cenná míra, záruka dalekosáhlá jsou zajištěn dostatečné příčiny, že i doma dovedeme sobě takový podnik vážit.

Z Golč. Jeníkova. Zdražení nejnepotřebnějších a nejpotřebnějších produktů hospodářských, o nichž na mnohých stranách se jednalo, přivedlo i naše rolnictvo na myšlenku: přiraziti! Usnesli se rolníci sdružení v hospodářském spolku pro Golč. Jeníkov a okolí počátkem měsíce června zvýšiti cenu mléka na 14 h. za litr (7 kr.) a cenu vajec po letní dobu na 5 h. za kus, po dobu zimní za 8 h za kus (2½ a 4 kr.). Ze usnesení to s jásotem od konsumentů uvítáno nebylo, rozumí se samo sebou, zvláště dělné třídy jsou touto mimořádnou potravní přírázkou zastiženy.

Strážný konec mechanických harmoniků. Na počátku června přijeli do újezdního města Jeřmova v Tulešské gubernii dva nechaničtí hudebníci, Oldřich Kofránek, narozený v Nechanicích 11. června 1880 a Václav Kofránek, narozený v Oděse dne 12. srpna 1881. Otcem jejich jest Jan Kofránek, hudebník z Nechanic č. p. 73., kdež žije dosud se svou ženou. Když se mechanický houslista a harfista ubírali ze stanice do Jeřmova, přepadla je tlupa uličníků, posmívala se jim a nadávala. Suroví výrostci 15letý Ilja Firogov a 14letý Blekeš Charitónov začali s Kofránkův ládku a rvačku, vyděli jim a rozbili housle a harfu, zpětrhali struny a házely za prchajícími kamením a cihlami. Rozvzteklý Pirogov Václava Kofránka dohonil, kamenem omráčil a dobil. Oldřich s velikou námahou dovlékl se do města, krev se z něho chrčila a než přišli lékaři a policie, dokonal vedle zborcené harfy. Práci a zloděj Pirogov ukradl Oldřichovi peníze na zpáteční cestu do Čech. Takový osud stane mnohé české potulného harfenistu, houslistu neb harfenici z Nechanicka v pustých pláních, ulicích neb pokoutních krémách, v polešší nevěstě a hříchů. Zkázou jich duší i života jsou jejich rodičové, kteří je do ciziny na čas zaprodávají a kdož jim k vůli bídným dvěma, třema zlatkám vydávají domovské listy. Katolický kněz píše o osudu nechanických potulných hudebníků v Moskvě, jejíž ulice a dači v okolí zaplavují: Bolno a stydno bylo patřiti na tyto syny a dcery české, kterak se toulají po letních sídlech a výletních místech Moskvanů, chodí od stolku k stolku, vybízejíce obecenstvo, aby si dalo zahrát a zazpívat, kterak znavení celodenním trmácením — zvláště ve dny nedělní a sváteční od rána do pozdní noci — jako automati apathicky odrhávali známé motivy. V zimě bylo jim opět mnoho snáseti od krutých mrazův, hlavně nedostatkem teplého oděvu, jaký vyžaduje zdejší drsné počasí, chodili od domu k domu, hráli na dvorech, v čajovnách, krémách, putykách a byli rádi, když je někdo pozval, aby se ohřáli a něčím posilili. Jen o větších svátcích, kdy zábavy nejsou dovoleny, zejména v pašijový týden a svátky Velikonoční scházeli se před katolickým chrámem sv. Petra a Pavla a byli přítomni službám Božím. Častěji jsem s nimi zapřel hovor a jich se vyptával. Odpověď obyčejně zněla, že většina jich nejata jakýmsi podnikatelem na rok, na dva, že mají u něho celé zaopatření a po uplynulé lhůtě obdrží dle smlouvy 60, 100 neb i více rublů. Byli mezi nimi sličné dívky od 14 do 16 let, zcela zachovalé; ale zdaž dovedly zůstatí takými v ovzduší, v jakém se stále pohybovaly? Jedna z nich aspoň skočila před několika lety s mostu do řeky Moskvy a utonula — z tesknosti a prý ještě z jiné příčiny. Nutno, aby náš tisk a vůbec každý, komu se naskytne příležitost, varoval a zrazoval české rodiče, aby za pochybný zisk nedávali svou krev v šanc tělesnému i duševnímu nebezpečení. Lépe poctivé řemeslo doma, než ty žebračské tonuky v cizině. Očekávati, že každý Čech bude na Rusi uvítán s otevřenou náručí, jest osudná iluze, a nás bohužel už dosud rozšířená. Tolik jisto, že naši nboží šumaři reprezentují český národ před Rusy nepřilíhli lichotivě. Českému národu dělají ostudu, naše národní hymny: Kde domov můj, Moravo, Hej Slovane atd. ostouzejí. Lépe by bylo pro rodiče těchto šumářů, kdyby šťfili, nehověli nádhře, zabavám a požitkářství. Děti jejich nemusejí by se světem bídně plahočiti, býti vykopnutí a bití jako psi, naopak mohly by se státi poctivými čeledíny neb tovaryši u řádných rolníků a řemeslníků a staly by se jednou poctivými lidmi a nikoli vyvrheli lidské společnosti, postiženi často těmi nejnusnějšími nemocemi. Divní jsou to pokrokaři, kteří takový český proletariát na ostudu poctivého českého jména ve světě za bídný výdělek podporují! Letos na Nechanicku lidokupectví opět kvetlo až stydno. Co tu uloveno opět tuláků, žebračů, nevěstek atd. Kdy prohlédnou konečně rodičové těchto nešťastníků, kdy mnozí předáci samosprávných úřadů, starostové i výboři v Čechách zastydí se za posavadní hanebný mamonátský výdělek. Kdy je česká veřejnost postaví na prant a jako vyvrhele a škůdce odkopne?!

Listárna redakce.

Pánům dopisovatelům. Menší kulturně-historické a zábavné feuilletony, črtý a vzpomínky budou nám vhod. Dopisy prosíme stručné, věcné, bez osobního kadidla. Báseňiček chraň nás Pán Bůh jako krupobití. Takové třetí nikoho nezajímají a pro list jsou břemenem. — Dopisy nás docházejí většinou pozdě. Mnohý pán pošle dopis ve čtvrtek, my jej dostaneme v pátek, kdy je list vysazen a zlomen a třeba již v tisku a ještě chťi, aby takový dopis byl týž den uveřejněn. Je-li svátek ve čtvrtek, musí býti Obnova vysazena a zlomena již ve středu a téhož dne ráno mohou se dáti jen minimální zprávy do sazby. Račteš si těchto poměrů všimnouti a úkol redakci zbytečně neztěžovati.

(Zasláno).

Končí se dvacetiletí, — kdy jsme jako nosvěcenci Hradec Králové opustili — kdy a kde se sejdeme?

Ptá se „Ordo“ — teď Modletinský.

Zasláno do Černilova.

Poutníci Kuklenští dodatečně vzdávají srdečné díky vlp. Josefů Mynaříkovi za pěti, kterou jim projevil při pouti na sv. Horu.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 23. června 1900. 1 hl. pšenice k 12.20—13.40, žito k 10.60—11.40, ječmena k 6.40—9.00, oves k 6.40—8.80, proso k 8.00—10.00, vikev k 14.80—16.00, hrachu k 16.00—17.50, jáhly k 18.40—0.00, krup 16.00—20.70, bramborů k 4.00—4.80, jetelového semínka červeného k 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.00 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 16.50—18.00, 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.00. 1 kg. másla k 2.00—2.40, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 5 h.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu dne 4. července 1900, o 2. hod. odpo.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiříková třída č. 800 I. v Hradci Králové.

Dr. Jan Soukup,

předseda.

Dr. František Reyl,

jednatel.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Möhlzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přizvěh prosí

Antonín Mölzer.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zho ovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též ahotovuje sochy světců se dřeva i s kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmírnějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

odborný velkozávod

pro malbu chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umělecký ústav

pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Ceníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší ot sluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejí se do vzácné přízné ctěného obecenstva. Znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a našlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných, tácků na křest, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Vlastní výroba.

Strojní pletárna

Frant. Kroulíka,

Hradec Králové.

Velké náměstí, dům p. Hutly.

Výběr trikotového a pleteného zboží: Jágrových košil, kalhot, punčoch, ponožek, rukavic, živátků atd.

Potřeby sokolské a cyklistské.

— Tovární ceny. —

Podporujte domácí průmysl.

Na kolo.

Praktická vlněná látka pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasíl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze něho křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku

Při hromadném objednání větší výhody.

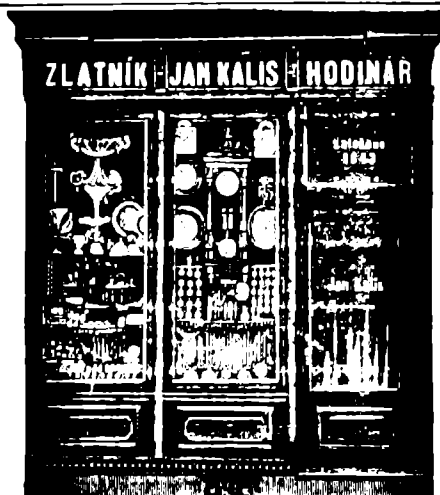
Též na splátky bez zvýšení cen!

DÁMSKÉ BLÚZY ^a slunečníky

koupací látky i klobouky a svůj hojně zásobený sklad doporučuje firma

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové.

Závod zbožím ozdobným a galanterním.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

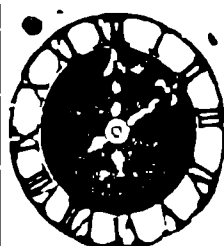
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromořadí, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Zahájení od 7. května až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Belohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na proviz.

Křestní listy

(ex off)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Letní sídlo!

a Lázně u studně Mariánské pod Zvičinou.

půl hodinky od stanice Bílé Třemešné uprostřed lesů se skvostnou vyhlídkou na Krkonoše. Odporučuje úplně zařízené pokoje od 2 zl. 40 kr. — 4 zl. 20 kr. na týden Uznáná dobrá kuchyně. Píva a vína. Celodenní zaopatření od 1 zl. výše.

Jan Nettleisch,
majitel.

Josef Krejčík v Praze, umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtily, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

FILIAKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,

v Brně, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franko.

Přes 16.000 nástrojů v užívání.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

● ovocný ocet ●

chemický i bakteriologický zkoušený

c. k. vládním radou, slovným panem **Antonínem Bělohubkem**, professorem při c. k. české vysoké škole technické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší srážky.

Díkůvzdání.

Poutníci na Svatou Horu z obce Vlkovské (kollatura čibuzská) vzdávají vřelé díky pořadatelům pouti svatohorské vldp. Janu Seidlovi, faráři v Černilově, dp. Václavu Minaříkovi, kaplanu tamže, dp. Františku Říbovi, kaplanu v Opatovicích za vzornou péči a laskavou ochotu po celý čas pouti jim prokazovanou. S díkem též vzpomínají laskavosti ředitele zpěvů pana Vaniokého, jenž s nevšední obětavostí zpěvy řídil a k oslavě pouti nemálo přispěl. — Dojmy z pouti svatohorské zůstanou vryty po duši našich písmem nesmazatelným a prosíme Rodičku Boží svatohorskou, aby odplatila všem, kdož o zdar pouti se přičinili. Kéž Královna nebes tuží vědomí probuzeného přesvědčení katolického a city upřímné zbožnosti, jež na poutním místě duše naše v tak hojném proudu čerpaly.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.

Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojnému, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Solidní, rychlá a vzorná obsluha!

SUKNA

nepřekonatelné jakosti stálých barev, nejnovějších vzorů a bez zvýšení cen lze dostati pouze v mém prvním českém zasílatelském závodě, o jichž trvání co důkaz podávám jedno z posledních mne došlých uznání:

P. T.

Děkuji za laskavou nabídku, musím však s politováním sdělit, že jsem posud šatstvem tou měrou zásoben, že na delší dobu nemohu pomýšlet na nové objednávky; vinu toho nesou Vaše látky výtečné jakosti, které nejsou takřka ani k roztrhání.

Trvám v účtě oddaný

František Partl, správce školy Kunratice.

Karel Richter,

velkoobchod sukny

Hradeo Králové.

Velectěná P. T. obecnost v místě a v okolí upozorňuji že za příčinou zvětšení obchodních místností přestěhoval jsem sklad svůj do prozatímního krámu na náměstí.

Založeno 1885.

JOSEF ŠTĚPÁN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Nejlepší prášek pro dobytek.

Barthelovo vápno pícní.

Rus. pat. maz na kůže.

Universální tuk na kůže.

Appretura na kůže.

Mazadlo na kopyta a vozy,

nejlevnější u

M. Barthel & Co. Vídeň, X.

Keplerova ulice č. 21,

Popis zdarma.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.

v Chrudimi

sestává ze 4 ročníků a přípravné třídy: jest totiž přijetí každého roku možné. Při ústavě jest internát.

Obchodní dívčí škola

jest při paedagogium zřízena pro dívky škole odrostlé.

Bližší zprávy podá ochotně představenstvo ústavu.

Dívčí ústav v Slatiňanech.

Zde mohou se dívky každého stáří přiměřeně vzdělati v literních předmětech, v ručních pracích, v hudbě, v hospodářství, ve vaření a též v německé i francouzské řeči. Dívky nemající měšťanských škol, mohou se zde vzdělati tak, aby do přípravy dívčího paedagogia v Chrudimi přijaty byly.

Bližší zprávy podá představenstvo.

Dívčí ústav v Kocléřově u Svítav

poskytuje dívkám škole odrostlým příležitost vycvičiti se ve všech ručních pracích, v hudbě, šití šatů, vaření atd.

Konversace výhradně německá, aby české dívky v českém duchu naučily se druhému zemskému jazyku.

Celé zaopatření 15 zl. Sirotci přijímají se za 10 zl.

Představenstvo.

Kdo pojedě do Paříže

neb na cesty vůbec dobrý a levný oblek si pořídit chce, ať neopomene sobě dopsat o vzorky výtečných látek, které zvláště k tomu účelu zasílá a nejlevněji dodá

V. J. Špalek

velkoobchod se sukny

Hradeo Králové.

Po čas přestavby Klicperova ulice proti chrámu Panny Marie.

Dekorační malíř a pozlacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrádů a pozlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jichž správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Prodá se levně

jednopatrový dům č. 17 v Kuklenách v středu obce při hlavní silnici ležící, se zahradou a polem, vše v jedné parcele. Dotazy s přiloženou známkou na odpověď vyřídí

Jan V. Balcar,

poštovní v Kuklenách.

Ochranná známka: Kotva.

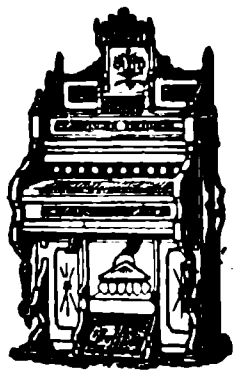
LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze, uznává se za výborné, bolesti utišující natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl. Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

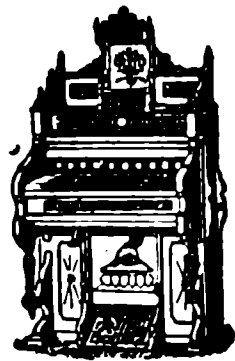

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žínětky.

Do Hradce Králové a širšího okolí!

Frant. Hlávka,

klempíř a instalatér

v Hradci Králové, velké nám. č. 25.

vedle hostince „u modré hvězdy.“

pozorná činí na nejnovější soustavu zařizování acetylenového osvětlení, úplně bezpečného.

Dále nabízí se k zařizování bromosvodů jakož i k vyzkoušení a opravám bromosvodů, které správně vytizuje. Dále se doporučuje k zařizování vodovodů, splachovacích záchodů, sesazování pivních tlakostrojů a podobných prací.

Odporuji též svůj hojně zásobený sklad klempířských a veškerých mosazných výrobků k instalátorské práci patřících.

Klempířské práce stavební veškerého druhu, zhotovuji správně, levně a se zárukou.

Vzdávaje nejvšelejší díky za hojnou přízeň ctěným obecnstvem mně dosud prokazovanou, prosím, aby mi na dále byla přízeň zachována a ujišťuji, že též budu sobě nejen vážit, ale i přičiním se o její rozmnožení. V hluboké úctě

František Hlávka,
klempíř a instalatér.

Žádejte české a křesťanské výrobky.

Zasílám i menší objednávky různých likérů vyplacené z dovozného. Nejlépe hodí se 5ti litrové deminony 1 litr 80 kr. a 1 zl. 10 kr.

Třebeňská slivovice 60 kr., 80 kr., 1 zl.
Pro pány obchodníky a hostinské přiměřená srážka.

Cenníky se zašlou.

Sklad třebeňské továrny

A. DVOŘÁČEK

Praha.

Jindřišská ulice č. 27. nově.

P. T.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaku a výrobu likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. U. G. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalné pověsti požívající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,

kteří v závodech již před lety vypáleny byvoše, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí zařizovacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vše své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravotně neúčinných) vlastní snalecký řísené výroby, jež jakosti svou všem cizosemským výrobkům čeliti mohou.

Těž doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepším snámkám draze placeným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě oddáně péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likéry výtečné.

Žádejte ceníky!

E. KEIST,

nový křesťanský závod zboží modního, střihního, suken a krejčovských potřeb

v Kutné Hoře na náměstí

dovoluje si co nejuctivěji oznámiti, že s. d. j. v listopadu zavedený obchod značně rozšířil a novými druhy (zvláště konfekcí dámskou) doplnil a má v přehojném výběru na skladě následující zboží:

Dámské modní látky.

Sukna a struksy.

Zboží tricootové.

Ležné a bavlněné zboží bílé a barevné.

Bavlnu a hedvábní k pletení a k vyšívání.

Šněrovačky od 65 kr. do 5 zlatých.

Kapesníky všeho druhu.

Veškeré krejčovské potřeby krajky, stuh, ozdobné borty a šňůry, podšívky, nitě a j.

Slunníky a deštníky. Koberce báhouny, velké pod stál a předložky.

Pokrývky prošívané, flanelové, garnitury stolní i postelní.

Šátky a šály hedvábné, vlněné a bavlněné.

Nově zavedeno: Dámskou konfekci (jarní kabátky, kostkované i hladké límce a j. Pánské prádlo bílé i barevné. Kravaty pánské i dámské. Zástěry velké a dětské, blusy košilové, spodní sukně atd.

Nejsolidnější obsluha. Nejlevnější ceny.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledušojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Bohoslovec

přijal by místo vychovatele anebo domácího učitele

po čas prázdnin

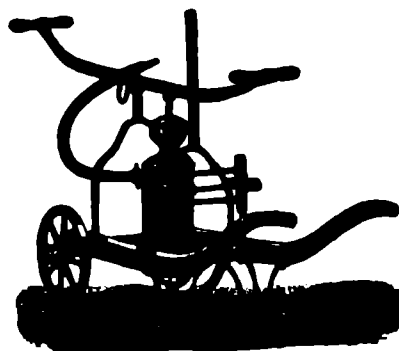
nejraději na venkově

za mírných podmínek. Lask. nab. vypožuje si pod zn. „Bohoslovec“ do administrace t. l.

Prodá

neb pronajme se villa.

Na Kamenných Sedlístích jest vystaven nový domek neb villa na zdravém vzduchu na konci dědiny mezi lesy asi 20 minut od lesa. Tuto prodá neb pronajme na letní byt. Hodí se pro P. T. pány úředníky, učitele, profesionisty. Villa porůstává ze dvou pokojů. Dle potřeby jsou k dispozici dvě postele i s perinami. Pošta Proseč u Litomyšle. Jan Bartoš č. 9. a 10. v Kamenných Sedlístích.

P. T. obecnstvu.

Dovoluji si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově zlepšených berlověk, doporučených pro sbory hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou. Čerpadla na motůvku, vodu ze sklepa, petrolej, líh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojky na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvrtání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výčepnímu kotoutku, též k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na skladě lithové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Cenník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,
klempířství a výroba stříkaček.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění, lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrsuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených sadu na požádání dšat. duchovenstvu a sl. úřadům proti šedennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Národní hospodář.

Šlechta v Rakousku, její majetek, hospodářská síla a moc.

V celém Rakousku jest 971 berních okresů a pouze v 82 okresích není velkostatků. Ve 156 okresích nemají velkostatků souvislý majetek, z něhož by přes 1000 zl. daní platili. Ve 171 okresích jest po jednom statku a ve 382 okresích jest po dvou neb více velkostatků. Asi 40 proc. velkostatků mají pozemky v několika okresích, 13 proc. v několika královstvích a zemích. Při tom majetek velkostatků stále vzrůstá. Od r. 1873 do r. 1891 vzrostl počet k volbě oprávněných velkostatků ze 4931 na 5402, rozmnožil se tedy o 9 1/2 procent.

Zvláště v alpských zemích jest prý tento vzrůst nápadně pozorovati, kdež se zejména kupují selské statky, pastviny a celé alpy a přeměňují se v honbiště. V Rakousku a Solnohradsku rozšiřují stále pozemky své kníže Hohenlohe, kníže Pless, kn. Schwarzenberg, hr. [Schönsfeld, Schafgotsche, Trauttmannsdorf, bar. Rotschild, hr. Festetics, Schaumburg Lippe a vévoda z Koburg Gotha.

Ze 3,454.569 jiter pozemků v Dolních Rakousích měli v letech osmdesátých obce 71 proc., duchovenstvo 274, velkostatků přes 16 pct. Velkostatků jest tam 247; čtyři rodiny mají po 5000—10.000 jiter, tři po 10—20.000, jedna rodina 36.000, jiná rodina (Hoyos) 24.000 jiter. V Štýrsku tvoří státní velkostaty, duchovenské a šlechtické přes 19 pct. půdy. Velkostatků jest 177.

Velkostatků, pokud mají s dostatek kapitálu, věnují pozornost svou též rozvoji průmyslu. To jest viděti zejména v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. V zemích koruny české mají velkostatků pivovary, lihovary, sklárny, mlýny, pily, cukrovary, cihelny, doly, vápenice, železárny atd. Morava má 2,222.170 hektarů pozemků. Velkostatků mají téměř čtvrtinu půdy moravské totiž 525—632 ha.

Arcibiskupství olomoucké má 1 továrnu, 11 pivovarů, 8 lihovarů, 10 mlýnů, 17 pil, 5 cihlen, několik železáren a 13 zámků. Ze 145 velkostatků platí 15 přes 10.000 zl. Oněch 15 velkostatků má 1178 proc. půdy moravské, 15 továren, 42 pivovarů, 28 lihovarů, 31 mlýnů, 71 pil, 48 cihlen, několik dolů, vápenic a 72 zámků. Ostatních 130 drží 16 továren, 90 pivovarů, 57 mlýnů, 71 pil, 99 cihlen, 1 huť, 2 valcovny plechu, 2 vápenice, 1 sklárnu, 3 železárny, 1 továrnu na lití železa a 137 zámků.

Podobné poměry jsou ve Slezsku. Tam má arcikníže, biskup vratislavský a 96 velkostatků přes 36 procent pozemků a čítá rovněž mnoho průmyslových závodů.

V Čechách má 362 osob téměř 28 procent celé země. Velkostatkářstvo má v Čechách 166 továren, 335 pivovarů, (přes 36 procent všech pivovarů v Čechách), 143 mlýnů, 195 pil, 304 cihelny, 106 lihovarů, 39 vápenic, 34 továren na šindel a zboží ze dřeva, 23 lomů, 26 dolů, 10 brusáren, 7 železáren, 11 skláren, 6 lázeňských a léčebných ústavů, četné jiné průmyslové podniky, 83 paláců a 662 zámků, nepočítaje v to dvory, villy, obytná stavení pro úředníky, dělníky, lesníky, domy v městech atd. V Čechách jest celkem 33 velkostatků, kteří ročně přes 20.000 pozemkové daně platí. 848.181 hektarů, t. j. přes 60 pct. veškeré půdy české. Jeden z nich má pozemky o tři čtvrtiny větší než celý duchovenský majetek v Čechách, který obnáší 2 pct. veškeré půdy.

Od r. 1848 bylo jediné v Čechách zřízeno nových 8 fideikomisů a tucet jich byl zrušen. R. 1883 bylo v Rakousku celkem 292 reálních fideikomisů s 880 statky a s pozemky 115 mil. hektarů čítající čili 407 pct. veškeré půdy. Ze všech velkostatků náleží 6205 pct. šlechtě, 2072 pct. občanským majitelům, 925 pct. kostelům a klášterům, 449 pct. obcím, 183 pct. nadacím a 166 pct. společnostem.

V Haliči náleží téměř 40 pct. půdy velkostatkářstvu; téměř polovice této plochy jest majetkem 147 osob.

Tato hospodářská síla šlechty — jest pramenem její politické moci. V panské sněmovně sedí 102 členové, z nichž jest 19 císařských princů a 78 dědičných. Mezi doživotními členy jest 60 knížat, hrabat a baronů, 31 rytířů a občanů a 24 kněží. Ve sněmovně poslanců jest 66 knížat, hrabat a baronů, tedy téměř pětina všech poslanců. Mezi 1023 poslanci na sněmech zemských náleží 256 (25 proc. mezi velkostatkářstvo.

BESIDKA.

Proč jsem přestal Kneippovat.

Říkáje Vlastimil Pravda.

Ano, neštěstí nechodí po horách, ale po lidích a když se člověk nejméně naděje, už je tu

a drží se zuby nehty. Jakživ jsem si nepomyslel, že bych se při svém stavu mohl dostat až do trestající ruky obecního pastýře, jenž naši předci říkali krátce a jadrně slouha.

Počátek všeho mého neštěstí bylo — Kneippování. Od několika let pocítoval jsem stále důtklivěji počátky novomodní nemoci, nervosy. Hlava pobolbávala, stále jsem byl v náladě, jakoby se špatně vyspal, nebo byl po nějakém plesu, který zanechává druhého dne mrzuté následky, kocovinu. Nechutnalo mi jísti a má zamilovaná jídla, brách a čočka, zůstávala netknuta.

Jáčku, tohle není nic, kamaráde. Je-li to vůle Boží, abys tu ještě nějaký čas po světě se potácel, musíš toho moderního draka zahnati. Můj přítel doktor předpisoval různé vodičky, brzy hořké, brzy sladké, tu červené, tu žluté, ale konec konců byl, že jsem svému příteli řekl, že nemám k jeho barevné pomoci důvěry. Zasmál se a zamnul si ruce. Já také ne, povídal směje se na plné kolo, já raději živím sládku a řezníka, než bych sám na sobě zkoušel své umění.

Co tedy, u šlaka, děláš? Hrách se mi uvedl, byl jako máslo, nějaký ten kousek uzeného jsem k němu také měl a přece jsem se musel dívat, jak jiným chutná a já zuby suším.

Náhoda mi poskytla skvostnou myšlenku. Čta jednoho dne noviny, přišel jsem na inserát, v němž se doporučovala Kneippova sladová káva. Přitelem kávy jsem sice nebyl nikdy, ale za to zalíbil se mi obrázek p. preláta Kneippa k inserátu připojený.

Eh co, rozhodl jsem se, pojedu ke Kneippovi. Rozhodnuto, uděláno. Prodal jsem, kde jsem co měl, dobří lidé se nade mnou smílovali a přidali mi a já hajdy do studených lázní.

Chvála Bohu, dnes mi už brách a čočka chutnají výtečně. Studená voda dělala divy už za čtrnáct dní, kdy jsem se vracel domů. Aby ale mé léčení mělo trvalých následků, musel jsem v Kneippování ještě nějaký čas doma pokračovati. Koupil jsem si vanu, menší však aplikace, či polévání, bral jsem v zahradě, máje společníka a spolukneippiána v osobě pana učitele, který honil z těla studenou vodou rheumatismus.

O kč bych byl toho všeho nechal!

Jednoho dne šlapali jsme vodu a pak skákali bosko po zahradě. Jak známo, pan prelát na mnoho šatů nedrží a proto jsem odložil vestu a chodil pouze v kabátě. Poněvadž jsem byl na zahradě, položené do polí a tudíž osamocené, odložil jsem také koláček a tak volný a ve veselé náladě probáhněl se, přemítaje, jaký dar od Boha zdraví je.

Najednou vyskytne se mezi stromy člověk. Byl černě oblečen, tvář měl oholenou a na krku koláček bez bílého pásku. Na zádech měl almarku. Rozhlížel se po zahradě a spatřiv nás tu běhající bosé a nepříteli nastrojené, zámšil k nám. Pozdravil trochu s vysokou a rozhodil holí.

„Kde je pan farář?“, ptá se.

„Co mu chcete“, povídám já.

Chvilí na mě koukal, jakoby uvažoval, jsem-li hoden odpovědi.

„Mám na prodej kvadrátky (birety), koupí-li nějaký.“

„Nekoupí nic, příteli“, povídám přeskakující s nohy na nohu, abych se zahřál.

Koukl na mne znovu, změnil mne a zamračil se.

„Však já vám nic nenabízím“, řekl suše.

„Kde je pan farář?“,

„Tu je“, povídal pan učitel se smíchem, nalézá se nedaleko a se mnou skákají.“

„Tohle přece není kněz“, řekl člověk s almarkou. Ve fáse mi řekl, abych šel do zahrady, že je pan farář tam.

„Vy jste ještě žádného pana faráře bosého neviděl?“, zasmál jsem se konečně sám.

„To ne a aby dělal takové hlouposti také ne“, povídal upřímně. „Jsou-li opravdu velebný pán, pak mi odpustějí. S Pánem Bohem.“

A jakoby se bál děle na místě takových nepravostí býti, obrátil se a klusal pryč. Smáli jsme se, ale mne to přece zamrzelo. Roznese mne v kraj světa, myslil jsem si a kdo ví, neuvěřili-li mu mnozí, že našel u nás ohavnost spuštění.

Ale za několik dní jsem na celou příhodu zapomněl a Kneippoval statečně dál. Bylo mi bláze, koukal jsem se na svět jako na ráj a každodenně při memento na Kneippa jako svého dobrodince vzpomínal.

Byl právě srpnový den. Oblaha byla čistá, žně v plném proudu a panovalo vedro.

„Nebude škoditi, schladíme-li se“, povídal pan učitel, jakoby četl mé myšlenky. Hned jsme byli na cestě do zahrady. Tu jsme si napumpovali vody a polévali vrchní část těla. Ach, jak bláze účinkuje studená voda v takovém parnu. Nesmí ovšem lázeň trvati dlouho a nesmí se tělo utírat, ale pak je bláze.

Polili jsme se, vzali kabáty a prostocviky nastaly znovu. Tu jsme se chytili větve stromu jako hrazdy, onde jsme dělali rozličné pohyby rukama a podobně.

Byli jsme v nejlepším, když najednou pan učitel nechá všeho a skočí za strom. Jáčku, co se děje? On neodpovídá, ale ukazuje pouze v onu stranu, kudy se chodí do zahrady. Ohlédnu se a snad bych se byl skácel leknutím, kdyby mi Kneippování nebylo mé nervy tak utužilo.

Celý průvod pánů a dám hrnul se k nám. A co bylo nejhoršího, znal jsem je a oni mne. Choval jsem k nim hlubokou úctu, byl můj pan patron s chotí a jich hosté, kteří u nich šnavě-vou dleli.

Milý čtenáři, máš-li jen trochu obrazotvornosti a citu, uvažuj mé postavení. Teď jsem nemusel skákat abych uschl, uschl jsem rozčleněním bled. Co děláš?, tkvělo mi stále v hlavě. Ukázati se jim tak, jak jsem, bos, bez vesty a bez kolárku, v umazaném šatstvu, v němž jsem tolikrát ležel ve trávě, to přece nejde. A utéci jsem nemohl. Kč bych byl měl křídla, abych byl mohl přelétnouti do besídky, kde jsem měl své maličkosti uloženy.

Stále zoufaje a přemítaje, co mám činiti, kryl jsem se za strom. Snad se mi podaří utéci do fary a za okamžik se vrátím v lepším pořádku.

Ale bědal! Už jsem byl zpozorován.

„Pane faráři“, volal pan patron, mře ke mně, „jdeme k vám na svačinu. Vedu vám své hosty, aby se podívali do kostela. Nevyženete nás, vidíte?“

„To ne“, drkotal jsem v rozpacích. „Račte odpustit, že nemohu hned přivítat. Kneippoval jsem a jsem v divném pořádku. Skočím jen domů a budu zde hned.“

„To je výborné!“ zasmál se pán patron. „Pojďte se podívat na Kneippiána.“

Darmo jsem se kryl, couval. Už tu byli všickni a já chtěl nechtěl musel před ně, jak jsem byl, bosý s vyhrnutými až po kolena kalhotami, bez vesty, bez klobouku, bez kolárku. Nu, kdyby mne byla vzácná ta společnost neznala, byla by mne jako „chudého cestujícího“ podarovala.

Dlouho jsem jim však krásného pohledu na sebe nepopřál. Zvedl jsem se a utíkal domů, posílaje své Kneippování ke všem rohům.

Že jsem zkusil potom ještě dost smíchu, netřeba dokládati a od toho dne jsem svého Kneippování v zahradě nechal, nebo zahradu na zámek zavřel, aby mne nikdo nepřepadl.

Poněvadž se mi však po chození brzo v trávě tuze stýskalo, přišel jsem na jiný nápad. Proč bych, jdu-li na procházku, nezezul trochu boty a neporoušal se ve trávě na lukách? Sousedé, jimž louky náležejí, mi proto domlouvali nebudou a já mnoho trávě neublížím, budu-li choditi místy, kde je tráva nižší.

Jednoho dne vybral jsem se na procházku ještě za svítání. Venku bylo překrásně. Skřiváci jásalí, z lesů ozývalo se hvízdání kosů a drozdů, vzduch hučel bzukotem včelíček a hmyzu a silná vůně ovívala skráně. Poněvadž bylo tolik časně, že ještě žádný z lidí venku nechodil, vyběhl jsem si jen tak, jak jsem doma chodíval. Chtěl jsem jen se pobrouzdati v rose a pak pelášiti domů.

Skočil jsem do louky, vyhrnul kalhoty a příjemný pocit rozlil se po celém těle. Jakoby člověka nového života a bujaré krve do žil lil, tak jest to ráno v rose. Byl bych si hned zaspíval, ale nechtěl jsem na sebe lákati pozornost.

Mezi chůzí rosou trhal jsem květiny, které Kneipp jako léčivé doporučuje. Měl jsem jich už plnou náruč a obracel se k domovu.

V tom mne kdosi chytl v zádu za límec.

„Co to?“, lekl jsem se a snažil se svému nenadálému nepříteli se vyskubnouti.

„Já ti, lumpo, dám co proto“, ozval se za mnou hlas. „Nevidíš, že jsi zbrouzdal celou louku, he? To je nic? A trávu kráší? Hned to zahod, nebo tě přetáhnu! A alou k panu představenému.“

Nade mnou se zamihla hůl a mráz mi přelšel zády.

„Človče, mějte rozum“, povídám lhostivě. „Já nejsem lump, já jsem Xský farář a chodím v rose. Tohle jsou léčivé byliny a hospodář téhle louky mi dovolil v trávě choditi.“

„Vy a farář?“, podivil se člověk a pustil mne. Byl to sluhův syn, jenž několik dní před tím přišel ze světa, mne neznal a na místo otce v polích hlídal. „Holenku, to si povídejte někomu hloupému. Teď každý taškář, když chce lidi oklamati, říká, že je kněz. Buď jste blázen, nebo sloď. Ale ať jste cokoliv, půjdete k panu starostovi. A obelhal-li jste mne, dostanete jich touhle holí, co se jich do vás vejde. Já si ze sebe blázný dělat nedám.“

Mne už strach přešel, jakmile jsem viděl, že hotovými vyplácet nebude, naopak rozveselila mne ta příhoda. Co asi řekne starosta? A co borlivý polní hajný? Vykráčoval jsem si statečně a dýchal plnými plícemi, abych se toho krásného, čistého vzduchu hodně nalokal.

„Požžené ručičku líbám“, zavznělo z meze. Poloukrytá páska tam babka jedna kozu. Mne znala ovšem dobře a poněvadž mne častěji bosého viděla, nedivila se.

Odpověděl jsem jí na pozdrav a šel svou cestou. Za chvíli se mi zdálo, jakobych šel sám. Ohlédnou se a vidím, že můj strážce už se mnou nejde. Pomátlo ho to pozdravení babičino a teď u ní stál vyplávaje se a ohlížeje se za mnou.

V neděli po mši svaté zaklepal někdo na dveře a do vnitř vešel starý slouha se synem. Starý řečnil za mladého a omlouval se, že není nezdravostí synovou vinou, to že ho tak svět zkazil. Že už víckrát to neudělá a abych jim to oběma odpustil. Mají prý smíchu v celé vesnici dost.

Nu, já byl tak „vetkomyslný“, že jsem jim odpustil. Smál jsem se dost a což, když odešli! Děkoval jsem Pánu Bohu, že mladý slouha nehnul při svém chycení v louce přísnost až do krajnosti. Jsem sice otužilým, ale s tou holi bych se byl nerad seznámil.

Od té doby nekneippuji. Vám ovšem, jako svým dobrým známým, mohu pod pokličkou říci, že kneippuji dosud, buď doma, nebo za tmavých večerů na zahrádě, ale před světem jsem se toho nešvaru zřekl.

Můj přítel doktor, pevně přesvědčen, že jsem dal Kneippa do klatby, má velkou radost.

„Takové kneippování, plzeňským uvnitř, to si nechám líbit! Ale studenou vodou? Brrr.“

Kývám mu a směji se také. Smejeme se tedy oba dva a jsme dále dobrými přáteli.

Ožijte národohospodářskou působností.

Lid český s radostí čelí zprávě o založení národohospodářské společnosti pro Čechy, Moravu a Slezsko dne 12. října 1895 v Praze, jejíž účelem mělo býti řízení národohospodářských vědomostí, poznání hospodářských poměrův lidu českého a všelijaká jiná mravní podpora, jakož i poučovací a povzbuzovací činnost, směřující ku povznesení českého národa po stránce hospodářské. Účelu tohoto mělo dle osnovy stanov dosahováno býti prostřednictvím sjezdů, schůzí, exkurzí, přednášek a rozhovorů, petičí ke sborům zákonodárným, knihami a časopisy jakož i případným zařizováním místních odborů. — Od zařazení mnohobližné společnosti uplynulo více let, avšak té činnosti národohospodářské, která je přece základem úspěchů politických, jest u nás přece trochu málo. V Čechách se o národohospodářské činnosti více mluví a píše, než-li se dělá. A přece bychom právě nyní měli úsilovně pracovat provádění hesla „Svůj k svému“ na základech možných a přípustných, nyní bychom měli co nejvíce pracovat na naší národní, hospodářské a obchodní organizaci, aby tato pozitivní práce byla co největší oporou akce naší politické. Jinak by za nynějších kritických dob politických padal český národ na váhu, kdyby veškerá kulturní a národohospodářská síla jeho byla organizována. U nás bohužel pořád plodné a nezištné práce nevidíme, ale jen slyšíme boucharonská hesla Rašínů a Teichmanů z Nechanic a z Nesmyslova. Dotýká se nás opravdu příjemně, že od doby zřízení moravské zemědělské rady z Moravy neslyšíme tolik boucharonských frází, ale více volání po poučení a plodné činnosti. Z Moravy vyšlo pění, aby profesoři středních škol pořádali v sídle svém bezplatné poučné přednášky. Nic nevádí, že za provedení této myšlenky přimlouvají se hlavně v Casu. Myšlenka dobrá má se přijati, ať pochází odkudkoli. Jest pak věci veřejnosti, aby tuto instituci udržela na základech zdravých. „Česká společnost národohospodářská v Brně“ (odbor „České společnosti národohospodářské v Praze“), která si obrala za účel šířiti národohospodářské vědomosti na Moravě i v Čechách, poznávati hospodářské poměry a potřeby naše a šířiti znalost jejich, unesla se uspořádati letos v Brně národohospodářský kurs především se zřetelem k učitelstvu. Čelní čeští národohospodářští učenci a pracovníci vyloží zde základy vědy a působnosti národohospodářské, pojednají o politice zemědělské, zejména se zřetelem na nové smlouvy obchodní, o organizaci našeho zemědělstva, o poměru našeho průmyslu a obchodu a prostředcích na jeho zvelebení, o sociální politice atd. Kurs potrvá týden, od 6. do 12. srpna. Kursu těchto mělo by se co nejvíce účastniti učitelstvo a kněžstvo, které na venkově na lid bezprostředně působiti může. Národohospodářských kursů v Praze účastnili se četní Moravané; což nebylo by záhodno, aby zvláště katecheti, učitelé a mladší profesoři, kteří mají v srpnu prázdniny, vyletli si do Brna a na Moravu a poznali tam z vlastního názoru tamní poměry? O moravských věcech mají i inteligentní Čechové dosud z velké části čínské názory a jsou-li benevolentní, řeknou, že Morava je za Čechy 50 až 100 let pozadu Radikálové zahřmí z povýšeného stanoviska, že klerikální Morava musí býti nejméně 200 let pozadu za Čechy — soudí tak dle povrchního pozorování ve většinou německých městech Brně, Jihlavě, Olomouci atd. a nevědí, že moravské rolnictvo předstihlo již namnoze nyní málo hybné a tolikrát již zklamane rolnictvo české.

Stav osení v Rusku a Rumunsku jest většinou velmi příznivý anebo aspoň příznivý a sice jak osímá, tak žať. Pouze v západních polských guberniích jest osení špatnější. V Čechách a na Moravě budeme potřebovati ovšem dovoz ruského žita. V této příčině by mohly našemu rolnictvu prokázat výtečné služby naše hospodářské okresní spolky, nákupní družstva a obilní skladiště, kdyby v těch kterých okresích přijímali od rolníků objednávky na žito a zakoupilo ho v Rusku levně celé vagony. V mnohých místech na Moravě nakupovali v minulých letech v Rusku žito s velikým výdělkem, který by byl jinak plynul do kapes židovských překupníků.

Ozimy v Čechách následkem sněhů, dešťů a mrazů jsou zvláště v lepších a nižších polohách velmi řídké. Za to v Podkrkonoší i v českomoravské krabatině se značně sotavily a namnoze silně odnože vyhnaly. Jafe jsou v pohorakých krajích velmi

krásné, méně vzrostlé a husté jsou v rovinách. Brambory a jetele bujně rostou, ač na Hradecku jsou místy od myši vyžrané a prořídle.

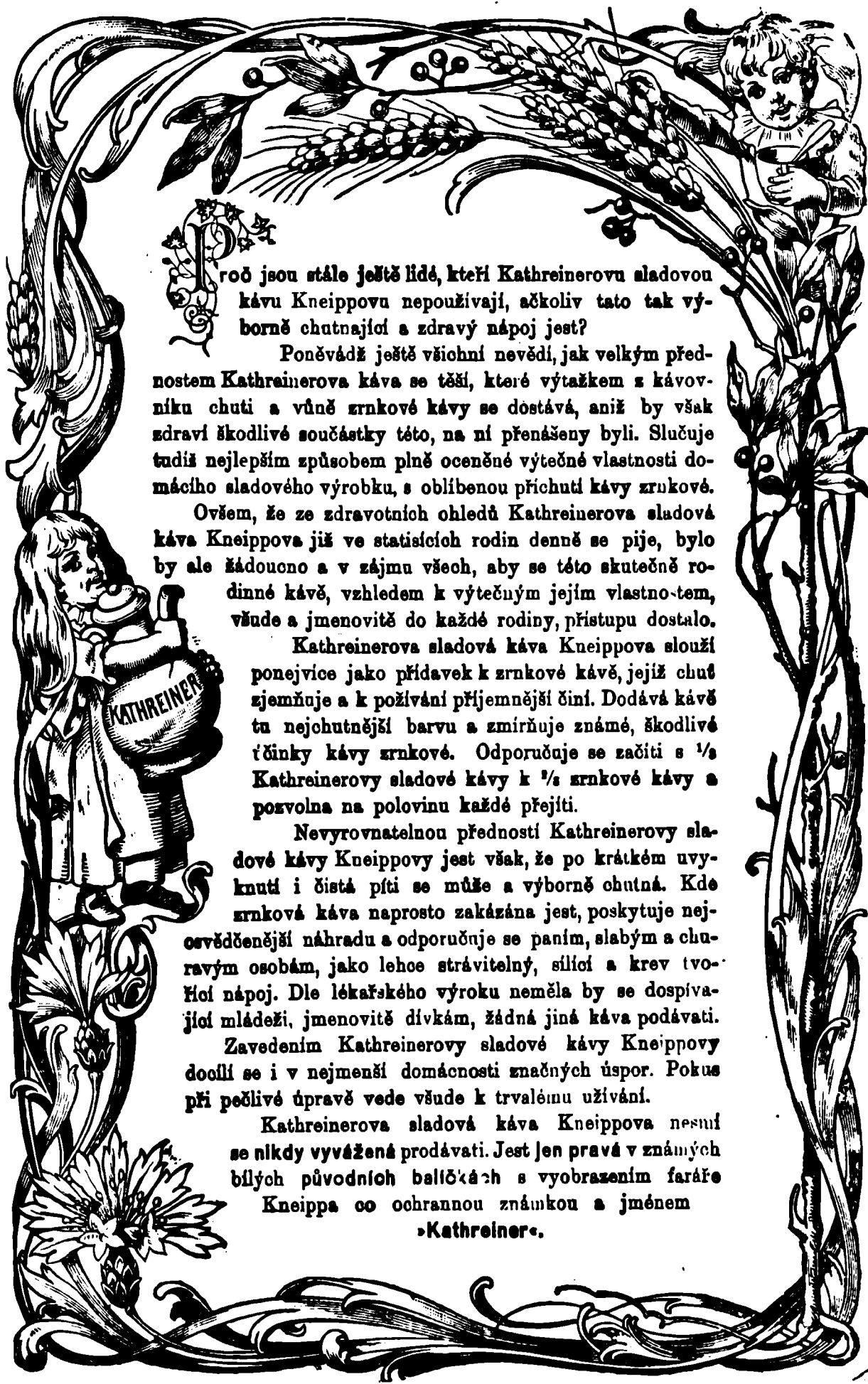
Ovoce vzdor mrazům a deštům za doby květu bude v mnohých krajích dosti, jmenovitě podzimních a zimních druhů. Časné kvetoucí letní druhy většinou se nepovedly.

Zemské přírůstky k daní z líhu mají se zavést v nejbližší době. Za tou příčinou konají se v ministerstvu porady, jichž se účastní také správcové všech království a zemí.

Velká krajinářská průmyslová hospodářská výstava v Kutné Hoře. Na rozsáhlém výstavišti v útulném parku loreckém v Hoře Kutné právě dostaven byl hlavní výstavní pavilon a na stavbách ostatních budov výstavních, hlavně na budovách pro vzorné dílny řemeslnické a budovách pro občasnou výstavku odborné se horečně pracuje. Ruch na výstavišti roste dne ode dne. Zcela přirozeně, neboť již skoro za měsíc má být výstava slavnostním způsobem otevřena. Výstavní výbor s potěšením může s veřejností sdělit, že zájem pro výstavu, která v každém směru překoná výstavní podniky dosud na českém venkově pořádané, je veliký a že našla nejen bojně porozumění, ale i podpory jak mravní tak hmotné. Stát se sice — jako obyčejně — nepedal. Poskytl kutnohor. výstavě subvenci v obnose 1000 K, za to místní i okolní peněžní ústavy a velkostatky byly poměrně štědřejší. Zvláště tyto poslední, jichž majitelé s knížetem Karlem Schwarzenbergem a brab. Obotkem v čele jeví na podniku výstavním upřímný zájem. Tento týden otevřena byla na výstavišti stálá výstavní kancelář, kde veškeré dotazy a dopisy přesně se obratem pošty vyřizují. Přihlášky vystavovatelů dosud docházejí deudě. Počet dosud přihlásivších se vystavovatelů reprezentuje imponující výkvět českého průmyslu a hospodářství a můžeme ujetiti návštěvníky výstavy, že shledají se zde s předními jmény těchto oborů. Hromadných návštěv výstavy je přihlášeno dosud 37 a výstavní výbor učinil náležitá opatření, aby návštěvníci velkolepé výstavy kutnohor. ke neměli příčin ku steskům na předražení v jakémkoli ohledu. Staroslavná Hora, vždy upřímného pohostinství obdař uční vše, aby návštěvníci výstavy odnášeli si dojem a upomínky co nejlepší.

Obečné školství na Moravě. Ze statistických dat, které podává poslední „Hlavní roční zpráva c. k. moravské zemské školní rady o stavu školství obecného na Moravě ve šk. roce 1898—99“ lze seznati, kterak pomenáhla, ale stále, obecné školství české v našem markrabství se zdvihá, jakkoli má dosti daleko k onomu stupni, jež by odpovídal počtu českého obyvatelstva. Škol měšťanských přibýlo v markrabství v uvedeném roce 8 (českých 7), nových tříd 21 (českých 16), takže bylo 65 českých (z nich 38 chlapeckých a 27 dívčích) a 62 německé (31 chlapecká a 31 dívčí), celkem 127 škol měšťanských Škol obecných přibýlo 23 a bylo jich 1691 česká 689 německých, 10 českoněmeckých (!), z nich 2202 pro oboje pohlaví, nejvíce jednotřídních (896) a dvoutrídnic (727) a s vyučováním celodenním (2132), celkem 2390 škol obecných. Česká měšťanská škola připadá na Moravě teprve na 29.200 českých obyvatelů, za to německá měšťanská připadá již na 10.160 německých a židovských obyvatelů. Viděti, že na Moravě máme k rovnoprávnosti na poli školském ještě moc daleko.

Z Třemošnice pod Lichnicí. V nastávající sezóně výletnické dovolujeme si upozorniti na rozkošný kout naší vlasti pod Železnými horami ukrytý, na památné Žleby, údolí Pekelské a zříceniny Lichnické. Krásy přírodní spojené s historickými památkami málokdy seskupeny naleží lze tak jako na místech těchto. Žleby s velkolepým zámek Auerspergským, plným drahocenných pokladů uměleckých, Peklo s divokou romantikou a Lichnice s nádhernou vyhlídkou do celého kraje Čáslavského, toť něco, na co dlouho nelze zapomenouti. Aby výlet na památná místa ta umožněn byl, vypravuje sev.-záp. dráha v neděli a svátky zvláštní zábavní vlaky. Z Čáslavi vyjede vlak o 2 h. 15 minut a jest v Třemošnici ve 3 h. 25 m. Zpět jede vlak v 7 h. 49 m. a jest v Čáslavi v 8 h. 58 m. večer. Pro výletníky pak z Čáslavi k Nymburku vypraven jest večer vlak v 9 h. 7 m. Upozorňujeme na tato místa věcky milovníky přírodních krás. O dobré občerstvení těch, kteří věří, že krásna šama nesytí, jest s dostatek postaráno v Třemošnici i v podhradí Lichnickém v restauracích.

Proč jsou stále ještě lidé, kteří Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu nepoužívají, ačkoliv tato tak výborně chutná a zdravý nápoj jest?

Poněvadž ještě všichni nevědí, jak velkým přednostem Kathreinerova káva se těší, které výtažkem z kávovníku chuti a vůně zrnkové kávy se dostává, aniž by však zdraví škodlivé součástky této, na ní přeneseny byly. Slučuje tudíž nejlepším způsobem plně oceněné výtečné vlastnosti domácího sladového výrobku, s oblíbenou příchutí kávy zrnkové.

Ovšem, že ze zdravotních ohledů Kathreinerova sladová káva Kneippova již ve statistických rodin denně se pije, bylo by ale žádoucí a v zájmu všech, aby se této skutečně rodné kávě, vzhledem k výtečným jejím vlastnostem, všude a jmenovitě do každé rodiny, přístupu dostalo.

Kathreinerova sladová káva Kneippova slouží ponejvíce jako přídavek k zrnkové kávě, jejíž chuť zjemňuje a k požívání příjemnější činí. Dodává kávě tu nejobtnější barvu a zmírňuje známé, škodlivé účinky kávy zrnkové. Odporučuje se začíti s 1/2 Kathreinerovy sladové kávy k 1/2 zrnkové kávy a pozvolna na polovinu každé přejíti.

Nevyrovnatelnou předností Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jest však, že po krátkém uvyklutí i čistá pítí se může a výborně chutná. Kde zrnková káva naprosto zakázána jest, poskytuje nejosvědčenější náhradu a odporučuje se paním, slabým a choravým osobám, jako lehce stravitelný, silící a krev tvořící nápoj. Dle lékařského výroku neměla by se dospívající mládeži, jmenovitě dívkám, žádná jiná káva podávati.

Zavedením Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy došlo se i v nejmenší domácnosti značných úspor. Pokus při pečlivé úpravě vede všude k trvalému užívání.

Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati. Jest jen pravá v známých bílých původních balíčcích s vyobrazením faráře Kneippa co ochrannou známku a jménem „Kathreiner“.

OBNOVA

Číslo 27.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 6. července 1900.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Vítejte nám!

Vítejte nám bratři od posvátného Velehradu z kraje kde mohutná Morava i požehnaná Hana zalévá úrodné luhy, kde mocně proudí Bečva i Dyje, kde svorně pilný Hanák, jarý Slovák, volný Valach i statný Horák hájí posvátný nám odkaz apoštolů slovanských, sv. Cyrilla a Metoděje. Myšlenka slovanská, vyšlá před více než tisíci lety z Moravy nechť ožije a osvěží zase jednou náš zlatý prut polabský. Vítejte nám v bratrské Chrudimi a v městě Arnoštově statní rolníci moravští a slezští, kteří s takovým zápletem hájí spojení Čech s ostatním Slovanstvem! Vítejte a zapějte nám proto bratři zase jednou českou píseň, píseň která vznítí mysl naši k nové práci národní, která v lásce k vlasti a rodné půdě nás posílí, která opět utvrdí ve vlasteneckém nadšení otužilé již zápasníky. Vítáme Vás ze srdce upřímného, radostně dnes tiskneme ruku Vaši bratrskou, opíráme se o statné páže Vaše v tom vědomí, že Vy jste při nás a že kdo proti nám — toho sám Bůh smete. V době, kdy i na české půdě bojujeme o kus té politické a národní rovnoprávnosti, jest nám národní vzájemnosti nad míru zapotřebí. Moravské rolnictvo svým sdružováním ukázalo českému rolnictvu, jak má toto pracovat za národní hospodářskou samostatnost. Nesečtené závody, družstva, spolky apeněžní ústavy rolnické na Moravě kéž pobídnou i české rolnictvo k nové práci na poli národohospodářském dle hesla velikého Moravana Františka Palackého: Svůj k svému a vždy dle pravdy! My máme pevnou víru v opětnou společnou práci všech Čechů a víru tu v nás upevňuje také ohlášené četné účastenství českých žen a dívek při sbíratelských rolnických slavnostech, neboť kde česká žena českou mysl udržuje, tam se nám není čeho báti! Budoucnost je naše a bude naše, když česká žena, česká matka povede otěže naší domácnosti a vychová národ náš ve vlasteneckých zásadách našeho buditele Františka Palackého a Sušila jež zrodily a zbožně vychovaly k pozdějším otužilým zápasům protičeké maticky moravské. Proto ještě jednou: Vítejte nám! Poznejme se! Poněme se! Milujme se! Veselme se! Nedejme se!

Na 300 sta statných moravských rolníků, jejich žen a dcer zavítá v sobotu o půl desáté hodině státní drahou přes Moravany po místní dráze holické chrudimské do Chrudimi, kdež proběhnou tamní rolnické průmyslové závody, školy a veškeré památnosti města. Rolnictvo okresu královéhradeckého vyšle k uvítání moravských soudruhů zvláštní deputaci. Večer bude volná zábava a koncert „na Sklepech“. V neděli o 6. hodině ráno pojedou Moravané z Chrudimi v kočárech do Pardubic, kdež u radnice je přivítá starosta města p. Dr. Antonín Formánek a okresní starosta p. Markalous. O 11. hodině bude manifestní sjezd rolnictva česko moravského v sále na Veselce. Nikdy nebyl stav rolnický tak ohrožen jako nyní Vybízíme naše rolníky hlavně z východočeských krajů chrudimského, královéhradeckého, jičínského a kutnohorského, aby se uvítání moravských a slezských rolníků a manifestní schůze aspoň v neděli v Pardubicích co nejčetněji účastnilo a k svépomoci sáhli.

Škandál z dvacátého století.

Jak známo, nařídil německý císař, že se musí věřit, že rokem 1900 začíná již dvacáté století, ačkoliv my obyčejní smrtelníci jsme byli toho náhledu, že rokem tím končí devatenácté. — Jestliže máme my pravdu, pak musíme říci, že velice ošklivě končí to devatenácté, má-li pak pravda císař, že velice šeredně začíná dvacáté století a to v říši nejvyšší vzdělanosti, největšího pokroku a nejčistšího náboženství, totiž v Německu čili vlastně ve vlasti Lutherově v Sasích.

Tam vyved' pastorem hrabě Schönburg-Forderglanzen nemilý špás; stal se jím katolíkem. V Sasku a Prusku jest mezi protestanty katolíkem se státi a zblázniti se — jedno. Das ist zum katholisch werden (to aby se stal člověk katolíkem) — tak tam říkájí,

když se bojí o svůj rozum. A což divu, že s hrabětem, jenž se stal katolíkem, zacházejí skoro jako se škodlivým bláznem. Takového totiž izolují (osamocují), aby nepřišel s lidmi v žádné spojení, aby nemohl uškoditi. Hrabě ten, který to přived až „zum katholisch werden“, má v Sasích zámek Wechselburg a tam si dává konati katolickou bohoslužbu. A hrabě ten dostal od krajského úřadu v Lipsku list, kterým se mu, nechce-li býti trestán, povídá, že nesmí žádného krom zámku bydlícího katolíka ke mši tam pustiti, ano že bude potrestán pokutou tisíce marek, nebude-li o to postaráno, aby katolíci mimo zámek bydlící nemohli ani z venku, z daleka katolické bohoslužebné úkony čili průvody viděti. A stalo se, že četníci hned po tom rozkazu každého ze zámku vycházejícího nebo tam jdoucího zastavují a zkoumají, má-li „Berechtigung“ — oprávnění — v zámku býti, a zapisují si katolické úředníky hraběcí jako provinilce proti rozkazu vládnímu.

Tak stalo se obzvláště o Božím Těle 1. P. 1900. Člověku se zdá, že má sen, jakoby byl v třetím století za dob mučnických v říši římské, anebo ve Francii za dob revoluce ku konci století osmnáctého, anebo v šestnáctém století v Anglii a v Německu. Ne, ono to je v dvacátém století dle počtu říšského. A proto nenatahují na skřípec a nemučí jako za dob pronásledování v stoletích prvních, nestínají jako ve Francii, nevytrhují srdce jako v Anglii, neberou statek všecken, jako v Německu a jako páni stavové před Bílou Horou v Praze — ne, ale za jednu mši tisíc marek pokuty dávají. — (Tak píše sám salónní „Vaterland“ vídeňský.) Jak to máme pojmenovati? Skandál — v českém smyslu slova toho — je to!

To je ta protestantská, pastorská, snášenlivost, v kterou naši liberálové dosud věří a jen na katolické církvi nesnášenlivost vidí, ač jsou — katolíci.

To je ta snášenlivost, která chce všecku svobodu pro sebe — pro protestantství a židovství — ale katolíky barbarsky pronásleduje. To je ta snášenlivost, která nepřeje ubohým katolickým dělníkům na pány se dřoucími, aby pookřáli na duchu mši svatou, právem.

Než katolík, ať je z dělníka raději socialista a anarchista, anebo nerozumný tvor. To je ta německá kultura (vzdělanost), které prý překážela církev katolická, a proto Němec-katolík nemá kulturu echt deutsch (nefalsovaná německou). To je ta kultura, která i české liberály omámila a náklonnost k protestantství — chladnost pak ku katolicismu v nich vzbudila. — To snad bude ten liberalismus známých dvou odpadlíků česko-moravských Masaříkovců — ta nenávisť všeho katolického, která až k barbarství pohanskému strhuje.

A to vše se děje v Sasku, kde je král — katolík. Tichošlápkovitý často „Vaterland“ povídá, že král v tom nemůže nic dělat. Aby to bylo naopak; to by jistě „mohl“ a musel dělat. Aby tak někde nějaký žid nasměl k Rothšildovi do zámku, kdyby tam kázal rhabin. Celá Evropa — ba celá zeměkoule — byla by v plamenech.

A porovnejme to s poměry v Rakousku. V Sasku za mši tisíc marek pokuty a zde se nám zahnížďují nejen protestantští, ale spolu i velezrádní pastoři. Jen z Lanova — z diecése královéhradecké — dostal jeden výpověď — a odvolával se, a naše úřady??...

V Trutnově dostali protestanté z vysokého místa více set zlatých na svůj nový chrám s náramným ujišťováním, že stát náš je ke všem vyzváním stejně spravedlivý a tolerantní. Jen škoda, že se stalo to „nedopatření“, že téměř téhož času dostali katolíci opočníci u Poděbrad žádost svou o příspěvek na vnitřní výzdobu svého, biskupem jim postaveného kostelíka. — naspět s vyrozuměním, že se nepovoluje nic.

A napadá nám jeden ještě znamenitější kousek. V Čechách — při hranicích pruské říše — je zámek, který patřival českým rodům a stojí v ryze české krajině. Na zámku tom

bydlí protestant, patron katolických kostelů, far a kněží. V zámku tom je katolická kaple s fundovaným kaplanem a nemůže býti zrušena. Pán zámku původem Němec z říše německé slavil pět a dvacetiletou památku svých oddavků. Přes dvojí výslovný zákaz biskupův, dal si pán v kapli katolické konat své helvetské služby Boží a nutil katolického kaplana, aby při tom stál vedle pastora. A k násilnému tomu znesvěcení kaple dostavili se i úředníci, nejen jeho, ale i jiní, a to nejen z Pruska. — Že by byli tenkrát za to pastorské kázání dostali tisíc marek pokuty, nebylo slyšet, ale ani pánovi se nic nestalo, ačkoliv to byl čin i státně trestný. Pohoršení katolíků bylo tenkrát veliké, ale to je tolerance (snášenlivost) rakouská k protestantům. Představme si ale rámus, jaký by povstal, kdyby tak katolickému pánovi napadlo vedrat se takto do protestantské modlitebny. Ten případ je nemožný předně proto, že se nikde katolíci helvétům do jich modliteben uederou — a pak, že by v Rakousku četníci katolíka v tom případě do helvetské svatyně nepustili. A kdyby se přes to katolíci o to pokoušeli, následovaly by ne „marky“, ale žaláře.

Ale není taková ta „saská tolerance“ jen snad z náboženských ohledů. Barbarství takové páchá se i z příčin národnostních od Němců proti Čechům.

Než aby Čech směl být svým jazykem od kněze povzbuzen v „kerndeutsch“ městě, ať je raději — socialistou. Před několika měsíci měli katolíci kněží v jistém poněmčeném území pastýřskou poradu o tom, co by se mělo činit proti odpadům od církve čili proti štvanicím s heslem: „Pryč od Říma“. A chopil se slova jeden ctihodný stařec, vikář, Němec a pravil: Pánové! Kdo pak jsou ti, kteří nyní jsou v řadách odpůrců náboženství našeho jako socialisté a jako ti, kteří nyní odpadají lákání jsouce Wolfovskou štvanicí s heslem: Pryč od Říma? Kdo pak to jsou? Jsou to z velké části poněmčení Češi, synové dělníků. A kdo to zavinil? Nyní pánové, když sešedivěla hlava má, vidím, že velká část zodpovědnosti padá na nás. My jsme si jich nevšíмали; jejich řeči jsme k nim nemluvili; nám záleželo více na němčině, než na duších nesmrtelných. A nyní následky jsou zde. (Dle časopisu: „Das Volk“.)

Ctihodný zajisté to stařec, ctihodný pro tak upřímné vyznání. Ale je pozdě.

A jest říše, v které — jak se zdá, — hlavně záleží na němčině. A říše ta je prý za posměch celému světu, zavinuje škandál — v říšské radě — před celou Evropou. Jen aby — nedejž Bože — až sešediví hlavy, nepřišla doba, v které se řekne: Nejvíce nám záleželo na němčině; opomněli jsme — pro samou domnělou toleranci — chrániti základ svůj — totiž katolicismus. A proto se „Pryč od Říma“ dostavilo se „Pryč od Rakouska“. A je pozdě. Nedejž Bože, aby tohle byl ten škandál dvacátého století.

Intriky Němců.

Předáci liberální strany pracují vytrvale, aby se domohli čistě německé vlády v Rakousku. Přiznávají to taky „Hlas od Blanika“, hlasatel myšlenek vůdce mladočeského dra Engla. Baron Chlumecký s vrchním intrikánem baronem Spens-Bodenem, štyrský kobylník hrabě Stürgk a tyrolský šlechtic Grabmayer podněcují dvorskou kamaryllu, vysoké kruhy vojenské i byrokratické, aby se postavily na stanovisko nám nepřátelské a aby dopomohly starým ústavákům k výhradní vládě. Vedle Němců by pouze Polákům dopřálo se místečka ve vládě.

Situace takováto nelíbí se ani Němcům klerikálním, ani antisemitským a vyjednávají prý se opět vážně mezi stranou dra Luegra, Pattaye a prince Aloise z Liechtensteina s rakouskými, štyrskými a tyrolskými klerikály, aby se spojili opět ve velkou stranu 60 po-

slanců čítající a dopomohli si tak k vlivu, jaký měli za vůdcovství hraběte Hohenwarta. Klerikální a křesťansko-socialní Němci nesmí si přátí obnovení vlády židovsko-liberální, neboť tato by se obrátila v přední řadě proti nim. Dr. Ebenhoch, Kathrein, Lueger i Liechtenstein by si přáli říšskou radu dělnou, ale rozcházejí se poněkud v míněních, zdali se to ho dá docílití okroyováním nového jednacého řádu, čili nic. Dr. Ebenhoch je pro oktroyrku a císař prý vyslechl v Říse s pozorností jeho náhledy o nynější situaci.

"Hlas Národa" připomíná vůči intrikám německým zajisté včasné císařská slova, která promluvil r. 1878 k J. Exc. bar. Dr. Pražákovi a k dru Riegrovi, radě tenkrát Čechům, aby vstoupili do říšské rady a hleděli pomoci svých přátel prosaditi svá přání, poněvadž sám nikdy více (ústavu) oktroyovati nebude.

Dnes si také žádný Čech nepřeje, aby se ústava jazyková nařízení neb jednací řád oktroyovaly proti nám. Že by se dnes okroyovala ústava ve prospěch nás a českého státního práva, tomu dnes ani největší optimisté nevěří. Trpké zkušenosti poslance poučily, že jsou velice uskrovnili a budem bohužel spunkojeni, když se nebude rozhodovati proti nám.

Nejskromnějšími jsou dnes fakticky naši vůdci. Roku 1889 a 1891 i 1895 vytáhli do boje, aby vyhodili do povětří císlajtanskou ústavu a uskutečnili české státní právo a teď se v pamětním spise opírají o ústavu! Je to strašný krok na zpátek. Radikální opoziční řeči poslanců za dnešních dnů nikoho prozíravého nezmatou. Poslanci vědí, že se octli na falešné půdě a že musí před lidem mluvití proti tomu, co dříve schvalovali a ujednali. Cítí to zejména dr. Engel a vůdčí poslanci, kteří se vyhýbají politice táborové a kteří neprovozovali také politiku tamtamu a tureckého bubnu. Orgán dra Stránského vytýká dp. dr. Stojanovi, že on jedi ný prý neprovozoval obstrukci ve schůzi před rozejitím se říšské rady. "Lidové Noviny" nemluví schválně pravdu, neboť na frkačku, varhánky, činely atd. nehráli ani vůdci dr. Engel, Kramář, Herold, Kaizl a Žáček a zapomněly "L. N." udati, zda-li obstrukčník p. dr. Stránský hrál na basu neb bombardon. Páni vůdci dobře vědí, že politika tureckého bubnu, pokliček a restauračních hrnců a polínek se povedla jednou, ale že by se mohla po druhé po čertech zhatit. A proto dnes p. dr. Stránský i jiní vyjednávají opět v Brně s haronem Chlumeckým a ústaváky moravskými o smír. Předseda ministerstva dr. Körber navázal rovněž styky s předáky mladočeského klubu a v minulých dnech s nimi konferoval. Jedná se hlavně o to, pod jakými podmínkami byla by říšská rada schopna pracovati. Ministr Körber i Rezek netajili se vůdcům mladočeským, že je to přáním koruny. Přes všecko hýčkáni Němci neradi prý by v rozhodujících kruzích viděli vládu levice, neboť znají protirakouské smýšlení a velzrádné choutky té frakce německé, která dnes německé vůdce komanduje a která by i vládě ústavácké dovedla určovati směr. Baronovi Chlumeckému se ve vysokých kruzích již zazlívá, že se bratříčkuje se Schönererem a Wolfem i s velkoněmeckým hnutím v říši bázně Boží a dobrých mravů. V rozhodujících kruzích jsou dosud mocné proudy, které nemají prazádné chuti huati rakouskou loď do pruských vod. Tyto proudy nám poměrně přátelské byly v polední době posíleny.

Česká šlechta nabyla ve Vídni opět vlivu. Zda-li s tím souvisí zpráva, že arcikníže František Ferdinand z Este bude sídliti po jistý čas v roce v královském hradě na Hradčanech, o tom se šířiti dnes nebudeme.

Ve vážných polit. kruzích se radí poslancům k umírněnosti, aby se učinili tak intriky Němců na delší čas nemožnými. Dr. Stránský, který hnal nejvíce poselstvo české do obstrukce a bušil nejvíce do pravice, pojednou obrátil a místo na obstrukční basu hraje pojednou na šalamaj smíru s pravicí. Dr. Žáček, který se pro obstrukci nikdy nerozehříval, podporuje rovněž snahy po obnovení pravice a alpští Němci i Poláci prý na to vlastně jen čekají.

Z českých poslanců vůči smýšlení lidu v Čechách nemluvil dosud nikdo tak otevřeně, ale čelní poslanci si přejí obnovení pravice neboť myslí, že tím by se dal lečičácký vliv nejspíše odstraniti. Z poslaneckých řad tedy radikálních činů neočekáváme; naopak tam ovládnou diplomaté.

Co však žádáme jest, aby rozhodným v jednání zůstal český lid. Ten musí důrazně a vytrvale volati po právu, po odstranění křivd; nesmí však volati po právu pouze na táborech a ve schůzích, nesmí ulevovati uraženým citům pouze ve veřejnosti, ale musí především český poctivě a přímo jednati. Jen tím si získáme respekt u Němců i u kruhů rozhodujících. Po lidu netřeba žádati diplomatické opatrnosti, naopak větší rozhodnost je žádoucí, neboť i v tak zvaných rýze českých městech a obcích jsme příliš málo českými a u nás se

smí dle libosti roztahovati každý Němec a rajzák, který vůči našemu českému citu a jazyku z pravidla nezná žádných ohledů. Bude-li ráznějším český lid skutky, neztrpí-li žádné křivdy a cizácké roztahování, bude-li v domáhání se našich práv svorným, pak bude přirozeně větším i vliv poslanců.

Politický přehled.

Stálý vyrovnací výbor moravského sněmu zahájil opět své porady. Jednati bude především o kuriatním zákonu a školní záležitosti. Dne 12. července bude schůze plného výboru; zatím propracuje návrhy užší výbor.

V Itálii dohodli se předseda nového ministerstva Sarraco s předsedou sněmovny Villou o změně jednacího řádu. Předseda může dáti poslancům neslušné neb výstředné se chovajícím důtku a může je třeba i pomoci vojska ze sněmovny na více schůzí vyloučit. Ustanovení proti obstrukci, která stanovil bývalý ministrpresident generál Pellieux však Sarraco vyloučil. Viděti z toho, že se obstrukce bojí.

Na bojlišti jihoafrického utrpla patrně 12 brigáda (z divise Kelly Kennyho) pod generalem Clementsem porážku. Buři vyskytují se náhle brzy zde, brzy onde. Cizí vojenští příruči opustili již bojliště, protože velká válka je skončena a drobná může trvati mnoho měsíců, ba i leta. Právě křídlo Robertsovo je ohroženo, Buller pořád ještě k Robertsovi nepronikl.

Státní převrat a revoluce v Číně Dobře jsme tušili, že velitel spojených civilisovaných vojsk admirál Seymour se do Pekingy ani nedostal. Jel tam sice s vojskem ve třech vlačích, ale pouze s prvním dostal se až 30 km. před Peking. Dále proniknouti nemohl, neboť Číňané strhali mosty a koleje. Vojsko Seymourovo musilo vůči přesile zběsilých Číňanů prchatí opět do vlaku a ujížděti zpět k Tjencinu. Leč i zpáteční cestu mu revolucionáři zabránili, zničivše mosty a koleje. Jen největšímu úsilí Rusů a Japanců se podařilo decimované vojsko Seymourovo zachrániti a do Tjenciena dostati. V Pekingy rádl zatím luza. Německý vyslanec šl. Ketteler zavražděn, americké, hollandské a italské a prý též rakouské vyslanecké budovy jsou vyplněny. Evropsí vyslanci a kupci i missonáři se uchýlili do opevněné budovy anglického vyslanectví. Bůh ví ale, zda ještě někdo z nich žije. Boxeři a povstali čínští vojáci vraždí Evropany na pořád, čínský císař Kvang-si a císařovna-vladařka jsou na útěku, princ Tuan uchvátí trůn a celá skoro Čína přidala se k povstalcům. Tito pobohli na mnoha místech též trať z přístavu Port Arturu do posvátného mandžského města Mukdenu vedoucí. Rusům se má patrně zneškodnit pochod k Tjencinu a Pekingy. Německo poslalo do Číny loďstvo i vojsko a bude tam míti 15 válečných lodí a sbor 12.000 mužů. Císař Vilém louče se s vojáky do Číny jedoucimi, pravil: "Německý prapor je uražen, německá říše potupena. To vyžaduje exemplární potrestání a pomstu". Napomínal vojáky, aby svorně se spojenými vojsky bili se s Číňany a neustali, dokud evropské prapory nebudou vláti nad čínskými v Pekingy; dále přiznal, že všichni vyslanci dali se Číňany oklamati a že jedině katolický biskup Anzer je správně posuzoval a evropské státy závčas před Číňany varoval.

Vojenská krise ve Francii se přirostře. Jeneral Jamont, žádal za propuštění z úřadu generálního inspektora armády. Ministr války, general André, kreatura to předsedy ministerstva Waldecka-Rousseaua chce ho nahraditi generalem Brugérem a náčelníka generálního štábu Delannea, který se zastal propuštěných důstojníků a kázal jim ve službě setrvat, chce prý nahraditi generalem Pendezecem. Uvážíme-li, že Francie bude musit asi válčit s Čínou po boku Anglie a Německa, tu její vojenská rozhranost sotva ministerstvu Dreyfusovců poslouží. Francouzský a anglický vyslanec v Číně prý byli též zavražděni a možná že též ostatní vyslanci, jejich ženy a děti.

Dvojetihodnému pánu ranskému Šádko.

V Holetíně ten outerek po chlumecký pouti, co se na ni chodí vo Navštívení panenky Marie. L. P. 1900.

Vodpustěj, že sem zasej tak vopovážlivej a že jim pošlám tohle psaníčko. Chtěl sem jim psát haed jak vod nás vodjel pan biskup. Ale měl sem vod tej doby, co sem jim naposled psal, ve flaštičce místo ingoustu kašičku a pero roskřipaný. A stará porad do mně, abych těch špásů s nima nechal, že sou přec jen pán a vydávaj listy, kam že se na ně hrabu. Tenkrát sem jí vodsek, že má na tyhle věci dlouhý vlasy, a že se moje psaníčko i pánům v Hlinským líbilo. Ale nevěřej, jak mně vyplatila. Povídala: Dvojetihodný panický maj taky dlouhý vlasy, a sáms jednou přines z města, že jednomu pánovi panička pomáhá hledat v bibli ty — jak pak se tomu říká — už vím, ty teksty na nás, když študýruje na kázání.

Panečku, to sem atich. A bylo to dobře. Voni se zatím přitrefily všelijaký hezký špasy. Nevím, jestli vo tom slyšeli.

Všude prej tady vokolo dvojetihodný páni moc zapovídali, aby řádnej evanjelisk nedělal taky hákou slávu našemu pánu biskupoi. Snad to líběj vědět, že nechťeli kdesi evanjelisci katolíkům pučít ani kobylu ani sedlo.

A ženský helvetský povídaly, že by to byl moc velkej řich. A jeden z naší strany, co bejval dřív u nich, povídal — vědí von se zná v písmě, — že ráčej velice dobře umět pást ty své beránky. Ale dyž jel pan biskup z Proseče do Kamenice — bylo to akorát v svatodušní pondělek — pás tam před Rychnovem jeden strejc dvě krávy a kozu. K panu biskupoi se vobrátil zády, aby neměl řich, a škulal kravama i kozou, aby byly ke kočáru vobraceny tím, co von. Ale milá koza se mu vyškubla a přidala se k těm, co jeli před kočárem na koních. Strejc křičel: Kozu, kozu — a vona nic. Kozu, kozu — a vona furt pryč, jako kobyla. A kdyby nebyli dvojetihodnej pán, pověděl bychim, jak nepěkně tej koze po třetí řek. Ale vona zas nic a tak dorajtovala s kobylama až donsi. Tam ji potom chytli. Byl z toho moc velkej špás, má li prej ta koza taky řich. A ten, co bejval dřív u nich, povídal, že páni kozy nepasou a tím že to je.

Jak sem se tohle dověděl, povídal sem: Stará, udělej mi z tý kašičky ingoust; von tohle raunskéj pán neví.

Ale di rač vopokávat brambory a nech pána bejt; psaní se nenajš, povídala na to moje stará.

A tak sem šel na brambory.

Ale tule tu neděli, co na ni u nás připadá panenky Marie navštívení, eště bylo šero, povídám: Tak já du na Chlumeček, a bác dveřma a sem pryč, aby ty dlouhý vlasy na mne nešly s hákejma „tekstama“. A nevěřej, jak sem byl rád. Nákej — zdál se mi povědomej, ale bojím se to prozradit, aby neměl u nich zle — začal tam číst z těch jejich listů, jak se líběj hněvat na ty pány z Hlinskýho, že uvítali pana biskupa, a na ten nápis na bráně, a že to Pánu Ježíši takle nedělali. Já jakoby nic, ale dyž to chvílku trvalo, povídám: A to tam v těch listech neoi, jak se jednou v Proseči ženil dvojetihodnej pán? Když si vez novou paničku domů, jeli jim v kočárech až na nádraží do Skutče naproti; v Proseči byla taky na rinku brána postavena, a s velkou slávou jeli pán a paní s kytkama v ruce přes celý rink. A jeden chlapec — inu rač se přiznám, katolík — vyhazoval čepici do vejšky a křičel: Sláva! Štyrcetihodný jedou. Byl prej pro to potom ve škole vyslejšchanej. Dvojetihodný pane, sou tak dobrej, nehněvaj se na mně, že sem tak prostokej — tohle Pánu Ježíši taky nedělali, protože — bojím se to říct — no však voni vědí, no — že jako dyž Pánu Ježíši dělali slávu tenkrát v Jerusalemě, že jel sám.

Viděj! A tohle nedaj' do těch svezích listů. To není vod nich kór nic hezký. — Povídej taky v těch listech, že na Raný hráli muzikanti utlíkej Káčo, utlíkej, dyž se zvonilo. Viděj, já tam taky byl a nic vo tom nevím. A tak jináč nemyslím, než že byly někde skovanej a všecko si pro ty své listy do merku brali. Ale ať by byli muzikanti hákou veselou písničku spustili, co jim je do toho?

Pamatuju eště ze školy, že David král, dyž nesli archu, radošl až poskakoval, tak veselá byla ta muzika. A jeho žena se mu potom doma smála.

A velebněj pán nám vyložil, že se David přece víc líbil Pánu Bohu, než ta jeho žena. A tak nevím, jak voni jednou dopadnou před Pánem Bohem, že se na tu naši sprostnou radost tolik hněvaj a z nás si posměch tropěj. Může bejt, že ta naše sprostná a — třeba nedost patřičná muzika k uvítání pana biskupa — Pána Boha ani tolik nehněvá, jako ta muzika, co ji voni pořád dělaj s těma svezjma listama.

Ale kam sem zaběh', skoro bych se byl pustil do kázání vo pejš. Sem na Chlumečku a lítám pořád vokolo nich v Raný. Dovolej, abych to dopověděl, jak to bylo na tom Chlumečku.

A tak dyž ten jeden mně povědomej to z těch jejich listů přečet, vytáh tam jeden Obnovu a začal jim moc činit. Povídal: Tak von takhle? Tuhle si dá do Obnovy opravu, že napomínal evanjelisky, aby proti uvítání pana biskupa nic nedělali, a v Hlasech ze Siona si dělá ze všeho toho posměch a tupí našeho pana biskupa! To je „farisejství“. — „Inu — řek' na to ten povědomej — to nám řek' — to je pravda — ale co dál povídal, — inu, vono je lepší mlčet. Při tom ten povědomej kouk' na mne a přestal. — Ale já měl dost.

Vědí, co sem si pomyslel?

Že tak na voko napomínali, aby z toho nebyla veřejně pro jejich stranu vostuda, ale vostatně rejpa a posměchy si dělaj, až Bůh brání. A proto to není vod nich nic bezký, dyž se vopovážej v Obnově dělat takovýho nevinnýho. Oo pak si myslej', že sme tak hloupí, jako voni chtěj bejt chytřej?

Už mně bolí ruka, a pero už nechce sponštět, ve flaštičce už nic není, ale že proti katolíkům naváděj, to je jistá věc. Dyž sme šli s panem biskupem do Raný, stáli tam na zahrádě níž a vejš ženský. Troubit na nás, to jo — ale poudra-

vít nic. A stal se z toho pěkný špás. Pan biskup si toho všim a povídal našim ženským, co šly vedle kočáru, vo těch tam v tej zahrádě: To je škoda, takový mladý děvčata a tolik škaredě. To jim to nealustí. — A dyž vodpoledne pan biskup jel z Rany k nám, šly vedle kočáru háky holky. A ten velennej pán — nevím jak se mu říká — co panu biskupovi v kostele v knize vokazuje a všecko rychtuje — všude ženský říkají, že je takovej heskej — tak ten velennej pán promluvil na ty holky vedle kočáru, a jedna mu něco vodpověděla, ale ta druhá dostala zlost, že na něj mluví, a povídala jí: Drž hubu. — Tak viděj — jak ten lid je zlej. Voni napomínají, až z nich teče a ten jejich lid takhle dělá.

Sou voni štvěráček! Dělej, jakoby nebyli proti uvítání pana biskupa, ale dovolej, jeeli pak neprávěj?

Dyž sem byl malej a zapíral sem, tu mi má maminka šáhla prstem na nos, že prej to tak pozná, a to sem se hned přiznal, abych neměl hanbu věci. Dybych já jim teď tak moh' šáhnout na jejich dvojčáhodnej noseček, mně se zdá, že by mi to ukázal, že je to přece jen mrzelo, že s těma svejma listama tak málo pořídili. Co se nám pana biskupa našpínili, že by vod něj pes ani kousek chleba nevzal, a tu máš, voni ho na jeduon v Hlinským a všude uvítají a na bránu dají nápis, že je z nás a že ho mají rádi. Tak viděj, darmo si pořád dělej říchy. —

A tak sem rád, že sem na ten Chlumečekovej ženě utek, doma za pecí bych se nic nedověděl. A vona sama povídala: Dyž je to takhle, to mu jou piš, já ti tu kašičku rozdělám.

A tak sou s Pánem Bohem!

Na něco sem zapomněl. Sou tak dobrej, řeknou svratouským pánoji, aby se pro toho krodýla na mně nehněval. Von prej to dostal v Obnově černý na bílým, a mrzelo ho to. Ale proč tak práší, viděj?

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Ustanovení jsou: p. Josef Betlach, b. notář, děkan, farář Stěžerák za děkana do Jilemnice, p. Jos. Kühnel, farář v Rokytniku, za faráře do Kocléřova, p. Alex. Štancel, kaplan za administrátora v České Třebové, p. Frant. Khun, kaplan Solnický, za kaplana do Borohrádku, p. Karel Kučera, za kaplana v Solnici. Upráznila se fara ve Stěžerách, patron. hrab. Jana Harracha od 2. července, fara v Rokytniku, patron. Jos. Etricha též od 2. července.

Sňatku arciknížete Františka Ferdinanda z Este požehnal zákupský staříček pan děkan Hitiš za přítomnosti nevlastní matky a sester pana arciknížete. Jeho choť hraběnka Chotkovská byla povýšena za kněžnu z Hohenberga a titulem „kněžecí Milost“. Starostové četných měst v čele se starostou královské matičky Prahy zaslali panu arciknížeti nejuctivější blahopřání; rovněž čeští šlechtici a vynikající státní hodnostáři. Jeho Veličenstvo císař, páni arciknížata a cizí knížata rovněž gratulovali. Její kněžecí Milosti poslali nejserdecnější blahopřání české ženy a dívky. Sňatek budoucího našeho císaře a krále s českou šlechticnou vzbudil ve všech zemích českých radostný ohlas a všeobecně je přání, aby česká kněžna eblížila dynastii s českým národem a aby budoucí náš král sídlil stále na královských Hradčanech. Pan arcikníže zřekl se pro své potomky práva posloupnosti a uznal sňatek svůj za morganatický.

O J. M. pražském knížeti arcibiskupovi roznesla se v úterý podvečer telegrafická zpráva, že náhle zemřel v lázních emských následkem chřepení krve. Bohu díky, zpráva tato je mylná a zdravotní stav Jeho Milosti se zlepšil.

Kněžský jubileum. Dne 25. července 1850 vysvěceno bylo v Hradci Králové Jeho Excell. p. biskupem Karlem Hanlem 32 kleriků a 2 klerici zelevitů. Ze všech těchto 34 vysvěcenců dočkali se památného padesátého dne své ordinace jen 3; a sice: veled. p. Václav Dejl, farář drahobudický, deficient v Cepech, diecése budějovické, veled. p. Josef Hulata farář ve Věstarech, a veled. p. Václav Vaněk, farář v Záboci, č. děkan, a bis. vikář obvodu kutnohorského. Všichni tři se těší z dobrého zdraví, a posud dosti svěží síle.

Konec školního roku připadne na základe vys. vynesení ministerstva na den 14. července, tedy o den dříve než jindy.

Na c. k. gymnasiu zdejšímu bude zápis do I. třídy dne 14. července 1900 od 9—10 hodin a dne 16. července 1900 od 8—9 hodin; přijímací zkoušky písemní jsou hned po zápisu. Každý žák přines s sebou k zápisu křestní (rodný) list a frekventační vysvědčení.

Dary na Adalbertinum. Vldp. Jan Blažek, děkan v Kostelci u Chrásti 200 zl., vdp. Ignát Horký, děkan 7 al. 90 kr., Anonymus 33 al., Zaplat Pán Bůh.

Úmrtí. Pana c. k. profesora Emanuela Miřovského stihla bolestná rána úmrtím jediného syna pana Jana Miřovského, posluchače práv na c. k. české universitě Pražské. Zvěčnělý podlehl zhubné chorobě plícní v pondělí dne 2. července v stáří teprve 23 let. Pan Jeník Miřovský byl student povahy milé a tiché, obíral se rád literaturou, spolkovým životem a zvláště činným byl při pořádání akademických zábav a divadelních her. V umění he-

reckém byl mu vzorem vynikající člen Národního divadla, pan Jiří Bittner. Zvěčnělý se připravoval na druhou státní skoušku, leč neupravná smrt vyrvala jej v květu mládí z tohoto slavného údolí. Tělesné pozůstatky zvěčnělého byly ve středu v domě smutku v Komenzského třídě o půl 4. hodině vykropeny a na hřbitově Pouchovském k věčnému odpočinku uloženy. Budiž mu země lehká! Smrt nadějného akademika, v studentských a městských kruzích hradeckých všeobecně oblíbeného, vzbudila v městě našem nejživější projevy soustrastí těžce postiženému otci. Pohřbu se účastnili jmenovitě sbory professorské a přčetné dámy. Páni kandidáti učitelství a blaťácké kvarteto zapěli při pohřbu krásné písně. Kondukt vedl dp. prof. Veverka.

Pohřeb. Pan František Kuthan, otec p. inspektora severozápadní dráhy, zemřel v úterý v stáří 90 let. Pochován byl zvláště za hojného účastenství úřednictva ve čtvrtek.

Z průmyslového musea. Po neobčiktnu finančního říditelství br. Dušánkovi dostalo se průmyslovému museu dvou olejových obrazů, provedených ve způsobu školy holandské; jakož i dvou olejových starých obrazů školy holandské (stará práce anglická, sokolník ve škotském kroji).

Status učitelstva podle stáří. V jubilejní schůzi, konané dne 16. června t. r. na památku 30letého trvání Budče Chrudimské, sdělil se za velké radosti a přítomnými p. prof. Petr Vepřek, c. k. okresní škol. inspektor, že dá vejitisknouti tabulku veškerého učitelstva v okrese podle služebních let a dodá ji členům okresních i místních školních rad a přáním, aby se členové podle ní při obsazování míst řídili. Podobně je již dávno v Praze zavedeno.

Strážná bouře strhla se nad Hradeckem v úterý večer. Blesky se křížily, náčež nastala druhá bouře od severu k východu. Třetí bouře nastala ve středu časné ráno. Blesky se křížily, stromy kácely a vyvrácely; byla to vůbec strašná podívaná viděti staleté kmeny lámati se jako tříšťky. Stromofadí: lípy, kašitany, staré jasaný atd. jsou jako tříšťky zpřeráženy. Řeka Upa a Metuje byly silně rozvodněny.

Plovárny odneseny. Následkem úterních bouří a lijáku zduřily se plovárny v Jaroměři a v Josefově, které byly proudem vod odplaveny a musely býti kus po kuse zachycovány.

V Novém Hradci Králové spůsobil středeční časný liják pravou paniku. Proudý deště chrllily se s nebes a lid nevěděl kudy kam.

Národní slavnost v městských sadech na Střelnici uspořádá na oslavu 20ti letého trvání Ústřední Matice školaké v neděli dne 8. července místní matičné odbory. Laskavé spoluúčinkují vlastenecké spolky Královéhradecké a mnozí obětaví jednotlivci místní. Z pestrého programu slavnosti uvádíme: koncert úplné kapely Divišovy, řízené p. kapelníkem, zpěv sborový, solové výstupy a přednášky, kuplety, „Liliputské“ divadlo, počtu koulení o ceny, ohňostroj, balony atd. Naše spanilomyslné dámy obstarají buffet, v němž bude možno za levný peníz obdržeti chutně upravené pokrmy a výborné nápoje všeho druhu. V sále bude se tančititi po celou dobu slavnosti. Slavnost zahájí Sokolský průvod s hudbou po 2 hod. odpo. Začátek slavnosti v sadech o 3 hodině. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K, pp. studující a cis. a k. vojsko 30 h. Bude-li přet tento den, přeloží se slavnost tato do tělocvičny Sokola Královéhradeckého.

Za kandidáta poslanectví na Rychnovsku přijat byl zámečník pan Kratochvíl ze Žiškova. V otázce živnostenské a hospodářské ponechá si volnost; jinak bude členem mladočeského poslaneckého klubu.

Povodně a krupobíjí řádily v okolí Velké Úpy, Trutnově, Vrchlabí, Jilemnice, a Staré Paky. Úrody na polích a ovoce zničeno. U Kladna hrozné potlouklo. V úterý a ve středu večer řádila bouře strašně nad Brnem, ba v celé Moravě.

Výstava ženských ručních prací žákyn školy obecné, pokračovací a mateřské uspořádá se dne 8. a 9. července t. r. v budově školní (obecné dívčí školy) v místnostech přizemích.

Z útstavu pro hluchoněmé. Pozvání ku veřejné výroční zkoušce chovancův útstavu pro hluchoněmé (Rudolfina) v Hradci Králové dne 12. července t. r. Začátek o půl deváté hodině dopolední.

Abiturienti Královéhradeckého gymnasia z r. 1890 sejdou se počátkem srpna v Hradci Králové k přátelské schůzce; vyzývají se tudíž opětně všichni, by adresy své sdělili kolegům: JUDr. Bohuší Tolmanovi, asunktantu neb Ed. Trončíkovi, pošt. officiala v Hradci Králové, kteří jim bližší písemně zdlí.

Z Kaňku. Při večerjáš, z úterka na středu v krajíně Kolínské a Podvysocké se rozpoutává bouří, udeřil blesk v Červ. Pečkách a Nebovidech. V Pečkách zapálil stavení p. Jana Harta, v Nebovidech pak obytní stavení tamní fary, jež až na zdi zbylé úplně zničeno. Veledůstojný pan děkan A. Dvořák, nebyv na avrsky pojištěn, utrpěl veliké škody, ježto shořely též všechny zásoby píse, obilí atd. Vp. kaplana Frdičovi ahořely šaty, prádlo, kočich a četné jiné věci. Před 5 lety v den sv. Prokopa rukou zločince, dosud nevypátraného vypálena byla stavení hospodářská a nyní pohroma tato. Radosti venkovského kněze. Taktéž v obci sv. Kateřině u Záboků blesk zapálil. Na Kutnohorsku úroda jaše pěknou slibuje naději — řepy však ztrácejí se na mnohých místech z polích. V okolí Kolína, Kutné Hory a Labské Týnice bylo více požárů následkem řádění blesku.

V Anenských slatinných lázních v Běléhradě v Čechách obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinných až do 3. července 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 323.

Pan Otakar Pirchan, c. k. komisař u bejtmanství v Hradci Králové jmenován byl c. k. vrchním komisařem v VIII. hodnostní třídě.

Průmyslové museum. Dne 14. t. m. pořádá se výstava malířského kursu dam. Po čas výstavy otevřeny budou sbírky musejní a výstavní síň průmyslové školy.

Veřejné koupadlo. Veřejné obecní koupadlo, zřízené na pravém břehu Orlice, jest přístupno každý den, vyjma středu a svátky, ráno od 8—10 hod., odpoledne o 2—4 hodin pro ženské pohlaví. Ostatní čas volný je pro koupání mužů. Po celou dobu deni zaveden jest dozor bezpečnosti.

„Oliva“ spolek absolventů obchod. akademie v Hradci Králové odbyval 30. června t. r. výroční valnou hromadu, v níž po schválení obvyklých zpráv a vyřízení volných návrhů zvolení předsedou opětně p. Jiří Tolman, prokurista, do výboru pp. Koutník inspektor, Stejskal abiturient, Vocásek professor, Fer bank. úředník, Bulíček spořit. úředník a Jirman účetní. Náhradníky pp. Peukert, Petrof a Nevole. Revisory pp. pokl. Novotný a pokl. Šolc. Pozdravné telegramy došly od slov. obchod. spolku ve Vídni a družstva k zbudování českého domu ve Vídni.

Družstvo rolnického skladiště pro okres Hradec Králové a Nechanice ustavilo se již definitivně a zvolení funkcionáři uzavírají se horlivě o další zařizovací práce. V ustavující valné hromadě, jež odbyvána 17. a 24. června b. r. na Pražském Předměstí, již předsedal p. H. Srdínko starosta ze Svob. Dvoru, schválen po menších opravách návrh stanov a provedeny volby. Výsledek voleb jest následující: Do předsednictva zvoleni: Za předsedu p. V. Škvřina z Čistovsi, del. zem. rady; jeho náměstka p. A. Černý ze Stěžer; jednatelem p. V. Koutník z Lochenic. Za náhradníky představenstva: pp. Hojný Jos. z Vrávy, Horák Jan z Černilova, Koutník V. z Vlčkovice. V dozorčí radě zasedají: pp. Bednář Fr. okres. starosta Nechanice-Suchá, Frydrych J. z Probluze, Charbanský Jos. ze Břízy, Loučňý Jos. ml. z Řibeka, Morávek Fr. ze Věstar, Mrdek V. z Černilova, Šrámek Jan z Piletic, Tobolka J. z Dohalic, Vinař Čen. ze Sedlice, Voženílek Jos. mlynář z Předměstí n. L. Za náhradníky dozorčí rady: Pan Havlík Jos. z Vel. Skalce, p. Dolanský Frant. z Praskavice, p. Vacek V. z Placic č. 20, p. Jos. Ryba z Třesovic, p. Jos. Svatoň z Libčan. Aby činnost utvořivšího se družstva rolnického skladiště korunována byla zdarem, a svépomocný tento podnik rolnictva přinesl očekávaných výhod a výsledku pfejme z plna srdce. Každý rolník si koupí podle potřeby své podíly! Jen sdružené rolnictvo se dodělá úspěchů.

Zápis žáků do c. k. realky v Hradci Králové koná se před prázdninami dne 15. července od 9—10 hod. dop., dne 16. července od 8 do 9 hod. dopol. Žáci zapsaní dne 15. července budou konati přijímací zkoušku dne 16. července od 8. hod. ranní, žáci zapsaní dne 16. července dne téhož od 10. hod. ranní. K zápisu dostaví se žáci v průvodu rodičů neb jich zástupců a přinesou s sebou křestní (rodný) list a frekventační vysvědčení. Říditelství c. k. realky v Hradci Králové dne 28. června 1900. K. Brož, c. k. ředitel.

Změna ve Správě „Dědictví Malíčkových“. Ve Správě „Dědictví Malíčkových“ staly se během tohoto roku značnější osobní změny. Velezasloužilý zakladatel tohoto útstavu, vys. důst. p. arcijáhen prelát Šrůtek nemoha pro pokročilé stáří své nésti více práce s řízením „Dědictví Malíčkových“ spojené vzdal se v únorové schůzi Správy útstavu redaktora „Dědictví Malíčkových“. V téže schůzi vzdal se rovněž pro požehnaný věk svůj ředitelství a členství Správy vysoc. důst. p. prelát kanovník Fiala a zvolen byl novým ředitelem a předsedou Správy Dědictví Malíčkových nejdůst. p. prelát Magr. Dr. Al. Frýdek, generální vikář a kapitolní děkan, a co nový člen do správy povolán byl Dr. Ferdinand Beneš, professor theologie, jemuž spolu přidělen úřad redaktora „Dědictví Malíčkových“ a sice oddělení jak českého tak i německého. Když pak později opětně dva členové Správy a sice vys. důst. p. prelát kanovník Hampl a vys. důst. p. professor Dr. Vincenc Ruth svých čestných míst se vzdali, zvoleni na místě odstoupilých vys. důst. p. kanovník Ant. Pogert a vys. důst. p. sekretář bisk. konsist. Frant. Kerner, jenž, když byl vys. důst. p. prelát Šrůtek v schůzi červnové účty předložil, pokladnu převzal a jako pokladník „Dědictví Malíčkových“ úřad svůj nastoupil. O zásluhách jichž sobě zakladatel o „Dědictví Malíčkových“ získal, netřeba šífe se rozpisovati. Svědčí o nich ty tisíce a tisíce knížek jež po vlastech našich tak jsou rozšířeny. Ovšem že mnoho tu působila součinnost důst. duchovenstva, kteréž v horlivosti veškerého uznání hodné šířilo známost „Dědictví“ ve všech vrstvách obyvatelstva. A tuto součinnost důvěřuje též nová Správa, jež doufá pevně, že jako novými silami počne se pracovati v „Dědictví“ tak i důstojné duchovenstvo s novou horlivostí podporovati bude snahy Správy Dědictví Malíčkových. Nejdůst. pan protektor Jeho Biskupská Milost Eduard Jan Nep. potvrdiv částečnou změnu stanov ndělil spolu nové Správě ku další činnosti vrchnopastýřské požehnání, aby s pomocí Boží dále působilo ke zdanu církve a vlasti. Správa „Dědictví Malíčkových“ sestává nyní z následujících členů: Nejdůst. p. prelát Magr. Dr. Al. Frýdek, generální vikář a kapitolní děkan, předseda, vysoc. důstojný p. prelát arcijáhen Magr. Josef Šrůtek, vys. důst. pán kanovník Ant. Pogert, vys. důst. p. rada bisk. konsist. Frant. Kerner, pokladník, vld. p. Bohumil Kubát, archivář a registrátor bisk. konsist. a Dr. Ferd. Beneš, professor theologie, redaktor.

Obrovská lípa v Nekoři. V sobotu dne 23. června padla za oběť řádícímu věchru obrovská lípa na návsi obce Nekoř u Kyšperka. K objetí pně bylo potřebí 8 dospělých lidí. To těleso větrem na 3 díly rozptělené poskytovalo dojem jako by tu ležely poráženy 3 mohutné stromy. Stáří její odhadují místní obyvatelé na 400—500 let. Dříví zní uděláno 31 m.

Každý v neděli ráno jde do kostela, hleděl smutně na pád staříčky matky, šivitelky tisíců včelíček. Krásný typ Nekofe zmizel.

Vzdušná loď hraběte Zeppelina, o jejíž slepění pracoval tento po 30 let, se osvědčila ve Friedrichsharbu na Bodamském jezeře. Loď se může říditit kterýmkoliv směrem. Vzduchoplavectví nabude tím neomírné ceny zvláště v příštích válkách. K dopravě osob bude dosud příliš drahé a těžkopádné.

Vyhláška. Na základě ustanovení § 217. zákona ze dne 25. října 1896. čís. ř. z. 220, sděleny jsou výňatky z platebních rozkazů, vydaných na osobní daň příjmovou pro rok 1900, a budou v kanceláři c. k. berního referenta v Hradci Králové vyloženy. O tom se věděti dává s připomenutím, že mohou poplatníci osobní daně příjmové do výňatů těch v době od 2. až včetně do 15. července 1900 v úředních hodinách nahlédnouti.

Jednota sv. Methoděje ve Vídni obrala si za úkol starati se o české bohoslužby a o nábožensko mravní vzdělání Čechů vídeňských. Slechtný úkol svůj může jednota zdárně řešiti pouze tehdy, když se jí dostane vydatné podpory. V neděli, dne 8. července bude se konati v kostelích diecése Královéhradecké obvyklá sbírka pro tuto jednotu. Kdo tedy můžeš, hleď štědře přispěti k účelu tak dobrému!

Zvěsti z východních Čech

Z Kuksu. Usnesení vikariátní konference.) Duchovenstva vikariátu Jaroměřského usneslo se dne 4. července t. r. jednomyslně, podati Nejdůstojnějšímu bisk. Ordinariatu prosbu, aby na žádost praetorováního p. faráře Rosického na Žirce o faru patronátu náboženské matice zasloužený ohled vzal byl.

Školní rok ve škole hospodyňské ve Stěžerách ukončen bude v neděli dne 15. července. Dopoledne po ranních službách božích bude veřejná zkouška z některých předmětů, spojená s výstavou písemných a ručních prací chovaneček a ukázek z výroby mlékařské a konzervovaného ovoce. Dopoledne pořádají vystupující chovanky zábavu na rozloučenou na dvoře zámeckém ve Stěžerách. S bohatým a pestrým programem. Čistý výnos ve prospěch školy hospodyňské.

Obecní škola reální v Náchodě. Zápis nových žáků do I. třídy obecní jubilejní reálné školy císaře a krále Františka Josefa I. v Náchodě dítí se bude v sobotu dne 14. a v neděli dne 15. července t. r. Zápisovati se bude v uvedené dny vždy od 8—10 hod. dopoledne; hned po zápisu konati se budou zkoušky písemné, přijímací od 10 do 12 hod. a ústní od 2 hod. dopoledne. Každého dne po ústních zkouškách bude o přijetí žáka definitivně rozhodnuto. Říditelství obecní jubilejní reálné školy císaře a krále Františka Josefa I.

Z Křesetic. (Posvěcení kříže.) Dne 24. června t. r. byl slavně posvěcen nový kříž, postavený na místě „Božích muk“ na rozcestí u silnice Křesetice-Kutná Hora. Ve 2. hod. vyšel průvod z chrámu Páně a to dítky školní s p. učiteli, sbor hasičský, spolek živnostenský s praporem a veliké množství věřících. U kříže zapěli p. učitelé dva zdařilé sbory. Po promluvě, kterou měl místní farář Al. Novák, kříž posvěcen a průvod vrátil se zase zpět do chrámu Páně, kde celá slavnost zakončena požehnáním. Tak dostalo se obci Křesetické opět jedné ozdoby. Také socha sv. Šebastiana zaslouží již nevyhnutelné opravy. Dá Bůh, že přiblíží se brzo dobrodinci se svými příspěvky, by ještě letos oprava stala se skutkem.

Z Rostok u Jilemnice. Po dlouhá leta nedělaly nám dobrotu věční hodiny. Ani dovední hodinaři nevěděli si rady. Sotva uhodil nečas, zejména prudký vítr, zůstaly hodiny státi, a teprve po dlouhé námaze bylo jim zase pomoci. Konečně máme hodiny v pořádku. Bratr dp. děkana roketnického Fr. Votoček, mlynář v Rostokách, s mravenčí pilí a svědomitou obětavostí vložil se do díla nesnadného a z pouhé ochoty a lásky ke chrámu Páně nezištně nám hodiny opravil. A věru dílo chválí mistra svého. Pan mlynář může býti hrdý na svoji dovednost. Každý, kdo dřívější hodiny znal, uznává nadání pana Votočka a vyslovuje mu svoje uznání. Duchovní správa pak si upřímně přeje, aby laskavost nezištného dobrodince chrámu Páně odměnil milostivě dobrotivý Bůh!

Z Pertoltic. Hospodářská beseda naše a družstvo hosp. ve Vlastějovicích velmi pilně koná povinnosti své ku probuzení rolníků v krajině středního Posázaví. Vždyt dne 3. května t. r. konali schůzi v Kounicích, při které o nemocech hovězího dobytka promluvil p. B. Dichtl, c. k. okr. zvěrolékař v Ledči velmi srozumitelně a zajímavě. Účast na schůzi byla veliká, zvláště ze sousedních Hněvkovic. A opět dne 3. června t. r. pořádána týmiž spolky velká schůze v Pertolticích a dne 4. června v Křenovicích. Při obou schůzích, jichž na 150 rolníků se účastnilo, poučení dostalo se těmto od kočujícího učitele rady zemědělské p. R. Purgarta z Prahy, který v pravdě ve více hodinám přednášel a v odpovídání dotazů byl neunavným. Schůze obě vydatily se s úspěhem. Mezi jiným projednán byl na nich návrh předsedy besedy Pertoltické, dp. V. Šafránka, týkající se podniknutí společné vycházky dne 7. června t. r. na velkostatky Zruč a Kácov, k němuž laskavě a ochotně svolení od obou správ velkostatků došlo. Až za deště vyšlo se ku Zruč, účastnilo se vycházky přes 80 pánů a dam. Ve Zručí provedl a vysvětlení podal účastníkům ochotně pan správce velkostatku. Po dvouhodinné prohlídce nastoupna cesta romantickým údolím Posázavským ku Kácovu, kamž o 1. hod. se dorazilo. Zde se vzácnou ochotou pánů úředníků provedeni byli účastníci po závodech průmyslových, v sánku i hospodářství, neopominuvše i pěkný kostel s prohlédnutí. Po posilnění krátkým vzdušným dík pánům úředníkům, nastoupili účastníci této první velezdařilé hospodářské vycházky plně nespokojení cestu spáteční na po-

vozech laskavostí ctěné správy velkostatku připravených. Kás opět brzy beseda naše i družstvo tímto náhorním poučováním v praktických a vsorné vedených hospodářstvích a průmyslových závodech nově posítek nám připraví!

Na c. k. gymnasiu daří se maturitní zkoušky slušné; někteří studenti přímo skvěle maturovali. Maturitě se podrobují 20 abiturientů. Předsedou zkušební komise je p. Seifert, ředitel c. k. gymnasia v Litomyšli.

Změny professorské. Město Hradec Králové ztratí řadu znamenitých sil professorských, kteří namnoze také ve spolkovém životě se působením svým osvědčili. Z realky přeložen p. prof. Jos. Gregor na novoměstskou realku v Praze a p. prof. Konvalinka, vynikající hudebník do Mladé Boleslavi, p. Jos. Pitbardt do Rakovníka a p. Martin Martan na gymnasium ve Strážnici. Na hradeckou státní realku přeložen p. prof. Bedřich Knorre z Nám. Brodu a z Písku p. prof. Jindřich Schak. Pan prof. Antonín Kofínek přeložen z Chrudimi do Vys. Mýta, Jan Novák z Písku do Pelhřimova, Petr Šesták z Planě na gymn. v Jičíně, Josef Vinš z Č. Budějovic do Čáslavi, Jos. Oswald z Pardubic do N. Brodu Jos. Šimák z Prahy do N. Brodu a p. prof. Jan Roček z Pelhřimova do Chrudimi.

Pánům dopisovatelům a zpravedajům „Obnovy.“

Příštím číslem vsdám se odpovědného redaktorství „Obnovy“. Všem pánům dopisovatelům, zpravedajům a přísnilcům „Obnovy“ vsdávám nejdělejší díky a prosím je, aby „Obnovu“ sasiláním všeobecně sajlímých správ i na dále podporovali. Zájmy rolnické a živnostnické vyžadují soláštnt, poctivé, nezištné a oddané péče. Iménem potřeb a trvalého prospěchu lidu, prosím o obětavé, nezištné a vytrvalé hájení pravých potřeb jeho. Ne ten je lidu upřímným přítelem, kdoš mu lichotí, nýbrž ten, kdo připomíná mu jeho povinnosti k národu, sousedům, obci a zemi, kdoš žádá po něm pravdu a věcnou, nezištnou podporu veškerých snah národních. Instruktivní články o záležitostech obecních, okresních, krajských a všeobecně prospěšných, účelné články o samosprávě a úkolech národohospodářských rozumné hájení hesla: „Srdí k světu,“ — musí českému lidu jen prospěti. Proto pryč s frásemi a planými teoriemi. Skutečná práce a výsledky at platí! František Štábl.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 30. června 1900. 1 hl. pšenice k 12.60—13.60, žito k 10.60—11.60, ječmena k 8.45—9.50, oves k 6.00—6.80, proso k 10.40—12.40, vikev k 12.40—14.60, hrachu k 15.50—17.50, jáhly k 18.40—20.00, krup 16.40—20.80, bramborů k 4.40—4.80, jetelového semínka červeného k 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.40 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 16.00—18.80, 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 10.00. 1 kg. másla k 2.00—2.25, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.30—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 13.—.—, jedna kopa cibule k 15.—.—, jedna kopa drobné zeleniny k 1.—.

V Králově Dvoře n. L. dne 30. června 1900 pšenice 00.00 00.00, žito 11.60, 11.30, 00.00, ječmen 00.00 oves, 7.40 7.00, hrách 00.00 90.00, čočka 00.00 00.00 vikev 00.00 0.—, jáhly 00.—, 00.— kroupy 00.— 00.— brambory 3.80 3.60, vejce (kopa) 3.00 0.00, másto 2.00, 1.92, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.36, maso akopové k 1.12, seno k 8.00, sláma k 3.—, k oves 16.00.

(Zasláno.)

Panu dopisovateli chrudimského týdeníku „Hlas“ do Borové u Poličky.

Pominuvše klidně a se zaslouženou nevšímavostí málomocné výlevy Vaší náboženské neváživosti, osvědčené v několika předešlých dopisech, uveřejněných v „Jitence“ a „Hlasech“, uznáváme teprve nyní po opětovaném nepřátelském útoku, za potřebné, abychom alespoň krátkou replikou se ohradili proti lživým správám Vašeho hanopisa. Bude-li toho třeba, dovíte se Vy i veřejnost více!

Celý Váš dopis v 25. č. Hlasů podobá se uherakému salátu. Je to nesouvislá směsice různých zpráv, kořeněných buď částečnou nebo úplnou lží a prosyčených šiframi octem jizlivosti a strannické předpojatosti proti všemu, co jen zdaleka zavání katolicítvím. Má ovšem ten Váš „duševní kompot“ také jakousi nasládlou pachut — totiž vlastní sebechváli — ale pamatujte, milý pane, že podle starého přísloví takové kření z vlastní lékárníky — nevoní!!!

Všecko jedovaté záští své sráží proti sv. misii, jež se u nás na jaře konala a o níž ani z daleka nemáme pravého ponětí. Protož, abyste netrval v zavinném klamu a vyvaroval se budoucně nespravedlivým posudkům, jež zajisté charakternímu muži nejmeně sluší, nedejte se informovati od najatých špiclů, kteří pro svou nevyšpělou soudnost o více katolické a spolu nepoctivou vůli nemohou Vám býti věrohodnými prameny nestranné a spravedlivé kritiky. Nevytvrhujte súmyslně podle své staré praxe ojedinělé věty s kontextu řeči a nepřisuzujte jim zlomyslné jiný význam, než-li ve skutečnosti mají! Řiďte se aspoň trochu všeobecně uznanou zásadou, že litera zabíjí — ale duch oživuje — a nebudete po druhé pašati (dělali Pán Bůh na přerok) o misích a dp. misijnářích a tak farizejskou podezřívavostí.

Stává-li jakých soudů a sporů a rozrušení pokojného života v obci, jak píšete, připomínáme Vám, že jest to kysele ovoce nikoliv čistě náboženské misie

katolické, ale vysýravého, drsného chování několika evangelických mladíků o slavném průvodu na Vykřtění. Chování jejich odsoudil i jeden rozvášněný souvěvec.

Nejmastnější jest ovšem pro nás doslov Vašeho dopisu, který s povznešeným pathosem světu hlásá následující světel: „Pokud se týče poměru mravních, tedy v Borovské církvi evangelické (s rozsáhlým okolím) nebylo vloni vůbec nemanželských dětí.“

Pane, nezkřývá se v těchto slovech věrná analogie modlitby farizeovy: „Bože, děkuji Tobě, že nejme tak špatní, jako ti druzí . . . totiž katolíci?!”

Ražte býti ubezpečen, že ani v naší církvi katolické nevypadá to o dotčenou mravností tuze blbě a procento nemanželských dětí roku předešlého i letošního je dosud nepatrné, ač máme snad rozsáhlejší ještě okolí než li Vy.

Ale sám ve své chvalořeči nenadeznejte, mluvte bez hyperbol a nešete vědomě! Či jste tak naivní, že ani nevíte, že vinu nemanželských dětí neseš dva — muž i žena? Nevíte o tom nic? Prozatím dost!

Pravdu sobě mluvmé a dobře spolu budme!

Borovští!

(Zasláno.)

Všem sestráům a bratrům v zemích koruny Svatováclavské.

Ve vážné chvíli, v důležitě době ve které nepřitelem uštvaní, od vlastních bratrů opuštěni, stojíme osamoceni, bez ochrany, bez pomoci, bez práva, nezbyvá nám nic jiného, než ještě jednou — *dříve než bude pozdě*, — volati do řad českých, k vlasteneckým ženám a mužům českým, všem věrným příznivcům českého národa o pomoc. Zuámy snad přece každému boje menšiny trutnovské o její práva, slyšel snad každý již o důležitém podniku Čechů trutnovských, o „Českém národ. domě v Trutnově“ k jehož stavbě po dlouhém strádání jsme překročili mušeli, neb majíce zajistiti budoucnost jména českého v poněmčelém Trutnově, stavbou tou déle odkládati jsme nemohli.

My počali se stavbou, volali několikráte již o pomoc, poukazovali jsme na důležitost našeho postavení, vyličovali jsme naši slabost a opuštěnost, zdělili s českou veřejností veškeré nesnáze nám nepřáteli v cestu kladené, prosili o ochranu, — leč vše marně; — *Čech trutnovský vydán na pospas živlu německému.*

Co stálo nás práce, co sebezapření, co vše obětovali jsme pro záchranu českého živlu v Trutnově, a nyní, kdy částečný výsledek neunavné práce naší se nám uskutečňuje, padáme do rukou bídy, nouze a hanby a to jedině proto, že slovům našim se nedostává víry, že veřejnost česká si nás nevšímá a nás do nenásitného hitanu Michla německého bez milosrdenství vhná!

Z mnoha stran dostalo se nám svého času slibu, že při početi stavby nám přispěno bude a byli jsme zároveň vyzýváni stavbou počiti. Těmto lichotivým vyzváním jsme dostali. My se stavbou loni počali, volali o pomoc, — ale až na malé výjimky marně. Stavbu nedokončenu jsme však ponehati nemohli. Či mněli jsme snad přece dopustiti by drží výsměch německého Michla pálii každého z nás ve tvář?

My stavbu dokončíme a dá Bůh, že stánek náš ve 4 měsících bude již otevřen, — ale sa jakých poměrů! Budovu otevřeme, sda ji však v majetku svém udržíme, o tom rozhodnouti musí česká veřejnost!

Dokončením stavby uvalí se na budovu dluh, jehož výši se obáváme prosatím sděliti, kterého bychom však nikdy splatiti nemohli.

Národe český! Ty lide dobrý! Nastala nám doba zlá! Nepřátelé naši chtějí rozkouskovati naši milou vlast a usilují o rozdělení tohoto království by mohli snadněji vypověděti vyhlazovací boj českým menšinám. A proto jest nezbytné třeba by menšiny ty stály na pevné půdě, by měly vlastního přístřeší, odkud slídivé oko nepřátel je vyšťvati nemůže. Jest proto svatou povinností každého upřímného Čecha, by nám pomohl, jest povinností každého českého města by dílem dary; dílem půjčkou zachránilo jistý pád těžce dobytého díla.

Bohužel jsou města, jsou větší města česká, jsou ústavy peněžité, spolky a korporace české, které ani za hodna neuznaly zaslano jim prosbu zodpověděti a tak zůstaveni jsme v nejistotě, ponechání smutnému osudu. Pardubice přispěly nám 10.000 zl. již před počatím stavby a my doufali, že tento skutečně vlastenecký čin najde i jinde alespoň částečného následování, — leč sklamali jsme se. Nezabazujeme však zbraň naši ještě úplně a doufáme pevně, že tentokráte najdou slova naše ohlasu.

Padneli dílo tak těžce nabyté skutečně do rukou nepřátel, nebude to vinou naší, ale bude pád díla toho nenapravitelnou chybou pro celý náš milý národ.

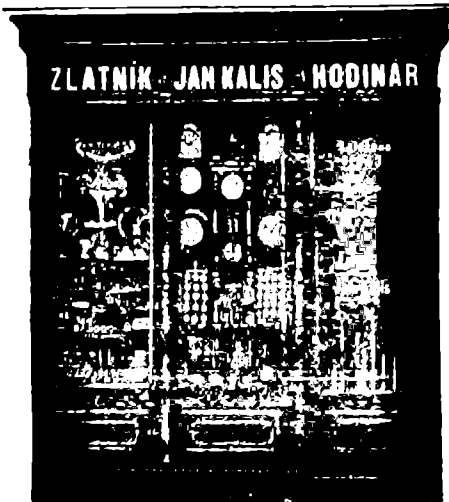
Český lide! Uvaž přec důležitost našeho postavení a přispěj nám dokud jest čas! Přispěj půjčkou, (odebíráním 20 sl. 40 Kor podlíních listů), přispěj dary, pořádajš sáby ve prospěch „Českého národ. domu v Trutnově“ a sachej nás i budoucích!

Družstvo českého národního domu v Trutnově, společenstvo s ručením omezeným.

P. KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

koupil velkou partii **slunečníků** i pracích **bluzek**, které daleko pod výrobní cenou nabízí.

Velký výběr

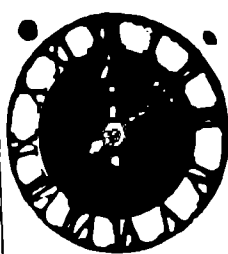
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.
přísežný znalec c. k. okresního soudu.
Obrázkové ceníky na požádání zašle.

nabízí pro zimu a jaro výsadbu stromů ovocných vysokých a kraků, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob, konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Pouchý ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věšové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou letou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.
Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,
ve Svítavech.

Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Křestní listy

(ex off)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K
půl strany za 13 K
čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákreby na požádání franko.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

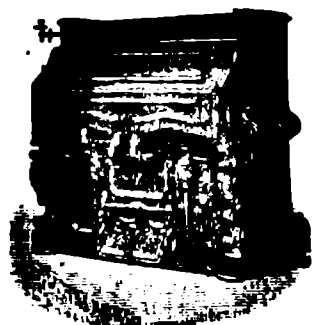
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

FILIAKY: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Žádejte české a křesťanské výrobky.

Zasílám i menší objednávky různých li-
kerů vyplacené z dovozného. Nejlepe
hodí se 5ti litrové deminony 1 litr 80 kr.
a 1 zl. 10 kr.

Třebeňská slivovice 60 kr., 80 kr., 1 zl.
Pro pány obchodníky a hostinské přimě-
řená srážka.

Cenníky se zašlou.

Sklad třebeňské továrny

A. DVOŘÁČEK

Praha.

Jindřišská ulice č. 27. nové.

P. T.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaků
a výroba likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. U. C. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověstí požívající vlastní
a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

kteří v závodě již před lety vypáleny byvše, dlou-
hým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto,
tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úpl-
ně vyhovují a při různých chorobách, zejména
žaludku a ústrojí zažívacích vůbec, co pravý lék
osvědčují se mohou.

Dále doporučuje vřele své ovocé a jiné
likéry — destiláty — (bez veškerého pouští-
vání esencí, chemických barev a jiných látek sdrav-
ot neúčinných) vlastní snalecky řísené výroby, jež
jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti
mohou.

Těž doporučuje své víno šampaňské pravé i
ovocné, které se rovná nejlepšímu snámkám draze
placeným.

Ku konci dovoluje si ještě upozorniti na své
speciality, jejichž výrobě svládní péči věnuje.
Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro
každého, Bellefleur a Crème de Maraschino se-
mna pro dámy likéry výtečné.

Žádejte cenníky!

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíně v ohni zlatené a stříbrné zaš se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
anovzalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máž se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícenů, paciřkáků, schránek na Největ-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Právě vyšlo

10. číslo „Časových Úvah.“

Oslava Husova

od F. R. Skallického. Stran 36. Cena 8 h.
Při větších objednávkách 50% slevy.

Časový spisek pojednává nejprv o nynějších
oslavách Husových. Probírá pak pravověrné učení
Husovo a ukazuje, že ani liberálové ani prote-
stanté nemají příčiny k Husovi se hlásiti. Rozbír-
á dále bludné učení Husovo a uvažuje o revisi re-
formatorské činnosti kazatele betlemského. Na zá-
kladě přísné pravdy historické probírá spisek po-
pularním slohem všechny stránky otázky Husovy.
Loni vydaný spisek o Husovi byl rozebrán v ně-
kolika týdnech v 15.000 výtiscích ve 3 vydáních,
takže nový tento spisek přijde vhod katolickým
naším kruhům.

Na kolo.

Praktická vlněná látka
pro pány na obleky.

Metr zl. 1.85.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zásl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez svržení cen!

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S účtů veškerou

Antonín Sucharda.

(Zasláno).

Hrozným neštěstím postížena byla v noci
z 29. na 30. červen ves Třebeň u České Skal-
lice. Záhubný požár zachvátil v několika takřka
minutách 21 čísel; nejchutší to část vesnice, oby-
dlenou dělníky v ohebné a při hospodářství za-
městnanými. Všichni jen s velikým nebezpečím
zachránili holý život neboť veškeren majetek, ná-
řadí, drůbež i dobytek strávil zhoubný plamen,
jelikož pro úplný nedostatek vody na hašení po-
žáru nebylo ani pomýšlení. Přes 30 rodin bratří
našich, hladovělých, bez přístřeší, bez oděvu, volá
k Vám, kteří všim tím oplýváte o slitování. Po-
mozte jim tedy ten život, který stěží plamenům
vyrvali, zachrániti. Pán Bůh, zajiště štědré odplatí
každý i sebe menší dárek.

Farní úřad v České Skalici, 1. července 1900.

F. A. Pecka děkan.

Novák kaplan.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

(Zasláno.)

P. T.

Kam dospějeme bez Boha?

Ale naše dělučtvo se bohužel od Boha vzdaluje
A proč? Protože u velikých měst vznikla veliká před-
městí bez kostelů. Tak jest i kolem Brna, kde 35.000
dělníků je bez kostela. Tak jenom Husovice čítají
na 10.000, pravím deset tisíc dělníků a nemají kostela.

Kdo jim k němu pomůže?

Stát a země za nynějších poměrů zajisté nikoliv.
Třeba tu jiných mimořádných prostředků.

Na missie zámořské rádi sbíráme, nezapomí-
nejme však na missie ve své vlasti.

Jak přispějeme na kostel v Husovicích? Buďto,
darem nebo podporou loterie, kterou s mnohými
obětmi a velikou námahou za souhlasu a pod pro-
tekturátom Jeho Excellence nejdp. biskupa Dra.
Františka Saleského Bauera, jenž daroval na kostel
v Husovicích 2000 korun, zařídilo podepsaných deset
kněží.

Směle můžeme říci, že naše loterie je tak so-
lidi, jako žádná jiná. Každý 28. los musí vyhrát;
i nejmenší výhra je skutečně cenný předmět výroby
domácí. První výhry se na přání vyplátí hotovými
beze vši srážky.

Kupujme losy na stavbu kostela v Husovicích.
Někdo jich bez bolesti může koupiti 10, jiný 20,
jiný 100 a jiný snad ještě více, každý co nejvíce
podle možnosti. Jmenujte spolehlivou osobu, která by
po Vašem okolí losy prodávala za slušnou provisi.

V Brně, na sv. Jana Nep. 1900.

Dr. Josef Pospíšil, kanovník, jako předseda loter-
ního komitétu. Josef Scherak, farář u sv. Tomáše.
Jakub Bartoš, farář u sv. Matě Magdaleny Dr. Fr.
Ehrmann, biskupský sekretář, jako pokladník. Fran-
tišek Chalupa, farář v Zábrdovicích. František Ven-
huda, katecheta v Husovicích, jako jednatel. Josef
Cejpek, kaplan u sv. Tomáše. Josef Kalabus, kon-
sistoriální archivář. Jan Švestka, kaplan na domě.
Adolf Dreiseitel, kaplan u sv. Matě Magdaleny.
Adresa: Loterní komitét na stavbu kostelů v Brně.

Obchodní akademie

v Hradci Králové.

Ústav má tři ročníky a přípravku.

Do přípravy přijímají se absolventi 3. třídy měšť. škol nebo IV. třídy středních škol (tito pokud prospěli aspoň u vyučovacím jazyce, zeměpisu, dějepisu a v reálných předmětech), kteří jsou aspoň 13 let staří.

Do I. ročníku přijímají se ti, kdo mají vysvědčení I. třídy ze IV. třídy střední školy bez skoušky přijímací; absolventi III. třídy měšť. školy, kteří mají na vysvědčení známky veskrze „dobré“, konají přijímací zkoušku z češtiny, algebry a počtů. (Z francouziny se zkouška nedělá.)

Tyto podmínky přijímání žáků byly nařízeny v šem obchodním akademiím a není mezi nimi rozdílu.

Přihlášky přijímají se ústně od 15. do 17. července a od 1. do 17. září. Třeba mít s sebou list křestný neb rodný a poslední vysvědčení školní.

Písemně lze přihlásit po celé prázdniny, zašlou-li se doklady zmíněné.

Zkoušky přijímací jsou 16. července a 17. září. Školné jest v přípravce 100 K, v ročnících 200 K ročně.

Všichni absolventi mají právo jednoroční služby vojenské.

Dotazy ochotně zodpoví a prospekt zašle ředitelství. Totéž podá také správ o

dívčím jednoročním kurse obchodním

při obchodní akademii zřízeném.

Krásný byt,

2 prostrané pokoje (jižní strana), kuchyň s pavlanem, veškeré příslušenství, vše pod jedním uzavřením

k pronajmutí.

v renesančním domě na Eliščiném nábreží. Bližší sdělí

St. Červený.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Möhlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1869., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabylí ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíce odporučiti. Varhany ostatních systémů a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přístě prosi

Antonín Mölzer.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivně své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sedy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti šednutí vrácen.

Plány a rozpočty zhotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Prodá se levně

jednopatrový dům č. 17 v Kuklenách v středu obce při hlavní silnici ležící, se zahradou a polem, vše v jedné parcele. Dotazy s přiloženou známkou na odpověď vyřídí

Jan V. Balcar,

poštovník v Kuklenách.

Dívčí paedagogium

císaře a krále Františka Josefa I.

v Chrudimi

sestavá ze 4 ročníků a přípravné třídy: jest totiž přijetí každého roku možné. Při ústavě jest internát.

Obchodní dívčí škola

jest při paedagogiu zřízena pro dívky školedrostlé.

Bližší zprávy podá ochotně představenstvo ústavu.

Dívčí ústav v Slatiňanech.

Zde mohou se dívky každého stáří přiměřeně vzdělati v literárních předmětech, v ručních pracích, v hudbě, v hospodářství, ve vaření a též v německé i francouzské řeči. Dívky nemající měšťanských škol, mohou se zde vzdělati tak, aby do přípravy dívčího paedagogia v Chrudimi přijaty byly.

Bližší zprávy podá představenstvo.

Dívčí ústav v Koelčově u Svítav

poskytuje dívkám školedrostlým příležitost vycvičiti se ve všech ručních pracích, v hudbě, šití šatů, vaření atd.

Konversace výhradně německá, aby české dívky v českém duchu naučily se druhému zemskému jazyku.

Celé zaopatření 15 zl. Sirotci přijímají se za 10 zl.

Představenstvo.

Pronájem honitby.

Katastrální obec Pohřebačka

bude najímati ve veřejné dražbě na šest roků jdoucích po sobě honitbu ve výměře 660 jiter. Dražba bude odbyvána dne 15. července o 2. hod. odpo. v obecní úřadovně. V podmínky lze nahlednouti tamtéž.

Obecní úřad v Pohřebačce, dne 1. července 1900.

Frt. Vasyka,

předseda a starosta.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Následkem úmrtí majitele

pana Viléma Feista

prodá se hostinec

ležící těsně na pruské hranici v údolí Grünborn-Orlíoném, jenž následkem hojné návštěvy cizinců jest známý jako výnosný. Hostinec se prodá s veškerým živým i mrtvým inventářem za příznivých podmínek za slušnou cenu. Prostředníci se vylučují a koupěchtiví raději se přímo obrátí na dědičku, slečnu Marii Schlagnerovu, Grünborn pošta Kunštát (Kronstadt) okres Rokytnice.

Konvikt

pro katolické

kandidáty učitelství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na zdejšímu paedagogiu studující na celé zaopatření. Mimo jídelnu, studovny, ložnice a umývárny k dispozici hudební sál s pianem a harmoniem a jinými nástroji hudebními.

Písemné žádosti podány buďtež doloženy křestním listem a vysvědčením posledním prostřednictvím příslušného farního úřadu na nejed. Bisk. Konsistoř v Hradci Králové do konce srpna t. r.

Bližší zprávy podá představenstvo.

Hospodyňská škola

ve Stěžerách u Hradce Králové.

Nový XIV. škol. rok započne dne 16. září 1900.

Účelem školy hospodyňské jest, aby dívky, nabývají ve škole obecně přípravného vzdělání, vzdělávaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ku správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola tomuto účelu vyhovovala má povahu internátu a osovna učebná jest tak uspořádána, že poskytuje příležitost nabýti vědomostí, bez kterých se žádná hospodyně v nynější pokročilé době neobejde. Vedle doplňování a rozšiřování vědomostí na škole obecně nabytých, nabývají zde dívky odborných vědomostí v chovu zvířat domácích, zužitkování mléka, vedení domácnosti a výchově mládeže; dále cvičí se ve všech pracích domácích, šití prádla a šatů, úklidu, vaření pokrmů jednoduchých i jemnějších, praní a žehlení, pracích v zahradě, mlékárně atd., vůbec ve všech pracích, které jednou jako hospodyně a vládkyně domácího krbu umějí i mají. Vydátnou učebnou pomůckou jest vlastní, vzorně zřízené hospodářství s chovem dobytka hovězího, vepřového a drůbeže, jakož i malá mlékárna na zužitkování mléka a rozsáhlá školní zahrada.

Podmínky přijetí jsou následující:

1. Aby měla dívka propůjčící vysvědčení ze školy obecné.
2. Lékařským vysvědčením (bez kolku) dosvědčila, že jest zdravá, a dívkám které již několik let řádně školu nenavštěvovaly, opatřiti si jest vysvědčení mravů od obce.

Za celé zaopatření ve školní, společné domácnosti platí se měsíčně 32 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva: Král. Vinohrad, na Smíchově, v Karlíně, na Mělnice, v Jaroměři, zřídili letos stipendia pro dívky svých okresů, k usnadnění návštěvy školy hospodyňské.

Bližší zprávy podá ochotně ředitelství školy.

Kdož má v úmyslu dceru svoji do školy naší dáti, necht laskavě přijde si ústav prohlédnouti, aby se o všem přesvědčil.

Jest záhodno, aby zvláště starší dívky přihlášily se pokud možno záhy, neboť může býti přijato pouze 40 chovaneček a již nyní je slušný počet přihlášek.

Kuratorium a ředit. školy hosp. ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka

J. Loučný,
předseda kuratoria.

Odporučuje se

pensionát Voršilek

v České Skalici

s krásnou zahradou. Ač vyučovací řeč německá po způsobu school of languages, nemůže býti o poněmčování ani řeči; vyučuje se též francouzsky, anglicky, v kursu pokračovacím hudbě, malbě, ručním pracím, vedení domácnosti, šití prádla atd. Podmínky sdělí

Představená.

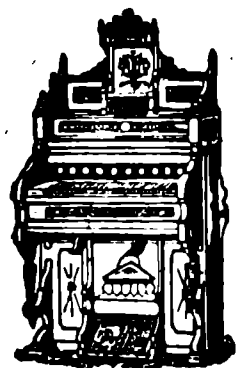
Bohoslovec

přijal by místo vychovatele anebo domácího učitele

po čas prázdnin

nejraději na venkově

za mírných podmínek. Lask. nab. vyprošuje si pod zn. „Bohoslovec“ do administrace t. l.

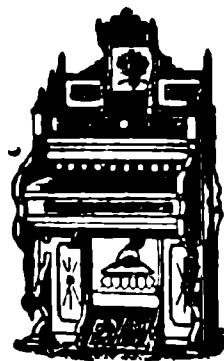

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Prodá nebo pronajme se villa.

Na **Kamenných Sedlích** jest vystaven nový domek neb villa na zdravém vzduchu na konci dědiny mezi lesy asi 20 minut od lesa. Tuto prodá nebo pronajme na letní byt. Hodí se pro P. T. pány úředníky, učitele, profesionisty. Villa pozůstává ze dvou pokojů. Dle potřeby jsou k dispozici dvě postele i s peřinami. Pošta **Proseč** u Litomyšle. **Jan Bartoš č. 9. a 10. v Kamenných Sedlích.**

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselnaté, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

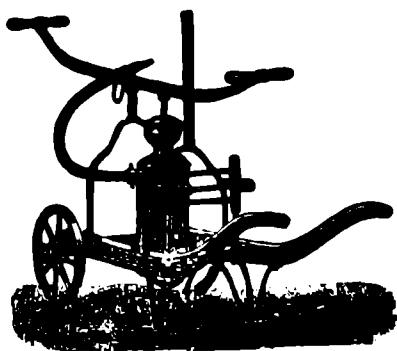
Poštorskou sádku superfosátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlív-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělé hnojivo
a kyselinu sí-
rovou.

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorné
a Lísku u
Roztok.

Ústřední kancelář v PRAZE Jindřišská ul. 27.

P. T. obecnstvu.

Dovoluji si uctivě upozorniti na svoji výrobu
patentních zahradních i požárových ručních
stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově
zlepšených **berlovek**, doporučených pro sbory
hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou.
Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petro-
lej, líh a různé tekutiny. **Stříkačky** na mytí
lahví a pivních trubek vřelou vodou. **Strojky**
na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez
vyvětrání a pění piva, strojek lze upev-
niti ku každému výčepnímu kohoutku, též
k malým tlakostrojům. **Pivní tlakostrojky**,
roury, korkovačky, ledničky, šroubení, ko-
houtky, ucpávky, jehly, náčináky, kontrolní
skla a různé pivní potřeby. **Ventilace** k či-
štění vzduchu z místností kouřem neb zkaže-
ným vzduchem přeplněných. Též mám na
skladě **tlakové lampy žárovky**, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně spraco-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku
a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník sašlu na pokádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,
klempířství a výroba stříkaček.

Všem,

kdož jakýmkoli způsobem, modlitbou, zpěvem, řečí, projevy ústními,
písemnými, telegrafickými, něžnými dary kytic a věncův, provodem
na poslední cestu projevíli lásku

k našemu nezapomenutelnému synu Janovi,

kdož usnadnili nám vlídnou radou a účastenstvím těžký zápas,
který jsme podstoupili v těchto měsících a dnech s neodvratnou
sudbou, **všem** vyslovujeme

nejuctivější a nejsrdečnější dík.

V HRADCI KRÁLOVÉ, dne 5. července 1900.

Jméno rodiny a příbuzenstva:

Emanuel Miřiovský.

Do Hořic a okolí.

DÍKŮVZDÁNÍ.

Při bolestné ztrátě, která stihla nás úmrtím dobrého tatínka,
pana

Františka Bažanta,

měšťana a býv. mistra řezníka.

nemalou útěchou bylo nám tolik cti a lásky, jež dostalo se zvěčně-
lému otci našemu. Začej jménem matky a bratří vzdávám nejuctivější
a nejvroucnější díky především slovněmu a vysoce důstojnému
Monsignoreovi **Bohumilu Haklovi**, taj. pap. komoří, bisk. vikáři
a děkanu hořickému za milostivé vedení průvodu a srdečnou pro-
mluvu u hrobu, dále důstojným pánům: **Aloisu Dolkevi**, faráři
v Liskovicích, **Jos. Hlavsovi**, faráři v Chomuticích, **Fr. Pou-
rovi**, vicerektorovi bisk. sem. t. č. v Jeřicích, **Václ. Fayksovi**,
katechetovi a **Fr. Mellohevi**, kaplanovi v Hořicích, **Antonínu**
Vikovi, faráři v Chodovicích, **Leonardu Sychrovi**, kaplanu
v Hořicích, též velect. p. **Čenku Pilařovi**, řediteli kúru, alav.
spolku hořických řezníků a všem, kteří lásku k otci na-
šemu a soustrast nám projevíli

Zaplat Pán Bůh všem!

VÁPNO, dne 27. června 1900.

Otomar Bažant,
kaplan.

Upravení jazykové otázky na Moravě.

Na Moravě žije dnes 1,700.000 Čechů a asi 650.000 lidí a tak zvaných Němců. Kompaktně, hromadně, jaksi v uzavřeném území nebydlí na Moravě ani 300.000 Němců. Uzavřeného území se nesmí Němci na Moravě dovolávat, neboť čistě německými okresy je vlastně jen Wittenberg, Římarov, Dvorce, Libava, Beroun, Fulnek. Všecky ostatní okresy v severní, východní a západní Moravě s převahou německou jsou vlastně jen smíšenými a stejně se to má s většinou německých okresů na jižní Moravě na hranicích dolnorakouských. Vláda upravuje proto jazykové poměry na Moravě dle zcela jiných zásad než li v Čechách. Na Moravě byla by jednojazyčnost Němcům ke škodě. Na Moravě byla by pouze 4 hejtmanství z 83 německá, kdyby k smíšenosti okresů bylo třeba 20 proc. jinovárodního obyvatelstva. 19 hejtmanství bylo by ryze českých a 10 smíšených. Těch smíšených by však strašně ubývalo, kdyby sčítání lidí se provádělo správně. Na Moravě „chybou“ a pouhým škrtnutím pára celá řada ryze českých obcí proměněna byla v německé, na př. obec Pisková na Unčovsku s asi 700 obyvateli. Kde nabourou na př. v Litovli teď většinou německého obyvatelstva, to ví Bůh. V Brně, ve Vyškově, v Uher. Hradišti, v Mor. Ostravě, v Prostějově, v Kyjově atd. nikdo by se tolika Němců nedopočetl, co jich udáno ve statistice. Za to velmi značné české menšiny v Unčově, Mohelnici, Šumperku, Mor. Třebové, Svitavě atd., ty obyčejně zmizely. Kdyby k smíšenosti stačilo 20 proc. obyvatelstva, tu by „Němců“ bylo v českých krajích př. 71.900 t. j. skoro 11 proc., Čechů však v německých jen 1.18 proc., tedy něco přes 1 procento. Vláda proto beze všeho vnitřního důvodu položila pro Moravu za základ jazykové úpravy dvojjazyčnost. Aby vláda aspoň poněkud kryla bezdůvodný rozdíl, jež činí při jazykovém zákonu pro Moravu, snižuje měřítko smíšenosti 20 proc., které platí v Čechách, na 10 proc. pro Moravu. Tím zvyšuje vláda ve prospěch Němců počet smíšených okresů. V § 1. staví se jazyková osnova pro Moravu na princip personální, totiž úřední jazyk řídí se „základně dle jazyka stran; ale § 8. zase praví: „Úřední vyhlášky, které určeny jsou pro celou zemi, budtež vydány v obou zemských řečích, jsou-li určeny jen pro některé okresy neb obce, v oně řeči, která v oněch okresích neb obcích je obvyklou“. Tu se tedy staví vláda ve prospěch Němců za zásadu teritoriální, o jazyku úředních vyhlášek rozhoduje tedy řeč, která v oněch okresích neb obcích je obvyklou“. Na Moravě má být v celých oborech jednání jen jednojazyčné t. j. německé, ačkoli př. má být Morava smíšenou. Vláda bude žádati na Moravě od všech českých úředníků znalost němčiny, od Němců bude však žádati znalost češtiny jen ledabylou anebo výjimečně. A přece toto všechno se nacionálním moravským Grossem, Kaniakovi, Brassovi, Chiarimu atd. nelíbí, ač to přetichá baron Chlumecský tak fortelně ve prospěch Němců naražili. Inu, Němci křičí, že jest moravská Korbřova a Spens Bodenova, vlastně Chlumecského osnova naprosto nepřijatelná, aby Čechové ve prospěch svůj oprav nežádali a přijali elaborát vládní smáhem!

Zákon o upravení jazykových poměrů při zeměpanských úřadech v markrabství Moravském zní. V souhlasu s oběma sněmovnami nařizují takto:

A. Úřední řeč v zevnější službě.

§ 1. U zeměpanských úřadů v markrabství Moravském řídí se řeč zevnější služby, to jest ústní a písemná jednání se stranami, základně podle jazyka stran.

Tyto úřady tudíž ústní přednesy anebo písemná podání od stran přijímají mají v obou zemských řečích a vyřízení nebo rozhodnutí stranám vyhotoviti v řeči, ve které ústní žádost přednesena, nebo podání sepsáno bylo. Pakli na některé věci současně je více stran, kteréž v ústním přednesení nebo písemném podání nepoužívaly téže zemské řeči, musí úřady vyřízení či rozhodnutí vyhotoviti v obou zemských řečích, ač není-li žádného dohodnutí o tom, že má vyhotoveno býti v jedné z obou zemských řečí.

§ 2. Ústní řízení prováděno buď v řeči strany. Účastní-li se řízení několik stran, dohodnou-li se strany o jedné řeči, buď provedeno v této, jinak v obou zemských jazycích.

Jednací jazyk jest zároveň řečí, ve které se vyhláší úřední prohlášení, rozhodnutí i usnesení, dále pak řečí protokolů a řečí, ve které na základě řízení vydaná rozhodnutí, usnesení, nálezy a rozsudky sepsány býti musí.

Provedeno-li řízení v obou zemských řečích, dlužno všechna prohlášení každé strany v řeči, které užívala, v protokole zaznamenati, úřední prohlášení, rozhodnutí a usnesení v řízení učiněná prohlásiti v obou řečích.

Při sepsávání rozhodnutí, usnesení, nálezu a rozsudků na základě řízení tohoto budiž postupováno ve smyslu závěrečné věty § 1.

§ 3. Svědkové, jakož i znalci, kteří nejsou orgány zeměpanského úřadu, mohou používatí kterákoli z obou zemských řečí. Jejich výpovědi budtež přijímány do protokolu v řeči, již používají.

Dobrozdání orgánů zeměpanského úřadu, jež byly k řízení jako znalci přizvány, budiž podáváno a protokolárně zapisováno v té řeči, ve které řízení dle ustanovení § 2. provést se má.

§ 4. Ve všech případech, ve kterých jednání účastní se strany nebo vyslýchání budou svědkové a znalci, jedné a téže zemské řeči nepoužívatí, buď z úřední moci postarano o to, aby straně, která druhé řeči mocna není, podstatný obsah v této řeči pronesených prohlášení a výpovědí byl udělen.

§ 5. Ustanovení §§ 1., 2. a 4. platí také pro obce a samosprávné orgány ve věcech, kde pokládati jest je za strany.

§ 6. V trestních věcech buď používáno předpisů § 2. Obviněnému buď sdělen obžalovací spis a všechna ostatní, jeho se týkající rozhodnutí a usnesení, která vyšla mimo řízení, jakož i vůbec podstatný obsah řízení dokazovacího vždy v jeho řeči, a je-li účastneno osob několik, které neuvírají jedné a téže řeči, každému z obviněných v jeho řeči. Přednášky státního zástupce a obhájce budtež prosloveny v řeči, které obviněný užívá.

Od těchto ustanovení smí býti upuštěno jenom tehdy, jestliže následkem zvláštních poměrů, zejména vzhledem k tomu, jak sestavena jest porota, nedají se prováděti, anebo souhlasí-li sám obviněný, aby používáno bylo druhého zemského jazyka.

§ 7. Při úředním vyřízení, které vydáno není na zakročení stran, anebo nejsou vydána pro osoby, které vznesly věc k úřednímu jednání — používej úřad té řeči, již mluví osoba, které sepsání se má doručiti.

Není-li řeč ta známa, aneb není-li žádnou z obou zemských řečí, užívej úřad oně zemské řeči, o které předpokládati lze, že jí bude dle povahy případu, zejména též dle bydliště strany rozuměno.

Vydává-li se usnesení nebo ustanovení současně několika osobám, kteréž nemluví toutéž řečí, staň se sepsání v obou zemských jazycích.

Vždy má obdržeť strana k své žádosti úřední sepsání ve své řeči.

§ 8. Úřední vyhlášky, které určeny jsou pro celou zemi, budtež vydány v obou zemských řečích, jsou-li určeny jen pro některé okresy nebo obce, v oně řeči, která v oněch okresích neb obcích je obvyklou.

§ 9. Pro úřední nápisy, úřední pečeti a razítka platí zásada dvojjazyčnosti. Oba texty budtež dány na úřední tabulky, úřední pečeti a razítka v polokruhu kolem Měského orla.

§ 10. Listy a jiné spisy, které sepsány jsou v některé z obou zemských řečí a jako přílohu, pomůcky a jinak k úřední potřebě jsou přidány, nemusí býti překládány.

§ 11. Zápisy do veřejných knih, (zemských desk, pozemkové knihy, horní knihy, vodní knihy atd.) pak do seznamů obchodních firem, společenstev a do jiných veřejných seznamů nutno prováděti v řeči ústní nebo písemného dožádání aneb výměru, na jehož základě se činí.

Klausule vkladní na listinách buď připojována v řeči vydaného výměru.

Přiházejí-li se v obvodu některého úřadu k vedení veřejných knih nebo rejstříků povoláného jen jednotlivé zápisy v druhé zemské řeči, buď jim připojen přeložený překlad v řeči, v tomto obvodu převládající. Úřední obvody, pro které toto ustanovení platí, budou přeloženým zemským úřadem ustanoveny na základě průměrného počtu zápisů za poslední tři léta.

Při výpisech z těchto knih a rejstříků buď řeč zápisu zachována a na žádost strany také na tento překlad stětel brán.

B. Úřední řeč pro vnitřní službu a úřední dopisování.

§ 12. Ve vnitřní službě užívají zeměpanské úřady obou zemských řečí dle těchto ustanovení:

Ve věcech stran, které projednávají se v jedné řeči, jest používati řeči ústní nebo písemného podání strany také ve vnitřní službě.

Jsou-li na některé věci současně strany, které ve svém ústním přednesu neb písemném podání neuvírají téže zemské řeči, buď ve vnitřní službě používáno řeči věci nebo účelu úředního dopisování přiměřené.

Zápisy do podacího protokolu a do seznamů či záznamů úřední správy sloužících, které dle platných předpisů stranám k nahlédnutí veřejně vyloženy jsou, aneb ze kterých dle těchto předpisů po žádosti opisují se poskytnutí, budtež prováděny v řeči žádající strany, aneb v řeči, ve které věc projednávána a vyřízena jest.

Co ostatního se týče ve vnitřní službě, počítaje v to rady a co do úředního dopisování zůstane při platných zařízeních.

To platí zvlášť pro všechny listiny, výkazy a záznamy, které vedeny jsou politickými úřady ve věcech branné moci.

§ 13. Jednání úřadů se samosprávnými orgány řídí se dle jednací řeči poslednějších.

§ 14. Platnost služební řeči úřadů vojenských a četnictva pro jednání s nimi a pro jejich služební požadavky tímto zákonem žádným způsobem není dotčena.

§ 15. V jednání s úřady mimo platný obvod tohoto zákona zůstane při platných zařízeních.

C. Jazyková způsobilost úředníků.

§ 16. Jazyková způsobilost úředníků při obsazování jednotlivých služebních míst posuzována buď dle skutečných potřeb. Každý úředník musí míti takovou znalost jazyka, kolik služba při úřadě, jemuž byl přidělen, skutečně vyžaduje.

D. Jazykové ohraničení v jednotlivých obvodech země.

§ 17. Vláda se zřetelem na ustanovení zákonů ze dne 11. července 1868, č. l. z. 59, a ze dne 26. dubna 1878 č. l. z. 82, v takových obvodech země, kde potřeba toho se jeví, se zřetelem na přání dotčených obcí, jakož i na poměry komunikace a styku pečuj o nejmožnější zřízení jednojazyčných obvodů okresních a krajských soudů. Politické správní okresy budtež pokud možno zřízeny se stejnojjazyčných okresů soudních.

E. Závěrečná ustanovení.

§ 18. Ustanovení tohoto zákona platí pro úřady soudní a státní zastupitelství, jakož i pro úřady v markrabství moravském podřízené ministerstvu vnitra, financí, obchodu a orby.

§ 19. Tento zákon nabude platnosti za tři měsíce po dni svého vyhlášení.

Ministerské nařízení pro Moravu ze dne 14. října 1899, č. l. z. 77, jakož všechny dříve vydané, v tomto zákoně nezachované předpisy o užívání obou zemských řečí při nřadech zeměpanských v markrabství moravském jsou zrušeny.

§ 20. Provedení tohoto zákona ukládá se Mému ministru vnitra, spravedlnosti, financí, obchodu a orby.

BESIDKA.

Strýčkovy rozumy.

Píše K. Křen.

Strýček Čásek zabíli vykrmeného vepře, nadělali jitrnic a jelit, maso na uzení a na klobásy dali „do lácho“ (mořidla) a šli v dlouhém kožichu do hospody. Zasedli u kamen a poručili si vína. „Vítám vás! A co dnes budete vno?“ ptal se hostinský.

„Co bodo, to bodo a jenom nalé. Dělal jsem šperke a tož př je na to nělepsi kapka vina. Pivo přé moc nadová.“

Hosté se pomalu scházeli. Někteří četli noviny a to strýčka dohněvalo: „Ledi, deť z vás žádnýho nebode Bismark a tož nať do sebe sokáte takový očenost a vědo? Já mám vědo! Mám gront česté jak alabastr a to je věda!“

„A meslite, že jenom ten má vědo, kdo má statek a peníze?“ ptal se jeden soused

„A mesliš, te, že věda a očenost bez chleba tě održi? Ten Janek, co přešil z usmé latinské, jak se zpíva, ten bel toze očené. Matko jož neměl a tetka, to jako jeho matke sestra, ho vedřovala ve školách, abe z něho něco belo. Janek přešil dom na svátke a lezla z něho sama latinská řeč. Tetka ho posláchá a Janek hoči jenom latinsky a zas latinsky. No počké, te štodyrované stáko! Najez se té latine a očenosti, mesli si tetka. Nedala mo ceté deň nic do hobe. Belo to ve čtvrtek. V pátek ráno zadělává tetka na bochte a v té sleši, jak Janek zkormóceně zpívá po hanácky:

Z hlobokosti své těžkosti
volám na vás, tetka:
opečte mně hodný bochte
trnek do prostředka!

Žalódek zná, senko, jenom jedno řeč e dež je hlava plná očenosti a podli myho zdání je to cheba o nás v celým národě, že ti naši mladi ledi, co štodyrojó, só už toze moc zvítěni a zapomínají na ten chlebiček.“

„A co je člověk jenom proto na světě, abe jedl?“

„Počké, tak já to nemeslim. Já to meslim tak: napřed se má každé postarat, abe něčím bel a potom si može dopnóť! Dež ale nic není a chce dělat proroka, tož mo dat liskovicó. Hdo se do dvacátýho roko nic nenaočel, do třecátýho ničím není a do šterycátýho nic nemá, co je po chlapo? Dež sem bel nedávno v Holomóco, seděl sem tam v Národnim a ta jeletrika (elektrické světlo) jim tam jenom mrkala, jak staré člověk, dež na něho de dřimota. Jáku, to naša laterna na dědině sviti, jak be zapále celé mandel a tade se vám to škňóri, jak be se temo nechťelo. Jeden pán se mě ptá, že ešle vim, co je to ta jeletrika? A to se ptáte mě? A ve ste člověk štodyrovaný? Řekl bech vám, že ste tróba, dež to nevíte, ale s pánama mosi sedlák opatrně. Dež nevíte, co je jeletrika, tož já vám to povim a něso štodyrované, jak ve: jeletrika je takové gajst a ten klačí (tlačí) na takové selo a dež to neví, z keré do keré, tož to chetne a sviti a to je ta jeletrika. Hleděl na mě otevřa hobo, já sem zaplatil a povidal sem si: na a zobé takový módrost! Po drohy sem zas přešil do Prostijova. Do a potkám pána a on mě vítá, jak staré známé. Jáko, co ste zač, deť vás neznám! A něste ve stréc Čásek? No řko, so. A ve? Já so povidá, hospodské z Prostijova, jak říkaji pod žudrem. Aha, jož vim. O vás př máte dobry vno pohansky.

Jak to meslite, ptá se mě. Deť so křestan a Hanák, jak ve. Jož se jenom nedivočte jak Torek, šak já to zle nemeslim. Dež je vno pohansky, je ešče dobře, ale jak je křtěny, to slešite, jož je cheba. Zaščořel se, až se mo břó (břicho) k bradě zdvihl a tož sme šle. Přenda k nim pod žudr do hospode, vizo na stěně kříž a hned sem bel jak doma. O kamen o zdi měle divan a já nemeškaja, jož sem tam sebó šlahl a seděl sem jak v peřó.

A tož co budete pit?, ptá se mě ten hospodské. Napřed mně děte tak něco malyho (od masa) a potom hlt vina.

Donesl to oboje a belo to dobry. Co tak jim a zapájim, otevřo se dveře a vende člověk vesoké, s fósama pod nosem a sádli se zrovna vedli mě a že odkád so. Já ani mrk, ani trk a jim dál. Já zas nic a jim dál. Zas si fósa zakrótíl a ptá

se mě: dež ste Němec, tož mně řekněte, co je to štondrecht? (stanné právo ve válce).

Jož mně toho belo moc. Otřo rokávem hobo a spostim na chlapa: Němec néso, dež so od nás a dež sem neodpověděl hned, tož to belo proto, že ste nepozdravile a potom že sem měl plno hobo. Tož se mně ptáte: co je to štondrecht? Já německy neomim, očet se jož na stary kolena ne-bodo a nechám to takovém pánom, co se v národnosti zrovna kópó, ale doma je všecko německy a děti dávají de německých škol a před vešším řadem hrbatijó záda, jak náš staré kocór. Dež sem bel v Praze (1866) na fořpové až skoro o Brna a moji valaši jož bele zmořeni na dobro a já sem povídal, že dál jož nejedo, zahočel na mě jeden oficer, že ckle vim, co je to štondrecht, a kano nýti jož rychtovala kanóne na mě a koně a od té dobe vim, co je to štondrecht.

Nátož co je to, ptá se mě zas ten s tema fósama. To je tak, povídám: chlapa drap ho, a bez všeckého řihého (soudu) mař a pok ho a tož to je štondrecht. Dež sem mo to pověděl, zjevil se mně, kdo je. Prě mě zná jož e z novin a prě si chtěl se mnó jenom tak splknót. Jak řekl, že je od Holomóca od Morave, jož jsem ho měl. Tož ve ste meslele, že so Němec a vizete, já néso. A ste ve Hanák?

So, povídá.

A néste.

A co bech nebel, dež so, sposti na mě.

A přece néste. O vás není hanácká řeč. Ve chodíváte od vás do Holomóca do kostela a řikáte: bel sem o mŕtecich (v kostele sv. Mořice). Jeden panáček bele napřed v rochýtce a drohé potom měle hrobó a zpívala toze hezky grólija (gloria). Jak sem mo to řekl, jož belo zle. Hleděl na mě jak staré hóser a belo po řeči. A tož to povídám všecko jenom proto, že me, co sme v dědině a ne v městě, take neco vime —.

— „a vepijem“, doložil kdosi.

„A já névic“, skončili strýček sve rozumování a pili dále jak za stara z obecního.

Proč spí lidé nerádi na levé straně?

Protože je při tom trápi obyčejné těžké sny, cítí přicházení v boku a v zádech a bolesti a jakou otupělost v celém těle. Protože je srdce až o 2 1/2 centimetru více pošinou na levo, pošinou je v tuto stranu též bránice, plíce atd. Za následky toho se pokládají tlumení srdce, stísněnost, závrat a bolesti v levé části těla. Většina lidí jsou praváci a u těch prý levá strana mozku je větší. Leží-li člověk na levé straně, tu krev shromažďuje se více ve spodní t. j. levé části lebky a tím se volné proudění krve staví a v těle povstávají jistě potíže.

Škádce květím. Mladý ničema přelézal přes plot, rozedřel růže, druhého dne pak je dokonce ukradl. Toť darebáctví. Doufáme, že rodičového mladého nerozvážlivce řádně potrestali.

Stromečky prosí o milosrdenství. V Hradci zasazují se lípky a jiné stromečky, chráněné třemi proutky neb třístkami; tím se ovšem vzrůst a rozkvět stromů nepodporuje. Lépe by bylo, přivázat stromek k pevnému sloupku než k třem kláticím se větvičkám.

„Svět zvířat“ červenové číslo tohoto obrázkového měsíčníku pro přátelé a pěstitelé zvířat, který vychází v Praze nad „Klamovkou“ za celoroční předplatné 2 zl. r. č., při na 20 stranách velkou řadu zábavných i poučných článků, zpráv i praktických rad pro veškeré milovníky zvířat se 17 skvostnými obrazy a sice 2 obrazy titulními „Hoch s morčátkem“ a „Ničitel sluního hnízda“, pak šifitka morové rány“, 5 obrazů trpasličích psů, „Vítězná klisna o velkou cenu Paříže“, „Podivuhodný kaktus“, „Losos „Kelt“, „Houdanky“ a zábavnou skryvačku. Číslo na ukázkou zdarma.

Zápisky vědy pracovitě. Pan Alois Thuma, učitel dívčí školy v Chrudimi, vydal pod tímto titulem drobný spisek, v němž líčí život a působení vědy pracovitě ve formě životopisného nástinu. Spisek tento bude vítaným našl mládeži i přátelům vědeckému.

Z Třebechovic. Dne 18. června zemřel ve svém rodišti v Ledcích proslulý kapelník sokoleké hudby Třebechovický p. Václav Jaroměřský v plném ještě květu svého života. Těž narodil se 28. září 1867 v Ledcích, kdež již otec jeho řízení nepatrně tehdy kapely vedl. Mladý Václav záhy jevil dobré hudební vlohy, avšak ekrovnícky majetek nedovoloval otcí, aby jej mohl dáti na konservatoř do Prahy i musil na vlastní cvik se omeziti. Při službě vojenské seznal dokonaleji předpisy a zákony hudební, a po návratu svém přímo vedení kapely převzal. R. 1886 usídlil se v Třebechovicích, od které doby kapela jeho vůdčivě květěla, větší cti, chvály a slávy docházela. Nyní čítá již přes 80 mužů a jest první nejhledanější hudbou českého východu, již dává se často přednost i před hudbou vojenskou. Byl pro svoji milou povahu a jemné způsoby všeobecně vážen a oblíben. Ač jako hudebník vynikal nadobyčejnou střídností a opatrností, přec minulý zimy podlehl zhoubné chorobě, žaludeční rakovině, která tak předčasně v hrob jej uvrhla. Zanechal mladou ženu a tři sirotečky. Zvláště pěstoval též pilně hudbu chrámovou a v dny sváteční nikdy v kostele nechyběl. Čest budiž jeho památce.

Ze Zábřež. Za Středisko sjezdu hasičské šupy Kutnohorské již loni vyvolena byla utulná Zábok. A nebyli také účastníci sklamáni, neboť dostalo se všem vládního a milého přijetí. Slavnostní branou vjížděly četné sbory a deputace do obce, která byla

veškrš prapory a zelení ozdobena. Obecní zastupitelstvo a místní sbor s hudbou vyšly jim vstříc upřímně je vítající. Po starobylém, opravdě krásném zvyku sjezd zahájen byl o 10. hodině máš av. a po ní valná hromada, které zúčastnilo se 24 sborů s četnými hostmi. Bolestně postrádáno p. předsedy, který však se omluvil telegraficky. Po vyřizených záležitostech šupně přijat byl mezi jinými i ten návrh, aby uspořádán byl na výstavě v Kutné Hoře hasičský den. Za místo příštího sjezdu určena sv. Kateřina. Po valné hromadě byl při koncertu místní hudby společný oběd v hostinci „u nádraží“. V 1 hodinu nastoupen pochod k veřejnému cvičení, které přesevěřilo účastníky o řádné a přesné cvičbě sboru místního. Po koncertu v zahradě restaurace nádražní rozjížděli se účastníci k domovu.

Z Ledče. Veliké překvapení uchystal zdejším okolí okresní tajemník Bárta, který náhle zmizel a s ním i jistá značná část peněz z pokladny. Dlouho se nevědělo, kam se poděl, a snad bylo by se všecko i zatutlalo, kdyby sám se nebyl přiblížil u krajského soudu v Kutné Hoře. Zavedení vyšetřování, jemuž bychom předbíhali, osvětlí zajisté všecko náležitě. Již nyní jest shon po uprázdněném místě. Celá řada kandidátů vystupuje. Jejich celou kvalifikaci jest ale to jenom, že jsou z Ledče a že slouží té neb oné straně, vlastně tomu neb onomu pánuvi. Bylo by to smutné, aby dnes při obsazování tak důležitého místa hrála hlavní úlohu zase stranickost, strážkování a protekce. Dnes, když máme dosti zkušených právníků, znalých samosprávy a zkušených ve všech oborech, ať místo nedává se nikomu jinému. Právě minulá zkušenost budiž poučením všem, kterým zdar okresu na srdci leží. Potřebuje toho náš kraj svrchovaně, aby jisté shnilé poměry konečně byly zlomeny. —

Z Podvysocka. Krásné letní dny vábí čím dále tím více výletníky do krásných našich partií rozložených pod staroslavnou Vysokou. Zvláště čtené návštěvě těší se tak zvaná „procházka českých králů“ zachycená velmi pěkně na pohledkách vydaných péčí a nákladem od J. Pavla z Byčkaně. Jsou to romantické krásné partie pořídem Páchnu nebo Vrchle od Kutné Hory k Roztětí. Škoda však, že sl. turistický klub kutnohorský lépe se nepostaral o schůdnost cesty této a o důkladné ukazovatele. Získal by si tím vděku všeho obecnstva, zvláště cizinců, kteří unešení byli při návštěvě těchto zákoutí jejich divokou krásou. Snad toto vybudnutí postačí!

Na stavbu kostela v Náchodě přispěli z Hradce Králové pp. Antonín Macák majitel plzeňské pivnice 2 K, E. B. Tolman knihkupec 3 K, prof. dr. Vincenc Ruth 2 K a V. Kvašnička 2 K, vdp. V. Uhlíř z V. Jesenice 3 K, Mgr. Hák z Hořic 2 K 10 h, vdp. Pecka z Č. Skalce 100 K, okresní výbor tamtéž 20 K, dp. V. Bartoš ze Zdechovic 20 K, Hlášský poslanec Sláma a general Roztočil a vp. kaplan Unger po 10 K; z Náchoda p. K. Letzel 8, B. Dítě a Jos. Škoda po 6 K, J. Vavruška 4 K, A. Bartochova, sl. A. Březinova, uč. jednosta Komenský, A. Tichý, V. Novák, A. Trunečková, R. Vítová po 2 K; A. Křepinská z Kutné Hory a Fr. Římský v Semíně po 1 K, K. Křeček z Č. Skalce, děkan F. Vohnout v Žlučicích a Št. Jedličková říd. učitel z N. Bydžova 2 K, sl. Seigerschmidtova z Nymburka 4 K, J. C. V. arcikníže František Salvator 200 K, dr. M. Wollner 40 K, pl. doktorová Dvořáková v Náchodě 10 K, vdp. A. Zima 10 K, J. Ex. Fr. šl. Bauer z Barchera 5 K, p. Fr. Nývlt rolník a A. Čechanová z Babí 4 K, St. Grim v Náchodě 4 K, A. Nehyba v Bělovsi 2 K, J. A. Pešout v Golč. Jeníkově 2 K, J. Berger říd. učitel a šl. III. ř. v Náchodě po 20 K, kníže M. Lobkovic a M. Vítková z Náchoda po 10 K; pí. Borůvková J. v Náchodě, Jos. Fetter a Fr. Kylarová v Bělovsi po 6 K, J. Kylar z Bělovsi 4 K a J. Zelený 2 K, J. Marek v Č. Janovicích a A. Špulák v Lipí po 4 K, A. Ryšavý v Brazi 2 K, vp. F. Okrouhlický v Samšíně, P. Bruno z N. Brodu a pí. Em. Vítková z Bělovsi po 1 K, J. a F. Kučerovi z Hronova 40 K, P. Kolínský z Náchoda, vdp. dr. T. Kouřil z Rychnova a stavitel J. Ryšavý z Kojetína po 10 K, arcib. Katschthaler, St. Pawlický Krakov a ryt. K. Doudlebský v Praze po 5 K, Fr. Beneš Brunsvík 4 K. Po 2 K darovali dp. dr. Fr. Kordáč z Litoměřic, uč. Jos. Sova z Police, dp. A. Sysel ze Zvolí, A. Vít ve Vysokové, J. Vít v Kramolně a 1 K vp. J. Nováček z N. Hradů.

Olomoucký Pozor patří k těm svobodným, myslně radikálním časopisům, které neznajíce žádné zodpovědnosti, žijí jen z neustálých štvanic. Zeptáš-li se mnohých čtenářů novin, co je tam nového, odpoví že nic, když se tam nějaké pikantní neb skandalisující zprávičky byl nedočeli. Poučné a věcné články pro čtenáře toho druhu zrovna tak neexistují, jako pro redaktory podobných pikantních „světů, pozorů, obzorů a „nezávislých“ listů, jejichž osvěta, pokrok a obzor“ spočívá především v tupení katolické církve, kněží, okresních a obecních starostů, v odbalování různých vymyšlených neb přeskroucených skandálních historek a jejichž „nezávislost“ končí z pravidla v každého předplatitele a inseranta. Bědo tomu, kdo v takovém pozoru, obzoru neinseruje, neb kdo v takové „osvětě“ nevidí pokladnici, v které své „přebytečné peníze nedobrovolně neb dobrovolně ukládáti musí. Takový pozor s osvětou na kapsy jen mentuje, kritizuje, všechno stávající shledává nedostatečným, sám však nic lepšího ani poraditi, ani udělati neumí. A klepnete-li ho jednou přes prsty, pak křičí: já nic, já muzikant, já za nic nemohu, já nevím, jak se to do listu dostalo, to napsal někdo jiný, zneužívá důvěry redaktorů nebo vydavatelů. Olomoucký „Pozor“ natropil se již nesčetných mrzutostí a ostud a přčetným lidem veřejnou práci znechutil. Ze zvláštním zásluhem jezdí tento list též po J. M. knížetarcibiskupovi olomouckém Theodorovi. Když seděl na knížecím arcibiskupském stolci Němec a aristokrat, který české církevní a národní podniky ničeho nedal, toho v „Pozor“ neváhal; jakmile však stal se knížetem arcibiskupem muž pošli z českého lidu, tu počalo tupení, hyzdění, kritizování a činěno máše všechno

možné, aby tento hodnostář byl od české věci odvrácen, aby se mu život strpěl, aby se mu vše české znechutila. Nikdo neměl z řázení dotěrných a prolhaných kritiků větší radost než-li Němci; nikdo jim přece nemůže lépe hnati vodu na jejich mlýn, než-li kdo vlivuplně muže učini vůči české věci ostražitějšími. Ač za pozorem nikdo z věrných mužů v Olomouci a na Moravě nestojí, tedy přece nespravedlivé jeho útoky nepadane osoby bolily a uložily jim rezervu, kdežto naopak u rozhodujících kruhů vládních šifil přesevěřenci, že bude lépe, když na vynikající místa církevní hierarchie a státní byrokracie postavení budou Němci, protože tito die nabytých zkušeností daleko netrpí štvanicemi, jako rození Čechové. Na Moravě dostávají aspoň Němci všechna lepší duchovní obroč i čelnější státní úřady. Toť nepřímou zásluhou všelijakých pozorovců, lidovců a realistů mladé a nejmladší Moravy. Dne 27. dubna byl redaktor Pozoru Knechtl odsouzen pro zanedbání povinné péče k pokutě 380 korun. Redaktor Knechtl prohlásil tehdy, že nepsal útočných článků proti nejř. knížetarcibiskupovi olomouckému, v nichž jej vinil, že žádosti Čechů za uprázdněné kanonikáty olomoucké vlády nepředložil, nýbrž že vládu poslal pouze žádosti Němců. Redaktor Knechtl tvrdil, že zmíněných článků nepsal, že se do listu dostali bez jeho vědomí. Proto nebyl souzen pro delikt, nýbrž pouze pro zanedbání povinné péče. V odvolacím řízení však musil pan redaktor Knechtl prohlásit před soudem, že ve vyšetřování před krajským soudem třikrát nemluvil pravdu, když tvrdil, že aršílivých článků nepsal, a že se o jejich obsahu teprve z listu dozvěděl. Při odvolacím řízení dokazoval pan Knechtl a jak soud uznal, také dokázal, že tři články sám psal, ostatní dva, kterému byly dány doktorem Chocem bedlivě a několikrát četl a do tisku dal. To dokazoval a tvrdil teprve pak, když již věděl, že jako pachatel, jako hrubý útočník na čest a vznešený úřad J. M. nřp. knížetarcibiskupa z důvodů zákonných nemůže býti utištěn, protože trestnost činu byla již promlčena. Ejhle šlechtný, poctivý a udatný obhájce pravdy! — Protože, jak se při odvolacím řízení prokázalo, proti zanedbání povinné péče se neprohřešil, an články buď sám psal aneb vědomě do tisku dal, tedy rozsudek přívodní okresního soudu ze dne 27. dubna byl arci změněn, ale předseda odvolacího soudu p. rada Havlík uznal za dobré při prohlášení rozsudku promluvití tato slova: „Ačkoliv obžalovaný redaktor opouští tuto síň dnes bez trestu, přece jest jen pachatelem trestného činu přímým a jako takový pro své tvrzení a obviňování Jeho Milosti neprovedl důkazu pravdy. Knížetarcibiskup, jak nezvratně zjištěno, učinil vše, co učiniti měl a nelze mu důvodně vůbec v tom směru ničeho vytýkati, jak dokázáno. Ale ani o nějaké slabosti zde není možno mluvit. Vychází bez trestu, poněvadž žalobce důvěřoval jeho zodpovědnosti se jako pravdivému a o stíhání pro přečin proto upustil, ačkoliv zde redaktor nořdil se die hesla: „vždy die pravdy! Jest tedy osvobozen z důvodů čistě procesních. — Soudním processem tedy dčkááno, že redaktor Knechtl patří mezi lidi, jejichž výpovědím nelze věřit, byt byli i před soudem učiněny. A co souditi o těch radikálních, pokrokářských, realistických a socialistických plátcích v Čechách, které lži z Pozoru vyňatou náš český lid „osvěcovaly“ a které dnes s výrokem olomouckého soudního zemské rady jistě se ani slovem nezminí.

Spotřeba uhlí na parolodích. Kolik uhlí spotřebuje parolod? Na cestě z Hamburku do New-Yorku při plavbě 7 dní trvajcí spotřebuje parolod průměrně velikosti 720 tun uhlí, při čemž strojovine sflu 5350 koní. Při plavbě vykonané za 6 1/2 dne třeba 920 tun uhlí a tím vývin 7550 koňských sil. Při plavbě za 6 dní potřebí 1250 tun uhlí a tím vývin 7250 koňských sil. Die toho tedy spotřebovala by loď na cestě z Hamburku do New-Yorku neb zpět, chtěla-li by vykonati cestu tu za 5 1/2 dne, 2050 tun uhlí a 10.400 koňských sil. Při plavbě za 5 dní potřebuvala by již 3600 tun uhlí a 37.400 koňských sil, za 4 1/2 dne 6870 tun uhlí a 79.500 koňských sil, za 4 dni 16.100 tun uhlí a 212.900 koňských sil, za 3 1/2 dne 45.700 tun uhlí a 679.000 koňských sil, za 3 dni 146.300 tun uhlí a 5.830.000 koňských sil. Pro velmoci jest tedy nutností míti v jednotlivých mořích vlastní uhelné stanice. Důležité je to zvláště pro případ války, kdy je spotřeba uhlí pro válečné loďstvo největší.

Z Kolína. Koncert Smetanovy župy konaný 24. června v Čáslavi vydatil se velmi pěkně. Spolky z Nymburka, Poděbrad, Kolína, Kutné Hory sešly se v starém tom královském městě k zajímavému dostaveníčku a soutěži. Těžko však bylo rozhodnouti o prvenství. Všecky jsou tak disciplinované, tak sevceny, že o přednesených sborech jenom pesimista mohl najíti nějaké chybičky. I sbory společně šly velmi řízně, bez vážnutí, bez rušících tónů. Místnost měl zpěv. spolek Čáslavský velmi vhodně volenou — Dufkovo prostorné divadlo. Ačkoliv přijati jsme byli velmi vlídně, přátelsky, ba slavně, jenom něco bychom podotkli. Týká se to aranžmá. Neběfeme ohledu na to, že hostům vykázaný byly místnosti podružné a domácímu spolku místnost prvá ale to, co se stalo po produkci. Místnosti besední, ač rozlehlé nestačily tomu návalu a tu nás ubohých cizinců nikdo se neujal, aby nás zavedl jinam, kde bychom mohli se posilniti a pobaviti. Víme, že cestou přemnoží zle se kabanili, že neznalostí města zašli do hostinců velmi podružných, kde ničeho ani k jídlu ani k pití dostati nemohli. Nechceme vytýkati, ale dáváme to na uvážení bratrským spolkům, žádajíc, aby podruhé v příštím koncertě a sjezdu na to bylo aspoň trochu také pamatováno.

telům křesťanství jednalo jen a jen o to, aby Číňan byl spášen. Všude na oboru zemském se ukázalo, že jen pravé křesťanství jest základem ušlechťení národů. Katolické křesťanství, kamkoliv opravdu do duší vniká, jest spolu i „civilisací“. Jednoduchý pohled na jisté kraje africké k důkazu postačí. Tam totiž dnes, jako jinde dříve, s divochů katolický missionář, katolická jeptiška, dělá lidi civilisované; an klade základ k čistému rodinnému životu, učí rolnictví, řemeslu a práci vůbec, zkrátka an kolem svého kostelíka šíří to, čím honosí se vzdělání národové evropští. Ale Číňan vida, že za missionářem přichází bodák neb kanon, myslí, že i ta opravdu líbezná vůně křesťanského života, jaký se tam zavádí, jest mrtvolovým zápachem jeho vlasti.

Pruský král řekl však i ještě jiné osudné slovo, když vysílal vojáky své do Číny. Jest to slovo: *Pomsta*.

Je pravda, že Číňané na Europeanech, ano na samém vyslanci německém strašné činy spáchali. Ale z úst křesťanských nemá nikdy nekřesťanské slovo to zavznít. „Mně pomsta, praví Pán“. — Tak čte se v písmě.

Úmysly a úrady Prozřetelnosti Boží jsou dnes ještě zastřeny rouškou tajemství. Ale Prusku nejméně sluší slovo „pomsta“. Právě ono nemá ani píď země, kterou by bylo „ne-annektovalo“. A stále a stále chce jen „annektovati“. Přese všechnu jeho „velikost“ může taky na ně řada dojíti, i jemu může přijíti den pomsty Páně. A aspoň nějaké nemilé překvapení, jako Angličany v Africe, může stihnouti Prusko nyní v Číně. Kam s těmi několika tisíci vojáky proti millionům Číňanů? Jako ten jistý národ znám jest svým zápachem, tak jest celému světu i Bavorům samým zápachem ta pruská vypínavost a domýšlivost. Obzvláště pak ten v smrtelném rozkladu se nacházející německý luteranismus nevydává tolik líbezná vůně, aby právě Prusko vydalo se na cestu do Číny s voňavkou své civilisace.

Bohužel, že ani v Rakousku to všechno nevoní jako o posvícení. Bohužel, že i ono — ne sice v tom smyslu, jaký má slovo „annektovati“ — ale přece velice nešťastně se pustilo do civilisování (vzdělávání) svých národů na základě liberalistického, pohanského. Co slavným hlavám této říše bývalo vůni líbeznou, totiž křesťanství katolické, vyhlášeno za zápach. Znovuzrozené ve způsobu liberalismu pohanství ssají do sebe vzdělanci říše naší jako vůni líbeznou.

A následek toho jest, že politický rozklad Rakouska a vnitřní hniloba vábí nos Průšáka, který se nemůže dočkat, aby se v něm s nevýslovnou chutí ryl jako ten známý brouk.

A že by se měly poměry v brzkou zlepšiti, není naděje. Jen Čechy „zcivilisovat“ tou němčinou, to kdyby se podařilo, to je přání tak mnohých. Ale že Rakousko potřebuje vůbec nový život čili obnovení života národů dle zásad křesťanských, na to leda tak na Pankráci se opravdu nemyslí.

A u nás doma v Čechách není lépe. Ustavila se „národní rada“. Všecko žije prý v svornosti a lásce; ale jak dlouho? Do nejbližších asi voleb. Vždyť právě v tyto dny se zase zahřmotilo tím, co český národ rozervalo a až na pokraj hrobu přivedlo. Aby se ve Vídni lekli naši síly, tropí se zase protikatolický — protisvatováclavský — randál moderního nevědomého — husitaření. *Ve Vídni mají z toho radost*, jen dokud to nejde přímo proti nim. Hulačení a trháni se naše v strany různ. jest jim vůni přelíbeznou.

Ale co pak našim jistým „vůdcům a velikanům“ je do toho, že mají ve Vídni radost. Jen když oni mají doma radost, že se prý blíží mrtvolový zápach katolicismu. Ale pozor! Když v rozervaném národě našem svatováclavské dědictví bylo již skoro mrtvolou, právě tenkrát vydával národ náš ten mrtvolový zápach, který byl nepřátelům jeho vůni líbeznou. Proto nedivte se, že rozváznému českému vlastenci jest přesvědčením, že ta voňavka toho novověkového husitaření jest drahocennou voňavkou — Němcům vůbec a Průšákům zvláště. Český zápach v Berlíně voní.

Manifestační sjezd českomoravského rolnictva.

Po 11. hod. konal se v neděli v tělocvičně pardubických reálných škol manifestační sjezd rolnictva. Prostranný sál mohl bohužel jen malou část rolnictva pojmuti. Sjezd zahájil p. ředitel *Eckert* z Chrudimi. Na návrh okres. starosty p. *Markalouse* z Třebošic zvolen za čestného předsedu sjezdu p. poslanec *Starostík*, za předsedu p. *A. J. Prokůpek* z Kutlíř, veterán mezi rolnickými předáky, za místopředsedy p. poslanec *Výhoukal* z Dřevohostic a p. *Štěpánek* z Medlešic, za zapisovatele p. *Friedl* z Vys. Mýta. Starosta města p. dr. *Formánek* vítal moravské i české poslance i rolníky a veškeré repraesentanty samosprávy.

Pak se zmínil o dnešní mihavé situaci, kdy nás čeká pravděpodobně boj. Právil:

Ku sjezdu zvoleno město, kde odehrála se nejedna z nejvýznačnějších epizod našich dějin; tak n. př. před 20 lety v domě býv. starosty dra Žáka dodělány a podepsány byly fundamentální články drem Rlegrem na Malši načrtnuté, jimiž mělo se zemím korany české dáti státní právo. (Výborně!) Čím těžší jsou boje, tím více musíme se starati, by nezastihly nás nepřipraveny (Výborně!) a pakliže nebudeme se moci spoolehnoti na své spojence, musíme se starati, bychom se mohli do boje pustiti sami. (Výborně! Potlesk.) *Především musíme se starati o organizaci, o kulturní a hospodářské povznesení českého lidu.* (Výborně!) Jelikož dnešní sjezd k tomu směřuje, přeje mu starosta nejskvělejšího zdu aby přinesl trvalý prospěch nejen stavu rolnickému, nýbrž celému českému národu. (Výborně! Potlesk.)

Předseda českého odboru rady zemědělské posl. p. *Heřman Janda* vítal moravské hosty jménem tohoto odboru a přeje si, by láska, kterou všickni přítomní byli uvítání, zapustila kořeny a byla poutem nás všech v boji proti společnému nepříteli. Milý host, starosta Selské jednoty moravské, pan Starostík, řekl na náměstí, že bratři Moravané nepřicházejí do Čech, aby snad šířili nějaké kastovníctví neb různost stavu, nýbrž že chtějí, bychom byli všichni svorní, neboť v tom vězí naše síla. (Výborně! Potlesk.) To cítí každý zemědělec, živnostník atd. a cítí to celý národ, že jest třeba, aby každý stav byl pevným článkem národa. Jestliže mluví řečník o svornosti boje a že máme býti spjati láskou k sobě a odvahou vůči nepříteli, není to řečeno proti tomu, bychom se zorganizovali, neboť zorganizované stavy tvoří pevný národ. Rolníci dnes vidí, že spjati jsou láskou a že všichni chtějí je podporovati, poněvadž podporují tím veškeren vývoj národního života. (Výborně!) Necht dnešní sjezd vyzní v mohutný akord *společné nesdolené vůle*, k čemuž přináší řečník vřelá blahopřání klubu poslanců českých, jímž byl ku sjezdu vyslán. Jako zástupce klubu nemůže nic jiného říci, nežli by Bůh dal, by se ukázalo, že národ jest svorným nejen v příčině malých věcí, nýbrž i velkých, i v příčině našich starých ideálů, což stane se jen, když všichni půjdeme za jedním cílem. Svorná práce jest s to, abychom v těžkém svém boji dospěli ke křídlenému vítězství, které jest přáním nás všech. (Výborně! Potlesk.)

Také p. poslanec *K. Adámek* vítal Moravany jménem klubu. Liboval si, že na Moravě hnutí opoziční vytrysklo pramenem nejhluchnějším a že Morava první protestovala proti svatodušnímu programu Němců. Krev na Moravě prolitá je nejlepší obžalobou našich nepřátel. Velebil sjednocení jako spásu pro budoucnost. Byla doba, kdy se říkalo: „Me sme me a ve ste ve“; dnes se to změnilo a říká se: „My jsme vy a vy jste my!“

Pan ředitel *Eckert* poukázal na nebezpečí, které hrozí zemědělství, nejpevnějšímu to základu státu.

Říšský poslanec p. *Josef Starostík* promluvil pak o nynějším stavu našeho českomoravského zemědělství. Právil, že povaha země českých je zemědělská, že centralismus a Vídeň nás vysává; zmínil se o zadluženosti a vysávání rolnictva, o znehodnocování obilních cen kapitalisty a dokazoval nutnost sjednocení českého a moravského rolnictva a organizace rolnické, která má čeliti centralismu, nepřátelům národa hmotným, národním i politickým. Zajisté celý národ, veškerý vrstvy a strany bez rozdílu politického odstínu radovati se budou z českého sdružení rolnictva, až toto se postaví v bojovný šik. Mluvil dále proti spolku s Německem, připomenul došlého telegramu z Litvle, kde zorganizovaní Čechové z města i venkova porazili baštu německou. Starosta litovelský, syn tohoto království, pan Václav Socha telegrafuje: „Rolnictvu českému a dnešnímu sjezdu vřelě „Na zdar!“ Účastníkům upřímný pozdrav z české Litvle. (Všeobecná pochvala a potlesk.)

Zpravodaj „o reorganizaci a vzájemnosti českoslovanského rolnictva“, p. poslanec *Udrhal* pravil, že na veliké manifestační schůzi není možno pouštět se do podrobného řešení této a tak důležité otázky. — V Anglii, Francii, Belgii, Holandsku, Dánsku a Německu však se tak děje a mnohem více by prospělo českému zemědělství, kdyby byl na sjezdu promluvil věcně, hledíc k daným našim sildm duševním i hmotným a síle nepřátel našich na př. prof. dr. Dušan Lambl, dr. Bráf, dr. Fiedler neb některý osvědčený spisovatel a znalec národohospodářských poměrů v zemích českých, v Rakousku, Uhrách, v Evropě a na světě vůbec. Snůškami velkých vlasteneckých řečí neodstraňují se ani agrární krise ani povodně, ale záplava slovní má v zápětí místo vzrušení a zdárných výsledků spíše ochablost a plané vlastenčení. Fráse o válečných činech našich předků za doby Žižků, Poděbradů, na Lípanech a Bílé

Hoře nevydrápon z rukou lichvářů ani jediný zadlužený statek, bez úmorné, pilné, účelné a dobře organizované práce nevrátí se národu hmotný blahobyt a moc politická. Na sjezd měl se přinést již hotový a dobře propracovaný agrární program po předchozích poradách s odbornými znalci věcí zemědělských a v resoluci mělo se žádati schválení výsledku těchto úrad, a provádění jich všemi možnými prostředky. Že se to nestalo, považujeme za nehotovost; tato se dá na štěstí ještě napravit tím, že o programu se budou dle přijaté resoluce raditi moravská i česká selská jednota a Ústř. hospodářská společnost. Přední naši národní hospodáři a zástupci rad zemědělských zajisté budou mítí také slovo.

Znalost našich dějin, slavné činy našich předků na poli práce, vědy i válečném ovšem pobízí k práci zvláště, když z dějin bēfeme poučení, co nám škodilo a co nám prospívalo. K národnímu blahobytu a politické moci nám neprosplli ostatně ani Lípany ani Bílá Hora, naopak jich příčiny i následky měly veliké bědy v zápětí, zejména pro stav rolnický. Lípany vedly k zavedení selské roboty a Bílá Hora k její utužení. Na příčiny i rozrušující následky válek husitských by se mělo pohlížeti zvláště ve schůzích rolnických střízlivě, mělo by se poukázati důkladně ve schůzích rolnických, že socialní bída a zuboženost lidu jsou příčinami každého jitrění a hnisaní a válka, toť že konečné krvavé vyřídění a vytlačení vředu.

Pan *Stanislav Kuřb* pojednal o organizaci rolnictva a dokazoval její nutnost. Právil, že politická organizace přechází, ale stavovská musí trvati na věky. Je přesvědčen, že sedláci povedou národ český opět k vítězství a intelligence bude státi na stráž, aby neučinil se falešný krok. Kéž by se tak stalo a souhlasíme s panem Kubrem, aby sjezd česlovanského rolnictva v Praze i Opavě byl co nejčestnější navštíven.

Poslanec *Adámek* vzpomněl telegramu litovelského starosty. Svornost práce povede nás k vítězství a každé sdružení, které z řad národa vystupuje, je poškozuje. Na jeho návrh poslal sjezd děkovačí telegram litovelskému starostovi, panu účetnímu rolnického cukrovaru Sochovi.

Pan ředitel *Eckert* vítal sdělení o svatováclavském sjezdu a navrhl tuto resoluci:

„Sjezd ukládá zástupcům Selské jednoty pro Moravu, Ústřední hospodářské společnosti pro království české, Sdružení českých zemědělců a zástupcům hospodářských spolků pardubického a chrudimského, poněvadž oni dnešní sjezd uskutečnili, aby sestavili resoluci, obsahující společné požadavky veškerého rolnictva českomoravského a uskutečnění požadavků těchto necht se pak zástupcové zemědělců v Čechách a na Moravě domáhají. Iniciativa ukládá se spolku pardubickému. Na sjezdu svatováclavském budiž resoluce přednesena a schválena.“

Předseda českého odboru zemědělské rady pro království české poslanec *Heřman Janda* vítá navrženou resoluci s velkým potěšením. Resoluce schvaluje se jednohlasně, načež sjezd o 3/4 hod. odpol. doslovem předsedy p. *A. J. Prokůpka* skončen.

Moravané na Chrudimsku.

Za téžké národní i politické krise nynější cítí lid náš instinktivně, že synové země českých musí spoléhati hlavně na sebe, že se musí sevířiti v pevný šik, páše k páži, abychom útoky našich nepřátel na postavení naše odraziti a to byli. Zajisté proto byli Moravané na všech stanicích tak vítáni od měšťanstva i venkovanů, od rolníků i řemeslníků, od spolků i veškerého lidu: V České Třebové, v Chocni, Uhersku a jmenovitě v Moravanech, kamž dorazili Moravané z Olomouce zvláštním vlakem v sobotu po 11. hodině dopolední. Zde vítal především bratry moravské okresní starosta holický p. Tužil z Albrechtic poukazuje důrazně na pěstění vzájemnosti rolnické. Starosta p. Köhler vítal Moravany jako rodné bratry a řed. p. Eckert za hospodářský spolek hejtmanství pardubického a zem. poslanec p. Kudrnka z Kočí z okresu Chrudimský. Všem vřele poděkoval předseda selské jednoty moravské, p. Starostík. Dívky v národních krojích a spanilé dámy rozdávaly hostům mělnické víno a vřelá zákusky, zasypáve je před tím kyticemi. Mnohé „Moravanky a Moravani“ moravanští zasedli s Moravany do vlaku, kterýž v Hrochově Týnci vítán byl p. starostou Chourem a v Outčicích opět starostou p. Kopistou a rolnictvem českým byl vřele uvítán, takže p. přednosta stanice chtěl mermomocí odjezd urychlit.

Nejakkvělejší, nejnadašenější bylo uvítání v královské Chrudimi. Zde již o poledni shromáždily se na nádraží neb před ním veškeré místní spolky a tisíce měšťanstva. Na perroně očekával Moravany slavnostní výbor a sl. městská rada v čele s panem úřadujícím náměstkem drem Karl. Havelkou, doktory Sykorou, Fikarem, ředitelem Eckertem, zem. posl. Kudrnkou, předsedou hospodářského spolku p. Antonínem Štěpánkem z Medlešic, paní Emmou Veselou, starostkou spolku paní a dívek, paní Marii Eckertovou, předsedkyní damského odboru Ústř. M. Šk. Dále se dostavily v elegantních toaletách Spolek paní a dívek, odbor damský Ú. M. Šk., Výborní ženaký spolek, členové okr. hosp. spolku, chovanky hosp. školy v stejnozkroji, profesoři a studující vyšší hosp. šk., Sokol s hudbou atd. Když se ukázal vlak s ověnčenou lokomotivou,

uvítaly jej první chovanky klášterního dívčího ústavu, jež se volání: Sláva a Na zdar Moravanům opakovaly veškeré spolky a diváci na silnici a na perroně, takže rostlo jako burčející lavina k městu, kdež nebyl ani jediný dům neosdobený. Mnohé domy byly osdobeny draperiemi, guirlandami, snaky a healy v národních barvách, věnci, pletenci a květinami.

Když vlak stanul, sešpaly spanilé dámy moravské rolníky kyticemi a panu poslance Starošítkovi, chotí poslance p. Pokorného a dceru pana poslance Pavlicy, švarné slovácké dívčiny v malebném národním kroji, podány kytice.

Jméno města vítal hosty úřadující náměstek starosty p. dr. Karel Havelka takto: Drasť přátelé! Král, věnné město vyslalo nás, abychom Vás jménem veškerého obyvatelstva co nejraději uvítali a pozdravili. Projevující své upřímné nadšení z toho, že Jste v tak hojném počtu do našeho města zavítali, přínášáte Vám vstřícnou a srdečnou oddanost, vřelé city vlasteneckého nadšení a přátelské lásky. Lásky k rodné zemi jest význačnou vlastností rolnictva vůbec; avšak rolnictvo české a moravské jest také neunnávným přístětem ideál národních a přístětem všeho pokroku. Zavítali Jste k nám do království, abyste poznali naše poměry agrární, abyste posoudili odbornou práci našich spoluobčanů a s ní čerpali zkušenosti pro poměry své. Než my spatřujeme ve Vaší návštěvě též projev naší solidarity. Naše, přijměte za tuto počtu náš srdečný dík. Přátelská láska a upřímné nadšení celé Chrudimě volá Vám vstřícně: „Buďte nám srdečně, upřímně vítáni!“ (Bouřlivě Na zdar!)

Jménem hospodářského spolku chrudimského promluvil pan ředitel Ant. Štěpánek z Medlešic stručně ale ze srdce.

Jim odpovídal posl. Starošítk, který poděkovav za neobčekaně vřelé uvítání, pravil, že Morava nebyla a také nebude nikdy nevěrou království českému, pokud naše hory státi budou. Výprava moravského rolnictva má posíliti snahu hospodářskou a svépomocnou organizaci domoci se lepší budoucnosti. Jest nám toho tím více potřebí právě nyní, kdy nepřítel mocný nejen u nás, ale i za hranicemi usiluje o naše zdoání. My tohoto boje však lekati se nemůžeme, budeme-li pevně zorganizováni, usjednoceni a budeme-li tvořiti jednotný šik kulturně vzdělaný a osvědčený. Lepší budoucnosti volal pak řečník „Na zdar!“

Slova jeho vzbudila v celém shromáždění bouřlivou osvěnu. Po té nastoupil pochod do města. V čele byly hudba a dámy, za nimi moravští hosté a ostatní spolkové. Obecenstvo nadšené hosty pozdravovalo. S oken veškerých domů sypáno bylo hostům na cestu kvítí. Průvod ubíral se k sladovně, kdež Moravanů přivítal předseda, p. Štěpánek majitel hotelu „Bída“ jednou, vlasteneckou řečí, poukazuje na důležitost styků vzájemných na poli národním i hospodářském. Jemu poděkoval p. Starošítk. V prostranné sladovně podány Moravanům španilými dámami masité zákusky a řízná medlešická pivo. Chrudimští p. hostitelé a předáci rolnictva prokazovali Moravanům všemožné pozornosti. Když se títo po dlouhotrvající únavné cestě trochu zotavili, nedalo jim to, a pustili se s dámami chrudimskými ve veselý taneční rej. Krásná Mařenka Pavlicová a choť p. posl. Pokorného byla v kole prováděna od páni Chrudimských. Než čas spěchal. Pan tajemník musea Štěrbá fotografoval moravské hosty a jejich průvodčí před sladovnou v pěkné skupině, načež se Moravané odebrali jednak do vykázaných jim bytů svých hostitelů, jednak navštívili cukrovár, místní závody průmyslové, lihovar a vůbec věci zajímavější.

Ke druhé hodině byl stkvělý banket v hotelu na Bídě a kuchyni i sklepa p. hoteliera Štěpánka všechna čest! Předáci z Chrudimi i z venkova účastnili se banketu, při němž proneseny četné zdavice. Protože o chrudimském národním svátku na počest Moravanů přinesl obšírnou zprávu rozšířený místní list „Český Východ“, omezíme se zde na stručné vylíčení pobytu Moravanů v Chrudimi. Vedeni funkcionáři hospodářského spolku, prohlédli si Moravané vzorný velký statek pana Štěpánka ve Vesce a některé jiné statky, dále v řadě hospodář. škol s rozsáhlými sbírkami, polemi zkušenosti a záhonů zelinářskými a při nich se nalézající škol u hospodyněk, teprve před 4 měsíci založenou a 16 chovank, mezi nimi dvě Moravanky, čítající. Dívky učí se tu všem potřebným vědomostem pro budoucí hospodynky a pořídky si již samy pěkně stejnozkroje. Učí se vůbec všechno pracovat, o čemž se ještě zmíníme.

Moravské hosty překvapila dále důstojná budova průmyslového musea císaře a krále Františka Josefa pro východní Čechy v Chrudimi, kdež nám nyní hlava obce p. dr. Havelka, dr. Fikar a p. Štěrbá i jiní pánové dělali neunnávné průvodčí upozorňující hosty a nezastoušenou laskavostí na všechny památné a cenné předměty, z nichž mnohé jsou pravá umělecká unice. Na schodišti p. Štěrbá pro museum opatřil opět fotografii slavné slovácké dívčiny, která se stála miláčkem všech Chrudimánů, ale přece prozradila, že slavného Čecha nechce, protože, inu, však to již Mařenka v „Prodané nevěstě“ všem prozradila. Vystavovatelé řemeslných výrobků ve stálé výstavě a tržnici budili svými cennými výrobky právem pozornost Moravanů. Títo prohlédli si též restaurovaný chrudimský velechrám sv. Salvatora, jehož památnosti a umělecké poklady vysvětlil Moravanům dp. kaplan Mikulovice, srdečně je přivítav. Dále navštívili Moravané obchodní akademii, různé partie města a posléze též klášterní ústav pro vzdělání učitel. Večer se konal „na sklepích“ koncert, kdež se odehrály četné projevy sbližení mezi Čechy a Moravany, takže zavládla zde bujará radost a veselí. Inu, proč bychom se neptali, když nám Pán Bůh zdraví dá a vřelou medlešickou chmelovinu k tomu.

Večer se shromáždili předáci Moravanů s chrudimskými svými přáteli „na Bídě“, kdež pronesena p. drem Havelkou, Fikarem, poslanci Starošítkem, Svozílem, Udržalem, Martinkem, ředitelem Eckertem atd. celá řada sbratřovací řečí a přátelských přání, jmenovitě též španilomyslným chrudimským dámám, neunnávným našim průvodčím p. drem Havelkovi, Fika-

rovi, Štěpánkovi z Medlešic i z Vesce a jeho pobočník chotí, moravskému rolnictvu a předákům výletu. Chrudimští alibili, že s Moravany příštího roku navštíví bratry Slezany a rolnický sjezd v Opavě a když se tak všeobecně mluvilo o tom utlačování a bídě ubohých slezských rolníků při pévímém plzeňském a granátové melničce, tu vysval redaktor František stábl přítomně, aby od slov přešli ihned ke skutkům a vybral pak do „kafetálku Bída“ s p. poslancem Martinkem na 45 korun ve prospěch národohospodářského poučení slezského rolnictva, kterýžto obnos odvedl p. dr. Havelka vůdci Slezanů, p. drem Františkovi Stratilovi. Brzo po půl noci odebrali se Moravané na odpočinek, neboť ráno bylo jim navštívit některé rolnické statky v Medlešicích a Dražkovicích.

Odjeli tam na více než půl druhého stu kočárůch s chrudimskými předáky, s předsednictvem hosp. spolku, s pány starosty a četnými rolníky na Chrudimsku o 7. hodině ranní. Jesničany, Medlešice, Mikulovice, Dražkovice osdobeny byly prapory; na silnici tvořili hosp. besídky, hasičské spolky, školní mládež a přebídní vesničané špalíř a hluchně zdřavili své moravské bratry. Dívky v světlých národních krojích obdařily je kyticemi. Na silnici bylo více slávobran a případnými nápisy. U Mikulovic dostavili se k uvítání Moravanů dp. kaplan Jos. Vaněček, páni učitelé a četní sousedé. V Dražkovicích budil všeobecnou pozornost Moravanů statek p. Františka Kabrhela, u něhož je osato cukrovkou 100 korců (38%), šita ozimového 22 korců (8 1/2% zaoráno), šita jarního 7 korců (2 1/2%), pšenice ozimé 12 korců (4 1/2%), pšenice jarní 41 korců (16 1/2%), ječmene 24 korců (9%), oves 46 k. (17 1/2%), směska 6 k. (2 1/2%), bobu a jetele po 16 korcích, máku 611 i zemčat 3 korce. K statku patří dále 23 korců luk a zahrad 6 korců. Dělnických bytů hosp. je 11 s 22 členy, ve vlastním obydlí 6 s 8 členy. V nepřetržitě práci celoročně je 8 mužů a 10 žen, s 6 nedělní přestávkou v zimě 1 muž a 10 žen, úhrnem 29 pracovních sil. Koňské potahy jsou 3, volských 6 (na podzim 12 párů volů). Vytrubkováno je 82 korců a 104 parcel celou o 23. Způsob hospodaření svobodný. Koně se vychovávají, volí kupují a pak vykrmují. Hovězího dobytka je 40—46 kusů, hřibata 3.

V klášterním ústavu chrudimském.

Za nynější doby, kdy všeobecný se ozývá mezi staršími lidmi stesk, že naše mládež příliš záhy stárne, stává se spatickou a nevěšmavou k vlastnímu svému povolání, panuje někde přece ještě život plný poesie, život přímo idilický, ačkoli je to ve zdech klášterního ústavu, ovšem uprostřed rozkošné zahrady na malebném návrší, odkudž je přímo uchvacující pohled na královské věnné město Chrudim. Krásný velký park, zelinářská zahrada, malá vinice, chřestovna, květinové záhonky, vše to svědčí, že ráj tento vytvořily ruky jemné, pilné, pro krásu stejně jak pro praktickou potřebu vnímavé.

Dne 7. července, jak ohlášeno, zavítali bratři Moravané před rolnickým sjezdem pardubickým do Chrudimi. Zvláštní vlak místní dráhy Chrudim Borohradecké přinášel milé hosty do nádraží dráhy severozápadní, a bylo mu tedy jiti kolem rozsáhlé a výstavné budovy dívčího pedagogia řízeného ctib. sestrami školskými III. řádu sv. Františka, jichž mateřinec je v Slatiňanech u Chrudimi. A tu se ukázalo, jak čistý, vlastenecký duch panuje v onom ústavu a internátě. Kandidátky mezi nimi mnoho Moravank, s toužebností očekávali příjezdu Moravanů, aby první ze všech uvítaly rodné bratry zpěvem a provoláním, jež vycházelo ze srdce vskutky hluboce dojatého. Chovanky skoro každá v rukou mávající praporečky národních barev, zpívaly milým hostům vstříc: „Moravo, Moravo . . . Moravičko milá . . . Bratřští Moravané byli překvapeni tak nenadálým milým uvítáním a propukly v odvětný jasot ze tříd vlaku. Ještě úchvatnější však bylo, když po uvítání v nádraží severozápadní dráhy, bral se celý ohromný průvod a tisíce lidstva lípovým stromořadím od nádraží. Tu pojednou z oken II. patra dívčího pedagogia, v nichž byla hlava na hlavě a praporečků jako květu zavznělo zas: „Moravo, Moravo . . . a libezný zpěv snášel se vstříc Moravanům. Uchvácení všickni hlubokým dojmem nad tak spontánním projevem lásky, stannuli všickni a celý průvod. S odkrytými hlavami vyslechli píseň, načež v poděkování zavznělo celým průvodem jako hukot vln: „Na zdar!“ Lekdo při tom hlubokém pohnutí zaslzel. A což teprve potom, když očekávaná návštěva Moravanů v ústavě samém nadešla. Moravané nemohli si totiž odepřít, aby nenavštívili ústav, kde od českých dcer dostalo se jim nejnadšenějšího uvítání. Živý ruch zavládl vši budovou. Ročníky byly zdobený od jásajících kandidátek a to vše k uvítání drahých bratrů z Moravy. Všecky ročníky se snažily, aby co nejlépe dokázaly, jakou lásku i úctu vzdávají Moravě. Tak ve IV. roč., kde před maturitou jen málo času zbývá, na počest Moravanům vykreslena na tabuli mapa Moravy a nad ní napsáno velkým písmem v polokruhu: Vítejte nám! — I ve III. roč. se významenaly; tam zvláště od Moravěk s velkou pečlivostí ročník vyzdoben trojbarvými praporky a na tabuli ve věnci z větviček lípových a karafiátů napsáno:

„Moravo, Moravičko milá!

Sláva Moravanům!

Na zdar!“

Malba jakož i oslovení provedeno rodnými sestrami Moravkami za spoluúčinkování všech ostatních. Každá dívka nakreslila aspoň jednu písmenu. Jaký to důkaz nadšení. — Podobně i v jiných třídách

na uvítání ročník osdoben, a napsán proslov. — Ve II. roč. namalována moravská orlice a kolem napsáno: „Vítejte nám bratři ze sesterské Moravy.“ — V I. roč. napsáno: „Svět k svému a vždy dle pravdy“ a báseň od VI. Štátného, jež začáteční písmena dolů čtena, dala slovo „Moravan“. V přípravné třídě ve velkém srdci zdobeném moravským vyšíváním a květinami napsáno: „Buďte nám vítáni, bratři Moravané!“ Pod tím: „Moravo, Moravo!“ Místo to ve všech oknech byly prapory a praporky, jež veselé vlály na uvítání. Chovanky zpívaly písně moravské. Když vzácní hosté procházeli budovou vedeni jsou říšským poslancem Udržalem, Starošítkem a Svozílem, dále mor. zem. poslanci Martinkem, Vykoukalem, Pokorným a paní chotí, Pavlicou se sleč. dcerou Mařenkou, náměstkem úřadujícím p. dr. Havelkou a dr. Fikarem, a doprovázeni byli jak ctihodnými sestrami, tak i kandidátkami, jež jásajícím zpěvem projevovaly radost nesmírnou nad jejich návštěvou. Snad ani jedině srdce nezůstalo chladným. Všem v oku plálo svaté nadšení, jež ovládlo všechny i milé hosty. Zpívány písně: Moravo, Jsem Moravan, Moravo spanilá, Kde domov můj, Hej Slované, Slované jsem. Potom slovenské moravské národní písně: Prindi, Janko premilený, Jakú jsem si frajerečku, Běžela ovečka. Bodej by vás, Už mou milou. V kostele zpívána starodávna píseň „Ejhle oltář“, kterou zpívaly všichni sebou. Zkrátka hlaholily slně ústavu nesčetnými hlasy úcty a lásky sesterské. Moravští hosté, jmenovitě dámy, byli překvapeni nanovo jak moderním zařízením ústavu (s elektrickým osvětlením a ústředním topením, vodovodem, lázněmi, nejmodernější prádelnou, sušárnou a žehlárnou) krásnou jeho polohou uprostřed nákladného parku s rozkošnou vyhládkou na město Chrudim, tak i čistotou, krásnou kapli, slavnostní síni, bohatými kabinetami a prostrannými a vzdušnými učebnami. Když vešli Moravané do slavnostní síně, kdež III. ročník cituplně, ohnivě a přehně zapěl „Smetanovu svatbu“, byli tím vzácní hosté hluboce dojatí.

Pod hlubokým dojmem milého přijetí a všeho toho, co viděli a slyšeli, děkoval představené ústavu náměstek purkmistrův p. Dr. Havelka a po něm říšský poslanec p. Jos. Svozil z Olomouce, který nadšeně vyvolal krajany své, aby rozlašovali doma chválu ústavu a do právě letos otevřené obchodní školy při tomto ústavě své dcery posílali. Pan poslanec potvrdil, že dívky jsou v ústavě vychovávány v duchu pravdě českém, vlasteneckém, že nadšeně ctí a oslavují naše národní velikany, že zdravím kypící jejich tváře a járá skoro dětsky nevinná a veselá mysl ukazuje, že tu v zdravém těle pracuje zdravý duch, který pro všechno dobré, krásné uslechtilé se rozněcuje. Při krásném sborovém zpěvu v koncertní síni slzeli dojatí Moravané radostí. Kandidátky učitelství je nadšeně vyprovodily až k východu z ústavu a četné chovanky vzkazovali tisícové pozdravy do svých domovů, všem rodným bratrům a známým a české jejich družky nemění sympatie k moravským hostům projevovaly. Všem Moravanům a Moravkám utkví klášterní ústav pro vzdělání učitelů a budoucích našich obchodnic v nejlepší paměti; neboť se na vlastní oči přesvědčili, že ústav vychovává dívky nejen zbožné, ale též ryze národně, aby jim pro praktický život poskytl všechny potřebné vědomosti a zkušenosti, jakož i dívkám nezbytně nutnou mravní oporu.

Redaktor, který v tomto čísle vzdává se právě odpovědného vedení tohoto listu, poznal v různých zemích již mnoho světských i klášterních ústavů, ale poznav zařízení chrudimského ústavu, byl jako všichni čeští i moravští hosté mile překvapen. Mnohý z čtenářů „Obnovy“ bude povděčen tomu, pozná-li blíže zařízení a stanovy pro dívčí pedagogium císaře a krále Františka Josefa I. v Chrudimi.

Ústav se skládá: ze čtyř ročníků, přípravné třídy a cvičné školy, jest tudíž přijatí každého roku možné.

Do přípravné třídy přijímají se dívky, které vychodily měšťanskou školu s dobrým prospěchem a dosáhly 14. roku svého stáří. Do I. ročníku přijímají se předem žákyne z přípravné třídy, které při závěrečné zkoušce, jež se každého roku ku konci 2. semestru odbyvá, za způsobilé uznány byly.

O přijetí u jiných žákyň, která se na začátku školního roku do I. ročníku přihlásí a zákonně stáří 15 roků mají, rozhodne přijímací zkouška. Zápis a přijímací zkoušky konají se ve dnech po 10. září. Při zápisě jest se kandidátce vykázati křesťanským listem, posledním vysvědčením školním, vysvědčením o tělesné způsobilosti, vydaným od lékaře státním nebo zeměpanským úřadem ustanoveného, výkresy, krasopisnými sešity, ručními pracemi a po případě vysvědčením o mravní zachovalosti od farního i obecního úřadu. Tohoto posledního vysvědčení však netřeba těm, které ještě téhož šk. roku, kdy o přijetí do ústavu se ucházejí, školu navštěvovaly. Dívky nemající měšťanské školy mohou navštěvovati pokračovací kurs v ústavě Slatiňanském (u Chrudimě) a takto nabýti způsobilosti do přípravy. Školné platí se měsíčně 12 K předem, externistky platí 14 K měsíčně. Žákyň, které nemají rodičů v Chrudimi, bydliti jest v internátě při ústavě zřízeném. Podmínky ku přijetí do internátu jsou:

1. Dívka musí být zdravá a k učení schopná.
2. Budiž zaopatřena slušným šatstvem a obuví, jak pro léto tak pro zimu. Podpadky (kramfleky) budiž přibity dřevěnými hřebíčky. Z prádla přinesí každá s sebou nejméně 6 košíl, 6 ručníků, 6 ubrousků, 6 párů punčoch, 18 kapesních šátků a 2 velké černé zástěry (empiere).

3. Postel opatřenou slavníkem poskytně ústav, přikrývku na postel, stolní náčiní, umývadlo a jiné celoroční potřeby poskytně internát za doplatek 10 K ročně. Dvě peřiny a prádlo na postel mějí kandidátka své, též přiborem ke stolu se každá opatří sama.

4. Stravného platí se měsíčně s prádlem 46 K. Obě jest zapraviti měsíčně napřed.

V nemoci dostane se kandidátka náležitěho ošetření, výlohy jest si však kandidátkám zapraviti. Návštěvy dovolují se první neděli a čtvrtek každého měsíce. Výjimky činí se u rodičů vzdělaných. Dopisy podléhají dozoru představené ústavu. Veškeré listy a zásilky, kteréhokoliv druhu neb obsahu, budiž adresovány na představenou internátu, vyjímajíc ovšem dopisy a podání, jež přísluší ředitelství ústavu. Prázdniny vánoční a velikonoční může kandidátka dle přání pp. rodičů strávit doma. Stravné se ovšem za tyto dny neodčítá. Též mohou se kandidátky účastniti za mírný poplatek vyučování řeči francouzské, hře na housle a na piano.

Při ústavě jest **obchodní škola**, aby se v ní dcery kupcův, obchodníků, továrníkův a vůbec všechny, které se stavu obchodnímu věnovati chtějí, nejen odborné (v účetnictví, vedení knih, pracích komptoirních) k zastání rodičův a příbuzných vzdělaly, ale i dle zásad mravních a vychovatelských se zúšlechtily, tak aby vypsely v řádné ženské povahy (manželek a matek).

Do obchodní školy přijímají se dívky, které dosáhly 14. roku věku svého a vychodily měšťanskou anebo jinou obecní školu s dobrým prospěchem. Přijetí závisí však na přijímací zkoušce, které se každá po zápise v dnech po 10. září podrobiti musí. Žákyním bydliště jest v internátě při ústavě zřízeném. Podmínky ku přijetí do internátu jsou tytéž jako na pedagogiu. Stravné v obchodní škole obnáší I. třída 21 zl. jako na pedagogiu, II. 16 zl. Nejkratší pobyt v ústavě jest jeden rok. Předčasně, neodůvodněně vystoupení odškodní se poplatkem 50 K.

Obchodní vzdělání jest dnes pro četné dívky nezbytné potřebné. Dobře pravil svého času hrabě Pötting: Žena vzdělaná, žena rozvážlivá, mírná, zbožná a mravní jest pravým požehnáním mužovým. Vnitro domu, ať prostá jizba, ať bohatá síň, ať salon šlechtice, vše to, co zde pod vládou ženy, vše, v jakém duchu ona s dětmi žije a je vychovává, jak vůči veřejnosti vystupuje, proniknuto má být svérázným typem rodné národnosti. Jste nepřemoženi, pokud na prahu jizby domu vašeho vládne národní žena. Žena má být vychována ve směru prakticko-hospodárném, aby poznáním těžkosti výdělků, naučením se šetrnosti, porozuměním všemu odvětví prací domácích buď s ma sebe zaopatřiti, buď muži svému v potřebách života bedlivě a opatrně napomáhati se naučila. Takové ženy potřebuje zvláště obchodník a živnostník. Poloviční starost spadne mu s krku, může-li se o obchod neb živnost starati žena, dovede-li vésti obchodní knihy a zápisky. Každý ví, čím je žena v tomto směru židovskému, německému, francouzskému, anglickému, hollandskému a švýcarskému obchodníkovi a živnostníkovi. Každá dívka česká nemůže se státi úřednicí u pošty a telegrafu, manželkou, učitelkou; takovým dívkám dopomáhá k samostatné existenci nejlépe obchodní vzdělání, neboť může se státi účetní, pokladní, komptoiristkou v různých obchodech a když pak v nich praktických vědomostí nabyla, může si zaříditi svůj vlastní obchod a státi se tak oporou svých rodičů a sourozenců. Dívka obchodně vzdělaná, vyzbrojená obchodními zkušenostmi, provádě se snáze i bez věna, neboť každý praktický obchodník ví, že manželka, starajíc se hospodárně o živnost, jest pokladem k nezaplacení, kdežto dívka bohatá, ale línivá, marnivá, nedbalá brzy je se svým věnem hotova a stává se muži často břemenem a přivede ho i s rodinou na mizinu. Naopak žena obchodně vzdělaná, šetrná, příčinlivá je pro rodinu zdrojem blahobytu. Nezapomínejme, že dnešní boje národů jsou boje národohospodářské. Zápas za naše práva národní skončí v náš prospěch jen tehdy, budou-li své muže, bratry a chefy podporovati české ženy v těch oborech své činnosti, které jim náleží. Z té příčiny doporučujeme obchodní školu v klášterním ústavě chrudimském pánům úředníkům, učitelům, obchodníkům a živnostníkům pro jejich dospívající dcerušky.

Moravané v Pardubicích.

Po deváté hodině dostihli moravští hosté provázeni pány dr. Havelkou a dr. Fikarem, četnými měšťany, starosty a statkáři z Chrudimska Předměstí pardubského, které bylo s velké částí ozdobeno praporey. Obyvatelé na ulici i s oken ardečně sdravili moravské hosty. U trati očekávaly Moravany paně i damské spolky pardubické, které tvořily v třídě Alšbětíně špalír. Mimo to vítali zde nadšeně své sou-druhy tisíce rolníků, jejich ženy, synové a dcery, které v ovčích kočárech, v šebřinových vozech a po dráze sjeli se sem hlavně z Pardubka, Chrudimska,

Vysokomytka, Litomyšlka, Chotěbořska, Čáslavska Kutnohorská, Přeloučska, Nechanicka, Jaroměřska, Býchanovska, Kosteletka, Holicka a s Králové Hradecka. Chrudimská hospodyňská škola dostavila se korporativně. Z Královéhradecka přijelo přes 100 členů hospodářského spolku, dále přeběhli rolníci se svými ženami a dětmi, v čele s panem Loučným starším z Řibeka. Z poslanecké se dostavili pp. Formánek, Jaroš, Hovorka, Kudrnka, Udrál, Doštal, Karel Adámek a Heřman Janda, okresní starostové a delegáti do zemědělské rady a předseda sdružení českých zemědělců p. Stanislav Kubr a místopředseda p. A. J. Prokůpek z Kutlíř.

Moravané vystoupili se zástupci Chrudimska z povozů, čeští rolníci bratřáky jim tiskli ruce a připojili se k jejich průvodu. Za střelby hmoždířů a svuků vířivé hudby ubíral se průvod k pomník bratří Veverků, vynálezců ručadla, kteří o zvelebení stavu rolnického získali si zásluh nesčetných. Předseda hospodářského spolku pro okresy pardubický, přeloučský a holický p. ředitel Eckert vítal Moravany, vzpomenu příchodu 500 bratří Moravanů před 17 lety k slavnosti odhalení pomníku a projevil naději, že tehdy navázané přátelské styky budou se stále utužovati. Uvítal Moravany jménem českého rolnictva a provolal jim: Na zdar! Hudba na to hrála a lid zpíval nadšeně píseň: Moravo, Moravičko milá.

Pan Markalous okres. starosta pardubický pravil, že moravští hosté přicházejí v čas největší potřeby, kdy jest nám čeliti proti společnému nepříteli. Vítá je jménem Pardubka i okresů sousedních a východočeského rolnictva vůbec. Na to vyzval českomoravské rolnictvo, aby si slíbilo vzájemnou podporu a upřímné přátelství.

Poslanec Heřman Janda, předseda české zemědělské rady vítal Moravany jménem klubu. Budou-li držeti v království, markrabství a vévodství Češi pohromadě, neškodí nám sebe horší koalice. Děkuje Moravanům za příchod a manifestaci národní svornosti. Zdraví posléze Moravany jménem odboru zemědělské rady. Kdo se podívá na zdatnost práce Moravy, musí říci, že mnoho vykonali. Děkuje východočeskému rolnictvu, že navázalo styky s Moravany a přeje si s nimi schůzky nejen v dobách zlých, nýbrž i radostných. Moravanům provolal Slávu!

Místopředseda Selské jednoty a vrch. redaktor „Selských Listů“ v Olomouci, p. říšský poslanec Jos. Švozil, děkoval za přátelské uvítání. Moravští rolníci přijeli do Čech nejen aby se poněžli a seznali zdejší způsob hospodaření, nýbrž také, aby se u bratří českých národně posílili a navázali nové svazky a utužili staré styky přátelské. Rolnictvo moravské bojuje krutý boj s nepřátelským nám Němcem, musíme proto nepříteli dokázat, že marny jsou jejich snahy, aby učinili hranici mezi Moravou a českým královstvím a učinili průlom do národní i politické pospolitosti země koruny české. Moravané přišli do zlatého prutu Polabského, aby dokázali, že se nedají zlomiti, že se nepodají, že s Čechy v království žijí a umírají (Bouřlivý souhlas). Přál bych si, aby v této chvíli celá Morava viděla, jak nás bratřáky vítáte. Přijměte za to dík nejen moravského rolnictva, ale celé české Moravy. Budeme-li státi při sobě jako jeden muž svorní, pak zloba nepřítel proti nám jest marna. (Bouřlivý souhlas). Rolnictvo jest kořenem českého národa, a chytne-li se kořene hniloba, jest to začátkem konce. U pomníků největších dobrodinců a přátel rolnictva prosím Vás, abyste si své spojili k ubájení stavu rolnického, byste slíbili, že se veškerou vůli a silou zasadíte, aby stav rolnický byl národu zachován, neboť neopustíme-li se my rolníci, půjdou-li s námi stavy ostatní, pak se nikoho báti nemusíme. Dokud je půda v našich rukou, marné jsou nepřítel proti nám vstupy. (Hřimavý souhlas a Na zdar!). Posvědnuv na to velký palmový věnec, protkaný větvemi z líp a růží a ozdobený stuhou barev morav., pravil: jménem Selské jednoty a rolnictva, že klade věnec na pomník bratřáků Veverkových na důkaz zvěsti úcty, radosti a holdu, vědomých Moravanů, kteří památku největších dobrodinců rolnictva zachovávají věčně ve svých srdcích. Nesiskal by národ náš ani ničeho na poli politickém, kdyby ztratil stav rolnický a kdyby necitil mužů o tento stav zasloněných. Řeč svoji končil provoláním Slávy památce bratřáků Veverkových (Bouřlivý souhlas).

Snaživý a dlouholetý jednatel hosp. spolku, p. profesor František Šova na to pravil: Drazí, milí, přátelé! Co jednatel hosp. spolku pro okresy Pardubický, Přeloučský a Holický přijímám věnec tento a dovoluji, bych zaznamenal šklivou a milou tuto Vaši pozornost a upomínku v památkostech spolku i města našeho. Nebudu mluvit k Vám, přátelé drazí jménem spolku našeho, neboť učinil tak milý předseda náš pozdravuje Vás; říká se však, že předseda jest hlavou každého spolku a jednatel jeho duší. Honosím se tím, že jsem duší milého spolku našeho, nikoli však duší vůdčí, nýbrž duší, v níž ukládá veškeré členstvo, veškeré rolnictvo tušby a přání své. K hlavě a duši pak patří i srdce a tu vězte přátelé milí, že vložilo členstvo i veškeré rolnictvo českého východu v duši spolku našeho jedině přání: Nabízíme Vám srdce své, to upřímné, české srdce, nabízáme Vám je celé, vezměte je s sebou tam na družnou Moravěnkou a chovejte je co přátelský a bratrský odkaz a důkaz, že patříme jedině k sobě a sobě. Shodě národa českomoravského a vzájemnosti naší: Žehnej Bůh!

Tu zahrála hudba naší národní hymny, kterou tisíce českého lidu se vroucím zanícením spívaly.

Na to se hnul průvod Zeleným předměstím ozdobeným do města. Sokolové a hasiči tvořili pohyblivý špalír. V čele průvodu kráčeli poslanci, starostové okresů a měst, moravští a čeští rolníci. Na náměstí a před radnicí, kde očekávali Moravany starosta města p. dr. Formánek, městský děkan vdp. Sloup a členové obecního zastupitelstva, utvořili Moravané, čeští rolníci, pardubické dámy a selky v národních krojích, veškeré spolky řady, s nimi pak vyplňovali celé prostranné náměstí tisíce diváků.

Na řečnické červenobílým plátnem potažené a ohvojené i květin v pozadí zdobené vystoupil pak starosta města, pan dr. Antonín Formánek, známý přítel Moravanů a rolnictva. Pravil: Drazí přátelé! Jest věru téžkou úlohou mluvit, když srdce při pohledu

na tak velkolepé účastenství city překypuje. Již se slov řeknů, kteří vítali Vás před sebou dobrodince rolnictva bratřáky Veverkovými, mohli jste sennati, jak vzácnou, jak drahou jest nám Vaše návštěva, jak vděčně a nadšeně bijí vám naše srdce vášně, že jste v počtu tak valném zavítali do středu našeho. A tyť pocit vděčnosti a bratrskou lásku přináší Vám vaše i veškeré občanstvo našeho města, které podnes zdobí se jménem velkého vašeho rodáka s doby české slávy, nasývajíc se s chloubou městem Pernštýnovým. (Bouřlivý souhlas). Jménem města toho Vás srdečně vítám, vida na Vaši návštěvu výmluvný projev bratrské lásky, jež vzájemně k sobě nás poutá. Po staletí námáhal se společný náš nepřítel, aby mezi Čechy a Moravany nastal shoubné sítě svárů a nedůvěry a dokud lids nevrátilo se národní uvědomění, zdálo se, že se dlo jeho daří. Než sotva že památka slovanových apoštolů poprvé shromáždila davy českého lidu s království na památném na Velehradě, a s druhé strany bodrý lid moravský v celých zástupech zavítal do slovanové Práhy, aby účast bral při kladení základního kamene k chrámu českého umění — pukaly rázem ledové kry nedůvěry a předsudků. Hlas krve zjednával si vždy větší platnost, my toužili vždy horoucněji po vzájemném styku a vždy živěji ozývalo se v nás vědomí, že jsme sobě na světě nejbližší (Výborně) a že Čech i Moravan ve všech zemích české koruny stejně jest domovem. (Bouřlivá pochvala a potlesk.)

A s hrdostí musím říci, že byl to v řadě ne poslední náš čilý hospodářský spolek, kterýž svými opětovanými výlety do různých krajů sesterské Moravy k vzájemnému poznání se našemu a k utužení bratrských svazků mezi námi výdatně se přičinil. (Sláva mu!) Každý z výletů těch byl pravým národním svátkem a jako účastník jejich vzpomínám s povznesenou myslí, jakým bratřákým zářem plály naše i vaše zraky, kdekoli a kamkoli jsme mezi vás zavítali a jak vroucně ujišťovali jsme se navzájem věrným bratřáctvím.

Dále pravil p. doktor, že návštěva Moravanů v době, kdy nám i ten drobet práva vzali, má tím větší význam. Přes národ těch vlastností, té práce a těch darů ducha jakým Bohu dík je národ český nepřecházejí dějiny k dennímu pořádku. Jen svorný duch a mnohosti dá ke svornosti Bůh. Morava Čechů nikdy neopustila, bojovati budeme svorně za naše práva a proto opětovně vítal Moravany jménem města, že jsme jedna krev, jeden národ a že jeden osud je nám souzen. Řeč a jeho upřímné české: Na zdar bouřlivě byly přijaty, hudba zahrála a lid spíval píseň: „Moravo, Moravičko milá...“

Mluvil Moravanů, mladý rolník p. Starošík s Huncovic u Litvle děkoval sympatickým svým hlasem. Pravil, že Moravané přišli do Čech také, aby pozvali české přátele k velikému výletu do našeho sesterského vévodství slezského, bychom posílili našeho Benjamina, našeho nejmladšího a nejvíce utíkaného bratra Slezana. Moravané Čechů nikdy neopustí a bojovati budou svorně za naše práva, za což dle potřeby budeme dle potřeby cediti i krev. Děkoval za uvítání, které v Pardubicích se děje za největšího účastenství veškerých stavů našeho národa a provolal všem stavům tohoto království: Na zdar! — Potlesk, střelba z hmoždířů a zpěv veškerého lidu následoval. Na to se Moravané občerstvili v Besedě a ostatní účastníci v okolních hostincích. Po 11. hod. konal se manifest. sjezd rolnictva, po čemž byl banket. Starosta p. dr. Formánek pravil připijeje Moravanům, že hraje v tomto shromáždění jakási úloha domácího pána. Pravil, že o triumfálním sjezdu v Prostějově pronesena byla myšlenka oplatit českým bratřím návštěvu. O neukutečnění této myšlenky se přičinil nejvíce předseda Selské jednoty, pan říšský poslanec Starošík, a připil mu tedy zdravici. Pan Starošík připil všem, kdož mají o uskutečnění výletu zásluhu v Čechách i na Moravě, pravil, že snaživý jednatel Selské jednoty mladistvý rolník p. Vaca s Příkaz nejvíce se vynasnažil o dnešní výlet, připil městu Pardubicím, veškerému měšťanstvu, rolnictvu i panu Vacovi. Okresní starosta pan Markalous kladl důraz na další pěstění shody českomoravské a končil: Vy budete naši a my Vaši. Pan Vaca s Příkaz pravil, že pocit blaženosti, který dnes v Pardubicích a večera osoton v Chrudimi Moravané zažili, není úplným. Schází tedy třetí bratr ze Slezska. Rolnictvo ve Slezsku se probouzí teprve ze spánku a jha roboty. Návštěva českomoravského rolnictva a jeho přátel bude mít pro Slezsko desateronásobný význam našich sjezdů, připil rolnictvu, Slezanům a tajemníku Slezské jednoty, panu Zikovi (Bouřlivý potlesk). Pan dr. Horák vítal Moravany jménem místního politického klubu a pravil, že dnešní slavnost je oslavou koruny svatováclavské a svornosti. Pan Karel Adámek s Hlinska začal do dob Karla Velikého, sv. apoštolů Cyrilla a Metoděje, bojů a vyhnutí Polabanů, pak se oháněl nezbytným u něho palcátem, husitským, dotkl se i slov Palackého, jenže nemluvil tak moudře s obestřetě jako tento největší Čech, a proti rozvášněným radám dra Kaizla, Engla, Kramáře, Zátka, ba i Stránského, mluvil po Baxovsku hyperadikálně. Řeč jeho budila mezi rozvášněnými lidmi úžas. Posléze mluvil pan poslanec Udrál a vybízel české rolnictvo k největšímu účastenství při rolnických sjezdech, které se budou konati ve Slezsku a v Prase. Přerovnění jeho o Sigismundovi by p. dr. Pacák a Engel sotva schválili.

Po banketu prohlédli si četní Moravané. Mezi nimi též místopředseda mor. zemědělské rady p. Seifert památnosti města a musem v zákmu, státní průmyslovou školu, akciový pivovar, strojírnou firmy Josefa Prokopa vdova a synové, Fr. Dvořáka, statky pana Červenky a Kudrnáče, zemskou donucovací pracovnu, vodní stavby z dob Pernštýnských a odebrali se pak na národní slavnost na Olšáncích, kde již od 4. hodiny bylo hlučno, koncert a sokolské cvičení. Dámy prodávaly zde u buffetu různé pochoutky, pokrmy a nápoje. Slavnost vsdor zimě a poprchávání byla přetně navštívena, zejména též rolnictvem z Hradecka. Jelikož večer přišlo, uspořádán koncert na Veselce, který skončen tanečkem. Po 1. hodině odjeli Moravané většinou domů za hluchých ovací. Někteří prohlédli si Králové Hradec, město polabské aneb i Ml. Boleslav i Prahu. Okamžitky v Moravanech, v Chrudimi a v Pardubicích stravené nikdy jim nevyjmí z paměti. Při budoucí návštěvě Čech slíbili mnohem větší účastenství.

Politický přehled.

O politické situaci promluvil v neděli dr. Šlený v Tovačově. Zmínil se především o národohospodářské činnosti, kterou považuje za nejzpusobilejší k vydobytí čelého práva našemu národu, poněvadž bez celého práva nebyly by nám ani státní právo ani korunovace nic platny. Souhlasíme úplně s panem dr. Šleným, že zanedbáním národohospodářských otázek (zvláště od r. 1889—1900) utrpěl český národ mnoho škody, ale dělati dnes českému lidu leškominy na státní právo, korunovaci a celé jazykové i národní právo v době, kdy nám vzaly i ta Gautschova nařízení, která fakticky rozdělila Čechy na tři jazyková pásma a popřála nám vnitřní úřední řeč pouze v ryze českých okresech — ač i to nám nyní vzato a na Moravě a ve Slezsku ani na tuto se nepomýšlí, zdá se nám býti přece trochu odvážlivo. Dokud nemáme moci, prosaditi ve Vídni ani jediné české národní školy veřejné, zrušiti v moravských městech přebytné neb zbytečné školy německé, dokud i v Čechách jsme vydáni časté libovali dotud to půjde s uskutečněním českého státního práva velice těžko. Jeho provedení znamená před chosí souhlas s upravením poměrů v zemích koruny české — moravského, slezského a českého sněmu. První dva sněmy mají většinu německou, našim národním a státoprávním požadavkům nepřátelskou a český sněm nemá ani tolik moci jednati o potřebách tohoto království, jak dlouho k vyřízení palčivých otázek nutno, český sněm nemá dnes ani tolik moci, aby upravil spravedlivé zemský volební řád, zemské finance, jazykovou otázku atd. Co pomůže teď vzpomínka, že český sněm 8. července 1619 se usnesl v Praze na revoluci, že v království tom, které prohlášeno za volební, může panovati jen ten král, který byl národem zvolen a důvěrou českého lidu vznesenou hodností královskou poctěn? Dnes platí u nás poslušnost dědičná, upravená pragmatickou sankcí a nač tedy uváděti nynější naše politické zápasy s usnesením a činností sněmu, který jako revoluční Habsburgskou dynastií sesadil? Frásemi se české politice na nohy nepomůže, ale s počítáním se skutečnou naší mocí a s danými poměry. Jsme rádi, že máme dědičného krále a dynasti; naši snahou jest a musí býti jen k nim poměr náš upravit; o svobodnou volbu krále nikdo rozumný u nás státi nemůže, poněvadž by se tím přivodily jen poměry, které při svobodné volbě králů nezbytně musely přivesti rozvrat a konečný pád a rozdělení Polska. Nemá-li p. dr. Šlený příznivcem radikálních a husarských hesel, která mají — jak sám v Tovačově pravil — tu špatnou stránku, že nepamatuji na konec, pak měl nechat volbu svobodnou i Bílou horu na pokoji. Hospodářskému programu a činnosti pana poslance Šleného na poli národohospodářském a školském vzdáváme jinak všeku čest. Co se politických jeho tvrzení týče, na ty šmahem přísahati nebudeme. Pan dr. Šlený tvrdil, že byla jazyková nařízení již docela hotová a že nám nebyla dána za nějaké rakuberské vyrovnání. Pan dr. Šlený se asi nepamatuje více, že páni poslanci dr. Pacák, dr. Herold, Stránský atd. souhlasili s nimi před prohlášením, že p. dr. Pacák je prohlášen za 45 proc. splátku našich požadavků, že hájil zvýšení daní a že klub dovolil svému členu p. dru. Kaizlovi, aby na základě §. 14. provedl věci, pro něž veřejně hlasovati neměla většina poslanců dosti odvahy — z ohledu na voliče. Mý hájíme náhled, že se má voličům říci pravda. Tím, že jsme před jistými skutečnostmi strkali hlavy jako pštros do písku, ani jsme jich neodstranili ani nezlepšili. Kde a když je třeba býti radikálním, pak chceme, aby se to dělo důsledně a vytrvale. To se však obyčejně nedělalo. Co se týče říšské rady, tu myslí p. dr. Šlený, že zatím rozpuštěna nebude, ale že dr. Körber po přání císaře jazykovou obnovu propiluje, tak aby ji sněmovna mohla přijati. Pakli to však nepůjde a do obstrukce by měli jíti naši poslanci, pak tato na zkoušku svolaná říšská rada se rozpustí a Körber bude poslán do pense. Pan dr. Šlený neví, co se potom stane, ale myslí, že půjdeme do obstrukce pravděpodobně my Čechové. Sám bývalý ministr spravedlnosti dr. Ruber mu řekl, že Češi nemohou si více dát libiti, než bylo v jazykových nařízeních Gautschových. Nemyslí, že by jednací řád byl oktroyován. Dr. Šlený si přeje novou většinu, ale ne s Jaworským v čele. V alpských zemích zjistil pro utvoření nové většiny příznivý obrát. Čeští poslanci však na každou cenu o utvoření nové většiny usilovali prý nebudou. Dr. Šlený se posléze prohlásil pro velmi opatrné jednání a pro svornost v českém táboře. Řeč dra. Šleného obsahuje mnohé velmi vzácné momenty. S čím nesouhlasíme, to nepokládá patrně ani p. dr. Šlený za dobré, myslí však asi, že radikálům musí se hodit nějaká kosť, aby měli co hrýzti, nevřeli a dali poslancům pokoj.

Moravští Němci nebudou pořádati společný sjezd. Nacionáli mají zvláštní sjezd 22. července v Olomouci a liberální 15. července v Brně. Moravští Němci leží si tedy zrovna tak ve vlasech jako naši Čechoněmci.

Ve Francii nastaly do podzimku sněmovní prázdniny. Vláda Waldeck-Rousseau se tedy udrží

přes dobu trvání výstavy pařížské, ale situace její zůstává kritickou. Generálové a plukovníci protiví se vlnám vojenským kreturám v ministerstvu a nelekají se ani přesazení ani sesazení; počítají patrně na brzký pád vlády dreyfussovské.

V Itálii je parlament k práci opět způsobilým a obě sněmovny podaly králi adresy oddanosti a věrnosti.

V Rusku prý bude zahraničním ministrem Novikov neb Ignatjev. Tento prý zná nejlépe čínské a turecké poměry, ale není v Anglii, Rakousku a Německu jako Pansláv oblíben.

O čínském povstání nemáme spolehlivých zpráv. Příčinou pobouření Číňanů bylo prý vyzývavé a bezohledné chování se Němců, Angličanů a Američanů proti Číňanům, vysokým mandarinům, ministrům, ano i členům císařského domu po porážkách Číňanů za války čínsko-japonské. Zvláště německí vojáci a německý konsul nedbali prázdňných ohledů, zacházeli s Číňany jako s barbary, poručili si jen a hned vyhrožovali násilím, pak li z ohledu na domácí obyvatelstvo a zvyky nechťeli Němcům vyhovět. Císaře, syna nobes, a vladárku, nasměl žádný princ jako rovný rovného oslovit, protože dle čínských názorů je čínský císař král králů, které považuje vlastně za své poddané. Pruský princ Jindřich si však audienci u císaře vynutil a císařovna vladárka musila ve svém paláci přijímati návštěvy evropských vyslanců. Tím si dle názoru čínského císařský dvůr zadal a nenávisť proti Evropanům rostla. Zášť přešla též na evropské missionáře a čínské křesťany, jejich vyučence, jichž je v Číně přes 1 milion, vedle 20 mil. mohamedánů a asi 370 milionů Číňanů a Mandžurů. Číňané jemnějších mravů ztráceli u dvora pudy, ustoupili do zátiší a rozhodujícího vlivu nabyl surový princ Tuan, jehož syn má se po nynějším bezdětném vládcu státi císařem. Tento se spojil s boxery, kteří se netajili úmyslem, Evropany a křesťany povraždit anebo aspoň z Číny vyhnat. Zprávy o zavraždění císaře a císařovny čínské se nepotvrzují a císařovna prý naopak pomocí prince Ůnga, Tuanga a jenerála Junga zmocnila se vládatství. Císařovna prý vyslance a Evropany chrání a živí a místodržitelům v jižní Číně, kteří se k boxerům nepřidali, nařídila, aby Evropany a křesťany chránili. V čele Evropanů předsídlých místodržitelů je prý čínský Bismark *Lí-hungang*. Dle jiných zpráv byl francouzský vyslanec zrovna tak krutě zavražděn, jako německý šl. *Ketteler*. Byli prý m. vypíchnuty oči, vytržen jazyk a byl prý poléván vřící vodou. Dle jedné z zpráv utrpěli Číňané u Těncinu velikou porážku. Dle nových zpráv jsou prý spojenci u Těncinu ve veliké tísní; mají nedostatek vody, řeka je otrávena morovatými látkami, vojáci topí se v bahně. Dne 5. a 6. června utóčilo 75.000 Číňanů prudce na 14.000 Evropanů. Číňané mají přes 100 výtečně obsluhovaných děl. Z jedné ruské setniiny zbylo ze 120 mužů jen 5 vojáků na živu. Japonci a Angličané utrpěli rovněž ziráty krvavé. Japonci prý přistáli v úterý v Taku s 22.000 muži, s 36 těžkými obléhacími hmoždíři a 120 polními děly, dalších 23.000 Japonců dopraveno bude do Číny v nejbližších dnech. 30.000 Rusů stojí prý u Arthuru na trati Kirin-Tokhikar. Boxerů provozují v Mandžursku a v severní Číně hrůzovladu. Princ Taku prý se prohlásil za císaře. Z to císař Kvansi lituje útoků na cizince a křesťany. Rakouská vláda pošle do Číny 2 pluky vojáků, do nichž se vojáci řadová dobrovolně přihlásí. Rakousko musí prý tak učiniti jako velmoc, poněvadž všechny velmoci vojska a loďstva své do Číny posílají.

V jižní Africe dělají tlupy burů Angličanům značné nesnáze. Za 9 měsíců 42.000 Angličanů padlo a raněno, 40.000 je nemocno a zbývajících 120.000 stálými boji a pochody pořád více ochabuje a se tenčí.

Drobná obrana.

Pana pastorevi Poliškoví ze Semtěže u Čáslavi se obrací útrobou — jak „Hus“ píše, nad tím, že školní rada nařídila, aby učitel vedl děti katolické ku sv. břimování. V Semtěži jest totiž soukromá škola helvetská, kam, že tam jiné školy není, chodí také děti katolické. Nuže, světa žasní. A ty katolické děti má vést učitel k sv. břimování. A pozor! Dvěma ctkvím najednou se tu děje bezpráví. Učitel na helvetské škola je luterán. Jaká to šlamastika! Škola helvetská, učitel luterán, děti katolické, pastorevy útroby obráceny, konec světa se blíží. — Jsme p. pastorevi tou radou, aby děti katolické do své školy nepřijímal, útroby jeho se zase vrátí na své místo a konec světa bude ještě na neurčitou dobu odložen. Jestliže pak se vtipnému pánovi pro „tu kuchařku J. H.“ totiž Obnovu zase útroby obrátí, učiní se v čas řádné oznámení, aby se každý před koncem světa upravením útrob spasiti mohl.

Drobné zprávy.

Všem veledůstojným a milým příznivcům a dopisovatelům „Obnovy“, všem přátelům a známým, s nimiž při od-

chodu s Králové Hradce na Moravu rozloučiti jsem se nemohl, vzdávám nejuptimnější díky za to, že mne v snahách svých podporovali. Jsa Moravanem a Čech smýšlením i srdcem, budu i nadále podporovati vzájemnost Moravy a Čech, kde jsem polovici svého života ve veřejné práci prožil. Svým přátelům a známým v Čechách jsem k dalším službám ochotným. Na shledanou! S Bohem! František Štábl, v Brně, Besední dům.

Řádná schůze obecního zastupitelstva konala se ve středu dne 11. července o 8. hodině odpoledne za předsednictví starosty města, pana Dra. Fr. Ulricha. Návrh, aby vyžádáno bylo na c. k. místodržitelství zavedení nucené jatečnosti, přijat byl jednolázně. Pan starosta přednesl zároveň důkladně vypracovaný, podrobný jateční řád, který byl schválen. Svolení dalších úprav v městských jatkách, nutných k jejich otevření bylo uděleno a povolen na ně další nklad 67.400 zl. Zprávy a návrhy pevnostního odboru přednesl náměstek starostův, pan architekt Viktor Weinhanget, jenž navrhl, aby panu učiteli Václavíkovi přenechala se k stavbě parcela ve výměře 116 čtver. sáhů poblíže nové továrny na truhlářský nábytek p. Ladislava Knypla. Po návrhu pana referenta schválen též náklad 961 zlatých na zřízení kanálu v ulici Rautenkranzové poblíže bloků živnostenských. — Jelikož stavby nových velkých domů na nábřeží Eliščině byly většinou dokončeny, doporučila městská rada dokončení upravení nábřeží Eliščina a na železně zabradlí povoleno 1000 zlatých. Elišchino nábřeží podél toku Labského až k hučavému mostu a důstojnickému parku stane se zajiště nejkrásnější královéhradeckou promenadou. — Práce nábytkové pro měšťanskou chlapeckou školu zadány byly firmě pana Ladislava Knypla za 1460 korun 20 hal. — Zpravodaj p. Dr. Zimmer doporučil po usnesení sl. městské rady zastavárenského odboru změnu stanov v některých bodech. Za kontrolora obecní zastavárny zvolen člen zastupitelstva, pan Petříček a povolena mu za to remunerační roční 500 zl. — Dále sděleny byly podmínky, za kterých politické úřady svolily k vedení pitného vodovodu po Pražském mostě přes Labe. Sl. zastupitelství schválilo podmínky c. k. místodržitelství žádané. — Pronájem dávky z lihovin ponechán byl dosavadním pachťům Fránklovi, Kohnovi a pl. Nettlrovi za 2100 zl. ročně. — Změny organizačního statutu vyšší školy obchodní v Hradci Králové předsedání výnosy ministerstva t. r. vzaty na vědomí. — Uprázdňené porce špitálské zadány p. B. Říhovi a Barboře Čermákové. Rozhodnuto o žádosti Fr. Holzbacha, dělníka v Žižkově, aby mu byla povolena částečná kapitalisace důchodu, jež mu poskytuje úrazová pojišťovna dělnická pro království České. Kapitalisace povolena a zadřel se mu 20 procent povoleného příspěvku. — Pan starosta Dr. Ulrich referoval posléze o zdárném pokroku skutečném elektrické tramway a dal též na vědomost, že před 6 lety podaný rekurs proti vyměření poplatků z koupě pevnosti byl příznivě pro město naše vyřízen, an z poplatků sleveno 7.600 zl. Pan starosta sdělil rovněž, že 16. července bude se jednati za přítomnosti stavebního rady p. Rytyše, zástupců zemského a okresního výboru jakož i města našeho o návržení regulace Labe okolo Hradce Králové, aby jeden ze tří alternativních projektů byl vzat za základ definitivního projektu k odvodnění okolí města.

Národ. slavnost ve prospěch Ústřední Maticy školské konala se v neděli odpoledne vzdor nepřiznivému počasí za hojného účastenství města našeho i širokého okolí. Dostavili se jmenovitě hosté ze Smiřic, Jaroměře, Kuklen a Pražského Předměstí. Dámy prodávaly v buffetu různé zákusky a nápoje, dále tu byl prodej donutů, pošta a obvyklé atrakce jako pouštění balonů, různé zábavy a tanec, jemuž zvláště mladší generace holdovala. Vlastenecké obyvatelstvo našeho města věnuje potřebné Ústřední Matici školské přízeň svou v míře neztenčené. Kéž by se tak i v jiných městech dělo!

Zdejší velitel brigády, c. a k. generalmajor Karel šl. Chizzola stal se velitelem c. k. zeměbranecké divise v Krakově.

Sportovní klub. Dne 22. t. m. koná se výlet klubovní na Zvíčinu; vedení má náčelník odboru turistického p. O. Vojta. Na místo resignovavšího p. JUDra Hrouzka zvolen náčelníkem odboru pro hry p. ing. Stejskal. K závodům silničním dne 22. t. m. v Polici n. M. pořádaným vyslán do sboru soudci zpravodaj klubu p. insp. Buriánek. Členem klubu stal se p. Adolf Křepelka, přednostka filiálky rak. ub. banky, hosty odboru pro hry staly se pl. Stejskalova, choť města, duchovního a sl. Patachova. Starostovi klubu p. JUDru Fultnerovi zaslán ze schůze výborové do Paříže sportovní pozdrav. Konečně učiněna nutná opatření v přímé spolkové remisii.

Úmrtí. Konvent benediktinů v Broumově oznamuje truchlivou zprávu, že dle vůle všemohoucího zesnul v Pánu veledůstojný Pán P. Gothard Tomáš Schuppl, O. S. B. osobní děkan a biskupský notář v Polici n. M. Narodzen 24. září 1828 v Praze, vstoupil do řádu sv. Benedikta r. 1848, na kněze vysvěcen 29. července 1852; býval kdysi kaplanem v Machově, v Martinkovicích a v Broumově, pak farářem v Bezděkově, v Něm. Verneřovicích a posléz od r. 1886 v Polici. Jsa řdy srdce dobrého, sloužil věrně Pánu až do svého onemocnění, jež nastalo dne 9. července ochrnutím mozku a zesnul tiše zaopatřen sv. svátostmi v noci na 9. července b. r. Pohřeb drabého zesnulého konal se ve středu dne 11. července o 10. hod. odpoledne v Polici n. M.

Pan Frant. Fischer, c. k. profesor gymnasia zde, věnoval 30 knih na zřízení knihovny pro české menšiny. Upozorňujeme obávaje jednotlivce na tento podnik místního odboru Národ. Jedn. Severočeské. Příspěvky na knihovnu přijímá pan MUDr. Leopold Batěk.

Družstvo pro zřízení obilního skladiště pro okresy Hradec Králové a Nechanice vešlo tedy šťastně v život a členové ředi-

telstva pp. Václ. Skvrna z Čistěvsi předseda, A. Čerový ze Státek místopředseda a Koutník jednatel z Lochovic konají pilné porady o tom, aby celou akci pro postavení obilního skladiště přivodili do přechodu a zřízení jeho co nejdříve uskutečnili. Na veškeré obce a hosp. besedy okresu hradeckého a nechanického obrátili se s žádostí o hmotnou a morální podporu, aby práce rychleji pokračovaly a k cíli dříve dospěli se mohlo. Jest zajisté jedině v zájmu a ve prospěch rolnictva, by podnik takový svépomocný, od něhož očekává rolnictvo ne-li úplnou nápravu, to alespoň značných výsledků v ohledu zlepšení našich hospodářských poměrů byl od veškerých kruhů zemědělských podporován. Uberská vláda poznává ohromnou důležitost obilních skladišť, nanesla se zříditi 120 takových skladišť obilních po celé zemi. Náš stát zvykl rolnictvo pouze jako vrbu osekávat a co nejvíce z rolnictva vytěžit. Dříve neslo rolnictvo téměř veškerou tíhu berních i vojenských břemen i ubytování vojska, dnes platí poměrně nejvíce daní a vojsku dodává nejlepší syny své. Na nepatrnou podporu státu má tudíž plné právo. Protože však stát své povinnosti k nejdůležitějšímu stavu ve státě neplní, musí konečně rolnictvo sáhnutí k svépomoci a organizaci. Rolníci v Dánsku, organizováni se po obcích a okresích, ukázali, seč dovedou. Náš lid chce viděti ovšem hned výsledky. Přistoupili-li za členy obilního skladiště, uvidí jeho blahodárnost v době nejbližší, neboť dosud všechna již zřízená obilní skladiště vydatně chrání zájmy rolnictva a docílila všechna větší neb menší zvýšení obilních cen. Žádáme tedy korporace obce, aby přiměřený příspěvek na zřízení skladiště věnovali a aby všechny spolupůlčany v obvodu obce vyzvaly, aby přiměřený počet podílů upsaly a vůbec, aby představenstva obecní i hospodářské besídky občany o důležitosti a výhodnosti obilních skladišť poučovaly. Do 15. srpna at uení jediného maloroelníka a statkáře na Královéhradecku a Nechanicku, který by 1, 2, 3 neb i více podílů dle velikosti svého statku neupsal. Po 15. srpnu se totiž posavadní cena 1 podílu z 10 korun značně zvýší. Obilní skladiště v Hradci Králové má všechny podmínky zdaru. Hradecké obilní trhy patří k největším v Čechách; rolníci z Hradecka, Jaroměřska, Nechanicka, Chlumecka, Pardubicka, Holicka, Kostecka, Rychnovska a Opočenska vyhledávají veletrhy zdejší. I když v Pardubicích, Jaroměři a v Rychnově bude obilní skladiště, budou mít hradecké obilní trhy eminentně důležitý význam. My jsme v „Obnově“ pokládali vždy za důležité podporovati akci pro zřizování obilních skladišť, která má za účel, provésti lepší organizaci tržby obilní a osvoboditi rolnictvo z nadvlády překupnictva, kteréž s pravidla nepatří ani do našich řad. Zřízení obilního skladiště nebude se potkávat se žádnými valnými obtížemi u nás, protože subvence státu, země a nezdrůditelná půjčka, jakož i upsané již podíly a které se ještě úplnou stavbu skladiště zabezpečí. Dary obcí, besídek hospodářských a peněžní podpory ústavu, které na Hradecku a Nechanicku pracují, vydají zajisté také slušný obnos. Opatření provozovací kapitál, potřebný k odchodu obilnímu, nebude nesnadno, poněvadž správa skladiště přijaté obilí bude hleděti prodati hned s výhodou. Že obilí rozříděné a řádně přečištěné se ve velkém lépe prodává, netřeba vůbec podotýkati. Obilnímu skladišti nabídne se zajisté vždy dostatek obilí, neboť sdružené rolnictvo dodá vždy potřebný počet obilí, takže se bude moci i armádě větší množství obilí dodávati. Mužové, kteří jsou v předsednictvu a v dozoru radě, jsou na Hradecku i Nechanicku vážení a budou pro přičinlivost i svědomitost svou požívatí důvěry.

Veliký koncert uspořádá v městském divadle Klicperově v sobotu dne 21. t. m. skladatel a professor konservat. ve Lvově pan Vojta Kuchynka, na kontrabas za spolúčinkování koncertní pěvkyně sl. Vlasty Malé z Prahy a operního pěvce dra Zony z Prahy, nově angažovaného baritonisty Národního divadla. Při klavíru bude náš domácí virtuos pan dr. Scheiner. Koncert budí již nyní veliký zájem mezi přáteli budby.

Průmysl věžových hodin. Pro pořádek a veřejnosti důležitý tento průmysl nalezl v první moravské výrobě věžových hodin F. Moravusa v Brně, pilného a svědomitého odborníka a může nyní každá obec, kostelní neb farní úřad lehce dobré věžové hodiny sobě poříditi. Vzorá tato velkodišna má praktické a výtečné modely, dokonale vypracování a velmi levné ceny, není proto divu, že i v cizině jsou Moravusovy výrobky hledané. Podobný domácí průmysl zaslужuje v každém ohledu odporučením a podporu a upozorňujeme proto opětně kompetentní úřady a osobnosti, by věžové hodiny, tento pro pořádek v každé obci nezbytný předmět sobě u první mor. výroby hodin Fr. Moravuse v Brně, Velké náměstí 8, zakoupili.

Výstava ručních prací na dívčí škole Výstavy ručních prací žákyň obecní i pokračovací dívčí školy pod vedením et. Školských Sester de Notre Dame vykasují každoročně plní žákyň i chovaneček, jakož i svědomitou péči učitelů. Jakkoliv se opakují na výstavě vzory, jež musí si každá žačka osvojit, přece jate nalezli jako každoročně několik moderních novinek, což nejlépe uveřejňuje z tendence níží zdejší „Osvětu židů“, jakoby školské sestry nepokračovaly duchem času. Výstava naplnila 8 veliké síně a byla po celý den návštěvníky přeplněná. Některé práce, avšak sl. Prokůpkové a Rindové budily zasloužený obdiv.

Z Výprachtie. Obnovu sv. missie (z r. 1899) konali zde důstojní páni misijníci z řádu nejvyššího Vykupitele P. Bernardin Čáka, superior, P. Karel Soukeník, P. Bohuslav Matějů v oktávě Božího

Těla od 14. do 19. června incl. s překrápným výsledkem, neboť 1808 věřících přijalo svaté svátosti aš na nepatrné výminky všichni osadníci. Pánům misijním řádům upřímně „Zaplať Pán Bůh!“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. července 1900. 1 h. pšenice k 12.00—13.00, žito k 10.70—11.20, ječmena k 8.50—9.40, ovsa k 6.80—7.30, pšen. k 00.00—00.00, vike k 12.00—13.50, hrachu k 15.00—19.50, jáhly k 18.40—0.00, krup 16.00—21.00, bramborů k 4.10—4.60, jetelového semínka červeného k 00.00—00.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 39.40 olejky k 0.00—0.00, lněného semene k 15.50—17.90, 100 kg. žitných otrub k 10.00, pšeníc. otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.00—2.40, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 6.00—10.—, jedna kopa cibule k 00.40 00.60, jedna kopa drobné zeleniny k 2.—

Dobrý HOSTINEC

převezmu.

Ct. nabídky pod adressou „Dobrá kuchyň 10“ do administrace t. 1.

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)
doporučuje P. T. veleduštoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

**Několik spolehlivých
dělníků truhlářských
na práci nábytkovou**

přijme
Josef Nevyhostěný,
závod truhlářský.
Hradec Králové. Nábřeží Františka Josefa.

Kulečník
menší soustavy,
**piano, pulty obchodní
a vícero větších
pěkných lamp,**
dále 1 orig. sud 130 litrů bílého uherského vína
má levně na prodej
Frt. Starý v Kuklenách.
(Medlešický sklad piva.)

Konvikt
pro katolické
kandidáty učitelství
v Hradci Králové, Adalbertinum.

Do konviktu se přijímají žáci na zdejších paedagogiu studující na celé zaopatření. Mimo jídelnu, studovny, ložnice a umývárny k dispozici budební sál s pianem a harmoniem a jinými nástroji hudebními.

Písemné žádosti podány buďtež doložené křestním listem a vysvědčením posledním prostřednictvím příslušného farního úřadu na nejd. Bisk. Konsistoř v Hradci Králové do konce srpna t. r.

Blížší zprávy podá představenstvo.

**Odporučuje se
pensionát
Voršilek
v České Skalici**

s krásnou zahradou. Ač vyučovací řeč německá po způsobu school of languages, nemůže býti o pnměčování ani řeči; vyučuje se též francouzsky, anglicky, v kursu pokračovacím hudbě, malbě, ručním pracím, vedení domácnosti, šití prádla atd. Podmínky sdělí

Představená.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář
v Nové Pace (Kronokate)
doporučuje se kn zho.ovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějších.
S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Jan Horák,
soukeník v Rychnově n. K.
zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby
pro dobu jarní a letní
Též velejemné
látky na taláry,
Četná uznání zvláště z kruhů veleduštojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.
Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku
Při hromadném objednání větší výhody.
Též na splátky bez zvýšení cen!

Následkem úmrtí majitele
pana Viléma Feista
prodá se hostinec

ležící těsně na pruské hranici v údolí Grünborn-Orlíoném, jenž následkem bojné návštěvy cizinců jest známý jako výnosný. Hostinec se prodá s veškerým živým i mrtvým inventářem za příznivých podmínek za slušnou cenu. Prostředníci se vylučují a koupěchtiví raději se přímo obrátí na dědičku, slečnu **Maril Schlagnerovu,** Grünborn pošta Kunštát (Kronstadt) okres Rokytnice.

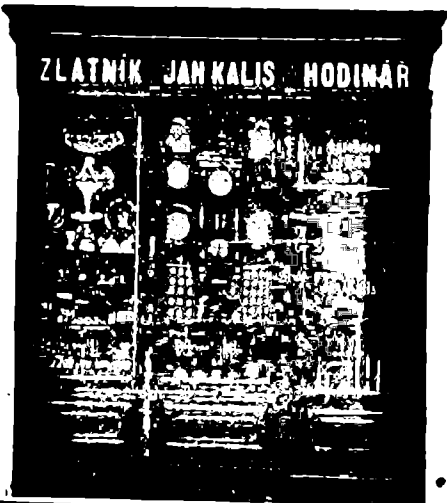
Oltáře, sochy a j.
ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma
Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní
v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.
Nejlépe odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

JOSEF ŠTĚPAN,
závod pozlacovačský v Pardubicích
opravuje jakož i nové stavy
oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

koupil velkou partii **slunečníků** i pracích **bluzek**, které daleko pod výrobní cenou nabízí.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

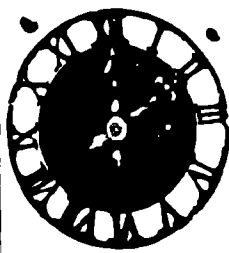
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a krasky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný cenník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věškové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Zahájení od 7. května až do konce září

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na proviz.

Křestní listy

(ex offio)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Prodá se levně

jednopatrový dům č. 17 v Kuklenách v středu obce při hlavní silnici ležící, se zahradou a polem, vše v jedné parcele. Dotazy s přiloženou známkou na odpověď vyřídí

Jan V. Balcar,

poštovník v Kuklenách.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Bndova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtíle, kasatelny, spovědnice, křtítelny, konsoly, svícny, lustry, pulťky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatné a franko.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 6000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství.
Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Vackova pilsenská velkorestaurace

u Choděru

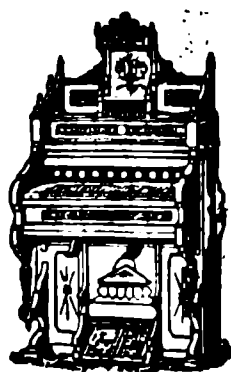
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti.

Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu.

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, libotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

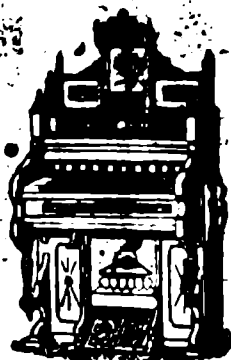

Česká největší rakensko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žínětky.

Obchodní akademie

v Hradci Králové.

Ústav má tři ročníky a přípravku.

Do přípravy přijímají se absolventi 3. třídy měšť. škol nebo IV. třídy středních škol (tito pokud prospěli aspoň u vyučovacím jazyce, zeměpisu, dějepisu a v reálných předmětech), kteří jsou aspoň 13 let starší.

Do I. ročníku přijímají se ti, kdož mají vysvědčení I. třídy ze IV. třídy střední školy bez zkoušky přijímací; absolventi III. třídy měšť. škol, kteří mají na vysvědčení známky veskrze „dobré“, konají přijímací zkoušku z češtiny, algebry a počtů. (Z francouziny se zkouška nedělá.

Tyto podmínky přijímání žáků byly nařizovány všem obchodním akademiím a není mezi nimi rozdílu.

Přihlášky přijímají se ústně od 15. do 17. července a od 1. do 17. září. Třeba mít a sebou list křestný neb rodný a poslední vysvědčení školní.

Pisemně lze přihlášiti po celé prázdniny, zašlou-li se doklady zmíněné.

Zkoušky přijímací jsou 16. července a 17. září. Školné jest v přípravce 100 K, v ročníkách 200 K ročně.

Všichni absolventi mají právo jednorozhodní služby vojenské.

Dotazy ochotně zodpoví a prospekt zašle ředitelství. Totéž podá také správce.

dívčím jednorozhodním kursem obchodním

při obchodní akademii zřizovaném.

Prodám piano

křížové (Petrof) za 240 zl. nové koupeno před 4 roky za 380 zl. Nabídka do administrace tohoto listu.

Fr. Tittelbach,

cv. uč. na uč. ústavu v Hradci Králové.

Hospodyňská škola

ve Stěžerách u Hradce Králové.

Nový XIV. škol. rok započne dne 16. září 1900.

Účelem školy hospodyňské jest, aby dívky, nabývají ve škole obecní přípravného vzdělání, vzdělaly se theoreticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ku správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola tomuto účelu vyhovovala má povahu internátu a osovna učebná jest tak uspořádána, že poskytuje příležitost nabytí vědomostí, bez kterých se žádná hospodyně v nynější pokročilé době neobejde. Vedle doplňování a rozšíření vědomostí na škole obecní nabytých, nabývají zde dívky odborných vědomostí v chovu zvířat domácích, sušičování mléka, vedení domácnosti a výchově mládeže; dále cvičí se ve všech pracích domácích, šití prádla a šatů, úklidu, vaření pokrmů jednoduchých i jemnějších, praní a žehlení, prací v zahradě, mlékárně atd., vůbec ve všech pracích, které jednou jako hospodyně a vládkyně domácího krbu umětí mají. Vydátnou učebnou pomůckou jest vlastní, vzorně zřízená hospodářství s chovem dobytka hovězího, vepřového a drůbeže, jakož i malá mlékárna na sušičování mléka a rozsáhlá školní zahrada.

Podmínky přijetí jsou následující:

1. Aby měla dívka propustku (bez kolku) dosvědčující, že jest zdravá, a dívka, která již několik let řádně školu nenavštěvovala, opatřiti si jest vysvědčení mravů od obce.

2. Lékařským vysvědčením (bez kolku) dosvědčující, že jest zdravá, a dívka, která již několik let řádně školu nenavštěvovala, opatřiti si jest vysvědčení mravů od obce.

Za celé zaopatření ve školní, společné domácnosti platí se měsíčně 32 K předem; školné obnáší 60 K za rok.

Slavná okresní zastupitelstva: Král. Vinohradů, na Smíchovské, v Karlíně, na Mělnice, v Jaroměři, zřídili letos stipendia pro dívky svých okresů, k usnadnění návštěvy školy hospodyňské.

Bližší správy podá ochotně ředitelství školy.

Kdož má v úmyslu dceru svoji do školy náti dání, nehžt laskavě přijde si ústav prohlédnouti, aby se o všem přesvědčil.

Jest záhodno, aby zvláště starší dívky přihlášily se pokud možno záhy, neboť může býti přijato pouze 40 chovek a již nyní je slušný počet přihlášek.

Kuratorium a ředit. školy hosp. ve Stěžerách.

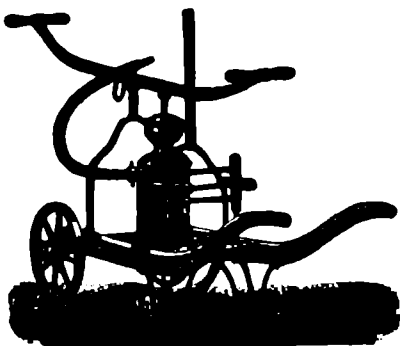
M. Trachtová,
ředitelka.

J. Lomský,
předseda kuratoria.

Konkurs.

Beseda v Hradci Králové vypisuje tímto konkurs na propachtování živnosti hostinské č. p. 89 pozůstávající ze tří místností v 2. poschodí, tří místností v přízemí, kuchyně, 2 sklepů a z obsluhy místností besedních.

Oferty podány buďtež do 15. srpna t. r. správci domu panu c. k. správci Kohoutovi, jenž též bližší podmínky sdělí.

P. T. obecněstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově zlepšených berlovek, doporučených pro sbory hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou. Čerpadla na motůvku, vodu ze sklepa, petrolej, luh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojky na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvětrání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výstupnímu kohoutku, též k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jahly, náčináky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností koutem neb zkaženým vzduchem přeplyných. Též mám na skladě lihové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choce,
klempřství a výroba stříkaček.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyřídit. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již svícením se stříbrem Jeho biskupské Milosti. Starý závod má mše se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. zákazník a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, relikvířů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, táček na křesť, svíců, paciálků, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

P. 7.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaků a výroba likérů

(dříve závod na sušičování ovoce)

J. U. G. J. Tomášek,
ve Vys. Mýtě

doporučuje své již zhovalné pověsti polévající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

které v závodě již před lety vypáleny byly, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak tento, tak i se stránky zdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí trávicích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vřele své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdraví neuhličitých) vlastní snalecky řízené výroby, jež jakostí svou všem cizosemekým výrobkům čeliti mohou.

Též doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepšími snámkám draso placeným.

Ku konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě vlastní péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Moraschino sejména pro dámy likéry výtečné.

Žádejte ceníky!

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kainit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí: Poštorskou sadru superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. ohlenských mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělé hnojivo a kyselinu sírovou.

A. SCHRAM

v Břeclavi, Poštorské a Lísku u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

Žádejte české a křesťanské výrobky.

Zasílám i menší objednávky různých likérů vyplacené z dovozného. Nejlepší hodí se 6ti litrové deminony 1 litr 80 kr. a 1 zl. 10 kr.

Třebeňská slivovice 60 kr., 80 kr., 1 zl. Pro pány obchodníky a hostinské příměření arážka.

Ceníky se zašlou.

Sklad třebeňské továrny

A. DVORÁČEK
Praha.

Jindřichská ulice č. 27. nová.

OBNOVA

Číslo 29.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 20. července 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Revoluce či obrat pokojný?

Revoluce — násilný převrat ve státě či vlastně v jeho řízení neb vládě, svržení zákonného panovníka — jest něco, co křesťanství zapovídá, ale co se ve světě často děje a dále.

Posvátná kniha jedna v celém světě známá vypravuje, jak po králi Salomounovi nastoupil na trůn jeho syn Roboam. Ale o trůn stál též Jeroboam, který měl — jak se nyní říká — též stranu v národě. Ale přívrženci jeho nechťeli přece ničeho násilného se dopustiti a proto „všecko množství“ lidu mluvilo k Roboamovi: Otec tvůj přetěžké jho vložil na nás, protož ty nyní polehči panování otce svého přetvrdého a jha přetěžkého, kteréž vložil na nás, a budeme sloužiti tobě. — I radil se Roboam nejprv se staršími a ti řekli jemu: Jestliže dnes uposlechněš lidu tohoto — a prosbě jejich povolíš, a budešli jim mluviti přívětivě, budouť služebníky tvými po všechny dny. Ale neučinil podle rady této, nýbrž podle rady mladších a oznámil lidu: Otec můj mrskal vás bičiky, ale já mrskati vás budu biči uzlovatými. A co bylo následkem této neustupnosti a tvrdosti? — Revoluce. — Lid rozlístostněn ukamenoval berního úředníka Roboamova; král vsedl rychle na vůz a ujel. A králem nad větším dílem království stal se Jeroboam, Roboamovi zůstala jen malá částka, jen pokolení Judovo.

Špatná rada, umíněnost, tyranie králova způsobila revoluci. To káž by uvažovali obzvláště za našich dnů ti, kteří mají hlavám států rady dávat. — Některé listy nazývají obstrukci, jak ji udělali mladočeši, revoluci. Zapomněli ovšem, že ji udělali Němci o mnoho dříve. Ale nechť! Ať to byla revoluce. Ale právě proto záleží nyní na dobr radě více, než kdy jindy. A proto zrovna bláznovstvím jest, křičeti jistý německý listek: Na Čechy s puškami a kanony! Mimoděk napadá tu to z toho příběhu o těch bičích uzlovatých. — My však — ti „starší“ — voláme: Budiž vyslyšena prosba lidu dobrého, loyálního, budiž mu uvolněno, a bude nejlepším poddaným i na dále. Vždyť — byla-li ta obstrukce již jakousi revolucí — nezpůsobil ji lid sám ze sebe, lid dobrácký, ale způsobila ji ta rada, o níž jsme se dověděli v říjnu roku 1899, dle níž se nám zase vzalo, co bylo velikým uvolněním pro nás.

Ale nedělají se revoluce jen snad tím způsobem. Posvátná kniha naše oznamuje o předchůdci Roboamově: Král pak Salomoun zamíloval si ženy cizozemky mnohé. A když již byl star, nakaženo jest srdce jeho skrze ženy, že jest následoval bohů cizích.

Bohužel, že i novější dějiny ukazují na některé takovéhle Salomouny při dvorech a na trůnech. Jest n. p. jen potřeba otevřítí dějiny posledních králů francouzských před revolucí, vzpomenouti jen na jméno pověstné Pompadúry a poznáme, jak cizoložství neb smilstvo podkopává trůny. Za takových poměrů král — třeba na venek tyran — jest hříčkou v rukou žen, a následuje „bohů cizích“ to jest, za takové vlády hyne náboženství, bují prostopášnost i v národě rozpoutávají se vášně, vážnost k trůnu klesá, až to mnohdy končí — jako ve Francii — revolucí tak děsnou, že se s výše trůnu jde až pod stínadlo.

Někdy se při té spoustě nahoře nejen nechává neúčinně náboženství hynouti, ale následování bohů cizích záleží taky v tom, že se stát dělá i tyranem církve, že se její působení hubí a maří a tak se zkáza mravní a s ní revoluce jen urychluje.

Někdy se ovšem stává, že se i v dobrém — v celku — národě provede revoluce několika lidmi, ctižádostivými, sobeckými pňvahami. A tu platí slova španělského jednoho spisovatele, že revoluce taková nadělá sice taky škod mnoho ale více jen na majetku a blahobytu vezdejším; ale že národ ve svém celku měl pevný základ náboženské mravnosti, zotaví se brzy. Hůře však jest, když se revoluce

vyvinula znenáhla zkázou náboženství a mravů dlouholetou. Tu revoluci neklesává v záhubu jen trůn, tu buď úplně zmírá národ anebo oslábne, až na pokraj hrobu jsa přiveden.

Máme nejlepší příklady doma. Husitství začalo, jak se zdálo, jen z nejčistšího zápalu náboženského a přičítá se mu zásluha o počestění měst našich. Ale do husitství mísila se zkáza povah, zkáza mravů. Páni a města práhli po statcích katolických a po porobě lidu selského a maloměstského, a vášněmi těmi dali se unášeti. A při tom klesalo náboženství úprkem. Lid byl pleten tak, že na konec nevěděl, co má věřit. Do národa takto rozervaného dralo se tudíž lehce protestantství německé. A toho se chápali na novo ctižádostivci po statcích práhnuoucí, a zhýralá prostopášná šlechta milovala luteranismus pro zásadu Lutherovu, že dobrých skutků třeba není, jen víra sama že spasí. A tak se tu objevil národ nebo raději český stát nábožensky i mravně zkažený. A právě z této zkázy vyvinula se revoluce, kterou stropili Češi i Němci protestantští proti králi Ferdinandovi. Což divu, že revoluce ta přivedla národ až na pokraj záhuby. — Jediné štěstí při tom neštěstí bylo to, jak dějepisec náš, hradečan Tomek píše, že se zavedením katolického náboženství dostala mravnost národa zase na pevnou půdu. To tedy z dějin hlásá nám slovatný laik.

A proto jest nám obzvláště za dnů našich tolik úzko, vzpomínáme-li na budoucnost ubohého národa našeho.

Na jedné straně vidíme nepřátele jeho, kteří s pravou chutí šlehají nás „biči uzlovatými“ a tím právě nespokojenost až i ku vzpouře nakloněnou vzbuzují.

Na druhé straně však vidíme, kterak mnozí synové národa buď lhotejně hledí ku zkázě náboženství a mravů anebo náboženství dokonce i podrývají a v odporu proti náboženství otců našich posilnění národa — štvanicemi protestantsko-novohusitskými — hledají.

Nedejž Bůh, aby se vyplnilo slovo: Hůře jest, když se převrat vyvine z dlouholeté zkázy náboženství a mravů. Národ nábožensky a mravně zkažený jest ovšem lehko k revoluci dohnati, ale konec toho býval až posud vždy — záhuba až k smrti.

Tím ovšem není řečeno, aby si národ dal všecko i ty uzlovaté biče libiti. Ne! Nikdy! Ať se hlásí o své právo, ať se hlásí se vším možným důstojným důrazem. Ale právě ten důraz je opravdu důrazem nahoře, když pochází od národa nezkaženého, nesesláblého. Vykřičet se a napít a zazpívat: Hrom a peklo a dost — a třeba se ještě mezi sebou servat; anebo, když to nenese ni zisk ni slávu, se vším bouchnout, tak budou tím více se vyskytovat ti jistí rádci a ty uzlovaté biče na zádech našich.

Končím slovy: Jen ze zkázy náboženství a mravů nahoře nebo dole plyne revoluce a dělá spousty. Národ však nezkažený mravní silou svou vydobude si obrat pokojný a tudíž i blahodárný; a právě o ten usilují katolíci čeští. Káž by jim bylo rozuměno!

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 14. července.

(Potřeba správného životopisu Mistra Jana Husa. — Výhody nové správy Nár. Divadla. — Několik slov k poslaneckým kandidaturám.) Od posledních tří desetiletí vchází v Čechách hlavně přispěním a nátlakem zahraničních kruhů, jež více ani označovati netřeba, více méně v obyčej, že se zde hlučně vzpomíná dne 6. července na smrt Mistra Jana Husa v Kostnici, kde byl tento nevěšední Čech následkem věrolomného nedodržení daného mu slova od císaře Zikmunda upálen.

Po slovech biskupů, když byl Hus z kacířství usvědčen, „na roskas od krále Zikmunda daný“ odložil falckrabě Ludvig Heildberský zna-

ky říšské a vzav vězně v moc svou, odevzdal jej konšelům kostnickým s těmi slovy: „vezměte Jana Husa, jenž dle nálesu krále pána našeho nejmilostivějšího a s roskasu našeho má co kacíř upálen býti“.

Tak čteme v „Dějinách národa českého“, jež sepsal František Palacký a sice v díle III. částka I. str. 230.

Tento díl Palackého dějin, v němž protestant a bývalý kandidát evangelického kazatelství nade vši pochybnost jasně a zřetelně na základě nepopíratelných pramenů vykládá, kdo Husa upálili kásal a upálil, nachází se v tisících výtiscích v rukou českého lidu již padesáte let. A proto za padesáte těchto let tento český lid vlastně neví, co mu o konci a smrti Husově jeho za otce národa vyhlášený vůdce a historik napsal. Tak pilně a dbale čte o své minulosti v Palackém! Na místě toho posluhává agitaci lidí, jež byl hlavně letos katolický pražský denní tisk povinnen za včas předem upozorniti, aby se o Husovi sami dokonale alespoň z Palackého poučili, co o něm mluviti smějí a jak ho líčiti pravda připouští.

V ohledu tom jediná letos královéhradecká brožura „Oslava Husova“ věcně a plně působila, kteráž opřena jsouc o historická data nanejvýš účinně lid o významu Husově poučuje. Co se letos ve příčině oslav Husa stalo, čeho z jiné strany při tom zanedbáno, toho více odčiniti nelze. Avšak ze strany vážné české intelligence nezbytno jest působiti k tomu, aby se jménem Husovým rozmanití pánové nehausírovali v zájmu povznešení a rozčilení popularity — vlastní. Proto třeba na to nejdůtklivěji nalehati, aby co nejdříve podán byl českému lidu podrobný, správný, vědecky spolehlivě zpracovaný a o prameny opřený a fakty doložený životopis a skutkopis mistra Jana Husa. Přímou toho se dovoláváme, aby v přední řadě k této osvětové úloze povolán vědecké korporace, jako jsou „král. česká společnost nauk“, „Matice Česká“ a „Česká Akademie věd“ o to pečovaly, aby co nejdříve životopis a význam působení Mistra Jana Husa byly za jejich dozoru a zodpovědnosti pro český lid sepsány. Opatření díla takového ostatně povinnu jest od korporací těchto žádati také „Spolek pro vystavení pomníku Husovi v Praze“.

Tím zajisté a jedině dojde se k tomu, aby český lid nabyt o Husovi představy správné. Působení Husovo z dějin českých vymazati nelze a jediná katolická strana v Čechách v první řadě vždy k tomu pracovala, aby bylo podrobné vyličení jeho opatření a doposud jediný katolík to byl a sice probošt vysehradský dr. Lenz, který na ten čas nejdokonalejší a nejvěcnější knihu o učení jeho již před dvacíti lety na vědeckém základě vydal.

Proto nezbyvá, než-li aby (k vůli umálení chybných názorů a k vůli zamezení dalších agitací) česká intelligence co nejdůtklivěji od českých korporací vědeckých, jež země a stát svými subvencemi vydržují, žádala o zjednání příslušného a všeobecně žádoucího světla v otázce Husově. Musí se na to nalehati a sice co nejvážněji a máme za to, že veškerá intelligence jest v ohledu tom jednomyslná, aby co nejdříve důkladný spis o Husovi české veřejnosti do rukou se dostal a aby za správnost jeho vědecké činitelé ručili. Hus jako universitní professor jest také „universitní otázkou“.

Pražští učenci laikové zdají se býti však poněkud opatrní nebo pohodlní. Sami ani pro, ani proti se neangažují, ač účelem vědy není, aby mlčela, ale její povinností je pravdu hledati, pravdu mluviti, zejména když k tomu je jednak dostatek veřejných prostředků a jednak je pravda potřebnou!

„Pražská věda“ padla v jakousi dřímotu, tak že o pražských elektrických dráhách rozhodují na místě techniků ševci a krejčí a o Husovi mluví lidé, kteří většinu jeho spisů ani vyjmenovati, ani čísti nedovedou, tak že nemějí pověděti, co chtěl a činil Hus, ale povídají, co jim na jazyk přinese — slina.

* * *

V Praze se nyní náramně vyvíjíme a bavíme! Pomocí nejvlivnějších vůdců „národní strany svobodomyšlné“, čili jak nyní dorůstající mládež ve své všeobecně dovolené kritičnosti všetečně říká a píše „lehkomyslná“, dostala se správa Národního Divadla do nových rukou. Mladochestí výtečníci mají doposud málo „starostí“ a málo „nepřátel“, proto musili převzít zodpovědnost ještě také za „Nár. Divadlo“, z něhož v přední řadě vypuzen byl dlouholetý řídící Fr. A. Šubrt.

Část viny toho nese ovšem sám. Spolehal a důvěřoval příliš skutečnosti a zapomněl počítati s možnostmi, jež ho náhle přepadly a skutečnost jim musila ustoupiti.

Pan řídící Šubrt potěšen tím ovšem není. Ale velice se všeobecně líbí, že jenom tak tiše nedal se zahrati do kontka. Jako starý obratný žurnalista ve správě v sedmáctém roce své činnosti při Národním Divadle rozsvítil bengál, v němž zejména nynějšího intendantu Národního Divadla p. dr. Jos. Herolda s křišťálovým pancéřem ukázal v celé jeho — maličkosti. Tolik nevyvratitelné pravdy p. dr. Heroldovi nepověděl ještě nikdo tak závažný jako řídící Šubrt a zajisté se nemýlíme, že je to začátek konce laciné slávy p. dra Herolda, který se tím dostal do módy. Všude se se smíchem o tom vypravuje, jak si s ním p. řídící Šubrt jako s míčem zahrál. O následovníky v tom nehude nyní nouze.

Nová správa divadelní pak může si však jenom gratulovati, že bude mít tak zkušeného, v péře obratného, neunavného kritika a rádce, zkrátka autoritu, při všech svých podnicích, jakou se jí zajisté pilně a rád ukáže býti pan řídící Šubrt. Ten nám ručí za to, že buďto nová správa bude výbornou, anebo že bude brzy následovati vlaštovičky, až se budou na podzim stěhovat.

To pak všeobecně budí obdiv, proč mladochestí předáci se tak vážně v divadelní otázku zapletli. Jako by neměli dost na těch výčitkách, jež se nyní ze všech stran na ně pořád sypon! Nové správě Nár. Divadla nebude nikdo žádný možný případný nezdar zazlívati, ale celá veřejnost za všechny možné jeho neúspěchy učiní zodpovědnými mladochestské osobnosti, jež ji Národní Divadlo jako přisedlíci zemského výboru svěřily.

My ovšem bychom si upřímně přáli, aby „Národní Divadlo“ kvetlo a šťastně působilo dále, osobnosti nám nejsou nijak rozhodujícími, neboť my dokonce očekáváme, že se v nové hře kusy, jako je „Pražský Žid“, více na jevišti „Národního Divadla“ neobjeví.

* * *

Přijetí kandidatury živnostníka p. Kratochvíla ze Žitkova za zemského poslance za města Rychnov a Dobrušku, posuzuje se v Praze všeobecně jako ztráta politického kompasu v Rychnově a v Dobrušce. Pán ten byl již jinde vlídně jako kandidát poslaneckví odmltnut a sice z důvodů věcných. Jak čas ukáže, poznají přátelé jeho v Rychnově i v Dobrušce, že k poslaneckví nestačí jenom nejlepší vůle býti poslancem a v Praze panuje udivení, že ve městech těch nepřihlásil se o mandát alespoň živnostník domácí, neboť jich je tam celá řada, kteří nad p. Kratochvíla dokonce vysoce vynikají. Spůsob kandidování p. Kra-

tochvíla jest u vážných mužů nepřipustným. On nekandiduje jako mladochest, ale ve případě zvolení s mladochestí prý půjde! Co je to za divnou řeč na začátku dvacátého století? S kým by nyní měl jíti, snad ne s p. Irem? Písmo sv. praví: Vaše řeč buď ano, nebo ne! A proto podobné podmíněčné kandidování má býti velmi stranami a to nejprve živnostníky samými — a potíráno. Ostatně pro živnostenské otázky mají živnostníci celou řadu zvláštních poslanců za obchodní a živnostenské komory, ať jen ti pánové stojí na výši doby a potom stane se poslanecké kastovníctví „zbytečností“, zejména když se ukázalo, kam vede.

Co by rozšafní a moudří rolníci dnes za to dali, kdyby „rolnických“ poslanců, jichž nechceme jmenovitě uváděti, — neměli! Snad upozornění toto postačí k porozumění, že je na čase, aby „hon sa mandáty“ byl jak náleží omezen a aby se především za poslance kandidovali a volili v první řadě mužové k tomu způsobili a vhodní.

Politický přehled.

Předseda ministerstva dr. šlechtic Körber, dle těchto dnů u císaře v Římu a Habsburgu. Tajné konferenci mezi ním a císařem se připočítává veliký politický význam a má se za to, že již v krátké době dojde k nějakému rozhodnutí. Zdá se, že převládá náklonnost pokusiti se ještě jednou o řešení jazykové otázky smírným dohodnutím mezi Čechy a Němci. — Jak ale ty bývalé „smířovačky“ dopadly, tak by dopadlo i toto a bylo by škoda času i peněz, aby se nová akce v tomto směru zase prováděla. Ze Němci od svého programu neustoupí, to nasvědčuje tón jejich časopisů — a že my se nepoddáme, o tom svědčí mnohé schůze a tábory lidu, které se nyní na všech stranách vzhledem k nynější politické situaci konají. Dle podmíněné ochoty německých konservativců, vyslovené v „L. Volksblattu“ dalo by se souditi, že snad dojde k obnovení pravice. Jest to však jen domněnka a my pochybujeme, že by se stala skutečností.

Polský týdeník „Monitor“ uveřejňuje ostrý článek proti polskému kolu a zejména proti jeho výtkám české obstrukci. Polské kolo tvrdí, že česká obstrukce poškodila státní potřeby. „Ale první státní potřeba“ — píše „Monit.“ — „jest vyměření spravedlnosti všem národům, tvořícím stát. . . Stát, který nemůže činiti po právu svým národům, není hoden, aby se za něj pohnulo prstem. Otázkou českou a české požadavky jazykové máme za slušné a spravedlivé, neboť jich národní a jazyková práva nelze pokládati za promlčená. Vyměření spravedlnosti českému národu jest mnohem pilnější a vážnější státní potřebou než veliké jiné „nezbytnosti“, poněvadž Čechové jsou národ a činitel, na nějž Rakousko může vždycky spoléhati, poněvadž Čechové nehledají nijakých ideálů za hranicemi říše rakouské. Padnou-li však Čechy, padne i Rakousko! Jazykový boj, zvítězí Němci, jest jen velkoněmecká invaze, jest prostředek vědomě smyšlený, aby se urychlilo rozpadnutí Rakouska na kořist Pangermanie. Práce Němců rakouských započatá obstrukcí a pokračující popíráním práv národa českého, jest též práce, jako hakatismus v Poznansku. Tvrdí-li tedy polské kolo, že mu jde předem o prospěch a bu-

doucnost říše, jest povinnou veškerou svou silou podporovati národ český v jeho zápasu o práva jazyková. Jíti však společně s Němci, znamená pracovat na prospěch Pangermanie, na škodu Rakouska i vlastní země.“

Sněm království českého svolán bude prý během měsíce září a vláda hodlá prý mu podati vedle některých hospodářských předlohub také ještě některé osnovy zákonů, týkajících se jazykové otázky a změny volebního řádu.

Tábor lidu konán byl ve Vel. Mezifíci na Moravě. Shromážděný lid jednoblasně se vyslovil pro obstrukci, aby práva koruny české nebyla dále šlapána v prach!

Změna v místopředsednictví královského signalisuje německý konservativní „Grazer Volksblatt.“ Hrabě Coudenhove prý v nejbližší době odstoupí a jeho nástupcem stane prý se princ Ferdinand Lobkovic. O původu této zprávy štyrsko-hradecký list se nezmínuje. Ví patrně, proč.

Místodržitel dolnorakouský hr. Kielmansegg, jenž hodlá odstoupiti, bude prý vyříděn hr. Thunem, zemským prezidentem ve Slezsku.

Německí nacionalové chtějí získati odpadlíka dr. Říku, aby jim pomáhal šířiti heslo: „Pryč od Říma“ a připravovati půdu Průláku. Člověk jako je dr. Říka, který povrhá svou vírou, jest ovšem také schopným opovrhovati svou národností. Nebyl by ovšem z těch patentovaných „vlastenců“ ojedinelým.

Židé v Rumunsku mají radost, že se připravuje změna v ministerstvu. Předseda nového kabinetu má totiž býti Petr Carp, který zároveň bude ministrem zahraničních záležitostí. Poněvadž židé jsou jeho miláčky (vlastně židovské peníze!) jest nad tím jásot v Izraeli.

Řecko sesiluje své válečné loďstvo. Prozatím způsobem jakým to jde. Tuzemští i zahraniční řečtí vlastenci uspořádali subskripci, jejíž výnos odevzdali králi, aby za něj opatřil dvě velké pancéřové lodě.

V Indii zuří hlad. Oblast hladem zasažená čítá 10 milionů obyvatel. Ačkoliv Angličané též z Indie čistých 720 milionů korun ročně, jest obyvatelstvo tak utiskováno a berním šroubem stlačeno, že sotva může životní své potřeby uhájit. Nyní tam panuje veliká nespokojenost proti hrabivosti Anglie a snad to nebude dlouho trvat kdy vypukne vzpoura proti nim. Možná, že Angličanům se dostane odvety za to, co spáchali na ubohých Burech.

Revoluce v Číně V Číně nastala již pravidelná válka mezi vojskem evropským s jedné, s Boxery a pravidelným vojskem čínským s druhé strany. V jednotlivých bitkách „šťěstlivě“ válečné až dosud se střídalo, avšak ztráty na obou stranách jsou značné. Nejvíce ztrát utrpěli z vojsk evropských Angličané, Rusové, kromě těchto Žaponci, kteří poskytují vojskům evropským značné posily. V provinciích hupeiské a bonanské bylo posledních dnů za strašných muk zavražděno *dvacet tisíc čínských křesťanů*. Mnoho tisíc boxerů postoupilo k Vei-Hai-Vej. Všechna spojenecká vojska učinila útok na město Tientsin a po dlouhé, krvavé bitvě jej dobyli. Ztráty spojeného vojska byly veliké. Katolická missie v Mukdenu byla rozbořena a tamnější kupecké krámy vypleněny. Čínský císař vydal výnos, kterým nařizoval, aby se vojsko čínské spojilo s boxery. Výnos ten byl zachycen. V přístavech čínských kotví čínské loďstvo V Šanghaji, Kantonu a jiných velkých přístavech.

A ku podivu. Bezpochyby, že nejsou tam nahoře dosti muzikální. Tahle česká muzika se nelíbila, aby se brala od repetice. Dr. Fuchs vzal taktovku, zaklepal a dle pravidel muzikantských zazněly ještě asi tři takty „Cody“ fortissimo: „Sláva, Sláva!“ a bylo fine. —

Symfonie se skončila. Jaký způsobila dojem, neví se. Spravedlivá kritika ještě nepromluvila. Ale tolik jest jisto, že asi sotva promluví, neboť Vídeňáci klassickou muziku nemilují, ti jsou jen pro marše a valčky. Strauss jest jim tisíckrát milejší než Beethoven. Nemůžeme z té strany tedy mnoho čekat.

Já bych dle svého úsudku koncertu tomu dal přednost před dosavadními jinými, poněvadž v něm střídaly se hudba i zpěv. Zejména prý Poláci a především Javorski upjatě poslouchal, když se spustila: „Slovan jsem a Slovan budu!“ — Starý Javorski prý kroutil hlavou a nemohl si honem vzpomenouti, kdo to jest ten Slovan. — Inu ve stáří se paměť ztrácí a proto mnohá chyba se omlouvá. Snad až přijde domů, řeknou mu tam, že Polák jest taky Slovan.

Symfonie ta byla mohutná. Zvuky její zalétly až k nám do Čech a zanechaly dojem nevyličitelný. Tleskalo se a volalo se: „Bravo, bravo!“

Jest si jen přáti, aby účinky té symfonie vytrřbily vkus těch, jimž byla zahrána, a nelíbila-li se, aby na program příštího koncertu byly dány skladby, jež by slyšeti mohli bez rozechvění a bez nervosního rozčilení všichni nejen užší kruhy, ale i celé publikum širší. — V řádném koncertu musejí přijíti všechny hlasy a všichni účinkující k platnosti, jinak povstává disharmonie, chaos, zmatek a veřejná ostuda.

FEUILLETON.

Letní symfonie.

Napsal J. Čáslavský.

Nechci se nikterak chlubit, ale to mohu směle říci, že mám hudební sluch a vkus výtečný. Kdo prohrabal a prohrál folianty různých not, může tak o sobě směle říci.

Ctím Mozarta, Beethovena, Chopina, zbožňuji Smetanu a Dvořáka, ale přednost dávám před těmito mistry přírodě. Ta mne nadchne více, než sebe krásnější umělá kompozice. Víte jak a kdy?

S touhou nesmírnou čekám vždy léto. Tu vezmu knihu a hůl a zatoulám se v Boží přírodu. Každý kvítek mluví ke mne řečí tisíců, ale nejraději naslouchám letní symfonii.

Lehnu si na kraj lesa, rozložím znavené údy do trávy, klobouk hodím stranou, napnu uši a . . . vnímám tu nejvelebnější symfonii světa.

Ve vrcholech stromů mouchy, včely, vosy, komáři, žlabatky zvučí jako tlumené zvuky dud, hlas kosa vpadá v to melancholickými tony flétny, švitoření pěnice připadá mi jako mluva houslí, řehot chrástala jako praskání pozounů a chrčení kobylek a hvízdot cvrků jako accompagna středních nástrojů. Kukačka vpadá v to zvuky triangu a zamačené nebe svým hromobitím dotvrzuje tuto symfonii úderem velikých tympanů. Úchvatná hudba, nad níž neznám cennější na světě. Vytržím tak celé hodiny naslouchati té tajemné symfonii a dosti naslyšeti se nemohu. Ani blížící se bouře, ani hrom a blesk nevyruší mne z tohoto požitku . . .

Ležel jsem tak v trávě v posledních parních

dnech a zase naslouchal jsem letní symfonii. A když jsem se naposlouchal do syta, rozevřel jsem noviny a ku podivu . . . ! — Symfonie v parlamentě!! — Zrovna četba k mé náladě!!!

Teměř hlal jsem ty drobné řádky. Poslancům našim bylo bezpochyby líto, když jezdili do parlamentu, že na rozích plno cedulí: „Koncert“ — „veliký koncert“, — „koncert proměnlivý“ . . . a proto v těch psích dnech sami arranzovali velikou symfonii.

Nic platno. My Čechové jsme národ muzikantský, to nezapřeme nikde a nikdy. Máme sice naše národní písně příliš pláčivé a sentimentální, ale dovedeme zahráti též bandurskou, že se až zdi otřásají. Dlouho si dáme líbiti mnoho, velmi mnoho, ale konečně i ta holubičí povaha vzkypí a dovede se brániti náležitě. Potřebujeme jen impuls a pak dobrého dirigenta. —

Poslouchali jsme dlouho a skákali dle písničky, již nám pískali jiní dosti dlouho, ale konečně ty falešné tony a to nepřirozené udávání taktu od vrchních kapelníků nás omrzelo. Muzikant hraje a poslouchá a píská na svůj nástroj tak dlouho, pokud to nepřesahuje míru požadavků od dirigenta. Chce-li dirigent, aby basista pískal klarinet, špatně s takovou kapelou pochodí. A ku podivu! U nás chtěli, ať jsme dobří muzikanti, abychom hráli stále a stále sekund a Němci, aby hráli prim a sola, ať prý takovým talentům a takovými nástroji ani z daleka vykážati se nemohou.

Přirozeno, že v orchestru nastala revoluce. Starý Sokol uchopil se nástroje první a Češi sestavili orchestr sami a s hráli svůj part jak náleží. Ve Vídni si sice zacpávali uši, ale celý český národ tleskal a volal: „Výborné, výborné! Opatřovat!“

stavech tvoří válečné lodi čínské dosud stále ještě nepopíratelnou, ba zdrcující převahu proti dosud poměrně ještě velmi malému počtu loďstva spojených mocností. Také ony tvoří část oficiální Číny. Jak, kdyby se ony také přidaly k národnímu hnutí boxerů a zřejmě se postavily proti loďstvu cizinců, které přivádí daleké cizince pobíjet čínský národ? Vidíme, že boje v Číně mohou nabýti netušených komplikací a vzplát v požár větš, než jej očekávali smělí výbojnici Západu.

Válka jihoafrická. V poslední době vzbudily pozornost zprávy o neúspěších anglické armády v jižní Africe, kde Burové v několika větších bitvách způsobili Angličanům kruté porážky, jak sám lord Roberts musil do Anglie oznámiti. Zajímavou zprávu o válce sděluje nám „Paris Nouvelles“. Francouzský žurnalista, p. Arthur Lynch, jenž byl vyslán redakcí „Le Journal“ co válečný zpravodaj do Pretorie, nedal o sobě asi po šest měsíců nijaké zprávy, tak že mělo se za to, že zahynul. Nyní ale pojednou se vrátil do Paříže. Vypravuje, že bojoval v řadách Burů a poslal do Paříže celkem 25 dopisů se zprávami o válce. Ale ani jeden z dopisů těch nedošel — anglická cenzura je zadržela. O válce vypravuje pan Lynch toto: „Válku zavinila jediné „Chartred Company“, již brozil úpadek, kterým by byly bývaly kompromitovány osobnosti nejvyšších kruhů anglických. K ubrazení deficitu bylo zapotřebí zlata z Johannesburgu. Válka není ještě dlouho ukončena a jsem přesvědčen, že generál Botha připraví světu mnohá překvapení. Buři neprobrali doposud ani při jediné větší akci a doufám, že se přes to, že jich ubylo, nikdy nevzdají. Nejednou jsem byl v horách svědkem zápasů deseti Burů proti stonásobné přesile a poznal jsem, že se britské vojsko nikdy neosvědčilo.“

Drobné zprávy.

Zpráva redakční. Řízení „Obnovy“ ujal se dne 16. července p. redaktor Alois Vobejda Prosečský, jenž získal si na Moravě obratnou redakci listů „Stráž“ a „Koruny“ zvučného jména. Nový p. redaktor „Obnovy“ jest též dobrým technkem, jak jeho časté přednášky v katolických spolecích moravských dokazují. Žádáme všechny dosavadní pp. příznivce listu našeho, aby zachovali mu i na dále svou vzácnou přízeň. Vydav. družstvo.

Konvalinkův večer. Beseda v Hradci Králové konala se čtvrtek dne 12. července b. r. ve svém sále čestný večer na rozloučenou a téměř dvacetiletým členem svým p. prof. Bedř. Konvalinkou — za nevšedně ochotného účinkování p. A. Jančové, choti městského inženýra, koncertní pěvkyně, slav. spěváckých spolků Elišky a Slavjana, „Blafáckého kvarteta“ p. c. k. auskultanta Fr. Kvasničky a hudebního spolku Filharmonie. Večer tento čistě umělecký a koncertní, jenž byl vybraným obecenstvem se všech kruhů Hradeckých velmi čestně navštíven, zahájil proslavem, jež k tomu cili ochotně sepsal J. Zajíčanský (p. prof. J. Vocásek) a přednesl jednatel Besedy p. JUDr. Boh. Tolman. Po té vystoupila Filharmonie, aby sehrála „Dvě věty z Mozartovy serenady pro smyčcový orchestr“, a když p. prof. Konvalinka zasedl k pultu, aby účinkoval jako Hradečan naposlady, přišla deputace s p. živuost. inspekt. Trappem, t. č. předsedou Besedy — a odevzdala loučícím se p. profesorovi skvostný vavřínový věnec s nádhernou stuhou, jenž po celý večer věnčil pult pana profesora. Další část programu zpěvná přednesena precisně jak pp. ochotněsky tak i sl. spolky mile pobavila obecenstvo. Paní A. Jančová známa svými uměleckými výkony obecenstvu Hradeckému, tentokrátě palmu svoji opětně rozmožila přednesem arie z opery „Nocteh v Granadě“, p. Fr. Kvasnička ukázal se zcela dobrou akvizicí tenorovou pro Hradec a dělal učitelu svému, mistru Pivodovi zaplácáním jeho solové písně pro tenor — Když jsi drahá Andulinko — ozdobu i čest Slav. pěvecké sbory: Eliška dvojspěvem pro soprán a alt „Sluníčko boží“ od J. Bendla a Slavjan „Modlitbou ze Smetanových Braniborů“ skvostným to sborem mužským, jakož i oba spolky smíšeným sborem Dvořákovým „Večerní les“ vystoupili důstojně. Zejména „Slavjan“ tentokrátě se překonal a repraesentoval se jak počtem, tak zpěvem znamenitě. Produkcí ukončila již téměř o 12. hod. Filharmonie valčíkem z Čajkovského serenady pro smyčcový orchestr. — Sbory řídil p. fidelet kůrn J. Wünsch na pianě doprovázel a Filharmonii dirigoval dirigent její p. M. Nepeřený majitel hudeb. ústavu v Hradci Kr. Během této zábavy promluvil p. předseda Besedy Trapp, aby uznal a ocenil zásluhy p. profesorovy a rozloučil se s ním jak jménem spolku, tak i všech přítomných hostů, načež p. profesor v delší řeči dojemné, v níž vycítil každý, jak bolno bylo mluvit, kdy srdce žalem kypělo a slzy draly se z očí ven, rozloučil se s přítomnými a poděkoval za skvostné dary zejména Filharmonické jednotě za skvostný stříbrný stojan, jež odevzdala téhož dne deputace toho spolku sestávající z pánů JUDr. Scheinera, Ludvíka Knepra a M. Nepeřeného a Besedě, za věnec — končil přemožen city: „Žehnej Vám tu Bůh!“ — Pan profesor Konvalinka odchází z Hradce z důvodů čistě rodinných vraceje se do svého rodiště a v kruh svého bratra a sester, což omlouvá vyrvání člověka tak ušlechtilého, charakteru vzácného, učitele a pedagoga vzorného, hudebníka a pěvce neumorného všem těm, kdo odchodu jeho jak postrádati, tak i želeť budou. A za všechno to, co dovedl p. prof. Konvalinka v Hradci za 18 plných let vykonati, kž dojde i jině odplaty, k čemuž jemu voláme: Žehnej Vám i tam Bůh!

Státní škola necelehárna bude zřízena v Hradci Králové. Nalézati se bude ve vyšší obchodní škole.

Blesk. Borromaeum v Hradci Král. Studentský seminář „Borromaeum“ mělo koncem roku 124 chovance, z nichž 32 obdrželo vysvědčení první třídy a vysvědčením Ústav trvá již 40 let a za tu dobu vynaložil mnoho tisíc zlatých ve prospěch chudých studentů. Letošním rokem dosadil ústav 10.000 korun na režijní výlohy, takže „Borromaeum“ jest největším mimořádným příznivcem zdejšího c. k. gymnasia, čímž doplňuje tamní výroční správu. Plat za celé zaopatření obnáší v Borromaeu 150 zl. ročně, což již jest značná úleva, neboť dnešní dobou nelze pro zvýšené drahotní poměry nalésti levnější byt studentský, nežli za 170 zl. ročně. Ovšem celý plat v Borromaeu platí pouze třetina chovanců, všichni jiní platí méně, aneb zcela nic. Dobročinná působnost se ještě zvýší, až bude vystavěna nová budova, ku které v těchto dnech počínají se již kláti základy. Stavba rozpočtena jest na 180.000 zl. a bude trvati plně 3 leta. Nová budova bude vyhovovati všem požadavkům zdravotním a pedagogickým.

Sjezd abiturientů c. k. gymnasia v Hradci Králové z 1. 1872—1880 ve dnech 15. a 16. července vydatil se stkvěle. Sešlo se 28 druhů, aby po dlouhé době 20 let jako mužové stiskli si pravice, aby obnovili vzpomínky z let studií a aby oživil duchu přátelství a lásky. Zvláště dojemná byla první schůze dne 15. t. m. v Grand-Hotelu. Jsi ty to? Ta hlava šedivá že jest hlavou druhovou? Poznávají se a nepoznávají. Již i otec přišel mezi děti, jež sešli se se všech stran. — Pau vládní rada Červenka přišel do bývalé své třídy. Druh přes druh se tlačí, aby ukázal vděčnost a lásku učitelu srdce zlatého a zásluh neocenitelných. — Dne 16. t. m. o osmé hodině v chrámu P. Marie konány služby Boží za zemřelého učitele, dobrodince a spolužáky. Všichni přítomní zapěli píseň „Bože před Tvou velebností“ a dojatí vykonali modlitby za zemřelého. Následovala návštěva gymnasia. Bylo vzpomínek a poznámek roztomilých. Všichni odebrali se pak do Borromaeu a tu bývalí chovanci uspořádali dojemnou ovaci ctihodné sestře Arméle. Kollega Dr. Lohar poděkoval ctihodné sestře za všechny druhy a dceruška kollegy Rezníčka podala téže skvostnou kytičku věnovanou bývalými chovanci. Na to účastníci sjezdu dali se fotografovati u pana Julia Rusea. Nálada při banketě, který k největší spokojenosti upravil pan hotelier Morávek, byla nadšená. Přítomným učitelům p. řed. Klumparovi, panu vládnímu radovi Červenkovu, řed. Hajnovskému, p. prof. Hronovi, p. učitelu tělocviku Přibíkovi i přítomnému panu řediteli gymn. Steinmanovi připil vše kollega prof. Mach. Pan vládní rada Červenka jménem všech přítomných profesorů věnoval příspěvek bývalým žákům, projevil poctění, že všichni dosáhli postavení přiměřeného studiím, že neklamali naději a přál zdaru další poštěhnané práci. Žertovně i dojemně pronesli zdravice kollegové Dr. Geduldiger a „pan otec“ Háša. Žerty střídaly se s dojemnými vzpomínkami. — Čas kvapil, nastalo loučení. Zdaž sejdou se všichni a pozdraví opětně druh druh? — Nebyla by zpráva úplná, kdybych zamlčel, že sjezdu účastnilo se i více dám. spanilomyslných chotí některých kollegů. Nescházeli ani bývalí statičtí školníci pan Nábělek. S láskou jsme se sešli a v lásce jsme se rozešli. Zdaž Bůh ujednanému sjezdu po 25 letech!

Zavedení nedělního klidu v úřadech státních, po nich následovaly dobrovolné advokátní i notářské kanceláře, rozšířeno bylo ministerstvem spravedlnosti i na knihy pozemkové, které v neděli zůstanou uzavřeny. Nahládnouti do nich možno v neděli pouze se svolením soudce službu konajícího a to jen v případech nejnutnějších.

Na vyšší obchodní škole v Hradci Králové bylo koncem školního roku 173 žáků, vesměs národnosti české. Dle náboženství bylo 159 katolíků, 10 protestantů a 4 židé. Prospěch byl celkem uspokojivý. Vysvědčení a vysvědčením obdrželo 41 žáků. Nadace požívali 3 žáci. Přihlášky žáků nové na ústav vstupující přijímají se ústně od 1. do 17. září v úřadovně ústavu. Těba mít s sebou list křestní nebo rodný, poslední vysvědčení školní (při přechodu ze střední školy opatřené poznámkou obchodnou) a písemné svolení rodičů ku studiu na vyšší obchodní škole, ač-li nejsou rodiče sami při zápise přítomni. Mimo to lze se přihlásiti po celý čas prázdnin písemně u ředitelství obchodní školy v Hradci Králové. Těba zaslati současně s přihláškou doklady svrchu uvedené.

Sjezd sborů dobr. hasičů v Novém Hradci Králové. V neděli dne 15. července konal zdejší hasičský sbor veřejné cvičení. Celý den byl dnem slavnostním. Veliké množství praporů vlálo z mnoha domů a již z rána oznamovaly rány z hmoždíků, že se bude dít něco velkolepého. — Slavnost počala tím, že se místní sbor korporativně účastnil mší svatě. Po té odebrali se uvítati bratrské sbory, které z vřelosti v hojném počtu se účastnili. — Po té byl průvod s hudbou po Novém Hradci, kdež se účastníci o 11. hod. odebrali ku schůzi. Odpoledne o 2. hod. bylo troubeno na poplach, při čemž provedli hasiči zdejší cvičení se stříkačkou na obecné škole. Po vykonaném cvičení byl společný koncert v zahrádě p. Fr. Mužíka, kdež se všichni vespolek až do večera dobře bavili. — Večer odcházeli jednotlivé sbory provázeny jeouce hudbou. K závěrku byl pak věneček. Na přítomné hosty učinila krásná tato slavnost mocný dojem. Ukázali naši hasiči, že bez hluchých frásí dovedou znamenitě národního ducha pěstovati, což se při slavnosti úplně dokázalo.

Utopil se v neděli dne 16. t. m. při koupání v řece Orlici 12letý chlapec Fr. Kopecký z Malčovic. Mrtvolu jeho byla druhý den nalezena. — Dne 18. t. m. odp. utopila se ve zmíněné obci a řece 3letá dceruška zdejšího váženého a oblíbeného poštovního oficiála pana Frant. Krčmy. Žalost rodičů nad ztrátou milovaného dítěte jest nezměrná.

V Annenských slatinných lázních v Bělehradě v Čechách obnášel počet hostů užívajících koupele slatinných až do 11. července 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 408.

Ať žije fráze. Boj proti tak řečenému „klerikalismu“, rekte katolicismu, nevyvolala a neudrží u nás pravda nebo nějaké faktum, které by bylo výše z klerikalismu a učinilo jej nenáviděným; zuřivou nenávist proti katolicismu a klerikalismu splodila a udržuje u nás jedině prohaná, drzá fráze, kterou široké masy lidu, nezvyklé mysliti a souditi, považují za bernou minci; falešný peníz za pravý. Kdo by chtěl příklad k našemu tvrzení, podáme mu jeden z doby nejposlednější. Vynalézavost v oboru pohlednic stala se přímou rafinovaností, které nemohli neužiti také „přátelé“ katolicismu a českých dějin. Vydali pohledový lístek s nadpisem: „Pohřeb českého písemnictví na dvoře arcibiskupa Žbýňka“. Vidíme tam haldu knih plápolati v ohni. Lístek propadl konfiskaci a po námítkách byl opouštěn; nyní se mu děje reklama. Ostalo při tom, že dne 16. července roku 1410 pražský arcibiskup dal zabaviti a zničiti „české písemnictví“, jen aby lid historie neznalý se domníval, že ten klerikál Zbyněk Zajíc z Hasenburka dal naprosto vše zmařiti, co k českému písemnictví náleželo. Tak se fabrikují nepřátelé katolicismu, jemuž se dá nenáviděné jméno klerikalismus. Neovysvětlí se, že se jednalo pouze o knihy Viklefovy, nebláhé ono semeno, které bylo zárodkem tolika nešťastných bouří, jejichž stopy podnes nejsou zažehnány. To by netáhlo, kdyby se řekla pravda; proto se musí říci lež. A proto: ať žije fráze a lež, ti nejlepší spojenci v boj proti klerikalům!

Blesk zapálil. V úterý dne 12. t. m. o 10. hodině unesla se nad Novým Hradem Králové prudká bouře. Hrom bil téměř bez přestání! Uhodilo do několika stromů a také do domku p. Hejčmenové, kde blesk vnikl do všech místností; v jedné rozbořil kamna a zanechal ve zdích trhliny. Na šťastí nikomu z obyvatelů domku blesk neublížil. Na půdě byl oheň hasiči brzy uhašeni, tak že ani tašková střecha poškozena nebyla. Na půdě shořelo větš množství peří.

Čtenářsko-hospodářská beseda v Libčanech za spolupůsobení sboru dobrovolných hasičů tamtéž pořádá v neděli dne 22. července t. r. velkolepou veřejnou zábavu ve stromohadi u „panských sklepů“. Program pestrý a bohatý zlobuje hojnost zábavy. Kroje národní zapůjčeny od p. Frýdy z Prahy. Provedeny budou tance národní, jež pilně byly nacvičeny. Solové vystupy, zvláště ale historické museum kroniky Libčanské počínaje 8. stoletím mile pobaví. Účel zábavy nese se za osvězením ducha národního. Čistý výnos věnován bude místním účelům dobročinným. Vzhledem k bohatosti programu i šlechtnému účelu očekává hojně účastenství celého okolí.

Sňatek. Sl. Aninka Syřůčková z Krátonoh a p. Jan Vozáb z Roudnice dovolují si oznámiti, že budou slaviti sňatek svůj dne 24. července 1900 o 11. hodině dopoledne v chrámu Páně sv. Jakuba v Krátonohách.

Obecná kuchyně v Hradci Králové konati bude valnou hromadu v sobotu dne 21. července 1900 o 3. hod. odpoledne v místnostech spolkových. Program: 1. Zpráva jednatele. 2. Zpráva pokladníka. 3. Zpráva revisní. 4. Volba představenstva. 5. Volba dohlizitelů k účtům. 6. Volné návrhy. K hojnému účastenství účtí se zve.

Z Kutnohorska Rolnická schůze konaná dne 29. června soustředila v sobě přední zástupce našeho hospodářského venkova, kteří prodchnuti láskou k důležitým otázkám rolnickým sešli se, aby porokovali o myšlence už déle hladinu veřejnosti rozčeřující — o skladišti obilnin. Debata vedena řečníky obecnými a intelligentními nesla se jedním směrem, aby co nejdříve přikročeno již ku praktickému provedení ovšem vždycky s náležitou obezřetostí a solidností. K palčivé této svépomoci připojena byla i otázka o zvýšení cen mléka. V tom však nebylo docíleno dohodnutí a záležitost prozatím odkázána výboru hospodářského spolku. Konsumentům tím spadl kámen se srdce, neboť platiti za bídné mléko, které v městě se hodně okřtěné prodává ještě větší ceny bylo by pro mnohé rodiny těžkou ranou. Souhlasíme s názorem řečníka, který pravil, že za dobré mléko by se nezdálhal snad nikdo přidati, ale bylo by bývalo dobře navrhnouti rolníkům, aby prodej tento sami do svých rukou vzali a nenechávali ho v rukou překupníků, mnoze málo poctivých anebo snad i židovských, jak se u jedné jinak poctivé a křesťanské mlékárny i děje. Organizace a svépomoc jakož i vyloučení třetí ruky to jedině rolnictvu prospěje!

Z Kutné Hory. (Výstava). K hromadným výstavám přihlásilo se i Turnovsko. K dobrodincům výstavy přibyl svob. p. Hrubý z Jelení a věnoval 100 K. výstavě. Stavba starých pavilonů pokračuje rychle, nové zadány jsou p. Gallatovi a Kalašovi. S výstavou spojeno bude i rozdělování cen za chov koní a sice 19. srpna. Za ceny ustanoveno jest 80 dukátů a přiměřený počet státních medailí jakož i medailí zemědělské rady. — (Srážka „Fügnera“ s německými vojáky) při výletě „na Hutích“ bude mítí dohru před soudem, před něž obě strany jsou někteří účastníci pro celou řadu zločinů. V obecenstvu vyvolala afféra tato značné rozhořčení. — (Do národní rady) povoláni byli z Kutnohorska pp. poslanec J. Macháček, okr. starosta Alois Vybírný, dr. Vlasák, dr. Metelka, stavitel Č. Dajbých, starosta Chlupáč, starosta Chalupa a T. Anpěka.

Z Chocně. Máme zde mnoho slavných mužů. V poslední dny proslavil se zde zase jeden tím, že poslal panu biskupovi pohledku s Husem a nápisem: „Ejhle kacír“. Nedal pozor, že si lidé všimnou, co kdo háší do truhlíka. Ví-li ten pán o Husovi tolik jako vědí v Chocni téměř ámahem na p. že Chocně byla již v čtrnáctém století husitská, tak mu radíme, aby se dal vyblejsknout a podpisem: „Ejhle hlupák!“ Bude dobře trefen.

Z Renova. Nedávno u nás konána byla veřejná schůze lidu, svolaná zdejšími spolky křesťansko-sociálním. O rolnickém programu našem před hojnými posluchači řečnil dp. farář Vlček z Nové Vsi. Vyčerpav program uvedl řečník, kterak jednotlivé politické strany rolnické potřeby obstarávají. V debatě, která se rozproudila, dotčeno též strany česko-lidové. Řečník dokázal, že strana ta toho názvu užívá ne-

právem. Pro své spojení se sociálními demokrati-
ci a šidly nemůže být ani českou, ani lidovou. Tím méně
může upřímně smýšlet o rolnictvém, které řádnou ho-
spodářskou organizaci musí se od vlivu šidovstva
emancipovat, kdežto česká lidová strana této emanci-
paci uvědoměle překáží. Strana páně Masatíkova byla
na této schůzi úplně odsouzena, čímž naše okolí řadí
se ku projevům, které odevšad zaznívají v ten smysl,
že strana, jejíž generál Hilanera hájí, vědu v Če-
chách musí být potírána.

Z Horního Studence. Dne 22. července
1900 bude se odvíjeti ustavující schůze nového ka-
tol. spolku „Mužů a jiných“ v Rovném v hostinské
místnosti p. Františka Březy o 8. hod. odp. Program:
1. Zahájení schůze dp. farář. 2. Zahajovací řeč p. A.
Drápalík, kand. filosofie. 3. Přednáška: „Proč se spo-
lujeme“, p. Ant. Drápalík, kand. filosofie. 4. Před-
náška hospodářská dp. Vlčka, farář z Nové Vsi. 5.
Volba výboru. 6. Volné návrhy. Druhá schůze dne 29.
t. m. v Oudavech o 3. hod. odp. v hostinci p. Fr. Lu-
poměského: „Práva a povinnosti rolníka v obci, okresu,
zemi a státu“, přednese p. A. Drápalík, kand. filosofie.

Z Police nad Metují. Od 24. června do
3. července konána u nás sv. Missie. Řídili ji Otčové
Redemptoristé z Prahy s úspěchem znamenitým. Plně
3000 duší přistoupilo ke stolu Páně. Každý stav měl
svůj den společného sv. přijímání, což vzorně zacho-
vávalo. Slavnost svěcení misijního kříže byla
velkolepá a důstojná Otčům z řádu Vykupitele vzdal
vděčný náš lid neupřímnější dík.

Od Vysoké. (Neštěstí, svěcení, rybářství, žně.)
Při stavbě železničního mostu u Radboře na nové
dráze Kolín-Kácov-Černčany byl v pátek dne 7. čer-
vence smrtelně zraněn při stavbě zaměstnaný dělník
kovářský Boh. Mach z Kofenic. Týž v době poledního
odpočinku hověl sobě bezstarostně ve stínu, když opo-
dal při lámání skály vystřeleno a letící úlomek padl
jemu na hlavu. V bezvědomí a stavu beznadějném
odvezen do okresní nemocnice. — Týž den v Misko-
vicích přejeto bylo povelom statku Radbořského šle-
chtě p. Fr. Homoly, rolníka tamního. Těžký povoz,
jehož kočf prý spal při jízdě, způsobil mu mimo jiná
pohmoždění zlomení nohy na 2 místech. Jest již na
čase, aby zlovyk ve zdejší krajině panující, totiž ry-
chlá jízda uvnitř obcí, byl jednou odstraněn. Bývá to
trapná podívaná, když koně těžkou prací uděni, jaké
u nás většinou viděti, před vjezdem bičují se z hlou-
pého furiantství; v polích pak jede takový obyčejně
loudavě dál. Že se v lidnatých údolích Podvysoka
při takovém zlovyku nestalo již neštěstí větší, jest
s podivem. — V obci Tuchoticích byly za přech-
ného účastenství věřících z celého okolí v neděli dne
8. t. m. vykonáno posvěcení nové vkusné zvonice,
kterou sobě tato také nábožensky uvědomělá obec se
značným nákladem zajistě k nemalé okrase osady po-
řídila. — Velký zájem ve zdejších kruzích rybářských
budí pokus některých podnikavých „sportovců“ zde-
jších s chovem pstruhů v naší krajině. Prozrazujeme
zatím jen, že již utvořeno nové družstvo pro chov
vzácné ryby té a podařilo se pokus ten, bude otevřen
mnohému majiteli pod pramenem obyčejné neplodné
pozemku nový zdroj příjmů. Přejeme jim vždy čistou
vodu a mnoho zdarů! — V krajině naší započato se
sklízni řepky, kteréž ovšem je trvalé nestále počasí
na újmu; slibuje letos pěkný výtěžek. Při nedostatku
a drahotě pracovních sil hospodářských nuceni byli
rolníci zdejší i v tomto případě jaksí ku svépomoci;
zakoupili si přemnozí stroje žací z osvědčené továrny
Knotek a sp. v Jičíně, na které ovšem sekáči zdejší
hlídají s nedůvěřivým úsměvem.

Z Červených Peček. Zdejší křesťansko-
katolický vzdělávací podporující spolek „Svornost“
konati bude v neděli dne 22. měsíce července
t. r. o 4. hodině odpolední měsíční spolkovou schůzi
ve spolkových místnostech v hostinci p. Josefa Ku-
chaře a následujícím programem: 1. Čtení protokolu
minulé schůze. 2. Sdělení spolkových zpráv. 3. Před-
náška důstojného pána Františka Kratochvíla, kate-
chety z Kutné Hory: „Život a doba Karla IV.“ 4.
Placení měsíčních příspěvků a přihlašování se nových
členů. 5. Volné návrhy. I nečlenům vstup volný.

Cyrilské exercele v Jičíně uspořá-
dá diecézní jednota cyrilská v Hradci Králové a fa-
rni jednota cyrilská v Jičíně, k nimž zve členy všech
cyrilských jednot, veškeré duchovenstvo, ředitele ků-
rů, učitelstvo a přátele církevní hudby. V úterý
31. července uvítání, přátelská schůzka a zábava
ve dvoraně v hotelu Hamburku, kdež se budou ko-
nati též veškeré přednášky, praktická cvičení a zába-
vy večerní. Ve středu 1. srpna v děkaněm
chrámu Páně bude zpívána mše sv., při které literá-
cký sbor jičínské farní jednoty zapje pětihlasou mši
pro smíšený sbor in honorem s. Raphaelis Archangeli
od dra Witta op. 33., introit: „Nunc scio vere“,
graduale: „Contitues eos principes“ a communio
„Tu es Petrus“ chorálně, offertorium „Contitues
eos principes“ pro 4 smíšené hlasy od dra Witta,
Pange lingua v E dur pro 4 smíšené hlasy od Jos.
Fürstra. Po požehnání píseň „Skrytý Bože“. O 9. hod.:
Zahájení exercicií předsedou diecézní jed-
noty cyrilské. Na to do půl 11. hod.: Theoreti-
cko-praktické cvičení chorální řízením Dobros. Orla,
docenta církv. zpěvu při bisk. kněžském semináři v
Hradci Králové. Od 11. do 12. hod.: Přednáška Václ.
Fayke, katechety měst. škol v Hořicích: „Kterak
možno rozšířiti a uplatniti myšlenku cyrilskou“. Opo-
ledne: Od 2. do půl 4. hod.: Pokračování
cvičení chorálního. Dobros. Orel. Od 4. do 5. hod.:
Přednáška Karla Ungra, řed. kůru v Němce. Brodč.
„O působení ředitele kůru“. Od 5. do 7/8. hod.: Cvi-
čení vícehlasých zpěvů ke mši sv. 3. dne, kterouž
provedou P. T. účastníci exercicií, řízením Č. Pilaře,
řed. kůru v Hořicích. O 8. hod.: Večerní pobožnost
v děkaněm kostele sv. Jakuba, při kteréž provede
místní liturgický sbor následující zpěvy: 1. G. Gor-
czycki: „Sepulto Domino“, motetto pro alt a 3 muž-
ské hlasy. 2. Dr. Fr. Witt: „Stabat Mater“ pro smí-
šené hlasy s průvodem varhan. 3. Ign. Mittlerer: „Je-
rusalem surge“, motetto pro smíšený sbor 4hlasý. 4.
„Adoramus Te Christe“ pro mužský 4hlasý sbor od
neznamého skladatele ze XVI. století. 5. Jak. Quad-
rieg: „Ve hvězdný kraj se ubírá“, píseň k uctění P.

Marie pro 4hlasý smíř. sbor. 6. Z obecné písně me-
ní (Nápěvy Oltáře č. L. str. 32*) Kyrie: „Hospodine,
všech věcí Pane“ a Sanctus (Náp. str. 35*): „Nej-
moudřejší Bože“. 7. Ign. Mittlerer: „Ave Maria“ pro
3 ženské hlasy s průvodem varhan. 8. Orl. Lassus:
„18 krátkých mottet“. Z těchto č. 1., 3. a 4. 9. Fr.
Z. Skuherský: „Pange lingua“ v F dur, při němž
bude vystavena Nejsv. Svátost, načež udělí se požeh-
nání. Na to píseň: „O Jesu, spáso moje“ (Náp. Oltá-
ře str. 15*). V 8. hod. večer společná pěvecko-hudební
zábava dle zvláštního programu. Ve čtvrtek dne
2. srpna, v den sv. Alfonse Marie z Liguori, bisku-
pa a učitele církve. Dopoledne: V 8. hod. zpívána
mše sv. v děkaněm chrámu sv. Jakuba, při kteréž
řízením řed. Fr. Jiráka místním sborem cyrilským
provedena bude 4hlasá mše pro smíř. sbor a varhany
„Panis angelicus“ od Fr. Koenena, op. 17. (vyd. u
L. Schwanna v Düsseldorfě). Introit: „Spiritus Domini
super me“, Graduale: „Memor fui“, Communio: „Sa-
cerdos magnus“ chorálně, Offertorium: „Honora Do-
minum“ pro soprán a alt s průvodem varhan od Ja-
na Brauna, Pange lingua v B dur pro 4 smíšené
hlasy od Em. Sasy. Po požehnání píseň: „Hospodine,
ulituj nás“ (Náp. Olt. str. 66*). Od 9. do půl 11. hod.:
Cvičení chorální. Dobros. Orel. Od 11. do 12. hod.:
Cvičení staročeských rorátních zpěvů, řízením Mons.
F. J. Lehnera, předsedy Obecné jednoty cyrilské v
Praze. Odpoledne: Od 2. do půl 4. hod.: Cvičení
vícehlasých zpěvů ke mši sv. 3. dne. Č. Pilař. Od 4.
do 5. hod.: Přednáška Fr. Hrubíka, kapitolního ob-
řadníka a předsedy křesťanské jednoty cyrilské u
sv. Františka v Praze: „O některých liturgických zá-
konech hudby církevní“. Od 5. do půl 7. hod.: Zkou-
ška na zpívání litanie a na mši sv. 3. dne. V 7. ho-
din večer v novoměstském chrámu Sedmibolestné P.
Marie: Zpívání litanie chorální ke všem svatým
v kratším znění (Náp. Olt. str. 85*) a průvodem varhan
provedou P. T. účastníci. Při vystavení Nejsv. Svátos-
ti píseň: „Chvěj se tvore“ (Náp. Olt. str. 83*), po
litaních Pange lingua chorální a po požehnání české
„Te Deum“ od Fr. Fürstra pro 1 smíř. hlasy. Po 8.
hod. společná pěvecko-hudební zábava dle zvláštního
programu. V pátek dne 3. srpna, v den slavnosti
nalezení těla sv. Štěpána, jáhna a prvomučníka. Do-
poledne: O půl 8. hod.: Zpívána mše sv. v novo-
městském chrámu P. Marie, kterouž dílem chorálně,
dílem vícehlasně provedou P. T. účastníci exercicií.
Po té učiní výklad o varhanách řed. Frant. Jirásek.
O 9. hod.: Závěrečná přednáška předsedy místní fa-
rni jednoty cyrilské: „O potřebě reformy lidového
zpěvu chrámového“. Na to vylet do Prachovských
skal, jenž tak bude zařízen, aby P. T. účastníci mohli
odjeti z Jičína ve 3 h. 53 m. odpoledne. — Exerci-
cie konají se bezplatně, dobrovolně příspěvky na uha-
zení výloh vděčně však se přijmou. Noclehy bude lze
obdržeti buďto zdarma, aneb v hostincích za mírnou
cenu. P. T. účastníci nechť se přihlásí v čas (nejdéle
do 28. července) a udáním, jakého noclehu si přejí a
zdali i výletu do Prachovských skal se míní účast-
niti, u Jos. Vomočila, staršího kaplana v Jičíně
(děkanství), po příchodu pak do Jičína v hotelu
„Hamburk“, kde jim byty blíže naznačeny budou.
V témže hotelu obdrží P. T. účastníci obědy po 50
kr., neb v mírných cenách dle jídelního lístku. Také
o večere bude tamtéž postaráno za ceny mírné. Ku
cvičení chorálu jest třeba, aby každý účastník měl v
rukou: 1. Theoreticko-praktickou rukověť chorálu ří-
ského od Dobr. Orla. Cena výtisku nevázaného 3 K,
vázaného 3 K 60 h. 2. Epitome e Graduali Romano,
vydané u B. Pusteta v Řezně. Cena nevá. výtisku
3 K 16 h., váz. 8 K 36 h. Ku cvičení v kostelním
zpěvu lidovém užije se Nápěvů k „Oltáři“. Cena vý-
tisku brož. 30 h., váz. 44 h. Rorátní zpěvy budou se
cvičiti dle vydání posíleného Mons. F. J. Lehnerem.
Tyto knihy, jakož i jiné hudební pro reformu církv.
hudby potřebné v době exercicií bude míti na skladě
knihkupectví p. Jos. Zajíčka v Jičíně. Aby se mohl
dostatečný počet výše uvedených knih v čas objed-
nati, žádoucí jest, aby P. T. účastníci při přihlá-
sice své k exerciciím spolu poznamenali, kterých knih si
přejí a zdali vázaných neb nevázaných.

**Stavba nového chrámu Páně v Ná-
chodě.** Spolku pro vytažení nového chrámu Páně
sv. Vavřince v Náchodě věnovali: vldp. P. Jan Matouš,
děkan ve výslužbě v Hronově 20 K, p. P. Jos. Voj-
těch, kaplan v Náchodě 20 K, Anonymus 12 K, p.
Josef Brusák, c. k. okr. komisař v Náchodě 10 K,
pl. Anna Kočnarová v Náchodě 10 K, p. Ant. Koč-
nar ml. 10 K, pan Josef Kočnar 10 K, p. Bohumil
Kočnar 10 K, p. František Kočnar 10 K, p. Jaroslav
Kočnar 10 K, p. Karel Kočnar vesměs v Náchodě 10
K, pl. Františka Svobodová v Náchodě 10 K, p. in-
ženýr, jenž nepřeje si býtí blíže jmenován 10 K, p.
Josef Burdych v Kramolně 4 K, p. Bohuslav Košťál,
učitel měst. škol v Náchodě 4 K, pan Josef Malý v
Úpici 4 K, pl. Františka Rychterová v Náchodě 4
K, sl. c. k. okresní hejtmanství v Litoměřicích 3 K,
pl. Hedvika Alínová v Náchodě 2 K, p. Alois Svě-
cený, c. k. berní adjunkt na Král. Vlachradech 2 K,
p. Ant. Třasák, řídící učitel v Přisovicích 2 K, pan
Josef Třasák v Broumově 2 K, pan P. Dr. Fischer-
Colbrie, c. k. dvorní kaplan ve Vídni 1 K, p. P. Kar.
Kotrbaec, farář v Pouchově 1 K, p. P. F. Macháček,
kateřický kaplan v Malešově 1 K, V. B. ve Vídni III/L
60 h. Šlechtným dárcům vzdávají se vřelý díky.

Ze Smířic. V sobotu dne 14. t. m. byl
zakončen u nás školní rok pro zdejší měšťanské a
obecné školy slavnými službami Božími v zámeckém
chrámu Páně, kterých účastnili se ze sl. místní škol-
ní rady p. Jos. Hojný, předseda a parkmistr města,
pp. členové Kottland, Míchal a Zehetmayer c. a k.
vrchní správce, celý sbor učitelský, četné obecenstvo
a veškerá školní mládež s praporem školním. Po
ukončení bohoslužby odebralo se žactvo do svých tříd
a sl. místní školní rada provázena velezasloužilým
řiditelem škol p. P. Skořepou a katechetou vlp. J.
Vikem navštívili postupně všechny třídy, kdež pře-
seda místní školní rady p. J. Hojný oslovil žáky
upřímnou řečí, dal od jednotlivých pánů učitelů před-
stavití místní školní radě žáky nejpilnější, tu i tam

žáky neposlušné; první pochválil, k vytrvalosti vyzval,
druhé otcovsky napomenul. Na to shromáždil se sbor
učitelský ve sborovně, kdež srdečně p. předseda po-
děkoval sboru a odevzdal, jak pravil, ne dle zásluh,
ale dle možnosti; každému ze sboru 20 korun jakožto
remuneraci od sl. místní školní rady. Po té přišli
rozloučiti se všichni žáci toho roku vystupující z mě-
šťanských i obecných škol. K nim promluvil na roz-
loučení několik ardeňských slov katecheta škol, na-
čež se žáků jeden jménem ostatních učitelstvu děko-
val. Křižáci po cestách pravých, aby stali se z nich
řádní občané jednou a užiteční členové společnosti
lidské! Slavné místní školní radě pak za lásku její
ku škole patří všechno uznání a vřelý dík!

Druhé vydání „Husovy oslavy“. První
náklad brožury této o 5000 výtiscích rozebrán byl
v jednom týdnu, takže uspořádáno bylo druhé vydání.
Docházejí stále objednávky na celé stovky výtisků,
jež čítáme při větších objednávkách po 2 kr. Neobyčejný
tento úspěch odporučuje brožuru nejlépe. Objednávky
obratem vyřídí administrace. „Dělnické Noviny“ píší
o spisku tomto: „Autor vládně vtipným péro-
m. Takové brožurky něco již vydají. Každé slovo
má svůj význam a každá kapitola svůj účelný, pěkně
zaokrouhlený děj. Jáme přesvědčení, že tato brožurka
rozspráší se mezi lid během měsíce. „Časovým Úva-
hám“ všechna čest, že dovede si opatřit autory, kteří
i našim nepřítelům musí imponovati. Číslo 10. „Oslava
Husova“ jest opět jedním z nejlepších čísel, která
nám bylo tak často pochváliti a doporučiti. Serna-
mentním čtenářem našich listů s obsahem čísla 10. ne-
docílili bychom toho, co docíliti chceme: jeho ocenění.
Nejlépe učiníme, když k němu řekneme: Vezměte čís.
10. „Časových Úvah“ o oslavě Husově, čtete a pře-
svědčte se sami o důležitosti a pravdě této brožurky“!

Váhura na Velehrad! Na Velehradě na
Moravě budou obvyklé výroční slavnosti a sice eucha-
ristický sjezd a slavnostní schůze apoštolátu sv. Cy-
rilla a Methoda pod ochranou bl. P. Marie, 30. a 31.
července. 1. srpna jest pouť a akademie akademiků.
Přihlášky přijímá farní úřad na Velehradě.

**Obecní zastupitelstvo v Nev. Byd-
žově** zřídilo v městě elektrické světlo. Jak se to
vyplácí jest z toho vidět, že za jeden rok měli deficit
5000 zl.

Arcivévoda Rainer dlel těchto dnů v
Jičíně. Při jeho uvítání vlály prapory pouze ze stát-
ních budov a z hotelu Fischerova.

**Volby do okresního zastupitelstva
okresu poděbradského** měly tento výsledek:
Za venkovské obce zvoleni pp.: Alois Váňa ze Semir,
Al. Müller z Pátku, Václ. Paroubek z Křečkova, Jos.
Roblíček z Odřepes, Fr. Havelka ze Šán, Ant. Otta
z Pískové Lhoty, Jan Svoboda z Velkých Chvalovic,
Václav Trnka z Vosečka, Václav Vejtruba z Vrbové
Lhoty. Za město Poděbrady zvoleni pp.: Vojtěch
Hlaváč, purkmistr, Jan Hellich, lékárník, Jos. Pek,
obchodník. — Za městskou kurii pp.: Karel Kříž z
Peček, inž. Fanta ze Sadaš. Za obchod a průmysl
pp.: V. Hajsl, ředitel cukrovaru v Libici, Z. Fischer,
ředitel rafinerie v Pečkách, Leopold Dostál, majitel
cukrovaru v Poděbradech, Vojtěch Kechart, majitel
pily v Poděbradech, Alois Spěváček, sládek tamtéž a
J. Rennelt, ředitel luč. továrny v Pečkách.

**Nezdarmnohoslibného českého pod-
niku** jest nám pohříchu zaznamenati. A čím radost-
nějšími pocity vítáme každý nový čin na poli na-
šeho průmyslu, tím žalostnější dotýká se nás každý
nezdar, který takový čin stihne. Tak v oboru vý-
roby koberců, záclon a pod., až do nedávna odkázáni
jsme byli cele na továrny, které po většině byly v
rukou nám nepřátelských, anebo docela vyvážely se
za ně od nás peníze do ciziny. Teprve v posledních
letech založena byla dosti znamenitá továrna Čer-
chova v Jaroměři, která vyráběla skvostné koberce,
zaměstnávala velký počet dělníků, a docházela v šir-
ších kruzích netajeného uznání. Ale žel, podniku
vedlo se v poslední době čím dále, tím hůře, až mrvil
v nedávné době úplně býtí zastaven. Proč? Továrna
za celý rok nestačila prodat, co za jediný měsíc vy-
robila. Tak hotové zboží ve skladišti se hromedilo a
ujímalo závodu finanční sly. Konečně se majitel, jenž
měl v tovarně investováno na 1 1/2 mil. zl., rozhodl,
že výrobu zarazí a továrnu zruší. Drahé, skvostné,
moderní stroje prodal za staré železo obchodníku do
Hradce Králové. Takový je osud českého podnikatele!
Hřích by byl, takový úkaz nechati bez povážnutí!
Plamenným plámem měl by se zaznamenati a posta-
viti před oči celé české veřejnosti, aby probudilo se
v ní svědomí, aby volalo k ní hlasem hromovým:
„Hleď, tys tu měla krásný, mnohoslibný, vlastní „český“
závod, ale tys mu dala zajít! — proto že jsi kupo-
vala v cizině!“

Přírodní sjev. V Polici n. M. objevila se
dne 15. t. m. ve 3/4. hod. večer ve výši jen několik
stupňů ohnivá koule červené barvy, pohybující se od
jihovýchodu k severozápadu, která zanechávala za
sebou jen zvolna hasnoucí chvost.

Na útěku z donucovacích prací.
Z pardubické robotárny uprchl v těchto dnech 44letý
káranc Jos. Slavík, který s jinými soudruhy zaměst-
náán byl při polní práci v tamním dvoře. Podobně si
pomohl ku svobodě 26letý káranc donucovací pra-
covny na Hradčanech František Hajtmánek, příslušný
do Věrab u Stříbra. Uprchlíci stíhání jsou nyní čet-
nictvem.

Protestantský knihkupec F. Horálek
z Prahy inseruje v „Mor. Orlici“ celou řadu „husit-
ských“ spisů, ale důmyslně tučným plámem podotýká:
„Jen za hotové“; patrně zná svůj „husitský“ národ.

Hranice vyplála. R. 1421, tedy 6 let po
Husově smrti, „z přesvědčení“ postavena byla v Klo-

kotech u Tábora hranice. Byla asi větší než ona v Kostnici, viděl na ní postaveno osob padesáté, mezi nimi i kněz Kaniš a ti všichni učením hebrejským od kojení podstoupili smrt, byli upáleni, ne sice koncilem kostnickým, ale husitou nejbortlivějším, Janem Žiškou. Palacký o nich praví: „Šli pryč veselé na smrt, pravice, že ještě téhož dne královatí budou s Kristem na nebesích.“ (Palacký, Dějiny národa českého“ díl III. str. 242.)

Hus — a „Husité“. V dopisech Jana Husa z Kostnice do Čech zaslaných čteme: „Já chtěl se spovídati a spovídal jsem se pak jistému doktor-maichovi, který mě vyslyšel pobožně a velmi krásně i dal rozřešení.“ — A naši „Husité“? Ti mají pro mnicha nadávky — a pro spověď — posměch!

Školáckému Obzoru. Pověstný svým článkem „Velebné boty“ Školský Obzor uveřejnil v posledním čísle lokálku: „Co všechno není u katechety hříchem“, v níž obviňuje katechety jednak z hříšných poměrů s učiteli, jednak označuje je jako rozešvané sváry mezi učitelským. Že pak není ani místo ani osoba uvedena, ale nefestní ony všem katechetům přičítány, vidno, že jednalo se Škol. Obzoru opětně toliko o štvání proti katolickému duchovenstvu, ve kterémž oboru vyniká i nad nejhorší plátky socialistické. My, katecheté, můžeme s klidným svědomím odvolat se k těm, kteří nás znají, nám své děti svědčí. Mohli bychom ostří obrátiti proti Škol. Obzoru a psáti: „Co všechno není u učitele hříchem“ — ale považujeme stav učitelský za tak vznešený, že vady a chyby jednotlivců, nechceme přičítati stavu celému; proto přenecháváme Škol. Obzoru milerádi palmu — sprostoty!

Za rozbité pulty při obstrukci českých poslanců v parlamentě muselo zaplatit předsednictvo českého klubu 567 K 80 h.

Z židovské domácnosti. Žid Leib Kornreich v Kamienci v Haliči dověděl se, že dcera jeho Blima chce se stát katoličkou, svázal jí ruce a nohy, a hrozivým trýzněním chtěl ji zavraždit. Na pokřik děvčete sběhli se sedláci a vyprostili ubohou oběť z rukou krvelačného otce.

Židé v Rumunsku netěší se takové svobodě jako u nás. Zákony tamnější chrání lid před vyděračstvím. Proto se nyní z Rumunska vystěhovalo 20.000 židů a počtili svoji „vzácnou“ návštěvou naše „katolické“ — Rakousko.

Boj proti kříži. „Alkotmány“ sděluje, že na uherské koruně, vyvěšené nad branou nemocnice sv. Rocha v Pešti chybí kříž. Odstraňování kříže a koruny uherské stává se v poslední době systematickým a jeví se jako dobře promyšlený boj proti kříži.

Politický list pro němce založí se v Praze. Jest to prý jedna ze „životních“ otázek, aby se učili opovrhovati mistry, učitele, řemeslem a aby byli vplétáni do věcí, jimž nerozumějí.

Co je důležité školákům vědět. Pražský knihkupec Vilímek vydal „Kalendář malého čtenáře“ na r. 1901 určený pro školáky, kde ve článku „Co je důležité vědět každému občanu“ mimo jiné dobré věci poučuje školáky také o tomto právu: Po čtrnáctém roce může si každý voliti své vyznání, může tedy syn nebo dcera starší 14 let přestoupiti též k jiné víře, než jakou mají jejich rodiče.“ Po našem rozumu by Malý Čtenář i jeho kalendář lépe učinili, kdyby občanům školákům věštovali, že hlavní jejich „právo“ je: Rodičům poslouchati a nepouchovati jich o změně víry, poněvadž víra není převlékání kabátu, a čtrnáctiletý kluk nemá tolik rozumu, aby se mohl rozhodnout a dokonce jich nenáviděti „přestoupit k jiné víře než mají rodiče“. Spisy pro mládež mají u dětí vážnost k rodičům pěstovat, nikoli oslabovat.

Ostudný insert přinesla před několika dny „Neue freie Presse“: Dítě mladé židovky, které se teprve kolem 15. července narodí, dá se židovské nebo křesťanské rodině za vlastní. Dotazy pod číslovou „G. 120“ poste rest. Celovec“. S dítětem, které dosud se nenarodilo, již se provozuje čachr! A to se neostýchá židovský list otisknout!

Tolstoj byl pravoslavným synodem ruským uznán za nepřítel církve pravoslavné, poněvadž v románu svém „Vzkříšení“ popírá božství P. Krista a trojedinost Boží. V případě, že byl zemřel, nemá býti církevně pochován a ani má svatá se za něho sloužit nesmí.

Česká lékařka v Americe. Marie Stoch-Smidtová z Merklína stala se na universitě v Chicagu lékařkou.

Trojásobný doktor. Na německé universitě v Praze promován byl na doktora bohosloví dne 5. července farář Michal Mogolich ze Stillfriedu v Dol. Rakousích. Narodil se r. 1840 v Nov. Městě v Krajíně. Před několika lety promován byl na doktora filosofie ve Vídni, nyní zase už složil rigorosum z práva.

Počet katolíků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, dle rozdělení diecézí jest následující: Pražská arcidiecéze čítá 2.090.320 duší, olomoucká 1.702.000, diecéze Královéhradecká 1.481.000, litoměřická 1.501.000, českobudějovická 1.120.000 a brněnská 1.083.000.

Odpadlík láka, který na cizozemské universitě dle tak zvané „promotio in absentia“ dostal titul „doktor“, ačkoliv nikdy pr va nestudoval a jeho titul mu v Rakousku platným není, píše vždy před své jméno: „JUDr.“, to jest Juris universi nebo Juris utriusque doctor. Tím ale páse podvod, uváděje veřejnost a úřady v omyl falešným předstíráním. Nebo JUDrem. on není. Hodnost JUDr. jest specificky rakouská. Jen v Rakousku byli doktoři dříve za juris utriusque (práva obojího, beider Rechte: civilního či světského a církevního či kanonického), nyní pak za „in universo juro“ doktory promováni, a sice

vždy veřejně, slavnostně, nikdy za zavřenými dveřmi. Láka však na téžné rakouské universitě práva neabsolvoval, předepsané písemné zkoušky veřejně a in persona nekonal a nikde promován nebyl, neboť právnícký doktorát se vůbec in absentia neudílí. Dokud tedy láka neprokáže, na které právnické fakultě práva řádně absolvoval, rigorosa dělal a veřejně promován byl, podvádí veřejnost a úřady a divíme se, že tyto proti němu dle zákona dosud nezakročily, zejména zákoných výrazů o nabytí předstíraného doktorátu právnického od něho nešádlý?

Husova oslava. Po ohromných agitacích hlavně se strany národních socialistů, kterým se nejdá tak o Husa jako o demonstraci proti církvi a kněžstvu — je bilance Husových „manifestačních“ oslav přece jen slabá. Alespoň po stránce mravní. S jedné stránky je však bilance ta utěšená. Vypilo se totiž veliké množství piva, vykouřilo se hromadu cigar, muzikanti si vydělali, šenkýři měli slušné příjmy, mnohá hrdla ochrápěla, slanečky, úhoře, cibulky a nové naložené okurky šly na dračku. Jiné neštěstí se nestalo, ať na vrchu Žižkově by se bylo málem stihlo; prozatím prý padlo jen několik facek a hromada lidí se válela a jiní po nich šlapali; to už je zajisté dokonalá „oslava“. Prodávači povidel pak si stěžují, že po různých pronesených „řečech“ cena povidel úplně klesla pro ohromný jich nadbytek.

Zemská školní rada vydala minulého měsíce tento výnos: Záležito zvýšení služebních příjmů učitelského vedla v krizích učít, k projevům, které se služebním postavením učitelů srovnati nelze. Učitelé mají míti na mysli, že i mimo školu zůstávají učitelé a že nevystupující na veřejnost, mají zachovávat povinnosti stavu svého. Těmto povinnostem odporuje, jestliže jednotlivé kruhy učitelské příkrým způsobem kladou „požadavky“ u věci, ve které jsou oprávněny pouze pronášeti přání; jestliže k podpoře takových požadavků sami nebo se zástupci jiných tříd společenských provádějí nedovolenou politickou agitaci; jestliže pokoušejí se o to, aby osoby, které povolány jsou působiti při úpravě platů učitelských, hrozbami terrorisovaly; jestliže proti anesením ve školské komisi zemského sněmu učiněným „veřejně zcela rozhodně protestují“. Poněvadž takové chování jednotlivých učitelů bez odporu jest a to, aby připravilo učitelstvo u veřejnosti o sympatie k jeho snahám a tím aby stížilo dosažení cíle, t. j. zlepšení hmotného jeho postavení, proto učitelstvu samému musí býti ponecháno starati se o to, aby ve veřejném vystupování zachována byla náležitá míra. — Proto zemská šk. vyslovuje nelibost nad počínáním, jež odporuje kázní, jest na úkor vážnosti stavu učitelského a jeho vychovatelskému působení a vyzývá učitelstvo, aby zdrželo se podobných nedovolených projevů.

Jaroměřská „Budeč“ konala dne 7. července dopoledne schůzi, do které od mladších p. učitelů směru radikálního pozváni byli zem. poslanci J. Jaroš, statkář z Čáslavě a MDr. J. Moravec, lékař ze Dvora Králové. Schůze ta byla prý hlavně namířena proti posl. Jarošovi, že jako člen klubu zemědělců neslibuje na sněmu zemském vymáhati takové služné učitelstvu, jakého ono si přeje. Jednání bylo velmi živé a trvalo přes 3 hodiny. Posl. Jaroš statečně a přesvědčivě hájil stanovisko své a nedal se výtky mladých radikálů másti ani nikým terrorisovati. Posl. dr. Moravec aliboval učitelům, že bude se přičiňovati, aby služební příjmy byly jiná zvýšeny dle jejich přání a ujišťoval, že bude za to bojovati, aby škola byla s v o b o d n á, na nejširším základu založena. Ani v této schůzi nezapomněl na klerikalismus, jenž ho ve dne v noci straší, ale na semitismus zapomněl.

Strážidelný obecní úřad. Onehdy mělo býti u obecního úřadu v obci Bečvárech u Kolína jakési úřední jednání. Povolane strany nemělo byly překvapeny, když v obecní úřadovně spatřily místo starosty — ženskou mrtvolu. Starosta totiž devolil jistému občanu, jemně zemřela žena, poněkdi obecní úřadovny za umrlčí komoru.

Hilner „prý“ jest přece šilencem. Tak to alespoň tvrdí denní listy. „S jistých míst“ naléhá se totiž na to, aby Hilner prohlášen byl za nepřítel-ného a to na základě následujícího případu: Hilner byl asi před třemi týdny společně s jinými vězni na procházce ve dvoře věznice. Jeden z vězňů učinil naň posunek, jímž mu naznačoval, že jej čeká šibenice. Hilner se rozčílil a dal se s vězňem do rvačky, při kteréž — mimochodem řečeno — špatně pochopil, dostal totiž od ostatních vězňů výprask. Na základě této vzácnosti soudí prý se na jistých místech, že Hilner byl již dříve nervosním a časem i nepřítelným. My známe ta „jistá místa“ a víme také, komu na tom nejvíce záleží, aby byl propuštěn na svobodu. — Neří tomu dávno, co žid se sjeli v Brně a tam bylo veřejně proneseno: „Hilner popraven býti nesmí — a ne bude.“ Nyní zdá se, že se to židovské proroctví vyplňuje.

Německí „dobrovolníci“. „Dobrovolníci v před!“ Jako lodní kapitán vydal provolání německý ministr vojenství a jak německé vládě blízké listy sdělují mohla býti z počtu do Číny přihlášených přijata jen čtvrtina — 600 mužů. Německý ministr vojenství měl z velikého počtu dobrovolníků tuze radost jako má ministr financí, když státní výpůjčka jest několikrát přepsaná. „Ejhle, jaké jest smýšlení lidí, ejhle naši činní dobrovolníci“, jássaly smýšlené listy. Ale každá krásná věc má svůj rub, také německé „dobrovolnictví“. „Vorwärts“, časopis to, který otiskuje tajné výnosy a do mezu vládních referátů rád mísí svou krupěj polnihu, staví německé „dobrovolnictví“ do zvláštního světla. Tak na př. Bavoři museli býti vyzváni, aby také opatřili dobrovolníky pro Čínu, načež Bavoři si vymínili, že jejich dobrovolníky smí komandovati jen bavorští důstojníci. Na pluk těžkých jezdců došlo též vyzvání, ale ti to si myslili: „Co Prusáci si nadrobili, ať si také sami snědí“ a z těžkých jezdců do Číny nehlásil se nikdo. Ale přece jsou dobrovolníci i z toho pluku. A jak se to stalo? Bylo jich prostě 8 vylosováno a ti jako dobrovolníci „z přinucení“ půjdou do Číny. V Německu ve všem vládnouti musí přinejmenší kázeň a rozkaz i — v dobrovolnictví čínském.

Na kněze posvěcení budou dne 25. t. m. Jeho Biskupskou Milostí: Jan Brabec z Hrbova, Jan Bruckner z Nižkova, Celar Josef z Chrudimi, Esar Karel z Hannchen, Havran Karel z Litomyšle, Hoke Josef z Ledče, Honek Josef ze Zubří, Hrobek Frant. ze Želiva, Káva Josef z Třebohovic, Komárek Frant. z Paběnic, Kopecký Josef z Horních Rapotic, Kosek Rudolf z Mittelaltbuchu, Lankaš Václav z Barchova, Lath Baltazar z Mohren, May Theofil z České Herálky, Novotný Frant. ze Stolan, Pácal Josef ze Sobčic, Semerád Otakar z Chrudimi, Strnad Frant. ze Slatiňan, Schembera Alois z České Třebové, Šimberský Jan z Rajce, Ždárka Jaroslav z Vysokova. Na jáhny svěcení budou ze III. roč.: Černý Karel ze Sadské, Dostál Frant. z Turova, Pavel Josef z Vel. Jesenice, Pícha Josef z Borové, Stranák August z Freiheitu.

Dary na „Adalbertinum“ Pp. konkurenti věnovali 22 zl., vdp. vikář Schmied 10 zl., vdp. děkan Syřístě 10 zl. „Zaplat Pán Bůh“.

V Chrudimi při příjezdu moravských rolníků odehrál se v jednom tamnějším hostinci následující výjev: Asi 20letý mladík v čamaše, s červeným karamítem pobíhal od stolu ku stolu a rozmlouval s bodrými sedláky moravskými. Nadšeně mluvil o vzájemnosti česko-moravské ale když se mu chmelovina již vrazilo do hlavy, počal velebiti — Husa! Přitočil se k jednomu rolníkovi a pravil: „Ale vy tam na Moravě neslavíte památku našeho „mučedníka“ Husa, jako my pokročili synové království“; to tu tak máte býti, když všude hoří ohně, rudá zář zaplavuje nebe — na památku, že i tam ve Švýcarsku hořela hranice — „kterou vy, „novodobí“ Husiti zalejvate pivem“, — nečekejte na další „duchaplnou“ řeč odvážil mu suše rolník a sedl si k jinému stolu. Mladík tedy se svým Husem po-hořel.

Ústavy pro nepolepšitelné pijáky Ilovín se zřizují ve všech státech, jenom u nás ne; v Americe jest jich 30, v Anglii 7, ve Švýcarsku 6, v Německu 18, ve Švédsku 2, v Norsku 1. V jednom švédském ústavu bylo za jeden rok z pijáctví vyléčeno 65 proc. a polepšeno 15 proc. všech chovanců ústavu. Jest dokázáno, že lze pijáctví vyléčiti.

Neškodilo by i u nás, V Rusku jest židovský advokát připuštěn k smířím soudům, kde rozhoduje se o rozepích do výše 300 rublů. Jinam nesmí ani páchnout.

V nouzi nalézá se vdova Anna Fialová v Břežhradě p. Kukleny. Dne 3. t. m. udeřil blesk do její chalupy a zabil dvě krávy, jediný to majetek trpce zkonšené vdovy. Nyní se nalézá se 4 nezaopatřenými dětmi v bídě nejvážší. Šlechta! dobrodincové se prosí aby ubohé nějakou, byť sebe nepatrnější částku k umírnění bídě přispěli.

Bývalý srbský král Milan mešká nyní v Karlových Varech. Příliš vítán není. Vysvítá to aspoň z „výstrahy“, již Karlovarští živnostníci uveřejnili ve Falknovském listě „Volksville“ a kterou přinášejí nyní české i německé listy. Stojí tam: Milan, jenž dříve býval králem v Srbsku a nyní je bez zaměstnání, mešká ode dne 24. června se svým průvodem v Karlových Varech a bydlí v hotelu Puppově. Proto že se mnohokrát přihodilo, že týž Milan dělal dluhy a neplatil, tak že ošizení musili se dovolávati zakročení rakouských občanských soudů, varujeme živnostníky a zvláště hoteliery Karlovarské v jejich vlastním zájmu co nejdříve, aby jmenovanému Milanovi ničeho nepůjčovali ani nesvěřovali. — „Výstraha“ konfiskována nebyla.

Na Alpách sníh. Ze Švýcarska docházejí zprávy, že od posledních dnů jsou i rozsáhlé doliny pokryty čerstvě napařeným sněhem. Rozkošné známé město Interlaken mezi brienzkým a thunským jezerem zasněženo jest úplně. Také hory Rigi a Pilatus nad Lucernem strmicí pokryty jsou sněhem téměř až k úpatí.

Laciné husy. V Číně stojí husa dle našich peněz jenom 12 kr.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 14. července 1900. 1 hl. pšenice k 13:00—13:30, žito k 10:40—10:80, ječmena k 9:20—9:70, oves k 6:40—7:10, proso k 00:00—00:00, vike k 13:00—14:00, hrachu k 15:00—18:00, jáhly k 18:40—0:00, krup 16:00—40:00, bramborů k 8:80—11:20, jetelového semínka červeného k 44:00—56:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 30:00 olejky k 14:50—16:80, lněného semene k 00:00—00:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:00. 1 kg. másla k 2:00—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:40—1:80, tvarohu k 0:28—0:32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 8:00—10:—, jedna kopa cibule k 01:80 01:80, jedna kopa drobné zeleniny k 0:80—4:00

V Králové Dvoře n. L. dne 14. července 1900 pšenice 00:00 00:00, žito 11:30, 11:30, 00:00, ječmen 00:00 oves, 6:50 7:20, hrách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— skupy 00:— 00:— brambory 4:40 8:00, vejce (kopa) 3:00 0:00, másla 2:04, 2:12, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 7:00, sláma k 8:40, k oves 15:60.

Výkaz za červen 1900.

Členové družstva splatili (dle čísel). skuteční po 5 zl.: 69., 58 (1:25), 160., 164., 166 (1:25), 182., 202. = 27 zl. 50 kr.

přispívající po 2 zl. 50 kr.: 162., 228., 239., 302., 166 (1:25), po 62:5 kr.: 12., 31., 40., 41., 44., 62. po po 50 kr.: 236., 356., 389 = 10 zl. 50 kr.

Dary na Adalbertinum od p. t. pp. děkan Jan Blažek 200 zl., Anonymus 33 zl. = 233 zl.

Z vik. Kutná Hora: po 10 zl. Josef Vašák, po 5 zl.: V. Spurný a Jos. Vašák, po 4 zl.: J. Petr, po 3 zl.: Ferd. Fridrich, Fr. Müller, Al. Novák, Fr.

Rosa, Fr. Tauchman, po 1 zl. 50 kr.: Vil. Knejel = 40 zl. 50 kr.

Z vik. Králíky: po 30 zl.: V. Tejkl, po 10 zl.: Jan Nosek, po 5 zl.: V. Hlavsa, J. Herman, M. Rubek, po 2 zl. 50 kr.: J. Dvořáček, Jos. Červenka, po 1 zl. 20 kr.: Fr. Chvojka, Jos. Jelen, Fr. Morávek, Kl. Němeček, Fr. Světlý, V. Šklíba, A. Víšo, J. Zukriegl, po 1 zl.: Ad. Hubálek, J. Zbořil po 50 kr.: V. Hanuš, Fr. Hovorka, Ot. Radouš = 77 zl. 50 kr.

Josef Hulata, děkan 12 zl., Duchovní správa v Heřmani 8 zl., Al. Chaloupka v Chlebič 7 zl. 50 kr., Ig. Horký 7 zl. 50 kr., po 5 zl.: Felix Bárta, Josef Bečička ze Skutče, J. Habal, Josef Svejdar 4 zl. Vik. Hostinné 3 zl. 20 kr., Jul. Váňa 2 zl. = 59 zl. 60 kr. celkem 454 zl. 60 kr.

Rádného dělníka truhlářského

prijme do práce ihned

Josef Netuka,

truhlář na Slezském Předměstí u Hradce Králové.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

P. 1.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaků
a výrobu likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. U. C. J. Tomášek,
ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalné pověsti požívající vlastní
a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinu,

kteří v závodě již před lety vypáleny byvše, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky sádrovní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí zažívacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vřele své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravivě neúčinných) vlastní snalecky řízené výroby, jež jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti mohou.

Těž doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepším snámkám drase placeným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě svlátní péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likery výtečné.

Žádejte cenníky!

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 8000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vy-
zvání k inserování v tomto kalen-
dāři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně
pokud možno obratem zodpoví ad-
ministrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

Hospodyňská škola

ve Stěžerách u Hradce Králové.

Nový XIV. škol. rok započne dne 16. září 1901.

Účelem školy hospodyňské jest, aby dívky, nabývají ve škole obecné přípravného vzdělání, vzdělaly se theoretičticky i prakticky tak, jak jest toho třeba ku správě domácnosti vůbec a rolnické zvláště. Aby škola tomuto účelu vyhověla má povahu internátu a osnova učebná jest tak uspořádána, že poskytuje příležitost nabytí vědomostí, bez kterých se žádná hospodyně v nynější pokročilé době neobejde. Vedle doplňování a rozšíření vědomostí na škole obecně nabytých, nabývají zde dívky odborových vědomostí v chovu zvířat domácích, sušičkování mléka, vedení domácnosti a výchově mládeže; dále cvičí se ve všech pracích domácích, šití prádla a šatů, dlehu, vaření pokrmů jednoduchých i jemnějších, praní a žehlení, pracích v zahradě, mlékárně atd., vůbec ve všech pracích, které jednou jako hospodyně a vládkyně domácího krbu uměti mají. Výdatnou učebnou pomůckou jest vlastní, vsorně zřízené hospodářství s chovem dobytka hovězího, vepřového a drůbeže, jakož i malá mlékárna na sušičkování mléka a rozsáhlá školní zahrada.

Podmínky přijetí jsou následující:

1. Aby měla dívka propouštěcí vysvědčení ze školy obecné
2. Lékařským vysvědčením (bez kolku) dosvědčila, že jest zdravá, a dívčák které již několik let řádně školu nenavštěvovaly, opatřiti si jest vysvědčení mravů od obce.

Za celé zaopatření ve školní, společné domácnosti platí se měsíčně 32 K předem; školné obnáší 60 K za rok. Slavná okresní zastupitelstva: Král. Vinohradů, na Smíchově, v Karlíně, na Mělníce, v Jaroměři, zřídili letos stipendia pro dívky svých okresů, k usnadnění návštěvy školy hospodyňské.

Bližší zprávy podá ochotné ředitelství školy.

Kdož má v úmyslu dceru svoji do školy naší dáti, necht laskavě přijde si ústav prohlédnouti, aby se o všem přesvědčil.

Jest záhodno, aby zvláště starší dívky přihlášily se pokud možno záhy, neboť může býti přijato pouze 40 chovaneček a již nyní je slušný počet přihlášek.

Kuratorium a ředit. školy hosp. ve Stěžerách.

M. Trachtová,
ředitelka

J. Loučný,
předseda kuratoria.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledušto-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
včetně vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
nášlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníkům a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejsvět-
ější, patenek atd. co nejvíce.

Prodá se

10 svazků úplně zachovalých Ottova na-
učného slovníku za 30 zl. (Krámská cena 80 zl.)
Velebným pánům zvláštní výhoda (od int.) Na-
bídka do adm. t. l. „Ottův Slovník.“

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, kříže,
kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
poslazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

P. T. obecnstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu
patentních zahradních i požárových ručních
stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově
zlepšených berlovek, doporučených pro sbory
hasičské zemskou ústí. hasičskou jednotou.
Čerpadla na motoru, vodou ze sklepa, petro-
leje, líh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí
lahví a pivních trubek stlou vodou. Strojky
na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez
vyvětrání a pění piva, strojek lze upev-
niti ku každému výčepnímu kořoutku, též
k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky,
roury, korkovačky, ledničky, šroubení, ko-
houtky, napačky, jehly, náčináky, kontrolní
skla a různé pivní potřeby. Ventilace k či-
štění vzduchu z místností kouřem neb zkaže-
ným vzduchem přeplněných. Též mám na
skladě líhové lampy žárovky, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpra-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku
a na svoje útraty nehoďící se vezmu zpět.

Cenník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,

klempířství a výroba stříkaček.

Právě vyšlo nákladem 10.000 výtisků

— druhé vydání —

10. čísla „Časových Úvah.“

Oslava Husova

od F. R. Skallického. Stran 36. Cena 8 h.
Při větších objednávkách 50% slevy.

Časový spisek pojednává nejprv o nynějších
oslavách Husových. Probírá pak pravověrné učení
Husovo a ukazuje, že ani liberálové ani prote-
stanté nemají příčiny k Husovi se hlásiti. Rozbírám
dále bludné učení. Husovo a uvažuje o revisi pro-
cessu kostnického. Ke konci oceněna jest refor-
matorská činnost kazatele betlemského. Na zá-
kladě přísné pravdy historické probírá spisek po-
pularním slohem všechny stránky otázky Husovy.
Loni vydaný spisek o Husovi byl rozebrán v ně-
kolika týdnech v 15.000 výtiscích ve 3 vydáních,
takže nový tento spisek přijde vhod katolickým
naším kruhům.

Obecní kovárnu

pronajme obec Plačice.

Nabídky buďtež činěny nejdéle do 15.
srpna t. r. a o podmínkách lze se osob-
ně informovati u obecního úřadu
v Plačicích.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán

Ceníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada
zdarma.

odborný velkozávod

pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmo-
dernějším požadavkům vy-
hovující.

C. k. dvorní dodavatel

Emanuel Bělský

v Hradci Králové

dovoluje si oznámiti, že za příčinou rozšíření závodu v Hradci Králové přestěhoval dosavadní

obchod s hotovými obleky

do domu č. 36. na Velkém náměstí.
(Vedle biskup. residence.)

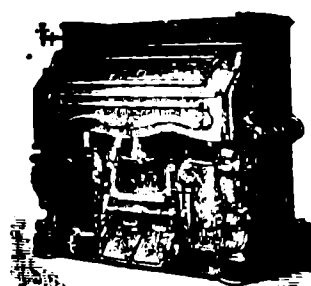
Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

FILJALKY: **Královské Vinohrady**, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v **Brně**, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franko.

Obchodní akademie v Hradci Králové.

Ústav má tři ročníky a přípravku.
Do přípravy přijímají se absolventi 3. třídy měšť. škol nebo IV. třídy středních škol (tito pokud prospěli aspoň u vyučovacím jazyce, zeměpisu, dějepisu a v reálných předmětech), kteří jsou aspoň 13 let staří.

Do I. ročníku přijímají se ti, kdož mají vysvědčení I. třídy ze IV. třídy střední školy bez zkoušky přijímací; absolventi III. třídy měšť. školy, kteří mají na vysvědčení známky veskrze „dobré“, konají přijímací zkoušku z češtiny, algebry a počtů. (Z francouziny se zkouška nedělá.)

Tyto podmínky přijímání žáků byly nařízeny všem obchodním akademiím a není mezi nimi rozdílu.

Přihlášky přijímají se ústně od 15. do 17. července a od 1. do 17. září. Třeba mít s sebou list křestný neb rodný a poslední vysvědčení školní.

Pisemně lze přihlásiti po celé prázdniny, zašlou-li se doklady zmíněné.

Zkoušky přijímací jsou 16. července a 17. září. Školné jest v přípravce 100 K, v ročnících 200 K ročně.

Všichni absolventi mají právo jednorocní služby vojenské.

Dotazy ochotně zodpoví a prospekt zašle ředitelství. Totéž podá také zpráva o

dívčím jednorocním kurse obchodním

při obchodní akademii zřízeném.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselné, káinit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sádku superfosfátovou
& vrchnímu hnojení jetelů a konšervov. chlě-
vské mrvy, pění vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělé hnojivo
& kyselinu sí-
rovou.

A. SCHRAM

v Břevlavi,
Poštorné
& Lisku u
u Rostok.

Ústřední kancelář **V PRAZE** Jindřišská ul. 27.

V. Vacek,
závod
školářský
v **Pamět-
níku**
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
a krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromořadí,
plánata atd. Státisíce sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Zahájení od 7. května
až do konce září.

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)

unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
hraběcí správa lázní ihned.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v **Sychově (Čechy)** založena r. 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignác V. Neškudla a syn

v **Jablonném nad Orlicí (v Čechách)**
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředstoj. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Odporučuje se

pensionát Voršilek

v České Skalici

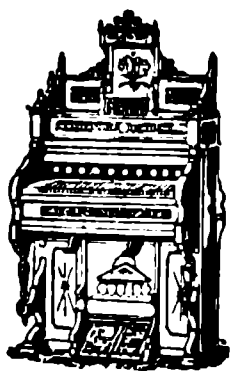
s krásnou zahradou. Ač vyučovací řeč německá
po způsobu school of languages, nemůže býti o
poněmčování ani řeči; vyučuje se též francouzsky,
anglicky, v kursu pokračovacím hudbě, malbě,
ručním pracím, vedení domácnosti, šití prádla atd.
Podmínky sdělí

Představená.

Konkurs.

Beseda v Hradci Králové vypisuje tímto
konkurs na pronajmutí živnosti hostin-
ské č. p. 89 pozůstávající ze tří místností
v 2. poschodí, tří místností v přízemí, ku-
chyně, 2 sklepů a z obsluhy místností
besedních.

Oferty podány buďtež do 15. srpna t. r.
správci domu panu c. k. správci Kohou-
tovi, jenž též bližší podmínky sdělí.

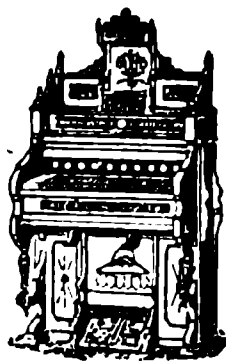

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Prodej zimního ovoce.

Na velkostatku Rychnovském bude se dne 25. července 1900 ráno v 10 hodin v místnostech hraběcí jízdárny v Rychnově n. K. prodávati zimní ovoce ve veřejné dražbě, k čemuž se koupěchtiví s tím doložením zvou, že také zároveň oferty podány býti mohou.

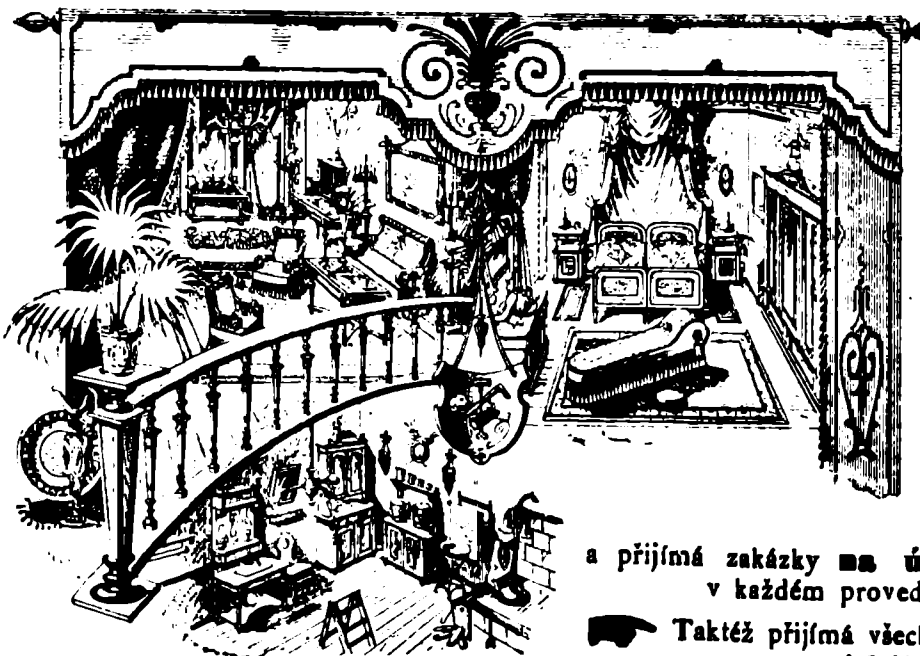
Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Josef
Nevyhoštěný,

truhlářský závod
v Hradci Králové,
nábreží Frant. Josefa,
doporučuje své zásobené

**sklady
nábytku**

a přijímá zakázky na úplné zařizování bytů
v každém provedení za ceny mírné.

Taktéž přijímá všechny práce v obor ten přináležející.

Následkem úmrtí majitele
pana Viléma Feista

prodá se hostinec

ležící těsně na pruské hranici v údolí Grünborn-Orlíčném, jenž následkem hojné návštěvy cizinců jest známý jako výnosný. Hostinec se prodá s veškerým živým i mrtvým inventářem za příznivých podmínek za slušnou cenu. Prostředníci se vylučují a koupěchtiví raději se přímo obrátí na dědičku, slečnu Marii Schlagnerovu, Grünborn pošta Kunětat (Kronstadt) okres Rokytnice.

Prodá se levně

jednopatrový dům čís. p. 17 v Kuklenách v středu obce při hlavní silnici ležící, se zahradou a polem, vše v jedné parcele. Dotazy s přiloženou známkou na odpověď vyřídí

Jan V. Balcar,
poštovní v Kuklenách.

Velký výběr

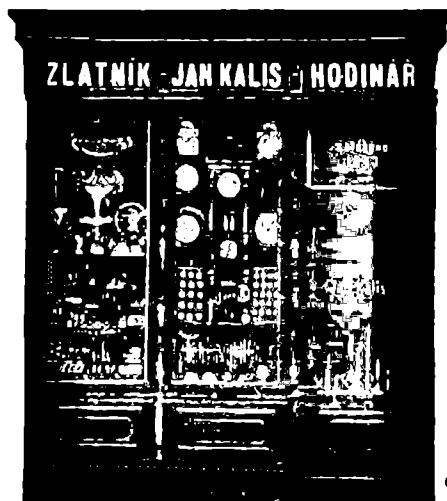
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

PETR KOPAL & SPOL.

v Hradci Králové

koupil velkou partii **slunečníků** i pracích **bluzek**, které daleko pod výrobní cenou nabízí.

OBNOVA

Číslo 80.

Předplatné na čtvrt roku 5 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 27. července 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Žně.

Překrásný jest pohled na úrodnou pozebanou krajinu přede žněmi, když — jako jest to letos v mnohem kraji českém — klasnaté obilí nelehlo. Věřícího člověka srdce bývá tím pohnuto ku vzpomínce na Stvořitele, nevypytatelného původce přírody. „To vše učiněno a zařízeno pro člověka, aby mohl bydleti na této zemi. Jak moudrý a dobrotivý jest Stvořitel náš!“ — Tak s obdivem a díkem nedávno „řekla duše má“.

Takovým a podobným způsobem mělo by se ve školách učiti přírodopisu. Bylo by to zasévání semene drahocenného, z něhož by svým časem vzešla vzácná žně. Neboť na věky zůstane pravdou: Co budeme sít, to budeme i žít. Zůstane to pravdou i v duchovním čili mravním ohledu.

Ve Francii jsou rok od roku smutnější žně. Podává nám o nich zprávu n. p. Alfred Fouillé (Fouillé), člen vysoké školy, která se zabývá přemýšlením čili studováním mravnosti. Píše: „Dnes víme, že u nás mládež nedospělá páchá téměř dvakrát více zločinů, než lidé dospělí. A přece mládeže máme ani ne zcela 7 milionů, kdežto zletilých jest více než 37 milionů. Roku 1880 byla většina zatčených lidí mladší než 21 let a téměř všechny dopustily se těžkých zločinů. Tak v jediném roce 1880 n. p. 30 vražd, 39 zabíjení, 3 vraždy příbuzných, 2 otrávení, 114 vražd dětí, 4212 poranění, 25 zbláznění, 233 proti studu, 458 velikých, 11.862 menších krádeží. Nyní — po dvaceti letech mají se věci ještě hůře. Krásný to rozpočet o naší nadějně mládeži.“ — Tak píše tedy onen Fouillé.

A jiný s takovými počty se zabývající francouzský spisovatel, Guilloit píše, že na obžalované mládeži možno pozorovati bezměrnou zdivočilost, neobyčejnou necudnost, vychloubání se zločiny, což se na starších zločincích nevidí. (Dle Hl.)

To jsou zajisté smutné žně. Ale platí o nich: Co se zasel, to se žne. Poukazuje na to sám Fouillé, ač ne právě katolík, a praví: „Nikoli mluvnické, nikoli pravopisné, ne počítání, ne dějiny nebo znamenitý zeměpis zamezí mohou zločiny dětí. I když dítě zná „regulu de tri“, i když zná předhoří holandská a jezera americká, jeho vášně se tím nemění. I když paměť naplněna jest příběhy, jmény a číslicemi, tím nebyly v duši jeho probuzeny ony pojmy, které plodí vznešené smýšlení a neřest na úzdě drží. Učitel nemá vzdělávati pouze paměť, nýbrž hlavně **svědomí**“.

Pěkná to slova, a ukazují, proč se tolik neřestí ve Francii klidí. Zasilo a zasívá se beznáboženskou školou do srdcí bezbožectví a proto klidí se „bezbožnictví“, mravní spousta.

Právě totiž svědomí jest to, co nám o nezkaženém člověku vůbec hlásá Bůh, jakožto zákonodárce a soudce trestajícího. Právě svědomí lidské hlásá, že mravnost není jen tak něčím, co jest obsaženo ve frásích — „lidskost, šlechtnost, vznešenost“ atd., nýbrž že je to zákon daný člověku bytostí vyšší, na níž člověk jest závislý. A právě křesťanství svědomí lidské vzdělává.

Křesťanství totiž nejen, že mravní zákon čistě a dokonale hlásá, ale ono též působí, aby svědomí nespalo, tupé nebylo, nýbrž skutečně mluvílo. Křesťanství dodává pak člověku síly, aby podle zjevného hlasu svědomí jednal. Křesťanství pak vrací člověku i pokoj, když byl poklesl, vedouc ho k polepšení, napravění, zjednávajíc odpuštění.

To je tedy, co onen francouzský pán žádá, to jest to, čemu on říká „vzdělávání svědomí“. A táž se: „Zdaliž pak je na světě člověk, který tyhle věci se svým svědomím provádí, není-li to člověk věřící, že svědomí je hlasatelem zákona Božího?“ A dále táž se: „Kdo asi to činí nejdokonaleji? Zdaliž člověk, který jen tak něco neurčitěho o Bohu si myslí, anebo křesťan?“ A poněvadž křesťanských vyznání je více, táž se dále: Který křesťan

nejusilovněji „vzdělává“ své svědomí, zdaž ten, který ho nikomu neotvírá, anebo ten, který svým náboženstvím je nucen podrobným vyznáním i nejtajnější úmysly — neřkuli činy — duchovnímu vůdci zjevit?

Mluvívá se ovšem proti tomu a lidská marnivost se tomu vzpírá a náboženství, které toho neřádá, nabývá tím více obliby, ale tolik je jisto, že odpůrci nemajíce v tom ohledu žádné zkušenosti mluví jako slepí o barvách anebo jako paponěk o filosofii.

V tom ohledu nejzkušenější jsou praví katolíci a proto volají: Žádáte, aby učitel vzdělával svědomí — nuže — nejlepším učitelem takovým je katolicismus.

Ale právě ten jste ze škol, z rodin, ze života vypudili; na místo něho dali jste bezbožectví. Vzali jste mládeži vzdělavatele svědomí a nyní se divíte, že vaše fráse o lidumilnosti a mravnosti tak špatnou mládež vám vychovávají. Co jste seli, to žnete. Bezbožectví nemůže nic jiného zploditi, než bezbožnictví — mravní spousta.

A jestliže i u nás mravní spousta roste, není toho nic jiného příčinou, než nevzdělání svědomí. Vinnu toho u nás nese částečně škola, která na papíře, na vysvědčeních dává sice první místo nauce náboženské, ale ostatně příliš malou váhu klade na vzdělávání svědomí. Částečně pak vinnu tu nese „liberalismus“ čili bezbožectví života. A nevím, která škola, jestli ta s těmi lavicemi a s tou chladností k náboženství anebo ta škola „životu“ s tou vzpourou proti každé autoritě a s tím rozkošnictvím škodí více. Ale jisto jest, že i u nás ty mravní žně jsou rok od roku špatnější, ačkoliv i u nás máme mluvnice, čítanek atd. dle přísných ministerských nařízení překrásně upravených celé haldy. — Co Rakousko novými zákony svými — hlavně proti katolictví namířenými — si nasilo, to i klidí.

A proto nejen v náboženském, ale i v politickém ohledu máme rok od roku smutnější žně.

Zdá se mi, že i Rakousko i v tom ohledu potřebuje učitele, který vzdělává svědomí — a není nikoho, kdo by se k tomu lépe hodil, než křesťanství.

Tak se n. p. povídá, že jsou rádcové koruny, neb aspoň takovými býti chtějí, kteří praví, že se Čechům neubližuje. Tu je zapotřebí, aby se těm pánům ohlásil čistě a dokonale zákon Boží o tom, že stlačováním národa některého na stupeň národa druhé třídy, ač musí stejně platiti daň penězi a krví jako jiní se ubližuje, těžce hřeší. Dále je zapotřebí, aby se křesťanstvím svědomí těch pánů z ospalosti budilo, a živým bylo čili aby se ozývalo, když se páchají křivdy a nespravedlnosti. Konečně pak obzvláště Rakousko má zapotřebí vzdělavatele svědomí, aby bylo vedeno k polepšení se čili k napravení křivd v politickém ohledu na Slované spáchaných.

Dosavadní vzdělavatel svědomí Rakouska — liberalismus — se špatně osvědčil, on právě svědomí to na bezcesti a k otupělosti přivodil. Dle jeho učení se stalo, co posledně český národ jako velikou křivdu cítil, totiž zrušení jazykových nařízení.

A proto se osvědčilo, co kdo zasel, to i klidí. Zasel násilí a vyrostla obstrukce nejen v říšské radě, nýbrž v celém národě. Co se nyní chystá táborů lidu, co budou s tím za starosti a práce aby z toho nepovstala nějaká opravdová bouře. Ale národ český tuhle setbu nezasel, ta se zasívá po dlouhá leta z Vídně. A proto nepostačí okamžité působení proti obávané bouři, musí přijíti jiní zasévači, jiná setba. A dokud tohle se nenahledne, jiné žně Rakousko míti nebude.

Starokatolická agitace mezi Čechy.

Jest to prazvláštním úkazem u nás, že v době, ve které vedeme s Němci nejtužší boj za svou budoucnost, napodobují právě

oni živlové v našem národě, kteří se tak rádi vydávají za největší národní horlivce, každý sebe zpozdílejší směr a každý výstřednější úkaz ve veřejném životě Němců, byť i stál v příkrém odporu s našimi snahami, s našimi zájmy a s naším cílem. Tím právě podávají dotyční živlové důkaz, jak jsou v odporu jejich slova s jejich skutky, jak se nedovedou vymanit z německého vlivu, z duševní poroby, jak mělký jest jejich úsudek a že jest jim s hlukem a hřmotem spojená štvánice a výstřednost účelem a věc národní jen prostředkem. Na takové živly, které následkem nedostatku pevných zásad ke všemu se dají strhnouti nebo navěsti, není ovšem v národním našem zápase docela žádné spolehnutí, ano oni nám svou lehkovážností a svou neprozíravostí v boji s Němci spíše škodí.

K pošetilým a zpozdílým úkazům, které po Němcích i u nás jsou způsobem směšným napodobovány, počítáme právě také agitaci starokatolickou. Němci, kteří si nevědí bujnosti co počítí, poněvadž se nalezají v plném užívání práv národních, vzpomněli si i na to, že by měli míti i viru německo-národní a zahájili k tomu účelu agitaci ve prospěch tak zvané starokatolické církve, kterou považují za církev německo-národní ve smyslu Schönerera a Wolfa. Největší německo-nacionální zůřivci, nejurputnější odpůrcové Čechů a nejhorlivější agenti Pruska propůjčili se k této agitaci. Člověk normálního mozku by myslil, že napodobení tohoto úkazu, který celou svou podstatou a celým svým vznikem má tendenci protičeskou a protislovanskou, není v národě českém možno, zejména však že není možno dávatí takovémuto opičení se po německých nacionálech pláštík český, národní a vlastenecký. A přece se to bohužel děje. Agitace pro starokatolickou viru se svými velkoněmeckými záměry odvážila se i do našeho středu a nalézá u lidí pošetilých nebo všech zásad prostých sluchu. Již z politického a národního stanoviska se musí tato agitace co nejrozhodněji odmítnout. Každý pokus, kterým nový rozkol v řadách našich nastati má a kterým síly naše tříštěny jsou, jest poškozováním našich národních i politických zájmů. Náš boj jest nebezpečný a nesnadný, i kdybychom všude a ve všem svornost zachovávali, co pak teprv, když nesvorností se sami oslabujeme, nebo když, jako se děje starokatolickou agitací, nepříteli přímo nebo nepřímo prospíváme a za nástroj proti svému národu mu sloužíme! U nás agitace ve prospěch starokatolické viry nevyšla ze žádné potřeby neb zájmu národa, nýbrž z potřeby a zájmu jednotlivce. Průšacký ráz a podstata starokatolického huťí se nikterak nezatře, dávají-li si čeští agitatoři průšackého třštění škrabošku husitskou. Hus by starokatolické rejdy zrovna tak ostře odmítl, jako původce jejich. Můžeme to tvrditi, poněvadž vznik a původ starokatolické agitace mezi Čechy známe. Aby jej seznaly i širší kruhy, posloužíme krátkou historickou. Asi před rokem konal se ve Vídni sjezd starokatolický, kterého se účastnili také někteří Rusové. Byli to ovšem Rusové, kteří pravoslavi stotožňují se slovanstvím a jimž jest šíření pravoslavi hlavním úkolem a účelem. Mluvílo se mezi jiným také o tom, že by zanesení starokatolické agitace mezi Čechy bylo prospěšné. Rusové, kterým bylo namluveno, že starokatolictví jest podobno husitství, prohlásili, že by takovou agitaci hmotně podporovali. S pravoslavi prý to u Čechů nejde z místa, proto by si přáli, aby se aspoň starokatolickou agitací způsobil mezi katolíky rozkol a církvi katolické aby nastaly nesnáze. Připomínáme, že od těchto Rusů třeba dobře rozeznávati Rusy národu a dobře slovansky smýšlející, jakých jest rozhodná převaha. Ale kdo by měl agitaci zahájiti mezi Čechy? Všeobecně bylo uznáváno, že se k tomu farář Nittel nehodí, poněvadž se o něm ví, že jest horlivým přívržencem Wolfa a že kromě hesla „Pryč od Říma“, byl také původcem hesla „Pryč od Prahy!“ Po delší poradě uznán byl za způso-

blého pro tuto agitaci odpadlík lška, který se neměl čeho chytit. P. lška se také v nový úkol uvázal a nyní pracuje na vinici Wolfové s „českým nadšením“. K usnadnění agitace také vydává jakýs škvár, který se tiskne u dra Grégra, pohrobního husity, jehož němečtí předkové proti husitům bojovali. Bylo by zajímavé zvědět, tiskne-li dr. Grégr zmíněný listek zdarma a z lásky k staré české církvi, která byla jeho předkům trnem v oku nebo dostává-li za tisk plat a kdo vede náklad. O P. lškovi jest známo, že v Bernu neměl ani krejcaru. Kdo tedy platí celou starokatolicko-německo-husitskou agitaci v Čechách?

Politický přehled.

K situaci. Vyskytla se zpráva, že Čechům nabídnou se výkupné v oboru školství, aby upustili od obstrukce. Patrně tu jde o druhou českou universitu. Ministrpředseda dr. Körber, předložil císaři — mimo jiné — též nový přístrojený jednací řád sněmovny, vypracovaný až do nejmenších podrobností. Dle výroku panovníkova dá se soudit, že k oktrojování jednacího řádu sněmovny došlo by teprve tehdy, až by selhaly všechny ostatní prostředky uzdravit parlament. — Baron Gautsch byl povolán k císaři do lšlu, čemuž se přikládá politický význam. Má se za to, že nové ministerstvo Gautschovo jest již na obzoru. — Dle usnesení polských poslanců, kteří s Jaworskim nesouhlasí, má se přikročiti k obnovení nové pravice, upustí-li Mladočeši od obstrukce. Rozumí se, že „N. f. Presse“ nad tím usnesením zoufá a hledí ho závčas překaziti.

Česká šlechta. Na poslední schůzi konservativních velkostatkářů z Cech bylo výslovně usneseno, že konservativní šlechta vytrvá na straně českého lidu. Tím ovšem byly v níve obráceny ony domněnky, jakoby konservativní česká šlechta chtěla se odtrhnouti od mladočeské strany.

Dr. Ebenhoch a § 14. Dr. Ebenhoch v Budapeštském Tagblattu plaiduje pro oktrojírku jednacího řádu a jazykového zákona. Je prý pro německou sprostředkovací řeč, avšak poněvadž prý uzákonění narazilo na veliký odpor a dnes prý německá řeč jest fakticky sprostředkovací řečí, tož prý mají se ponechati nynější poměry.

Staříčský chorvátský vlastenec. biskup Jos. Jiří Strossmayer dle nyní v jižním Štýrsku v lázních rohatceckých. Někteří Germáni rohatectví usmyslili si uspořádati v tamním lesku slavnost ve prospěch německé školy, kterou šulverein založil pro slovinské děti. Jakési dvě germánské slečinky přišly také k biskupu Strossmayerovi, nabídnout mu vstupenku ku slavnosti. Strossmayer však slušně pozvání odmítl, dodav, že jako chorvátský a slovanský biskup nemůže podporovati dílo, sloužící jedině k poněmčování slovinského národa.

Schůze Schönererovců v Aši. Sjezd jež konala německo-lidová strana v Aši, na vlas podobal se, pokud se týče zevnější stránky, všem jejích dosavadním projevům politickým. Konán byl totiž ve znamení nenávisti vůči Čechům i říši a současně také ve znamení nenávisti vůči katolické církvi.

Istrijský sněm konal se dne 23. t. m. schůzi, do níž však slovinští poslanci nepřišli. Pozvání, jež jim k této schůzi zemský hejtman byl zaslal, vrátili zpět, jelikož bylo italské.

Holandsko chce také poslati do čínských vod tři válečné lodě. Válečná moc holandská na moři je dosti značná. 15 pancéřových lodí, 12 pancéřových monitorů, 5 dělových člunů, 5 fregat a velká řada lodí menších.

Ruský, nedávno zemřelý ministr zahraničních záležitostí hrabě Muravěv otrávil prý se — dle soukromých zpráv některých polských listů z Petrohradu — ze starosti a žalu nad obratem věcí v Číně, k vůli němuž prý mu car činil výčitky.

Z pruského Polska. Přes to, že německý nejvyšší správní soud poprvé v roce 1879 a později opět 5. prosince 1897 rozhodl, že nelze zakazovati dle platných německých zákonů schůze jen proto, že na nich má jednáno býti polsky, zakazují německé úřady přece jenom schůze takové. — Jak pak, kdyby se tak u nás zakázaly schůze Schönererovců? To by bylo křiku!

Ve Francii mezi nacionalisty kyne rozštěpení ve dvě trakce, monarchistickou a republikánskou.

Ze Srbska docházejí vzrušující zprávy. Nešťastný slovanský stát. Špatná dynastie a neblahé rozmíšky politické, kterých oba králci využítkovali pro své nekalé rejdy, uvedly tuto krásnou zem na pekraj zkázy. Jak špatný má zvuk dynastie Obrenovičů, vysvitá z toho, že žádný tatík i z nerovcenného rodu nechtěl dceru svou světiti rukoum prostopásného Saši, na kterém se v plné míře vyplnila pravda přísloví: „Jabko od stromu nepadne daleko“. Po tolika koších, které byl dostal, překvapil Alexander celý svět: zasnoubil se s bývalou dvorní dámou své matky, paní Mašinovou, jež o 15 let je starší svého nastávajícího mladého manžela, ale nicméně dosud vyniká imponující krásou. To by konečně nebylo žádným

neštěstím, že kral vybral si za choť ženu z lidu, ale v Bělehradě je známo, že paní Mašinová před lety, kdy Alexander ještě nosil krátké kalhotky a nevěděl, co je láska, nebyla lhostejna jeho otci a co to při vášnivě povaze Milanově znamená, každý si domyslí. Proto exkrál slyše tuto ohromující novinu, ihned se vzdal místa nejvyššího velitele v srbské armádě a raději chce dělati facíra, než by paní Mašinové říkal „Vaše Veličenstvo“. Také ministerstvo ihned odstoupilo. Ale ani lid není nadšen touto volbou. Ví se, že jeho mladý král nevolil dle hlasu srdce, nýbrž vášně a z hněvu, že na několika místech, kde dal zaklepati, příkře byl odmítnut: ví se, že Alexander předčasně vyspěl a předčasně stárne a že pak bude vladařkou paní Mašinová, známá svou resolutností a energií. „Goreptencem, knímž se zmija vnori, gore mužem, imiž žena vlade“. Věci v Srbsku budou se dle všeho rychleji teď vyvíjeti. Hodina Černého Jiří na orloji světových dějin nadchází. Jen srbský národ ať již nevezme žádné pohromy a dočká se té chvíle, kdy vysvitne jemu v temnu, jež nad celou zemí se sklenulo, slunce lepších dob, šťastného a klidného rozvoje. Za Obrenovičů však to nebude.

V Transvaalu bojuje se dále se střídavým úspěštem. Boerové v poslední době měli několik úspěchů. Bojovalo se u Betlehemu, kde Angličané musili ustoupiti. K prudkému boji došlo 19. července u Palmfonteinu. Anglické zprávy o bitvě jsou vyhrýbavé. U Honingspruitu Boerové zmocnili se celého vlaku s anglickými vojáky. Při některých srážkách oznamují Angličané jako konečný výsledek ústup Boerů. Tato taktika Boerů odpovídá celému nynějšímu vedení války. Učiní nepříteli škody a ustoupí, aby se proti němu shromáždili jinde. Povážlivé jsou pro Angličany zprávy o bojích kolem Pretorie. Boerové objevili se na několika místech kol města a opevnili se v některých posicích, z nichž Angličanům nepodařilo se je vypuditi. Angličanům je na této válce nejtrapnější, že dosud trvá. V posledních bojích u Derdepoortu výhodně od Pretorie padlo čtyry sta anglických vojáků.

Revoluce v Číně. Počet boxerské sekty možno počítati na 30 milionů hlav. Již to nasvědčuje, že evropské velmoci mají před sebou práci ohromnou. Dle posledních zpráv bylo opět umučeno v misií koarajské 82 misionářů. Na mandžurské hranici byli Rusové dosud v obraně. Nyní však musejí se ujeti taktiky útočné. Německo chce společně podniknouti výpravu do Mandžurska již vzhledem na svůj rozsáhlý obchod ve východní Sibiři. Ruský ministr války Kuropatkin bude jmenován vrchním velitelem ruského vojska v Číně, v kterémžto případě pak nepochybně převezme velení celého mezinárodního vojska. — Dne 24. t. m. odpluly dvě rakouské válečné lodě do Číny. Německý císař dostal od čínského vyslance dopis, v němž jménem čínského císaře jej žádá, aby převzal v Číně vedení za účelem obnovení dřívějších klidných poměrů. Dle zpráv z Washingtonu počne spojené vojsko evropské postupovati k Pekingu 30. t. m. — Stále panují ještě pochybnosti, zdali zprávy zvěstující, že vyslanci v Pekingu žijou jsou pravdivy. Z mnohých stran vyslovuje se náhled, že vyslanci jsou v čínském zajetí chováni pro ten případ, aby se jimi bránila Čína proti postupu cizího vojska, kdyžby toto chtělo nějaké město bombardovati. Řeknou prý Číňané: „Budete-li střílet na to neb ono město, tedy popravíme některého ze zajatých vyslanců“. A nebudou to žádné obyčejné spůsoby utracení, nýbrž budou to muka vybraná, kterými budou mučit vyslance. Lze si představit, do jaké situace mohou býti uvedeny státy civilisované, octnou-li se vůči volbě buď nepoužití válečných prostředků nebo vystaviti své vyslance nejběžnějšímu mučení.

Drobná obrana.

Útrpný úsměv vzbuzují dlouhé úvahy o Husovi v listech liberalismem prosáklých. Úžasné ignorance se zde látá aspoň zvučnými frázemi — a ty nyní táhnou. Bylo by k tomu potřebí mnoho trpělivosti na všechny nesmysly, které jsou nyní v husitské horečce na trpělivý papír vnášeny odpovídati. Všimněme si ku př. „veleučeního“ čtrnáctidenníku „Strážce na Cidlině“. Tam jakýsi J. P. tvrdí zcela opravdově, že husitism „po celou dobu trvání a ve všech svých odstínech byl náboženstvím demokratickým.“ Milý pane, vy jste tomu dali! Přečtete si aspoň trochu, co o tom všem píše protestant Denis, který na husity tak snadno nedopustil! Na začátku XV. stol. nebylo o nevolnictví v Čechách ani slechu; za to po krvavé řezi lipanské ukázal husitism kopejtko zcela aristokratické. Naplňoval již před tím a naplnil po bitvě té ještě více žoky zhyralého panstva, které své náhlé moci užilo na zotročení nižších vrstev. Po bitvě lipanské se husitism zbožnějším husitům tak znechutil, že zakládali novou sektu — jednotu českobratrskou. Když se těchto lidí Rokycana tázal, proč odpadají, odpovídali, že je k tomu doháněl špatný příklad zvrhlých husitských kněží. Z celého volání po reformaci zbyl jen kalich. Dále nemůže „učení“ J. P. odpustiti Římu, že

každou pochybnost v příčině věrouky pokládá za hřích. Čtete, milý pane, jak Táboři přáli „svobodě svědomí“. Veliký počet kněží kališních sami Táboři odpravili, že tito chtěli sloužiti mši sv. — v ornátech. A kališníci naopak zřídili proti Tábořům hotovou inkvizici, již podlehalo za obět zase jejich „spolubratři“ tábořští. A co kdybyste věděl, jak Rokycana spílal slovy nejpotupnějšími nejen katolíkům, ale i jednotě českobratrské, že se jinak bratři odvážili věřiti než on! Nevíte též asi, kdy pověrečnosti bylo v Čechách nejvíce. Winter vás poučí, že právě za doby husitské. Koprníte hrázou nad krutou válkou křižáckou; a to nevíte, že si panstvo vojny samo přálo, aby mohlo v kalných vodách pro sebe lovit? A bylo tak kurážné, že se k těm křižákům při prvním tažení na Prahu samo přidalo a bojovalo proti vlastním souvěrcům. Čtete o tom Tomkův dějepis Prahy. (Když Žižka na Vítkově zvítězil, dostalo ovšem kuráž znovu.) Nebudeme se dále vaší učeností obírat; pouze radíme: Méně „nadšení“ a více studia. Zbude-li času, poukážeme ještě na jiné chvalospěvy přeucených hlav.

„Čas“ zle se durdí na dra. Pekaře, který pravdivě ve své přednášce vyznal a nezapřel: „Tolik o náboženském zápalu a hnutí, bude vám, velectění, známo, asi tak patrně jako mně, že my děti devatenáctého století, jímž více méně je cizí tento svatý zápal máme velmi málo práva oslavovati po této stránce Husa a dobu jeho. Hus, kdyby dnes s hrobu vstal, nechtěl by smáti nás, národ odvrativší se od jeho nejhluštějších, nejvroučejších citěných ideálů.“ Kdo jen trochu k husitádě nyní přiblíží, musí dát dru. Pekařovi za pravdu. Ale „Čas“ reptá zle, klada na náboženský význam Husův důraz hlavní. Prý jeho význam národnostní jest jen podružný. Jen v tom jest chyba, že „Čas“ neuvádí fakta z přítomné scenerie, kterými by dra. Pekaře ze lži usvědčil. Tolik Husových oslav už bylo, tolik piva se při nich vypilo, ale mravní obrod, opravdový vznět náboženský spí dosud. Těší nás jen tolik, že u prostřed zmotaného víru přec jen některá myslící hlava pro strach židovský zřejmé pravdy netají.

Jako venkovský ministrant latině, rozumí „episovatelka“ Irma Geislova našim poměrům. V posledním čísle „Krakonoše“ líčí slavnost Husovu a zobrazuje mladého kněze katol. jako otroka, který závidí lidu, že může číst „mučeníka“ Husa! Tedy kněz závidí lidu, když tento slepě se vrhá v náruč rafinovaných, liberálních pohlavců, kterým se o nic jiného nejedná leč o vlastní hmotný prospěch, tupení sv. církve a hanobení kněží! Hus jest jím jen praktickým prostředkem k dosažení účelu, aby ošmetné nauky liberalismu se u nás ujaly. Otrokem jest spíše ten, kdo proti svému přesvědčení použítí vyhané a na efekt připravené fráse o Husovi do světa, protože slouží lži a za tu lež jest placen, než ten kdo dobrovolně, na základě ryšího přesvědčení hájí pravdu a šíří církev svatou, učitelku to národů. Episovatelka pojmenovala „duchaplný“ svůj výplod „Jiskry“. Bylo by dobře, kdyby se ty jiskry proměnily v světlo, které by ozářilo poněkud její zatemnělý rozum, aby podobné nesmysly, jímž se musí každé dítě usmáti, do světa nepouštěla.

Drobné zprávy.

Církevní správy diecézní: V Pánu zesnul: p. P. Gothard Schuppl, O. S. B., b. notář, děkan, duchovní správce v Polici, † 9. července (naroz. 1828, vysv. 1852); p. Bernard Horáček, děkan v Chlumci n. C. † 20. července (nar. 1830, vysv. 1863). Vyznamenání jsou: p. Václ. Vaněk, č. konsist. rada, b. vikář, děkan a farář v Zábři jmenován skutečným konsist. radou a assessorem; p. Mat. Mára, farář ve Zbýšově, osobním děkanem; p. Ant. Schreiber, farář ve Zlebech, b. vikářem okresu Čslavského; p. Frd. Kutscher, b. notář, děkan v Marešově, správcem vik. okresu Trutnovského; p. Jos. Kudrnáč, děkan v Zálčeti, vikariátním sekretářem; p. Jos. Pacholík, děkan a farář v Roztokách, b. notářem. Ustanovení jsou: p. Karel Janský, administrator, za faráře v Uhersku; p. Václ. Kudrna, farář Kunětický, za faráře v Bělé u Pardubic; p. Václ. Vaško, admin. Kocléřovský, za administr. do Rokytíku; p. Jindř. Kolář, kapl. Ponikelský, za administr. do Stěžer; p. P. B. Krieshofer, O. S. B., za proz. administr. v Polici n. M. Uprázněné místo: Chlumec n. C. děkanství, patron. hrab. Zdenka Kinského, od 21. července; Kunětice, fara patron. nábož. matice, od 23. července.

Valná hromada III. živnostenského společenstva v Hradci Králové. Dne 21. července 1900 konala se řádná valná hromada III. živnostenského společenstva v Hradci Králové ve dvoraně zdejší živnost. čtenářské jednoty. Schůze byla jak obyčejně slabě navštívena, dostavilo se ze 150 členů pouze 16. Pan starosta Fiala zahájiv schůzi přednesl zprávu jednatelemkou o činnosti společenstva za rok 1899 a uvedl, že po přání loně valné hromady zaslal stručnou zprávu o průběhu téže místním časopisům, které ji také uveřejnily a usneseno, aby se tak i letošního roku stalo. Dále sděluje pan starosta vyřízení podaných stížností a sice řezníků v příčině vybírání velkých poplatků z porážky dobytka na jatkách, pekařů ohledně neoprávněného prodeje tak

svazého venkovského chleba po domech a cukrářské obchodě neoprávněného prodeje cukrářského zboží o tržích výročních, následovně pak sděluje výsledek podaného protestu III. živnost. společenstva proti obmyšlenému zrušení výročních trhů v Hradci Králové. Dále sděluje p. starosta, že ze spisů společenstva r. 1899 došlých povědomí zasluhuje vysvětlení c. k. ministerstva obchodu o podání dobrodružství společenstva v příčině obnovy celní smlouvy s vládou Uhersko-moravské země, že dovozeného obilí, mouky a vína do Čech, připomíná, že společenstvo se hlavně připojilo k dobrodružství, které v té věci podala pražská živnostenská společenstva. Konečně sděluje p. starosta, že připovídkou bylo r. 1899 19 učňů, za vyučenou obdrželo 24 a nových členů se přibývalo 21. Účty za rok 1896, 1897 a 1898 byly živnostenským úřadem potvrzeny a účet za r. 1899 k potvrzení předložen. Dle těchto obnáší stav jmění společenstva koncem r. 1899 — 1181 zl. 14 kr. a do dnešního dne 1282 zl. 84 kr. Valná hromada vzala správu tu na vědomí a udělila p. starostovi absolutorium. Přikročeno k volbě nového představenstva a ještě dosavadní starosta p. Fiala prohlásil, že volen být nechce zvolen byl za starostu p. Jos. Formánek pekař a za místostarostu p. Čeněk Malý perníkář. Do výboru pak zvoleni pp. Jos. Fiala, Frt. Kovářik, Ant. Šejnoha, Václ. Hušák a Jos. Bášička, za náhradníka p. Jan Javřek. Ještě volných návrhů nebylo, byla schůze ukončena.

Na c. k. ústavě ku vzdělání učitelů v Hradci Králové bude zápis také do 1. ročníku dne 14. září od 8—11 a od 3—5 hodin. Zkouška přijímací začne o 8. hod. ranní 15. září t. r. Kdo přijítí být chtěl do 1. ročníku, vykáší se posledním vysvědčením školním, listem školským svědčícím o dokončení stáří 15 let a vysvědčením o tělesné způsobilosti od lékaře úředního. Kromě toho nechť předloží práce z kreslení a krasopisu vlastní rukou provedené. Žádosti za dispens od povinného stáří řízení k vstupu na c. k. zemědělskou školu radě přijímá ředitelství ústavu do 10. srpna t. r.

Na c. k. vyšším gymnasiu v Hradci Králové bylo v uplynulém školním roce 299 žáků. Z těchto bylo 298 Čechů a 1 Němec. Dle význaní bylo 281 katolíků, 11 protestantů a 7 židů. Prospěch byl velice uspokojivý. Vysvědčení s vyznamenáním obdrželo 58 žáků. Devíti žákům povoleno zkouška opravná. Stipendia požívalo 18 žáků celkem v obnosu 3086 korun. — Při zkoušce maturitní bylo uznáno za dospělá s vyznam. 11 žáků, za prostě dospělá a oprava z jednoho předmětu obdrželi 3 žáci. Jména abiturientů, kteří byli approbováni jsou: Běloňák Fr., Devorecký Hugo, Dicht Alois, Hajnóczy Pavel, Kouta Josef, Kubánek Josef, Kurz Milán, Maixner Jan, Mišek Ludvík, Myslivec Frant., Poličanský Jan, Prašák Albert, Procházka Frant., Šmuk Mikuláš, Ulrych Václav, Valenta Josef, Vošček Josef. Zápis do první třídy pro příští školní rok konati se bude dne 17. a 18. září, vědy od 8. do 9. hod. ráno; přijímací zkoušky budou v týž den o půl 10. hod. dopol. a o 2. hod. odpo. Žáci nově na ústav vstupující platí při zápisu 4 K a 10 h přijímací taxy. Všichni pak žáci bez rozdílu 4 K jako příspěvek na učební pomůcky; zcela chudí žáci mohou se osvobodit od placení 2 K žádati. Kdo přispěti chce na chudé studující zdejšího ústavu, může tak učiniti při zápisu. Veškerým předmětům nepovinným vyučuje se zdarma. Školní rok počne slavnými službami Božími dne 19. září.

Na c. k. vyšší reálce v Hradci Králové bylo koncem školního roku 436 žáků, vesměs národnosti české. Z těchto bylo 398 katolíků, 26 protestantů, 11 židů a 1 byl náboženství státem neuznaného. Vysvědčení I. tř. s vyznamenáním obdrželo 58 žáků, zkoušek opravných povoleno 22. Stipendia požívalo 18 žáků. — Maturitní zkoušky konaly se za předsednictví zemského inspektora Rosického ve dnech 17.—21. července. Zkoušky podrobilo se 28 žáků, z nichž 3 prospěli s vyznamenáním, 20 prohlášeno za prostě dospělých, 3 povoleno z jednoho předmětu oprava a 1 odkázán ku zkoušce za rok.

Sjezd abiturientů z r. 1870 v Hradci Králové Hradci. Dne 19. t. m. sešli se po 30 letech v Hradci Králové účastníci zkoušky maturitní ze dnů od 29. července do 6. srpna 1870. Účastenství bylo poněkud slabší, než 5 roky, ješto mnozí z kolegů se omluvili buď nemocí neb nutnými pracemi. Tak došli omluvné příjmy, resp. depeše od radů z. soudu Faltise, Hinka a Ledra, fin. rady v Praze Fialy, míst. rady Tvrdého, vlp. farářů Fridericha, Groha, Pospíšila, Sinkory, Uhlíře a Závodního, profesora kijevského Jarose, soukr. úředníka Jandy, učitele Trubáčka, pošt. kontrolora Zvolského; sedm kolegů kleslo v předčasný hrob: Svoboda (brzy po maturitě), kněz Čáp, Hofman a Pruchař, lékaři Janděčka a Kalous, vojenský úředník Lichtenberg. Sjezdu se zúčastnili vlp. farář Jičínský, Krčmář a Ulbrich, učitelé Bayer a Šramar, advokát Jindra, Pilnáček a Procházka, lékaři Bayer, Petr a Tomaš, pokladník záložny Pokorný, pošt. v. komisař Dvořák, rada z. soudu Fischer a sjezdu univ. prof. Jarník. Z těch, kteří jenom v některých třídách byli spolužáky, se sjezdu zúčastnili v. konduktér dráhy Pokorný a správce pošty ve v. Saal; omluvili svoji nepřítomnost soudní sekretář Kneip, lékařníci Dvořáček a Heidrich a vlp. farář Dusil. Z bývalých učitelů se zúčastnil sjezdu katecheta Mgr. Boh. Hák, nyní děkan v Hořicích a ředitel Jan Klumpar; telegraf. pozdrav zaslal prof. dr. Taftl, velmi vřelý delší příspěvek bývalý třídní prof. Ignác B. Mašek. Zvláštního lesku se dostalo sjezdu spolupůsobením nyní již chvalně známého „blatáckého kvarteta“; pánové přednesli několik písní již při přátelském večíru v Macákově pivozářské pivnici, v den sjezdu pak povznegli účastníky překrásným přednesem vybrané skladby mešní. O slávnosti těchto osvědčených sil se přičinil maj. vel. kosladu tabáku p. Josef Macák. Po prohlédnutí gymnasia a města a dali se účastníci sjezdu fotografovati, načež se odebrali do restaurace nádražní, kde restaurátér pan Helly upravil oběd v každém směru vyhovující. Ku sjezdu vydán tiskem seznam všech bývalých profesorů a spolužáků mezi lety 1862-1870 jež na sešláni 1 K, pokud záoba stačí, zaslal univer. prof. Jarník t. č. v Potštýně n. O.

Proměna. Pan JUO. Bohdan Anders z Králové Hradce, konceptní praktikant místodržitelství pro království české, byl ve středu dne 25. července o 11^{1/2} hod. dopolední ve velkém sále c. k. české univerzity Karlo-Ferdinandovy v Praze doktorem práv veřejně prohlášen.

Schůze národní tabule. Domnívali jsme se, že národní tabule jsou zřízeny ku prospěchu zdejších živnostníků, kteří svými přiráškami přispívají též na obecní hospodářství. Zatím však nalepují se na tabule obrovské plachty s různými figurami a pro malé oznamení živnostníků zdejších nebudou místa. Poslední den oznamoval obrovský plakát, že v Lomnici bude proslulý „historik“ Dr. Matys falšovati u sochy Husovy českou historii. Událost tato jest tak bezvýznamnou, že ani nejnadšenější zdejší husité nemohli pochopiti, proč se má dělati v Hradci Králové každému matosovi taková nelidská oslava.

Schůze labekého komitétu konala se dne 10. července v Mělníku. Schůzi té předsedal pan dr. Fr. Ulrich, starosta král. věnného města Hradce Králové. Ze správy jednatele vyjímáme: Dle dosud došlých zpráv poškozeny byly pozemky 116 obcí v 13 okresech u výměře 17-971 hektarů. Škoda způsobená odhadnuta interestanty na 3,028,260 korun r. č. Přeměrná cena 1 hektaru vůbec bez rozdílu kultury obnáší 1840 korun r. č. Cena zaplavených pozemků tudíž činí 24,091,180 kor., jinak mírně počítáno 3000 za 1 hektar pozemk. záplavy labeké v případě úpravy Labe zbavených 53,913,000 korun. Kapitál sůrovkovan 4 a půl proc. běžným to úrokem záloženským reprezentuje zisk 1,083,651 kor. a z ceny pozemků záplavy zbavených 2,426,086 kor. jeví se tudíž celková stráta zisku 1,342,484 korun. Škoda na lidských obydlích a hosp. budovách obnáší 80,834 kor. na cestníně a silničním spojení 30,000 korun. Úhrnná škoda obnáší tudíž 4,421,528 kor. a poněvadž mimo to jeví se značný úbytek půdy strháním břehů a úplnou odplavou půdy, lze počítati letošní škodu na 5,000,000 korun r. č. Sleva daní obnáší 39,656 korun. Při volbě funkcionářů zvolen jednoláseň dosavadní výbor a s pléna komitét zvolen p. Hynek Srdínko, starosta obce Svob. Dvory u Hradce Králové. Výborní komitét pro úpravu a splavnění Labe se ukládá, by v statistickém šetření o veškerých škodách jakéhokoliv druhu záplavami polabskými způsobených pokračoval, aby tato šetření zejména tam, kde jednotlivé obce zpráv nepodalý doplnil, aby statistickou zprávu o konaném šetření vytisknouti dal, všem interessovaným kruhům totiž obcím, okresům a delegátům komitét dodal a nejvyššímu maršálkovi král. českého odevzdal.

Úmrtí. V sobotu dne 21. t. m. zemřela 46letá manželka pana Josefa Dvořáčka, úředníka v Hradci Králové. Byla to žena v každém ohledu vzorná. Úmrtí jež jest pro osiřelou rodinu strátou nenahraditelnou. Pohřeb konán byl dne 23. t. m. za velikého účastenství lidu.

Šicí stroj odevzdán byl dělníkem Frant. Syrděkem z Nového Hradce Králové na zdejší policejní strážnici. Jmenovaný dělník jel totiž před 14 dny s vozíkem do Hradce Králové. Na cestě potkal staršího muže, který nesl šicí stroj. Na jeho žádost, aby si mohl stroj naložit na vozík, Syrděk svolil. Když však přijel do Hradce Král., čekal dlouho na známého muže, ale nadarmo. Odevzdal tedy stroj na policejní strážnici.

Živnostenský inspektorát v Hradci Králové dle vyhlášky ministerstva obchodu a vnitřní záležitostí ze dne 8. t. m. obsahuje následující obdoly okr. hejtmanský: Broumov, Čáslav, Chotěboř, Chrudim, Vysoké Mýto, Kolín, Králové Hradec, Král. Dvůr, Kutná Hora, Landěškroun, Litomyšl, Náchod, Nový Bydžov, Nové Město n. M., Pardubice, Poděbrady, Polička, Rychnov n. Kn. a Žamberk.

Zemský výbor království českého učinil ve schůzi své, konané dne 18. července, již předsedal nejvyšší maršálek zemský Jiří kníže Lobkovič, mimo jiné tato usnesení: Potvrzena byla jmenování Frant. Čapka definitivním správcem všeobecné veřejné nemocnice v Německém Brodě a MUDra. Jaroslava Tomáše definitiv. sekundárním lékařem všeob. veřejné nemocnice v Nové Pace. Zástupcem zemského výboru při pokračovací škole průmyslové a obchodní v Jičíně jmenován byl pan Václav Prokeš, obchodník v Jičíně — Schváleno bylo vřadění všeob. veřejné nemocnice v Něm. Brodě do I. třídy služného a ustavení obce bubenické za samostatnou obec zdravotní. Zamítnuty byly stížnosti v chudinských věcech: Fr. Blažka z Litomyšle, Antonie Mikanové z Chrudimi a manželů Felškových z Jičína. Vyhověno bylo stížnostem Václava Čížka ze Lhoty Šárové (v okrese hořického), Andělů Hladíkových ze Ptivlák (v okr. vysokém) a Marie Fialové z Jistebnice v příčině chudinského opatření. Ku stížnosti Josefa Flégla v Lukavici zrušeno rozhodnutí okresního výboru v Rychnově v příčině cesty č. p. 237/4.

Obětavost vlastenců. Upisovací komitét Trebenické továrny při poslední práci své, kdy obrátilo se na některé vlastence zaujímající čelné postavení v národě, aby upsáním podílů 100 neb 200 zlatových přispěli k záchraně velmi důležitého podniku průmyslového, jakým jest na rozhraní národnostním první česká akcijní továrna na žitkování plodin v Trebenicích, bylo ve svých předatavách trpce sklamáno. Těchto několik málo vlastenců, kteří by se nevydávali žádně ztrátě peněžní, poněvadž předem již sručeno je 5 proc. sůrovkovaní, sklamalo. Neměli ani tolik služnosti, aby u upisovacího výboru se omluvili, proč tak eminentně důležitému podniku odhíkávali své spolupůsobení. Chápeme arci: vždyť to není žádný podnik pivovarský ani podnik, kde možno počítati na vnější lesk a oslavu. Doufáme však přece ještě, že v poslední chvíli rozpomenou se ti, kteří mluví o vlastenectví při všech příležitostech, jakmile však mají své vlastenectví osvědčiti sáhnutím do kapsy, ani na prosebný dopis neodpovídní, že osvědčí své vlastenectví a pokud jich síly stačí, k záchraně podniku toho přispějí.

První česká akcijní továrna na žitkování plodin v Trebenicích. Upisov-

ovací komitét vidí se nucena na výslovné přání většiny upisovatelů, kteří dli na cestách, prodloužit lhůtu upisovací do 31. července.

V Annenských slatinných lázních v Bělehradě v Čechách, obnášel počet hostů užívajících koupeli slatinných až do 19. července 1900. (nečítejte v to hosty na letním sídle a passanty) 533.

V klášteře Sester Nejsv. Svátosti v Čes. Budějovicích přijímají se dívky k nabytí dokonalého všeobecného vzdělání. Mohou navštěvovati českou obecnou a měšťanskou školu a český pokračovací kurs pro dívky v klášteře samém zřízený. Pro dívky, které si chtějí osvojit němečinu, jest zřízena německá škola, aniž by odcizeny byly vlasteneckému smýšlení. Soukromě lze se slečně též připraviti ku zkouškám učitelským a industriálním. Dále se vyučuje řebem, hudbě a to na pianě, houslích, citheře a jiných moderních nástrojích pro dámy; šití a přístřihování šatů, braní, míry a všem ženským ručním pracím. Prospekty na požádání se zasílají. Dotazy přijímá prefekta pensionátu Mater M. Agatha Bauerová.

Při krajské hospodářské, průmyslové a technologické výstavě v Hoře Kutné konati se budou občasně v oddělení zemědělského občasně výstavy v následujícím pořádku: Dne 19. srpna výstava koní; 26. srpna výstava hovězího dobytka; 2. září výstava drobných zvířat. Od 26. srpna do 6. září výstava plodin polních všeho druhu a od 8. do 10. září výstava ovoce, zeleniny a květin.

Hospodářské družstvo v Kutné Hoře zdejší spojono s hospodářským spolkem svolává na den 29. července veřejnou schůzi rolnictva do sálu okresní hospodářské záložny na 10 hodin dopolední. Rokovati se bude: 1. o významu a důležitosti obilního skladiště pro rolnictvo. 2. O upisování podílů. 3. O upravení cen některých hospodářských výrobků. 4. Rozhovor o krajské výstavě. 5. Volné návrhy. Vzhledem k prvnímu bodu předvedeno bude vše, co na přípravných pracích pro obilní skladiště vykonáno bylo. Byla to v poslední době zvláště potěšitelná zvěst, že okresní výbor usnešl se odporučiti okresnímu zastupitelstvu zakoupení podílu tohoto svépomocného ústavu rolnického za 1000 zl. Okresní výbor vyšle za tou příčinou také do této schůze dva delegáty. Aby rokování bralo se jistou cestou, odebrali se p. stavitel Dajbých a p. Novotný do Chebu, aby tam vzorně a účelně obilní skladiště prohlédli. V oddělu třetím rokovati se bude o zvýšení cen mléka, vajec atd., k němuž rolnictvo odhodlává se na základě zvyšování veškerých potřeb. Upozorňujeme rolnictvo v jeho zájmu na tuto schůzi.

Povoz rychlíkem rozdrcen. V pátek o půl 3. hod. ranní vídeňský rychlík severozápadní dráhy mezi stanicemi Čáslavi a Sedlcem vrazil na kolejích do nákladního povozu hostinského pana Jana Kučery z Labské Týnice. Při srážce byl koč Frant. Vlk odhozen daleko do polí ale nic se mu nestalo. Také koním se nic nestalo. Za to povoz byl úplně roztrfštěn.

Z Habru. V nedalekém Kameně zrušen byl nedávno poštovní úřad. Občanstvo těžce to neslo, protože náš beztoho macešský zanedbávaný kout ztratil tím jednu výmohlost. Na žádost podanou v té věci usneseno dnem 15. července znova otevřít c. k. pošt. úřad. Přiděleny k němu budou opět obce: Bouda, Jedlina, Jiřkov, Komárov, Melmuka, Skuhrov, Kámen a Tis.

Umělecká výstava v Jičíně byla tyto dny právě otevřena. Je v ní zastoupeno asi 40 předních malířů českých, kteří vystavují asi 150 svých děl ve třech vkusně vyzdobených síních měšťanských škol. Mezi obrazy zvláštní pozornost vzbuzují Urbanovo „Zlato“ a díla školy Mařákovy.

Krajská průmyslová a hospodářská výstava v Turnově r. 1900 bude škýtatí pověsňný přehled krajské výroby a výsledky prací českých menší z poněmčeného území. Prospekty a přihlašovací listy zasílá výstavní výbor.

Krupobití. V neděli dne 22. t. m. provázeny silnou bouří padaly u Lešan, Dáletic a Pokřikova kroupy a potluky silně úrodu již tak dost chudou. Rolníky tak stihá rána za ranou.

Kníže Albert Thurn-Taxis přijede do Litomyšle dne 1. října t. r. Zdrží se dva dny a snad navštíví textokrátě i Rychmburk.

Rolnická schůze. Selská politická jednotu pro okresy pardubický, přeloučský a holický koná v neděli, dne 5. srpna 1900 o 10. hod. dop. v místnostech hostince p. V. Vančury v Řečanech u Kladruhu veřejnou schůzi s následujícím pořádkem: 1. Poměr o postavení rolníka vůči ostatním stavům, v ohledu hmotném zvlášť. 2. Zřízení obilních skladišť.

Požár. Ve čtvrtek o půl 4. hod. odpo. vznikl z neznámé příčiny požár v usedlosti zasilatele p. Aloisa Kunce v Rychnově „na trávníku“ a zničil ve chvíli úplně celé hospodářské, velmi rozsáhlé stavení. Za panujícího neunesitelného vedra šířil se oheň s takovou rychlostí, že na hasení nebylo ani pomyslení. S nesmírným namáháním podařilo se vyvésti dobytek. Požárem zničeny byly hospodářské stroje, peřiny, přes sto hektolitřů obilí, zásoby píce atd. Škoda obnáší asi 24,000 korun a jest kryta pojištěním pouze v obnosu 3600 korun. K utlumení rozpoutaného živlu přijel rychnovský hasičský sbor se třemi stříkačkami ručními a jednou parní, dále sbory hasičské z Dlouhé Vsi, Rovně a Lipovky a úsilí jejich podařilo se šíření se ohně na okolní budovy zabrániti. — Dne 26. t. m. ráno vypukl oheň v chalupě J. Konečného v Opatovicích, který za krátko ztrávil tři stavení. Příčiněním sborů hasičských lze děkovati, že se požár nerozšířoval na ostatní budovy.

Podařené kvítí. Jos. Obet, sotva 15letý klouček, byl přijat do služby p. Novotného, rolníka ve Rzu, ale brzy se špatně svému pánu odeloužil. Ukradnuv mu z uzavřeného místa 40 K, prchl do Prahy, kde stala se s ním úplná metamorfoza: koupil si pěkný letní oblek, botky a klobouk a šil jak se dalo

Četnictvo bylo mu brzy na stopě. Ale darebák nebyl k nalezení, jelikož nalezal se stále na houpacím a kolotoči, kde ovšem nikdo hledat jej nemohl. Teprve dne 18. července v noci dopadli jej četníci náhodou. Spal totiž v kočáře p. Ponka, mistra sedláckého blíž hostince „Italie“. Byl zatknut a okresnímu soudu dodán. Při prohlídce nalezeny u něho toliko 3 K a nějaký haléř. Mladý dareba, který již chodí do školy kradl byl dodán krajskému soudu v Hradci Králové.

Probedi se tužkou. Zvláštní způsob nebezpečného zranění přihodil se v těchto dnech ve Vysokém Mýtě. Dva žáci 4. třídy obecné školy tahali se o gumu, při čemž 12letý syn dělníka Kozák bolestně vykřikl a svalil se na zem. Hoch měl v kapse kalhot tužku, kterou vrazil si ve rvačce tak prudce do slabiny, že mu z rány i vnitřnosti vyběsaly. Odnesen byl do tamní všeobecné nemocnice, kde se mu po zažití rány daří lépe.

Neznámý oběšenec. V lese Dubince u obce Lábníkovice nalezena byla před několika dny mrtvola asi 60—70 letého muže, který se tam byl oběsil. U mrtvoly nenašli se žádné průkazy, dle nichž by se osobnost sebevrahova dala zjistit. Těš byl prostřední postavy a náležel dle všeho dělnické třídě. Oděn byl v kabát a vestu hřebíčkové barvy, v černé spodky a trikové prádlo. Po totožnosti jeho se pátrá.

Utonul při koupání. Dne 17. července koupal se devítiletý žák Klugar, syn obuvníka v Hrovně n. Met. a utonul. Jelikož koupal se sám, nebyl hned pohřešován. Teprve když lidé po delší dobu šaty jeho na břehu řeky pozorovali, byli na neštěstí toto upozorněni.

Zasypan. V úterý dne 17. t. m. ve Zhoři ve skále, byl zasypan Fr. Baťa ze Zhoře u Skutče. Při tom těžce zraněn. Noha pravá mu byla tím vražena hluboko do těla, možná že bude do smrti mrzákem.

Přejet vozem. Při odvážení majetku stěhujičímu se chalupníkovu Janu Sodomkovi ve Zhoři dne 17. t. m. byl přejet vozem Jan Horák, starý nádeník z Brda, brzy potom zemřel; byl mu zlomen obratlový sloupec.

Prohlídka koní konala se dne 18. t. m. v Bohuslavicích. Předsedou komise byl c. k. major p. Blutter. Po vykonané prohlídce přičteno bylo sedm prvních cen následujícím držitelům koní: p. A. Ješek z Trnova 8 dukátů, p. Ferd. Vogl z Čestice 6 dukátů, p. Jos. Mervart ze Semechnice 6 dukátů, p. Jos. Schajbal ze Šestovic 5 dukátů, p. Jos. Adamíra z Ruska 5 dukátů, p. Frant. Hroneš z Rozbčic 5 dukátů, p. Jan Charvát ze Semonice 5 dukátů. Pak uděleno bylo 19 druhých cen a 5 třetích. Mimo to okres Opočenský zastoupený p. okresním starostou Dvořákem a Novoměstský zastoupený rovněž svým okr. starostou p. Pozdílkem a v komisi delegátem p. Cockýfem, věnovaly na ceny okresní, první 400 K a druhý 100 K, což rozděleno bylo jako ceny pro koně toho kterého okresu. Jenom Jaroměřský okres nebyl ani zastoupen aniž věnoval nějakou částku na odměny.

Místní školní rada Šestovická dala pro školu vycpat krásného jezovce. Jelikož místní školní rada o rozmnožení sbírek přírodních pečlivě se stará, a již více pěkných exempl. získala, zasluhuje plného uznání.

Sbor dobrov. hasičů v Kyšperku oslaví ve dnech 28. a 29. července 1900 jubileum 25letého trvání svého. Pořad: V sobotu dne 28. července o půl 8. hod. večer veřejné cvičení (poplach). V neděli dne 29. července 1900: O 9. hodině dopol. služby boží. Po těchto přednáška a přehled činnosti za dobu 25letého trvání. O půl 3. hodině odpol. vycházka do „Bažantnice“, kde koncertovati bude hudba (18 mužů). Večer o půl 9. hodině sehraje ochotně spolek „Kolár“ divadelní hru: „Čest hasičstvu“. Vstup pro členy do divadelního představení volný. Nečlenům není dovoleno v Bažantnici prodávati. V pádu nepřiznivého počasí odbude se vše v sále p. F. Palečka.

Pohřeb vldp. děkana Bernharda Horáčka v Chlumu n. C. konal se dne 29. t. m. Za vedení vysoce důstojného pána čestného kanovníka Františka Malého ze Smidar vyprovodilo přes 30 duchovních svého spolubratra k místu, kdež očekává svého vzkříšení. K duchovním řadili se zástupcové úřadů patronátních, politických, soudních, samosprávných i školních. Pan c. k. okr. hejtman dr. Volkar z Nového Bydžova, p. c. k. okr. školní inspektor Jan Confal, p. c. k. okr. soudce, p. c. k. berní, slavná městská rada s starostou p. Kozelkou v čele, slavné sbory hasičů i oostrotelců, živnostenské spolky. Všichni přišli, aby poslední čest prokázali zaslužilému knězi. I žákyně dívčí školy za vedení svého ředitele p. Křepely a slečen učitelů, ač v prázdninách, přispěly k poslední počti svého duchovního pastýře svou přítomností a modlitbou. Páni učitelové z města i okolí za řízení p. učitele a ředitele kůru Klenky zpěvem doprovázeli posvátné obřady. Jsme hrdi i vděčni všem, kteří slavné našeho duchovního pastýře ku hrobu doprovodili. V dobách kdy náboženství a slušné jeho. z veřejnosti jsou odstrkování, účta veřejné knězi prokazaná jest znamením víry v srdcích stále živé. — Jediné, co rušilo slavnostní dojem, jest, že přemnozí domnívají se, že dostačí na pohřeb jíti a zapomínají, že třeba jíti s modlitbou na rtech aneb aspoň „mlčky“ — — —

Zaslouženého vyznamenání k 60letým narozeninám dostalo se tyto dny vldp. G. Šourkovi, faráři v Týništi, jemuž sám veledbat. pan bisk. vikář Jos. Kaplan jménem kněze traktu Kosteleckého srdečně jako senioru vikar. kněze blahopřál, odevzdav mu na uměleckými malbami ozdobeném kartonu věnovací básně dp. Vlad. Hornofa, katechety na reálce v Kostecku n. Orl. Ad multos annos!

Katolická jednota v Semilech koná dne 5. srpna členskou schůzi. Přednáseti bude učitelka slč. A. Rozsypalova o zásluhách moci a slávy katolických žen.

Na Kraslicku opakují se letos zemětřesení a to tentokrát s větší ještě silou. V noci 19. červen

ce ráz na ráz následovaly za sebou otřesy a všechna půda byla neklidná. Lehce stavěné domy mají už trhliny a sotva — odelají se, bude-li se to opakovati.

Ku „shodě“ učitelstva s duchovenstvem přičinily se letos velice „Č. Učitel“ a „Šk. Obsor“. Oba tyto listy vyhlásily každého učitele za zrádce učitelské věci, který byv pozván při návštěvě na fara, pozvání přijal. V obou listech byla stálá rubrika: „Lačni byli a na faře nasyceni jsou“. — Podle toho jest u učitele srovná složením, když řije s knězem v tak přátelském poměru, že přijme i pozvání na faru! A proč? Inu protože učitel podle komanda obou těch listů má kněze vůbec ignorovat. Takovýto sprostáctvím se vyznamenávají jednotlivci kteří v redakci jmenovaných listů se dli, škodí celému stavu.

Záhada příčina vraždného útoku.

Píše se nám z Jičína: V úterý dne 24. t. m. bylo obyvatelstvo Jičínské hned s rána pobouřeno zprávou, že v Lípovém stromoradi zastřelena byla dvanáctiletá dcera kněze známého houslaře, váženého občana p. Patocky. Jak nám bylo sděleno, ubírala se dnes ráno Lípami ku Kartouzům. Poblíž Soudné vystoupil s nenařazení číšnícký učeň Jos. Motl, asi 15letý výrostek a se vzdáleností asi dvou kroků namířil na ni revolver. Dívčátko vykřiklo, než však mohlo se s leknutím vzpamatovati, zahřmela rána a dívka trefena do spánku klesla k zemi. Útočník pronásledován panem Lešákem, dělníkem p. Mazánka, probral směrem k Železnici. Dívčátko odvezeno bylo okamžitě kol jedoucím kočárem k lékaři, který konstatoval, že rána jest smrtelná. Mezitím stíhal p. Lešák mladistvého složenice až téměř k prvnímu mlýnu nad Železnici. Útočník vida, že svému pronásledovateli již neunikne, vytáhl znovu revolver a namířil naň. Než však mohl střílet, dopadla naň mohutná pravice pana Lešáka, který po krátkém zápasu ho odzbrojil a uchopiv ho za límec, vedl jej naspět k Jičínu. V Lípách přidružil se k nim strážník, který vydal se na cestu buď aby útočníka polapil, neb aby učinil oznámení železničnickému četnictvu, do jehož obvodu Motl přechal. Očekávali jsme útočníka v domnění, že spáčíme nerozvážného hochu, který zdrčen bude skutkem, kterého se dopustil. Avšak místo pokorné, litující tváře viděli jsme drzého výrostka, který pohrdlivým a vztekavým pohledem mřel zástupy občanstva a poslebkem odpovídal k jednotlivým výtkám. Z jaké příčiny skutku se dopustil, dosud známo není. Dodatkem dovídáme se, že pachatel byl pro své jednání od hoteliera, u kterého byl v praxi, vyhnán a umínil si, že půjde na Krkonoše. Za vypůjčené peníze pořídil si smrtící zbraň, již skutek svůj spáchal. Panu Lešákovi, který ho odzbrojil a táhl se: „Tak ty kluku, i po mně jsi chtěl střílet!“ — odpověděl: „To víte, že bych vás byl střílil!“ — Nešťastná oběť šílence — či dareby, již projektil vniknul u spánku do hlavy, dne 24. t. m. zemřela.

Kde čte sociálně demokratické listy. „Vaterland“ v jednom ze svých posledních čísel dokazuje, že listy směru sociálně demokratického čtou hlavně „mladší“ páni učitelé!

Boj proti alkoholismu. Na programu světového sjezdu textilního dělnictva v Berlíně jest také bod, jakými prostředky mělo by organizované dělnictvo vystoupiti proti pití alkoholických nápojů. Patrně, že i dělnictvo počíná chápati hrozné následky požívání lihových nápojů — jichž prodej je výhradně v rukou židů. Proto boj proti alkoholismu tvoří také důležitou část programu antisemitského, a bylo jen si přáti, by i u nás, jako n. př. v Anglii, Německu, zakládány byly spolky, jichž účelem jest potírati vzepůsobu tuto neřest.

Pozorování daševního stavu Hilsnera svědčeno jest židovskému lékaři dru Simonu Sachsovi. Uzná-li jej p. dr. Sachs opravdu šíleným, nebudeme se tomu pranic diviti.

Co vše lid nevypije. Svak Napoleonův, Jérôme, král vestfálský užíval ku svým lázním jemného vína. Víno to, když se v něm královské tělo vykoupalo bylo slito do láhví a rozprodáno. V nynější době hlavně jsou odporučovateli vína židovští agenti; proto pozor!

K naší sociální činnosti. Patronát mládeže v Praze, toto nové sociálně charitativní dílo P. Zikmunda Ledouchowského, jež sleduje sblížení vyšších stavů s třídou dělnickou a s chudinou, jakož i znovupokřesťanění řemesla i umění, zařídil již v rámci schválených stanov na Malé Straně (Novodvorská ulice č. 2) umělé a obchodní zahradnictví, kde lze koupiti rozličné krásné květiny a rostliny, zejména pěkné druhy růží. Za příznivých podmínek převezme se péče o celé zahrady. Letošní „Rozhledy po lidumilství“ drobná líčí vznik, rozvoj a účel tohoto velmi důležitého našeho podniků, jež vše každému odporučujeme.

Zkázonosné krupobití překvapilo dne 22. t. m. město Poličku a okolí. Hlavní bouře trvala od 3/4 do 2 hod. odpol. Krupy jako palec veliké padaly s takovou prudkostí, že mnoho oken bylo rozbito a úroda v celém okolí Poličku úplně zničena. Od roku 1867 takové průtrže mražen s krupobitím na Poličku nebylo. Všecko jako mlat přetlačeno v jedné směsici. Pojištěného obilí je malé procento. Následkem toho krupobití uhoší se v celém kraji nouze veliká. Při bouři uhořel hrom do sdi domí pl. Rybčkové. Za chromného rachotu ařtila se se tato zeď do sousedního domu pl. Baizové, ale na štěstí nikoho na sdraví nepoškodila. Úder broumu byl tak hrůzný, že syn pl. Baizové MUC. V. Baiza, který stál u okna a díval se na prudce bijící krupy do střechy, na tři kroky spět byl odražen a na zemi padl. Dám pl. Rybčkové nalezá se nedaleko radnice, opatřené hromosvodem.

České umění na pařížské výstavě. „N. fr. Presse“, referující o uměleckém průmyslu na pařížské výstavě, píše o českém oddělení takto: „Výstava pražské umělecké průmyslové školy jest velmi zajímavou a nese ráz mnohaletých uměleckých tra-

dic země české a pravě ocenění prostonárodního lidového vkusu. Vstupíme do místnosti s monumentálním kamenným portálem (profesor Obmann a prof. Kotěra), který v rázovitém reliéfu, vavřínovými větvemi ověšen, nese znak Čech a Prahy (prof. E. Klouček); nad portálem vidíš krajinou stěnomalbu, kterou s rozhodným smyslem pro dekorativnost maloval profesor J. Šolikanader, proti vchodu zdvihá se znamenitě pracovaný oltář (prof. J. Kastner), korunnou skupinou svatých v nadřívotní velikosti, vybrané ušlechtilou. Volné seskupení propůjčuje celku dojem svérápnosti, aniž poovátností jest na útmu. Krásné s mědě tepané vázy stojí v oltářních výklencích, nad nimiž se vznášejí mistrovsky řezané postavy andělů. Kolem vln ve výtečně modelovaný, ornamentální vlyse, nad nimiž se rozpíná dle staroslovanských motivů vyřité velum (prof. J. Ambrus). Rozkošný domácí oltářík, důmyslné komponovaná a bezvadně provedená skřín, několik kusů nábytku, v ornamentálním detailu v barvě a liniích vznešeně působících, nádherný figurální reliéf a vkusné nádoby hlíněné vyzdobují ještě tuto místnost. Pod sklem skví se jemné s kovu pracované věci a bronzory prof. E. Nováka.“

Na ženském internacionálním sjezdě v minulých dnech v Paříži odbyvaném, zvolala paní Marie Pognonová: „Žádný zákon nesmí brániti ženě aby zaprodala své tělo, dohnala-li ji k tomu sociální bída!“ — Tak daleko ještě snad lidstvo nepokleslo, by schválilo takového zákony, které by byly vzhod paní Marii Pognonové. Či má to býti také „pokrok“?

Nárek na mravní zpuštění školy odrostlé mládeže. Nárek ten neslyšíme jen u nás, nýbrž všude, kde odstraněna jest stará pokračovací škola a osvědčená křesťanská cvičení v neděli dříve konaná. Na evangelickém sociálním sjezdu v Karlsruhe 7. června letos konaném mluvil o tomto bolestném předmětu zemědělský rada Nobbe. Těš žádal ku konci řeči, aby mládež školy odrostlá byla odvrácena od mravní zkázy, aby zavedeny byly pro mládež oběho pohlaví až do 16. roku v neděli nucené pokračovací běhy, odpolední nucené náboženské výklady, aby tak mládež nepadala houně v náruč sociální demokracie a tím brzké a hromadné mravní zkáze. Divno je, že naši páni pokrokaři, liberálové a socialisté, kteří tak zevrubně přinášejí zprávy o evangelickém sociálním kongresu německém, právě o tom tak nepadně mlčí. My katolíci dávno již totéž žádáme a připomínáme hlavně náš katolický první sjezd, kde tytéž požadavky byly proneseny.

Jinak milionářům, jinak chudákům. Berní úřady vypátrají každého občana, který má přes 600 zl. ročního příjmu a předeplácí mu daň. Neplatí-li však, má exekutora na krku. Zcela jinak jedná se u milionářů. Rothschildovsko-Gutmannovské železárny a hutě ve Vítkovicích, které zaměstnávají přes 12.000 dělníků a 250 inženýrů a úředníků, nemají dosud za období více než dvou let, daň z výdělku předeplacenou. Platí sice nějakou část a conto této daně, ale dle vlastního uznání. Ministerstvo financí předeplácí samo velkovévodům vítkovickým tuto daň, ale dosud tak nečinilo. Že tím stáť již na úrocích ztrátu trpí, rozumí se samo sebou.

Draží uhlí. Ze všech českých uhelných pánví docházejí zprávy o novém zdražení uhlí. Těžba v hutěhradsko-kladenské pánvi zdražují uhlí od 1 srpna o 8 až 10 kr. na metr. centu dle druhu. Zdražení to týká se však pouze volných prodejů a netýká se do dávek na pevné závěrky. Podobné oznamuje se i ze severozápadních českých pánví hnědouhelných. Z Teplic dochází zpráva, že některé doly zvýšily cenu hnědého uhlí o 6—10 kr. a z Ústí n. L. se sděluje, že cena uhlí pro vývoz dle druhů uhlí jednotlivými doly zvýšena byla o 15— až 17 1/2 marky na vagoně.

Nové bankovky 20korunové, které nahradí dosud platné desítizlatové bankovky, již se tisknou a budou dány do oběhu v polovici září. Pak se budou 10zlatové bankovky stahovat, a teprve, až vsaty budou z oběhu, vydají se 10korunové bankovky, aby si lid bankovky korunové a zlatové nepopletl.

Masarikův „Čas“ a židé. „Stráž“ sděluje, že pelupínský palírník žid Schulz veřejně se chlubil, že byl o podporu na „Čas“ požádán. Neposlal prý nic, ale „Čas“ odebírá. „Neue Freie Presse“ odebírá také.

„Záříci“ německá kultura. Ubohá Poznání! Má nejvíce analfabetů a dle pruského ministra vyučování Studta jsou vyučovací výsledky ve školách polských v Poznaniisku velmi smutny. K tomu posnamenává jistý znalec: „Pravdu má ministr! V Poznaniisku jest nejméně 60 proc. školních dětí, které neumí slova německého a zcela jistě 95 proc. učitelů, kteří neznají slova polského. Polské učitele, ze služebních důvodů“ posílají na západ, do ryze německých krajů, ryze německé pak posílají do Poznaniiska, aby tu „učili“ polské děti. Není tudíž divu, že vyučovací výsledek jest pramizerný, roven nule. Polské dítě nemůže se ničemu naučiti od německého učitele! Spíše 100 polských dětí naučí jednoho německého učitele polsky, nežli jeden německý učitel 100 polských dětí německy!“ — A to je kulturní německý národ! Stojný v Německu jako v Rakousku! Germanisace jde mu výše, nežli vzdělání. Zde by měl Mommsen promluvit rozhodné slovíčko — o superioritě svým krajanům! Neboť jisto jest, že i pruské germanisující školství i rakouský Schulverein pro pravé vzdělání lidu, které možná jest jen na základě řeči mateřské, jest překážkou největší a že páse hrůzný hřích proti osvěcenému století: chléb kultury natrá slunci své germanisace a ti, jež po nasycení lační a kterým chléb školního vzdělání náleží, s trpkostí na rtech od německého dobrodini se odvracují.

Časopis pro snatky. V Berlíně vychází ve formátu velkých pařížských listů časopis pro svaatební annonce, jež přináší německy, francouzsky a

anglicky. — Každé číslo obsahuje 6 až 8 tisíc návrhů nebo nabídek ku sňatku od mužů i žen. Všecky odpady ženichů i nevěst jsou tu zastoupeny v počtu impozantním a s rukomádkami často šlakovitou. — Lid ten ovšem jde na dračku, poněvadž sijeme přece v „osvíceném“ století.

Mezinárodní sjezd katol. učenců. Ve dnech od 24. do 28. srpna konán bude mezinárodní sjezd katolických učenců v Mnichově.

První český pensionát pro jinochy ve Vídni. Oznamuje se název z Vídně; Od let osyvalí se hlasy po zřízení veřejného školství ve Vídni, ale doposud na blaho vysnávají. Jedině soukromý spolek „Komenský“ udržuje v X. okrese našich dětí národnost i jazyk. Dnes zřídíme nový ústav k řetězu, jameť u Prahy k otevření I. českého pensionátu pro chlapce a jinochy ve spojení se soukromou obecnou chlapeckou a dívčí školou a českým vyučovacím jazykem ve Vídni. Ředitelství je sobě dobře vědomo důležitosti cíle, jakého dosáhnou novému ústavu. V něm spojeny budou v ladný celek národnost i jazyk vzornou kázní, ušlechtilými mravy, zvykem, obyčejem, ublazeností společenskou a dozorem. Ústav otevřen bude na středisku okresu devátého (Alsergrund), tedy na místě, kde jeví se dobré spojovací prostředky a blízkost vyšších ústavů vzdělávacích.

Nové oratorium. Proslavený kněz Don Perosi skládá nové oratorium, jež se bude svátí „Mojžíš“. Text nebude latinský, nýbrž italský.

Drahocenný rukopis. Jistý francouzský důstojník nalezl v Malé Asii částky prastarého rukopisu. Jsou to částky evangelia sv. Matouše, napsaného zlatými písmeny na purpurovém pergameni. Strany jsou zdobeny ilustracemi veliké ceny. Rukopis jest již majetkem pařížské Národní knihovny.

Počet národů. Podle nejnovější statistiky Otty Hübnera jest v Evropě 383 milionů obyvatelstva; z toho 123,659.000 Slovanů, 122,658.000 plemeně germánského a 106,411.4000 románského, ostatních pak na 30 milionů.

Poslanec dr. Josef Tuček, který stál v čele českého hnutí v Brně, zemřel dne 24. t. m.

Veliký požár vypukl dne 24. t. m. v Praze v Hybernské ulici v rozsáhlém skladišti zboží materiálního, náležejícího firmě Julius Kussi. Dravý živel rozmohl se mírou nečekanou, poněvadž v skladišti bylo hojnost oleje a jiných hořlavých látek. Škodu nemožno ještě odhadnouti.

Čínské bouře a průmysl v severních Čechách. Z Podmokel se oznamuje, že zvláště okolní průmysl knoflíkový a jehelný jest uveden bouřemi čínskými do nezástí, protože učiněné zakázky byly odvolány a záaliky pro Čínu vráceny. Bude proto výroba značně omezena.

Filip bar. Weber z Ebenhofu, někdejší místodržitel král. českého zemřel těchto dnů v hlavním městě hornorakouském Linci, máje 80 let věku svého.

Tabák na Moravě. Devatenáct moravských rolníků dostavilo se těchto dnů do ministerstva orby a financí a předložilo první vzorky tabáku na Moravě vypěstěného. Deputace upozornila, že rolnictvo je nuceno pěstovati výnosnější rostliny, poněvadž pěstování cukrovky se již nevyplácí. Posléze projevila naději, že bude dovoleno pěstovati na Moravě tabák.

Školství obecné v Istrii. U příležitosti Cyrillo Methodějských darů pro „Družstvo sv. Cyrilla i Methoda“ v Istrii, jež zastává tam naši „Matice školskou“, přináší puljská „Naša Sloga“ popis školství obecného v Istrii. Školství stojí zemi 600.000 korun. Dítě školou povinných jest 52.515. Škol je 202 o 304 třídách. Slovaškému žactvu (charvatskému a slovinskému) slouží 112 tříd, ač žactvo toto tvoří víc než dvě třetiny všeho žactva školou povinného, Vlachům pak 192 tříd. Následkem toho jest, že 17.865 dětí školou povinných do školy vůbec nechodí a to jsou dítky charvatské a slovinské. — Má tudíž „Družstvo sv. Cyrilla a Methoda“ více práce ještě než naše „Matice školská“.

Ruský čaj v Německu padělán. Ve Vratislavi odhalena byla tiskárna, v níž padělány byly ruské celní baueroly, označující pravo-ruského čaje. Tím přišlo se na stopu rozsáhlému podvodu, páchanému po léta s nepravým ruským čajem. Již od delší doby bylo pozorováno, že na trh německý přichází padělaný ruský čaj, který jen z části byl čajem čestným, kdežto z většiny dílu pozůstával z čaje již jednou vyvařeného a po hostincích a kavárnách sesbíraného. Dozrad zjištěno bylo podvodů za 50.000 rublů.

Cigarety. V Čechách vykouřilo se za jediný rok za 6.000.000 zl. cigaret! Kolik rodin by se za obnos ten mohlo nasýtit a o kolik souchotinářů mohlo býti méně?

Vzrůst zahraničního obchodu Francie. Dle oficiálních výkazů celního ředitelství v Paříži pátela se hodnota dovezeného zboží do Francie v prvních šesti měsících t. r. na 2314.565.000 franků proti 2341.092.000 frankům v odpovídajícím období roku loňského a hodnota vyvezeného zboží na 2003.821.000 franků proti 1953.000.000 franků loni. Klesl tedy dovoz o 275.270.000 franků, ale vývoz stoupl o 50 milionů.

Dary. Pí. A. Čermáková z Jablonce n. J. darovala pro pohoběle v Kyšperku 10 K. Nejmenovaný kněz živelni katastrofou stížená Anně Fialové 10 K. Peníze odevzdány svému účeli.

II. vydání „Oslavy Husovy“ jde na dračku; patrno z toho, že ten český lid k modernímu „uvědomění“ tak nespěchá, jak by si kommando liberálních listů přálo. Cena brožury té spočívá ve výslovné nestrannosti, a tu dovede přec mnoho a mnoho čtenářů dosud oceniti. Této nestrannosti ovšem sáhodlouhé a frázovitě „úvahy“ svobodomyšlníků postrá-

dají; rozvádějí čtenář si však jimi pravdu satabovati nedá. Děkavem toho však jsou tisíce rozprodány brošur Skalického. Čtené sákasníky, prosíme, aby měli laasavé strpení, jestliže pro nával objednávek dojdou brošury s administrací někomu později.

Feriatní výlet studijních českých středních škol na Moravu a do Hallů dne 5.—12. srpna. Počet účastníků dostoupil čísla 350 osob. Výlet rozměry svými a programem bude velkolepý. Zvláštní vlak na tratích dráhy císaře Ferdinanda jest zajištěn. Pro případ, že by po tratích společnosti státní dráhy a dráhy státní zvláštní vlak vypraven býti nemohl, vyzváni veškerí pp. učitelé, učitelky, studijní a profesori, aby se opatřili dvěma certifikáty, na základě jejichž převážně pro trať dříve jmenovanou, posleďněji pro ještě kratší u vlaků osobních 50 proc. snížení jízdného obdrží. Snížení ono v zásadě povoleno, leč nutno u pokladen certifikatem se legitimovati. O certifikáty budíž žádáno teprv na pokyn pořadatelstva. Od 16.—22. t. m. přijímají se přihlášky k výletu již jen s přispěvkem správním po 1 zl. a se zálohou na náklad výletní, zejména na zakoupení jízdního lístku, kteráž obnáší u účastníka, který přisedne v Praze, Nymburce, Poříčaněch 30 K, v Kolíně 28 K, v Pardubicích 26 K, v Choceři 25 K, v Č. Třebové 24 K, v Olomouci 23 K, v Přerově, Lipníku, Hranici 20 K, v Mor. Ostravě 18 K. Kdo přisedne ve stanicích, jež tuto uvedeny nejsou, přidělení se musí ceny stanice Praze blíží, ku př. Brandyš n. Orli., Chocně atd. Přebytky se zdůžňují. Původně rozpočtený z Prahy čítaný náklad výletní za jízdní lístek, byt a stravu pro studijního 20 zl., pro ostatní účastníky 15 zl. nezměněn a po odrážce zálohy doplácí se ve vlaku. Čím blíže ku Krakovu, tím náklad menší. O bezplatný vstup do solných dolů ve Vělece pro 400 osob žádáno. Budou-li přihlášky stále tak četné jako dosud, bude zvláštní vlak doprovázeti účastníky po celé cestě, pro kterýž případ certifikaty pro hlavní trať by byly bezúčelnými. Přihlášky přijímá p. Emerich Podstránecký na Kr. Vinohradech, Palackého tř. 68. Na odpověď vyžaduje se známka. V případě zvláštního vlaku povolila veškerým výletníkům společnost státní dráhy 30 procent, státní dráha 40 proc. snížení cen jízdních lístků. O ubytování a stravování veškerých účastníků jest postaráno. Více než 400 účastníků se nepřijme a proto doporučí se brzká přihláška.

Volba purkmistra v Žateci konala se již po čtrnácté — a dosud bez výsledku. Němečtí nacionálové, počtem asi 12 se nedostavili.

Konfiskaci tiskopisů rok od roku přibývá v královstvích a zemích zastoupených na Hráské radě vídeňské. Die došlých nás právě „opatření“ dala státní zastupitelství cislaťanské od 1. ledna do 19. května zabavit neméně než 1214 tiskopisů tedy právě 10 denně. Většinou jsou to časopisy a z těch opět listy politické.

Ke sčítání lidu. Doba sčítání lidu blíží se kvapem a jest nutno učiniti k účelu tomu náležitě přípravy. Dle § 28. zákona o popisování lidu ze dne 29. března 1869 ručí obce za správnost prací sčítacích a proto mají také obce právo jmenovati sčítací komisaře, co vysvětlí z § 23. téhož zákona. V roce 1890 při sčítání lidu jmenovala některá hejtmanství sama komisaře sčítací, dovolávajíce se ministerských výnosů ze dne 12. srpna 1889 č. 15.359 a 26. srpna 1889 č. 15.359 a 26. srpna 1890 č. 17.410, co přičítá se uvedenému zákonnému ustanovení. Jest nyní na obcích, aby si práva zákonem jim vyhrazeného vzíti nedaly. Obce nechtějí jmenovati co nejvíce vhodné komisaře sčítací a oznámí jména jejich c. k. hejtmanstvím, při čemž nechtějí odvolají se na § 23. výše uvedeného zákona. Při té příležitosti nechtějí dotáží se obce okresních hejtmanství, jak jsme již dříve uvedli, co vyznamenává se pojmem: jazyk obcovací, by se při vyplňování archů mohli sčítací komisaři dle toho řídit, neboť dle § 30. řečeného zákona trestá se každé nesprávné udání peněžitou pokutou, po případě i vězením. Obce žádají politické úřady za rozhodnutí, zda-li jazykem obcovacím jest řeč, kterou se mluví v rodině, na ulici, neb v továrně, v úřadě a nebo ve škole, neboť tímto rozhodnutím říditi se bude postup při sčítání lidu. Také nesmí obce trpěti, aby se pojmenování jejich komolilo nebo překrucovalo. Z Vídně docházejí totiž zprávy, že ústřední komise sčítací pracuje pilně na sestavování seznamu obcí jednotlivých zemí, patrno pro velký seznam místopisný. Při tom nedbá se správnosti názvů obcí českých, které se komolí a naráží na německé kopyto, tak že nový seznam místopisný bude v ohledu správnosti jmen obcí českých mnohem horší než byl předešlý. Povinnosti samosprávných úřadů českých jest, tyto seznamy s nesprávnými názvy obcí českých nekupovati.

Proč jde dělnictvo do továren? Protestantký pastor Sohneyr vydal malou brožuru, ve které rozebírá příčiny, proč se dnes dělnictvo hrne do továren a proč utíká od rolnické práce. Tázel se o mínění jednoho čeledína, který poblíže Goting v Prusku pracuje u téhož pána skorem 40 let. Čeledín mu pravil: „Mnozí z našich statkářů si navykli najímat dělníky z Polska. Čeledínu platí 1 marku 50 feniků denně a děvečkám 1 marku 10 feniků. Mimo to dostane ženatý čeledín na den 5 kg. zeměků a něco hrachu. K tomu musí zaplatit pán dělníkům těm cestovné. Avšak polští dělníci se nevyplácí. Práce jejich jest zdoluhavá, takže desátý díl plodin statkářům na poli zahyne. Domácí dělníci chodí do lomů neb do továren. Myslím, kdyby naši statkáři dali mužům 2 marky denně v létě a v zimě 1 marku 50 feniků, že by málo kdo šel přes hodinu do vzdálené továrny neb lomu. A tak drahé přijde polský dělník také, když se všecko sečte mzda a cestovné.“ Pěkně se to sice čte, ale čeledín zapomněl, že rolník i kdyby chtěl s továrnský konkurovati nemůže. Rolník nemá tolik příjmů jako továrník. Rolnictvo není s to platit dělníkům mzdu větší a proto mimo jiných četných příčin je nouze o pracovní síly.

Slovácké výšivky vzbudily také na světové pařížské výstavě obdiv; šel, že sláva a sisk trčí — Maďaři, kteří si je v cizině přivojují a na výrobky své je vydávají, ač pocházejí od žen a dívek slováckých, což zjištěno od výstavky r. 1887 v Turčanském sv. Martině. Bylo by záhodno, kdyby z Prahy „Jednota československá“ i na tomto poli pracovala a hleděla pomocí družstva neb nové zádruby pro lidový umělecký průmysl získati odbyť pro výšivky, na př. pro export pomocí informací u obchodních a živnostenských komor. Tím by zjednal se lepší odbyť a lepší cena pro výšivky slovácké a zároveň přispělo by se chudým vrstvám slováckým. Také naše dámy a spolky paní a dívek mohly by tu velice napomáhati.

Také „zásluha“ pro lid. Ve Vídni vspomněli si, že Buda-Pest jest vlastně Budín Pešť čili po německu Ofen-Pest a usnesla se proto městská rada vídeňská, že zasílají bude dopisy městskému magistrátu do Pešti jen pod adresou Ofen Pest. Ale Maďaři se rozlítili, že jejich město má býti jinak jmenováno než Budapest a rozhodli se, požádati uheráckého ministra obchodu, aby nařídil, by veškeré dopisy, které dojdou na poštu pod adresou „Ofen-Pest“, neotevřené byly doručeny zpět. Z toho opět veliké rozhořčení v něm. kruzích nacionálních, které nasazují opět všecky páky, aby dopisy s dotčenou adresou byly doručovány. Takovou válku vedou nyní mezi sebou residenční a sídelní města Vídeň a Pešť.

Sec. dem. poslanec Berner zmizel. Od uzavření Hráské rady dle poslanec Berner mimo svůj obvod volební a nikdo netuší ani, kam odešel. Rovněž se vzdal redakce svého časopisu „Duch Času“. Poslanec Berner to učinil patrno z toho důvodu, že je stíhán pro křivou přísahu a mnohé jiné příčiny ještě z doby stávký.

Spadl s ležení. Při přestavbě školní budovy v Josefově zaměstnaný 18letý zedník V. Skrovný z Jáseně nešťastnou náhodou spadl s ležení a následkem těžkých ran brzy zemřel.

Jak dáváno se topí kamenným uhlím? V archivu opatství Klosterrade v Holandě nalezena byla listina, z níž dle záznamu mnichů vysvítá, že kamenné uhlí k topení se dobývalo již 1113 v Kerkradu (Kirchrutly) na holandských hranicích a to nepřetržitě stále až naše časy.

Zakázané léčivo. Jelikož v poslední době objevily se v některých listech inserty doporučující dra. Williama pilulky („Pinko-y“) proti chudokrevnosti, nervose a rheumatismu, připomíná c. k. místodržitelství, že tento léčivý přípravek jest úplně bezcenný a prodej jeho v Rakousku jest zakázán.

Při dívčích školách v Sarajevu a Mostaru jsou zřízeny vzorné kuchyně, kde se dívky zároveň učí vařiti. — Učitelky bosenské se smějí provdati, aniž ztrácejí právo dále vyučovati.

Přísloví ruská. Hlava všemu základ. — Nový mělec nesvítí každé noci. — Vypustiv slovo a rozliv vodu, nechtyneš více. — Šij, vdovo! široké rukávy; budeš mlíti kam klásti nebývalá slova. — V dešti jizba nekryje, ale ve vedru též sama nekape. — Prvou písničku zarděv se, zazpívej! — Nepilvej do studně, nutno vody se napít. — Stále žij a stále se uč. — V pravdě žij, nikoho nešid. — Kdo má nouzi o tom už víme, jak se zove. — Jehlička malická, ale bolestně píchne. — Lenivého dohoníš, ospalého probudíš; ale mrtvého nezbudíš. — Žít — smutně, ale umřít se nechce. — Štika umřela; ale zuby živý. — Řečeno žertem; ale ty rozneměj tomu. — Jak mnoho květu, vše opadá. — Zloděj vždy nekrade, ale vždy se jeho chraň! — V pranici chrání boháč líce a ubohý kabát. — Dar přijal ten, kdo hodnému dal.

Něco o čínském novinářství. Jednou z nejnadanějších a nejčipernějších osobností, žurnalisticky činných, jest Čínanka M. Smithová, vydavatelka „Peking and Tjencin Times“, rodem Angličanka, sídlím z Tjencinu. List její vydává, vychází jakožto týdeník; spolehlivostí zpráv, jež v listu svém otiskuje, dobyla si neobsláhlé důvěry anglického obyvatelstva v Číně a Japonsku. Také bývala činnou jakožto korespondentka londýnského „Standartu“ a také zde se prý dobře osvědčila. Ve článcích ke konci minulého roku psaných, osvědčila prý mra. Smithová neobyčejnou rutinu novinářskou i politickou, neboť porovnávala tam politický stav věcí s osmdem přístích dob Číny a prorokovala prý vše do posledního výjevu, co dnes bouří novou její vlastí. Mra. Smithovou vlebí tisk anglický jakožto politickou znamenitou sílu, což ještě nevyvrací faktum, že i synové Albionu bývají vůči dámám někdy přes přilisi galantními.

Z Kyšperka. (Oslava Husa. — Dětská opatrovna. — Sv. missie). Dne 5. července večer nedaleko oblíbeného poutního místa „Kopečku sv. Janského“ na oslavu Husa vzplála hranice k nemalé radosti Kyšpercké omladiny a na náměstí zřítí bylo i jeden prapor a to pouze na hostinci Mazáčově, kdež ubytován zdejší „Sokol“. Když nikdo z osadníků neuznal za vhodné prapor vystrčiti, museli tak učinit „Sokolové“. — Jak vidět ta „husitská“ jejich píseň nenalézá ohlasu. — Vysoce urozená komtesa Eliška ze Stubenberků, která pro chudinu Kyšperckou jak dospělou tak i mládež nemalých obětí přinesla a přinášá, zakoupila v poslední době v Komenského ulici nedaleko vrchnostenského špitálu krásný jednopatrový dům za 18000 K, který ještě na další svůj náklad upravit dá v dětskou opatrovnu, čimž ovšem postaví si krásný pomník v srdcích všech lidí dobré vůle. Opatrovna ta, která i mnohým nevonná a to snad hlavně proto, že v ní přeje si komtesa Eliška mlíti za učitelky ctihodný řád jeptisek, bude pro lid Kyšpercký, všech tříd nemalým dobrodiním. Bůh budíž šlechetné dobrodělce komtesu Elišku za všechno dobro hojným odplatilem; neboť od lidu za nynější doby falešným liberalismem a socialismem rozežtvaného, kterého ani druhdy útulný a klidný Kyšperk ušetřen nebyl, mnoho vděku čekat nemůže. Takovým také způsobem řeší

se nejlépe sociální otázka. — Od 15.—22. července konána byla ve zdejších městě sv. misie Mizením dpp. OO. Tovaryšstva Ježíšova. Namáhavá práce dpp. misi-onářů v těch parných dnech, jakých jsme zažili, byla bohudík korunována skvělým na ten čas výsledkem; neboť přistoupilo ku stolu Páně přes 1800 lidí. Dá Bůh že obnova sv. misie po 2 letech bude ještě zdár-nější, protože se mnoho zdejších občanů předtím bálo Jesuitů jako děčko kominička. Poslední sv. misie, kterou před 189 léty také v měsíci červenci konali též OO. Tov. Ježíšova vykazuje podivuhodně veliké číslo penitentů — 21 tisíc. Sv. misie zakončena v neděli odpoledne svěcením misionářského kříže, který v imposantním průvodu nesl velký počet mlá-denců a dívek. Průvodu toho účastnilo se dle úsud-ku jiných přes 6000 zbožného lidu, jakož i místní a ostatní sbory hasičské z faroceti a zároveň i míst-ní sbor vojenských vysloužilců. Srdečný dík, upřímné „Zaplať Bůh“ dpp. misionářům, op. P. superiorovi Ostátkovi, dpp. P. Zimmerhakovi a P. Jemelkovi, jenž si odvážel do staroslavné Prahy na sta srdcí vděčných posluchačů. Srdečný dík za Otcovská slova apoštolů ke zhořelému sliberalizovanému světu.

Žijeme v katolickém Rakousku?
„Secundum communem usum loquendi“, což Čech pře-kládá: „Jak se obvykle říká“. Ano, říká se a odpárci katolického náboženství a Církve nepřestávají prokla-šovati, že Církev v Rakousku těší se neomezené svo-bodě, je společností, náboženstvím „státem uznaným“. O nečistě horší ironie, než dávati stvzrovati, „uzná-vati svou víru, své náboženství vládou. O ubohá auto-nomie Církve! Cizina ovšem hledí na nás a naše po-měry akly přilíhí růžovými. Rakousko v cizině poklá-dáno jest za stát ideálně katolický, kde Církev neto-liko úplně svobodně se vyvíjí, ale kde i úřady a ve-řejné orgány pečují o ochranu a rozkvět Církve. Avšak my, kteří z menší vzdálenosti pozorujeme vý-voj politických událostí doma, jsme zcela jiného ná-hledu a přesvědčení. Stát, v kterém jediný jen člověk (šid) zabrániti může, aby veleobec, hlavní město říš-ské, nemohlo ze svých příjmů přispěti na stavbu ka-tolických chrámů, přestal dávno býti katolickým. Ve státě, jehož výkonní orgány z jakýchkoliv důvodů odpírají loyálnímu, velkoduchovnému skutku katolického biskupa, zřízení a založení jubilejní školy práva ve-řejnosti, v takovém státě již dlouho se nevládne ka-tolicky. V státě kde se trpí, aby zběhlý kněz a ciso-zemský „doktor“ profanoval katolickou Církev a bo-hoslužbu, nelze mluviti o ochraně Církve. Nevoláme nikterak po policii, hnusila by se nám taková „ochra-na“. Ale na státu založeným katolickým knížetstvem, a obývaném katolickým lidem, žádati přece můžeme, ba musíme jednání ne-li opravdovější, aspoň kulantnější. Vrcholem všeho ovšem jest událost posledních dnů. Markýz Takoli donucen byl quittovati, poněvadž jako katolík nechtěl se bít s utrhacem císařského prince. Některé listy přinesly opravu obrsta Heinckého, jímž se protikatolický ráz celé affairy hledí zmírniti, ale věc zůstává stejnou. A jestli, jak liberální listy na-povídají, jiné osoby pro tuto affairu nemile budou ztrestány, záležitost stává se tím horší a rozhořčení v krasích Církvi a císaři oddaných katolíků tím trp-čí. Tážeme se jest něco podobného možno v státě v pravdě katolickém? A jest možno, aby císařský dů-stojník, jenž hájí čest panujících domu, byl za tuto ochranu trestán? Jest možno, aby souboj, tato skvrna našich dob takovýmto způsobem byl sankcionován? Ovšem jest to možno, když ministr sám v delegacích soubojové útočníky v ochranu beře. Jest to možno, aby takový intelektuelní původce a advokát pohan-ských soubojů jen čtyřicet hodin seděl na mini-sterakém křesle katolického státu? Ano v katolickém táboře už dávno není Rakousko. Proticírkevní zákony let šedesátých a sedmdesátých nejen trvají ve své platnosti, ale ony jsou ještě zotřívány různými nařizeními liberální byrokracie. O hranicích autority církevní a vládní není u nás již dávno řeči. Katolíci v Rakousku prodávají „kulturní“ boj, a to mnohem prudší a zhubnější než jaký bylo bojovati katolíkům německým. Správně boj ten nazval jistý profesor „plí-živým“ bojem kulturním (že-li tu ovšem o nějaké kulturní mluví). Tím jest záhubnější čím tajnější. Na potlačení katolické Církve pracuje se u nás prostřed-ky daleko mocnějšími nežli tomu bylo v zemích ně-meckých. Netoliko, že dovoleno jest liberálním a ži-dovským plátkům hanobiti bez trestu Církev, tu i tam t. zv. vládní listy mají potřebu otkřít se o kato-lická zřízení a instituce. Jisté kruhy nechápou, nebo nechtějí alespoň chápati, že oslabená Církev znamená i oslabené Rakousko. V těchto poměrech musíme býti připraveni na všechno. Jest povinností všech uvědo-mělých katolíků brániti oteckou víru svoji všemi zá-konitými prostředky, brániti ji netoliko slovem i pí-smem, ale i skutkem. Církev vyjde z tohoto boje ne-zlomena, vždyť i Bismark musel jíti do Kanossy, sdaž však tento boj prospěje Rakousku, z míry již boji národnostnímu rozervanému, jest jiná otázka.

Opustěný klášter. „Pester Lloyd“ při-náší zprávu, že z kláštera františkánů v Pešti odešli všichni členové až na dva, kteří přijali re-formu. Někteří z vystouplých dali se sekulariso-vati a působí v duchovní správě. Krásný franti-škánský klášter v pešťský jest tedy na ten čas skorem prázdný.

Sedlák a vojsko. Starý sedlák Šmíd ve Štokeravě hájil svého pole, aby jízdeckto ho ne-zpustošilo a nekonalo na něm cvičení místo ve školní jízdně. Za to, že hájil svého vlastnictví, obdržel od rytmistra barona Erlangera sečnou ránu do hlavy.

Právě vyšlo nákladem 10.000 výtiskův druhé vydání 10. čísla „Časových Úvah“ **Oslava Husova**

od F. R. Skallického. Stran 36. Cena 8 h.
Při větších objednávkách 50% slevy.

Časový spisek pojednává nejprv o nynějších oslavách Husových. Probírá pak pravověrné učení Husovo a ukazuje, že ani liberálové ani prote-stanté nemají přičiny k Husovi se hlásiti. Rozbírá dále bludné učení Husovo a uvažuje o revisi pro-cessu kostnického. Ke konci oceněna jest refor-matorská činnost kazatele betlemského. Na zá-kladě přesné pravdy historické probírá spisek po-pulárním slohem všechny stránky otázky Husovy. Loni vydaný spisek o Husovi byl rozebrán v ně-kolika týdnech v 15.000 výtiscích ve 3 vydáních, takže nový tento spisek přijde vhod katolickým našim kruhům.

Josef Krejčík v Praze, umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 80. Bndova sv. Václavské záložny.

Odporučuje aktivě své chvalné známé:
Sochy, oltáře, křížové cesty, jele, Boží hroby, kříže, kasatelny, spovědnice, křtelníky, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.
Původní nákreasy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.
Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a have-loky z čistě ovčí vlny v levných cenách do-poručuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

Antonín Sucharda,
sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, pozlazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-rnějších.

S úctou veškerou
Antonín Sucharda.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější
hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:
Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselnaté, kainit, spe-ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:
Poštorskou sádro superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlév-ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-rovou.

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorné
a Lísku u
u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřišská ul. 27.

Dekorační malít a poslacovat

JAN BARTA,

v Rybnové 2. Kz.
Staré náměstí č. 73.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-troňským úřadům

pro malby ohrámků a po-zlacování oltářů
a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreale-ných, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejmenšími. 309

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a přílože-nými rozpočty.

Poděkování.

Při primici mého syna vlp. Josefa Cel-lara byla propůjčena kaple v Adalbertinum k téměř účeli. Za dobrotu a laskavost tisko-vého družstva vzdávám upřímné díky.

Zvláštní povinný dík vzdávám také vld. p. dr. prof. MRŠTÍKOVÍ, vel. p. řediteli HRUBÝMU, vel. p. SOBOTKOVÍ a vel. p. ORLOVI jakož i jiným důstojným pánům, taktéž i pánům chovancům semináře, kteří nás při této významné slavnosti svoji při-tomností potčili.

Také pan hostinský Kadečka se úplně sachoval, sačeš mu vzdávám také upřímné díky.

V Hradci Králové, 26. července 1900.

Josef Cellar,
mlynář v Chrudimi.

odborný velkozávod
pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmo-dernějším pořádkům vy-hovující.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyzna-menán.
Ceníky, rozpočty atd.
i veškerá odborná rada zdarma

Následkem úmrtí majitele
pana Viléma Feista

prodá se hostinec

ležící těsně na pruské hranici v údolí Grünborn-Orlíoném, jenž následkem hojné návštěvy ci-zinců jest známý jako výnosný. Hostinec se prodá s veškerým živým i mrtvým inventářem za pří-znivých podmínek za slušnou cenu. Prostředníci se vylučují a koupěchtiví radčež se přímo obrátiti na dědičku, slečnu Marii Schlagnerovu, Grünborn pošta Kunštát (Kronstadt) okres Rokytaice.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žínětky.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Veliká úspora a důležitá pro každého.

● **Žádných šlů a řemenů více!** ●

Upotřebte jedině mého druhu lékáři doporučené, alepské

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako s dlouhými oblékání a svlékání, trháni se knoflíků, dření koží, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů a ramenou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1.60
6 kusů al. 3.— zašlů franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice - Kukaně.

Žádný švindl, tisíce pochvalné úsudky.

Josef

Nevyhoštěný,

truhlářský závod

v Hradci Králové,

nábřeží Frant. Josefa,

doporučuje své zásobené

sklady

nábytku

a přijímá zakázky na úplné zařizování bytů v každém provedení za ceny mírné.

Taktéž přijímá všechny práce v obor ten přináležející.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleřádně duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkę se na požádání franko zašlou.

Obecní

kovárnu

pronajme obec Plačice.

Nabídky budtež činěny nejdéle do 15. srpna t. r. a o podmínkách lze se osobně informovati u obecního úřadu v Plačicích.

Výhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 8000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Rádného dělníka

truhlářského

přijme do práce ihned

Josef Netuka,

truhlář na Slezském Předměstí u Hradce Králové.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavy

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

P. T.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaků a výrobu likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. U. G. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověstí požívající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

kteří v závodě již před lety vypáleny byvše, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí zařívacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vše své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravivých) vlastní snalecky řísené výroby, jež jakostí svou všem cizozemským výrobkům čeliti mohou.

Těš doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepšími známými drase placeným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě vlastní péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likery výtečné.

Žádejte cenníky!

Prodá se

10 svazků úplně zachovalých Ottova národního slovníku za 30 zl. (Krámská cena 80 zl.) Velebným pánům zvláštní výhoda (od int.) Nabídky do adm. t. l. „Ottův Slovník.“

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

● **pro dobu jarní a letní** ●

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleřádně duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez zvýšení cen!

Založeno r. 1850.

Veleřádnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíně v ohni zlacené a stříbrené zač se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejseverněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými příjmy P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikvířů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křesť, svícňů, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Odporučuje se

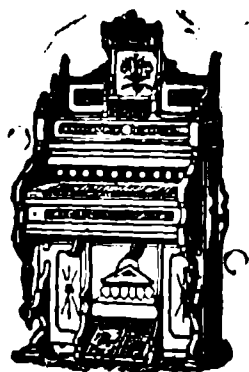
pensionát

Voršilek

v České Skalici

s krásnou zahradou. Ač vyučovací řeč německá po způsobu school of languages, nemůže býti o poněmčování ani řeči; vyučuje se též francouzsky, anglicky, v kursu pokračovacím hudbě, malbě, ručním pracím, vedení domácnosti, šití prádla atd. Podmínky sdělí

Představená.

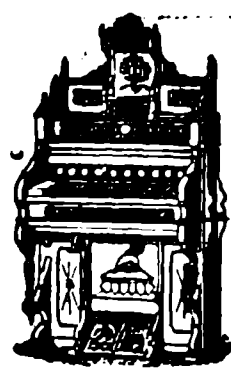

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

C. k. dvorní dodavatel

Emanuel Bělský

v Hradci Králové

dovoluje si oznámiti, že za příčinou rozšíření závodu v Hradci Králové přestěhoval dosavadní

 obchod s hotovými obleky

do domu č. 36. na Velkém náměstí.

(Vedle biskup. residence.)

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

První Královéhradecká továrna nábytku. Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

 Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisádkou

Učně

na kupectví

přijme ihned z řádné rodiny za výborných podmínek s předběžným vzděláním

Josef Dolanský,

obchod koloniálním zbožím v Praskačce.

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, král. české)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
správa lázní ihned.

 Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

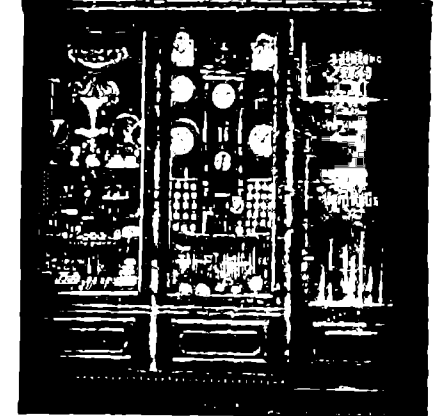
JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

ZLATNÍK - JAN KALIS - HODINÁŘ

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

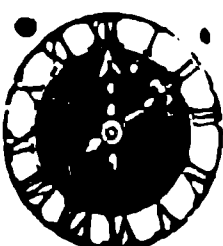
v Hradci Králové.

FILIALE: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31,
v Brně, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franko.

V. Vacek,
závod
školářský
v Pamět-
níku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadé, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Průběh ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

BYTY.

Několik oblapců, kteří minulým školním rokem měšťanskou školu v Kuksu navštěvovali, přijme do bytu František Watzke, obchodník v Šlotově, s celým zaopatřením (byt, strava a prádlo) za mírný poplatek 11 zl. měsíčně. Byt jest asi 5 minut od školy vzdálen.

Národní hospodář.

Jak získáme okurkové semeno.

Na semeno určíme nejpěknější, úplně pravidelně rostlé plody ranné. Necháme je na trsu, až úplně záloutnou, načech uložené v suché místnosti vzdušné a světlé dozrávají. Když úplně jsou zralé, dužina měkká, vyjmeme jádru, vhodíme je i se zrny do mísy a pak za 4—6 dnů vodou na síť proplachujeme jádra tak dlouho, až poslední stopy dužiny z nich zmizí. Nejtěžší a nejlepší zrna padají ke dnu. Ty na výsluní rychle osušíme, očistíme třením vzájemným a v suché místnosti uložíme. Klíč 5—6 let.

O pastvě a pastvinách. Tak různých názorů, jaké o pastvě panují mezi hospodáři nespočetno, jiné nalezáme. Jedni volají pastvu a pastvinu, jiní je odlišují. Mnozí vyhánějí dobytek na pastvu, ledva snít stáje, jiní ani po sních nepustí dobytek z chlévů. Kterí správně si počínají? Chybují oba. Příliš časná pastva na mokřinách pastvišti za počasí nestálého, studeného, dobytka neprospěvá právě tak, jako mu škodí, když celý rok stojí v dusné, neprovětrané stáji. A pak časná pastva zničí útlé traviny tak, že pak dobytek se potuluje po holé půdě a pastviště je vlastně v létě pouhým rejdištěm. Nevyhájíme tedy dříve, dokud půda nevyschla a tráva neporostla tak, že poskytuje vydatné pastvy. Na živné pastvině lépe prospívají zvířata domácí než ve chlévě. Mírný pohyb v čerstvém, čistém vzduchu velmi podporuje vývin dýchadel a chodidel, sílí šlachy, svaly i kosti a zvyšuje pružnost těla. Pastva urychluje trávení, usnadňuje výměnu šťav, budí chuť. Zvířata na pastvu honěná jsou vždy zdravější, otužilejší, silnější a vytrvalejší než ve chlévě celý rok na řetězu uvázaná, třeba jinak vzorně chovaná. Zvláště pro mláďata je pastva takřka nenahraditelná. Proto radíme hospodářům: Zakládejte zase řádné pastviny a kde možno, používejte nejen krávy, ale i ostatní dobytek na pastvu za příznivé pohody od půl května do konce října.

Které potraviny jsou nejvýživnější?

K tomu odpovídá lučba, že nejvydatnějšími jsou potraviny ony, které mají nejvíce bílkoviny a tu uvádí třeba, že má kilogram prostředně tučného masa hovězího 22 dg bílí 21 procent bílkovin, ostatek tuku a vody, tvaroh obsahuje 26%, bílkovin, boby 24%, vejce 13%, mouka pšeničná 10%, rýže 7%, mléko 4%, kapusta skoro 2%, pivo, obyčejné pak dokonce jen 1/2% bílkovin, 3 1/2% líhu, 4 1/2% j. lát. dech, 91% vody a něco soli. Z toho vidíme na př., že tvaroh, ač jest mnohem lacinější, jest masa výživnější, pivo pak že vůbec jest nejdražší potravinou.

Něco pro včelaře. Na hrudi včel, zvláště matek, vidáme 10—20 malých rezavých svírátek, jež včely nesmírně milují a velmi často matku usmrcují, bývají netušenou příčinou osiřelosti včel. Jsou to cizopasnici, klíšťata zvaná, kteří vysávají včely a je ničí. V úlech s dnem znečištěným cizopasníky bývá nejvíce. Abychom je vypudili, dbejme nejvíc čistoty a na dno i do pláště nasypme naftalínu, jehož výparů klíšťata nesnesou, kdežto včelám neškodí. Je to též látka silně páchnoucí, bělavé barvy, sklovitá, již dávají do košeřin a abírek, aby moly vypudili.

Důležitá malíčkost. Nejedna včelařka říká, že včely staví mu dílo velmi nepravděpodobně, páté přes deváté, tak že výhody díla pohyblivého mizí. A tomu všemu snadno mohl předejít, kdyby si byl všiml několika malíčkostí nepatrných. Předně měl na každém rámečku nebo trámku přilepiti začátek voštin tvaru jehlancovitěho přesně do prostředka ∇ ; tedy klínovitý a ne hranolovitý začátek. Pak měl se přesvědčiti, zdaž úl stojí kolmo na vodorovném podkladu, a včely by nebyly stavěly všelijak. Tož si všimneme i na včelíně těch všelijakých „malíčkostí“ proto, že zhusta právě ony jsou podmínkou zdaru.

Glycerin na popraskané ruce. Jest škodlivý, poněvadž odnímá pletivu kožnímu vodu a mimo to rány dráždí, až silně pálejí, ba až k zánětu. Místo glycerinu doporučujeme olivový olej, jímž ruce po předcházející teplé vodní lázni se natrou. Abychom ostatně pukání kůže předešli, třeba vždy důkladně ruce osušíme a mytí je jen jemným mýdlem (marseilským).

Mravenčí trest. Mravenčí trest jest znamenitý lékem proti bolestem hostcovým a podobným potížím. Připravíme si ji jednoduše. Naplníme láhev do polovice žitnou dobrou kořalkou, dáme do otvoru láhve trychtýř a položíme láhev do mravenčí hromádky. Za krátko jest láhev mravenci naplněna. Za hodinu vezmeme opatrně láhev z hromádky, dolejeme na plno kořalkou a zátka ji zapčeme. Láhev tu necháme několik týdnů v okně na slunci. Potom obsah sceďme a máme dobrou mravenčí trest. Láhev uschováme v místnosti chladné a dobře zazátkujeme. Máme-li bolesti reumatické, natřeme bolavou část těla touto trestí.

BESEDA.

O botách.

Říká se, že není človíčka, by neměl svého koníčka.

O p. hejtmanovi X. se zdálo, že toto pořekadlo neplatí. Byl znám svojí přísností a dochvilností služební, nikdy si nezadal, myslilo se, že nemá slabosti.

A přece i on měl svého koníčka. Byly to boty. Na boty kladl váhu největší. Jednou za týden konal velkou „botovou přehlídku“, jež trvala mnoho hodin a nejen prostí vojáci, nýbrž i poddůstojníci se před ní třásli. Běda tomu, u koho shledal p. hejtman na botách trhliny. Dopadený musel, jak říkával jen „letět do basy.“ Jinak ho mělo mužstvo a šarže rádi, až na boty, jen na ty se nesměl ptát. Obyčejně byl nemluvný, ale jak byla „botová přehlídka“, mluvil k mužstvu dlouhou, „dojímavou“ řeč — skoro vždy tutéž — kterou jeden ferina, dívající se přes zeď do kasáren zachytil a na věčné časy zachoval.

„... Každý voják musí samozřejmě mít v pořádku zbraň, náboje a šaty na svém těle, z nichž nejdůležitější jsou vždycky boty. Voják bez bot není žádný voják, právě tak jako bota bez vojáka také není voják. Celé umění válečné za našich dob spočívá v tom, aby se oddělené masírovalo a společně na nepřítele hnalo. Aby ale mohlo vojsko nepříteli společně čelit, musí v pravý okamžik býti na bojišti pohotově.

Voják, který nemá své boty v pořádku, dostane bolavé nohy a nemůže dále jít, nemůže tedy včas se na bojiště dostavit a jest vojsku tolik platen, jakoby tam vůbec nebyl.

„Boty“ tedy a zas jen „boty“, toť „heslo“ pro pěšáka. — Pěšák musí na boty myslet, když vstává, své boty musí mít na paměti, když jde spát, o botách, je-li pravý voják, musí se mu i zdát. Proto pravím: kdyby mělo býti po mém, museli by všichni mužové odvedení k péčotě, byť i šaržanti, býti napřed vyučeni ševci. Jen tenkrát mohli by oceniti pravý význam a účel bot.

Když r. 1871 svedeny byly u Dijonu památné bitvy, když generál v. Werder stál s poměrně malým vojskem proti přesile vedené Bourbakim, tenkrát nepochybně rozhodly o vítězství boty. Německá zeměbrana měla pevné boty, kterým neškodil ani sníh ani led, ani kalužiny, a proto nohy mužstva výborně chránily. — Francouzi však měli mizerné boty dodané pro vojsko od nepoctivých továrníků, kteří dali botám podešve z lepenky a tím brzy boty rozmokly.

To není žádné tajemství, to vypravuje dějepis válek, to ví už teď celý svět, že boty s lepenkovými podešvemi nejsou vůbec boty a voják bez bot není vůbec voják.

A tak bylo mocné a silné vojsko Bourbakiho poraženo a za hranice zaháněno jen pro špatné boty.

Boty toť „svatyně“ pěšáka, a já vám to budu tak dlouho opakovati, až vyjde měsíc; neboť se musím bohužel obávat, že i mezi vámi je mnohé ničemné ucho, které zde sice tiše stojí a poslouchá, mezi tím co si jeho hejtman může plíce vymluvit a vykřičeti, a při tom říh ví, nač myslí anebo vůbec nemyslí. Takoví nejsou hodni, aby spořádaný vůl jim svou kůži na boty přenechal. Však já s těmito a jim podobnými brzy zatočím i kdybych měl šmahem všechny chlapy poslati na pevnost...

Křičel stále více, až přišel do takové ráže, že celé oddělení zahnal zlostně do kasáren a nejvýše rozháněván odesel.

Druhý den nevěděl o ničem.

Zrnka pravdy.

Abychom nahradili laskavost, které se nám často nedostává, vynalezli jsme zdvořilost, která se prvnějším aspoň podobá.

* * *

Poznati svůj omyl neznamena mezi lidmi daleko ještě doznati pravdu!

* * *

Láska neřádá pomsty; láska odpouští a žehná svůj předmět i tenkrát, když se potkala s opovržením.

* * *

Zdvořilost jest velmi často jen larvou, kterou se zastírá neupřímnost.

* * *

Upřímné srdce žádá, abys je pouze miloval; ješitný přítel však chce, abys mu dával přednost přede všemi.

Literatura.

„Rozhledů po lidumilství“, časopisu filantropického, vydávaného 15. každého měsíce ve prospěch „Jubilejního ženského asylu císaře a králové Alžběty v Praze“ redakcí JUC. Fr. Cyr. Vlka (v Praze, č. p. 359.—VII.) vyšlo právě čís. 7. roční VIII. s následujícími obsahem: TEXT: Během roku. Obrázek z ústavního života dítek hluchoněmých v Litoměřicích. Napsala Emanuela Šulcová. Část první. — Alois Oliva. Uvažuje L. P. (Konec). — Veřejné pojišťování proti nezaměstnanosti. Napsal Dr. Jiří Neuhaus-Charlotten-

burg. Přeložil E. E. — První májová slavnost Patronátu Mládeže. — Zprávy. Rozmanitosti. Písemnictví. VYOBRAZENÍ: Patronát Mládeže v Praze: Májová slavnost dítek 6. května 1900. — Svěcení obrazu. — Chránci a zakladatel. — Učňové. Předplatné (na celý rok 4 kor.) přijímá p. Lotty Trakalová-Kheilová, choť řed. akademie hr. Straky v Praze, č. p. 128. — III.

Besedy lidu nejlačinnější proutonárodní čtrnáctidenní obrázkový vychází nakladem J. Otty v Praze. Časové ilustrace a zdařilé články se vřele doporučují.

Souborné vydání básnických spisů Jaroslava Vrchlického dospělo již ku sešitu 197., v němž pokračuje sbírka „Bodláči s Parnassu“ v druhém definitivním vydání. Skvělá řada básnických prací mistra české poesie obsahuje již 36 svazků, vesměs nádherných květů poetických. Básnická díla Vrchlického vycházejí nakladem J. Otty v Praze.

„Náš Domov“, oblíbený a nejlačinnější český obrázkový čtrnáctidenní zábavně-poučný pro lid na něj lze se kdykoliv předplatiti na adresu: „Náš Domov“ v Záběhu. Předplácí se pololetně jen 2 K 40 h., celoročně 4 K 80 h. i s poštou — Právě vydán ročník IX., sešit 14. a 15. s tímto zajímavým a rozmanitým obsahem.

Ornamentika, přehled dějin, rozvoje a rázovitých forem umění okrasného všech dob. Pěkné to dílo vychází nakladem J. L. Kobra v Praze.

Sebraných spisů Boženy Němcové vyšel seš. 21. Krásná úprava o skvostné ilustrace se vřele doporučují. Nakladem J. L. Kobra v Praze.

P. Ignát Wurm ve svém životě. Napsala Miloslava Procházková. Nakladem národní knihtiskárny Kramáře a Procházky v Olomouci. Kniha tato líčí životopis výtečného kněze a prvního vlastence moravského, který o český život na Moravě získal si velikých zásluh. Odporujeme co nejvíc.

Anglické knihovny vyšel sešit 17, obsahující pokračování románu „Lorna Doone“ od R. D. Blackmore-a. Přeložil P. Horyna. Nakl. J. Otto v Praze.

Ottovy laciné knihovny národní vyšel sešit 28, obsahující „Novelly“ Růženy Jesenské. Cena seš. 10 kr. Nakladatel J. Otto v Praze.

Sebraných spisů Karoliny Světlé vyšlo čís. 60, obsahující pokračování povídky „Nemodleme“. Cena seš. 15 kr. Nakl. J. Otto v Praze.

Na cizí půdě, román z vojenského ovzduší. Napsal M. Vobejda-Prosečský. Vyšel nakladem p. Fr. Havránka ve Vel. Meziříčí na Moravě. Odporujeme.

Čítárna českého lidu č. 30, obsahuje Prokopa Chocholouška historické romány a povídky. — Nakladatel Bursík & Kohout v Praze. Sešit za 10 kr.

„Přítel Domoviny“ roč. XVI. sv. 8. a 9. obsahují román Josef Jurčiče: „V rozkvětu života“. Z jazyka slovinského přeložil Josef Paulík. Překlad jest plynulý a dobrý. „Přítel Domoviny“ vychází ročně ve 12 svazcích polotuhé vazby. Za roční předplatné 8 K 20 h obdrží čtenář 1536 stran dobré četby.

Žerty a vtipy.

Poesie a prosa. Turista: „Jaká překrásná krajina! Zde daří se jistě pěkný kousek romantiky“. Rolník: „To sice ne, ale brambory se tu rodí dobré“.

„Pevné“ ceny. „Co stojí tento oblek?“ — „Nu, nejsem člověk, který říká 60, 50, 40 korun. Povídám: 30, a to je pevná cena.“ — „Nejsem také člověk, jenž dává 20, 25, 30. Dám 15 korun a víc nedám ani řídu.“ — „Tak je sem dejte. Obchod je uzavřen“.

Dovedl si pomoci. Matka (k malému Jeníkovi, který nechce jísti předložené polévky): „Ó jak by byl nějaký chudák rád, kdyby měl třeba jen polovici této polévky!“ — Jeník: „Já také!“

Přílišná přísnost. „Paní Hubatá, proč pak jste dnes v noci tak děsně nadávala svému muži?“ — Paní Hubatá: „Ale považte, mluvil dnes mnoho ze sna — já poslouchám, o čem asi sní — a ono se mu zdálo, že je v hospodě, ten lump!“

Ubožák! Domácí pán: „Paní Hubatá, koberce ať mně již v noci podruhé nevykládáte!“ — Paní Hubatá: „Koberce? Vždyť to byl můj muž!“

Dobrý nápad. Lékař: „Vás může vyléčiti jen naprostý klid a pokoj!“ — Nemocný (ku své kvartýrské): „Slyšíte, paní Dotěrná, pokoj musím mít, úplný pokoj... Ať se tedy neopovazíte každý den přicházet s úctami!“

Dva přátelé. Jeník rozbil v bytě svého sousedru Josifka okno a jest od jeho otce pronásledován. „Utíkej přes tu kaluži“, volá na přeháňajícího Josef, „tatínek je v papučích a tu do vody za tebou nemůže!“ —

(Zasláno.)

Druhý literární sjezd

družstva Vlast spojený s prakticko-theoretickým sociálním kursem a výstavou katolického tisku.

Šestnácte let poctivé a neunavné práce na poli katolického písemnictví vykazují dějiny družstva „Vlast“, jež se věnovalo snahám duševního blaha katolického lidu českého. Již před čtyřmi roky na I. literárním sjezdu, zmohutněvše ze zrna hořčičného v širokvě strom, předložili jsme veřejnosti plody svých a těšili jsme se z úspěchu tohoto sjezdu. Abychom pak i v památném letošním roce zapadajícího devatenáctého století znova ukázali, s jakou uslechtilostí a pilí katolíci českoslovanští i dále pracují na poli oprav-

dové osvěty ku vzdělání lidu, jak pečlivě snaží se zachovati mravní bezúhonnost literatury naší, chtějíce udržeti nezkažené ovoce tisícileté kultury křesťanské národa českého: ustanovili jsme se po vášné úvaze a svědomitých přípravách na tom, pořádati ve dnech 27. a 28. srpna 1900 v Praze, v místnostech sv. Václavské záložny, druhý literární sjezd.

Účelem jeho bude, jednak poohlédnouti se po vykonané práci na poli katolického písemnictví, jednak čerpati posilu z toho, co dosud vykonáno, k vytrvalosti a k dalším pracím a raditi se o cestách a prostředcích, aby utěšeně rozkvétala literatura, pěstovaná v ideách pravdy, dobra a krásna, pokud tyto idey odráží se od prazdroje svého — Boha. Konati tento sjezd vyžaduje nejen dosavadní činnost našeho društva, ale i sama nutnost doby, ve které tiškové moderní stroje chrlí spousty různých knih, brožur, deníkův a časopisův vůbec na trh literární. Neboť, že i šloha písemnictví naší doby nehonosí se vždy pšenicí, ale z veliké části koukolem, ba i vše sžírající kokotí, známo všeobecně. A přece snahy literatury mají se k tomu nésti, aby katolický lid náš a intelligence, povznášející se na vyšší stupeň vzdělanosti, neutrpěli pohromy ve svých citech náboženských. Čisté poklady řeči a literatury, odněvnné sv. věrou patronů našich, uchovávat jako palladium našeho národního bytí a jedinou nadějí šťastnější budoucnosti, jest náš povinnost.

Proto nutno na sjezdě literárním vyznačiti určitý směr, kterým bráti se dlužno, aby národ náš ve svém písemnictví nevzdaloval se od pravdy katolické víry, ale pevně držel se ve svém literárním životě kotvice víry sv. Václavské.

Úmysl, slova tento literární sjezd, přednesli jsme Jeho Excellenci, nejvyššímu našemu Arcibiskupovi, i dostalo se nám od něho pro celý sjezd vrchnopastýřského požehnání.

Se sjezdem literárním spojen bude ve dnech 29. a 30. srpna 1900 prakticko-theoretický sociální kurs, jehož účelem jest, vyznačiti požehnané ovoce jež nese směr křesťanského socialismu při řešení otázky sociální ve veškerém útvaru společnosti lidské, a jak možno prakticky v život uváděti blahoplné zásady nejčistšího učení církve katolické.

I zveme tedy co nejuctivěji k tomuto sjezdu a kursu katolickou šlechtu českou, církevní hodnostáře duchovní řády, duchovenstvo vůbec, alumnusy a kleriky, katolické korporace, spolky, družiny a členstvo jejich, redakce katolických časopisů a vůbec každého upřímného a věrného katolíka. Připomínáme, že i katolické dámy mají k sjezdu volný přístup.

Sjezd jest veřejnou spolkovou schůzí društva „Vlast“, proto mají všichni členové društva k němu volný vstup; ostatní hosté musí však býti opatřeni legitimacemi, které dne 24. a 25. srpna v kanceláři naší administrace (Praha, čís. 570—II., roh Žitné a Tůnní ulice, I. posch.) mezi sjezdem a kursem v záložně sv. Václavské vydáváme.

Výbor društva „Vlast“.

(Zasláno.)

Ke konci století na počest Spasitele

pořádáme

ve staroslavné Chrudimě

v neděli dne 9. září 1900

sjezd všech katolických spolků

diecése kralovohradecké.

P o ř a d :

Dopoledne: O 9. hod. uvítání spolků a deputací ve spolkové místnosti jednoty katol. tovaryšů, odkudž průvodem s prapory a odznaky do arcidiecéanského chrámu Páně sv. Salvatora.

V 10 hodin slavnostní kázání Jeho Biskupské Milosti Nejvyššího Vrchního Pastýře Edvarda Jana.

V 11 hodin slavná mše svatá.

Odpoledne: Po společném obědě ve spolkové místnosti o půl 2. hod. valná schůze ústředního sdružení hradeckého s obvyklým pořadem.

O půl 3. hod. zpívané litanie ku Pánu Ježíši s požehnáním.

Ve 3 hodiny průvod do městského parku, kdež koncert.

Ve 4 hodiny řeč vdp. Dra Rudolfa Horského „O budoucnosti křesťansko-socialní strany v národě českém“.

Za nepřiznivého počasí bude řeč v dvoraně musea.

Pozn. 1. Přihlášky ku společnému obědu a noclehu budtež zasílány přímo jednotě katolických tovaryšů v Chrudimi.

Pozn. 2. Každá jednota nechť se ohlásí sama u c. k. okres. hejtmanství v Chrudimi, když se hodlá účastniti korporativně s odznaky a praporem.

Ústřední sdružení katolických spolků diecése kralovohradecké.

Dr. Vinc. Ruth, Dr. Fr. Reyl,
předseda. jednatel.

Listárna redakce.

De Libčan. Došlo již po závěrce redakční části. Uveřejníme v číle příštím.

○ — Ostatní přístě. Díky.

L. F. Celý článek jest směs různých frází, které jsou bezúčelné. Pište krátce a věcně.

„Demokrat“. Jak vypadá redakční koš? — Nemí sice veliký — ale pro Vaši „duchaplnou“ tvorbu v něm místa dost!

De Prahy a Kyšperku. Bude v příštím čísle.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 21. července 1900. 1 hl. pšenice k 12.00—13.30, žito k 10.20—10.80, ječmena k 9.00—9.40, oves k 6.30—7.20, proso k 00.00—00.00, vikev k 12.50—14.00, hrachu k 15.20—17.50, jáhly k 18.40—0.00, krup k 16.00—36.00, bramborů k 3.40—4.00, jetelového semínka červeného k 44.00—52.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 32.00 olejky k 15.20—16.40, lněného semene k 00.00—00.00, 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.20—2.46, 1 kg. sádla vepřového k 1.40—1.60, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 7.00 —, jedna kopa cibule k 00.00 00.00, jedna kopa drobné zeleniny k 0.00—0.00

V Králové Dvoře n. L. dne 21. července 1900 pšenice 00.00 00.00, žito 11.00, 11.40, 11.00, ječmen 00.00 oves, 6.40 6.80, hrách 00.00 00.00, doška 00.00 00.00 vikev 00.00 0.—, jáhly 00.—, 00.— kroupy 00.— 00.— brambory 5.80 6.00, vejce (kopa) 3.00 0.00, másto 1.92, 2.08, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.26, maso skopové k 1.12, seno k 6.60, sláma k 3.40, k oves 15.60.

Vyhláška.

Farní obec v Bojanově zamýšlí postaviti nový hlavní oltář ze dřeva ve slohu románsko-barokovém. Kdož by práci tu chtěl podniknouti, ať podá do dne 15. srpna 1900 plán a rozpočty — rozpočet zvlášť na stavbu a zvlášť na zlacení.

Upozorňuje se, že na plány a jiné výlohy s tím spojené nic se nehradí.

Plány budtež zaslány komitě pro opravu chrámu Páně v Bojanově, kdež lze nahlédnouti i v další podmínky toho podniku.

V Bojanově, dne 16. července 1900.

Frant. Jelínek,
starosta.

Václav Šinkora,
farář.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivě své chvalně známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací shotověných v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních nádrť, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšst. duchovenstvu a al. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Doporučení.

Prispěním Zasadníků farní úřad v Bojanově obnovil v tomto roce 3 oltáře, kazatelnu, křížovou cestu a jiné obrazy a sochy. Práci tu světil p. Josefu Štěpánovi, pozlacovači z Pardubic, který vše také ku největší spokojenosti všech a za cenu mírnou vykonal. Farní úřad koná tedy milou povinnost, když dotyčnému pánu veřejně díky vzdává a jej všem farním úřadům ku podobným pracem doporučí.

Farní úřad v Bojanově

dne 16. července 1900.

Leopold Hermanovský,
patr. komisař.

Václav Šinkora,
farář.

Josef Profous,
kaplan.

Ochráněná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výborné, bolestí utěšující satírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl.

Všeobecně chválený tento

domácí prostředek

žádaj vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Bud opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U Zlatého lva“ v Praze.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník.

pro diecési kralovohradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevazany za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

VARHANY

épiné pneumatické

a harmonia všech soustav

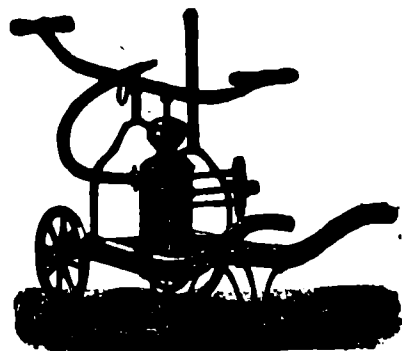
provádí firma

Mölkrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1855., rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvřeleji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O dalším přístěh prosí

Antonín Mölzer.

P. T. obecenstvu.

Dovolují si aktivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nové zlepšených berlovek, doporučených pro sbory hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou. Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petrolej, lůh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubeb vřelou vodou. Strojky na stáčení piva do lahví, stáčení dšje se bez vyvětrání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku, též k malým tlakostrojčkům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na skladě lišové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úspornu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník sašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,

klempřství a výroba stříkaček.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založen 85 let

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

OBNOVA

Číslo 81.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 3. srpna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Pr. IV. 51/00

Nález.

Jménem Jeho Veličenstva Císaře

C. k. krajský soud co soud tiskový v Hradci Králové nalezl na žalobu c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 27. července 1900 pod číslem 61/00-2 podanou, takto právem:

Obsah článků uveřejněných v čís. 30. period. tiskopisu „Obnova“ ze dne 27/7. 1900 v Hradci Králové vydávaného a tištěného zahrnuje a sice

1.) článku „Pozorování duševního stavu Hilene- ra“ skutkovou povahu přečinu dle § 302 z. tr. a

2.) článku „Žijeme v katolickém Rakousku?“ v statě počínající „Stát v kterém jediný“ až „oslaben- né Rakousko“ skutkovou povahu přečinu dle § 65. a) zák. tr.

Podle § 493 tr. ř. zavádí se, poněvadž žaloba proti určité osobě podána nebyla, v zájmu veřejného mízení objektivní, dle § 489 tr. ř. potvrzuje se zabave- ní čísla 30. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 27/7. 1900 c. k. státním zastupitelstvím v Hradci Králové vykonané, dle § 493 tr. ř. zapovídá se další rozšiřování téhož a dle § 37. zák. o tisku ze dne 17. prosince 1862 čís. 6 ř. z. pro rok 1863 nařizuje se zničení zabavených tiskopisů.

D a v o d y:

V článku „Pozorování duševního stavu Hilene- ra“ hledí se popuditi k nenávisti proti židům vůbec, k čemuž slova „židovského“ zřejmě ukazují a obsa- huje tudíž článek ten skutkovou povahu přečinu proti veřejnému pokoji a řádu dle § 302 tr. z.

V statě počínající „Stát v kterém jediný“ až „oslabené Rakousko“ článku s nadpisem „Žijeme v katolickém Rakousku“ hledí se popuditi k nenávisti proti správě státní, v čemž spočívá skutková povaha přečinu dle § 65. a) z. tr.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na schválení zabavení dle § 489. tr. ř. vyhověno.

Další výroky zakládají se v § 493 tr. ř. a § 37. 20. zák. o tisku.

Přelůstnost soudu tohoto zakládá se na usta- novení §§ 484., 486. tr. ř.

V Hradci Králové, dne 28. července 1900.

Kvěch.

Každý vše dle svého zraku vidí v světle aneb v mraku.

Je tomu již dávno, co jsem se domýšlel, že jsem někým opravdu velikým a slavným. Bylo mi tenkrát osmnáct let a tři měsíce bez dvou dnů. Byl to den, v který mi bylo dáno černé na bílém, že jsem „zralý“. Byl to den, v který jsem udělal maturitu. A jak bych si byl taky nevyváděl? Na místo, aby byli páni profesori spletli mne, spletl jsem je já tak, že sám školní rada — dobrý a zbožný pán — nařídil, že se mi musí zvýšit známka — z poč- tářství. A to mělo pro můj celý život neblahé následky.

Věděl jsem dobře, že počtářství — ma- thematika — není mým zamilovaným „koní- čkem“, a že z ní mnoho neumím. Když ale páni řekli, že umím, ano že umím víc, než sám p. professor Baudyš myslel, musel jsem přinést tu „obět rozumu“ a věřit, že jsem v mathe- matické chlapík. A proto jsem se s ní nikdy více nezabýval; a to ani na nebi, abych zkou- mal běh hvězd, ani na zemi, abych zkoumal kursy (běžící ceny) losů a podobných papírů. A přivedl jsem to tak daleko, že mi jeden pán řekl, že matematika není „můj obor“.

Jakáž pomoc! To zavinila ta maturita. Ale já na ni přece rád vzpomínám a rád vy- pravuji, že jsme měli při ní za úlohu z češti- ny popsat nejméně jak mnoho papíru o slo- vech: Každý vše dle svého zraku vidí v světle aneb v mraku.

Z češtiny — už ani nevím — zdali mi známku zvýšili, ale „popisování mnoho papí- ru“ zůstalo „mým oborem“ až po dnes.

Dnes však bych tu úlohu zcela jinak roz- ložil, než tenkrát. Dnes již šediny od více let objevily se na hlavě mé, osmnáct let je mi už třikrát „přech“. A pak? Tenkrát jsem měl sám v mnohém ohledu zrak zkalený, a te-

prv delší učení a život mi zrak vyčistil a zby- stěl; totiž ten zrak duševní.

Jeden misionář přišel mezi černochoy, je- jichž náčelník byl jako nějaký evropský pro- fessor krátkozraký. Misionář nasadil mu brej- le a hle! Viděl na dálku, rozeznával lidi a ji- né vzdálené věci, a myslel, že misionář je — bůh! Tím ovšem nebyl, ale povídal, že J. V. král má taky zrak duše velice slabý, a pro- ten že má taky sklo, které osvětluje, a že je to — katolické náboženství.

Ach! Jak mnoho je lidí dnes, kteří ka- tolické náboženství vidí jen v mraku dle své- ho zkaleného zraku. Jejich rozum plný bludů, předsudků, jejich srdce plné pýchy a marni- vosti, jejich vůle vášněmi zpoutaná — zkrátka jejich duše — jako oko zkalené a krátkozraké vidí katolické náboženství jen v mraku — Ale kdyby chtěli upřímně katolické nábožen- ství studovati, své pýchy, své zlé vůle se od- říci, vyčistil by se jejich zrak — a nepřemo- žitelná pravda, překvapující důslednost, a což nejvíce platí, síla katolicismu duši vzhůru nesoucí a ji ušlechťující — by se jim objevila v nebeském světle. Ale je k tomu zapotřebí někoho, který to „sklo“ očím duše nasazuje, a není to jen „bůh“ — ale „Bůh“. Je k tomu zapotřebí pokorného vzývání „Dárce světla“.

Pokud však člověk sám sobě se klaní a sobě samému je „bohem“, tu to nejde, neboť to právě je ten nejhubší a nejděsnější mrak, který zastírá duši, takže ubohá tento svůj mrak nevidí a myslí, že katolicismus je v mraku.

Obzvláště pak děsný mrak leží na duších, dívají-li se na „klerikalismus“. Tu jim to není nic jiného, než tyranie, uchvacování moci, vládyctví, a vykládejte jim jak chcete, to že my taky zavrhneme, ale to že není náš klerikalismus, nic platno. Je to jako druhy o jarmarcích, když se ty strašné „mo- rytáty“ (vraždy) na obraze hůlkou ukazovaly a opěvovaly, a kde při posledním verši tatík zpěvák připomněl synkovi: Francku tady je repetice; a kdy to šlo dál s náběhem: E — žádného nemordujte. Takto bylo zase nedávno n. př. ve Svojanově, kde to pan profesor Ma- sařík zase pořádně „od repetice“ bral, že prý je klerikalismus nadvláda atd. atd. Nevím, zdali koho tam přiměl, aby si tuhle starou písničku koupil, ale jak si tam tu schůzi ohlá- sil, hned jsem řekl: To to jistě zas půjde od repetice: E — klerikalismus je tyran.

Jakáž pomoc! Když není skřípec jen na nose, ale mrak marnivosti a vášně zastírá rozum. Klerikalismem je nám totiž proniknutí celého života jednotlivce i národu Kristem, jeho pravdou, jeho zákonem, a jest nám tedy ušlechťením národu v každém ohledu. A že tohle katolicismus provedl — nebudíme-li k jednotlivým výstřelkům vášní lidských, — toho právě důkazem je Evropa, která právě proto vzdělaností nad ostatní díly světa vy- nikla, že základem této její vzdělanosti byl katolicismus. — Pan professor se tam ta- ky omýval, že si váží každého náboženství jen když vede k zbožnosti, ba že on tak mnohého vytrhl z bezbožectví. — Ale i tu leží hustý mrak na duši pana profesora. A proč? Inn proto, že jako není jedno rostlina jako rostli- na k. p. bodlák a pšenice, tak taky není jedno zbožnost a zbožnost. Zbožnost je u nás pra- vě ctění pravého Boha.

A tu to berte od repetice zase my a připomínáme, že žádný duchovní zrak lidský, i když to je professor z vysokých škol, bez mraku nebyl a nebude s to Boha viděti a to jest pravého Boha pravdivě a dokonale po- znati. Muselo přijít zbystření zraku lidského zjevením, jež poskytnuto nám Kristem, a jež se ochranou nadpřirozenou chová v církvi katolické. Jen pomocí katolicismu lze viděti Boha v světle, a jen pomocí jeho jest možno jej pravdivě ctíti. A tak jen jedna „zbožnost“ je ta pravá. A proto mluhati jako v jednom hrnci ty všelijaké „zbožnosti“ — třeba i tu- reckou — je známkou, že p. prof. Masařík právě zbožnost vidí v děsném mraku. Vždyť n. př. patří k zbožnosti divokých pohanů za-

kopati člověka do země až po hlavu, a nechat mu ji na slunci pražiti a při jeho mukách skákati a hrůzný jeho nářek za líbeznou píseň bohů míti.

Tak a už dost o zbožnosti. Teď se dám do politiky. I v politice se ukazuje, že každý vše dle svého zraku vidí v světle aneb v mra- ku. Co se týká Rakouska, tu se mi zdá, že již ani žádné brejle by nepomohly, aby se jistým pánům ukázaly věci v pravém světle. Nevím, mají-li oči jejich již černý nebo jen šedý zá- kal. Černý je nevléčitelný, šedý se může no- žičkou a „operací“ sejmonti. Je k tomu však zapotřebí dvou, jednoho, kdo se operovati dá, a druhého, kdo tu operaci provéstí má. — Novinářské klepy povídají, že sám p. ministr Körber má zkalený zrak, že prý mu totiž oko jeho ukazuje Rakousko jako jeden německý stát, a jen tak jako když chmurami prokmitá trochu světla, blýskají se mu před očima taky Češi a Slované. Že by se chtěl dáti „opera- ti“, aby tento německý zákal z oka mu byl sňat, ještě jsem neslyšel. Ale jisto jest, buďto že se musí dáti operovati, anebo že musí při- jíti na jeho místo jiný, který nevidí Rakousko v mraku němčiny, ale ve světle práva, které ukazuje Rakousko jako spolek států, kte- ré se dobrovolně spojily, ne aby v němčinu splynuly a zahynuly, ale aby se právě tím spolením zachova- valy.

A není to tak těžké. Jest s tím srozumě- na i část Němců čistší zrak majících. Ty pak, co mají ten černý nevléčitelný zákal na očích, ty jednoduše statečným nějakým činem odká- zati do jejich věčné tmy. Jiná pomoc není prá- vě proto, že u nich ani operace — k. p. něja- ké smlouvání atd. atd. možná není.

Dopis z Prahy.

V Praze, 25. července.

(Kdo je odpovědným za působení p. Išky. — K neblahým poměrům samosprávy v Praze.) Ne- jenom v Praze ale jak jsme se přesvědčili ta- ké na celém českém venkově, panuje ve všech inteligentních a inteligentnějších kruzích po- divení nad tím, co „Národní Listy“ ve svých sloupcích dovolují prováděti panu Iškovi, t. č. faráři starokatolické církve a „JUDru.“

Není snad žádné záležitosti v našem ná- rodním, politickém a hospodářském životě, již by za dnešní doby bylo v „Národních Listech“ přáno tolik důsledné pozornosti, jako v nich požívá dobrodružné počínání si páně Iškovo. A u nám nenapadá, u něj pak proti tomu polemisovati. Avšak zajímáti bude, jak se v Praze „na patronát“ páně Iškova působení pohlíží.

Předně všeobecně bavi, že časopis libe- rální, svobodomyšlný převzal najednou pro- tektorát „nad kněžstvem“ páně Iškovým. Jak se to do programu „Národních Listů“ do- stalo, když pro věci, jež zajímají celé miliony katolických Čechů, nemají té nejméně pozor- sti, nemůže nikdo pochopiti, když uvážíme, že Iška a Wolf volají docela stejně „přech“ od Ří- ma“, tedy přece slavná redakční rada „Ná- rodních Listů“ alespoň to snad ví, že nábožen- ské náhledy páně Iškovy nezajímají v Čechách ani katolíky, ani protestanty, ani židy a proto rozhlásování jejich je vlastně podporování soukromých zájmů jednotlivce, jehož jednání ve všeobecnosti neposuzuje se tak, aby vážným být chtějící časopis mohl vážně o něm psáti. Proto patronisování páně Iškových nábožen- ských náhledů a novot posuzuje se nanejvýš nepříznivě pro pány patrony.

Že pak „Národní Listy“ cítily toho po- třeba, aby připustily hájení plné oprávněnosti páně Iškova švýcarského doktorátu právě u nás, to pochopitelně způsobilo dokonce vše- obecnou veselost. Ovšem veselost trpkou, ne- boť od takového politického časopisu, jako jsou „Národní Listy“, v nejpřednější řadě se očekávalo, že veřejné působení a vystupování

páně Iškovo odkáže po zásluze co nejrozhodněji ve příslušné jím meze.

Když však stalo se jinak a když měli pánové, jenž pana Išku v „Národních Listech“ patronisují, za svou vlasteneckou povinnost, vážnost svého časopisu sami necítiti a nešetřiti, nechťsi! Zajisté že časem toho budou želeť, neboť nepřijemnosti z celé té věci vzniknou jenom jim. A nepřijemnosti ty se dostaví jistě. Kdyby „Národní Listy“ spravoval dnes dr. Julius Grégr, jistotně by nebylo nikdy k tomu došlo, aby pan „JUDr.“ Iška směl ve sloupkách jejich dělati propagandu svým osobním zájmům. Dr. Julius Grégr byl oproti podobným osobním záležitostem nanejvýš opatrným a citlivým, tak že ani druhdy šéf mladočeské strany a člen redakce „Národních Listů“ zvěčnělý dr. Karel Sladkovský, když z politických důvodů a čistého svého osobního přesvědčení přestoupil ku pravoslavi, nikdy se o to nepokusil, aby v otázce pravoslavi mohl se v „Národních Listech“ rozšiřovati tak, jako se v nich rozšiřoval nyní se svým krámem pan Iška.

Mohli bychom v této věci říci více, mohli bychom napsati mnoho britkých slov, ale nejdě nám o žádnou polemiku nebo dokonce snad o nějaké výčitky. Sdělujeme jenom stručně a prostě mínění, jež páně Iškovo vystupování ve veřejnosti provází. Pan Iška nemůže při tom ztratiti ničeho a když ztrácí „Národ. Listy“, to jest jejich věci.

Klidně a věcně na celou tu dobrodružnou hříčku pohlízejícím hlava boleti nebude. Proto také z toho stanoviska sluší na pana Išku a jeho protektory pohlížeti. Ostatně v Praze koluje tvrzení, že podporování pana Išky jest pouze nedopatřením blahovolného jednotlivce, kterýž ani náboženskými, ani universitními otázkami nikdy se neobíral. Kdyby se bylo věcně o působení p. Išky v čas ze příslušné strany v Praze promluvílo, zajisté by zajímavý ten pán byl dávno tam, kam patří. Hodně stranou.

* * *

Avšak naše dnešní veřejnost jest nanejvýš nešťastnou! Na místě, aby vyhledávala a také šťastně shledávala a nalézala záležitosti, jež nás všechny v jedno mocné, silné, nepřemožitelné těleso spojují, pátrá její tisk po malichernostech a osobách, jejichž podstata a působení jednotitosti celku odporují. A tak stojíme před tím neblahým a nežádoucím faktem, že se obyčejně a stále přeme o věci naprosto pro naši národní, politickou a hospodářskou budoucnost bezcenné a že do popředí veřejného života dostávají se osoby, jež vynikají jediné tím, že leda snižují a podceňují osoby a práce cizí.

Kam to naši veřejnost dovedlo, to dnes se všeobecně cítí. Největším a nejpádňším podkladem, že na místě práce pozitivní ovládlo náš veřejný život heslo negace, jest dnešní složení obecní reprezentace naší matičky Prahy.

Veřejnosti se namlouvá, že sestává ze Staročechů a Mladočechů. Ale to jest jenom pohodlná vytáčka, aby se nemusila říci pravda. Pražská obec jest ohromnou obětí dnešní

lehkovážnosti, a jakou ve veřejném životě postupujeme.

Jde nám jenom o prospěch veřejnosti a proto rovně tvrdíme, že v Praze na místě aby se do správy obce vybírali a vyhledávali ty nejlepší a nejspůsobilejší osobnosti, ponechává se radnice nahodilému přílivu a odlivu osobností ponejvíce bez zásad a přesvědčení, jež Prahu samosprávně řídit ve své většině nejsou dostatečnými.

A toho velikou vinu především nese vážně a katolicky smýšlející část obyvatelstva pražského, která se nehleděla dnešním poměrům na radnici opřít, nýbrž mlčky k nim přihlíží a leda tu a tam dětsky žaluje.

Kdyby katolická strana v Praze nic jiného nečinila, než věcně a vážně bez osobní příchuti všechny veřejné záležitosti posuzovala nebo odsuzovala, to jest dle zkušenosti a zásluhy kritisovala, za rok bychom se ještě dopracovali pořádku, jehož brzké zavedení jeví se býti nalahovou nutností.

Na ten čas nějaký boj o vedení národa byl by zbytečností a neopatrností. Avšak věcnou, moudrou a důslednou výchovou a podporou příslušných činitelů dojde se pevně a jistě k tomu, že jednoho dne probudí se také i Praha v tom vědomí a smýšlení, jež dnes ovládá většinu krajin a měst diecése královéhradecké, kde blahoplné a činné působení lásky plného vrchního jejího pastýře svolává na celé kraje požehnání klidné jednomyslnosti a utěšené křesťanské lásky a rozšafnosti.

Proto také v Praze toužíme po sešikování se všech vážných a inteligentních osob v řady, jež by třeba s různým tempem postupovaly, ale k jednomu cíli směřovaly, jež by vedeny byly jenom tím, co nás vespolek spojuje a jež by se varovaly toho, co nás rozdvíjí, aby pak staly se nemožnými osobami, jež jsou dnes našemu pokroku jen na škodu, nedíme-li pohromou. Snad se k tomu brzy dopracujeme!

Správě obce matičky Prahy a její předměstí budeme věnovati nejbalejší pozornost z důvodů, jež vykládati netřeba.

Drobná obrana.

K „práci“ helvetského učitele. Po delší již dobu straší v „Radikálních“ a „Nár. listech“ jakýsi „velebníček“ svými dopisy z kruhů duchoven- ských. V katolických kruzích převládalo všeobecné mínění, že oním „velebníčkem“ není žádný katolický kněz, ale spíše některý člen redakce zmíněných listů. Ke cti oněch redakcí nutno nyní vysvětliti, že nehrál roli onoho „velebníčka“ žádný člen jejich, nýbrž — světe div se! — helvetský učitel, radikál, česista, masarykovec a tajný spoluredaktor jednoho helvetského časopisu zároveň. Pisatel těchto řádků podařilo se milého pána polapiti in flagranti. V červenci letošního roku vstoupil mimo očekávání do třídy jistého helvetského učitele, jenž byl v plné práci. V rozčilení tajný p. spoluredaktor rychle zavřel třídní knihu a po malé minutce se poroučel. Pisatel zaznamenal známky do třídní knihy a přišel při tom na znamenitý objev. Pan učitel psal z „kruhů duchoven- ských“ nějakou zprávu, již polovypracovanou v roz-

Dříve bylo slyšeti málo o sebevraždách a když se takového něco stalo, bylo to něco hrozného, co naplňovalo hrůzou a zděšením. — A teď? Třináctileté děvče jde klidně, se zpěvem na rtech smrti vstříc, neleká se, co se stane s jeho duší, jaká bude věčnost, — není mu líto rodičů, kterým zasadí hlubokou ránu do srdce — nepomýšlí na své pokrevence, považuje smrt za nějakou dětskou hračku... Snad někdo řekne, že jest to nevypělý rozum! Nikoliv! To jest nedostatek náboženství, lásky k Bohu, nedostatek opravdu křesťanské výchovy a osudná mravní náказа. Kdyby tomu dítěti již záhy bylo slovo Boží v srdce vštěpováno, tu by poznalo, kdo jest Bůh, co jest dobré a zlé, co jest věčnost, proč jest člověk k obrazu Božímu stvořen a jaký jest účel jeho pozemské pouti. Ti páni, kteří ve státech třeba vysoké stanovisko zaujímají a horlí proti náboženské výchově ve škole, vštěpují nenávisť proti svaté církvi, ti páni, kteří pod krásnými hesly rozzévají blud a nenávisť k Bohu snad zůstávají při čtení takové jednoduché lokálky úplně chladnými a nevzpomenou, že mají tu ztracenou duši a veliký bol ubohých rodičů na svědomí...

Opět nová lokálka: „V Jičíně zastřelil 15letý učeň izletou dívku z nepochopitelných příčin. Když byl odveden četníky, tvářil se hrdě ani nejmenší známka lítosti na něm nebyla znáti.“

Co máme o tom souditi? Hoch, sotva škole odrostlý nešťák se vraždy — a hrdé, se přiznává k svému činu. Denní listy nezaznamenávají příčinu — ale myslím, že kdyby se pátralo, v jaké společnosti se chlapec pohyboval, jaké knihy četl a val, zdali do kostela chodil, tu by snad přišly smutné okolnosti na jevo. Jest bohužel mnoho takových mistrů, kteří sami v Boha nevěří, své učné ovšem také k náboženství nepřidrží, mladý, nezkušený hoch padá hloub a hloub, náboženství se mu počíná hnusiti, k tomu se přidružuje zkažená společnost, kde se čtou noviny a

čtení zavřel do třídní knihy. Za tři dny táá oprava do slova byla otištěna v „Nár. listech“ pod titulem: „Z kruhů duchoven- ských“. Z „Národních“ opsal ji do „Hlasů ze Sionu“ jich redaktor Šádek a připojuje k ní několik „šlavnatých“ posámek dle své obvyklé metody. — Tak se tedy podvídá veřejnost — jen aby katolické kněžstvo tyto tupeno. —

Hlas ze Siona pomíjejíce jizev a potřeb církve vlastní, starají se otcovsky o zájmy církve katolické; nic nenjde jejich bdělé péči. V čís. 14. souhlasí s Radik. Listy, že *ho- řením všech poklesek kněžských jest ten nešťastný coelibát*. Tak vážný a duchaplný objev se ovšem může zroditi jen v „evangelický“ smýšlející hlavě. Ubozí svatí apoštolé! Tohle zapomněli v Písmu poznamenati. A jak se mohli odvážiti „neřest“, jakou jest panictví a panenství ještě hájiti? A ten Hus byl přece jen velkým šošákem, když viděl příčinu zlořádů kněžských ve všem možném jiném než v coelibátu. A dle něho setrvali v coelibátu i tací husité, jakými byli Příbram, Rokycana, Prokop z Plzně, Křišťan atd. Že by proto byli upadli do kalu mravní bída, to jim snad ani pan farář Šádek nevyčte. Byla to jistě zpátečnická krutost konsistoře kališné, že stihala tresty kněze po žemité toužící, že ano?

Luther ovšem byl již pokročilejší; ale to snad neřeknete, že byl proto i se svým kněžstvem mravnější než Hus se stoupenci svými.

Nebývalá zvrhlost mravů u kněžstva českého aspoň tenkrát dostupovala kulminačního bodu, když na sobě přinášelo ženaté kněžstvo lutherské příklad z Němec. Bude lépe, milý pane, opravíte-li v leccems ženaté duchovenstvo vlastní strany. V epistole k Tim. dává na jevo sv. Pavel nepokřtě, že by nerád viděl, aby byl duchovním otcem dětí nezvedených. A vy neznáte žádného svého spolubratra kazatele, jehož děti jsou pohoršením osady? To zhrdnutí coelibátem tedy nebývá právě základem k vrcholu dokonalosti. Proto, čtveráku, si munici svou podržte pro reformu strany vlastní.

Dle vaší přeučené hlavy všeokn germanisaci v Čechách přivodilo katolictví; to jest z brusů nová zpráva, osvědčená toliko autoritou vaší; nestojí nám za vyvracením. Neškodilo by vám však, kdybyste si přečetli, jak velebí Němci pochod germanisujícího protestantství u nás za věku Lutherova.

V těch místech země naší, kde jest nyní živel německý nejmocnější, byla rozšířena a utvrzena germanisace již před katastrofou bělohorskou. Německý historik Wolkan správně svědčí: „Od dob Přemyslovců nic tak účinné na posílení německva v Čechách nepůsobilo, jako učení Lutherovo“.

Také dokazujete, že kultus pohanský nalezl kyprou půdu v křesťanství; etymologickými žvasty těžko tu věc dokážete. Odporujeme vám pilnější studii archaeologie křesťanské a pak snad o prvních dobách církve lépe budete souditi. Ještě jinými jiskrami své duchaplnosti zaříkáte pochodem „uvědomění“, na jejich analýsi nám zatím nezbyvá času. Zatím jen upřímnou radu: Starejte se trochu více o církev vlastní, která toho velice potřebuje. My již si víme rady sami.

knihy těch nejzarputilejších církve nepřátel... Mysl dětská jest všíímavá a raději si zapamatuje zlé než dobré. Když takový hoch čte krvavý román, kde hlavní hrdina jest obyčejně vyhlášen jako nemravný, smilník, lupič, zloděj neb vrah, když čte noviny, kde katolický kněz se tupí, kde svaté náboženství jest šlapáno v prach, kde se jenom bájí nauky červené internacionály a „volné“ lásky, tu pak se nedivme, že statistika mladých vrahů se rok od roku množí...

„Hlas národa“ v kterémsi čísle přinesl lokálku: „Na prázdniny přišel domů 15letý synek zmrzačeného rolníka F., a prvním jeho pozdravem bylo, aby mu chudý otec dal peníze. Když tento nemohl okamžitě jeho žádosti vyhověti, rozlítil se synek tou měrou, že otce udeřil prudce hůlkou přes tvář.“ — Podobné zprávy ovšem na sklonku našeho „osvíceného“ století nejsou žádnou vzácností. Když jsem tu zprávičku četl, tu mimoděk mi něco napadlo. Dával jsem se v neděli odpoledne s okna ven a tu vidím průvod asi 40 malých chlapců v národních krojích s červeným praporem v čele a vedla je hudba. Hudebníci byli vesměs již starší a nepochybně otcové rodin. A tu mi tak maně napadlo, jestli pak mezi těmi chlapci není některý synem toho hudebníka — a co on v národním kroji při hudbě si pyšně vykračuje, zatím jeho otec se tam v tom vedru namáhá s hudebním nástrojem — pro obveselení „pana“ synka...

Ta moderní „osvěta“ chce vyloučiti ze škol metlu. Na staré, osvědčené pořekadlo: „Metla vyháňá děti z pekla“ se ovšem zapomíná. Nu ovšem, — vždyť to již jest „staré“. Ale myslím, že kdyby ten „starý“ způsob byl v platnosti, kdyby viděti bylo místo spýchy a sebevědomí vštěpování deatero Božích příkázání a zvláště „cti otce svého i matku svou“ — „že by se podobné trapné výstupy mezi rodiči a dětmi neopakovaly.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

Z denní kroniky.

A. M. V. P.

Když tak pročítám sloupce denních listů a čtu možné i nemožné zprávy ze světa, tu mimoděk si všimám rubriky: „Z kroniky neštěstí, bídy a utrpení“. Jsou to zprávy vrhající obyčejně černý stín na zbědované naše poměry — a čtenářstvo, jsouc již zvyklé podobné příběhy číst, snad ani nepřemýšlí na to, co v té jednoduché, suché zprávě jest obsaženo, že mezi několika řádky lze spatřiti často veliký, truchlivý román, zuřivý boj existenční, mravní zchátralost, vášeň a sobectví — — Podám něco na ukázkou:

„Národní Politika“ přinesla zprávu:

„Třináctiletá sebevražedkyně. V úterý koupalo se několik mladých děvčat z pobraničné pruské obce české Kravač, v pruském Slezsku, v Opavici. Když vylezly z vody a jaly se oblékati, tu 13letá školačka Ferencová vyzvala své družky, aby neodcházel, že ona ještě jednou vlezle do vody. Učinila tak ihned a šla stále do hlubší vody a při tom zpívala si pohřební píseň, kterou znala z paměti. Nedbala výstrahy děvčat na břehu stojících, aby dále se nepouštěla, brala se stále do hlubiny větší, zplavajíc dotud, až voda sáhala jí přes ústa. Počala tonouti a když objevila se několikrát ještě nad vodou, volala pořád jména svých sourozenců a rodičů. Zmizela však záhy úplně pod vodou. Mrtvolu její byla druhého dne nalezena.“

Jednoduchá to zprávička, která den co den v podobných barvách v denních listech se vyskytuje. Snad mnohý, který to čte, si ani nevzpomene, co mohlo býti příčinou, že 13leté děvče se zpěvem končí sebevraždou, jaké to muselo býti asi vychování a kdo naučil dítě takové odvaze. —

Politický přehled.

K situaci. Rozhodující kruhy poznaly, že není možno chápati se mimořádných prostředků za nynějších poměrů. Avšak také letošní jubilejní slavnost, 70leté narozeniny Jeho Veličenstva jsou oním závažným důvodem, aby žádná velká akce nebyla v politice podnikána, která by měla za následek opětné hnutí mezi stranami. Že se však stále vyjednává na kulisami, jest zřejmo. Také s Uhrami se opět navazuje vyjednávání. Předseda ministerstva dr. Körber odebere se tento týden do Ralotu v Uhrách k návštěvě předsedy ministerstva uherského Kolomana Szella.

Maďaři proti německé armádě řeči. Že Maďaři těžce nesou německou armádu řeči, dokazují při každé příležitosti. Velitelství budapeštské Ferdinandovy kasárny poslalo na matriční úřad tří budapeštských okresů německý příspěvek, který zůstal nevyřízen. Na stížnost velitelství ministerstvo vnitra nařídilo vyřizování těchto dopisů, neboť armádní řeči jest německá.

Nefalšované brutální povaha německá vynikla nejnověji v řeči německého císaře Viléma k vojínům odjíždějícím do Číny. „Každého zniče, pardonu neudělujte, zajatců neživte; kdo se vám dostane do ruky, ať to odpývá svým životem. Jako před tisíci lety Hunové se svým králem Attilou stali se tak pověstnými, že ještě dnes ve zvěstích a pověstech zdají se býti hroznými, tak i vy se o to postarejte, aby jméno a pověst Němců osvědčeny byly takovým způsobem, by již nikdy žádný Číňan se neodvážil na Němce i jen křivě se podívat.“ Tak mluví panovník, který se honosí, že posílá své voje do Číny pod praporem „civilisace“. Denní listy, které vždy tučně vytisknou každou zlotřilost čínské soldatesky, slova císaře Viléma přinesly obyčejným písmem. A čím se vlastně liší německý panovník od čínských boxerů? Zcela ničím, neboť bláší, aby nešlechtnost byla potrestána zase nešlechtností. A pak má věřiti svět, že boj s Čínou je spravedlivý a vnucený! Ta morálka, kterou císař Vilém všípil svým vojákům v srdce, nedatuje se od jeho řeči v přístavu Brémském. Tak je vůbec vychováván německý lid: v nadutosti, nesnášenlivosti, výbojnosti. Takovým je v Říši, takovým je v Rakousku, takovým byl i v Číně. A za to se mu ještě ukládá: bijte, jen bijte, nikoho neživte! Toto učení stane se jednou Německu osudným.

Do stromů nejvyšší se pnoucích nejraději sjíždí bleak. Není proto vždy štěstím býti pomazanou hlavou. Mnoho bolestí zakryl již nach, mnoho útrap zastínil mušela třípytá koruna. Po dvou letech zlý osud zalehl v panovnícký dům, tentokrát z Habsburského v Savoyský. **Král italský Humbert**, stal se v neděli večer obětí vrahy, dosloužil svému národu. Zpráva tato ohromila, jako každá tragédie na trůně zachvěje lidským srdcem. Ničeho netuše zavítal do Monzy v Lombardii, aby se zúčastnil závodů tělocvičných. Opouštěje na večer zápasisti byl třikrát střelen z revolveru, srdce zasaženo a za tři čtvrti hodiny byl 56letý panovník sjednocené Italie mrtvolou. Vrah je anarchistou činu, oné kleté sekty, které ani trůn ani oltář nejsou dosti posvátnými, které zvrácený řád světový je ideálem, k jehož dosažení má pomoci násilná smrt korunnových hlav. Nástupcem zavražděného krále jest 31letý Viktor Emanuel, zeť černohorského vladyky Nikoly.

Srbský král Alexander slavil úřední zasnoubení se svou 3gletou nevěstou, Dragou Mašinovou, rodem Luněvicovou. Z frašky se vyvinula činobrá. Když šlo o blaho národa srbského, mladý panovník dal s sebou jako klubko zmítati na všechny strany, jen ne na onu opravdově k lidu nakloněnou, ale jakmile se jednalo o jeho srdce, pojednou ukázal samostatnost, Milana ponechal za hranicemi, netouže po jeho otcovském pošetlání a jako na obrtlíku přilnul celou duší k národu. Nemůžeme si pomoci, ale ať se značně odchylujeme od názorů převážné většiny časopisů, ani dnes nevidíme v činu Alexandrově nic seriózního, naopak nerozvázný, chlapecký kousek. A nic na tom nezmění gratulace ruského cara. Za touto bledejší jen vratké důvody politické, nic víc. Jako člověk jednal Šáša — je-li si ovšem svého člověčenství vědom — správně, jako král vedl si zbrkle, ne proto, že si paní Mašinovou chce vzíti za choť, nýbrž že svůj sňatek podepírá důvody, do kterých veřejnosti ničeho není. Že několik hodin čekával na svou zbožňovanou v nevytopeném pokoji, jak se chlubil, svědčí mladistvému fantastu, ale ne vážnému muži a že chce, aby jeho dítě zrodilo se na loži legitimním, je důkazem opětné, 24leté naivnosti, která způsobem kompromitujícím trůní do celého světa, co vážný člověk ponechává hluboko ve svém srdci ukryto. Z toho soudíme na lehkovážnost, s jakou mladý král žene se do sňatku. A ze má rád svou nevěstu? Můj Bože, jeho šlechtný papá také měl rád sličnou Natalii Kečkovou a za několik let ji vyhnal. Trváme na tom, co jsme před týdnem napsali: dnes si sebrali Alexander o dynastii hazardní hru. Vyhraje ji, nebo ztratí bank a s ním i korunu?

Revoluce v Panamě, kteráž právě vypukla, nepřekvapuje, protože revoluce v tropické

Americce opakuje se ne-li každého dne, tedy aspoň každého čtvrtletí. Dle posledního, z Panamy přes Nový York došlého telegramu napadli povstalci dne 25. r. m. město velmi prudce. Bylo prý zabito nebo raněno přes 500 mužů vládního vojska. Také ztráty povstalců byly velmi značné, takže všechny nemocnice jsou přeplněny raněnými. — Anglická válečná loď „Leander“ vysadila na pevninu 91 mužů na ochranu konsulů v Panamě. Další telegram ohlašuje, že na Panamu byl učiněn nový útok. Jiný telegram z Panamy oznamuje, že povstalci v okr. panamském se vzdali.

Boje v Číně. Všechny dosavadní zprávy, které domněle pocházely od uzavřených v Pekingů vyslanců a Evropanů, šly rukama guvernera šantungského a také zprávy evropských konsulů v Tientsinu a Čifu jako poslední svůj pramen udávajíc vždy téhož chytrého místokrále. Přímé zprávy od vyslanců samých dosud nemáme žádné. Věc tato nás musí učiti opatrnosti v přijímání čínských zpráv. Proto také horkokrevné naděje v příznivý osud Evropanů v Pekingu jsou jistě předčasné. Již to, že čínské zprávy kladly pohromu Evropanům nejprve na den 30. června, pak na 1. července, na 7. a na 8. července, vzbuzují podezření, právě tak jako utěšující novější zprávy, že ku katastrofě dosud nedošlo. Jak málo světla o skutečném stavu věcí mají i v kruzích nejpovolnějších, vidno jest z výkladu vlády londýnské v parlamentu anglickém, která nebyla s to věděti, která a jaká vojska se kde v Číně nalézají, proto že telegrafní spojení v zemi jest přerušeno. Mezi tím Japonsko a především Rusko posunují vždy značnější oddíly vojenské do Číny, ať ne vždy se zdarem. Tak shledáváme z telegramů, že v Mandžursku na některých místech nalézají se Rusové před Číňany na ústupu. K hlavní akci mocností, k postupu na Peking stále nedochází. Spojená vojska leží v Tientsinu a včlovce jejich se dle všeho stále ještě nemohou shodnouti o akci, anebo se k ní nemohou odhodlati. Pro Číňany je to stejně poučné jako výhodné.

Válka v jižní Africe jak se zdá, blíží se k svému ukončení. Lord Roberts oznamuje kapitulaci generála Brinsala. Bylo zajato 986 Boerů. Mnoho Boerů se prý vzdá gen. Macdonaldovi. Tak asi zní depeše lorda Roberta. Vzhledem k tomu, že anglické zprávy bývají často vyhlášené, nemožno s určitostí tvrditi, že jest tomu vskutku tak. Z Kapského Města se oznamuje: *Pět tisíc Boerů vzdalo se ve Fouriesburgu bezvý- minečně.*

Drobné zprávy.

Předošlé číslo „Obnovy“ bylo zabaveno. Závadnými byly shledány dvě drobné zprávy. Jedna z nich byla již před tím nveřejněna ve všech pražských denních listech! — K tomu netřeba poznámek.

Čilboreva třída VII. reálky v Králově Hradci z r. 1880 koná svůj sjezd již dne 4. a 5. srpna v Grand Hotelu v Hradci Král. Celkem ze 30 účastníků se sjezdu 27 kolegů, ač všichni byli přihlášení až na Bukovského, jenž dosud je nezvátný. Dne 4. srpna v sobotu je soukromý večer v Grand Hotelu; na to v neděli 5. srpna ráno o 9. hod. mše sv. za zemřelé profesory a kolegy v kapli reálných škol, již osvětluje dp. Sahula, prefekt konviktu učitelského a pak návštěva řiditele jako zástupce ústavu, načež o 11. hod. návštěva platící městu u purkmistra, jež zastupovat bude městský radní pan Weinhenget. O 3. hod. odpol. pořádán bude společný oběd v Grand Hotelu, jehož za město v zastoupení účastní se taktéž městský radní p. Weinhenget mimo profesory v Králově Hradci přítomné. Před obědem společné fotografování. Veškerí kolegové v letech 1870—1880 s námi studovali, avšak dříve z ústavu vystoupivší, jsou mezi nás co nejsrdčnější zváni a budou velmi laskavě přijati ať o večírku nebo o banketu. Přihlášky přijímá p. Otakar Mikeš v Praze, Palackého ulice č. 5—II

Družstvo rolnického skladiště pro okresy Hradec Králové a Nechanice vstoupilo v život a velice čile si vede. Co se týče stavby skladiště ramého, odložena tato na dobu pozdější až hlavně poměry s prodejem plodin a zvyklosti s tím spojené se ustálí, až rolnictvo nabude úplné důvěry k podniku tomu, což ovšem dříve nebude, dokud se neosvědčí. Aby však již v tomto směru činnost zahájena býti mohla, najalo Družstvo od sál. důvěrného ústavu v Králově Hradci část skladiště, kteréž svojí rozsáhlostí dostačuje a bude obilí letos přijímáno od 15. srpna. Velice činné jest také Družstvo v objednávání strojů a umělých hnojiv. Tak jen strojů objednáno za 4000 korun. Objednávky na hnojiva k podnikání seti se přijímají — což jest vzhledem na tak krátkou dobu výsledkem zajiště slušný. Jest nyní na rolnictvu samém, aby k tomuto svému podniku mělo důvěru, k němu ve svých potřebách se obrácelo, neboť čím více důvěry, čím více členů, tím mohutnější výsledek bude v každém tolik ohledu.

Na pomník důstojného P. Antonína Petráně — spiritala přispěli. Dp. Emil Čihák, kooperátor ve Vrbici 4 kor., dp. Václ. Sokol, kaplan v Českém Třebové 4 kor., dp. Vincenc Šetina, kaplan v Kněžicích 2 kor., dp. František Zrzavecký, kaplan v Luži 2 kor., dp. Jar. Malý, kaplan v Nové Pace 2 kor., vlep. Alois Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ 2 kor. Dohromady 16 kor. Dříve sebráno 201 kor. V celku 217 kor. Zaplat Pán Bůh! Důstojní pp. spolubratři a příznivci zesnulého, nezapomeňte na

milého v Pánu zesnulého spolubratra! Dary k důstojnému sbudování pomníka i na dále přijímá a v Obnově přijímá Jirásko Frant., kaplan v Rovní pp. Moravany.

Osební Rada zem. soudu p. Hugo Proksch byl přesazen z Hradce Králové do Prahy, rada zemského soudu p. Jan Křemen z Politky do Černého Kostelce a radní tajemník pan Vojtěch Scriban z Karlína do Chradimi.

Úmrtí. V sobotu, dne 28. m. m. zemřel v Hradci Králové p. Rudolf Falta, posluchač inženýrství na c. k. vya. škole technické v Praze, ve stáří 28 let. — Bývalý ředitel gymnasia v Rychnově n. K. a škol. rada p. Ondřej Franta, zemřel dne 27. m. m. v Praze. Celý svůj věk věnoval nezištně a vzorně práci na poli školství a národních našich snah. On patřil mezi první neohrožené vlastence a bojovníky již za neblahé doby Bachovské. Za něho dospělo také gymnasium rychnovské k netušenému rozkvětu. Byl mužem přímého a čistého charakteru a památka jeho zůstane vždy v srdcích všech, kteří ho znali. R. i. p.

Abiturienti kralovéhradeckého gymnasia z r. 1870 sejdou se ve dnech 18. a 19. srpna t. r. v Hradci Králové k přátelské schůzce, jež program právě byl rozeslán. Veškeré dotazy zodpoví a bližší zdělí kolegové: JUDr. Bohuš Tolman, auskultant neb Eduard Troníček, pošt. official v Hradci Král.

Sportovní klub pro Hradec Král. a okolí pořádá v neděli dne 12. t. m. výlet do Nového Města n. Met. Ježto na hřbitvu lawn-tennisovém započato právě se stavbou, zřizuje se prozatímni hřbitv za vojenskou plovárnou. Dámy, jež přály by sobě objednat rakety, nechť obrátí se na náčelníka odboru pro hry pana inž. Stejskala. Výlet na Zvíčtinu dne 22. m. m. pořádán zdařil se velmi dobře.

Také automat. Piše se nám z Hradce Kr.: V neděli, dne 29. m. m. byl jsem v čekárně na nádraží. Mimoděk mi napadlo, abych vhodil 20 haléř do automatu, abych tím získal krabičku cukrovinek. Peníz jsem tam sice vhodil — ale nedostal jsem ničeho. Bylo mi sděleno, že toho dne již asi pět osob peníz tam vhodilo, ale automat peníz sice přijímal, však za to nic nevydával. — Jelikož mám na to svědky, důrazně žádám, aby se automat opravil a peníz poškozeným osobám se zase vrátil. Případ takový jest vskutku trestuhodným. J. Dvořáček, úředník.

Velké neštěstí mohlo se státi v neděli, dne 29. m. m. na Slezském předměstí v Hradci Králové. Ve dvoře hostince p. Jana Fišera pod kůlnou byl umístěn vůz naplněný hrachovinou. Dva chlapci si tam hráli se sirkami a brzy hrachovina chytla. Kdyby oheň nebyl ještě v čas paní hostinskou a několika v hospodě se nalézajícími hosty uhašen, mohl se snadno rozšířiti na vedlejší stáje a budovy. V kolně, kde byla hrachovina, nalézalo se také zklizené žito.

Srážka dvou cyklistů stala se dne 28. m. m. v Mýtské ulici. Jeden z nich byl pohmožděn v obličeji, ale jeho kolu se nestalo nic, kdežto druhý nejen že se pošramotil, ale také jeho kolo rázem se změnilo v tvar nepravidelné osmičky. — To jsou obyčejné ty následky rychlé a neopatrné jízdy s kopce dolů.

Z Náchoda. (Hrozná smrt.) Dělník Jos. Beneš ve Velké Počci vypomáhal v těchto dnech při stavbě chalupy svého syna. Při hašení vápna sklouzl a spadl do nádržky s vápnem. Ačkoliv syn jeho ihned k pomoci přispěl a z nádržky ho vytáhl, popálil se nebožák tak značně, že již druhého dne za ohromných bolestí ve zdejší okresní nemocnici, kamž byl dopraven, zemřel.

Z Jičína. (Dvacet let v trestnici. — Uprchlý trestanec.) Před 20 lety odsouzen byl porotním soudem v Uherském Hradišti Ant. Gregor, tehdejší 22letý svobodný sedlářský pomocník z Čajkovic (okres hodonínský) na Moravě pro zločin úkladné vraždy k trestu smrti provazem. Týž zavraždil totiž úkladně tetu své milenky, která mu nebyla příznivou a v známosti s milou mu překážela. Cestou milosti byl mu trest ten změněn v těžký 20letý žalář, k jehož vytrpění dopraven byl do kartouzské trestnice. V těchto dnech vypršela lhůta jeho věznění a on na svobodu propuštěn. Dodán byl okresním hejtmánstvím zdejšímu na městskou hnaneckou stanicí a odtud odeslán přírodním listem do své domovské obce. — Před týdnem odsouzen byl zdejší krajským soudem Fr. Hubený, 28letý svobodný dělník z Badislavi (okres tábořský), který nalézal se v donucovací pracovně pardubické, odtud uprchl a v jedné obci u Chlumce n. C. krádež spáchal, pro tento trestní čin do těžkého žaláře na dobu desíti měsíců. V minulých dnech pracoval ještě s několika jinými trestanci na dvoře budovy zdejšího gymnasia zaměstnan řezáním a štípáním dříví. Odtud nepovodomým způsobem uprchl a dosud nebyl dopaden. Část jeho trestaneckého šatu nalezena byla za hradbami, kterými do pole se dostal. Stihán je zatykačem a četnictvo po něm pátrá.

Na c. k. vyšším gymnasiu v Jičíně bylo koncem školního roku 288 žáků, vesměs národnosti české. Z těchto bylo 280 katolíků, 1 protestant a 7 židů. Prospěch byl uspokojivý. Vyznání I. tř. s vyznamenáním obdrželo 80 žáků. Opravná zkouška povolena 16 žákům. Stipendii požívalo 18 žáků v obnosu 5696 K.

Z Kunětic. Dne 29. července loučila se far- nost naše se svým dosavadním duchovním správcem dp. farářem P. Václavem Kudrnou, č. děkanem a bisk. notářem, který odcházal na své nové působení do Bělé. Poblý ve farnosti této 10 roku, z nichž však první čtyři roky zachvácen byl nemocí, za to zbývajících 6 roků vynaložil ku plodné práci. Postaral se o opravu hřbitova, fary a sešlého kostelíka. A nyní odchází, aby, jak sám praví, opět se pustil do podobné práce v Bělé. Rozloučení bylo tklivé. Každý litoval jeho odchodu a veliký průvod, který ho vyprovázel, svědčil, jak veliké láce svých farníků se těšil.

Z Čibuzce. (Odchod faráře vdp. Jana Letoš- níka). — Svědkem dojemných okamžiků byla kolla- tura čibuzská ve dnech 29. července — 1. srpna t. r. Loučil se s námi náš vše milovaný otec, dp. farář

Jan Letošník, nově jmenovaný děkan Poličský. Nelze vyložit bol věrných oveček, nelze vypovědět, co als provázelo vroucně milovaného tatíčka, loučícího se se svými dětmi. Jak upřímně milován byl vesp. farář Letošník, nyní děkan Poličský ode všech, kdož ho znali, dokázal právě den trpkého loučení. Všichni od dítěte v pravdě až k šedivému starci provázeli ho na cestu do nového působení, až byl čas největších prací na poli. A ty slzy, to štkavé volání posledního „s Bohem“, ten hlasitý pláč dítěte ukazuje, že vldp. Letošník byl lidu svému pravým otcem a miláčkem. A ten imponantní průvod ukázal, jak lid lne k svému pastýři, ukázal, že srdce lidu nedá se svěsti různými hlasy a štvavými frasemi lidí, jimž náboženství jest věcí lhostejnou a nepořehnou, jeho veřejný projev zbytečný a jeho hlasatelé odporní. Velice případna jsou slova, která pronesl vp. katecheta Černý k vldp. děkanovi při veškeru k jeho počtů pořádaném. „Kněz, jenž se slzami loučí se s osadníky svými a jehož provází pláč jejich, jest jistě řádný kněz. Neradi Vás ztrácíme. Poličce Vás závidíme, duším Poličským Vás přejeme. Žijte s Bohem! Naše modlitba Vás provází na nové působení, naše modlitba Vás provázeti bude po celý život, a modlitba dětí, které jste si vychovával a bezpříkladnou horlivostí, provázeti bude Vaši duši k trůnu Pána života i smrti.“

Řádká, velkolepá slavnost konala se těchto dnů v Pravoníně. Tamější vldp. bisk. vikář a farář Jan Kuček, slavil své 40leté jubileum kněžské. Duchovenstvo vikariátu Dolno-Královického podalo mu na důkaz lásky a úcty blahopřejnou adresu a krásný kalich. Vyjma kněží zúčastnili se krásné této slavnosti školní děti se sborem učitelským, obecní zastupitelstvo, sbor dobrovolných hasičů a množství lidu. Četná blahopřání vldp. oslavenci přednesená, byly důkazem, jaké oblibě se těší a s jakou láskou lid k němu přilnul. Dojemná a krásná byla to slavnost neboť všeobecně šlo od nat k utěm slovo jistě významné: Tak krásnou, upřímnou a radostnou slavnost. Pravonín dosud neviděl a hned tak jistě neuvidí. Duchovenstvo loučíc se s milovaným jubileem z té duše mu přalo: Dobrotivý Pán zachovej nám našeho milovaného pana vikáře, přitele a otce ve zdraví a síle ad multos adhuc annos a na shledanou, dá-li Pán Bůh nám i jemu toho dočkati, o zlatém jubileu za 10 roků opět v Pravoníně!

Jubileum. V Záboci konalo se dne 25. m. m. slavnost 50letého kněžského jubilea velezasloužilého místního faráře veled. p. Václ. Vaňka, čest. konsist. rady, osob. děkana a vikáře bisk. okresu kutnohorského. Příběh slavnosti té byl velice dojemný. Far-níci ukázali, kterak si váží svého duchovního pastýře, který věrně s příkladnou horlivostí na vinici Páně pracoval. Duchovenstvo vikar. na důkaz lásky podalo mu stříbrný paciřká, v románském slohu pracovaný, na němž dole vyryt nápis: „Svému milému vikáři Václ. Vaňkovi, věnuje duchovenstvo vikariátu k jeho sekundicii 25. července 1900. Pan Jos. Hron, předno-sta stanice promluvil za velkého účastenství lidu do-jemnou, dobře citěnou řeč, v níž vylíčil zásluhy jubilanta, načež tento děkoval vřelými slovy za lásku a vděčnost svých farníků. Při tom nezapomněl ani jediné oko přítomných nezarosené. Po slavnostní mši sv. zpíváno „Te Deum“, načež jménem školní mládeže přednesla blahopřání Milada Frejnova, žákyň III. tř. Jménem jednotlivých obcí blahopřáli: P. Tomášek, starosta v Záboci, p. Jos. Švejk, člen obec. zastup. ze Sv. Kateřiny a p. J. Beneš, starosta v Habrkovi-cích. Zároveň podali vdp. jubilantovi diplomy čest-ného občanství.

Z Trutnova. (Zlomyslné pobodání dvou če-ských mladíků.) Minulou neděli procházela se spo-lečnost několika mladíků a děvčat ve zdejší horním stromořadí. Proti nim přišel jistý mnohokrát již tre-staný a ze zdejšího města vypovězený Antonín Pusch z Kocleřova a žádal na mladícih cigaretu. Když tito mu ničeho nedali, vytáhl z kapsy nůž, otevřel jej a než se kdo nadál, bodl nejbližší stojícího, jakéhosi Karla Krečmera, bytem v Dolním Starém městě, nožem tím do levé ruky. Na to ubíral se s otevřeným nožem stromořadím dále a potkav tam dělníka Jana Vág-nera, který mu chtěl nůž z ruky vytrhnouti, bodl to-hoto čtyřikrát do zad a do prsou. Surovec, který byl pak strážníkem zadržen, zavřel při příchodu tohoto klidně zakrácený nůž, zastrčil jej do kapsy a pravil k strážníkovi: „Já jsem raubřil, škoda, že ti čeští v . . . nezůstali pod nožem ležeti, však já přece ně-koho z nich probodu“. Téžce zraněný Vágnér do-praven byl k léčení do veřejné nemocnice trutnovské. Krečmer ponechán v léčení domácím. Rabiátský Pusch byl zatčen a k soudu do vazby dodán.

K článku: „Obětavost vlastenců“ v minulém čísle t. l. se nám píše: Před 5 lety utvo-řilo se v Třebenicích družstvo tovární na zuřitkování ovoce, jež jsem jako idealista a přítel ovocnářství po-važoval za povinnost podpořiti odebráním akcie. Mi-nula léta 2—3, o nějaké dividendě ani řeči, teprv dnes po 5 letech dostávám pozvání k valné hromadě, kde se má mezi jiným jednati o slevě z původních akcií, což znamená, že kdo složil 100 zl., má jeho akcie dnes cenu 50 zl., ale jen na papíře, ježto na peněžním trhu Třebenicou akcií nikdo nekoupí. A příčina? — Špatné hospodářství; jen za jeden rok nechala správa kdesi v Německu shniti za 15000 zl. švestek. K vůli ostudě a že jsou to Třebenice, dalo se obchodní gremium v Praze pohnouti, že podnik převzalo ovšem za poloviční cenu akcií první emise a že akcie, jím vydávané, uvolilo se zrušiti, čímž jsme aspoň před národní ostudou zachráněni. U nás je osudnou chybou, že vrážíme všechny národní ho-dnosti do jedné rukou i takových, jež o to nestojí a nemají ani času, ani obchodních schopností na podnik eminentně obchodní dozor vésti. Tedy za 5 let 100 slatých ztráty a žádné úroky, za to zadořstnění, že přijde jiná správa, která švestky nenechá shniti.

Duchovenstvo vikariátu Rychnov-ského usneslo se jednohlasně při pastorální konfe-renci konané dne 25. července v Rychnově pořádati nejdušejnější biskupskou Konsist. v Králově Hradci, vysavati všechny vikariaty celého biskupství, aby všichni kněží, kteří jsou členy Českého Musea, svými podpisy, zaslánými do biskupské konsistorní kanceláře, žádali

aby slavná správa Českého Musea (Matice Č. M.) rá-dila se postarati, aby vydán byl důkladný, na ob-jektivní pravdě zbudovaný spis o životě a působení M. Jana Husi, jak v předposledním čísle „Obnovy“ bylo již touženo, aby konečně naše česká nevědomit-ými štváči sváděná veřejnost poznala pravdu a sa-vrhla nesmyslné fráze, kterými „slavnostní novohusi-tářští řečníci“ nešťastného Mistra Jana ověduji, aby lid i tak zvanou intelligenci balamutili a proti vše-mu, co jest katolického, bobopustě štváli. Táž kon-ference učinila usnesení toto také i z toho důvodu, aby český svět budoucí poznal, že první, kdož zatoužil po důkladném historickém spise o M. Jana Huso-vi vydaném celou učenou společností, bylo právě tu-pené kněžstvo katolické, tak jako prvním, jež dosud věcně nejdůkladněji o Husovi a jeho nčení pojednal, byl právě katolický kněz, nyní tak tupený českými realisty a novohusitářskými liberály) probošt Dr. Lens. Duchovenstvo vikariátu Rychnovského vyslovuje také přání, aby podobná petice kolovala také v jiných diecéstech českých, tak aby všichni členové Matice Českého Musea společně žádost svou předložili slavné správě řečeného spolku. Naším přesvědčením jest, že české učené společnosti jsou povinny promluvit o té věci pravdu, aby konečně učiněna byla přitřá ne-ovědomitěmu štvání a švindlu, který se provádí s ná-rodem českým pod pláštěm Husovým.

Z Bělé u Rokytnice. V naší krajině měli jsme minulého téhodne veliák horka. Teploměr stál na 36 ano až i na 41 stupních R! Minulou sobotu vedro poněkud ustalo a k večeru spustil se nad kra-jinou dešť provázený bouří. O desáté hodině zaburá-cel brou v nejbližší vzdálenosti a hned na to bylo slyšeti křik, že ulehlo v domě p. Blůmla, kdež omrá-čena ve stáji kráva. Blesk řádl nejprve na stromě stojícím u samého domu, pod jehož stísehou bylo plno slámy a sena. Pak skočil do komůrky, rozbil mléčné hrnce a konečně vrazil do stáje, v němž stálo několik kusů dobytka. Všecka okna na jedné straně stavení jsou rozbita. Oheň však záhy udušen a cel-ková škoda není veliák. — Úroda ve zdejších pohor-ském kraji jest letos nad obyčej pěkná a mnohoslibná.

Bleskem zabita. V sobotu dne 28. čer-vence na večer vracela se 17letá Marie Satrapova ze Světlic do Lučice. Po parném dnu přitáhla do okolí siva mračna a prudká bouře, čehož dívka ona nedbala. Když přicházela o 8. hod. k domovu, zasažena byla v polích před Lučicí bleskem, který na místě ji usmrtil.

Na táboru lidu v Poříčanech přijata byla od stoupenců všech politických stran re-soluce, z níž vyjímáme: „Ačkoli v otázkách někte-rých jedni jdeme dá'e, druzí zase prostřední cesty volíme, v tom jsme všichni za jedno, že samostatnost státní jednoty zemí koruny české na základě histo-rického práva a spravedlnosti musí nám všem stran-ám a národu celému býti věčným hvězdou. Všichni stejne cítíme své ponížení z nahodilého někdy vítězství zbraní, stíhajícího svými důsledky ještě desáté poko-lení poražených, avšak ani ty nejtvrdší rány nepřipravily nás o naději, že bude jednou lépe, že musí býti lépe a že přestanou křivdy a útlaky našich lidí i snah na poli osvětovém, hospodářském i národním. Cítíme trpce, že dnešní stav škodí všem lidovým stav-ům a proto toužíme po svém osamostatnění hospo-dářském, politickém i národním, zárlivě střežíme po-žadavek státoprávní a odmítáme s důrazem snahy, snižující jej na pouhou otázku jazykovou, ať děje se tak se strany kterékoliv. A ve zmenšování takovém spatřujeme nejhorší překážky na cestě k hlavnímu cíli, neboť tím tříští se naše síly a zatemňují se pojmy o naší vůli, vtělené právě v programu státoprávním“.

Sebevražda choromyslného. V Třebe-chovicích u Hradce Králové zavražděn byl, jak jsme se též zmínili, krejčí Káva a při pátrání po jeho vra-hu dostavili se četníci též do přibytku 44letého dělníka Kumpřichta, bydlícího naproti bytu Kávovu a nalezali naň otázkami tak, jako by musil o vraždě něco věděti. Kumpřicht byl pak k soudu předvolán jako svědek. Jelikož byl člověkem slabšího ducha, působily věci tyto na Kumpřichta tak nepříznivě, že záhy počal duševně churavěti. Z počátku bylo roz-hodnuto, že dán bude do útavu pro choromyslné, ale pak ponechán byl v domácím ošetřování, protože zdálo se, že duševní stav jeho se lepší. Minulé neděle zpozorován však u něho zjevný neklid, ale náležitá opatření neučiněna. K večeru zašel Kumpřicht, drže v ruce klavíro, do komory a udeřil se jím několikrát do pravé strany hlavy tak prudce, že rozbil si lebeční kost. V pondělí dopraven byl do nemocnice v Hradci Králové, kde ve čtvrtek ráno zranění svému podlehl.

Květiny na hrobě. V německé obci Dit-tersdorfu v okresu litomyšlském žijí dvě rodiny, Rich-terova a Tuislova, od delší doby v nepřátelství, které povstalo ze sousedských ržnic a které, jak se před krajským soudem v Chrudimi ukázalo, nepřestává ani smrtí. Dne 21. května spozoroval hrobník Weiss, že květiny, které krátce před tím na hrobě Tuislovy manželky byl zasadil, jsou z hlíny vyrvány a trávník, jenž hrob okrašloval, že taktéž na hřbitově rozmetán. Podezření z tohoto bídného činu, jenž spáchán byl v polední přestávce, když se byl hrobník se hřbitova právě vřadil, padlo ihned na 16letou dělnici Terezii Richterovou, která v ten čas byla u hřbitova vi-děna. Státní zastupitelství obžalovalo ji pro přečin dle § 306. trest. zák., spáchaný zlomyslným poško-zením hrobu — škoda materiální byla nepatrná — jen 8 kor. Obžalovaná, která ve vyšetřování houžev-natě sapírala, při líčení se úplně ke svému činu do-szala a byla pro jmenovaný přečin vzhledem k četným okolnostem polehčujícím k tabému vězení na dobu sedmi dnů odsouzena.

Okrašlovací spolek v Potštýně koná v neděli dne 5. srpna 1900 ve prospěch přístavby říčních lázní velkolepou zábavu „pod lipami“, k níž tímto uctivě sve.

25 let tomu, co ve Vídni, hlavním a residenčním městě J. Apoštolského Veličenstva císaře rakouského a krále českého, ustavil se spolek s horlivých katolíků ve Vídni říjících, jenž si obral za účel zasazovati se o zavedení českých služeb Božích v některém chrámu vídeňském, aby statisíce slovanského lidu nepo-strádalo služeb Božích v jazyku mateřském, když nikdo se o to nestaral. Spolek má jméno „Jednota sv. Methoděje“; nyní slavil 25letou památku svého založení. Nebudeme tuto líčiti dějiny zasloužilé Jedno-ty, bude tak dostatečně v jiných časopisech učiněno. Poukážeme pouze k tomu, že duchovenstvo česko-slo-vanské hned při probuzení politické svobody po 10 úmorných letech absolutismu Bachovského, totiž r. 1860., 1861. statečně ujímalo se i slovanské haluze na Danaji, práva vídeňských Čechoslovánův. Podám jen ukázkou jako pomněnku hosenou v zápas vídeň-ských bratří a sester katolických: Na počátku t. r. došel k Jeho Emin. p. kardinálu, arcibiskupu Pražskému list, v kterém právě apoštolský biskup z Milvaukie v Americe, Jan Henni žádá Jeho Em., aby ráčil vypraviti misionáře českého jazyka mezi vystěhovalé Čechy, roz-ptýlené v státu Viscontinském. Vřelá jsou slova a me-rický biskup: „Ve jménu oněch opuštěných tisícův, dětí z Čech, ve jménu svatě naší církve a víry sa-mospasitelné prosím, račte mi pokud možná co nej-dříve, ne-li několik, zatím aspoň jednoho kněze Čecha, dobré nezištné povahy a statečné postavy odešlati.“ V Americe to tedy jde, v Rakousku, v tom „kato-lickém“ Rakousku se to neuznalo!

Hospodářský spolek Humpolecký konal valnou schůzi dne 22. července 1900 o 3. hod. odpol. ve Vět. Jeníkově. Program: 1. Zahájení schůze. 2. Jakých výhod skýtají sbory zákonodárné hospo-dáři — přednáška p. Antonína Mohla, ředitele rol-nicko-láňské školy v Humpolci. 3. O chovu hospo-dářského zvířectva — přednáška p. Čenka Dobrkov-ského, učitele téže školy. 4. Hospodářské dotazy. 5. Volné návrhy.

Výlet na Moravu. Dne 20. července t. r. podnikly posluchačky hospodyněské školy z Chrudimě s p. ředitelem A. Eckertem výlet na družnou Mora-věnkou za tím účelem, aby budoucí hospodynky shlédly úhledná hospodářství na Moravě a j. prohlédly zaří-zení mlékáren, kterých na Moravě jest velký počet.

Konkurs prohlášen byl krajským soudem v Kutné Hoře na jmění Jakuba Holzmannu, protokol. ob-chodníka v Ném. Brodě. Konkursní komise předseda okr. soudu v Německém Brodě, správce p. dr. Meissner, advokát tamtéž. Schůze věřitelů 4. srpna, přihlášky do 9. září.

„Duchaplná“ četba. Jistý politický „spi-sovatel“ krvavých a sensačních románů, které se pro-dávají po 4 kr., píše již román o sensačním zasnou-behí srbského krále Alexandra. Co tu bude opět bá-chorek o padání do mříob, o spiklencích, podzemních sklepeních atd., což náš lid bohužel více čte než opravdu dobrou a ducha zušlechťující knihu. Krváky a sensační škváry zaplavují náš venkov, kde se tím jenom kazí dobré mravy — a dobré vzdělávací knihy zůstávají nepohnuté ležet ve skladištích. — — —

Chytrost. Jak píšou vídeňští žurnalisté: Když před nedávnem nalezeny byly v jistém vídeňském ho-telu mrtvoly nadporučíka a herečky, napsal věhlasný referent časopisu „Wiener Allgemeine Zeitung“: „Ne-dalo se zjistiti, zastřelil-li nadporučík nejdřív sebe a pak teprvé svou milou“. Chlapíci! Píše skoro tak chytře, jako naše „Politika“.

Zrajeme pro zákon Heimsův. V Pra-ze vychází jeden z nejnepravdějších časopisů Pikantní Svět už druhý rok, a nyní ohlašuje právě ročník třetí jakýmsi provoláním, přiměřeným jeho vtipu a mravní úrovni. V něm na př. stojí: „Rostoucí přis-oz a obliba jest nám jen pobídka, abychom si klestili cestu ještě i tam, kde potajmu list náš byl zrovna hltán, . . . jakož aby byl náš list přis-tupný i našim rodinám. Pikantní Svět veslele na-stoupí svou třetí roční pouť do rukou tisíců čtená-řů. Toť nejlepší důkaz o vnitřní ceně listu našeho, který mimo to musil čelit ještě časopisům majícím skorem půl věku za sebou . . . Má národ český slušné řady umělců a literátů, již mohou podat díla velkolepá a dokonale, však schází jim pole činnosti. A tu právě vykonává odběratelstvo Pikantního Světa zároveň vydavatelstvem záslužnou vlaste-neckou povinnost, skýtaje našim umělcům a duševním pracovníkům přiležitost, by síly své vė-novali svým rodákům, své vlasti. . . Nevnu-cujeme se, spoléháme na vytříbený vkus čtoucho obecnstva.“ A te smí Praze a Pražanům předložit! Jen jedna věc je přiměřeně „důstojná“ takového města a takového vlasteneckého obyvatelstva, které to-to snese. A to „kunstplakát“, který bude ohlašováti královské Praze, že vlastenecký komitét v zájmu českého umění, rodáků a vlasti unesal se založiti a právě otevírá vlastenecký nevěstinec. Tako-vý národ, který sám si nedovede udělati pořádek ve své domácnosti a hájiti svobodný rozvoj dobrých mravů, takový národ sraje už pro policejní poručení rakouského zákona Heimszova. S většinou lidí — kdyby se vedla statistika, dokázalo by se to — kteří takové nemravné časopisy čtou, potkáme se jistě jednou v soudní sni. Mají sárodek svrhleho pudu pohlavního, jenž vede k sloidinám, a jež oni dráždivým čtením ještě sesilují.

Milostné dopisy píší Jičínské Noviny pod názvem: „Jičínské bombonky“. Celé dlouhé sloupce jsou věnované této rubrice. Nevíme opravdu, zdali pisatelé píší tam odpovědi svým milenkám — a platí tuto rubriku jako inserát — anebo slavná redakce chce tím mladému světu ukázati, jak se milostné do-pisy píší. Snad v tom shledávají Jičínské Noviny vrchol své dokonalosti! Čemu tedy již také slouží krajská žurnalistika!

„Lže jako když se tiskne“ praví dobře staré pořekadlo. V denních listech, a nás jmenovitě v „Politice“ jest tolik různých, velice často

si odporučujících zpráv, že jest to až směšné. Nejpočetnější bývaly však vždy zprávy z Ameriky — a zprávy z bojů, protože do Ameriky je daleká a na bojiště nezanedbatelná cesta. Přesvědčíme se o pravdě vytištěného slova. Pravdivé zprávy z nynějšího bojiště čínské jsou tak průhledně důsledny jako kaleidoskop: císaři, vyslanci, generálové umírají a vatávají z mrtvých, jak kukátkem zatřesené. Ale i na africké válečné zpravodaje vyzrál jeden anglický čtenář westminsterských novin. Početil podle zpráv z bojiště afrického ve Westminster Gazette všechny ztráty Burů — a napočítal, že od počátku války až do těchto dnů Burové pozbyli 250.000 mužů. Protože však Burové měli jen asi 50.000 mužů vojska, rád by počítal ten věděl, odkud vzali Burové ještě těch dalších 200.000 pobitých a zraněných — a pak jaci lidé to teď tak vydatný odpor ještě kladou africké armádě anglické, jež má na 225.000 mužů neraněných. Na to se nyní zvláštním zásluhou v novinách anglických novinářů táže. Takový čtenář — hotově nešťastí . . .

Inteligentní proletariát. Berlínské časopisy přinesly varovné články proti přílišnému studování tisků a tisků neschopných jiných, kteří stávají se na konec proletáři. Právě mimo jiné: Studentský život vyvíjí se z kolejí a zabředl do různých prostopášností. Bodrost změnila se v nezřízenost. Ze schůzí staly se pusté pitky ranní a večerní. Záliba v nepořádkém životě, v toulkách a rvačkách se zaháněla. Na studie vždy je dost ještě času — myslí si studenti, kteří mají 20 i více semestrů (pololetí) studia. Rodičové čekají toulavě, kdy konečně syn bude samostatným . . . Inteligentní proletariát vzrostl za posledních deseti let měrou pšišernou. A následek toho? Bída a sebevraždy. Ze studijních věnuje se 68 proc. vědám humanitním, 32 technickým studium, 27 proc. nedosáhne zaopatření, neboť sběhnou se studii buď pro nedbalost nebo z nouze. V přítomné době žije v Německu 130.000 lidí, kteří se minulí svým povoláním, opustivše studia. — Také u nás jsou smutné zajisté doklady množícího se inteligentního proletariátu — jen že u nás nikdo statisticky nesbírá tento materiál.

Malá ukázka z militaristického zákulisí. Roku 1898 jsme měli: podmaršálů ve službě 12, v pensí 29; generálmajorů ve službě 72, v pensí 170; plukovníků ve službě 11, v pensí 242; podplukovníků ve službě 349, v pensí 558; majorů ve službě 391, v pensí 417; setníků I. tř. ve službě 2740, v pensí 3139 čili aktivních vyšších důstojníků 3774 a v pensí 4558.

Nová loď rakousko-uherského válečného loďstva. Dne 9. září spuštěna bude v loděnici „Stabilimento tecnico“ v Terstu nová válečná loď „Habsburg“ na moře. Loď představuje seslazeného obhájce pobřeží (typu lodí „Monarch“) o 8340 tunách výtlačku vody a její bojná výzbroj dělová, jakož i značné silné brnění činí ji lodí nejzdatnější. Stavební materiál jest téměř všecek z Rakouska.

Jen „Hler“ zvolala v Číně spojenecká vojska velmocí proti boxerům táhnoucí a již milionová armáda čínská ležela na zemi. Proto on ten pau ministr vojenství dělal ty příkazy, když věděl, jakou silou a moc do sebe to slovíčko má. — — —

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové koná v sobotu, dne 4. t. m. divadelní představení. Hrati se bude: „Z dob růžového jitra“. Pastýřská hra biblická od Jul. Zeyera. Po tom: „Živě lukavického pána“ od Jarosl. Vrchlického. Režisér pan K. Paul. Začátek o 8. hodině večer. Ceny míst: Lože 2 zl. 50 kr., křeslo 60 kr., sedadlo na tribuně 60 kr., sedadlo I. tř. 50 kr., sedadlo II. tř. 40 kr., sedadlo na galerii 20 kr., parket 25 kr., přizemí 20 kr., studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr., galerie 10 kr. Předprodej lístků obstará knihkupectví B. E. Tolmana.

V Svatofojšské jednotě „Proseči“ přednášeti bude v neděli, dne 12. t. m. odpoledne p. Alois M. Vobejda-Prosecký, redaktor „Obnovy“ o otázce národohospodářské.

Antisemitské mořské lázně. V Borkumu na Severním moři nepřijímají židy. Lázeňští hosté mají ve zvyku, že večer lázeňská kapela hraje borkumskou píseň, kterouto provází zpěvem. Poslední sloka písně vyznívá v ten smysl, že do Borkumu nesmí žádný žid. Nedávno stalo se, že jistý pán složil a dal tisknout a po Borkumu rozšířil píseň, jejíž smysl jest, že Číňané vyženou Němce z Číny jako Borkumáci z Borkumu židy. Píseň ta rozšířila antisemitský Borkum tou měrou, že všude lázeňská obec dala se do pátrání, kdo jest původcem šidumilovné písně. Konečně byl vypátrán původce pan Hensel, stavební rada z Hildesheimu. Židomil Hensel musel v krátké době Borkum opustit. Bylo by záhodno, aby náš Masatik šel Borkumsky vyléčit.

Ruská a čínská censura. Ruská censura jest zvlášť pověstná. Vrchní censor Solovjev sám vnucuje listům za redaktory své stůry, darebáky a ignoranty. Aby zaopatřil své přátele, Solovjev dává často povolení vydávati časopis s podmínkou, že redaktor jím ustanovený v případě zastavení dostane odškodnění. Pak už se najde nějaká záminka, časopis po krátké době zastaví. Nejvíce řádí Solovjev proti maloruštině. Nedávno zakázal tisknouti maloruštinou kteroukoli náboženskou knihu, takže nyní 20 milionů pravoslavných křesťanů nemůže čísti evangelium ve své mateřtině. Rovněž se nesmí překládati do maloruštiny spisy ruských spisovatelů, spisy populární vědecké a paedagogické, pak Schiller, Shakespeare, Byron, Homer, Ovid, Dante a konečně — popis Sahary. Adresa ruských spisovatelů k caru, aby se stala náprava v těchto poměrech, byla odmítnuta. Povídá se, že kdysi vrchní censor čínský sdělil svému panovníku, že se o něm a jeho vládě píše špatně, a že by se mělo zakročit. Tento však odpověděl: „Má-li někdo odvahu po zralém uvážení vytknouti veřejně vládě její chyby, má býti považován za vlastence

hodného úcty a ne trestu.“ A Rusko se odvažuje chytiti rozdílovatí civilizaci v Číně.

Jak kde skončí? Při smrti hodináře odbije poslední hodinka; četníku přehne duše; cestovatel putuje v neznámé kraje; muzikantovi dojde dech; krejčímu přetrhne se nit života; řezníku zamrzne řeč; kněz rozčehná se se světem; astronom se vznese do říše hvězd; sládek vyprázdni pohár štěstí; kuchař dovaří; švec zaklepe bačkorami; rolník skočí smrti; lutristovi vyjde los štěstí; posel sajde na věčnost; uhlíř obrátí se v prach; koželuh vrátí kůži; vojáku vypadne z rukou zbraň; lampář dohoří knoflík; ševrák vejde v lepší bytlo — lovec zaběhne do věčných lovišť — a redaktor na věky skončískován!

Víru skutky ukazovatí. Německý poslanec Balleström, člen strany katolické, majitel dolů, letos ustanovil, že bude dávatí dělníkům část z výdělků svých dolů a dal jim letos 100.000 marek, které jim budou uloženy na spořitelni knížku. Židovští uhlobaroni Rothschild, Guttman a j. raději uhlí zdražují.

Krkonošský pomník padlým v Číně. První pomník padlým v Taku postavili u Hainu v pruské části Krkonoš. Byl vystavěn ve tvaru kužele z velkých kamenů na výšce, vyčnívající vysoko nad okolní krajinu. Na vrcholu pomníku zasazena je deska s nápisem: „Padlým rektům v Taku. 17. 6. 1900“. Zřízen byl pomník tento přičiněním místních a okolních letních hostů podkrkonošských.

Počet vražd v obyvatelstvu evropském. Dle součtu italského statistika Ferriho připadá na jeden milion lidí ročně spáchaných vražd: v Itálii 96,9, ve Španělsku 76,7, v Uhrách 75,4, Rumunsku 10,4, Rakousku 14,4, Portugalsku 23,8, Švýcarsku 16,4, Francii 15,7, Rusku 15,2, Belgii 14,4, Švédsku 12,9, Dánsku 12,4, Irsku 10,8, Německu 10,7, Holandsku 5,6, Anglii 5,6, Skotsku 5. Zdáli čísla ta jsou správná, nemůžeme ovšem saručiti. Dle toho je Itálie přední zemí vražd, a jistý italský poslanec pravil, že v Itálii padne do roka vraždou více lidí, než padlo Italů u Solferina.

Dělníků a dělnic v Rakousku úředně napočteno 10.712.000, z čehož na zemědělství připadá 7.250.000 osob.

Největší prospěch z německého nacionálního obstrukce v Zlatě mají bez odporu tamnější chudí. Úhrnný obnos pokut, k nimž byli odsouzeni německo-nacionální obecní starší, poněvadž nesúčastnili se schůzí obecního zastupitelstva, v nichž měli zvoliti nového purkmistra, vzrostl na 4500 kor. a tento příspěvek chudinskému fondu nepochybně bude ještě větší, až proti německým nacionálům, kteří nyní svých mandátů se vzdali, zakročí se podle zákona, jenž stihl takovou neodůvodněnou demisi z obecních služeb pokutou až do 100 zl. a ztrátou pasivního volebního práva.

Stěhování z Bosny na Sibiř se zmáhá. Během posledních čtrnácti dnů došlo zemskou vládou bosensko-hercegovskou 600 žádostí o průvodní listy do ciziny. Vystěhovalci ubírají se do Bělehradu a odtamtud do Sibíře. Bosenská kolonisté, kteří vystěhovali se před dvěma lety na Sibiř, chválí si tamnější poměry tak, že v srbském obyvatelstvu nastala pravá horečka vystěhovalcká.

Český úspěch. Plzeňský pěvec spolek „Hlahol“ se vypravil na výstavu do Paříže, kde koncertoval a obdržel první cenu. Stejný úspěch měl před tím v Bruselu.

Cyrlilské exercicie v Jičíně slavnostně zahájeny byly v úterý večer uvítáním hostů, případným proslovem a zajímavým hudebním večírkem. Účastníků sjelo se na sta ze všech končin československých, až i z dalekého Slezska. Též přítomno mnoho vzácných hostů z Prahy. Hořický kůr řízený ředitelstem Jiráskem dělá pravě divy. Ve středu jako host hrál při zábavním večeru známý klavírista B. Křídlo. Přednáškám věnuje se živá účast. O dalším průběhu sjezdu píšete více.

Křižíkova elektrická dráha z Prahy do Libně a Vysokan přešla právě v majetek — ne města Prahy, uýbrž soukromé akciové společnosti, a to v době, kdy připojení Libně ku Praze má se státí skutkem! Výnosná a v pražské komunikační síti důležitá tato trať bude tedy nadále bez připojení k ostatním uličním drahám pražským, bude jezdit zvláštním řádem, za zvláštní dopravné, atd. — slovem bude se dále vysmívati z Florence směrem ke Staroměstské radnici — komunikační politice obce pražské . . .

Národní hospodář.

Proč nemáme louku pozdě kositi. Čím zralší, dřevnatější traviny a vůbec pšicní rostliny, tím obsahují méně látek, z nichž tvoří zvíře maso, mléko a kosti — bílkoviny, kyselina fosforečná. Kdo nechce tedy sklízeti z louky slámu, ať seče v době, když je vše v prvním květu, když je louka nejpestřejší. Přestarlé seno je málo živné a málo stravitelné, je tedy nerozumno pozdě kositi louky a jeteliště. Čím dříve zkosíme louku, tím lepší a hojnější je otava, druhá seč, tím méně živin vyčerpá se z půdy proto, že rostliny spotřebují nejvíce látek, mají-li nasaditi semeno. Časem sečí vyhubíme plevelovité rostliny. Tedy nejlépe pochodí, kdo neřídí se kalendářem anuťaléným svykem, nýbrž kosí louku včas, t. j. tenkrát, když všechno rostlinstvo je ve květu, ale semeno ještě nenasadilo. Tenkrát docílíme nejlepší a proto nejbohatší sklizeň.

Kterak rosmoňujeme oleandr. Milovníkům tohoto sice jedovatým, ale nádhernou červenou okouslujícím květem proslaveného keře jihozemského, u nás za ozdobu různých místností oblíbeného, se zavděčíme sajstě, když prozradíme, jak se roz-

množuje. Vezme se výhon ne zcela zdřevnělý, uřízne se hladce pod okolkem lupenů a řízek pak ponoříme asi do polovice stopky do vody. Nejlépe se k tomu hodí obyčejné láhvice od sodovky, naplněné říční vodou. Hrdlo zalapíme rozmočenou hlinou, a postavíme na místo světlé, ale ne do slunečního žáru. Za několik neděl vyžene ratolístka bílé kořinky. Řízek se opatrně s láhve vyjme, pozorně zasadí do přiměřeného kofenáče, důkladně kyprá hlína kompostová zaleje a pak rostlina postaví do polosvětla na 2—3 dni, načež teprv dáme sazenici do plnéku světla a tepla. Čím více ujatý a zakofenělý oleandr má světla, tím bujněji roste a brzy velmi hojně kvete.

Kde se doporučuje hnojení kaimitem. Kaimit je sůl draselnatá, snadno rozpustná, jež v ohromném množství nalézá se v ložiskách mohutných v Haliči u Kaluze a v Němcích u Staasfurtu. Prostřednictvím každého spolku hospod. neb besídky rolnické lze ho zakoupiti v jakémkoliv množství. Hodí se výtečně spolu s moučkou Thomasovou — mletou struskou z hutí železných — na louky a na lehkých, písčitých půdách dobře působí při kterékoli plodině. Nejlépe se jeví účinky tohoto hnojiva, když na podzim neb v zimě, nejpozději počátkem jara kaimit rozdodíme po jeteli. Také k řepě se doporučuje. Obyčejně počítá se po hektáře 15—20 metráků kaimita.

Literární směr.

České umění chodí na besedu za hranice. A ziskává si hojně přátel a hojně hostitelů. Potěšitelné jsou zprávy z Bruselu a z Paříže, kde plzeňský Hlahol při pěveckých závodech odnesl si první ceny. Výlety tohoto druhu mají svůj význam a jsou zásluhné. Umění hudební nepopíratelně patří ke kultuře. „Hlahol“ plzeňský výletem svým přinesl do Francie na ukázkou kousek našeho umění, kousek naší kultury. Je to správné. Naše umění hudební je k tomu nejvhodnější, protože v něm u nás jsme pokročili nejdál. Se svojí hudbou smíme se odvážit ven. A dnes už Smetana vítězně cestuje světem: V Pavlovsku jeho „Výšehrad“ dosáhl znamenitého úspěchu, v Paříži při koncertu orchestru Collonova, jež s velikým úspěchem dirigoval Oskar Nedbal, příznivě přijata „Vltava“ (mimo skladby Fibichovy a Dvořákovy), „Dalibor“ pak chystá se ještě letošního roku do Antwerp. A zajímavá drobnost: partie oper Smetanových jsou ve vídeňských operních školách nutnou podmínkou. Kdy se asi dostane na takovou pouť světem český básník a který? — V Petrohradě zamýšlí paní Gorlenko-Doliná uspořádat dva slovanské koncerty; pozvala k nim Oskara Nedbala, Bohumila Ptáka a pl. Maturovou. Pták na pozvání kapelníka carské opery p. Nápravníka bude v Petrohradě zpívat také „Dalibora“. Tak veselé do světa! — Po duelu s p. Šubtem zajel si dr. Herold do Paříže na mezinárodní sjezd divadelní. Máme upřímně zbožné přání, aby si ze sjezdu něco odnesl; tuze by toho potřeboval. — V Mnichově provedeno bylo v Rakousku zakázané nové sociální drama jihlavského učitele Trübwassera, Herr Meister, jehož děj hraje v českém ozduší dělnickém. — Za Světozor a řadu jiných pohibných časopisů literárních má přijít náhrada. (Družstvo (Thomayer, Vrchlický, Jirásek, Herites, Šimáček, Svoboda a j.) připravují prý k podzimu beletristický časopis (měsíčník) Zvon y. Počkáme, až uzieme.

(Zasláno).

Prohlašujeme, že nedorozumění, které vyniklo mezi námi a p. učitelem Aug. Bakem na Zbožnově u Skutče spočívá na omylu a proto nechť nastane mezi námi úplná shoda.

Ti občané, kteří se to týká.

Listárna redakce.

Do Něm. Bělé. Díky; bude v příštím čísle.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 28. července 1900. 1 hl. pšenice k 11:40—12:40, žito k 10:15—10:80, ječmena k 8:70—9:30, oves k 6:40—7:10, proso k 00:00—00:00, vikev k 00:00—00:00, hrachu k 16:50—19:00, jáhly k 18:40—0:00, kroup k 16:00—40:00, bramborů k 2:60—3:20, jetelového semínka červeného k 40:00—50:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 29:00 olejky k 17:50—18:00, lněného semene k 16:00—18:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:50, 1 kg. másla k 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:16—0:18, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 3:80 —, jedna kopa cibule k 00:60 00:00, jedna kopa drobné zeleniny k 2:00—0:00

V Králové Dvoře n. L. dne 28. července 1900 pšenice 12:00 00:00, žito 10:90, 11:00, 11:10, ječmen 00:00 oves, 6:10 6:80, hrách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 4:20 5:00, vejce (kopa) 3:00 0:00, maslo 1:92, 2:16, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 6:50, sláma k 3:40, k oves 15:60.

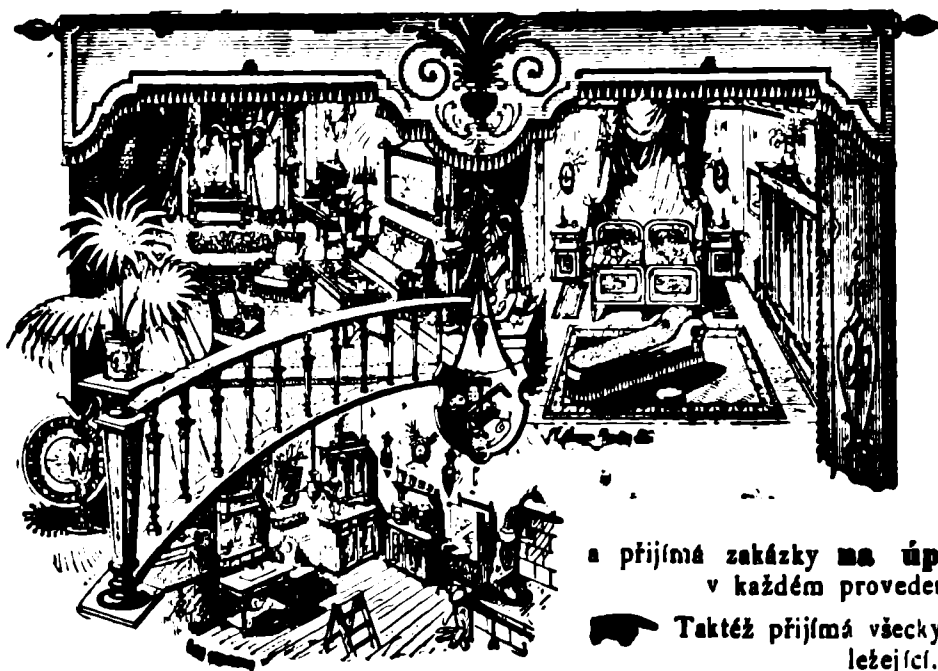
Strojník

se přijme na hosp. stroje,

co samostatný pracovník. Práce od kusů neb denně. Zenatý dostane byt. Přednost má zkušený strojň.

Ant. Sádovský,

výroba hospod. strojů v Hradci Králové, Pražské Předměstí.

Josef
Nevyhoštěný,
truhlářský závod
v Hradci Králové,
nábřeží Frant. Josefa,
doporučuje své zásobené
sklady
nábytku

a přijímá zakázky na úplné zařizování bytů
v každém provedení za ceny mírné.
Taktéž přijímá všechny práce v obor ten přiná-
lejší.

Velký výběr

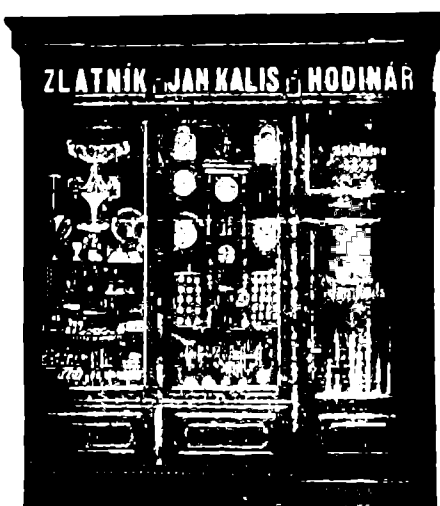
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● pro dobu jarní a letní ●

Též velejemné

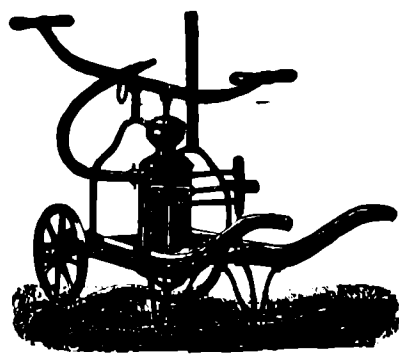
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

P. T. obecnstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu
patentních zahradních i požárových ručních
stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově
zlepšených berlovek, doporučených pro sbory
hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou.
Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petro-
lej, lín a různé tekutiny. Stříkačky na mytí
lahví a pivních trubeb vřelou vodou. Strojky
na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez
vyvětrání a pění piva, strojky lze upev-
niti ku každému výčepnímu kohoutku, též
k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky,
roury, korkovačky, ledničky, šroubení, ko-
houtky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní
skla a různé pivní potřeby. Ventilace k či-
štění vzduchu z místností kouřem neb zkaže-
ným vzduchem přepíněných. Též mám na
skladě železné lampy žárovky, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpraco-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku
a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choce,
klempířství a výroba stříkaček.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
posíláje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Josef Pátek,

mistr pekařský v Hradci Králové

přijme do učení

chlapce z řádné rodiny

za výhodných podmínek.

Učně
na kupectví

prijme ihned z řádné rodiny za výhodných pod-
mínek s předběžným vzděláním

Josef Dolanský,

obchod kolonialním zbožím v Praskačce.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádky ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 80. Budova sv. Václavské sálu.

Odpovídá uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křesťanské sochy, jesle, Boží hroby, křesť.
kasatelny, spovědnice, křesťanské, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jaké i nové stoly

oltáře, kasatelny, všeho druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce v nejmódnějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

(Zasláno.)

Velectěnému

panu Janu Tučkovi,

staviteli varhan a harmonií

v Hoře Kutné.

Obecní představenstvo obce Opočnice v
soulase s celým obecním výborem usneslo se,
aby na základě pochvalného dobrozdání p. Fr.
Šorma, říd. učitele v Opočnici, vysloven Vám
byl veřejný dík a plné uznání za velice
solidní provedení stavby nových varhan v na-
šem kostelíku. Stroj, ač malý, (zlepšené sou-
stavy kůželové o 4 1/2 okt. C—F s 5 rejstříky
a pedálem) vyhovuje úplně požadavkům, jež
na větší varhany se činí, ježto snadno přemě-
nou rejstříků možno docílit různých stupňů
a odstínů tónů.

Dovolujeme si Vaši ctěnou firmu všude
co nejvíceji doporučovati.

V Opočnici, dne 29. července 1900.

František Šorm,
říd. učitel.

Jan Vrbenský
úřadující radní.

J. Pátek,
farář.

(Zasláno.)

Vyhláška.

Výnosem ze dne 26. července 1900 č. 53547. po-
volil zemský výbor království Českého, dohodnout se
s c. k. místodržitelstvím v základě zákona ze dne 24.
října 1892 č. 97 s. z., aby obec Královéhradecká vy-
bírala počínaje 1. srpnem 1900 z každého hektolitrů
piva, jenž se v obci spotřebuje, na místě dávky 3 kor.,
jež jí povolena byla výnosem ze dne 8. května 1900
č. 34080, zvýšenou dávkou 3 K 40 hal. na dobu a za
podmínek v uvedeném právě výnosu uvedených.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové 30. čer-
vence 1900.

Starostvův náměstek:

Weinhengst.

Veliká úspora a důležité pro každého.

● Žádných šlů a ferment více! ●
Upotřebte jedině mého druhu lékáři doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré
obtěže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a fermentů, jako
sdlouhavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dření
koží, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů s rama-
nou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a
sdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze
jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by
knoflíky neb nějaké další úpravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1:60
6 kusů al. 3:— zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Maršovice - Kukaň.

Žádný švindl, tisícové pochvalné úsudky.

Prodá se

10 svazků úplně zachovalých Ottova na-
učného slovníku za 30 zl. (Krámská cena 80 zl.).
Velebným pánům zvláštní výhoda (od int.) Na-
bídka do adm. t. l. „Ottův Slovník.“

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepš-
í zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přizvání prosí

Antonín Mölzer.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

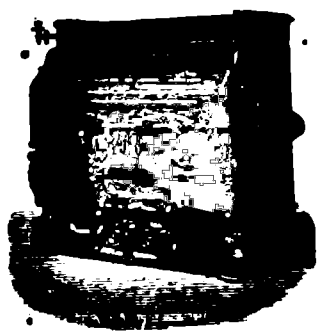
továrna na piano

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianer-
gasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franko.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Cenový seznam.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a hav-
lony z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

Křestní listy

(ex offi)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle sádky.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněnky.

Kathreinerova

jest jen pravá ve známých

Kathreinerových balíčcích!

Nikdy tudíž vyvážená, neb v jiném na okla-
mání vypočítaném napodobeném balení.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest nejlahodnější chutnající, jakož i jediné
zdravá a spolu nejlevnější přísada k zrnkové kávě.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

pije se při stále stoupajícím úspěchu denně
ve statisících rodin.

Kathreinerova sladová káva Kneippova

jest tam, kde zrnková káva jako zdraví škod-
livá, lékařsky se zakazuje, nejdokonalejší
náhradou!

P. T.

Továrna na spracování ovoce, pálenka koňaků
a výrobu likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. A. C. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověsti požívající vlastní
a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku,

které v závodě již před lety vypáleny byvše, dlou-
hým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto,
tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úpl-
ně vyhovují a při různých chorobách, zejména
žaludku a ústrojí zažívacích vůbec, co pravý lék
osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vřele své ovoce a jiné
likéry — destiláty — (bez veškerého pouš-
tění esencí, chemických barev a jiných látek sdr-
aví neubítečných) vlastní snalecky řísené výroby, jež
jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti
mohou.

Těch doporučuje své víno šampaňské pravé i
ovocné, které se rovná nejlepším smáčkám draze
placeným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své
speciality, jejichž výrobě svlátní péči věnuje.
Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro
každého, Bellefleur a Crème de Maraschino se
má pro dámy likery výtečné.

Žádáte ceníky!

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

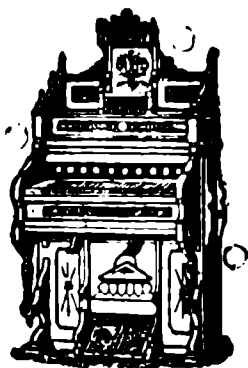
Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíně v ohni zlatené a stříbrné až se rudí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platí možno též ve lhůtách. Opravy
umozulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod má může se vykazati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelné,
táčků na křest, svícen, pacifikálů, schráněk na Největ-
tější, patenek atd. co nejvíce.

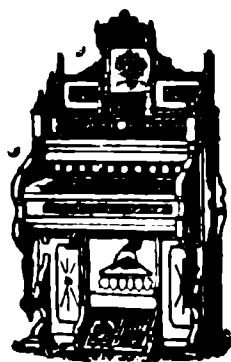

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Nejvýhodnější

pojišťovací podmínky.

PRVNÍ ČESKÁ
všeobecná akciová společnost
pro pojišťování na život,
(úplně a hotově zaplacený akciový kapitál k 2.000.000.—),
poskytuje pojištění
na život a důchody ve všech
způsobech
za sazby velmi mírné.
Blíže vysvětlivky podá nejochotněji
ředitelství v Praze,
ve Vodičkově ulici číslo 33.
aneb p. J. K. Valeš „u zlatého beránka“, zástupce pro
Hradec Králové a okolí.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné dle všech pěst.,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, siran
amonatý, soli draselnaté, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sádku superfosátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov. chlív-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Brčlavi,
Poštorské
a Lásku u
u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřišská ul. 27.

První Královéhradecká továrna nábytku. ✕ Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.
Provedeno ke 300 oltářů.

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenské slatinné lázně v Belohradě
(severo-záp. dráha, král. České)
unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
správa lázní ihned.

Za hospodyně

chce jíti slečna prostředního stáří, z řádné
venkovské rodiny, všem pracím uvyklá a
zvláště ve vaření a všech domácích pra-
cích obeznalá. — Nastoupiti může hned. Nabídky do administrace t. l.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svátý výtečný

ovocný ocet

chemický i bakteriologický zkoušený

c. k. vládním radou, slovatným panem Antonínem Bělo-
houbem, professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a příležitostným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sračky.

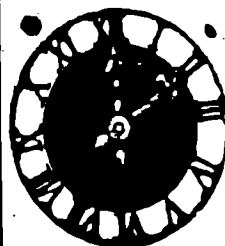
V. Vacek,
závod
školácký
v Pamět-
níku
u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
a krasy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofadí,
pláňata ard. Statistice, sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma

Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

Vydrovy
kávy
žitné!

C. k. státní medailí vysnamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

OBNOVA

Číslo 82.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 10. srpna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Kde se tomu naučil?

Byl jeden kluk a klel jako husar. Farář, jeho katecheta, zavolal si jeho rodiče a stěžoval si na to klení jejich synáčka. Maminka místo na kluka, rozlobila se na faráře a povídala: Kde se to ten z...ný kluk jen učí; my ho to neučíme. A tatík popad prut a začal synáčka tomu klení odvykat řka: Ty kluku s...ská! Tu máš! však ono tě to klení přejde!

Table paedagogika (vychovávání dětí) mně napadla minulý týden, když s malou výjimkou všechny noviny, ba i ty, které bych nazval nežitý, brozně plakaly a lamentovaly nad zabíjením krále italského a dlouhanské články o tom ohavném činu psaly.

Ano těch paedagogů čili vychovatelů národů jest to dílo, které provádějí zločinci královraždni. Tito vychovatelé naučili své odchovance klít, to jest rouhati se Bohu a upíratí ho, ti je naučili hroznému učení, že člověk jen sobě samému jest odpovědný. Tito paedagogové naučili je klít, to jest posmívat se „moci, která jde s hůry od Boha“, jenže jejich odchovanci šli ještě dále a „proklínají“ či aspoň nenávidějí a zavrhnou každou vládařskou moc vůbec a královskou zvlášť. Jejich knihy, noviny, přednášky ve školách, jejich „osvěta“, jejich nad náboženstvím prý vítězí filosofie — učenosť, to je ta matka, která se zlobí, že kluk kleje, ač ho to sama naučila, která se ale též zlobí na faráře, totiž na církve, když jí připomene, na které konce to její vychovatelské umění to přivedlo. A pak na to jde tatík s rákoskou. Tohle vraždění musí lidem vyhnat z hlav policajští. I nejlepši listy, pokud nejsou katolické, nevědí o žádné jiné paedagogice, než o té, při které tatík sám kleje, to jest na Boha nedrží, ale klení čili pohrdání zákonem Božím policajtskou rákoskou se svého vychovance vyháněti má. Tak to napsala i sama „Politik“.

Král Humbert byl chudší sám takovým paedagogem. Království italské povstalo jen tím, že se pohrdlo Bohem, ohci říci jeho zákonem, že násilné sesazení s trůnu není dovoleno. On sám byl ve vojště svého otce Viktora Emanuela. Již byl o své italské země moci válečnou oloupen náš císař pán, již byla zákonná vládařská moc vyvrácena panovníku ve Florenci doposud vládnoucímu a vojsko Viktorovo chystalo se na Řím. Humbert bojoval tenkrát jako generál ve vojsku otce svého. Bylo to ve Florenci, kde mu tehdejší francouzský vyslanec výstražné slovo řekl, přiváděje mu na paměť důstojnost „kněze velikého“, na nějž se chystal. Humbert však odvětil: „My jsme ti veleknězi!“ Narážel snad na spolek svobodných zednářů, kteří pohrdají Bohem sebe veleknězi humanitu, lidumilnosti, nazývají. Na to pravil vyslanec: „Ale ty veliké následky!“ Na ty ovšem dbáno nebylo. Střelilo se do Říma, čili do tamní královské moci, a pak střelilo se ještě do královské moci v Neapoli a Italia una, Italia jediná čili sjednocená — byla hotova.

A dnes? Kde se tomu ten Bressi jen naučil, tomu střelil do krále? Dnes ti, kteří každou vládu mají za tyranství, dnes ti anarchisté svými výstřely do srdcí králů volají pohrdlivě: „My jsme ti nejvyšší knězi svobody.“

A že právě v Italii se rodí? Italii vyhnala kněze a Krista Pána ze školy. Italii ve svém nesmyslném pachtění se po veleslávě vysává nad síly kapsy svých poplatníků, jen aby měla osady čili kolonie v cizích zemích, které pro člověka v Evropě narozeného ani nejsou, jen aby byla velmocí v trojspolku a měla mnoho vojska. Italii takto řízení šíří hlad a bídu v dělnictvu a tak i z této příčiny učí „klít“ to jest nenáviděti všechny nynější řád v lidské společnosti a domáhati se zlepšení stavu svého střelením do králů. A kdyby se namítlo, že u anarchistů královraha mnoho dělá jejich šílená slávyčtivost, a ta že je žene k činům, o nichž svět bude mluvit, přece jen

at obzvlášť Italie přemýšlí, zdaliž netrestá a nevyčítá, čím sama hřeší.

A tak myslíme, že pouhým pardusem, po kterém slovně nynější vychovatelé národů, když jsou v koncích, pro anarchisty touží, to myslím nepůjde. Kluk, který je mnoho bíl, satorčí se tím více a nenávidí i své rodiče. Tatík pak, který sám hřeší tím, co pardusem chce vyháněti, dělá se směšným. Pohlaví, vůdci a vychovatelé národů musí sami dříve přestat odporovati Bohu, ba musí sami dříve poslouchati, ctíti a milovati Krále králů. Pak samo sebou změní se zákonodárství, školství, tisk a celý veřejný život, pak spokojení, spravedlivé, moudré spravování národové uznají bez pardusování, že vláda, at toho nebo jiného způsobu, je sařzením Božím.

Když v letech sedmdesátých střelili do německého císaře a pruského krále, tu on zvolal: „Lid musí mít náboženství.“ Ale že on r. 1866 a 1870 z tisíců vražedných nástrojů střelil do srdce Rakouska a Francie, na to zapomněl. Když se střelilo do něj, tu to byl zločin proti náboženství, což ovšem i my tvrdíme, ale když on pobil tisíce a tisíce lidí v nespravedlivé válce, tu ještě při tom, když ho nezasáhl granát, jmenoval Boha. Ještě nikdy jsem nečetl, aby takovýhle pruský „klerikalismus“, takovýhle užívání náboženství k udržování moci byly svobodomyšlné a nežitové listy haněly, neřku-li, aby kdo byl řekl, že takovýhle klerikalismus učí lid „střeliti“. Ale tu se aspoň o náboženství promluví. Jinak to bylo, když zabita byla naše císařovna a královna. Tu se ve všech novinách zločin ten zavrhoval a ku ráznému vykročení proti anarchistům se vyzývalo. Ale s pohřbem přestalo zavrhování a vystupovalo se rázně, ale — proti náboženství. Vychovatelé národů učili bez překážky dále anarchismu proti Bohu. A proto právě my jsme předpověděli, že přijde zase brzy nějaký výstřel.

Na slova naše bohužel došla letos. A hle nyní se zase promluví o náboženství. Promluvil „Čas“, a svaluje vinu vraždy krále Humberta — na katolickou církev! A tato, opravdu pekelná urážka katolického náboženství prošla pod rukou úřadů státních a to v tu dobu, v kterou ve Francii zabaven byl list katolický proto, že mluvil slovy evanjelia, v kterém se ku př. dí: Pán Ježíš řekl zástupům židovským. Anebo: Řekl mu Pilát: Zdaliž já jsem žid?

A ještě jeden promluvil, ale skrytě, při té příležitosti o náboženství. Jest to nový král italský, který ve svém svolání k národu zmínku o Římu učinil, a tím právě naznačil, že se ta „škola“ anarchismu v Italii nezruší.

Jediná „Politik“ přinesla telegram ze Říma od 31. července: Jeho (krále Humberta) poslední slova byla: O běda mně!

Dlouho uvažoval jsem o těchto slovech. S jakou chloubou a slávou zařizovalo se to nové království, které povstalo „svobodomyšlným“ nedbáním zákonů Božích, kterak za něco velikého považovalo se to nové upravení Italie! A poslední slova?!

A podobně je to i v jiných říších. S velikou chloubou a slávou zařizují se říše na základě svobodomyšlnosti, nedbající zákonů Božích; za něco velikého vyhlásilo se to nové upravení společnosti lidské. A dnes? Dnes zdá se mi, jakoby umírající král Humbert byl veškerou novověkou společností lidskou zastupoval a jako ve jménu jejím volal: „O, běda mně.“ Kéž by o tom uvažovali obzvlášť ti, kterých se to nejvíce týká, ti vůdci a vychovatelé národů, aby jedenkrát nepřišla doba, na kterou se hodí slova nad zničením národa lkajícího, starého zbožného vlastence a učitele lidu, jímž bylo pohrdnuto a jenž byl tupen a pronásledován, slova: „Spadla koruna s hlavy naší! Běda nám, neboť jsme zhřešili.“ (Jerem.)

Pro pravici.

Jistý žurnalista tyto dny měl příležitost rozmlouvati s vynikajícím polským poslancem, i tlumočí dojem důležitého rozhovoru těmito slovy:

„V jádru polské delegace není osob opět-nému spojení s národem českým nepřejících; těch několik jedinců, kteří by nás (rozuměj: Poláky) rádi zahnali do vod zpukřelého liberalismu německého, nejsou rozhodujícími činiteli a nesmí se dle jich projevů souditi na celou polskou delegaci. Vždyť u Vás Čechů je také řada politiků, kteří zrazují od aliance česko-polské a dráždí nás poklonami málo lichotivými. V politice však nesmí rozhodovati útloucti; pásky nás spojující musí býti a jsou hlubšího významu, ony netkví jen v pokrevnosti, nýbrž i ve společném programu z měsíce května 1897, jehož tvůrcem právě byl Polák (hr. Dzieduszycki).“

Ani ukvapený čin našeho Jaworského neposuzujte tak přísně: uvážíte-li, že se počátkem června zaručil panovníkovi za dělnost říšské rady, pak pochopíte jeho horečné rozechvění, když česká delegace svou obstrukcí snahu jeho mařila a u koruny jeho význam snížila. Polák, dá-li své slovo, jako muž vždy mu stojí; a tu Jaworski, šlechtic a jeden z předních rádců císařových, pojednou vidí, že, co svému mocnáři slíbil, nemůže provést, poněvadž mu Čechové křijují plány. Nediťte se, že pak v rozčilení, nevida jiné pomoci, svazek pravice uvolnil a rychle navázal jiné styky, aby, když ne pomocí pravice, aspoň s jinou majoritou ad hoc mohl se panovníku pochlubit. V té chvíli ne-běželo Jaworskému o nic jiného, leč o zachránění osobní reputace nahoru a že mu na tom velmi muselo záležeti, vysvítá z toho, že císař udílí mu ze svých soukromých prostředků každoročně čestný dar penězité.

Po této zprávě, která dnes nemusí býti tajemstvím, poněvadž Jaworski, bude-li kamenem úrazu při zjednávání shody Čechů s Poláky dobrovolně se obětuje, dal mu polský klub rád absoluci, ač jej nešetřil výtky, že nemá zavazovati se k úkolu, který není tak snadno proveditelným a pro jeho nezdar pak rozbíjeti přirozený útvar, který měl říši vyvésti z bludů zmatků.

Leč — nevzpomínejme více toho, co bylo, nýbrž věnujme trochu pozornosti tomu, co má býti. Polský lid přeje si spojení s Čechy a delegace naše ráda hlasu tomu se podvolí, dají-li nám čeští poslanci záruku, že chtějí svých práv přistě se domáhati jen pomocí a v rámci pravice. To znamená: upuštění od obstrukce. Jsme ochotni Čechům zaručiti, že se zasadíme se vši energií, aby jich národní cti nebylo ubližováno, aby se jim dostalo práva, jež po zákonu mravném i světském jim patří. Chceme toliko, aby se Čechové za našeho přispění domáhali splnění svých spravedlivých přání cestou přirozenou, parlamentní.

O vládu, která by v tom činila překážky z ohledu k Němcům, nedbejte. Každá vláda, která chce, aby v Rakousku vládlo se parlamentně — jak je přáním koruny — musí respektovati přání majority a ne-li, docílí dvojího: buď nemožnost parlamentního života vůbec, aneb vlastní nezpůsobilost k řízení otěží státních. A bylo by to podivání pro bohy, když by se zjistilo, že rakouská vláda sama je příčinou parlamentní krise a že musí býti na křeslech ministerských provedena dříve důkladná přeměna osob i systému, aby dělnost parlamentu byla umožněna.

Jedině stará pravice je záchranou Rakouska. To vědí u dvora, o tom je přesvědčena vláda, to víme my všichni: Čechové, Poláci i konservativní Němci. A němečtí liberálové? Ti konečně rádi kousnou do kyselého jablka a spokojí se svojí minoritou, nebo to vědí dobře: znemožní-li autonomní majoritě klidnou práci parlamentní, pak sami dopomohou ke státnímu převratu ve smyslu federativním. A touží-li Čechové po takovémto upravení říše, což je i

naši tužbou, necht' uváží, že k tomu nikdy nedojdou pomocí vlastní obětupkosti, nýbrž jen německým vzdorem.

Až v září seje se Říšská rada (a že to to bude v září, tomu nasvědčuje rychlé vypsaní doplňovací volby po zvěčněním dr. Bulatovi), jsem přesvědčen, že polská i česká delegace pozdraví se navzájem jako nejlepší přátelé a spojenci a ten škaredý mrak, který na chvíli zakalil nám oběma jasný zor a chmury nasadil do duše, promění se v růžový oblak, jenž sklone se nad Čechi i Polskou, hlásaje přátelům i nepřátelům: „Jen v tomto táboře je budoucnost Rakouska!“

Máme-li se však ruku v ruce sejít, hlásejte v Čechách politiku vážné práce a ne činel, politiku zdravého rozumu a ne jalových hesel, která se sice pro poslech líbí, ale ještě žádnému národu neprosplá.

Drobná obrana.

Život Národních Listů. S Nár. Listy jsme se už dávno nezabývali proto, že národu českému všechna práva vymohly a Němce porazily. A také jsme se nepachtili po tom, co o katolicismu jejich helvetské rozumy povídají. Teprv z Rozvoje se dovídáme, že prý 2. července psaly: „K Lomnici se blíží biskup Brynych hlásal, že bohdá památku Husovu z myslí lidu českého vypudí. Na slova ta odpověděno mu tím, že do dvou let státi bude v Lomnici na hlavním náměstí pomník Husův.“ Spolehneme na Rozvoj, že správně cituje a odpovídáme: Není pravda, že p. biskup Brynych, když se blížil k Lomnici, tedy na visitační cestě, ta slova promluvil. Na visitaci se vůbec nikde za osm let p. biskup o Husovi ani nezmiňoval. Není pravda, že by vůbec kdy byl řekl, že on památku Husovu z myslí lidu českého vypudí. Ale pravda jest, že je Nár. Listům každý kus bláta a každý helvetsko-radikální klap dobrý, mohou-li své nenávisti proti vlastneckému biskupovi poleviti. A pravda jest, že ne tak proti p. biskupovi postaven jest Hus v Lomnici, ale proto, aby radikální strana podobnými randály se držela na vrchu. A konečně pravda jest, že p. biskup z dějin husitských ví o něco více, než celá husitská strana v Lomnici. Kdyby N. L., které tolikrát již usvědčeny byly ze lži o p. biskupa Brynychovi, byly studu schopny, řekli bychom jim: Kdy pak se přece jednou začnete stydět za své lhaní a za svou hanbu!

Odpověď na článek uveřejněný v „Čase“ z 1. srpna 1900 z Kyšperka. Sedí rosička na vrbě a hovoří dle svého způsobu — ale není to rosička, je to člověk, který nemá zrovna v těchto parných měsících nic na práci a proto píše do Času ledaco „časového“. Mluvě o sv. misi v Kyšperku, začíná v onom čase slovy: „tak jsme bohudík očištěni“, pak povídá, že dokud ještě nosil kalhotky dětské, že čítával knížky o Indiánech a tu prý v něm

vzrostla touha se stát missionářem mezi pohany a teď najednou když uslyšel, že by měl přijít missionář do Kyšperka, zaradoval se, ale hned se vzpamatoval a táže se v bezmýrném údivu, co tu chtějí, když tu přece nejsou pohané. — To se, můj milý, tak stává, že nechápete někdy, proč ta neb ona věc se stala. Tak na př. Vy byste byl chtěl jako nadšený křesťan mezi pohany a zatím jste se octl a musíte žít mezi křesťany jakožto . . . ne! Ci jste očištěni? Jsou takové divné věci na světě, tedy dost často, vidíte? Nelíbí se mi dále v tom Vašem „plodu literárním“, že inteligenci přilíš chválíte — tím ji v tom dopisu křivdíte. Obnova missie Vás anebo nás snad poučí o jiném, dej Bůh! Nejpečnějším místem pana „verusa“ však je, že chválí soc. demokraty, ježto oni jediní skutkem prý překázali „zhooubnému“ působení missionářův svojí schůzí, kde musel pro nedostatek jiných národovců o Husovi poučovat p. Lederer, jehož vlas a národní hrdinové jsou někde jinde než v Čechách. To jste to dopracovali, nestydíte se? — Ostatně nic nového pod sluncem, to dělá Váš p. patron Masařík také, ten se už taky přepelichal asi šestkrát (nyní mimochodem řečeno bude kandidován od soc. demokratů v Brně místo Hybeše), proč byste nemohl, ba spíše proč byste neměl, p. dopisovateli, vlastence, se přidat už i k beznárodním sociálním demokratům, ačkoliv jste vlastenec z plných úst jen co! Tomuhle říkal nebožtík Ovid: metamorfosa, přeměna. Tedy samá metamorfosa: Vy jste býval vlastencem a nyní v obdivu skláníte svou moudrou hlavu před beznárodními, Vy jste se podepsal „verus“, opravdový, vážný a zatím tak špásovitý Jste ve skutečnosti! Jinak vážný a pravdomluvný saháte i ke lži, což Vám Váš „Čas“ časem oznámí do očí, budete-li chtít. Jen lžete, lidičky, lžete! Jak račte vědět, bodne-li včelka, hyne, a člověk taky hyne — morálně, když lže!

Politický přehled.

Ministerský předseda, dr. Körber konal návštěvu u předsedy uher. ministerstva Szella v Ratótu v Uhrách. Z „Budap. Hirlap“ prozrazujeme, že se tam jednalo o oživení rakouské ústavy. Absolutismus jest prý v Rakousku vyloučen, poněvadž v té věci dány pevné záruky Szellovi, když nastoupil vládu. Českoněmeckému sporu se musí prý nechat čas, aby se vybouřil, než hospodářská tiseň sjednotí všechny národy rakouské.

„Glos Národa“ má za nespelnitelné naděje dra. Körbera, že by rakouský parlament mohl zase pravidelně pracovati, kdyby si všechny strany ponechaly „volnou ruku“ a sešlo na čas z utvoření jakékoli většiny. „Všeliké podobné kombinace — praví „Gl. Nár.“ — svědčí o veliké naivnosti předsedy ministerstva. Jakých pak důkazů jest ještě třeba, aby se ve Vídni na konec přesvědčili, že trvání Rakouska není možno bez zásadní změny ústavních základů jeho státního bytu.“

se nasytí prostopášností, když počíná jasně chápati, do jakého hrobu klesá, — tu bývá jediná spásná myšlénka — sebevražda! Kdo čte ty lo kálky v denních listech a uvažuje o nich, zajisté mi dá za pravdu. — Ale bývají také jiné okolnosti, které dívku vrhají v zkázu. Nedávno se stal podobný případ. Nezkoušená dívka sirotek z venkova přišla do Prahy do služby. Poněvadž byla domácím pánem ustavičně obtěžována, vystoupila — ale nové místo nemohla nalézt. Když jí došly úspory, tu s hrůzou pozorovala, že musí hladem zahynout, poněvadž neměla nikoho, kdo by jí mohl podpory poskytnout. A právě v té zoufalé chvíli přišla k ní židovka, obchodnice lidským masem, naslibovala hory doly — a dívku odvedla! Ale když nezkoušené děvče vidělo, do jaké neřesti vstoupilo, raději odešlo a druhý den byla ve Vltavě nalezena jeho mrtvola. Když lidé četli tu zprávu v novinách, vím, že mnohá panička litovala ubohé oběti a v duchu si tak myslila: „Kdyby bylo to děvče přišlo ke mně, ráda bych je byla vzala, poskytla mu pomoc, — ano, vše bych byla učinila k jeho záchraně“, — ale to se tak myslí, jen když se to v novinách čte. Ale kdyby byla nešťastná dívka vskutku přišla, jistě by byla panička zavřela před ní dveře. To není pravý soucit, to není láska k bližnímu, když jest někdo dojat nad zprávou v novinách, když ale ve skutečnosti není schopen toho nejmenšího pro bližního učiniti. Nám katolíkům se říká, že jsme „tmáfí“. — A hle, nehleďte na mnohé jiné otázky sociální a národohospodářské i v tomto obledu právě katolíci se ujalí prospěšné práce ku záchraně podobných obětí. Zřídil se spolek sv. Filipa Nerriho, který má za účel, podobné dívky vyhledávati, ošetřovati, pomoci jim skýtati a co hlavního, náboženství v nich utvzovati, aby jsouce ozbrojeny svatou vírou nemohly do hrobu mravní zpuštění více padnouti.

V sobotních denních listech pražských vyskytla se dlouhá zpráva o sebevraždě milenců.

Vláda německá v Čechách se opět utvrzuje. Návštěva předsedy byl vězením četník, protože se podepsal na soudní protokol „č. k. četnický závodčí“, nyní opět předseda vrchního zemského soudu v Praze vydal k podřízeným soudům oběžník, ve kterém jim přikazuje, aby ve styku s úřady moravskými užívali němčiny.

Meziparlamentární konference míru zahájena byla minulý týden v Paříži. Připustěn byl k ní i delegát buršských republik Wessels. Rokováno bylo o zavedení mezinárodního smírčího soudu a o válce v jižní Africe. Český účastník dr. Herold jménem českého národa velebil Francii jako ochránkyni všech potlačených menších národů. Na to usnešla se konference o resoluci, ve které se vyslovuje uznání konference mírové v Haagu a politování nad tím, že mocnosti nezabránily tomu, aby spor mezi Anglií a Transvaalskem byl zbraní vyřizován.

Roční císaře Viléma II. V řadě řečí císaře Viléma zaznamenáváme novou, kterouž pronesl při odhalení pomníku kurfiřtu Bedřichu Vilémovi v Bielefeldu. Jest opět plná — idej, při nichž dovoleno se zadumati. Nejnápadnější z vůdcích myšlének jejích jest, že každý hohenzollernský panovník jest místodržícím Pána Boha na zemi, a že obdivuhodné výsledky, jako příkladně založení pruského království a německého císařství, sluší jenom této okolnosti děkovati. „Mně bude snad dopřáno“, pravil císař, „uskutečniti část snu velkého kurfiřta, jehož uskutečnění ustoupilo jiným úkolům: cestu za moře. Co on jenom naznačil, to můžeme nyní ve velkém podniknouti, poněvadž máme sjednocenou německou vlast. Vojaka skládající se ze synů všech krajů Německa táhnou ven ku společnému boji za černo bělo-červenou vlajku. Ukazují, že rámě císaře německého sahá až do nejzažších končin světa. To by za velkého kurfiřta nebylo možno bývalo. Pakliže každý svou úlohu pojme tak jako on, pak jsem přesvědčen, že naší velké německé vlasti kynou ještě doby veliké. . . . Německý tisk zaznamenává tyto výrony „veleducha“ s patrnou ironií. Inu ovšem, jinak také není možno.

Mrtvola italského krále Humberta převezena byla do Říma, kde byla 9. t. m. slavným způsobem pochována. Konservování její se nezdařilo.

V hlavním městě **Rumunska** Bukurešti v noci na neděli zavražděn byl ranou z revolveru profesor lycea jménem Michaleano, který byl též politicky činný. Vrahem jeho je 18letý Bulhar Dimitrov, který před několika dny přijel expresním vlakem ze Skopje s úmyslem zabít Michaleana. Vrah byv zatčen, doznal, že vraždu spáchal z politických motivů. Michaleano byl Mekedončan a vydával list, který potíral bulharské aspirace v Makedonii.

Údálosti v Srbsku. Die úkazu výalého byli ministři Andra Dordévič a Nešic dání do pense. Ministr vnitra se propouští a ostatní ponechání v příkaznosti. Tím potrestal král Alexandr Milánovské pohunky. — Král jedná v posledních dobách velmi demokraticky. Přijímá návštěvy žurnalistů, obcí i všech korporací. Ku každému má otevřené srdce do kořán. Všichni biskupové sjeli se do Bělehradu ku snátku. — V neděli ko-

Absolvovaný medik, 31 let starý, otrávil se ve svém bytě zároveň se svou 18letou milenkou. — Noviny neuveřejňují příčinu; toliko „Národní Listy“ zaznamenávají: „Po všem, co uvedeno, netřeba pátrati blíže a zmiňovati se o příčině, která přiměla jej a jeho milenkou ku předvěřejšímu činu a proč uzrál v nich tak pevný úmysl, dokončiti svou pozemskou pout, na které neměli ustláno na růžích a jež nevěstila jim valného štěstí, neboť příčinu tu vycítí každý sám.“ Tak tedy pší „Národní Listy“. Ba ano, vycítí ji každý sám, jmenovitě když čteme, že sebevrah byl spolupracovníkem „Radikálních Listů“, že býval členem smutné známé „Omladiny“, že byl „horlivým“ členem mnoha jiných spolků atd. — Denní listy litují ubohého mladíka a nezkoušenou dívku ale já myslím, že by bylo lépe, kdyby místo těch sáhodlouhých zpráv, které vyličují biografii a způsob sebevraždy nešťastných bytostí, vylíčilo se, kde možno hledati pravou příčinu podobných trapných zjevů. — Samovrah má staré rodiče v jedné vesnici u Jiblavy. Že nestudoval se skvostným způsobem, vysvítá již z té okolnosti, že již na gymnasiu přecházel z místa na místo. Nejdříve byl v Třebíči, pak v Brně — a konečně maturoval ve Vysokém Mýtě. — V minulém čísle „Obnovy“ byla zprávička, která mnoho neschopných studentů množí řady inteligentního proletariátu. A tímto případem se opět zprávička ta potvrzuje. Mnohý rolník plahočí se na té drsné hroudě zemské, pracuje do úpadku, ani pořádné stravy si nedopřeje — jen aby synáček mohl „studovati“, aby z něho byl „pán“ a aby se s ním kdysi mohl pyšniti. A synáček zřídá vesele do světa, přebíhá z jednoho ústavu do druhého, píše stále o peníze a ty jeho potřeby se rok od roku množí. A tatínek posílá, maminka ještě potajmu schrání, každý krejcar za odprodané vajíčko pečlivě ukládá — a to vše pro synáčka. — A synek přijde do Prahy, místo řádného učení chodí po hospodách, řeční ve spolicích, touží po slávě a jest šťastným, když noviny o něm napíší nějakou pochvalnou zprávu,

FEUILLETON.

Z denní kroniky.

A. M. V. P.

(Pokračování.)

„Národní listy“ pší: Plování a mistrovství na Dunaji ukazuje letos říznější tempo než loni. Hlavně se vyznamenaly dvě slečny. A hned o něco nížeji čteme. „Podřezala si krk prostitutka S., která se vždy účastnila různých sportů. Jezdila na byciklu, výtečně plovla, hrála znamenitě kulečnicku a šach. K sebevraždě ji dohnala nepochybně bída.“ Vše se o tom „Národní Listy“ nezmiňují. Tak více, „moderní“ obrázek! Pěstovala tolik sportů — a z bdy se musela podřezati.

Nezavrhují sport, pokud tím ale netrpí mravnost. Staří lidé, kteří ještě pamatují jiné časy, arciť krouť někdy hlavou, když vidí na byciklech dámy, někdy až přilíš nápadně oblečené, anebo když jdou kolem plovárny, kde se ozývá smích mužských i ženských. A tu třeba ten nějaký „pokrokář“ nazve starého člověka „zpátečníkem“, „nevzdělancem“. Ale já myslím, že často ne nadarmo ten staroch krouť hlavou, že pod šedou klenbou jeho lebky se zrodí myšlénky, které by dovedly v mnohém překonat „osvíceného“ pokrokáře. — Vzpomeňme si jen, co se před časem stalo v Karlových Varech, o čem noviny jen tak obyčejně psaly, a kde se ty dobré názory starých lidí potvrdily. Dívky z vážených, bohatých rodin, které byly denně viděny na promenádách, kde jich kola byla ověncena liliemi, jako na znamení nevinnosti — a hle, ty dívky hluboko klesly — jedna z nich, aby ukryla hanbu skončila sebevraždou. — Obyčejně se říká: „Příležitost dělá zloděje.“ A na těch výletech a zábavách druhu nejrozmanitějšího bývá bohužel těch příležitostí k mravní zkáze dost a dost. A potom se nedivme, když zklamání rodičové zavrhnou svoji dceru, a když tato rozmnoží řady prostitutek. A když pak

nela se slavnostním způsobem svatba krále Alexandra. Lid pozdravoval nadšeně královské snoubence. Ministři vyznamenání byli řády Miloše Velikého. Kromě Nikolaje amnestovány byly všechny osoby pro účastnění se atentátu na Milana. Královna obdržela za svatební dar diadem z brilantů a diamantů, jakož i drahocenný prsten.

Bulharský kníže Ferdinand vzal si ze státní pokladny 250.000 franků a vyjel si na výstavu do Paříže, odkud pojedí do lézni Neuheimu. A zatím, co kníže prochází se po Paříži, Bulharsko prodělává téžkou politickou i finanční krizi. Stát a bulharská národní banka je na prahu bankrotu. — Mezi bulharským národem se pilně agituje, aby se na trůn povolal syn zesnulého krále Battenberského, Asen Krum.

Anarchismus v Severní Americe. Italské úřady mají v rukou doklady, z nichž vychází na jevo, že spiknutí má středisko své v Nov. Yorku a Patersonu, kdež bylo ujednáno proti všem korunovaným hlavám. Za tím účelem dali se anarchisté různými směry a to vždy pro tyž účel několik, by měl prvý náhradníka.

Válka v Číně. Angličané činí společné akci další neschopnost. Hlavně moc a statečnost ruská je jim solí v očích. Nyní musí 20.000 vojska ležeti marně u Tientsinu a čekati, až dojde anglický kontingent. Nevalně daří se cizincům v jižní Číně. Po odjezdu Li-Hung-Čanga spojili se vojáci s boxery. Ve Vučungu a Nankingu stahuje se čínské vojsko a nejlepší děla. Na Yankce-kiangu a Šanghaji jest 16 anglických, 4 japonské, 2 francouzské, 2 holandské a 1 německá loď. Anglické a 2 japonské lodi střeží Vučung. Obchod v Šanghaji vázne. Ve městě jest 1300 Evropanů s několika děly. Ochranu města řídí nejstarší na řadě admirál. Mezi Angličany a velmocemi jest stále neshoda. I co se týče tohoto města, má se za to, že Anglie má s místokrálem tajnou smlouvu, již má býti konsulační rada oklamána. Admirál Seymour odjel do Nankingu vyjednávat s místokrálem. U Ninčvanga byli Rusové poraženi a donuceni opustiti železnici mezi Ninčvangem a Port Arthurem. U Tašikova obklíčili ruské vojsko asi 40.000 Číňanů. Dále ohrožují Číňané ruské spojení s Port Arthurem a vnikají houfně do Korey. Na Amuru poškodili neb ponořili Číňané střelbou čtyři ruské parníky i s vojskem. Jinak v Mandžursku bojuje se na mnoha stranách s těžkými ztrátami. V Debaodii, v křesťanské to osadě 10 mil od Tientsinu vzdálené porubalo císařské vojsko 10—15.000 na křesťanskou věru obrácených Číňanů Reuterova telegrafní kancelář sděluje senzáční zprávu o sebevraždě místokrále Li-Hung-Čanga. Zpráva není dosud potvrzena. Dále oznamuje se z Tientsinu ze dne 1. t. m.: Číňané probourali hráze průplavu. Celá země mezi Tientsinem a Pekingem byla zatopena vodou. Boxerové v počtu 30.000 mužů leží 8 mil od Tientsinu. Co nevidět dojde k bitvě. Obrana záplavou zne-možní akci velmocí. Situace v Číně horší se měrou velmi povážlivou.

byl i tuto musil draze zaplatiti. Téžce naschráněné peníze rodičů pak se lehounce rozkutálejí ve vykiřčených kavárnách, u nevěstek a v odlehlých hospodách.

A tak se veselé »studuje« dál, jenom že ne nad knihou a ve školní sni, nýbrž nad sklenicí piva v »různých« místnostech! Doma pořád čekají, kdy synek dokončí studie, kdy se konečně stane »panem doktorem«, kdy nebudou muset každý vydfený groš mu poslati, ale rok ubíhá za rokem — a synáček ještě není hotov. Vždyť zapadl již do tůně těch věčných studentů, těch beznadějných existencí, odkud je vyvede obyčejně — samovraždou. A když již rodiče nemohou více poslati, když se ozebračili a udřeli — tu synáček zapadne někde do redakce revolverového plátku, kde za bídnou mzdu píše potupné články o svaté církvi, nadává kněžstvu, mstí se na těch, kteří již zaujmají jakéhosi postavení — právě jen proto, že on sám svým věčným »studováním« ničeho nedosáhnul!

Rodiče, chudáci se snad pořád ještě těší, že jim toho dá Pán Bůh dočkat, aby viděli syna u cíle svých tužeb — a jaká to musí býti pro ně zdrcující zpráva, když se dovědí — že syn skončil sebevraždou. Jakých duševních muk vytrpí udřený otec — jakou bolestí jest stíženo srdce láskyplné matky.

A tu teprv otfírají se jim oči; nahlízejí, že by bylo lépe, kdyby neschopný studentík býval zůstal při hospodářství, kdyby se byl nepachtil za titulem »pan doktor«; neztratil by víru v Boha, nezapadl by do bahna mravního úpadku, nemusel by se uchýlit k sebevraždě...

To není ale jen případ ojedinělý! Na sta, ba na tisíce podobných tragédií se již odehrálo a přijdeme-li do velkoměsta, vidíme všude ty ztracené existence, jichž srdce seje prázdnotou a v duši klíčí jedovatý květ zhoubného proletariátu. — Ale tento případ poučí snad mnohé rodiče, aby z pouhé ješitnosti nevháněli své synky na dráhu, po které nejsou schopni kráčet — a která pro ně končí záhubou. — — — (Dokončení.)

Drobné zprávy.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: pan Jos. Hofmann, em. bisk. vikář, arciděkan Trutnovský, jmenován čestným konsistorním radou. Ustanovení: p. Jan Letošník, farář v Čibuzi, za děkana do Poličky, p. Jan Záruba, farář v Kbelově, za prvofaráře do Grunty, p. P. Hugo Kubík, O. Prm., za proz. administr. do Humpolce, p. Josef Zuzánek, kaplan Chrudimský, za proz. katechetu do Hory Kutné, p. Ladvík Novotný, exposita v Stříteži, za katech. do Vys. Mýta, p. Karel Khon, kaplan, za administrátora v Chlumci n. O., p. P. Zavřel, katech. Vysoko-Mýtský, za koop. do Bělé u Pardubic. Neomystě: p. Jan Bruckner, za kaplana do Přelouče, p. Balth. Lath, za proz. katechetu do Městečka. Úprá z něné msta: Čibuz, fara patron. náboženské matice od 26. července, Kbelov, fara patron. náboženské matice od 1. srpna b. r.

Cyrillské exercicie v Jičíně uspořádala hradecká diecéšní jednotka cyrillská ve spojení s farní jednotou v Jičíně ve dnech 31/7—3/8 1900. Účastenství bylo četné. Bylo 143 zapsaných účastníků, kdekto nezapsaných, kteří účast brali na hudebních výkonech v chrámu Páně a při večerních zábavách, bylo mnohem více. Jako vždy o cyr. exerciciích sešli se přátelé círk. hudby z nejrozdílnějších končin, mnozí z nich dalekou cestu vážiti musili spojenou se značným nákladem, takže s potěšením konstatovali můžeme, že obětavých přátel círk. hudby přibývá na stranách nejrozdílnějších a že zájem a nadšení pro hudbu posvátnou, buzené o cyr. exerciciích, proniknou časem kruhy nejširší. Exercicie konány dílem v dvoraně hotelu »Hamburg« dílem v děkaněm a marianěm chrámu Páně. Exercicie započaly 31/7 večer přátelskou schůzí účastníků v hotelu Hamburg, kde přivítal shromážděné jménem vld. p. děkana, jenž pro churavost ve Svatojanských lázních se léčí, dp. Jos. Vomočil, který i přípravné práce sjezdové s nevdědní horlivostí vykonal. Mile překvapil proslov a přednesený sl. R. Seifertovou. Další čísla obstaral kroužek výtečně sehraných hud. ochotníků, slovatný krasista p. K. Režný, p. prof. Jos. Mačenka a p. JUC. Zd. Vlček. Vlastní exercicie počaly 1/8 sl. máj sv. v děkaněm chrámu sv. Jakuba, kterou sloužil Mons. F. J. Lehner, předseda Ob. jednoty cyr. z Prahy. Na kůru provedena farní jednotka jičinskou pětihlasé mše pro smíšený sbor, in honorem s. Raphaelis Archangeli od Dr. Fr. Witta za řízení slovut. ředitele p. Fr. Jiráka a překvapující přesností. Sbor páně Jirákův znám jest daleko široko jako výtečně seškolený, hodiť se proto velmi dobře k tomu, aby účastníkům představil vzor, jak se zpívati mají nejrozdílnější druhy hudby církevní. Vložky chorální i vícehlasé mile družily se k částem mešním. Po požehnání die ordinariátního předpisu hradeckého zazpívána píseň obecná (»Skrytý Bože«). Dává se tak příležitost lidu, aby, když to, co naffzeno jest při zpívání mši avatě zpívati latinsky, odpovídáno jest, i lid měl možnost si zazpívati. Po 9. hod. bylo oficiální zahájení exercicií předsedou diec. jednoty cyrillské Dr. J. Mrštíkem, jenž poukázal na účel cyr. exercicií a pokyny dal k užitečné na nich účasti. Theoreticko-praktické cvičení chorální řídil s odbornou znalostí docent círk. zpěvu při b. diec. učilišti bohosloveckém v Hradci Králově dp. D. Orel. Účastníci za málo hodin obdrželi spolehlivý návod jak ku zpívání chorálu tak i k jeho doprovázení. Cvičení vícehlasých zpěvů převzal cyrilistům chvalně známý ředitel hofického kůru p. C. Pilař a p. ředitel Jirásek. Tento nacvičil Kyrie se mše Palestrinovy »Papae Marcelli«, onen části s dvouhlasé mše od Ign. Mitterera pro mužské hlasy »SS. Nominis Jesu«. Mimo to konali prvního dne zdatilé přednášky dp. katecheta V. Fayka: »Kterak možno rozšířiti a uplatniti myšlenku cyrillskou« a p. ředitel kůru v Německého Brodu Karel Unger: »O působení ředitele kůru.« Bohatostí a vnitřní cenou programu jakož i dokonalým provedením vynikala odpolední pobožnost v kostele sv. Jakuba, kdež domácí sbor přednesl 9 čísel, v nichž podány nejrozmantější ukázky hudby církevní. Z provedení bylo patrné, že ve všech odborech cyr. sbor jičinský jest obeznámen a že sto jest provésti veliký program, aniž by bylo znáti nějakou únavu. Pobožnost tato zakončena výstavou Nejev. Svátosti a požehnáním, jež udělil kapitolní obřadník pražský dp. Fr. Hrubík, kterýž druhého dne ukázal nevšední znalost liturgických předpisů hudby posvátné v přednášce: »O některých liturgických zákonech hudby církevní.« Při večerní pak zábavě 1/8 slyšeli jsme zvučného jména poživajícího mladistvého pianistu p. B. Křídla, který virtuosní hrou svou budí nejlepší naděje. Ženský sbor zapěl roztomilou píseň Malátovu, sbor mužský slavnostní kantátu Křázkovského »Sv. Cyrill a Methoděj« a smíšený sbor národní hymnu Pivodou krásně upravenou »Kde domov můj«. Četní hosté na nejvyšší uspokojení opouštěli pak dvoranu, aby po dnu na pozitivě duševních přebogatém, oddali se osvěžujícímu odpočinku. Ve čtvrtek (3/8) sloužil vys. dšat. p. bisk. vikář jičinský Jan Sehnal slavnou mši sv. v děkaněm chrámu Páně, při kteréž s touž dokonalostí jako dne věčejšího liturgický sbor jičinský provedl 4 hlasou mši pro smíšený sbor s prův. varhan od Koenena »Panis angelicus«, zhlase offertorium od Brauna pro ženské hlasy a Pange lingua jičinského předsedy cyr. jednoty Em. Saska. Ostatní části zapěny chorálně. Na konec zpívána píseň z Oltáře: »Hospodine ulituj nás«. Mimo chorální cvičení, jež opětně řídil dp. vicerektor Orel a mimo zpěvná cvičení vícehlasá pro 3. den, věnována zvláštní péče písní české a to nejprve staročeským rořatním zpěvům úterním, kteréž vydal a o exerciciích cvičil Mons. Lehner. Text upravený s nevšední lahodou proslovem známým spisovatelem K. V. Raisem sn ubírá se co nejlépe s nápěvy upravenými Mons. Lehnerem, takže všickni účastníci plni nadšení pojali úmysl tyto překrásné zpěvy zavěsti na kůrech svých. Odpoledne nacvičeny chorální litanie české ke všem svatým z Oltáře, kteréž pak provedeny byly v novoměstském chrámu marianěm o 7. hod. večerní. U oltáře před-

povědi spíval dp. J. Vomočil, kaplan jičinský, odpovédi účastníci exercicií. Podán tak názorný návod, jak lze bez veliké námahy zvelebiti odpolední služby Boží. Českým »Te Deum« od Foerstra pro 4 hlasy smíšený sbor, jež s nadšením zapěl domácí sbor cyrillský, zakončen pak program dne druhého. Třetí zábavný večer na to ihned následující přinesl nám dvojspěvy Fibichovy pro soprán a alt, koncert na flétnu dp. faráře chvalečského p. Bobáče, Dvořákov sbor: »Vyběhla blíza běličká« pro smíšený sbor, recitaci Vomočilovu: Vzpomínky z pouti římské, v níž rozmarně vyliče-na výprava některých římských poutníků na koncert Perosiův, kterýž die znění plakátů zdál se nasvědčovati, že bude odbyván v Římě, v skutečnosti však pořádan byl v Miláně. Poutníci zavedeni byli tím, že na plakátech místo koncertu označeno bylo neúplně. Via dogana a kostel S. Maria della pace, jež na programu byly udány, náhodou jsou jak v Římě tak i v Miláně, nemohlo tudíž napadnouti poutníkům, že koncert ohlášený v Římě, mohl by se jinde odbyvati než právě v Římě, když na plakátech Milán jinak označen nebyl, nežli že malíčkový tiskem udán byl jakožto místo, kde plakáty ty tištěny byly a vedle nápisu S. Maria della pace v závorce přidáno bylo: »Porta Vittoria«. Italu snad to postačilo, ale naši zbytečně naběhli a zakoupení musili štíplavě dotazy, jak se jim Perosi líbil. Těžko večera vystoupili ještě pánové Mačenka a Křídlo a kroužek hudebních ochotníků, kteří provedli se zdarem skladby Chopinovy, Humperdinckovy a Moezkovského. Třetí den exercicií (3/8) náležel účastníkům, kteří při slavné zpívání mši, již celebroid v marianěm chrámu novoměstském předseda diec. jednoty Dr. J. Mrštík, zapěl Kyrie Palestrinovy mše polyphonní »Papae Marcelli«, ukázkou mše Mittererovy »Sanctissimi Cordis Jesu« a ostatní části chorálně. Bohatý program svědčící o plní a dovednosti pp. účastníků, kteří v tak krátké době 2 dni tolik nacvičili. Po mši sv. učinil ještě výklad o struktuře varhan p. ředitel Jirásek. Vděčným objektem byly mu nové varhany nedávno postavené v marianěm chrámu jičinském slouvným českým varhanářem p. Petrem z Prahy. Exercicie pak skončeny závěrečnou přednáškou předsedy jednoty jičinské p. Em. Saskou, kterýž promluvil: »O potřebě reformy lidového zpěvu chrámového«. Zbývající čas věnován výkladu do romantických skal prachovských, jehož se účastnilo na 70 účastníků, kterýmž ještě čas dovoloval v Jičíně se zdržeti. Ochotnými průvodci byli pp.: gymn. professor Smolař a c. k. auskultant JUC. Kvapil. Účastníci výletu při vzpomínce na prachovské skály vděčně vždy vzpomínati budou instruktivních výkladů i obětavosti těchto pánů — Exercicie telegramem poctil Jeho Milost nejd. p. biskup Edvard Jan, jenž na hold oddanosti Jemu sjezdem zaslal odpověď následovně: »Milované cyrillské jednotě dik a požehnání!« Velel. p. děkan jičinský J. Menčík zaslal z Janských lázní telegram: »Čteným účastníkům cyr. exercicií srdečný pozdrav a upřímné na zdar! Bůh žehnej hojně snaze Vaší, aby zpěvem církevním rozmožila se po naší vlasti čest a sláva Jeho!« Podobně i dp. P. Aemilián Pankner, kněz řádu křizovníckého a ředitel kůru při křizovn. chrámu P. v Praze, zaslal sjezdu blahopřejný telegram. Exercicie ukončeny, sítě zasoeto, jež bohda poneše ovoce hojné. Kéž i budoucí exercicie, které, dá-li Bůh, na přesrok v Německém Brodě konati se budou, s podobným zdarem se setkají, jako dosavadní v Hoficích (r. 1896), v Hradci Králově (r. 1898), v Kutné Hoře (r. 1899) a v Jičíně (r. 1900)!

Duchovní cvičení pro kněží konány budou v jazyku českém ode dne 20.—24. srpna b. r. v biskupském kněžském semináři v Hradci Králově; v jazyku německém na hoře Matky Boží v Králíkách v klášteře OO. Redemptoristů ode dne 27.—31. srpna. Důstojné duchovenstvo račiž se v čas na obojím místě přihlásiti.

200leté jubileum trvání milostného místa na Hoře Matky Boží n. Králík v Čechách slaví se po celý oktav od 12.—19. srpna. Pořádek služeb Božích v tomto jubilejním týdnu jest následující: V neděli dne 12. t. m. ve svátek na nebe vzeší Panny Marie, zároveň výroční slavnost milostného místa, dne 16. a v neděli dne 19. budou pontifikální mše sv., a sice od Jeho Excellence nejdšat. p. biskupa Dra. Františka Sal. Bauera z Brna, vysocedšat. pana kapitulního děkana Dra. Aloise Frýdka z Hradce Králové a od Jeho Milosti nejdšat. diecéšního p. biskupa Edvarda Jana Nep. Brynychy. O těch třech slavnostech bude české kázání ráno vždy o 8. hod. Odpoledne as o půl 4. hod. bude v slavnostním průvodu milostný obraz nesen kolem svatyně, načež bude pontifikální sv. požehnání. Ve všední dny jubilejního oktávu je o 7. hod. ráno slavná zpívání mše sv. a večer o půl 8. hod. slavné sv. požehnání. Devět kněží poskytnou v jubilejním oktávu všem poutníkům snadnou a vítanou příležitost k hodnému přijetí svátosti pokání a Nejevětější [Svátosti oltářní. Poutníci mohou hodným přijetím sv. svátosti a modlitbou na úmysl sv. Otce získati plnomocné odpustky. Mimo to jsou pro kajcnou návštěvu milostného chrámu a modlitbu na úmysl sv. Otce a zbožné políbení milostného obrazu odpustky 300 dní. Tyto odpustky se duším v očiecti přivlastňují. Zbožný lid kéž putuje v jubilejním oktávu čteně na Horu Matky Boží a kéž čerpá co nejhojněji z pokladů milosti, jež P. Maria na milostném trůnu pohotově má.

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králově vypravila v sobotu, dne 4. t. m. bibliickou hru: »Z dob růžového jitra« od Jul. Zeyera. Celková souhra byla zdařilá! Paní Paulová v úloze Rebeky obecenstvo přímo okouzlovala. Její nevšední talent, krásné a taktické vystoupení, dokonalé pochopení své úlohy, to vše působilo mocně na posluchačstvo. Pí. Paulová vřila se do úlohy tak, že vzbudila obdiv a všeobecné nadšení. K akvélmu tomuto úspěchu blahopřejeme. — Závěť lukavického pána« od Jarosl. Vrehlického nehodila se sice zrovna za bibliickou hrou Zeyerovou, nicméně však byla sebrána se zdárným výsledkem. Režisérem byl p. Paul.

Schůze v sále okres. zastupitelstva v Hradci Králově ohledně vypravení zvláštního vlaku k výstavě do Kutné Hory, konala se dne 8. t. m.

Usneseno, aby přihlášky přijímali pp. starostové celého okresu kralohradeckého. K sažení všech předbých prací, zvoleno sedmi členné komité. V Hradci Králové možno se přihlásiti v kanceláři okres. zastup. jakož i v knihkupectví pana Tolmana. Účastníkům budou rozdány odznaky. Jelikož výstava v staroslavné Hofe Kutné bude velkolepá, jest žádoucí aby se hojnost účastníků z Hradce Král. a z okolí přihlásilo.

Spolek číšníků v Hradci Král. a okolí koná ve čtvrtek, dne 16. t. m. po obchodě schůzi členů v hostinci „u České Koruny“. Ke schůzi této zavítají delegati Ústřední jednoty Československého číšnictva pp. Ferd. Čerry a Josef Ečer z Prahy.

Svatojosefská jednota na Slezském Předměstí koná v neděli dne 12. srpna 1900 v hostinci p. J. Špryňara ládnou valnou hromadu. Program: 1. Představí se nový předseda vldp. Karel Kotrbaec. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva knihovny a pokladniční. 4. Volba výboru. 5. Přednáška vp. Jana Černého, katechety v Hradci Králové. 6. Přijímání nových členů. 7. Volné návrhy. Začátek valné hromady ve 4 hod. — Nesejde-li se zákonitý počet členů, zahájí se o hodinu později.

Ze Věstarc (Jubileum) Ve středu dne 1. t. m. konala se ve Věstarc Hřída a věčná slavnost. Zasloužilý veldp. farář Josef Hulata, osobní děkan, čestný občan města Chocné atd., slavil památku svého 50letého kněžského jubilea. Celá slavnost podala důkaz, jak velika většina osadníků váží si svého staříčkého a v tak poctěném věku dosud čilého duševního pastýře. Marnou ukázala se snaha několika tak zv. „osvícenců“ kteří jakoukoliv oslavu chtěli překaziti.

Na uvážení pp. abiturientům hrdlačím snad studovat medicinu. Píše se nám z kruhů lékařských: Neutěšené poměry stavu lékařského jsou dnes každému známy a proto nebude zajiště mnoho abiturientů, kteří věnuvati by se chtěli studiu mediciny. Ti pak, kteří se k tomu přece odhodlají, nechtě uvážiti následující: Přes 300 externích lékařů, z nichž přemnozí již čtvrtým rokem v nemocnici bezplatně externují, čeká na místo, ovšem marně. Veškerá místa obsazena jsou mladými silami a na vesnicích, kde dříve lékaře vůbec nebylo, živoří dnes dva i tři. Uvážili-li se, že dle rigorosního řádu, nyní v platnost vstupujícího a značně ztíženého, bude nucen kandidát o několik přehnaných zkoušek skládati více nežli dosud a co kapitálu, namáhání a sebezapírání jest potřebí, by mladý lékař domohl se nejakrovnější existence, uzná každý, že výstava tato jest odůvodněna.

Úmrtí. V Jablonci n. J. zemřel dne 2. t. m. o 2. hod. odp. p. Karel Škoda, říd. učitel ve výslužbě v poctěném věku 83 r., otec ř. dp. Karla Škody, býv. registrátora a archiváře v Hradci Králové.

Veliké neštěstí událo se v neděli dne 5. t. m. v Libčanech u Hradce Králové. Fr. Žďárský z Radostova koupil pro řezníka u p. Podrazil v Prašské řeznický špalek, dubový kofen 12 metr. centů těžký a málo jen osekáný. Pan Podrazil poslal v neděli (Nemohlo to být ve všední den? Pozn. red.) povozem svého pomocníka Václ. Kolmana, aby z radostovských lesů pafes přivezl. V Radostově očekával je již netrpělivě p. Žďárský. Pomocí 5 silných lidí naložen špalek s namáháním po lišních na zadní kola a pevnými řetězy přivázán k nápravám vozu. Z Radostova odjeli Žďárský a Kolman k Libčanům. Po malou sjezdili k Libčanům, kde u pana Česáka na to převzali několik šunek pro řezníka p. Podrazil. Při té příležitosti dal jim pan Česák 2 láhve piva, kteréž u vozu vypili. Na to vzedli na vůz a hned z místa tryskem sjezdili se strmého zde svahu kolem školy na okresní silnici k Urbanicům. Asi za 2 minuty rozlehl se rachot překocného vozu přes hromadu udupané hlíny a hned na to ozval se srdcevrnoucí výkřik mužův, kteří pod překocným vozem a špalkem se octli. Jednomu z nich, Žďárskému, řinula se za těžkého chrapotu krev na hrdo a stékajíc po svazu seděla se. Pohled byl na něho příšerný. Žďárský v rukou dra Janka dokonale. Těžce raněn byl řeznický dělník Kollman. Tento seděl nepochybně se Žďárským vedle pafesu na levo; když vůz se klopil, nebylo asi již času, aby uskočil. Žďárský padl pod pafes a byl skoro rozmačkan. Kollman byl toliko zasáhnut dřevem u vozu. Ale i jeho poranění jest smrtelné. Po malé půlhodině přiběhla nejstarší dcera p. Žďárského a vrhla se se žalostným pláčem na stydnoucí tělo drabého otce a živitele. Šest dětí stalo se tím dnem sirotky a matka jich neočekávaně vdova.

Smutek slavila alč. Matylda Neškudlová, dcera c. a k. dvorního dodavatele J. Neškudly v Jablonném n. O. s panem E. Vikem, c. k. berním officialem dne 7. t. m. v chrámu Páně v Jablonném n. Orli.

Professor dr. Fr. Michl †. Na letním sídle v Korouhvi u Poličky zemřel vynikající chirurg český prof. dr. Fr. Michl, ředitel české dětské nemocnice.

Honba na pašeráky. Minulý týden v noci rachotily na hranicích zemských v náhodských městských lesích pašky, jako by nějaká válka se vedla. Byla to srážka rakouské pohraniční stráže s pašeráky, o nichž se tato dozvěděla, že mají přenést různé zboží, zejména cukerin, kávu, cukr a jiné zboží v ceně asi 1400 kor. Pohraniční stráž překvapila k půlnoci pašeráky a tyto vidouce, že odpor jest marný, odhodili zboží a utkali.

Kde dává někomu vědomě větší titul než mu patří, buď považuje ho za ješitného a lichotí mu, nebo si dělá z něho kašpary, tak asi, jako když advokátnímu písaři se říká: „pane doktore“ a p. Nepochybně najde se všude dosti osob, jichž se to týká.

Z Pertoltic. Z Pertoltic se nám píše: V sobotu dne 28. července v 7 hodin večer hrozná bouře

rozsprostřela se nad krajinou naší. Vichr smrtí se rovnající vyvracel stromy silné a ohrožoval zničit i přibytky. Slijavcem hodinu trvajícím padaly i kroupy. Blesky stále se křísily a mohutné rány broum otřásaly zemí. V sousedním Slavošově blesk zapálil domek dělníka Janaty. Nebyti silného deště a silných paší pomocných sousedů Slavošovských se starostou p. Čislem v čele, velká část obce mohla padnouti živlu rozpoutanému za obě. Pohobily není pojištěn a ješto šatstvo i dvě kony, jediný to majetek jeho mu shořelo, jest zebrákem. Kde Bůh, který jej křímem navštívil, ho neopustí a dobrodince mu vsbudi.

Neštěstí. Z Miletína se nám píše. — Dne 6. srpna ráno utřhl se kus skály v lomu u Miletínské hřbitova a zabíl lmače zde zaměstnaného, Fr. Zivra, 30 letého, teprve přes rok ženatého, přičinlivého dělníka. Mrtvola pytlána téhož dne a shledáno, že roztřena mícha, pohmožděny plíce a srdce. Pohřeb konán hned 7. srpna ráno za velkého účastenství lidu.

Tábor lidu na Dobemíně. Celá Podkrkonoší chystá se k velkému táboru lidu na Dobemíně, výšinci to ležící mezi Náchodem a Novým Městem n. M. V pořadatelsku zastoupeny jsou okresy, města i obce ležící na Úpícku, Policku, Náchodsku, Česko-Skalicku, Jaroměřsku, Novoměstsku, Opocensku a Rychnovsku. Tábor určen jest na neděli dne 26. srpna 1900 o 2½ hod. odp. K pohodlí občanstva vyhledáno místo nad samým nádražím Václavickým, odkudž je rozkošná vyhlídka do šírého kraje českého až za Hradec Králové, na Zvičín u Dvora Králové, na Krkonoše a hory Orlické. Všechny polit. strany, stojící na stanovisku státoprávním, budou dožadány vyslati své řečníky. Účel tábora jest pojednání o stanovisku českého lidu oproti nynějšímu pojednání vlády, zejména oproti chystaným vřstám jazykových nařízení. Veškerý strany státoprávní mají právo vyslati do pořadatelsku svého zástupce. Tábor má vyzníti v manifestaci českého lidu, a proto nechť odpadne vše, co by manifestaci rušiti mohlo. Kancelář tábora jest v Náchodě a veškerý dopisy řízeny budtež na předsedu. Předsednictvo pořadatelsku, kteréž zároveň bude předsednictvem tábora jest: JUDr. Josef Čížek z Náchoda jako předseda, JUDr. Václav Jadrný z České Skalice, František Netval z Červeného Kostelce a JUDr. Jan Kostřebal z Nového Města n. M. jako předsedci a Karel Kronský z Náchoda jako jednatel.

Včelařský spolek kraje Častolevic koná spolkovou schůzi pro odbor Slezského Předměstí dne 12. srpna t. r. o 2. hod. odpoledne v hostinci „Baráku“ v Blešně. Jednání. 1. Zahájení schůze. 2. Čtení protokolu z posled. schůze. 3. Zpráva jednatele. 4. O královně, jejím vyvinu a pěstování. 5. O nepravděpodobnostech ve včelí rodině s ohledem na královnu. Obě přednese jednatel spolku. 6. Volné návrhy a rozhovor včelařský.

Chrudimská spořitelna založí z fondu rezervního záložnu pro poskytování osobního úvěru malým hospodářům a živnostníkům od 20 do 400 K při 4 proc. Také staví dělnické domky, jež proti lačinnému úvěru a umořování prodává.

K váli češtině potrestám. Pan Karel Kus, c. k. četnický závodčí v Jičíně, byl potrestán proto, že vypovídal u c. k. okresního soudu v Sobotce česky, třídenním domácím vězením. Pouze při hlavním ústním přelíčení možno vypovídati v jiném jazyku než německém.

Insertní bolest. Píše se nám: V Náchodě vycházející „Stráž na kladeckém pomezí“ přináší v 16. čís. str. 4. tento dopis: „Z České Skalice. Národní Politika odporoučí nyní dvakrát denně německý klášterní ústav u nás v České Skalici. Týž ústav inseruje v Hradeckém „Ratiborn“ a poznamenáním, že vyučovací řeč je sice německá, že však ústavu nesmí býti učiněna výška germanisace (!) Tomu se musí u nás každý zasmáti. Před 2 roky zřízena byla u nás česká měšťanská škola a zřízení této školy je právě silným ohrožením německého kláštera. Česká děvčata skalických měšťanů, jež plnila dříve německý klášter, navštěvují dnes českou měšťanskou školu a klášter je odkázán hlavně na cizí česká děvčata a proto inseruje dnes v celé řadě českých listů, jež s velikou ochotou za groš propíjejí mu svoje insertní sloupce. Každý našinec však ví, že vyučování děje se výhradně na německém základě, jelikož klášterní sestry český nerozumí a nemohou tedy také v duchu českém vyučovati. O tom si již čeští rodiče mohou učiniti úsudek sami“. V témž čísle přináší však týž list na str. 8. tento insert: 4—5 chlapců z českých rodin, kteří by za příčinou nauce se německé řeči chtěli navštěvovati měšťanskou nebo obecnou školu německou — přijmou se za měsíční plat 10 zl. (bez prádla) u Václava Mübla hostinského v Rokytínku (Altrognitz) u Trutnova č. 165. — Že hospoda je panu redaktorovi Koubovi milejší než klášter, je sice zjevně z uvedeného dopisu, který patrně povstal po příchodu z hospody, kdy pisatel maje v očích mlhu, spletl si „česká děvčata Skalických měšťanů“ s tamními chlapci, neboť vzhledem k § 19. zák. ze dne 2. května 1883 odst. 2, silně pochybujeme, že by chlapce u měšťanské školy v Č. Skalici směla navštěvovati i děvčata — ale budou-li stejného náhledu s ním i čeští rodičové, je ovšem jiná otázka.

Rolnická škola v Kosteletě n. Orli. spojená s internátem ústavním, rozestlá právě svoji pátou výroční zprávu, jejíž obsah svědčí plně o tom, jak ústav zdátelně ku předu pokračuje za vytknutým cílem. Škola sama má za účel vychovávat samostatné rolníky, nájemce dvorů a zřízence pro velkostatky. Vyučování, které trvá 2 roky, rozděluje se na vyučování theoretické a sice jako odborné, tak i všeobecné vzdělávací a na vyučování praktické. Ústav má vlastní krásnou budovu, školní statek, velkou školní zahradu a zkušební pole, chov čistokrevného plemenného, užitkového i tažného dobytka a dílnu řemeslnou. Na ústavě působí kromě ředitele dva zvlášť ustanovení odborní učitelé, šest učitelů výpomocných — odborníků — a dva mistři pro práce rukodělné. Ústav navštěvovali letos 33 chovanci, jež většinou ubytová-

ni byli ve vsorně zařízeném internátě ústavním. Nový školní rok počíná dnem 1. října 1900. Zápis písemně i ústně každodenně až do 30. září t. r. ovšem s ohledem na obmazanost počtu žáků, jež mohou býti přijati. Přijati byli máše každý, kdož vykáže se propouštěcím vysvědčením alespoň ze školy obecné a státní 14. roků. Ředitelství zasílá ochotně na požádání výroční správy zdarma a odpovídá ku všem dotazům.

Spolek absolventů státní hospodář. školy v Opocně konati bude 19. srpna t. r. v obec. hostinci v Pohorí obřadkový výnek. Pořad: 1. O 11. hodině dopolední sčítání se členové spolku absolventů máše svatě v děkaněm chrámu Páně v Opocně. 2. O 1. hodině odpoledne společný oběd v obecním hostinci v Pohorí; cena 1 K pro jednu osobu. 3. O půl 3. hod. pojedná p. Josef Josif, hospodářský učitel ze Slaně „O významu sdružování rolnictva.“ Taneční zábava. V sobota dne 8. září 1900 o 2. hod. odpo. konati bude spolek veřejnos mimofidnou valnou hromadu v hostinci p. Fr. Schreibra ve Vysokově.

Vzdělávací křesťansko-katolický sociální spolek v Heřmanově Hradci slaví v neděli dne 19. srpna 1900 slavnost svěcení spolkového praporu, ku kteréž všechny bratrské spolky a jednoty, své přátele a příznivce co nejeřdečněji zve. Prapor posvěti: Vysocedástojný p. Ignác Horký, bisk. kous. rada, bisk. notář a děkan v. v., čestný člen spolku. Pořádek slavnosti: V předvečer slavnosti průvod s hudbou k matce a kmotře praporu a k světiteli. V den slavnosti: 1. Ráno o 5. hodině budíček. 2. Vítání hostů a spolků ohlášených. 3. O půl 10. hod. seřadění spolků před místností spolkovou v Kostecké ulici, pak průvod do chrámu Páně. 4. V 10 hod. slavnostní kázání, svěcení praporu, zatlonkání hřebů — na to máe sv. 5. Průvod do místnosti spolkové a tam společný oběd. 6. Odpoledne o půl 3. hod. průvod z chrámu Páně ku kapli sv. Jiří, tam pobožnost, po té návrat do kostela a sv. požehnání. 7. O 4. hodině v zahrádě soudruha Josefa Minaříka v Kostecké ulici koncert. Vstupné za osobu 40 h, rodina 1 K. Členové bratrských spolků s odznakem 20 h. Po koncertě v osvětlené zahradě volná zábava. V taneční síni věnoček.

Župní odbor zemské Jednoty řemesl. a živ. spol. pro král. české koná v neděli, 12. srpna t. r. schůzi v Hradci Král. o 2. hod. odp. Přednáseti bude živ. instruktor p. Dr. Polák z Prahy. Po přednášce jest valná hromada. Společensku nechť výslon k valné hromadě i zástupce na 30 členů u zemské jednoty přihlášených. Jest žádoucí a v zájmu každého živnostníka, aby bylo účastenství co možná největší.

Stoleté narozeniny skladatele hymny „Kde domov můj“. Dne 3. června roku 1901 bude zasazena v Kosičích u Pardubic deska na rodny dům Fr. Škroupa. Skladatel krásné a dojemné hymny zasluhuje, aby byla památka jeho oslavena. Jen jedno bylo by si ještě přáti: aby se píseň „Kde domov můj“ nehanobila takovým způsobem hraní a zpívání, jako se děje; neboť kdyby Škroup mohl svou skladbu poslechnouti, jistě by ji ani nepoznal. Každý hudební nedouk si ji „předělá“ a „upraví“, a jak ji slyšíme hráti po ulicích nebo hráti v hospodách, to je věru profanace tak krásného díla, právě to perly hudební. To náleží též k oslavě stoleté památky Škroupy: vraťme skladbě jeho původní něžnost a nestírejme a ní hospodským a jarmarečným způsobem hraní a zpívání všecken pel; zkrátka: nesnižujme krásnou píseň tu na obyčejnou pouliční odřovačku!

Nedostatek lidu dělného v době žní — a ministr vojenství. Ministr války vydal výnos, týkající se dovolené vojínů v době žní, kteří hodlají pracovati na otcovském statku, po případě u jiných rolníků. Výnos obsahuje podrobně, jak při podobných žádostech si počínati: Odůvodněné žádosti podané otcem vojína neb rolníkem vůbec adresovány budtež na velitelství příslušného pluku před prvním dubnem a obsahují: 1. Rozlohu statku žadatele. 2. Období, kdy dovolenec jest potřebný a má nastoupiti. 3. Hodnověrné potvrzení starosty, že jest v obci nedostatek dělnictva. Tedy konečně též krok ku odstranění nouze o dělnictvo zemědělské v době žní. Aby se však české rolnictvo nemýlilo, prohlášen byl tento výnos ministra vojenství — ve Francii a nikoliv v Rakousku!!

K oddávkám a k instalaci odpadlíka Ferka. Co prý tomu říká státní správa — táže se „Vaterland“ a píše: Protestantký pastor instaluje starokatolického vikáře. Přijde na to, co se slovem instalace vyrozumívá. Takovou instalaci měl by vším právem vykonati správce biskupství Milosch Ozech. On chtělji tím starokatolíci ukázati, že protestantismus a starokatolicismus je jedno? Avšak státní správě by něco takového nemělo býti jedno. — A jak prý je to s těmi oddávkami? Protestantký předikant Wolf oddává starokatolického funkcionáře. Uznává snad státní správa manželství takové za platné a máže tedy pastor vésti matriky starokatolíků? A jak prý to přijde, že teď smí se odpadlý kněz a řeholník ženiti naproti výslovnému snění rakouských zákonů a naproti mnohým soudním rozhodnutím, vedle nichž oddávky takové jsou nedovolené a též neplatné? — Máme to již u nás hotový Babylon.

Naše mládež a kouření tabáku. Učitelstvu bývá velice často žalováno, že někteří žáci kouřivají. Pátráme-li podrobněji, co kouřivají, shledáme akoro pravidelně, že bývají to cigarety jakosti nejhorší („drama“ a pod.). Proč kouří mládež právě tento druh doutníků, lze vysvětliti snadno. Cigarety jsou doutanky nejlacinější a proto také mlá-

daři nepřístupným. Že kouření těchto doutníků jest organismu škodlivé, svídká důkazem nezměrné škodlivosti, bylo vědecky dokázáno již nejméně třikrát. Bylo také častokrát na nešťastnou poukázáno, před tím varováno, ale veškeré snahy v tomto směru zůstaly dosud úplně bezvýsledny. Snad by pomohlo, kdyby bylo přinejmenším trafikantům zakázáno prodávati cigarety dětem školním a nedospělým. A také rozumným opatřením by bylo trafikantů toho nedbavě přinejmenším pokutovati. Lékařská a materialistická nemají prodávati jed komukoli, ale trafikant smí zcela volně prodávati jej i mládeži nedospělé ve formě doutníků. Či neobsahují v sobě ohromné množství jedovatých, ničících zákeřných plísň a organismus vůbec? Ostatně bylo by záhodno vydati podobný zákaz také vzhledem k prodeji ostatních druhů doutníků mládeži nedospělé vůbec. Často ušijeme na městské ulici 10ti-letého kluka, který raději koupí si cigaretu než housku, ačkoli mu kručí v žaludku. Není divu, že pak také nepřiznává následky předčasněho kouření za nedlouho se citelně dostavují. V Severní Americe již delší čas existuje zákon, jímž zapovídá se kouřiti hochům před 16 lety. Také listy anglické před válkou transwalskou upozorňují na tento zákon, žádaly, aby i v Anglii cestou zákonodárnou zamezen a odstraněn byl vliv zlobného předčasněho kouření. I vláda belgická zavázala vydati podobný zákon. Ministr de Bruyn oznámil, že co nejdříve budou se záležitostí touto obírat belgická akademie medicínská a státní zdravotnická rada. Belgické listy uvádějí příklady, jimiž se jinde pracuje proti kouření mládeže nedospělé. Roku 1830 vydala vláda kantonu freiburského ve Švýcarsku nařízení čelící ku mravní ochraně mládeže. Čl. 36. těchto nařízení zní: „Kouření chlapců do 16 let pokutou 1—9 franků se zapovídá“. Senát amerického státu Connecticutu vydal roku 1889 nařízení: „Nikdo nesmí hochům do 19 let tabáku prodávati, darovati nebo svěřovati. Kdo by proti tomu jednal, pokutován bude obnosem až do 200 dolarů“. Podobné tresty stanoveny jsou dnes téměř po celé Americe až na Mexiko, kdež panuje dodnes nevykořenitelný zvyk, že štáci obecných škol dostávají za odměnu pilnosti nebo za dobře vypracovaný úkol od učitelů svých dovolení zapáliti si při vyučování cigaretu. Také v Portugalsku stanoveny jsou přísné pokuty a tresty pro mladistvé kuřáky. V africké Habsi je kouření tabáku vůbec zakázáno. Zákon z r. 1642 bránil s prvu kouřiti jenom v kostele, zvykem stal se však zákas všeobecným. I cizinci kouřivají přej jen tajně. U nás moru doutníkovému vůbec a cigaretovému zvláště věnuje se dosud pozornosti pramálo. Dostatečně snad konstatovati, že v Rakousku vykouří se ročně na 1200 milionů kusů cigaret. V Rakousku prokouřilo se v r. 1897 — 97 milionů zlatých. Stálo by za to zjištit, kolik procent z této obrovské sumy připadá na mládež nedospělou, zvláště na mládež školou ještě povinnou. A nelze také o tom pochybovati, že by k takovému věcm naše zákonodárství nemělo sáhnouti hluchým a nevěstým.

Nestoudnost zrna nejhrubšího má se se směle nazvati způsob psaní „Školského Obsoru“. — Časopis ten, který hlásá světu, že hájí zájmy učitelů, by vlastně mohl změnit firmu a napísať: „Organ červených putykářů“. — Vážíme si stavu učitelů, víme, že zasluhuje plné úcty, ale podporuje-li učitelstvo tak bídný, sprostý časopis, pak jest to čestnou skvrnou „osvěceného“ století. Na hrubé útoky Š. O. v č. 80. vůbec neodpovídáme, poněvadž list podobného druhu za to nestojí, aby se s ním polemisovalo.

Proti maturitám tentokrát začíná opravdovější tažení. Letošní maturity sбудily svou vnější historií pozornost veřejnosti a větší míře než-li kdykoli jindy. Zastřeli-li se několik mladých lidí se strachu před maturitou nebo pro propadnutí při ní nebo uspořádali se zemskému inspektoru velké demonstrace proto, že za jeho předsedování výsledek maturity byl žalostný (v Jičíně, jsou to okolnosti dojiata dosti vážné, aby se obrátila větší pozornost k této instituci, aby se položila důraznější otázka, jest-li to instituce účelná a pedagogická. A letos jednodušeji než-li kdy jindy znaly odpovědi na tuto otázku ve smyslu záporném. I listy nejkonserativnější — jak ve svých úsudcích nejsrdčivější — prohlašovaly maturitu na středních školách za přešitek doby („Hlas Národa“). A ona takovým přešitkem opravdu jest. Jest trápením studentův, neboť z pravidla nerozhoduje při ní jejich píle a vědomí, nýbrž jen číselná náhoda, po případě svévole a slová. Jest to instituce také nanejvýš urážlivá pro učitele. Na gymnasiích po 8 let, na reálkách po 7, na pedagogických po 4 léta tyto uznávají žáka za způsobilého postoupovati, ale co osm let utvořilo zvrtné najednou chvilka: v jedné hod. ukáže se náhle schopný student býti najednou ignorantem (nevědomcem), ale celý sbor profesorský stojí tu před studenstvem a obecnstvem a zahanben, že buďto nedovedl závčas rozpoznati pravé schopnosti žáky, nebo že si počínal vůči němu kamarádsky shovívavě, ne-li protektivně. A přec to bude jistojistě trvati ještě léta, nežli se maturita zruší. Neboť ona jest osudem povolána k tomu, býti svědecktím, že v tomto státě jest sice hodně šlechtého, především však že zhníla jest u povolání krahů dobrá vůle a schopnost reformovati. Historie maturity v „Rakousku“ ukáže, že v této věci i takové maličkosti, jako jest odstranění maturit, vyžaduje nejen půlstaletého úsilí veřejného mínění, nýbrž i skutečných obětí fyzických — na zdraví studentstva, ba i na jejich životě. Cesta ke zrušení maturity v tomto státě vede přes mrtvolu mladistvých sebevrahův, přes demonstrace, přec mocný hněv celého veřejného mínění.

Maďaři v Praze. — „Co nejste Maďaři? Vždyť jste přece z Prahy?“ — odvátla francouzská kancelář mezinárodních atletických zápasů v Paříži českým sportamanům, kteří si stěžovali, že byli zaneseni do seznamu jako Maďaři. — K tomu netřeba poznámek!

Peser na falešné slatníky! Dle úředního sdělení jest v oběhu množství padělaných slatníků, které jsou tak dovedně zhotoveny, že je lze velmi těžko rozoznat od pravých mincí. Jediná spo-

lehlivá známka, dle níž i málo obeznalý může jich rozlišit, jest nápadná lehkost a síce 9 gramů jednoho kusu (berný slatník váží nejméně 12 gr.). Mimo to rozoznat se může dotýkný padělek od pravého peníze dle hrubšího povrchu a suchého ohmatu. Zvuk, kterýž se dosud pokládá za spolehlivou známku pravosti, jest u těchto padělků dosti jasný. Při chemickém rozboru zbledá, že padělky ulity jsou ze smíšeniny britského stříbra a cínu. Podle uměleckého provedení soudí se, že vyrobeny jsou rukou kovodělníka, který koná jemné práce slévačské. Odkud byly k nám zavlečeny, není dosud zjištěno, okolnost ta však jest nyní předmětem úsilovného pátrání.

Tuberkulóza mezi pekaři. Časopis „Zdraví“ přináší pojednání o chorobách dýchadel a o úmrtnosti pekařů. Úsilovná a noční práce pekařů, stálé a náhlé změny teploty a prach v pekárnách škodí plícím nezměrně. Tím trpí v Rakousku více jak polovice pekařů. Ve Vídni je 64 procent pekařů stíženo chorobami plícními. Dle zpráv inspektorů je v Rakousku více jak polovice pekařů stíženo tuberkulózou a dvě třetiny chorobami dýchadel. Stálá a náhlá změna teploty vyvolává u pekařů rheumatismus, dále zánět plic a ledvin. Horko v pekárnách působí šířek a strátu síl. Pekaři haší šířek lihovinami, jež vyvolávají choroby trávení a jater. Průměrný věk pekařů je 50 roků. Podle zpráv z Anglie však jen 30 roků a velmi zřídka dosahují 42 roky stáří.

Odpočinek Masaryk světovým osobností. Masaryk dosáhl, po čem toužil. Světové německé židovské noviny přinášejí o něm celé články. Tak píše o něm orgán žida Mosseho „Berliner Tagblatt“ ve zvláštním článku „Masaryk a Čechové“. Počáteční slova článku toho zní: „Známy pražský profesor pan Masaryk, který svým vědeckým objektivním bádáním v sféře polenské zářil fanatických svých krajanů atd. Nyní může Masaryk klidně spáti. Jméno jeho se tišne skorem tak často jako jméno Dreyfusa a Zoly. Slavomam a ješitnost jsou člověku stejně nebezpečny jako jiné nízké náruživosti.“

Zajímavé přiznání. Do vídeňských týdeníků „Zeit“ a „Wage“ přišel něj nejen realisté, ale i čestní socialisté demokraté. A bolestno jest číst, jak tam, v cisím táboře, pomlouvají obě ty strany svůj domov a jak dodávají Vídni kuráže, aby jen se nás nikterak nebála, poněvadž přý my Čechové níteho nevedeme! Avšak to nás dnes zatím nezajímá a hodláme si tohoto počínání, jež bylo by lze nazvati novým pálečovstvím, všimnouti někdy jindy. Dnes na jinou věc upozorňujeme. Totiž: „Wage“ dostala se s „Arbeiterzeitung“ do polemiky k vůli svému návrhu, co by měla vláda nyní počíti. „Wage“ navrhuje: rozhodnouti se absolutně pro německou státní řeč a jednou pro vždy proti českému národu a jeho státnímu právu! A tu přišla „Arbeiterzeitung“ a napsala: „Česká státoprávní „romantika“ nemůže se z Vídne ani poraziti ani zakázati. Ta bude poražena a s kořene vyvrácena jen z Prahy pomocí českých moderních živlů politických!“ A týdeník „Wage“ bere to s povděkem k vědomosti, lituje jen, že to jde pomalu! Nuže, my se tázáme: Co tomu říkájí mínění tu čestí moderní živlové, realisté a socialisté demokraté?

Spiknutí a organizace anarchistů. „Newyork Herald“ ujišťuje, že během posledních měsíců 27 anarchistů amerických za jistým účelem opustilo Ameriku, by veškeré korunované hlavy v Evropě zavraždili. Skorem všichni jsou Vlaši a jich vůdce nazývá se Malatesta. Tyž nalézá se v Londýně. Jistý detektiv italské vlády zná jména všech odcestovalých anarchistů.

Na zničení Poláků. Pruská vláda koupila loňského roku v Poznaňsku 10 polekých velkostatků s výměrou 23.402 katastrálních jiter. Páda se rozdělí na 1000 rodin kolonistů německých, z kterých každý obdrží 68 kat. jiter k vlastnímu hospodaření. Za posledních dvě léta koupili na Poznaňsku Prusáci 121.820 katastr. jiter půdy. Jaké budou konce snadno lze vypočítati.

Jsem politik a národovec a český vlastenec řekl o sobě Dr. E. Grégr v Lomnici jakožto slavnostní řečník; — jsem politik a národovec a český vlastenec! těmi slovy i ve všední dny představuje se známý český ávec brněnský. (Cas).

Pětatřicetileté jubileum slaví p. Jan Sluka, faktor biskupské knihtiskárny v Hradci Králové, v sobotu dne 11. srpna 1900. Zaměstnan byl dříve u firmy pana Pospíšila. Tiskárnu převzal, pak polit. tiskové družstvo — Přejme mu vše dobré a k další činnosti jeho voláme hřímavě: „Na zdar!“ — Kollegové bisk. knihtiskárny.

Rumuni jako žalobníci před světem. Maďarský list „Ólkotmány“ sděluje, že Rumuni uherští chystají almanach, který předloží mezinárodnímu studentckému kongresu v Paříži, a v něm vypíší všecko, co rumunští studenti museli v maďarských školách vytrpět za svoji věrnost a přichylost ku svému rodu a své národnosti.

Německo-nacionální válečný poklad k „národním“ boji sřídil před dvěma měsíci posl. Schönerer a žádá Němce, aby denně pili o sklenici a kouřili o doutník méně a ušetřenou částku věnovali „německo nacionálnímu válečnému pokladu“.

Na děti premium! Poněvadž ve Francii málo dětí se rodí, přijat byl návrh sněmovní, aby pošt. a telegr. úředníci s menším platem dostávali na děti od státu nějakou podporu. Na každé dítě — mají-li jich více jako tři — 50 franků ročně.

I peří falšní v Uhrách! Aby více vážilo, sypou do něho mouku, prášek z křídý, sádry, škrobu a barytu.

Prof. Masaryk bude přý dle brněnského „Hlasu“ kandidovati místo socialistického redaktora Hybeše, který se vzdá (?) mandátu. Na místo červenného štáve, má tedy přijíti „ústejný“ jeho nástupce! **Petiže s rumunskými židy.** Předělý týden přijelo do Vídne přes 500 rumunských židů. Jelikož neměli žádných peněz, aby mohli cestovati

dále, nařídilo policejní ředitelství, aby společnost státní dráhy tyto židy ihned zdarma dopravila do Pešti zpět. Nárek Israele byl převratný. Nádražní stizenci byli nuceni ušít i nášili, aby židy i židovky dostali do vozů. Rumunští židé chtěli mermomocí státati ve Vídni. Mezi vystěhovalci nalézá se také, jak píše „N. Fr. P.“ profesor Stern z Bukurešti. Rumunská vláda zavřela mu podruž školu, kterou v Bukurešti vydržoval. Továrna na uzené zboží Neufeld & Freund dala přibylým židům 3000 párků a členové israelské aliance starali se židům o přístřeší, avšak nadarmo. Divíme se, proč „N. F. P.“ tak pláctivě píše o nouzi rumunských židů. Vždyť by stačilo jen pořádně máknouti do wertheimsky Rotšildovy, a bylo by konec s nouzí. V Norimberku usadilo se přes 80 rumunských židů. Jméne svědavi, zda bavorská vláda židy ty strpí. Proti českým dělníkům ukázali v Německu hned zuby.

Ztráty Evropy v Číně. Europští obchodní vývozci, hlavně řečeti němečtí a angličtí mají v obchodních přístavech veliké sklady naplněné zbožím, které chtějí v Číně dobře prodati. Zboží jest koupeno a zapláceno továrníkům evropským. Ti neutrpí škodu. Za to však obchodníci a loďaři, kteří na vlastní vrub zboží do Číny dovážejí, utrpí škod do milionů, poněvadž jim zboží ve skladech leží a Číňané nic nyní nekupují. Následky se jeví v tom, že mnohé banky v Hamburku, Brémách a v Londýně utrpěly již značné stráty, poněvadž obchodníkům půjčily peníze, kteří nyní nemohou platit.

Inspektor bytů zavede město Offenbach v Německu. V našich mnohých městech by toho bylo velice potřeba.

Opět nový atentát. V Římě spáchán byl atentát na knížete Belthasara Odescalchiho, který mešká na ville Marmelle. Tyž kníže je nejbohatším šlechticem italským. Jest přý těžce poraněn.

Div inženýrského umění. V Americe staví se nyní přes světoznámý obrovský vodopád niagarský most. Délka oblouku mostu jest 2644 metrů. Dosud jest v Německu nejdelší délka mostového oblouku 170 metrů a výška oblouku 107 m. Most ten je v Münstenu. Oblouky mostu niagarského budou mítí délky 264.6 m. a výšky 45.75 m. Kolejnice na mostě budou 58.56 m. nad vodní hladinou. Most bude pravým dílem inženýrského umění.

Dr. Živný, který před krátkým časem přednášel vídeňským Čechům a dopustil se urážky Veličenstva byl odsouzen na 6 měsíců do těžkého žaláře.

Musí krást. . . Plzeňský krajský soud rozhodoval o žalobě na tři škatulkaře z Heinrichsbergu pro zločin krádeže. Zločin spáchali tím, že odcizili v lese strom, aby z něho зробili škatulky na sirky. Mezi svědky byl i starosta jmenované obce, kterýž mimo jiné udal: Škatulkáři ponejvíce dříví kradou a musí krásti, poněvadž více než 30 kr. denně dvě osoby dohromady vydělati nemohou. I musí tedy u nás člověk krást, aby při mravenčí práci vydělati mohl 15 kr. denně! — To mluví víc než celé svazky knih. A soud přihlížejte k tomu, sprostí obžalované zločinu a odsoudil je pro přestupek.

Z Příbrami. (Zvláštní zpráva.) Ve středu záhy po poledni vypukl na šachtě zvané všeobecné „Lilka“ požár, který v brzkú zachvátil i skladiště přiléhající. V Příbrami jakož i na Březových horách povstal hrozný strach, živen ještě upomínkou katastrofy z r. 1899. V šachtě nalezalo se asi 60 kovkopů. Ti v rychlosti spasilí životy útekem jinými šachtami na povrch země hlavně šachtami Anenskou a Jarošskou. 8 horníků však v samé budově bylo v nebezpečí života, ježto ze stavení nemohli, dolu pak v nejistotu pustiti se nechtěli. Lidé zpozorovavše z polí požár, přispěli jim ku pomoci, vylomili několik kamenů a osvobodili je. O 4. hod. odp. požár lokalisován. Hořejší budovy zničeny. Oheň do vnitř šachet se nedostala. Jeden hasič zraněn.

Z Poličky. (Slavnostní uvítání pana děkana.) Ve středu dne 1. srpna 1900 byl u nás v Poličce velký svátek, neboť přicházel mezi nás investovaný nový děkan poličský, vldp. Jan Letošník, dosud farář v úbuzi. Ranním vlakem jela novému pastýři našemu v útřetu do Svitav deputace místního zastupitelstva se starostou jako patron. komisařem panem Janem Filipim v čele. Před třetí hodinou odpoledne shromáždili se veškerí hodnostáři a spolky na nádraží. Byli to zejména zástupcové třech samosprávných sborů zdejších, obecního, místního z města i předměstí a okresního, c. k. politické, soudní, berní a finanční úřednictvo, c. k. sbor profesorský, sborové učitelství se svými pp. řediteli, posádka četnická, sbor městských oostrostelců s hudbou, hasiči a voj. vysloužilci s prapory, spolek literátský a svatojosefská jednota, pak všechny spolky živnostenské vesměs s prapory, deputace besed zdejších, spolek paní a dívek a deputace všech ostatních vlasteneckých a jiných zdejších spolkův, konečně nepřehlédné množství věřícího lidu. A v čele všech těchto zástupů nalezalo se důstojné duchovenstvo zdejší a vldp. Th. Drem. Gustavem Domabilem a vldp. farářem liberským Janem Janišem v rochetách a štolách. Konečně dostavil se toužebně čekáný okamžik přjezdu. Za zvuku národní české hymny pozdravuje se nový pastýř náš s hodnostáři a zástupci lidu. Na to promluvil erdečnou uvítací řeč obecní starosta p. Jan Nebuda, po které vřtal vldp. děkana administrator dp. František Dittrich, předávaje panu děkanovi hodný a zbožný lid poličský. Po té předstoupila před pana děkana dcernška pana starosty Vilma Filipi-ho a přednesla s citem a důrazem krásný proslov, spisovatelem A. K. Vítákem k uvítání tomu zvlášť sepsaný a podala p. děkanovi skvostnou kytici. Průvod s nádraží byl velkolepý. V kostele měl p. děkan řeč, kterou získal si rázem srdce všech. Pak udělil Nejsvětější Svátosti všem pošeňnaní. Kde vyplní se přání, jež jménem všech katolíků zdejších promněl ku konci řeči své bývalý dp. administrator: Ježíš Kristus, nejvyšší pastýř duší, provázejš každý

krok, každou myšlenku nového našeho duchovního správce svým Polským požehnáním. Pakliže si dovedla vzdělat Cibuz vášní kněze opravdového, dovedeme toho i my horší Poličané.

Z Mikulovic. Také u nás máme jednoho zapadlého vlastence a sice na hřbitově u samých dveří chrámu Páně sv. Václava. Odpočívá tam zapomenutý, drabdy věhlasný kněz, spisovatel a buditel národa našeho vsp. P. Josef Frant. Karel Devoty. Týš narozen dne 19. února 1780. v Hradci Králové. — V skromném zátíží, za času svého působení, v době nejvyšší pohnuté, psal a sepsal více než 35 rozličných náboženských, jazykozpytných a hlavně historicko-archeologických spisů. Byl to vlastenec nadšený i obětavý, muž vzácného vzdělání, který patří mezi přední syny a buditele národa českého a P. Zieglerem a P. Rautenkranzem. Vykonal v těžkých dobách pro svůj národ mnoho, zvláště v české archeologii. I básně a texty k písni mnohým napsal. Pro zásluhy byl 19krát vyznamenán od úřadů duchovních i světských a zvláště od společnosti národních a vlasteneckých. — V uvědomělém občanstvu zdejší farnosti vznikla myšlenka uctít památku jmenovaného kněze-vlastence a bude jemu zasazena pamětní deska proti jeho hrobu do zdi chrámové a hrob opatřen bude obrobem. Na desce z tmavého, švédského kamene bude tento nápis: „P. Josef Devoty, farář Mikulovický, osobní děkan, čestný kanovník Vyšehradský, spisovatel a buditel národa Českého, člen musea království Českého a společnosti ku zvelebení hudby v Čechách, čestný měšťan Kutnohorský atd. narozen 19. února 1780. † 17. listopadu 1865.“ — Slavnostní odhalení a vysvěcení desky a obrobce vykonáno bude během tohoto léta, což bude předem uveřejněno.

Z Oudav. Schůze katolické jednoty hornostádunecké v Oudavěch ma svoji zvláštnost. Sociální demokraté svorně vystupovali s národním učitelem Hladkým proti křesť. sociálům. Nikdo neví, jak se řečníci socialističtí na tuto schůzi dostali, ale každý tuší, že byli pozváni, a možno na toho pratem ukázat, kdo tak učinil. Při zahájení schůze hned onen pán navrhoval za předsedu protestanta. Ale plán jeho byl hned sřížován vlp. far. Vlčkem, jenž vysvětlil, že ve věř. schůzi spol. nevolí předsedy plenum, nýbrž děje se tak prostě jmenováním. Jmenován tedy předsedou rolník a hostinský pan Břiza z Rovného. Když chtěli páni hned předsednictvo okupovat, nepochodili. Na to p. farář Vlček rozvinul program hospodářský na podkladě křesťansko-sociálního. Odpůrci měli dobrou direktivu. Za řeči p. faráře Vlčka hloučn se bavili, sociální demokraté pak a učitel Hladký pilně činili si poznámky k polemikám. Jednu chvíli řečník ustal a připomenul pánům rázně pravidel slušnosti. Na to nerušeně dokončil. Souhlasili i odpůrci. Přihlásil se ke slovu nejprve učitel Hladký a dokázal, že mnohým věcem z řeči neporozuměl, ač prý a některými v něčem souhlasí. Vlp. farář Vlček v polemice pána usadil a na konci vytkl, že program křesť.-sociální rolnický a hospodářský vůbec pochválil i sám Masaryk v „České otázce“. Na to učitel Hladký byl unevědčen p. stud. fil. Drápalíkem z prapodivných věcí, jež dotýkají se pravdomluvnosti a cti. Pan učitel již byl rozčilen, neboť pozoroval, že vše schyluje se k dokonalému fiasku, ku kterému napomáhal sám pak ještě hájením Masaryka. Obrana Masarykova byla jen výmluvou a urážela přítomné intelligentní posluchače, považující je za lehkověrné baby. Masaryk pravil: „Kdo mne chce zničit, dokáž, že jsem dostal peníze od židů“. Masaryk vyznačil všechnu spojitost věcí a sehnal vše na naivní úzkostlivé výtky: „dokažte, dokažte, že jsem dostal peníze“. Tak brání se na ulicích a v hospodách lidé, kteří na jinou formu obrany nemohou se zmocí. Možno vůbec takových věcí dokázat? Berou se k takovým věcem svědkové? Již v tisících případech stala se korupce penězi, a přece nemohlo se to dokázat! Taková obrana jest směšnou. Bránil se též Masaryk, že nehájí židů. A proti tomu neozval se ani jediný výkřik protestu, a přece to vidíme, slyšíme a neustále čteme v „Čase“, na nějž židé abírali a jež vědu židů odebírají, tvoříce ohromné procento abonentů. Masarykovi prý nešlo o vraha, nýbrž o pověru, a přece ve své brožuře bránil Hilenera zuby nehty a snažil se, ovšem samými nesmysly, dokázat, že Anežka Hřízova zavražděna byla od domácích. — Potom chopil se slova demokrat Tesner a začal o darvinismu a hájil Masaryka. Veleďstojný pan farář Vlček přede zptal se ho, na některé věci, jak to míní, sociální demokrat Tesner odpověděl vyhýbavě. Na to farář Vlček vysvětlil, co asi míní p. Tesner, a uvedl vědecké důvody pro existenci nejvyšší bytosti a proti hrubému darvinismu. K tomu občan Tesner odpověděl jen to, že jest to „směšné a perfidie“. Druhý sociální demokrat vida, že to jde do vědeckých detailů, sebral své poznámky a chytře se vytratil. Pan stud. fil. Drápalík pro pokročilý čas ke své řeči se nedostal, byli by měli Hladký a soudruzi přidáno.

Kapitalism v Německu. Netušený rozvoj průmyslu v Německu, kterého sami Angličané se hroší, jest též příčinou, že síly kapitalismu v Německu neobyčejně mohutní. To hlavně lze poznati ve velikém vzrůstu akciových společností v Německu. Loňského roku 1899 bylo v Německu nově zřízeno 364 akciových společností se závod. kapitálem 544,390 000 marek. Od roku 1871—1899 bylo v Německu zřízeno akciových průmyslových společností 4924 se závodním kapitálem 16,309 milionů marek. Nejdivočejší gründerový rok v Německu byl r. 1872, kde bylo založeno 479 akciových společností se závodním kapitálem 1477 milionů marek. Ovšem mnohé z nich dávno zanikly. Vzrůstem akciových velikých podniků ubývájí menší průmyslové závody, jak vidíme hlavně v oboru pivovarnictví a mlynářství. Loňského roku zaniklo v Německu přes 600 menších pivovarů. To jistě není pokrok k dobrému, ale k zlému. Rostoucím kapitalismem chudne lid a hromadí se kapitál ve velikých závodech, které všechny menší soupeře kolem sebe rozdrtí.

Ještě Polska nezgynula, totiž ta židovská, ta křesťanská je už dávno tu tam. Nedávno navštívil císař ve Vídni Vilemínina nemocnici. Ku konci prohlídky byl císař přestaven sbor lékařů nemocnice. „Kde jste studoval?“ tázal se císař prvního:

„V Krakově“. „Kde vy?“ „V Krakově“ a třetího: „Kde vy?“ „Také v Krakově“. Tu se dal císař do smíchu a pravil: ještě Polska nezgynula. Máme však silné podezření, že to byla Polska košerována. —

Výkaz za července 1900.

Členové pol. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. splatili dle čísel:

Zakládající: 56. 40 K.
Skuteční: po 10 K: 76., 85., 201., 218., 298 (8 K) 319 = 56 K.

Přispívající po 5 K.: Vik. Kostelec: 43 (4 K.), 27., 56., 60., 72 (2 K.), 315., 316., 379., 380., 381., 387., 399 (2 K.) vik. Lanškroun: 139 (10 K.) 259., 261., 266., 271., 272., 273., 277. = 100 K.

Dary na Adalbertinum od p. t. pánův:
Jeho Milost nejddst. pan dr. Bruno Urvrtečka, opět kláštera Benediktinů v Břevnově 400 K.

Z vik. Kosteleckého: Ant. Klenka 10 K., po 8 K.: Jos. Bedrna, Jos. Bezdiček, po 4 K.: Ladislav Henzl, Č. Mencl, V. Vajgl, po 2 K.: Josef Häusler = 40 K.

Z vik. Chrudim: Vlpp.: Tom. Strěbáky 100 K., po 40 K.: Fr. Hajzler, Fr. Kvěch, po 20 K.: Antonín Brdiček, Al. Broul, K. Krátký, Fr. Walter, po 10 K.: V. Bartoš, Jos. Barvíř, Al. Černík, Fr. Klapal, K. Mikulecký, Tichý, Dr. Ad. Plešinger, Jos. Tichý, Jos. Zuzánek, po 6 K.: Ant. Liebich, J. Štefánek, Jos. Tajovský, Fr. Vaněček, po 4 K.: Jos. Kubeš, V. Šál, J. Šandera = 376 K.

Z vik. Lanškroun: Vlpp.: J. Tvrď 12 K., po 10 K.: J. Matějka, Fr. Michalitsche, J. Suchomel, po 6 K.: Fr. Černý, Al. Dudek, Seb. Karásek, po 4 K.: Fr. Krémář, J. Středa, po 2 K.: V. Böhm, Fr. Král, Lud. Souček = 74 K.

Po 20 K.: Vlpp.: Fr. Schmied, č. kanovník, J. Syřístě, děk. Po 10 K.: Vlpp.: V. Sladomel, Jos. Chockolka, farář. Po 8 K.: Vlpp.: Fr. Trávníček, far. v Branišově, po 2 K.: Vlpp.: Vinc. Ciuner, Vojt. Kratochvíl = 72 K. Paní konkurenti darovali 44 K. za července úhrnem 1201 korun.

(Zasláno.)

Otčené firmě

Al. Hugo Lhota,

továrna na piana, pianina, harmonia a varhany.
v Hradci Králové.

Dodanými nám varhanskými byli jsme všickni nejvyšš mile překvapeni.

Mohutnému a lahodnému hlasu tohoto stroje obdivují se všickni hudební znalci i odborníci; barvitost tónů každého jednotlivého rejstříku jest uchvatná a velice skvostná úprava akfíně jest k nemalé ozdobě naší kaple. Milým dojmem působí na diváka pohled od oltáře na varhany, v jichž věších zlatenou ornamentikou ozdobených umístěny jsou bělostkvoucí píšťaly cínové.

Stroj tento při vši jeho mohutnosti zaujímá přece jen místo téměř nepatrné, což nemalou pro nás chor jest důležitostí.

Čerpání vzduchu děje se výhodně sestavenou pákou, tak že možno rukou snadno celé varhany větrem zásobovati.

Chod jest úplně bezvadný a budí hrou pozornost všech znalců hudby i laiků; proto vzdává Vám sbor hasičský, jakož i všickni ostatní dárci, kteří k zakoupení krásných těchto varhan přispěli, za vzornou solidní obsluhu při ceně poměrně nízké svůj nejserdečnější dík.

Stroj ten znova potvrdil nejlepší pověst světoznámé Vaší firmy, která vládne býti může po bok všem největším tu i cizozemským firmám světovým.

Doporučujeme tudíž český závod Váš pro jeho všostrannou svědomitost všem patronátním úřadům jakož i ostatní veřejnosti co nejvšeleji.

V Slavětíně, dne 31. července 1900.

Za sbor dobrovolných hasičů ve Slavětíně

Čeněk Dašek,
velitel.

Jan Chaloupka,
náměstek.

(Zasláno.)

Všem, kdož se při mém jubileu dne 1. srpna t. r. osobně účastnili a kdož písemně mi svá blahopřání vyjádřili srdečné díky.

Ve Věstarech, dne 8. srpna 1900.

Josef Hulata,
děkan.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují.

Provedeno ke 300 oltářů.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlaoovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové stavi

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro
vedení a v cenách velmi levných.

Veliká úspora a důležité pro každého.

● **Žádných šlů a řemenů více!** ●

Upotřebte jediné mého druhu lékařů doporučené, zlepšené

Držadlo kalhot.

Patent Novotný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstraniti veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako zdílnavé oblékání a svlékání, trhání se knoflíků, dřeví kořál, nepřijemné teplo, odporne sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíku neb nějaké další opravy bylo třeba.

Přesvědčení zjstí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy al. 1-60
6 kusů al. 3- — zasílá franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Havičovice-Kukaně.

Žádný švindel, tisícové pochvalné úsudky.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšílou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

● **pro dobu jarní a letní** ●

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleďstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na splátky bez styžení cen!

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založ. již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení mých synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tuto sl. patronátním a farním úřadům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních systému a přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma franko.

O další přizvání prosí

Antonín Mölzer.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář
v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se kn zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posíláje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějšších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Učně

na kupectví

přijme ihned z řádné rodiny za výhodných podmínek s předběžným vzděláním

Josef Dořanský,

obchod koloniálním zbožím v Praskačce.

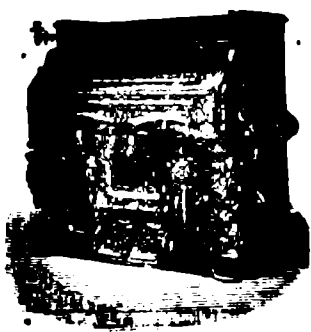
Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Osecká ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,
ve Svítavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havelky z čisté ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Křestní listy

(ex off)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Josef
Nevyhoštěný,

truhlářský závod
v Hradci Králové,
nábřeží Frant. Josefa,

doporučuje své zásobné

sklady
nábytku

a přijímá zakázky na úplné zařizování bytů
v každém provedení za ceny mírné.

Taktéž přijímá všechny práce v obor ten přináležící.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatobních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

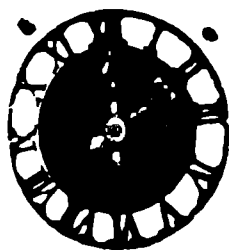
prísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

V. Vacek,
závod
školácký
v Pamětníku
a Chlumce

nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistické sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouhou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

P. T.

Továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku
a výrobu likéru

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. A. C. J. Tomášek,
ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalné pověsti poživající vlastní
a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

které v závodě již před lety vypáleny byly, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky zdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí zažívacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje více své ovocé a jiné likéry - destiláty - (bez veškerého používání essencí, chemických barev a jiných látek zdravotní neúčinných) vlastní snalecky řízené výroby, jež jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti mohou.

Též doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepšímu snámkám draze placeným.

Konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě zvláštní péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likery výtečné.

Žádejte ceníky!

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117

vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

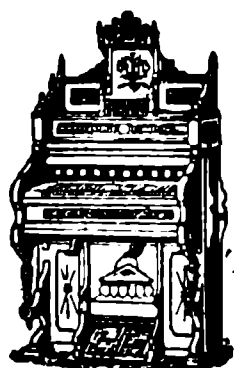
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterážto příčině těší se hojněmu, lichotivému uznání P. T. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

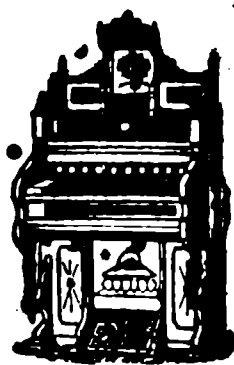

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

Nejvýhodnější

pojišťovací podmínky.

PRVNÍ ČESKÁ
všeobecná akciová společnost
pro pojišťování na život,
(úplně a hotově zaplacený akciový kapitál 2.000.000.-),

poskytuje pojištění
na život a důchody ve všech
způsobech

za sazby velmi mírné.

Blíže vysvětlivky podá nejochotněji

ředitelství v Praze,

ve Vodičkově ulici číslo 33.

aneb p. J. K. Valeš „u zlatého beránka“, zástupce pro
Hradec Králové a okolí.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, sran
amonatý, soli draselné, kalnité, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštornskou sádku superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konzervov. chlív-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou.

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorná
a Ládku u
u Rostek.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Zahájení od 7. května
až do konce září

Annenské slatinné lázně v Bělohradě
(severo-záp. dráha, kraj. české)

unicum proti dně, reumatismu, ischias a pod.

Stávají od r. 1885.

Prospekty zašle
správa lázní ihned.

Za hospodyně

chce jíti slečna prostředního stáří, z řádné
venkovské rodiny, všem pracím uvyklá a
zvláště ve vaření a všech domácích pra-
cích obeznalá. — Nastoupiti může hned. Nabídky do administrace t. l.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na
všechna místa
své chvalně známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního
vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně hlazené a v ele-
gantních dřevěných rámech sasazené, jež předčí bez-
vadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí
vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny
jsou: I velikost zl. 2 50, II. zl. 3 50, III. zl. 4 50.

Dále skvělostně leštěné (zrcadlovým leskem)
mramorové plotny na stoly, pulty
(s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způ-
sobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční
stolky atd. Též upozorňuji na svůj hojně zásob-
ný sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení ze syenitu, labradoru, žuly,
porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Ceníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lask. zakázám doporučuji se co nejlépe
C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba
patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,
Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Ladislav Čupr,

obchodník maslem a vejci

v Proseči (u Vysokého Mýta)

nabízí v kterékoliv době zásobu čerstvého
zboží. Objednávky vyřizují se rychle za ceny
mírné.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše alimé v ohni zlatené a stříbrené až se račí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táček na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Nejsv-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Zahradní restaurace

Jana Fišery

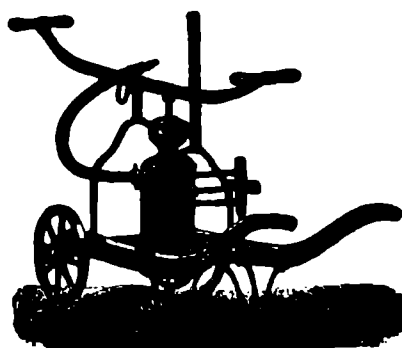
na Slezském Předměstí u Hradce Králové

čepuje královéhradecké pivo páté l. za 6 kr.

— Obeluha vzorná, ceny mírné. —

O hojnou příděť prosí

Alois Douša,
restauratér.

P. T. obecnstvu.

Dovoluji si uctivě upozorniti na svoji výrobu
patentních zahradních i požárových ručních
stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově
zlepšených **berlovek**, doporučených pro sbory
hasičské zoskou utř. hasičskou jednotou.
Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petro-
lej, lín a různé tekutiny. **Stříkačky** na mytí
lahví a pivních trubeb vřelou vodou. **Strojky**
na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez
vyvětrání a pění piva, strojek lze upev-
niti ku každému výčepnímu kohoutku, též
k malým tlakostrojům. **Pivní tlakostrojky**,
roury, korkovačky, ledničky, šroubení, ko-
houtky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní
skla a různé pivní potřeby. **Ventilace** k či-
stění vzduchu z místností kouřem neb zkaže-
ným vzduchem přepíněných. Též mám na
skladě **láhve lampy žárovky**, které předčí
petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla
bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně spraco-
vané se zárukou. Berlovky zasílám na skoušku
a na svoje útraty nebudící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,
klempířství a výroba stříkaček.

Národní hospodář.

Jaký vliv má sůl na mléko. Bez soli chov hovězího dobytka za nynějších poměrů jest ne-možný. Sůl působí nejen prospěšně na zažívací postup mnohých novodobých krmiv, ale ona také má značné účinky na dojivost i na jakost mléka. Blahodárný účinek jeví se však jen potud, pokud dobytek dostává jen určité množství soli. Jakmile se dávka zvýší, pak již nepodporuje zažívání, nespůsobuje takto vyměšování mléka, nýbrž způsobuje neuhasitelnou žízeň. A poněvadž i množství i dobrota mléka závisí od všeobecného stavu těla zvířecího, patrně, že dobytek žízní moženě ani mnoho, ani dobrého mléka nám nedá. Mýlil by se arciž, domnívá-li se někdo, že mléko bude vodnatější, protože kráva vypije více vody. Rovnováhu zjednájí ledviny, pokud jsou zdravé. Přece však radno užívati dobrého a měrou a soliti opatrně.

Co s podkaleným senem. Seno podkalené, plesnivé, neb jinak nepříznivou povětříností zkažené vlastně patří do hnoje. Než mnohý hospodář je nucen i takový senem krmiti. A tu nezbyvá, než seno za příhodné povětřínosti řádně vysušiti, na mlatičce přehnati a pak na řezačce natezati sečky, smíchati řezanku s jinými pšeninami chutnějšími a spařeně je předkládati dobytku. Řádné osolení takové píce značně zlepšuje jakost její.

Kdy sklízíme mnoho fazolí. Jakmile se objeví první lusky na polo odrostlé, otrháme je. Získáme tak ranných, jemných lusků hojnost — ty se nejlépe plátí a keře tím přimutíme k další činnosti. Nové a nové květy nasazují do pozdní jesení, takže docílíme o mnoho větší výnos, než kdy čekáme, až lusky úplně dorostou a na polouzrají.

Kdy se dětem doporňuje ovoce. Ovoce všeliké je výtečnou pochoutkou v ohledu zdravotním nenahraditelnou, ale jenom tenkrát, když používáme ho s mírou a úplně vyzrálé. Dětem prospívá neobyčejně, když ovoce pojídají s chlebem. Jakmile tedy ovoce úplně dozraje, dávejme dětem zralé plody, ale vždy s chlebem.

Jak se vyplácí zelinařství. Podle statistických výkazů roku minulého v Americe osní vydaných, obnášel čistý výnos 1 akru pšenice osetího 11.66 dolarů, kdežto výnos 1 akru osázeného zeleninou obnášel 147.77 dolarů. Zase doklad, že je zelinařství výnosnějším hospodářským odvětvím a mělo by se také u nás více pěstovati. Hospodáři zajisté lépe pochodí, když místo cukrovky budou pěstovati zeleninu, jež čím dále, tím větší má odbyť v městech a velkých střediskách průmyslových, zejména když bude zavedeno u nás výhodné a výnosné sušení zeleniny.

Proti mytí vajec. Nerozumným zvykem našich hospodů jest mytí vajec, by tato čistě vypadla, nežli přijdou do trhu. Zvyk tento má škodné následky na uchování vajec, neboť tím, že se namočí, rozpouští se ona želatinová látka v porech se nacházející, pory tím se otevrou, vzduch má tam přístup a vejce se kazí. V teplém počasí zahnuvají vejce velmi rychle a pozbyvají na ceně. Protož nikdy vejce nemyjme, ale pouze otřeme.

Hubení čmelíků. Není snad obtížnějšího hmyzu v době letní nad čmelíka. Tento nejen že trápí slepice a ostatní drůbež, jest ale dosti houževnatý při proceduře vyhubování. Já s úspěchem užívám těchto způsobů: Do kurníku vezmu ošatku vápenného prachu a udeřím tímto silně o podlahu, čímž povstane kouř, který vnikne do všech koutů a skulin, umrtví je jistě čmelíky. Nebo vezmu hodné vařící vodu a přidám do ní karbolové kyseliny a vymeju kurník. Čmelíci nesnesou horkou vodu ani zápach vápna a karbolové kyseliny a jistě opustí kurník.

Usavřená drůbež v létě má zapotřebí přikrmování krmivem zeleným, což nejlépe se děje, když sežneme krátce trávu z trávníků a dáme ji drůbeži tolik, co stačí sežrati.

Kuřata zbavíme rychle cizopasného hmyzu, když je natřeme olejem neb rybím tukem, zejména na hlavě a na krku.

Starou slepici od mladé rozeznáme dle útvaru nohou a hřebene. Má-li slepice ostruhy tvrdé a na nohou šupiny kůže drsné, je slepice stará, právě tak, jako má-li tlustý, tuhý a drsný hřebínek.

Zasílání zabité drůbeže poštou neb dráhou radno je za parných dnů letních tak zaříditi, aby drůbež byla k zasílání večer odevzdána a doprava její v noci dítí se mohla. Každý kus drůbeže zabalen buď dobře do pergamenového papíru. Nikdy nezabalujeme ale zabíto drůbež do starých novin neb do staré či vlhké slámy, neboť od nich maso nabude špatného vzhledu i zápachu.

Aby slepice volká vejce nesly, nutno je dle rady francouzských drůbežníků krmiti ovsem, neb moukou ovesnou nebo semeny slunečnice.

Kdy se nemáme koupat? 1. Při prudkém rozčilení. 2. Po prohytené noci. 3. Je-li nám nevolno. 4. Po jídle. 5. Po značnějším požití líhových nápojů.

Velmi dobrý prostředek k vyhubení myši a krys je močká cibule na drobně rozsekané a s jemně rozsekaným masem promísená. Všecky myši, které smění té okusí, ahyou, kdežto jiným zvířatům domácím směs ona neškodí.

Ocet prostředkem ku konserování masa. Věhlasný chemik Runge vyzkoumal, že za parných dnů lze snadno konserovati maso v nádobách s dvojitým dnem, v nichž prostoru mezi oběma dny naplníme silným (koncentrovaným) octem. Ten uchrání maso od zkažení 10—12 dní. Maso před upotřebením pak nutno jen nechat hodinu ležeti na vzduchu, aby octového zápachu pozbylo.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 4. srpna 1900. 1 hl. pšenice k 12.00—13.60, žito k 10.75—11.20, ječmena k 8.70—9.00, oves k 6.50—7.10, proso k 00.00—00.00, vike k 00.00—00.00, brachu k 18.00—19.60, jáhly k 18.40—0.00, kroup 18.00—40.00, bramborů k 2.40—3.00, jetelového semínka červeného k 48.00—46.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 39.00 olejky k 17.50—18.00, lněného semene k 16.00—18.00, 100 kg. křídových otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.50. 1 kg. másla k 2.40—2.60, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 1.60 —, jedna kopa cibule k 00.60 00.00, jedna kopa drobné zeleniny k 0.60—1.20

V Králové Dvoře n. Lab. dne 4. srpna 1900 pšenice 12.00 00.00, žito 11.20, 11.90, 11.10, ječmen 00.00 oves, 6.40 7.00, brách 00.00 00.00, dočka 00.00 00.00 vikev 00.00 0—, jáhly 00—, 00— kroupy 00— 00— brambory 2.80 4.80, vejce (kopa) 3.00 0.00, másto 2.20, 2.58, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.38, maso skopové k 1.12, seno k 6.60, sláma k 3.40, k oves 15.60.

(Zasláno).

Selské ženy a dívky českého severovýchodu! Všecky lide selský našeho kraje!

Naše doba přivodivší zápas jednotlivých stavů o jich dobro mravní i hmotné, klade jmenovitě na stav náš selský požadavky mnohem větší než na třídy jiné a větší než kladla nám v časech minulých. Jedná se nejen o záchranu stavu selského, který dějinami vývojem našeho národa a hospodářskými a sociálními poměry je povolán, aby tvořil základ národní naší existence, nýbrž i o kulturní, společenské a hospodářské naše povznesení. I na nás, selské ženy a dívky české nalezá nyní čestná, svatá povinnost, abychom s nadšením a pravým porozuměním připojily se po bok našich otců, mužů a bratrů pro dobrou věc selskou a tím i věc národní českou zápasících, abychom staly se spolubojovnicemi v mocném říku česko-selském a řekly si jednou již, že víme, jaké jsou naše povinnosti, naše práva a naše přání jakožto dívek a žen selských, zápasících pro lepší budoucnost ruku v ruce s našimi muži, bratry a otcí.

Požadavky, které na nás klade naše doba vážná a trudná, povinnosti k našemu stavu a národu, snaha, abychom i my, — kdy ženy všech jiných tříd uvědomily si vážnost své úlohy, — staly se účastnými povznesení našeho zápasu o pokrok, povznesení a blaho našeho zemědělského venkova — to vedlo nás k tomu, abychom svolaly první sjezd selských žen a dívek českého severovýchodu na Chlum u Hradce Králové na den 26. srpna tohoto roku, kde chceme manifestovati své vědomí národní i stavovské, svou snahu a dobrou vůli pracovati pro budoucnost lidu selského a celého národa.

Přicházíme, bohužel pozdě po ženách jiných stavů, doufáme však, že přicházíme ještě v čas. Nyní, kdy naši otcové, naši bratři a mužové chápají se práce, kdy řadí se v jeden velký řád selský, třeba jest jim i našeho povzbuzení, naší společenosti, naší posily. V tomto boji dobrém musíme i my býti účastny a připravovati se k němu vlastním povznesením mravním, vzděláním.

„Sdružení českých zemědělců pro království České“ v němž spojili se muži selští v armádu spásy našeho stavu, přejala v uznání oprávněnosti našeho selského hnutí protektorát našeho sjezdu a z různých okrajů našeho severovýchodu docházejí nás hlasy sympatické. Proto vezme Vás nyní všechny, ženy a dívky selské, abyste přišly a účast braly na manifestačním projevu, prvním, jehož domáhá se družka a dcera českého sedláka. Každá z nás učiní svým slibem a svou povinností přijíti v onu srpnovou neděli na návrh ovládající náš požehnaný kraj východočeský, kde bohdá položen bude základ k velké selské jednotě ženské, která tichou prací, vlivem na naše bojující otce, bratry a muže pomáhala by vítěziti lidu selskému, této skálopevné, svobodné a v budoucnosti jistě i hrdé bašty českého národa.

V Hradci Králové, dne 29. července 1900.

Ze svolavací komitě:

Protektor: Za „Sdružení českých zemědělců“:

Stanislav Kubr.

M. Vinařová, A. Morávková, M. Trachtová,
místopředsedkyně, čestná předsedkyně, předsedkyně.

Dr. J. P. Pražák, Jan Jaroš, Václav Skvrna,
jednatel, čestný předseda, předseda.

Přihlášky přijímá p. Václ. Skvrna, statkář v Čistovsi, p. Sadová. Bližší bude oznámeno v „Obnově“ a v jiných krajinských listech českého severovýchodu. Dotazy kodpoví dr. J. P. Pražák, Praha II., Krakovská ul. 25 n.

BESEDA.

Jak jsme v Čechách před 30 roky cestovali.

Vypravuje věrně dle starých zápisků a trochu po paměti Ital de S. Fran...

Bylo to na den sv. Kiliána, v pátek, dne 8. měsíce července roku 1870. Meškal jsem tenkrát co mladý kaplan v rodišti svém, kam se pro roz-

um chodí, několik jen dní u svých milých, když mi bylo po dobrém až jen vegetariánském obědě u tajemního pana vikáře, bráti se retrográdně, to jest, jako rak nazpátek do své, šest mil vzdálené kaplanské residence. Kus cesty chtěl jsem pěšky vykonati. Než tu před domkem, v němž tehdy zůstávala má nyní již dávno zvěčnělá má, stál pro mne mnou neobjednaný povoz a vedle něho u koníka přešlapoval si můj bratránek. Kočár ten popsati, ruka má se třese; tak byl divný ve svém složení, ve své úpravě. Nebyl to „fasuňka“, nebyla to poštovská „karryolka“, nebo snad bryčka, ba ani ten nějaký „štol“ neb „ojlvoğna“, byl to zvláštní potah; na jaře v truhlíku takovém možno snad na pole „to“, co velmi málo připomíná kolnskou vodičku a zase na podzim lze v tomže „furberku“ z pole domů dostati ty milé české „kulačky“, jež prostý rozmar venkovanův nazval „koroptvičkami motýčkou střilenými“. Avšak každá věc pod nebem, byť i nemohla stručně popsati, má se aspoň správně pojmenovati.

Nuže ať sluje můj vozík z roku 1870 — „loudavra“. — Ostatně krajinou tou loudá se až dosud „loudavra“ a sice ráno vzhůru k Jičínu a odpoledne dolů k Nymburku. Chtěj — nechtěj, volky-nevolky musil jsem do milého „loudavra“ a šup, již jsem byl v něm. Šlo to zvolna sice, ale přece jen ku předu.

Rodným městem proklouzl jsem proto šťastně, že nikým nepoznan; za jedno hlubiny „loudavra“, pak širák hlavu kryjící a konečně všude ve městěku v oknech spuštné „firhaňky“ (záclony) udělaly mne, byť ne neviditelným, tož aspoň nepoznatelným. Již jsem minul proslavený v městě „om sklépek“, odkud překrásný pohled k Jičínu a na Podkrkonoší, jmenovitě na večer, když bývá navrtán nový soudeček čerstvého piva. Maje brzy za zády několik dědin, přijel jsem konečně k dlouhotánským, starodávným Slavhosticím, ke kopečku Blížkovu. Zde podle úmluvy pustil mne bratránek můj z klece svého „loudavra“ na Boží svobodu ven.

Jak jsem zajásal! Div jsem nevyskal! Jako si zavýskl pry František první, král francouzský, když jej z klece madridské na svobodu, (tuším že to bylo docela v zimě), pustil císař Karel V. Nyní to šlo lépe ku předu. Na levo ode mne nedaleko Hrubé Kozojedy, kdež přes průhon leží studně a v ní zvon, jehož kovový hlas před lety břímal do duše Hrubokozojedskému rytíři přísný zákon Hospodinův „Nezabiješ“ všude po Čechách známými slovy: „Jan, Jan, Jan za chrtá dán“, tak neúprosně, že rytíř konal přiměřené pokání za hřích svůj. Mané napadl mi tu 8. verš žalmu 94: „Dnes uslyšíte hlas jeho — nezatvrzujte srdcí svých.“

Cesta mi ubíhala vesele dále, vždýt neda-leko odsud usmívalo se na mne Vysoké Veselí. Jsem již v Žlunicích. Tam v té útulné faře budiž má první štace. Zatáhnuv nesměle za zvonec a k tomu ještě spěšně zatukav na dveře (já tenkrát býval moc zdvořilý) nečekal jsem dlouho na prahu. Někdo chodil, jak mne o tom mě k dírci u zámku přistrčené ucho neklamně ubezpečovalo, v chodbě neb jak se tenkrát říkalo na „forhauze“ sem a tam; ihned mi šel otevřít, a já poznal v něm samého domácího pána, který (co se mně nic nelíbilo), držel v ruce — krejcar. — Představiv se učinil jsem ihned svoji nejhlubší poklonu Žlunickému pánu, při tom se dotazuje, jestli jest také „velebný pán“ doma. „Toho zde není, mešká právě někde v kolatuře v duchovní službě“, odvětil, načež já poděkoval za nabízenou mi občerstvenou a vandroval jsem dále. Cílem kroků mých byla vysoká v dále k nebi strmicí starobýdžovská věž se svým ohromným zvonom. Šlo to dosti rychle v před, neb slunce toho roku bylo mírné. Byl však svačinový čas, doba to, kdy dle Dantého přírodovědy moucha dotěrná ustupuje komáru štíplavému. Proto jsem chtěl zaměnit obyklý směr cesty ze Žlunic do Bydžova. Obýčejná, přímá a tudíž nejkratší cesta běžela přes Janovice; mimofádná, křivolaká a tedy drobet delší vlekla se přes Sekovice na Hlušice; zvolil jsem tu druhou, neboť živé tanuly mi na mysli ty uplynulé doby, kdy jsme co studenti chodívali přes Janovice před večerem k Žlunicům. Co bývalo tam těch komárů! Ovšem student jest všude studentem, tedy i mezi komáry u Janovic, veselí vždy myslí; proto tehdáž, když jsme byli podobáni od těch dvoukřídlovců, upokojili jsme se myšlenkou, že žádný nešel ještě od komárů jako od štra a od hadů — do hrobu; pak také bylo vzpomínáno onoho šviháka z vesnice, který podobně strádal, jda s ohláskami na faru, jako my jdouce s vysvědčením z Hradce domů, o němž jest jedna národní písnička: Komáři ho štípali až ho to mrzelo, slunce ale pěkně svítalo a to ho zas těšilo. Tedy namířil jsem si na ty milé Sekovice. Než tu zas budou mne očekávatí vozby ba i snad sršně? Vždýt mně bude kráčetí vozovou cestou mezi krásným stromořadím dozrávajících višní, obletovaných od četných rojů těch bručících vos a sršní. Což aby tak na mne se shlukly? Praktická filosofie — čili národní mudrosloví — našich bratrů — dráteníků soudí správně takto:

„Lepší jedna žezulica, nežli try sta kryvanů — a lepší try sta komárův, nežli trycet vosů, nebo try sráně.“ Videremo! No uvidíme! Prošel jsem šťastně. Okřídlenéčkové ze Seketic byli hodnější, nežli dvoukřídlovci — vlastně nutno psáti „dvoukřídlovky“ — kolem Janovic. Nemá se totiž říkati, že „páni komáři“ štípají lidi a zvířata, toť zjevná pomluva, neboť co svět světem stojí, neštíp žádný komár — rozuměj, „pan“ komár žádného člověka. To nekalé řemeslo provozují jenom ctěné „dámky“ „pánů“ komárů, aspoň v slovníku naučném, který vychází v Praze, v článku nazvaném „Komáři“ stojí psáno: „Samečkové sedají poblíž vod na květinách, samičky ssají krev lidskou i zvířecí.“ Tudíž „páni“ jsou vegetariáni, pijíce vodu a „dámky“ jsou masožravky, ssající krev. — Jsem v Hlušicích. — Tam starobylý statek staročeský, hodné a upřímné rodiny; tu často jako bohoslovec jsem si několik hodin pobyl; nebýval jsem mezi cizími ale jako doma mezi svými. Ze statku toho pochází také kněz, nyní as již proředitel pan farář, jehož mladá, kaplanská ústa musela nevinně píti z hlubokého kalicha kněžského utrpení víno peluňkové. Jméno jeho zde tajím, ač se nyní s Shakespearem říká: „Nomina sunt odorosa“, to jest: Mnohé jméno jest zrovna jako štipec stolisté růže lbezuou vůni dýchající. Vřak pojmenujme jej předce, vždyť člověk bez jména jest asi tolik, jako tělo bez kůže, nebo jako řeka bez břehů. Ježto pán ten trochu jest podobný jednomu panu majstrovi z let šedesátých, kterému jsme říkali „Čvá, Čvá“, tož dejme mu také tento přídavek na základě listin z archivu seminářské hantýrky. To jest ostatně onen pán, jenž v proslaveném románu „Farář v Černém dole“, byl dotazován, proč nedosáhl žádné tary za tolik roků na jistém, známém patronátě N. N. — nomina sunt odiosa, — to jest, že nemá hned všechno vybreptáno — odvětil: „To se stalo proto, pánové, že se moje milostivá vrchnost ráčila podruhé oženiti.“ (Pokračování.)

Zrnka pravdy.

Mnoho práce má kuchař, než velkým pánům ustrojí, co by jim tak chutnalo, jako mlátčům mísa hrachu.

Lépe bez večere spáti nežli s dlnem vstáti.

„Co se rozumí slovem „zákon“? tážali se mondrého Solona. „Zákon“, odpověděl Solon, „jest pavučina, na kterou se malé mušky chytají, ale kterou velké mouchy přetrhnou a uletí.“

Najdou-li se u nás politikové a státníci, kteří české právo neuznávají nebo rušiti chtějí, kteří neodvolatelné základní zákony státní a diplomy neplní — tedy jsou to vždycky jen dočasné onahy nepřátel národa českého a jeho práv, ale nám není třeba proto se příliš trudit, protože národ a jeho práva trvají na věky, vlády jen na čas!

Literatura.

Kapesní kniha pro inženýry, stavitele, záky průmyslových škol a praktické strojnky z pera A. Holečka. Vychází v sešitovém díle nákladem I. L. Kober v Praze. Výborný tento spis se sám doporučuje. **Zařízení a užívání akumulátorů.** Sešitové dílo vychází nákladem I. L. Kober v Praze. Cena seš. 30 kr.

Sebrané spisy Boženy Němcové. Nakladatel I. L. Kober v Praze. Sešit za 16 kr. Krásná úprava a zdařilé ilustrace se doporučují.

Atlas ptactva. Se zvláštním zřetelem k druhům domácím pořádá Jiří Janda, c. k. profesor v Brně. Nakladatel I. L. Kober v Praze. Cena krásného sešitu 40 kr.

Čítárna českého lidu, sešitové dílo vychází nákladem Burska & Kohouta v Praze. Sešit 33. obsahuje Prokopa Chocholouška historickou povídku „Soběslav“. Cena sešitu 10 kr.

Páni a paní. Obrázky z úřednického ovzduší. Napsal Bohumil Brodský. Vydlo nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví v Praze. Cena 1 zl. 36 kr. Pěknou tuto knihu vřele doporučujeme.

Lidové Rozpravy lékařské, pořádané MUDr. Lad. Haškovicem, plináš ve vydaném právě svazku 10. II. díl „Hygieny dětského věku“ z pera prof. Dr. Frant. Scherera. — Úplný ročník tvořiti bude 12 čísel a lze předplatiti na celý ročník I. zl. 3.40 cena číslo 30 kr., na skladě v každém knihkupectví zvlášť v nakladatelství J. Ottů v Praze. —

Poradce při volbách obecních výběrů v zemích koruny české. Příruční kniha pro každého o samosprávu obalého občana i starostu obce. Na osnově do roku 1899 (včetně) platných volebních řádů a zákonů a dotýčných rozhodnutí říšského soudu a nálezu soudu správního sepsal L. Učík. Nákladem knihkupectví A. Reinwarta v Praze, ve Vodičkově ul. č. 23. Za 1 K 60 h, poštou 1 K 60 h.

Časopis českých svěřelkářů vyšlo V. roč. č. 8. a 9. s následujícím obsahem: Horák: Je maso zvířat poražených do dávek prudkých jedů zdraví lid-skému škodlivé? — Rob. Zoubek: Hydrotherapie v lékařství vůbec a zvěrolékařství zvlášť. — František Marek: Všeobecná alopecie dočasná. — Flor. Koudelek: Prořezaná bránice a výfrez jater u krávy. — Obzor časopis. — Varia. — Zprávy spolkové. — Literatura. — Spisy redakci zaslané. — Osobní. — Výkaz o nakažlivých nemocích zvířecích.

Listárna redakce.

Jaroměř. Rukopis nám býv. p. red. neodevzdal. **De Rovně.** Srdečné díky. Jest poněkud ostré, dá se však upravit. Pozdrav!

Hněvkovice. Srdečně uveřejníme vše, co z kraje přijde ale dlouhé referáty, které až dva tiukové sloupce vyplní, uveřejniti nelze. Zvlášť, když podobných zpráv přijde mnoho a může to zajímati pouze obec, kde se slavnost konala, nikoliv však širší veřejnost. Kdyby se muselo vše uveřejnit, jak si pp. pisatelé přejí, vyplnily by tři zprávy celou „Ocnovu“. A to přece nikdy k prospěchu „Obnovy“ sloužiti nemůže. Má-li list býti zajímavým, musí přinášeti zprávy rozmanité a stručné. Výtku, že jsem snad z jiných příčin zprávu Vaši zkrátil, rozhodně odmítám. Rukopis spěť zaslati nelze, poněvadž jest zničen.

P. T. Jtal de S. Fr. Částečně jsme přepracovali. Vid. pány dopisovatele prosíme aby psali krátce a věcně. Má-li list býti zajímavým, nemůže se omezovati na dlouhé zprávy, v nichž často jest mnoho sbytečných, bezúčelných frází které sajisté ku prospěchu listu sloužiti nemohou.

Žerty a vtipy.

Odsouzený žid na popravišti ku svému katu: „Prosím vás pane mistře, nešlo by to, abyste mi dal tu oprátku na břích místo na krk? Já bych to spíše vydržel.“

Pod šibenici přivedli holiče a kat jej již připravoval na poslední cestu.

„Víte, co bych ještě chtěl?“, tázal se odsouzenec katu.

„Co pak tedy?“

„Jou, toho pana soudce, který mne odsoudil — jen jednou — razírovat.“

Náměluvy. A. Přítelíčku, já bych věděl pro tebe o nevěstě. Ale dříve, nežli ti ji doporučím, musím mi říci, jaké přednosti bys si přál, aby tvoje vyvolaná měla. — B. „Nu, nejprve: Musela by být krásná, velmi krásná.“ — A. „Dobře. A co dál?“ — B. „Potom bych si přál, aby byla hudebně vzdělaná a výtečnou hospodyní.“ — A. „Dále nic?“ — B. „Jak to, dále nic? Bohatou musí být.“ — A. „Pak by musila být blázen, aby si tě vzala.“ — B. „Blázen může být.“

V pravý čas. Rozjařený muž v hospodě z plna hrdla počal zpívat „Hej Slované!“ Právě vykřikl „brom a peklo!“ — když se otevřely dveře a na prahu se objevila žena. Zpěvák schlípl uši a zabručel: „Tak, už je to zde oboje!“

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Bndova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží kroby, křtíle, kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní návrhy, ceníky a rozpočty besplatně ať ranoko.

Odrasá ualka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výherní, bolesti stíh-
lící satírání; jest na skladě ve všech
lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.
Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

ládej vždy jen v původních láhvích s
naší ochrannou známkou „kotva“
z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a
přijmi jen láhve s touto ochrannou
známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Konvikt

pro katolické

kandidáty učitelství

v Hradci Králové, Adalbertinum.

Do konviku se přijímají žáci na zdejšímu pedagogiu studující na celé zaopatření. Mimo jídelnu, studovny, ložnice a umývárny k dispozici budební sál s pianem a harmoniem a jinými nástroji hudebními.

Písemné žádosti podány buďtež doložené křestním listem a vysvědčením posledním prostřednictvím příslušného farního úřadu na nej. Bisk. Konsistoř v Hradci Králové do konce srpna t. r.

Bližší zprávy podá představenstvo.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, umířky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšat. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

odborný velkozávod

pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se sarkutím práce nejmo-
dernějším požadavkům vy-
hovující.

Umělecký ústav

pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

žrát prvání cenami vyna-
moná.
Ceníky, rozpočty atd.
i veškerý odborná rada
sdarma.

Dekorační malíř a posilcevat

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 73.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

**pro malby ohrámků a po-
zlaocování oltářů**

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmennější. 269

Plány na malby kostelů vypracuji na
požádání ve všech slozích s přílože-
nými rozpočty.

OBNOVA

Číslo 33.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 17. srpna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Odměny za vlky.

Když jsem chodil do obecné — jak se nyní říká — školy, rozdávaly se po veřejné zkoušce odměny pilnosti a dobrých mravů. Byl to pěkný lístek, knížka, ba někde i stužka do kabátu. Říkávalo se takové odměně „premium“. Nyní jsou taková „premia“ ze škol dětských odstraněna a to proto, že prý dítě nemá být pilné a mravné proto, že dostane premium, ale že to je krásné a šlechtetné být hodným. — Ale „jak divná to hra osudu“! Malé děti to nemají dělat pro premium, ale pro velké děti právě nyní velmi často se ustanovují premie na výstavách. Dítě nesmí nosit „pentličku“, ale velké děti dětinskou z nich mají radost. V jedné vesnici byla nějaká slavnost. „Vyrukovali“ též veteráni a jeden z nich měl na kabátě na stužce peníz. Jeden hodnostář přistoupil k muži tomu „statečnému“ a tázal se ho: „Kde pak jste stál v ohni, za jaký vlastenecký čin to máte?“ „Prosím, to mám za bejka.“

Tak tedy v Čechách dávají premie za býky. Což divu, že ve Francii je dávají za vlky. Tam totiž žijí v lesích dosud vlci a přepadají lidi, hltají jejich krev a žerou jejich maso. A proto dává se tam za zastřelení vlka odměna čili premium. Za vlka, který se již skutečně do člověka byl pustil, dvě stě franků; za malého pak vlčička, který ještě ani osm kilo neváží, čtyřicet franků.

Šťastná Francie! To je to u nás v Rakousku zcela jinak. My máme Vlka (Wolfa), který se nejen do lidí vůbec pouští, ale který hlítá loyaltitu (oddanost k panovníkovi), víru a ušlechtilý mrav, a premium dostává — on. Věsílkdes v tom území naší vlasti, kde se má nadobro pohltit poslední krůpěj české krve, byly vyvěšeny pokladničky, do nichž se měly klásti peníze — čili premie za vlastenecké činy Wolfovy. Ale to by myslím tak mnoho nevyneslo, to by tak bylo na nějakou tu pentličku. Ale hlavní premium dostává od našeho státu, z našich peněz, z našich mázolů, z naší „nervózy“ jako říšský a zemský poslanec. Ve Vídni desítku, v Praze pětku (nyní prý sedm zlatých) denně platíme — za vlka. Být to naopak, ne snad právě v Číně, třeba jen v Prusku, možná že by to bylo jako ve Francii, že by se za takového Vlka s takovými vlasteneckými činy platilo 200 marek, ba snad více.

Ale což je o tohohle rakouského vlka. Hůře je, že jsou lidé, kteří se domnívají, že každý vladař je vlkem, který pije krev pracujícího lidu, a proto si mezi sebou ujednávají, kdo takového — dle jich domnění — vlka zapíchne neb zastřelí. A zdá se, že se za to neudílí žádné premium. Je to jako v novověké škole, kde se to nesmí dělati pro premium, ale proto, že je to tak krásné a šlechtetné.

Je to ovšem mýlka, že by vladaři sami sebou anebo vůbec takovými vlky byli. Ale jisto jest, že dravým vlkem jest to děsné hospodářství v národech zavedené *liberalismem* či vlastně *besbožnictvím*.

Dojmemu to pusté hospodářství líčí jeden list (Das Volk). „Na ulicích tak mnohých měst shledáváme ty opálené děti z „bohatého“ jihu. Oni dláždí naše ulice, lámou kámen v našich horách, oni staví železnice, žní konají práce nejtěžší, jen aby uhájili ten kousek života. V našich hostincích nalézáme jejich dívky s kytarou v ruce bloudit od krčmy ku krčmě. A všichni takoví — i ti ob hodníci s figurkami sádrovými a ostatní ti podobní ubožáci v studených krajích našich — jsou doma, stýská se jim, touží po Itálii, jsou to *vyhnanci*, pro které jejich vlast nemá místa, *ne — á chleba — což divu, že bolestný hněv hrdá na srdci jejich?*“ — A čím to jest, že ten lid té bohaté země tak chudý jest?

Jedna z nejhlavnějších příčin této bídě a bolesti jest, že v Itálii zničen byl malorolnický stav a že ho tam vůbec není, jelikož rolník tam byl jen vlastně nádeníkem velkého majitele půdy. A z toho vyvinuly se poměry

děsné. Tak na př. vojvoda ze Sermonety má 25.000 hektarů půdy a užívá jí dnes jako pastviny, z které by ale jejím vzděláváním tisíce lidí žítí mohlo. Rodiny de Torlonia, Odiscalchi v Pale, Roccagiovine v Mandoli nechávají na svých obrovských statcích trávu růsti. Na místo desíti oráčů nastoupil tu jeden pasák. V sedmi letech uteklo tudíž přes 20.000 rolnických — v italském smyslu — rodin z rodné půdy. Což divu, že *sa deset let počet vystěhovalců vystoupil na dva a půl milionu duší*.

Vedle toho bují v městech *nejpustější nemravnost*. — Liberální, bohaté měšťáctvo je tak spustlé, že o tom nelze ani psáti. Podvod a přepych vystoupil do neuvěřitelné výše. Nemravnost je tak veliká, že počestná paní nemůže ani s pány, kteří jsou blízko dvora královského, pět minut mluvit aby neslyšela věci, za které by u nás takovému pánu buď políček udělila nebo před ním vyplila. Kdežto půda pod nohama měšťácké společnosti se boří, tancuje ona na ní *jako v maškarním plese v divokém opojení*.

Ve sněmovně děje se škandál za škandálem. — A jedna věc je ze všech nejznámější. Tajných spolků — Maffie — fraimaurů a lupičských band užíval Garibaldi a Viktor Emanuel I. „osvoboditel Říma“ jako spojenců, a vláda Humbertova *užívala jich do dneška při volbách jako agitátorů*. A není to snad jen podezření; ještě letos bylo to soudně dokázáno.

Což tedy divu, když v takovéto zemi, kde právo a spravedlnost jest ničím, že celá státní moc jest pak mladému pokolení, z něhož pochází nejvíce anarchistů, vlkem, který jako vyssává „krve lidu“ zastřelen býti má, třeba na to premie vypsána nebyla.

A jestliže nový král mluví o tom, že jest vychován v úctě k náboženství, a přece vychvaluje „liberární“, to jest na základě atheistického — bezbožického — zbudované království, tu se nezdá, že se poměry zlepší.

A vidíme-li, kterak i jinde malý rolník a řemeslník klesá, za to však leckterý boháč — nežiti společnosti — ochrany požívá, kterak na jedné straně se mluví o náboženství, ale na druhé liberalismus a „držení církve na úzdě“ za největší moudrost se považuje, což divu, že vyrůstá pokolení, které též dostane chuť třeba bez premie střílet vlky.

Ano věci se mají ještě hůře tam, kde se dávají premie za nestřílení vlků. Běda státu, kde se vlk svému zastřelení ubrání, dá-li těm, kteří vlky krev národů ssající „stříletí“ mají, premii — peníze — on sám.

A když už tak v těch penězích jsme, rozpomeňme se na zvláštní náhodu. Jeden veliký list český má za spolupracovníka dvorního radu, který prý se jmenoval „Münzeles“ a nyní se mu říká Penízeček. To by ovšem samo sebou nic nedělalo. Ale běda národu, kde noviny, které mají střílet vlky národa, místo „národní“ lépe by slouly „Münzeles“ — to jest, které za peníze střílí nejraději do nejlepších lidí jen proto, že by přišly o předplatitele, jejich strana o poslance a kapsa jich majitelů o peníze, kdyby křesťané měli vliv na národ a zákony.

Běda národu, v jehož městech a obcích na radnice a do záložen se dostávají lidé, kteří křičí o pokroku, vlasti a zdaru obcí a zatím celé jejich snažení — je „münzeles“.

To jsou ti vlci, kterých se národ, obec, říše zbavit má, kdyby to nevim co stálo. Jen vyhubením těchto vlků nastanou zase lepší časy. Ale liberalismus je nevyhubí, ten je rozmnožuje.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 10. srpna.

(Hlas inteligence ve veřejných a vědeckých otázkách.)

Duchovenstvu vikariátu Rychnovského připadla nemalá zásluha proto, že z konference jeho ozval se hlas, jakéhož poměry naše potřebují jako vyprahlá půda deštěm. Hlas ten

zajisté že po všech zemích koruny české dozná žádoucí ozvěny, neboť jest nanejvýš potřebno, nanejvýš časovo a nanejvýš příslušno, aby v nejpřednější řadě duchovenstvo, jež reprezentuje první a nejčestnější stav naší české inteligence, po dlouhém trpělivém mlčení promluvílo vážně a spolu rozhodně do našich českých poměrů.

Proto když bude české duchovenstvo od reprezentantů české vědy a literatury svorné a pevně žádati, aby v palčivých a důležitých otázkách se pěkně určitě vyslovili a pohodlně se za své úřady a platy nekřčili a neskrývali, nastane brzy v našem veřejném životě zdravější duševní proudění, než li je dnes, kdy mnozí pánové z nehodné spekulace mlčí, aby byli na všechny strany krásni. A proto také jistý díl české vědecké literatury jest neslaný a nemastný, tak že se potom chápavý lid od takové duševní nezáživné stravy s nevolí a ošklivostí odvrací.

Ti pánové, jejichž adresu nemusíme ani psáti, vědecky a literárně vědomě a vychytrale působí tak, že „nikdo na ně nemůže“. Oni nejsou ani příliš rakouští, ani příliš čeští, oni nejsou ani příliš katoličtí ani příliš protestantští. Oni dovedou „světlo a stín“ tak opatrně a moudře rozdělovati, že skutečně proplouvou k největšímu věhlasu a že nikdo jejich práce nečte, vážně nebere, ale oni jsou dobře usazené „authority“ —

To musíme z našeho života vybičovat a vymrskat! Každé ramenářství jest podvod a mravní slabochy nebudeme trpěti ani v těch kruzích, v nichž mnozí hrdinsky proti vlastnímu přesvědčení mlčí proto, aby se ve své výši a slávě nemusili s každým prý „otrapou“ zlobiti a přiti. Aby však byla širší veřejnost o sporných otázkách poučena, o to nijak nepečují —

Proto jest volání českého duchovenstva především o pořízení vypsání života a působení m. Jana Husa, za kteroužto knihu by povolání k tomu činitelé *ručili*, nanejvýš časovým. „Česká matice“ má to za svůj účel, aby český lid o důležitých vědeckých otázkách poučovala. A proto zajisté že jenom s potěšením přání tomu vyhová a o dokonalý životopis Husův se postará. Ona jest tím také vlastně sama sobě povinna.

V letech padesátých totiž již jednou Husův životopis vydala. Avšak ten byl takové povahy, že byl odstraněn a dnes jest raritou. Proto v dobách přítomných, kdy Bach nemá na naše národní poměry tak vliv jako v letech padesátých, bude to „Česká matice“ zajisté jenom radostí, starati se o to, aby *starý dluh* svůj splatila a dávný závazek k veřejnosti splnila.

Ostatné volání po Husově životopise ze strany konservativní není žádnou novinkou. Přátelé českého národa na Rusi, vidouce co jistí lidé se jménem Husovým v Čechách tropí, již koncem let šedesátých k zamezení a ukončení toho vypsání v Čechách vysokou cenu na sepsání vážného a pravdivého životopisu Husova. Sám Frant. Palacký to tištěnými okružnicemi českému učenému světu ohlásil. Avšak vše to nějakých platných výsledků se nedočkal a jistým blouznivým zůstal na vůli, Husa si představovati dle vlastních ilustrací dále.

Doufáme, že tentokráte volání po žádoucím a dokonalém životopise Husově stane se nejvážnější starostí nejenom katolického duchovenstva v zemích českých, ale ono se stane starostí vši české inteligence, již nemůže býti nijak lhostejno, aby historická osobnost významu a působení Husova stala se vlastně pro český lid agitačním heslem ne ku povznesení ducha, ale leda k pitkám, k marným slavnostem a k jalovým tlachům, zkrátka jenom k věcem, proti nimž Hus jako katolický kněz nejrozhodněji psal a kázal.

Katolíkům pravda o Husovi bude zajisté vítanou. Jeho působení a význam jako Čecha, jako vlastence jenom získá. Protestanté pak nabudou nejpilnějšího přesvědčení o tom, že jednají správně, když ho za svého muše nepokládají.

Žádost pak, aby opatřen byl důkladný a správný životopis Husův, bude mít v zápětí další žádosti o zavedení jistého určitého plánu, jímž se konečně musí vědecký život český pohybovat, aby se jako hračka nepotácel z otázky do otázky, páté přes deváté, o čemž budeme mít příležitost šíře pojednat jindy.

Volání duchovenstva vikariátu Rychnovského musí každý český inteligent vítati a to se také obecně činí v naději, že se hlas ten stane všeobecným a že konečně intelligence po dlouhém mlčení promluví, jak jí dle práva a povinnosti mluvití přísluší.

Drobná obrana.

„Čas“ v č. 94 má opět jednu mastnou lokálku pod názvem: „Bezohlednost klerikalismu.“ Zle se dardí na „Našince“, že uveřejnil lokálku o zhozném působení některých českých přistěhovalců na Moravě, kteří chtí lid odvrátiti od víry po otcích zděděné. „Čas“ praví, že Morava bez ostychu doznává svůj černý internacionalismus — a že „klerikalismus“ se ukazuje v celé nahotě: nesnášenlivý a nemající ohledu k ničemu a k nikomu mimo sebe.“ — Na to odpovídáme: Klidné byly dosud poměry na Moravě a ačkoliv tam bylo více různých politických stran, nemohla se přec katolíkům vytknouti nesnášenlivost. — Ale kdo zasel tu nesnášenlivost, různé a sváry, byly jenom *přivřenci* „Času“ kteří svou urputností, bezměrnou záští proti víře katolické nemohli zajisté v širších vrstvách lidu nalézt oblíbení. Příklady máme dost a dost. Podívejme se jen na Třebíč, Velké Meziříčí, Bytš atd. a všude uvidíme stejné zjevy. Lid moravský nedá si tak snadno svou víru vyrvat, lečťterým nedoukem, který se k nim přistěhuje z Čech a první jeho snahou jest, aby dle „masarykovské“ metody hájil židy, vysmíval se sv. církvi a tupil katolické kněze. Nikdy nebylo slyšeti, že by Moravané nebyli spokojeni s přistěhovalými Čechy, naopak, možno tvrditi, kdo se mohl chlubit že jest rodák „z království“ byl ctěn a vážen. Že ale nyní „Našinec“ tlu- močí to, co každý katolík dobře cítí, jest jenom vinou těch, kteří vzpupnou metodu „Času“ na Moravě skutkem provádějí. Kdo tedy činí roztržku mezi Čechy a Moravany jest jedinně „Čas.“ A poněvadž co se týče lži, drzosti a sobectví předěl „Čas“ všechny časopisy, nedivíme se ani, že vinu všeho svaluje na stranu katolickou.

Labské proudy, reklamní časopis jakéhosi F. K. Schneppe přináší v posledním čísle přednášku jmenovaného pána, to se rozumí, že o Husovi. Pan Schneppe patrně si představuje lidstvo jako společnost bláznů. Jeho „básně“, které pod čarou uveřejňuje alespoň tomu nasvědčují. Když to ale nejde s básně-

ním, pustil se do řečnění — a ta řeč se potkala se stejným výsledkem. Mezi jiným pravil: „Nemáme tělesné památky Husovy, jako těch různých svatých, nemáme *juš* v kalendáři jména jeho mezi svěťci, mrzá zloba kléru vyškrtla je —“. Nuže, pane Schneppe, kdy pak vůbec byl Hus zaznamenán v kalendáři jako světec, když jej „zloba kléru“ vyškrtla? Kdo pak učinil Husa světcem, kdopak rozhodoval, aby se tak státi mohlo? Či jste to snad vy, neb několik liberálních třešťenců, kteří tlukou na vlastenecký buben *ne sice pro Husa, nýbrž pro vlastní prospěch*. Z vás nemluví nic jiného leč chlebičkářství, osobní prospěch, zášť a sobectví. — Pravíte: „Marné už dávno jásaní darebáků a hříšníků v kutnách kolem hranice, na níž tělo Janovo zničeno.“ Tak, tak; jářku, na tohle jste si měl vzít patent! Rádi bychom věděli, kdo jásal nad smrtí zbloudilého kněze, co to bylo za darebáky a hříšníky v kutnách. Dějepis nám povídá, že kněžstvo litovalo pádu nešťastného Jana Husa, že se ještě přimlouvalo u císaře Sigmunda, aby krutý trest byl zmírněn. — Litovati musíme Husa i my, když vidíme, jak nízcí lidé hájí jeho jménem a hesly, lidé, kteří nemají ani zdání o tom, co Hus, učil a jak Hus žil! Člověk opravdu vzdělaný a vážný, jemuž se hnusí přetvořování dějepisů a bezvýznamné boucharonství, uzná, že výrony pana Schneppe jsou jenom planou frází, z níž vane nízkost ducha.

Náhodon se nám dostalo do ruky srpnové číslo „Husa“. Ke kritice vši „moudrosti“ v čísle tom uložené by se spotřebovalo mnoho papíru. Zatím nás zajímá, jak na konci osviceného století páni pastoři rozumějí dávno dokázaným pravdám dějepisným. Ku př. „Husa“ pohněvalo velice, že jedna slečna učitelka se odváží říci, že Luther vedl nedůstojný život. Budť tedy „Hus“ Lutherova životopisu nezná, pak jest povinností redakce z nestranných zpráv se o něm poučiti, nebo jej zná a pak se nemá farizejsky horšiti. Radíme, redakci, aby si aspoň přečtla Lutherovy stolní řeči, které pro velikou „cudnost“ obsahu nesměly býti v Rakousku do r. 1891 rozšiřovány. Ať se přesvědčí, jak se svými hanebnostmi Luther sám vychloubal a pak nabude trochu střízlivějších názorů. Také se „Husovi“ nezamlouvá „pro historické lži“ Letošníkova učebnice dějin pro paedagogia. Shrůzou poslyšme, jaké „lži“ Letošník v knihu svou vložil! Zmínil se tam o tom, že husité vypalovali kláštery na škodu českého umění církevního. A tato tolika drastickými fakty dokázaná pravda neměla dle „Husa“ býti v knize té pověděna. Také „Husa“ zaráží, že se Želivský opíral o chátu. Přečtěte si Tomka, který důsledně a důvodně nazývá přívržence Želivského v Praze chátou a nebudete se diviti pranic. Želivovci byli lupiči samých pokojných husitů. Ani husitští mistři, osobní přátelé Husovi nebyli jisti před nimi životem. Jak možno po-

míti v Čechách přednost před třešňí v létě, a pak merenda bez třešňí ba konečně i bez ávestek jest všude, tedy i Bydžově možná, ale nikdy ne bez študentů a bez slečinek; nu a kde jsou nyní v době této Bydžovští študenti? Všude, jen ne doma. A tu hned zas jsem si pomyslíl: Tak aby teď, když vcházíš do města toho staroslavného, začali z čista jasna zvoniti, hráti a stříletí a šli ti procesím naproti, pak by to bylo... Tak vinula se dále ní mladokaplanských přání mých na klubku obrazotvornosti lidské jako v oně báchorce, že vycházeli obyvatelé jistého velkoměsta vždy 31. prosince také panskou, nebo královskou ulicí z bran obce své ven a prvního lajdáka, jenž se jim namanul, věkli s jásotem do města svého a tam ubožáka, jenž se domníval, že upad lidožroutům snad v ruce a od nich bude zabít a sněden, učinili svým králem, aby jej pak po roce odvezli na pustý ostrov; snad i páni Bydžovští postrádajíce právě teď svého pana děkana, na tom moudře se uanesli, vyjítí slavným způsobem na den sv. Kiliána r. 1870 ze svého města ke čtyřem úhlům světa ven a toho neúprosně učiniti svým děkanem — aspoň na papíře, to jest: dáti jej do loterie na Vídeň — do terna — aby vyšel, kdo toho dne s kolářkem na krku a s brevíem v kapse k nim zavítá. Však tento žár mé divoké fantasie postačila ochladiti jen nepatrná sprška klidné rozvahy. „Ty nemáš nic v kapse, a málo toho dosud kloudného v hlavě a pak bradecký direktář, — seznam to duchovenstva v celém biskupství bradeckém, může se ti zasmáti do očí a tobě pověditi, že mohou právem do světa křičeti bydžovští uličníci: „My nepotřebujeme zde žádného děkana“, jako jejich „ctihodní“ kolegové jednou ve Vídni po ulicích hulákajíce volali: „My nepotřebujeme žádného císaře!“ A proč? Tázal se jich později s přisným pohledem pan státní návladní. A kluci mu se smíchem odpovíděli: „Poněvadž již jednoho máme.“

Panskou ulicí ubírá se dále potkám drzé, malé ševčisko, které sobě hvízdající neslo v usmolených svých rukou pár jako zrcadlo lesknoucích se bot. „Pane študente, ptám se posluchače botaniky, „koho pak to tady dnes vlastně oslavujete?“ „My, my, my oslavujeme — Ezopa.“ Odpověd

prečtení dějin města Prahy hájiti krvavého a sobeckého tyra, jakým byl Želivský? Dále, že nebylo povstání české r. 1618 skutkem nemoudrým a zločinným? Čtete knihy protestanta Denisa, které se ultraevangeliku dru. Vančurovi tolik zamlouvají, a pak snad budete klidnější. Myslíte to doopravdy, že Friedrich Falcký měl více na mysli blaho země než radovánky a zavádění kalvinských řádů? Prvním jeho „větším skutkem“ při příchodu do Prahy bylo, že přeplul před očima svých Vltavu, aby dokázal jak je chlapík. V politice však „plaval“ zle. Kdyby tak učení a uvědomělá redakce „Husa“ věděla, co krásného mohl Letošník o protěstantech připsati do své učebnice! Inu ovšem; hlavním spolupracovníkem jest p. Kozák, ten se již dříve proslavil výbornou obranou víry evangelické, kdež ani násilným překrucováním historické pravdy evangeliky neobhájil. Upletl si bič, kterým se šlehal sám. Napsal znamenitou apologii víry — katolické bezděky. Zdá se nám, že osvícenci „Husa“ nechťají uznati, co v Německu každý vzdělaný protestant nyní za pravdu uznává.

„Hlasy ze Slona“ přece jednou utrousil nějaké zrno pravdy. Dr. Grégr řekl, že Husa národ český neoslavuje z důvodů náboženských; znal dobře své a nechťel hráti příliš okatou komedii. Mimo to však vrhl do slavnostního posluchačstva pitomou frázi, že může oslavovati Husa, každý „pocitivý“ Čech kteréhokoli vyznání. Na to odpovídají pravdivě Hlasy: „Hus, jehož památku ctíti může každý „Čech“, at jest náboženského přesvědčení jakéhokoli, jest karrikaturou.“ Ale zcela chybně dodávají Hlasy, že Husa může ctíti toliko milovník volnosti a pravdy. Jestliže dával Hus panstvu do ruky karabáč, aby „pudilo“ poddané k službám Božím násilně, to otvíral malou svobodu. A domnívají li se Hlasy, že ctí Husa pro jeho „pravdu“, at odstoupí od „pravdy“ Lutherovy a Kalvinovy, která se s učením Husa nijak srovnati nedá. Za to pravdu mají Hlasy, že ten, kdo prohlašuje náboženství za věc čistě soukromou, a při tom o něm mluví jako o posvátném pokladu, utíká se k rouhavé a pokrytecké frázi. Jak patrně, prospívá husiada znamenitě svornosti národa. Jednu vážnou otázku české veřejnosti: „Jakou formu byste dali té křžené církvi husitské, jestliže mezi husitskými nadšenci tolik různých pochopení pro Husa a jestliže kladete na mnoze theologickou činnost Husovu vůbec do pozadí?

Politický přehled.

K situaci. Ač není daleko do svolání říšské rady a rozličné výlety a porady stídnají se v lži napořád, přece ve všedním našem politickém životě jest stále ticho. — Hrabě Stürgkh,

obuvníčkova mne opravdu překvapila. Ezop, bývalý otrok, pak svobodný občan řecky, veliký myslitel a světoznámý skladatel prvních dětských pohádek, o jehož životě i smrti tolik divných kolovalo pověstí již tedy oslavován v Bydžově, v onom známém městě, které předkládá ústům lidským ty nejchutnější housky, pečlivky a koláčky. A že tam v onom městě na Cidlně vakutku jest nejlepší pečivo, hned důkaz podám.

Před 40 lety přišel jeden dráteník do jednoho českého města — říkejme mu „Pernákovice“. Tam na náměstí měl veliký sklad rozmanitého božského dárku první v městě pekař p. S... Bratka jde k výkladní skříní, položí na prkénko dva krejčary, posírá vážně na ty běložlutáčky, krouťi nespokojené hlavou a praví milému panu pekařovi, přímo do ucha: „To jsi pekař! škoda mýky do tvé ruky.“ A vztáhna rychle ruku, ponořil své krejčary do hlubin kapsy. To se ví, že mu tento za to hodně vynadal. Že prý v Trenčíně lidé nevědí ani jak se housky dělají a jak se jedí. Na to náš slovácký filosof: A keď Trenčín! Já z Bydžova přišel k Vám, „am huska jako šohajka a zde jako huňarka. Od té doby měl p. S... ještě druhé jméno. Říkáno mu Eárek. Tak tedy v Bydžově, kde nejlepší jsou v Čechách housky a koláče, oslavovali anno Domini 1870 starého Ezopa, který první na světě vymyslíl báchorky. A to je krásné! To se velmi zamlouvá samo sebou; nebo čím se nejvíce zavděčíš dítěti? Dej mu koláč a povídej mu pohádku a dítě jest úplně tvé. — Konečně stanul jsem na velikém krásném náměstí novobydžovském, z něhož odbočívá k severovýchodu ke kostelu Trojice Boží, octnul jsem se u p. Štemberga, měšťana, mistra řeznického a hostinského, jehož syn byl tehdy první rok knězem; byl jsem v našem bydžovském herberku. Tu teprve dověděl jsem se, koho to Bydžovští oslavují: Ne Ezopa Sámoského, ale Ezopa Bydžovského, doktora veškerého lékařství a svého rodáka, jehož si dnes zvolili svým poslancem. — Ještě toho dne jsem si koupil na poště lístek do Hradce Králové a druhý den ráno jsem spěchal k poštovnímu vozu. (Pokračování.)

FEUILLETON.

Jak jsme v Čechách před 30 roky cestovali.

Vypravuje věrně dle starých zápisků a trochu po paměti Ital de S. Fran...

(Pokračování.)

Vešel jsem tedy dovnitř.

„I pěkně Vás vítám, velebný pane, i to jsou k nám vzácní a milí hosti. I Bože, to je radost! Tak vítal mne starý Čváb, „Dorotičko“, volal oknem do zahrady — „Dorotičko, zavolej sem hned matičku; jest zde velebný pán Ital de S., ať brzy uvaříte trošku té „polívky“. A „polívka“ byla to chvilinka na stole a my kolem ní. Nebyla to „hladká Amička“, jak jedné té borké tekutince říkají na Jičínsku, ani „gramatika“, jak druhé zas přezdívali na Hradecku, snad ani „polivanda“ s „brykandou“, která se prý jí na Časlavsku, konečně nebyla to ani „žebráček“, o níž myslí německé hlavy, že jest dosti dobrá pro české žaloudky; ale byla to „polívka“, jaká se vaří i v té zlaté Praze, na příklad v Slovanské kavárně, totiž, výbor ná ká v a. Tenkrát tomu říkali mnozí „polívka“. Poděkovav za svačinu chopil jsem se hole, bych dále po třech klusal k východu. Ale nesměl jsem pěšky. Na dvoře byl již připraven povoz, syn Václav na kozlíku, a já musel se dáti dovézt až k Novému Bydžovu. Tam u sochy Nejsvět. Trojice, slezl jsem, ubírá se kol městské nemocnice Panskou ulicí do města.

Při vchodu do města jsem se trošku zarazil. Všude k modrojasnému nebi trčela se střeš bidélka a na domech vlály prapory, praporečky, fánge a fán gličky, všecko v národních barvách. „Co to znamená? Vždyť jsem dosud nic podobného neviděl. Anebo to snad nepatří...? ale vždyť jsem nic slavného dosud neudělal, a pak nikdo o mně zde neví!

Anebo, možná, že Bydžovští přeložili slavnou studentskou merendu, která se tam rok co rok odbývá, z dob švestkových knedlíčků na dobu třešňové bublaninky? Myšlenku tu jsem však hned zamítnul neboť švestka na podzim bude vždycky

žádá na vládě, aby kromě uzákonění státní nemoci provedena byla ještě změna v poměrech politických, aby židovská levice bez něho nemohla se prostě uvázat v držení státní moci. Na to případně odpovídá „Reichswehr“. Zrušením jazykových nařízení učinil stát tak blubokou poklonu před německou levicí, že si tím udělal novou dír do své autority. Tento nový požadavek liberálů však přesahuje již míru trpělivosti. Proti tomu nutno zavčas bojovosti. Politické a politické strany, chtějí-li se domoci vlády, musejí se odhodlati aspoň k té námaze, že sami vloží nohu do třmene, aby se vyhoupli do sedla. Čekati však, že je někdo zdvihne a posadí do sedla jako dítě na houpacího koníka, je i za našich dětinských politických poměrů příliš naivní.

Ministr dr. Benek přijede co nejdříve do Prahy, aby znovu vyjednával s poslanci českými o upuštění od obstrukce.

Jihoslovanské kruhy v Rakousku posuzují události v Srbsku a posmívají se politice Goluchowského, která činem krále Alexandra vzala za své. Ze všeho jest zřejmo, že Srbsko vyvleklo se zcela ze sféry trojspolkové politiky a že hr. Goluchowski sklídil tímto morální a zcela zasloužený výprask, poněvadž chybným jednáním, jež zaujal vůči tyranovi Milánu a tajnými intrikami popudil na sebe ruskou diplomacii a krále Alexandra. Modlitba za cara v katedrale, událost, že Francie poslala k snátku zvláštního vyslance a že král Alexandr při hostině zvláštní připitky na cara a presidenta francouzské republiky proslovil a pak teprve sumárně na ostatní suverény si vzpomenu a dále, že vyznamenal vyslance Ruska z Francie, vše to podává zřejmý důkaz, že hr. Goluchowski svou židovskou politikou zájmy Rakouska poškodil.

Hnutí bosenských mohamedánů, směřující proti bosenské správě a domáhající se v první řadě samosprávy, vstoupilo do nového stadia tím, že zvoleno bylo stálé komitě, jehož členové střídavě zdržovali se budou v Budapešti, aby bez zbraňování bosenskou vládou, mohlo pro věc pracovati.

Srbsko je prý již úplně přijato na milost ruským dvorem. Aspoň se ohlašuje že bude v Bělehradě jmenován zase ruský vyslanec. Od roztržky Milanovy s Ruskem řídil ruské vyslanectví v Bělehradě pouhý zmocněnec. Král Alexandr nazval 8. pěší pluk, který dosud jméno královny Natalie nosí, jménem své paní. Dále veškeré vyšší dívčí školy v Bělehradě, kteréž královna Natalie založila a jejíž jméno dosud mají, budou se nazývati „Draginova“ a pod protektorátem královny státi budou.

Strach „neohroženého“ císaře Viléma před anarchisty dokazuje opět tento případ: Dne 13. t. m. přítomen byl císař vojenské parádě, kde ustavičně obklopen byl silným vojenským oddílem. — Prostranství, kde se paráda konala bylo na vzdálenost 600 metrů před obecenstvem uzavřeno, ačkoliv jindy tato vzdálenost obnášela jen 50 metrů.

Volby do anglického parlamentu budou se odbyvati mezi 10. a 15. říjnem. Do té doby má Anglie v Jižní Africe zvítěziti.

Pohřbů krále Humberta zúčastnili se zástupcové všech evropských dvorů. Náš dvůr zastupoval arcivévoda Rainer. Nad hrobem mluvil ministerský předseda. Královna — vdova odešla do Benátek. Duševní její stav jest porušen. — V Římě stala se srážka vlaků. Při zachraňovacích pracích vyznamenal se zvláště nový král Viktor Emanuel III.

V sobotu dne 11. srpna složil král Viktor Emanuel před parlamentem přísahu na ústavu, než předčítal trůnní řeč, v níž nejzajímavější jsou tato místa: „Vedle míru za hranicemi potřebujeme také míru uvnitř, svornosti všech, kdož jsou dobré vůle, aby se hospodářské síly Italie mohly rozvíjeti. Národ musí se vychovávat pro kulturu vlasti a počestnosti. — Všecky síly musí se rozvíjeti, abychom zachovali nezkrácený veliký vymoženosti jednoty a svobody. Nikdy se nebude králi nedostávat nezkalené důvěry k liberálním organisacím, silné iniciativy a energie, kdykoli bude s plnou silou obhajovati slávu a instituce říše. Vychován v lásce k náboženství, volám Boha za svědka, že budu míti nyní a vždycky na paměti velikost a zdar vlasti.“ O trojspolku se ani slovem nezmiňoval.

Neuvěřitelné spiknutí anarchistické nedává spáti pokojné vůdčím kruhům. Tak v Neapoli zdržují se dva sbratři anarchisté Petrovič a Živkovič s rakouskými pasy a chtěli prý učiniti útok na knížete Černohorského.

První katolík u dvora anglického. Sir Francis Plumkett, dosud u diplomatického sboru v Bruselu, nastoupí na místo Horace Rumbolda, který půjde do výslužby. Plumkett jest Irčan a asi prvním katolíkem, který od doby reformace zastupuje Anglii u cizího dvora.

Z bojiště jihoafrického. Boerové došli opět Middelburgu. Angličané stratili při tom 500 mrtvých a mnoho raněných. Heilbronu, Devillersdorp a Frankfort byly znovu Boery obsazeny. President Krüger dementuje zprávu, že se míní vzdáti. Oznamuje se dále celá řada úspěchů Boerů v Oranžském státě. Také gen. Car-

ington po marném boji, by obsadil Elands River ucvlnul, ztrativ 15 mrtvých a 6 raněných. Ztráty Angličanů obnášejí již 36.559 mrtvých a raněných. Každého týdne padnou dva tisíce. Do Anglie zavezeno bylo již jako invalidů 1105 důstojníků a 25.049 mužů. Anglii stojí tato válka již 720 mil. zl. Původní rozpočet byl na 120 mil.

Válka v Číně Poměry v Číně nejsou změněny. Mezi tím, co oficiální válka vypovězena dosud nebyla a mír vlastně trvá, posílají se stále tisíce vojska do země copatého národa. Tak v Mandžursku stojí 60.000 mužů ruských, by chránili zájmy ruské; u Tientsinu soustřeďuje se veškeré spojenecké vojsko, ano táhla část jeho již k Pekingu. Osm spojenců vypraveno jest proti jednomu! V poslední době jmenován nejvyšším generálem hr. Waldersee. Týž odpluje 21. srpna z Janova a přibude 22. září do Sanghaje. Tímto rozluštěna jest zápletká otázky velitelské a celá akce válečná nabývá jiné tvárnosti.

Proti gen. Walderseeovi státi bude čínský Bismarck Li-Hung-Čang ve svém politickém posláním. Nyní ovšem akce evropských mocí bude v novém stadiu a snad i povede se rychlejším tempem. V Mandžursku bojuje se silně. Tak narazil ruský generál Rennenkampf s oddílem své jízdy a dělostřelectva za Ajgunem na 3000 čínských vojáků se 400 jezdci a 12 děly. Bojovalo se většinou bez koní, poněvadž tamní půda byla velmi nesjízdná. Rusům přišla posila a Číňané po těžkých ztrátách ustoupili. Časopis „Journal and Advertiser“ oznamuje z Hongkongu: Kolem Siantanu jsou stále nepokoje a drancování. Místokrál si dom u konsulů nevšiml. Misie v Jungču byly sbořeny a domorodí křesťané kamenováni. Dva misijníři zaslali americkému konsulu v Hongkongu tento telegram: Byly zapáleny tři další kaple a vydrancovány misijnářské domy. Jáme ohroženi. Tootaje jakoby se to netýkalo! Zachraňte nás! Povstání se velice zmáhá. Číňané, počtem 20.000 mužů táhnou od jihu Tientsinu, Taku a Tongku. Budou tím tedy evropská vojska ze zadu nebezpečně ohrožena. Rusko povolává ustavičně posily ze Sibíře do boje.

Drobné zprávy.

V starém ústavě učitelském v Hradci Králové sejdou se dne 30. t. m. učitelé, kteří zde před 20 lety vystudovali. Přihlásila se jich valná většina.

Za příčinou 70letých narozenin J. Vel. zůstane kancelář záložního a úvěrního ústavu v Hradci Králové dne 18. t. m. zavřenou.

V Anenských slatinných lázních v Bělehradě v Čechách, obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinných až do 8. srpna (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 737.

Osobní. Dp. c. a k. vojenský kaplan Richard Černý vyznamenan byl nejddstojnějším ordinariatem králové-hradeckým právem nositi farní synodalie. Gratulujeme.

Na počest 25letého jubilea práce pana Jana Sluky, faktora bisk. knihtiskárny a jednosa kat. tovaryšů zábravň večírek v neděli dne 19. t. měs. ve d-oraně Adalbertina. Začátek o půl osmé. Účinkuje pěvecký a hudební kroužek jednoty, za laskavého spoluúčinkování dam.

Utonul. Žák V. tříty gymnasia Vladislav Netuka, syn váženého truhláře p. Josefa Netuky na Slezském Předměstí koupal se 10. t. m. v Orlici „u mlýna“, neznaje plavat dostal se do hlubiny a než mu přispěno na pomoc, utonul.

Spadl s věže. Z Vys. Veselí se nám oznamuje: V úterý dne 14. t. m., právě kdy odbyval se výroční trh, stalo se zde politování hodné neštěstí. Kolem 4. hodině odpoledne rozlétila se bleskurychle městeczká zpráva, že s hlavní věže zdejšího kostela spadl pokrývač, který měl dáti dolů kříž, na vrchole bane upevněný, aby mohl býti pozlacen. Když měl již kříž oddělaný, aby jej spustil po kládce dolů, ztratil pojeďnou rovnováhu; ochranný pás, kterým byl připevněn se přetrhl a nešťastník křičel se s hrozným výřem; padl nejprve na střechu kostela a odtud na zem, kdež zůstal bez vědomí ležeti. V brzké sešel se k místu neštěstí velký zástup lidí, který zde byl přítomen z okolí na trhu. Jest to Rudolf Kunst, 27 roků starý, mistr pokrývačský ze Smidar; jest teprve rok ženatý a otcem jednoho dítěte. První pomoc lékařskou poskytl mu obvodní lékař pan dr. J. Malický; když mu byl zdejší kaplan Fr. Knapp udělil svátost posledního pomazání, odvezen byl ve stavu beznadějném do všeobecné nemocnice v Novém Bydžově.

Veliký požár. — Hradiště Choustňkovo u Dvora Králové n. L. bylo dne 10. t. m. o půl 2 hod. odp. postiženo velikým požárem. Neznámým způsobem (nejspíše neopatrností) povstal v malém domku oheň, který se v krátké chvíli úšasně rozšířil. Vzdor velikému úsilí nebylo možno požár obmeziti, poněvadž vanul silný vítr. Ačkoli pracovalo přes 20 stříkaček, lehlo 24 čísel popelem. Některé dřevěné domky jsou tak zničeny, že s nich bylo jen trochu popele a kamení. Zdrucující jest pohled na seřící sbořeniny. Škoda jest velká as 30—40 tisíc zlat., poněvadž většinou všechno shořelo z mnohého stavení nebylo vyneseno pranic, ježto obyvatelé byli na poli neb v lese. Píse žito a částečně i ječmen z letošní sklísne vše ohněm zničeno. Neštěstí toto jest tím větší, poněvadž jsou

jím především chudí postiženi, kteří jsou nyní bez přístřeší; proto se konají pro ně na všech stranách sbírky. Kdo může, přispěj též nějakým milodarem, ulev bídě bližního v nouzi a bídě postaveného, pamětliv jsa, že na úroky Pánu Bohu dává, kdo se nad chudým smilovává! — Kdo rychle dá, dvakrát dá! Podporu pro pohorělé možno zaslati administraci tohoto listu, anebo přímo purkmistrovskému úřadu v Hradišti Choustňkově u Dvora Králové n. L.

Uvařil se v pivě. Počátkem t. m. událo se v pivovaru v Rycmburku velké neštěstí. Zaměstnaný v pivovaru dělník Václ. Beneš, otec několika dětí, chtěl vyspat do kotle s vařícím se pivem chmel. V tom smekl se, putna s chmelem jej převážila a on spadl do vařícího piva. Opafil se hrozně téměř celý. Zkusil mnoho bolestí, nálek jeho bylo slyšet daleko. Trápil se od večera do 5 hodin ráno druhého dne, kdy teprve zemřel. Celá várka piva, 40 hl., vypuštěna do stoky.

Smrt pod kopyty koní. Bednářský učeb, 15letý J. Kréma ze Vys. Mýte, jemůž se ze všech řemesel nejlépe zamlouvalo uličnictví, doznal tohoto osudnosti. Dne 6. t. m. jel se svým soudruhům s ručním vozíkem, na nějž pak usednuvše, jej na svahu silnice na Choceň. předměstí od brány dolů do největšího trysku pustili. Proti nim přijížděl právě povoz s nákladem cihel, na nějž musili narazit. Kréma vida to, skočil s vozíku přímo pod koně, kteří ho i s nákladem cihel přejeli a na místě usmrtili.

Smrt cyklisty. Rodinný notář p. Rugra v Kutné Hoře, stihlo kruté neštěstí. Jediný jeho nadějný syn p. Jindřich Rugr podnikl v neděli s několika přáteli výlet na kolech do Čáslavi. Při návratu narazil nešťastný mladý muž na úplně rovině na kamínek, o nějž se mu kolo zvrtilo a on padnuv přes řídítka, narazil hlavou na silnici. Zůstal v bezvědomí ležet. Po delší době byl kočárem tudy právě jedoucího rolníka p. Čejky ze Sv. Jakuba do čáslavské nemocnice odvezen, kde nenabýv více vědomí, v pondělí odpoledne skončil.

Oheň v Kornicích. O půl noci, na sv. Vavřince vyhořel v Kornicích u Litomyšle starý statek, mládenec Kabrhelů! Ačkoliv byl v okolních dědinách ano i v Litomyšli poplach, sešlo se přec basičů jen málo a statek, který stál osamotě vyhořel do základů. Po zlomyslném žháři se pátrá.

Špitálník se oběsíl. Před několika dny nalezen byl v měst. špitálu v Chrudimi oběšený 72letý špitálník Josef Staněk, soustružník. Příčinu sebevraždy starocha nebylo lze zjistiti.

Anarchista zatčen. Veliké vzrušení vzniklo těchto dnů v Jičíně, když tam přiveden byl v Jilemnici zatčený anarchista, Ital, který schvaloval královraždu v Monze. Při svém zatčení ušel tento muž, že zove se Fontellia, že je anarchistou. Později údajně své změnil a řekl, že se jmenuje Barelli. S Brescem se nezná. Zatčený, jenž mluví italsky a lámaně česky, byl četnictvem dopraven k soudu do Jičína.

O anarchismu píše správně v posledním čísle „Jičínský obzor“. Případně charakterisuje vznik a vývoj anarchismu a mezi jiným tam stojí: Páší zločiny lidé opravdu vzdělání? — Ne! Zločinec jest obyčejné individuum zanedbané, nevzdělané, na něm společnost lidská nejvíce zblběla a jejíž hřích pak se nevědomky připadne i na nevinných matí. Dejte lidu vzdělání a uberete zločinu půdy. K tomu dodáváme: „Kde se zavrhlav svatá víra, kde se neuznává Bůh jako největší autorita na nebi i na zemi, tam již dávno anarchie zasadila své kořeny. Vraťte lidu svatou víru, vraťte ji do škol, úřadů, vraťte ji sboru zákonodárných a pak se nepotřebujete obávatí královražd, anarchismus bude potlačen.“

Tiskovaná pravidla pro anarchisty u zatčených španělských anarchistů Debouchesa (rodem Francouze) a Ferreiry v dubnu r. 1892 nalezená, obsahují těchto 10 článků: 1. Anarchističtí soudruzi nesmějí sobě svého života nijak vážiti. 2. Anarchista nezná jiné vlastní než sociální revoluce a žádného jiného nepřítelů než kapital a majetné třídy obyvatelstva. 3. Anarchisté neuznávají žádných jiných soudů kromě soudu čestného, jenž zvolen je z jejich středu, a z jehož výroku není žádného odvolání. 4. Anarchisté jsou mezi sebou nedotknutelní. Každý musí býti vždy pohotově obětovati život svůj na ochranu svých soudruhů. 5. První povinností anarchisty jest sociální revoluce. Anarchisté odmítají každou revoluci, jež nečelí proti kapitalu. 6. Není žádné omluvy pro anarchistu, když losem byla mu přidělena nějaká služba; jedině nemoc může býti omluvou. 7. Bez svolení shromážděných soudruhů nesmí anarchista zastávati nějakého veřejného úřadu. 8. Všichni anarchisté musí se navzájem znáti, nesmí míti žádného tajemství mezi sebou; avšak dbáti jest jim, aby vyzvěděli tajemství jiných sdružení. 9. Nejdůležitější službou anarchisty jest udávání takových soudruhů, kteří a úřady styky udržují. 10. Anarchisté prohlašují se pro revoluci se všemi jejími následky a věnují této věci svou inteligenci, energii a vytrvalost.

Vrah krále Humberta před porotou. Z Říma oznamují: Jest rozhodnuto, že anarchista Bressi postaven bude před porotu v Miláně. Trest, který Bressiho očekává, jest z nejhroznějších, jaké jen mohou existovati. Die stávajících zákonů bude totiž bezpochyby odsouzen k doživotnímu vězení, zosťněnému desítiletou samovazbou. Odsouzenec, kterému takový trest byl uložen, zavřen jest do polosvětlé podzemní kobky, která jest sotva 1 metr široká a 2 metry dlouhá. Několik decimetrů široké lůžko. Odsouzenec obdrží jen chléb a vodu a jest stále zavřen. Malým okénkem může býti bez ustání pozorován. Nechová-li se klidně, jest oblečen do svérací kazajky, neb obdrží železa či tak zv. svérací lůžko. Svéracím lůžkem jest

rakvi podobná bedna, do které odsouzenec jest připevněn. Teprv po šesti měsících, choval-li se odsouzenec dobře, dán jest do tak zvané cely pro samovazbu, která jest poněkud více osvětlena. Ohléb a voda zůstanou však stále jedinou potravou pro zločince. Dosud žádný z trestanců, kteří za spáchané zločiny byli takto mučeni, nepřešl tento trest; každý buď zemřel neb sešlehl. —

Z Čáslavi. (Děcko pod koly vozu.) Václav Tománek zaměstnaný v pivovaru v Ověčrech, jel těchto dnů s dvojspeřným vozem, na němž naloženy byly sudy s pivem, do nedaleké obce Sv. Jakuba. Když přijel do obce, tu z nenadání vběhl mu do cesty asi dvoutletý synáček dělníka, Karol Volf a nežli mohl čeledín povoz zastavit, přejelo přední kolo přes prsa děcka, tak že ubohé dítě okamžitě bylo mrtvo.

Pytlák polapen byl těchto dnů u Náchoda. Jmenuje se Josef Špicar a pochází z M. Poříčí. Dodán byl krajskému soudu v Hradci Králové.

Svatoštěpánská pouť v Čermilově konala se vždy dne 3. srpna. Všemocní páni radní přeložili to letos na „pout husitkou“, totiž na neděli po 6. červenci. V den 3. srpna nasměla hrát hudba a kolovrátkáři byli z obce vypuzeni. Nechtě po soudí každý sám, když jest v obci 1500 katolíků, asi 700 protestantů, má-li tato většina upřímně smýšlejících katolíků řídit se choutkami hrstky jinověrců, má-li poslouchati libovůli tří pánů, z nichž mimo to dva hlásí se k náboženství katolickému. Pěkně to zajisté náboženské přesvědčení a ať v paměť vpišou si občané k přístupu volbám, aby polibili ten bič, jenž je nyní zmrazí tím způsobem, aby pány ty opět za své vůdce zvolili. Není též správné, aby dlouholetý pan starosta zdejším ve svém úřadě, při vykonávání zamýšlené snad spravedlnosti a rovnoprávnosti byl omezen, aby alespoň se kořil několika pádným vládnoucím penězi, aby byl vykonavatelem jejich chvílkových rozmarů, na úkor ostatních občanů. Marná byla snaha vdp. faráře Seidla, aby věc k dobrému obrátil. Ale ať honosí se ti páni vlastenectvím, ošvetou nebo čimkoli podobným, považují-li pouť za jarmark, za schůzi přátel k jídlu, pití, hodování a tančení, nechť vezmou k vědomí, že pouť je slavnost církevní, v níž připomíná se památka patrona chrámu Páně a ta se měnit nedá!

Nejnovější správy má bez odporu „Čas“. Tak na př. před 3 měsíci přinesla třebešská „Stráž“ správu o „českých“ zápalkách Josefa Slavíka v Nekoři, které jsou vlastně výrobkem německým. Řada krajských listů tuto lokálku otiskla a konečně — po 3 měsících vzpoměl si na to také „Čas“. Inu ovšem, „Čas“ má na všechno čas.

Časová vzpomínka. Byl to sám největší státník německého národa, kníže Bismark, který ještě ku sklonku svého života varoval ve Vídni před bojem s Čechy, s nimiž prý nelze jen tak snadno býti hotov. S největší energií zastával se náhledu, že spolek Německa s Rakouskem musí býti spolkem se „všemi rakouskými národy“. Kdybychom si některé znepřátelili, máme novou sedmiletou vojnu, ale bez „Velikého Frice“, tak soudil Bismark, modla to rakouských Němců. Jak diametrálně se liší tento úsudek od mínění různých politiků, kteří dnes stojí v čele levice a kteří se snaží přelízt německo-centralistický cop přivést k nové slávě a ozdobiť jí hlavu říše, jejíž národové jsou dnes skrz na skrz prodchnuti živou ideou národnosti. Nic nemůže tak poškoditi prospěch Němců, jako jejich tvrdohlavé lpění na zbytkách které pozůstaly nám z dob absolutismu. Ku zbytkům těm náleží i „německá dorozumivací řeč“. Že němčina přirozeným vývojem poměrů stala se a dosud jest dorozumivacím jazykem mezi jednotlivými národnostmi, že jest jakýmsi rakouským volapükem, nedá se popříti. Jest to jakýsi dávný zvyk, který sám o sobě jest nám lhostejným. Ale snaží-li se Němci, aby tento pouhý dobrovolný zvyk vtělen byl do zákonných forem, aby němčina jakožto dorozumivací jazyk byla národům vnucena, pak docílí se pravého opaku. Neboť nedá si líbiti ani jednotlivci, ani celý národ, aby z jeho dobré vůle byl dělán „mus“. —

Odkaz prof. dra. Michla. Šlechtný a oblíbený tento lékař český v poslední své vůli, v níž zřejmě jest ta celá zbožná a humaní jeho duše, učinil celou řadu různých odkazů. Tak odkázal 15.000 zl. na nový kostel v Korouhvi, svému to rodišti, kde také v Pánu zesnul, dále 50.000 zl. na českou dětskou nemocnici; a chorobinci v Praze, jejíž byl říditelem, 25.000 zl. na zřízení chudobince v Korouhvi, několik tisíc zlatých na velechrám sv. Víta; různými odkazy obmyslil i různou výrobu, ústav slepců, Vincentinum, ústav hluchoněmých, chirurgické oddělení v klášteře Alžbětinek, založil i několik nadací v obnosu asi 16.000 zl. a nepamětl na své příbuzné. Vděčná buďž mu paměť!

Jmenování. Zástupce ředitele měšťanské školy v Polné pan Engelbert Rufer byl jmenován hlavním učitelem na ústavě pro vzdělání učitelů v Poličce. Učitel na měšťanské škole v Chrudimi pan Jan Zahradník byl jmenován hlavním učitelem na ústavě ku vzdělání učitelů v Soběslavi.

Památka stých marenen národního buditele Jos. Krasoslava Chmelenského slavila se v Čechách dne 7. srpna t. r. Chmelenský jako jiných zletěl vydal u králohradeckého Pospíšila první svou knihu „Básně smíšené“, která došla vřelého ocenění. On byl také původcem národní písně: „Nad Berounkou pod Tetínem“. — Chmelenský byl něžným a náležitým básníkem, pro které vzácné vlastnosti nazval jej Čelakovský „pěvcem panenským“.

V Svatojosefské jednotě v Proseči přednášel v neděli dne 13. t. m. p. Alois Vobejda Prosečský, redaktor „Obnovy“ o otázkách národohospodářské. Vysvětlil vznik a účinky liberalismu, podal ukázky z činnosti sociální demokracie a odůvodnil, proč nastaly smutky, sociální bída, mravní úpadek v naší společnosti. Dále mluvil o významu katolických

spolků a katolického tisku, o významu voleb, o hesle „vůl k světu“, o volbě v povolání, o výchově mládeže, o různých hospodářských poměrech, o záložnách Raiffeisenkách a konečně o pravé lásce k vlasti. Návštěva byla neobyčejně četná.

Velikou poutí na oslavu Spasitele hodlá uspořádati Leděš s okolím ve dnech 4. 5. a 6. září t. r. na Svatou Horu u Přibrami. 4. září ráno vyjede zvláštní poutní vlak z Lestiny, po příchodu se Světlé, přes Prahu do Přibrami. 5. září setrvají účastníci na Sv. Hoře, a dne 6. září ráno toutéž cestou přes Prahu navrátí se zpět. Těm, kdož by se připojiti chtěli, podá bližší správy ochotně děkanství úřad v Leděš.

Nová socha sv. Vavřince posvěcena byla dne 13. t. m. v Zbraslavicích. Socha ta pořízena byla sbírkami a občanská záložna přispěla značným darem.

Koupě velkostatků. Královské věnné město Polička koupilo od posavadního majitele pana Otakara Pittra velkostatek Mor. Radiměř a Limberk vy výměře 936 jiter za kupní cenu 65.000 z. Mor. Radiměř i Limberk položeny jsou v kraji německém, Radiměř na Moravě (300 jiter) a Limberk (36 jiter) v Čechách. Tento německý kraj na pozemí česko-moravském chtěly mermomocí na sebe strhnout německé Svitavy, což se jim však nezdařilo.

Nedostatek dělníků na poli. Píše se nám: Smutné žně! Skoro každý den pří a vykořti-li to milé sluníčko, není dělník „k dostání“. — Na ulici hejna těch pracovitých lenochů pomalu se klátí, putyky osývají se radostným hlukem a spěvem těch pilných „dělníků“, — ta nadějná mládež zastavuje po městě a v poli a žebře se zařatými zuby o krejčáček, — by jej, dostane-li, brzy promlsala. A na poli jak smutno! Pán Bůh brozí, avšak jen málo je vidět na poli těch pilných. Nechtě k pilné práci jeví se na všech stranách. A ta fajčíčka, co ta jím práce dá! Lehčí je, podepřít si hlavu, dýmku do úst — a se bavit. A sluncečko mile hřeje, — i ty myšky běhají a pracují. — A když večer zaburácí hrom spěchají honem ti pilní, aby furku naložili a odvezli, která ještě na cestě smokne! — A plní potu a s tou milou fajčíčkou spěchají schladit žízní: „To jsme se dnes nadřeli!“ Však ono nějak bude! Řídké jsou jen klasy a plny plevy a trávy, a málo těch pilně pracujících. — A pak naříkáme na zlé časy a nedostatek zaměstnání. . .

Drahota uhlí. Milionářští uhlobaroni, stojící v popředí naší liberální společnosti jsou nenasytí ve svém vyřídňství a nemyslí ustati ve zvyšování cen uhelných. Ubohý lid bude se asi budoucí zimu tráti nedostatkem tepla a nebude si moci ani kávy uvařiti. Zdražování uhlí děje se uměle. Uhlí je dosti a výroba normální. Zdražování chtějí moderní loupežní rytíři střední třídy v pravém slova smyslu jak upří vyssáti a chudší i podváděti, což právě v době atentátů není vhodné. Pamatuje se, že se odehrály hloučné výjevy následkem zdražení uhlí ve Vídni, Krakově, Varšavě a jinde. Vláda nehodlá proti liberálním upírům vystoupiti, nebo co by řekla „svoboda obchodu“. Tak aspoň pověděla ústy předsedy a ministra železnic ku zastupcům svazu průmyslníků našeho soustátí, kteří vládu žádali o pomoc ve prospěch našeho průmyslu. Nemůže prý pranic učiniti, neb sama byla nucena za hodné zvýšené ceny koupiti uhlí pro státní dráhy. Uhlíným baronům porostou hřebínky. —

Pražská obchodní komora svolává obchodníky uhlím, aby se organizovali proti majitelům uhelných dolů. Doporučuje koupiti laciného uhlí v cizině a zavedla již jednání v tom směru. Bude obchodníkům nápomocna. Konečně zamýšlí provéstí koupě některých dolů uhelných a žádá, aby se koupěchtiví dolé, obchodníci s uhlím u ní přihlásili a společnost utvořili, zároveň však aby také majitelé dolů, kteří by doly chtěli prodati, podali oferty. To by bylo něco.

Zbloudilý poštovní holub. Před několika dny spatřil hlásný na věžové bráně v Jičíně sedět znaveného holuba a spozoroval, že má na noze nějaké kroužky. To přimělo jej k tomu, že jej chytil a odevzdal známému pěstiteli poštovních holubů panu Václavu Fialovi, šikovateli u zeměké obrany. Při bližší prohlídce bylo zřejmé, že má holub na čtvrtém brku levého křídla fialovým razítkem vytištěný nápis „Frankfurter Brieftauben-Klub“. Moric Richter, a na třetím brku téhož křídla, vyražené číslo H. 141. Na pravé noze měl kroužek ze slabého bílého aluminového plechu a na něm vyraženo „M. Richter, Frankfurt a. M.“ a na levé noze rovněž takový kroužek a na něm „0.31, K. 1392.“ a mimoto to ještě gumový kroužek a na něm číslo „P. 547“. Holub jest barvy popelavé a nalézá se u p. Fialy v opatrování.

Ani smrt nás nerozloučí, tak povídala si šleťák sl. E. v Berlíně, když z trudnomyslnosti chtěla sebevraždou akončití svůj planý život; proto uvázala si svého miláčka — piska — na záda a skočila do řeky. Kdyby si tak byla oblíbila nějakého sirotečka a na něj přenesla svou lásku, zajiště že ve věčné jeho lásce a ve vědomí dobrého skutku nebyla by si soufala.

Nový výměr na vraždění lidí! Doležalecký kapitán Koslov (Rus) sestrojil dělo jež na vzdálenost 11.5 km. prorazí 6 palců tlusté kovové brnění. Zkoušky prý se zdařily. Zas něco užitečného pro lid!

Hmotné poměry učitelstva. Pod tímto názvem vydal učitelský spolek okresu prostějovského svým nákladem spisek, v němž statistickými daty a srovnávacími tabulkami o poměrech učitelských ukázáno jest, jak nedostatečné jsou platy učitelstva moravského a dokázáno jest oprávněnost požadavků učitelských, aby učitelé v příjmech postaveni byli na roven státním úředníkům čtyř posledních tříd hodnostních. A co mají pak říkati učitelé v Čechách? — Ti nemají dosud ani tak upravený plat jako učitel-

stvo moravské! Na Moravě byl přece učiněn krok k lepšímu, ale v Čechách jest to dosud jak bývalo. Každý soudní sluha má lepší plat nežli učitel v Čechách, jehož práce přec má tak velikou důležitost a zodpovědnost! Není tomu dávno, co jeden zasloužilý svědomitý učitel byl ustanoven za prozatímního řídícího učitele v jedné vesnici. Přes 20 let pracoval v městečku, kde pro svoji rysovu, přímou povahu a důtu k svaté církvi byl od mnohých „velkomožných“ pánů pronásledován. Vádro tomu, že měl četnou rodinu, neuznali přec rozhodující kruhy za vhodné, aby došel lepšího místa; — a když konečně po mnohých překážkách toho docílil, vykřiklo se dosti závistníků, kteří mu chtěli vyvrátit to, co si trpkou, úmornou prací plnou měrou zasloužil. Takový jest asi obrázek „učitelského ráje“ v Čechách. — Jest to smutné, že učitelstvo české nemá ani jediného upřímného zastance na říšské radě, který by účinně dovedl v tyto zblázněné poměry zasáhnouti.

Kam s dětmi? Pod tímto záhlavím uveřejnili některé denní listy správu, aby se škole odrostlým dětem ponechala úplná libovůle v volbě povolání. Zprávu tuto otiskl i zdejší „Ratibor“. My však radíme trochu jinak. Jest aťciv pravda, že k čemu má kdo chuť, může také a chutí práce své vykonávat ale povázíme-li, že škole odrostlá mládež nemůže mít dosud tolik rozumu a nezna sociální otázky, že tudíž volba v povolání, když dítě samo rozhoduje jest mnohdy nešťastnou. Teprve, když to dítě vidí černé stíny povolání, které si samo zvolilo, počíná chápat, že by bylo snad lépe, kdyby bylo jinou dráhu volilo. Než-li to více možné, tu stává se, že pocituje k povolání svému zjevnou nechuť, což má často za následek existenční boj a hmotný i mravní úpadek. — A tu právě v této důležité době dobře jest upozorniti na naše školy obchodní, které jsou ponejvíce navštěvovány židy. — Židé dobře vědí, že v obchodu leží budoucnost, že praktickým obchodem lze mnoho získati, — ale my na tuto ovědčenou pravdu zapomínáme. Žid nevydává zajisté ani krejcaru nadarmo, a když posílá svého syna do školy obchodní, dobře ví, že to kdysi ponese hojný užitek. Židé docílili svého bohatství a s tím i moci a blahobytu jenom praktickým obchodováním — my však jsme zůstali v mnohém pozadu. V městech i na venkově potlouká se mnoho neschopných studentů, kteří konečně přijímají místa špatně placených písařů, co zatím židé na základě obchodního vzdělání budují kapitál a krátké rychle ku předu. V budapeštské obchodní akademii jest 80% všeho žactva židů. — Když všude vidíme sociální tíseň, zjevný úpadek, nebylo by snad dobře, když bychme mládež, naznačiti v kterém povolání jest budoucnost, abychom si škol obchodních více všimli??

Na slzdu ve Vídni o bratrských pokladnách řekl Adler, žid, J. Mudrovi: „Já jsem starý makléř, který obíhá, aby dělal kšeft.“ K tomu poznaméme netřeba.

Spořitelny v Rakousku Koncem roku 1898 bylo v celém Rakousku 531 spořitelen, od roku 1893 povstalo 71 nových a 37 v Čechách, 13 v Haliči, 3 na Moravě. Pohyb kapitálu byl následující v posledních 5 letech:

R. 1894 vloženo zl.	388,304,063,	vybráno zl.	375,292,910
„ 1895 „	408,146,045,	„	400,261,852
„ 1896 „	418,428,323,	„	416,455,643
„ 1897 „	436,944,086,	„	442,239,913
„ 1898 „	459,488,580,	„	481,825,616

Jak známo, snížily spořitelny následkem broma-díci se vkladů r. 1895 a 1896 míru úrokovou na 3 půl až na 3 proc. Následkem toho vybírali vkladatelé vklady a hleděli kapitál sužítkovati jinde. R. 1898 vybráno bylo o 22 milionů zl. více než vloženo. Nyní se ovšem list obrátil, nouze o peníze všude je velká a záložny zvýšily míru úrokovou. Koncem roku 1898 bylo ve všech spořitelních v Rakousku uloženo vkladů v obnosu 1.759,449.622 zl. Mohutná to zajiště suma, která svědčí o velkém hospodářském rozvoji obyvatelstva. Co tu práce a mnohdy krvavých mozolů nahromaděno!

Sociální demokracie jest židovskou pojišťovnou. Tuto zkušenost opět potvrzuje zemřelý generál červené armády Liebknecht. Ve svých vzpomínkách z mládí napsal Liebknecht, že jest židům zavázán vděčností, kterou ukazuje tím, kde může, že vystupuje proti antisemitismu, tomu největšímu „pádoušství“ nynější doby. Jak známo, byl Liebknecht žákem žida Karla Marxa. O svém roduém městě Giesenu píše Liebknecht, že tamější židé mají v městě nadvládu. Z toho se velmi raduje. Konečně přiznává Liebknecht židu Disraelimu, který pravil, že dvě plemena jsou povolána ku světovládě, plemeno židovské a plemeno anglické. Tyto ukázky stačí, abychom opět viděli, kam pracuje sociální demokracie, aby nadělala z křesťanských dělníků řady židovských otroků. S tou světovládou Angličanů to jde nějak s kopce od té doby, kdy anglický kůň klopytá v jižní Africe. Co po válce jihoafrické následovati bude pro Anglii, to ovšem nevíme, ale dobrého bude málo. Tím by jedno plemeno bylo odděleno a na to druhé krvavě dojde snad také jednou. Vždyť stromy nerostou do nebe.

Ručení hostinských. Nejvyšší soudní dvůr rozhodl, že ručí hostinský i tehdy za věci hostůvy, byť mu (neb služebnictvu) nebyly k uchování odevzdány, ješto hostinský ručí za vše, co pod střechou jeho se s hostmi nalézá.

Tarify c. k. stát. drah mají býti na podzim zvýšeny (!). Stát získal řadu drah v nejhorkším stavu, jiné koupil příliš drah, nejvýnosnější trati ponechal v rukou soukromých společností (severní Ferd., státní at.). Správa jich stojí stát daleko více, než soukromé společnosti. Odtud přichází, že poplatníci musí dopláceti na deficity c. k. státních drah. Na př. loni vynesly čistého zisku toliko 2.5 proc., takže dopravní přebytek jich obnášel pouze 30.4 mil. zl. suma však potřebná k zručení a amortizaci železničních drah byla 56 1/2 mil. zl., takže poplatníci musili za jediný rok na železnice dopláceti 25.93 mil. zl. 33 1/2 %

celé pozemkové daně. Na tyto schodky připlácet nejvíce poplatníci Čech a Moravy, kde je mnoho soukromých drah a tarifů vyšších, než mají železnice státní. Byl svyšen již tarif petrolejový, nyní nastane zvýšení cukerního a uhelného při vývozu. O smírnění deficitu mělo by se počítati též postátním některých výnosných tratí (státní, severní a severozápadní dráhy).

Pohřeb kaplana. Z Vamberka se nám píše: Dne 12. t. m. zesnul zde po trapné nemoci vp. P. Karel Slonek, jenž po 10 roků působil zde jako kaplan, z počátku i jako katecheta. Až se jemu za života za všechnu horlivost málo ocenění a více ústrků dostávalo, přece po léta neviděli jsme, aby tolik lidí najednou upřímně plakalo při pohřbu jako tentokrát. Úchvatná řeč spolužáka jeho vlp. P. Kubánka z Rychnova osvětila jasně ten jeho život plný námahy a útrap i tu odměnu za to. Nelekal se nepřítzňe lidu, kterým to plány jejich křžilo, mužným způsobem vedl svůj lid zpět k víře otcův, od které jej mělci namnoze mluvkové odvrátili se snažili, přímo vytýkal mocným chyby, zastával se chudého. Byl zkrátka mužem a knězem. Pohřbu účastnilo se mimo značného počtu kněžstva s důst. p. vikářem Kleprlíkem v čele, obecní zastupitelstvo města Vamberka i deputace obcí přifařených, Občanská a Řemeslnická Beseda, spolek dobrovolných hasičů ve Vamberku, zpěv. sp. Zdobničan, Spolek katol. mužů a jiných, zástupcové škol, oba místní lékaři, pp. Ant. a Lud. Bednářové továrníci a zejména množství vážených rolníků a měšťanů, jako pp. Dvořáček Fr., Uhlíř, Václ. Pánek A., Frydrych hostinský, p. Dostál kupec a m. j. Na statky chudé, ale na lásku hodných lidí bohat, odešel v lepší kraje. R. i. p.

Z Grunty a Kutné Hory. V neděli dne 12. srpna byla naše osada prastarého původu, v níž již před r. 1348. připomíná se fara, jež od r. 1762. byla filiálkou ku Kaňku, a která za dřívějších dob Vallis Beatae Mariae neb Vallis Virginis, český Libeznice, se jmenovala, dějištěm dojemné slavnosti. Byla splněna naše dávná touha, aby bohatě nadaný kostelíček náš měl, jako za dávných dob to bylo, svého faráře. Jeho Milost Eduard Jan Nep. biskup Královéhradecký, jemuž náleží právo obsazování, ustanovil nám za prvofaráře horlivého důstojného pána Jana Zárubu, faráře keblvského, jenž toho dne byl instalován. Instalace slavnost započala o půl třetí hodině odpol. Z budovy, kde prozatímne pan farář náš zůstáváti bude, dokud nepostaví se mu fara, vyšel velice četný průvod, sestávající z farníků a z velikého množství lidu okolního, jehož mimo instalatora vldp. vikáře Václava Vaňka, děkana zábořského (zúčastnilo se 7 kněží. Když průvod přišel ku slavnostní bráně před kostelem, kde sřiti bylo napsáno: „Vítejte nám pastýři náš“, předatoučila před důstojného našeho pana prvofaráře dívka z obce Hořan, M. Skarvanova, podala mu kytič a pronesla krásnou řeč, v níž jménem všech kolářů vítala našeho nastávajícího pastýře duchovního a slibovala mu, že všichni povždy vážit si ho budou. Pan farář poděkoval osadníkům krátkými, ale dojemnými slovy. Na to průvod bral se k sešlému, ale památnému kostelíčku na hřbitově, v němž odpovídají členové starých držitelů Grunteckých — Smíšků z Vrchovišť. Po vykonaných obřadech přede dvěma chrámovými vešlo se do chrámu, kde zvucným hlasem biskupský vikariátní sekretář vlp. Antonín Dvořák, osobní děkan a farář nebovidský přečetl potřebné k instalaci listiny. Na to odevzdán chrámový klíč prvofaráři našemu. Na to měl vldp. vikář krásnou a dojemnou řeč na hřbitově, aby všichni účastníci mohli ji slyšeti, v níž poukázal na to, že kolářstva naše povinnými díky za znovuzřízení fary zavázána jest arcipastýři našemu Eduardu Janu Nep. a vysoce důstojné biskupské konsistoři, kteří snahy naše podporovali. Jeho jasnosti kníže Filipu Hohenloho a důstojnému panu faráři kaňkovskému Josefu Hovorkovi, kteří znovuzřízení fary se neprotivili a vikariátnímu sekretáři Antonínu Dvořákovi, osobnímu děkanu a faráři nebovidskému, který při těžkém a obtížném domáhání se o faru v naší osadě byl nám povždy radou nápomocen. Na konec řeči své žádal nás milovanou p. vikář, abychom si vážili duchovního pastýře svého a v jeho díle o spásu duší našich abychom ho podporovali. Pak následoval návrat do kostelíčka, zapěl se chvalozpěv Ambrosiánský „Tebe Boha chválíme“, odřekaly se vroucně modlitby za zemřelého a instalovaného p. farář náš udělil nám požehnání Nejsvětější Svátostí oltářní.

Proti vystěhovalectví v Uhersku. Uherský ministr vnitra vydal nařízení úřadům politickým, aby užili všech zákonných prostředků ku zamezení přílišného stěhování se do Ameriky. Ale upozorňuje zároveň, aby neúžívaly nijakého násilí, kterýmž docílí se jen opaku. Především ministr vybízí úřady, aby při zhotovování a vydávání průvodních listin jednaly rychle a ochotně, čímž zamezí se, aby neupadly do rukou nevědomitých, vyděračských agentů. Též mají dbáti na dohlednutí, aby tiskopisy, vyzývající lid ku stěhování, nedostaly se lidu do rukou.

Přípravy k 900leté oslavě pokřtěnění Uher. Přípravy na oslavu pokřtěnění Uher před 900lety jsou v plném proudu. Hlavně v Ostrihomě dějí se přípravy veliké. Kanovník Komlossy pojedí v čele průvodu na koni a ponese primaciální křž. Kůň bude mít nádherné šabráky ze zeleného hedvábí, atlasu a zlata. Dosud se přihlásilo do Ostrihomi 60.000 hostů. Stravování a nocleh pro ně bude činiti městské radě a kapitole značné obtíže.

Poznámka o našich školách obchodních. Když se letos po smrti Tonnerové obsazovalo místo ředitele při československé obchodní akademii v Praze, byl kuratoriu akademie té závažnými obchodními sdruženími podán pamětní spis, aby při obsazování místa toho brán byl sřitel k muži, který byl co možná prošel ohnům obchodní práce.

Popud ku spisu tomu dala zkušenost, že s absolventů obchodních akademii věnuje se opravdu nepatrné procento praktickému obchodu, většina kariéře úřednické. A přece nedostatek dovedného praktického obchodníctva, zejména na Moravě, jest stále velmi citelný. Proto skládají střední obchodní kruhy větší naději na patřičný dorost do dvoutřídních škol obchodních, jichž absolventům při přiměřené plci a snázivosti bezpečná kyne budoucnost. Z poznání toho vznikli před několika lety dvoutřídní obchodní školy v Čechách v Kutné Hoře, Hořicích a na Mělnsku. První dvoutřídní škola obchodní na Moravě jest dívčí obchodní škola při Ústavu hraběte Pöttinga v Olomouci, která letos má již oba ročníky. Po prázdninách otevřena bude první chlapecká dvoutřídní v Přerově. Rodičům, kteří syny a dcery své k samostatnosti uschopniti chtějí, doporučujeme školy jmenované co nejříve.

Cisár německý má českého kořibho. Schönererovi hodlají podati zvláštní memorandum německé vládě, aby byl odstraněn. Hrozí prý tím počestění Prusku.

Prodej stříbrných dolů. U c. k. krajského soudu v Kutné Hoře prodány byly ve veřejné dražbě stříbrné doly na Horkách u Tábora za 3125 sl. Koupila je obec tábořská.

Nerovnoměrné sňatky. V naší době moda mesalianci stále se vzrůstá i v rodinách nejvyšších. Nositelky jmen knížecích a královských, princezny, ba následníci a králové rozpomínají se, že nemají toliko pravou, ale i levou ruku. Belgická princezna Chimayová, která si vzala uherského ciskána, učinila počátek. Bourbonská princezna Elvíra vzala si malíře. Královské princezny belgické Štěpánka rakouská a Luisa vzaly si také muže svého srdce. Sestra německé císařovny vzala si universálního profesora Esmarcha. Bav. rak. královská princezna Alžběta ojala s poručíkem Seefriedem. Jiná bavorská princezna, jak nyní se proslýchá, zadala srdce své jistému občanskému průmyslníku a nechce od něho upustiti. Rakouský následník trůnu vzal si hraběnku a srbský král učil si srbekou královnou prostou „paní“. Vysocí světa se stávají lidmi, nalézají své srdce a chtějí býti šťastni.

O zneužití důstojnické šavle. Nealchany případ zneužití důstojnické šavle, ve kterémž rytmistr Erlanger rozřezal hlavu rolníka, starce Schmieda, který přišel hájiti svého majetku před spustošením, přiměl setníka-auditora Karla Skálu k uveřejnění následujícího posudku Erlangerova činu ve vojenském listě „Armeezitung“: „Jsou-li zprávy listů o věcném průběhu události té správné, bylo nezbytnou povinností řešeného důstojníka, rolníka, jenž přišel si stěžovati na spustošení svých rolí cvičícím vojákem, bez otálení jméno své sdělit již proto, že žádný čestný muž nesmí se otyčati za činy své ručiti po případě svým jménem. Nehledě k tomu, není nadávka, již prý rolník použil následkem toho, potud žádným protizákonným útokem, ježto takovému člověku, jenž za své činy nechce státi svým jménem, vskutku také žádné jiné jméno nepřislouží, i byl k obraně již z toho důvodu neoprávněn, ježto sám čest svou takovým způsobem zahodil. Arcimistr našeho vojenského soudnictví, gen.-auditor Martin Damianič, praví o nutné obraně, že důstojníku jenom tenkrát přislouží právo použití zbraně proti útočníku, pakliže tento spílá, aniž mu se strany důstojníkovy k tomu příčiny zavdáno bylo a pakliže jest nepochybné, že spílání tomu nelze žádným jiným způsobem učiniti přítrž. K rážce by však v případě tomto vůbec nebylo došlo, kdyby důstojník byl, jak mu povinnost velela, jmenoval své jméno, a tím by byl převzal zodpovědnost za své jednání, a tím každý další rozhovor jako bezúčelný přerušil.“ Z pera důstojníka, byt důstojníka-soudce, jsou to zajiště slova pozoruhodná.

Zajímavý starožitný archeologický nález. Při bourání zidky v síni staroměstské strážnice v Praze, přišlo se ve středu na několik žulových koulí, měřících asi 45—50 cm. v průměru a vážících každá 2 metr. centům. Dosud vyhrabáno bylo pět takových koulí. Soudě dle hrubého obdělání, pocházejí koule tyto z praků, jakých užívalo se kdysi k boření hradebních zdí. Mimo to nalezeno bylo kus pískovcového úlomku s rázovitou čertovou hlavou a čtyři železné háky s kroužky.

Anglické časopisy přinesly těchto dnů dle vůle královny Viktorie podobiznu řidiče vlaku Tomáše Scotta — který se stal světoznámým tím, že zachránil psa. Pes ten patřil královně samé a Scotta vydal svůj život v nebezpečí aby jej zachránil. — Královna nařídila ve prospěch jeho sbírku, která až dosud vynesla přes 2000 liber šterlinků. — Na bojišti africkém padlo tisíce statečných Boerů, ačkoliv nikomu neublížili, — a kolik vdov a sirotek je oplakává? A to se stalo také z vůle královny Viktorie! Tedy, jednou rukou královna přináší oběť pro psa — a druhou bez příčiny bezohledně vraždí tisíce lidí.

Proti strachu před skomáhem. Mnohým mladým lidem do památníku pána jest kniha, o níž se zde chceme zmíniti. V čase, kdy t. sv. strach před zkouškou více než kdy jindy vyžaduje si za oběti mladé lidi, je na místě řada dobrých rad, kterou v Mnichově usedly lékař dr. Bachas uděluje v právě vyšlém svém dílku „Příručnice profylaxe“. (Mnichov 1900. Seitz & Schauer.) Především je třeba dbáti na přísne dodržování pravidelného stolování při lehké dietě, jakož i dbáti na dostatečný odpočinek noční. Tělesná a duševní činnost mají se spolu střídati. Koupelí, tělocvikem, masáží pečovatí jest o pravidelné sílení organismu. Přisloušící kandidáta mají s ním zacházeti s porozuměním, při tom ale pomíjeti všeho přehánění, které rozkládá a čini chouloutivým. Kouření, obvyklý návyk při studii, má býti uměřeno na nejvyšší míru. Alkohol, který životní schopnost duše trvale snižuje, slouží zcela zavrhnouti. Zvláště zavrhuje autor pití absintu, který jest povlovným sice, ale velice účinným jedem netoliko pro duševní ale i pro tělesné sřiny mladého člověka a uvádí mysl duševně pracujícího do onoho jistého ncladu, s nímž bázet před skomáhem nejjistěji pramení. Absint a al-

kohol vůbec poškozují jmenovitě schopnost obápání a pamatování. Tyto neblahé účinky jeho slabě vyvažují relativně dobré následky, jimiž působí. Dočasně může způsobiti náladu k práci a má jistou cenu jako prostředek uspávací. Ale dobré tyto účinky alkoholu dávno jsou vyváženy neblahými následky jeho dříve uvedenými, jak dr. Bachas správně uvádí.

Český tábor na Žitkovém poli u Přebyslav. vydal se dobře. Přítomno bylo asi 6000 osob. Posl. dr. Brzorád mluvil o obnově pravice. Posl. Stránský odsoudil ostře postup radikál. politiky. Na konec přijata byla resoluce, v níž se žádá reaktivování státního práva, nejostřejší opoziční postup poslanců a zároveň zavrhuji jazykové zákony dr. Křobra. K resoluci přidána vložka, by nastávající sřtání lidu provedeno bylo na základě mateřské řeči a ne co se týče obcovacího jazyka.

Národní hospodář.

Nekupujte v cizině. Známy včelař nám píše: Letos dal jsem se zlákat a objednal jsem před Božím Tělem mezistěny u Ambroziče. Žádal jsem je dle udané míry obratem pošty. A víte, kdy došly? Za tři neděle, když bylo po rojení a míra zcela jiná, libovolná. Sdělte to jiným, aby s mé škody zmoudřeli a kupovali všechno doma. Držte se svého. — Souhlasíme. Kupujte doma!

Jak je vrabec užitečný, píše nám jeden rolník: Na zahradě zezobají vrabci nejpěknější třešně, a co nesnědí, nazobají a zkazí. V potáčku dána kachnám potrava na mísu. Hned tam bylo hejno vrabců, po domáčku se usadili v nejbližším okolí a hověli si na zrninách více než kachny. Větší polovici zezobali vrabci, a co zbylo, dostalo se kachnám. Na kostele jitiče postavily oam nových hníz. Sotva je dokončily, vrabec je vypudil a hnízadí v nich. Z hnízda na faře vyházel opět vajíčka jitič a usadili se tam vrabci k druhému hnízování. Hmyzu všude plno, ale vrabci ve stádech ozobávají klasy na poli. Tak jest vrabec užitečný.

Něco pro květináře. Uřezané květy lze delší dobu čerstvě udržeti, když je dáme do mísy naplněné mechem, který asi do polovice je ve vodě. Aby nepovatala hniloba, přidá se do vody něco soli. Stopky květů musí zasahovati do vody. Přikryjeme-li mísu mokrou, vykroutenou hadříci plátěnou nebo mokrým papírem ssavým, dodržíme květy neporušené velmi dlouho. Tento způsob velmi dobře se hodí, chceme-li ve vázách udržeti čerstvé kytice delší dobu.

Braňte sponstám na zeli. Motýl bělásek zelný obletuje tento čas zelníště a klade vajíčka na listy zelné s obou stran listu. Na listech lze pozorovati skupiny vajíček jako žluté skvrny, z nichž brzy celá hnízda malých, velmi žravých housenek povstávají, které rychle rostou a v krátce zelníště zkazí. Škodám velkým možno však předejiti tím, že s neunavnou plíí prohlížíme právě nyní zelné listy a roztíráme hadrem ony žluté skvrny.

Zrnka pravdy.

Děvčata, která zůstala sedět, stávají se pravidelně nejnadanějšími hlasateli ženského hnutí.

Čím širší jest něčí zrak, tím užším bývá jeho srdce! —

Slabostí druhého dospěje člověk obyčejně dále nežli vlastní silou.

Čím méně kdo má, tím více musí počítati

Jsou ženy, které nedovedou zašlápnout, ani červíčka; trápiti však v nejhorším smyslu své okolí, z toho nedělají sobě ničeho! —

Literatura.

Anarchisté a jejich učení jest časový pravý vyšší spis z pera JUDr. Františka Hermana. O anarchistických kralovracích nedovídá se veřejnost víc, než že jsou anarchisté. Co je to však anarchismus a kdo byli a jsou ti, kteří dovedli se pro zásady jeho tak nadchnouti, že život svůj pro ně obětují, o tom málo kdo se doptá. Nuže, kdo chce se poučiti, vezmi toto dílo do ruky, jež v slohu populárním vypravovati bude o osudech anarchistů a o základech učení jejich a jež naučí tebe na anarchistu jinak pohlížeti, než sta lidé ostatních. — Spis vycházeíi bude v sešitech po 30 h (15 kr.) a lze jej dostati v každém řádném knihkupectví. Úplné dílo nebude obsahovati víc než 10 seš., i lze nejširším kruhům je odebrati.

Schválená učebnice. Vysoké c. k. ministerstvo kultu a vyučování schválilo výnosem ze dne 24. července roku 1900 čis. 20.940 Dr. J. Šembery učebnou knihu dějepisu všeobecného pro vyšší třídy škol středních díl II. „Středověk“, zpracoval Jan Macháček, vydalo nakladatelství J. Ottý v Praze. Cena svazku 2 K 90 h, vázaný 3 K 20 h.

Brožura: „Vlci v rouše beránčím“ anebo: „Co se lidu zatahuje“, — odhaluje L. H., vyšla právě nákladem politického klubu křesť. soc. „Spravedlnost“ v Přibrami, — a způsobila mezi socialisty pravé zděšení, tak že na odvetu svolali tam tábor lidu, kdež však nevyvrátili ani slova. Je to výborná zbraň, již má mít každý našinec vždy u sebe. 110 ex. za 2 K 30 h zasílá Leopold Havelka, horník v I. v Podskali.

„Přítel domoviny“ r. XVI. sv. 8. a 9. obsahují román Josefa Jurčiče: „V rosnéto života“. Z jazyka slovinského přeložil Josef Paulík.

De Něm. Běle a Malé Lhety. Odložili jsme do příštího čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 11. srpna 1900. 1 hl. pšenice k 12.40—13.50, žito k 11.00—11.50, ječmena k 9.00—10.00, oves k 8.00—8.60, proso k 00.00—00.00, vikev k 11.00—13.00, hrachu k 18.50—19.00, jáhly k 20.00—0.00, krup 16.00—40.00, bramborů k 2.40—2.80, jetelového semínka červeného k 98.00—104.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 19.00—20.00, lněného semene k 15.00—17.00, 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 13.50, 1 kg. másla k 2.20—2.32, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 1.20 2.—, jedna kopa cibule k 00.60 00.70, jedna kopa drobné zeleniny k 0.50—1.20

V Králové Dvoře n. Lab. dne 11. srpna 1900 pšenice 00.00 00.00, žito 11.40, 11.50, 11.80, ječmen 00.00 00.00, oves, 7.00 8.4, hrách 00.00 00.00, šoška 00.00 00.00 vikev 00.00 0.—, jáhly 00.—, 00.— kroupy 00.— 00.— brambory 3.60 4.00, vejce (kopa) 3.00 0.00, maslo 2.40, 2.10, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.36, maso skopové k 1.12, seno k 6.50, sláma k 3.40, k oves 15.60.

Rádná

valná schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové pořádána bude

v pátek dne 24. srpna b. r.

ve dvoraně „Adalbertina“ o půl 8. hodině ráno s obvyklým programem.

NB. Nesejde-li se v určenou hodinu dostatečný počet členů, odbová se schůze o hodinu později za kteréhokoliv počtu.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. Fr. Reyl,
jednatel.

Z Poličky do farnosti Čibuzské.

Všem, kteří při mém odchodu, dne 1. srpna t. r. tak vřelého a upřímného účastenství brali, zvláště všem p. t. členům sl. obecních zastupitelstev všech obcí, pp. učitelům všech školních obcí s mládeží, za jejich ke mně vždy upřímnou kolegiálnost a harmonickou shodu u vychovávání dětí, jednotě Cyrillské, sboru hasičského, banderistů, nesčetnému zástupu věřících nejen z farnosti Čibuzské, ale i z Bukoviny, všem účastníkům v četných poyozech a vůbec všem, kteří po všechna léta vždy upřímně ke mně lauli, a obzvláště ve dnech loučení lásku a neličenou oddanost tak obětavě a ostentativně jevíli a v slavném průvodu za zvuku hudby až k nádraží Smiřickému mne doprovodili, vzdávám vřelí: „Zaplať Bůh!“ a „Žehnej Vám Bůh!“

V král. věnném městě Poličce,
11. srpna 1900.

Jan Letošník,
děkan.

(Zasláno.)

Druhý moravsko-slezský
zemský sjezd křesťansko-sociální
koná se dne 26. a 27. srpna 1900
v nové dvoraně na posvátném Velehradě.
Pořad jednání:

1. Zpráva výkonného výboru zemského. 2. Ústředí organizační a poměr organizací k němu. 3. Náš tisk a naše zpravodajství. 4. Překážky ženské organizace křesťansko-sociální v městech i na venkově. 5. Obtíže stavovského a odborného sdružování dělnictva, rolnictva a řemeslnictva křesťansko-sociálního. 6. Organizace křesťansko-sociální a strana národně sociální. 7. Organizační fond strany. 8. Volba zemského výkonného výboru.

Sjezd se koná důvěrně. Jednací řád navržen loňský. Přítup mají delegáti krajských a místních sdružení jakož i organizacemi doporučení hosté.

Návrhy mimo program sjezdový třeba aspoň 5 dní před sjezdem oznámiti předsednictvu zemského výkonného výboru.

Před započatím jednání o 5. hod. odpolední „Přijď o Duše Svatý“ ve staroslavné budově velehradské. — Zdař Bůh!

Dáno 1. srpna 1900.

Za moravsko-slezský zemský výkonný výbor křesťansko-sociální:

Jan Šrámek,
t. č. předseda.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jaké i nové stěry

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do oboru toho spadající práce v nejmodernějším provedení a v cenách velmi levných.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na tašary.

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez svýžení cen!

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohosluzebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se rodí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy smouvalacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již sváčené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochvalnými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikvířů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel, tácků na křesť, svíců, pacifikátů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na všechna místa

své chvalné známé, nezmarne patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně hlazené a v elegantních dřevěných rámech zasazené, jež předčí bezvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I. velikost sl. 2.50, II. sl. 3.50, III. sl. 4.50. Dále skvělé leštění (arcadlovým leskem)

mramorové plotny na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční stoly atd. Též upozorňuji na svůj hojně zásobený sklad

soch a pomníků

v nejlepší provedení ze syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lašk. zakázkám doporučí se co nejlépe C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze,
uznává se za výběr, bolestí stíhající natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 sl. Všeobecně oblíbený prostředek

domácí prostředek

Ládej vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známkou „kotva“ z Richtrovy lékárny. Buď opatrný a přijmi jen láhve s touto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Ladislav Čupr,

obchodník máslem a vejci

v Proseči (u Vysokého Mýta)

nabízí v kterékoliv době zásobu čerstvého zboží. Objednávky vyřizují se rychle za ceny mírné.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrovově (Bohoy) založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 300 oltářů.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řadě ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Zahradní restaurace

Jana Fišery

na Slezském Předměstí u Hradce Králové

čepuje králohradecké pivo půl l. za 6 kr.

— Obsluha vzorná, ceny mírné. —

O hojnou přízeň prosí

Alois Douda,
restauratér.

Oltář

poučná i modlitební kniha

i zpěvník

pro diecési králohradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křtíkové cesty, jesle, Boží hroby, křtíže, kazatelny, spovědnice, křtítky, konsoly, svícny, lustry, pultky atd. dle slohu kostelní. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatně a francko

Výbornou chuť kávy docílíte

přidáním

Dydrooy
kávy
žitné!

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

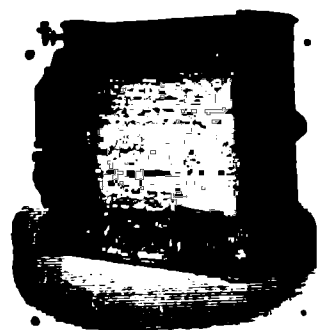
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOŤA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

P. T. veledůstojné duchovenstvo a přátelé hudby vůbec dovolujeme si upozorniti na skvostnou kolekci našich nástrojů na krajské výstavě na Horách Kutných od 15. srpna do 15. září t. r.

Praktikanta,

kterýž absolvoval buď měšťanskou neb nižší střední školu přijmu do učení. Bližší podmínky sdělím ihned.

B. E. Tolman,

knihkupec v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

nabízí pro nový školní rok

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupec, knihár děje se za podmínek týchž jako z c. k. školního knihoskladu (sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb dobírkou)

Objednávky vyřídí se obratem poštou, drahou pak a poštou druhý den.

P. 1.

Továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likéru

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. A. G. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověstí požívající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

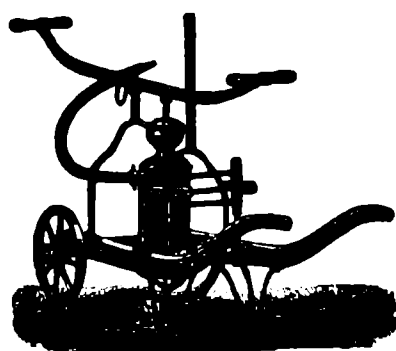
které v závodě již před lety vypáleny byly, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí trávicích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vřele své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravotní) vlastní analýzou kladené výroby, jež jakosti svou všem cizosemským výrobkům čeliti mohou.

Těž doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepšími smáčkám drasce placeným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě osobně předsídluje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likéry výtečné.

Žádají ceníky!

P. T. obecnstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově zlepšených berlovek, doporučených pro sbory hasičské zemskou úst. hasičskou jednotou. Čerpadla na močůvku, voda ze sklepa, petrolej, lín a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojky na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvětrání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku, též k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na skladě litrové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Chocni,
klempířství a výroba stříkaček.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonosy)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posílá a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejmenších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založen již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohou tyto al. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O dalším přiznání prosí

Antonín Mölszer.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro boboslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na bobosloveckém učilišti v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celoplátěné vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z misálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nešvera, Zelinky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Knihy má schválení nej. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, četným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

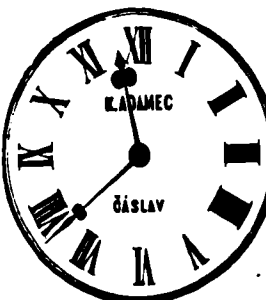
v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

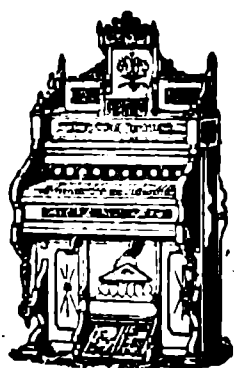
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

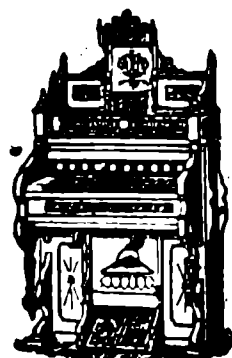

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

Za hospodyně

chce jíti slečna prostředního stáří, z řádné
venkovské rodiny, všem pracím uvyklá a
zvláště ve vaření a všech domácích pra-
cích obeznalá. — Nastoupiti může hned. Nabídky do administrace t. l.

Velký výběr

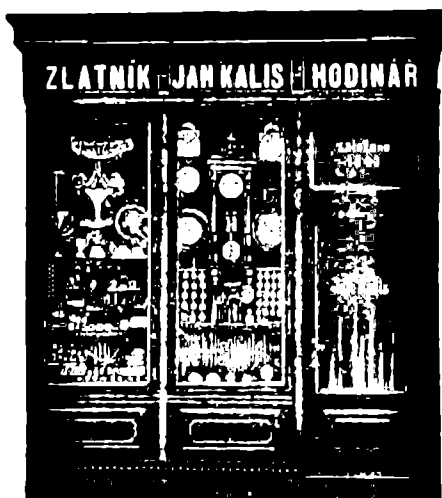
zlatých a stříbrných skvostů, svatobních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

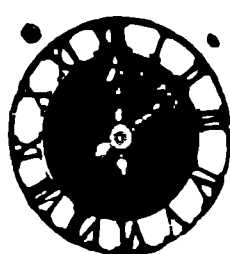
přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

V. Vacek,
závod
školářský
v Pamět-
níku
a Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
zování stromy ovocné vysoké
a kraky, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
divoké stromy pro stromofadé,
pláňata atd. Statálce sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výrobně hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věškové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

V ýhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 8000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vy-
zvání k inserování v tomto kalen-
dáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně
pokud možno obratem zodpoví ad-
ministrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

**Křestní
listy**

(ex off)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Díkůvzdání.

V našem nesmírném bolu, kterým nás Boží Prozívatelnost stihla, povolavši předčasně
do nebeské vlasti našeho milovaného a nezapomenutelného syna a bratra

V L A D I S L A V A,

dostalo se nám tolik útěchy, jak při smrti, tak i při pohřbu našeho miláčka, že tím snáze
neseme kříž na naše bedra složený. — I voláme z celé duše všem, kdož jakýmkoliv
spůsobem přispěli zmírniti bol náš, za každé slovo, každý krok, za každou obět vůbec
tisíceré

→ Zaplať Pán Bůh! ←

Rodina Netukova.

OBNOVA

Číslo 34.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 24. srpna 1900.

Inseráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Moje sny.

Tuhle nedávno, jak tak velké vedro bylo, měl jsem často sny, které mně spáti nedaly.

Tak n. p. jsem byl — dejme tomu — v Paříži. Myslel jsem, že nikdo ani tušení nemá, že tam jsem, a nemohlo mi ani z daleka napadnouti, že si mně tam někdo všimne. Zatím však vše bylo jinak. President republiky (hlava státu) — všichni ministři, mnoho a mnoho úředníků, professorů a učenců vyšlo mi vstříc a dělalo mi velikou slávu. Noviny přinesly nadšené články o mně a které se opovážily jen dost málo proti muš říci, byly zabaveny. Jeden z těch professorů — ale nevypadal docela nic jako Francouz, — měl plnovous a skřípec, — vydal docela brožurku (knížku), v které dělal vtipy na ty, kteří byli proti mně. Když jsem to vše viděl a slyšel, divil jsem se tomu náramně a povídal jsem, že nevím, co to vše znamená a proč to vše se děje. Ale nedali mi mluvit a křičeli „sláva, sláva“. Celý zmaten divím se tomu více. Ale v tom se probudím a nabývám vědomí, že jsem doma v Rakousku, v Čechách, že jsem katolík, klerikál, u jsem rád, že zase vím, čím jsem, a že nejsem čím, za koho mne v Paříži měli, a že nemám sametovou čepici na hlavě, že vůbec hebrejsky ani neumím.

Druhou noc na to měl jsem zase sen. Zdálo se mi, že jsem Janem Husem, a že kážu, — nevím už docela jasně kde — ale bylo to na nějakém náměstí, jako v Lomnici nebo na Pace, ne-li docela na staroměstském náměstí v Praze. Lidé tam bylo na tisíce, ale ne jen obyčejného lidu, nýbrž mnoho doktorů práv i lékařství, mnoho starostů a tajemníků, poslanců a takových, co jimi chtít být, pastorů a redaktorů, a vůbec byl tu „veškerý národ“. Bylo veliké nadšení. Hned jak jsem se ukázal, nastal hrozný řev, volání slávy a zavrhování římské tmy, a popadli mne a vynесли mne na řečnici. Pak nastalo hrobové ticho. Kážu tedy a horlím, jak to je v kázáních Husových čer- né na bílém, jak mnoho lidí je, kteří nesvěti svátky a na místo služeb Božích v krémách se zdržují, jak v kostky hrají a šprýmují. Jak jsem to řekl, několik co jich bylo v zadu, po tichu se vytratilo. To mne nic nevadilo, i pokračuju dál a povídám, že světská moc má právo a povinnost lidí k večeri Páně puditi, a že by to právě za těchto časů bylo zapotřebí, kdy se mně staví pomníky a o kostel se ani nezavádí, neřkuli, aby kdo k večeri Páně šel. — „To by nebylo svobodomyšlné“ — zahušelo to ve „veškerém národě“. To mne trochu rozčílilo, a povídám: Tak je to v evangeliu, kde se praví v podobanství o večeri veliké — „přinutí vejít“. — To jim bylo divno a šeptají mezi sebou: Je to opravdu Jan Hus? To je nejčernější klerikál, a zase jich několik odešlo. Na to kážu dále a povídám zrovna tak, jak to je v knihách Husových: Kdo je v smrtelném hříchu není správně ani králem, ani biskupem, ani pánem, ba ani držitelem jmění a má mu pobráno býti. A proto právě že doufám, že moji posluchači zvláště jistí páni doktorů všeho jmění vydají, jinak že husity nejsou. Tu nastal již hlomoz v posluchačstvu a horempádem mnozí utíkali, ruce své na kapsách držíce. „To není Hus“ křičeli, „nebouchá do Říma, ale rejpa do nás. Pojďte pryč“. Ale zůstalo jich tam ještě dosti. A proto jsem kázel dál a povídám, že Bůh některé lidi pro nebe a jiné pro peklo ustanovil, ať dělají, co chtějí. „To je bláznovství“ zkríkli redaktori a někteří pastoři — kalvíni — klopili oči; druzí pak — luteráni — si mnuili ruce a potutelně se na kalvínské dívali. — Na to povídám: „Tak bláznovství? To je moje učení, jak jsem je našel v písmě svatém; a to nazýváte bláznovstvím? Tak tedy blázni stavíte pomníky? To jste mi čistí husité! Už vidím, že s těmi pomníky jen křiky tropíte, abyste vy z toho měli slávu a na radnice a sněmy se dostali“. — Jak jsem to řekl, vskřikli: „Bratři! To je jako článek z Obnovy. To není Hus, to je klerikál, dolů s ním“. A když mne

tak s řečnicí dolů vlekli a hranici zapalovali, do které mne vrhnouti chtěli, probudil jsem se celý upocený a unavený, ale liboval jsem si přece, jak pravdivý sen jsem měl.

A třetí noc jsem měl zase sen. Byl jsem ministrem kultu (bohoslužby čili duchovních věcí) a vyučování ve Španělsku. — Dal jsem nařízení, že se musí neděle přísně světit, kanceláře že musí býti všude v neděli a ve svátek zavřeny a kdo chce postoupiti anebo dokonce vyznamenán býti, že musí v neděli a ve svátek na máj svatou a na kázání (protestanté na své bohoslužby) choditi. Přestrojil jsem se za cestujícího a chodil jsem po hostincích. Bylo to na mne brumlání, to že je násilí a klerikální hospodářství, a to že budou mít ti kněží (Pfaffen) radost. Přišla velkonoc, vydal jsem oběžník, aby na zelený čtvrtek kanceláře se zavřely a všichni, pán i sluha, k stolu Páně přistoupili. Byla to vřava. Katechismy a modlitební knížky šly na obyt jako nikdy před tím. V novinách se to hanělo, ale lid byl zrovna jako na novém světě a pravil, jak je to krásné, když se s hůry tak krásný příklad dává a kostely začaly být plnější a to tím více, že krámy a hospody dopoledne zavřeny musely býti. — A co se týkalo škol, vydal jsem rozkaz, že se musí školy přísně podle Komenského tak zaříditi, aby všechno pohanské z nich vymýšeno bylo a aby se staly opravdu křesťanskými. Byla to podivná, jak najednou Školský Obzor a podobné časopisy zanikly a mnozí radikální p. učitelové pojednou katolíky, ba i klerikály se stali. Byl to krásný sen. Národ okřával, lid stával se lepším, ale pojednou jsem cítil v životě veliké bolesti, až jsem se svíjel. Nežity lidské společnosti najali za peníze vraha a ten mne otrávil. A když mně bylo nejhůře, probudil jsem se a viděl jsem se v Rakousku, kde vše na základě liberalismu jest zříceno, a tudíž ani zdání o tom všem není, co mně můj klerikální mozek v noci představoval.

A měl jsem těch snů ještě více. K. p. že se noviny, když hájily křesťany, nekonfisko- valy; že vláda rakouská smířila Němce a Čechy, že se Rakousko stalo zase spolkem států, ano, byl jsem i při korunovaci u sv. Víta na hradě pražském, v kterýžto den podle starobylého obyčeje ne sice víno, ale pilsenské ze všech rour každému dle libosti téklo, ale i v tom snu zdálo se mi, že to je jen sen, — a byl to skutečně jen sen.

A tak přemýšlím dnes, co to jsou za přeludy smyslů, tyhle sny.

Bohužel! Zdá se mi nyní, když bdím, že celé Rakousko zmítáno jest snem a mámeno i trápeno děsným přeludem totiž tím, že lze říši učiniti šťastnou a velikou a mocnou od- padem od Boha a spravedlnosti jeho. A obávám se, že se z toho snu probudíme kdesi v Rakousku bývalém.

Krajinská, hospodářská, průmyslová a technologická výstava v Hoře Kutné.

Staroslavná, historicky památná Hora Kutná, oděná v háv slavnostní vítá nesčetné řady českého lidu, který přichází, aby shlédnul bo- haté památky města a výsledek neunnavné a snaživé práce, který uložen na hospodářsko- průmyslové a technologické výstavě, jež byla dne 15. t. m. slavnostným způsobem otevřena a zahájena.

Mýšlenka hospodářského spolku, řemes- nické besedy, jakož i několika mužů práce vyplněna, dílo ceny nehynoucí ukončeno a ka- ždého udivený zrak překvapeně hledí na jása- vý triumf neúmorné práce. Dnes každý nepřed- pojatý cítí plnou váhu a důležitost jakou vý- stava má pro tento kraj; dozrává, že jest skvělou hvězdou našeho národního uvědomění, jest buditelem našeho zemědělství, průmyslu, malovýroby a obchodu.

Hora Kutná může směle výstavou touto se pochlubit, neboť pořídila jej, resp. výstavní

výbor máje k ruce velmi skrovné hmotné pro středky a dary jednotlivců.

Ona nevzrostla pod vlivem sluneční příz- ně, jaké se těší jiní a jiné, ona jest jediné vý- sledkem svědomité a poctivé práce.

Jestliže každá výstava u národů velikých a bohatých vítá se s jásotem, tím většího vý- znamu má u národa malého, který vedle sna- žení kulturního věsti musí stále vysilující boj o svou existenci národní, který o každou píď po otcích zděděné a krví předků skropené půdy musí zápasiti se závistivými sousedy po- čtem i hmotnými prostředky mnohem silnější- mi. Každá dosud výstava krajinská byla dů- kazem, že mnoho a mnoho zmůže národ náš vlastní silou. Národ náš neměl nikdy na celém světě opravdových přátel, za to však škůd- ců a protivníků celé legiony, on nikdy by byl nemohl uhájiti svoji existenci kdyby byl více na cizí pomoc než na vlastní sílu se spoléhal. Lid náš každým svým veřejným vystoupením, každou svoji prací dokazuje, že národ náš má a může mít jedině přítele sám v sobě a že jedinnými našimi spojenci mohou býti svatá víra, jako základ veškerého snažení, mužnost, ráznost, statečnost a osvícenost všech synů a dcer národa, a tito spojenci jsou nám nejbez- pečnějšími a nejspolehlivějšími.

Výstava kutnohorská pečlivě jest uspo- řádána, vykazuje velikou bohatost a rozmani- tost v každém ohledu. Přes pět set vystavo- vatelů oblesalo výstavu svými výrobky, z nichž přechetné jsou vzorné, dokonalé a obdivuhodné. Jsou to jmenovitě hospodářské stroje a výrob- ky truhlářské, které vzbuzují opravdový obdiv.

V plném běhu již první den výstavní a ve dnech následujících jest velezajímavé od- dělení technologické, zařízení vzorných dílen řemeslných, jež vystavuje technologické mu- seum v Praze.

Z dílen vzorných zařízeny jsou: Dílna klempířská, v níž pracuje pan Irma z Kutné Hory, dílna knihařská, jež obsahuje mezi jiným čtyřsloupový lis hladící s narážecím kolem, kde pracuje p. Podlipný, knihař z Kutné Ho- ry, dílna kolářská, kde jest pohon elektrický o 4 koňských silách; zde pracuje p. Jeřábek, kolář v Kutné Hoře. Dílna krejčovská jest dle moderního slohu zařízena a zvláštní po- zornosti se těší žehličky s direktním topením elektrickým proudem. Obuvnická dílna obsa- huje jednak šicí stroje na výrobu civilní obu- vi, jednak stroje na výrobu obuvi vojenské. V dílně pracuje p. Fügner, obuvník z Kutné Hory. Dílna zámečnická, spojená s polní ko- várnou, jest zařízena pro pohon motorem ben- zinovým o pěti koňských silách. V dílně té pracují pp. Skála, strojní zámečnický a J. Ber- nard, mechanik z Kutné Hory. — Podívaná do takové moderní dílny nutí každého ku vzdání holdu novým úlevám v práci řemeslné.

Celá výstava vykazuje všude pořádek, soulad a dobré pochopení výstavního odboru. Při otevření výstavy promluvil poslanec Adá- mek zvláště pozoruhodná slova, která by si měl každý zapamatovati. Pravil: „I krajinské výstavy vzbuzují sebezpoznaní; zde podnikají se zápasy v malém o palmu vítězství mužů práce. Neoprávněná jsou hesla, že osud našich středních tříd jest zpečetěn; byl by jen tehdy v osudném postavení, kdyby členové středních tříd sami sebe opustili. Není pravda, že by nemělo malé řemeslo budoucnost, že by malý rolník neb živnostník podlehnouti musil velko- kapitálu. Nepodlehne, neustaneme-li v práci společné, bude-li hledět řemeslník i hospodář povznést se k odbornému vzdělání, bude-li pracovati tak, jak to žádá hospodářský i prů- myslně pokročilý svět. My poměrů světových nezastavíme, nám nezbytno s pokrokem světo- vým se nést. V tom spočívá ten zázračný ká- men politiky hospodářské! Spása rolnictva a řemeslnictva nespočívá ve věčném žalování a spolehání se na cizí pomoc; sami ruku přilo- žiti a vítězí nad osudem zlým, toť povinností celého muže a celého národa“.

V neděli, dne 19. t. m. dostavili se do Kutné Hory hosté z král. věnného města Hradce

Králové. V živé paměti tane nám ještě naše výstava r. 1894, kdy Kutná Hora ve velikém počtu v Hradci Králové byla zastoupena. A proto také rolníci a živnostníci z okresu Kralo-Hradeckého se nanesli, oplátiti Kutné Hore tento projev neskaleného přátelství. Přijeli tedy v neděli ve dvou vlacích v počtu 800 osob.

Uvítání byli starostou král. hor. města Hory Kutné, p. Macháčkem. Jemu odpovídal náš starosta pan dr. Ulrich. Právod ubíral se do Lorce, kde koncertovaly dvě kapely. Odpůdně naplnila se výstava ve všech prostorech, tak že čítá se nedělní návštěva na 8000 osob. Velice čestně zastoupeno bylo vld. ducho venstvo a učitelstvo.

Vzhledem k tomu, že výstava v každém ohledu se zamlouvá a že město samo obohaceno jest mnohými památkami z dob dávno minulých, dá se očekávat, že pokud možno nikdo neopomene staroslavnou Horu Kutnou v době výstavy navštívit.

Drobná obrana.

„Stráž na Cidlímě“ v posledním svém čísle trne nad „smélostí klerikálů“, že totiž na uprázdňený mandát do zemského sněmu za Jihlavsko po poslanci Tučkově hodlá kandidovati vlp. Stojan! To je tedy zase rána! Kdyby kandidoval nějaký červený občan, který v putykách sbíral své „vzdělání“ tu by se nikdo ani o tom nezminil, ale že katolík se hlásí k svému právu jako každý jiný, to jest hned oheň na střeše! Poslanec Stojan nejednou dokázal, jak obratným způsobem dříve český lid hájit, že jest neohroženým a obětavým bojovníkem za práva toho lidu, ale to „Stráž na C.“ pranic nevdá, aby se špinavým pérem o něho a celou katolickou stranu neotřela.

Pan Dr. (V) Kůka má ve své mši tuto modlitbu: „Za mír celého světa, za blaho a sjednocení církví Božích, za vlast a krále modleme se! — Aby to „sjednocení“ bylo dřív, zakládá církev novou a šťve proti katolické církvi.

„Slova pro život“ jest časopis, vydávaný helvetskými pastory na potupu katol. náboženství. Jakým způsobem se tento „uslechtilý“ list rozšiřuje, svědčí následující případ: Jakýsi člověk potloukal se po hranicích českomoravských, vydávaje se za obchodního cestujícího. Ve vagonech rozdával „Slova pro život“ s podotknutím, že časopis ten vydává „katolický spolek“. Žádal každého, aby časopis ten dali doma také pánům učitelům. Jeden dělník z Něm. Bělé přinesl si asi 80 výtisků; když však začal čísti, tu teprve seznal, že by to musel býti prapodivný „katolický spolek“ který by vydával protestantské časopisy. — Onen „obchodní cestující“ zajisté povolení k

rozšiřování, tiakopisů nemá; předstírání, že jest to časopis „katolického spolku“ nasvědčuje, jakým „uslechtilým“ způsobem protestanté svůj tisk rozšiřují. Neštkiti se ani nejsprostší lži a podvodu, jen aby své síle všude rozvinuly. Tu jest opět vidět, jaká ta „moc“ protestantská jest, když musejí rozšiřovat své tiskopisy pod pláštěm „katolického spolku“, protože jinak by jejich „tiskové rozumy“ nikdo nepřijal. —

Protestantská kultura. Na schůzi evangelických pastorů v Gryfí v Pomofansku pravil pastor Letsins, takto povoláním blázel slova Božího, mezi jiným: „Proti Polákům třeba v naší pruské říši užívatí nejharubších, nejkrtších prostředků, poněvadž ve válce s nimi docela je na místě zdravý egoism, mravná (!) nespravedlnost, ba i mravně odůvodněná barbarství. Proto radím, aby polské časopisectvo bylo prostě zrušeno a policejné zakázáno, všechny polské spolky bez udání důvodů rozpuštěny a ústava změněna tak, aby Poláci byli vyloučeni ze všech jejich výhod. Poláci musejí býti stlačeni na stupeň helotů. Pro ně jsou jen tři povinnosti: „Daně platit, na vojně sloužit a hubu držet!“ Takovým tedy způsobem šíří se ta „kultura“. Katolíkům se vyčítá, že nejsou přáteli lidu, katolickému knězi se vmete ta nejsprostší urážka v tvář a protestantští pastoři tvrdí o sobě, že jsou „lidé pravdy a spravedlnosti.“ Zdaž bylo někdy slyšeti, aby katolický kněz podobný drzý a sprostý výrok o utlačovaném národu pronesl! — Tak tedy se ta protestantská „spravedlnost“ jeví ve skutečnosti.

Časem se ježí vlasy nad tím, že by se mělo zříditi ženské gymnasium katolické. Při tom nezapomíná těm prostomyslnějším čtenářům připomněti, že všechny katolické ústavy vyznačují chatrné vzdělání. Inu ovšem, takového vzdělání chovanci v katolických ústavech nebudou, aby se „vyšinuli“ na úroveň intelligence Času a jiných „blahodárnou osvětou“ zářících listů; ale že velikou míru vzdělání skutečného si chovanci katolických ústavů osvojí, o tom vědí nejlépe ti, kteří je navštěvovali. Ku př. zde v Hradci jest čistě „klerikální“ ústav hluchoněmých, kam jsou přijímány děti všech vyznání. (Snad Čas toto faktum ryzí křesťanské lásky nebude děsiti, poněvadž se zde duše jinovců „neloví“ jakýmkoli nátlakem pro víru katolickou). A to by pan dr. Herben čubrněl, čemu všemu děti doma většinou zanedbané zcela průběhem jednoho roku se naučí. Z antopsie dosvědčujeme, že mnohé z dětí již v prvním roce plynně se naučí mluvit a z předmětů učebních vědí většinou více, než jiné děti slyšící, které dva až tři roky školu navštěvují. Měl by tak p. dr. Herben viděti, co trpělivosti, co sebezáporu jest katechetovi a školským sestrám potřebí, aby v hlavě dětí zcela nemyslicích vykresali první

jiakry jakés takéš ohápavosti a na základě toho žáky dále vzdělávali. A při tom ještě aby kašs na vydržování dětí žebрал a lačjakqu hořkón pilulku při tom spolknul. Inu, jest to aspoň poněkud těžší věc, než seděti u dobře placeného redaktorského stolu, hubovati na „klerikály“ a přijímatí tučné šidovské inseraty. Proč raději, pane Herbene, nepišete o tom, jak „pokrokové“ a „uvědomělé“ působila univerzita husitská? Bylo by záhodno, abyste porovnal úroveň té univerzity s bývalou klerikální Karlovou; šijeme přece ve znamení husiád a Vy, aš tolik sájmů o husitství jevíte, přec jste nepřispěl k pochopení husitské doby ničím; víme, že zalezete a budete házetí kalem jen po ústavách katolických, aš málokdy se taková rozumová tapost v Čechách usadila jako v éře husitismu. Teprve Jesuité počali tak různě na vzdělanosti v Čechách pracovati, že nejen kališníci, ale i protestanté k Jesuitům děti své na intelektuelní výchovu posílali. Také by bylo dobře, abyste pověděl, jakou „kulturu“ přinášeli do Čech za věku Lutherova protestantští kněží, z nichž mnohý sotva desatero na paměť uměl! Tedy jen zvolna; „klerikální“ ústavy pravý pokrok nezaráží zrovna tak, jako se nezastaví pravá vzdělanost naší vlasti v ničem, kdybyste Vy všeho poučování vůbec nechal.

Politický přehled.

K situaci. Vyskytly se zprávy, že vláda, aby obrátila naše poslance od obstrukce, hodlá vyhověti některým požadavkům našim, tak zejména Praze že chce povolití deset milionů na provedení různých podniků a na Moravě zříditi druhou českou universitu. — Záhy však ze samých vládních kruhů přišlo vyvrácení těchto zpráv. Vláda prý nám vůbec nemůže učiniti žádných jazykových ani jiných ústupků. Máme prý býti rádi, že ona od Čechů odvrací nebezpečí, jakým se nám se strany jistých činitelů v této řuží vážně hrozí. Zamýšlené vyjednávání vlády se stranami bude prý provedeno rychle a krátce. Vláda má prý vypracovanou řadu otázek, na něž žádati bude určitou odpověď. Dopadne-li nepříznivě, rozpustí poslaneckou sněmovnu.

Dr. Ebenhech v L. V. píše: S naší strany bude podporována vláda ve snaze, učiniti parlament práce schopným, jsou však skrovné naděje, že by úmysl vlády měl nějaký úspěch. Nezbývá tudíž nic jiného, než oktojírka.

V Inšpruku nalezeno bylo na ulicích v den 70letých narozenin J. V. mnoho hektografovaných listků, obsahujících nejhrubší urážky císaře. Listky končily slovy: „Sláva Hohenzollerum!“

Bratrský národ Chorvatský a s ním celý slovanský svět oslaví v prvních dnech měsíce září 50letou paměť biskupského apoštola Josefa Jiřího Strossmayera. Půl století biskupem svého

FEUILLETON.

Jak jsme v Čechách před 30 roky cestovali.

Vypravuje věrně dle starých zápisů a trochu po paměti Ital de S. Fran...

(Pokračování.)

Bylo 9. července. Na kostele sv. Vavřince tloukly čtyry, když jsem si prohlížel k odjezdu připravený vůz, jenž se mně svým zevnějškem moc nelíbil. Na pravé straně seděl v něm již jeden, na první pohled mladý pán, jiskrných očí s hodně vyklenutým nosem, vousy černé jako uhlí a husté jako americký prales.

Tenkrátě vousy všeobecně se ještě v Čechách nenosily; holilo se pilně každou sobotu ba přímo byl oproti nim zvláštní předsudek, neb se říkávalo: Víte, co jsou vousy? „Vousy jsou viditelné znamení neviditelného lumpáctví.“ To mně nic nevdalo, ale překáželo mně, že jsem nemohl do vozu neboť zavazadla, neb jak se tehdy všeobecně říkalo „pakáž“ onoho pána, ležela na levé straně vedle něho. Ukázav mu svůj jízdni lístek, zdvořile jsem ho žádal, dáti tyto věci, dva malé kufíky, hezky naproti sobě, což on po německu bruče, konečně předce učinil. A již jsme jeli. Cesta za městem dosti příkře stoupá do vršku, tudíž náš „čtyřkopytník“ moc nespíchal a u Metličanů zůstal zcela tiše stát. Vozka skokem s kozlíku sletěl dolů a hned otvírá dvířka u karyolky, jimiž vstoupil do „pošty“ nový pasažér, na první pohled člověk nemocný. „Prosím, já jdu ze špitálu z Bydžova domů, do Nechanic, jsem chudý harfenista, nevážíím mnoho, nezařijmu mnoho místa a proto nebudu moc překážeti a ten koník to ani nepozná, že nás jede o jednoho více“, a již sedl si zrovna naproti tomu pánu, který své zavazadla položil, když jsem v Bydžově k němu přisedl, ne proti sobě, ale proti mně. Ten na mne pohledl a pak začal jako pro sebe po německu hubovati na to, že postilion vese „slepáka“. Já si pomyslíl svůj díl, ale do hovoru jsem se o křesťanské morálce s tímto pánem pustiti nechťel. Tu náš povoz odbočil ze silnice od Pra-

sky na levo na polní cestu ke Kobylícím, chtěje si hodně nadejeti, což se stalo pro mně, jak později uvidíme, osudným. Polní naše jízda nebyla proto příjemná, že tento „ouvoze“ nedávno teprve „na silničku“ přeměněn a upraven, měl povrch svůj ještě neurovnaný a hodně kostrbatý. Proto pošta námi hodně drkotala, třásla a házela, jak se říká, o „sto šest.“ Můj vedlejší pan soused stále si něco po německu povídal ale jemně, po tichounku a tyto německé jeho výrony ustálily v mé kotrbě úsudek, že pán onen musí býti vřaděn mezi „bratry“ Slovanů. Ba, Slovan všude „bratry“ má. Kde je země v pološeru, Balt, kde vlny pozvídá, Slovan všude, Slovan všude „bratry“ má; nejvíc jimi podělen náš strýček Rus, pak bratr náš Poláček, tu přijdeme na řadu my Čechové a nejméně jimi pozehnán jest Charvát, bratranec náš na Sávě. A „bratři“ ti vypůjčili si prý na věčnou oplátku od bratrů Poláků všecko, všecko, co tito jen měli doma, na poli a na dvoře, zanechavše jim toliko jejich kostely. Podobným Slovanů „bratrem“ byl nejspíš také můj vousatý pan soused, jenž nyní ještě více huboval, proto že náš vozík ještě více hopkoval. Příčinou toho nebyl nikdo jiný, než náš roztomilý postilion, který chtěje spocenému koníkovi nadlehčiti, zatáhl jej opratí na levo od levého ucho a poslušný oř vzal to hned „čehy“ a to hodně „čehy“ až na pokraj samého příkopu. Nyní začala naše milá pošta sebou, v pravém slova smyslu jako opilá a posedlá házeti a zmítati a mně se zdálo, že se buď houpám na houpačce, neb pluji někde na lodičce; byl jsem tím jist, že se tohle skončí tragicko-komicky, to je, trošku k pláči a trošku k smíchu. „Kočí, dár pozor“ ozval se hlas vedle mne; „že nás“, volám já, „vyklopíte do...“ a než jsem to dořek, již kouleli jsme se v příkopě. Já padl, jako padá mrtvé tělo a ležel jsem tam, kde se valí tak často pátý hlavní hřích. A co nejhoršího, já byl nejníže, pak ty dva kufíky na mně, na nich onen Slovanů „bratr“, na něm Lazar, co „na slepo“ jel, ba i ten postilion byl teď mezi námi, jak později se zjistilo, aspoň vrškem svého člověčenství; prorazil totiž při pádu slabé prkénko, které bylo mezi kozlíkem a vnitřkem a maje roztržené plátno od prkénka na svém krku

jako veliký španělský límec s dávných časů, byl v našem „spolku“ tím čtvrtým. „Na kněze se všecko svezee“, vzdychl jsem si z hlubokosti své těžkosti, leže tam v onom příkopě nedaleko Kobylíc. — Konečně dostali jsme se z toho zamotaného klubka na Boží svobodu ven. „Bratře Slovanů ihned vyndal z kapsy malé zrcadélko a sblédnuv se v něm, div si radostí nevyškl, zrovna jako já včera u těch Slavosic nedaleko Blížkova, neb byl celý, celičký, bez úrazu a nepoškrábán; na to hned kočmu vybrožoval. „Bešverdenbuchem“ (knihou stížností) na poštu v Nechanicích, však podle řeči bylo znáti, že to nemyslí do opravdy, což se mně líbilo. Já ale nemohl jsem se přesvědčiti, zdaliž jsem také celoučký, vždyť já jsem zapřísalým nepřitelem všech zrcadel i oněch velikých na stěně i těch maloučkých v kapse; povím to na sebe, já jsem ten pan maistr, jemuž anno Domini 1864 řekl v semináři hradeckém náš bývalý představený, kterého jsme se nejdříve báli pak ale jej měli rádi, na konci školního roku, když jsme k němu chodili ad audiendum verbum (k poslechnutí vážného slova): Pane Ital de S., já bych byl s Vámi úplně spokojen, jen kdyby jste měl — jinš — „kaicht“. Nyní jest on velikým pánem, jeden z těch třech v celé diecési, kteří jsou „ad instar“. Pán Bůh jej ještě drahně let zde zachovej. — Nemohu si tedy tam u těch Kobylíc prohlédnouti svůj obličej, prozkoumal jsem ihned aspoň svůj klobouk. Ach ten vypadá! Hódila se na něho jedna prstonárodní popěvka: „To je klobouk na dvě facky, to je klobouk sedmibradý —“

Nyní tedy stáli jsme na svých nohách, jen nebyla ještě na „svých vlastních“ naše ubohá bryčka. Postilion se nám kajicně přiznal, že on sám má vinu této katastrofy, totiž tobo našeho skácení; pán mu prý zakazoval, nebrati více na cestu onu starou drkačku-brkačku, že to chuděrka již nevydrží, ale on že chtěl pánu dokázati, že to jeho stará karyolka dokáže. Ohlednouce se kolem, zpozorovali jsme teprve teď, že nedaleko nás na mezi stojí nějaký stařec a pase kravku, dýmaje si z malé fajčíčky a při tom stále na nás hledí.

(Dokončení.)

lidu, jest událostí tak vynikající, že se nadá umlčet a tím méně u muže významu Strossmayerova, ozdoby církve, patriarchy jižního Slovanstva, pobratima Čechů, přítele bílé Rusi. Budeme mít příležitost ve vhodné chvíli vzpomenouti nesmrtelných zásluh velkého biskupa, jehož památný den na sklonku požehnaného života stane se jistě svátkem všech slovanských národů.

V Uhrách slavili památku zavedení křesťanství před 900 lety s velikou okázalostí. Kruby dvorní, vládní, kněžstvo, šlechta, inteligence, lid, vše se združilo v Ostrihomě uctít veliký moment v historii maďarského národa. Škoda, že křesťanství neupevnilo v srdcích maďarských více lidskosti a křesťanské lásky k ubohým Slovákům.

V Srbsku vrchním velitelem armády na místo krále Milána, jehož dvůr byl rozpuštěn, byl jmenován generál Srékovič. — Sňatek krále Alexandra přinesl více než 300 vězňům brozých srbských žalářů, úplnou svobodu. — Milán jest opět v Karlových Varech.

Černohorský kníže Mikuláš, vrácej se z Itálie, měl se státí obětí atentátu. Tři černohorští vystěhovanci jej očekávali v Kotoru. Poněvadž obcovali mnoho s pověstným Savou Ivanovičem, původcem neslušných pamfletů proti knížeti, byly zatčeni a zbraně jim odejmuty.

Císař Vilém II. obdržel adresu, podepsanou holandskými učiteli a spisovateli, v níž upozorňuje se, že anglický lord Roberts vypověděl 1600 žen a dětí z Pretorie a žádá se, aby našel prostředků, aby tomuto krutému porušování všeho právního citu Angličany hleděl učiniti přítrž.

Ke sporu rumunsko-bulharskému. Bulharská vláda nařídila státnímu zastupitelství v Sofii, aby zavedlo stíhání pro vyděračství, jehož oběti byli rumunští poddaní v Sofii. — Bulharský továrník Dordévič byl v Bukurešti zatčen, právě v tom okamžiku, když chtěl spáchatí atentát na tamnějšího policejního prefekta.

Car ruský Mikuláš zavítá do Paříže asi v polovici září. Ubytován bude v budově ruského vyslanectví. Na zpáteční cestě z Paříže zastaví prý se car ve Vídni, k návštěvě našeho císaře.

Perský šach přijede dne 18. září do Vídně a zdrží se tam čtyři dni.

V Jižní Africe obklíčil anglický generál Kitchener burského generála Devetta, jemuž však podařilo se uniknouti svým pronásledovatelům. Devett, býstrý a zároveň velmi odvážlivý vojevůdce, jest prý nyní postrachem Angličanů. Dovede se vyprostiti i z nejzoufalejší situace, su zná lépe krajinu a může i za noci konati pochody, kdežto anglické vojsko jen za dne může postupovati. Uniknutím svým zmařil Devett naději Angličanů na značnější válečný úspěch, jímž by vlečkoucí se válce do nekonečna učinil se kýžený konec. Nejnověji oznamuje se z Laurence Marquese, že Devett zajal 4000 Angličanů a ukofistil 7 děl. Roberts ustoupil prý z Middelburku. — O presidentu republiky Oranžské Steijnovi šf se zprávy, že zemřel cestou, chtěje vyhledati presidenta Krügera. Baron Landberg, tajemník vrchního velitele burského Bothy, přijel těchto dnů do Neapole kde prohlásil, že válka v jižní Africe potrvá ještě dlouho. —

Z Číny potvrzuje se radostná zpráva, že dne 15. t. m. bylo Peking dobyto. O událostech předcházejících obsazení Pekinga oznamuje následující: Spojenecké čety přibýly v pondělí ráno k Tungšou, 10 mil východně od Pekinga, kdež byly koncentrovány čínské síly. Náhlý, neodolatelný útok mezinárodního vojska uvedl Číňany tak ve zmatek, že se dali rychle na ústup k Tunkšou, kdež se chtěli pokusiti o poslední odpor. Síly jejich byly však již vyčerpány. Číňané prchali směrem k hlavnímu městu. Spojená vojska je pronásledovala, aby zabránila, by se Číňané nemohli znova shromáždit. Asi 7 mil před Pekingem jízda spojeného vojska podnikla na nepřitele útok, rozpránila a zahnila jej až k východním zděm Pekingským. Tam se spojenci rozložili táborem a přenocovali. Pekingské úřady prosily pak za rozmluvu a slíbily, že vydají cizí vyslance, jestliže spojenci upustí od útoku na město. Při dobývání Pekinga velel spojeneckému vojsku ruský generál Lenevič. Za rázný a šťastný útok dostalo se mu blahopřejného telegramu carova a řádu sv. Jiří III. tř. Peking na mnoha místech bojí a vojsko evropské dobývá vnitřního města. Německý generál Waldersee, budoucí nejvyšší vůdce výpravy evropské, přichází do jisté míry tedy pozdě a za dobytí Pekinga nesklidí již vavřínu. — Členové vyslanectev jsou zdraví. Císař Kwangsu a císařovna-vdova dne 6. t. m. prchli z Pekinga směrem severozápadním. Císařský poklad byl již před tím z Pekinga odeslán. Žaponsko na žádost Li-Hung-Čangovu prohlásilo prý ochotu působiti u velmocí ve prospěch císaře a císařovny-vdovy, avšak ostatní vinnici, jako princ Tuan, musili by býti potrestáni. — Nyní, kdy Peking jest dobyto, vzdali prý se některé mocnosti další akce v Číně, takže nebude lze mluvit o nějaké akci společné. V první řadě bude to Anglie, jež ustoupí a bude pomýšletí jenom na zabezpečení své nadvlády v údolí Jang-Če. Také Amerika ráda by se již vyprostila z nynějšího svazku s ostatními mocnostmi. Žaponsko neopomene již v nejbližší budoucnosti předložiti

svůj účet, v němž budou koreanské požadavky nejhlavnějším bodem. Nemálo přispívá ku spletičnosti nynější situace fevnivost mezi Francií a Anglií v příčině Šanghaeje.

Drobné zprávy.

Na župní sjezd řemeslnický v Hradci Králové dostavilo se jen asi 60 účastníků. Toť opět jeden smutný zjev v kronice živnostenského hnutí.

Narozeniny J. V. císaře a krále byly v Hradci Králové okázale slaveny. Náp. biskup Edvard Jan zavítal z letního svého sídla Chrásti do Hradce a sloužil slavnou pontifikální mši sv. v katedrálním chrámu Páně sv. Duchy za přítomnosti katedrální kapitoly, městské rady, zeměpánů, státních a vojenských úřadů. Skrovná zdejší posádka účastnila se polní mši sv., již sloužil vojenský kaplan, dp. R. Černý na dělostřeleckém cvičišti. Obecní budovy i soukromé domy byly k popudu městské rady ozdobeny hojně prapory.

Úmrtí. V Dobřenicích zemřel dne 19. t. m. vldp. Josef Procházka, farář a osobní děkan. Pohřeb konal se slavně za velikého účastenství kněžstva, spolků, zástupců úřadů a zbožného lidu dne 22. t. m. Zesnulý narodil se 10. května 1836 v Nové Pace, na kněze posvěcen byl 25. července 1862. Za své zásluhy vysvěcen byl kanonickým expositorem. — Byl to kněz v každém ohledu vzorný, obětavý a skromný a lid s láskou a vděčností si bude vždy na něho vzpomínati. R. i. p.

Za dp. Antonínem Paulusem. Tyto dny stihla do Hradce zvěst, že dne 17. t. m. zemřel po delší, trapné nemoci dp. praefekt Antonín Paulus. Znali jsme jeho bezvadný zdravotní stav, ale proto přece správa tato nás bolestně překvapila, neboť značila ztrátu vzorného a obětavého kněze. Dp. Paulus uchýlil se z duchovní správy v Dobrušce do Hradce Králové, kdež doufal lehčím zaměstnáním vyhléditi porušené zdraví. Působil nějakou dobu v konsistorijní kanceláři, poslední rok ustanoven byl praefektem učitelského konviktu v „Adalbertinu“ a úředníkem agendy politického družstva tiskového, o něž získal si veliké zásluhy přemýšleným vedením účetních a administrativních kněží. Zákeřná choroba však pokračovala dále, zachvátila průdušky a přinutila vytrvalého a zkušeného pracovníka zažádati o dovolenou, již dlouho se netěšil. Zemřel ve Chrásti, v domě svých rodičů, šel na vše, k čemu jeho praktické schopnosti znali. Pohřeb zesnulého byl také nejlepším dokladem úcty k nebožtíkovu. Dostavilo se 57 kněží k pohřebnímu průvodu, jež za účastenství místních spolků a okolních pp. učitelů vedl vldp. prelat a kapitolní děkan, Magr. Alois Frydek, jenž obětoval též pontifikální mši sv. za spásu duše zesnulého. Nad rakví proslavil působivou řeč vldp. ředitel Hrubý, poukázav na záslužný život zesnulého. Za hojně účasti obecněstva vložen byl dp. Paulus v posvátnou půdu, aby zde ve stínu smutečních jasanů očekával v nerušeném klidu slavné z mrtvých vstání. Odpočívaj v pokoji!

K úmrtí vldp. K. Slonka, kaplana ve Vamberku, o čemž jsme již v minulém čísle částečně referovali, na žádost tamnější katol. jednoty se ještě vrátíme. Vldp. K. Slonek narodil se dne 1. října 1864 v Chrásti; studia vykonal v Hradci Kr. s vyznamenáním; vysvěcen byl dne 13. července 1890. Po vysvěcení hned přišel do rožslblé a namáhavé kolatury Vamberocké kdež po 10 letech s neunnavnou pílí pracoval a velikých zásluh si získal o povznesení ducha nábož. Až přetížen pracemi v duchovní správě (měl jen 20 hod. ve školách místních i venkovských) přičinil se o založení katolické jednoty, v níž byl po všechna léta předsedou a velmi horlivě pracoval o katol. uvědomění jiných a mužů. Bylo mu snázeji proto mnoho utržků a protivností ale svou vírou a míramilností vše překonal. Nemalých zásluh získal si o opravu farního chrámu Páně, který před 2 roky požár zničil. Byl v každém ohledu velmi pílým neunnavným pracovníkem na vinici Páně. Stal se také obětí té spravedlivosti „patronátního práva“. Stížen úbytími v brtanu, musel jíti počátkem května na dočasný odpočinek. Po 3 měsících, právě v den jeho úmrtí dostal teprve poukaz na tu bídnou „penzičku“, když dříve páni c. k. četníci vyšetřili bedlivě, že údajně v žádosti o pensii jsou pravdivé. Opět jeden smutný obrazek „toho blahobytu“ našeho kleru. V pánu zesnulý nehledal nikdy slávy ani přízně, pracoval tiše neunnavně pro čest a slávu Boží a pro blaho svých světců a pak-li zde nedošla uznání jeho práce dojíta dojde zaslužené odměny tam v nebesích.

Na nádraží v Hradci Králové při příjezdu jednoho vlaku tento týden kdosi vykřikl: „Páne řediteli!“ A již se asi třicet hlav, nejméně čtvrtina všech pasažerů obrátilo. Inn, není divu; dnes máme těch pravých a nepravých ředitelů příliš mnoho, že skoro všude potkáme se s nějakým „řiditelem“. Mladíček, který má někde dozor nad nějakým skladištěm, nechá se titulovat „pan řiditel“. Starší dělník v nějaké dílně, jehož mistr ustanovil, aby jej v jeho nepřítomnosti zastoupil, má na navěštence: „Ředitel závodu“. Mladý podučitel, který prozatímne učí někde na jednot řídce je také rád, když se mu řekne: „Páne řediteli!“ Učitel, který má pod sebou dva neb tři písaře si nechá titulovat „řiditel kanceláře“. Obuvnický mistr, který dělá kožovného učitele a vyučuje jak se dělají „moderní“ boty, blaženě se usmívá, když se mu řekne: „Páne řiditel“. A takových „řiditelů“, kteří vlastně sami nevědí co asi řídí, máme dost a dost. Tím se tedy odůvodňuje shora uvedený případ na nádraží.

Zábava na počest 25letého jubilea práce p. Jana Sluky, faktora bisk. knihtiskárny, dne 19. t. m. v Adalbertinu pořádáná, vydařila se skvělostně. Zábava zahájena proslavem vldp. dra. Reyla, který připadně charakterizoval důležitost a účinek práce, uvedl příklady z dějin, kterak jenom prací tělesnou i duševní domohly se mnozí národové slávy a moci. Ku konci své řeči blahopřál panu Slukovi k jeho jubileu což i přítomní hosté učinili. Pak následoval zpěv a

sice členové katol. spolku a mnohé dámy zapěli z oratoria „St. Cecille“ čís. 1., 2. a 8. od M. Hallera. Bouře potlesku, která se potom strhla, byla důkazem, že pěvci výborně svůj úkol provedli. Zvláště krásná byla sola slč. Novohradské. — Na to vystoupil vldp. praefekt Sahula, který mistrně sebral „Sen“ fantasií na housle od J. Oslalo, a L' Adieu od Labitského. Pak souladná hudba se střídala se zpěvem a ku konci provedeny byly solové vystupy, o které hlavní zásluhu si získali pp. Beránek a Dvořák. Krásný tento večer zůstane jistě v milé paměti obecněstva, které projevilo přání aby se podobné náležitě zábavy častěji konaly. Nejhlavnější zásluha o uspořádání a zdar večírku získal si vldp. vicerektor Orel, který a nevšední plní téměř každého dne cvičil obohacující hudbu a zpěvu. On sestavil také hudební odbor spolkový. K odboru tomu přistoupil také pan hotelier Kadečka, dobrý to hudebník, který při večírku znamenitě se osvědčil.

Svěcení praporek III. živnostenského sboru ve Škutčel dělo se za velkého účastenství spolků okolních a lidu dne 19. t. m. na náměstí. Řeč měl vldp. Štěpán Dvořák, děkan, ježto smysl byl tento: Svati apoštoloové přišedše k Řekům a Římanům našli tam osvětu a vzdělanost ale dělnický a řemeslný lid v tuhému otroctví. Jak účinkovalo učení církve na otroky a na pány jejich. Sbližení jejich před oltářem při oběti Těla a Krve Páně. Ve středověku sláva a blahobyt sborů řemeslných spočívaly na základě zákonodárství církevního, kteréž přešlo do zákonů občanských. — Zásady církve se nepřežily — Církev není nepřítelkyní dělného lidu. Nemožno sestrojiti společnost obecnou na zásadě volnosti — ani na zásadě výlučné rovnosti. Církev povznesla v každém národě mnoho lidí snižených, utiskovaných mocí Ducha Božského, který v ní žije. Chceme, aby zásady náboženství směřující k obecnému blahu vešly do našeho zákonodárství, to je ten náš „klerikalismus“.

Svatojosefská jednota katol. jinochů a mužů v Proseči pořádá v místnostech spolkových dne 2. září 1900 divadelní představení: „Tatínkovy juchty.“ Veselohra o dvou jednáních. Vzdělal K. Malinský. Začátek o půl 8. hodině večer. Ceny míst obyčejné. Školní děti nemají přístupu.

Z Horního Jelení. Katol. sociální Jednota v Horním Jelení pořádá dne 26. srpna 1900 v sále pana Ant. Michalíky v Horním Jelení divadelní představení: „Anděl strážný“. Veselohra ve třech jednáních od Roj. Kafky. Ceny míst: I. a II. řada sedadel 80 h; III. a IV. řada 60 h; ostatní 40 h; Místo k stání 20 h. Začátek o půl 8. hod. odpo. Žádá se, aby při představení nekouřilo.

Nový tábor lidu bude na Košumberku u Luže dne 2. září t. r.

Nový vodovod v Opočně byl dne 18. t. m. vysvěcen a veřejnému užívání odevzdán. Vodovod ten zřídil kníže Josef Colloredo-Mannsfeld na památku 70. narozenin J. V. císaře. Obřad posvěcení vykonal vldp. děkan Jan Řehák.

Blesk udeřil dne 21. t. m. v Hoděšovicích do statku p. Nováka. Stará p. Nováková byla poraněna. Statek lehl popelem. — V Čepce udeřil blesk do chléva, kde zabil dvě kozy.

Obecní zastupitelstvo v Náchodě, neslo se k návrhu Národní rady jednotné, aby pro sčítání lidu zvoleni byli sčítací komisaři z různých čtvrtí města, kteří by rodiny přikázaných čtvrtí dobře znali. Komisaři ti mají neprodleně svoji činnost započít a městská rada jest splnomocněna, aby čeho třeba ve příčině té, zafidila. Dále usneseno jednotně, aby zdejší politický úřad byl požádán o vysvětlení významu nejasnějšího termínu „obcovací jazyk“, aby se při sčítání lidu nestaly žádné nesprávnosti. Bylo by dobře, kdyby i ostatní města na toto důležité opatření nezapoměla.

Sňatky. Slečna Maruška Procházková a pan JUDr. Jan Stuchlík, c. k. asistent v Hradci Králové, budou slaviti sňatek svůj dne 25. měsíce srpna 1900 o 10. hodin dopol. v chrámu Páně sv. Cyrilla a Methoděje v Karlíně. Sl. Boženka Nekovářková a p. Adolf Haller, praktický učitel na c. k. odborné zámečnické škole konají svůj sňatek dne 28. srpna v 11. hodin dopol. v chrámu Páně u Sv. Duchy v Králové Hradci.

Z rychnovského vikariátu. (Oslava Spasitele a Bohorodičky v konec století v Solnici). I rychnovský vikariát, jako se již jižde stalo a ještě stane, chce veřejně vzdáti hold i díky Spasiteli za všechna dobrodiní lidstvu za 19 století prokázaná a chce spojití projev této veřejné úcty zároveň s úctou k Bohorodičce! Za místo tohoto veřejného projevu zvoleno město Solnice a to z toho důvodu, že Solnice je starobylé věští místo poutní a ve vikariátu rychnovském svého druhu jediné! Je dosud v paměti, jak sem hrnuly se průvody zbožných z mnohých stran a jeden takový průvod tuším z Javornice, viděli jsme ještě před několika málo lety! Oslavy té v Solnici na den svátku Narození Marie Panny určené z účastní se zbožní poutníci z měst i osad českého dílu vikariátu! Pořad určen následovně: Do 10 hod. dopolední shromáždí se poutníci v chrámu Páně solnickém, pak průvod na náměstí a zde slavnostní kázání a polní mše sv. Mezi polednem pobožností v chrámu Páně. Odpoledne průvod se sochou P. Marie Karmélské na náměstí, kázání, litanie a ukončení oslavy v chrámu Páně.

Výletní nehoda stihla ve středu 16. t. m. pana H. z Bělohradu, vracejícího se z výletu z Hradce Králové. Nejsa zvyklým takové cestě na kole, byl na něm v Břestě slézti z kola. Účinně pak několik kroků bez vědomí k zemi. Byla mu poskytna lékařská pomoc, načež odejel večerním vlakem do Bělohradu.

Hospodyňská škola v Německém Brodě, ukončila právě šk. rok. Z výroční zprávy vyjímáme: Úkolem této školy jest, aby dívky, které nabyly vzdělání přípravného ve škole obecné, vzdělávaly se theoreticky i prakticky tak, jak toho třeba ku správě domácnosti rolnické. Na udržování školy zajištěny jsou

podpory v obnosu 7100 K. — Občanek bylo v uplynulém roce 11. Prospěch byl celkem uspokojivý. — Nový školní rok začne dne 16. září t. r.

Obč. vzděl. spolek „Věda“ v Jaroměřu oslavoval dne 19. t. m. své sedmi(1)leté trvání velikou lidovou slavností. Při té slavnosti mluvil obč. Dr. Soukup z Prahy o účelu a významu vzdělávacích spolků a hned na to všechna čísla programu vyplňovaly samé kuplety a solové výstupy. Mezi nimi pak se skvěly: „Nevěrec“ — báseň, a „Ubozí klášterníci“ — kuplet. — Žádných dalších poznámek k tomu netřeba.

Dopadený lupič. Z Hostinného se nám píše: V úterý zatkl četník zdejší stanice v lázeňském místě Forstu již po delší dobu stíhaného lupiče Jos. Dontha z Hořan Raketnice, který před několika nedělemi na hranicích prusko-slezských vystřelil třikrát z revolveru po jistém sklepníku a dvěma ranami ho zabil a zranil. Vystřelil naň dle všeho za tím účelem, aby ho učinil nespůsobilým k odporu a mohl ho oloupit, což se mu však nezdařilo, načež uprchl. Při prohlídce nalezeny byly u něho čtyři kapesní hodinky a krádeží pocházející. Dodán byl do vazby zdejšího okresního soudu.

Přírodní zjev. Ve čtvrtek mezi 8. a 9. hodinou večer objevil se na severovýchodě zvláštní světelný úkaz, nepochybně veliký, dosti pomalu se pohybující meteor. Zjev měl podobu bílého světla, klikatě se pohybující koule a ohonem a sršelo z ní množství jisker. Později ubývalo světlosti, až koule, — aniž by svůj klikatý směr změnila — zapadla na severovýchodě.

V Anenských slatinových lázních v Bělohradě v Čechách, obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinových až do 16. srpna 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 802.

Nový kostel vyvěcen bude dne 26. t. m. v Prahu u Nov. Bydžova. Svěcení vykoná vesp. kanovník a vikář smidarský. Spolek pro stavbu chrámu Páně „Bohumil“ zve šlechtěné dobrodince k významné slavnosti té.

V záchvatu šílenství. Jan Rudiš, 35letý zedník z Vítěvsi, trpí již řadu let záchvaty choromyslnosti. Dvakrát byl již v ústavu choromyslných, ale na přání příbuzných opět propuštěn. Minulou neděli přišel do Jičína, kde prošel městskou bránu, slevil kabát a sejmuv čepici — pustil se na věž, kdež došel k okénku na přiléhající věžku ústředím, jal se na ní sestupovati. Manželce hlásného, která mu v jeho počínání bránila, pravil, že tam musí, že ho „pan biskup poslal spravovat hromosvody“. Dostav se na věžku, jal se na její okrouhlé střeše rejdit kolem tak, že obecnostu, které v několika stech nezvyklé to divadlo přilákalo, stýdla krev v žilách. Jediné sesunutí noby a choromyslný byl by nalezl smrt pádem na dláždění. Strážník, který se za nim vypravil, zdařilo se teprve po delší trapné chvíli vyhláskati ubožáka z nebezpečného jeho působistě tlu, že předstíral mu, „že má jíti spravovat hromosvody na jiném místě“. Šílený Rudiš dodán na to do nemocnice odkud asi nastoupí znovu třetí a snad i poslední cestu do ústavu choromyslných.

Na kole vraceli se dne 17. t. m. manželé Kratochvílovi z Čáslavi ze Zlebtů domů. Na cestě byli přepadeni dvěma padouchy, kteří jim vyhrožovali zabitím. Útočníci byli pak chyceni a dodáni krajskému soudu v Hoře Kutné.

Dvě poučné přednášky konaly se v poslední době v Malé Lhotě. Zasloužilý spisovatel a říd. uč. pan V. Špaček přednášel o výchově v rodině. Vyvěřil, že pravá výchova musí se dít na základě Božího, že bez tohoto základu jest všechna námaha marnou. Vážný rolník p. Šabata z Vrbsice mluvil o umělých hnojivech. Vložil krátce a srozumitelně, že umělá hnojiva jsou toliko prostředkem výpomocným, hlavním hnojivem zůstane vždy mrva chlévská. — Katolická jednota Čučlavská vzdává oběma pp. řečníkům srdečný dík.

Z Bestviny. Za příčinou 70. narozenin císaře a krále Františka Josefa I. konány byly ve zdejších chrámu Páně letos uvnitř a vně opraveném a ozdobeném slavné služby Boží, jichž účastnila se rodina místního vycce urozeného p. barona a patrona Herzogenberga, veškeré úřednictvo panství Bestvinského a přifažené části panství Ronovského a velmi četné obecnost z farnosti a okolí. Ochotou místních pěvců a hudebníků zapěna byla Horákova máe Es Dur. Vzácnou hřivnou ke zvýšení církevní slavnosti přispěli náš první světový houslista mistr Kubelík zde na prázdninách prodávající, jeho bývalý učitel na konservatoři pražské, profesor Ševčík, konservativní pianista Šráb, mladší bratr mistrův ze školy varhanické a tři hudební virtuosoové vídeňští z blízkého městečka Seče. Mistr Kubelík zahrál mimo to dvě adagia Bethovenova při Graduale a Offertorium. Co krásného a velebného vykouzlil jeho duch z konzelných houslí, netřeba podotýkati. Přáli bychom si, aby jeho přítomnost povzbudila mnohé nadané a schopné v místě ku většímu pěstění zpěvu a hudby by navrátily se doby, kdy šuměly zpěvem bory, hudbou ozřvaly se hory zářivého romantického zátiší, kde ohromoval se výkvět světa hudebního, a především, kde zvláště kapela známa byla po celém kraji Čáslavském a Chrudimském. Jen s chutí v před!

Z Králík. Na Hoře Matky Boží u Králík konalo se ve dnech 12.—19. srpna 200leté jubileum založení kláštera a přenesení milostného obrazu Panny Marie. Slavnost byla velikolepá manifestace katol. náboženství a úcty k Rodičky Boží. K zvýšení lesku slavnosti přispěla nemála přítomnost vysokých hodno. tářů církevních. Na první slavnostní den zavítal do Králík Jeho Excelence, nejvyšší. Pán Dr. Frant. Bauer, biskup brněnský, provázen jsa mimo jiné vys. důst. mag. Jakubem Kapustou, kanovníkem z Brna a vysp. Janem Bartákem, kanovníkem z Hradce Králové. Na nádraží uvítán byl místním duchovenstvem a doprovázen na Horu Matky Boží. O svátku Nanebevzetí Panny Marie sloužil zase pont. mší sv. a odpoledne vedl pontifikální průvod s obrazem Panny Marie vysp. Dr. Al.

Frydek, kapit. děkan a generální vikář z Hradce Králové. Slavnosti zúčastnil se mimo domácí a okolní duchovenstvo vesp. Jos. Droběna, kanovník z Kroměříže. Slavnost pak ukončena byla 19. srpna způsobem velikolepým. Jeho Milost ndp. Eduard Jan Brynych, biskup královéhradecký, zavítal v sobotu na večer do Králík, kdež byl uvítán na nádraží místním duchovenstvem, přednosty c. k. státních úřadů, úřadu patronátního a král. čes. zemské polepšovny. Když Jeho biak. Milost přijela do Králík, provázena jsouc jmenovanými hodnostáři, u městského úřadu byla uvítána purkmistrem města, p. Janem Kretschmerem a členy obecního zastupitelstva, kteří tentokrát přece odolali terrorismu prováděnému při tvůrčenci Wolfovými. Nejdříve p. biskup prohlédl si nově vymalovaný farní kostel odjel do kláštera otců Redemptoristů. Celé slavnosti účastnilo se několik tisíc věřících z celého okolí, Čechů, Moravanů a Němců. Také katoličtí Němci z pruského Slezska, z Kladaka a z Vratislavi se v hojném počtu ke slavnosti dostavili. — Dne 20. t. m. navštívil Jeho biskupská Milost, král. čes. zemskou polepšovnu v Králíkách. Ředitel ústavu p. Jan Tilišer uvítal Jeho Milost biskupskou a představitel ostatní úředníky ústavu. V kapli ústavní zapěl chovanci četní píseň k sv. Václavu, načež ndp. biskup je povzbudil k následování sv. Václava hlavně zbožností a nevinností. V dílnách ústavních prohlédl si se zálibou práci chovanců, jednotlivé žáky i laskavě oslovil. V I. třídě ústav. školy německé otázel se na některé pravdy náboženské a žáky otcovsky napomenul, aby zachovávali svědomitě přikázání Boží a jevíli vědeckost ke svým vychovatelům. Udělil všem vrchnopastýřské požehnání, opustil se uspokojením ústav, ukázav návštěvou svou lásku k opuštěné a zanedbané mládeži. Kéž dobrý pastýř nebeský. Jehož obraz zdobí ústavní kapli a Jemž hledal ztracené ovečky, odplatí Jeho biskupské Milosti vším dobrým. Také vesp. Dr. Al. Frydek, kapitulní děkan a generál. vikář z Hradce Král. počil dne 18. srpna svou návštěvou tento zemský ústav věnovaný výchově a vzdělání zanedbané a opuštěné mládeže.

Nucená výchova. Naše soudy mají právo naříditi, když se přesvědčí v případě soudního řízení, že nezletilý, sotva škole odrostlý, utvář se zločincem, aby odevzdán byl do káznice neb do zemské ochrannovny neb polepšovny. Nemysli však nikdo, že není zákonem postaráno o výchovu mládeže už dříve, než dítě stane se zločincem; náš občanský zákoník už stanoví v § 177. a 178, že pozbyvá otec, který zanedbává výchovu dítěte, moci otcovské nadvědy a že každý státní občan, jemuž jest povědomo, kde rodiče nedbají o výchovu dítěte, má právo dovolávati se pomoci soudu jakožto poručenského úřadu proti tomuto zanedbání neb zneužívání otcovských povinností. Upozorňujeme na to právě v době nynější, kdy spustlost mládeže stále stoupá.

Čeští novináři na Moravě usnesli se na utvoření syndikatu, jehož účelem bude působiti k mravnímu i hmotnému povznesení české žurnalistiky na Moravě. — Mezi jiným bude dbáti také o to, aby zodpovědnými redaktory listů nebyly nastrkovány osoby, které s redakcí a obsahem listu nic společného nemají. — Podobné řízení neškodilo by i v Čechách.

Jen prakticky! Pěkný příklad, jak veliký pokrok učinilo názorné vyučování, viděti jest v Příbrami. Nad okny velkého domu v prvním poschodí čteme Obecná škola, a nad okny přízemku Městská zastavárna. Poněvadž dítky se učí, že „3 od 1 nejdu, a že si musíme vypůjčit“, tedy aby věděly hned kam, pošlou se do přízemních místností!

Ze staré farní kroniky. Ve farní kronice vojevůdčích čteme zaznamenáno k r. 1876. . . . V Itálii vede král vládu z „papežského“ paláce kvirinalu, vláda zabývá je jmění církevní, ruší kláštery a na denním pořádku jsou neustále manifestace, veřejné a bezecné, proti kněžím. Knihy nesmírné ceny a nenahraditelné, právě to poklady starých věků, odvážli vojsko se smíchem ze tabraných klášterů, že stěhují klášterní haraburdí do sklepů, berou a ničí staré kodexy, které tisíce a tisíce peněz stály. Desky, mají-li dle jejich náhledu ceny, zvláště jsou-li stříbrem neb slatem kované, odštěpují a prodávají. Naříkame na Omara, kterýž dal knihovnu alexandrijskou spáliti, stěhujeme si na Vandaly, kteří ničili poklady starých věků, a co máme říkati italskému hospodářství v klášterních bibliotékách pod záštitou osvícené vlády 19. stol.? Tatarové a Mongolové by se snad tak podobých skutků nepouštěli. — Dnes ovšem by pisatel na poslední otázku dovedl odpověditi velice snadno: Takové hospodářství přivedlo Itálii až k anarchismu Bresciho.

Veřejná zkouška a výstava prací chovanců letního běhu nospodýnského při zimní hospodářské škole v Opocně, koná se v neděli dne 2. září t. r. K této zkoušce zve ředitelstvo školy rodiče chovanců, přátele rolnictva a příznivce školství vůbec.

Růžový úkaz. Baletka Loie Füllerová sbudovala si na pařížské výstavě své divadlo. A nyní stihá soudní stavitel za to, že si — posud nepodal účet. Šťastní lidé! Jeden penáze nechce a druhý žalobou se domáhá práva platit!

Barbari. Hardenova týdenní revue „Zukunft“ v Berlíně, uveřejnila snášku armádních rozkazů čínských, jak jest se Číňanům chováti ve válce proti cizincům. Doporučuje se jim, aby šetřili co nejvíce krve nepříteli a aby se chovali lidsky ke všem, především ale aby těm, kteří uprchnou chtěli, času k tomu ponechali, v zajatcích pak aby neviděli již nepřítel, nýbrž jen lidi. — Harden porovnává tyto příkazy čínských „barbarů“ se známým výrokiem „osvíceného“ císaře: „Žádného pardonu! Zajatců nešetřet! Kdo vám padne do rukou, propadne životem“.

Svědomitý novinář. Dánský redaktor Opffer skočil nedávno s parníku do Baltického moře, aby konstatoval, zdali jsou na lodi záchranná opatření v pořádku. Byl ve 4 minutách pomocí ochranných bojů vytažen.

České a německé reální školy v království Českém. Jak známo vydriaje stát v Čechách pro 4 mil. Čechů 15 českých a pro 2 mil.

Němců 12 německých reálních škol. Z českých jest 12 úplných (v Budějovicích, Hoře Kutné, Hradci Králové, Jičíně, Karlíně, Pardubicích, Praze (2), Rakovníce a na Král. Vinohradech — neúplné 3 (v Mladé Boleslavi, Praze (Staré město) a na Žižkově. Naproti tomu 9 německých (v Budějovicích; České Lípě, Karlíně, Litoměřicích, Lokti, Plzni Praze (2) a v Trutnově, neúplné 3 (v Liberci, Planě, v Praze III.). Dle právě vydaných výročních školních správ navštěvovall koncem šk. r. 1900 české ústavy v 95 třídách 6262 žáci, německé ústavy v 72 třídách jen 3316 žáků, připadá průměrně na jeden německý ústav pouze 276, na jednu třídu pouze 46 žáků. Při tom však podotknouti dlužno, že ze 3316 žáků na německých ústavech bylo 506 Čechů, 762 Židů a jen 2019 skutečných Němců. Stál tedy jeden německý žák stát 253, jeden český však jen 84 K.

Úmrtí. V úterý večer zemřel v Želivě P. Klement Jos. Šandera, biskupský vikář třídnicí lipnického, děkan humpolecký, čestný občan města Senošt, ve věku 66 let. Zemřel narodil se r. 1834. Ordinován byl r. 1862. V prvních letech zastával kaplanské místo v Německém Brodě, pak v Humpolci, později se stal farářem v Senoště, odkudž povolán byl za děkana do Humpolce. Konsistorium král.-hradecké jmenovalo jej vikářem lipnickým, obec Senošt svým čestným občanem pro zásluby, jež si tu získali. Dlouhou řadu let zasedal též v městském zastupitelstvu humpoleckém. Pohřeb koná se v pátek dopol. R. i p.

Statistika advokátů v Rakousku. Všechny 24 advokátních komor Rakouska mělo počátkem letošního roku 4200 členů, přičemž se počet advokátů proti loňskému roku rozmnožil o 115.

Něco z italské statistiky. V roce 1887 bylo vražd 1457, v r. 1899 již 1706. Tedy o 250 víc. Ještě však smutnější vyhlídka činí statistika samovražd. Tato stoupla v téže době (1887—1898) z 1449 na 2059. Choromyslných v roce 1874 bylo as 14.000, v roce 1898 však 34.802!

Oslava 70letých narozenin J. V. konala se v celé říši způsobem slavným. Všechny časopisy rakouské psaly o zásluhách našeho panovníka a také v Německu mnohé časopisy přinesly dlouhé zprávy o všem, co panovník náš pro dobro své říše vykonal. I my přejeme našemu milému králi, aby aspoň jako kmet nalezl takového rádce, který vrátí říši mír, všem národům blaho a štěstí a panovníku to sladké vědomí, že, byť i ve věku Simeona, přece se dožil spokojenosti a klidného vývoje svých věrných národů, nejbezpečnější to sádky říše i trůnu.

Socialní demokraté hlásají do světa, že nevěří v život posmrtný. Těchto dnů konal se pohřeb jednoho červeného občana v Jihlavě. Když kněz odcházel od hrobu, povstal jeden občan a krátkou německou řečí loutil se se zemětým provolávaje na konec „Lebe wohl!“ (šij blaze!) což přítomní opakovali. — V život věčný tedy nevěří — a nebožtíku přejí blaze štěstí!

Nová stávka horníků jest opět na obzoru. V Mor. Ostravě snad bude již brzy zahájena.

Z prodeje tabákového v Podlitavsku za rok 1899 obnášely příjmy 103.688.418 sl. Kolik bídy, nedostatku, kolik nejnutnějších potřeb lidových bylo ukojeno, kdyby tato vášeň nepohlcovala ony miliony —

Pašovnický dům habsbursko-lotrinský čítá právě 30 arcivévodů a 53 arcikněžů.

Následování hodno. 80.000 sl. odkázal zemřelý továrník Škoda v Plzni pro staré a práce neschopé dělníky.

Která vláda byla nejlepší. V Mohelnici mluvil socialně demokr. poslanec Rieger a mezi jiným pravil, že nejlepší rakouskou vládou byla vláda Claryho, protože zrušila jazykovou nařízení. — A pak červení občané mluví o mezinárodnosti. U Němců však na tom „mezinárodním“ stromě kvete již dávno nacionalismus.

Liebknicht, vůdce soc. demokratů o jehož smrti se nyní mnohé listy široce rozeptaly, pravil kdysi na sjezdu ve Vratislavi: „My nechceme rolnictvu jeho majetek zachováti“ a rozvádí řeč svou dále, že rolnictvo jako stav musí vymizeti. Podobně musí vymizeti i malofarmanictvo. V Liebknichtovi zemřel tedy rolníkům a řemeslníkům zarytý a houševnatý nepřítel jejich samostatnosti.

Proti „měšťácké společnosti“ a nerovným vztěškům práce lidské hřimají v každé schůzi socialní demokraté. Jak se ale toto horlení vůdců červené internacionály jeví ve skutečnosti, podáme zde ukázkou ze sjezdu frankfurtského, kde dělnictvo horlilo proti vysokým platům svých vůdců. Sjezd totiž ustanovil, aby příjem soc. dem. redaktorů obnášel 3000 Mk (1800 sl.) a po případě i více. (Liebknicht měl 4320 sl. ročně.) Když dělnictvo se tomu opřelo, odvážil jim prudce Bebel, vůdce soc. dem. německých, který, ač byl řezbářským pomocníkem, s příjmy strany postavil si nádhernou villu uprostřed jezera na umělé hrázi: „My sijeme v měšťácké společnosti a prozatím nejeme s ní ještě venku. Naši duševní pracovníci vyšli z měšťácké společnosti. Chce-li je u nás saměstnávati — tu nesmí rozdíli mezi tím, co u měšťáckých listů a tím, co u nás dostávají, býti příliš veliký, jinak zůstanou, kde jsou. (Není to prospěchářství? Pozn. red.) Nemáme přece právem řáditi, by jejich idealismus šel tak daleko, aby špatnějšímu postavení dali přednost před podstatně lepším. . . . Chce-li tyto muže míti, musíme jim dostatečně platiti. Hirsch měl u měšťáckého listu 6800 Mk. (3800 sl.) příjmu. Myslíte, že zůstane jen hodinu ve svém nynějším postavení, přijmete-li berlínský návrh? Myslíte, že Schoenbank podrží své nynější místo, dostane-li jen 3000 Mk., může-li však soukromou práci také ve službě strany mnohem většího příjmu dosáti? Ku konci návrh na snížení služného samťnut. A nyní ptáme se, kam poděla se ta „lásky k lidu, ta občanstvo a to zásadové přesvědčení“, když samotný Bebel

tvrdí, že kdyby sociální demokracie svým vůdcům strhla něco z jejich brilantních platů, oni ukázali by jí svá záda . . .

Také spravedlnost! O kastilském králi Petru Ukutném se vyprávuje, že kdysi obviněn jím z úkladné vraždy, dal zhotoviti svou dřevěnou sochu a tu hlavně a veřejně kásal popraviti. Věru, pohodlné to metoda odpýkati tak velké bezpráví. — To bylo r. 1883. — U nás, v nynější době vzpoměl si na to jistý „druh lidí“, který pro ušetření konfiskačního aparátu jmenovali nelse, jímž by se tato metoda velice zamlouvala. —

Případná slova pronesl básník A. Sova v nejnovější své básni o Evropě:

„Hej Evropa! Tak náhle malou stala se pro veliké plány. Nepatrnou k smíchu pro léčbu burasovi a choutky kramářské. Vše přebráno, vše zužito, vše sklizené —“

Kalendář anarchistů má na titulním listě obrázek, kterak dělník škrtí jednoho člověka, je-li se sypou z kapsy peníze. Opravdu, toť „důstojný“ obrázek anarchie.

Dobře řekl. O nebožtíku francouzském senátoru Renaudovi se vyprávěje tento příběh. — Když přijel poprvé jako senátor do Paříže, najal si byt v hotelu a zaplatil na měsíc napřed. Majitel se ho tázal, chce-li stvrzenku. „Nikoli,“ odvětil Renaud, „není třeba, Bůh to viděl, že jsem zaplatil.“ — „Vy věříte v Boha?“ ptal se majitel hotelu. — „To se rozumí! Váš vy také?“ — „No, pane.“ — „O, v tomto případě prosím o stvrzenku, že jsem zaplatil,“ pravil Renaud.

Dle židovského adresáře londýnského žije na celém světě přes 11 milionů židů, z nich Rusko s Rakouskem ve svých hranicích má přes polovici jich: Rusko totiž skoro 5 milionů, Rakousko-Uhersko pak přes 2 2 mil. duší. Hlavní bydlíště a tak říkajíc i východiště židovského plemene dnes jsou bývalé země království Polského čili střední Evropa od Visly po Dněpr. Omezíme-li prostranství to na jihu Dunajem od Vídně počínajíc, pak na tomto prostranství asi jednoho milionu čtvercových kilometrů žije na 7 milionů židů. Křesťanského obyvatelstva na tomže prostranství vedle židů žije kol 40 milionů. Tvoří tudíž židé v této krajině asi šestinu všeho obyvatelstva.

Mezi inserty jednoho denního listu čteme nabídku jistého knihkupece. Mezi jiným tam stojí: Milostné romány Milánovy jsou vešměs nevázané. To slovíčko „nevázané“ dalo by se snad váim právem použiti na dvojí způsob!

Slova . . . V Poznani bylo v těchto dnech na školách při počátku školního roku osmámeno, že vyučování náboženství, které se dělo dosud jazykem polským, bude se na dále konati pouze německy. A císař Vilém každou chvíli deklaruje o civilisaci, o kultuře a pod. Doma se znásilňuje polský lid, rve se mu jazyk z úst a za moře se posílá vojsko šítit německou kulturu — v Číně.

Ženy v Číně jsou polovičními otrokyněmi svých mužů. Žena nesmí ani u jednoho stolu se svým mužem seděti. Proto se tam utvořily kluby (10členné) dívek, které přisahají, že raději volí se smířiti, než dáti se provdati. — Nedávno se stalo, že jedné dívce z takového klubu rodiče poručili provdati se, za jistého muže, kterého si sami vybrali. Dívka se vzpouzela — ale když viděla, že je vše nadarmo, v rozhodném okamžiku utekla do klubu, kde se všechny družky její usnesly společně s ní se utopiti, což také provedly. (Nové Proudý.)

Čechové vídeňští a jich práce na poli národním, nazývá se nová, ve Vídni vydaná brožura, která staví společenský život Čechů vídeňských v pravé světlo. Počet českých spolků ve Vídni jest veliký. Ale jsou z nich mnohé, které sice pořádají jednu zábavu za druhou — ale jsou přec úplně zbytečné. — Jakmile se něco ve prospěch Čechů vídeňských podnikne, již jest tu celá řada jiných projektů a každý spolek chce pracovati na svůj vlastní vrub, čímž se sly třísti a trvá to dlouho, než k uskutečnění nějakého podniku dojde. Tak se to má i se založením národního domu. — Čechové vídeňští rádi podporují sbírky, které by mohly dobře sloužiti praktickým účelům národohospodářským, ale bohužel, mnoho takových sbírek jest úplně bezúčelných. — Stává se často, že některý člen nějakého spolku se s někým nepohodí, třeba není zvolen do výboru — a již jen z toho důvodu zakládá nový spolek, kde by mohl hráti vůdčí roli a hověti své ctižádosti. — Vůdce je vidět slovem, závisť, mnoho planého nadšení — ale žádná pozitivní, účelná práce. To, čeho se již Čechové vídeňští domohli, bylo zásluhou jen několika spolků a obětavých jednotlivců; zdaž by nebyly výsledky mnohem větší, kdyby bývaly veškeré spolky pro jeden účel pracovaly? — Před 6 lety, kdy redaktor t. l. p. Vobejda-Prosečský ve Vídni kenal přednášky, poukázal v jedné veřejné schůzi na tyto veliké vady. Pravil, že chtějí-li vídeňští Čechové svorně a účelně pracovati, musejí si vady jen pravdu, byt i trpkou pravdu, říci do očí. Neprospívá tu mrzké lichocení, ctižádost, klamání sama sebe; nejdříve se musejí poznati, vady, které brání společnému postupu odstraniti, a pak teprve se stává práce účelnou. — Tehdy ve Vídni vycházející časopis „Slován“ obořil se na jmenovaného řečníka, že prý uráží vídeňské Čechy. — A hle, nyní právě vydaná brožura, z pera starého, zkušeného Čecha vídeňského, dovědčuje, že nyní i široké vrstvy lidu doznávají tu trpkou pravdu, ano, doznává to nyní časopis „Slován“ sám. — Bylo by si opravdu přáti, aby brožura nalezla všude pochopení a směr, který v ní jest naznačen aby se náležitě ocenil.

Stálá místa diurnistů. V organizaci diurnistů a kalkulatorů u soudů provede se důkladná změna. Vláda chce totiž utvořiti stálá místa diurnistů a kalkulatorů a zabezpečiti jim, jejich vdovám a dětem zaopatření čili pensí. Platy diurnistů budou zvýšeny, poněvadž platy vězenských dozorců a úředních služ

lonským upravením se poměrně zlepšily a jejich vdovám zabezpečena pense, kdežto diurnisti a účetní sřízenci byli při zlepšení jejich postavení pominuti.

Světová tovární výroba. Statistická kancelář pracovní ve Vashingtonu sestavila přehled průmyslové výroby celého světa. Dle toho se vyrábí ročně průmyslového zboží za

v severní Americe	7000 milionů dollarů
v Anglii	4100 „
v Německu	2915 „
ve Francii	2342 „
v Rusku	1815 „
v Rakousku-Uhersku	1625 „

V Itálii se vyrobí zboží za 605, Belgii 510, Španělských 435, Švýcarsku 160 milionů dollarů. Průměrně si průmyslový dělník vydělá do roka mzdy v severní Americe 348 dollarů, Anglii 204, Francii 175, Belgii 165, Německu 155, Švýcarsku 150, Rakousku 150, Španělsku 120, Rusku 120 dollarů. Hybné síly v průmyslu využítkované jsou rozděleny následovně: Severní Amerika má strojů a vodních sil sil v pohybu 18 milionů koňských sil, Anglie 12, Německo 9, Francie 5, Rakousko 2 1/2, Rusko 2 1/2, Belgie 1 milion koňských sil.

Souboj je rakouským zákonem trestním prohlášen za zločin. — Hejtmán Ledochowski byl zbaven důstojnické šarže proto, že se vyslovil proti souboji.

Zpupnost maďarských úředníků. „Musejní slovenská společnost“ konala 12. srpna valnou hromadu, k níž chtěli dostaviti se i mnozí hosté z Moravy a Haliče. To ale bylo solí v očích maďarských úřadů. Proto, aby co nejvíce stížily pobyt cizincům na Slovácku nařídil (dle Ludových Novin č. 34.) slúšnovský úřad „aby každý, kdo bude míti hosta z cizozemské oznámil ho nejdříve během 2 hodin v úřední kanceláři, jinak že trestán bude 100 K pokuty.“

Tak jedná se se Slováky — jinak ale s polskými židy. Ti mohou svoje kařany prověřovati ve vesnicích i městech slováckých třebas i 4 neděle a nemusí býti pobyt jejich oznámen nikde! — Po valné hromadě zmíněné společnosti uspořádán byl výlet, na nějž se samé pče o pořádek dostavil se i pan slúžný s pěti četníky, aby v čas „zameziti mohl protištátné (rozuměj slovenské) písne i tance (besedu)!!“ Když pronášeny byly přípitky a výstupy, tu zmíněný úředník přety zacpal si uši, aby neslyšel uchu maďarskému (někde i německému) protivných písní slovenských a v této posici setrval před veškerou shromážděnou společností slováckou — která napjavši všecku svoji trpělivost, klidně slavnost skončila. Tak divme se, že někdy trpělivost dojde a vládním maďarským provokatům dostane se zasloužené odměny. Ubozí Slováci, kdy zbavíte se jha maďarského?

Zase anarchista. V Řece byl zatčen anarchista jménem Sagnata, který pronášel hrozby proti našemu císaři. — Na rameni jeho vtetován jest nápis: „Raději zemřít, nežli zřít se svobody a pomsty.“ — Zatčený konal přípravy k odjezdu do Vídně.

Ze příčinou kněžských exercecí dlelo tento týden v Hradci Králové mnoho cizího kněžstva. — Ve středu dne 22. t. m. večer, když kněží seděli v refektáři seminářském seskupilo se houf výrostků před seminářem a ztropili tam veliký ramus. Plýtvali hnusnými výrazy, uráželi prostým způsobem kolem jdoucí a nikdo se nevykytl, kdo by počínání zpusitých výrostků zamezil. Zdá se, jakoby „nadějná“ mládež ta byla někým navedena, jemuž jest kněžstvo solí v očích a proto takovými „důstojným“ způsobem chtěl svoji zášť dáti na jevo. — Jelikož podobnými darebáckými kousky trpí čast celého města, bylo by dobře, kdyby orgány bezpečnostní si podobných případů více všímalý.

Cvičení duchovní, jež konány byly v Králové Hradci, od 20. do 24. t. m. zahájil J. M. nejdůstojnější pan biskup Edvard Jan Nep. Dostavilo se celkem 174 kněží. Účastenství t. by bylo mnohem větší, kdyby nebylo pohřbů vldp. vikáře Klem. Šandery v Humpolci a vldp. Procházky, děk. v Dobřenicích. — Duchovní cvičení řázeny byly veled. Panem P. Frant. Němcem, O. SS. R., rektorem v Praze. Zpovědníky zvláště pozvanými byli: Vldp. A. R. D. P. Hyppolyt Filipp, em. provinciál O. S. Fr. a R. D. P. Accursius Košťál, quardian O. S. Fr. v Zámku.

„Pokročilý“ obecní zastupitelstvo ve Velké Bělči zamítlo v sezení dne 14. srpna žádost správy velkostatku J. E. markraběte z Pallavicini na Chvojně, za povolení ku postavení telefonní tyčí po části obecní cesty z okresní silnice Bejšt-Třebochovické do myslivny v Bělči vedoucí, jednoblansé. Veškeré oce, jich katastrem telefonní spojení mysliven a hájoven na velkostatku Dačickém s ústřední správou na Chvojně vedene býti má, rovněž oba okresní výbory Holický a Královéhradecký, povolily bez odkladu postavení telefonu po svých obecních cestách a okresních silnicích, jediná Bělč, kde platí markrabě 1/2, veškerých daní a přírůžek obecních jednoblansé svolení ku postavení tyčí odmítla. Jednání výboru bylo po zásluze občanstvem odsouzeno. Po usnesení tom nabídl se ihned pan Jan Jarkovský, statkář v Bělči na jehož pozemku 2 tyče ochotně postaviti dovolil, že dovolí i postavení ostatních tyčí telefonních od hranic velkostatku po svých pozemcích podél oné obecní cesty v délce asi jednoho kilometru až do myslivny co nejochotněji, bez náhrady. Proti usnesení obecního výboru podán rekurs.

Děk sv. Otel vdala ovdovělá královna italská v průvodu princezny za to, že dovolil duchovenstvu zúčastniti se pohřbu krále Humberta. Bylo to poprvé, co členové královské rodiny italské překročili práh Vatikánu.

Význam tisku nejvíce pochopili židové. Vliv svůj snaží se uplatniti natoliko tučně zaplacenými inserty, ale i hojným abonementem. Tak v Milevěku, okresním městě v jianých Čechách, všichni židé předplatili nově založený list „Hlas z Milevska“. Moudrému napověz, atd.

Ze příčinou svých 70letých narozenin udělil J. V. císař pán 56 trestancům milost.

Z Náchoda. (Cenou poctěné plány na stavbu Občanské záložny). Jak známo, vypsal zdejší Občanská záložna dvě ceny na zhotovení nejlepších plánů na stavbu svého nového domu a to první cenu 400 kor. a druhou cenu 200 kor. V určité lhůtě konkurrenční došlo řiditelství záložny 24 plánů, po případě náčrtů a z těchto obdržel první cenu 400 kor. plán s heslem „Vkus a účel“. Autorem objevil se p. Ant. Turek, architekt na Král. Vinohradech. Druhá cena 200 kor. přiknuta práci s heslem „Horem pádem“, jehož autory jsou pp. Vojtěch Píkl a Václav Veyrich, architekti na Král. Vinohradech. Čestného uznání dostalo se třem pracím s hesly těmito: Značka „Z“ v kruhu, „Světlo“ a „Náchod“. Veškeré tyto plány a náčrty byly v pondělí 18. t. m. v zasedací síni obecního zastupitelstva k veřejnému nahlédnutí vyloženy a výstava jich byla čteně navštívena. Zvolené plány vešměs se líbí. Stavbou Občanské záložny přibude imposantní budova, sloužící městu k velké okrase.

Dva ušlechtilí bratři dali se do sebe. Veselou podívanou poskytuje „Čas“ a „Právo lidu“. „Právo lidu“ se pustilo zle do „Času“, že „píše o sociální demokracii postranným a nenávisným způsobem“, že strana lidová pěstuje byzantinismus, ukazuje na kult Masaríkův a dodává: „V redakci „Času“ mají přibírádky, do nichž se pilně ukládá všemožný materiál, nejraději ovšem rázu osobního, jímž se pak utloukají osoby, jež nesouhlasí s něčím, co vyšlo od „Času“ anebo jinakým způsobem vzbudí jeho nelibost“. Nám při tom napadají přísloví: „Vrána vráně oči nevyklube“, „Hadr onuci tresce“, „Jeden za osmáct, druhý bez dvou za dvacet“, — kde se jedná o mlácení do klerikálů, tam rukou v ruce půjde křivonosý „Čas“ s jezským „Právem lidu“.

Dvojí loket. Kdo měl příležitost sledovati, jak rychle se vyřizují žádosti německých učitelův a českých za zvýšení sluzného, seznal ten důkladný dvojí loket. Kdežto německé oddělení zemské školní rady, jak nám z kruhů učitelstva sděleno bylo, vyřizuje žádosti učitelů za zvýšení sluzného beze všeho protahování, vidíme opáčně u českého oddělení zemské školní rady v příčině učitelských kvinkvenále liknavost velikou: Jsou případy, že ubohý český učitel musí po celý rok čekati, než pan referent u zemské školní rady milostivě rozhodne o kvinkvenále. Víme, že v jiných případech, kde se ovšem nejedná o stránku finauční, ta úřední rychlost vypadá trochu jinak. —

Půlstoletá památka uvedení proslavené opery Wagnerovy „Lohengrin“ na jeviště, koná se dne 28. t. m. ve Vymaru.

„Grand prix“ hanáckému ječmeni. Na hospodářském oddělení pařížské výstavy světové udělena byla hanáckému ječmenu pro jeho výbornou jakost „Grand prix“. Jest to potěšitelný zjev, že také na poli hospodářském dostalo se českému výrobku uznání a ceny.

Listárna redakce.

Želiv. Díky; ostatní v příštím čísle.

Jaroměř. Jsou různé náhledy a těžko všem vyhovět.

(Zasláno.)

Panu Eduardu Trenčíkovi, c. k. pošt. oficiálu a Bohuslavu Tolmanovi, c. k. auskultantu

v Hradci Králové.

Že jsme se po 10 letech opět sešli, přátelství z dob studijních obnovili a utužili, v kruhu milentých profesorů svých srdečně se pobavili, — toť dílo Vás dvou draží souduhové, kteří nešetřili jste prací ni časem, aby sjezd náš skutkem se stal; začaž z upřímného srdce jménem všech sjezdu se účastnivších volám:

„Zaplat Vám to Bůh vším dobrým!“

Za veškeré účastníky:

Frant. Jos. Řib,

kooperator v Opatovicích n. Lab.

odborný velkozavod

pro malbu

chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého alohu i provedení se sarkutním práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umělecký ústav

pro malbu

malbu na skle

B. ŠKARDA

žráti prvními cenami vyznamenán
Cenami, resp. rosp. atd. i veškeré odborné rada sdárma.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

P. T. veldůstojné duchovenstvo a přátelé hudby vůbec dovolujeme si upozorniti na skvostnou kolekci našich nástrojů na krajské výstavě na Horách Kutných od 15. srpna do 15. září t. r.

Praktikanta,

kterýž absolvoval buď měšťanskou neb nižší střední školu přijma do učení. Bližší podmínky sdělím ihned.

B. E. Tolman,

knihkupec v Hradci Králové.

Biskupská knihtiskárna

nabízí pro nový školní rok

1. Střední katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.

Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni dne 9. dubna 1894.

Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerké schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupec, kniha děje se za podmínek těchto jako z c. k. školního knihoskladu (sleva 18%, proti hotovému zaplacení předem neb dobírkou.)

Objednávky vyřídí se obratem pošty, drahou pak aspoň druhý den.

P. T.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňaku a výroba likérů

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. A. G. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověsti požívající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

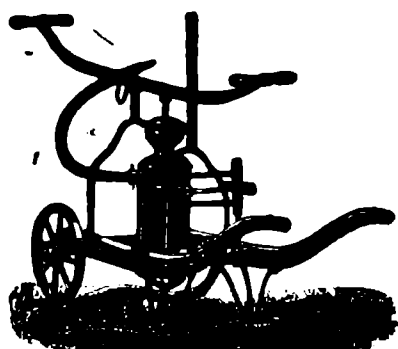
které v závodě již před lety vypáleny byvše, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky zdravotní, všem požadavkům úplně vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí zažívacích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje více své ovocé a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravivě neúčinných) vlastní snalecky řísené výroby, jež jakostí svou všem cizozemským výrobkům čeliti mohou.

Těs doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovná nejlepším známým drasé pláceným.

Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobě svlaštiti péči věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino zejména pro dámy likery výtečné.

Žádejte ceníky!

P. T. obecnstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zahradních i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nově zlepšených berlovek, doporučených pro sbory hasičské zemskou úst. hasičskou jednotou. Čerpadla na močivku, vodu ze sklepa, petrolej, líh a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojky na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvětrání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku, též k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, ároubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načínáky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Těs mám na skladě lithové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně spracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Ceník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Choceň,
klempířství a výroba stříkaček.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práce, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posíláje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ruční, jakož i za řádnou práci při cenách nejnižších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölkrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách, založen již r. 1859, rozšířil jsem za spolupůsobení svých synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech oborech stavby varhan v předních závodech ciziny, na stavbu varhan pneumatických a elektromagnetických. Osvědčení se mnou postavených varhan pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřadům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních systémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i ceníky harmonií na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitelé kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na bohosloveckém učilišti v Hradci Králové.

Schváleno c. k. ministeriem kulta a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských

Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletené vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z misálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marné v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nešvera, Zelníky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Knihy má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sady, čteným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací,
lavice, mřížky a t. d.

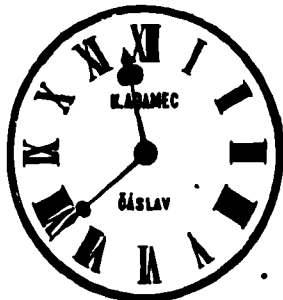
v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodě dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání dšst. duchovenstvu a sl. úřadům proti šdennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

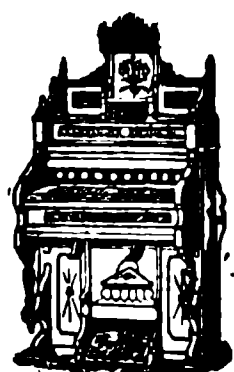
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

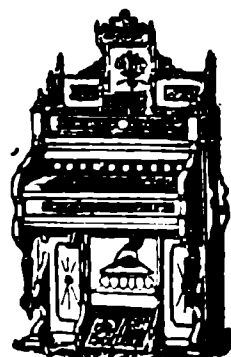

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25 v Brně, Rennergasse č. 18 ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Za hospodyně

chce jíti slečna prostředního stáří, z řádné venkovské rodiny, všem pracím uvyklá a zvláště ve vaření a všech domácích pracích obeznalá. — Nastoupiti může hned. Nabídky do administrace t. l.

Velký výběr

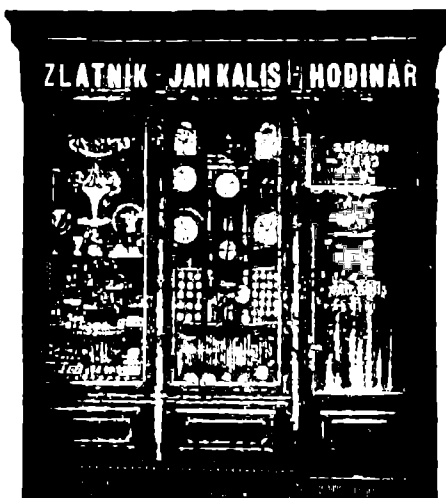
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

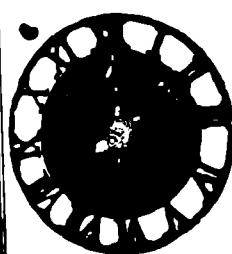
hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

nabízí pro zimní a jarní výsádky stroje my ovocné vysoké z kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery alvoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Stadišce sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

V ýhodné inserování.

Vydáváme letos kalendář

ŠTÍT

nákladem 8000 výtisků.

Dovolujeme si učiniti zdvořilé vyzvání k inserování v tomto kalendáři. Nabízíme:

celou stranu za 24 K

půl strany za 13 K

čtvrtinu strany za 8 K

Při větším inserování přiměřená sleva.

Inserty přijímá a dotazy ochotně pokud možno obratem zodpoví administrace Obnovy, nebo podepsané

Politické družstvo tiskové
v Hradci Králové.

V eškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,

ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKŇA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havě-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

konvenický a první zašítelský závod
v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

**Křestní
listy**

(ex off)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Praktikanta

z řádné rodiny přijme firma

Petr Kopal & spol.,

speciální závod zbožím ozdobným a galanterním
v Hradci Králové.

Boudu

prkenou, zastávající prozatímní kram na ná-
městí prodám velmi levně. Bližší sdělí

Karel Richter, Hradec Králové.

Byt

o 5 pokojích, 1 kuchyni v říjnu k obývání se
pronajme. Bližší sdělí

Karel Richter, Hradec Král.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

DÍKŮVZDÁNÍ

Wedle útěchy, která plyne z víry ve vzkříšení a naděje ve shledání na věčnosti s naším milovaným synem, knězem

P. ANTONÍNEM PAULUSEM

dostalo se nám při jeho pohřbu tolik projevů soustrastných, že cítíme se povinnými za ně veřejně poděkovati. Naše nejupřímnější

„Zaplat Pán Bůh!“

voláme Jeho Milosti, **Edvardu Janovi**, biskupu Královéhradeckému za pozornost, kterou zvěčnělému věnoval v životě, v nemoci i po skonání; potom vysocedůst. Pánu Dru. **Aloisiu Frýdkovi**, za posvátné pohřební úkony, veledůstojnému pánu **Ant. Hrubému**, řediteli bisk. tiskárny za slova nad rakví pronesená, veledůst. panu Th. Dru. **Fr. Reylovi**, rektoru b. Borromaea a všem veledúst. pánům „**Borromejského stolu**“, veledúst. panu archiváři **Th. Kubátovi**, všem důstojným a velebným pánům **kollegům** zvěčnělého jichž bylo 57 a mnozí z daleka.

Naše upřímné „Zaplat Pán Bůh!“ voláme veledúst. panu **Janu Kobrovi**, vikáři a děkanu, veleb. pánům **V. Hvězdovi** a **V. Gyurkoviczovi**, kaplanům v Chrasti za všechno, co pro zvěčnělého učinili, slavné **městské radě** a **zastupitelstvu města**, sl. **úřednictvu** b. velkostatku, rovněž velectěným pánům ředitelům kůru **Jindř. Sieglvi**, **B. Kaisvinklerovi** a **Boh. Jeremiášovi**, všem velect. pánům **učitelům** domácím i okolním, ctihodným **škol. sestrám** a ctěn. pp. učitelům, kteří školní mládež v hojném počtu shromážděnou doprovázeli, sl. dámskému spolku „**Ludmila**“ a ostatním p. t. pp. **pěvcům**, všem sl. **spolkům živnostenským, sboru dobrov. hasičů**, všem ostatním pánům **sousedům** z Chrasti a okolí, jakož i **všem**, kteří nám jakýmkoli způsobem soustrast projevíli.

Povinné díky činíme zvláště vysoce ctěnému p. MUDru. **K. Schmoegerovi**, za pečlivé a nezištné ošetřování těžce nemocného.

Ještě jednou všem „Zaplat Pán Bůh!“

Za rodinu v Pánu zesnulého

Vincenzo Paulus,
ředitel obec. škol, otec.

V Chrasti, dne 12. srpna 1900.

DÍKŮVZDÁNÍ

Při úmrtí a pohřbu nezapomenutelného našeho příbuzného, veledůstojného pana děkana Dobřeničského

JOSEFA PROCHÁZKY

dostalo se nám z přemnohých stran vzácných projevů soustrasti a upřímného účastenství, tak že nemožno nám jednotlivě všem, jak by záslužno bylo, povinné díky vzdáti. I činíme zadost povinnosti své tímto způsobem a děkujeme ze srdce všem, kteří sloužením sv. obětí, konáním posvátných obřadů, modlitbou, zpěvem a vzácnou přítomností milému zesnulému prospěli a nás potěšili. Vroucně děkujeme vysocedůstojnému pánu **Janu Bartákovvi**, sídelnímu kanovníku v Hradci Králové, vysocedůstojnému pánu **Josefu Malému**, čest. kanovníku a bisk. vikáři ze Smidar, veledůstojnému Pánu Th. Dru. **Josefu Mrštíkovi**, professoru pastýřského bohosloví v Hradci Králové, veledůstojnému pánu **Josefu Betlachovi**, děkanu Jilemnickému a veškerému účastnívíšmu se **veledůstojnému duchovenstvu**.

Z upřímného srdce vzpomínáme přemnohých vzácných důkazů lásky i úcty jež urozený pán **Kare Weinrich**, patron chrámu Páně Dobřeničského, s celou vzácnou rodinou jak v nemoci tak i po smrti k předraženému zesnulému projevíli a jej s velectěným úřednictvem svým až ku hrobu doprovodili.

Útěchou naplnila nás láska, kterou ctěná **obecní zastupitelstva** Dobřenic, Syrovátky i Prav k zesnulému na jevo dala. —

Račiz přijati díky naše i vážené místní a okolní učitelstvo, jež v četném počtu se sešlo, aby zpěvem oslavilo slavnost pohřební. — Neméně děkujeme i ctěnému sboru **hasičskému** přifařené osady Pravské za účastenství i ochotnou pomoc při nesení motvoly. — Vděčně vzpomínáme obětavého léčení, jímž v nemoci velectěný p. MUDr. **Josef Svoboda**, obvodní lékař z Bělé, miláčku našemu přispěl.

Jménem příbuzenstva:

Emanuel Wodička,
důchodní, patronátní komisař.

Národní hospodář.

Nehráte se na trh. Jakmile se blíží žně, všemi svobodářskými listy šíří se zprávy, že bude sklizeň dobrá, uspokojivá, nad očekávání bohatá; a zároveň na obilním tržišti světových cen plodin padají rychle a značně. Je to známý a stále se opakující švindl nekřesťanských špekulantů. Zastráší tím výrobce, aby obilí nedrželi a celou sklizeň vrhli na trh, čímž sami ceny ještě více stlačí. Rolník potřebuje nezbytně hotových na zaplacení daně, přírůzek, dělníků, úroků atd. To ví dobře oni nevědomí vydrdusi, kteří olivádají trh obilí a celému světu diktuji ceny, miliony těžké bez práce a námahy a ceny ještě menší nabízejí v domnění, že rolník prodati musí za každou cenu, třeba i se škodou. Leťos na příklad, sklizeň není tak značná, jak píší placení „zpravodajové“ lichvářů obilnických, ale přes to rozšiřují zprávy velmi příznivé za tím účelem, aby za babku všechna sklizeň přešla do rukou obchodníků. Potom se vydají zprávy opačné, že sklizeň nedopadla tak příznivě, jak původně odhadováno a ceny se zvýší. Proto radíme hospodářům, aby pokud možno nespěchali s prodejem a nevyhnutelné výdaje hradili raději půjčkou z Raiffeisenky. Však ceny obilí zase poskočí a pak úroky se nahradí vyšší cenou tržní.

Nakládejme fazole. Fazole na zeleno zajisté jsou znamenitou pochoutkou v létě. V zimě je vidáme jenom na panských stolech, jakoby to byla neobyčejná zvláštnost. A přece každá hospodyně může si na zimu zaopatřit zelených fazolí mnoho-li potřebuje. Netřeba než mladé lusky dužnaté oloupat, tak jak loupáme je k vaření — aby dřevina se odstranila — načež je pokrájíme na kusy nudlovité a do přiměřené nádoby nakládáme tak jako zelí: vrstev fazolí, vrstev soli. Naložené fazole zelené vydrží až do jara a lze jich upotřebiti jako čerstvých lusků. Jenom že je třeba důkladně proprat v čisté vodě dříve než vaří, aby přebytečná sůl se spláchla. K nakládání zvláště se hodí mladé lusky u nás všude oblíbených turáků tyčových.

Kdy docílíme bezvadného medu? Kde se med platí dle jakosti a ne dle jména, tam nevymeteme leč med zcela zavíčkovaný. Vymetávájce, dbejme ve všem úzkostlivě největší čistoty a uložme všecek med do nádob k jiným účelům neupotřebovaných, vyčištěných. Med pak dejme do místnosti čisté, kde na blízku není ani zápachu ani vůně z jiných předmětů. Abychom získali med zcela čistý, dejme vymetaný med do nádoby hodně široké, ale nevysoké, tu postavme do vlažné vody a pak stále odbírájme rmut, jenž se na povrchu medu usazuje. Voda, je-li stále vlažná, med vyčistí takto za dva dni. Vymetáme-li z příčin jakýchkoliv med nezavíčkovaný, vlejme ho do široké nádoby otevřené, v níž několik neděl necháme ho dozrávat. Vodnaté části znenáhla se odpaří, med zhoustne a nabude vlastnosti dobrého medu. Musí arciž státi v čisté místnosti, kde není žádného zápachu.

Drobnosti pro domácnost. Šunky a uzeniny chráníme před plísni slaninou. Každých 6—8 neděl je dobře natřeme uzenou slaninou a pak nezplesniví. — Slanina je také pro kanárky dobrým krmivem, arciž v dávkách velmi malých. Podporuje u samic nosnost a u všech urychluje pelichání a podporuje vzrůst peří. — Z husích brků můžeme po domácku vyráběti znamenité smetáky a kartáče. Jsou velmi trvanlivé a konají znamenité služby. V Římě jsme viděli takové smetáky z brků krut. — Mouchy vypudíme z příbytků, když vykouříme pokoj listím tykvojím (dýně). Okna i dvře zavěsíme, několik listků hodíme na žhavé uhlí a když dým pokojem se šíří, okna otevřeme. Mouchy prchají jako zběsilé.

Jak chráníme okurky před nahořklou trpkostí. Okurky, kteréž nejsou lupením chráněny před úpalem slunce, mají chuť nahořkle trpkou. Také plody z půdy přilíží vlhké a studené, čerstvým hnojem hnojené jsou nahořklé. Odstraňme tyto příčiny a okurky nebudou hořké.

Pozor na motýly. Letošní rok velmi byl příznivý pro motýly. Na mnohých místech poleťují bělásci zelní v množství nevidaném. Povízáme-li, že každá ssmice naklade 3—400 žlutých vajíček, z nich v několika dnech se vyvíjejí žravé housenky, pochopíme, jaká pohroma broží všude zelí, kapustě a vůbec všemu rostlinstvu listnatému, jež náleží do skupiny křížokvětých. Z té příčiny nutno jest, aby každý majitel zahrady a pole postaral se o to, by den po dni, třeba děti, prošly záhony, lupeny zvláště ve spodu prohlédly a vajíčka bělásků rozmačkaly. Nyní jediným přítláčením zničme sta housenek v zářdku, kdežto později každá jednotlivá housenka vyžaduje více opatrnosti a nepříjemné práce. Tož pozor na motýly a pilně v zabradách niče vajíčka jejich, ale všichni, neboť housenky stěhují se z místa na místo.

Silice mravenčí. Velmi dobrým léčivem domácím je silice, či líb mravenčí, jež v různých chorobách kloubů a kostí jako mazadlo koná

dobré služby. Dobře tedy učiní, kdož silici takovou si opatří. Za tím účelem naplníme láhev dobrou pálenkou reznou anebo čistým líhem asi do polovice a položíme ji šikmo do mraveniště. Mravenci sami naleznou do láhve. Asi za hodinu láhev vyvezdeme, lahovinou doplníme, zatkáme korkem a postavíme na výslunní. Za několik neděl slejeme tekutinu a uschováme ve studné místnosti v láhvi dobře zatkané. Chceme-li použiti této silice, nalejeme trochu na dlaň a natíráme ono místo, kde cítíme dření, svrbění, píchání, lámání suché atd.

Kterak vyléčíme choroby stromů. Ovocné stromy trpívají nejvíce rakovinou, smolnatěním, prašivinou a žloutenkou lupení. Nejzlobněji řadí rakovina, kteráž má sídlo v blánovitě části dřeva a jeví se známými boulemi na větvích a kmeni. Napadá nejčastěji jabloně. Příčiny vězí v mokré půdě a ve hnojení nepřiměřeném. Zakopejme na příklad větší mršinu pod jabloně, a rakovina se dostaví skoro jistě. Chorobu vyhojíme, když odstraníme příčiny, kromě toho ránu vyřežeme až na živé dřevo a kůru zdravou, ránu dehtem natřeme, jílem zamažeme a obvažme. Stromy pecovité hubí klišotok či smolnatění. Příčinou bývá všeliké poranění a hnojení čerstvým dobytčím hnojem. Na smolné místo přiváže se mokřý hadr a nechá se na něm, až se smůla odmočí. Odmočená se pak otře a rána tmelem z dehtu a hlíny se zamaže. Prašivina usazuje se na mladé kůře malými puchýřky, které se pomalu odpryskují. Vyskytuje se zvláště na vzácnějších, choulostivějších odrudách hrubkových, vysazených v studenou mokrou půdu nebo v studené podnebí. Stromům takovým pomáhá se, když je hodné zřežeme. Žloutenka listů vzniká nedostatkem železa v půdě i nutno ho přidati k hnojivu, mladé stromky pak přesazovati.

Kde nejlépe přezimuje ovoce. Čím méně ovoce ztrácí na váze, tím déle a lépe se udrží. Poněvadž hlavně odpařováním vody ovoce ztrácí na váze a v místnosti tmavé a vlhké se vody nejméně odpařuje, přezimuje ovoce nejlépe ve tmavé prostoto ne příliš suché. Proto se nedoporučuje zazimování jablek v pokojích neb komorách světlých a suchých, nýbrž lépe se hodí sklepy neb místnosti tmavé, které neprovětráváme, dokud je v nich ovoce uloženo. Ku zazimování se arciž nehodí ovoce potlučené, otláčené, nahnilé, červivé neb jinak porušené. To vůbec se nedá udržeti delší čas.

Pamatujme na směsky. Nejen theoretikové, ale i praktikové prohlašují směsky za nejlepší zdroj vydatné a velmi živné píce. Hlavně u nás dobře se osvědčují směsky strnišťové, a sice oves, pohanka, vikve a hrách, jež bohatou dávají sklizeň, byly-li ihned po žních zasety do půdy dobře vyhnojené. Až nadejde příhodný čas, pamatujme na tyto směsky a včas je zasejeme.

BESEDA.

Střed Evropy.

Napsal J. Čáslavský.

Co má člověk nejbliž, to obyčejně uzná. Hledáme znamenitosti v cizině a doma o nich nevíme. A tak i já toulal jsem se světem dosti, u středu Evropy jsem ještě nebyl, ač jsem to měl takřka u nosu.

„Mea culpa!“ zvolal jsem letos a uhodil jsem se notně do prsou. A poněvadž jsem odjakživa upřímný kajcník, měli tentokrát ze mne v nebi náležitou radost.

„Vzhůru, ke středu Evropy!“ zvolal jsem se čtyřmi kamarády a již byla v ruce hůl a v kapse mapa.

Jest ta krabatina česko-moravská chudá, smutná a přec zajímavá. Najdete tam místa a obrázky, že se od nich nedovedete ani odtrhnouti. A kdybyste byli malíři, vzali byste štětec a malovali byste, stále malovali. Takové jsou tam obrázky. A lid jest sice chudý, vyzábílý, sedřený v plátnkách a dřevákách, ale dobrosrdečný, prostý, nezkažený.

Šli jsme od Kaliště lesem směrem k Rejčkovu k vrchu „Melechov“, jenž se zvedá na Le-dečsku 720 m. nad hladinou. Tam prý má býti střed Evropy. Kolem do kola lesů jak by je rozsypal a mezi nimi romantických údolín bez počtu. A z té zelené vynoří se vám najednou jako v panorámě městečko Lipnice v dáli. Hrdý, mohutný zámek v rozvalinách vévodí okolí široko daleko a útulné domky kolem krčí se k němu jako k slepici kuřátka. Mané blýskne se vám paměť kus české historie, když v krajinách těch ještě vévodili mocní Trčkové z Lípy.

Dešť a bouře zahnalý nás do myslivny v Rohuli. Jest to prostranný dům, podobný bývalým dvorcům — bývalá hut skelná. Dva jezevčci vysypali se na nás jako draci a štekot jejich rozléhal se v šíř i dál lesem a houštinou. Ale byli jsme zklamáni. Nevyšla ven štíhlá, myslivecká „srnka“, aby stříbrným hláskem psy zakřikla, ani se neobjevil bradatý „lesní muž“, aby na ně zahromoval, nýbrž vyšel svobodný, švarný mládenec a zval nás s úsměvem do svého obydlí.

Roztomilé opravdu, krásné, takovéto obydlí na kopci v lesích. Kolem do kola bujné smrčiny, před okny zahrádka s růžemi, před zahrádkou zelený palouk a rybníček plný vonného puškorce. A bublající potůček vpadá v tu tišinu písní milostnou, tak sladkou, jako ty višně, jež se tu červenaly zralými plody a jež zároveň bujely nečetnými květy jako v máji. Zvláštnost, opravdu zvláštnost možná jen v těchto lesích.

Dešť ustal a my po náležitých instrukcích šli hledat „střed Evropy“ na Melechov. Les voněl, kosi hvízdali a s mohutných, rozložitých jedlí a smrků střásaly se krápkje v mech a trávu jako roztrštěné perly. A dýchal se to tak volně, tak z hluboka, tak zdravě v hlubokých těch houštinách. — — —

„Tady to je! — Sláva!“ zvolal najednou učitel St. „Střed Evropy!“

Shrnuli jsme se všichni kolem něho. Otverhranný kámen, jeden metr vysoký stál před námi a na něm velikými písmenami nápis: „C. r. operat. astronom. trigon. pro mens. grad. med. Europ. 1867.“

Pan Kobliha, řídící měř. škol v Humpolci doplňuje a překládá ve své topografii zkratky tyto takto: „C. r. operatio astronomico-trigonometrica pro mensuram (!) gradus. Medium Europae!“

To jest: C. k. operace astronomicko-trigonometrická pro měření stupňů. Střed Evropy.“ Vysvětlení to obdržel prý laskavostí p. pastora Pospíšila od c. k. zeměvědného ústavu ve Vídni. Pan Kobliha myslí, že medium Europae značí tolik jako centrum Europae — střed Evropy. A skutečně, nápis tento ještě loni dělal hluk v novinách, jen že potom chtěli mluvi v Čechách střed Evropy na kolíkeru místech.

Měl jsem z latiny jen „dobře“, ale tuším, že nápis ten zní: „C. r. operationes astronomico-trigonometricae pro mensura graduum mediae Europae 1867.“ čili česky: „C. k. práce astronomicko-trigonometrická pro měření stupňů střední Evropy.“ Ostatně milerád ponechávám rozluštění znalcům. Hieroglyfy čísti neumím a slavným mužem taky nechci býti.

Byli jsme tam latináři tři, ale moc jsme si hlavu žádný z nás nelámali. „Na zdar! Střed Evropy!“ hulákali jsme v hluboký les a nechali jsme pravdu p. Koblihovi.

A všichni čtyři jsme si sedli na střed Evropy každý obličejem v jinou stranu světa a filosofovali jsme. A ku podivu. Já byl obrácen k jihu a mysl mi zalétla k Vídni, tam ke hradu, kdež jest též latinský nápis: „Justitia regnorum fundamentum.“ Nápis ten není ve zkratkách a přece mu ve Vídni nerozumí. Jsou bezpochyby špatní latináři jako p. Kobliha. Hinc illae lacrimae! Odtud ty chyby!

Ale nedivím se, pranic se nedivím. Nechodí to ve světě s tou justitií nikde jinak. Všude se měří dvojím loktem. Křiklounství a patolízalství se odměňuje, ale skromnost, tichost se odkopává a odhazuje stranou. — — —

Už nepůjdu do středu Evropy, musil bych se jen zbytečně zlobiti a zatínati pěsti. Půjdu-li však ještě jednou přec, nechám doma — rozum.

(Zasláno.)

Jubilejní pouť v Chrudimi. Na oslavu Spasitele pořádají všechny katolické spolky na sklonku XIX. století náboženskou pouť do chrámu sv. Salvatora ve staroslavné Chrudimi dne 9. září b. r. Slavnostní kázání bude míti v 10 hodin dopoledne sám Vrchní Pastýř, ndp. biskup Edvard Jan. Odpoledne po pobožnosti bude v městském parku řečniti Dr. R. Horský z Prahy „O budoucnosti katolické církve v národě českém“. Hejtmanství chrudimské slavnost tuto již povolilo a jest jenom žádoucí, aby jednotlivé spolky ohlásily se u svých hejtmanství i na hejtmanství chrudimském (bez kolku), že se slavnosti této účastní. Pouť tato bude manifestací katolíků východočeských, proto jest žádoucí, aby již nyní činěny byly k pouťi této přípravy. Žádáme p. t. pp. duchovní správce, aby věřící na tuto pouť upozornili a k hojně účasti je vybídli. Naše diecése nesmí zůstatí za ostatním světem katolickým, jenž kupí se na sklonku století kol kříže Spasitelova. Zdař Bůh Vincenc Ruth. Dr. Dr. František Rojl.

Zasláno.

Kolegové!

V úterý pochován náš milý kolega Karel Slo-něk, kaplan ve Vamberku, který stal se obětí neumorné práce a námahy v duchovní správě. Jelikož pro krátkost času nebylo Vám ani jednomu možno zúčastniti se jeho pohřbu, doufám, že všichni budete srozuměni s návrhem, abychom mu na důkaz lásky své postavili pomník — a že každý přispěje nějakým dárkem; mnozí z osadníků jeho sídli mi již přispěky své k témuž účelu. Dne 4. listopadu odpol. v den jmenin v Pánu zesnulého mohl by býti pověcen a při té příležitosti bychom se sešli.

Přispěvky přijímá

Frant. Kubánek,
kaplan
v Rychnově n. Kn.

(Zasláno).

Milým soudruhům a přátelům zahradnictví v zemích koruny české!

Staroslavná Hora Kutná pořádá v době od 15. srpna do 16. září velkou krajinou výstavu v sadech Lorečských.

Spolek pro zvelebování zahradnictví v Hoře Kutné svolává za příležitosti té sjezd zahradníků

zemí koruny české na den 9. a 10. září 1900 by se na něm porokovalo o poměrech zahradnictví a dokončilo snad dílo, které bylo na sjezdu zahradníků v Praze roku 1898 započato.

Aby důležité pro nás záležitosti řádně projednány a provedeny byly, ustanovil se následující pořádek:

Dne 9. září: Uvítání hostů na výstavišti před hlavním pavilonem o 5té hodině odpolední. O 8. hodině večerní přátelský večírek v hotelu Rohlíkové na náměstí Havlíčkovu.

Dne 10. září: o 7 hodině ranní schůze ve Vlašském dvoře a prohlídka téhož. O 9 hodině ranní sahájenský sjezd v rytířském sále vlašského dvora s tímto pořádkem.

I. Zahajovací formalie a volba předsednictva.

II. Rokování o našem stavu a možném zlepšení jeho. Referent p. F. Ciovárek ředitel rolnické školy a čestný člen našeho spolku.

III. Rokování o tom jak možno se sdružit v odbory.

IV. Volné rokování.

Společný oběd.

Prohlídka památek Kutnohorských.

Za spolek pro zvelebování zahradnictví:

Jan Novák,
jednatel.

Jan Vlček,
starosta.

(Zasláno.)

Za přetvárná blahopřání jichž se mi dostalo za příčinou mého 25-letého jubilea práce vzdávám své velké díky zejména sl. politickému družstvu tiskovému pod ochranou sv. Jana Nep., důst. p. Ant. Hrubému, řediteli bisk. knihtiskárny, důst. p. Dr. Fr. Roylevi, řediteli a vel. p. D. Orloví, vicerektoru bisk. Borromaea, vel. p. Jiřímu Sahulovi, praefektovi konviktu učitelského a ctihodným školským Sestrám, dále pak ct. personálu bisk. knihtiskárny, sl. Jednotě katolických tovaryšů a velect. dámám pševského sboru téhož spolku, velect. p. t. obecního, které tak v hojném počtu večera na počest mi pořádáného se účastnilo a vůbec všem, kdožkoli mi vzpomínku aneb přání jakýmkoli způsobem na jevo dali.

Zároveň nechť přijme též mé díky hostinský v „Adalbertinu“ p. Kadečka, za vzornou a levnou obsluhu.

V Hradci Králové, dne 20. srpna 1900.

J. Sluka.

Zrnka pravdy.

Životopis vynikajících, nebo lépe řečeno, dobrych lidí vzdělávají ducha a připravují jmenovitě mládež, na dráhu životní.

Jako bouří povstale vody usazují na dráze dravého svého toku toliko kalu a nečistoty, podobně i bouřlivé radosti života zanechávají po sobě nečist, rozkladnost a hnus!

I kdyby kvetlo na tisíce rozmanitých škol filosofických, filosofie života jest jen jedna! Jméno její jest stálost. Snášení svůj osud znamená, svítězí nad ním.

Tvrde, nepřátelské a nespravedlivé jest všecko, co nás obklopuje. I tomu nejpřirozenějšímu ruchu postaveny jsou hráze; za každým krokem číhá na člověka všeobecná sloba, i nutno bránit, se bránit, abychom nebyli potřeni a zničeni.

Literatura.

Sebraných spisů Boženy Němcové, této nepomenutelné spisovatelky české vyšel sešit 26. Dílo toto ilustrují malíři: V. Bartoněk, Fr. Biza, L. Borůvka, J. Fr. Hetaš, P. Körber, A. Libacher, K. V. Muttich, K. Novák, Fr. Slabý, K. Štápf, J. Ullrich, K. Thuma a jiní. Nakl. J. L. Kober v Praze.

Vlaský dvůr v Kutné Hoře. Krásné to ilustrované dílo, obsažující dějiny a památky této starodávné budovy vydalo nové nakladatelství Hejda a Tuček v Praze. Odporúčujeme zvláště těm, kteří hodlají Horu Kutnou navštívit.

Zařízení a užívání akumulátorů. Napsal prof. Václav Leandr. Vyšlo v knižně elektrotechnické nakladem J. L. Kober v Praze. Cena seš. 20 kr. Odporúčujeme.

Na okrápě, román z vojenského života v Sedmíhradech. Napsal Alois M. Vobejda-Prosečský. Vyšlo nakladem J. F. Havránka ve Velkém Meziříčí.

Jan Bahenský. Napsal MUDr. Fr. Vodešálek. Modré knihovny čís. 54, nakladem dr. Václava Řezníčka v Praze. Cena 1 K. Autor předkládá veřejnosti cenné dílo, v kterém se jeví samostatné myšlenky, vystřihány vkus a nemalá cena umělecká. Odporúčujeme co nejvšeleji.

Vytrvalé květiny. Výběr nejlepších a nejvhodnějších druhů ku pěstování v zahradě a k pracím v sadových. Pro majitele zahrad, zahradníky a přátele květeny napsal Václav Gottwald. Nádherné toto dílo opatřeno jest 48 barotiskovými přílohami. Vyšlo nakladem J. L. Kober v Praze. Cena sešitu 30 kr.

Ornamentika, přehled dějin, rozvoje a rásovitých forem umění okrasných všech dob, s četnými původními ilustracemi. Upravil prof. Bedř. Mach. Nakladatel J. L. Kober v Praze. Cena sešitu 40 kr.

Žerty a vtipy.

Šibeníční humor! Učeník (ve chvíli, kdy jej tahá mistr za pravé a mistrová za levé ucho): „Ale lidé, neperte se přece tak o mne!“

Obrázek budoucí domácnosti. Služka: „Milostpán jít zase omdlel!“ — Milostpán: „Aha, to již zase bude chtít nové šaty nebo kloubek!“

Znamení odvětví. Soudec (obžalovanému): „Řekni mi s kým obcuješ a já ti povím kdo jsi!“ — Obžalovaný: „Ale milostpane, vždyť vy máte před sebou každý den jen samé lůtry a lampy!“

Významné! Sluha: „Právě zde byl švec a účtem, pane barone.“ — Baron: „Upokojil jste ho nějak?“ Sluha: „Ano... ještě leží ule pod schody!“

Bude toho asi potřeba! Cizinec (ve venkovském hostinci k hospodské): „Proč pak tihle dva lidé tak nehorázně pijí?“ — Hospodská: „Jeden z nich je starosta, který si chce dát vytrhnout zub, druhý je lazebník, který u vás trhává zuby — a tu pijí oba, aby měli kuráž!“

Jako vědecky! Profesor navrátil se z ciziny: „Mařenko, znáš mne ještě?“ — Mařenka: „Vždyť jsem vás ani ještě neviděla!“ — Professor (roztržitě): „Ale dítě vždyť jsem ti byl přece na křtu kmotrem!“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 18. srpna 1900. 1 hl. pšenice k 12.90—13.80, žito k 10.80—12.80, ječmena k 8.80—9.70, oves k 5.20—6.60, proso k 10.20—11.80, vikev k 00.00—00.00, hrachu k 15.40—19.00, jáhly k 21.00—0.00, krup k 16.00—40.00, bramborů k 2.40—2.80, jetelového semínka červeného k 98.00—106.0, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 19.00—20.00, lněného semene k 15.00—16.00, 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 13.50, 1 kg. másla k 1.92—2.24, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 0.60—1.40, jedna kopa cibule k 00.50—00.90, jedna kopa drobné zeleniny k 0.80—2.00

V Králové Dvoře n. Lab. dne 19. srpna 1900 pšenice 00.00—00.00, žito 11.60, 13.00, 00.00, ječmen 00.00—00.00, oves, 5.80—6.00, hrách 00.00—00.00, čočka 00.00—00.00, vikev 00.00—00.00, jáhly 00.00—00.00, kroupy 00.00—00.00, brambory 2.80—3.60, vejce (kopa) 3.00—0.00, másla 2.16, 2.20, tvaroh 28 h, maso vepřové k 1.26, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.26, maso skopové k 1.12, seno k 6.50, sláma k 3.40, k oves 15.60.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu jarní a letní

Též velejemné

látky na šatýry.

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez sřídání cen!

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejsevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy umovuzáčení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a náhon se již svěcené se stvrzením jeho biskupské Místi. Starý závod máj máse se vykázati četnými pochvalnými příklady P. T. zákeasník a odporúčuje se tedy k za koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, tácků na křesť, svíců, pacifikálů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu odporúčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují. Provedeno ke 200 oltářů.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řádě ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky, i roucha hotová na ukázk se na požádání franko zašlou.

Zahradní restaurace

Jana Fišery

na Slezském Předměstí u Hradce Králové

čepuje **králohradecké pivo** půl l. za 6 kr.

— Obsluha vzorná, ceny mírné. —

O hojnou přízeň prosí

Alois Douda,
restaurátor.

Oltář

poučná i modlitební kniha

i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporúčuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křtíkové cesty, jesle, Boží hroby, kříže, kazatelny, spovědnice, křtítelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatě a francko

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrooy
kávy
šitné!

OBNOVA

Číslo 34

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 31. srpna 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Trojí loket.

Často čítáme v novinách zprávy s nápisem: Dvojí loket. To není pro mne nic nového. Hned za mého mládí učili nás znáti vídeňský a český loket. A když přišla do domu plátenice a moje matka se s ní o cenu jejího zboží smlouvala, muselo se napřed ustanoviti, bude-li se měřiti loktem vídeňským nebo českým. Ale i když se to smlouvalo, musel se loket, jež prodáváčka s sebou nosila, změřiti s loktem, jež jsme v domácnosti měli, je-li ten té prodáváčky spravedlivý. A stalo se, že mně jako dítěti ten náš domácí loket byl něčím, k čemu jsem ve svém dětském svědomí měl velikou áctu. Ten náš loket — jako dnes to pamatuji, z třesňového dřeva zhotovený — byl mně jako symbolem, náznakem — spravedlnosti Boží, o které jsem ve škole a v kostele slyšel. Avšak všechno na světě se mění. Loket vůbec odstraněn, a na místo něho dán francouzský metr. Lid se s ním nemohl dlouho spřáteliti a jeden stařeček — poctivý a bohobojný, jací se za našich dnů skoro již jen na hřbitovech nalézají, povídal: Jen aby v tom nebylo nějaké nové „taškářství“.

Je-li v těch metrech nějaké „taškářství“, nechci zde rozhodovati. Záleží taky na měření, jak se látka k metru přikládá, načež moje matka, obzvláště když židovka měla, taký pozor dávala. A kdybych řekl, že moje matka byla zkušená a věděla, proč dává pozor, mohla by v tom být „nenávisť“, „štvání“ a „rušení veřejného pokoje“. Jen tomu se divím, že se novinářské zprávy s nápisem dvojí loket nezabývají. Je totiž přísně zapovězeno starou „mírou“ měřiti. Rozhodně by bylo podle předpisů jednáno, kdyby se žádalo, že takové zprávy mají mít nápis „dvojí metr“. Ale je to tím, že každý pán není tak přísný, jako jiný jeho kolega. Tak n. p. v listech moravských je plno pichlavých a „štvavých“ zpráv se slovy „žid“ a „židovský“ a měří se to tam loktem — českým, jinde vídeňským. Avšak i v ohledu mravním je mnohonásobný loket. Já jsem si umínil, že vyložím své rozumy dnes jen o trojím lokti.

Ten první je ten, co mi od dětinství do srdce a svědomí vtípen byl, ten symbol božské spravedlnosti či vlastně ta božská spravedlnost sama. Býval to ten staročeský loket. Vyšel však z módy a měří dle něho jen ti, kterým se spílá zpátečníků a klerikálů. Ti totiž každý lidský čin, každé lidské slovo, ba i každou myšlenku měří či cení přísně dle zákona Božího, jak jej ohlásil Kristus a jak se hlásá církev katolická. To je ten loket, podle kterého se „měřilo“ v rodině naší a ve škole „národní“, do níž jsem chodil, ale je to měření zastaralé.

A proto je více oblíben loket zavedený novověkou svobodomyšlností a vzdělaností. Měří-li se podle tohoto lokte, tu se rozhodně svobodněji žije. Dle toho lokte dostane-li se někdo „pod zámek“ a něco ukradne, tu se jemu naměří podle toho starého lokte. Ale ten je „tak pro ten lid“, pro mnohé pány je ten svobodomyšlný, dle něhož se dá sehnati villa nebo vůbec dům, jen když jsou klíče od záložny v rukou. A zůstane člověk při tom „bezúhonným občanem“, jenž „příčinností svou“ domohl se slušné zámožnosti a čestného místa v národě. A nemusí to právě býti klíče od záložny. Jsou v obcích jistá místa, jisté úřady, jsou známí a dohodí člověku odhlasování přátel nějakou „z lásky k rodné obci nebo k vlasti podniknutou úmornou prací“. Vynesť čínáček, nebo nějaký ten koreček polí atd. atd. Musí na to ovšem býti ten svobodomyšlný loket, který překonal klerikální učení o sedmém přikázání a člověk je při tom zasloužilým vlastencem a když slaví nějakou pětadvacítku, „rukoujou“ spolky se světly před dům, zpívají a volají slávu — někdy i hanbu tmářům, klerikálům — a noviny přinesou článek o významné vlastenecké slavnosti s přáním, aby oslavenec ještě dlouho žil pro blaho lidu, a stane-li se to tak, vynesť to čínáček ještě

jeden a korečky to taky rozmnoží. Dobře že ten jistý dědoušek již nežije, řekl by zase, že v těch nových loktech je — „taškářství“ — a bylo by zle.

A jaký loket pro lidské činy má vzdělanost, to obyčejný klerikálčík sotva tuší a my to zde jen naznačíme. Náramně učení profesorů v Německu vydávají knihy, v nichž hlásají, že se nejen manželství, ale i tak zvané šesté přikázání bude muset nově upravit. Úzkoprsé křesťanské myšlenky o šestém přikázání jsou prý novou vědou překonány. „Jen co člověku na zdraví škodí, toho ať se chrání“ — to je ta nová míra pro stydlivost, čistotu a zdržlivost. A zde by onen dědoušek, jenž měřil podle starého lokte, prostonárodně řekl, že tohle je — svinstvo.

Ale je ještě třetí loket. Není nový, od pradávna ho užívají nejvyšší páni na světě; ti, kteří řídí vedle svých panovníků říše a národy, říká se jim taky diplomati. — U mnohých z těchto pánů platí loket, který by onen dědoušek nazval — „prataškářským“ — ale já bych ho nazval „zájmovým“. Co to je? To je tak. Chce-li některý takový pán sousední říši kus země urvat, říká, že tam jeho pán nebo jeho země má zájem nebo zájmy. Tak ku př. nedávno řekl pruský král, že Německo má v Číně zájmy a proto tam musí poslat vojsko, aby tam ty zájmy chránil. Že má taky zájem v Čechách a v Rakousku to tamní noviny zapírají, je prý Německo a Rakousko v nejvěrnějším spojení, ale my — nevěříme. Zájmový loket nezná „Nezabíješ“ — „Nepokradeš“ — na tož pak „spojenství“. — Itálie má taky zájmy a zase u nás v Terstu a Tyrolsku, ale ani jí prý nenapadá, aby snad chtěla tyto země urvat. Vždyť prý je spojencem. Ale právě v tyto dny proskočilo v novinách, že si Prus a Itálie píší bez vědomí Rakouska důvěrná zamilovaná psaníčka a se připravují, jak se po jisté vážné události o Rakousko rozdělí podle lokte zájmového.

Nebylo by divu, kdyby to dopustil Ten, který má stále a stále tentýž loket, Ten, jenž podle své věčné spravedlnosti měří i národům i říším. Měří-li nějaká říše dlouho Bohu podle lokte „svobodomyšlného“, může se jí státi, že se jí z dopuštění Prozřetelnosti naměří podle lokte zájmového.

Srpen u konce. Co tento článek píšeme, čekáme stále, a jakým loktem se vytasí p. ministr Körber. Noviny naše o něm píší, že se vytasí s loktem zájmovým. Jistí Němci totiž mají zájem, aby Češi nedostali nic, a říkají, že se Rakousko rozpadne, jestli se Čechům povolí a proto nazývají utlačení zájmem celé říše. Je v tom to staré „taškářství“, které stále a stále líčí Čechy, jako nespolehlivé poddané, ale je tím vinen i ten loket té „svobodomyšlnosti“, která liberalismem sluje a svou nadvládou svobodou nazývá. Bůh nás ochraň těchto loktů. Jen ten starý, ten té božské spravedlnosti loket, může zachrániti Rakousko.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 22. srpna.

(Ku příštím volbám do zastupitelství král. hl. města Prahy — Z Národního divadla. — Ke všeobecné politické situaci.) Konečně slyšeli jsme zde jednou rozhodné slovo. A dobře, že že bylo proneseno a tištěno! Slyšeli jsme výčitky, proč reprezentace král. hl. města Prahy nebyla zastoupena dne 15. srpna při procesi k Mariánské soše na Staroměstském náměstí; slyšeli jsme výčitky, proč nebyla při slavnostním tom aktu Staroměstská radnice příslušně ozdobena koberci a květinami a slyšeli jsme výčitky, proč nebylo o to postaráno, aby po čas trvání a pobytu procesí na Staroměstském náměstí nejezdily tramway a vozy, jež účastníky procesí obtěžovaly a z pobožnosti vyrušovaly.

Proč se to všechno nestalo?

Proto se to nestalo, poněvadž nynější reprezentace obce král. hl. města Prahy nabytá většinou

ke svolení svému potřebné pomoci strany katolické, jejíž pomoci se také při moci na radnici drží a proto se to takto všemožně katolickou věc v Praze respektuje a podporuje! S potěšením byly tyto výtky na adresu staroměstské radnice učiněné přijaty všemi uvědomělými katolíky v Praze a ve předměstích, kteří všeobecně touží po vážném zorganizování, jež by jim umožnilo také projevy katolického ducha od všech samosprávných sborů hlavního města a jeho okolí vyžadovati. A nyní s dychtivostí se očekává, jak si vedení katolické bude počínati při blížících se doplňovacích volbách do sboru obecních starších král. hl. města Prahy. Není pochybnosti, že se zde při nich rozpoutá tuhý zápas na místě bývalých neblahých kompromisů. Bývalý starosta dr. Podlipný při volbách těch bratří vystoupil prý s heslem „proti nepotismu“ a nynější presidium nepochybně z voleb těch vyjde poraženo, poněvadž zejména páni náměstkové starosty byli jako hluchými a slepými vůči tomu, jaké smýšlení nejenom v Praze, ale v celých Čechách oproti správě pražské obce panovalo. Znalci pražských poměrů tvrdí, že bude stranou dra. Podlipného přivoděna případná nezbytnost, aby se dr. Srb úřadu svého jako pražský starosta vzdal, an jest i mezi jeho vlastními přáteli (kteří se mu nyní vysmívají, proč tak slabou volbu přijímá) obecným míněním, že nejspíše celou řadu dosavadních svých stoupenců ve volbách těch ztratí t. j. octne se se svou stranou dokonce v menšinu a mimo to bude asi nemožností, aby s obecním rozpočtem na rok 1901 prošel. Pak-li dr. Podlipný jenom poněkud dá si záležeti a vyhledá-li řadu dobrých, nijak nekompromitovaných mužů za kandidáty do sboru obecních starších pro příští volby, není pochybnosti žádné, že stane se opět pánem situace, již byl vlastní vinou ztratil trpě, aby do sboru obecních starších přicházeli pánové, kteří tam rozhodně nepatřili.

A v tomto zápase mohou míti rozhodnutí katolíky smýšlející voličové ve své moci. Jak poměry jsou, (a s těmi počítati sluší těm, kdo politiku dělají), má strana dra. Srba rozhodující většinu pouze hlasy židovskými a protestantskými, tak že obě strany mohou býti dnes katolíkům docela stejně lhostejnými. A pak-li katolíky smýšlející voličové postaví se při volbách proti postavení kandidátů, jež jim vhod nebudou, zajistí obě strany stejně rády od pánů těch upustí a nahradí je osobami, proti nimž ze strany katolické nebude žádných námitek.

A kdyby věc katolická při příštích doplňovacích volbách v Praze ničeho více nevykonala, než-li že se postará o odstranění osobností z kandidátních listin, jež ze stanoviska katolického za kandidáty přijmouti nelze, vykoná pro letošek dosti jak pro obec král. hl. města Prahy, tak i pro věc katolickou.

V čas přivádíme otázku tuto na denní pořádek tvrdíce, že dle daných poměrů spočívá výsledek nejbližší příštích pražských voleb v rukou voličů uvědomělých katolíků, jichž jest v Praze nade všechno pochybnost tolik, že se s jejich míněním a přáním nejen opatrně, ale i vážně počítati musí.

Všeobecně zajímavým jest úkaz, kterýž jsme ondy předpovídali, když jsme psali o nové správě „Národního Divadla“. Poznamenali jsme, že strana mladočeská uložila si velice těžké břemeno tím, že se pro společnost, jež nyní „Národní Divadlo“ řídí, tak exponovala, aby bývalé družstvo a řiditele Fr. A. Šubrtu z „Národního Divadla“ vytlačila. Nedotýkali jsme se tehdy nanejvýš překvapujícího zjevu, že totiž orgán pohlavářů mladočeské strany „Český List“ přímo ukrutně na bývalou správu „Národního Divadla“ a řiditele Šubrtu útočil. A ajta, sotva minuly dva měsíce, tentýž list docela obrátil a má proti nové správě celou řadu podstatných výtek.

Jako hlavní trumf proti řiditeli Šubrtovi druhdy uváděl, že prý přišli hovět v „Národ-

ním Divadle" rostahujícímu se feminismu. A za čtrnácte dní po nastoupení nové správy „Národního Divadla“ zcela správně a poctivě dozrává, že feminismus se v „Národním Divadle“ rostahuje dále, průsračně uváděje, že se jenom osoby změnily.

Předpověď naše se vyplnila. Mladochéti páni patronové nové divadelní společnosti budou mít ze své účasti v rozhodování osobních otázek v „Národním Divadle“, do něhož se snad mimoděk nebo ze všetečnosti zapletli, nepřijemnou, dlouhou operu! Mezi výkonnými členy divadla panující řevnivost nentuchne, spíše poroste a obecnstvo čekalo od nové divadelní správy daleko více, než-li tato mu podati může a dovede.

Očekávalo se s jistotou od nové správy, když měla v zásobě pro starou správu tolik rozmanitých uměleckých výtek, že bude mít pro obecnstvo v zásobě řadu nových oper, dramát a veseloher a ona zatím uvádí na jevišti „Národního Divadla“ kusy staré, překlady, jež se nelíbí a také není slyšeti, že si tak vypomáhá jenom prozatím.

Při „Národním Divadle“ zřízeno jest nyní místo „artistického rádce“ a tu koluje po Praze vtip, že místo to bude co nejdříve nabídnuto bývalému fideletu p. Šubrtovi — Po krátkém potěšení z nového panstva v „Národním Divadle“ nastávají jeho protektorům vážné starosti, jak bude dále.

V době, kdy se celé království České čelí pod dojmem táborů, Praha si klidně hová. Proč by se také o politiku starala? Onehdy měl sem přijeti ministr Rerek, aby vyzvěděl, jaké zde panuje smýšlení. Ale od cesty té upustil pryč z toho důvodu, že jsou v Praze politické prázdniny. „Hlavové“ národa rozjeli se na své dáčky a po Praze nyní hemží se jen obecní inženýři vyhlížející, které ulice mají se na podzim, až budou krátké dny a až bude přšet, rozkopat a dláždit.

Nebýt nové elektrické tramwaye, kteráž tu a tam pejska zajede a v níž se obecnstvo s konduktéry hádá, v Praze by se vůbec ani nic nedělo. Snad blíží se doba švestkových knedlíků přinese změnu a pod jejím dojmem sestříci zase pražští politikové hlavy, aby vydali hesla především proti — „klerikálům“, v jejichž táboře bude však pomalu beze vši agitace celý národ.

Faktum toto jest nade vši pochybnost patrným a jeví se i svými důsledky, neboť časopisy, které si libovaly ve směru protikatolickém, zvolna hynou, knihy téhož směru zůstávají ležet, a tak že stojíme na prahu na základě trpkých zkušeností dostavujícího se převratu obecného mínění.

FEUILLETON.

Jak jsme v Čechách před 30 roky cestovali.

Vypravuje věrně dle starých zápisků a trochu po paměti Ital de S. Fran...

(Dokončení.)

Někdo z nás ho vyzval, aby nám šel pomoci postavit překlopenou bryčku na nohy, k čemuž on milerád přivoli, žádaje jen, „by někdo z „pánů“ vzal do ruky provaz a podržel mu to zvířátko; musí s ním časně z rána na pastvu, pokud není mnoho much, jalovička je velmi háklivá, hned bzká a plaší se, ještě k starému čerchmantu je moc mlsná a proto pevně ji držet; vždyť je to tele, do jetele by hned běželo tady vedle, patří to od nás Kubizňákoví...“

„Ale strejčku, neplácejte, houk! nah postilion, „ale raději pojďte nám pomoci.“ Lazar, co jel „na slepo“, podržel telátko, a bryčka byla hned na nohách. Tu náš vozk, který se nikdy nepletl v Bydžovské lékařům do řemesla, převzal na sebe úkol doktora, prohlížel svého pacienta ze všech stran, tu natahuje krk naboru, tam shýbaje se opět k zemi, až konečně vykřikl: „Já už to vím. My ztratili, tak znělo jeho lékařské „visum repertum“, svorník čili šroub nebo zatahovák, tam dole pod vozem, proto svršek bryčky mohl sebou zmítati. Teď, znělo dále lékařské „paré“, „musíme, prosím jít podle vozu až na silnici u Kobylíc, tu si zase sedneme, ale budeme museti držeti všickni „glaichu“ (rovnováhu). Za čtvrt malé hodinky byli jsme již na pevné, nekostrbaté silnici. Tu vůz stanul a nám sděleno, abychom si sedli ale stále „glaichu“ rovnováhu drželi; to jest, má záda měla se opřít o hřbet slovanského „bratra“ a podobné měli vzájemně učiniti Lazar, co „na slepo“ jel a pan postilion, co jej „na slepo“ vezl; kufřík jeden na pravo a druhý na levo, což já s důrazem odmítl, řka, že půjdu pěšky až do Nechanic. Ježto však bez mé maličkosti nebyla možná „glajcha“ ve vozu, klusl také vedle mně ten slepý Lazar, jenž ostatně dobře viděl. Ve vozíku

Protokol VII. řádné valné schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep.

v Hradci Králové

ve dvoraně „Adalbertina“ dne 24. srpna 1900.

Předseda jednoty, vdp. kazovník dr. Soukup zahajuje schůzi obvyklými spolkovými modlitbami, načež vítá přítomné, omlouvaje nepřítomnost adp. biskupa, protektora spolku, jenž pro neodkladné práce odejel ihned po skončení duchovních cvičení na své letní sídlo v Chrásti. Pan předseda vyjadřuje radost z přítomnosti vdp. prelata a kapitulního děkana Dra Al. Frýdka, čestného člena jednoty, jenž ve své své přízni sleduje se živou účastí všechny podniky družstevní. (Shromáždění povstáním projevuje díky zasluhujícímu hodnotě církevnímu). Pan předseda vysvětluje valnou schůzi ku objektivní kritice výkonů práce v uplynulém správním roce a žádá, aby přítomní novými volbami postarali se o vhodné a obětavé pracovníky ve výboru. Upozorňuje zvláště na 2 nové podniky, jež výbor při všech svých finančních a stavebních starostech letos založil, totiž studentický konvikt pro kandidáty učitelství a kalendář štít. Ke konci své řeči vyzývá všechny ku obětavé práci a ku lásce ku spolku, jenž hlavně v budoucnosti ponese ovoce zlaté pro katolický život. Shromáždění přijímá s pochvalným souhlasem zahajovací řeč předsedu, načež ujímá se slova jednatel, Dr. Reyl, aby podal svou správu.

Z jednatele zprávy vyjímáme jen některé jednotlivosti, ježto podrobnou správu ve zvláštním otisku obdrží členové družstva prostřednictvím bisk. vikariátů úřadů.

Výbor měl 7 řádných schůzí, jednotlivé odbory měly častěji schůze dle potřeb časových.

Letošní správní rok vyřadoval opětně svědomitě péči o spolkový náš dům „Adalbertinum“. Běželo o rekonstrukci objevených vad na dřevě stropních trámů, a rekonstrukční práce trvala až do začátku ledna. Účty stavební i rekonstrukční jsme sice vyrovnali a podnikatelem stavby i se řemeslníky, ale učinili jsme tak vypůjčeným kapitálem, ježto dlužno nyní uplatiti ročními splátkami. Jakkoli splátky tyto pokračují ještě 30 let, přece jest to zcela oprávněno, že i budoucímu pokolení ukládá se platební břímě, ježto právě potomstvo ještě lépe než my bude moci těžiti z kulturního střediska katolického života na českém východě.

Při všech stavebních starostech nezapomínáme na kulturní poslání politického tiskového družstva.

Pracováno hlavně tiskem a drobnou prací. Větší veřejnou schůzi pořádali jsme na podzim v Chrásti a z jara v Hradci Králové. V menších schůzích řečnili členové ředitelského kroužku: Dr. Domabyl v Chrásti, v Pečkách, v Přelouči: děkan Dvořák v Pečkách, v Kosteletci n. Orli. a v Lišně; Dr. Kašpar v Nov. Bydžově; Dr. Reyl v Turnově, v Val. Skrovnici, v Hradci Králové, v Pardubicích, v Chrudimi a v Sezemicích; Dr. Soukup v Turnově a v Hradci Králové; farář Seidl v Bukovině, Černilové a v Přibrami.

Jestliže slovem bylo horlivě pracováno o poučení lidu, tu dlužno uznati, že ještě intensivnější činnost rozvinulo družstvo tiskem.

V přední řadě uvádíme činnost spolkového organu „Obnova“, která v podzimní kritické situaci politické ujala se tak důrazně ohrožených práv národa českého, že projev tento byl citován četnými novinami rakouskými i zahraničními. Neohrožený tento projev byl také vděčně uznán lidem českým a získal „Obnově“ rázem všechny soudné vrstvy národa. Dnes můžeme

zbyli tedy jen kočí, „bratr Slovanů a jeho dva kufříky; jak ale tam drželi „glaichu“, to nevím, jen to jsem pozoroval, že jeli zvolna a proto i my až do Nechanic drželi jsme jim také „glajchu“, totiž já a onen Lazar, který na kraji města mi zmizel s očí.

Tak, zaplat Pán Bůh, jsme v Nechanicích, na náměstí u samé pošty. Tu změna vozu. Bydžovská pošta odevzdá zde své psaní, zavazadla i své pasažery poště Nechanické, která, pakli zbývá dosti místa ve voze, přibře k tomu nové zboží „živé i neživé“ z Nechanicka a kdyby bylo málo místa, vypraví i vůz druhý, nazývaný „Fici“ neb „Ficík“, a již to jede, aby mezi 8. a 9. hod. se přijelo do Hradce Králové. U pošty čekaly již na nás dvě as 14leté holčičky, veselé a nejspíš také hodné děvčátka, doprovázené svou maminkou. Nechanický pan poštovník rázem spočítal si své pasažery. „Čtyřl! Do jednoho vozu je nestrčím a vypraví „Ficích“, nestojí za to.“ Tu mu však pomohla zvláštní náhoda z této nemilé situace. Mezi tím, co zapřahoval nechanický vozk koně a p. poštovník stále přemýšlel o tom, jak to „naračít“, zíral bydžovský postilion na mne a na „bratra“ Slovanů zvláštním způsobem, nejprve se dívaje upřímně do očí a pak na to místo obleku, kde ušil krejčí kapsu pro peněženku. Já této nemohře hned porozuměl. Sestáček sem, sestáček tam. Ošacoval jsem se a podávaje mu odřený stříbrný plíšek doložil jsem: „Ale po druhé, vidíte vy stará vojno, že mne již nevyklopíte? On úklonem hlavy poděkovav, mlčel; když jeden vyklopený „kavalr“ platil, může platiti a bude snad platiti i vyklopený druhý „kavalr“, u sebe si pomysliv, hajdy šel k druhému pánu pro druhý sestáček. Ale to si dal. Byl odbyt, aby jen byl tomu rád, že to, co se ráno stalo u Kobylíc, se nezapsalo, do „Bešverdenbuchu“ v Nechanicích. Od postilona bydžovského obrátil jsem se k poštovníkovi ukazuje mu svůj jízdní lístek do Hradce. Tu on zas obrátil se k druhému pánu, co nedal zpropitného, se slovy: „Prosim račte míti také lístek do Hradce, neb snad jen pouze sem? Žádám o lístky pánové, já je také podepíšu.“

Zde začervenal se můj spolucestující ještě

me beze všeho nadešování tvrditi, že „Obnova“ jest nejlépe zaměřeným katolickým listem v samých koruny svatováclavské pro své úvodníky, jež vstoupí do politického zápasu směrnaté zásady náboženské.

Naméně důležitým podnikem literárním jsou „Časové Úvahy“, které redakci pisatele této správy vyobčasí již plně 4 leta a ročníky za tu dobu přes 100.000 dvou až trojarchových dobrých brožur, a nichž mnohé, zvláště o Husovi dočkaly se dvojího ano i trojího vydání.

Nový bojovník vystoupí letošním rokem na kolbišti literární v družstevním kalendáři „Štít“, jenž vyjde nákladem 6000 výtisků, s nichž 4000 jsou již objednány. Kalendář vydán jest ve slibné úpravě, s vybraným obsahem, aby mohl býti čten i vzdělanými katolíky. Vydavatelstvo vzalo v úvahu pokyny a přání na vrácených dotaznících vyslovená, takže jest „Štít“ vlastně společnou prací diecézního duchovenstva, jež jistě také svůj podnik bude věřícím doporučovati.

Připomínáme, že máme na skladě též jiné tiskopisy a spisy, zvláště výtečný spis adp. biskupa „Štít víry“, který byl přeložen do němčiny a letos dle zpráv novinářských do angličtiny. Poněvadž publikace své prodáváme ve snížené ceně, neměly by scházeti v řádné příruční knihovně duchovního správce.

Ze stručné nastiňené spolkové činnosti vysvítá, že družstvo působí stále tichou, ale neustávající činností ve prospěch života náboženského a ku povznesení časného blahobytu českého lidu. Zaslouží tedy vydatné podpory hmotné i mravní, neboť všechno to, čím se můžeme pochlubit, není ještě naším cílem, nýbrž prostředkem ku vyššímu cíli — ku lidovému uvědomění náboženskému. Cíl tento ještě daleký a nepřátel mnoho. Vidíme celé stavy organizovati se proti víře a proti duchovenstvu, proto musíme se organizovati ve veliký duchovní spolek na obranu duchovních statků a pouštívati též moderních prostředků k jich hájení. Kdo poněkud jen obdařen jest širším rozhledem a nestratil dosud chuť ku obětavé práci, bude vždy příznivcem politického našeho družstva, ježto v budoucnosti přisouzen jest úkol veliký. „Zláť Bůh!“

Pokladník družstva, vdp. vikar, sekretář Uhlíř podal pečlivě a pracně zhotovenou zprávu účetní, z níž vysvítá, že na členských příspěvcích sešlo se letos 1800 sl. 75 kr. a na darech „Adalbertinu“ 5471 sl. 94 kr. Uvádíme-li, že obnos tento zaplatilo z největší části duchovenstvo diecézní, nutno vysloviti obdiv nad takovou obětavostí. Pan pokladník vyslovuje uspokojení nad letošním finančním stavem družstva, ale poznamenává, že hlavně v řadách staršího duchovenstva má družstvo své příznivce, kdežto mladší duchovenstvo nejvíce tak veliký zájem o spolek, ač obvykle vždy mladé hlavy sympatizují s moderními podniky. Není pochyby, že upozornění toto sjedná přelůbnou nápravu, ježto vlastně budoucí doba sklídí ovoce přítomné práce.

K dotazu vlp. faráře Barty sděluje p. pokladník, že docílena již úplná rovnováha v účtech družstva. Časopis „Obnova“ i „Časové Úvahy“ jsou již aktivními, výnos družstevních realit zabezpečuje pravidelné roční annuity, takže příspěvky členské budou obráceny vesměs k účelům spolkovým a upsaných darů bude použito k úplnému vymazání nekrytých dluhů. Pan farář Barta spokojuje se s tímto vyjádřením a vyslovuje přelůbnost, že takový stav věci vrátí družstvu opět otřesenou důvěru členstva, které z neshledlosti poměří toužilo na zdánlivě beznadějný podnik. Zajímavé této debaty finanční účastnili se dpp. farář Vlček, Seidl, Chojnovský, Barta, katecheta Adam a dr. Reyl.

Vdp. prelát Frýdek navrhuje uvést do roční

více, nežli dříve náš bydžovský vozk, když jsem mu peníze podával a drobet se zarazil; však hned se vzpamatovav odsekl: „Já vždy platím za jízdu až v Hradci na poštu, zrovna do ruky „Frau von Kaldarar“ (paní z Kaldarar); tak jsem již vícekrát jel „ohne Anstand“ bez překážky.

„Ó, to je jiná muzika“, zasmál se šibalský p. poštovník, „to musíme jinak nit navlíknout.“

A ten postilion, jak to uslyšel, ihned přiskočil a jeden z kufříků si bezky vzal a pánovi, co jezdil bez „anstandu“, odpovídal: „Tak, jeden kufřík si vezmu voni a druhý si vezmu já, dám jej doma pánovi a až mu pošlou 50 kr., tolik, co se platí od nás sem, dostanou svou věc nevyplacenou nazpátek.“

Teď byla řada na mém spolucestujícím, aby se taky ošacoval, což on učinil, by zpět obdržel svůj majetek; ba šacoval se ještě jedenkrát žádaje o lístek za 60 kr. do Hradce, který mu ale poštovník odepřel: „Už mám tři pasažery, tolik se jich vejde do jednoho vozu, doba k vydávání lístků vypršela včera v 8 hod. večer; vy pane nepojedete, nemáte teď k jízdě více žádného práva.“

„A to by bylo hezky“, vece on, „na to se podívám. Já musím být v 9 v Hradci o 11 v Pardubicích a večer po 10. hodině ve Vídni. Zítra mám důležité řízení ohledně pondělní burry; a pakliže mně nebude vydán jízdní lístek za hotové peníze, povedu stížnost až k samému ministerstvu.“

To mu však nic nebylo platno a my odjeli bez něho. Já uprostřed těch dvou malých sestřiček. Cestou mi vypravovaly, že chodí k ctihodným sestrám za Svatým Duchem do školy a že jim daly včera dovolenou navštívit své milované rodiče, ježto si již zkoušky odbyly a maminka jejich slavila svůj svátek. Cesta rychle nám ubíhala. Tu z čista jasna stanul vůz náš v Stěžerách před samou farou, z níž ihned vychází tamní p. farář, známý hudebník P. Em. Melichar, podává postilionovi malou knížečku, do níž on učinil čárku s datem 9. července, neboť p. farář Stěžerský nejezdíval „na slepo“, ale ročně splácel své „pojezdné“ dle „Frau von Kaldarar“ (paní z Kal-

správy vyšší členů křesťanských příspěvků, případně též stanovy, aby mladší kněží mohli poznati účel spolku, čemuž vyhověti slibeno. Ke konci své správy upozorňuje p. pokladník, že 130 členů dluhuje již přes a leta povinné příspěvky, takže valná hromada usnáší se upomenouti na tyto váznoucí nedoplatky.

Po správách přistoupeno k volbám, jež provedli skrutatoři pp. farář Vlček, katecheta Forman, ředitel Sekera a vicerektor Orel. Do výboru zvoleni vešměs staří výboři, kromě těch, kteří se funkce vzdali. Zvoleni byli p. t. pp.: Dr. Gustav Domabyl, profesor theologie, Antonín Dvořák, děkan v Nebovidech, František Hajzler, děkan v Písečném, Ferdinand Hanousek, děkan v Třebouchovicích, Dr. Jan Hejdl, vicerektor bisk. semináře Antonín Hrubý, ředitel bisk. knihtiskárny, Dr. Josef Kašpar, gymn. profesor, Dr. Josef Mrštík, profesor theologie, Dr. František Reyl, ředitel bisk. Borromea, Jan Seidl, farář v Černilově, Dr. Jan Soukup, čestný kanovník, Václav Uhlíř, vik. sekretář ve Velké Jesenici, Vladimír Hornov, katecheta v Pardubicích, Alois Dvořák, katecheta v Kostelci n. Orli.

Při volných návrzích byla čilá výměna náhledů a přijata byla mnohá prospěšná opatření.

Pan farář Chejnovský navrhl, aby družstvo společně s diecézní cyrilskou jednotou založilo školu pro výcvik kostelních řidičů kůrů. Přítomný předseda cyrilské jednoty, p. dr. Mrštík slibuje, že jednání v té věci zahájí potřebné kroky a sborníkem jednoty, p. vicerektor Orel poznamenává, že škola tato stává se časovou nutností následkem patice spolku českých varhaníků ku ministerstvu, jež má regenschorství učitelům odníti a pouze varhaníkům svěřovati. Návrh se přijímá a odkazuje výboru ku provedení.

Pan farář Vlček žádá, aby duchovenstvo pevněji se semklo na hájení svých práv i ku hájení křesťanského životního názoru, neboť v řadách učitelských vyznávací moderních snah nevědeckých a sociálně podvrtných docházejí stále většího vlivu, jak o tom svědčí surové výpady nízkých plátek „Českého národa“ a „Školského Obzoru“. Na návrh p. kaplana Pospíšila má se věsti hlídka těchto výpadů, aby lid sám se mohl přesvědčiti o smýšlení „svých přátel“.

Jednatel dr. Reyl navrhuje, aby platícím členům družstva byla skýtána sleva při odebírání „Obnovy“ a „Čas. Úvah“. Schůze stanoví, aby členům, odebírajícím již jeden plně placený výtisk „Obnovy“ i „Čas. Úvah“ každý druhý výtisk byl účtován o polovinu levněji. Kdo tedy je členem již jeden výtisk odebírá, obdrží druhý za 2 zl. 50 kr. Opatření toto přispěje rozhodně k ušetrění dobrého tiisku.

K dotazu p. kaplana Pospíšila sděleno, že nový kalendář „Štít“ jest již úplně hotov, obsahuje vedle zajímavého textu hojný počet slušných obrázků s překrásným titulním obrazem a vydán bude na počátku září. Úctován bude zrovna s těmi výhodami jako jiné kalendáře. Pan katecheta Víša žádá posleze, aby u každého člena byl ve výroční zprávě poznamenán obnos, mnohohi vůbec přispěl na podniky družstevní.

Tím byly volné návrhy vyčerpany, pročez ukončil p. předseda dr. Soukup valnou schůzi provoláním „slávy“ ndp. protekturu, přítomnému vdp. prelatu dru Frýdkovi.

Nově zvolený výbor se ihned po schůzi následovně ustavil: předsedou zvolen vdp. kanovník dr. Soukup, místopředsedou vdp. sekretář Uhlíř, jež pověde též účty družstva, jednatelem dr. Reyl. Jednotlivé odbory zůstaly jako loni s příslušným doplněním vystoupilých členů.

Spolkové nové činnosti „Zdař Bůh!“

dararů) v Hradci a částečně p. poštmistru v Nechanicích, — a již jsme jeli. Co mne ale na něho mrzelo, že nechtěl si usednouti vedle mně, jak tomu i chtěly ty dvě věrejší gratulantky, jež si chtěly hačnouti proti nám. Zapomněl jsem podotknouti, že náš vozač již před Stěžerami stále se s vozu nahýbal a zpět ohlížel směrem k Nechanicům. „Příteli, proč se tak často ohlížíte, že vás bude bolet v krku.“ On odvětil: „Uvidíte, že ten pán, co nesměl s námi jet, za chvíli přijede a nás dohoní.“ „To nejspíš vás pán vypraví k vůli němu „Ficiko?“ „Ale, kde! náš „Ficík“ se ani z kůlny nehnu; to si musí zjednat zvláštní povoz a hodně moc za něj klopiti. Nu a až nás dojede, spustím tu naši pošťovkou: „Jede, jede pošťovský panáček“ a t. d.“ Byli jsme u samých Kuklen, když tu z nenadání začal šklebící se postilion vytrubovati svou nejmilejší písničku. Ale nějak mu to nešlo. Stěžerský pán tázal se mne, kdo to naproti nám jede, neboť pošta jen tehdy troubila, kdž na proti jel povoz a vyhnouti se nechtěl. Já jen několika slovy rychle objasnil mu celou zápletku. „Vy postillione dejte sem tu trubku, já na ni umím také trochu, já za vás zatroubím“, a již držel pan farář v rukou svých osudnou trubku. Byli jsme na kraji v Kuklenách nedaleko za Zavadičkou (zájezdní hostinec), když tu krásné a mistrné vyluzované zvuky ozvaly se krajem. Lidé z oken vykukovali na silnici ven. Tu prudce přibírá kočár a v něm ten Slovák „bratr“, který teď prý moc škaredě a očima děsně koulel, holčička na pravo ode mně se řehala, holčička na levo se šklebila, postilionem se kozlíku smích házel, pan farář stále ještě vyl. uje jen ty nejkrásnější toniny, jichž byla trubka schopná, nu a já, přiznám se, smál jsem se také.

V Hradci pobyl jsem si až do poledne, načež po obědě vydal jsem se na další pěší cestu až za Vysokou doprovázen houbcem Borromejských studentů. Tak jsme v Čechách před 30 roky cestovali.

Drobná obrana.

„Samostatnost“ věnuje v posledním čísle celý úvodník „klerikalismu.“ Zle se durdí na to, že na tábor lidu v Dobeníně byl také pozván katolický řečník. Je vidět, že se „Samostatnost“ toho „klerikalismu“ bojí jako čert kříže. V článku tom podaná jest věta: „Připuštění klerikálů na tábory zvýší na konec jen mravní váhu klerikalismu...“ Ovšem, „Samostatnost“ by snahy katolické nejraději viděla někde na smetišti a proto vše, co katolíci k povznesení mravních, sociálních a hospodářských poměrů činí, jest jí trnem v oku. „Samostatnost“ se bojí, aby se konečně nedokázalo, že zásady katolické jediné úspěšně pracují ve prospěch našeho národa a že tato činnost daleko převyšuje ty pochybené snahy různých radikálů a pokrokářů, těchto „patentovaných“ vlastenců, jimž se obyčejně nejedná o nic více a nic méně než o prospěch svých kapes. — Pan Hajn, redaktor „Samostatnosti“ jest také řečníkem na různých táborech lidu a nepochybně se ostýchá vystoupiti se svými frásami, přerukováním historie, bušením do všeho, co jest katolické — *sa přítomnosti katolického řečníka.* — Kdo hájí pravdu, nemusí se nikdy báti nepřátel, ale že se jich pan Hajn bojí, jest vidět, jaká ta jeho „pravda“ jest —

Čas nejde do hlavy, jak mohl dr. Hruban nazvati dra Masařika uzenabohem. Není potřeba, pane Herbene, příliš se durtiti. Pro několik pěkných frází z chytrosti prohozených Masařika za člověka nábožného ještě prohlásiti nemusíme. Je-li Masařik v skutku rytířem víry, ať se konečně vytasí se svou aspoň trochu určitou dogmatikou, která jest nutným podkladem pevné mravouky. Nevěřte li, čtete, jak o dogmatice soudí veliký myslitel Arnošt Hello. Ostatně víme dobře, proč se svým „vznáním“ ani vy ani Masařik na venek nespěcháte. Víra židovsko-helvetská, jak byste ji upravili, byla by přec jen velikým monstrem nechutným straně obojí. A pak si pamatujte, že člověk v skutku vážně nábožensky myslící nemůže hájiti najednou židy a Luthra, který těmto tolik nepřekných slov věnoval; ani nemůže zároveň lámati kopí za židy a za husity, kteří každou chvíli v Praze židům krámy drancovali; a konečně žádný pravý křesťan nemůže býti — deterministou. Tedy jen důsledně!

Čas o „živosti“ církve. Také dle všeho jest jistě v církvi zavedeno systemisované lhaní. V katechismech, na kazatelnách, ve zpovědnicích všude nutno slyšeti hlas duchovenstva: „Bratři jen lžete.“ Vždyť „vědecký“ Čas nyní objevil z brusn novou „pravdu“, že žádná církev ani společnost není tak „prohnaná“, jako církev. Na to jest ovšem potřebí tuhé organizace, aspoň takové, jakou má ve svém lhaní Čas. A nestydíte se, pane doktore, opíráti svůj „objev“ o takový důvod, kterým se sám porážíte? Nevíte o žádném spise Masařikově, který se křesťanským názorům o smrti přirozené a násilné přičítá?

Národní listy mnoho se rozpíší o opozici kurie proti Kvirinálu; jaké zášti dal nepokrytě na jevo zednářský Crispi, který každou dohodu Vatikánu s Kvirinálem urputně zamítl, o tom mlčí. Jak by byl prý Lev XIII. „veliký“, kdyby vládě italské ustoupil! Dle nářku Národních bychom byli skoro v pokušení se domnívati, že by pak padl dr. Grégr „ultramontanům“ do náručí. Ale my známe tak trochu své. Málokdy se tak vynořila na povrch farizejská potměšilost Národních Listů jako při této příležitosti. Kdyby se měli katolíci řídit dle vrtošivých a měnlivých názorů Grégrových, pak — „dědictví otců zachovej nám, Pane!“

Politický přehled.

K situaci. Z Vídně dochází o příštích úmyslech vlády málo zpráv. Z Pešti však přilétá jedna za druhou. „Mag. Orszag“ praví, že říšská rada bude svolána jen tenkrát, když veškeré strany podají pevnou záruku, že projednají státní nezbytnosti. — Toto ultimatum vlády jest prý neobyčejně pevné. — Jiná zpráva zase tvrdí, že předseda ministerstva přes všechno popírání zabíjí přece jenom nové vyjednávání s vůdci jednotlivých politických stran. Předmětem těchto porad bude zároveň pracovní program vlády. Dne 28. srpna konala se ministerská rada, jež trvala asi dvě hodiny. Denní listy jsou plny nejistých, bezúčelných zpráv, o kterých se rozepisovati bylo by zbytečno.

Schůze tří císařů ve Vídni. „Oestr. Volksz.“ oznamuje, že během měsíce září sjedou se ve Vídni car Mikuláš II. a císař Vilém II.

V Řím přijal císař ve středu návštěvu krále rumunského. Ministr zahr. záležitostí hrabě Goluchowski byl také. Přčina této návštěvy jsou nepochybně spory rumunsko-bulharské.

V Záhřebě konán bude od 3. do 15. září chorvatský katolický sjezd. Jako Chorvaté při na-

lich sjezdech nám věnují velikou pozornost, jest i na nás, abychom se v hojném počtu jejich sjezdu zúčastnili anebo alespoň pozdravné telegramy zaslali.

Srbský král Alexander pokračuje ve svých reformách. Těchto dnů vydal úkaz, že bývalý předseda ministerstva dr. Vladim. Giorgi-ević a býv. ministr vojenství generál Atanazkovič, kteří dosud byli „ministry v dispoici“, se dávají do výslužby. Jest tedy celé bývalé ministerstvo již v pensí. Králův příbuzný, Milan Broičović, dosavadní vyslanec v Berlíně byl rovněž dán do výslužby. Milanovi oznámila srbská vláda, že mu zasílá další vyplácení appanáže 300.000 fr. — N. L. podotýká, že teprve tento krok ukazuje, že převrat dlužno považovati vážně. — Ale v tom nutno shledávati něco jiného. Milan jest hodně zadlužen. Aby mu tedy appanáží věřitelé pomoci úřadů nesebrali, a tak srbské peníze se zbytečně do Rakouska nezásílaly, prohlásila vláda, že zastavuje tuto appanáží vypláceti. Ve skutečnosti ale zajisté Milan jmenovaný obnos dostane, ovšem, aby o tom nikdo nevěděl. Takovýmto „šlechtěným“ způsobem budou tedy věřitelé okradeni.

K rumunsko-bulharskému sporu se oznamuje, že jest to Rumunsko, jež chce mír porušiti. Bulharsko učinilo již na začátku sporu návrh, aby se celá věc odevzdala smířčímu soudu, — ale Rumunsko tento návrh zamítlo.

V Belgii v některých městech, jmenovitě v Bruselu bylo v noci nalepeno na domy mnoho letáků, vyzývajících k činům anarchistickým.

Turecký ministr zahraničních záležitostí vyrozuměl všechny vele vyslance, aby za příčinou panovníckého jubilea sultánova jejich vlády vyslaly do Cařihradu zvláštní vyslance.

Válka v Číně. V cizím tisku se udržují zprávy, jakoby Rusko tajně vyjednávalo s Čínou. Účelem jednání tohoto bylo by odstrčení Anglie při dělení se o kořist čínskou. — Generál Lenevich telegrafoval těchto dnů z Taun, že ruské a francouzské vojsko osvobodila po dva měsíce obléhaný klášter Befan a zachránilo francouzské misionáře tam se nalézající. — V Pekingu není ani jediného boxera. Císařský dvůr prchl do provincie Senzi. — Veliké davy boxerů shromáždí se 5 německých mil severovýchodně od Jangsounu. Škadrona indické a americké jízdy odtáhla stíhat císařovnu-vlovu. — Princ Tuan byl prý viděn v Pekingu. Pátrá se po něm horlivě. Z vnitřních čínských provincií docházejí poplašné zprávy. Místokrál v Hangčeu uvěřuje jménem císařovny vdovy dekret, jímž nařizuje, aby byli všichni Evropané povražděni. Ze Šanghaje táhne tam evropské vojsko.

Válka v Africe. Z bojiště jihoafrického došla nová, pro Angličany nadmíra truchlivá zpráva. Oznamují totiž úřední boerské telegramy, že generál Buller byl v těchto dnech na hlavu poražen a že měl velmi těžké ztráty. Kromě toho zničili Boerové železniční trať v Natalu, ležící severně od Newcastle a mezi Laingsnekem a Charlestownem. — Lord Roberts nechal zastřeliti poručíka Kordua. Nad tím jest veliké rozhořčení u všech států evropských, zvláště, když se zjistilo, že poručík se stal jenom obětí léčky Robertsovy. Tímto činem Roberts dokázal své bídáctví.

Drobné zprávy.

Zprávy diecézní. V Pánu zesnuli: p. Karel Slonek, kaplan ve Vamberku, † 12. srpna (nar. 1864, vysv. 1890), pan Ant. Paulus, prefekt učitel konviktu v Hradci Králové, † 17. srpna (nar. 1869, vysv. 1892.), p. Jos. Procházka, děkan v Dobřenicích, † 19. srpna (nar. 1836, vysv. 1862), p. P. Kliment Šandera, O. Præm. kanonie Želivské, b. vikář, děkan v Humpolci † 21. srpna, (naroz. 1834, prof. 1858, vysv. 1862.). Ustanoveni jsou: p. Josef Hájek, farář Valterfický, za faráře do Velké Borovice, p. Ant. Šklíba, farář Licibofický, za faráře do Onjezda u Chocně, p. Jan Gottstein, farář v Javorníku, za faráře do Velké Úpy, p. Kašpar Falta, spirít. ve Skalicích, za faráře do Vlčkovice, p. Frant. Víša, administr. Bělský, za admin. do Kunětice, pan Jos. Teplý, katecheta v Kutné Hoře, za administr. do Čibuz, p. Fr. Dittrich, administr. za kaplana v Políče, pan Josef Valenta, kaplan Žlunický, za koop. do Lovčic, p. Jan Šolc, za kaplana do Žlunic, p. Adolf Morávek, kapl. Trutnovský, za kaplana do Kunvaldu, p. Vinc. Vašek, kaplan Olešnický, za II. kaplana do Trutnova. Nominováni: p. Al. Schembera, za III. kapl. do Trutnova, p. Jan Šimberský, za II. kaplana do Pecky, p. Josef Novotný za kaplana do Nekuše, p. Hugo Doskočil za kaplana do V. Úhna, pan Josef Pacál za kooper. do Mlýčného. Uprávněná místa: Chlumec, děkanství patron. brab. Kinskýho, od 21. července, Kunětice, fara patron. náboženské matice, od 23. července, Čibuz, fara patron. náboženské matice, od 26. července, Kbelov, fara patron. náboženské matice, od 1. srpna, Valterice (Nendorf), fara patron. náboženské matice, od 17. srpna, Licibofice, fara patron. nábož. matice, od 18. srpna, Dobřenice, fara patron. K. Weinricha, od 20. srpna, Studenec, real. administratura liber. collat., od 20. srpna b. r.

Slavnosti družstva „Vlasť“. Krásných dnů opravdové radosti dočkalo se družstvo „Vlasť“ během tohoto týdne. Mnoho katolíků spěchalo do Pra-

hy, aby se na vlastní oči přesvědčilo o tom, co društvo „Vlast“ pro organizaci katolickou učinilo, že to byla těžká a úmorná práce, spony překážek a mnoho zápasů — a hle! Nyní društvo s pýchou patřiti může na to, co vykonalo, plným právem může říci, že v oboru katolické literatury české získali si místa nejčestnějšího. — Nemožno nám podrobně vyložití výstavu tisku a rozpisovati se o cenných přednáškách. Jen krátce chceme se zmíniti o bodech nejdůležitějších. — Výstava katol. tisku zahrnuje velikou část našeho katolického písemnictví. Vyrobeny tu jsou skoro všechny katolické časopisy, mnoho knih, podobizen, rukopisů různých autorů; sotva lze všiti svým zrakům, že tolik věcných děl uměleckých na poli katolického písemnictví vykvetlo. V pondělí započaly přednášky v domě Svatovácl. záložny. O 9. hod. konala se valná hromada Jednoty česk. katol. učitelstva, již předsedal říd. uč. p. Skultěty. Jednota čítá již 316 členů. — Při valné hromadě čten byl přepis superintendantství českého, které řádí na evangelických učitelích křesťanské výchovy. Toť zajímavým dokladem, že snahy katol. učitelstva jsou správné. — O půl 10. hod. přednášela učitelka sl. Augusta Rosypalová „o výchově dívek vůbec a ženského dorostu zvláště“. Mezi jiným pravila: „Výchova v učitelkách útatech není vaeetranná, výchova na obecných školách jest nedostatečná a není pro život“. O 11. hod. konala se slavnostní schůze jednoty, v které přednášel pan Josef Vencour. O 3. hod. odpol. přednášel dp. VI. Hálek o veřejných knihovnách a čítárnách katolických. Schůze histor. kroužku konala se o 4. hod. odpol. za předsednictví vldp. dr. Fr. V. Zapletal, Ord. Praed., profesora starozákonní exegese na universitě ve Frýbarku, ve Švýcarsku. Přednášku p. dra Kováře přečetl p. učitel Flekáček. V přednášce poukázalo se hlavně na lži v historických dílech, v románech, dramatech a učebnicích. Historii předělali zvláště protestanté v dílech jednajících o husitismu a době pobělohorské. Historický kroužek má za účel sjednati očistu a dívati se na dějiny tak, jak se skutečně utvářily a ne tak, jak mnozí „historikové“, u nichž rozhodoval osobní zájem ale ne pravda. Vldp. prof. Zapletal, který již procestoval nejen Evropu, ale i Asii a Afriku podotkl, že málo se ví ve světě o Čechách. Mají o nás pojem nedostatečný. Na mnohých místech nás považují za jakési odvětví cigánů. Proto by bylo dobře, kdyby stručný výsledek dějepisných studií byl uveřejňován v cizojazyčných časopisech, aby cizina o nás věděla. O 7. hod. več. se konala slavnostní schůze v síle Katol. Besedy, kde shromáždilo se množství účastníků. Po 7. hod. dostavil se J. M. nejdůst. pan biskup Edvard Jan Nep. Bouřlivý potlesk shromážděného občanstva vítal nejdůst. velepastýře. Z četných hostů účastnili se slavnostní schůze hlavně vysocedůst. pan praelát Král, vsp. kanovník Doubrava, magr. vsp. rektor dr. Kordač, vlp. notář Kopál a p. rytíř z Tannenheimu a chotí, duchovenstvo pražské a z různých diecézí a členové řádů církevních. Mimo některých pražských katol. žurnalistů byli přítomni: Dp. T. Šillinger, redaktor „Hlasu“ z Brna a p. Al. Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ z Hradce Králové. Předsadou schůze byl vlp. Horáký a zapisovatelem redaktor „Katol. Listů“ vlp. Žundálek. Po vřelém uvítání J. B. M. zapěla Cyrillská jednota křesťanská pozdrav ku počtu vznešeného hosta, načež předseda vlp. dr. Horáký mluvil o naší síle, na kterou často zapomináme a citoval výrok kardinála Giblonsa: „Trpělivost je sice krásná ctnost, ale statečnost ne méně, upřílišná trpělivost však není více cností, nýbrž zbabělostí“. A to jest úkol katol. sjednu, bychom osvětili své síly k posvátnému zápasu. Potom čteny byly pozdravné dopisy a telegramy, jichž došel počet nemalý. Pozdravný dopis zaslal také J. M. ndp. kníže-arcibiskup Škrbenský, J. M. ndp. biskup Říha, světec biskup Magr. Kalous, nejd. kathedrální kapitola v Hradci Králové. atd. — Vřelý byl dopis vsp. probosta dr. Antonína Lenze, který zvláště oceňoval zásluhy J. M. ndp. biskupa Královéhradeckého. — Po té ujal se řeči vsp. praelát dr. Král a přednesl tři prosby: 1.) Zachovávejto vždy věrnou a dětinnou oddanost k naší svaté matce katolické církvi. 2.) Nejen ve „Vlasti“, ale ve všech družstvech a spolcích katolických nechte se zachovávat svornost a jednota. 3.) Nechte nikdo ze vzdělaných katolíků nezanedbávat svých povinností křesťanských a hlavně ne modlitby. Po té vystoupil na řečnické J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. a uvítán byl bouřlivým potleskem, načež promluvil uchvacujícím způsobem „o náboženství budoucnosti“. „Bylo mluveno o svornosti. Říká se, že nejlepší svornost mezi třemi jest, když dva nejsou doma. Svornost, jednota, toť důležitý základ každého snažení — a bylo by dobře, kdyby i u nás více svornosti bylo. — U nás mnohý nejraději mluví o tom, čemu nerozumí. Tak na př. jak často se vyskytne to slovíčko „klerikalismus“. Ale z těch, co slovem tím pltvají, snad ani jedno procento tomu nerozumí. — Povídalo se mnoho, že vymře náboženství tímto pokolením. Ale to jest jen mluvení samozvaných proroků. Věci se však začínají obracet. I mezi vzdělanci se nyní více mluví o náboženství, jehož veliký význam se počíná uznávat, neboť bez náboženství dopracovala to společnost lidská k hroznému úpadku. Chceme-li však mluvit o náboženství, musíme si to dobře rozvážiti. Každý sociální demokrat se chlubí, že rozumí lépe náboženství než jeho biskup! Ale jak vypadá to jeho náboženství? On vlastně zavrhuje vše a shledává celé náboženství v konání příkazů: „Miluj bližního svého jako sebe samého“. Neřeba se snad ani zmiňovati, jak se i toto příkazání u socialistů provádí, časté případy nás o té jejich „lásce k bližnímu“ poučují. Ale každý přec musí uznati, že příkazání to jest jen jeden předpis, nikoliv však náboženství. Náboženství jest poznání a ctění Boha, jest spojením duše lidské s Bohem. Náboženství nelze zničit, poněvadž od stvoření člověka zde bylo a není žádná moc lidská, aby náboženství bylo zničeno. — Mezi člověka a Boha postavila se vina. Dábel svedl člověka k neposlušnosti. A tu Bůh zaslubil Vykupitele. A v té době již byl položen základ ku křesťanskému náboženství. Lid očekával příchodu Spasitele a Obnovitele světa. A On přišel v osobě Ježíše Krista. A tehdy, když na Kalvarii umíral, tu jen dokončeno bylo dějství první, —

možno to přirovnat k jevišti, — opona spadla. Ale ve třech dnech zdvihla se opět, Ježíš Kristus vstal z mrtvých, a tu nastalo dějství druhé. Církev svatá nebyla nikdy bez boje a zápasů. A jako druhdy bylo mnoho nepřátel, kteří by tu církev raději viděli někde pohorzenou, tak tomu jest i nyní. Jak to vypadá koncem toho „osvěceného“ století? Volá se: „Nevěřte, nebojte se Boha!“ Veliká část intelligence strčila Boha — a o těch posledních věcech člověka zavládla u ní nejistota. Nejistota jest neštěstím a jak nás mnoho příkladů o tom poučuje, člověk takový jest opravdu nešťastným. Toť stoj, který přestal věřiti v opravdovost náboženství, sám ve svém spise, kde líčí svůj život, doznává, že jest nešťastným. A spis ten končí výrokem, že odpadnutím od Boha lidstvo upadlo v neštěstí. — Mácho se mluví a píše, že prý musí přistíti nové náboženství. Ti, kteří tak volají, sami vlastně nevědí, jaké by to „nové“ náboženství mělo být. Ti lidé, kteří již dávno přestali věřiti v jakékoliv náboženství, nechtějí doznati své bludy, nechtějí se pokoriti — a to jejich „náboženství budoucnosti“ by jim mělo sloužit k zábavě. Socialisti řekne: „Vykupení přijde, ale ruce lidské to vykonají“. To není náboženství, nýbrž stejné posmívání se nebi. — Je prý nutno nové náboženství pro intelligenci. Proroků se hlásá mnoho a mezi nimi také prof. Masaryk. „Čas“ o něm prohlásil, že by byl schopen založiti nové náboženství. Chce povýšiti však humanitu a zbožnost na náboženství, což však arci nedostačuje, poněvadž bez zjevení lidé špatně poznali Boha. K základu náboženství jest třeba také vyšší autority — které člověk postrádá. Ve Svojanově ten samý pan profesor zase tvrdil, že není nepřítelům žádného náboženství. — Jest mnoho takových lidí, kteří k nám přicházejí v roudě beránčím, ale ve skutečnosti vypadají trochu jinak. Stalo se u Litomyšle, že do jedné německé osady přišli dva páni, kteří se těšili na mandát v tomto kraji. Patřili také k tomu druhu „moderních“ lidí, kteří v Boha nevěří. A tu když viděli, že lid je zde katolický, upozornil jeden druhého, že jakmile vstupnou někde do přibytku, musejí říci „Pochválen Pán Ježíš Kristus“, „sic by nás mohli vyhodit“ poznamenal jeden z nich. — Náboženství prý vystoupí věd! Přijde na to, jak se to asi s tou vědou myslí. Náboženství nelze nikdy svrhnouti s trůnu, neboť každý člověk má svědomí, které mu hlásá, že jsme za své činy někomu zodpovědní; svědomím mluví Bůh v srdcích našich a svědomí nelze nikdy ze srdce vyrvat. Jistí lidé, kteří to nahlédli, umínili si, podaří-li se jim boj proti svědomí. To jest ale nápad pošetilý. Můžete brojiti proti svaté víře, boursat oltáře, pronásledovati kněze — ale svědomí nedovedete nikdy vyrvat. A když budete hotovi, postaví se oltáře zase, povstane dílo z novu, protože jest svědomí. Náboženstvím budoucnosti nebude s té přičiny ateismus. Zničí-li se víra v jednoho Boha, člověk bude stavět oltáře modlám. Také vychvalování jenom mravouky nestačí, jak se ve Francii zvláště ukázalo, aby lid byl upokojen. To není ještě vše, co náboženství tvoří, to hlavní schází. Ve Francii vyloučili Boha ze škol, a nyní opět velcí mužové nahlízejí, že bez Boha to dále nejde. Proto se opět náboženství do škol vrací. — Ani protestanté, ani kalvínské vyznání nemá budoucnosti, poněvadž svědomí špatně vzdělává. Kalvín učil, že každý člověk při svém narození jest určen buď pro peklo anebo pro nebe. Učení to jest ptec proti svědomí. Čteme často, kterak přibývá zločinců. Aby se tomu zabránilo, jest třeba pokory, pokání a dobrého předsevzetí opravdu se polepsit, jinak zločinci nevymizí. Tak jako marotratiho syna dohnala největší bída k pokoře, že se vrátil domů a přiznal se k svému hříchu, tak i společnost lidská nenalezne dříve upokojení a blahobytu, pokud tvrdostí bude v hříchu pokračovati. My dobře víme, co řekl Ježíš Kristus: „Já s vámi jsem až do skonání světa“. Jako bylo vždy, tak bude zase náboženství katolické náboženstvím budoucnosti. Víra katolická nevyhynula přes všechny boje a nezahyne ani za bouří nejkřutějších. Až svět pozná tu rezervovanost, tu bídu a neštěstí, které zplodil ateismus, pak se zase valnou většinou ku katolické víře vrátí. Přijdou pak zase jiné boje a víra katolická zůstane přes náboženstvím budoucnosti. — Mluví-li se také o reformě náboženství, pak jest to zase jen pojem nedostatečný, neboť v náboženství nemůže se nikdy ani slovíčka změnit. — Může býti, že přijdou na nás metly, že se neubráníme, že budeme shofeny chrámy a oltáře, že nám bude vše odňato a my nebudeme mít co do úst dáti, může býti, že budeme mučení, šáláfování a že potekou proudy lidské krve — ale po všem tom přec zůstane víra nedotknutelnou a bude zase náboženstvím budoucnosti. Blíží se snad doba, kdy se církev zdánlivě otfese — ale na troskách převrácené bude opět církev nesmíšená stát. Bude-li reforma nezbytnou, provede si ji Bůh sám. — Po bitvě na Bílé Hoře nastalo obrození katolictví, což se stalo hlavně zásluhou Mariánské kongregace. — Spolky a tisk obrodil katolický život. Bylo by smutné, aby intelligence dobrou četbou se neobrátila k církvi katolické. Proto prosím Boha, aby društvu „Vlasti“ žehnal. Mělo nepřátele — ale ti jsou vádu. Jestli snad društvo jest nedokonalé, nechť dokázou nepřátelé, že dovedou něco lepšího zbudovat. Vzpomínám na jeden veliký, památný děj, který se odehrál v Betlémě. Panna Maria se svatým Josefem dlouho hledali nocleh — a konečně museli v noci jíti z města ven a v chlévě hledati útulek. A hle, z toho chléva vytrysklo světlo světa, tam narodil se náš Vykupitel. A tak mi to připadá i s tou naší katolickou literaturou. Jest odstrkovaná, tupená, jest popelkou a mnozí by ji nejraději viděli někde na smetišti, ale přec doufáme, že s pomocí Boží vynikne, obrodí život katolický a přispěje k obrození tisíců lidí a víra katolická oblaší národ náš! Neutuchající potlesk a volání slávy bylo odměnou vznešenému řečníkovi. Předseda, p. dr. Horáký poďekoval srdečnými slovy Jeho Biskupské Milosti za přednášku tak uchvatnou a časovou a prohlásil, že društvo „Vlast“ stojí a bude věrně a pevně státi při Stoliči papežské a svých biskupů. V úterý dopoledne přednášel dp. T. Pícha, farář z Lipkové Hory o zákoně přičinlivosti a účelnosti v přirodě. — „O významu tiškové ligy“ mluvil dp. Karel Stella. — Vsp. kanovník dr. Jan Sedlák přednášel o děditvích sv. Václava a Jana Nep. Před-

nášce té přítomen byl také J. M. nejdůst. pan biskup Edvard Jan Nep. — Večer konala se druhá slavnostní schůze opět za bojašho účastenství. Náš nejd. pan biskup byl opět přítomen. Magr. rektor Kordač, přednášel „o nových proudech v literatuře“ a dp. prof. Václav Müller „o katolických snahách na rozhraní dvou věků“. Obě přednášky byly zajímavé. Pak povolalo shromáždění slávu sv. Otci, Jeho Veličenstvu, ndpp. biskupům a zapsná hymna papežská, otevírá a národní. Jeho Milost, nejd. pan biskup Edvard Jan Nep. pak vstal a pravil: „Velečténé shromáždění! Bylo zde mluveno také o biskupech českých a povoláno jim sláva upřímná. Považuji to za svou povinnost, nejen abych se poďekoval, nýbrž abych zde veřejně usnal práce těch, kteří v naší vlasti o zvelebení sv. náboženství a tím o svyštění pravého blaha národního pracují. Proto Vás prosím, abyste provolali slávu všem katolickým pracovníkům“. (Nadšený souhlas a volání slávy.) Podotknouti dlužno, že hlavní zásluhu o rozkvět društva „Vlasti“ možno přičísti obětavému redaktoru časopisu „Vlast“ dp. T. Škrdlu-ovi, který přes všechny překážky a vsud mnoho útokům nepřátel neúporně vědy pracoval na poli vytknutém. O dalším průběhu slavnosti jmenovitě přednášce vdp. dra Reyla přinesem ještě stručnou správu v čísle příštím.

Jubilejní pout v Chrudimi. Upozorňujeme katolické spolky, aby ohlásily do 31. srpna b. r. chrudimské jednotě katolických tovaryšů, zdaš přejí si o sjezdu dne 9. září oběd a nocleh. Udatí jest přesné počty.

Na oslavu Spasitele, projev proseb a děků, konají se po celém křesťanském světě nyní na rozhraní dvou věků po vůli sv. Otce pobožnosti, slavnosti a staví a svěží se paměti, jubilejní sv. kříže, neosud nápis, který byl sv. Otec sám na účel ten určil. Tak má býti také s pomocí Boží na farnosti Lužské a to u příležitosti příštích dvou poutí v Mariánské námlavatny na Chlumku. Zavítá k nám k tomu cíli v. p. P. Alois Jemelka, člen koleje Tovaryšstva Ježíšova z Prahy, zapasný hluboko do srdcí všech účastníků první naší sv. misie. Pořád pobožnosti a slavnosti bude tento: 1. V předvečer svátku „Narození Panny Marie“, tedy 7. září, o 6. hod. večer bude mši v. p. P. Jemelka kázání první, po němž budou litanie s požehnáním. 2. Dne 8. září, o svátku Narození Panny Marie bude v. p. P. Jemelka kázati o 7. a o 10. hod. dopol. O 3. hod. dopol. bude požehnání a na večer o 6. hod. bude v. p. P. Jemelka kázati opět. 3. Dne 9. srpna, tedy o svátku „Jména Panny Marie“, má opět v. p. P. Jemelka kázání o 7. a o 10. hod. dopoledne. Odpoledne o půl 3. hodině budou se spívat litanie k Nejevětějšmu Srdci Páně a naedejde vřchol všech slavností: Pod Chlumečkem totiž se seřadí a povede slavný průvod s novým jubilejním sv. křížem, jež mládenci ponosou za průvodu družiček (a doufáme, že také našich sl. korporací, aborů a jednot) dolů do města ku chrámu Páně sv. Bartoloměje. Po příchodu tam nový sv. kříž se vztýčí, v. p. P. Jemelka jej posvěť a u něho konati bude pod širým nebem poslední své jubilejní kázání. Ve chrámu Páně sv. Bartoloměje pak bude závěrek veškeré pobožnosti a slavnosti, totiž zpěv Ambrosiánský „Tě Boha chválíme“ a udělení požehnání a Nejev. Svátosti.

Z řádu kapucínské. Vdp. P. Hubert Ettl, exprovinciál, kvardián v Brně a bisk. notář Královéhradecký ustanoven kvardiánem v Olomouci. Dp. P. Řehoř Kott, kvardián v Opočně, ustanoven superiorem v Praze na Novém Městě. Dp. P. Richard Randák, vikář v Chrudimi, kvardianem v Opočně. Vlp. P. Otmar Pěnkfš neomysla, kazatelem a spovědníkem v Chrudimi.

Tábor lidu na Dobrušce byl velice četný. Mluvíli řečníci všech politických stran. Směr byl téměř stejný: Vrácení práv národa českého, hmotné i mravní povznesení! Jediný řečník radikálně-pokrokový dr. Klouda nemohl se přec obejít bez urážky katolíků. Řím prý chce nejhorší rány nám zasaditi! Jaké to mají býti rány, co vlastně Řím proti národu našemu má, to neví pan dr. Klouda nepochybně sám. Kdyby vážně o slovech těch přemýšlel a nepapouškoval něco po jiných, zajisté by takový holý nesmysl říci nemohl.

Při prohlídce domu društva „Vlast“ v Praze zavítal náš nejdůstojnější pan biskup Edvard Jan Nep. do přibytku p. Tom. Jirouška, dělníka strojnického a red. „Děl. N.“, aby navštívil nemocnou jeho tehyni pí. Marii Vidunovou, která se v društvu již mnoho napracovala a udělil jí své velepastýřské požehnání. Šlechtný tento čin vznešeného našeho arcipastýře vzbudil v Praze veliké pohnutí.

Hostinský — protestant. Pan K. v Sobětuchách u Chrudimi pořádal ve svém hostinci v pátek taneční zábavu pro katolický, dělnický lid pracující u tamějšího panského dvora. Pan hostinský jest znám, že sám ničemu nevěří, s náboženstvím katolického si dělá posměch, a jmenovitě o postu si činí často potupné poznámky. — A tam zanášá katolický lid své peníze!

Surovest. Dne 22. m. m. měli studující z Nové Paky výlet do známého hostince „na klepandě“ pod Kumburkem. Do hostince toho chodí mnoho výletníků, poněvadž stojí na pokraji lesa a jest tam milé posezení! — Tentokrát ale výlet studujících měl v zápětí velké pohoršení. Jakýsi mladý učitel, který teprve před rokem vystoupil z útavu, vystoupil na tribunu a napodoboval sméřným způsobem katolického kněze — kazatele. Postavil si před sebe dábanek piva (které mu nepochybně již vstupulo do hlavy), vzal do rukou tabatěrku a modrý šátek a činil posměšné posunky na kněze. Celá jeho řeč byla samou hrabou urážkou katolického náboženství a potupou kněžstva. To považoval tedy mladíček „za zábavu“. A to se stalo pod širým nebem, veřejně, kde má každý přístup. — Takovým způsobem tedy ukazuje mladý učitel své vzdělání a chce sloužit příkladem!

Neštěstí na trati Ostroměř-Jičím. V neděli 26. t. m. odpol. jel 12letý syn Voborníka z Vitiněvsi s kravami na luka pro trávu. Cesta přes trať na místě neštěstí vede s kopce a po straně je živý plot, takže strojvedoucí sotva mohl pozorovati

povoz, který vyškákal, aš vlak přejede. Krávy bukem vlaku se splašily, vjely na trať a vlak zasáhl konec vozu. Na tomto seděl oemilety chlapec, kterému moha pod kotnískem urašena a pravá ruka pod loktem rosstřepena (tato již mu je odňata). Matka seděla v sadu. Má šebra přelámána a je sraněna na hlavě. Sotva vydrží. Koštrujelého chlapce vytrhly krávy, mšit opatř na ruce obtočenou. Vlak byl nad obyčej plný, neboť vezl vracející se účastníky výstavy v Kutné Hoře.

Divadelní společnost Elišky Zolnerové zavítá, jak se nám sděluje, do Hradce Králové. — Společnost ta již v letech 1860—61 hrála v Hradci Král. v aréně na „Štelnici“. R. 1863 byla zde opět a to byl režisérem spisovatel Josef Kajetán Tyl. Rodák zdejší, p. Štandera byl tehdy artistickým ředitelem u společnosti té. R. 1879 byla zde společnost tato na-
posled. Jelikož si siskala v Čechách a na Moravě velké obliby a svatého jména, dá se očekávati, že naše ohocensrovo svoji přizeň společnosti té věnuje.

Čtyřicetileté farář jubileum v Deštném slaviti bude 29. září t. r. vdp. Václ. Erychleb, os. děkan v Deštném, jenž byl dne 13. září 1860 na faru tuto investován.

Kalendářní herečka. Noviny v posledních číslech doporučují celou řadu kalendářů, které měl vydávati B. Promberger v Olomouci. Do podniků kalendářních pustil se p. Promberger teprve před rokem. V mnoha listech inseroval, že kalendáře jsou čistě katolické. Ale jaké bylo naše překvapení, když kalendář, nesoucí jméno velikého našeho apoštola „Metoděj“, obsahoval povídku, urážející cit a přičítající se zásadám mravním. Skoro všechny katolické listy povídku tu odsoudily. Budou letošní kalendáře snad zase takové? — Ve Vimperku vydává německá firma Steinbrenner celou řadu českých kalendářů: „Domácnost“, „Národní Kalendář“, „Vojenský přítel“, „Hasič“, atd. Skoro pro každý stav vyrábí pan Steinbrenner kalendáře. A jaký účel to má? Jen ten, že tím pan nakladatel bohatne! Skoro všechny ty kalendáře nemají valnou cenu a nepřinesou lidu mnoho užitku. Kalendář jest kniha, která po celý rok svlábá na venkově jest přítelem rodiny. Proto mají v něm býti práce cenné, vzdělávací, aby rodině vždy mohl sloužiti jako rádce v různých příhodách. Ale když vezmeme tu spoustu u nás vydávaných kalendářů, tu seznáme, jak málo jest těch, které opravdu účelí kalendářů vyhovují! — A proto letos odhodlalo se polit. družstvo tiskové v Hradci Král. vydati kalendář „Štít“, který by v té spoustě jiných kalendářů našel pŕdy a dokonalého pochopení. V kalendáři tom jsou uloženy práce cenné, každému článku věnovala se veliká péče. Kalendář tento má proraziti si cestu v záplavě literárních tretek, aby sloužil naší literatuře ke cti a lid aby v něm poznal opravdového rádce a učitele. Záleží tedy na našem lidu, aby jej přijal a hojnými objednávkami cestu existence mu usnadnil.

Stěhování z Uher stále se množí. Důležitý výkazu za měsíc červen vystavilo ministerstvo 9118 cestovních listů do cizozemské a sice: 3575 do Ameriky, 2768 do Evropy, (3675 do Rumánie a 86 do Ruska). A kolik jich šlo do Ameriky bez cestovních listů? V první polovici loňského roku vystěhovalo se z Uher 37,968 lidí a letos 55,83; tedy o 17,868 více — neklamná to zajiště známka blahobytu, jež lidé Uhram připravují.

Židé v Uhrách a na Slovácku. Lidové Noviny v č. 35. přináší následující obrázek o činnosti židů: „V Uhrách a na Slovácku každý padesátý žid má krému — kdesi z křesťanů sotva stotisíc; majetku na jednoho žida připadá 10—14 tisíc korun — na křesťana sotva 100—160 korun. Žid dostane ke kterémukoliv obchodu povolení hned — křesťan buď vůbec ne, neb těžko. Žid otevře jatky — třebaž řezníkem není — a křesťan musí mu ustoupit. Žid otevře sklep — a křesťan je v nebezpečí, že bude zničen. Židovi zadávány jsou státní i stoličné stavby — křesťan jich nedostane. Žádá-li žid o nějaký úřad 30 křesťanů musí mu ustoupit. V dědinách se 2—3 tisíci křesťanských obyvatel rozhodují 3—4 židé. Dále co dále — pracuješ proti nim nadarmo — úřady je ochrání. Na 60 poslanců — židů jest ve sněmovně. Tedy na každých 10.000 židů jeden! Kdesi na 60.000 křesťanů připadne sotva jeden poslanec. Všecky důležité úřady zastávají židé. Všecky peněžní ústavy závislé jsou na nich. Bursu mají v rukou oni. Továrny, velkoobchody, styky se světovým obchodem řídí oni. Časopisy tak si podmanili, že určují vládní pracovní program, řídí veřejné mínění — zkrátka bez jejich vědomí list na stromech uherských pohnouti se nemůže. A lid — nejvíce slovácký — sténá, volá o pomoc, upadá vždy hlouběji do bída hmotné, mravní, a dopracuje se jen: poddanství židova nebo žebrácké mošny nebo vystěhování do Ameriky. Ubohé Uhry, jid jste eldorem židovským a volání lidu o pomoc uslyšeti nechcete!

**Grybovský rabín v Haliči jest teprve 14
roků star — ale již ženat!**

Hanebná lež! Kraj Písecký jest nyní přimo zaplaven židovskou brožurou, v níž obviňován jest jakýsi katolický kněz, jenž prý měl s Aněškou Hrušovou jakýsi poměr, pro něž ona musela býti ze světa sprovozena. Křesťanské obyvatelstvo v jižních Čechách, ať české, ať německé jest tímto omýváním žida, těmito naprosto vyhranými správami nanejvýš rozjitteno. — Když katolické noviny napíší pravdivou zprávu o židech, jsou hned zabaveny — a židé mohou beztravně rozširovati podobné hanlivé brožury a nikdo jim v tom nezabrání. —

Polští sociální demokraté a německé školy. V krakovském sociálně demokratickém denníku „Naprzód“, jehož vydává posl. Daszynski, vysyílají se Poláci v Moravské Ostravě, aby posílali děti své do školy německých a ne do českých, poněvadž v těchto by se přj počestili. Poněmčiti se, to „internacionála“ nezakazuje!

Z říše „dobrých“ marýů „Dresdner Nachrichten“ měly nedávno inserát: „Číšnice, číšnice! Ele-

dají se žánice — zejména Česky — které mohou vystupovat jako Maďarky a Čerkesky, s vousem nebo bez vouse. Poptávka stále velká — S. Seelenfreund". — „Köln. Ztg." inzeruje: „Děvčata jakéhokoli původu a minulosti (bez vysvědčení) hned dostanou dobré placení místa. — Sidonia Hörchen. —^a K tomu poznámek netřeba.

Četnictvo a policie sčkoliv ustavičně vyhledává zloděje a darebáky, přec se často stává, že oko zloděje i do jejich domácností zabloudí. Onehdy bylo ukradeno jednomu četníkovi prase, jinému zase se ztratily husy — a nyní byl policajt Václav Špaček v Praze okraden o hodinky. Jak vidět, páni dlouho-
práci nemají před orgány bezpečnostními veliký respekt.

Proti pověře, jmenovitě proti vykládání karet, živnostem kejklřským a hadačským zahájil se nedávno boj v Hamburku. Nyní i v Srbsku ministr Popović nařídil úřadům, aby zakročili všude proti pověře, která má v zápětí veliké škody hospodářské a mravní. — Nařízení to by neškodilo i u nás!

Mezi Rakuňany ve vojsku v Číně vynikají statečností Chorvaté na válečné lodi „Zenta“; zvláště v bitvě v Taku, což Němci a Maďaři umlčují!

● zrušení řemeslnické školy v Mladé Boleslavi, referovaly minulý týden všechny denní listy. Již přes 30 let škola utála a najednou se obecnímu zastupitelstvu zdála sbytečnou. — Usnesení kocourkovské městské rady však okresní hejtmanství zrušilo. Jaké byly pohanky některých pánů ku zrušení školy té, vyvitá z následujícího: Jeden pan zástupce obce, kterému na nějakém tom čestném úřadu — pardon! — úřadu na cti nesejde, byl vždy neutrálním ve věcech školy řemeslnické, vzdával se hlasování atd., až najednou počal bouřit proti škole a fidele byl by nejraději hned utopil. A proč? Inu, proto, že nepozdravil u vrbiček! Zamyšlený v chůzi fidelel nepoděkoval přj na pozdrav mocného pana representanta obecního. A ten dbá práce na čest! A druhý pán byl zase pro zrušení školy z toho „závažného“ důvodu že od něho jeden učitel přestal odbírat mléko! — Třetí má syna na gymnasiu, čtvrtý na reálce, pátý v kadetce, šestý má jen děvčata, nať oni potřebujou řemeslnickou školu a proč by tím tedy před volbami trochu nesamichali? Toť opět zajímavý obrázek z obecního hospodářství.

Šprymovaný zloděj. V den císařových narozenin odcizen byl z nového přístaviště na Královské louce v Praze prapor v zemských barvách, ceněný a na 14 kor., jež tam postavila podnikatelská firma A. Lanny z Prahy. Veškeré pátrání po zloději zůstalo bezvýsledným, až konečně týž sám na sebe upozornil dopisem, adresovaným na jednoho úředníka závodu. V listu stěžoval si zloděj na špatnou jakost látky, podotýkáje, že se mu jeho „kšeft“ ani nevyplatil. S praporem, vlastně a látkou měl prý docela vážný praktický plán. Bílou polovinu chtěl presentovat šerům na sýpky a na košile a červené části hodlal použít k výrobě červených kravat, po kterých je prý nyní se strany sociálních demokratů nesmírný shon. A chybá lávky! Bílá látka je velmi chatrná, vytknuta tému účelu by nevyhověla, a ta červená přechází přilíže do růžova, kterážto barva je symbolická pro samilovné, a ne pro „vážné“ stoupence internacionály. K konci podotkl rozmrzelý zloděj, že takový závod nemstí více ohledů na něho a jeho „kolegy“ a vystavovat „bytelnější“ a praktičtější věci!

Smutný obrázek. Nenadarmo se říká:
„Ubohá Slováci! Ubozí Slováci!“ Chudá horatá kra-
jina, chudické chatky, v nichž žijí četné rodiny, které
často nemají co do útědy dát. O jejich vzdělání nikdo
nepemýšlí, jich řeč jest maďarské vládě trnem v oku.
Což divo, že chlapci ještě v útlém věku opouštějí do-
mov a jdou do světa za vydělkem. Drátatí, kteří k nám
stále chodí, vyznačovali se ode dávna zbožností. Ná-
boženství bylo vždy jejich jedinou útěchou, nábožen-
ství je sílilo na klopotné cestě cizinou, náboženství
bylo jejich štěstím. — A když utěkali si něco peněz,
tu spěchávali zase pod šedé Tatry, aby tam shledali
se se svými drahými a odevzdali jim své úspory.
Zdrževše se jen krátký čas doma, spěchali zas do ci-
ziny. — Ale dnes, bohužel, vidíme mnoho těch chu-
dých drátatů v putykách, kde za otravu utrácí po-
slední téžce vyděný groš; avšak náboženství stalo se
jim věcí lhostejnou a tím také duševní i hmotná je-
ich bída dovršená! A výsledky toho se již jeví. Denní
listy v poslední době zaznamenávají často sebevražd
drátatů. Nyní opět se stal podobný případ u Neveke-
lova, kde se mladý drátář oběsil. — Ze své kolébky
tam pod Tatrami snad odešel s požehnaním matky
a modlitbou na rtech — a svět jej zkazil. Podléhá-
m nástrahám, zapomněl na to, co mu chudické matka
do srdce vštepovala, zapomněl na Boha — na mod-
litbu. — A tam v daleké domovině matka snad po-
řád se těší, že bude moci jednou spatřiti svého syna
— — — co zatím on na oddělení sebevrahů na malém
hřbitůvku nevlekovském již tří — — — Ubohá Slo-
váč! Ubozí Slováci!

Nové heslo veteránské. Při svatoší praporu spolku vysloužilců v Jincích, pronesl při zatlučování hřebů veterán Novák z Těšína toho heslo: „Vlasti služ, páže tuž, plať a kuš“. K tomu není třeba nic více připomínat.

Výstava pařížská dosáhla vrcholu dne 18. t. m. slavnostním udělováním cen, jichž bylo celkem 42 000.

Nový král italský vychován byl od plukovníka Osia, muže to drsného, který jej jistě katechismu naučil. Královna Margarita vzala na sebe náboženskou výchovu syna, ale nikdy nebyl slyšet o některém knězi, který by byl náboženství mladému králi věštoval. Při pohřbu svého otce neprojevil král zvláštní úcty k posvátným věcem. („La Croix“).

Kriminální romány jsou pravou pochoutkou tureckého sultána. U jeho dvora jsou mnozí úředníci, kteří mu překládají podobné věci z různých literatur. V surovosti čerpá tedy vláda Turecka své vzdělání. To jest tedy v barbarském Turecku. Ale kdybychom prohlédli knihovny různých moderních a „osvícených“ šlechtických rodin u nás, našli by

chom také dosti takových mravokasacích škvárů, na kterých se galbením spočívá mnohé „jemné“ oko aristokrata. Četba katolická zdá se mnohým téměř vnešeným kruhým sprostou — ale četba, zapáchající krví, hnusem, neřestí a různými sločiny jeat povadována se specialitu. Jistý šlechtic ve Vídni sám vydal podobnou knihu, která ale byla pro své hnučné články zabavena. Tak se tedy pěstuje „literatura aristokratů. — — —“

Co se již vše neukradne. V. Štětíně byl ukraden celý dům. Patřil městu, nikdo v něm nebydlel a byl úplně bez dohledu. Nejdříve zmizela okna, dveře, pak kamna a když byl vyklizen vnitřek, ztrácela se pomalu i střecha a trámoví. Posléze došlo přirozeným postupem i na stěny domu a chudí lidé, kteří si stavěli domky, uznali, že cihly se znamenitě hodí za stavivo. Konečně z domu nezůstalo, leč holé základy. — Nyní slavná obec Štětínská tam postavila strážníka, patrně za tím účelem, aby lidé neukradli městu naposled celé stavební místo.

Pýcha a hloupost rostou obyčejně s jed-
noho kořene. To dokázal opět pražský závodník v
kopání míst, jakýsi Poledna. Noviny psaly, že kopal
míst z Prahy až do Paříže. Ovšem, páni pisatelé s ním
nešli, aby se mohli o tom přesvědčiti. — A tentéž
Poledna nechal se v Paříži vyfotografovati právě ve
bráně, kterou postavil císař Napoleon, když vykonal
svou pověstnou výpravu „sto dní“. Pod touto branou
stoje, konal veliký císař Francouzů přehlídku vojska
zde hovořil ku své gardě, „Kuráž“ o tom píše: „Kde
Napoleonovi hřměl pozdrav tisíců „Vive l'empereur!“
a císař s věčně bledou a zamýšlenou svou tváří ne-
hnutě jako socha na svém oři seděl, tam p. Poledna
svou vítěznou patu postavil na svého přemoženého
odpůrce — míš — —“. Pýcha a hloupost nám opravdu
kremlí ty nejasměšnější figurky. — — —

Dr. Emil Holub byl právě vyznamenán od krále belgického komandérským křížem řádu Leopolda; jest to již čtvrtý řád, jenž slavnému cestovateli byl udělen.

K úpravě škol. Úhledná, čistá školní budova zajisté jest obci ku cti. Kde taková budova se nalézá, každý kolemjdoucí si pomyslí: Pořádná obec, pořádný starosta. Kde však je škola otrhaná, otlučená, špinavá jako pohodnice, tam pomyslí si pocestný: Jaký to zde přebývá lid, že vlastní společnou budovu nechává tak pustou a opelichanou jako pastoušku? Toť hanba! A vpravdě! Škola má být stánkem bohabojnosti, ctnosti, umění a vědy a proto již i budova sama ukazovati má zevnějškem i vnitřkem svým, že věnována je účelům vyšším, šlechtetným. Udržování školy v pořádku je povinností místní rady školní, kteráž má pečovati, aby budova nezapustila. Chybou je, odkládají-li se opravy, „až toho bude víc“. Lépe je každoročně potřebné opravy provéstí. Tím docílí se, že při skrovném, malém vydání budova se udrží stále v dobrém stavu.

Ledkový monopol. Čeho se rolníci obávali, stalo se. Všecky společnosti na těžení čilského ledku uzavřely kartel. Kartel ten má ústřední kancelář v Londýně a počne činnost jeho 1. ledna 1901. Následkem toho odpadne bursovní prodej čilského ledku na burse v Hamburku dosud panující. Rolnictvo bude nyní nuceno platit za ledek, co bude kartel chtít, ovšem ke kupování ledku nikdo donucen býti nemůže.

Z Vysokého Veselí. V posledním čísle „Obnovy“ četli jsme o neštěstí, které stihlo pokrývače Rudolfa Kunsta, který pracoval na věži zdejšího kostela. Zprávu tu doplňujeme tím, že nešťastník na cestě do nemocnice na voze skončil. O neštěstí tomto přinesla také zprávu „Stráž na Cidlině“, ze dne 18. srpna 1900, musila však při té příležitosti dáti štůlec „bohaté“ záduší. „Za pár zlatých, — tak píše, — musí takový živnostník provádět při opravách neb náterech věžních v závratné výši mezi nebem a zemí kejklářské pokusy, při nichž pouhým pohledem každému okolo jdoucímu jde hlava kolem, jen aby konkurenční cenou práci odhrál a bohatému záduší pár zlatých ušetřil“. — Vzpomínám tu na jiné, rovněž hrůzné neštěstí, které se stalo právě před měsícem, 14. července b. r. Václav Vrána, 65 letý domkař ve Veselí, pásával denně svoji kravku a telátko poblíže silnice, vedoucí do Bydžova; provaz mívál obyčejně otočený kolem ruky. Jmenovaného však nešťastného dne, dobytka se mu splašil, jej porazil a poněvadž měl provaz kolem ruky ovázaný, vláčel jím dlouhou dobu po tvrdé, kamenité silnici, takže nárazy na kameny hlava jeho byla strašně zohavena a pravá ruka oštěná, téměř černá. Bez vědomí byl dopraven domů a odtud potom do nemocnice v N. Bydžově, kdež po dlouhém ještě trápení zemřel, aniž by byl více nabyl vědomí. Zanechal zde vdovu chudíčkou, která snad bude nucena jíti na žebrotu; děti jsou již zaopatřené, ale o matku se příliš nestarají. Kdo pak asi byl příčinou toho neštěstí? Pásával léta a nikdy se mu nic nestalo a tu v pozdním stáří seje takovou smrti. Onen pokrývač, ač mladý ještě, napracoval se zajisté dosti již na místech vysokých a nebezpečných, vždyť sám se vyjádřil, že to zde nic není na věž, že by vylezl mnohem výše. Kdo může za to, že někdo uváže se mnoho, jiný snad zase málo. Patrně, že v životě lidském často vyskytují se případy, kdy osvědčují se pravdivost našeho českého přísloví: „Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech“. Svalovati však vinu na „bohatou“ záduš, není zajisté správné.

Mezinárodní kongress proti otroctví konán byl v minulých právě dnech v Paříži. Súčastnili se jej znamenití mužové i vzdělané ženy celého světa. Mimo jiné přítomen byl kapitán Jaques, generální představený afrických misijnářů Le Roy, Ludvík ze Sovellů, hraběnka Ledochovská a j. v. Nejvíce stěžováno bylo do tržů v Maroku, kam nejhojněji otroci bývají přiváženi. Družina sv. Petra Klavara, jež za úkol si obrala sbíratí příspěvky a vykupuвати otroky, byla uvítána s jásotem, a poukazováno na ni jako na dílo velikých zásluh a velikých nadějí. O kěž by jen byl býval přítomen p. redaktor „Nár. Listů“, které nedávno tak bojovným způsobem družinu sv. Petra Klavara napadly, protože prý slouží „účelům klerikálním“.

Drahé cestování. Cesta německého císaře Viléma II. z Berlína do Vídně a odtud do Říma stála 600.000 kor. Jeho dvorní vlak má 9 vozů a byl zřízen nákladem 500.000 korun.

Slavení Sedanu. Tento týden připadá slavný vojenský den Německa, výročí Sedanu, které tentokrát po třicáté bude slaveno. Druhý září, den bitvy a rozhodného vítězství německého nad Francií u Sedanu, byl jedním z těch činů krve a železa, ze kterých v jednu roků na to vyrostlo německé císařství. V celém Německu slaví se tento den, podobně jako ve Francii národní slavnost dobytí Bastilly. V poslední době mncí se však hlasy, aby od slavnosti této se upustilo. Nikoli proto, že by méně již bylo si váženo památky vítězného dne, ale proto, aby city sousedního státu byly šetřeny. Náhlada ku Francii dozrává průběhem let změny. Dříve se chtělo demonstrovati slavením Sedanu, nyní se nechce slaviti, aby to nebylo demonstrativním. — Zdá se, že odvěký rozpor francouzsko-německý ustává.

Milodary. Německo, které vypravilo svoje vojáky do Číny, opatřilo jim, jak „Rad. Listy“ píš, zvláštní příkrývky, filtry na vodu, teplé spodní prádlo i ště proti komárům, aby mohli vzdorovati velmi nepříznivému podnebí. Rakousko vypraví na východoasijské bojiště také asi půl druhého tisíce mužů — ale jak ti zvlášť proti ničivému podnebí budou opatřeni? To zůstává tajemstvím. „Reichswehr“ vyzývá k milodarům! To je přece podivný nápad za nynějších poměrů politických v Říši a jsme zvědaví na ten ohlas, s nímž se návrh potká.

Některé anglické noviny snaží se dokázati, že transvaalský prezident Krüger býval hercem a že hrál r. 1864 v Londýně Hamleta. A dokládají: „Špatně“, toť se u toho „špatného“ člověka rozumí samo sebou.

Svítecí noty. V Petrohradě prodávají nyní knihkupci noty, jež tisknuty jsou barvou, která po tmě svítí. Z těchto not možno po tmě hráti tak snadno, že není třeba, aby byl jiným způsobem byl osvětlen.

Hospodářský spolek Humpolecký bude míti následující valné schůze: a) V neděli, dne 2. září 1900 o půl 3. hod. odpo. v Kamenici. Program: 1. Zahájení schůze. 2. O chovu hospodářského zvířectva — přednáška p. Čenka Dobrkovského, učitele rolnicko-láňské školy v Humpolci. 3. O lukařství — pojedná jednatele spolku, p. V. Sobotka. 4. Volné návrhy. b) Ve středu, dne 5. září 1900 o 2. hodině odpo. v zahradních místnostech u Vincenců v Humpolci. Program: 1. Zahájení schůze. 2. Obilní skladiště v Humpolci — přednáška p. Bedřicha Milnera, předsedy spolku. 3. Stanovy obilního skladiště — přednese jednatele spolku, p. V. Sobotka. 4. Změna stanov spolkových — přednese p. ředitele L. Komrs. 5. Zpráva účetní. 6. Zpráva revisorů účtů. 7. Volba předsednictva spolku. 8. Doplnovací volba výboru. 9. Volba dvou revisorů účtů. 10. Volné návrhy. Jedná se o věc pro celou krajinu velice důležitou — o zařízení obilního skladiště, a proto žádá se za hojně účastenství.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 25. srpna 1900. 1 hl. pšenice k 12:20—13:80, žito k 12:40—14:50, ječmene: a k 9:40—10:80, oves k 4:80—5:40, proso k 10:80—11:00, vikev k 00:00—00:00, hrachu k 17:40—19:00, jáhly k 21:00—0:00, krup 16:00—40:00, bramborů k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 108:00—120:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 29:00 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 14:00—18:00, 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 13:50, 1 kg. másla k 2:20—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:40—1:60, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 0:60—1:40, jedna kopa cibule k 0:50 00:90, jedna kopa drobné zeleniny k 0:80—2:00

V Králové Dvoře n. Lab. dne 25. srpna 1900 pšenice 00:00 00:00, žito 11:40, 12:00, 12:50, ječmen 00:00 oves, 6:80 7:20, hrách 00:00 00:00, čočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0—, jáhly 00—, 00— kroupy 00— 00— brambory 3:20 3:60, vejce (kopa) 2:80 3:00, másla 2:00, 2:12, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 7:00, sláma k 3:00, k oves 18:00.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. spěvu.
Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. spěvu na bohosloveckém učilišti v Hradci Králové.

Schváleno v. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletbě vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z misálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nešvera, Zelinky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Knihy má schválení nejč. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, čteným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zvěřobí,
lavice, mřížky a t. d.

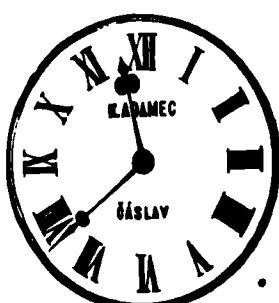
v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotovených v mém závodu dotvrzuje náležitou znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně kreslených zašlu na požádání důst. duchovenstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

První výroba

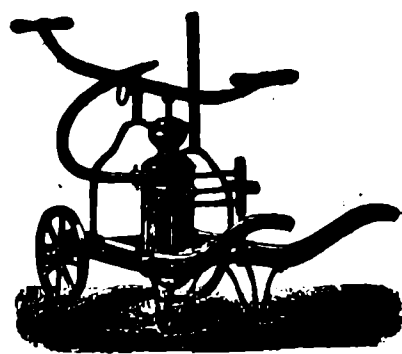
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

P. T. obecenstvu.

Dovolují si uctivě upozorniti na svoji výrobu patentních zabídných i požárových ručních stříkaček přenosných i převozných. Jakož nové zlepšených berlovek, doporučených pro abory hasičské zemskou ústř. hasičskou jednotou. Čerpadla na močůvku, vodu ze sklepa, petroleje, lín a různé tekutiny. Stříkačky na mytí lahví a pivních trubek vřelou vodou. Strojek na stáčení piva do lahví, stáčení děje se bez vyvrtání a pění piva, strojek lze upevniti ku každému výčepnímu kohoutku, též k malým tlakostrojům. Pivní tlakostrojky, roury, korkovačky, ledničky, šroubení, kohoutky, ucpávky, jehly, načináky, kontrolní skla a různé pivní potřeby. Ventilace k čištění vzduchu z místností kouřem neb zkaženým vzduchem přeplněných. Též mám na skladě líhové lampy žárovky, které předčí petrolejové pro svoji úsporu a jasnost světla bez zápachu a kouře.

Dodávám jen zboží dobré, důkladně zpracované se zárukou. Berlovky zasílám na zkoušku a na svoje útraty nehodící se vezmu zpět.

Cenník zašlu na požádání zdarma.

Josef Lux v Chooni,
klempířství a výroba stříkaček.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecesi královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše slinné v ohni zlacené a stříbrené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejrychleji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj má se vykazati četnými pochvalnými přísply P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sázkoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborij, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, tácků na křest, svíců, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,
ve Svítavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na šimsky a havelky z čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první sášíatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Křestní listy

(ex off o)

40 kusů za 60 hal.
nabízí

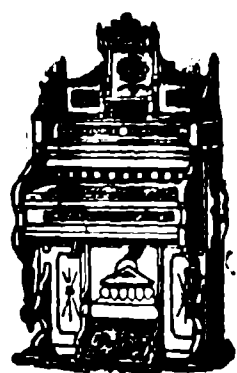
Biskupská knihtiskárna.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

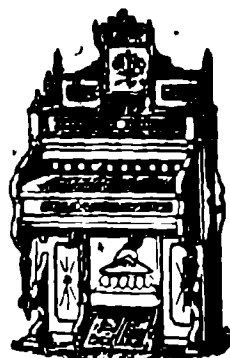

Česká největší rakousko-uherská továrna na
hármonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zámku.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3.20, poštou
K 3.50.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávající kněží bez obtížného hledání poučení bez-
pečná ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na splátky bez zvýšení cen!

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachtelích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kými náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo

se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Or.

V. Vacek,

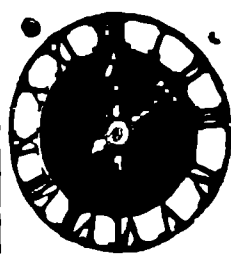
závod

školkářský

v Pamět-
níku

u Chlumce

nabízí pro zimní a jarní vysa-
ování stromy ovocné vysoké
z krásy, sazenice pro živé
ploty, křoviny ozdob. konifery
sivkové stromy pro stromofadí,
pláňata atd. Statistické sazenic
v zásobě. Levné ceny. Výborné
zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
letou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Stavěcí pes

dvouletý, výborně vycvičený

se levně prodá.

Bližší z. ochoty sdělí: **L. Hora v Dašicích.**

Vyhláška.

Obecní spořitelna Jičinská prodá
živnost svoji č. 25 v Předměřicích,
mající 37 korců, buď v celku neb
po částkách, aneb pronajme tuto
živnost na léta. — Podmínky lze
shledati v kanceláři administrace
tohoto listu.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje
sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

ŠKOLNÍ

do gymnasia,
realky, učit. ústavu,
obchod. akademie,
odbor. školy, měšť.
školy dívčí i chla-
pecké, dále do obec-
ných a pokrač. škol.
v Hradci Králové

KNIHY

chovám stále v nej-
novějších přípustných
vydáních na skladě.

Knihkupectví
B. E. Tolmana

v Hradci Králové
(velké náměstí č. 26., blíže
lékárny.)
(Založeno r. 1863.)

Do Hradce Králové a okolí.

Všem P. T. pp. přátelům, známým a příznivcům v milovaném
Králové Hradeckém kraji dávám za příčinou svého odstěhování do
Prahy srdečné, upřímné

„S Bohem“.

Svou kancelář advokátní odevdal jsem svému mnohaletému
spolupracovníku p. JUDru. Josefu Hodovalovi, příseknému advokátu
v Hradci Králové, jenž také slavné komoře advokátní co můj substi-
tut navržen a prosím, aby tomuto mému po mnohá leta vyzkoušenému
a spolehlivému nástupci zachována byla přízeň, již se mně po drahé
let dostávalo.

V PRAZE, koncem srpna 1900.

JUDr. Jan Heller.

Úplně zařizená lůžka pro studující

sestavují

z 1 železné postele, 1 prošívaného slamníku,
1 matrace, plněné jemnou dřevitou vlnou
nebo lesní travou, 1 klínové podušky, 1 pro-
stěradla a 1 přikrývky prošívané nebo
vlněné

za zl. **16.50** a výše.

Postele skříňové

(skládací) s pérovou matrací

za zl. **12.50**

doporučuje

velkozávod firmy

Jan Stoupa,

PRAHA,

Václavská náměstí č. 32.

Nádherný BYT!

Následkem rezignace pana inže-
néra Volejníka pronajme se v re-
naisančním domě na Eliščině ná-
břeží byt o 4 pokojích o balkonem,
kuchyní o balkonem, lázních a pří-
slušenstvím.

Stanislav Červený.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.

Odporučuje aktivně své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křesla,
kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franko.

Již tento týden vyjde kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody prodávacům. — Objednávky již nyní přijímá

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

vyřizuje bankovní a směnářské obchody všeho druhu. Přijímá vklady na
pokladniční poukázky, běžný a záložní účet

proti zúročení co nejvýhodnějším

na knížky 4½ %

ode dne účtování vkladů do dne vybrání.

Místnosti ústavu v domě „u Zlatého beránka“ na velkém náměstí.

OBNOVA

Číslo 86.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. září 1900.

Inserty se pošlají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Neztuhlá věrouka.

Jak známo, potřebuje nejvíce poučení o náboženství katolík, totiž uvědomělý katolík, klerikál. A proto se taky o jeho poučení stará, kde kdo je. Nejen všelijaké ty Osvěty, ale i rozliční velikáni s půl třetím fouskem pod nosem vykládají katolíkům — náboženství. A jak nezištně a obětovně si při tom počínají! Opatří si n. p. jistě velice poučné číslo osvěcných novin, dají to často i do obálky, a věnují poštovní známku, což vše jistě půl litru piva ceny má, — a pošlou to — katolíkovi, aby ho ubohého ve tmách věznicího poučili. — Obyčejně napadá mi to již zastaralé přelové, jehož užívali předkové naši, když měli býti pohostěni: „Nedělej si škodu“ — a celá zásilka letí v letě do koše a v zimě přímo do kamna — nečtená.

Ale předminulý týden jsem učinil výjimku. Až z Vídně došlo mne takové poučení ve způsobu čítání novin „Reichswehr“ (Obrana říše) a článek, který mne měl poučiti, byl modrou tužkou silně zatržen. Tentokrát napadl mi onen verš z jistě truchlých o princezně Mordulině: „Kdo pak voni jsou, že se k nám až z Vídně štrapáciřnou?“ A dal jsem se do čtení. — Opravdu! Takového něco jsem jak živ nečetl, a bylo mi toho taky velice zapotřebí. Kde pak by mně mohlo napadnouti, — jak to ty noviny vykládají — že podle katolického náboženství duell — to jest souboj — jest sice hřích, ale že katolické noviny nemoudře jednájí, jestliže proti souboji ve vojsku píšou. To by prý mohli katolíci vědět, že je u nás nejšpatnější politika ta, která na vojsko — armádu — „hermusündluje“, neumí to přeložit, ale myslím si, že to je asi tolik, jako obledávat, omlintávat, nebo aspoň všetečně posuzovat. Je prý to špatná politika, která chce udělat ve vojsku anarchismus atd. atd. Tak vida, myslím jsem si: Sám bych skoro taky patřil k těm, kteří takto hermusündlují, protože mám to přesvědčení, že souboj je nejen hřích, ale že ho k zachování síly žádné armády zapotřebí není. Jak špatný jsem, vlastně žádný nejsem — politik. Ale dozvěděl jsem se taky toho příčinu. To je prý tím, že my katolíci stojíme na stanovisku „starrer Dogmatik“ na česko: ztuhlá věrouka.

Při souboji jedná se až i o zabítí člověka. „Ztuhlá věrouka“ povídá: Nezabíješ. Ale to je tedy chyba. Neztuhlá věrouka povídá: V souboji můžeš zabít. „Ztuhlá věrouka“ povídá: Jen v spravedlivé válce, jež se na obranu krále, státu, národa vede, může se užiti proti nepříteli zbraně, která mu může, není-li vyhnutí, i smrt přivoditi; a jen zákonný vladat může složenice potrestati smrtí. Neztuhlá věrouka však povídá: Jestliže se rytíř někým uražen, můžeš ho v souboji i zabít; a jsi-li vyzván, máš povinnost užiti proti němu zbraně, kterou ho i usmrtiti můžeš.

To je tedy ten rozdíl mezi tou ztuhlou a neztuhlou věroukou. Zapomíná se tu ovšem nejprv na zákon Boží, který co se týká zabítí člověka, nehlasá jen snad katolické náboženství — ta ztuhlá věrouka — nýbrž i přirozenost lidská sama, která dělá se vraždy, takže vražda je zločinem i pohanu. Tu „ztuhlou nauku“ o tom, že vražda je hřích, napsal Stvořitel do duše každého člověka. A jako všude, tak i tu ukazuje se moudrost Stvořitele našeho. Neboť, kterak by obstála společnost lidská, kdyby se duše naše i pouhou přirozeností svou vraždy nebrozila? Kdyby se lidé mohli libovolně — pro každou maličkost — vražditi, co by z nás zbylo?

Ale zapomíná se tu i na důsledky. Anarchista n. p. nedrží se taky „ztuhlé věrouky“ a myslí, že zabítí panovníka je činem nejen dovoleným, nýbrž i slavným a člověčenstvu prospěšným. — Prosíme, páne, nelekejte se důsledků. Armáda je společnost, která si souboj učinila činem čestným — pravíte — a souboj nevykonává se na způsob sprosté vraždy; jsou při tom sekundanti čili soudcové a svědkové, aby se vše podle stanovených pravidel dalo. — K tomu odpoví vám anarchista: I my jsme společnost, která chce i život dáti za ostatní. I u nás podle jistých pravidel ustanovuje se, kdo má vystřeliti na vladaře, a kdo z bázlivosti tak neučiní, je-li k tomu usta-

noven, poskvrnil svou čest; a naopak, kdo tak učinil, je mužem čestným a statečným.

V obou případech vidíme ustanovení lidské přičině se zákonu Božímu, v obou případech dovolují si lidé měniti „ztuhlou věrouku“, a zásadou obou stran jest, že věrouka jest neztuhlá, že se měniti může. A jestliže Reichswehr vyčítá katolíkům, že psaním proti souboji rozněcují v armádě anarchismus, prosíme všechny lidi dobré vůle, aby uvažovali, zda-li ta ztuhlá anebo ta neztuhlá věrouka k anarchismu vede.

Pomijme, nechťce nikoho uraziti, porovnání jiná k. p. „souboje“ bez pravidel a sekundantů, jak si je lidé dovolují, když se rozvášní, pomijme i to, že rozum lidský — i ten bez té ztuhlé věrouky — nemůže pochopiti, že by souboj někomu vrátil čest. Viděli jsme přesmutný případ souboje ministra Badeniho s redaktorem a štváčem Wolfem. Badeni byl uražen a nádavkem dostal ještě ránu. A to prý je „čestné“. Kdo může pochopiti, pochop.

To vše pomijme, ale voláme ještě jednou: Nelekejte se důsledků. Nejen ta „ztuhlá věrouka“ katolická, ale opět přirozený zákon Stvořitelem do srdce lidského vstřípený hlásá, že přísaha před Bohem jest něco posvátného. Tertullian, církevní spisovatel, píše n. p. jak pohané slovy: Bůh ví, Bůh je svědkem, přísahávali. Víme, jak pohané římské říše za nanejvýš spustlý národ považovali ten, o němž platilo: Nulla religio, nullum jusjurandum, nulla fides, čili po česku: Žádné náboženství, žádná přísaha, žádná věrnost. Přísaha tedy a věrnost v dodržení slibů jest něco, co i bez té ztuhlé věrouky jest zákonem Božím. Ale smělí lidé měniti zákon Boží jeden totiž ten: „Nezabíješ“ — mohou důledně i jiný, k. p. ten o přísaze, i ten o té věrnosti. A stalo se tak skutečně. Byl kdesi panovník, kterému vojsko bylo přísahal věrnost, ale jednoho dne právě to vojsko dalo se na stranu republikánů, a vysoký důstojník přišel s jinými do komnat císařských, aby císař bez krveprolití odstoupil, což on učinil, a na lodi odjel. — To je ta „neztuhlá věrouka“. A byl císař a král Ferdinand II., jemuž stavové království českého přísahali věrnost a poslušnost. Někteří z nich vnikli mu do hradu až do komnat a násilím chtěli vynutiti, co se jim líbilo, tkouce: Ferdinandě, podepiš nám to. — To bylo podle té neztuhlé — nové — věrouky. Ale Ferdinand II. pohleděl na kříž, řekl: Pane Ježíši Kriste, ty mne jistě neopustíš a v tom zatroubili ve dvoře vojáci věrní. — To bylo podle té ztuhlé věrouky.

A proto nám katolíkům se zdá, že měnění zákonů Božích lidmi, ohráská trůny, státy a armádami.

Jako věrní příslušníci říše rakouské a jako Čechové přejeme si zrovna jako „Reichswehr“, abychom byli „kriegstüchtig“ — to jest na česko asi tolik, abychom byli schopni vítěznou vojnu s nepřitelem vésti. Vojenský stav a tadíž i armáda jest nám něčím, co i v nás účtu vzbuzuje, vždyť má vojna nás — ne pro ten žold — ale z vyšších ohledů pro blaho ostatních, pro trůn, říši i vlast obětovati to nejdražší, co člověk ze statků vezdejších má, — život.

Ale právě proto si jako katolíci musíme přát, aby se ve vojsku živil a udržoval duch pro vyšší věci — pro ideály — zanicený. Kde však není nejvyššího ideálu — totiž Boha, tam brzy klesají ideály všechny, jak to nyní ve společnosti lidské vidíme. Právě proto, že chceme býti „kriegstüchtig“ — schopni boje vítězného — chceme, aby se nepohrdalo zákonem Božím.

Na konec povídá „Reichswehr“, že je v Rakousku možná jen liberální politika. Je-li tomu tak, je to velice smutná věc. Liberalismus — odpad buď od Boha vůbec aneb aspoň od křesťanství, od té „ztuhlé věrouky“, — přivedl Rakousko do těch smatků, a do toho úpadku, v kterém se nachází. Jen návrat k té ztuhlé věrouce, totiž ku křesťanství s tou jeho neúprosnou spravedlností a nesobeckou láskou, může ještě v poslední hodině Rakousko zachrániti.

Nebylo říše, která by byla bývala více „kriegstüchtig“ jako byla stará říše římská. Podmanila sobě kolem do kola množství národů, vnuťla jim jazyk svůj, a přece se rozpadla. Proč?

Ne tak proto, že nebyla „kriegstüchtig“, ale proto že byla rozežrána pohanstvím — čili, že neměla věrouky — základu mravnosti.

A tak to bude s každou říší, která bude prožrána novým pohanstvím s tou neztuhlou anebo s žádnou věroukou. Ba i toho se jest báti, že národ bez věrouky nebude s to vojsko vítězství schopné ani vypraviti. Národ bez kázně Boží nepostaví ani vojsko s kázní Boží, na kteréž všechna ostatní kázeň spočívá.

Velice smutnou vyhlídku do budoucnosti podává tedy Reichswehr, povídá-li, že jen liberální — bez ohledu na křesťanství, vedená — politika je možná. Osud říše římské čeká tudíž i nás.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 4. září.

(Besedovnost nedotknutelnosti starého židovského hřbitova v Praze. — Nedbalost zástupců obce kr. hl. města Prahy. — Ke smění mistodržitele a k politické situaci. — Poměry literární.) Jednou z nejdůležitějších v proudě a chodu se nacházejících otázek, jež v ohledu hospodářském a zdravotním obec král. hlav. města Prahy ve přítomné době zaměstnávají, jest regulace a asanace Josefova t. j. židovského města, kterážto čtvrt zmizí ve Starém městě, jež zvolna kráčí vstříc budoucnosti lepší, než-li jest jeho přítomnost. Při regulaci a asanaci Josefova, při sdělení nových plánů působila nemalé nesnáze umíněnost „historismu“, kterýž nechce připustiti, aby se v „historickém“ všeobecně důležitém zájmu města Prahy ho a již přes sto let neupouštěném hřbitově a „nedotknutelnost“ nedovedlo panstvo to uvéstí však docela nic jiného, než-li že prý jest náramně starožitný. Toto předstírání však jest vyvráceno a dokonce uvedeno na pravou míru v české historické literatuře již vícekrát. „Starožitný“ židovský hřbitov pražský, jak dokázáno historickými nevyvratnými prameny, jest data novějšího, tak že není ani žádnou starobylou atrakcí. Ale panstvo, které jinde „historických důvodů“ si nevšímá a s posupným posměchem je odbývá, ve vlastním zájmu najednou utíkalo se k „historismu“ a jeho nedotknutelnosti. A ve příčině té, když čeští historikové stáli neoblomně na stanovisku pravdy, že stáří pražského židovského hřbitova jest pouze bezpodstatné předstírání, obrátilo se panstvo to k ústřední komisi pro zachování památek do Vídně o pomoc a s dotazem, co prý se starým pražským židovským hřbitovem se má státi. Patrně čekalo, že „historie“ před ním padne na kolena. Ale stalo se jinak. Z Vídně došla odpověď v tom smyslu, že každý hřbitov jest sice do své míry nade vši pochybnost místo posvátné, pokud však se židovského hřbitova pražského týče, že se historii ani umění nestane docela žádná škoda a škoda, když se trochu zajímavějšího a významnějšího náhrobního kamení ze hřbitova toho zachová a umístí na nějakém k tomu vhodném místě, (tedy snad třeba i někde za městem) a když se pak pozemky regulaci a asanaci nové čtvrti doposud vadící odevzdají obecnému prospěchu zrovna tak, jako odevzdány byly účeli tomu v obvodu měst pražských nacházející se hřbitovy křesťanské a ostatně také již starší hřbitov židovský, který byl za králování Vladislava koncem patnáctého věku zřízen v končinách dnešní ulice Vladislavovy, jež do našeho věku slula „židovskou zahradou“. Podle všech okolností dá se tedy nyní očekávati, že stanovisko zastupitelstva obce pražské bude odtud, pokud se týče zachování židovského hřbitova, státi na stanovisku v pravdě historii a umění odpovídajícím a nebude více úzkostlivě dbáti povyku lidí, časem věc vlastně všude jenom podlamujících a seslabujících.

Než, při veškeré blahovůli a loyálnosti, se kterýmiž vážný tisk zastupitelstvu král. hl. města Prahy v ústřaty přichází a s nimiž mu také i náš list vždycky ochotně sloužil, nelze se vyhnouti těžké obžalobě některých jeho členů, kteří nechápon vážnost a zodpovědnost svého vysokého postavení v reprezentaci obce král. hl. města. Stává se totiž tak zhusta, že se to více utajiti a přehlédnouti nedá, že jak sbor obecních starších, tak i městská rada musí zápoliti s tou nesnází, že nebývají počtem přítomných svých členů spůsobilými k uzavírání a usnášení. To jest zjev zajisté že nanejvýš žalostný, který dává celému národu jenom špatný příklad, zaviňuje obecné pohoršení a uvádí samosprávu v naprostou neváznost a lehkost, zejména v Praze, kde se tomu potom Němci a Židé hlasitě posmívají. Proto při vši oddanosti samosprávě, jsme rozhodně proto, aby k usnášení třeba jen jednou nespůsobilý sbor obecních starších města Prahy, které požívá obzvláštního obecního statutu, byl vládou ihned rozpuštěn a aby nařízeny byly do něho volby nové, při nichž by nebyla platnou volba žádného z těch členů, kteří svou nepřítomností, neudávě závažných k tomu důvodů, učinili rozpuštěný sbor k usnášení nespůsobilým. Každý postamentární sbor, který by projevil nespůsobilost k usnášení, byl by ihned rozpuštěn a proto by neškodilo, aby se to exemplárně stalo i pánům, kteří nedbalostí svou samosprávu hlavního našeho města maří a v posměch uvádějí a aby vinníci byli za to také odvětim další volitelnosti potrestáni.

* * *

V některých českých i německých novinách vyskytly se v poslední době zprávy, že prý jest nedalekou změna v úřadě místodržitele království Českého. Zprávy ty nebyly z povolané k tomu strany odvolány, ano, ani pokus toho se nestal. Naopak, stále se dále udržují. Ano v politických kruzích rozšířeno jest mínění, že sám nynější pan místodržitel touží, aby byl v království Českém vystřídán osobností jinou, poněvadž postavení jeho jest zde následkem panujících v Čechách poměrů nanejvýš nesnadné a obtížné. Některé listy znaly již dokonce jména jeho nástupců. Podle našich informací, poněkud při nich možno alespoň pravděpodobnost připustiti, mluví se ve příčině té o knížeti Ferdinandu Lobkovicovi a o dru princí Bedřichu Schwarzenbergovi. Znamenáváme řeči ty s největší rezervou, neboť celá tato nanejvýš důležitá změna souvisela by leda jenom se změnou politických poměrů a politického stanoviska vůbec, od níž byla by závislou. Nepochybně jest, že se s některými českými politiky ze strany vlády jedná. Ale jednání to bude sotva pronikavějším, než-li že vláda chce slyšeti jejich mínění a o nějakých ústupcích nebo změně systému a osob mluvíti, bylo by zatím snad předčasno. O tom nemůže býti žádná pochybnost, že za přítomných rozervaných poměrů musí se vláda starati a ohlížeti po východisku z nich. Z českých poslanců brán jest od ní na potaz zejména kutnohorský advokát p. dr. Pacák. Ale tu i nejlepší jeho přátelé a druhové netají se míněním, že jmenovaný poslanec jest více mužem citu a že předvídaným a prozíravým politikem nikdy nebyl a není. Snad právě pro tyto jeho jinak vzácné vlastnosti, jež obratným a bystrým osobnostem ve Vídni ovšem že tajnými nejsou, byl právě on k jednání tomu vybrán a ze strany vládně smýšlejících Čechů dele-

gováu. Jemu stalo se již vícekrát, že ve Vídni jinak předvídal a cítil, než-li to potom na konci dopadlo a proto i ve kruzích mu nejbližších, o radikálech a demokratech vůbec nemluvě, napanuje žádné blahé uspokojení a pevná naděje, že se z nynějších těžkých poměrů nalezne pro český národ a jeho zájmy šťastné a trvalé východiště, ač konečně i okamžité utišení přítomných horkostí nebylo by k zahození, neboť nejlepší budoucnost může ihned donést za přítomné doby nové události, na něž má mladočeská strana, (to se upříti nedá,) štěstí. Když seděla na posledním krajíčku možné jí existence, obyčejné jí neočekávané náhoda podala muštek přes propast nezdaru. Snad se to může stát i tentokrát a žádnému z upřímných vlastenců nebylo by nijak líto, kdyby nějaké politické štěstí české zájmy potkalo. Ostatně smýšlení lidí, jak se dnes obecně jeví, upraví si příští volby do sborů zákonodárných již tak, že výsledek jejich bude odpovídati poměrům, jež vyžadují důslednějších a pevnějších fideletů nad poslance nynější. České poměry vykváší se jistotně brzy tou měrou, že bude zájem jednotlivých stran podřízen prospěchům celku. Proto sluší všem vážným a vlivu požívajícím mužům s klidem na rozvoj příštích věcí trpělivě čekati a zatím jen rozhodně pracovati k tomu, aby různé nuly a nicky, jež se do veřejného života v posledních letech nahrnuly, byly odkázány za meze, jež ve veřejnosti překročovati nesmí, aby tato škoda z toho nebrala. Možnost Wolfů a Schönererů atd. umožňuje možnost Kryfů, Hořiců atd.

* * *

Literární letošní trh bude následkem hyperprodukce, jež některá nakladatelství v minulých letech do obecněstva chrlila, velice slabý. Větší nakladatelské firmy, do krajnosti vyčerpány a unaveny, omezují se jen na pokračování započatých děl a i ve výběru nových drobností jsou opatrnější a vybíravější. To sluší jenom chváliti. Zajímavé jest, že protikatolické a oplzlé spisy zůstávají bez odbytu. Nejvážnější a nejtrvalejší událostí přítomné doby jest, že známý redaktor „Methoda“, vinobradský farář mons. Ferd. Lehner chystá k tisku první díl po celá leta připravovaného svého díla „Dějiny umění v Čechách“.

O tajích a podrobnostech literárních poměrů pražských pojednáme svým časem příště.

Drobná obrana.

„Protiváha klerikalismu“ jest název právě vydané brožury jakéhosi pokrokaře Karla Pelanta. — „Bohli jsme, ale nestavěli, v úporném našem boji proti klerikalismu není zřít pokrok.“ To řekl pisatel pravdu. Všechny ty strany, které mají za základ liberalismus a soustavně podřívají katolickou církev, musejí doznati, že celá jejich činnost sestávala v boření toho, co křesťanskou kulturou od věků bylo zbudováno, ale aby něco nového vystavěly to se nestalo. V jejich bojích proti „klerikalismu“ prý není zřít pokrok. Útoky proti svaté církvi nemohou nikdy vésti k vítězství. „Ani brány pekelné ji (církev) nepřemohou“ pravil Ježíš Kristus — ale na to ti páni z liberálního tábora zapomínají. Pan Pelant dále praví: „Místo boje s klerikalismem, místo negativní metody nutno podat masám světový názor jiný, pracovat pozitivně; — více vědy

než posměchu! — Nutno zasadit hlavní řez na kořeny klerikalismu. Články o názorech Darwina či Haekla působí nešťastněkrátě mohutnější než celé proudy vědních již příhod.“ Toť opět něco „duchaplného“! Kdyby pan Pelant sám se držel toho, co cituje, totiž „více vědy než posměchu“, zajisté by takový nesmysl napsati nemohl. Napřed mluví, že jeho strana boří a nic nestaví, a hned na to místo aby udal tu „novou stavbu“ chce zasadit „hlavní řez“ na kořeny „klerikalismu“. Pan Pelant chce tedy tu „novou stavbu“ zasadit snad na základech Darwina. Inu, „proti gustu žádný dišputát.“ On si snad myslí, že jeho stoupenci budou opravdu „stavět“ když si budou vědomi opičích svého původu. A nebo snad se domnívá, že ten „hlavní řez na kořeny klerikalismu“ se může díti liberální — opičnou. A ku konci přirovnává katolickou církev ku hmotě, která se přec během času rozpadne a že musí ustoupiti „vyšším útvarům.“ — Jak asi ty „vyšší útvary“ mají býti a odkud mají svůj původ, to pan Pelant vlastně neví sám. Má snad býti ten „vyšší útvar“ na základě spisů Darwinových? Zkrátka, pan Pelant dokazuje, že má hrozně málo ponětí o náboženství a tuto nevědomost chce zakrýti pláštěm moderních filosofů. — Neví, že náboženství nemůže nikdy vymizeti, poněvadž každý člověk má svědomí, které nelze nikdy vyrvat a to svědomí praví, že jest člověk komusi za své činy zodpověden. Neví, že to, co Bůh utvořil, nikdy nezahyne, byť by i učenci celého světa se tomu vzpírali. Pan Pelant svou brožuru ukazuje tu duševní prázdnotu, ten ohromný blud, který vládne v táboře liberálním, v jehož rozkladu se rodí již ty nejsměšnější názory.

Panu pastorevi Šádkovi do sbírky škandálních historií pro Hlasy ze Sloma. — Nejraději vypravuje p. pastor Šádek o „kvítkách z celibátní zahrádky“, pomlouvaje a špičce kněžstvo katolické. Bude snad tak spravedliv, že jednou přinese v Hl. ze S. taky něco z necelibátní zahrádky. Podáváme mu k tomu pomůcku. V Hannoveru konala se evangelická zémská synoda v listopadu a přetřásala se tam otázka o úpadku mravnosti mezi pastory, z nichž jen za jediný rok 42 muselo potrestáno býti pro křivou přísahu, svádění k nemravnosti atd. (N. L.)

Hlasy ze Sloma se těší, že budoucnost náleží „evangelickému“ protestantismu; to píší v době, kdy ročně tisíce a tisíce lidí dobré vůle dponuštějí prapor Lutherův. K „evangelickému“ protestantismu se přihlásila nyní velenábožná družina Schönererova i se svým vůdcem; k němu se přiznává i vysoce nábožný Masařík s Herbenem. Jestliže takhle budou ti vyhlížeti, pak se, národe náš chrabrý těš, že pod protestantskou vlajkou se vspruží v tobě jak cit vlastenecký, tak láska pro spravedlnost a čisté evangelium vůbec.

Čas s horečnou radostí zaznamenává výpotek, německého „Zeitu“, jehož obsahem jest, že katolíci sice s hrůzou křičí: „Židovská rituální vražda“, ale inkvisice „papežské“ si nevšímají, která prý byla rituálním vražděním uzákoněným. Teď najednou tedy „Zeit“ Herbenův poučil! Ale to asi ani Zeit ani Herben neví, že zavedení inkvisice nutno klásti na vrub moci světské a že její přísnosti se papežové na odpor stavěli. Pane Herbene, povězte svým věrným taky něco o inkvisici Kalvinové, který diktoval smrt nejkrutější lidem vyznání jiného, než jakého byl sám. A o tom uvíte, že se sbor církevní i za život Husův přimlouval? V tom snad byl též důkaz „krutosti“ papežské inkvisice; tedy již jednou přestaňte

Viděl jsem drabocennou infuli a ornát, jež jistě paní z Prahy velikému biskupu darovala. Professor J. Šíma v Jaroměti zdobil obě národní ornamentem. Zaslzel jsem nad darem tím.

Muž tak starý, muž tak úctyhodný, muž, jehož by slovanské matky měly ukazovati dítkám svým od rána do večera, muž ten při posvátných úkonech bude okrášlen ornamentem našim, ornamentem slovanským. Muž, jenž po celý život nosil Slovanstvo a národ svůj v srdci, ten při posvátných obřadech na čele svém ponese v obdiv celému světu — ornament slovanský. A až povznes se chvějící se rukou Tělo Páně při oběti nejsvětější a ornát slovanským ornamentem zdobený pohybem rukou v záhyby se rozvíjí, zachvěje se jistě i stařícké srdce velikého apoštola a z hloubi duše zazní výkřik k nebesům: „Bože, zachovej Slávu plémě!“

Veliký knězi, úctyhodný apoštole!

Když celé Slovanstvo v den Tvé biskupské ročnice od Adrie až k Baltu, od Šumavy až k Uralu v obdivu Ti žehná a za Tě se modlí, co mám činiti já nepatrný, ale věrný Slávy syn?!

Neopovažuji se ani pozvednouti zraků svých k Tvoji stříbrné hlavě, k Tvému lesklymu oku, nýbrž pln úcty zvědam okraj Tvé velekněžské řízy, líbám lem její a šeptám se slzami v očích: „Hospodine, Pane života i smrti, zachovej Tě ještě dlouho národu chorvatskému a celému Slovanstvu! Živio!! Mnogaja ljeta živio!!!“

FEUILLETON.

J. M. Josefu Jiřímu Strossmajerovi

k 50. ročníci biskupské.

Napaal J. Čelakovský.

Ecce sacerdos magnus — ejhle velekněz!

Rozhlaholily se zvony na velechrámu v Ďakově, rozezvuchely se v nadšení a v chvěním a s posvátnou úctou zvěstovaly v šíř i dál: „Ejhle velekněz!“

A vítř uchvátil hlas jejich, roznesl ho po rovinách Sávy, zaletěl v hory i v doliny, zalehnul v křoví i v prales, vniknul v palác i v chatu a všecko věscinko všudy rozezvuchel ozvěnou tisícovou: „Ejhle velekněz!“

A velmož v paláci udiven se zarazil, oráčovi vysmekla se z ruky mozolné radlice, pastýři v pustých výšinách drsného Krasu zmklá v hrdle píseňka a všichni naslouchali podivné zvěsti té a sklonili šiji a v úctě a v obdivu šepotali spolu: „Ejhle velekněz!“

A davy lidu v chrámech i na polích, v lesích i pustinách, v chatrčích i ve stanech klekaly, spínaly ruce a s očima zarosenými a s hlasem v hrdle se dusícím volaly: „Ejhle velekněz!“

A varhany v biskupském domě sv. Cyrilla a Methoděje zajásaly a mohutným přívalem v širokých akordech rozlévaly v posvátné prostory vlny hymny: „Ejhle velekněz!“ a zatopily jí celé Chorvatsko.

Zachvěla se Sáva, rozčetila se i naše klidná Vltávěnka, ba vzkypěla i vážná Visla a vzdula se i mohutná Volha a dech jejich mohutných vln ševlel po všech vlastech slovanských: „Ejhle velekněz!“

Ba i to moře černé rozjasnilo svoji tvář a s úsměvem líbalo hvězdy v něm se koupající a v sladké touze šepotalo jim: „Ejhle velekněz!“

Dne 10. t. m. slaví veliký syn matky Slávy svou padesátiletou ročníci biskupování. Padesát let trímá berlu biskupskou, celého půl století sedí již na stolci apoštolském. A stálí neshroutilo posvátnou jeho osobu, věk nesklátil mohutný ten peň v hají Slovanstva.

Přivaly, bouře, blasky, hromy praly nemilosrdně v jeho šíj a skrání, rozdrásaly jeho tvář, mnohou jizvu zanechaly, ale — nedovedly jej zlomiti.

Padesát let již vodí jako dobrý pastýř ovce své jen na pastvu dobrou a dnes pozvědá třesoucí ruku a žehná chvějícími se rty to stádo své, za něž bv jistě i život položil, kdyby potřeba kázala.

Šťastný lide Hrvatský, jenž takového muže mezi své pastýře čítáš. Přejeme ti je, ale zároveň závidíme. Máš-li pastýře tak dobré, tak obětavé, tak tobě rozumějící, což pak ještě může se ti zlého státi?! Silen vírou, mohuten láskou dočkáš se jistě v nezvratné naději sladkého vítězství a šťastné budoucnosti.

Ó šťastný národe, jenž takového kmety ve svém středu máš a třikrát šťastný, že k nim účtu obdiv a vděčnost v srdci chováš!

přehmaty laické přibíjetí na štít katolické hierarchie.

Protestantismus a německví. „Dvojčtihodné“ „Hlas z Siona“ v čís. 16. ze dne 30. srpna t. r. zasypaly chválu Němku, Řádu Grérovou, při čemž, jak ani jinak mysliti nemožno „rýply“ do klerikálů slovy: „Národní listy statečně pomáhaly klerikálům podestřovati z německví všecko protestantské, ano protestantismus s ním stotožnovati“. Litujeme redakci „Hlas z Siona“, že v ní zasedají mušové, kteří nesnájí ducha protestantismu, ač sami jsou pastory. O duchu protestantismu nejlépe svědčí slova časopisu: „Der österreichische Protestant“, vycházejícího v Celovci. Ten v nestřežené chvíli (čís. 14.) napsal proložnou na konci článku: „Protestantismus sídlí německví v Haliči“ tato posorná slova: „Protestantismus jest tu, jakož všude, nejbezpečnějším hradem německví...“ Tedy dvojčtihodné „Hlas“, ne klerikálové, ale sám „Rakouský protestant“, který přece své zná, nejen nepodestřival, ale zřejmě prohlásil protestantismus za nejbezpečnější hrad německví. Bylo by dobře, kdyby redakce „Hlas“ jednou dříve důkladně prozkoumala své svědomí (nechci říci prospytavala!): pak by snad též seznala své „vlastenectví“! Méně boje s „klerikálními vítězi“ a více s nevěrou a sektářstvím, jímž protestantismus jen se hemží, prospělo by našim pastorům velice.

„Hlas z Siona“ v posledním čísle přinesl zprávu vztahující se k naší lokalitě „K práci belvetského učitele“, kde jsme uveřejnili skutečnost jistého katechety, který, když vkročil do třídy viděl tam učitele, který psal právě hanlivou zprávu: „Z kruhů duchovenanských“. — „Hlas z Siona“ neměly na to žádnou jinou odpověď, lež že to nazvaly lží a přidaly k tomu několik hrubých výrazů, bez nichž se ani jediný řádek pastora Šádka neobejde. — Své tvrzení, že jest to lež opírají o ten důvod, že onen učitel v „Obnově“ nebyl jmenován. Na naši žádost sděluje nám pisatel oně zprávy následující: Když jsem tehdy do školy vstoupil a ve třídě knize nedokončený rukopis p. učitele spatřil, nemohl jsem ihned tvrditi, jak jákému účelu p. učitel zprávu tu píše a zdali v skutku hodlá s tím jít na veřejnost. Abych byl ihned učitele obžaloval a rukopis mu vzal, tomu bránilo mé svědomí, poněvadž ndavačství a porušování existence bližního ponechávám protestantským pastorům, ti to znají lépe. Teprve, když jsem za 3 dny zprávu tu četl v N. L. tu jsem teprve byl přesvědčen, že onen učitel jest v skutku schopný s právními lži jít na veřejnost. — „Hlas z Siona“ píše, že jsem byl vyzván v N. L. abych učitele toho jmenoval. Nechtu N. L. lež, když se mi dostanou náhodou do ruky. Ono číslo, kde bylo vyzvání, jsem neviděl. Ze však „Hlas“ nyní tak sprostý útok proti mně učinily, že opět svědčí o naprosté bezcharakternosti těch, kteří za nimi stojí; oni dobře vědí, že kdybych nyní onoho učitele jmenoval, mohou mne žalovati a u soudu ode mě zaplatit. Nemám žádných důkazů v ruce — a jim se jedná jen o to, aby mne mohli dostat k soudu. Takové ďábelské lži jsou schopny jen „Hlas z Siona“. A co se lhaní týče, v tom jsou páni pastoři mistři! Doufám, že toto stačí. Zpráva v „Hlas z Siona“ byla jen poslední chabou jejich obranou, která jim vlastně více uškodila, nežli prospěla.

Politický přehled.

Císař mešká již v Schönbrunnu, v neděli pak celý den proděl ve Vídni, kde přijal ministr-presidenta ve zvláštní audienci, po které ihned konala se porada všech členů kabinetu.

V kritické chvíli. Vinou svých neprozřivých státních učitelů se zase dnes Rakousko před obratem, o kterém nikdo nemůže říci, bude-li s něho zdravé jak státu tak jednotlivým národům. Jako bouře za prudkého parna, tak náhle přikvácila krize: ministerská i státní, a každý s pochopitelnou zvědavostí očekává, co přinese nejbližší okamžik. Dr. Körbrovi, jenž měl od svého nastoupení na stolec premiéra nešťastnou ruku, jen jediný kousek se povedl: odbyl si rozmluvy se zástupci všech parlamentních stran, aniž by veřejnost byla měla o tom tušení. Výsledek rozprav je negativní: čeští poslanci zaujali totéž stanovisko, jaké dne 8. června vedlo k náhledu uzavření parlamentu. Projekt o změně kabinetu nebyl by zlý, kdyby s ním nadešla i změna programu, ale mají-li býti vystřídány pouze kalhoty, fraky a nic víc, pak je lépe nechat nynější vládu, aby se belhala dále. Zastak se nám směje celý svět, že budou muset býti pomalu vypsaný nové daně na úhradu penzí bývalých ministrů rakouských.

Körber prý se již loučí s křeslem ministerským a hejna nadočkávkých dědiců hlásí se o nástupnictví. Hned čtyři kandidáti vyrojili se na povrch: Gautsch, Bacquehem, Schönborn, Alfred Lichtenstein. Prozatím jsou to pouhé kombinace, nebo je možno, že dojde-li ke krizi, bude dr. Körber sám pověřen úkolem, sestaviti nové, respektive obměniti stávající ministerstvo. Že kde jde o těžký porod, nesmí scházeti uher-ský předseda Koloman Szell ani jeho kamarád

Chlumecký, kdož by se tomu divil a proto jejich kvapný příjezd do Vídně s rozrušením situace téžné souvisí. Ovšem obě šlechtěné duše budou se znáziti, aby dopadlo to proti nám.

V Záhřebě, zahájen byl katolický sjezd. Před tím sloužena mše svatá. Slavnostní schůzi, v níž předsedal hr. Kulner, byli přítomni ndpp. biskup Strossmayer, biskup Stadler a biskupové dalmatsko-slovinští.

K rumunsko-bulharskému sporu. Bulharská vláda dala diplomatickému agentu rumunskému formální prohlášení, že je odhodlána zakročiti proti členům revolučního výboru, kteří byli zavražděni profesora Mihaileana kompromitování na základě výsledků vyšetřování (bukurešťského), jakož i na základě nalezených dopisů. Vláda pak zodpověděla bulharskou notu a žádala záruku, že členové revolučního výboru, kteří jsou vinní, trestu neujdou.

V Srbsku prováděny jsou neustále osobní změny mezi srbskými diplomatickými zástupci v cizině.

Turecko. V neděli slavil sultán Abdul Hamid Khan své 25leté vládní jubileum. Sultánovi dostalo se při té příležitosti nadšených ovací a blahopřání z kruhů všech dvorů i vlád evropských.

Peršský šach **Muzafer Edin** dlel od pátku v Mariánských Lázních. Město uchystalo mu skvělé uvítání. Do Mariánských Lázní dostavili se všichni perští konsulové z Německa k audienci u šacha a doručili mu nádherný dar.

Spojenými státy a Německem zahájeno bylo telegrafování novým podmořským telegrafem, jehož kabel položen jest z Borkumu podél celého evropského pobřeží až na ostrovy Azorské a odtud téměř v přímce do Nového Yorku. Němci ujišťují, že telegrafování tímto kabelem jest rychlejší než všemi čtrnácti dosavadními a jest také levnější asi o čtvrtinu. Císař Vilém zahájil přímé telegrafické spojení s Amerikou dlouhou depeší na presidenta Mac Kinleve.

V Anglii blíží se nové volby do parlamentu. Nového parlamentu jest potřebí jednak proto, aby uspořádal nové poměry v jižní Africe, jednak proto, aby provedena býti mohla reforma vojska. Rozpuštění nynějšího parlamentu a vypsaní nových voleb spočívá v rukou Boerů. Bude-li jihoafrická válka skutečně ukončena do 1. listopadu, použije Chamberlain nadšení „vítězných“ Angličanů k vypsaní nových voleb ihned.

Události v Číně spějí ku smírnému vyrovnání. Rusko, podporováno jsouc Amerikou a Francií, o to usiluje. Jedná se pouze o formalitu, s kým vyjednávati, když zákonití představitelé říše zmizeli. Proto odporučuje Rusko, aby zástupcové velmocí z Pekinga přesídili do Tientsinu, vojsko spojenecké by vyklidilo hlavní město čínské, umožnilo tak dynastii návrat do něho a vyjednávání o mír mohlo by býti formálně zahájeno. Německu tento návrh není po chuti: co by si pak počli s Walderseeem, kterého Serenissimus s pravou německou domýšlivostí poslal na žluté vrah, kdyby neměl již v Číně co dělat? Pane na nebi, to by byla ostuda! Jen to nel! K čemu mír, bez Němců, bez Walderseea, kterého napřed vozili jako medvěda v železničním vagonu od stanice ke stanici, zasypali věnci a kyticemi a teď by si nemohl v Číně ani kord vytáhnout? Za co by pak vlastně dostal čestný palác, který proň císař Vilém dává stavěti? Nu tak, — nemůže být ani po vojně, dokud nepřijde pan Waldersee a kdyby na krásné v Číně ani myš se již nehnula, však on to pan generálissimus rozdmýchá, aby měl co dělat. Jen bude-li pak mít též komu velet! Ti Rusové jsou kujóni; zdá se, že si z Němců udělali špadrňáky a jednoho krásného dne oznámí, že již nemají v Číně co dělat a odtáhnou s Amerikány, Francouzi a Japanci.

Za to v jižní Africe schylují se události ke konci, pro chrabré burský náhrdek smutnému. Jak sděluji zprávy, vydal již sir Roberts v Belfastu proklamaci, v níž anektuje Transvaal pro Anglii. A poněvadž táž loupež stala se již dříve s republikou oranžskou, zmizely tyto dva svobodné státy a na jich místo nastupuje nová provincie nenasytných žoků anglických. Takový bude výsledek jihoafrické války.

Zprávy místní a z kraje.

Sjezd v Chrudimi. Sjezd diecézních spolků na 9. září b. r. do Chrudimi svolaný na oslavu Spasitele, slibuje býti skvělou manifestací katolické víry. Nejenom jednoty katolické, ale i jiní věřící ohlásili hojnou účast. Z farnosti rovenské na popud vdp. sekretáře Starého bude vypraven zvláštní vlak se 300 účastníky. Též v jiných osadách hlásilo duchovenstvo a odporučilo tato pout. Slavnostní kázání bude míti ndp. biskup Edvard Jan Nep. Odpoledne bude řečniti Dr. Horák. Vysýváme ještě jednou jednoty katolické, aby účast svou oznámily na svém i na chrudimském hejtmánství. Do Chrudimi budíž oznámení na 50 kr. kolka. Zdař Báh!

Na c. k. gymnasiu v Hradci Král. jest zápis žáků do I. tř. dne 17. a 18. září od 8—9 hodin ráno; přijímací zkoušky písemná jsou o půl 10. hodině. K zápisu přines s sebou každý žák křesťn

(rodný) list a frekvenční vřavědčení. Zápis žáků přestupujících z jiných ústavů na ústav zdejší jest dne 17. a 18. září od 9—10 hodin. Každý žák má s sebou křesťn (rodný) list a všecka vřavědčení. Zápis žáků na ústavě postupujících jest dne 18. září od 8—11 hodin.

Zápis na c. k. vyšší realce v Hradci Králové žáků z měšťanských škol, kteří se hlásí do vyšších tříd, bude pouze dne 14. září t. r. od 8—10 hod. dopol., na to se konají ihned přijímací zkoušky. Do I. tř. zapisování budou žáci dne 18. září od 8—10 hod. dop. a dne 17. září od 8—9 hod. dopol. Žáci, kteří budou na ústavě ve studii pokračovati, přihláš se dne 18. září od 8—9 hod. dop., žáci pak z jiných ústavů zapisování budou téhož dne od 10—11 hod. dop. Opravné zkoušky konati se budou dne 18. září od 8 hod. ráno.

Nově zřízená měšť. škola chlapecká v Hradci Králové. Zápis žáků do I. třídy konati se bude v II. poschodí chlapecké školy dne 15., 16. a 17. září; dne 15. a 17. o 8. do 11. hodin dopol. a od 2. do 4. hod. odpol., dne 16. září toliko od 9. do 11. hod. dopol. Žáci dostaví se k zápisu v průvodu rodičů nebo jejich zástupců. Přijmou se žáci, kteří posledními zprávami školními prokáží, že s dostatečným prospěchem vybyli pátý ročník školy obecné, dále žáci, kteří nejméně desátého roku věku dosáhli a zkouškou přijímací potvrdí, že potřebné vědomosti předběžně mají. Nový školní rok započne dne 18. září 1900.

Zápis do obecné dívčí v Hradci Kr., jakož i mateřské a pokračovací školy konati se bude dne 14., 15. a 16. září vždy od 8 do 11. hodin odpoledne a od 2. do 4. hod. odp. v přízemní místnosti budovy školní.

Zápis do zdejších škol obecných a měšťanských konati se bude dne 15., 16. a 17. září a to sice 15. a 17. od 8—11 h. a od 2—4, v neděli 16. od 9—11 hod. dopol.

Nedostatek dělnictva v Hradci Králové objevil se v posledním týdnu. Započato totiž se dvěma novými stavbami, jež ale stavěti nemá — kdo! Všichni trestanci — pokud ovšem pracovati mají dovoleno — jsou zaměstnáni kopáním základů. Jest totiž v Hradci Králové rozděláno 8 velikých staveb — nepočítaje v to různé opravy domů a kostela Panny Marie.

Verbování dělníků zahájeno bylo tento týden v Hradci Králové. Různí agenti přemlouvali dělníky, aby se odebrali do Saska pracovat v různých závodch velkopřemyslníků; je prý v Sasku o dělnictvo nouze. Mnohé zkušenosti nás učí, že český dělník v Německu nemá nikdy na různých ustláno. Jestli jest mžda snad větší, také mnohem více se utratí, jelikož životní potřeby jsou tam drahé. — V cizině pak jest odkázán český dělník na milost i nemilost svého zaměstnavatele a musí snést různá příkoří, tupení české národnosti jest na denním pořádku. Neradili bychom tedy našemu dělnictvu, aby se nechalo vylákat.

Zatarašená podsiň. Neuf divu, že ze všech stran obchodníci a majitelé domů na první velké podsiň (vyjma těch, kteří přestavují), stěžují si na zastavení pasaže. Tím klesl velice jejich obchod. Tak uježdě dlebo to trvalo nežli vystavěl Berger & Munk svůj obchodní palác, pak vedle p. Sluka nový dům a nyní přestavuje zase p. K. Richter svůj dům čp. 153. Staví-li se nový dům od základů, je pochopitelné, že chodník na podsiň musel býti na nějaký čas zatarašen, přestavuje-li se však jen dům jako činí pan Richter, tu je úplné zbytečné chodník na podsiň zatarašovati. Škodu, je-li zastavena pasáž na chodníku, pocítuje v první řadě nejlépe obchodník, který za stávajících poměrů v městě našem musí vytrvale pracovat, aby finančně neklesal. Nedivíme se tedy, když jsme se dozvěděli, že obchodníci a majitelé domů na první velké podsiň hodlají podati městské radě žádost, aby v době nejkratší překážky u domu čp. 153 byly odstraněny, aby volná pasáž podsiň netrpkla. Nyní nastane saisona obchodní, na níž se celý rok čeká, bude po žních, nastanou veliké trhy týdenní i výroční přijdou studenti. To je pravá doba obchodní, na kterou každý obchodník čeká. Domníváme se, že toto naše upozornění postačí, aby v brzkou byla podsiň zase volnou.

Telefon na nádražním skladišti. Stěžováno bylo všeobecně od našich obchodníků, že na nádraží v Hradci Králové, které je od města tak vzdáleno, není telefonního spojení s městem. V obchodě je čas tak vzácný, že není možno několikrát denně na nádraží choditi za účelem převzetí zboží. Zdejší obchodní gremium tento oprávněný stek obchodníků uvážilo a snažilo se, aby telefon na nádraží ve skladišti byl zřízen. Teprve však po různých překonaných překážkách se správou dráhy bude k podniku tomu přikročeno. Důležitost telefonické hovorny ve skladišti nádraží není třeba vyličovati. Náklad se zařizování telefonu účtuje pošta asi na 300 K a roční jeho udržování státi bude také asi 100 K. Uaneslo se tedy obchodní gremium, aby vyzval se každý, jehož obchodní zájmy toho vyžadují, aby na zřízení telefonu jistou částí přispěl. Jak se dovídáme, scházejí se příspěvky dosti četné, tak že v nedaleké době telefonní spojení s nádražním skladištěm stane se skutkem a tím mnohé stížnosti obchodní zaniknou.

Když člověk usne. Před několika dny dopoledne usnul Frant. Kalhaus, zednický dělník v příkopě za okres. nemocnici tak tvrdě, že neucítil, když mu někdo cizí vytáhl z kapsy u vesty stříbrné hodinky v ceně 10 K a beze stopy zmizel.

Mladí kameníci. Je známo, že hoši z Nov. Hradce dovedou se již v mládí samostatně vyživovati, aniž by se starali o to, zda ta výživa je spravedlivou

a čestnou. Tak před několika dny Jar. Tluka 14 r. starý a Adolf Panenka 13 roků starý šli si až do obecního stavebního dvora na kámen, aby si „pro obchod“ natloukli písek. Vybírali nové pískové dlaždice a rostlonkali je na písek. V nejlepších práci byli překvapení a oba podle zásluhy na policii potrestáni.

Ztráty a nálezy. J. Svoboda, voj. šikovatel u 36. pěš. pluku ohlásil na zdejší pol. strážnici, že před několika dny ztratil veter cestou k nádraží voj. pláť. — Václav Konečný, rozvážeč sodovky u lékárníka Hubáčka nalezl cestou k Novému Hradci veliký viněný šátek s třmenem, který odevzdal na policejní strážnici.

Dar. Jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové daroval vesp. kanovník Dr. Jan Soukup 10 korun. „Zaplať Pán Bůh!“ —

Osobní. Zdejší městský kaplan vdp. Jan Sobotka, ustanoven spiritualem dívčího paedagogia v Chrudimi. — Pan Fr. Šeda, učitel měst. dívčí školy ustanoven říditelem nové chlapecké školy měst.; pan Bořumil Ryba, učitel měst. dívčí školy, jmenován definitivním učitelem měst. školy chlapecké; sl. J. Šimonova, ustanovena definitivní učitelkou měst. školy dívčí; p. Jos. David, učitel obec. školy chlapecké, ustanoven učitelem na měst. škole dívčí; sl. J. Trykarova, učitelka na obec. škole chlapecké, ustanovena učitelkou v Golč. Jenkovic; p. Em. Filipek, učitel obec. školy chlapecké pro churavost nastoupil delší dovolenou.

Zemřelí v srpnu v Hradci Králové. Březina Jarosl., zák. I. tř. obecní; Škrábal Zdeněk, dítě; Boučova Kateřina z Kánic (nemocnice); Šafránek Jan, podom. obchodník (nemoc.); Vazáčova Aloisie, dítě; Šlechtova Marie, manželka školníka c. k. realky; Růžička Josef, dítě.

Tábor lidu pod Košumberkem. (Přv. zpráva.) Dne 2. září sešlo se na úpatí starobylého, nyní v rozvalinách ležícího hradu Slavětova, přes 15000 českého lidu, by protestovali proti bezpráví národa českému činěnému, aby posílili se k dalšímu boji za svatá práva národa našeho. Přes všechnu nepohodu časovou sešlo se tak veliké množství lidí všech stavů — a s napjatou pozorností a hlubokým souhlasem sledovali slova řečníků všech státoprávních stran. 1) druhé hodině zahájil tábor starosta okresu skutečského p. Macháček — řečí vzdělání svému přiměřenou, uvítal přítomné a žádal za zachování pořádku, by tábor důstojně odbývali se mohl. Předsedou ustanoven byl p. Dr. Ed. Grégr, místopředsedou posl. Karel Adámek. Z poslanců dostavili se Dr. Jar. Celakovský, Dostál, Formánek, Hovorka, Kudrnka, Lenech, Dr. Pippich a Dr. ryt. Pláček. Prvním řečníkem byl Dr. Grégr. Za stranu mladočeskou promluvil Dr. Pippich, za združení zemědělců red. Hrubý, za stranu staročeskou spisovatel p. Turnovský, za stranu národních dělníků red. Klotáš, za stranu radikálů Dr. Sobotka, za stranu katolicko-národní red. Kratochvíl, jménem strany radikálně pokrokové Dr. Klouda. Uváděti řeči jednotlivých řečníků bylo by zbytečno — vyznívají v mohutný protest českého lidu proti nespravedlnostem a bezpráví na nás páchaném a proti poněmohutství Vídní. Provedení státního práva je jediný cíl náš — k němu musíme bojovati spojenými silami — dokud nezvítězíme. Zvláště úchvatné a za nadšeného souhlasu posluchačů promluvil za stranu katolicko-národní red. Kratochvíl. Ukázal, že strana katolicko-národní pevně stojí při státoprávním programu našem, připoměl, že kard. Schwarzenberg to byl, který první dal návrh v r. 1861, by vyslána byla deputace k Jeho Veličenstvu, by vyplnil dávné přání lidu českého a dal se korunovati korunou svatováclavskou. Citoval odpověď Jeho Veličenstva deputaci pronesenou. (C. k. okr. hejtman přerušil řečníka). Za souhlasu obecněstva poukázoval řečník, jak častokrát národ český byl u cíle tužeb svých, zvláště když vydán byl reskript v r. 1871 — v němž uznáno státní právo království českého — pronesl přání, aby vyskytli se upřímní rádce, kteří by neohroženi na rozhodujících místech poukázali, že by ten dobrý český lid — kdyby se mu vyplnilo kýžená přání — byl nejlepší oporou jak státu tak i panujícího rodu. Připomněl též, že v nejbližších dnech stanou se rozhodnutí snad pro národ český osudná, — ale kdyby sebe černější mraky shrovnaly se nad národem naším — přijde jistě jednou doba — kdy zasvítne slunko spravedlnosti a práva a rozradostněný lid za blahodu zvonů svatováclavských volati bude: Ať žije český král! Ať žije český národ! Ať žije svoboda! Po těchto slovech zaburácela bouře potlesku a slávy a hudba zahrála národní náš hymnu. Posledním řečníkem byl pokrokový Dr. Klouda. Nikdo netušil, že tento řečník poruší náladu celého tábora. Bez většího aplausu odřekl polovici naučené řeči své — dle způsobu, jakým odřekává „bez nadšení“ primárně známou povídku: Ó, já osel — tele dšl Přednáškou svou dělal dojem mladého studenta, který poprvé vystupuje na řečníště. Doba řečníkům určená ubíhala — aby přece však domohl se nějaké slávy — porušil v dopolední schůzi dané slovo a přání pořadatelstva, že řečníci nebudou napadati ani osob ani stran — prudce vyjel proti klerikalismu, jež nazval největším nepřitelem národa, s nímž lid český nikdy nesmí se smířiti, jež úplné a politicky musí být vyložen. Co mnil tím „klerikalismem“ patrně z urážlivých narážek na církev a Řím. Že k slovům těm přítomní jinověrci tleskali, dá se mysliti. Upřímných katolíků, kterých na táboru bylo 99% — takovéto útoky z hloubi duše zabolely a bestaktnost a neslušnost mladého tohoto člověka odsuzovali. Táboři se odbývali k utužení jednoty a k společnému boji proti nepříteli národa — a takový člověk opovírá se rušiti jednotu a napadati církev ohromné většiny lidu českého. A tento mladík osmělil se tvrditi, že mluví jménem studentstva, na něž apeloval Dr. Pippich, by následovalo „Omladinu“ z r. 1868, která zasíjala na první tábor pod Košumberkem telegram plný vlasteneckého nadšení — a plným ideálním zápallem vyzýval všechny k nezištnosti, pevné charakternosti a k nejkrajnější obětavosti. Tím jedině, že dojdeme cíle

svého. I běda by bylo národu českému, kdyby stádenstvo jednalo dle příkladu páne doktorova a tak „charakterně“ rušilo umluvený závazek a nepřátelsky vystupovalo proti církvi své. Myslíme, že slova páne Kloudova nebyla pronesena ani dle hesla: Ni sisk ni slávu, ani s pevného přesvědčení, neboť p. doktor jako studovaný člověk dočítá se mohl o tom, co je klerikalismus. Nejdříve biskup Královohradecký vydal pastýřský list k lidu svému a v něm jasně vyloučil, co je klerikalismus. — praví v něm výslovně: [Feď Bohem všemohoucím volám k Vám: Nechceme nic jiného, než aby zákony Božími, jak je ohlásil Kristus, ~~zcela~~ spravovali, a to proto, abychom j. z. zde na zemi pokojnější a šťastnější žiti mohli — a protestuje rozhodně proti štvání, že klerikalismus chce zorožiti lid. Takovýto klerikalismus myslíte, že b. škodil? Ten že se musí potírati? Naopak, pane doktore! On jediný je sto, zachováti národ náš a domoci mu k právu mu náležejícím. Jen tehdy — bude-li vůde spravedlnost a láska Kristova — nebude utlačován národ slabší, práva jeho dle spravedlnosti budou uznávána. Dle našeho přesvědčení záhubou národa našeho jsou základy Masarykovo-šidovské — proti těm jako pravý vlastenec bojujte. Klerikalismus námi hlásaný přes všechnu boj se šíří — a nezadržíte ho — proto Vám radíme, byste se zbytečně nenamáhali. V klerikalismu tom je zahrnuta také statečnost náboženská, proto pozor, pane doktore, mohl by se státi, že katolíci uchopí se prostředku, který na táboře doporučoval red. Klotáš proti tomu, který malomyslněti chce lid v boji za práva národa — aby podobně katolíci neřekli tupiteli církve — „marš“ Dle novin podobně jste mluvil na Dobrušce — a snad ještě jinde na tábořech naučenou svou řeč udáte ale — katolíci si dají pozor, je-li opravena a ne-li, doveďte se zajisté víry své zastati. — Kromě toho nestalo se na táboře žádné neštěstí, neboť starostlivá vláda k „ochraně“ přítomných, odeslala větší počet četníků.

Z Chrásti u Chrudimi. (Nové obecní představenstvo. — Schůze.) Po delších bojích našich dvou stran máme konečně obecní zastupitelstvo. Starostou je zvolen p. Jindřich Pardubský, jež se hlásí ku straně konservativní. Hodnostmi radních jsou poděleni panové stran obou, jak to nutná svornost kázala. Přejeme novému slavnému zastupitelstvu hojného zdaru ve všech podnikcích ku blahu a rozkvětu města našeho směřujících. Nám, katolíkům zdejšímu nezáleží na osobách; našim přáním jest jen, aby sl. zastupitelstvo se slovatným panem starostou města v čele, nedopouštělo se pokud jen může, útoku proti náboženství. Neboť těmi by se nepoškodilo nic, než silování vášní lidských ku tříštění síl a ničení svornosti, bujení sobectví, úpadek mravnosti, zmohutnění cizích živlů v městě našem a ochuzení živnostníků domácích, křesťanských. — Dne 9. září má se zde pod protektorem sl. městské rady konati schůze původně „protestní“ zvaná. V poslední chvíli se však dovídáme, že celá věc zavání — masarykovstvím. Podle zásad p. Masaryka, odřekli se své národnosti, svého drahého jazyka, a svláště našeho království, to ať se od nás nezážad. „Masarykovství“ obchodního máme tu už dost až nás z něho hlava bolí, neboť pomalu zůstane na náměstí křesťanem sám děkan. Očekáváme tudíž od sl. městské rady, že bude protektorem čistého vlastenečství u křesťanského lidu a že nedopustí, aby se zde dne 9. září stropila nějaká vlasti a víře naší nepřátelská „masarykiada“. Po táboře pod Košumberkem, kde se tak mohutně protestovalo proti Vídní, chtěl v Chrásti vykládati rozumu masarykovské, k Vídní táhnoucí, to myslíme, že lid zdejší a z okolí si libiti nedá, a že se dle toho i zachová. Ostatně jsme ochotni i my schůzi pokud je manifestační navštívit, bude-li toho třeba a zachová li se až do nedávna téměř pověstná svornost v Chrásti. Na sl. městské radě však záleží, aby se o to přičinila. O průběhu celé věci podáme zprávu za týden.

Z Kutné Hory. (Oheň v měšťanském pivovaru.) V sobotu v noci o půl 2. hod., vypukl oheň v loreckém pivovaru a sice ve varně, kde nalezaly se slad a jiné suroviny. Oheň spozorován byl nejprve v klášteře sv. Vojtěcha v síni, kde leží nemocná Mater Serafina. Tato oheň nešťastným krokem smekla se na schodech a zlomila si nohu a ruce. Ošetřovatky ubohé Mater Serafiny viděly oheň při vzniku a jaly se ihned zvoniti na zvoněk klášterní poplachem. Nevysvětlitelným způsobem bylo v městě udeřeno na poplach, až když požár byl již patrný a zářil rudě do tmavé noci na sousední zdi městských budov. V mžnutí, že boží celá výstava, kvapil kde kdo ku Lorci na pomoc. Tovární dělníci, chasa, hasiči a velká pomoc lidu oheň záhy utlumili. Škody je několik set, ale pivovar jest pojištěn.

Sjezd řemeslníků a živnostníků z království českého, konati se bude dne 8. t. m. na Horách Kutných pod protektorem slav. výkonného výboru hospodářsko průmyslové a technologické výstavy na Horách Kutných,

60leté narozeniny slavil dne 3. t. m. dp. František Říha, biskupský notář a velezasloužilý farář v Levíně u Nové Paky. Veškerí osadníci, mezi nimiž již 17 let dp. farář působí, upozorněni býti na tento památný den svého duchovního správce, za zvuku hudby sešli před farářskou budovou, projevíli současnou radost a volali z hloubi srdce jednohlasně: „Kéz Bůh důstojného pana faráře mezi námi mnohá ještě léta zachová.“

V Kutné Hoře má se prý zrušiti škola řemeslnická. Ti, kteří podali ten návrh, lépe by udělali, kdyby dříve zrušili šk. kůru, v níž mají zabezděný rozum!

Z Rychnova n. K. V neděli, dne 3. t. m. zemřel zde vlp. Václav Šklíba, kaplan. Zemřel byl zdejší rodákem a neúmorným pracovníkem na vinici Páně. Lid v něm strácel upřímného rádce a učitele na něbož každý s láskou bude vzpomínati. Slavný pohřeb konal se ve středu, za velkého účastenství lidu. R. i p.

Z Chlumece n. C. (Svčeni.) (1) nové synagogy. — Volba starosty.) V neděli dne 9. září t.

r. v Chlumece n. C. bude slavnostně „vyvěčena“ nová synagoga. Synagoga ta přeměněna je ze staré, dobře zachovalé školy, která katolickým obřadem byla posvěcena a účelu svému odevzdána. Nyní bude škola ta „převěčena“ na synagogu. A kdy? Snad o šidovském šábe? I to to! O křesťanské neděli! — Vědět ostudu Chlumece nemohla učiniti dosavadní správa města, než že školu, v níž většina zdejšího občanstva byla vychována, prodala šidům za synagogu. Což nemohla býti obrácena v dům činžovní nebo obrácena k některému jinému účelu? Tohle, jako mnoho jiného může se státi jenom v Chlumece. — V pondělí, dne 3. září t. r. již podruhé sešlo se nově zvolené obecní zastupitelstvo k volbě starosty. Avšak jako poprvé, tak i nyní odejitím občanských zástupců, k volbě nemohlo býti přikročeno a schůze rozpuštěna.

Z Pláče. (Svčeni nové školy.) V pokročilé, uvědomilé obci Pláčické konala se minulou nedělí tichá avšak významná slavnost; vyvěčena totiž a svému účelu odevzdána dvojtřídní nová škola, jež vyhovuje všem moderním a paedagogickým požadavkům. Pláče vzaly na sebe báv slavnost; téměř každý domek ozdoben byl praporem. Slavnost sama počala o druhé hodině za výstředí z hmoždíře; před školou pak zahráno několik zdařilých skladeb. Akt konsekrace, jež předcházel mohutný chorál: „Anděl lásky“ zapěný precizně všemi pp. učiteli za dovedného řízení p. řídícího učitele Novotného, vykonal velp. p. vikář Rychlík z Kuklen za asistence velp. p. faráře Kašky, pp. kooperátorů Krause a Paulusa a pastoralisty kněž. semináře Rösslera. Pan starosta Morávek, jež největší má zásluhu o zřízení této školy, uvítal slov. p. c. k. místodrž. radu Steinfelda, c. k. okresního inspektora Dunovského, velp. duchovenstvo, p. t. vůkolní učitelstvo, jakož i pp. starosty sousedních obcí, žádal dšst. p. kooperatora Krause, by několik slov promluvil o významu školy. P. kooperator ujal se za hrobového ticha slova; ve své rozmluvě mezi jiným pravil, že člověk sice jest nejdokonalejší tvor na zemi, avšak bez pomoci ostatních zakrnl by jak na těle tak na duchu. Protož jest třeba, by rodiče nejenom o tělesný vývin svých dětí ale i jejich duševní vzdělání pečovali, a tot vzdělání, poskytuje jim škola, jež jest svatyní, štěpnicí, kde do útřích srdcí učitel věštěje základy vědomostí. Národ náš jest malý a právě proto má každý seč jeho síly jsou připíati hřívnou svou ku jeho zmohutnění, seslení; a tudíž již ve škole má se všípiti dítkám láska k rodné půdě, k vlasti, jakož i láska k Bohu a láska k bližnímu. Promluva tato, protkána hojnými citáty z Komenského, utkví zajisté dlouho v paměti všech přítomných. Po vykonaných ceremoniach zapělo bezvadně p. t. učitelstvo vložku: „Zpívej duše Pánu šalmu“. Na to tlumočil vřelý dík řídící p. učitel Novotný sl. místní školní radě a sl. obec. zastupitelstvu za obět, a jakou šfizení školy spojenou bylo. Předmětem ovací byl sympatický p. starosta Morávek, ježmuž p. míst. rada Steinfeld jakož i c. k. školní inspektor Dunovský gratulovali, uznávajíce jeho neúmornou pšli a snahu o realizování myšlenky, postavití totiž dávno želenou školu. Dobře pravil řídící p. učitel Novotný: Blaze škole která má dobré učitele, avšak třikrát blaze obci, jež má takového starostu, jako jest Pláčický starosta p. Morávek. Hosté podepívali se do pamětní knihy opouštěli Pláče přejíce bojného zdaru a rozkvětu nové školy.

Zápis žáků do I. třídy obecné školy reálné v Náchodě konati se bude dne 16. a 17. září t. r. vždy od 8—10 hod. dopol. v ředitelně ústavu. K zápisu nechť každý žák přijde se svým otcem neb jeho zástupcem a přinese si list křestní neb rodný a vyvěčnění frekventační ze školy obecné. Zkouška přijímací se koná ve dnech zápisu. — Do II., III. a IV. tříd konati se bude zápis žáků z jiných veřejných škol středních (s realky, gymnasia a reálného gymnasia) dne 14. a 15. září od 8—10 hodin dopolne v ředitelně. Žáci provázení rodiči neb jich zástupci přinesou si křestní list a poslední vyvěčnění semestrální, opatřené řádným propuštěním. Žákům z gymnasia a reálných gymnasií se hlásofem podstoupiti bude zkoušku přijímací jen v těch předmětech, ve kterých učebná osnova reální liší se od gymnasiální a reálných gymnasií. Zápis žáků ze škol měšťanských do II., III. a IV. tříd konati se bude dne 13. a 14. září t. roku od 8—10 hodin ráno v ředitelně. Žáci tito předloží křestní neb rodný list a poslední vyvěčnění semestrální. Zkoušky přijímací těchto žáků konati se budou dne 13., 14. a 15. září t. r.

Z Rovné. Dne 9. září b. r. vypraví se od nás jubilejní procesí na oslavu Spasitele do starobylého Chrudimi se sborem literárním a jednotou katolických jinoců a mužů, — přihlásilo se dosud 506 účastníků a pojedeme zvláštním vlakem lokální dráhy.

Na pomník vlp. P. Karla Šlonka poslali: vlepp. Jan Bauer 3 K, Alois Cuka 5 K, V. Břeška 5 K, Frant. Kubánek 6 K, Vinc. Rameš 5 K.

Přednáška. Ve Vřeradicích v katolické spolku přednášel minulou nedělí vdp. Dr. Rayl „O úkolech rolnických spolků“.

Z Trutnova. (Střelil se v úmyslu sebevražděním.) V těchto dnech střílil se zde v úmyslu sebevražděním ranou z revolveru do hlavy mifenou 22 letý svobodný pomocník křesťanský Karel Berger, syn natěrače Jana Bergra. Kule sáhla nešťastníkovi vřetě v pravé části hlavy, avšak neusmrtila ho. Po lékařském ohledání dopraven byl do zdejší nemocnice. Zranění jeho jest těžké, ano života nebezpečné. Příčina nebláhého toho činu není známa.

Z Náchoda. Dne 30. m. m. utonula v Metnaji 13letá Anna Markova z Náchoda, zákyně III. ročníku měst. školy. Šla s 16letým učněm Schneidrem po lukách a náhle zašla k řece, za neznámým účelem. Nachýlila se nad vodu a smízela. — Učeň, místo aby ji připlavil ku pomoci aneb učinil poplach, běžel domů a oznámil to rodičům. Když pomoc přišla, bylo ovšem již pozdě.

Requiem na císařevnu Alžbětu slouženo bude dne 11. září t. r.

Zápis žáků do měšťanské školy v Dobrušce bude dne 13., 14. a 15. září od 9.—12. h. dopoledne v ředitelně měšťanské školy. Nově zde nastupující žáci předloží při zápisu školní správu, na které musí být poznámka, že odchod ze své školy řádně obléhli. Do I. ročníka přijímají se žáci, kteří s dostatečným prospěchem odbyli 6 školní rok některé školy obecné a ti žáci, kteří nejméně 10. roku věku dosáhli a přijímají zkoušku prokázání potřebných vědomostí. Ku přijetí do II. neb III. ročníka jest potřebí přiměřeného věku a průkazů o dostatečném vzdělání vysvědčením ze školy měšťanské, nebo školskou přijímací. Školného platí se ročně 4 K 16 h. Jazyk německému a francouzskému učí se bezplatně. Nemajetným žákům půjčí se některé pomůcky učební, pokud stačí zásoba. Jest důležité, aby k zápisu přišli páni rodiče, neb jejich přítomnosti.

Český sedlák. Na sjezdu seláckých žen na Chlumě pravil p. Sýkora: Jest to trestuhodnou malomyslností a nedůvěrou ve vlastní sílu a váhu, jestliže některý rolník stavem svým opovrhne, nebo zaň se hanbí, zvláště když sedlákem nazván jest. Tento historický název právě za výraz pocty máme považovati. Kdo sám sebe zlehčuje a zbytečně ponižuje, porbývá úcty a vážnosti u stavů jiných, stejně jako zase špatně mu sluší hnaná podlézavost. Rolnictvo má se k stavu svému brditi hlásiti a vždy a všude svou důležitost na váhu klásti. Že tak se dosud bohužel neděje, vidíme na své organizaci, a níž spřátelili se nedovedeme, ačkoli v ostatních stavech vykazuje zdárné výsledky. Žádná organizace nemá tolik nepřátel jako naše. A proč? Protože každý dovede si vypočítati, kdybychom uvědomili byli a v povahy šik sdrusíme, že bychom si pak ne-li diktovali své požadavky, tedy, že by aspoň řádně byly respektovány.

V Annenských slatinných lázních v Bělehradě v Čechách, obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinných až do 29. srpna 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passenty) 900.

Ku zprávě „Svatoštěpánská pouť v Čermilově“ ještě k žádosti představenstva obecního podotýkáme: O přeložení občanské pouti, která se slavívala ve žních, se již jednalo několik let. Obecnímu se jednalo o to, aby se obě pouti slavila, když jest méně práce v poli, tedy, asi v polovici července. — Obecnímu výboru se vytýkalo, že zakázal příchod kolovráčků ve dnech 4. a 5. srpna. To bylo z té příčiny, že právě v ty dny se jich obyčejně tolik nahradilo, a obecní šebroton obtěžovalo. Nejednou právě zásluhou kolovráčků byla rušená pobožnost. — Obecní představenstvo konalo vždy svoji povinnost řádně a svědomitě, a dlouholetý pan starosta nenechal se nikdy nikým ovládati, jak se mu snad vytýklo, nýbrž konal vždy to, co ve prospěch obce uznal.

Nová pošta otevřena bude 10. září v Prašské v okres. hejtmanské královéhradeckém pro obce Prašacku, Sedlice, Urbanice a Vlčkovice. Posel docházeti bude čtyřikrát denně na zastávku „Prašacka-Urbanice“.

Z řádu praemonstrátského. Ctp. Milo Antonín Záruha, klerik královské kanonie Praemonstrátské v Želivě a nadaný spisovatel církevní vykoná slavné sliby řádové na den Narození Panny Marie, 8. září 1900 v opatském chrámu Páně v Želivě.

Různé zprávy.

Slavnosti družstva „Vlast“. (Dokončení). Ve středu, dne 29. m. m. ráno sloužil J. M. nejed. pan biskup Edvard Jan Nepom. mši sv. v kostele sv. Jiljí. — Dp. Ant. Hoffman, kaplan na Král. Vinohradech měl pak přednášku „o křesťanské charitě.“ Mezi jiným pravil: „Je to smutné, když pro slepce v Čechách není zemské ústavy, kdežto Morava jej již má. Král. české nemá také ani jediného ústavu pro zanedbané dívky. — Jen katolíci jsou to, kteří v tomto ohledu lidumilné pracují.“ O 2 hod. odpol. přednášel vldp. Dr. Rayl, ředitel Borromea z Hradce Králové o spolecích a jejich organizaci. „Katolíci bezpečili se na ochranu vládní, proto odpovídali, zatím co člověk nepřítel našel koukole. V letech devadesátých postřehli u nás v Čechách toto zlé ovoce mužové, z veliké části stojící v táboru družstva Vlasti, a jali se burcovati dřímající ze sna. Volání na poplach získalo dosti čilých následovníků, ale hnutí toto nepokračuje úměrně s dobou časovou, takže jest obava, aby nezabředlo v bahniisko pohody a nevěřivosti. Ještě mnoho překážek brání nám v rozvoji katolického spolkového hnutí, jež není u mnohých ani pochopeno. Nemluví ani o laicích, když sami vůdcové, kněží nechápou vážnost a nebezpečí duchovních časových proudů ve společnosti lidské. Tato netečnost trapně dojmá veřejnost, ježto jest známo, že nejenom vrchní hlava křesťanstva, sv. Otec, ale i biskupové neustávají upozorňovati, že mimořádné naše poměry vyžadují též ve spolkovém vedení mimořádné pastýřské horlivosti. Řečník čte dopis jistého faráře, jenž před lety nechtěl založiti ve své osadě spolek, ježto „přijíjí lidé tam hodni a učitelé přý mu neškodí.“ Letos však nakvap sháněl v Hradci řečníka proti známému kaziteli mládeže, jež vyzvali páni učitelé, aby jim trochu posvětil na cíl školní výchovy. A tak to jde všude. Nevěra dere se valem do vlašných osad a ubozí pastýři, vyburcováni nenačalým výpadem, přicházejí s křížkem po funuse. Kde však spolek katolický na osadě jest, lze snadno nájezdy nepřátel odraziti. Hnutí katolické netěší se též proto patrnějším rozmachu, ježto neumíme si své stoupence udržeti též podporou hmotnou. Kupujeme obyčejně u svých nepřátel, abychom si jich přý „získali“ a zanedbáváme své vlastní lidi, protože přý se nám již „neztratí.“ Řečník uvedl mezi jinými doklady, též příklady případu odělení církevní nadace člověku silně pochybné pověsti, ačkoli bylo dosti šatadel ovědčených našinců. Hnutí katolické bylo též silně polkozeno bratrovražedným lonským bojem. Vymizelo

s našich řad nadšení a nastoupila kyselost a nechuť ku veřejné práci. Postup náš dosud není prováděn pracovníky, programu snáhlými. Pracuje se namnoze maně, bez odborné znalosti a nedostává se hlavně mladších pracovníků, kteří by starší bojovníky podělili a částečně též vystřídali. Mnoho se natiakne moudrých rad a málo z těchto radčů prakticky své zásady vyzkoušel v životě. Vad máme mnoho, ale též dosti příležitosti a prostředků, abychom je odstranili. Budme si vědomi svého zodpovědného a obětavého úřadu a upozorňujme stále inteligenci na její kulturní povolání. Vzbudme hnutí lidové, neboť jenom z lidových tříd může vzejíti reakce proti nevlasteneckým a nevěreckým snahám, šidům zaprodané inteligence. Pracujme v jednotlivých spolecích, protože drobná práce jest základem celé organizace. Spolky družte se v krajinské svazy na vzájemnou hmotnou pomoc. Diecéšní svaz pak spojí krajinské odbory. Diecéšní organizace odůvodňuje svaz zemský pracovním programem. Pracujme, neboť jenom obětavá práce může zadržeti neodvratnou krvavou pohromu.“ (Pochvala.) O 4 hodině konala se slavnostní schůze, na níž mluvil vldp. dr. Horský, „o taktice našeho boje proti našim odpůrcům a nepřátelům.“ Hlavní myšlenky jsou: Jiná taktika v boji s odpůrci, jiná s nepřáteli. Zásady všeobecné: 1. Dobře musíme znáti svůj terrain, to jest, musíme dobře svůj program znáti a z něho ničeho neopustiti. 2. Kdykoliv a nepřáteli se bojuje, vždy třeba úzkostlivě přidržeti se pravdy, vždy mluviti jen to, o čem jest plná jistota, pak člověk nikdy nepřijde do rozporu. 3. Kdykoliv veřejně se vystupuje, vždy je třeba zachovati největší chladnokrevnost. 4. Chceme-li bojovati, musíme miti dokonale, vydatnou zbraň; musíme obhajovati svých zásad jako nepřátelů. Zásady zvláštní, když s nepřáteli se střetneme, na schůzích: 1. Mluvit vždy naprosto věcně a varovati se frásovitosti. 2. Potírati nesprávnost zásad odpůrců, ale pokud možno šetřiti osob. Na schůzi mezi našinci třeba varovati se chyby, bojovati pořád stránkou negativní (proti chybám a nesprávnostem), nýbrž více pozitivně, abychom ukázali správnost zásad našich a těch hájili. Schůze směřují: 1. Mluvit věcně, osob neurážeti, dotýkati se zásad. 2. Je-li řečníkem odpůrce a já se hlásím o slovo: mluvil-li řečník věcně, je s ním řeč; mluvil-li frásovitě, několika slovy možno jeho tvrzení učiniti směšným. Víme-li, že řečník je neznalec, vystupme sebedůvěrně. Jak jednati s protivníky v soukromí: 1. Je-li to člověk zlomyslný, samostatný: hodně chladnokrevně a ledově, odpověděti na jednu námitku a dost. 2. S člověkem svedeným jako s nemocným: jednu námitku vyvrátiti, později opět a tak soustavně dále. V životě veřejném: zakládati odbory naše v odborech odpůrců státně hájiti zásad našich. Vidíme-li, že se nedá boji vyhnouti, udělám kompromis nebo nechám strany, ať se samy potýkají. Spojovati se s někým pro katolíka je těžko! Při volbě podporovati dlužno vždy tu stranu, která je našim politickým názorům bližší. Celá taktika záleží na poměrech místních. Po 5 hodině byla schůze duchovenstva, v níž přednášel vldp. kanovník dr. Sedlák o novém zákoně kongruov. Ve čtvrtek dop. přednášel p. Václav Žižka, red. „Děl. Novin“ „o křesťanském základě sociální otázky.“ Potom přednášel dp. Vlastimil Hálek, farář v Liboci, „o sociálním úkolu samosprávných sborů.“ O obilních rolnických skladištích pojednal dp. Rudolf Vrba; o Raiffeisenovských mluvil mag. úřed. M. Schwarz. Mezi jiným pravil: B. 1898 činily úspory děveček a čeledínů v českých Raiffeisenovských 150.000 zl. — Čeledi, která má hospodáře spoliťového, následuje jeho příkladu. Čeledi, která má vlastní majetek, jest spolehlivější a stálější. Poslední schůze konala se večer o 7 hodině Vldp. praelát Král, zástupce J. M. nejed. knížete arcibiskupa pronesl krásnou řeč, o významu a snahách družstva „Vlasti.“ — Dp. dr. Rudolf Horský přednášel o „sociálním působení církve XIX. století.“ Potlesk nentichující byl odměnou nadšenému řečníku. Ku konci poděkoval předseda zvláště zakladateli družstva dp. T. Skrdlemu, jakož i všem, kteří ku sjezdu družstva jakýmkoliv způsobem přispěli a ukončil sjezd křesťanským pozdravem.

Drobné zprávy z „Obnovy“ otiskuje mnoho krajinských listů, aniž by jmenovaly náš list, jakožto svůj pramen. Nemáme sice ničeho proti tomu, aby se původní naše zprávy v jiných listech etiskly, ale žádá to žurnalistická slušnost, aby s citoval vždy pramen. — Předposlední číslo „Jizerana“ mělo šest zpráv z „Obnovy“ vystřižených.

Orgán „českého žida“ D. a S. ránského, „Lid. Noviny“, mají redaktorem jakéhosi Anjela, který byl ze strany sociálně-demokratické vyloučen (dle „Rovnosti“ čís. 65.) proto, že „neuměl odvádět stávkové peníze“, ale za to umí chabře nadávat „klerikálům“. Lidová strana tedy už sbírá to, co i socialisté odhazují.

Svobodomyšlný list „Plzeňský Obz.“ píše o projektovaném novém pomníku Husova v Prostějově, který chce zříditi strana národně sociální. K tomu poznamenává: „Mrtvý kámen nic neznamena a sotva prospěje v nynější horečce pomníkové.“ Tím tedy již i svobodomyšlný list srazuje své stoupence před stavěním Husových pomníků.

Rozvoj píše: „Čas“, jež ignoruje nepohodlné mu listy, tenkrát když jich potřebuje, cituje z nich na svoji obranu. — V čís. 99. cituje proti „Hlasu“ z „Rozvoje“.

Uhlobaroni v Německu usnesli se zvýšiti ceny uhlí o 15 marek na vagonu jen proto, že to uhlobaroni v Čechách udělali též! Příklady táhnu!

„Čas“ počal uveřejňovati anekdoty! Ovšem „duchaplné“. — Umístil je arci! mezi inseráty — aby si jich všimli jenom židé, — inserenti „Času“. A opravdu, anekdota v č. 108 dělá všechnu čest — židovskému peru. Žák ve škole při náboženství pravil: „Když Kristus Pán na nebe vstoupil, učenníci jeho požírali kohošole“ (máto: požírali k obloze). To jest tedy celý ten vtip. Člověk opravdu neví, čemu se má smáti: zdali tomu nezdařenému vtipu, — anebo spíše blbosti „Času“, který tak „duchaplný“ humor pěstuje!

*) = brambory (Mor. Ostravsko.)

Jinde a u nás. Francouzským spisovatelům prostřednictvím jednoty dramatických autorů byly nyní vyplaceny tantiémy za divadelní rok 1899—1900 celkem 3.669.390 fr. čim 1.760.000 zlat. Počítáme-li, že je nás asi jedna sedmina z úhrného počtu Francouzů v samotné Francii, přijal by se stejných poměrů náš „Máj“ pro naše autory a komponisty 251.400 zl., což by při našem skromnějším standart of life stačilo úplně na slušnou obživu aspoň 100 spisovatelů, kteří by už něco vykonati mohli. K tomu podotýká „H. Nár.“ A kolik těch autorů i komponistů užívá si slavný český národ? Zde to vězí, statečný a uvědomělý český občánku, jenž se v své kocourkovské domýšlivosti pořádě stuchá, proč ti několik těch utahaných oficiálů, profesůru a novinářů, kteří po večeri místo odpočinku literárně chvílemi diletuji, proč ti takhle tvoje vlastenecká pycha, kterou necháš mřiti hlady, neurobí přes noc takovou literaturu, jakou mají ostatní velcí (v Holandsku, v Skandinavii, v Polsku a v Uhrách dokonce i malí) národové. Nečiníme ti z toho příčinou výtku; vímeť, že vůl naší žebroty byla a jest příčinou Vídeň, která z toho všeho dovede si vydržovati toliko několik literárních kašparů à la Herman (recte Abraham), Bahr a mnoho pasofitůků marastického dvora; ale přec . . .

Soubojová horečka. Minulou neděli, před důstojníky husarského pluku Vilémova v Magyar Csebe odprošoval starý, zasloužilý plukovník Aulich — mladého poručíka prince Frant. Josefa z Braganzy. A proč? — Protože plukovník upozornil poručíka, aby když k němu do kanceláře vstoupí — sňal čapku. — Tak to žádají předpisy a plukovník jest povinen své podřízené na to upozorniti. — Ale mladý poručík — princ, vyzval za to starého plukovníka na souboj; ten ale souboj odepřel, poněvadž jednal jako představený a poslal o tom zpráva sborovému velitelství. Princ to zase oznámil Jeho Veličenstvu do Vídně. — Konec konců pak byl že plukovník musel ještě poručíka — prince odprositi. —

Úřední domnění. V Dol. Rakousích jest 1674 obecních škol. Ve schůzi vídeňské městské rady referoval dr. Neumayer o poměrech školských a pravil, že asi v 10 školách se musí s žactvem mluvit česky, dokud se němčině nenaučí. — Toť opět důkaz, že v Dolních Rakousích jest alespoň 10 českých škol zapotřebí, vyjma nejnntnější české školy „Komenský ve Vídni“.

Vlastenecká grafická společnost „Unie“ v Praze, která se prohlašuje jako podnik národní a dovolává se hesla „svůj k svému“ zadala truhlářské práce v tiskárně německé firmě ve Vídni. K tomu poznamk netřeba.

Pivo. Dle statistických výkazů vypije se na celé zeměkouli ročně 180.000.000 hektolitru piva. — Nejvíce se ho vypije v Německu, a sice 48 milionů hl. ročně. V Rakousko Uhersku pouze 14 mil. hl.

Obrazy z čínsko-evropské války chce mít císař Vilém II. Nejlépe by se mu ovšem líbil obraz, představující Peking, kde na každém domě by byla pruská vlajka. Pruské pikhaubny aby tvořily novou čínskou zed. — Uprostřed Pekingu by nejraději viděl svůj pomník, kolem něhož by všickni Číňané ježeli v prachu. Na každém stromu aby místo ovoce viselo alespoň dvacet boxerů. — Při opatření takového obrazu by se snad císař říše „kázne a dobrych mravů“ dal pohnouti ku zpracování nové opery — o míru.

Pod kuratelu pro marnotratnost byl postaven princ Engelbert Anersperg c. a k. komoří a major u bulánského pluku č. 5.

Vrah krále Humberta, anarchista Bresci byl odsouzen k doživotnímu žaláři: Před vynesením rozsudku ještě zvolal: Odsuďte mě! Mne jest to lhostejno. Očekávám, že propukne brzo revoluce.

Výkaz za srpen

členové skuteční přispěli po 10 K: 122, 190, 335., 317 (30 K) = 60 K, členové přispívající po 5 K: 242 (15 K), 334. = 20 K. — Dary na Adalbertinum pl. t. pánové: Jeho Milost Monsig. Dr. Alois Frýdek 200 K. Dr. Ferd. Beneš, prof. theologie pro kapli v Adalbertinum 104 K. V. Šál, far. v Lánech 2 K úhrnem 306 K celkem 386 K.

Zasláno.

Pan Josef Krejčík, umělecký závod sochařský a řezbářský v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 80. (Budova sv.-Václ. záložny).

Se zaslouhou soškou sv. Jana Nepomuckého jsem úplně spokojen, zvláště se mi líbí výraz tváře.

KOMÁROV u Brna (Morava), 2. ledna 1899.

P. Tomáš Sojka.

Katecheta

v okresním městě českém kommutoval by s katechetou v jiném českém místě. Bližší sdělí administrace tohoto listu.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na plana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Skлады pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni 11., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franco.

P. T. veledůstojné duchovenstvo a přátelé hudby vůbec dovoluujeme si upozorniti na skvostnou kolekci našich nástrojů na krajské výstavě na Horách Kutných od 15. srpna do 15. září t. r.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

● **ovocný ocet** ●

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slóvutným panem Antonínem Bělo-
houbem, professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sračky.

Velectěným pánům členům slav.
c. k. okres. škol. rady pro město jakož
i velectěným pánům členům slav.
městského zastupitelstva král. věn-
ného města Králové Hradce, kteří mně
při volbě ředitele měst. školy chlap.
vzácný hlas svůj odevzdali a tím dů-
věru k mé osobě projevití ráčili,
vzdávám tímto své

vroucí díky

a ujišťuji je, že se přičiním, abych
důvěry jejich nikdy nezklamal.

V Hradci Králové, dne 5. září 1900.

Alois Šeda.

Již tento týden vyjde

kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody prodávacům. — Objednávky již nyní přijímá

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Velký výběr

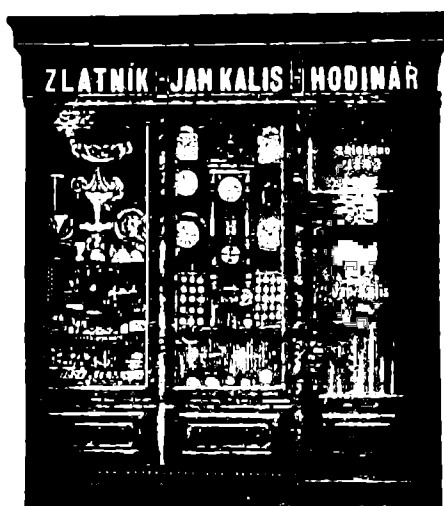
zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové ceníky na požádání zašle.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3.20, pečetou
K 3.50.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná
sestavena je po způsobu alfab. abecedně, po-
dávající kněží bez obtíže hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytajících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiklefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církevních a konečně připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na talíře,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž na spátky bez vyjímání den!

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, soli draselné, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlív-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorné
a Ládku
u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

Vačkova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
 v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti
Pivo z městanského pivovaru v Plzni
 přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterýchto příčině těší se hojněmu, lhostivému uznání P. T. pp. hostů z Prahy i z kraje.

Václav Vašek, majitel.

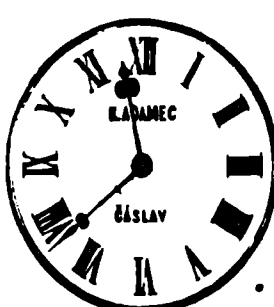

Kathreinerova
 jest jen pravá ve známých
Kathreinerových balíčcích!
 Nikdy tudíž vyvážená, neb v jiném na oklamání vypočítaném napodobeném balení.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
 jest nejlahodněji chutnající, jakož i jediné zdravá a spolu nejlevnější přísada k zrnkové kávě.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
 pije se při stále stoupajícím úspěchu denně ve statisících rodin.

Kathreinerova sladová káva Kneippova
 jest tam, kde zrnková káva jako zdraví škodlivá, lékařsky se zakazuje, nejdokonalejší náhradou!

První výroba
věžních hodin
 v Časlavi
KARLA ADAMCE,
 dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Obchodní akademie
 v Hradci Králové.

Ústav má tři ročníky a přípravku.
 Do přípravy přijímají se absolventi 3. třídy měšť. škol nebo IV. třídy středních škol (tito pokud prospěli aspoň u vyučovacím jazyce, zeměpisu, dějepisu a v reálných předmětech), kteří jsou aspoň 13 let starší.

Do I. ročníku přijímají se ti, kdož mají vysvědčení I. třídy ze IV. třídy středních škol bez zkoušky přijímací; absolventi III. třídy měšť. škol, kteří mají na vysvědčení známky veskrze „dobré“, konají přijímací zkoušku z češtiny, algebry a počtů. (Z francouziny se zkouška nedělá.

Tyto podmínky přijímání žáků byly nařizovány všem obchodním akademiím a není mezi nimi rozdílu.

Přihlášky přijímají se ústně od 15. do 17. července a od 1. do 17. září. Třeba mít s sebou list křestný neb rodný a poslední vysvědčení školní.

Pisemně lze přihlásiti po celé prázdniny, záslou-li se doklady zmíněné.

Zkoušky přijímací jsou 16. července a 17. září. Školné jest v přípravce 100 K, v ročnicích 200 K ročně.

Všichni absolventi mají právo jednoroční služby vojenské.

Dotazy ochotně zodpoví a prospekt zašle ředitelství. Totéž podá také zpráva o

dvířím jednoročním kurse obchodním
 při obchodní akademii zřízeném.

N á b y t e k.
 Výrobky dokonalé.
 Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr
 v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
 vedle záložny.

Úplné vybavy nevěstám.
 Ceny mírné.
 Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Byt

o 5 pokojích, 1 kuchyni v Říjnu k obývání se pronajme. Bližší sdělí

Karel Richter, Hradec Král.

Pro každého důležitým a poučným jest nový spis
Židé v zemích Českých.

Dle pramenů a různých pojednání sestavil
Dr. Václav Řezníček.

Knížka tato obsahuje na základě historických pramenů vypsání dějiny Židů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od nejstarších časů až do let šedesátých našeho věku. Jsou v ní vylíčeny všechny důležité poměry českého lidu i českých panovníků a vlády k Židům. Dále obsahuje všechny důležité události a příhody, v nichž Židé v zemích Českých hráli důležitou nebo trpnou roli, tak že spis tento, jediný svého druhu v české literatuře, bodí se především do všech veřejných a spolkových knihoven a hledán jest vším inteligentním obcenstvím, jež v něm nachází nejpečlivěji doloženo, ze kterých nepopíratelných pramenů a spisů obsažené údaje správy spisovatel čerpal.

Cena obnáší 1 kor. 30 hal. (poštou 1 kor. 30 hal.) a k dostání jest ve všech knihkupectvích a zejména v administraci „MODRÉ KNIHOVNY“, Král. Vinohrady č. 347.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

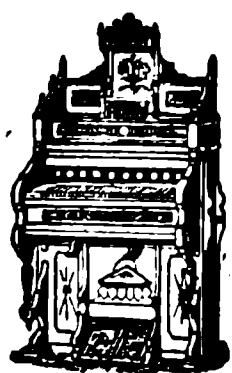
odporučuje svůj atelier k provedení všech dekorativních

maleb kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého spracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a maluji obrazy nové.

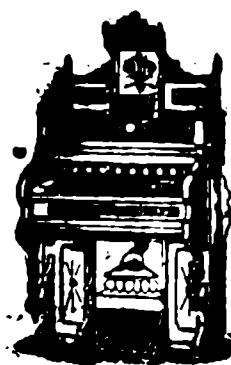
Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Hauptstrasse č. 1.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

Všecké původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Štourač,
ve Svitavech.

Ceníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká
SUKRA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky, oblekové, na zimní i s. kape-
lky a čisté ovčí vlny v levných cenách se
poručuje

KAREL KOCLÁN,
soukenický a první zasilatelský závod
v Humpolci.
Vzorky k nahlédnutí franko.

**Křestní
listy**

(ex offi)

40 listů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihkupectví.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství
Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované ceníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

ŠKOLNÍ

do gymnasia,
realky, učit. ústavu,
obchod. akademie,
odbor. školy, měšť.
školy dívčí i chla-
pecké, dále do obec-
ných a pokrač. škol
v Hradci Králové

KNIHY

chovám stále v nej-
novějších přípustných
vydáních na skladě.

Knihkupectví

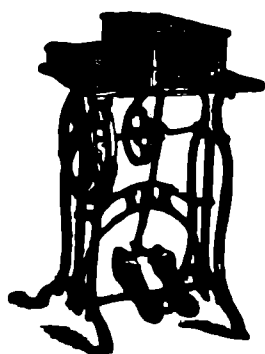
B. E. Tolmana

v Hradci Králové

(velké náměstí č. 26., blíže
lékárny.)

(Založeno r. 1863.)

Oznámení.

P. T. obecnstvu Hradce Králové a okolí

oznamuji tímto zdvořile že jsem zřídil

dílnu pro opravu velocipedů

a šicích strojů jakož i půjčovnu velocipedů

v Hradci Králové, ve Svatodušské ulici, v domě pana Ant. Petrofa, v těch samých místnostech co až dosud byl
pan J. Herbrych.

Maje zastoupení firmy V. Michl ve Slaném, největší to továrny české na velocipedy, jsem s to každému dodat stroj krásný
a za velmi nízkou cenu při výhodných podmínkách platebních. — Opravy velocipedů a šicích strojů obstarává bude montér, který jest
v oboru onom obzvláště zkušeným, o čemž se zajisté každý přesvědčí.

Doufám, že přízeň P. T. obecnstva sobě i při tomto pobočném podniku získám. Upozorňuji dále, že dílnu svoji pro sta-
vební zámečnictví povedu nezkráceně dále a zaručuji každému rychlé obsloužení při cenách jak známo nejnižších.

Prose o laskavé věnování přízně oběma podnikům mým znamenám se v plné účtě

Frant. Paufík,

obchod velocipedů, půjčovna velocipedů a stavební zámečnictví v Hradci Král.

Alétheia,

jeden z nejlépeších k. toh. časopisů, přiměřeně v posledním čísle posouvá do přední roviny o působení a snahách našeho nejvyššího papeže. K vůli zajímavosti dovolujeme si článek ten otisknouti.

Biskup Královéhradecký.

„Na nejlepší ovoce dorážejí vosy nejvíce,“ praví staré vyzkoušené české přísloví. Proto když na nynějšího královéhradeckého biskupa ze všech stran stahovala se hejna všelijakých soudek, znamenalo to pro něho vlastně — komplement. Komplimenty ty ovšem že mu mohly způsobiti mnohou nepříjemnou chvíli, avšak vedle svého temného rubu budou mít i mají také svůj lepší líc.

Biskup královéhradecký stal se hlavně přispěním svých P. T. nepřátel přes noc nejpopulárnější českou osobou naší doby. O právech a zásluhách jeho „nevěděl“ namnoze ani dobří jeho přátelé, ti by mu k nynější jeho popularitě nepomohli a proto postarali se mu o ni jeho protivníci, kteří uvítali ho na biskupském stolci s nezbedným povykem. Zjistě proto, že jest synem české matky, že vše český cítí, že je dokonce i českým spisovatelem, nebylo mu jistými českými kruhy přáno, že z kaplána stal se biskupem. Když kamení podezřívání a utrhaní naň se sypalo, tu ovšem v diecesi královéhradecké trnuli, co za velepastýře k nim přichází a když za krátko viděli a slyšeli, jak „Brynych“ vlastně v pravdě působí jak si jako biskup ve skutečnosti vede, tu jako když čaroděj kouzelným proutkem zamává. Nerozvážně a uměle zdvižený odpor proti „Brynychovi“ náhle ustupuje blahému vědomí, jež slyšeti v uspokojení: „takového biskupa jsme na Hradecku zrovna potřebovali“. A trní, jímž berla nynějšího královéhradeckého biskupa byla při jeho nastoupení ovinuta rozkvétá v růže lásky a oddanosti —

Poměry v diecesi královéhradecké jsou dnes takové, že i ti nepokojní „pánové ze druhé strany“, kteří vrchol svého duchovního poslání spatřují ve zlehčování vzorné povinnosti své pánického biskupa, jsou anebo co nejdříve budou vlastními moudrými ovcami na pomenutí k mlčení. Dnes nese se ve protestantské straně mezi vážnějšími jejími příslušníky s trpkostí hluk, kterýž jistě kruhy chlapecky proti královéhradeckému biskupu tropí, tak že konečně tím i ty nejvážnější katolíky popudil a ku přemýšlení přiměl. A výsledek toho? Že na Hradecku od staletí zakořeněný a pěstovaný náboženský indiferentismus náhle zmizel a že nynější tamní biskup pokládán jest za muže Prozíratelnosti na biskupský stolec povoláného, aby rozesel skutky svými a duchem svým po diecesi královéhradecké dávno žádoucí požehnání křesťanského života a pokoje.

„Biskup Brynych“ přišel mezi své a oni ho ihned nepoznali. Ale dnes ho již chápou, radostně vítají a s ním se objímají.

* * *

Královéhradecká diecese nebyla průběhem právě minulého sta let se svými biskupy zrovna nejšťastnější.

Když v XVIII. věku pruský král Bedřich koruně České Dolní Slezsko a hrabství Kladské urval a na zabránil další části království Českého — území diecese královéhradecké — pomýšlel, byl královnou Marií Teresíí na sklonku jejího panování na biskupský stolec královéhradecký dosazen Jan Leopold Hay. A sice, jak se později ukázalo, z důvodů více politických, než li katolických.

Hay, druhdy ceremonář biskupů olomouckých osvědčil se do jisté míry jako tišitel a chlácholitel z různých příčin vzniklého náboženského hnutí na Moravě. Za to a za nápad, aby zřízen byl ústřední seminář pro duchovenstvo, stal se proboštem mikulovským a byl povýšen do stavu šlechtického. Když pak z Pruska političtí agenti po diecesi královéhradecké lid ke vzpourám a hnutím neustále popouzeli, poslán sem Hay jako biskup, aby tyto agitace pro krále pruského zlomil. Jako pomocník v této úloze přidán mu byl císař Josefem II. toleranční patent, s jehož uvedením a zavedením byl Hay v patřičném ohledu, neboť svým okružním listem stvů diecese královéhradecké, kterýž to doprovázel, zavedl na vládu královéhradecké diecesi dva velkokanovníky jinověrcům, jichž od císaře Josefem II. patent vůbec neobsahoval.

Politické biskupství na Královéhradecku bylo hotový rozvrat, Hay sám. Deje...

Hayova v několika letech v takové míře, že nastal v jeho diecesi nikde jinde nevidaný náboženský chaos, na jehož spřádání povoláno vojsko. Hayovým jednáním mezi lidem způsobené zmatky s jeho souhlasem uklizeny byly násilným odvedením několika set lidí do Sedmihradecka a do Vojenské Hranice na — vojnu a dalším biskupováním Hayovu na Královéhradecku musily napomáhati lavice a hůl, jimiž ve druhé polovici let jeho působení byla „tolerance“ vinou jeho zbloudilému lidu vykládána.

Jak všechny prameny nasvědčují, usoužil se po smrti svého přísnivce Josefa II. nevšímaný a zapomenutý ten muž ve věku poměrně nevysokém vida, že vše, k čemu on radil a co on zaváděl, jen ve zlé se obrací a že je to proto zavržováno a odstraňováno. Veda na Ohrazení vznešený a panický dvůr, žil a zemřel v poměrech hospodářsky neutěšených. Proti hospodaření jeho bouřili se i mlatici na biskupských dvorech a on je, jako milostivá vrchnost, dával chlácholiti — holí a odváděti na vojnu.

Židé snad mohli Hayovi za mnohé děkovati. Proto také z jejich kruhů vyšel první jeho velebitel a z tohoto pramene přešla do české veřejnosti báje o výtečnosti Hayově, která jest však pravým opakem pravdy a skutečnosti ve smyslu zájmů českého lidu.

Hayem rozseté neblahé semé náboženského rozvratu v těžkých dobách francouzských válek za jeho nástupců ze kruhů vysoké šlechty na Hradecku tou měrou bujelo, že je napotom při nejlepší vůli nemohl ani za čtyřicet let vykonání biskup Hanl, kterýž, ač jinak muž ušlechtilý a vzácný, neznaje ani jazyka, ani citů lidu českého v dobách jeho politického a občanského probuzení, nemohl působiti tak, jak bylo zrovna na Královéhradecku třeba. To mělo za následek, že některé z proslulých Havlíčkových Kutnohorských epištol byly psány pod dojmem a tíhou českému lidu cizího ducha biskupa Hanla.

Hanlův pak nástupce, biskup dr. Jan Hais, ohromen byl v nejkrásnějších letech svého mužného věku nevyčerpitelným neduhem, jemuž podlehl a sotva z části mohl vykonati to, co vykonati zamýšlel a vykonávati začal.

Proto, až na několik málo let biskupování Haisova zmítáno bylo Královéhradecku v ohledu náboženském nežádoucími nepokoji a agitacemi, tak že se zde požehnání křesťanského klidu a pokoje trvale rozšířiti nemohlo, any zdroje jeho, pevná víra, stále byly kaleny a ucpávány. Chránky a kaple po diecesi sešly, duchovenstvo systematicky zuevážňováno, nedorozumění, nesvornost, nesnášenlivost a výbojnost různých živlů měly zde stále volné pole a plno potrav, tak že poměry dospěly tady až tak daleko, že na Královéhradecku málem bylo by bývalo zapotřebí nějakého tolerančního patentu ve prospěch — katolíků.

A za těchto, lze říci neblahých okolností, o nichž se zde šíře rozepisovati nelze, ujal se r. 1893 berly královéhradeckého biskupství vyšehradský kanovník Eduard Jan Brynych, nynější biskup královéhradecký.

* * *

Královéhradecký biskup jest ryze českým člověkem a obzvláště význačným typem našich vlasteneckých kněží, vysvěcených v rušných letech šedesátých.

Jako student na gymnasiu jičínském s nejvroucnějším zápalem mladistvého srdce sdílel veškeré horoucí tužby tehdejší české studující mládeže. Nosil dlouhé vlasy, učil se slovanickým jazykům, odíval se čamarou, již napotom dále nosil jako kněz, deklamoval, horoval pro vše dobré, krásné a pilně sledoval veřejný život národa našeho jako dvadvacetiletý mladík. Dostal se v nejhorší době tehdy v ohledu na svou budoucnost přes Česko...

jako obratný povídkář, kterýž vždy dovedně a věcně věc svou vykládal a zastával, tak že ho bylo najednou na vesnici — škoda. Po osmi letech vesnického kaplanování, když to dříve za čtyři leta v semináři nedovedli, poznán v něm obzvláště vzácný talent a proto povolán byl za „mladšího“ kaplana ku katedrále do Hradce Králové. A tam se opět osvědčil tak, že biskup dr. Hais svěřil mu hned rok potom profesuru ve svém bohosloveckém semináři.

Profesor Brynych chopil se svého úřadu v semináři s horlivostí a láskou, o níž s nadšením a úctou největší hovořili a hovoří ti, kdo ho mívají učitelem. Přes malichernou závist a nepřítel, na něž tu a tam narazil, stalo se v krátkosti jeho jméno známým po celé diecesi, v níž měl mezi farním duchovenstvem záhy zástupy ctitelů a přátel. Nepopřáváje si žádného klidu a oddechu pracoval profesor Brynych nejen jako učitel, ale horlivě po diecesi kázal a dále spisoval.*

Tuto blahodárnou, požehnanou činnost profesora Brynych ocenila král. kolleg. kapitula Vyšehradská tím, že ho zvolila svým sídelním kanovníkem. Z Vyšehradu pak kanovník Brynych rozšířil svou působnost po celé Praze. S mladistvou horlivostí a šťastnou rukou zasáhl slovem i tiskem v organizaci české katolické veřejnosti a za nedlouhou dobu stal v popředí vlasteneckého ruchu katolického v Čechách.

Tím přirozeně obrátil na sebe obecnou pozornost a když roku 1892 královéhradecký biskup dr. Hais zemřel, byl ustanoven jeho nástupcem a vrácen královéhradecké diecesi, z jejíhož lidu vyšel, v níž vystudoval, v níž kaploval a učil. Avšak jistě kruhy jmenování kanovníka Brynych královéhradeckým biskupem nepotěšilo. — Na místě radostného vítání jali se někteří činitelé proti němu bouřiti. Avšak ne tak ze zlé vůle, jako snad více z neporozumění a ze zvyku. Nad českou zemí zavládalo tehdy divoké rozvážnění myslí, jež neznalo než-li spílati a podezřívati a vrcholilo v tom, že i nejlepším mužům národa byla okna vytloukána a rodiny jejich insultovány. Neblahé a nešťastné ty doby překypěly myslí ovšem že již minuly a ti, kdo se důsledky jejich do popředí dostali, zoufale nyní lomí rukama sami nad sebou vidouce, jak služebné jim tiskárny a listy hynou, neboť všechn ten hluk nebyl přirozený, ale tropen většinou na úvěr a na dluh. A v tom nešťastném úvěru hlavně spočívala možnost oněch krutých slov, jež byla v Čechách v letech devadesátých vyřčena. Ti pak, kdo to umožnili, všichni jeden za druhým nyní zasypáni jsou zříceninami skleněných, na písku postavených zámků svých hospodářských i politických nadějí —

Český vzduch se sám přirozeně elementární mocí a silou pravdy a skutečnosti čistí, neboť blesky různých nevyhnutelných krachů, jejichž dunění již na všech stranách slyšeti po chmarami zataženém českém nebi již se křížují.

Z Vyšehradu vrátil se kanovník Brynych domů na královéhradecku jako biskup. Sedm let zde již jako biskup působí a sice vítězně. Všechna závažnější protiventství, jež ho na biskupském stolci vítala, jsou již překonána a biskup Brynych, jak včasné a správně před delší dobou „Národní Politika“ postřehla a

* V prázdninách a o svátcích nejčastěji díval v pohorském městečku Proseči u svého přítel. dp. faráře Kopeckého, nynějšího vikáře v Nových Hradech. Právě v osadě osadou Prosečí, kde má svůj stánek, má svůj stánek.

věcně ve svých sloupcích vyložila, náleží dnes mezi nejpobornější a nejšlechetnější české osoby naší doby.

V diecesi královéhradecké, jejíž osoby a záležitosti do podrobnosti zná, postupem doby zavedl si biskup Brynych vlídným, oteckým svým způsobem mezi duchovenstvem nejladnější pořádek a blahoplnou součinností a lásku přes to, že některých „těžkostí“ se nijak nedotýká, moudře a trpělivě ponechává uklizení jejich přirozenému běhu všeho lidského.

Především věnuje největší péči nejdokonalejší výchově svého kněžského dorostu a jeho nejvšeobecnější touhou a starostí jest, aby byl Královéhradecký bohoslovecký seminář co nejdříve dle moderních požadavků, potřeb a vkusu přebudován.

Dále pak se všemožnou starostlivostí sleduje veškeré školství ve své diecesi, jež má v něm svého nejlepšího a také nejobětavějšího přítele. Jenom toho jest ne pouze želeť, ale sluší to s podivením vytknouti, že se z jisté strany nedostává jeho ušlechtilým, příkladným snahám té blahovolné podpory, jaké bez odporu zasluhují a již by se jim jistě dostalo, kdyby nebyly především české. Za jeho biskupování se duch obecného školství a jeho učitelstva na královéhradecku ve směru mravním a náboženském tak povzněl, že všeobecně záhy se pozná jakým jest přítelem školy a učitelstva, jehož někteří příslušníci však se minuli se svým povoláním. Pánům těm a takovým může býti zrušení řemeslnické školy v Mladé Boleslavi vážným pokynem, že ani nejliberálnější lidé více se nebudou s domýšlivým panstvím mazlíti. A není nemožností, že nastává u nás krutá reakce ne proti škole, ale proti některým pánům učitelům, z nichž mnozí třeba u královéhradeckého biskupa budou hledati ochranu, ač dnes „z principu“ neráčí mu býti nakloněni.

Jako kaplan poznal biskup Brynych veškeré potřeby školství obecného, zejména pokud se vyučování náboženství, základu to společenské mravnosti, týče. A pochopení potřeb těch a zdárného jejich plnění prokázal sepsáním náboženského „vade mecum“ pro mládež. Mínil se knihu „Oltář“, v níž do jisté míry postavil samostatné své mínění a to katechetické zkušenosti oproti náhledům většiny episcopátu rakouského, od něhož sestavený a také do češtiny přeložený a do českých obecných škol zavedený katechismus udržel se pouze dotud, dokud se z obecnosti neozve povolání k tomu hlas rodičů, že tento do škol zavedený katechismus jest pro útlon mládež knihou těžkou, nesnesitelnou, která rozšíření, pochopení a vžití se náboženských pravd a zásad neulehčuje, ale spíše stěžuje, ve mládeži odpor a strach proti učení se náboženství vzbuzuje.

Toho netřeba se šíře dotýkati, že biskup královéhradecký takorba všecky své důchody věnuje na zřizování a podporu veřejné důležitých a prospěšných ústavů, budov a závodů. Biskup Brynych na vlastní groš staví školy, buduje kostely, dále zavádí česká kázání, obnovuje zaslé fary a duchovní správy, podporuje chudé a potřebné, obětavě penízem i prací zvelebují tisk i veřejný život. To jsou všeobecně známé věci, jež ho činí miláčkem všech, kdo ho blíže poznávají a jenom toho jest želeť, že tyto příkladné skutky biskupa Brynych jsou opatrně zamlčovány i ze strany, která především má k nim poukazovati ne tak ke chvále jeho, ale spíše ke povzbuzení jiných.

Avšak biskup Brynych jest nejenom mužem nábožensky spanilomyslným, ale on dovede býti také vážným a rozhodným odpůrcem všech těch, kdo se pravdy a spravedlnosti nedrží. Při tom jest smýšlení do poslední možnosti liberálního a tolerantního, což mu mohou předsedati ze strany, která se

Chrudimskem skvěle dokázal. Škoda, že o tom nejšlechetnější česká veřejnost nebyla z Prahy příslušně zpravována.

Domácí život královéhradeckého biskupa jest nanejvýš jednoduchý; zbožný a tichý. V Hradci Králové ve své rezidenci meškává jenom dle potřeby a nejradyji a nejvíce sídlí na útulném svém záměčku v idyllickém městečku Ohrasti u Chrudimi, kde celý den jest oddán povinnostem svého těžkého úřadu.

V 7 hodin ráno slouží v záměcké kapli mši sv. Napotom od 8 do 12 hodin obírá se úředními záležitostmi, přijímá návštěvy, v čemž po obědě od 2 do 4 hodin pokračuje. Napotom vychází neb vyjíždí ven, v případě nevlídné povětrnosti zahraje si s ceremonárem na kulečnicku, o půl 8. hod. večer a v 9 hodin koná v kapli společnou pobožnost. Ten den na chrasteckém záměčku končí.

Správu statků vede mu starý známý a přítel pan inspektor Novotný, zkušený, blahovolný oekonom, pán plného českého jádra. Ministerium financí pak spravuje p. ceremonář. Vítanými společníky vedle jeho ovdovělé sestry jsou mu starí přátelé z duchovenstva, bývalí žáci a vůbec koho mu milého okolnosti k němu přivedou. Laskavě a rád s každým pohovoří, pokud nejpřesnější odměřený a přísně dodržovaný čas dovolí. Lékařským rádcem jeho jest mu MUDr. Schmöger v Chrasti. Chvilu odpočinku, oddechu a prázdny vyplňuje pilným sledováním veřejného života v Čechách zejména. Biskup Brynych čte veškeré zajímavější české listy a o všem jest velice dobře informován. „Husa“, „Čas“, „Hlasy ze Siona“, které by bez něho snad ani vycházeti nemohly, má ovšem že předplacené také.

Pisatelé těchto řádků dostalo se té vzácné možnosti, že mu J. M. s blahovolnou ochotou dovolil nahlédnouti v některé prameny dob josefských. A při příležitosti té měl potěšení přijíti s J. M., jehož znal již jako kaplana, profesora a kanovníka do bližšího osobního styku. A nebylo mu nijak zasláno, když zneužil laskavého pohostinství, odvážil se k několika všetečným otázkám, jež J. M. ochotně zodpověděl. Odpovědi ty jsou nanejvýš zajímavé svou věcností i pronikavostí daných poměrů.

„Jak ráčí V. M. posuzovati mravní cenu našeho lidu?“ tázal se pisatel těchto řádků.

„Mně posuzovati nebo odsuzovati lid jest nemožno“, jemně odvětil biskup. „Ale to jest, bohužel, patrné, že jest příliš oddán požívavosti, lehkovážnosti, která pak celé rodiny z domů a ze statků vyhání a dělný lid od samostatnosti odvrací a zotročuje. Požívavost ta jest hlavní příčinou napotomní bíd, trampot a odvislosti našich lidí. Co pak bych já pokládal za nejvyšší žádoucí a potřebné jest, aby zaveden byl vhodný způsob, jímž by se rolníkům a hospodářům na stará jejich leta bezpečný důchod jako pense zajistil za jich práci a péči o výživu ostatní společnosti. To jest dnes nanejvýš spravedlivé a potřebné.“

To může naše zemědělské velice zajímati!

„A jak ráčí V. M. pohlížeti na nynější naše školství?“ pokračoval jsem.

„Velice se těším z jeho rozvoje. Ale musím želeť, že některým pánům učitelům schází pedagogická dovednost a zdatnost. Při svých visitacích nacházím, že tu a tam děti velice těžce soudí a těžce chápou a to se také jeví i při bohoslovích, když přijdou ze středních škol. Někteří páni učitelé otvírají málo hlavy a spokojují se pouhým papouškováním. Mám za to, že společnost musí se především ve škole vrátiti na určitou pozitivní půdu, na základy náboženské, na nichž se dá potom další její rozvoj bezpečněji a zdárněji budovati, než li jest možno doposud, kdy slyšíme na všech stranách jenom stesky a nářky, ježž příčiny spočívají hlavně v nedostatku náboženského přehledu a pochopení božských ctností.“

„Jaké pak ráčí V. M. chovati o

že se do správ
ní, jejichž ne
ování ohro
hývá

„A směl bych slyšeti mínění V. M. o tisku?“

„Ten jest vinou inteligence takovým jakým právě jest. Lid ho opraviti a zvelebiti nemůže. A až inteligence pozná, čím se v ohledu tom sama na sobě provinila, ihned se postará o nápravu. Do toho není daleko. Dnes se ze strany inteligence poměrně velice málo na podporu tisku obětuje a proto také výsledky jsou podle toho. Náprava dostaví se přirozeně sama a pro nějaké boje nejsem. Lid musí býti inteligencí přátelsky povznášen, o pravdě poučován a chybou jest, když inteligence k vášním a choutkám davu sestupuje. To však brzy přejde, lidu se to samo sprotiví.“

„Jaké pak ráčí V. M. chovati mínění pokud se týče dosažení národnostního smíru v Čechách?“

„Já nejsem politikem!“ zněla odpověď. „Pokud však mám příležitost na národnostní boj v Čechách nahlížeti, nabyl jsem zkušeností, že jsou tyto neblahé spory prospěchem a živností některých lidí, kteří se pomocí jejich domáhají výnosných postavení a vlivů. A vlivy ty by mohly bez zápasu a snadno zlomiti osobnosti vlivů důvěrnějších a větších. A snad bych našel více souhlasu nežli odporu, kdybych řekl, že bezpečnou a nejkratší cestou k uklizení národnostních sporů a nepokojů v Čechách bylo by ustanovení vhodného k tomu člena našeho královského domu za zeměsprávce v Čechách.“

Tu J. M. umlkla.

Zamyslil jsem se v minuloosti a tu vymlkla v historických těch vzpomínkách celá řada zeměsprávců v Čechách z nejjasnějšího domu královského, kteří ujmali se správy království obyčejně za poměrů nejrozháranějších. A vždy je rychle a šťastně urovnali. Sám nynější náš panovník byl r. 1848 jako arcikníže vyhlášen za zeměsprávce království Českého.

„To však jest jenom mé soukromé mínění, já politikem nejsem“, prohodila J. M. znovu.

„Ale jako člen sněmu království Českého, tedy jako poslanec, jako biskup“ — namítl jsem.

„To dnes platí málo! Vždyť víte, co se mně stalo s měšťanskou dívčí školou, již jsem na oslavu padesátiletého jubilea panování našeho císaře a krále v Chrasti svým nákladem zřídil“ — pronesla s bolestným povzdechem J. M.

Nechtěje se této věci nijak dotýkati, na minutu jsem se odmlčel a hovor přesunul se jinam. — V koleje méně zajímavé.

Zbývalo mně několik chvil do odjezdu vlaku z Chrasti. Byl jsem se svou prací hotov a proto páně biskupův ceremonář, spirital hradeckého semináře a pak starý páně biskupův přítel, který mne do Chrasti doprovodil, vyvedli mne ze zámku podívat se po nejbližším okolí. Vyšli jsme ke chrasteckému hřbitovnímu kostelíku, u jehož zdi vyvolil si místo svého posledního odpočinku biskup Hay. Přistoupili jsme k jeho hrobu. Znal jsem ho již od dřívějšíka, ale dnes vidím vedle něho ležeti dvě nové černé náhrobní desky. Pod jednou, jak kříž při ní postavený hlásá, odpočívá loni zesnulá sl. Aloisie Brynychová, ušlechtilá sestra biskupova.

Tady, pod tímto kamenem bude jednou odpočívati náš pan biskup“, pronesl ceremonář, ukazuje na prázdný hrob mezi hrobem sestry biskupovy a mezi hrobem biskupa Haye.

„Kéž by dlouho a dlouho k tomu nedošlo!“ zatoužil jsem, zadumav se nad místem, jež si pro svůj poslední odpočinek vybral muž, jemuž musí přáti nejdelší věk každý, kdo bez předpojatosti o působení lidském a o konání povinností soudí. △

Listy z Ruska.

(Ruská obchodní města. — Rusisování Finska. — Česká Beseda v Kijevě. — Makedonská Expedice. — Česká opera na Rusi. — Volba prof. Lavrova. — Český průmysl na Rusi. — Platy ruských učitelů.)

Víte, co je „béló kamennaja Moskva“? Vy — několika starých, historických budov sk — kol kol posvátného kremle, jest to veliké — co v Moskvě žije, žije obchodem. — Moskvě je stár, jak Moskva sama, však — odličná vlivům zahraničním, hlavně — německým. Každý Němec v Mo — tovary, které k nám z Ruska — rmu ruskou, vskutku však — Francouze neb Němce. — na uhlí nejnovější — kou cizích velkoka — rání svůj obchod — Na jak dlouho?

Za druhé obchodní a kupecké město dlužno pokládati Kijev. Zajímati Vás snad bude zpráva o zdejší české kolonii. Jest velice četná, bobužel roztříštěná a nespojitá. Zdejší ruské rodiny vzdalují se jaksi Čechův, a tak Čechevé stýkají se hlavně s Poláky v kostele. Tato roztříštěnost přivedla některé na myšlenku založiti zde českou Besedu. Účel její: podporovati vzdělání příslých Čechů, utvrzovati je v slovanském vědomí, zpravovati Čechy ve vlasti o zdejších obchodních poměrech, a s druhé strany upozorňovati zase kijevské Rusy na české výrobky; jest zajištěn účel velice dobrý, a Besedě věru dostane se na všech stranách laskavého přijetí. Němci a židé mají zde již dávno podobné spolky. Stanovy byly před krátkou dobou podány k schválení vládě. — Že by ani dnes K. Havlíčku se v Rusku nelíbilo, netřeba ani dost málo pochybovati. Knuta sice zmizela, ale násilný systém v mnohém zůstal. Nejnovější důkazy toho, patrný jsou ve Finsku. V úřadech přednost se dává těm, kdož znají ruský jazyk. Do škol zavedena ruština. A přec z 2,338.404 duší ve Finsku napočtených r. 1889 je toliko 4650 Rusů! —

Z rozkazu císaře vypravila se letošního léta národopisná expedice učených mužů do Makedonie. Úkolem jest studovati makedonský kroj, jazyk i historii. Těšme se, že výprava tato přinese Slovanům, hlavně východním, hojného užítu. K této zvěsti bez poznámky přičinujeme zprávu, že jistý Čech, profesor na bulharském gymnasiu, svědč o této výpravě, ihned podal zprávu rakouskému ministeriu vyučování s vyzváním, aby hájilo rakouských zájmů na Balkáně. Stačí. — České opeře v Rusku dostalo se laskavějšího přijetí. Znám, jak před třiceti lety odmítnut byl z ruských divadel Smetana se svojí „Prodanou nevěstou“. Stejný osud stihl v poslední době „Dalibora“ v Petrohradě. — Roztrpčenost, která proto zavládla mezi mnohými Čechy a Rusy rozžehnána jest laskavým přijetím a úspěchy opery českého kompozisty Suka „Lesní car“. Opera přijata byla do repertoiru carské scény v Petrohradě. — Na stolici slovanských věd university petrohradské po profesorovi Lamanském, zvolen byl prof. Lavrov z Odesy. O stolici tuto ucházel se také známý v Praze ze slavnosti Palackého slavjanofil prof. Brandt. — V Rusku se uznává, že český průmysl a český dovoz měl blahodárný vliv na ruský obchod. Uznání jistě lichotivé. Počalo se s hubdebními výrobky, po té přišly na řadu tovary železné, kamenné a jiné. Tak Čechevé získali přístup české práci na Rusi a výhodné konkurovati počali s továrníky německými. Dolní Rakousy následující Čechy, aby zjednaly výrobkům svým obžytu na Rusi, vyslaly tam v krátké době valný počet obchodníků a průmyslníků, kteří by seznali stav ruského trhu a ruské poměry. — Také ruští učitelové nepřestávají si nařkáti na malé platy a špatné postavení. Jest to tedy jaksi internacionální stesk učitelstva. Že ovšem ruské školy podle toho vypadají, netřeba připomínati. Průměrný plat učitelský obnáší 300 rublů. Některým vyměřuje se plat dle počtu členů rodiny. Myslí snad vláda tímto způsobem starati se o přírůstek obyvatelstva z lepších kruhů? V nejnovější době, jako u nás, zaměňují učitelé některé povolání své za jiné úřady. Tak mnozí stali se státními kofalečníky, poněvadž jsouce daleko lépe placeni, získávají si mnohem výnosnější postavení.

Národní hospodář.

Obilní skladiště.

(Přednáška R. Vrby při sjezdu družstva „Vlast“.)

Dokud bylo rolnictvo ve svazcích vrchnostenských poddanství, nepotřebovalo se starat o prodej zemědělských plodin. Rolník nebylo tehdy třeba sbírat peněz na určitou dobu, odvedl si svůj desátek, oddělal si robotu a bylo dobře. Dnes se poměry valně změnil. Dnes jest a musí každý rolník býti nejen zemědělcem, nýbrž také současně obchodníkem. Proč musí dnes rolník býti zároveň obchodníkem, jest každému jasno. Když po žních a vůbec po sklizni jakékoliv zemědělské plodiny, nastává rolníkovi nutnost, vše co nepotřebuje na výsev a pro sebe a svůj dobytek, aby vše bylo speněženo. Zde se jedná o důležitou věc, aby rolník sklídl sám ovoce vlastní práce. Dosud tomu tak není. Rolnictvo dosud zanedbalo druhý životní vlastní požadavek: zpeněžení sám na vlastní vrub svou sklizeň. Jak to přijde, že rolnictvo dosud tento životní vlastní zájem zanedbává, že je jaksi ochromeno tajemným kouzlem, že ačkoliv každému věc jest jasná a pochopitelná, přeci nikde nevidíme žádnou činnost v tomto směru? Vezměme jen jeden praktický případ. Vezměme náš chmel. V Čechách jest asi 140 obcí, kde se pěstuje chmel. Mimo několika málo velkostatků, kteří mají větší chmelnice a mohou samostatně nabídky činiti, není snad ani jednoho pěstitele chmele, který by přímo konsumentu prodal česaný chmel, všecko jde šmahem do skladu chmelářského žida. Obchod chmelem octl se výhradně v rukou židů v Žatci a v Norimberce a tito židé drží sedláky chmel

pěstující jako v železných kleštích, z kterých není žádného vyproštění. Všecka námaha několika upřímných naděnců, aby rolníci chmel pěstující se usjednotili a se židy přestali, ukázala se marnou. Kde vězí příčina? Těch je mnoho. Předně, ohromná většina rolníků chmelářů jest již předem židovi zadlužena. Žid napřed dává na chmel zálohu, dodává napřed na dluh tyčky a tak musí tito rolníci chmelářé česaný chmel židovi prodat. Za druhé: nyní obrovsk: pivovary nekupují od rolníka chmeláře, nýbrž výhradně od židovských firem a sice na úvěr, na směnky.

Zde máme tak zauzlené poměry, že se z nich vymákniti nemohou. Nyní přiberme nesvornost mezi rolníky a máme zde celý zbědovaný obraz. Žid si mne radostí ruče a jest si jist, že ti pitomí gojimové nikdy z jeho spárů se nedostanou, náš obilní, chmelářský a dobytkařský žid je dnes skutečným feudálním pánem našeho rolnictva a to vlastní jeho vinou.

Co se prospalo, nedá se napravit, ztracený den nikdy více se nevrátí, proto dnes nutno budovati od základu, vychovávat nové pokolení, které bude míti smysl pro sociální úkoly stavu rolnického.

Jedná se o to, aby obchod obilím a zemědělskými plodinami byl vyrván z rukou těch, kteří nesejí ani neváží enopy ani ne mlátí — ale sklízí, anižby něco jiného činili, než zkoumali vzorky nabízeného jim od rolníků vymáčeného obilí. Jedná se o to, aby rolnictvo samo chopilo se oné úlohy a činnosti, kterou dnes zastává na příklad žid baron Kallberg anebo Sonnenstein a Landesmann. Krátce, oněch 400 velikých obilních firem židovských, které v Čechách jsou a veškeren prodej zemědělských plodin v moci mají, jako je na příklad v moci židů prodej uhlí, a z kteréhož obilního obchodu do roka miliony vytěží.

Ojedinelý rolník nemůže zde v tak obromné úloze rozhodovati. Zde musí platit zásada a dojiti života: jeden za všechny a všichni za jednoho. Pravda ta bije sama do očí.

Kdyby na příklad rolníci chmelářé se spojili a zavázali se, že chmel žádnému židovi nedají a že ho budou prodávat sami, společně, byla by záhada ta rázem rozluštěna. A proč k tomu nedojde? Poněvadž se dosud nikomu nepodařilo, aby 80 tisíc rolníků chmelářů svedl pod jeden klobouk, aby svorně jednali. V tom spočívá naše poroba: dva židé spíše se spojí a smluví k nějakému podniku, ale dva křesťané se nesmluví, a když se smluví, tak hledí jak by jeden druhého okradl, napálil; důkazy jsou zde nesčetné a dávají nám tušiti tu hroznou demoralizaci našeho lidu.

Lonského roku byly v D. Rak. v činnosti rolnická obilní skladiště v Döchlarech, Ehreischdorfu, Schmadorfu, Mistelbachu, Oberhollabrunnu, Ziersdorfu a Zistersdorfu. Ostatní se staví a zařizují.

Máme v Čechách 70 českých rolnických družstev, z kterých několik také prodávalo ubilí členů. Lonského roku prodáno tímto způsobem pouze za 100 tisíc zl. obilí. To prodá žid Kallberg sám desetkrát do roka více.

Rolníci by se museli pevně sloučit, spojit se, aby dohromady totéž činili, co činí jeden obilní žid. Takovéto sdružení jest obilní družstvo. Aby obilní družstvo mohlo rozvíjeti svou činnost musí míti

1.) přesné stanovy, které každého člena plně zavazují, že jest povinen všechny prodané plodiny zemědělské odvésti družstvu a je na účet jeho anebo pouze skrze jeho prostřednictví a na účet vlastní prodávati;

2.) družstvo musí býti náležitě opatřeno peněžními prostředky, jako každý jiný obchodní podnikatel;

3.) musí míti obchodní středisko, to jest obilní sýpku, která se nachází v rukou družstvem pověřeného obchodního ředitele a výboru.

Obilní družstva nelze tedy zakládati bez peněz. K tomu účelu jest nutno, aby napřed stávala, než se obilní družstva zřizují, četná síť rolnických úvěrních spolků systému Reiffeisenova. Tyto podmínky byly záhy uskutečněny v sousedním Bavorsku, kde máme 30 rolnických okresních obilních špýcharů. Veliká část těchto podniků vešla v život přičiněním katolických kněží.

Nebudeme se zde šířiti vnitřním zařízením obilních špýcharů, stanovami družstev obilních, to vše jest uvedeno v lonském ročníku „Vlasti“ v sešitu 4. a 5. v článcích o amerických sýpkách obilních a o špýcharech obilních u nás a v Německu. Tam posluchoče poukazuje.

Dolní Rakousy mají na ten čas 14 obilních, společenských rolnických, okresních sýpek. Příčinou tohoto rozvoje jest neobyčejná činnost dolnorakouského zemského výboru, který v tomto směru může býti ostatním zemím vzorem.

Také katolické duchovenstvo v Dol. Rakousích jest na tomto praktickém poli neobyčejně činné a vyniká zde známý poslanec farář Bauchinger, který jest duší největšího obilního

rolnického družstva v Pöschlarech. V království českém mají zásluhu, že první společenský špýchar si postavili němečtí rolníci okresu mosteckého. Špýchar ten jest již dostavěn a pojímá 20 tisíc metráků obilí. V bohatých českých krajích se usneslo rolnictvo stavěti společenské obilní špýchary a založili obilní družstva v Lounech, Pardubicích, Jaroměři, Kouřimi a Nymburce. Rozvoj těchto obilních rolnických skladišť bude ovšem také záviset od toho, jak zemský výbor bude podniky ty podporovati, zda zemský sněm vyřídí návrhy poslance Jaroše, Wurma a jiných na zemskou podporu těmto špýcharům učiněné. Máme také příklad, jak rolnictvo rozumí vlastním zájmem v Protivíně. Tamnější rolnictvo mělo obilní špýchar zřízený tamnější záložnou ale na návrh pokladníka záložny, který sám provozuje prodej obilím, špýchar se prodal kn. Švarcenbergovi. Hlavní úkol roln. obilních špýcharů bude ten, že pomocí jich mělo by rolnictvo značný vliv na utváření obilních cen, kterého dosud nemá. Obilní ceny rozhodují dnes jedině plodinové bursy, tedy obilní, většinou židovské firmy, jichž zástupcové se na těchto bursách 2krát neb 3krát týdně scházejí. Dokázáno je, že obilní ceny mají pravidelné změny během roku a sice vždy o žních a krátce po žních jsou obilní ceny nejvyšší ale jakmile rolnictvo obilní zásoby prodalo a obilí to leží v židovských skladištích, tu ceny stoupají. Zde důkaz.

Ceny pšenice na plodinové bursě ve Vídni byly následující: Za jeden metrák se platilo ve zlatých:

	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898
leden	7.97	8.35	9.40	9.02	11.66	8.42	8.25	7.25	7.65	9.06	13.32
únor	8.10	8.10	9.05	10.20	10.20	8.68	8.20	7.68	7.62	8.42	14.44
březen	8.04	7.94	8.80	10.67	9.72	9.20	7.88	7.83	7.35	9.15	13.12
dubna	7.70	9.07	8.60	10.75	9.44	8.89	7.55	7.46	7.30	10.52	11.62
květen	8.32	9.28	8.34	11.52	8.77	8.35	7.27	7.16	7.42	13.20	10.17
červen	8.42	9.10	8.27	11.50	8.50	8.24	7.08	7.12	7.77	13.15	10.20
července	8.48	9.50	8.82	12.11	8.34	8.10	7.24	7.50	8.80	13.34	11.18

Kdyby tuto stupnici naše rolnictvo pečlivě prozkoumalo, jsme přesvědčeni, že by se vzchopilo tím usilovněji ku zřizování obilních družstev.

Ku konci pak opět připomínáme, že obilní družstva budou jen tenkrát prospívati, jestliže v nich nebude žádného Winklera.

Nejlepší hnojivo na trávníky. Kdo chce míti bujný, krásně zelený trávník, nechť do řídkého pytle vsype saze čerstvé, pytel dá do starého sudu a poleje mydlinami. Když po nějaké době voda se zbarví, pokropme tekutinou trávník. Voda z prádelny, kde se neuzívá vápna chlorového nebo přípravků chlorových, kteréž ostatně prádlo vždy velmi poškozují, je také dobrým hnojivem na trávníky.

Která vajíčka zazimujeme. Nejlépe se k zazimování hodí vajíčka srpnová a z měsíce září. Nejděle dodrží a jsou nejchutnější. Staré pravidlo praví: Od Nanebevzetí P. Marie do Narození P. Marie uloží vejce na zimu, dodrží až do vesny.

Domácí výroba mýdla. Výborné mýdlo v každé domácnosti lze si vyrobiti takto: Na 184 litrů dřevěného popela a 30 litrů vápna se vleje přiměřené množství vlažné vody. Když vápno ve vodě rozpouštěno za neustálého míchání a povstala hustá kašovitá hmota, vleje se do kádě neb sudu, kterýž u dna má otvor k vypuštění tekutiny. Na dno se dá kříž dřevěný zespolu dutý a na ten položíme dirkovaně dno, pak hrabá sláma a konečně ona hustá tekutina. Nyní vleje se na vše asi 161 litrů — pět putynek — vřelé vody a necháme vše ustat. Za 6—12 hodin lah stoučme spodním otvorem, přidáme 17 kg. drobného žezaného loje a 6 hodin vše vaříme v kotli, stále míchajíce, aby to nevzkypělo. Pak přidáme 8.5 soli a zase vaříme 3 hodiny stále míchajíce. Pak tekutinu dejme na troky neb do vanky a když hmota schladla, drátem mosazným se pořeže na tabulky a ve stínu na místě vzdušném se vysuší.

Pak se myši nemají množit. Za jediný rok 1899. zastřeleno v Čechách 3519 kun, 16,926 tchořů, 1868 lasic, 55,034 krahulů, 6298 sov atd., čímž statisícům myši zachován život, neboť uvedená zvířata hlavně se živí myši. Za takového hospodářství není divu, že myši hrozivě se množí a způsobují škodu do milionů. Kdy pak zmoudří přátelé flintičky!

Zasláno.

Vyhláška.

Dne 17. září 1900 bude u nás v Holicích jako obvykle odbýván se dobytčí výroční trh. — Letošní žné následkem škod polními hraboši, vylešením sněhových sponatami a i krupobitím vyvolaných, dopadly bez útajení pro nás i celé okolí velice smutně! — Veselá nálada zemědělců ustoupila tupé resignaci.

Nedivme se! — Není ovesu, není píce a toušená i potřebná státní pomoc Bůh milý ví ještě kde! — Proto nezbyvá než Bohu nic jiného, než vyvěsti část dobytka do trhu, aby nezbytnosti každého hospodářství hrazeny býti mohly v tom nejkromnějším jen způsobu.

Abyste spíše velká průmyslová města i velkostatky potřeby své na dobytku jatečném i pro chov v našem českém území s obětí ciziny opatřiti si mohly, požádali jsme naši žurnalistiku pražskou i venkovskou, aby s ohledem na trudný mimořádný stav náš, který nyní rok co rok nás zemědělce stihá svízely netušenými, o odbývání trhu v městě našem, které přes Pardubice a Moravany výhodného má spojení železničního jak známo až k nám, čtenáře listů svých laskyvavě obeznámila a tím živelně ochuzenému okraji našemu přátelskou pomocí prospěšnou se stala.

Sdílíme a Vámi opatření toto, byste tohoto trhu našeho k odprodání dobytka svého pro něhož se Vám píce dostáváti nebude o nástavajícím símě použití neopomenuli ve vlastním zájmu, an vypravením zvláštního vleku cizím kupcům dobytka možnost se naskytne, nakoupení dobytek v několika hodinách bez velkého nákladu i ztráty na váze na místa svého určení dopraviti se vzdáleněji, což pro ně i pro naše prodáváče rozhodujícím jest faktem.

Z městské rady v Holicích,
dne 29. srpna 1900.

Náměstek starosty:
Kment Frt

Literatura.

Besedy lidu, nejlacinější proustárodní časopis obrázkový, vychází každých čtrnáct dní nákladem J. Ottů v Praze. Celoroční předplatné obnáší i s poštovní zámkou i zl. 80 kr. Poslední číslo obsahuje zvlášť pěknou ilustraci: „Hatou, končíku, hatou“.

Čítárna českého lidu, nákladem Baraška & Kohouta v Praze, v posledních sešitech 35. a 36. přináší historickou povídku: „Templáři v Čechách“ od Prokopa Chocholouška. Čítárna českého lidu vychází ve lhůtách týdenních a sešit stojí 10 kr.

Na císařské púdi. Román z vojenského života v Sedmíhradech. Napsal Alois M. Vobejda-Prosečský. Kniha tato líčí nám život vojenský v nehostinných krajinách Sedmíhradek, uvádí nás do osad zanedbaných cigánů, vylučuje způsob života chudých Ramunů, a opět nás uvádí do města, do národních sňav, v nichž se jeví mnoho zajímavých obrázků charakteristických tamnějších poměrů, zvyků a způsobů. Vyšlo nákladem J. Fr. Havránka ve Velkém Meziříčí na Moravě.

Anglické knihovny vyšel seš. 19. obsahující román: „Lorna Dooneova“. Nákl. J. Otto v Praze.

Ottovy laciné knihovny národní vyšel seš. 34. obsahující sbírku novell od Růženy Jesenské. Nákl. J. Otto v Praze.

Brožurka o koktavosti, hubňání, šepání, chrazení, přeskakování, šílání, správném dýchání a pěstování hlasu ke zpěvu sepsal a vydal Fr. A. Fibinger, odborník v odstraňování koktavosti (dříve sám koktavý) bytem na král. Vinohradech, Hájkova třída č. 55. Tyto poučné brožury zdarma v určitém počtu ochotně autor věnuje všem místním odborům Ústřední Matice Školské, by byly prodávány v její prospěch, rovněž i všem veřejným knihovnám, dobročinným a vlasteneckým spolkům a jednotám. — Veškeré tyto korporace, jež si užitečné brožurky ty opatřiti míní, nechtě dopřít na odborníka Fr. A. Fibingera na výše udanou adresu. Cenu, za níž hodlá ten který spolek brožurky ty prodávati ve prospěch účelů dobročinných, nechtě určí si sám dle okolností.

Poradce při velkých občasných výborů v zemích koruny české. Příruční kniha pro každého o samosprávě dle občanského občana i starostu obce. Na osnově do roku 1899 (včetně) platných volebních řádů a zákonů a dotyčných rozhodnutí říšského soudu a nálezu soudu správního sepsal L. Učík. Nákladem knihkupectví A. Reinwarta v Praze, ve Vodičkově ulici č. 23. Za 1 K 60 h. V nynější době, kdy spory občanské v obcích jsou na denním pořádku, přichází kniha p. Učíkova jako na zavolání, i jsme pevně přesvědčeni, že každý, kdo si ji zakoupí, bude s obsahem úplně spokojen. Ve spise samém probrány dopodrobna veškeré otázky týkající se voleb, počínaje od jejich vypírání, sestavení seznamů voličských, průběhu voleb až do jejich ukončení, podávání námitek a provádění stížností všemi instancemi atd. Co činí knihu zvlášť cennou, jsou vzorce různých podání a stížností, jakož i ta okolnost, že použito již nejnovějších rozhodnutí správního a říšského soudu. Nevážíme tudíž skutečně cennou a důkladnou publikaci tuto doporučiti nejen našim pp. starostům a samosprávným korporacím, ale i každému, kdož jakýmkoli způsobem poměry voličské seznati chce. Cena 114stránkové knihy i K 60 h jest velmi mírná a umožňuje hojněmu rozšíření.

Kalendář duchovenstva českoslovanského na r. 1901. právě vyšel redakcí Thara K. Vondrušky a nákladem Jos. R. Vilímka v Praze. Jest to XVII. roč., který letos dostává se do rukou našeho duchovenstva, a něhož jistě nalezneme vřelého přijetí tím spíše, ješto obsah i úprava jeho nezůstává za ročníky minulými. Kalendář přináší v čele podobiznu J. Em. p. arcibiskupa pražského s připojením životopisem; s ostatního obsahu dlužno zvlášť upozorniti na důležitý článek „Sňatek uherského státního příslušníka v Rakousku“, který doporučuje přátelskými formulacemi — bude vhod všem správám duchovním. Ke kalendáři připojen jest důkladný schematismus, jenž tentokrát jest k němu přivázán. Doporučujeme

kalendář tento, obsahující též všechny potřebné rubriky na zápisky, krubám duchovenským co nejlépe. Cena 2'40.

Zrnka pravdy.

Nejzákeřnější a nejmocnější příčina sločinnosti i chudoby jest pohlavní nevěstnost, z toho nemanželské potomstvo a zanedbané nebo zvrácené vychování dětí.

* * *

Jsem pyšný na své „ovčence“ století; jak hrdí však budou moci býti současníci století „pravdomluvného“ a „ovědomitého“!

* * *

Nevěra není výsledkem náboženských studií, vybrší duševní netečnosti a náboženské neovědomlosti.

Žerty a vtipy.

Jen po pořádku! Šenkýř: Tak co, ponocný, nalezl vám tu desátku?

Ponocný: Jo, jo, pantafínku, ale chvilku počkejte, jen co odtroubím venku desátku!

Z university. Přítel profesor skončil jednoho kandidáta medicíny.

Professor: Jmenujte mi prostředky, jimiž lze vynutiti pot. Kandidát jmenuje jeden za druhým. Když jest hotov, táže se jej profesor znovu: A co byste učinil s nemocným, kdyby všechny tyto prostředky neprosplý?

Kandidát: Poslal bych jej k vám — abyste jej skončil za mne — pak by se jistě potil.

Z vojny: Kaprál: Jak se jmenujete?

Nováček: Hieroním Hierborak z Hierlavi.

Kaprál dlouho hledá v seznamu, ale nemůže rekruta toho jména najít. Teprve po dlouhých výkladech se vysvětlí, že tázaný se jmenuje: Zdeněk Zdeborak a že je ze Zdeslavi.

Kaprál: Proč jste mne oklamal?

Nováček: Poslušně hlásím, doma mně povídali, že se na vojnu nesmí říkat „zde“.

Nejvyšší čas. Paní (vracíc se z delší cesty): „Tak zde mne zase máte, Aninko!“ — Kuchařka: „Buď Pán Bůh pochválen, milostpaní, však jsem rozbila již dnes poslední talíř!“

Přirozeně. „Prosím vás, kde je vaše spolková místnost?“ — Člen spolku proti alkoholismu: „A nikde. Nás každý hostinský vyhodí.“

Práce hlavou. Lékař: „Nějaký čas nesmíte pracovat hlavou. Žádám hlavu pro vás nesmí teď existovat. Rozumíme?“ — „To je všechno pěkné, pane doktore, ale od čeho budu žít?“ — „Hm, jste tedy patrně učencem?“ — „To sice ne, pane doktore, ale frisérem“.

Listárna redakce.

Pan V. P. Chceme-li docílit svornosti, není radno podobnými osobními útoky si zjednávatí platnost svého mínění. Hleďte raději v dobrém vás uspořádati, půjde to lépe a rychleji. Ku třítání sil „Obnova“ nikdy svých sloupů nepropře. Po okamžitém vzplanutí hněvu, nechtě vždy následuje chladná rozvaha.

Pan F. T. v P. Přání milerád co nejdříve vyhovím. Pozdrav!

Dvůr Králové. Nemáme žádných Vašich rukopisů. Býr. pan redaktor nám nic neodevzdal.

Chrudim. Nemohu přijet — jsem churav.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. září 1900. 1 hl. pšenice k 12'30—14'00, žito k 14'00—16'00, ječmena k 9'20—10'80, oves k 4'50—5'40, proso k 9'00—10'80, vikev k 9'00—11'00, hrachy k 15'00—17'40, jáhly k 20'00—0'00, krup k 18'00—22'00, bramborů k 2'40—2'80, jetelového semínka červeného k 11'00—12'40, jetelového semínka (inkarnát) k 00'00—00'00, máku k 29'00 olejky k 00'00—00'00, lněného semene k 15'00—17'00 100 kg. žitných otrub k 12'00, pšenič. otrub k 11'40, 1 kg. másla k 2'40—2'60, 1 kg. sádla vepřového k 1'60—1'76, tvarohu k 0'32—0'36, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 0'40—0'60, jedna hl. cibule k 0'60 00'90, jedna kopa drobné zeleniny k 0'40—1'00

V Králové Dvoře n. Lab. dne 25. srpna 1900 pšenice 12'90 00'00, žito 11'80, 12'30, 13'40, ječmen 00'00 oves, 4'20 6'00, hrach 00'00 00'00, čočka 00'00 00'00 vikev 00'00 0'—, jáhly 00'—, 00'— kroupy 00'— 00'— brambory 2'80 3'20, vejce (kopa) 3'00 0'00, másko 2'08 2'40, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1'28, maso telecí k 1'20, maso vepřové k 1'56, maso skopové k 1'12, seno k 7'00, sláma k 3'00, k oves 15'80.

Ochranná známka: Kotva.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

z Richtrovy lékárny v Praze.

uznává se za výborné, bolestí utišující a natírání; jest na skladě ve všech lékárnách za 40 kr., 70 kr. a 1 zl.

Všeobecně oblíbený tento

domácí prostředek

žádá vždy jen v původních láhvích s naší ochrannou známou „kotvou“ z Richtrovy lékárny. Před opatřením a přijímáním láhve s tímto ochrannou známkou za původní přípravku.

• Richtrova lékárna „U zlatého lva“ v Praze.

Levně, ihned, správně
všechny reklamace, rukopisy, papírovky
týkající se

služeb vojenských

vybotoví c. a k. setař

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliášova třída 1080.

Na venek obratem pošty.

JOSEF ŠTĚPAN,

závod pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jaké i nové stoly

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Právě vyšlo

12. číslo IV. ročníku

„ČASOVÝCH ÚVAH“

se zajímavým pojednáním

Zruší-li církev celibát?

od J. A. Š. Obsahuje 32 stran za 8 h, při
větší objednávce přiměřená sleva a franko.

Zajímavým způsobem vyšetřuje autor
zdaž celibát neodporuje přirozenosti lidské.
Na to dokazuje, že úřad kněžský lze jen
v celibátě řádně vykonávati. Když vyvrátil
autor celou řadu námitek, ukazuje původ
a výhody celibátu. Spisek psán jest tak
váženě a poutavě, že bude zajímati i ne-
kněze. Objednávky obratem vyřídí

Administrace

v Hradci Králové „Adalbertinum“.

Výbornou chuť kávy docílíte

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivé své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených schém na požádání důst. duchov-
enstvu a sl. úřadům proti šedennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

OBNOVA

Číslo 87.

Předplatná na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 14. září 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Metla.

Staročeským — křesťanským — obyčejem bývalo, mít v domácnostech metlu na děti za obrazem Ukřižovaného anebo za nějakým posvátným náboženským obrazem vůbec. — Byla v tom skryta hluboká pedagogická — vychovatelská — moudrost, hlubší, než v celé haldě knih ve smyslu Dittessa — bezbožníka — sepsaných. Byl to jako symbol — náznak — náboženské, ba řekl bych, Boží kázně v rodině. Nejprv jest zapotřebí, aby se všichni v rodině, otec, matka, děti, kořili Ukřižovanému, čili „Boha se báli“, který zlé trestá nebo jak křesťanství se vyjadřuje, metlou hněvu svého šlehá. A když se potom sáhlo k té metle a otec, matka šlehali dítě, tu vystupovali jako zástupcové Boží. Dítě už ani Boha se nebojí, a proto Báh šlehá metlou.

A tak to bývalo i ve škole. Nejprv věští děti k účelům ku Kristu a Bohu, učiti — jak samo písmo dí — děti „báti se Boha a zdržovati se velikého hříchu“. (Tob.) A potom, když pustla duše a k vůli Bohu nechce zlého zanechat, tu užilo se metly dle zásady: Kdo šetří metly, nemiluje syna svého. Ale opravdu křesťanský vychovatel vystupoval jako zástupce Boha rozhněvaného, metlou trestu zbuzníka šlehačického. — Nahlédneme-li do vychovatelské knihy Komenického — do jeho didaktiky — nalezáme tu tyto zásady. A proto škola naše nyní jest všechno, jen ne škola Komenického. — Jestliže se nyní zase volá po metle, po rákosce, je vidět, že pravda nemá Dittesovo bezbožnictví — ale že pravda má — křesťanství. Ale na něco veledůležitějšího jest tu pozor dáti. — Metla bývala za obrazem Ukřižovaného. Metla totiž musí býti ve spojení s náboženstvím. Dříve musí se hledět, aby dětinám, co možná z lásky plynoucí, něžná bázeň Boží hýbala vůli k dobrému a odrhovála ji od zlého, a když tvrdé srdce Boha se nebojí, tu teprv přichází se s metlou, ale tu zase ještě s tou „ze zaobrázku“, to jest s tou Boží. A proto v bezbožnické škole metla jest tyranem, v křesťanské však otcovské lásky kázní. A vůbec, v bezbožnické škole ani metla mnoho nepomůže, *saturd ještě více, a buď odpor a nenávisť ještě více.*

Tyhle myšlenky mi napadly tihle ty dny, když J. E. pan ministr Körber rozpustil říšskou radu a vykládal na to udělal. Nasývá to rozpustění po německu „Massregel“. Jak bych to po česku řekl, nevím opravdu. Když v našich městech ještě ty německé hlavní školy (Haupt školy) oavětu šílily, zasnívala tu krásná čeština. K. p. v Kutné Hoře bývalo ještě v šedesátých letech slyšet: Já tě, kluku, smásregluju. Kteří tak mluvili, odpočívají tam u Matky Boží neb u Všech Svatých, ale netušili, k jakému světlu mi pomohou v září l. P. 1900. Já po takových letech chápu dnes, co to vlastně pan ministr Körber obmyslí, když nás chce „smásreglovat“. Je v tom patrně nějaká metla za hříchů naše. Aspoň vídeňský, státu velice oddaný list — Vaterland povídá, že to je „Hleb“. Ve Brannech — dobře řečeno ve Branně u Vrchlabí skutečně se ranám z hmoždířů říká „hyby“, a u Semil bývalo slyšet hrozbu: Já tě „hybnu“. A tak tomu nyní skutečně rozumím. Pan ministr chtěl Čechům za jejich obstrukci dáti „hyb“, chtěl nás „hybnout“, pořádně přetáhnout metlou za neposlušnost naši.

Ale prosím za odpuštění, „že jsem tak směle“, tihle metla není tam se „zaobrázku“. Není to metla, s kterou vystupoval otec jako zástupce Boha, *lásky plného a spravedlivého*. Je to metla, kterou má šlehat býti ten, jemuž se ublížilo. A to není křesťanské. Nejprv ublížit, nespravedlivostí hnát k odporu, skoro až ku vzpouře, a pak smásreglovat, šlehat metlou násilí, to je přepodivná pedagogika. To je, — tak se nám katolickým Čechům zdá, — metla školy bezbožnické, liberální. Je to metla německého liberalismu, která *saturd ještě více a odpor vsud ještě více.* — Je to, — ob jsem v příkladě svého uvedeném neřekl — metla macechy, která šlehá jen cizí dítě a i když její dítě něco stropí, ona cizí šlehá. Když totiž Wolfán stropil obstrukci, tu nebyli smásreglováni oni, ale Češi. Na ty se v Praze šlo náhlým právem, a kulturní a neresponosní přítelčkové naši viděli v duši své již šibenici před kriminalem na

Karlově náměstí. A když rozhejčkali vlastní synáčekové „trucovali“ dál, přišel J. E. pan ministr Clary a smásregloval nevlastní syny — ty Čechy — zrušiv nařízení jazykové. A nyní přichází J. E. p. Körber a smásregluje Čechy zase. A proč? Iu proto, že *chtě spravedlnost*.

Ale pardon! „Vaterland“ vykládá, že tentokrát jsou to „hyby“ i na záda těch Němců, kteří naučili Čechy dělat obstrukci. A tak by konečně svítala přece nějaká spravedlnost v Rakousku, smásreglujou se všickni.

Ano právě ti „nejhodnější“, jako je n. p. p. Jaworski, který prý má často nouzi o peníze a Čechy zradil, právě ti nejhodnější prý jsou taky metlou paně Körbrovou šlehnuti. Nedostanou se prý nyní po nových volbách do říšské rady. A tak je přece zase vidět, že to není ta metla ze „zaobrázku“.

Kdyby ve Vídni uměli česky, řekl bych jim jedno české přísloví, které se říkávalo rodičům, zvláště matkám, děti špatně vychovávajícím. Přísloví to zní: *Vy si pletete metlu sami na sebe.*

Ano, Rakousko upletlo si metlu samo na sebe. Ta vášeň nebláhá, aby bylo státem německým, ta je to, která tu metlu, ty dutky, plete Rakousku. A po tolika ranách, v takovém zmatku, za takové nespokojenosti národů, za takové radosti Berlínáků těšících se na pobčení nás, přichází rakouský ministr s metlou v ruce na národ český, na lid tak dobrý, věrný a jen po spravedlnosti toužící. V tom právě záleží ta slepota tak mnohých rádců a správčů Rakouska, že netuší, že metla jejich šlehá vlastně Rakousko. Zmatek bude ještě větší, volby dopadnou radikálněji, a co potom? Potom na místo metly, přijde prý rákoska, ne-li hůl absolutismu, to jest vladaření bez národů a ovšem zase proti národům — *exceptis excipendis* — jak učení říkají — s vyjmutím těch, kteří za každých okolností vyjmutí býti musí — prusáckých Němců. Ale zatvrdí-li nespravedlivá metla, zatvrdí tím více hůl. Zbudou pak na konec jen — kanóny. A jak to dopadne? To neví ani pan Chlumecký, ten znamenitý rádc, ani J. E. pan Körber. Ale někdo to ví. A kdo?

V jedné vesnici se stalo, že se do statku přišel „osvěcený“ mladý muž. A prvním činem za jeho vlády bylo, že kříž, který se v průčelí světnice po celá desetiletí stkvěl a dokud dcera domácí dítětem byla, metličkou opatřen býval, odnesen byl do komory mezi staré haraburdí. — A přeletělo několik desetiletí nových a útěchou liberálního muže na místo kříže se stal — revolver.

A tak se to stalo v jednom státě. Ukřižovaný býval tu jako v průčelí, náboženstvím se vše řídilo, a metla byla za obrazem Ukřižovaného, to jest všechna kázeň a správa štátní prováděla se v duchu křesťanských zásad. Ale roku 1868 přišel osvěcený hospodář, liberalismus. Ukřižovaný dostal se jako do komory. A dnes? Dnes není pokoje, není rady, není útěchy, — dnes štát ten páchá na sobě — sebevraždu.

A povím jiný případ. V jedné vesnici u Hradce Králové a u Třebechovic přišel se do statku katolického — helvet a prvním činem jeho bylo, že kříž se světnice musel — do komory. A za nemnoho let přišel statek zase do rukou katolíka. A kříž z komory přišel zase do světnice za veliké radosti babičky výměnice katolíky, která přečkala toho nového hospodáře, toho, který ten kříž odstranil.

A tak ve své katolické sprostnosti myslím, že je již svrchovaný čas, aby ten Ukřižovaný přišel zase do průčelí, *ten s tou láskyplnou a spravedlivou kázní a správou.* — Ta, kterou jste učinili babičkou výměnicí, církev, ta vás, páni, přechá všechny, ale jen bude-li se radovati z návratu Ukřižovaného, bude pokoj a pořádek. Pak ta metla pánů ministrů nebude zatvzovati, nýbrž napravovati, a národové — budou jako dospělé děti to říkávají — za takovou kázeň vděční s radostí a pokojem.

Dokud to však bude takhle chodit a takovým způsobem, jako je rozpustění říšské rady, se bude smásreglovat, bude to čím dále tím více podobno onomu smásreglování, které konal — ne sice němčinou, ale židovou lihovinou spítý — tatík, když v noci domů přišel, a ženu bil, a děti

třáskal, a žena se bránila a děti se bránily, a byla z toho děsná domácí vojna všech proti všem a končila rozbitím nádobí, oken a kamen. — A tak bez dlouhého výkladu toho podobenství končím slovy: Rakousko nesmí nadále pít ten alkohol — ten lih německo-freimaursko-židovského liberalismu, tak konečně přestane ta naše děsná válka všech proti všem s velikými zhoubami a ranami. Jak to tedy dopadne? Zdaž tak, nebo jinak v těchto příkladech? To ví ten, který — ať se tomu bezbožník usmívá nebo ne — „metlami svého spravedlivého hněvu“ šlehá krále i národy od něho odpadlé, metlami revolucí, krvavých převratů a válek, sesazováním knížat a vyhubením národů.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 12. září.

(Ke všeobecné situaci. — Nový časopis „Zvon“. — Slavný cestovatel dr. Emil Holub do Prahy na universitu. — Náhrobní pomník staročeské a případně mladočeské strany.)

Opatřením, kterýmž vláda po kolik let panující parlamentární nespůsobilost v posledních dnech rozřešila, došla potvrzení naše předpověď, již jsme ve předešlém svém dopise pronesli. Napsali jsme, že „o nějakých ústupcích nebo změně systému a osob mluviti, bylo by zatím snad předčasno“. Avšak rozpustění říšské rady jímž vláda nyní parlamentární nespůsobilost rozluštila, vlastně jenom v podstatě zasedání parlamentu oddálila, nespůsobilost většiny českých říšských poslanců deštěčkem majovým. Celá řada velkých politiků a slavných mužů najednou v davech obyčejných smrtelníků zmizela a jest otázka, zdaž bývalého lesku novým nabytím ztracených mandátů opět získají. Není pochybnosti, že příští nastávající volby do říšské rady budou u nás velice hlučné a dá se očekávat, že na táborech jeví se nyní národní svornost a jednomyšlnost bude co nejdříve uložena v předčasný hrob! Doufáme, že volební bouře duný český vzduch poněkud vyčistí. Jsme také zvědaví na činnost nebo nečinnost „národní rady“. Rozpuštění říšské rady stalo se z našeho českého stanoviska jako na zavolání. Máme za to, že nebetýčnost jistých německých kruhů jest značně uchvácholena čínskou zápletkou, která všechny velkoněmecký zřetel obrací nyní na východ ku žluté říši, odkudž pro Německo a všechny jeho obdivovatele může se vyvaliti příval nesnází. Nesnázě ty pak zajiště by upoutaly především německé časopisy v německé říši ke starostem jiným a nedopouštěly by jim, aby švaly, popouzely a bouřily proti Čechům a aby se míchaly do záležitostí říše rakouské. Proto jsme toho mínění, že následkem zaměstnání velkoněmecké resp. hunske politiky v Číně se nám v Rakousku značně ulevilo. Záležitosti na druhé polovici světa právě se odehrávající nedají se ani z Německa po telefonu vyřizovati, proto opovažujeme se míti za to, že jsme ve značné výhodě tím, že velkoněmecký tisk bude zaneprázdněn zápletkou nyní mu bližší, neboť v Němcích již nyní sbírá se na statečné vojsko v Číně, čímž odpadnou dobrovolné sbírky na Wolfa a na vydržování po Čechách s heslem „los von Rom“ haustující pastora.

V podzimní době bývali jsme zvyklí divadlu na konání drahých závodů. Vydavatel „Světozora“ bratři Šimáčekové předháněli se s vydavatelem „Zlaté Prahy“ panem Ottou ve pražských denních listech drahocennými inserty. Dobrých deset let opakoval se nákladný ten konkurenční boj „Světozora“ se „Zlatou Prahou“. Národ dle toho myslil, že páni vydavatelé časopisů těch vydělávají celé vagony peněz, neboť jenom obvyklé každoroční insertní předhánky musily tisíce na hotovosti pohltiti. A tu najednou byli jsme loni před vánočními překvapení zvláštním přiznáním. Až do té doby udatně spolu závodící páni vydavatelé

veřejně prohlásili, že vydávané jimi listy vyjadřují na nich obrovské oběti a z důvodu toho že se dohodli a že listy ty spojí a dále vydávají budou nákladem paně Ottovým pod firmou „Zlaté Prahy“. „Světlozor“ dokončil takto neslavné životní svou pont. Že se mu nedostávalo životních sil a že si ho obecnost nevěřila tím způsobem, aby se mu těch životních sil dostávalo, toho vina spočívala především v jeho redakci. „Světlozor“ nezajímá patrně ani kruhy inteligence, ani široké vrstvy lidové, je to jaksi soukromým orgánem literární společnosti, která se kolem redaktora jeho p. M. A. Šimáčka jako přátelský kroužek skupila. Jak se v zasvěcených kruzích vyprávělo, vyplatil p. Otto při zániku „Světlozoru“ značnou částku peněz jeho odstupujícímu redaktoru. K tomu odhodlal se zajisté jenom v tom domnění, že se tak zbavuje konkurenta „Zlaté Prahy“. Proto tomu nikdo nechtěl věřit, když se již z jara začala šířit Prahou zpráva, že prý bývalý redaktor „Světlozoru“ p. Ottou odstupným odbylý, p. Šimáček odhodlal jest redigovati časopis nový a sice za souhlasu a přispění také pp. Vrchlického, Jiráského, Jar. Kvapila, Heyduka. Pověsti tyto potvrdily před týdnem pražské listy obrovským insertem, že bývalý redaktor „Světlozoru“ pan Šimáček odhodlal se z různých důvodů vydávati nový beletristický a více časových rubrik obsahující týdeník „Zvon“. Nám ani z daleka nenapadá nějak se proti podniku tomu vyslovovati. Zaznamenáváme jenom, že potvrzení pověstí o jeho založení doposud jenom ústně kolující, způsobilo nesmírné překvapení a podiv. Znalci poměrů již dnes předpovídají, že „Zvon“ ten odzvoní umíráčkem nynějším nezdravým literárním poměrům v Praze. Kdo a co bude pochováno, to ukáže nedaleký čas. O tom však není pochybnosti, že za nynějších literárních poměrů nový ten časopis bude vyžadovati jenom obětí a to obětí značných. Ode dneška za rok nám dají jistotně za pravdu, že na trní nynější doby fikt se nedočkali. My na zdaru podniku toho nemáme toho nejmenšího zájmu a proto o něm pouze dle stávajících poměrů své čtenářstvo informujeme.

skou filosofickou fakultu by neškodilo jmenovati několik vážných, zralých, něco znamenajících mužů, aby byl poněkud paralysován vlivem se tam naplňující, nic neznamenající „dócentický dorost“.

V obecních pražských záležitostech největší hluk v těchto dnech způsobilo zamítnutí stížnosti bratří Šimáčeků, synů to známého českého národohospodářského spisovatele a žurnalisty Fr. Šimáčka, proti stavbě synagogy poblíž chrámu sv. Jindřicha na Novém Městě Pražském v Jeruzalémské ulici. Svě doby jsme poukázali k tomu, na kom jest nynější většina na staroměstské radnici závislou a či hlasy jest většina ta vlastně většinou. Nyní zaznamenáváme toho doklad! Pánové, aby o přiznání tu nepřišli, raději oprávněným stížnostem Čechů a katolíků nevyhoví z toho důvodu, poněvadž prý jest „stavební řád“, jak bylo na radnici řečeno *bes vymánsi*. Takovýmto cynickým způsobem se nyní na staroměstské radnici hlasování odůvodňuje a hájí. K vůli informaci širší české veřejnosti sluší uvést, že nynější ředitel „Hlasu Národa“ a hlavní sloup staročeské většiny jest p. dr. Baštyř, jehož paní choť jest vyznání židovského a on sám jest bez konfese. Když stížnost bratří Šimáčeků proti stavbě synagogy poblíž chrámu sv. Jindřicha v Jeruzalémské ulici byla na pražské radnici zamítnuta, podána jest k další instanci k zemskému výboru, kde se zejména od zakročení jeho člena p. hrab. Schönborna očekává její příznivé vyřízení. I mladočeské kruhy, které již na radnici odpor proti stavbě té zvedli, očekávají, že mladočeské členové zemského výboru budou hlasovati pro vyhovění stížnosti té. Když ne ze stanoviska, jež „stavební řád“ připouští, tedy z toho stanoviska, že postavení se jejich na stranu justamentu proti přání českého a katolického lidu, mohlo by mítí osudné následky pro celou stranu mladočeskou při nastávajících volbách do říšské rady. Kdyby pánové ti — vůdcové mladočeské strany — pro zamítnutí stížnosti té hlasovali, není pochybnosti, že by při volbách *nehlasovali* ani horlivější Čechové, ani katolíci pro jimi postavené a doporučené kandidáty. Na vyřízení této lechtivé a pro mladočeskou stranu nyní nanejvýš choulostivé záležitosti jest celá Praha velice dychtívá. Velmi mnoho jest na ni závislo a není nemožnosti, že by *synagoga*, o níž se jedná, mohla býti jen náhrobním pomníkem nejen strany staročeské, ale i strany mladočeské. Dorost mladší generace, jež nyní při volbách bude rozhodovati, smýšlí zcela jinak, než-li se doposud tu a tam zasedající pánové domýšlí.

Drobná obrana.

Čáslavská „Pravda“ v posledním čísle chtěla se „opravdově“ oťít o jesuity. — Píše, že v Halli jesuité prodávají drobné kousky cigaretního papíru na nichž jsou obrázky svatých po 2 kr., aby prý lidé tento papírek polkli, že budou uchráněni ode všech nemocí. Zpráva tato jest opravdu zajímavou (a na zajímavé věci čáslavský list právě bohatým není), ale „Pravda“ spletla si pravdu se lží. Bylo soudně zjištěno, že obrázky ty vyráběli židé a židovští agenti to byli, kteří letivým, podvodným způsobem lidu o „záračných“ účincích obrázků povídali. — Ale „Pravda“ buď z nevědomosti anebo ze zlomyslnosti místo aby psala o tomto novém, šejdířském činu židovstva — svaluje to na — jesuity. Inu, není pravda jako pravda, a ta čáslavská „Pravda“ má trochu pochybené názory o skutečné pravdě.

Knihovnička „Času“, v níž vede hlavní slovo obhájce žida Hilanera, prof. Masařík, jest opět o jeden „duchaplný“ výplod bohatší, a sice, vydáním knížky „Proti trestu smrti“. My dobře víme, čeho chce židomil Masařík tímto spiskem docílit. Aby ten „šlechetný“ pravý účel přece trochu zůstal skryt — jest v knížce hrubým způsobem napaden ndp. biskup Brynych! „To potáhne“, myslili si patroni židovského „Času“ neboť pan Masařík předvídal, že kdyby toho nebylo, brožuru by nikdo nekoupil! Když se jedná o potapu věhlasného, populárního biskupa, vyskytne se dosti takových malých „veličin“, které marně touží po popularitě a které knížku koupí, jen aby své závislosti ulevily; — ale, kde se jedná proti trestu smrti, z čehož patrně jde na jevo, že co pan Masařík bije, tu se nalezne málo takových hejlů, kteří na vějičku sednou.

Debedlincemládeže. Redakce „Osvěty“ provádí vždy o prázdninách zvláštní druh uličnictví. Vytlouká katolickým vzdělávacím ústavům okna; ne sice kamením, ale pausálním podezříváním a tendenčním lhaním o nezdravotě, o špatném vychování chovanců v těchto ústavech. Redaktor Haja nebuď do katolických ústavů sám, protože by se každý divil, proč to pan Haja sám dále nepřivedl při takové péči o blaho mládeže, nýbrž schovává se jednou za městského fysika, podruhé za nějakého učitele a nejčastěji za „bývalého“ chovance zmíněných ústavů. Vyvracetí živé zprávy Hajnovy byla by zrovna tak vděčná práce, jako hubiti polní hraboše. Jednoho zničís a deset se ti vyrojí na povrch. Proto nám nenapadá vyvracetí lži o klášterním a boro-mejském vychování, nýbrž pouze radíme redaktoru Hajnovi a jeho stoupencům, aby vystavěli sami nějaký zdravý ústav s moderním

FEUILLETON.

O garnituře.

Napsal Vladimír Hornov.

Hostinec — těžký vzduch, fatálně mrzutě tváře cestujících, kteří přemítají v širokých notesech popsané listy učiněných objednávek, monotonní klepot nožů a vidliček, „duchaplné“ poznámky, že čím dál se jede k horám, tím chladnější a ostřejší vzduch. —

„Prosím!“ —

Na talíři se octla tekutina, zvaná polévka — arkáš ji, jako ti ostatní! Uvaž, že dvacet — patnáct — jen deset lidí srká polévku. Posloucháš to každého dne, v určitou hodinu — v poledne. Ráno vstaneš a víš, že tě čeká za určitý počet hodin disharmonická arie všech možných srkotů: vášnivých, hladových, rozmrzelých, lhostejných. Hodina obdivuhodné arie se blíží — nervy se chvějí. Sešli se dva cestující — mají tytéž vzorky. Sedí proti sobě — vyčítá si to ze svých zavazadel, ze svých tváří. Oběd jest dostihem. Jak ty nože zvoni! Pro život lidí zapomínají na život. Kdo dřív? —

„Prosím, čerstvé noviny!“ —

Garnitura hospodského života! —

Garnitura — novomódní choroba. Každý člověk musí mít určitou garnituru, nemá-li utonouti v obromném sudu obyčejných lidských individuí. Ta choroba datuje se snad od času Diogenova, který měl svůj sud a v něm celou svoji garnituru. —

Dnes ku výbavě nevěsty nutně patří garnitura. Začal to Kecal v „Prodané nevěstě“: „Má krásy dvě atd.“ V městech to aplikovali na své poměry a páni domácí si vesele mnuli ruce, poněvadž „k vůli garnituře“ se najímají velké byty, aby byla repraesentace a vidělo se, že paní X Y dostala do výbavy pěknou garnituru. „K vůli garnituře“ se najme služka, která nemá nic jiného na práci, než aby celý den „ležela v garnituře“ a utírala prach, poněvadž se to považuje za nešťastné, když na garnituře je prach. . . .

Jako bych dnes viděl tu uštěpačnou tvář paní Z., když přišla z návštěvy od paní K. . . . a

na svém liliputánském prstíku nesla jako vítězny trofej prach setřený z garnitury!

„Škandál! — Paní radová nemůže vydržeti služku, která by utírala prach z její garnitury!“

A s tím práškem na liliputánském prstíku učinila návštěvy u všech „špicí“ malého „velkoměsta“, aby známo bylo, že paní radová K. . . . má prach na své garnituře. Večer u kašny již to věděly všechny duše služebné a druhý den celé malé „velkoměsto!“ —

Zkrátka — veřejný škandál, neodpuštělný škandál, který rozechvěl v nehlubších útrobách celou společnost malého velkoměsta P. . . .

A jestliže se uváží, že paní radová má dvě, vdavek schopné dcery, katastrofa jest neodvratitelná. Jablko od stromu daleko nepadne. Jestliže u matky jest prach na garnituře, což teprv u dcer! Nešťastný člověk, který si je vezme. Ale to není vůbec možné, aby si je někdo vzal. Kolik je rodin, kde mají dcery a honosí se čistou garniturou jako sklo, jako benátské zrcadlo! A ty dcery čekají — ovšem že čekají! —

Hrozné jest to slovo „čekati“. Jest garniturou nynější vospělá doby. Mládenci čekají na partii — a panny čekají partii. Jaký jest to rozdíl, když se dá předložka před jméno! Jaký rozdíl mezi mládenci a mezi pannami — zmírajícího století devatenáctého! A to všechno dělá ona předložka „na“. Otec musí zaopatřit pro mládence nevyhnutelné „na“ — a partije se stává pouhou garniturou k oné vytožené předložce! —

Jak časy se mění! Co všechno vytrpěli rakové Homérovi pro čarovné oči Heleny, co Jakob všechno dal za svoji sličnou Rebeku — a dnes bez předložky „na“ (již provází spojitelná knížka) neudělá partii ani nejkrásnější stvoření!

Kde pak již jsou ty časy, kdy si mohlo děvče zaspívat tak docela po furiantsku:

Jeníčku bloudíš,
že za mnou chodíš,
já už mám jiného,
ty o tom nevíš!

Dnes hoch pln udivení se táže:
Já na vojnu — z vojny domů
a ty ještě svobodná?
Na koho jsi má panenka,
na koho jsi čekala?

A děvčátko plné resignace odpovídá:

Čekala jsem můj Jeníčku,
čekala jsem na tebe,
že až z vojny domů přijdeš,
že my svoji budeme! —

A uplyne krátký čas — Jeník nalezne bohatší garnituru — cestička k chaloupce zaroste — a děvčátko dívá se na ni, slzy jako perličky roní se do bílého fěrtoušku:

Kudy, kudy, kudy cestička,
pro mého Jeníčka
kudy, kudy, kudy cestička
pro Jeníčka?
On má radš bohatší,
s mašlema na šaty,
ale moje, moje maticka
je chudičká

Vzpomínám na přítel J. Býval vždy hoch jako jiskra. Oči jako hvězdičky, čelo jako jasné sluníčko a veselý jako v oulu včelíčky. Sešli jsme se na jedné štaci. Kdož by rád nemluvil o dobách studentských? Mluvívali jsme o nich často. Jen o Praze nerad zapřádal rozhovor. Bydlel tam v jedné úřednické rodině. Měli děvčátko — hodné, jako perličku. Byl chudý, z domu podpora nestačila. Říkalo se, že dostává věno napřed. —

Dostudoval — vyšel ven a

zapomněl, zapomněl

že ji kdys v lásce měl

naskytla se bohatší garnitura. Lidé říkali, že udělal dobrou partii.

Jednoho dne seděli jsme spolu v hostinci. Pošlček přinesl mu úmrtní parté.

„Všemohoucímu zaslíbilo se na věčnost povolati v mladistvém věku naši milovanou dceru“

Ruce se mu zachvěly, tvář zbledla — oči zalily se slzami Za několik dní za nutnou záležitostí jel do Prahy. Byl to dobrý hoch, dobrá duše — ale zkažil ho — garnitura!

Nejraději pak zpíval tu písničku: „Mně darovala prstýnek“ —! Vždy duší mou to prochvělo, když zpíval chvějícím se hlasem závěrečná slova:

„Neplač, vždyť my se sejeme
u Pána Boha zas!
Neplač, vždyť my se sejeme
u Pána Boha zas!“

vyhováním, aby česká mládež nemusila kráti v klášterním ovzduší, nýbrž mohla napít se přímo z pramene pokrokové moudrosti. Veřejnost aspoň pozná, jaký jest rozdíl mezi klerikálními ústavami a mezi pokrokovými vzdělávatelnými a rozhodne se najisto pro ústavu Hajnovy. Pan redaktor nebude pak nucen vydávati svou „Osvětu“ na odhalování „klerikálních neplechů“ a bude moci věnovati trochu pozornosti ústavám židovským a protestantským, jichž ovšem dosud pro nedostatek místa nemohl si všimati.

Svaluje vinu na jiné. „Čas“ činí mladočeskou stranu zodpovědnou za úspěšnou činnost katol. politického družstva kralovohradeckého. My jsme však toho názoru, že nenesou vinu za naši zvýšenou práci na ochranu víry svatováclavské a přesvědčení vlasteneckého ani tak Mladočeši, jako právě strana realistů, která dovede v době pruské agitace velebiti německý protestantismus, v době semitského ujařmení neostýchá se ujmáti semitských složinců a obviňovati nevinné křesťany a jejíž zakladatel v době vnucené nám opposice přijímá vládní presenty. Politické družstvo tiskové nevyvolalo k životu mladočeské předstírané svobodomyšlnictví, nýbrž realistický a pokrokový zásadní boj proti katolické církvi. My víme, že úhlavní a nesmířitelný náš nepřítel jest ve vinohradském proroku i v jeho přivržencích a náhled tento sdílí s námi též celá veřejnost, proto měl by spíše „Čas“ zpytovat své vlastní svědomí, zdaž nebojuje nadarmo proti skále Petrově a neobviňovati Mladočechy z toho, že nemohou.

Bídne řemeslo. V srpnu letos přinesly židovské „Lid. Nov.“ v Brně skandální historiku z Konic o zatčené šarškové hospodyně, která prý po smrti svého pana faráře byla zatčena pro spoluminu na utrácení nemanželského dítěte. Zprávu tuto otiskly s velikým gustem všechny ve službách židovských stojící plátky, proto i bradecká „Osvěta“ v č. 35., ačkoli v n. př. pro vrahu Anežky Hrdzové měly soucitné omluvy. Dle novinářské informace „Neisser Ztg.“ není však na skandální historice ani zbla pravdy. Farář v Konicích vůbec nezemřel, a hospodyně jeho byla sice následkem bídného udání zatčena dne 17. srpna b. r., ale již 22. srpna byla z vyšetřování propuštěna jako úplně nevinná. Bídným utrácům se tedy opět radost pokazila, ale vzdor tomu se nikdo nedočká, aby své bídné pomluvy odvolali. Kdyby tak běželo o nějakého žida, tu bychom četli hromy na lidskou surovost, ale když běží o české kněze, jest to něco jiného.

Politický přehled.

K situaci. Po rozpuštění říšské rady jest již ve všech politických táborech čilý rej. Připravuje se k volbám. Mnohá „zneuznaná veličina“ již se těší ze snad uloví mandát. Teď se nepomýšlí na to, jak se v parlamentě při neschopné vládě Körberové bude pracovati, teď jedná se jen o volby. — Rozpuštění říšské rady jest od r. 1873 co zavedeny byly přímé volby, již po čtvrté sice: R. 1879, 1891, 1897 a nyní. Toto rozpuštění však jest jen prvním krokem, k dalšímu rozpuštění. Při stávajícím vládním systému není možno, aby se poměry uklidnily. Vláda Körberova není schopnou vše aspoň částečně napravit, byť by alibovala hory dolů. — Budou volby, do parlamentu přijdou snad jiní lidé, ale požadavky těchto zůstanou nezměněny. Proto se zdá, že to rozpuštění bude se tak dlouho opakovat, dokud vláda naše spravedlivé požadavky nesplní. — Ve svém prohlášení, předseda ministerstva, šl. Körber praví: „Vláda doporučuje voličstvu, aby při nových volbách, které bez odkladu budou rovedeny, dbalo rozhodně svých hospodářských prospěchů. Prospějí tím k posílení státu, jemuž ak bude umožněno, aby podporoval obyvatelstvo a cestě k všeobecnému rozvoji. Rozpuštěním poanecké sněmovny, jež nebyla schopna plodné práce, vyhovuje vláda ústavní zásadě. Čím vážněji tvářily se poměry, tím důtklivěji a nalehavěji st povinností voličstva, aby připomatovalo si důležitost svého hlasování v okamžiku, kdy rozhoduje se o novém lidovém zastupitelstvu, jehož říší útvar jest v rukách voličů. Nové volby povedou se v první polovici měsíce ledna.“

V příštích volbách mluví také kandidovati do vský „spasitel“ Masátek. To bude mít „Neue Presse“ aspoň z toho jednoho „českého“ kandidata radost! — Zůřivec Wolf bládná mandát v Moravě a po Slezsku patrně z toho důvodu, že mu již v Čechách mizí půda pod nohama.

Nové pravice se nejvíce obává německý centrální tisk. Také šl. Körber má ty své levičáky ze rád a ví, že by jim to škodilo. — Pro nás bylo nejvýhodnější, kdyby se nová pevná práce ustavila, neboť tím by se plány Körberovy řídily.

Rozpuštěná říšská rada tvořila 18 politických stran. Dosud měli: Mladočeši 60, Poláci, slovenské křesťansko-národní sdružení 34, katolická strana lidová 31, česká velkostatkářská 19, skupina Treuinfelsova 6, Rumuni 5, Vlachové 19,

skupina Stojalowského 6, polští demokrati 3, německá lidová strana 44, německo-pokroková 35, ústavověrní velkostatkářská 28, křesťanská sociální 27, svobodné něm. sdružení 11, radikálové něm. 4, soc. demokraté 14, divokých 21 poslanců.

Poláci, jichž ministr-krajan houževnatě se vzpíral rozpuštění parlamentu, vyprosili si podporu vlády, které se jim dostane. Mají za to, že viribus unitis za pomoci okres. hejtmánů, zachránějí skoro všechny mandáty.

Vliv maďarský osvědčil se opět, tak se sděluje, že rozpuštění říšské rady jest dílo uherského předsedy ministerstva Szélla! Chce, aby vzorný parlament náš odhlasoval Maďarům předlohy vyrovnávací.

Sněm království českého má být svolán dne 20. října t. r. ku krátkému zasedání.

Z katolického sjednání chorvatského oznamuje se tato povznášející epizoda: Sarajevský arcibiskup dr. Štädler, Františkán, mluví o připojení Bosny a Hercegoviny k Chorvatsku, vyjádřil se, že snad bylo možno pro Bosnu najít obratnějšího arcibiskupa, ale nikoli takového, který by svůj národ více miloval jako on. „Jsem hotov“, prohlásil, „každý osud se svým národem snášeti a proň zemřít!“ Šťastný národ, který má takým vroucím vlastenectvím prodchnuté biskupy.

Ze Srbska se sděluje, že král Alexandr také s matkou Natalií se rozešel a rodičům svým zakázal přístup do země. Příčinu zavedla královna Natalie sama, jelikož poslala do Bělehradu otevřené pohlednice v nichž urážela král. Dragu. Zároveň úředně vyhlásila, že královna Draga jest v pozhnaném stavu. Sensaci budí vroucí dopis ruského cara králi srbskému Alexandru, ve kterém blahopřeje „svému panu bratru“ ke sňatku „s Její Veličenstvem“ paní Dragou Luněvicovou. Podepsán: „dobrý bratr Mikuláš“.

Čína. Německo nechce svoliti k opuštění Pekingů, dokud čínská vláda nedá zadoostičinění, ruské vojsko prý se může případně samo vzdáti. Na dělení Číny se nepomýšlí. Čínské kruhy dle všeho zahájí vyjednávání před příchodem hrab. Waldersea. Francie jest zajedno s Ruskem, jehož návrh na opuštění Pekingů dle všeho zvítězí; hlavně Anglie s Německem trvá na pobytu v Pekingů.

Válka v Jižní Africe. V poslední době dobyli Buři opět několik úspěchů. Anglické vojsko bylo nuceno vykliditi Bethlehem, Fouriesburg, Senekal a Ladybrand, města ve východním Oranaku, která Buři znovu obsadili. Gen. Buller bojoval s úspěchem u Lydenburgu, odkud ustoupili Buři do Spitskopu. Dle těchto událostí nebude as brzy válka skončena.

Zprávy místní a z kraje.

Nedělní klid v obchodech. Je tomu sotva týden, co na všech nárožích tabulích jsme četli důtklivé vyzvání, aby obchodníci v neděli neotevírali své obchody před 6 hodinou ranní, a aby je zavírali přesně o 12. Tak to stálo jen na těch cedulích. Ve skutečnosti se neděle a neděle nic. Neděle je za zveřejněna Bohu, o to se tak mnohý obchodník nestará. Otevírá si v neděli kdy chce a zavírá také. Jen když prodá. To je hlavní věc. Na personál v obchodě se neohlíží. Ať pracuje, pokud jdou lidé nakupovat. Tím je věc zase odbyta! Tak se tedy ve skutečnosti zachovává v Hradci „nedělní klid“.

Poveznicel v Hradci Králové. Každý rok se mnozí steskají na povozníky, kteří jezdí na nádraží, ale náprava je marnou. Pokud snad nebude vystavěna ta alibovaná o tolikráte již projektovaná dráha elektrická z nádraží do města, potom cestující vystavováni budou vyděračnému jednání povozníků. Stane se, že takový povozník raději jede s prázdnem, nežli by vzal stanovenou cenu podle sazby. Budeme mítli přiležitost k této záležitosti se ještě vrátiti, bylo by smutné, aby se nemohla zjednat náprava!

Zdravotní záležitosti. Neublízíme snad nikomu, řekneme-li veřejně, že poměry zdravotní zvláště ve Starém městě v Hradci jsou právě takové jako byly před sto lety. Co se v příčině pokroku ve zdravotnictví děje? Docela nic. Jděte jen Dlouhou ulicí a přesvědčíte se nejlépe. Neunesitelný zápach vychází z dutin mnohých domů, kolemjdoucí se div nezalkne jako na př. nyní z domu čp. 103 náležejícím dědicům Riedlovým. Když už nic jiného v příčině zdravotnictví se neděje, bylo by záhodno, aby aspoň vyšlo všeobecné nařízení o zřizování splachovacích záchodů ve starých, hnusnou prosáklých domech!

Nepřijímání přespělých dětí do škol. K návrhu městského fysiku p. Dr. Klumpara bylo správám zdejších škol nařízeno, aby přijaly co možno nejmenší počet školou povinných dětí přespělých a to z důvodu, že školy v Hradci Králové jsou již přeplněny tak, že sotva vystačí pro školní děti z města. Dále děti přespělé, jak se ukázalo, jsou nositeli různých nemocí nákažlivých. Když Pražské Předměstí mohlo si postaviti obecnou školu, proč by tak učiniti nemohly obce Slezské Předměstí nebo Malšovice, na děti tak bohaté?

Mimořádná valná hromada společné nemocniční pokladny pro živnostenská sdružení I., II., III., IV. v Hradci Králové bude se konati v pondělí 17. září 1900 o půl 8. hod. večerní v místno-

stech živnostensko-čtenářské jednoty. Program: 1. Podání referátu pro výbor nucen zvýšiti příspěvky od 1. září 1900. 2. Volba 2 členů do soudu rozhodčího se středů P. T. pp. zaměstnaných.

Krádež. Vilemina Pušmanová, manželka holice na Poučbové bydlící měla prý ve světě vždy málo štěstí a nikdy k ničemu si práci nepomohla, proto se o týdenním trhu dne 7. t. m. pokusila o krádež. V příjezdu domu čp. 24 spatřila vak náležející p. Kar. Šmidovi, obchodníku ve střížném zboží. Odhodlaně se se k vaku přitočila a již chvátala k Poučbově. Byla však záhy strážníkem p. Žaloudkem v polích u Poučbova přistihena a dodána k trestnímu kraj. soudu. Ukradené zboží v ceně asi 30 zl. bylo majiteli vráceno.

V Kleperově divadle budou dne 15. a 16. t. m. večer pořádná představení „Grand Dioramy francouise“. V sobotu dávati se bude „Pět neděl v baloně“ od Jul. Werne-a a v neděli „Dvacet tisíc mil pod mořem“ od téhož románopisce. — Ceny jsou obvyklé. Předprodej lístků bude vždy v den představení v dopoledních hodinách u divadelní pokladny.

Podvodný prodáváč láhví. Příslušník zdejšího města Josef Kafka jakmile něco podnikne, hned se to prozradí a do „černé knihy“ zanese. Byl již vícekrát trestán, ale to mu nevadí v jeho řemesle. Tak před několika dny přišel k hostinskému p. Holáskovi do Besedy a tázal se ho, zda-li má na prodej láhve od vína a hned nabízel za kus 3 kr. Pan Holásek, který se stěhuje do Josefova měl náhodou takových láhví 123 kusů. Kafka je smluvil za cenu 3 zl. 96 kr. a hned odvezl. Prodal je jinému hostinskému v našem městě za 3 zl. 60 kr., ale peníze stržené neodvedl. Zašel si klidně do „kofalečního brlohu“ nedaleko Besedy a popíjel na zdraví p. Holásku. Byl však záhy vypátrán a odezdán okr. soudu.

Smělé krádeže v Hradci Králové. Člověk odejde z bytu, dobře vše uzamkne, ale když se vrátí pozdě mnohdy, že cizí host ho navštívil a co cenného našel odnesl. Takový případ udál se v neděli v domě čp. 205. P. Fr. Klepl, krejčí odešel odpoledne z bytu trochu na procházku a když se vrátil, zpozoroval, že z uzamčené zásuvky stolu mu odcizeno bylo neznámým dosud pachatelem 34 zl. 80 kr. a dvě vojenské válečné medaile. Naproti němu bydlí haed pan domácí Fr. Vanický, který v neděli odpoledne také odešel na procházku. Neznámý zloděj také jeho byt navštívil, vše prohlédl a ze stolu si vybral 50 zl. Pátrání po smělém zloději bylo sice hned zavedeno, ale až doposud je bezvýsledné. Podle všeho byl to zloděj známý, který dům i nájemníky jeho dobře zná.

Židovský rabín v Náchodě, když se ucházel před 2 roky o právo domovské sliboval, že se přičiní aby do roka uměl plyně česky — dvě leta uplynula a rabín dosud ani jedné české větě nerozumí. Obecní správa snad připomene rabínovi, za jakých podmínek mu bylo domovské právo uděleno!

V Hostinném jest majitelem největší restaurace zůřivý Wolfán jakýsi Richter. Jídla má ozdobenou obrazem Bismarkovým. Letos v manevrách přišlo tam asi 50 důstojníků a nejvyšší z nich žádal zdvořile hostinského, aby po čas jejich stravování v hostinci, obraz ten se stěny stáhl. Když ale Richter tak učiniti nechtěl, odešli všickni důstojníci do hostinců jiných a žádný z nich se více u Richtera neukázal. — Tak by se to mělo vždy dělati!

Zdvořilá otázka do Kyšperka: Jakého vyznání náboženského jsou ti dělníci, kteří dne 8. září t. j. v zasvěcený den Narození Panny Marie pilně pracovali na stavěništi židovské prý továrny u Kyšperka? Soudíme, že to židé asi nebyli, neboť ten den byl zrovna taky jejich šábes a katolíci to být nemohli, protože ti přece světi svátky Rodičky Boží! Nemůžete se myslím u Vás v Kyšperku dočkat toho blahobytu, jaký se z té nové továrny na Vás posype? Povím Vám napřed, že to bude blahobyt — nekřesťanský! Prosíme o odpověď.

Na 12 let do těžkého žaláře odsouzen byl minulý týden v pátek jičínskou porotou, 42 letý dohazovač dobytky Fr. Válek ze Starých Smrkovic u Nov. Bydžova. Bylo dokázáno, že se dopustil dvou loupeží. Jest to člověk apustlý, kterému nic není svatého a úplně bez citu. V Starých Smrkovicích a v okolí měli lidé před nim strach, neboť byl všeho schopen. — Proto každý si oddech, když přišla zpráva, že dvanáct let od něho budou mlči pokoj!

Káranci na útěku. Ze zemské robotárny v Pardubicích uprchli v těchto dnech opět dva nebezpeční zlosynové, a to 27letý bývalý malíř a lakýrník Fr. May z Rumburka a 26letý nádeník Arnošt Sykáček, příslušný do Rasoch u Nov. Bydžova. Zpráva o jejich útěku sdělena byla bezpečnostním orgánům kteréž po nich zahájily usilovné pátrání.

Koupě žita a ovsa. Vojenská správa c. a k. intendance 9. sboru armádního v Josefově zakoupí dle kupeckého obyčeje pro vojenské zásobárny v Josefově, Hradci Králové a Tereziině potřebu žita a ovsa. Kolkem jedné koruny opatřené nabídky ku prodeji, které nesmí mít kratší dobu dodržovací (impugno) než 14 dnů, budouž podány nejdříve do 18. září 1900 do 10. hod. dopol. u c. a k. intendance 9. sboru v Josefově v zapečetěné obálce s označením: „Nabídky ku prodeji žita (ovsa)“.

Pohanské pohřebiště. Jak již loni oznáměno, přišlo se u Lháně (v Jičíně) při hluboké orbě „sakovákem“ na větší kameny. Když je odstraňovali, našli popelnice. Pan Vojtěšek, majitel pole, zavola k tomu znalce z Jičína a ti odkryli as 12 popelnic. Minulý týden po čtyři dny dal zde kopati posulý starozitník dr. Píš z Prahy a odkryl přes 22 hrobů. As pět celých neporušených popelnic podařilo se mu dostat. Některé jsou velmi ladných forem, svědčící o tehdejší hrnčířské dovednosti. Tvarům nádob antických po bok postaviti se mohou. Které se rozpadly, zabaleny střepy z každého hrobu zvlášť a v zimě budou bavit skladaatele. Jelna byla zvlášť pečlivě u o-

šasa. Byla v jiné nádobě a obě velkou mísou přikryty. V nejmenší nádobě uvnitř bylo snamenatí popel s drobnými kostičkami a uprostřed rospadající se prstýnek (by milý skvost ještě po smrti téžil zemřelého). Kolem šarovitě 3—4 m širokého hrobu na vše strany se nacházely, některé byly 60 cm i 1 m hluboko.

Dívky Orlekové (farnost Kyšperk) přinesly Rodičce Boží k její Jmeninám darem překrásnou sochu P. Marie Lurdské zhotovené v závodě p. Krejčíka v Praze. Sochu posvětil ve chrámu Páně farním vdp. vikář Václav Tejlík, načez za obrovského průvodu, sestávajícího z banderie, z sborů hasičských, velkého počtu bíle oblečených družiček z obcí: Orlice a Kunčice a ohromného zástupu věřících z kolatury nesená byla do kostela orlického, kde pro ni bude pořízena co nejdříve ještě vkusná jeskyně. — Všem, kdo šimkoli, ať práci, ať příspěvky peněžitými k pořízení sochy přispěli, jakož i všem těm, kteří šimkoli k svícení lesku imponantní katol. slavnosti se přičinili, platí křesťanské upřímné: Zaplat Pán Bůh!

Z Chrástí. (Masatíkovská schůze.) Dne 9. září l. P. 1900 byla u nás masatíkovská schůze. Dostavilo se asi sto lidí, pravíme, lidí, poněvadž tu bylo zastoupeno i krásné pohlaví. Bylo by jich méně, kdyby se byli k obraně vlasti a náboženství přibohotvovali katolíci taky nedostavili. Ale stalo se, čeho se nikdo nenadál. Pan prof. Tobolka, ačkoliv k šíření světla až z Prahy k nám přicestoval, — nešel. A proč? Byl pošťán, aby se zdržel všech útoků proti náboženství z nutných v Chrásti ohledů. Ale pan profesor odpověděl, že věda nemá žádných ohledů, a nemohla bezohledně útočit na náboženství raději se slova vůbec vzdal. Vzdělaným katolíkům vynucuje tato fráse o vědě útrpný úsměv. Pan profesor zapomněl, že v myslí o mnoho vědělých učenců, než je on i jeho patron p. Masatík, není mezi vědou a učením katolickým žádného rozporu. Ten jest jen tam, kde je „nevěda“ — to jest, kde se o katolickém učení nic důkladného a opravdovou píši a upřímným toužením po pravdě neštudovalo a neví. Katolické učení nelehá se žádné vědy; naopak právě papež Lev XIII. vydal okružní list s napomenutím, aby katolíci vědě filosofické více péče věnovali, aby právě vědou „nevědu“ přemáhali mohli. — Opravdu vzdělanému nemohla tedy žádná páně Tobolkova věda uškodit, ale mnoholi bývá na našich schůzích lidí tak vzdělaných, aby byli sto rozumem a logikou výklady páně profesorských zpracovati? A proto se na schůzích protikatolických pracuje obyčejně frásami, jako i to, že věda nezná ohledů, je fráse. Odpor proti řečnickému panu profesoru Tobolce byl u nás jen odporem proti frási. Dobře ovšem učinil, jednalo-li se jen o pokoj, p. profesor, že mlčel. Katolíci zdejší byli uchystáni proti frási pod jménem vědy rozhodně a rázně vystoupiti a p. profesora vyzvati, důrazně vyzvati, aby nechal frási a dokazoval, a nebo mlčel. Někteří litovali, že mlčel, chtěli se cvičiti v boji proti té masatíkovské „vědě“ a je prý škoda, že p. profesor mlčel. A tak tedy prvním číslem programu „manifestační“ schůze bylo „slavnostní“ — mlčení páně Tobolkovo. Po tomto prvním čísle přistoupilo se k číslu následujícímu. Kdo četl na nároží plakáty, očekával nyní řeč p. filosofa Šmejkal. Než, — bylo obecenstvo sklamáno nyní nanovo. Místo řeči, plné nadšení a síly (a předmět zajisté podával oběho hojnost!) slyšeli jsme jen čtení, odříkávání z leister! Pan studující, který slavil právě letos 365 denní jubileum své maturity, předčítal sice dosti věcně (ač ne bez tajených útoků proti nám) — četl však „vědecky“ suše, ledově chladně, ano místy nemohl ani plynne přečísti toho, co bylo napsáno, takže nebylo lze rozeznati, zdali svoji „četbu“ překládá teprve nyní z němčiny, aneb zdali mu černé nějaké velké tečky (nechceme jich pravým jménem ani jmenovati) zastínily některé slabiky. Jaký div, že za celou dobu této mrazivé „četby“ přítomné obecenstvo nedalo na jevo ani nejmenší známky života; a byla-li jednomyslně a s nadšením přijata resoluce, kterou pan předčítatel po své papírové „řeči“ četl, a kterou se žádá zřízení české university na Moravě, pak to bylo nadšení, které si obecenstvo do schůze již přineslo a které čerpalo odjinud. Po vřelých slovech p. Dra. Schmoegra schůze po 25 minutách svého trvání třešně skončena a obecenstvo s výrazem sklamání opouštělo síň po novém tomto masatíkovském fiasku. Po budoucností doufáme, že všeho masatíkovství uchránění budeme, a že slavná městská rada nedá se ve své dobromyslnosti chytráctvím masatíkovců oklamati, jak se o to pokus právě touto schůzí stal. Myslíme, že budeme u nás navždy pamatovati, že Masatík sváděl český národ k „připnutí se k německému národu a k zanechání marného se prý jem u bránění“. Doufáme že se zde nezapomene, že právě podrývání katolického křesťanství je obohacováním těch, které odpadlší Masatík tak vroucně miluje a tak horlivě brání, jak ho k tomu jeho neuhasitelná zášť všeho katolického žene. Ostatně byla schůze ta, ač tak bídně dopadla, katolíkům zdejšími velice prospěšná. Poznali jsme, na koho se lze spolehnouti a poznali jsme též v Chrásti až posud tajeně nepřátelství proti náboženství několika osob zdejších, které však dosud šetříme.

Z Luže. (Oslava Spasitele na rozhraní dvou století.) Také Luže ská farnost následovala hlasu nejvyšší hlavy církve vybízejícího ku křesťanské oslavě konce století. Pěť a obětavost vdp. Vikáře Jana Vlachy, jakožto duch. správce farnosti Luže-ské pořízen totiž krásný kříž, aby byl posvěcen a v Luži postaven jako památník katolické víry obyvatelů Lužské farnosti na konci 19. a na začátku 20. století. Slavnost připojena vhodně ku ponti, vlastně ku dvěma, letos hned ze sebou jdoucím poutím na Chlumku: O svátku narození a jména P. M. 8. a 9. září. Vdp. vikář Jan Vlach pozval za tou příčinou zvláštního kazatele-řeholníka a rozeslal oznámení do dalekého okolí po farnostech. Což divu pak, že sešlo se tentokráte na Chlumku množství poutníků, jaké již dávno nepamatujeme. Zvlášť navěčer před svátkem jména P. M. a o tomto svátku byl nával nesmírný, takže nebylo možno kostele se prodati. Po celých Čechách známý kazatel z tovaryšstva Ježíšova vdp. P. Alois Jemelka přijel již 7. září v pátek, kdy již měl večer

první kázání na Chlumku. Po oba pak dny na to s vlastním sebeobětováním učil nás lásku k Vykupiteli našemu úchvatnými řečmi, jež shrál za den konal. Vrchol slavnosti nadělal 9. září t. m. odpoledne. U Chlumku shromáždilo se 9 duchovních, četné spolků z farnosti, 80 mládenců, množství družic a tisíce věřících. Průvod hnul se od Chlumku ke chrámu P. sv. Bartoloměje, kterýž je dole v městě. Mládenčí nešli sv. kříž a lid spíval nábožné písně. Průvod byl veselejší, duchovní radost zářila s obcí všem účastníkům. V této chvíli cítil každý, jak blaží sv. víra a jak se utvrzuje a oživuje takovýmto veřejným významem! Na vyvýšeném místě blízke chrámu Páně sv. Bartoloměje byl kříž vystřčen a vdp. vikářem posvěcen, načez nystoupil na ozdobené řečníště vdp. misionář, aby živým slovem dodal slavnosti pravého významu. A bylo to slovo ardečné a hřímavé, když vysvětloval nápis na vystřčeném již sv. kříži: „Ježíš Kristus, Bůh-dělově žije, kraluje, vládne“. Veliký dojem a slzy na tvář posluchačů jichs počel šel do mnoha tisíců byly toho důkazem. Slavnost skončila se v chrámu Páně sv. Bartoloměje zpěvem „Tebe Bože chválíme“. Kde jde nyní do města Luže a bere se vzhůru po cestě vedoucí k chrámu P. sv. Bartoloměje, je zajisté mile překvapen pohledem na vysoký krásný sv. kříž, jenž tu oddně do krajiny hledí již sám sebou hlásaje, že Ježíš Kristus ukřižovaný žije a panuje nad celým světem a panovati bude skrze církev svoji na věky přes všechny odpor zaslepených nepřátel.

Z Rovné. V minulém čísle „Obnovy“ oznámili jsme, že bude od nás vypraven zvláštní jubilejní vlak na oslavu Spasitele ku konci 19. století do Chrudimi; — vlak ten však vypraven nebyl! Proč? C. k. fideletství státní dráhy — Bohorádek — Heřmanův Městec — ačkoliv písemně i telegraficky o poloviční slevu uctivě žádáno bylo, nechalo si dlouho na čas a v poslední chvíli telegraficky slevu odfleklo! A přece bylo přihlášených účastníků na zvláštní vlak 550! Co si máme mysliti o takové beztaktčnosti státní dráhy, která jde přes naši osadu a již mnozí z účastníků své pozemky za mírnou cenu přenechali. Co si máme mysliti o tom hospodářství, kde denně jezdí jeden vůz osobní sem a druhý vůz tam a v něm jen asi 4 neb 6 osob — (to se vyplácí) — a když dráha poloviční slevou při počtu 550 osob, mohla vydělati okolo 200 zl. — o to nestála a slevu ani nejmenší nepovolila? Můžeme si o tom mysliti všelicos! Snad to měl být důkazem štulce naší katolické věci. Možná kdybychom jeli na pont do Kostnice oslavit Husa, tu bychom slevu dostali; ale že jsme chtěli jeli oslavit do staroslavné Chrudimi do chrámu sv. Salvatora — svého Spasitele — tu pro nás slevy nebylo! Neboť v připsíse nám zasláném výslovně stálo „v tomto případě“ se sleva nepovoluje. Tak se jedná s katolíky v katolickém státě! Veřejně přibíjíme na prany takovéto nešetrné jednání a katolickými poutníky! — Než tato překážka nás neodstrašila. Přinesli jsme většinou oběť svému Spasiteli a šli jsme pěšky. Pouť se vydařila. Rovně se vyznamenala a katolické své smýšlení veřejně na jevo dala! Bylo nás přes 500 a více než polovina jinochů a mužů! Jednota naše vyslechla překrásnou časovou řeč Jeho Biskupské Milosti našeho arcipastýře a naše družičky provázely jej při průvodu. Náš dp. děkan, předseda katolické Jednoty — měl k radosti všech poutníků slavnou zpívanou mši sv. Vzdáváme ardečné díky všem, kteří nějak k této krásné slavnosti jubilejní přispěli a ji se účastnili! Spasitel sám, drasí poutníkův, budíš Vaším odpátlitelem! Touto jubilejní poutí vyznala naše Rovněská kollatura, že jest katolická a že se za svou víru nestydí a k Spasiteli svému veřejně se hlásí!

Ze Solnice. (Osava Spasitele a Bohorodičky na konci století devatenáctého.) Jak známo usnešly se české farnosti vikariátu rychnovského po příkladu jiných vikariátů českých vzdáti hold Spasiteli za všechna dobrodiní vírou jeho lidstvu za 19 století prokazaná! A za místo slavnostního projevu toho zvoleno souhlasně staroslavné poutní město Solnice. Slavnost konána byla dne 8. září ve svátek N. Panny Marie za účastenství poutních průvodů z farnosti rychnovské, lukavické, skuhrovské, doberské, běloujezdecké se Skalkou, čerňavické a líčenské, k nimž přidaly se i různé jednotlivé skupiny z jiných osad! Solnice projevila účast při slavnosti tím, že k slavnosti dopolední dostavila se deputace městské rady, a že též dala zříditi slavnou bránu při vchodu na náměstí. Na mnohých domech byly prapory v barvách národních a jednotlivé význačné obřady slavnosti provázely byly střelbou! Městské radě i občanům rolnickým přišlož vděčné uznání všech účastníků! Rovněž tak i hasičskému sboru, kterýž neunnavně pečoval o pořádek! Možná s uspokojením tuto říci, že valná část vikariátu rychnovského, účastníci téměř ze všech českých osad jeho, dostavila se ku slavnosti důstojně a ku projevu víry u nás tak hned nevidanému! Sta a sta poutníků z okolí přidávalo se k účastníkům z farnosti solnické a splynuly v jeden mohutný průvod tisíců a tisíců. Celkový dojem obou slavností jak dopolední i odpolední byl úchvatný, povznášející a ne tak hned vyhladitelný z myslí a vzpomínek účastníků! —

Lázně rašelinové v Budislavi. — Celý svět trpící dnou, hostcem atd. spěchá z dusného ovzduší městského do lázní rašelinových, — do Přelčan, Chudoby, Bohdanče, Bělohradu a j., každý 10. člověk v Litomyšli se v cizích krajích, v tomto léčivém blátě za drahé peníze koupá a málo kdo ví, že město Litomyšl má ve svých leších Budislavských bohatá ložiska rašelin čistě. — Tam v těch krásných, hlubokých hvozdech v kraji zdravém, hornatém, lázně zaříditi, bylo by pro tento kraj nejen dobrodiním, ale i pro místní důchod dobrým pramenem stálých příjmů. Jen okolí: Polička, Litomyšl i díl Vysoké Mýtyka zabezpečí stálou návštěvu, protože vedou veškeré strany dobré okresní silnice. Jízdní pošta vede z Vysokého Mýtyka do blízké Proseče a zařízení jízdní pošty z Litomyšle do Budislavi a Proseče, jest jen otázkou času, budou-li jen obce a města o to žádati. Nemělo by se o tom uvažovati? — (Č. V.)

Obchody s pohlednicemi. Jak ekvělý obchod s pohlednicemi mají vydavatelé jejich i stát, viděti z těchto číslic. V neděli 26. m. m. odesláno

bylo z Kutnoborské krajině výstavy jejími návštěvníky 7312 listků. Počítáme-li listek po 4 kr. a porto po 2½ kr., vynesly ten den pohledové listky nakladatelům 292 zl. 52 kr. a státu slušný též obnos 182 zl. 82 kr. Nemá-li to dobrovolná a přece krutá daň, kterou odvádíme namnoze lehkomyšlně a sbytěčně, jen abychom vyhověli právě vládnoucí pohlednicové módě?

Matriční výtahy nejsou kolku prosty a všech školních, domovských listů, čeledinských a pracovních knížek. O. k. finanční ministerstvo rozhodlo výnosem ze dne 8. října 1885 č. 29.800 ve přičině kolkování matričních výtahů k účelům školským nebo k vysvednutí domovského listu nebo čelediných a pracovních knížek takto: Všecky tyto výtahy z matrik i křestní čili rodové správy, které od soukromých osob nebo od rodičů k účelům školním jsou požadovány a mají potvrzení farního úřadu, jakožto správy matriční, podléhají kolkovému poplatku, a proto těmto osobám jinak vydávány býti nesmějí. Toliko matriční výtahy místní školní radou vyžadované, jsou kolku prosty, ale musí na nich udán býti účel, ku kterému jsou vydávány. Také matriční výtahy k vydávání listů domovských, čelediných a pracovních knížek musejí býti kolkovány; poněvadž není zákonitého důvodu k osvobození od kolku. . . . Ministerstvo tento výnos uvádíme z toho důvodu, že některé osoby vymáhají u duchovních správ svrchu jmenované výtahy někdy způsobem neslušným a chtějí dokazovati, že k účelům školským mohou se vydávati soukromým osobám nekolkovávané výtahy matriční.

Na dobytčí trh v Hradci Králové dne 7. t. m. přivezeno bylo: konů 163 kusů, krav 316, volů 94, býků 89, telat 49, koz 11. Přítí dobytčí trh odbývati se bude v lednu 1901.

Různé zprávy.

Jak se odsuzuje! Nedávno byl porotou litoměřickou odsouzen mladík na 14 měsíců do žaláře — poněvadž zbil svou milenku. — Nyní v Plzni stál před porotou mladík, který vypálil dvě rány na svou milenku, takže tato utrpěla těžkého poranění — a za to dostal 5 zl. pokuty. Zámečnický pomocník, Bedřich Buckdorfer zneužil své, setva 18leté sestry — a tato se stala matkou. Ačkoliv se k činu svému úplně přiznal, byl s obžaloby propuštěn. Tak se tedy odsuzuje!

Jindy a nyní . . . Jaké pokroky u nás nepřímé daně činí, viděti z porovnání s daněmi před čtyřiceti lety. Od r. 1867 do r. 1898 stouply nepřímé daně se 40 na 328 mil. zl., přímé daně se 74 jen na 120 mil. zl. Jediná daň ze spotřeby cukru vynesla r. 1897 34 mil. zl. Rosteme!

Ze školy neznabohá. Před soudem v Petřin v Chorvatsku blízce Záhřebu odehrála se následující scéna: Soudec: Požehnej se! — Obžalovaný neodpovídá. — S. Nuže, nerozumíš? Požehnej se! Snad umíš udělat kříž? — Obž. Neumím. S. A umíš se modlit? — Ob. Neumím. — S. Neumíš ani „Otče náš“? — Ob. Neumím. — Soudec (ukazuje na kříž). Co jest to? — Obžal. Nevím. Soudec ke druhému: Pověz ty, co jest toto? Druhý: To jest Ježíš. — S. Kdo jest ten Ježíš? — D. Nevím. S. Umíš se modlit? — D. Ne! — S. Chodíváš do kostela? D. Ne. — S. Byl jsi někdy v kostele. — D. Nikdy. — Ten první jest hoch dvanáctiletý, ten druhý muž dospělý. Žaloba zní na otcovraždě, kterou spáchal onen malý chlapec, který se neumí ani požehnat, ani modlit, ani neví co je kříž.

„Čeští“ židé vydali opět svůj česko-židovský kalendář na příští rok a mezi jeho spolupracovníky nacházíme i tyto české spisovatele: Jakuba Arbesa, R. J. Kronbauera, Jaroslava Vrchlického a Fr. Kvapila. Jaká to čest pro české spisovatele, že jim dovoleno psáti pro židy! Katolíkům do katolických kalendářů ani na poždání by to neudělali. Možná, že jim židé platí větší honorář. A peníze tu rozhodují.

Křivá přísaha. V Pešti žaloval obchodník žid Katz agenta žida Bühlera pro dluh 400 zl. Agent Büchler tvrdil před soudem, že dluh zaplatil. Büchler tvrdil to odpřisáhl a totéž učinili oba dva svědci Feldmann a Erber. Obchodník Katz učinil na všechny tři oznámení pro křivou přísahu. Soud uznal všechny vinnými a odsoudil každého na 3 a půl roku do žaláře. Büchler a Feldmann nečekali však, až je žandarm odvede a prchli do Ameriky. Tak jednají židé v obchodním životě a pak hledíme v lidu pociťovat.

Literární otrava. Nedávno odbyly se hrozné scény v Číně a již nějaký p. dr. Arnold, uchopil se této věci a p. Hynkem a „udělali“ z toho román pod jménem „Oudové dívky, která zabloudila do Číny, čili: Revoluce v Číně aneb atd.“ Kniha epí zrovna krví, je v ní plno hnusu a nečistoty. Varujeme obecenstvo, aby tyto hrůzostrašné nesmysly nekupovalo a nečetlo. Je to přímá otrava. Je divno, že zákon k tomu mlčí.

Žid Rothschild ve Francii má sám jen v okolí Paříže více pozemků, než celá církev i a biakupy a kláštery v celé Francii dohromady. — Onehdy rozkázal každého pytláka na svých pozemcích zastřeliti. A v skutku byl jeden člověk zastřelen. — Soudu si toho nevšimly — leč jeden časopis — a že si troufal redaktor všemohoucímu panu Rothschildovi to vytknouti, byl ještě sám odsouzen k 12.000 fr. pokuty. — Takovou moc má židovský kapitál.

Výstraha před vystěhovaleckými agenty. Dle správy generálního konsulátu v Liverpoolu uzavřela chilská vláda a firmou Colson v Bordeaux smlouvu, že během tří let přivede z Evropy do Chili 5000 rodin vystěhovaleckých, naproti čemuž se dotyčná vláda zavázala zaplatiti za každou hlavu jistý

obnos. Zmíněná vláda vyhraňuje si, že jako berné „sboš“ mohou být pouze rolníci, řemeslníci a dělníci vůbec. Italy a šidě se zákazky úplně vylučuje. Přistěhovalcům přislíbují se pozemky k volnému poukřívání a po letech pak nabytí vlastnického práva jejich. — Jelikož celá akce spočívá na podvodném vytlačení neuvědomělých lidí, jímž pak, nemajíc-li dostatečných prostředků k opětovnému návratu do Evropy, jest velice bídně živiti v samořekých krajinách, učinily zdejší úřady příslušná opatření, aby tyto rejdy vystěhovalceckých agentů byly zmařeny.

Zločinnost a vzdělání. Poučná statistická čísla o vlivu vzdělanosti a nevzdělanosti u složitosti byla vydána pruským ministerstvem vnitra. Od 1. září 1894 do 31. března 1897 bylo v Prusku pro zločin trestáno: 1. bez všeho školního vzdělání 1006 mužů, 485 žen; 2. s nedostatečným vzděláním 7233 mužů, 1861 žen; 3. se vzděláním z obecné školy 7125 mužů, 657 žen; 4. s vyšším vzděláním než z obecné školy 180 mužů, 7 žen. Čísla tato jasně ukazují, že úbytek zločinnosti závisí na dokonalejším vzdělání, kteréž však nemůžeme přestati na škole obecné; zde jeví se velika potřeba vzdělání pokračujícího. V nezralých, nedospělých a nezkušených hlavách nachází zločinnost největší půdy. Tak s uvedených zločinců bylo ve věku do 14 let 1357, do 18 let 5900, do 25 let 6192 osob. Proto i u nás mělo by býti přiblíženo ku způsobu života, zřevám a ku všem činnostem mládeže, která, jakmile školu obecnou opouští, sama sobě ponechává býti.

Klasický překlad. Z jednoho sousedního okr. hejtmanství se smíšeným obyvatelstvem, jak píše „Hl. na Klad. pomozí“, dostalo se českým obecním starostům následujícího klasického, patrně nějakým obratným překladatelem zčeštěného přípisu: Městskému úřadu obecnímu v U. „Jelikož osoby provozující chov dobytka a obchodující dobytčím, slintavkou a kulhavkou velice jsou postiženy a jelikož jest sece obávaní, že se nákaza ta rozšiřuje, žádám obecní úřad po smyslu výnosu c. k. ministerstva z dne 12. června 1900. č. 9915. pres. co nejdříve, by stávajících zákonných ustanovení co nejpevněji dbal a na osoby výše uvedené působil, by se řídily hledaných pokrmů (1) aby tak slintavka a kulhavka co nejdříve byla utlumena atd.“ —

Vázaná slova. Ve svých „Zápiscích“ pronášá nestor spisovatelů a vlastenců českých, vsp. Metod Kulda výslovný soud o škole odnárodněující, o strašných znepravěnostech, kteréž poznal u chovanců v ochranně pro mládež zanedbanou v Brně. I píše o tehdejších vyučování: „V nižším oddělení první třídy vyučoval kněz katechismu a pan preceptor ostatním předmětům český. V druhém oddělení třídy už počalo: „Der die das“ ústně, na tabuli i na papíře. Také modlitby před školou a po škole, i písně musily sloužiti jen k tomu, aby nás odnárodněovaly. Byla to hnušená nespravedlnost a hříšné trýznění učitelův i žáků. Kdyby rodiče, tenkrát až na malé výjimky zbožní, bedliví posluchači slova Božího, na kázání a křesťanském cvičení výhradně českém a shusta i pilní čtenářové Písma svatého, zvláště evangelia a životů svatých, nebyli doma pečovali o náboženské vychování dítěte svých, většina obyvatelstva českých měst na Moravě byla by spustila na sňahu svou a celého národa. Největším neštěstím jest národní škola s vyučovacím jazykem cizím.“

Něco pro kuřáky a ty kdož jimi býti chtějí. Kouř tabákový, kterým tak rádi udí si lidé vnitřnosti, mimo uznané jedovatý nikotin obsahuje ještě jiné součástky chemické: pyridin (jedovatý), který vzniká z nikotinu vyšší teplotou; je to olejovitá kapalina, hustší jak voda; dále zvláštní étherický olej smalný, prudce jedovatý, který vzniká teprve při kouření; kysličník uhlíčitý, kyselinu měselnou, kyanovodík (velmi prudký jed), kysličník uhelnatý (plyn uhelný, prudce jedovatý). Je tedy v kouři pohromadě pěkna společenost chemických raubů, avšak lidé jsou neteční vůči všemu varování. Při kouření doutníků stoupá v konci množství nikotinu tou měrou, jak se dokazuje, i může se, procentně počítáno, množství to až čtyřnásobně. Tedy konec doutníku je nejhorší jeho část. Ale bylo by nejrozumnější zahoditi i přední konec a prostředek.

„Mladá generace“. „Česká demokracie“ oznamuje, že dva ničemné plátky „Ruch“ a „Lid“, které jenom ku otravování naší mládeže vycházely, opět budou vycházeti. „Mladá generace“ (rozuměj, učenci a chlapci setva škole odrostli) bude při listy ty „vydatnější“ podporovat! To jest tedy „časová nutnost“. — Každou neděli schází se ta nadějná „mladá generace“ ve svém „klubu“, totiž v pokoutním hostinci kde „řečník“ (také kluk) šve proti mistrům, nadává na pokračovací školy a mládí do „klerikálů“. Při tom se obyčejně pije kofalka! Také „ušlechtilý“ nápoj pro „mladou generaci“. — Nyní se dovidáme, že v takových „schůzkách“ jsou také prostitutky, aby ta pokrokové „umravňelost“ mladé generace měla „lesku“! A k tomu ke všem mají ještě působiti „Ruch“ a „Lid“. Nařkáme na spustlost mládeže, soudní statistika vykazuje rok od roku více mladistvých zločinců — a proti tomuto prameňu mravního úpadku zákon neumí zakročiti!

J. S. Machar píše v č. 104 „Času“ vzpomínky z dob svých studií. V profesorů, kterým p. Machar může děkovati za své vzdělání, — kritikuje v první řadě svého katechetu. Inu, ovšem, jak by mohl vůbec něco napent, aniž by se drsnou rukou nedotkl kněze! O jeho soukromém životě píše tak urážlivým tónem, jakoby si vzal za vzor brněnskou „Rašplí“. Jsou to obyčejné lidé nízkého ducha a morální kleslosti, kteří o svých bývalých učitelích špatně mluví a před světem je tupí. Člověk opravdu šlechtitný a inteligentní zajisté se k podobnému účelu nikdy nepropůjčí. Pan Machar tím opět ukázal své „umění“, totiž sobeckost, hrubý nevděk a pekelnou zášť ku katolickému knězi.

Proti zdražení uhlí hodlá se rázných prostředků uchopiti vláda — pruská. Ministerstvo pruské v nejbližších dnech zahájí porady o způsobu, jakým zakročiti proti hroziící katastrofě uhlé. Mluví

se dokonce o tom, zakázati všechny vývoz uhlí z Prus a pověst o tom způsobila již záhy značné znepokojení na berlínské burse. Pakliže k tomu nedojde, budou na jisto srušeny v Prusku dopravní výhody pro vývoz uhlí a levné sazby budou svedeny pro dovoz uhlí. Jak vidět, není vláda pruská bez pomůcek, jimiž zakročiti se má proti neobháhlé neslušnosti uhelného rinku. Že pak usnadněný dovoz uhlí do Pruska bude jen dalším stupňováním cen uhlí u nás, o tom nelze ani pochybovati. V Německu chystají také obchodní komory dalekosáhlou akci proti uhelné katastrofě. — Rakouská vláda ale nečinila dosud ničeho.

V Rakousku vydáno za posledních 35 let více než 6.000.000.000 K na militarismus. Uvažme výši vydání toho a vzpoměme, co píše, přičinění a práce neunavné lidí na obětech těch, co dalo by se za miliony ty ve prospěch širších vrstev lidu vykonati, jak veliké otázky hospodářské mohly býti za nepatrnou část tohoto vydání rozřešeny a tím lidu pomoheno, nedostatek jeho a bída zmenšena a nespokojenost jeho, která jest nejnebezpečnější pro sílu států všech, zmařena.

Hr. Waldersee, německý „spasitel“ Číny in spe, má po dobu svého generálování v Číně přidáno dvě stě tisíc marek. Má tedy gáse měsíčně deset tisíc marek! —

Za 20 let byl Jan Bouker v Chassique ve Francii 819krát kmotrem na křtu svatém.

Cisár Josef II. rozhodně zavrhoval souboje, vydav u příležitosti souboje hraběte K. se setníkem W. následující list: „Pane generále! Hraběte K. a setník W. pošlete okamžitě do vězení. Hrabě jest popudlivý, mladý a zaujat falešnými pojmy o cti. Hejtmán W. jest starý hromotluk, který chce spraviti vše pistolí a šaví. Nechci a nestrpím souboje ve svém vojsku, opovrhují zásadami těch, kteří ho hájí a chladnou ocílí se vzájemně probodávají. Mám-li důstojníky, kteří se hrdinsky postaví proti každému nebezpečí, váším si jich, lhostejnost v takém případě slouží jak vlasti, tak cti. Avšak kdyby mezi nimi byli, kteří by všechno chtěli obětovati záti proti nepříteli, pak jimi opovrhnuji. Taký člověk není lepší římského gladiátora. Uspořádejte vojenský soud o té záležitosti. Zkoumejte příčiny souboje tak nestranně, jak vyžadují na soudci každém, a kdo má nejvíce viny, ať jest obětí svého osudu a zákona. Taký barbaraký zvyk, který se hodí do dob Tamerlana a Bajazeta, a jež měl tak často smutný vliv na osudy celých rodin, ochci mti potlačený a potrestaný, i kdyby mne to stálo polovici důstojníků!“

Podivná shoda. V Plané na Plzeňsku mají u hospodáře B. na dvoře brůně, která minulého roku vykvetla v letě podruhé. Nejstarší syn, ženatý, když to viděl, pravil, že to nevěstí nic dobrého, jen aby prý „někdo neumřel z rodiny“. Za krátký čas byl mrtev sám. — Letos pak objevilo se na téže brůně opět na jedné větvi mnoho druhého květu. Starý hospodář, otec rodiny B., vzpomněl si na loňské úmrtí svého syna a pravil, že květ ten musí strhat, aby se zase nestalo nějaké neštěstí. Ostatní domácí jej zrazovali, říkali mu, že to byla náhoda, ale jednou když odešli všichni do kostela, strhal stařec veškerý květ se stromu. Za několik dní strh'a se nepatrná bouře a nebohý hospodář byl zabít bleskem, právě když stál poblíž té brůně na dvoře.

K čemu jsou ministerská nařízení? Ministerským nařízením ze dne 14. února 1898 se zakazuje, aby železniční personál více jak 12 hodin denně pracoval. U severozápadní dráhy však vzdor tomu jest normální dobou pracovní 18 hodin denně tak jakoby žádného nařízení vůbec nestávalo.

Hyzdění českých jmen. „Jiseran“ píše: Minulý týden konala se ve Vídni svatba, při níž si bral jakýsi p. Kdoulitěška slečnu Horatschekovou a za svědky jim byli p. Jandaurek a p. Maršak. Tak se komolí a hyzdí ve Vídni poctivá česká jména.

Ve schůzi stávkujících drokářů v Paříži bylo jednolhasně usneseno, aby ten, kdo nejdéle vydrží stávkovat, odměněn byl medailí — stávký. — Nevíme, jestli by mu pak místo medailie nebyl milejším — bochník chleba.

Nejbližší světovou výstavu chce dělat Amerika. V St. Louis ve státě Missouri utvořilo se již organizační komité, aby projekt provedlo. Světová výstava St.-Louiská projektována jest na r. 1903.

Žné na zeměkouli. Není v celém občanském roce měsíce, aby nebyly někde na naší zemi žně. V lednu klidí se obilí v Australii a jihoamerické Čile, v únoru počíná sklizeň v Egyptě a Indii a trvá až do konce března, v dubnu jsou žně v Syrii, Mexiku, Persii a na ostrovech krajů rovníkových, v květnu se klidí v severní Africe, v Číně a Japonsku, v červnu pak v jižních státech Evropy a severní Ameriky, v červenci a srpnu v zemích českých a středoevropských, v září jsou žně v severním Rusku, Švédsku a Škotsku (pohanka a j.), v říjnu sklízí se obilí ve Škotsku a kukurice v sev. Americe, v listopadu jsou žně v jižní Africe a Americe, v prosinci konečně počínají žně v jižní Australii, americké Patagonii a Uruguayi.

Co má v hlavě, kdo je proti záložním Raiffeisenovým? — Seno! — bylo nedávno správně v „Hum. Listech“.

Živnostenská dražstva jsou činitelem velice důležitým. Zřízení družstev lze v skutku prospěch u tohoto stavu dosáti. Živnostnictvo se domáhá vojenských dodávek; dosud mají 75 proc. voj. dodávek velkopřemyslníci a jen 25 proc. řemeslníci; když byl ministr žádán, aby zadal více dodávek řemeslníkům, pravil: „Já musím mítí firmy jisté, kdyby vypukla válka, aby ihned objednávky byly na jisto dodány,“ dále se vymlouval, že jednotliví řemeslníci neposkytnou dostatečné záruky; byla prý na př. dodána kůže na boty, ale někteří obuvníci že neodvedli ani kůže ani boty, jiným že byla dána záloha peněžitá a že to dopadlo také tak. Ale kdyby tu bylo živnostenské družstvo, že by se dalo na ně spoléhat. Pro fe-

mešnický má tedy sdružování tyš význam jako pro rolníky.

V počtu vystěhovalců do Spojených Států severoamerických za první čtvrtletí letoš. sanjímají vystěhovalci z Rakousko-Uherska první místo. Ze všech zemí evropských bylo vystěhovalců 84.078 duší a z toho z Rakouska 29.945 duší, čili 36 proc. — Toť opětná známka „blahobyti“.

Na pařížském trhu prodá se do roka přes 100.000 liber hadšího masa. Jest to pochoutka laubůnká a draze se platí. Hadí maso obsahuje 17 proc. dusíkatých látek a rovná se výživnou hodnotou ústřici.

O přípustnosti psaných doplňků při tiskopisech vydalo c. k. ředitelství pošt a telegrafů pro království české tento oběsník: Bylo zjištěno, že bývají předpisy o přípustnosti psaných doplňků a oprav na tiskopisech a zvláště na listech tiskopisných a mnoha stran nesprávně vykládány, pokud se týče zneužívání; to děje se zejména u korespondenčních listků, jejich nápis byl přeskrtnut a nahrazen pojmenováním tiskopis. Dlužno tudíž připomenouti c. k. úřadům následující: Dle ustanovení tarifu pošty listovní z r. 1900 str. 89, čl. 9 a) má býti zásadně celý obsah tiskopisu vytisknut, po případě pořízen nějakým jiným mechanickým způsobem, který jako takový lze snadno rozeznati (vyjímají se výtiisky psacím strojem nebo protisknutím pořízené). Psané doplňky nebo opravy (změny) připouštějí se při tiskopisech toliko výjimečně, totiž pouze v případech, jež jsou uvedeny taxativně na str. 40 cit. tarifu pod lit. a) — n). Z citovaných ustanovení plyne přirozeně: 1. že nemohou býti připsány na tiskopisech žádné jiné doplňky nebo opravy (změny), než které jsou pod lit. a) — n) výslovně uvedeny a 2. že nejsou ani tyto taxativně vyčleně doplňky přípustny u všech tiskopisů bez rozdílu, nýbrž že mohou býti na jednotlivých druhích tiskopisů připsány jen ty doplňky, jež jsou při dotčených druhích výslovně připuštěny. Nejsou tudíž na př. t. zv. zdvořilostní projevy (pozdravy, blahopřání, poděkování, projevování soustrastí a p.) do pěti slov přípustny při žádných jiných tiskopisech než při tištěných vizitkách. Rovněž nemohou býti dodatky uvedené pod lit. b) cit. tarifu (str. 41, číselné údaje a pod.) připsány na žádných jiných tiskopisech než na cenících, ofertách, kursovních listech, ohládkách (prospektech) a obchodních cirkulářích. Zejména jsou uvedené dodatky (lit. b) naprosto nepřipustny u tiskopisů, jež podobají se sice co do zevní formy obchodním cirkulářům, jejich obsah má ale ráz zcela individuálních sdělení, určených pro určitého adresáta (tištěných účtů, kvitancí a stvrzenek všeho druhu, upomínek listků, oznámení a odeslání určitého druhu zboží a pod.). Některé z psaných doplňků, pokud se týče oprav (změn) zmíněných nahoře pod bod. l) jsou naproti tomu přípustny u všech tiskopisů vůbec. Doplňky a opravy tohoto druhu jsou uvedeny na str. 40 cit. tarifu pod lit. a), c), e), f), g). Sem náleží zejména údaj jména, povolání (firmy) a bydlícího odesílatele, jakož i dne odeslání zásilky (lit. u), c), oprava tiskových chyb (lit. e), přeskrtnutí nebo podrtnutí jednotlivých částí tištěného textu. Veškerá tato ustanovení platí samozřejmě i pro korespondenční listek — byl přeskrtnut a nahrazen názvem „tiskopis“. Zejména nesmí býti na listky tohoto druhu připsány t. zv. zdvořilostní projevy — do 5 slov — o nichž byla dříve zmínka učiněna. Listky takové a tiskopisné listky v tuzemské dopravě vůbec, jež by neodpovídaly shora vyznačeným výjimkám, podléhají taxě pro listky korespondenční v obnosu 5 h.

Katolíci v Indii. Přes veškeré obtíže, které se katolickému vyznání z různých stran a končin kladou, čítá východní Indie na 1.988.996 katolíků. Missionářů jest 818, domorodých kněží 1580. Nedávno bylo v biskupství Pondichery pokřtěno 8793 osob, v biskupství Misore 586, Kaimbatore 605, v Kalkutě 2000, Maduré 2159 atd.

Žebračské listy budou nyní vycházeti v Neapoli, aby také žebrači měli svůj „odborový orgán“. Směr bude prý radikální aby si žebrači osvojili „radikální taktiku“, totiž, kde to nedostanou v dobrém, aby použili násilí. — Nyní se snad budou i zloději hlásit k svému „právu“ o založení také svůj „Odborový“ časopis. — Inu, v Italii jest všechno možné. Tu radikální taktiku v „braní“ se učí ti nejnížší od těch nejvyšších. —

Německé slavnosti, na památku vítězství u Sedanu mají konečně přestat. Jak jsme již v minulém čísle sdělili, obrací se vtr a vážní politikové němečtí pomýšlí na smír s Francií. Z toho ale mají strach němečtí protestantští pastoři. Vždyť slavnost sedanská byla jim každoročně vítanou příležitostí, aby si vyjeli obvyklým, drzým způsobem na církev katolickou. Ve svých kázáních mluvili o vítězství „protestantské pravdy“ nad katolickou „pověrou“, podněcovali k nenávisti proti všem katolickým státům a takovými „ušlechtilými“ způsobem domínvali se pracovatí ve prospěch míru. Nyní ale vidí, že přes všechnu jejich horlivost lid s vážnými politiky v čele počíná jinak smýšleti a že proti jejich vůli se pracuje, aby opravdový mír byl zabezpečen. — Toť opět důkaz, že protestantským pastorem se hlavně jedná jen o upevnění svého vlivu, nikoliv však o prospěch lidu a míru.

Draho v Ladysmithu. Nyní uveřejňuje jistý anglický list úřední výkaz o cenách, které strážily v Ladysmithu v době jeho obležení. Tucet serek — 20 korun. Krabice kondenzovaného mléka 12 korun. Tucet vajec 72 korun, okurka 7 kor., hlávka salátu 4 kor. Podobně vysoké byly ceny všech ostatních potřeb. Za takových okolností měly se v Ladysmithu dobře jediné kuchafky, protože ty si jistě — odpočinuly. („Hlas N.“)

Listárna redakce.

Heřman. Městec. Bližší Vám sdělí vp. G. Stock, katecheta v Turnově. Dopište mu.

Dvůr Králové. Druhá zpráva byla již před měsícem v „Obnově“ uveřejněna.

Grand-Diorama française

v Hradci Králové

ve dnech 15. a 16. června t. m.

v budově Klicperova divadla.

I. představení v sobotu o půl 8. hod. več.

„Pět neděl v baloně“.

Velká sensační hra dle Jul. Verne-a.

II. představení v neděli o půl 8. hod. več.

„Dvacet tisíc mil pod mořem“.

Dle téhož spisovatele.

Ceny v Klicperově divadle obvyklé. Předprodej lístků v sobotu a v neděli dopoledne u divad. pokladny. — Odpolední představení v neděli nebude.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena broš. K 3.20, poštou K 3.50.

Kniha se schválením Ordinariátním vydána sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytujících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazené bludů Wiclefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář

v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů a veškerých potřeb umění církevního; též zhotovuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje, posíláje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmnějším.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Úplně zařizená lůžka

pro

studující

sestavující

z 1 železné postele, 1 prošívaného slamníku, 1 matrace, plněné jemnou dřevitou vlnou neb lesní travou, 1 klinové podušky, 1 prostěradla a 1 přikrývky prošívané neb vlněné

za zl. 16.50 a výše.

Postele skříňové

(skládací) s pérovou matrací

za zl. 12.50

doporučuje

velkozávod firmy

Jan Stoupa,

PRAHA,

Václavská náměstí č. 32.

Změna místnosti.

Pisárna a sklad speditorské firmy a pohřebního ústavu H. Richter v Hradci Králové, nalézá se nyní v přizemí domu č. 254. v Jiřikově třídě proti hotelu Merkur.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry.

Četná uznání zvláště z kruhů velečestného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

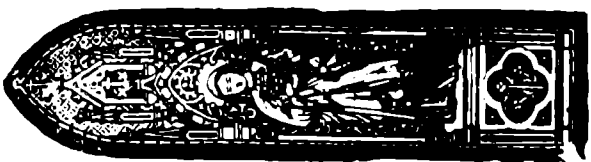
Těž se spátky bez sřídění cen!

odborný velkozávod

pro malbu chrámových oken

B R N O.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umělecký ústav

pro malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd. i veškerá odborná rada zdarma.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na bohosloveckém ústavišti v Hradci Král.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 veliké 8°. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletěné vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z misálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a kantorina marné v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svéceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Nešvery, Zelinky, Jirásky, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sady, četným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na všechna místa

své chvalně známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valčky na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně bleskné a v elegantních dřevěných rámech nasazené, jež předěti bezvadným, rychlým vypráním a nepsotnou trvanlivostí vše v oboru prací přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I velikost sl. 2 50, II. sl. 3 50, III. sl. 4 50.

Dále skvělé leštění (arcadlovým leskem)

mramorové plotny na stoly, posty

(s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční stoly atd. Též upozorňuji na svůj hojně zásobený sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení ze syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franco.

K lašk. zakázkám doporoučím se co nejlépe;

C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kainit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sadru superfosfátovou k vrchnímu hnojení jeteliště a konservov. chlěvské mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělá hnojiva a kyselinu sírovou

A. SCHRAM

v Břeclavi, Poštorné a Lísku u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

Navštívenky

všech druhů nabízí

Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Zasláno.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 80. (Bndova sv. Václ. záložny).

Socha Panny Marie Lourdské 1.30 vysoká ze dřeva řezaná, předevírem na místo své došlo. Práce sama chválí svého mistra. Socha zajisté svým uměleckým provedením všeobecně pochvaly dojde.

Buďte ubezpečen že budu Váš umělecký ústav a přátel a známých svých co nejvšelejší doporučovati. S veškerou úctou oddaný

Sv. Vít Přímotí.
21. ledna 1898.

P. Ig. valentinělo, farář.

Dekorační malíř a posilovací

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlaccování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejmnějším.

269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a příloženými rozpočty.

Veliká úspora a důležité pro každého.
● **Žádáných šlů a řemenů více!** ●
Upotřebíte jedině svého druhu látky doporučené, šlepně

Držadlo kalhot.

Patent Nevetný.

Znamenitě rozluštění otázky jak odstranit veškeré obtíže, s nimiž spojeno jest nošení šlů a řemenů, jako dlouhavé oblékání a svlékání, trháni se knoflíků, dřeni koží, nepřijemné teplo, odporné sesouvání se šlů s ramennou atd. Patentní držadlo poskytuje stále přímé, volné a zdravé držení těla, jakož i vkusné padnutí kalhot a lze jej vždy lehko ke každým kalhotám upotřebiti, aniž by knoflíky neb nějaké další opravy bylo třeba.

Přesvědčení zjistí netušené výhody.

1 kus ku 1 kalhotám po obdržení 60 kr., 3 kusy sl. 1.60
6 kusů sl. 8.— zasláno franko majitel c. k. privilegie

F. S. NOVOTNÝ, Hrabčovice - Kukaň.

Žádají švadl, tištěné pochvalné úsudky.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měkkými náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Nábytek.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,
ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKŇA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na simnky a haveloky s čistě ovčí vlny v levných cenách doporučuje

KAREL KOCIÁN,
soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorby k nahlédnutí franko.

Křestní listy

(ex offi)

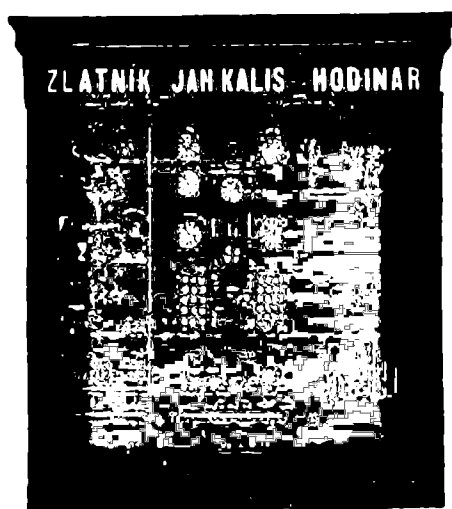
40 kusů za 60 hal.
nabízí

Biskupská knihtiskárna.

První Královéhradecká továrna nábytku. x Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních darů, kapesních i nástěnných hodin všeho druhu doporučuje v nejkrásnějším provedení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

Již vyšel

kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody predavačům. — Objednávky již nyní přijímá

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Pro každého důležitým a poučným jest nový spis

Židé v zemích Českých.

Dle pramenů a různých pojednání sestavil

Dr. Václav Rezníček.

Knížka tato obsahuje na základě historických pramenů vypočet dějiny Židů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od nejstarších časů až do let šedesátých našeho věku. Jsou v ní vylíčeny všechny důležité poměry českého lidu i českých panovníků a vlády k Židům. Dále obsahuje všechny důležité události a příhody, v nichž Židé v zemích Českých hráli činnou nebo trpnou roli, tak že spis tento, jediný svého druhu v české literatuře, hodí se především do všech veřejných a spolkových knihoven a hledán jest vším inteligentním obecním, jež v něm nachází nejpečlivěji doloženo, se sterých nepopíratelných pramenů a spisů obsažených kde správy spisovatel čerpal.

Cena obnáší 1 kor. 30 hal. (poštou 1 kor. 30 hal.) a k dostání jest ve všech knihkupectvích a zejména v administraci „MODRÉ KNIHOVNY“, Král. Vinohrady č. 347.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

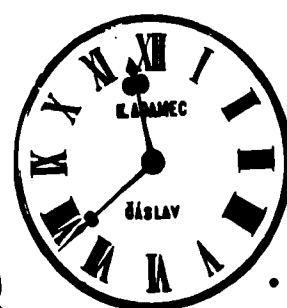
odporčuje svůj ateliér k provedení všech dekorativních

malby kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do uměleckého zpracování, restauruji staré malby nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a malují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na požádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

První výroba

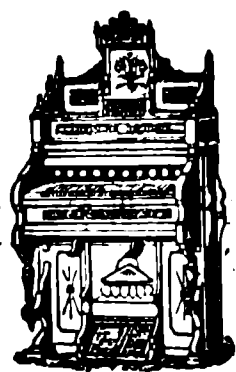
věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

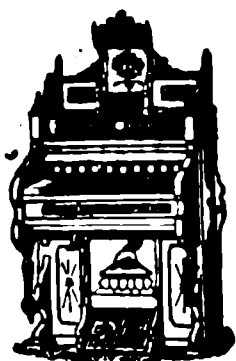
dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporčuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Illustrované ceníky franko a zdarma.

ŠKOLNÍ

do gymnasia,
realky, učit. ústavu,
obchod. akademie,
odbor. školy, měšť.
školy dívčí i chla-
pecké, dále do obec-
ných a pokrač. škol
v Hradci Králové

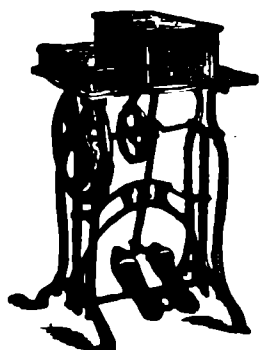
KNIHY

chovám stále v nej-
novějších přípustných
vydáních na skladě.

Knihkupectví
B. E. Tolmana

v Hradci Králové
(velké náměstí č. 26., blíže
lékárny.)
(Založeno r. 1863.)

Oznámení.

P. T. obecnstvu Hradce Králové a okolí
oznamuji tímto zdvořile že jsem zřídil

**dílnu pro opravu velocipedů
a šicích strojů jakož i půjčovnu velocipedů**

v Hradci Králové, ve Svatodušské ulici, v domě pana Ant. Petrofa, v těch samých místnostech co až dosud byl
pan J. Herbrych.

Maje zastoupení firmy V. Michl ve Slaném, největší to továrny české na velocipedy, jsem s to každému dodatí stroj krásný
a za velmi nízkou cenu při výhodných podmínkách platebních. — Opravy velocipedů a šicích strojů obstarávati bude montér, který jest
v oboru onom obzvláště zkušeným, o čemž se zajisté každý přesvědčí.

Doufám, že přízeň P. T. obecnstva sobě i při tomto pobočném podniku získám. Upozorňuj dále, že dílnu svoji pro sta-
vební zámečnictví povedu nezkráceně dále a zaručuji každému rychlé obslužení při cenách jak známo nejnižších.
Prose o laskavé věnování přízně oběma podnikům mým znamenám se v plné účtě

Frant. Paušík,

obchod velocipedy, půjčovna velocipedů a stavební zámečnictví v Hradci Král.

BLUZY

flanelové
i soukené

rovněž spodní sukně
a dětské šatečky

nabízí ve velkém výběru

Petr Kopal & spol.

v Hradci Králové,

Velké náměstí.

Speciální závod zbožím ozdobným a ga-
lanterním pro dámy i pány.

Sjezd katolických spolků diecése královéhradecké ve Chrudimi.

Věřejnosti české není to již dávno tajno, že v době nynější politické rozbíhanosti pouze strana katolická dovede beze všech agitací a bez bubnu reklamy shromáždit velkou masu lidovou při svých manifestačních projevech. Tajemství celého tohoto kouzla leží v tom, že program katolické strany jest populární a lidový, neboť kořeny náboženského přesvědčení jsou v srdci lidu českého hluboce zapuštěny. Novým dokladem tohoto tvrzení byl diecéšní sjezd katolických spolků ve Chrudimi. Královská Chrudim, sídlo staročeské pobožnosti, náboženské uvědomlosti a opravdivé inteligence, uvítala četnými prapory křesťanské socialy, kteří ke konci století slédlí se ze všech krajů diecése, aby poklonili se v arciděkanství chrámu sv. Salvatora Božskému Spasiteli. Sjezd vyměřen byl pouze na jediný den jména Panny Marie a obelán byl velmi četný, ačkoliv v nedaleké vzdálenosti na poutním místě v Luži konala se též jubilejní slavnost za četné návštěvy věřícího lidu.

Od časného rána procházely městem přibylé jednoty, řadivše se v imposantní průvod, čítající 1200 účastníků, mezi nimiž bylo 800 mužů s odznaky a 16 spolkovými prapory, ku arciděkanství, kdež uvítal hlasitými pozdravy Vrchního Pastýře, ndp. biskupa Edvarda Jana. Ve chrámu Páně tísnilo se několik tisíc lidí, ježto slavnostní kázání měl ndp. biskup. V předních lavicích usedli členové městské rady, kteří Vrchního Pastýře uvítali oficiálně při přijezdu u slavnobrány ve jménu obce, Ndp. biskup promluvil na slova sv. evangelia „A království Jeho nebude konce“ skvělou a povzbuzující řeč, z níž stručně uvádíme hlavní myšlenky. „Všecky věci jsou podrobeny změně a rozkladu, proto i nepřítelé Ježíšovi domnívali se, že Jeho nauka a církev shroulí se nástrahami lidskými v nicotu. Ale výpovědi Ježíše se neosvědčily, neboť o Spasiteli děl anděl, že „království Jeho nebude konce.“ Zvláště moderní naše století použilo všech výsledků vědy proti církvi Kristově a zasadilo jí mnoho těžkých ran, ale zase na druhé straně vyburcovalo z vlažnosti celé zástupy věřících i v národě českém, kteří pozvídají hlasu na obranu dědictví Kristova. Zrovna přítomný sjezd katol. spolků a uvítání jeho se strany občanstva chrudimského jsou toho patrným dokladem. Jakkoliv uvědomělých těchto obhajců není ještě mnoho, přece lze v úspěch doufat, jestliže se každý postará, aby Kristus vládl v srdci každého jednotlivce. Jeť králem, proto nutno dle předpisů v katechismu prokazovati Jemu úctu, lásku a poslušnost. Na to slovutný řečník provedl v brilantní paralele vzájemný poměr věřícího katolíka ku králi Ježíši a poměr loyálního poddaného ku zákonitému králi, poukázav na to, že náboženství jest nejlepším rádcem vládců, nejlepším oporou jejich trůnů a nejvydatnější péstitel loyálních citů v poddaných. Nejvěrnějšího a nejspolehlivějšího však tohoto rádce vládců nemohl snést liberalismus, jenž horuje pro naprostou nezávislost člověka, proto prohlásil, že vládařové nevládnou z milosti Boží, nýbrž z vůle lidu, čímž korunám vládařským odhal vyšší posvěcující ráz a vydal v šanc anarchickým choutkám. V zemích, kde liberalismus nejvíce se zakořenil, jako v Itálii a ve Francii, tam nejvíce královražd bylo anarchisty spácháno.

Ale nejenom podporu trůnu ničí liberalismus, nýbrž i spokojenost národů, neboť účel vládnouti bez ohledu na zákony Boží a přirozené právo. Výsledkem liberální vlády jest utiskování národů zvláště slabších, nešetření národních citů, krátce liberalismus vede ku tyranii. Z toho důvodu nejenom králové, ale i poddaní nemají horšího nepřítel nad liberalismus a každý boj proti němu znamená boj za svobodu ducha lidského.

Hrozný tento nepřítel ubližuje i národu českému, zadržuje i jeho jazyková práva, proto národ český nemá ani toho nejmenšího důvodu vychvalovati ničivý liberalismus a bojovati proti němu, kteří pod názvem klerikalů usilují zničení panství liberálního a zavěsti vládu Ježíše Krista. V království Kristově panuje pravá rovnost a každý slabý dojde zastání, v liberální říši mají právo jenom silní a bohatí, chudým se měří jinak. Jest to neprozíravost, když jistá část dělnictva líbí ochotné těžkou ruku liberálního panství, jež ze svobodných učinilo otroky strojů. Bídu, rozháranost, sobectví a znepravěnost nespásobilo křesťanství, nýbrž právě liberalismus, proto mnohým již svítá a nastává obrát ve smýšlení. Liberalismus dohospodařil, nezbylo již nic, co by mohl ještě pokaziti. Kristus však vládne dosud a vládnouti bude i v mnohých dříve odcizených duších, neboť království jeho nebude konce“. Úchvatná hodinová řeč zanechala hluboký dojem v srdci posluchačů, kterým zřídka kdy poštěstilo se slyšeti významnější řeči z úst Vrchního Pastýře.

Po kázání sloužil zpíváním mši sv. vdp. bisk. sekretář E. Starý, jenž přivedl téhož dne na 500 účastníků ze své dosti vzdálené osady.

Po službách Božích uloženy byly prapory a na různých místech pořádán společný oběd. Přední osobnosti města stolovali v „Besedě“ s ndp. biskupem uprostřed jednoty hradecké, chrudimské a chrastavské. Po občanském obědě pronesl přípitek jménem sdružení dp. Dr. Reyl, vzdav díky ndp. biskupovi za vzácnou návštěvu, apoštolská slova a poděkovav přítomným zástupcům městské rady za vřelý přijetí katolických jednot. Ndp. biskup pronesl zdravici na rozkvět milého mu města, načež odpověděl p. náměstek JUDr. Havelka těmito uchvatnými slovy: „Láska obce naší ku Biskupské Milosti a sympatie ku snahám katolických jednot jsou upřímné. Přítomnost ndp. biskupa mile rozežhívá srdce občanstva zdejšího, jež lne upřímně ku svému biskupovi nejenom pro jeho milou a laskavou povahu, nýbrž i proto, že si ho vysoce váží jako v pravdě obětavého, apoštolského a českého biskupa. Jest to skutečně bolestno, že muž tak ryzího srdce a opravdové práce mohl býti v Čechách pronásledován a praněován. Ale nastal obrát. Jako jiní lidé začínají životní dráhu jarem a končí zimou, začal ndp. biskup Brynych svou dráhu zimou nepřítelů, která však proměnila se v jaro obliby, ba již v leto lásky. Nepřeháním, když prohlašuji, že city mé sdílí celé naše město, an vybízím vás, žáky velkého biskupa, abyste zvolali se mnou: Ať žije český biskup Brynych!“ Bouřlivý souhlas a neutuchající volání „Slávy“ provázely vzletná tato slova, jež dle všeho jsou ohlasem obrátu v posuzování činnosti ndp. biskupa Brynych. Jeho Milost hluboce dojata děkuje p. řečníkovi, žádá o účinnou podporu svých snah a připíjí rozkvětu katolických jednot.

Během oběda snesl se malý deštík na město ovšem na krátko, takže po celý den přiznivá pohoda časová přispěla nemálo ku zdaru odpolední slavnosti.

Odpoledne konala se valná hromada ústředního sdružení, již jménem churavého p. předsedy Dra Rutha zahájil jednatel Dr. Reyl řečí, v níž upozorňoval na význam diecéšního sdružení, od něhož právě přítomná doba může žádati a očekávat mnoho. Po zprávách funkcionářů vykonány volby. Předsedou diecéšního sdružení jmenován ndp. biskupem Dr. Reyl, místopředsedou dp. katecheta Al. Dvořák, jednatelem vp. kaplan Fr. Jukl. Výbery: Pp. Ant. Adam, K. Dašek, Vl. Hornof, Jos. Kovář, Jos. Krajčák, Jos. Malý, Al. Tůma. Náhradníky: Pp. J. Polák st., J. Polák ml., J. Netuka a Jan Černý.

Revisory: pp. V. Jenčovský a Fr. Dvořáček.

Při volných návrzích přijato: 1. V Hradci Králové budiž zřízena ústřední poptávárna práce. Pan Jos. Polák st. povede matriku, v níž se zaznamenávají došlé poptávky i nabídky práce pro členy katolických spolků, abychom si udrželi své členy v mezích diecése. Kdo práci aneb dělníka hledá, oznam to na dvojitém korrespond. lístku do Hradce jednotě katol. tovaryšů, udav zároveň druh práce. Dotazujícímu se, bude odpověděno na přiloženém lístku. Sprostředkování bude se díti bezplatně. (Navrhl p. Dvořáček.)

2. Budtež podporovány firmy a závody je nom křesťanské. (Navrhl p. farář Marek.)

3. Příští sjezd bude v Pardubicích.

Po zpíváních litaniích ku srdci Páně, jež zapěl lahodně a přesně kandidátky učitelského ústavu, vyšel průvod do městského parku, kdež koncertovala úplná kapela ostrožteckého sboru. Mezi koncertem proslovil vůdce české křesť. socialní strany, vdp. Dr. R. Horský mohutnou řeč „O budoucnosti křesťansko-socialní strany v národě českém“ v přeplněném sále „Na sklepích“, ježto hejtmanství nedovolilo odbyvati řeč pod šířím nebem v zahradě. Schůzi zahájil a beze všech závad až do konce řídil dp. Dr. Reyl, omluviv vzniklou tiseň zákazem úředním. Polovina posluchačů musila zůstatí venku k nemalé své mrzutosti, nemohouc pochopiti, čím by mohli býti křesťanství socialové pod šířím nebem státu nebezpečni. Dr. Horský uvítán byv bouřlivým potleskem, vylíčil uchvacující, sobě vlastním přednesem budoucnost křesťansko-socialní strany v národě českém další řečí, z níž hlavní pouze myšlenky uvádíme. Národ český přestál troké dny těžkých zkoušek jen proto, že měl v účtě náboženskou víru a úctu ku své národnosti. Co drželo národ český druhdy při síle, prospívá mu i nyní. Víra a vlastenectví jsou 2 vřelí hvězdy jeho politiky, jak to již Palacký v „Radhošti“ dokazoval. Tyto 2 zásady české politiky napsala si strana křesťansko-socialní na svůj prapor, neboť jak na sjezdu v Litomyšli, tak i v Praze prohlásila naše strana, že stojí věrně při víře svato václavské a při státním českém právu.

Řečník na to dokazuje přesvědčivé nutnost potřebu náboženství, jakož i lásky vlastenecké a dokazuje písemnými doklady, že ani socialní demokracie ani národní socialisté nemohou se vyrovnati svými snahami snahám křesťanských socialů, kteří v ohledu vlasteneckém stojí nejbližší české statoprávní straně. Řečník touží na to, že strana naše dosud jest bezdůvodně osočována a to Němci

proto, že držíme se státního práva a Čechy, protože se držíme náboženské víry. Biji do nás ze dvou stran, ale vzdor tomu neklesáme na mysl, neboť víra a vlastenectví budou vždy národu potřebny, proto i my nositelé těchto myšlenek budeme v národě nutni. Že dobře to smýšlíme s národem, dokážeme při příštích volbách, ve svorném postupu se stranami statoprávními, neboť vážnost okamžiku žádá naprostou svornost v boji proti národnímu nepříteli. Řeč byla přerušována četnými projevy souhlasu a posléze nadšeně akklamována.

Po řeči pokračováno v koncertu až do soumraku, kdy nastal rozchod. Dosti těžko loučili jsme se s pohostinným městem Chrudimi, kde jsme zažili jeden nejzdařilejší z našich sjezdů. Ke konci poznamenáváme, že dostavilo se 26 jednot se 16 prapory. Zastoupen byl Hradec Kr., Litomyšl, Roveň, Polička, Úpice, Proseč, Choceň, H. Jelení, Ústí, Kostelec n. Orli., Chrast, Studenec, V. Podol, Hlinsko, Přelouč, Pardubice, Čáslav, Heřm. Městec, Ronov, Sezemice, Jilemnice, Černilov, Slez. Předměstí, Vojnův Městec, Častolovice, Bohuslavice a Chrudim. Mnohé jednoty jako Litomyšl a Kostelec n. Orli. jely celou noc, aby dospěly v čas. Kde taková obětavost a láska k věci prochvívá členstvo, tam se práce zdaří. Chrudimská jednota se vši energií vykonala přípravné práce ku sjezdu s úplným zdarem. Sjezd chrudimský myšlenku naší rozšířil opět značně v české veřejnosti, naše přesvědčení utužil a důvěru ve konečný zdar posílil. Zdar tento povzbudil nás k další vytrvalé a obětavé práci, již „Zdar Bůh!“

Národní hospodář.

Kterak se má zacházeti s mlékem nadojeným. Když se mléko do čistého nádoby bylo nadojilo, musíme ho čistou sítí procediti. Nejlepší jsou sítě drátěné. Sít musíme po použití ihned vyčistiti. Toto teplé mléko podléhá zkáze a proto musíme ho rychle schladiti asi na 10 neb 12 stupňů. K tomu účelu dáme mléko v čistých plechových baňkách do studené pramenité vody. Kdo má peníze, koupí si umělé chladiče. Chladiče ty sestávají z rour, přes něž mléko stéká dolů a tak rychle se schladí. Sklep, kde mléko ochlazené uschováme, musí býti vzorně čistý a neustále provětráván.

Pastviny pro dobytek. Dobytek jen tenkrát roste, prospívá a je zdrav, má-li dostatek vzduchu, slunce, pohybu a pokrmu. To vše dává dobytčeti pastva. Dobytky ve chlévě uzavřené musí zakrnutí, zhynouti. Na pastvě zvíře roste, sílí, plíce řádně urostou, kosti obdrží žádoucí pevnost. Zvířata jsou otužilejší a nejsou tak náchylna k nemocem. Pak-li pastva má zvířeti přispěti musí býti vydatná. Dobyčata nesmějí mítí na pastvě hlad. Na jedno dobytce jest třeba alespoň půl až jeden hektar pastviny. Pakli že dáváme dobytčatům ještě příkrm, jako otruby, šrot, kukurice, pak ovšem může býti pastviště menší. Za druhé je nutná třeba, aby dobytek na pastvě měl dostatek čerstvé a zdravé vody. Není-li na blízku pramen, potok, třeba jest vodu dávatí do nádržky, aby dobytce, kdy se mu zachce, mohl pít. Za třetí je nutno chrániti zvířata před slunečním úpalem, deštěm a zimou. K tomu účelu jest zapotřebí postavití pro dobytek krytou ohradu. Dobytek se žene na pastvu začátkem neb polou května a shání se domů začátkem neb polou října, dle počasí.

(Zasláno.)

Výborová schůze politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 19. září 1900, o 2. hod. odpol.

v diecéšním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 300. I. v Hradci Králové.

Zároveň zvou se pp. důvěrníci družstva i pp. členové, aby se schůze této účastnili za příčinou úřady o příštích volbách.

Dr. Jan Soukup, Dr. František Reyl,
předseda. jednate.

(Zasláno.)

Doporučení.

Umělecký závod řezbářský a sochařský

Petra Buška synové

v Sychrově u Turnova

zhotovil a v určeném čase dodal pro děkanství chrám Páně ve Dvoře Králové n. L. čtyři po-boční oltáře ve slohu gotickém zhotovené, pontifikální sešle, kred. stůl a patronátní lavici. Pro solidní a v pravdě uměleckou práci zasluhuje závod ten doporučení.

Ve Dvoře Králové n. L., dne 12. září 1900.

Jos. Berau, Stanislav Finger,
bisk. vikář a děkan. starosta města.

(Zašláno.)

Zdvořile podepsaný výbor ústředního diecéšního sdružení katolických jednot a pocitem vše cítěné vděčnosti vzdává nejvšelejší díky a upřímně „Zaplat Pán Bůh!“ Jeho Biskupské Milosti za apoštolská slova při kázání proslovená, slovuťnému panu úřadujícímu náměstkovi JUDru. Havelkovi a slavné městské radě král. věnného města Chrudimi, jakož i velectnému občanstvu za vlídné přijetí a výzdobu domů, slavnému ředitelství učitelského ústavu císaře a krále Františka Josefa I. za zdařilý přednes zpívaných litanií, slovuťnému panu Dru. Horskému za povznášející řeč, slavné redakci „Českého Východu“ za vřelé sympatie, bratrskému katolickému spolku chrudimskému za přípravné práce, a vůbec všem, kteří jakýmkoliv způsobem o zdar krásného našeho sjezdu dne 9. září ve Chrudimi se přičinili. „Zdař Bůh!“

V Hradci Králové, 14. září 1900.

Fr. Jukl, Dr. Fr. Boyl, Al. Dvořák,
jednatel. předseda. místopředseda.

Zrnka pravdy.

Pro každý věk a pro každou společnost jsou jisté nutné podmínky živobytí, mravní příkazy a zařízení, které mají pro její trvání platnost naprostou, takže bez nich nemůže obstát. (Živa.)

Tento život jest přípravou k životu věčnému; zde škola, z níž propuštění vstupujeme do Akademie nebeské! (Komenký.)

Naděje jest to poslední, co s člověkem umírá. (Göthe.)

Úpadek víry způsobil v hlavách naprostou anarchii a vypěl v naprostou neschopnost nadchnouti a obětovati se pro něco na světě jiného než pro svůj zájem. (Živa.)

Literatura.

Kritika mravních soustav naší doby. Napsal Alfred Fouillée. Nákl. J. Felcia na Král. Vinohradech. Cena 48 kr.

Sebraných spisů Boženy Němcové vyšel seš. 29. Dílo toto ilustrují první českí malíři. Seš. za 18 kr. Nakladatel J. L. Kober v Praze.

Knihovna elektrotechnická, seš. 15. obsahuje pokračování cenného odborného díla: „Zařizování a užívání elektromotorů“, s četnými ilustracemi. Nákl. J. L. Kober v Praze.

Kapesní kniha pro inženýry, stavitele atd. Vydává Ant. Holeček, nákl. J. L. Kober v Praze. Cena seš. 18 kr. Odporúčujeme!

Čítárna českého lidu, seš. 38 obsahuje pokračování sebraných spisů Prokopa Chocholouška a sice histor. povídky: „Templáři v Čechách“, a „Povrha Českobrodská“. Nakladatel Bursák a Kohout v Praze.

Poklad věřících, lidový list k uctění Nejsvětější Svátosti Oltářní. Řídí Václav Roudnický. Vychází jednou za měsíc. Předplatné na rok 60 kr. Nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny v Praze. Výborný tento časopis vřele odporúčujeme!

Žerty a vtipy.

Oběť své horlivosti. „Ale, Gustave, proč pak jsi tak nelidsky opilý?“ — „Nu víš, příteli, já jsem vypověděl alkoholu boj až na vyhlášení — a dnes jsem zase v zápasu podlehl!“

Zlomyslný. Professor (rověstný svou roztržitostí): „Před čtyřmi nedělemi jsem se oženil, jak pak se ti líbí má žena?“ — Přítel: „Poslouchej, mně se zdá, že jsi byl tentokrát zase pořádně roztržitý!“

V horlivosti. Soudece (propouštěje trestance): „Tak jste nyní zase svobodni; hleďte se polepšit a začněte opravdu nový život, ať jste docela jiným člověkem, až se zase jednou vrátíte sem!“

Služky mezi sebou. „Jeť tvá paní řádně zdravá?“ — „Jak pak by nebyla, když to vydržela se mnou již celý rok!“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 7. září 1900. 1 hl pšenice k 12.80—13.50 žito k 15.00—17.84, ječmena k 8.80—10.60, oves k 5.20—5.50, proso k 9.50—11.00, vikev k 9.00—10.00, hrachu k 17.00—18.00, jáhly k 10.00—0.00, kroupy k 18.00—42.00, bramborů k 2.80—3.20, jetelového semínka červeného k 118.00—136.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 15.50—17.00 100 kg. žitných otrub k 12.80, pšenič. otrub k 11.40, 1 kg. másla k 2.52—2.68, 1 kg. sádla vepřového k 1.60—1.76, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 1.20—0.00, jedna kopa cibule k 1.80 00.00, jedna kopa drobné zeleniny k 0.00—0.00

V Králově Dvoře n. Lab. dne 7. září 1900 pšenice 14.40 00.00, žito 12.40, 13.00, 14.80, ječmen 9.00 oves, 4.20 5.40, hrách 00.00 00.00, čočka 00.00 00.00 vikev 00.00 0.00, jáhly 00.00, 00.00 kroupy 00.00 00.00 brambory 3.00 3.20, vejce (kopa) 3.90 0.00, máslo 2.20 2.40, tvaroh 28 h, maso hověcí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.28, maso skopové k 1.12, seno k 7.00, sláma k 3.00, k oves 12.00.

Oltář

poučná i modlitební kniha i zpěvník

pro diecési královéhradeckou
zasílá se
v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.
Objednávky obratem pošty vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Ignác V. Neškudla a syn
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Východěch)
doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše ostatní v ohni zlacené a stříbrené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
smovulaceni a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svícenů, paciálků, schránek na Nejsvě-
tější, patenek atd. co nejvíce.

FRANTIŠEK JIROUŠ,
závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech
doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:
oltáře, sochy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.
v slohu čistě gotickém a renaissancem.
Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.
Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. duchov-
enstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.
Plány a rozpočty shotovuji zdarma.
— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Čechy) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neodčítají
Provedeno ke 300 oltářů.

JOSEF ŠTĚPAN,
závod pozlacovačský v Pardubicích
opravuje jaké i nové stavy

oltáře, kazatelny, všeho druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce v nejmodernějším pro-
vedení a v cenách velmi levných.

Levné, ihned, správně
všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se
● služeb vojenských ●
vyhotoví c. a k. setník
Janouškovec,
(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)
ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.
Na venek obratem pošty.

VARHANY
úplně pneumatikové
a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatikových a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatikových ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátům a farním úřa-
dům co nejvíceji odporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí
Antonín Mölzer.

Biskupská knihtiskárna
nabízí pro nový školní rok

1. Střední katechismus

katolického náboženství.
Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.
Cena 1 výtisku vázaného 64 h.

2. Veliký katechismus

katolického náboženství.
Schválen na valné schůzi biskupů rakouských ve Vídni
dne 9. dubna 1894.
Cena 1 výtisku vázaného 80 h.

Oba katechismy mají ministerské
schválení.

Prodej pro prodáváče: knihkupce, kniháře děje se za
podmínek těchž jako z o. k. školního knihoskladu
(sleva 18% proti hotovému zaplacení předem, neb do-
bírku.)

Objednávky vyřídí se obratem pošty, drahou pak
aspoň druhý den.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 80. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křeslo,
kazatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty besplatné a franko.

Výbornou chuť kávy docílíte
přídáním
Dydrooy
kávy
žitné!

OBNOVA

Číslo 38.

Předplatit na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 21. září 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Sčítání lidu.

Za císaře Josefa II. neměli všichni židé ještě příjmení, čili rodové jméno, a bylo nařízeno, aby se úřady o to postarali, by každý žid takové jméno měl. Již tenkrát bylo židomilství — filosemitismus — a protizidovství — antisemitismus — a rozhodovaly v tom sem i tam dukáty. Kde na panství nebyl pan vrchní antisemit, tam prý dostali židé pěkná jména k. p. Rosenzweig — růžová ratolest atd. Ale kdy byl v zámku antisemitismus, tam to šlo jinak. Tam bylo jméno úředníkem ustanoveno; ovšem že v tom případě nevydávalo vůni růžovou. A tak prý se stalo, že jednomu dosti bohatému dostalo se jména „Khakeles“. Odvážil se sice učiuiti námitku a pravil: Jach will nicht heissen Khakeles — já nechci se jmenovat Khakeles, ale nebylo nic platno. Pan vrchní odvětil: Sie werden Khakeles heissen. Hab' schon gesagt und genug. — Vy se budete jmenovat Khakeles. Už jsem řek' a dost. A tak šel smutně ze zámku a až do dnešního dne žije mezi námi potomstvo Khakelesovo.

Židomil vzdychá asi při tomto vypravování a zavrhuje násilí, jakého se tenkrát panští úředníci na židech dopouštěli. Ovšem, hezké a křesťanské jednání to nebylo, jméno to taky není hezké, ale přece nedotknul se nikdo rodu toho utištěného člověka; ba spíše na věky mu jménem tím rod naznačen.

Více nežli sto let minulo, ale násilí ze světa nevymizelo. Na konci nejosvěcenějšího a nejsvobodomyšlnějšího století, v kterém moc pánů vrchních na zámcích jest (od r. 1848) zlomena, páchá se násilí zase. Jenže v leckterých státech na místo pana vrchního nastoupil pan ministr, a na místo Judea — česky Žida — nastoupil Slovan — Čech.

Má se totiž konati sepsání čili sečtení lidu, a budou se opakovati podobné násilnosti jako za dob vlády pánů vrchních v století roboty. Mezi Němci n. p. žije Čech. A z celé duše volá — já jsem Čech a chci, aby jméno mé zůstalo české. Ale nic platno. Vy musíte se jmenovat „Tschewritschke“ a musíte být Němci. Ale prosím poníženě. Vždyť já jsem Čech a můj tatík, můj dědeček se jmenoval Červíček. „Už jsem řek' a dost. Budto budete Němci a budete se jmenovat Tschewritschke, anebo vás vyženou“.

Tak se bude dít při sčítání lidu. Násilím se bude lidem měniti jméno, násilím se budou zapisovati Češi za Němce. A proč? Inu, jsou Červíčkové, na které boháčů německých chť šlapati a dost.

A vinu tohoto násilí nese J. E. pan ministr, který vydal nařízení, že musí při sčítání lidu každý udati — ne svou mateřskou řeč — ale „Umgangssprache“, — obcovací řeč. A co to je za řeč? To prý je ta, v které kdo s lidmi kolem něho žijícími mluví. Tak k. p. ve Vrchlabí jsou Němci, a proto nemůže žádná řeč ve Vrchlabí se ozývati, než německá. Už jsem tak řek' a dost. Ale prosím, já v rodině mluvím jen česky a s Čechy vrchlabskými česky, a tak má Umgangssprache je nejprv česká. Trochu lámu taky němčinu, ale to jen s milostpánem a s Němci až se mi smějou, a tak napíšu do těch archů aspoň, že mám dvě „Umgangssprachen.“ „Hab' schon gesagt und genug“. Budto jste Němec a budete jísti můj chléb (budu od vás kupovat, dostanete lepší místo, odpustím vám dloužek atd.) anebo jste Čech a okamžitě táhněte, ať si vás ti „flastenci“ živí.

Tak to tedy bude zase vypadat, to je ta svoboda, ten pokrok, ta osvěta Rakouska. Nyní, když není říšské rady, mohl J. E. pan ministr tím lehčeji dáti nařízení: „Každý se přizná ke své mateřské řeči; kdo nesprávně svou mateřskou řeč udá, bude potrestán a trojnásobně bude potrestán, a ne pokutou, nýbrž vězením, kdo k takovému nesprávnému udání jiného sváděti a nutiti jakýmkoliv způsobem bude“.

To by byla svoboda, to by byla spravedlnost. A kdyžby už jinak nebylo, ať by bylo

nařízeno, kdo krom mateřského umí ještě jiným jazykem mluvit, aby to připsal. To by byla — osvěta; neboť ku vzdělání člověka se taky čítá znalost více jazyků.

Ale kde pak v Rakousku něco takového žádati. Tím by se pan ministr spravedlivě dozděl, kolik je Čechů. Ale tím by se též ukázalo, že jich je ve skutečnosti více, a Němců méně, než na papíře. Tím by se ukázalo, že není v Čechách žádného čistého — německého — území. A to Němci nechť. A proto to taky nechce J. E. pan ministr. Ale tážeme se, k čemu tedy ta obrovská práce s tím sčítáním lidu, když se v Rakousku — v tom z různých národů sestávajícím — stáť o to nestojí, aby se vědělo, kolik lidí která národnost má?

Je to zase nová rána do srdce Čechů, ale je to i rána, kterou stát zasazuje sám sobě. K čemu pak jinému jest stát, než k tomu, aby hájil právo a spravedlnost, nedopouštěl křivd a násilí? A hle! Zde stát násilí nepotlačuje!

Kdyby to byl Khakeles, tu by byla brozná spravedlnost, ale je to — červíček, to je to. Což pak páni jsou tak slepí, že tím podrývají na novo všecku důvěru ku státu? Přál bych J. E. panu ministrovi, aby tak přišel mezi obyvatelstvo českých krajů. Slyšel by pěkné věci; k. p.: Co je nám platen stát, nač platíme daně a cedíme krev, když nám stát není tím, čím býti má, to jest ochráncem práva a spravedlnosti?

A nyní před volbami?!! Pan ministr napomíná, aby Čechové volili tak, jak prý to stát potřebuje. Ta nařízená „Umgangssprache“ zrovna se k tomu hodí, aby Čechové pana ministra z celého srdce si zamilovali a z lásky k němu poslechli. Zrovna tak, jak si to pan ministr přeje, budou se nyní Čechové při volbách starati o udržení takhle zřízeného státu. Podobně jako v říjnu r. 1899 lije opět olej do ohně vláda. Což divu, že jeden velice nhlazený konservativní list v Čechách vycházející připomíná panu ministrovi, že ta muzika, co udělali Kindingrovi, byla pravá hračka proti té, která může vypuknout v nové říšské radě proti p. Körbrovi za tohle nařízení. A jestli se to stane, budou dle náhledů vídeňských vinni zase Čechové.

„Politik“ tedy vyzývá zcela správně se-stavenou nedávno národní radu, aby se sešla a rázně — nejen v novinách a na táborech — ale opravdovou prací ve smíšených krajích Čechy při sčítání lidu povzbuzovala, chránila, a vůbec ničeho neopomenula, co by mohlo zabrániti násilnostem, podvodům, podplatkům při sčítání lidu na úkor národnosti naší. Jest to ovšem velice těžká věc a nebylo by ani moudré, aby Čechové mezi Němci ztratili své živobytí, své živnosti, a jest tudíž k horlivosti přidati i opatrnost a moudrost. — Že by ještě v poslední chvíli nějaké ohrazení národa na táborech anebo třebas na sněmě pražském prospělo, nevěříme. Volej, plač, zpívej: „Hrom a peklo“, nic platno. Co chce Maďar a Němec, to se musí dít.

Je vidět, že kam se člověk v tom našem Rakousku obrátí, všude ze všech koutů číší na nás, jako v zanedbaném domě, průvan mrazivého novopohanství, liberalismu. Co dělal za starověku vítězný pohan, Říman, to dělá i nového věku pohan, liberál. Síle hmotné Římanů musel každý ustoupiti; Říman silnější než znal milosrdenství, práva a spravedlnosti. „Karthago — město africké — musí býti zničeno“ — říkával na sněmě jeden pohanský senátor, nyní řekli bychom poslanec. A podobně dnes liberálníci neslovanskí všichni volají: Čech musí být vyhuben neb aspoň stlačen.

Ale zrovna vodu na mlýn odpůrců našich ženou — liberálové čeští. Jen ne křesťanství do veřejného života, do politiky, to je „klerikalismus“. A právě proto, že je křesťanství z politiky vyloučeno, rozhoduje síla a moc; a právo a spravedlnost a milosrdenství se nechá křičeti na táborech. Z táborů našich zní: Chceme právo, a vedle toho řve ztřeštěnec radikální za tleskotů helvetů: Církev nesmí míti

vlivu na politiku. — A z Vídně jde na to odpověď: No tak dobře, my to sčítání lidu provedeme bez vlivu církve, bez ohledu na náboženské zákony o právu. „Akorát“ dle receptu (předpisu) Kloudovského.

Bylo jednou taky sčítání lidu; evangelium o něm vypravuje: Vyšlo vyřčení od císaře Augusta, aby byl sepsán všecken svět, a šli všichni aby se přiznávali jeden každý do svého města. Sestoupil pak i Josef z Galileje z města Nazareta, do Judska, do města Davidova, kteréž slove Betlém, protože byl z domu a z rodu Davidova.

Tak bylo tedy rozkázáno pohanem Augustem. To sčítání lidu nenadchlo říšskému jazyku anebo vůbec některé národnosti nespravedlivě. Dělo se podle rodu a původu. A bylo tedy nestranné a spravedlivé, a dělo se proto, aby se vůbec zvědělo, jak četný a jaký je lid v skutečnosti.

A je z toho vidět, že novopohanství rakouské je horší, než to staré. U nás se nesčítá lid, aby se vědělo, jaký je v každém ohledu, nýbrž proto, aby se hovělo pohanské zasedě: Já pak myslím, že Čechové musí býti vyhubeni.

Jak dobře by tedy bylo, kdyby si p. ministr Körber přečetl tuto částku svatého evangelia. Snad by se přece zarazil nad tím, že to u nás chodí hůře než za starého násilného římského pohanství.

Kéž by však prohlédli i liberálové naši, v jakém zaslíbení, v jaké nedůslednosti věří, když křesťanství všude dusí a od pohanství žádají právo.

Kéž by při budoucích volbách pamatovali voličové na vážnou pravdu, že se musí zlu, v kterém vězíme, jíti na kořen. A kořenem všeho zlého jest právě to novopohanství. Jen tenkrát, zvítězí-li křesťanství, bude lépe. Jen budou-li provedeny zásady křesťanské, přestane křik, že Čechové musí býti vyhubeni. I sčítání lidu bude spravedlivé a ukáže naši mravní sílu.

Konstituce a absolutismus.

Od těch dob, co prohlášena v Rakousku konstituce, byly mnohé naděje vkládány v budoucnost. Doufalo se, že vážné opravy, jichž bylo zvláště na poli národohospodářském nutně třeba, brzy se uskuteční, že těžký vzduch, který Rakouskem vál, bude vyčištěn a doba rozkvětu že nadejde. Ale byl to jen přelud, krásný, růžemi ověšený obraz, který čím dále tím více upadal v mlhu; přišel oprávec — ošemetný liberalismus, — systém klamný, národům křesťanským nepřátelský, systém to zednářství, kteréž samo zase jest plod židovstva. —

Liberalismus ukázal své pravé jádro, ukázal se býti sobeckým a mravních zásad úplně prázdným. On vtiskl tyto známky každému, kdo je za své přijal. Liberalismus nezbytně vedl k naprosté zkáze, vychovával charaktery špatné, kterým ni žádná lež, ni žádný úskok a násilí nejsou ohavné, a nýbrž velevitány k dosažení vytčeného cíle.

Neblahý systém liberální rozrušil a zvrátil všechny bývalé řády společenské, ale sám nedovedl na jich místo postaviti nic pevného a společenskému životu prospěšného. Zrušil řemeslnické cechy a zničil malé živnostníky ve prospěch kapitalistů; v náhradu dal stavu řemeslnickému dílem robotu v továrnách, dílem žebráckou mošnu. — Zavedl švindl s obilím a rolníky vyhnal ze statků. Zavedl zkázu mravů, a v moři neřestí se topí ohromný počet ubohých obětí.

Na místo nejvyšší autority postavil moderní parlamentarismus, plodný na špatné zákony, na „řečnické“ zápasy mluvků neb i hotových šarlatánů, jen svého prospěchu hledících na ujmu a škodu obyvatelstva.

Liberalismus obmezuje samostatnou činnost menších a větších společností, stavů a tříd obecnstva v oboru hmotném a duchov-

ním, a zvláště činnost katolické církve. Liberální, čili „moderní“ stát sám všemu nejlépe rozumí, sám všechno chce řídit, bez jeho předpisů a bez jeho svolení nesmí se nic dít. Heslo jeho jest podobno slovům, jež farao řekl Josefovi: „Bez tvého rozkázání nehne žádný rukou ani nohou ve vsi zemi egyptské“. (1. Mojž. 41, 44.) K rozsáhlé činnosti své má „moderní“ stát celé armády úředníků a rozmanitých „veřejných zřízenků“, pro kterouž příčinu všechno úřední jednání v záležitostech jednotlivců, rodin a korporací nejen jest zdlouhavé, ale i drahé. Nikdy nebylo v čas pokoje lidstvo tolik obmezováno v osobní svobodě a živnosti, jako liberální stát obmezuje „svobodné občany“ své, nikdy nepřicházela lidem státní „ochrana a péče“ tolik drahá, jako nyní. Daně dostoupily takové výše, že jest se opravdu co bát, aby majitelé pozemků a selských usedlostí nepřišli na mizinu.

Pod váhou liberalismu a „moderního názírání na svět“ klesly vědy; na vysokých školách se směl ujmouti ateismus a liberální „svoboda tisku“ umožnila každému klukovi, že může tupiti svatou církev a špiniti kněze.

Chceme příklady? Podívejme se na všechny strany, hmotný i mravní úpadek všude hlásá činnost liberalismu!

Taková jest ta naše konstituce, již sloužil liberalismus za základ a liberalismus si také tvořil zákony. A potom se divíme, že nebylo nikdy klidu a pokoje, nebylo nikdy spravedlnosti a plodné práce pro ujařmené vrstvy — a konečně nyní octnuli jsme se před vážnou dobou, kdy sám císař prohlásil, že svolání nové říšské rady jest posledním ústavním pokusem zachrániti parlament.

Kdyby základem našeho parlamentu bylo heslo na bráně císařského hradu ve Vídni napsané „Justitia regnorum fundamentum“, t. j. že spravedlnost jest základem říší, pak by to s tím naším parlamentem tak daleko nedošlo. Pak by to byl základ křesťanský, který jedině by dovedl napravit zvrácený pořádek v říši.

Liberální německé časopisy vytýkají Čechům, že, potvrdí-li se slova císařova, a zavládne-li absolutismus, bude to jejich vinou a na ně že spadne kletba lidu. — Toť opět ukázka té liberální „spravedlnosti“.

Hájíme svá jazyková práva a vedeme spravedlivý boj s těmi, kteří usilují o naši národní záhubu. A že jsou požadavky naše spravedlivé, to dokazuje i královský reskript, kterým nám byla tato práva potvrzena. Nechtě desetkrát to popírají, pravda není co namítají němečtí liberálové, že jim o naše národní bytí nejde, za to pravdou je, co nepokrytě hlásají nacionálové bez rozdílu toniny, že totiž Slované, zejména ale my Češové, v německém zájmu vyhubení a zničení býti musíme. Na jedné straně boj o národní existenci, na druhé boj o národní pauství. Tak se věci mají. K vůli nepatrnému ústupku, pokud jde o vnitřní řeč jazykovou, k vůli ústupku, jež žádný Němec nepocítil, jemuž devadesát procent německého obyvatelstva ani nerozumělo, revoltoval parlament, pokud byl německý a sociálně-demokratický, sám proti sobě k vůli tomu stát kompromitoval a dohnal jej do posice přímo zoufalé. A když donutili Němci Vídeň ke kapitulaci, nejen že nejvíce nejmenší ochoty ke smíru, nýbrž své nestydaté požadavky ještě stupňovali, tak aby vůbec zmizela všechna naděje na mírné urovnání sporu. Ba, aby pro všechnu dobu učinili shodu nemožnou, pojali

mezi své požadavky takové, že nám nezbyvá oproti nim nic jiného, než zvítěziti aneb bojovati až do vysleutí a do pádu. A lidé, kteří takovou provozují politiku a při ní až do posledních konsekvencí odhodláni jsou setrvati, lidé ti odvažují se na nás žalovati, že stane se se příčinou pádu konstitučního zřízení v tomto státě. Je-li vůbec zločinem povaliti ve prach ústavu takovou, jakou je prosincovka, potom jsou pachatelé zločinu toho Němci, nikoli my. Ostatně jim nejde o ústavu a ústavnost, oni prostě nechťí tento stát, poněvadž dávno již přilnuli srdcem k jinému.

Císař sám projevil obavu, že sotva se tento poslední pokus ku udržení parlamentu se zdaří.

Obavu tu sdílíme též my, kteří nevykládáme si slov císařových jinak, než v pravdě byla myšlena a kteří nedomníváme se, že opakovati se bude, co dělo se v době ústavní krise za Herbsta a Auersperga s českým sněmem. Také se nekojíme nadějí, že v rozhodném okamžiku dostaví se maďarský strýček, aby neštěstí absolutismu zažehnal. Je sice pravda, že dle vyrovnání z r. 1867 platí státoprávní smlouva Uher jen s konstitučním Předlitavskem. Věak o významu této podmínky nemůže býti přece pochybnosti, ani o tom, že měla býti garancí spojenému státu proti eventuální snaze shora, vymknouti se z rámce ústavního. Když ale Cislajtanie sama ústavně spravována býti nechce či nemůže, potom by byli Maďaři naivními, aby si k vůli zdejšímu problematickému konstitucionalismu prsty pálili. Čím vážnější bude Cislajtanie, tím volnější za to a šťastnější bude Uhersko.

Ostatně, nejbližší budoucnost nás o mnohém ještě přesvědčí.

Drobná obrana.

„Roztomilou anekdotu“ otiskly mnohé protikatolické časopisy z vídeňské „Die Zeit“. Chudý člověk, jehož majetkem bylo jen malé dítě a dvě slepičky šel lesem a byl napaden zbojníkem. Poněvadž žádných peněz u sebe neměl, chtěl mu zbojník ty dvě slepičky vzít. Posléze ale přec se nad ubožákem ustrnul a nechal mu je. Chudáš přišel do města a prosil katol. kněze, aby jeho dítě pokřtil. Kněz tak učinil a žádal zaplacení. Když chudáš neměl čím platit, vzal mu jednoduše jeho slepičky, aby prý si dítě „nekazilo žaludek vejci na tvrdo“. — Toť celý „vtip“. A časopisy, mezi nimiž i „Hlas národa“ nazývají to „roztomilou anekdotou, z níž kypí zdravý humor a tají v sobě mnoho pravdy atd.“ Opravdu, kdyby se neřeklo, že jest to anekdota a že z ní „kypí humor“ nevěděli bychom ani, čemu bychom se měli smáti! Takto ale musíme, se útrpně pousmáti bezmyšlenkovitosti redaktorů, kteří takový „duchaplný“ humor pěstují. Ve vídeňské „die Zeit“ to uveřejňuje jakýsi doktor Franko. (Žid?) Patrně mu nešlo tak o humor, nýbrž spíše o potupu katolického kněžstva, které posuzoval asi dle jednání židovských rabínů, jinak by věděl, že katol. kněz za svoji práci nedostává mzdu ani tam, kde není nikdy nedostatku. Dnes každý horuje pro zlepšení příjmů, ti, tak zvaní „patentovaní“ zastanci lidu, kteří sedějí v redakcích liberálních listů aneb jdou někdy mezi tu „chamrad“ (tak nazval posl. Berner své stoupence), něco povědit, berou tučné příjmy za svůj klam — ale jen katol. kněz dle jejich úsudku aby žil

od vzduchu a vody, ten nemá mít nárok na mzdu své práce. — A proto tato „roztomilá anekdota“ jest opět ukázkou židovsko-liberální surovosti a sobectví. A české „vlastenecké“ listy to otiskují. A ještě s jakou šťavnatou poznámkou. Všude se horuje proti židům — a takto se jejich snahy nejen schvalují, ale i podporují. — A to se nazývá „pokrokem“.

Klerikalismus jest pávedem revolmy. Moudrou tuto myšlenku vyslovila v čís. 35 zdejší „Osvěta židů“ po duchaplných „důkazech“, které všechny nic jiného nechťí dokázati, nežli že natno vždy nasypati lidu do očí písku, když tak některá „Osvěta“ přibuzná duše, jako a př. nedávno královrah Bressi, dostane se do rukou spravedlnosti. Takové lišáctví však již netáhne neboť se to děje zpravidla. Když Dreyfus byl viněn, hledal se Esterhazy; když Hilser byl odsouzen, našel se bratr Hřúzové; když Bressi byl chycen, strká se vina na katolickou víru. Občane Hajno, klerikalismus, jenž staví se proti lidským vášním, neboť trůny, nýbrž zaprodaná žurnalistika a lidé bez víry, kteří opovrhují náboženskou mravoukou a podřívají v lidu zásady náboženské, ti to jsou, kteří živí anarchismus a připravují revoluce. Jen nesypejte písek do očí!

Katolické a evangelické cifry. Statistika a čísla dokazují v nynějším nevěřícím století všechno a těší se větší víře, nežli nejvtipnější slovní vyklady. Proti církvi katolické bylo často ciframi bojováno, proto jest vhodné podobnou zbraní se hájiti. Letos vydal německý spisovatel Knose spisek „Vliv náboženství na mravnost“, z něhož několik zajímavých dat uveřejňujeme. Často se vytýká katolíkům, že velký počet nemanželských porodů v katolickém Bavorsku nesvědčí prý o veliké mravnosti katolíků. Námitka tato není úplně správnou, ježto státní zákon bavorský, bráně chudým lidem v uzaření sňatku, zavinuje sám toto velké procento nemanželských porodů. To dokazuje nejlépe statistika v království Pruském, kdež připadá na katolíky pouze 6.5 procent a na evangelíky 10.3 nemanželských porodů. V saské Lužici téměř 90 procent všech prvních porodů jest nemanželských, takže stěží se si jeden protestantský kazatel: „Skoro žádné děvče nepřistupuje čisto ku oltáři.“ Nestojí nikterak katolické obyvatelstvo německé říše za vyznávači „čistého evangelia.“ Stejně příznivě ve prospěch katolíků mluví čísla z kriminalistiky. Z 10.000 protestantských Prusů bylo odsouzeno 84.57, z 10.000 katolických Prusů pouze 79.87. Na též počet protestantů připadají v Prusku 2 káranci, na katolické Prusy pouze 1.5 kárance. Při tom nesmíme zapomenouti, že na katolické polské podané v Prusku běže se řízný pruský loket při soudním řízení. Ještě příznivější čísla pro katolíky jsou ve statistice sebevražd a manželských rozvodů. Za desetiletí mezi rokem 1881 — 1890 mezi 100.000 obyv. spáchalo sebevražd: v protestantském Sasku 35.3, v protestantském Dánsku 25.5, v katolickém Španělsku pouze 2.4, v katolickém Irsku 2.3. V Bavorsku v letech 1884 — 1890 spáchalo při 100.00 obyvatelích sebevražd: katolíků 9.3 a evangelíků 22.7. Celkem na celém světě z jednoho milionu běže si průměrně 60 katolíků a 190 protestantů život. Manželských rozvodů od roku 1860 — 1864 bylo v protestantském Braniborsku 1721, v protestantském Pomořansku 755, v katolickém Porýní pouze 4. Z uvedených dat nejlépe vysvítá, která víra účinněji podporuje člověka ve mravném životě, a naši čtenáři mohou čísla těmito

FEUILLETON.

MUDr. Jan Melichar,

nejstarší žijící buditel a spisovatel český.

Podává Karel Skutečský.

Kdo že je Melichar? Vždyť jej česká veřejnost takřka ani nezná! Tak slyšíte z mnohých stran. A tomu se věru nedivíme, vždyť svého času i Riegrův slovník naučný o Melicharovi se ani nezmiňuje, ba není ani uveden v seznamu žijících českých spisovatelů, který v letech osmdesátých ve Světozoru uveřejněn byl. A jak to možná, že jméno jeho zapomenuto? Jediné možné vysvětlení jest, že snad takřka půl století blahodárně účinkoval v pohorském městečku v Křižanově, v odlehlém, ale tichém to koutě sesterské Moravy, netlačil se v popředí, netoužil nikdy po veřejném uznání a vyznamenání, nýbrž spokojil se s vědomím, že nadarmo nežil a seč jeho síly stačily, že přispěl k vymanění lidu venkovského z rukou lichvářských, že jeho příčiněním obyvatelé Křižanova a okolí nejen hmotně se povznegli, nýbrž i národním uvědoměním tak vyspěli, že zachováni byli před utonutím v moři germánském, a kdyby Melichar nic jiného nevykonal, než toto „zachránění před poněmčením“ celé rozsáhlé krajiny, tedy již to by mu zabezpečilo místo mezi předními pracovníky na národním dědičném. — Ale zdá se, jakoby naduvedené

nestačilo k poznání činnosti Melicharovy a otázka „co vlastně jest Melichar“ mně opět v rozličných kruzích kladena byla. Nechtě za mně mluví náš slavný pěvec Adolf Heyduk: „Dr. Melichar je vášnivý duch, bystrý myslitel i pozorovatel a slatá věla pilnosti. Žel, že sanesl ho osud na místa nepravá; měl býti v Praze! Škoda těch krásných myšlenek, jež proniknouti nemohly do všech vrstev české společnosti! Ale my jsme též k svým tichým pracovníkům velice nevďeční. Víme, že si mé jeho myšlenek někdy vzklič, rozkvetá a vydá ovoce tak ušlechtilé, jako je duše toho vášněného a ušlechtilého kmety, toho nadšeného vlastence a hrdinného člověka nad jiné.“

A kdysi psala — bezpochyby Moravská Orlice — že MUDr. Jan Melichar jest jeden z malého již hloučku, starých ideálních vlastenců doby předobřesnové, kteří vzdálení všeho hloučného politického ruchu, pracují tiše s tím větší neúmornou plí a vytrvalostí v duchu našich buditelů národa na poli literárním ve prospěch vědění a vzdělání národa a lidstva. Uvážíme-li s jakými překážkami všeho druhu jest zápasiti spisovateli žijícímu v zapomenutém zákoutí prostého venkova, vzdáleném všech pramenů, jaké skytají jen střediska literárního ruchu, hlavní města, nehledě ani k poměrům hmotným v jakém se obvodní lékař nalézati může, který větší část svých skromných příjmů na knihy a časopisy věnuje, musíme užasnouti nad výsledkem úmorné jeho práce.

Tak zní všeobecné úsudky o Janu Melicharovi, který se narodil ve Skutči dne 15. listopadu

1810. Otec Melicharův byl městským lékařem a měl čtyry syny, jimž všem dal vyššího vzdělání. Matka slynula v okolí povahou bdoucí, a dobročinností obzvláštní. Nejstarší ze synů Jan chodil nejprve do školy domácí, v níž působil oblíbený a zkušený paedagog Václav Svoboda. Jan vychodiv školu domácí dán byl dle tehdejšího zvyku „na handlu“ do Svitav, by přiučil se němčině, bez které tehdy nikdo studovati nemohl. Byly to smutné, přesmutné časy! Čechovi neotvíraly se více brány nauk a vědění jazykem mateřským, ale pouze klíčem německým a chtěl-li se vzdělávati a na výmožnostech národů kulturních podíl bráti, tuť své řeči se odříci, ji zapřít musil. Což divu, že okolnosti ty zplodily nám odrodilce.

Pobyt krátce ve Svitavech, vstoupil na slavné piaristické gymnasium v Litomyšli, kamž také přišel studovati dobrý přítel jeho Antonín Rybička, s nímž na gymnasium i později v Praze v též bytě bydlel. Věk již tehdy budil národní vědomí v mladých srdcích studentska mužové uvědomělí, ctihodní piaristé. Mezi nimi zvláště vynikal šlechtetný Bonifác Bušek, dále písňový, ale spravedlivý kněz Urban. O tom vypravuje sám pan Dr. Melichar, že kdysi liče dějiny Jana Lucenburského a v bitvě u Cressy nadšeně předneseným výrokem krále: „Toť bohda nebude, aby český král z bitvy utíkal“, tak mocně pohnul jeho mladým srdcem a myslí, že od těch dob láska jeho k vlasti a národu rostla, a z ní vykvetl tak mnohý květ nadšené, obětavosti a odvahy.

(Pokračování.)

posloužiti těm, kteří pokládají učení protestantské za lepší pro národ český.

Hlasý ze Slona spouští trochu opožděnou kanonadu na Obnovu, která se jen několika poznámkami ohradila proti útokům jejích na katolicism. Najednou se omlouvají, že prý to o kněžském coelibátu nemyslely tak zle; prý toliko nucený coelibát nutno zavrhnouti. I na busity se mrzí, že coelibát přikazovali. To prý byl zbylý Hmský kvas. Jen že milé „Hlasý“ v tomhle zbylém kvasu kališní kněží ještě aspoň poněkud se v mravnosti drželi. Když protestantské pokrokařství „zpátečnický nucený coelibát“ počalo v Čechách porážeti, v těch dobách právě z nemravně-ní kněžstva našeho nejrychleji pokračovalo. Winter zřejmě dosvědčuje, že do pravé mravní zbedovanosti klesli kněží kališní teprve stykem s kazateli lutherskými — kteří coelibát zavrhl. A pak by to stálo „Hlasům“ za to, by nestranně prozkoumaly povahu těch, kteří výslovně coelibát zaváděli a chválili a na druhé straně mravní úroveň systematických odpůrců coelibátu. Dále znovu se odvažujete tvrditi, že v době husitské bylo katolictví a němečtí jedno. Divíme se té (nejméně řečeno) prostomyslnosti. Již s Hasem přední části mistři katoličtí byli zajedno v otázce národnosti. Katolická města se v husitských válkách počestila tak dobře jako husitská. Kam však luthersství vpadlo, tam se hned krajina hemžila německými kazateli a školmistry. Krátce před bitvou bělohorskou v krajích katolických vládla čeština a v lutherských němčina. Prostá statistika o tom svědčí zřetelně. To by přece Hlasý měly znáti a nechoditi s mäslem na slunce. Tolik prozatím; o ostatním, zbude-li času, až jindy.

Politický přehled.

Volební ruch na všech stranách se rozmáhá. Strana mladočeská pospíšila si s manifestem: je to stručná výzva k voličům, aby konali volební přípravy ve znamení této tužby: „Národ český nikdy se nevzdá zvláštního státního postavení země koruny české, které jediné může vésti ke kulturnímu rozvoji a hospodářskému blahobytu obyvatelstva, národ český nikdy neupustí od svých nároků na proměnu byrokratického centralismu v pravou samosprávu, na provedení rovného práva jazyka českého ve všech oborech života státního a uznání plné občanské rovnosti. Výkonný výbor strany mladočeské bude prý o to pečovat, aby budoucí volby poslanců staly se svornou, velkolepou manifestací sebevědomého národa, bujujícího za právo i spravedlnost. — Současně rozeslal předseda výkonného výboru všem bývalým poslancům litografované příspěvy s vyzváním, aby opět ve svých volebních okresech kandidovali, bez ohledu, chtějí-li je voličové čili ne. Sdružení českých zemědělců dalo již odpověď usnesením, že *všude ve venkovských obcích postaví své kandidáty*. Národní dělnictvo, strana státní, organizace živnostnická a strana radikálně pokroková chtějí se rozdělit o města a pátou kurii. Podle všeho volby nebudou právě svornou odpovědí vládě.

Dr. Ebenhech vyslovil se proti českému státnímu právu. Prohlašuje, že Čechové odpuzují tím své spojence. — Čechové však od svých práv nikdy neustoupí, ať se děje cokoliv.

Velkou pozornost vyvolala **dělníka císařova** arcibiskupu Sarajevskému dr. Jos. Stadlerovi, ku podnětu Kallayovu udělená, za vyslovení na sjezdě katolickém v Záhřebě přání po brzkém spojení Bosny s Chorvatskem. Vlastenečtí biskupové chorvatští mají na dítky z nejvyšších míst zvláštní štěstí. Před 11 lety z národu Kolomana Tiszy nešel již dr. Strossmayer, dnes opět káran je dr. Stadler. Jako upřímní vlastenci jdou však oba určitou cestou za jistým cílem, nelekajíce se překážek ze žádné strany.

Král italský o poměrech v Itálii. Král Viktor Emanuel pronesl dle zprávy jednoho časopisu těchto dnů k jistému pánu ze své družiny o poměrech v Itálii následující trpký úsudek: „Vím ovšem dobře, že mé síly nevystačují, abych vyhojil choroby, jimiž hyne Itálie. Ale všechny tyto choroby mají jenom tu jednu příčinu: *v Itálii nekoná ani jediný člověk své povinnosti*. Vše vyvíjí se pak samo sebou. I nezbývá, nežli volati lidi k plnění povinností, všechny bez rozdílu, *já pak sám započítám musím s horlivým a svědomitým plněním své povinnosti*.“

Srbsko. Ujišťuje se, že v den narození královny Dragy 24. září bude udělena milost osobám, odsouzeným v procesu pro atentát na Milana a které dosud dří ve vězení. Mezi nimi budou plukovník Nikolić a oba advokáti Živkovič a Pavičević. — Bývalý ministr Dorděvič uveřejní prý v těchto dnech sensační odhelení o pravém původci atentátu, z jehož rozkazu Kněževič jednal. Původcem jest prý známý agent ruský (!) se sídlem v Bukurešti.

Německo utíká se o peníze k Americe. Německo uzavřelo se skupinou amerických peněžníků půjčku na 80 mil. marek na 4 proc. úroky. Peněz těch má být užito ke krytí výloh s čínskou výpravou spojených.

Anglie. Postrach z morové nákazy dosud neumlká. Celkové číslo onemocnělých pátí se v Glasgově sedmáct. Stopatnáct osob nalézá se pod dozorem.

Válka v Číně. Ruské vyslanectvo již dostalo rozkaz, aby opustilo Peking. Také pět pluků bylo již odvoláno, tři táhnou do Mandžurska, odkud došli poplašné zprávy. V Pekingu zůstalo ruských vojáků jen 8000 mužů. Ze žaponského vojska 22.000 odvoláno bude 15.000 vojáků. — Cizí vyslanci v Pekingu se usnesli, že nebudou vyjednávat s princem Čingem, poněvadž nemají k tomu plné moci. Očekává se, že vypukne nové nepřátelství, poněvadž čínské vojsko opět se soustřeďuje a ohrožuje spojovací čáru. Německé vojsko svedlo západně od Pekingu nové boje s boxery. Také americké vojsko zapředlo nové boje. — Ruské vojsko má přezimovati v Těncinu. — Princ Čing dostal se k vyslancům do Pekingu, kde jim odevzdal notu, v níž žádá úplnou svobodu pro císaře, císařovnu vdovu a prince Tuana, jakožto podmínku návratu císařského dvora do Pekingu.

Jihonfrická válka. President Krüger prohlásil poslední provolání Robertsovo za neplatné a tvrdí, že obou republik nebylo dobyto. Republiky vzpírají se podrobiti se anglické nadvládě. — Nizozemská vláda nabídla Krügerovi jednu svou válečnou loď k přeplavení do Holandska.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. P. Bonif. Holub, O.S.B., duchovní správce v Metličanech, jmenován bisk. notářem, p. Richard Černý, c. k. vojenský kaplan I. třídy v Hradci Králové, obdržel farní synodaliu. Ustanovení jsou: p. Vojt. Kratochvíl, admin. Vičkovický, za faráře do Mikulče, p. Jos. Klapka, kaplan v Potěbách, za faráře do Násavrchů, p. Frant. Dvořák, kaplan v Libáni, za faráře do Saměny, p. Fr. Lexa, koop. Vítkovický, za faráře do Olešnic u Nov. Města, p. Jos. Dokonal, kapl. Třebouchovický, za kaplana do Dobrušky, p. Lad. Kunte, kaplan Dobrušský, za kaplana do Třebouchovic, p. Jos. Váňa, kaplan ve Stokách, za exposita do Stříteže, p. Jos. Jiříček, admin. Onjezdský, za administr. do Licibotic, p. František Neutwich, koop. v Marešově, za administr. in spir. do Harrachova, p. Jan Waschiczek, koop. Sjiřský, za koop. do Marešova, p. Stanisl. Michalek, koop. ve Sv. Kříži, za kooper. do Třebonína. Neomyslel; p. Jos. Hoke, za proz. kaplana do Rychnova, p. Jos. Honek, za koop. do Onbyslavic, p. Jos. Celar, za kapl. do Přepych, p. Karel Ezer, za koop. do Hradiště. V Pánu zesnul: p. Václ. Šklíba, kapl. Kyšperský, dne 2. září, (narozen 1859, vysv. 1883.) Uprázněná místa: Javorník (Mokren), far. nábož. matica, od 21. srpna b. r. Humpolec, děkanství patron. p. Bedřich Millnera, od 22. srpna b. r.

Ku příštím volbám Politické društvo tiskové pod ochranou sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové v důvěrné poradě s důvěrníky usneslo se zasláhnouti ve volební akci. Taktický postup bude zařízen dle výsledku zahájeného vyjednávání s předáky katolických stran v Čechách.

Kde to vězí? Počátkem roku přihlásilo se na zdejší c. k. gymnasiu 20 žáků z obecných a z měšťanských škol ku přijímací zkoušce. Při zkoušce propadlo 10 žáků, ježto neuměli ani pravopis a jednotných početních tvarů. Kandidáti byli vesměs žáky moderní školy a ošce taková nevědomost! Jsme zvědaví, zdaž si toho zjevu povšíme „Školský Obzor“. Má na to dost místa, vždyť uveřejňuje zprávy z farských kuchyní a z visitačních hostin, tím spíše bude se zajímati o své záležitosti.

V jednotě katolických tovaryšů v Hradci Králové, přednášetí bude v neděli, dne 23. t. m. o 1/8 hod. večer, p. Alois Vobejda—Prosečský, redaktor „Obnovy“ o tematě: „Naše snahy a jich budoucnost.“

Opatřování práce. Ústřední svaz katolických spolků v diecési královéhradecké bude opatřovati katolickým mistrům spolehlivé dělníky a katolickým dělníkům řádné kondice. Kdo hledá dělníka, aneb práci oznam to na dvojitém korespondenčním lístku pod adresou „Jednota katol. tovaryšů v Králové Hradci“, udáv zároveň druh práce a šádanou zručnost. Z Hradce dostane se mu ihned a bezplatně odpovědi. Jest to na našich členech aby tohoto opatření uměli použiti ve svůj prospěch.

De I. třídy nové měšťanské školy ohlas. v Hradci Králové, přijato bylo 64 žáků, z nichž polovina dochází do školy z okolních obcí. Počet tento ukazuje, že by také dobře prospívala měšť. škola chlap. v Kuklenách, o jejímž zřízení již častěji učiněna byla smínka. Nové naší škole hned na začátku daroval p. MDr. J. Klumpar 16 vycpaných ptáků a věcnou sbírku brouků, jakož i motýlů, začal mu ředitelství školy vzdává povinné díky.

Poser na peníze! Do jedné trafiky v Hradci Král. přišel těchto dnů student a měl pětku. Trafikantka mu položila peníze na pult a on v roztržitosti schrábnul jele drobné peníze a 4 slatníky nechal ležeti. Jakmile odešel, sponzorovala trafikantka peníze a ptala se přítomných komu patří. Nehlásil se nikdo, ale v malé chvíli přišel jakýsi učen, který také byl již dříve v krámě, kdy tam student peníze měl a hlásil se o ty 4 zl. — Trafikantka mu je vydala — ale v malé chvíli přišel polekaný student, aby dostal své peníze; — trafikantka viděla, že se stala obětí klamu. V krámě bylo právě v tu dobu mnoho lidí, že nemohla dávat na jednotlivce poser a proto se dostaly peníze do rukou nepoctivých.

Jindřich řád pro povozníky, zaslal nám parkmistrovský úřad v Hradci Králové, a žádosti, abychom jej v insertní části t. l. uveřejnili. Upozorňujeme tedy naše obecnstvo, aby si toho povšímo. Stížnosti

se množí den co den. Jest vskutku na čase, aby se stala náprava.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové. Jak se nám z kruhů informovaných sděluje, rozšiřuje Záložní úvěrní ústav obor působnosti zejména na cenné papíry, jež ve své směnárny kupovati a prodávati bude za těchto podmínek jako ty největší ústavy bankovní. Zvláštní péče bude věnována bursovním zakázkám, zejména z toho důvodu, aby naše obecnstvo nebylo nuceno uchýlovati se k různým komptoirům, které jak nedávno zprávy časopisů tomu nasvědčují nezfikla zneznalosti jeho těž tak, že kapitály jeho místo výhodného zužitkování v nivec, resp. v cizí ruce přechází. —

Elektrická dráha z nádraží do města Králové Hradce pokračuje ku svému dokončení, to se rozumí samo sebou, že v tomto případě jen na kreslícím papíře. Jak se právě dovidáme, jest projekt schválený ministerstvem železnic — firmou Fr. Křížák v Karlíně již úplně dohotoven a jedná se jedině o vyhledání a určení příhodného místa pro umístění elektrárny jakožto centrální stanice na výrobu proudu a remise pro vozy. Zajisté, že při stavbě stanice na výrobu proudu elektrického, bude se v první řadě hleděti na využitkování přirozené vodní síly buď Labe nebo Orlice a neb obou řek. Vodní síla dala by se jistě po 7 a 9 měsíců v roce celé využívat, což by mělo dalekosáhlý význam pro podnik. Při vyhledávání místa pro elektrárnu však přišlo se na překážku, která zase podnik elektrický na několik měsíců zarazí. Kde jen vyhlednouti místo pro elektrickou centrálu, když není posud vyřízena otázka o regulaci Labe ve městě? Podány byly tři návrhy, z nichž každý je tak dobrý, že páni na radnici neví, pro který z nich by se rozhodnouti měli. Doufáme však, že brzy se jeden návrh přijme a že snad když ne my — tož aspoň naši potomci se elektrické dráhy v Hradci Králové dočkají.

Rekonstrukce věží katedrály sv. Ducha. Na jaře příštího roku počne se nepochybně s úpravou věží katedrály sv. Ducha, neboť na přestavbu povolena jest subvence státní v obnosu 10.000 K z náboženského fondu na rok 1900—1901. Pro rekonstrukci věží spracovány byly dva projekty a sice první se střechami sedlovitými a druhý se střechami tvaru jehlanovitých. Podle různých známek byly původní střechy, věží katedrály sedlovité, kterýžto tvar nejen v Čechách, ale i v Pruském Slezsku byl rozšířen. Tak na př. střechy tvaru sedlovitého nalézáme v Praze, v Slaném, Litoměřicích, v Lounech, Táboře a Vys. Mýte a potom ve Vratislavi. Zajisté, že střechy věží katedrály, jak je nyní nalézáme, nejsou jen nahodilé, byly provedeny po požáru zase ve tvaru, jaký měly napřed, aby zachoval se starý typický tvar jejich pro budoucnost. Proto také rozhodnutí ústřední komise, aby tvar střech věží katedrály byl jehlanovitý, nebylo obyvatelstvem a povděkem přijato, neboť jejich sedlovitá forma jest nejen pro město, ale i pro celé široké okolí charakteristickou a zajisté také nikdo nepoznal Hradec Králové, bez těch dvou typických střech starého rázu.

A ministerstvo skutečně po návrhu centrální komise, která opustila od svého původního návrhu pro střechy jehlanovité povolilo stavbu střech sedlovitých. Tím zachová se starý ráz Hradce Králové a střechy ty budou jeho nejzajímavější památkou stavitelskou. Zaslouha v přední řadě na zachování našich starých věží náleží p. L. Láblérovi, vrch. inženýru v Hoře Kutné a p. Jos. Branišovi professoru v Chrudimi, kteří vlivem svým u centrální komise pro zachování památek ve Vídni účelně a vydatně působili.

Odbor zemské jednoty soukromých úředníků v království Českém zřídil v Hradci Králové pro své členy místní podpůrný fond za tím účelem, aby členům svým rychle pomoci mohl kdykoliv toho nutně potřebovati budou. V městě našem a v okolí je veliké množství soukromých úředníků, přes 70 členů čítá odbor náš Královéhradecký a doufáme pevně, že počet ten brzy až na 100 vzroste. Každý pan zaměstnavatel soukromého úřednictva zajisté uzná prospěšnost zemské jednoty soukromých úředníků a neméně též potřebu místního fondu podpůrného. Proto dovolil sobě výbor místního odboru rozeslati slavným peněžním ústavům, čelnejším firmám obchodním i továrnám v Hradci Králové i v okolí pak všem místním páním advokátům i panu notáři pro sebné listy, aby pokud možno podpůrnému fondu našemu částkou sebe nepatrnější přispěli. Bohužel, dosud prosby naše zůstaly většinou oslyšány; doufáme však pevně, že tak stalo se pouhým opomenutím a že nějakého dárčeka časem se přece dočkáme. — Základ k podpůrnému fondu našemu učinil prvý, zasloužilý předseda odboru p. Jos. Udalík věnovav k témuž cíli obnos 10 K. Dále pak přispěli: Slavná městecká společnostna Královéhradecká, záložní úvěrní ústav, p. JUDr. František Ulwisch, firma A. & J. Nejedlý v Kuklenách, firma Němeček & Dolaneký v Hradci Králové p 10 K. Sl. správa cukrovaru v Předměstích 8 K 67 h, a konečně p. Josef Janoušek, obchodník uhlím obnosem 2 K. Všem těmto šlechetným dárcům vyslovuje odbor místní srdečné díky a prosí zároveň, aby i ostatní páni zaměstnavatelé soukromého úřednictva naň nezapomněli. —

Z obecné kuchyně v Hradci Králové. Před zahájením nové činnosti obecné kuchyně, která již plných patnáct let blahodárně ve městě našem působí, svolává představenstvo její na sobotu dne 22. t. m. druhou valnou hromadu, kdež podají došlých funkcionářů své zprávy, načež provedou se volby pro nové období o rozhodne také o podaných návrzích. Valná hromada koná se ve spoikové místnosti naproti Bílé věži o 3. hodině odpo. a bude se usnášeti bez ohledu na počet přítomných členů. K této valné hromadě zve představenstvo zdvořile nejen všechny dosavadní členy, kteří ve spolku činně působili, ale také ony p. t. členy, kteří by v novém roce správním spolek skutkem podporovati chtěli. Obrací se především ke všem spanilomyslným dámám, jež dosud a nevědní ochotou spolupůsobily při dozoru v obecné kuchyni, zvláště v době, kdy se jídla roz-

dělej a prodávaj, ale vsnází také tuto snahu o probe o další účelování k valnému kruhu ostatních dam Kralovohradeckých, jež by dobrovolně obětovati chtěly několik dopoledních hodin jednou v týdnu nebo ve čtrnácti dnech prospěchu nemajetného a strádajícího lidu. Představenstvo doufá, že nevynal toto prosté vysvětlení na prásdno a chová pevnou naději, že snad přece ve městě našem naleznou se tolik šlechtných dam, aby aspoň jednou za čtrnácti dní mohly se vyetřidati v dohledu a řízení obecné kuchyně. Na všechny dotazy v této věci rád odpoví pan Boh. Ryba, t. č. jednatele spolku.

V Anenských slatinných lázních v Bělehradě v Čechách obnášel počet hostů užívajících koupelí slatinných až do 16. září 1900 (nečítaje v to hosty na letním sídle a passanty) 1003. Návštěva trvá stále, poněvadž při nastalém teplém suchém počasí a zařízení útředního topení lázeňské budovy, používání slatinných koupelí s dobrým výsledkem až do října umožněno jest.

Z krajské hospodářské výstavy v Kutné Hoře. Poslední den výstavní — neděle dne 16. září — vydařil se tak jako všechny předcházející dny sváteční a nedělní. Výstavě kutnohorské přálo nebe a počasí mělo by dostati při odměňování první cenu. Ze všech končin českého království sešli se hosté, aby vzdali hold práci duševní i hmotné; veškeré místnosti výstavní byly ke 3. hodině odpo. v pravém slova smyslu přeplněny a obecenstvo v brzké odcházeti musilo pro nedostatek místa k odpočinku. Z ohlášených návštěv konal se sjezd hasičský způsobem slavnostním. Všechny vlaky od Turnova, Prahy, Jihlavy, Nymburka, Německého Brodu přijížděly ráno hasiči do města; z obcí bližších nesčetné množství ozdobených vozů s členy hasičských spolků dostavilo se na náměstí kutnohorské; po prohlídce města a uvítání ve Vláckém dvoře seřadily se župy hasičské o 2. hod. dopolední k průvodu na výstaviště, kdež za zvuků hudby sokolské rozvinul se život plný žmu a veselí. V horním pavillonu hučebním oznamovány shromážděným vystavovatelům a obecenstvu o 4. a o 6. hodině odměny, jež jim byly rozhodlým sborem přiknuty a tím formálně velezdařila výstava skončena. — Na rozloučenou s výstavou pořádali ještě týž večer páni vystavovatelé přátelský večírek, spojený s humoristickým programem, aby po namáhání se zotavili. — Zábava konána v dolejších místnostech Lorce. Kutná Hora máže s pýchou pohlížeti na vykonanou práci, a výsledek hmotný i morální úplně se shoduje s intencemi, které zasloužili mu žové při podniku tomto měli. Památky historické staly se nyní nejživější reklamou, známými celým Čechám a zajisté nyní kdo ještě Kutné Hory neviděl, přispěchá podívat se na důstojné zbytky staré slávy českého království!

Výstavní loterie v Kutné Hoře musila býti za příčinou velkého návalu prací na neurčito odložena. Má-li býti výstavní dílo korunováno zdárným výsledkem, jest nutno, aby veškeré losy výstavní byly prodány. Cena losu 40 h je nepatrná, výhry pak velice cenné, vesměs z výstavních předmětů vybrané. Jest tudíž na vlasteneckém obecenstvu, aby hojným kupováním losů výstavu podporovalo.

Katolická jednota v Úpeli pořádá v neděli dne 23. t. m. v hostinci pana K. Vacka na Závodě divadelní představení: Obložení Německého Brodu, aneb: Křmínova svatba. Veselohra ve 4 jednáních od A. z Kotzebue. (Pokračování frašky „Nájemník Křmín z Kohoutova“.) Ceny míst: I. místo 60 h, II. m. 40 h, k stání 20 h. Předprodej lístků ve spolkové místnosti. Začátek v 8 hodin večer. Po divadle taneční zábava.

Zimní hospodářská škola Opečená zahájí nový školní rok 1. listopadu t. r. Do I. roč. přijímají se chovanci, kteří s prospěchem vychodili aspoň školu obecnou. Školné ani zápisné se neplatí. Vyučování trvá od počátku listopadu do konce března. Vyučuje se předmětům přípravným, vědám přírodním a hospodářským. Chovanci konají mimo theoretického vyučování vycházky do vzorných hospodářství a závodů průmyslových a cvičí se v pracích rukodělných. Chovanci mohou každodenně buď docházeti, neb za nižší poplatek sem dojížděti.

Ze Solnice. Ke zprávě v minulém čísle „Obnovy“ o slavnosti na počest Spasitele a Bohorodičky na konec století českými osadami Rychnovského vikariátu pořádané, se ještě vracíme. Účastnictví lidu našeho ze všeho českého podhoří bylo až k překvapení značné! Tisíce a tisíce katolíků připutovalo ve svých přesné seřazených průvodech se svými duchovními a i s hudbou a pořádkem ještě z různých stran v jednotlivých skupinách jevil se příliv k onomu mohutnému proudu, který se shromažďoval na náměstí solnickém. Starodávností svou ctihodné náměstí solnické bylo zajisté již často svědkem různých výjevů, v nichž ozýval se tepot současného života jak města tak i okolí a v němž tlumocen, jak kdy doba byla, buď žal či ozvalo se rozjaření utěšené, ale takového výjevu a onoho souladného rozestavení tisícův po valné většině plochy jeho zajisté že již dávno svědkem nebylo! V bouřích snad hledá schlézení moderní svět; zde však důstojným a tak velkolepým způsobem k lidu promluvíla víra! A tisícové zbožných „tůk“ vytrvali i při bohoslužbách na náměstí konaných, jež trvaly daleko přes poledne! Vdp. Dr. Jindra, vicedirektor semináře hradeckého měl slavnostní řeč, jejíž hlavní jádro bylo, že víra v Ježíše Krista oblažila a oblažuje lidstvo osvětou, silou a svobodou Kristovou! Slavnou má sv. rovněž na samém náměstí za četné asistence duchovních (téhož bylo 21) obřadní vdp. vikář a děkan rychnovský, vdp. V. Klepřík. Mile nesly se při ní zbožné a zdařilé zpěvy starobylým náměstím! Hold Spasiteli vzdávaný ukončen příslušnými modlitbami. Četní zbožní pouťníci o přestávce do 2½ hod. trvajících konali různé své pobožnosti ve chrámu Páně! Opoledne věnováno oslavě Bohorodičky! Zástupy lidu ještě mezi tím vzrostly! Jednak tím, že připutovalo veliké množství rychnovské (přes 700 účastníků) a jednak také tím, že mnozí mezi polednem jsouce nadšení průbě-

hem slavnosti dopolední rozbíhali se do okolí, aby vyslyšeli své známé k účastnictví a to proto, jak říkali, že slavnosti podobné býti svědkem ne tak vždy se poštěstí a být jí občasnějším, to se stojí za sebe delší cestu! O 1/3 byl opět imposatní průvod od chrámu Páně se sochou Bohorodičky na náměstí, k pobožnosti odpolední! Zde promluvil rovněž pročitánou a povznášející řeč, k počtu Bohorodičky dp. Stan. Kosem, katecheta gymnasiální s Rychnova n. K. připomínaje výsnam koruny, žesla i trůnu Marie! Místní děkan vdp. F. Blecha za asistence ostatního duchovenstva pomodlil se litanií loretánskou s příslušnými modlitbami! A průvod zase přesně seřazený, kráčel znova ke chrámu Páně, kde bylo požehnání a zpěvem „Tebe Bože chválíme“ slavnost ukončena. S uznáním projeveny v předcházející správě díky starostlivému městu Solnici, zástupcům jeho, sborům hasičským a všem kdož v Solnici o zdar slavnosti tak povznášející se přičinili, zde pak uznání i díky projeven budiž všemu našemu zbožnému lidu ze všeho našeho českého podhoří, jež projevilo, jakouž účtu a jaké důstojné nadšení chová pro víru v Ježíše Krista i v Bohorodičku; pro tu víru, o níž ví každý náš český podhorský člověk, jakou že i jemu ona skýtá útěchu v tom prostém a někdy tolik drsném životě jeho podhoří!

V Žamberku přednášel v neděli občan Ant. Hajn z Prahy, za tím účelem, aby získal zde voličstvo. Přítomný doktor Štemberka s plásem povídal, co již pan Hajn zkoušel, jen aby účastníci schůze již ze samého soucitu jeho volilo. — Ale pan Hajn přece pobohel! Když přišlo k resoluci, účastníci se rozešli.

V Litomyšli hrál si sedmiletý syn povozníka Kvepila, s nabitým revolverem. Náhle vyšla rána a chlapec se svalil mrtve k zemi.

Hospodářsko-čtenář. beseda v Bohdanči pořádá ve dnech 28. až 30. září 1900 pod protektorátem Hospodářského spolku pro okresy Pardubický, Přeloučský a Holický výstavu ovoce z Bohdanče a obcí okolních. Výstava zahájena bude v den sv. Václava 28. září po 9. hodině ranní v místnostech hospodářsko-čtenářské besedy v Bohdanči a bude velice četně obelána. Každému milovníku ovocnictví naschytá se tu vzácná příležitost seznati osvědčené druhy všeho ovoce v okolí našem a proto všechny přátelé hospodářství k zajímavé výstavě této se zvon.

Z Vysokého Veselí nad Cidlinou. (Národní slavnost). — Před týdnem pořádána zde pod protektorátem slavné městské rady národní slavnost ve prospěch „Ústř. Mat. Školák“, již však počasí nebylo příznivo! Vzdor tomu však dostavily se brzo po poledni spolky ze Zbýče s banderiem, dvěma okrášlenými vozy a vozem allegorickým, představujícím genia matičního, jemuž dívky a lid odevzdávají dary, z Kosojed s banderiem, se sborem žen v národních krojích v okrášleném voze, z Hrobočan, Vinar, Tereziánských Darů, jednotlivci z N. Bydžova, Smidar, Hradištku, Lhoty, Zerotice, Chomutic, Třebenice atd. Z Vys. Veselí se účastnily všechny spolky s prapory a pořadatelstvo vypravilo allegorický vůz představující Matiční školu, holdující geniu Matic, jenž chráněn představiteli slovanských národů! Slavnost konána v zahradě kněž. pivovaru a průběh její byl zdařilý. O 6. hod. odp., kdy se nad krajinou snesl déšť, odebrali se účastníci do místnosti pivovaru, kde o řádnou zábavu bylo postaráno. Čistý výnos byl 203 K 3 h.

Na pomník velp. Karla Slonky darovali vlpp. J. Baborovský 2 K, Jos. Forman 5 K, Lud. Hora 5 K, Karel Hrdina 3 K, Jos. Kraus 4 K, Ant. Máka 5 K, Em. Ettlinger 2 K, Karel Jelínek 4 K, Jos. Špáta 4 K. Vzdávají dárčům ardečn „Zaplať Bůh“, o další příspěvky prosí Frant. Kubánek, kaplan v Rychnově n. K.

Stavba nového chrámu Páně v Náchodě. Ku spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě přistouplil p. vládní rada G. Hubka, rytíř z Černčic v Praze za řádného člena složiv hotově 100 K. — a p. J. R. Mach, kupec v Náchodě složiv hotově 40 K. Dále věnovali: p. P. Josef Vojtěch, kaplan v Náchodě 40 K, sl. Josefa Zimová v Červ. Kostelci 40 K, p. Jan Boh. Marek, velkoobchodník v Praze 20 K, p. P. Jos. Ptáček, farář ve Věradicích 20 K, pl. Anna Ryšavá, měšťanka v Náchodě 20 K, p. P. Josef Vojtěch, kaplan v Náchodě opětně dalších 20 K, p. P. Vincenc Dvořáček, děkan v Červ. Kostelci 12 K. Po 10 K věnovali pp.: Antonín Balcar, v Bělovsi, Ant. Bernard, v Bělovsi č. 32., Al. Bureš ml., v Náchodě, P. Cyril Kaněra, farář v Počápkách, Jan Mazáč, v Čes. Čermě čp. 100., František Novák, kupec v Náchodě, P. Josef Stejkal, administrator v Boušíně, Jaroslav Tichý, obchodník v Náchodě, Alois Valášek, c. k. celní berní v Bělovsi. Další výkazy budou následovat. Šlechtným dárčům vzdávají se nejvšelejší díky.

V Jíčné byl dne 15. t. m. odsouzen zůřivý Němec Jan Gottstein z Vrohlav, který s národnostní záští těžce zranil jednoho českého dělníka, na 10 měsíců do žaláře.

V Hermanových Seifách u Hostinného zemřel v pátek tovární dělník Josef Jireček, následkem otravy krve. Poslední čas měl veliké bolesti zubů. Vzdor výstrahám jiných dělníků, vzal do úst dávku rostoku kyseliny sirové, která způsobila mu veliké bolesti a otravu krve. Ubohák byl 34 roků star, ženat a otcem jednoho dítěte.

Zvláštní úkaz. Četnictvo vyšetřilo, že hospodář A. Falta ve Rtyni v Náchodě dvě léta má choromyslného syna na řetěze připoutaného u postele!

Židé v činnosti. Jakýsi J. Melker, kazatel ve Wiesbadenu prý má napsati dějiny procesu Hilanerova. Z Polné byl naší redakci zaslán tiskopis, v němž dotčený Welker žádá o informace. Zvláštní důraz klade na následující větu: „Neméně lze zaznamenati nejtrapnější potupení, hanobení a vyhrážky proti hajitelům obrožených, (rozaměj Auředníček a Masarík), tiskem neb jinak na veřejnost vyhláš.“ — Zásluky a dopisy mají být zaslány na dr. Bullova v Karlíně a dr. Vohryzka (žida) v Pardubicích. — Tak tedy židé budou psáti historii Hilanerova procesu, ovšem dle své metody, v níž bude postavena obháj-

cům Hilanera mučednická koruna na hlavu. A to mají ještě tolik črností, že jsou pro informace do redakce katolického listu!

Presba k dobrodincům. Těšné rány dopadly na ubohou rodinu Václava Štěpa v Boudníčce. Není tomu ani měsíc, co mu zemřela žena a matka šesti malých dětí — a nyní jediný jejich majetek, malá chaloupka jim vyhořela. Ubohý otec, ubozí sirotci! Kéž vsbudi jím Bůh dobrodince, aby bídě jejich bylo uleveno.

Sčítání lidu bude v lednu příštího roku; přípravné práce v ministerstvu jsou již hotovy; přihlašovací archy budou mít 28 rubrik pro udání jména, povolání, rodiště atd. Novou bude rubrika: „Je-li osoba se přihlašující znalá druhého zemského jazyka? Tato otázka je zavazena patrně k větší cti a slávě němčiny, totiž, aby se ukázalo, jak je němčina rozšířena. Proto naši, kteří neumějí dokonale německy, učiní nejlépe, když odpoví: ne; sice by se v mnohých případech mohlo státi, co se stalo komusi (a často stává) při odvodu. „Umíte německy?“ ptal se zapisující poddůstojník. — „Trochu,“ pravil odvedený. — Poddůstojník zapisuje, odvedený se mu dívá přes rameno a vidí, že on píše: „deutsch und böhmisch,“ tedy němčinu na první místo. — „Ne tak,“ brání se milý student; „já jsem přece Čech a umím jen trochu německy, radše napsat naopak: „česky a německy!“ — Ale nařadmo! Co bylo páno, bylo páno a on dostal i do vojenské knížky poznámku, že mluví „deutsch und böhmisch,“ jako by byl Němcem, který při tom umí také česky. Proto, ve svém vlastním sje-mu dejme pozor!

Školství. Ministerstvo kultu a vyučování namítlo žádosti mnohých školních rad, aby veškeré prázdniny na obecných a měšťanských školách začínaly a končily v tutéž dobu jako na školách středních.

Z Hlinska. (Schůze manifestační.) Minulou nedělí konala se zde manifestační schůze pro střízení české university na Moravě. Účast byla prabídná, napočítali jsme toliko něco přes 50 osob a mezi těmi 3 dámy. Špatná to manifestace pro předmět takového významu a toliké důležitosti! Vábec zdá se, že páni pořadatelé dovedou více odpuzovati než získavati obecenstvo a proto dle toho vypadají také tyto schůze. Universitní docent p. Dr. Novotný přednášaje „o začátcích jednoty bratrské“ mluvil věčně a obratně, neurážel nikde ani slovem. (Přítomný redaktor masarykovských „Hlasů“ z Chrudimi při této přednášce usnul, což vzbudilo veselost.) Za to druhý řečník stud. phil. pan Šmejkal četl své thema hůře, než prostředně nadaný quartán a budil více útrpnosti než nadšení. Jeho neohrabaný výrok o klerikalismu Moravy, jež nová universita má s lidu moravského zažehnati, byl místním p. farářem tak odražen, že zahanbený šáček zdětal jako zmoklá slepice a nevěděl si pomoci ani rady. Předseda p. pur. mistr Fiala, který neví dosud, zda pokrokářství aneb Masaríkovina spasiti může národ, přikvapil neobratněmu čtenáři na pomoc svým tvrzením, že bojují ne proti katolíkům, nýbrž proti klerikalismu. Tato vytáčka odbyl prostý dělník, načež p. předseda dal honem přečísti resoluci pro střízení university a ukončil schůzi. Manifestace skončila u nás vinou repraesentantů — fiaskem.

Různé zprávy.

Čas má ve svém záhlaví více hesel a mezi nimi také: „Hospodářské osvobození.“ A aby heslo to také důsledně prováděl, hájí „Čas“ židy a uveřejňuje výhradně jejich inseráty!

„Svůj k svému“ si zajisté dobře zapamatoval český „vlastenecký“ knihkupec pan Urbánek v Praze a proto celou výbavu pro svého syna koupil u firmy německo-židovské! K tomu netřeba poznámek!

Ministerstvo osvěty učinilo v záležitosti ženské emancipace pozoruhodný čin: otevřelo studentkám do kotán brány fakulty lékařské a připustilo je ke studiu farmacie jako řádné posluchačky. Tim žena na této fakultě úplně na roveň postavena mužů, jsouc a to ucházeti se o doktorát veškerého lékařství a magisterium farmacie. Nová vymoženost vstoupí v život již letošním studijním rokem.

Konfiskace na hřbitově. Konfiskační aparát zasahuje již i na hřbitovy. V Kraslicích byl četnictvem zastřelen jeden dělník. Na hřbitově byl mu postaven pomník, opatřený veršovaným nápisem. — Nápis ten byl četnictvem odstraněn a na rodiče dělníka podána žaloba, pro urážku četnického sboru.

Na sjezdech soc. demokracie v Budějovicích, Št. Hradci a v Terstu minulý týden bylo mluveno jen o „veliké“ činnosti soc. demokratů. Vše jest prý shailé, vše musí zahynout, jenom soc. demokracie jest vzornou hvězdou, která nikdy nezanikne. — Sebechválou chtěli rafinovaní řečníci zakryti rozklad celé strany! Jen jedinon vadu shledali: že nemají peněz! Rádi věříme; co se týče vyprázdňování pokladen, v tom jsou soc. vůdcové mistři!

Na katolický sjezd chorvatský dostavilo se dvanáct biskupů. Zjev to zajisté potěšitelný a významný.

Nádhernou vilu na Slovensku staví si šidomil Masarík. Snad si při tom vzpomene svého příttele Hilanera a dá si jeho obraz, jakožto rodinný znak vyvěsiti nad vchodem do budovy.

Perský lékař. Pražské listy přinesly správu, že do Prahy savil perský lékař Abdulah Khesor, jenž vedle studia lékařského chtěl tam také konati posláni mešitáské N. L. věnovaly dle svého způsobu této „vzácné“ osobnosti dlouhý článek. A nyní se ukázalo, že jest to prohnaný žid, Eliáš Kohn, který, když viděl že mu mizí půda pod nohama, nezaplátiv v hotelích kde bydlel, z Prahy se vší tichostí odešel, aniž by se věděl kam!

Poměry učitelstva v Rakousku ilustruji tato úřední data: Ještě dnes jest 1894 učitelů,

kteří mají ročního platu méně než 300 zl., 2000 učitelů majících méně než 300 a více než šestina všeho učitelstva t. j. 10.132 osob, méně než 400 zl. A potom se dříve, že učitelstvo volá po nápravě.

Výbuch Vesuvu očekává se opětně co nejdříve. Jícen sopky zahalen jest hustým dýmem, v noci pak lze slyšet šumící spousty lávy, která až do výše 300 metrů z jícnu jsou vyhasovány. Veliké balvany salétají až na vzdálenost 500 metrů před město Pompej. Vzhledem k hroziícímu nebezpečí není nikomu dovoleno k jícnu sopky se přiblížiti.

Co nového v táboře červených? (Pro zasmání prozrazuje kmoř Váduhyb.) Sociální demokraté ve Vídni prý uspořádají koncert. Ovšem že „velikolepý“. Zpěv obstarají šidovky z operního divadla, ale hůť je to s orchestrem! Ale pan Adler, jako předseda si přec uměl poradit. — První byl prý angažován červený poslanec Hybeš z Brna. Studoval pořadí, jaký si má zvolit nástroj. Konečně se rozhodl — pro trumpetu! V „troubení“ se on již vyzná. Takový vytroubený člověk již něco dovede. — Červený občan Berner nemohl se rozhodnouti pro nic lepšího, leč pro tabaci harmoniku. Podotkl, že „tahati“ umí dobře. Vystoupil také v kupletu „Ukradený fond“. — Pro kuplet „Košerák“ nemají sručního ochotníka. Jednoho by měl dr. Adler vyhlédnoutěho, který by byl pro to jako stvořen, je to v Čechách „populární“ osobnost, ale prozatím jest uchován mezi spoustou soudních apistů. Tatík Adler se rozhodl pro — fláinet. V „točení“ se prý vyzná. — Také na jednoho veleného pana profesora z Prahy si vzpoměl. Nehlásí se prý sice otevřeně k červené gardě, ale trochu šidovské krve v sobě má; a to stačí. — Ale pan profesor, mráka, k žádné úloze se neměl. Ptali se ho, jaký má hlas. On odvětil, že jich má několik, ale všechny že jsou falešné. Tu vytkl něco, co by mohl i pražský „Čas“ o sobě tvrditi. Konečně se rozhodl, ale bude účinkovati jen pod tou podmínkou, bude-li vysoké vstupné. Jeho obor bude: Obraceti bubenkovičky noty! — Sál propůjčil pan Jaitales, dekorace dá Jakub Rothberger, lampy půjčí Moric Silberstein, režii bude braditi Rothschild a k udržení pořádku pozván bude rabín Bloch.

Hor strašná tato metla, byl dle zpráv některých německých listů z Anglie dovezen do Hamburku, přes všechna ochranná opatření.

Něco z Paříže! Pařížské humoristické listy mají po čas výstavy nadbytek látky. Každou chvíli přijde do Paříže nějaký nový účastník výstavy, který přišel zvláštním způsobem. Jeden přinesl na zádech svou tchyni, druhý putnu a uhlím, jiný přicestoval na kulenách, pět jiný bos, atd. Nejvíce takových figurek odešlo z Vídně a z Prahy. A takové případy ovšem — jsou jenom pro humoristické listy — aby se mohli Pařížané té — hlouposti zasmáti.

Otravný tisk sociální demokracie se rozšířil jako morová nákaza. Jen v zemích českých se rozebere 9.346.600 exempl. ročně. — Kdyby tak katolíci svůj tisk podporovali, byli bychom v tom lépe.

Mezi inserty pražské „Politik“ vyskytlo se tento týden zvláštní nabídnutí k sňatku: „Chci se vdát; vezmu si kohokoliv, jen když nastane obecná shoda. Jsem 18 let starý, dle úsudku jiných hezký, chodím do továrny, mám slušnou výbavu a jen jedno nemanž. dítě. Nabídka atd. Insert ten opět svědčí o „pokroku“ doby. Zní jako zoufalý výkřik tonoucího. „Vezmu si kohokoliv!“ Tak volá cmanáctileté děvče, které má již zajisté pestrou minulost za sebou. Chodím do továrny, mám jen jedno nemanželské dítě! Ubohá kandidátka vdávání. Patrně si myslí aneb jest ze svého okolí přeavědčena, že práce žen v továrnách a nemanželské děti souvisí dohromady, že jedno bez druhého nelze si mysliti. A proto hned připomíná, že má jen jedno, aby ukázala svou mravní přednost před jinými dělnicemi, z nichž některá má jich snad půl tuctu! Sociální demokraté, kteří berou v ochranné šidovské velkokapitalisty, z nichž největší část má v rukou továrny, ti červení občané, kteří holdují „volné lásce“ mohli by si toho povšimnouti!

Americká rychlost. Amer. časopis „Národ“, oznamuje: „Bylo to právě v pondělí, kdy si jistá vdova Allevinová v Chicagu udělala známost s mladým inženýrem. V úterý již slavili občanský sňatek, ve středu spanila ženouška svému mužičkovi — natloukla — a ve čtvrtek již se zase rozešli. Opravdu, krátká to doba manželství! Jen rychle! Vždyť řijeme v době elektřiny!“

Ta bursa! Jak se ze spolehlivých pramenů dovídáme bylo v jediné Praze od listopadu do dnešního dne v bursovních spekulacích prohráno — 40 milionů zl. Větší část z toho připadá sice na Němce, ale tentokrát značnými ztrátami postížení jsou také mnozí Češi, z nichž leckterý rázem ztratil 100 tisíc, 150 tisíc a pod. Zvláštní úkaz: najlidumilnější ústavy jsou bez podpory, Matice nářká na lhostejnost veřejnosti — za to žravá tlama buray polyká miliony, vybírá s kapes našich támožnějších „vlastenců“ statisíce, aniž by jen pipli ti lidé, kteří jindy — jak se říká, — dali by si vrtat koleno, než dali by zlatku na dobrý národní nebo humánní účel!

Proti otroctví u pohanských národů opřel se celý vzdělaný svět. — Ale že i u nás, ve vzdělaných státech otroctví bují, svědčí insert v Národním Politice ze dne 13. t. m. „Slováky, 30 osob, po skončené letní práci od 15. až do 20. září nabízlí si. aprávám velkostatků ještě ku dobytí řepy Štěp. Czerňanský, gazda v Ledanech p. Netvořice“. Takovým způsobem se tedy handluje s dělnickým lidem; nejinak, než jako se stádem dobytka. — A takovýto insert urážející lidský cit „vlastenecký“ list uveřejňuje!

O školách pokračovatelích rozeptaly se Nár. listy. Vyvěřili vady, které výsledků pokračovacích škol stojí v cestě. Mezi jiným píší: Ve příčině učitelstva nehledí se při jeho volbě vždy k odborné znalosti a k osvědčené již dovednosti. Nepřidávají se vždy předměty osobám povoláním, nýbrž rozhoduje často protěky, prospěchářství, osobní náklady. Jaký jest pak ledabylostí takové následek? Že ten, kdo má učiti, teprve se učí; kdo má prodávati, te-

prve svádí. Odejmeteš takovým „silám“ knihu, sata-víte jím krev; jsou hotovi. Otiskujem bez poznámky.

Choromyslní v Uhrách. Úřední list uherský píše, že v Uhrách nikdy před tím nebylo tolik choromyslných jako letos. Od ledna t. r. bylo dáno pod kuratelu a v lékařské ošetřování 2200 osob, z nichž polovina téměř jsou lidé inteligentní, soudcové a advokáti, 300 dělníků, ostatní kupci, důstojníci a j. A počet pomatenců v Uhrách rok od roku jest větší.

„Lumír“ jeden z nejstarších našich časopisů belletristických vycháseti bude jako týdeník. Zjev to zajisté potěšitelný. V Lumíru započala celá řada našich nejlepších spisovatelů svou cestu literární. Lumír vždy beze vši hluché reklamy si razil cestu mezi naše čtenáře a vykonal veliký kus práce na poli našeho písemnictví.

Civilní lista italského krále obnáší 16.050.000 lir ročně. Král prý chce se účí části příjmů, aby mohla býti snížena daň ze soli.

Armádní rozkaz. Císař pán vydal armádní rozkaz, předčítaný dne 16. t. m. po skončení manévru, ve kterém se zmiňuje o statečném a disciplinovaném chování se vojska.

Služebná děvčata v Kodani mají zvláštní spolek a svůj vlastní časopis, na který poskytly samy potřebné částky, rozebravše akcie po 5 K.

Monopol pohlednic zaveden byl v Řecku. Možno, že se to stane i v jiných státech.

„Přebytek vydání“ vykazuje hlavně účetní závěrka obce vídeňské za rok minulý. Slovo toto vyskytuje se poprvé v oficiální zprávě magistrátu. Dříve se podobné nepřijemné eventualitě říkalo „deficit“. Však pokrok doby vytvořil „přebytek vydání.“ Pro vídeňský magistrát neexistuje více škaredé slovo „deficit“, vymizelo z jeho slovníku. Věru, něžná to pozornost k nervům poplatníků. „Přebytek příjmů“ by snad také boдрým vídeňským poplatníkům byl spíše vítán.

Jízdní řád

pro povozeníky při jízdách v král. vém městě Hradci Králové a při jízdách do okolí.

- Při jízdě z Hradce Králové k nádražím na Pražské Předměstí, v Plotišti a na Slez. Předměstí neb naopak a) za osobu v omnibuse 20 kr. za každé zavazadlo mimo ručního kufříku 10 „ b) za zvlášť sjednaný párový povoz k jmenovaným nádražím neb zpět 1 sl. — c) za jednokoňský povoz 60 „ d) za párový povoz k nádraží neb zpět v noci 1 „ 50 „ e) za jednokoňský 1 „ —
- Při jízdě po městě v Hradci Králové za každou hodinu ve dne za párový vůz 1 „ — za jednokoňský 60 „
- Při jízdě na pohřby do Pouchova, Kuklen a na Nový Hradec Králové a zpět za párový povoz 2 „ — za jednokoňský 1 „ 50 „ na Zámeček neb do Plotiště a zpět za párový povoz 2 „ 50 „ za jednokoňský 2 „ —
- za jízdu do lesa ku zděné boudě aneb zpět za párový povoz 1 „ 50 „ za jednokoňský 1 „ —
- Při jízdě do Kuklen, do Svobodných Dvůrů, do Předměstí a odtud zpět, při čemž se však povoz déle než půl hodiny na místech těch nezdrží, za párový 2 „ — za jednokoňský 1 „ 50 „ Čeká-li však povoz při této jízdě déle než půl hodiny, zaplatí se za každou hodinu za párový povoz 50 „ za jednokoňský 25 „
- Při jízdě celodenní na vzdálenost do 15 kilometrů (3 mil): za párový povoz 5 „ — za jednokoňský 3 „ — do 23 1/2 kilometrů (3 mil): za párový povoz 6 „ — za jednokoňský 3 „ —
- Při jízdě polodenní na předešlé vzdálenosti platí se o třetinu méně než jak v odst. VI. naznačeno.
- Pro jízdu několikadenní má platnost zvláštní vzájemná úmluva — avšak jest najímatel povinen — vrátiti-li povoz na cestě domů, zaplatiti za spáteční jízdu dle času a délky cesty. Průměr délky na den jest 30 kilometrů.
- za jízdu na Nový Hradec Králové neb do Kuklen a sice pouze tam, neb pouze zpět, za párový povoz 1 sl. 50 kr. za jednokoňský 1 „ — s půlhodinovým čekáním tam a zpět za párový povoz 2 „ — za jednokoňský 1 „ —
- Při celodenním najímání platí najímatel mimo poplatek za maštal a podomkovi též čeledínovi spropitné v obnosu 50 kr. r. č. Není-li zvláštní úmluva mezi najímatelem a povozníkem, jest tento poslednějším oprávněn, zaplatiti jízdy jediné dle výše uvedených ustanovení vyžádati moci. Podotýká se, že veškeré povozy v městě opatřeny býti musí pořadovým číslem daným jim městským úřadem.

do 23 1/2 kilometrů (3 mil):

- za párový povoz 6 „ —
za jednokoňský 3 „ —
- VII. Při jízdě polodenní na předešlé vzdálenosti platí se o třetinu méně než jak v odst. VI. naznačeno.
- VIII. Pro jízdu několikadenní má platnost zvláštní vzájemná úmluva — avšak jest najímatel povinen — vrátiti-li povoz na cestě domů, zaplatiti za spáteční jízdu dle času a délky cesty.
- Průměr délky na den jest 30 kilometrů.
- IX. Za jízdu na Nový Hradec Králové neb do Kuklen a sice pouze tam, neb pouze zpět, za párový povoz 1 sl. 50 kr. za jednokoňský 1 „ — s půlhodinovým čekáním tam a zpět za párový povoz 2 „ — za jednokoňský 1 „ —
- X. Při celodenním najímání platí najímatel mimo poplatek za maštal a podomkovi též čeledínovi spropitné v obnosu 50 kr. r. č. Není-li zvláštní úmluva mezi najímatelem a povozníkem, jest tento poslednějším oprávněn, zaplatiti jízdy jediné dle výše uvedených ustanovení vyžádati moci.
- Podotýká se, že veškeré povozy v městě opatřeny býti musí pořadovým číslem daným jim městským úřadem.

Dodatek k jízdní sazbě.

- Ustanovení jízdní ceny platí bez výjimky pro každé počasí.
- Každý povozník jest povinen chovati řád tento jízdní ve svém povozu na místě viditelném.
- Vyžadování spropitného jest pod trestem zapovězeno.
- Mýtné při jízdě — vyjma jízdu v omnibuse náleží zaplatiti cestujícím.
- Povozník může povoz jen tenkrát odepřít — byl-li povoz již jinou osobou zamluven.
- Každý povozník — byl-li předem objednan, jest povinen i v noci jeti, v kterémžto případě pak jest oprávněn moci vyžadovati ceny jízdní o polovici zvýšené. Za dobu noční považuje se doba od 10. hodin večerní do 6. hodin ranní.
- Povozník jest oprávněn vyžadovati povozné před konáním jízdy.
- Počet osob pro párový povoz ustanovuje se na 5, jednokoňský na 3 osoby, v kterémžto počtu místo u košího jest zahrnuto.

9. Povozník jest povinen, lehká zavazadla bezplatně na povoz vztáti; za každé větší neb těžké zavazadlo přičísti mu náhradu částí 20 kr.

10. Objednaný k domu povoz jest povinen 10 minut bezplatně čekat, za každých dalších 5 minut čekání musí cestující neb najímatel povozníku při párovém povozu 10 kr. a při jednokoňském 5 kr. r. č. zaplatiti.

v Hradci Králové, dne 16. února 1891

Č. 6959. Vldi. Purkmistr: Lhotský.

Č. k. okresní hejtmanství v Hradci Králové, dne 10. března 1891.

C. k. místodržitelství rada: Hejda.

Národní hospodář.

Doporučuje se hustá anebo řídká setba. Kdo chce dáti si odpověď správnou na předloženou otázku tu, musí znáti úrodnost čili plodivost půdy, vlastnosti odrůdy, již seje a kromě toho ohled vzíti na způsob setby a dobu, kdy se seje. Setba do řádků méně osiva vyžaduje než setba na široko, a sice čím je půda výživnější, úrodnější, tím řidší řádky, tím řidší setba je na místě. Čím je pohoda příznivější, čím spíše výsev se koná, tím méně třeba semene, zvláště když sejeme druhy drsnaté, jež bujně odnožují. Na půdy vysilené, méně plodné, k setbě pozdní třeba míru osiva zvýšiti. Avšak přesného pravidla a čísla opřeného udati nelze. I v tomto nejlepším rádcem je vlastní zkušenost.

Sbírejte ovoce nahnilé. Každý plod nahnilý je napaden plísni, jež vytvoří miliony výtrusnic semene, jež na zbytcích zaschlých a na větvičkách nejbližších přezimují a pak zase chorobu rozmnožují na plodech v roce budoucím. Z té příčiny sbírejte všechno zaschlé ovoce na stromoví i pod ním, sbírejte ovoce nahnilé, sbírejte shnilky a spalme je. Zničme takto zárodky různých plísni, jež nejen hnilobu, ale i jiné choroby ovoce způsobují.

Žerty a vtipy.

Realista. Jistému sedláku u Žďáru ukraden byl nový měděný kotlík. Zatkli cikána, jenž se potuloval kolem statku a upadl proto v podezření z té krádeže. On však zapřel vše. Konečně mělo se přisáhati; cikán přísahal, načež byl propuštěn. Když se octlí venku, volal sedlák na cikána:

„Lumpe, přísahal jsi křivě a ztratil tak naději na život věčný.“

„Ale ty jsi ztratil měděný kotlík“, odekl cikán suše a šel klidně svou cestou.

Úkaz naší doby. Uherský župan přijal návštěvu vystěhovalců, kteří chtěli opustiti vlast a odebrati se do Ameriky.

Župan: Ale, lidičky, co pak již není žádného prostředku, který by vás přiměl, abyste zde zůstali? Sedláci: O, ano, pane župane, když vy půjdete, zůstaneme my zde.

Zrnka pravdy.

Žádný nebude tvrditi, že jsou si národové neb lidé ve všem stejní. Tak dobře jako jest někomu přirozena hrdość, pánovitost, tak druhému skromnost, poníženost, jednomu bezohlednost, vypínavost, drzot, jinému snášenlivost, mírnost, pohostinnost.

Kdo si zamiloval lid a jeho obecní životní potřeby, ten uhodil, jak se říká, do pravého, ten bude nejvíce se o lid zajímati a pro něj působiti.

Čím více se svobodomyšlný rozum nadýmá, tím více každá vělost citů chladne a tím i lásky ubývá a všechnen charakter vymizí.

Listárna redakce.

Heřmanice. Zpráva o zřízení nové pošty u Vás byla již před měsícem v „Obnově“ uveřejněna kolikrát to již máme v list. redakce sdělovat?

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. září 1900. 1 hl. pšenice k 13:00—13:50 žito k 14:00—15:00, ječmena k 9:30—10:40, oves k 4:30—5:40, proso k 9:00—10:00 vikev k 9:00—10:00, hrachu k 16:00—20:00, jáhly k 19:20—0:00, krup 18:00—42:00, bramborů k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 120:00—140:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 30:00 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 17:00—18:40 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 11:40. 1 kg. másla k 2:16—2:40, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:28—0:38, 1 vejce 5 h. Jedna kopa okurek k 2:00—3:00, jedna kopa cibule k 1:80 00:00, jedna kopa drobné zeleniny k 0:00—0:00

V Králové Dvoře n. Lab. dne 15. září 1900 pšenice 14:00 13:60, žito 14:80, 14:00, 13:00, ječmen 9 00 oves, 4:90 5:40, brách 00:00 00:00, dočka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 3:20 0:00, vejce (kopa) 3:00 0:00, másko 2:28 2:24, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso skopové k 1:12, seno k 7:00, sláma k 3:00, k oves 12:00.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká

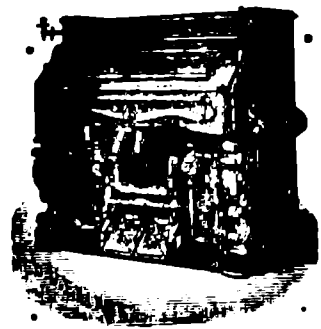
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Illustrované ceníky zdarma a franco.

P. T. veledůstojné duchovenstvo a přátelé hudby vřabí dovolujeme si upozorniti na skvostnou kolekci našich nástrojů na krajské výstavě na Horách Kutných od 15. srpna do 15. září t. r.

Obehd založen roku 1863.

Křesťanský závod

v modním hedvábném, vlněném a pracím zboží

v Hradci Králové

č. 146.

Ku každému období největší výběr tu- i cizozemských, anglických a francouzských novotín, vlněných, hedvábných látek v přeskvostných provedeních a časových vzorů.

**Tovární výběr čer-
ných modních i smut-
kových látek čistot-
ných.**

**Přehojný výběr ko-
berců** z nejprv. osvědčených tovarů.

**Přeskvostný výběr po-
kryvek.**

**Úplné garnitury při-
kryvek stolních i lo-
žních.**

**Tovární sklad lino-
vých koberců a ameri-
kanského plátna.**

**Bavlněné a lněné
gradle na slavníky.**
*Cremové
a bílé záclony.*

**Trvanlivé deštníky,
slunečníky, šněrova-
čky a vějíře plesové.**

**Pláštěnky nejno-
vějších tvarů.**

**Nejnovější vzory ka-
šmírových a hedvábných
šátků na hlavu.**

**Veškeré podšívkové
zboží za tovární
ceny.**

**Bílé prádlo pro
pány.**

*Za veškeré čisté vlněné
a hedvábné zboží ručím.*

**Veškeré prací novo-
tiny.**

**Anglické batisty
rozmanitých, právě
vyšlých vzorů.**

Ze závodu mého koupené zboží jest osvědčené jakosti a barvy nejstálější. Veškeré objednávky na venek vyřizují se přesně dle vzorků a vyplacené. Na požádání zašlu i vzorník.

V dokonalé účtě

J. Jeřábek dříve J. Skala.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též ne spátky bez sřídění cen!

Navštivenky

všech druhů nabízí

Biskupská knihtiskárna

v Hradci Králové.

Založeno r. 1850.

Veledůstojnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbřené saš se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
zevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhátách. Opravy
snovzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykázati četnými pochval-
nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
táčků na křest, svícenů, paciřkáků, schránek na Nejsv-
tější, patenek atd. co nejvíce.

**Praktikanta z řádné
rodiny**

přijme firma

PETR KOPAL & SPOL.,

speciální závod zboží ozdobným a galanteriím
v Hradci Králové.

Ignác V. Neškudla a syn

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franco zašlou.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 80. Budova sv. Václavské sádky.

Odpovídá uctivě své chvalné známé:

*Sochy, oltáře, křtíkové cesty, jesle, Boží hroby, křtí-
kaly, kazatelny, spovědnice, křtítky, konsoly, svícny,
lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.*

Přívodní nákresy, ceníky a rozpočty besplatné a franco.

Již vyšel
kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody prodávacům. — Objednávky přijímá

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

Akolový kapitál K 1.000.000.—.

Reservní fondy K 370.000.—.

Vyřizuje

bankovní a směnářské obchody všeho druhu co nejkulantněji.

Escont smének.

nkassa, úhrady, poukazy, akreditivy na všechna místa domácí i zahraniční.

Výhodná koupě a prodej

devis, minoi a valut (cizí měny) přesně dle kursovních záznamů.

Úvěrní transakce všeho druhu.

Kupuje a prodává

cenné papíry všeho druhu za hotové a obstarávají zakázky bursovní

(v Praze, ve Vídni, v Berlíně etc.) za podmínek původních.

Zpeněžování hodnot na burse neobohodovaných.

Zálohy na cenné papíry.

Uchování, spravování cenných papírů, pojištění proti ztrátě kursovní při vy-
losování, revise čísel, inkasso kuponů a tažených hodnot. Obstarávání kupo-
nových arohů.

Vklady

na pokladniční poukázky, účet běžný a řírový zúročí se co nejlépe

na knížky 4 1/2 %

ode dne vložení do dne vybrání.

Rady a pokyny ochotně udílí říditelství.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

**Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od řepu**

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině též se hojněmu, lichotivém
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žinětky.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavěch.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKNA

Humpolecká

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zásluhový závod
v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Josef Štěpán,

závod

pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stav-
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Möhlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabyli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přísadou

Vydrovy kávy žitné!

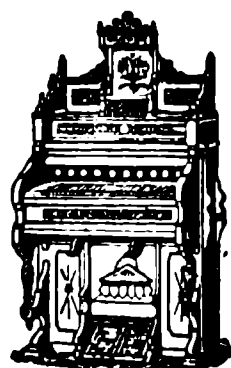

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

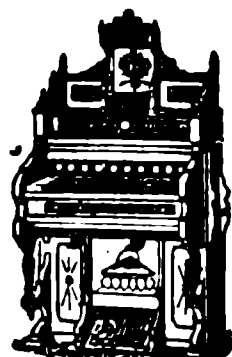

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

➡ Illustrované ceníky franko a zdarma. ➡

Přesídlení obchodu.

Dovoluji si uctivě oznámiti, že jsem závod svůj **přesídlil** do nejmoderněji zařízených nových obchodních místností na bývalém starém místě

➡ na podsíni proti biskupské residenci ➡
a upozorňuji na můj nyní

největší sklad suken a podšívek

v cenách nejlevnějších.

Děkuje za laskavou přízeň a prosím by mně tato i v nových místnostech na dále zachována byla.

Doporučuji se k službám vždy ochotný

V. J. ŠPALEK v Hradci Králové.

BLUZY

flanelové

i soukené

rovněž spodní sukně
a dětské šatečky

nabízí ve velkém výběru

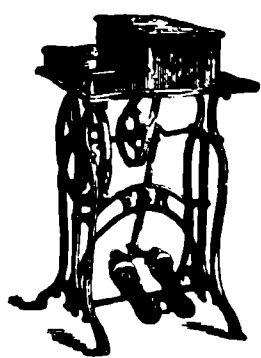
Petr Kopal & spol.

v Hradci Králové,

Velké náměstí.

Speciální závod zbožím ozdobným a galanterií pro dámy i pány.

Oznámení.

P. T. obecnstvu Hradce Králové a okolí
oznamuji tímto zdvořile že jsem zřídil

dilnu pro opravu velocipedů

a šicích strojů jakož i půjčovnu velocipedů

v Hradci Králové, ve Svatodušské ulici, v domě pana Ant. Petrofa, v těch samých místnostech co až dosud byl pan J. Herbrych.

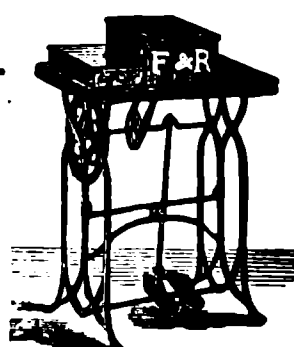
Maje zastoupení firmy V. Michl ve Slaném, největší to továrny české na velocipedy, jsem s to každému dodatí stroj krásný a za velmi nízkou cenu při výhodných podmínkách platebních. — Opravy velocipedů a šicích strojů obstarávati bude montér, který jest v oboru onom obzvláště zkušeným, o čemž se zajisté každý přesvědčí.

Doufám, že přízeň P. T. obecnstva sobě i při tomto pobočném podniku získám. Upozorňuji dále, že dílnu svoji pro stavební zámečnictví povedu nezkráceně dále a zaručuji každému rychlé obsloužení při cenách jak známo nejnižších.

Prose o laskavé věnování přízně oběma podnikům mým znamenám se v plné účtě

Frant. Paulík,

obchod velocipedy, půjčovna velocipedů a stavební zámečnictví v Hradci Král.

OBNOVA

Číslo 39.

Předplatná na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 28. září 1900.

Inseraty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

„Šrajtofle“.

Myslí jsem, že čeština nadobro již jest zbavena ošklivých slov, z němčiny překroucených. Mýlil jsem se. I z úst vzdělaných bývá dosud slyšeti nezbytné „holt“ a „kór“. Což divu, že se v lidové češtině podnes aspoň sem i tam uslyší slovo „šrajtofle“.

Nedávno mluvilo se o těch nových volbách. Ten povídal to, jiný ono. Na konec však promluvil jeden s prošeďivělou hlavou: Tohle všechno, co jste, páni, povídali o národě, vlasti, svornosti, obstrukci i oposici, to se hezky mluví, ale já vám povídám: Při volbách vyhraje — šrajtofle. Nastal smích a odpor. Ale nezastrašili ho. Zůstal při svém a doložil: Povídejte si, co chcete; já povídám: Hlavní věc při volbách je — šrajtofle.

A ten člověk měl pravdu. V Itálii, v Uhrách, ve Francii je veřejným tajemstvím: Kdo má největší šrajtofle, ten dostane nejvíce hlasů. I kdyby zrovna nepodplácel, kdo chce býti zvolen, anebo která strana chce mítí ze sebe poslance, ta musí mítí k tomu šrajtofle. Musí platit na noviny, na cesty, na agitace, na řečnění.

Ale nemůžeme chodit ani do Francie. Šrajtofle a volby jsou v nejlepší příbuzenství. Neříká se ovšem šrajtofle, ale říká se agitační fond, to jest jistá částka peněz na shánění hlasů. Kde je veliká šrajtofle, tam se táhnou „řečníci“, agitátoři. A ani slovo z tohoto tvrzení neodvolám. Sám jsem četl několik takových dopisů, které vyloudila domněle veliká šrajtofle. Psaní ta zněla asi takto: Vaše Biskupská Milosti! Jsem nešťastný člověk. Od zbožné matky mé dostalo se mi dobrého křesťanského vychování. Ale zlý osud vehnal mne ve společnost zkažených lidí. Bída přinutila mne, že jsem odpůrcem náboženství zaprodal své řečnické nadání. A neřečnil jsem bez výsledků. Je snad známo, že ve V. dostal P. přes dvě stě hlasů. Ty jsem mu prosím na schůzích po vesnicích já vyřečnil. A ten padouch mne nyní odkopl. Poznávám, jak jsem spolu s ním sklesl i já. Stydím se sám sebe, jsem rozerván a nešťasten. A v tom neštěstí přicházejí mně na mysl zásady, jež mně většepovala matička má. A spolu s tím učením mateřským napadly mi i Vaše šlechtěné snahy. Svěřte mi aspoň na zkoušku věc svou, vezměte si mne za agitátora a uvidíte, co dokážu. Jako ovce přijdou za mnou, kdekoliv promluví. Prokážete tím i dobrodiní člověku, který jest okamžitě bez chleba

Psaní ta letěla ovšem do koše a do ohně, ale jsou důkazem, jak velikou moc má — šrajtofle.

Avšak takhle, jak se zdá, volby šrajtofle jen vyprázdňují. Ovšem že. Ale věc má rub i líc. Ve Francii si to zvolený zase nynahradí. Stane se „panamistou“, to jest, dává se podplácet při hlasování o kopání průplavů, o železnicích, atd. atd., jinému dostává se krom toho i placených „vlasteneckých“ prací při bankách a v jistých sborech, kde se jedná o silnice, mosty, ústavy atd.

Ale tohle poslední je prý taky u nás. Může být. Ale zlí jazykové povídají, i když za hlasování není poslanec podplacen, že mnohý tu „tíhu té poslance zodpovědnosti“ na sebe bere proto, že to přece samo sebou naplňuje „šrajtoflečku“. Býti poslancem na říšské radě a na sněmě, to samo sebou nese několik tisíc ročně. Mnohý ovšem neušetří nic. Ale jiný by doma tak jako tak v zimě mnoho nedělal, a ve Vídni žije šetrně, za dvě, za tři koruny denně, a tak přece něco v šrajtofle zůstane. Proto jsou země, kde stát poslancům neplatí nic. O živobytí svého poslance musí se starati strana, která ho zvolila. A má-li skutečně tak horoucnou lásku k vlasti a národu neb k lidu, dá s sebou smlouvat i udělat to laciněji. Kdo však z poslaneckví dělá živnost, ten se nedá voliti, a kdo nechodí do schůzí, tomu se z umluveného „denního peníze“ strhne.

Má to ovšem svou slabou stránku, že by to právě boháčům vody na mlýn nahánělo, ale že na místo vlasti neb lidu nemá být dávana šrajtofle ani šrajtoflečka, to jest jistá věc. A pak to je taky jistá věc, že se poslanci platí z velikánské šrajtofle státní do které se daně odvádí bez rozdílu stran, ale slabší strany jsou přehlasovány, a platí na své potlačení. A tak se objevuje při dosavadním způsobu, jímž se šrajtofle pánů poslanců plní — veliká nespravedlnost. To vidíme zvláště v Čechách, kde tímto způsobem všechny strany platily až dosud poslancům jediné strany svobodomyšlné. Není tedy mnoho žádáno, když ty platící slabší strany žádají od panující strany kompromisem — smlouvou — aspoň nějaké to poslanecké místo. A je to jen svobodomyšlností, běře-li silný ohled na slabšího, většina na menšího, obzvláště když menšina platí. Či nechtí to poslanci menšiny na říšské radě, aby je většina neutlačovala a po právu a spravedlnosti s nimi naložila? Či nevolá se denně: Národ český platí, ať za to něco má. A nechce-li se vlast naše taky proto státi královstvím, aby z její peněženky nebrali jiní? Zde jsem řekl „peněženky“, abych ukázal, že jsme chudí. My to slovo šrajtofle ani nepřekládáme; je to něco velikého, a my, když se mluví o penězích, máme pro to slovíčko jen malinké, zmenšující, totiž peněženka.

A přece nám tolik do ní přihlížíjí i bratři Poláci z Haliče, a právě proto o znovuzřízení království našeho ani slyšeti nechtí. Inu nedivím se jim. „Šrajtofle“ tam mají skoro jen již ti, co prodávají „vodku“. U nás nejsme daleko od toho. Křesťané mají u nás skoro napořád již jen peněženky. A přece ještě neotvírají oči, že čím spatnějšími jsme křesťany, tím větší jsou ty jisté šrajtofle. A má-li křesťan, Čech tu i tam přece o trochu větší šrajtofle, „křesťanští“ osvícovatelé lidu mu ji vyčítají a lid proti němu štvou, ale ty právě jak kdesi říkají „nacvakované“ šrajtofle nechávají na pokoji. Stává se to prý taky proto, že z té velikánské šrajtofle asi deset korun se vydává na předplacení takové té Osvěty. Ostatně však není potřeba, aby se ty jisté velké šrajtofle mnoho otvíraly. Liberalismem zrovna o rozum připravení křesťané píší zadarmo proti křesťanům, a zliberalisované státy nejraději si dupnou proti katolíkům. Kdo čteš, rozuměj!

Ale už dost tohohle klerikálního radikálního! Mohl by na to přijít pán Šádek a zalhat si, že v Ranné kdysi hráli: Že peníze světem vládnou. Ono by to bylo pravda, kdyby pan Šádek přiznal, že on sám se pachtl s těmi „Hlasy ze Siona“, aby se otvírala šrajtofle pana Hoblíka z Pardubic, a něco z ní káplo do páně Šádkovy — peněženky. Neboť to velice velkomyslně přiznáváme, že páni pastoři mívají pro to, co od svých oveček dostanou, i když ob čas za pohřeb až i tu padesátku „vyřknou“, jen tolik, na co stačí peněženka. Šrajtofle přinášíjí do pastorek jen — ženušky. Ku př. bohatá vdova, jako to bylo na jistém nynějším vysokém reformovaném místě, anebo holka ze statku, ze mlejně atd. atd. A proto se nedivím, že p. pastor Šádek je tolik proti celibátu (bezženství kněží). Otázka o špatných platech duchovenstva byla by ještě palčivější, kdyby aspoň tu i tam do „fary“ — rozumí se do evajelické — nepřiletěla nějaká ta šrajtofle.

Ale jak jsem neopravitelný! Povídám už dost, a zatím jsem zase u těch šrajtoflí. Musím činiti pokání. Máme poslance, kterémuž k jeho slávě nepomohla šrajtofle. Byl totiž jednou na jednom bývalém hradě tábor lidu, ale brzy jej rozpustil pan okresní hejtman. A tu jeden mladý muž promluvil prý asi takto k lidu: „Lidičky, když nesmíme mluvit, tak se aspoň pomodleme“. A veliký zástup českého lidu padl na kolena a modlil se na hlas Otčenáš. Jenže už nevím za koho, zdali za pana hejtmana, anebo za národ český, anebo za jeho nepřátele. A hle! Ta modlitba pomohla. Pobožný ten vlastenec stal se poslancem a naplňuje si taky trošku šrajtofle. A přišel ta-

ky čas, kdy tupil svého biskupa; inu, jak se plní šrajtofle, tu člověk lehko zapomíná na Pána Boha a myslí, že je velikánem, třeba byl jen — chalupníkem.

Ale něco poučného tento příběh přece jen hlásá; a to jest to, že staří Čechové, když národu hrozilo nebezpečí, nespolehali se ani na peníze, ani na jazyky lidí, ale že se modlili a že zpívali: Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím. A to jest to, což ke svátku tohoto nezištného a rozvázného milovníka lidu svého, národu českému v těchto trudných dobách, za kterých na zemi snad už nikde přítelíčka nemá, — odporoučí křesťanský Čech, vlastenec.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 23. září.

(Kostel sv. Václava. — Sochy na Karlově mostě.
— Kollej Arnošta s Pardubic.)

Dvě pražské důležitosti najednou jakoby do vody hodil a ta se za nimi zavřela. V nedávných dobách, umíněnou a „rozhodnou“ většinu, jako má dnes, každou chvíli přivlékl někdo buďto do městské rady anebo dokonce i do plenárního zasedání sboru obecních starších dotaz nebo žádost o poučení, co bude s kostelem sv. Václava a jak to stojí s otázkou obnovení povodní r. 1890 s Karlova mostu stržených soch. A nyní najednou kolik měsíců nikdo na radnici o tyto dvě důležité, živé otázky ani slovem nezavadil. Bylo by to jenom zaslepeností, kdyby někdo chtěl zastupitelstvo kr. hl. města Prahy v záležitostech těchto, že doposud nebyly vyřízeny, nějak omlouvat. Svatováclavská trestnice byla rozbourána r. 1889, tedy před jedenácti dlouhými lety. A za poměrně ohromný ten čas nedovedli se pánové na staroměstské radnici poraditi a dohodnouti, co se má státi s kostelem sv. Václava, kterýž z rozbourané té trestnice, bývalého kláštera, byl zachován. Kolem něho vznikla na pozemcích, po bývalé trestnici získaných, celá nová nádherná čtvrť města, v jejíž středu na opuštěném skalisku třetí porvaný, popraskaný a prkny zabeďněný ten kostelíček jako obrovská žaloba k nebesům, jak si správa města Prahy vede. Činitelé za tuto ostudu, již Praze nerozhodnutím o osudu svatováclavského kostelíčka tropí, zodpovědní, charakterisují mravní slabost a mužnou schůtralost přítomné doby. Část pánů na radnici rozhodujících je pro zbourání kostelíka toho a druhá část jest pro jeho zachování. Jazyčkem na váze při rozhodnutí jsou, jako u nás obyčejně, na radnici zasedající židé a protestanté. Než v záležitosti svatováclavského kostela vedou si obě strany stejně chabě, obojetně. Strana hořící touhou po zbourání kostelíka toho ví, že by vyslovené ty snahy způsobily případně bouři nevole v širších kruzích. Katolícky smýšlející vrstvy lidu a smysl pro památky minulosti mající intelligence by se tomu opřela. Proto liberální a pokrokové panstvo z osobní opatrnosti raději mlčí a „obětavě“ na prospěchy pražské obce zapomíná. Kostel svatováclavský již plných deset let stojí ve svém nyní nepotřebném stavu na pozemcích náležejících pražské obci. Pozemky ty mají cenu nejméně 25.000 zl. Když přidáme úrok z peněz těch za deset let, kdy vidíme, co pražskou obec stojí strach její zástupců před katolícky smýšlejícími vrstvami lidu. Když pánové ti nechtějí svatováclavský chrám odevzdati jeho účeli, když vážně pomýšlejí na jeho zbourání, jest nynější jejich stanovisko, jež obec a poplatníky již tolik tisíc stojí, města Prahy nedůstojné, jemu škodlivé a proto naprosto zavržitelné.

Je to hanba! Strana pak toužící po zachování kostela toho nevede si naproti tomu také nijak správně a záležitosti, o kterouž zde běží, hodně. Většina její stoupenců nemá dosta-

tak odvahy a kuráže postaviti se za své přesvědčení tak obětavě, že by si dala libiti asi tředen nadávání odpůrců.

Více by to nikoho nestálo! Ale dnes za své nejlepší přesvědčení nechce na pražské radnici skoro nikdo obětovati ani tak malinko. Nepochybujeme o tom, kdyby stoupenci zachování kostelika toho neuvážlivě, horlivě a pevně na svém stanovisku stáli, že by jistě při nynějším na všech stranách otřeseném postavení náhledů židovsko-liberálních bylo již ve prospěch zachování kostelika toho rozhodnuto. V neprospěch kostelika rozhodnutí to by nedopadlo a to z toho důvodu, že by byl kostel svatováclavský jistě dávno zbourán, kdyby to bylo šlo! Proto nynější stav otázky té neslouží také k žádné cti ani přátel zachování kostela toho. Jejich jednání jest stejně obojetné a chabé, jako je zbabělé jednání stoupenců zbourání k nebi na město Prahu žalující svatyně svatováclavské, z níž mohly dávno na místo němých žalob blaholiti nadšené zpěvy a prosby ke svatému dědici a patronu české země, aby ve přítomných těžkých dobách nedal zahynouti nám, ni budoucím.

* * *

Záležitost opatření Karlova mostu novými sochami vážně zase také jenom na „nerozhodnosti“ činitelů, jimž rozhodování o záležitosti ty přísluší. Není to žádný potěšitelný úkaz a proto o něm několik slov. Ze při povodni roku 1890 do rozbourěných vln stržené mostní sochy nejsou doposud nahrazeny jinými, až píšeme dnes r. 1900, příčiny toho hledati vlastně v jisté umělecké žárlivosti. Při zmíněné povodni zničená sousoší náleží nešťastnou náhodou mezi nejceněnější umělecká díla, jež Karlův most zdobila. Byla to sousoší sv. Františka a sv. Ignáce od mistra Prokopa. Sousoší sv. Ignáce bylo z největší části na dně Vltavském nalezeno a z vody vytaženo, sousoší pak svatého Františka přišlo neznámým způsobem ku ztrátě. Snad bylo zasypáno ve vodě pískem, nebo odplaveno dále někam, kde bude později odkryto, anebo se na ně nešťastnou náhodou při opravách mostních sklepů a pilířů „nepříšlo“, tak že jsou zbytky jeho pod mostem na věky pochovány. Proto nyní se jedná o to, zdaž má býti na Karlův most znovu postaveno nyní již sestavené sousoší sv. Ignáce. Postavení to stálo by však s potřebnými opravami přes 15.000 zl. A tu se tábor, který o této otázce rozhodovati jest povolán, rozštěpil na dvě strany. Jedna chce rekonstrukci sousoší sv. Ignáce; druhá pak žádá, aby sousoší sv. Ignáce bylo s malým nákladem na některém vhodném k tomu místě postaveno jako umělecká drahocenná památka, která by tímto způsobem byla zcela vhodně zachována věkům budoucím a na most žádá postavení soch nových. Pokud se uměleckých kruhů týče, z pochopitelných důvodů náhledy druhé strany hájí umělci mladší, toužící po příležitosti a osvědčení svého umění, mínění strany první pak hájí pánové starší. Snad z umělecké žárlivosti,

neboť na pražském kamenném mostě stojí krásná socha znamená pro původce svého kna umělecké tak rovné nesmrtelnosti. Pokud pak se pražské katolické inteligence týče, ta stojí se ve většině na stranu druhou. Důvody toho uvedeme. Když se pokouzené sousoší sv. Ignáce příslušně opravené lacinou umístiti na některém vhodném pro ně místě, tedy bude zcela dobře opatřeno a zachováno, tak že žádný rozsaňný muž nemusí proti tomu ničeho namítati uvážli-li, co výhod dalších z toho plyne. Na prázdná místa na most musí totiž potom přijíti sochy veskrze nové. Podle poměrů musí to býti sochy svatých. A tu přijde především nyní na řadu opatření jejich návrhů. Naše umělecké kruhy následkem toho budou zaměstnány a odměněny zbožnou prací ve smyslu katolickém, celá Praha, celá země bude dílo jejich s účasti sledovati, to věci katolické nikterak nenaučí, neboť na konec přibude nám řada nových uměleckých děl ve smyslu katolickém, což znamená jenom zisk, který by věci katolické ušel, kdyby měl přijíti ku platnosti nevčasný a nemístný parlament, že na most musí opět přijíti sousoší sv. Ignáce. To je zachováno tak jako tak, může přijíti jinde ke své platnosti a kdyby mělo státi na mostě, zabránilo by vzniku nového znamenitého uměleckého díla ve smyslu katolickém. V tom pak bychom musili spatřovati zbytečnou škodu. Nám pak jde o rozmnožení ducha a smyslu katolického a tu důvody těch, kdo souhlasí se stranou druhou a přejí si na Karlův most sochy nové, sluší ceniti jako moudré, prozíravé a včasné.

* * *

O tom, jak mocně a silně katolický duch a smysl ve přítomné době u nás se rozvíjí, není v nejširší hlučné veřejnosti skoro ani zdání. Český tisk jednak o tom ani neví, jednak to žárlivě umlčuje, strkáje hlavu s očima do písku jako pštros. Nechtě! To jest již kolik let patrné, že protikatolické listy ztrácí pod sebou půdu, nebo že dokonce hynou, to každý ví, že ve smyslu liberálním nemluví již ani dr. Ed. Grégr, kterýž stávající náladu vědecky dovede správně vycítiti, svědky toho jsme pak stále, že protikatolické spisy nechce nikdo pomalu ani darmo. Nejvíce pak potěšitelným zjevem jest, že rodiče pro své studující syny a dcery ani liberály nenyní, hledají útulky v ústavách katolických. Zrušení a křik, jež proto časopisy liberální a protestantské vedou, jest malicherným hněvem a nikdo se tím více nedává zmásti. Naopak! Tím jsou opatrní a moudří rodiče na spolehlivé ústavy ještě upozorňováni. A zajímavé je, že mladá generace je v nich nanejvýš spokojena, že je sama rozšiřuje a cení. Dnes dobrá polovice studentstva nejvyšších škol smýšlí jednak vědomě, jednak mimoděk rozhodně katolicky, ač veřejný tisk o tom věděti nechce. Zajímáti bude, že ku př. letos přišlo ředitelstvu kolleje „Arnošta z Pardubic“ v Praze, již řídí farář od sv. Havla vdp. Dr. Karel Vondruška, bez mála skoro tisíc žádostí o přijetí do bytu v kolleji té, v

ně přebývají pouze posluchači vysokých škol. Následkem poměrů možno bylo přimociti pouze přimociti. Uvádíme to jenom k charakteristice přítomné doby s jejího duha. Rodila většinou nabíleli až 300 al ročního platu. Janom aby synové jejich byli opatřeni v učebně, který by reklamý a bluku již po deset let hostí pod střechou svou pouze akademické obědy, jejich edamtu každoročně 60 tedy značné procenta, rozhodně katolicky smýšlejících, anebo nejmeně dobrých katolíků vyznářů do veřejného života. Nešitíma se o tom, jenom k tomu stručně poukazujeme, jako k významu zjevu přítomné doby, a nímž se musí dnes na všech stranách počítati. Potřebí to zajisté každého, kdo vážně na poměry našeho národa pohlíží a poučení tím mohou býti všichni, kdo posud nevidí a ducha doby nepostihli.

Drobná obrana.

Sjezd katolických jednot v Chrudimi a katolický „Rozvoj“. O Chrudimském zdařilém sjezdu, na oslavu Spasitele pořádaném nepřinesl žádný socialistický list tak uličnický referát, jako katolický list „Rozvoj.“ I nepřátelské listy, když nechtěly akvélý projev českých katolíků ohválniti, alespoň ho netupili. Bývalý „bohoolovec“ a redaktor „Rozvoje“ však nazval sjezd tento „shromážděním ovcí do klerikálního ovčince panské politiky.“ Dobrovolný a uvědomělý projev katolického lidu snižuje p. Racek na všední sčítání nevědomých, pro pány sehnanych ovcí. Když pan Racek nezná poměrů v Čechách, má aspoň se svou nevědomostí býti tiše a neurážeti. Jest to smutný zjev, že časopis, vydávaný mladším kněžstvem, píše o katolickém lidu zrovna tak jako židovští šmokové, pohrdavě a velkopanský. Myslí-li „Rozvoj“, že reformní anahy musí si pomáhati nadávkami a nízkostí, pak vzbudí jenom hnus a ostudu svým tichým patronům. O chlapeckých útocích „Rozvoje“ na ndp. biskupa královéhradeckého k vůli náhledům o všeobecném volebním právu a k vůli řeči na sjezdě „Vlasti“ pomlčíme, protože chlapectví v žurnalistice orteluje se samo. Zdá se, že „Rozvoj“ vyplýval již všechny své opravné nápady a nyní z nedostatku věcných myšlének dal se po způsobu socialistických krváků do nadávání hierarchii, šlechtě, katolickému lidu i kněžím, kteří dosud nedbali moudrých jeho rad. Nejsme proti zasloužené kritice patrných a křiklavých nedostatků v církvi, ale nemůžeme dopustiti, aby několik zakuklených lidí osobovalo si patent na ryzí katolictví a ve jménu „své“ křesťanské lásky sužovali bezdůvodně katolické pracovníky, kteří náhodou jejich „povýšené“ stanovisko nemohli pochopiti. Ostatně i „Rozvoj“ uznává své chyby a teprv nyní po svém přesídlení do Prahy bude přý dle vlastního vyznání „tím, čím vlastně býti chtěl.“ Však jest vrchovatý čas s obratem, neboť by takto vychoval i v řadách kněžských anarchisty.

byli jenom Němci: „Die Böhmen kann ich nicht brauchen“, říkával tento dobrý pán a napřed každý Čech věděl, že to nikdy nepřivede daleko. Hned v prvním roce poroučel Nádherný profesor anatomie při písemné zkoušce, aby na Melichara a jistěho Sládka dal pozor. A proč? Byli oba studující jako „vlastenci“ poznamenáni. Jediny J. Presl zastával se studentstva českého vůbec proti zuřivému nepřátelství.

V Praze bydlel v jednom bytě s nerozlučným svým přítelem Rybičkou a se svými bratry. Jednu dobu také i s K. J. Erbenem. V Praze setkal se s předními našimi spisovateli: Tomkem, Kodymem, Vocelem atd. s nimiž pak blíže obcoval, ano, s některými důvěrné přátelství uzavřel. Jeho záliba k divadlu a obětavost sdružily jej s Tylem, Rubínem a Filipskem, s nimiž hrával na prknech v Kajetánském domě.

Melichar dostudovav a nabýv hodnosti doktorské počal svou lékařskou praxi v Chrudimi, kdež opět setkal se s přítelem Rybičkou, který již dříve zde auskultoval. Chrudim tehdy ještě, jako většinou jiná města česká tonula v moři kultury německé; mluvit česky pokládalo se za nevzdělanost a špatnost. O této době našeho úpadku ve své krátké autobiografii vypravuje Melichar následovně: „Na veřejný život čeština si netroufala. Nebylo tu ještě pudy. Německé vychování trusilo svou kulturu nejen do vyšších vrstev, ale i do domů měšťanských. Sprosý lid co tu zmohl? Kdo se opovážil veřejně hovor po česku vésti, na toho koukalo se jako s putra, každý na takového opovážlivce pokukoval a ukazoval na něho co na „vlastence“, čili lépe „kacero-vaného rebelanta“, kterým není hodno zacházeti, poněvadž je jako „lidožrout.“ Nynější pokolení sotva uvěří a si představí ony smutné poměry v jakých větší města v Čechách vžela. Proměna přišla z našich menších měst a vesnic.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

MUDr. Jan Melichar,

nejstarší žijící buditel a spisovatel český.

Podává Karel Skutecký.

(Pokračování.)

V dobách těchto studentských se ohlíželi mladí studenti po knihách českých. Celé hodiny stával Melichar se svým nejmilejším přítelem a pozdějším znamenitým biografem Rybičkou před krámkem kniháře Veselíka dychtivě a toužebně hledíce na malé knížky po r. 1820. v Hradci Králové u Host. Pospíšila tištěné. Pan Melichar sám o své lásce ke knihám vypravuje: „Co tu bylo radosti mohl-li jsem si některou z nich koupiti. Jako drahocenný poklad jsem ji uschoval, každé slovo za zrno zlata považoval, s Rybičkou na vzájem za jinou si vypůjčoval. Byl to poklad, který nás oba těšil, a jak Cicero praví, každou chvíli s námi cestuje a doprovází nás po všech cestách života.“ Mladého Melichara hlavně zajímaly hry Klicperovy, neboť o prázdninách s velkým úspěchem začínal ve Skutči divadelní představení ba i sám pokusil se v dramě a sepsal jich 12, které také předvedl na svém jevišti. O začátku této spisovatelské činnosti vypravuje Melichar následovně: „Jak známo, v dřívějších dobách se v rhetorice ano již v poesii, básnictví, řečnictví a dramatické umění přednášelo. O vědách přírodních, hospodářských a vůbec reálně praktických, nebylo tenkrát ve všech osmi školách slyšeti ani slova, a tu probudila se ve mně zvláštní láska k divadlu. Pamatuji se dobře, jak jsem byl okouzlen vida poprvé „pimpr-lácké“ divadlo. Zejména „Horia Gloska“, kterak v lese při hranici hořícího dříví se svými kamarády se umlouvá, jak má „Hermanšadt“ zapálit a vydrancovat. A když později přišla do Litomyšle divadelní společnost Suvarova a já viděl hráti

„Abelino, veliký zbojník Benátský“, tu jsem myslel, že nemůže býti nad takového zbojníka ve světě nic znamenitějšího. Proto jsem se také pustil do divadla a abych za tepla své myšlenky na papír uložil, napsal jsem nejprve monolog asi na třech stránkách, rozumí se samo sebou, že ve verších. Monolog či samomluvu, kterou nejvyšší loupežník, zabíj všechny herce „přednáší“ a potom se sám zavraždí.

„Jaká asi byla to čeština a dobrá písemnost, může si každý pomysleti; po celý ten čas jsem slova českého neslyšel, a to, čemu jsem se ve škole domácí naučil, dávno jsem zapomněl. Po zhotovení samomluvy napsal jsem za krátko celou tragedii „Smíření“, kde všickni herci se zavraždí a zůstanou jen dva starci, sokové, kteří se nad zavražděnými smíří. Nicméně však jsme tuto tragedii několikrát provozovali, poněvadž já, jako ředitel divadla tuto hru napsal a tedy se ostatním studentům líbiti musela. Co tomu starší povážliví lidé říkali, na to jsem se nikdy neptal.“

Gymnastijní studie byly ukončeny a pro Melichara nastala nutnost volby budoucího stavu. Matka přála sobě míti z Jana kněze a dobře opatřeno, však bouřlivý a neklidný život let 30. a 31. budil jiné myšlenky v bujně mladé hlavě. Chtěl se účastniti těch bojů národních volné a proto neměl chuti „k panáčkování“ a můžeme si mysleti, jak velké bylo matčino užasnutí, když Melichar o prázdninách představil se matce „v rajthoznech“ a s kabátem s velkými zlatými knoflíky, místo co by si dal ušiti „kalhoty do bot“ a pro theologa přiměřený kabát, aneb dle přání matky „kleriku“, aby v ní celé prázdniny chodil.

Rozumní rodiče vidouce u syna nechuf k duchovnímu stavu, ponechali mu rozhodnutí a Melichar volil lékařství. R. 1830. dal se zapesti na pražské universitě do „mediciny“. Tenkrát pod řízením Ign. Nádherného bylo studium mediciny v Praze nejtěžší, protežování miláckové

Z bojiště volebního.

(Střevířka, Kostelec n. Or., Rychov a Žamberk.)

Dne 1. října bude se konati doplňovací volba v skupině městské za poslance Dra. Podlipného. Volba tato má být skutečným kamenem pro řemeslníky těchto měst, kteří ve srozumění s vládnoucí stranou mladočeskou kandidují p. Frant. Kratochvíla, zámečnicka v Židkovicích, jenž o organizaci řemeslníckou nepopíratelně zjednal si zásluhu, — zplna ta má být i skutečným kamenem pro stranu radikálně-pokrokovou, a níž rukou v ruce dle přání Dr. Šternberky i Hejny přijdou národní a bezstranní socialisté a lidé — a tato strana kandiduje svého předáka a duchovního otce, redaktora Ant. Hajny. Z té příčiny konali důvěrníci této strany české porady, tak n. př. v Kostelci, kde jich bylo pohromadě 7; Kostelec zastupoval pan Beránek, ošvicany „svobodný křesťan“ a kompagnon šidla. Po schůzi té zahájena šila agitace slovem i tiskem proti kandidatuře p. Kratochvíla, který v „Samostatnosti“ tupen a za mesochopného prohlášen, Haja, jako jediný nejvhodnější a nejchopnější kandidát oslavován a veleben. Nejsmutnějším dokladem politického šarlatánství jest to, že sami důvěrníci mladočeské strany v těchto městech z nejasných důvodů agituji proti p. Kratochvílovi, kandidátu téže strany. Ano, pane Hajno, to jest povážlivá choroba veřejného života politického, že ti, kteří chtějí lid vésti a poučovati, že jej vedou k politické bezcharakternosti — o tom uvažujte. Tak stalo se v Žamberku i v Kostelci, kde zvláště p. Nuc, jenž věsmu dobře rozumí i otázce řemeslnické, ale nejlépe dle vlastního domnění „řeznictví“, když nemohl prorazit svým vlastním kandidátem Dr. Klimentem, jenž blahovolně mandát poslanecký suopatřiti chtěl, vystoupil proti p. Kratochvílovi a přemlouvati hleděl i samé řemeslníky, aby od něho upuštěli. Řemeslníci však takovému politickému řeznictví rozuměti nechtěli a proto řekli p. Nucovi: Vari, z cesty! Pan Nuc však myslí nešťácel ale vzpomněl si na vědy věrné a oddané bratry sokoly a národní dělníky, jež ke schůzi důvěrné do hostince p. Marka si pozval a je poučoval, jak znameňtým, výtečným a vysoce vzdělaným pánem je p. Hajn, takže pro velkou učenost svou ani zkoušky na univerzitě neskládal, jen aby co nejdříve učenost svou lidu jako redaktor vštěpovati mohl. A když vše připraveno bylo, přikročeno ku pořádání schůze voličských. V Žamberku konala se dne 16. září schůze, při níž p. Hajn i s p. Šternberkou pohořel, takže ani k resoluci, kterou připravenou měli, nedošlo, poněvadž voliči řemeslníci po výplatě p. Hajna hned se vzdělili. Co se nezdálo v Žamberku, počítali páni, podaří se v Kostelci; vědyť p. Nuc se vyjádřil při jedné důvěrné poradě: za mnou je celé obecní zastupitelstvo a tím chtěl říci i celý Kostelec, ale zapomněl, že dostala jeho strana již značnou trhlínu, jak se ukázalo při posledním zasedání obecního zastupitelstva, a taková trhlina špatně se celí ale spíše zvětšuje, jak se třeba brzo p. Nuc ku své žalosti převeďděl. Svolána tedy schůze voličů občanským klubem; p. Štemberka přivedl přívržence své z Rychova s adjutanty Cimrem a Bekem v čele. Vamberk poslal nejlepší síly své: Šmorance, Martina, p. Nuc pak komandoval Sokola a národní, aby přislánou štafétu jemu a potřebný potlesk p. Hajnovi obstarali. Také řemeslnictvo dostavilo se v hojném počtu se svým kandidátem p. Kratochvílem.

První mluvil p. Hajn, který daleko široko frásemi se oháněl, všecko tupil, jen sebe a svou stranu hájil, učitelstvu sliboval vyšší platy, svobodu školy, bouřil proti klerikalismu, ale co řekl pouhá byla fráse, mluvil proti straně mladočeské, ale z programu strany radikálně-pokrokové mnoho jsme neslyšeli. Aby získal si řemeslníky, s pathosem vykládal, že je synem malého řemeslníka a jak zažil blahobyt a rozkvět řemesel, skončil pak za slabého potlesku zjednané hratky nevoličů, jímž připravena zábavná švanda, kterou při té p. Hajna svými různými vtipy působil p. Netuka. Po p. Hajnovi mluvil krátce a jadrně p. Kratochvíl, jenž se všem svým rázovitým vystoupením zamlouval. Poukázal na fráse p. Hajna, na jeho nečestné útoky v „Samostatnosti“ proti jeho osobě, odbyl řízným způsobem na více místech neprozpyšlené statě p. Hajna tak n. př. o rozkvětu řemesel za doby p. Hajna, řekl: Nevím jak starý je p. protikandidát ale já jsem o něco starší, a rozkvět řemesel jsem nezažil, jen pomenáhlý úpadek jeho od r. 1869. Zkrátka p. Kratochvíl zůstal vítězem na celé čáře, ačkoliv přijel až z Hradce Králové slovnitý redaktor „Osvěty židů“, bratr Antonín p. Alois Hajn, na němž se o svévědělo známé přeloslvi: kdyby byl mlád, moudřejším bys zůstal. Oba páni poznali, jak kyselí jsou ještě brozky pro ně v Kostelci n. Orlicí, takže beze všeho poroučení se jeden za druhým v tichosti a beze slávy odešli. Pan Nuc téžce to nesl, že za jeho práci a namáhání ani ruku na rozloučenou mu nepodali a „mir nix, dir nix“ odešli. Z p. Kratochvíla má však p. Hajn s p. Štemberkou vítr a proto do Rychova svolávají schůzi voličů na sv. Václava, kdy p. Kratochvíl je zaměstnán při všeobecném sjezdu řemeslníckém. Má zájem strana radikálně-pokroková na věci řemeslnické, když v tak významný den redaktor listu strany ani podíl bráti nechce na jednání sjezdovém? Proto řemeslníci a přátelé řemeslnictva nedejte se mamiť frásami takových lidí a ukažte v den volby, že odmištáte je od sebe tím, že vložíte odevzdáte hlas své p. Kratochvílovi. Také vybízíme tímto i všechny křesťansko-socialní voliče, aby k volbě toho dne ve všech městech naší skupiny se dostavili a kandidáta řemeslnického volili. Heslo naše budiž dne 1. října: Voliti p. Františka Kratochvíla!

V KOSTELCI n. O., 25. září 1900.

Josef Urban,
dělník.

Politický přehled.

Volby. Časopisy všech politických stran uveřejňují sáhodlouhé články o nastávajících vol-

bách. Předzvěsti vítěšného volebního boje pozorovati již dnes. Není sice pochybnosti, že volby ve všech volebních okresech dítí se budou ve znamení opozice proti vídeňské vládě, ale jednotny a svorny dle všeho nebudou. Některé listy zabývají se již nyní otázkou, má-li nová česká delegace pro říšskou radu volena být za heslem obstrukce, aneb má-li se novým poslancům samým ponechat volba taktiky. Obstrukce je poslední zbraň, k níž politická strana sahá jen tehdy, když všechny ostatní zbraně se ukážou neúčinnými. Určovati už předem poslancům tuto nejkrásnější zbraň, bylo by nerozumné, dokud není zjištěno, že se nedá zvítěziti zbraní pohodlnější.

Volební právo. Nebude zajisté od místa zmíniti se v době ruchu volebního o některých ustanoveních, týkajících se práva volebního, jakož práva shromáždovacího vzhledem k schůzím voličským. Ve voličské třídě venkovských obcí a měst má právo voliti poslance nebo volitele každý svéprávný občan mužského pohlaví, jenž dokonal 24. rok věku a platí ročně 5 zl. přímých daní. Mimořádné přírázky též musí býti do censu volebního počítány dle rozhodnutí správního dvoru ze dne 23. března 1892. V páté kurii má právo volební každý občan, rakouský příslušník, 24. rok starý, jenž jinak z volebního práva není vyloučen. Volí v té obci, ve které v den voleb aspoň 6 měsíců bydlí. V kurii velkostatkářské mají právo voliti také ženy, které jsou svéprávné, kterým jest 24 let, a nejsou z práva volebního vyloučeny. Za poslance do rady říšské může býti zvolen každý občan, jenž má nejméně tři roky rakouské občanství, jest star 30. rok a má v některé ze zemí, na radě říšské zastoupených, volební právo.

Tábor lidu v Přesticích navštívilo asi 10.000 osob. Dle slov řečníků dalo by se souditi, že všechny strany jsou svorné — ve skutečnosti však to vypadá trochu jinak. Až nastanou volby, přesvědčíme se o tom.

Výkonný výbor katolické strany národní na Moravě, porokovav ve schůzi 20. září v Brně o politických poměrech a záležitostech strany, vydal následující zprávu: I. Katolická strana národní na Moravě účastní se voleb na radu říšskou a postaví své kandidáty. II. Za tou příčinou svolá co nejdříve sjezd svých důvěrníků z celé Moravy.

Ve Slezsku při nastávajících říšských volbách budou opět Čechové a Poláci postupovati společně.

Rozpuštěná schůze ve Vídni. Nedělní schůze Katolicko-politického spolku pro Čechy ve Vídni a Dol. Rakousích byla pro bouřlivé projevy od vládního zástupce rozpuštěna.

Hrabě Apponyi podával dne 23. t. m. v Jaszbereny zprávu o své činnosti v uherském říšském sněmu. Ohledně poměrů v Rakousku pravil, že považuje za mylný náhled, dle něhož poměry tyto jsou dobrou příležitostí ku zrušení vyrovnání z r. 1867 nebo stávající jednoty s Rakouskem. Možná, že se rakouské poměry vyvinou tak, že se stane revise vyrovnání nutnou a sice buď odpadnutím ústavnosti v Rakousku, čímž by odpadla hlavní podmínka článku 11. zákona z r. 1867, nebo takovými změnami ústavy rakouské, že by se nynější způsob svazku stal technicky neudržitelným.

Z Bosny. Mostarský časopis „Osvěta“ uveřejňuje tuto vzpomínku: „Ještě před samou okupací Bosny a Hercegoviny snažili se italský konsul v Mostaru D'Ustigli a francouzský konsul Douson pohnouti katolické obyvatelstvo, aby vyslovilo se proti Rakousku. Jménem katolického obyvatelstva odpověděl konsulu tehdejší mostarský farář P. Nikola Simonič: „V osobě císaře rakouského spatřujeme zákonitého chorvatského krále a jest tudíž jedině tam naše místo.“ Když pak později rakouské vojsko překročilo hranice Hercegoviny, zaslal tehdejší p. provincial a nynější biskup Bukonič jménem katolického obyvatelstva císaři Františku Josefu telegram končící těmito slovy: „Ať žije náš chorvatský král!“ Tento telegram byl mocnarem velmi milostivě přijat a biskup Bukonič obdržel prostřednictvím rakousko-uherského vyslanectví v Bělehradě velmi lichotivý list, v němž vyslovují se mu díky a uznání mocnářovo.“ — Vzpomínku tuto vyvolala důtka, která se dostala nynějšímu arcibiskupu sarajevskému za to, že projevil přání, aby se Bosna spojila s Chorvatskem.

Francouzský prezident Loubet přijel 22.000 francouzských mairů. Audience tato unavila prezidenta tak, že ochuravěl.

Za éry Viléma II. Při úmrtí Viléma I. nečinily hlubší říše německé ani celou miliardu. Po zapravení nákladu na říšskou výpravu nynější budou ale činiti již tři miliardy.

Srbský král Alexander prohlásil den jmenin královny Dragy v celé zemi za národní svátek. Všechny osobnosti, v procesu atentátovém odsouzeny až na korunního svědka Knězevice, jsou propuštěny na svobodu. Král se ve všem, co činí, radí s královnou a co ona řekne, král učiní. Může se tedy směle říci, že dnes v Srbsku vládne královna Draga.

Mezinárodní socialistický kongres, kterýž byl v pondělí zahájen v Paříži, skýtá obraz pro socialisty žalostný. Srazily se totiž prudce

hned v prvé jeho schůzi obě strany, ve které se roztoustili francouzští socialisté.

Perský šach nešetřil na své evropské cestě řády. Vyznamenal mnoho osobností, kterým se naskytla vzácná příležitost šachovi se nějakým způsobem zavděčiti. A že tento monarcha nešetřil penězi, vysvítá již z té okolnosti, že jenom v Marianských lázních utratil přes milion zlatých.

Volby do parlamentu anglického budou točiti se podle všeho hlavně kolem vládní politiky v Číně a v jižní Africe. Lord Salisbury uveřejnil k volicům spojených království prohlášení, v němž vzpírá se především proti tomu, aby voličové zdrželi se volby a praví, že moc Anglie nad jihoafrickými republikami, které Anglie tak nemoudře se zřekla, musí býti obnovena na trvalých základech.

Válka v jižní Africe. Burů na portugalském území jest již na tři tisíce. — Dosud bojujících Burů čítá se na 7—12 tisíc mužů. Tito jsou odhodláni dále bojovati s anglickým vojskem. President Krüger dle dosud v Laurencu Marquez. V Nizozemsku k jeho uvítání připravují se slavnosti. Královna Vilma zakročila prý u francouzské vlády ve prospěch Transwalu. Soukromé telegrafické zprávy oznamují, že v delagojské zátocce jest soustředěno několik válečných anglických křižníků, kteří se chtějí násilím zmocniti osoby Krügera.

Válka v Číně. Německé listy s velikou bolestí zaznamenávají, jak smutné ovoce nese chování Ameriky a Ruska, kteréž mocnosti odvolávají z Pekingu své vojsko a chtějí jednati o mír: vzdor Číňanů prý roste, Číňané radují se, že mocnosti jsou nesjednoceny, nepřátelé a hlavní viníci povolání jsou k vysokým čínským důstojnostem. Čína chystá se do války! Waldersee dostane odpůrce: Tungfusianga. A naděje na mír? Nyní jsou naděje tyto na dlouhou dobu zničeny — v Číně se stal veliký obrat v smýšlení a to následkem nesvornosti mocností! Se zajatými Číňany nakládají Němci barbarsky. Výrok císaře Viléma: „Žádného pardonu nedávajte!“ nese ovoce. Minulý týden zajali Němci 150 odbojných Číňanů a hned je také popravili. — Čínský místokráľ Li-Hung-Čang je v Pekingu a stále vyjednáva o návratu císařově. — Princ Tuan připravuje se k novému boji. Vydal do jižních provincií rozkaz, aby připravily vojsko k vydobytí Pekingu. — Mír mohl býti již dávno učiněn, kdyby nebylo německé, brutální politiky.

Zprávy místní a z kraje.

List Strossmayerův. J. M. ndp. biskup Edvard Jan blahopřál staříčkému vlastenci, biskupu Strossmayerovi k jeho 50letému jubileu biskupského úřadu, dne 8. září b. r. slavnému. Zasloužilý jubilar poděkoval se za toto blahopřání delším vlastnoručním listem, z něhož pro zajímavost něco uvádíme. Píšeť veliký chorvatský biskup doslovně: „Jáť s obdivem zírám na duchovenstvo a nástupce svatých apoštolů, kteří tím, že milují Ježíše Krista i Jeho sv. církev a božské Jeho Tělo a ovoce Jeho spásy celému pokolení lidskému zprostředkují, milují též i můj přeslavný lid, cenou Těla a Krve Spasitelovy vykoupený a ku vezdejšímu i nebeskému blahu povolány. Jest to dílo spásy mnohým snad nemilé, ale Pánu Bohu nejmilejší. Ku veliké své radosti jsem se dozvěděl, že Vaše Biskupská Milost týmž duchem apoštolským jest prodechnuta a že všechny dary Svěho vzácného ducha i srdce věnuje tomu, aby slavný český národ požíval téže svobody a týchž práv, jakých ostatní národnosti v mocnářství rakouském požívají. Ještě jednou vzdávaje srdečné díky a odporoučeje se milé bratrské vzpomínce a zbožným modlitbám, trvám vždy v lásce neoddanější přítel a bratr Josef Jiří Strossmayer, biskup. V Dakově, 19. září 1900.

Zprávy diecéšní: Ustanovení: p. Ant. Rejzek, koop. v Nížkově, za faráře do Telecí, p. Jan Schmid, kaplan v Karli, za administr. do Valteřic, p. Aug. Novák, protokolista b. konsistoře, za administr. do Dobřenic, p. Vinc. Gottwald, administr. Borovický, za administr. do Javorníku (Mohren), p. Jos. Tuček, kapl. v Železnici, za koop. do Pohledu, p. Fr. Hodura, katecheta v Králíkách, za katechetu do Králova Městce, p. Eman. Čihák, koop. Vrbický, za katechetu do Nového Bydžova, p. Jan Vaniček, kapl. Královodvorský, za katech. do Hořic, p. Vlad. Hornov, katecheta Kostecký, za katech. do Nového Bydžova. Neomysť: p. Ot. Semerád, za kaplana do Kruceburku, p. Frant. Komárek, za kaplana do Chrudimi, p. Jar. Zďárek, za koop. do Sejř, p. Boh. May, za kapl. do Železnice, p. Jos. Kopecký, za vikariatu v Hradci Králové, p. Rud. Kosel, za katechetu do Králík, p. Jan Brabec, za kaplana do Hradce Králové.

Z diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové. Zakládající členové platí jednou ročně 20 K, skutečně ročně 2 K, přispívající 1 K ročně. Od 1. dubna 1900 přistoupili k jednotě a členské příspěvky své zapravili pt. pánové: Vobejda-Prosecký Alois, redaktor „Obnovy“ 2 K., Macháček Frant., zámecký kaplan v Malešově 1 K., Břiza Jan, farář v Lučivěch 1 K., Vančura A., děkan v Ném. Brodě 2 K., Oliva Boh., katecheta v N. Brodě 1 K., Stejskal Fr. kaplan v N. Brodě 1 K., Rauch Fr., kaplan v N. Bro-

dě 1 K, Teska Fr., kooperátor v Souticích 30 K, Mušil Jan, děkan v Ledči 3 K, Vaškát V., kaplan v Ledči 3 K, Bartoš Jos., kaplan v Ledči 3 K, Šafránek Václ., farář v Perholecích 3 K, Chaloupka Fr., děkan ve Světlé 2 K, Kameš Vojt., farář v Bohdanech u Ledče 1 K, Franta V., farář v Kácově 1 K, Kofínek Jos., kaplan ve Světlé 1 K, Svátek Jos., kaplan v Cíněvsi 1 K, Chaloupka Al., farář v Chlebičích 1 K, Kaska Vít, koop. v Chlebičích 1 K, Dvořáček V., farář v Kost. Lhotě 1 K, Faussek O., koop. v Libici u Poděbrad 1 K, Bonaventura J. F. v Oumylovicích 1 K. (Pokrač.)

Z jednoty kat. tovaryšů v Králově Hradci. Pravidelnou zimní činnost zahájila jednotka dne 28. září přednáškou p. redaktora Al. Vobejdy-Proseckého, jenž sympatickým přednesem nastínil členské povinnosti a úkoly katolických spolků. Částý souhlas s vývody řečnickými a všeobecná pochvala byly p. redaktoru odměnou za zdařilou přednášku. Po přednášce přednesl hudební kroužek řízením vp. pražské Sahuly několik zdařilých skladeb a pp. Beránek a Červený obveselili, nás svými výstupy. Návštěva mohla být častější a není pochyby, že přátelé spolku našeho navynou si opět ku spolkovým schůzím. „Zdař Bůh!“ Dr. F. R.

Ze Slezského předměstí. V Svatojosefské Jednotě katol. jinochů a mužů na Slezském předměstí přednáší v neděli dne 30. září o 3. hod. odpolední v hostinci pana Špruha vp. katecheta Jan Černý o temat: „Světlo a tma“. — Vstup členům a uvedeným hostům volný.

Jednota divad. ochotníků v Hradci Králové vypraví dne 28. t. m. ve prospěch dalších úprav v městském divadle Klicperově senační novinku „U bílého koníčka“. Veselohra o 3 jednáních. — Die Blumenthala a Kadelburga zpracoval Jan Kühnil. — Regisseur K. Paul. Začátek určité o 1/2 8. hod. večer. Konec o 10. hod. Ceny míst: Lože 3 zl. Křeslo 60 kr. Sedadlo na tribuně 60 kr., sedadlo I. třídy 50 kr., sedadlo II. 40 kr. Sedadlo na galerii 20 kr. Parket 25 kr. Přizemí 20 kr. Studentský a garnisonní lístek do parketu 20 kr., do přizemí 10 kr. Galerie 10 kr. — P. T. pp. stálým navštěvovateli rezervují se lístky den před představením. Předprodej lístků obstará ze vzácné ochoty knihkupectví B. E. Tolmanského.

Za příčinou voleb konala se dne 23. t. m. v Hradci Králové schůze důvěrníků měst Hradce Králové, Dobrušky, Hořic, Jaroměře, Josefova, Dyra Král., Náchoda a Nov. Města při níž uneseno voliti dosavadního poslance p. Fr. Slámu.

K volebnímu ruchu. Zástupcové katolických stran českých konali v Praze dne 24. t. m. důvěrnou poradu o stanovisku v příštích volbách. K poradě byli pozváni též delegáti politického družstva královéhradeckého.

Družstvo rolnického skladiště pro okres Hradec Králové a Nechanice zahájilo již svou činnost. Ode dne 22. srpna b. r. přijímá do skladiště na Pražském předměstí, umístěného v místnostech od úvěrního ústavu v Hradci Králové najatých, obilí všeho druhu, teď ovšem, přirozeně dle doby nejvíce ječmen a pak pšenici. Žito přijato dosud málo, avšak vzhledem k tomu, že správa skladiště pomýšlí uhraditi celou potřebu žita do c. a k. vojenského skladiště, bude na čas, aby rolnictvo našeho, přes vlastní potřebu sahající zásoby žita dalo skladišti k dispozici. Cena zajisté že bude uspokojivou.

Ze spolku českých stenografů v Králově Hradci se nám oznamuje: V nejbližších dnech započne opětně spolek svá pravidelná cvičení, která jako roku loňského povede i letos na slovo vzaty stenograf slovní gymn. prof. p. Wiper. Kurs rozdělen bude — dle počtu účastníků — společně ve 2 oddělení a přednášet se bude 2 krát týdně, přihlášky již dnešním dnem počínaje přijímají buď starosta spolku JUDr. Alfred Rudolf, neb jednatel p. Jindř. Malena.

Zábava mládeže. Ve stromofadí naproti budově Adalbertina schází se každé neděle a každý svátek odpoledne „vybraná“ společnost. Hoši 10 až 12letí hrajou zde o peníze házením „do dílku“. Při tom kouří cigarety a pronášejí takové neslušné výrazy, že se kolemjdoucí až zastavují a šasnou nad takovou „umravňostí“ mládeže. Jde-li kolem cizince zajisté si učiní nepřiznivý úsudek o naší mládeži. Proto by bylo dobře, kdyby se tam častěji podíval strážník, aby „ušlechtilé“ zábavě „nadějněho“ dorostu zamezil.

Otevření nových jatek. Nové veřejné ústřední jatky v Hradci Králové otevřeny byly dne 20. září t. r. a dnem tím nabyly i platnosti jateční řád měst. zastupitelstvem dne 11. července t. r. přijatý s výhradou schválení jatečnického tarifu c. k. místodržitelstvím. Z jatečnického řádu upozorňujeme hlavně na některá ustanovení, která zajímají budou široší obecenstvo. Prohlídce veterinární podléhá dle jatečnického řádu předně veškerá zvířata jatečná, dále maso a masné výrobky odjinud do Hradce Král. dopravené a to jak syrové, tak i uzené a vařené a vůbec v jakémkoliv podobě připravené, dále podléhá prohlídce savci honební, černá a divoká zvíř, mořské ryby, špeky a sádlo i škvareň. Veškeré prohlédnuté maso a masné výrobky budou označeny pečeti úřední a jenom takové maso a masné výrobky smějí se prodávati a kupovati a na skladech chovati, které úředním kollem opatřeny jsou. Úřední tato pečť opravňuje prodej masa a masných výrobků pokud tyto neporušeny jsou. Aby byla jistota, že prodává se pouze maso a masné výrobky zdravé, jest městský zvěrolékař povinen, aby podrobil revisi obchody řeznické a uzenářské, jich dílny, sklepy a skladiště, dále obchody potravní, hostince, vinárny, výčepy, obchody lahůdkářské a kupecké. Každý jest povinen, aby, nechce-li se vydati pšným trestům, revidujícímu veškeré své zásoby potravin masných přístupnými učinil. Proti tomu, u koho nalezeny budou maso neb výrobky masné atd., které nebudou opatřeny pečeti, zakročeno bude soudně a sice pro § 399 trest. zákona a dále pro přestupky v zákoně o falšování potravin z r. 1896—97 vyznačených.

V Hradci Král. dobře známý jeden časopis minulý týden přinesl jednu „účenou“ úvahu, s níž vyjímáme: „Hunský Atilla byl bestie; ale zdá se mi, že ty bestie přece jsou jen výjimkou, nikoliv pravidlem. Chceme-li už mluvit po světoctu, řekni bych spíše, že člověk je oslem —“. Pisatel patrně pozabývá každého člověka dle sebe.

Konkurs prohlášen byl kraj. soudem v Králově Hradci na jmění Neumanna, neprotokolovaného koželuha v N. Městě n. M. Konkursní komisař jest přednosta okresního soudu v Novém Městě, správce dr. Winternitz, advokát tamtéž. Schůze věřitelů 1. října, přihlášky do 1. listopadu, státní likvidační 15. listop.

V Mikulovicích u Pardubic, bude se dne 28. t. m. konati slavnostní odhalení pamětní desky tichému buditeli a spisovateli národa našeho P. Jos. K. Devotymu, bývalému děkanu Mikulovickému.

Utopil se. Fr. Pilnáček asi 60letý nádeník, příslušný do Vlčkovice, bytem v Březhradě u Hradce Králové, byl náruživě oddán pití kofalky. Poslední dobu pracoval co nádeník na novostavbě v Hradci Králové. V úterý dne 11. t. m. večer odešel z práce a více se domu nevrátil. Teprv dne 19. t. m. byl nalezen náhodou utopený v jezírku u „Farářství“ u Hradce Králové, kam v opilosti za temna večerního zabloudil, a bledně zahynul. Opětně to varovný příklad pro přivržence alkoholu.

Úmrtí. V Proseči zemřel dne 24. t. m. pan Alois Vobejda, řezník a uzenář. Byl to muž povahy ryzé a obětavé, ku každému upřímný a sdílňý. Obec ztrácí v něm snaživého a nezištného pracovníka, jenž vždy rozkvět rodného města tanul na mysli, katolici pak ztrácejí v něm horlivého bojovníka, který za pravdu svaté víry byl ochopen přinést i těch nejvzácnějších obětí. Buď mu lehká země.

Posvicenská zábava v Poště u Trutnova zakončila letos jak obyčejně pračkou, při níž jeden dělník ukousl avěmu soudruhovi kus prstu a v rozpustilosti strčil mu jej do kapsy kabátu.

Otrávené ryby. Z obuvnické továrny F. Fleischnera v Pardubicích, vpuštěna byla do Chrudimky jakási žiravá tekutina, kterou byly všechny ryby otráveny. Rybářský spolek učinil již příslušné kroky u úřadů, aby pachatelé stihl trest.

Z Jičína. Dne 22. t. m. ráno slavili v zdejší děkaněmskému chrámu sv. Jakuba 60. výročí svého sňatku staří manželé František a Barbora Odvárkovi, kterým bylo popřáno, že se přes všechnu nouzi, strasti a nedostatky, při stálém lopotném boji o vezdejší chléb dožili demantové svatby své. Oba dva jubilanti nalezájí se ve zdejší městské chudobinci. Stařík jubílant narodil se r. 1818, manželka jeho r. 1824. Jsou dosud avěží a těší se úplnému zdraví. Měli 5 dětí, 38 vnuků a 18 pravnuků.

Šelmon potrhane dítě. Ve Žleboch u Čáslavi přihodila se v těchto dnech vzrušující příhoda. Šestiletá dcera domkaře, Anna Březinová přišla ku povelu, na kterých byl stěhován zvěřinec Marie Lagronové. Dívčátko, které ze zvědavosti přistoupilo až ku kleci levhárda, bylo pojednou šelmon drápy uchopeno za pravou ruku, na které mu bylo maso až na kost strženo. Teprve syn majitelky zvěřince vyprostil dítko ze spárů šelmy. Dívčátko bylo v bezvědomí odneseno do zámecké nemocnice.

Nová pošta zřízena byla v Heřmanicích n. L. u Jaroměře.

Z Modletína. Dne 23. t. m. byla u nás veřejná schůze lidu, již zúčastnilo se 250 rolníků z celého okolí a hojně inteligence. Pan učitel Salaquarda přednášel o výchově mládeže škole odrůstlé. Dp. farář Vlček z Nové Vsi naznačil zhorbné účinky hospodářského liberalismu v blahobytu rolnickém. Na to podrobnějším rozkladem odporučoval obilní skladiště. Ku konci navržena a schválena následující resoluce: My rolníci dne 23. září v počtu 250 na veřejné schůzi v Modletíně okresu Chotěbořského shromáždění, usnesli jsme se na těchto požadavcích: Žádáme, aby nové zvolení p. t. poslanci i poslanci zemští zasadili se o zrušení zhorbného a nemravného obchodu blankotermínového na obilních burách, žádáme, aby co nejdříve provedeno bylo združení rolnictva prostřednictvím zákona, žádáme, aby nové zvolení poslanci o to se postarali, aby při obchodních nových smlouvách na len cizozemský přiměšené clo bylo uvaleno a konečně žádáme, aby každý poslanec ve svém volebním okrese založil a vedl sbor důvěrníků, kteří by o uvědomění rolníků vhodnými prostředky pečovali.

Padesátileté jubileum slavných slibů řeholních slaviti bude v den sv. Václava založil opat želivského kláštera J. M. Pan P. Ferdinand Burek. Narodil se 20. května r. 1827 v Písku, kde i studoval třídy gramatikální a humanitní. Po vykonaných filosofických studiích v Českých Budějovicích přijat byl v Želivu, kdež 28. září 1850 slavně sliby vykonal. Vysvěcen na kněze 25. července 1852, ustanoven byl po roce za gymnasiálního učitele v Německém Brodě. Po devatenáctiletém profesorskání povolán byl tehdejší opatem želivským P. Norb. Sychravou za faráře do Vojslavic. R. 1883 odebral se za děkana do Humpolce a r. 1890. odjížděl do Želiva, zvolen byv bratřími jednohlasně za opata kláštera. Vánda kdekoliv působil byl oblíben a ctěn. Jmenovitě v Humpolci rozvinul svoji činnost. Zřídil hospodář. školu, podporoval hosp. spolek a poslední leta působil pro vystavění dráhy z Něm. Brodu do Humpolce. Zasluby, kterých si získal, jsou neocenitelné.

Knihárna k pověsím. Město Bechyň s 2000 obyvateli, kde nalézá se vrchní správa knížecích velkostatků, keramičká škola a j., v jehož okolí jest 12 obecních škol, nemá nyní knihárny. Naskytá se tudíž řádnému živnostníku příležitost k zřízení zajisté výnosné živnosti.

Sebevražda studenta. V Novém Bydčově zastřelil se v sobotu studující reálky Jan Mašálka. Byl prý výborným žákem — a jak se praví, horoval pro spisy prof. Masaryka. Před tím než spáchal sebevraždu napsal na stě: „Jen země dává člověku, co jeho jest“. Není to opět ovoce masarykovství? Kdyby byl místo spisů Masarykových raději četl spisy katol. zajisté by byl sebevraždu nespáchal.

Různé zprávy.

Svátek sv. Václava, patrona země české. Sv. Václava zasvěceno je v zemích českých po svátku Nanebevstání Panny Marie nejvíce chrámů a veřejných kaplí — totiž 324. Z tohoto počtu připadá na Čechy 256, Morava 63 a Těšínsko 3 chrámy. Dle jednotlivých diecesí: v pražské 70, král.-hradecké 71, budějovické 55, litoměřické 60; olomoucké 26, brněnské 39 a v Těšínsku 3 chrámy.

O prof. Masarykovi a jeho „české lidové straně“ píše R. L. 18. září takto: „Prof. Masaryk! Muž korektních způsobů, učený, vytvořený s knih, hlava s vycepovanou pamětí, ale neschopna samostatně na svět nahlížeti. Zdá se, jakoby Masaryk sám nikdy nic neviděl, neprožil, nezkusil — a jen probíral se knihami. Ale čemu se od jiných naučil, to dovede se závidění hodnou rychlostí spojit v řadu úsudků, jež podává formou ne sice pěknou, ale vypočtenou na silné podráždění mladých mozků. A při tom mluví s úplnou určitostí, dává důraz i na zcela bezvýznamná slova, čímž budí neobyčejnou pozornost v posluchačstvu a šifí kolem sebe nevysvětlitelný ostych. Jest demagogem, ale ne pouličním, a vykřičenými hlasivkami a vztyčenými rukama, nýbrž salonní, opatrný, mnohdy opatrnější a proto tím nebezpečnější: sám o sobě tvrdí, že vychovává — v pravdě však jen agituje. Vyrábí stoupence své frakce, nebo lépe řečeno své sekty. Takový muž — a zvlášť sedí-li na profesorské stoličce — jest u nás zjevem novým, nebyvalým. A novota chytá, přivolává a svádí. Sám zámožný, brojí proti bohatcům, nazývá se přítelem chudých a slabých, příznivcem studentstva, moderním hlasatelem moderního učení. Zve k sobě do bytu mládež, častuje ji čajem a rozhovorem o otázkách, o nichž ostatní profesoři pravidelně mlčí. Tím právě k sobě poutá, tím šifí kruh svých vyznavačů. Dává se obdivovati a přijímá s důstojností i se studeným svým nadšením projevy úcty a zbožňování. Jest to kněz, jenž má svou oddanou obec a ti, kteří se kolem něho kupí, jsou o tom přesvědčeni, že může ihned založit nové náboženství. (Viz jubilejní článek Herbenova „Času“.) Jest marnivý a jedním až do krajnosti a právě proto staví se býti pronásledovaným; v celých našich dějinách nenajdete druhého člověka, který by si byl tolikrát zahrál na mučeníka jako Masaryk, aniž by byl čímkoli trpěl. Cíní to však chytře a obratně a netrpí vedle sebe konkurenty. Proto každému, i takovému, kdo opravdu za přesvědčení své trpěl, vytýká hned pseudomučenictví. Co chvilu alyšite ho žalovat a zdychat. Jiný by nevydržel to, co já přetrpěti musil v Čechách! Povaha o něco jen slabší než jsem já, hledal by spásu v německých řadách. Za kladbu odměňoval jsem se dobrodiním, za útlaky podal jsem českému lidu výplody své dlouholeté práce! Anebo: „Všichni zlosynové mi spílají. Vezměte mi mé svědomí a jsem nejnešťastnějším z lidí. Nečtím se ani občanským právům; ani mi dovoleno není vykonávati povinnosti zástupce lidu. Jinde by podobné lidi povolali na nejpřednější místa.“ Toť jsou slova, která pronesl Robespierre v řeči své v konventě dne 8. thermidoru, r. II. Hle, jaká to podivuhodná, překvapující přibuznost! — Celá činnost Masarykova nese se k zničení dosavadních autorit anebo lidí v lidu oblíbených. Chce býti autoritou sám a jedinou. On věří ve svou velikost a jest přesvědčen o své genialitě. Nikdy nebylo u nás muže, který by byl do sebe tak zamilován, jako je Masaryk. Co řekne, vysloví, sám pokládá za něco vyššího a nezměnitelného. Nesnese odmuv, kritiky a odporu. Žádá, by považován byl za nedočkutelného a neomylného. Papež oblečený v profesorskou uniformu. Ve jménu „humanity a mravnosti“ vyvečen je odporce na žurnalistické popravě — zbudován v „Naši době“ a „Času“ — a hlava učata mu širočinou. V nekrologu odpraveného pak stojí: nevzdělanec, starovlastenecký šosák, hlupák, státoprávní obmezenec atd. Masaryk všemu chce rozumět, ve všech oborech vyniká; stejně ve filosofii jako v politice, historii, literatuře, náboženství. A když usvědčen bývá z neznalosti a chyby, má hned klidnou odpověď pohotovou: „Nemáte pravdu! Neboť vy nerozlišujete pojem metody od pojmu základu“ (viz odpověď v „Času“ p. Vackovi). Anebo na jiném místě v odpovědi témuž: Zkrátka — pryč se státoprávním utopismem, jesuitismem, pryč se státoprávním malichernictvím; chceme konečně „politiku reální, politiku poctivou, politiku světovou.“ — Takovým, nic nepovídejícím, hrozně širokým a nejasným výrokem nebo takovou frází lze odbýti vše. A takovým způsobem Masaryk nejraději se vyjadřuje; polovina Rámcového programu lidové strany je tak psána. Má ovšem výhodu podobné neurčité vyjadřování — ponechává volně pole k jakémukoli možné obraně. S neomylností Masarykovou úzce souvisí jeho mativost. On nikdy nespomíná, kdo byl proti němu a v čem, ačkoli vás ujišťuje, že naplněn je nejvyšší láskou k lidstvu. Neděkuje nikomu, ani svým nejvěrnějším, v každém vidí svého odporce anebo aspoň člověka, který by mohl jednou proti němu povstati. Proto si vše zapisuje (!) co mu kdo poví a doma napsané pak ukládá pro případ. Ozbrojuje se pro budoucnost. I nejmenší vtíp, jež pronese před ním o někom třetím pedlivě si zaznamenává a dává mu hned jiný, ostrý a příkrý obsah. A když se toho nejméně nadějete, — třeba po dlouhých letech — vyčte Vám vtíp ten veřejně, aby vás rozeštal s nejlepším třeba soudruhem. Není větší pouhé náhody, že rád cituje Macharovy „Sibeničky“, jež mají svého předchůdce v Maratových (!) „Sekerách“ („Jen čtyřicet tisíc dobrých seker.“) Rád, nesmírně rád by byl Masaryk světovým mužem. Jemu nestačí, že jeho domácí zbožňovatelé, staví jej ve dle, ano i nad Havlíčka a Palackého (viz banketní řeč předsedy realistického sjezdu) — toť vše málo — ctíždost, slavomam jeho chce naprosto usnání ciziny. Odtud to vyhledávání židovsko-německých orgánů, o nichž ví, že aspoň v Rakousku ovládají veřejné mínění. České listy on snižuje, vytýká jim nejhorší vlastnosti a sám utíká se s články do „Neue Freie Presse“ o níž přece je známo, jak je „mravní“ a „neporušená.“ Než „Neue Fr. Presse“ čtou za hranicemi — a toť důvod, který rozhoduje. V době, kdy u nás zápas dohnán Němci až na ostří nože, kdy sám německý učenec Mommsen ohvátá Wolfiánům na pomoc,

tváří se Masaryk, jakoby vše to náleželo k němu a spěchá na trh s tlustou knižkou, jež jedná o marxismu a s brošurou o nevině Hilanerovi. To není nahodilé, v tom je systém. Čest národa přý velí, aby odmítli báčorku o rituální vraždě! V Německu měli podobných afér v poslední době několik a který neškodný učenec povstal tam na ochranu „eti německého národa“? Ani jediný došel! Vavřiny Zolovy, kterého dítě sám tak odusuoval, nedaly mu spáti. Kdyby místo Hilanera hájil český národ — mohl by si Němce rozhněvat. A proto se nejhorší politické situace psal do „Zeita“ o — Hilanerovi. Taková je líc realismu: krásná maska; takový rub: nepěkná tvář. Pod healem lidskosti ukrývá skutečnou diktaturu slych a nízkých náruživostí; v pravém jeho zastupiteli, jako i v realismu samém nastupuje vůde terrorismu na místo filantropie a z pedanta vylupuje se nebezpečný ctišedostivec.

Dr. Liška a nár. socialisté. „Apoštol“ (ale ne svatý) „národní víry“ p. Liška, jenž se v Praze a vůbec v Čechách s jeho novou staro katolicko-německo-česko-husitkou vírou špatně daří, zajel si na apoštolskou cestu do Vídně. Jako jinde i ve Vídni se jeho apoštolské horlivosti svěřili „národní“ dělníci. Liška nadával katolíkům („klerikálům“) a doporučoval svoji novou víru; na to mluvil p. Chlubna, který řekl, že se národní socialisté o náboženství nestarají, potom pan Tomášek, který odporučoval přestupovat na pravoslavi. A p. Liška řekl na konec, že s tím se vším souhlasí. A posluchači souhlasili s Liškou, s Chlubnou i s Tomáškem, ač navrhoval každý něco jiného; sapili to pivem a měli „hec“. To je to hlavní. To přý je hnutí „náboženské“...

Dr. Herben byl v neděli slavnostním řečníkem při odhalení pomníku Karla Havlíčka v Jedovnicích na Moravě. Celá jeho řeč byla vlastně řečí kandidátní, neboť dra Herben kandiduje tak zvaná „strana lidová“ proti poslanci Heimrichovi. A tato slavnost se k tomu hodila. Vychvaloval zásluhy Karla Havlíčka a podotkl, že Havlíček byl vždy proto, aby se pracovalo národohospodářsky jinak nám politika neprospěje. A proto je nám divno, že se dru. Herbenovi také nelíbilo, když „klerikálové“ zakládají obchodní družstva, průmyslové závody, záložny a jinak národohospodářsky jsou činní, když to Havlíček odporučoval? Ten trumf proti „klerikálům“ tedy selhal!

Olomoucký „Rozvoj“ bude nyní vycházeti v Praze. Jeho redaktor, p. Racek, odstoupil. Za příčinou těchto změn bude „Rozvoj“ nyní nějaký čas vycházeti ve lůžkách 10 denních.

Co všechno Italští zednáři podnikají, aby církvi a její slavnosti směřnými učinili viděti z vyzvání, které zednářský velmistr Ernesto Nathan na italské lože zaslal. Vyzýval, aby všichni bratři zednáři dne 20. září na paměť dobytí Říma a sjednocení Italie podnikli pouť ku čtyřem basilikám římským, a sice do Pantheonu (hrob Viktora Emanuela), ku Janikulu (pomník Garibaldiho) ku Porta Pia (tady dobyvatel r. 1870 do Říma vešli) a na Kapitol (kdež vítězná zmučení vláské revoluce jsou uchovávána). Jasnějšího důkazu zednářské zloby proti papešství ani podáno býti nemohlo.

Prof. dr. Edvard Albert, proslavený lékař, professor na universitě vídeňské a spisovatel, zemřel ve svém rodišti, v Žamberku v noci ze dne 25. na 26. t. m. Jsa star 59 let.

Židovský sport. Syn židovského velkoobchodníka Silbersteina v Praze střílel na ulici po katolických dětech. Z podobeného synáčka, který je teprve 15 let star měl židák takovou radost, že mu koupil ještě k svátku novou větrovku. — Kdyby tak křesťanský hoch střílel po židovských dětech, to by byly sáhodlouhé články v židovských novinách a úřední aparát by byl ihned v činnosti. Ale takhle? — Vždyť je to „nevinná“ zábava...

Strážný výbuch udál se v duchcovských dolech, při němž zahynulo asi 60 lidí a mnoho jich utrpělo popálením.

Novinářské správy. Ročně vydává se na celém světě asi 12 miliard výtisků různých novin. Na to se potřebuje 15,625.200 centů papíru.

30 let bylo tomu právě minulý týden, co zabráno bylo papežské území a co Řím prohlášen za hlavní město sjednocené Italie. Ze tento násilný čin nepřinesl Italii požehnání, to uznává každý. Stát, kde bída a veliký mravní úpadek vhná lid do řad anarchismu, kde se vychovávají královrazi, kde státní pokladny jsou prázdné a mezi těmi nejvyvážšími hodnostáři jsou nepoctivci, takový stát jistě není šťastným. — Vesp. kanovník Šrůtek zaslal nám překlad „válečné písně“ z opery „Rienzi“ od Richarda Wagnera, který upomíná na onu dobu, kdy útok na jmění papeže byl učiněn. Vesp. překladatel dovolil nám laškově překlad ten otiaknouti:

Hoj, braňte vlast, vy muži Romy staré,
Smrt zárdci slávy Římanův vždy jaré! —
Ten úkor nebuď jemu odpuštěn,
Duch jeho zhyň, buď Bohem opuštěn! —
Aj, víťe bubny, savzni trouby hlas,
Ať vítězem jest slavný Říman zas!
Hned v dusot, oň! — jendci, taste meč;
Dnes svítíš — dnes bude vaše seč!
Ať každý s nás jen tam se bére,
Santo Spirito, cavaliere! —

Hoj, braňte vlast, a svobodu a práva,
Ať zvyšuje se nadich číná sláva;
Vy všichni avatí nebes duchové,
Ó chraňte nás v té seči surové! —
Aj, víťe bubny, savzni trouby hlas,
Ať vítězem jest slavný Říman zas!
Hned v dusot, oň! — jendci, taste meč;
Dnes svítíš — dnes bude vaše seč!
Ať každý s nás jen tam se bére,
Santo Spirito, cavaliere! —

Jos. A. Šrůtek.

„Budoucnost Německa je na moři.“ Tak pravil císař Vilém II. A aby ta budoucnost se proměnila v přítomnost, stíhají se v Berlíně — námořní restaurace — kde na stěnách jsou namalovány lodě a číslací jsou oblečení jako námořníci! Z toho má Vilém asi velkou radost!

Sensační zasnoubení. Dcera po bývalém ministerském předsedovi Tařovi zasnoubila se těchto dnů s židovským doktorem Feldmannem.

Alkohol řádí již i mezi vznešenými dámami v Londýně. Mladé šlechtičky a dcery válečných rodin oddávají se silnému pití líhovin. Toť tedy také „pokrok“.

Výhod pojišťovacích společností dobře využil italský král Humbert. Byl pojištěn na život u několika pojišťovacích společností, takže po jeho smrti obdržel král Viktor Emanuel 26 milionů lir.

Také „volby“ v městysi Štěchovicích byly volby do obecního výboru. Ačkoliv, když se strážníkovi, již se to vybubňuje, o volbách nebylo nic podobným způsobem oznámeno. Dělo se to ve věř tichoosti. Jen malá cedulka na vratech obecního domu hlásala, že budou volby — ale cedulky si nikdo nevšímal. A tak se stalo, že se starý obecní výbor zvolil sám. Teprv po volbách se o tom obyvatele Štěchovicé dovědělo. „Kdo byl zvolen?“ kolovala otázka. Inu, byl zvolen Liška, potom druhý Liška, potom ten třetí Liška, pak pro změnu zase čtvrtý Liška, nu potom přišel Liškův švagr Rada a pak Liškův bratranec Hájek, koželuh; zkrátka byli v komisi, „dostavili se“ k volbě a zvolili se dohromady: otec se dvěma syny, bratrem, bratrance, švagr — jenom nějakou tu panímámu, že si tam také ještě nevzal! Krátce a dobře výborů je dvacet a „Lišků“ se tam navolilo jenom šest — ono jich už více nebylo. Takové volby Štěchovice ještě neviděly.

V Praze jest na 1800 c. k. stát. služebníků. **Malestranské listy,** nový to týdeník politický počal vycházeti v Praze. Vydavatelem a redaktorem jest majitel knihtiskárny, p. Karel Reyl.

„Nejopilejší posvícení“ má slušnější průběh, než schůze rakouského parlamentu, pravil poslanec dr. Scheicher!

Přeplnění škol jest letos v Haliči, hlavně na středních školách, což jest neobvyklý zjev v Haliči.

Válek v tomto století mělo Turecko 38, Španěly 30, Francie 27, Rusko 24, Italie 23, Anglie 21, Rakousko 17, Nizozemsko 14 a Německo 13 — tedy nejméně, ale stály za to! — Co tu bylo zmařeno životů a jmění!

Drahé volby. Ve Vídni budou státi nové volby do Říšské rady 208.000 K. Což kdyby se to tak spočítalo v celém Předlitavsku? — Poplatníci, tšste se!

Železnice nebudou kouřít. Jeden ze členů generálního ředitelství saských státních drah vynášel zařízení, které přý úplně zabraňuje nepohodlnému kouři na železnicích. Pokusy s tímto vynálezem dopadly výborně a ukázalo se, že železniční stroj tak uspoří měsíčně alespoň 13.000 kg. uhlí. Zařízení stojí pro každý stroj necelých 10 marek.

Jak v Americe dělají umělé dešť. (Dle „Stimmen aus Maria Laach“.) Nedozrnlé lány v Nebraska, Kansas, Dakota, Wyoming, Montana a Texas působily Američanům veliké nesnáze, ježto následkem nedostatku deště nemohla se půda zúrodnovati. V r. 1870 přišlo se na to, že stříbrou z děl přitahují se mračna a následuje vydatný dešť. Pokusy, které byly činěny se sice vydařily, ale jeden takový umělý dešť stál slušnou sumičku, 80795 dolarů. Odborníci dlouho přemýšleli, kterak by takový umělý dešť přišel laciněji a poslední léta osvědčil se nový prostředek. Jsou to výbušné balony a soukenné draky, obaňující výbušné látky, které pak ve značné výši vybuchnou. Hned první pokus znamenitě se osvědčil. Ačkoli obloha byla úplně jasnou a tlakoměr stoupal, dostavil se v několika hodinách vydatný dešť, přes 2 hodiny trvajíc. Generál Dyreusforth na jehožto zprávu se toto tvrzení zakládá, dokazuje následující: 1. Že explozí způsobené rány působí výhradně praktickým účinkem na podmínky atmosférické přivozující dešť, což děje se nejspíše rušením hořících vrstev vzdušných; 2. že, když atmosféra mračná byla by dešťoplná, — což zhuťta bývá v krajínách suchých, aniž dešť by se snést mohl — spadnutí deště ihned způsobiti možno, ježto se vláhvové partikule, ve vzduchu visící, projímavě veskrze otfásají a trou. — Takového účinku dočekali jsme se průběhem naší operace vždycky a opětovně, ježto krůpěje deště počaly někdy již za 12 vteřin po první explozi padati. — Poněvadž vyličené tu experimenty napotom menším nákladem provedeny býti mohly, než jak se státi mohlo v první době, tož bylo umožněno kongressu ještě další pokusy prováděti. Pokusy ty budou se zdáti mnohemu našinci divné. Avšak bylo by velmi potěšitelné, kdyby strašidelné a hrůzyplné spousty děl a výbušných hmot a střel, jež vždy a vždy připraveny jsou ku zničení života i štěstí tisíců lidí, spíše k tomu krásnému a užlechtilému účelu užito bylo, v dobách palčivého sucha do vzduchu zahřímati a na ohrožené osení a sadbu vláhv, spásonosný dešť přivoditi. — Bylo by dobře, kdyby si toho v každém státě povšíimli.

Vývoj vďavekčtivých žem. Pro německou jiho-západní Afriku dodává německá osadní společnost ženy a nevěsty. Ze svobodných jsou to vesměs děvčata služebná. — Děje se tak na rozkaz samého císaře Viléma II.

Bezmrádná bezstarostnost vlády vídeňské o české rolnictvo jeví se zvláště letošního roku ve světle příliš jasném. Živelní pohromy, které v různých podobách sice, ale v následcích svých všechny stejně se vystřídaly, mokrý, přívaly, polní hraboši a sucho, což vše úrodu letošní zničilo ze dvou třetin, uvedly rolnictvo české, které ocitalo se v krizi nesnesitelné do poměrů přímo zoufalých. Vydání obrovské a sklizeň šádán, tož výsledek letošní bilance našeho rolnictva. Rolnictvo ovšem, opírajíc se o zákony platné, šádalo se elevu daní s pomoc státní. A místodržitel království Českého slibil působiti k tomu, aby poško-

zeným oběho se dostalo. Uplynulo však mnoho měsíců, bída v kruzích rolnictva dostoupila vrcholu, odevšad se nám píše, že rolníci naši nemají na semeno, nemají na nejnutnější potřeby, a po odpisu daní a pomoci, aby rolnictvo v mnohých krajínách semeno osimní si zakoupiti mohlo, není ani potuchy. Z jednání toho vyzírá ta přízeň, ta povinná péče o naše rolnictvo. Dle čínů sudme a jednejme!

Nezapomínejte na Ústřední Matiči Školskou! Záříjové číslo Věstníku „Ú. M. Š.“ zmiňuje se o tom, že koncem měsíce srpna dostoupil schodek, o nějž pokladna matiční přijala méně nežli vydala za osm měsíců téměř 102.000 K a že proti loňskému roku příjmy byly téměř o 54.000 K menší. Žádáme důtklivě přátele českých dětí, aby všimli si těchto čísel a příspěvky své i dary Ú. M. Š. co nejrychleji odvedli. Jeť začátek školního roku a tedy doba pro školství matiční nejkritičtější!

Rozsudky porotních soudů jsou velice rozmanité. Rozhoduje často povaha neb nálada pánů porotců. Již jednou jsme o tom psali a dnes opět čtyři křiklavé případy zaznamenáváme. V Praze zabil promalichernou příčinu dělník Vlasák svého soudruha a dostal za to 3 roky; to se mu zdálo ještě mnoho a podal zmáteční stížnost. V Kremži zardousil rolník Gósch svoji tchýni, protože tato otravovala jejich domácnost — a jak bylo i soudně dokázáno, činila život manželů nesnesitelným — a za to byl odsouzen k smrti. V Plzni dopustil se starý dělník zločinu násilného smilstva a dostal za to 5 měsíců. — V Celovci obuvník Wirenz za ten samý zločin odsouzen byl k doživotnímu vězení. Jaký loket bychom na takového odsuzování měli vzíti? Tak zubožené vypadá ta „spravedlnost“.

Nebezpečí opia. Vypuknutím čínské války hrozí Evropě zvláštní nebezpečí. Je známo, že lihoviny byly zavlečeny po křižáckých výpravách z Východu do Evropy. Během staletí vzomhl se v Evropě kořaleční mor, který ničí celé národy. V Asii činí totéž mor opiový, který zuřil mezi Čínany a Indý. Morem opiovým je dnes již povážílivě nakaženo námořní vojsko Francie, obzvláště jsou této náruživosti oddáni mladší důstojníci. Vojáci ti byli tímto morem nakaženi ve službě v Tonkinu a Cochín-Chině. Opium jest zhubnější a nebezpečnější než lihové nápoje.

První cukrovar v Srbsku byl nyní slavnostně otevřen. Není to však cukrovar národní, nýbrž něm. kapitalistů.

Blázen, nebo obchodník? H. N. píše: Dějiště: strážnice novyorské policie. Děj: doba přítomná. Vstupuje vyzábýl, upřeně před se hledící pán a přikročí k službu konajícímu úředníku. „Páne, musím vám cosi sdělit. Jsem mrtev. Byl jsem zavražděn a prosím, abyste zatkli vraha a mne pohřbili“. Úředník (chápe, že pán je šílený, zvoní na lákafe, strážníka a strážníky). „Ano, viděl jsem hned, že jste mrtev. Znáte snad náhodou ještě své jméno?“ Pán: „O yes, jmenuji se Miles Denver“. Úředník: „A vaše adresa?“ Pán: „Hrob“. Úředník: „Kdo vás zavraždil?“ Pán: „Kolumbus“. Úředník: „Týž, jenž odkryl Ameriku?“ Pán: „Ano!“ Úředník: „Nuže, gratuluji vám, toho chlapíka již máme za mrtvého. Pojďte se mnou do jeho vězení“. Pán: „Hned!“ (Počíná hledati cosi v kapse a vyjímá balíček pěkně vázaných kalendářů). „Pánové, dokud jsem ještě žil, prodával jsem tyto kalendáře. Jsou to nejlepší kalendáře v Americe a výtisk stojí pouze 25 centů. Poněvadž by kalendáře ty v hrobě ztrouchnivěly, odkupte mně je, když jsme se již tak sešli —“

Katolicismus v Persii. První počátky mělo křesťanství v Persii na počátku minulého století. Okolo r. 1770 opustili však, jsouce pronásledováni, misijnáři zemi. Roku 1827 opět tam přišlo několik katolických kněží. Roku 1874 byla zřízena apoštolská delegace v Persii. Nynější ách je katolíkům velice přízniv. Nyní působí v celé perské říši 1 biskup, 15 misionářů, 65 domorodých kněží, 34 evropských klášterních sester; žáků je v 45 školách 1891; dále jsou 3 nemocnice, 2 vyšší školy a 87 kostelů a kaplí.

Divadelní hra píše císař Vilém II. a sice o sobě a své rodině. — Koho to bude zajímat?

Vzácný kalich. Britské museum v Londýně zakoupilo v Paříži kalich zlatý za 120.000 zl. Kalich byl před 800 lety ve 13 století ve Francii shotoven a od anglického krále Jakuba I. darován byl španělskému vyslanci jménem Velasco.

Ve smeti londýnském bylo posledního roku nalezeno asi 101.900 K ve zlatě, stříbře a mědi, 2688 K v šekách, 38.900 K v bankovkách a asi 100.000 K v železničních akciích. Dále nalezeno bylo 68 dámečských, ale jenom 6 mužských hodin, 212 prstenů, 138 jehlic, 618 náramků, 6 umělých chrupů, 15.000 fotografií a 98 divadelních kukátek atd.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 22. září 1900. 1 hl. pšenice k 18:00—14:00 što k 18:00—15:60, ječmena k 9:70—10:20, oves k 5:20—5:90, proso k 9:20—10:00 vikev k 9:20—10:00, hrachu k 16:50—19:00, jáhly k 19:20—0:00, krup 16:00—42:00, bramborů k 2:48—2:80, jetelového semínka červeného k 130:00—144:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 25:80 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 16:50—18:40 100 kg. žitných otrub k 10:00, pšenič. otrub k 11:00. 1 kg. másla k 2:24—2:42, 1 kg. sádla vepřového k 1:44—1:60, tvarohu k 0:28—0:36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:20, jedna kopa cibule k 3:80 04:00, jedna kopa drobné zeleniny k 0:80—2:40

V Králové Dvoře n. Lab. dne 22. září 1900 pšenice 14:00 00:00, što 16:00, 13:00, 11:80, ječmen 0:00 oves, 5:80 5:10, brách 00:00 00:00, šotka 00:00 00:00 vikev 00:00 0:—, jáhly 00:—, 00:— kroupy 00:— 00:— brambory 3:20 3:80, vejce (kopa) 4:26 4:00, másla 2:22 2:08, tvaroh 34 h, maso hověcí k 1:28, maso telecí k 1:20, maso vepřové k 1:36, maso akopové k 1:12, seno k 8:00, sláma k 6:00, k oves 12:60.

Národní hospodář.

Hluboká podzimní orba. Každý pořádný rolník dbá o to, aby na podzim veškerá pole řádně hluboko zorána. Podzimní hluboká orba přináší mnohá výhody. Do zvyklé půdy vniká hlouběji voda a vzduch, tím se půda okysličí a obohacuje se novými látkami. Zkypřená na podzim půda bývá mrazem a sněhem takřka ohnojena. Orba před zimou může jít hodně hluboko, což se na jaře činit nemůže! Kdo má pole na podzim zorané, může z jara záhy započít setbou. Jestliže počasí je příznivé, má se orati tak dlouho, dokud půda nezamrzne. Zaoráme-li na podzim hnuj, jest to mnohem lépe, než když hnuj necháme do jara na hnojišti.

Zrnka pravdy.

Lenošť jest jako rez na ostří nože. Náš, kterým se ustavičně krájí, klíř, jehož se stále používá, vždy se lesknou!

Gram činnosti má větší cenu nežli kilogram slov.

Kolik je v životě radostí, tolik bývá také soužení. Moudrý ten, kdo věčně užívá radosti a trpělivě snáší soužení.

Každý svůj skutek umí ospravedlnit výborně. Ospravedlnění jiných však nepřijímá. Lépe by bylo, kdybys sebe sama obviňoval a ospravedlňoval bližního. (Tom. Kemp.)

Literatura.

Štít, kalendář na r. 1901. Cena 1 K. Nákladem polit. tiskového družstva v Hradci Král. Mezi spoustou různých kalendářů, kterými se dnes literární trh zaplavuje, odvážil se i tento nový bojovník katolický do světa. Vydal se na první pouť — a zajiště bude uvítán od všech, pro které se na cestu vydal. — Kalendář tento vyznačuje se svoji skvělou úpravou, jakož i vybranou četbou, která zajiště v každé české domácnosti nalezne oblibu. „Štít“ obsahuje články rozmanité, pěkné povídky, z nichž zvláště jedna (Pan Vavřinec Měcholupka) zasluhuje, aby vřadila se mezi nejlepší naše povídky, — střídají se s články hospodářskými, humoreskami, články národopisnými atd. Nový tento podnik literární sám sebou se již doporučuje.

„Národní Album“ v právě vyšlém svém sešitě 18. přináší skvělé tableau přední dramatické naší umělkyně Hanny Benoniové, tableau malířů Štáfra, Šimůnka, Špillara, Herčíka, Boháče, belletristů Šípka, Merhauta, Svobody, Štecha a 9 jiných skvělých tabel, celkem na 60 podobizen. Národní Album vychází nákladem Jos. R. Vilímka v Praze v seš. po 40 kr. Předplatné na celé dílo 10 zl., jež lze i po částkách splatiti.

Listárna redakce.

Do Náchoda, Nov. Bydčova, Čáslavi a Radími. Za příčinou svátku sv. Václava tiskla se „Obnova“ již ve čtvrtek. Příspěvky došly pozdě. Uveřejníme v čísle příštím.

Čáslav. Vaše příspěvky vždy rádi uveřejníme. Tentokrát došlo již pozdě. Bude v příštím čísle.

Nová Ves. Díky; ostatní až v příštím čísle.
Časlava. Došlo pozdě; uveřejníme v příštím čísle. Pozdrav!

Žerty a vtipy.

Rozhodující okolnost. Přítelkyně: „Jak, ty se provdáš již budoucí týden? Vždyť tvůj tatínek říká, že budeš muset počkat až do podzimku!“ — Nevěsta: „Ovšem že říká, ale já jsem mu prostě odpovídala, že mně za takových okolností bude muset koupit ještě dvoje letní šaty, a to rozhodlo.“

Polepšil se! Soudce: „Když jste zde stál naposledy, sliboval jste svatost, že se chcete polepšit.“ — Pobuda: „A slibu svému jsem také dostal; vždyť poslední loupež provedl jsem daleko lépe než všechny předešlé!“

Péřové Boa

od zl. 1.60 až do zl. 12.

Flanelové blůzky od zl. 1.40
vše od zl. 2.25
sukně výše.

Dětské flanelové i barchetové šatečky

všech velikostí nabízí ve velkém výběru

PETR KOPAL & SPOL.

Speciální závod

sbožím ozdob. a galant. pro dámy i pány

v Hradci Králové,

velké náměstí.

Již vyšel kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody prodávacům. — Objednávky přijímá
Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

(Má přes 4000 exempl. bylo rozebráno.)

Doporučení.

Umělecký závod řezbářský a sochařský
Petra Buška synové
v Sychrově u Turnova

zhotovil a v určeném čase dodal pro děkanský chrám Páně ve Dvoře Králové n. L. čtyři pochozí oltáře ve slohu gotickém zhotovené, pontifikální sešle, kred. stůl a patronát ní lavič. Pro solidní a v pravdě uměleckou práci zasluhuje závod ten doporučení.

Ve Dvoře Králové n. L., dne 12. září 1900.
Jos. Beran, **Stanislav Finger,**
bisk. vikář a děkan. starosta města.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné
látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez svýšení cen!

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Praktikanta z řádné rodiny
přijme firma
PETR KOPAL & SPOL.,
speciální závod zbožím ozdobným a galantním
v Hradci Králové.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší ovládnutí. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přízně ctěného obecně, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,
subní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

(Zasláno.)

Opatřování práce. Ústřední svaz katolických spolků v diecési královéhradecké bude opatrovat katolickým mistrům spolehlivé dělníky a katolickým dělníkům řádné kondice. Kdo hledá dělníka, aneb práci oznám to na dvojitém korespondenčním lístku pod adrese „Jednota katol. tovaryšů v Králové Hradci“, udáv zároveň druh práce a řádnou mzdou. Z Hradce dostane se mu ihned a bezplatně odpovědi. Jest to na našich členech aby tohoto opatření uměli použiti ve svůj prospěch.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy) založena roku 1858.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k náležitosti franco zadáme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 200 oltářů.

Obchod založen roku 1863.

Křesťanský závod

v modním hedvábném, vlněném a
pracím zboží

v Hradci Králové

č. 146.

Ku každému období největší výběr tu- i cizozemských, anglických a francouzských novotín, vlněných, hedvábných látek v překrásných provedeních a časových vzorů. Továrni výběr čer- ných modních i smut- kových látek čistot- ných. Přehojný výběr ke- berečů z nejprv. osvědčených tovarů. Překrásný výběr po- kryvek. Úplné garnitury při- kryvek stolních i lo- žních. Továrni sklad krole- ových koberců a ameri- kánského plátna.	Bavlněné a lněné gradle na slavníky. Cremové a bílé sálony. Trvanlivé deštníky, slunečníky, šněrova- čky a vějíře plesové. Pláštěnky nejno- vějších tvarů. Nejnovější vzory ka- šmírových a hedvábných šátků na hlavu. Veškeré podšívkové zboží za tovarní ceny. Bílé prádlo pro pány. <i>Za veškeré čistě vlněné a hedvábné zboží ručním.</i> Veškeré prací novo- tiny. Anglické batisty rozmanitých, právě vyšlých vzorů.
---	---

Ze závodu mého koupené zboží jest osvědčené jakostí a barvy nejatřejší. Veškeré objednávky na venek vyřizují se přesně dle vzorků a vyplacené. Na požádání zašlu i vzorník.

V dokonalé účtě

J. Jeřábek dříve J. Skala.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svojí hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatcené a stříbrené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej- sevněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a nařlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi- lordi. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval- nými přípisy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa- koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, ládobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln, táček na křesť. svícen, pacifikálů, schránek na Nejevě- tější, patenek atd. co nejvíce.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé,
Pohodly. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakosti osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, požádky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na vónek obratem potty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolčská

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a have-
lky s čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

obuvnický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

pozlacovačský
v Pardubicích

opravuje jako i nové stadi-
oláře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do-
oborní toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přeným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přístěh prosi

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malby kostelů

přetrvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

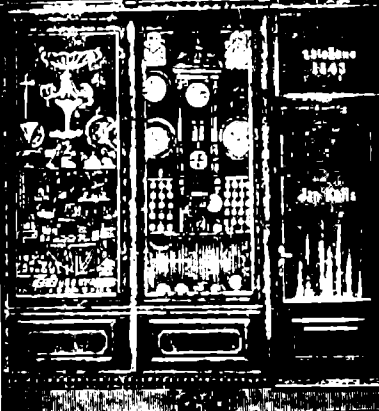
JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

ZLATNÍK J. KALIS - HODINÁŘ

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

ve slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodě dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených záloh na požádání dšst. dach-
venství a sl. úřadům proti sdennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna,

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmír-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

**Vydrovy
kávy
žitné!**

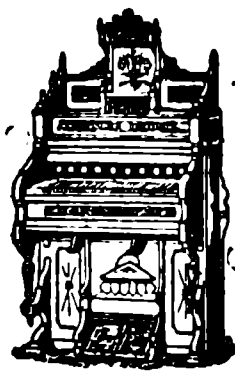

První Královéhradecká továrna nábytku.

✕ Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

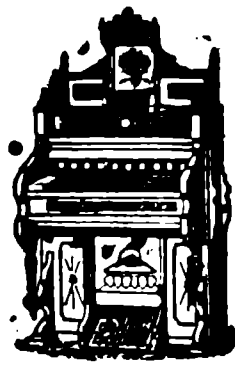

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované ceníky franko a zdarma.

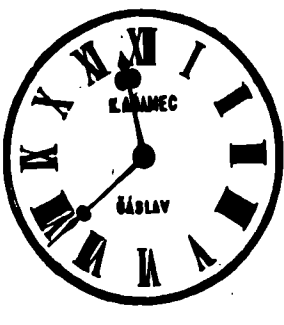
Pronajmu
prostranné
skladiště
s bytem

na Pražs. Předměstí
v němž jsem po 18 let
obchod se stavebním hmo-
tem provozoval. Mimo to
prodávám váhy, gig a kasu
a jiné různé nářadí.

Bližší ve stavitelské
kanceláři Viktora Wein-
hengsta v Hradci Krá-
lové, číslo 6.

Velký moravský, du I. a II. po K 1-20	✕ Velehrad, Methoděj, Ječmínek, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1-30. ✕	
	Deporučujeme DESATERO ■ původních, národních na rok Prombergrových kalendářů 1901. Na skladě u všech knihkupců a prodávaců kalendářů.	Malý moravský, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1-20
	✕ Libuše, Prácheň, Hostýn, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1-20. ✕	

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

PODĚKOVÁNÍ.

Jelikož převzal jsem hostinec „u Strnadů“, vzdal jsem se dosavadního svého obchodu v Komenského třídě. — Vzhledem k tomu konám milou svoji povinnost, abych veškerému obecenstvu, jakož i slovutnému sboru důstojnickému vzdal upřímné díky, že mně věnovalo vzácnou svoji přízeň. Doufám, že i na novém mém působišti tuto přízeň mi zachovají; já seč síly stačí se přičiním, abych byl hoden té důvěry a abych hostům svým v každém ohledu zavděčiti se mohl.

V král. věnném městě Hradci Král., v měsíci září 1900.

Jan Vöcel,
hostinský.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, ješle, Boží hroby, křesla, kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Ignác Neškudly syna

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleduštojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Ceníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

odborný velkozávod

pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmo-
dernějším pořádkům vy-
hovující.

Umělecký ústav

pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyzna-
menán.
Ceníky, rozpočty atd.
i veškeré odborné rady
zdarma.

České veřejnosti!

Pan Bedřich Čapek, stavitel varhan a har-
monii v Poličce,

postavil v našem patronátu troje nové varhany a sice v Telecím, u Sv. Kateřiny, v Makově. Přesvědčil se podepsaný patronátní úřad, že varhany tyto jsou dosud bezvadné a že již při kolaudacích bylo znalci shledáno, že hlas jest opravdu krásný — vsakutku „chrámový“, hrací stolky — zvláště co se rejstříků a kolektivit týče — velmi prakticky sestrojené, celé provedení moderní a v každém ohledu dokonalé. Únešal se proto podepsaný úřad dáti pannu Bedř. Čapkovi toto pochvalné veřejné vysvědčení a můžeme sméle závod tento důst. farním i al. patronátním úřadům doporučiti.

Patronátní úřad král. věm města Poličky
uvnitř hradeb, dne 10. září 1900.

Patronátní komisař:
Jan Filipi.

Zasláno.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. (Budova sv. Václ. záložny).

S dodanou sochou Panny Marie Kar-
melské jsem velmi spokojen a Srdečně děkuji!
S úctou

P. Adolf Linkenhelt,
farář.

OBNOVA

Číslo 40.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 5. října 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

To já ne.

Jakobych před sebou viděl našeho starého pana kantora — jak se tenkrát říkávalo — jak s rákoskou v ruce a s brejlemi na koňku nosu vyšetřoval, kdo porazil tabuli. Bylo jich při tom ovšem více, ale každý volal: To já ne. A když už proti jednomu silnější bylo podezření, vymlouval se: To já ne, to tamhle — Váša. Tenhle výstup z dávných časů napadá mi často, a to proto, že se za nejnovějších časů po způsobu „pánů kluků“ dob starých křičí: To já ne, to tamhle Váša.

Vášou, Václavem, na kterého se všecko strká, co jiní stropili, jest přede všemi jinými — katolík, šili jak říkají, klerikál.

Minulou zimu ztratil se ve francouzském městě Lille chlapec z ústavu školských bratrů. Mrtvolu jeho byla pak nalezena v téže ústavě v pytli. Zpusťlý bezbožnický liberalismus křičel: To já ne, to katolík, to školský bratr Flamidien. A hned tu byla rákoska policie svobodomyšlného státu a svobodomyšlný soudce, který místo brejlemi spravedlnosti hleděl na událost přes brejle svýma svobodomyšlnýmá očima. Jiný dle jeho úsudku to nemohl spáchat, než katolík. Ubohého bratra trápili všelijak, nutili ho k přiznání, před mrtvolu ho přivedli a otvírali jí oči, aby vzbudili hrůzu a podobné věci páchali, aby vynutili přiznání. Lůza i vzdělanci plili před kněžími, vytloukali okna, a byli „rozhořčení“. A dnes? Dnes je bratr Flamidien na svobodě; jde-li po ulici, aby klobouk nechal doma, nestačíť děkovat za pozdravování. Sám „nestranný“ pan soudce ho uctivě pozdravuje; a co je nejlepší, pravý silný zločinec je již vypátrán a zatknut. Je to bezbožec, protiklerikální štváč. — Ke cti francouzského lidu se musí říci, že aspoň napravuje křivdu, která se Flamidienovi stala úctou a láskou. Ale tak nejedná se všude, obzvláště u nás ne. Zde se křičí: To já ne, to katolík, a vyjde-li na jevo pravda opačná, pak se mlčí.

Nejznamenitější příklad toho „to já ne, to Váša, ten katolík“, podávají naši protestanté, šili jejich páni pastoři. Má-li se vyšetřiti, kdo je nesnášenlivý, kdo pronásleduje pro viru, tu páni křičí: To já ne, to katolík. A velká část našeho zliberalisovaného obecnstva drží již v ruce rákosku na klerikála a na nesnášenlivost protestantů kouká — přes brejle. A tak nevidí n. p. původce našich angélských, Luthera, který napsal tato překrásná slova: „Jako zloděje trestáme provazem, vrahy mečem, kacíře ohněm, proč nevrháme se na papěže, kardinály a biskupy s rozličnou zbraní a neobmýváme rukou svých krví jejich?“ — Tak psáno jest nevyhladitelným písmem rukou Lutherovou do knihy dějin. Ale „Ev. církevník“ — vůbec angélskýček nazvaný, — o tomhle nepovídá nic, ale o nesnášenlivosti římské umí pěkné odstavečky lidu svému předkládati. To já ne — to klerikál. Dějiny nám zachovaly také pěkný latinský verš, jež na doklad kalvínsko-helvétské snášenlivosti urobili pastoři helvétsí l. P. 1563 oslovující jím falchraběte Kazimíra. Přepamatný verš ten zní: O Casimire potens, servos expelle Lutheri — Ense, rota, ponto, funibus, igne neca. Česky zní takto: O Kazimíre mocný, otroky Lutherovy — mečem, kolem, vodou, provazy, ohněm zabij. — Po dnes milují se páni těchto „sesterských církví“ asi tak jako dvě sousedky, z kterých jedna druhé a druhá jedné leze přes plot do zahrádky. Ale o tom naše obecnstvo pramálo ví. Za to však křik obou těchto spojenců: To já ne, to katolík, zaznívá po celé vlasti.

Mohli bychom těch příkladů o té snášenlivosti uvést více, ale uvádíme zde jen výrok francouzského neznaboha Rousseau (Russó), který píše: „Reformace (domnělá oprava církve ze 16. století) jest od své kolébky — od svého počátku — nesnášenlivá a její původcové byli vůbec pronásledovateli.“ A my k tomu dokládáme: Tak je to po dnes. Právě protestantští občané hledí

všude v obcích, okresích atd. místa v zastupitelstvech a jinde dostati; právě oni páchají, to, co posměšně nazývají klerikalismem, totiž užívání náboženství k uchvacování vlády a moci, ale právě oni křičí: To já ne, to Váša; to klerikál, to biskup, to kněží chtějí vládnouti.

A tak to dělá i český liberalismus, ku kterému se hlásí přemnozí „katolíci“. Čeští liberálové ukázali v mnohých případech zrovna pastorskou nesnášenlivost. Spolky politické si založiti, listy své míti, všude do zastupitelstev se dostati, jinak smýšlející ode všad vytlačiti, nižádné smlouvy — kompromisy — při volbách nepřipouštěti, jako se to stalo právě v tyto dny rolnické strany, která vyjednávala s mladočechy a byla odbyta — katolíka ani na tábor lidu v Soběslavi nepřipustili — fuj hanba, — to vše dělají čeští liberálové. Ale když jiní, kteří vlast svou ještě aspoň tolik, jako oni milují, spolky si založí a liberály nápodobí, — tu je to klerikalismus, tím nesnášenlivým a panovačným. Tu se opakuje: To já ne, to Váša, ten katolík. To já nejsem nesnášenlivý, panovačný, to je jen klerikál.

Vše tato jest tím smutnější, že čeští liberálové dělají českým spoluobčanům to, co nám Čechům dělají přemnozí Němci a vídeňské vlády.

Vídeň a s ní drží Němci chtějí nadvládu, nohama šlapají práva menších národů, toužících jen po rovnoprávnosti. Ale rákoska vídeňská hrozí Čechům; židovsko liberálně-německé listy křičí: To já ne, to Vašek. Vašek chce panovat nad námi. Vašek chce němčinu stlačit.

Říšskou radu podryli Němci obstrukcí svou, a když totéž udělali Čechové, tu se křičí: To já ne, to Vašek.

Pravici v říšské radě rozbili vlastně „přátelé“ Čechů, kteří chtěli, aby Čechové šli ve všem s nimi, ale oni s Čechy upřímně a rozhodně nešli nikdy. Zvláště pan Jaworski, Polák (s prázdnou prý „šrajtoflí“ atd.) to byl, který pravici rozbil, ale dnes, právě ti nespolehliví spojenci Čechů vyčítají Čechům, co sami zavinili nebo přímo způsobili, volajíce: To já ne, to Vašek.

Přemnozí Němci výslovně hlásali velezrádu, připojení Rakouska k Prusku, ale za nespolehlivé poddané vyhlašovali jsou Čechové; Čechové, kteří i za dob hlubokého národního smutku slaví slavnosti císařské a rakouské. Ale přes to vše hučí se tajně do uší, anebo zevně v novinách: To já ne, to Vašek.

Což divu, že to v tom Rakousku vypadá jako ve školní světnici, kde před vstupením pana učitele tu dole blíže u dveří kluci celí rozteklení se rvou za vlasy; tam výše jeden rozmazanek brečí, že to bude žalovat panu učitelovi, že mu teuhle ten nadával; tam pak u stolku jeden nápodobí pana učitele, brejle jeho zapomenuté máje na nose, ale nikdo se ho nebojí; uprostřed několik jich skáče po lavicích a bijí nohama do hlav jiných; a tam nejvýše porážející sebe porazili s hrmostem šrák a tabuli. Ano! Rvou se tak skutečně „šťastní národové“; rozmazanek Němec brečí a žaluje; jistý zpupný bohatý vychovanec liberalismu na vrchu tancuje nad hlavami křesťanů, div že do nich nekopce; k tomu všemu ministerstvo za ministerstvem, které nemá síly a spravedlnosti řádného učitele a jest tudíž jeho vládaření spíše jen nápodobení takové autority; říšská rada — ta tabule, na níž se psávaly foršifty — předpisy — řítí se k zemi a s ní celá ústava. A odkud to vše? Inu, odtud, že Rakousko na Němce a liberály kouká přes brejle, a že věří falešným žalobám: To já ne — to Čech, to klerikál.

Právě minulé dny přinesla „Politik“ návrhy starého českého šlechtice, hraběte Jana Harracha k založení patriotické strany — rakouské — k zachránění říšské rady. Slovně tento vlastenec žádá především „silnou a spravedlivou“ vládu. Kdožby si takové nepřál? Ale naše přesvědčení jest, že rakouský liberalismus není s to, aby takovou vládu zplodil.

Ten je vždy strannický, ale strká to na jiné, a — co jest ještě důležitější — liberalismus není schopen, aby zplodil charaktéry silné a spravedlivé, protože liberalismus jest i sobec, nevydrží při dobru, když to stojí obětí, liberalismus je slaboch. — A proto bychom — nepouštějíce se ostatně do návrhu pana hraběte — především radili, aby na první místo v těch návrzích přišlo — právě křesťanství. Dokud toho nebude, marné všechny návrhy. Dokud bude liberalismus správcem Rakouska, bude se stále jistým lidem a stranám nadřívati ale od jiných obětí žádati, a nevinní budou káráni. Dokud bude liberalismus státní nutností a moudrostí, bude právě on stále a stále křičeti: To já ne, to katolík, to ti Češi, a ten šrák s tou tabulí bude i na dále na slabých a vrátkých nohách.

Hraje se o nás.

Obstrukce, uzavření říšské rady, táboř lidu, vypsání nových voleb, toť jsou předměty bouřlivého i klidného uvažování v našem politickém životě. Jenže klidné rozumné rozklady a střizlivá usuzování přehlubšována jsou politikou citu, která zabarvena jeouc mladickým romantismem, neohlédá se důležité otázky, co na ten čas dosíci možno nebo nemožno, čeho za daných poměrů jest prospěšno nebo neprospěšno.

Že ústavní Rakousko prodělá těžkou krizi, patrně všem těm, kdož jen poněkud politicky mysliti dovedou. Rovněž zbytečným bylo by vykládat, že s touto krizí celkovou podstatné zájmy našeho národa úzce jsou spojeny. Bude tedy vysoce odpovědnou úlohou poslanců z nových voleb vyšlých, aby jako dovední kormidelníci a lodivodové — loď národa neporušenou vyvedli z těch úskalí, kteráž buď časovým vývojem sama se vytvořila, anebo uměle našimi nepřáteli jsou postavena. Nedíme tak bez přičiny. Bude zajisté dobře, uhájíme-li toho, co máme. Vždyť budoucí vyřízení věcí co do objektivit, spravedlnosti jest hvězdou k západu se chýlící, a všechna psychologie vlivných činitelů dává nám tušiti, že ovšem snaha po budoucím vyřízení tady jest, ale obtěžkána podkopnickou machou intrikující, jak bychom byli ke zdi přitlačeni.

V přítomné, ale více v budoucí době, hlavně při zahájení nového sněmování, nejedná se o nic jiného a nenabývá v cislajtské politice nic takové intesity, než potaz, zda poslanci naši budou obstrukčně radikálními, nebo prozíravými taktiky, kteří nedají se svésti z cesty reálné politiky. O radikály německé tu nejde, těm se nic nestane a jejich radikalism německých zájmů nepoškodí, protože protektorský jejich štít jest silný přespříliš.

Skoro se nám zdá, že nepřátelé naši českého radikalismu si přejí. Či má býti tišivou náladou předvolební, když objevují se výnosy, zrušení jazykových nařízení všestranně uplatňující? Také všecken ruch v žurnalistice německé a ústní projevy předáků tajně i otevřeně soustřeďují se ve výzvědech a narážkách které nedočkavě snaží se vylákati přímou českou odpověď. Tento úmysl patrně nynořil se v četných posudcích, které vyvolány byly mladočeským svoláním předvolebním, jež stylisací svojí na otázku sněmovní taktiky určitě neodpovědělo. Docela správně podle zásad strategických i podle anekdoty, v níž radí tatík synovi, že nemusí hned všechno každému vyžvaniti.

Podle všech známek ve Vídni na českou obstrukci jsou připraveni, jelikož nelze se domýšlet, že by tak v četných konferencích a audiencích o eventualitě té nebylo mluveno a opatření proti ní, v theorii prozatím, nebyla sestavena. Pohotovost proti možné parlamentní obstrukci tím určitěji z tajů kabinetních vystupuje, čím jasněji mocnář prohlásil, že rozpuštění sněmovny jest posledním konstitučním pokusem. A slova ta vyznamenávají se zvláštní dynamikou, protože pronesena byla

ve zvláštních okolnostech. Promluvil je mocnář iniciativně ku polským poslancům v ovzduší manévru, z obvyklého rámce jiných manévru soustředěním velikých mas a známým armádním rozkazem se vymykajících. Má-li však býti a je-li vypsání voleb posledním pokusem konstitučním, pak při obnovení české obstrukce daleko nestane se to, co jest našim ideálem: Přetvoření nynější ústavy ve smyslu autonomistickém a státoprávním. Soudíme tak analogicky vzhledem k jazykovým nařízením. Byl-li nám tento ždíbac práva vzat, jak možno očekávat, že vůdci a rozhodující kruhy odhodlají se k zásadní změně federacím? Hýbali-li Němci nebem a zemí pro jazykovou nařízení, co by činili, kdyby na obzoru uviděli červánky autonomie? A že ohled a citlivost pro choutky německé jest mocnější nežli pro naše dobré právo, na střechu vrabci již dávno čimčarují.

Konec konců jasno jest, že obstrukci hnali by naši poslanci vodu na mlýn německý a vystrojili by vhodnou příležitost nepřátelským činitelům, národ český v dobývání práv napět věhnat anebo nejméně po značnou dobu zastaviti. Nastoupí-li absolutismus nebo vláda § 14., nic na věci nemění, budou to přece jen němečtí centralističtí byrokraté, kteří žezlo vládní třímají budou. Ostatně nejedná se již ani o restituci jazykových nařízením, nebo snad případnou obstrukci českou nebo německou, události vysahují ještě dále požadavky státní němčiny, takže, soudíce dle dosavadních hlasů německých, budou se volby konat v jednom táboře s heslem pro státní němčinu, v zemích pak slovauských s nejrudším odporem proti ní. Vždyť i dr. Ebenhoch, jehož jedinou stálou vlastností jest kolísavost, v této věci pronáší myšlenky, o jejichž určitém významu ani chvíli v pochybnostech býti nemůžeme. Katolíci němečtí podávají si ruce s křesťanskými sociály, kteří o státní němčině právě takovými budou, jako Wolfiáni a Schönererovci největší prusácké ráže. Díky to, která velkoněmecká propaganda vrhá reflexy i tam, kde jsou uvědoměni a věrní Rakušané, kteří leckde povolují, aby nebyli jako jednotlivci a jako strana smeteni. Tento postup velkoněmecké agitační jest přirozený a logický. Vlády ze strachu neustále ustupovaly, aby nemusily kousnouti do kyselého jablka německé irridenty. Němci slabost a bázeň vlád brzy spozorovali a majíce nahoře příznivce a našeptávače, útočili a útočí vždy nestydatěji a otevřeněji, takže není tu již více kyselého jablka, nýbrž sud prachem naplněný. Páni ministři pak úzkostlivě odstraňují zápalné látky, jež by mohly výbuch způsobiti. Při tom neustále řeže se z našeho těla a hází se hydře do nenasytné tlamy.

Saň však má posud málo a otevírá útroby své na celou Cislajtanii. Tak daleko se zašlo, protože z počátku nebylo dostatečné energie a k tomu v posledním čase státní autorita zničila sama sebe, sklonivši se před zřejmým vlastizrádcem Wolfem. Proti heslu státní němčiny potřebí jest jen postupu jednotného Slovanstva, v kteréžto příčině mnoho rozhodovat budou voličové polští, kteří by sobě i nám velmi uškodili, kdyby zvolili vládní mameluky, politické obchodníky a osobní prospěcháče. I na našem voličstvu jest, rozhodnouti se pro muže prozíravé, rozvážné politiky a poctivé

charaktery, kteří by důstojně a důrazně hájili práv našich, určovali taktiku dle poměrů a prospěchů národních. Voleb s heslem naprosté obstrukce nedoporučujeme, protože situace jest příliš vážná a kritická a protože: Res nostra agitur.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 3. října.

(Něco se středního školství. — Dvorní rada prof. dr. Albert a prof. dr. Michl a jejich katolické snahy.)

Pozoruhodným a zajímavým zjevem přítomné doby jest, že pramá na latinské studium hrnoucí se mládeže značně se zmenšila, což především v Praze jest patrno. První třídy pražských gymnasií stejně českých jako německých přijaly poměrně nejméně o třetinu žáků méně, nežli do primy přijímaly v letech minulých. Tak staroslavné akademické gymnasium staroměstské má letos jenom několik přes třicet primánů. Na reálné školy naproti tomu neobyčejně nějak nával nových žáků nebyl, tak že toto patrně poklesnutí počtu studií se oddávající mládeže spočívá do velké míry ve zlých časech —

Některé znalci poměrů ovšem přičinily toho hledají také v tom, že venkov český i moravský zásoben jest středními školami nad potřebu a když drahdý z venkova toho do Prahy hrnoucí se „kandidáti existence“ sstávají nyní blíže domova, jeví se býti Praha středními školami, hlavně gymnasiemi opatřena také docela dobře.

Praha pak překvapilo nařízením, resp. pokyn, aby říditelstva středních škol zdejších zrazovala venkovské rodiče od toho, aby své syny dávali do Prahy studovati. Záležitost tato jest dvojsečná. Na jedné straně do jisté míry omezuje svobodu a volnost rodičů pokud se týče jejich dispozic při výchování dětí. Mnozí venkované mají v Praze příbuzné a známé a tu mají své děti rádi jim na blízku. Avšak na druhé straně nedá se popřít, že pro vyvinutího, rostoucího mladíka jest střední škola venkovská nad pražskou nepoměrně zdravější a výhodnější. Proto se dá očekávat, že se protivy asi na poloviční cestě sejdou, až stanovisko, jež pražské střední školy přeplňují brání, jest také v tom ohledu správným, že učitel může třídu méně naplněnou věnovati větší pozornost pokud jde o jednotlivce.

Knížecí arcibiskupský ordinariát pražský otázku tuto rozluštil již před desíti lety tím, že svůj studentský konvikt přeložil z Prahy do Příbrami. V tom spočívalo též kus politického aktu. V Příbrami totiž nejsou žádné německé střední školy. — V Praze bylo pak chovancům volno navštěvovati gymnasia dle libosti.

Zpráva o předčasném skonu ušlechtilého a slavného rodáka kraje královéhradeckého, dvorního rady prof. dra. Alberta způsobila zde v Praze nejhlubší dojem.

Profesor Albert nebyl totiž jenom učením, ale on byl také v posledních dubách velice důležitým politickým činitelem. Zájmy a prospěchy národa českého ležely mu vždy na

to takový rámus! Aplauzu bez konce. Žádný nemyslí, že se mohlo něco tak krásného po česku přednášet. Naši vlastenci v duchu jákali nad tak skvělým výsledkem a skutečně od té doby nastal obrát ve smýšlení mnohých.

Nadšené též takřka „první české společnosti“ tlumočí Rybička v básni, kterouž ještě téhož večera sepsal a přednášející panné Anné Kosejkové věnoval. Rukopis básně, jakož i tištěný Zieglerův prolog chová slečna Viktorie Melicharová, učitelka v Křižanově na Moravě, co vzácnou památku na zvěčnělou matku a strýce Rybičku.

Od roku 1842—1845 pracoval Melichar u fysika Kosejka. Zdravotní zprávy, které Melichar v Chrudimí byl pracoval, daly základ k jeho budoucí činnosti, o čemž se v jeho spise: „Důležitost vědeckých vědomostí“ následujícího dočítáme: — Asi r. 1842 právě vyšlým dekretem vídeňské dvorní komise nad studiemi upozorněn a zvláště povzbuzen k těmto záležitostem lidským se obrnit; a to tím více, když i vysoká vláda sama při nedostatku potřebných sil na venkově — jak se totiž v zmíněném dekretu vyjádřila — jako i nedostatečných učelstí a akademii lékařských a škol vychovatelských vůbec, o jakési zařízení venkovských kovářských lékařů zvažovala, a proto veškeré obce k podporování, ano i vydržování takovýchto humanitních institucí vybízela, pobádán na tomto poli zanedbaných a málo posud hleděných lidských zájmů a vědomostí se ohlédnouti a jim veškerou pozornost a přízeň věnovati.

Veškeré obce kraje chrudimského, jímž onen dekret podán byl, vyjádřili se o věci té vesměs záporně, dokazující, že vzdělaných kovářských lékařů na venkově sice žádoucí jest, ale

ardci, staral se o ně a jenom toho bylo škola, že poměrů pražských podrobně neznal, tak že o některých záležitostech, jako ku př. o rakapísne otázce, byl bez vlastní viny paněchů jednostranně informován.

Než, to byla poměrně nepatrná malířnost oproti jeho velikému a poctěnému sledu české věci, pro niž jest jeho smrti zářnou obrovskou. Neboť on nyní s jeho Excelencí ministrem Řeškem při neblahých českých politických a parlamentárních poměrech byl mocným a šťastným patronem českých záležitostí ve Vídni. S ním umřelo českým zájmům velmi mnoho!

Smrt jeho dotkla se všech lidí dobré vůle dojmem nejbolestnější a litovati jest toho, že katolický tisk druhdy za jeho života nepoukázal na jeho zbožnou mysl a nábožné city, když jako katolík v rodšti svém Zámberce katolický chrám od jiných vědátů „ostoušenému“ českému patronu sv. Vojtěcha stavěl, když zvonek posvěcených slovanského věroavěstu věz jeho opatřil.

Srdce v řádu člověku při bolestných dojmech nad smrtí jeho a nad smrtí korouhevého rodáka prof. dr. Michla usedá, ale ihned opět nadšením plesá a jáá, že tyto velici, slavní učenci a dobrodinec lidstva, lékaři a přírodopysci prvního řádu, žili a umřeli jako katolíci a jako katolíci oba po sobě nehynoucí památky, katolické kostely lidu svého zanechali!

Velikého toho momentu musíme při poučování lidu použiti! Profesor Albert, ani prof. Michl nebyli žádnými zpátečníky, nebyli tmáři, oni byli světovými lidmi a když katolické kostely stavěli, tedy také lidu, a něhož vyšli, zanechali je odkazem na znamení, čeho se má držeti!

Nejokázaleji vytknouti dlužno, že pámové ti starali se o rozmožení chrámů katolických v diecesi hradecké, na jejíhož adp. biskupa činěny nejpodlejší útoky. Tímto svým jednáním projevíli nehynoucí soubhas a činy, city a náhledy biskupa svých rodných krajů, oni ho ochotně v jeho snahách podporovali a ochotně k jeho volání o zvelebení a obnovu ducha katolického, ducha českého, velikými dary tiše přispěli. A oba se také v diecesi biskupa toho k časnému odpočinutí uložili, od jeho kněžstva dali se ke hrobům doprovoditi a jeho modlitbám velké duše své odporučili!

Kdyby byli jednání biskupa královéhradeckého neschvalovali, kdyby ho nectili a kdyby si ho nevážili, nemusili vystupovati tak katolicky, ale mohli se postaviti v posledních svých pořízeních na stanovisku humanity. Toto však neučinili, ale postavili se skutky svými po bok biskupu královéhradeckému nazečující tak, jak správně jde ku předu a jak šťastně diecesi svou spravuje!

Faktum toto dlužno pro věčnou paměť vytknouti. Neboť to jest historickou událostí, že za biskupování J. M. Edvarda Jana nej přednější synové národa, nejslavnější jeho učenci, lékaři a lidumilové diecesi jeho ozdobili dvěma chrámy. Skutky tyto mluví nejlépe a dosah jejich staví působnost nynějšího královéhradeckého biskupa do přáslenného jí světla. Nejslavnější synové jeho diecese přicházeli domů umíratí jako katolíci a tu víru zachová-

že takové potřebné lékaře obce samy vydržovati nemohou a nechťejí. Prozkoumaj tenkrát všechny dopisy od jednotlivých obcí došlé, seznal jsem bez velice obtíže, že tu jest pole nové, okres působení lidského posud nedotknutý, avšak věc velmi závažná a důležitá, jelikož se tu o vzdělání, povznesení a prubusení posud opuštěného a velmi zanedbaného obecného lidu jedná, a že se konečně uznává, že na čase a v samém prospěchu vlády to jest, obecnému pracovnímu a živnostenskému lidu nějakou pozornost věnovati a jej z posavadního otroctví vymaniti. Nebo trpí-li nedostatkem vzdělání úd jeden, trpí tím celá ústrojnost společnosti, čili stát sám.

Od té doby o věci té neustále přemýšleje, přišel jsem brzy k přesvědčení, že lid rolnický a živnostenský jest skutečně nejhlavnějším údem společnosti lidské, nejvydatnější pákou ku povzbuzení vši vzdělanosti a blahobytu, a že příčina nynější bídy jest buď jeho nevzdělanost, nevědomost, aneb pochybná vzdělanost a že nejprospěšnější by bylo, lidu tomu, jak se říká, vatřic jíti a jej v nevyhnutelných potřebách vyhledávati a podporovati. A tu nejdrže mi na myslí tanula myšlenka, jak lid ten, jehož si po celé století žádný nevážil, ovšem pak jako nějakou hmotu ku všelijakým prostředkům a samostředným upotřeboval, s jeho pomlčením, ospalostí, otrlostí a netečností vyburcovati, na jeho vlastní prospěch uposorniti a vůbec celou tu nejasnou, avšak velmi potřebnou hromadu lidu pracujícího u nás žijícího k nějaké čilosti probuditi a pro lidské zájmy ji způsobilou učiniti.

K takovému cíli a konci zdály se mi nejvhodnějšími býti buď spolky nějaké aneb školy odborné.

(Pokračování.)

FEUILLETON.

MUDr. Jan Melichar,

nejstarší žijící buditel a spisovatel český.

Podává Karel Skutečský.

(Pokračování.)

Zkrátka, s nějakým vlasteneckým projevením se nikdo ani po tichu vytesiti nesměl, a kdo by byl něco takového okázale zjevoval, byl buď vysmán, neb co „politicky nebezpečný“ pozorován. Zvláště svět ženský nic českého nesnesl, i děvečky německy breptaly!

Z nescíslných příkladů poněmčelých měst uvedeme královské město Chrudim. Jak to zde až do r. 1839 vypadalo o tom pan Melichar následovně vypravoval: „Jaké byly r. 1838 a 1839 národní poměry lze posouditi z toho, že chrudimský krajský komisař Obertraut divadelní hry a akademie zakřídil a že když k žádosti děkana Zieglera a rady Schlaufa, rodáků královéhradeckých, měl se dávat v české řeči Tylův „Nalosenec“ a to ku prospěchu chudých, a k takovému cíli a konci děkan Ziegler prolog napsal, žádná dáma z těch vzdělaných, s neb spíše nadrodilých, prolog ten česky přednáseti nechťela, hanbíce se za svou přirozenou mateřskou mluvu. V tísni takové odhodlala se k tomu konečně jedna z dcer kraje, fysika Kosejka, napotom má manželka. Předpovídáno největší fiasko. Když ale vybrané obecenstvo slyšelo z úst ženských nadšené předneseny proslav, důtklivý a jemný o chudobě a milosrdenství v mladé řeči české, tu málo které oko zůstalo nezarusené a dlouho trávící potlesk byl slabou jen ozvěnou toho, co propuklo v srdci mnohých. Byl

vali si zajiště pod posvátnými dojmy a v duchu, jež je doma ovivaly, blažily —

Měli jsme za potřebné k tomu poukázati. V Praze se to cítí a když k tomu nebylo „zde“ doposud příslušně poukázáno, činíme to „odtud“. Faktum to nejméně posornosti zaslужuje!

Drobná obrana.

Služebník svého pána. Známé jest z dějin, kterak Luter i Kalvín uměli falšovati a překrucovati písmo sv., kdykoliv chtěli své nápady „dokázati“. Věrným služebníkům svých pánů jest renský pastor Šádek, jenž překroutil ve svých „Hlasech“ v č. 18. učení katolické o účtě k božskému srdci Páně, aby mohl provést několik surových vtipů o katolickém náboženství. Píšeť povedený tento hlasatel „čistého“ evangelia, dovolává se knihy jesuity (jak by mohl jesuita někde scházeti!) Nillesa: „Předmětem nového kultu nejsv. srdce Páně jest srdce hmotné, masité, o sobě vzaté, tedy nikoliv pouhý obraz a symbol vlastností. To však, at jest číkoli, jest pouhou věcí, a zbožňování pouhé věci, byť to bylo i srdce Páně, jest z našeho a ovšem i biblického a křesťanského stanoviska modlářstvím. Tímž právem, jakým se ctí zvlášť nejvyšší srdce Páně, mohla by se zavést zvláštní pocta oka Páně... Možná se, že se toho dočkáme, že příští století bude zasvěceno „nejsv. palei u nohy Páně“... Možná, že na dejde i století, kde protektorát „křesťanstva“ dostane „sancium praesutium“ (t. j. ona část těla mužského, jež se při obřizce odstraňovala) a kdy i jemu stavěny a svěceny budou sochy“.

Poslední věty byly by ozdobou každému spustlíku, jenž nejenom katolictví, ale vůbec křesťanství jest pro posměch. Litujeme evangelický lid, jenž takovými nízkostmi jest svým duchovním vůdcem napájen. Panu Šádkovi žádný jesuita nemohl nalhati, že katolíci ctí srdce Páně jen samo o sobě, ježto dle výslovného znění papežských dekretů uctíváme sice viditelné a tělesné srdce Páně, ale ne samo o sobě, nýbrž srdce Spasitelova, láskou k lidem planoucí a přítomností druhé Božské Osoby posvěcené. Srdce Kristovo samo o sobě bez druhé Božské Osoby nikde vůbec existovati nemůže, ježto všudypřítomná druhá Božská Osoba s lidskou přirozeností, jejíž podstatnou částí jest srdce, nerozlučně jest navždy spojena. Ctíme-li tedy lidské srdce Páně, cítíme je právě k vůli nejužšímu spojení Syna Božího s přirozeností lidskou.

A že srdce Páně zaslouží účty ze stanoviska biblického, dokazují vedle četných jiných míst slova Spasitelova „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mat. 11, 29.). Obhájeví jsme své učení proti překrucovačím, a svrchu zmíněné výplody nízkého jeho ducha ponecháváme soudu veřejnosti.

Žurnalistická zpusťlost. Pod tímto záhlavím přináší „Hlas z Siona“ opět ukázkou své „umravnělosti“. Napsali jsme svého času o činnosti té tak zvané „mladé generace“, otrávené časopisy „Ruch“ a „Lid“. Bylo totiž úředně zjištěno, že učňové a chlapci sotva škole odrostli scházejí se v pokoutním hostinci pražském, kde pijí kofalku a jeden výrostek „přednáší“, obvykle to, co četl v časopisech „Ruch“ a „Lid“: „Stve proti mistrům, nadává na pokračovací školy a mládí do „klerikálů“. Poslední dobou zjistil jeden policejní strážník, že „schůze“ takové navštěvují i prostitutky. „Hlas národa“ přinesl o tom podrobnější zprávu, které si patrně slavná redakce „Hlasů“ v Ranné nevšimla. K naší zprávě jsme podotkli: „Naříkáme na zpusťlost mládeže, soudní statistika vykazuje rok od roku víc mladistvých zločinců a proti tomuto prameni mravního úpadku zákon nezmění zakročiti!“ — „Hlas z Siona“ otiskuje tuto zprávu a nazývájí to „žurnalistickou zpusťlostí! Toť obvyklý tón, toho „ušlechtilého“ časopisu“. Když nemůže něco vyvrátit, použije hrubých urážek. Každý trochu rozumný člověk (aniž by musel býti „učeným“ protestantským pastorem) dozná, že mládež, která dle úředního zjištění pěstuje takové zábury, spěje k mravnímu úpadku! Ale „Hlas z Siona“, které se tolik chlubí svou „umravnělostí“, nejen že nenamítají ničeho proti té zpusťlosti mládeže, ale ještě hrubě napadají nás, že na takové zpusťlé počínání „mladé generace“ upozorňujeme, aby to bylo zamezeno a mravní nákaza se nerozšiřovala. Ježto se p. evangelický farář Šádek spustlíků zastává a nás za pokárání jich odsuzuje, nutno naříkati i nad „mravními“ zásadami p. Šádkovými, neboť přechovávající jsou dle přísloví vždy horší zloděje. *Podotýkáme ještě, že zprávu tu s „Hlasů z Siona“ otiskla doslovně sdejší „Osvěta lidů“. Kde se jedná o hanobení katolického tisku, tu ovšem pan Hajn má náshy při ruce a pečlivě takové „duchaplné“ lo-*

kálky pro svou „Osvětu“ vystřihuje. Ale aby docílil vřeholu sprostoty, připsuje pomámlku, týkající se redaktora t. j. jakož i redaktora bývalého. Na to by bylo škoda odpovědi; vřdyt tón, jakým p. Hajn píše, odsuzuje jej samotného; brněnské „Osvědčující“ a „Rasple“ nalesly v „Osvěte“ mamenitého kon-kurenta!

Přiznali barvu. Zemští rádcové t. zv. české strany lidové (vlastně stoupenci profesora Masařika) usnesli se na sjezdě svém v Praze uložit svým přívržencům, aby hlasy svoje v 5. kurii dali kandidátu sociální demokracie. Dočkáme se tedy v době nejužšího národního boje s Němcem té hanby, že s dosavadní pověstnou pětkou socialistických poslanců budou tupiti „zažloutlé“ státní právo na říšské radě snad i čeští inteligenti. Páni realisté tedy prohlásili se pro straua, kterou vedou „vlastenci“: Adler, Jugwer, Verkauf, Ellenbogen, Jeiteles, Polaczek, Austerlitz, Reichenfeld, Tausig, Ehrenkrant, Jakobi. (Ajvaj partei). Až nám českým katolíkům budou opět Herbenové a Hajnové vyčítati nevlastenectví, posloužíme jim svrchu uvedenými spolubojovníky proti českému státnímu právu.

Politický přehled.

Tábor lidu byl 30. září v Soběslavi. Přišlo k němu 25.000 lidí a mnoho poslanců. Mluvil dr. Herold a zástupci jiných českých stran. V přijaté resoluci se mezi jiným prohlašuje, že jen takové muže bude český národ voliti za poslance, kteří rozhodně a všemi prostředky budou hájit požadavku českého státního práva. — Časopis „Politik“ před nedělí uveřejnila příspěp hr. Jana Harracha, v němž se činí vyzvání k utvoření strany rakouských patriotů, jejíž program by musila silná ruka neohrožené vlády podporovati. Program hr. Harracha zní takto: 1. Chceme na základě trvajících zákonů dosíci opravy ústavy, která by musila býti právům a poměrům jednotlivých království přiměřena. 2. Chceme, aby rovné právo každého jednotlivce bylo všude provedeno — v církvi, škole, u soudu, při volbách, které mají býti přímé. 3. Chceme volební řády na sněmy změnit na spravedlivém základě dle počtu a národnosti obyvatelstva. 4. Chceme sčítání lidu dosíci dle mateřského jazyka, ježto jen tím způsobem lze seznati pravdu o počtu jednotlivých národností. 5. Chceme, aby národní menšiny všude našly ochrany jako rovnoprávní rakouští občané. 6. Chceme, aby dynastické smýšlení našich národů bylo přeneseno též na velkou vlast jejíž viditelným spojovacím článkem jest náš mocnář. 7. Chceme zároveň stejně pečovati o jednotlivé korunní zeině co do seslení zemských financí. 8. Chceme němčinu jako světovou řeč v armádě a v ústřední vládě udžeti, ale zároveň druhý zemský jazyk učiniti obligátním předmětem na středních školách. 9. Chceme podporovati rakouský patriotismus, všude láse k bratrským národům proti nenávisti zjednávatí platnost a vzájemnou úctu povzbuzovati. 10. Chceme nepřátele Rakouska uprostřed našich hranic bezohledně pronásledovati. 11. Chceme silu berní povznášeti, stav pracujícího lidu zlepšiti, náboženské vyučování podporovati. 12. Chceme pokrok ve všech oborech povzbuzovati. 13. Chceme všeho toho dosíci většinou sněmovny poslanců, která se má utvořiti z rakouských patriotů kompromisem jednotlivých stran zavedení vlády, ve které by každý jednotlivý národ měl své zástupce.

Gorice a Gradiskou oslavovaly v neděli jubileum čtyřstoletého připojení k dědičným zemím rakouským. K slavnostem přijel též císař. Bolnou byla vzpomínka, jaké poměry tehdy vládly a jak nyní daří se Slovincům. Tehdáž slovinská národnost sáhala daleko do Benátska a byla všude panující, dnes je ostrčenou a utištěnou popelkou. Všude: v úřadech, ve školách roztahuje se italština, s níž dnes těžký vedou boj Slovinci. Vlaši vzpírali se sebe menší koncessi, natož aby přiznali Slovincům rovnoprávnost!

Uherský říšský sněm sestoupí se již dne 8. t. m., načež již 11. t. m. předloží mu finanční ministr rozpočet pro rok 1901. Jako příjmy jsou také vydání rozpočtena o 8 milionů výše, než-li v nynějším správním roce, ale tentokrát bude státní rozpočet vykazovati jakýsi malý přebytek.

Italský král Viktor Emanuel vybízí své ministry, aby co nejdříve provedli opravy, jež jim nastínil hned po nastoupení svého trůnu. Jedná se v první řadě o snížení daně ze soli, již zvláště těžce pocítují méně zámožné třídy obyvatelstva. Kromě toho jedná se o odstranění fiskálních prodejů, jež stihaly by dlužníky daní a jimiž byli zvláště „drobní lidé“ do zkázy uváděni.

Perský šach navštívil sultána cařihradského. Do Cařihradu přibyl drahou a odebral se pak na jachtovku loď „Irredine“, kdež jej vítal císařský princ Abdul Kader effendi, s nímž se pak odebral do císařského paláce, kdež jej přijal a přivítal sultán Abdul Hamid v čele svých hodnostářů. Návštěvě této příkládá se veliký význam

ve světě mohamedánském, který dosud považova, šacha a Peršany za kacíře a títo naopak byli největšími nepřáteli pravověrných moslimů.

Milan Srbaký objevil se náhle v Bukurešti na návštěvu svých příbuzných. Na nádraží jej vítal pouze policejní prefekt. V Bukurešti prý se sjede s Milanem rozvedená jeho manželka Natalie Kečkovna. Milan hledá v Bukurešti patrně „drobné“ a chce odtud kouti intriky proti králi Alexandrovi.

Výlohy Francie na čínskou výpravu. Dle žluté knihy, kterou vláda při zahájení sněmovního zasedání uveřejnila, obnáší úvěry na výpravu do Číny úhrnem 70 milionů franků.

V Číně odehrávají se patrně v nejbližší době různá překvapení. Do Taku a Tiensinu přibyl totiž nejvyšší velitel spojeneckých vojsk, německý generalisimus hrabě Waldersee, který se očekává každým okamžikem do Pekingu. Velitel ruského, francouzského a japonského vojska chtějí prý se podrobiti německému maršálovi pouze v bitvě, jinak chtějí hájiti svou neodvislost. Významno jest, že v poradě generálů prohlásil ruský generál Lenevič, že ruské vyslanectví a hlavní ruský voj opustí Peking a že se tam nechá pouze 2000 mužů na zastoupení ruských zájmů. Rusko, Francie a Spojené Státy americké nesouhlasí s německým návrhem na potrestání vysokých státních hodnostářů čínských, zejména členů čínské císařské rodiny a Japonsko souhlasí s Německem jen do jisté míry a pokud bude vina obviněných „skutečně dokázána“. Rakousko-Uhry a Itálie souhlasí s Německem. Rusku se nelíbí patrně rozkaz maršála hr. Walderseea, aby Němci obsadili jeden z císařských paláců v zakázaném městě, poněvadž usnesení toto pokládá za porušení dřívějších dohodnutí. Američané souhlasí s Rusy, ale nebudou činiti Němcům překážky. Zjevný rozpor vypukl mezi Rusy a Angličany. Vojsko těch i oněch obsadilo části dráhy z Pekingu do Taku vedoucí, Rusko však upustí sotva od svého úmyslu, zmocniti se celé této dráhy, která je pro zájmy Ruska v Mandžursku a Amursku vele důležitá. Zdá se, že jednota velmocí v Číně považlivě praská. Za takových okolností přijede císařská čínská rodina sotva do Pekingu, oč prý vyjednává princ Čing. Roztrušuje se zpráva, že princ Tuan byl sesazen s hlavními ochránci boxerů, to však jest patrně čínská lež, kterou se mají evropští diplomaté obelstít. Císař čínský poslal německému list, v němž lituje zavraždění vyslance Kettelera a doufá v uzavření míru. Podobný list poslán byl i japonskému císaři; vyslovuje se v něm políování nad zavražděním tajemníka japonského vyslanectví. Americký jeneral dostal již rozkaz, aby největší část amerického vojska opustila Peking. — Srážky s boxery trvají dále. Ve zprávě došlé do generálního štábu se praví: Skýdrona aigunského kozáckého pluku pod vůdcovstvím hetmana Fadějeva byla dne 19. září odeslána z Omoso, aby obnovila spojení s plukovníkem Orlovem. Mezi Omosem a Chunču při přechodu hor cbarbalinských nrazili kozáci na oddíl Číňanů v počtu 2500 mužů. Kozáci napadli Číňany a porazili je na hlavu. Ukořistili 6 praporů a 6 děl a několik vozů spíže. Číňané utrpěli velké ztráty a uprchli.

Válka v jižní Africe. „N. W. T.“ má telegram, dle něhož lord Roberts rozloučil se již s vojskem jihoafrickým. Vojsko anglické, 52.000 mužů čítající, dojísta jen ponenáhlu odvoláno bude z Afriky, aby v jiném díle světa v řemesle válečném pokračovalo. Po Africe nastoupí Asie, střídajíc bojiště. — Boerové přepadli v sobotu v noci anglickou piketu přicházející od Kafferkraalu. Jistý Boer měl na sobě úřadnou anglickou jízdeckou uniformu. Bylo vydáno prohlášení, že každý Boer, který bude zastihnut v anglické uniformě, bude hned zastřelen. Jak se sděluje, připravují se domorodci v kraji zautpansberském a pietersburském k odporu proti Boerům, až títo vstoupí na toto území.

Zprávy místní a z kraje.

Mezi zprávami diecézními v předešlém čísle „Obnovy“ chybně stálo: Fr. Lexa, koop. vítkovický, za faráře do Olešnice. Mělo ale správně státi za kooperatora do Olešnice.

Cesta J. M. ndp. biskupa do Říma „Katol. Listy“ oznamují: J. M. ndp. biskup královéhradecký Eiv. Jan Nep. Brynych hodlá se vydati na cestu do Říma tak, aby tam dne 27. října t. r. dorazil. Zvláštním oběžníkem vyzývá nejvyšší bisk. konsistoř královéhradecké diecesány obojího jazyka, aby k témuž dni do Říma dorazivše v české kolleji v Římě — via sistina 128 — svého biskupa vyhledali, aby je sv. Otci představiti mohli. Kéž by horlivost duchovních správců aspoň několik diecesánů pro tuto pouť, jako dodatek k ponti jarní, získala, k čemuž ovšem putování kněží samých nejlepšími pobídnutím bude.

Svěcení nové budovy c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové. C. k. ústav ku vzdělání učitelů dočkal se konečně budovy nové, důstojné a důležitěmu úkolu přiměřené. Nová škola, zdobící nábreží císaře Františka Josefa, byla dne 28. září, v den sv. Václava, patrona země české, J. M. nejduštojnějším panem

biskupem Eduardem Janem Brynychem slavnostně posvěcena. Již o osmé hodině očekávalo duchovenstvo, sbor učitelský, chovanci ústavu a žáci cvičné školy Jeho Milost před novým ústavem. Ke slavnosti dostavili se četné zástupcové všech úřadů se svými přednosty v čele, zástupcové n. d. kath. kapituly, zástupcové škol, zástupcové c. a k. vojska, zástupcové korporací i všech stavů. Přátelé a zástupcové školství přišli i z měst okolních, rovněž i učitelstvo v četném počtu. Před počáteční obřad zapěli chovanci hymnus „Veni creator Spiritus“. Jeho Milost za recitování žalmu posvětil nejprve budovu zevnitř. Jemný deštěk jako požehnání nebeské doprovázel posvátný úkon. Jeho Milost vstoupil s duchovenstvem do nové budovy, vykonal svěcení uvnitř a závěsil posvěcený kříž v první třídě školy cvičné. Za obřadů těchto nebe se vyjasnilo. Jeho Milost vystoupil na ozdobenou tribunu před budovou a v nadšené řeči promluvil na základě slov sváteční epistolky „K vám tedy králové jsou tyto řeči mé!“ o vznešeném povolání učitelském. Ukázal na význam křesťanství ve vzdělanosti národů a na důležitost výchovy náboženské. Učitelé králové jsou, králují v srdcích mládeže a mají duše svěcené věsti ke vzdělanosti, kteráž jest pokojná, která vede ku blahu časnému i věčnému. Prosil o požehnání Boží všem, kdo učiti budou v ústavě novém i pro dorost učitelský, naději dnů budoucích! — Ředitel ústavu poděkoval po té všem, kdo zúčastnili se významné slavnosti ústavu a vyzval chovance, aby vždy věrně stáli v povinnostech, aby věrní byli své práci, Bohu, vlasti a císaři! S chovanci provolal Jeho Veličenstvu třikrát „Sláva“. — Po druhé vešel pak nejd. pan biskup do nové budovy a posvětil kapli ústavu, věnovanou sv. Václavu. Potom sloužil sám první mši svatou v kapli té. Chovanci zapěli jednotlivé částky chorální mše svaté i nadšený chorál „Svatý Václave“. Jeho Milost zpěvem chovanců byl potěšen a projevil všem svoji spokojenost. Doprovázen učitelstvem i žactvem ústavu vracel se nejd. pan biskup od posvátného úkonu. — Kéz zkvětlá ústav v nové budově, kéž požehnání Boží doprovází jej stále a kéž jest požehnáním „nám i budoucím!“

Na c. k. vyšší realce v Hradci Králové provedlo II. oddělení na sv. Václava introit, graduale a komunio chorálně, stále částky z ordinaria „missa in duplicibus“ a Credo I. Ůtyrhlase Wittova Pange lingua předsedla septima. Dne 4. října na oslavu 70letého narození císařova zpívalo III. oddělení: „Kyrie“ polyfonně od Fr. Koenena, op. 18; „Gloria, Credo, Agnus“, dvojhlavně od Hallera; „Sanctus a Benedictus“ čtyřhlavně od J. Rennera op. 37; „Offertorium“ od Jos. Schildknechta. Po zpívané mši svaté přednesl p. prof. Tondl slavnostní řeč.

V bisk. kněžském semináři zpívali na počátku školního roku bohoslovci polyfonní čtyřhlason mši od Dr. Ahle a proměnlivé částky chorálně.

C. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské v Hradci Králové přijímá opovědi ke zkonškám způsobilosti učitelské pro období listopadové 1900 opatřené náležitými doklady do dne 15. října t. r.

Jednota katol. tovaryšů v Králové Hradci sehraje v neděli dne 7. října 1900 v místnostech spolkových v „Adalbertinu“ divadelní hru: Klepy. Veselouhra ve třech jednáních od M. Baluckého. Začátek o půl 8. hod. večer. Konec o 10. hod. Ceny míst: Sedadlo přední řady 30 kr., zadních řad 20 kr. Parter 10 kr. Lístky lze vyzvednouti po celý den představení ve spolkové místnosti.

Dary na „Adalbertinu“ Anonymus na památku zvěčněního c. k. dvorního rady Ed. Alberta 120 K, vdp. P. Bonifac Holub, farní administrator v Metličanech 100 K, vdp. prof. Dr. Kouřil 41 K 50 h, vdp. prof. V. Frühbauer a vdp. prof. Jos. Šťastný po 10 K.

Z diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové. (Pokračování). Od 1. dubna 1900 přistoupili k jednotě a členské příspěvky své zapravili p. pánoři: Jelínek V. far. v Předhradí 1 K, Bažant A. děk. v Sadeš 2 K, Šťastný V. kapl. v Sadeš 1 K, Čihák E. kapl. ve Vrboví 1 K, Mazáč L. inf. probost v Poděbradech 1 K, Kabrhel Jan kapl. v Poděbradech 1 K, Drašner A. kapl. tamtéž 1 K, Šrámek B. katecheta tamtéž 1 K, Petřík V. farář v Kovanicích 1 K, Hejtmánek J. v. vikář v N. Bělé 2 K, Hladký J. kapl. tamtéž 1 K, Dittrich F. kooperátor v Poličce 1 K, Vobejda A. coop. tamtéž 1 K, Horáček Fr. far. v Baníni 1 K, Čupka A. děkan v Borové 1 K, Procháčka J. kooperátor v Bystrém 1 K, Štemberka J. far. v Starémě 1 K, Jelínek V. far. v Koronhvi 1 K, Janisch J. far. v Limberku 1 K, Neuman Ed. far. v Rohozné 1 K, Přemuth V. far. v Jedlové 1 K, Uhlíř Fr. far. ve Svoanově 1 K, Dvořák V. far. v Telecím 1 K, Koček J. v. vikář v Pravoníně 1 K, Dvořák J. koop. tamtéž 1 K, Mokříš A. far. v D. Královicích 1 K, Hálek V. kapl. amťák 1 K, Lachman V. far. v Borovnici 1 K, Chmelaček V. far. v Čechticích 1 K, Stýblo V. koop. tamtéž 1 K, Jakubec Jos. far. v Hněvkovicích 1 K, Záruha J. far. v Keblově 1 K, Kolář V. far. v Křešíně 1 K, Janický J. far. v Křivoušově 1 K, Krejčí J. far. v Lukavci 1 K, Šáda Fr. kaplan tamtéž 1 K, Dvořák B. ar. ve Viklanicích 1 K. (Pokračování).

Zemřelí v září v Hradci Králové. Václav Buta, dělník (nemocnice); Marie Mayerova, manžel. c. k. sestřička; Josefa Šlesingrova z Plotiště, dělnice (nemoc.); Anna Nechvilová z Holce (nemocnice); an Gabriele, dělník z Předměstí (nemoc); Kateřina onášova, soukromnice.

Ze Slezského Předměstí u Králové Hradce. Předseda Jednoty katol. jinochů a mužů dp.

Karel Kotrbelec, farář Pouchovský daroval téže Jednotě 123 svazků zábavných cenných knih. — Volajice za velikomyslný dar šlechetskému dobrodinci ardečnů „Zaplat Pán Bůh“ vysvětlíme pány členy, aby knihovna laickosti dp. předjedou rozmnožené hojně používali. — Rovněž díky vzdáváme dp. Janu Vaněčkovi, děkanu Josefskému, býv. svému předsedovi, který daroval 10 knih. — V neděli dne 30. září přednášel za velké účasti jednatel Jednoty vp. Jan Černý, katecheta o thematu: Světlo a tma. Přednáška, až skoro 2 hodiny trvala, vylechnuta byla až do konce s největším napjetím. Zdař Bůh! —

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové sehraje dne 28. a 30. září veselouhru „U bílého koníčka“. Byli jsme sice již dříve přesvědčeni, že ochotníci naši hrají výborně, ale tentokrát podali nám důkaz, že nepřestávají na tom, co již se naučili, ale že ustavičně v oboru divadelním se zdokonalují. Všichni ochotníci hráli skvěle, a po každém jednání strhla se bouřlivá salva potlesku. Pan Lad. Jirotko, v úloze továrníka Bouska ukázal zde vzácný svůj talent. Pochopil znamenitě svoji úlohu a hrál tak opravdově, že obecenstvo bylo naneseno jeho výkony. Nepřeháníme, když z přesvědčení tvrdíme, že mnohý herec z povolání tak znamenitě svoji úlohu nesehraje. Pan Růžička v úloze vrchního číšníka činil dobrý dojem. Když vidíme v hostincích číšníky, pozorujeme ten jejich život a sledujeme ty elegantní jejich způsoby, tu mimoděk bychom řekli, že p. Růžička již byl od malíčka číšníkem. A co možná říci o p. R. Paulové? Zdař každý její pohyb, každé slovo, které pronese nečiní na obecenstvo mocný dojem? V každé úloze, která se jí svěří vystoupí tak mistrně, s takovým pochopením, že by mohla směle vystoupiti na předním českém jevišti. Ona jest vzácnou perlou kroužku našich ochotníků a nyní v úloze hostinské u „bílého koníčka“ to opět skvěle dokázala. — Sl. Nekouřilová hrála také pěkně. Co se nám ale zvláště zamlouvalo, byly její pohyby a dobře volený kostým. V úloze mladého, naivního děvčete vyjímala se rozkošně. Sl. Kulhánková, chvalně známá to pěvkyně hned na začátku prvního jednání strhla obecenstvo k bouřlivému potlesku. — Slečna Jiroutková hrála dobře a ačkoliv musela mluvit nepřirozeným hlasem, provedla svoji úlohu zdařile. Ale hlavní zásluhu o zdar představení jakož i divadlo celé získal si pan regisseur Paul. On nejen že vycvičil ochotníky, že mohou tak mistrně na jevišti vystupovat, ale on také při každém představení hraje jednu z hlavních úloh a sice bezvadně. Tentokrát vystoupil v úloze dr. Levanského; hrál skvěle a činil dojem opravdového umělce, který také jest si svých velikých schopností vědom. — Přejeme jednotě k dalším činnostem mnoho zdaru.

Zöllnerova divadelní společnost zavítá 15. listopadu do Hradce. Jak jsme již jednou oznámili, těší se společnost tato veliké oblíbenosti. V Pardubicích, kde nyní mešká, docílila velikých úspěchů. Společnost čítá 34 členů. Mimo jiné, oblíbené divadelní hry, pomýšlí ředitelství divadla, zde dávatí pověstné drama „Pachlavci“. Naše obecenstvo zajisté společnost Zöllnerovu rádo uvítá.

Také čeština. Někteří obchodníci v Hradci Králové dostali z Budapešti tištěné listky korespondenční následující v zornu o češtinou: Budapest, Datum poštovního kolku. Dovolují si uctivě Vás zaprositi, aby ste se svého vzorkami na výstavách v tomto roku a sice: Hamburk, v září a říjnu 1900 průmyslná a živnostenská výstava. V Berlíně v říjnu 1900 pro nardgerumtelni, ošetřování se v léčbě a uměleckém vaření. v Parizu v říjnu a listopadu 1900 „Palais Royal“. v Římě v listopadu a prosinci. v Strassburgu v září a říjnu 1900 všeobecná výstava opod nejpříznivějších podmínek účastniti se chtěl. Upozorňuji Vaš též na to, že na žádné Řísce naražen nejste, když požadavky moje jenom y pádě významenaní platné jsou. Vyprošuji si Vaši ctěnou rychlou odpověď a znamenám se z Vaškerou úctou Bondy Miksa. V redakci „Obnovy“ možno spatřiti více takových listků, které jsme zachytili.

Divokých holubů snad v celých východních Čechách tolik není, jako v Hradci Králové. Nejvíce hnízdějí pod střechem kostela Panny Marie. Jakmile se počal kostel opravovat, hejno holubů se uhnědilo zase pod střechem biskupské residence. Někteří páni jsou tak účlocitní, že jim sypon rozdrobený chléb neb housky. Poněvadž ale veliké hejno divokých holubů dovede zhyzditi i tu nejlepší budovu, což k okrase města nikdy neslouží, bylo by dobře, kdyby se s městem vypudili.

Poslední číslo „Osvěty“ se vyznačuje pozoruhodnou pestrostí. Čteme tam samé pěkné výrazy jako: Sektářský vášnivec, politické zvíře, pochlebník, ledajáček, kořala, ordinární civilista, národopisný strejce, mrchoviště jejich zájmů, atd. atd. Slovíčko „klerikál“ tam ovšem čteme aspoň padesátkrát. Vždyť kdyby toho slovíčka nebylo, nemohl by p. Hajn ani svoji „Osvětu“ vyrobiť. A proto on je tolik rád, že ti „klerikálové“ existují, neboť jinak by se mu pokazilo řemeslo! Ale jenom to se divím, že časopis, který slyne takovými výrazy, vidí v „klerikálním“ časopisu „žurnalistickou zpuslost“. Ale když to nemohu já, zpátečník pochopit, snad si ten „nevědčný český národ“, který ani „Osvětu“ nečte, o tom udělá sám úsudek. Ovšem, bude pro pana Hajna velmi lichotivý, to přec jinak ani býti nemůže. V posledním čísle „Osvěty“ také jsem četl lokálku, kde pan Hajn naříká, že ten „nevědčný lid“ nechá redaktora hladovět, a když padne, že ho ani nepolituje. Píše, že je v tom kůň lépe, neboť když na silnici klesne, aspoň mn lidé přijdou na pomoc. Kůň tedy buď v panu Hajnovi závist; a proto se tu vysvětluje, že se p. Hajn v té konině tolik vyzná.

Vzácná slavnost konala se onehdy v redakci zdejší „Osvěty lidu“. Přibyl jim totiž nový odběratel.

Krajinská schůze v Potštýně. Čilá krajinská organizace katolických spolků v potíř orlickém uspořádala na sv. Václava schůzi sdružených jednot v Potštýně. Schůze byla obsesána jednotami

s Kostalec a. O., Vamberka, Sopotnice, Cudlavi, Chlen a Dobrušky tak hojným počtem členů, že prostorný sál nemohl ani všechny účastníky pojmáti. Schůzi zahájil po odpoledních službách Božích vdp. farář Sindelář, uvítav účastníky a udělil slovo posvátnému ředníkovi, dp. dru. Rejlovi, jenž promluvil o vlasteneckém stanovisku českých katolíků. Pan ředník vložil na základě historie pojem a rozsah českého státního práva, odůvodnil jeho hospodářskou výhodu a nastínil způsob, jímž lze státoprávní snahy v rámci rakouské ústavy uplatniti. V druhé polovině své řeči dovedl, že právě náboženství katolické položilo základ ku samostatnosti české, a že eminentně katolický král, Karel IV. český stát založil zákony z r. 1348. a 1355. Samostatnost českou podlomily války husitské, náboženské, hádky a velezradné choutky protestantské šlechty dovedly český stát na Bílou Horu. Nadobro pochoval českou samostatnost centralismus Marie Teresie a liberalismus Schmerlingův. Četné historické doklady dodávaly vývodům řednickovým působivé moci, takže řeč sanechala v myslích posluchačstva hluboký dojem. Po té ujal se slova dp. katecheta Jan Černý, pojednáv „o katolickém a rudém praporu“. Promyšlená a vzletně přednesená tato řeč byla provázena četnými projevy souhlasu a byla nadšeně přijata. Všeobecně bylo šeleno, že dosti časný odjezd vlaku nutil oba ředníky, aby přednášky své ukrátili. Posornost a účastnost shromážděného lidu by snesla ještě debatu. Mělo bylo přijato, že do schůze dostavilo se hojně pp. duchovních správců. Zjev tento příznivě působí na lid, jenž přirozeně vidí ve svém knězi duchovního vůdce a těšce nese, když některý kněz pro „strach židovský“ vzdaluje se lidového hnutí, aby někde „nenarazil“. Krajinské organizaci Kostecké všeska čest!

Umrtí. Dne 3. října t. r. zemřel v Pardubicích pan Václav Kučera, redaktor „Stráž Východočeské“ a bývalý redaktor „Obnovy“ v stáří 36 roků. Pohřeb konal se dne 4. t. m. v Dolanech.

Osobní. Patronátním komisařem na panství p. hr. Ervína Schlika stal se p. Karel Hoffmann, lesmistr ve Vokšicích.

Kolem Věstár a Chlumu se v zasvěcený svátek sv. Václava pilně pracovalo v poli. — Jak bude asi ta práce požehnanou, když se zde hřeší proti třetímu přikázání Božímu?

Pohanské pohřebiště u Lháně, ve farnosti Radimské, o němž jsme se již v „Obnově“ jednou zmínili, pontá k sobě zraky mnohých archeologů. Objeveno bylo již 77 hrobů a 110 popelnic. V popelnicích nalezeny byly různé předměty jako: Náramky, bronzové kroužky, jehlice, skleněné korálky, prsteny a p. Znalci tvrdí, že předměty ty pocházejí z doby před Kristem. Dle toho se zdá, že krásná krajina Jičínská již v šedé dávnověkosti byla obydlenou.

Svěcení kříže. V neděli dne 23. m. m. posvěcen byl na návsi obce Malé Skalice jubilejní kříž postavený nákladem + Hynka Janka, souseda zdejšího. Kříž tento (pracován od skalického sochaře p. Škody) vyniká v pravdě uměleckým provedením i výškou svojí; jest nejkrásnější ozdobou obce malo-skalické a svědkem upřímného přesvědčení náboženského lidu zdejšího, což patrně bylo i při svěcení. Po požehnání ubíral se průvod z chrámu P. veden vdp. p. J. Němečkem vikářem náchodským za asistence 4 kněží skalických ku kříži, kde skalický p. děkan Frant. Pecka v nadšené řeči zmínil se o přání sv. Otce Lva XIII. by stavěny byly na sklonku století jubilejní kříže. Ukázal na kříž, jakožto pramen víry nadje a lásky křesťanské, načez byl kříž posvěcen. Kolem kříže stál kruh družiček a školáků, pak dobr. hasiči obcí Malé Skalice a Zájezdu, představenstvo obou těchto obcí a konečně zástup lidí mnoho set hlav tájící, nejvíce mužů. Překrásné počasí podporovalo slavnost tak že zůstane všem v milé upomínce na dlouho.

Veliký požár vypukl dne 27. m. m. v cukrovaru Tellerově v Kutné Hoře. Vzáhla se veliká násoha (800 vagonů) uhlí.

Při doplňovací volbě poslance do sněmu, za města Rychnov a Kostelec n. O., dne 2. t. m. konané, zvolen byl pan Kratochvíl 417 hlasy. — Pan Hajn zůstal na holičkách; dostal jenom 119 hlasů. — „Čas je tím velice překvapen. Píše v č. 4, že netuší, že mladostní jsou tak silní. A to se stalo ještě v okrese, kde p. Hajn je rodákem! Nu vidá; i jeho rodáci nechtěli o něm slyšet, nepochybně že ho dobře znají!“

Pohřeb prof. dra. Alberta, konán byl v Žamberku dne 30. m. m. na hojného účastenství se utrany obyvatelstva města Žamberka, které se přiodělo smuteční ozdobou, a celého okresu, jakož také za účastenství četných pohřebních hostů z Vídně, z Prahy, z Brna, z Ústí n. Orli. K pohřbu dostavil se také ministr dr. Rezek, jenž na nádraží byl uvítán od okr. hejtmana Vojáčka, starosty města Žamberka, notáře dra. Lůbla a pak od ostatních honorací. Ministr odebral se v průvodu min. rady rytíře Becka a min. koncipisty Greifa do zámku býv. poslance bar. Parisha. Dále byli mezi smutečními hosty dv. rada dr. Pelc, zdravotní referent ryt. Kořistka, profesor Vrchlický, jenž dostavil se jménem české akademie věd v Praze, pak profesori dr. Vrba a dr. Hlava jako delegáti spolku českých lékařů, prorektor pražské české university prof. Gebauer, konečně býv. říšští poslanci dr. Pačák, dr. Stránský a Formánek jako zástupci býv. klubu českých poslanců. Českou techniku v Brně zastupoval prorektor dr. Jahn. Kromě toho se dostavili zástupcové více obcí a okresů, deputace studentských korporací a jiných spolků, pak obecní zastupitelstvo města Žamberka, členové okres. zastupitelstva v Žamberce a obecní zastupitelstva sousedních obcí. Pohřební průvod hnul se o 3. hodině odpo. Obřady nad mrtvolou vykonal generální vikář Dr. Alois Frýdek z Hradce Králové za asistence prof. Thdr. Domabyla, děkana Poláčka a četného okolního duchovenstva. Smuteční sbory zapělí členové učitelského sboru a besedy řízením ředitele Valtera.

Na pomník vlp. Karla Šlenka zasílali spoliště: dp. Aug. Novák, administr. v Dobrušce 5 K, dp. Jar. Sourek, kaplan v Červeném Kostelci 5 K, dp. Fr. Wolf, kaplan ve Dvoře Králové 4 K, dp. Alex. Štancil, administr. v České Třebové 5 K, dp. Em. Teplý, c. k. prof. v Pardubicích 5 K. Zaplat Báb. — Edv. Kasal, kaplan ve Vamberku.

Z Černilova. (Vodní družstvo.) Ústřední správa vodního družstva pro Černilov a okolí koná v neděli dne 14. října o 3. hod. odpo. v sále hostince p. V. Jindry svoji schůzi a tímto pořádkem: 1. Změny v ústřední správě. 2. Jednání o plánech projektů a firmě podnikatelské. 3. Volné návrhy. Účastnství všech pp. členů velmi záhodno.

Slavnost odhalení pamětné desky Z Mikulovic se nám píše: Myslénka, zasadit pamětnou desku tichému buditeli, děkanu zdejšímu Josefu Devotyemu, vznikla z vděčné a zbožné myslí zdejších osadníků, jelikož až dotud neměl na hrobě žádného pomníku; dědicové v Pánu zesnulého shráblí, co kde po něm zbylo a dále se oň po smrti nestarali. Ku chvále hospodářské besedy v Medlešicích budiž přičteno, že postavila se v čeho komitétu, ze starostů a radních všech přifařených obcí složeného, kteří peněžitý náklad k účelu položení náhrobního kamene a zasažení pamětné desky do zdi kostelní naproti hrobu povolili, pořad slavnosti z duchovní zdejší správou ujednali a pozvání rozeslali. Slavnost na den sv. Václava, patrona též zdejšího farního chrámu Páně, odpoledne konaná se nad míru krásně vydařila. Nečetný zástup osadníků zdejších a vokolních, reprezentace inteligence z Pardubic a z Chrudimi, deputace měst. rady a musea z Chrudimi, okr. výboru pardubického s p. starostou Markalousem v čele, jakož i okr. výboru chrudimského účastnil se inoposantního průvodu od školy ku faře, veškerá mládež všech škol se svými učiteli a prapory, hasičské sbory přifařených obcí (4) s kapelou, k níž připojilo se u fary kněžstvo s vdp. vikářem Střebským v čele, a za hlaholu všech zvonů ubíral se tento mohutný do tisíců čítající průvod na hřbitov, kde stanul u hrobu oslavence; na blízku postavena kazatelna, na kterou vystoupil slavnostní řečník zdejší vp. kaplan Vaněček a v nadšené vlastenecké řeči líčil úpadek ale i probuzení národa českého, ocenil zásluhy buditelů kněží, zvláště pak zásluhy oslavence. Řeč ta učinila hluboký dojem na všechny, který dojem zvýšen ještě, když ku konci řečník předčítal dušný telegram Jeho B. M. loosti: „K ctitelům kněze vlastence se druží a pořadatelům žehná biskup královéhradecký“ a druhý telegram: „Úspěštilé snahy buditelů budoucí příkladem pokolení mladšímu. Čest památce a práci Devotyho. Společnost přátel starostitostí českých v Praze. Starosta Herain a jednatel Černý. Po té vy onal bisk. vikář Střebský církevní žehnání náhrobního kamene s křížem a kněžskými odznaky a pamětné desky, pomodlil se s kněžstvem zádušní modlitby za v Pánu zesnulého oslavence; mezi tím přednesl sbor zpěváků za zařízení zdejšího p. fideleho učitele Lejhance překrásné zpěvy. Po skončení žehnání odebral se průvod do chrámu Páně, který do posledního místečka se naplnil, kde slavnost skončena litaními a požehnáním u přítomnosti veškeré inteligence. Takto vykonána krásná a významná slavnost, která znovu osvědčila, že náš dobrý a vlastenecký český lid váží si kněze horlivého, proň obětavého, z něho vyšlého. Kéž tato páska vzájemné lásky a důvěry mohutní a zkvěsí v naší milé krásné české vlasti ku blahu církve a miléného národa. Slavnostnímu komitétu a veškerým osadníkům byly, již při obou službách Božích dopoledne při ohlašování slavnost vzdány díky nejserdecnější, které slavnostní kazatel v řeči své opakoval a rozšířil na veškeré účastníky slavnosti, což i zde ještě opakujeme: Tisíce díky všem, kdož ku zdu slavnosti naší jakýmkoli způsobem přispěli!

Katolická jednota v Cuslavi koná v neděli, dne 14. t. m. veřejnou schůzi ve Velkých Skrovnicích. Přednášet bude pan Alois Vobejda — Prosečský, redaktor „Obnovy“ o otázkách národohospodářských.

Reinietvo volební skupiny Hradecké Králové, usneslo se na důvěrné schůzi dne 28. m. m. v Jaroměři konané, kandidovati za poslance na říšskou radu, zemského poslance p. Jaroše.

Stavba nového chrámu Páně v Náchodě Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě věnovali: p. JUDr. Fr. Dvořák a chotí v Náchodě 10 K, pak offera terciářů 7 K 11 h, pí. Ter. Holá v Broumově 6 K. Po 4 K darovali: p. K. B. v Hradci Král., pí. Kristina Čejchanová v Bábí čp. 19., p. Jos. Čepelka v Starém Městě, pí. Anna Horáková v Náchodě, pí. Anna Klimešová v Dolní Radechově čp. 86., p. Jan Maršík v České Čermě čp. 1., p. Jan Ptáček v České Čermě čp. 9., pí. Josefa Štěpánková v Bábí čp. 25., p. Karel Tomek v Náchodě na Pihově čp. 1. Po 3 K darovali: p. Jan Bílek a pí. Františka Bílková v Č. Čermě čp. 97., pí. Josefa Borůvková v Náchodě, pí. Alžběta Čejchanová v Bábí čp. 5., sl. Anna Dítěová v Náchodě, Marie a Anna Hanušovy v Bračci čp. 3., p. Bernard Horák v Náchodě, pí. Anna Jirásková v Náchodě čp. 37., pp. manželé Jan a Ludmila Kábrtovi v Jizbici, p. Ant. Mervart, tiskař v Krásné u Valaš. Meziříčí, p. Fr. Mikeš v Dol. Radechově čp. 86., pí. Anna Vojtěchová v Branné, p. Frant. Zítko v Dol. Radechově, pí. Anna Židová v Náchodě čp. 380. Anonymus dal 1 K 84 h a p. Jos. Štěpán, malíř na Pihově jako 10proc. z ceny za obraz p. JUDr. Dvořákem v Náchodě zakoupený 40 h. Veškerým šlechtným dárčům vzdávají se vřelé díky.

Sociální demokrat Faltis, stárek ve mlýně p. Ant. Hodka v Chocni přijímal do práce jednoho dělníka pouze pod tou podmínkou, stane-li se sociálním demokratem. Tak se vnučuje u červených občanů „přesvědčení“.

Manifestační sjезд obchodnictva z království Českého, Moravy a Slezska v Turnově, dne 30. m. m. pořádaný vydařil se skvěle. Z řečí, které byly proneseny zvláště zasluhuje pozornosti řeč p. Jana Špíla, který mluvil o steskách kupectva na zákon o

obchodech s potravinami. V resoluci mimo jiné stojí, aby zákonodárstvím zemským stanoveno bylo, že dozorčí orgány ustanoveny býti mohou pouze osoby řádně kvalifikované, nejlépe okresní, městští a obvodní lékaři, které by svými odbornými vědomostmi a inteligencí byly sárukou správného zasažení obtížné funkce dozoru, taktického vystupování a naprosté spolehlivosti.

Trutnovské slendy byly tedy již odbyty a sice klidně. Nepřátelští němečtí bratři posekali se jenom nekřavě ostrými slovy, na obávané rvačky však nedošlo. Díky nejspíše četnictvu, jež u valném počtu stačeno bylo do Trutnova.

Z kruhu duchovenských. Dne 20. září konala se v Kostelci n. O. šestá četná návštěvená volná konference spojených vikariátů: kosteleckého, rychnovského, králického a lanškrounského. Předsedou konference byl vdp. sekretář Jan Šrámek, který po krátkém proslovu udělil slovo dp. faráři Filipu Janu Konečnému. Známý slovnitý apologeta nás obral si za předmět své přednášky thema praktické a právě pro měsíc říjen velice vhodné, totiž: „Kterak konati dlužno v našich chrámech pobožnost růžencovou, aby z ní kněz i lid užitek měli“. Předmět tento, který dp. farář Konečný úplně ovládl, probrán byl důkladně k úplné spokojenosti všech přítomných. Dp. farář blážití může vědomí, že velice přispěl ku povznesení pobožnosti růžencové v našich chrámech. Širší pozornosti zasluhuje nejnovější rozhodnutí z Říma, dle něhož není nutno každý měsíc tajemství růžencová losovati, ale postačí pouhé předávání následujících tajemství. — Druhým řečníkem byl vdp. sekretář Václav Hlavsa, který podával pokyny z praxe duchovní. V přednášce této doporučoval vdp. sekretář duchovenstvu zbraně, jimiž by se v nynější době ozbrojiti mělo, aby účinně bojovali mohlo proti svým nepřítelům. Zvláště mluvil o chování se kněze ve společnosti, o modlitbě a studiu kněze, a knězi co katechetovi a kazatelovi, o působení kněze ve spolecích a zvláště praktické zbraně doporučoval duchovním správcům pro jejich osady. I tato řeč s nemalou láskou a plní spracovaná a nadšeně přednesená doznala veliké pozornosti a hluché pochvaly. — Co se otázky patronátní týče, bylo konstatováno, že již 99 vikariátů projevilo souhlas s resolucí touto. Na to následovalo usnesení duchovenstva vikariatu polického a projevono jednomyslné přání, aby vydány byly určité znějící výnosy, jak mládež k vykonávání pobožností a účastnění se služeb Božích vedena býti má, a aby při kanonických visitacích přestalo vyslýchání obecních starostů o chování duchovenstva. Rovněž souhlas vysloven s usnesením vikariatu Rychnovského, aby co nejdříve vydán byl nestranný životopis M. Jana Husi. Co se přístěh konferencí týče, usneseno, aby při nich podávány byly zkušenosti z duchovní správy, a oznamovány doporučení hodné knihy, po případě stručný obsah nebo pěkná místa z nich uváděna. Končí slovy vdp. sekretáře Hlavsa: „Bratři, nenechme padnouti volné konferenci! Všecky stavy se spojují, a prospívá jim to. „Viribus unitis“ budí i naše heslo. Scházejme se co nejčastěji k těmto volným konferencím, podávejme při nich zkušenosti své, povzbuzujme se a potěšujme v nich. Bratři, ságotáři, přistupte k nám nevyhýbejte se spolubratrům svým!“

Když to smolí p. předseda společnosti. Před zahájením sjezdu pekaři na Horách Kutných roznášeli sklepníci v sále pivo, jeden také v osatce housky a rohlíky. Přespolní pekař okoukl osátku a spustil na sklepníka: „Človče, nestydíš se prodávat takové mrzáky? Kdo pak je smolí? Sklepník v rozpacích mlčel, za to jeden z domácích pekařů uchlácholil zvědavce takto: „Holenku, ty jsou od našeho pana předsedy“.

Přelet splašenými koňmi. V Habálově u Jičína minulý týden přijel vlakem, p. J. Foltá, 67. roků starý rolník, otec vldp. děkana v Časlavi a dp. faráře v Gradinu na Istrii. Koly naloženého vozu rozdracena mu byla holenní kost, proračeno svalstvo levé nohy a zlomena tři žebra. Vzdor těžkému zranění i vysokému stáří „doufají lékaři v jeho vyhojení.“

Z Drobovic u Časlavi. Po příkladu jiných obcí i naše občanstvo umnilo si ku konci století postaviti jako vznešený výraz úcty ku Spasiteli v obci kříž. Občanstvo míní, p. starosta však méně. Když chtěli kříž poříditi z prostředků obecních, byl on první, ač katolík, proti tomu. Ba tak daleko šla jeho opovice, že zapovídal postaviti kříž ze sebraných peněz na pozemku obecním. Neostýchal se dáti se zahanbiti židem a evangelikem, kteří zdarma k tomu pozemky své vlastní propůjčovali. Občanstvo ovšem intervencí u politického úřadu v Časlavi naučilo p. starostu lépe znáti paragrafy; než tím jeho horkokrevnost nebyla ukročena. Vede nyní žalobu nad žalobu. Kříž nákladem přes 100 zl. obnášejícím postaven a vysvěcen. Krásnou řeč měl dp. Klappa, kaplan z Potěh, při níž zmínil se o hněvu tak mnohých proti kříži Kristovu, znamení to vítězství svobody lidské a rozebrav pak pohnutky tohoto nepřátelství ukončil skvělou oslavou znaku vykoupení, při níž ani jedno oko nezůstalo suchým. Křesťanský úředník občanstvu našemu buděť vzdány veřejné díky, že se terrorismem nedalo od šlechtetného skutku svého odstrašiti!

Z Podvysocka. Po výstavní horečce, která zachvátila celé Kutnohorské a která udržovala v napjetí všechny podvysocké občany po celý měsíc, zavlád klid. Nebude ale trvati dlouho. Už začíná nový ruch, ruch volební. Ač do voleb ještě celého čtvrt roku, už začíná agitace na všech stranách. Tentokrát střetnou se mladočeši s radikály. A aby bylo do třetice všeho dobrého, hned po volbách do rady říšské budou se konati volby do okresního zastupitelstva, které možno budou prudší než li ty prvě. Už nyní mluví se o kandidátech do okresního zastupitelstva nových, z jiných stran. Za agitační heslo běže se obmyslené zvýšení okresní přírážky 6%. Doufáme však, že do té doby vše se uklidní, zvláště uváží-li se, že větší vydání přivoděno bylo přestavbou nemocnice a stavbou kres-

ního chorobince, který již počátkem jara dle došlých zpráv má býti humanitní účeli svému odevzdán. Chorobincem postavil si starý okresní výbor četný pomník. Jest si přáti, aby si příští zástupci okresu pamatovali na účele humanitní, na něž dosud tak málo se věnovalo a věnuje v naší veřejnosti.

Z Kutné Hory. Příchozí o letošní výstavě Kutnohorské nemálo v poutání byli akvotnou budovou nové c. k. reální školy, která ležíc proti chrámu svatě Barbory tvoří překrásné jeho pozadí. Letošním školním rokem odevzdána budova svému účelu po církevním vysvěcení, které předsezval vdp. bisk. vikář za asistence vdp. arciděkana za přítomnosti zástupců obce a všech korporací Obecního zastupitelstva Kutnohorského zmítá nyní otázka, co s výstavami budovami a pěkně zřízeným parkem. Dle jedné verze má býti vše prodáno a do původního stavu uvedeno. Dle jiných pak [hodlá aspoň průmyslový pavilon zakoupiti obec a proměnití ho v tržnici. Myslénka tato jest věru praktická a nebylo by dobře ji šmahem odvrhovati. Přimlouvali bychom se za ní také!

Z Byzkance u Kutné Hory. Naše obec spojena dosud s obcí Křesetickou prohlášena byla za novou samostatnou obec. Dne 27. září převzala již správu obecního jmění a zahájila činnost svou nové obecní naše zastupitelstvo. Doufáme, že obec naše nezůstane pozadu v probudilé činnosti za ostatními obcemi okolními a že občané v čelo jí postavení povedou ji k hmotnému i duchovnímu zduaru!

Z Malešova u Kutné Hory. Nemalou sensaci způsobily před časem náhle se u nás objevivší brožury filosemitské o známé události Polenské, která líčena byla v nich, jako nastrojená lůčka jistého katolického kněze. Brožury zastrkány byly v listech procházejících rukou zdejšího poštmitra, žida Adolfa Vernerera. Vyzývavostí touto poplašeno bylo nemálo katolické obyvatelstvo zdejší a když záležitost tato dostala se až k uším státního návládnictva, zavedeno bylo s poštmitrem vyšetřování pro nedovolenou kolportáž necensurovaných tiiskopisů. Vyšetřování skončilo jeho propuštěním pro nedostatek důkazů, že by byl sám vkládal brožury ty do novin, leč al. poštovní ředitelstvo v Praze bylo jiného náhledu a na poštu Malešovskou vypsalu konkurs. Naše občanstvo přijalo tuto zprávu se zadosťučněním nemalým, neboť bylo potěbí, aby panovačnost jistého plemene byla trochu skrocena. Podivné světlo ale vrhlo počínání jistého pána, který má usta plna antisemitismu, ale když měl prakticky to ukázati, mlčel.

Od Sázkavy z Dolno-Královieka. Už dávno ničeho se neobjevilo od nás v tomto listě. Nebylo ani co potěšitelného psáti. Žně byly smutné a rolnictvo pohlíží se strachem vatřic budoucím dnům. K tomu bolavá rána zdejších hospodářů — paneské utisky — trvají dále. Jako charakteristika našeho lidu o jeho uvědomění národním slouží tento obrázek. Známa zdejší velkostatkářská rodina, která pochází z českého kmene, ale znenáhla se poněmčila, umylala si, pořádati divadlo pro svoji zábavu. Sezváni okolní páni, mezi nimi i národní učitel, aby převzali úlohy. Jak by mohli odepřít? Všichni do jednoho učili se úlohám německým až radost. Když vše bylo hotovo, pozván k představení i lid. A tento ubohý lid, který po německu nezná ani ústa otevřít, nahrnul se do divadla a působil panstvu nesmírné potěšení svojí zdivenou tvárností, když po vyhrnutí opony spustilo se po německu. Nedivili bychom se prostému lidu, ale divíme se těm pánům, kteří hned po té v patentovaných vlasteneckých listech třeba „Podvysockých“ se chvástají svou působností a svým národním citěním a tomu, kdo je klepe přes prsty nadávají ničím? Věru, že nezavidíme takových aktivců evobodomyslné straně. Snad zvyane k nám nový proud, až dojde ku stavbě posázavské dráby, která spěje vždy rychleji ku svému uskutečnění. V posledních dnech konala se již obchůzka expropiacní a tak dá Bůh na jaře počne se se stavbou aspoň trati ze Světla k Ledči a z Vlašimi k Dol. Královicům. Už také vrhá se na tuto stranu hejno spekulantů, kteří kupují pozemky u řeky a snaží se získati levnou vodní sílu výkupem mlýnů a tím vodního práva. Upozorňujeme majitele, aby se neukvapili náhlými nabídkami a tak tento kont nehodili do chřtánu nenasytného cizího kapitálu, který pak vysál by pot i krev bývalých majitelů.

V Deštném u Nového Města n. M. slavil 28. září t. r. své 40leté farní jubileum dp. V. Erychleb, čestný děkan a farář v Deštném. Při příležitosti té byl zastupitelstvem obecním obce Deštného jmenován čestným měšťanem pro velké zásluhy, kterých za 40letého působení svého jako farář a člen zastupitelstva obecního o obec a celou farní osadu získal. Z blahodárné činnosti důstojného p. jubilanta budiž jen tolik podotknouto, že za dobu farářování svého v Deštném na 10tisíc zl. věnoval k opravám a zařízením jak kostela farního tak i filiálního v Jedlově (Tannedorfu), jakož i že byl duší spoličelný Raif-faisenové v Deštném, která v okolí velice blahodárně působí. Důstojnému panu jubilantu voláme z hloubi srdce: „Ad multos adhuc annos!“

Nejde to! Jakým způsobem se chce zdejší „Osvěta“ židů“ v Hradci rozšířiti, svědčí následující příklady: — Onehdy přinesla lokálka, že se „neznámý“ pán v restauraci u Hutlů ptal po „Osvětě“. — Pan Hajn myslil, že tím něco docílí — ale seznal, že se nadarmo namáhal. O „neznámém“ pánovi, který by „Osvětu“ chtěl, u Hutlů vůbec nevěděli a „známý“ pan Hajn zůstal na holičkách. — Včera opět přišlo do hostince p. Javůrka několik učitelů s „národním“ učitelem p. Deležalem ze Sedlitz v čele. A ti spustili hned na pana hostinského, že musí odbrát „Osvětu“, jinak že k němu nepůjdu. Pan hostinský je zkrátka odbyl, že jako předseda hostinských, nebude proti usnesení všech hostinských v Hradci jednati a že pro několik hostů, kteří „Osvětu“ chtějí, nenechá si hostinec zkaziti. Nuže, pane Hajne, zaplvejte si: „Nejde to!“ Náš lid nenechá se otravovati revolucními listy, jimiž se podrývá náboženství a rozšiřuje se mravní nákaza. — Nadarmo se tedy namáháte, nejde to!

P. T. pp. odběratelům.

Jelikož počíná poslední čtvrtletí tohoto ročníku „Obnovy“ prosíme o laskavé zaslání nedoplatků.

Různé zprávy.

Z administrace. Někteří pp. odběratelé t. l. si stěžují, že čísla pravidelně nedostávají. Upozorňujeme, že „Obnova“ se posílá správně a při každé expedici se provádí ještě revize. Nepochybně se dějí nepořádky na poštách, v místech adresátů.

Prof. dr. Ed. Albert. „Vaterland“ přináší feuilleton o zesnulém prof. dr. Albertovi, v němž důvěrný jeho přítel dovozuje, kterak dr. Albert byl mužem konservativního, křesťanského smýšlení a ctuje mezi jiným tento pěkný výrok Albertův: „Před nějakou autoritou musí každý člověk sklonit koleno a já přece raději je skloním před Lvem XIII. než před Rotšildem!“

„Čisti“ křesťané se bojí kříže. V Aši byl na helvetské faře kříž. Tamnější helveti podali na prebysterát žalobu, aby byl tento „pohoršení“ působící kříž odstraněn. Jak chtěli, tak se stalo. Že je kříž „pohanům bláznovstvím a židům na pohoršení“, to už sv. Pavel poznal a říkal. Ale že se vyskytnou také křesťané, kterým bude kříž pohoršením, toho se jistě nenadál.

Jak hospodářsky pracujeme! V posledních třech letech 18 českých velkostatků přešlo v ruce zůřivých Němců. Bijeme se o národnost na schůzích a Němci nám berou zatím národní náš majetek, aby — majíce v rukou hospodářskou moc — nás mocí kapitálu germanisovali.

O katastrofě duchcovské jeden ze zachráněných horníků vypravuje: Vjeli jsme ve středu ráno do šachty a počali jsme se avlékati. Sotva jsme byli 5 minut dole, zavzní dvě rány jako z hmoždíků. Posloucháme co to. Jeden ze soudruhů, jenž již před 9 roky byl svědkem podobné katastrofy, volá na nás: „Lidičky, rychle k luftschachtel!“ Pádíme, co můžeme, vzduch už houští, zatajujeme dech, běžíme do hlavní štreky, kde trochu čerstvého vzduchu se nadýcháme a po žebříkách lezeme vzhůru. Bylo nás 28. Věština jsme se trochu popálili, ne však těžce. Již po druhé jsem smrti unikl.

Zemská selská jednota nedávno teprv v Praze založená se rozešla; členové přistoupili většinou k sdružení zemědělců, jemuž případně též archiv a jmění 313 zl.

Sjezd slovanských živnostníků. Na den sv. Václava sešli se nejen zástupci českých řemeslníků a živnostníků z Čech, Moravy a Slezska, jakož i vídeňských Čechů do Prahy, nýbrž i zástupci jihoslovanských a polští, aby takto na prvním sjezdu slovanských živnostníků z Předlitavska radili se o svých tužbách a stěžích, jakož i o nápravě naléhavé a o položení základů k další společné činnosti. Pan F. Kratochvíl pojednal o účelu a prospěchu zemských organizací živnostenských — Pan V. Veverka z Prahy mluvil o nutnosti přidělení zákonodárcí živnostenského sněmům království a zemí. Ředitel p. Fr. Rösler z Kladna pojednal věcně o živnost. školství a vzdělání načež přijaty jednohlasně příslušné resoluce.

Víc rozumné prosy si přeje arcidiekan Herben pro svůj „Čas“. Tak alespoň čteme v listárně redakce. — Pan Herben snad sám uznává, že ta „prosa“ v Času není moc rozumnou. — Jestli pak v „Besedách Času“ neuveřejní také brožuru k obhájení Hilnera, kterou napsal Masaryk?

„Čas“ hledá překladatele z norštiny a švédštiny. Až dosud potřebovali jen překladatele z hebrejštiny.

O mravnosti novodobé píše nám přítel našeho listu z Náchoda: Podivný obraz skýtá to novodobé manželství. Jest to až úžasné, když člověk vidí to sobectví, tu bezcitnost, chláplost a cizoložství, které se tolik rozšířuje. Pozorují často, co se kolem mne děje a někdy nechci ani svým očím uvěřit. Zde několik příkladů: Třicetiletý muž oženil se se státnou, která již se blížila k šedesátce, k vůli 9000 zl. Jeden otec dal svoji 16letou dceru jednomu bohatému soukromníkovy „jako hospodyně“ za 3000 zl. Ředitel D. nevěrou svou ženu vzal za 13.000 zl. zase zpět k sobě. Jedna lehká dívka zamilovala se do mladého chasníka, který se s ní právě chce oženit, jedině za tím účelem, aby ona svým nepočetným řemeslem vydělávala peníze. Jeden „vznešený“ pán, o němž i N. L. psaly, ukradl svému příteli 15.000 zl. a přehl s jeho ženou do Ameriky. Rozličné jsou tedy stupně lidské zvrhlosti. — Inženýr Le Play ve spisu: „Organisace práce“ žádá, aby všechny zásady národohospodářské, podrobeny byly zásadám mravním. Ale byl to hlas volajícího na poušti. Jeho nejdůležitější věci se zvrhly. V Paříži je 17.000 úředně zjištěných lehkých ženství v Hamburku 28.000, v New-Yorku 100.000. Kolik jich ale není ani úředně zjištěných? Páje-li to takhle dále, přivede to společnost lidskou k broznému úpadku! A co dělá proti tomu stát? — Ten jest malomocným. Jedinou záchranou jest katolické náboženství; tomu se má udělit úplná svoboda, aby se mohlo vydatněji pracovat k zamezení zkázy. Krupy rozhodující ani si nevšímají těch hnusajících vředů lidské společnosti, jsou vlažní k náboženství, nepochopují, že společnost lidská pracuje k své záhubě. A přece nápravy jest nutně třeba již nyní, jinak bude pozdě!

Hudební skladatel a známý bývalý kapelník divadelní společnosti Přítěkovy p. Jindřich Hartl, zemřel 12. září r. 1900 ve Vel. Kikindě v Uhrách.

Veliká horlivost. V Žulavě byla minulý týden dražba svráků, které náležely jednomu hospodáři. Když byla dražba skončena sháněl se vyvolávač, jenž dražbu konal marně po svém svrchníku a klobouku. Hledáno dlouho a konečně shledáno, že dobrý ten

muš ve veliké horlivosti prodal v dražbě svůj vlastní svrchník a klobouk.

Žid vrahem. V Solivé na Slovensku savražděn byl předseda tamního křesťanského potravního spolku od žida — kramáře.

Záhadné zmizení. Generální prokurátor Manon v Paříži, stařec 80letý, zmizel. Týž byl věrným přítelem vlastizrádce Dreyfusa a také byl původcem jeho osvobození.

Znamení doby. V poslední době množí se v Berlíně samovraždy mladistvých děvčat takovou měrou, že až sama berlínská policie nad tím trne. V předměstí berlínském Köpenicku našla policie za jediný týden 4 děvčata, která otravou sebe usmrtila. Obvykle jsou to případy, kde nezkušená děvčata pocítují následky hříšného života a pak sáhají si na život sama. V Praze nejsou věci o mnoho lepší. A pak se pořádě nadává na ženské kláštery. Kdyby jich bylo více, nebylo by tolik samovražd mezi děvčaty.

K ulovení útřap válečných poslal císař Vilém vojínům do Číny — 6000 dechových harmonik, aby si mohli zahrát. — Takový nápad se může zroditi ovšem jen v hlavě Vilémově!

Přípitek přelstěný. Dp. Fr. Blahovec, farář v Čachrově, píše, že přípitek jeho nebyl v „Nár. Listech“ podán správně. Pravil, že přijíjí dru. Grégovi jako „kněz liberální, hlásící se božským učením našeho Spasitele: co nechceš, aby ti jiný činil, nečiň ani ty jemu,“ což v „Národních Listech“ bylo vynecháno; pravil dále, že není přítelem liberalismu, a soublesí jen s takovým liberalismem, jaký hlásá professor dr. Bráf. „Národní Listy“ vzaly tedy z přípitu dp. far. Blahovce jen to, co se jim hodilo.

Jak se hospodáři s církevním majetkem. Ministerstvo orby pronajalo na 10 let německé židovské firmě Schlesinger kácení lesů v obrovských revírech v Pozoritzě v Bukovině, náležejících řecko-východnímu církevnímu fondu. Firma ta vyrábí z tohoto dříví rezonanční desky na hudební nástroje a zasílá je do celého světa. Ve smlouvě stojí, že do pily nesmí bez dozoru lesního úředníka jmenovaného fondu přijíti žádný kus dříví, neopatřený značkami, aby byl řádně zapsán a také zaplacen. Nyní vyšlo na jevo, že firma dostávala do pily denně až padesát obrovských jedlových kmenů podlouhlých, bez značek. Podvody ty děly se po celých 10 let. Náboženský fond je okraden o statisíce slatých! Na krádežích těch brala podíl celá řada lidí, hlavně úředníci firmy, vesměs to bukovinští prohaní židé Pelz, Sinkenthaler, Goldechlag, Neuwirth, Ilg, Vogel a Abraham Sawetz.

V „Labských Prouděch“ plynula red. Fr. K. Schnepf stále svým jménem. Na každé stránce nalezneme několikrát jeho jméno; a jak se umí sám chválit! Nazývá se přímým a slušným člověkem, poctivým žurnalistou atd. Obecenstvo patrně o těch jeho „výtečných“ vlastnostech nic neví a proto on to musí přec napsati, jinak by se to snad vůbec nikdo nedověděl!

První den po sv. Václavě přijala pokladna matiční 3188 K 67 h. Přijeme Matice, aby slibný počinek tento byl začátkem lepších dnů nejpřednějšímu našemu národnímu ústavu, který, jak známo, vydá denně průměrně na 1600 K má-li dostati nejnaléhavější závazků. Byly dny, kdy nečinil příjem pokladny matiční ani 15 K. Místní odbory úsilovně se přičinují, aby finance matiční byly napraveny. Mnohé odbory pořádají sbírku Svatováclavskou na vlastní sběrací listiny dům od domu, i doporučujeme, aby zvláště ve větších městech příkladu toho bylo hojně následováno. Upozorňujeme však, že sbírku třeba uvěsti co nejrychleji a samostatně mimo příspěvky členské, aby evidence byla umožněna. Které odbory sbírají v různých obcích, nechtě oznámit výboru matičnímu ve kterých obcích sbírka provedena.

Svatému Františku Seraf. (4. října) zasvěceno je v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 32 chrámův a to v Čechách 20, na Moravě 11 a v Těšínsku jeden. Dle jednotlivých diecesí: v pražské, král. hradecké a budějovické po 4, litoměřické 8, olomoucké 7, brněnské 4 a v Těšínsku jeden.

Co chce dle Tolstojů žák? Chce volnost pohybu ve škole, aby mohl dle vůle své mluvit, tázati se, vypravovati, vybírat si učivo, jíti ze školy pryč a přijíti do školy kdykoli. Toť ovšem nevázaná volnost, při níž řádná škola, jež musí vyhovovati přítomným poměrům, stala by se naprosto nemožnou. Jinak to vypadá v ruské stepi a jinak v západní Evropě. Ovšem, veškeré evropské vzdělání vůbec a školství zvláště je Tolstojovi zjevem obłudným.

Cím je člověk v novinách? Když se člověk narodí, je vždy „zdravý silný božík“; uteče-li rodičům, je „milý, dobrý syn, jemuž je všecko odpuštěno“; hledá-li inserátem nevěstu, je „mladý muž z nejlepší rodiny“; stratí-li toboleku s penězi, je „ubohý chudobný dělník“; sebere-li v hospodě někomu nový klobouk a nechá mu tam místo něj svůj rozbitý, nalejvák — „je dobře známý pán, který zajisté si nespůsobí nepřijemnost atd., a když umře, je „věrný přítel a choť“ smahem všech ostatních lidí na světě.

Počet koní. Dle úředních statistik jednotlivých zemí a států je té doby v Evropě 38,369.136 koní.

Hypoteční zadlužení Evropy. V Evropské státy, vyjma Anglie, Černé Hory, Turecka a Řecka mají 57 miliard franků dluhů, to značí 55 tisíc milionů korun. Číslo takto pro obvyklého člověka nepochopitelné. Sama ta v tisícovkách papírových na sebe složená na jeden sloupec byla by na 5700 metrů tlustá. Skoro o čtvrtinu vyšší než nejvyšší hora evropská — Montblank!

Amerika. Vystěhovalce, jenž se vrátil z Ameriky do Vídně, píše „Arbeiterzeitung“: „Nalezne-li kdo v Evropě ještě jen stěblo, jehož se může chytiti, chraň se všech choutek vystěhovati se do Ameriky. Vše, co se čte a slyší v Evropě o tom, že domohli se v Americe lidé obrátkou ruky dobrého místa, neb že dokonce zbohatli, je humbugem; americká chvástavost a nepravý stud nešťastných vystěhovalců, kteří se neodvažují přiznati se, že se jim ve

„slatě“ Americe vede hůře, než v Evropě, jsou příčinami takových lží, šířených ku prospěchu amerických vykořisťovatelů a ku škodě ubohých vystěhovalců“.

Také matka. V Jenkovicích u Hradce Králové porodila v těchto dnech 24letá svobodná dcera statkáře Anna Procházková v bytě svých rodičů hošťačku, její vlak hned po porodu sardousila a mrtvolu v lese u Jílovic ukryla. Dva školáci, kteří v lese hledali houby, malou mrtvolu našli a příšerný svůj nález oznámili. Četnictvo krkavčí matku, která jest těžce nemocná, vypátralo; Procházková po svém usdružení dostane se k soudu.

Listárna redakce.

Náhod. Přijde víc během času na řadu.

Hora Kutná — Zpráva jest již zastaralou. S radostí by se bylo uveřejnilo, kdyby to došlo dříve.

Semily. Došlo již pozdě. Uveřejníme v příštím čísle.

Hněvkovice. S radostí uveřejníme v příštím čísle. Do tohoto přišlo již pozdě.

Upozornění.

Prvé číslo V. ročníku „Časových Úvah“ vyjde k vůli snazšímu účtování teprve až 1. ledna 1901. Prosíme pp. abonenty, aby do Vánoc čísla nereklamovali.

Administrace „Čas. Úvah“.

Čís. 65972.

Vyhláška.

Zemský výbor království Českého hodlá způsobem ofertního řízení zařádati na dobu od 1. ledna do 31. prosince 1901 dodávání různých potřeb pro zemské úřední budovy č. p. 6, 8, 11 a 15 176.259 a 518/III v Praze, pak pro zemské ústavy, totiž:

porodinec a nalezinec, ústav pro choromyslné a donucovací pracovnu (káznicí) v Praze, ústav pro choromyslné v Kosmonosích, Dobrušce, Horních Bečkovcích a v Opatovicích, polepšovnu pro mladistvé kárance v Opatovicích, donucovací pracovnu v Pardubicích a polepšovnu v Králíkách.

Ofertní řízení má zahrnovati dodávky topiva — sukná, plátna a jiných tkanin, příze tkalcovské, výrobků provaznických, potřeb čalounických a obuvnických, potřeb kartáčeknických, výrobků voskařských a mydlářských, lihu, petroleje a oleje různých druhů, lučebnin a potřeb lékařských, slámy ložní, zboží železářského, pak jiných různých potřeb, konečně potravin zejména pečiva, masa, mléka a másla, zboží koloniálního, octa a piva.

Potřeby tyto, jakož i jejich druh a jakost jsou podrobně udány ve zvláštním výkaze, ve kterém přibližně množství celoroční potřeby každého ústavu zvláště jest udáno.

Dotčený výkaz jakož i ustanovení zemského výboru ze dne 16. září 1896 č. 56.846, týkající se zadávání dodávek hmot pro ústavy zemské vůbec potřebných a obsahující též základní podmínky, kterýmž každý dodavatel z předu podrobiti se musí, jsou vloženy k volnému nahlédnutí v obvyklých hodinách úředních v podacím protokole výboru zemského a v úředních místnostech ředitelství (správy) každého z řečených ústavů, i byly zároveň dodány všem obchodním a průmyslovým komorám v Čechách.

O dodávku kterýchkoli předmětů, o něž jde, ucházeti se mohou též družstva menších živnostníků, zejména těch, kteří dle řádu živnostenského k výrobě jsou oprávněni.

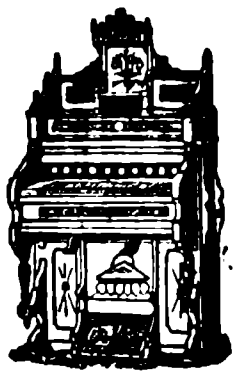
Každému oferentu pak zůstaveno právo, ucházeti se o dodávky pro jistý ústav neb pro více ústavů určitých, po případě pro všechny, jest mu však spokojiti se s tím, světlí-li se mu dodávky, o něž se ucházel, jen částečně.

K ofertám nutno použiti blankety k účelu tomu zvláště vydaných, jež i u ředitelství (správy) každého z dotčených ústavů obdržeti lze bezplatně.

Potřebná vadia budtež složena u král. čes. zem. pokladny v Praze; oferty pak řádně vyhotovené a potřebnými průkazy, pokud třeba též vzorky opatřené (ohledně kterýchž v ofertách výslovně udáno budiž, zda-li oferent navrácení nepřijatých, ovšem na své útraty si přeje čili nic), budtež podány do 29. října 1900 do 12. hodiny polední u výboru zemského království Českého.

Z výboru zemského král. Českého.

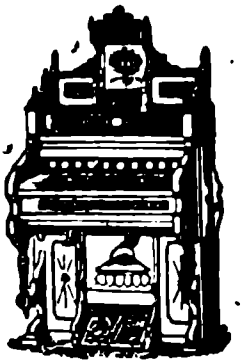
V Praze, dne 18. září 1900.

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.
Illustrované cenníky franko a zdarma.

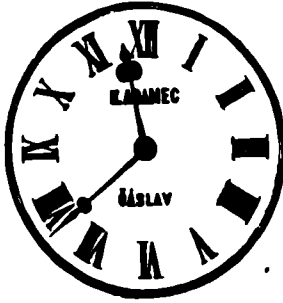
Pronajmu
prostranné
skladiště
s bytem

na Pražs. Předměstí
v němž jsem po 18 let
obchod se stavebním hmo-
tem provozoval. Mimo to
prodám váhy, gig a kasu
a jiné různé nářadí.

Blíží ve stavitelské
kanceláři Viktora Wein-
hengsta v Hradci Krá-
lové, číslo 6.

✕	Velehrad, Methoděj, Ječmínek, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.30	✕		
Velký moravský, du I. a II. po K 2.—	Deporučujeme DESATERO původních, národních na rok Prombergrových kalendářů 1901. Na skladě u všech knihkupců a prodavačů kalendářů.	Malý moravský, brožované po K 1.—, pevně váz. po K 1.20		
	✕		Libuše, Práche, Hestýn, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20	✕

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

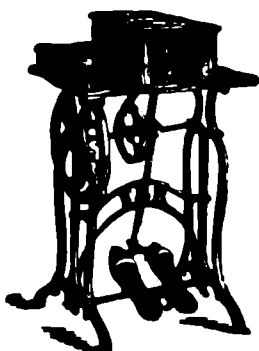
Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kostymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječnou cenu!

Oznámení.

P. T. obecnstvu Hradce Králové a okolí
oznamuji tímto zdvořile že jsem žřídil

dílnu pro opravu velocipedů
a šicích strojů jakož i půjčovnu velocipedů

v Hradci Králové, ve Svatodušské ulici, v domě pana Ant. Petrofa, v těch samých místnostech oo až dosud byl pan J. Herbrych.

Maje zastoupení firmy V. Michl ve Slaném, největší to továrny české na velocipedy, jsem s to každému dodati stroj krásný a za velmi nízkou cenu při výhodných podmínkách platebních. — Opravy velocipedů a šicích strojů obstarávati bude montér, který jest v oboru onom obzvláště zkušeným, o čemž se zajisté každý přesvědčí.

Doufám, že přízeň P. T. obecnstva sobě i při tomto pobočním podniku získám. Upozorňuj dále, že dílnu svoji pro stavební zámečnictví povedu nezkráceně dále a zaručuji každému rychlé obsloužení při cenách jak známo nejnižších.

Prose o laskavé věnování přízně oběma podnikům mým znamenám se v plné účtě

Frant. Paulík,

obchod velocipedy, půjčovna velocipedů a stavební zámečnictví v Hradci Králové.

Děkuvzdání.

Všem, kdož nad úmrtím mé vroucně milované nezapomenutelné matky,
paní

Marie Pertusini-ové roz. Hájkové

z Tisové u Vys. Mýta,

způsobem jakýmkoli soustrast projevili a jejího pohřbu se účastnili, zvláště důstojnému duchovenstvu farnosti heřmanické, uherské a farnosti okolních, vysoce váženému pánu, p. vysokomýtskému hejtmanovi Maňákovovi s ohoti a p. okr. starostovi Cajpovi, slavnému úřednictvu, knížecí Thurn-Taxiské knížecí správy v Litomyšli, p. t. pánům nájemcům velkostatků, p. t. úřednictvu hospodářskému, lesnímu a továrnímu, slavným sborům učitelským, p. t. obecním zastupitelstvům Tisové, Uherska a obcí okolních, p. t. sborům dobrovolných hasičů, všem pánům rolníkům tisovským, uherským i z dalekého okolí a vůbec všem, kdož jakýmkoli projevem úctu ku drabě zesnulé osvědčili a nezměrný můj žal zmírniti se snažili, vzdáváme tímto své nejupřímnější díky. Zároveň vzdávám svůj vroucí dík slovu pánu, p. MUDru. Bartschovi z Vys. Mýta, který po celou dlouhou a trpnou nemoc drahou zesnulou s nevšední ochotou obětavě a nezištně ošetřoval. Odplatíť Bůh všem!

Josef Pertusini.

Hře na piano,

zpěvu a nauce o harmonii

vyučuje

Karel Haak,

absolvent pražské konservatoře

v Hradci Králové, Komenského tř. č. 249.

Přihlásí-li se více účastníků najednou, jest honorář nižší.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředí ve Výprachtěch)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Vackova plzeňská velkorestaurace
u Choděru
v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto přičině těží se hojněmu, libovému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

Nejstarší na 23 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované cenníky zdarma a franko.

P. T. veleddstojné duchovenstvo a přátelé hudby všude dovolujeme si upozorniti na skvostnou kolekci našich nástrojů na
krajinské výstavě na Horách Kutných od 15. srpna do 15. září t. r.

všech druhů nabízí
Navštívenky Biskupská knihtiskárna
v Hradci Králové.

Družstvo na zužitkování ovoce

v Hradci Králové

nabízí všem pánům obchodníkům a všem konsumentům

znamenitou slivovici

a svůj výtečný

ovocný ocet

chemicky i bakteriologicky zkoušený

c. k. vládním radou, slovuťným panem Antonínem Bělo-
houbem, professorem při c. k. české vysoké škole tech-
nické a příšežným znalcem v oboru chem. technologie při
c. k. zemském soudu v Praze.

P. T. pánům obchodníkům se povolují větší
sražky.

BAZAR ČUPR.

Nový galanterní a modní obchod
v Hradci Králové,

Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy (v domě p. Špalke).

Prádlo bílé, barevné, trikotové, nejnovější kravaty.

Největší výběr

dárků a výher ku každé příležitosti.

Celoroční výstava hraček.

Tovární sklad šněrovaček,

též dle míry. Správky se rychle a levně vyřizují.

Ceny nejnižší.

O laskavou přízeň prosí

František Čupr.

Národní hospodář.

Socialní demokracie a rolnictvo.

Dne 4. září konala sociální demokracie rakouská pod vedením vídeňského žida Dra. Adlera sjezd ve Štýrském Hradci. Téhož dne byla zahájena debata židem Dr. Ellenbogenem z Vídně, která má sociální demokracie získati si rolnictvo. Žid Ellenbogen pravil krátce asi toto: „Úlohou sociální demokracie jest, rolnický lid vésti k tomu, aby se naučil po sociálně-demokraticku myslati a cítiti. Z toho důvodu musí se sociální demokracie obracet v přední řadě na ony živly na venkově, které jsou myšlenkou socialismu nejvíce přístupny, totiž na zemědělské dělnictvo, čeledě a chalupníky. To již dávno sociální demokracie u nás činí. Kdo stopuje činnost socialistického tisku, najde často v listech červených články adresované na čeledě a zemědělské dělnictvo.“

Účelem těchto článků i obsah jejich jest: Rozeštvát a poštvát čeledě na hospodáře. Poněvadž je dokázáno, že žádný pořádný člověk, který jest spokojen s tím co má a vydělá, poněvadž vidí a nahlíží, že se přeci nebude nikdo s ním dělit ani za něho pracovat, ještě nikdy do armády sociální demokracie nenarukoval, proto je dosud známo a dokázáno, že do červené armády dali se verbovat jen tací lidé, kterých zásada jest: Nic nedělat a dobře se mít, ovšem na účet jiných. Ale bohužel dosud nikde se nepodařilo program ten uskutečnit a jen několik málo jest šťastných lidí na světě, kteří tak činiti mohou a to jsou: Generálové a agitátoři sociální demokracie. Proto panstvo již dnes nic nepracuje a žije buď z nemocenské pokladny, nebo ze stávkových a agitačních fondů mezi dělnictvem pracujícím nasbíraným, anebo jako pan „redaktor“ v nějaké redakci socialistického plátku, kde si ovšem páni prsty pro práci neulámou. Žid Ellenbogen doznal tu, že sociální demokraté na sedláky obraceti se nemohou, jelikož jsou dosud myšlenkou socialismu nepřístupní, nechť se dosud dělí o grunty a nechť dosud pracovat místo čeledína.

Poslyšme však dále, co vykládal žid Ellenbogen. „Sociální demokracie musí pracovati k tomu, aby lid na venkově porazil hráze starých zvyků a předsudků. K tomu cíli je třeba, aby stát převzal školství, aby zavedeno bylo přímé všeobecné tajné hlasovací právo volební, aby venkovský lid byl poučován a osvěcován. Naši řečníci musí se vyhýbatí otázkám náboženským ale na to musí vši mocí potírati ohlupovací činnost klerikálů. Poněvadž venkovské obce jsou východiska a agitace mezi lidem rolnickým, jest třeba věnovati pozornost záležitostem obecním. K tomu cíli zapotřebí jest zakládati nákupní a prodejní družstva rolnická, prohlášení lesů, luk, pastvin, vodní síly za majetek země, obcí, rozvoj rolnických společenstev na demokratickém základu.“

Zatím přestaneme, abychom opět kousek židovské moudrosti ztrávit mohli. Sociálním demokratům leží v žaludku nejvíce „ohlupovací“ činnost klerikálů. Pravda, naši předkové po celá staletí drželi se toho, co katoličtí kněží je učili, víry Kristovy a všech vznešených nauk náboženských Kristova.

Vezměme jen dvě příkázání Kristova: Modli se a pracuj. To rozhodně sociální demokraté do svého krámu potřebovati nemohou. Anebo: Čeledín jest ve svém svědomí vázán, aby hospodáři svědomitě pracoval, jeho majetek opatroval, jako by byl jeho vlastní. To vše, co katolický katechismus učí, je sociálním demokratům „ohlupnjící“. Oni bláší, že čeledín je nad hospodáře a že pán se musí řídit podle sluhy. Velmi lákavá jsou slova žida Ellenboga, ve kterých praví, že lesy, luka, pastviny, vody mají patřiti zemi a obci! Podle toho nejdříve budeme očekávati, až žid Rotšild zřekne se svých rozsáhlých honebních revírů a lesů v Alpách, které nechal velkým nákladem ze všech stran obestřiti hrotovým drátem, aby do nich nikdo vniknouti nemohl. Totéž připovídali sedlákům ve 14. století Taborité a v 16. století Luther.

Konec konců však byl, že Taborité byli porubáni a že v selaských povstáních 16. století padlo na tisíce sedláků mečem. Konečně vykládal žid z Vídně, Dr. Ellenbogen shromážděným červeným občanům následující: Aby zrušeny byly veškeré výsady velkostatkářů, fideikomise, propinace, volební právo do velkostatkářské kurie, aby právo honitby a lovení ryb postoupeno bylo obcím, ve prospěch zemědělského dělnictva zřízeny buďtež pojišťovny pro stáří, nemoc, neschopnost k práci, zrušení čeledního řádu, zřízení inspektorů zemědělských, právo ku zřizování dělnických spolků, kterým by patřilo rozhodovati o mzdě,

době pracovní, o sporech s hospodáři. Máme na tom dosti.

Kdyby mělo býti všecko provedeno dle vůle žida Ellenboga, pak by nejvíce to platilo na příklad v Čechách pro židovské nájemce velkostatkářských dvorů. Proto máme silně podezření, že všechny tyto blahodárné recepty žida Ellenboga pro jeho souvěrce neplatí, jinak by za krátko židovští nájemci dvorů museli běžet bosí a jejich ráchelky by si nemohly koupit ani jeden rávoj a po nádherných landaurech, ve kterých nyní jezdí, bylo by veta.

Nemysleme si, že tyto zásady a vznětlivá hesla nenajdou v čeledínstvu a zemědělském dělnictvu ohlasu. Budou-li se šířiti pomocí agitace sociálních demokratů na venkově, pak nezbude hospodářům nic jiného, než utíkat ze statků, nebo nechat vše ladem, až co sami spracovat mohou, anebo si kupovat společně stroje, aby co možno nejmenší lidských sil bylo zapotřebí. Po výkladech žida Ellenboga, přišel na řadu říšský poslanec z Mnichova, známý předák sociální demokracie v Německu pan Vollmar a o tom si promluvíme příště.

Literatura.

Kalendář „Štít“. Spěcháme s posudkem o novém kalendáři prve, než bude úplně rozebrán. Na skladech zbývá pouze 1500 výtisků, sčkoliv teprv před 14 dny byl „Štít“ vydán. Skvělý tento úspěch jest také odůvodněn slíbenou zevnější úpravou a bohatým obsahem. Jakkoliv první teprv pouh letos nastoupil „Štít“ po vlastech československých a před svým vydáním byl stížen krutou klatbou pokrokové tisku, přece si vynutil příslušný respekt a zařadil se do třídy kalendářů, které přecházejí s prospěchem a se zájmem i vzdělaný katolík a při tom přece nemusí skrývatí ho před dětmi do zásuvky, aby se nepokazily. Kalendář „Štít“ má nám vraceti ony zaslé téměř časy křesťanské domácí výchovy, kdy kalendář konal po vlastech našich dílo osvětové a mravní.

Po úvodní básni V. Hornofa naleznete úvodní slovo o účelu „Štítu“, jenž hodlá „zachycovati nepřátelské střely, kterými novověký blud a novodobá zkáza až ku smrti již poranila srdce tak mnohých. Chce však „Štít“ hájiti také časný blahobyt a majetek křesťanského lidu, aby nebyl ochuzován chytráckými vyseváči“. Proto také nenaleznete mezi inseráty ani jeden „divotvorný“ balsam a nekřesťanskou firmu. Jsou tedy inseráty „Štítu“ mnohem pozoruhodnější při svém skrovném počtu, nežli celé spousty „míchanych“ inserátů.

Na předním místě upoutá naši pozornost pouťavá povídka „Pan Vavřinec Měcholupka“, která jest pravou ozdobou „Štítu“. Jest to věrná podobizna různých místních a okresních veličin, které pro své polovzdělání bývají loutkou v rukou chytráckých nekatolíků a nekřesťanů, brojíce proti vlastní své víře a své krvi. V pouťavém ději vtouženo jest hojnost věroučných pravd, oděných populárním rouchem, takže neodložíte „Štítu“, dokud byste osudy páne Měcholupkovy nedočtení až do konce. Psychologická črta p. Dra. Václava Řezníčka líčí návrat vzdělance k Bohu a ku štěstí. Jest to typický zjev moderní doby, která rozmáhá víru a mrav svých předků, vrací se opět kajícně ku útulnému krbu starobylé zbožnosti a poutivosti. Talentovaný spisovatel, p. V. Hornof v črtě „Za bludičkou“ parafrázuje biblická slova Spasitelova o zrně, padlém mezi trní. Lidová tvorba zastoupena jest sbírkou pověstí národních, jež sebral a pečlivě sepsal p. řid. Vinc. Paulus. Poučnou stránku pěstují četné rady pro hospodáře, obvyklá kronika denních událostí, cestopisná črta p. Dra. Mrátka „O české jubilejní pouti do Říma“ a popis památek města „Polné“ z pera p. děkana Poimona. Výbornou statí jest úvaha „o oprávněnosti antisemitismu“ z knihy p. dra. Neuschla vyňatá.

Chvilu příjemně ukrátí četné anekdoty a humoresky: „Vykurýval ženu“ od Časlavského a „Pan adjunkt“ od Prosečského. Obrázků jest hojnost a všechny jsou provedeny slušně, takže předstihují o 100 procent obvyklé mazanice v našich kalendářích. Titulní obrázek „Pán Ježíš u Marie a Marty“ má svou cenu a hodí se dobře za rámeček v křesťanských rodinách. Poznamenáme-li ještě, že redakci pořídil obratně p. prof. Dr. Beneš, pověděli jsme stručně vše, co jsme byli povinni o „Štítu“ říci.

„Štít“ jest do jisté míry dílem veškerého duchovenstva diecézního, ježto byly při vydání respektovány pokyny a rady, zvláštními dotazníky sebrané, jak se to jeví n. př. ve správných údajích o trzích, proto není pochyby, že nebude ani jedné farní osady v diecési královéhradecké, kam by „Štít“ nepronikl, an při svém výborném obsahu jest zrovna tak levný a za takových podmínek jest expedován, jako všechny jiné kalendáře. Kalendář „Štít“ byl též vřelým přijat hlasy časopiseckými, zvláště „Aletheia“ v č. 7. věnovala mu lichotivou pozornost. —yl.

Nový život, měsíčník pro vědu umění a zábavu Rediguje Karel Dostál Lustinov v N. Jičíně. Poslední dvojité číslo obsahuje mnoho krásných ilustrací. Úchvatné dílo Baarova „Farská panička“ jest dokončeno.

O Moravě, cyklus přednášek pořádaný moravsko-slezskou besedou v Praze v květnu t. r. Kdo se sejmá o poměry na Moravě, bude mu tato knížka zvláště vítanou.

Sebraných spisů Karoliny Světlé vyšel sešit 66. obsahující pokračování rozkošných povídek: „Kresby z Ještědí“. Cena seš. 15 kr. Nakladatel J. Otto v Praze.

„Náš Domov“, oblíbený a nejlacinější český obrázkový čtrnáctidenník zábavně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatiti na adresu: „Náš Domov“ v Záhřebu. Předplácí se pololetně jen 3 K 40 h, celoročně 4 K 80 h i s poštou. —

Vlast, časopis pro poučení a zábavu. Redaktor Tomáš Škrdl. Vychází 15. každého měsíce. Vyšlo čís. 12. Obsah: Cesta do Vídně a po Haliči. Píse Tomáš Škrdl. — Před obrazem Královny nebes. Básně od R. Stupavského. — Pepička Koptivova. Napsala Vlasta Pittnerová. — Dějiny socialistického hnutí v zemích koruny České od r. 1840. do r. 1900. — Naše Slezsko. Napsal Jan Vyhřídál. — Naše slavnosti. — Hrosgovské lidové obrázky Svatozara Čoroviče. Se svolením autora ze srbského přeložil Jan Třeštlík. — Život i smrt hudebního umělce Bedřicha Chopina. Napsal P. Josef Ptačinaki. — Školský Obzor. Píse J. B. Zdráský. Literatura. — Drobné a jiné literární důležité správy a úvahy. — Zprávy spolkové. — Na sklonku XVI roku (1899.—1900.) — Předplatné na „Vlast“, roč. XVI. obnáší: ročně 10 K, půlletně 5 K. Redakce a administrace „Vlasti“ jest v Praze, v Žitné ulici č. 570-II.

Zájmy strojívedce, odborný časopis za osvědčené redakce Bohuslava Kučery vychází v Praze. Časopis ten plní výborně svůj úkol a mohl by býti vzorem jiným odborným listům. Poslední číslo 28. obsahuje více zajímavých statí, které mohou zajímat nejen odborníky ale i širší veřejnost.

Konferenční řeči v Notre Dame v Paříži. Z frančtiny přeložil Method Zavoral, kapitulár strahovský. Nákladem knihtiskárny benediktinů rajhradských v Brně. Cena 50 h.

Praktický výklad středního katechismu. Napsal Fr. Kalvoda. Vyšel sešit 3. a 4. Cena 1 K. Na skladech má knihtiskárna rajhradských benediktinů v Brně.

Zrnka pravdy.

Jazyk němého jest cennější než jazyk lhářův.

Dvou druhů lidí jest litovati: těch kteří hledají a nenalézají a těch, kteří hledají a litují.

Pravým mudrcem je, kdo se od každého učí.

Jen na stromy, jež mají plody, hází se kamením.

Boj se toho, kdo se bojí tebe.

(Perská přelová).

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 29. září 1900. 1 hl. pšenice k 13.20—13.60 žito k 13.30—15.60, ječmena k 9.00—10.30, oves k 5.00—5.70, proso k 9.60—10.00 vikev k 0.00—00.00, hrachu k 19.50—20.00, jáhly k 19.00—00.00, krup 18.00—44.00, bramborů k 2.20—2.40, jetelového semínka červeného k 106.00—130.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 29.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 18.00—18.00 100 kg. žitných otrub k 10.00, pšenice, otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.20—2.60, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jedna kopa cibule k 3.00 4.00, jedna kopa drobné zeleniny k 0.60—2.00

V Králové Dvoře n. Lab. dne 29. září 1900 pšenice 14.40 00.00, žito 15.00, 13.60, 12.40, ječmen 0.00 oves, 5.80 5.00, hrách 00.00 00.00, čočka 00.00 00.00 vikev 00.00 00.00, jáhly 00.00, 00.00 kroupy 00.00 00.00 brambory 2.80 2.40, vejce (kopa) 4.00 0.00, másto 2.40 2.32, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.36, maso skopové k 1.12, seno k 8.00, sláma k 6.00, k oves 12.60.

Zerty a vtipy.

Chce také trochu práva. Žena: „Ale, muži, jaký to máš škaredý zvyk. Každou noc mluvíš ze spaní zcela hlasitě.“

Muž: „Nezlob se — a popřej mi trochu té fceci alespoň v noci, beztoho mne ve dne ani k slovu nepřipustíš.“

Dívny příslušník. Četník: „Kde jste příslušným?“

Pobuda: „Prosím ponížene, to já nevím.“

Četník: „Přece budete věděti, kde se nejčastěji zdržujete.“

Pobuda: „To bych, prosím, musel být příslušníkem slavného — kriminálu.“

Komínický žert. Mlynářka: „Jděte k špku, umouněte, já vám to nevěřím, že mne máte tak rád.“

Komíník: „To vás stojí jen hubičku a budete to mít černé na bílém.“

V rybářském krámě. Prodavačka: Co si přejete, pane?

Příchozí: Chtěl bych se podívat na nějakého hňupa.

Prodavačka (volá do vedlejší místnosti): Pojd se, muži, ten pán chce viděti hňupa!

Obohodník: Tak, slečinko, cukr, kávu, kofení a švestky, vše máte již pohromadě; máte snad ještě něco na srdci?

Kuchařka: Ano, ještě půl kila husího sádla.

Ochotná. Malíř (k selce na venkově, vstoupiv do zahrady): „Namaluji si odtud, když dovolíte, vaši chatku.“ — I s pánem Bohem, mladý pane, namalujou, a mohli by nám také přemalovat tuhle vrata, když už v tom jsou.“

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen

Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKN A

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a have-
lky s čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod

v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Josef Štěpán,

závod
pozlacovačský
v Pardubicích

opravuje jako i nové star-
ší, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do-
obry toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, měřítka a t. d.

ve slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

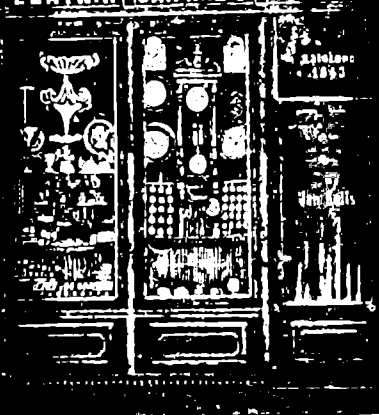
— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

ZLATNÍK JAN KALIS HODINÁŘ

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světů ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmír-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydroog kávy žitné!

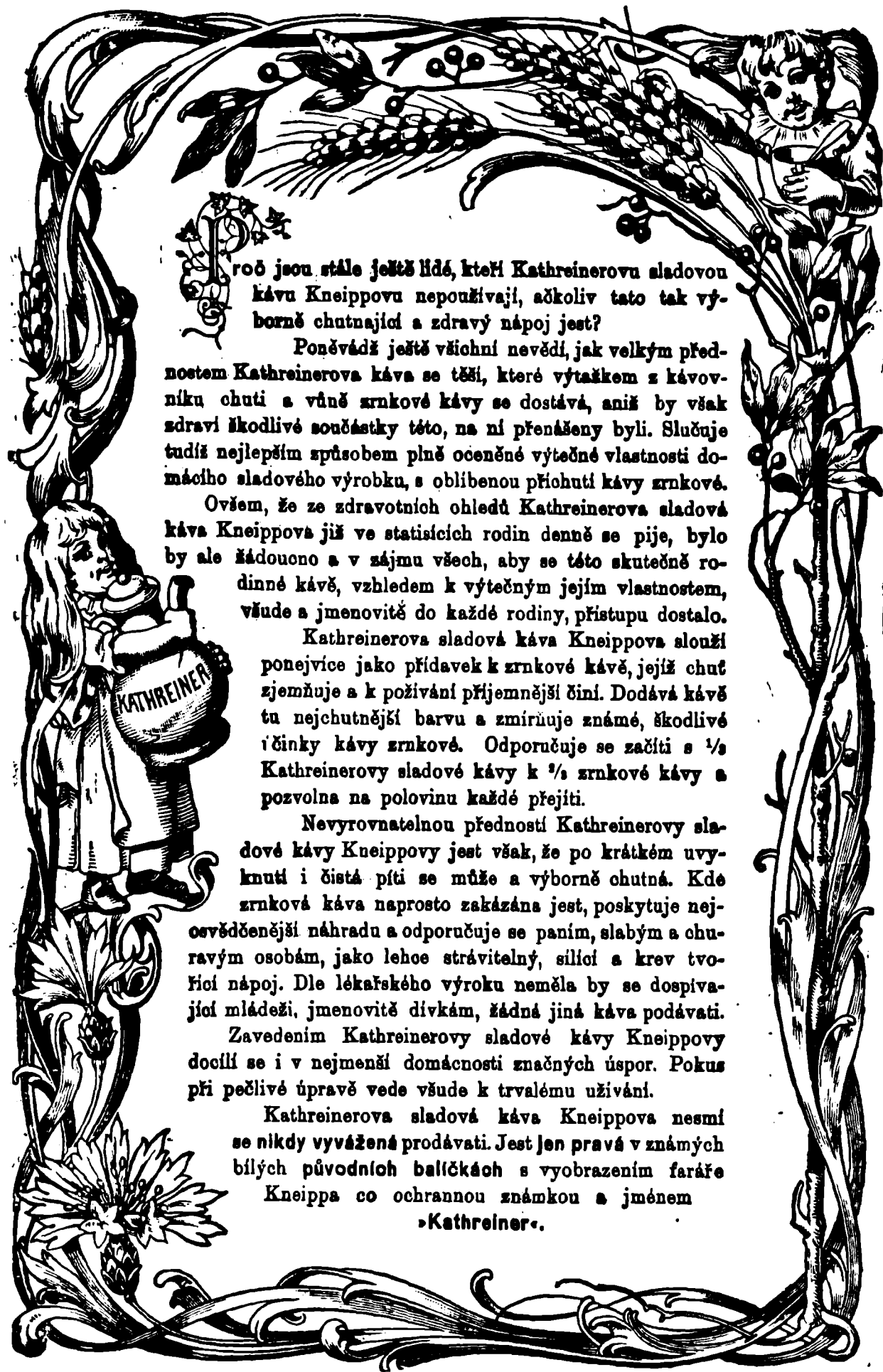

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

rož jsou stále ještě lidé, kteří Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu nepoužívají, ačkoliv tato tak výborně chutná a zdravý nápoj jest?

Poněvadž ještě všichni nevědí, jak velkým přednostem Kathreinerova káva se těší, které výtažkem z kávovníku chuti a vůně zrnkové kávy se dostává, aniž by však zdraví škodlivé součástky této, na ní přenášeny byly. Slučuje tudíž nejlepším způsobem plně oceněné výtečné vlastnosti domácího sladového výrobku, s oblíbenou příchutí kávy zrnkové.

Ovšem, že ze zdravotních ohledů Kathreinerova sladová káva Kneippova již ve statistických rodin denně se pije, bylo by ale žádoucí a v zájmu všech, aby se této skutečně rodné kávy, vzhledem k výtečným jejím vlastnostem, všude a jmenovitě do každé rodiny, přístupu dostalo.

Kathreinerova sladová káva Kneippova slouží ponejvíce jako přídavek k zrnkové kávě, jejíž chuť zjemňuje a k požívání příjemnější činí. Dodává kávě tu nejlépejší barvu a zmiňuje známé, škodlivé účinky kávy zrnkové. Odporučuje se začíti s 1/2 Kathreinerovy sladové kávy k 3/4 zrnkové kávy a pozvolna na polovinu každé přejíti.

Nevyrovnatelnou předností Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jest však, že po krátkém uvyklutí i čistá pít se může a výborně chutná. Kde zrnková káva naprosto zakázána jest, poskytuje nejosvědčenější náhradu a odporučuje se paním, slabým a ohrovaným osobám, jako lehou stravitelný, silící a krev tvořící nápoj. Dle lékařského výroku neměla by se dospívající mládeži, jmenovitě dívkám, žádná jiná káva podávati.

Zavedením Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy docílí se i v nejmenší domácnosti značných úspor. Pokus při pečlivé úpravě vede všude k trvalému užívání.

Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati. Jest jen pravá v známých bílých původních balíčcích s vyobrazením faráře Kneippa co ochrannou známkou a jménem „Kathreiner“.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Dekorační malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohrádní a po-
zlaocování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslanych malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

Vademecum

seu Brevis Synopsis

materiarum et casuum in cura animarum frequen-
tiorum. Ad usum potissimum clericorum et neo-
sacerdotum juxta optimos fontes et probatos au-
ctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou
K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátním vydaná
sestavena je po způsobu slovníku abecedně, po-
dávající knězi bez obtížného hledání poučení bez-
pečné ve všech pochybnostech kněžského půso-
bení se naskytujících, se všech oborů vědy theo-
logické. Dodatek podává v autentickém znění
regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiclefo-
vých, Husových a Lutrových, důležitou konsti-
tuci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách
církvních a konečné připojen jest celý Syllabus.
Podrobný index usnadňuje hledání v pochyb-
nostech.

Biskupská knihtiskárna.

Zasláno.

Pan Josef Krejčík,

umělecký závod sochařský a řezbářský
v Praze.

Pisárna a dílny: Bubna 612-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 80. (Budova sv. Václ. záložny).

Socha Panny Marie s Ježíškem,
kterou jste zhotovil pro Žitňoves, všeobecně se
líbila. Osadníci mají přejít si mítí též takovou
sochu v Břežně. Raďte jí tedy zhotoviti, aby mo-
hla býti v den sv. Václava posvěcena. Doufám
že my budeme úplně spokojeni. Jsem předem jist,
že nas práci uslechtilou překvapíte.

S veškerou úctou

P. Jan Popelka,
farář.

V Břežně, dne 7. září 1899.

K osvětlování acetylenovému
nabízí

KARBID

nejlepší jakosti za původní cenu

JINDŘICH JELÍNEK,

mydlář v Hradci Králové.

Pánům interessentům

abízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na
všechna místa

své chvalné známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního
vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně bleskné a v ele-
gantních dřevěných rámech zasazené, jež předčí bez-
vadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí
vše v oboru pracích přístrojů dosud stávajících. Ceny
jsou: I. velikost zl. 2 50, II. zl. 3 50, III. zl. 4 50.

Dále skvostné leštěné (zrcadlovým leskem)
mramorové plotny na stoly, pulty
(s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způ-
sobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční
stolky atd. Též upozorňuji na svůj hojně záso-
bený sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení ze syenitu, labradoru, žuly,
porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Ceníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lask. zakázkám doporučuji se co nejlépe

C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba
patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na
bohosloveckém učilišti v Hradci Král.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování vý-
nosem ze dne 30. října 1899 č. 25.743 jako pomocná
kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brože-
vaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletené vazbě
3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z mi-
sálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a
kantorina marné v jiných příručkách hledané, jako při
pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické
visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sva-
tým, nové posv. sborem obřadů povolenou litanii k
nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Neš-
very, Zellinky, Jiráska, P. Albana O. S. B. a j.

Kniha má schválení nejd. Ordinariátu královéhradeckého,
budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, četným ilustracím
starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Péřové Boa

od zl. 1 60 až do zl. 12.

Flanelové blůzky od zl. 1 40
výše.

„ sukňe od zl. 2 25
výše.

Dětské flanelové i barche-
tové šatečky

všech velikostí nabízí ve velkém výběru

PETR KOPAL & SPOL.

Speciální závod

zbožím ozdob. a galant. pro dámy i pány

v Hradci Králové,

velké náměstí.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné se se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
sevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy
umovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
našlou se již svíceně se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
nými příklady P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k za-
kupování a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
ládeček na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, avicnů, paciškálů, schránek na Největ-
šího, patenek atd. co nejvíce.

Josef Krejčík v Praze,
umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

*Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtily,
lázeňské, spovědnice, křtelníky, konsoly, svícny,
ustrý, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.*

Původní nákresy, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vácné přísné ctěného obecnostu, známám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přemě dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Právě vyšly nejoblíbenější české vimperské kalendáře

nakladatelství

J. Steinhronera ve Vimperku.

Kalendáře na rok 1901 předtí daleko vícecky dřívejší ro-
níky svoji obrázkovou úpravou a bohatým obsahem.

Velký Marianský kalendář pro lid katolický, redi-
gován Monsignorem Ad. Rodlerem, sídelním kanovní-
kem v Českých Budějovicích, cena 1 K.

Malý Marianský kalendář, cena 60 h.

Velký Národní kalendář pro čas a vědomost, cena 1 K.

Malý Národní kalendář pro čas a vědomost, cena 60 h.

Kalendář k uctění nejv. Srdce P. Ježíše a P.

Marie, redigován Monsig. Ad. Rodlerem, sídelním ka-
novníkem v Č. Budějovicích, velké vydání, cena 1 K.

Kalendář k uctění nejv. Srdce P. Ježíše a P.

Marie, malé vydání, cena 60 h.

Svatá rodina, red. Monsig. Ad. Rodlerem, sídelním ka-
novníkem v Č. Budějovicích, velké vyd., cena 1 K.

Svatá rodina, malé vydání, cena 60 h.

Kratoschvilný slabikář a veselý kal. obrázkový.

cena 1 K.

Veselý kalendář obrázkový, malé vydání, cena 60 h.

Reliéf, kalendář pro zábavu, poučení a k užitku na-
ních hospodářů, redigován Jos. Dunkem, členem zemé-
děl. rady pro král. České a majitelem zlatého záslu-
ného kříže s korunou, cena 1 K.

Veřejenský přítel. Kalendář pro všechny příslušníky
ozbrojené moci, jako stálé vojáky, záložníky, zemskou
obranu, domobranu, jakož i vynaloužce a všechny pří-
tele voj. stavu, cena 1 K.

Český hanič. Věnovaný zábavě a poučení haničů, je-
jich rodin a všech přátel haničstva v semích koruny
České, cena 1 K.

Svatoborní kalendář pro katolíky, jejichž den ži-
vota schyluje se k večeru a pro každý domeček. S vel-
kým tlakem, cena 1 K.

Novinka! **Pravý český Vánoční a Všeobecný.**

Obrázkový kalendář českého lidu pro město a venek,
cena 1 K.

Obaviláta odporučujeme

„Velký zábavný kalendář“

ze všech ročních knih na četbu nejbohatší. — Vyšel na
rok 1901 ve třech dílech, z nichž každý jest pravým po-
kladem obsahující zajímavé a užitečné čtení; každý díl
obsahuje jest více jak 100 pěknými obrázky a tvoří pro
sebe jednu knihu. Cena 1 dílu 2 K.

Objednati lze přímo v nakladatelství **J. Steinhronera**
ve Vimperku (Sumava) aneb v každém
knihkupectví.

Obchod založen roku 1863.

Křesťanský závod

v modním hedvábném, vlněném a pra-
cím zboží

v Hradci Králové

č. 146.

Ku každému období
největší výběr tu- i ci-
zozemských,
anglických a fran-
couzských novotín,
vlněných, hedvábných
láték

v překvostných pro-
vedeních a časových
vzorů.

*Továrni výběr čer-
ných modních i smut-
kových látek čistot-
něných.*

**Přehojný výběr ko-
berců**

z nejprv. osvědčených
továren.

**Překvostný výběr po-
kryvek.**

**Úplné garnitury při-
kryvek stolních i lo-
žních.**

*Továrni sklad lino-
ových koberců a ameri-
kánského plátna.*

**Bavlněné a lněné
gradle na slamníky.**

*Cremové
a bílé záclony.*

**Trvanlivé deštníky,
slunečníky, šněrova-
čky a vějíře plesové.**

**Pláštěnky nejno-
vějších tvarů.**

**Nejnovější vzory ka-
šmírových a hedváb-
ných šátků na hlavu.**

**Veškeré podšívkové
zboží za tovární
ceny.**

**Bílé prádlo pro
pány.**

*Za veškeré čisté vlněné
a hedvábné zboží ručím.*

**Veškeré prací novo-
tiny.**

**Anglické batisty
rozmanitých, právě
vyšlých vzorů.**

Podzimní a zimní novotiny.

Podzimní a zimní novotiny.

Ze závodu mého koupené zboží jest osvědčené
jakosti a barvy nejstálější. Veškeré objednávky na
venek vyřizují se přesně dle vzorků a vyplacené. Na
požádání zašlu i vzorník.

V dokonalé úctě

J. Jeřábek dříve J. Skala.

Již vyšel

kalendář „Štít“.

Obvyklé výhody prodavačům. — Objednávky přijímá

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové.

(Již přes 4000 exempl. bylo rozebráno.)

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez svýlení cen!

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, stran
amonatý, soli draselnaté, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštornakou sádra superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov. chlív-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělé hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorná
a Látku u
u Rostok.

Ústřední kancelář **V PRAZE** Jindřišská ul. 27.

Pro každého důležitým a poučným jest nový spis

Židé v zemích Českých.

Dle pramenů a různých pojednání sestavil

Dr. Václav Rezníček.

Knížka tato obsahuje na základě historických pramenů vypsání dějiny Židů v Čechách, na Mo-
ravě a ve Slezsku od nejstarších časů až do let sedesátých našeho věku. Jsou v ní vylíčeny všechny
důležité poměry českého lidu i českých panovníků a vlád k Židům. Dále obsahuje všechny důležité udá-
losti a příhody, v nichž Židé v zemích Českých hráli činnou nebo trpnou roli, tak že spis tento, jediný
svého druhu v české literatuře, hodí se především do všech veřejných a spolkových knihoven a hledán
jest všim inteligentním obecnostem, jež v něm nachází nejpěchlivěji doloženo, ze sterých nepopíratel-
ných pramenů a spisů obsažené kde správy spisovatel čerpal.

Cena obnáší 1 kor. 20 hal. (poštou 1 kor. 30 hal.) a k dostání jest ve všech knihkupectvích a
sejměna v administraci „MODRÉ KNIHOVNY“, Král. Vinohrady č. 347.

OBNOVA

Číslo 41.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 12. října 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Matěský národ.

Co se ve Vídni napracují a napotí, aby to přivedli k nějakému smíru Čechů s Němci, a nikam s tím nemohou. Kdyby však četli evangelický časopis „Hus“ z Čáslavi, už by byli dávno s prací tou hotovi. Píše „Hus“ doslovně: „Pryč od Říma“, to by byla i pro západoslovanské národy cesta k míru mezi sebou a k dorozumění s německým národem mateřským, jehož řečí Slované ovšem nemluví, ale jehož ducha dýchatí musí. („Hus“, září 1900, čís. 9. str. 137. dle čl. Ev. Křtg.) Takové počteníčko předložili tedy páni pastoři Pelíšek ze Semtšše a Kozák z Čáslavi v časopise „Hus“ českému lidu! Aby něco takového napsal nějaký jiný list, jaký křik by pro to povstal! Ví-li pak o tom n. p. Dr. Klouda z Pardubic, který na Dobeníně a pod Košumberkem tak nectně mluvil proti církvi katolické, jakožto nepřítelce národa, atd. atd.

My katolíci čeští musíme se proti tomu mateřství německého národa ohraditi. Nemluví z nás žádná národní zášť. Naopak! Právě my chceme žít i s Němci v pokoji avšak jako s bratřimi, ne pak jako nějaké nižší plémě pod nadvládou jejich. Ohražujeme se proti tomu z mnohých ohledů.

Předně národ německý nám nikdy matkou nebyl. Dokud k nám chodili Němci vnučovat nám s křesťanstvím i jazyk svůj, tu se obrácení takovému Čechové bránili. Teprv když přišli svatí Cyril a Method, a když Čechové poznali, že se o nic nejedná, než o náboženství a vzdělanost, počali Čechové křesťanství si oblibovati. Mateřskou lásku nám prokázali tito dva velikáni; ti jsou otcové a původci křesťanské osvěty Čechů.

Je pravda, že se národ český během středověku dostal ve spojení se říší německo-římskou, a že tak vzdělanost jeho nabyla rázu západních národů. Ale říci, že za těch dob byl národ náš pěstován národem německým, jako matkou, je říci nepravdu. Vzdělanost západních národů měla za matku a pěstitelku katolickou církev obřadu latinského. Tou matkou byli na západě pěstováni národové všickni. A ne němčina, ač říše mívala za hlavu panovnicka německého, ale latina byla řečí vzdělanců celého západu. Ale při tom nikomu — leč právě Němcům — nenapadlo Čechům bráti jejich jazyk. Nebylo možno ovšem, aby národové vedle sebe, ba jako u nás mezi sebou bydlící, jeden od druhého se neučil, a obyčeje i mravy se nemísily. Když pak založena byla universita — vysoká škola — v Praze, jest pravda, že z počátku nebyla výhradně českou, ale nebyla taky německou. Karel IV. — jsa též císařem říše německo-římské — chtěl učiniti Prahu středem Evropy; a proto universita byla přístupna a učila všechny národy vůkolní, ale jazykem latinským. Jestliže tu kdo „učil“, byla to Praha. A hrozilo-li tím právě nebezpečí poněmčení, staral se Karel IV. o protiváhu, dává „jazyková nařízení“ ve prospěch národa českého a založiv nové město pražské s obyvatelstvem českým a nařídív, aby se synové knížat volicích císaře učili jazyku slovanskému atd.

A právě za těch časů byla velká naděje, že Poláci vlivem těch, kteří k vůli učení a dvoru v Praze bydlívali, přijmou za jazyk spisovný jazyk český, a právě Karel IV. obnoviv s dovolením papežovým v Emausích — na Slovanech bohoslužbu slovanskou, — staral se o sjednocení Slovanů, a měl ten dalekosáhlý plán, že Praha se stane středem celé Evropy, až by totiž východní Slované s Římem zase byli sjednoceni. Dle plánů — úmyslů — tohoto otce vlasti měla Praha býti matkou národů evropských.

Tak to je dle pravdy. Ale pak přišlo to „Pryč od Říma“ v 15. a 16. století. A plány Karlovy sřítily se v nivec. Zdánilivě „vytloukli“ husité německý ze země, ale roztržkami náboženskými pustla universita i národ. A až

koliv — což připouštíme, ač násilí žádného schvalovati nemůžeme, — husitství mělo též ráz národní a německý snad zeslabilo, tož právě zase husitstvím připraven byl národ pro „dýchání ducha německého“. Luter — Němec, jenž Čechy tupil — stal se učitelem mnohých Čechů, a s luteránstvím táhl se sem duch německý, a knížky německé objevovaly se v rodinách měšťanských, z hradů mizela čeština nadobro a celé kraje se poněmčovaly; vše pak korunováno zvolením německého Fridricha za krále Čechů. Mrazivý „duch německý“ vanul s Hradčan do celé země; ale pozor, věda, umění a mrav hynul, národ divočil čím dále tím více.

To bylo to mateřství — ale macešské mateřství — německé, jehož nás Pán Bůh chrániti račí.

Jsou to ovšem známé věci, jež se v „Obnově“ nepíší po prvé, ale dnes, kdy se ti synové „Husa“, helvetští pastoři, neostýchají berlínské mateřství našemu národu na mysl uváděti, jsme k takovému opakování nuceni, ač dnes už každé dítě ví, že jen připojením k Římu v 17. století zachráněn byl zbytek národa našeho.

Je pravda, že tenkrát vinou odbojných protestantů německých jazyk vyhlášen byl vedle jazyka českého za zemský, ale vyhubení českého nikdo nechtěl; výslovně to prohlásil Ferdinand III., který rád zpíval v Praze píseň: Svatý Václave.

Ale „německý duch“ nechtěl více mizeti ze všech myslí. Hádkami náboženskými byli mnozí unaveni tak, že si znechtíli věrouku vůbec, a tajně započalo i v duších „katolíků“ bujení protestantstvím německým zplozené německé rozumářství a humanitařství (domnělá lidumilnost bez Boha)

Rozumáři čili „osvícenci“ — freimauři — začali obklopovati trůny a za těch časů začal z Vídně tím více vanouti duch německý. Ta „mateřská“ láska Vídně k nám, která nás posud duchem německým oblažiti chce, zplozená roztržkami náboženskými; jest jistě — neli husitismus, tož Luterovou pravnučkou.

V Berlíně kraluje pravý, uvědomělý Luterán, a z Berlína vane ten „německý duch“ právě tím „Pryč od Říma“. A tam vycházející časopis luteránský radí, aby Čechové odpadli od katolicismu, neboť jen tak dojde ku smíření s Němci. Známe to z Poznaně, kde už pomalu dětem polským jazyku z úst vyškubávají budou. To je ten „německý duch“, to je to „mateřství“, to je to smíření!

A proto se nebojíme tvrditi, že tímto článkem ukázali páni pastoři své srdce. Ať jsme třeba s Prusákem „smíření“, jen když nenáviděný katolicismus bude zničen. A taková pánové hlásají, že „klerikálové“ jsou nepřátely vlasti, ti klerikálové, kteří chtějí, aby národu českému zachováno bylo dědictví cyrillo-metodějské, ten základ a pramen vzdělanosti naší. A ve spolku s pastory aspoň v duchovním spojení, láteří leckterý střechtáný doktor Žvanil na církev katolickou. On je snad jen slepý, ale pastoři vědí co píší a kam tihnou.

Ale Bohužel! Liberalismus mnohé „vlastence“ tak zaslepil, že ani nejhorší národní škandál jimi nehne, když se děje na straně protikatolické. A naopak, na vše cyrillo-metodějské a svatováclavské útočí aneb útočiti nechávají. Proti německému prý vystupují, ale ducha německého vědomě neb nevědomě slepotou svou živí a sesilují. Právě v září t. r. dostali se po více desetiletích, když už nikdo na to nemyslel, Němci na radnici jednoho města moravského. A proč? Inu proto, že slepí čeští liberálové na místo, by bránili Čechy proti Němcům, vrhli se na — katolíky. A pramálo bylo slyšeti o tomto nejnovějším škandálu národním. Stropili ho „svobodomyslní“, a o těch se nesmí, leč s chválou mluvit.

A ta nejnovější naše „lidová strana“ páni masafíkovci! Ta to je právě, která radila, aby národ český nechal marného se bránění

Němcům, ale raději k nim se přimknul. Je to jak patrné, zase jen mateřská péče odpadlíka a nyní evangelíka, Masafíka o ubohý lid český, aby nezblbl, ale raději dal se vésti národem mateřským. A „Čas“, list těchto „evangelíků“, stal se právě denníkem. Je vidět, jak víc a více objímá nás ten „mateřský národ“. Vinu toho nesou čeští liberálové, slepí odpůrci všeho svatováclavského. Pomoz nám Pán Bůh! Jiného nám už nic nezbyvá.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 10. října.

(Prof. dr. A. Bráf a nastávající volby do říšské rady. — „Čas“ jako denník. — Doplnovací volby do obce pražské. — Ženský výrobní spolek a jeviště „Národního Divadla“.)

Některé politické listy směru mladočeského pojala v poslední době starost, co dělá p. prof. dr. Bráf. Bystřý a prozíravý tento politik a jeden z nejpřednějších národohospodářů našeho národa se pánům najednou ztratil. Rozneslo se totiž, že důsledný a věcný tento muž poděkoval se i z výkonného výboru strany staročeské a že se také zřekl všeho pronikavějšího vlivu na řízení „Hlasu Národa“. Ny- ní začíná býti po něm schůňka.

Prof. dr. Bráf byl z parlamentního života vytlačen v neblahých zmatcích, při nichž r. 1889 sedláci Staročechům mandáty pobrali. To stalo se také prof. Bráfovi a sice předně z toho důvodu, že jest zetěm dra Fr. L. Riegra a za druhé proto, poněvadž mandát ten potřeboval německorybanský šenkýř pan Hovorka. Vytlačení to nesl prof. Bráf s lehkým srdcem, an při nejmenším chtěl mohl za ně dostati v náhradu mandát z kurie velkostatecké. Že však mandát od velkostateckých nechtěl a nevzal, jest jedním z význačných rysů jeho vynikajícího politického charakteru a rozhledu, pro kteréžto jeho znamenité vlastnosti začíná býti nyní po něm ve vážných politických kruzích schůňka a poptávka. Jedná se totiž o to, zdaž by se prof. Bráf, nejsem nyní nijak u žádné politické strany úzce angažován, neodhodlal přijmouti kandidaturu do říšské rady a sice má býti kandidován na základě svých vědomostí a znalostí národohospodářských a sociálních. Pro takovouto kandidaturu vhodná skupina jest již také vyhlédnuta.

Pokud však naše informace sáhají, jsme přesvědčení, že by prof. Bráf při své přelověčné a příkladné vídnosti, se kterou každému v ústraty přichází, také i deputaci kandidaturu nabídnouti mu přicházející co nejla- skavěji přivítal, ale za její pozornost by se jí zajisté nejvčetněji asi poděkoval. Pochybujeme, že by se na ten čas a za nynějších poměrů odhodlal opustiti své zátiší, z něhož se stále rostoucím a silícím kruhem stejně smýšlejících vynikajících činitelů připravuje půdu potřebnou nedaleké budoucnosti, kteráž v našem veřejném životě na sebe dlouho čekati nedá.

Na kruh ten, jehož mluvčím jest nyní zatím pouze měsíčník „Aletheia“, začínají se připojovati nejenom čtyři starších inteligentů, ale hlavně silná část akademické mládeže sdílí jeho náhledy a ve smyslu jeho programu připravuje se k veřejnému vystoupení, jehož první zásadou bude odstranění z veřejného života všechny živly nedostatkem vědomostí a mravnosti a konečně svými hmotnými poměry k veřejné působnosti nepostačitelné.

Ža přítomných poměrů však, třebaž je již cis. rada dr. Fořt zcela moudře za všeobecného souhlasu volal po součinnosti a kandidaturách všech nejspůsobilejších mužů, dá se prof. Bráf sotva vylákati ze své nynější vyčkávací posice, v níž na politickém zvelebení a sesílení české věci tiše více může svým vlivem a svými zkušenostmi dokázati, než-li by mu bylo možno dokázati v tom chaosu, který ze příštích voleb nepochybně vyjde.

Průběhu nastávajících voleb bude jeho strana podle všeho přihlížeti pasivně, neboť volby ty jsou jenom nezbytným a přirozeným důsledkem politiky mladočeské, za níž nesou zodpovědnost v nejpřednější řadě vůdcové její a ti jí musí také dle svých schopností a prostředků dobojovati.

Potom teprve, až se to stane, bude možným zdravý směr a politické dohodnutí se všech k veřejnému působení spůsobitých mužů na základě programu příslušné revidované. Zatím v rozjetá kola mladočeské politiky zasahovati nebylo by politickým. Jest totiž možno, že bude od teďka za rok všeobecně uznanou potřeba „nových mužů“ a proto bylo by nemoudro, aby nyní lidé budoucnosti předčasně vystupovali, když Mladočeši nic více co pokaziti a zadati nemají a nemohou a když se nic vedle nich při nejlepší vůli oprávněti nedá.

Proto budou asi jinak chvalitebné hlasy a rozhledy prozíravějších Mladočechů po ziskání nových platných parlamentárních sil do Vídně, při čemž by byl prof. dr. Bráf akvizicí nanejvýš cennou, snahou marnou. Není pochybností, že by byl mezi různými stranami a vládou znamenitou zprostředkující silou a velice zdatným činitelem, ale v ohledu tom nemá prof. Bráf žádnou příčinu nějakou vědomost mladočeské politiky projevovati a nyní ji z její zodpovědnosti, rozpaků a nesnází pomáhati.

* * *

Bez odporu pozoruhodným bylo během posledního roku jevíci se čilé žurnalistické hnutí strany realistické, resp. lidové. Strana ta změnila bývalý svůj týdně vycházející orgán „Čas“ v obdeník a ten od 1. října změnila v denník. Z dosavadní své tiskárny odstěhovala se k panu Beaufortovi, kterýž zcela klidně pod jednou střechou tiskne mladočeskou „Českou Revui“, Radikální Listy“ a nyní „Čas“.

„Čas“ do nedávné doby byl listem nepřekřepí protikatolickým. Zaujímal nejostřejší stanovisko protestantské a filosemitské. Nenáležel nám důvody toho zkoumati, poněvadž si vyhrazujeme pro sebe také svobodu a volnost přesvědčení. Ať si redakci jeho vedly příčiny fysikální anebo zásady jiné, počítali jsme vždy jenom s její projevy veřejnými. Proto nás nanejvýš překvapilo, když tento list protestantského a filosemitského stanoviska jako denník najednou svým protestantským a židovským čtenářům a pastormům odporučoval čistě katolickou „Obrázkovou Revui“ jako slušný list rodinný.

Přes to, že stanovisko všech katolicky smýšlejících Čechů oproti „Času“ zjednála si redakce jeho sama, tak že jest všeobecně jasné a známé, nešíříme se o jeho překvapující pozornosti vůči katolické „Obrázkové Revui“ a zůstaneme v rezervě, jak si dále povede. Jenom to sluší poznamenati, že „Čas“ od tisku nejbližší mu stojícího byl jako denník přijat s nevrlostí a nevlídně.

Zatím strach z něho nejde žádný! Výsledky hnutí strany realisticko-lidové zůstanou asi jenom „na papíře“.

* * *

Blížící se doplňovací volby do sboru obecních starších král. hl. města Prahy začínají zvolna čeriti poměry pražské. Většina na radnici zasedajících pánů, kteří ještě nedávno jevíli bojovnou náladu, začíná krotnouti a hází

flintu, již ani nemá, do žita. Dobří ti lidé ještě dříve, než-li nějaká strana mimoradníční o nových kandidátech na radnici promluvila, začínají vzpomínati na blahé doby pohodlného kompromisu, což znamená, že panstvo pojímá zvláštní účtu před voličstvem.

To však ve své většině nejeví doposud nijak pronikavou účast ve starostech o blaho obce, což může míti za následek, že buďto krátce před volbami vypukne účast ta silou elementární, anebo že voličstvo ponechá pánu na radnici „starou s novou“. Na Novém Městě mluví se o kompromisu již hlasitě, na Starém Městě jest doposud ticho. Jak poměry stojí, jsou nyní Staročeši všude v nevýhodě. Na Novém Městě prý kuje se proti nim, překompromisní touhy, liga Mladočechů s radikály, kteréžto spojení mohlo by zvítěziti, kdyby s ním šlo úřednictvo; na Starém Městě pak popularita a obliba dra Podlipného, za nynějších poměrů vysoce přesahuje vlivy druhdy volby ve prospěch Staročechů zde řídících činitelů žida Kolína a pana Kopeckého, šíře známých z nedávné soudní historky o koncesi paní Roubířkové na noční kavárnu proti staroměstské radnici.

Katolická strana doposud nijak v předvolební přípravě nezasáhla, ač všechny strany, nedojde-li ku kompromisu, s její hlasy počítati musí. Kompromis jí ovšem ozbrojí a zbude jí pouze to, co se jí musí dáti t. j. co jí nelze vzíti.

* * *

Trapným překvapením pro veškerou inteligenci v Praze bylo, že na poslední valné hromadě „Ženského výrobního spolku“ byla provedena debata o tom, proč se divadelní kusy slešny Elišky Krásnohorské nedávají v „Národním Divadle“. Jakkolivěk chováme veškerou příslušnou úctu ke slavnému „Ženskému výrobnímu spolku“ vůbec a k jeho vážené předsedkyni, zasloužilé spisovatelce sl. Elišce Krásnohorské zvlášť, proto předce nemáme valnou hromadu spolku toho za povolnou tribunu pro referování o soukromé literární činnosti a plynoucích z ní poměrech těch kterých členek slavného jeho výboru. Tak by naše veřejné poměry zabíhaly příliš daleko do osobních záležitostí! Ve stanovách „Ženského výrobního spolku“ zajisté že se nenachází mezi jeho účely také ten, že jeho účelem jest mezi jiným také zásobovati jeviště „Národního Divadla“ divadelními kusy, jež říditelství bez odporu dávati musí. Litujeme, že dámy, jež debatu tu provedly, daly se tak příliš daleko unést!

Drobná obrana.

Hádá podle sebe. Realistický „Čas“ oceňuje vlastenectví chorvátského biskupa těmito slovy: „Arcibiskup Sarajevský Stadler, jenž nedávno dostal nejvyšší důtku za chorvátský státoprávní projev, je předmětem stálých národních ovací. Zase se vydala jedna klerikální spekulace s vlastenectvím“. Ježto každý hádá podle sebe, lze věřiti, že také professor Masarik a jeho stoupenci vedou spekulace s vlastenectvím. V otázce židovské se jim spekulace již podařila.

Má krátkou paměť. „Čas“ se diví, že by mohla četba Massarykových spisů přivést studenta k sebevraždě, jak jsme to na základě přívodního dopisu v „Obnově“ uvedli. Pan

možné považováno bylo, důkazem jest, že Melichar přítelem Vondrou vybídnut, zúčastnil se dražby velkého statku se vším příslušenstvím v jedné vesnici blíže Slaného. „Měl jsem“ tak vypravuje, „asi čtyři dvacetníky v kapse, kuráže plný pytel a s nadějí na cizí podporu jechal jsem k dražbě a skutečně jsem statek koupil; ale k provedení tak šlechetného záměru to přece nedošlo. Když se obyvatelé obce dozvěděli, jakou školu to zaříditi míním, vyhrožovali nám zastřením, a poněvadž přítel můj Vondra ani já neměli chutě život obětovati, prodali jsme statek s výdělkem 50 zl. a nabyli jsme nové zkušenosti, že zamýšlený podnik síly jednotlivce přesahuje!“

V Slaném neměl Melichar dlouhého stání a přestěhoval se do Skutče, kde také zažil neblahý rok 1848 a zúčastnil se polního tažení Skutečské gardy. Otec našeho Melichara a čtyři dospělí synové kráčeli nadšeně před řadami mladých mužů. Však došli jen do Chrudimi, neb zde slyšeli, že chrudimští, kteří o den dříve ku Praze táhli, na cestě přepadení byli, mnoho jich zraněno, zbraň jim potrána, rozutkali se, přese všechny domluvy svého vůdce, domů.

K roku 1855 dlužno zapsati jednu okolnost, která dobře charakterisuje obětavost Melicharovou. Roku toho v Polsce řádila cholera a Melichar dobrovolně se přihlásil za výpomocného lékaře, nasadiv tak i vlastní život ve prospěch bližního. Za výborné služby tam vykonané dostalo se mu od vlády pochvalného dekretu.

Roku 1856 přijal Melichar místo vrchnosten-

Herben zapomněl, že p. professor a vůdce mladočeské, Massaryk, sdělil obromně jmění po sebevrahovi, jenž se zastřelil po přečtení jeho učeného spisu „O sebevraždě“ a z vděčnosti p. professoru jmění své odkázal. Byli jsme nuceni oživit trochu osláblou paměť p. Herbenovu, aby nezakrýval fakt zajištěných!

Politický přehled.

V době, kdy národ český se připravuje k volbám a kdy němečtí zarytí nepřátelé všemi, byť i nejhanobnějšími způsoby tupí vše, co jest českého, jen aby kousek práva se nám od vlády nedostalo, bude snad zajímaví, když podáme zde kousek statistiky, jak mnoho platí země koruny české do státní poklady. „Tyto tři země (Čechy, Morava a Slezsko)“, odvádějí státní pokladně neméně než 191,014.448 zlatých čistého důchodu, což činí 45.4 procent veškerého čistého příjmu státního; a sice platí Čechy samotné: 122,175.659 zl., Morava 50,615.922 zl., Slezsko 14,227.907 zl. Na každého obyvatele země těch připadá tudíž 21.89 zlatých, kdežto průměrem v Cislejtánii na jednoho občana toliko 17.61 zl. státních daní připadá. Naproti tomu věnuje stát na veškerou správu Čech jen 19,735.862 zlatých, na veškerou správu Moravy jen 5,987.270 zlatých a na veškerou správu Slezska jen 2,167.828 zlatých. — Celkem tedy na veškerou správu země koruny české pouhých 27,890.960 zl., čili pouhých 14.6 procent veškerého čistého důchodu! Srovná-li se kvota, jakou by země ty spravedlivě říši odváděti měly s kvotou, jakou skutečně odvádějí, vychází na jevo, že ročně přeplácejí sumu 58.672.468 zl., aniž by měly naději, že jim z ní kdy čehož bude navraceno. Nuž, ptáme se: jakým právem odsuzují se země koruny české ku takovému neslýchanému tributu? Proč nemají platit jen ve spravedlivém poměru na potřeby říše jako všechny země ostatní, proč nemá jim nikdy býti z ohromného toho tributu něco navraceno pro jejich vlastní potřebu? A odpověď zní: Poněvadž jsou zde zarytí němečtí nepřátelé a škudci, nepřátelé této vlasti, kteří nechťejí a nechťejí o právu těch země koruny české na samostatnost ani slyšet a raději odsuzují veškeré (tedy i své německé) obyvatelstvo těchto země k hospodářské bídě a břemenům neslýchaným.

Volební ruch se horečně vzmáhá. Národní socialisté sbírají honem na denní list, což jest prý při volbách nevyhnutelné. Orgán červených občanů „Právo lidu“ bude vycházeti dvakrát za den. — Herbenův „Čas“ útočí ostře na stranu mladočeskou. — Schůze různých stran jsou nyní každý týden. Kandidáti rostou jako houby po dešti. V Praze do redakce „Práva lidu“ přišel oheďdy flájinetář, známý z kořala, a hlásil se také o mandát. Ten sice nedostal, ale za to — vyhazov! Výkonný výbor ústaváckého velkostatkářstva v Čechách konati bude 17. t. m. v Praze schůzi, již bude předsedati hr. Osvald Thun. Bude se v ní jednati o návrzích, podaných za účelem svolání všech ústaváckých velkostatkářů v Čechách.

Nemoe ministra dra. Benka se zlepšila. Lekaři tvrdí, že po neděli bude moci opět přijímati relace úředníků.

Papírový souboj. Hrdina kapesního nože, p. prof. dr. Emil Pfersche vyzval presidenta spolku rakouských průmyslníků p. Pastrého na souboj. Zdali na nože podle italského způsobu, či na bambitky s hlavní nahoru otevřenou po způsobu maďarském, či na kordy, není povědomo. Příčina byla dána jím samým. V Trutnově obvi-

ského a obecního lékaře v Křižanově u Velkého Meziříčí na Moravě, kde až dosud žije. R. 1882 stal se lékařem obvodním. V Křižanově rozvinul hned rozsáhlou činnost. V pohorském malém městečku tom nebylo ani potuchy o jakémisi národním uvědomění, proto ve schodě s učitelstvem a kněžstvem tamním, jakož i s několika občany, zařídil čtenářsko-pěvecký spolek, zbudoval ochotnické divadlo, otevřel velikou knihovnu svou každému kdo jen čísti chtěl. Melichar založil Křižanovskou záložnu, která sice s nepatrnými podíly započala ale čítá se dnes mezi nejznamenitější peněžní ústavy na Moravě. Zasluby o tento ústav byly uznané udělením čestného diplomu následujícího znění:

„Valná hromada vzájemné záložny v Křižanově při své 25leté činnosti vděčně vzpomínajíc zaslub Vašeho Blahorodí, kterých jste sobě jako zakladatel její získal, *neb jen Vaším působením založena byla*, usnesla se projevit Vám své upřímné díky a věnovati tento čestný diplom, anažně prosíc, byste i na dále jejím příznivcem zůstati ráčil. V Křižanově, dne 19. března 1893.“

Založením ochotnické jednoty Melichar velice prospěl k národnímu uvědomění v Křižanově a okolí, takže tato jeho činnost Němcům byla trnem v oči a tito se vynasnažovali jemu vše možné škoditi a jej konečně zničiti, čímž Melicharovi také uškodili. (Pokračování.)

FEUILLETON.

MUDr. Jan Mellohar,

nejstarší žijící buditel a spisovatel český.

Podává *Karel Skutečský.*

(Pokračování.)

„Při takových nevyřízených snahách neztratil jsem naděje na uskutečnění takových škol a pracoval jsem dále na hospodářské knize: „Základy nejpotřebnějších a nejdůležitějších vědomostí hospodářských ve čtyřech dílech, z kterých napotom něco málo v „Rolníku“ vytištěno bylo, jako i celá osnova i plán zmíněných škol v červenci 1866 v Mor. Orlicí.“

Toho samého roku ucházel jsem se v dopisech s některými té věci dbalými muži o zařazení školy rolnické pro okres Velkomeziříčský, Novoměstský a Ivančický, načež v únoru měli jsme v Brně schůzi, jejížto výsledek jsem v březnu v Mor. Orlicí uveřejnil a která také zařazení hospodářských škol ve Velkém Meziříčí a Ivančicích za následek měla. — Kdo se o tom více dočísti chce, tomu odporučujeme naduvedený spis.

Z Chrudimě odstěhoval se Melichar do Prahy a odtud po roce do Slaného, kdež společenské poměry našel horší chrudimských. V blízké Peruci setkal se s bývalým přítelem let studentských, knězem Vondrou. S tím pojal úmysl zaříditi jakousi hospodářskou školu pro zanedbané hochy a dívky. Že provedení této myšlenky za

ňoval jmenovaný spolek, že ochromoval německou obstrukci, nadbíhaje vládám. Tomu se president vzpomenuť svazu opřel v listech, dru. Pferschovi adresovaných. Pan Pfersche odpověděl hrubě, pan Pastré ještě hruběji, a naposledy Pfersche vyzval Pastrého na souboj. Věc však skončila náramně nekrvavě: Papírovým protokolem, kterým pan Pfersche prohlásil, že se přesvědčil o bezdůvodnosti svého tvrzení a jeho sok odvolal své tvrzení, že pan Pfersche se dopustil lži.

Společné ministerské konference, v nichž se rokovalo o doplnění železniční sítě bosenské, skončily opět úspěchem Uher a vypadly tedy opět na škodu Dalmacie.

Arcibiskup Dr. Stadler u sv. Otee. Sv. Otec přijal bosenského arcibiskupa Stadlera velmi laskavě a přijal od něho dar, pravil srdečně: „Mne jsi obdaril synu můj a sám nemáš nazbyt!“ Audience trvala přes 20 minut. K duchovenstvu Stadlerovy diecese pravil papež: „Vaše činnost v Bosně je tuze znesnadněna; musíte zápasit s různými konfesemi a národnostmi, avšak spása Bosny je v Ježíši Kristu.“ Potom vyptával se papež arcibiskupa, zda se již z poslední své choroby zotavil a dostav přívědčivou odpověď, pravil: „S pomocí Boží a modlitbami sv. stolice je můj Stadler opět zdrav!“

V Srbsku panuje veliké roztrpčení, že „Pester Lloyd“ napomínal Rusko, aby se nemíchalo do záležitostí srbských a drželo se úmluvy s Rakouskem z r. 1897. — Srbský tisk odsuzuje toto jednání a vidí jenom v Rusku nejlepšího a upřímného přítele. — Král Alexandr by se rád vzdal trůnu. — Chce žítí osamotě, aby mu jen srbský národ vyplácel 9000 franků ročně. — Ovšem, bude-li s tím královna Draga spokojenou. Vždyť co ona řekne, jest královi svatým.

Vopovídání s Transvaalu. V Berlíně konala se v neděli schůze vypovězenců transvaalských. Schůze účastnilo se 12 osob ze 60 vypovězenců německých, kteří 15. června byli na rozkaz Roberta v Johannesburgu nejprv zatčeni a pak vypovězeni. Jeden z nich, Petrsen, líčil výmluvně surovost a libovůli, s jakou si Angličané při vypovídání počínali. Po léta v Johannesburgu usedli Italové a Němci, rakouští i uherští státní občané, byli bez příčiny vojáky náhle zjímáni, od žen a dětí odtrženi a mocí přes všechny protesty své britskou lodí „Hawerncastle“ do Vlissing dopraveni. Za čtyřicetidenní plavby dávány jim za potravu jen brambory a zkažené maso. Ochrany německého konsula vypovězení marně se dovolávali. Ostatní jeden z vypovězenců viděl, jak na schůzi vyprávěl, 6. června v letohrádkové čtvrti pretorijské anglické vojáky, jak strhli německou vlajku a nobama ji pošlapali. Na jich žádost u zahraničního úřadu německého, aby tento naléhal v Londýně na odškodné, nedostalo se vypovězencům ani odpovědi. Usnesli jsme se proto na schůzi zmíněné, státního tajemníka hr. Bülowa znova urgovati, aby konal také proti Anglii povinnost svou.

Válka v Číně. Dle některých anglických časopisů sděluje se ze Sanghaje, že čínský tisk potvrzuje zprávy o tom, že Li-Hung-Čang slíbil Rusku odstoupení Mandžurska, pakliže své vojsko odvolá a také ostatní mocnosti poňne, aby svoje vojska odvolaly a o mír jednati počaly. Rusko ze všech mocností má v obsazeném Mandžursku nejlepší postavení a také výhodky nejlepší, že nebeská říše poměrně s nejmenší bolestí dá se tuto amputovati. Shoda mocností počíná se znova viklati. Hlavní akcí na ten okamžik jest výprava na Paotingfu. Toto město bylo hlavním střediskem a oporou boxerů a proto má být vyhlazeno. Všechny mocnosti nesouhlasí s touto výpravou. Američané se jí vůbec nesouhlasí. Strategické váhy dobytí odlehleho města míti nebude. Spojenecká vojska dobyla v poslední době měst Ninčvang, Aužančan, Lhaojang. Ruské vojsko dobylo Mukdenu. Princové Tuan, Cenghi a Tung se považují za původce nových nepokojů. Všude nalepeny jsou plakáty, vybízející boxery k novým vraždám cizinců. — Německý generál Waldersee bydlí v Peking, v paláci císařovny — vdovy.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání: p. P. Bonif. Holub, O.S.B. duchovní správce v Metličanech, jmenován bisk. notářem, p. Frant. Douda, metličanských, obdržel exposit. canon. Ustanovení: p. Jos. Klepl, kapl. Nechanický, za katech. do Jaroměře, p. Jan Bauer, kapl. v Litomyšli, za administr. do Moravice, p. Karel Brandeis, kapl. v D. Oujezdě, za kapl. do Zruče, p. P. Petřík, kapl. Mladobovský, za kapl. do D. Oujezda, p. Josef Mencl, kaplan Moravický, za kapl. do Mladobova, p. K. Volenc, kapl. v Kruševě, p. Jos. Neumann, kaplan v Teplicích, za katechetu do Trutnova, p. Jan Zítka, admin. v Nasavrechách, za koop. do Trhové Kamenice, p. Josef Truka, koop. Trhová Kamenická, za kapl. do Bojanova, p. Jos. Profous, kapl. Bojanovský, za kapl. do D. Královic, p. Václav Hák, kapl. Královický, za kapl. v Potěšších. Neomysť: p. Václ. Lankáš, za kapl. do Karli, p. Frant. Štrnad, za kapl. do Litomyšle, p. Karel Havran, za kaplana do Proseče. Na

odpočinek vstoupili: p. Josef Dejl, farář v Přepychách, p. Josef Bednář, farář ve Studenci, p. Ant. Zámečník, farář Štěpanický. Uprázdňená místa: Přepychy, fara patron. kněž. Colloredo Mannsfeld, od 1. října, Štěpanice, fara patron. hraběte Harracha, od 1. října, Moravice u Litomyšle, fara patron. kněž. Thurn Taxis, od 18. září b. r.

Přednášky. V Nové Pace v katol. jednotě bude přednášeti v neděli dne 14. října b. r. dr. Dr. Rayl „O pravém vlastenectví“. — V Častolovicích bude přednášeti v neděli dne 21. t. m. pan redaktor Vobejda-Prosečský o tematě: „Náš odvážný boj a budoucnost našich snah“. — V Pardubicích v katol. nár. jednotě bude přednášeti vlp. katecheta Černý z Hradce Králové o otázce sociální, dne 14. t. m.

Divadelní hra „Klepy“ v tovaryšské jednotě došla pěkného úspěchu hmotného i mravního. Palma večera náležela sl. Novohradské v hlavní úloze a p. Beránkovi. Sl. Chmelářova vytvořila ve své roli ucelenou povahu dobrozděšné matky, rovněž pozoruhodnými byly výkony sl. Špíchalových a sl. Náhlíčkových, ačkoliv teprv nedávno vstoupily na prkna divadelní. Úkol pp. Dvořáka, Dvořáčka a Sejků harmonicky se družil k celkovému zdatu. V meziaktí provedl hudební kroužek několik zdařilých skladeb. Obecenstva sešlo se tak značný počet, že nezbývalo ani místa ku prázdného. Jednota bude nucena při stále vzrůstající návštěvě obecenstva hrávati ve velkém sále, kdež užijeme více pohodlí.

Posvícenská zábava v Adalbertině konati se bude v neděli, dne 21. října. Účinkovati bude vojenská kapela 42. pš. pluku. Začátek v 7 hod. večer.

Jaké oblibě se těší hradecká obchodní akademie vidno z následujícího: Z letošních 52 absolventů umístěno bylo, v době dvou a půlměsíční celkem 45 z větších částí do bankovních a průmyslových závodů. Místa byla opatřena z části spolkem absolventů „Olivou“ z části ústavem samým. Důkaz to, že hradecká akademie prosperuje, majíc dobré základy i vedení a že těše oblibě se těší spolek „Oliva“, jehož přední snahou je doporučovati siily rutinované. Spolek zasluhoval by však vedle mravní i poněkud větší hmotné podpory v kruzích obchodních a apelluje se tuto na ně, aby členy jeho se staly. Přihlášky za členy přijímá starosta pan Jiří Tolman, prokurista neb jednatel p. K. Bulíček, úředník záložny obce v Hradci Králové.

Hradecká voda je drahá, ale jen pitná. Labská je zadarmo. Proto divně je, že páni podnikatelé staveb nerozkáží svým zřízencům, aby při bourání starých budov, dříve než motyku zasadí, zbořeninu náležitě pokropili. Jiti kolem takového zboření při letošním suchu jest pravou obětí. Netoliko na oděvu, ale hlavně na zdraví. Prach zdvíhá se tu v obrovských kotoučích, a ten pasanti musejí vdýchat. Bylo by žádoucí, aby městský úřad všiml si toho nešvaru. Ve všech větších městech stavá nařízení, jímž se zakazuje polévání zbořenin.

Pornografická literatura se u nás rozmáhá. I v Hradci jeden obchodník, jméno zatím zamlouvám, „vénova“ celou svou skříň různým pohledným zdravotvídám; sebochranám žen i mužů (— které kupují a čtou na znoze mladí hoši —), a hanebným pohledným listům. V Německu se u podobných obchodníků zavede policejní inspekce a obchod, s takovým zbožím se zakáže. Ó liberální Rakousko! Co tvoje svoboda nemusí všechno snést!

Hlas z obecnosti. Vředem města Králové Hradce v pravdě možno nazvati vykičený hostinec „u kašinky“ v bezprostřední blízkosti Klepceva divadla. Neřesti, které se v tomto hostinci pášou, sahají až do krajností. O olní obyvatelstvo rušem jest v noci pustými výkřiky, oplzlými písněmi, hádkami a často také se strhne tam rvačka. Nevěsty vábí k sobě každého, kdo jde kolem a také venkovští rolníci dají si často říci a zanášejí své peníze do domu nepravosti. Majitelé okolních domů si stěžují, že se tam nikdo nechce stěhovat a v tom smyslu byla také podána stížnost k obecnímu úřadu. — Kdykoliv bylo na ten brloh prostitute zehráno, řeklo se, že to musí býti k vůli vojákům. Kdyby tomu bylo ve skutku tak, pak by to vrhalo prazvláštní stín na reprezentanty města, že k vůli vojsku se udržuje brloh nepravosti zrovna uprostřed města, což zajisté na cizince neudělá příznivý dojem. Ale což jestli se nevydržuje „kašinka“ k vůli někomu jinému a vojsko slouží jenom za výmluvu? Nerozhoduje-li zde snad výnosnost hostince aneb něco podobného? — Ale at tomu již jakkoliv, býti to nemá. Jest to smutné, že i cizinci si toho musejí povšimnouti. Doufáme, že na stížnost, která nyní byla obecnímu představenstvu dodána, konečně bude vzat zřetel.

Při ovičení. Jeden důstojník, patrně Němec, ovičil v úterý nováčky. Poněvadž to dobře nešlo, vysvětloval jim jednotlivé pohyby „vzornou češtinou“. Pravil: „Nohu dal štrekovat nemusí zad opice vyhýbat, než komandovat sveit!“ Jestli tomu nováčkové rozuměli, nevíme.

Z diecéšní jednoty cyrilské v Králově Hradci. (Pokračování). Bárta F. farář v Zahradce 1 K, Stock E., kaplan tamže 1 K, Vlasák A., far. ve Chvoji 1 K, Sehnal J., b. vikář v Bělohradě 2 K, Menčík J., děkan v Jičíně 2 K, Weis Jan, farář v Chotči 2 K, Říša Fr., farář v Levíně 2 K, Přibyl J., professor v Jičíně 1 K, Příkop Fr., prof. v Jičíně 1 K, Kovařík A., prof. v Jičíně 1 K, Groh J., kaplan tamže 1 K, Plichta Fr., kapl. v Bělohradě 1 K, Donálek Fr., far. v Liběšově 1 K, Beneš B., kpl. tamže 1 K, Hůlek J., far. v Lomnici 1 K, Knies Jos., kapl. tamže 1 K, Salický Frant., kaplan v Lužanech 1 K, Fiedler J., děkan v Nové Pace 1 K, Rameš V., kapl. tamže 1 K, Malý J., kapl. tamže 1 K, Burghard Fr., kapl. tamže 1 K, Mršák Vinc., far. v Nové Vsi 1 K, Kouba Václ., kaplan tamže 1 K, Vaníček J., farář v Oubislavích 1 K, Bonkal Ant., farář v Pece 1 K, Schröffer Fr., kapl. tamže 1 K, Lupomelský J., kapl. tamže 1 K, Vaněk J., far. v Popovicích 1 K, Dittrich Fr., far. v Radimí 1 K, Tejkl Fr., koop. tamže 1 K, Brož J., far. v Železnici 1 K, Balcar Fr., far. v Lu-

žanech 1 K, Kopecký A., b. vikář v N. Hradech 3 K, Nováček J., kapl. tamže 1 K, Dvořák Št., vik. tajemník v Rychmburku 2 K, Elitzer J., koop. tamže 1 K, Bečička J., adm. v Skutči 1 K, Němec J., kapl. tamže 1 K, Macek V., far. v Hlinsku 2 K, Habal J., kapl. tamže 1 K, Schönberg St., far. v Chlumu 1 K, Simon M., far. ve Svatce 1 K, Kostkan J., koop. tamže 1 K, Selichar J., far. v Kamenickách 1 K, Mimra Fr., far. v Ranné 1 K, Richter Ot., far. v Kamenici Pusté 1 K, Sabula J., koop. v Proseči 1 K, Tichý J., bisk. vik. v Ostružné 2 K, Kulhánek Fr., kapl. tamže 1 K, Tůma Fr., ředitel kůru tamže 1 K, Churáček J., far. v Samšině 1 K, Klepl J., kapl. ve Vělsí 1 K, Kohout V., farář v Němčovicích 1 K, Sladomel J., far. v Slatině 1 K, Hanzl Fr., farář v Hradištku 1 K, Pičman Ant., far. ve Veselí 1 K, Vohnout Fr., děk. v Žlunicích 2 K, Šádek J., děkan v Kopidlně 2 K, Vašítko Al., far. v Král. Městci 1 K, Němeček V., far. v Kněžích 1 K, Kuřil Fr., far. v Chotěšicích 1 K, Novotný V., č. kanovník a b. vikář v D. Krupě 20 K, Dr. C. Calka Al., koop. tamže 1 K, Bříza J., far. v Lučicích 1 K, Jásel Č., far. v Libici n. Chotěboře 1 K, Brukner J., kapl. tamže 1 K, Koten Fr., far. v Chotěšicích 1 K, Vaněk V., b. vikář v Zábofi 20 K, Přeclík Fr., děk. v Čírkvici 1 K, Friedrich F., far. v N. Dvorech 1 K, Sládek J., far. v Sedlici 1 K, Hovorka J., far. v Kaňku 1 K, Spurný V., far. v Suchdole 1 K, Kleprlík V., b. vikář v Rychnově n. Kn. 3 K, Novák Al., far. v Křeseticích 20 h, Klus Fr., v Košicích 40 h, Elias Jos., far. v Sudějově 60 h, Sedláček J., far. v Solopiskách 60 h, Tauchmann Frant., v Radboři 40 h, Čenský J., far. v Konárovicích 40 h, Petr Jan, far. v Tebořině 40 h, Rosa Fr., far. v Křehleších 20 h, Mára Mat., far. v Zbýšově 40 h, Krunert Bl. far. ve Velimi 1 K, Pátek J. far. ve Vrbici 1 K, Hovorka Fr. kapl. v Rokytnici 1 K, Mazáč L. inf. probošt v Poděbradech 20 K a se 1 K, jak v minulém čísle stálo. (Pokrač.)

Koncert českého tria, dne 6. t. m. v Chrudimí pořádaný měl skvělý úspěch. V právě uměleckými výkony bylo obecenstvo velice nadšeno.

Svěcení kostela v Miletíně. Přivátivé město Miletín, pod starou naší Zvičinou, rodiště to nezapomenutelného našeho básníka, Karla Jaromíra Erbena, odšlo se v sobotu dne 7. t. m. slavnostním hřevem. Ze všech domků vlály červenobílé prapory, ulice byly pěkně zamety a u brány, kterou divky miletínské pěkně vyzdobily, shromáždili se před 4. hod. odp. osadníci s vdp. megr. Haklem a vdp. far. Šubrtem v čele, aby uvítali svého velepastýře, nejdůstojnějšího pana biskupa královéhradeckého, který by posvětil nově přestavený a rozšířený chrám Páně. J. M. ndp. biskup přijel o 4. hod. Jménem vikariátu přivítal jej vdp. megr. Hakl. V řeči své uvedl, že přestavba a rozšíření kostela provedla se ponejvíce ze sbírek, kterou po více let obětaví osadníci konali. Byla to práce neúporná, která svědčí o zbožnosti zdejšího lidu, který se nedal zastráhati útoky nepřátel a klidně, tiše pokračoval v šlechetné své snaze. — Vldp. farář Šubrt uvítal ndp. biskupa jménem svých farníků. Jménem obce uvítal ndp. biskupa pan radní Frant. Rachota. Družička Františka Munzarová, zákyně V. tř. přednesla srdečné uvítání jménem školních dětí a podala J. M. ndp. biskupovi pestrobavou kyticí. Přítomni byli také zástupcové patronátního úřadu, zástupcové škol, jakož i kněží redemptoristé ze Sv. Hory vlpp. Ševčík, Pivnička a Plešek, kteří v Miletíně započali právě svatě missie. Ndp. biskup poděkoval za srdečné uvítání a projevil svou radost nad osadníky, kteří šlechetně té práci se ujali. Svěcení kostela započalo v neděli o půl 7. hod. ranní. Všechny zpěvy při svěcení provedlo osm bohoslovců z Hradce Králové, řízením předsedou diec. cyrilské jednoty vldp. profes. dr. Mrštíkem a vlp. vicerektorem Orlem. — Mezi svěcením měl J. M. ndp. biskup kázání před kostelem. Veliký zástup zbožných osadníků jej obkličoval. Ta radost, že mohou dliti na blízku svého velepastýře, zářila každému z obličeje. Ndp. biskup mluvil o významu svěcení chrámu Páně a vysvětlil co jednotlivé obřady znamenají. Chrám, kde se koná nejvyšší oběť, kde se rozsvěť slovo Boží a udělejí se svatě svátosti, jest také stánkem živého Boha, a proto musíme si kostela vážit i a s úctou do něho vstupovati. Jest mnoho nepřátel církve svatě, kteří by rádi viděli, aby lid do chrámu Páně nevstupoval, kteří sami šíří bludy a mluví o zničení církve katolické, ale zapomínají, že církev sv. není založena lidmi, jest to dílo Boží, které ani brány pekelné nepřemohou. Vypadá to tak, jako když šílený člověk chce mocí prorazit hlavou zeď ale konečně sám klesne. Proti církvi svatě bojovati jest prací marnou, neboť pravil Pán Ježíš: Já s vámi jsem až do skonání světa. A národ, který si náboženství nevážá, chce ničiti to, co postavil Bůh, padá hloub a hloub, jest nešťastným, rozervaným a šíří se jako morová rána mravní zpuslost. — Dále děkoval ndp. biskup zvláště vldp. far. Šubrtovi, který má největší zásluhu o přestavění a rozšíření chrámu Páně a zvláště vřelými, uchvatnými slovy děkoval všem těm, kteří jakýmkoliv způsobem, byť i nepatrnou obětí ku šlechetné práci přispěli. Při těch slovech žarosilo se oko mnohých a když ndp. biskup ukončil, tu rozcházel se zástup s mocným pohnutím. — Po ukončení svěcení následovala slavná mši svatá u nového hlavního oltáře, kterou obžtoval sám ndp. biskup. Miletínský cyrilský sbor za řízení tamnějšího obětavého pana říd. učitele zapěl mši sv. „Thomae Aquinatis“ od Mittlerera. Proměnlivé částky, kromě offertoria zpívali chorální bohoslovci. Offertorium od dr. Witta zazpívali miletínský sbor čtyřhlasně. Credo od Perosi a Benedictus od dr. Ahle zapěl opět bohoslovci. Miletínská cyrilská jednota by mohla býti vzorem mnoha obcím, kde se buď vůbec nic anebo jen velice líknavě církevní hudba pěstuje. Zpěvy při mši svatě byly opravdu uchvatné. Slavnosti bylo přítomno okolní duchovenstvo s megr. Haklem, zástupcové úřadů obec. zástupitelstev a škol; také pan místodržitelský rada Steinfeld z Hradce Král. přijel. Hořická odborná škola sochařsko-kamenická zastoupena byla panem architektem Cechnerem a p. odb. učitelem Vondráčkem. Zvláštního uznání a díků zasluhuje škola ta tím, že novému kostelu darovala vzácný hlavní oltář, na kterém se již sedm let pracovalo. Mimo to vypracovala

zdarma dva portály a kamenné ozdoby na sadní okno. Odpoledne vysnamenal ndp. biskup saslounského farše vldp. Šubrt, udliv mu expositorium canoniale. Při té příležitosti zapěl bohoslouci národní českou píseň „Kde domov můj“. Když na to J. M. ndp. biskup odjížděl, přistoupila k němu malá družička M. Stonerová, která prostívkami slovy mu vzdala díky, že obec miletínskou svoji vzácnou přítomností oblaštil. U kočáru, do něhož ndp. biskup vedl nakupil se zá stup obyvatele, a když již zavazlo poslední „Bohem“ a velepastýř za hlaholu zvonů odjížděl, tu lid ještě dlouho setrval na místě a obracel toužebné zraky v tu stranu, kde ndp. biskup odjel. Tak skončila krásná tato slavnost, která zajistí všem v milé vzpomínce utane.

Ku stavbě dráhy z Jičína do Turnova. Ve dnech 23., 24. a 25. Hřna rozhodovati bude doplňovací komise v příčině připojení dráhy k nádražím dráhy severozápadní v Jičíně a jihoseveroněmecké spojovací dráhy v Turnově.

Obec, jakých pořádků. V okresu Hofického rozkládá se za čtvrt hod. zdělí obec Červená Třemešná. Má dle posledního sčítání 427 obyvatel v 78 příbytcích a jest přifařena k Miletinu. Vyniká tout zvláštností, že zde úřední sluha vyjímaje doručování civilních listin, neměl po 12 roků příležitost doručovati ni jediné, jakékoli žaloby, nadtož pak provést soudní záležitost. Obec Červená Třemešná dá i ostatním úřadům ze všech obcí okresu Hofického nejméně práce. — Šťastná obec!

Místní odbor Ú. M. Š. v Chocni odevzdal jako sv. Václavský dar pokladně matiční 380 K 30 h. Města Chocně darovalo 100 K a ob. záložna 60 K.

Na pomník + dp. Karla Slonka ve Vamberku, obdržel podepsaný následující obnos: Vlp. Frant. Frydrych, kaplan Holohlavy 10 K, vlp. J. Hvězda, kaplan Chrást 10 K, vlp. Karel Procházka, c. k. gymn. profesor Roudnice 4 K, Jana Frydrycha rodina Zářečí 10 K, Frant. Pánek Zářečí 10 K, Václ. Uhlíř Zářečí 10 K. — Nejmenovaný Zářečí 10 K, pí. Anna Kraková Vamberk 7 K. — Nejmenovaná Zářečí 4 K, p. Jos. Hušek Vamberk 2 K. — Sběrka pí. Trkalové z Vamberka 67 K. — (Podrobný výkaz uschován.) Sl. F. Drámská z Vamberka 1 K 40 h, sl. Soková z Doudleb 10 K, sl. M. Martincová Bílá Voda, Slezsko 2 K. — Sběrka obce Merklovice, odvedla sl. Čáslavková 15 K 20 h, paní Dvořáková Merklovice 1 K, pí. Kuncová Vamberk 1 K, paní Marie Melnická Vamberk 4 K. — Sběrka obce Lupenice, odvedla sl. Freiwaldová 43 K. — Sběrka obce Peklo, odvedl pan starosta Frant. Zeman 17 K 04 h. — Nejmenovaná z Doudleb 5 K 30 h, dp. Kubánek, kaplan Rychnov 32 K, dp. V. Bezdiček, kaplan Kostelec n. Orli. 5 K, dp. Kubánek, kaplan Rychnov 25 K, Charvatová Merklovice 1 K 10 h, dp. Stan. Hlína, zám. kaplan Náchod 2 K. — Úhrnem 319 K 14 h přijal Jos. Frydrych, t. č. pokladník záložny Raiffeisenovy v Zářečí.

Z Chlenu u Kostelce n. Orli. Katol.-hospod.-polit. spolek „Lipa“ pořádá dne 14. Hřna 1900 výstavku ovoce v hostinci p. Bartoše. Odpoledne o 2. hod. bude přednáška p. Hř. uč. Štěpán o ovocnictví. — Přátelé ovocnictví, jakož i pp. obchodníci budou vítáni.

Z Hněvkovic. V přítomné době pozorovati lze čilého ducha mezi duchovenstvem katolickým, aby chrámy P. byly důst. stánky Božími. Takové úpravy potřeboval i náš farní chrám Páně, který hlavně proto, že nemá žádného jmění, nalézal se ve stavu v pravdě zuboženém. Poslední léta působením nynějšího duch. správce a blahovůli přeloučných úřadů mnoho potřebného nákladem náboženské matice bylo pořízeno a chrám Páně slušně uvnitř opraven. Avšak mnoho scházelo ještě k doplnění oprav. Za tím účelem založeno v naší farnosti jednota ustavičného se klanění nejvyšší Svátosti Oltářní, čímž kostel náš získal krásných bohosloužebných rouch, která nám darovala ústřední jednota v Praze, berouc ohled na chudé lid i kostel náš. Jednou z největších potřeb se jevila oprava oltářních obrazů, které teprve před 15 roky byly malovány ale provedení bylo tak nedostatečné, že i neodborník je odsuzoval co stánku Božího nedůstojné. Odkud ale vzít potřebný k tomu peníz? Učinil proto duch. správce mezi farníky dobrovolnou sbírku, kteráž, až lid zdejší nezámožný a hospodářské poměry stísněné, dosti slušnou částku vynesla. Věda však ze zkušenosti, že práce kostelní v ceně mnohdy se až přeměřují, ohlížel se duch. správce po malíři, který by krásné a umělecky a přece levné obrazy ty namaloval. A tu vzpoměl si na obětavého a pilného knězemalíře dp. Ed. Neumanna, faráře v Rohozné, o němž již mnoho pochvalného v časopisech se dočetl. I obrátil se na něho s prosbou, zda by i pro náš chudý kostel vymaloval oltářní obrazy sv. Bartoloměje na hlavní a sv. Václava na vedlejší oltář. Důst. p. farář ochotně práci tu přijal, neboť jeho sahou je, pokud mu Pán Bůh života a zdraví popřeje, venkovské, chudé kostely církevními uměleckými malbami opatřovati. S tou největší radostí světil duch. správce malbu obrazů rukou uměleckými a spolu pro čest a chválu Boží tak obětavým, věda předem, že obrazy ty budou pak ozdobou chrámu Páně. A nesklamal se v nejmenším! Máme již oba obrazy v kostele našem, kteréž, jsouce provedeny věrně dle předpisů církevních a umělecky, jsou chrámu Páně k pravé ozdobě. U nás každý obdivoval krásnou tu práci a zdá se, jakoby obrazy mluvily k srdci zbožnému. A cena? Dp. farář za tuto tak krásnou, namáhavou a uměleckou práci žádá, hledě k tomu, že se sbírky obrazy se pořizují, cenu velmi skromnou. Nemohu duch. správce i farníci vděčnost svou a díky jinak projevit, volají z té duše: Pán Bůh sám důst. pana faráře, Eduarda Neumanna při zdraví a síle na dlouho zachovej, aby ještě mnoho ke cti a chvále Boží a k ozdobě našich stánků Božích mohl pracovati!

Vypsání ceny na paliče. Kostelec n. O. byl v posledním čase místem častých ohňů i požárů, které založeny byly rukou sličinnou. Tamní městská rada vypsala nyní cenu 600 K pro toho, kdo objeví paliče.

Podvodný cyklista. Do sportovního závodu p. Ad. Freunda v Pardubicích, vstoupil oheď

maš, oblečený v uniformu závodního od 74. pěšího pluku, který představil se pod jménem Josefa Slavíka, vypíjčil si zde kolo předstíraje, že by rád navštívil své známé v sousedních Rosicích. Přítaně vojenské držení těla, jakož i uhlazené spůsobu, jaké jsou příznakem inteligentního člověka, učinily na majitele závodu tak příjemný dojem, že tento neváhal ani okamžik a kolo v ceně 260 korun domnělému závodnímu Slavíkovi ochotně zapůjčil. Závodčí však na místo do Rosic, zjel do Chrudimi, kde kolo u tamního obchodníka p. Fr. Kaška za 40 korun zastavil a odjel vlakem z Chrudimi. Do Pardubic se však už nevrátil. Týž závodčí vylákal podobným způsobem kolo v Tebechovicích. Nyní stihá jej četnictvo. Jest štihlého vzrůstu, pod nosem má řídký rufý knír, chatrné zuby a má být totožným s uprchlým vojenským sběhem Jos. Feifarem z Onstí u Nové Paky.

Krvavá matka. V minulém čísle jsme přinesli zprávu o A. Procházkové z Jeníkovice, která zavraždila své nemanželské dítě; — za několik dní potom, stal se podobný případ u Turnova. Anna Roháková, 18letá dívka porodila chlapečka a zahodila ho hned do Jizery. — Podobné případy jsou dnes již na denním pořádku. Nemine dne, aby denní listy nezaznamenávaly vraždu novorozence. Toť černá skvrna na sklonku „osvíceného“ století!

Židomil. Pan starosta L. v D. rád chodí k židovi Herzovi se poradit. A žid také ochotně rady udílí. Pan starosta si zpívá něco, z Erbenovy „Svaté kněze“, ale trochu jinými slovy: Já pro mou drost k židovi šel — a on mi vždycky vyprávěl — že na světě je špatný lid — však výjimku že činí žid.

Odročená dražba. Na zakročení dr. Rosenbachera z Prahy měla býti dne 6. t. m. prodávána veřejně dražba továrna — barevna bratří Stárků v Jaroměři v odhadní ceně 210144 korun. Pod tuto cenu prodáváno býti nemělo. Dražba ta byla však jakýmsi machinacemi na neurčito odročena. A tak celá továrna již plná tři léta zahálí a zaháliti bude. Okolí na škodu to není, poněvadž otravovala svými zápachy vzduch v městském parku a svým hmotem činila v létě v dívčí škole vyučování nemožným, jelikož při otevřených oknech nebylo ani velmi hlasitě mluvení slyšeti.

Náš pokrokař a židovstvo. Dostal se nám do rukou dopis, zasláný redaktorem „pokrokového“ časopisu „Nové Hofické listy“, p. Vlasákem, židovi Popprovi. „Pokrokový redaktor žádá žida o podporu pro svůj list. „Nové Hofické listy“ po způsobu jiných „pokrokových“ listů a bezúctnou záští napadají katolické duchovenstvo a pod pláštěm státoprávním kryjí svoji nahotu, totiž „ušlechtilé“ zájmy židovstva. Redaktor Vlasák se nazývá „českým mučedníkem“, který pro „vlast a národ“ jest často žalařován. — Spíše by ale mohl o sobě říci, že mučednickou korunu dostal za hájení svých židovských přátel!

Výtrník. Dne 1. Hřna t. r. odpoledne spůsobil Josef Tauber, známý vráť, ženatý, 40 r. starý, příslušný do Vysoké Srbské u Hronova, bytem na Pihově v Náchodě, velkou výtržnost. Nadával a vyhrožoval veřejně vůkolním sousedům, jmenovitě pp. K. Tomkovi, Janu Hejlsarovi „že je potluče“. Z obavy před Taubrem, poněvadž jest všeho schopen, poslali ohrožení sousedé pro strážníka. Avšak Tauber se i tomuto opěl, jemu vynadal, ba dokonce i ruku naň vstáhl, udeřiv jej pěstí do hlavy. Teprve za pomoci druhého přivolaného strážníka byl Tauber, který již pro různé delikty vícekrát byl trestán zatčen a do soudní separace odvezen. Byl již dodán krajskému soudu v Hradci Králové.

Soudce obháječem farářovým. Píše se nám: V obci Z. měl dp. farář nepokojného souseda, který ustavičně vyhledával příčinu ku sporům. Farář dlouho snášel příkoří, až konečně, když soused onehdy před farou počal faráři hrubě nadávati, podal žalobu pro urážku na cti. — Přelíčení konalo se dne 6. t. m. Obžalovaný se přiznal a svědci to dotvrdili. A tu povstal soudce a v delší, době citně řečí napomínal obžalovaného, jak se má každý chovati k duchovnímu svému správci. Mezi jiným pravil: „Pan farář jest první osobu v obci, vy máte hájiti jeho čest osobní i čest úřední. Vy ani nevíte, jak těžkého přetčinu jste se dopustil. Myslíte, že je na to malý trest? — Obžalovaný byl dojat, že se slzami v očích dp. faráře před svědky a obecním představeným odprošoval. — Ochotně podepsal protokol, že nikdy ani slovem ani skutkem proti cti dp. faráře jednati nebude. Myslíme, že napomenutí soudcovu bude mít daleko větší účinek, než kdyby obžalovaného stihl trest. — Trest satvrdí, lašková domluva napraví.

Osvědom k svebodě! V bídném stavu se nalézal minulý týden opuštěný žebrák Prášil z Prachovic (v okr. Chrudim.), leže již třetí den nemocen na lůžkách u silnice blíže Podhořan (v okr. Čásl.) a aniž by ho kdo z úpalu slunce ve dne a citelné zimy v noci vysvobodil, až pání statkáři podhořanští, odkojování prý osvětou Husa v Semtěši vycházejícího, o něm věděli. Ještě větš muk zakusil nebožák na smrt nemocný, když k večeru na avátek sv. Václava přihnala se brozná bouře s krupobitím. Dovlekl se s nadlidskou námahou pod most silniční, ale v krátkosti musil své tělo zmožené zase vléci zpět; neboť spousta vod valily se tudy. Tak klel opět na lůžku jsa promočen a ležel tam až do druhého dne do večera, kdy prý na nátlak sousední obce odvezen ve voze do obce druhé, tu přeložen na vůz jiný a vzen s touž procedurou do katastru obce třetí, odtud do čtvrté, páté, až dostal se k nám, do své domovské obce. Jest-li mu bylo dříve zle, nyní na voze po hrozných vymletých cestách mu bylo ještě hůře, že se podobá mrtvole. V domovské své obci naložen konečně na vůz a vzen do nemocnice. — Což pání statkáři v Podhořanech nemohli ho, jak se o něm dověděli, ihned dovésti do nemocnice a takto nechali ho po 4 dny opatřného trápení? Se zvířetem lépe se zachází než s člověkem — obrazem Boha. Pak hlásají se v národě fráse o šlechtnosti, lidství, milosrdenství, národnosti, svobodě, bratrství, rovnosti! Zde k tomu ilustrace. Tak milí páni pracují se nezbytně sociální demokracii do ruky!

Osobní. Dne 25. září t. r. slavil vldp. Frant. Knob, bisk. vikář vikariátu Polenského v Příbyslavi, 6. konsist. rada, bývalý c. k. inspektor školní, své 70leté narozeniny. Členové Jednoty katol. již večer před tím uspořádali zastaveního svému zakládajícímu členu a příznivci. Veškeré vikariátní duchovenstvo bralo na slavnosti svého nejbližšího představeného vřelý podíl. V den slavnosti dostavilo se do Příbyslavi a ve chrámu P. uvítalo vldp. vikáře, jenž v 9 hod. se ubíral se srdcem pohnutým nejdražší oběť máe svatě přínést Pánu Bohu; v kostele čekalo ho milé překvapení: Vikariátní duchovenstvo, slavné c. k. okresní úřady, sl. patronátní úřad, sl. Jednota katol., školní mládež školy měšťanské i obecné vedená p. t. p. učitelé a ředitelé, a mnozí z předních osadníků obkávali příchodu svého vikáře a duchovního správce. Kázání měl vldp. Jos. Šimek. Na to přistoupil vldp. vikář k oltáři Páně, provázen jsa duchovenstvem a sloužil slavnou mši sv. Po té mu přednesli šáci měšťanské školy, vedeni svým ředitelem vctp. Em. Činčou krásné a příhodné blahopřání. Duchovenstvo jej doprovodilo do far. domu, kam následovali i nástupcové vřelě jmenovaní sl. úřadů a sl. Jednoty katol., aby přednesli oslavenci své blahopřání, načež přineslo duchovenstvo krásné tablo a věnovalo je svému vldp. vikáři, jenž tím způsobilo radost přemilou. — Zajisté že slavnost tato zůstane všem p. t. účastníkům v milé paměti a přispěje k utušení bratrské lásky všehe duchovenstva vikariátního, talčího se k svému milovanému vikáři. Kde se všichni ve zdraví dočkají toho dne, aby mohli oslaviti jeho 80leté jubileum kněžské!

Z Kouřimí. Rolnictvo naše bude prvním, které radovati se bude z výsledků sražování, tak radostného ohlasu teď všude nacházejícího v řadách polabekých hospodářů. Obilní skladiště blíž se k svému zakončení a bude co nejdříve odevzdáno svému účelu. Družstvo bude ve skladišti provozovati komisionářský nákup a prodej nejen obilí ale i všech ostatních potřeb hospodářských. Zvláště upozorňují se členové, aby co možná nejdříve učinili objednávky dobytčí soli. Doufáme, že tímto zásluhným dílem konečně přetržena aneb aspoň na nejmenší míru omezena bude ona škodlivá činnost dosavadních přítelů rolnictva, kteří zvláště v dobách tísně diktovali hospodářům ceny pramizerné za polní výrobky. Kde i v ostatních okresech by konečně od rad a řečí přikročilo se k skutkům!

Z Uhlířských Janovic. Málo jest krajů, k jehož hmotnému i duchovnímu povznesení by se tak málo pracovalo jako kraj náš. A jak potřebí jest tohoto přičinění patrné n. p. z posledního úředního výkazu politického okresu kutnohorského, k němuž okres náš patří. Uvádí se tam, že na politickém okresu kutnohorském počteno bylo 787 notorických pijáků kořalky, z nichž procento největší náleží Uhlířskému Janovicu. Věru smutné to případy. Ale není divu, když okres náš jest téměř zcela v rukou — židů. Kdy se najde osvoboditel! — Stavba dráhy vedoucí k Ratajům stává se vždy častěji dodavatelkou kriminalu kutnohorského. Pověstný „trhanský“ živel se činí. V poslední době dodán byl k soudu Fr. Čejkovský z Čes. Brodu pro zločin násilí na 18leté dcerce hostinského p. Šuláka z Rataj a druhého dne po něm K. Wiedner pro zločin vyhrožování a ublížení, který spáchal na partafiru Pichovi a jeho v jiném stavu se nalézající manželce.

Schůze ve Chrástě. Kralovhradecké politické družstvo tlakové pod ochranou sv. Jana Nep. pořádá ve Chrástě veřejnou spolkovou schůzi v neděli dne 31. Hřna b. r. o půl 4. hodině odpoledne. Řečniti bude p. redaktor J. Kratochvíl z Prahy o politické situaci. —

Posvícenská „náhava“ v Blatné u Král. Hradce konalo se v neděli, v pondělí a v úterý; konec pak korunován byl krvavým výstupem. Sousedé Tůma a Horák se pohádali a když Tůma vystřelil na svého protivníka, přiskočil tento k němu, vytřhl mu pušku z ruku a tak jej zbil, že byl v bezvědomném stavu dovezen do zdejší nemocnice. Horák byl zatčen a dodán do vasby ku zdejšímu krajskému soudu.

Různé zprávy.

Na sjezdu slovanských živnostníků v Praze bylo mnoho mluveno o vzájemném podporování a zlepšení živnosti. — Byly doporučeny sjezdy, výstavy atd., — ale lépe by bylo, kdyby se bývalo více mluvilo o zřízení informačních kanceláří, které by velice vydatně mohly působiti. Informační kanceláře by sprostředkovaly zakázky a obzor působení živnostnictva by se rozšířil a nemusely by se ohromné sumy peněz posylati ročně do ciziny.

Otázka pro počtáře. Dle správy podané letos na sjezdu českých socialistických demokratů v Budějovicích, rozmohl se tisk socialistický úžasou měrou. Všechny listy československé socialistické demokracie je r. 1900 již 33 a do roka se rozšířují v 9,346,800 exemplářích. Z toho je listů politických 11 a ročním nákladem 7,077,200 čísel, listů odborných 17 s nákladem 1,500,000 vědecký list 1 se 1600 odběrateli a různé listy 4. Roku 1886 měl politický tisk 8 časopisů a ročním nákladem 80,300 čísel; r. 1898 činil roční náklad politických listů již 5,500,000 exemplářů. Dle toho vzrostl politický tisk české socialistické demokracie za poslední dvě léta o 29 proc. a za posledních 15 let se téměř zdesateronásobil. Téměř 10 milionů výtisků socialistických časopisů by mohl u nezkušeného vzbuditi domněnku, že pracující třídám skutečně se stav zlepšil. Prozatím ovšem mohou to říci o sobě redaktori smílných časopisů, a když se těm dobře vede, jest proletář spokojen, ješto všechny své rozumy čerpá ze svých novin. Co té záplavě řeckou jednou tiskárny, jest jiná otázka. Do dneška dělá se ten rámus na dluh. Národní dělníci mají prý již 20,000 sl. dluhů za krátkou dobu svého trvání, proč se nelze pochybovati, že se nemůže ani tisk socialistických demokratů obejiti bez deficitu. Kdo ty deficity platí? Křesťané sotva!

„Jiseram“ přinesl v č. 76. tuto „duchaplaou“ českou větu: „V těchto dnech vstává a pláče každá s děv, jejíž věnováno jest rekrutovi. —“

Věk humanity Für 40 Mann oder für 6 Pferde — pro 40 mužů nebo 6 koní — stojí na nákladních vozích ciz. kr. rakouských železnic. —

Odkud peníze? Na budějovickém sjezdu soc.-demokrat Krapka konstatoval, že strana nemá žádných příjmů, že nemůže sehnati ani 20 zl. měsíčně, jež potřebuje k hrazení společných útrat spojených s vedením strany ve Vídni. A teď najednou počala vydávati nový denní list ve Vídni, kde sociální demokracie česká dnes síly žádné nemá. Uváží-li se, že denní list vyžaduje veliké fondy, nutno tázati se, odkud se pojednou česká sociální demokracie vzala peníze, když před několika dny měla dle vlastního doznání pokladny prázdné?

Kazatelka objevuje se v pastorském taláru každé neděle na katechizistickém kostele v Brothertownu v Anglii. Jest to první zástupkyně krásného pohlaví v Evropě, která stojí v čele náboženské obce. Byla totiž jednehlase obcí zvolena za pastora.

Všeobecná kmotra. V „N. F. P.“ čte se inserát tohoto znění: „Inteligentní slečna, jež by ráda přestoupila na katolickou víru, hledá vznešenou, distingovanou kmotru“. K tomu podotýká „Vaterland“: Dotyčná slečna chce patrně svým přestoupením na katolictví udělati dobrý obchod a pořádala tudíž za jeho sprostředkování největší vídeňský obchodní list.

Blahobyt v Evropě. V tomto století opustilo přes 80,000,000 lidí Evropu, aby hledalo výživu v jiných dílech světa.

Sechy v nebezpečí. V Mödlingu v Dol. Rakousku jest v jednom parku pomník básníka Ansgrubera. Těchto dnů se tam objevil nápis: „Židům vstup se zapovídá“. V Budapešti ukradl totiž žid Weinberger sochu Szechenyiho, aby jí ve Vídni prodal.

Příjmy panevnských. Dle výpočtu anglického časopisu „Society“ mají denního příjmu: prezident spojených států severoamerických 400 zl., francouzský prezident 1800 zl., belgický král 4800 zl., italský král 19,200 zl., anglická královna rovněž 19,200 zl., německý císař 24,000 zl., rakouský císař 30,000 zl., turecký sultán 48,000 zl., ruský car 72,000 zl.

Na Kácovsku (okr. Kutnohorský) má dělník, pracující na panství císařském 18, až 25 kr. denního příjmu.

Lord Roberts odmárněn bude prý za své, v jižní Africe prokázané hrdinství hrabčím titulem, značným peněžním darem a podvazkovým řádem. Spravedlivé dějiny přisoudí mu jednou — provaz.

Největší závody v Německu. Podle posledního sčítání lidí dle povolání a živnosti provedeného, v německé říši bylo celkem 296 závodů, z nichž každý měl přes 1000 dělníků a všechny tyto velkozávody čítaly dohromady 562,628 dělníků a 665,265 konských sil pohonu.

Radikální prostředek. V Cařihradě spozorovali slavné policejní úřady, že by na setkání perského šacha se sultánem mohli se diviti lidé sou sedních tří domů s horních poschodí. Aby pohledy plebejskými setkání paděšaha se šachem zneuctěno nebylo, nařídila turecká policie, by horní poschodí smíšených domů byla ihned zbořena. To se také stalo.

O dopisnících, které královna Natalie posílala do Bělehradu, aby prý pohaněla královnu Dragu, rozeptaly se N. L. několikrát a přirovnávali Natalii k Milánovi, že prý ona není o nic lepší nežli on. Také „Hum. Listy“ přinesly v sobotním čísle obrázek v tom smyslu. — A zatím se dokázalo, že jest to bídná lež a meta propuštěné komorné. Natalie nikdy dopisnice do Bělehradu nezasílala a celé to její „provinění“ záleží v tom, že zranovala Alexandra od nepředloženého snátka, neboť bývalou svou dvorní dámu, Dragu Mašinovou dobře zná, že jest to žena, která si libuje v pletichářství a umělým způsobem si chce získati přízeň. — Ostatně, přístí doba snad vše vyjasní a pravdivost Natalie se potvrdí.

Policejní konfident a majitel nevěstince žid Busch v Praze jel minulý týden po Mariánském náměstí a při tom týral svého koně tak nemilosrdně, že se až kolemjdoucí pozastavovali. Když mu jeden pán vytkl, aby koně tak netýral, rozjitzžený Busch mu sprostě nadával a ku konci pravil: „Víte kdo já jsem? Já jsem pan Busch z Platnýřské ulice. Zavolejte si třeba deset strážníků, mně se nic nestane“. — Toto drzé počínání žida — konfidenta mělo pak dohru před soudem!

Oloupena o srdce. Na policejní úřad v Brně dostavila se v sobotu večer choť jednoho obchodníka a udala, že její dechť uloupeno bylo srdce. Úřadník, jenž myslil si právem, že jemu i policii do toho pranic není, kroutil hlavou ještě více, když zmíněná paní žádala jej o policejní intervenci. Také skutečně se tomu opřel žádosti této vyhověti, řka, že policie při uloupení srdce dívky těžko zakročíje a sašantročení dívka srdce, třeba stalo se bez vědomí rodičů, jest věcí soukromou, která nepodléhá žádnému paragrafu trestního zákona nebo policejních předpisů, ba ani pověstného patentu z roku 1884. Paní minila však, že policie neznámého lupiče srdce její dcery stihati musí a na tom stále a stále trvala. Věc vyjasnila se teprve v dalším hovoru, z něhož konečně úřadník seznal, že sedmiletá dechť obchodnice uloupil asi devítiletý hoch na ulici srdce, jež navěšené měla na slatém fetisku kolem krku. Pomoc policie paní pro „uloupené srdce“ stále nařikající pak ovšem slibena.

Práce žen. Ve francouzských továrnách pracuje celkem 80,000 žen. Z těch dobrá dvě třetiny tone v bahně neštěstí.

Nástupce prof. Alberta. Některé německé krajinské listy přinesly zprávu, že pro „obsazení místa profesora chirurgie při vídeňské universitě, osiřelého umrtím prof. Alberta, mají se státi rozhodnými nejen vědecké ale i politické ohledy“.

Žimní hospodyňský kurs v Ohradímí. V uvášení skvělých výsledků, jichž dodal se ukončený letní hospodyňský kurs a nutnosti, aby též rolník, jenž dceru svou v létě doma poříbuje, mohl jí dáti odborné vzdělání, uaneslo se kuratorium střední hosp. školy, jež řídí současně kursy hospodyňské, aby pořádán byl v nastávající zimě pětiměsíční žimní kurs hospodyňský pro dívky. Do školy přijímány byti mohou dívky, které dosáhly 14 roků. Vynucování počíná 10. listopadu a trvá do 10. dubna.

Novinářské kachny. Olomoucký „Posor“ přinesl vyřhanou zprávu, že prý vydavatel „Nového Života“ P. Karel Dostál-Lustinov byl suspendován. Skoro všechny české listy zprávu tuto otiskly a „H. N.“ k tomu připojil ještě několik frází, které mají vysnítvati jako soucit; ale když P. Dostál zaslal „Posoru“ opravu, v níž vyvrátil lživou zprávu tu, neotiskl to žádný z těch listů, — a to jen aby lež zůstala v platnosti.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Ku spolků pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě, přistoupil důstojný pán P. Josef Musil, kaplan v Náchodě, za řádného člena s příspěvkem 100 K aloživ ihned 10 K, dále šložíl p. Jan Šmida, měšťan v Náchodě na splátku odkazu po svém otci p. Janu Šmídovi, majiteli domu v Náchodě pr. 800 K, splátku v obnosu 60 K. Dále odvedli: p. Fr. Jirásek, v Pavlišově č. 30. 20 K, p. Karel Rousek, v Náchodě, 10 K, pak terciáři v Náchodě offeru 7 K 46 h, veledůst. p. P. Alois Kopecký, bisk. vikář v Nových Hradech, 5 K, pl. Marie Langrová, ve Slaném na Kladsku, 4 K 60 h, p. Václav Krüger, 4 K, p. Václav Rubáš, v Bělovci č. 91, 4 K. Po 2 K darovali: p. Václav Dvořák, v Kramolně, p. Josef Glugar, ve Vysokově čp. 65, důst. pán P. Ferdinand Gottwald, katecheta v Náchodě, p. František Malina, v Náchodě, p. Václav Maršák, pod Rozkoší, p. Fr. Mikšíček, v Mal. Poříčí, p. Josef Špátěnka, v St. Městě čp. 52, p. František Tichý, v Pavlišově čp. 67. Šlechtným dárcům vzdávají se nejvšelejší díky!

Hotel „Pup“ v Karlových Varech, kde král Milán bydlel, nyní lid jmenuje „Hotel Pump“.

Výkaz za září.

Členové polit. družstva tiskového pod ochranou sv. Jana Nep. splatili příspěvky své dle čísel:
Skuteční po 10 K: 84., 101., 213., 306., 558 (6 K). = 55 K —
Přispívající po 5 K: 21., 207., 209., 221. 339 (2 K), 400 (3 K). = 25 K —
Dary na Adalbertinum od pl. tit. pánův:
Duchovenstvo vik. Dolno Královického (za 100 int.) = 126 K 25 h.
Po 20 K: Václ. Kalaš, děkan v Hněvčevsi, 20 K.
Po 10 K: Jos. Elitzer, Al. Dvořák, Fr. Jeřábek, Jan Vaníček (Josefov). = 45 K.
Po 5 K: Ferd. Žofák. Celkem 271 K 26 h.

Žerty a vtipy.

Na honě. Lesník k svátečnímu stfeleci: Pane, jaké pak máte patrony? Máte snad desítky? Sváteční stfelec: „I ne, já mám teď už jen samé dvacetikoruny“.

Před svatbou. Pan farář k nevěstě: „Berete si ženicha s přinucením nebo s lásky?“

Nevěsta: „Volebný pane, abych pravdu řekla, já ani sama nevím“.

Proč má nos? Pan učitel vykládá žákům o pěti smyslech člověka. Pak vyvolá Vocáka a ptá se ho na to: „Vocáku, proč máš uši? Vocásek: „Abych slyšel“. Učitel: „Proč máš ústa?“ Vocásek: „Abych mluvil“. Učitel: „A proč máš nos?“ Vocásek: „Abych smrkal“.

Sváteční stfelec. Příteli, nemohl bys tu nadhánět trochu svět?

Přítel. I ano, dáš-li mi dvě zlatky, budu ti dělat třeba zajíce.

Zrnka pravdy.

Kde vévodí pouhá hmotná síla, tam nekvete nic náležitěho.

* * *

Žádná snaha bez mravního základu nenese dobré ovoce.

* * *

V chudých chatkách často spíše najdeš vzdělanost, než v palácích velmožů.

Národní hospodář.

Proč nemá sušené ovoce odbytu. Za let velmi úrodných nevyplácí se prý ovocnictví proto, že ovoce čerstvé nemá slušného odbytu a sušené nikdo vůbec nechce koupit. Proto prý sadařství se u nás nechválí. Tyto nářky jsou oprávněné. Jen že málo kdo přemýšlí o tom, proč naše ovoce sušené odbytu nemá. Kdo potřebuje sušené ovoce, chce mít zboží úhledné, bezvadné, chutné, jakosti dobré. A my dodáváme ne sušené, nýbrž uzené zboží, tvrdé jako kámen, neúhledné, nechutné, neúpravné. Porovnejte bednu amerického sušeného ovoce s pytlím našich sušených pečitek, polepšinek, dulí sladkých, buláček atd. a hned budete mít správnou odpověď, proč nemá sušené ovoce naše odbytu. Z té příčiny bude za jisté prospěšno, když o sušení ovoce poněkud obšírněji pojednáme. Kdo chce mít ovoce první jakosti k účelům kuchyňským, nesmí sušit ovoce neloupaného. Tak zvané tabulové ovoce se tedy buď rukou nebo strojem loupacím oloupe, stopka a jádérník odstraní — hodí se

to vše k výrobě vína ovocného anebo octa. Pak se jablka pokrájejí na části, nejsou-li příliš drobná — a hned je vložíme do solného roztoku (10 gramů soli na litr vody), aby nezhněla. Tvrdé neb ještě neúplně zralé hrušky tabulové se oloupají, v páře neb slabě slazené vodě uvaří na polo a pak teprve suší. Kdo nemá k tomu zvláštního kotlíku, nechť ovoce pokrájené dá do koše. Obyčejný kotel se naplní do čtvrtiny vodou, a když se voda počíná vařit, postavíme koš na třínožku do kotle tak, aby se hrušky nedotýkaly vody. Aby páry neunikaly, přikryjeme kotel a obložíme nahoře vlhkými hadrami. Když je ovoce poloměkké, opatrně koš vyzvedneme z páry a krájaný rozložíme na lésky v sušárně již vytopené. Ovoce se klade na lésky tak, že celé plody (jablka, hrušky, slívy, třešně atd.) kládeme vedle sebe dutinou stopkovou vzhůru. Ovoce peckovité nikdy nesušíme se stopkami. Krájaný jablkové klademe střechovitě, asi tak jako břídlíci na střeše, ale nebromadíme je nad sebou. Ovoce pokrájené na polovice a celá jablka jádérníku zbavená (propíchnutá) pokládáme vedle sebe tak, aby nejširší plochou ležela na lésece. Před nasypáním prvního ovoce má býti sušárna již vytopena, a le nepřetopená, aby ovoce náhle nezhnědlo, nýbrž podrželo přirozenou svou barvu bledou. Jádrnaté ovoce se nasypuje dole a znenáhla postupuje do vyšší polohy. Ovoce peckovité však naopak napřed dáme nahoru, aby nepukalo, do teploty asi 60° C. a pak postupuje dolů do teploty 90—100° C. Lésky se vyměňují každých 24 min. při ovoci jádrnatém, v 30min. při slivách, v 15 min. při třešních. Při výměně se ovoce přebírá a řádně již usušené plody odbírají. Ovoce nesmí býti tvrdé, tmavé, nýbrž houbovitě. Když sušené ovoce rozmáčkne a nevytéká šťáva, jest náležitě usušené. Sušení náležitě konané trvá u jablkových kroužků 3—4, krajánky jablkové sušíme 4—5, jablka propíchaná 8—9, krajánky hruškové 5—6, hrušky půlené 8—9, celé hrušky 9—10, slívy 15—18, třešně 4—6 hodin. Ovoce usušené několik dní rozložíme v suché místnosti vzdušné; načež je zabalíme do beden anebo pytlů a uložíme v suchu. Občas ovoce provětráme a plesnivě odstraníme.

Literatura.

Lidové rozpravy lékařské. Pořádá MUDr. Lad. Haškovec. Roč. I. vyšlo č. 11, obsahující poučné dílo: O dýchání nosem a následcích jeho porušení. Nakl. J. Otto v Praze.

Český jinech. Časopis pro dospělejší mládež československou. Red. prof. Václav Müller. Nakladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny (V. Kotrba) v Praze. Ročník VI. Číslo (20 stran) po 10 h.

„Rajská Zahrádka“, obrázkový časopis pro mládež, vydávaný knihtiskárnou Cyrillo-Methodějskou v Praze, dospěl k ročníku X., jehož vydán právě 1 sešit. Zdařilý obsah i vkusná úprava svědčí o pečlivé snaze vydavatelstva, aby časopis ten stále se zdokonaloval.

Stručný návod pro farní benefičiáty k přiznání k osobní dani s příjmy vydal dle usnesení volné konference čtyř vikariátů ve Slaném, tiskem Vlastimil Hálek, farář v Liboci u Prahy. K nastávajícímu přiznání pro r. 1901. jest důležité, aby duchovenstvo zvláště v uvádění položek, tak zv. služebních vydání jednotejně dle pokynů oné volné konference postupovalo. Spisek možno objednatí zasláním 40 h v pošt. známkách na farní úřad v Liboci u Prahy, po případě korresp. listkem, načež přiložen ček.

Obce, právo a moc od Filipa Knopfa. Dílo toto jest výbornou pomůckou zjevně pro starosty obcí. Nakladatel J. K. Kober v Praze.

Listárna redakce.

Vonkovský učitel. Díky; v příštím čísle uveřejníme. Další zasylejte.

Jaroměř. Uveřejníme v příštím čísle.

K. v N. — Ne.

Ném. Brusnice, Vys. Veselí, Březhrad. — Odloženo do příštího čísla.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 6. Hjna 1900. 1 hl. pšenice k 12.20—13.80 žito k 12.10—14.50, ječmena k 9.00—10.20, oves k 5.00—5.60, proso k 9.00—10.50 vike k 0.00—00.00, hrachu k 16.50—20.00, jáhly k 19.00—0.00, kroup 18.00—44.00, bramborů k 2.50—3.00, jetelového semínka červeného k 100.00—116.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 17.50—18.00 100 kg. čistých otrub k 10.00, pšenice, otrub k 11.00. 1 kg. másla k 2.40—2.80, 1 kg. sádla vepřového k 1.44—1.60, tvarohu k 0.28—0.36, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jedna kopa cibule k 3.40 4.00, jedna kopa drobné zeleniny k 1.10—2.40

V Králové Dvoře n. Lab. dne 6. Hjna 1900 pšenice 14.00 13.80, žito 14.40, 13.80, 13.10, ječmen 9.00 oves, 5.50 5.00, hrách 00.00 00.00, dočka 00.00 00.00 vikev 00.00 0.00, jáhly 00.00, 00.00 kroupy 00.00 00.00 brambory 2.60 2.40, vejce (kopa) 4.00 0.00, másto 2.72 2.56, tvaroh 28 h, maso hovězí k 1.28, maso telecí k 1.20, maso vepřové k 1.36, maso skopové k 1.12, seno k 8.00, sláma k 6.00, k oves 12.60.

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové
bude

ve středu, dne 17. října 1900, o 2. hod. odpo.

v diecéaním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřikova tří-
da č. 800 I. v Hradci Králové.

Účast pp. důvěrníků a členů bude velmi
vítána.

Dr. Jan Soukup,
předseda.

Dr. František Reyl,
jedenáteř.

(Zasláno.)

Svatojosefská jednota v Poličce

vzdává tímto vroucí „Zaplat Bůh“ nejmenovanému
dobrodinci dvou set K na přestavbu spolkového
domu. Rovněž srdečně děkuje též jednota vldp
Janu Letošníkovi, místnímu děkanu za dar veli-
kého počtu nejceněnějších knih. Při té příležitosti
osměluje se opětovně též jednota úpěnlivě prositi
P. T. vld. pány, jimž prosba a prosebné šéky na
jaře zaslány byly, aby těchž šéků laskavě po-
užili a aspoň K. na náš chudý spolek vzpomněli.

Fr. Dittrich,
t. č. předseda.

Ant. Vobejda,
t. č. místopředseda.

B. Šimáček,
t. č. jednatel.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká
Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odpovídá účtům své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtí-
la, lavice, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny,
ustrý, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace
starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

(Zasláno.)

Kdo máti putovat do Říma současně s le-
tošním odp. biskupa a chce konati cestu
vlakem, aneb aspoň návštěvu římských památek
ve společnosti, oznam to podepsanému, jenž vy-
pracuje cestovní plán, vyhledá v Římě hotel a
sdělí cenu okružního lístku. Přiblížka k ničemu
nezavazuje a jest bezplatná, ježto si každý sám
zapraví cestu i útratu. Cena okružního lístku
z Vídně do Říma, Neapole, Benátek, Assisi, Ja-
nova a Milana v II. třídě stojí as 120 zl. Cestu
podnikneme 22. října a vykonáme ve 14—18
dnech.

Dr. Fr. Reyl,
ředitel bisk. Borromea.

(Zasláno.)

Do Solnice a okolí! 50 korun odměny

vyplatím tomu, kdo mne uvede způsobem své-
dectví schopným na stopu původců, případně roz-
šířovatelů bídných pomluv, jichž účelem jest
mé dobré jméno padoušsky zničiti a tím mravně
i hmotně mne poškoditi.

Karel Kučera,
kaplan v Solnici.

Nové varhany

postavené

v kapucinském kostele v Kolíně

od Jana Tučka,

stavitele varhan v Kutné Hoře,

jsou dílem velmi zdařilým.

Plný stroj zní mohutně, ač mají varhany jen 12
znějících rejstříků, z nichž některé zvláště vyni-
kají pěkným, lahodným charakterem, jako gamba,
kryt, salicional a cello, jak samy tak ve spojení
s jinými. Hrací stůl zařízen jest prakticky, zvláště
co se týče kolektivních tahů a spojen, jež jsou
upraveny pneumaticky. Hra jest velmi lehká a
ozev přesná. Skříň varhanní je vkusně a bohatě
vyzdobena, celé varhany neobyčejně levné a přece
moderním požadavkům úplně vyhovující.

V Kolíně, dne 4. října 1900.

Josef Vinter,
ředitel kůru.

P. Augustin Kubes,
kvádian.

Hře na piano,

zpěvu a nauce o harmonii
vynouje

Karel Haak,

absolvent pražské konservatoře

v Hradci Králové, Komenského tř. č. 249.

Přiblíž-li se více účastníků najednou, jest
honorář nižší.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a korám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší otáhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poručuje se do
vzácné přízně ctěného obcenstva, znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporčuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syhrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zadáme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neúčtují

Provedeno ke 300 oltářů.

Oznámení.

P. T. obcenstvu Hradce Králové a okolí

oznamuji tímto zdvořile že jsem zřídil

dílnu pro opravu velocipedů

a šicích strojů jakož i půjčovnu velocipedů

v Hradci Králové, ve Svatodušské ulici, v domě pana Ant. Petrofa, v těch samých místnostech co až dosud byl
pan J. Herbrych.

Maje zastoupení firmy V. Michl ve Slaném, největší to továrny české na velocipedy, jsem s to každému dodati stroj krásný
a za velmi nízkou cenu při výhodných podmínkách platebních. — Opravy velocipedů a šicích strojů obstarávati bude montér, který jest
v oboru onom obzvláště zkušeným, o čemž se zajistí každý přesvědčí.

Doufám, že přízeň P. T. obcenstva sobě i při tomto pobočném podniku získám. Upozorňuji dále, že dílnu svoji pro sta-
vební zámečnictví povedu nezkráceně dále a zaručuji každému rychlé obslužení při cenách jak známo nejnižších.

Prose o laskavé věnování přízně oběma podnikům mým znamenám se v plné úctě

Frant. Paulík,

obchod velocipedy, půjčovna velocipedů a stavební zámečnictví v Hradci Král.

PATENTNÍ SAMETY

i hedvábné plyše na celé toalety hladké i vzorkové ve všech barvách co nejlevněji nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové

velké náměstí.

Speciální závod zbožím ozdobným a galanterním pro dámy a pány.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclny. Opony (draperie). Žíněnk y.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kým náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levné, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

sukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorok k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatiké

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mözlrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatikých a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatikých ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

doporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalně známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmír-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrooy kávy žitné!

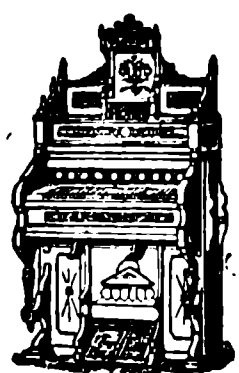

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

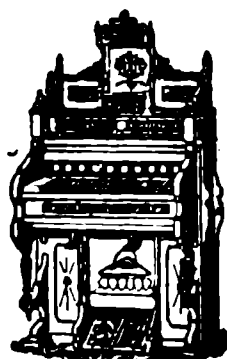

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Pronajmu
prostranné
skladiště
s bytem

na Pražs. Předměstí
v němž jsem po 18 let
obchod se stavebním hmo-
tem provozoval. Mimo to
prodám váhy, gig a kasu
a jiné různé nářadí.

Bližší ve stavitelské
kanceláři Viktora Wein-
hengsta v Hradci Krá-
lové, číslo 6.

Velký moravský, díl I. a II. po K 1.20	✕ Velehrad, Methoděj, Ječmínek, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20. ✕
	Deporučujeme DESATERO původních, národních na rok Prombergrových kalendářů 1901. Na skladě u všech knihkupců a prodávaců kalendářů.
	✕ Libuše, Práce, Hostýn, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20. ✕

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. doporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

BAZAR ČUPR.

Nový galanterní a modní obchod
v Hradci Králové,
Dívadelní ulice proti kavárně p. Fialy (v domě p. Špalka).

Prádlo bílé, barevné, trikotové, nejnovější kravaty.
Největší výběr
dárků a výher ku každé příležitosti.
Celoroční výstava hraček.
Tovární sklad šněrovaček,
též dle míry. Správky se rychle a levně vyřizují.
Ceny nejlevnější.

O laskavou přízeň prosí **František Čupr.**

Již vyšel kalendář „Štit“.
obvyklé výhody prodávacům. — Objednávky přijímá
Politické družstvo tiskové v Hradci Král.
(Již přes 4000 exempl. bylo rozebráno.)

Praktikanta
přijme za výhodných podmínek do učení
knihkupectví
B. E. TOLMANA
v Hradci Králové, velké náměstí č. 26.
Bližší správy tamže.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.
Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zásl. závod
Ed. Doskočila
v Choceň.

Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných
látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kos-
tymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječnou cenu!

OBNOVA

Číslo 42.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 19. října 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

K volbám.

Politické društvo tiskové pro diecesi kralovohradeckou

odporučuje svým členům a katolickému lidu,
aby se přiřtích voleb účastnili a svými hlasy
samesili volbu kandidátů mravně a nábožen-
sky pokleslých. Ponechávajíc bližší pokyny
pro příští dobu, odporučuje politické društvo
účast jít při volbách volitelů pro IV. a V.
kurii, ježto volitelé rozhodnou o budoucích
kandidátech.

Jak se v tom světě divně muchlá.

Je v Čechách mezi Novým Bydžovem a
Jičínem jedna vesnice — a možná, že jich je
více takových — kde ještě v letech padesá-
tých a hluboko do šedesátých byla velká zá-
možnost a spořádanost. Staříčský farář říkal
o ní: To je moje perla, a úřady si ji taky chvá-
lily. Ale to bylo v dobách, za kterých po sta-
ročesku staří chodili na ranní, chasa na
„velkou“. Ano i to tam bývalo obyčejem, že
sám starosta s lucernou v ruce kráčet sněhem
a větrem s mnohými jinými — na rorate.

Ale v sedmdesátých letech jakoby to ne-
byla ta osada. Již jen zbytky starého blaho-
bytu a pořádku se tu ukazovaly, a již skoro
jen starci chodili na ranní. Jeden takový sta-
řec seděl jedenkrát před bývalým statkem na
lavičce zamýšlen. A kdosi — byl prý to ka-
plan, který šel náhodou okolo ze školy — se
ho tázal: Jak se máte, co děláte, dědečku?
„Pán Bůh rač pozdravit; nic, jen si tak povídám
jak se to v tom světě divně muchlá!“
— „A jak se to muchlá?“ — „Inu, povídám,
sedlák do baráku, baráčník do statku“. — A
dědeček měl bezmála pravdu. Tak se to v té
obci divně muchlalo. Na statky se dostali
mladí hospodáři a ti již nedrželi na „farářovy
vejklady“ o ranní a začali šít dle vejkladů
„Národních Listů“. A pak se to začalo brzy
tak divně muchlat. „Sedláci“ — to jest — ma-
jitelé velkých, krásných statků počali, aby se
vůbec nějaký čas udrželi, „odprodávat“ a ba-
ráčníci začali kupovat, takže mnohý takový
chudšas, nádeník, v krátkém čase si pomohl
k několika korcům polí a začal se taky nazý-
vatí rolníkem. A to chtěl dědeček onen říci
slovy: Sedlák do baráku, baráčník do statku.
— Páni od „Národních Listů“ a vůbec ti roz-
liční naši liberální velikáni ani nevědí, jakou
ránu zasadili v přemnohé osadě rolníkům svou
nepravou osvětou, která pohrdla vejklady fa-
rářovými — to jest — křesťanstvím, a na
místo něj dala plané mluvení čili „svobodo-
mylné“ liberalistické fráze, které podkopaly
na našem venkově všecken mravní řád a s ním
rozumnou hospodárnost i blahobyt. A tak se
dělo, jak se říká, po domáčku, jen jako v ma-
lém. Ale Bohužel! Od té doby, co svět pře-
stal držeti na vejklady farářovy, to jest, na
základy a na učení křesťanské, přepodivně se
to v něm muchlá. Podívejme se do mnohých
měst a čítejme, kolik domácích jde do baráč-
ků a cizích, přistěhovalých, jde do domů. Od
té doby, co se přestalo vše řídit a spravovat
evanjeliem, čili křesťanským zákonem, tak po-
divně se to muchlá, že podryto jest vše, co
sloulo mravností, poctivostí, pořá-
dkem a spokojeností.

Obzvláště pak v našem Rakousku se to
přepodivně muchlá. Nepřečteneme, užijeme-li
slov farářových z našeho příkladu; bývala to
jakási perla mezi státy. A dnes? — Dnes smě-
le a drze obí od něho „odprodávati“. Byl ve-
dle nás stát malý, pravý barák mezi státy a
ten již v osmnáctém století od našeho statku
„hezkyých pár korců“ přiloupil. A ještě nemají
dost. Z nás má se státi — ne-li podruh bez
polí — tak aspoň baráčník.

Věru přepodivně se to muchlá. A proč?
Inu před časy držel náš stát na vejklady fa-
rářovy, ale v nejnovějším čase začal vše řídit
dle vejkladů rozličných těch „národních“ a
„nenárodních“, nejraději dle „Neue frei Presse“.
[To jsou noviny vídeňské všemu křesťanskému
a pokřtěnému nepřátelské, kdo čteš, rozuměj!] V
nejnovějším čase řídí se vše dle liberalis-
mu, který — jako to udělal v jednotlivých
obcích, tak ve státě ve velkém rozměru — pod-
ryl základy pravé a pevné mravnosti, všeho
pořádku, spravedlnosti a spokojenosti. A do-
dejme k tomu. Liberalismus ten nekřesťanský
vzal státu našemu všecku sílu a udělal z něho
slabocha sem i tam se zmlátajícího.

Právě v tyto dny dělá „Neue freie Pres-
se“ rámus, že Lev XIII. řekl jistě arcivévod-
kyni, že v Rakousku schází na vysokých a
rozhodujících místech síla. Je to prý urážka
našeho státu, které se Otec křesťanstva dopu-
stil. Ale je to asi taková urážka, které se do-
pusť onen stařeček, který „povídal“ čili roz-
jímal, jak se v tom světě divně muchlalo, když
mladí přestali držeti na vejklady farářovy. Je
to otcovský varovný hlas, je to vážné napo-
menutí, aby se Rakousko konečně — není-li
již pozdě — zmužilo a silnou a pevnou rukou
začalo zaváděti zase pořádek a spravedlnost
na základě křesťanském a opřelo se všemu,
co hubíc křesťanství katolické, tlačí stát, toho
druhdy velkostatkáře, do baráku v obci velko-
pruněšácké.

Ale jak daleko je ještě do toho! Ani
stopu nemá ještě o nějaké síle státu našeho
proti — jeho nepřítelům křtěným a nekřtě-
ným. Jako v té jisté osadě, o níž jsem začal
mluviti, ti, kteří se drželi vejkladů „Národ-
ních Listů“, měli sílu jen proti farářovi, ale proti
panu Kleinovi, který naléval lihovinu a půj-
čoval peníze, ani hlesnouti nesměli, tak v li-
berálních státech ozývá se síla jen proti —
biskupům, k. p. Stadelrovi, Strossmayerovi a
ještě blíž k nám od Bosny a Chorvátska, proti
biskupům, kteří nesklání hlav svých před tě-
mi, kteří nalévají lihovinu liberalismu a mají,
nebo taky nemají a proto teprv chtějí mít,
mnoho peněz.

Ale abych nelhal. Nedávno sešel jsem se
s jedním člověkem, věřícím katolíkem, z ven-
kovského městečka. Na jednom hejtmanství
mu prý řekl jeden pán: Tak jen buďte hodní
katolíci. — Jak se v tom světě divně muchlá!
Je to totéž hejtmanství, kde se katolíkům
odpadajícím vše velice rychle vyřizovalo, čeho
k tomu od státu potřebovali. Ale když jeden-
krát evanjelička přistupovala ku katolíkům,
tu ji vše zdržovali, až si tam sama osobně
musela dojit a vyřízení si vynutit. Za to ji
propustili s posměchem: „No, tu to máte, teď
budete svatá“. Jak se to i na těch hejtmanství
podivně muchlá. Záleží tu snad jen na osob-
ním smýšlení pánů, anebo si již Rakousko za-
číná přát, abychom byli hodnými katolíky?
Inu, o přání by nebylo. Právě katolíci jsou nej-
lepší občané.

Ale i v tom ohledu se to divně muchlá
v hlavách některých pánů. Jsou skutečně me-
zi třídami katolíci z přesvědčení a těžce ne-
sou tíhu liberalistických předpisů a zákonů.
Ale „nos“ s hůry nikdo rád nedostává obzvlá-
ště když po „nose“ následuje přesazení nebo
penze. Ale jsou taky páni, kteří jsou i osobně
nepřáteli katolictví a na místo liberalismu
bojí se katolicismu. A proto se stalo nedávno
v jiném hejtmanském městě, že tam jistý pán,
když tam měli katolíci schůzi dostal taky nos
— totiž červený nos a rýmu — a celé hej-
tmanství zůstalo doma, že to byly spolky —
biskupovy.

Když se světi evanjelické kostely a sy-
nagogy tu se tam páni zrovna hrnou. Nevím,
zda-li s převeliké lásky anebo proto, aby ne-
dostali „nos“ a modrý arh (sesazení do pen-
se). Jak to v Rakousku chodí myslím, že v
srdcích všech není té lásky tolik, ale dělá to
ten „nos“ čili Rakousko je stát liberalistický,
a proto se to tak divně v něm muchlá.

Ale ono se to i v Čechách divně muchlá.
Největší moudrost jistých pánů, obzvláště těch,
kteří chtějí nésti těžké břímě péče o národ na
radnicích, v záložnách, na sněmě a na říšské
radě, záleží v tom, aby lid nedržel na vejkla-
dy farářovy, to jest jinými slovy: Církev mu-
síme potírat. Církev do baráku, my do stat-
ku. Ale lid si začíná protírat oči a táže se:
proč? Inu právě proto, že od té doby, co tito
velikáni církve do baráku strkají, jde vlastně
ze statku do baráku — národ. Ano i to se
poznává, že mnozí z těch nejsvobodomyšlněj-
ších pracovníků na roli národa v srdci svém
touží po tom, aby si od toho jeho statku něco
ke svému baráčku — přivydělali. Národ —
statkář — chudne. A ti co „pro vlast pracu-
jí“ — bohatnou. Jak se to divně muchlá v tom
národě! A aby se na to divně muchláni za-
pomnělo, prohodilo se tuhle kdysi, že prý se
v řadách svobodomyšlných ozývá hlas, že by
jedno poslanecké místo popustili taky — knězi.

My po těch všech ošklivých věcech, kte-
ré spáchány jsou na nejlepších vlasten-
cích jen proto, že to jsou biskup s kněžími
anebo katolíci, tomu ještě mnoho nevěříme.
Ale tolik je jisto, že by pravý — nejen dle
jména — ale přisně věřící a tudíž Boha ve
svědomí se bojící katolík opravdu o to stál,
aby národ zůstal statkářem, ano, větším ještě
a zámožnějším byl.

Zmizeli by ovšem ti jistí, co stojí o to
„přikupování“ k svým barákům, čili o oboha-
cení se z veřejných národních úřadů, ale pře-
stalo by to „divné muchláni“ v národě. Byla
by naděje, že se nám znenáhla vrátí časy
naší velikosti, za kterých král náš nejslavnější,
Karel IV. u sv. Víta zpíval — „Rorate“.

Dopis z Prahy.

V Praze, dne 17. října.

(K žádosti o svolání sněmu království Českého. —
Řiditel dr. K. Matuší a prof. dr. A. Bráf o po-
litické situaci.)

Přes to, že nenáležíme mezi rozhodné a
odpovědné stoupence nynějšího vedení české
politiky, ochotně rádi cele a pevně stojíme
pohotově, jakmile se jedná o otázky, jež jsou
a musí býti celému českému národu společ-
nými. A byli bychom šťastnými, kdyby při-
cházel na denní pořádek našeho politického,
národního a hospodářského postupu vždy více
záležitostí, jež nás spojují, než-li těch, jež nás
rozdělují. A bylo by to možno, neboť jest to
také potřebno.

Proto také s upřímným potěšením uvítali
jame zakročení mladočeských přisedicích zem-
ského výboru království Českého, když se do-
volávali, aby bylo při vládě dožadováno svolá-
ní zemského sněmu království Českého, na
něž čeká tisíce důležitých a pro České králov-
ství a jeho obyvatelstvo takřka životních otá-
zek, aby byly vyřízeny. Jeho Jasnost, nejvyšší
pan maršálek království Českého, kníže Jiří
Lobkovic se zástupci velkostatku přidal se
rozhodně k této žádosti a se vlastním mu vsta-
stencstvím a českou rázností odbyl zdvižený
proti tomu odpor přisedicích německých, kteří
v zemském výboru zasedají jenom následkem
blahovolné volby poslanců národnosti a smý-
šlení českého. Nevíme, jest-li by se oproti Če-
chům politika říšská, panem Wolfem a Iron
tak zachovala a čili vložila, do zemského
výboru Čechy přigastila.

Zemský výbor království Českého usnul
se vládou žádati, aby co nejdříve sněm český
svolala přes to, že sněmci jeho členové si
přáli, aby se tak stalo teprve až po zasedání
říšské rady, která vlastně nyní ani neexistuje,
neboť má býti teprve až za čtvrt leta volena.
Aby na to zákonodárny sbor království Českého
čekal, to není nikde ustanoveno. Avšak německo-
židovský tisk spustil povyk a nařizuje rozho-
dujícím o tom kruhům, že prý sněm Českého

království smí být svolán teprve až po zasedání říšské rady.

Jaké rozhodnutí v záležitosti té ve Vídni se stane, to se předpovídati nedá. Poměry se u nás mění velice rychle a proto nepochybujeme, že bude vyhověno právu a spravedlnosti. Sousedství, téžce a nebezpečné zaměstnané v Číně, se snad tentokrát do našich záležitostí plést nebude —

Tolik smíme doufat, jsouce v této otázce s ostatními politiky českými úplně za jedno. Zejména státoprávní stanovisko n. p. královéhradeckého biskupa Edvarda Jana jest všeobecně známo a všim českým národem okázale ceněno a velebeno. Toto jeho správné a vlastenecké prozíraní politických poměrů v zemích koruny české bude také zajisté brzy náležitě uznáno z míst, kde veliký vliv n. p. biskupa královéhradeckého na lid jest doposud přehlížen. A nyní důležitou historickou vzpomínku.

Obdobná otázka, má-li být sněm království Českého svolán před sestoupením se sněmu říšského anebo po něm, nastala r. 1848 v červnu, kdy němečtí křiklouni chtěli také v Rakousku diktovati a poroučeti. Když se k tomu schylovalo, že by byla vídeňská vláda jednala podle jejich rozkazu, odebrala se z Čech deputace, dr. Riegr a hrabě Nostic k císařskému dvoru do Inšpruku, zde obrátila se k rodičům nynějšího našeho zeměpána a vyžádala si u nich, u arciknížete Františka Karla a u jeho duchaplné choti, arcikněžny Žofie, slyšení. Rodiče našeho panujícího vládaře přijali českou deputaci nanejvýš milostivě, laskavě vyslechli její výklady a stížnosti na vídeňský odpor a německý křik proti národu českému a jeho právům a vznešená matka císaře Františka Josefa, slyšíc pravdu a prosby o právo ve spravedlivém rozhorlení zvolala: „*Mit dieser Stefansthumpolitik muss es ein Ende nehmen!*“ Po této audienci předloženy byly císaři Ferdinandovi české návrhy a žádosti a ten k upokojení rozháraných poměrů v Čechách jmenoval arciknížete Františka Josefa českým místokrálem, přidal mu k ruce pro jednotlivé odbory správy k tomu působící, nestranné a vlastenecké muže a sice dvorního radu Klecanského, hraběte Prokopa Lažanského a dr. Štrobacha. Především pak rozhodl, že svolený a odložený český sněm má být svolán ještě před sestoupením se říšského sněmu ve Vídni. To všecko se stalo na zakročení osvícených, spravedlivých a politické poměry prozřívavých rodičů panujícího našeho císaře a krále; že se potom vydaná císařská nařízení neuskutečnila, způsobila mezi tím nastalá pražská bouře svatodušní. Faktem ale jest, že rodiče Jeho Veličenstva proti diktátům německých křiklounů rozhodli, že se mělo státi Českému království, pokud se svolání jeho sněmu týče, po právu bez nějakého ohledu na sněm říšský. Fakta tato jsou podrobně vylíčena ve všech obšírnějších historiích roku 1848. — Bez poznámky je z nich za přítomné doby uvádíme a otiskujeme.

* * *

Do zmatků, jež právě české voličské kruhy začali zmítati, jako blesk sjela minulou nedělí v Praze konaná schůze Českého klubu.

FEUILLETON.

MUDr. Jan Melichar,

nejstarší žijící buditel a spisovatel český.

Podává Karel Skutečný.

(Dokončení).

Divadelní sfly vchoval si Melichar sám a papírové dekorace k divadlu koupil za vlastních 10 zl. a s několika nadšenci vystavěl si jeviště. R. 1866 uhostila se cholera též v Křížanově, v kteréž době zvláště ukázal nezištnost a dobrotu k lidu chudému.

R. 1891. pro churavost vzdal se Melichar úřadu obvodního lékaře a žije nyní v Křížanově jako uvězněný soukromník.

Literární činnost jeho jest obdivuhodnou. Jsou to úvahy historické, politické, národní a národohospodářské a ve veškerých svých pracích hledí hlavně ku vzdělání, probuzení lidu. Ve své spisy vložil myšlenky své, a nichž všude prostrá neskonale láska k národu, touha k dosažení jeho samostatnosti. Časopis „Škola a život“ (z r. 1887. číslo 14) přinesl malý úsudek o spisech Melicharových: „Spisy jeho jsou studnice pro mladší generaci, z nichž čerpáti může mnoho a na základě spisů těch pokračovati dále za tímž cílem, za nímž kráčí Dr. Melichar. Ve spisech těch najde výroky mužů slavných, jichž spisy mnohému přístupné nejsou.“

Melichar spisoval od dob studentských, ale zdráhal se co uveřejnit, pokládaje své práce za předměty zábavy a chtěje je jen rodině své uschovati. Ale po mnohém a častém naléhání svých přátel, Melichar odhodlal se některé vydati svým nákladem. Samostatně vyšli:

1. *Důležitost původních spisů.* (Otisk z „Národa a školy“ 1884).

Ve schůzi té ujali se slova dva z nejlepších českých politiků, aby promluvili o přítomné politické situaci. Jsou to pánové řídící zemské banky království Českého p. dr. Karel Mattný a univ. profesor dr. Albín Bráf.

Pánové ti s porozuměním potřebám současných okolností, se sebezapřením a s blahovůli ke smýšlení opáčenému, promluvili o přítomných politických poměrech. Největší logikou poukázali, pokud se nyníjší řídící české politiky berou cestami nejasnými, varovali před politickými nepřipustnostmi, avšak oba věhlasní řečníci dokonce hledali také důvody, aby alespoň něco dobrého o stávajícím politickém vedení Českého národa mohli pověděti.

Řeči ty jsou v nynějších těžkých dobách jako vlahý, osvěžující deštík na vyprahlé obecné smýšlení českého lidu. Oba jmenovaní vynikající vlastenci a politikové rozhovořili se o přítomných poměrech z hlubin horoucné pro věc národa zaujatých svých srdcí a zejména to sluší jako novinku vytknouti, že oba titi prozíraví mužové upozorňovali a poukazovali k tomu, že nejdůležitější akta politických pokroků časů nynějších odchovali se na poli hospodářském na němž jsme my Čechové poměrně ve všech ohledech zůstali pozadu.

Toto nedělní vystoupení říditele dra. Mattného a prof. dra. Bráfa, znamená první veřejné projevy nového svěžího směru české politiky, jak si ji velká většina pražské katolické intelligence všech politických stran pro příští časy představuje, což jsme již předešle stručně uvedli.

Beze všech polemik objeví se postupem doby na denním pořádku dle potřeb času a na základě nabytých zkušeností upravený program pro další politický postup národa českého a proto také nikomu dnes ani ve snu nenapadne, aby proti mladočeskému volání po svornosti brojil. Jak okolnosti ukazují, mladočeská strana třebas dosti brzy rozptýlí se ve stranách jiných, jejichž nelepší lidé potom usnesou se o nejdůležitějších potřebách k politickému postupu, jejichž základní větou bude: v nezbytnostech jednotu, v pochybnostech volnost a ve všem lásku. Poznámání dlužno, že to kříslení staročeské strany není! Sluší tudíž na to upozorniti, že stojíme před nedalekým obrátem v domácích našich poměrech, jež budou brzy zcela přátelsky a vlídně a zajisté za souhlasu všech vážně smýšlejících mužů vysmeženy. Heslem při tom pak jest, nepoukát se při tom do žádných sporů nebo hádek s lidmi, kteří si dělají ze zastupování národa živnost a s osobami, které se lidu vnucují za „veřejné mínění“, ač jsou samy vůbec bez mínění. Přes ty během dvou tří let přijde se k dennímu pořádku bez hřmotu a křiku, který jest jedinou jejich zbraní.

Drobná obrana.

Dvoji loket. „Osvěta“ oznamuje, že strana radikálních pokrokářů v Čechách bude stavěti samostatné kandidáty při příštích volbách, ale to jí nevaadí, aby neurvalým, sobě vlastním způsobem, nekacéřovala katolickou

2. *Důležitost vědeckých vědomostí.* (Tamtéž 1885).

3. *K dějinám vzdělanosti.* Dva díly. R. 1886. Rozjímání o snahách k napravení věci lidských. (Otisk z „Národa a školy“ r. 1887).

5. *O knihách pro lid.* (Tamtéž 1888).

6. *K dějinám našeho probuzení.* Tři díly. R. 1889.

7. *O vlasteneckém idealismu.* R. 1890.

8. *O prostonárodním písemnictví.* R. 1892.

Mimo toho uveřejnil mnoho článků v časopisech: „Morav. Orlice“, „Tábor“, „Rolník“ a j. Velká část jeho spisů vůbec tiskem nevyšla.

To postačí k poznání literární a jiné záslužné činnosti jeho. Až bude sestaven seznam veškerých jeho literárních prací, pak teprve bude možno podati správný úsudek o jeho činnosti.

Co se Melicharovy povahy týče, jeho vrozená laskavost a vlídnost, kterou jevil při návštěvách nemocných a s každým na potkání, zjednaly mu záhy lásku všeho obecnstva. Píšet pan Outrata o něm: „Je to muž povahy ryzí jako zlato, čistě jako dýmánek, srdce dobrého a skromného dosud jako v mládí vřelého, myslí bystré a daleko pronikavé, přes to, že ctihodnou hlavu kryje sním vážných šedin.“ Náš slavný básník praví: Dr. Melichar je vzácný duch, bystrý myslitel, pozorovatel a zlatá včela pilnosti. A my k tomu ještě dodáme: Melichar jest nedostížný idealista, obětavý až do krajnosti, nehlédě při tom že sám sobě škodí a jako jeho švagr, zvěčnělý Rybička, jest i Melichar vtělená dobroseidnost, muž pravdomluvný, přímý a spravedlivý, nepřítel obojetnosti a lícoměrnosti. Nekořfal se nikomu, ani osobám sebe vyšším. V soukromém životě byl a jest skromný, střídmy a pořádku velmi milovný. Avšak nade všecko byl vytrvalý a horlivý pracovník na národa roli dědičné.

stranu na Moravě, která bez povolení p. Hajna a bez židovských fondů chce rovněž samostatné kandidáty postavit. Buďte spal p. Hajn při redakci, že se mu stalo toto nedopatření, anebo pěstuje kanibalské pěstní právo, které smá jen vlastní prospěch. Taký „pokrokář“!

Hlasům ze Steina. Státní přizvukujete Času v příčině „rituálního“ vraždění katolického, ať snad dobře víte, od koho vycházejí rozkazy na popravu kacířů a zda se tak snad dělo a pověry. A jak pak to bylo u vašich zamilovaných husitů? Kališníci již v počátcích války zřídili tuhou inkvisici na vyhledávání a trestání bludařských Táborů; a inkvisice ta s pochutí tábořské kněze páčila. Obec kališná se usnesla, jestliže by byl někdo shledán kacířem neústupným, „tehdy buď nad jeho životem popraveno, jakožto nad bludným neústupným slušie“. Na základě těchto nařízení byl usmrcen Jan Želivský a mnozí jiní kněží. Želivovci naopak kutili mistry pražské, aby jim dali svou věru k prozkoumání a když se tito k tomu neměli, nalezali, „aby mistři jakožto svědci a protivníci pravých (!) kněží zmordování neb ztopení neb z města jako psi vyvedeni byli“. Při tom ovšem „rituální“ vraždu prováděli kde se dalo zase na kališnicích. Celé řady kněží kališných a katolických v jižních Čechách zhynuly, ohněm nebo utopením. Byla to tedy podivná láska a svornost mezi hlasateli „čistého evangelia“. Divíme se věru, jak se mohou naši „přítelští“ nad „rituální vraždou“ Husovou a jiných kacířů potměšile kabonit a systemisované vzájemné vraždění husitské přehlížeti. A nevíte nic, jak v Německu ve jménu „evangelického“ náboženství na pokyn Lutherův tisíce sedláků bylo věšeno? Vidíte tedy, že překroucený výklad slova „rituální vražda“ může páliti více vás než katolíky.

Politický přehled.

Volební ruch. K. L. oznamují: Výbor pro společné záležitosti katolíků českých na základě informací, jichž se mu dostalo následkem jednání s předáky svobodomyšlné strany, rozhodl se o to, aby stoupenci strany katolické národní a obou křesťansko-sociálních, činné se účastnili voleb a své kandidáty postavili. Další jednání jest v plném proudu a podáme o té věci veřejnosti zprávu.

Na schůzi katol.-polit. jednoty pro království české konané dne 14. t. m. v Načeradci předseda Karel Ervín hr. Nostitz pravil, že strana konservativní stála vždy na tom stanovisku, že národ český má míti rovné právo v této vlasti své, že jest to požadavek naprosto spravedlivý, aby byl v každém oboru veřejného života považován za živel rovnocenný s národem německým. Ale národ český musí počítati s danými poměry a může věc svou obhájit jenom ve spojení se živly přátelskými, se stranami přibuznými. A tu dovolují si k vedoucí nyní straně pozvednouti varovného hlasu svého, aby v těžké nové situaci vystříhala se vši umíněnosti a jednala obezřele a moudře, nebo nepřátelé dokázali, že jsou silni a mocni a zbytek přátel ba nás opustil, kdybychom věci hnali do krajnosti. Konservativní strana chce stavěti solidně a ni žádnému násilí není nakloněna. Konečně ujišťují vedoucí nyní stranu zcela vážně, že bez obapolného souhlasu všech povolovaných faktorů ani plné rovné právo, tím méně ideál každého upřímného Čecha, naše státní nezadatelné právo, vymoci se nedá, pravím výslovně bez obapolného souhlasu! Videant tedy consules, chvilu je nad jiné vážná, ba nebezpečná.

Dr. Herold promluvil v neděli va voličské schůzi v Chrudimi. Vzhledem k zrušení jazykových nařízení pravil, že český národ musí dáti odpověď dvojí: Že každý Čech at náleží kterékoli politické straně a ke kterémukoli politickému nazírání, dovede pochopiti nebezpečí okamžiku a že odpoví svorně, že nic na světě není tak silné, aby v dobách nebezpečí nevinul se jeden ke druhému jako bratr ku bratru a netiskli si bratrsky ruce a že spory, jež máme mezi sebou, vyrovnáme si v dobách mírnějších. Za druhé musíme prý dáti odpověď, že z veškerého našeho jednání musí býti zřejmo, že politické cíle a zásady, za něž český národ bojuje od počátku svého politického vzkříšení zůstávají i na dále stěžejními body naší české politiky.

Socialisté a svoboda Socialistická strana vyzývá v chebském listě „Volkswille“ a letáky svoje stoupence, aby všude rozbíjeli schůze německo-radikální, zejména pak posl Steina, který brozí odhalením nepřijemných věcí. To je ta svoboda sociálních demokratů, která nedopouští druhému mluvit, když jest jinakého mínění.

Z Poznání oznamují katolické listy německé s „Germania“ v čele, že soudně stíhána tam celá řada polských dam, protože soukromě — v místnostech soukromých — vyučovaly chudé polské dívky jazyku mateřskému, jež vyloučen je ze škol pruských. Ta „kultura“ v říši „kázně a dobrých mravů“ bije čím dále tím křiklavěji do očí. —

Italští anarchisté v Turecku. Z Ca-fihradu se oznamuje: 47 italských dělníků, kteří byli při šachové návštěvě pro jistotu zavrženi, opět jsou propuštěni. Italský vele vyslanec dalsí předložiti seznam jejich jmen. 5 italských železničních dělníků, kteří šachovi chtěli při jeho odjezdu podati prosbu, bylo zatčeno.

Oslava Krügerova. Dne 14. t. m. konala se veliká schůze v Bruselu svolaná výborem Krügerovým a byl v ní ustanoven program k uvítání presidenta Krügra, který v nejbližších dnech zavítá do Belgie. Vláda francouzská bude míti obtížné stanovisko stran Krügra a bezpochyby mu nedovolí z mezinárodních příčin, aby přistál v Marseille, aby na sebe nepořídila Anglii.

Hrně Waldersce, který se nyní vydal na cestu do Pekingu, neví si rady. Namáhal se sice, aby velitelé různých vojsk přiměl k harmonickému spolupůsobení, ale zdá se, že se to nestane. — Dne 13. t. m. odebralo se asi 2000 mužů spojeneckého vojska do Samčunu, proti povstalcům. Tito, ač počtem silni (10.000 mužů) nevyčkáli příchodu „bílých dáblů“ a odebrali se k Fučen. — Na císaře čínskému byl učiněn atentát, který se nezdařil. Osoba, která vražedný útok podnikla, byla odpravena. — „Daily Telegraph“ sděluje z Kantonu, že Mandžurům nepříteli povstalci porazili císařské vojsko na blízku Huichtonu, při čemž bylo 60 mužů císařského vojska zabito. Povstalci zdržují se všeho plenění, prohlášeje, že úmyslem jejich jest svrhnouti dynastii.

Válka v jižní Africe. Dle posledních zpráv jest celé území za hranicemi Koolungu v rukou povstalců. Veliká vzpoura se šíří úžasně rychle. Sitňau zdá se býti velice vážnou. Lord Roberts má teď přepodivný humor. Při příležitosti odjezdu generála Bullera do Anglie vydán byl armádní rozkaz, ve kterém se sděluje, že generál Buller složil velení nad vojskem v Natalu a v němž se mu děkuje za veliké služby a obratnost, se kterými dostal svým úkolům po čas, ve kterém stál pod bezprostředním velením lorda Robertse!! —

Zprávy místní a z kraje.

Dary. Jeho Milost nejdp. biskup Edvard Jan Nep. daroval Jednotě katol. jinochů a mužů v Sopotech 20 K. — Slavné društvo „Vlast“ v Praze darovalo téže Jednotě knihy. Zaplat Pán Bůh!

Senamys voličů do kurie městské jsou na parkmistrovském úřadě vyloštěny a lze proti nim reklamace podati v lhůtě 8 denní, dnem 15. t. m. počinaje. Voličů je 610.

Voličské schůze. V sobotu konala se v Hradci Králové schůze starostů okresu královéhradeckého, kde bylo takřka jednohlasně usneseno, aby za venkovské obce volen byl pan posl. Jaroš. Podobná schůze konala se v neděli v České Skalici, kde byl rovněž jednohlasně p. Jaroš za kandidáta přijat. — Dle všeobecného úsudku voličstva, dá se na jisto předpokládati, že p. Jaroš zvolen bude.

Osobní. Vdp. Václav Fröhner, c. k. gymn. profesor, vdp. Bohumil Kubát, konsistoriální archivář a vdp. Jan Veverka, c. k. prof. pedagog, obdrželi právo nositi kolare kanonikorum. Gratulujeme!

Požár. Píše se nám: V noci, ze dne 17. na 18. t. m. vypukl požár v akciovém pivovaru v Pardubicích. V krátké době strávil celou budovu, takže se nic nedalo zachránit.

Jednota divadelních ochotníků v Hradci Králové sehrála v neděli dne 14. t. m. ve prospěch spolku na podporu chudých studujících v Hradci Králové novinku: „V uchu Dionysiové“, od Jar. Vrbliškého. Všichni ochotníci hráli jak obyčejně velice zdařile.

Spolek českých stenografů v Králové Hradci koná v sobotu, dne 20. Hjna t. r. o půl 8. hod. večer v místnosti „Besedy“ svoji XV. řádnou valnou hromadu s programem ve zvláštním oběsnku uvedeným. —

Na nádraží v Hradci Králové jsou umístěny dva automaty, náležející židovské firmě Hartwig & Comp. ve Vídni. Již před čtvrt rokem uveřejnili jsme v „Obnově“ stížnost některých pánů z Hradce Králové, kteří sice peníze do automatů hodili ale šádané věci se jim nedostalo. Ale od té doby ještě nebyla sjednána náprava. V neděli, dne 14. t. m. opět přišlo několik pánů a dam na nádraží a když peníze do automatů vložili, nadarmo se namáhali aby s otvoru šádanou věc dostali. Nastalo hlasité reptání na takové přímé okrádání obecnictva. Je-li automat prádný, má se přeloupit papírem, jak se to i jinde činí, aby obecnictvo nebylo klamáno a okrádáno. ZHšenec, který automaty na starosti má, měl by býti potrestán, že tak liknavě a na škodu obecnictva své povinnosti plní. Což se nemůže štítí náprava? Což musí býti obecnictvo okrádáno židovskou firmou? Doufáme, že toto upozornění postačí, aby si toho příslušné orgány všimly a nápravu co možná nejdříve sjednali!

Zvláštní dopis. Dostal se nám do rukou dopis, který psal nějaký učen z Hradce Králové své tetě do Ch. Mesi jiným píše: „— — — je tu taky „rink“, ale tady tomu říkáj námetstí. Tam choděj lidi a psi. Husy tady nemaj, voni na rink neeměj protože tam sou policajti. Je tu taky velikanánká zvonice, tady tomu říkáj bílá věž. Ale vona nejní bílá ale černá. A proto se taky divím, že tomu tak tady říkáj. Náš tovaryš, musíme mu říkat pane Franc, ten teda povídal, že tu věž postavil sám obr Goliáš a ten že prej udělal v Hradci taky festník — — —“ Tak vida, jak se tvořejí hradecké „dějiny“.

Ben hanebních hátek a sborůních parů pořádá hradecké publikum pěkné bonby na — myši. Havět ta, která se letos v polabských krajinách tak rozšířila, nezatřila se ani počátkem nových chladných dnů. Celé houfy studentů a lidí, kteří věnují si v odpoledních hodinách trochu procházky na čerstvém vzduchu, vycházejí na bývalé cvičišťe kolem Labe a Orlice a na farářství — lovit! Jest zajímavé viděti, jak takový lovec vydrží u některé díry čekati, až „svět“ se objeví. „Jednotka“ — španělka — spastí, a oběť se váli trahajíc nervosně celým tělem. Jaká to sláva, když pak lovcí rozloží „bohatou kořist“ někde u cesty, aby kolemjdoucí pokochali se pohledem na ulovenou zvěř. Že by někdo bžandou byl, ještě jsme neslyšeli. Ba výsledky těchto honeb jsou tak lákavé, že v poslední době jejich chytly se toho i dámy „Nimrodky!“ Také kus emancipace!

Ze střešnice Neve-Packého. Sirotky sdejší obdarovali šlechtní dobrodincové: Pí. Vlasta Ebenhořská, choť purkmistra Novo-Packého darovala koš pěkných hrůšek. Pan Jindřich Maštálka, říšský a zemský poslanec v Sobotce, daroval 5 sl. a pan Ant. Kotík, městský tajemník, poslal dítkám bedničku hraček. Správa sirotčince vzdává šlechtným dobrodincům vřelý dík. Zaplat Pán Bůh!

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě věnovali: vdp. P. Josef Vojtěch v Náchodě 80 K, pan Josef Krejčík v Dolní Radechově 20 K, p. Vincenc Bohdanecký s chotí v Nedělicích 10 K, p. Jan Másl v St. Městě č. 42 4 K, p. K. Vlček, učitel měšť. školy v Č. Skalici 2 K. Šlechtným dárcům vyslovují se nejvřelejší díky.

Na pamník + vlp. P. Slonka dále darovali vlp.: Ant. Ducháček 5 K, Fr. Dušanek 4 K, J. Gabriel 3 K, Josef Kovář 4 K, Jan Král 5 K, Josef Kutík 5 K, Fr. Kutnar 8 K, vlcip. Arnošt Holoubek, c. k. berní inspektor v Strakonici s chotí 5 K. Pomník — křís na hřeb + vlp. P. Slonka zakoupen za přispění kolátorníků Vambereckých za 200 sl. od J. Morávky sochaře v Kostelci n. O. Posvěcen bude dne 4. listopadu odpoledne.

Z Výravy. (Úmrtí.) V neděli dne 14. t. m. zemřel sdejší řídící učitel pan Josef Novotný, rodák Královéhradecký, působiv na sdejší škole bez mála čtvrt století. Pohřeb konal se ve středu na kat. hřbitov Černilovský za velikého účastenství jak obecnictva Výravského a pp. učitelů z celého okolí, tak i přátel zesnulého a mládeže školní. Sbor učitelů obecné školy Černilovské vložil na rakev skvozný věnec. Nad hrobem promluvil o významu povolání učitelského a o životě v Pánu zesnulého Černilovský dp. farář Jan Fr. Seidl, jemuž asistoval dlouholetý přítel nebožtíkuv, dp. farář Jasenský, Jaroslav Horák a vlp. kaplanem Černilovským Jos. Mynaříkem.

Sv. misie. Z Malé Oupy se nám píše: V životě lidském nastanou mnohdy chvíle, kdy srdce — ač není-li zúplna bohaprádno — nadpřirozenou silou puzeno bývá k Bohu, svému Stvořiteli. A taková chvíle přišla pro nás předšlého týdne, kdy důstojní pání P. Anton Wiethe a P. Josef Gögele se řádu Redemptoristů na Svaté Hoře u Králík měli u nás sv. misii. Jak účinně působila milost Boží, dokazuje následující: Přistoupilost ke stolu Páně neméně, než 772 dorostlých osob a 53 dítek školou povinných; zajiště čelo značné, pováží-li se, že na osada nemá o mnoho více, než tisíc obyvatelů. A jak toužebně si přáli všichni milosti sv. misie, ukazuje ta okolnost, že havíři o třetí hodině ranní již ke stolu Páně přistupovali, protože později jim to pro práci v dolech bylo nemožno. Ba milost Boží nebyla nadarmo ani v takových, kteří, — jak zkušenost učí, — se mnoho o náboženské výkony nestarají, vlastně starati nemohou, kdyby i někdy chtěli. Myslím tu na finanční strádání, jímž služba málo času dovoluje. A přece přišel jeden z nich, aby se s Pánem Bohem vyrovnal. Ukázalo se tudíž zase, chvála Bohu, že přes všechny námahy nepřátel, v lidu ještě mnoho, — mnoho víry dříme. Jest jen zapotřebí, tuto víru nějak probudit. A důstojným otcům Redemptoristům se to podařilo. Budiš jim za toto probuzení vzdán ušmý dík!

Z Jičína se nám píše: Starostové obce okresu jičínského, shromáždění dne 14. Hjna 1900 v okresním domě, uнесли se za příčinou jmenování kandidátů pro přísti volbu na říšskou radu na následující zásadách: Aby volba poslance našeho manifestovala náš odpor proti Vídni, aby byla ohlasem usnesení učiněných na letošních lidových táborech, na kterých braly účast všechny naše české strany státoprávní a s kterýmižto usneseními my úplné souhlasíme, proto budeme podporovati toho kandidáta, který se zaváže, že bude nepoddajně a vytrvale státi na stanovisku státoprávním při veškerých svých jednáních a který následkem toho pokračovati bude proti dosavadní i každé jí podobné a nám nepřátelské vládě vídeňské tam, kde přestali zástupcové národa českého dne 8. června 1900, to jest v obstrukci a to tak dlouho, pokud alespoň nebudou položeny základy k upravení poměrů státoprávních mezi zeměmi koruny české a mezi dynastií Habsburskou.

Ze Zbraslavi. Podnětem sdejšího vdp. děkana Illema počato s důkladnou restaurací sdejšího chrámu Páně. Díky četným přiznivcům, opravy jsou již téměř hotovy a svatyně zaskví se v novém hávu. — Pověstný vodovod, který sdejšími obyvatelům způsobí již tolik starostí za trvání stavby, nepřestává dosud znepokojovati mysle všech Zbraslaváků. Po dokonání jeho počal si nař diniti právo majitel sdejšího velkostatku a tak obec dostala se do prudkého sporu, z něž ale doufáme poraženou nevyjde. —

Z Bahna u Kutné Hory. V letošním suchém roce zatížena byla obec naše těžkou ranou — nedostatkem vody. Byloť třeba vodu přivážeti z daleké až studánky za obcí, při čemž neobešlo se bez rozličných výjevů. Zastupitelstvo obecní, viděvši na výstavě Kutnohorské na vlastní oči výbor-

né a praktické zařízení motorů Kunszových, uaneslo se vyjednávat s firmou o postavení jednoho i v obci naší. Jednání vedlo k dobrému cíli a tak citelnému nedostatku bude nyní snad s plnou odpovědností. Zástupci firmy shledali při měření, že vzdálenost studny k nejvyššímu bodu je 492 m a stoupání 11 metrů. Na motoru počne se pracovati co nejdříve.

Z Chlumce n. C. (Volba starosty.) V pátek dne 5. t. m. sešlo se již po třetí nové zvolené zastupitelstvo, aby přistoupilo k volbě nového starosty. Avšak i tato volba, v níž intervenoval sám okresní hejtmán novobydžovský, potkala se s úplným nezdarem, zrovna jako dvě předešlé. Rozdíl je pouze ten, že při volbě poslední odehrály se na radnici tak rozčilující scény, jichž jevišťem naše město posud nebylo. Strana Kozelkova šidly, učitelé a sama sebou zvolená prosaditi chce mermomocí za starostu okr. tajemníka Kozelku, kdežto strana občanská k tomu přistoupiti nechce a nikdy nepřistoupí, dobře věduce, proč. To dala na jevo při samé volbě mocnými výtkitky: „My Kozelku za starostu nechceme!“ a v pravém okamžiku ze zasedací síně se vzdělila. Tím byl akt volební naprosto zmařen. A nyní následovala pomsta. Okresní tajemník Kozelka, jenž celé schůzi předsedal, ač neoprávněně, neboť jen tak dlouho dosavadní starosta práva předsednického požívá, dokud akt volební nenastane, jakmile však akt nastane, má předsednictví odevzdati nejstaršímu členu výboru, kterým je člen strany občanské, navrhl, aby vzdávil se členové obec. zastupitelstva byli potrestáni pokutou, každý 10 zl. Někteří z jeho vlastní strany, hlavně jeho stoupence továrník Frič, mu to srazovali, že pokutou tou občanstvo, beztoho již rozčilené, ještě do vyššího stupně rozčilenosti přivedeno bude; i sám okr. hejtmán a jiní dobře podotkli, že není radno pokutou zvláště na poprvé tak velikou vystoupiti, ale nic naplat. Kozelka musel provésti svou. Hlasovalo se o návrhu. Až na 5 členů ostatní byli pro pokutu navrženu. Velice trapně působilo na posluchače a na celé město, že i ředitel měšť. školy Procházka pozdvihl nejuctivější ruku pro pokutu. Tu bylo alyšeti: „My poplatníci za krvavě vydělané peníze postavili nádherný školní palác, v paláci tom zřídili pro ředitele byt, jaký nemá žádný ředitel škol v celých Čechách, byty pro ředitele škola velice se zdražila, my to musíme zaplatiti, kdežto ředitel a šádný učitel neplatí ani haléře obecních přírůstek a on teď bude hlasovati, když chceme hájiti své zájmy a své kupy, abychom byli trestáni?!“ Faj, to je hanba, to si šibit nedáme! Toto hlasování ředitele Procházky nebilo by tak trapné do očí, kdyby byla bývala celá strana jednolitě pro pokutu hlasovala, ale přece mohl pan Procházka viděti, že někteří z vlastní strany pro pokutu nehlasují; mohl si všimnouti, že jeho kolega, ač tuse rád by byl ruku aspoň trošku povystřčil, bylo to na něm vidět, jak to s ním škupe, přece nechal ji dole. Ovšem jak by mohl ředitel Procházka okres. tajemníku Kozelkovi, dosavadnímu předsedovi místní šk. rady a členu okresní šk. rady něco odepřít, když ho tolikrát potřebuje! Kdyby byl Kozelka navrhol: „Oběsme je“, byl by byl Procházka hlasoval, aby byli nejuctivější oběšeni! Tak to v Chlumci vypadá. — Jáme zvědaví, jak se věci dále vyvinou!

„Svěcení“ synagogy. Přinesli jsme v jednom zřijovém čísle „Obnovy“, zprávu, že v Chlumci n. C. správa města prodala starou sice, ale velice zachovalou národní školu židům za synagogu. Synagoga ta slavnostním „svěcením“, jak programy oznamovaly, v neděli dne 9. září o 3. hodině odpo. účelu svému odevzdána. „Svěcení“ dlo se v tutéž dobu, kdy konalo se obvyklé církevní procesí k soše Marianské na náměstí. Této židovské slavnosti účastnili se jednak oficiálně, jednak soukromě mimo mnohé jiné katolické křesťany zvláště ti: starosta a okr. tajemník p. Kozelka, náměstek starostův p. Frič, radní p. Doležal, ředitel měšť. školy p. Procházka a někteří z národních učitelů. — Nejtrapnější na veškeré křesťanské obyvatelstvo, jemuž posud veškeren křesťanský cit v srdci neutechl a neotupěl, působilo, že národní učitel a katolický ředitel šk. v katolickém kostele p. Klenka, sotva odbyl funkci při církevním procesí, pospíchal do synagogy, aby přispěl ku zvýšení židovské slavnosti hrou na školní harmonium. Školní harmonium z exortní síně v noci přeneseno bylo do synagogy. Když na to v sezení místní školní rady podána byla jedním členem interpelace, jak se stalo, že školní harmonium, určené ke školním a církevním slavnostem, přijeno bylo židům do synagogy, odpověděno bylo: „Škola nezná žádného náboženství“. — Téhož dne po „svěcení“ pořádali židé banket na němž většina oficiálních i soukromých účastníků „svěcení“ brala podíl. Při banketě připíjeli křesťanskí čestí vlastenci na oslavu synagogy a ku zduzu židovské obce! (Toho by si měl „Školák Obzor“ povšimnouti a porovnat, je-li pro národního učitele důstojnějším, zúčastniti se hostiny na katol. farsě anebo židovského banketu! Pozn. red.)

Mimochoodem sdělujeme, že v bývalé národní škole v jedné polovině je synagoga, v druhé bydlí rabín a v bytě bývalého národního katolického učitele a ředitele bydlí nyní košerák. — Naproti tomu s českou katolickou veřejností sdělujeme, že k visitaci a k veřejné náboženské zkoušce, na konci roku školního konané, nedostal se z městské reprezentace, respektive z místní šk. rady ani jediný, kdežto bývalý starosta vždy do posledka u zkoušce setrval. Rovněž slavnosti Božího Těla, jež u nás po dva dny se koná, nesúčastnil se z městské správy ani jediný, kdežto ostatní stavy četné zastoupeny byly. Uvádíme holá fakta bez poznámek; ty necht si česká, katolická veřejnost sama přičínit. Jen znova opakujeme, že větší ostudou a větší pohany pro křesťanské obyvatelstvo staroslavného města Chlumce i všech přilehlých obcí nemohlo se státi, než když posvěcená národní škola, posvátná budova téměř každému sdejšímu občanu, v níž většoprávně dětem vědomosti pro život časný i věčný, v níž buzena u dětí láska k Bohu, láska ke křísti, láska k vlasti, láska k národu, prodána židům za synagogu, než když v budově, ve které vzývala se krásná naše mateřština z úst učitelů i dítek plynoucí, kde dříve ozývaly se lahodné národní zpěvy české, ozývá se nyní jazyk nám nepřá-

telaký, němčina. V téh pohany věru nemohlo se státi, než že školní budova, v níž v každé třídě i na chodbě dříve zavěšen kříž, prodána nepřátelům kříže.

V Solnici měl přednáseti v neděli, dne 14. t. m. p. lékař. Schůze však byla zakázána.

Vysoké stáří. — Dne 8. t. m. zemřel v Německé Brusnici po dlouhé a trapné nemoci, pan Jan Slavík ve stáří 90 roků. Je tomu práci 9 let co slavil se svou manželskou diamantovou svatbu.

Co mluvil dvorní fonograf? Trpělivého čtenáře nevedu na dvůr nějakého potentáta se slutým knoflíkem a originelním copánkem, nýbrž na obyčejný poplužní dvůr, který nese úplné prosaické jméno „Bláto“, patřící eminentně katolickému magnátu v městě P. n. L., jest najat křesťanskou firmou z Ch. a Hizen taky křesťanskou správou. Fonograf reprodukuje: Milostpane, rozstaneš se s námi všemi lidmi, co ho nedávno koupili. — Co mu je? — Nemůže nák na zadní noby. — Ale, ale, saprot, hm, hm, dal jsem zaň 142 zl. a parožné. — Zapřáhnete hned do mého kočáru a ještě pro zvěrolékaře. To by byl malér, abych o něj přišel. — Vztýčný pane. — Kudrna přišel rukou do řezatky, a prosí, aby mu poslali pro pana doktora Boučka. — Zas něco, ten chlap byl beztoho ožralý; to by se sem musel Bouček odstěhoval — hm — ať si dá na to kolomaz — uvařte mu zemišluč, ať se vypotí. — Věčný pane, Jehlička, můj muž umírá, prosím, aby mu poslali povoz pro pana faráře. — Jak se můžete opovážiti přijíti o příležitost — ať jde ten jezovita pěký. — Už umřel. — Nemohl ten chlap být ještě chvíli živ, než by farář přišel? — Fando, přinesla mně jednu pompadurku, ví, tu co je tam na pravo v první řadě a vzala v kuchyni toho půl bašanta od oběda. — Uf, to je horko — mlaeknutí. — Co se člověk nazlobí s tou sebrankou, opravdu nevím zač ten halef měsíčně od W. dostávám. — Ale, ale, co pak se mně to dělá na přetě, jako bradavice, — hm — to by mohlo být povážlivé. — Tatíněčku, jeď honem do Prahy k Maidlovi, abys to předešel. — Pojedu, musím — Josefe, zítra k sedmému vlaku na nádraží do P.

Mrška fonograf!

V Chocni událo se dne 15. t. m. ráno politování hodné neštěstí. Osmiletý synek Frant. Šimkové dostal se na silnici mezi dva vozy proti sobě jedoucí a byl koly přejat. Stav jeho jest beznadějný.

Sebevražda učitele. V neděli dne 7. října odhodlal se mladý učitel Vilém Peča v L. bošovicích, syn velice váženého měšťanosty v Sobotce, ku sebevraždě. Za tou příčinou uzavřev se ve svém bytu, střelil se ranou z revolveru do prsou, tak že v malé chvíli byl mrtvolou. Zdá se, že stalo se tak pro nešťastnou lásku.

Kdo to asi mohl být? Ve čtvrtek, 11. září t. r. mezi 7. a 8. hod. večerní ubíral se hodinářský učen Václav Martínek z Kyšperka domů do Lukavice. U lesíka „Oayčanky“ vyskočili proti němu 2 muži, z nichž jeden ho oslovil otázkou: „Kam jdeš?“ On odpověděl: „Do Lukavice pro mléko.“ V tom skočil k němu ten neznámý člověk, povalil ho na zem a klekl mu na prsa; aby však o pomoc volati nemohl, držel mu blým, nataženým šátkem ústa, zatím co druhý, jak chlapec tvrdí, otevřel jakousi torbu a hledal . . . co, to říci nemůže (zajisté, že ne jitrnici?). Chlapci se podařilo odkrýt si poněkud ústa a křičet; tu, když se ozval od cihlny střekot psa, oba zlosynové opustili hocha a uprchli. Pro tmu a strach není s to zjistit, kdo to byl, jen ví, že jeden z nich měl havelok a druhý krátký kabát a vyšší klobouk. — Pozoruhodný případ.

Žid Steiner v Pardubicích pojistuje domácí pány následujícími, více než uměleckým způsobem: Nabídne výpůjčku a později majetníka pojistí. Hrdí synkové pověstných Táboritů až na některé výjimky jsou na vše u žida pojistěny.

Landěckronský advokát Dr. Gustav Hatschek jel dne 12. t. m. do Plzně. Když před městem vstoupil konduktér do jeho vozu, našel jej mrtvého. — Mimo jiných věcí nalezena u něho poukázka jednoho chemického ústavu ve Vídni k zakoupení oyankali.

Veřejné pohoršení způsobila stará kuplířka Jaegermanová (také „Hořajška“ zvaná) v pondělí, dne 15. t. m. v coupé osobního vlaku z Pardubic do Hradce Králové jedoucího. Jmenovaná žena vezla mladou dívku „na kšeft“ do Jaroměře. Spolucestující se netajila se svými plány a chlubil se ještě, že prý již na sta dívek dohodila „na místo“ — Neostýchala se před obecnatvem zpívatí oplzlé písně, které snad ani v nejpustější kofalně není slyšeti. Táže se: Smí se takové zpuštění jednání trpěti? Není povinnosti šlezičnických zřízenců, aby v podobných případech, kdy se dává tak veřejné pohoršení, udělali pořádek?

Uplatnění špiček od doutníků! Uchovávaní užiznutých špiček doutníkových děje se již celou řadu let a bylo ho vždy k různým účelům dobročinným používáno. Tak zejména sbírány byly svým časem také ve prospěch „Ústřední Matice Školské“, kde v posledním čase nebyly však přijímány. Dnes můžeme uchovávaním a sbíráním odfeků těch pětseti obětí účelu velelidumilnému, darujeme-li špičky ty ubožákům — nešťastným svým bližním, slepčům. V Klarově ústavu slepých v Praze přijaty budou odřezané špičky a díkmem nejpovinnější, jak osnamoje ředitelství tétož ústavu ve správě své za poslední minulé rok v provolání, kde prosí o ně všechny kuřáky i nekuřáky co nejseznájněji. — Špičky darované sušitkuji se tak, že slepé dívky, které, sůstavě posadu ve vývinu duševním, nehodí se ani k tomu, aby snad pletly, háčkovaly, židlo vyplétaly nebo kartače hotovily a které by jinak nejtrapnější dlouhou chvíli sužovány byly, najdou v rozvinování špiček od doutníků užitečné zaměstnání, kdežto pro mužské chovance získán bude dobrý tabák kuřavý. Ustrňme se tedy nad ubožáky a věnujme jim trochu té lásky, že špičky od doutníků budeme uchovávat, sbírat a na účel v pravdě humánní odváděti!

„Bydžovské listy“ mají opravdu „ducha-plné“ správy. Tak v posledním čísle píšou: „Co je to

milliarda? Hrozná čísla. Nechtěj nikdo, aby měl tolik slatých peněz! Zbláznil bys se. (Opravdu, to jest div, že se dle „B. L.“ ještě Rothšildové nezbláznili. Pozn. redakce.) Miliarda se píše takto 1.000.000.000. Je to krátce tisíc milionů, jako jest milion tisíc tisíců a tisíc, tisíc jednotek“. Takovým způsobem asi vyčují se počtem žáci první třídy; „B. L.“ tak počtují své čtenáře.

Zatčený podvodník v sukních. Fr. Nejedlý, příslušný do Kněžmosta, vede velmi lehkomyslný život a poněvadž trpí neustálou kleptomanií, byl velmi často již trestán. Týž má za sebou velmi pestrý minulost. Na svých potulkách prošel snad již celé Čechy a vydával se za inženýra, lékaře, faráře, obchodníka a dobytkem a j. Pro různé krádeže odeděl velkou část svého života ve vězení. Posledně vynikl opět znamenitým kouskem. Dav se zúplna oholiti, oblekl šat své ženy a chodě po vesnicích kolem Trutnova dohazoval německým hospodářům slušebná děvčata. Lid venkovský byl však ponejvíce na polich a tu v domácnostech všelicos zmizelo. V podezření upadla dohazovačka — ta však okamžitě s kraje toho zmizela. Mezi tím roznesla se kolem Vrajtu pověst, že jakási „bludička“ vlákala podnapilého rekruta do blízkého lesíka a tam ho oloupila o peníze a stříbrné hodinky. Pátráním vyšlo na jevo, že bludičkou tou mohl být Fr. Nejedlý z Kněžmosta a proto byl vydán na něho zatýkač. Během min. týdne vypátrán tento prohnaný podvodník v Kuklenách a odveden strážmistrem p. Němcem k c. k. krajskému soudu v Hradci Králové.

Z Ledče nad Sázavou. Vlny veřejného mínění, tak mocné letos okresní sekretářskou aférou vzvednuté se již aspoň na venek uklidily. Uvnitř vše to ještě mohutně a jest to zvláště ona známá strana, která na lících velký smích ale v srdci hluboký žal, nemůže se upokojiti, protože tenkrát její patentovaný systém „vyřábění okresních tajemníků“ z advokátních a notářských písařů sklamal. Po mnohé agitaci konečně zvolen u nás právník a sice JUC. Svoboda, bratr chřtenovického p. faráře. Doufáme, že nový p. tajemník nesklame naděje do něho kladené a místa tohoto použije k povznesení našeho lidu a ohledu zvláště samosprávném a národohospodářském. — Během nového roku školního přibyla nám měšť. škola dívčí, které bylo již velice potřebl. Umístěna jest v nové budově škol měšťanských v druhé části města. Budovou touto postavilo si město význačný památník ať nyní, vynikajíc z města, ztrácí na svém dojmu. Podařilo se ale v braku obklopiti ji novostavbami, bude počátkem nového vzrůstu a pokroku města. Přáli bychom to nejen městu ale také p. řediteli a nyní c. k. škol. inspektoru, protože by tím ochráněn byl těch málo vítaných návštěv nenechavých hostů, kteří už dvakrát se pokoušeli za nočního času složití mu svoji poklonu, ovšem zcela beze zdu. — Pochází komise Posázavské dráhy bude již těchto dnů hotova a nestane nyní čilé vyjednávání s majetníky pozemků a tím i ta opravdová práce stavební.

Z činnosti katol. spolků.

Schůze politického družstva v Chrásti. V neděli dne 21. října o půl 4. hod. odpoledne pořádá královéhradecké politické družstvo v Chrásti v sále „u Koruny“, veřejnou spolkovou schůzi, při níž promluví p. redaktor Josef Kratochvíl „O politické situaci“.

Z diecéšní jednoty cyrilské v Hradci Králové. (Dokončení). Vašík Jos., far. v Bykání 1 K, Joal Fr., děkan v Č. Janovicích 1 K, Dvořák A., děkan v Nebovicích 1 K, Beran J., b. vik. v Králově Dvoře 2 K, Bečička Fr., far. v Bohárně 2 K, Knob Fr., b. vikář v Přibyslavi 2 K, Vítek Fr., far. ve Žďárci 2 K, Klínáček J., far. u Sv. Kříže 4 K, Mířek A., far. v Modletíně 1 K, Laštovička V., far. v Chotěboři 2 K, Vorlíček Kar., arciděkan v Kutné Hoře 2 K, Bartoš V., kapl. tamtéž 2 K, Pekárek Fr., kapl. tamtéž 2 K, Čermák Fr., b. vikář v Otatčině 1 K, Ulbrich M., far. v Sezemicích 1 K, Palouš J., kapl. tamtéž 1 K, Kudrna V., děkan v Kuněticích 1 K, Sloup Fr., děkan v Pardubicích 2 K, Voříšek Fr., kapl. tamtéž 1 K, Krajčák Jos., kapl. tamtéž 1 K, Teplý E., profesor tamtéž 1 K, Langkramer Fr., katecheta tamtéž 1 K, Prokšpek Fr., katech. tamtéž 1 K, Vosáhlo Ot., katech. tamtéž 1 K, Kašpar Al., far. v Bohdáně u Pardubic 1 K, Čechetka Fr., kapl. tamtéž 1 K, Klenka Fr., kapl. tamtéž 1 K, Kašpar J. far. v Rosicích 1 K, Jinkora Fr., děkan ve Voticích 1 K, Sedlatý Fr., děkan ve Žďánicích 1 K, Němeček J., b. vikář v Náchodě 20 K, Novák Jos., profesor v Náchodě 20 K, Dvořáček Vinc., děkan v Č. Kosteletci 2 K, Bakoš Fr., far. ve Rtyni 1 K, Dvořák J., far. v Úpici 2 K, Mensinger K., kapl. tamtéž 1 K, Slavík Petr, far. v N. Brusnici 2 K, Bauch K., far. v Chválkovicích 1 K, Pecka Fr., děkan v Č. Skalici 2 K, Musil J., kapl. v Náchodě 2 K, Falta Kašpar, spirituál v Č. Skalici 1 K, Ludvík Jos., far. v Č. Skalici 1 K, Otčenášek Jos., far. v Hotečích 2 K, Krihl Jos., far. v Studnici 1 K, Šitina V., kapl. v Hronově 1 K, Matouš J., děkan v Hronově 1 K, P. Laudin Meth., f. adm. v Machově 2 K, P. Lelek Rom, kapl. tamtéž 1 K, P. Salfický Coel., f. adm. v Bezděkově 1 K, Walter Fr., arciděkan v Chrásti 2 K, Vykoukal V., b. notář v Cholticích 1 K, Brdčíček Ant., b. not. v Jestbovicích 2 K, Klopal Fr., far. v Kladrubech 2 K, Sál Václ., far. v Lánech 1 K, Tichý Jos., far. v Lipoticích 1 K, Štěpěský Tom., b. vik. v Mikulovicích po druhé daroval 20 K, Barvíř J., b. not. v Morašicích 2 K, Štěpánek J., far. ve Váp. Podole 2 K, Hajšler Fr. b. vik. tajemník v Přelouči 2 K, Broul Al., far. v Hořm. Městci 2 K, Krátký K., far. v Leb. Týnci 2 K, Tajovský Jos., kapl. tamtéž 1 K, Bartoš V., far. v Zdechovicích 1 K, Kvěch Fr., em. b. vik. ve Sviněanech 2 K, Kaplan J., b. vik. v Cuclavi 2 K, Dušanek Fr., far. v Jelení 1 K, Vacek Fr., far. v Borohrádku 1 K, Sourek G., far. v Týništi 1 K, Dvořák K., kapl. tamtéž 1 K, Klenka A., far. v Častolovicích 2 K, Božna, J., kapl. tamtéž 1 K, Portmann J., far. v Chlencích 1

K, Kaška A., děkan v Kosteletci n. Ori. 1 K, Boudíček J., kapl. tamtéž 1 K, Novotný J., kapl. tamtéž 1 K, Hornof Al., kat. reálky tamtéž 1 K, Šindelář A., far. v Potátně 1 K, Jiřínský M., far. v Haatnici 1 K, Veselý V., far. v Brandýse n. Ori. 1 K, Kočí Fr., kapl. tamtéž 1 K, Mencl V. far. v Č. Libchavě 1 K, Fiala Tom., far. v Písečném 1 K, Horák Al., kapl. v Borohrádku 1 K, Tejkl V., b. vik. v Kyšperku 1 K, Hlavsa V., b. vik. tajemník v Rokytnici 1 K, Světelaký Fr., far. v Bartošovicích 1 K, Jelen Jos., far. v Bärwaldu 1 K, Havla V., far. v Pečíně 1 K, Císer V., koop. v Klášterci 1 K, Hermann Jan, far. v Č. Petrovicích 1 K, Kobr J., b. vikář v Chrásti 2 K, Hvéda V., kapl. tamtéž 2 K, Gyurkovics V., kapl. tamtéž 2 K, Konvalinka A., far. v Hr. Týnci 1 K, Štěpánek Fr., kapl. tamtéž 1 K, Vančura A., kapl. tamtéž 1 K, Beránek Boh., far. ve Vojvanovicích 1 K, Pfeffer J., far. v Zamberku 1 K, Najvrt Jos., koop. tamtéž 1 K, Plocek J., far. v Trh. Kamenici 1 K, Šklíba A., far. v Licibořicích 1 K, Blažek J., děkan v Kosteletci u Chrásti 1 K, Nepokoj V., kapl. tamtéž 1 K, Novák Al., far. v Křeseticích daroval 40 h, a nikoli 20 h. Heřmanický farní úřad u Litomyšli 1 K, Kleiner Fr. b. kons. rada a děk. na odp. v Litomyšli 2 K, Píhl Václ., děk. v Opatovicích 2 K, J. Letošník, děkan v Poličce 4 K.

Správa jednoty vsdává všem přistoupivším P. T. pántům srdečný děk za přišelé jednotě projevenou. Spolu žádají se advořile P. T. pánové, kteří přihlášení své k jednotě osámili, by dle možnosti i přispěvky členské jednotě zaslali. Kdož však dosud k jednotě nepřistoupili, ku přistoupení aktivě se svou. Má-li jednotu v širších rozměrech činnost svou rozvinouti, nutné jí třeba jest větších peněžních prostředků, ku zřízení školy pro ředitelů kůru, ku vydávání odborných spisů atd. Toho všeho jen za podpory četných obětavých členů bude možno se odvážiti. Probuzený zájem pro jednotu bude mocnou vspruhou pro další blahodárné působení jednoty.

Přednášky. V neděli, dne 14. t. m. konala katol. jednotu v Nové Pace veřejnou schůzi, kterou navštívilo přes 200 osob. — Vldp. dr. Fr. Rayl mluvil o pravém vlastenectví. Přednáška jeho, která přes hodinu trvala, učinila na posluchače mocný dojem. — Katol. jednotu Cuclavská konala tentýž den veřejnou schůzi ve Velké Skrovnici. Účastenství bylo veliké. Prostranný sál p. Horáského byl naplněn. Pan redaktor Vobejda-Prosecký přednášel zde o otázkách národohospodářských. Mluvil přes dvě hodiny. Obecnatvo s velikým zájmem vyslechlo praktické a poučné vývody řečníkovy. Po přednášce byl všeobecný úsudek, že schůzi tuto možno považovati za jednu z nejzdařilejších a neúčelnejších, které kdy katol. jednotu Cuclavská konala.

Další přednášky. Pan redaktor Vobejda-Prosecký bude přednáseti dne 21. t. m. odpol. v Častolovicích, 28. t. m. v Černilové a dne 1. listopadu v Sopotnici.

Katolický čtenářsko-zábavný klub „Svatepluk“ v Bludově slaví v neděli dne 21. t. m. slavnost otevření spolkového domu, ku kteréž slavnosti všechny bratrské jednoty a spolky, své přátele a příznivce co nejedročněji zve.

Mlékařská zádruha v Lukavci u Kyšperka konala v neděli dne 14. t. m. odpol. schůzi členskou, ve které přednášela osvědčená učitelka mlékařství, pí. Leníčková z Luže. V řeči přes hodinu trvající převláděv a poutavě vyličila výnos mlékařství racionelného, vyvrátila námítky proti spolkovému mlékaření a dala hospodyním návod, jak se má zacházet s mlékem, než se do mlékárny dodá. Řeč její přijata s povděkem, z očí všech přítomných šířal živý zájem, poněvadž vystupuje v naší osadě na veřejnost již druhá dcera rolnického programu strany křesť. sociální, mlékařská zádruha. Naše obec je na okresu Zambereckém první, která nechávajíc pustou moderní politiku stranou, živě sleduje heslo: Svůj k svému na půdě křesť. lásky k bližnímu. — V pondělí ráno poprvé ve jménu Božím spuštěna odstředivka alfa separátor a spracovala 361 l. mléka. Dodávati budou mléko i 2 dvory s okolí, které ale ještě první dodávky nečinily.

Různé zprávy.

Zemědělský Fibich mrtev. Hluboce sarmucující zvěst zachvěla v pondělí, dne 15. t. m. Prahou. Slavný náš mistr Fibich zemřel. Pro hudební český svět jest to třetí bolestná rána v době poměrně krátké. Smetana, Bendl a nyní Fibich. Veliký tento mistr byl teprve 60 let star a narodil se v Šebotčicích u Časlavi. R. i. p.

Z činnosti protestantů. Katol. L. pší „Nedávno se chlubil superintendant Mayer ze Cvikova, že přes všechnu bdělost rakouské policie jedině se Saska bylo na tři miliony letáků v Rakousku propašováno.“ — Protestanté němečtí totiž používají vál možné leti, aby heslo „Los von Rom“ se mohlo v Rakousku zakotvit. V letáčích těch se hanobí katolické kněžstvo, celibát se vyličuje jako všed nsmravnosti a časté pikantní poznámky vábí k sobě nezkušené čtenářstvo. — Tak se tedy smí v „katolickém“ Rakousku otravovat lid, tak se rozšiřují „ušlechtilé“ snahy podvodných pastů. — To spojeníství a Němec-kem přichází nám řakušanům věru velice drze!

K procesu Hilnerova přihlášeno jest 50 spravodajů govin. Účastenství obecnatva bude rovněž veliké, připočten-li se pak porotci, soudci, svědkové, advokáti atd., lze se nadíti, že článní místnost u krajského soudu píseckého nijak nestačí. „Rad. Listy“ připomínají se, aby přelíčení konalo se v některém z hostinském, buď „U kola“, neb na „Štěl. nici“.

Prof. Masaryk dle denních listů hodlá se zúčastnit (— jménem red. Beck) — Hilnerova procesu. Kdo jej bude zastávat na české univerzitě, kde přece je také professorem, se ještě neoznamuje.

Spejovaci dráha jihoseverní, která spojuje Pardubice s Vratislavou ve Slezsku, má se pre-

sideanta řída Tannuiga. Ve správní radě sedí rytíř Goldschmidt, baron Haimberger, Jul. Horn, bar. Klein, Luis Löb, baron Oppenheimer. Jak vidíme, je to celá synagoga.

„Čas“ v čís. 15. uveřejňuje dopis Jar. Vrchlického, kterak on soudí o rituálních vraždách. „Čas“ v něm vidí dobrého spojence, neboť Vrchlický sám o sobě praví: „Pro sebe mám svůj úsudek, že jest každé obviňování s rituální vraždy bláznivým a nejasným —“ K tomu posnámek netřeba.

„Kurfürst“ přinesl v pátečním čísle tento inzerát: „Prodej lidského prádla atd.“ — Dle Kurfürsta jest prádlo i pro zvířata.

Dr. Lueger ve slavnostní řeči u školy ve Favoritech kladl hlavní důraz na to, aby dětem němčiny neznalým s dvojnásobnou trpělivostí němčina byla vtlučována. Dle toho němčina je vřeholem pedagogického umění dra Luegra. Stanovisko toto není ani křesťanským ani socialistickým.

Ošarbaké slovo. Při návštěvě v Gorici pravil náš panovník k jednomu Italovi, který při audienci mluvil německy, proč nemluví italsky? Z tohoto významného projevu lze souditi, že každý příslušník té které národnosti v tomto soustátí i za rozmluvy s panovníkem má užívat své mateřské řeči. A proto diviti se musíme, že byrokracie vídeňská šije pořád ještě v letech před rokem 1848, kdy němčina byla samostatnou v Rakousku a neněmeckí národové byli dobří platit daň a sloužit na vojnu. Diviti se musíme obzvláště, že ponechána i při posledním čtení v tomto století pověstná nestvára „obcovací řeč“, která jest takový babylon, že obec pražská obrátila se k místodržitelství s dotazem, co si pod tímto slovem představuje.

Výbor Ústřední Matice Školské v Praze ve své schůzi dne 11. t. m. přijal na vědomí správu praesidis, že vydání v měsíci září činila 71.262 K 88 h, příjem pak pouze 18 772 K 23 h, čímž vzrostl schodek o 52.490 K 65 h. Od začátku roku činí nepoměr mezi vydáním a příjmem 184.496 K 10 h, o které přijato méně nežli vydáno.

Léčení tuláctví a jinde u nás. V roce 1891 byl vydán v Belgii nový zákon, jak nakládat s tuláky, kteří se štítí práce, jakož i se žebračky, kteří považují žebrotu za dosti výnosnou živnost, a proto si tomu již z mládí zvykají. Zákon ten oddělil kuplíře, prostopánky, opilce a nenapravitelné lenochy, kteří zneužívají veřejné dobročinnosti, od nešťastníků, kteří jediné z nezaviněných bíd se musejí uchýlit k žebrotě. Stát zřídil útulny, které se líší od našich kázní tím, že se tam kárcům věnuje větší péče a přihlíží se ponejvíce k tomu, aby ten, kdo není ještě skazen, by přiveden k lepšímu a spořádanějšímu životu. Ústavy mají šest tříd: První třída — nebezpeční, nepolepitelní a nemravní lidé, s nimiž se musí nakládat přísně. Příslušníci této třídy obývají zvláštní budovu, v níž jsou od ostatních tříd odděleni, pod neustálým dohledem dozorců; v noci spí v oddělených drátěných klecích. Druhá třída — lidé, kteří již několikrát z trestního ústavu uprchli, vespurní a neposlušní, jakož i všichni, jichž pobyt na ústavu určen je na dobu delší tří let. Třetí třída — zdraví odsouzení na dobu 2 až 3 let. Čtvrtá třída — mladíci od 18 do 21 let. Pátá třída — staří a nemocní. Šestá třída — trestanci, kteří se již polepili. Jako je zahálka dobrovolná i nucená hlavním zdrojem tuláctví a žebroty, tak se zve práce nejlepším, ba možno říci jediným lékem proti této chorobě společenskému. Ovšem, musí býti přiměřená silám i schopnostem, musí se nésti směrem praktickým, aby chovanec i po propuštění tímto zaměstnáním své živobytí uhájil. — Zároveň se každý vede k zbožnosti, škýtá se mu hojně potraviny duševní a tento způsob nese dobré ovoce. Tuláků a žebračků s povolání čím dále ubývá, o ostatní pak, kteří bez své viny, většinou následkem trudných poměrů sociálních na dráze tuláctví a žebroty se ocitli, jest postaráno. Tak to tedy vypadá v Belgii. A u nás? Kolik tisíc ještě ne úplně zkažených lidí přijde do vězení, kde jest jim přebývatí společně s nenapravitelnými tuláky, zloději, kde nemravným, drsným ředem a způsobům se nekládou překážky. Což divu, že mnozí ti, kteří jen z lehkomyšlnosti do vězení se dostali, přicházejí pak na svobodu zpustlí, nemravní a zkažení úplně. Také není o ně postaráno, když přijdou na svobodu, nevědouce kam se obrátí, aby se uživil. Práce v trestnicích nebývá též vždy správně rozdělena. — Oheň se dostal do pražské trestnice akademický malíř. Dozorce mu chtěl dáti nějakou přiměřenou práci a proto zapřel s ním následující rozhovor: Dozorce: Vy jste akademický malíř? Trestanec: Ano. Dozorce: Vyznáte se dobře ve svém oboru? Trestanec: Doufám, že jsem za desetiletého pobytu v akademii (malířské škole) dobře prospíval. Dozorce: Tak dobře; budete „viksovat“ každý týden u p. inspektora podlahu a až se sluníčko ukáže, natřete plot u zahrady zelenou barvou. Tak budete u svého „fochu“. A trestanec — akademický malíř — trpce se usmál, jak si pan dozorce ten jeho „fach“ představuje. Mohli bychom si vzíti příklad z Belgie!

Zle, matičko, zle! Rozpuštění říšské rady mělo ovšem za následek, že bývalí poslanci posbíli imunity a mohou býti soudně stíháni. A to je pro sociální demokraty zle. Bývalý jejich posl. Schramel byl odsouzen v Chebu, Berner a Cinger jsou ve vyšetřování a soudruh Hybeš je již zavřen pro urážku četníka a žalován pro zločin padělání veřejných dlužních úpisů a pro zločin dvojho manželství.

„Čistokrevní Němci“ ve Vídni. Dne 4. října skládalo v ruce starosty dra Luegra slib 184 nových jmenovaných městů, mezi nimi bylo těchto 61 nefalšovaných Němců, kteří se zaručili, že budou až do těch hrdel a statků hájiti německý ráz města Vídně: Frant. Holub, čalouník, Jan Zajíc, soukromník, Matěj Neuhil, krejčí, Josef Doležal recte, Vondráček, zámečník, Jos. Novák, uzenář, Augustin Kroupa, krejčí, Ant. Malý a Jan Martinek, krejčí, Václav Krejčáček, zedník, Martin Neshyba, krejčí, Frant. Kosík, instalátor, Jan Širáček, kartáčník, Marcel Papeš, obuvník, Karel Želisko, obchodník, Frant. Patočka, klempíř, Jan Rozum a Jan Sklouzal, krejčí, Martin Elava a Frant. Musil,

klempíři, František Lipený, díšvedoucí, Gustav Novotný, krejčí, Engelbert Světlý a Ant. Bohuslavický, sochaři, Jan Srámek, truhlář, Ant. Capouch a Alois Polanka, obuvníci, Václav Svoboda, truhlář, Aug. Volesobě, malíř pokojů, Jan Novák, obuvník, Jan Konečný, truhlář, Fr. Konba, obchodník, Fr. Malý, hostinský, Ondřej Rejšek, ciselér, Vavřinec Kratochvíl, zámečník, Frant. Němec, obuvník, Matěj Novotný, zhotovitel bronzového zboží, Alois Kapka a Jos. Nevečeřel, krejčí, Leopold Novák, sochař, Valentin Smetana, obuvník, Ferd. Barák, rytec, Jakub Řezáč, krejčí, Vilém Bednář, kapelník, Alois Jaroš, krejčí, Jan Němčík a Jiří Mlýnek, obuvníci, Vilém Sedivka, truhlář, Ferd. Novák, fezník, Jindřich Mastný, rytec, Ant. Žaloudek, sedlák, K. Sokol, řezbář, Jan Dvořan, obuvník, Albert Chládek, mlékař, Jos. Spaček, hostinský, dr. Norbert, Svoboda, advokát, Jos. Dvořák, obchodník, Al. Čech, truhlář, Václav Klonda a Jos. Petřík, krejčí, Antonín Jiskra, hračkář. Bylo až dojemno čísti, jak si největší část těchto statečných potomků Siegfrieda a Krimhildy znetročili jména, aby nebylo k poznání, že z nich čpí „der böhmische Wenzel“. Jak musí býti zle s německým rázem Vídně, když tací Neuhilové, Neobědvalové a Nevečeřelové musí pomoci jej zachraňovat!

Podivné rozdělení všeho lidstva. Proslulý Scotus rozdělil lidstvo na čtyři třídy: 1. Ti, kteří blázní jsou a za ně považováni bývají. 2. Ti, kteří blázní nejsou a za ně považováni jsou. 3. Ti, kteří blázní jsou a za ně považováni nejsou. 4. Nesmírně malý počet jest těch, kteří blázní nejsou a také je nikdo za blázní nepovažuje.

Penězokazectví v Rakousku. Přes všechny nejpřísnější tresty kvete penězokazectví po celém světě a stále se ještě zdokonaluje, nežádávaje poradu za všeobecným pokrokem techniky. Dozor nad touto živností vedou v naší šíři vlasti bezpečnostní úřady; hlavní mincovní úřad zkoumá podezřelé peníze a podává o tom každý měsíc zprávu finančnímu ministerstvu. V roce 1899 bylo v této příčině 3492 úředních jednání a podáno dobrozdání o 12.586 kusech. Bylo prohlédnuto: 25 za padělky zaslaných mincí z nich bylo 23 opravdu falešných. 4154 zlatníků (3448 nepravých, 978 korun (380 padělaných), 3117 stříbrných dvacetníků (760 falešných), 1636 stříbrných desetníků (674 padělaných), 61 jiných stříbrných mincí (27 padělků), dohromady tedy 10.006 zaslaných mincí a z nich bylo padělaných 5195. Počet za padělky uznaných mincí niklových obnášel 804, bronzových a měděných — tři. Ze všech 12.686 ku prozkoumání zaslaných mincí bylo nepravých 6026. Sebrány byly po všech korunních zemích. Z těchto čísel jest patrné, že nezákonná fabrikace mincí v Rakousku se domohla velikého rozkvětu a že se provozuje jako hlavní i vedlejší zaměstnání velice čile.

Vývoz uhlí z Čech. Cena uhlí v Čechách vystoupila již do neslýchané výše a hrozí se stále ještě novým zvyšováním. Přes to však vyvážejí se uhlí z Čech nepřetržitě do Německa, ač se ho zde jeví velký nedostatek, tak že mnohé průmyslové závody nejsou a to opatřiti si dostatečné zásoby pro zimu. Bavorské státní dráhy objednaly v českých obvodech uhelných 160.000 tun uhlí a sic: u buštěhradeckokladenského spolku uhlířského 80.000, u západočeského spolku uhlířského 30.000, v dolech nýfanských 37.000 a ostatek u menších dodavatelů. Pro ty je uhlí jen dost!

Jaké výlohy mají světové časopisy poznati z peněz, které za telepramy vydají. Od té doby, co v Číně zmatky povstaly, platil londýnský časopis „Times“ za telegramy z Pekinku přes 240.000 K, ostatní zprávy ze Šanghaje. Tokia a Tientsina stály přes 300.000 K. Roku 1897 platil týž časopis za telegramy v Alexandrii okolo 600.000 K.

Nejnovější oratorium Perosiho „Mojšís“ jest již ukončeno. Libretto napsali Lombardaně, Cameroni a Croci; skládá se z úvodu a tří dělů. Poněvadž by však příliš dlouhé bylo, vynechán byl celý úvod; vzdor tomu přece trvá celé oratorium tři hodiny. V I. dělu vidíme Mojšíse na útěku do země Madian. Potká moudrou Seforu. Hudba je mysticko-ideylická a končí epizodou hořícího keře, z něhož hlas Boží zaznívá a Mojšíse ku osvobození bratří v Egyptě vybízí. V II. dělu předstupují Mojšís a Aron ku Faraonovi, brozí mu trestem Božím. Hudba obsahuje překrásné chory. Poslední děl líčí přechod přes Rudé moře. Při východu slunce Mojšís se modlí k němu a povzbuzuje bázlivé židy. Hudba, která rozděluje se moře a radost národa židovského, když na druhý břeh došel, líčí, zbudována na starých židovských nápěvech. Oratorium má tyto hlavní osoby: Mojšís (bariton), Sefora (sopran), otec Seforin (bas), Aaron (tenor). Předpovídá se, že oratorium najde velké obliby.

Pevostná heročka Sára Bernhardtová již se nemusí bát, že zahyne hladem. Nyní se pácí její majetek na 10 mil. korun. — Když začala před lety vystupovat na prknách venkovských divadel, musila zápasit často s nouzí.

Nepříjemné. „Magyar Hirlap“ vypravuje o kterém pánu vynikajícího společenského postavení nedávno zemřelém, jemuž ve sbírce událených mu řádů všech téměř větších evropských států chyběl řád jen jediný, řád belgický. Všecka jeho namáhání, aby na svá práva mohl zavěsiti také hvězdu belgickou, zůstávala bezvýsledna. Tu dověděl se, že belgická královna je zvláštní cititelkou zdařilých pohledů krajin. Nemeškal tudíž a zaslal královně nádherné album fotografických pohledů své vlasti: Radost řádolovce neznamená mezl, když za nedlouho byl mu doručen dopis, opatřený dvorní pečeti. Těsouce se rukou otevřel obálku a sjetil k nemalému svému rozhořčení, že byl jmenován královským belgickým dvorním — fotografem.

Náhoda ze novinářského papíru. „Corr. Hungaria“ přináší zprávu o vynálezu jistého chorvat. inženýra, ohledně novin. papíru. Inženýr ten vynalezl prý látku chemickou, do hladka a do tenka spracovatelnou, pro barvy velmi citlivou, skoro neroztrhatelnou, a níž by se dal tiak docela smazati, takže by jí bylo lze užiti k tisku několikrát. Papír z této látky byl by velmi lacný, tím lacnější, že by abonenti mohli přečtené noviny poslat vydavatelství zpět,

jež by papír dalo chemicky vyčistiti a snova na něm tisklo. Vynálezce zakročil prý o patent a vyjednával s londýnskými kapitalisty o financování.

Lístárna redakce.

Miletin a Chlamec n. Cidl. Došlo již pozdě.

Sopotnice. Ano.

Vademecum

seu Brevis Synopsis.

matarum et casuum in cura animarum frequentiorum. Ad usum potissimum clericorum et neosacerdotum juxta optimos fontes et probatos auctores concinnavit

Dr. Antonius Brychta.

Stran 541 — 8°. — Cena brož. K 3 20, poštou K 3 50.

Kniha se schválením Ordinariátu vydaná sestavena je po způsobu slovníku abecedně, podávající knězi bez obtížného hledání poučení bezpečné ve všech pochybnostech kněžského působení se naskytajících, se všech oborů vědy theologické. Dodatek podává v autentickém znění regulas Juris Canonici, seřazení bludů Wiklefových, Husových a Lutrových, důležitou konstituci Pia IX. „Apostolicae Sedis“ o censurách církevních a konečně připojen jest celý Syllabus. Podrobný index usnadňuje hledání v pochybnostech.

Biskupská knihtiskárna.

Theoreticko-praktická rukověť

Chorálu římského

pro bohoslovecké a učitelské ústavy, pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.

Sestavil

DOBROSLAV OREL,

vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na bohosloveckém učilišti v Hradci Král.

Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování výnosem ze dne 20. října 1899 č. 25.749 jako pomocná kniha při vyučování hudbě na ústavech učitelských.

Stran 250 velké 8°. — Cena výtisku brožovaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletěné vazbě 3 K 60 h, poštou o 20 h více.

Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, s misálů a rituálů, graduálů, pontifikálů, vesperálů a kantorina marně v jiných příručkách hledané, jako při pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem svatým, nově pov. sborem obřadů povolenou litanii k nejsv. Srdci Páně a j.

Četné pochvalné kritiky s pera odborníků: řed. Nešvery, Zelinky, Jiráska, P. Albana O. S. B a j.

Kniha má schválení nejř. Ordinariátu královéhradeckého, budějovického, olomouckého.

Vzhledem k množství notové sazby, četným ilustracím starého notopisu je cena velmi levná.

Bisk. knihtiskárna.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na všechna místa

své chvalné známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně hlazené a v elegantních dřevěných rámech zasazené, jež předčí bezvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I. velikost zl. 2 50, II. zl. 3 50, III. zl. 4 60.

Dále skvostně leštěné (sradlovým leskem)

mramorové plotny na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční stěrky atd. Též upozorňuji na svůj hojně záslužný sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení ze syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.

Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lask. zakázkám doporučuji se co nejlépe C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dekorační malíř a posilovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrád a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslanych malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejmenší. 269

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

 zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé dosavadní ceny.

Objednávky obratem poštou vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

odborný velkovýrobce

pro malbu chrámových oken

B. R. N. O.

okna chrámová každého slohu i provedení se zaručením práce nejmodernějším požadavkům vyhovějí.

Umelecký útvar pro malbu na skle

B. ŠKARDA

žít první cenami vyznamenán.

Cenníky, rozpočty atd. i veškeré odborné rady zdarma.

(Zasláno.)

Z výborové schůze místního odboru Národní Jednoty Severočeské v Hradci Králové sdělujeme:

Knihovnu pro obec ohroženou nově rozmnožil p. Čeněk Mahrlé darem 9 vazbaných a 19 nevazbaných knih. —

Ve dnech 27. a 28. října t. r. otevřen bude „Národní dům“ v Trutnově. Slavnosti účastní se místní odbor. Máje na paměti těžký zápas Trutnovských Čechů, chce jim zdejší odbor v den otevření peněžitým darem projevit živou účast občanstva Královéhradeckého. Vybízíme naše občanstvo, aby hojnými příspěvky i účastí na slavnosti dalo na jevo svoje sympatie Trutnovským Čechům. —

Vzácnou obětavostí slavné Besedy i jednotlivců sestaveny byly dvě knihovny pro místa ohrožená. Vyzýváme naše menšiny neb obce na národnostním rozhraní, aby se o ně hlásily.

Příspěvky jakož i přihlášky ku slavnosti Trutnovské přijímají

Rad. Háňička, **MUDr. Leopold Batěk,**
t. č. jednatel. t. č. starosta.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Uměléuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přízně ctěného občanstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,
zubní technik
Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 80. Budova sv. Václavské záložny.

Odpovídá uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křtitelny, jesle, Boží hroby, křtily, lasatelný, spovědnice, křtitelný, konsoly, svícny, ustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatné a franko.

Hře na piano,

zpěvu a nauce o harmonii

vynučuje

Karel Haak,

absolvent pražské konservatoře
v Hradci Králové, Komenského tř. č. 249.

 Přihlás-li se více účastníků najednou, jest honorář nižší.

Založeno r. 1850.

Volectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčinní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v ohni zlatené a stříbrné až se rozt. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy smovzalaceni a stříbření starých věcí vykoná se rychle a sálou se již svěcené se střížením Jeho biskupské Milosti. Starý závod máj může se vykázati četnými pochvalnými přípisy P. T. záznamů a odporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadítelek, táček na křest, svícen, pacifikátů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu

odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrovově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na pláti k nahlednutí franko zadáme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neodčtuji

Provedeno ke 300 oltářů.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Malínský křen

letošní sklízne

5 kg.	15 kořenů	K 6.—
"	" 20	" 8.—
"	" 25	" 4.—
"	" 30	" 3.50

franko každou poštovní stanicí též i ve velkém zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz pravého malínského křenu
v Kutné Hoře.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

 Pivo z městanského pivovaru v Plzni přímo od čepu

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kteréžto příčině těší se hojnému, lichotivému uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

PATENTNÍ SAMETY

i hedvábné plyše na celé toalety hladké i vzorkové ve všech barvách co nejlevněji nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Králové

velké náměstí.

Specielní závod zbožím ozdobným a galanterním pro dámy a pány.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclny. Opony (draperie). Žíněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kým náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levné, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošt.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,

ve Svítavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havel-
sky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorů k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatikové

a harmonia všech soustav

provedí firma

Möllerova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatikových a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatikových ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvíceji doporučit. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonis na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodě dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrovy kávy žitné!

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Nejstarší na 24 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

Pronajmu

prostranné
skladiště
s bytem

na Pražs. Předměstí
v němž jsem po 18 let
obchod se stavebním hmo-
tem provozoval. Mimo to
prodám váhy, gig a kasu
a jiné různé nářadí.

Bližší ve stavitelské
kanceláři Viktora Wein-
hengsta v Hradci Krá-
lové, číslo 6.

✕	Velehrad, Methoděj, Ječmínek, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20	✕
Velký moravský, du I. a II. po K 2.—	Doporučujeme DESATERO původních, národních na rok Prombergrových kalendářů 1901. Na skladě u všech knihkupců a prodávaců kalendářů.	Malý moravský, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20
✕	Libuše, Práche, Hostýn, brožované po K 1.—, pevně vázané po K 1.20.	✕

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

BAZAR ČUPR.

Nový galanterní a modní obchod
v Hradci Králové,
Divadelní ulice proti kavárně p. Fialy (v domě p. Špalka).

Prádlo bílé, barevné, trikotové, nejnovější kravaty.

Největší výběr
dárků a výher ku každé příležitosti.

Celoroční výstava hraček.

Tovární sklad šněrovaček,
těž dle míry. Správky se rychle a levně vyřizují.
Ceny nejlevnější.

O laskavou přízeň prosí **František Čupr.**

**DEVATENÁCTÉ
STOLETÍ SLOVEM I
OBRAZEM**

Přehled veškeré duševní i hmotné práce
našeho věku.

S několika sty nádherných ilustrací,
barevných příloh,
map, faksimilů atd.

Pomocí čelných odborníků
rediguje Karel Jonáš.

Vyjde as v 50 sešitech
po **30 kr.**

Předplácí se s výhodon:
Na 10 sešitů K 6.—
poštou K 6.30
Na 25 sešitů K 14.25
poštou K 15.—
Na 50 seš. K 27.—
poštou K 28.—

Žádejte 1. sešit
na ukázkou!

Odebírat lze v každém
knihkupectví.

Nakladatelství
Jos. R. Vitvicka v Praze.

Praktikanta

přijme za výhodných podmínek do učení
knihkupectví
B. E. TOLMANA
v Hradci Králové, velké náměstí č. 26.
Bližší správy tamže.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen saručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zašil. závod
Ed. Doskočila
v Choceň.

Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných
látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kos-
tymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječnou cenu!

Národní hospodář.

Výhodné přezimování zemáků. Kde není vhodných sklepů anebo když nestačí, snadno zemáky dobře přezimuje v krechtách, jež zakládáme na rovině suché, před záplavou chráněném místě. Zemáky srovnáváme do hranolů, jako štěrky na cestě, metr širokých a vysokých; délku volíme takovou, bychom za den zemáky pohodlně odvezli, až najdeme k tomu chvíli. Když se odpařily, přikryjeme zemáky 10—15 cm. silnou vrstvou slámy a na tu nahážeme hlíny — také 10—15 cm. silnou vrstvou. Když nastanou mrazy, přibíjíme hlíny tak, aby mráz nepronikl. Za tuhých mrazů třeba zemáky zabíjet hlínou na půl metru. Kde není slámy, tam se zemáky pokryjí vyschlým stelivem lesním, lupením suchým, mechem a p. V krechtách zazimované zemáky z jara neklíčí a jsou tak čerstvé i chutné, jakoby právě byly nakopané.

Zazimování zeleniny. Jak známo, zelenina nejlépe přezimuje, když ji vložíme do země asi tak, jako řepu ukládáme do krecht. Jen že zelenina vyžaduje zvláštní úpravy a opatrnosti. Hlína zůstane všechna na kořenech, jež neodřezáme, nýbrž pokud možno ponecháme neporušené. Za to odstraníme nejspodnější lupeny a také odřezáme všechny nalomené a nahnilé listy. Pak zasadíme trsy vedle sebe, aby rostliny se nedotýkaly, ale značnějších mezer také aby nebylo. Práci konáme za sucha, jasné povětrnosti a do téže krecht dáváme zeleninu téhož druhu, ne různé druhy pomíchané. Na to na obou koncích vrazíme do země silný kůl, spojíme oba nahoře bidlem a z boku střechovitě z latěk zhotovíme lešení. Jakmile nastanou mrazy a počne sněžit, pokryjeme střechové lešení buď prkny anebo proutím, slámou a p., načež vše zahážíme hlínou.

Různé ceny mléka. Mnohé hospodyně se domnívají že jest mléko jako mléko a horší se, když třeba v mlékárně se nabízejí ceny nestejně. Podobně na trhu málo kdo by souhlasil, kdyby žádaly selky různé ceny za mléko. A přece je to správně proto, že jakost mléka hlavně se řídí dle obsahu tuku, a ten je velmi různý. Obsahují mléko zpravidla 2·2—5%, někdy až 6% tuku. Z toho patrno, že nemá všechno mléko stejnou cenu. Nebude tedy od místa, když upozorníme výrobce i spotřebovatele na tuto nestejnou cenu mléka podle nestejného obsahu tuku, na kterýžto má vliv nejen plemeno a píce, ale roční doba a telení krav právě tak, jako na hojnost mléka nadojeného č. dojivost krav, a tedy i výnosnost hospodářství mléčného. Ze 100 kg. mléka s 2·2% tuku předpokládáme-li, že 80% tohoto tuku lze výrobou získati, vyrobíme 2·44 kg. másla s 72% tuku, neb 1·87 kg. másla, obsahuje-li toto 94% tuku. Vytěžíme-li 90% veškerého tuku z mléka, získali bychom ze 100 kg. mléka 2·75 kg. másla s 72% tuku nebo 2·01 kg. másla s 94% tuku. V mléce lze těžiti 4·25 až 6·25 kg. másla ze 100 kg. mléka. Při 6% tuku 5·10—7·50 kg. másla. Jest tedy k výrobě 1 kg. másla dle okolností potřebí 53·4 kg., nebo jen 16 kg. mléka, průměrem vyrábí se 1 kg. másla z 30 kg. mléka. Litř mléka váží 1027—1035 gr. průměrem 1030 gr. Pokud hrubého příjmu za maslo od jedné dojnice se týče, lze jej snadno vypočítati, známe-li průměrný obsah tuku mléka a výrobu másla z tohoto. Kolisá tudíž roční příjem dle množství nadojeného mléka, tučnosti mléka, výše získaného tuku a jakosti másla, konečně od ceny másla. Největší průměrná dojivost dojných plemen obnáší 3000 litrů mléka ročně, při dobrém ošetřování a výběru nejlepších dojnic 4000 až 5000 litrů. U obyčejných dojivých kusů dostupuje roční dojivost 5násobné živé váhy dojnice, tedy 500 kg. těžká kráva skýtá 2500 kg. mléka. Tuk kolisá od 2·2—6%, tedy průměrně 4%. Z tuku v mléce výrobou získáme 80—90%; maslo obsahuje 72—94% tuku. Dejme tomu, že dojnice skýtá ročních 3000 kg. mléka, průměrné tučnosti 4% a že ze 100 kg. mléka získáme 80%, tedy 3·40 kg. zpeněžíme-li 1 kg. másla na 1 zl. 20 kr. a sbírané mléko a podmaslí po 1½ kr., jeví se zpeněžení 1 kg. nadojeného mléka asi na 5½ kr. a obnáší-li roční dojivost dotyčné dojnice 3000 kg. mléka, jeví by se hrubý příjem roční na 165 zlatých. Při různé dojivosti, výrobě a různých cenách jest ovšem i různý příjem. Je tedy v zájmu mlékařů i v zájmu spotřebovatelů, aby mléko nejen na míru, ale také dle jakosti bylo podáváno i kupováno, k chovu pak aby vybírány byli plemennice, jež nejen hojnost, ale bohatého na tuk mléka dávají.

Ranné květiny. Kdo chce mít časně z jara hojnost květů v zahradě, nechť pohnoují a sryje slunné záhonky, chráněné před větry

a oseje v září neb začátkem října rannými květinami časně z jara kvetoucími, na př. pomněnkou, sedmikráskou, silenkami a p. (Pensee, Bellis, Myosotis, Silene). Do zimy zrostou, sesílí. Když nastane v zimě obleva, mrazem vyzvednuté trsy do půdy zatlačíme, aby nezanikly. Když pak nastane k jaru pohoda pěkná, vysázíme trsy přezimované na příslušná místa v zahradě a docílíme tím velmi ranných květů.

Ochrana sudů před hnílobohem. Pakost pryskyřicový velmi dobře chrání sudy před hnílobohem způsobenou vlivem tekutin studených. Chceme-li tedy sudy učiniti trvanlivými, natřeme je tekutinou pakostovou, již upravíme si velmi snadno, když svaříme 1 kilogram šelaku, 123 gramů kalofonie (pryskyřice), 125 benátského terpentýnu a horká tekutina promíchá se 6 litry líhu.

BESIDKA.

Mouchy.

Napsal J. Čáslavský.

Rád bych věděl, proč Pán Bůh i tuhle havět stvořil. Kam se člověk podívá, všude jich jest tak mnoho a užitek není z nich žádný.

„Co prý by chytaly vlašťovky a lapaly žáby...“

Hlonpé, tuze hlonpé. Vlašťovku už beztoho člověk ani nevidí a líhnou se jen pro Taliany, aby jim mastily polentu a žáby...? K vůli několika mláounům, kteří z jara se těší na jejich stehýnka má tuhle člověk zkouseti celé léto od rána do večera svízely muší.

Chcete si ráno trochu déle pospat, leze vám do nosu, do uší, do úst — moucha. — Chcete si po obědě schrupnouti, zlobí vás — moucha. Zasednete k obědu, vezmete lžici a chcete srknouti s celou chutí vonné polévky, vltne vám do toho — moucha a roztáhne se tam křídly a nožičkami jako žába. A vezmete půllitr do ruky, prohlédnete zlatou chmelovinu proti světlu, odplivnete, protáhnete knír a chcete s plnou chutí se napít a... moucha motá se vám tam v pění.

Není tedy jen pro zlost tohle plemeno? — Už se nedivím, že to byla skutečně velká rána pro zatvrzelce egyptské, když Hospodin poslal na ně mouchy. Odeženete takovou slotu jednou, přilítne jako by nič, odženete ji po druhé přilítne zas, mráknete po ní rukou, přilítne opět, rozlobíte se, vytáhnete kapesník, seknete po ní a za chvíli ku... máte ji na sobě zas.

To opravdu aby člověk už ani žluč neměl. Proto také jistý professor třídil dle much lidské temperamenty (povahy).

Sanguinik vykašl, zakleje, plácne vši silou na to místo, kde ho moucha štípala, tak že až krvácí ale — v okamžiku je po všem. Cholerik švihne po ní zlostně vším, ať drží, co drží a netrefí-li ji, honí se za ní po pokoji a pronásleduje ji, až usedne. Pak bác — a hromada střepů sype se s cinkotem na podlahu. Melancholik odežene ji klidně třebas pětkrát, na nejvyšší že si uleví slovy: „Das té, slotu, vem!“ A vltne-li mu do polévky, zcela jednoduše ji vyhodí a jí s celou chutí dál. Flegmatik si z mušního trýznění docela nic nedělá, klidně je kroutí a otřásá hlavou. A když už to není k vydržení vstane, otevře okno a vyžene to ven.

Moucha vůbec znamená slabost. „Padlo jich jako much“ říkává se o slabé armádě. A když někdo po těžké nemoci vyjde a sotva ještě nohama plete, řekne: „To jsem jako moucha.“

Mouchy anad se rodí a líhnou celý rok. Sotva se nám z jara opře do okna sluníčko, ko ho tam najednou neuzijte jako mouchu. Pravý čas k rojení much jsou však svatodušní svátky. „Svatý Duch přinese pytel much“ říkájí lidé u nás.

Už ani po paměti nevím, kolik druhů much jest. Tuším, že přírodopisci rozeznávají docela třináct čeledí muších. A mezi mouchami jsou prý také čeledi urozenější a čeledi sprostší zrovna prý jako u lidí. Tak ku př. moucha španělská jest prý grand seigneur mezi mouchami a mouše zlaté klaní se prý také i celý muší rod a závistivým okem pohlíží na její třeptnou kolébku. Jsou však už prý ale také i mezi mouchami rozšířeny náklady socialistické a kommunistické.

Mouchy snad přinesou českému národu jednou štěstí. Víte proč tak myslím a věřím?

Máma chystala Honzu na vandr. Honzovi se jaksi nechťelo a stále se mračil. I uhlídal jednou po obědě na stole na kapce mléka much jako mraku. Ze zlosti se rozebral a bác —! Devět jich leželo vzhůru nožičkami a třepetalo se v posledním tažení. Honza mrtvolky sčítal a napsal si na čepici: „Jednou ranou devět!“ A to mu pomohlo. Dostal princeznu a půl království.

Proto myslím, že mouchy nám k tomu království skutečně dopomohou. Což aby si teď váickni snad zvolení poslanci, až půjdou do Ví-

dně, napsali tedy na čepice: „Jednou ranou devět!“ Nedobyli by snadněji pak to království? — Ta rada není k zabodění.

I v mém životě mouchy hrály důležitou roli. Když jsem byl malý kluk, nejednou jsem nedoslýchavě zvláště tehdy, když mi maminka něco poručila. Jedno ucho se mi začalo zapalovati a měl jsem v něm veliké bolesti.

„Kluku, tobě pořád něco jest“ hubovali mne. Až když jsem začínal býti jako pařez, teprve si mne všimla maminka. V neděli ráno mne jak se patří vydrhla a ordinovala. Vytáhla z vlastního sponku, zajela zaktivněným koncem do ucha a vytáhla — velikou masafku. Bylo po bluchtě. Za dva dny jsem byl zase jako brk.

A od té doby, kde a kdy jsem mouchu uhlídal, už jsem ji lovil. A to mi bylo osudné jako studentovi. Sedím u stolku nad knihou a — „dřu“. V tom přilítne moucha a usedne na kalamáf. Namířím a fik...! Zůstal jsem jako když mne omráčí. Křídlově vydrhnutá podlaha byla jako černé moře a vyžehlené, naprané záslony v okně skvěly se najednou dekadentskými ornamenty, jež se domácí paní po čertech málo zamlouvaly. —

V chytání much byl zvláštním mistrem císař římský Domitian. Celý den ničeho prý jiného nedělal, než chodil po paláci a chytal mouchy. A když jednu polapil, nabodnul ji na jehlici a díval se, jak v bolestech se křiví, svíjí a kroutí. Později prý to tak dělal křesťanům.

Proti mouchám dělají se rozličné prostředky. Nejlepší ovšem jest muchomůrka, muší pepř, modrý papír, rozličné mucholapky, prstonárodní pytel s bezedným hrncem atd. atd. Nejradiálnější prostředek jest však prý beze vší pochyby a hors concours „muší dřevo“. To se dá do vody rozmočit a roztok ten se ocukruje čím více, tím lépe. Pak se chytne obratně moucha, vezme se opatrně za zadní nožičky, strčí se hlavičkou do roztoku a dá se jí napít. Když se napila, mrští se jí vši silou o zem a v rychlosti se ještě zašlápne, aby neulítla. — Zjištěno nade vší pochybnost a patentováno ve všech státech! Grand prix ve všech výstavách!!

Literatura.

O magnetismu a elektřině. Napsal Dr. Vladimír Horák. České knihovny seš. 81. Nakladatel J. Otto v Praze.

Přítel domoviny. Nakladatel Ed. Beaufort. Poslední dvě čísla obsahují Dostálovu povídku: „Na přední baště“.

Kalendář českých hudebníků nakladem F. A. Urbánka v Praze vydaný, vyšel v skvostné úpravě a obsahuje různé, pro naše hudebníky, poučné poznámky. Cena 1 K.

Sebraných spisů Karolíny Světlé vyšel seš. 53 obsahující poutavé povídky: „Kresby z Ještědí“. Cena seš. 15 kr. — Nakladatel J. Otto v Praze.

Naše kalendáře. Jistě se nenadál knihtiskář plzeňský a bakalář university krakovské Mikuláš Štětina jakého dostane se rozšíření kalendářů českému, jež on r. 1489 poprvé vytiskl a jejichž vydávání účastnili se mužové zvuchého jména, jako Martin Bacháček a Neuměřic, Rodovský z Hustiřan, D. Adam a Velestavina atd., jakého významu nabude jednou tato kniha, která dnes tvoří vlastně odvětví literární samo o sobě. Jakou kulturní práci vykonaly kalendáře v době probuzení našeho, jak užíváno jich k poučení lidu netřeba připomínati. Ani dnes však neztratili kalendář svého významu, protože zůstal mnohde doposud jediným poučením a zábavou lidu. Ovšem, třeba tu zábavy uslechtilé, a právě proto kalendářům měla by se péče věnovati největší.

Protože, jako všude jinde, i v kalendářích neobdano toho, aby vira v lidu byla utvrzována, ba mnohdy nerozumným a frivolním způsobem byla zlehčována, bylo potřebí vydávati kalendáře katolické. Kdo neznal by v tom ohledu působení Beneše Meth. Kuldy. Nyní máme Bohu díky dostatek kalendářů katolických. Mezi nimi čestné místo zaujímají kalendáře Cyrillo-Methodějské knihtiskárny (V. Kotrba) v Praze. Nejen úpravou, ale i obsahem jsou pečlivě voleny a lidu přiměřeny. Jest jich celkem pět a sice: **Vlastenecký poutník** (ročník XXXIII.) redakcí Václava Špačka, cena 1 K; **Svatováclavský kalendář** (ročník XXII.) red. V. Špaček, cena 60 hal.; **Maria, kalendář jednoty katol. polit. v Čechách**, red. prof. Jul. Košanč, cena 1 K; **Meč obranný kalendář katolický**, red. Fr. Pohunek (roč. XI.) cena 1 K. Spojením prvních dvou utvořen pak veliký objemný kalendář s názvem: **Vlastenecký poutník Svatováclavský**, cena 70 kr.

Všechny kalendáře poukaj již zevnější úpravou. Ve vkusných barevných emblemech ohledáváme tu pěkně provedené obrazy, nejvíce svatých patronů našich. Ku všem kalendářům přidán pak obraz B. Collettiho: „Pojďtež dítky ke mně!“ dílo plné něhy, mile působící svým pojetím, kde přináší dítky srdce své, božskému Srdci Ježíše.

Ve všech kalendářích nalézáme pečlivou část kalendářní, pak seznam trhů výročních v Čechách, na Moravě i ve Slezsku. Obsah slovesný a obrázkový jest ovšem jiný. Pečlivý výběr obrázků nalézáme zvláště ve „Vlasteneckém Poutníku“ a „Marii“, kde est mimo četné obrazy v textu přiložen ještě barevný obraz Panny Marie Loretánské a zdatilá reprodukce

sousoří Amortova: Kristus na kříži. — V části literární se shledáváme s osvědčenými spisovateli: Báseň J. Š. Baara, X. Dvořáka, povídky a články Al. Doštála, prof. Jul. Košťáka, Jit. Košťála, Grossmannové-Brodské, V. Kratochvílové, K. J. Zákouckého, J. M. Kadlčáka, J. Brožka, B. Mellanové, A. B. Štastného, T. Polabské, G. Náchodské, Václ. Špačka, Fr. Hromádka, Thdra. L. Řeháka, překlady prof. Appelta, Fr. Pohanka atd. Obrazy našeho arcipastýře, prof. J. Drozda, dlouholetého pracovníka v ruchu katolickém, obrazy našich znamenitostí a jejich popis, přehled politický, rady hospodářské a podařené žerty doplňují bohatý obsah. Dávati přednost některému kalendáři těžko, ale ať si koupí kdokoli kalendář kterýkoliv nebo všechny dobře udeří. Dostane četbu dobrou, zajímavou, knihu prodchnutou duchem katolickým. A do katolické rodiny náleží také kniha katolická, to budí našim helem! Nakladatelství umožňuje hromadné objednávky značnými výhodami.

Devatenácté století slovem i obrazem. Sešit 1. — Cena 30 kr. (60 hal.) S předčertými ilustracemi v textu a dvěma barvotiskovými obrazy. Nákladem Jos. R. Vilímka v Praze.

Bez hluché okázalé reklamy ocitlo se tentokrát na literárním trhu dílo, o němž již dnes po zbežném prohlédnutí prvního sešitu i prospektu můžeme směle říci — nevšední. Dokonávající století našlo záhy svého historika, či vlastně své historiky, neboť jedno péro by na tak obsáhlou práci nestačilo. Kniha bude mít dva díly, z nichž jeden věnován bude dějinám států i národů a seznámí tak čtenáře důkladně se změnami, jež od velké revoluce, tvořící mílník v dějinách lidstva, v našem i v novém světě se udály; druhý díl pojednává o všech vynálezech, jež naše století přineslo, a jež pomalu z člověka opravdu učinilo to, čím honosivě rád se nazývá — pána přírody. — Vděk čtenářstva získala si firma tím, že každý sešit obsahovati bude jeden tiskový arch z dílu prvního a jeden z dílu druhého, takže oba díly současně vyjdou. Vedle opravdu populárního a přec ne povrchního způsobu vypravování, s nímž v obou dílech se setkáváme, zasluhuje pochvalné zmínky obrázková stránka díla, zejména dva barevné obrazy, z nichž první znázorňuje obrovskou vlasatici z r. 1811, ozářující noční krajinu, druhý pak ukazuje nám zajímavé divadlo prvního vzletu balonu Gay-Lussacova v Paříži v r. 1804. — Z četných ilustrací v části dějepisné uvádíme vedle obrazu Napoleona Velkého „Vítězství Napoleonovo nad Turky“ a přechod Napoleonovy armády přes Vel. Sv. Bernard. — V části druhé vedle mnohých instruktivních obrázků, znázorňujících pokroky různých vozidel, velice se nám líbí roztomilý genre „Příjezd osobní pošty počátkem XIX. století“ a „Vítání prvního do Prahy přibýlého vlaku r. 1845“. — Myslíme, že bylo by zbytečno po vyčtení obsahu prvního sešitu dílo to zvláště doporučovati. Čtenáři naši jistě si popřít, aby objednali si první sešit aspoň na ukázkou.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 13. října 1900. 1 hl. pšenice k 13.00—13.70 žito k 13.70—14.80, ječmena k 9.00—10.30, oves k 5.30—5.60, proso k 9.20—10.00 vike k 8.50—10.00, hrachu k 18.00—20.00, jáhly k 19.00—0.00, krup 18.00—44.00, bramborů k 2.20—2.80, jetelového semínka červeného k 110.00—120.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 29.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 19.00—20.00 100 kg. žitných otrab k 10.50, pšenič. otrab k 11.00. 1 kg. másla k 2.40—2.80, 1 kg. sádla vepřového k 1.80—1.70, tvarohu k 0.28—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 5.00 jedna kopa drobné zeleniny k 0.60—3.00

Zrnka pravdy.

Chraň se za živa soudů a po smrti pekla.

Vyhraješ-li soudem kočku, přijdeš při tom o celou krávu.

Bez učení nestane se nikdo znamenitým, a drakom, má-li mít cenu, musí být broušen.

Deset žen, devět šarlivých.

(Čínská přísloví)

Žerty a vtipy.

V hostinci. Přítel k novomanželům, který zase prvně do společnosti zavítal: „Tak co příteli, bude-li holka, dáš půlhekta, bude-li kluk, dáš celý hektar pšenáka — ano?“

Novomanžel: „Víš, kamaráde, milerád, ale hardsní zásky jsou v Rakousku zapovězeny“.

Proč kandiduje. Volič: „Tak vy, poslanče, hodláte přece zase jen kandidovati?“

Poslanec: „Víte, pane, činím tak nerad, ale musím. Umím už v té obstrukci chodit. Doma ji musím dělati ženě a v parlamentě vládě. Obě chovají se tuze nebezky“.

Rozdíl. Advokát A.: „Že navíte, pane kolego, jaký jest rozdíl mezi Dr. Auředníčkem a Dr. Masaříkem?“

Advokát B.: „Hm, jak bych nevěděl. Dr. Auředníček hájí Hilsnera pouze před porotou v Písku a pomáhá mu Dr. Vodička, a Dr. Masařík ho hájí před celým národem a pomáhá mu „Čas“, „Samostatnost“, „Osvěta lidu“ a jiné česnekové časopisy“.

Jen se domluví. „Obelhal's mne, pravil jsi večer, že jdeš navštívit přítele, a zatím byl's v hostinci“.

Práce hlavou. Lékař: „Nějaký čas nesmíte pracovat hlavou. Žádá hlava pro vás nesmí teď existovat. Rozumíme?“ — „To je všechno pěkné, pane doctore, ale od čeho budu žít?“ — „Hm, jste tedy patrně učenec?“ — „To sice ne, pane doctore, ale frisérem“.

Od téhož obchodníka. Malíř Rigand maloval kdys dámu, její tváře byly silně líčidlem natřeny. Po zhotovení obrazu dělala mu dáma předhůzky, že barvy obličejů na obraze nejsou dosti živé. „Křivdíte mi, milostivá paní“, hájil se malíř, „beru barvy od téhož obchodníka, co vy“.

Ze zvyku. Choť professorova: „Slyš, muži, kucharka rozbila naši největší vázu“. „Za to opíše třikrát první zpěv z Odyseje“, odpověděl gymnasiální profesor.

Veřejné knihovny a čítárny katolické.

(Z přednášky Vlastimila Hála, faráře z Liboce u Prahy.) — Známo jest, že k obrácení sv. Augustina nejvíce přispěla — dobrá kniha. Již Cicero ve spisu „de oratore“ děl, že takovými se stáváme, jací jsou spisovatelé, které stále čítáme. Postupem času vzmohla se ve všech vrstvách lidu náklonnost ke čtení. Nyní jest literární trh četbou všech odstínů nad míru zaplaven. Avšak to písemnictví naší doby nehonosí se vždy písní, ale z velké části koukolem. Plody literatury jsou učilištěm ducha národního, jsou jen tehdy dokonalé, opírají-li se o — zjevné pravdy Boží. Proto snahy písemnictví našeho, kdy národ náš z většiny téměř celý jest katolický, mají se nésti k tomu, aby katolický lid náš i inteligence vzdělávající se četbou, neutrpěli pohromy ve svých citech náboženských. S bolestí však pozorujeme, že plody mnohých našich básníků a spisovatelů rozšiřují nauky a zásady protikatolické, tu skrytě, onde zjevně v každý stav i věk. Tím se otravuje jemný mravní cit, zbožnost, křesťanská opravdovost, a rozšiřují se zásady lehké. Povinnosti naší na liter. oje zdá jest, uvažovati o tom, jak by mezi katol. lidem naším šířila se literatura pšatoraná v ideách pravdy, dobra a krásna, pokud tyto obražejí se od prazdroje jejich — Boha. Nesmímeť nicého zadati na čiatotě a náboženské pozitivě naší literatury oduševněné sv. věrou patronů našich, uchovávaly ji jako palladium našeho národního bytí. Radujeme se z toho, že národ náš na poli literatury kráčí mocným rozmachem k předu, radovali však bychom se více, kdybychom se stanoviska náboženského, speciálně katolického, ne měli stížností proti některým zhoubným směrům. Proto vatoupiti jest nám do defensivy, a vzhledem k šíření plodů literárních knihovnami, proti nedobrym organizacím — dobré knihovny zakládati. Jako každá organizace jiná pro své členy knihovny a čítárny zřizuje, požívá i církev toho práva k údům svým. Dějiny dokazují, že toho práva od počátku užívala. V době spánku národa českého kněží katoličtí se posleďní balí knihy kupovali a zakládali knihovny. Než, proudy bědného liberalismu světového, jenž se i do Čech vplížil, učinily propast mezi vyznavači čistých katol. zásad a zliberalisovanými nábožensky některými kruhy národními, takže nezbylo upřímným katolíkům, než pomýšleti na zřizování vlastních cisteren dobré četby pro lid katolický. Hlas osvěceného Dupanloup, prov. sněmu, sv. Otce Lva XIII., mateřské oko církve vůbec vybízí k této akci, jejíž nutnost i vlastní zkušenost jeden každý uznává. Jestliže všechny strany katolicismu nepřátelské budují knihovny a čítárny, jest i naší povinností vyvoláti k životu knihovny a čítárny s knihami, jimiž by lid náš se vzdělával a pobavil. Dnes musí dobrá kniha v obvyklé moderní formě pomoci veřejných knihoven a čítáren mezi lid, aby čelila chybným proudům, neboť doby, kdy skvostné vázané za sklem byla osdobou pokojů, již minuly a v jiné se změnily. Dospěvě ke konkluzi nutnosti katol. veřejných knihoven a čítáren, obraťme zřetel k tomu, jak by se daly zříditi, rozmnožovati a spravovati. Rozeznávati musíme zřizování jich v městech neb ve vesnicích, pomocí spolků katol., neb součinností sdružení katol. mužů, aneb farních knihoven pečl. duch. správčů. Farní knihovna dá se zříditi všude i v té nejmenší vesnici, kde jest fara. Představujeme si v ní soubor knih aspoň z hlavních oborů literatury, k čemuž podá nástin „úpravy vzorné farní knihovny“, jejíž vydá liter. sekce „Vlasti“. Knihy do ní vnuje jednak každý duch. správce sám, opatřuje je ze sbírek, z příspěvků od korporací atd. Návod k jejímu spravování a knihovní řád podávají „Spolkové listy“ z r. 1898 č. 8. Zmínky zasluhují též dobře se osvědčující „Kočující či přenosné knihovny“. Veřejné knihovny a čítárny zřizovati snáze mohou katol. spolky majíce spolkovou místnost a mohouce si práci rozdělit. Knihy opatřují si ze jmění spolkového a darů. Pozor však dáti se musí na knihy darované. Zřizování čítáren většinou rozměru doporučuje se více pro města větší, neb se tu musí počítati s výlohami na předplatné a dozor v čítárně, spolu i režii jinou. Nicméně při dobré vůli vědčích katol. osobností z duchovenstva i laiků ve větších městech všudy mohou existovati, stanouce se ohnisky katol. života v tom kterém místě. V malých osadách lze pro katol. čítárnu aspoň to učiniti, že duchovní politické katol. listy denní i občas vycházející propůjčují rodinám a do hostinců k vyvěšování, ve spolecích katol. podporuje jejich oddělení. Šíří dále v kalendářní kampani katol. kalendáře, krejcarové listy i všechny ostatní katol. časopisy. Měla-li by každá rodina aspoň jeden časopis směru katol. vznikla by čítárna v jistém slova smyslu všude v každém obydlí i tam, kde nelze na stěžení samostatné pomýšleti. Nasnaživ drobné osnovu akce ke zřizování knihoven a čítáren poukazuje na knížku T. Škrdla z r. 1898 s názvem „Zásady duchovenstva o zakládání knihoven“ po Čechách, Moravě a Slezsku, která skýtá obraz osvětové činnosti kněžstva českého. Dnes již mnoho z uvedených kněží zakladatelů není mezi námi. . . . Káž noví pracovníci nahradí zemřelé síly, kněží i katol. laikové, by v brze mohli býti veřejnosti podán nový spis obsáhlejší o této zdárné činnosti. Káž nově a nové katol. knihovny podávají lidu našemu, nezkažené ovoce tisícileté kultury křesťanské národa českého a jsou hradbou mravní bezúhonnosti naší literatury“.

(Zasláno.)

Panu Josefu Stěpánovi,
majiteli závodu pozlaccovačského v Pardubicích.

Ku pění Vašemu ochotně a milerádi odělujeme, že veškeré práce natěračské a pozlaccovačské, Vám při obnově celého kostela Chodovického svěřené, byly řádně, dovedně a v krátkém čase vykonány.

Poněvadž také cena za celkové solidní provedení byla nejvíce přiměřena, jest nám nevšední radostí, můžeme-li Vás všude v oboru výše nasnačeném co svědomitého a dovedného řemeslníka všem p. t. duchovním a patronátním úřadům vše doporučiti.

Patronátní úřad v Holovousích, dne 15. října 1900.

Farní úřad v Chodovicích, dne 15. října 1900.

Ant. Vík,
farář.

Alois Hora,
patronátní komisař.

(Zasláno.)

Do Solnice a okolí! 50 korun odměny

vyplatím tomu, kdo mne uvede způsobem svědeckým schopným na stopu původců, případně rozšiřovatelů bíláckých pomluv, jichž účelem jest mé dobré jméno padoušsky zničiti a tím mravně i hmotně mne poškoditi.

Karel Kučera,
kaplan v Solnici.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veledůstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez sřídění cen!

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veledůstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnitelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amonový, soli draselné, kámit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí: Poštorskou sadru superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlévské mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělé hnojivo a kyselinu sírovou. **A. SCHRAM** v Břeslavi, Poštorské a Ládku u Rostek. Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

OBNOVA

Číslo 43.

Předplatné na čtvrt roku 3 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 26. října 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

V bahně.

Jak je dobře číst — Obnovu! Četl jsem v ní v posledním čísle dopisek z obce Bahna u Kutné Hory a vzpomněl jsem si na jistou událost z obce té. Je tomu již dávno, ale je to pravda, že tam za časů roboty býval učitel, který jedenkrát veliký nářek na svůj trpký osud spustil a kamsi napsal: Já k jemnostpánu vikáři, já k velebné konsistoři, já k slavné guberně — a já (J. H. J.) pořád učitel — v Bahně.

Tak to vydadalo za těch časů, kdy byly „patronáty“ taky nad školami. Nebylo často ani z bahna vykoupení. — Ale, ačkoliv tomu je více než padesát let, nepřestaly takové nářky dosud, jenže tak nařikají jen — kněží. Dostane-li se někdo na bývalé panství, kde mezi faráři smrt rychleji působí, tu se dostane na faru třeba mladý kněz. Ale běda, kde na panství nechce dlouho nikdo umřít — a opravdu to nechce nikdo a k vůli to taky jeden druhému neudělá — tu aby si stárnoucí kaplan zalamentoval slovy: Já pořád — v bahně. Ale nestihá osud ten jen kaplany. Na některém patronátě dočká se kněz fary výnosnější, ale na některém jsou vůbec jen farky malé, a to je obzvláště na patronátě náboženského fondu, kde na fary „usazuje“ místodržitelství, jemuž se dříve říkávalo gubernium, čili v řeči lidové „guberna“. Tu to potom ovšem doslovně může znít, jen že bez toho hříšku proti druhému přikázání: Já k vikáři, já ke konsistoři, já ke guberně, a já pořád — v bahně!

A v nejnovější době se staly případy, kdy jen proto zůstává kněz v bahně, že je — Čech a pan patron Němec. A to je jen jaksi v malém. Děje se to však i ve velkém rozměru. Mám na mysli nejprv český národ.

Já opposici, já obstrukci, já tábory, a já pořád — v bahně.

Jenže to ani s Rakouskem není lépe. Jeho písnička zrovna tak může znít: Já Gautsche, já Clary-ho, já Körbra — a já pořád — v bahně. Ovšem, je tu ještě někdo jiný, který by mohl podobně nařikat. Je to křesťanství, totiž to katolické. To od sta let přemoudří státníci rakouští strkají do bahna. A podařilo se jim to, jak všude v „katolických“ státech. V Itálii, ve Španělsku, ve Francii páni — křtění i nekřtění freimaufi — strčili náboženství do bahna. Ale zapomněli, že není možno strčiti náboženství do bahna a sám tam taky nespadnouti. Právě proto jsou ty druhy katolické státy v bahně, že strčily do bahna náboženství. Jsou ovšem mudrci, kteří právě naopak povídají, že náboženství strká státy do bahna, ale to jsou právě ti, kteří chtějí jako ve vypuštěném rybníku lovit v bahně. A proto štvou vladaře i vlády na dále proti náboženství. Obzvláště Francie a Rusko jsou toho důkazem, jak od té doby, co se tam náboženství strká do bahna, plní se pytle jistých pánů a národové chudnou. A ubohý zaslepený lid na mnoze ještě s nimi křičí: Jen s tím náboženstvím do bahna, ať chudne sám se v tom bahně topí.

Jedenkrát viděl jsem v jistém obrázkovém časopise vyobrazeného člověka, který se brodil v bahně; totiž v příkopě vedle silnice. Známý jeden se ho táže: Co to děláš, co se brodíš v bahně? — „E, — zněla odpověď — tady se nemusím žádnému vyhýbat“. — Tak tedy nežli zachovávat předpisu o vyhýbání se, jak je káže potřeba a zákon, raději v bahně. Něco podobného provádí nepravou, beznáboženskou svobodomyšlností čili liberalismem spitý člověk, národ, stát. Nežli zachovávat předpisy, kterými nás obmezuje křesťanství, raději do bahna.

Pamětihodná jedna věc se stala právě v tyto téměř dny. Pastor jeden z Němec byl tážen, proč se páni nyní tak derou do Rakouska? A odpověděl: U Hamburku je vše pro nás ztraceno, musíme tedy náhradu hledat v Rakousku. Tu vidíme bahna dvě. V Hamburku

a v okolí to páni pastoři tak daleko přivedli, že tam kromě katolíků nikdo téměř již křesťanem není. Už tam přemnoží ani pokřtění nejsou, a po evanjeličku pokřtění do kostela nechodí a nic nevěří. Žijí úplně bez náboženství. Je tam hluboké bahno novověkého pohanství. A v tom bahně netrofají si něco páni ještě vyloviti. A proto od toho bahna do kterého Hamburk přivedli, utíkají a spěchají do Rakouska. Zde totiž šikovností našich vlád obzvláště v německých krajinách upadlo náboženství katolické do bahna, ale do takového, v kterém se pastorem ještě nějaký ten kapr uloviti dá.

Ale něco mne v tomto mém uvažování potěšilo. Ta milá obec Bahno u Kutné Hory není v bahně. Obnova o ní přinesla zprávu, že tam měli a mají nedostatek vody a proto že koupili tam motor (přístroj k čerpání vody, která se potom může vésti kamkoliv), aby ze vzdálené studnice dostali vodu do obce.

Motor! Co to za slovo? Je to od latinského slova movére, což značí asi tolik, jako něčím hnouti, nebo i pohybovat. Ach — řekl jsem si — kdyby si tak Rakousko opatřilo nějaký motor, který by tím bahnem hnul.

Takový motor neprodávají ovšem ani nevyrábějí ani nevystavují na výstavě v Kutné Hoře, kde se o svém motoru dozvěděli bahenští. Ten motor pochází od Moudrosti a Lásky věčné, a právě k tomu dán jest světu, aby hnul bahnem, do kterého zabředli i vzdělání národové pohanští. Hluboké bylo to bahno, v němž se brodili n. př. příslušníci pohanště říše římské. Jak hluboké to bahno bylo, viděti jest z toho, že nejšerednější nepravosti byly jim — bohy. Na př.: Obžerství bylo bohem, jenž slove Bachus; smilstvo bylo bohyní, jež sloula Venus — Venuše; peníze (obchod a podobné věci lakotě lidské sloužící) byly bohem a slouly Merkur. Hluboké zajisté to bahno a obzvláště císaři ovládaný Řím sám hluboko v něm vězel. Nám křesťanstvím odchovaným lidem zrovna nemožno jest věřiti, že pohané i vzdělání tyto své bohy i páchání jejich nepravostí ctili. Zrovna zděšení v nás vzbuzuje pomýšlení, že se veřejně v chrámech páchalo smilstvo na počest bohyně Venuše. Svatý Augustin píše ve své knize o městě Božím, že se o jisté výroční slavnosti konal veřejný průvod s velkým sběhem lidu — tedy i dětí — v kterém vezli vyvolenou k tomu z nejlepšího domu paní — která se musela dáti zneuctiti tak, že to říci a zde napsati tak, jak se to dalo, nelze. Byl to svátek smilstva!

Jaké to tedy bahno, když smilstvo stalo se i bohoslužbou! A do tohoto děsného bahna zasáhl ten nebeský motor! Do města v tom bahně nejhlouběji vězíciho — do Říma — přichází chudý rybář z Galileje, Šimon Petr, hlasatel vznešeného učení Kristova. A hle! Ač ti bůžkové — to jest, obžerství čili požívatost, lakota a smilstvo a s nimi společná pycha panovačnosti, mučivly vrhla se na jeho učení, přece se k němu hlásilo lidí více a více, jimž se zhnusilo bahno, a kteří zahořeli láskou k učení lidí tak ušlechťujícím.

A dnes? Dnes úprkem vrací se pohanství, byť i třeba v jiném způsobu. Dnes převeliká část lidstva otročí Bachusovi — Merkurovi — i Venuši. Vyšší snahy jsou dnes potlačeny, zisk, počitek a sláva, to jest to, po čem hoří dnes — národové zpohanštěli.

A národ český nezůstává za nimi příliš pozadu. Kde nejprve básník se neostýchal verši svými nahotu opěvati jako bohyni, tu se ukázalo zajisté děsné bahno. A kde se vydává kalendář „pikantní“, čili raděj kalendář „nestyda“, tu je vidět, kam uže mladá inteligence, čili naši novější vzdělanci zabředli. Ale tím se taky vysvětluje ten vztěk tak mnohých proti náboženství, které pokrytecky klerikalismem se nazývá, aby velké i šedivé děti strašilo. Bachus a Venuše třeba až do krve, jako to bylo na úsvitě křesťanství, budou pronásledovati katolicismus, který se protiví vášním. Raději v bahně spousty se brodit, jen ne — katolictví!

Ale budou-li čeští katolíci horliví, svorní a budou-li sami dle své nauky žít, oni či vlastně jejich náboženství bude tím motorem, který tím bahnem novopohanským opět hne ku blahu národa.

Proto obzvláště při volbách ťažte se, komu na opravdovém blahu a povznesení národa záleží, jak se pan poslanec chce chovati k náboženství? Kdo miluje bahno anebo se bojí z něho vylézt, toho voliti jest jednoduše hřích na národu spáchaný.

Heslem naším musí tedy být: Tím naším bahnem se musí hnouti, a motorem k tomu sloužícím musí být — křesťanství.

Katolíci, voličové!

Přistupujete k volebnímu osudí, abyste spolu-rozhodovali o zástupcích českého lidu na říšské radě. Přistupujete k volbám s plným vědomím, že situace našeho národa jest velice vážná a že tudíž velmi mnoho na tom záleží, kdo bude vyslán do jeho zastupitelstva říšského. Víme to dnes všickni, že my Čechové máme mnoho mocných a zapřísáhlých nepřátel, za to však málo, či spíše žádných přátel a že tedy výhradně musíme spoléhat na vlastní sílu svou.

Za těchto okolností bylo by ovšem nejlepším bývalo, kdyby všechny politické strany, které ku státoprávnímu praporu se hlásí a svéprávnost a svázakonnost zemí koruny české, jakož i rovné právo českého jazyka v těchto zemích za první článek do svého programu přijaly, pomínuvše prozatím všeho, co je dělí, společně byly postavily kandidáty do říšské rady a spojeným úsilím za jejich zvolení pracovaly. Takovéto sjednocenosti při dnešních volbách byli bychom si dojistá přáli, toho zvláště očekávající, že svolána bude „Národní rada“ ku poradě o společném postupu všech státoprávních stran při příštích volbách. Bohužel však, že se tak do dnes nestalo a že nám bylo dáno na srozuměnou, aby každá strana zápasila na svou vlastní pěst.

K tomu všemu hledíc, nezbyvá nám, leč voliti jednu ze tří cest.

Buď voleb se nesúčastniti a ponechati zápas druhým stranám. Tuto cestu však žádný katolík — Čech nikdy nezvolí, poněvadž dnes jedná se o ty nejdražší statky našeho národa, o jeho jazyk totiž a o právo svobodného jeho sebeurčování, a proto žádný katolík český dnes volebnímu zápasu se nevyhne, nýbrž půjde nadšen ve volební boj, aby spoluprotěstoval proti bezpráví na národu českém páchanému.

Druhá cesta by byla tato: Jíti sice do volebního boje, bojovati však toliko za vítězství kandidátů některé jiné státoprávní strany. Uhoditi na tuto cestu však nedovoluje nám naše hrdost národní spolu s vědomím naší rovnocennosti s ostatními státoprávními stranami českými, kterážto hrdost a vědomí vylučují veškeru podřízenost a služebnost stranám jiným.

Nezbývá nám tudíž, leč třetí cesta a ta jest: Účastniti se voleb s vlastními kandidáty aspoň v některých místech.

Katolíci, voličové čeští! Na Vás nyní záleží, abyste užívající svého volebního práva, plnili svou povinnost i jako vlastenci, i jako katolíci. Nikdo z Vás se volbě nevyhýbej, nýbrž každý jdi a vol!

Jakožto horliví vyznávači a zastanci státního práva českého a spojené s ním svéprávnosti a svázakonnosti zemí koruny české, jakož i rovného práva českého jazyka v zemích těchto, ani jeden z nás nedáme hlasu svého těm, kteří se posmívají „starým pergamenům“ našeho práva českého a kteří spojují se s nepřáteli našeho národa.

Jakožto katolíci pracovati budeme především o zvolení svých kandidátů. Kde vlastních svých kandidátů nepostavíme, tam dáme své hlasy onomu kandidátovi ze státoprávní některé strany, který naši svatováclavskou

víru respektuje a svaté city našeho náboženství neuráží. Ten, kde o svaton víru naši se otírá, na naše hlasy nikdy počítati nesmí.

Jsem stranou katolického lidu českého, jehož hlavními sloupy vedle intelligence jest rolnictvo, řemeslnictvo se živnostnictvem a dělnictvo. Naše programy domáhají se zlepšení poměrů všech těchto stavů a proto kandidáti rolnictva, řemeslnictva a dělnictva, pokud se hlásí k Svatováclavskému a státoprávnímu praporu, mohou s jistotou spoolehnoti se na podporu naší.

Ponechávajíc si uveřejnění úplné kandidátní listiny na nejbližší příští dny, voláme vás, katolíky voliče české do zbraně k úspěšnému volebnímu zápasu.

V Praze, dne 19. října 1900.

Z výboru pro společné záležitosti katolíků českých: obou stran křesťanský-sociálních a národní strany katolické.

Dr. Rud. Horský. Josef Hovádek.
T. J. Jiroušek. Prokop Holý.
Václav Žižka. Václav Myslivec.

Hr. V. J. Schönborn.

Dr. Jos. Burian.

ThC. Jan Pauly.

Po společné úradě dohodl se výbor pro společné záležitosti katolíků českých dosud na následující kandidátní listinu pro volby za V. kurii:

Za X. volební okres, kde volí okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice: **Josef John**, tkadlec v Hra-
bačově u Jilemnice.

Za XI. volební okres, kde volí okresy: Králové Hradec, Nové Město nad Metují, Opočno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky: **Emil Dlouhý-Pokorný**, kaplan u sv. Jindřicha v Praze.

Za XII. volební okres, kde volí okresy: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vysoké Mýto, Skutč, Rychnov, Kostelec nad Orlicí, Žamberk, Ústí nad Orlicí: **dr. Rudolf Horský**, farář v Šárce u Prahy.

Za XV. volební okres, v němž volí okresy: Tábor, Mladá Vožice, Soběslav, Pelhřimov, Pacov, Počátky, Kamenice, Selčany, Sedlec, Votice, Milevsko, Bechyně, Vltavotýn, Hlubo-
ká, Lišov, Veselí a Lomnice: **Václav Žižka**, stříbrník v Praze.

Za XVII. volební okres, kde volí okresy: Písek, Mirovice, Vodňany, Netolice, Strakonice, Horažďovice, Volyně, Sušice, Blatná, Březnice, Příbram a Dobruška: **Leopold Ha-
velka**, horník v Příbrami.

FEUILLETON.

Nihil novi —

(Nic nového.)

V nynější době, kdy tolik a z různých příčin přetřásá se otázka židovská, nebude nemístno po-
dati svědectví jedno starověké, které ukáže, že
přísloví: Nihil novi — Nic nového pod sluncem
— dosud nepozbylo svojí platnosti.

Přečteme si v té příčině pokud se dotýče
kritiky vlastností židovských svědectví starého římského historika Tacita, který vždy a všude věren
heslu, jež sobě při spisování dějin vytkl: Sine ira
et studio — Bez hněvu a stranění — podává o
židech v dle svém «Historiae» zvaném zprávu za-
jímavou, již níže v překladu uvedeme. —

Jak dějiny nás učí, vládla v říši Římské po
smrti Neronové v r. 68—69 po Kr. řada panov-
níků dosazovaných vojskem: Galba — Otho —
Vitellius. —

Galba ještě roku 68 byl zavražděn. Strůjce
vraždy, Lusitanský legát Salvius Otho provolan
císařem. Téže doby vyhlášen však od germánských
legií za císaře A. Vitellius. — Otho byv v bitvě
u Betriaka mezi Cremonou a Mantouou poražen,
zabívil se sám života. (69.) —

Proti novému, zhyralému císaři vzbouřily se
však legie římské dleci posádkou v Syrii v Egyptě
a provolaly císařem T. Flavia Vespasiana, jenž
tehda proti vzbouřeným židům válku vedl. —

Bylať se v provincii Judské vzbouřila r. 66
po Kr. svoboda milovná část obyvatelstva Zeloti
— Horlivci, nechťíc snášeti dále utiskování říms-
ského prokuratora Gessia Flora. —

Římané přinuceni odejít z Jerusalema, říms-
sky smýšlející židé strašně byli pronásledováni. —

Vespasianus, přišed do země, vedl si vítězně,
zvolen byv však císařem, ponechal ukončení války
synu svému Titovi. Titus potom válku židovskou,

Drobná obrana.

„Posel z Podhoří“ v posledním čísle
píše: „Sv. Prokop zmizel z některých kalen-
dářů katolických a na jeho místo zařazen v
seznam svatých, heznámý biskup Eliáš“. Tak
oznamují „Katol. Listy“. — K tomu přidává
„Posel“ dále: „Nu ovšem, sv. Prokop byl Čech
a proto ho nemůže Řím trpěti v kalendáři,
ačkoliv se až do Říma vlekl s křížem.
(historie!?) Že Řím v kalendáři netrpěl našeho
ho mistra Jana Husa se nedivíme, poněvadž
Hus učil prý „sámým nesmyslům“. Kdy-
by tak napadlo Římu, aby celý český lid vy-
pověděl z církve, protože všichni jsme naklo-
nění k husitství, jsme tedy kacíři, — co by-
chom si počali a co by činili tupitelé Husa?
— Naposled bude ještě sv. Prokop, protože
byl mnichem slovanským zbaven svatosti. Tak
znají naši novohusité historici a životopis sv.
Prokopa, že si ho pletou s opatem Božetěchem.
(Ten vlekl kříž do Říma.) Že Hus učil sa-
mým nesmyslům, který katolický spisovatel
tak napsal? — Kněžstvo české váží si a ctí
sv. Prokopa. V Praze dědictví sv. Prokopské
vydalo důkladný život jeho, kde spisovatel
Dr. Fr. Král s velikou pietou také píše o li-
turgii slovanské. Sv. Cyrill a Method byli také
slovanskí apoštolé a sv. Otec je tak vyvý-
šil a účtu jejich na celý svět rozšířil. (Grande
munus.) Jest vskutku úžasné, jak zaslepené a
nesmyslné mohou takové časopisy psáti, jen
aby ukojily svou zášť ku všemu co jest kato-
lické!

Dr. Herben oslavoval 23. září t. r. v
moravských Jedovnicích Havlíčka látečením
na „klerikalismus“. Starosta Šebela při té pří-
ležitosti připomenul, že již před půl stoletím
byly Jedovnice obcí pokrokovou, vyspělou,
která spisy Havlíckovy odebrala a četla. Oba
pánové však při tom zapomněli poznamenati,
že pokrokový ruch v Jedovnicích vzbudil „kle-
rikál“ Ševčík, který spisy Havlíckovy v obci
šířil a tamtéž první besedu založil, za podpo-
ry „klerikálů“ jiných; za své šlechtěné snahy
byl pak Ševčík nemilostivě vrchním Ullma-
nem pronásledován. (Srv. Obzor č. 20.) Pak
máme věřiti, že naši papíroví vlastenci rázu
Herbenova se starají o skutečné uvědomění
lidu! Takhle kdyby se časisté octli v nevěd-
né situaci oněch vlasteneckých kněží probu-
zených, jaká dávka pravého nezištného vlaste-
nectví by se u nich shledala, kdyby se jim
maska fangličkářství s očí strhla? Inu, kdyby
před pokrokovým a „uvědomnělým“ poslu-
chačstvem nynější parádní řečníci nehořili
blátem po kněžstvu, bylo by po řečnickém
efektu. Jak Havlíček o vlastenectví židů soudil,
o tom byli Herben i Šebela hezky z ticha.

Politický přehled.

Znovuzřízení pravice. Stará pravice
byla sice rozbita obstrukcí, avšak přece konají se
pokusy o její znovuzřízení v menší podobě. O

v níž million židů zhynul, ukončil dobytí a roz-
bořiv Jerusalema.

(Jerusalem měl tehdy asi 250.000 obyvatel,
kdežto nyní v Palaestyně jest celkem asi 500.000
obyvatel.) —

V průvodu triumfujícího vojevůdce římského
byl také židovský dějepisec Josephus Flavius.

I praví Tacitus u vyličení dobytí a pádu Je-
rusalema ve svých «Historiae» kniha V. capitola
II. a násled. toto:

II. Poněvadž hodlám vypravovati o posled-
ním dnu pověstného města, zdá se mi přimé-
řeno, abych i jeho počátek objasnil. —

Židé (Judaei) z ostrova Kreta na pokraj Li-
bye prý uprchli v době, kdy Saturnus, násilím
Jova byv vypuzen, ustoupil z vlády. Důvod pro
to bře se z pojmenování:

Byla Ida, slavná hora na Kretě; okolní oby-
vatelé Idajští (Iduei), nazýváni byli Judajští (Ju-
daeii), kdyžť jejich příjmení bylo po barbarsku
rozmuženo. (Přidáním —u—).

Některé připomínají, že Židé za panování
Isidy, potulující se po Egyptě lid, byl pod vůdci
Hierosolymem a Judou do nejbližších zemí vykli-
zen; přemnozí připomínají, že jsou potomstvo
Aethiopů, které za panování krále Cephea strach
a záští sídla změnit dohnaly.

Jsou také, kdo praví, že jsouce Assyjská sběť,
národ nepotřebující pozemků části Egypta se zmoc-
nivše, brzy sousední města a Hebrejské končiny
a místa bližší Syrii obývali. — Jiní praví, že slavný
začátek Judaeů, Solymové, národ oslavovaný bá-
sněmi Homerovými, založenému městu po sobě
jméno Hierosolyma dali. —

III. Většina spisovatelů soublesí v tom, že,
když povstal po Egyptě mor — který těla lidská
hyzdil, králi Bocchoris-u, hledajícím prostředek
očistění království vstupem do věstřiny Hammo-
novy, rozkázáno bylo, i tento druh lidí jako bohy
nenáviděný do jiných zemí odvésti. — Tak shle-
daný a sebraný lid, když v pustinách byl zanechán

tom svědčí konference zástupců klubu českých
velkostatků, klubu jihooslovanského a skupiny
Treunfelsovy, která se konala v neděli ve Vídni.
Jednalo se v ní o politické situaci, kteráž byla
zevrubně přetřásána a stalo se usnesení v taktice,
kterou se tyto tři kluby mají pro budoucnost
říditi, zejména při novém svolání sněmovny po-
lanecké. Usnesení o taktice sdělí se také vůdcům
polského klubu a vůdcům klubu mladočeského.
V Praze mají se konati za předsednictví hraběte
Pálffyho ještě další porady, kterých snad se
účastní někteří členové klubu jihooslovanského a
skupiny Treunfelsovy, každým však způsobem
budou vyrozuměni o výsledku Klub velkostatků,
Jihooslovanská a skupiny Treunfelsovy budou i na
dále mezi sebou udržovati styky až do svolání
říšské rady.

Dr. Baerenreither o českém národě.

Na voličské schůzi ústavověrných velkostatků
v Plzni promluvil dr. Baerenreither o české otázce
a národu českém následovně: „Povinností vlády
je, aby vždy silnou rukou ustanovila míru stát-
ních nutností. Největší překážkou vládě jsou dnes
národnostní snahy Čechů, kterým politikové, no-
viny, kněží, učitelé, bez výminky své služby vě-
nují a jejich záchvěvy jdou až do nejzastřven-
ce. Předrážděná politická obrazotvornost maluje
lidu politické mezinárodní vztahy před oči, kte-
rých ve skutečnosti není. České dějiny vykazují
několik příkladů přílišného napínání národnostní
síly, a to bylo vždy před úpadkem národním, kte-
rý pak následoval. Úpadek ten přijde i dnes, a
jistě. Co si dříve Evropa nedala líbiti od Husitů,
co Rakousko v 17. století dovedlo od sebe ode-
hnati, to je dnes již ještě nemožnější než dříve.
Těsně jsou spojeny velmoci evropské, a jejich
zájmy určuje běh světové politiky. Na této věci
výbojní národnostní politikové na Vltavě nic ne-
změní. Český stát v srdci Evropy, obklopen Němci,
který by chtěl pro ní s vésti nepřátelsky, jest
rakouskou a spolu evropskou nemožností. Jest
postaráno o to, aby stromy nerostly do nebe,
a Rakousko má síly dosti, aby českou otázku do-
vedlo strážiti. Dnes jest nemožno mluvit o ně-
jaké násilnické politice. Ruka, která má v Ra-
kousku zjednatí pořádek, nesmí zraniti národ-
nostních čivů nížádného národa. Nejedná se o to,
potlačiti skutečné národní potřeby českého náro-
da, nýbrž český lid přesvědčiti, že na základě da-
ných nyní pokynů, jest proň nutno, své národní
tužby na míru rozumovou uvést, aby možno
bylo spolužití obou národů při zachování celist-
vosti mocnářství! — Ač nelze nikterak souhla-
siti s řečníkem, přece jest záhodno stopovati ro-
zumové vývody našich politických oupřců a učí-
ti se z nich. Nedá se upříti, že slova dra. Bae-
renreithera mají zlaté zrunko pravdy, a bylo by
si jen přát, aby rozhodující činitelové ve Vídni
slov těch si všimli a dle nich také jednali a ne-
napínali národnostní tetivy, jako se to děje s ně-
meckou zprostředkovací řečí. Naše strana kato-
lická byla vždy názoru, aby vůdcové českého
lidu se brali cestami rozumovými a neodvažovali
se na srážné spády politických komediantů, ho-
nice se za okamžitým úspěchem předrážděných řečí.

Pomník Bismarckovi. Říšský soud vy-
nesl dne 17. t. m. rozsudek o stížnosti podané

a když ostatní v slzech se rozplývali, že Mojžíš,
jeden z vyhnanců, povzbudil je, aby nijaké od bohů
nebo od lidí pomoci neočekávali, jsouce obojími
opuštěni, avšak jemu samému věřili za vůdcovství
jednoho boha, jehož první pomocí přítomné po-
hromy zabili. — Přisvědčili a všeho nepovědomí,
náhodnou cestu nastupují. Než nic je podobné
neunavovalo jako nedostatek vody. Již byli lehli
po veškerých rovinách nedalecí zahynutí, když
stádo divokých oslů z pastvy na skálu zastíněnou
hájem přišlo. Následovav je Mojžíš z důmněny
že najdepůdu travnatou, hojné prameny vody objeví.
To bylo polehčení, a urazivše cestu 7 dní bez pře-
stání, sedmý den vyhnavše domácí osadníky zmoc-
nili se země, ve kterých město a chrám posvěceny.

IV. Mojžíš, aby do budoucna vládu v lidu
si upevnil, nové obyčeje a opačné ostatním lidem
zavedl. Nesvato onde vše, co u nás svato a opět
dovoleno u oněch, co u nás nefestí. Obraz zvířete,
ježž ukazováním se nezboudili a žizeň zabili,
ve svatyni zasvětili, zabívě berana jako na po-
tupu Hammona; také býk se u nich obětovával,
kterého Aegyptané (Apis) uctívají. Vepřového masa
se zdržují pro pohromu, již kdysi svrab hyzdil,
jemuž požívání zvířete toho škodlivé.

K dlouhému kdysi bladu častým dosud bla-
dováním se přiznávají, a za příčinou uloupení
obilí, chléb židovský není poután žádným droždím.

Sedmý den prý uzdalo se jim odpočívati,
ježto ten den konec námořím přinesl. Potom, li-
chotiva ježto nečinnost, také každý sedmý rok za-
bálce zasvěcen. Jiní praví, že pocta tato vzdává se
Saturnovi, buďto jako prvnímu božstvu dle řeči
Židů, kteří se Saturnem prý vyhnání a zakladateli
národa byli, buďto že ze sedmi hvězd, jimiž řídí
se osudy lidské, hvězda Saturnova nese se v nej-
vyšším kruhu a obzvláštní silou a že většina ne-
beských těl cestu svoji a oběh v počtech po sedmi
vykonává.

V. Tyto obyčeje, jakýmkoli způsobem zave-
dené, starobylostí se obhajují: ostatní ustanovení
převrácená, citu přirozenému odporu, špatnosti

ve příčině zastavení usnesení, podle něhož měl býti Bismarckovi postaven pomník. Říšský soud uznal, že zastavením dotyčného usnesení nebylo porušeno právo národnosti, ježto skutečně v dotyčném usnesení se musí spatřovati nepřipustná politická demonstrace.

Sensační zpráva přináší „Ung. Inform“ ze dne 24. t. m. Arcikníže František Ferdinand hodlá se prý zříci následnictví na trůně ve prospěch svého mladšího bratra Otty, po případě jeho nyní dvanáctiletého syna Karla. Ponecháme zodpovědnost za tuto sensační zprávu jmenovnému pešťskému listu.

Rádění hakatistů v Německu proti Polákům. Braniborské krajinské spolky po většného vlieněmeckého „evangelického bundu“ usnesly se nedávno na této resoluci: „Shromáždění svoluje, poněvadž v rozmnožování polského národa vřel nebezpečí pro církev protestantskou, aby „evangelický bund“ rázně si počínal ve všem, co by k potlačení polského žitlu sloužilo a k tomu účelu aby všechny krajinské spolky „evangelického bundu“ činně spolupůsobily.“ — K této resoluci dodati dlužno, že k ministerské poradě v Poznani, kde Průšci z vysoké byrokracie se radili o prostředky k vyhubení Poláků, byl pozván a také přítomen protestantský generální superintendent. To přece jasně osvětluje celé plány hakatistů.

Německý říšský kancelář hr. Hohenlohe odstoupil a místo něho dosazen miláček Viléma II. hr. Bülow.

Ze Srbska. Ministr vojenství nařídil, aby byl vyslán větší počet důstojníků do ústiny za účelem vyššího vzdělání. Rakousko-Uhersko navštívil za tímto účelem 5 srbských důstojníků.

Transval. Burové, podporovaní při útku na Jagersfontein obyvateli města, byli prý s těžkými ztrátami odrazeni. — Ze Staudertonu se sděluje, že menší oddělení Burů obrožuje anglickou spojovací žáru, vytrhávající železniční koleje. — Centa presidenta Krügera ku vládám evropským bude míti za účel, zakročení velmocí ne k vůli neovislosti burských republik, nýbrž k vůli zajištění jejich samosprávy pod vrchním panstvím Anglie. — Reuterova kancelář oznamuje z Kapska: Pro znova se vzímající činnost Burů ve svobodě státě Oraňském a přibývající ochotu těch Burů, kteří složili přísahu, že budou neutralními, podporovati nepříteli (Bury), odhodlaly se úřady vojenské k ráznějším opatřením, aby marodující pluky vojska burského potřely a neutralní Bury za každé zrušení přísahy přísně potrestaly. — Generál Botha zaslal lordu Robertovi dopis, v němž mezi jiným praví: Protestuji proti vašemu jednání, které jest výsměchem proti všem zásadám válečného práva civilisovaných národů. Konečně pak vás mohu ujistiti, že nás žádné z vašich brutálních opatření namířených proti našim ženám a dětem neovliví v odhodlání bojovati dále za naši svobodu.

Válka v Číně. Německé listy hrdě blásají, že na císařském paláci v Pekingu vlaje prapor polního maršálka. To se Němcům zdá velikou výmohou, co zatím ale kolem východní řeky se šíří veliké povstání. Číňané praví, že povstalci se se uplatnili; neboť každý ten nejhorší člověk zavrh otcovské bohy, dary a almužny tam snášeli, čímž rozmnožilo se jmění Židů, a ježto u nich samých víra trvala, byl soucit s přistěhoválými a přinášejícími dary na snadě, naproti však všem jiným lidem zůstá nepřátelské. —

Odloučení při jídle, rozrůznění na ložích, národ k chlipnosti velmi nakloněný, souložení s cizími ženami se zdržují, mezi sebou nic nemají nedovoleného. Pohlavní ústroje ustanovili obězávají, aby se růzností tou poznali. Ti, kdož na jejich víru přestupují, totéž konají, aniž v co dříve se zasvěcují než aby opovrhovali bohy, odřekli se vlasti, rodičů, dětí, bratří nic si nevázili. — O rozmnožení lidu přece péče se má; neboť i zabiti někoho z příbuzných hříchem, a duše v bitvě nebo tresty utrácených za věčné považují; odtud láska ku plození, odtud opovrhování smrtí.

Mrtvolý spíše pohřbívají než spalují dle zvyku Egyptského, tatáž péče a přesvědčení o zemřelých, opáčné o bozích.

Egyptané mnohá zvířata a vytvořené podoby uctívají, židé jedině myslí jen jednoho Boha poznávají. — Za bezbožníky považují ty, kdo by podoby bohů z vezdejších látek na způsob lidí vytvořili. Onen jejich bůh jest největší a věčný, nepodobitelný a nehynoucí. Žádné tedy obrazy ve svých městech ani ve svých chrámech nepostavují. Také králům tohoto lichocení (stavení obrazů a soch) se nedostává, aniž tato jest pocta císařům. Poněvadž však kněží jejich na písťaly a bubny hrávali, břečtanem se věnčili a réva zlatá v chrámě nalezena, že uctívali otce Libera, zkrititele Východu, — někteří se domnívali — ač ustanovení o tom nijak se neshodují, jež Liber slavné a veselé obřady ustanovil židovský způsob nejapný a sprostý jest!

Čtenář tohoto starověkého svědectví přirovnal jednu vlastnost po druhé k nynějším a utvořil si úsudek sám! Najde-li co nového?

usnesli zbožiti všechny misie ve Kvantungu a porážiti všechny křesťanské Číňany. Francouzské vojsko vyznamenalo se v posledních dnech v Patingfu. V četných místech vztyčeny francouzské prapory. — Dne 20. t. m. vrátilo se 22.000 ruských záložníků z Číny domů. — Čínský císař zaslal prezidentovi francouzskému dopis, v němž prosí o rychlé zakročení ohledně míru. — Vzhledem k dalšímu válčení v Číně utvořili Angličané s Němci zvláštní dohodu, která se zdá býti podezřelou. „Birževija Vedomosti“ shledávají dohodu podivnou a tajemnou, jelikož neporušitelnost Číny jest základní, od všech velmocí přijatou zásadou. Německo anglická dohoda má tedy za účel obhájení toho, co žádné obhájení nepotřebuje. Na otázku, odkud hrozí celistvosti Číny nebezpečí, jest jen jedna odpověď: Se strany těch, kteří prohlásili, že chtějí každého roztržiti, kdo by jim bránil, vzít si onen podíl kořisti, který považují za jim náležející. Rusko však dovede obhájit celistvost Číny proti všem dohodám i bez nich. — „Novoje Vremja“ považuje území severně od Pejha za příslušné k obvodu ruského vlivu a nechce připustiti, aby se politika otevřených dveří až tam vztahovala.

Zprávy místní a z kraje.

Jak známo, nastoupil Jeho Milost nejdůstojnější pan biskup náš dne 24. října b. roku cestu svou do Říma, aby svatému Otci podal zprávu o stavu diecése, a o svém biskupování, aby vykonal jubilejní pout, a u hrobů sv. apoštolů vyprosil sobě i svěřenému lidu požehnání Božího. — V úterý odebral se ndp. Mag Dr. Alois Frýdek, bisk. generální vikář s rektorem kněžského semináře vdp. Ant. Suchánkem a radou b. konsistoře Fr. Kernerem do Chrasti, aby nejdůstojnějším vrchnímu pastýři jménem diecése dali s Bohem, a přáli šťastnou cestu do věčného města. Když byl pan generální vikář vyslovil přání, aby cesta, kterou nejdůstojnější pan biskup v den sv. Rafaela nastupuje byla tak šťastnou, jako druhdy cesta Tobiášova, prosil jej, aby svatému Otci vyslovil dětinou oddanost celé diecése naší, a v modlitbách svých u hrobů sv. apoštolů, aby vzpomněl i na lid té diecése, jejíž řízení složil Pán do rukou jeho. Nejdůstojnější pan biskup mile překvapen tou pozorností děkoval srdečně, a žádal, aby věřící provázeli jej na cestě modlitbou svou. Kněží i věřící lid celé širé diecése naší zajisté s radostí a vroucí ochotou splní přání nejdůstojnějšího vrchního pastýře svého!

Zprávy diecésní. Jmenování jsou: p. Tom. Blažek, b. notář, děkan v Libici, bisk. vikářem obvodu Peděbradského, p. Ant. Trávníček, b. notář, farář v Krásné Hoře, vikářem obvodu Lipnického. p. Ferd. Kutscher, a. děkan v Marešově, vikářem obvodu Trutnovského, p. Jan Kobr, děkan v Chrasti, vikářem obvodu Chrastického. Vyznamenání jsou: p. Vác. Fröhauer, gymn. prof. a katecheta v Hradci Králové, p. Boh. Kubát, registrátor a archivář bisk. konsistoře, p. Jan Veverka, prof. a katecheta na pedagogiu v Hradci Králové a p. Frant. Douda, farář v Dohaličích, obdrželi expositorium canonic. Ustanovení jsou: p. Jan Habal, kapl. v Hlinsku, za faráře do Břechburku, p. Frant. Kadlec, kapl. v B. Újezdě, za kapl. do Králové Dvora, p. Fr. Štejskal, administr. v Mikulči, za koop. do Janova, p. Frant. Bílek, kapl. Libchavský, za kapl. do Teplic, (Weckelsdorf), p. Jan Biskup, kapl. v Huččevě, za kapl. do Libice n. E., p. Vác. Břeský, kapl. Jilemnický, za administr. do Stěpanic, p. Fr. Hrubant, kapl. za administr. v Přepychách. Neomystě: p. Jos. Káva, za kapl. do B. Újezda, p. Fr. Hrobeký, za kaplana do Libčan.

Věstník učitelů. Ustanovení byli Hřfci učitel: Frant. Leichter v Pražském Předměstí (šk. okr. králohradecký), František Veicl v Kameničné (šk. okr. žambercký), Frant. Macek v Perálcí (šk. okr. vysokomýtský); — učitelé, pokud se týče, učitelkami: Emilie Jindřichová v Trh. Kamenici (šk. okr. chrudimský), Oldř. Hepnar v Kutné Hoře, Frant. Tolman v Klášterci (šk. okr. žambercký), Jos. Koníček v Radovanici (šk. okr. novobydžovský), František Brož ve Velkých Kosicích (šk. okr. novobydžovský), Aloisie Puralová v Chlumci (šk. okr. novobydžovský), Karel Groh tamže; — podučitelé, pokud se týče podučitelkami: Barbora Zimová v Bohosné (šk. okr. poličský), Otakar Brož v Koruhvi (šk. okr. poličský), Kamila Šípková v Poličce, Čeněk Kodytko v Nekoři (šk. okr. žambercký), Stanislav Seifert v Klášterci (šk. okr. žambercký), Antonín Žabka v Nepolisech (šk. okr. novobydžovský), František Hampl v Újezdě (šk. okr. novobydžovský).

Z řádu praemonstrátského. Převorem řádu praem. královské kanonie Želivské jmenován byl vld. pán P. Otmar Mart. Kestler, bisk. notář, dosavadní duchovní správce v Jiřicích u Humpolce. Láska všech osadníků, kterou si získal milou svojí povahou a upřímností, provází jej na nové působiště a přáním všeho zduaru a blaha.

Jednota divad. ochotníků v Hradci Králové vypraví dne 28. t. m. ve prospěch „národního domu Čechů Trutnovských“ novinku a repertoární hru národního divadla v Praze: „Darmojedka“. Komédie o 5 jednáních, napsal Ilya Alexandrovič Salov, s ruského přeložil K. Štěpánek. Regisseur: Karel Paul.

Pesvicovská zábava v Adalbertinu dne 21. t. m. konaná, vydařila se, jak se nám oznamuje,

dobře. Účastenství bylo veliké. Hudba 42. pól. pluku hrála pěkně; p. Kadečka, hotelier v Adalbertinu zaslubuje plného uznání za vzornou obsluhu. S nápoji a pokrmy bylo obecenstvo velice spokojeno a jeden úsudek byl, že p. Kadečka jest řádným a svědomitým hostinským, který si toho zaslubuje, aby byl ve snahách svých podporován.

Osobní. Pan J. Strachota, městský nádlešní jmenován byl místodržitelstvím král. Českého akademickým komisařem pro státní zkoušky a lesnictví, které se letošního roku konaly v sále vyšší obchodní školy v Hradci Králové.

Lázně. S pýchou hovoříme často o dokonale správě našeho města, která se o zájmy svého obyvatelstva všemožně stará. To je pravda. Za několik let co vše již tu k našemu pohodlí a pro zachování našeho zdraví máme. Zavedli nám do města dobrou pitnou vodu, postavili nám nové nákladné jatky, zřídili sdrazovací dohled na masné výrobky (na mléko a maslo posud ne) a jiné důležité věci provedli a snad v nejbližší době ještě provedou, ale na vše velice důležitou, ba skoro nutnou pro vzrůstající se město zapomněli. Kde jsou lázně v Hradci Králové? Bohužel, doposud nikde. Ba ani budoucnost o nich ještě neví. Jsou jen kýženým přáním obyvatelstva. A to je chyba pro město. Veliká chyba. Člověk, aby byl zdrav, má se koupat. A u nás ani v létě nemůže se vykoupat s chutí, ačkoliv je skoro ve vodě. Plovárna je vojenská, patří tedy vojsku a plovárna obecní, ta je pro malé hochy a pro blbění prádla. Tak aspoň letošního roku bylo patrné. Kde tedy se má obyvatelstvo města Hradce Králové vykoupati? Snad náš blas nezůstane osamělým, snad vážně se bude s uskutečněním myšlenky o zřízení dávnou kýžených a slibovaných lázní tak provedených, aby svým časem při nich zřízena býti mohla zimní plovárna. V první řadě ovšem může se o postavení řádných lázní postarati obecní správa a tu myslíme, že nyní v době, kdy počne se připravovati řádný rozpočet na rok 1901, bylo by záhodno a nutno, aby určitá položka na lázně městské byla v rozpočet dána a tak ukázala se aspoň dobrá vůle, aspoň počátek, že za rok za dva budou pěkné městské lázně na Orlici postaveny a dávné přání obyvatelstva města našeho splněno. —

Městská váha. Je tomu již několik let, kdy v jedné schůzi zdejšího živnostnictva vyjádřena byla nutná potřeba zřízení mostní váhy na cestě od nádraží ku městu, ale uskutečnění je posud v neznámé budoucnosti. Taková mostní váha má neocenitelný význam pro živnostníka a obchodníka a proto se divíme, že si na zřízení váhy již nikdo nevzpomene.

Chatrné schody. Je věru podivné, že na schodech vedoucích z podlaží na sv. Janské náměstí u domu p. Pajkrova nestalo se posud vážnější neštěstí. Tak vyslapané a chatrné schody, na nejnižším místě ve městě! Jak je možno, že již v létě si opravy schodů těch nikdo nepovšimnul? Nyní, pokud ještě čas, před blížící se zimou, nepohodami a náledím, ozývá se z obecenstva vážný hlas, aby schody ty řádně se opravily, což jest již věcí nutnosti.

Uhlí. Při nynějším velikém drahotě uhlí nutno na něco důležitého upozorniti. Chudý člověk, který si musí uhlí kupovati po jednotlivých putnách bývá v přední řadě nejcitelněji šízen. Proto s radostí vítáme návrh učiněný ve schůzi živnostenského odboru v Hradci Králové, aby váha uhlí při prodeji v malém byla časem zvláštní litační komisí kontrolována a uhlí v putnách převáženo. Zároveň bylo by při tom velice důležité, aby dán byl rozkaz zdejšímu i okolním majitelům obchodů uhlím, kteří uhlí v putnách po městě rozvážejí, aby na každé putné zřetelně číselm váhu uhlí označovali. — Nemli jiné ochrany při prodeji uhlí, ať je aspoň ve městě našem zřízen tento dohled.

Velkostatek Nové Hradce u Vys. Mýta koupil od dědiců Jana Antonína hrab. Harbua Chamare, c. k. rytmistra v. v. — hr. z Harbua Chamare v Stolzu v pruském Slezsku, za 956.029 marek. — Velkostatek Adrsbach u Police n. M. přelšel v majetek Konstantina, barona Nádherného z Borhutína.

Zde! (Z Králové Dvora.) Pro slovíčko „zde“ v kontrolním shromáždění byli zatčeni záložníci V. Stříbrný a K. Meisner. Oba v průvodu četnictva dopraveni byli do Hradce Králové.

V Pardubicích při kontrolním shromáždění ve čtvrtek byl zatčen záložník Benda pro slovíčko „zde“. Byl odvezen do pevnostního vězení v Josefově.

Pardubický pivovar, o jehož požáru jsme v minulém čísle přinesli zprávu, byl pojištěn na 570.000 K.

Masaričkovská výchova. Ve Vysokém Mýtě jest několik akademiků-realistů, kteří horují jen pro Masariku, za něž styděl by se každá strana. Jsou to přemrštěnci chováním i cítěním. Jeden z nich oněhdy se chlubil, že je Antičech. Až prý bude sčítání lidu, tu prý do rubriky označující národnost, napíše nullu. Pro takové znechucující hlupáky je nejlepší odpověď — odpivnutí.

Z židovské činnosti. Žid G. Freund, obchodník ve Dvoře Králové ačkoliv jest ženat, snášel jen pro Masariku, za něž styděl by se každá strana. Jsou to přemrštěnci chováním i cítěním. Jeden z nich oněhdy se chlubil, že je Antičech. Až prý bude sčítání lidu, tu prý do rubriky označující národnost, napíše nullu. Pro takové znechucující hlupáky je nejlepší odpověď — odpivnutí.

Vražda. V pátek udál se v nízké pazderně v Kručenburku u Chotěboře strašlivý výjev. Obyvatel pazderny, J. Kasal, známý to opilec, zavraždil svou

ženu, která rovněž byla oddána opilství. Jelikož domácí družnice a sváry byly tam na denním pořádku, odhodlal se zůřivec k hroznému činu. Byl pak zatčen a odveden ku kraj. soudu do Hory Kutné.

Poprava vojína. V pondělí dne 22. října o 6. hodině ranní oběšen byl v Terešíně na dvoře tak zv. malých kasáren, v němž nalezá se posádková trestnice, pěšík Kolan od 21. pluku, který v květnu t. r. v Kutné Hoře, chtěl ze maty zastřeliti u této setniny službu konajícího desátníka, téžce jej postřelil a jiného vojína zastřelil. Popravu vykonal pražský kat Wohlschlager.

Bouřlivé kontrolní shromáždění v Hořicích. Dne 18. t. m. konalo se zde kontrolní shromáždění c. a k. záložníků. Druhým zvaným byl předseda politického klubu „Barák“ v Hořicích p. MUDr. Aug. Erban, který se neozval. Byv pak znovu volán, neozval se, neb v Hořicích je Erbanů několik. Na to setník Müller, c. a k. 18. pěšího pluku, který kontrolní shromáždění řídil, rozkázal, aby dr. Erban byl zatčen a prozatím do věznice c. k. okresního soudu v Hořicích dopraven. Sotva dr. Erban odveden byl ze sálu měšťanského hotelu, v němž kontrolní shromáždění se konalo, shluky se na náměstí zastupy lidí, bouřlivě žádajících propuštění dra. Erbana. Hlídkání, sýkot a posměšná volání rozléhala se náměstím, kde objevili se četníci a úředník okr. hejtmantství. Dru. Erbanovi provoláváno hluché „Sláva“ a „Na zdar!“ Po uvěznění dr. Erbanova zastupy se nerozestly, rostly stále a demonstrovaly. Nastala obava, že dojde k násilnostem. Starosta města p. MUDr. Alois Tomsa osobně zakročil. Vyloučiv hroziící nebezpečí, žádal na hejtmanova, aby vymohl rozkaz k okamžitému propuštění zatčeného, čemuž také vzhledem k napjatým poměrům bylo vyhověno. MUDr. Erban z vězení propuštěn, uvítán byl jásotem nadšeného davu, který k vyhlášení p. F. Hrušky, jež orgánové pro veřejnou bezpečnost za zjednání klidu žádali, tiše se rozcházel. Když po skončení kontrolního shromáždění důstojníci a četníci na náměstí se objevili, počal se lid opět shromáždovati a z jeho středu rozléhaly se opět demonstrativní projevy. Večer ještě bylo do Hradce Král. telegrafováno o vojsku. Do Hořic přibyl 3 setiny 42. pěš. pluku, aby zabránily demonstracím. Četníci zatklí některé účastníky těchto výjevů.

Úraz v dílně. V truhlářské dílně p. Pivruce v Chrudimi uřídil v sobotu dne 20. října obráběcí stroj dělníkovi Janu Učovi dva prsty.

V Litomyšli oběsil si nádenník Josef Jůza, který byl právě odsouzen pro jistý přestupek k 5 dennímu vězení.

Z Chlumu n. C. Tiché naše konservativní městečko rozčeřilo se velmi u nás neobvyklým působením známých agitátorů a běže na se ráz — radikální. Ovšem, jest to pouze u těch „několika“, kteří za celek se považují. Když již v Radikálních Listech vystříleli veškeré pumy své, z nichž žádná nechce prasknouti, neb jsou, jak se říká — slepé — tu ve své zášti, ve své krvelačnosti vrhli se též na „Brynychova klerikálního kohouta, velebného pána Kuhna, který jest miláčkem Brynychy“, jak píše a hledí přem v kalu a jednu namočeným stěšovati postaviti jeho, ale hned dodávají: „přijde-li zdejší oblíbený . . . z Chlumu, jest ujednáno, že všichni členové národního dělnictva do jednoho vystoupí z církve, toť bude odvěta Brynychovi“. Po hanopisu tomto nastalo šuškáni, komu se takováto věc mohla v mozgovici zroditi, neb ani jednomu národnímu dělníku se o vystoupení z církve nezdálo, neřku-li, aby něco pronesl ve veřejnosti. Leč národní dělnický poznalo, kdo chce a ním šalbu provádět, kdo za jeho záda mluví se uschovati a proto vystoupilo oště ve svém orgánu proti utrhačskému a podlému dopisu tomuto, odůvodňujíc, že nikdy tato myšlénka ani nikomu z nich nepřipadla tím méně aby k vůli někomu z církve vystupovali a vše prohlašují za bídnou lež. Dále odsoudilo nár. děl. i bídné a mrzké útoky na vp. Kuhna, dokládajíc, že duchovní ten, svou velkou obětavostí u chudiny ctěn a vážen jest. Dopis ten způsobil pravé jítění nejen v Chlumu, ale i v celém okolí. Jest u radikálů zvykem, že velice rádi posílají své výplody na venek a tu každý po záslně odsoudil mizerné a bídné útoky tyto. Vp. Kuhn jest opravdu nejen v městě samém, ale i v přifařených osadách osobou velice milou, která s největší pečlivostí posvátý úřad svůj si zastává, a proto také té obliby a vážnosti u všech osadníků-koláturníků si dobyl.

Z Miletína. (Sv. missie.) Pro různé předendky v lidu rozšířené bylo účastenství sv. missií u nás na začátku slabé. Předendky ty jsou: Missie jest treat pro osadu, missionáři hrozí pořád jen peklem, chtěli by jen aby lidé chodili stále do kostela, zdžují je od práce i zábavy atd. Ale předendky ty mizely zde čím dále, tím více. Naše dívky, naši mládenci ukázali při svých slavnostech, že začínají chápati povinnost, aby se veřejně k víře své znali. Slavné přijímání dětí, panen, odprošení P. Ježíše v Nejev. Svátosti, svěcení missijního kříže byly slavnosti zdalilé, důstojné. Doufáme, že nyní led lhostejnosti k sv. missiím je prolomen, že missie v okolních farnostech ten led odploví docela, a až bude u nás obnova sv. missie, že účastníci se i ti, kdo dosud z bázně lidské, z bázně před „kollegy“, z bázně před posměchem v revolverových plátcích se jí vyhnují. Statečnost a uvědomění křesťanské začíná od dola — ale roste.

Z Náchoda. Stavba monumentální budovy jubilejní realky Náchodské pokročila již tak dalece, že bude moci přístím rokem odevzdána býti svému účelu. Z té příčiny zadalo městské zastupitelství i zhotovení oltáře pro exhortační síň. Z podaných offert rozhodlo se jednomyslně pro velice zdařilý návrh p. Jana Uherka, fezbáře v Náchodě, jenž také práci tu zadalo. Znajíce odbornou dovednost jakož i solidnost fezbářského závodu páne Uherkova, již předem těšíme se na oltář zhotovený, jenž bude — jak již nákreš svěřil — pravou ukrašenou exhortační síní a sl. zastupitelstvu města Náchoda ku cti, že nelitovalo nákladu na oltář, jenž důstojný bude síně exhortační i budovy tak monumentální.

Z Poličky. V neděli 21. t. m. loučila se naše jednota svatojosefská s milným svým místopředsedou vlp. Ant. Vobejdou, kaplanem zdejším, který odcházal na nové působení do nedalekého Hlinska. Loučení — těžká věc, než tak smutného loučení jsme snad v jednotě ještě nezažili. Za nedlouhých těch 13 měs. působení veleb. pána místopředsedy u nás v Poličce získal si srdce všech. Kř div, že zvlášť my, členové jednoty, jímž všechny téměř prázdné chvíle věnoval, tím více jme k němu přilnuli láskou. Když pěvecký kroužek jednoty zapěl dojemný sbor dvojhlasy „Rozloučení“, který řídil a na harmoniu doprovázel jednatel p. Burg. Šimáček, rozloučil se týš p. jednatel, děkuje všem vel. pánu za každý krok, každou myšlénku, kterou jednotě věnoval. Slzy stály v očích všech a se slzou v oku odpovídal i sám velebný pán, napomínaje všechny, aby bez rozdílu stavů kráčeli svorně za vznešeným cílem. Healem našim budí: „Budoucnost patří katolíků!“ Na to přednesl pan Frant. Janelo úřahu „o fomeslných společenstvech“ a hymnou Kolpingovou dojemná tato slavnost skončena. Přejeme našemu tak záhy odvolanému p. místopředsedovi, aby Hlinsko odplatilo mu tu lásku, kterou Polička dosti odplatiti nemohla. Za výboru spolku: Frant. Dittrich.

Ruský kroužek v Jičíně pořádáti bude cvičení v jazyku ruském a to ve dvou odděleních. V prvním oddělení pro začátečníky říditi bude cvičení jazyku ruskému p. Břetislav Václavík, okresní a městský zvěrolékař v Jičíně, v oddělení druhém pro pokročilejší účastníky říditi bude cvičení p. JUDr. Jan Lechman, advokát v Jičíně.

Koncert pořádán bude v neděli, dne 28. t. m. v hotelu „u slunce“ v Josefově za laskavého spolupůsobení virtuosky na harfu, slč. Anežky Falladové z Prahy a úplné kapely c. a k. pěšího pluku hraběte Browne č. 36. jíz říditi bude kapelník Max. Heyda.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chraští. (Veřejná schůze.) Dne 21. t. m. konaloj Politické družstvo pod ochranou sv. Jana Nep. v Chraští v hostinci „U české koruny“ veřejnou schůzi s přednáškou p. red. Jos. Kratochvíla z Prahy „O politické situaci“. Účastenství bylo veliké; prostranný sál naplněn do posledního místa; sl. městská rada dostavila se korporativně s p. purkmistrem v čele; za výbor Družstva byli přítomni: Dr. J. Soukup, jakožto předseda a vdp. Frd. Hanousek, děk. Třebochovický, člen výboru; z jiných hostů pozorovali jsme vdp. vik. Jana Kobru s místním duchovenstvem, vp. Al. Konvalinku, far. z Hrochova Týnce, vdp. Štěpána Dvořáka, děkana Skutečského, duchovní z Luže a j. Průběh schůze byl povznášející. Po zahájení schůze předsedou, ujal se slova p. red. Kratochvíl. Navázav na nezapomenutelný diplom Hynový, jímž zaručena rovnoprávnost národů a historická práva království a semí a který tolik radostných nadějí přinesl národům rakouským zvláště českému, líčil, kterak liberální, centralistický živel překazil jeho uskutečnění; jak mařeny všechny snahy nejjasnějšího panovnicka směřující k upokojení národa, který osvědčil se dynastií a státu věrým v dobách nejtěžších; jak mařeny naděje jedna po druhé tohoto národa, že dosáhne svých práv, že bude moci svézázné, svým vlastním životem vyvíjeti se v tomto mocnářství, kterému přišlo tolik obětí; mařeny — jak se ukázalo zvláště v poslední době — u příležitosti zrušení jazykových nařízení — živly, kterým nešlo a nejde o zachování této říše, ale o její zničení (Wolf!); ukazoval, jak spravedlivy jsou snahy českého národa, kterému nejde o nadprávi, ale o právo. Ku konci řeči své, často bouří potlesku a souhlasu přerušované klade p. řečník na srdce posluchačům, aby o nastávajících volbách hlasy své dali mužů, který stojí na programu státoprávním a je zároveň dobrý katolický křesťan, poněvadž jen takový dává záruku, že bude poctivě, nezištně a opravdově pracovati pro dobro svého národa. — Když ukončil svou přes hodinu trvající řeč, ujal se slova p. předseda. Děkoval p. řečníkovi a za nadšeného souhlasu kladl účastníkům schůze na srdce, aby zachovali si lásku ku své vlasti a ku své víře, jedině v pevném přilnutí k víře svatočlávské spočívá budoucnost svatočlávského národa, jak to ukazují zkušenosti z dějin. Když pak předseda vspomíná nejd. p. biskupa, který právě chystá se na cestu k Otci věčích, a prosí shromáždění, aby pamatovali na modlitbu, propuká shromáždění v nadšené ovace a volání slávy nejd. biskupovi, který měl odvahu zastati se práv národa svého a osvědčiti svou lásku k němu nejen slovy, ale i skutky v době, kdy rozličné „vlastenecké“ listy a plátky viděly nejzáslušnější národní práci v tom, že jej zaktikovaly a zahrnovaly potupou. Prohlédne-li konečně veškeren lid český? . . . Zdá se, že se počíná probouzeti již, ale zvolna . . . Jak bude trvati dlouho ještě, než se naučí všichni členové tohoto národa nekamemovati nejlepší svých synů? . . . Zpěvem hymny národní skončena velezdalilá tato schůze. Jen více podobných!

V Častolevicích konala se dne 21. t. m. veřejná schůze, svolaná tamnější katol. národní jednotou. Účastenství bylo četné a ačkoliv počasí nebylo právě příznivé, dostavili se i členové z okolních obcí, což zasluhuje jistě plného uznání. — Pan redaktor Vobejda-Prosečský z Hradce Králové mluvil v dlouhé, dobře promyšlené řeči o tematě: „Náš odvážej boj a budoucnost našich anah“. Probral dějiny našeho politického boje, poukázal na vady, které zavinily nynější rozbourané poměry, nastínil praktické prostředky k dosažení našich práv, zvláště na poli národohospodářském a vysvětlil význam voleb, jak si zvláště my, katolíci v přístěch volbách počínati máme. Přednáška učinila na posluchače mohutný dojem a řečníkovi k výsledku, jehož docílil, blahopřáno.

Katol. jednota Černilovská koná v neděli dne 28. t. m. o 8. hod. odp. veřejnou schůzi v Lejšovce, na níž, jak již osnámeno, přednáseti bude pan Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“. Hojně účastenství jest žádoucí.

Katolická jednota jinochů a mužů v Kostelí n. O. koná v neděli, dne 28. t. m. veřejnou schůzi, kde přednáseti bude vlp. katecheta Černý z Hradce Králové.

Divadlo v Adalbertinumu. Jednota kat. tovaryšů sehraje ve velké dvoraně dne 1. listopadu 1900 na svátek Věch Svätých, repertoární veselohru národního divadla: „Ženichové“ od Macháčka. Osoby: Radoslav, bohatý rytíř, p. Polák. Militka, jeho dcera, sl. Novohradská. Její šenichové: Strachota, p. Beránek. Bukovec, p. Dvořák. Malinský, p. Dvořáček. Vítek, syn bradnských, p. Jakubský. Začátek o půl osmé hod. Lístky cen obvyklých lze obdržeti po celý den představení ve spolkové místnosti v Adalbertinumu.

Ústřední sdružení katol. spolků diecése královéhradecké kvituje příspěvky do 24. t. m. zasláné z jednot: „Vzděl. kroužek křesť.-soc.“ ve Nedvězí u Poličky 1 K; Katol. nár. jedn. ve Mléčném 1 K; Jednota „Václav“ v Bohuslavicích 1 K; Dámský spolek křesť.-soc. v Pardubicích 10 K; Katol. národ. jednota v Pardubicích 10 K; Jednota „sv. Vavřince“ v Potštýně 1 K; Jednota katol. jinochů a mužů v Sopotech 1 K. O brzkém zaslání ostatních příspěvků a zodpovězení zaslanych „dotazníků“ prosíme. Spolu vybíráme k horlivé agitaci pro naše volební kandidáty! Zvláště za volitele volme naše!

Různé zprávy.

O mladočechách napsal r. 1890 prof. Masařík: „Všechna svoboda myšlení u nich jest nadávati šlechtě, smáti se kněžím a brojiti proti vládě dle šablony —“ Proto si také jmenovaný pán vybral „lepši“ vlastnosti: Pomáhati vládě, hanobiti kněze a zastávati se židů . . .

Politický chameleon. Pravou specialitou v žurnalistickém světě jest Jos. Hevera, smutně známý býv. redaktor Hradecké „Osvěty židů“. — Člověk ten proběhl již všemi tábory. U pražského „Výhledu“ byl lolkálkáfem, pak „obšťastnil“ svojí přítomností Moravu, kde redigoval svobodomyšlný „Velehrad“. Tam také zůstalo po něm jen trochu ostudy a každý byl rád, že své působení opustil, vlastně opustiti musel. — Pak přišel do Hradce „osvědčovat“ naše obecné a sprostými útoky na nřp. biskupa a katolické kněžstvo. — Ve vězení si trochu odpočinul a začal zase svoji „činnost“ u realistických „Nesávislých Listů“ v Plzni. Poněvadž jest to člověk, který uslechlilým tónem psáti neumí a jenom ve sprostých výpadech si libuje, nasytili se ho brzy plesňití realisté a poslali jej odkud přišel. Hlavním oborem jeho bylo tupiti náboženství, hanobiti kněžstvo a činiti rozbroje mezi obecnstvem. Proto se také nikde delší dobu zdržeti nemohl. — A nyní se dovídáme, že tento bezcharakterní člověk byl přijat v redakci konservativního „Hlasu Národa“. — Toť opět ukáuka té svobodomyšlné chvátavosti, „patentovaného“ vlastenectví, že člověk pro kus chleba mění své přesvědčení den co den, tak jako chameleon svou barvu. — Přidejte takovému člověku zlatku — a on bude psát ve smyslu v jakém chcete!

V době prudké opesice na říšské radě vynealy Národní Listy až 70.000 sl. čistého zisku. — Dr. Ed. Grégr si přijde ročně na 10.000 sl. a dr. Harold na 18.000 sl. přijmů. Posuzánek k tomu netřeba, čelice mluví samy.

O Kubelíkovi píše jeden anglický list: Technikou svoji bravúru hlavně osvědčil Kubelík v „Ruském karnevalu“ od Wieniawského, kteréto čtalo je známé pro svoje bezpříkladné skoky a hlavně pro své trilkové pásma, jdoucí až na kobyliku. Efekt jaký docíljuje Kubelík tímto čtalem, je stejný úžasný, jako pieča sama. V Beethovenově Romanci G-dur a v Bachově Preludiu ukázal pak mladistvý umělec svoji vyspělost v oboru interpretace děl klasických. —

Opizlé písně. „Nový život“ píše: Potulný pěvec a šumaf bývá ve společnostech vítaným hostem. Ale je škandál, jaké smetí tyto synové Mus rosnájej z Prahy po venkově, jenž čeká s vypráhlenou duší a byl by tak vděčný. Různé bílé kuplety a la „Na Marjánce“ . . . Čeho je třeba? Aby naši básníci a komponisté zmocnili se lidu. Úloha těžká, ale vděčná. Cesty jsou tu možny a nutny různé. Předně musejí si básníci všímat časových potřeb a hnutí v lidu, musejí se spojovat se skladateli, musejí vystoupit i ve spojení s firmami jako je p. Šváb, musejí písně takové vydávat v laciných svazečcích. Jak Němci popularisují poesi! Tak vydal dr. L. Jacobowski už dva svazečky nejlepších nových písní německých u Liebmannu v Berlíně, knížka má 160 str. a stojí — 6 kr.

K naší mravnosti. V Německu a v Rakousku vydáno za jediný rok 48.000 krvavých, mravokazických románů. Tato hnusná četba šíří se jako morová nákaza, jmenovitě mezi středními vrstvami našeho lidu, a zvláště mezi mládeží zanechává patrných stop. Upřímně i s důrazem voláme k našim rodičům, aby v nastávající sezoně čtení nedovolovali dětem čísti knihy, jimiž se mravně porušují. Mládež je dvojnásobně vlnivavá a jestliže cosi špatného v zárodku přijme, utváří se na základě toho i celá podstata její. Bráňte tudíž mládež svou před škárou se špatné a nevhodné četby.

Charakteristické. Č. D. píše: Masarykova stradu nejlépe charakterisuje to, že svůj denní list „Čas“ na ukásku na př. jen do Roudnice, zaslala přes 150 výtisků židům a c. k. úředníkům. (Takové správy máme odevšad. „Čas“ je teď v každé židovské rodině.)

Leopold Hilsner v píseckém žaláři. Píše se nám s Písku osobou, co nejlépe informovanou: Leop. Hilsner ve zdejším žaláři má se poměrům přiměřeně, je myslí veselý a poroty se nebojí, doufá, že bude uznán za nevinného. Před porotu dostal se dne 26. října. Jednání poroty pro první dva dny bude trvati vždy od rána až do večera, načež bude se jednati každodenně od rána do 3. hod. odpolední.

Čestný kříž — židovi. Na výstavě pro výživu a sdravotnictví ve Vídni byla čestným křížem vyznamenána židovská výroba všelijakých olejů do kofalky, firmy Moric Löw v Husovicích, která jest hlavní podporou tamější německo-židovské školky pro děti českých dělníků...

Jak socialisté rozumějí svobodu. Starosta pařížských předměstí Kremlin-Bicêtre vydal vyhlášení, že v obvodě jmenovaných dvou obcí nesmí se nikdo veřejně na ulici ukáhati v kněžském rouše. Socialistická obecní rada v obci Choisy le Roi poblíž Paříže unesla se, odstraniti všechny kříže na obecním hřbitově a chce katolíkům zapověděti, aby nikdo nesměl na hrob dáti kříž. Obecní rada činí návrh, aby místo křížů daly se jiné náhrobky. Tomu se, pěkně prosím, říká svoboda. Kdyby u nás socialisté a liberálové domohli se úplné moci, budeme také všichni „svobodni“, to jest všem katolíkům každý veřejný projev se ve jménu „svobody“ zakáže. Ať žije svoboda!

Komu pomůže k bohatství stávka? Stávkový fond u soc. demokratů zmizel obyčejně v kapsách vůdců. Tak na Teplicku soc. demok. poslanec Zeller před stávkou byl v bídě a po stávce si koupil v Trnovanech dům za 20.000 zl. — Ve Falknově se právě přišlo na mnoho podvodů, které páchali soc. dem. vůdci na úkor dělnictva.

Kdo je vládní? „Deutsches Volksblatt“ píše: „Pan Josef Penížek alias Josua Münzeles jest dopisovatelem „Nár. Listů“, hlavního mladočeského listu. Vedle toho obstarává ještě některé jiné slovanské listy a jest zároveň žurnalistickým orgánem mladočeského klubu. V této poslední vlastnosti rozehrává vídeňských poslanců a co vůbec se dozví neb si vymyslí, z nichž některé, zvláště „Neue Freie Presse“, k níž obzvláště přilnul, dosti značný honorář platí. Panu Penížkovi nedostával však tento výnosný obchod, jeho snaha nesla se po vyšším, chtěl se stát poslancem a vyhlédl si k tomu českobudějovickou obchodní komoru jako pole pro upokojení svého snažení. Ale tu napadla mu obava: Mohl-li by jakožto placený spolupracovník „Neue Freie Presse“ vystoupit jako mladočeský kandidát? Ale toto úskalí bylo brzo obepřuto. Jsa vynalézavý člověk, připládl na myšlenku, že i jako poslanec obchod může vésti dále, dají-li se jeho styky s vídeňskými listy aspoň na venek zakrýti. Za tím účelem chce Josua Münzeles vydávati ve Vídni nový list „Slavische Correspondenz“. Jistý agent od aliance israelitů bude ho v tom podporovati. Josua Münzeles přikryje své styky s německými listy slovanským pláštěm a zároveň upevní svůj obchod, neboť žádá za posílání „Slav. Correa.“ od každého listu honoráře 100 K. Potud se týká obchod Jos. Münzelesův méně veřejnosti, ale Münzeles myslí si při upevňování svého obchodu: „Když už, tedy důkladně!“ A šel do jednotlivých ministerstev a vložil odborným přednostům znamenité výhody, jichž účastní se stanou, předplatil-li se měsíčně — 200 K. Poněvadž je 10 ministerstev (se společnými ministerstvy dokonce 13), měl by pan Münzeles takto jako opoziční poslanec, ne-li dokonce jako obstrukcionista od vlády dar 24.000 K. Pravíme dar, neboť pro vládu, jež má svoje tiskové orgány a denně z celé říše lepší a spolehlivější zprávy dostává než p. Münzeles, byla by bez ceny „Slavische Correspondenz“, která přináseti má jen hlasy novin a informace, v nejlepším případě měla by cenu obyčejného časopisu, jenž ročně stojí 28 zl. Pan Münzeles měl by tedy od vlády ročně 12.000 zl. Zpráva „D. V.“ je zajisté velice výmluvným dokladem k otázce „Kdo je vládní?“

Slovanská Vídeň. Dr. Dimitrij Wergun počal začátkem letošního roku vydávati ve Vídni slovanskou revui „Slavjanskij Věk“, v které snaží se seznámovati Slovany na národokospodářském poli. Články v revui této psány jsou různými slovanskými jazyky od předních slavistů. Hned po vyjití prvního čísla volal vídeňsko-židovský tisk na pomoc policii. „Wiener Tagblatt“ přinesl dlouhý článek a titulem „Slovanské nebezpečí“, v němž po svém způsobu slavnou vládu vyzýval, aby „panoslavistickému řádění“ učinila konec. Také jiné vídeňské listy posdravily „Slavjanskij Věk“ uštěpačnými poznámkami. Avšak právě „Ukřižuj“ zahlaholilo teprve, když Dr. Wergun na přátelském večeru „Ruského kroužku Vídeňského“, pořádaného ku počtu fidele Petra a ruských studentů pronesl řeč „o slovanském rázu města Vídně“. „Deutscher Volksblatt“ hned druhý den přinesl zprávu „o rusko-českém sbřatění“. „Neue Freie Presse“ nezustala pozadu. „Ostdeutsche Rundschau“, orgán povážlivého Wolfa, po německém způsobu appelloval na „zatatou německou pést“. Na tyto štvance odpovídá Dr. Wergun v posledním čísle své revue, uváděje myšlenkový postup jmenované řeči: Každý cizinec a podivem setkává se ve Vídni se samými slovanskými jmény na Ringstrasse jako ve Favoritech. Tu narazíš na Malovana, tam na Rakušana, Dvořáka, Kratochvíla, tu čteš firmu Zelenky, Bakalovitáche, Morkovského atd. Jdeš-li Ottakringem nebo Favoritech, můžeš si pohovořiti česky, slovácky, slovensky, chorvatsky, polsky. Jak to přijde? Tu je to. Vídeň z polovice jest slovanská. Podle statistiky jest ve Vídni asi 100.000 Slovanů (ovšem dle staré praktiky sčítací), při letošním sčítání i při „obcovací řeči“, objeví se čísla poněkud jiná. Jak se obyčejně čítá, žije v residenčním sídle 400.000 Čechů, 20.000 Slováků, 20.000 Chorvatů a Srbů a 20.000 Poláků. A garnisona zdejší jest z větších částí slovanská. Tedy mírně řečeno, každý 3. člověk ve Vídni žijící, jest Slovan. Ale jaká práva? Nemají škol, ba jejich školám se odpírá i právo veřejnosti. Váš Vídeň, která již nucena jest proti Slovanům, kteří bráží sde úlohu spartaných helotů, dávati přislahou stvrzovati německý charakter města, brzo uvidí den, kdy slovanští zástupci vejdou do městského zastupitelstva. Slovanské vědomí mohutní co den. Bude-li se slovanské věci dobře věsti, záhy započne posluhování tohoto města, jehož jméno samo na slovanský původ ukazuje, a které tvoří klín mezi severními a jižními Slovany. Zdar tohoto díla bude posledním listem v knize slovanského sbřatění a jednoty... Ze tato slova rozšířila německo-židovské šumky, roztřesené po vídeňských redakcích, není divu. Německá slost a vstet,

však na pravdivých slovech, které Dr. Wergun pronesl, ničeho nezmění. Články jejich však přece vykonaly svoji úlohu. Již několik dní po této řeči, objevil se ve vídeňské městské radě návrh, aby dolnorakouské místodržitelství bylo vyzváno, by nepotvrzovalo spolků, stanov, oznámení atd., která nejsou sepsaná v jazyku německém. A přec Vídeň to byla, kde byl vydán § 19. stát. základních zákonů. Či pro Němce neplatí? Ovšem, pangermánské snahy nevztahují se pouze na rakouské Slovany, i z Asie státi se má — Alldentschland! Slovanům však nemá býti dopřáno hájiti území, jež bylo a jest slovanským, území jež sv. Cyrill a Method slovanským jazykem kázající pokřestili, a jež ještě v polovici 13. stol. čistě slovanským obyvatelstvem osídleno bylo. Adieu, zářící kulturo!

Senboj v Praze. Stará komedie. „Urasili se na cti“ — dáma arcif hrála hlavní roli — a zadosťčinění zjednati musila zbraň. Uraženým byl důstojník záložní, německý inženýr J. z předměstské továrny, mužem, který hrubě dotkl se cti, buršák, posluchač právnické fakulty Sch. Pošramocená čest v již zřetelně napravována byla šaví. Sokové několikrát sekli sem a tam, uráženy k urážce dostal ještě ránu přes noc a čelo — a čestná aféra „rytířským způsobem“ byla vyřízena.

Němčina ze škol maďarských bude odstraněna. Uznáno za pedagogický nesmysl, vyučovati jiné než mateřské řeči na škole obecné, kde žákův intelekt daleko ani k tomu nevystačí, aby poznal byt i jen z hruba umělou stavbu řeči vlastní.

Nejistota v Itálii. Bývalý ministr Luigi Luzzati veřejně si stěžuje, že mnoho záslulek, v nichž cenné věci ze Švýcar se posílají, samy italské celní a poštovní úřady okrádají. V zájmu obchodu žádá o brzkou a důkladnou opravu slořádů: veřejně se nabízí, že ochoten jest důkazy podati.

Konec anglického uhří. Jak zeměznalci angličtí vypočítali, blíží se uhléňé bohatství spojeného království brzkému konci. V Northumberlandu vyčerpány budou uhléňé doly v 94 letech. V jižním Walesu v 78 letech. Skotské doly v 92 letech. V celku možno dle anglických výpočtů říci, že anglické doly budou vešmě vyčerpány v průměrných 102 letech.

Německá jemnost, vzdělanost a nilechtlost. Říká se, že povahu svou prozradí nejpíše každý v kartách. A je pravda, karty mění mléko chladné rozvahy ve krev dračí. A ve volbách, které jsou vlastně též jistým druhem hry, ukáže se „vnitřní člověk“ z pravidla též v pravé své podobě. Již nyní, kdy nalézáme se teprve v počátku reje, počítujeme, jak zbouraný volbami vzduch ostře doráží na naše rozpálené tváře. Znenáhla vybírají p. t. voličové ze zapadlých zásuvek staré zbraně, staré argumenty a s nimi též staré nadávky. V našich řadách, díky Bohu, dosud tak se neděje a nepřáli bychom si, aby zavlád u nás způsob boje, který dnes jest oblíbeným u našich národních odpůrců, jejichž orgány již nyní jsou plny „silných slov“, které si p. t. rozkurážení, k volební schůzi pozvání p. t. státní občané házeli po hlavách. Stačí popsati takovouto drobnou scénu. Jednající lid: sociální demokraté, nacionálové a němečtí národní dělníci. Kandidát Stein: Sociální demokraté jsou ohavní. Sociální demokrat Gibich: Soudruhové na ně, na ty fabrické psy! Volání: Na ně! Na ně! V tom zapálí kdosi rudý bengal. Sláva práci! Ať zavzní hymna Lassallová! Jeden z nacionálů: Ať zhyne nevlastenecká, nenárodní chátka! Kdosi z nacionálů: K tomu mne nedonutíte nikdy, vy ožralové! Na to strašná vřava, z níž slyšeti pouze slova: Nože von, soudruhové! Zabte lupiče! Pod zem s gannery a podvodníky! — — — Konec zakročení četnictva, několik těžce a několik lehce zraněných a celá řada zatčených. A tomu všemu říká se hromadným jmenem: Němci mezi sebou.

Volební schůze v neděli, dne 21. t. m. konaly: V Chocni, kde naneseno voliti v V. kurii pana Karla Adámka v Bohdašíně, kde prohlášen za kandidáta IV. vol. skupiny dr. Jan Dvořák z Opočna, v N. Bydžově, kde za III. kurii kandidovati bude p. Jind. Mařálka, v Hostinném, kde vystoupí známý křikloun Volf. — Za venkovské skupiny okresu rychnovského, kosteleckého, žamberckého, ústeckého, vysokomýtského a skutečského kandidovati bude p. Frant. Hovorka, rolník z Německé Rybné. Rostou tedy kandidáti jako houby po dešti.

„Stráž na Cidlině“, ačkoliv jest si vědoma své malíčkosti a bezvýznamnosti, přece si ráda zmlene na klerikálech. Tak v posledním svém čísle píše o našich volbách a chudinka, brozň se tomu jaksi diví, že se katolíci mohou opovážiti voliti samostatně! — Ale ještě něco. Právě tato „ušlechtilá“ „S. n. C.“ ráda vystřihuje z „Obnovy“ aby mohla vůbec něčím potádným nasýtití své čtenáře. Tak v posledním čísle jsme tam našli čtyry zprávy, které byly otisknuty z „klerikální“ „Obnovy“.

Z Opočna. Pan Jos. Koberle, varhanář z Lomnice n. Pop. provedl ve zdejšíms děk. kostele opravu varhan. Zřízení nových rejstříků pro manuál i pro pedál, zhotovením nového měchu nabíracího a reservoirom a doplněním i opravou mechaniky a píšťal podalilo se mu ze stroje valně sešlého, jenž bez mála byl k nepotřebě, upraviti stroj bezvadný, který přesnou a lahodnou intonací, plností sílou hlasu a lehkým chodem budí obdiv znalců. Zejména rejstříky nové: gamba, salicionál a cello při kollaundaci nad míru se libily. Veškerou práci zhotovil p. Koberle v umluvené lhůtě za cenu poměrně levnou 1040 K. —

Škola pro hostinské. To zde vskutku ještě nebylo, teprve Berlín musel přijíti s touto důležitou novotou. Těchto dnů byla v hlavním městě říše „dobrých mravů“ slavnostně otevřena škola pro pány hostinské. Učelště je zřízeno a vydržováno společkem berlínských hostinských. Škola čítá hned na počátku skoro 100 žáků.

Umělecká směs.

Na brněnském Národním divadle provedena v sobotu Smetanova „Čertova stěna“, tím předvedena dosud všechna díla 8. i v Brně stejně jako v Praze. Toletého drama „Vláda tmy“ dávano bylo 25. t. m. v pražském Národním divadle. — Vroňní hudební ředitel král. uherské opery Alexandr Erkel zemřel po delší nemoci ve stáří 54. let v Bekás-Csaba. — Nové dílo Stanislava Przybyszawského s názvem „Homo sapiens“ vyjde co nejdříve ve Lvově. — Nové univerzitní kursy pro ženy zahájeny byly v Moskvě. Podobné kursy existují již v Petrohradě. Pro Moskvu ustanoven počet posluchačů na 200. Jelikož byl veliký nával, povolil ministr návštěvu ještě 50 posluchačů. Fysicko-matematické oddělení navštěvuje 50 a historicko-filologické 191 dam. — V Římě ustavil se komitét, který hodlá za Itálii oslaviti důstojné Henryka Sienkiewicze. — Dánský spisovatel Herman Bang, autor románu „Na cestě“, lež v Kodani na smrtelné posteli. — Saint Saëns, proslulý skladatel francouzský, pracuje o nové opeře. Libretto je „d Sardon a Gheuse a jmenuje se „Barbaři“. Hrána bude již brzo v opeře pařížské a v divadlech jižní Francie. — „Příšery“ Ibsenovy zakázala hráti vláda anglická. Německá divadelní společnost, jež do Londýna přijela, aby tam po několik dnů „Příšery“ hrála, je nyní v nemalých nesnázích, nechápajíc, proč právě v Anglii nesmí býti hráno drama, které už zná celý svět. — Výstava světla uspořádána bude letos v listopadu ve Vídni, v místnostech spolku zabradnického. Jde o to, aby obecnost poznala, jak ohromný pokrok učinila osvětlovací technika, zejména za posledních 50 let. Na výstavě bude 14 skupin. Ve Vídni zemřel pensiovaný místoředitel dvorní biblioteky, Edv. Chmelář, rodem Moravan. Týž jest autorem několika cenných, historických děl. — Koucertní mistr violoncella Lvovské opery a bývalý člen Českého Tria, pan Bedřich Váška, vzbudil neobyčejnou pozornost svými skvělými stránkami svého velkého umění. Hrál již u zemského maršálka, u místoředitele na soirée a u jiných vynikajících osobností. Snaživý umělec pamětliv úspěchů, kterých dobylo České Trio, přičinil se, aby podobné Trio sestavil ve Lvově. A skutečně. Získal pianistu prof. Kurze a koncertního mistra Lhotického, s kterými podnikne umělecké tournee. V listopadu a prosinci zamýšlí uspořádati v Čechách koncerty za spoluúčinkování uměleckých sil. — Pražské dámy hodlají prý ještě v letošní koncertní saisoně uspořádati velký demonstrační koncert, v němž mají účinkovati p. VI. Florjanskí, pí. Koldovská-Cicvářková a pí. H. Benoniová. — Štutgarský „Schwäbischer Mercur“ oznamuje, že nejbližší slavnost německé „Jednoty pěvců“ konati se bude r. 1902 v Praze. — Richard Strauss uspořádá letos ve Vídni koncert svých skladeb. Plané Straussovy zpívati bude choť skladatelova, jež jest dcerou proslulého houslisty de Abna, který v Joachimovu kvartetu hrával. — Poslední práci mistra Fibicha jest symfonická báseň „Potopený zvon“, která je ukončena až na několik stránek instrumentace, jež dokončiti slibil ředitel „České Filharmonie“ p. Nedbal a bude provedena v některém letošním koncertu filharmonickém. — Spisovatel Julius Zeyer, který odebral se z jara na zotavenou ku práci vrchn. staveb. rady Hlávky do letního sídla tohoto do Lužan, zotavuje se znenáhla z následků své choroby. V Gorici v městě Tolminu vychází jednou měsíčně „Slavjanská Lira“, list věnovaný tamburášským skladbám.

Listárna redakce.

Dvůr Králové. Prosbám vyhověti nelze; liter. Vaše práce jsou bezcenné.
Stálému dopisovateli v Praze. Odložili jsme pro příští číslo.
Zbraslavice. Věc nezdá se býti příliš důležitou, abychom se k ní zase vraceli. Za upozornění srdečné díky!

Listárna administrace.

Pánům odběratelům.

Víte, čtenářové milí;
rok že ke konci se chýlí,
by nebyly v knihách zmatky:
Zapravte své nedoplatky!

Dekorální malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlácování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslaných malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

269

Plány na malby kostelů vypracují na posádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Ku jmeninám
všech Karlů Bor.
 má velký výběr dárků na skladě
Bazar Čupr
 v Hradci Králové. Divadelní ulice
 proti kavárně pana Fialy.

Oltář
 poučná i modlitební kniha
 i zpěvník
 pro diecézi královéhradeckou
 zasílá se
 v různých vazbách i nevázaný za známé
 dosavadní ceny.
 Objednávky obratem pošty vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Morgana.
 Posouhovaná novinka pro
 pány na obleky v barvě
 moderní.
Metr zl. 4.—.
 Na úplný oblek 3 metry.
 Vzorek této látky, jakož
 i bohatý výběr moderních
 druhů na obleky, svrchníky
 a menčíkovy jen zaručené
 jakosti a v mírných cenách
 se na požádání k nahlédnutí
 franko zašlou.
 První český zasl. závod
Ed. Doskočila
 v Choceň.

V. Vacek,
 závod
 školkářský
 v Pamětníku
 u Chlumce
 abízi pro zimní a jarní vysa-
 nování stromů ovocných vysoké
 z krsky, sazenice pro živé
 aloty, křoviny ozdob. konifery
 pivoč stromy pro stromořadí,
 pláňata atd. Stříšice sazenic
 pžásobů. Levné ceny. Výběr
 boží. Poučný ceník zdarma

C. k. státní medailí vyznamenaná
 první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
 vyrábí a dodává
 věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
 letou zárukou v dokonalé jakosti.
 Rozpočty zdarma.

První výroba
 věžních
hodin
 v Časlavi
KARLA ADAMCE,
 dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
 jatky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
 tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
 kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
 levná, jakost výborná.

Theoreticko-praktická rukověť
Chorálu římského
 pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
 pro kněží, ředitele kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.
 Sestavil
DOBROSLAV OREL,
 vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na
 bohosloveckém učilišti v Hradci Králové.
 Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování vý-
 nosem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná
 kniha při vyučování hudebně na ústavěch učitelských.
 Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožo-
 vaného 3 K. vázaného v ozdobné celopletené vazbě
 3 K 60 h, poštou o 20 h více.
 Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z mi-
 sálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a
 kantorina marné v jiných příručích hledané, jako při
 pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické
 visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sva-
 tým, nově posv. sborem obřadů povolenou litanii
 k nejsv. Srdci Páně a j.
 Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Ne-
 very, Zelinky, Jirásků, P. Albana O. S. B a j.
 Kniha má schválení nejv. Ordinariátu královéhradeckého,
 budějovického, olomouckého.
 Vzhledem k množství notové sady, četným ilustracím
 starého notopisu je cena velmi levná.
Blak. knihtiskárna.

P. T.
 Továrna na spracování ovoce, pálenka koňaku
 a výrobu likéru
 (dříve závod na sušičkování ovoce)
J. U. C. J. Tomášek,
 ve Vys. Mýtě
 doporučuje své již chvalně pověstí potěšující vlastní
 a pravé přírodní výrobky:
 koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,
 které v závodě již před lety vypáleny byly, dlou-
 hým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto,
 tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úpl-
 ně vyhovují a při různých chorobách, zejména
 žaludku a ústrojí zařizovacích vůbec, co pravý lék
 osvědčiti se mohou.
 Dále doporučuje vřele své ovocné a jiné
 likéry — destiláty — (bez veškerého pouští-
 vání esencí, chemických barev a jiných látek sdrav-
 ovi neubíjecích) vlastní snalecky řízené výroby, jež
 jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti
 mohou.
 Též doporučuje své víno šampaňské pravé i
 ovocné, které se rovná nejlepšímu snámkám draze
 placeným.
 Kn konci dovoluje si ještě upozorniti na své
 speciality, jejichž výrobě solátní péči věnuje.
 Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro
 každého, Bellefleur a Crème de Maraschino sej-
 ména pro dámy likery výtečné.
 Žádejte cenníky!

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
 doporučuje
Karel Zavadil,
 zlatník a pasíř v Chrudimi
 svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
 ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše alivě v ohni zlatené a stříbrné už se ručí.
 Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
 levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
 znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
 zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
 losti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochval-
 nými přípisy P. T. zákazníkům a doporučuje se tedy k za-
 koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
 nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditeln,
 táček na křest, svíců, paciálků, schránek na Nejvě-
 tější, patenek atd. co nejvíce.

Následkem klesnutí cen vlny
 koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných
 látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kos-
 tymy, které opět velmi levně odprodám.
Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.
 Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječnou cenu!

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Elišbina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimníky a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukenický a první záslatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

pozlacovačský v Pardubicích

opravuje jakož i nové staví
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölkrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeleji doporučit. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další příjezď prosí

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorační malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sedy, kazatelny, zpodobnění,
lavice, mřížky a t. d.

ve slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dšst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti šdennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

— Nejstarší závod v oboru tomto. —

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhoto-
vuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

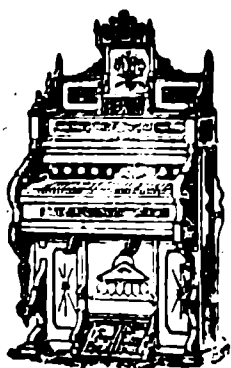
Dydrooy kávy žitné!

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Illustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

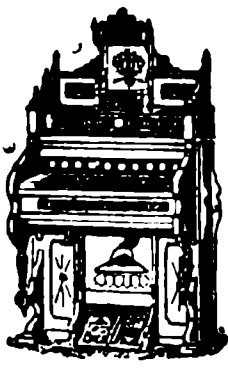

Ceská největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

NA ZIMU

odporučuje chvalně známý obohod konfekční pro dámy
svůj hojně zásobený sklad elegantních, moderních

jupiček, pláštěnek a dětských pláštíků.

Rovněž jest vždy na skladě velký výběr rozmanitých bluz, dětských šateček, barevných a černých zástěr.

Obsluha solidní, ceny mírné.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejlubší

Objednávky dle míry se rychle vyřizují.

Anna F. Horová.

Obchod uhlím a dřívím

p. Viktora Weinhengsta

v Hradci Králové (na Pražském Předměstí
„na Špici“)

převezmu dnem 1. listopadu t. r.

a přičiním se všemožně abych ctěn. obecnstvu v Hradci
Králové a okolí v každém ohledu vyhověl.

O vzácnou přízeň prosí

Josef Pulpán.

Velký moravský, od I. a II. po K 1.-	Velehrad, Methoděj, Ječmínek, brožované po K 1.-, pevně vázané po K 1 30	Malý moravský, brožované po K 1.-, pevně vázané po K 1 30
	Doporučujeme DESATERO původních, národních na rok Prombergových kalendářů 1901. Na skladě u všech knihkupců a prodávaců kalendářů.	
X	Libuše, Prácheň, Hostýn, brožované po K 1.-, pevně vázané po K 1 30.	X

Pro dámy

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové

v divadelní ulici proti kavárně p. Flaly.

Jediný výběr

nejnovějších a osvědčených šněrovaček
v každé velikosti, dle míry.

Tovární sklad

glotových černých a barevných zástěr jakož
i nejnovějších deštníků a pásů a t. d.

Celoroční výstava dárků a hraček.

K libovolnému prohlédnutí svého závodu
uctivě zve

Frant. K. Čupr,
v Hradci Králové.

Pro pány

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové

v divadelní ulici proti kavárně p. Flaly.

Velký výběr

nejnovějších nákrčníků, šlů,
deštníků, portmonek, čínské, japonské
a dekorační předměty a t. d.

Celoroční výstava dárků a hraček.

K libovolnému prohlédnutí svého závodu
uctivě zve

Frant. K. Čupr,
v Hradci Králové.

JABLKA

k výrobě moštu

kupuje

Octárna v Hradci Králové.

Nabídky něcht jsou podány s udáním ceny.

Frant. Koles,

nový holičský a vlásenkářský závod
v Třebetovicích

nabízí své služby zvláště divadelním hercům
k provedení umělých vlasů a vousů.

**DEVATENÁCTÉ
STOLETÍ SLOVEM I
OBRAZEM**

Přehled veškeré du-
ševní i hmotné práce
našeho věku.

S několika sty ná-
herných ilustrací,
barevných příloh,
map, faksimilů atd.

Pomocí čelných odborníků
rediguje Karel Jonáš.
Vydá se v 50 sešitech

po 30 kr.

Předplácí se s výhodou:

Na 10 sešitů K 6.-	poštou K 6 30
Na 25 sešitů K 14 25	poštou K 15.-
Na 50 seš. K 27.-	poštou K 28.-

Žádejte 1. sešit
na ukázkou!

Odebírat lze v kaž-
dém knihkupectví.

Nakladatelství
Jos. R. Vilímka v Praze.

RUKÁVNÍKY

i kožešiny všeho druhu

velmi levně nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

Speciální závod zbožím osobním
a galanteriím.

Národní hospodář.

Sociální demokracie a rolnictvo.

II.

V předešlém článku posvětili jsme si na rozumu vídeňského žida Adlera, dnes podáme čtenářům názory pana Vollmara. Tento pán jest jedním z předních generálů červené armády v Německu. Jest poslancem a hlavním redaktorem listu „Die Post“ vycházejícího v hlavním městě bavorském, v Mnichově. Vollmar pohlíží na otázku rolnickou zcela jinak než naši červení agitátoři a proto, když ve Št. Hradci domluvil, zůstali agitátoři a všichni červení občané jako zkoprnělí.

Pravil následující: „Jsem na venkově narozen a vyrostl jsem mezi selským lidem v bavorských Alpách. Mám za to, že mohu a jsem spůsobilý o poměrech zemědělských z vlastní zkušenosti mluvit. Až dosud byli jsme na naší straně zvyklí dívat se na zemědělství tak jako na průmysl. Ony hospodářské zákony, které vypátral Karel Marx ze panujících v průmyslu, byly od nás přeneseny také na zemědělství. Ve všech programech strany sociálně demokratické tvoří otázka zemědělská jen jakýsi přílepek. Ale dokud sociální demokracie trvá, dosud se neudálo na majetku rolnickém ono soustředování majetku pozemkového v rukou málo jednotlivců, jak K. Marx předpovídal. To budíž nám znamením, že nesmíme do budoucna činiti pochybené výroky jakože jsem vůbec toho názoru, že soustředování bohatství v rukou málo jednotlivců ani v průmyslu nepokračuje, jak Marx a Engels předpovíдали. Jest velmi nebezpečno pouštět se do malby budoucnosti. Já jsem toho názoru, že společenské výroby se nikdy nedožijeme. Pravda je, že na příklad stát se stává den ode dne větším prácedárcem. Ohromné podniky dopravní a průmyslové se sestávají. Tento proces jest jakýmsi předobrazem socialistického státu. Jsem však toho přesvědčení, že se nikdy toho nedožijeme, aby půda se stala majetkem společenským, socialistickým. Zde zůstane soukromý majetek ve svém plném právu a zde se také ukazuje v celé své prospěšnosti. My můžeme zcela dobře žádati, aby malý chalupník a rolník byl chráněn na svém gruntě, aby nebyl udušen velkostatkářem. Chrání-li sedláka, chráníme zároveň jeho chalupu.“ Potom se rozhovořil Vollmar o způsobu, kterak mají řečníci sociálně demokratičtí mluvit na venkově před rolníky. Vollmar uznává, že mezi jedním stem řečníků socialistů jest sotva jeden, který rozumí otázce zemědělské. Mezi dělnictvem průmyslovým a proletariátem v městě a mezi venkovským lidem je hluboký rozdíl. Skorem žádný socialista řečník nedovede se vymysleti a vžít do duše rolníka. Chráme se toho, abychom měli rolníka za nějakého nezkušeného chlapce. Vezme, že ve shromáždění rolníků nesmíme házet blýskavými slovy a programy.

Rolník chce, aby se řečník určitě vyjádřil o poměrech, v kterých nyní rolnictvo žije a tu rozhoduje praktická zkušenost mnohem více než celé svazky učených knih. Slyšel jsem sám, kterak jinak dovední řečníci naší strany si ve schůzi rolnické velmi nezapně počínali. Obyčejně mluví k rolníkům: bratři, soudruzi, a provolávají slávu mezinárodnímu proletariátu. Spůsob ten jest takový jako by mluvil se sedláky španělsky. My se tak hned nedožijeme, abychom podobným mluvením dostali rolnictvo na naši stranu. Co se náboženství týká, i tu musíme přestat s dosavadní manýrou sociálních demokratů. Čím míň náš řečník o náboženství mluví, tím lépe a jestliže nemluví nic, pak je mistrem v agitaci. Stoupenci, kteří myslí že sociální demokrat a nezaboh nedá se oddělit, tací nesmí na venek do schůzí rolnických. Vollmar líčí pak, jakých on se dodělal dosud výsledků na venkově. Kde on řečnil a agitoval, tam je rolnictvo jako přeměněné, ono chápe myšlenku socialismu. Oni se nechovají nepřátelsky k naší straně, nevyhazují sociálního demokrata ze dveří, ne hlasují sice ještě s námi ale strach před sociální demokracií ztratili. Svou řeč pak končil Vollmar slovy: „My musíme za každou cenu dostati rolnictvo na naši stranu, poněvadž vydobytí politické vlády jest sice možno na krátký čas bez rolnictva, ale jí udržeti proti vůli rolníků je nemožno. Touto řečí bylo v hlavách přítomných sociálních demokratů najednou rozlíceno nové světlo. To jim ještě žádný generál neřekl. Dosud se mluvilo v programech a řečích červené armády, že rolnictvu není vůbec pomoci, že by tedy bylo naprosto zbytečno starati se o budoucnost sedláků. Liebknecht pravil, že rolnictvo musí jak se dnes věci mají zahynouti a že samo a dobrovolně rozmnoží řady proletariátu. A podle toho se dosud strana sociální demokracie chovala: rolnictvu není

pomoci, ono schudne, ono rozmnoží nevolky naše řady a pak nastala doba, kdy započne vláda sociální demokracie. Ustaví se stát socialistický se všemi požadavky, které r. 1848 sepsal v komunistickém manifestu Karel Marx. Zde stojí, že v budoucím socialistickém státu přestane soukromý majetek pozemkový, že půda patřiti bude všem. Dopodrobna vylíčil pak pověstný Bebel ve své knize „Žena“, jak se bude v budoucím státu na poli pracovat. Předně odpadne všechna práce ruční, vše půjde strojem. Tím se uspoří mnoho času, práce a lidí. Stodol nebude potřeba, obilí se hned vymlátí venku. Do práce polní budou se posílati hlavně nezuživi dělníci, kteří v továrně nevydrží už na nohou státi, anebo, když nebude práce v továrnách, pošle se dělnictvo na pole. Tak doslovně popisuje Bebel ve jmenované fantastické knize budoucnost zemědělství. Zde je přece důkaz, že Bebel mimo berlínskou dlažbu a přepychových sadů své vily „Bebel-rut“ ve Švýcarsku na půdu rolnickou nevkroutil. Ze všeho toho, co sociální demokracie rolnictvu připovídá, jde na jevo to, že s ním tropí takový švindl jako s dělnictvem.

Českému rolnictvu!

Jest tomu již 16 let, kdy hospodářské spolky celé téměř naší vlasti a zejména celých severovýchodních Čech vzaly si za úkol, aby pomocí rozsáhlých sbírek postaven byl MDr. F. St. Kodymovi v rodné jeho obci Opočně důstojný pomník a aby tímto způsobem vzdán byl rolnictvu tribut úcty věhlasnému pracovníku na poli zemědělském a nadšenému příteli stavu selského.

Skrovný výnos sbírek odevzdán byl později vytvořivšímu se komitétu pro vystavení „Národního domu Kodymova“ v Opočně, k němuž byl již letos základ položen a jenž místo pomníku zbudován bude příštím rokem na velkém náměstí Opočenském.

Kuratorium zimní hospodářské školy v Opočně zřizující letošního roku při hospodářské škole internát s potřebnými přístavbami pro hospodářskou školu a majíc v dobré paměti dříve ony upřímné tužby širokých kruhů hospodářských po *uctění památky Kodymovy v jeho rodišti*, stanovilo se, nazvat nově zřízenou budovu *internátem Kodymovým*, aby jednak nahradilo, co nebyla sto dovésti druhdy dobrá vůle jednotlivců a aby podalo důkaz, že ve vděčných srdcích uvědomělého rolnictva zůstalo dosud živým vědomím nezaplaceného dluhu uctění památky Kodymovy. Správa školy hospodářské v rodišti nezapomenutelného Kodyma je proniknuta přesvědčením, že nemožno dokonaleji, důstojněji a trvaleji uctít památku nejupřímnějšího onoho přítele stavu selského, nejpopulárnějšího buditele, učitele, rádce a obhájce rolnictva, než tím, když jméno Kodymovo bude pro věčné časy nerozlučně spojeno s hospodářským učelištěm v rodišti jeho a když internát nesoucí pro veškerou budoucnost jeho jméno zdoben bude v kovu podobou nesmrtelného krajana našeho.

Dnešního dne s myslí povznesenou a s oblažujícím vědomím vykonané povinnosti oznamujeme všem upřímným příslušníkům stavu zemědělského, že po překonání nesčetných překážek dohotoveno je šťastné dílo započaté a že v šlépějí horlivých našich předchůdců, upřímných citelů Kodymových hlásati bude při škole hospodářské internát Kodymův, že nezanikl v srdcích lidu selského pocit vděku a úcty k nezištným příznivcům, zastancům a rádcům stavu zemědělského.

Zveme upřímně a přátelsky veškeré blízké i vzdálené cititele jména Kodymova k *slavnostnímu otevření internátu Kodymova*, které konati se bude dne 1. listopadu t. r. v Opočně a při kterém pronese *slavnostní řeč* slavný přítel a věhlasný učitel rolnictva p. říditel Ad. Eckert s Chruďimi.

Zveme všechny příznivce hospodářské školy Opočenské, aby zúčastnili se významné této slavnosti a aby přítomností svou vzdali hold nezapomenutelnému příznivci našemu, jehož jméno ze srdce českého rolníka nikdy nevymizí.

Kuratorium zimní hospodářské školy v Opočně.

BESEDA.

Dalšíkové intermezzo.

Napsal J. Časlavský.

Přišla ke mne Smrt. Nežertuji, přišla ke mne opravdu — ve spaní.

Díval jsem se jaksi rozpačitě a vyjeveně na podivnou tu návštěvu, ale v okamžiku jsem se vzpamatoval.

„Teší mne, milostivá paní, náramně mne těší“ zvolal jsem přivětivě jako náležitě spňádaný člověk a dělal jsem se mile překvapeným. Uklonil jsem se hluboce, ukázal pravicí na pohovku, aby se posadila a — už jsme byli v hovoru. Hlavní nit rozpádala ovšem jako vždy a všude — milostivá.

„Ani nevíte, jak mne rmoutí, že se jmenuji „Smrt“. Proč mi nedali lidé jiné jméno? Každý se při tom slově zachvěje, zbledne a děsí se ho, jako malé dítě komínka. Může komínk za to, že ho řemeslo černí? Mohu já za to, že mé řemeslo jest bráti lidem život?“

„Ale, milostivá, snad vaše povolání není tak hrozné, jak se vám zdá. Každý stav má jakési těžkosti a nepřijemnosti. Vzte, mnozí vás sami volají a mocí a násilím vás nutí k zakročení. Tot přece také přednost, ne?“

„To jsou jen zbabělci. U lidí zdravým rozumem a chutí k boji a k životu a k zápasu obdařeným, působím jen strach a zděšení. A přec přicházím vždy jenom šetrně a se vším možným ohledem. Dám se dříve oznámiti, klepu dlouho a přece, když pak vstoupím, zděšení vzbudím na všech stranách. Věřte mi, kdybych nebyla Smrt, sama bych si smrt udělala.“

„Odpusťte, milostivá, ale někdy skutečně jednáte bezohledně ja přicházíte v nečas. Máte snad u vás jiná pravidla v obcování?“

„Můj Pán a Velitel poroučí mi všechnu možnou šetrnost, ale nemohu za to, když lidé mne k bezohlednosti sami nutí. Mohu já za to, že lezou do nebezpečných šachet, na rozbouřené moře, do hořících budov? Mohu za to, že lidé lidi honí do války, do souboje, na popravu, k šibenici? A pak mi nadávají za to ještě „strašná“, „děsná“, „ohavná“, „potupná“. Proč pak lidé na mne nepamatují vždy a všude při každém kroku, proč jdou tak lehkomyšlní? Snadno pak se dává vina mně a já za nic nemohu.“

„Odpusťte, ale ve všedním životě tak nelze. To jen mohou lidé zbožní a klášterníci. Každý nemůže pořádku při každém kroku volati jako Trappista: Memento mori! Kam pak by přišel?“

„Tam, kam přijít musí, totiž jen ke mně, jen že by nebyl pak tolik překvapen. Věřte mi, že na nic lidí tolik nezapomínají, jako na mne. Už i pořekadlo si z toho udělali: Zapoměl jako na smrt. Tak ku př. v Něm. Brodč postavili mne na radnici, dali mi do ruky zvonek, a každou hodinu musím otvírati ústa a svými čelistmi jim hlásiti, že i jim uhodí hodina, kdy se k nim dostavím a ble — i tam jsem sevědnela. Nevšimne si mne leda cizinec, když tam přijde.“

„Mýlíte se milostivá, lidé jsou nyní bez respektu ke každému. To dělají ty radikální, socialistické a demokratické zásady. Nerespektuje se ani rod, ani vzdělání, ani postavení, ani moc.“

„Připouštím, ale mohli by ceniti mé dobrodiní, jež prokazují zejména chudším a mrzákům. Ale ani to se u mne neoceňuje. Jen někdy některý pokrytec jest mi vděčen, když mu přijdu na bohatého strýce a dopomohu mu k dědictví. Tu mne pak obsype spoustou věnců a krásných kytic a poděkuje mi ještě v novinách, ale to je málo kdy.“

„Uznávám, milostivá, máte trapné postavení. Musí vás to také bolet. Jste náramně přeřadlá, řekl bych vyzáblá.“

„I to už jest tak stářím. A vidíte, přece jen musím mít své půvaby. Ruský Vereščagin mne tak často ve všech možných posicích maluje. Viděl jste už některý můj obraz?“

„Veliký to umělec, všechna čest. Chce zajisté, aby vám lidé už nenadávali „strašná“, „děsná“, chce je zkultivovati.“

„Tot chvalitebno. Jen že lidé jeho snabu zneuznávají. Tak ku př. i na konferencích v Haagu bylo o mne mnoho mluveno, mnoho psáno a — kde nic, tu nic. Musím dále nad slly své pracovati ve válce, ač nyní každému nádeníku práce i plat se upravuje. Kdyby bylo možno, věřte mi, že bych stávkovala jak v Číně, tak v Africe.“

„Těžká situace“ usmál jsem se. „Svou stávkou byste jen blahobyt lidský zvětšila a vysmáli by se vám do očí. Či nepamatujete se už jak smutně dopadla stávka ubohých horníků roku loňského?“

„Máte pravdu. Uk utnost a hloupost lidská jest veliká. Ale odpusťte, o těch věcech nesmí ani Smrt mluvit. Poručím se vám!“

Natáhla studenou pravicí a chtěla mi ji podati. Leknul jsem se tolik, že jsem nevěděl, co a jak. V tom mi napadla spasná myšlenka.

„Dovolte, milostivá! Smím tuto rozmluvu s vámi uveřejniti v novinách?“

„Ale proč pak ne! Píše se teď o každém hlupáku, proč byste nemohl psáti o mne? Vždyť přece mne znají po celém světě a v každém baráku.“

Poklonila se hluboce a zmizela jako stín...

Probudil jsem se a utíral a čela studený pot. A teprve nyní měl jsem z toho jak se patří radost, jaký jsem to měl šťastný nápad. Novinami popletl jsem i — Smrt.

Pravý úkaz doby!!

Literatura.

Besedy lidu týdníkem! Právě vydané číslo 26. (poslední číslo roč. VIII) tohoto oblíbeného ilustrovaného časopisu sděluje, že „Besedy lidu“ počínaje příštím ročníkem vycházeti budou jako týdník. Změnu tuto přijmou zajisté všichni čtenáři čeští a radostným povděkem: jsou „Besedy lidu“ dávno již známým a vítaným společníkem ve všech kruzích čtenářských. Osm roků tiché, ale vytrvalé práce „Besed lidu“ je nejkrásnějším doporučením novému týdníku. „Besedy lidu“ beze všech reklam a hřmotu šíří všude čtení zdravé, mravně, národně i nábožensky nezavadné, poučují, vzdělávají a zutlechlý český lid. Doporučujeme nyní, kdy „Besedy lidu“ počnou vycházeti jako týdník, každému, kdo hledá čtení pěkné, ale laciné, „Besedy lidu“ k nejhojnějšímu odebrání. Číslo 1. ročníku IX. vyjde dne 27. října a bude zasláno zdarma na ukázkou každému, kdo o to požádá listkem buď administraci Besed lidu v Praze, Karlovo nám. 34., nebo kterékoliv knihkupectví. Číslo týdníku vydání o 12 stranách stojí 6 kr. (12 h), na venkově 7 kr. (14 h), předplatné na čtvrtletí 75 kr. (K 1'50), poštou 90 kr. (K 1'80). Vydání 14denní, sešitové, je po 20 kr. (40 h) sešit.

Nový Život, měsíčník pro vědu, umění a zábavu. Vychází v N. Jičíně, za osvědčené redakce K. Dostála-Lutinova. Říjnové číslo vyznačuje se zvláště skvostnou básní Leubnerovou „Cantantibus Organ's...“ Celoroční předplatné obnáší 6 K.

Léčení tuberkulosity mlékem, podává Dr. Karel Richter. Nakl. Hejda a Tuček v Praze. Cíle toto nakladatelství vydalo již několik praktických a poučných spisů, které zasluhují pozornosti.

K revisi procesu s Hilanerem vydána jest časová, na základě odborných dobrozdání, výpovědí očitých svědků a místní situace z pera Edv. Kasala vyšší brožura, objasňující zavraždění a příčiny vraždy na Anežce Hrušové spáchané. Brožuru tuto kterou lze dostati v každém řádném knihkupectví měl by si každý, koho proces s Hilanerem zajímá, pročísti. — Stojí jen 8 kr. a jest k dostání v každém řádném knihkupectví.

Lumír týdníkem! Od října vychází „Lumír“ časopis pro umění a literaturu redigovaný Václavem Hladíkem každý týden. Zpráva tato zajisté uvítána byla vděčně naší inteligencí u níž získal „Lumír“ hojně přízně jako list nejvybranějšího obsahu literárního. Tomu nasvědčuje nejlépe obsah dokončeného XXVIII ročníku, kde sledujeme cenné a vysoce zajímavé práce nejřednějších zástupců naší literatury starší i mladší generace jako Zeyera, Arbese, L. Quise, Josefa Holečka, Viléma a Aloise Mrštíka, Josefa Merhanta, Gabr. Preisové, Růženy Svobodové, Růženy Ješenské, F. H. Šaldy, O. Březiny, Ant. Sovy, Opolského, Jiří Sumína, Arn. Nováka, Sezimy a t. d. „Lumír“ již těmi jmény naznačuje celý svůj ryze umělecký směr: postup od dávných tradic zakladatelů „Lumíra“ zejména největšího a nejmodernějšího z nich Jana Nerudy k směrům nejnovější doby, jež jsou výrazem práce a snah všech, kteří upírají oči do budoucna, pracují pro kulturní rozvoj svého národa. S duší národa tohoto jsou umělci a literáti zastoupeni v „Lumíru“ v srdečné souvislosti, chtějí býti projevem všeho jejího citění a v tom kotví program opravdové českosti Lumíra. Tento časopis sloužící umění a literatuře a zachycující ve svých člancích a referátech, ve svém velmi bohatém feuilletonu nejvýraznější momenty a zjevy z našeho slovanského i cizího života uměleckého a kulturního, směřuje k nadšené a horoucí propagandě myšlenek a tužeb literárních a uměleckých v široké české veřejnosti. — Lumír vychází nákladem J. Otty v Praze a předplácí se na čtvrtletí poštou zl. 1'25. Na požádání zašle se 1. sešit k prohlédnutí.

Zrnka pravdy.

Jiných nouze vždy ať budí k útrpnosti duší tvou! Nezapomeň, že i chudí také tvoji bratři jsou.

Ptáš se, proč Bůh jeden jazyk, dvě pak ruce dal? — Byl radš více dal, než sliboval.

Ten jen Bohu vděčný sluje, který bližním prokazuje, skusiv Boží štědrotu, lásky k němu dobrotu.

Žerty a vtipy.

Z pražských ulic. Pan Škrtička ku svému soudruhu: „Co já činím, dobře činím; vídáš jak ovládám celou zemi a co mi pomohlo to sklánění se k zemi před vysokými pány; ale teď vytřu všem srak, teď jsem já vysokým, nejvyšším; ale pojd' druhu rozmiľ do našeho paláce —“

Soudruh Jiříčka: — „Ale musím na ten palác ještě něco vyžebat —“
P. Š. Tak jest příteli, na žebrání si vezmeme patent, v tom jsme chlapci.

Za kulisami. První herec: Podívej se na kolegu Rosického. Je tu sotva čtyři měsíce — a už si pořídil zlaté hodinky na splátky.

Druhý herec: Ale přej mu tu radost, — však ať tu bude půl roku, rád je zas prodá.

Přijde na to. Myslíte, pane doktore, že proces prohráme? — „Měj milý, to je tak: máte-li málo peněz, může být ztracen hned, máte-li moc peněz, může trvati léta, než ho stratíme.“

Hodná žena. „Moje paní nikdy nehubuje, když jdu do hostince.“ — „Nu ano, ale co říká, když přijdeš domů?“

Kočí (sám napilý, veze nepřítelnou a ječící společnost z výletu): Nic nám teď neschází, než aby taky ty herky byly napařeny!

Ah, tak! Spisovatel: „Mé poslední dílo se tedy prodává?“ — Nakladatel: „Ano, hlavně na nádražích — jmenovitě od cestujících, kteří používají spací vagonů.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 20. října 1900. 1 hl. pšenice k 12'20—14'00 žito k 11'60—13'70, ječmena k 9'20—10'00, oves k 8'40—9'00, prosa k 9'60—10'00 vikev k 8'50—9'40, hrachu k 17'50—20'00, jáhly k 19'00—20'00, krup 18'00—44'00, bramborů k 2'40—2'80, jetelového semínka červeného k 100'00—112'00, jetelového semínka (inkarnát) k 00'00—00'00, máku k 30'00 olejky k 00'00—00'00, lněného semene k 19'00—20'00 100 kg. křtinych otrub k 10'50, pšenič. otrub k 10'00. 1 kg. másla k 2'32—2'48, 1 kg. sádla vepřového k 1'60—1'76, tvarohu k 0'28—0'32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0'00—0'00, jeden hekt. cibule k 4'40 jedna kopa drobné zeleniny k 0'60—3'00

(Zasláno.)

Velectnému Pánu

panu Em. Š. Petrovi,
staviteli varhan v Žižkově.

Varhany o 11 rejstřících, které Vaší firmou postaveny byly v hudební síni c. k. ústavu ku vzdělání učitelů v Hradci Králové vynikají vzorným provedením.

Celé zařízení, jež moderně s odbornou znalostí zděláno jest, vyhovuje všem požadavkům. Barvitost jednotlivých rejstříků úplně jest vystižena; ton jest veskrze vyrovnaný, uslechtilý a ozev okamžitý.

Přesvědčivše se na novo o známé solidnosti Vašeho závodu, vřele jej doporučujeme.

V Hradci Králové, dne 15. října 1900.

Stanislav Dobš,
c. k. učitel hudby.

Josef Novák,
c. k. ředitel.

Úplně zařizená lůžka pro studující

sestavující

z 1 železné postele, 1 prošitého slamníku, 1 matrace, plněné jemnou dřevitou vlnou neb lesní travou, 1 klinové podušky, 1 prostěradla a 1 přikrývky prošivané neb vlněné

za zl. 16'50 a výše.

Postele skříňové

(skládací) s pérovou matrací

za zl. 12'50

doporučuje

velkozávod firmy

Jan Stoupa,

PRAHA,

Václavská náměstí č. 32.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr. r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuji ceny nejlevnější a poroučejte se do vzácné přízně ctěného obcenstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, faráře ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. velečtostojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlou.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselnaté, kainit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sádku superfosátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlévské mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sírovou.

v Břeclavi,
Poštorné
a Liatku u
u Rostok.
Ústřední kancelář V PRAZE Jindřišská ul. 27.

A. SCHRAM

Malínský křen

letošní sklizně

5 kg.	15 kořentů	K 6'—
"	" 20	" 5'—
"	" 25	" 4'—
"	" 30	" 3'50

franko každou poštovní stanicí též i ve velkém zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz pravého malínského křenu
v Kutné Hoře.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém slohu doporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují

Provedeno ke 300 oltářů.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odpovídá aktivně své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křtily, lavatelný, spovědnice, křtelný, konsoly, svícny, ustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Převodní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

OBNOVA

Číslo 44.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 2. listopadu 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

VI. Ročník.

Jiné hodiny.

Obzvláště tento článek píšu jako pravý křesťan, který si je vědom, že každý člověk je naším bližním, třebaš nebyl křesťanem. Píšu jej pak taky jako pokojný a poslušný občan a příslušník státu rakouského, v kterém se obzvláště přísně trestá štvání proti židům. A těmito křesťanskými a rakouskými myšlenkami naplněn počínám dnes své vypravování.

U Nového Bydžova jest jedna vesnice. V té vesnici je zámek. V tom zámku bydlela vrchnost, která měla — nevím zdali mateřskou — řeč obcovací německou. Mluvila totiž mezi sebou a s každým „kebildet“ (vzdělaným) člověkem německy. S čeledíny ze dvora atd. a v chlévě s dovečkami, když prohlížela krávy, taky trochu česky; to proto, že ten lid německy se ještě nenaucil, a tlumočnicka užívati, nebylo tenkrát ještě obyčejem, jako na to nyní páni chuť mají.

Krom té obcovací řeči čili „Umgangssprache“ byl v zámku domovem liberalismus a trošičku katolicismus. Paui — takto dobrosrdečná — někdy se poslala zeptat do fary, kdy bude mše a přišla. Mužští členové toho rodu po mši se nikdy nesháněli. Jen jedenkrát jeden pán toho rodu, když měl pohřeb jeho Oberjäger (nadmyslivec), přišel tajně na mši svatou, na co však tamní kaplan jizlivý spáchal vtip, nač prý se „milostpán“ do kostela štrapicíroval (namáhal), mohl poslat svou „visitkartu“ (navštívenku, lístek se svým jménem). Ale kam jsem to zašel! Musím se vrátiti k tomu zámku a říci, že na něm byly taky hodiny. Měly tu vlastnost, že nikdy dobře ani nešly ani neukazovaly. A stalo se jedenkrát, — díval jsem se na to ze vzdálí — šel tam tudý jeden člověk. Vida hodiny na zámku, vyňal své kapsní, porovnával oboje a na konec si své podle zámeckých — jak tam po německu říkají — zrichtoval, čili seřídil a vesele uháněl ku předu. Byl to člověk původním rodem velice z daleka, takto ale z Bydžova. Jak se jmenoval, nevím. Ale mnoho bych se nehádal, že se jmenoval Kanárek. Ale že jsem si umínil, že budu dnes psát jako poslušný občan rakouský, nechci to tvrditi. Umřela sice jednou v Bydžově jistá „Cerline Khanarek“. Bylo jí — mimochodem řečeno — 112 let. Z toho však nenásleduje, aspoň ne samo sebou, že nebyla naším bližním, anebo že by proto musela právě být nekřesťankou. Tak jen vše s rozumem uvažovat a se nerozčilovat! Dodám-li pak, že vrchnost z toho zámku, přišedši na mizinu, je pryč a zámek je dnes v rukou Němce sousedního, poněvadž tam nebyly jen špatné hodiny, ale též špatné hospodářství, jsem se svou povídkou u konce.

Ale podivná věc! Když člověk stárne, napadají mu spíše staré věci, než nové. A tak mi tihle onehdy napadl ten zámek, a poněvadž prý se stářím i vášně rostou, ihned se ve mně ozvala od mládí v duši mé živěná česko-katolická vášně a ta mi do hlavy vehnala — bojím se, že velice rabulistickou myšlenku, a to tu, že ten zámek by mohl být obrazem Rakouska. — Ta od věků slavná říše může zajisté přirovnána býti k zámku. Umgangssprache a vůbec řeč vrchnosti je tu zajisté německá — jen tak s těmi unkebildet, když budou u soudu vyslýcháni, bude se muset mluvit česky. Liberalismus je tu taky. Troška katolicismu tu taky neschází; ba i úředně je tu taky znát katolicismus, když se z fary oznámí, v kolik hodin bude o té jisté slávě mše. — Špatné hospodářství je tu taky a to tak mnoho, že je strach, že zámek si osvojí Němec sousední. Hodiny tu chodí taky ustavičně špatně. Zákonný totiž a mravní řád stále pokulhává. Jen o to se mi rozchází, zdaliž si nějaký ten Khanarek hodinky své podle hodin toho zámku „richtuje“. Ale myslím že ano. Ci — tážu se, — kdo pak tak vesele uhání ku předu, když to chodí podle těch našich hodin? — Teď se sice křičí, že prý klerikalismus v Rakousku ku předu jde, ale — děti nesmějte se — sni

ti, co to povídají, tomu nevěří. Vždyť dobře vědí, že katolíci mají vlivu, přízně a peněz nejméně, a kam se v jistých městech stěhují, a kdo se na místa katolíků stěhuje, to přece je patrné.

A že si ta vrchnost nedá ty hodiny zpravit? pravil kdosi o těch pánech v tom zámku. Inu — to já taky povídám. — Ale ono je to těžká věc rozhodnout, které hodiny vlastně jdou dobře.

Přijeli jsme jedenkrát na své cestě do Říma do města Loreto, kdež jsme již předem z Prahy byli předplaceni na nocleh a na večeři. Vlak nás tam dopravil po jedenácté hodině noční. V půl dvanácté jsme šťastně byli v jídelně albergo de la páče (v herberku čili v hostinci u „Pokoje“ čili Míru neb Klidu.) Ale hospodský s večeří stále odkládal, až prý budou všickni pohromadě. Konečně přinesl smradlavé peče — ryby. Ale za chvíli nám je začal bráti, čemu jsme, se bránili. Něco stále vykládal, čemuž jsme neznajíce skoro nic vlastně, nerozuměli, až jsem zachytil: mandžáre partikoli. Tu mi vzešlo světlo. Měl péči o naši duši. Povídal, ukazuje na své orolóžio — to jest na hodinky, — že už je meca notte — půl noc, a že musíme přestat jísti, chceme-li ráno požívat partikule, to jest, svaté hostie čili chceme-li jíti k Stolu Páně. A tu jsme mu povídali, že naše orolóžio neukazuje ještě meca notte. Na to on, že naše orolóžio non bono — nedobré — ba že je „tedesko“ — německé. A my zase, že jeho orolóžio je snad džudaiko, a naše že je boemo — české — velice dobré a dobrácké. — Povídal jsem, to je pěkné Loreto, katolické město! To je krásný herberk de la páče! Je to nepokoj, a on není křesťan.

Z toho ale mám to poučení, že je velice těžká věc hodičky zříditi. Právě ten zámek — čili Rakousko — má s tím kříž. Jedni mají orolóžio džudaiko, a zdali nám berou jídlo nebo ne, ať si každý uvažuje sám. Ale když někdy nějaký džurnále džudaiko, ku př. Neue freie Presse, k nám má kázání, že máme špatné křesťanství, tak to je to, jako to píše tam v Loreto, abychom snad nehodně nechtěli mandžáre partikoli. K smíchu a k zlosti spolu. — Jiní pak mají orolóžio tedesko, německé. A tohle dvojí orolóžio je příčinou, že v tom zámku je děsné hospodářství, a že se dopracuje do rukou souseda Němce.

Tedy jiné hodiny! Nejlépe jdou tam ty na obloze nebeské! Ty se nikdy ani o vlas nezmylí a nejsou ani židovské, ani německé, ani české. Ukazují všem stejně a spravedlivě podle zákonů svého Stvořitele.

okud se Rakousko nebude spravovati takovýmito hodinami, bude to neustále jako v tom herberku de la páče, bude stále křik a váda, ale žádný pokoj, a co nejhoršího, budou jistí lidé, kteří to s příkázáním „Nepokradeš“ tak přísně neberou, svými chytráckými šmejdý uškubovati dobráckým a opravdu křesťanským lidem chléb od úst, aby sami bohatli.

Ano tedy jiné hodiny! Podle těch dosavadních jdou vesele ku předu jen nepřátelé Rakouska anebo ti, kterým na Rakousku pranic nezáleží. A když už tak u toho slova hodiny jsem, napadá mi vážné napomenutí jistého velikého, o lidstvo nade všechny jiné zasloužilého muže. A napomenutí to zní: Hodina jest, abychom již ze sna povstali. Ano hodina jest snad již poslední, v kterou by ještě pomohlo povstati z toho sna, že Rakousko musí býti státem liberalistickým a německým. — Ovšem, nepronikne toto volání — obzvláště ne z našeho listu — až tam, kde by je nejvíce slyšeti měli. Ale jedná se taky o nás. A proto tím více to mějme za svou křesťanskou a vlasteneckou povinnost o tu se starati, aby si ten náš zámek jiný — a to správně podle zákonů Božích jdoucí — hodiny opatřil. Zachráníme tím nejen sebe, ale i zámek i vrchnost, což jest zajisté šlechtěné a zasluhuje, aby se nám více přízně, než až posud, věnovalo.

Předehra k absolutismu.

Je to také jednou z rakouských specialit, že vláda nedbajíc zemského zřízení vnitřní náše záležitosti spravuje sama bez ohledu, má-li k tomu právo a je-li to naší zemi zdrávo. Od porno pak je divati se, že k takovému znehodnocení a neváznosti našeho staroslavného sněmu vládu přímo nabádají naši přemilí němečtí krajané, dokazujíce tím, že nepokládají tuto zemi za samostatný útvar, svéprávnou individualitu, nýbrž za pouhou provincii rakouskou, která sice dosud má svůj sněm, ale nemusela by jej míti. Všem, kdož na jedné straně mluví o státoprávním boji a na druhé o opětné obstrukci vídeňské, dáváme tuto charakteristickou okolnost k bedlivé úvaze.

Vládě přišla oposice Němců proti svolání zemského sněmu vhod; možno i, že ji sama k tomu podnítila. Dr. Körber postavil se na stanovisko vzdorovitého hochy, prohlásiv, jak vy říší, tak my sněmu. Tedy politika justamentu, která ani na naléhání zemského výboru nepovolila. Vláda stručně prohlásila, že sice zemský sněm svolá, avšak jen ku zasedání dvou nebo třídennímu ku schválení rozpočtového provisoria a kořaleční přirážky. Nic víc.

Vláda, která nešetří ani nynější, bez tak skrovné pravomoci sněmu zemského, nám tím dává na jevo, že jsou marny tužby i jen po rozšíření zemské autonomie, nejsou-li ve Vídni k tomu nakloněni. A dále se nám dává na jevo, že ve Vídni toho času jsou nakloněni pouze k tomu, co si přejí Němci. Možno ještě mluvíti o nějaké ústavnosti v Rakousku? Má snad tato platiti jen pro říši, avšak pro zemské sněmy nikoli? Kde je to naše historické i ono přirozené právo živoucího vyspělého národa, moci si vlastní domácnost upravit dle stávajících poměrů, v duchu času? Stačí známé byrokratické: „Nevidí se nám...“ a všechna naše práva a královské patenty, na které se odvoláváme, musí stranou. Jsme to dosud v konstitučním státě? Není li to předehra absolutismu, který by byl vládě i dvorským kruhům vhod, aby se bez dlouhých debat a státoprávních ohrazení mohla klidně vyřídit stále otevřená otázka následnická? Aby mohl bez hluku a protestů býti říši vnucen jazykový zákon? Aby našim tužbám po samostatnosti a svéprávnosti, jichž opětne vzpružení na vysokých místech s nelibostí bylo pozorováno, mohla býti zatažena brzda?

Dnes čeští poslanci obstruovali ani nesmějí, i kdyby chtěli, poněvadž by tím pracovali Němcům a vládě do rukou. Jedinou touhou reálního politika musí dnes býti navázati v parlamentě styky a přivoditi mezi spřátelenými stranami takovou koalici, před kterou by vláda musela kapitulovati.

Tím by se dokázalo, že v Rakousku je ústavní život jen tehdy možný, není-li namířen proti Čechům a že k němu ani není třeba pomoci německého souručenství. A kdyby naší šikovnou politikou odstavení Němci spustili na novo obstrukční bandurskou, dobrá, pak bychom se následků pro rozvoj své národnosti neblahých vůbec nemuseli obávat. A v tom byla by také naše pomsta za bagatelisování sněmu království českého: porazit vládu a odstavit Němce. Toho však se nedocílí obstrukcí, nýbrž sražením se všech autonomních stran pod jeden prapor.

Drobná obrana.

„Hlas z Slona“ v posledním čísle opět vychrlily celou spoustu hrubých narážek na katolíky! Inu, známe p. Šádka, jak „ušlechtilé“ dovede pracovat! Ale něco zvláště zasluhuje pozornosti. — Na slovanského arcibiskupa Stádlera, jehož ryzou lásku k vlasti ani naše liberální listy nemohou popřít, byla vznesena žaloba k papeži. — Sv. Otec, jsa dobře přesvědčen, že arcibiskup Stádlér jednal správně, přijal jej v audienci co nejlaskavěji. A tu ži-

dozka Neue frei Presse přinesla dlouhý úvodník, v němž se jevila pekelná zášť proti Římu a proti slovanským národům v Rakousku. A hle, ten „vlastenecký“ pan Šádek nic nedbal na to, že celý český národ bez rozdílu vidí v N. f. P. svého nejuhlavnějšího nepřítele, protože jest to orgán židovských šmoků, kteří všemožně usilují o to, aby národ náš byl potlačen a víra křesťanská vyhubena, ale uveřejnil v H. z. S. úvodník ten, s kterým souhlasí. Vždyť praví: „My uvedli jsme obsah dotyčné zprávy obšírněji, protože jest v něm vyslovena mnohá pravda —“.

Jak vidět, kde se jedná o tupení církve katol. a její kněžstvo, tu pan Šádek se spojí i s nezapřitelnějšími celého národa českého nepřáteli. —

Proč meče? Pastor Šádek vypravuje v „H. z. S.“ o zázracích a tropí si posměch z těch, kteří takové „pověře“ věří. Činí také zmínku o zázraku lourském a myslí, že to jen „klerikálové“ udělali, když se jednalo o povolení liberální republiky! To ale panu Šádkovi něco poradíme. Vynikající lékař Lasserr vypsal cenu 10.000 franků, která připadne tomu, kdo by dokázal, že zázraky lourské daly se cestou přirozenou. — A ku podivu, že se o cenu tu až dosud nikdo nepřihlásil, ačkoliv jest tolik „učených“ pánů, kteří si ze zázraku tropí smích a hlásají, že to jest „klerikální“ pověra! Když tedy jen jediný ze zázraků lourských p. Šádek vyvrátí, dostane 10.000 franků. A to by on zajisté mohl potřebovat!

„Čas“ nařká v č. 29. že katolické bohoslužby trvají někdy až 2 hodiny a lituje „ubohý“ lid a zvláště mládež, že tak dlouho musí v kostele vydržet! O židech, kteří ku př. na dlouhý den mají ve své modlitebně ztrávit celý den, a mimo to ještě nic jísti nemají, se „ušlechtilý“ Čas ani nezmiňuje.

Politický přehled.

O politické situaci promluvil v neděli dr. Škarda asi takto: „Nepatřím k těm, již dělají už kříž nad Rakouskem a věští, že brzy se sbroutí. Rakousko nevykonalo ještě své poslání; čekají je velké úkoly. Má-li však Rakousko býti pevné a silné, musí se zbaviti kletby své minulosti: hýčkáni menšiny a odstrkování Slovanů. Nepřirozené formy, ten cislajtanismus, musejí býti odklizeny a Rakousko musí se vrátiti ku provádění své původní státní myšlenky: rovného práva a stejné péče o všechny. Historický vývoj, různosti etnografické, kulturní a historické jednotlivých zemí a národů přímo nutkají k federální úpravě Rakouska. Toho, čeho potřebuje stát k velmocenskému postavení, obory vojensví, zahraničních věcí, světového obchodu, průmyslu a komunikací rády jednotlivé součásti ponechají

společnému řízení, jiné záležitosti náleží pak jednotlivým královstvím a zemím, resp. složeným z nich skupinám. Národní spor na půdě české vlasti má býti vyřízen mezi oběma národy; k tomu povolán je český sněm. My Čechové vždy jsme byli ochotni poskytnouti záruky na ochranu menšiny, ale dříve zjednáno nám musí býti rovné postavení pro většinu. S těmi Němci, kteří dychtí po privilegiích a nadprávích, není možno dorozumění. Národ český chce také spolupůsobiti na uzdravení Rakouska, ale k tomu cíli musí býti uznán za rovnoprávného činitele, a musí dostati vše, co mu náleží, ale co se mu odpírá. Má-li pak pracováno býti na rekonstrukci ústrojí Rakouska, musí v čele státu býti vláda v pravdě spravedlivá, objektivní, jejíž složení odpovídáti musí národům a politickým poměrům celého Rakouska. Takovou vládou nyníjsí kabinet, sestávající s přívěskem dvou ministrů krajanů ze samých Němců, mezi nimi dvou straníků liberálních ústavů není.“

Zemské sněmy svolány budou v prosinci, ale jen na kratičkou dobu.

Stavba nových dráh v Bosně, jest příčinou velikého sporu který vznikl mezi ministrem vojenství Krieghammerem a uher. ministrem prezidentem Széellem. Spor tento snad dlouho ještě ukončen nebude.

Baron Dipauli, jeden z předních vůdců katolické lidové strany, vzdal se kandidatury ve svém dosavadním okrese v německé části jižního Tyrolska pro roztržku, která se objevila v lůně strany katolicko-lidové a vedla k tak zvanému dohodnutí mezi stranou katolickou lidovou a stranou mlado-katolickou, jejíž tvůrcem jest Dipauliho odpůrce Schönfer.

Nový titul. „Neues Wiener Journal“ oznamuje, že bývalá korunní princezna Štěpánka, nyní hraběnka Lonyayová, jmenována bude vévodkyní z Bodrogu-Olagy s titulem Výsosti. To stane se ještě před prvním lednem. Také potomstvu hraběcích manželů příslušíti bude titul a hodnost vévodů, resp. princů. Dále projevil mocnář přání, aby vznešená paní, jako arcikněžna matka, pravidelně strávila vždy část roku se svoji dcerou, arcikněžnou Alžbětou.

Svatba v cis. hradě. Dne 29. m. m. konala se za obvyklých obřadů ve dvorním farním chrámu svatba arcikněžny Marie Immakulaty Rainerie s vévodou Robertem Vitemberským za přítomnosti J. V. císaře, vévody Mikuláše Vitemberského jako zástupce krále vitemberského, členů císařského domu, svatebních hostů, dvorských a státních hodnostářů.

V uherské poslanecké sněmovně se již několik dnů jedná o sňatku arcivévody Františka Ferdinanda. Posl. Holló prohlásil že sněmovna není sto, aby projednala osnovu zákona, ve příčině tohoto manželství, poněvadž se v ní odkazuje k domácímu řádu panovnického domu,

„Ale to pořád ještě nevím kterou cestou tam mám přijít“, odpovídám, ja již předem přesvědčen, že ochotný človíček není velikým nepřítelem dlouhých řečí.

„A tááák, jo, ta safraportská cesta, inu jdou, jdou, von jim to tam někdo ukáže, vědí, já tu arcíť znám každý pařez, ale vědí, jenom tady, jako v Č. — — — tam dál, no, to člověk nemá v tom tu prachci aby — — —“

„Děkuji vám tedy“ odvětil jsem, obdarovav jej několika krejcarý, pospíchal jsem dále — —

* * *

Přišel jsem do dědinky B. a to se rozumí, — když člověk jest po cestě, — tu oko mimoděk se otáčí po nějakém předmětu, — který se nazývá — hospoda. Vejdou do malé šenkovny, kde sedělo několik venkovanů a hráli karty. Usedl jsem k jednomu stolu a čekal až se objeví hostinský.

V malé chvíli se vrátil ze sklepa pan „restauratér“ R. přinášeje v pravici několik čerstvě naplněných sklenic. Užřev mne, nejdřív drobátečko pootevřel ústa, po té je zase pomalu zavřel, uctivě levíci sňal hospodskou čapku s temene hlavy, šoupl elegantně po B — vsku levou nohou v zad a mlčky učinil poklonu, div při ní nevyšplchl všechen malvaz na podlahu. A pivo rozdav, hbitě přiblížil se ke mně, zdvořilostí zrovna se rozplýváje a při tom rukávem docela čistý stůl uřazuje pravil:

„Pěkně vítám, pěkně vítám, Pán Bůh dobré odpoledne. Čím pak mohu posloužiti, prosím čím?“

„Nejdříve mi doneste laskavě sklenici piva, — a máte snad něco k jídlu?“

„K jídlu? Nóóó, to tu máme homolky, znamenité homolky — potom syrečky — taky tu máme mazlavej sejr — a znamenité „salámy“ po čtyřech krejcařích. A taky tu máme —“

„Co máte ještě?“

„Homolky jsem už řek’ — tak tu už nemáme prosím nic. Ale sejr je znamenitej, jednorozná, jako máslo.“

„Máslo nemáte?“

„Máslo? Nóóó to právě nemám, to mně právě došlo, ale sejr mám dost a jak říkám, znamenitej.“

kterýž nebyl nikdy národům oznámen a tudíž nikdy schválen.

V Bosně vzrůstá se zvláštní ruch vystěhovalecký. Petrohradské listy oblašují totiž, že arbaké obyvatelstvo bosenské a hercegovské chce se stěhovati na Sibiř a že ruští konsulové mají co činiti, aby je od úmyslu toho odvrátili.

V Německu odvolán byl zákon proti Jesuitům. Německý list „Germania“ prohlašuje, že bylo to politickou nutností a že konečně spravedlnosti musí býti učiněno zadost.

Královna Vilemína Holandská, zasnoubila se s princem Jindřichem Meklenburským, ale svatba prý bude až za rok. Princ Jindřich jako manžel královny bude míti důstojnost královského prince, ale vlády účasten nebude — alespoň ne vůči veřejnosti.

Proti kultu Bismarkova v Rakousku. Bavorské ministerstvo války zakázalo spolkům vojenských vysloužilců ve vojenském obvodu bayreuthském zúčastnění se jakéhokoliv projevu v otázce pomníku Bismarkova v Chebu.

Válka v jižní Africe. Slavnostní prohlášení o přivtělení Transwalu k říši britské stelo se dne 26. m. m. u přítomnosti 6200 vojáků v parádě. Generál Barthoň rozptýlil u Frederickstadtu vojsko generála Dewetta. Boerové utrpěli značné ztráty a mnoho jich zajato.

Válka v Číně. Čínský místokráľ Li-Hung Čang odevzdal evropským vyslancům dekrety, dle nichž prý císař doznal, že přání evropských mocností, aby původcové povstání byli potrestáni, jest oprávněné a že se již dle toho zachoval. — Vyslanci ale prohlásili, že to ještě není vše, co spojenci žádají. — V severní Číně cvičí se borlivé čínské vojsko, aby bylo dostatečně připraveno k boji. — Německé vojsko jest odhodláno v Číně přezimovati. Ozbrojené sbory boxerů stále znepokojují spojence. — V městě Pautinu našli spojenci v státní pokladně 74.000 taelů, které ovšem zabavili. — Císařovna nařídila svému komisaři, aby shromáždil všechny peníze, které z provinciálních pokladen střední a jižní Číny sebrati lze.

Zprávy místní a z kraje.

Velký koncert v Adalbertinu pořádán bude v neděli, dne 11. t. m. Účinkovati bude hudba pša. pluku č. 36. z Josefova. — Úplný program přineseme až v příštím čísle.

Jednota div. ochotníků v Hradci Králově sehrála dne 28. m. m. veselohru „Darmojedka“. Jak se nám oznamuje, hráli všickni ochotníci velmi dobře. Hru řídil jak obyčejně zasloužilý pan regisseur Paul.

Státní zkušice pro lesní ochranu a technickou pomocnou službu, jež se zde konala od 16. do 22. t. m., podrobilo se 18 kandidátů. S velmi dobrým prospěchem odbyli pp.: J. Hub. Pařížek, J. Bandisch, R. Egert, Alois Moudr, Jan Rákosník a boh. Teich-

„A což vejce?“

„Vejce? Nóóó, ty mně taky právě došly, ale „salámy“ jsou taky moc znamenité, až z Jaroměře.“

„A jaké máte syrečky?“

„Nóóó, to mám krejcarový. Ty jsou taky moc znamenité, zrovna se na jazyku rozplývají.“

„Nuže dejte mi laskavě asi dva neb tři syrečky.“

„Tak abysme, prosíme dali jako tři.“

„Třeba.“

„A to jako bez chleba?“

„Ne, s chlebem.“

„Nóóó, to ovšem, to ovšem.“

Hle, zdaž B — ský hostinský nemá vše ve své „restauraci“ zařízeno jako v nejkrásnějším velkoměstském hotelu? Homolky, syrečky, mazlavý sýr, čtyřkrejcarové uzeneče až z Jaroměře — pouze bažanti a šatřice panu hostinskému bezpochyby také „právě došly“.

* * *

Ve stanici T. usedl jsem do vozu III. třídy. Seděl jsem tam sám. Již jsem si začal pochvalovati, že po dlouhé době zase sedím v coupé pro „kuřáky“ sám, neboť to se zřídka kdy stane. Byl jsem onehdy v Praze. Na stanici severozápadní dráhy, řekl jsem konduktérovi, aby mne dal někde, kde bych byl pokud možno sám.

„Ráčíte býti kuřák?“ tázal se mne?

„Tak jest“ odvětil jsem, věda, že bych se bez toho zloprověstného kouření zdržeti nemohl!

„Tak prosím, nemohu v té věci nic dělat“ zněla odpověď — a já zůstal na holičkách!

Proto jsem byl tolik rád, že ve stanici T., aniž bych byl žádal o prázdné coupé, přec se mi dostalo té radosti, sedět sám. — Ale dlouho jsem se z toho netěšil. Právě v posledním okamžiku, když konduktér již po třetí odsvonil, otevřely se dveře mého vozu a vstoupilo asi pět mužů a dvě ženy — —

Bylo po radosti.

Naproti mne usadila se tlustá paní, která zajistě zaujmula místo za tři. V nabubřelém obličejí zvláště se vyjímala její zakřivený nos — — Poznal jsem na první pohled, že jest to dcera pokolení Abrahamova.

FEUILLETON.

Na cestě.

Jdu po cestě kolem Č. a prohlížím si krajinu. Ani se nenaději a stojí vedle mne človíček malé postavy, jiskrných očí a s tvářící pečlivě oholenou.

Na první pohled bylo znáti, že nemiluje velikou nádheru. Jeho kabát podobal se tureckému koberci, (byl totiž z různých látek „sestaven“) spodky snad mohly býti kdysi šedivé ale postupem času se přeměnily ve „vzácnou specialitu“, že totiž nebylo lze na nich barvy určit. — Aby byl popis jeho osoby úplný, podotýkám ještě, že byl bos — ale za to měl deštník!

„Prosím, kam ráčej?“

„Jdu do B. — —“ odpovídám, „a mohl byste býti tak laskav a ukázati mi cestu —“.

„I to neráčej míti starosti, to já tady znám každé pařez — — Tak tuble ráčej jít na pravo, pak přijdou k Vejnulovej chalupě a odtud zas musej na levo, až k tej kůpě kamenů, a pak se dej — — — pak, no, jak sami chtěj, — — — voni se tam jako cesty drobátko křížujou, — — — no, to si z toho nic nedělaj, dyž von jako silniční vejbor tomu nerozumí, — — vědí, to já bych byl jinčí chlapík, já jim to vonehdy povídal a Franta Vocásku se ještě rozkřík’, inu, vědí, von to je takovej člověk, má ženu kdesi až v Prajsku, a vona taky vo něj moc nestojí, von ten její tatík býval kdysi jakýmsi rehtorem — ale já nevím co v tom Prajsku za rehtory mají, vono to tam je divný, to já když ještě byl u vojanskej sem dycky vo těch Prajzích slyšel a — — — a povídal můj kamarád, vědí, to byl hodnej člověk, kdesi vod Vrchlabí, byl to bolt taky takovej nešťastnej ženich vědí, von taky míval holku, a taký tam někde v Prajsku, a vona prej byla jaksi „emancipáňová“ (emancipovaná), nebo jak voni to mu tam říkaj, a nosila klobouk a samý mašle na šatech a její máma, ta zas chodila prát jenom do panských domu k samejm židům, a to už přece něco je a dostávala prej jakousi „almosen“, já myslím že to je penzi, vod svatýho Vincence a to už něco je, to vědí, že panský člověk už — — —“

ma; a dobrým prospěchem: Václ. Poula, Jar. Cerman, E. Kubelka, K. Procházka, E. Pacholík a J. Petina; a dostatečným prospěchem: Boh. Bláha, J. Oliva, F. Donát, J. Kohl, Jar. Kujal a F. Šolc.

Elektrická dráha. Jak se dovídáme z dohody firma Fr. Křižík v Karlíně generální projekt elektrické dráhy v Hradci Králové a pracuje nyní na projektu elektrické centrály. Podle toho jak práce pokračují může se smět k tomu, že bychom se uskutečnění elektrické dráhy v Hradci Králové opravdu dočkali, kdyby tak stavba tak rychle pokračovala a kdyby se někdo našel — kdo by stavbu dráhy té financoval. Při studiu vod řeky Labe a Orlice přišlo se na okolnosti velice zajímavé, které firma Křižíkova hleděla ve prospěch projektu celé využít. Tak se zjistilo, že hladina vod pod jazy v Labi a v Orlici je neustálá. Tato okolnost dala podnět k tomu, aby při stavbě elektrické centrály sáhl na vodní kanál, kterým by se neustálá výška obou řek dala využít. Při pohonu strojů na výrobu elektrické energie. Také již firma Bernardova navrhla ve svém projektu sáhl na vodní kanál podél Labe až za ohyb, aby různost vodní výšky mohla využita být. Svedením vody Labské do řeky Orlice pobočným kanálem dosáhne se nevelkých výškových přírůstků mnohem menším, než kdyby se sáhl na stroje parní a pomýšlelo jedině na využití vodní síly na každé řece zvlášť, neboť využitím vod s obou řek Labe i Orlice získá se tolik vodní síly, že vystačí i na maximální spotřebu elektrické energie, se kterou nutno počítati při celém podniku. V takovém případě pak je tudíž možno upustiti docela od akumulátorových baterií pro pohon dráhy a výrobu elektrického světla, neboť takové baterie stály by větší náklad nežli stavba kanálu k Orlici, jehož náklad byl přibližně vypočítán asi na 84.000 K. — A stavbou smíšeného kanálu zmenší se nejen kapitál základní, ale také kapitál udržovací a výlohy provozovací a tím se značně zvýší rentabilita celého podniku, protože akumulátory vzdor veškerým výhodám, které poskytují, jsou přece věci, kterým upotřebením stále ubývá jak na podstatě tak na výkonnosti a jakosti a která vyžaduje velice pečlivé obsluhy. Také dlužno připomenouti, že doba nejvyššího stavu vod v obou řekách bývá z pravidla rozdílná, tak že projektovaným kanálem bude možno roztáhnouti nejen pro pohon strojů, ale též vyráběti proud pro osvětlování veřejné i soukromé. Parní stroj stal by se pak jaksi vedlejším. Snad jen při velkých vodách, kdy voda zpáteční by rušila výkon turbin, bylo by ho zapotřebí.

Průmyslové muzeum. Nyní, kdy činnost průmyslového muzea pro severovýchodní část království Českého je tak zjevnou a pro živnostnictvo neocenitelnou, mělo by důrazně již připomínáno býti na postavení vlastní muzejní budovy, která by městu našemu byla velikolepou okrasou a dále podnětem k povzbuzení a vzpružení veškerých průmyslových odvětví. Hradec Králové je střediskem škol severovýchodních Čech, nechtě je také středem vzdělání průmyslového, když veliký průmysl zde vhodně pěstován nalézt nemohl pro pevnostní hradby, které padly v době, kdy veliký průmysl již tovary vánde po Čechách měl zbudovaný. Činnost muzea zahájena byla r. 1895 a stále zkrvětě prosperuje. Není tudíž divu, že také snaha po postavení vlastní muzejní budovy je přirozenou a nutnou. Tlumochme jen hlas našich živnostníků a obyvatelstva tohoto města vůbec, navrhneme-li, aby budoucímu zasedání sněmu krá-

»To je dobře«, libovala si, »že nám ještě vlak neujel. — Já dobře věděla, že je už čas — ale musela jsem utkat a bojím se, co tomu řekne můj Moriz — vždyť pan doktor Silberstein o mne povídal, že mám souchotiny —«

Společnost se dala do smíchu. Židovka zdravím kypící mluvila o souchotinách!

Vedle mne seděl mladý pán, který, jak jsem se později dověděl, jest učitelem v Ch. a ten se dal se »souchotinářkou« do řeči. Nevím ani, jak to přišlo, že začali mluvit o Hilsnerovi. Židovka chtěla patrně mluvit něco »důležitého« — ale s nedůvěrou se ustavičně dívala na mne. Aniž bych se nadál, naklonila se k mému uchu a šeptala: »Prosím, neráčíte snad být také žid —?« No, teď jsem se musel dáti zase já do smíchu! To se mi přece ještě nestalo, aby mne někdo považoval za žida — — — — —

V protějších lavicích sedící rolníci mluvili o volbách. Jeden z nich zvláště živě vyličoval jednoho »kandáta«, který u nich doma prý řídil, a moc krásně, zrovna prý se lidi rozplakali a to jim taky povídal vo těch »glerigálích«, jak sou to moc strašný pronárod, voni prej vymačkoujou z lidí krev a všechny daně že dostanou jenom voni — a potom jak by se člověk při takové řeči neměl rozbrečet — — —

Naproti němu sedící rolník se pousmál a prohlodil:

»A znáte toho pána, který tu řeč měl?«

»Inu, je to moc »nóbl« pán.

»Je to katolík?«

»Je prosím, jak povídal, moc dobrej katolík!«

»Jestli pak taky chodí do kostela?«

»I von nechodí, vědí, von je »nóbl« pán a von to snad má vod samýho biskupa povolený, že jako nemusí — — —

»A víte, kdo jsou ti »glerigálové«?«

Ta otázka ho trochu zarazila. Ohlédl se plaše kolem sebe a pak přitlučeným hlasem odvětil:

»Vědí, von nám to ten pan »kandáta« tak z gruntu nefeč — ale já myslím, že sou to židáci a protože se jako vo nich nesmí nic zlého mluvit ani psát, že se teď každému židoj říká glerigál — — — — —

A. M. V. Procházka.

lovství Českého podáno bylo kuratoriem průmyslového muzea odůvodněná žádost za řádnou subvenci a naši poslanci, aby na důležitost této stavby pro město i celý kraj byli upozorněni. Místnosti muzea průmyslového v zámečnické škole svému účelu již nedostačují, sbírky muzejní, které každým rokem vzrůstají, nemohou se řádně vykládati a pořádání odborných kursů potká se již s obtížemi. Místu stavební je vyhledáno, doba ku stavbě byla by příznivou, tedy jen různě se domáhati subvencí a dílo započaté stane se skutkem.

Na kole jel dne 1. t. m. odpol. učený pan Pavlík po náměstí. Když sahýbal kolem chrámu sv. Ducha, přejel jakousi dívkou, čímž tato utrpěla značného poranění na hlavě. Raněné poskytl první pomoci p. dr. Tvrzky. — (Podobných nehod zaznamenávají denní listy mnoho, a bylo by věru na čase, aby se ježdění na byciku na jistě jen místa omezilo.)

Podání host. Hradec Králové je posud útočištěm nejhrábnějších práce se štěstím taláčí, ačkoliv městská policie v poslední době všemožnou si práci dává, aby obyvatelstvo »píjavic« těch zbavila. Jiří Bartoš, jeden z prohnaných pobudů, avšak se touhajíc však chtěl na zdejší polici »vyráti«. Dobře věděl, že za dne by po městě volně žebrať nemohl, proto vyšel z kofaleční síně na sv. Jánském náměstí teprve po 6 hodině večerní a obrátě prolézal dům od domu. Na posadného hosta, který žebrať po tmě, nebyl ovšem nikdo připraven a tak se stalo, že Bartoš působil v bytech opravdové zděšení, svým zavěšákem, svoji dotěrností a neodbytností. Záhy však byl strážníkem p. J. Majerem spozorován a do bezpečného útulku u býv. Slezské brány odveden.

Veliké schůze V. kurie. V Červeném Kostelci v neděli dne 21. října představitel se voličstvu V. kurie kandidát poslance, stranou národně-socialní navržený, pan Weinstein, zřízenec dráhy v Pečkách. Plakáty v národních barvách tři dni napřed schůzi tuto ohlašovaly a »Barák« (spolek národních dělníků) statečně vybízel k součinnosti »Sokola«, »Hasiče« a »Živnostenské společnosti«, jak bylo zvláště ctiiti z resoluce, kterou tyto spolky společně urobily. Večer o 1/8 hod. sál u »Zlatého klíče« při pohodlných stolech se naplnil. Něco však klidného pozorovatele zarazilo. Všeobecně se totiž mysli, jak strana národně-socialní je u nás silná a dobře zorganizovaná. A zatím — přes tu velkou agitaci — počet stoupenců její na schůzi nebyl valný, neodpovídal očekávání. Kdyby nepříteli sociální demokracie, anarchisté a křesťanští socialisté, byla by od několika stolů zela smutná prázdnota. Průběh schůze vysněl ve válečné tažení proti sociálním demokratům. Křesťanští socialisté dostali tentokrát pardon! I anarchisté svorně s národními dělníky buňili do svých »tátů«, do sociálních demokratů, do těch »zrádců«; bylo s podivením, že anarchisté šli svorně s tou stranou, jejíž členy před 3 roky nazývali »zloději V. kurie«. Teď je v téže kurii podporovali. Inu tak se čas mění a »přesvědčení« v nich. Jako nějaká můra dusila nadšení přítomných voličů myšlenka, že teď, kdy potřebujeme lidí poctivých, samostatných, neodvlehlých, je navržen za kandidáta muž odvílý svým chlebem od kapitalistické společnosti státních drah. Myšlenka tato byla opravdu měšťanem zdejší p. Vilemsem Keizlerem veřejně pronesena, což způsobilo trapné intermezso ve schůzi. Celkový dojem schůze ve vstřívách lidových byl slabý; nerozšířil nadšení k boji za kandidáta národně-socialního p. Weinsteina. — Strana tato postavila za kandidáta též muže »poctivého« p. Chalupníka a to na Tábořsku. Náš správce spořitelny p. Jan Císar, už 1/2 roku v Hronově ani zveřejnovati nemůže ústav peněžní, jež pan Chalupníček v Hronově vedl.

Americký český deník »Národ« přinesl o naší »Obnově« tuto zprávu: »S obdivem pohlížíme na tento krásný časopis, a těšíme se vždy na nové číslo. Ale ne jenom my s velikým zájmem čteme časopis ten, nýbrž přičítáme každé číslo českým rodinám v Chicagu, aby důležitý a bohatý jeho obsah byl více u nás znám«. S povděkem přijímáme tuto zprávu amerického listu a jest nám to opět důkazem, že pracujeme na základě pravém a nepředpokládáme, byť by i hejno nepřátelských listů po nás házel kálem!

Převozní ostatků českého spisovatele p. Vojt. Mayerhofra z Nového Hradce Králové do rodinné hrobky na hřbitově ve Vys. Mýtě vykonáno bylo 30. t. m. Průvod pohřební konal se téhož dne o 4 hodině odpol. od sochy sv. Jana u nemocnice.

Pardubické štvánice jelenů. Letošní štvánice jelenů, podzimní to zábava naší šlechty na nížní pardubické, měly choutkami štváné zvře v několika jásdách zvláště ukončeny. Minulého týdne přenechal se jelen u Opatovic přes Labe a ubíhal kolem Vysoké až ke královhradeckým lesům, kdeš zmizel bez stopy, čímž byla honební družina připravena o kofí. Minulé pondělí zaběhl jelen opět k Labi, kdeš utonul pod vory, jež chtěl podplavati, zároveň s ním i tři psi; nově na to puštěný jelen vběhl do dvora pardubické polepšovny, čímž také pravá parforbní honba skončila.

Komité pro postavení pomníku t. dp. Karla Slonkovi ve Vamberku, podává všem přítelům zesnulého zprávu, že následkem vyskytnutých se překážek vysvěcení pomníku na hřbitově ve Vamberku na dobu neurčitou se odkládá.

Z Vysokého Mýta. Národní jednota severočeská (damský odbor) ve Vys. Mýtě pořádá dne 5. t. m. velký koncert v sále »u Minářů« ve Vysokém Mýtě. Účinkovati budou: Koncertní pianistka, slečna Nošmí Jirečková se Samokova a pánové: c. k. kanclista Staněk a advokát Dr. J. Svoboda. Piano zdarma zapůjčila firma A. Petroff, č. a k. dvorní továrna na piano v Hradci Králové.

Z Králík. Dne 31. října t. r. konala se zde krásná církevní slavnost. Byl toho dne slavnostním způsobem znovu posvěcen farář chrám Páně, s darů dobrodinců důstojně opravený. Svěcení vykonal za asistence 8 kněží vysoce důstojný pán Jan Barták, kanovník z Hradce Králové. Slavnostním kazatelem

byl P. Ig. Herzmelmer, kněz z kongregace Nejsvět. Vykupitele na Hoře Matky Boží u Králík, jež krásnými slovy vyličil, zač zvláště město Králík má důkovat svaté církvi. Rovněž i vysoce důstojný pan sekretel povzbudil způsobem uchvatným k věrnosti k trůnu a papežské stolici. Slavnosti účastnilo se veliké množství věřících, mezi nimi hrab. Althauský patronátní komisař, členové komitétu pro opravu far. chrámu Páně a obecního zastupitelstva města Králík, které zase má ve středu svém důstojný stánek Boží, předpisům církevním a požadavkům uměleckým vyhovělý.

Svěcení kaple. Ve Lhotě pod Libčany vysvětil se nová jubilejní kaple, dne 4. t. m. dopoledne.

Umrtí. Dne 29. října 1900 zemřel v Chrudimi vldp. P. Frant. Walter, arciděkan v Chrudimi, bisk. vik., sekretář, bisk. notář, majitel zlatého záslužného kříže s korunou, c. k. okr. školní inspektor em., čestný občan města Kosmonos, člen mnoha dobročinných spolků atd. — Narodil se dne 11. listopadu 1815 v Postupicích u Benešova, studoval gymnasium a bohosloví v Praze a v Hradci Král. Na kněze vysvěcen byl dne 25. července 1861, načež byl jmenován kaplanem v Sadské. Věnovav se zároveň stavu učitelskému, byl po roce jmenován řiditelem měšť. školy v Sadské a po třech letech řiditelem měšť. školy v Poděbradech, později pak c. k. školním inspektorem tamtéž. Osvědčiv se v úřadě učitel. kým jako znamenitý paedagog, byl po krátkém čase povolán z Poděbrad jako školní inspektor na okres mladoboleslavský a mnichovohradišťský, kdež velké zásluhy jeho o zvelebení školství uznány na nejvyšších místech udělením zlatého záslužného kříže s korunou. Úřad učitelský však podržal jeho zdraví a proto byl nucen žádati za jiný okres, v čemž mu vyhověno a přeložen byl na okres Pardubický, přičemž zároveň jmenován farářem v Kuklenách. Jako vānde, tak i v Kuklenách působil velice plodně jako kněz i jako učitel. Jako farář Kuklenický, byl také jmenován zkušebním komisařem při zkouškách učitelských. Snaha jeho o zvelebení školství byla veliká, než ohrožené zdraví jeho nedovoľovalo jemu stavu tomuto, k němuž s celou duší lhal, děle se věnovati a byl nucen po 17ti letech působení svém jako inspektor vzdáti se a věnovati se jen stavu duchovnímu. Jako takový vynikal vždy svým ryzním, čistým charakterem a celou sfou duše své dbal o správu duchovní, ač mu často zákeřnická choroba, jež dlouho jeho zdraví hlodala, bránila by činně, jak si toho upřímně přál, všechny povinnosti své osobně zastati mohl. Obzvláště zálibě jeho těšila se okrasa domu Božího. Důkazem toho jsou k jeho podnětu opravené a okrášlené tyto chrámy: v Kuklenách, arciděkanství chrám Páně v Chrudimi, kostelík sv. Kříže v Chrudimi a t. d. Měl ještě mnoho plánů týkajících se opravy chrámů Páně — leč, bohužel k nim nedošlo. Právem může se říci o v Pánu zesnulém: Zelus domus tuae comedit me. Roku letošního dal konati v osadě své svaté misie; těšil se z výsledku jejich nesmírně a pracoval při nich do únavy. O následujících na to svátcích velikonočních konal všechny posvátné obřady sám, a o Boží hod velikonoční po nešporách, úplně vysílen, klesl. Od doby té život jeho byl plný bolesti z nichž se více nepozdravil. — Jako Čech byl upřímným synem vlasti své; srdce jeho krvácelo vždy, kdykoliv nová zasažena byla rána národu našemu. Badiž nehynoucí čest jeho památce. — V Pardubicích zemřel dne 1. t. m. vldp. děkan Fr. Šloup, ve stáří 64 let. Podrobnější zprávu přineseme v čísle příštím.

Z Hronova se nám píše: Dne 24. m. m. hráli si tři hoši z Mezimostí, kteří navštěvují reálku Náchodskou se střelným prachem. Chtěli dělat »manevr« — a protože k tomu pušek neměli, chtěli »střílet« jenom prachem. Ale tato hra stala se jim osudnou. Dva z nich, J. Eckert a J. Novotný utrpěli značných popálenin v obličeji, a Novotný ještě na pravé ruce.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Vavřince v Náchodě věnovali: po 10 K: p. Leop. Štorch, c. k. ředitel reálky v Pardubicích, p. Gabriel Holzbacher, mlynář a p. Anna Holzbachrová v Starém Městě, 6 K: daroval vdp. P. Jos. Neswetha, farář v Donavicích u Karl. Varů. Po 5 K: p. Jindřich Mattoni, majitel léčivého vřídla v Kysibelu v Karl. Varů a vdp. P. Richard Schütty, senior kláštera v Oseku. Po 2 K: p. Josef Čejchan v Kramolně, vdp. P. Jan Kapinus, farář v Šenově ve Slezsku, vlp. P. Jos. Leška, kaplan v Lisově vlp. Fr. Pohůnek, farář v Karlíně, pan Jan Pozdřana a p. M. Hejzlarová v Náchodě, vdp. L. Schmidt, prior praemonstrátů na Strahově v Praze a p. Leop. Štorch, profesor reálky v Náchodě. 1 K: daroval p. S. Mathauser, c. k. profesor v Plzni. Šlechtatým dárcům vzdávají se nejvřelejší díky.

Na vnitřní opravu chrámu Páně v Modletíně ráčil darovati J. B. M. 40 K, c. k. universitní profesor pan Dr. Albín Bráf taktéž 40 K a řiditel velkostatku Malečského pan Václav Červinka 10 K. Zaplat Pán Bůh.

Národní dům v Trutnově. Čechové trutnovští postavili si za pomoci města Pardubic své budoucí středisko, krásnou, prostornou to jednopatrovou budovu se třemi rozsáhlými místnostmi a velkým, vysokým sálem a upotřebili v neděli dne 28. t. m. za příčinou jeho otevření slavnost, jež stala se velkou manifestací národní ve smíšeném tomto městě. Do Trutnova dostavili se k ní četníci zástupci samosprávných korporací téměř všech měst českého severovýchodu, velký počet deputací nejrozličnějších spolků. Slavnost, jež zahájena byla v sobotu večer akademí zřadila se skvěle. Vlastní akt zahajovací konal se v neděli o 11. hodině dopolední ve velké dvoraně Národního domu, při němž slavnostně řeč promluvil poslanec p. dr. Klouček. V 1 hodinu byla společná hostina, po které následoval koncert a večer slavnostní věneček. Nával Čechů do Národního domu byl stále velký.

Zemřel ve vězení. Píše se nám z Ústí n. Orli.: Ant. Brožek, 83letý achutlý soukenický mistr v Ústí n. O. odsouzen byl soudním adjunktem drem. Johanem pro přestupek zbrojního patentu na 48 hodin

do vězení. Přestupku dopustil se tím, že jako čítal zemědělského patrona oslavoval svátek sv. Václava, jak to dlouhá léta dříve činil, sítelbou ze slepě nabitě pistole. Stařec, jenž do svého vysokého stáří zachoval si naprostou bezúhonnost, rmoutil se velice z trestu vězení a zduměl, nastoupil jej dne 27. t. m. u okr. soudu v Ústí n. Orli. Lítost a žal, jež doprovázely jej do vězení, působily na nešťastného odsouzence takovou měrou, že neobžal. ve vězení skončil. Smrt jeho způsobila v místě pochopitelně vzrušení.

Matka — vražednice. Sluška Růž. Babáková z Kopidlna u Jičína, 19 let stará, porodila v Praze nemanželské dítě, které zadusila a šla hned po své práci. Druhý den zabíhala mrtvolu děčka do papíru a chtěla ji někde pohoditi. Byla však náhodou sřízencem potravní daně před potravní čarou na Palackém nábřeží zadržena a tu vyšel zločin na jevo. Pozoruhodné jest, že se nelidská matka dovedla tak sehněrovati a takový šat voliti, že nikdo z domácích ani nezpochoroval, když se nalézala v nejvyšším stupni těhotenství.

Z Čihoště u Ledče n. L. V neděli dne 28. t. m. konali zdejší protestanté slavnost „svěcení“ své modlitebny a domu pastorního. Peníze na to dostali z Pruska. — Právě, když katolci šli z kostela, hnul se průvod protestantů od statku, který stojí zrovna vedle katol. kostela ku své modlitebně; volili k tomu schválně tu dobu katolíkům „na trůn“. — Poněvadž jim ještě něco těch pruských marek zbylo vystrojili si hostinu. A jakou! Již několik dní před tím pracovaly kuchařky z Prahy a ze Světlé v kuchyni nové pastorny. Někteří protestanté se chlubil, že takové hostiny nemůže nikdy katol. farář vystrojiti! — Ku cti našich katolů lze říci, že se ani jediný průvodu nezúčastnil a chvástavost protestantů odměnil útrpným úsměvem.

Z činnosti katol. spolků.

Z Červ. Kostelee. V úterý dne 23. října byla zde voličská schůze strany křesťansko-sociální. Poprvé bylo ušito manevru, jenž měl ukázati spolehlivost a činnost důvěrníků této strany. Důvěrníci strany křesť.-sociální byli totiž zpraveni v čas, kdy schůze pořádána bude, ale širší veřejnosti to oznáměno bylo plakáty týž den teprve odpoledne. A co se stalo? Dělníci, řemeslníci i rolníci, měšťané i obchodníci, nařinici i stran jiných stoupenci a blízka i z dál zasedli do divadelních lavic „Jednoty katol. jinochů a mužů“ tak četně, že naplnili prostranný sál divadelní i vedlejší místnosti. I křesťanské ženy naše přišly. Tohle způsobilo nadšení a roznítlo chuť k práci další. Referent schůze p. redaktor Václav Myšlivec věcně a nadšeně vysvětlil, co naše strana křesť.-sociální chce: nápravu poměrů národohospodářských a sociálních na základě křesťanském. I odpůrcům se líbilo, když dokázáno bylo, že všude, kde strana křesť.-sociální ryje své práce zasedla, k mravnímu a hmotnému povznesení lidu českého působila. Na konci programové řeči strany křesťansko-sociální nadšeně odporučil za kandidáta lidového kněze, neobrozeného ěmila Dlouhého-Pokorného. Schůze sanelhala ve vrstvách lidových dobrý dojem, o němž v hloučcích domů se pozdě v noci ubírajících živě hovořeno bylo. Křesťanství sociálně naplněno všech sil svých, sráze se v šik, abyste si vybojovali poctivého zastance a zástupce svého, kněze ěmila Dlouhého-Pokorného!

Černilovská katol. jednota konala dne 28. m. m. veřejnou schůzi v Lejšovce. Pan red. Vobejda-Prosečský, z Hradce Králové přednášel o thmatě: „Jaká jest úloha katolíků v době nynější“. Pojednal zvláště o důležitosti voleb a jak si počínati máme, aby podržeceny pořádek u nás byl opět napraven. Účastenství bylo dosti četné.

V Sopotnici konala se veřejná schůze dne 1. t. m. — Pan red. Vobejda-Prosečský přednášel o otázce národohospodářské. Účastenství bylo velice četné a bylo by dobře, kdyby náš lid i jinde věřil zájem o přednášky podobného druhu jevil.

Divadlo. Ve velkém sále Adalbertina sehráli ochotníci katol. tovaryšů dne 1. t. m. repertoární veselohru národ. divadla: „Ženichové“. — Pan Polák starší, v úloze rytíře Radoslava znamenitě pochopil svoji úlohu a bylo znáti, že jest již vyškoleným hercem ochotnického jeviště. Sl. Novohradská v úloze Miliky překvapovala svým taktickým vystoupením a pěkným přednesem své úlohy. Pp. Beránek, Dvořáček, Dvořák a Jakubský hráli vesměs velmi dobře, za což zasluhuji plného uznání. Obecenstva bylo hojnost.

Z Černilova. (Valná hromada — přednáška). Katolická národní jednota zdejší koná v neděli dne 4. listop. t. r. ve svých místnostech v Černilově o pól 2 hod. odpol. svoji řádnou valnou hromadu s tímto programem: 1. Proslovení předsedovo. 2. Zpráva jednatele. 3. Zpráva účetní. 4. Přednáška dp. katechety Černého z Hradce Králové: „Přýč a tmář“. 5. Volné návrhy. Ku konci bude část zábavná.

Různé zprávy.

Přelíčení s Hilnerem v Písku. Ve čtvrtek počalo před porotou v Písku přelíčení s Leopoldem Hilnerem z Polné. Hilner, jak známo, odsouzen byl 20. září 1899 pro vraždu Anežky Hřázové porotou kutnohorskou ku smrti prozavem. Avšak výrok porotců byl zrušen, revise proces byla nařizena a na Hilnera vznesena ještě žaloba pro zločin prosté vraždy, spáchané na Marii Klímově v lese „Mršínku“ u Polné v noci ze dne 17. na 18. července 1898. (Anežka Hřázová byla zavražděna 20. března 1899 v lese „Březině“ u Polné.) Mimo to jest Hilner pohnán před porotu pro utržení na cti šidům S. Wassermannovi a J. Erbmannovi. Líčení projektováno jest na 14 dní s přestávkami o nedělích a dnech svátek. Porotě předsedá president krajského soudu p. Ot. Winter, votanty jsou pp. radové K. Danzer a

J. Smutný, náhradníkem sekretář p. J. Šonka. Žalobu vede státní zástupce p. A. Malijovský. V porotě zasedají též dva náhradníci. V porotě síní jest přítomno 86 žurnalistů. Svědků jest přes 100. Jako znalci lékařští předvoláni jsou písečí lékaři pp. dr. Bláha, dr. Malkovský a polenský lékař dr. Michálek. Právní zájmy rodiny Hřázových zastupuje dr. Baxa, rodiny Klímových dr. Pevný, advokáti z Prahy. Obhájci obžalovaného jsou dr. Zd. Aufenčiček, advokát s Kutné Hory a dr. V. Vodička, advokát s Písku. Oba obhájci rozdělili si společný úkol v tom směru, že dr. Aufenčiček promluví v konečné řeči o afěře Anežky Hřázové, druhý o složených dalších. Šaty zavražděné Anežky Hřázové posílány byly do Prahy znalcům ku prozkoumání chemickému a mikroskopickému. Obhájce soukromých účastníků v procesu proti Hilnerovi, když do Písku přijel, nemohl dostat bytu, poněvadž prý by jeho přítomnost zaplašila všechny ostatní hosty. Prof. Masarik sapaán jest v seznamu zpravodajů jako zástupce „Náši Doby“. Ve čtvrtek počalo přelíčení s Hilnerem a šteny obžaloby. Obžaloba stran vraždy Anežky Hřázové jest čtenářům „Obnovy“ známa. K obžalobě této druhý se obžaloba druhá stran vraždy Marie Klímové. Státní zastupitelství žaluje Hilnera že při této vraždě, která se stala r. 1898, spolupůsobil. Klímovu zavražděna byla v lese „Mršínku“ u Polné, 28. října 1898 byla mrtvola její, přikrytá čerstvými větviemi nalezena. Z počátku nemohla býti totožnost kostry s osobou Marie Klímovy s určitostí zjištěna. Avšak 1. prosince 1899 nalezeny byly pomocí četnického závodčího J. Klenovce a četníka Chládky nedaleko náleziště mrtvolu dvě sukně, černá jupka a červené útržky ze šlutě sukně Marie Klímové. Lékařové prohlašují, že s polohy mrtvolu a neohlédavše žádného zranění, ani žádných stop násilí, nemohou příčinu smrti udati. Dále dokazuje obžaloba, že Klímová byla patrně do lesa vláknána, tam zavlčena, zavražděna a svlčena. Také obuv scházela. Poznáno, že šlutá a šedá sukně byly násilím v lince přetrženy, a ve stejných místech roztrženy a nápadné známky násilí shledány na černé jupce. Přímého důkazu, kdo byl vrahem Marie Klímové, nebylo a proto upadla celá věc v zapomenutí na tak dlouho, až opět nová podobná vražda se udála na Anežce Hřázové. Tu zahájeno nové vyhledávání, jehož výsledkem jest, že le Leopolda Hilnera důvodně i z vraždy Klímové vinit. Vypátrala se pomocí svědků, že Hilner 17. července 1898 ve společnosti s Klímovou tančil, a ní se bavil a vůbec jako milovník její si počínal. Svědek. Večera viděl Hilnera s Klímovou na silnici ku Zhoři, jak jí k sobě táhnu. Pak byl s ní viděn na ponti ve Zhoři a později večer dostavil se s ní na výlet „Dělnické Besedy“ v Březině. Hilner všechno popírá a tvrdí, že byl téhož dne v Jihlavě avšak svědci v Jihlavě dokázali, že tam nebyl. Josefa Strnadova, slučka v Polné, která v Horní Věšnici sloužila, dosvědčuje, že Hilner s Klímovou důvěrnost udržoval. Obžaloba praví, že Hilner vědomky na násilnickém skonu Klímové podíl bral. Svědek Petr Pěšák udává, že 21. července 1898 potkal Hilnera jedoucího směrem k Polné smutného, pak ho viděl asi 80 kroků od náleziště mrtvolu. Co ho tam táhlo? Také jiní svědkové viděli ho blíže sakryté a nevypátrané mrtvolu ležet v trávníku. Mrtvolu Klímové i Hřázové nalezeny byly pod smrků a mechem ukryty a vychází tu na jevo, že Hilner v obou případech jest vinníkem. Třetí žaloba viní Hilnera z utrhačství šidům Erbmannovi a Wassermannovi, jež křivě obvinil z vraždy na Anežce Hřázové. — Jak známo, před porotou kutnohorskou přisahal se Hilner tu vraždě na Anežce Hřázové spáchané ale pravil, že byl jen spoluvinníkem. Nyní ale šmahem vše zapírá. Nesnal prý ani Klímovou ani Hřázovou, nešťastní se žádné vraždy, zkrátka, na všechny mu kladené otázky, dává odpovědi záporné. Ani ku své holi se nechtěl snát. Svědků jest mnoho a tito své tvrzení odpřisáhli. Kdykoliv se Hilnerovi řekne, že v Kutné Hoře jinak mluvil, tu vždy má jednu odpověď: „Tehdy jsem nevěděl co činím, kdybych byl při rozumu, byl bych takovou hloupost neřekl!“ — Není na něm znáti ale žádnou skříšenost, naopak mluví klidně, rafinovaně odpovědi svědčí, že se již na všechny otázky připravil. I když předseda porot. soudu mu podá pádné zjištěné důkazy, tu ptec Hilner dával odpovědi zápornou. Zapřel by, jak se jmenuje, kdyby byl na to tázan. Kde nechtěl pevnou půdu pod nohama, pomáhají mu obhájci. Trapný byl pohled na ubohou matku zavražděné Anežky Hřázové. Když měla jako svědkyně vypřáti si své Anežce a o nalezení její mrtvolu, tu pokoušely se o ní mdloby. S pláčem a mocným pohnutím vyličovala povahu své dcery, která jí měla býti oporou v stáří, — a jak strašná to byla rána, když jí uviděla — jako mrtvolu. — Jelikož byly ubohé stařené kladeny tak četné otázky, cítila se již slabou, že nemohla vše řádně zodpovídat. Seděla stranle u stolu, hlavu majíc rukou podepřanou a v obličeji jejím srazil se strašný bol. — A proto také, když druhý obhájce Hilnerův, advokát Vodička s Písku brutálně se na nbohnu ženu osopil a s falešného svědectví jí nařknu, nastalo v sále vrušení a lid byl počináním Vodičkovým rozjitřen! Ale co vzbuzuje velikou pozornost, že dr. Baxa při přelíčení prohlásil, že na sukní zavražděné Anežky Hřázové jest nyní více spčené krve než bylo v Kutné Hoře. V přelíčení té zavede se nové vyšetřování. — Podle „Deutsches Volksblatt“ bude dr. Baxa šádati, aby předvolán byl p. dr. Bulouva z Karlna, který prohlásil šaty Anežky Hřázové, aťkoliv není úřední osobou. K přelíčení dostavil si i princ Schwarzenberg. — Z přelíčení uvádíme některé zajímavosti. Svědkové dokazují, že viděli Hilnera v den, kdy Anežka Hřázová zavražděna byla se dvěma židý, z nichž jeden na jednu osobu napadal, jíti k „Březině“. — Svědkyně Josefa Vytlačilová, koptoiristka v Polné, vypověděla, že někdy na procházkách mluvívala s Hilnerem. Hilner „totiž“ mluvil“ a nějakou Halškovicu, kamarádkou její. V úterý před Velikonocními svátky večer, kolem 8. hodin potkala se s Hilnerem, ten jí na její otázku, co dělá Halškova, odpověděl, že tu již nechoce, že má teď jináč holku — s Věšničky. Po nějaké chvíli, když přišla řet na to, že je večer, řekl Hilner svědkyni, že se ani večer nebojí a ukazoval jí ve spodní kapse kabátu ukrytý nůž. Nůž měl drátko a jelení kosti; byl as 8 cm.

široký. Svědkyně se určitě pamatuje, že se toto událo ten úterek před Velikonocními svátky, tak kolem 8. hodin večer, den před vraždou Hřázové. Svědkyně Marie Hubrová, 57letá vdova po mistru zamečnickém v Polné vyprávěla, že na den 29. března se dobře pamatuje. Byla Škaredá středa, svědkyně šla do kostela, pak na procházku. Odpoledne byla doma. U nich v síli domů slámu; bylo k 8. hodin odpolední. Viděla v tom Hilnera, s ním šli dva, jeden z nich polochromý. Všichni tři kouřili. Ten poslední si oprašoval doutník poblíž slámy. Viděla, když se tomu chromému rozevřel kabát, že mu z kapsy koukala násadka dřevěná, jako když jde košerák na „šlucht“ — tak to vypadalo. Svědkyně to poznala, poněvadž je řemeslníka dcera. Muš ten byl bleď, měl černý špičatý klobouk, jaký nosí ve Vídni demokraté — byl chromý jako pekař. Vousky měl černé pod nosem, oči černé, veliké, jako s jiné rage. Druhý byl prostědní, a kabátem do modra. Hilner měl světlé šaty. Svědkyně všem třem tehdy německy nadala, že kouřili poblíž slámy. U toho chromého viděla „fuťrálk“ košerácký. Hilnerův bratr, který se učí u p. Šica v Polné ševcovině, když slyšel, že byla zavražděna Anežka Hřázová, a že padá podezření na jeho bratra prohlásil: „Možná že ji sabil. Já s ním spávám a vadycky spíke mně obrácen, ale teď ne a pořádek se modlí.“ Jest dokázáno, že osudného dne 29. března se Hilner něklikráte převlékal, což před tím nikdy nečinil. Svědek František Pařík tvrdí, že u Hilnera viděl veliký nůž, který měl v pochvě. Silnějším ještě dojmem působilo prohlášení svědka, že slyšel, jak stará Hilnerová spílala svému synovi zabijáků a raubůů a brozila mu, že to udá purkmistrovi. Tenkrát se tomu Hilner smál — ale nyní poslouchal to zcela lhostejně a když septal se jej předseda: „Máte něco k podotknutí?“ odpověděl: „Nic“. Svědek Pěšák tvrdí určitě že v osudný den k večeru viděl Hilnera ještě se dvěma neznámými šidý stát právě v místě, kde Hřázová byla zavražděna. — Na otázku, proč to již dříve neřekl odvětil, že byl šidý pronásledován, a že se bál aby onu nezničili existenci. Když mu bylo vytknuto, jak mohl poznati Hilnera na vzdálenost 800 kroků, byla s ním podniknuta zkouška, při které se Pěšák znamenitě osvědčil. Znalci tvrdí, že má srak nadnormální a že jest to, co tvrdí úplně správně. Pěšák dostal také anonymní dopis, s Vídne, který byl předčten. Zní: „Dovoluji si Vás upozorniti na Vaše svědectví proti Hilnerovi. Ani netušíte, jaké následky můžete mít, neb Hilnerova nevina bude jistě dokázána a pravda přijde na jevo. Našli se svědkové, kteří dokáží, že vše bylo nastrojeno. Mám na to, abyste se nenechal svěsti od hanebných štváčů. Jako čestný muž byste mohl napravit chybu a své svědomí zachovati čisté. O tom bych s Vámi rád promluvil. Buďte moudrý a nebudte toho litovati. Nad šidý nevztávejte, Hilner nebude odsouzen. (Vzrušení.) Neuvěřujte se o tom nikomu, může to býti Vaše štěstí. Snad byste si přál, abyste mohl ke stáří bezstarostně šti. Přijďte tedy do Vídne, do Forzellangasse č. 18., kdež Vám sdělím své jméno. Váš přítel“. Jak vidět, záleželo jistým lidem velice na tom, aby Pěšáka umlčeli. Svědek Fiala z Vel. Mesičk viděl kalhoty Hilnera v následujících dnech po vraždě a tvrdí, že na nich byla krvavá skvrna, jako když si někdo utře ruku. — Přítel Hilnerův Laxner, který byl stáje jeho druhem zmizel bez stopy. — Svědek Procházka dokazuje, že když lidé se bouřili, šel k Hilnerovým oknům a tu viděl tam Hilnera, jeho tetu a Hilnerku; ta říká synu Leopoldovi: „Ty musíš říkat, že's nikde nebyl, že jsi byl celé dny doma, musíš to říkat!“ Výslech svědků trvá dle; nové a nové důkazy se shromažďují, ale Hilner tvrdí, že zapírá dále. — O dalším líčení přineseme zprávu v čísle příštím.

Lidéveř o škole. K. L. píš: Jak lidévo o škole smýšlejí, toho důkazem jsou „Lidové Noviny“, které v pátém čísle pod čarou píš: „Všě šla, všě! Čert vezmi všechnu tu kantoráckou moudrost, že našinec, když nyní poznává, co je život a jak vypadá, má s těch jejich rozumů morální koecovinu!“ Kdyby to tak napsal katolický list, háseli by po něm blátem neustále.

„Svůj k svěmu“. „Budivoj“ píše: R. 1898 platili Čechové pouze z jiňáček Čech 10,000,876 K cizím, poněvíc německým pojišťovacím ústavům pojistného. Tak rozumíme heslu „svůj k svěmu“; na jedné straně cítíme tpyce útlaky našich „bodrých sousedů“ a na druhé je ještě tak velikými penězi podporujeme!

Policejní stráž v kapli starokatolické. V neděli dne 21. t. m. vysvěcena byla v Praze v Jeruzalémské ulici v domě č. 11. nová kaple české církve starokatolické, v níž pak konal dr. Iška bohoslužbu. Dva dni po té zaslalo místodržitelství synodální radě starokatolické církve ve Wamadorfě přips, že dr. Iška nebyl jako duchovní správce dosud potvrzen, že rekurs od synod. rady podany k ministerstvu nebyl vyřízen a že dr. Iška není tudíž oprávněn k vykonávání bohoslužeb. Dr. Iška však sloužil v neděli o 8. hod. v kapli má. Když četl evangelium, dostavili se do kaple polic. strážníci s úředníkem, který přistoupil k oltáři a vysval dra. Iška, aby má ihned přerušil. Dr. Iška četl však dále a mezi tím strážníci žádali přítomné, aby se vadčili, což se i stalo. Na to obstoupili oltář a úředník vysval znova dra. Iška, aby má přerušil. Dr. Iška odpověděl, že církevní předpisy nedovolují tak udíniti, jen v tom případě, kdyby byl prohlášen za sážená. Na to byl dr. Iška sážen a strážníci odvedli jej v obřadním rouchohu na komisařství, kde tento podal do protokolu své námítky a zároveň vyslovil žádost, aby o té věci byla podána správa státnímu zastupitelství. Na to se vrátil do kaple a četl má dál. Když došpěl k „přijímání“ přišli strážníci opět a s nimi dva úředníci, kteří vysvali dra. Iška, aby má nečetl a přítomné obecenstvo, aby se vadčilo. Na žádost dra. Išky, který tvrdil, že nemůže má přerušiti, když tělo a krev Páně leží na oltáři, bylo mu dovoleno, aby ve skrócené formě má ukončil, načež byl znova odveden na komisařství, kde

Ku jmeninám
všech Karlů Bor.
 má velký výběr dárků na sklade
Bazar Čupr
 v Hradci Králové. Divadelní ulice
 proti kavárně pana Flaly.

Oltář
 poučná i modlitební kniha
 i zpěvník
 pro diecési královéhradeckou
 zasílá se
 v různých vazbách i nevázaný za známé
 dosavadní ceny.
 Objednávky obratem pošty vyřídí
Biskupská knihtiskárna.

Morgana.
 Pesoruhodná novinka pro
 pány na obleky v barvě
 moderní.
Metr zl. 4.—.
Na úplný oblek 3 metry.
 Vzorek této látky, jakož
 i bohatý výběr moderních
 druhů na obleky, svrchníky
 a menčíkovy jen zaručené
 jakosti a v mírných cenách
 se na požádání k nahlédnutí
 franko zašlou.
 První český zasl. závod
Ed. Doskočila
 v Choceň.

V. Vacek,
 závod
 školácký
 v Pamět-
 níku
 u Chlumce
 nabízí pro zimní a jarní vysa-
 zování stromy ovocné vysoké
 a kraky, sazenice pro živé
 ploty, křoviny ozdob. konifery
 divoké stromy pro stromořadí,
 pláňata atd. Statistice sazenic
 v zásobě. Levné ceny. Výborné
 zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
 první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
 vyrábí a dodává
 věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouho-
 letou zárukou v dokonalé jakosti.
 Rozpočty zdarma.

První výroba
 věžních
hodin
 v Čáslavi
KARLA ADAMCE,
 dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
 jatky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
 tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
 kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
 levná, jakost výborná.

Theoreticko-praktická rukověť
Chorálu římského
 pro bohoslovecké a učitelské ústavy,
 pro kněží, ředitelé kůru, varhaníky a přátele církv. zpěvu.
 Seřadil
DOBROSLAV OREL,
 vicerektor bisk. student. semináře, učitel církv. zpěvu na
 bohosloveckém ústředí v Hradci Králové.
 Schváleno c. k. ministeriem kultu a vyučování vý-
 noselem ze dne 20. října 1899 č. 25.743 jako pomocná
 kniha při vyučování hudbě na ústavách učitelských.
 Stran 250 velké 8. — Cena výtisku brožo-
 vaného 3 K, vázaného v ozdobné celopletbě vazbě
 3 K 60 h, poštou o 20 h více.
 Praktická část přináší přesné nápěvy zpěvů, z mi-
 sálu a rituálu, graduálu, pontifikálu, vesperálu a
 kantorina marně v jiných příručích hledané, jako při
 pohřbech, různých svěceních, při gener. kanonické
 visitaci, (Ecce sacerdos), pro litanie ke všem sva-
 tým, nově po v. sborem obřadů povolenou litanii
 k nejsv. Srdci Páně a j.
 Četné pochvalné kritiky z pera odborníků: řed. Ne-
 very, Zeliňky, Jiráčka, P. Albana O. S. B. a j.
 Kniha má schválení nejd. Ordinariátu královéhradeckého,
 budějovického, olomouckého.
 Vzhledem k množství nových sazby, četným ilustracím
 starého n. topisu je cena velmi levná.
Bisk. knihtiskárna.

Malínský křen
 letošní sklízne
 5 kg. 15 kořenů K 6.—
 " " 20 " " 5.—
 " " 25 " " 4.—
 " " 30 " " 3.50
 franko každou poštovní stanicí též i ve
 velkém zásylá
Josef Mikulecký,
 vývoz pravého malínského křenu
 v Kutné Hoře.

Oltáře, sochy a j.
 ve vkusném a levném provedení
 přesně dle předpisů církevních v každém slohu
 doporučuje firma
Petra Buška synové,
 uměl. závod řezbářský a sochařský pro
 práce kostelní
 v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.
 Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k na-
 hlédnutí franko zašleme.
 Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
 Provedeno ke 300 oltářů.

Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
 doporučuje
Karel Zavadil,
 zlatník a pasíř v Chrudimi
 svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
 ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ošlíné v ohni zlatené a stříbrné až se ručí.
 Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
 levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
 znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
 zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
 losti. Starý závod máj může se vykázat četnými pochval-
 nými přípisy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k za-
 koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
 nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů,
 táček na křest, svíců, paciálků, schránek na Nejsvět-
 ější, patenek atd. co nejvíce.

Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných
 látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kos-
 tymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječnou cenu!

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle sádky.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žínětky.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kým náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIEB v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem poštou.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavěch.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimsky a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

sošnický a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Josef Štěpán,

závod
pozlacovačský
v Pardubicích

opravuje jakož i nové stav
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
zení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
saloš. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabývali ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeleji doporučit. Varhany ostatních sy-
stémů s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přizpůsobení

Antonín Mölsro.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástenkové, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
zení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrooy kávy žitné!

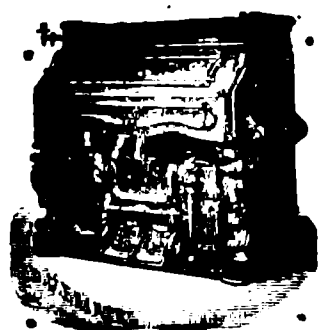
První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

Nejstarší na 24 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Sklady pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franco.

Obchod uhlím a dřívím

p. Viktora Weinhengsta

v Hradci Králové (na Pražském Předměstí „na Špici“)

převezmu dnem 1. listopadu t. r.

a přičiním se všemožné abych ctěl. obecnstvu v Hradci Králové a okolí v každém ohledu vyhověl.

O vzácnou přízeň prosí

Josef Pulpán.

Umělecký ústav
pro
malbu na skle

B. ŠKARDA

7krát prvními cenami vyznamenan.

Ceníky, rozpočty atd.
i velká odborná rada
zdarma.

odborný velkozávod
pro
malbu
chrámových oken

B R N O.

okna chrámová
každého slohu i provedení
se zaručením práce nejmodernějším poštávkám vyhovující.

NA ZIMU

odporčuje chvalně známý obchod konfekční pro dámy

svůj hojně zásobený sklad elegantních, moderních

jupiček, pláštěnek a dětských pláštíků.

Rovněž jest vždy na skladě velký výběr rozmanitých bluz, dětských šateček, barevných a černých zástěr.

Obsluha solidní, ceny mírné.

Za laskavou přízeň prosí v účtě nejlibší

Objednávky dle míry se rychle vyřizují.

Anna F. Horová.

Pro dámy

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové

v divadelní ulici proti kavárně p. Fialy.

Jediný výběr

nejnovějších a osvědčených **šněrovaček**
v každé velikosti, dle míry.

Tovární sklad

glotových černých a barevných **zástěr** jakož
i nejnovějších deštníků a pásů a t. d.

Celoroční výstava dárků a hraček.

K libovольnému prohlédnutí svého závodu
uctivě zve

Frant. K. Čupr,
v Hradci Králové.

Pro pány

BAZAR ČUPR

v Hradci Králové

v divadelní ulici proti kavárně p. Fialy.

Velký výběr

nejnovějších **nákrčníků**, šlů,
deštníků, portmonek, čínské, japonské
a dekorační předměty a t. d.

Celoroční výstava dárků a hraček.

K libovольnému prohlédnutí svého závodu
uctivě zve

Frant. K. Čupr,
v Hradci Králové.

**Dražba
DOMU.**

Obec kuklenská prodá v dobrovolné
dražbě dne 12. listopadu 1900 o 9.
hod. dopol. v obecní úřadovně dům
č. p. 27 se zahradou nalezající se
na rohu náměstí (bývalá škola).

V dražební podmínky lze nahlédnouti
v úředních hodinách v obecní úřadovně.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

Pivo z městanského pivovaru v Plzni
přímo od čerů

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává
k největší spokojenosti, ve kteréžto přičině těší se hojněmu, lichotivému
uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

RUKÁVNÍKY

i kožešiny všeho druhu

velmi levně nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

Speciální závod zbožím ozdobným
a galantním.

OBNOVA

Číslo 45.

Předplatní na čtvrt roku 5 k 50 k
na půl roku 5 k — k

V Hradci Králové, dne 9. listopadu 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Když J. M. nejdůstojnější velepastýř náš do Říma odjížděl, tu provázely jej naše modlitby na daleké pouti jeho. Bylo nám, jako by dobrotivý otec odcházel od své rodiny, od svých diecesanů, v jichž prospěch s tak příkladnou horlivostí pracoval a nedbaje o přízeň vysokých kruhů v říši naší, hájil svědomitě zájmy toho ujařmeného lidu českého, mezi nimž se zrodil a k němuž upřímnou láskou přilnul; — bylo nám, jako bychom se loučili s neupřímnějším zastancem našich práv, právě v dobách rozbouřených, kdy s oddaností a dětinnou láskou jsme složili své naděje v jeho ruce vědouce dobře, že upřímnějšího ochránce a věrnějšího syna této země, který by byl schopen za stádce své i život obětovati, bychom sotva našli. — Právě v této době, kdy velepastýř náš meškal v cizině, se ukázalo, jak velká láska v srdcích svěřeného mu stádce k němu plápolá; den co den vznášely se modlitby k nebesům, aby Bůh našeho dobrotivého velepastýře na dlouhé jeho cestě chránil, aby se brzy mezi nás opět zdrav a osvěžen navrátil.

A Bůh vyslyšel prosby naše, velepastýř náš opět dlí v našem středu. — Nedostali jsme dříve žádných zpráv o průběhu cesty a proto teprve nyní sdělujeme svým čtenářům to nejdůležitější, co se za pobytu J. M. ndp. biskupa v Římě událo.

Ndp. biskup přijel do Říma v pátek, dne 26. m. m. odpoledne a ubytoval se v české kolleji.

Na nádraží uvítali jej rektor kolleje té Monsignore Leva a vicerektor Monsignore Zapletal. — V soukromé audienci přijat byl od sv. Otce v pondělí, dne 29. října. Svátý Otec, ač dle tváře stařeček, na duchu jest jarý a prokázal výbornou paměť tím, že věděl i o věcech diecése naší se týkajících. O českém národě vyslovil se, že jej miluje a vysoce cení, aniž z něho vycházejí mužové výborní a učenci ve všech oborech lidského vědění obeznalí. Založil pak českou kolleji právě proto, aby i český národ byl v Římě vedle jiných národů zastoupen a ctěn. O rakouských poměrech vyslovil se velice případně, jenže nejdp. biskup náš nechce nám obsah těchto slov prozraditi. Jen tolik tušíme, že aféra s arcibiskupem Stadlerem k řeči přišla a jisto jest, že si sv. Otec svých biskupů nad míru váží a na ně dopustiti nedá. Po skončení hovoru našeho nejdp. biskupa se sv. Otcem přípuštění byli spolu s ním vldp. Dr. Beneš, vldp. Dr. Reyl a p. St. Němec k slyšení. Výslovně bylo nařizeno jen dvě neb tři osoby sebou vzíti, dva kněze a jednoho laika. Dobrotivostí a láskou sv. Otce byli všickni unešeni; hladil vldp. Dr. Beneše a časopisy „Obnovu“ a „Časové Úvahy“ vldp. Dr. Reylem mu podané přijal. Po soukromé audienci této sestoupil sv. Otec do velechrámu sv. Petra, kdež jej 10—12 tisíc lidí s jásotem přijalo — mezi nimi i ostatní poutníci naší a kamž se i jiní biskupové právě v Římě meškající dostavili. Našeho nejdp. biskupa sv. Otec vlídným úsměvem opět k sobě povolal.

Z rozmluvy nejdp. biskupa s kard. Rampollou aspoň tolik sdělujeme, že české chovance naší kolleje velice chválil. Dostá-

vají při zkouškách známky nejlepší, ubírají chovancům jiných kollejí mnoho odměn a dělají čest našemu národu.

V pátek, druhého listopadu dorazil J. M. ndp. biskup na zpáteční cestě do Vídně, odkud v sobotu večer přes Chocou zavítal do Chrasti. — Po cestě zbyla ovšem únava a ochuravění ndp. biskupa, ale památka na toto milé a laskavé přijetí, jehož se mu sv. Otcem dostalo, nahradí vše, obzvláště pak tu nepřízeň naší vlády, která, jak pověsti proskakuji, by — kdyby to dobře šlo — i jemu nějakou důtku, jako arcibiskupovi Stadlerovi, s velikou chutí „udělila“.

Kdo se chce pásti, musí se sehnout.

Do smrti se člověk nedoučí. O tom jsem se zase nedávno přesvědčil. Už je tomu několik let, co jsem oslavil jubileum svého členství a přece mně v minulé dny přišlo vhod upozornění jistého učeného již pána, který však teprve poloviční jubileum — pětadvacítku — svého na světě trvání před třemi lety ve vši tichosti slavil. Má kalendáříček, jak nyní krásně česky se říká — nástěnný, z něhož se, když se na to nezapomene, každého dne jeden listek s číslem utrhuje. Je však škoda, že se ty papírky zahazují. Pod každým „datum“ čili číslem hkažujícím, kolikátý právě den v měsíci běží, jest prý nějaká prpovídka. A takovou jednu prpovídku mně onen zmíněný pán tuhle kdysi pověděl, že by se prý hodila za článek do Obnovy. Hned jsem o tom nechtěl mnoho slyšeti. Je to kalendářík německý a proto jsem si řekl: Nikdy! Nikdy! Nechvalno nám v Němcích hledati pravdu — říkali staří Čechové. A doložil jsem: Napište vy taky jedenkrát úvodník do Obnovy. Ale nechtěl. Ten jeho odpor vzbudil ve mně hříšnou myšlenku, že by — „jako tento“ — článkářství v Obnově bylo snad jen tak pro ty, co nejsou tak mnoho učeni. Ale když jsem v tichosti srdce svého o sobě přemýšlel, uznal jsem, že mi není žádná pomoc, a že musím činiti pokání a to raději hned najednou za hříchy dva. Předně za to, že jsem pohrdl německou po celém světě, nejnověji až v Číně, zářící kulturou a za druhé, že jsem se dopustil nerozvážného příkrého posudku svého bližního. A tak tedy v duchu kajivosti a pokory píšu dnes tento článek a to tím více, když musím uznati, že my ubozí Čecháčkové tu jistou prpovídku ani dobře přeložiti neumíme. Oni povídají, kdo chce „grasen“, že se musí sehnout a „grasen“ jest tolik jako trávu ze země hubou škubati a polykati. To by bylo příliš dlouhé a proto jsem si dovolil to slovo „grasen“ jen sldvkem pásti přeložiti. — A nyní jest opravdu čas, abych po tomto dlouhém úvodě vlastní rozjímání již začal.

Nejprv nechám žertů a vezmu věc se stránky vážné. Lidská duše potřebuje totiž jistou pastvu, jistý pokrm. A pokrmem tím jest jí především pravda čili pravé poznání toho, co skutečně jest. Duše bez tohoto poznání, čili duch lidský bez pravdy jest jako hladem a nemocí zmořené tělo k velikým činům neschopné. A proto taky nezkažená duše touží po pravdě a hledá ji. Ale tu právě se o to jedná, jak se může člověk pravdy dohledati. Od šestnáctého století více a více se rozšířil náhled, že se lidský duch nemusí sehnouti, když se chce pásti pravdou, jedná-li se totiž o poznání toho, který sám ze sebe jest, totiž o poznání Boha. V šestnáctém století obzvláště původcové nových církví hlásali světu: Není třeba se sehnouti před mateřskou a učitelskou vážností dosavadní církve. My se více nebudeme shýbati, a budeme se lépe než dříve pásti pravdou z písma čili ze slova Božího. Ale jaké to mělo a má následky. Dnes z těch, kteří se neshýbají a chtějí sebe i jiné pásti, jest

téměř již nesčíslný počet církvíček přerosmanitých a sobě odporujících. A i my v Čechách máme tu podívanou, že ti, co se neshýbají, mezi sebou se různí a o pravdu hádají; a — co jest nejmrzutější — povstala jakási nová svobodná církev, jejíž noviny jsou Bethánie a jejíž jakýsi náčelník je nějaký pan Adlof. A časopis helvetský „Hus“ často bojuje s těmito nejnovějšími, se neshýbajícími, kteří vrážejí do ovčince Kalvínova, to jest do církve helvetské a navádějí mnohé, aby se neshýbali před Kalvínem nebo dosavadními pány pastory.

Ale kdyby to byl jen tenhle nemilý kousek, který ve světě provedlo to se „neshýbání“. Ale když to šlo s tím neshýbáním dále, došlo se až tam, že se rozum lidský nechce shýbati před nikým. Tím však neštěstí duchů se jen rozmnožilo. Došli jsme šťastně tam, kde byli vzdělaní pohané staropohanské říše římské, v nížto žil mudrc a řečník Cicero, který pravil, že není nic směšného, aby to některý filosof — učenec pravdu hledající — netvrdil. Ano my jsme zabředli ještě hloub. Dříve nebylo možno tak brzo státi se filosofem jako dnes. Za časů Ciceronových teprv starší muži oděli se pláštěm filosofů. Dnes však človíček, který by ku své postavě potřeboval ještě loket jeden anebo pod svůj nos aspoň fouknout deset, neshýbá se před nikým. A proto těch směšností, které se dnes tvrdí, jest o mnoho více, než kdy bývalo. Ale to je zvláštní, že právě ten, který pohrdá každou vážností ať opravdu učených, ať církve, ať Boha, chce, aby se, kde kdo je, shýbal před ním.

Má však tahle evropská komedie — jak to kdosi nazval — přece jeden dobrý následek. Vzdělaný uvědomělý katolik tím ochotněji a radostněji shýbá se před mateřskou vážností učitelského úřadu své církve, čím více nejen do zmatku nekonečných růzností, ale do smutné a veselé spolu směšnosti padají ti, kdož ducha svého před žádnou vážností neshýbají.

To je to první, co jsem si porozjímal o té prpovídce, kdo se chce pásti, musí se sehnout. Ale ono se o tom dá rozjímati více.

Máme totiž v Čechách pány, kteří pro účtu k vážnosti církve katolické nemají leč jen posměch a světu hrdě hlásají, oni že ducha svého nepoddají nikdy pode jho vážnosti nějaké, nejméně pak pode jho církve katolické. Ale ve skutečnosti ohýbají hlavu a záda i ducha před pánem, který dává chlebiček. A mnozí i bez chlebička se ohýbají před člověkem, který se dovedl udělat jejich bohem. Máme takového bůžka n. př. v panu Masafíkovi, o němž se před ním se ohýbající pán nestyděl napsati, že by mohl i nové náboženství zavésti. Osvědčuje se pravda obsažená ve slovech: Kdo se neklaní Bohu, padá na tvář před moldou.

I v jiném smyslu dovedou se jistí duchové ohýbati. A tu přicházím do rozpakt, jak to mám říci, abych nepřidělal tiskárně práce, by snad nemusela opatrovati chvatem nové „opravené“ vydání tohoto čísla Obnovy. Inu, řeknu to co dávno přede mnou povídali jiní o některých českých velikánech, že totiž Čech přichází z Vídně sehnutý. Inu Vídeň dává, chce-li, dobrou pastvu. Ale jeden velice starý Čech to řekl ještě jinak a to slovy velice vtipnými: Před křížem nesmeká, před křížkem hrbet ohýbá.

A mluvíme-li o Vídně a českém národě, naskytá se tím více myšlenek o té pastvě a o tom se shýbání. Nyní z Vídně docházejí rady, aby prý se český národ shýbl, a že prý dostane pastvu, to jest, postavíme vám nějakou školu atd. za vaše peníze — totiž z vašich daní — shýbnete-li se před výstředními Němci. Ale ono to s tím shýbáním se pro takovouto pastvu nechce už nijak choditi. A proč? Protože se Němci jakživi neshýbli a pason se pořádně. A my se shýbáme už nejméně padesáté let a pastvy pramálo.

Nejnovější rozumy jistých velkých pánů z Vídně, jak jsem to sám od jednoho slyšel, naproti tomu vykládají, že prý Čechové ne

mají nač natíkat, vždyť prý v tak krátkém čase se v každém ohledu povznegli, že to je až ku podivu a že prý se jim vede v celku dobře. Inu, on Samson, starozákonní silák, taký uvěřil, že se mu u té Dalily povede dobře, až mu uřízla vlasy. A tak si to ti páni představují s českým národem. Jen kdyby uvěřil, že se mu u té novověké Dalily, u té krásné Vídně dobře povede a sehnul se, my potom tomu českému lvu tu hřivu ustříhneme a bude konec s tím bývalým Samsonem.

A tak, ač neradím k takovým násilnostem, které zakazuje křesťanství a které jsou vůbec nemoudré, pravím: Jen se pro nějakou tu beztoho nejistou pastvu nesehnout. To ovšem radí n. př. p. Masafík, ale to by byl začátek konce českého národa. Pevně stát na svém ač — jak pravím — moudře, a přijdou nám práva naše zpět a pastva bude přidána.

Co bych ale radil, to jest to, abychom byli a zůstali národem, který se shýbá před Bohem. Národ, jenž se dětinně klaní Bohu, i když za své předešlé poklesky ucítí otcovskou kázeň, vždy bude mít sílu, aby vyvázl i z největších nebezpečností. V tom pak smyslu budí rozuměno dnešnímu nadpisu úvodního článku našeho.

Volební ruch.

Našim voličům!

Stojíme před zápasem volebním! Volby volitelů V. kurie již v mnohých místech se začaly nebo v nejbližších dnech započnou. Různé strany politické vedou zápas o vítězství. Otázka sociální — náprava totiž společenských poměrů, které opuštěním křesťanské spravedlnosti vznikly, čeká na své rozřešení. Jsou strany v národě našem, jež chtějí nápravu tu provést bez křesťanské spravedlnosti — bez Krista; jest i strana, která základem opravy společenských poměrů činí tuto spravedlnost, zakotvenou v učení Kristovu. Kristus jest a musí býti základem a úhelním kamenem opravy této, učení Kristovo musí býti tmelem, jenž veškeré vrstvy nynější liberalismem a bezbožectvím otrávené a rozhárané společnosti lidské spojovati má za tím účelem, aby sjednotěn byl blahobyť ne pouze jednotlivců ale všech členů společnosti lidské. Na těchto zásadách pracuje a pracovati chce strana katolická a proto také doporučujeme Vám své kandidáty, osvědčené to pracovníky, kteří svědomitě Vaše zájmy vždy hájiti budou.

Nepřátelé naši: Sociální demokraté, národní socialisté spojení s radikálně pokrokovou stranou a jiní nelení, pracují ve schůzích, agituji, navzájem se podporují, mezi sebou nesvorní, ale v boji proti nám svorní jsou, a my bychom měli liknavými a lhostejnými býti? Nikoli! Proto chutě do práce; jedenkaždý

FEUILLETON.

Do boje volebního!

V. — Jedenkrát jsem četl o jistém hessen-ském kurfirstovi. Byl prý to podivný pán, ale také rázný.

Když přišla k němu deputace z jednoho města, skládající se ze čtyř vážných občanů, a žalovali zle a zle na představeného obce, kterého sami před nedávnem právě poctili po třetí svou důvěrou a učinili hlavou obce. Vypovídali všechny nesprávnosti, kterých se za své vlády představený dopustil a na konec žádali za jeho sesazení a potrestání. Kurfirst prý zcela klidně deputaci vyslechl a když byli u konce, zvolal: „Ať sem přijde dráb.“ Dráb ihned přišel: „Vysázej,“ zvolal k němu kurfirst, „každému z těchto pánů 25!“ — Plni údivu padli oni čtyři páni před kurfirstem na kolena a volali: „Ale poslušně prosíme, to snad těch 100 ran patří vlastně našemu představenému a ne nám ubohým!“ — „Vysázej každému z nich 25,“ opakoval kurfirst, „neboť jste si vašeho starostu zvolili již po třetí, a přece jste věděli, že po něm nic není.“ — Co se Vám zdá, milí čtenáři „Obnovy“ neměl ten kurfirst pravdu? Já myslím, že bychom u nás v Rakousku a zvláště v Čechách potřebovali také několik drábů, aby tak mnohým liknavým . . .

Nastávají volby. Nepřátelé pilně agituji, běhají a přemlouvají lidi, aby zvítězili. A co činí mnozí z našich přátel? Nestarají se o nic, nevědí, jak důležitým okamžikem pro národ jest volba poslanců! Katol. mužové! Jest Vaši povinnost a věci svědomí, abyste všichni volili a sice abyste volili dobře! Doba voleb do sborů zákonodárných za

„Vás staň se apoštolem křesťanského hnutí v okolí svém, učme se od nepřátel a proto každý poučuj, rozšiřuj programy strany naší a přičiň se, aby přátelé a stoupenci zásad katolických všude v skupině naší svolení byli. Snažte se, ať ani jediný hlas náš nepřijde na zmar. Věk a doba je vážná a proto opravdové práce všude, v každém místě, třeba. Nuže, do práce — mužové katoličtí! Nepřátelé mají heslo: Proti Kristu a bez Krista, našim heslem budiž: S Kristem a pro Krista!

Naši kandidáti V. kurie:

Josef John, tkadlec v Hradečově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice.

Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Králové Hradec, Nové Město n. M., Opočno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky.

Dr. Rudolf Horský, farář v Šárce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skutč, Rychnov n. Kn., Kostelec n. Orl., Žamberk, Ústí n. Orl.

Josef Hovádek, v Praze, za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Habry, Chotěboř, Přibyslav, Ném. Brod, Polná, Štoky, Humpolec, Ledč, Dolní Kralovice, Kutná Hora, Uhřetřetce, Janovice, Přelouč.

Už při volbě volitelů a pak při volbě hlavní ať jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecési!

* * *

Volební schůze. Dne 27. října představil se jako kandidát křesť. sociální lidové strany P. Emil Dlouhý-Pokorný z Prahy voličům V. kurie ve Velkém Poříčí u Hronova. Rozvinul program křesť. sociální strany, načel jednoláse asi od 200 voličů prohlášen za kandidáta V. kurie. Druhého dne v neděli odpoledne představil se na schůzi voličů v Hronově, kde bylo přítomno na 300 osob. Na tuto schůzi dostal se také hlouček soc. demokratů s anarchistou Čejper. Chovali se dosti slušně, zvláště když jeden jejich člen p. Holub zvolen za místopředsedu. Předsednictví řídil obratně našinec rolník p. Čepelka. Programová a situační řeč p. kandidáta přijata s nadšením, načež rozptýlena se zajímavá debata, do které zasáhli s obvyklými připravenými frázemi p. Čejp, p. Milek a j. Byla by se schůze protáhla do pozdní noci, kdyby p. kandidát nebyl musel odjet na schůzi voličskou do Police. Pan předseda Čepelka zakončil tedy schůzi, dav důvěru hlasovati, kdo jest pro p. kandidáta. Až na několik prohlásila se většina přítomných pro něho. V 8 hod. večer byla schůze voličská v Polici. Když p. kandidát do místnosti na „Poště“ vstoupil, byla

našich dob je bez odporu největší důležitostí, neboť jedná se při volbách téměř o všechno. V konstitučním státě jsou to zvolení zástupcové lidu v parlamentě, kteří mají tvořiti zákony; v jejich rukou je jaksi uloženo, má-li víra či nevěra opět dospěti ku vládě aneb při ní i na dále zůstat. Odtud ona horečná činnost stran podvrtných za dob volebních, aby jim připadla v zápasu volebním palma vítězství a pojištěna zůstala moc ve sborech zákonodárných, odkudž pak podnikají své útoky proti církvi a náboženství, a to pod ochranou zákonů jimi sdělaných.

Parlamenty se skládají ze zástupců lidu, kterým přináležej rozhodovati o nejdůležitějších zájmech státu. Ať proto nikdo neříká: „Já to svým hlasem nesprávním.“ To není pravda! Často rozhodne jeden hlas! Podívejte se do Uher. Tam hrozná urážka vmetena ve tvář katolické církve tak zv. církevně-politickými zákonv. Porušena svátost stavu manželského, — stav manželský povýšil za svátost sám Kristus Pán — a v Uhrách v parlamentě prohlášen sňatek manželský za něco občanského, civilního — nerozlučitelný sňatek manželský prohlášen za rozlučitelný. A to vše a mnohé jiné provedeno jenom většinou jednoho hlasu.

Řekne se ovšem: „Volby stojí mnoho času a peněz.“ Ale, příteli milý, považ, ono to stojí ještě více peněz a ztráty času, dopadnou-li volby špatně. Kdyby k. p. rolnictvo nebylo se dalo svésti a nebylo volilo liberály do parlamentu, nemuselo přijít tolik rolnických statků na buben — mohli mít tedy dosud více peněz.

Kdo se zdržuje volby, kdo nejde k volbě, pomáhá svým nepřítelům! Toho jsou si dobře vědomi v Uhrách katolíci a zvláště naši utiskovaní bratři Slováci, a proto s jakým svatým zápallem šli do boje volebního v r. 1896. Nedbali

již úplně obsazena, a to většinou národními dělníky, tak se títo schůzi opanovali. (Podotknouti dlužno, že ještě před půl rokem, když byl vlp. Krieshofer ještě zdrav, konala se zde podobná schůze v téže místnosti a za rovněž tak volického účastenství, kde však byla jen nepatrná část národ. dělníků a anarchistů.) Zvláště nyní bylo, že se spojili národní dělníci a anarchistou, kterého volili také za místopředsedu. Celý průběh schůze byl pro stranu křesť. sociální velice uspokojivý, a p. kandidát naklonil si přiznání všech přítomných, tak že p. předseda schůze národní dělník, sám byl pro něho, jen prý stav kněžský mu vadí, což ovšem nemáme mu za zlé, jelikož kněz je od našich „národovců“ s každé práce národně vyloučen. Při této schůzi poznali jsme také dostatečně „národní“ dělníky. Když je toho třeba, spojí se třeba s anarchistou, pak charakterizovali svou národnost tím, že když anarchista mluvil proti českému státnímu právu, ani slovem nedali projev nevole, jakmile však bouchal do církve, tu spustili křik a souhlas dávali boucháním do podlahy a stolů. Toť se ví, že mistr Jan Hus a Amos Komenaký museli jim pomáhati proti církvi katolické. A když jim řečník vše objasnil a dokázal, nechťsi věřiti ani Palackému ani ostatním závažným historikům českým. S takovými „vzdělanci“ je ovšem těžká řeč a vážná diskuse nemožná. Anarchisté, kteří jsou proti každému programu citovall program křesť. sociální z nekalého pramene soc. demokratů, těch soc. demokratů, kteří anarchisty se svých schůzí vyhasují. — Vlp. Dlouhý-Pokorný vysvětlil, která soc. demokraté překročili program křesť. sociální a takto překročený jej dávají voličům, čímž anarchisty odzbrojil. Sami národní dělníci přesvědčili se srovnáním pravého našeho programu s tím falšovaným o „charakteru“ svých spojenců anarchistů. Všecky tyto schůze sloužily nám k poučení a posazení ještě lepšimu našim nepřítel a nepřítel vůbec všeho křesťanského, poučily nás též o slabosti a liknavosti některých našich organizací a sloužiti mohou k našemu povzbuzení a lepšimu organizování našeho lidu ve spolky katolické a politické kluby křesťansko-sociální.

Sociální demokraté svolali v neděli, dne 4. t. m. veřejnou schůzi v Hradci Králové na „Střelnici“, za příchodu voleb do říšské rady. Schůze začala o 9. hod. ráno a trvala nepřetržitě až do půl 6. hod. odpo. Dostavilo se asi 180 soc. demokratů se svým kandidátem p. Svěceným. O průběhu podáváme zprávu jen stručnou. Kandidát strany křesť. soc. vlp. Dlouhý-Pokorný z Prahy dostal se již před 9. hod. do schůze té v průvodu asi 20 stoupenců strany katolické z Hradce Králové. Předsednictví se ujal soc. demokrat Šprynar, který řídil schůzi opravdu nestranně, což každý musel doznati. — Občan Svěcený pojednal o programu strany soc. demokratické a avaloval veškerou vinu dnešní miserie národohospodářské a sociální na mladošechy. — Potom ujal se slova vlp. Dlouhý-Pokorný a hned v úvodu připomněl, že program soc. dem. tak, jak jej řečník vysvětloval se alespoň v 80 procentech úplně shoduje s programem strany křesť. sociální. Ale srovná s politováním musí vytknouti, že strana soc. dem. vydala nyní volební brožury, v nichž se v mnohých bodech překrucuje program strany křesť. soc. jen aby soc. demokraté byli uvedeni v klam! Vlp. řečník rozebíral jeden bod za druhým, pádnými důkazy objasňoval směr strany křesť. soc.-lidové, že soc. demokraté sami museli uznati, že byli svými vůdci uvedeni v omyl. — Dále poukázal na jednotlivé výroky soc. demokratických předáků jako: Liebknechta, Bebla, Singera atd., které naprosto se liší od toho, co občan Svěcený svým stoupencům povídal. V dlouhé, přes dvě hodiny trávající řeči, vysvětlil správné vady, kterých soc. demokraté se dopouští a zároveň objasnil snaby křesť. sociální. — Když domluvil, tu ujal se slova soc. demokrat Pokorný z Mladé Boleslavi, který hned počal útočiti na stranu klerikální. Neuváděl žádné důkazy, ale obháněl se samými frázemi, šťastnými výrazy, které si obyčejně každý soc. demokrat přivlastní. Uvedeme jen

ztráty času, nedbali nepřátelství, ano krev prolévati za své právo! Uvádím aspoň toto: Maďarský volební komisař v Kysucách se postaral o to, aby oprávnění voliči nemohli ani k volbě odevzdat své listky. Přes 400 Slovanů, k volbě oprávněných ani volební certifikáty do rukou nedostali, a tak o své právo volební násilně byli připraveni. Slovákům vykázano místo za městem v polích a přece byli ve velké většině proti vládnímu kandidátu. V noci hnali žandarmové Slováci jako stádo dobytčí do tábora vládního.

Ráno volba započala k osmé hodině. To se ohlásilo pouze na místě, kde bylo vojsko sbromážděno. Poslanec Zmeškal protestoval, aby se volilo certifikáty, poněvadž obecní tajemníci mnoha stům voličů certifikáty nedali.

Volební komisař odvětil: „Nejdříve půjdou kordonem, kdož certifikát mají, ostatní ať se rozejdou, nebo je dám rozpráti.“ Při volbě byli mnozí Slováci odmrštěni, že prý dobře nevyslovili jméno svého kandidáta. Tímto způsobem odhal komisař 94 voličům hlas. Poněvadž vojsko a četníci Slovákům činili příkoří než se dostali kordonem do voličské místnosti, nebyl nával k volbě odpoledne již veliký, a komisař hned na to ohlásil konec volby.

Venku však stáli voličové ještě 14 obcí, kteří za městem byli a vojskem do města vpuštění nebyli. Než došli k místu volebnímu, byla volba již dávno skončena. V 3 hodin vládní komisař násilně volbu uzavřel, ačkoliv několik set voličů ještě hlasy neodevzdalo. Vláda prohlásila svého poslance Šipekyho za zvolena, ačkoliv ohromná většina voličů byla pro svého kandidáta Markoviče.

Ve Varíně bylo 430 voličů pobromadě. K této volbě komandováno 725 mužů pěchoty, 240 dragounů a 114 četníků! Aby četníci surově Slováci

několik jeho „duchaplňch“ výroků: „Koperník byl od katolíků upálen!“ — „Křesť. soc. listy jsou vydržovány jen samými biskupy a papežem!“ — Knězstvo a politických smatků též kapitál. — Vše, co národu českému bylo ku prospěchu vymoženo, učinili jen sociálně-demokr. poslanci! — Takové a podobné neomyšlené házel mezi posluchačstvo, láživě přetvářel slova vlp. Dlouhého-Pokorného a když tu a tam nemohl přec sápnouti sásluby katol. kněží a blahobyt lidu, tu mu pomohla obvyklá fráse: „To nebylo přec s námi opravdově míněno!“ — Ale když se vlp. Dlouhý-Pokorný opět ujal slova a jednotlivé výtky na základě mnohých důvodů odmítal tu se občan Pokorný strasil, nechť se patrně trpělivě pravdy slyší. Vše, co bylo katolickým vytknuto vlp. Dlouhý-Pokorný vyvrátil a na základě neutránných pramenů činnosti katol. církve ve prospěch všeho lidu objasnil. — Když někteří socialisté počali mezi řeči činiti různé, klukovské poznámky, tu předseda, tedy sám soc. demokrat, a jak o sobě později prohlásil, že jest ateista u, vstal a pravil: „Občane, chovejte se slušně, neboť takové jednání vám sáještě ku čti není. Když se mohli při řeči našich řečníků katolíci slušně a důstojně chovati, — tedy jednají také tak! Červení občané však nechťli tomu jaksi rozuměti a někteří z nich počali kritizovati svého předsedu, kterého si přec ze svého středu zvolili! Toť opět ukáza té snášlivosti červených občanů, že se mnohým nejedná o pravdu, jako spíše o tupení kněžstva! — Ale bylo mezi nimi přec několik, na které učinila řeč vlp. Dlouhého-Pokorného mocný dojem. Tak u jednoho stolu seděli již starší dělníci, kteří snad nejvíce na počátku schůze velebili své řečníky a mezi řeči vlp. Dlouhého-Pokorného vyslovili se vůči redaktoru t. l., který byl rovněž schůzi přítomen takto: „To kdyby tak ten pan kaplan byl přišel mezi nás častěji, to by bylo pro nás lépe. Vždyť jsme ještě tak učnou a pravdivou přednášku nikdy neslyšeli“. Vystřídal se ještě několik řečníků, kteří již ne tak na katolíky, ale spíše na mladočechy útočili. Posledním řečníkem byl opět vdp. Dlouhý-Pokorný, načež schůze skončila. Nenadáli se sáještě soc. demokraté, že na jejich veřejné schůzi morálního vítězství dosáhli katolíci, jichž tam byl přec počet nepatrný. Schůze činila patrný dojem, jak málo jsou soc. demokraté uvědoměli, že větší chvástivosti svých řečníků, jichž přednášky většinou jsou lži a fráse.

Z Týniště m. O. konala se v neděli, dne 28. m. m. schůze sociálních demokratů, ku které jako řečník pozván byl jeden červený občan z Prahy, řečník s počátku upatrně házel všeobecně vnaidlo: „o vysokých daních“ (největší ovšem platí naši soc. demokraté!), „vojenském utrpení“ atd. atd. Tyto ošepané fráse poslouchalo dělnictvo s dobromyslnou trpělivostí, ale když si řečník s potupnými poznámkami vyjel na české státní právo, tu strhla se vřava a výtky: „Ven s ním“ neustály dříve, až zmizel „apoštol“ červené internacionály za dveřmi.

V Úpeli konala se veřejná schůze dne 31. m. m. za účastenství asi 400 osob, mezi nimiž byla asi čtvrtina sociálních demokratů. Schůzi předsedal p. Hetfleisch. Vlp. Dlouhý-Pokorný mluvil o našem parlamentu a o nespravedlnostech, kterých se rakouské vlády na středních vrstvách našeho lidu dopouští. — Soc. demokrat Zíka se přihlásil ku slovu a mluvil obvyklé fráse, kterými si obyčejné sociální demokraté ohánějí. Jakýsi p. Jandák žádal kandidáta strany křesť. soc. aby objasnil svůj program. — Když mu bylo vyhověno a ukázalo se, kterak soc. demokraté hanebně dovedli program strany křesť. sociální přerouiti — a když vlp. Dlouhý-Pokorný se tázal, zdali má kdo nějakých námitok, tu se nikdo více neozval. Jelikož ale občan Zíka hrubě urazil kněžský stav, nastala hlučná debata, načež předseda o půl 12. hod. v noci schůzi ukončil. Při hlasování pro kandidáta strany křesť. soc. dostal vlp. Dlouhý-Pokorný velkou většinu hlasů.

V Červ. Kostelech konána voličská schůze v neděli dne 4. t. m. Účastníků byl počet neobyčejný. Vlp. Dlouhý-Pokorný představitel se jako kandidát stra-

netýrali a bodákem na ně neútočili, viděl se jistý dobrosrdečný důstojník nucen, komandovat mezi voliče a četníky vojenský kordon. Velikou většinu Slováků stlačili četníci do jedné uličky, aby nemohli k volbě. Zde po celý den mrzli a konečně se jim řeklo, že mohou jíti domů, že je po volbě.

Ve Vaisslonu zabili četníci z voliče, kteří nevolili vládního kandidáta. Ve Slanici vystřelil vládní agitátor revolverem do voličů. V Žitné vyhrožoval židovský obchodník Grün predměřskému kaplanu Šmidovi revolverem atd.

Zkrátka všecko, čeho mravní spustlost, nevěra a zrada na vše jest schopna, to všecko pracovalo s bezpříkladnou nestoudností, jaké ještě nikde nebylo užito, aby liberálové obdrželi většinu.

A přece katolíci šli k volbě! Nedali se zastrážit. Na nás ještě, Bohudík, vojako a četníky nevolají, za to ale různí náhončí balamutí lid, aby volil liberální lidové volitele a tím liberální poslance.

Mužové, nedejte se zastrážit nikým! Ukažte, že jste katolíky. Dostavte se všichni do jednoho k volbě volitelů, a volte muže poctivé, kteří se nedají zaprodati!

Jak nevěstlivě vedou si lidé při volbách volitelů, stůž zde tento výstražný příklad! Při minulých volbách do zemského sněmu byla ohlášena v jisté vesnici volba volitele na určitou hodinu. Přišel p. komisař k panu starostovi, ale tam nebyl ani jeden — pravím ještě jednou — ani jeden volič. „Tož, komu dáte hlas, p. starosto?“, ptal se komisař. „Inu kmocháčkovi Zajícovi.“ No tak dobře, a kmocháček Zajíc byl zvolen za volitele. Poslance ale volit ani nešel, zůstal doma.

To jest výstražný příklad, ale pravdivý! Podle toho se neřídme! Vezměme si za vzor jiné příklady! Bylo to za voleb v Anglii v r. 1884.

ny křesť. soc. a po nadšené přednášce, která učinila na posluchače mocný dojem byl všemi účastníky, až na nepatrné výjimky za kandidáta přijat.

Na Slovenském Předmostí svolána voličská schůze v pondělí, dne 8. t. m. večer. Účastníků bylo asi 200. Vlp. Dlouhý-Pokorný přednášel o programu strany křesť. soc. a ku konci přijat byl velkou většinou účastníků za kandidáta. Přítomen byl také mladý učitel p. Didek, který o sobě prohlásil, že jest realistou. Počal činiti námítky proti programu strany křesť. soc. — ale vlp. Dlouhý-Pokorný přesvědčil jej tak pádnými důkazy o lichých jeho názorech, že se neosmělil více něco protestovati. Několik jeho stoupenců, kteří s ním přišli, sami mu vyčítali, že se nemá do ničeho pouštět, čemu nerozumí. Schůze trvala skoro do půl noci.

Drobná obrana.

Národní listy sice s povděkem zaznamenávají lásku Římské stolice k Slovanům; při tom však poznamenávají, že náklonnost Říma k Slovanům by byla nejméně novým „v dějinách událostech průběhem věků“. Divíme se věru té veliké znalosti dějin nčenců, kteří při redakčním stole „Národních“ sedí. Nevíte, pánové, kolik dobrodiní Čechům prokázali Innocencové? A neznáte ani trochu zlatou dobu Karla IV.? Prostě nahlédnutí do historických děl Tomkových stačí k poznání, jak velice si papežové Čechů vážili a jaké dobrodiní kulturní i hmotné nám poskytovali. Starali se i o to, aby živel český byl na universitě pražské posílen proti cizozemcům. Teprve husitská doba rozdělila Řím od Čechů, ač i tehdy papežové o Čechy se starali. Samého Jiřího z Poděbrad zval papežský dvůr „milým synem“, pokud nepoznal, jak jest podváděn. Pokud Řím za Karla a Václava držel nad Čechy ochranou ruku, potom vynikala naše země vzdělaností nad všechny národy okolní. A jak bylo potom? Inu, nějaká fráse proti Římu se musí do světa vhoditi, už aspoň ze zvyku.

„Čas“ se škorpí na oko s „Právem lidu“; ovšem jen v maličkostech. Jest to komedie nastrojená k zmatení čtenářstva, aby nepoznalo, že jest „Čas“ družným spojencem sociální demokracie a bratrem „Práva lidu“. Inu, cesty mohou být rozličné, jenom vůli všichni máme rovnou; a — co se rádo má, to se škádlivá. Není nad opatrnost!

Krokodili slzy. Liberální listy stále podezřívají katolickou stranu z intrikářství. Jak by to prý bylo jinak možno, aby strana „zpátečnická“ byla na postupu? Milí pánové, postup katolictví jest věcí zcela přirozenou; vyplývají jate svou obratnost na úskoky proti pravdě; ale ta si nyní razí cestu ku předu i bez intrik, nepotřebující jich k zvýšení svého lesku. Dočkáte se ještě mnoha jiných zajímavých překvapení, dělejte co dělejte

Politický přehled.

K poměrům. Když je v Rakousku zle, tu obyčejně se říká: Nesvolávat parlament, poněvadž je každý přesvědčen, že týž by situaci ještě zhoršil. To je nepopíratelné faktum že v této říši parlament dohospodařil již úplně. Dnes nemá již ani ceny jeho svobodná řečníká tribuna, neb

Jistý bohatý Angličan byl na léčení v jedné Tyrolských lázních. Jednoho krásného dne zmizel z lázní, ale za čtyři dny byl zes doma. Tážali se ho, kde byl? A tu on jim vše vysvětlil. Dostal z Londýna telegram, že jsou volby, a proto ihned nejbližším rychlíkem jel do Londýna volit — až z Tyrolska. To jest vzor muže, který zná svou povinnost a také ji plní!

A ještě něco. Jistý poslanec spěchal do Berlína, aby byl přítomen pilnému hlasování, v němž jednalo se o katolickou církev. Sotva že přišel do města, obdržel telegram od své manželky: „Vrat se nejbližším vlakem domů, naše dítě (jeho jediné sedmnáctiletá dcera) umírá!“ Otec ale ani se nehnul z místa, vytrval, a zřekl se naděje, že spatří ještě naposled své jediné dítě. Tak jednaj mužové! Takoví lidé zasluhují úcty.

Hrabě Montalembert jedenkráte pravil: „Proč ustavičně naříkáte na špatné zákony? Jděte k volbě a volte dobře, pak budete statečnými muži!“ Často ženy překonají své muže. P. Abel, znamenitý vídeňský kazatel, vypravoval následující událost. Jistý mně dobře známý poslanec z Freiburgu ve Švýcarsku obdržel telegram, aby ihned se odebral do Bernu k veledůležitému hlasování. Jeho manželka ale právě umírala, a proto váhal. Ale umírající uslyševši, oč se jedná, pravila: „Zde není Té více potřebí, tam v Berně jest Té třeba, neotálej, žij blaze, však se ještě jednou shledáme, tam nahoře!“ To jsou vzory, těch všichni následujte!

Nač ustavičně naříkáte, jděte všichni k volbě a volte dobré volitele, kteří budou volit dobré a poctivé poslance. To jest přísnou povinností každého katolíka a vlastence.

v parlamentě, v němž provádějí se argumenty ad hominem, slovo přirozené váhy pozbuje. V neváženosti k říšské radě a v bagatelisování této instituce jsou, ku podivu, všichni národové rakouští za jedno. A čím dá se to vysvětliti? Proč docela jinak se vyvinuly poměry u nás a jinak, na příklad, v Uhrách? Zcela přirozeně. Tam skutečně je parlament faktorem. A z jaké příčiny? Z té jednoduše, že hned od počátku byly Uhry a Cislahtanie docela různými státy. V Uhrách vláda, parlament, národ — byly jedno. V Cislahtanii hned od počátku malá menšina ovládá stát, vláda její u vědomí své odvislosti směrem dolů i nahoru — byla vždy bez vůle, síly a energie, odsouzena v každém vzniklém sporu se podrobiti. V Uhrách vláda vždy provedla to, co chtěl parlament, v Rakousku vždy provedl parlament, co chtěla vláda. V Uhrách znamenala a dosud znamená parlamentní činnost rozšiřování uherského vlivu a moci, rozšiřování stát. kompetencí, zjednávání stále nových a nových uherských prospěchů, znamenala rozmnožení moci a síly na venek a rozkvět blahobytu uvnitř. . . . V Cislahtanii je pravý opak. V zájmu občanských prospěchů neúčinné pranic; Lid také počíná uvažovati a dnes již mu nestačí jen pouhé hezké parádní řeči. A přehlíží-li činnost říšské rady od počátku, k jakému přichází konci? Že parlament pro něj nečinil nic, nanejvýš že uvalil naň hrůzu břemen a znesnadnil konkurenční zápas s výrobou ve druhé polovině říše. Cislahtanský parlament vždy dosud na komando Vídně Maďarům podlehl. Cislahtanie ale byla ode vždy tou studnicí, v níž se nabralo, čeho se Maďarii nedostávalo. Jakou ale cenu má parlament, jenž místo aby chránil zájmy obyvatelstva, je na pospas dává jinému a v němž v nekonečné řadě let ani jediná nevznikla spásná myšlenka! Čím je rakouský parlament? Pouhou institucí, která nemá jiného účelu, než tvořiti finančním operacím ústavní stafáž. A nechť nikdo se nemýlí. Také dnes o nic jiného nejde. Vídeňské vlády byly by nejšťastnější, kdyby parlament sešel se pokadě jen za tím účelem, aby povolil potřebné dávky a pak šel. A že takový zákonodárný sbor nemůže míti v lidu půdy, je přirozeno.

Kompromis mezi stranou mladočeskou a stranou agrární jest rozbit úplně. Jak se nám oznamuje, žádali prý agrárníci příliš mnoho mandátů. Mladočeši že však nabízelí velmi málo, chtějíce jim postoupiti toliko čtyři mandáty pro pp. Kubra, Práška, red. Hrubého a ještě pro kohosi čtvrtého. Jest tudíž očekávati, že mezi oběma stranami vypukne nyní veselá vojna, již jest těžko předpovídati konec.

Otázka bosenských drah. Pro království a země na říšské radě zastoupené byla tou dobou otázka bosenských drah nejdůležitější a nejpřednější záležitostí. Rakouské ministerstvo stálo na tom, aby ze strategických a obchodních ohledů stavěna byla trať, která by Bosnu spojovala se Spletem v Dalmacii, tedy s mořem, kdežto Maďari žádali stavbu trati, která by Pešť spojovala se sandžakem Novo-Bazarským. Maďari považují tedv Bosnu za provincii uherskou, do níž má vésti cesta jen přes Uhry. Ale vzdor tomu, že dr. Körber se namáhal, aby spravedlivé požadavky Předlitavska byly uplatněny, **svítosili Maďari** na úkor zemí předlitavských. Rakouský obchod jest tím velice poškozen! Proslychá se, že dr. Körber následkem tohoto nezdaru míní odstoupiti.

Ve Španělsku zuřil povstání karlistické. Nad celou zemí prohlášen výmínečný stav.

V Rumunsku vypuklo mezi sedláky vzbouření proti nové daní ze slivovice. Vojsko muselo dělat pořádek.

Nové anglické ministerstvo bylo již dne 6. tohoto měsíce sestaveno. Výsledek nových voleb jest: Chránce tajné pečeti: marquis Salisbury, lord kancléř Velké Britanie; hrabě Halsburg, předseda tajné rady; vévoda z Dovons-hiru, státní sekretář vnitra; hr. Ritche, zahraničních věcí; marquis Lansdowne, osad; Mr. Chamberlain, války; Brodrick, pro Indii; lord George Hamilton, první lord admirality; hrab. Selborne, místokrál irský; hr. Cadogan, lord kancléř irský; lord Ashbourne, sekretář pro Skotsko; lord Balfour of Burleigh. První lord pokladu: Mr. Arthur Balfour; kancléř pokladu: Sir Michal Hicks-Beach, předseda úřadu místní správy: Mr. Chaplin, předseda zemědělského úřadu: Mr. Walter Lony; vrchní komisar veřejných staveb: Mr. Ackers-Douglas a kancléř pro Lancaster: Henry Lord James of Hereford. Místo předsedy úřadu obchodního dosud není obsazeno.

K volbě presidenta Spoj. Států. Novoyorská „Tribune“ dala si od vůdců listů jednotlivých států podati odhady o smýšlení voličů dle nichž zvítězí Bryan ve státech Alabamě, Arkansasu, Floridě, Georgii, Louisianě, Missisipi, Severní Karolině, Jižní Karolině, Texasu, Tennessee a Virginii, což bude dělati úhrnem 112 volitelských hlasů; — ku zvolení presidenta potřebí je nejméně 124 hlasů. Státy Colorado, Missouri, Nebraska a Nevada se svými 32 hlasy jsou pochybnými. V ostatních státech zvítězí republikáni úhrnným počtem 303 hlasů.

Válka v Africe. Dle londýnských listů oznamuje se z Maseru 31. m. m.: Na basutských hranicích přibývá Burů, již tam mají své shromáždění. Družina 1400 m. stojí u Ladybrandu. — Město a kraj Vicksburg jsou v nepřátelské burské moci. Při obsazování města byly vickburské krámy vydrancovány. Také soukromé přibytky byly vybiřeny. Anglický prapor byl sňat a roztrhán na proužky. Jež Burové navázali svým konům. Několik domorodců bylo zastřeleno, jiní dostali výprask na veřejné ulici. Jeden vážený kupec byl zatčen a odveden do burského tábora, kde bude postaven před vojenský soud. Také jeden poštovní úředník byl vzat do vazby. Burové našli všecko střílivé, jež Angličané zůstavili ve Vicksburgu.

Válka v Číně. V údolí řeky Jangtse dle posledních zpráv je soustředěno mnoho čínského řadového vojska, k němuž druží se rozprášené části armády boxerův. Angličané tvrdí, že vojska ta mají evropské instruktory, ovšem neudávají, které národnosti. Dle všeho vláda čínská chce za bránití vstupu spojených vojsk v tato místa. Neznámost obyvatelstva provincií An-Choi, Chenan a Chube vůči cizincům rozdmýchována komisary vlády i živými zprávami novin vzrůstá. Protidynastické hnutí z jihu sem vnesené ujalo se zde, ale v jiné formě totiž v nepřátelství k přímorským osadám Evropanův. Nově jmenovaný místokrál této provincie Chubei Ju-Can, bývalý vůdce boxerův, terorizuje obyvatelstvo neméně, než činili oddaní úředníci císařovny, rozloživ 150.000 boxerův oddaných mu fanaticky kol města Chube. Chce se tím zabezpečiti proti vpádu spojencův i proti neustálé se měnící politice císařovny a jejímu řadovému vojsku a proti povstalcům Expedice spojencův vzhůru po řece Jangtse asi nebude možnou pro nedostatečný počet vojska, zásob i povozů.

Zprávy místní a z kraje.

Zprávy diecéšní. V Pánu sesnul: pan Frant. Krása, farář Morašický, † 3. října 1900 (nar. r. 1829, vysv. 1857), p. Frant. Walter, vik. sekret., b. notář, maj. zlat. zasl. kříže s kor. arciděkan v Chrudimi, † 29. října (naroz. 1835, vysv. 1861), p. Frant. Sloup, vik. sekret. b. notář, děkan v Pardubicích, † 31. října (naroz. 1846, vysv. 1860). Ustanoveni jsou: p. Jan Habal, kaplan v Hlinsku, za faráře do Rychmburku, p. Jan Matějka, farář Rudoltický, za faráře do České Třebové, p. Jan Dvořáček, farář Slatinský, za faráře do Babic, p. Jos. Stejskal, administrátor, za faráře v Bousíně, p. Jar. Schovanec, kapl. v Habrech, za kaplana do Nechanic, p. Frant. Křhan, kaplan Borohradecký, za kaplana do Habrů, p. Vinc. Procházka, kaplan Nechanický, za kaplana do Jilemnice, p. Frant. Starý, administr. Štěpánický, za kapl. do Nechanic, p. Jan Sobotka, kaplan Králové Hradecký, za spířit. a katechetu na dívčím paedagogiu v Chrudimi, p. Karel Volenec, koop. Vrbický, za kapl. do Nových Dvůrů. Uprázdněná místa: Rudoltice, fara patron. kněze Lichtensteina, od 29. října, Slatina, fara patron. nábož. matice od 30. října, Chrudim, arciděkanství, patron. královny České, od 30. října, Pardubice, děkanství, patron. Richarda Drasche, od 1. listop. b. r.

Předhistorické nálezy. Mezi Hradcem Královým a Pláckami v místech, kde říká se „u zabitého“, na poli p. Střemchy, mlynáře v Kydlínově, bývala osada z mladší doby kamenné. Se svolením p. Střemchy prokopány byly na náklad historického musea, dvě rozsáhlé jámy, z nichž dobyto bylo ve třech dnech na 150 nožíků a odštěpků pazourkových a kamenných dlát, uhlašené kameny, na nichž obilí se roztíralo a značné množství nádob zdobených tečkovaným ornamentem, volutami a i páskami s vytlačnými prvky důlky a opatřených různě utvořenými pupíky a oušky. V cíelně paně Pilnáčkové ve Stěšerách opět nalezeny byly jámy jiného druhu, nepochybně z doby přechodní mezi dobou mladší kamennou a bronzovou. Zvláště z jedné jámy získáno bylo četné stěpiny z nádob s lesklým černým povrchem a pěkně prohnutými hrdly. Předměty kamenné, nebo bronzové nebyly tu dosud nalezeny žádné. Všecky tyto nalezené předhistorické památky dostaly se do měst. historického musea, při němž bude založeno příslušným rokem zvláštní předhistorické oddělení.

Vojenské koncerty. Konány budou dne 11. listopadu t. r. v Adalbertinu, za účinkování hudby c. a k. píš. pluku č. 58. z Josefova osobním řízením kapelníka p. Maxa Heydy. První symfonický koncert. Při stolech. Začátek o 4. hod. odpol. Vstupné do sálu: osoba 30 kr., galerie sedadlo 15 kr., k stání 10 kr. Program: 1.) L. v. Beethoven: Symfonie č. 8. F. dur. (Allegro vivace e con brio, Allegretto scherzando. Tempo die Mennetto, Allegro vivace). 2.) Rich. Wagner: Zvonky a scéna o sv. z Grálu z opery: „Parsifal“. 3.) Dr. Ant. Dvořák: Ouvertura k operě: „Selma sedláč“. 4.) J. Bizet: „Scènes Bohémiennes“, ballet et fragments symphoniques de la jolie fille de Perth. (Preludium. Serenada. Pochoď, Cikánský tanec.) 5.) Bedřich Smetana: Předehra k op. „Libuše“. 6.) Hektor Berlioz: „Římský karneval“. (Le Carnaval Romain). „Charakteristická ouvertura“. — Druhý večerní koncert. Při téže hudbě při stolech. Začátek o půl 8. hod. Vstupné do sálu: 20 kr., galerie sedadlo 15 kr., k stání 10 kr. Program: 1.) Barbieri: Ouvertura k operě „Ztracená“. 2.) Zemlinsky: Velká fantazie z opery „Byl jednou“. 3.) J. z Káanů: Mazurka z baletu „Bajaja“. 4.) Meyer Hellmund: „Libezný sen“, Intermezzo. 5.) Dr. Ant. Dvořák: „Slovanský tanec“ č. 8. g moll. 6. Kerker: Úryvek z opery: „Krasavice z New-Yorku“. 7.) Lachner: „Marche-čelebry“ z I. suity. 8.) Jones: Fantazie z operetty: „The Geisha“. 9.) Moniuszko: Mazurka z opery:

„Halka“. 10.) Ertl: Hudební mluvkové snímky. 11. Komzák: „Moje Badencko“, valčík. 12. Donát: Český pochod.

Spolek na podporu chudých studentů v Hradci Králové. Koná schůzi dne 17. listopadu 1900 o půl 8 hod. večerní v místnostech besední knihovny. Program jest obvyklý. Nesejde-li se v ustanovenou dobu dostatečný počet členů, bude se konati o půl hodiny později schůze druhá, jež se může platně usnášeti bez ohledu na počet členů přítomných.

Beseda v Hradci Králové. Potárá v sobotu 10. listopadu 1900 ku posmrtné poctě Eduarda Alberta VI. společenský večer. Začátek v 8 hodin.

Nový rybník. Město Hradec Králové míválo za dávných dob veliký majetek lesní a polní, k čemuž náleželo také několik rybníků. V pozdějších dobách však majetku u bývalo a rybníky se vypouštěly. Snad hospodářství luční tehdy více vynášelo a proto nevedli chov ryb. Takový vypuštěný rybník jménem „Plachta“ náležel se blíže Brau k Nov. Hradci Králové. Racionelní chov ryb dnešní doby vynášel více než-li lonka, proto se pomýšlelo rybník „Plachta“ jehož hráze jsou podnes patrně nově upustiti. Rybník rozkládá se bude na pozemcích č. par. 456/1, 457/1, 457/2, 457/3, 457/4, 457/5 a 457/6 v katastru obce Nového Hradce ležících ve výměře asi 91 arů a hraničeti bude na severozápadní straně s cestou. —

Následování hedno. Že při dobré vůli a snaze i nehluchá činnost malých vlasteneckých kroužků platným se může státi činitelem v tom drobném našem boji národním, desvětlují pilně Matiční sbírky malé cukrovárské společnosti úředníků v hostinci p. Karniola v Syrovátku. Od r. 1895 sebrala tato společnost pravidelnými příspěvky ve svém úzkém kruhu již obnos 1200 korun a obdržela těchto dnů od správy „Ústřední Matice Školské“ šestý, tentokrát jubilejní diplom skutečného členství.

V chrudimském finančním okrese vydraží se cestou veřejné soutěže vybírání mýtného poplatku při erární mýtné stanici v Hlinsku. — Pronajetí může se vztahovati buďto na dobu 1 roku to jest od 1. ledna 1901 až do 31. prosince 1901 bezpodmínečně aneb eventuelně na delší, jeden neb dva roky, to jest na rok 1902 a 1903 podmínečně. Dražbu provede vyslaný úředník c. k. finančního okresního ředitelství chrudimského dne 12. listopadu 1900 u městského úřadu v Hlinsku o půl 12 hodině dopolední. Mýtní poplatek se vybírá u dvou mýtních zahrádek za jednu silniční délku. — Vyvolací cena obnáší ročně 440 korun. Při této dražbě mohou s výhradou schválení c. k. finančního zemského ředitelství v Praze, též podání pod fiskální cenu přijatá býti. — Vyhláška o pronajetí vybírání mýta jest vyložena k libovolnému nahlédnutí zároveň s dražebními podmínkami u c. k. okresního finančního ředitelství v Chrudimi, jakož i městského úřadu v Hlinsku a u příslušné správy dozorčího okresu finanční stráž v Chrudimi. — Písemné nabídky dlužno podati buď přednostovi finančního okresního ředitelství v Chrudimi, dva dny před dražbou do 12te hodiny polední, neb v den dražby před počátkem ústního dražení, dražebnímu komisaři. —

Ve Chvalkově u Čes. Skalice byla 1. listopadem t. r. otevřena nová telegrafní stanice.

Ve Vamberku odbírá Masafiktův „Čas“ pouze pan Abraham Schlappell Uveřejňujem bez poznámky.

Z Doudleba se nám píše: V neděli, dne 26. m. m. přijel k nám p. Háj, redaktor „Osvěty židů“ z Hradce Králové, aby „osvěcoval“ náš lid. — Svolal schůzi dopoledne, kdy lidé jdou do kostela. — Ale přišlo jenom 6 osob. — Tu ovšem pan Háj sesnul, že o to jeho „osvěcení“ nikdo nestojí — a proto nechal Doudleby raději „ve tmě“ a odjel zase odkud přišel. — Jak vidět, nenalézá to jeho „osvětářství“ mnoho půdy.

V Častelovicích přednášeti bude v neděli, dne 11. t. m. vlp. katecheta Černý o tematě: „Křesťanský socialismus a jeho nepřítel“.

Cerillovská katol. národ. jednota koná veřejnou schůzi v neděli, dne 11. t. m. v Divci. Přednášeti bude redaktor „Obnovy“ p. Vobejda-Prosečský o tematě: „Politické a národohospodářské snahy katolíků“.

V Kostelci n. O. konati se bude veřejná schůze v neděli, dne 18. t. m. Přednášeti bude redaktor „Obnovy“ pan Vobejda-Prosečský o tematě: „Náš odvážný boj“.

Katol. národ. jednota v Novém Bydžově konala v těchto dnech řádnou valnou hromadu. Z jednatele zprávy vyjímáme: Jednota čítá 70 členů činných, 8 zakládajících a 3 přispívajících. Schůzi členských konalo se v uplynulém roce 9, výborových 10. Při členských schůzích přednášeli: Vldp. dr. Kašpar, p. Híd. učitel Fryba, vlp. Matouš, p. jednatele Šmejkal atd. — Jméni spolku obnáší 183 sl. 40 kr. Při volbě do výboru zvoleni: pp. Balcar, Bartoš, Janček, P. Hornov, Dr. Kašpar, P. Matouš, p. Perlsk, p. Šmejkal, p. Vizek. Nově volený výbor ustálil se takto: za předsedu p. Janček měšťan, za podnikatele opětně J. Šmejkal, za pokladníka p. Perlsk, za knihovníka p. Bartoš. Dne 11. listopadu koná se členská schůze, při níž přednášeti bude pan F. Satorie z Prahy: O přehínách hmotného upadku v některých stavech našeho národa!

Svatojosefská jednota v Proseči sehraje v neděli dne 11. t. m. divadelní hru: „Modlitba na hřbitově“.

V Sezemicích konati se měla těchto dnů svatba zámečnického mistra p. A. K. s hezkou slečnou Annou R., která dříve sloužila u bývalého starosty a poulance v Poličce, p. T. Právě den před sňatkem přijel pan T. do Sezemic — a odvesl si zase bývalou svoji slušku Annu R. do Poličky, aby mu přý sloužila až do smrti. Za to jí dal upsat 10.000 sl. Návsta ráda svolila, se svatby sešlo — a ženich zůstal na holičkách

Ze Sopot. Jednota kat. jinochů a mužů pro Sopoty a okolí odbyvala řádnou mäs. schůzi dne 1. t. m. ve spol. místnostech, při níž milý přisavec

naš Jednoty, důst. p. Vlček, farář z N. Vsi, přednášel o tematě: „Některé pojmy souvislé s otázkou socialismu“. Kostra této velmi pečlivě sestavené, výborné podané přednášky jest: Celá otázka socialismu točí se kol kapitálu a práce. Co je mrtvý kapitál rolníka — fomeslníka? Čím dostává se ma oživení? Kapitál a práce v době dřevní v jedné ruce byly. Dělením kapitálu od práce, následovalo rozlišení zaměstnatele, služobdárce naproti zaměstnanému dělníku. Poměr v počátku obou byl rodinný. Za té doby vznikly cechy jež blahodárně působily na rozkvět řemesel. Uchvácení cechů několika měšťáky učiněn vstup strojů do řemesel. Strojům cechové nepřáli a když revoluci francouzskou prohlášena svoboda řemesel, uchopili se velkokapitalisté strojů a podporování tehdejší vlády, počali dělníka dít bez nože. Ke strojům povolávají i pro noční dobu ženy a děti. Tím vznikl proletariát. Nesnesitelné poměry ty vyvolaly anarchismus, jež sám svými myšlenkami se odsuzuje. Tu konečně přišli upřímní přátelé dělnictva a radili k organizaci, kteráš dnes náležitěho respektu má. Ji vymoženo: právo koalici, vydání ochran. zákonodárství pro dělníky, zrušení truckystému a mnoho jiného. V dalším vysvětlil pan přednášející pojmy: tovární výbor, tovární inspektor, dělnické komory, úřady práce, děln. sekretariaty, nutnost řádných bytů pro dělníky. V dolovu uvedl důst. p. farář jak my křesť. socialismu pohlíáme na mazu, zavrholal social. demokracii a doporučil vržené síme odborového sdružování co nejpečlivějšímu pěstění. Za přednášku důst. p. farář od četné shromážděných odměněn byl trojnásobnou hluchou pochvalou.

Z Mikulovic. Též ku svrchní části hliníku společné kruhovky v Mikulovicích přilehlé pole, rozměru asi 3 hektarů náhle se posunulo dolů, při čemž vytryskly mocné proudy vod na povrch. Pohled na nynější povrch propadnutého a rozervaného komplexu jest zajímavý, připomínající bezděčně na vlny rozbouraného moře.

Z Dobřemě u Kutné Hory se nám píše: Dne 4. t. m. přednášel zde p. Híd. učitel Kmoníček z Křesetic o rozvoji rolnictva národa českého. — Obec Dobřemě poslala pro p. řečníka povoz a sice slušnou bryčku, za kterou se nemusí nikdo stydět a kterou i řečníci-kněží nikdy nepobrdli. Pan Hídčí učitel však když měl jet, pobrdlivě se podíval na povoz a zvolal: „S tímhle jete pro mne přijeli? Můžete si jet s Pánem Bohem domů.“ Toto odmítnutí učinilo zde trapný dojem. — Myslíme, že právě v době, kdy učitelstvo kritickým a způsobem ukazuje svoji bídu (viz „Školský Obzor“) toto jednání nebylo právě příliš chvalitebné!

Osobní. Pan Jan Sahula ve Skutči složil dne 24. října v Praze před c. k. zkušební komisí státní zkoušku z houslové hry, hudební historie a harmonie, čímž uznán za způsobilého k samostatnému vyučování na středních školách. Zařídí si hudební školu ve svém rodišti.

Vražda. Dne 1. listopadu t. r. v 7 hod. večer spáchána byla děsná vražda úkladná ve vsi Stružnici u Lomnice n. P. Obětí vraždy té stala se pl. Marie Pekárková, choť bývalého starosty a dřívějšího spolumajitele tamní tkalcovské továrny. Vražda způsobila v obci i v širém okolí veliké vzrušení, neboť paní Pekárková byla známá jako paní dobré a mírné povahy. V osudnou chvíli byla ve světnici sama, sedíc u stolu nad modlitební knížkou. Vrah odvážlivě připlíhl se k oknu světnice a ranou s lovecké ručnice zastřelil nešťastnou paní, kteráž, byvši zasažena do týla a zadní části lebky, v téže okamžiku vypustila duši. Pan Pekárek šel právě dohlédnout na koně, když tu tleskla rána, v níž netušil nic dobrého, a proto pádl do světnice, kdež k svému zděšení spatřil hrozná divadlo. Jeho manželka krvácejíc z týla a hlavy, nepohnutě ležela na zemi. Ihned svoláni lidé a učiněno oznámení četnictvu. Leč po vrahu ani stopy. Hrozná tato vražda jest tím záhadnější, neboť všeobecně je známo, že pl. Pekárkova nepřítel neměla. Se svým manželem šla ve shodě nejlepší. Je tudíž úplně nepochopitelné, kdo vraždu spáchal a proč ji spáchal na ní, ženě to tak hodné a dobré. Snad se vrah zmýlil v osobě anebo se chtěl pomstíti celé rodině ze zášti k některému členu rodiny té. Možná také, že vraždu provedl vztek některého pytláka. Jeť pan Pekárek majitelem honitby ve Stružnici. I vrah i motiv činu jest zatím ještě neznám, ale obyvatelstvo stružnické je pevně naděje, že vrah bude vypátrán a uveřejčen. Po stopě se mu jde, ale nic určitého nelze ještě pronésti.

Sebevražda. Z Nov. Bydžova se nám píše: Dne 1. t. m. nechala se v úmyslu sebevražedném pobíť zdejšího nádraží dráhy severozápadní přejeti jistá paní, ve které později poznána byla 80letá manželka učitele ve Velkých Hlučicích, pl. Šrámová. Vlak přešel ji přes levou část hlavy a obě ruce a na místě usmrtil. Mrtvola nešťastné ženy po lékařském ohledání dopravena byla do umrlčí komory na hřbitově zdejších, odkudž odvezena byla později do Vel. Hlučic a tam pohřbena. Proč sebevraždu spáchala, není známo.

„Osvěta lidu“ dosvětila v Hradci Králové a půjde svítit do Pardubic. U nás zajisté nikdo nebude nafiakat — že se odštěhuje o konsek zas dál. Pardubice, tésta se! Pan Háj v celě své životní velikosti se u vás objeví a bude vám nyní vykládat se „osvětářské“ rozmyšl. Pardubičtí židě, přichystajte si přispěvky, váš p. Háj jich moc potřebuje.

Různé zprávy.

Papežská encyklika. Sv. Otec rozeslal biskupům dne 1. t. m. encykliku o Spasiteli. Vyslovuje v ní povděk nad pouzmi katolíků z celého světa do Říma, ve svatém roce, což je důkazem, že národové obracejí se ke Kristu. Nabádá každého, aby kráček Spasitelovou cestou, neboť jest jedinou cestou pravdy a života. Jako Kristus za svého pobytu na zemi reformoval lidskou společnost, tak i nynější společnost, vracejíc se ku Kristu a šijíc dle jeho zásad, napravit se, neboť jen časný zákon, jenž zabírá od-

boj proti moci sjednané právním pořádkem a srážky mezi národy působí, že všichni v bratrské lásce a svatém pokoji poslouchají svých nadřízených. Odvrácení se od Boha má v celém světě tak těžké poblouzení v následek, že národové zvláště nyní tonou v ustavičném strachu. Okružník vyzývá biskupy, aby se přičinili, aby celý svět sledoval ve Spasiteli a Vykupiteli Toho, Jenž má přinést lidstvu spásu a mír.

Národní listy 10. ledna r. 1894 napsaly: „Na jediný stav lze se bezpečně spoolehnoti: na kněžstvo. To nás nikdy neopradilo.“ — Zdáli pak by se N. L. k tomuto výroku přiznaly i dnes?

Přelíčení s Hilnerem v Písku trvá dále. Jeden svědek za druhým odpovídá na otázky mu kladené a Hilner klidně zapírá dále. Při výslechu svědků odehrávají se často komické scény. Tak na př. výslech svědka Aufrechta obsahuje dle protokolu toto: Předseda. — Znáte obžalovaného?

Svěd. — Ano, vím, že je to arciděbák. (Veselost.)

Předs. (káravě). — Takovým tonem zde nesmíte mluvit, to je nespůsobné. Pamatujte se na dobu, kdy byla zavražděna Hrušova?

Svěd. (křičí). — Zjistěte. Když jsem o tom slyšel, tápal jsem se Hilnera: No, Poldo, udělal's ty to? On sklopil hlavu a nedal žádné odpovědi. (Obrátil se rychle k obžalovanému a předstoupil před něj, sušivě mu pohlídl do obličeje, křičel dále.) No, ty lumpe, je to pravda nebo ne? (Opětně bouřlivá veselost.)

Obžalovaný při tom ani brvou nehnul, nýbrž pohlídl na svědka zcela lhostejně.

Předs. — Zde se musíte ovládati, p. Aufrecht. Na to jsem se vás neptal, nýbrž máte odpovědět na to, zdali tvrzení Hilnerovo, že dne 29. března s vámi mluvil, je pravdivé.

Svěd. (se složitým posunkem a velmi hlasitě). — Ten špatný chlap! On že se mnou mluvil! (Veselost.)

Předs. — Opakuju, že zde nesmíte tak mluvit. Mluvil s vámi nebo ne?

Svěd. — Se mnou dojiista ne. (Pohnutí.)

Předs. — Vypravoval přý jete, že Hilnerovi se lidé vysmívali?

Svěd. (složitě): To také není pravda. Tápal jsem se jeho bratra: no, má Polda šaty doma? Načež mně on odpověděl: ovšem, že je má doma. To jsem jej pak udal. (Svěd. obrácen opět k obžalovanému křičí): To je špatný chlap! (Smích.)

Obžaluje Hilnerův dr. Vodička. — Jste vy od narození katolík? (Rozruch.)

Svěd. — Nejsem od vás předvolán a vám vůbec neodpovídám. (Pohnutí.)

Předs. (přísahá). — Chovejte se slušně!

Svěd. — Vždyť se chovám slušně. (Veselost)

Předs. — Ne, nechováte se slušně!

Svěd. — Doktorovi já odpovídat nebudu.

Obh. dr. Vodička. — Tak budete odpovídat p. předsedovi.

Předs. — Odpovězte mně tedy; jste od narození katolík nebo ne?

Svěd. — Byl jsem židem, ale od devíti roků jsem katolíkem a sice dobrým.

Předs. — Můžete odstoupit.

Svěd. — Svědek ještě hodil složitý pohled po Hilnerovi a pak odešel.

Veřejný žalobce p. Malijovský oznámil, že zavedl pátrání o novinářské zprávě, dle níž jakýsi penista Hnátek vyslechl dvě ženštiny, které si povídaly, že viděly Hilnera v lese na místě činu fezat větvičky. Ženštiny ony byly četnictvem vyhledány a zjištěno, že viděly Hilnera ne sice že větve řezal, ale že byl na místě činu ještě v den vraždy. I žádal předvolání Hnátky i ženštin.

Obžaluje Hilnerův dr. Aufedníček podal různé návrhy, aby jen líčení prodloužil. Mezi návrhy byl také ten, aby exhumována byla kostra M. Klímová a do Písku převezena. — Obecenstvo zvláště rozčiluje, že dr. Aufedníček i dr. Vodička napadají oště dr. Bazu a dr. Pevnýho, protože nejsou jejich židovským choutkám po vůli. — Svědek Večera z Polné pamatuje se dobře na den, kdy ve Zhoři byla pouť na nís byl Hilner viděn v průvodu M. Klímové. Od té doby M. Klímová se pohřešovala. Svědek dokazuje, že když Hilner s dívkou do Zhoře šel, krácel se ními jakýsi chromý žid, který nesl balíček a rukou. Ačkoliv Hilner stále zapírá, že ve Zhoři toho dne nebyl, po dlouhé době se přec podřekl z čehož nastalo nezbytné přiznání že tam byl. — Všichni svědkové — židé, počínají si právě jaký Hilner sám. Zapírají vše, byť by řada jiných svědků tvrdila něco jiného. Výpovědi mnohých svědků dokazují čím dále tím patrněji, že obvinění Hilnera z vražd na M. Klímové a A. Hrušové jest oprávněné. Nechceme uveřejňovat výpovědi jednotlivých svědků, tolik jest však jisté, že židé naplnili všechny páky, aby se vražda rituální dokázati nemohla.

Glosy ku procesu Hilnerovu. (Liga + 16.) „Čas“ ve svých rozkladech o vraždě Polenské nepočíná si již tak výbojně a netvrdí nic s takovou jistotou, jak to činil dříve jeho patron Masařík. Pozoruje již jeho spravedlivost v Písku, že pod celou věcí Hilnerovou, pro niž tolik zjevných a tajných sil bylo mobilisováno, hoří koudel zase. Jest popírání Hilnerovo tak okaté, konfusnost a nepokřázanost různých alibi tak veliká, odpovědi tak právnícké a naučené, že vše to postává k určitému úsměvu u člověka jen poněkud normálně myslícího. Nemesis jest neuprosna. Obžaluje dr. Aufedníček loni z odsouzení kutnohorského se odvolal, a bylo mu vyhověno. Ale kdo by si byl pomyslel, že vyšetane s hrobu ještě Marie Klímová a že obvinění Hilnera i s této vraždy bude podepřeno důvody a důkazy ne-li pádnějšími, tož aspoň stejně závažnými jako u Anežky Hrušové? Ovšem referenti židovsko-německých listů plní úkol svůj velmi důkladně, jsouce strannými až do krajnosti. Podle nich jest Hilner učiněn nevinátko. Než to Hilnerovi a interessentům za ním schovaným nic nepomůže a nebude mít jiného výsledku než úsměr. Přál ovšem spravodajové ti pro své zvláštní čtenáře, ale měli by pochopiti též, jak říká jejich působí na porotě, což zajisté zasluhuje též nějaké úvahy. Co do meritorního obsahu celé věci jest názor náš dávno

ustálený v tom smyslu, že se má věci sáhnouti na kloub, a to jak v budoucím sámu židů, tak i křesťanů. Židé tentokrát dobrými psychology nejsou. Vadí jim v tom dvě výlučnosti jejich národní povahy, které se občas střídají a které jsou buď přílišná smělost, anebo úzkostlivá bázeň. Záležitost, vyřídí-li se sptěsobem jak si židé přejí, nebude odstraněna nikdy, bude stálým podnětem různých výbuchů, při kterých i krev téci může. Jest potřeba tedy jiskru v popelu nalézt i udušiti a nebesepčenství pro židy a křesťany pro vždy bude zničeno. Ostatně musí dbát každý občan o svůj život, a tu nastupuje též určitá povinnost státu. Proč tolik námahy, proč tolik ruchu? Což nebyl povad žádný žid odsouzen? Že Hilner bude zase odsouzen, prozrazuje již i „Čas“, ač horuje a sofisticky klikkuje pro obviněného posavad, což ostatně jest pochopitelné každému, kdo poměr časopisu tohoto vůči židům sobě uvědomil. Někdy objeví se též v „Čase“ Hilnerovský článek, v němž nutí se pražský pisatel do sarkasmu a posměšného humoru proti obecenstvu, jehož vinou jest, že o vině Hilnera jest přesvědčeno. Ve svém hněvu proti určitým faktům pisatel pražský se hned zapomíná a praví: „Hilner nezbuzuje sympatie svým chováním a zjevným lhaním.“ Tím ovšem nálada čtenáře pro zločince, byla-li vůbec jaká, v zápleť se škůlně ubíjí. „Oběsit!“ „Oběsit Hilnera!“ stalo se jaksi národním heslem, asi v tom způsobu, jako dobyť poslaneckého mandátu v uzavřeném území; tak deklamuje židovsko-vlastenecký časopis, jehož heslem jest Hilnera hájit a omlouvat ještě tehdy, když již sám nad jeho nevinou zoufá. To slovo „oběsit“ ovšem slyší se u lidu, ale není tu žádné hrubé krvelačnosti, spíše význam ten jest voláním po spravedlnosti, pro kterou člověk z lidu mnohem jest citlivější, nežli mnohý inteligent. Pamatuje se „Čas“ kterak výtečně dr. Bulova sváděl vábnými sliby lesního Wollmanna? Z toho přikladu zajisté „Čas“ poznává, že pro každého zlato židovské přitažlivost nemá. Musí se činit rozdíli mezi upřímným, elementárním požadavkem spravedlnosti a mezi spravedlností strojenou a okabátěnou prázdnými slovy a hledanými formulami, jež ve spletní vidí podstatu věci. „Čas“ nám snad rozumí! Když by se člověk obrátil se zacpanými ušima k obecenstvu, pozná přý, dle „Času“, zda vypovídá svědek ve prospěch Hilnera nebo proti, zda mluví obhájce Hilnerův, nebo zastupce poškozených. Tomu se není proč divit, neboť rozhorlenost nad známými tahy, machinacemi a nad mravní korrupcí v procesu tom ovládla nejen prostý lid, ale i vzdělance. Toho přece zakusil též i Masařík ve svých schůzích dostatečně a proto nedovídam se nic nového. Končíme řádky tyto poukazem a podivem, že názory o krevních skvrnách na kalhotách Hilnerových u značků lékařských jsou rozdílné od posudků loni pronesených, ač jest předmět a znalec týž. Jaké to jest pak odporučení věd, kterou títo páni zastupují? Rovněž překvapuje dr. Bulovy, který ve zvláštním spisku dokazuje, že Jan Hruša obdržel zpovědní absoluci z vraždy od faráře Vlčka, který si přý k tomu vyžádal svolení svého biskupa. Tak aspoň „Kat. Listy“ ve svém telegramu z Písku dne 2. listopadu toto bídáctví odhalily, takže dnes může se podlost tato státi snad předmětem soudního jednání. Také určité obecenstvo nyní se dovědělo, že téměř individuum, dr. Bulovovi, adjunkt Bandyš ukázal corpora delicti a že důvody pro zabítí Anežky doma adjunkt Bandyš uvedl tytéž, jako individuum Bulova a filosof a český Cato Masařík. Všechny tyto věci přímo frou!

V Předlitavsku jest 127.637 kořalen, které jsou vesměs v rukou židů. —

Dr. Fr. Lad. Rieger. Na den Všech Svátých za velice příznivého počasí každý spěchal na hřbitov; v Praze, jak se dovídáme, byl nával obrovský. Na Vyšehradě mezi účastníky odpoledními byl také dr. Fr. Lad. Rieger. Každý ihned povsimnul si vysoké postavy Riegrovy, chodil sám a sám, opíraje se někdy o hůl. Šel kolem hrobů v jednotlivých řadách, prohlížel si rovny českých buditelů, českých spisovatelů a umělců, s nimiž po leta a leta pracoval o rozvoj a zdar české věci. Za posvátné nálady vzpomínka za vzpomínkou vynořovala se v mysl Riegrově při pohledu na hroby přátel, jež osud již zavál pod zem a kolem nich chodil jako nejstarší pamětník a přítel. Každý uctivě pohlídl na starého Riegra, putujícího na Vyšehradě.

„Posel z Podhoří“ v době předvolání byl přelíčen na úvodním místě o tělocviku a enyl — To jest dle „Posla“ nejnnutnější věc!

Přispívaly si. Nedávno teprve stihla „Nár. Listy“ nehoda, že nechaly zemřítí přejeté děcko, jež se ale přes to uzdravilo. V pondělí si „Nár. Listy“ přispívaly podruhé. V sobotu večer postřelil se v Louhovicích u Českého Brodu 16letý dělník V. Řeřicha. Poranění jest sice vážné, ale není vyloučena možnost, že se uzdraví. „Nár. Listy“ dopravily ale mrtvolu jeho již do pathologického ústavu —

Slovínští studující. Letos poprvé studuje v Praze na české universitě a technice pozoruhodný počet Slovínků, totiž 33, mající svůj vlastní odbor v akademické čtárně.

Socialista defraudantem. „Plz. Listy“ přinesly zprávu že redaktor tamnějšího soc. demokratického listu občan Krejčí zpronevěřil r. 1894 ve Vídní dělnické peníze. Sbírky ve prospěch různých fondů, v obnosu 193 sl. sebral — a utekl do Čech!

Co vynesou potravní daň? V celém Předlitavsku vynesla dle výkazu finančního ministerstva potravní daň r. 1899 276.935.298 K, to jest, každý obyvatel zaplatil průměrně 10 K 71 hal. potravní daně.

Daň mezinárodního spolku „Alliance israelite“. Německo-nacionalní list „Saaser Nachrichten“ přinesl zprávu, že dostala redakce jeho do rukou členský listek advokáta dra Davida Löwyho od spolku „Alliance israelite“, na kterém bylo zaznamenáno, že advokát Löwy platí spolku ročně jako členský příspěvek tři sta slatých. Taková je obětavost židů!

Dělnické slasti. Na panství Hodoninském v jižní Moravě pracuje zemědělské rolnictvo od svitu

ranního až do pozdního večera. Oběd slovenských dělníků těchto jest takový: Před polednem dva osli přivezou škopek bramborové nebo fazolové polévky, která se vyleje do velkého koryta, jež se za dělnictvem vozí. Každý dělník dostane dřevěnou lžici, musí si lehnout ke korytu a leže obědvat — tento svůj jednoduchý oběd. — — — O zlaté rakouské „osvětlo“

V Opavě tvoří české děti téměř čtvrtinu všech žactva na německých školách městských. Jsou to hlavně děti z okolních českých obcí.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě věnovali: vdp. P. Anselm Köhler, převor kláštera v Teplé 40 K, pak nejmenovaná dárkyně 20 marků ve zlatě, dále věnovali po 10 K: urp. baron Vojtěch z Dercsenyi v Dolních Počernicích, vdp. P. Metoděj Laudin, administrator v Machově, p. V. Majel, fideiur kanceláře záložny ve Skučí a p. Václav Celba, rolník ve Vysokové; dále po 2 K věnovali pp.: J. Šauer z Augenbergu c. k. professor v Praze a Jos. Ruffer ve Starém Městě čp. 54. Šlechtným dárcům vyslovují se nejvřelejší díky.

Úmrtí. V Polné zemřela 2. listopadu v 9 hodin večer pí. Karla Prokšová, choť tamního obvodního lékaře a soudního lékaře v procesu Hilnerově. Zemřela v mladistvém věku 21 r. a 2½ r. po svém sňatku. Těšila se všeobecně přiznání a proto každý litoval mladého a krásného života, předčasnou smrtí do hrobu skáceného. Pan dr. Prokeš, jsa sám churav rozrušením čivů, poroty písecké se nesúčastnil. — Dne 3. listopadu zemřel v Polné 18letý student Brettis, kterýž nemoha již na cestu do Písku k porotě se vydati, byl soudem polenským vysechnut na smrtelné posteli.

Cigarety. V Uhrách zemřelo roku minulého přes 6000 mladých lidí — jenom následkem cigaret! — U nás vidíme nedospělé hochy, kouřit cigarety. Zákony proti tomuto otravování nejsou — vždyť stáť z toho má užitek!

Češi v Americe. Ve „Věstníku českých profesorů“ ročník VIII. čís. str. 38 píše Dr. Vladimír Novák docent české university v Praze v líčení svých cest po Spojených státech severní Ameriky doslova toto: „Jediným záchranným místem českého živlu v Americe jsou české kostely, které pro zachování národnosti mají mnohem větší význam, než české spolky, školy atd. Bohužel že blahodárná činnost jich zasahuje jen malou menšinu Čechů amerických, kteří ponejvíce za hrdým názvem svobodníků vyhýbají se každému kostelu. Mnoho těch svobodníků nerozumí pravé svobodě ani za málo, terroriaují ostatní pokládajíce názory své za nejlepší a neuznávajíce žádné autority a kritiky. Do této kategorie řadí se i mnozí čeští novináři američtí. „Svobodné obce“ zakládají vlastně nové sekty bez vyznání a nijak se nepřičinují ani o sebevzdělání ani o vzdělání svých přívrženců. Svoboda americká okazuje tu stinné stránky své; mnoho amerických Čechů žije jen a jen materialisticky... Zvláště farny věřících vynikají úpravou a vnitřním zřizováním pořádkem a dvorným životem všech členů atd.“ — Nemá to tam akoro zrovna tak, jako v jejich staré vlasti?

V životě cikánů nastane převrat. Vláda uherská chce zameziti tuláctví a cikáni budou nuceni setrati v jednom místě pod přísnou dohlídkou policie a četnictva. Také bude dbáno o to, aby navštěvovali školy. —

Listárna redakce.

Vlp. J. M. v Č. Zpráva a přednáška v Libranticích dáme do příštího čísla.

Ledeč. Víme dobře o tom. Vyavětení Vám sdělíme dopisem. Z naší strany se zajisté žádný přehmat nestal.

F. Š. Ano.

Chlumec. Není nic důležitějšího. Listu tak nepatrnému, jako jsou B. L. odpovídati bylo by zbytečno. — Stane-li se něco důležitějšího, rádi uveřejníme.

Červ. Kostelec. Bylo již dříve u přítomnosti řečníka napsáno. Na schůzi soc. dem. v neděli jsem byl. Pozdrav!

Hlinsko. Pokud bude možno, přání vyhovím. Mohlo by to býti snad v druhé polovici prosince, poněvadž do té doby mám po všechny neděle přednášky. Druhé žádosti rád vyhovím. Pozdrav!

Černilov, Dobřenice, Vamberk a Trbechovice. Uveřejníme až v číslě příštím.

Výkaz za říjen.

Členové družstva splatili dle čísel: Zakládající 84 = 10 K.

Skuteční po 10 K: 39., 107., 179., 181., 184., 195., 196., 197., 198., 226., 238., 247., 270., 285., 305., 350., 364 (20 K) = 180 K.

Přispívající po 5 K: 19., 61., 91., 180., 184., 185., 186., 187 (3 K), 190., 192., 195., 284., 329., 330., 346., 348 (4 K), 362., 377 (3 K) = 83 K.

Dary na Adalbertinovu od p. t. pánův: Po 100 K: Ferd. Hanousek, děkan v Trbechovicích, po 10 K: Em. Čihák v N. Bydžově, V. Petřík, farář v Kovanicích, Jos. Šmidt, děkan v Libčanech, po 6 K: Fr. Honcá, koop. ve Vrbici, po 4 K: Fr. Pospíšil, kapl. v Jesenici, Jos. Herkner, Jos. Světlý. = 148 K.

Vik. Kopidlno: po 20 K: K. Jedlička, V. Vintara, po 10 K: J. Tichý, A. Vašíček, Frant. Vohnout, po 6 K: Fr. Knapp, Vinc. Němeček, po 5 K: Ant. Pišman, po 4 K: Jos. Kašpar, Fr. Khun, V. Kobout, po 2 K: Fr. Hansl, Jos. Klepl, Fr. Kulhánek, Frant. Okrouhlický, J. Šic, Vinc. Šetina. = 115 K.

Vik. Jaroměř: po 20 K: Jos. Beran, Al. Nývlt, Ant. Štěpánek, po 10 K: J. Gebert, Jaroslav Horák, po 4 K: Jan Vik, po 2 K: Fr. Kadlec, Alex. Jaroš, V. Kosa, Jos. Matouš, V. Martinek, P. Polreich, Fr. Wolf, P. L. Vrkoč. = 100 K. Celkem 636 K.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 8. listopadu 1900. 1 hl. pšenice k 13.30—14.00 žito k 12.00—12.20, ječmena k 8.80—10.40, oves k 5.60—5.90, prase k 9.80—10.00 vřes k 19.00—0.00, brachu k 19.00—20.00, jáhly k 19.00—00.00, krup 18.00—22.00, bramborů k 2.40—2.80, jetelového semínka červeného k 100.00—110.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 30.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 19.00—20.00 100 kg. žitných otrub k 11.00, pšenič. otrub k 12.00. 1 kg. másla k 2.36—2.40, 1 kg. sádla vepřového k 1.80—1.80, tvarohu k 0.24—0.32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 4.60 jedna kopa drobné zeleniny k 0.87—1.20

(Zasláno.)

Výborová schůze

politického družstva tiskového

pod ochranou sv. Jana Nep. v Hradci Králové bude

ve středu, dne 14. listopadu 1900, o 2. hod. odpo.

v diecézním spolkovém domě „Adalbertinu“, Jiřkovská třída č. 800 I. v Hradci Králové.

Účast pp. důvěrníků a členů jest velmi žádoucí.

Dr. František Reyš,

jednateř.

Dr. Jan Soukup,

předseda.

Odvolání.

Podepsaný Vojtěch Hemr, magister pharmacie a výrobce sodové vody v Nechanicích, obviňoval jsem pana MUDr. Františka Planičku, obvodního a nemocničního lékaře v Nechanicích, že chybně a to dokonce zámyslně chybně léčil moji matku a že následkem toho zemřela.

Uznávám, že toto mé obviňování bylo naprosto křivým a zcela bezdůvodným (což i slyšení soudní znalci lékaři potvrdili), a prohlašuji, že k mé snažné žádosti mně pan MUDr. František Planička tento trestní skutek před soudem prominul a potrestání mého nežádal.

Odvolává veřejně křivá a vymyšlená obvinění svá, prohlašuji, že se jich příště vystříhám a zavázal jsem se, že mimo náklad trestní pře ujednanou pokutou zaplatím: ústřední matici školské 150 korun a spolku pro polední stravování chudých dětí v Nechanicích také 150 korun.

V Hradci Král., dne 8. listopadu 1900.

Vojtěch Hemr,
magister lékárnictví.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlatené a stříbrné až se ruší. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy znovuzlacení a stříbrnění starších věcí vykoná se rychle a zašlou se již svícené se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý závod můj může se vykazati četnými pochvalnými případy P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křesť, svíců, paciškálů, schránek na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky v barvě moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl. závod
Ed. Doskočila
v Chocni.

Obchod uhlím a dřívím

p. Viktora Weinhengsta

v Hradci Králové (na Pražském Předměstí „na Špici“)

přivezmu dnem 1. listopadu t. r.

a přičiním se všemožně abych ctěl. obecenstvu v Hradci Králové a okolí v každém ohledu vyhověl.

O vzácnou přízeň prosí

Josef Pulpán.

Krejčovský učeň

přijme se za výhodných podmínek v lepším závodě do učení na dobu dvou roků.

Blíží k doptání u firmy

Karel Fitšek

v Jablonci n. J.

Pronájem dvora.

Na panství Rychnovském

pronajme se

dvůr Třebešovský.

Podmínky nájemné jsou u fidejistství velkostatků v Rychnově nad Kn. k nahlédnutí, kde se každá řádná zpráva podá a nabídky do konce listopadu 1900 přijímají.

Proč jsou stále ještě lidé, kteří Kathreinerovu sladovou kávu Kneippovu nepoužívají, ačkoliv tato tak výborně chutná a zdravý nápoj jest?

Poněvadž ještě všichni nevědí, jak velkým přednostem Kathreinerova káva se těší, které výtažkem z kávovníku chuti a vůně srnkové kávy se dostává, aniž by však zdraví škodlivé součástky této, na ní přeneseny byly. Slučuje tudíž nejlepším způsobem plně oceněné výtečné vlastnosti domácího sladového výrobku, s oblíbenou příchutí kávy srnkové.

Ovšem, že ze zdravotních ohledů Kathreinerova sladová káva Kneippova již ve statistických rodin denně se pije, bylo by ale žádoucí a v zájmu všech, aby se této skutečně rodné kávy, vzhledem k výtečným jejím vlastnostem, všude a jmenovitě do každé rodiny, přístupu dostalo.

Kathreinerova sladová káva Kneippova slouží ponejvíce jako přídavek k srnkové kávy, jejíž chuť zjemňuje a k požívání příjemnější činí. Dodává kávě tu nejlépejší barvu a zmírňuje známé, škodlivé účinky kávy srnkové. Odporučuje se sačítí s 1/2 Kathreinerovy sladové kávy k 1/2 srnkové kávy a posvolna na polovinu každé přejíti.

Nevyrovnatelnou předností Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy jest však, že po krátkém uvynutí i čistá pít se může a výborně chutná. Kde srnková káva naprosto zakázána jest, poskytuje nejosvědčenější náhradu a doporučuje se paním, slabým a churavým osobám, jako lehce stravitelný, silný a krev tvořící nápoj. Dle lékařského výroku neměla by se dospívající mládeži, jmenovitě dívkám, žádná jiná káva podávati.

Zavedením Kathreinerovy sladové kávy Kneippovy docílí se i v nejmenší domácnosti značných úspor. Pokus při pečlivé úpravě vede všude k trvalému užívání.

Kathreinerova sladová káva Kneippova nesmí se nikdy vyvážená prodávati. Jest jen pravá v známých bílých původních balíčcích s vyobrazením faráře Kneippa co ochrannou známkou a jménem „Kathreiner“.

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.
Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvik Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.
Záclony. Opony (draperie). Žiněny.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakosti osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

● služeb vojenských ●

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stourač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a have-
lky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

soukennický a první zasílatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

pozlacovačský
v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
zení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölzrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohou tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvčetněji doporučení. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
zení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako:

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních nártů, vlastnoručně
kreslených záslu na požádání důst. ducho-
venstva a sl. úřadům při obhajobě vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisadou

Dydrooy kávy žitné!

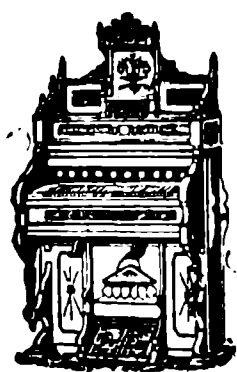

První Královéhradecká továrna nábytku.

✕ Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

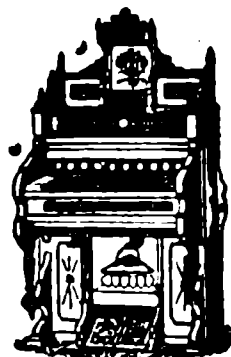

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Králové

svolává

mimořádnou valnou hromadu akcionářů

na den 25. listopadu 1900

na 10. hodinu dopolední do sálu „Besedy“ v Hradci Králové.

Pořad jednání:

1. Návrh správní rady na zvětšení akciové jistiny a související s tím změna § 6. stanov.
2. Návrh správní rady na zřízení filiálky.

Kdo z pánů akcionářů této valné hromady účastniti se míní, nechť uloží své akcie s nepropadlými dosud kupony u pokladny ústavu včetně do 17. listopadu t. r.

V Hradci Králové, 5. listopadu 1900.

Správní rada.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje uctivě své ohlasně známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křídla, lavatelné, spovědnice, křtitelné, konsoly, svícny, ušty, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Panu J. St. Ottmarovi

akad. dekoračnímu malíři

v Ústí nad Orli.

Farní ohrád Páně ve Zbislavi v r. 1900
Vámi skvělostně vymalovaný se všeobecně líbí a s prací Vaší úplně jsem spokojen a mohu Vás každému k podobné práci vřele doporučit.

Farní úřad ve Zbislavi 17. srpna 1900.

Ant. Michel,
farář.

Prodám parní motor

(Systém Komárek)

o 4—5 koňských silách dobře pracující; týž jest v úplném pořádku uchovalý a jen z té příčiny, že v novostavbě své silnější stroj jsem postavil, jej prodávám. Kupující se naskytne příležitost koupiti dobrou osvědčenou věc levně. Motor lze ještě několik dnů viděti v práci u

Josefa Hlavatého,

parostrojní truhlárna

Pražské Předměstí u Hradce Král.

Zánovní nánožník

(Fussak)

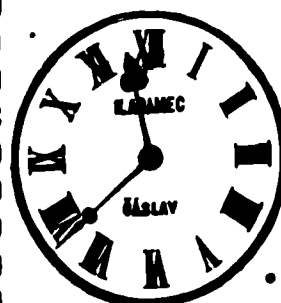
a cestovní kožich s rukávnikem,

hodící se pro duchovenstvo,

jež jednu zimu upotřebeny byly, prodají se levně.

Blíží v knihkupectví

Fr. Čermáka vdovy. Vyškové Hýte.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kostymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny
V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječně levné ceny!

Zprávy hospodářské.

Laciné semeno jetelové. Po jetelovém semeni je vždy velká poptávka, proto se dobře platí. Rolníci potřebují semeno velké množství, hledají tedy semeno laciné, aby zmenšili náklad na osivo. Je-li však toto šetření prospěšné? Kdo chce mít odpověď správnou, podívej se na jeteliště. Říčkounké, chabé jetele kokotící hned na podzim polozničené vypravují, že laciné semeno jetelové je vlastně nejdražší. Kromě toho však je každé laciné semeno falšované. Netvrdíme, že ve dráhém není bezcenných, anebo i škodlivých příměsí. Nesvědomytý špekulant zkazí všechno. Ale v laciném semeni bývají příměsky takové vždy a to v míře velmi značné. Najdeme tam semeno povázky, jitrocelu, komonice, tolice řetelové, hlínu, písek a různá semena plevelovitá. Ve 100 kg. semene bývá mnohdy až 26 kg. mletého písku; a ve zbytku je více než polovice starého, úplně neklíčivého semene jetelového uměle zbarveného parami hořící síry, sezamovým olejem maštěného. Popraše jeu takové laciné semeno brouzem a uvidíme jak bude „pozlacené“. Jetel nemaštěný prášku bronzového nechytne. Anebo zahřejme několik zrnek na bílém papíře hedbávném. Mastné skvrny poučí nás, že semeno je falšované. Z uvedeného patrno, že laciné semeno je vždy velmi drahé. Kdo kupuje rozumně, ten nehledí na cenu, nýbrž na čistotu semene, na pravost jeho a konečně na klíčivost. Nevěř však žádným „vysvědčením“ ani sebe zvůčňejší reklamě, nýbrž pokusnou stanicí neb sám přesvědčí se o jakosti semene a pak cena vyšší bude vždy ještě výhodnější za semeno bezvadné, než sebe nižší cena za všelijakou plevel úplně bezcennou.

Kdy jsou ryby nejchutnější. Jakmile se ryby začínají plemenit, čili tření jim nastává, pozbývá jejich maso lahodné chuti, ba jikry z parmy a štiky jsou v oné době přímo jedovaté. Tak na příklad je mřenka nejchutnější od července do října, piskoří od listopadu do května, losos z jara do května, úhoř od května do srpna, pstruh v horkých měsících letních je vzácnou lahůdkou, v zimě na talíř se nehodí a sice od října do května. Okoun se jenom v dubnu a květnu nehodí, jindy po celý rok je vítaným hostem v kuchyni. Štika je dobrá v mladším věku dvakrát v roce; nejlepší je v únoru a pak zase od června do září. Stará štika se z kůže stahuje a vyšpikovaná jako zajíc v troubě peče na másle, jinak není dobrá. Kapr se chválí od října do dubna. Z toho patrno, že rybí maso je po celý rok velmi chutné, ale v každé době z jiného druhu ryb.

Čím zabráníme plesnivění uzením. Plíseň je nebezpečným hostem na uzeninách. Nevítaného škůdce snadno se zbavíme, když uzeninu, klobásy, šunky, salám a p. natřeme silným roztokem soli kuchyňské. Také uzeniny již plesnivě zbavíme plesniviny, když je takovým roztokem umyjeme.

Kterak moříme pšenici. Jak známo, chráníme pšenici před sněží obilnou mořením v roztoku modré skalice. Toto moření děje se následujícím způsobem: Na každý hektolitr zrní roztluče se 180 gramů skalice a v horké vodě rozpustí, načež roztok se vleje do kádě a 36 litrů studené vody doleje, tak že tekutina 10 cm. vystoupne nad pšenici do ní vsypanou. Zrní se několikrát promíchá a všechno na tekutině plovoucí zrní se odstraní. Za 12—16 hodin pšenice se z kádě vyjme, na plachtě se rozhodí a pak po chvílích obrací. Jakmile zrní oschne, vyseje se na připravené pole. Mořidlo zničí zárodky sněží, aniž by klíčivost pšenice poškodilo, správně li se moření koná způsobem naznačeným.

BESEDA.

Nepověření apoštolové.

Napal J. Čáslavský.

Byla sobota v srpnovém odpoledni. Slunko smálo se plnou tvář na blankytné obloze a naplňovalo teplým dechem svým luh i báj, žitniště i bramboriště. Vlaškovky kroužily vysoko vzduchem, vrabci se prali v rošti a husy kejchaly a potápěly se o závod ve špinavém rybníce. Tu a tam zaklapal občas vesniční vůz naplněný mandely, čeledín zapráskal, žvihnul po koních, křiknul na ně a zas bylo klidno ve vesnici jako po vyféní. Vše bylo po polích.

Samuel Traube byl však doma a oslavoval po starém svém způsobu zděděném po otci šábes. Seděl ve staré lenošce a horlivě se modlil. Tefillin (modlitby femínky) jen se mu mezi prsty kmitaly a vousatá brada třásla se jak osykové lupení. Do chevry (modlitebny) měl daleko, proto konal pobožnost doma.

Nedaleko něho seděla na staré, promaštěné pohovce Sarah, životní jeho družka a dísmala. Těžký, uzavřený vzduch neprovětráné, židovské světnice usednul jí na spánky, zatížil jí hlavu a sklonil ji až na prsa. Veliké kostěnné okuláry svezly se při tom až na konec nosu.

Klid a brobové ticho ve světnici rušil jen šepot modlitby se Samuela a z hluboka oddychující Sarahy a chřaplavý tikot starých, černých nástěnných hodin. Lomoz vozů, štkot vrabců a hejkání hus zaznívalo sem jen jako ozvěnou. Dusila jej dvojí neprodyšně uzavřená okna.

V tom se rozlily široké dveře a do světnice vrazil asi desíletý kluk s náramným brekotem. Tváře mu jen hořely, vlasy rezavě svítily a z kabátu črcla voda.

„Mama, i' bin g'tauf (jsem pokřtěn)“ zahofekoval jako by ho někdo na noze bral.

Sarah sebou trhla, až se jí šajtle (paruka) posunula na pravé ucho, protřela si rozespálé oči a dívala se vyjeveně kolem sebe.

„Itzig, was ist g'schén (co se stalo)?“

„I' bin g'tauf“ ječel Itzig dále.

„Gott der gerechte!“ zvolala Sarah ustrašeně. „Toť horší než egyptská rána.“ — „Was sagst du dazu, (co ty tomu říkáš) Samuel?“

Tomu vypadly tefillin z ruky, otevřel ústa a nevěděl, co dřív — má-li se zlobiti, nebo kluka spráskati. Už také chtěl sáhnouti po holi, ale na štěstí ještě v čas vzpoměl, že jest — šábes. Odplivnul tedy jen zlostně a ptal se rozhorleně:

„Itzig, ty že jsi mešumad (odpadlík)?“ — Tomu nemohu ani věřiti. Můj syn nemůže býti nikdy takový gonof (lotr). Itzigu mluv, co se stalo!“

Itzig si utřel rukávem nos a oči a když viděl, že nedostal bití, začal vypravovati trhanými a zajímavými slovy celý ten maasch (příběh), který se mu přitřel . . .

Ve vesnici P. nebylo povedenějších kluků jako Pepík T. a Vojta S. Před nimi třáso se na stromech každé jablko a z daleka uletoval každý vrabec. Věděli o každé n ptačím hnědce a znali dopodrobna, kam mamince zanášejí slepice. Ráno a na večer pásali krávy a ve dne za parných dnů se koupali každou hodinu snad desetkrát ve špinavém rybníce.

A s těmito veličinami skamarádil se Traubův Itzig. Hoši sice neměli židé náramné v lásce, ale trpěli ho, poněvadž jim někdy přinesl „pecičky“ (cukrátky), „svatojánský chléb“ neb „sladké dřevo“.

Zmíněné soboty leželi oba na břiše na hrázi u rybníka a vyhlívali si záda po koupeli.

V tom se k nim přibatolil Itzig v šábesovém úboru.

„Itzigu, neseš něco?“ zvolali naň skoro oba najednou.

„Za dnes nic. Máme šábes, zavřený krám, nemohl jsem nic „vypajznout“.“

„Tak co tu chceš? Syp se od nás!“

Ale Itzigi se nechtělo. Uškřbíl se a vyplázl na ně jazyk.

„Ze nepůjdeš?“ rozkřiknul se Vojta S. Itzig odešel asi na dva kroky. Pak se ale zastavil a začal na hochy pokřikovat:

„Vy goyové, myslíte, že se vás bojím? Vy jste jen šnoreři (žebraři) a můj tatínek jest takřka (boháč).“

To dopálilo Pepka T.

„Vojto, my že si od toho žida necháme nadávat? Pojd, pokřtíme ho, at jest taky goy.“

Řečeno — uděláno.

Oba kluci vyskočili jako veverky, Itziga chytli a dovlekli k rybníku. Pepík ho držel a Vojta nabral do čepice vodu a lil jí Itzigi na hlavu, za krk a na ramena. Itzig křičel, píštěl, kopal, vzpíral se, ale nebylo nic platno. Vojta lil pořád, až byl Itzig jako hastrman . . .

Konečně když myslili, že už má dost, pustili ho s náramným smíchem a chechtotem. Itzig už nenadával, ale pádl domů jako když mu paty hořejí a tam oznamoval zajímavé zarmouceným rodičům celý ten maasch . . .

Ten den měl Samuel Traube šábes už na dobro zkažený. Pořád myslil jen teď na svého syna, který byl trejfe (nečistý). Chtěl říkat jak to jindy činval amidu (řada odpoledních žehnutí ve stoje), kterou uměl výborně z paměti, ale dnes se pletl ustavičně. Zakoktal se, zabreptal a nemohl a nemohl dále, kdyby ho byl rozkrájel. Pořád jen měl na mysli, jak mohl býti Itzig takový šlemil (nemotora) a dáti se udělati od takových goyů trejfe. To nebyl jeho kluk. On, Samuel, uměl jinak a goyi (křesťany) točiti . . .

Konečně se přiblížil večer. Slunce zapadlo za hořící obzor, soumrak snesl se na umdlenou, horkem těžce oddychující zemi a na nebi ukázala se první hvězdičky.

„Béneš elohim (díky Bohu)!“ zvolal Samuel, když ji uzřel skrz špinavé okno.

„Sarah!“ obrátil se potom k Sáfe, „Itzig musí se stát zas košér (čistý), sice bychom neměli ani na oči rebovi (rabínu) a nepustili by nás ani do šule (synagogy). Nikdo by neřekl, co takový šmuk dá člověku na starosti.“

Vzal tefillin, postavil se obličejem proti východní straně, oči upřel na mizrach (posvátný obraz) a začal konati hovdale (obřad dělicí šábes od pracovního dne). Když dokončil uožil tefillin do skříně, šel ke dveřím a poklonil se tam uctivě před mezzuzou (hebrejské desatero) a pak si oddychnul, jako by mu bylo těžké břímě s prsou spadlo.

„Tak Sarah, teď už, když se může zas pracovat, první náš skutek bude udělati Itziga zas košér.“

„Wie heisst (jak to)?“ dívala se naň udiveně Sarah.

„Inu poručíš šikse (služce), aby nanosila do vany vody. Itzig se neumyje jen sám, jak to Moses velel, nýbrž ty ho musíš sama pořádně vydrhnout. Pak mu ostříháš všechny ty vlasy, na něž mu goyové lili vodu.“

Stalo se. — Když šiksa nanosila vody, Sarah uchopila Itziga a počala ho drhnouti až kluk řičel a bolestí se svíjel. Přischlá špina držela a Itziga stála mnoho vzdechů a utrpení, neboť za celého svého živobytí tolik vody nespátřil jako dnes.

Konečně byl kluk očištěn. Nyní vzala Sarah nůžky a bez milosrdenství mu ostříhala všechny husté, rezavé kudrlinky až na kůži. Kluk vyhlížel s opáleným, vynikajícím nosem a s holou červnou hlavou jako — house.

„Béneš elohim!“ zvolal Samuel, který nad tím vším bděl jako trestající soudce. Už nejai mešumad, už jsi zas Israel.“

Obrátil oči k hvězdám a usmál se spokojeně, neboť byl pevně přesvědčen, že vykonal zas jeden micvah (dobrý skutek).

V pondělí byl ve škole ve vesnici P. náramný výslech. Na lavici obžalovaných seděli Pepík T. a Vojta S. Za vinu se jim kladlo, že prý křtili v sobotu Traubového Itziga. Kluci namítali, že naň jen lili vodu, že jim nadával, popírali zlý úmysl, než nebylo nic platno. Víra dána žalobci a pachatelé uznání vinnými. Pan učitel vzal rákosku a vyplácel oběma nepověřeným apoštolům honorář na radnici. Vojta S. plakal a sliboval, že už vícekrát, nic podobného neudělá, ale Pepík T. ani nepromluvil. Zafal jen zuby, bolestí sešklebil tvář a snášel usouzený trest jako by to necítil. Ale zatím to v něm celé dopoledne vřelo jako v sopce. Když šel domů, bral dva schody najednou a když byl ze školy venku, obrátil se ve stranu, kde zůstával Itzig, zabrozil tam pěsti a zvolal jiskře očima: „Počkej, ty kluku židovská, já ti jich teprve namelu, až tě dostanu!“

Umělecká směs.

Rubinsteinovo museum v Petrohradě otevřeno bude 21. listopadu v šestý to výroční den úmrtí mistrova. Museum, ve kterém umístěny budou četné památky, partitury a rukopisy slavného ruského skladatele, umístěno bude v síni konservatoře, Rubinsteinem založené. Otevření musea bude okazalou slavností petrohradského světa hudebního. — Vasilij Lvovič Sapelnikov vynikající pianista ruský pozván byl do Mnichova, aby spolu se Sarasatem, Rislarem a jinými umělci světového jména účinkoval v koncertech abonementních, jež v nastávající zimní saisoně uspořádány budou v Královské opeře. Pan Sapelnikov slíbil pozvání tomu vyhověti. — V Paříži zvýšili nakladatelé ceny románů z 2 fr. 75 ctm. na 3 fr. Zvýšení to odůvodňují zdražením papíru a zdražením uhlí. — Carská akademie věd vypjala souběh na nejlepší popis života carevny Marie Feodorovny. Lhůta k nejbližšímu podání spisů trvá do 1. března 1902. Cena v obnosu 6000 rublů s úroky od r. 1879 přifknuta bude dne 22. prosince 1903. — V politické literatuře nejsou dosud ukončeny spisy: „Řeči dra Riegro“, které jsou uveřejněny vesměs jen starší a k novějším dosud nedospěly a Jahnův spis o dra. Riegrovi, jehož první, velice důkladná část vyšla r. 1890. Pokračování bylo zastaveno následkem punktačních bouří. — Za pošmourného dne, za deště hustě padajícího byl dne 18. m. m. odhalen v sáhradě paláce Luxembourakého pomník velikého hudebního skladatele Bedřicha Chopina. Činl hluboký dojem, a obzvláště allegorická postava ženy personifikuje významné tkaající bolesti, jež provívá díly mistrovými. V nepřítomnosti pana Masseneta, předsedy komitátu, p. Peru, jenž byl šákem slavného skladatele, promluvil o hudebním významu Chopinově v řeči pročitáně. Po té p. Godewski, ve jménu umělecké a literární obce polské, a representant pařížské polské školy jménem Poláků pařížských, pronesli několik vřelých slov. — Vypravuje se, že dr. Engel hodlá v nejbližší době vydati memoiry za celou dobu své politické činnosti. Paměti ty přinesou prý mnohé překvapení. Hans Richter, nejslavnější současný dirigent, v dopise, zasláném jednomu z pražských

ctitelé, slovy velice vřelými tlumočí lást nad neočekávaným úmrtím svého přítele, mistra Zdeňka Fibicha, jehož symfonie (č. 8. s E-moll, jemu věnovanou) hodlá v této sezóně provést v řízených jim symfonických koncertech v Londýně, v Manchesteru, v Birminghamu a v jiných ještě městech anglických. Zároveň podotýká tento vsádný přísnivec naší hudby, že ve svých koncertech v Hamburku — kde střídá se nyní u berlinského filharmonického orchestru s Nikischem — a v Pešti věnuje našim skladbám zaslouženou pozornost. V Pešti bude říditi Richter též v král. opěře celý Wagnerův cyklus, v němž účinkovali přátelští člen našeho divadla p. Burian, v Bayreuthu pak poprvé „Parsifal“. Prahu navštíví letos nejen s berlinskými filharmoniky, ale i se čtyřmi vynikajícími pěvci a s proslulým tamním filharmonickým sborem Siegfrieda Ochs a provede vedle Fibichovy ouvertury k „Noci na Karlštejně“ a Dvořákovy „Slovanské rhapsodie“ s As-dur Beethovenovu devátou symfonii, ono veldilo, jež Richter jediný dovede interpretovati v nezmenšené jeho grandezze. — Pan F. A. Šubrt obdržel velice lichotivé vyzvání od ředitele nového divadla ve Lvově p. Pawlikovského, aby přijal místo spolureditele téhož divadla. Pan Šubrt nabídku tuto, ač je proň velice čestnou, nepřijal. — Mimořádná valná hromada Společnosti Národního divadla v Praze schválila činnost dosavadní správy divadla a rovněž smlouvy uzavřené s ředitelem G. Schmoranzem s chefem opery p. Karlem Kovařovicem. — Mistr Jan Kubelík podepsal s jistým peštiským podnikatelem velmi skvělou smlouvu o koncertní cestě po Americe. Garantován mu čistý výdělek 80 000 dollarů. — Ředitel krakovského divadla Kotarbinski odpověděl na dotaz zemského výboru halického, že nedoporučuje rozdělení divadla na dosavadní a lidové, za to jest pro cestující divadelní společnost od země podporovanou, která by v den nedělní a sváteční po městech a městečkách jezdila a pro lid hrála. Musel by se též vypsati konkursa na případné, dobré, lidové kusy, hlavně veselohry. — V Paříži vyšel u Ollendorfa nový román Ohnětův „La Tenébrense“, dílo prý velmi cenné. — Na počest Sienkiewicze tvoří se v Římě zvláštní výbor, který odevzdá Sv. Otci čestný dar. — Vynikající klavírní virtuos Josef Růžička uspořádá během tohoto měsíce koncert ve Frankfurtě n. Moh. za spolupůsobení zpěvačky M. Gründlové a koncert. pěvce Maxe Webera. — Od 13. října začala cvičení sboru a orchestru studentů na petrohradské universitě za řízení krajana našeho V. Hlaváče. — Virtuosa na housle p. Ondříček koncertuje právě s velikým úspěchem v Paříži, kdež mu i nabídnuto bylo místo profesora na konservatoři. Ondříček však nepřijal. Vrátil se brzy k trvalému pobytu do Vídně. — V operních kruzích vídeňských se ujišťovalo, že ředitel opery v Národ. divadle v Praze p. K. Kovařovicovi nabídnuto bude místo třetího kapelníka vídeňské dvorní opery. — Na rodném domě skladatele naší hymny „Kde domov můj?“ Frant. Škroupa má být zasazena ve Voticích pamětní deska ve výročí stých narozenin. Pěvecké a ochotnické spolky vysílají se, by pořádaly koncerty ve prospěch zakoupení důstojné desky.

Literatura.

Vlast, roč. XVII., č. 1. Obsah: Záhady světa a bilance vědy. Píše duch. prof. Fr. Horáček. (Pokr.) Christofor. Napsal Vladimír Hornov. (Dokonč.) Naše Slezsko. Napsal Jan Vyhřídál. (Pokrač.) Z říše baltických Triglav. Historický obraz z doby obrácení Pomoranů od Bedřicha Kamaryta. (Pokrač.) Josef Hessoun, český kněz v Americe. Při večeru na oslavu jeho sedmdesátin pořádaném literární sekci družstva Vlast dne 11. března 1900 přednesl Vlasti mil Hálka. (Dokonč.) Dies irae... Básně od J. Miloty. Hercegovské lidové obrázky Svetozara Čoroviče. Se svolením autora se srbštiny přeložil Jan Třeštlík. Z jakých příčin jmenuje Petr Chelčický M. Jana Viklefa Protiivou? Píše dr. Ant. Lenx. (Pokr.) Zákon přičinnosti a účelnost v přírodě. Píše Tom. Pícha. (Dokonč.) Vystava katolického tisku XIX. stol. ve dnech 26. srpna až 1. září 1900. Referuje Václav S. Klatovský. (Dokonč.) Náboženství budoucnosti. Na literárním sjezdě družstva Vlast promluvil 27. srpna 1900 J. M. ndp. Eduard Jan Nep. Brynych, biskup. Královéhradecký. Telegramy a příspěvy k literárnímu sjezdu družstva Vlast zaslal. Literatura. Drobné literární a jiné důležité správy a úvahy. Pa-běrky z novin a veřejného života. Hlídka národohospodářská. (Radolf Vrba.)

Kalendář a zápisník soukromého úřadnictva českého na rok 1901 jedenáctý ročník, právě vyšel. Obsahuje mimo část kalendářní velice cenné pojednání „O naší organizaci, K budoucnosti soukr. úřadnictva, úřadnické komory, Nový zákon o domovském právu, Sekretář pro práce spolkové, Kroniku soukr. úřadnictva, Seznam spolků úřadnických, obvyklé sazby kolkové, poštovní a rozsáhlou část zápisnou. Kalendář vázaný je ve skvostné plátěné desce a stojí s portem 88 kr. Na 5 výtisků šestý zdarma. Objednávky vyřizuje admin. na Král. Vinohradech č. 533. —

„Náš Domov“, oblíbený a nejčtenější český obrázkový čtrnáctidenník zábavně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatit na adresu: „Náš Domov“ v Zábřehu. Předplácí se pololetně jen 2 K 40 h, celoročně 4 K 80 h i s poštou. Právě vydán ročníku IX. sešit 21.

Besedy lidu, ilustrovaný týdeník vychází nákladem J. Otty v Praze. Red. August Mušák. Na půl roku se předplácí 3 K 60 h.

„Lumír“, č. 4. roč. XXIX., red. V. Hladík, přináší cyklus sonetů Jana Žeránovského „Masem prof. dra. Ed. Alberta“, pokračování korutanského obrázku Gabriely Preislové „Lahutí píseň“, pokračování románu V. Hladíka „Evžen Voldan“, povídku M. Jahna „Hodiny“ a pokračování novely Jiřího Sumfara „Na vlnách“. Feuilleton obsahuje lístek k jubileu Henryka Sienkiewicze, studií K. Bačkovského „Přirozená tendence tvorby umělecké, divadelní referát a překlad „Z cizích a slovanských revuí“.

Názorná květena není koruny české, obsahující též čelnější rostliny cizozemské, pěstované u nás pro užitek a okrasu, se zvláštním zřetelem ke sjevným životním, sepsal Fr. Polívka, gymn. profesor v Olomouci. Nákl. E. Prombergera v Olomouci. Díl III. Celé dílo rozměřeno asi na 40 sešitů a obsahovati má přes 2500 obrázků.

Atlas ptactva středoevropského. Krásné to dílo s 48 skvostnými tabulkami barvotiskovými, na kterých věrně zobrazen jest 385 ptáků upravil prof. Jiří Janda. Nakladatel J. L. Kober v Praze. Cena seš. 40 kr. Odporučujeme.

Jaroslava Vrchlického sebrané spisy, vycházejí v seš. po 16 kr. nákladem J. Otty v Praze. Seš. 203 obsahuje pokračování II. cyklu: „Zniv poesie národní a umělé“.

Zrnka pravdy.

Svornosti a peněz není v Rakousku nikdy nasbyt.

Houby a volby, sváteční stíleci — sváteční kandidáti, mnoho slepých ran, jalových výkonů řechnických, alkohol, uzeminy, křen frází... vědejší ministranti jako zajáci z mezí vykukují, jak to dopadne... toť obraz nynější doby.

Život jest zeměkoule, jejíž jeden pol sluje život a druhý smrt.

Duše jest osou světa a vůle je síla, která ji otáčí.

Žerty a vtipy.

Podstatný důvod? Radová: „Odpusťte, pane řediteli, že vás zase obtěžuji, ale bolí mne mateřské srdce, když vidím, kterak mladším lidem dává se v postupu přednost před mým synem; už osm roků pracuje Edvard v kanceláři a dosud...“ Ředitel: „Odpusťte, milostivá paní, ze srdce rád bych povýšil i Vašeho syna, ale lituji, že Vám nemohu dáti uspokojivou odpověď.“ Radová: „Jak to, pane řediteli, stalo se snad něco?“ Ředitel: „Mohu-li upřímně mluvit...“ Radová: „Jen prosím, račte mluvit, snažně Vás o to žádám.“ Ředitel: Řeknu Vám tedy bez obalu, Váš syn ničemu nerozumí.“ Radová (s povzdechem): „A to je vše? Vždyť můj manžel je už 35 roků radou a nikdy nic neznal.“

Božumná rada. Baronka: „Už po osm dní pijí léčivou vodu a cítím, že mi prospívá. Jenom mne snepokojuje, že po první sklenici mám v žaludku nepřijemný pocit. Lázeňský lékař: „Nuže, milostivá paní, první sklenici vynechejte, a počnete hned druhou.“

Studující u obchodníka (se starými knihami): „Kupte tuto knihu.“ Obchodník: „Kupuji jenom celé knihovny.“ Studující: „Však to je má celá knihovna.“

Mezi porotou: Dr. Masářík k Dr. Aufedníčkovi: „Pane obhájce, bude rebach, bude?“ Dr. Aufedníček: „Prosím, pane professore, račte jen soudit dle sebe, vždyť jste filosof.“

U kašny. Sluška Toni: „Jsem přece jen zvědava, kdo ty šaty na Hrázové tak roztřel?“ Sluška Pepi: „Hm zpodobila, což nevíš, kdo rád handluje v carech?“

Malínský křen

letošní sklízňě

5 kg.	15 kořenů	K 6—
" "	20 " "	5—
" "	25 " "	4—
" "	30 " "	3.50

franko každou poštovní stanicí též i ve velkém zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz pravého malínového křenu
v Kutné Hoře.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neobtěžují
Provedeme ke 300 oltářů.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachtěch)

doporučuje P. T. velelústoja. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázk
se na požádání franko zašlou.

Žádejte na ukázkou I. sešit

Josefa Ehrenbergra

Sebrané

spisy zábavné.

K dostání ve všech knihkupectvích

zvláště

[v Cyrillo-Methodějském knihkupectví

Gustav Francel

v Praze. Palác městské spořitelny.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vyrábím a konám veškeré práce v obor ten spadající přesně a solidně na základě dlouholetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu. Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do vzácné přímě otěného obecenstva, znamenám se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Velečtému panu

J. S. Ottmarovi,

akad. malíři

v Ústí n. Or. v Čechách

K oslavě Boží a k upevnění svaté víry ráčil
jste mi svatozánek vkusně a trvanlivě svým umem
přistrojiti, začož Vám vřele děkuji a Vás vřady
odporučiti neobmeškám.

Uctivě oddaný

František Krívohlávek,
farář.

Ves Jetřichova (Dittersdorf),
dne 14. října 1900.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, siran
amonatý, soli draselné, kaimit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sadru superfosfátovou
k vnošení hnojení jetališť a konservov. chlěv-
ské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou.

A. SCHRAM

v Brnělavi,
Poštorská
a Ládku u
u Rostek.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřiská ul. 27.

OBNOVA

Číslo 46.

Podplatit na čtveř rohu s k 50 k
na pát rohu s k — k

V Hradci Králové, dne 16. listopadu 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Pr. IV. 59/00

Nález.

Jméno Jeho Veličenstva Císaře

O. k. krajský soud co tiskový v Hradci Králové našel na žaloba c. k. státního zastupitelství v Hradci Králové dne 11. listopadu 1900 pod čís. Sa. 43/00-2. podanou, takto právem:

Obsah v čís. 45. v Hradci Králové tištěného a vydávaného periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 9. listopadu 1900 uveřejněného článku „Glosy ku procesu Hilanerovu“ zakládá skutkovou povahu přečinu v čl. VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862. č. 8. ř. z. s r. 1863 naznačeného.

Dle § 489. tr. ř. potvrzuje se zabavení čís. 45. periodického tiskopisu „Obnova“ ze dne 9. listopadu 1900 c. k. státním zastupitelstvím nařízené.

D ů v o d y:

Ve článku tam se s příčinou trestního přelstění proti Leopoldu Hilanerovi, které u c. k. krajského co porotního soudu v Písku ještě trvá, rozabírá moc průvodů a pronásil domněni o tom, jak přelstění vypadá a to způsobem takovým, že by to na veřejné mínění mohlo mít účinek, jenž by napřed sahál ve výrok soudu, v němž spočívá skutková povaha přečinu v čl. VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862 č. 8. ř. z. s r. 1863 naznačeného.

Bylo tudíž návrhu c. k. státního zastupitelství na potvrzení zabavení dle § 489 tr. ř. vyhověno.

Příslušnost soudu tohoto, pokládá se na ustanovení §§ 484., 486. tr. ř.

V Hradci Králové, dne 12. listopadu 1900.

Okenfus.

Plecháče.

Byl jednou čas, za kterého se pivo pítvalo z plecháčů, dosti úzkých, za to ale hodně vysokých plechových nádob. Podobaly se — tak se mi aspoň zdálo — malým kanónkům. Obsvláště „formani“, když k některé „špici“ nebo „zavadilce“ — čili k zájezdnímu hostinci — jak se nyní říká, dorazili, dávali si ven k vozu přinést — plecháč. A poněvadž ani tenkrát tyto „lokálky“ (krajinské dráhy) na spěch neměly, trvala zastávka tak dlouho, až se plecháč vyprázdnil. Byly mezi těmi, co takto z těch plecháčů se posilovávali, dobří lidé. Jedenkrát kráčí vesele po silnici na den sv. Ignáce dne 31. července, jenže nevím kolikátého právě roku, domů na prázdniny. Tenkrát se totiž toho dne zpívalo „Te Deum laudamus“ na poděkování, že jsme na dva měsíce z rukou pánů profesorů vysvobozeni. Tak tedy kráčíme domů. A dobrák člověk „forman“ povídá: Pane študent, nechťš si sednout? — Tenkrát jsme nebyli tak smělí a opovržliví, jako mládež nyní, abych k př. řekl jako se nyní o lokálkách vtipy páchají: Děkuju, já pospíchám. A proto jsem si u veliké pokore vlezi na vřz, hlavu pod plachtu, nohy do „fasuňku“ a jeli jsme. Netrvalo to dlouho, a přistáli jsme u domu s věncem a korejtkem. „Podržej opratě“, řekl forman a vešel do té stanice. Ale dobrák nad dobráky! Za chvíli se ukázal s plecháčem v ruce a pravil: Pane študent, zavdaj si se mnou. Ačkoliv jsem tenkrát ještě nemohl pochopiti, co na tom hořkém nápoji lidé mají, a voda mi opravdu milejší byla, zase ze samé pokory jsem si zavdal. Ale forman pravil: To tomu dali, to musej' víc. A on skutečně si popřál víc až skoro na dno a zbytek ještě nabízel. Šenkýř si přiběhl pro plecháč, na místo zvonení zahvizdl bič, a na místo „fertig“ řekl forman „hysta há“ — tak tenkrát snad po Němcích koně pobízeli, — a jeli jsme dále.

Kde jsou ty časy? Ti formani zmizeli, a ty plecháče taky. Na místo formanů jsou nyní železnice, a plecháče?

O jak krásný bych mohl napsati článek o plecháči, ale co by to bylo platno, když by si ho právě ti, kteří na „Obnovu“ platí, přečísti nemohli. Přišla totiž v Písku před porotou řeč na nějaký plecháč. Hilaner — jak všechny nezkonfiskované noviny psaly, — řekl prý v Kutné Hoře v žaláři, že nějaký polský žid zachy-

til krev Anežky Hrázové do plecháče. Ale v Písku to zase upíral.

Divil jsem se, že to o tom plecháči přece jen noviny přinéstí směly. Přesvědčil jsem se, že je Rakousko stát opravdu svobodomyšlný, povídám svobodomyšlný. A proto se ta svobodomyšlnost vztahuje i na ten plecháč. A já užívaje této rakouské svobodomyšlnosti, následuji jednoho učeného pana profesora. Když totiž ještě něco vyložití chtěl, ale hodina jeho již u konce byla, říkával po latinsky: Caetera cogitate domi, to jest: O ostatním přemýšlejte doma. Přemýšlejte o tom plecháči doma, to jest dovoleno. Ty časy, kdy se v Rakousku nejen proti katolíkům svobodně mluvíti a psáti mohlo, jsou u konce.

A co bych se proto tak trápil, vždyť jsou ještě jiné plecháče na světě. Tak k. př. jeden v těch věcech nezkoušený člověk tvrdil, že kassy — vertheimky jsou z plechu, a když mu odporovali, pravil: Ať jsou z čehokoliv, ale jsou to plecháče, do kterých plyne krev lidu. Rozuměl-li tou krví peníze a vůbec časné statky, měl pravdu. Státy jsou totiž tak krásně zřízeny, že rozliční špekulanti hromadí miliardy ve svých vertheimkách, a celé zástupy lidí chudnou. A co je nejkrásnější, to je to, že ti páni, kteří tyto plecháče mají, jako n. p. ve Francii, všecku vládu a všecko zákonodárství v rukou drží, a všecko tak si „narařičují“, že se proti nim ani blesnout nesmí. Dělají prý to, jako ten forman, jenže ne z dobráckého úmyslu. Dají ze svého plecháče těm jistým študovaným trochu „zavdat“ a mají je pod svou plachtou.

Povídal jsem, že ty staročeské plecháče měly v mých očích podobu kanónů. A skutečně kanóny jsou opravdu „plecháče“, které ssají „krev“ národů. Ale ono je nejlépe i o těchto plecháčích jen svobodně mysliti. A proto vraćím se ku příběhu s kterým jsem začal, jenže moje další vypravování bude zase „peprné“.

Je někdo, kdo takovým dobráčkem, jako ten forman v tom příběhu není, ale jen se jím dělá. Je prý — jak o sobě povídá — lepším, než sám Kristus Pán. Lépe prý on řídí svět a říše, nežli se dříve řídily, dokud to chodilo v duchu učení Kristova. On prý lépe se postará o lidstvo, které prý miluje, a proto se rád nazývá lidumilem (humanitou), ale vlastně mu říkají liberál čili liberalismus, an právě on sliboval, že lidstvo osvobodí. A ten liberalismus se udělal formanem všech států čili učně řečeno, on dnes všude všecko řídí a dle svých zásad zákon dává. Ale šel na to chytře. Lid byl všude oddán s celou duší svému křesťanství. A proto ten liberalismus řekl nejprv študentům a to těm nejvyšším: Pane študent zavdaj si se mnou; napijou se z toho plecháče, v kterém je nápoj osvěty, svobody a síly. Lid totiž dosud jsa oddán křesťanství pil tu vodu, nezkaženou, přirozenosti duše lidské nejlépe sloužící, o níž prastará jedna kniha píše: Píti budete s radostí vodu z pramenů Spasitele. A proto se začalo s těmi, kteří chodili do vyšších škol. Ale ani u studentů to nešlo tak rychle. Bylo to nezkaženým z domu křesťanským vychovaným synům — „hořké“. A liberalismus se mrzel a pravil: To tomu dali, to musej' víc. A učení páni si zvykli. Pili opojný a omamující nápoj neznabožství novověkého plnými doušky. Ale že jsou „lidumilové“, chtěli, aby taky lid uchal vody z pramenů a pil s nimi z plecháče liberálního. V Rakousku se jim to hlavně podařilo novým zákonodárstvím od roku 1868, kde se prohlásilo, že Rakousko není více státem křesťanským, že nebude se spravovati zákony v duchu Kristově danými, ale novověkou nevěrou, která si dala název liberalismus. „Formanem“ našim stal se tedy ten liberalismus, a kde kdo je, každý dral se pod jeho plachtu, každý strkal nohy do jeho „fasuňku“.

Ale v nejnovějších dobách se to povážlivě hatí. Lid okusil toho hořkého a opojného nápoje, zvykl si, a zachutnal mu lépe, než ta zdravá voda z pramenů Spasitelových, a „oči jeho se otvírají“. Poznává, že ten „forman“,

jenž dnes povoz státní řídí, dal sice zavdat, ale sám že pije skoro až na dno z bohatství a slávy, a co tak na dně zbude, trochu té pěny nechává národům. Lid vidí, že je lépe býti formanem a píti z plného. A toho se v jistém státě dosavadní páni, kteří opratě toho povozu v rukou mají, lekli. A najednou povídali: Tolik mnoho ať si lid z našeho plecháče nepřichyluje, jen tak trochu zavdat, to ano, ale ostatně ať zůstane při své vodě Spasitelově. V nižších školách ať se náboženství vyučuje. Bude to tak dobře; trochu se s námi svezou, ale opratě zůstanou v rukou našich. Ale on si lid přece jen již více přichýlil z toho liberálního plecháče, a plete se moc do forman-ských práv, je hrozná tahačka o ty opratě, a „furberk“ — povoz státní — stojí jako v blátě a nemůže z místa. Z Vídně se sice volá „hysta há“, německy se poroučí a němčinou se má povoz hnouti, bič taky loni zahvizdl, ale furberk stojí přec. Nepomůže nic, než zahodit plecháč s tím bořkým a opojným, duším lidským nepřirozeným liberalismem a hledati občerstvení v čisté a nezkalené a zdravé vodě Spasitele, toho jedině moudrého, spravedlivého a láskyplného Zákonodárce. Ale znal jsem jednoho pijáka, jemuž lékař řekl: Ten plecháč musí pryč. K tomu však navyklý churavec neměl síly a pravil: Raději truhlu sem, než plecháč pryč. Bohužel, že i leckterý chorý stát všecku sílu k obratu ztratil a než by plecháč liberální zahodil, raději tupě hledí na to, jak mu robí — rakev.

V Čechách se to v poslední dny taky ukázalo. Jistá strana pochutnává si na tom nápoji z toho svobodomyšlného plecháče a drží až posud opratě toho zbědovaného furberku — to jest té politiky — v rukou. Do světa se hučí, že se jedná jen a jen o vlast, ale kdo to zná, ví, že se jedná o pořádnou zastávku u jakéhosi domu „s věncem a korejtkem“, čili že mnozí páni vlastenci a poslancují pro ten věnec slávy a pro korejtko dobrého papání. Lidu se ovšem křídí: Zavdej si z toho plecháče naší svobodomyšlnosti; ano že prý lid si má přichýliti víc. A lid by si tedy rád víc přichýlil Ale právě nyní se ukázalo, kdo chce být „formanem“ sám. Když se nyní jiné strany hlásily, že by taky trochu tu opratě podržely, čili že by strana svobodomyšlná měla popustit rolníkům a katolíkům několik poslaneckých míst, tu to je jináče. Jako každý liberál, tak i český to dělá. Opratě má nejraději v rukou on sám; jiní, chtí-li, mohou si sednout pod jeho plachtu a nohy strčit do jeho fasuňku. Kdo nechce, na toho je národní bič v „Národních“ a dost. Ale kdo je moudrý, vidí, že pravá svobodomyšlnost je jen tam, kde se pije z pramenů Spasitelových. Bez jeho zásad nepořídí se nic; a bez života dle jeho zásad nebude oblažen žádný národ.

Volby a peníze.

Předsedci komise má voliče vyzvat, aby hlasy své dávali bez velkých státních ohledů vedlejších tím způsobem, jak dle svého nejlepšího vědomí mají obecnému dobru a nejprospěšnější

(Řád volební do anému a říšské rady — § 39 a § 40.)

Nedávno jsem četl v novinách, že kamsi přišel se představit jako kandidát poslaneckví jistý pan redaktor. Mluvil prý velice pěkně, všem se líbil. Když domluvil, přihlásil se o slovo jeden rolník a pravil, že s řečí souhlasí, ale že má na pana kandidáta některé dotazy. A nyní rozvinula se mezi oběma tato rozmluva: Rol. „Pane redaktore, máte vinný sklep?“ Red. „Nemám.“ Rol. „Máte cihly?“ Red. „Nemám.“ Rol. „Máte peníze?“ Red. „Nemám.“ Rol. „Jste rolníkem?“ Red. „Tak trochu.“ Rol. „To nám málo pomůže; nemáte-li vína, cihel a peněz, to vám pravím už předem, že zvolen nebudete.“

Snad mnohý laskavý čtenář řekne: „Co pak jenom ten, kdo má vinný sklep, cihly a

peníze může být poslancem? Bohužel a nás dosud platí ta písnička:

„Ze peníze světem vládnou, staré přísloví.“
„Za peníze v Praze dům“, říkává se — a je to pravda. A nejenom za peníze v Praze dům, ale za peníze mnozí se dostali až do parlamentu — a ještě dál...

Ze to není pravda? Prosím, já hned tak každému neuvěřím — když jsem byl ještě malý, říkali mně: nevěřící Tomáš — ale tihle tomu, že za peníze se může stát i poslancem, věřím a také to dokážu.

Poctivý člověk, nadaný, který by mohl svědomitě zájmy svých voličů hájit, ale nemá peněz, aby zaplatil plakáty na rozích, aby poslal zdarma každému noviny, aby zaplatil za volební místnost, aneb dokonce dal voliče dovážeti k volbě v kočáře (židovští továrníci v Brně dali dovážeti dělníky, aby volili social. demokrata Hybeše), takový člověk se zřídka kdy dostane do sněmu. A co hlavního, je-li to katolík, který si myslí, že by přec v té naší říši neškodilo, aby zavládla křesťanská spravedlnost, — to jsou hned ti páni z liberálního tábora vzhůru! Kdepak, katolík, a býti zvolen! Co pak by tomu říkali ti páni, kteří z těch zmatků v naší říši mají ohromný zisk? —

„Ze peníze světem vládnou, staré přísloví“... Roku 1892 stály volby v Uhrách liberální stranu 5 milionů zlatých. Hrabě Venkheim sám dal 150.000 zl. a poslanci národní strany přes půl milionu. K minulým volbám měl ministr Bánffy po ruce přes 4 miliony zl. které poslal z Pešti na stolní přednosty v rekomandovaných dopisech, aby se veřejně neprozradilo, odkud jdou na volby peníze.

V Zipsu v severních Uhrách podplácel kandidát poslanectví Edmund Viczmandy voliče 10 zl. za jeden volební hlas. V Povážské Bystrici přepadal vrchní stolní sudí s četníky voliče v jejich bytech a nutil je, aby hlas dali vládnímu kandidátu a když domlouvání neúčinkovalo, hrozil sudí odejmutím polnosti, zvýšením daní, a když to nepomohlo, přijeli židé a nabízeli za hlas 40—50 zl. Jednomu voličovi v Bystrici nabízel žid za hlas dokonce 200 zl.

V Erlanu dostal jeden volič 100 zl. které byl obdržel aby volil ministra Lukase.

V Janberény platilo se za jeden hlas, aby zvolen byl uherský ministr práv Erdelyi, každému voliči 300 zl. atd.

Tak to vypadá v Maďarii. A tomu se potom říká svobodná volba bez všelikých zrádných ohledů a dle svého nejlepšího vědomí.

A najdou se takoví Jidáši, kteří za bídný groš zaprodají svou obec? Jak vidět, našli se a bohužel většina. Jak asi mnohemu takovému zrádci jest u srdce,

vysvětlit z následujícího. V jisté vesnici také vyslaný volitel se zaprodal za 50 zl. a volil Maďarona, zradil své bratry. Ale když přišel domů od volby, v celé vesnici nikdo si ho ani nevšimnul, všichni jím opovrhovali, i vlastní jeho příbuzní. Co proto učinil? Nemohla snést toto opovržení celé vesnice, a poněvadž červ svědomí nepopřál mu nikde klidu — hned druhého dne po volbě se oběsil. Konec to z jisté smutný, ale není se třeba diviti; byl to Jidáš!

A což, jak pak to vypadá u nás? Bohužel nemám po ruce přesných dat, abych vypsal, kolik který poslanec věnoval na to peněz, aby mohl brát ve Vídni každý den 10 zl. čili — nyní — 20 K. Věra stálo by to za tu práci; potom bychom věděli, jak „počestně“ byl muohý zvolen.

Tuhle jsem se setkal se strýcem Křivonožkou. Jest to již sice sedmdesátník, ale je dosud statný a co hlavního — pilný čtenář od maličkosti. Toť se samo sebou rozumí, že se také zabývá politikou, zvláště nyní ve volebním ruchu. Onehdy jsme mluvili o tom, kdo asi bude zvolen u nás za poslance. A tu on povídá: „no, jak obyčejně asi ten, kdo bude nejvíce slibovat a potom ten, kdo bude hojně napajet volitele atd.“

Já jsem nad tím kroutil hlavou, a dělal jsem se, jakoby mu nevěřil. Ale on mi povídal: „Milý brachu, teď už nejsou ty časy, které bývávaly. Dřív, když začaly volby u nás, snažil se každý, aby náš národní kandidát dostal co nejvíce hlasů, a kdyby se byl osmělil nabízet voličům pohostěnou neb dokonce peníze, byli by se s opovržením od něho odvrátili.“

Ale časy se mění, a lidé v nich. Chceš-li vědět, jak se provádějí od nějaké doby volby, přečti si Kosmákovu knihu: „Jak Martin Chlubil bloudil“ anebo tu novější: „Boj o mandát“ a řekneš, že mám pravdu. — Pamatuji se, když jsem jako chlapec ministroval, že mi jednou pak farář Kopecký půjčil knihy ty a řekl: „Hochu, to si dobře přečti. — — —“

Já jsem si vzal knihy ty — četl a četl znova — a co se mi nejvíce líbilo, to chci Vám, čtenářové Obnovy, sdělit.

Je každému známo, že Martin Chlubil vyhrál proti Poctivovi. Po volbě dostal Chlubil účet a hostinského, který zněl:

Osměluji se Vám účet za pohostění při příležitosti Vaší slavné volby předložit. Večeře, před volbou pro zvané pány dělá 11 zl. 76 kr.

V den volby ke snídani:
136 porcí kuláše, dle úmluvy s chlebem, po 16 kr., dělá 21 zl. 76 kr.
Obědů 152 po 50 kr., dělá 76 „ — „
893 sklínek piva po 8 kr., dělá 71 „ 41 „
326 sklínek vína po 12 kr., dělá 39 „ 12 „

přede všemi šlechtici. Ndp. biskup jest ihned uveden do přijímacího salonu sv. Otce, jenž právě ukončil dlouhou poradou se státním sekretářem, kardinálem Rampolou. Vyřizuje sv. Otec přese vši tíhu goletého svého věku všechny důležité otázky úplně sám i v jubilejním roce, ačkoliv četné návštěvy biskupů, vznešených osobností a poutních vlaků zabírají sv. Otci mnoho času.

Předpokoj plní se novými a novými vznešenými návštěvníky. Již přichází papežská nobl garda v lesklých přilbách a třpytných uniformách, složená ze členů šlechtických rodin římských. Má poskytnouti dnes průvod sv. Otci ku veřejné audienci, již sv. Otec bude udílet poutníkům z Haliče, Irska, Anglie a Neapole.

Čas však ubíhá rychlým letem a nám bje přede dveřmi, neboť v několika okamžicích budeme voláni k sv. Otci, jakmile slyšení ndp. biskupa bude skončeno. Vlak již zavzněl elektrický zvonek, papežský komoří kyne nám vlídně rukou a již vcházíme řadou duchovních a šlechtických hodnostářů do pracovny sv. Otce, jehož vlídná tvář a vznešená bytost tak nás okouzila a cele zaujala, takže bych nedovedl více povědět z průběhu audience, nežli co bylo pověděno již v předešlém čísle „Obnovy“. Mohu dodatečně jenom poznamenati, že přijetí našeho Vrchního Pastýře bylo ve Vatikánu nanejvýše blahosklonné a slavnostní.

Opouštěli jsme plni nadšení a obdivu komnaty sv. Otce, dosáhnuvše požehnání pro sebe i pro všechny své příbuzné a světence. Sešli jsme přímo do velechrámu sv. Petra, kdež shromážděno bylo 12.000 poutníků z různých končin světa. Všude panoval vzorný pořádek, protože přístup do chrámu byl povolen jen na zvláštní vstupenky. Všem kněžím naší výpravy byla vykázána sedadla zrovna u hlavního oltáře, kdež sv. Otec uděluje požehnání.

Brzy po 12 hodině projel zástupem zimniční ruch. Bylo zřetelně slyšet lesklé hroty švýcarské gardy, a v tom již spatřili jsme v nosítkách velebného kmeta. Jako na povel zaburácela obrovskými p ostorami chrámovými bouře potlesku a nadšených výkřiků „Ať žije papež“. Dámy mávaly šátky, spolkové prapory spouštěny k zemi, mnozí

121 sklínek černé kávy po 10 kr., dělá 12 zl. 10 kr.
Krom toho 620 žemliček, dělá 12 „ 40 „
Na rozhodnou na požádání pánu voličů 300 párků uznek po 6 kr., dělá 18 „ — „
Za místnost dle úmluvy 25 „ — „
Sklepníkům dle úmluvy za poslahu 10 „ — „

Dělá dohromady 292 zl. 67 kr.

Čítal jsem vše dle nejlepšího svědomí a doufám, že velectěný pan poslanec bude se mnou spokojen.

Chlubil, když to přečetl, utřel si studený pot s čela a vzdychl: „Darebák, ještě napiše: nepatrný účet! 297 zlatých! Co řekne má žena?“

Šel za hostinským, že je to mnoho. Jak se ale zarazil, když ten mu řekl, že zapomněl čítati ještě oběd u kulatého stolu a ztracené sklenice, což činí ještě 80 zl.

„Ještě 80 zlatých?“ zděsil se Chlubil. „To není možné!“ Ale bylo tomu skutečně tak — Chlubil musil vše zaplatiti.

Kdo se chce přesvědčiti, jak to při volbách jde, nechť si vezme nezapomenutelného Kosmáka zmíněné knihy, a bude se smáti a snad i zlobiti.

Větší samu dělal účet dr. Věšky. Dr. Věška propadl, poněvadž se proti němu spojili dr. Fišpan a Nasatý. Ve Starém Městě měl dr. Věška svých 72 voličů. Po neslavné volbě poslal dr. Věškovi hostinský (u něhož ale dr. Věška ničeho neobjednal) účet na 838 zl. 45 kr. Účet zněl následovně:

Účet Vaší osoby činí s povozem k nádraží 3 zl. 45 kr.
účet Vašich pánu voličů 835 zl. — kr.
celkem 838 zl. 45 kr.

Dr. Věška nemohl pochopit, jak mohlo 72 voličů utratit celých 835 zl. — — —

Hle, to tedy jest ta „svoboda.“ To jest ta volba „dle svého nejlepšího vědomí.“ — V minulém čísle „Obnovy“ jsem pod čarou napsal, že běda tomu lidu, který se dá za-prodati — a dnes volám opět s plným přesvědčením, že takovýto zaprodávání se nastává nezbytně náš úpadek, stále a stále větší odvislost od našich úhlavních nepřátelů. Chlubíme se, že jsme národem statečným, národem, který dovede své zájmy hájit — a hle, ta volba nás poučuje, jak mnoho nám ještě schází, abychom byli takovými. Kde jest poctivá snaha, ryzí charakter, tam netřeba provádět volbu „gulášovou“, a smutné, žalostné jest, když za porci guláše se dává v šanc prospěch národa a církve. Tedy, buď půjdeme do volebního boje s upřímným přesvědčením, jako praví synové této ujařmené země, a nebo jako Jidášové — ve znamení „guláše — — —“

stírají slzy z očí, neboť nadšený tento projev z celého světa shromážděných katolíků působil neodolatelně na srdce. Vyznávám, že jsem v životě málo kdy byl svědkem zjevu tak pohnutlivého!

Teprv pod nebetěncu klenbou velechrámu Svatopetrského ve společenství katolických národů, vinoucích se dětině ku stolci Petrově, učinil jsem si náležitý názor o velikosti a mohutnosti církve římsko-katolické. A vetchý kmet, udlejší třesoucí se rukou požehnání, zděl se mi růsti v nezměrného obra, jenž i ve svém vězení vatikánském poskytuje celé církvi neotřesený základ, jednotě všechny různosti národnosti, jazyka, zvyků i zájmů ve společné myšlence: „Láska a poslušnost ku Apoštolské Stolicí“. V tom okamžiku chápal jsem horlivost věrozvěstů našich, sv. Cyrila a Methoděje, putujících do Říma, chápal jsem úsilovnou snahu husitských našich předků, kteří i při svém poblouzení náboženském nechťeli se odtrhnouti od Říma. Na druhé straně opět vysvětlil jsem si nynější lehkomyšlnou k Římu neváznost svobodomyšlných hlav, které jen z nevědomosti a z neznalosti pohrdají tím, co právě jinověrce plní obdivem. Odjakživa posměch činí si lidé z věcí, jimi nepochopených. Krátce, kdo chce zřít sílu církve katolické, jdi a viz podobně!

Měl bych vás provésti nyní prostorami velechrámu Svatopetrského, ale pochybuji, že byste měli trpělivost čísti mou črtu v pokračování na 20 čísle „Obnovy“. Řeknu vám krátce, že chrám tento jest 1/2 km. dlouhý (4 kráté delší nežli chrám sv. Duha v Hradci Král. a též 4 kráté vyšší.) Od hlavního oltáře nerozeznáte u dveří stojícího člověka. Celá stavba, výtečné obrazy, sochy a litiny reprezentují miliony a vyjadřují důstojně velikost církve katolické.

Při mém spěšném popisu nesmím na něco zapomenouti. Ve chrámu Svatopetrském máme my Čechové, jedni ze všech ostatních národů, národního svátce na zvláštním oltáři. Jest to věoda a dědic země české, sv. Václav již od dob slavné paměti krále Karla IV. U oltáře tohoto při pouti po 4 hlavních římských basilikách promluvil k nám ndp. biskup Edvard Jan srdečnými slovy, povzbudiv nás abychom drželi se vždy své národnosti a náboženství svých zbožných

FEUILLETON.

Hradečtí v Římě.

Cestovní črty od F. R. Skalického.

Připravuji si v Římě za pozdní hodiny večerní cestovní plán ku prohlídce památek věčného města, když nenadále jsem volán ku telefonu našeho hotelu.

„Kdo by mohl něco ode mne chtíti v Římě v tak neobyčejnou chvíli“, pomyslím si v očekávání nějaké zlověstné zprávy snad až ze vzdáleného domova a přiskočím rychle ku telefonu.

Ale již první slova zavedené rozmluvy sprostila mně tísnivé obavy, se to však přivedla mně ještě ve větší rozčillení než předchozí děsivá nejistota.

Telefonoval mně Mgr. Zapletal, vicerektor české koleje v Římě, že ndp. biskup Edvard Brynych obdržel na zítřejší ráno pozvání od sv. Otce ku soukromé audienci, k níž ráčí mně též přibrati, jakožto zástupce naší malé poutní výpravy z královéhradecké diecése.

Představte si to radostné rozzechvení, když slyším nenadále, že budu moci spatřiti posvátnou a věhlasnou hlavu celého křesťanstva tvář ve tvář, ačkoliv v letošním jubilejním roce a při vetchém zdraví sv. Otce privátní audience jsou řádkou vzácností. Nevím ani jak jsem se dostal od telefonu do svého pokoje, ale tolik jest jisto, že jsem nechal dalších plánů ku studiu památek římských, ježto právě to nejvzácnější, co Římu dodává světového významu, měl jsem zitra užítí.

Druhý den víjíždíme ve svátečním úboru do bran Vatikánu, střeženého švýcarským gardistou, jenž zrovna přes ulici může pozorovati italského vojína stojícího na stráži v plné zbroji, neboť Vatikánský palác jest pro Itálii zvláštním státem, jehož hranici tvoří římské přílehlé ulice. Gardisté papežští vidouce biskupský klobouk, volají do zbraně a celá stráž vzdává ndp. biskupovi vojenskou počtu. Procházíme pohodlným schodištěm do předsíně papežských komnat, kdež nalazáme vysokou šlechtu rakouskou, irskou a francouzskou.

Četné řady zdobí prsa shromážděných kavalerů a urozených dam. My máme však přednost

Poslechněme hlasu svého svědomí — a volme tak, jak nám káže — jinak ty veškeré naše tužby a naděje v lepší dobu budou shrouceny!

Volební ruch.

Naši kandidáti V. kurie: Josef John, tkadlec v Hrabčově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opotno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky. Dr. Rudolf Horák, farář v Šarce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skatč, Rychnov n. Kn., Kostelec n. Orli., Žamberk, Ústí nad Orli. Josef Hováděk, knihář v Praze, za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Habry, Chotěboř, Přibyslav, Ném. Brod, Polná, Štoky, Humpolec, Ledeč, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhlířské Janovice, Přelouč. Už při volbě volitelů a pak při volbě hlavních at jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecézi!

K volbám doporučujeme co nejvíceji malou brožuru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyrillo-Metodějské knihtiskárně v Praze. Cena 2 kr.

Katolická národní jednota v Pardubicích svolala na neděli dne 11. t. m. schůzi voličů V. kurie. Ve 3 hod. odpoledne počala schůze v sále staré besedy. Kandidát poslanectví vlp. Dlouhý-Pokorný v řeči své přes hodinu trvajících vysvětlil program strany křesťansko-sociální. Řeč jeho byla bez odporu promyšlená a mocná. Svědčila o rozsáhlých vědomostech pana kandidáta a proto působila mile a zanechala opravdový dojem. Sál byl posluhačstvem přeplněn. Zvláště galerie těšily se z nečetné návštěvy dám ze všech kruhů pardubických. Musí nás to všem právem těšiti, že dámy pardubické tak čile a tak bojné účastní se našich spravedlivých snah. Po řeči vlp. Dlouhého-Pokorného mluvil za stranu národních dělníků p. Landsman. Byla to řeč tak spletená, že na konec pan řečník jistě nevěděl, co „povídal.“ Zvláště měl zásluh na „henrajchiji.“ Pan kandidát jej od byl po zásluze a ukázal mu na lichost jeho důvodů sebraných zajiště jen z hospodských rozhovorů. Vlp. Dlouhý-Pokorný byl přijat za kandidáta většinou hlasů. — Něco však nelze tu pominouti mlčením. Jistě osoby ze strachu před zdejšími novinami nápadně vyhýbají se našemu katolickému spolku, ač jest jejich svatou povinností postaviti se s námi do řad proti společnému nepříteli. Myslíme, že to svědčí o jisté bázičnosti a to tím více, když je vidíme v jiných kruzích pracovati s neúmornou čilostí.

„Stráž na klad. pomezi“ přinesla v minulém čísle živou lokálku o voličské schůzi v Červ. Kostelci. Pomezi se zmiňuje o řeči vlp. Dlouhého-

Pokorného, že prý to byly „nelogické vývody“, které nikoho nerušily — a ku konci prý jen skrovnou většinou byla resoluce odhlasována. Drzá tato řeč v „S. n. k. p.“ bije každému do očí kdo na té schůzi byl; proto uvedeme zde průběh schůze té, ačkoliv jsme se v minulém čísle „Obnovy“ jen krátce o ní zmínili. Kandidát strany křesťansko-sociální, kněz Emil Dlouhý-Pokorný představitel se všemu voličstvu v neděli dne 4. listopadu v Červeném Kostelci. Prostranný divadelní sál katolického domu byl plný: Venku prf, bláta je a u nás hlava na hlavě! Křesťanských sociálů z blízka i z dál síla, národních i demokratických socialistů plno. Národní socialisti trošovali se, že místo předsednické na sebe strnou. Když schůzi zahajoval katolický vp. Adam, zavazl povel: „Pozor!“ a několik hlasů a potom vysvícených rukou přálo si míti br. Aloise Kejlara, předsedou. Ale sklaplo jim! Velikou většinou ustanoveni byli k stolu předsednickému křesťanští sociálové. Pan kandidát — pomínuv program křesť. sociální strany ohledně dělnictva, řemeslnictva a rolnictva a zmíniv se krátce o pořadavcích ohledně státního práva českého, protože redaktor pan V. Myslivec nedávno u nás o těchto záležitostech mluvil — vyvrátil svačným hlasem svým bládné lá, které strana sociálních demokratů v agitacním spisku „Pod železnou rukou“ o straně křesť. sociální v 1000 exemplářích v našem okrese XI. šířiti se rozhodla. Se zájmem z naší strany nasloucháno též o programu komunistů — ohledně sociální činnosti obcí. — Po řeči p. kandidáta přihlásilo se několik tazatelů: národních dělníků a socialistů. Z otázek ukázalo se, jak ubozí, nemysliví lidé a těmito stranami táhnou. „Jak prý bude p. řečník provádět obstrukci?“ „Zdali je pro Ebenhochův návrh?“ A řečník zdrcující logikou za velkého smíchu přítomných ukázal, že ti páni ani nevědí, co obstrukce a co návrh Ebenhochův je; že nesnaží se ani důležitých dějin vývoje ústavního poznati. Mistrně skritisoval p. kandidát i program národních socialistů v ohledu náboženském a ukázal, že mistr Jan Hus a Amos Komenský v této věci nám křesťanským sociálům bližší jsou, než národním dělníkům. — Navržená resoluce: My křesťanští sociálové s nadšením přijímáme kandidaturu kněze Emila Dlouhého-Pokorného a obceme se všech sil pracovati o jeho zvolení — přijata byla se zápletem. Dokázaly to ruce, jež jako les po celém takotku sále pro ni zvedly se do výše. Jen málo, kteří zdrželi se hlasování a s hlasovali proti. — Křesťanští sociálové! Vzpomeňte na nedávnou dobu, kdy před 3 roky jako kandidát představitel se u vás kněz Rudolf Vrba. Tenkrát ti páni, kteří u nás tvoří dnes stranu národních dělníků a sociálních demokratů společně — jako dva nejlepší přátelé — pracovali na rozbití naší schůze. Tenkrát jejich hlasy společně volali na řečníka: „Ven s ním“, „dole s ním“, „prý s ním“ a my křesťanští sociálové jsme utíci musili, abychom zabránili krveprolití. Tenkrát stály proti nám mocné strany, které myslily, že vše do svých rukou dostanou a nás vyhubí. A dnes po 3 jen letech? Ještě lépe zorganizovaní, ještě četnější, ještě více stoupenci veřejných i tajných přátel mající — ukazujeme se na poli politickém a ty strany nám nepřátelské jsou zamklé, vnitřně pro nepoctivost desorganizované a jen tajně „brumlají“ a když se veřejně ozvou — ostudu jen klidí. To je vítězství poctivých, spravedlivých, křesťanských zásad! Ty budeme i dále pěstovati a zvláště! Když jsi křesťanský sociál, jdi k volbě a dej hlas svůj volitelům, kteří voliti budou lidového kně-

chová jenom 42 obrazů, ale jsou to vzory! Nehynoucí mistři Rafael, Fiesole, Domenichino, Tizian, Quido Reni, Pavel Veroneský, Corregio atd. podávají vám zde to, co nejlip dovedli. Ještě slavnější předměty chová bohatá sbírka starých soch ve Vatikáně. Jenom zde naleznete Jova Otrikolského, Apolina Belvederského, skupinu Laokontovu, spící Ariadnu atd. Tohle vše poskytně vám jediný Vatikán, a když zajdete ještě i jinam n. př. do musea lateránského, do villy farneské, do galerie borgeské atd., pak se nedivíte cizincům, že stráví v Římě celou zimu a že někteří po několik let za sebou vrací se do Říma ne snad za zábavou, ale k vůli vzdělání.

Opakuji: každý vzdělaný muž a zvláště kněz měl by navštívit Řím.

„Inu všechno jest pravda, ale kde sebrati na cestu!“ namítnete.

Cestování po Italii jest levnější nežli, v Rakousku a v Německu. Byli jsme v Italii 19 dní, jeli jsme II. třídou, stravovali jsme se v předních hotelích a utratili jsme každý se vším všudy 220 zl. Někteří pořídili to pouze za 200 zl. V letošním jubilejním roce a pak ještě do června v příštím roce poskytují dráhy italské poutníkům zvláštní slevy. Jednotlivým slevují 28% jízdného, čtyřem 35%, třiceti 50%, celým vlakům o 450 osobách sleví docela 70%. Rovněž i naše dráhy slevují poutníkům vlakům 40—50%. A kdo jede za plnou cenu, nestojí ho cesta z Vídně ve II. třídě více nežli 120 zl. V Římě má náš krajan z hradeckého kraje, p. Vincenc Fischer pěkný veliký hotel „Alibert“ poblíž Piazza di Spagna. Obsluha a strava jest výborná, ceny mírné, celé zaopatření denně 4 zl. Pan Fischer jest velmi úslužný a ochotný, proto ho vřele doporučujeme nejenom jednotlivcům, ale i větším cestovním skupinám. Nám prokázal výborné služby tím, že nám v Padui, Florenci, Assisi, Neapoli, Janově, Miláně a Benátkách doporučil hotely, v nichž se k nám chovali jako ku známým. Pouze v Miláně hotel „Nord“ činil v tom ohledu výminku. Kdo chce do Říma cestovati, obrat se na zmíněnou adresu, a budeš úplně spokojen. Těšilo nás to, že jsme se v Římě setkali s krajanem, jenž slouží českému jménu ku cti.

Měl bych ještě ku konci své črty zmíniti

z „pracovníka pro lid upřímného — Emila Dlouhého-Pokorného! Zdař Bůh! —

Bouřlivá schůze v Kyšperku. Na pondělek 12. t. m. svolali stoupenci strany křesť. sociální veřejnou schůzi voličů V. kurie a povolali kandidáta strany, dra. Horákého. Z toho nesmírných poplach v Israell. Telegrafováno na rychlo do Prahy pro red. Karpasa, ten byl kdesi v Krakově snad u přátel, (kteří nepotřebují křesťanského listu ani když se žení a vdávají), depeše poslána za ním a na štěstí a na jejich neštěstí přišel v čas! Pořadatelé navrhli za předsedu stoupence svého, proti tomu se však ozval kunský řev se strany protivné. Za velké vřavy, ve které si hájili své právo i křesť. sociálové a slova taky zrovna nebrali proti veřejným na vášky, zdálo se, že to je počátek konce. Při zkouškách hlasování zdvihali někteří soc. demokraté obě „končetiny“ a tak „zjištěn“ dostatečný počet pro předsednictvo odporující strany. Byla to podívaná pro bohy! Vítězství nesmírná!! Hrdzy světa, ať to někdo dokáže!!! — Předseda udělil první slovo dr. Horákému, vyměřen mu čas k řeči pouze na 1 hodinu. Pan kandidát svobodomyšlně zkrátil i ten čas, aby měl pak víc času na drobnou válku na poli věcných poznámek. Pojednal klidně, věcně o přirozených právech národa, na existenci, na volné sdružování se, mluvil o situaci našeho národa. Řeč vyslechnuta s naprostým klidem všech, zvláště mocně působilo na posluchače jeho vřelé se zastání českého státního práva. Řeč ta manifestovala vlastenecké smýšlení nás křesť. sociálů, jež odpůrcové z národních řad vylučují. Že je Horáký výtečným znalcem těch věcí a že je i talentovaným politikem, to uznali i národní dělníci. Míti Horákého tak jiná strana, to by měl mandát na krku, ani by se ho nezbavil, ale je to kněz! Po Horákém byl řečníkem soc. dem. redaktor p. Karpas z Prahy. I on uznal řeč dra. Horákého za dlo mistrovské, ale s mluvením věcným a neurážením nebyl spokojen, on prý tak hladce nedovede jako dr. Horáký. A skutečně. Začal, že soc. demokraté byli hned proti jazykovým nařizením, jak byla vydána, za to se mu dostalo pochvalného uznání slovy: Hanba vám, vy zářkové národa! Mluvil, že parlament se musí státi dělným i kdyby Čech nedostal co mu patří, útočil na boháče, oťel se zas o kněze (to je pausalni!), užil sprostých výrazů o straně křesť.-sociální — až když se vyjádřil, že víra katolíků patří na smetiště, tu nastala vřava, která vyplnila čas, do kterého směl mluvit. Chťal sice mluvit dál ale křesť. sociálové volali: padla, buď práci čest a tím skončil smutně p. Kharpeles. Co provedl soc. demokratům zdejší, to není k napravení: pošval na ně národní i křesťanské sociály, tím že je surově v jejich náboženských citech urážel. Po něm mluvili ještě 2 panové z Ústí, kteří podstatně neřekli nic jiného než co dr. Horáký. Po jich řečech zapěno: Kde domov můj! K věcným poznámkám se přihlásil ještě dr. Horáký, objasnil výtku, že prý klerikalismus není jedno a totéž jako křesťanství. O možnosti rozbití centralismu, o kterém se frasovitě zmínil p. Kučera z Ústí, učinil vysvětlení, které ukázalo teprv v pravém světle, kdo je to dr. Horáký, tu pod tíhou hlubokých vědomostí jeho klesalo sebevědomí okolních vědátorů na bod mrazu. Tím skon-

se též o památkách jednotlivých měst, jež jsme též na cestě navštívili, ale pro omezenost místa nelze toho učiniti. Nechám si to pro některé číslo „Časových Úvah“. Tam podám návod ku vděčné a krásné pouti do Říma. Poznamenávám, že jsme všichni bez výjimky vážné nehody vrátili se v úplném zdraví a v nejlepší náladě do své vlasti a že všichni vzpomínáme vděčně na blažené dny ve věčném městě. Kdyby bylo lze, putovali bychom na přesrok zas. Já bych doma jistě nezůstal!

Mžikový snímek.

Listí padá. — — —

Ven se dívám zamřazeným oknem — vzpomínám . . . Země truchlá, stromy zoufale zvedají holé rámě k nebesům — — —

Proč ten stesk, proč ta nuda, proč ty zasmušilé tváře, proč ty vzpomínky? — — —

Vidím krčmu, nabubřelé tváře opilců. — Člověk tváře chorobné s nosem orličím nalévá — nalévá — — —

Chraplavé hlasy, pustý smích čerť vzduch brlohu. — — Příroda truchlá — v krčmě veselo.

Přichází božík — opilec jeden vyťestí zrak. — Táto, ty piješ, dej také mámě. — Doma je zima — — —

Zachechtal se opilec. — Máma pila včera — — a ty jdi žebrat — jsi synem proletariatu — — —

Vyšel synek ven — žebrat! — — Jdou lidé kolem, chlapec volá: „Ustrňte se, matičku nemám, tatíček je nemocen — — —“

Ustrnuli se lidé — syn proletariatu se vrací do krčmy.

„Táto, peníze mám i chleba, dám si také šedou — — —“

Usmál se opilec. — Zhýralec soused nasytí zase mámu. — — —

Jsem proletáři — — —

Listí padá . . . A. M. V. Prosečský.

čil a tím zakončena též povážlivě ořezaná schůze voličská. Viděl jsem, kterak tiskli dru. Horákmu oni páni s ústí ruku a vyjadřovali mu úplný souhlas s jeho vývody! — Přátelé, hledejme spíš co nás spojuje, než co rozdvouje. Zanechte kult osob a přemýšlejte o programu křesť. sociálního, pole národní budíh společným bojištěm, na němž se sejdem ve volbách příštích. Ruku v ruce jsme proti Němci Göhlertovi, proti pokřtěnému šidu Weinsteinovi, svorně za státoprávníkem, sociologem a vědátorem Horákym! Zdař Báh!

V Kosteletě m. O. konala se voličská schůze v neděli, dne 11. t. m. účastníků bylo přes 300. Schůzi zahájil místní kaplan J. Bezdiček. Za předsedu zvolen byl p. Karel Dašek. Za velkého napjetí ujal se slova vldp. Dr. Horák. Řečí svou zamlouval se většinně přítomných. Vylíčil a objasnil nynější situaci politickou — a stanovisko své strany ku nynější situaci. Mezi přednáškou byl vzorný pořádek. Po řeči přiblížili se ku slovu někteří sociální demokraté — Hrabík, Melichar a Malinský. Uvedli různé, často ve schůzích opakované a také vyvrácené fráze. — O poznámkách p. Hrabíka vyjádřili se sami předáci sociálně demok. že kdyby byl mlčel, že by lépe byl učinil. P. dr. Horák na všechny námítky sociál. dem. odpověděl a je vyvrátil. Nad očekávání trefně a úplně odbyl sociální demokraty prostý dělník p. Břesina, ukázav zvláště, jak ti dobrodinečkové těžili ze stávky ublokopé.

Drobná obrana.

Vzpomínky na Bílou Horu dávají některým liberálním plátkům příležitost k potměšilemu se otírání o katolictví; kdyby ti pisálkové jen trochu znali příčiny bělohorské katastrofy, byli by raději hezky z ticha v zájmu vlastním. Tolik přece v této době může vědět každý, že Bílou Horu nám připravila zpučná a nevázaná aristokracie lutherská, která ani v nejmenším nedbala o prospěch vlasti ale vždy jen o zájmy osobní. Vyšší stavové zotročili ve jménu „evangelia“ sedláky, zotročili kněžstvo na nejnižší stupeň, situaci náboženskou zatáčeli dle libosti, bez dotazu kněžstva. Na Bílou Horu hnali do boje vzpírající se robotníky a chasu cizáckou; žoldáci místo platu se musili spokojovati s lupem na bezbranném obyvatelstvu poddaném páchaném. Ani před samou bitvou nechtěli „evangelii“ stavové uvolnit lidu jeho otroctví pro svou hamižnost. Před samou bitvou se sedláci na mnohých místech bouřili proti nelidským pánům, kteří z mozolu lidu dělného tyli.

Zda pravý přítel české demokracie může tedy slzeti upřímně na porážku kruté oligarchie aristokratické, která takto s lidem nakládala?

Protestant Denis ku př. píše: „Několik dní před bitvou na Bílé Hoře sedm tisíc sedláků v kraji žateckém plní tvrze a zámky, vraždí pány a rytíře, hrozí pomstou městům sousedním, nepřipojí-li se k nim. Za takých okolností není zajisté nic podivuhodného, že povstání bylo přemoženo.“ (Boj ztracený) ostatně byl jakýmsi smutným souhrnem chyb předešlých; velení neprohlídavé a neodhodlané, vojsko bez kázně, vůdcové nesvorní, panovník neschopný (kalvinista Fridrich, Němec, ježž lutheráni za krále zvolili), odvaha prostřední nebo zbabělý zmatek. (Pane Křofádi, Loskote a ostatní slyšíte?) — Dále pokračuje Denis: „Možná jestě házati se, zda porážka na Bílé Hoře — Bílá Hora, kladá hora — nebyla k dobrému. Šlechta dala příliš zjevné a četné důkazy své lehkomyšlnosti, nevědomosti, úplného nedostatku politického (spíše vlasteneckého!) ducha — a bez hrůzy nelze pomýšlet na možné vítězství její“ atd. Tak píše přítel našeho národa. Chtěl-li bojovati tehdy český lid?

Jen šílenec může tvrditi, že se vůdčím politikům země české jednalo před katastrofou o blaho národa. Vyšší stavové se rvali o přednost, šlechtici si dávali s poctou jména německá (viz Dačického zápisky díl II.) bratřičkovali se s Němci, pomáhali v Čechách germanisaci na nohy a zvolili si za krále kovaného Němce. Mnohý kněz novotářský tak se zpupností svých kollátorů háj, že před příchodem na faru se vypyťoval úzkostlivě lidí, co všechno jeho pán věří, aby věděl, jak má učit, aby ho pán hned z fary nevyhnal (Čti Wintrův: Život církevní). Zkrátka a dobře tyranisující svévole jak náboženská tak politická byla nutně poražena stranou pořádku. Snad by bylo spíše na místě trochu víc se zmiňovati lidu o blahé době české demokracie za doby Karla IV. než tlachati s nadšením o těch dvou stoletích, kdy „svoboda“ husitská a lutherská podepřela byrokratickou aristokracii na úkor lidu. Dalo by se o tom mluvit ještě šíře, ale zatím dosti. Jiné (mimo chodem řečeno hezky tupé ostny), kterými nás chtěli naši přítelíčkové v tomto týdnu bodnouti, zurážíme, pokud místo stačí, budoucně.

Politický přehled.

Proti obstrukci. Vzpomínaje nešťastné bitvy bělohorské „Budiwoje“ poznamenává, že naší vlastní vinou a neprozřetivostí se zapadajícím sluncem osmého listopadu zhasla samostatnost, sláva a lesk koruny české a uvádí na důkaz svého výroku četné doklady. Soudě pak z minulosti na přítomnost a budoucnost praví: „Jako před 280 lety i dnes šve se proti našemu národu a jako tehdy viděl neprozíraví lidé spásu v revoluci, podobně dnes spatřují v obstrukci vrchol vši politiky. Naučíme se přece něčemu z historie? Aspoň tomu, abychom zbrkle nesedali na vějičku, kterou zrádný odpůrce k našemu polapení chystá? Dnes jsme opravdu na tom hůře, než po nešťastné bitvě bělohorské. Tehda slávou opojený vítěz ani se neodvážil snížiti význam jazyka českého jako úředního a váhu zemského sněmu znehodnotiti. A co dnes? Částina jako jazyk úřední dána ve psí a zemský sněm je bezvýznamnou figurinou v rukou vídeňských pánů. A uplyne ještě hodná spousta vody ve Vltavě, než bude lépe. Neuměli jsme nikdy a nenačili jsme se dělati rozsáhlou politiku. A jestli jsme podnikli k ní náběh, netrval dlouho, vždy vraceli jsme se do starých chyb. A to se musí již na jedenácté generaci. Revoluce z r. 1618 jasnou mluvou nás tedy varuje, nesázeti vše na jednu kartu, nehráti hazardně s věcí národní. Jen vážná reální politika povede k úspěchům, dobrodružná v záhubu. Chyby dávných předků mají se ještě na nás, chyby naše mohou by rovněž stihnouti věky budoucí.

Strana národní (staročeská) vydala 11. stopadu svoje volební prohlášení. Samostatné kandidovati nebude. Za důvod udává, že nechce volebním zápasem rušiti stranu nyní vedoucí v dle počatém a nedokončeném.

Svolání zemských sněmů. Dle zpráv z rozličných blavních měst docházejících budou zemské sněmy svolány na den 17. prosince a to nejvýše k týdennímu zasedání. Jich pracovní program má sestávati z povolení budžetního provisorie a z předloh ohledné zemských vydání pro líhoviny.

Šrábka mezi černohorskou a rakouskou pohraniční stráží, při níž bylo mrtvých i raněných, nemá okamžitě nijakých následků diplomatických, ale napjetí od času rakouského zakročení ohledné poštovních poukazek z Černé Hory a štvání srbského Milana stávající se tím velmi přiosťilo. Kníže Mikuláš se zimničně o to stará, aby veškeré obchodní styky z Černé Hory šly přes Bar a Uklin (Dulcigno) a ne jak dříve přes zakoušské území.

Amnestie v Itálii. Z příčiny svých rozzenin podepsal král dekret, kterým uděluje se amnestie osobám, které byly odsouzeny pro sprosťé zločiny, pro přestupky proti zákonu finančnímu a pro přestupky ve službě vojenské, pokud trest jejich nepřesahuje dobu šesti měsíců.

Ke karlistickému hnutí ve Španělsku. Don Carlos uveřejnil v listu Noticiero universal prohlášení, že hnutí Karlistů stalo se proti jeho vůli. Původci hnutí jsou prý lidé, kteří mají zlé zámysly. Teprve budou-li okolnosti toho požadovati, bude se dovolávati násilí. Ostrým způsobem odsuzuje don Carlos falešné zprávy novin a připojuje, že karlismus zachráni Španělsko.

Válka v Číně. „Spojené“ velmoci žádají na „pokročené“ Číně podmínku míru následující: náhradu za utrpené škody v obnosu 400 milionů taelů (tael 7 kor. 60 hal.), správu cel čajových a jiných dávek v rukou Evropanů, doživotní zajetí prince Tuana, návrat císaře čínského do Pekingu, ochrana jeho trvalou stráží evropskou, neomezené právo usazování se cizinců v Číně. Čína nesmí kupovati zbraně. Čínský Bismark Li-Hung-Čang pokládá prý tyto podmínky za přijatelné. Počet udávených křesťanů čínským drakem pátí se na 20—25.000, z nichž jest 5 biskupů a 28 misionářů. Čína zbrojí dále zimničním chvatem.

Z činnosti katol. spolků.

Ústřední sdružení katol. spolků diocese královéhradecké žádá všechny jednoty, které dosud nevyplnily saslání jim dotazník, aby tak učinily co nejdříve a spolu s nim, aby saslaly (nejlépe v poštovních známkách) povinný roční příspěvek 1 K. Příspěvky saslaly dále jednoty: Katolicko-vzdělávací spolek „Obrana“ v Malé Skalici 1 K, Svatojosefská jednota na Slezském Předměstí 1 K, hospodářská katolická beseda ve Sloupnici 50 h, Svatojosefská jednota ve Vel. Dřevíči 1 K, Svatojosefská jednota v Poličce 1 K, katolicko-sociální jednota v Litomyšli 1 K, křesť. soc. vzdělávací spolek žen v Sesemicích 1 K, Katolická řemeslnícko-hospodářská jednota v Sesemicích 1 K, Vzdělávací spolek křesť. soc. v Heřmanově Městci 1 K, Katolicko-sociální spolek „Rovnost“ 1 K, politický klub křesť. soc. v Kněžích 1 K. —

Černilovská katolická jednota konala dne 11. t. m. velice sdátilon schůzi v Divci. Účastenství bylo veliké. Pan redaktor Vobejda-Prosecký z Hradce Králové mluvil o tematě: „Politické a národohospodářské snahy katolické“. V dlouhé, přes 2 hodiny trávající a dobře pročitáné řeči poučil účast-

níky o pravdách sv. církve, o našich snahách na poli náboženském národním a národohospodářském. Zvláště na volby kladl veliký důraz. Řeč pana redaktora učinila na posluchače mohutný dojem. Bylo snáti při jeho nadšené a dohvatné řeči, že ta pravda kterou hlásá, vaíká tomu lidu do srdce, že to není úsmě, které padne na skálu; — ale se padá v půdu dobrou, kde sejiště vspuší a přinese ovoce. — Podotknouti dlužno, že přítomní byli také protestanté, kteří nejen že proti p. řečníkovi nic nenamítali, nýbrž ještě na důkaz souhlasu tleskali! — Po přednášce vdp. farář Seidl děkoval vřelými slovy p. řečníkovi — a zároveň děkoval také občanům Divčickým, kteří jej jmenovali čestným občanem za služby, kterých si o farnost Černilovskou všestranně zasloužil. Při debatě promluvil ještě p. redaktor o cestě našeho nejpdp. biskupa do Říma, vřelými slovy vyličoval tu upřímnou jeho lásku k tomuto národu, ty veliké práce a náležitě snahy, které v zájmu toho národa podniká, byť by šádných důků nedostal a byť by i na jistý místě nebyl proto v milosti. Když p. redaktor končil prosbou, aby Řáh našeho velepastýře sfilil a opatroval, to lid nadšeně dal svůj souhlas na jevo. — Krásná tato schůze sůstane sejiště všem v milé upomínce. X. m.

V Častelovicích přednášel dne 11. t. m. vlp. katecheta Černý z Hradce Králové o tematě: „Křesťanský socialismus a jeho nepřítel“. Přednáška jeho zanechala mezi hojnými účastníky hluboký dojem a vysvětlení programu strany křesť. soc. přispělo nemálo k náležitěmu poznání pravdy — a jak besedlivodné naši nepřítelé proti nám bojují.

V Libranticích bude se konati veřejná schůze v neděli, dne 13. t. m. o 2 hod. odp. v hostinci p. Nováka. — Přednášet bude dp. katecheta Černý z Hradce Králové o programu strany křesťan. sociální.

Z Černilova. Katol. národní jednota naše pořádala dne 4. t. m. svou řádnou valnou schůzi, při níž mluvil dp. Jan Černý, katecheta z Hradce Králové. Když po uvítání vldp. předsedy Jana Seidla, faráře, dp. řečník se ujal slova, posluchače přímo uchvátil, mluvě o příčinách nevěry za našich dnů. V řeči 3 hod. trávající ukázal, jak nešťastnými jsou nevěrci ve svém životě a jak šalostaví byvá konec jejich při smrti. Po přednášce uděleno slovo jednatieli, kaplanu Jos. Mynářkovi, který ve své správě jednotelské podal celkový obraz činnosti jednoty za rok minulý. Jednota přes všechnu nepřítelů bohužel i od „také katolické“ jí projevovanou úplně dostála úkolu svému. Ku vzdělání členů odebrány byly četné časopisy (Katol. Listy 8, Obnovy 30, Křístá a Marie 140), odborné spisy hospodářské, listy zábavné a četné jiné které v šáterně vyloučeny jsou, poskytnávo knihovny spolkové ke 400 svazků čítající a konány přednášky. Mimo to starala se jednota i o slávnou zábavu. — Tak dne 19. listopadu m. r. pořádala zábavu cecilickou, dne 18. ledna t. r. pleš s výsledkem skvělým. Co se týče osvědčování sv. víry katol. na venek, podnikli jsme ve dnech 16., 17., a 18. června t. r. velikou pouť k Matičce Boží na Sv. Horu u Přibrami a účastnili jsme se sjezdů diecéaních spolků v Chrádmi. — Ku konci pak vyběhl jednatele všechny, aby přesvědčení své vůle neohroženě na jevo dávali a Jednotu podporovali, svláště, by se přičinili, abychom co možná nejdříve světliti mohli svůj spolkový prapor. Když pak opětně chopil se slova náš obětavý a milovaný vldp. farář Jan Seidl, sebráno bylo v malé chvíli 138 K 82 h na prapor a projeveno ode všech přání, aby již brzo nad hlavami našimi prapor sv. Václava savlál. Na to správa pokládá p. Ant. Toman, rolník a Černilova se souhlasem přijata a vysloveny mu vldp. předsedou díky za obětavé práce pro jednotu. Zasluhuje toho p. Toman v plné míře. V následujících po tž volbách zvoleni byli: vldp. farář Jan Seidl všemi hlasy opětně za předsedu. Milujeme našeho vldp. faráře a ctíme jej, protože všechny své práce věnuje dobru všech. Dále byl zvolen: p. Jan Malý, rolník z Černilova za místopředsedu, vlp. „Jozef“ Mynářk, kaplan za jednatele, p. Ant. Toman, rolník za pokladníka, p. Jan Ješek, truhlář za knihovníka; za revisory údtů: p. Jos. Kvasnička, státník z Bukoviny a p. V. Kutík, krejčí z Černilova. Dále do výboru zvoleni byli: p. V. Falta, p. V. Černý, rolníci z Divce, p. V. Toman, rolník z Bukoviny, p. Karel Felix, p. Jos. Uhlík, rolník z Librantic, p. Jos. Hojný, hudebník z Černilova, p. Václ. Pavlík sedník z Dol. Černilova, p. J. Čáp, rolník z Hor. Černilova, p. J. Cejnar, rolník z Lejšovky, p. J. Fabián, rolník z Vrávy. Když pak přiblížilo se ještě nových 9 členů a volné návrhy projednány, schůze vřelým deatovem vldp. předsedy skončena, a účastníci odcházeli a tím přesvědčením, že jednota dobře působí ku blahu všech. Kde by jen ty dobré a šlechtěné snahy i u ostatních nacházely porozumění. Mnohemu, třeba i „také katoliku“ jest naše jednota trnem v oku a přece nečiníme nic alého, nikoho neštveze jako mnozí jiní, naopak se srdce si přejeme, abychom všichni šili ve svornosti a lásce, aby také mír a pokoj panoval v obci naší jako až do nedávna. Z těch planých a dnes již předilých nadávek jako tmářů, studených bratří, chudí duchem si nic neděláme a od dobré a šlechtěné práce nedáme se odstrašiti nikým a nikdy, jounce hotoví obětovati všechno. Naše za vedení horlivého našeho vldp. předsedy ku předu — beze strachu.

Zprávy místní a z kraje.

Patronátní otázka naše v Římě. Z nejbospečníjšího pramene jsme svědčili, že ndp. biskup Edvard Jan Nep. o této pro duchovenstvo a náboženství důležitě věci v Římě samém příslušnou správu podal. Kardinál Rampolla se vyslovil, že by se od nejvýšších míst v Římě vše za podporovala. Kde by Báh dal, aby také snaha ndp. biskupa královéhradeckého žádoucí přinesla výsledek. Námaha jeho s cestou do Říma spojená bojně by byla odměněna jak daleko sáhajícími blahodárnými následky, jež by

se v duchovní správě brzy akasaly, tak i — jak říci
neráháme, vděkem vděkerého duchovenstva.

Osobní. Vdp. Antonín Sachánek, rektor biskupského semináře v Hradci Králové, vyznamenaný jest hodností domácího preláta J. S. Lva XIII. Ad-
koliv víme, že známá skromnost nového pana preláta
do rozpáku jest přivedena, přece z celého srdce bla-
hopřejeme, prosíme Boha, aby p. rektor, jako si
obnovou seminářského chrámu Páně obhynoucí postavil
pomník, tak aby se též i nového semináře dočkal a
dopracoval. Na mnohá léta! — Slovný p. sem-
ský řada Štěpán Fischer, horlivý kat lík a vincencián,
nyní v Chrudimi tjišel, obdržel od sv. Otce zásluhový
kříž „pro Ecclesia et Pontifice“. Rovněž tak vyzna-
menán jest p. hraběnka Ozerin-Morzinová za vy-
stavení dvou nových chrámů v krásné gothice. Gratu-
lujeme!

Zprávy diecéšní. Ustanovení: p. Al.
Horák, za kaplana do Štoků, p. Josef Okrouhlický,
kaplan Mladkovský, za koop. do Modletína, p. Frant.
Honc, koop. Bychburský, za koop. do Vrbice, p.
Antonín Vobejda, kaplan Poličský, za kapl. do Hlinska,
p. Frant. Okrouhlický, koop. ve Vraci, za kaplana do
Kopidlína, p. Lad. Tůma, kapl. v Jedlově, za koop.
do Starčova, p. Al. Nožička, kaplan Kopidlenský, za
kapl. do Veliše, p. Arnošt Portel, kapl. Lanškrounský,
za administ. do Radolice.

Minulé číslo „Obnovy“ bylo zabaveno
pro články o procesu Hilnerovu. — Konfiskační
aparát je nyní opravdu v nehorlivější činnosti!

Čtvrté živnostenské společenstvo
v Hradci Králové udělí úrok z náhrady pro svoje
členy; žadatelé musejí býti členy společenstva a vdovy
mohou žádati též. Žádosti musejí býti zaslány staro-
stovi společenstva do 8. prosince.

Zřízení v Hradci Králové. Ve spi-
tálské ulici zrovna před b. Borromeum jest spousta
starých čidel, smeti, starého nábytku a trámů rozlo-
žena v divokém nepořádku celou šířkou ulice téměř
až ke chodníku, takže o sobotním trhu jezdí všechny
vozy po chodníku a chodcům nesbývá nic jiného, než
aby volili jinou ulici ke své cestě. Jak se však nají-
dostati z domu obyvatel Borromea, jest ponecháno
fortané. Když již nemáme příslušného referenta v m-
stské radě, jenž by měl smysl pro slušné urovnání
stavbyho materiálu v příslušnou figuru, už se aspoň
ulice povozům uzavřít, vždyť jest chodník pro lidi a
ne pro koně.

Divadelní společnost Elišky Zellnerové,
sehrála včera večer v sudejším Klicperově divadle ope-
rettu „Matinka vonná“. Již dříve jsme uveřejnili
v „Obnově“ že tato společnost si získala veliké obliby
v celých Čechách — a nyní již při prvním předsta-
vení jsme se přesvědčili, že společnost tato všem
právem obliby a uznání zasluhuje.

Hudební večer blažského quartetta v Krá-
lově Hradci, pořádán bude dne 17. t. m. o 3 hod.
odp. v dvoraně „Besedy“.

Symfonický koncert v Adalbertinu se-
hraný Josefem vojenskou hudbou dirigenci kapel-
níka Maxa Heydy vydařil se v každém ohledu skvěle.
Pořad odpoledního koncertu zastoupen ukázkami nej-
znamenitějších kompozitů doby starší i nové. Beet-
hovaň menuet, Wagnerovy motivy o sv. Grálu, over-
tura k opeře Dvořákově „Selma sedláč“ a Smetanově
Libuše a Berliozův Hmáky Karneval sehraný s na-
prostem akuratesou a s nejvzácnějším pojetím
a podáním všech hudebních frází. I díla veter-
ního koncerta zářila jemným koloritem a až byla svi-
nějšího rytmu, nevymykala se z rámce seriosní hudby.
Jasnou diatanikou pracovaný Lachnerův „Marche ce-
lebre, samlouval se nejlépe. Ač sál Adalbertinský je
největším v Hradci, byl při odpolední produkci plný
a večer nemohl ani přiblížit obecnostvo pojetí.
Mnozí museli s nepořízenou odejít. Doufáme, že pan
hotelier Kadečka povzbuzen zdarem prvního koncertu
obecnostva hradeckého častěji podobnou pochoutku
připraví. Snad smíši konečně ono nepochopitelné
ignorování adalbertinské dvorany, již žádný sál zdejší
vyrovnat se nemůže.

Valná hromada právovarečnická
v Hradci Králové konala se v neděli, dne 11.
t. m. Přítomno bylo 171 členů. Pan Waldek uvítal
přítomné, udělil slovo p. Formánkovi, který podal
správu o stavu pivovaru. P. Dr. Klumpar podal různé
námitky ohledně Hsání pivovaru. Do výboru voleni
byli pp: V. Collino, Fr. Strnad, V. Formánek, J. Honke,
J. Petříček, V. Waldek, J. Štěpánský, J. Pijnáček,
J. Šolc, V. Weinhenget, J. Jelínek a K. Hubáček.
Náhradníky jsou pp: Časák, J. Jeřábek, J. Janáček,
C. Wlach a Ant. Macák. Revisory úctů pp: Paikr a
Hoffman.

Před porotou v Hradci Králové tento týden
byli odsouzeni: B. Winter, šestnáctiletý učeň krej-
čovský, pro zločin zhabství — na dobu tří roků. Pekař
E. Vasler, pro zaviněný úpadek do vězení na 4 m-
síce. F. Hanzl, chalupník, pro podvod, do vězení na
6 měsíců. O dalším líčení přineseme zprávu příště.

**Záložní úvěrní ústav v Hradci Krá-
lové.** Na informaci našel se nám sděluje, že ústav
pomýšlí na rozšíření akciové jistiny, vzhledem k ro-
stoucím běžným obchodům, k čemuž druzí se také
lichotivé posvátné jistých válečných kruhů, kterého
v první řadě ústavu, co jedné s nejstarších bank se
dostalo, ku zřízení ve větším průmyslovém centru fi-
liálky.

Dar. Paní Zdenka Škvorová, roz. Schmoran-
zová, choť c. k. podplukovníka ze Slatiňan darovala
kapli sv. Vojtěcha v Adalbertinu skvělou albu s ná-
-

herajm okrajem a přikryvkou na oltář. Správa Adal-
bertina vzdává za tento velkomyšlný dar vřelé díky.

Poutníci, kteří provázeli našeho ndp. biskupa
do Říma, věnovali na budovu Adalbertina 12 K. Po-
litické društvo vzdává za tento dar srdečné díky.

Odber zemské jednoty soukromých
úředníků v Hradci Králové pořádá pro
členy a jich hosty přátelský večírek v dolejších míst-
nostech měšťanské besedy v Hradci Králové v neděli,
dne 18. t. m. na kterém se svláštní leskavostí sblíží
přednášeti p. MUDr. Leop. Batěk. Začátek o půl 8.
hod. večer.

Naše pošta. Dle dolechu byl sdejší poštovní
a telegrafní úřad ředitelstvím pošt a telegrafů vyzván,
aby se o vhodné úřední místnosti postaral. Za tou
příčinou má se se sdejšími pány majiteli domu po
případě s pány staviteli, kteří by účelnou budovu po-
staviti se uvolili, vyjednávat, an poštovní aerar vlastní
budovy více stavěti nemíní. Jelikož pro poštu vhodné
místnosti při nedostatku v příznivé poloze ležících
budov s vyhovujícími větrnými prostory, které by se
účelně rozdělit daly nescházelo se nalézáno a nyní již
poštovní dům pro nepostažitelnost místa rozšířiti se
nedá, aby v zdravotním ohledu požadavkům vyhovo-
vatí mohl, nespudě, než novou účelnou budovu posta-
viti. Naskytá se tudíž příležitost, že by města na-
šemu reprezentativní budova přibýti mohla. Slavné m-
stské zastupitelstvo s jistě příležitostí tuto nepoví-
manu nenechá a vlivem svým se přičiní, aby pošta ne
do staré nýbrž do nové budovy se dostala. V Chrudimi
postavila tamní záložna pro přáta pěknou budovu, v N.
Bydčově je pošta též v důstojnější budově umístěna.
V Pardubicích postavil p. Brázda novou budovu pro
poštu, s kteréž mu aerar 9000 K platí ročně. Leč
doufáme, že se budto některý ze sdejších peněžníků,
ústavě neb některý z pánu stavitelů pro tuto věc za-
jmáti bude, a že když by město samé do vyjednávání
nezasáhlo, návrhy na postavení a pronajmutí takové
budovy rádi se učiní. Mezi Grand hotelem a novými
kasárny naproti Adalbertinu bylo by pro takovou bu-
dovu místo nejvhodnější.

Pedivný apoštol. Tento týden potuloval
se po Hradci jakýsi mladík, ne právě vábného zevnějšku,
který v různých putkách o sobě tvrdil, že jest na
apoštolských cestách — a že jej sám „biskup“ láka
z Prahy poslal, aby v Čechách hlásal, jak „kleriká-
lové“ dovedou lid blámat. — V jedné putyce na
Pražském Předměstí si ale ten svůj úkol jaksi spletl,
začal se tam bratříkovat se soc. demokraty a protože
socialisté mají ve svém programu „volnou lásku“ počal
se opilý apoštol „biskupa“ lásky nestoudně chovat k ho-
stinské — načel byl s putky vyhozen! — Z jiné
strany se nám opět sděluje, že jest to podvodník, který
sbírá peníze na různé „dobročinné“ účely — a pak
v hostincích vše probíje! Policie snad zavedla již po
něm pátrání.

Cinice, kteří do Hradce Králové zavítají za-
jistě nemají překvapí různé nestoudné kresby a ná-
pisy křídou na prknech dlouhého plotu, zrovna vedle
nádraží. Divíme se, že ještě nikdo se nepostaral o to,
aby se to smazalo. To nedělá našemu městu zajisté
žádnou reklamu!

O záhadném případu dochází správa
z Trutnova. Cestující, jedoucí v poštovním dostavníku,
spozorovali mezi obcemi Chvalčí a Petřkovicemi, že
na stromě nedaleko silnice visí tělo ženy. Opočal bez-
starostně sedl dráteník. Dostavník byl ihned zastav-
ven, cestující sadřeli dráteníka a pfinutili jej, že pře-
hlí provaz, na kterém žena visela. Po delším namá-
hání podařilo se ženu vzkřísiti. Co stalo se mezi ženou
a drátem, není ještě náležitě vysvětleno. Dráteník
byl zatčen.

Nález mrtvoly. Při kopání příkopu na po-
zemcích Kratonoského velkostatku, nalezena poblíž
strojního domku, jenž stojí na křivovratce trati s ce-
stou od Kratonoh ku Suchnovce kostra lidská, a to
nepochybně žlovka mladého. Byla v zemi obličejem
dolů jakoby do vykopané jámy hodena. Dle usudku
lékaře mohla asi 30 let v zemi ležeti. Pohřbena byla
na hřbitově Kratonoskému.

Podváděl v svedecktivě ženy. Z Hory
Kutné se nám píše: Dne 10. t. m. stál zde před soudci
s lidu Ant. Těhník, šilety mlynářský z Bystře (okres
semilský), pro podvod, krádeže a jiné činy mnoho-
krát již trestaný, aby se zodpovídal ze zločinu po-
vodu dokonatého i nedokonatého, ze slotinu krádeže
a přestupku proti veřejným zřízením a opatřením dle
§ 320. tr. z. Ant. Těhník vynul se těmto mlynář-
skému, ale těmto se nedržel. Jest již po druhé ženat;
s druhou ženou šil jen čtyři měsíce po svatbě, neboť
společná domácnost ho netěšila; raději světem se
potloukal, lidi podváděl a nezřízený život vedl. Vět-
šina podvodů spáchal tím, že předstíral vdavek-
tívm ženatím, že si je vezme za manželky; pod tou
záminkou vylákal na nich nebo jejich příbuzných pe-
níze, pak při první vhodné příležitosti smízel. — Od-
suzen byl na dobu 8 let.

Obec Velká Bělá vyřídila těchto dnů
žádost velkostatku dašického a povolila postavení
telefonního vedení do myslivny a hájovny po
obecních cestách V následujících dnech dokonče-
na lokální síť telefonní na velkostatku Dašickém
doplněním směrem k Bělci. Celková délka 45
kilometrů s 16 stanicemi postavena byla nákladem
7000 korun.

Přepadem. Z Náchoda se nám píše: V pon-
dělí 5. t. m. ubíral se p. Josef Pražák, řezník z Ná-
choda do Přibyslavě u Nov. Města n. M., aby koupil
nějaký dobytek. Cesta vedla jsem po známém zem-
ské Brance. Když přišel p. Pražák do hutešného lesa
vyskočil s houštiny pojednou vysoký, silný muž a
vrhnuv se na p. Pražáka, počal jej klackem do hlavy
a do zad tlouci a vyhrážkou: „Ty chlače, tebe mu-
sím ze světa nějakou smrtí sprovodit!“ Pan Pražák
posnal v útoku známého sloděje, pytláka a násil-

níka, jakého Gabriela Poláka, vulgo „Ela“, který byl
již mnohokrát trestán a který na p. Pražáka zane-
vřel, že jej kdysi prosradil, když mu nabízel upyřla-
čenou arnu. Tenkrát dostal Polák za arnu 8 měsíců
těžkého žaláře. To bylo příčinou asi tohoto přepa-
nutí. Pan Pražák bránil se zbrankou seť mohl, marně
však byl by se bránil, kdyby mu jeho pes nebyl bý-
val nápomocen. Tyš totiž pustil se též do násilníka
a suřivě svého pána bránil, tak že p. Pražák mohl
prohnouti. Sotva však dal se na útěk, stěhl po něm
Polák dvakrát, ale žádná s odeslaných ran p. Pra-
žáka nezasažila. Pan Pražák utrpěl pohmožděnin,
které však nejsou vážné. Násilníka Poláka počalo
brzo čtenictvo náhodně hledati a byl tyš v úterý
6. t. m. k večeru v Branci dvěma četníky dopaden
spoután a okesánmu soudu v Náchodě do vazby ode-
vzdán, odkud vedla jej cesta ku krajáckému soudu
v Hradci Králové.

Z Jareměře. Naše město jest odjakživa v po-
litice oportunist. Jaký vítr fouká na radnici, takový
vane celým městem. Dokud byl purkmistr staročech,
volilo se se staročechy a ráz města byl staročeský,
až tu a tam ukazovali se i mladočeši. Ti však byli
vysmíváni se svou politikou. Padl staročeský purk-
mistr a zvolen mladočech a hned přes noc ráz města
byl mladočeský. Přišel na stolec purkmistrovský radik.
pokrokář. Když tam byl do dne, jisto jistě, že by
se děly volby ve znamení radik. pokrokářů, a nikdo
jiný by nebyl připuštěn ke slovu, ale že se vzdal své
hodnosti a nastoupil rozvášný mladočech, jest dosud
formální ráz města mladočeský. Poněvadž pak nyní již
purkmistr nevede si tak pažovský, tu víří to městem
a mladočeši ustupují radik. pokrokářům. Městská rada
sama smlouvala se s národními dělníky a voliti budou
obě strany polovic volitelů mladočeských a polovic
národ. socialistů. Při ústí volbě poslance s jinou
stranou dají mladočeši, budou-li mít menšinu, hlasy
národ. socialistů a naopak. Jak se dohodnou mezi
sebou, neznáme. Kandidátní řeči mají tu kandidáti
všech odrad, jen dosud kandidát křesť. socialistů tu
nevystoupil a jak věci známe sotva ho uslyšíme, neboť
při minulých volbách purkmistr plakáti ke schůzi
křesť. socialistů nalepiti nedovolil. Nyní starosta města,
ač jinak člověk rozvášný a přející svobodu každému,
podlehne asi též vlivu přejícímu svobodu a volnost
slova všem, jenom nikoliv nemávaným — klerikům.

Z Kněžic u Král. Městce. Za příči-
nou založení záloženského a spořitelního spolku
druhu Raiffeisenova pro obce farnosti Kněžické,
konati se bude dne 18. listopadu t. r. o 3 hod.
odpol. v hostinských místnostech p. Václava So-
boty v Kněžicích veřejná schůze občanstva. Vy-
světlení, jak se spolek v činnost uvede a v pro-
spěšné činnosti udržovati má, podá velect. p. Ro-
bert Siegl, řídící učitel v Hlučicích. Po přiblížení
přistupujících členů konati se bude hned l. valná
hromada a zvolení představenstva a dozorců rady,
aby spolek co nejdříve v činnost vstoupiti mohl.

Z Kutnohorská. Divili jsme se věru, že
v tom volebním rumorech mály a mají Podvysoké
listy ještě čas pouštět se svým známým neurvalým
spůsobem do „Obnovy“. Podle všeho posedla pověst-
ného jich redaktora zase jeho nešťastná nemoc „ra-
bie“ „vsteklou“, šejbije kol sebe o sto šest. Ra-
díme mu, aby svoji kuráž, kterou plývá proti „Ob-
nově“ ponechal si pro své stoupence, kteří mu sadi-
najš vypalovati rybník a míchají mu kolomaz —
krmičku zlon, jak kdeai napeal Vinter. Má dělati co
s nimi, neboť o mandát Kutnohorský tolik se uchází
pánů, že bude více kandidátů nežli voličů. Zvláště
V. kurie má přihlížet a sociální demokraté jdou do-
cela na to s koly — velocipedy. Shánějí totiž agita-
tory — cyklisty, kteří za dobrou provizi by šílili
známost o jejich kandidatu a přemlouvali voliče.

Z Kutné Hory. Lidové přednášky, které
loni těšily se četné návštěvě, přičiněním sl. měšťan-
ské besedy opět letos budou konány. Dožádání bu-
dou dne 17. listopadu pan dr. Bráf, který bude
přednášeti úvod do národního hospodářství. Dne 24.
listopadu dr. Horáček, jenž si vybral sociální otázku.
Dne 1. prosince dr. Dvořák, který zavede posluchače
do Číny a 6. prosince dr. Drtina, jenž osvětlí chce
myšlenkový vývoj lidstva evropského. Bude-li pocho-
pení pravého, budou v lednu následovati ještě tři ji-
né. — Dne 15. listopadu zavítala do Kutné Hory Slu-
kova divadelní společnost.

Z Uhlířských Janovic. Člá „Beseda“
zdejší, která ožila zvláště příchodem nových sil do
města našeho (na prvním místě dlužno jmenovati ob-
tavě p. odb. učitelů z měšťanské školy chlapec) po
nehodě, jež ji letošního roku stihla a při níž ztratila
své jeviště, pomohla si díky dárcům k novému jevišti
a tím i k novému středu, kol něhož by obecnostvo,
dosud ve vleku s námi nejdoucím zapražené, soustře-
diti mohla. Počátkem listopadu zahájeny byly opět
pravidelné ochotnické představení, jež loni těšila se
četné návštěvě. — Jako vždy, když potřebí jest hla-
sů k volbám, vážno a vyhledáváno bývá místo, na
něž po volbách nikdo si nevzpomene, tak i tentokrát
potěšení jsme četnými ohlašovaným schůzemi volič-
stva všemožných stran. Prvý příklusal k nám kandi-
dát národního dělnictva z Kutné Hory p. Mölzer, kte-
rý provázen prof. Zláhalem vykládal za účastenství
jinak dosti malého sřůj program. Naše obecnostvo
však zůstává ku všem řečem politickým apatickým a
zůstalo i tentokrát. Zápal volební už pomínil, těžko
jest ho rozžehnouti v samém středu našem, jak uká-
zalo se to při právě konaných volbách do obecního
zastupitelstva, o nichž zase příště.

Z Petřk u Čáslavi. V nedaleké osadě
Tupadlech zřizen byl svého času „za zlatého věku
řepného“ cukrovar rolnický. Byl zřizen, třece v něm
utopeny, ale ještě než mohl začíti pracovati, praskl.
Budovu koupil majitel bývalý panství Golčovojevnicko-
ského, rytíř Fiedler. Koupil ji, ale více se o ní nestar-
al, takže pustla, až spustla docela. Střechu vítr pro-
lomil, okna a dveře lidé rozeslali. Zřícenina ponechá-
na svému osudu. Když však po smrti bývalého ma-
jitele panství přišla na dědice, umínil si tento zach-
valého materiálu. iehož tu anonata. nončiti ku stavbě

dvůr a hospodářských budov. Myšlenka praktická, kdyby prováděna byla po křesťanskou. Ale co říci, když vozy a naloženým materiálem jezdily neděli co neděli, svátek co svátek, jakoby to nebylo na panství kavalíra — katolíka, ale na panství kobylikaře — sida. Či ještě jest málo toho znesvěcování dne svátečního sbytečným vosením fláků, fepy a pod. Myšlím, že povolání činitelů zakročí a že toho pána, který to má pod mocí, upozorní, aby v našich, bestohu dost rozháraných dobách, neudupával poslední jiskřičku náboženského citu u své čeledi. Víme, že asi majitel panství o tom neví ničeho, neboť pokud ho známe, není u něho ani nemístné spořivost ani nekřesťanské smýšlení.

Z Čáslavi. Královské město naše, které v ohledu kulturním svojí kasárnickou jednostranností zůstalo posadu za jinými městy sousedními hledí to aspoň nyní částečně nějak dohonit. Ovšem že nesetkává se vždy a všude se žádoucím porozuměním a jsou to bohužel i sami lekteři členové zastupitelstva, kteří proti časem dají se másti snad z příčin osobních ku kritice, která postrádá všeho podkladu. Snad ale i to konečně přestane! Mládež pohlaví mužského má o sebe přece jakož tak postaráno a to dlouho vybojováním gymnasiem a školou měšťanskou, za to dívky naše namnoze musily se spokojit jenom školou měšťanskou a pak sem tam sehnáním šitím v dílnách soukromých, kde zabíjí se čas více v povídání než práci. Dlouho voláno bylo po tom, aby pro dívky škole odrostlé střížena byla nějaká škola pokračovací, v níž vzdělání ve škole měšťanské nabyté by se mohlo prohloubit a zaokrouhliti. Dlouho hlasy ty byly planým voláním. Než díky těm neunavným přeborníkům, podařilo se přece vyburcovati povolání kruhy s nečinností a tak otázka střížení školy pokračovací pro dívky ocitla se v jednání městské rady. V minulém zasedání uneseno bylo odevzdati záležitost tuto místní školní radě, která má potřebné kroky učiniti. Nejsme optimisté, kteří by již jákali, že bude zajiště praktická a na nejvyšší potřebu tato otázka hned vyřazena, ale tolik si přece slibujeme od mužů v místní školní radě zasedajících, že jí nedají více unést a že se po příkladu Chrudimi, Ném. Broda, Kutné Hory a jiných i tu dospívajícímu světu dívčímu otevrou bránu ku dalšímu sebevzdělání. Již předem: mnoho zdaru!

Z Golčova Jeníkova. Tou dobou na všech stranách projednávano otázka a přizpůsobení se školy k potřebám jednotlivých krajů hnuo se aspoň poněkud u nás počátkem letošního podzimu. Jak známo, jest zdejší kraj eminentně rolnický a spolu známo i že Čáslavsko krajem hospodářským, přece ani v Čáslavi ani kde jinde není ani zinní ani celoroční hospodářské školy. Nejbližší jest Kutná Hora se svou vzornou vedenou školou hospodářskou, ale ta jest tak vzdálena, že rolníku zvláště menšímu není možno dítě tam poslati. Aby této palčivé potřebě rolnictva odpomoheno bylo, střížena byla u nás pokračovací hospodářská škola, která na způsob pokračovací škol femesnických má rolnický dorost vzdělávati v nejpotebnejších naukách rolníku zvláště menšímu potřebných. Počátkem listopadu počalo se vyučování a doufáme na jisto, že myšlenka tato najde mohutného ohlasu ve všech hospodářích okolí našeho a že hojně posílají budou syny své do školy. Kde by této zajiště časové a praktické myšlenky chopili se i jinde, snad zabránilo by se tak mnohemu neváru, kterému mládež propadá odkázána jsouc zvláště v měsících zimních k nečinnosti. Náklad jest celkem nepatrný k prospěchu, který tím rolnictvu kyne.

Sebetní trh v Hradci Králové. Jest dosti často bohatým na různé komické epizody. Tak minulou sobotu jsme něco zachytili. Jakýsi phantásta — šid kupoval od jednoho rolníka obilí. Dlouho smlouval, několikrát odešel a zase se vrátil; konečně spustil: „Máte toho bestohu jen trošku a za takový smradlavý je čem chcete celý kapital“. „To máte pravdu“, odvětil klidně rolník, „to je ale všude tak; obilí málo — ale za to smradlavé všude dost!“

Různé zprávy.

Přelíčení s Hilnerem v Písku. (Pokračování). Výslech svědků trval dále. Zejména senzací působily výpovědi svědka Langs, obuvníka v Polné, jenž pravil, že viděl, kterak dne 17. července večer — v den zmizení Marie Klímové, několik lidí vedle Klímovy z Polné a konejšili ji, že ji dovedou domů, aby se jí nic nestalo. Že iditi byli Hilner, Graf, Bretsch a Basch.

Ve přelíčení zavraždění A. Hrdzové podal Lang rovněž nad míru závažné svědectví. Uvádá totiž, že několik dní po vraždě viděl oknem u Hilnerů, kterak Israelite Rapp, jeho žena, Hilner a matka plně o čemsi rokoj, i postál u okna a vyslechl část rozhovoru toho.

Nejprve prý mluvili německy, na to pak Rappová se obrátila k Hilnerovi a řekla mu česky: „Co tomu říkáš? Nebojíš se? Nemáš strach? Hilner neodpovídal. Rapp na to: Jaký strach? Čeho by se bál? Chytil ho někdo?“

Rappová zase: Myšlím?

Rapp na konec řekl: To se rozumí, ale se ma nemáše stát. Nikdo ho nechytil, to jsou jen domněnky. — Tu jsem zasechl bláti se kroky, proto jsem odetoupl, nechť je býti pozorován.

Hilner popíral rozčileně správnost výpovědi Langových. Obhájci snažili se různými otázkami vyvolati odpor v jeho výpovědích, ale Lang prohlásoval, že může na místě zemřít, řekl-li falešného slova.

Ed. Miffek, dozorce vězňů v Kutné Hore vypovídal, jak se Hilner choval ve vězení po svém odsouzení porotou kutnohorskou. Výpovědi tohoto svědka jsou zvláště zajímavé, uvádíme je tedy dopodrobna:

Hilner ve vězení si stěžoval, že byl odsouzen k smrti provazem a já ho těšil: „Poldíku, ještě nevíš, můžete ještě dostati milost a zůstanete uvězněni na dvacet let“. A na to on řekl: „Kdybych dostal jen 20 roků, to bych byl rád“. Druhý den jsem

šel pro něho a jeho spolavězně, aby šli na vzduch. Tu mi však druhý trestanec řekl, abych počkal, že jim Hilner povídá o svých spolavěznících. Jdu tedy mezi ně a vidím, že všech Arator napsal na papírek jména Erbmann a Wassermann. Já se tedy ptal Hilnera: Je to pravda Hilner? On řekl: „Ano“. Opakoval jsem mu svou otázku dvakrát a když zas to potvrdil, tu jsem mu řekl, aby to podepsal a potom jsem to ovláhl p. státní zástupci. — Předs.: Co stalo se potom? — Svěd.: Za nějaký čas byl tam dodán Wassermann a potom Erbmann. Hilner tenkrát povídal: „Uá je to!“ a Erbmann ještě ani neviděl. Já v té chvíli také jsem ho neviděl. Když jsem později Erbmannu uváděl, ptal se mne tak, je-li tam Hilner. Potom mně Hilner vypravoval to, co jsem udal v protokole. Říkal, že šel s Erbmannem a Wassermannem okolo Cínka k Březině, dovedl je tam, načež Wassermann že schoval se za strom a Erbmann za roští a on, Hilner, že po pěšině chodil. Když Aneška Hrdzová přišla k nim, pozdravil ji a ona prý mu špatně odpověděla. Hilner šel za ní až došla k Wassermannovi, ten prý vyskočil a uhořel ji, načež Erbmann vyskočil a odtáhl ji. Hilner šel potom od nich pryč. — Předs.: To vám vypravoval hned 20. září? — Svěd.: Ano. — Předs.: Ale to vše jste neudal? — Svěd.: Já myslil, že on to udá sám. Také o Freylerovi povídal a dodal: „Já ti dám šid! Ty's tam byl!“

Předs.: Wassermann a Erbmann byli pak propuštěni. — Svěd.: Ano. Jedni: 2 dnem. A Hilner se pak zlobil, proč je pustili. Říkal, že Erbmann chodí světem a to dělá. Já mu odpovídal, že to není pravda, ale on řekl: „Já to musím vědět!“

Předs.: Jak se choval Hilner ve vězení? — Svěd.: Ze začátku slušně, ale později hrubě. Chtěli mne i přepadnout a za to dostali železa. — Předs.: Co dál? — Co dál? — Svěd.: Když Wassermann byl propuštěn, říkal Hilner, že se mylí, že to byl polský šid. A potom mi řekl, abych požádal dozorce Šrba, by se mnou k němu přišel, že by rád měl své k tomu, co chce vypravovat. A vyprávěl, že mu sblíbil šid 50 zl., ale nic mu nedali. „Oni ji foxali!“ — povídal — „a jsou venku a já nic a jsem tam dy“. A všude stál Hilner na tom pořád, než přišla jako matka Dřív říkal, že ti oba také u nich spali a pak říkal, že se mylí. A zvláště říkal dřív stále, že Erbmann neměl pouštět, že to udělal sám, že je to starý košerák, že je to jeho femeslo a že je od toho živ. Když tam byl potom dr. Aufednick, tak byl hned veselší a když jsem s ním zas mluvil, řekl, že mu p. dr. povídal, že on, pan doktor, bude dřív viset, než on, Hilner. (Hlučný smích.)

Votant rada Smutný: Vynutil jste to na něm? — Svěd.: No, já ho konejšil, že dostane milost.

Předs.: Pravil jste, že Hilner pořád mluví o těch dvou tudech, když mu to přijde do hlavy.

Svěd.: Ano. A než byl odsouzen, tak asi dva, tři dny dělal si stále nějaké poznámky. Podíval jsem se a měl na papíře napsáno jméno Wassermann. Ptal jsem se, kdo to je, ale on neřekl ničeho.

Předs.: Řekl jste dále, že když zapomeno na chvíli, jest zase klidný. —

Svěd.: Ano. Když jsem však k němu přišel do separace, zarazil se vždy, jakoby mně chtěl něco říci. Hilner vymlouval se, že donesl, že učinil Miffkovi, tento na něm vymámal hrozbou, že bude oběšen.

Na to vylechnuto několik svědků, kteří byli tehdy s Hilnerem ve vězení. Všichni souhlasně vypravují, že si jim Hilner stěžoval, že on za nic nemůže a má být oběšen, kdežto praví pachatelé že jsou na svobodě. Z těchto svědků Jos. Novák, strojník, vypovídal, že Hilner vykládal mu, že u nich byl 4 dni v Polné Erbmann a polský šid z Owieczyma a odtáhl, aby jim řekl o nějaké holce. Zadržmo prý jim to nechtěl udělat, a tu mu prý sblíbil 80 zl. Řekl jim tedy tedy o Hrdzové a vedl je do lesa. První prý Hrdzovou omráčil, druhý prý ji podřezal a chytal krev do plecháčů. Hilner sám prý je nevinný, pachatelé jsou oni dva židé.

Téhož dne bylo čteno také mnoho protokolů; dle jednoho řekl Hilner po proneseném rozsudku k jednomu spolavězni, že ho oběsit nemohou, protože stát dlouze jest Rotschildovi a že největší fabriky mají šid. Kdo by platil dále, když šidů nebylo.

Dne 12. t. m. skončeno právní řízení a za napjaté pozornosti vyslechnuty otázky, jež předloženy porotcem. Porada o otázkách trvala dlouho přes hodinu. V přestávce Hilner, pobledlý v obličeji se stoickým klidem bavil se vesele pohledem na šumný dav posluchačstva. Časem se zakabonil, časem sevřel křečovitě rty, začal pětiti a v tváři s příděchem červeně pobledl, ale jinak vnitřní boj u něho utuchal.

Pozornost zadržoval a napjatě vsadil se státního zástupce p. Malijovského. Moment vražd na Marii i Anešce zůstal však i tu nevyvážitelným, záhada zůstala záhadou přes to, že i moment rituelnosti na základě dobrozdání české lékařské fakulty byl se vši rozhodností popřen. A Hilner při tomto odříkání p. státního zástupce smál se plnou tváří. A na tento výjev hleděly některé přítomné dámy v posluchačstvu hojně se shromážděním s divadelními kukátkami v ruce. Z řeči té něco uvádíme: Hilner byl u obou vražd. Obě vraždy spáchány v Polné, na obou místech byl Hilner vidán. Obě vraždy provázány jsou těmito okolnostmi. Polohy mrtvů byly stejné, žatstvo odstraněno, na něm stopy trhání, mrtvoly stejně ukryty, košile jeví stopy téhož násilného činní, spodní částí košile jsou odstraněny. Jedni a titěž jsou tu pachatelé! Vraždá Klímové kopírována na Hrdzové. (Velí: 6 pohnutí.)

Jak se k hroznému podezření chová obviněný? Trestní řád bere obžalovaného v ochranu. Ale jest vaší věcí, abyste povážili, že Hilner tvrdobojně popírá. Výpovědi Hilnerovy nejsou věcí intelligence, neboť každý, kdo má čisté svědomí, ví, jak má odpovídati. Hilner vše popírá, on nezasahuje víry, je to vědomí špatného svědomí, tabán nad míru zahrnuté ště.

Po polední přestávce ujali se slova dři: Baxa a Pevný. Řeč dra Baxy byla působivá, nad poměry jasná, vjele elektrickou jiskrou do posluchačstva. Vždyť řečník chtěl jen pravdu, čistou pravdu, již odkrytí jest státním úřadům; ovšem nedal si při tom

ujíti narážky na t. sv. klerikalism katolický a smínil se o Hlubodí. Také řeč p. dra Pevného obsahovala míru působivosti.

Početnostní důraz, že přítomné mladistvé dámy skorem se zálibou poslouchaly věty velice choulostivé a třešň podobní dr. Baxa, že v takových případech by měl býti obmecen dápmám přístop. A to je pravda.

Působivou řeč dra. Baxy nemůžeme, bohužel, otisknouti, neboť ve večerních listech pražských, které ji z části jenom přinesly, byla

zkonflikována.

Dr. Baxa postavil se na stanovisko, které ne-souhlasí s dobrozdáním lékařské fakulty české univerzity.

Také druhý soukromý zástupce dr. Pevný kladl důraz na ony zvláštní okolnosti při této vraždě, které tento proces učinily tak sensačním. Jelikož stanovisko jeho kryje se se stanoviskem dra. Baxy, jehož řeč byla

zkonflikována,

musíme i tato řeč potlačit.

Řeč dr. Baxy byla bez závrady uveřejněna ve všech antism. listech německých. Řeč dr. Aufednicka, v které se Hilner vychvaloval jako člověk řádný, který by nebyl žádného sločinu schopn, arcí konfliktována nebyla. Rovněž ne řeč dr. Vodičky, plná vytádek, kterou zahrnoval mínění „zfanatizovaného“ lidu a žádal co nejdůtklivěji, aby Hilner byl osvobozen.

Ve středu odpoledne odebrali se porotci k poradě, načež vynesl byl rozsudek, kterým Hilner na základě výroků porotců uznán byl vinným zločinu čestnoství na vraždě Anešky Hrdzové, zločinu vraždy Marie Klímovy a zločinu urážky na cti a odsouzen se k smrti provazem.

Hravelkáre. „Čas“ vytýká dru Baxovi za jeho kritiku dobrozdání lékařské fakulty v procesu Hilnerově, že prý dělal třikrát zkoušky, nežli je do-dělal. Výtka tato sama o sobě jest dělnickou, ale pro „Čas“ přímo osudnou, protože vrchní jeho redaktor Dr. Herben dělal třikrát zkoušku z dějepisu — a ne-udělal ji. Až se bude pouštět do kritiky, zvláště do historie, dovolíme si dru Herbenovi dle jeho věcného příkladu malíčkovat tuto připomenu. Je-li chybné dělat třikrát zkoušku ku sděrnému výsledku, není žádným zvláštním doporučením dělat třikrát zkoušku a neudělat ji.

Papež a císař František Josef. Krakovský „Čas“ oznamuje z Říma, že sv. Otec zaslal císaři Františku Josefovi vlastnoruční psaní, kterým jest definitivně ukončena záležitost arcibiskupa Stadlera a Strossmayera. V jakém smyslu však, list ten nepraví.

Vzpomínka. V r. 1848 v Berlíně revoluční oběti věděti, s kterou stranou drží milořadné sestry v nemocnici: „S kým držíte?“ — ptal se jeden z vědců tlupy — „s námi či s vládou?“ Duchapřítomná sestra odpověděla správně: „Držíme s našimi nemocnými.“ Odpověď zachránila nemocnici. S kým držíme my? S trpícím lidem, jemuž věnovala církev všechnu práci svou a věnuje i dnes.

Jak se dělá „politické přesvědčení“. V jednom městě v severovýchodních Čechách zakládal se nový časopis. Vyšlo první číslo, dle něhož nemohl nikdo rozeznati jakým směrem se vlastně bude bráti. Majitel časopisu, člověk to, kterému se o nic nejedná leč, aby udělal dobrý obchod, byv tázan, jaký směr nový list zaujme, odvětil: „To ještě nevíám sám; poslal jsem první číslo na ukázk všem politickým spolkům; bez rozdílu — a odkud se mi dostane nejvíce předplatného, takový směr list míti bude“. Tak se dělá to „politické přesvědčení“!

Jak se hospodáří v Rakousku. Ministerstvo orby prodává uhlí s hranicích dolů panu Weinmanovi a od tohoto teprv kupuje je zase ministerstvo železnic a vyučování, ovšem hezky draho. Tak se u nás hospodáří pro kapay jiných.

„Kuryr“ přinesl v č. 311. podobizny porotců v procesu Hilnerovu. Porotců je 12, — „Kuryr“ to však neuvádilo, aby jich tam „nevyblejknul“ pat-nát!

Bezohlednost německých a našich katolíků. Katolické Listy píš: Jistý německý farář z Čech, vdp. K. ze S. konal letošního roku pouť do Říma a připojil se k poutníkům z německé Hle. Zraje dobře hroznou povrchností a vlnatost katolíků v Čechách, podivil se nemálo, vida veliký počet německých katolíků a ne pouze s prostředních tříd, ale s kruhů německé intelligence a tím větším podivem byl naplněn, když viděl, jak i učené páni, doktoři medicíny a práv, kteří se nestydí-li pouťi se účastniti, sbožně se modlí cestou říšenec. Kdykoliv dotyčný kněz na poutní cestě aloužil má sv., povždy některý s oněch pánu se knězi nabídl za ministranta. To aby se stalo tak u nás, to by ubožák se nesměl ani uká-zat! Naproti tomu podáváme jiný obrázek z naší země. „Brynychova Obnova“ — píše „Čas“, — psala o jedné vikariátní poradě kněžské, na níž se konala přednáška o říšenoci. Řečník dával návod, jak by se měla po-božnost říšenocová konati, aby lid i kněz měl s ní užitek, a tu dotyčný list, „Čas“, s pošklebkem pozna-menává, že tak vyhlíší ty problémy, jež naše duchovenstvo řeší. Ovšem, každý máme svoje problémy. I „Čas“ řeší veliký svěťový problém, jak by nejspíše umyli šid a dvojí vraždy natčeného. Tak u nás a tak jinde. Co se týče duchovního obrození, budeme asi zemí poslední, osmělíme-li se vůbec kdy k nějaké katolické rozhodnosti.

Porota v opavici. Před porotním soudem ve Lvově stál 6. t. m. redaktor časopisu „Monitor“, žalován pro urážku na cti. Po prohlášení řízení prá-vodního za skončené a resumé předsedy soudu prohlášení porotci, že nemohou posouditi vinnu obžalova-ného a souditi ho, neboť soud všechny nabízené dů-

kazy pravdy zamítli a tak neposkytl porotcům vůbec žádného materiálu, s něhož by mohli dovodit svůj nálezn. Když předseda soudu upomenul porotce, že jsou zákonem zavázáni vynést nálezn, odešli porotci k nové poradě a k otázkám viny odpovídali všemi dvanácti hlasy ne. Příklad tento je zajímavý nejen proto, že je nevyklým v rakouském soudnictví, ale i tím, že nasvědčuje svědomité ústnostivosti porotců při posuzování viny obžalovaného, s kterou se tak často nehlcdáváme.

Herdy lempenšká počínají se vznášeti v okolí Terstu a v jižním Tyrolsku.

Deficit v obec. rozpočtu vídeňském obnáší pro rok 1901 ohromný obnos 11.141. 800 K. Ale vídeňáci si z toho velkou hlavu nedělají, ví, že když je nouze největší — státní pokladna, a Čech naplňovaná, je nejbližší.

Lístárna redakce.

Revek. V příštím čísle. Pozdrav!
Kohoutov, Trebeschovce, N. Bydčev, Semoice a Červ. Kostelee. Pro nával látky odloženo do příštího čísla.
Ara. Svým časem bude použito. Díky.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 10. listopadu 1900. 1 hl. pšenice k 13:00—13:30 Mito k 13:30—13:00, jedmena k 8:70—10:40, oves k 5:00—5:70, proso k 9:60—10:00 vike k 11:00—12:00, brachu k 16:50—23:50, jáhly k 19:00—00:00, krup 18:00—42:00, bramborá k 2:20—2:40, jetelového semínka červeného k 98:00—110:00, jetelového semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 21:00 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 19:00—20:00 100 kg. žitných otrub k 10:50, pšeníc, otrub k 10:00. 1 kg. másla k 2:06—2:32, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:24—0:28, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 4:00 jedna kopa drobné zeleniny k 0:80—4:00

(Zasláno.)

Upozornění.

Politické družstvo tiskové v Hradci Králové nahradí částečně jednotlivým katolickým jednotám v hradecské diecési výlohy agitační a tiskové při nynějších volbách. Výkazy o vzešlém vydání budete předloženy předsednictvu družstva.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.

Odporučuje netlivě své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křtíkové cesty, jesle, Boží hroby, křtíky, lasatelny, spovědnice, křtítelny, konsoly, svícny, astry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Přívodní nákreby, ceníky a rozpočty besplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se besplatně.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bespečném obalu na všechna místa

své chvalně známé, nezmarne patentní

mramorové pračky

(t. sv. ruční valchy na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“

z karrarského mramoru jemně hlazené a v ele. gantních dřevěných rámech sasazené, jež předčí besvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I velikost zl. 2:50, II. zl. 3:50, III. zl. 4:50.

Dále skvostně leštěné (zrcadlovým leskem) mramorové plotny na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sasazené kredence, umývadla, noční stolky atd. Též upozorňuji na svůj hojně zásobený sklad

soch a pomníků

v nejlepší provedení ze syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za c. ny leoné.

Ceníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lask. zakázkám doporučuji se co nejlépe C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Zánovní nánožník

(Fussak)

a cestovní kožích s rukávníkem,

hodící se pro duchovenstvo,

jež jedau simu upotřebeny byly, prodají se levně.

Blíží v knihkupectví

Fr. Čermáka vdovy. Vyseké Mýto.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě výslou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleústoyného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez svýšení cen!

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky v barvě moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasíl. závod

Ed. Doskočila

v Choceři.

RUKÁVNÍKY

i kožešiny všeho druhu

velmi levně nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

Specielní závod zbožím ozdobným a galanterním.

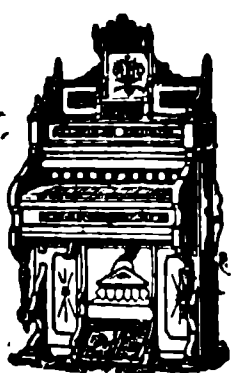
Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kostymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječně levné ceny!

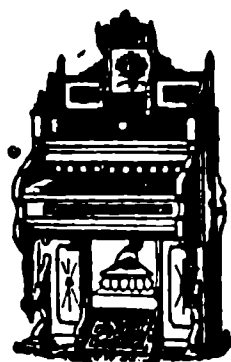

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Vele důstojnému Pánu,

panu Th. Dru. Františku Reylovi,

rektoru bisk. chlapeckého semináře v Hradci Králové.

Za šťastný výsledek naší pouti do Říma, vykonané ve dnech od 22. října až do 9. listopadu 1900 máme nejvíce poděkovati Vám, vele důstojný Pane, poněvadž svými bohatými zkušenostmi, nezištnou obětavostí a obdivuhodnou trpělivostí velikých služeb Jste nám prokázal. Vaši starostlivou péči o nás zachováme všichni ve vděčné paměti a za služby nám prokázané vzdáváme Vám tímto upřímné díky volající: „Odplatiš Vám Bůh vše, co dobrého Jste nám na pouti do Říma prokázal!“

Vděční poutníci a poutnice.

Dárky vánoční a k sv. Mikuláši

v hojném výběru chová na skladě.

Nádherne vypravená díla básnická, prosaická a cestopisná, obrázkové knihy pro dítě každého věku, skvostně vázané povídky a báchorky pro mládež, stavebnice, barvy, alba na pohledy a pošt. známky, novotiny jemného dámského dopisového papíru, atd. atd. atd.

Na venek zasílám knihy též na výběr, udá-li se věk a obor žádaného.

Vše v původních, přesně stanovených cenách.

Knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Král.,
velké náměstí č. 26. Založeno r. 1863.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu
doporučuje

Karel Zavadil,
zlatník a pasíř v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného
ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše aliné v ohni zlacené a stříbřené až se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyhládit. Platit lze též ve lhůtách. Opravy movutelnosti a stříbření starších věcí vykoná se rychle a sálou se již svícením se stvrzením Jeho biskupské Milosti. Starý návod máj může se vykázat četnými pochvalnými příklady P. T. zákazníků a doporučuje se tedy k zakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborií, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelnů, táček na křest, svícenů, pacifikátů, schráněk na Nejsvětější, patenek atd. co nejvíce.

Dekorativní malíř a posilovací

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 79.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohradů a pozlacení oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejníže.

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích a přílohými rozpočty.

Konkurs.

Resignací uprázdněné místo

opatrovníka

okresní stravovny v Hradci Králové obsadí se dnem 15. prosince 1900 počínaje.

S místem tímto spojen jest měsíční plat obnosem 60 korun r. m., dále slobodný byt, topivo a světlo.

Opatrovník stravovny kromě kancelářských prací jest povinnen pro cestující vyvážeti.

Služební poměr zrušiti lze vzájemnou 14 denní výpovědí.

Žádosti vlastnoručně psané 1 korunovým kolkem opatřené s doklady o stáří, zachovalosti, dosavadním zaměstnání budtež podány podepsanému výboru okresnímu včetně do 1. prosince 1900.

Z okresního výboru v Hradci Králové
dne 14. listopadu 1900.

Starosta:

Štěmoha.

Velebnému duchovenstvu!

Za příčinou blízkosti se svátků doporučuji svou dílnu ku zhotovení kostelních předmětů jako: monstrance, kalichy, ciboria, nádoby pro sv. oleje, svícny, kadidelnice, lampy, kropenky, kropáče, patenky k nemocným atd. Postřihování a pozlacení v ohni i galvanicky se zárukou trvanlivosti. Předělávky a správy se vyřídí rychle a levně.

Spolehaje na přízeň velebného duchovenstva znamenám se

v nehlubší dětě

JAN ŠOLC,

zlatník a stříbrník.

Hradec Král. Malé náměstí.

Pozor na firmu.

Václav Vysekal

starší,

akad. malíř v Hoře Kutné,

doporučuje se vele důstojnému duchovenstvu ku provedení veškerých uměleckých prací malířských. Provádí obrazy oltářní, křížové cesty, obrazy svatých, podobizny dle fotografií úplně věrně a t. d. za ceny nad míru levné, vše v barvách olejových a umělecky provedené. Pracuje též pro Jeho bisk. Milost, od něhož má pochvalné uznání i četné uznání z kruhů duchovenských jsou k nablédnutí

Pronájem dvora.

Na panství Rychnovském

pronajme se

dvůr Třebešovský.

Podmínky nájemné jsou u fidejistství velkostatku v Rychnově nad Kn. k nahlédnutí, kde se každá řádná zpráva podá a nabídky do konce listopadu 1900 přijímají.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, šarže ve Výprachticích)

doporučuje P. T. vele důstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku se na požádání franko zašlou.

OBNOVA

Číslo 47.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 23. listopadu 1900.

Inserty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Opravy.

Jak známo, vyčítalo se naší mateřské řeči, že má mnoho „í“, a proto hleděli mnozí učení pánové jazyk náš „opravit“. Tak n. př. na místo mazání anebo pomazání začalo se v jedné škole říkati mazba. Tu ovšem ubylo to „í“. Ale když se páni kluci vyhrnuli ze školy, vykřikl jeden: Hoši, udělejme si „mazbu“. A udělali si ji tak důkladně, že právě tuto mazbu musel druhého dne pan učitel opravit pomazbou, k níž užil zapovězeného nyní nástroje, který žádné opravy nepotřebuje, jelikož se v něm nenachází žádné „í“, jmenujeť se rákoska.

Avšak nejen mateřská řeč naše vůbec potřebuje opravy, nýbrž má jí obzvláště mnohdy zapotřebí řeč novinářská. A není hned tak něco, čemu by se i nejpokročilejší novinář bránil, jako „oprava“. Jenže stát náš jest tak svobodomyšlný, že se řízný novinář i po nejhorších lžech a pomluvách a třebas tisícerych opravách vždy zase ze všeho vylže neb vyseká. V nejbližším totiž aspoň čísle vydá toho, kdo opravu zaslal, v posměch obecnosti zase a pomlouvá zase. Proto se stalo v jednom starobylém městě českém, že jeden potupený k opravě užil výše jmenovaného nástroje a na veřejné ulici v neděli, když se zástup zbožných valil z kostela, pana redaktora přes koleno si ohnul a na jisté nevyslovitelné místo opravu mu „zaslal“.

V zákonáku našem — jak se učení říká — shledává se v tomto ohledu velká mezera; on totiž o užívání rákosky k opravám mlčí. Ale jisto jest, že v tom případě, o němž mluvím, tento nezákonný a dosud méně obvyklý způsob oprav velice prospěl. Nebylo totiž od té doby žádné opravy více zapotřebí.

Ano osvědčilo se, co už pohanští mudrci latinští říkali, že „exempla trahunt“ to jest, že příklady člověka k následování zrovna táhnou. A proto stalo se v tomtož městě, že jeden „pan páter“ ne sice rákoskou, ale dvěma údů svého těla panu redaktorovi na ulici opravu zaslal. Na jeden z těch údů obléká se ručavička a v spravedlivém hněvu bije se jím do hlavy pomlouvačného redaktora, na druhý obléká se bota, a užilo se tenkrát údů toho na místo rákosky, když si pan redaktor kloubek zdvihl.

Taky tento způsob opravy prý velice pomohl; „pan páter“ má od té doby pokoj. Jest patrné, že opravy potřebuje — zákon. Za ty tak vysoké daně, pod jejichž tíhou se všichni až prohýbáme, nemáme vydatné ochrany nejdražšího statku svého, totiž cti, a může lidí nejlepšího pospíniti i nejpodlejší, nejnemravnější člověk, a není nikde dovolání. „Oprava“ je tolik jako nic a výrok poroty je nejistý. Jsou státy, že porotci vyhlašují za nevinného i toho, kdo se přizná, že lhal. Tu je tedy zapotřebí opravy. Buďte tedy ať se nám sleví daně, když nás stát chráníti nechce, abychom měli na nějakou tu „rákosku“, anebo ať se proti lupičům cti opravdu a rozhodně vystoupí s nějakou „opravou“, které by se opravdu báli. Ale kdepak v našem státě nyní s něčím takovým přijít. Co pak nevím, že jsou nyní zcela jiné opravy potřebné.

Štěstí, že se stát náš k opravám takovým již zmužil. Náramná záležitosť totiž stát náš. Vždyť dle nařízení Badeniových mohl na př. četník panu hejtmanovi o tom neb onom „rejpáloví“ v okrese zprávu podati česky. Kam by to vedlo? Stát by se sesul. A proto jen za štěstí musíme podkládati, že se tak rozhodně, i když z toho povstala mazba, přistoupilo k této opravě, a když četník Čech, pan hejtman Čech na rejppala Čecha jdou s němčinou. A vůbec je dobře, když se Čechům, kteří stále a stále Němcům ubližují, zasílají opravy nějakou rákoskou vídeňskou. Po dobrém to s tím národem nejde.

Tak totiž myslí Vídeň. My ale víme, že potřebuje opravy stát ten, v kterém to tak daleko šlo, že se musí na dobrý, loyální a ne-

smírně daně platící národ s rákoskou. Je to asi jako v té škole, kde tu mazbu těch kluků zaviniły vlastně ty jazykové opravy, ale opravu rákoskou dostali kluci.

A ještě něco mi napadá. Do jedné obce přijel jeden pan doktor z Prahy, který chtěl být poslancem, a měl v hospodě řeč. U prvního stolu seděli ti „větší“ a dál ke dveřím ti „menší“. Pan doktor mluvil tou opravenou češtinou bez těch „í“. Mluvil dlouho a dlouho. Konečně přestal, odjel, ale přemnozí zůstali v hospodě až pozdě do noci. A tak, když jeden z těch menších domů přišel, vykládala mu žena: „Jste to blázní, že toho doktora tak posloucháte. Kdyby pan představený raději chodil na kázání a vy s ním. Z toho byste něco měli a vaše děti taky. Byli by z vás lepší tátové“. Proti tomu ohradil se tatík a pravil: Ale když ničemu nerozumíš! Od toho doktora se člověk naučí všelichemus, co v kostele neslyší. — Ráda bych věděla, co? — Inu vidíš, ten doktor nám povídal, že potřebujeme k vozům lepší nápravy a on že těm pánům tam ve Vídni poví, jestli ho zvolíme. Stará byla překonána a pravila: Inu, že bychom k našemu vozejků, hnojníků novou nápravu potřebovali, to je pravda, a kdyby nám ji páni z Vídně poslali, toť by byla dobrá věc. — No, tak vidíš, odvětil tatík. To je z těch jazykových oprav. Pan doktor hlásal, co všechno potřebuje nápravy. Nechtěl „í“, vyhnul se slovu napravení; ale tomu by byli i ti „malí“ rozuměli. Ale jak slyšeli o nápravě, nemohlo jim nic jiného napadnout, než náprava u vozu.

A poněvadž u nás katolíka všude strkají ke dveřím, tam kde je místo pro ty malé, tak já teda jsem tím malým a povídám: Inu, že bychom pro ten státní vůz nějakou novou nápravu potřebovali, je pravda. Mám strach, neobstarají-li ji páni brzy, že se ocitíme na zemi. Ale ne, aby někdo myslel, že státní povoz náš přirovnávám k hnojníkům, jak to ta žena v tom příkladě povídala. Každé porovnání pokulhává. Nevěřím sice, že povoz Rákoska je ještě, jako druhdy, nějakým triumfálním — vítězoslavným — vozem, jsmet prý za posměch celému světu. Ale abych nezapíral, pokušení mám pomýšlet na hnojník, hnojby je ve státech evropských mnoho a mnoho, a však to přece každý ví, že my hnůj do Vídně nevozíme, ale mandele. Ale ať je ten vůz náš jakýmkoliv, jisto jest, že nové nápravy zapotřebí má, a že k tomu žádné jazykové opravy nepostačí. „Byli by z vás lepší tátové, kdybyste chodili na kázání“, povídala žena v příběhu. A tak já taky, že nás k těm malým ustavičně čítají, povídám: Potřebujeme lepší tatíky, to jest potřebujeme, aby věci naše řídili páni plni otcovské lásky a svědomitosti. Ale ta všude schází. A proč? Inu proto, že ti rozliční páni doktoři i nedoktoři nechodí na kázání, to jest, že neřídí věci naše podle náboženství našeho, které přikazuje lásku a svědomitost. A nevzkazují to snad jen do Vídně, ale nyní před volbami povídám to všem, kteří budou chtít být poslanci. O těch nápravách jsme toho slyšeli již dost a dost, které nám dosavadní páni poslanci slibovali, které však ti tam z Vídně stále a stále nepošílají. Slyšíme k tomu ovšem rozličné klepy, o kterých poslanci žádných oprav nikam nezasílají. Jedná prý se mnohemu vlastenci jen o mazbu — totiž aby si svou kapsu „namazal“ a národ jezdí pořádkem s tím, ne-li hnojníkem, tož bídícím vozíkem, jehož náprava praská, takže se stále a stále báti musíme, že se na zemi ocitíme. To není žádná otcovská láska a svědomitá starost o národ. Potřebujeme lepší opravdové „táty“ nebo pěkněji řečeno „tatíky“. Ale jen ten je dobrým tatíkem národa, kdo slýchá kázání, jaké jeho srdci a svědomí přednáší křesťanství. Kdo se takovým kázáním neřídí, ten sice mnoho křičí o nápravách, ale buďte si maže kapsu, anebo přivodí rákosku vídeňskou na záda národa.

A proto bych radil, aby se občanstvo každého, kdo chce být poslancem, nejméně aspoň tolik tázalo, jak smýšlí o zodpověd-

nosti před Bohem a životě budoucím. —

Povídám při nejmenším. Lépe by zajisté bylo, aby byli voleni opravdoví dle náboženství žijící křesťané, katolíci. Neboť jen takoví tomu rozumí, jaký blahý vliv na život národů, na zákony a zákonodárce má právě v srdcích všech žijící křesťanství. Nepatrný pohled na národy to ukazuje. Svědčí o tom dějiny, jaké opravy a nápravy všech poměrů přineslo národům křesťanství. Jen slepý nevidí ten rozdíl vzdělanosti, života i blaha národů na základě pohanství, nevěry a nejistoty, a vzdělanosti na základě křesťanství. Jen slepý nevidí, kam zabředli nynější národové, kteří jsou ovládáni nekřesťanskou anebo od křesťanství odpadlou, novopohanskou nadvládou. Tu je zapotřebí opravy; ba jakési rákosky, která by s výše nadvlády neb vlády sehnala nepřátely křesťanství, kteří si ve velkém kapsy mažou a národy do bídy hmotné a mravní ženou. Svrchovaný jest čas, aby už jednou přestal ten řeč bych bahaký a pověřivý strach před opravdovým křesťanstvím. To je ta jediná oprava, která může národům a lidu pomoci ku právu a spravedlnosti. A „opravu“ takovou dosavadním nekřesťanským pánům našim zaslati zcela lehce i bez rákosky mohou rozvášnit voličové. Pokud však novinářskými tlachy o „svobodomyšlnosti“ zmámení voličové náboženství nepřátelské, Boha se nebojící lidé budou voliti, dotud žádná náprava odnikud nepřijde; naopak dotud budeme víc a víc zapadat do bláta, až tam, jak se říká, uvázneme „až po nápravu“.

Dopis z Prahy.

V Praze, 20. listopadu.

(Beseduvodnost agitace pro „lidové divadlo“. — Živnostenská banka a koupě budovy staré kadetní školy.)

Za přítomných dnů překvapena jest veřejnost česká novým vynálezem, o němž se právě zprávy ve pražských denních listech vyskytují. Ze strany, ze kteréž se to nejméně dalo očekávati, objevena potřeba prý druhého divadla čili divadla — lidového v Praze. A vyplnění této citelné prý mezery v umělecké organizaci pražské ihned svaluje se na obywatelství vlasteneckých kruhů. Většina české veřejnosti, najme pak vlastenecké kruhy venkovské, nejsou v této otázce dostatečně informovány a těm především platí naše stručné vysvětlení a upozornění, jež tuto předkládáme.

Předně nesdílíme mínění, že jest za nynější doby v Praze nedostatek lidu přístupných t. j. lidových českých divadel. Vedle lidového „Národního divadla“ nachází se v Praze po celé léto stálé divadlo na Král. Vinohradech, v VII. čtvrti a na Smíchově, zde se hraje stále denně také po celou zimu. V létě tedy jsou v Praze čtyři a v zimě dvě stálá divadla pro lid, tak že následkem toho jest dnes řeč o potřebě druhého českého stálého lidového divadla v Praze nesprávnou, neboť se může mluvit pouze o zařízení třetího lidového divadla, ana dvě divadla zde celý rok existují a v létě jest počet jejich dvojnásobný.

Divadla ta pak jenom výhradně lidu slouží a tak výborně prospívají i ve stránce umělecké, že mnohé kusy vidělo v nich divadla milovné obecenstvo dříve, než-li se dostaly na prkna divadla Národního.

Mimo to lze hráti pro lid denně na Král. Vinohradech v obecním domě, v Karlíně, „u červené hvězdy“, jest také možno divadlo zříditi a na menším městě dal by se také divadelní sál v tak zvané lázni upravit, kdyby toho potřeba a možnost připouštěly. My chováme však pochybnost, že by se dostatek lidového obecenstva v Praze našlo, jež by udržení většího počtu divadel, než-li jich jest, návštěvou svou zabezpečilo, když by to i sl. zemský výbor dle své výsady dovolil.

volební volební usazení a přijaty budoušlascovací listy pak jen od těch, kdo budou v ní přítomni. Stručným předevzatím bude hned odpáleno. Za volitelé navrhuje následující stoupence strany katolické: 1. Brinkman Albert, truhlář. 2. Duben Tomáš, kočárník. 3. Čermák Václav, provazník. 4. Černý František, mistr sednický. 5. Čedík Hynek, řezník. 6. Dvořák František, truhlář. 7. Frič Jan, inženýr. 8. Jenšovský Václav, řezbář. 9. Kadečka Josef, hostinský. 10. Kiešlich Josef, postelcovat. 11. Polák Josef, varhanář. 12. Svoboda Jan, obuvník. 13. Šimánek Josef, pekař. 14. Šolc Václav, slatník. 15. Vuchek Adolf, zámočník. 16. Vanický František, pekař.

Přátelé své snažně žádáme, aby dobrý posor došli všude na volby volitelů, jak se obce venkovské, tak pro V. kurii. Ať se každý věrný katolík nejen volby účastní, ale také jinak se přidá, by volitelé všude byli zvoleni spolehliví, rozhodní stoupenci a přátele strany katolické. Rychlé a čile možnosti podrobné správy žádáme s každé obce, jmenovitě žádáme též udání dne, kdy se budou konati v obcích volby pánů volitelů. Ve vytrvalosti, v obětivosti a rozhodnosti je naše vítězství. Mnozí pánové vůbec nám neodpověděli a žádání správy nepodali. Prosíme, aby nám sdělili aspoň ihned jména a smýšlení zvolených volitelů v obcích, tak abychom měli přehled o našich přátelích i politických odpárcích.

Naši kandidáti V. kurie: Josef John, tkadlec v Hradečově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opatov, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holic, Chrudim, Nasavrky. Dr. Rudolf Horský, farář v Šarce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skutč, Bychov n. Kn., Kostelec n. Orli, Zámberk, Ústí nad Orli. Josef Hováděk, knihář v Praze, za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Habry, Chotěboř, Přibyslav, Nám. Brod, Polná, Štoky, Humpolec, Ledec, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhřetěves, Janovice, Přelouč. U již volbách volitelů a pak při volbách hlavních ať jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecési!

K volbám doporučujeme co nejvíceji malou brožuru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyrillo-Methodějské knihtiskárně v Praze. Cena 2 kr.

Volební schůze. Dne 17. listopadu konala se veřejná schůze voličů V. kurie v Královicích (u Třebohovic). Ačkoliv počasí bylo nepříznivé, dostavil se nad očekávání hojný počet účastníků i ze sousedních obcí. Vp. E. Dlouhý-Pokorný nastínil vývoj politických poměrů v Rakousku, vysvětlil v hlavních obrysech křesťansko-sociální program rolnický, řemeslnický i dělnický. Řeč jeho 1 1/2 hodiny trávající přijata s nadšeným souhlasem. Po té pan Jaroslav Veverka, rolník ze Štěkova vřelými slovy přimlouval se za schválení kandidatury vp. Dlouhého-Pokorného. Kandidatura schválena jednoglasně. Schůze skončila se v 10 hodin.

Dne 18. t. m. o 4 hod. odpol. konala se voličská schůze v Třebohovicích, v síle pana Štáka. Poněvadž v čtené navštívené této schůzi byli zastoupeni také sociální demokraté, kteří si přivolovali na pomoc občana Pokorného z Mladé Boleslavi, zkrátil vp. Dlouhý-Pokorný svou řeč, v níž srovnal program křesť.-sociální a sociálně demokratický, aby umožnil debatu. Po nadšené přijaté jako řeči ujal se slova občan Pokorný. Opakoval vše, co pověděl, je nemožno. Bil do mladěčků, do „pergamenu“ státního práva, hájil vlastnictví sociálních demokratů, zapíral opět a opět, že sociální demokracie není nic o vyvlastnění rolníka a živnostníka (to je prý „přirozený vývoj“). Hus, Komenský, Galileo Galilei, Koperník, inkvizice, královská, které prý měli Jesuité (občané jsou autoritou vyhlášené dějiny Bílkovy), majetek hierarchie, petráský hář, z „Červánků“ vytažené skandální historky, konfessní škola. Všecka tato a podobná zbraň vytažena byla proti křesťan. socialismu; mne zajímaly především dvě věci: 1.) že občan Pokorný velmi šikovným způsobem hleděl zamést ústní Marxovo a vpařovat na místo něho požadavky reformní — ať mu P. Dlouhý-Pokorný dokázal, že je to nedůsledné. 2.) jak občan Pokorný snažil se utajiti protináboženské stanovisko sociální demokracie („já jsem také křesťan, od zbožné matičky vychovaný“ — a při tom chválil Benana; bil do řádu řečnických — sám byl prý miloňrdným bratrem, a díel se tam prý s těmi nemocnými Čtenářové přemýšlejte!) Vp. Dlouhý-Pokorný věčně odmítá útoky občana Pokorného, pokud mu na to stačil čas; dokázal mu nedůslednost, nepravdu, a nesnášlivost věcí, do nichž se pletl. Občan Pokorný — toť jiný charakteristický zjev — věčný nedostatek svých vývodů snažil se nahraditi osobními útoky na P. Dlouhého-Pokorného, překrucováním jeho výroků, ignorováním důkazů, kterými byly jeho vývody vyvráceny, a opakováním vyvrácených již lží. Dlouhá tato schůze (od 4 do 9 1/2 hodiny) skončena spěvem národní hymny. Kandidatura P. Dlouhého-Pokorného schválena všemi hlasy křesťanských voličů; sociální demokraté zdrželi se hlasování. Budíž zde vysloveno uznání a dík panu starostovi města Frant. Mrhovi, který zvolen za předsedu, v pravdě neustranně hájí schůzi, panu Vanickému, místopředsedovi a p. Hoňkovi, zapisovateli; pak i všem účastníkům schůze se strany křesťanské, že zachovávají klid a chladnou rovnahu při nejdrzejších výpadech sociálního demokrata ukázali, že lépe otí svobodu slova, než jejich odpárci. Posnali

je ne čím sociální demokracie, jest: stranou protikřesťanskou v ohledu náboženském a nedůstojnou v ohledu sociálně-hospodářském.

V pondělí dne 19. t. m. o 7 1/2 hod. večer konána schůze v Jeníkově. Předsedou zvolen pan Prokop, starosta. Účast, na nepříznivé počasí, byla neobyčejná. Programová řeč vp. Dlouhého-Pokorného přijata s nadšeným souhlasem. Po té promluvil vp. Kunte o socialismu křesťanském a o socialismu demokratickém. Poukázal na to, že jest to stanovisko protináboženské, a neudržitelné učení Marxovo o záknu středních stavů, pro které považujeme sociálně demokratickou nauku za blud, nebojujeme proti osobám, proti soc. demokratům, ale proti bludům, v nichž věří. Výtky, které oni proti nám obyčejně pronášejí (jako před tím obě. Pokorný v Třebohovicích), nedokazují nic proti náboženskému učení. I tato řeč přijata se souhlasem. Na krátkou poznámku p. Beneše odpověděl vp. Kunte, načež, když na opětované vysvětlení nikdo víc se k slovu nehlásil, kandidatura vp. Dlouhého-Pokorného jednoglasně schválena. Dík budíž vzdán ct. předsednictvu a všem účastníkům schůze obojího vyznání (katol. i helv. reform), že v tak hojném počtu se dostavili a tak vzorný pořádek zachovali.

Od Nové Paky. Volby volitelů do V. kurie konány byly u nás dne 17. t. m. Byly velice zajímavé a poučné. V Nové Pace užil krátce boj mezi mladěčsky a národnímí dělníky, kteří i s „bratrem“ Novákem, říditelem škol, byli na hlavu poraženi, dostavě 49 hlasy, mladěčští přes 400. Naše strana nejsem připravena, nechala stoupencům volnou volbu. Nejsme škodolibí, ale dokud byli „národní“ povolným nástrojem a beranem proti klerikálům, byli „mladým“ dobří, a za to teď dostali pěknou odměnu. Agitace proti nim vedená byla přímo sušivá. — V Staré Pace se stal div. Ze strachu před klerikáli leželi si v kompromisním náratí, mladí, národní; a n e národní. Naše strana dostala 61—68 hl. spojenci 170. V Roškově naši 42, spojenci 57. V Oustí naši 39, spojenci 21. Za porážku se nehanbíme — byla čestnější než jejich vítězství. Zvláštností bylo, že učitelové vesměs velice horlivě agitovali pro „národního“ Černého, sami jsou komisaři při volbách, a zároveň kandidáty volitelství. Celkem jsou silly stejné: město pro Doležala 10 hl. a venkov pro Černého též 10 hl.

Z Kohouteva u Králové Dvora. Víra zde slavila zase jednou pravý triumf, což bylo trnem v očích „červenáčů“ zvláště proto, že jim připravila 4. listopadu při volbách volitelů do říské rady porážku. Vzdor jich zuřivé agitaci a přemlouvání byli zvoleni vesměs křesťanský smýšlejší volitelové, čímž „červeným“ ukázáno, že jim zde přenice nekvetá a že si velká většina svůj rozum zfalšovati nenechala.

Z Rovně. V sobotu 10. t. m. konala se v Dolní Rovni voličská schůze voličů V. kurie. Jako kandidát představil se nám zástupce strany křesťansko-sociální, P. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze. Do této schůze dostavili se ovšem také členové katolického našeho spolku a sice všichni. Voličů bylo přes 100. Do předsednictva zvoleni tito pánové: Habětinek, starosta Záleský a Michálek. Pan kandidát křesťansko-sociální pro V. kurii ve své řeči 1/2 hodiny trávající vyložil poslechnáčům stručně: Dějiny vídeňského parlamentu, zmínil se o rozpuštění říské rady, předložil v hlavních rysech program křesťansko-sociální, představil se jako kandidát této strany pro V. kurii a vložil na srdce volitelům aby volili jako své zástupce jen muže poctivé za volitele i za poslance a vyzval všechny, aby volili svobodně dle svého nejlepšího vědomí a svědomí — K slovu přihlásil se bývalý říský a dosud zemský poslanec p. František Udršal, který vyvolal debatu, která nás všechny po celé 2 hodiny v napjetí udržovala. Vp. Dlouhý-Pokorný ale všechny námítky proti straně křesť.-sociální vyvrátil a p. Udršala poučil o správných základech strany křesť.-soc. — Pan Udršal konečně sám doznal svůj omyl a kandidátu, vp. Dlouhému-Pokornému k jeho kandidatuře gratuloval.

Ze Semerovic. V pondělí 12. t. m. o 7 1/2 hod. večer konala se u nás veřejná schůze voličská, při které se voličstvu představil křesť. sociální kandidát V. kurie dp. Emil Dlouhý-Pokorný. Ve veliké většině přítomní sociální demokraté zvolili sobě za předsedu Vlachýho (soc. dem.), za místopředsedu Procházku (?) a za zapisovatele Chaloupeckýho (soc. dem.) P. Emil Dlouhý-Pokorný v řeči téměř půl druhé hodiny trávající jasně vylíčil naše politické poměry od r. 1849, ostře tepal jednání vídeňských vlád k nám Čechoslovánům, načež přišel k jádru řeči své ku požadavkům křesť. socialismu, za které v případě zvolení bude neunavně pracovati. Končil vyzváním, by každý nepředsedat dle svobodného vědomí a svědomí svého volil, necht jest to kdokoliv. Krásná tato řeč přijata byla zaslouženým potleskem. K slovu přihlásil se soudruh Christen, který na dotaz, proč křesťanství sociálně zovon se křesťanskými jakoby snad již soc. demokrati v Ježíše Krista nevěřili, dostal správnou odpověď, že hlavní matadoři sociální demokracie jsou nevěřící, kdo tudíž nazývá se soc. demokratem a v Ježíše Krista věří, jest vlastně křesťanským sociálem. Poznámka sociálního demokrata Nováka, proč kandiduje Pokorný do V. kurie, která patří dělnictvu, on pak žádným dělníkem není, byla samým předsedou jako nemístná výtku odbyta. Na to začal „řečniti“ hlavní řečník, hostinský Čermák, hájil nadšeně sociální demokracii, že má ty nejilechnější, nejlepší skutky na světi, čemuž ovšem přítomní soudruzi statně přizvukovali a svého „generálního“ řečníka náležitým potleskem odměnili. Stručně na to odpověděl též dp. Pokorný. Navržená resoluce dp. Pokorným jednou třetinou přijata, dvěma třetinami „soudruhy“ zamítnuta. Tím schůze skončena. Přítomno bylo přes 200 osob. Jest si přáti podobných schůzí u nás více, by idea křesť. sociální čím dále tím více v našem — namnoze svedeném — lidu kořeny své zaponžela. Zda Bůh!

Ze Stráčeova. V neděli odpoledne dne 25. listopadu t. r. měl se zde konati volby volitelů do říské rady. Tak málo porozumění pro důležitost sv. cení neděle v životě státním i sociálním, tak málo ohledu na náboženské přesvědčení lidu jsme od státních úřadů nečekali. Máme už tolik požehnání Božího v šťastném Rakousku, že si nějaký ten hluch můžeme dovoliti!! Či snad vše směřuje již k tomu, aby se dohospodařilo raději dříve?

Pe volbách volitelů do V. kurie v Kosteleci n. O. Z Kostelce n. O. se nám píše: Volební kampaň volitelů V. kurie odbyta, vítězství při volbách užších připadlo straně národ. socialistů č. gardě Nucové, s níž se spojily na udolání strany křesťansko-sociální: strana městské rady a společenstev, tak zvaná svobodomyšlná, jejíž vrchním komandantem je opět p. Nuc, strana Masarikovská, radikální, pokroková a besední skrátka živly všechny, jimž trnem a solí v očích je nenáviděná strana křesťansko-sociální. Poněvadž volby tyto byly v mnohém ohledu charakteristické a pro širší veřejnost způsobem provedení poučné, doufám, že čtená redakce nezastí, když o nich poněkud šífeji zmíním.

K volbám byly vydány čtyři kandidátní listiny: strany křesťansko-sociální, národně-socialistické, sociálně-demokratické a slavné městské rady. Agitace byla čilá; z naší strany rozšířen byl program strany uveřejněný jako volební příloha v Lidovém listu s kandidátní listinou. Sociální demokraté pořídili veřejné schůze slabé navštívené, jež také i bouřlivý měly průběh. „Národní“ pořídili taktéž schůzi veřejnou, při níž řečník jejich místo nejasného, utopického programu strany „národních kublíků“ předčítal program náš, aby spíše zjednal přivřecce — také i tato schůze místy byla dosti bouřlivá, zvláště když přivřecce strany křesťansko-sociální velice „výmluvnému“ panu radnímu peprnou řekl pravdu o poměrech obecních. Před volbou samou bylo agitováno od národních, socialistů i strany městské rady způsobem maďarským. Naše listky trhány a ničeny, takže socialisté doznali, že oni jen sami o 30 listků naší stranu připravili; z gardy národní zvláště se vyznamenali pp. Engel, Ježek, Michl, kteří pouštěvali všech prostředků, ba i noc nasadili, aby straně své k vítězství dopomohli. Počinání však strany městské rady v zájmu dobrých věcí a pro výstrahu do budoucnosti sluší odsouditi. Připomínáme, že nebudeme trpět, aby úředník města, strážníci městští zneužívání byli k politické agitaci; ti jsou zde a občanstvem placeni proto, aby sloužili občanstvu všemu bez rozdílu stran, k tomu také vázáni jsou úředním slibem; politické přesvědčení jejich však jim nikdo tím nebere. Proto odsuzujeme počinání p. tajemníka obecního, který nechtěl listky vydati našim stoupencům, ačkoliv vlastním stranám ochotně tak činil; odsuzujeme dále, že písaře obecního použito místo ku práci obecní, ke psaní volebních listků strany městské rady, odsuzujeme použití městských strážníků jako politických, stranických agitátorů, kteří roznášeli vyplněné volební listky kandidáty strany městské rady po domech a kteří brali vyplněné listky naší strany a dávali za ně listky svrchu uvedené. Takové počinání a jednání musel každý rozumný a záští nezasepený občan uznati za nesprávné a odsouditi je.

Přes všecken tento terrorismus jednotlivých stran i obecní správy dostala strana křesťansko-sociální 141 hlasů, proti 212 národním gardy, a tak pšla do užší volby, v pravém slova smyslu však pohotela strana městské rady, majíc jenom 94 hlasů. Volební komise počítá hlasy, jeden po druhém je běže do ruky, není-li myška nějaká, pan radní Polikán, potřásá, krouť hlavou nad tím a výsledek pořád stejný — strana křesťansko-sociální 141 hlasů. Užší volba „klerikálů“ zvítězí, takálo od úst k ústům, poplach z toho veliký v městě; co dělat abychom odvrátili tu hanbu? Kostelec, kde „svobodomyšlná“ strana při vesle jest, abychom odvrátili „nebezpečí“ od celé vlasti, kdyby klerikálové zvítězili! Zraký všech obráceny k p. Nucovi, takto advokátnímu koncipientovi, který za všechny myslí a jehož rozumem páni od města národovci a jiní obzenci se řídí. A p. Nuc je neaklamal; hned si věděl rady a potěšil své tím, že se čestně bojovati nesmí proti straně křesťansko-sociální ale tupení, snižování, nadávky, to je zbraň, kterou se snad zvítězí. Ujednáno, vykonáno! Napsali a dali vytisknouti provolání k užším volbám. Vychváľali jací jsou „národní“ kublíci, kteří ale z Botiče běfoři, k volbám munici, jak o nich pje socialistický listek nebyvalým vzmachem postavilo se toto národní dělnictvo pod prapor národa (a za ten krátký čas nasakalo 40.000 dluhů), a celý národ s radostí a pýchou sledoval a dosud sleduje toto zdatné děláni dluhů a mezi vůdci nesvorné dělnictvo. (Jímž „V před“ vyčítá nehošpodářství, intrikantství, neschopnost, protakcionářství, hnělobu, ubohost, flanc, lhotačnost a jednotlivcům nectnost); ano, tak to asi vypadá s tím vzmachem národních dělníků, je to pouhý klam a pod rouškou „národní“ provádí se švindl s českým lidem dělnickým. Myslíme, že není doba příliš vzdálená, že český národ odvrátí se od této hlízy jako odvrátil se od sociální demokracie; stane se tak jistě, až rozvaha a soudnost v národě zvítězí nad frásami liberálními. A toto vlastenecké dělnictvo chce mít na říské radě svého zástupce p. Klofáče, (aby si totiž mohl na nohy pomoci a šidím dluh 2000 K dle „Práva lidu“ zaplatiti).

O tom, že v městě strana „národních“ uměle se udržuje jen k vůli obchodu, aby jistý hostinec měl hosty své, to je všem známo, proto zmínovati se více nebudu. A nyní, když p. Nuc vychváľil „národní“, s chutí a kuráží pustil se do strany křesť.-sociální. Hned z předu pravil, že program svůj strana naše chytře zahaluje před svými voliči ale hned za tím zase praví: „oni k vám přicházejí s krásnými hesly a s krásným programem.“ Nejdříve program zatajujeme a pak s ním přicházejí — to je důslednost, to je logika! Pánové, naše strana jediná vystoupila s určitým programem a také před volbami v 1000 výtiscích jej rozšířila, aby mohl si jej každý pročísti a prozkoumati a v provolání našem tam jsme výslovně řekli: „Zkou-

mejte program náš a dokážte, že není dobrý, že neodpovídá přáním uhštěných stavů; tapent, smířování nadávky nejsou však důkazem. Jednámé stejné a otvářené, s programem se netajíme, čím se nechliabíme. Nejde nám nikdy o osoby ale o věc. Hle! co jsme dříve napsali, to jste vy svoláním svým dokázali. Nemluvíte o našem programu ale tupte, smířujete, nadáváte, což se pro čestné a slušné lidi ne patří a tím právě ukazujete, že jedná se vám jen o osoby a pak dáváte na jevo svou nenávisť ke všemu křesťanskému. Pravíte, že zneužíváme k tomu náboženství, které má zůstat posvátnou věcí, — ale kdo jest to právě, který všude proti náboženství se staví, vše co s náboženstvím souvisí, tupí a haní soukromě i veřejně jako vy to činíte. Na to jsme museli poukázat v svolání našem, aby se poznal ten veliký rozdíl mezi námi a vámi a o č se jedná; vy chcete totiž, aby společnost zřekla se náboženství a my zase tvrdíme, že právě jen na základě tomto náprava k uspokojení všech stavů státi se může a také programem naším cestu k nápravě ukazuje.

Chťte jate nahnat strachu voličům, proto obánte se středověkem, inkvizicí, nevolnictvím atd., takže vám při psaní samou hrůzou vlasů na hlavě vetávaly — dokážte však z dějin nestranných, že to církev schvalovala a že proti takovému počínání nevystupovala, to nedokážete a pak něco takového církví připisovati zúmyslně na oklamání lidu — to jest bídné padoušství. Co jednotlivci učiní, za to přece nemůže církev, za to nemůže náboženství. Jak k. p. jestli některý „lidumil“ a právní zastance lidu jsa také pokřtěn po katolicku, bližního svého tak inkviziruje, až mu ani kabát nezůstane a nedbá při tom pláče, nátku a ani svazků přibuzenských, zajisté nikdo rozumný nebude z toho viniti církev a nebo náboženství tupiti; takový „lidumil“ nejedná dle náboženství ale pracuje pro svou kapsu a svůj prospěch. Tak i mnozí panovníci světští v středověku hledíce upevniti své světské panství, jako Karel V., přikřtě vystupoval proti novokřtěncům, kteří vraždili, pálili a loupili svedení byvše učením Lutherovým, z té příčiny Karel V. zavedl vyšetřovací soud č. inquisici v Nizozemí, aby utišil bouře novokřtěnců i v této zemi způsobené. Katolická církev nemá s tím co dělat. Píšete, že v rukou šlechty a církve je soustředěn největší kapitál a proto že nemůže církev proti kapitálu být — zatím zapomínáte, že jediná skupina Rotšildů má jmění na 60 miliard franků — není to dost, a k čemu jich používá — jen pro sebe. Kterak ale používá se majetku církevního, který nesmí žádný dočasný držitel ani o haléř zkrátiti, poněvadž nad správu bdi bedlivé oko vlády — majetku toho vedle soukromých potřeb používá se k dobrým účelům národním, církevním a kulturním; kdo nejvíce založil nádačí ač chudinských ač studenských, to byli katoličtí kněží, — chudobince, sirotčince, ústavy pro hluchoněmé, slepé, nemocnice milosrdných bratří a sester vše to poněvíc je vydržováno a podporováno z majetku církve a zbožných katolíků. Tak užívá církev majetku svého od počátku ku podpoře chudých a kdo neví o působení spolku sv. Vincence, kterým n. p. u nás v Kostece chudým a potřebným bez rozdílu dá na dach a podporách více jak 200 zl. ročně. Jak podporujete a staráte se vy — podejte důkazy o své činnosti charitativní. Mnohý z vás si chudého dělníka ani nevšimne, jen tenkrát když potřebuje hlasu jeho, naše strana však váží si každého, poněvadž vidí v něm také člověka k obrazu Božímu stvořeného a svého bratra a mnohý takový počestností svou daleko předčí ledas koho, který i k inteligenci počítati se chce. Ano, takové jest vaše svolání, za které se musíte opravdu stydět. My, znajíce dobře vašich „čestných“ zbraní již před volbou jsme prohlásili: Neoděkáváme pi nanejšk zmatených poměrech vítězství, ale přece bojovati chceme. My jsme bojovali čestně, vy pak nekáňmi zbraněmi, vy jste zvítězili čestně, my však mravního dobyli úspěchu — co je lepší? Odpovězte si! Vy jste naši straně i při této volbě odpřelí vydati volební listky, z rukou voličů je trhali a své vnucovali, ba z naší strany museli jsme i k hejtmanství do Rychnova pro listky volební, jichž jste měli ještě zásobu a nám vydati nechťeli.

Ano, u p. Hájka, starosty města v putyce jeho za štamprle kořalky vyměňoval listky, jež v bojné zásobě v kořalně měl nalévat Špaček. Po náměstí v proudech procházeli se národní gardisté Nucovi a jak některý volič se blížil, už na něho se vyřítili a nášlím listky z ruky mu brali, jeden řečník sám listků našich sebral 40 — to jste stoupenci strany svobodomyslné, která má popřáti svobodu každému — styďte se za takové jednání. Kde kdo poněkud záviřím je od vaší strany a od obce, terrorismem nucen voliti s vámi, komandování z reálky všichni od školníka až do ředitele, od posledního dělníka při obci až do tajemníka; Nuc lítal a běhal po ulicích, kde koho mohl shánět k volbě; jeden inteligent po ulici se „klímal“ a soudruha vybízl k volbě slovy: klerikálové zvěřeli, strážníci agituji a to vše ve jménu svobody. Nedej Bůh, abyste měli úplnou moc, pak by nebylo otroctví horšího jako za panství vašeho. A — hle, naše strana přes ten terrorismus na hoře i dole přece dostala o 66 hlasů více než při své volbě.

Ano naše strana roste, zakotvuje se přes všechnu nepřesň, s jakou se v Kostece potkává u mnohých, což právě svědectvím jest, že na dobrém základě staví a právě mezi nižšími pevně kořeny zapouští. Tento vzrůst je vám ovšem s přičin na snadě jsooucích nepohodlný — avšak musíte se již s tou myšlénkou spřátelit, že v Kostece v práci úsilovně pro dobrou věc neustaneme; povolení od obecního úřadu k tomu nepotřebujeme. Zdař Bůh!

Politický přehled.

Proti nám! V soudních kruzích očekává se co nejdříve zahájení nového směru, Němcům úplně vyhovujícího — s úplným vyklizením češtiny. Nepohodlní čeští úředníci budou přesazováni pry do zemí německých a při poměrech postupních nebude na ně brán zřetel jako na ostatní.

Německý list počíná si v tom směru již diktovati. Na p. „Neue Freie Presse“ píše: Nástupce Janaův bude musit nejen sjednati průchod písemnému jazykovému právu v Čechách a upevniti opět koksavou disciplinu mladých českých soudních úředníků, nýbrž i věnovati pozornost také mnohým povážlivým zjevům v justici království českého. Co s tím upevněním koksavé discipliny se míní, není třeba vykládati: čeští soudní úředníci mají býti v ohledu národních a občanských svých práv úplně zotročení. Jak vidět, naši poslanci budou míti na radě říšské práce dosti, aby vládě dokázali, že nesneseme, aby se s námi jednalo jako s bezprávnými otroky.

Životní otázka v Rakousku. Ruch volební tou měrou zaměstnává nyní myslé všech státních občanů, že pro jiné důležité otázky živnostní v Rakousku téměř ani smyslu se nejví. A přece bylo by velmi záhodno, aby veřejnost všimla si věci, která ji jinak nejvíce zajímá, totiž berního zřízení. Máme sice po ruce statistická data týkající se odvádění daně, ale nebudeme se pro dnešek o této smutné kapitole šfíiti a poukážeme pouze na nepoměr v jakém obřemeněno jest Rakousko oproti jiným státům, i proti Uhrám. Povážíme-li, kolik daní jest odváděti statkáři, majiteli realit nebo domů, jak zápasati jest menšímu rolníku a živnostníkovi, aby sehnal potřebný obnos na daně, jak všickni majetníci téměř celou čtvrtinu svých příjmů hrubých, státu odvádějí, není nijak přehráno tvrdíme-li, že Rakousko žádá na svých podaných nejvíce daní ze všech států na pevnině. Netřeba míti mnoho znalosti národního hospodářství, abychom s hrůzou poznali, že za chvíli tam dospějeme, kde se nacházela Francie před revolucí předešlého století: za nedlouho objeví se i u nás nějaký Necker a jemu v zápětí naprostý finanční úpadek. Jest tedy nejvyšší čas, zastaviti na srážné cestě vedoucí do bezedné propasti.

Říšská rada bude, jak se pešťské listy dovídají, svolána brzo po skončení voleb a sice dle všeho na den 25. měsíce ledna.

Slovinská katol. strana vydala volební svolání, ve kterém želi, že obstrukce zmařila veškerou práci sněmovny. O ustanovení pravice a o mladočeských není v svolání ani zmínky.

V Německém říšském sněmu přetrásala se otázka čínská. Kancelér hr. Bülow pravil, že zakročení Německa v Číně bylo nutné v zájmu cti. Že ale německé vojsko barbarsky popravuje bezbranné, zajaté Číňany, že se tak děje na příání Viléma II. Mnohohlavného, o tom kancelér nemluvil. Ale to snad také má se cti co dělat! Někteří poslanci odsoudili brutální politiku německou v Číně co nejrozhodněji.

Z panevnických rodin. Ruský car těžce onemocněl. Prosylchá se, že jest obětí otrávení. — Na německého císaře ve Vratislavi jistě žena hodila sekýru směrem k císařskému vozu, na štěstí doletěla za vůz. Útočnice byla ihned zatčena.

Bosenská dráhy. Oznamuje se ze Splitu: Ve schůzi obecní rady podávala deputace, jež meškala ve Vídni u ministr-presidenta a ministra železnice stran stavby železnice z Bugojna do Aržana, zprávu. Dosavadní poslanec a ředitel reálky mimo službu, Borčič, mluvil velmi prudce proti vládě a navrhl resoluci, kterou se vyslovuje nelibost nad ujednáním pešťským. Advokát Deškovice řečnil velmi příkře proti Maďarům a pravil: „Dalmacie není žádným soustem pro maďarský žaludek. Naší metropolí není Pešť, nýbrž Záhřeb.“ Byla přijata resoluce, kterouž se vyzývají dalmatští poslanci bez rozdílu stran, aby proti každé vládě prováděli opozici, dokud nebude trať z Bugojna do Splitu dostavěna. Resoluce byla přijata bouřlivou pochvalou.

Ze Srbska. Z Bělehradu se sděluje, že královna Draga porodila předčasně mrtvou dcerušku. Z nařčení králova pry však srbské časopisy nepřinesly o tom zprávy.

Válka v Číně. Spojené mocnosti v Číně žádají rozhodně potrestání čínských vinníků, kteří byli původci bouře, a vraždění; k tomu se arcit čínská vláda nemá. Dle různých zpráv dá se souditi, že německý hrabě Waldersee, touž po tom, aby i čínský císař byl zavražděn! — Ruské listy vyčítají opět evropským spekulantom onu falešnou bru tím, že zatopili Čínu svými puškami a patronami. Veškeré čínské zbraně pocházejí z Anglie a z Německa! — Vilém II. Mnohohlavný zakázal, aby němečtí vojáci směli psáti domů svým rodičům, aby tak „kulturní“ snaha Německa zůstala zatajenou.

Válka v jižní Africe stále ještě trvá. Zprávy, které lord Roberts do Anglie posílá, zakládají se na pravdě jen potud, pokud jsou pro Anglii lichotivé. — Tak n. p. že Burové nyní ukořistili železniční vlak vezoucí tři miliony marků ve zlatě, peníze to anglického poplatnictva, o tom se Roberts nesmínil. — President Krüger na své cestě do Evropy přistane v Terstu.

Z činnosti katol. spolků.

Ve Chrastě. V neděli, dne 23. listopadu 1900 o pól 4. hod. bude v katolické jednotě v městečcích spolkových u České korysy přednášeti J. M. nřp. biskup Edvard Jan Nep. o své cestě do Říma.

V Kostece n. O. konala se v neděli, dne 18. t. m. veřejná schůze, která byla velmi čestně navštívena. Pan redaktor Vobejda-Prosečský přednášel o tematě: „Náš odvčký boj“. — Dobře promyšlená a sympaticky přednesena řeč jeho učinila na posluchače mocný dojem a když řečník skončil, odměněn byl bouřlivou salvou potlesku.

V Ličmi u Častolovic konati se bude veřejná schůze v neděli, dne 25. t. m. Pan redaktor Vobejda-Prosečský přednášeti bude o tematě: „Naše snahy a jich budoucnost“.

Z Nového Bydčova. Kat. národní jednotu zdejší konala 11. listopadu měsíční schůzi, při níž přednášel požádaný řečník z Prahy, p. Satorie „o přčinách hmotného úpadku v některých stavech našeho národa“. Ve své výborné sestavené řeči líčil shromážděným doby, kdy národ český v blahobytu šil, že v cizině obdiv to vzbuzovalo, kdy nebylo nerovnosti, záviřti a bídy, jako dnes. Řemeslník byl pánem ve své dílně, rolník i dělník za práci poctivě byl odměněn. Přčinou dnešní všeobecné bídy je kapitalismus a liberalismus. Dříve byla práce pánem kapitálu, ale jinak tomu jest nyní. Francouzskou revolucí prohlášena byla svoboda — volnost — lidstvo bez Boha, bez víry, jménem osvěty a pokroku hlása boj všemu, co s Boha jest. Vyhlašena byla i svoboda řemesel a velkokapitalisté uchopili se strojů a podporování liberální vládou tehdejší, upletli bič tím na všechna řemesla. Ke strojům kapitalismus honí dělníky — i slabou ženu vyhání z domácnosti. Děti opuštěny, vše sa škýva chleba se žene k ubájení těžkého živobytí. Což divu, že i mravy klesají — šíří se proletariát. Poměry tak nesnesitelné samy nutí natřnati pěst davům nespokojeným — proti kapitalismu. Kde hledati lze nápravu? V pomoci Boží a ve vlastní síle. U nás luštití musíme socialismus spravedlnosti a láskou křesťanskou! Ke konci vykládal p. řečník program litomyšlský a končil povzbuzujícími slovy, aby každý věren byl sv. víře — i svým členským povinnostem. Pracujme, aby Kristus do srdcí lidských se vrátil, dokazujme bloudícím, že bez Boha, bez Krista a Jeho sv. církve není blaha, ani spravedlnosti a spokojenosti. Uvidí-li nevěrci, že povinnosti katolíka lze výborně spojit i s povinnostmi dělníka, řemeslníka — otevrou se oči jejich — uvidí světlo — uctí v srdci lásku k Bohu a bližnímu. Pracujme každý k dosažení dobrého cíle spolku katolického, zjednati platnosti sv. náboženství Kristovu — a pracovati tak tiše a s výsledkem ku blahu svého národa! — Za výbornou přednášku odměněn byl p. řečník od čestné shromážděných hluchou pochvalou!

Katolická národní jednotu paní a dívek v Pardubicích vešla v život. V neděli, dne 18. t. m. konala se ustavující schůze v sále staré Besedy. Mladický spolek čítá hned při svém počátku 152 členek a bude bohdá růsti. Schůzi přítomen byl vřdp. Fr. Voříšek, administrátor a dp. Fr. Prokůpek katecheta, který učinil k shromážděným povzbuzující promluvu. Na to zvolen výbor. Novému spolku: Zdař Bůh! — Opět musíme tu připomenouti v zájmu naší věci, že hřích do nebe volající páli ti inteligenti, třeba i kněží, kteří pro svatý pokoj a městskou honoraci vyhýbají se katolickým spolkům, kteří obmezují se na kostel a styk s honorací, domýšlejíce se, že dosti učinili. Naše doba žádá více. Učme se od nepřátel!

Přednáška. V neděli, dne 25. t. m. bude přednášeti v jednotě katolických tovaryšů dp. Dr. Rayl „o cestě do Říma“. Začátek ve 2 hodiny odpoledne. K zajímavé této přednášce mají i hosté vstup volný.

Zprávy místní a z kraje.

Svěcení kostela v Zaleňově u Josefova konalo se v neděli dne 18. t. m. — Přes sedm let konány byly sbírky na nový chrám Páně — a bohoslužby musely se zatím vykonávat v budově farář. A nyní teprve tažby všech farářů vyplněny, nový chrám Páně byl postaven a slavnostně posvěcen. Svěcení vykonal sám nřp. biskup Edvard Jan Nep., který do Zaleňova v neděli ráno zavítal. — Příběh slavnosti byl velice dojemný a při úchvatném kázání J. M. nřp. biskupa, panovalo mezi přítomným lidem veliké pohnutí.

Stříbrná svatba. Páni manželé Karel a Marie Schulzovi zde slavili dne 20. listopadu t. r. 25leté jubileum svého sňatku. Vřdp. pap. prelát a kapitulní děkan, Mgr. Dr. Al. Frydek obětoval pro jubilující manžely slavnou mši sv., kteréž vedle četných otitělů jubilanů účastnil se celý učitelský sbor hluchoněmého ústavu i a chovanci. Ústav hluchoněmých jest každoročně od pp. manželů Schulzových obdarován a též při této stříbrné svatbě dostalo se mu štědrých darů. — Také na chrám sv. Ducha bylo pamatováno nejen oltářními svícemi, nýbrž i drahocenným pláštěm, jímž o větších svátcích elborium bude zakrýváno. — Pán Bůh zaplať a otčovský žehnej dobromyslné rodině i na dále!

Hradee Králové v době volební tance. Veliké neštěstí hrosilo Hradci Králové dle zpráv „Času“. Dosud se totiž odbyval studentský ples v besedním sále, ačkoliv nedostatečné jeho rozměry znemožňují každý slušný tanec a dovolují tanečníkům pouze vykakovati do výšky na jednom místě, takže divák má dojem, jakoby tanečníci skákali v pytli. Letos výbor spolku ku podpoře studujících uanesl se pořádati ples studentský v prostorné dvoraně „Adalbertina“, nepovádá ani, že tím smýčkou zahrne celé naší studentké mládeži. Neštěstí toto však postihla besední společnost několika hradeckých mudrců, kteří

sehnávají se v besedě — na darda, a spůsobila takovou bouři ve vřstění, že výbor spolku raději usne- dení své odvolal a sčítane s plesem v Besedě. Bude se tedy v pytlí skákati dále a společnost dardistů může aspoň ospravedlniti ohromné vydání za spálený plyn, na nějž si ještě časem posvítíme! V nájmě obecného blaha našeho inteligentního města jsme tomu i s duše povděční, že tato slovětná událost v době pilných volebních příprav bedlivostí několika prozíra- vých hlav jest s obzoru sazebnána. Vádyť se nám to pomalu každoročně opakuje, že zdejší tanečníci chtějí se nehybně se svými produkcemi do „Adalbertina“, neuvažující, že tím vzbouží do „klerikálního oči- sce“. Loni n. p. chtěl tuto zaslepenost provést spor- tovní klub, ale „pořadatelstvo“ přv v čas potlačilo tuto sebevražednou myšlenku, poněvadž by to vyvolalo mno- ho nespokojenosti jiných členů. (Bonum est: šidit, kteří dávají sportovnímu klubu rozumu). Jak „Čas“ dokázal, jest proti klerikalismu v Hradci na strážní dosti obyčejných hlav, které za vedení dra. Klump- ara a Dra. Geduldgra zahánějí „Osvětu“ a „Časem“ neposlanným podřízením klerikální choutky po tanci. Proto netřeba nářadu báti se o existenci, ješto náro- dově nehynou, dokud tolik a takových vůdců běh- ná s námi! —

Dívaldelní společnost Elišky Zöllnerové v Hradci Králové pořádala tento týden několik zda- řilých představení jako: „Komtesa Kukuč“, „Bum Bam“, „U bílého koníčka“, „To jsem sám rád“. Umě- lecké výkony této oblíbené společnosti jsou známy, proto netřeba, aby se v novinách zvláště chválila. Naše obecenstvo se zajisté v divadle příjemně poba- vil. — Jen to lze vytknouti, že návštěva nebyla až dosud taková, jak se očekávalo. Doufáme ale, že v příštích dnech naše obecenstvo v hojnějším počtu se představení účastní.

Dárky k sv. Mikuláši. Oblíbené rozdá- vání dárků k sv. Mikuláši pořádá jednota katol. to- varyšů v neděli, dne 2. prosince ve dvoraně „Adal- bertina“. Dárky již nyní přijímá p. Jakubek v „Adal- bertinu“.

Stavovnělavský dar Ú. M. Š. v Hradci Králové obnášel 801 K. — Všem šlechtetným dárčům, kteří na oltář vlasti jakoukoliv obětí přispěli vzdávají se srdečné díky.

Spolek na podporu chudých stu- dentů v Hradci Král. konal svoji výroční valnou schůzi dne 17. t. m. o 6. hodině večerní v besední knihovně. Dle zprávy jednatelešské čítá spolek té doby 5 členů čestných, 56 členů zakládajících, a 113 členů přispívajících. Čestná vspomínka rovnána byla členům zemřelým v minulém správním roce, a to pánům J. Krutvicovi, Th. Peřinovi, E. Riedlovi, Vinc. Ušlevi a p. Anně Tobišové v Praze. Dle zprávy pokladníkovy byl příjem v minulém roce úhrnem 985 zl. 27 kr. a vydání byla tato: Na podpory jednotlivým stu- dům 925 zl., za tiakopisy 5 zl. 85 kr., za novou knižku záloženskou 15 kr., z nadace zesnulého dá- chodního p. Preitenbergra letos šákovi c. k. gymnasia 2 zl., honorář sluhovi a za pochůzky celkem 21 zl. Zbývá tudíž kasovní hotovost 31 zl. 27 kr., jež vložena do fondu rezervního. Týž obnáší koncem roku 4100 zl. v cenných papírech a 275 zl. 10 kr. na hotovosti. Za členy zakládající přistoupili v po- slední době p. Fr. Chrudimský, obchodník a majitel domu a p. Karel Volenik, vrchní inženýr strojírny; mimo to získal spolek nových 16 členů přispívajících. Výbor projevuje všem přánlivcům a dobrodincům spolku vřelý dík za veškeru dozavadní přízeň a prosí, aby také spolku nesoucím se za humanním cílem, byla na dále zachována.

Taneční hodiny v Hradci Králové na ukončení kursu a k upomínce 25 letého působení konces. tanečního mistra p. V. Čtvrtečky, konati se budou v neděli, dne 25. listopadu o půl 8. hodině večer ve dvoraně besední. Pro studující zdejších střed- ních škol konány budou zkoušky zvláště a sice v úterý dne 27. listopadu o 6. hod. večer ve velké dvoraně „Adalbertina“.

Zpráva školní. C. k. zemský inspektor Prokop Procházka navštívil dne 20. t. m. měšťanskou dívčí školu zdejší a po dva dny konal inspekci jed- notlivých hodin vyučovacích. —

Komunističtí v Hradci Králové konají schůzi dne 26. t. m. 7. hod. večer v místnostech živnosten- sko-čten. jednoty. Jednati se bude o postavení domků pro malozivnostníky a průmyslníky.

Záložní úvěrní ústav v Hradci Krá- lové. Jakožto dodatek ke poslední zprávě o nových velkých transeakcích záložního úvěrního ústavu v Krá- lové Hradci, sděluje se nám, že úchylkou od všeobec- ného pravidla hodlá správa ústavu přenechatí event. nově založené škole starým akcionářům bez jakéhokoliv záti, tudíž za přestý obnos K 400 —, což znamenalo by značnou výhodu, jelikož dnes akcie ústavu toho po K 470. — se obchodují a při tom ještě sboží na trhu schází, poněvadž velký počet kusů umístěn jest většinou v rukou kapitali- stických, což jest při dozavadní 7% ní výnosnosti zcela pochopitelné. Také jinak zdá se, že akcionářům řešeného podniku značných výhod dostane.

Sjezd stavitelů v Hradci Králové. Představenstvo jednoty stavitelů v království Českém svolává do Hradce Králové sjezd stavitelů z Českých okresů, příslušících k obchodní a živnostenské komoře v Liberci. Sjezd bude se odbyvati dne 25. listopadu b. r. o 2. hod. odpolední v sasedací síni městského zastupitelstva. Předměty jednání jsou: 1.) Zřízení spo- lečenstva stavitelů pro obvod českých okresů, příslu- šících k Liberecké obchodní a živnostenské komoře. 2.) Volné návrhy. Sjezdu bude přítomen společenstevní

instruktor p. dr. Karel Polák. Představenstvo jednoty bude soustoupeno svým členem, pak p. stavitelům Fr. Černým v Hradci Králové, jakožto důvěrníkem a de- legátem. Po sjezdu jest přátelská schůzka v restau- raci Grandhotela.

Záhada zmizení. V neděli, dne 11. t. m. odešla služka p. Riedla z Hradce Králové k večeru do Měst. Lhoty k sávané a dosud se nevrátila. Za- vedeno bylo patrání — ale po smizce není ani stopy.

Kontamace psů. Obecenstvo upozorňuje se, že při pobíhání bez kontrolní známky musí vshle- dem k prohlášené kontamaci pohodným, který ka- děho týden obhlídka po městě koná, schytáti a ihned utracení býti.

Před soudem. V sobota o 9. hod. dopol. koná se před čtyřlenným senátem krajského soudu zdejšího hlavní přelčení s anarchoistou Pravoslavem Čejpem s Hronova, kterému obžaloba klade za vinn, že na schůzi v Polci schvaloval savraždění italského krále Humberta.

Dary na Adalbertinum. Vědp. prelát Dr. Frýdek 200 K, vědp. b. notář Horký 76 K, vědp. děkan Hulata 31 K, vědp. prof. Dr. Domaby, vědp. farář Sladomel, vědp. Šafránek, vědp. farář Bočička a Anonymus po 10 K, vp. kaplan Em. Novák 8 K 40 h, dp. katecheta Vacek 8 K, vp. kaplan Krystian 5 K, dp. farář Víček 4 K, vp. kaplan Klepl 5 K, vp. kaplan Žid 4 K 87 h, vědp. Travníček 9 K. „Zaplať Pán Bůh!“ —

Inserty v „Obnově“. Dovidáme se od ně- kterých obchodníků, kteří v „Obnově“ inserují, že zvláště v poslední době dostávají mnoho objednávek v nichž citován jest náš list, kde insert jejich jest obsažen. A co zvláště nás těší, že mnohé objednávky jsou i z Prahy, kde přec v denních listech jest sponza různých insertů, a kde rozmanité obchody jsou sou- středěny. To opět nasvědčuje, jaké oblíbené a důvěře se „Obnova“ těší, a že ustavičně více a více se roz- šířuje. Nerozesíláme žádných insertních nabídek, jak to jiné listy činí a přec výsledek inserování v „Ob- nově“ se osvědčuje. — Nechť jest to pobídkou i ji- ným obchodníkům, kteří výsledek inserování uznati nechtějí. Židé vydají mnoho peněz ročně za inserování (k. p. Jakub Rothberger platí 180.000 K ročně) v li- berálních listech — a zajisté se jim to vyplácí. Nechť tedy i křesťanští obchodníci používají katolického listu k inserování. — Radíme všem upřímně smýšlejícím čtenářům „Obnovy“, zvláště nyní před dobou vánoční, aby se vždy na obchodníky, kteří v „Obnově“ inse- rují obrátili, od nich kupovali a ve veřejných míst- nostech všude „Obnovu“ žádali, aby se tak ještě více rozšířiti mohli.

Z Kohoutova u Dvora Král. n. L. Ve vážné, dušičkové době, která dojemně k srdci lid- skému mluví, konal zvláštní, čtyřdenní pobožnost v našem kostelíčku z dob misie a renovace známý a všeobecně oblíbený redemptorista dp. Meister ze Svitav. — Jeho ohnivá a přesvědčivá slova nadehnala a pobudila srdce posluchačů tou měrou, že téměř po- lovice osady sv. svátosti k útěše a úlevě trpčících duší v očištění přijalo a co zvláště podotknouti sluší, jest, že mezi nimi bylo velmi mnoho mužů. Časová kázání ukázala pádně vznešenost sv. víry, nepřá- telství proti ni zejména nevěrců a socialistů a při- poměla povinnosti náboženské plniti.

Štvanice jelenů v Pardubicích konají se přes všechno špatné počasí vesele dále čtyřikrát týdně a bývej mnohdy velmi zajímavé. Účastní se jich mnozí kvalifik jako Auerpergové, Kinští, Nosti- cové, Čam-Martini, Trautmansdorfové, Hohenlohe, Thurn-Taxis, Désfons, Aerenthal, Pless a j. důstojníci zdejší huľanské posádky a často i šlechtičny.

Nemí nad hloupostí! Hořícké listy“ čtr- náctidenní „demokratický“ nemají celkem nic jiného na starosti, leč nadávati kněžstvu, — nyní ale, aby se neřeklo, pší také o volbách. Ale tu je vidět, že redaktor Vlasák mimo nadávek nic jiného se nena- ňil; v posledním čísle čteme tento nesmysl: „Učitel Černý jest mužem jakých máme málo. Zvolení jeho bude mocnou naší odpovědí celému c. k. ra- kouskému aparátu ano i c. k. kruhům nej- vyšším —“. Tak tedy dle H. L. zisek si český národ satiasfakci za mnohá bezpráví na něm počkaná — zvolením učitele Černého. Snad před p. učitelem teď ty „nejvyšší kruhy“ padnou na kolena! — Ó není nad hloupostí!

Také symové Hus. Píše se nám. Někteří členové Járeenské kapely počínají si při sábovách příliš „nenuceně“. Drze vydírají na tanečních peníze, pivo a doutníky — a mimo to nestoudně řeči vedou u přítomnosti jinochů a dívek, — aniž by jim kdo v tom zabránil! Toť opět ukázka toho „bodrého, ne- skaženého“ venkova! Podotýkáme, že Járeenská kapela hmoal se též názvem: „Hudba sokola Josefovského“.

Do Pardubic přijel minulý týden kníže Bismark, vuk bývalého kanclere německého, aby se účastnil sportovních štvanic na jeleny.

V Blátě u Pardubic nalezena byla v hlínku kruhovky p. Tichého, v hloubce asi 4 metrů kostra dlaniválních, nosorožce. Kostra měří délky 3 m, šířky 1½ m a výšky 1¾ m a vykasuje polohu svrácenou. Zastihla totiž předvěkého nosorožce sáhuba neznámou katastrofou tak že sáhal týž bezduch na snaku ležeti, máje nohy vzhůru, však skleslé trčeti. Není žádné pochybnosti, že se různé tu- i cizozemské ústavy a musea o nosorožce ucháseti budou. Není také zámo, jak p. Tichý konečně s kostrou naloží, ať prý již pro Pardubice neb pro Prahu se rozhodnouti měl. Avšak tolik panu Tichému co pokročilému vlastenci již pře- dem důvěřovati máme, že holduje principu, co se ve vlastní zemi najde, tam i sástatí má zajisté nado-

pasti, aby Čechy o tento předvěký, vzácný skvost oloupy byly a cizina se jim hoasiti mohla.

Lempeň. V pátek, dne 16. t. m. večer k 9. hodině vnikli neznámí dva pobadové do trafiky p. A. Schmidové v Pardubicích. Jeden zhasl bonem vlnací lampu, druhý vytrhl ze stolu zásuvku s penězi v obnosu asi 40 zl. a dali se na útěk. Ač byli hned stiháni, přece unikli pronásledovatelům. Po lupičích se posud marně pátrá. —

Z Uhlířských Janovic. Po volebním boji, v němž tenkrát šivly nám nepřátelské a s ná- mi nechtící marně všechny síly své naplnili, zvoleni byli dík uvědomělému voličstvu v šelo města náse- dnující pánové: Za starostu p. Ant. Blecha, kupec. Za prvního rádního p. V. Sláma, c. k. notář, za druhého p. A. Schwarz, nájemce dvora, za třetího p. A. Bě- šička, pekař, za čtvrtého p. J. Netušil, pátého p. L. Zeman, šestého p. J. Blecha, hostinský. Doufáme, že s novým představenstvem i nový duch zavládne v ná- šem městě a s ním i nový bohda lepší život než do- saváde.

Ze Zbislavi. Obětavosti a neunným při- činěním p. faráře zdejšího obnoven byl náš krásný, v renaissancem slohu stavěný chrám Páně vně i vnitř. Bude nyní jedním s nejkrásnějších chrámů v celém okolí. Vnitřek jest malován velmi vkusně a bohatě ornamentika střídá se s pěknými obrazy ala fresco, z nichž zvláště umělecky provedeny jsou obrazy na stropě, znázorňující výjevy ze života vzkrášeného Spa- sitele. Po stranách lodí chrámové seřadění jsou sv. patronové čeští a s presbyterií vynikají postavy bož- ského Srdce Páně a Nečistého Srdce Rodičky Boží. Všecky předměty chrámové jsou znova polychromová- ny a oltáře nádherně pozlaceny. Věru jeden z nejlep- ších chrámů venkovských. Restanrovaný chrám vy- svěcen byl nedávno vědp. vikářem Antonínem Schreiberem, za assistance duchovních místních a okol- ních. Slavnosti této zúčastnili se osadníci v počtu přehojném, takže rozsáhlý chrám ani všechny pojmonti nemohl. Není od místa, když tu vzdáme díky veřejně všem těm, kteří se o renovaci kostela přičinili na na prvním místě J. Osvícenosti p. patronu a po něm i p. faráři, který sám nemalým obnosem přispěl. Jest to již třetí chrám, který ve farnosti jeho do pořádku vzorného dán byl. Kšáť popřeje mu Bůh síly, aby je- ště poslední, čtvrtý ke cti a chvále Boží znovuzříditi mohl!

Z Nových Dverů u Kutné Hory. Dne 20. t. m. o 10. hodině konal se v městě našem pohřeb důstojného pana faráře našeho Ferd. Fridricha, rodáka Jičínovského, jenž 20 roků mezi námi pobýv po delší nemoci dne 16. t. m. ve věku 52 let s živo- tem se rozšel. Četný, velkolepý průvod vedl vědp. vikář a děkan zábořský, za účastenství 23 kněží, z nichž zvláště důžno vzpomenuiti vědp. arciděkana Kutnohorského K. Vorlíčka, vldpp.: děkana církvického Františka Predíka, faráře Suchbolského Václ. Spur- něho, faráře Sedleckého Jana Sládka, THDr. Karla Truxu, ředitele dívčího paedagogia v Kutné Hofe a převora P. Václava Kočárníka. Tklivou pohřební řeč promluvil dp. St. Červ, kaplan církvický a nově jme- novaný administrátor novodvorský. Průvodu účastnil se sám vysoce urozený p. patron hrabě Emerich Chotek, ředitel panství p. Böh, p. nádlešní Slavíček a mnoho úřednictva. Krásné a dojemné zapěl drahému zesnu- lému pěvecký sbor za řízení p. řídicího učitele ma- linského Ant. Kruliše a za účasti mnohých pánů učitelů z města i z okolí jako z Hlízova, Sedlic, Záboře, Církvice, Žehuší a odjinud. Ze spolku bylo zříti v průvodu sbor vojenských vysloužilců, sbor hasičský a spolky živnostenské. Lásku, oddanost a úctu k zesnu- lému dokázali osadníci tím, že v neobyčejném počtu pohřbu se účastnili. Loučíc se s sebou, drabý ze- snulý, voláme za sebou ještě jednou: Odpočívej v po- koji dobrý pastýři a věrný druhu náš!

Z Kutnohorska. Dlouho bylo ticho v lajbžurnále p. dra. Pacáka, ale zdá se, že volební ho- řečka smátka nadobro rozum redaktora „Podvysoc- kých listů.“ Od nedávné doby začíná si přilísi troufale opět vyjžděti na „Obnovu“ a v posledním čísle učil- nil v pravdě uličnický útok na osobu nejdůstojnější- ho pana biskupa. Za záminku sloužily mu uvítací řádky „Obnovy“ při návratu J. B. M. z Říma. Po- sklebuje se „Obnově“, že vítala J. B. M. článkem servilním. Kdo v té peci sedá, jiného tam hledá. Ser- vilním článkem může vítati nanejvýš nějaký redaktor Hejnic některou milostpaní poslancovou, ale katolický žurnál vítal svého pastýře a vždy vítá ho jako svého otce jako náměstka apoštolského a nadto muže, který pro český lid a vědomí národní dělá tisíckrát více než lecjaký placený žurnalista i s jeho prote- ktory. Ostatně takovou kuráž, jakou ukazuje Hejnic proti ndp. biskupu, neukázal jakživ proti židům. Víme proč. Bídácké pomluvy, které tu znova byly vychrleny, odmítáme my katolíci Kutnohorska co nej- důrazněji, dávající dobře na uvážení osobnostem za Hejnicem stojícím všechny důsledky, které z takového nestoudného způsobu psaní by vzejíti mohly. Protestu- jeme proti takovému způsobu psaní a zakazujeme si hanebné pomlouvání J. B. M. Jestliže při blížícím se novoročním kvartálu pro několik heřtů předplatitelů počíná nové štvání proti katolickému biskupu, pak dovedeme na to odpověděti jinak. Mý boj nepočínáme, ale počáteho se nelekáme.

Z Chlístovic u Kutné Hory. Dne 12. listopadu utalo se tu politování hodné neštěstí. P. J. Donda, rolník, mlátil žentourem a potah (stroj tá- hnoucí) vedl čeledín Al. Pecha, obutý v dřeváky. Při chůzi smekly se mu nohy a levá dostala se do ozu- beného stroje, v němž byla mu těžce poškozená. Když dopraven byl do okresní nemocnice kutnohorské, mu- sily mu býti čtyři prsty a chodidlo odřato. Poučení pro naše hospodáře, aby jízdní dráhu žentouru šter- kovali a rozbahněnou nenechali, jak to leckde za statky vidíme.

Různé zprávy.

K procesu Hilsnerovu sdělují se nám ještě tyto dodatky: Předsedovi řízení píseckého dostalo se ještě v pondělí večer, když v Praze řeč Baxova byla ve večerních konfiskována, vrchním soudem pražským důtklivé výtky, protože dr. Baxovi v tom směru mluvití dovolil. Ostatně předseda nenaštopil dovolené, jak některé listy oznamovaly, nýbrž dostal dovolenou toliko st. zástupce; také nepravdivou jest zpráva vídeňských listů, že prezident vážně onemocněl. Ochraptl pouze, ale tak silně, že musel si pro několik dní sám uložit klid. O otázce, má-li býti Hilaner doporučen milostí císařské čili nic, nemohlo býti rovněž teď již rozhodováno, jelikož rozsudek nebyl ještě — následkem stísnosti zmatační — právoplatností. V právnických kruzích ujišťuje se dnes, že bude-li nařizeno nové řízení před novou porotou, delegována bude tentokrát porota pražská. Ostatně má nejvyšší soud právo delegovati porotu také mimo obvod vrchního soudu zemského, v němž se dosavadní řízení konalo, tedy i mimo království české. Dr. Baxa hodlá podati v příštím zasedání sněmu zemského dotaz v příčině konfiskace řeči svojí před soudem, ve kterouž interpelaci pojat bude celý text řeči té; nepřipustí-li maršálek čtení těchto partií, bude prý o to postaráno jiným dotazem na příští radě říšské. Ostatně v pražských kruzích právnických soudí se, že bude konfiskace řeči dr. Baxy soudem zemským zrušena, poněvadž, jakmile jednou předseda soudu, mužem zákona, připuštěno jest řízení veřejné a v něm i nějaká řeč, konfiskací stala by se veřejnost jeho illusorní.

Židovská odměna. Jak se nám sděluje, dostane dr. Aufednček za své namáhání asi 80.000 K, druhý obhájce, dr. Vodička asi třetinu tohoto obnosu. Dr. Baxa a dr. Pevný ovšem nedostanou asi ničeho. Vždyt přece nebhájili žida...

Konfiskace. V Rakousku zabaveno bylo v I. pololetí 1900 1547 tiskopisů a mezi nimi 581 českých.

Židé v Písní uнесли se podporovati kandidaturu sociálního demokrata, který se musí reversem zavázat, že v případě své volby bude obhajovati židy proti rituelní vraždě. — Svůj k svému!

Čiňané a pastor. Pruský národní sociální pastor Neuman před nedávnem ještě nemálo oblíbený a citovaný u jedné radikální odnože české vyslovil návrh, aby zajatí Čiňané hned byli pobíjeni, aby nepřekáželi aktívní schopnosti vojska německého. Kdyby tak něco podobného vypustil z úst katolický kněz, to by byla paštika pro liberální a helvetické listy, ale helvet a žid ti dostanou vždy velkomyslně pardon.

Bursy práce. Rakousko má 724 prostředkovacích ústavů práce; z těch jest 572 stravovacích stanic, 18 poptávacích všeobecných, 28 živnostensko-společensktvých, 26 odborových, 24 spolkových vůbec a 66 ústavů koncesovaných. Nejmenší poptávka jest po místech domácí čeledi, zvláště ženaké.

Na univerzitě berlínské je zapsáno 371 žen, z nichž nejstarší je 61 let, studuje archeologii, k čemuž ji věk její plně oprávnjuje. Mezi studentkami je 348 svobodných, 19 vdaných, 4 vdovy.

Nové válečné lodě rakouské. V loděnicích istrijských staví se dvě nové veliké válečné lodě o 8300 tunách, které budou celkem státi 25 milionů korun. Poplatníkům rakouským dme se dojista při zprávě té hrud blaženým pocitem.

Co stojí války. Rakouská výprava do Číny stojí přes 10 mil. zlatých. Angličané ve válce s Bury stratili 40.000 mužů, 100.000 koní a vynaložili na tuto nespravedlivou válku 1700 milionů.

Bláznivé dny v Londýně. Nedávno vrátili se londýnští dobrovolníci do Londýna z jižní Afriky. Celý Londýn byl na nohou. Co se tu dělo, udají nám následující zprávy: V tlačenici na nábreží byly k smrti umačkány 4 osoby. „St. John ambulance“ odvezla do nemocnice 1600 osob a 620 osob bylo zavezeno na ochranné stanice. Následujícího dne bylo přes 200 osob pohánáno k soudu pro opilství a přechýl v něm spáchané. Počet kapesních krádeží, které toho dne byly spáchány, nelze ani zjištit. Dámy padaly radostí zpité zcela neznámým páňm kolem krku, krátce toho dne nebylo v Londýně snad nikoho, kdo by opravdově o tom přemýšlel, kam až to Anglie dnes dopracovala.

Nový domovský zákon. Ve schůzi vídeňské obecní rady dne 21. t. m. byl přijat následující návrh: Vídeňská obec svolá sjezd rakouských měst. Předměty jednání tohoto sjezdu budou následující: 1. Porada o finančních důsledcích nového zákona domovského, jakož i o požadavku státní náhrady za výlohy, jež způsobeny budou městům zákonem tím. 2. Porada o výlohách, způsobených statutárním obcem obstaráváním politické agendy a o požadavku náhrady od státu. 3. Porada o nynějším systému činšovní daně. 4. Porada o důsledcích císařského nařízení ze dne 16. srpna ve příčině poplatku z převodu nemovitosti. 5. Porada o nezbytnosti státního pojištění ve stáří a pro případ invalidity a o požadavku úlevy v břemenech, způsobených obcem zaopatřováním chudých.

Opravy. V minulém čísle „Obnovy“ vyskytlo se nedopatřením několik tiskových chyb. V článku „Volby a peníze“ na str. 2. v 34. řádce shora má státi: Pan farář místo: Pak farář. — Na str. 5. loháka pátá v prvním sloupci má býti nadepsána „Zříceniny“, místo „střelce“.

Umělecká směs.

Umělecká „panama“ rozrušila tyto dny sájem všeho vzdělaného světa. V Neapoli vypukl trapný archaologický skandál. Známy badatel v oboru umění, Benedetto Croce, šlaluje na správu národního mu-

zea v Neapoli pro těžké nesprávnosti, které se tam udály. Zmíněná správa prý proti znění zákona připustila prodej cenných uměleckých památek do ciziny a dovolila poslanci Depressovi, aby vzácné antiky do ciziny zašantročil. K charakteristice vladnoucích poměrů nvádí Croce, že ředitelství nepatrpon antickou mossaiku, která nemá cenu ani 7000 franků, zakoupilo za 60.000 franků, při tom ale nemá pro nejnntnější opravy v muzeu ani viny. Důležitý etruský nápis dovolilo ředitelství do Berlína prodati, aniž by se bylo dříve o jeho ceně převyžďilo. V muzeu prý panuje pravá anarchie. Nejdůležitější sbírky nalézají se v prabídném stavu. — V. B. Vereščagin má výstavu svých obrazů z doby r. 1812 ve Vilně.

Český rodák prof. Gabriel Max v Mnichově byl u příležitosti svých 60. narozenin od university v Jeně jmenován čestným doktorem, v těchto dnech pak od prince regenta v Bavorsku povýšen do stavu šlechtického. — Poláci dle dosavadních ustanovení oslaví jubileum Sienkiewicsovo 29. prosince. Obšírlé přípravy jsou již v proudu. — Anežka Schulzová, libretistka oper Fibichových „Hedy“, „Šárka“ a „Pád Arkuna“ onemocněla těžce. Lékaři prohlašují její stav za beznadějný. — V Mukdéně, městě mandžurském, nedávno obsazeném ruským vojskem, našly se staré rukopisy Hmských i řeckých klasiků a mezi nimi i některé české. Dostaly prý se tam ve XIII. století, návratem Mongolů z Evropy. „Novoje Vremja“ přimlouvá se, aby tyto rukopisy ihned odeslány byly do Petrohradu, pokud nestanou se obětí člnských fanatiků, kteří již několikráte je podpalovali. České kvarteto v Berlíně dodělo se svým koncertem znamenitého úspěchu. Všechny německé časopisy píšou o českých umělcích velice lichotivé zprávy. — Dramatický umělec vlášský Frmetho Novelli zřídil v Římě první a jediné stálé divadlo, jež zove se divadlem Goldiniovým. Otevřeno bylo 1. listopadu. Po skončeném představení stal se Novelli předmětem velikých ovací. Děkoval za ně delší řečí, v níž uvedl, že divadlo zove se proto Goldiniovým, poněvadž tento nesmrtelný otec italské komedie zemřel v bídě bez příštěří v cizině, tak aspoň nyní má vlastní krb. V divadle tomto hráti se budou většinou díla Goldiniov a Ferraziova. — Ve Vilně byl odhalen pomník Puškinův na tamním náměstí. — V Berlíně byla provozována čtvrtá symfonie Čajkovského, která má na titulu svém věnování „Mému nejlepšímu příteli“. Tohoto svého nejlepšího přítele Čajkovský nikdy nepoznal. Když se vzdal svého místa na konservatoři v Moskvě, zabezpečila mu jistá starší bohatá dáma, nadšená přítelkyně umění, roční důchod 6000 rublů po celý jeho život, aby mohl se jedině skladařství věnovati. Dáma ta, matka jedenácti dětí, kladla za podmínku, že se nikdo nesmí o jejím věnování dovědět a že Čajkovský nesmí nikdy učiniti pokus, osobně ji poznati. Co živ, nepromluvil s ní ani slova, nešel s ní nikdy, ale dopisoval si s ní čile. Neznámá ta entusiastka měla zásluhu, že starosti o denní chléb nedolehly nikdy na Čajkovského.

Školská hlídka.

Obžaloba moderní školy. K opojným chválám moderní školy z kruhů učitelských divně se řadí přisné odsouzení z kruhů lékařských a společenských. Moderní školu stíhají hlavní tři obvinění. V mládeži nebudí se zájem a chuť ku učení, nýbrž naprostá nechuť a odpor ku němu. Velikým počtem vyučovacích hodin, rozmanitých učebných předmětů rozptyluje se dětský duch a žactvo vychází zvláště ze střední školy naprosto unaveno, takže z pravidla na vysokých školách hledává první leta náhradu za prožitý týrání v lenošení.

Druhá vada moderní školy jest v tom, že dbá sice na rozvoj rozumu a paměti, ale nic na ušlechtnění srdce a vzdělání ušlechtilé povahy. Nejnížší požitky, jako nemírné pití a nečistota považuje se za přední povinnost akademického občana. Co poskytuje střední škola mladému muži, když nedovede v něm vypěstovati tolik sebevlády, aby se varoval zmíněných neřestí jako moru? Oč stojí prostý nevzdělaný dělník se svou střídmostí a čistotou výše, nežli učený akademický občan se svými náruživostmi?

Třetí vada školy jeví se v ničivém vlivu na tělesný rozvoj mládeže. Žáci tráví 14—20 let ve školní lavici mají křivou páteř, jsou krátkozrací, ba i nervosita jeví se u školní mládeže. Uvedené tři výtky proti škole nejsou snad naším soukromým náhledem, nýbrž míněním povolaných soudců.

Proslulý vídeňský universitní professor Kraft-Ebing píše ve svém spise „O zdravých a nemocných nervech“ mezi jiným takto: „Naše moderní vyučování vzdělává jednostranně pouze rozum na úkor zdraví, rozvoje tělesného a ušlechtnění srdce i charakteru. Proto vychází ze školy dnešní dobou tolik lidí, plných sobectví a požívavosti, tolik slabých, ba bezcharakterních povah. Mužové moderní společnosti ztrácejí smysl pro idealy, pro vznešenost ve vědě a v umění.“

Na tomto úbytku mravního a estetického smyslu nese moderní škola vinu tím, že pro samou gramatiku ubíjí ducha klasiků a pro samé slovíčkářství znechucuje žactvo úplně klassické studium. Při takovém způsobu vyučování nelze se diviti, že mládež po odbytem gymnasiijním studiu snáší se o překot na všechny klassiky zapomenouti, vrhá se rázem na chlebové studium a stává se odporným sobcem, jenž nerozumí tichým a opravdovým radostem života, nýbrž v prázdné chvíli hledá nížší požitky. Moderní muž po úředních hodinách odebrá se rovnou cestou do hostince na pivo a na taroky, zapominaje úplně na starosti rodinné a na veřejné blaho lidstva. (Str. 35.—37.) Podobně zdrcující ortel vyslovuje Kraft-Ebing nad vyššími školami dívčími, ježto nepěstují v dívkách ženské enosti budoucích matek a vychovatelek lidstva, nýbrž přemoudřelé, povrchní a chorobné bytosti.

Rozprava svou končíme slovy Dra. Stölze: „Dokud nepromikne do veřejnosti nerozumnost nynějšího školského systému, jest povinností učitelstva, aby toto tyranství svým pedagogickým taktem hleděli umírniti.“

(Zasláno.)

Jako každý rok, tak i letos uspořádá Národní Jednota Severočeská vánoční nadílku chudých českých dětí ve školách našich statečných menšin, které se nás vedou boj za celistvost tohoto království. Ten nuzný lid ve vlnobití příkoří i chudou svou existenci dovede spíše obětovati, než aby děti své dal na popas germanisaci a avěil je škole německé. Blíží se doba vánoční, doba štěstí rodinného, kdy v srdcích našich skvělá soucinná lidakost; vzpomenuž v teplech našich jizbách, že na mnohých místech chatrně oděné děti v dešti i v sněhu, v bouři i v závějích konají dlouhou a obtížnou cestu do školy české a rázem si uvědomíme svou povinnost, ochrániti pokud možno ubohou tu drobtinu před zimou a nepohodou. Vznáíme tudíž k velectěným dámám i páňm prosbu snažnou a uctívou, aby přispěly nějakým dárkem neb peněžitým obnosem k vánoční nadílce chudých českých dětí v území smíšeném a ohroženém. Vítány jsou zimní kašajky, oděvy, obuv, čepice, čepce, teplé šátky, punčochy, sukno, šály, knihy, hračky a p. Dárky přijímají podepsaní. Lhůta k jich dodání stanovena nejdéle do 18. prosince t. r. Za dámský odbor Ústřední Matice Školské: Pl. Božena Franková, t. č. předsedkyně, pl. Marie Klumparová, t. č. jednatelka. Za místní odbor Národní Jednoty Severočeské: MUDr. Leop. Batěk, t. č. starosta, Rud. Ráčička, t. č. jednatel.

Listárna redakce.

P. T. pp. dopisovatelům. Některé zprávy jsme odložili do příštího čísla.

Roven. Bylo příliš dlouhé! Krátké a le jádrné referáty mají větší cenu. Na další se těším! Pozdrav!

Vonkovský učitel. Jakmile bude po volbách, počnu uveřejňovati.

Ústí m. O. Přišlo pozdě. Uveřejníme v čísle příštím.

Pro hospodáře.

Prodá se asi 10—15 mtr. centů

hašeného karbidu vápennatého.

Osvědčeně výtečné hnojivo.

Správa „Adalbertina“.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské sádky.

Odpovídá aktivně své chvalně známé:

Sochy, oltáře, křesťové cesty, jesle, Boží hroby, křesť, lasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, solcny, ustry, pulťiky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatně a franco.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

P. T.

Továrna na zpracování ovoce, pálenka koňak a výroba likéru

(dříve závod na sušičkování ovoce)

J. U. C. J. Tomášek,

ve Vys. Mýtě

doporučuje své již chvalně pověsti požívající vlastní a pravé přírodní výrobky:

koňak, slivovici, borovičku, jeřabinku,

kteří v závodech již před lety vypáleny byše, dlouhým ležením k takové jakosti dospěly, že jak touto, tak i se stránky sdravotní, všem požadavkům úplné vyhovují a při různých chorobách, zejména žaludku a ústrojí trávicích vůbec, co pravý lék osvědčiti se mohou.

Dále doporučuje vše své ovoce a jiné likéry — destiláty — (bez veškerého používání esencí, chemických barev a jiných látek sdravotně neubítečných) vlastní analocky říšené výroby, jež jakostí svou všem cizosemským výrobkům čeliti mohou.

Těs doporučuje své víno šampaňské pravé i ovocné, které se rovněž nejlepšími známými drase placeným.

Ku konci dovoluje si ještě upozorniti na své speciality, jejichž výrobu vlastní péčí věnuje. Crème Bellealliance a Crème de Cognac jsou pro každého, Bellefleur a Crème de Maraschino sejména pro dámy likery výtečné.

Žádejte ceníky!

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodi
pro závody průmyslové neb domy
einzovní, dílem před nádražím, dí-
lem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském
Předměstí u Hradce Králové prodá

Josef Kulík,

ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci
Králové.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější
hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek nej-
větší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
než se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě
nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran
amonatý, seli draselnatý, kainit, spe-
ciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

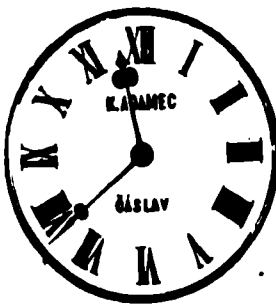
Poštorskou sadru superfosfátovou
k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov. chlív-
ské mrvy, pění vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude
soutěže schopné:

Továrna na
umělá hnojiva
a kyselinu sí-
rovou

A. SCHRAM

v Břeclavi,
Poštorská
a Ládku u
a Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE Jindřichská ul. 27.

První výroba

Věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

dodavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jaty v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menčíkovy jen zaručené
jakostí a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Čechách.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše stíně v ohni zlatené a stříbrné až se rozt. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levněji vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
snovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svícené se utvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod měj může se vykazati četnými povale-
nými přísl. P. T. zákazník a doporučuje se tedy k za-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, svícen, pacifikátů, schránek na Nejavé-
tější, patenek atd. co nejvíce.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného obcenstva, znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

NA ZIMU

odporučuje chvalně známý obchod konfekční pro dámy

svůj hojně zásobený sklad elegantních, moderních

jupiček, pláštěnek a dětských pláštíků.

Rovněž jest vždy na skladě velký výběr rozmanitých bluz, dětských šateček, barevných a černých zástěr.

Obsluha solidní, ceny mírné.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Objednávky dle míry se rychle vyřizují.

Anna F. Horová.

RUKÁVNÍKY

i kožešiny všeho druhu

velmi levně nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

Speciální závod zbožím ozdobným
a galanterním.

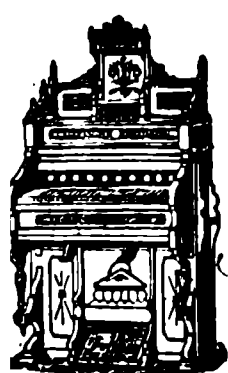
Následkem klesnutí cen vlny

koupil jsem výhodně veliké množství moderních soukenných
látek, na obleky, svrchníky, zimníky, dámské žakety a kos-
tymy, které opět velmi levně odprodám.

Obchodní dům se sukny

V. J. ŠPALEK, HRADEC KRÁLOVÉ.

Veliké partie pro pp. obchodníky a krejčí za báječně levné ceny!

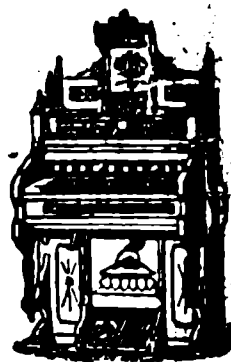

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Dárky vánoční a k sv. Mikuláši

v hojném výběru chová na skladě.

Nádherně vypravená díla básnická, prosaická a cestopisná, obrázkové knihy pro dítě každého věku, skvostně vázané povídky a báchorky pro mládež, stavebnice, barvy, alba na pohledy a pošt. známky, novotiny jemného dámského dopisového papíru, atd. atd. atd.

Na venek zasílám knihy též na výběr, udá-li se věk a obor žádaného.

Vše v původních, přesně stanovených cenách.

Knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Král.,
velké náměstí č. 28. Založeno r. 1863.

Kupujte

v I. křesťanském bazaru Čupr.

Velký výběr hraček.

Celoroční výstava nejkrásnějších vánočních a novoročních dárků.
Majolikové a terracoutové vázy, poprsí, figury, decor. talíře, hrnce na pánev,
bambusové stolky, alba, trojdielná zrcadla, kuřácké náčiní atd.

Japonské a čínské dekor. předměty.

Prádla bílá a trikové, český výrobek. — Objednávky se rychle a levně
vyřizují. — Novotiny nákrčníků, šál, tobolek, deštníků, cestovních kufrů atd.

Pravé ruské galoše.

Sklad šněrovaček nejosvědčenější facony; též šněrovačky
secese (nízké).

Frant, Čupr v Hradci Králové.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Rukavičkářský pomocník

mladší, který se částečně ve střihu
vyzná a v jiných pracích obe-
znalý jest, přijme se ihned do stá-
lého zaměstnání.

K. Viktora
v Hoře Kutné.

Pronájem dvora.

Na panství Rychnovském

pronajme se

dvůr Třebešovský.

Podmínky nájemné jsou u říditelství velkostatku v Rychnově nad Kn.
k nahlédnutí, kde se každá řádná zpráva podá a nabídky do konce listo-
padu 1900 přijímají.

Malínský křen

letošní sklizeň

5 kg.	15 kořenů	K 6—
20	20	8—
25	25	4—
30	30	8-50

franko každo a poštovní stanici 148 i ve
velkém zasílá

Josef Mikulecký,

vývoz pravého malínského křenu
v Kutné Hoře.

(Zasláno.)

Vyhláška.

Podepsaný úřad purkmistrovský upozorňuje
všech obyvatelstvo tohoto města, že při sčítání
lidu, které se konati bude dne 31. prosince le-
tošního roku, musí býti státi i příslušnost
každé osoby v sčítacích arších přesně za-
znamenána.

Je tedy nezbytné nutno, aby do doby té si
každý zaopatřil křestní list nebo výřez z ma-
triky a domovský list (po případě pracovní,
čeledínskou knížku, nebo jinou legitimaci), kterýžto
průkaz bude každý nucen na požádání kontrolu-
jícím orgánem obecním ukázati. Zvláště upozor-
ňujeme p. t. majitele domů, otce rodin a službo-
dárce, že orgánům sčítacím musí býti podány
zevrubně a naprosto spolehlivé správy o věku a
příslušnosti nájemníků, členů rodiny a osob smlu-
běných.

Co se pak týče mužských obyvatelů domácích
kteří toho roku, kdy sčítání se koná, dokonali
20. rok věku svého, též co se týče mladíků do-
růstajících, kteří dojdou tohoto věku teprve v roce
nejbližší příštího sčítání nebo v některém roce
bližším, musí ke každému sčítacímu archu, ve
kterém takový domácí mladík ponejprv uveden
bude, přiložit býti neokřesťanovaný výpis z rodné knihy,
je-li vydán bude zdarma, neb ověřený přepis rod-
ného listu těchto domácích mladíků.

Purkmistrovský úřad v Hradci Králové
8. listopadu 1900.

Starosta:
Dr. Ulrich.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, bratři ve Vyšších)

doporučuje P. T. veleřemeslníci, duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukásku
se na požádání franko zašlou.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení

přesně dle předpisů církevních v každém ohledu
odporuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrové (Čechy) založena roku 1858.

Fotografie a nákrepy v velkém výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučení! Plány a rozpočty se neplatí
Provedeno ke 200 oltářů.

Národní hospodář.

Pravda o plodinových bursách.

Na dlouholeté naléhání rolnictva našeho, aby ve Vídni zrušeno bylo na plodinové burse oddělení termínové odhodlala se naše vláda svolati do Vídně poradní, anketu, aby se veřejnost mohla přesvědčiti sama, zda termínová hra obilím naše rolnictvo a obecnost konsumentů poškozuje.

Anketa trvá již od počátku října. Z celého průběhu vychází na jevo, že všichni řečníci k anketě povolání dělají se na dvě strany: 1.) zastánci plodinové bursy žid, bursiáni, 2.) odpůrci plodinové bursy — rolníci a mlynáři.

Zajímavé je stopovat řečnické výkony židů a bursiánů, kterak všim úsilím chtí světu namluvit, že na plodinových bursách provozovaná termínová hra s obilím je jen ku prospěchu rolnictva a konsumentů. Věc je zrovna tatáž, jako měl úlohu Dr. Aufernick s Hilsnerem anebo advokát Labori s Dreyfusem. Prohnanost židů a bursiánů jest však příliš do očí bijící, než aby nemohla býti náležitě odkryta.

Na příklad vládou povolaný expert Jonáš Weil, c. k. obchodní rada a místopředseda plodinové bursy ve Vídni tvrdil a dušoval se, že plodinová bursa nemá ani tu moc, aby mohla rolníkům snižovat ceny obilí. To je ovšem pravda, tvrdí-li p. Weil věc tu o plodinové burse ve Vídni, která jest proti jiným světovým bursám jako v Antverpách, Liverpoolu, Londýně a Chicagu pravou hříčkou. Pravda je, že bursiáni sami nechodí na trhu od fury k fuře a smlouvají až dostanou co nejlacnější, oni provádějí něco jiného. Plodinové bursy přinášejí den co den zprávy o cenách obilních, kterak se vytvořili určitého dne na té neb oné burse. Zprávy ty se do světa na všechny strany telegrafují a ty rozhodují a dělají obilní ceníky podle kterých se celý svět řídí.

A právě tyto ceníky obilní od bursy každého dne sdělané jsou plně švindly, sdělané k účelu ochuzování rolnictva a vláda, která švindly trpí stává se spoluvinníci na ochuzování rolnického stavu. Pan obchodní rada žid Weil silně se oháněl proti tvrzení rolníka Sanda, že na plodinovou bursu chodí také lidé, jejichž kabáty jsou ušity z prohnanosti a šibalství. Pan rada Weil tvrdil, že na plodinovou bursu chodí jen čestní mužové.

Tvrzení to je lživé. Na příklad na burse ve Vídni na okružní třídě pak na burse v Londýně a v Chicagu schází se do velké obchodní síně, kde obchoduje tak zvaná kulisa, to jest dohazovači a bursovní makleři, směnárníci nižšího druhu, nejnebezpečnější a nejprohnanější zlosynové. Zde není nikdo jist před krádeží. Na vídeňské burse r. 1873 se odehrávaly krvavé rvačky a divoké škandály a kdykoliv na burse se stane nějaká mimořádná katastrofa, že náhle klesly akcie neb jiné papíry, tu můžeme býti jisti, že počet samovražd se strojnásobí, jak tomu bylo letos ve Vídni v měsíci srpnu. Návštěvníci burs jsou na takovém mravním stupni, jako byli ve středověku loupežní rytíři.

Jaké prohnané spekulace se na plodinových bursách provádějí a jak se obecnost drancuje, máme příklad v Německu. R. 1887 prosadil Bismarck, že Německo zvýšilo obilní cla. Vláda německá doufala, že obilní ceny domácí stoupnou a že rolnictvo si přilepší, stane se zámožnějším. Ale chyba lávky, vláda se neptala berlínské bursy plodinové. Zde se vytvořila skupina obilních spekulantů se židem Lesserem v čele, která provedla spoustu kupních smlouv hlavně s mlynáři namlouvajíc jim, že obilní ceny následkem zvýšeného cla stoupnou, zatím ale skupina ta dala do Hamburku a Berlína přivézt spousty amerického obilí — a ceny obilní nestoupily. Tenkrát si páni bursiáni ve „Feenpalastu“, kde měli umístěnou plodinovou bursu radostí mnuli ruce, vydělali několik milionů.

Jiný expert pan Basevi, tajemník bursy v Terstu tvrdil, že plodinová bursa jest vlastně pro rolnictvo velkým dobrodíním. Na to odpovídáme, že termínové bursy r. 1890 stlačovaly obilní ceny hlavně však pšenici tak, že pěstění její se nevyplácelo a farmáři v Americe i v Indii přestali pšenici v té míře zasévat jako dříve. Když pak r. 1897 urodila neúroda, tu nebylo nikde zásob, pšenice a mouka stoupaly tak na ceně, že v Itálii a v Sicílii povstal hladomor, dělnictvo se vzbourilo, rozbijelo v Miláně krámy moučné a pekařům. V Indii pak suřil hladomor roku 1897 a 1899 kde v obou letech zhylo přes 5 milionů lidí hladu a na Rusi jsou krajiny, kde hladomor vůbec na čisto nevymizel. Jsou zde dědiny, kde obyvatelstvo přes zimu spí. Ro-

ku 1897 skoupl žid Jacob Leiter v Chicagu všechnu pšenici asi na 11 milionů hektolitřů a strčil do této spekulace přes 20 milionů dolarů. Následkem toho cena pšenice na všech bursách stoupala. To když viděli farmáři dostali opět chuť rozšiřovati osevní plochu pšenice. R. 1899 měla Amerika největší žně. Bylo oseto pšenice zimní 25,820,437 a jarní 18,772,079 akrů. Sklizeno bylo pšenice 647 mil. bušů (16 = 33 litrů), kukuřice byla oseta na 82,108,587 akrů a sklizeno bylo 2,078,143,000 bušů. Ovesa bylo naseto na 26,841,380 akrech, sklizeno 373,120,000 bušů, ječmene naseto na 2,878,229 akrů a sklizeno na 73,381,563 bušů. Farmáři dostávali za jeden buš pšenice 64 až 79 $\frac{1}{2}$ centu (dollar = 100 centu). R. 1894 do stávali jen 15 $\frac{1}{4}$ centu; za bušu kukuřice platilo se loni farmářům 30 centu, ovesa 19 $\frac{1}{4}$ až 28 $\frac{1}{4}$ centu, ječmene za 39 centu. Žito se v sev. Americe čím dál tím méně pěstuje, bylo oseto pouze malá plocha, na které sklizeno 23,961,000 bušů. Farmáři těžili za 1 buš žito 49 centu v červenci a 62 $\frac{1}{2}$ v prosinci. Podle toho, jak bursiáni v Chicagu farmářům platí a jak hráči zde na termínové burse spekulují, dle toho činí farmáři svou osevní plochu. Máme tedy zde důkaz provedený oproti tvrzení židovských obilních bursiánů, že plodinové bursy jsou divoké herny, které mají na rolnictvo zhoubný vliv, poněvadž pěstění obilí neděje se na základě potřeby k výživě národů ale podle obilních spekulací na bursách prodávčích.

Dalším neklamným dokladem zhoubné činnosti plodinových burs jest, že obilní ceny na celém světě stejnoměrně se stlačují, takže obilí skorem všude stejně platí. Tím však přichází na mizinu rolník v oné zemi, kde je mnoho daní, drahé dělnictvo a drahé živobytí vůbec, jak tomu je hlavně u nás. Začátkem října platilo se na plodinových bursách za metrů obilí v našich korunách v Berlíně žito 16-9, pšenice 18-2, oves 15-3, v Petrohradě žito 10-98, pšenice 15-23, oves 9-64, v Paříži žito 14-48, pšenice 19-33, oves 16-62, ječmen 16-21. V Londýně a Liverpoolu pšenice 16-46, oves 14-32, ječmen z Kalifornie 15-78. V Chicagu pšenice na prosinec 14 K, v New-Yorku na prosinec 15 K. Porovnáme-li ceny tyto s našimi na pražské plodinové, poznáme hned pravdu našeho tvrzení. Vlády mají proto svou povinnost odstraniti termínové obilní bursy.

Literatura.

„Lumír“ týdeník literární a umělecký přináší ve svém právě vydaném číslu článek práci znamenité české spisovatelky Růž. Jesenské, „Samota“, básně Milosl. Silény „Réverie“ a „Je blankyt ubledlý...“ pokračování novely Jiří Sumína „Na vlnách“, Gabriely Preissové korutanského obrázku „Labutí píseň“, Jos. K. Šlejha „Kaplička“ a románu Václava Hladíka „Žvžen Voldan“. Feuilleton obsahuje statě: Kronika. — Výtvarné umění. — Literatura. — Z ruských revuí. — Zároveň s tímto číslem vyšel sešit třetí. — Předplatné na „Lumír“ obnáší čtvrtletně 1 zl. 20 kr. (K 2-40) neb poštou 1 zl. 25 kr. (2-50) a přijímá se v každém knihkupectví, zejména však v administraci (Nakl. J. Ottý) v Praze, Karlovo náměstí č. 34.

Sebraných spisů Karoliny Světlé vyšel právě sešit 62 (díl IX. sešit 3.) s pokračováním povídky „První Češka“, v níž mistrným způsobem líčí první doby našeho národního probuzení. Spisy Kar. Světlé, po 15 kr. (30 h.) odebrati lze v každém knihkupectví, zejména v nakladatelství J. Ottý v Praze, Karlovo nám. 34., jež podle každému ochotně sešit na ukázkou.

Nový život ukončil právě pátý ročník. Každý nepředpojatý pozorovatel našeho tisku musí uznati, že časopis tento svědomitě svoji úlohu plnil. Též jest, rozepsati se o působení „Nového života“. To pochopí nejlépe jen ten, kdo vezme všechny až dosud vyšlé ročníky a čte, čte pilně ta zlatá zrnka nezkalené pravdy — a pak o tom uvažuje. — Pak zajisté pozná, jakou cenu N. Ž. pro nás má. N. Ž. netřeba tedy chváliti, — neboť každá dobrá věc chválí se sama.

Anglická knihovna vychází nákladem J. Ottý v Praze. — Poslední seš. 20. obsahuje pouťarovy romány „Lorna Dooneová“. Napsal R. D. Blackmore. Sešit za 12 kr.

Josefa Ehrenbergra sebrané spisy vycházejí nákladem Cyrillo-Methodějského knihkupectví v Praze. Cena sešitu 16 kr.

Česká publikace za hranicemi. Mnichovský orgán dra Sigla „B. Vaterland“ známý svým proti pruským směrem přinášející výtahy ze spisu „Der Nationalitäten und Verfassungsconflict in Oesterreich“ od Rudolfa Vrby.

Král Dollar a jeho otětelé. Napsal Jan Wagner. (Modrá knihovna č. 55.) Ve knize této nanejděte pouťavým způsobem vyličený jsou osobnosti, poměry a chytřistky amerických milionářů a vypsaný jsou zájmovosti amerických obchodníků a průmyslových spekulací. Spisek tento, sepsaný amerických poměrů a osobních názorů známým spisovatelem, pobaví a zajímá každého čtenáře. Naše rolnická, obchodní a živnostenské kruhy mohou v něm nalésti vedle pobavení také velmi mnoho platného poučení.

Zrnka pravdy.

Nejatečně svých darů Pán Bůh rozdělil, aby mezi lidmi pevný svazek byl: bohatý má chudým ze svého udělit, chudý má svou práci se mu odměniti.

Nepohrdej nikým, že nízký jest, snad mu budeš sám vzdávat ještě čest.

Vespolek se rádi máme, ctíme Boha a svou vlast!

Bližším rádi pomáháme, když je hněte bída, strast.

Odpusť si chudým dluh, hojně odplatí ti Bůh.

Chceš-li se vznést k nebeskému obydlí, ať tvou duši dobré skutky okřídlí.

Žerty a vtipy.

Milostvá: Ale Melanie! Juž hodinu křičí ten maličký, a vy tu klidně čtete román! — Bonna: Ach, madame, to mne pranic neobtěžuje, jsem už na to zvyklá.

* * *

Milá Zenuško; budu-li mítí dnes v kanceláři mnoho co dělati, takž bych k obědu nemohl přijíti, pošlu ti po služovi lístek. — Milý Karle; ušetř si peněz za donášku služovi, lístek jsem už četla — vypaď ti prve z kapsy.

* * *

Při pohřbu. — Víte, na co byl umrl? — Nikoli! Lékaři sami dobře to nevědí. — Ano, ano — on byl vždycky veliký tajemník.

* * *

Dva přátelé setkali se opět po dlouhých letech. Samozřejmě, že mluvili o minulosti. Apropos, co se stalo z našeho přítele Lapatta? — Ach! ten je juž dvanácte let mrtev. Věř, že nebylo hodiny po celý ten čas, abych nebyl želel jeho smrti. — Tys ho měl tak velice rád? — To ne! Leč oženil jsem se s vdovou po něm.

* * *

Koho nebude voliti: Žena k muži, který přišel ráno o 3. hod. z volební schůze: „Ty darebáku, nevíš, kdy máš přijít domů?“ Muž: „Mlč, ženo, už mám těch řečí až po uši a tebe voliti nebudou. Tak prosím, ušetři si raději řeči.“

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 17. listopadu 1900. 1 hl. pšenice k 13-00—13-50 žito k 12-00—12-80, ječmena k 9-20—10-00, oves k 5-30—5-70, proso k 9-60—10-00 vike k 11-50—12-50, hrachy k 20-00—22-00, jáhly k 19-00—20-00, krup 18-00—19-00, hraborná k 2-20—2-60, jetelového semínka červeného k 100-00—110-00, jetelového semínka (inkarnát) k 00-00—00-00, máku k 28-50 olejky k 00-00—00-00, lněného semene k 20-00—22-00 100 kg. žitných otrub k 10-50, pšenič. otrub k 10-00, 1 kg. másla k 2-08—2-24, 1 kg. sádla vepřového k 1-66—1-80, tvarohu k 0-24—0-32, 1 vejce 6 h. Jedna kopa okurek k 0-00—0-00, jeden hekt. cibule k 4-00 jedna kopa drobné zeleniny k 0-00—0-00

(Zasláno.)

Z Babie do vikariátu Králického a Rychnovského.

Odcházíme po jedenácti letech z milé horské dědiny ze Slatiny na nové působení do Babie a nemohu Vám, velečestojní páni spolubratři dáti osobně s Bohem, činím tak na tomto místě.

Přijmětež můj srdečný dík za opravdu bratrskou lásku, kterouž Jste mne vždy blažiti rádi. Mocný Bůh Vám budiž hojným odměnitelem. Vzpomeňte sobě v zbožném „Memento“ na svého upřímného spolubratra, jenž Vás všechny ve své denní modlitby uzavíráti bude a nikdy na blaze zažitě doby mezi Vámi nespomene.

Budtež s Bohem!

Jan V. Dvořáček,
farář v Babicích.

Žádejte na ukázkou I. sešit

Josefa Ehrenbergra
Sebrané
spisy zábavné.

K dostání ve všech knihkupectvích
zvláště
v Cyrillo-Methodějském knihkupectví
Gustav Francel
v Praze. Palác městské spořitelny.

N á b ý t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné výbavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Žíněny.

Český závod pro výbavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kýma náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janou kovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem poštou.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky
dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havi-
lky z čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

sošnický a první zasilatelský závod
v Humpolci.

Vsorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

poslancovačský v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, vše
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
zení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatičké

a harmonia všech soustav

provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
salod. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení mých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závozech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přízeň prosí

Antonín Mölzer.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
zení a levných cenách se zárukou

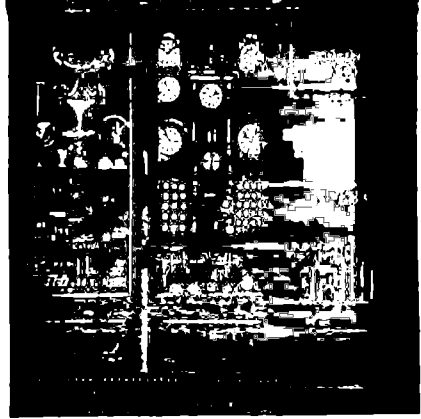
JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

ZLATNÍK JAN KALIS. HODINÁŘ

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástěnné, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje aktivně své chvalně známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpovědnice,
lavice, mřížky a t. d.

ve slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dleš. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex offio) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zho-
tuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
práci, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
pozlacuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ruší, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou veškerou

Antonín Sucharda.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisádkou

Dydroog kávy šitné!

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

OBNOVA

Číslo 48.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 30. listopadu 1900.

Inserty se počítají samé.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Falšování.

Není to dost dobře české slovo, kterým dnes svůj článek začínám, ale již ve čtvrtém století pravil jeden učenec, řečník a spisovatel: Lépe jest, když mne haní ti, kteří píší mluvnice, než aby mně nerozuměli posluchači. A tak at si páni profesori říkají, že faleš a falšování není ryzí české slovo; já jsem ho přece užil, poněvadž vím, že mi takto všichni čtenáři lépe rozumí.

Mohl bych ovšem říci na místo falšování „padělání“. V některých případech by se tohle slovo hodilo. Tak by se k. p. hodilo na jednoho helvetsko-kalvínského pastora v Uhrách, který krom kázání „nefalšovaného“ slova Božího taky ještě jedno „vedlejší zaměstnání“ má. Noviny totiž přinášejí zprávu, že v Kíralyhalom zabavilo četnictvo ve sklepě mnoho sudů padělaného vína spolu s rozličnými věcmi k tomu potřebnými a více metrických centů cukru. Jak se ukázalo, patří sklep ten pastoru Emilu Horosy-mu, který se s tím falšováním delší čas zabývá. Četnictvo udalo věc tu trestnímu okresnímu soudu.

Škoda že to není katolický kněz, to by z toho byl článku pro pana pastora Šádka a pro helvety z redakce „Národních“. Ale malér (nehoda) to je, že to je evangelický pán, který k tomu všemu si tak jako u nás namísto kalvínských říká „reformovaný“, to jest opravený.

Ne aby se myslelo, že z toho maléru mám nějakou velikou radost. Naopak byl bych rád, kdyby pan pastor falšoval jen víno. Hůře je, když byli a jsou páni, kteří se zabývají a zabývají falšováním „slova Božího“. Lutherovi, původci největší církvi v šestnáctém století, byl to ještě za jeho živobytí do očí, že jeho překlad bible je „falšování slova Božího“. A když se ho tázali, kdo mu k tomu právo dal, čili jaký má pro to důvod, odvětil: Tak chci, tak poručím, jest tu na místo důvodu (moje) vůle. — Kdo rozvášný a moudrý může po takovém výroku katolíkům míti za zlé, že — jak se i v našich chrámech v písni před kázáním zpívá — celé to „evangelické“ učení mají za „prorocký falešný“. Nejménější a nejménější spolu úlohu hrají tu mnohé naše „svobodomyšlné“ listy a obzvláště „Národní Listy“. Tisíckrát za měsíc se budou „dušovat“, že jsou „svobodomyšlné“. Ale vždy a vždy jsou při tom na straně protestantismu vůbec a pastorů zvláště. Vždy a vždy jsou na straně učeníku muže, který za důvod svého učení veřejně uvedl — svou vůli. Což divu, že my tuhle předpovídou „svobodomyšlnost“, která smí mysliti jen, co vůle německého „opravovatele“ církve dovoli, za falešnou považujeme, a když — jak už prý rejpalové jsme — řekneme, že takové redakce jsou nám fabriky na falešné víno.

Kdosi, jemuž po dnes milióny a milióny duchů božskou čest vzdávají, řekl: „Já jsem vinný kmen pravý“. To je ten jediný, z něhož pochází právě a nefalšované víno pravdy, právě a nefalšované učení o Bohu čili „slovo Boží“. Ten je to však taky, který právě k vůli tomu, aby se lidstvu dostávalo nefalšovaného vína pravdy, založil církev, jejížto první i všechny řádné po nich postupující představené dle svého výslovného alibu božskou — ne tedy lidskou — mocí chrání bludu. Jen tímhle a ne jiným způsobem řine z Vinného Kmene právě a nefalšované ono víno pravdy. A to jest to taky, co klidný, vášněmi nezaslepený, zdravý rozum rád přijímá.

Ale kde pak? Na katolíky jít s rozumem? To je mnoho kratší a vydatnější, jde-li se na ně s posměchem a palcátem, anebo — s falšovaným vínem. Je to n. př. líh (ostrá kořalka), bezinky a cukr. — Lihem je to rozpalování mysli tím křikem o svobodomyšlnosti. Bezinkami je ta úžasná nevědomost ve věcech třebas jen z daleka náboženství se týkajících, nevědomost, která právě u domněle vzdělaných je větší, než u lidu obecného. A právě tato nevědomost to je, která působí, že lidé mají

raději bezinky a břečku, která se z nich dělá, než víno. A do té lihové a bezinkové — svobodomyšlné nevědomé — břečky přidá se cukru, jako se dětem dává do medicíny, aby, „že to je dobré“, pusinku na ni otevřely. Sladkou se totiž udělá ta bezinko-lihová tekutina nejprv tím, že za dnů našich, kde kdo je, chce být svobodomyšlným a pak že se dle této svobodomyšlnosti lehčeji žije a svědomí „sladce“ dřímá. Vždyť ten „klerikalismus“ — to jest katolicismus — káže n. př. že se nalichvené a podvodnými praktikami a balamucením lidu nahromaděné jmění má vrátiti pod ztrátou spásy. Anebo že porušení svatosti manželství a podobné věci jsou smrtelnými hříchy. A pak to ostatní, co o bázi a ctění Boha „klerikalismus“ prikazuje, to jsou „ponta“. To je liberální — svobodomyšlné — živobytí veselejší a lehčí, a taky se mnohdy rychleji bohatne. Což divu, že na toto falšované víno velké děti raději pusinku otvírají, než na to právě z toho Vinného Kmene.

Ale jsem to člověk, bez rejpaní nedovedu napsati ani jediného článku. Však se mně tuhle nedávno kdosi ptal, kdo to jen do té „Obnovy“ ty úvodníky píše? Je prý to jakýsi — jenže katolický — Havlíček. Povídám: „Tak? Havlíček?“ Jenže v Čechách a v Rakousku „katolický Havlíček“ není oblíben. A proto se ubírám — do Pruska či vlastně do Německa.

Tam prý „falšují víno“ samému císaři. Němci totiž říkají, není-li někdo — obzvláště je-li to vysoký hodnostář — o něčem dobře zpraven nebo poučen, že je potřeba, aby se mu nalilo čistého vína. Povídal tam totiž jeden rolník, čili jak se taky říká agrárník, ve sněmu, že jsou lidé, kteří zúmyslně císaře falešnými zprávami opatřují. Sta tisíců věrných Němců bolestně prý to cítí, že se tím způsobem mezi císaře a lid usadil oblak. (To jest jako „mrzutost“). A že to není oblak jen z kadidla (čili okuřování a lichocení), ale že to je oblak z mlhy, která i jiné smrduté látky obsahuje. Jest prý velice želeť, že právě ve vyšších kruzích jsou jisté spodní proudy, a že jest tudíž žádoucí, aby kancléř si vzal to právo a věci v zemi císaři tak předložil, jak skutečně jsou. (Vaterland vídeňský č. 322, 23. 11. 1900.)

Ó jak se ve mne ozývá ta havlíčkovská krev! Jak mne to pokouší, abych udělal pěkný výklad o tom oblaku z falešného okuřování se tvořícím. Jak to se mnou zrovna škube, abych si postýskal a ten oblak, který Jak rádi by to četli čtenáři „Obnovy“, kdybych po způsobu Havlíčkově šlehal ty jisté spodní proudy v těch jistých výšinách. Ale co bych z toho měl? Mohla by dostati šleh „Obnova“, a pak, čím více se snažíme, aby nebylo falšované víno jinde, tím více ho hledají ve sklepech našich. A na místo, aby zabaveno bylo falešné víno neupřímné loyality ku státu našemu tam, kde ho jsou plné sudy, pronásledován je národ, který touží po víně nepadělaném obapolného porozumění. Vidíme to opět z odstranění Čecha z úřadu „nejvyššího sudího“ v království českém. Víme, že se to vymlouvá, že prý to není proti Čechům, to prý je jen čistě přirozená a správná věc. Ale Čechové už nevěří. Tolikrát mysleli, že Vídeň poskytne přece jednou nějaký ten pohár nefalšovaného vína spravedlnosti. Ale vždy a vždy se ukazuje, že to je břečka z kyselých bezinek, do které se po spáchaném bezpráví přidává cukru, že prý jako tento, že prý se Čechům neubližuje a že nás mají rádi atd. atd. A tak se obáváme, že je to tentokrát zase. Nový nejvyšší sudí království českého jmenuje se Wessely. Je to falšované české jméno Veselý, a to nás tolikrát zklamané zaráží již samo sebou, a žádný cukr — i kdyby z tábora samých Staročechů pocházel — nám tuhle nejnovější medicínu neosladí. Nás by vyléčilo jedině to naše nefalšované domácí víno ze sklepů beřkovických, jaké tuhle kdysi kníže Jiří z Lobkoviců pro náš národ žádá, když vládě vyčetl, že porušuje spravedlnost a rovnoprávnost. To

bylo jednou zase slovo, které není jen kadidlem, ale které chce ty jisté smrduté látky z toho jistého oblaku zapuditi. A jen to pomůže Rakousku.

A konečně utíkám horempádem do Ameriky. Tam tuhle nedávno vytiskli anekdotu následující: Bohatý žid koupil své dceři šňůru perel, ale ona se dala do pláče. Starostlivý otec se táže, proč že pláče? — „Proto, že perly znamenají slzy“. I potěšil ji tatík řka: „Neplač Sáříčko; ty perly jsou — falešné.“

Poučný to příklad o tom falšování. Jsou totiž státy, kde se lidé tváří, jakoby ze samé loyality chtěli strojit smutné slavnosti, ba třeba i slzy prolévat. Nahoru se to bláší a přijímá se to za perly. Ale často a často jsou to perly falšované, které žádné slzy neznamenaají.

Kdo jest muž, který by v tomto ohledu nalil čistého vína? Mužů takových, myslím, že vůbec není, protože žijeme v století, v kterém se obchod s vínem nefalšovaným nevypláčí. Ale nemáme-li mužů, máme aspoň děti, které faleš ještě neznají a proto radostně hlásají: Tatínku, zítra nemáme školu.

„Cetera cogitate domi!“ — O ostatním přemýšlejte doma!, říkával ten starý profesor.

Dopis z Prahy.

V Praze, 23. listopadu.

(Besinformovanost o důležitých událostech. — Olo-moucký arcibiskup a pražští žurnalisté. — Obecní volby. — Verse o dru. Englovi.)

Po dlouhém tichu začínají pražskou veřejnost překvapovati vysocedůležité, dalekosáhlý politický význam mající události. Překvapení ta jsou možná jedině proto, poněvadž nynější politickou správu českého národa vedoucí kruhové postrádají napořád veškerých důvěrných styků, jež by je v čas o zámyslech vlády zpravovaly a jež by jim sdělovaly, kdo se kolem rozhodujících osob zrovna otáčí, dle čehož by se dalo souditi, co se ze které strany od vlády vyžaduje, aby se to při nejmenším v zárodku politiky paralysovalo. Čeští naši politikové styků těch postrádají proto, poněvadž se nikdo z nich o ně ani nestará. A stejně vedou si i žurnalisté nej přednějších českých novin, kteří se dali opětně překvapiti událostmi, o nichž veliký a povinností svých dbalý žurnalista velkého politického listu má býti již vždy předem zpraven. Následkem toho v Praze nastal opětně hotový poprask, když jsme se zde dověděli z Vídně, že se žádost do výslužby presidenta vrchního zemského soudu v Praze, p. rytíře Jansy stala hotovou událostí, když byl presidiu téhož soudu přidělaný rodák z Hlinska, dr. Pantůček odtud přesazen a když se jednalo o ustanovení nového nejvyššího sudího království Českého. Žádný denní list neměl o tom nejenom zpráv předchozích, ale žádný nebyl ani o hotových faktech pořádně a správně informován. Proto při celé důležitosti této změně začaly pražské denníky jenom svůj obvyklý manév. Jaly se hádati, co a jak se stalo a oháněly se při tom jenom planými domněnkami. Včerejší tvrzení zitra vyvracely a vůbec pořádku nic nevěděly. A když nemohly dále, způsobily bandurskou proti ministru Rezkovi, jakoby on za to mohl, že něco pražské noviny dobře a v čas nevědí.

Vědomosti pražské české žurnalistiky v poslední době povážlivě klesají, tak že její zprávy mnohdy přestávají býti novinami, ač reprezentanti její se tváří, jakoby na práci a chytrosti jejich spočíval osud celého národa. Ale v tom jsou velice na omylu. Kdyby se dnes vyskytli dva, tři příčinliví, chytří a šikovní lidé a založili nový list, jemuž by se cele věnovali: jeden ve směru politickém, druhý v hospodářském a třetí v administracním, může býti celá dnešní pyšná pražská denní žurnalistika za rok na suchu.

* * *

Žurnalisté předních pražských denníků ostatně posbývají následkem svého počínání si té důvěry, jaké požíval žurnalista ještě před desíti lety. Ačkoliv jsou za dnešních poměrů zřízením ponejvíce výdělkových soukromých podniků, které teprve ve druhé řadě podporují osobní politiku svých klik, přece obrátili se „čláskou ad“ oproti žurnalistům listů menších a zejména listů venkovských, jež do svého podpůrného, původně pro všechny žurnalisty založeného spolku vůbec nepřijímají. Ovšem, že hlavní vina toho spočívá na redaktorech listů menších, proč si to dají líbiti a proč své vlastenectví a obětavost nechávají od pražských kolegů odstrkovati. Pánové ti ostatně ve své většině mají žádati své opatření penzijní a péči o své pozůstalé rodiny především od závodů, v nichž jsou zaměstnáni a které ročně statisíce na národa roli dědičné vydělávají.

Ale oni požadují příspěvky pro žurnalistický svůj spolek i od osobností, které za své postavení většinou českých listů ke vděčnosti zavázáni nejsou. Naopak! Některé pražské listy nechovají se oproti reprezentantům české veřejnosti dosti opatrně a slušně. Jediný redaktor „Národní Politiky“ pan L. Bratřovský počíná si dle své možnosti s rozhledem a taktem prozrazujícím nejenom politika, ale i gentelmana. Tak jistě pražské listy počátkem listopadu v Olomouci ve výroční den volby ndp. arcibiskupa, arcibiskupem konaně „Te Deum“ — rozkřikly jako slavnostní bohoslužbu na oslavu prý bitvy bělohorské.

Když potom v Olomouci v novinách nastalo udivení nad tím, že žurnalisté pražští jednou rukou od ndp. arcibiskupa bez důvodů tepou a druhou nastavují pro jeho dary, tu byli páni v Praze najednou uraženi. Dokonce telegraficky žádost žurnalistů o podporu v Olomouci odvolali a v „zaslanou“ vystoupili proti ndp. arcibiskupu olomouckému způsobem nanejvýš příkrým, jímž si funkcionáři žurnalistického spolku v rozhodné a rozhodující většině české inteligence neposloužili. Tenkrát jinak jemný a spůsobný pan redaktor Bretter přestřelil, dav se v nynější i pro žurnalisty a jejich zájmy choulstivé době snad mimoděk unést proudy, k nimž on nenáleží.

Nebylo by nic možnějšího, než-li to, že žurnalistika stojící mimo sdružení pražských žurnalistů postavila by se proti němu na totéž stanovisko, na kterémž stojí sdružení a to proti žurnalistům do něho kolegiálně nepřijímajícím. Kdo poměry zná, každý dnes řekne, že by se ve případě tom z obecnstva sdružení novinářského neujal nikdo, ale že by inteligence i lid svými sympatiemi provázeli ty novináře, kteří jsou vlastními šťastnějšími kolegy vydání v šanc všem trampotám, které na žurnalistu v životě číhají. Tolik bylo včasno ku pražským poměrům novinářským poznamenati bez hněvu a nějakých výčitek. Chybíti může každý a proto se jistě nebudou pražští novináři pro vlastní své neopatrné jednání zlobiti na jiné.

Dokončené právě volby do sboru obecních starších v Praze nepřinesly korporaci této žádného platného osvěžení nebo ozdravení. Naopak, ubyl z ní horlivý, pracovitý a inteligentní muž MUDr. Chudoba. Správa král. hl. města našeho ve kritické a vážné době nynější zůstala dále v rukou osobními city nebo zájmy vedených stran, které se toho samy nyní po

volbách alešly. Chtějí totiž, když jest již vše nemožno napravit a do sboru nové, svěží síly přinést, ztracenou věc spasiti obecným smírem, svorností —

Tato snaha jest formálně sice pěkná, ale věcmě jest bez ceny. Intelligence ani kruhy živnostenské o volby obecní, jež se opakovaly, hrubě nedbaly, neboť účastenství k volbě oprávněných bylo poměrně nepatrné a nikdo skoro zaplacením dlužných daní oprávnění k volbě nehlédl si zjednat. To znamená odpor proti radnici!

Mladočeši byli při volbách rozdrojeni, tak že těžce své posice udrželi, při čemž je klavně poškodila kandidatura protestantů, architekta p. Rechziegla, kteráž na Starém Měste jejich vítězství v I. sboru znemožnila. Ve II. sboru staroměstském porazili je lidé, při čemž podlehl také mladočechy kandidovaný katecheta dp. Duda, což byla ze strany staročeské neopatrnost. Na Novém Městě byl kompromis.

Stoupenci katolického smýšlení z voleb těch nezískali nic jiného, než-li zkušenost, že držíce se staročechy proti mladočechům vyhánějí čerta belzebubem.

Většina totiž, jež se jedine pomocí katolické strany drží, jako patron volšanského obrodi proti ternu vlastní městské rady a proti ternu konsistoře připustila volbu za volšanského faráře kandidáta „Městské Besedy“. To způsobilo na Hradčanech i mezi patronátním pražským duchovenstvem pochopitelný vzruch a trpkost. Ale ty jsou zbytečnými. Pražští staročesi nejsou o nic méně liberálnější, než-li pražští mladočeši, a čímž mělo vedení katolické strany dávno počítati a posici na radnici zabezpečiti. A tu nejspřávněji stávající poměry oceňuje ndp. vyšehradský kanovník dr. Burian. Když však něco v důvěrných poradách v ohledu tom pronese, čteme to hned buď v „Čase“ nebo v „Právu lidu“, kteréžto listy se staly v poslední době veřejnou schránkou pro důvěrné záležitosti katolické strany v Praze, jako se stal v Olomouci „Pozor“ věstníkem pro předčasná uveřejňování usnešení konsistoře olomoucké. Proč to tajiti? Pořád se divíme, proč laikové tak málo s katolickou stranou postupují. Příčiny toho sluší hledati jinde, než-li kde se doposud hledají.

Všeobecné udivení působí zpráva, že jeden z vůdců mladočeské strany, a sice jeden z nejzodpovědnějších z nich a sice dr. E. Engel neholdá více kandidovati do říšské rady. Hádá se na různé příčiny této předčasné a ne očekávané abdikace bývalé hlavy českého poselstva ve Vídni.

Jak se ze zasvěcených v poměry kruhů dovídáme, stal se prý dr. Engel vlastní vinou politikem stejně nemožným jak nahoru, tak dolů. Před prohlášením zrušení jazykových nařízení byl loni volán na jisté rozhodující místo na potaz, jaký dojem by zrušení to působilo v zemích Českých v českém lidu. Dr. Engel ve své politické, na všechny strany povolné manýře prohlásil, že by je radostně vítal, že by se proti tomu opíral, ale vida nezbytí, že by se jako obyčejné brzy utišil. Napotom volán byl na totéž místo a v téže příčině ministr dr. Kaizl. Ten však rovně a dle skutečných poměrů a pravdy před zrušením tím varoval, nepokoje a odpor českého lidu předpovídal. Avšak víra dána byla dru Englovia osud ministra dra Kaizla byl roz-

tam za horami, které obkličují tiché údolí. — Z chaloupek které se zdají držeti pod sněžným lávem, vycházejí postavy — a ranním šerem se ubírají ku chrámu.

Jdou na rorate. — — — — —
Hlavy skloněné, tvář zasmušilá, v očích skrytý bol. — Zdá se, jakoby ten lid byl spjat, ujařmen, jakoby se ani neodvažoval pozvednouti zraků — pohlédnouti se kolem a dozrati, že již není vše tak, jak druhdy bývalo, že to štěstí odtud daleko za hory odletělo. — — — — —

Teprve pod šedou klenbou chrámu, když dunivé zvuky starých varhan rozdechly se prostorou, když zazvni píseň starodávná: „Rosu dejte oblakové“ — jasně se tváře, ten ubohý, spjatý lid zapomíná na všechny trampoty, na všechny boje — do srdcí se aspoň na okamžik vrací milý paprsek klidu a štěstí. — — — — —

A staříčky kněz, jemuž šediny kryjí hlavu, vroucně vznáš prosby k nebesům, za své osadníky. . . Vždyť sestaral mezi tím lidem, zůstal zde, v zapadlé vesce zapomenut — nepovšimnut a jedinou útěchou mu zbylo vědomí, že svědomitě povinnost svou ku spáse světených mu duší konal. — — — — —

A podívejme se zatím ven do vesničky. Tak tichá, nevinná se nám zdála na pohled! Ale onen bad, který se často uprostřed rozkošné zeleně skrývá, i zde zanechal následky svého jedu. Vidíš ty lativé tváře, které se kolem kostela zjevují, vidíš ty hrozné zraky, které se ku kostelu obracejí, — to nejsou lupiči, ozbrojení, s mečem v ruce, kteří by chtěli všku zničití hmotné, ale

hodnat, jako že referuje nesprávně, až jeho předpověď se úplně splnila.

Pověděli dr. Engel sám se přepočítal, stav se snad jistě bezděkem částečnou příčinou zrušení zmíněných nařízení, nyní zcela rozumně s politické arény ustupuje vida, že že nahoře referoval jen dle vlastního mínění a ne dle skutečných poměrů a proto že si na reputaci ublížil a vida, jak si zadal oproti ostatním poslancům a ministru dru. Kaizlovi, tak že by mu to voliči sotva odpustili, kdyby se tato verze o jeho politickém vhlasu jako skutečná pravda potvrdila.

Je-li verze tato pravdivou, pak nanejvýš toho litujeme, jest-li se dal dr. Engel unést svou obvyklou noblesou, která ho často svedla k tomu, že hleděl býti všude prostředníkem a smírcem.

Poznámky před volbami.

Jame před volbami a tu tlačí se mnoho a mnoho otázek. Nejdůležitější jest však, tuším, ta, která lid náš jest politicky vychován, neboť volby pro uvědomění lidu vždy jsou měřítkem velmi citlivým. Pozoruhodným jest však, že tuto otázku nikdy nepoloží si strana, která uchvátíla řízení politických osudů, u nás tedy strana mladočeská. Strany nemající parlamentního zastoupení, dotýkají se této důležitosti tu pessimistickým pokrčením rameny, tam vzdychajícím poukazem a jinde povýšeným sarkasmem. Jest vidět u nás, jako jsme v nápravě chyb svých theoretikové vůbec, že theorisujeme i tady. Ovšem, k politickému uvědomování lidu jest potřebi mnoho sebezáporu a trpělivosti, neboť hned odevšad orgány panující strany okřikován, podezříván a oterhován jest ten, kdo této mizerie sněsti nemoha snaží se o žádoucí nápravu. A jako jest tomu v politice, tak jest i v otázce sociální vůbec. Řečníci strany křesťansko-sociální, v ohledu tomto nejčastěji mezi lidem přednášející, smutné kapitoly by mohli vypravovat, která jejich upřímné snahy v rozličných časopisech, i nemladočeských, byly kritikovány. Vždyť sám „Čas“, jenž tak často do nedostatečné politické výchovy bije, vykřikuje s obvyklou paušálností o klerikalismu všudy tam, kde o uvolnění dobrých vlastností lidu pracujeme. „Čas“ tedy sám rozpoutává nejnížší pudy lidu svým mluvením o klerikalismu, až tuto chybu v puritánském kazatelství vidí vždy na jiných. V poučování hospodářském a sociálním vůbec vidět klerikalismus, není nic jiného, než spekulace na onu nemyslivost a heslovou dráždivost, kterou do našeho lidu zaseli obmezení mluvkové.

Dnes, více než kdy jindy z jiných stran zaznívá heslo svornosti z „Národních Listů“. A přece tento list heslu tomu vždy se vysmýval jako přežilému a stařeckému. My však vedle svornosti poukazali bychom důrazně na politickou energii a uvědomělost lidu, kterou „Nár. Listy“ konfiskují jen pro sebe a své poslance. Právě dr. Fořt, přeje sobě zvolení mužů dokonalých, tuto politickou energii a uvědomělost u lidu předpokládá. Bohužel, není jí posud v lidu českém. Či vinou? Vinou těch, kteří vedli národ a kteří, převzavše roli po staročechách, prázdně heslovali a zbytečně vzněcovali věcmi malichernými. „Nár. Listy“ s kruhem vyvolenců ani o jasnost úsudku v lidu starati se nemohly, protože kryly svojí auto-

ti jsou mnohem horší, nebezpečnější nepřátelé, jímž není nic svatého, nic nedotknutelného, kteří se kryjí hávem „osvěty“, zasévají svár, ničí blahobyť, otravují duše — to jsou nepřátelé svaté církve!

A nyní poznáváš, proč ta bída, proč ty zasmušilé tváře, proč ten bol — proč ta duševní rozervanost. I ta nejtišší vesnička není jista před tím jedem, i tam vniknou ti falešní proroci, kteří na tváři med ale v srdci jed chovají, i tam nevěra a klam nesou ovoce. — — — — —

„Rosu dejte oblakové“ zní chrámem, upomíná nás na doby, kdy naši předkové píseň tuto s záplem, a posvátným nadšením zpívali, kdy prapor sv. kříže vysoko vlál nad námi — a kdy nebylo tolik bída, duševní rozervanosti, bouří a vzpour, kdy víra slavila vítězství. — — — — —

„Rosu dejte oblakové“, voláme z hloubí srdce proto všickni, jímž dosud paprsek té víry v duši neuhasnul, — nechť vzkřísí u nás dobré símě a nenechá místa škodlivým rostlinám cizopasným, nechť přijde po cestách pravých, které vodily naše předky ku blahobytu, moci a slávě, kdy ještě s nezkazeným, neotráveným srdcem chodili na rorate, — aby mračna nad našimi kraji českoslovanskými se rozptýlila a nový život vypuťel. — — — — —

Rosu dejte oblakové
zvlažte tvrdou tuto zem . . .

A. M. V. P.

FEUILLETON.

Rorate.

Kdy miliardy jasných nebes svíci
za noci věští Tvůrce pouhý stín —
kol tichne vír . . . Jas nový plane a líčí.
V zem' bolu, strastí astoupí Hospodin.
Ó přijde již! Bůh veliký, Bůh věčný!
Než nad stoletím pýchy, svárů, béd
se zavře věků řád ten nekonečný —
je něhou lásky zahrát naposled . . .

Nad hlavami letí nám léta tiše. Nešlyšme ani šelestění jejich perutí, ale vždycky přece poznáme, že nad námi letěla, dle toho, co po sobě zůstává. A cítíme to mnohdy trpčeji než kdyby byla letěla jako vichry, když ženou před sebou ve vzteklem sykotu černé mraky, když záupějí nad našimi krovky jako sbor příšerných pěvců hrobové: De profundis clamavi . . .

Jest mrazivé jitro prosincové; Na ztuhlé zemi hoví si vrstvy sněhu, noční vítr dóburačel poslední závějí, obloha se jasná a mrazivý dech proniká až do krve. — — — — —

Tichá, pohorská ves. — Chaloupky sněžným hávem pokryté těsně k sobě se tulí, jakoby se bály, že přijde nepřítel, který je zničí a ten nízký, vesnický kostel s baňatou kopulí vévodí tajemně a svatě celému okolí, zvláště když světlo uvnitř a okna na bílý háv země vrhají zář . . .

S výše věže zavzněl zvon. Tahlé, jako úpěnlivé zvuky rozléhají se kolem a zanikají až

riton zájmy strannické a osobní. A v takovém pašeráctví musí lid hrát úlohu hluchoněmého. V jednotlivých pak krajích a místech význač-
nější lidé mladočeští i při nejlepší vůli uvě-
domit nemohli, namajíce k tomu potřebné
kvalifikace. Nezapíráme, že jsou mezi mlado-
čechy lidé vzdělaní a schopní, ale jest tam
také mnoho nul, které právě z těch zájmů
osobních a strannických, jichž jsme se dotekli,
rozličnými místy samosprávnými, ano i man-
dáty byly obdařeny. Ah, jaké to byly idyllické
chvilky, jaké sousedské politikaření! Neuvědo-
měli voličové kolem obmezeného předáka, jenž
jim vykládá, co před tím přečetli ze sv. ho-
nebklice „Nár. Listů“. A což byl-li předák
v osobním přátelství s některým poslancem,
nebo byl-li konečně poslancem sám! Jaká to
posvátná úcta k němu, jaká pozornost ke slo-
vům tohoto „velikána“! A tak se hezky jelo po
ujeté silnici a tak se bez práce sedělo ve vy-
sezeném teple, jen když lid měl nadšení pro
politického předáka a také vlastence. Tak se
hezky dělala politika při volbách, při čtení
novin a projevování národní hrdosti ve schů-
zích a na táborech.

Má-li tedy naše politika česká tolik ne-
dostatků, lze je vysvětlit z bludných názorů
a pojmů nejen u lidu, ale i u jeho předáků.
Není tu přesně vyměřených politických pojmů
a tím méně možno tu hledat určité soustavy,
založené na skutečných potřebách celého ná-
roda. A není-li správného theoretického vý-
chodiska, není tolikéž úspěšná a účinná prak-
se. Dle mladočeské výchovy stala se politická
činnost sportem, jež odbude několik těch po-
slanců a žurnalistů, ti ostatní ať jen kývají
a ochotně hlasují, kdykoli toho potřebí jest.

Má-li se však tato nedostatečnost ještě
určitěji poznat, třeba též k tomu zřetel obrá-
titi, že politické vědomosti o úkolech národa
a státu úzce souvisí s názorem světovým vř-
bec. Názor mladočeský jest známý liberalis-
mus mravní a hospodářský. Jelikož však lid
nás v převalné většině jest katolický, stalo se,
že řečníci mladočeští byli přijímáni s nepo-
rozuměním, ano apathií, byť lid na veřej-
ných schůzích, klamem sveden, opatřil dekoraci
tleskáním. Odtud mnoho instinktivní nedůvěry
v lidu a nepřístupnosti, odtud vážnou ne-
vědoměni politické také z té příčiny, že uráženo
bylo přesvědčení a citění náboženské jalovým
a impotentním liberalismem.

Další příčina nedostatečnosti mladočeské
výchovy lidové kotví v jednostrannosti pro-
gramu, jenž jest založen po výtece na myšlence
národnostní a státoprávní. Nezaujal program
tento plně, protože široké массы lidové v pří-
tomné zvlášť době cítí bolestně četné nedo-
statky hospodářské, a lid obecný vždy více
nakloněn jest potřebám hmotným, nežli
ideám, byť jinak pro celek národní potřebným.

Jest dlužno tedy lid uvědomovati tak,
aby všechny potřeby hmotné i duševní podá-
vány byly v uceleném programu, organicky
spjatém s názorem světovým. Na tuto cestu
šťastně uhodili křesťanství sociální, jejichž
program vyjadřuje politiku, hospodářství, so-
cialní náboženské a kulturní potřeby. Jest si
jen přát, aby program tento nalézal vždy ví-
ce nadšených hlasatelů tak, nezvítězíme-li při
volbách dnes, abychom připravovali a uvědo-
movali lid k budoucímu vítězství.

Volební ruch.

**Při volbách volitelů v Hradci Krá-
lové** zvlášť jak se předem již očekávalo mladočeši.
Voliči pro kandidáta strany křesť. soc. dostal se
počet nepatrný. Jest to smutným zjevem, že právě
v Hradci ve chvíli rozhodné objeví se tak velká ne-
tetnost našich stoupenců. — Mladočeši byli horečně
činní a agitovali všude s velikou horlivostí. —

Na Slezském Předměstí u Hradce Krá-
lové z 120 k volbě oprávněných voličů sešlo se jich
78 a to křesťanství sociální, soc. demokratů a stou-
penci svobodomyšlné strany. Zvolen za volitele křesť.
sociál. p. Josef Řehák, rolník ve Slez. Předměstí 41
hlasů. Kandidát soc. demokratů dostal 21 hlasů, kan-
didát strany svobodomyšlné 16 hlasů.

Ve Slatině u Hradce Králové ze 180 voličů
dostavilo se jich 42 a zvolen byl volitel křesť. sociální
strany pan J. Sejtek, rolník ze Slatiny 40 hlasů. —
Zvlášť prudký boj byl ve Sl. Předměstí, kde rozvi-
nula se čilá agitace. Soc. demokraté pozvali si občana
Pokorného, aby „nachl“ pro stranu jejich „zaslepené“
občany — ale ti na vějíčku nesedli, jak volba volitele
dokázala. Marny jsou pánové, vaše snahy a sliby —
lid už prohlídá — gratulujeme statečným volitelům,
jak ve Sl. Předměstí tak ve Slatině, že bez ohledu
dali příkaz svému vlasteneckému i náboženskému pře-
svědčení. Kéž příklad horlivých probudí spící! —

V Jičíně při volbách volitelů zvlášť národní
socialisté nad mladočechy. Nár. socialisté dostali 411
hlasů. Mladočeši pouze 199

Z Ústí n. Orli. Na den 25. listopadu konala
strana naše křesť. sociální důvěrnou schůzi voličů,
při kteréž řečníci kandidát V. kurie vldp. Dr. Rudolf
Horský. Prostranný sál v hostinci p. Fr. Zajíčka byl
naplněn více než 350 voliči. Řečník objasnil před-

náškou, půl druhé hod. trávající věcně a jasné pro-
gram naší strany. Byl za to odměněn častěji bouřli-
vým potleskem. Po řeči jeho přihlásil se k věcné po-
suzovce a pak opět k delší námítce jeden p. to-
várník, a též předák socialistický. Všecky ale ná-
mitky případné p. kandidát odrazil. Jelikož byla
ujednána ještě téhož večera schůze voličů v Chocni,
odejel tam řečník. K poznámkám p. továrníka, podot-
ýkáme ještě následující: Pan továrník tvrdil, že ná-
boženství patří do kostela, ale ne mimo kostel do
hospody. Má-li se ale činnost kněze omeziti jen na
kostel, pak by se také i každý dělník musel omeziti
na svou dílnu. Kdyby se ty různé frakce nepletly do
věcí náboženských, pak by se kněžstvo nepletlo do
politiky. Knězi platí daně jako každý jiný a tak ne-
má nikdo práva upírati jim občanské volnosti slova,
A řeknete mi, co má kněžstvo za nynějších poměrů
činiti, kdy z mužů téměř nikdo za celý rok ani jedno
kázání kněze neslyší? Kde pak má kněz je pamato-
vati na jejich povinnosti — ne-li mimo kostel —
když o chrám ani nezavádí? Vy chcete slouiti svobo-
domyšlným. Na tu svobodu jste kladli důraz. Dobrá!
Žádáte-li svobodu pro sebe, uznajte i svobodu kněze
a strany, kterou zastupuje. Neznám žádného stavu,
jenž by ve vlastenecké činnosti měl větší samostat-
nosti nežli kněz. Pocházejte z lidu, šije uprostřed
něho, anž dobře potřeby jeho, šije pro lid a trpí
s ním a jestliže kdo s lidem jest za jedno, pak jest
to zajiště kněz. Kdo je lepším přítelem v pruském
Poleku toho ujařmeného lidu nežli kněz? A není
toma tak tuze dávnou, co samy Nár. Listy o slezském
kněžstvu psaly doslovně toto: „Na jediný stav
lze se bezpečně spoléhati: na kněžstvo. To nás nikdy
nezradilo“. („Obnova“, č. 46.) A české kněžstvo, český
lid, také ještě nezradilo. A Havlíček ve svých episto-
lách napsal: „chtíti, aby si kněz katolický skutečně
ani politických záležitostí nevěnoval a žádného úča-
stenství o nich neměl, jest právě tolik, jako chtíti,
aby přestal býti člověkem. On sobě musí přáti, aby
se nám dobře vedlo v občanském ohledu, abychom
tedy měli dobré zákony a dobrou ústavu. Jakožto
vzdělaný muž musí věděti, které zákony jsou dobré
a našim okolnostem přiměřené... Kněz proto, že
jest kněz nepřestal býti občanem. A má-li býti ná-
boženství skutečně tím, k čemu určeno jest, totiž
vůdcem v tomto našem životě, nesmí zajiště jednu
z nejdůležitějších stránek života, to jest občanskou
stránku zanedbávati... Náboženství se nedá od
občanského života oddělit, jedno druhému napomáhá.
Či má kněžstvo stále mlčeti, když se k. p. volá:
„Aby náboženství bylo ze škol vyloučeno, ze prý pře-
kaší vzdělávání? Není už v paměti jak se v Kyšper-
ku socialista o křesťanství vyjádřil? Není pravda že
náboženství jest věcí soukromou jak jste vy p. to-
várníku v souhlasu se socialisty tvrdili. Či má kněž-
stvo mlčeti když zákonem v platnost uvedeno civilní
manželství, dokonce i nucené, jako jest to v naší
„nejdražší“ polovičce Rakouska, a svátostný svazek
manželský tím na pouhou civilní smlouvu se sniž-
je? — Ale takový jste vy pání svobodomyšlníci!
Kněze byste ještě tak nechali ty kostelní funkce vy-
konávati, ale děláte už poplach, když kněz ve spo-
lečenském životě se taky ozve, protože žádnými ce-
lymi katolíky býti nechcete! A co to bylo za důvod,
odvolávati se na řád něm. rytířů a z toho chtíti
ukazovati na — panství kněží? To
ukazuje na neznalost dějin. Německí rytíři odpadli
od katolické víry aby se snáz oženili, ale statky
církevní, neprávem si ponechali. Tak vznikl ze sva-
tokrádeže na církevních statecích, pruský stát. A ta-
kověto věci pane továrníku mají býti důvodem proti
katolickému kněžstvu? Odpadličky na pomoc přibíráte?
Ostatní námítky zatím promijme. Jen to budí ještě
připomenouti, že zapisovatel p. Halla dokonale usadil
socialistu p. M. poukázáním na to, jak se při stávce
hornické zachovali socialisté. Nabízené dobrovolné
obhájce nepřijali, ale placeného žida si pěkně vzali.
A na konec ještě Vám připomínáme, že toho upozor-
nění vašeho, jaké to bude mít následky ve městě
půjdeme-li za svým cílem k volbě — nepotřebujeme.
Vyhrážky a terrorismus jsou ta poslední zbraň, kte-
rou se odpůrcové naší proti nám ohánějí. Půjdeme
k volebnímu soudu dle nejlepšího svého svědomí.
Po ukončení schůzi která zajiště nemálo přispěla
k osvětlení pravdy, odebrali se národní socialisté
do hotelu Frimlova, kdež se usnuli, že nebudou
ve shodě s mladočechy voliti kandidáta Jiránka,
ale Klobáče. Hezky jste to provedli. Než by volili
svorně s křesť. sociály poctivého a neodvislého
kandidáta, raději dají své hlasy člověku od židů
odvislého. „Právo Lidu“ a guatem uveřejnilo fo-
tografický snímek dlouhopisu p. Klobáče, předsedy
výkonného výboru nár. soc. který nám objasňuje
správnou celou situaci. Bylo by zajímavé věděti jak
se ten dlouhopis dostal do židovského P. L. A ta-
ková strana opovíz se štváti proti náboženství a
kněžstvu!

Vollčská schůze. V neděli, 25. listopadu
svolala strana křesťansko-sociální v Herman. Městeč
schůzi voličů V. kurie do hostince „v lázních“ a po-
něvadž důvěrníci strany radikálně pokrokové do téže
místnosti na týž den schůzi svolali, byla místnost
často navštívena příslušníky strany křesťansko-soci-
ální, národních dělníků, sociálních demokratů i strany
radikálně pokrokové. Schůze zahájena byla o 1/4 hod.
Předseda zvolen z národních dělníků, místopředseda
ze sociálních demokratů a zapisovatel ze strany po-
krokové; ovšem ne většinou hlasů, nýbrž větším kři-
kem několika lidiček. Nejprve promluvil kandidát
strany křesťansko-sociální vlp. Emil Dlouhý-Pokorný,
vyložil politickou situaci v Rakousku, pověděl jak
domáhá se strana křesťansko-sociální nápravy. Po té
představil se kandidát strany radikálně-pokrokové
pan Dr. Kříž z Prahy a vyložil program strany své.
Mluvil celkem klidně a doznal, že o mnohých věcech
program jejich shoduje se s programem strany křesť-
ansko-sociální, i v polemice zachoval ton slušný.
Na to k slovu přihlásil se vlp. Dlouhý-Pokorný a od-
mítl výtky straně křesťansko-sociální činěné a dovo-
dil, že nelze některé zásady strany radikálně-poko-
rové přijati; na p. aby každý jen měl to, co sám si
dobude, jesto tím padá všechno právo na dědictví;
nelze naprosto svobodu tisku připustiti; toho nezá-

dali ani v revoluci francouzské atd. Prokázal se by
oddělení církve od státu, jest strana radikálně-poko-
rová žádá, jen církvi sv. samé prospělo, jak vidí se
v krajích spojených s ústředím severoamerických. —
Slova pana Dra. Kříže, že náboženství lidu se musí
poslechati, pokud není ještě s to na základě svého
vzdělání vytvořiti si vlastní filosofii životní a formu
mravního života, dle zásluhy velmi vhodně vyložil a
na ně posvítiti. Na to k slovu se přihlásil p. Dr.
Koutský, advokát a p. redaktor Háj, oba z Pardubic.
Očekávali jsme, že u-lyšíme něco nového a nebyli
jame sklamáni. Pan Dr. Koutský kromě hrubosti a
urážek, jichž se proti panu Dlouhému-Pokornému do-
pusťil pověděl nám, že církve katolické po bitvě na
Bílé hoře, jest svedena byla na podnět dvou fan-
atických osterciáků (Dominik a Jesus Christus
se prý jmenovali) zavedla tubé poddanství lidu sel-
ského. A pan redaktor Háj dokazoval, že hrozného
břemena, jest militarismus přináší, jest především
vina církve katolické. Mezi důvody jinými uvedl i to,
že jsou i kaplani vojenští! Žáť nezměrná k nábo-
ženství katolickému vanula ze všech slov jeho. —
(Pan Háj si snad myslel, že voják přestává býti člo-
věkem, že mu není třeba náboženství a duševní útě-
chy. — Proti židovským rabínům p. Háj jistě niče-
ho nenamítal, vždyť on ví proč. Pozn. red.) Když po
třetí slova se ujal p. E. Dlouhý-Pokorný, nejprve
osobní urážky droví. Kautskému odpustil a pak vytkl
nepravdy obou řečníků a věc katolickou snadno ob-
hájl; — vždyť očekával něco jiného od té trojice,
kterou páni z tábora radikálně-pokrokového na něho
sevali. Průběh celé schůze celkem byl klidný, řečníci
byli tiše a pozorně, až na několik jednotlivých vý-
tků, vylechnutí a poněvadž po řeči p. Dlouhého-Po-
korného k slovu nikdo se více nehlásil, schůze ro-
zpustěna o 1/7 hod. večer. Účastníci klidně se ro-
zešli. — S výsledkem může býti strana křesťansko-
sociální spokojena, mravní vítězství bylo na její stra-
ně; bylo by dobře, aby i protivná strana slyšela zá-
sady naše a slyšela také obranu naši. Kdyby dbali
všichni kněží výtky Dra. Kříže, že nejdou mezi lid a
jej nepoučují, tak jak to činí strana radikálně-poko-
rová, a šli a poučili jej, zachránilo by se mnoho a
nebyl by lid obrán několika lidmi nesvědčitými o
nejlepší statek svaté víry, jediný to základ bezpečný
k reformě sociální. — Zdař Bůh!

**Pokroková schůze v Hradci Krá-
lové.** V sobotu, dne 24. t. m. představil se v „So-
kolovně“ dr. Kříž z Prahy jako kandidát poslancectví
za pátnou kurii. Dr. Kříž mluvil přes hodinu o pro-
gramu své strany zcela věcně a šetrně. Nečinil žádných
útoků a narážek, takže řeč jeho zamlouvala se.
Po něm přihlásil se k slovu dr. Houser z Prahy a
promluvil za stálého odporu nabubřelou řeč, plnou
útoků a dětinských nápadů. Mluvil ve prospěch kan-
didata socialistického, ale nikdo by nedovedl z jiného
tábora tak poškoditi posici sociálních demokratů v
našem městě, jako to dovedl svou neurvalostí vzdě-
lanec (!) Dr. Houser, jenž dělal dojem spíše jarmareč-
ního „laciného žida“, nežli advokátního koncipienta.
Obyčejní socialističtí řečníci lidoví, kteří napsané řeči
obyčejně papouškují, docílí lepšího úspěchu, než-li p.
doktor z Prahy. Sociální demokraté sami trnuli nad
mluvou svého muže. Dr. Houser nazýval pokrokové
nezralými nedochůdkaty, která vyrostla na mladočeském
poli a dosud nezrávila zaváté oční z ciziny. Pokro-
káři nejsou o nic lepší, nežli ostatní strany v Čechách,
dali si prý cejch vlastenectví vpáliti od národní rady
a žerou prý nyní z ruky, dělajíce dobrotu. V této ráži
vyčetl pokrokářům dr. Houser, že docela podporují
poutě na sv. Horu pořádáním táborů. Když pak se
otřel dr. Houser o kněžstvo, že prý dle člověka i po
smrti, pozvědli přítomní křesťanství sociálně bludný
protest za souhlasu i ostatního slušného občanstva,
takže přešla dra. Housera další chuť na poskytování
podobných „pamlsků“ svém socialistickému publiku.
Proti měšťákům uváděl dr. Houser celou řadu obžalob,
zavrhoval státní právo, jesto byprý tím vznikli v Če-
chách miliónáři, mluvil docela o rituální vraždě, takže
každý z tohoto výrazu, jakož i z celé řeči mohl se-
znati, že p. doktor jest za slušný plat ctitelem zla-
tého telete a přítelem česneku. Krátce byly to ob-
vyklé „šlagry“ bez ladu a skladu, jaké papouškují
všichni „vůdcové“ sociálních demokratů svým „uvě-
domělým“ stoupencům. Slyšeli jsme podobné fráze
před lety a očekávali bychom tedy pokrok nějak jak
ve vedení tak i v uvědomění socialistických zástupců,
ale pohostinské vystoupení p. dra. Housera nás pou-
čilo, že socialistická strana strnula na stanovisku bez-
myšlenkovitosti a hrubé neurvalosti. Strana taková
jest odsouzena k hnilobě a k brzkému rozkladu.
Útoky Houserovy uvedl opět pan dr. Kříž na pravou
míru tak klidně a obratně, že socialisté sůstali jako
opaněli. Dosud kladli všecek svůj vtip na lomoz a
povykávání, když však na ně přišel bývalý pokrokový
spojenec zjištěnými fakty, viděli teprv, jak jsou před
celou společností „chudí duchem“. Debata ovšem tím
ještě nebyla ukončena, nýbrž trvala daleko přes
půlnoc, ale řeči tu přednesené nutno započítati na
vrub ospalosti jednotlivých řečníků. Posvány kandidát
křesťansko-sociální, dp. kaplan Dlouhý-Pokorný ne-
mohl se dostaviti na schůzi, jesto touž dobou pořádal
schůzi v Chrudimi, a rovněž žádný řečník nepřihlásil
a k slovu z naší strany, protože se potíraly strana
pokroková a sociálně demokratická samy tak vesele
a upřímně, že bylo by každého slova našeho škoda.
Kde jsou ty doby, kdy se celá veřejnost naše masli-
vala se sociálními demokraty a škodolibě souhlasovala
s jejich útoky na katolické náboženství! Dnes veřejnost
naše sice poznává, že lidové массы dělnické jsou ve
službách beznárodního židovského kapitálu, ale dosud
neuznává to za potřebné, aby podporovala lidové,
hnutí na zásadách křesťanských, které jedině
může s úspěchem šidáckým tlupám čeliti. Kdy pak
smoudíme?

Drobná obrana.

„Besedy Časů“ oblažily své čtenáře
obrazem představujícím spálení knih Vikliho-

vých. Hlavní figurou zde jest „světly“ zjev husitského bojovníka, vyrůstajícího z dýmu palených svazků. „Besedy“ ovšem neopomněly provodit obrázek ten poznámkami o „malicherných, zpátečnických“ kněžích, o velikém budoucnu tajícím se v dýmu tom, atd. Dle našeho přesvědčení ten „světly“ zjev hutiských bojovníků byl trochu (a snad víc než trochu) temnější než jak si jej čas představuje. Těmito „Božími“ bojovníky byla vlastní země jejich spustožena desetkrát víc než vpády cizích vojsk. „Boží“ bojovníci jedni (kališníci) se spojili i s Němci na konec proti „Božím“ bojovníkům jiným (Táborům) a šlápnouvé jim na hrdlo, učinili z české demokracie i z kněžstva vlastního kasty otrocké a podlomili svými choutkami sobeckými základy státu. Sám protestant Denis doznává, že chátara cizí (nejvíce německá), toužící hlavně po lupu, nalézala v řadách „světlych“ zjevů vládne přijetí a pomáhala drancovati naši vlast. Čekáme, že nám „Besedy“ také zobrazí, jak se ti Boží bojovníci na mol spíjeli i se „sestrami“ uloupnými lihovinami ještě před rozhodnou bitvou se Sigmundem (Čti Vavřincem z Březové); nebo jak mrtvolu svého bývalého příznivce Václava IV. na oltář kostelní posazují a do ní víno lijí s výkřiky: „Však když s námi byl, rád jsi s námi píjel“; nebo aspoň jeden oheň tábořský, v němž jsou mniši a kněží za živa v sudech upalováni. Čekáme to jistě, neboť „čas“ jest časopisem — „neustranným“.

Lokce klerikálům. Pod tímto záhlavím jeden až přespříliš pokrokový listek odporučuje náboženskou výchovu na základech čistě „přirozených“ a nikoli zároveň dogmatických (věroučných). Radíme pisateli, aby si přečetl mínění jednoho z největších myslitelů našeho století Arnošta Helba, zda mravouka bez pevné věrouky může obstát. Věrouka jest nutným základem určujícím mravouku. Přestaneme-li na „přirozeném“ náboženství, jsme tam, kde byli staří filosofové pohanští, kteří po pravdě k Bohu volali a po Nejvyšším Učitelu pravdy toužili. Mudrlantovi onomu pranic nevádí, že evangelium a epistoly jsou s dobrou polovicí rázu věroučného.

Politický přehled.

Heslo: „Pryč od Rakouska!“ ozývá se již na severu, na východě i na jihu říše. Nejokaleji ozývá se ovšem z německých Čech, o mnoho však opatrněji a proto i úsilovněji vyznívá z Uher. Z jižních Tyrol ozývá se ovšem stydlavěji, uváží-li se však, že Vlaši i přes trojspolek nepřestávají Dalmácii a Přímoří s Terstem reklamovati pro spojenou Itálii, lze i nebezpečí toto považovati za věčné a to tím více, že nepřestává se na úkor Slovinců hovětí všeho druhu násilnictví Italianismu, páchaného na jižních Slovanech. Neblahá politika, jež stále ještě doufá žravé výky povoleností ukrotiti.

Ku změně v prezidiu vrchního soudu českého prohlásil prý dr. Herold, že prezident Jansa ustoupiti musil nátlaku. V Čechách jsou nyní v čele vrchního soudu dva Němci, na Moravě rovněž.

Hraběnka Lonyayová, bývalá korunní princezna Štěpánka přijela dne 23. listopadu návštěvu maďarského romanopisce Morice Jókai. Jókai píše o této své návštěvě v Magyar Nemzetu. Hraběnka Lonyayová řekla mu prý mezi jiným: „... Považuji sebe za Maďarku, nejen následkem svého sňatku, nýbrž také jako neteř palatína Josefa.“ Národ maďarský, nad nějž rytířtějšího, věrnějšího a moudřejšího národa není na celém světě, miluji z celého srdce a přeji si žítí v jeho kruhu

Nová úprava Bosny? „Nov. Vremja“ sděluje, že říšský ministr Kallay vyjednává s vůdci pravoslavného a mohamedánského obyvatelstva o vytvoření žup, jak tomu jest v Chorvatsku. Ústupky tyto lze prý jim učiniti proto, aby zabránili ještě deputaci bosensko hercegovského obyvatelstva, nacházející se již na cestě k carovi. Počítá-li se mu to, stane se prý nástupcem hr. Goluchowského.

Německo. Ve sněmu říšském odsuzovali někteří poslanci ostře vraždění bezbranných Číňanů: mužů, žen i dětí, které vojsko německé provádí, jakmile vtrhne do nějaké osady. Uváděli list jistého vojáka, uveřejněný ve „Frankische Tagespost“, kde pisatel líče strašné krveprolití praví: To není válka, nýbrž jen vzájemné vraždění. Kritisovali také některé „kulturní“ výroky Viléma II. Mnohomluvného.

Car a jihoafrické republiky. Anglická vláda již po několik neděl se snaží přiměti ruskou vládu, aby vzala na vědomí anexi transvalského a oranžského státu. Snahy tyto se však dosud rozbily o spravedlivost cara, který anexi obou burakých států dle mezinárodního práva považuje za nehotovou, ježto Burové pořád ještě anglickému vojsku odpor kladou.

Při volbě presidenta spojených států zaznamenávaly některé francouzské listy

takto výsledek: pan Mc. Kinley 276, pan Bryan 153, pan Doubtful 18 hlasů. Jak se ocitl mezi oběma známými soupeři nový pan Doubtful? Inu tak: americké noviny slovem doubtful zaznamenávaly pochybný výsledek v některých státech, z nichž zprávy očekávaly se později (doubtful znamená pochybný). Francouzské noviny z toho slova udělaly jméno kandidáta.

President Krüger byl ve Francii předmětem blučných ovací. Národ francouzský projevil velkolepým způsobem svoje sympathie k nejvyšší blavě nešťastnému státu. Starý Krüger je nyní v Paříži a byl přijat presidentem Loubetem, jenž návštěvu mu odplatil. Setkání v paláci elysejském trvalo 10 minut, pravíme, 10 minut. Více času neměl francouzský president pro svého slavného jihoafrického kolegu. To jest špatné znamení. Belgický král prý si návštěvu vůbec na polo zapověděl, jak bude s ostatními náčelníky států, to vědí bohové, ale bude to sotva lépe. A přece — není nemožno, že Krüger, o němž lišák Bismark vyjádřil se v tom smyslu, že jest liškou nad liškami, aspoň poněkud pořídí. Doufáme to z té příčiny, že Krüger má mnoho nejen v blavě, ale také ještě někde jinde. Aby však to druhé, co zamlouváme mohli užítkovati, k tomu bude zapotřebí, aby v Evropě pobyl nějaký delší čas Krüger — jak se aspoň zdá dle telegramů — dovede posouditi Evropu a její státníky a neopomene těmito realistům bez ideálů strčiti pod nos své realistické argumenty. Dovede-li a může-li to, pak pořídí, jinak ne. Že by však doufal poříditi jen a jediné svým osobním zjevem, o tom, vzhledem ku svědectví, jež o něm vydal největší realista mezi státníky naší doby, Bismark, pochybujeme.

Válka v Číně. Císař a císařovna vdova nalézají se Yomenu u guvernéra, obklíčeni 250 muži, kteří tvoří jejich osobní tělesní stráž. Kolikem jest řetěz vojska Tungfuhsiangova, které má obsazeno celé město. Princ Tuan odebral se do Nighasina v provincii Kansu, odváděl tam vojsko pro Tungfuhsiang a sřídil tam pevnost pro případ, že Tungfuhsiang bude spojenci odrazen. Václavský pokus císařovny, zajati prince Tuana, byl jen čirým nesmyslem. Princ Čvang, jenž nalézá se v Singhanfu v zajetí, jest toliko beránkem, jenž snímá bředy Tuanovy. Také jest jasno, že dvůr nevrátí se do Pekingu. — „Daily Telegraph“ oznamuje z Tiensinu, že mezi vslanci cizích mocností nastaly různosti v názorech v příčině požadavku, že vůdcové boxerů mají býti potrestáni smrtí. Japonsko, Spojené státy, Rusko, Francie jsou pro trest mírnější.

Z činnosti katol. spolků.

Ustřední sdružení katol. spolků diecése královéhradecké ládá všechny jednoty, které dosud saslaly jim „dotazník“ nevrátily, aby tak učinily co nejdříve a spolu, aby saslaly — nejlépe v poštovních známkách s dotazníkem — povinný roční příspěvek 1 K. Přispěvky dále zaplatil: Kat. hosp. politický spolek „Lipa“ ve Chlenech 1 K, Kat. vzdělávací jednota v Nové Pace 1 K, Jednota kat. jinochů a mužů v Chrásti 2 K, Svatojos. jednota v Studenci u Jilemnice 1 K, Svatojos. jednota v Úpici 2 K, Jednota kat. jinochů a mužů v Želivě 1 K, Kat. vzdělávací spolek „Mír“ ve Vel. Jesenicích 2 K, Svatojosefská jednota v Čermné u Lanškrouna 1 K, Svatojosefská jednota v Polné 1 K, Katol. jednota v Lični 1 K.

O cestě do Říma přednášel dp. dr. Frant. Reyl v tovaryšské jednotě před velmi četným obecenstvem, kterés přiváběno bylo zajímavou časovou látkou. Zdařilá přednáška oživena byla četnými obrazy a velikými fotografiemi cestovních památek.

Z Librantie. Katol. národní jednota Černilovská konala zde v neděli dne 18. t. m. schůzi. Rečnil dp. Jan Černý z Hradce Králové, o programu křesťansko-sociálním. Dlouho přes 3 hodiny trvajícím byla s velkým zájmem vyslechnuta, o čemž svědčil neutuchající potlesk. Připojiv se ku tematatu odporučil dp. předseda Seidl za kandidáta v V. kurii vlp. E. Dlouhého-Pokorného, což soublesně přijato. Ku slovu vlp. jednatele Mynářka sebráno bylo před tím v Divci na prapor 24 K. Katolická jednota naše se utěšeně rozvíjí.

V Ličmi konala se veřejná schůze v neděli, dne 25. t. m. za velikého účastenství. Možná říci, že schůze tato byla ze všech schůzí zde pořádaných nejzdařilejší. Pan redaktor Vobejda Prosečský přednášel o tematě: „Naše snahy a jich budoucnost“. V dlouhé, přes dvě hodiny trvajícím řeči odůvodnil úchvatným způsobem zásady katolické, vysvětlil cíl našich snah a případně odsoudil snahy stran církvi nepřátelských. Když po přednášce zapěna byla národní píseň „Kde domov můj“, vatal p. redaktor opět a vřelými slovy se zmínil o J. M. ndp. biskupovi, který za své ryzí přesvědčení a z upřímné vlastenecké smýšleni sklidil již tolik nevdů. — Slova p. redaktora byla tak zvláštním, úchvatným, a nenapodobitelným způsobem pronesena, že opravdu musela dojati každého a také mezi posluchači nastalo veliké pohnutí. Kdyby takové schůze ve všech obcích se konaly, kdyby takových řečníků bylo více, pak byuhom zajisté v našich katolických snahách byli mnohem dále. — S.

Katol. jednota v Hlinsku konati bude schůzi v neděli, dne 2. prosince. Pan redaktor Alois Vobejda-Prosečský přednáseti bude o tematě: „Církev a humanita“.

Černilovská kat. národní jednota koná schůzi v neděli, dne 2. prosince v Bukovině. Dp. katecheta Černý přednáseti bude o tematě: „Církev a humanita“.

Černilovská kat. jednota koná v neděli, dne 2. prosince schůzi ve Vrávě. Vldp. dr. Fr. Reyl přednáseti bude o tematě: „Jak budeme žítí v dvacátém století“.

Dary. Jednotě katolických jinochů a mužů v Sopotech pro její nemocenskou a pohřební podpůrnou pokladnu laskavě darovali: Vldp. Ant. Janáček, farář v Pohledu 8 K. vys. dp. Ant. Hora, probost u sv. Víta v Praze 8 K. al. Aloisie Havlíkova v Sopotech 5 K. vys. urozená paní Anna, kněžna z Lobkoviců, choť nejv. maršálka král. českého 20 K. vys. urozená paní Johanna hraběnka z Nostitzů v Praze 10 K. Zaplať Pán Bůh a vivant sequentes.

Zprávy místní a z kraje.

Při svém pobytu v Římě podal nejdůstojnější pan biskup Svatému Otci zprávu o kathedrálním chrámu Páně sv. Ducha, a o obmýšlené restauraci jeho věží, před dávnými lety obnovené ztrávených. S jakou radostí nástupce apoštolský přijal zprávu nejdůstojnějšího našeho Vrchního Pastýře, ukazuje list, který z Říma došel, a starostenskému úřadu našeho města odevzdán byl. Zní pak takto:

Nejdůstojnější, Slovnutný Pane!

Ze zprávy Tvé dozvěděl se Svatý Otec, že měšťané Králové-Hradečtí ohtějí vše chrámu kathedrálního ohněm ztrávené ze základu skvostně obnoviti ze sebraných prostředků.

Toto osvědčení pravé zbožnosti a víry mile došlo Svatého Otce, který měšťanům k tomu blahopřeje a jim se zvláštní radostí apoštolské požehnání sděluje.

Což Ty s obyvateli Králové-Hradeckými sděliti rádiš; já pak zůstávám

Tobě nejoddanější

M. kardinal Rampolla v. r.

V Římě 12. listopadu 1890.

Nejdůstojnějšímu Panu
Edvardu Brynychovi,
biskupu Králové-Hradeckému.

Nejdůstojnější pan biskup odevzdal apoštolské uznání úřadu purkmistrovském s tímto připsím:

Slavnému

Nádelnictvu i veškerému Občanstvu královského věnného a biskupského města

Hradce Králové.

Z rozkazu svatého Otce Lva XIII. odevzdávám přiložený mne došlý list, jímto tento veliký sv. Petra Nástupce vděčně své blahopřání k opětnému vystavení věží kathedrálního chrámu Páně vyjádří a s obzvláštní radostným dojmem veškerému obyvatelstvu nám všem tak drahého města apoštolské požehnání Svě uděluje.

Prosim, aby obsah listu toho v obecnu známost laskavě uveden byl.

V Chrásti u Chrudimi, dne 17. měsíce listopadu léta milostivého 1900.

Edvard Jan Nep. Brynych,
biskup Královéhradecký.

Doufáme, že srdečná slova Otce křesťanstva naleznou ozvěnu v srdci věřících, a že chrám kathedrální, který jako svatý strážce po celá století hledí na toto královské a biskupské město, jsa až dosud nejkrásnější kathedrálou v Čechách, zůstane i chloubou a okrasou města i diecése, již zachována bude péče a láska obyvatelů tohoto města!

Zprávy diecéšní. V Pánu seznal. p. Ferd. Fridrich, farář v Nových Dvorch 18. listopadu (nar. 1848, vyz. 1874). Vyznamenání jsou: pan Jan Cvrk, děkan v Choceň a p. Jan Řehák, děkan na Opočně, jmenování vikariátními sekretáři, p. August Richter, farář v Chroustovicích, čestným děkanem, p. Jos. Hnátek, farář ve Skořenicích obdržel exposit. canon., p. Jan Novotný, kaplan v Novém Městě n. M., p. Frant. Pospíšil, kaplan v Jesenicích, p. Frant. Černý, katech. v Choceň, p. Jan Oliva, kaplan v Chroustovicích, obdržel farní synodali. Ustanoveni jsou: p. Karel Čermak, administrátor, za faráře ve Chvojně, p. Lamb. Vichta, farář Petrovický, za faráře do Stěšer, p. Engelb. Daniel, za koop. do Poučova, p. Jan Procházka, administr. z Babic, za administr. do Slatiny u Zamberka, p. Karel Mikulecký, kaplan, za administr. arciděkanství Chrudimského, p. Frant. Voříšek, kapl. za administr. děkanství Pardubického, p. Ant. Vančura, kaplan Hrochovo-Týnecký, za kapl. do Chrudimi, p. Stanisl. Červ, kaplan Církvičský, za administr. do Nových Dvorů, p. Karel Volenec, kaplan Novodvorský, za kapl. do Církvice. Uprázdňená místa: Velké Petrovice, fara patron. hrab. Harrach, od 14. listop., Nové Dvory, fara patron. hrab. Chotka, od 17. listop. b. r.

Školní správy. C. k. zem. školní inspektor p. Prokop Procházka konal, jak již sděleno dne 20. a 21. t. m. inspekci měst. školy dívčí. Dne 22. t. m. hospitoval obecnu dívčí a ve dnech 23. a 24. t. m. obč. školy chlapecké. — V sobotu, dne 1. prosince obdržela bude okresní učitelská konference městského okresu královéhradeckého v nové budově učit. útavu v Hradci Král. za předsednictví a. k. okresního školního inspektora p. J. Danovského.

Úmrtí. Pan Jan Vávra, řídící zednického a stavebního úřadu v Hradci Králové, zemřel dne 27. t. m. Zednický úřad v Hradci Králové. V neděli, dne 25. t. m. konala se mimořádná valná hromada, které zúčastnilo se 37 akcionářů reprezentujících 767 akcií, tudíž skoro 1/2 celého akciového kapitálu. Návrhy správní rady byly většinou akcionářů vyřízeny způsobem odkladním tak, že prozatím nedojde ani ku svržení akciového kapitálu a také ostatní záležitosti v důsledku toho ponechány event. příští řádné valné hromadě ku rozhodnutí za smělého stavu věcí.

Dívali se společně. Elišky Zöllnerové v Hradci Králové nás opět tento týden mile pobavila. Výkony této společnosti jsou v pravdě umělecké a zaslouhují plnou měrou uznání. Zvláštní ale pozornosti zasluhují: Pí. Zöllner-Havelková, al. Pilcová, a pp.: Filip Zöllner a J. Táma. — Návštěva byla tento týden již bojující a dá se očekávat, že naše obecens-tvo více pozornosti této divad. společnosti věnuje.

Sjezd stavitelů v Hradci Králové konal se v neděli, dne 25. t. m. Shromáždění uvítal p. stav. Viktor Weinbengt. Jednalo se hlavně o zřízení společnosti pro obvod českých okr. a přísluš-níků ku Liberecké obchodní a živnostenské komoře. — Po dlouhé debatě se všichni účastníci sjezdu usnesli: 1.) že si přejí z dosavadních živnostenských společenstev vystoupiti, 2.) založiti vlastní odborné společenstvo pro české soudní okresy obchodní a živnostenské komory v Liberci se sídlem v Hradci Králové, 3.) aby nové společenstvo vytvořilo a ostatní pět odborných společenstev ústřední svaz a 4.) že schvalují zá-sadné stanovy po rozumu stanov vzorných a ponechá-vají Jednotě stavitelů, aby je příslušně doplnila. Se-psaní o tom protokol podepsali z usnesení shromáždění členové zvoleného předsednictva pp. stav. Weinbengt, Černý a Jedlička.

Schůze živnostnictva v Hradci Králové konala se v pondělí, dne 26. t. m. za předsednictví p. Ješka. Jednalo se o postavení domků pro maloziv-nostalky, což jest velice důležitou otázkou ve prospěch našeho města. Debaty se zúčastnili pp.: Nekovářik, Knypl, St. Červený, Hlávka, Petříček, Valeš, Pinkava, Weinbengt a jiní. Ku konci zvoleno pětičlenné ko-mité, jehož úkolem jest předběhné práce v zájmu dle-žitého toho podniku započítí.

Věmeček spolku pro podpory chudých stu-dujících vyšší obch. školy v Hradci Kr. konati se bude v úterý, dne 5. února 1901. Přípravné práce jsou již skončeny a se zvaním počne se již v prvních dnech měsíce prosince. Při zvaní osobním podávána bude pozvánka neadresovaná současně se zvaním listem, který obsahovati bude jméno a stav svaného, rubriku pro potvrzení, že pozvánka byla přijata a rubriku pro subskribovaný obnos. Tímto způsobem hledí pořáda-telé docílití rychlejšího a správnějšího tempa při zvaní a vyvarovati se mnohým nepřijemnostem. Účel spolku saračuje jako roku minulého zdar věnečku a důvěru-jeme, že stane se hojně navštěveným dostaveníčkem jak tančících, tak i ostatní inteligence, hlavně obchodní.

Mikulášskom zábavám s velice pestrým programem, spojenou s rozdáváním dárků pořádá v so-botu, dne 8. prosince 1900 večer „u české kuruny“ zdejší odbor českoslov. obch. besedy a své své pří-slivce a hosty k hojně účasti. Dárky, za jejich správné dodání spolek ručí přijímají se v den zábavy odpole-dne v místnostech spolkových u „české kuruny“.

Faktor bisk. knižnickárny, pan Jan Sluka xřídil si svou vlastní knižnickárnu v Opočně. — Jelikož již 1. prosince odejde na nové působitě, vzdává mu tímto polit. družstvo tiskové za svědomité a řádné konání svých povinností vřelé díky Kéž jej požehnání Boží a zdar v každém počínání vždy pro-vází. — Novým faktorem stal se p. Adolf Řebec.

Jízdní řád pro povozníky v Hradci Králové byl sice vydán, v „Obnově“ pak již několikrát pou-kázáno bylo na to, že povozníci žádají mnoho od pas-sážerů — ale zdá se, že vše je nadarmo. Ba naopak, povozníci své požadavky ještě zvyšují. Jeden pán nám o tom píše: — Najal jsem si úněhy jednoho po-vozníka (s 1 koněm), aby mne dovezl z města na nádraží. Jel jsem vřelice svému příteli — a proto jsem ihned zaplatil i za cestu zpáteční a sice 1 zl. — Když jsme ale přijeli až k mému obydlí, tu po-vozník drze ještě žádal 50 kr., že 1 zl. je málo. Dal jsem mu tedy těch 50 kr., abych měl pokoj. — Nedávno zase jsem jel do Častolovic a najal jsem si povozníka Reifka, (s 1 koněm) který žádal 6 zl. na půl dne, ačkoliv v jízdním řádu stojí 3 zl. (Bylo to v 8 hod. ráno.) Před s.ědky jsem se s ním smluvil na 4 zl. 50 kr., které jsem mu také vyplatil. Povozník mne zavezl do Častolovic a vrátil se hned zase zpět, tak že celou cestu za půl dne vykonal. — V pondělí tento týden jsem přijel z Kostelce na nádraží a usedl jsem do jednoho vozu. Tu povozník Reifek drze na mne se osopil: „Proč nejedete s mým povozem, — to vám bylo dobré, když jsem vás tak lacině svezl do Častolovic co? To je špinavost atd.“ Taki se: Má být taková drsost trpěna? Co tomu řeknou ci-zinci, když naši povozníci tak s nimi nakládají — —? Nemí nikdo, kdo by tomuto řádní učinil přítkr? — — Uvěřejňujem tento dopis, jsouce pře-svědčení, že jest tomu skutku tak. A tu upozorňujem na povozníka p. Peška, který opravdu svědomitě se drží jízdního řádu a nikdy od řádného nežádá více, leč jen co mu patří. — Když již jsou někteří povoz-níci tak neslušnými, tu by bylo dobře aby p. Pešek byl zvláště podporován, jak si toho pro své správné a svědomité jednání plnou měrou zasluhuje.

Sv. Mikuláš v tovaryšské jednotě. Oblíbené roční slavnosti k sv. Mikulášovi pořádá tova-ryšské jednoty ve dvoraně „Adalbertina“ v neděli, dne 2. prosince b. r. Huddbní čísla přednese hudební kroužek jednoty. Začátek o půl 8. hodině. Vstupné 30 haléřů. Dárky přijímá pan Václav Jakubský v „Adal-bertinu“.

Smrtný pád. Dne 26. list. spadl v Ústí n. Orli. se střešy pokrývač Jiří Živný. Nahnul se po-někud neopatrně na sad tak, že převahou padl na zem s výše asi 6 metrů. Pádem se zabil. Měl právě nasa-diti poslední tři tašky!

Okrasa města. Jaký pábavý a milý vzhled dodává stromoví každému městu o tom je každý pře-svědčen. Kdo by neznal na př. některé ulice v Kar-líně, které vysázeny jsou košatými platany? Jak se právě dovídáme usnesl se zdejší okrašlovací spolek, aby také nejkrásnější část našeho města, Eliščinu ná-břeží vysázeno bylo hlohem. A k tomu dovolujeme si pronést také svůj áusdek. Hloh není stromem, je to keř dobře se hodící na živé ploty někde u hospodářských stavení, ale pro vysazování na ulicích, nebo na krás-ném a výstavném nábreží se vůbec nehodí. Zakrslé, skoro bezlisté keře hlohu připadají tu jako miniaturní stromčky v čínských zahrádkách. A tu, když již se má nábreží Eliščinu stromy vysázeti doporučovali bychom k tomu vzítí naši slovanskou lípu. Lípa rychle roste, mohutní, její stín vábí, její vůně láká. Jaký pábav do-dává každému městu, kdo se ve skutečnosti o jeho okrasu dbá. Proč světová města jako Dráždany, Berlín, Vídeň a Žilava volila k okrasě svých ulic slovanskou lípu! Představte si jen rozdíl mezi zuboženým, za-krslým hlohem a krásnou, mohutnou a košatou lípou a zjistěte, že lípě dáte přednost.

Na pomník † vlp. Karla Šlenka nastalí ještě: Ant. Petr, v Lounech 5 K, dp. Jan Sobotka, farář ve Vrchlci 4 K, a dp. V. Šekera, katecheta v Rudolfinu 5 K. Zaplat Bůh!

Cyklos polyfonních máš mistr staré a nové doby proveden bude v čase adventním v chrá-mu Páně Hořického, Hráním říd. kůra p. Č. Pilaře, dle tohoto pořadu: Dne 2. prosince t. r. mše „Puisse jay perdu“ pro 4 hl. smš. od Orlanda Lassae; dne 8. prosince mše „Dies sanctificatus“ pro 4 hl. smš. od Palestriny; dne 9. prosince mše „Hodie Christus natus est“ pro 8 hl. smš. od Palestriny; dne 16. prosince „Missa solemnis“ pro 4 hl. smš. od Stehleho a dne 23. prosince mše „in hon. S. Lauretii“ pro 4 hl. smš. od Quadfliega.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Va-vřince v Náchodě v době od 1. až do 26. listopadu 1900 věnovali: Po 20 K.: Vlp. Gilbert Helner, opat kláštera v Teplé, pak členové III. řádu sv. Františka v Náchodě a dp. Antonín Nývlt, děkan v Ústí n. O.; po 10 K.: vdp. Jan Dvořák, farář v Úpici, Josef Mu-sil, kaplan v Náchodě a vdp. Jan Otčenášek, farář na Hořických; po 7 K.: vdp. Dr. Arnošt Commer, c. k. řádný unif. professor ve Vídni; po 4 K.: p. Václav Cibulka, správce školy na Pavlišově a dp. Karel Mensinger, kaplan v Úpici; po 2 K.: vdp. J. Bergmann, děkan v Liberci, p. Vojtěch Hellriegel, c. k. okr. adjunkt soudní v Přibrami, p. J. U. Dr. M. Hurych, advokát v Karlíně, vesp. Dr. Ant. Lenz, probost a praesát na Vyšehradě, p. Josef Maršák, rolník v České Čermě čp. 3, p. K. Katišina Matoušková, ze Serče, ano-nymus a p. Jos. Štěpán, posilacovač v Pardubicích; po 1 K.: vlp. Josef Dejl, emer. farář v Jabloněm n. O., a vdp. Bedřich Kosat, farář v Dolančích. Veškerým álechtným dárcům vyslovují se nejvřelejší díky.

Obec Ostreměř u Soběic. zřídila si nový hřbitov, a nenechala jej vysvěti. Škola nemá též vysvěcenou. Dne 21. t. m. měl býti první pohřeb na hřbitov ten. Když v ustanovenou dobu pan farář s pa-nem řídícím a kostelníkem ku hřbitovu přijeli, našli vrata hřbitova zamčeny. Pan farář nechtěl čekat na silnici před vraty, a vrátil se do Soběic. Po třetí ho dině přišel pohřební průvod s panem starostou a ce-lým obecním výborem, a nechali mrtvolu bez cír-kevních obřadů zakopati. — Toť opět ukážka „mo-derní školy“, že lidé samou „osvětou“ počínají se po-dobati divochům.

Ze Stěžer. Loňským rokem pořádán byl na hospodyňské škole zdejší zimní s měsíční kurs braní mýry, kreslení stříhů a šití obleků, kterýž osvědčil se jako velmi prospěšný pro žáky. Kurs navštěvovaly jak chovanky hospodyňské školy tak i paní a dívky ze vzdálenějších míst. Při ukončení kursu uspořádána byla výstava zhotovených obleků a výkresů, která na-lezla u obecnstva velký zájem, neboť bylo lze poznati z vystavených prací plní a prospěch žákyň. Pro kurs ten přijat byl al. kuratorem p. H. Kopecký z Pardubic, odborný učitel stříhů, al. mistodř. koncec. pro král. České, který absolvoval pařížskou střihačskou akad. a nyní pořádá 48. kurs vešměs ve větších mě-stech českých. Škola tuto navštěvovalo 1200 žákyň v době 6 roků. Kurs mohou navštěvovati též dívky i z míst vzdálenějších, tak že každé naskytne se pří-ležitosť ptiučiti se oboru tak velice důležitému a pro každou rodinu neocenitelnému. Kurs započne dne 5. prosince 1900 v úterý a ve čtvrtek o 1 hod. odpol. a trvá 3 měsíce. Platí se za celý kurs 18 zl. a 2 zl. 80 kr. za knihy a kreslicí pomůcky. Dámy ze vzdálenějších míst mohou se na celé zaopatření uby-tovati buď ve škole neb v řádných rodinách. Pří-hlášky přijímá ředitelství hospodyňské školy ve Stě-žerách.

Z Víkánče. Pan dopisovatel „Obnovy“ z Potěh u Čáslavi v předešlém čísle vyslovil mínění, že povolání činitelů upozorní správu velkostatku a že pak paní, kteří to pod mocí mají, přestanou udupá-vati poslední jiskřičku náboženství atd. Povolání čini-tel z Víkánče jménem vdp. povolanych již loňského roku odůvodněnou žádost přednesl na příslušném místě. Písemné odpovědi jsme nedostali ale nejdělní bouchnutí na sajice bylo také odpovědí. Slovo hajného a šafáře platí a basta. Nezapomínejme, že v Jeníkově a snad i v Habrech slaví se šábes až doand v sobotu

a ne v neděli. Do katolického kabátu — ve spěchu jen do katolických rukaviček — oblékáme se tedy asi jednou za deset roků — zvláště o generální vi-sitaci.

Z Čáslavi. K okresům, které vedeny duchem lásky k společnickému svléštění starým a chorým, pro tyto ubožáky bndují okresní chorobince, přidal se konečně i okres Čáslavský. Již tehdy, když staven byl chudobinec městský ozývaly se hlasy, aby okres s městem se spojil a společnou rukou postavily jednu reprezentační budovu. Bohužel, jednání tehdy se roz-třísťilo. Nyní okresní výbor sám ujal se myšlenky oné a hodlá zbudovati okresní chorobinec na blízku podobné budovy městské a sice na býv. hřbitově sv. Alžběty. Městská rada jde vřelice tomuto plánu a ho-tova jest místo to propůjčiti účeli humanitnímu. A tak po nějaké době dočkáme se snad opětého kroku ve věci zajisté nad jiné krásnější a vznešenější. — Kdežto v jiných městech a okresích lomcuje již davy volební horečka, zde není po tom ani slechu ani vidu, až na nějakou tu schůzi dosti slabě navštěvenou. Obecnstvo jest zcela apatickým a ponechává volební akci ru-koum těch, kteří již svykli si za ně politicky mysliti i jednati.

Z Bud u Zásmanek. Záslný čin vykonal zajisté p. prof. Ranták, řídící a majitel obchodního učiliště v Praze. Koupiv velmi pěkné a výhodné po-ložené toto místo, na němž mají býti zbudovány lázně a letní sídla, postaral se nejprve o to, aby dostáti mohli příští návštěvníci zakouiti tohoto náboženským povinnostem svým. Se značným nákla-dem vystavěti dal na výletním místě v tiché krajině této pěkný kostelík, jenž zasvěcen jest Nanebevzetí Panny Marie. A což více, postaral se i o to s oběta-vostí v pravdě příkladnou, aby i odbyvány tu býti mohli pro lázeňské hosty bohoslužby zvláštním du-chovním v době letní. Kostelík vysvěcen byl v minu-letých dnech černokosteleckým p. vikářem za účastenství četného duchovenstva a první mši sv. sloužil v něm velezasloužilý p. děkan zámucký Ant. Skokan. Četné obecnstvo shromáždilo se k významné pobožnosti této a každý obdivoval álechtnou obětavost dárce, která zvláště v těchto dobách zasluhuje vřelého díkůvzdání. Přejeme tichým „Budám“, aby staly se střediskem, v němž nalezli by hosté nejen tělesné ale i duševní osvěžení v míře evrochované.

Z Poděbradska. Poskakuje tu správa, že při uprázdění místa na škole v Poděbradech, má prý dle napřed již projednaného plánu c. k. okresní školní radou obsazeno býti jedno místo učitelem vyznání evangelického. Neřekli bychom tomu ničeho, kdyby nebyl v tom háček jakýsi. A sice, jak určitě víme a jak každý může se v Čáslavském „Husu“ dočísti, vzpírají se, nebo aspoň dle úmyslu dvoj-ctihodných pánů mají se vzepřiti učitelé evange-licki povinnostem učitelstvu školní novelou ze dne 2. května 1883 § 48 a řádu škol. a vynuť. § 50 odst. 3 uloženým o dohledu při náb. cvičeních žáků. A tu ptáme se, jak k tomu přijde na obecné škole nebo i měšťanské učitel katolík, aby povinnosti ty konal a evangelik ne? Oba jsou přece z téhož a stejné pla-cení a oba mají i tytéž povinnosti. K jakým důsled-kům by to vedlo? Varujeme předeem a žádáme, aby, dojde-li k tomu, jak zástupcové učitelstva, tak i zá-stupce náboženský na to upozornili a již předem vy-mýkání všemu se ohradili.

Ze Zbislavi u Čáslavi. Afera p. řídícího Zelínka ze Semtě, který ač evangelikem uposle-chi nařizení c. k. zemské školní rady o vedení dítek ku sv. biřmování, intimované c. k. okresní školní radou v Čáslavi všem správám škol, které mají katolické dítky, spje, jak jsme doslechli ku své-mu konci. A jak se zdá z chlubivého dopisu v po-sledním „Husu“ tak, že p. řídící, který uposlechl nadří-zený úřad svůj, bude proto snad pokárán, nebo i do penze vebnán. P. farář Pelíšek opřel se tomu a spolu s presbyteratem zaslal silný protest do Prahy, kte-rému prý bude vyhověno. Tak aspoň chlubí se sou-sedé evangelicki, neboť jejich zástupce v Praze dovede se jich prý dobře ujmouti. Nevíme, zdaž opravdu zemská školní rada svoje bývalé ustanovení zruší, ale tolik víme, že učiní-li to, zadá ránu autoritě své, což má váhy nemalé. Náe katolíky to ovšem nepře-kvapí, neboť, jakou měrou se měří, patrnó již z toho, že čistě úřední akt může býti uveřejňován v listě, který z něho vytlouká náležitý kapitál. Na jedno však jsme zvědaví, jak dlouho ještě ponechají rodiče své katolické děti ve škole evangelické, kde pro ně nemají ničeho, ani kouska toho dohledu jednou za deset roku při úkonu tak čistě náboženském. Či nezáleží tímto katol. rodičům již pranic na jejich svaté víře? Pak by se měli a musili hodně učiti od svých sousedů evange-licků! Více ponecháváme si na podruhé.

Z Chrudimí. (Nebezpečná zábava dětí.) Škol-ní mládež z okolí Chrásti a Hrochova Týnce vynášla si velice nebezpečnou zábavu. Klade totiž kameny na koleje místní dráhy Heřmanův Městec-Borohrádek, čímž snadno může povstat velké neštěstí. Tato trestu-hodná nezbednost opakovala se již několikrát a jelikož jest pravdě podobno, že k zlovolným konškům jsou děti naváděny od dospělých osob, bylo u věci té za-vedeno trestní vyšetřování u zdejšího krajského soudu.

Různé zprávy.

Charakteristické letáky, svědčící vý-mluvně o spojenství židů se sociální demokracií, vy-dali pro voliče do V. kurie židé v Haliči. Znají ná-sledovně: Voličové! Kdo má jen jiskru židovství v sobě, kdo není přítelem Rohlinkovým a Lugrovým, ten nebude hlasovati pro Pientaka. Židé! Rada ži-dovských kupců a inteligence se usnesla doporučiti nám co kandidáta neohroženého bojovníka za svobodu, právo a rovnost Ignáce Daszynského. Muž, který na všech schůzích židovských i nežidovských prohlásil, že bojuje pro práva židů jako pro práva všech, který prohlásil, že bude pracovati o to, aby židé byli vol-nými občany . . . ten zasluhuje podpory naší. Ži-

český lid volí opravdového muže z Uda, Ignáce Des-
syanského, který bude zastupovat zájmy židovského
kapce, židovského řemeslníka, skladatele a dělníka.
Kdo jinak odevzdá hlasovací lístek v dnešní době, ten
nezaslouží si název žida! Nežehnejte česku „Jemman
haechem“ (hebrejsky „pro víru“).

Obrázek „kultury“. Tento týden byl ob-
řezán v Svatmaru v Uhrách býv. důstojník Béla Ši.
Papp, jenž probil otcovské dědictví a dal pak svým
kočím zabít svého vlastního bratra, aby se zmocnil
jeho podílu. Vykonavatel vraždy odsouzen k doživot-
nímu žaláři, strážce vraždy k smrti. — Zlosyn choval
se do poslední chvíle slotně. Byl tak morálně sešlý,
že projevil přání, aby byl na lůžku fotografován a
fotografie aby byla zaslána jeho otci. A kdyby to ne-
bylo možná, nechtěl prý aspoň provaz se šibenice posle
se otci. Odsouzenec počínal si nanejvýš drze a jevil
hroznou nenávisť k otci, jež obviňoval, že svojí la-
kotou dohnal jej ku zločinu. — — —

Bohatá žebračka. V těchto dnech zemřela
ve Varsellu žebračka jménem Marie Senetová, která
žebřovala u vchodů chrámových po dobu 40 roků.
Když prohlédán byl její byt tu nalezen byl dopis a
společenská knížka znějící na obnos 180.000 franků,
který odkázala křesťanské misii.

Porotci z procesu Hilsnerova v Piske, usnešli
se podati žalobu na židovské žurnalisty, kteří je
hrubě v novinách napadali. — O Hilsnerovi se ne-
smělo nic urážlivého psát — to byla hned konfiska-
ce — ale o porotcích — to konfiskováno nebylo!

Stěhování Burů. Anglické noviny s po-
vzdechem zasnamenávají, že zámožní Burové bez vý-
minky opouštějí Transvaal a stěhují se do Holandska.
Tak od skončení války vystěhovalo se již 4000 nej-
bohatších rodin. Burů Angličanům líto není, ale těch
peněz, které do cizího státu odnášejí. —

Příčina sebevraždy. Kam vede nevěra
nynějšho věku dokazuje jasně případ, který se udál
před několika dny ve Varšavě. Čtrnáctiletý hoch bo-
hatých rodičů oběsil s pouhé zvědavosti jediné proto,
že chtěl vědět, co se s ním stane po smrti.

Z říše „zářící kultury“. Němci často
chlubí se svou všestranností. Jistý mnichovský list
přináší tento insert, jenž je nejlepší ilustrací k této
všestrannosti: „Přijme se zdatný učitel hry na piano
k šestí dívkám u řezníka Burgerle v Türingerstrasse
č. 48. Případně může též také při porážení a sekání
masa pomáhati aneb narážeti jatelnice.“ Ať žije umění!

Z židovské „činnosti“. Žid Oswald Weiser
spáchal v poslední době ve St. Vei na Moravě děsnou
svatokrádež. Vloupil se za večera do kostela a uloupil
odtud otcovskému a ciborium nedávno zakoupené z
milodarů věřících za 680 zlat. Dále vzal patenu na
kalich, patenu ku zaopatřování nemocných, nádobky na
sv. oleje a paciškál v celku v ceně 50 zl. Nemaje
dosti na této svatokrádeži, potrhál ještě ohava anti-
pendium oltáře, velum s vyšívaným jménem Ježíš, pláštík
na ciborium, bursu pro nemocné a porty na mešním
rouně, čímž vzešla škoda přes 100 zlat. Toho by si
mohl židovský „Čas“ všimnout až nám bude zase vy-
týkati proč jsme antisemity!

**Reformovaný farář padělatelem
vína.** Četníci vypátrali v obci Kiralyhalomu u Sze-
gedina ve sklepích patřících reformovanému faráři Ha-
rouymu v Marii-Theresiopolu několik metráků cukru a
přístroje na padělání vína, které jmenovaný farář pro-
váděl ve velkém. Případ byl oznámen trestnímu soudu.
K. L.

Nadějná mládež. Ve vsi Concentainé, špa-
nělské krajiny Alicand se konal souboj noží mezi 8
a 14letými dětmi. Příčinou toho byla žárlivost.
Osmiletý hoch zasáhl nožem svému odpůrci tak blů-
boko do srdce, že na místě zemřel. Pak se tvrdí, že
mládež „nepokračuje.“ N. P.

**„Čas“ v č. 58 uveřejňuje konkurs na místo
rabína v Mladé Boleslavi.** — Tak vidět, že židé dobře
vědí, který časopis se nejlépe pro židy hodí — a že
asi každý rabín „Čas“ se zálibou čte!

Honoráře jsou až posud nejokrovnějším pří-
jmem českých autorů, i nejoblíbenějších. Čest, závat
a „etřhání“ provázejí každou práci vždy vydatnější
měrou než mrzká mzda, kterou sociologové svorně a
spravedlivě jakékoliv práci lidské přisuzují. Ale naši
autoři mohou se potěšiti aspoň tím, že jejich němečtí
kolegové před 100 lety nebyli v tom lépe. Jediný
Kotzebue mohl se vykázati slušným důchodem ze svých
knih, jež mu vynesly za pouhé dvacetiletí 1720—1810
čtyřikrát tolik, co všechna dramata Schillerova nejen
básníkovi i jeho dědicům dohromady. Teprve Goethe
sjednal autorům více respektu i pokud se honoráře
týče. Do Vídně ten respekt ovšem dalekou měl ještě
cestu. Je známo, v jaké bídě a v jakém ponížení ne-
chalo nekulturní Rakousko životiti svého nejlepšího
básníka, Grillparzera. A sám Ansengruber, dramatik
specificky rakouský, třel bídu a nouzi v bodré Vídni,
kterou vždy teprve hlas ciziny z líného ignorování
hlubších talentů probouzí. V Němcích, totiž ve sku-
tečném Německu, jest už drahnou dobu lépe. A ně-
kteří dramatikové mohou se i finančně pochlubit
uznáním, jež francouzským i britským málo zadají.
Tak Sudermannovi vynesla samotná „Čest“ výše 100.000
m. tantiém. Z Anglie mu nabídl za právo ku pře-
kladu dvou jeho dramát 50.000 marek. K tomu druhí
se úspěchy na trhu knihupeckém. Hauptmannův „Po-
topený zvon“ vyšel již ve 44 vydáních, „Tkalci“ ve
23 atd.

Londýnská „zvláštnost“. Londýn čítá
nyní 5 1/2 milionů obyvatelů. Ale čím více se zalid-
ňuje, tím více také tam přibývá zlodějů. Jenom za
jeden rok bylo zatčeno 18.000 zlodějů — a snad dva-

krát takový počet byl těch, kteří zatčení nebyli. Avšak
někdy mají londýnští zloději velmi měkké srdce. Jest-li
některý soudruh ve vězení, uspořádají ostatní s'odějí
velký „meeting“, uspořádá se dobročinná loterie a
čistý výnos dají uvězněnému kolegovi, aby si trochu
přilepšiti mohl. Schůzi předsedá důstojně soudruh-zlo-
děj, jakoby se o důležitou světovou událost jednalo,
zloději a zlodějky, mnozí v nejmodernějším úboru,
pozoráť předsedové naslouchají. Losy loterie již
dávno před tím mezi soudruhy rozprošány, neb nikdo
přítele v nouzi neopustí. Když se oznámí, co loterie
vynesla — a často 1000—1200 K vynesou — uzavře
předseda s díkem všem přítomným pánům a dámám
„Ladies and gentlemen“ zajímavou schůzi. —

Umělecká směs.

Při novém vypravení „Libuše“ na Národním
divadle budou na místě živých obrazů při proroctví
Libušině nyní vystaveny obrazy optické díle nákreš
mistra Aleše. — Připravují se na Národním divadle
Svobodový „Čekanky“. — Moskva a s ní celá Rus
slaví 100leté narozeniny slavného herce Pavla Štá-
pánoviče Močalova, zakladatele ruské herecké školy
a výborného herce úloh Shakespearových. On nehrál,
on žil na scéně. Slavnost Močalova, při níž účinkují
první umělecké síly Ruska, mezi nimi i známý Sa-
fonov, svou nádherou připomíná slavnost Puškinovu.
— V dramatickém konkursu literárního odboru Slo-
venského spolku v Pešti udělena byla první cena 100
zl. obrazu se života lidu ve 3 dějstvích, nazvanému
„Skřítek“, má býti provozován v lednu příštího roku.
— Básničku Jiřímu Karáskovi bylo přiznáno k jeho
žádosti jeho staré šlechtictví a síce predikát „Lvo-
vický ze Lvovic“. — Paul Rejanová ujala se hereckého
sirotčince v Paříži a zavedla subskripci, která v ně-
kolika dnech vynesla 50.000 franků a stále vzrůstá.
Připěl k ní Sardon 500, Halévy 500, Decourcelle
100, Brieux 100, Donnay 100, Hermant, Claretie,
Ohnet také po 100 franků. — Na Národním di-
vadle v Brně vystoupí pohostinský pl. Adamcová-Oli-
vová, subreta Karlova divadla ve Vídni. Za účelem
engagementu vystoupí dále na divadle tomto sl. Zie-
glerova, bývalá subreta společnosti p. Budilovy v Plzni.
— Nové dílo Lva N. Tolstého „Otroctví naší doby“
(Rabstvo našeho vremeni) vyšlo úplně v Anglii vy-
dána „Volského Slova“. — Dramatický mameluk
chána Attily — Vilém II., vycinkal v nové své básni
„Die Geiselerin“ veškeré kritice, která ei neváží jeho
erární-vlasteneckých dramát, po nejvyšším rozkase
zhotovených. — Pan Hynek obdržel výpověď ze smlouvy
s Národním divadlem. Do úplně pense měl ještě slou-
žiti dva roky. — Ve Varšavě konati se bude 2. pro-
sinec slavnost jubilea „Halky“, která dospěje ku 500.
předatavni („Halka“ byla poprvé provozována dne
1. ledna 1858). Když za vyzážená opony orkestr
s.čne hrát výňatky z 9 oper mistrových, bohatýrové
oper těch — ve skupinách — budou skládat palmy
a poprosí Moniuszkova, postaveného ve středu jeviště
Po poslední skupině vejdou na jeviště sbory v ko-
stýmech z „Halky“ a zároveň se všemi umělci, na-
ležajícími se již na jevišti, zazpívají kantátu s hudbou
prvního sboru z „Verbum nobile“, po ukončení kan-
táty opona spadne a v dalším průběhu započne 500
předatavni „Halky“. — Pomník Kosciuszce v Kra-
kově se již dokončuje. Městská rada vyplatila na
pomník subvenci 20.000 kor. — V Chorvatském di-
vadle v Záhřebě oslaveno 15. listopadu 60leté jubi-
leum první novodobé chorvatské dramy. Probuzení
národní, jež od let třicátých vždy mohutněji se vy-
víjelo a které vedlo k myšlence velké jednoty jho-
slavanské, k ilirismu, mělo i oživující účinek na
tvorbu literární. První drama doby probuzení bylo
„Juran i Sofija“ od Ivana Kukuljeviče Sakcinského.
Za skvělého osvětlení a plného domu provozováno
nyní v paměť významné doby, jež počínalo r. 1840,
kdy se první objevilo. Obecenstvo sledovalo hru s úctou
a nadšením od počátku až do konce. — Emanuel
Ondříček, bratr komorního virtuosa, měl v Pešti skvělý
úspěch; jeho přednes Paganiniho „Good sane the
Queen“ přijat byl s neobyčejným nadšením.

Literatura.

„Vlast“, časopis pro zábavu a poučení, redakcí
Tom. Škrdlé, setrvává ve svém XVII. ročníku na dráze
sobě vytčené. Kdo považí, s jakými předaudky časopis
tento bojovati musil a musel doposud, dovede úspěch
jeho oceniti. Starší ročníky „Vlasti“ tvoří příručný
encyklopedii, z níž často a hojně bývá vybíráno a ci-
továno, protože téměř všechny důležitější otázky a du-
chové směry bývají ve „Vlasti“ důkladně probírány.
Tím lze vysvětliti, že „Vlast“ přese všechnu nepřízeň
nalézá dostatek nepředpojatých čtenářů, kteří význam
„Vlasti“ chápou. Letošní listopadové (2.) číslo přináší
tento obsah: Z jakých příčin jmenuje Petr Chelčický
M. Jana Vikliřa Protivou? Píše dr. Ant. Lens. (Po-
kračování.) Zázračný slunečník. Báseň od hrab. Jos.
Berchtolda. Z říše baltického Triglava. Historický
obraz z doby obrácení Pomoranů; — od Bedř. Kama-
rýta. (Pokr.) Zákon přičinnosti a účelnosti v přírodě.
Píše Tom. Pícha. Christofor. Napsal Vladimír Hornov.
(Dokon.) Zpráva o pátém mezinárodním sjezdu katol.
učenců v Mnichově. Výstava katolického tiaku XIX.
století ve dnech 26. srpna až 1. září 1900. Referuje
Václ. S. Klatovský. (Dokon.) Podzimní nálady. Báseň
R. Stupavského. Naše Slezsko. Napsal Jan Vyhřídál.
(Pokr.) Josef Hessoun, český kněz v Americe. Při ve-
čeru na oslavu jeho sedmdesátin pořádaném literární
sekcí družstva Vlast dne 11. března 1900 přednesl

Vlastimil Hálek. Záhady světa a billance výžvy. Píse-
duch. prof. Fr. Horáček. (Poir.) Telegramy a příspěvy
k literárnímu sjezdu a soc. kureu družstva Vlast za-
slané. Bulharské divadlo. Školský obzor. Literatura.
Drobné literární a jiné důležité správy a úvahy. Pa-
běrky s novín a s veřejného života. Spolkové správy.

Tržní zprávy.

V Praze 24. listopadu 1900. 1 hl.
pšenice k 13:00—13:50 žito k 13:00—13:50, ječmen
k 9:00—10:50, oves k 5:00—5:50, proso k 9:50—10:50
vítve k 12:00—12:50, hrachu k 19:00—22:00, jáhly k
19:00—20:00, kroup 10:00—12:00, bramborů k 2:30—2:50,
jetelového semínka červeného k 100:00—112:00, jetelo-
vého semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 28:50
olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 20:00—22:00
100 kg. křídavých otrub k 12:00, pšenič. otrub k 12:00.
1 kg. másla k 2:08—2:40, 1 kg. sádla vepřového k
1:50—1:76, tvarohu k 0:38—0:52, 1 vejce 6 h. Jedna
kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 4:00.
Jedna kopa drobné zeleniny k 1:00—2:00.

Listárna redakce.

Reven. [Uveřejníme v příloze příštího čísla
Posravní]

Kard. Řešice. Zpráva onoho listu sahající
se na pravdu.

Merava. Bohužel, snad ano!

Vláš. J. K. Díky za cenový příspěvek. V pří-
štím čísle uveřejníme.

Vol. Menšíř. Přání rád vyhovím.

Porteltice. Došlo již pozdě.

(Zasláno.)

**Královéhradecký odbor Jednoty
českého katol. učitelstva** konati bude dne
9. prosince r. 1900 schůzi odboru ve 2. hod.
odp., kde přednáseti bude předseda p. Karel
Skultěty: O posii přirozené čili národní. Po
té následovati bude ve 3. hod. přednáška pro
lid v sále Adalbertina v Hradci Králové: „Jak
povznést mravnost v lidu“, kterou
prosloví p. Karel Jelínek, učitel ve St. Kolí-
ně. Schůze odboru rovněž v Adalbertinu; pp.
členové dostavtež se všichni, je to přední po-
vinností každého.

(Zasláno.)

Z České Skalice.

Oznamuje se všem rodičům, že všechny
zprávy, jako by vzdělávací a vychovávací ústav
Voršilek v České Skalici se měl zrušiti, jsou
úplně mylné; představenstvo ústavu nemá žád-
ných příčin tento ústav zrušiti a zároveň prosí,
aby se těmito mylným zprávám, které se mezi
obecenstvem roztroušily, nevěřilo. Chovanky se
každého času do ústavu přijímají.

Konkurs.

Farní obec vamberecká obsadí dnem 1.
ledna 1901. místo ředitele kůru a varhaníka
při chrámu Páně sv. Prokopa ve Vamberku.
S místem tím spojeno stálé služné 500 Kor.,
mimo to šola z církevních výkonů celé farní
obce (6500 duší) a naděje na roční příspěvek
sl. patronátního velkostatku Vamberk-Boro-
hrádek.

Místo to zadáno bude výhradně absol-
ventu varhanické školy, kterýžby zároveň byl
schopen vyučovati spěvu.

Žádosti korunovým kolkem opatřené s při-
pojeným vysvědčením spůsobilosti průkazu o
stáří podány buďtež přesně do 20. prosince 1900
u městského úřadu ve Vamberku, kdež v úřed-
ních hodinách nahlédnutí lze v podmínky za
timž účelem vyložené.

V zastoupení farní obce vamberecké
dne 28. listopadu 1900.

Adolf Vyskočil,
starosta.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodí
pro závody průmyslové neb domy
činžovní, dílem před nádražím, dí-
lem blíž dráhy a silnice ke Kukle-
nám a kolem školy na Pražském
Předměstí u Hradce Králové prodá

Josef Kulíř,

ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci
Králové.

N á b y t e k .

Výrobky dokonalé.

Pohovky.

Celé garnitury.

Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony.

Opony (draperie).

Žíněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobnými náprsenkami.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kým náprsenkami.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívaní.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levné, ihned, správně

všechny reklamace, rekursy, poptávky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliášova třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stoupač,

ve Svitavěch.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNA

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na zimní a havel-
sky z čisté ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

sešitelský a první zaslátelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

poslavočský v Pardubicích

opravuje jako i nové staví
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do-
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
zení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav
provádí firma

Mölsrova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšelejší doporučení. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další přiznání prosí

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malbě kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého spracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
luji obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatebních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
zení a levných cenách se zárukou

JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec c. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

ZLATNÍK J. KALIS HODINÁŘ

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpevňovací,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renesančním.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání dš. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8 dennímu vrácení.

Plány a rozpočty shotovuji zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízi

Biskupská knihtiskárna.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé zuby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v obor ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného občanstva, znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

zubní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)
doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhotov-
uje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
prací, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
poslazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

8 úctou veškerou

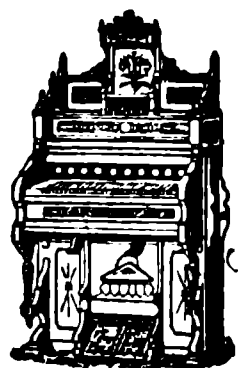
Antonín Sucharda.

První Královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

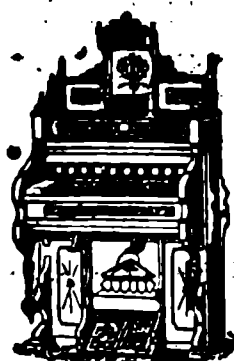

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Dárky vánoční a k sv. Mikuláši

v hojném výběru chová na skladě.

Nádherně vypravená díla básnická, prosaická a cestopisná, obrázkové knihy pro dítě každého věku, skvostně vázané povídky a báchorky pro mládež, stavebnice, barvy, alba na pohledy a pošt. známky, novotiny jemného dámského dopisového papíru, atd. atd. atd.

Na veštek zasílám knihy též na výběr, udá-li se věk a obor žádaného.

Vše v původních, přesně stanovených cenách.

Knihkupectví B. E. TOLMANA v Hradci Král.,
velké náměstí č. 26. Založeno r. 1883.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporuje firma

Petra Buška synové,
uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.
Fotografie a nákresy u velkého výběru na přání k na-
hlédnutí franko zašleme.

Nejlépe doporučeni! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignáce Neškudla syn

(protokolevaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, ředitel ve Výprachticích)

doporučuje P. T. veleředitel duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

**výrobní závod
všech kostelních paramentů.**

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Kupujte v I. křesťanském bazaru Čupr.

Velký výběr hraček.

Celoroční výstava nejvкусnějších vánočních a novoročních dárků.
Majolikové a terracotové vázy, poprsí, figury, decor. talíře, hrnce na palmy,
bambusové stoly, alba, trojdielná zrcadla, kuřácké náčiní atd.

Japonské a čínské dekor. předměty.

Prádla bílá a trikové, český výrobek. — Objednávky se rychle a levně
vyřizují. — Novotiny nákrčníků, šlů, tobolek, deštníků, cestovních kufrů atd.

Pravé ruské galoše.

Sklad šněrovaček nejosvědčenější facony; též šněrovačky
secesse (nízké).

Frant, Čupr v Hradci Králové.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a menšíkovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila
v Chebu.

Pro memoria.

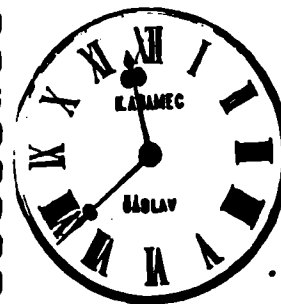
Veleředitel P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové
kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí
nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších
prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin
a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodně, továrna na
svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů
a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na
prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

odavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. doporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

RUKÁVNÍKY

i kožešiny všeho druhu
velmi levně nabízí

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

Speciální závod zboží ozdobným
a galanterním.

OBNOVA

Číslo 49.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 5 k — h

V Hradci Králové, dne 7. prosince 1900.

Inzeráty se počítají levoň.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Do bolesti!

Často mi v tyto dny napadal starý jeden pán, který při hře „bullky“ rosičné říkával průpovídky. Jednou takovou průpovídkou bylo: „Táto, do bolesti!“ Když už totiž asi šest ráz (šticů) měl protivník, těšil se, že po nich vynese něco jiného, aby on mohl přebít a udělati ráz sedmý. Ale protivník vysoukav šest listů jedné barvy, vyhodil esso barvy jiné, takže naděje tím více mizela. A tu to bývalo, že říkával: „Táto, do bolesti!“ A ta slova vzal z anekdoty o tátovi, který měl kluka mazlíka a druhého, kterého bil, když mazlík žaloval a brečel. Ale mazlík stával se tím horším ba ukrutnějším, čím více táta polevoval jemu a druhého bil. Když jedenkrát ten druhý zase měl býti bit, ukázalo se, že má na stehně vřed, čili jak se mnohdy říká bolest. Jak to kluk mazlík spatřil, radil: „Táto, do bolesti!“ Zdali táta k zvěšení bolesti rány čili boláku druhého hochu neušetřil a ukrutně rákosku do ní vryl, to už nevím.

Ale to vím, že to dělá jistý stát. Jeden jeho synáček, mazlík, průšácký Němec vzdoroval, křičel a brečel, a proto byl bit ten druhý, nebohý Čecháček zrušením jazykových nařízení. Ale mazlík křičel dál a vzdoruje dál. Ví dobře, že Čech měl a má velkou bolest nad ústrky a křivdami, jež se na něm páchají. Ví dobře, že bolest zahojena není. Ale žádá, aby Čech byl bit dále a ukrutně radí a navádí: Táto, do bolesti! A skutečně! Stát, který má býti otcem všech, k vůli mazlíkovi seká do bolesti. Nedávno skoro denně sekal ten nebo jiný pan ministr do bolesti naší. Z nejvyšších soudcovských míst vyhnání jsou Češi a na místa jejich dání jsou Němci. „Táto, do bolesti!“ Na tom není dost. Rozmazlení Němci žádají odstranění Čechů i z úřadů finančních, celní úřady počaly vydávati lístky zase jen německé, v Trutnově odstraněn prý dvojazyčný státní nápis, ač v městě samém je trojtržní škola česká a bohoslužby též české, kde jen možno, všude se čeština zase vytlačuje.

„Táto, do bolesti!“ Toť ta nejnovější moudrost, kterou Čechové mají býti přivedeni k milování státu a říšské rady, a Němci uspokojeni, aby ani oni v říšské radě nekřičeli.

Jen aby to nedopadlo jako v příběhu, který jsem nedopověděl. Oba ti kluci vyrostli, tatík sestaral. A stalo se, že mazlík nezvyklý, aby se mu co odepřelo, jedenkrát vrazil nůž do srdce otcova a utekl. Ale právě ten druhý dobýval nůž, jenž v srdci otcově uvázl a hledal pomoci. Ale bylo pozdě. Nešťastný otec jen ještě vzdychl: Ublížíval jsem ti — odpusť — ale je konec. A po těch slovech vypustil duši.

Dejme na místo mazlíka státu našemu přes hlavu přerostlé průšácké naše Německo, které se zcela otevřeně chystá následovati Bismarka s jeho zásadou: Rakousko bodnout musíme do srdce; dejme na místo druhého syna zase Čecha, který chce upřímně nůž ze srdce státu vytáhnouti a jej zachrániti, a máme podobnoství vysvětleno. To ostatní si pak každý domyslí. Z toho ale též každý jen aspoň rozvázný, třebaš ne právě Čech, pozná, že to sekání do bolesti národa českého je vlastně bodání do srdce Rakouska; a ta nejnovější politika ministerstva Körberova je ve vlastně „Stoss-insherz“ — do srdce Rakouska bodající — politikou Bismarkovou. Ano sám Bismark po roku 1866 ze strachu před Ruskem tvrdil, že Rakousko musí býti zachováno, takže s tou „táto do bolesti politikou“ páni jistí jsou horlivější než sám největší ze všech velkých Průšáků — Bismark. Ale co až bude konec? — Inu, bude konec.

Ale není konec mého o Rakousku rozjímání. Právě v minulé dny konaly se z nařízení státu našeho volby volitelů v neděli i v čas služeb Božích předpoledních. Ba četli jsme v novinách, že jeden učitel byl panem okresním hejtmánem komandován, aby řídil volbu v neděli první adventní v čas, v který on

měl hráti na varhany při bohoslužbě, při mši svaté. A když učitel na to upozornil, dostal za odpověď, že může být bohoslužba bez varhan! Co tohle píšeme, nepřišla ještě oprava od pana hejtmána do novin, které to přinesly.

„Táto, do bolesti“, — pomyslí jsem si. I kdyby člověk nebyl právě katolíkem, musí uznati, že nejen náboženská, ale mravní spousta děsně se šíří. S bolestí hledí na to jen každý poněkud rozvázný lidumil a patriot (vlastenec, kterému záleží i na státu). Ale co je našemu státu do bolesti lidí nad sponstou obyvatelstva. „Táto, do bolesti!“ Toť zase a zase ta velká rakouská moudrost, kterou se pečuje o blaho státu!

Není to však jen rána do bolesti nás křesťanů. Je to rána do velikého boláku Rakouska samého. Bolákem tím je liberalismus, dle něhož od roku 1868 Rakousko „opraveno“, liberalismus, jenž je zavrnutím křesťanství v státním životě.

Jeden následek toho je — ač všelicos na papíře se nalezá — mnohdy až hanebné znešvácování neděle.

Bohužel, že tak mnozí páni nemají ani ponětí, jak veliký vliv na mravnost, ušlechtilost lidu, na pořádek v státu a na blahobyt národů má neděle.

Člověk není dobytče, ale tvor, obdařený duchem a svobodným i nesmrtelným, tedy k vyššímu, neskončenému vyššímu životu povoláným, a sám Stvořitel stará se, aby se člověku poskytla příležitost aspoň sedmého dne povznést se k vyššímu svému cíli a přemýšleti o sobě, jako o bytosti nesmrtelné a o Bohu. Proto má slyšeti slova, která nejsou z tohoto světa, slova opravdu s výsosti, kam člověk vlastně patří, pocházející. O těch opravdu nebeských slovech má přemýšleti, sebe podle nich zkoumati, posuzovati, kárati a tedy od všeho zlého, zvířecího, nízkého se odvrátiti, a tak se povznést, občerstviti, ve všem dobrém, a tudíž i v plnění občanských povinností se posilniti. Ovšem má i k Tvůrci se povznést, s ním se zabývati, jej uctíti, což se v obecné církvi děje obětí, jež obsahuje i sebeobětování vůli Nejvyššího.

Nuže! A co dělá stát? Za liberálního zákonodárství a vykonávání jeho právě ta část neděle, v kterou jsou bohoslužby, mnohdy od jiného dne se skoro neliší a odpoledne pitkám a podobným věcem se věnuje, k čemuž stát pomáhá. Ale na tom není dost. Stát právě v neděli plní úřadovny své a odvrací lid od vyššího jejich povolání. A nejnověji docela ještě k vůli zachránění říšské rady volá na neděli voliče k volbám, a kancelářská moudrost rakouská dává i dispens učitelovi od služeb Božích a mísí se do vnitřních záležitostí církve, poučující, že se na varhany hrát nemusí.

Již tedy je po strachu! Teď to půjde! Teď bude říšská rada již dělnou. Již tam nebude pan Březnovský hrát na trumpetku, když na neděli adventní nebudou hrát varhany. Že tohle jen dříve někomu nenapadlo? Kde už mohlo Rakousko zatím býti? Jen, táto, do bolesti — to pomůže.

Veliký totiž horší než první bolák má ubohý stát náš na těle svém. Bolákem tím je právě děsný úpadek života nábožensky-mravního. Již jen málo lidí je, kteří aspoň v ten sedmý den o svých mravních nedostatecích přemýšlejí, v dobrém se posilují a na svou velikou důstojnost, jakouž obdařen jest duch nesmrtelný, myslí. Již jen málo lidí jest, kteří vzpomínkou na Stvořitele hledí se státi lepšími. A proto děsným způsobem bují bezcharakternost, sobectví, požívavost, radikální zášť všeho pořádku, jenž jedině v Bohu má základ; hrozným způsobem rádí vášně, jelikož je ani sedmého dne skoro nikdo již přemýšlením o sobě a o zákoně Božím nekrotí, neutišuje; ba naopak právě toho sedmého dne dovoluje stát všechny možné schůze a všechny možné pitky a horší ještě věci. A nemluví tu snad jen o lidu obecném! Ne, tam ještě spíše jsou, kteří

sedmého dne se hledí zlepšiti. Ale taky o vzdělaných mluvím. Právě ve vzdělaných třídách klesá děsně smysl pro všechno vyšší, pro ideály, a bují sobectví, požívavost a stranicke vášně. Právě ty třídy by potřebovaly neděle jako soli, aby si hojily rány a boláky duší, které jim zasazuje bohoupustý liberalismus. Ale kde pak? „Táto, do bolesti!“ Ještě taky volte v neděli, aby se vřed tím více zakořenil.

I tohle teprv, ač ve svém zaslepení velemoudří správce státu toho nevidí, je „Stoss-insherz“ — do srdce Rakouska bodající — politika. Žádný stát nezískal a nezíská podrýváním náboženské mravnosti, a každý nezhojitelnou ránu sám sobě zasadil, když nejen dovolil, ale i podporoval pustnutí duchů nesvěcením neděle. A proto není mnoho naděje, že na téhle říšské radě, která se podrýváním posvátnosti neděle dohromady shání, požehnání spočívati bude Naopak! Vředovitá hniloba bude se ještě více rozežírati a stát k smutnému konci vésti. A hněvejte se třebaš ještě více na „Obnovu“, že trpké nebojí se pověděti pravdy. Je to taky, ale v dobrém smyslu: „Táto, do bolesti!“ Je to jen to, jako když tatík mezi prsty vezme vřed a tlačí, ať synáček i křičí, a hledí z něho vytlačiti jedovatou šťávu.

Kéž by se Rakousku dostalo v osobách ministrů, poslanců, rádců a novinářů takovýchto tatíků hodně mnoho. A v tom smyslu obzvlášť nás křesťanských novinářů a vlastenců i patriotů heslem jest a bude i na dále: „Táto, do bolesti!“

Dopis z Prahy.

V Praze, 5. prosince.

(K odmítnutí účasti „Prahy při sjezdu měst ve Vídni. — Kandidatury do říšské rady. — Obecné „drobnosti.“)

V nejbližších dnech má se konati ve Vídni sjezd měst království a zemí na říšské radě zastoupených. Účelem sjezdu toho jest porokování o důsledcích nového domovského zákona. Ke sjezdu tomu pozvána jsou všechna města čítající přes 10.000 ušedlého obyvatelstva. Když pak se jednalo o tom, má-li se sjezdu toho účastniti také král. hl. město Praha, tu ve městské radě usneseno, aby se zástupcové Prahy sjezdu toho neúčastnili. Usnesení toto bude nyní heslem, aby také ostatní pozvaná česká města vídeňský sjezd neobesílala.

Prostě odmítavé a snad citům národním odpovídající stanovisko toto nachází se v rozhodném odporu s moudrostí politickou. Tato rozhodně kázala, aby Praha v zájmu vídeňských Čechů sjezd ten obesílala. A sice lidmi nejlepšími. Když snad za dnešních poměrů nechtěl se účasti té za dostatek schopna nikdo z městské rady pražské, mohla prostě delegovati za sebe a svým jménem několik svých zástupců ze kruhů občanských, v níž jest intelligence dostatek, která by ve Vídni Prahu dobře dovedla zastoupiti a pověditi tam, co Vídni z české strany říci jest potřeba. Neobesláním sjezdu toho zbaven byl český národ tribuny, v níž mohl ve Vídni v zájmu svých příslušníků platně promluvit. Tak vhodná příležitost nenaskytuje se ani za mnoho let. Ostatně účasti Čechů na sjezdu tom mohlo býti mnoho získáno, neboť osobní styk urovnává mnohé protivy a osobní přítomnost naše četné škody.

Proto nelze míti odepření účasti na sjezdu tom za skutek politický moudrý. Tak se platná a užitečná politika nedělá. Mimo to lze Praze vyčítati, když dávno o úmyslu sjezd ten pořádati věděla, proč jako největší a nejpřednější slovanské město v Předlitavsku nepostarala se o to, aby na něm veškerá nad 10.000 obyvatel čítající slovanská města byla jistě zastoupena. Proč? Proto že by potom

při sjezdu tom slovanská povaha a slovanský ráz Předlitavské nepochybně vynikly a směr by na sjezdu tom měli Slované většinu, když by ho všechna slovanská města obeslala. Sjezd ten mohl se státi tímto způsobem slovanskou manifestací ve Vídni, která by byla takto přesvědčena, že dosavadní její názory o živlu slovanském v říši jsou nesprávnými a mylnými.

Neobesláním však toto všechno jest zmařeno. Nejenou že slovanská města svou početností nemanifestovala, ale pražskou odmítavostí ponechání vídenští Čechové na milost a nemilost míněním německým. Ostatně český národ se sjezdu toho byl povinen účastniti též z toho důvodu, poněvadž nový domovský zákon nebyl odhlasován proti jeho náhledu a vůli.

Tolik měli jsme za nutné k odmítavému usnesení pražskému poznamenati. Za moudrý politický skutek považovati ho nelze a zodpovědnost za ně není věcí jenom tak lehkou, jak si páni představují. Deklamace nějaké zde neplatí, když jde o věc vážnou, důležitou a případně pro zájmy slovanské výhodnou.

V sobotu pochlubila se mladočeská strana s uveřejněním jmen svých kandidátů poslancectví do říšské rady. Doposud uvedla pouze jména kandidátů za V. kurii a za města. Venkovské obce ponechává patrně k libovolnému rozebrání. Při kandidaturách uvedených spravoval se výkonný výbor mladočeský asi ton nešťastnou zásadou a snahou, aby se na říšskou radu z jara vrátili po možnosti titíž pánové, kteří ji v létě opustili. S tím politicky prozíraví lidé nemohou souhlasiti a proto kandidáti mladočeství nejsou ani ve svém výběru všeobecně chváleni. Za města kandidují pánové, jež neznamenaají mnoho a za V. kurii — jež politicky neznamenaají nic.

Kandidatury jiných stran budou stejně slabé, ne-li slabší, tak že dnešní politická situace národa Českého není zrovna uspokojivá. Pochybujeme, že příští říšská rada bude mítí za potřebí nadbytek vytrvalých hřmotilů, poněvadž se situace ve Vídni značně změnila.

Styky hraběte Bedř. Schönborna s nejvyššími místy; nápadně rozhodně vlastenecky akcentované řeči nejvyššího maršálka království Českého, knížete Jiřího Lobkovic při otvírání umělecko-průmyslového musea obchodní a živnostenské komory pražské a při nedělním slavnostním shromáždění české Akademie; řeči nejvyššího sudího království Českého, rytíře Veselého při nastupování úřadu, kdy začal mluvit i řeč svou skončil česky, kdy mluvil o sesterské Moravě a při loučení v Brně hovořil o království Českém a spojitosti jeho s Moravou; jmenování řady českých vysokých úředníků: to vše poukazuje k tomu, že má česká politika vážněji pečovati o to, aby všechny její posice byly obsazeny poli-

tiky a nikoli ochotníky. Není nemožnosti, že budeme překvapeni událostmi nečekanými, o čemž také poukazuje důvěra, již se ministr Rezak ve Vídni těší.

Zápletka čínská a do Rakouska vyslané zástupy pastora nám pracují do rakou srovnat, jako r. 1871 nám pracovala pycha německá. Proto jest třeba bdíti, aby nás doba nenalezla nepřipravené na různé změny a poměry, jichž vykořistiti jest d kolem politiků. Proto měl býti výběr kandidátů poslaneckví opatrnějším.

Nanejvýš potěšitelným jest, že má býti za Nové Město Pražské poslancem volen rada dr. Ferd. Pantůček a mluví se i tom, že jest ochotem mandát ten přijmouti. Jest-li se to uskuteční, znamenalo by to velký obrat v našich politických poměrech, neboť voličové začali by si, vidouce úspěch a cenu inteligentních mladých, zdatných sil, zase v kandidátech poslanectví více vybírali a každý by se více kandidovati neodvažoval. Obrat ten jest nanejvýš žádoucí.

Poměry pražské, o osobnostech patří nám nenapadá, charakterisuje doznání, že obec města Prahy sama jest dlužna přes 78.000.000 korun a že na měsíc prosinec vyhlášeno jest v Praze a ve předměstích jenom za 1.450.000 korun exekučních dražeb nemovitostí. Za mnoho-li movitých předmětů se bude exekučně prodávati, to zjištěno není.

Černou tuto stránku pražských poměrů otvíráme neradi, ale musíme se k ní stále poukazovati, aby osoby vidouce věc, se vzpamatovaly a správu matičky naší nepokládali za záležitost jen tak lehkou a snadnou, jak si ji někteří pánové představují, nastavující především pod radnici stále svůj osobní hrotek, jako by ctihodná ta budova byla pro ně dojnou krávou.

S potěšením zaznamenáváme, že dosavadní nedotknutelnost židovského hřbitova v V. čtvrti byla v asanační komisi prorážena. O záležitosti té své doby psali jsme na těchto místech ve smyslu, jak se nyní stalo. Stejně pak nás těší, že bylo v obecním rozpočtu na r. 1901 vzpomenuo žádoucí opravy spustlého chrámu sv. Václava na Zderaze, když o ostatních opravách pražských kostelů a far, jež mají býti r. 1901 provedeny nemluvíme. Pojednali jsme o tom také v „Obnově“, která se začíná v Praze těšiti vážné pozornosti.

Avšak nyní, v nekřesťanských rukou spočívající novinářský obchod v Praze rozšíření katolického tisku nijak nepodporuje, ač jiné listy a časopisy do kaváren a veřejných místností doporučuje. V ohledu tom jest pronikavá náprava potřebnou.

FEUILLETON.

Dojmy z cest.*)

Napsal J. Čáslavský.

II.

Krakov.

„Kamení bude volati.“

Luk. 19. 40.

Vavel

Královský tento hrád, pyšný orel sedící na rozložitě skále, byl v Krakově jediným naším přáním a prvním cílem.

Sotva že jsme vložili tlumoky v hotelu národovém a poněkud se omyli, už jsme kráčeli ulicí Grodzskou k památnému sídlu králů polských. Pomýšlení, že kráčíme cestou, kudy polští hrdinové se ubírali rozšiřovalo nám srdce i prsa a v hlavu stoupaly myšlenky divné.

Krásná stavba, mohutná, uchvacující. Jako malebně rozložený orel na skále. Maně, aniž byste se nadáli, zazvučejí vám duši verše Schelleovy:

„O sídlo, chráme, koby stinné,
ó věčný domu baldachýne
věků i skutků . . .“

Přejdete však bránu, minete dóm a — otevřete se.

Pastvina bez ladu a skladu. Odevšad páchně jen odporný, cigaretovým kouřem prosycený, jenom kasárnám vlastní komisaní vzduch a na všech stranách straší vás vytažené fúrvézny. Poetické sídlo králů proměněno od r. 1846 v proslulé kasárny.

Zatřásl jsem se jak osyka nad tím vandali-smem.

Z hradu vrátil jsem se do dómu a vstupoval tam zcela rozechvěn. Ale nové překvapení. Vše zabedněno a zataraseno prkny a vstup zakázán. Mohutná stavba ta se konečně opravuje.

Prohlédli jsme tedy jen tři kaple, které byly ze všech 24 přístupny a vstupovali jsme do královské hrobky, kde dřímá i hrdinný Jan Sobieski, osvoboditel Vídně od Turků.

*) Viz Obnovu č. 5. 1900.

Ale

„v oko slza tryskne,
kdy kol do mlhy světlo blyskne,
pouť se sjeví kol a kolem . . .
A má duše zpláče bolem.“

Snad už víte, proč cituji tyto verše M. Kopnické. V krypté královské, v tomto kusu historie Polsky vše v nepořádku — páté přes deváté, že se až podíváte a zarazíte.

A tek královský Vavel nás sklamal. Obvyčejně to tak bývá. Nač se člověk nejvíce těší, že ho to pak náležitě sklame.

Odházeli jsme z hradu rozmrzení a nemohli pochopiti jak taková historická památka může býti ponechávána v tak strašném stavu. Vyjednávám prý už země dávno s erárem o koupi hradu, aby si ho mohla důkladně opravit a zachovati dějinám a národu jako pomník lesku a slávy Polsky, ale . . . Nemají prý kam dáti vojsko. Mlčím . . .

Bloudili jsme pak městem a prohlíželi musea, obrazárny a kostely. Mnoho krásného, poučného a rázovitého. Zejména zbožné téměř prohlíželi jsme všechny památky po velikém básníku Adamu Mickiewiczovi.

Všecho, všecinko, každá maličkost od kolébky až ke krobu jest zde sebráno a uloženo ve zvláštní místnosti věnované pouze velikému básníku Dziadů.

Mohu však říci, že nic z celého Krakova mne tolik nedojalo, jako když najednou na náměstí pod sukiennici (tržnici) ušel jsem ve dlabě veliký kámen s nápisem:

„Zde přisahal Kosciuszko národu.“
Zarazil jsem se a zachvěl.

Žádné slovo, žádná řeč, žádná báseň nebyla by mne více uchvátila jako prostý ten kámen s tím prajednoduchým nápisem.

To byl šťastný nápad, to byla a jest dosud epistola k vznešlivému lidu polskému. Kamení bude volati

Dlouho — dlouho jsem stál na tom místě a nemohu vám ani pověděti co vše letělo myslí mou . . .

Na druhé straně sukiennice stojí pomník Adama Mickiewicze, krásný, nový, vystavěný r. 1898 od národa na paměť 100 ročnice jeho naro-

Volební ruch.

Naši kandidáti V. kurie: Josef John, křesťan v Hrabadově a Jilemnic na X. volební okres obaňující soudní okresy: Jižní, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumeč, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obaňující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opouch, Mladá, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrást, Navařky. Dr. Rudolf Horák, farář v Šárce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skatč, Rychnov n. Kn., Kostelec n. Orli., Zámberk, Ústí n. Orli. Josef Hováděk, knihář v Praze za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Hlubá, Choťboř, Přibyslav, Nám. Brod, Polná, Stok, Humpolec, Ledč, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhřetěves, Přelouč. Uš při volbě volitelů a pak při volbě hlavních at jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecézi!

K volbám doporučujeme co nejvíceji malou brožuru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyrilo-Methodějské knihtiskárně v Praze. Cena 2 kr.

Své přátele srdečně žádáme, aby nám laaskavě zasílali správy o výsledku voleb volitelů — a zvláště kolik hlasů v té neb oné obci dostal kandidát strany křesť. sociální. — Přesvědčili jsme se, že správy v „Národ. Listech“ o výsledcích voleb jsou mylné a naprosto nespolehlivé. Čerpají-li také krajské listy správy o výsledcích voleb a N. L., pak se šifí jenom lež, v které ostatně páni u N. L. jsou chlapci!

Z Kostece n. O. Páni dopisovatelé „Posla z Podboř“, chtějí zakryti velkou porážku strany své mladočeské při poslední sjezdě volb v V. kurii buď do nenáviděných kleriků a žastují své čtenáře několika dle jich chuti připravenými kachnami. Tak na př. není pravda, že by bylo dělníkům a střízencům velkostatku bývalo nařízeno koho mají volit. Vrchní správa velkostatku jen vydala rozkaz, aby pokud se to dalo dělat každému voliči umožněno bylo, volby se zúčastnit, jiného vlivu na volbu neměla. Pravda ale jest, že voličové velkostatčtí teprve poslední den před volbou listků svých reklamovali musili, jelikož jim doručeny nebyly, a že jim cestou k volb od agitátorů ostatních stran s rukou trhány a vyměňovány byly. Ostatně, jak „nálehtile“ byly konány u nás volby, o tom stálo dosti důkazů v předminulém čísle „Obnovy“.

Z Červených Pečků. Smutnou náladu vyvolaly ve všech křesť. volby volitelů (pro páton kurii) v našem městě. Zvítězili tu sociální demokraté. Nemůžeme býti ani jinak. Vinni jsou tím oni výtečníci, kteří jediné činnosti sociálních demokratů podporovali, spolek katolický všemožně hanobili a jemu největší překážky kladli. Sklísť teď ovoce své práce podkopnické a výsměšné. Snad se jim nyní aspoň oči otevrou. Dejá Báh!

V Jaroměři při volb v V. kurii obdržel dostatečný počet hlasů jediné sociální demokrat obě. Josef Nepilý, pomocník krejčovský. Bude se tedy konati užší volba mezi sociálními demokraty a mladočechy spojenými s národ. sociály v neděli dne 9. t. m. od 10 hod. dopol. do 2 hod. odpol. Zvítězí-li v této užší volbě sociální demokrati, bude to pro ra-

zení a vidíte, nádherný ten pomník nechal mne — chladným, kdežto prostý kámen s jednoduchým nápisem borem bušil v duši mou . . . Divno, podivno!

Po prohlídce města šli jsme Zvěřineckou ulicí k vrchu Kosciuzzkovu. Ulice špinavá, plná prachu a hromad šutru a hlíny — kladli tam právě vodovod — vedla nás kolem premonstrátského kláštera „Zvěřinec“.

Zde v těchto smutných, uzavřených zdích vydechla básnická duše Boleslava Jablonského. Zde dozvučela jeho lýra, zde dopěl svůj život píseň labutí:

„Smutně zvóní zvony na Vavelu.“

Zde v této smutné kleci umklnul slavík český na dobro, svěsil křídla nadšen a touhou po vzdálené vlasti, po rodných luzích dokonat.

Slza zaleskla se mi v oku a nedivil jsem se, pranic jsem se nedivil . . .

Někomu prospívá uzavřenost, samota, hrobový klid a jiný chce ruch, život, boj . . .

Přišli jsme k vrchu Bronislawa.

Zde vděčný národ snesl od r. 1820—1823 k uctění památky velikého svého reka dvacet metrů vysoký vrch, na jehož vrchol možno šnekovitou stezkou vystupovati. A tam nahore nachází se obyčejný asi metr vysoký kámen s prostým nápisem: „KOSCIUZCE“.

Jedno, pouze jediné slovo, ale pronášej celou historii.

„Kamení bude volati“ vzpoměl jsem opět. Posadil jsem se na vrch a zablédl se kolem sebe. Nepřehlédná rovina v šif i dál a v ní rozkládá se malebně Krakov s pyšným Vavelem. v dáli černá a mračí se Babisgora jako černá skvrna v jase života.

A u nobou zrovna pod vrchem kolem do kola kasematy a děla. Stráže, důstojníci, vojáci přebíhají sem a tam a posvátné ticho ruší suché komando, jako by nožem řezal . . .

„Podívej se“, řekl jsem k bratrovi, „může býti větší ironie osudu“. — Hrdina i s národem obklíčen děly a sevřen hradbami . . .

Historie, samá historie mluvící až k duši a plnící oko slzami . . .

dělníci Jasněti nematelné ostuda. Osvěta — už nyní jest to náležitě poučenou a osvícenou třídou, která se to vlastně pomáhá tímto frakcím, v českém národě a k tomu se používá do rukou, když jednotlivé ty strany mezi sebou se porou a štve. Židé všem podporují silně ono rozštěpování se v národě, posouvají tím přijde k vešle jejich odchovanec a přisavec — socialistická demokracie. A přes tento smutný a makavý úkaz jest tolik slepých a nás, že vědomě podporují i listy takové, které ošidivně k ošl tomtu směřují, třeba nyní si říká realističtější (Čas) — neb radikálně pokrokové (Samostatnost, Osvěta lidu) a i jinak. Každého trháji a mrakají, jen na Židy nedají dopustiti. Liberalismus židovské přinesl českému národu krásné věci, co mu přinese teprve jeho odkojenec — beznárodná socialistická demokracie?

Při volbách volitelů v Černilově, svítali mladočeši. Všechny voličů bylo 122.

Z Chrastí. Dne 2. t. m. sávil k nám na své cestě po XI. volebním okrese kandidát křesťanských sociálů, P. Dlouhý-Pokorný. Místnost u „České Koruny“ do posledního místa byla naplněna. I několik z tábora socialistických demokratů přišlo poslechnout vývodů řečnických. Když pan kandidát rozebíral systémy jednotlivých vlád, — ozvalo se v řadu, kde stáli soc. dem. jakési mrucení, které se sebe vyřešilo prý až se Skuteč objednaní občane. Když vytránci byli od obecnosti okřikováni, sám pan kandidát jim promluvil do duše a řekl, jest-li se jim něco nelíbí, že mohou později své mínění veřejně přednésti, ale takhle do hrsti mluvit, to se není čestné pro občany. — Na to pak pan kandidát Dlouhý-Pokorný pokračoval bez vyrušení za projevu souhlasu až do konce. Rozvinuv program své strany, který byl s nadšením vyslechnut, ohlásil, kdo chce, ať vystoupí se svým náhledem proti jeho řeči. Avšak nikdo se nenašel, a také nevíme, kdo by s opozičníky chtěl s ním se utkat. P. Dlouhý-Pokorný jest pro program strany křesťansko-socialní nadšený a též výtečný pracovník. Schůzi řídil p. Antonín Ševčík a p. Josef Kura, oba městští radní. Za zpěvu vlasteneckých písní občanstvo se rozešlo.

Z Holic. K jednomu z nejdůležitějších ze svých dosud 20 pořádaných voličských schůzí plným právem počítati může p. kandidát V. volební kurie strany křesťansko-socialní P. Dlouhý-Pokorný schůzi voličů v Holicích. Teprve v pondělí o 11. hod. dopol. ohlásil p. kandidát svůj příchod a navečer téhož dne plnily se divadelní místnosti v hostinci na „Spici“ obecností. Všechny strany politické vyslaly své stoupence, dostavili se i účastníci z Rovné, Řetic, zvláště pak v hojném počtu přišli rolníci z Ostřetína a p. starostou Nečasem v čele. Když kolem 8. hod. zahájil svolavatel p. katecheta Knap schůzi, bylo v místnostech na 200 voličů, mezi nimi velice četné zastoupena byla Holická intelligenc. Za předsedu zvolen pan farář Podhajský, za místopředsedu p. lékařník Thůma, za zapisovatele p. učitel zdejší Vodvarka. Pan P. Dlouhý-Pokorný ve své 2 hodiny trvající, důkladně promyšlené řeči, jež s pozorností věru obdivuhodnou přítomnými byla vyslechnuta, způsobem klidným a přece tak mile působícím a přesvědčujícím nastínil historický vývoj politických událostí od r. 1848 až na naše časy; vyloučil program strany křesťansko-socialní, v čem se shoduje a v čem se liší od stran ostatních, zvláště od strany radikálně pokrokové a socialistické demokracie. Strana křesťansko-socialní naprosto nemůže souhlasiti s programem strany rad.-pokrokové, dle něhož náboženství ze škol má být vyhozeno. S napjatou pozorností vyslechno posluchačstvo tuto řeč; výroky různých učenců a politiků, které řečník uvedl přesvědčily každého přítomného o nutnosti náboženství křesťanského pro společnost lidskou. Též nemůže strana křesťansko-socialní souhlasiti s naprosto svobodou tisku, slova a shromáždění! Ku konci poučil, že každý volič je povinen použít svého práva voličského a vyslat přítomné, by všichni dostavili se k volbě a dle svého nejlepšího přesvědčení volili. Hlučný, dlouhotrvající potlesk přítomných byl projevem souhlasu s velice poučnou přednáškou. Pan farář Podhajský též mu za ni jménem přítomných poděkoval a jelikož nikdo na vyzvání předsedy ke slovu se nepřihlásil, sdělilou tou schůzi ukončil. V místnostech „Občanské Besedy“ v milé společnosti setrval p. kandidát až do 11 hod. přijímaje, s pohnutím projevy souhlasu a gratulace přítomných četných pánů. Morální úspěch byl veliký.

V Přelouči konala se dne 25. m. m. voličská schůze, na níž přednášel jakýsi anad 16letý kloudek — „řečník“ to strany soc. demokratické. Poněvadž počal vykládati různé nesmysly, obecnost různých polit. stran se rozešlo — a „řečník“ mohl mluviti prázdňím lavicím!

Z Poličky, Přibyslav a Kaňku u Kutné Hory se nám píše, že tam zvířetili národní socialisté.

V Petrovicích-Lesinách u Čestína byli za volitele poslanců zvoleni: a) pro V. kurii pp.: Čeněk Jelínek mlynář, Karel Vimr, farář; b) pro IV. kurii pp.: Frant. Petrásek, Čeněk Zelenka a Josef Zoha — vesměs rolníci zdejší.

V Hmátnicích dne 4. prosince v V. kurii obdrželi křesťanství sociálové 128 hlasů, demokratičtí socialisté 378 hlasů.

Z Ústí n. Orli. Při volbě volitelů do V. kurie dne 4. prosince obdrženy účastenství bylo slabé. — Volilo 304 soc. dem. 181 mladočechů, 163 národních soc. a 48 křesť. soc. — Ústí volba bude mezi soc. dem. a nár. soc. Mnoho voličů křesť. social. nerozkamovalo hlasov. listky.

Na Jilemnicku dojde asi k ústí volbě mezi křesť. sociály a mladočechy. Všechny strany zde stojí prudce proti sobě.

V Měříčce spojili se proti křesťanským sociálům v V. kurii všechny ostatní strany. — Vlastenečtí mladočeši, národní dělníci — jdou svorně s beznárodními socialistickými demokraty!

V Hlinsku při volbách volitelů zvířetili soc. demokratičtí.

Drobná obrana.

Chytá se stébka. Z Hradce do Pardubic přestěhovalá „Osvěta židů“ spíná v úkusu ruce nad úspěchy „klerikálů“ ve volební akci a svaluje všecky vinu na — mladočechy. Nemáme příčin ujímati se mladočeského liberalismu, ale zásluhu o rozkvět náboženského uvědomění našeho lidu mají v přední řadě pokrokaři svým soustavným urážením náboženského našeho citu. Divíte se pánové, že vaše křtištní ničivá činnost, po kolik let provozovaná, vyzněla na prázdno, budíc ohlas jen u povah mravně schátralých a u zlatého teletete jež ve vaší zapřisáhlé nenávisti vůči katolické církvi našlo jidášského spojence, ale to jste si mohli vypočísti na prstech, že proti pravdě Kristově jsou marny vaše vzteky. Podarilo se vám sice na čas vzbuditi lišáckým a podlým osočováním mrak nedůvěry mezi katolickým lidem a jeho kněžstvem, abyste ho spíše mohli přivést v jármo zlatého teletete, ale lid prohlédl chytře kladenou lečku a v čas s ní vyvázl, přesvědčiv se sám, kdo jest vlastně jeho přítelem. Cesta z Hradce do Pardubic mohla by „Osvětu“ i její patrony přesvědčiti, že svou partii dohráli, takže ani sebe šťavnatější nadávky na klerikály jim již na nohy nepomohou. My bez ohledu na vaše pomluvy půjdeme za duchovním i hmotným prospěchem lidu našeho dále, neboť kdyby chom byli skutečně tak špatnými, jak nás bez ustání líčíte, a kdyby naše věc byla vskutku dle vašeho tvrzení tak podlou, dávno by nás spravedlnost smetla do společenských plev, kde se najednou shledáváte sami, odkopnutí i od těch „uvědomělých a osvícených“ socialistů de mokratů, jimž začíná také již v mozku svítati. Začíná líšení duchů, a jen mravně silná strana může zvítěziti. Že vítězství připadne Kristu, o tom ani na okamžik nepochybujeme.

Cedí komáry a polyká velbloudy. Evangelický spolek v německé říši usnesl se, že i letošního roku věnuje do Rakouska 200.000 marek ku podpoře vlastizrádného hnutí „Los von Rom“. Pak se ještě opovažuje rannský pastor Šádek vyčítati nám, že z agitacího fondu platíme výlohy volební jednotlivým spolkům. Náš tonď jest založen z poctivých příspěvků na prospěch dobré věci, ale někdo jiný, jež pan Šádek dobře zná, přijímá z rukou cizáků jidášský groš ku nevlasteneckým štvanicím. Pokrytce, vyvrz nejprv břevno z oka svého!

Bejí se katolické university. Naše vídeňská universita jest z poloviny židovskými professory obsazena, takže tvoří vlastně orientální akademii, jiné university po většině honosí se „svobodomyslnými“ učenici, proto nelze se diviti, že katolíci rakouští touží založiti za vedení svých biskupů katolickou universitu v Solnohradě. Každý přítel osvěty by tuto universitu uvítal s povděkem, byť ani nebyl zrovna katolíkem, ježto jest jasno, že založením nového kulturního ohniska nastane ušlechtilé závodění na poli vědeckém, ale takovou vyšší snahu těžko hledati v redakci „Času“. Tam mají pánové jiné poněti o vysoké škole. Tam prohlašují v č. 64. „katolickou církevní universitu za útok na svobodnou vědu, protože prý svobodná věda, která jest omezována dogmaty, je nemyslitelná“. Tvrzení toto jest zcela falešné, ale dá se dobře vysvětliti obavami před katolickou vědou, jak již to svého času státník Windhorst svobodomyslným pánům při debatě o připuštění katolických řeholí do země pánům vyčetl na říšském sněmu v Berlíně: „Na universitách měly by býti zastoupeny všechny obory. Ale na všech universitách jest pevný kruh lidí, kteří nikoho na stolici professorskou nepřipustí, kdo se jim nebudí; tento kruh musí býti rozražen. My se nebojíme vaší vědy, jsme zastupci vědy daleko starší. Vy jste však vyhnali ze země řeholníky, kteří se této naší vědy ujímali, poněvadž jste věděli, že byste jim nedodali“. V tom jest hlavní vtíp úvodníku „Časova“. Ne strach o vědu, ale strach o celý zastup patentovaných učenců, kteří stolice professorské vyhrazují si pro sebe a pro své věrné, vede „Čas“ ku útoku na katolickou universitu. Ve Vídni jsou to páni z vyvoleného národa, u nás „lidoví“ realisté, kteří mají patent na učenost.

Katolická věda ovšem nebude v tom ohledu „svobodnou a zdemokratisovanou“, aby lichotila zastupům, aneb plazila se před zlatým teletem, jako to činí patron „Času“, ale bude se řídití týmiž vědeckými zásadami a týmiž zákony myšlení, jako to činí každá jiná poctivá věda. Články víry nikdy nebrání poctivé vědě, nýbrž pouze vymyšleným domněnkám chorobných velikášů, kteří nemohouce docíliti nějakého zřejmého úspěchu ve vědeckém bádání, proměňují svou stolici universitní za politické aneb protináboženské řečníšty z něhož štvou a agitují, kazí mládež a pletou se do věcí, jimž nic nerozumí, jako n. př. do obviňování křesťanů z pověry, když

volají po odvěti na vraždu křesťanské dívky. Takovým štvárům a agitátorům, jakož i jejich překroucením církevní nauka vždy překážá a bude také překážeti; poctivým však vědcům nikdy nepřekážela. Uvádíme svědectví jenom jednoho učenice, amerického slavného filosofa Dra. Browsona: „Nikdy ani v jediném případě nenalezl jsem jediného článku, dogmatu aneb definice víry, která by mne do rozpaku přiváděla. Nikdy jsem nepozoroval, že by rozum můj odporoval učení církve katolické, nikdy jsem neznamenal, že by byl býval omezen, aneb já sám byl uveden do myšlenkového otroctví. Jako katolík pociťoval jsem a požíval jsem duševní svobody, které jsem nikdy nepovažoval za možnou, pokud jsem byl nekatolíkem“.

Milý „Čase“, dr. Browson býval presbyterianem, ale jako myslící duch přijal katolickou víru a vydal skvělé svědectví pravdě; tvoji však tvůrčí otcové byli katolíky, pak odpadli a nyní třísni blátem potupy svou mateřskou církev, která jim svého času poskytla pramen vody živé.

Myslíš „Čase“, že tvé patrony vede k těmto krokům opravdové přesvědčení a přímá pravda? Víme, že znáš sám nejlépe důvody těchto útoků, proto jsme přesvědčeni, že budou vedeny proti církvi katolické i nadále proti vši pravdě — ve jménu vědy, humanity a navázaného československého.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chrastí V třetí neděli adventní dne 16. prosince t. r. bude ndp. biskup v katolické jednotě zdejší u „české koruny“ o půl 4 hod. odpolední mši přednášku o konci století se zřetelem ku své cestě do Říma.

Z Chrastí. (Přednáška). V neděli 25. t. m. za ohromného návalu posluchačů všech vrstev a stavů promluvil J. B. Milost ndp. Eduard Jan Nep. Brynch v Jednotě katolické „O cestě do Říma“, kterou jak známo, nedávno podnikl. Vzrušený poutník zahájil svou cestu právě v den, kdy v církvi se slaví památka sv. Rafaela. Směr cesty byl: Chocen, Česká Třebová, Vídeň, Pontafel, Florenc — Řím. Známým roztomilým způsobem podány cestovní vzpomínky a různé příhody. Dále vylíčeny počátky Říma křesťanského, kdy do rozmarilého a již na pokraji záhuby tonoucího města zavítal cizinec, jenž měl snad jediný šat a to ten co měl na sobě a prostou cestovní hůl v ruce. Muž ten potkávajícím ho pyšným Římanům hlásal, že sem přichází, aby mravně zneškodil lid a město nádherné sice, ale mravně spustlé, obradil k novému, lepšímu životu. Muž ten sv. Petr a jeho společníci sv. Pavel provedli šťastně blahodárné své poslání, ať sami ochotně k vůli svatému dílu život svůj za oběť položili. Vzpomínky na skrovné počátky křesťanství a další Bohem samým předpovězený rozkvět jeho tanul asi na mysli dražšího našeho velekněze — Čecha, jehož první cesta tu ve věčném městě byla k oltáři sv. Václava ve chrámě sv. Petrákém, který Otec vlasti, Karel IV. tu dal zříditi, aby tu pomodlil se za svůj lid a za blaho jeho. Tu také vzpoměl si, jak sám ráčil se vyjádřiti, na milou Chrast, kde zvláštní shodou okolností ten samý papež, totiž Alexander VII., který dal svolení k založení biskupství královéhradeckého a jehož podobizna zdobí chodbu zámku v Chrastí, daroval k oltáři sv. Václava v Římě svícny, jak to napsy na nich vyryté znáčí. — Vzrušený řečník promluvil dále i o památkách jiných chrámů římských a zvláště dojemně vylíčil své osobní setkání s Jeho Svatostí papežem Lvem XIII., jemuž Prozřetelnost popřála tak dlouhou lodičku Petrovu řídit. Svatý Otec přijal milou Mu návštěvu, sedl na prostém stoli. Ač poněkud nedoslýchavá, což při tak vzácném věku jinak není možno, má dosud výbornou paměť a bystrý úsudek o všem. — Také o poměrech v Rakousku je dobře zpraven. J. B. M. vše tu přimlouval se za svůj národ, pravě, že je to lid citlivý, pracovitý, poctivý, jehož jen zloba nepřátel hledí do špatného světla postaviti. Jeho Svatost odvětil, že je mu známo, jak Čechové nad jiné vynikají svým vzděláním a jak má radost z prospěchu, jakým se mohou honositi díky tu v české koleji alumní Čechové, jenž jsou prý vůbec sv. Otci milí a sympatičtí. Jakkoliv dosti dlouho J. B. M. pobyl u sv. Otce a tu o různých záležitostech a poměrech rozmlouval, přece litoval, že nemohl ještě vše, co měl na srdci, sděliti. Z dalších řeči seznali jsme, jak unesen byl náš vzrušený poutník z nadšeného holdu, jež různí národové svorně, každý ovšem ve svém rodném jazyku, Jeho Svatosti, staříčkému kmetu vzdávali. — Potěšen naslouchal dojemnému zpěvu zbožných Rusínů. — Mile byl dojat přítulností a pozorností lidu vlašského. Tu a tam vysvětloval, že není Tedesco (Němec ale Bohemian, což bylo mnohemu divno, ježto jako bohužel na mnoze i v cizině špatný význam ve slově tom se nachází. Pohled na Řím, jakkoliv dosti tu úchvatný, nezdál se přece tak krásným, jak z našich Hradčan pohled na Prahu. Velice mile byl potěšen, když tu se k němu přihlásil Čech — Hradečan, který jako studentík mu v Hradci Králové při mši sv. přisluhoval. Hradečan ten je nyní známý, nadaný učenec Ignác Kolman, který tu právě zabývá se v Římě v proslulém archivu vatikánském vyhledáváním důležitých listin, jimiž bohda mnohá temná stránka našich dějin se objasní. Na zpáteční své cestě učinil pan biskup malou zastávku ve Vídni. Zmínil se také o svojí rozmluvě s J. E. předsedou ministerstva, kterou ovšem veřejně nemohl vyjeviti, poznamenal jen to, že i tu zastal se svého národa, řka, že ten je jistě více loyální, než snad jiný národ v této říši. Nemalou radostí musí každého naplniti, jak J. B. M. vždy a všude jako pravý Čech hájí zájmy našeho lidu a tu třeba i pověsiti, že zastání z úst takových zajisté více padá na

kteřížto titul jest slončen se jménem tak, že bez něho nelze jmenem považovati za úplné, byť odosoušen vojenským soudem na dva měsíce na počest a degradaci.

Ať ji je obstrukce! V jednom hostinci v Olomouci seděla veselá společnost. Jeden pán neustále velebil mladočechy a obstrukci. „My jsme Čechové, národ Husitů, my se nedáme. Zaspíváme vládě a těm Němcům také. Ať ji je obstrukce!“ V tom vešel jeden pán od úřadu, Čech, a rozjařený velebil obstrukce jej pozdravil německy. Úředník česky poděkoval. Tedy: „Jste národ Husitů, musíte svítit, ať ji je obstrukce“ — a hned na to — německy pozdravil!

Národ, český denník v Chicagu, vydávaný řádem českých benediktinů, otiskuje často úvodníky z „Obnovy“, jakož i jiné různé správy, což nám jest velice mile, že „Obnova“ i v Americe se těší oblíbenosti. Článek „Volby a peníze“ („Obnova“ č. 46.) otisklo několik časopisů v Čechách i na Moravě. Také panu Šádkovi v Ranně se musel velice líbit i proto v posledním čísle svých „Hlasů ze Siona“, citoval jednotlivé odstavce; aby ale měl ve svém měsíčníku něco „přívodního“, napsal o tom srovná „kritiku“, ovšem, dle svého „dvojjetihodného“ způsobu, hezky stavěnat. Celkem nic nevytvácel, — ale chtěl přece ukázat, že je chlapík, že totiž umí nepřiznání něco kritizovat, byť k tomu neměl ani žádných důvodů. — Rovněž i úvodník „Obnovy“ pod názvem „Plecháčů“ stihla „udrzející“ kritika p. Šádka, jenže tím p. Šádek dokázal, že byl obdařen velikým darem — totiž hloupostí. — Čtenářové „Hlasů ze Siona“ dobré zažítí!

Náhodské noviny přináší v posledním čísle tento zajímavý insert: Hledá se co společník skoušený podkovat černého zevnějšku, s vyvinutými rukama, černým knírem, šplháček různých výborů, přítel cigaret, dobrý vrát, milovník různých klepů, tajemník různých kabinetů, který by při různých příležitostech facky rozdával. Nabídky pod známkou: „Dutá facka“ pošte restante Opocno.

Z Jiřím. (Zabit při kácení stromů.) V neďalekých známých Prachovských lesích kácí se poblíž obce Libuše stromy. V úterý odpoledne káceli tam Jan Najman, syn jeho Josef Najman a Josef Betka z Hubojed vysokou jedli, kdežto opodál káceli dělníci František Josefek a Václ. Hronek ze Lhoty Pařezské jiný strom. Když nadcházel doba, kdy jedle, byři a dostatek podřezána a podsekána měla se k zemi skáceti, upozorňovali na to starý Najman a společníci jeho dělníky Josefka a Hronka obvyklým voláním „Pozor“. Leč Josefek toho nedbal a zůstal na svém místě státi. Pojednou ale slyšel se k zemi mezi poražené kmeny. Když jedle na zem dopadla zasáhl konec její Josefka na hlavě a lebku mu rozbil, tak že ubožák zůstal na místě mrtev. Mrtvola nešťastníka dopravena byla do jeho příbytku. Týž byl 49 r. star, ženat, otcem osmi živých dětí. Pozůstalá vdova Kateřina Josefková nalezla se k tomu ještě ve stavu pozhledném. Jmenovaný Josefek býval před lety ve Lhotě Pařezské hostinským a řezníkem. Později se ale živností těch vzdal a živil sebe a četnou rodinu svoji prací nádeníckou. Pohřeb nešťastné oběti svého povolání konal se za četného účastenství na hřbitov v Libuši

Různé zprávy.

Vyznamenání. Chvalob známé firmě Frant. Sezemský, c a k. dvorní dodavatel, továrna na svíce voskové, cerasinové, stearinové v Ml. Boleslavi, dostalo se tyto dny opětno čestného vyznamenání a sice od Jeho Svatosti papeže Lva XIII. za vkusné provedení svíc, dodaných pro dóm svatého Petra v Římě, udělením apoštolského pozhledu a propůjčením stříbrné medaile milostivého léta a jak jsme se přesvědčili, jest to již druhé vyznamenání, jež zmíněná firma od Stolic papešské obdržela. Blahopřejeme!

Dary. Vdp. Lambert Vichta, farář ve Střížích věnoval „Adalbertinu“ 60 K, vdp. bisk. notář Ignát Horký daroval jednotě katolických tovaryšů 10 K. „Zaplať Pán Bůh!“

Nevedebá mravní potopa. „Dále to již nejde, já nemohu dále býti jedním přítomem, moje nervy jsou příliš otřeseny,“ tak zvolal berlínský státní návládní při trestním líčení s bohatým židem Sternbergem v tyto dny. Tomuto podařilo se několikrát peníze umlčeti do nebe volající své hříchy smilovat. I tentokrát zdálo se, že zlato zaslepi oči soudců, když tu policejní špiónec Thierstadt před úřadými soudci začal vypovídati, že sám policejní komisař Thiel jej hleděl podplatiti, aby si počínal mírně proti Sternbergovi a konečně vyšlo na jevo, že sám policejní ředitel Meersheid byl a jest dlouholetým přítelem žida Sternberga, který mu často půjčoval peníze.

Zakladatel židovské internacionály, Disraeli, dal Židům povel, aby smocnili se novín. Právil: „Tiskem můžeme udělati právo neprávem, hanbu cti, tiskem můžeme otřásti trány a rosváděti rodiny. Můžeme pochovati všechnu věru v to, čeho si dosud nepřátelé vážili; můžeme zničiti úvěr a rozpoutati válku, zpřehoditi válku a mír, slavným učiniti a zhanobiti. Kdo má tisk, má ucha národa.“ Tomu povelu židé na celém světě dobře porozuměli a odkupujíce největší světové noviny, nepohrdli ani týdeníky a měsíčníky, které jim v užších kruzích výtečně prokazovaly služby.

Křesť je křesť. V Jiřímě antisemitskou píseň o Anežce Hrázové, začínající slovy: „Poslyšte milí křesťané“ a končící: „Židům nikdo nevěřte“ prodává — žid!

Masariček utekl z robotárny v Brně. Jmenuje se Jan Masariček a je z Nemochovic. Obločen jest v bílé láty kárací.

„Lidový“ učence prof. Masariček, stydí se za to, že otec jeho byl panským kočím, a v protokolu zemského soudu v Praze adal, že byl úředníkem na statcích!

Doba pokroku. Dle úřední statistiky narodilo se v Rakousku loňského roku 128.708 nemaselských dětí.

Pivo v Bavorsku se často pije již k snídani, jako u nás káva.

Národní Jednota Pošumavská záchranně české menšiny na ostrůvku Stříbrném založila v Dolních Sekyřanech pleťárny, které dnes již jsou důležitým hospodářským činitelem, poskytující četným příslušníkům české národnosti trvalou a slušnou obživu. Zde Národní Jednota Pošumavská prakticky a co nejúčinněji řešila problém zachrany českých menšin a sálší nyní pouze na českém obecnstvu, aby pleťárny v Dol. Sekyřanech splnily svůj úkol národní i hospodářský, aby staly se českým velkozávodem v odvětví průmyslové výroby, v kterém ještě žádný český velkozávod nemáme. Doporučujeme proto pleťárny založené Národní Jednotou Pošumavskou v Dol. Sekyřanech přiznati české veřejnosti co nejvíceji. Pleťárny vyrábí zboží všeho druhu, pletené i trikotové a snaha majitele p. V. Netušíla nese se k tomu, aby posloužil zbožím jenom dobrým za ceny přiměřené. Sklady a drobný prodej nalezá se v Praze I. Melantrichova ul. č. 2.

Německá vyzývavost. „Časopis českých lékařů“ píše: „Cis. rada Mattoni, majitel lázni Giesabühl, vypsal velkou cenu za nejlepší práci z oboru balneotherapie (lázeňského lékařství); — ceny dosáhnutí mohou toliko absolventi německých ch universit v Rakousku. Spis ten zajisté bude jenom reklamou pro podniky p. Mattoni-ho. Tím zajisté věda nic nezíská. Vypisuje-li ale p. cis. rada Mattoni ceny výhradně pro Němce, pak ať si jim také prodává své kyselky a nás jimi ušetří.

Vilém II. Mnobomluvný, má tisíc obleků a někdy se od 8 hod. z rána do 12 v noci dvanáctkrát převléká, přišel na nový nápad. Dříve bylo v reglement, když potkaly je vojenské osoby, jedouce na koni nebo v kočáře, že se toliko vzpřimily a dělaly „kompfendunk“. Nyní však si zeměpán ustanovil, že v soukromých povozech jedoucí důstojníci, poddůstojníci i vojáci mají, vidouce císaře, vyskočiti z povozů a pak dělati „front“. — Kleknouti prozatím ještě nemusejí.

Konec zámku v Monze. Král Viktor Emanuel III. rozhodl se, jak z Milána se oznamuje, uzavřít na vždy královský zámek v Monze, v jehož blízkosti byl zavražděn otec jeho, král Humbert. An král, ani královna-vdova nechťají vícekrát vstupiti na tato místa. Všechny umělecké předměty, koně, vozy a všechno zařízení bude odvezeno do královského zámku ve Florencii. Zahradnické zámečků byly přeloženy a sluhové s ročními platy propuštěni.

Břemena daní v Rakousku. Dle účetní závěrky finančního ministerstva, bylo r. 1898 zapláceno v Rakousku 1108 milionů korun daní státních. K tomu bylo vybráno zemských okresních a obecních přírůstek 219 milionů korun; tedy zapláceno bylo dohromady 1324 mil. k. Tak připadlo na jednoho obyvatele 61 k.

Českému rolnictvu! Dne 8. a 9. prosince t. r. o pět 11. hod. dopol. koná se ve velké dvoraně pivovaru „U bílé labutě“ na Poříčí v Praze jezd rolnictva českého.

Nejzámožnějším Čechem jest Karel Korbel, který žije v San Francisku v Americe a má přes 80 milionů zlatých.

Národní Jednota českožidovská měla onehdy svou řádnou valnou hromadu. Vynadavši důkladně všem, kteří ze zdravého antisemitismu ukazují na shoubuou činnost židovstva, děkuje profesorovi Dr. T. G. Masarykovi za mužnou odvahu, s kterou v zaplacení pro pravdu a spravedlnost proti pověře o rituální vraždě vystoupil. „Pro pravdu saniceny“ p. prof. Masaryk může mít radost! V. K. D.

Také jubileum. Tyto dny v Písku zatčen byl Mikuláš Vladyka, který již 99krát byl trestán pro potulku, za níž se mu nyní dostane trest stýl Jubilant!

Na schůzi vídeňských Čechů radikální pokrokář a red. „Slovana“ p. Janča pravil: Já neuznávám žádné náboženství za pravé — a nemyslím, že by náboženství, ať již jakékoliv nám mohlo pomoci. — Ale netrvalo to ani čtvrt hodiny, milý p. Janča zase mezi jiným prohlásil: — „Jsem synem dobrých, křesťanských rodičů, jsem zbožný a pozitivně vychován — proto mně můžete důvěřovati. — — —“ Jak vidět, pan Janča si to z těch názorů o náboženství jaksi spletl, a posunujeme li jej dle toho co řekl, — pak to jeho „převědčení“ podivně vypadá.

O emancipaci žen napsaly nedělní K. L. mezi jiným toto: Přese všechny emancipační snahy žen mají tyto své nepřekročitelné meze, jež uložil ženě sám Bůh. — Budeš poddána muži. Tato inferiorita ženy spočívá v celém uspořádání jejího těla a duše. Jednotlivá žena může sice vynikati nad muže co do rozumu i vůle, avšak v celku zůstává vždy za mužem. Toliko v duchovním ohledu stojí žena úplně na rovné úrovni. Tuto rovnocennost vykazalo již křesťanství, ale jinak v životě vesměs plemě mužské vždy bude vynikati nad ženskou. A jestliže v ženském světě teď jeví se proudy, jež by ženu chtěly zavésti za meze od přírody jí vykázané, pak snahy ty plemeni ženskému budou k veliké škodě. Platí zde výrok znamenitého učence: Buď bude muž ženu nosit na rukou — nebude-li tato přetvářati své meze — nebo bude ji šlapati nohama, protože muž sůstane vždy tvorem silnějším.

Umělecká smes.

Ibsen tihl dříve ku kresbě než k literatuře. Jako osvátěl se svých citových nemocí a svého pozorování vypíše, tak vyjádřoval v mládí své mínění, svoje náklonnosti a nechuti kresbou. Hlavně nechuti, neboť kreslil po výtece karikatury a to rád do zvířecích podob. Ve světě této skutečnosti vypadá sochař Rubek ve „Vzkříšených“ jako věleatá reminiscence z mladých let autorových. Karikatury Ibsenovy jsou v Norsku zachovány. — Pěvecko-hudební spolek v Olomouci „Žerotín“ oslavil 2. prosince dvacetileté trvání jubilejním koncertem. — Těleatné požutatky Ludka Marolda přeneseny byly dne 1. prosince ze zápujčí do vlastní nové zřísené hrobky v Olšanech. — „Slovácké Noviny“ píšou: Navštívili jsme Uprku na jeho samotě. Venku bylo šeredné, přelo a k staliaru bylo po kolena bláta. Tím útulnější je v atelieru. Má tam náš mistr jak po vyhození, všecko je ve Vídni, ale pracuje a chutí dále na nových věcech olejových, akvarelech a leptech. Dvě dohotovené práce akvarelové nás překvapují: „Večer na pouti v Žárošicích“ a „Vinobraní“. Večerní nálada a tlum světla na obrazu pouti žárošické je mistrně podán; jde procesí v podvečer se svícemi ke kostelu. Zbožná nálada a posvátný klid vane průvodem sestávajícím z pestrých krojových studií slováckých. Na vinobraní je radost se podívat! Láň vinohradu v jasů slunečním a v něm svízně sběračky. Gratulujeme mistru k novým těmto skvostům! — Pruská vláda hledí využiti každého prostředku k poměčování Poláků. Tak v Poznani staví se budova německého divadla, na niž věnovala vláda 800.000 marek. — Nejznamenitější tyrolský básník Adolf Pichler zemřel 71 let star. Nečetná jeho dramata mají svou cenu literární a byla kdysi Hebblová věleba. — Halbe napsal nové drama, svané přý „Johannisnacht“. — V Lyoně zemřel svými vědeckými pracemi všeobecně známý chirurg prof. Ollier. Zemanul byl členem četných akademii. Těž vídeňské. — V Tarnové na náměstí Kazimira Velkého odhalen pomník Mickiewiczovi. — Slavnost jubilea Sienkiewiczova odbyvati se bude následkem dekretu náčelníka krajového, knížete Imeretynského, dne 22. prosince. — V Berlíně bude vycházeti nový umělecký časopis literární „Západ“ a sice týdně. — Z Moskvy oznamují, že O. P. Čechov ukončil právě nejnovější svůj divadelní kus „Tři sestry“ a zadal ho uměleckému divadlu v Moskvě. — Björnson píše nový kus divadelní s názvem „Laboremus“. V dramatu líčí se boj práce s láskou; práce zvíťazí. — Universita v Tonsku, jež jest nejmladší universitou v Rusku, čítá letos 553 studentů. —

Literatura.

Devatenácté století slovem i obrazem. Právě vydaný sešit 3. tohoto nádherného ilustrovaného díla, vydávaného nakladatelstvem Jos. R. Vilímka v Praze, přináší historii posledních let vlády a úpadku Napoleona I. Text jako vždy proložen je četnými ilustracemi, z nichž zejména imponantní pohled na Moskvu před požárem a obraz s věrnými podobiznami všech účastníků Vídeňského kongresu čtenářovu pozornost zaujme. — V druhé části instruktivním obrazem páříské podzemní dráhy končí pojednání o železnicích a začínají dějiny parní lodi. Vedle četných vyobrazení parní lodi v různých dobách, jejího vývoje jakož i stavby, nacházíme tu podobiznu českého vynálezce vodní vrtule, Josefa Ressla. Malebný barvotiskový pohled na horakou dráhu na „Pannu“ a pohledy i průřez velké válečné lodi jsou přílohy tohoto sešitu, o němž můžeme říci, že obsahem textu i vyobrazení neustává za předešlými.

Ludmila. Sbírka zábavné četby pro český lid. Ročníku III. svazek I. — Nový ročník oblíbené této knihovny, která v krátkém čase došla tak značného rozšíření, přináší opět práci s pera Boh. Brodského Soumrak. Kdo počne tuto práci čísti, jistě ji hned neodloží. Dílo to zajisté nejlépe odporučí samo pečlivě redigovaná Ludmila, která vychází nákladem Cyrillo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze red. ThC. J. Paulyho. Doufáme, že řady jejich odběratelů se značně rozmnouží, jak to všim právem zasluhuje. Roční předplatné 1 zl., poštou 1 zl. 10 kr.

„Ilustrovaný Svět“ přináší kromě úplného slovesného i obrazového obsahu dvou čísel týdeníku „Besedy lidu“ — pročť také označen je jako velké vydání Besed lidu — zvláštní nákladnou vložku, líčící současné vážné události světové slovem i obrazem. Nákl. J. Otto v Praze.

„Náš Domov“, oblíbený a nejčastěji český obrázkový čtrnáctidenník zábavně-poučný pro lid, na nějž lze se kdykoliv předplatiti. Předplácí se pololetně jen z K 40 h, celoročně 4 K 80 h i s poštou —

Zprávy ze zátiší Potštýnského, zove se název úhledně vypravené knížky o 48 stránkách, která před nedávnem byla vydána a právě se rozesílá všem, kteří jakýmkoliv způsobem zájem svůj o zátiší potštýnské projevíli a jeví. Potštýn stává se rok od roku hledanějším letním zátiším a seznam letních hostů, v němž uvádějí se pouze ti, kteří v Potštýně nejméně týden pobýli, vykazuje úhrnuý počet každým rokem o 40 — 50 hostů větši. Zásluhu o tento rozkvět Potštýna má okrašlovací spolek potštýnský a především jeho a pro své rodiště nezištně a bezpříkladně obětavý předseda universita prof. dr. Jan Urban Jarník, který zprávy výše uvedené sestavil. Na každé stránce zpráv pobyli letními hosty potštýnskými ať již lázněmi Hč. nými a vanovými či zařízeními hřístí lawn-tennisových a kůšelníku, na každé stránce téměř přesvědčíte se, co smůže usilovná práce s malými prostředky počítajícího hloučku jednotlivců. Zprávy zajisté vyvolají v starých návštěvnících Potštýna příjemné vzpomínky na vzdálený Potštýn a prožité tam sladké chvíle. Jak věrná jest i v Praze družina potštýnských „luf-táků“ dokazuje v knize stať o potštýnském koncertu a večírku v Praze. Zprávy ze zátiší potštýnského jsou tedy dobrým vodítkem pro všechny, kdož by se o letních bytech, klimatických a zdravotních poměrech Potštýna (s péra p. univ. asistenta Dr. Štycha), nebo o

bohatých procházkách v okolí Petřkova poučiti chtěli. Zprávy jsou vlastně výzkum o celé činnosti spolku okrašovacích, která dosud vyvolala v staré jubilejné pavilonu pod lipami. Kniha jest sešitová podobnou zvětného barona Antonína Dobřenského, jenž okrašovací spolek projevil jak vědomost z dovolení, kterým umožnil stavbu Měsíční lázní spolko- vých. Zprávy rozasílají se přes sdružení, avšak okrašovací spolek, kterého Jaksch (na př. letos sokola- lovacími pracemi v lázních) jakožto každý rokem vítá a vítá, oddává se naději, že věrní příznivci pot- řýnského zájmu přispějí na dárkem nebo mešním na výlohy a tiskem zpráv spojené. Zásilký peněžitě, jak v knize připomenuto, jest přijíždě adresovat přímo na univ. prof. Jakscha v Praze (Velešlavova ul. č. 26.—I.)

Národní hospodář.

Proti alkoholismu.

Převodní dopis z Prahy.

Dne 27. m. m. konsala se zapředsednictví Jeho Exc. p. místopředsední anketa obou sekci, české a německé, pro mezinárodní sjezd proti alkoholismu, jenž se má v dubnu budoucího roku odvíjet ve Vídni. K vyzvání c. k. místopředsednictví a návrhu biskupské konsistoře přítomen byl vdp. vikar sekretář V. Hlavsa a moje maličkost. Pokud se mé osoby týče, byl bych se, jsa pro humanitní snahy povždy zaujat, zúčastnil i jako osoba soukromá jednání významu tak dalekosáhlého.

Po přivítání se strany p. místopředsední podal referent pan dvorní rada Pelc důkladnou zprávu o účincích alkoholismu v Čechách. Na to navrženy tři sekce a osobnosti, jež by mezinárodnímu sjezdu zprávu podaly. Pan dr. Záhoř žádal si promluvit o stavu alkoholismu v Praze, bylo mu v tom však nejprv z formálního ohledu zabráněno, po druhé návrh jeho, aby vylechnut byl každý, kdo se k slovu přihlásí, zamítnut a anketa, od níž jsem si tolik aliboval a kde mohlo mnoho intereseantního se pověditi, po půl 2 hodině skončena. Aby se věc byrokraticky krátce odbyla, o to staral se řízným způsobem pan dr. rytíř z Jakschů.

Poněvadž náhled svůj nemohl jsem pro- nésti na místě povoláním, činím tak cestou žurnalistickou v tomto směru.

Především jsem toho mínění, že v boji proti alkoholismu má kriminalista zrovna tak vážné slovo jako hygienik. Kdo nahlížel řadu let v tělesnou, duševní a mravní bídu odsouzených, ať v trestnicích, ať v ká- znicích, přesvědčil se, co zla nemírné poží- vání lihovin způsobilo. Číslice uvězněných jež alkohol přivedl na ta místa varíruje od 30—40 procent, pokud se zabíjí, vraždy, těžkého po- škodení na těle, veřejné vyhrůžky, odporu proti zákonitě moci a násilného smilstva, resp. sprznění se týče, až 70 proc. a více. Nevěřím statistickým datům, to vím ze zkušenosti, jak se dělají, ale skutečný stav určují aspoň při- bližné a proto myslím, že byla-li utvořena sekce: „alkoholismus a hygiena“, mohla se ještě přidati: „alkoholismus a kriminalita.“ Na tento moment, snad v nepřítomnosti prof. Zúckra — nepoložená váha žádná a anketa činila dojem sjezdu lékařů. V Německu udávají kriminalisté při podobných příležitostech tón, u nás nedo- stavil se, pokud vím, ani jeden zástupce ústavů vězenských. V Německu je kriminalistika vědou, u nás je přívěskem, vedlejším zaměst- náním universitního profesora.

Proto bylo zcela přirozeno, že nebyl po- ložen předem důkaz na nedostatečné naše zá- konodárství a já myslím, že by mezi takovou honorací duševní nemohl to nikdo za zlé vy- kládati, kdyby pravdě dán byl výraz. Anglie, Francie, Holandsko, Švédsko, Norvéžsko, Švy- cary, sev. Amerika má zákony proti notorickým opilcům, jen v Němcích nebyl r. 1889 zákon podobný přijat a proto jsme my v Rakousku, kteří po Němcích všecko děláme, uložili ná- vrh zákona proti pijáctví z r. 1887 ad akta a až se v Německu zavede, potom přeneseme je se všemi chybami k nám, jest-li tentokráte mezinárodní sjezd s celou věcí nehne.

Za to mají však Němci přísnější opa- tření policelní a v některých zemích svůj zákon proti alkoholistům, jichž neřest je veřejným pohoršením, aneb poškozuje veřejnou bezpeč- nost, pořádek, blaho rodin, třeba se zákonem trestním do konfliktu nepřišla. I v Němcích je trestán hostinský, který nalévá notorickým pijákům, jichž jména má naznačena, po případě lidem opilým, jakož i mládeži po 16 roků.

U nás není trestních paragrafů, politický úřad může hostinského, který by tak činil, na- pomenouti po př. koncesi vzít, ale paragraf na to není. V jedné obci zpili se školní chlupci tak, že se kol hospody váleli; správa školy to udala a výsledek? — Měli být potrestáni v domácí kázní. Jaká to chuť ku práci, když vláda sama nekoná svou povinnost?

Ona musí položit základní kámen, ale takto však ona sama vtiskuje nedostatečným svým opa- třením pečeť beztrestnosti a pijanům vystavuje svobodný gleit. Zákonem se opilství nezamezí, —

ale jako přesešný podklad, jehož přístání hu- manita potřebuje, aby svých sociálních prostřed- ků k zabránění opilství a jeho potírání míti mohla. Byli tam též poslanci, ti páni měli nám alibi že v nejbližším zasedání říšské rady, bude-li dělnou, vyzvou vládu, aby znovu pře- dložila návrh zákona z r. 1897, kdesi ve stolku p. ministra kultu uloženy, aby zástupci kulturních států, až ve Vídni se sjedou, viděli, že to myslíme s tím hojem proti alkoholismu upřímně a že sjezdy naše nebyly akademickým mluvením.

V Rakousku vzrostla číslice přestupků od r. 1876 do 1889 skoro o jednou tolik a to máme hlavně co děkovati liberálnímu opatřením v příčině opilství; osvědčil-li se výminečný zákon pro Halič aspoň v jistém ohledu, proč s ním odkládati pro celou říši? Kdo se chce upřímně zúčastniti boje proti alkoholismu, i kdyby byl sebe větším liberálem, musí býti pro každý osvědčený prostředek.

P. profesor Jaksch mluvil hodně libe- rálně, prohlásil že sekce nic nechce míti se spolky temperečními ježto trocha alkoholu ne- škodí a lidstvo něco míti musí, ale zapomněl, že byly jednou časy, kdy lidstvo alkoholu ne- znalo a také bylo živo, zapomíná, že v An- glii Holandsku, sev. Americe, Švédsku tempe- reční spolky se osvědčily, že v Rusku žije 12 milionů sektářů, kteří o alkohol ani nezavádí, ba že třetina loďstva anglického pluje pod vlajkou střídmosti a zdržení se lihovin, zapo- míná že ve státě Maine a j. lihoviny žádné, tedy ani víno, ani pivo, nesmí se prodávati živnostně, že věci ty musí míti doma, kde si může pít, jak chce, že však právě násled- kem toho spotřeba alkoholických nápojů ne- poměrně klesla. Jinak se zajisté pije doma a jinak ve společnosti, kde dodává chuti a nutí jeden druhého. Není to pro každého, aby se lihovin úplně zdržel, to uznávám, spolky stříd- mosti nedají se předepsati zákonem, ale jsou lidé, na nichž působí divy, jak jsme se v anketě samé od zástupce Trutnova slyšeli.

Aby se však nezdálo, že jsem jen a jen kriminalistou a že hygieně upírám vliv, zmínuji se o t. zv. asylech pro pijáky, o nichž v anketě nebylo rovněž vážné zmínky, ač věc ta je dnes přímo akutní. Již r. 1889 dostal jsem jako představený z polepšovny od mini- sterstva k vyjádření dotaz, mají-li se pro ne- napravitelné pijany zříditi zvláštní asyly, či stačí-li zvláštní oddělení v kázních, jak tomu je ku př. v káznici v Deraletu? Jsem pro ostrý zákon na pijáky, jako prostředek na venek odstraňující, jsem ale pro humanitní pro- vádění toho zákona, neboť nepohlížím na opilství jako na zločin, ale jako neduh, nikoli jako na zjev kriminální, ale psychopatický. Mají-li však takové ústavy u nás v život vejíti, musí býti především postaráno o pořádnou statistiku takových individuí, neboť čísla dnešní jsou vzata — snad páni lékaři jsou důkladnější, — v trestnicích ze vzduchu a ne ze skutečnosti. V řízení trestním se alkoholy konstataje, napíše se mu to do aktu, přijde s názvem „Säufling“ do vazby a úředníci, jestli na to totiž nezapomenou a vidí-li mu to při návštěvě na nose píšou do svých pozorování: „ein ge- wesener Säufling, gegen gute Worte apatisch,“ nebo lékař: ein gew. S. physisch herabgeom- men.“ konečně správce: „ein gew. S., ohne Energie in d. Arbeit“ a tak to jde stále. Tato pozorování předloží se vrchnímu návladnictví, aby se z nich dělala však statistika alkoholi- stů to nikomu ani nenapadne.

Je-li takový propuštěn, nestará se o něho teprv nikdo, leč četník a tento nikoli, jest-li pije, ale odkud na to bere, protože opilství samo sebou není u nás žádným přestupkem. Agenda policejních orgánů je ovšem velká, ale má-li se něco podniknouti musí se to vzít za pravý konec a v tom ohledu je podle mého zdání nutno, aby tabely pijáků z trest- nic vedly se dál u polit. úřadu resp. u čt- nictva.

Pak bychom měli dáta aspoň poněkud spolehlivá a spolu ten pravý materiál pro asyly než s nimi začneme. To vše a více ještě jiných věcí mohlo se v anketě uvážiti a z této strany za včas potřebné kroky učiniti. Proto opakuji ještě jednou, kdyby bylo bývalo volno promluvit každému alespoň 5 minut, bylo by se to o hodinu prodloužilo a anketa byla by daleko poučnější a též zajímavější. Konečně vyslovuji přesvědčení, že pravá úloha v boji proti alkoholismu nenáleží ani hygienikovi, ani kriminalistovi, ani právníku, ale societě a že nejlépe potlačen bude kořaleční mor, když bude občanská společnost o to se starati, aby alkoholiků co nejméně povstávalo. Snáze je zabrániti sto lidem aby se alkoholy nestá- vali, než jednoho jediného z alkoholismu vy- léčiti. Tedy vedle spolků střídmosti zdravé byty, pořádnější rodinný život dělnictva, jež tvoří hlavní kontingent alkoholiků, výchova národa od školy a kostela až k žurnalistice a knihovnám, hlavně však náhrada za alkohol a tou je lepší výživa tělesně pracujícího člo-

véka. Nevydělá-li tolik, aby si mohl vykupovat silný náhubek vydatkem pití, nemůže a al- kohol, jenž mu je drah, ale na drahé zdraví a nervy. Je to směska, která se stále musí prolongovati, protože se nemůže nikdy zapla- titi. Ožralec žije s kapitálu svého zdraví a ne- z úroků. —al.

Zrnka pravdy.

Práce každého budí vždy účelná promyšlená; jen taková práce, při níž již předem veškeré okolnosti byly uvažovány, může přinášeti nejlepší ovoce.

K bohatství je třeba štěstí; ale ku štěstí není bohatství potřeba.

Úpadek víry způsobil v hlavách naprostou amar- chii a vypěl v naprostou neschopnost nadchnouti a obětovati se pro něco na světě jiného než pro — svůj zájem.

Buď zemi andělem: a ona ti bude rájem.

Listárna redakce.

Ž. Sdílim Váš náhled; tužil jsem to, Posrady! Vlp. S. Mnoho práce, — nyní nalze.

X Y. Občejnou odměnou jest nevědek — skla- mání. Pracujte jen dále, to, co se přihodilo Váš nemalé odstrašiti. Nebylo by dobře při prvním nezdaru sklá- dati ruce v klín. Pravda přec svítí!

Přelom, Sed, Delní Dobrou, Heřice, Pe- trevice, Bajanov. Došlo podlé, uveřejníme v čísle příštím.

Nová Ves. Počíte!

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. prosince 1900. 1 hl. pšenice k 12:00—13:40 žito k 12:00—12:70, ječmena k 9:00—10:30, oves k 4:60—5:30, proso k 9:30—10:00 vřtve k 11:50—12:50, hrachy k 19:00—22:00, jáhly k 19:00—00:00, krup 18:00—42:00, brambory k 2:40—2:80, jetelového semínka červeného k 96:00—108:00, jetelo- vého semínka (inkarnát) k 00:00—00:00, máku k 25:50 olejky k 00:00—00:00, lněného semene k 30:00—22:00 100 kg. žitných otrub k 12:00, pšenič. otrub k 13:00. 1 kg. másla k 2:56—2:80, 1 kg. sádla vepřového k 1:60—1:76, tvarohu k 0:32—0:36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0:00—0:00, jeden hekt. cibule k 4:50 jedna kopa drobné zeleniny k 2:40—0:00

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12 mezzanin.

Žádejte na ukázkou i sešit

Josefa Ehrenbergra

Sebrané

spisy zábavné.

K dostání ve všech knihkupectvích

zvláště

v Cyrillo-Methodějském knihkupectví

Gustav Francel

v Praze. Palác. městské spořitelny.

Oltář

poučná i modlitební kniha
i zpěvník

pro diecési královéhradeckou

zasílá se

v různých vazbách i nevázaný za známé-
dosavadní ceny.

Objednávky obratem pošty vyřídí

Biskupská knihtiskárna.

Založeno r. 1850.

Velectnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

zlatník a pasíř v Ohrudimí

svět boží zásobný sklad

náčiní bohoslužebného

ze stříbra, bronzu a jiných kovů

vše ostatní v obci zlatnické a stříbrené má se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit lze též ve lhůtách. Opravy novozlatnických a stříbrených věcí vykonává se rychle a s náležitou péčí. Stříbrným jeho biskupské Místnosti. Starý závod má máše se vykazují četnými povolenými příklady P. T. zlatnických a odporučuje se tedy k nakoupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborů, kadidelnic, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kaditelných nádob na křest, svícenů, pacifikálů, schránek na Největší, patenek atd. co nejvíce.

Velebnému duchovenstvu!

Za příčinou blízkosti se svátků doporučuji svou dílnu ku zhotovování kostelních předmětů jako: monstrance, kalichy, ciboria, nádobky pro svaté oleje, svícny, kadidelnice, lampy, kropenky, kropáče, patenky k nemooným atd. Postřihování a poslacování v ohni i galvanicky se zárukou trvanlivosti. Předělávky a správy se vyřídí rychle a levně.

Spolehaje na přízeň velebného duchovenstva znamenám se

v nejhlubší úctě

JAN ŠOLC,

zlatník a stříbreník.

Hradec Král. Malé náměstí.

Pozor na firmu.

10.000 čtver. sáhů

stavebních pozemků, které se hodí pro závody průmyslové a domy činžovní, dílem před nádražím, dílem blíž dráhy a silnice ke Kuklenám a kolem školy na Pražském Předměstí u Hradce Králové prodá a kupujícímu výhodné platební podmínky poskytne

Josef Kulíř,

ředitel měšťanské dívčí školy v Hradci Králové.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské národní.

Odporučuje aktivně své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křtílové cesty, jesle, Boží hroby, křtílné kalyžny, spovědnice, křtílny, konsoly, svícny, lustry, pulitky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Převodní nákresy, ceníky a rozpočty bezplatné a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Dekorativní malíř a poslacovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. K.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům

pro malby ohrádek a poslacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizem v barvách i kreslených, dle zadaných malých podobizem, za jejich správné provedení se ručí.

Ceny se nejmenší.

369

Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.

Co budí sensaci —

o čem se mluví a píše —

překvapující svěsti

ze všech dílů světa

to vše přináší obrazem i slovem časopis

Ilustrovaný Svět,

velké vydání Besed Lidu.

Prohlédněte si jen jeden sešit Ilustrovaného Světa a seznáte, že je to list nepopratelně zajímavý.

Sešit o 32 stranách pouze za 20 kr.

— Žádejte na ukázkou! —

Na skladě v každém knihkupectví, zvláště v Nakladatelství J. OTTY v Praze filiálka ve Vídni, VII. Burggasse 79.

Učně

přijme za výhodných podmínek

Ilia Radulovič,

uměl. zámečník v Předměstích n. L.

Jan Horák,

soukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyšlou kolekci nových vzorků pravých vlněných látek vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Též velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleddstojného duchovenstva svědčí o poctivé obsluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Též na spátky bez sřídění cen!

DEVATENÁCTÉ STOLETÍ SLOVEM I OBRAZEM

Přehled veškeré duševní i hmotné práce našeho věku.

S několika sty nádherných ilustrací, barevných příloh, map, faksimilů atd.

Pomocí čelných odborníků rediguje Karel Jonáš.

Vyjde as v 50 sešitech

po 30 kr.

Předplácí se s výbodem:

Na 10 sešitů K 6.—
poštou K 6.30

Na 25 sešitů K 14.25
poštou K 15.—

Na 50 seš. K 27.—
poštou K 28.—

Žádejte 1. sešit na ukázkou!

Odebírat lze v každém knihkupectví.

Nakladatelství Jos. R. Vilímka v Praze.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Sychrově (Ústí) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velkém výběru na přání k nehlédnutí franko zašleme.

Nejlepší odporučení! Plány a rozpočty se neoddávají
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignáce Neškudla syn

(protokolovaná firma)

v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)

(bratr P. J. Neškudly, řídí ve Vyprachticích)

doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu
svůj osvědčený a často vyznamenaný

výrobní závod

všech kostelních paramentů.

Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou
se na požádání franko zašlou.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro pány na obleky v barvě moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakostí a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Chebu.

První výroba

věžních

hodin

v Časlavi

KARLA ADAMCE,

odavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věžové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vyhotovení všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce na splátky; cena levná, jakost výborná.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

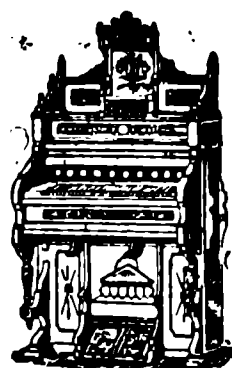
Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselné, kaimit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sádra superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelišť a konservov. chlěvské mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude soutěže schopné:

Továrna na umělá hnojiva a kyselinu sírovou v Břeclavi, Poštorné a Lišku u Rostok. Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřišská ul. 27.

A. SCHRAM

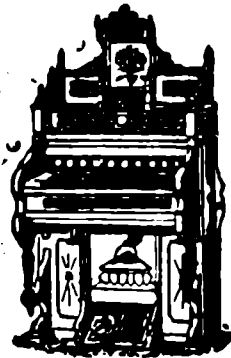

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Upozornění.

Bych předešel možným nedorozuměním se strany vážených pp. odběratelů svých, pokládám za povinnost svou v zájmu obecném na to upozorniti, že Jan Plšek, bývalý můj kočí ze závodu mého od delší doby propuštěn jest; tudíž oprávněn není jakékoliv obchody, hlavně ale láhve a peníze na můj účet přijímati.

P. T. své pány odběratele ve vlastním jejich zájmu upozorňuji, by stvrzenky jemu zaplaceného zboží neb odvedených láhví dobře uschovali.

Poručte se další přízni ctěných dlouholetých odběratelů svých znamenám

v účtě veškeré

Karel Hubáček,

výroba ovocných šťáv, uhlíčitých vod a limonád
v Hradci Králové.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltaří svíce voskové, pelevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětí voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčestnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatostí papežem **Lvem XIII.** vyznamenaná firma:

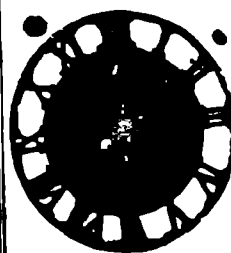
Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečtní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

V. Vacek,
závod
školácký
v Pamětníku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraký, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofaunu, pláňata atd. Statistice sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná

první moravská výroba věžních hodin

FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává

věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.

Rozpočty zdarma.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na **mírné měsíční splátky.**

Vhodné dárky vánoční.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti
hotelu Merkur.

Ceníky na požádání franko.

(Zasláno.)

Vyhláška.

Dnem 1. prosince 1900 počínaje vloženo jest dle § 72 st. ob. rozpočet příjmů a vydání městských důchodů, městské plynárny, městských vodáren, účtu pevnostního, městských jatek a veřejných fondů a nadací král. věnného a biskupského města Hradce Králové, jakož i c. k. okresní školní rady pro město Hradec Králové a všech školních nadací a fondů na rok 1901 u podepsaného úřadu purkmistrovského, kde lze po 14 dní do něho nahlednouti a připomínky k němu činiti.

**Purkmistrovský úřad král. věn
a bisk. města Hradce Králové**

30. listopadu 1900.

Starosta:

Dr. Ulrich.

(Zasláno.)

**Prošba k důstojným farním úřadům
diecese Královéhradecké.**

Ferdinand Novák, ředitel káru ve Vamberku a koncesovaný učitel hudby a zpěvu, zastával po 8 roků ředitelství káru ve Vamberku a byl nyní, když služné upraveno bylo na K 500 služby zbaven jen proto, že nemá školu varhanickou. Tyž je otcem čestné rodiny, vede život spořádaný a přijal by ředitelství káru za dost skrovných podmínek, jen když by s rodinou svou živ býti mohl. Že po 8 roků mohl být ředitelem káru ve Vamberku, je důkazem, že povinnosti své zastávali může a jen z osobních příčin výživu zbaven byl. K důstojným farním úřadům vznáší se prosba uctivá, aby ohledem tohoto dobročinné povinnosti bylo.

Vackova plzeňská velkorestaurace

u Choděru

v Praze, Ferdinandova třída.

Dostaveníčko pražské i venkovské společnosti

**Pivo z měšťanského pivovaru v Plzni
přímo od něho u**

Slavnostní, svatební a příležitostné hostiny upravuje a obstarává k největší spokojenosti, ve kterážto příčin: těší se hojněmu, lhostivému uznání P. T. pp. hostů z raby i z kraje.

Václav Vacek, majitel.

RUKÁVNÍKY

**i kožešiny všeho druhu
velmi levně nabízí**

Petr Kopal & spol. v Hradci Král.

**Speciální závod zbožím ozdobným
a galanteriím.**

OBNOVA

Číslo 50.

Předplatné na čtvrt roku s k 50 k
na půl roku s k — k

V Hradci Králové, dne 14. prosince 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Republika.

Předminulý týden byly u nás volby volitelů v páté kurii, a volilo se dosti horlivě. Jeden volič — je o mnoho více Čech než-li Němec — že snad chtěl voliti horlivě a svobodomyšlně, spolu však i křesťansky svědomitě, oslovil a táhal se mne takto: Prosím, republika není nic zlého?!

Bylo mně to divno, proč se na to táže, až jsem to konečně pochopil. Křesťanský volič ten zdržoval se před lety v Praze. Když tam někdo k. p. na Karlovu náměstí naproti české technice a nebo ve vyšehradské třídě „u pěti králů“ byla hádka aneb dokonce prance s vyhazovy na ulici a až i s krvavými hlavami, tu říkali lidé: „No, tam zase byla republika.“

Taková „republika“ by ovšem nebyla nic dobrého ani příznivého leda pro toho, kdo má radost a slávu si z toho dělá, když „vyházel celou hospodu“. Ale je z toho vidět, že u českého lidu republika jakousi velice špatnou pověst má. Představuje si, jak patrně, že i stát, který je republikou, je něčím, co je nejmenší řečeno nepořádkem.

A nebylo by divu, kdyby lid náš tak smýšlel, popatřímeli na nynější stát francouzský. Je to republika, to jest stát, který nemá za hlavu neb náčelníka dědičného panovníka, krále neb císaře, ale jen předsedu, který bývá na několik let volen, a může se jím státi jednou ten, podruhé onen a třebas i nejposlednější občan. Jsou tudíž mnozí, kteří si v takovémhle státě libují, myslíce, že je nejvobodomyšlnější, an prý se v něm lid spravuje sám a může se špatného a škodlivého náčelníka státu zcela zákonitým způsobem zbaviti. Je to tedy dle jejich názoru stát nejlepší. Ale popatřímeli na Francii nynější, kde dělají zákony a stát řídí lidé sobečtí, kteří užívají svých úřadů k vydělkářství a úplatnosti, lidé svobodomyšlní jen pro sebe, bezbožní, kterým není nic svatého, kteří boří zásti proti ctění Boha vůbec a proti katolickému náboženství zvláště, kteří jsou otroky cizích, semí vyasavajících nepokřtěných boháčů, tu ovšem nad takovouhle republikou rozvášněný člověk krotí hlavou. A viděl, kterak v té pravé zemi jeví se samá nesvornost, samý křik a hádka, tu ovšem není divu, že není daleko myšlenka podobná té: „No tam byla zase republika.“

Je to veliké poučení pro národy. Kde není po křesťanské svědomitosti, Boha se bojíících občanů, tam je „republika.“

A proto i když stát není republikou, ale monarchií, čili státem s dědičným náčelníkem, králem neb císařem, může býti „republikou“. A to z dvojího ohledu. Buďto je to stát, v kterém je panovník obmezen sněmy, takže nemůže ale zákonem udělati, co poslanci nepřijmou. Takový stát je poloviční republika. A jsou-li ve sněmích a na rozhodných místech lidé bez Boha, jsou s to, ať krále nezavrhují, ve státu udělati „republiku“. Nerad bych řekl něco, co by spásalo na jistých místech nedorozumění a škrupale (žkostílivá pochybnosti) modré tašky úřední a proto ponechávám to pánům státním „Obnovy“ samým, aby uvažovali, jsou-li v Evropě monarchie, které jsou „republiky“.

Jsou pak též monarchie, kdež panovník dává zákony sám; říká se jim neobmezené monarchie čili absolutní. Ale i takový stát může býti „republikou“, je-li panovník slabý a nebo bez Boha, a je-li obklopen rádci bezbožnými a nesoudnými.

A tak, kam se jen člověk podívá, všude sama „republika“. Přicházíme tudíž k té pravdě, že jen ten stát není „republikou“, kde vlastně vládne — Bůh, jak v něj věří křesťané. Po vídám, jak v něj věří křesťané. Jsou totiž na světě „doktoři“, kteří Boha křesťanského, vševědoucího, zákony dávajícího, zlé trestajícího nechávají „lidu“, oni sami ale upravují si „názor světový“ dle svého rozumu či vlastně dle svých vášní. Překrámá to svobodomyšl-

nost. Ty lide, ty bys kradl a loupil a pány zabíjel, ty si věř v Boha a boj se ho, ale my doktoři ho nemůžeme potřebovat, s ním se těško bohatne. A páni takoví k tomu všemu dělají se ještě „lidovými“. Ale lid si začíná již oči protírat a začíná pozorovat, jakou hru s ním takoví páni tropí a vidí, proto právě že je tolik té „republiky“, že páni sami sebe za bohy mají, víru v Boha klerikalismem nazývají a lidi vzdělané tím straší. Proto, jak doufáme, znenáhla sice, ale přece se blíží doba, kdy lid zahřmí do srdcí takových doktorů: „I vy musíte se báti Boha křesťanského!“ Kéž by jen rychleji ta doba se blížila.

Z toho všeho pak jest patrné, jak i v tomto ohledu jest pravda na straně církve katolické. Ona praví: Republika, to je stát, kde není dědičný náčelník státu, není samo sebou nic zlého. A to povídám k upokojení onoho na počátku tohoto článku zmíněného; voliče. A proto církev zásadně nikde proti republice nevystupuje. Církev — ta tak často neuznaná církev — jest jen proti „republice“, to jest proti nepokoji, sváru, násilí, bezpráví a vyděračství, čili proti vladaření bez ohledu na Boha ve smyslu křesťanském.

Proto ale taky nevystupuje proti monarchii; jen ty „republiky“ v monarchiích nemůže schvalovati.

Sama není republikou, nýbrž monarchií, jen že náčelník její zůstává na svém místě, chceli, až do smrti, a pak se volí nový a může se k úřadu tomu dostati i člověk původu nejnižšího, jakého právě hned první a mnozí jiní byli. Liší se pak od monarchie i tím, že náčelníci jednotlivých jejích okresů — diecézí — nejsou jen tolik, jako na př. ve státě rakouském místodržitelé jistých zemí, nýbrž svou moc mají svěřením přímo od Boha, k vůli jednotě církve vykonávají ji však jen ve spojení s hlavou nejvyšší dle zákonů pro celou církev platných, ale též dle zákonů jen pro jejich obvody platných a poměrům tamním přiměřených. Jest tedy církev více podobna rodině, v které otec má moc a vážnost svou od Boha, a matka ji má rovněž od Boha, ale vykonávají ji má pod vyšší správou otcovou, který však povinen jest nejen na práva, ale i na rady matky dbáti. V církvi tedy papež jest otcem, sbor biskupů matkou, věřící rodinou. Ovšem se může stát, i zde něco čeho nežádá katolík neupírá. Rodina je monarchie církvi podobná, ale stává se někdy „republikou“, to jest společností bez pořádku, lásky a blaha, společností rozháranou. To je tehdy, když v ní nevládne — Bůh! To je tehdy, když otec, matka, děti a nebo jen někdo z nich nezachovává příkazů Boha křesťanského. A tak i v církvi jsou doby rozháranosti, když by papež, biskupové, věřící, a nebo někdo z nich neřídil zákony Božími Kristovými.

Národ český nepomýšlí na republiku. On je národ královský, monarchický. Ale mnoho a je mnoho těch, kteří v něm dělají „republiku“. Na prvním místě jest tu Vídeň, která ne naučila a nechce naučiti Němce znáti Pána Boha křesťanského, který praví: Co nechceš, aby tobě jiní činili, ani ty nečiň jim. Vídeň je jako ten jistý doktor z Pardubic. Ten „lid“, to jest národ, ať se bojí Boha a poslouchá, ale my ve Vídni máme svého boha, který „vyvyšil národ svůj — to jest německý — nade všechny národy“.

Dále dělá v národě „republiku“ bohopustý liberalismus se všemi jeho odrudami až dolů k anarchistům. Roztrhal národ ve strany vzájemně kolísající, z nichž obzvláště jedna ukázala velkou chuť „vyházet celou hospodu“. Kdo chceš, rozuměj. Bohužel, že liberalismus nadělal i jinak mnoho „republik“. Tak n. př. matička Praha, caput regni — hlava království — dělá velice zajímavou „republiku“ na radnici. Mám strach, aby to v té hlavě království nepřišlo až k nějaké té „republice“ od „pěti králů“ ve třídě vyšehradské. Ale abych nebyl strannickým; ono je po království českém takových „republik“ radničních, ba i kde mají jen pastoušku, velice mnoho.

Hůře je, že nařikají živnostníci, řemeslníci a rolníci, jak mají veliké trápení s pomocníky, dělníky a chasou. Jen a jen „republiku“ to dělá. Kéž by ale uznali, že ti nižší nezačali. Dělaní „republiky“ čili vyhazování božského řádu ze srdcí, naučili se od svých pánů. Také páni školní inspektoři nařikají, že čím mladší učitel, tím více dělá „republiku“. Inu, když sám zákon a dle něho zřízené ústavy hodné si té „republiky“ — toho vyhození Pána Boha z vychování a učení popřál, což divu, že to nese takové ovoce. Ale nechť se páni inspektoři potěší, nejsou sami. Pánům učitelům zase dělají „republiku“ kluci, a rozvášni páni professoři přiznávají, že i na gymnasiích je v těch mladých hlavách a srdcích samá „republika“. Což divu, že mnohý student vychováním a v hloubce srdce svého křesťan i do semináře si přinese něco té „republiky“ v mladé hlavě své. I já sám, že už za mého času byla gymnasia hodně zliberalisovaná, přinesl jsem si ve svém mladém osmnáctiletém srdci trochu té „republiky“ do života. Ale právě ten život je nejlepší professor; právě ten život, který je jiný, než jak si ho mladý rozum představuje, právě ten život s tolika sklamáním, vyháněním tu „republiku“ z duše mé. A jsem nyní „monarchistou“, totiž přívržencem té zásady, že vše, nač lidé sáhnou, potřísní svými vášněmi, svou slepotou a neb aspoň svými nedokonalostmi, a že jedině Bůh, jak jej hlásá katolické křesťanství, jest nejlepším vladařem.

A proto i našim lidem, kteří pracují k opravě a povznesení lidu i národa, připomínám, že nesmíme do srdcí svých pustiti žádnou „republiku“. Mohlo by se stát, že by to vedlo k pohrdnutí otcovskou a mateřskou vážností církve, a na tom není požehnání. Pak vládne vášeň, umíněnost, ale ne Bůh. Obzvláště na tom záleží, abychom, kdož chceme veřejně působiti, neměli „republiku“ ve svém svědomí.

Tuhle jsem se dověděl z „Obnovy“, že po svém dávném obyčeji pan pastor Šádek rozbíral svůj článek. Jako křesťan mu radím, ponechávaj už stárne, aby se raději staral o „republiku“ srdce svého.

Dopis z Prahy.

V Praze, 13. prosince.

(Na staroměstské radnici většina stala se — menšinou. — Dr. Josef Míla. — „Slavia“ spolkem masinářským. — Rolnický sjezd. — Ohrožení české většiny sněmu království Českého.)

Dostalo se nám zadostacnění! Když jsme své doby vyslovili na těchto místech obdiv nad odvážností nynějšího pražského primátora p. Dra Srba, že totiž převzal tak vysoce zodpovědný úřad, aniž by měl dostatečně zabezpečenou vlastní většinu v jejíž hlasování by mohl správu velebce pražské vésti, hledány byly v obdivu tom momenty osobní. U nás totiž věčně skoro novináři se nedovede. A nyní k tomu došlo, co jsme předpovídali.

Jenom tři členové páně primátorovy většiny se roznemohli a on nemůže z místa, jak se při opětovaných volbách náměstků starosty pražského ukázalo. Většina stala se menšinou a pražský pan primátor může zůstat na svém křesle jenom z milosti těch, kdo ho nevolili a které nahodilý rozkol a nesvár na nějaký čas hodil mu do náruče. To jsme své doby zde napsali, že staročeský primátor může dočkat se této zkušenosti, že bude se musiti opírat o hůl, která ho bila. V zájmu Prahy, v zájmu vážnosti postavení jejího primátora, v zájmu zdravého politického a samosprávného rozvoje nechťeli jsme se toho žalostného divadla dočkat. Když pražské listy na možnost a důsledky ty z různých osobních důvodů nechtěly poněkud, učinili jsme tak věčně a loyálně v „Obnově“. Znajíce pražské poměry i

osoby důkladně, upozorňovali jsme na to, ale marně. Předpověď naše zůstala bez vřvy a došlo k tomu, že je dnes na staroměstské pražské radnici největší zmatek.

Starosta, octnuv se v menšině, stal se odvislým od několika osob, od nichž musí si dáti věštinu se svých odpůrců sháněti, aby se mohla obkružit před pohybovat. Za jaké ústupky a za jakou cenu budou mu nyní tyto vlastnímu svému programu a svým voličům nevěrní mladochéši většinu tu opatrovat? A je jisto, že se nerorodní den, kdy ho třeba v nejvážnější chvíli opustí?

Když jsme o tom všem své doby psali, přáli jsme si, aby se o tom uvažovalo a aby se v čas předešlo smutné odvislosti pražského primatora, do níž se dnes skutečně dostal. Záležitost tuto sluší posuzovati zcela jinak, než-li jak se v Praze ze strany veřejného mínění činí. Nám se dostalo zadostučinění, že jsme situaci dávno správně chápali a čtenářstvo o ni informovali.

Překvapující události minulého týdne byla neočekávaná smrt pražského advokáta dra Josefa Mildeho, jehož osobnost hrála v Praze vynikající roli. Dr. Milde náležel mezi „nejpevnější“ staročechy. Nynější situace na radnici způsobena byla hlavně jeho vlivem a působením. Klamal se totiž v poměrech a doufal, že nynější doba povolá staročechy v bývalé jejich posice a proto nechtěl daným okolnostem ustoupiti.

Při tom všem však náležel k těm radničním činitelům, kteří zejména v patronátních otázkách stavěli se na staroměstské radnici proti návrhům konsistorů, tak že následkem toho po obsazení fary u Nejsvětější Trojice, když se byl dr. Milde nejprve proti prvnímu návrhu konsistorů opřel a dal heslo, aby se farář volil dle mínění sboru t. j. také židů a protestantů, kteří s ním hlasovali, vzdal se kanovník dr. Marek další činnosti jako obecní starší.

Východní Čechy užily také „pevnosti“ páne Mildovy povahy. Při volbách do sněmu r. 1889 postavil se na stanovisko, že svůj sněmovní mandát na Náchodsku a Opočensku musí uhájiti a neustoupil domácí kandidatuře jesenického faráře dp. V. Uhlíře. Následkem toho byl, že mandát ten dostal tehdy najednou ve mladočecha přebarvený opočenský p. dr. Jan Dvořák. Tím dr. Milde staročechům mandát prohrál a jesenickému faráři Uhlířovi zneemožnil, aby na sněmu ujal se celé řady pro národohospodářský rozvoj ve východních Čechách důležitých otázek, jimiž se tento zaslonilý kněz, jak je na celém Hradecku známo, platně obíral a obírá. Pan dr. Dvořák byl by dostal tehdy mandát, když ho již chtěl, snadno jinde, tak že jenom staročeskou „pevností“ dra Mildeho na Náchodsku a Opočensku došlo ke zmaření kandidatury faráře Uhlíře.

Tolik měli jsme za potřebné uvést. Jiných osobních stránek zemřelého nemůžeme se dotýkati, jelikož ústa jeho navždy umlkla. Pouze

FEUILLETON.

Ze světa zvířat.

Dobrodružství lesních kánat. Pan Dr. Vodička a Kobaridu v Přímoří nám sděluje: Letos z jara byl jsem svědkem smrti matky káněte v okamžiku, kdy nesla mláďatům ulovenou kofist — velkého hada, úžovku. Dobře mříšená rána z pušky lovců srazila zvíře k zemi. Věděl jsem již dříve o hnízdu jejím nedaleko našeho městečka na starém dubě. Násled ve hnízdě dvě ještě chmýřím porostlá mláďata, vzal jsem obě sirotky sebou domů, krmil je masem hovězí, sem tam pak jsem jim dal nějakou šabku neb myšku. Mladá kánata časem vyspěla a zcela zkotla. Užijajice úplné svobody, přece na moje zapísknutí přiletěla vždy i z nejzadnějšího konce zahrady. Ale netrvalo to dlouho; jednoho krásného dne zastřelil jedno mládě majitel lovu, jenž mylně pokládá káně za rejvčího nepřítelů zajíců. Druhé káně brozně ustrašeno přiletělo domů, žalostně volajíc svou sestru a po celý týden se z domu ani nehnu. Brzo potom našlo neobyčejné soudruhy — dva mladé holoubky a uzavřelo s nimi přátelství. Dena co den doposud chodí s nimi spát na jeden týž krov pod střechou a holubi úplně bez starosti kolem dravého ptáka laškují a vrkají, káně pak jim hlasitým zahříváním časem přizvukuje. Na žádného ptáka se dosud káně neodvážila. Má-li hlad, sedne na okno u kuchyně a bláší se o svoji snídani. Hledí si velice čistoty. Práší li, postaví se pod okap a myje se v louži třeba půl hodiny, když pak je sucho, dostává na velikou mlsu vody a je radost viděti, jak čile „knajpuje“. Ačkoliv litá hojnost divokých kánat kolem, nikdy mému zajatci nenapadlo, aby s nimi uprchl. Ovšem, až přijde čas páření, musím káně na 3 až 4 neděle přec zbavit svobody. Nedávno mi přinesl zdejší pastýř na prodej úplně vzrostlou starou káni, jež byla ulovena za neobyčejných okolností. Pastýř spátriv ji v travě, hodil po ní kamenem a když

pro informace svého štěstí, pro budoucnost důležitá a platná věsta fakta jsme poznamenali.

Dr. Milde zemřel jako veliký boháč, jen po dlouhá leta právním zástupcem pražské obce a pojišťovací banky „Slavie“. Vlivy jeho následkem toho byly obrovské a po léta rozhodoval o tom, kdo má býti pražským purkmistrem, proto nazýván byl v Praze „oberbürgermeister“.

Trapně zajiště působily vřude zprávy, že studentský spolek „Slavia“, jenž účel svůj již ve svém pojmenování nese, usnesl se k návrhu žida dra Popra na tom, aby do spolku toho přijímání byli členové bez ohledu na jejich národnost. Většina členů spolku toho předstírá, že je to „pokrokové a moderní“ nepochopila, že tím vlastně tropí si židovská internacionála z myšlenky o vzájemnosti slovanské blázna a že bude nyní židovský tisk českou mládež a tím český národ především v Rusku kompromitovati a v Německu se bude českým snahám posmívati.

Žalostný tento ukaz jest sice kouskem pouze ne celého sta studentů, mezi nimiž je polovice židů, ale parádou není žádnou. Při tom svět vidí, že pražský český tisk, který čin ten neschvaluje, jest i oproti takovému kouskům bezmocným, což k vážnosti a respektu před českými poměry nepřispívá.

Posledním zajímavým zjevem veřejného života v Praze byl sjezd rolnictva konaný dne 8. a 9. prosince. Přes některé jasné své stránky vrhl sjezd ten několik temných stínů a sice tím, že sjezd ten ukazuje, že naše české rolnictvo ani samo neví, co chce a že nezná důslednosti a tleská dnes tomu, zítra onomu. Každému, kdo je do Prahy svolá, aby se zde pobavilo a napilo dobrého plzněka.

Během desíti let vyměnilo celou řadu vůdců. Budohostické pány Jandy, otce a syna, Alfonse Štastného a nyní se dává věsti pány Kubrem, Práškem a redaktorem Hrubým. Co od nich očekává a co mu pánové ti mohou věnovati a čím mu pomoci, nevíme.

Avšak moudří a prozíraví lidé se těm novým mesiášům rolnictva i jejich ctitelům tiše smějí, ač dnešní rozháranost v českém táboře zrovna k smíchu není, neboť nepořádky a zmatky v českém táboře podporují zájmy našich národních a politických odpůrců.

Ve Vídni stále se totiž k roztržistosti národa Českého poukazuje a také se s ní počítá a sice vážně. Německý ústavověrný velkostatek v Čechách přehlíží a pořádá své šiky ku příštím volbám do sněmu království Českého. Následkem celé řady změn majetkových, při nichž dostaly se české velkostatky do rukou německých, jest silný tak, že by se mohl pokusiti o opanování českého sněmu.

Kdyby totiž vláda následkem rozervanosti, rozháranosti a nesvornosti v českém táboře minila v Čechách zásadností do poměrů a kdyby při příštích volbách naklonila přezř

ani potom neuletěla, šel blíž i podařilo se mu ji rukou lapiti. S hrůzou však odhodil ji stranou, vida že kol hlavy, krku i křídel její je ovínut veliký had, jenž držel káni pevně sevřenou a měl hlavu skrytou pod její křídelem, aby mu ostrý zobák její nemohl ublížiti. Byla to obrovská užovka, kterou asi káně ulovila, ale při zápase s ní byla by sama málem podlehla. Pastýř hada zabil a mně káni levně prodal. Já pak věnoval jsem ji ihned svobodu a káně vysoko vzletnuvši do vzduchu, několikráte zakružila a vydávši hlasitý hvizd, zmizela v dáli.

Zkásomý jedovatý černý pavouk „kara-kurt“, kterého se obyvatelé kirgiských stepí v asijské Rusi dříve více než nejjedovatějších hadů, stal se letos postrachem celé jižní Sibíře. Černých pavouků druhu „kara-kurt“ vyskytlo se as přede dvěma měsíci nevídané množství a během tří neděl neméně než třicet lidí a půl třetího sta velbloudů zhybnulo následkem uštknutí ohydného toho hmyzu. Lékaři udávají, že z uštknutých lidí umírá 8 percent, z velbloudů 97—98 percent. Velbloudi uštknutí „kara-kurtem“ hynou skoro šmahem. Člověku na místě zraněném objeví se brzo malá krvácející boule; záhy zachvátí uštknutého závrat, zimnice i těžká mdloba a nedostaví-li se co nejdříve dávení, je člověk ztracen. Nejlepší prostředkem proti otravě té je silná polévka ze skopového masa a silná kořalka smíšená s rozpustěným máslem.

Jaký účel má žihadlo včely. Žihadlo je včelo vydatnou zbraní, ale méně jest známo, že má ono ještě účel jiný pro veškeré včelství nadmíru důležitý. Nejnovějšími výzkumy přírodopýtců Dra. Planta a Dra. Schönfelda je zjištěno, že žihadlo sprostředkuje převádění kyseliny mravenčí z těla včelího do medu, čímž tento velké své trvanlivosti nabývá. Že med kyselinu mravenčí obsahuje, je již dávno známou věcí, ale zůstávalo záhadou, jak kyselina do medu přichází. Shora jmenovaní badatelé dokázali, že u včel dělnic prochází mravenčí kyselina dutinou žihadla

svou a své pliny na stranu velkostatkářů německých, nežli by tato zvířata, nežli by byla česká většina ve sněmu království Českého případně i ohrožena.

Hrozíte se toho pomýšlení a proto v čas naň ukazujete, neboť předzvěsti změn, jejichž dosah není dosud jasný a o jejichž bezpečných znameních jsme se již předešle zmínili, jsou v Praze patrné a proto jest třeba se starati, aby změny ty obrátily se úplně ve prospěch náš. K tomu třeba z naší strany pracovati a za nynějších poměrů jest nanejvýš nebezpečno nepolitickým činěním a jednáním umožňovati výhodné postavení našich odpůrců.

Volební ruch.

Naši kandidáti V. kurie: Josef John, tkadlec v Hrabákově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumeck, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Zásavský Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opočno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky. Dr. Rudolf Horavský, farář v Šárce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skutč, Rychnov n. Kn., Kostelec n. Orli., Žamberk, Ústí n. Orli. Josef Hováděk, knihář v Praze za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Habry, Chotěboř, Přibyslav, Ném. Brod, Polná, Štoky, Humpolec, Ledeč, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhřetiské Janovice, Přelouč. Už při volbě volitelů a pak při volbě hlavních ať jsou jména tato heslem společným všech katolíků v naší diecési!

K volbám doporučujeme co nejvážněji malou brošuru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyrilo-Methodějské knihtiskárně v Praze. Cena 2 kr.

Poslancové mají býti nejlepší lidé národa. To uznáváme každý. Nestalí pro poslance pouze oháněti se několika osamělými frázemi, ale poslanec má býti osvědčený muž práce národní, nezvrátěného přesvědčení, hlubokého vzdělání, širokého rozhledu a který svatou věru respektuje, neboť jenom na základě křesťanské spravedlnosti lze podržet pořádek u nás opět napravit. Není politikem, kdo dovede u sklenice piva bravé rozřešiti politické otázky světové, a koho jeho spolustolovníci rádi poslouchají a politikem vyhlásují. Kdo má jen trochu ponětí o té obrovské hospodářské činnosti světové, která se obrací v každém státě, o té obrovské spletnosti různých dějů, zájmů a činností, jež se ve státech křídí, ten pochopí, jak velkých vědomostí národohospodářských, finančních, právnických a zkrátka odborných je třeba, aby ten který poslanec dovedl opravdu s prospěchem pro voliče své působiti. Zle nutně hloubky i šířky v rozhledu.

Z Bohuslavie Národní sociálové svolali u nás voličskou schůzi na den 2. prosince. Řečník, mladický obchodní příručí po 6. hodině večer přišel pod ochrannou as 20 soudruhů — mladíků velmi sebevědomě a začal ne o volbě, ale o založení spolku, kterým Bohuslavice chtěly obšťastnit a o programu nár. sociálů — Aby se zavděčil přítomným evangelikům otíral se o sv. věru, o misionáře v Číně a arcibiskupa Kohna Školu chtěl mít bezkonfesi — že však židé a evangelici mají školy konfesiijní — k té posánce jen

až k samé jeho špičce, nežli ji — jak se každý včelář může přesvědčiti — včely po kapkách o okraje buněk stírají. Bez tohoto přiměřování kyseliny by med neměl žádné trvanlivosti a to je také příčinou, proč včely, žihadla a tedy i kyseliny mravenčí nemajíci, které žijí v teplých pásmech semékoule, téměř žádných zásob medu si shromážďovati nemohou.

Kterak abynul pes Barry na hoře sv. Bernarda. V každé téměř čítance školní lze se dočísti brdinných skutků nejproslulejšího Bernardína „Barryho“, jenž 40 lidských životů zachránil. Nikde ale není učiněna zmínka, že smrt rekonvalescentního toho zvířete zavinila lidská — hloupost. Slavného „Barryho“ zabil z pošetileho omylu pocestný, který zapadl do závěje na sv. Bernardské hoře a jež „Barry“ zachránil chtěl. Ráno téhož dne „Barry“ zachoval ještě život hochovi který v ledovcích zbloudil. Statný pes násled asi desetiletého chlapce polo-mrtvého v sněhové závěji, přivedl ho teplým svým dechem k vědomí, a lizal mu ztuhlý obličej tak dlouho až mohl hoch povstati. Když se to „Barrymu“ podařilo, položil se před chlapcem, dávaje na jevo aby mu týž na hřbet usedl. A jakmile to hošík učinil, odnesl ho obrovský „Barry“ na mohutných plecích opatrně, zvolna až k bráně klášterní. Sotva se mnichové dítě ujali, zvěřil neupavý „Barry“ zas nového zbloudilce i pádil chvatně k vzdálenému ledovci, v jehož rozpuklině ležel muž, po krk zapadlý, jenž marně se snažil nahoru vydrápati. „Barry“ uchvátil člověka toho za kabát, snaživ se ho vzbůru vytáhnouti, ale zpozdivce, jenž svého zachránce pokládá za útočníka a lekl se rozervené tlamy obrovského psa, sáhnuv v záhadí skolil ranou z bambitky nejvzácnějšího Bernardína, jakým se kdy svět honosil. Nyní na místě, kde rekonv. „Barry“ zhynul smrti pravého heroa stojí kamenný pomník. Týž představuje Bernardína, dítě na hřbetě svém nesoucího. Na podstavci stojí se nápis: „Hrdinný Barry“ zachránil život čtyřiceti lidem, i byl jeden a čtyřicetým usmrčen!

remeny pokrčil. Historii chce mít svobodně i raskousky od nátlaku přednášenou, křesťanství konečně odstraní a atheismem nahradí. Když sebral ještě Husa a Komenským a Lutherem, „svatým mukem“ do boje proti „klerikálům“, čím myslí naladit evangelický — musel přestat, slyšel již hlasitou nevoli přítomných katolíků. „Nechceme ho více poslouchat ať skončí“ a zvolený předseda p. Králíček vsal mu slovo. Jak řečník směl vystoupil tak lehce skrotil a bylo načas se utíchl — jen umírnění vášň svých sousedů měli souduhové co děkovati, že v pokoji odešli — provázení dobře míněným: „Pánem Bohem — šťastnou cestu a víc se nechoďte“ nastoupili cestu ke dráze. Divili jsme se věru drзости a vysřavosti těch mladických lidíček, kteří svou politickou neznalostí chtí vlast naří spasil. Srdnatým však katolíkům Bohuslavickým naše plné uznání.

Z Golčova Jeníkova. Tak už jest tu po volbách volitelé. Ukázala se tu zase stará pravda, že národní dělníci nejsou nic jiného než červeno-bílé nářní sociální demokraté. Spojily se obě strany tyto při volbách dojemné se šidováním proti straně mladočeské. Největší satisfakci má tím zajisté zdejší duchovenstvo, které, když upozornilo již před časem při vystoupení tohoto spolku na jeho konečný oíl, bylo hrubě zakřikáno a řečník křesťansko-sociální ve schůzi hrubě napadán těmi, kteří nyní posílají národní dělníky do horoucí skály. Má strana mladočeská vřude smůlu s hantím dělnickým a přece pro stranu křesťansko-sociální, která nese vysokou výdřevu štít pravé lásky k vlasti porozumění máti nechce. Snad nyní se obrátí karta a ti, kteří dříve byli sarytými odpůrci našimi podají nám ruku, ať přikročíme k zřízení organizace, na níž vždy v ohledu národním možno spoolehnoti.

Z Křesetic u Kutné Hory. Žádná z obcí Kutnohorska nebyla tak oblehána agitátory jako obec naše. Podávaly si tu strany kandidující srovná dvě. Schůze střídala se za schůzí. Národní dělníci se sociálními demokraty mohli si nohy ubíhat a plíce vyřítet. A výsledek rovnal se nule. Za volitelé v V. kurii zvoleni pp. Vlasák a Jelínek. Usměv vzbudilo, když tyto muže prohlásil hned po jich zvolení Kutnohorský orgán za své lidi, ať před krátkým časem jim nemohl na jméno přijíti a zvláště proti p. Vlasákovi užival zbraní, za které by se styděl kde kdo. Inu je vidět, že nouse učila nejen Dalibora housti, ale i Hejnice pěkně spívati. Pro oba pány jest to slušnou satisfakcí.

Z Dol. Dobručky. Dne 4. prosince konaly se v Dolní Dobručce volby volitelů V. kurie. Z 490 oprávněných voličů dostavilo se jich k volebnímu osudí pouze 205. Ve volebním zápase utkaly se tentokrát 2 strany, strana křesťansko-sociální a sociálně demokratická. Z obou stran se čile agitovalo tak, že jsme očekávali větší účastenství se strany voličů. Mnozí nedostavili se k volbám dletem z línivosti, dletem podlehlí terrorismu strany sociálně demokratické, která nechtěla se žádných prostředků, aby své volitele prosadila. Na komando židovské dostavil se kde který socialistický k volbě. Židé hrozili svým dělníkům propuštěním z továren, jestli se voleb neúčastní. Lidé musili býti každému poctivému člověku toho svedeného lidu, který hnán byl takřka od svých vůdců k volebnímu osudí. Že mnohý těžil se při tom též na aliběné pití v případě vítězství sociálně demokratické strany, samo sebou se rozumí. Při veškeré této agitaci zachovala Dolní Dobručka svou čest, neboť vítězství naší strany, křesťansko-sociální jest nad očekávání elavné. Našimi voliteli jsou tyto pánové: p. Jan Mikyska, starosta obdržel 182 hlasů, p. Václ. Spindler, rolník 155 hlasů, p. Fr. Vávra, zámečník 127 hlasů, p. Jos. Pecháček, dělník 123 hlasů a p. Frant. Šeda 123 hlasů; volitelé sociálně demokratické obdrželi nejvyšší počet hlasů 70. Několik hlasů se rostřídilo. Z tohoto vítězství radují se všichni zdejší upřímní katolíci a vlastenci. — Ovšem stálo to naši stranu mnoho boje a mnoho práce, ale výsledek za to stojí.

V Studenci, při volbách volitelů do V. kurie značnou většinou zvoleni byli čtyři volitelé, stoupenci křesť. sociální strany.

V Nových Hradech zvolen za volitele V. kurie pan Laňáček mlynář, stoupenec strany křesť. sociální.

V Přesedlě při volbách volitelů zvíťazila strana křesťansko-sociální.

V Třebochovicích dne 6. t. m. konaly se náší volby mezi soc. demokraty a křesťanskými sociály. Tito (6 volitelů) zvoleni většinou 136—8 hlasů proti 111—123 soc. demokratům. Strana t. sv. národní sdělila se při náších volbách hlasování. Též v Krňovicích, — Štánekové — Bělci, zvolen v náších volbách volitel křesť. soc. proti soc. demokratu.

V Jareměři při náších volbách mezi social. demokraty a Mladočechy dne 9. t. m. konané zvoleni byli vesměs volitelé mladočeskí. Radikální pokroáci k volbě se nedostavili.

V Kyšperku zvíťazili „nár.“ socialisté spojení s Mladočechy. Naše strana byla srazena jedním strojířdem k vůli afeře, pro kterou měl býti od sociálně demokratického řečníka Karpasa z Prahy šalován. V Orlici zvolen 1 volitel křesť. soc. V Kuněvicích 3 křesť. soc. v Lukavici 1 křesť. soc., konati se však má ještě náší volba mezi soc. demokr. a nášincem. V Mistrovicích pro rostřídění hlasů k výsledku nedošlo, bude se voliti ještě jednou. V sousoední Nekoři jsou zvoleni 2 smýšlení nár. soc., 3 neznámého smýšlení. V obci Písačné 2 volitelé křesť. sociální.

Z Dobřenic. Při volbách volitelů za V. kurii zvolen byl jednoklasně za volitele p. Frant. Padvůrek, poštovní v Dobřenicích. Za IV. kurii zvoleni byli p. Karol Vlá, Hlídci učitel a p. Fr. Puhlovský, rolník.

Z Káraníe. Za volitele zvolen ve IV. kurii p. Václav Dvořák, starosta a rolník z Káranie, v V. kurii p. Václav Dvořák, starosta a rolník z Káranie a p. Václav Kukla, rolník a starosta z Chejčt.

Ze Staré Vody. Za volitele zvolen pan V. Dvořák, rolník ze St. Vody ze IV. kurii, a za V. kurii p. V. Janduch, obchodník z Nového Města, též p.

V. Dvořák, rolník ze St. Vody, stoupenci strany agrární.

Drobná obrana.

Kde se ptá, mnoho sví. Masarikův „Čas“ táže se po příkladě p. pastora Šádka, na kterém výroku písma sv. jest založeno podporování penězi volební akce. Dříve než citlivému „Času“ odpovíme citátem z písma sv., položíme mu otázku, zdaž jest dovoleno některým listům a pastorům přijímati „třicet stříbrných“ z cizáckých agitačních fondů ku zradě českého národa. Že se posílají statisíce německých marek do Čech, přiznali souvěrci obou patronů „Času“ zcela veřejně, ale proto přece se jich pan professor Masariček netáže po oprávněnosti těchto „darů“ protože by se mohli zase oni s panem Klořáčkem otáztí, kdo platí realistům jejich agitace ve prospěch židů. U nás pan Masariček nemusí hledati židovské a prusácké peníze, ty docházejí na jiné p. professoru známé adresy, že je snadno uhodne a nám poví, bychom mohli jeho otázku zodpověděti. Jen s tím ven!

Žurnalistické slušnost Nár. Listů. As před týdnem přinesly Národ. Listy tuto lokálku: „Nemá klidu v hrobě. Tyto dny postrašení byli obyvatelé obce M. u Jilemnice tvrzením, že duch jedné ženy, před nedávnem zemřelé, každé noci chodí po vsi a přítomnosti svou znepokojuje zvláště členy své rodiny. Příčina, která jí v hrobě spáti nedá, je, že nedošla splnění poslední její žádost, aby jí do rakve dány byly její černé šaty. V M. jsou již dávno rozšířeni stoupenci spiritismu a tak není divu, že vira v duchy nalezla zde přívrženců; jinak však jsou četné osoby, které své spoluobčany hledí rozumně poučovati, avšak vedle toho bohužel právě ti, kdož nej-povolanejšími jsou, lid poučiti, prapodivně svou úlohu pojmají. Tak povídá se, že místní farář radil nejbližším příbuzným, aby v třech kostelích dali na mši sv. a kdyby ani pak nepřestal duch se ukazovati, ať dají hrob vykopati a ty černé šaty na rakev položí. Opět jeden důkaz, že osvícená doba naše není prostá pověr a že při tom ani těch neschází, kdo této slabosti lidského ducha k svému prospěchu využítkovati se neštítí.“ — Lokálku psal evangelík a známý protektor socialistický, z pouhé zášti ku katolickému kněžstvu Kuž, o němž se tuto jedná a jenž dopisem z prospěchářství a to za takovýchto okolností byl obviněn, myslil že páni u N. L. mají aspoň kousek charakteru, že když nahlédnou omyl, několika řádky jej opraví. Ale to se v našem velkém orgánu zmýlil. Přeteli vyjádření manžela nebožčína, že s p. farářem od pohřbu vůbec nemluvil a že jetudíž naprostá lež, že od něho dostal radu v příčině tří mší sv., nebo dokonce o vykopání hrobu, co by ani raditi neměl a co samo o lži hloupé svědčí, a naložili s dopisem, svědky pověřeným tak, jak to činí nejčervenější plátek brněnský — hodili do koše. Ne tedy křivdu napravit, ale zlostiditi kněze a při tom si muouti ruce, to je již zvykem pánů z Mariánské ulice. Je to nepatrná věc, ale je to nový doklad k všeobecnému v Čechách přesvědčení, že se N. L. za orgán českého poselstva nehodí a že nyní vládnoucí stranu také N. L. dobijí. Dobijí stranu mladočeskou proto, že vzdor naprosto změněným poměrům nemohou se vpraviti do své úlohy, jako orgánu strany zodpovědné, jež si má v každém ohledu počínati důstojně a k národní jednotě pracovati a nepřestávají tak psáti, jako by byly listem židovsko-liberálním, církví nepřátelským, a pak teprve trochu národním.

Politický přehled.

Sněm král. českého byl ve středu záhájen. — Nejdříve předčítány byly dotazy, z nichž nejhlavnější je dotaz posl. Sigmunda o upravení učitelských platů. Jednací pořádek, vykazující tři předměty, byl vyřízen hladce. Nejdůležitějším z nich byla zpráva komise rozpočtové o zprávě zemského výboru ohledně vybírání úroků z prodlení ze zemských přírážek, v předepsané lhůtě nezaplacených. Po vyřízení jednacího pořádku skládali nové zvolení a virilní poslanci předepsaný slib. Mezi těmito posledními byl také J. M. nedp. kníže-arcibiskup Skrbenský. Hned po tom přikročili čeští i noví poslanci na velikou mrzutost Němců k rozvinutí otázky státoprávní. Podal totiž posl. dr. Lad. Dvořáknávrh na předložení sněmu slavnostního prohlášení Jeho císa. a král. Vys. arciknížete Františka Ferdinanda d'Este ze dne 28. června t. r. Návrh ten původně hodlal podati posl. dr. Baza. Když však naň přistoupil klub svobodomyšlných poslanců, ustoupil od svého návrhu a podepsal návrh jejich. Rovněž tak učinili poslanci agrární. Byli-li tento návrh oportunní, čili nic, ukáže se brzo. — Nejvyšší zem. maršálek oznámil, že posl. baron Hildebrandt slo-

žil mandát. — Od soudů došli žádosti za vydání poslanců: dra. Podlipného, Kryfa, Ira, Kutschera, Steina, Anýže, Sobitachky, Wolfa a Udržala. Žádosti tyto odkázány legitimácnímu výboru. Velmi důstojně zakončena byla schůze důrazným dotazem posl. dra. Pacáka a soudr. týkajícím se zavedení nynějšího nezákonného stavu jazykových poměrů v státních úřadech v království českém. Při schůzi zachován byl klid. — Bližší zprávy přineseme v čísle příštím.

Hr. Coudenhove. Místodržitel království českého, hr. Coudenhove byl přijat císařem ve slyšení, v němž podával zprávu o situaci v Čechách. Zároveň přijal pokyny pro zasedání sněmu. Za pobytu hr. Coudenhova ve Vídni ukázalo se opět, že zde zápasí dva proudy. Jeden je pro bezohledné ostré vystupování proti národu českému, druhý varuje před dalším drážděním trpělivosti lidu našeho, který směr nabyl vrchu, ukáže se možná už při dalším zasedání sněmu.

Dr. Engl. Vůči zprávám některých listů konstatujeme se vší určitostí, že dr. Engel nehodlá pro tuto dobu kandidovati do říšské rady, nepomýšlí však vzdáti se úplně kariéry politické pro dobu pozdější, což záviseti bude na rozvoji politické situace na říšské radě.

Krüger v Evropě. Královna Viléma přijala presidenta Krügera ve slyšení. Krüger děkoval královně za propuštění lodi „Gelderlandu“. — Krüger odjede z Haagu do Amsterodamu. Do Mnichova byl pozván.

Rusko. Stav carův se již tak zlepšuje, že týž zamýšlí na Vánoce odjeti do Petrohradu. — Náměstkem gen. guvernéra ve Varšavě bude generál pěš. vojska a zástupce předešlého Komarov

Anglie a Španělsko. Co se nezmůže prachem a olovem, toho se dosáhne zlatem. V tomto posledním oboru jest Anglie nedostižitelná. „Revue de deux mondes“ přinesla zprávu, že Anglie namáhá se u vlády Španělské již od ukončení španělsko-americké války, aby Španělsko buď pronajalo neb odprodalo přístav Ceuta a ostrovy balearské. Kdyby se toto Anglii podařilo, stala by se tato naprostou vládkyní středozemního moře. Těmto choutkám Anglie se však najisto postaví Francie na odpor a to tím spíše, když dnes celý svět vidí, jaké hrdiny má dnešní Anglie v poli.

Ruský státní rada Bloch o válce jihoafrické a čínské projevil mínění, že posláni Krügerova skončí bezúspěšně a že to asi pohne Boery, by složili zbraně. Po té pokračoval: „Anglie ale nebude míti po přivtělení obou republik valného užitku z války. Dvě nepokojné, na dlouho v blahobytu svém poškozené provincie, tisíce ztracených životů lidských, miliardy na přímých výdajích válečných a nespočetné oběti na ztracené síle pracovní. — Jest to výsledek cenný, zvláště když druží se k tomu zášť polovice světa? — Čínské zmatky zavinila, dle Blocha, u veliké míře diplomacie evropská. Její zástupci v Pekinku byli dletem lidé neschopní, dletem, jak Bloch se vyjádřil, aristokratičtí lvové parket, kteří čas svůj v salonech a sportem promatili.

Z činnosti katol. spolků.

Z Chrastl. (Přednáška ndp. biskupa Edvarda Jana v katolické jednotě zdejší). Jak již oznámeme v čísle předcházejícím, bude ndp. biskup Edvard Jan v neděli dne 16. prosince t. r. o půl čtvrté hodině odpolední v místnostech Katolické Jednoty u České Koruny míti přednášku o konci století devatenáctého.

Jednota českých katol. učitelů pořádala pro svůj hradecký odbor členskou schůzi v neděli, dne 9. prosince b. r. v „Adalbertinu“ v Hradci Králové. Po správě pokladní přednášel p. Hlídci Skultěty „O poesii prstonárodní“, po čemž následovala veřejná přednáška pro lid p. učitele Jelínka ze Starého Kolína „Jak povznéstí mravnost lidu“. Pan učitel Jelínek svým mohutným orgánem a živým přednesem pojednal o zajímavé časové látce s plným pochopením hrozivého úpadku mravního, takže přednáška jeho zanechala v četném posluchačstvu hluboký dojem. Přednášku zahájil a ukončil duchaplným proslovem pan Hlídci Skultěty, jehož řečnická obratnost jest známou. Obecenstva sešlo se dosti, ale ze strany členstva z řad učitelských mohla býti účast rozhodně četnější. Spolek katol. učitelů jest našemu lidu sympatičtější, nežli se mnohému pana učitele zdá, proto nebylo v třeba některým ukrývatí se tak se svým náboženským přesvědčením.

Katolická jednota v Pardubicích konala schůzi v neděli, dne 9. t. m. o 3 hod. odpol. Schůze té zúčastnil se i spolek katol. žen, který zastihuje zvláštěního uznání pro opravdovou snahu, zájem katolickým platně prospěti. — Spolek ten, ač není tomu dlouho, co se ustavil, čítá již nyní 175 členek. Prostranný sál byl takřka přeplněn, že možno schůzi tuto počítati k nejsrdnější, které kdy v Pardubicích byly pořádány. — Pan redaktor Vohajda-Prosčanský přednášel o tematě: „Náboženství budoucnosti“. V dlouhé, přes 2 hodiny trvající, a vřelým citem pronesené řeči vylíčil působení kat. náboženství, poukázal na jinověrce a na falešné proroky, kteří s pouhé pýchy, ctižádosti touží po náboženství

novém, vyvěřil malé základy těchto přemrštěných snah a jasně, stetelně odděloval, že náboženství budoucnosti může být jenom náboženství katolické. Po přednášce bylo mezi účastníky veliké nadšení a jevil se opravdový zápal pro katolické snahy, které jedině mají budoucnost. Dlouho trvajícím, mohutným potleskem, nasvědčoval, jak mocný dojem přednáška na účastníky učinila. Řečníkovi bylo tklivým, dojemným způsobem k úspěchu jeho docílil blahopřáno. —

Katol. jednota v Hlinsku konala dne 2. t. m. schůzi, která byla velice čteně navštívena. Pan redaktor „Obnovy“ Vobejda-Prosečský mluvil o tematě: „Církev a humanita“. — Po zdatilě a s velikým zájmem vyslechnuté přednášce, zavedl vldp. farář Marek zajímavý rozhovor o časových potřebách našeho lidu. Zvláště jeho poznámky v nichž lichotivým způsobem se zmínil o správných vývodech p. redaktora vzhledem k účeli katol. spolků, jakož i o šidovském vlivu na vzdělání naší intelligence, zvláště na univerzitách a počtu židovských professorů, byly s nadšením a souhlasem všech přítomných vyslechnuty.

Katolická jednota v Horním Jelení konati bude v neděli, dne 16. t. m. schůzi. Přednášet bude p. Vobejda-Prosečský, redaktor „Obnovy“ o tematě: „Církev a humanita“.

Zprávy místní a z kraje.

Z Hradce Králové. Jak se dovídáme bude vydán pastýřský list J. M. ndp. biskupa našeho jednající o století devatenáctém, v němž se nazývá třídenní pobožnost podvědomá dne 30., 31. prosince a 1. ledna. V biskupském kostele zdejší bude po ty tři večery mlti přiměřené promluvy sám ndp. biskup Edvard Jan Nep. Jiným duchovním správám se takové řeči po ty tři večery odporučují.

Zprávy diecéšní. Vyznamenání jsou: p. Al. Konvalinka, farář v Hrochově Týnci, jmeno- van sekretářem vikariátu Chrastického; p. Jan Pfeffer, farář v Žamberku, děkanem, p. Jos. Kučera, farář v Seči, b. notářem, p. Václ. Šinkora, farář v Bojanově a p. Bohumil Beránek, farář ve Vojvanovicích obdrželi expositorem canonice. Ustanovení: p. Dr. Evermod Blatenský, O. Praem., farář v Břísti, složil kanonickou sponsi pro děkanství Humpolecké, p. Fr. Ringel, kaplan v Chvalči, za faráře do Rokyt- níku p. Stanisl. Schönberg, exposita v Chlumu, za fa- ráře do Studence, p. Václ. Pilnáček, farář Pračovský, za faráře do Kunčtic, p. Jindř. Kolář, administrátor Stěšerský, za administ. do Petrovic, p. P. G. Křikava, O. Praem., za proz. administ. do M. Břístě, p. Ladis. Henzl, koop. Lopotnický, za koop. do Kostelce u Chrásti. Uprázdňena fara Pračov, patron. nábož. matice od 11. prosince 1900.

Schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové. V řádné schůzi, která se konala ve středu, dne 12. prosince b. r. o 2. hod. odpolední v zasedací síni projednáno bylo celkem 19 článků programu, z nichž uvádíme: Schválen byl regulační plán města, městským inženýrem p. Jančou vypracovaný a nedáno města námitkami proti němu činěným. Schválen návrh městské rady k vyžádání svolení, aby zápis 8000 korun povolená s fondu kostela sv. Pavla v Pouchově k rekonstrukci věží ká- hedrály sv. Ducha byla bezúročiteluá. Do komise pro volbu říšského poslance ve třídě měst zvolení byli pánové: Valeš, Dvořák a Růžička. Uděleny byly ná- sledující nadace a sice: ndp. biskupa Ed. J. Bryncha pět schůdných osobám, dále nadace Václ. Miloše Cer- veného, nadace Lud. bar. Malovce, nadace Františka Laušmanna a uprázdňena ženská porce špitálská. Svo- lilo se k žádosti sboru pro zřízení a vydržování vyšší školy obchodní v Hradci Králové k uzavření zápis 20.000 K k doplacení nákladu za stavbu školní budovy. Schválen byl návrh okresní školní rady, aby rozmnoženo bylo vyučování ženským ručním pracím v I. třídě měšťanské dívčí školy o jedno oddělení. Vojenskému práru pronajato bylo opět na rok 1901 bývalé dělostřelecké cvičiště. Nečinilo se námitek v příčině udělení koncesse p. J. Štänderovi k vřtěpu piva a prodávání jídel v domě čp. 249 ve třídě Ko- menického. Po delší debatě, která místy byla velice ostrou, schválen byl návrh městské rady, aby do všech domů zařizeny byly vodoměry, podle nichž by se po- platek za spotřebovanou vodu užitkovou počítal a sice za každý m³ 12 haléřů.

Divadelní společnost Elišky Zöllne- rové nabývá v Hradci čím dále tím větší obliby. — Během tohoto týdne se hráno opět několik zdařilých představení, které nasvědčovaly nepopíratelně o vša- cném uměleckém talentu jednotlivých členů společnosti. Ve čtvrtek se hrála byla Smetanova „Hubička“. Obe- cnostva bylo hojnost, takže všechna místa byla obsazena. Pan Tůma, první tenorista zjev to sympatický v této opoře zvláště velice se zamlouval. Jeho čistý, melo- dický hlas, procítěný přednes, nasvědčuje, že jest to umělec, jakých jen málo nalezneme. — Slečna Pilcová, kterou vidáme téměř denně na jevišti, rovněž se stále více líbí svým krásným zpěvem a taktickým, bez- vadným vystupováním. — Pí. Zöllner-Havelková hraje vždy jednu z prvních úloh a lze se diviti, kterak mistrně do každé úlohy se vpraví. Jest viděti v ní pravou umělkyni, která by i v našem Národním di- vadle docílila zajisté úspěchu. — Pan Filip Zöllner výtečný to komik, svým vrozeným humorem téměř každý den obecenstvo mile pobaví. — Zvláštní po- zornosti zasluhuje také slč. Peškova, která zvláště se osvědčila v repert. hře Nár. divadla „Chudá holka“. — Také ostatní členové společnosti této hrají dobře a zasluhují plněho uznání. V sobotu bude mlti čestný večer pan Filip Zöllner, k němuž si svolil zajímavou hru „Žebravý student“. Vyběhneme naše obecenstvo, aby se v hojném počtu dostavilo a tím také snadi- věho umělce po zásluze odměnilo.

Živnostensko—čtenářská jednota zdejší unesla se místo stromu vánočního stromku podarovati chudé děti šatem a obuvi. — Všem šle- chetným dárocům, kteří jednotě jakýmkoliv darem ve prospěch chudé mládeže přispěli, vzdávají se vroucí díky. „Zaplat Bůh“

Odkaz. Zemřelý řídící Zláos. úvř. stavu v Hradci Králové p. J. Vávra v závěti své odkázal 2000 K pro U. M. Š. a 200 K pro spolek absolventů zdejší obchodní akademie „Oliva“. Káz má jeho šle- chetný čin hojně následovateli!

Dary na „Adalbertinum“. Pl. t. pp. prelat Fiala 30 K, kanovník Dr. Soukup 200 K, rada Dr. Ruth 10 K, rada Kerner 20 K, prelat Suchánek 10 K, professor Dr. Beněš 4 K, professor Dr. Mršák 6 K, Dr. Bayl 10 K, Dr. Jindra 4 K, Dr. Hejřel 4 K, katecheta Sekera 4 K, vikariata Kvasnička 3 K, pro- tokolista Bayer 3 K, farář Krinkl 14 K, vikář Schmied 10 K. Zaplat Pán Bůh.

Kalendář „Štít“ rozebrán Diecéšní kalendář „Štít“, vydaný nákladem politického druž- stva tiskového jest již úplně v prvním svém vydání rozebrán. Kalendář našemu dostalo se tak vřdného přijetí, že jest to povzbuzením vydavatelstva, aby na přesrok vydal kalendář ve zvětšeném nákladu již s toho důvodu, že jen při větším nákladu lze něco ku zvelebení kalendáře podniknouti. Doufáme, že kn- doucnému vydání zachovájí se příznivěji i ti pánové, kteří raději podporovali cizí výrobky, nežli knihu vlastní diecése. Žádáme o brzké splacení účtů a o pokyny ku slepění vnitřní i zevní stránky našeho kalendáře.

Palaestinoven osmihlasen mlti provedl minulou sobotu pěvecký sbor hořického chrámu Páně řízením p. řed. Pilaře. Snaha p. ředitele uváděti ve známost díla starých klasických mistrů jest nejen chvála a uznání hodná, ale i zasluhující plné podpory všech příslušných kruhů. Práce spojená s nacvičením Palaestinových mlti zasluhuje pozornosti, tím spíše když i velké pěvecké sbory jen s obavou přistupují k obšírnému studiu velkých děl Palaestinových. Co máme říci o mlti samotné? Jest to práce dyšící zbožností a vášností, při tom však plná vřletu a hloubky. Pro- vedení, jak obyčejně se řízení p. ředitele Pilaře, bylo dokonale a precizní. Než dokončeno „Kyrie“ zbavil se sbor veškeré ostýchavosti, zvláště tenory, jimž šla- lově pasáže na počátku přicházející činily pochopitelné obtíže. Zpěváci zpívali se záplem, což zvláště patrné bylo při „Agnus Dei“, jež svým přednesem uchvaco- valo. Ku konci povedeno se zdarem Mittererovo „Pange lingua“. Pan ředitel Pilař dosáhl značných úspěchů v oboru chrámové hudby — nemůžeme Ho- řicům než gratulovati a přáti si, abychom brzy zas byli překvapeni něčím novým, třebaš bychom musili z Hradce až do — Hořic!

Pastorská loylnost. Na víceletní škole v B. vynúje pastor M. z přesporného místa H. evan- gelické děti svému náboženství vědy ve čtvrtek, kdy ostatní děti mají prázdnou. Letos připadl den jmenin Jeho Veličenstva na čtvrtek a proto poslal p. řídící učitel evangelické děti, která se za příčinou vyučo- vání náboženského ve škole sešli, domů, oznámiv jim, že za příčinou jmenin J. V. císaře pána mají prázdnou. Jinak však soudil p. pastor. Potkal na cestě děti ze školy se vracějící a dozvěděl se, co se stalo, vrátil se s nimi do školy a nedbaje na prapory a budovy školní vlající na oslavu jmenin J. V., vyučoval je jako obyčejně a vyučování své i do třídni knihy posna- menal. A necht nikdo se nedomnívá, že to bylo jen nějaké „přehlédnutí“. Teatř pán učinil totéž před několika roky, když na čtvrtek připadly jmeniny Al- běty tehdejší ještě říjící císařovny. Úsudek o tom necht si učinit každý sám.

K regulaci středního Labe. Komitě pro upravení střed. Labe konalo dne 6. t. m. velice zdařilou schůzi v Brandýse n. L. za předsednictví p. dra. Ulricha, starosty král. věnného města Hradce Králové, který napřed sdělil, že projekt generelní bude záhy hotov, vyhověno žádosti labského komitě se roz- množení techn. sil ve vodném oddělení zemského vý- boru, zastaveny práce regulační na Orlici, započato se p. asemi měřičskými na trati Hradec Králové-Jaroměř, sestavena statistika škod záplavami labskými spůso- bených jak v ohledu zemědělském tak zdravotním a alibeno vydání výroční správy o postupu prací na pro- jektu labském tiskem, nákladem zemského výboru. Zástupce zemského výboru pan inženýr Josef Dlouhý, prohlásil, že projekt labský i s rozpočtem bude v roce 1901 koncem měsíce března neb dubna hotov, jakož i že žádosti za vydání správy o postupu prací na pro- jektu labském bude vyhověno. Náklad na provedení tohoto veldla, který dříve vypočten byl na 17.000.000 slat. odhaduje nyní, kdy se splavnosti jest počítáno a trať Hradec Králové-Jaroměř přidána na 33.000.000 slat. a tím spíše když s výstupem vodních sil počí- tati se musí a část té sumy necht zůstane do reze- rovy. Pan ředitel prohlašuje dále že koncem roku 1902 bude projekt Jaroměř-Hradec Králové hotov. Z řá- ných jiných návrhů a projektů, které byly ve schůzi projednány vysvitá, že veldlo toto se snad brzy usk- teční a že jest sledováno s velikým zájmem.

Městské divadlo v Chrudimi sedáno bylo od 1. ledna 1901 řídící vřstavního divadla „Uranie“ p. V. Sukovi. Z Chrudimi odeběše se ři- ditel Suk se svojí divadelní družinou v první polovici měsíce února do Mladé Boleslavi, kde mu též bylo městské divadlo na dobu postní propůjčeno.

Dar. Dp. Jan Svoboda, katecheta v Lomnici n. P. daroval jubilejní kapli ve Lhotě p. Libčany velmi cenný missál, začež se mu vzdávají ardečné díky.

Z Kutné Hory. Tak už má Kutná Hora také spolek křesťanských mužů a jinochů. Vřak řádný strach páni také katolíci, prozatím je to evan- gelický spolek: Jeroným. Četli jsme nedávno po- tvrzení stanov nového tohoto klerikálního a jak kle- rikálního spolku. Co pak si počnete teď pane Hejnici? Nic, že? Takový spolek budete naopak vychalovati, budete oznamovati jeho přednášky a možná sháněti mu i příspěvky. O té svobodomyšlnosti! Kdyby to

byl takhle katolický spolek, to by bylo rámsu, to by se to bouchalo, ale evangelický, to je jiné kafe! Tam bude moci dělat dvojitěhodný pán, jak chce a co chce, tam budou moci býti přednášky jakékoliv, pobožnost kdy- koliv, to všechno bude pokrokové. U katolíků by to bylo klerikální, tmářské a proto hr na ně! Až bude Jeroným dělat Hejnice čestným členem za jeho podporu nebo aspoň mílenivost neopomeneme to čtenářům oznámiti i s vy- líčením slavnosti. — Škoda, že katolickou vřstinnu předhlonila bratka protestantů. Snad se dá proměškané dohoniti!

Z Hořic. Firma Al. Hugo Lhota, továrna na harmonia v Hradci Králové, dodala před týdnem ob- jednané pro měšťanskou školu dvě ř harmonia 4¹/₂, hry s perkusí v stavu bezvadném. Rejstřtky jednotlivé vyznamenávají se zvláštní lahodou a charakteristickou barvitostí, takže nejen jednotlivě ale též i souborně v mohutný a krásný celek se pojí. Rovněž od této firmy pro milovický chrám Páně zakoupené harmonium 2¹/₂, hry s perkusí vyznamenává se silou rejstřtkovou, kteréžto harmonium smíněná firma pro děkanství chrám Páně v Hořicích po čas jeho osmiměšiční opr- avy bezplatně užívání byla ponechala. Vzdávajíce vřejně díky firmě za to, odporučujeme všem jako českou firmu solidní.

Ze Zbraslavi. Poslední náš dopis s na- šeho města vsbudit na jistých místech pohoršení, jakoby byl nesprávný a chtěl zdejšímu majiteli upí- ratí zásluh o obnovu kostela. Zásluh těch nijak mu neupíráme, ale nemůžeme pominouti mílením i zásluh občanstva, které obětovalo na opravu vnitřní také rádo příspěvky své. Jsou to ženy, které přispěly na kostel sv. Vavřince a ostatní občané na varhany. Hlavní zásluhu o to má ovšem zdejší vdp. děkan, který ne- štětil sil, aby svatozánek uvedl do pořádku. Že ve všem vřduj nemůžeme chváliti majitele zdejšího velkostatku ukazuje se znova v jeho počínání si v otázce prodeje dříví pro občany Zbraslavické. Jako jinde mají krizi uhelnou, my máme krizi dřevní. Bylo totiž dáno heslo: Zbraslavicům ani třška a to vše pro nešťastný vodovod. A tak musí dříví býti kupo- váno ze vzdálených lesů, ač kolem dříví dost. Myslí- me že toto jednání až vinen ton neb onen, není k ničemu dobrému a že ti, kteří tak činí, berou na sebe těžkou zodpovědnost. Jest těch sociálních protiv už tolik, že přidělavati je ještě, jest na pová- ženou.

Z Kutnéhorská. Při letošních volbách ukázalo se, jak mohutně rozvřstvena jest sociální de- mokratie po našem venkově. Dalo to pernou práci, aby udržela se u vesla strana panující a museli se spojití na mnohých místech vřichni lidé dobré vůle bez ohledu na smýšlení politické, aby přemohli tuto varřetající hydru společnosti lidské. Přemnozí byli ohromeni její silou a ptali se, kde se tu vzala. Přičin jest mnoho. Nemálo zavinili sami rolníci, že dělnictvo jich zemědělské se ocitlo v náručí sociální demokra- cie a to tím, že udupávají v něm špetku lidskosti vykořisťováním jeho sil a olupováním ho o cit ná- boženský. Byli jsme svědky letos na počem zase těchto dvou nešťastných způsobu zacházení s děl- nictvem. To nedělní a sváteční honění čeledě do práce na řepě, to vosení řádků, řepy v čas bohoslužeb, co jest to jiného než úplné vykořisťování dělnictva a olupování ho o náboženské uvědomění. Když celý tý- den dře a ani v neděli pokoje nemá, ani tu nemůže obléknouti člověka ale sražen jest v otročinu, co může pak s něho státi se než-li nespokojenec, roze- vanec, závistník a tím i sociální demokrat. Nejsou vřichni rolníci takoví, pravda, ale jest jich mnoho. Tu je potřebí nápravy. Máme úctu ku svému dělníku a nechme ho vykonati jeho náboženské povinnosti, které ho jediňe dovedou udržeti, aby nezoufal nad svým stavem. Ten v neděli hřřně vyřřený groš po- řehnnán nepřijme. Bohužel, že i na mnohých velko- statcích katolických kavalírů tento nešvár se trpí. Takové šidovské hospodářství nemůže to jinam pří- vésti než k úplnému úpadku všeho řádu. Pozor neš bude hřře. Letos se voje sociální demokracie u nás poprvé na venkově sbíraly, jak bude podrahé a potřeť?

Z Červených Janovic. Radostně překva- pila každého správa, že má býti přikročeno k opravě zdejšího chrámu Páně. Královské horní město Kutná Hora jako patron zdejšího chrámu po provedených opravách na kostelích všech svého patronátu zamýšlí přístřím rokem počíti s restaurací zdejší svatyně. Bude to poslední chrám na patronátě dosud neopravený. Zřáká si tím Kutná Hora nemalých zásluh. Přejeme nastávající akci hojně sdaru.

Z Červ. Kostelce. (Opoděno.) V městě na- šem konala se řídka slavnost a sice připnutí záslušného slatého křře s korunou našemu vldp. řarčí, osob. dě- kanu a bisk. notáři P. Vincenci Dvořáčkovi. Ku sla- vnosti té, která vykonána byla v kostele, dostavilo se velice čteně účastníků nejen z města a kolatory samé, nýbrž i z okolních měst a osad, aby zaslouži- lmu oslavenci dali na jevo své sympatie a proje- vili mu své blahopřání. Mezi předními dlužno jmeno- vati patrona kostela zdejšího J. J. prince z Johane- burg Lippé, c. k. radu zemského soudu p. Václava Šatavu, c. k. okresního hejtmana p. Karla Dostrašila, c. k. notáři p. Max. Welnera s jeho sollicitátorem p. Papinkem, důchodního p. Grima s Náchoda, — veldřstojného p. P. Jana Zimn, kněz řádu Bene- diktinského s Emaus v Praze, důst. pana řarče Středu z Albrechtic, okolní pp. starosty s členy za- stupitelstev, učitelstvo s okolních obcí, učitelstvo zdejší, deputace spolků a zvláště sborů hasičských místních i okolních, duchovenstvo okolní i místní, městské zastupitelstvo s městskou radou v čele, pp. lékaře místní p. Dra. Juliše a p. Dra. Kratochvila, přednostu stanice p. Novotného, p. poštmistra P. M. Wolfa, p. lesního Kobra, zástupců m. spotitelny a občanské záložny atd. atd. — Slavnost byla velice dojemnou a řeči, které byly proneseny, nasvědčovaly, jaké oblibě se vldp. děkan těší. Zvláště když pro- mluvil pan c. k. okresní hejtman delší vřelon řeč a připínaje záslušný křř pravil: S potěšením avřřátním připínám dnes poprvé toto nejvřřší vyznamenání na Vaše slatě srdce, o němž vím, že si je plně zaslou-

žilo, neboť jest vzácností aby kděs v jednom městě po šesti letech působnosti své těžil se takovým sympatiím a oddaností, jako vidím zde. K vzácnému vynálezu náš i my blahopřejeme!

Z Podvysocka. Jednou s vymožeností, jakou chlubí se náš tak zvaný „Podvysocký Kanton“ jsou také silnice, jichž každoročně několik kilometrů přibývá. Jest to ovšem předností a vymožeností velikou místní silnice, ale nemá se zapomínati, jaké silnice. Dobré, pevné, řádně štrkované a v dobrém stavu udržované silnice jsou dobrem k nezaplacení pro obyvatele okresu. Ale naše mnohé silnice jsou daleky tohoto ideálu. Přemnohé z nich stavěny jsou tak, že lid ve svém humoru jim přezdí komposty. I v letních měsících vypadají ubohé tyto komunikace prostředky k pláči. Vyježdění, vytloučené až pod štrk hrozí vozům rozsepaním a potahu přelámaním nohou. Prachu bývá na nich po kolena, neboť štrkují se měkkým vápencem. Když pak zaprší, v blátě možno atonouti. Chyba je v tom, že staví se silnice u nás stále tak jako před lety, kdy o těžkých povozech řepových, které po celý podzim a se flákami i po celou zimu po silnicích jezdí, nebylo ještě ani památky. Byl učiněn svého času návrh v okr. zastupitelstvu, aby silnice byly válcovány, jak na kraj řepný jest potřeba, ale skutek utek. Jmenujeme se pokročilý kraj a jsme v tom ohledu daleko za kraji horskými, kde mají silnice výborné. Jmenujeme si možno na př. Náchodsko. Vyhlasy zde neplatí, neboť i kraje jako Pardubicko mají silnice výborné. Tam staví ne pro okamžik ale pro budoucnost! Obětují si větší náklad, ale ten se vyplácí. Neodporovalo by se i teď: raději méně a dobrých, než-li mnoho a špatných? Dáváme na uvážení. O stavitelích jejich jindy.

Z Čestína. Dne 25. listopadu konala zde valná hromada záložního spolku Reifeisenova za hojného účastenství členů. Za churavého starostu spolku sahál schůzi náměstek jeho p. Bechyně. Z obou správ podaných — správy představenstva i správy pokladniční vidno, že záložna neustále vzrůstá a mohutní. Členů jest 125, peněžní obrát přes 125.000 K. V poslední době umožnila záložna společný nákup 1 vagonu umělého hnojiva, ceny velmi levné a jakosti výborné, jak chemickou zkouškou zemědělskou radou provedenou dokázáno. Když předseda dozvěděl rady dp. farář Petrovický Karel Vimr, vložil základy, kterými se záložna řídí při povolování a prodlužování zápůjček, vyslovil p. J. Petrásek z Čenovic přání, aby zdejší spolek hospodářský avorně působil a naší záložnou; rozhovor o té věci zavedený ukázal, že správa záložny nenese toho vinu, že oba zdejší spolky byly si doposud jaksi cizími, načež pak se souhlasem všech přítomných prohlášeno, že záložna upřímně jest ochotna ruku v ruce se spolkem hospodářským pracovat ve prospěch zdejšího a okolního občanstva. Jak doufáme, bude chůda brzy skutečnou.

Z Radboře. Po dlouhém čekání otevřena bude konečně 15. prosince trať státní dráhy Kolín-Čerčany a sice prosazím na dostavěné části své Kolín-Nový Dvůr u Rataj se stanicemi Pečky Červené, Radboř, Chotouchov, Bečváry, Hatě, Uhl. Janovice, Nový Dvůr. Vlaky přijížděti budou dvakrát denně tam i zpět. V Kolíně připojí se ku spol. státní dráze. Krásná krajina posázavská otevře se tu všem, kdož mají smysl pro panenkovaliště přírodu se všemi půvaby divoké romantiky. Kus světa českého spojuje se tu s životem průmyslovým a obchodním. Kde přinese hojného požitání dosud sávorami zapomenutí uzavřenému Posázavsku.

Restonci talent. V noci dne 29. listopadu stratil se hostinskému Josefu Kalouskovi v Kyšperku kráva v ceně 240 K, z dobře uzavřené stáje. Hned ráno však byl zatčen 18 letý (pravím dvacetiletý) chlapec Ferdinand Apl z Kyšperka. Prodávatel onu ukradenou koťku v Panském domě v Žamberku řezníku Štěp. Knopovi za 120 K. Knop žádal však dříve průvodní listek, ale jakýsi Patočka, příslušný do Rokytnice, který se k nim přidružil, pravil Knopovi, že chlapec zná a že krávu beze strachu od něho koupiti může. V té samé době došel sem však již kyšperský strážník p. Erban, který krádež znamenitě vystopoval a zatkl Ferdáčka i Patočku. Nastal výslech, při kterém se v plném světle teprve objevil celý talent naděje plného Ferdáčka. Chlapec lhal jen což, svaloval vinu na nádenníka Frant. Vencu z Rotreka, on že byl jen vyzván a zjednan, aby dobytce do Žamberka dovedl; ale poněvadž zjištěno je, že výroky mladého sloděje ohledně Vencu se na pravdě nezakládají, proto se všl pravděpodobnost můžeme říci, že vinníkem je pouze ten chlapec sám. On šel 1/2 h. z Kyšp. do Žamberka sám, svítil si lucernou, kterou si byl laciným způsobem na nádraží opatřil, cestou se stavil v Lukavici v hostinci a pil tam kofalku a lhal až radost. Nemá tomu dávno, co vylákal na kupci kyšperském p. Faltusovi asi 30 sl. pro otce, že prý pojede babičce na Moravu na pohřeb. To je tolik a tak pádných důvodů, že tento čin se nám zdá jen jakýmsi skutkem pokroku v jeho zaměstnání.

Různé zprávy.

Jak se vedle sedláckým před reformací v Německu. Křesťanský středověk osvobodil rolnictvo a pracující třídy ode všech pout ne lidských, jakými svíral pohaný svět před Kristem ubohé otroky a znenáhla obrodil celou společnost, tak že těžila se blahobytu nevidaného, kterého my nemáme ani nejmenší díl za našich, tak vychválených časů pokroku a tak vz. blahobytu. Znamenitý dějepisec německý Janssen o tom píše: „Rozkvět rolnictví v Německu způsobil v přemnohých krajinách mezi sedláky zámožnost a blahobyt, jenž od pozdějších stísněných poměrů rolnických nápadně se liší. V Pomořanech na Rujáně, píše Kantow, jsou sedláci bohatí. Měli oděvy z anglických a jiných dobrých látek, tak krásné, jak drahdy jen šlechta a měšťané nosili. Starohradští nebyli tak zámožní, že nosili oděvy z medvědíny a na nich řetízky korálkové a přívěsky dukáty a hedvábnými, tehdy velmi drahocennými stuhami“. O sedláckých elsaakých píše Wimpeling: „V naší krajině a

mnohých částech Německa sedláci bohatstvím sblížili a splynuli. Znám sedláky, kteří o svatbě svých synů neb dcer neb o křtinách takový vedou náklad, že by za to mohli koupiti dům neb stateček s malou vinicí. Při své zámožnosti pletávají často pokrmem a oděvem a pijí drahá vína“. I Kdyby snad ty správy byly přeháněny, jest to důkazem velkého hmotného blahobytu rolníků. Ne nadarmo stalo se r. 1497 na aněmu Lindavském a na více následovných sněmích usnešení, „aby obyčejný sedlák a řemeslník v městech a na venkově nosil šaty jen ze sukna, jehož loket stál by přes půl zlatého: též neslušno jich ženám a dětem nositi zlata, perel, aksamitu, hedvábi a šatů vyšívaných“. K nádehe v šatstvu družila se i dobrá kuchyně. O tom svědčí na př. to, že v řádu čeledním v Königsbrucku jest předepsáno, že pacholek, který zavčas nepřijde k večeři, nemá již dostati masa a vína“. Toť svědectví hmotného blahobytu lidu seláckého. Po reformaci vidíme pravý opak. Od nevědomitých štváčů jako Luthra, Tomáše Münzera a jiných dobrodruhů lid selácký rozjitřen a k boji proti pánům na nichž žádal, aby byl mu vrácen starodávny úbecní majetek, který se byl časem po právu i proti právu ocitl v rukou jednotlivců neschopen, byl zbaven všech práv a strašně potrestán. A roli nejbídnějšího skety hrál v tom právě „velmi vzdělaný muž Luther“. Nejdříve ve jménu evangelia sedláky štvál proti knížatům, pak když viděl, že selácký lid jest poražen, obrátil svou nevymáchanou hubu proti seláckému lidu, jenom aby se zalbil pánům, kteří jeho novému náboženství pomáhali na svět. Zajímavé jest provolání, které vydal tehdy Luther knížatům proti rolníkům: „Pozor, knížata, chopte se zbraní pobíte je (totiž rolníky)! Proboďte je! Nadešla doba, doba předivná, kde knížeti snáse krví lze dobytí nebe, než modlitbou. Zabte je, nabodejte je! Usmřte je z předu i ze zadu, neb není nic číhajícího nad buřiče. Jest to vstaklý pes, který vás pokouše, nezabijete-li ho. Nepřejte si odchodu, nemějte trpělivosti a smilování. Doba meče a hnevu není dobou milosti! Padnete-li v boji, jste u Boha mčensky, neb na rozkaz Boží válčíte proti nim. Padne-li však nepřítel váš, selácký povstalec, bude mu údělem věčný oheň, an tasil meč svůj proti své nečtosti na odpor Božímu přikázání. Jest synem ďáblovým!“ Tak mluvil „velmi vzdělaný muž“, jenž dříve svým kázáním o evangelické svobodě lid vzbudivil proti vrchnostem. A jak vůbec smýšlel tento „velmi vzdělaný muž“ Luther o rolnících, dokazují následující jeho slova: „Oslům alnší bodláci, sedlo a bič, sedláckým ovesná sláma. Nechtějí-li žráti, pak na ně hůl a karabinu, a to právem.“ A věrný druh Lutherův, Melancthon, napsal: „Tito darebové (rolníci) jsou jen sprostým plemenem, které prašádné duše nemá. Co vlastně chtějí sedláci? Vždyť mají až příliš svobody“. Všim právem tudíž píše Janssen: „K těmto smutným koncům dospěl protestantismus, důsledně to učení „německých husitů“. Nevolnictví a poddanství protestantismem bylo mezi lidem jen utvrzeno a selácký lid pod štítem čistého evangelia ujařmen jako za dob pohaných.“ — — — Toť tedy jen malá ukázná té „zlaté“ reformace. — V.

Jak brání šíření alkoholismu jinde.

V minulých dnech, jak v „Obnově“ již bylo oznámeno, zasedala v Praze anketa zanášející se otázkou, jak zabrániti šíření alkoholismu. Zdravotní rada p. Dr. Pelc navrhuje mimo jiné, aby akce té chopilo se učitelstvo a kněžstvo. Že poslední nepotřebuje teprve vybízení tohoto, patrně z činnosti našeho duchovenstva. Chceme upozorniti, jak v Berlíně se souhlasem vlády se tomuto moru čelí již v útlém mládí. Tisknou tam mládeži na obálky sedláků následující desatero: 1. Lihové nápoje: víno, pivo a kofalka nejsou potřebnými pro zdravého člověka. 2. Pro dívky jest lih jedem. 3. Lihoviny tím více škodí, čím více lihu obsahují; proto kofalka jest neškodlivější. 4. Lih není pokrmem ani nepodporuje ani neudržuje tělesnou sílu trvale, z počátku povzbuzuje, brzy však následuje tím větší ochablost v činnosti. 5. Ve větším množství omamuje, působí strnutí, často i smrt. 6. V malých dávkách znenáhla ničí žaludek, játra, srdce, ledviny a nervy a vede k nemoci a jistě předčasně smrti. 7. Požívání opojných nápojů vzbuzuje chuť ku stále většímu pití a k trvalému pijáctví. 8. Pijáctví ničí všechny náležitosti cítění člověka, budí nejhrubší pudy a stavá se často příčinou zločinů. 9. Pijáctví ruší schopnosti těla a duše a vede k pomatění smyslů. 10. Pijáctví ruší štěstí rodinné a přináší chudobu i nouzi do rodin.

Úpadek vinie v Rakousko-Uhersku.

Patrné klesání pěstování vína počalo již roku 1885, kdy urodilo se 10 1/2 mil. hektolitrů vína a po 10 letech vykazovala úroda pouze 5 1/2 mil. hektolitrů. Za to však mocně varáští výroba vína umělého, výroba piva a kofalky.

Mladočeské král. město Louny. Jehož velkostatek Ranov, nacházející se na rozhraní národnostním, má v Louně žid, pokročilo ve svobodomyšlnosti tak, že vypovědělo z města 36 českých dělníků, kteří již dlouhou dobu v podřípské baště žili, jen aby jim nemuselo na 1. ledna přitknouti domovské právo. Potom mají dělníci voliti s — Mladočechy!

Nechtější svobody. Při prohlášení amnestie v Itálii nynějším králem Viktorem Emanuele II. udály se v mnohých trestnicích a galejích pohnuté výstupy. Mnozí trestanci, kteří leta ztrávili v trestnicích a na galejích, a nechtěli nic o tom slyšeti, že jsou propuštěni na svobodu. V trestnici Portoferraio dal se trestanec Beltramo, který tu jest 22 let, do hlasitého pláče, když slyšel, že jest propuštěn z trestnice. Aby tam mohl zůstat udával ještě 2 zločiny, kterých se dopustil a pro ně žádného trestu ještě neostal. V Bologni skočil na svobodu propuštěný trestanec z třetího patra s výkřikem, že volí raději smrt, než svobodu. To jsou věru děsné ukázky sociálních poměrů v Itálii, kde je bída tak ukrutná, že se trestanci bojí jíti na svobodu, poněvadž by uenali výhry.

Krejčovský krach na 136 tisíc korun udělal v Jádapeštu „pinokrevný Mařar“ Šalomoun Grossmann. Na krejčího dost.

Z Halešova u Kutné Hory. Svého času připomenuto bylo v těchto listech, jaký přehmat uděl se na zdejší poštovním úřadě, jehož správcem jest šid Ad. Werner. Do Národní Politiky i do pražských úředních novin vloženy byly letáky o polenském procesu, jimiž hrubě napaden byl katolický kněz a spolu i beatifikační proces sv. Šimona z Tridentu. Letáky ty nesly jméno tiskárny berlinské, ale vyšly prý ve známé officině v Praze. Zavedeno bylo tehdy c. k. krajským soudem v Kutné Hoře vyšetřování a pošt-mistrem Wernerem, ale pro nedostatek přímých důkazů byl propuštěn z obžaloby pro rozšířování necenzurovaných tiskopisů. Za to c. k. ředitelství pošt v Praze ujal se té věci a k velké spokojenosti katolického občanstva vypsal na poštu konkurs. K veliké spokojenosti občanstva pravíme, neboť toto neslo těžce, že z poštovního úřadu vyšly brožury hanobící katolíky. Těšili se občané, že konečně učiněna bude přítrž oně nespolehlivosti, při které mohl nějaký cizí agent (dle příznání poštmistra) vkládati do novin cizí letáky spolu že učiněna bude přítrž i chikanování občanstva, kterému často vydáno bylo. Ale jaké eklamání! Zdejší poštmistrové souvěrci a on sám chlubí se, že konkurs vypsan jest jenom na oko, že Werner povede poštu dál když jinak ne aspoň v cestě milosti. Dovede si to prý v Praze již prošlápnouti. Také jezdí tam bez přestání. Zdá se tedy, že zprávy tyto budou pravdivy, čemuž nasvědčuje i to, že měla pošta býti předána od nového roku, ale dosud ani není obsazena ani nové místnosti pronajaty. Ptáme se, což vyšší úřady opravdu k tomu svolí, aby dopadl tento políček v tvář katolického občanstva? Bude opravdu protěšován poštministr žid, jehož nespolehlivost se výše vyličeným případem dokázala a odstrčení budou úředníci staří, v službách státních sešedivší, kteří vždy své domité úřady svůj konali? Upozorňujeme, že občanstvo nedá si to líbiti a že i přes hlavy těch, kteří pošt-mistrovi ve známé svobodomyšlnosti (nebo v něčem jiném? poz. sazeče) dali třeba: vyvádění s eminecem, věc tuto učiní předmětem interpellace na místech kompetentních spolu s jiným sebraným materiálem. Myslíme ale, že nebude tohoto posledního kroku třeba a že právu a spravedlnosti stane se zá-dost ku všeobecnému uspokojení.

Elektrické pušky. Italský vynálezce Pacinotti předložil italské elektro-technické společnosti elektrickou pušku, která se prý vyznačuje neobyčejnou rychlostí při střelbě na velkou vzdálenost. Osvědčili se tento vynález, nastane jistě nový obrát ve výrobě pušek.

Cena emstí. Letošní cena ctnosti byla přisouzena francouzskou akademií třem urulinkám francouzským na ostrově Tinos. Jules Lemaitre velebil zvletnou řečí obětavé tyto 3 řeholnice, které 30 let již působí ve prospěch katolického lidu v nebesinné cizině. Mezi jiným pravil slavnostní řečník: „Ctnostný skutek jest dílo umělecké, jaké nemůže vykonati, kdo není toho druhu umělcem; on jest nejkrásnější básní jaké každý může porozuměti. Pokladem tří seester urulinských, které před 30 lety vypravily se na ostrov Tinos, nebyl jejich intelekt, ale srdce, jež planulo láskou k lidstvu. Jejich touha byla pomáhati rozptýlenému katolickému obyvatelstvu. Přišly tam bez přátel, bez pomoci mateřiny, bez uvítání konsula, nebo zámožné rodiny. Před časem metala se Francouzům ve tvář výčitka o nedostatku energie, tato výčitka nemůže se učiniti náboženským kongregacím.“ Ovšem že oslava prostých řeholnic nenalezneme u francouzských a českých pokrokatů milosti, protože zde běží o katolickou a ne židovskou řeholi.

Hilsner a volby. Linecký „Arb. Ztg.“ v č. 23. přináší tento leták ku sociálně demokratickým voličům V. kurie v Praze: „Spolek Židů“ v Čechách obrací se s prosbou na pražské vůdce sociálně demokratické strany, aby přispěli sociální demokraté ku odklizení následků Hilsnerova procesu, začaž vzájemně spolek židů zavazuje se pro socialistického kandidata V. kurie pracovat. Kdo jsi stoupencem naší strany, pracuj pro Hilsnera. — Vida, počáte že jediný pouze professor Masaffik horuje pro nevinu Hilsnerovu z čistě humanity! „Čas“ bude mít radost, že se začíná v Čechách trhati pavučina pověry, a že přibývá obhájců nevinnosti. Snad tento leták docela v „Čase“ vytknou, aby též jiným v hlavách trochu zasvitlo.

Závoj a červené nosy. Dr. Rosenbach v „Berl. Klin. Wochenschrift“ píše: V zimě přicházelo ke mně na radu mnoho dám, které stěžovaly si na tutéž věc, totiž na červenost nosu a červené skvrny na tvářích. Léčení této nepěkné kosmetické vady bylo velice nesnadné a nedala se žádná příčina v nemocných samých najíti, musilo tedy příčinou býti nějaké zevnější dráždění a sice byl to závoj. Látka závoje sama, byť byla i sebejemnější, přece ustavičným třením dráždí kůži hrotu nosu a tváří tam, kde těsně přiléhá, což zcela jistě se děje při pohybech hlavy. Dále škodlivý vliv má závoj hlavně v zimě. Když páry z nosu a úst při dýchání povstávají v letě skrze závoj konečně dosti volně mohou procházeti, usazují se a srážejí se v zimě na závoji a smrznou-li konečně, pak nepřestávají dráždit studeným obkladem. Tím odkrývá se hrot nosu a nejbližší místa závojem nedotýkaná se překrvují, co vy se tam rozšiřují a povstávají v kůži nepěkné červené skvrny. Dámy jsou toho míněny, že skvrny ty jsou následkem ostrého a chladného větru a proto kupují si závoj ještě hustší, aby pleť svou chránily a vlastně tím trvání onemocnění kůže ještě podporují a udržují. Vyléčení docílí se postupným odvykáním si závoje až úplným jeho odložením.

Literatura.

Pohřební vzpomínka na vldp. P. Frant. Sloupa, děkana Pardubického, malá to knížka z pera vldp. katechety Fr. Langkramera, vyšla právě nákladem autorovým v Pardubicích. Ve spisku tom krásně vylíčen jest životopis ndp. děkana, jehož rysy, upřímná povaha a nevědní píle, kterou vždy posvátný úřad svůj zastával, jej především vyznačovala. Z knížky té, kterou každému vřele doporučujeme, uvádíme následující: Vldp. děkan Sloup, narodil se v Německém Brodě r. 1846 z rodičů chudých. Studoval v Něm. Brodě, pak v Jihlavě a studia bohoslovecká vykonal v Hradci Králové. Byl r. 1869 na kněze vysvěcen, stal se kaplanem ve Svojanově, pak v Bohdanči, kde plyně 16 roků působil. — Po blahodárném působení v Bohdanči, stal se farářem v Sezemovicích, kde si získal velikých zásluh zvláště vystavěním nového chrámu Páně. Pobyt dvanáct let v Sezemovicích, stal se děkanem v Pardubicích. Co zde všechno dobrého vykonal, zajisté nemohou ani jinovčáci popířiti. Byl až do krajnosti obětavým, neúnavným a šlechetně jeho vlastnosti jej brzy učinily miláčkem všeho lidu. — Zemřel chud, protože vždy více na bližní své pamatoval než na sebe. Spisek končí vřelými slovy a sice: Nyní pak drasí přítel! Když jsme již poslední a Bohem milému druhu svému a pastýři duchovnímu byli dali tam ve svatyni chrámové, tam, kde on tolikrát zbožné ruce své posvědčil k vroucí modlitbě, za blaho a štěstí, za pomoc a útěchu svých svěřených, sepneme i my při návštěvě služeb Božích u zbožné vzpomínce ruce své, obraťme tam i my zraky své s pokornou prosbou, k té matce milosrdenství, aby nebes královna, jejíž spanilá cnota, jejíž krásný obraz a sochu on tolik v úctě měl o níž po návratu svém z dalekého, posvátného města Lourdes, tak často a mnoho jsem mu vyprávěl musel, aby jemu tam na věčnosti u trůnu spravedlnosti Božské mocnou byla přímluva, aby, pak-li kdy ze slabosti a křehkosti lidské byl pochybil, mu vyprosil milost a odpuštění, a Božský Spasitel přijal jej u slavobrány nebes ráje. —

Ave anima pia!

(Zasláno.)

Do Žehušic u Čáslavi.

Panu anonymovi a jeho straně produkcijícím se v Čáslavské „Pravdě!“

K Vašemu dopisu, kterým mne na veřejnosti hrubě napadáte, odpovídám takto: Byl jsem již na jedné recitaci p. MUDra Věšina, taktéž předem nehlášené a v recitaci té zabýval skutečně na pole náboženské. Mnozí katolíci překvapení divně byli recitací tou a mnozí ovšem zase zatleskali. Tehdy odešel jsem hned, jak slova jeho dozněla. Proto letos program bez látky recitační jsem vrátil, nechť se státi zase středem všech očí. Připouštím omluvu, že p. doktor měl letos mnoho práce, znám ji a jsem o ní přesvědčen. — Co pak se týče druhé části článku o volbách, chválím šprýmovného ducha pisatele, jen na něco zapomněl, na jistou mohutnou postavu s dlouhým vonsem, která pozdě v noci voliče k svornému boji svolávala, jsem začal lucerny lid ze spánku plašila a zapomněl na ono, výslovně mi dané „čestné slovo“ ohledně voleb, které pak mocným vlivem náhle bylo zrušeno. Měl ještě připomenouti žalobu na zámeckého kaplana u c. k. inspektora školního pro volební terrorisování atd. Čtenářům onoho výpadu proti mé osobě dávám k rozsouzení, kde je více možno na voliče působit se strany kaplana nebo se strany bohatého majitele sušárny, který při „šlusu“ „foršus“ může voličům poskytnout, či majetného hospodáře, který rozdrobeně voličům pronajímá pozemky, či majitele kořalny, obchodu a pod. který má dluhy voličů v hrsti? Kde je více vlivů?

Přál bych si jenom, aby anonym sundal svoji škrabočku a pustil se v zápas s otevřeným hledím. Vyzývám ho pak aby dokázal že ze 20ti podělovaných stařec 100letý a vojin 70letý polévku dostali za hlas? Nebojoval bych s ním veřejně, protože každý novinářský boj se mi protivil, ale když mne v listě napadl, musím se v listě hájiti.

Nestačí-li mu tato odpověď, pak jen ať udá své jméno, odpovím mu jinak a jinde!

Dokud však bude skrývat se za lacinou anonymitu a z ní jako z příkopa házet blátem po lidech, kteří jdou za právem a spravedlností, nemohu než-li jím opovrhovati.

Vladislav Žid,
zámecký kaplan.

(Zasláno.)

Vyhláška.

U příležitosti oslavy 50letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I. byla na památku p. Jos. Červené, chotě c. a k. dvorního továrníka, dětemi jejími založena nadace pro vdovy dělníků s požitkem 42 zl. ročně. Dne 17. prosince t. r. uděleny budou požitky z nadace této za uplynulý rok.

Nárok na nadaci tato mají:

a) především vdovy po nástrojářích firmy „V. F. Červený a synové, c. a k. dvorní dodavatelé hudebních nástrojů v Hradci Král.“ a kdyby jich nebylo,

b) vdovy po nástrojářích vůbec a kdyby ani takových nebylo,

c) vdovy dělníků řemeslných nebo nádeníků, kteří po delší dobu byli v Hradci Král. pracovali.

Kdo o tuto nadaci ucházeti se chce, podež do 15. prosince t. r. žádost svou podacímu protokolu purkmistrovského úřadu v Hradci Králové.

Za starostu:

Weinhengst.

(Zasláno.)

Oznámení.

Dne 11. listopadu 1900 zmizela kolem 6 hodiny večerní beze stopy služka Františka Voláková, dne 15. března 1883 rozená a do Nového Plesu u Král. Dvora příslušná. Odešla v tu dobu z taneční zábavy v Mašovicích, oděna ve světlonědou blůzu, černou sukni a opásaná pozlaceným pásem. Je prostřední postavy, oblého obličej, kaštanových vlasů, oči má modré a zuby zdravé.

Ježto není vyloučena možnost že Voláková stala se obětí činu trestného, žádá se každý kdo by cokoli věděl, co by buď k vypátrání činu trestného a pachatele, nebo k obvení zmizelé dívky posloužit mohlo, sdělil podepsanému soudu.

C. k. krajský soud v Hradci Král.,
dne 2. prosince 1900.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 1. prosince 1900. 1 hl. pšenice k 12.00—13.40 žito k 12.00—12.70, ječmena k 9.00—10.30, oves k 4.60—5.30, proso k 9.80—10.00 vike k 11.50—12.80, hrachu k 19.00—22.00, jáhly k 19.00—20.00, krup k 18.00—22.00, bramborů k 2.40—2.80, jetelového semínka červeného k 98.00—108.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 25.50 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 20.00—22.00 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 18.00. 1 kg. másla k 2.86—2.80, 1 kg. sádla vepřového k 1.60—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 4.50 jedna kopa drobné zeleniny k 2.40—0.00

Listárna redakce.

Seč, Nehodí se.

Kestelec, Sepety. V příštím čísle.

N. Díky; uveřejníme.

Náhod, Přelouč, Jičín, Mělník. Dvůr Kr. Pro nával látky odloženo do příštího čísla.

Výbornosť čerstvých kávových
Dydroog
kávy
žitné!

Pánům interessentům
nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na všechna místa své chvalné známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního vynálezu „Patent Hlaváček“
z karrarského mramoru jemně blazené a v elegantních dřevěných rámech sazžené, jež předěti bezvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I. velikost zl. 2.60, II. zl. 3.60, III. zl. 4.60. Dále skvělé leštění (arcadlovým leskem) mramorové plochy na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sesazené kredence, umývadla, noční stoly atd. Těz upozorňuji na svůj hojný zásobný sklad
soch a pomníků
v nejlepším provedení ze syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše za ceny levné.
Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.
K lašk. zakázkám doporučuji se co nejlépe C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.
Václav Hlaváček,
Praha, Letná, Vinařská ulice 525-VII.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro práce kostelní

v Syrové (Čechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy v velikém výběru na přání k nahlédnutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují
Provedeno ke 300 oltářů.

Ignáce Neškudla syn
(protokolovaná firma)
v Jablonném nad Orlicí (v Čechách)
(bratr P. J. Neškudly, farář ve Vyprachticích)
doporučuje P. T. veleddstojn. duchovenstvu svůj osvědčený a často vyznamenaný
výrobní závod
všech kostelních paramentů.
Cenníky, vzorky i roucha hotová na ukázkou se na požádání franko zašlu.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd,
zaručuje nejrychlejší výsledek největší výnosnost.

Nevyhnutelné k podzimní setbě,
nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, siran amoniat, soli draselné, kainit, speciální hnojiva pro kaloviny a obilí.

Poštorskou sádku superfosfatovou k vrchnímu hnojení jetelů a konšervov. ohlávské mrvy, pícní vápno,
dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude souteže schopné:

Továrna na umělá hnojiva a kyselinu sírovou. v Břeclavi, Poštorská a Lísku u Rostk.
Ústřední kancelář **V RPAZE**, Jindřichská ul. 27.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

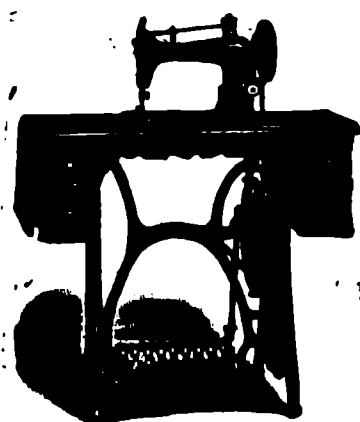
Piárna a dílny na Letné č. 613.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské zálohy.

Odporučuje uctivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křesťanské sochy, jesle, Boží hroby, křesťanské kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pultiky atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatně a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Původní

Singerovy šicí stroje

Naše rodinné stroje mají nelehčí a ujetější oheď, dají se lehce ovládati a jsou nedostižny pro všechny v domácnosti se naskytující práce, jakož i pro moderní umělé vyšívání a prolamované práce.

jsou
nejužitečnějšími
vánočními dárky.

Neustále stoupající odbyť, vynikající vyznamenání na všech výstavách, téměř 50leté trvání továrny a světová pověst, kterou si naše stroje získaly, jsou nejjistější a neúplnější zárukou za jejich jakost.

Bezplatné vyučovací kursy všemu domácímu šití a modernímu umělému vyšívání. — Sklad vyšívacího hedvábí a velkým výběrem barev, náhradních dílů, oleje, jehel a příze.

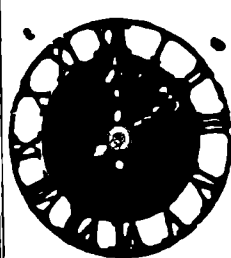
Elektromotory pro jednotlivé stroje k domácí potřebě.

Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje,
Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Paříž 1900
„GRAND PRIX“
nejvyšší vyznamenání.

V. Vacek,
závod
školní a
v Paměť-
níku
u Chlumce
nabízí pro zimní a jarní výsazování stromy ovocné vysoké a kraky, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofadí, pláňata atd. Statistika sazenic v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8
vyrábí a dodává
věšové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Dekorativní malíř a posilovací
JAN BARTA,
v Rychnově n. Kn.
Staré náměstí č. 72.
doporučuje se P. T. duchovenstvu a patronátním úřadům
pro malby ohrád a pozlacení oltářů
a veškerých potřeb kostelních.
Malby podobizen v barvách i kreslených, dle zaslauých malých podobizen, za jejich správné provedení se ručí.
Ceny co nejnižší.
Plány na malby kostelů vypracují na požádání ve všech slozích s příloženými rozpočty.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kupujte
v I. křesťanském bazaru Čupr.
Velký výběr hraček.
Celoroční výstava nejkrásnějších vánočních a novoročních dárků. Majolikové a terracotové vázy, poprsí, figury, decor. talíře, hrnce na palmy, bambusové stolky, alba, trojdišná zrcadla, kuřácké náčiní atd.
Japonské a čínské dekor. předměty.
Prádla bílá a trikové, český výrobek. — Objednávky se rychle a levně vytisují. — Novotiny náurémiků, šl, tobolek, deštníků, cestovních kufrů atd.
Pravé ruské galoše.
Sklad šněrovaček nejosvědčenější facony; též šněrovačky secasse (níské).
Fr. Čupr v Hradci Král. naproti kavárně p. Fialy v domě p. Špalka.

Učně
přijme za výhodných podmínek
Ilia Radulovič,
uměl. zámečník v Předměřicích n. L.
Koupí se
sedací vana.
Blíží sdělí administrace t. l.

Vánoční a novoroční dary.
Václav Šolc,
zlatník a stříbrník, přísežný soudní znalec a odhadce
v Hradci Králové
sv. Janské náměstí č. 77.)
doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých českých granátových šperků, stříbrné stolní náčiní z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní nádoby, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých druhů se zárukou 1—3 roků za ceny levnější než všude jinde.
Veškeré zboží je úředně skoušeno a značeno.
Správky se přijímají a levně shotovují, též veškeré správký hodinek se vytisují.
Vše za levné ceny.
Staré skvosty se kupují a vyměňují.

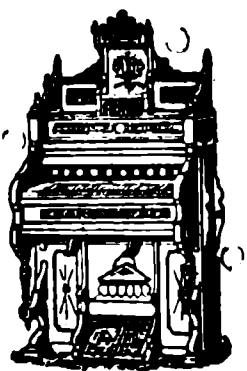
Založeno r. 1850.
Velectěnému duchovenstvu
doporučuje
Karel Zavadil,
zlatník a pasír v Chrudimi
svůj hojně zásobený sklad
náčiní bohoslužebného
se stříbra, bronzu a jiných kovů
vše zlaté v ohni zlatené a stříbrné saš se ručí. Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nejlevněji vyřídit. Platit možno též ve lhůtách. Opravy umozulacení a stříbrnění starých věcí vykoná se rychle a zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské M. losti. Starý závod máž může se vykázati četnými povavnými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k se koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů, nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidelnic, táček na křest, svíců, paciškálů, schráněk atd. Největší, potěšek státního nejvíce.

Morgana.
Pozoruhodná novinka pro pány na obleky v barvě moderní.
Metr zl. 4.—
Na úplný oblek 3 metry.
Vzorek této látky, jakož i bohatý výběr moderních druhů na obleky, svrchníky a menčíkovy jen zaručené jakosti a v mírných cenách se na požádání k nahlédnutí franko zašlou.
První český zasl. závod
Ed. Doskočila
v Checm.

MUDr. L. Řeháček,
odborný lékař krčních, nosních a ušních nemocí
ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.
PRAHA,
Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

První výroba
věžních
hodin
v Čáslavi
KARLA ADANCE,
odavatele na biskupský kostel v Litoměřicích a četné jiné věšové hodiny, městské jatky v Praze atd. odporučuje se k vytvoření všeho druhu věžních hodin se zárukou. Pro nemajetné obce ne splátky; cena levná, jakost výborná.

Nábytek,
výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení
v největším výběru za nejlevnější ceny též na mírné měsíční splátky.
Vhodné dárky vánoční.
Výroba a sklad nábytku
K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové
Svatojánské náměstí a u pražského mostu proti hotelu Merkur.
Cenníky na požádání franko.

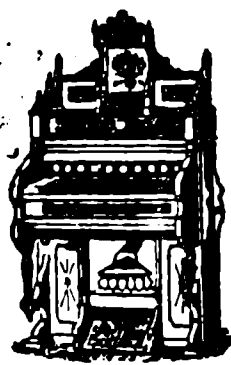

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUDOLF PAJKR & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Illustrované ceníky franko a zdarma.

Bez konkurence.

Tovární sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Cítary, fléty, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní cítara v pouzdře 7 zl., flétna z grenadil. dřeva 10 kapek z nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva 13 kapek Fis brejle z nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 1-90 zl., smyčec od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nejlepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky přesně a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové.

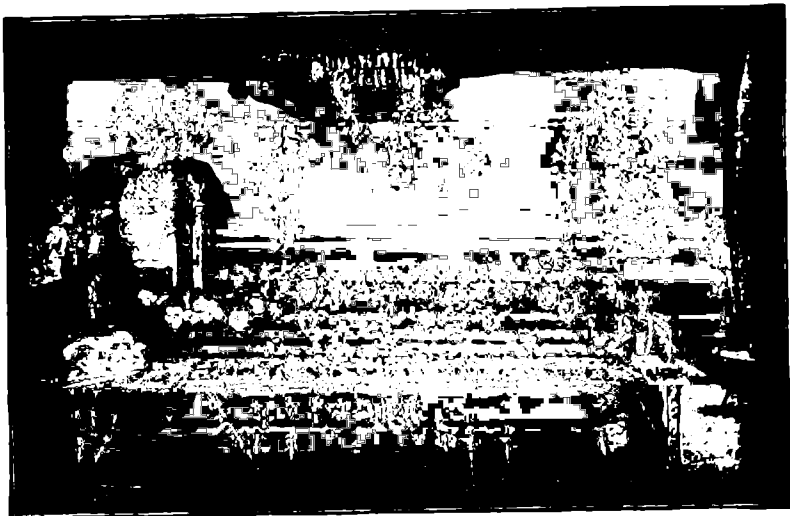
Nejlevnější.

První škola

**pařížských
střihů**

v Hradci Králové.

Slavným c. k. místodržitelstvím koncess. pro království České od r. 1894.

Ctěné dámy!

Dovoluji si Vám oznámiti, že zařídím v Hradci Králové

třetí kurs

v vyučování braní míry, kreslení všech moderních střihů, přistřihování, aranžování a šití obleků.

Tříměsíční kurs započne dnem 7. ledna roku 1901 v horních místnostech v Adalbertině vždy v pondělí, úterý a ve středu od 9 hod. ráno do 12 a od 1 do 4 hod. odpo. — Platí se měsíčně 12 korun. — Dovoluji si též upozorniti, že od roku 1894 vycvičil jsem 1230 žáků a bylo jich více odměněno prvními a druhými cenami a diplomy za práce vystavené při technologickém a průmyslovém muzeu v Praze.

Přihlášky přijímá z ochoty pan J. Jeřábek v modním obchodě na podsádku, kdež jsou též vystaveny obrazy prvních pařížských novin.

V úctě se znamenám

Hanuš Kopecký,

absolvent pařížské akademie a odborný učitel na hospodyňské škole ve Stědkách.

**VÁNOCE
1900.**

Za dárky vánoční se hodí skvostně vázaná díla básnická, z belletrie, bestopisná atd., alba na pohlednice, nejjemnější druhy kaset dopis. papíru, stavebnice, obrázky a pohádk. knihy pro děti, atlanty, globy, v nejhojnějším výběru doporučuji

knihkupectví B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

Obrazy českých mistrů ve skvostných rámečích.

Kalendář paní a dívek 1901 K 2-40.

Oznámení do Hradce Králové a okolí.

Dovoluji si velectěnému obecnstvu aktivě oznamovati, že otevřel jsem od 1. prosince 1900 samostatný

**závod
krupařský a pekařský**

v domě pana Karla Richtera, soukenníka v Tomkové ulici č. 153. proti domu p. Čechů, řezníka.

Nabízím domácímostem denně čerstvý samostatný žitný chléb, bílé pečivo všech druhů, všechny druhy vařiva, luštění a vůbec všechny výrobky mlynářské v jakosti nejlepší, vždy čerstvé a za ceny báječně nejlevnější.

Dlouhou dobu pracoval jsem v závodě p. Formánka v Hradci Králové a mohu vykáhati se odbornými vědomostmi a zkušenostmi.

O vzácnou přízeň velectěného obecnstva prosím k službám vždy nejochotněji

Václav Cajnar,
pekař.

Čechové!

Bez přízně Vaší darmo se snaží náš mladý průmysl zapustiti hlubší kořeny.

Neříkej nikdo: Já s mými malými zakázkami český průmysl neposuvím! To není správné! Z kapek se skládá moře(!) a z mnoha malých zakázek ožije se i národní průmysl, pak-li se ostneme své zásadě věrni!

Kdo nemá příležitost zajeti si osobně do továrny, nechť obětuje na to jen lístek korespondenční a dostane se mu ihned poučení jak lze nakoupiti koberce, lůžkové přikrývky, žíněnky zaručené čistoty, záclony, čalounovaný nábytek atd. atd.

Adresa jest:

Adolf Novotný,

**národní kobercový podnik
v Týněti n. Orli.**

Velebnému duchovenstvu!

**Za příčinou blížících se
svátků doporučuji svou dílnu ku zhotovení kostelních předmětů jako: monstrance, kalichy, ciboria, nádobky pro svaté oleje, svícní, kadidelníky, lampy, kropenky, kropáče, páteňky k nemocným atd. Postříbřování a pozlacování v ohni i galvanicky se zárukou trvanlivosti. Předělávky a správy se vyřídí ryhle a levně.**

Spolehaje na přízeň velebného duchovenstva znamenám se

v nejhlubší úctě

JAN ŠOLC,

zlatař a stříbrník.

Hradec Král. Malé náměstí.

Pozor na krádeže.

Ku třídní pobožnosti

na konci roku 1900 a začátku 1901

modlitbu

nejd. Ordinariatem předepsanou (Ord. list č. 59. t. r.) ku soukromé pobožnosti věřících ve zvláštních otiscích formátu 8° 2 listy má na skladě a věřícím zvláště pak důstojným duchovním správcům nabízí — 100 kusů za 2 K 40 h franko

Biskupská knihtiskárna.

správnou cestu z labyrintu sociálních poměrů na základě křesťanského náboženství. Na to ujal se slova jednatel vp. Jan Černý, katecheta, promluviv téměř ve dvouhodinové řeči o tematice: Světlo a tma v národě. — Obě řeči přijaty byly s nadšením! Přítomno bylo na 300 posluchačů; děkujeme důstojnému pánu hostu vp. Juklovi za jeho obětavost, se kterou v tak nevýhodném počasí k nám zavítal a zafíloval přednáškou nás pochlil. Zdař Bůh!

V Kosteletě n. Orli. Jest již čtvrtý rok spolek sv. Vincence, která má 17 členů činných. Působnost jeho dá se posouditi z čísel, jež uvedena byla ve slavnostní schůzi, konané dne 4. prosince t. r. Konáno bylo 62 schůzí; rozdáno 104 stranám 1140 almužnen týdnů, což činí: 1923 metr. centů chleba, 3149 mc. mouky, 572 kg. krupice, 89 kg. rýže, 49 l. hrachu, 3975 mc. uhlí, 153 porcí polévky a 77 porcí masa. Na léky dáno 17 K, na nájem 18 K. 3 celé obleky velké, 10 košil trikových velkých, 10 velkých teplých sukní, 20 párů velkých ponožek, 40 párů velkých ženských punčoch, 8 šateček trikových a dva páry bot větších. Na vše to darováno od P. T. dobrodinců a členů 2072.80 K a vše rozdáno. Spolek sv. Vincence vzdává jménem chudáků všem šlechtickým dárcům stonásobně „Zaplat Pán Bůh“. Tolik nouse bylo zmíněno, tolik elz ušetřeno, tak mnohé srdce zarmoucené potěšeno — avšak bída a nouze není na vědy odstraněna. A proto spolek sv. Vincence chce dále pracovati o zmírnění bídy té. I prosí tím vroc-něji a snadněji všechna šlechtická srdce přátel chudiny o pomoc. Pán Bůh žehnal spolku tohoto roku. Pohled na velikou obětavost dobrodinců nutí nás k vděčnosti, ale zároveň vzbuzuje v nás blahou důvěru v další pomoc. S Bohem — pro chudé — bude helem spolku Kosteletského i v budoucnosti.

Z Lomnice n. Pop. Především neděli konána byla v městě našem schůze ku založení katolické jednoty. Schůzi zahájil místní kaplan Kníšek několika slovy a udělil slovo velebnému pánu Jos. Tillerovi, jednateři katolické jednoty ze Semil, který provázen častým souhlasem přítomných hostů jasně a přesvědčivě rozebíral program křesťansko sociální. Po řeči jeho zavedeno rokování o stanovách a usneseno, aby jednota nesla jméno: „Katolická jednota, pod ochranou sv. Václava,“ a heslo spolkové: „Vírou ku pravdě, ctínostem a spokojenosti.“ Pak zapísáno přes 80 členů činných.

Zprávy místní a z kraje.

J. M. ndp. biskup Edvard Jan Nep. zavítal ve čtvrtek z Ochrast do Hradce Králové.

Pastýřský list. J. M. ndp. biskup kralovohradecký Edvard Jan Nep. vydal pozoruhodný pastýřský list, pojednávající o změně století. Přineseme přibližně obsah znamenitého tohoto listu, upozorňujícího své čtenářstvo, že na každém farním úřadě lze si otisk vyžádati.

Jmenování. Pan Alois Krčmář, učitel tělocviku na zdejší c. k. reálné škole ustanoven jest okresním školním inspektorem okresu pardubického. Zkoušky ze všech 3 odborů pro měšťanské školy a dlouholeté členství v c. k. akademické komisi pro způsobilost učitelkou uschopňují o nejlépe p. inspektora k jeho úřadu.

Vánoční slavnost v opatrovně. V sobotu dne 22. t. m. o 10. hodině dopoledne koná se vánoční oblíbená slavnost nejmladšího našeho školního podrosta v opatrovně městských škol. Dětky sehraji hra „Chudý Ježíšek“, načež budou poděleny dárky a šaty. Hra tato bude se opakovati ve svátek sv. Štěpána dne 26. t. m. v 11 hodin před polednem.

Ku zkušebním způsobilosti učitel-ské u c. k. zkuš. komise v Hradci Králové v li-stopadu 1900 dostavilo se 56 kandidátů a kandidátek pro školy obecné, 22 pro školy měšťanské, 1 z náboženství, 1 z hospodářství, z jazyka německého 9 pro školy měšť., a 4 pro školy obecné. Pro školy obecné uznáno způsobilými 19 kand. s vyznamenáním, 36 prostě, 1 reprobován; pro školy měšťanské 5 s vyznamenáním, 12 prostě, odstoupil 1, reprobován 4; z náboženství approbovan 1, z hospodářství 1, z jazyka německého 8 pro měšťanské a 4 pro obecné školy.

K svátkům vánočním a k novému roku kupuje se vždy mnoho dárků — a často, jak již kolikrát na to v „Obnově“ bylo poukázáno — od ci-záckých firem. Nepřátelé náboženství našeho mají z našich katolických svátků veliký záik, ale přes to přec při každé příležitosti nás tupí a v rozhodných dobách ku pť. ve volbách jsou vždy urputně proti nám helem „svět k svému“ sice se plýtvá ale plnit se neumí. Tak ku pť. kdesi pořádali „národní slavnost“, bratři sokolové tvořili záhavní odbor — a prapory, jakož i různé jiné ozdoby zakoupily se většim dílem — u nekřesťana. Aby to dodelo té „národní slavnosti lesku! — U nás v Hradci máme dosti takových „vlastenců“ kteří na schůzkách a v hostincích jsou velikými antieimem — ale když něco potřebují, ta sami — na to zapomnou. — Upozorňujem tedy dětklivě, aby každý našinec zvláště nyní před svátkami na křesťanské obchody se obracel, u křesť. obchodníků a živnostníků své potřeby nakupoval aby to he-lo „svět k svému“ nebylo jen na papíře aneb v některých veřejných místnostech za rámečkem, ale aby se také plnilo. Jmenovitě upozorňujem na obchodníky, kteří v „Obnově“ inserují a tím také náš katolický list podporují, aby na ně byl brán zřetel a každý našinec své potřeby u nich nakupoval.

Rádná schůze městského zastupitelstva v Hradci Králové konati se bude dne 28. prosince 1900 o 3 hod. odp. Na programu jest správa revizní za rok 1900 a schválení rozpočtu na r. 1901.

Obraz Václava Boeckera „Bitva u Střezetie“, vystaven bude v Hradci Králové ve

dnech od 22. — 31. t. m. v místnosti Sokolovny. Obraz tento má 6 m. výšky a 9 m. délky. Jest to v pravdě umělecká práce, které se ve Vídni dostalo uznání. — Vstupné obnáší 30 kr. — pro studentstvo 15 kr.

Pravý poplach vyvolal v táboře zdejších pokrokových rozličný titul zdejšího města o přivlastak „biskupský“. Pánové se sbytěčně rozčilují, neboť Hradec Králové jest sídelním městem biskupa kralovohradeckého, proto lze město také nazvati „biskupským“ tímž právem, jakým se zove „vánoční“, že kdysi bývalo zdomkem královen českých. Kdyby radikální pánové ani nedovedli logicky si vysvětliti důvodnost této titulatury, mohli by si všimnouti skutečnosti, že Hradec jest rozhodně spíše „biskupským“, nežli pokrokovským. Církevní biskupské úřady a úřady ukoupily za 200.000 korun stavebních pozemků a každoročně 150.000 korun obrátí se s těchto biskupských úřadů ve zdejších kruzích živnostnických. Ba i mnozí nyní silně radikální předáci s vlastní zkušeností mohou dovésti, že na počátku existence nebyli jim „biskupské“ peníze nikterak urážlivými. A co vykonalo již celých 15 úředně spočítaných pokrokových ve prospěch zdejšího města? Dosud vydávaná v Hradci „Osvěta lidu“ dodávala městu našemu zdánlivý háter pokrokovství, ale její tichý odchod z Hradce mohl pány radikály přesvědčiti, že celému světu a sami sobě po kolik let lhali. Pokrokovským, pánové nebude Hradec nikdy ani s největším nájpetím vaších sil, ale „biskupským“ bude i proti vaší vůli, byť titulu toho nebylo ani úředně užíváno. Jest tedy zbytečno brojiti proti skutečnému stavu věcí, lépe by bylo, kdybyte se raději porozhlédli a všimnuli si, že Hradec začíná povážlivě dostávat jiný, skoro jako orientální ráz. Projděte si jednou největší zdejší obchody, pak jděte a barcujte svět opět proti záplavě — klerikalismu. Jste to politikové! Není vás mnoho, ale za to samý kubiš!

K organizaci kaminské. Místodržitelství král. českého schválilo zařízení odborných společenstev v Hradci Králové a jiných městech. Společenstva tvoří zemekou jednotu.

Divadelní společnost El. Zöllnerová, o níž jsme již několikrát psali, překvapila nás tento týden opět několika vybranými kusy, které se našemu obecenstvu velice zamlouvaly. — Pan Filip Zöllner svým sdružením humorem dovede každého obveseliti a jest jeden áudek, že podobného komika bychom snad u žádné divad. společnosti v Čechách nenalezli. — Ve středu sehraja s velkým úspěchem slovenská pohádka, s pera Jul. Zeyera, „Raduz a Mahulena“. Úchvatný děj, skvělost, precizní provedení, případné kostymy, — to vše obecenstvo přímo okouzlovalo. — Sl. Brzková, v úloze Mahuleny hrála s citem — bylo znáti, jak dobře se do své úlohy vřila — a také mistrně provedla. — Pan Brzek, v úloze Raduza hrál znamenitě a po každém jednání byl odměněn bouřlivým potleskem. Pozornost vzbuzovala sločna Sequensová, v úloze ukrutné královny Runy; její výkony byly v pravdě umělecké. Pp. K. Zöllner, Vydra a Merhaut, hráli vesměs velmi dobře. — Společnost tato zasluhuje opravdu plného uznání a neradi ji budem odtud strážeti. — V pátek dávano bude Jiráka drama: „Pohlavci“. Dá se očekávati, že naše obecenstvo v hojném počtu se dostaví.

Surovec. Z kruhá obecenstva se nám sděluje: Ve středu odpoledne chytil zdejší pohodný uprostřed velkého náměstí dva psky. Jednoho z nich hodil srovna do pytle — ale s druhým nakládal příliš surově. Uchopil jej za nožku a tloukl jím o dlažbu a o pytel v něm se již chycený pes nalézal. Scéna tato vyvolala vzrušení a kolemjdoucích a všeobecně žehráno na nelidské, surové jednání pohodného. A tu se děje za bílého dne, uprostřed náměstí. — Povolné kraby mohly by si toho všimnouti a podobnému jednání pohodného učiniti přítri.

Svatováclavský dar pro Ú. M. Š. činil za rok letošní v Jaroměř 1166 K 84 h. Mimo to damský odbor Ú. M. Š. pořádá ve prospěch matiční školy v Dubové dětské divadlo po tři dny a dávala se známá báčorka ve 2. jednání od Fr. Faustina „Popelka“.

Úmrtí. V Hlináku zemřela pť. Josefa Sekerová, choť vázaného okresního sekretáře. Pohřeb všeobecně oblíbené paní konal se v neděli dne 16. t. m. se veliké účasti městského obecenstva a místních spolků. K pohřbenímu průvodu dostavili se též pp. duchovní z blízkého okolí, a z Hradce Králové, takže zřídka kdy bývá Hlináko svědkem tak slavného pohřbu. Kdyby velmi nepřítomné počasí neznemožňovalo cestu byly by se jistě dostavily i vůkolní venkovské obce. R. i. p.

Z Náchoda. (Pohřeb). Dne 18. prosince dopoledne pohřben byl zde za velikého účastenství vdp. Jan Němeček, vikář a děkan náchodský. Pohřbu účastnilo se 40 kněží z vikariátu náchodského a novoměstského. Pohřební průvod vedl z budovy děkan-ské do chrámu Páně vdp. čestný kanovník a děkan novoměstský Pelhřim Novák, dojemnou řeč pohřební přednesl vdp. Fr. Pecka, b. tajemník vikariátu a děkan z Č. Skalce. Po ukončení smutečních služeb Božích vedl průvod na hřbitov vdp. Jos. Beran, vikář a děkan Kralovédvorský, spolu s Pánou seznalého. Průvodu účastnily se všechny zeměpanské úřady, městské zastupitelstvo, četné spolky mimo „Sokol“, veškeré sbory učitelské se šactvem a četné zastupy lidu. V Pánu seznalý byl všeobecně ctěn a milován a sůstane v blahé paměti nejen v městě Náchodě, ale i v celém okolí. — Necht odpovídá v pokoji!

Na večerní památky po svčtním vdp. P. Janu Ev. Němečkovi, děkanu v Náchodě, jenž co člen zakládající, pak co horlivý podporovatel a co pokladník spolku pro vystavění nového chrámu Páně

sv. Václava v Náchodě, veliké zásluhy o šťastný děl tohoto spolku sobě získal, zaslala jeho vdova al. Marie Němečková tomuto spolku částku v obnosu 380 K. za kterýžto značný příspěvek se nejvšelejší díky vzdávají.

Stavba nového chrámu v Náchodě. Spolku pro vystavění nového chrámu Páně sv. Václava v Náchodě v době od 27./11. do 10./12. 1900 věnovali: 1000 kor. jistý kněz, který si nepteje býti jmenován, 30 kor. vdp. p. P. Gilbert Helmer, opat v Teplé. Po 20 kor. p. Vojt. Matějka, měst. sládek v Náchodě a pan Robert Riedl, c. k. dvorní rada v Praze. 11 K oštera terciářů v Náchodě, po 10 kor.: p. Ferdinand Geisler v Náchodě, vdp. P. Jos. Musil, kaplan v Náchodě, pť. A. S. z N., která nechce býti blže jmenována a vdp. P. Václav, farář ve Slavohově. Dále 8 kor. další oštera terciářů v Náchodě, 7 kor. p. Matěj Štěpán v Náchodě, 4 kor. al. obec. Lápi, 3 kor. vdp. P. Dr. F. Král, praclát v Praze. Po 2 kor. darovali: p. V. Š., p. Josef Duben v Lápi pan Adolf Šprehar v Bratři, p. Jos. Tomek, p. Karel Tomek v Náchodě, p. Ant. Zelený a pť. Marie Zelená v České Čermě a 1 kor. urozený p. hrabě Alexandr Szeptycki v Stanislavi. Veškerým šlechtickým dárcům vyslovují se nejvšelejší díky.

Na pamník + dp. P. Karla Slomka ve Vamberku obdržel podepsaný od dp. P. Kubánka t. č. v Chotěboři 39 K, — od al. Růženy Kubasové z Prahy 3 K, — od pť. Anny Koskové, choti obchod. z Vamberka 4 K. Dále přispěli: vdp. K. Khun 5 K, Fr. Kníšek 4 K, Ant. Rohlík 4 K, Lad. Suchánek 5 K, — k tomu vykázaných 337.14 h. Úhrem 401 K 14 h. Josef Frydrych, t. č. pokladník záložny Raiffeisenovy v Záhřebi!

Pro Hilsnera. Poslední konfiskace „Obnovy“ pro šlánek „Glossy ku procesu Hilsnerova“ měla v zápleť šalobu státního návladnictví na redaktora t. l. Dne 28. t. m. bude hlavní přelíčení před čtyřlenným senátem.

Z Opočna. Chovanec hosp. školy v Opočně, pořádati budou v sobotu dne 12. ledna 1901 věneček v hostinci v Pohorí u Opočna. O hojnou zábavu úplně postaráno. Dotazy odpovídá J. Ráhounek, jednatel.

Ze Dvora Králí. (Třídenní pobožnost. — Štítání lidu.) — Ve Dvoře Králové a. l. byla konána ve dnech 7., 8. a 9. prosince t. r. dojemná pobožnost na oslavu Spasitele a na poděkování Bohu za ochranu při obnově děkanského chrámu Páně sv. Jana Křtitele poskytnout. Děkanský chrám Páně Kralovédvorský byl zevně i uvnitř obnoven. Zevnější oprava se stavbou nové věže stála na 30.000 al. a vnitřní obnova k 9000 al., nepočítaje v to barevná okna, jež věnovala rodina p. továrníka Ant. Křazara, rodina p. Zlatníkové, p. JUDr. Ant. Pavlíšek, zemský advokát a okr. starosta v Karlíně, rodák kralovédvorský, a rodina p. Palzákova. — Zevnější oprava provedena pěti jednoty Svatojánské většinou z dobrovolných příspěvků, jež sešly se sbírkami ve farnosti Kralovédvorské konanými. — Ke zdaru třídní pobožnosti přispěl hlavně dp. Jan Ev. Zima, benediktin kláštera emauzského v Praze, svými krásnými promluvy, ve kterých slovy převládajícími a srdce jímajícími pojednával o tom, jak lze navrátiti se k Božskému Spasiteli a pojištění si věčnou spásu. Chrák Páně byl po všechny 3 dni přeplněn posluchači. V neděli, dne 9. prosince, kdy pracoval lid v hojném počtu účastniti se mohl pobožnosti, pojednával výmluvný kazatel na základě encykliky sv. Otce Lva XIII. o chorobách nynějšího věku: o štítání se poctivě práce, o nesmírné báni před utrpením a o zapominání na věčnost, upozorňuje na léky, kterých užiti máme, chceme-li zachrániti duši svou. — Ze slova kazatelova mocně dotkla se srdcí posluchačů, svědčil nával kajicníků po všechny 3 dni trvajících. — Jak město zdejší průmyslem vzrostlo, ukáze štítání lidu. Město samo čítá nyní přes 11.000 obyvatelů a obec přifařené ke 2000. —

Z Jičína. Nedávno byla v „Obnově“ správa, že pod Prachovskými skalami sabit byl kladou při kácení stromů Fr. Josefek ze Lhoty Patenské. Zůstala po něm chudá vdova s 8 sirotky. A dnes podáváme správu o stejném neštěstí, které stihlo Václava Drbohlava, dřevaře z Jinočice u Jičína. Kácel strom ve Skalách Prachovských, ale strom padl na jiné už poražené stromy, z nichž jeden tím nárazem sdrvil se do výše a udeřil V. Drbohlava do hlavy a rásem srazil ho k zemi. Drbohlav pozbyl vědomí a hned se mu finula krev ústy i nosem. Zemel teprve za 4 dny po hrozných bolestech. Zanechal tu vdovu a 9 sirotek. Právě tento velký počet sirotek, kteří připadnou chudé obci na starost, nutí nás k úvahám, proč úrasovna nepřijímá dřevaře k pojišťování? Rolník musí mít své dělníky při strojích hospodářských pojištěny, ale dřevaři, kteří každou chvíli jsou i při největší opatrnosti přicházejí k úrasu, ti pojištění nejsou. Obec by měla samy o tom uvažovati!

Z Újezda. Děsná vražda stala se v těchto dnech v Újezdě pod Troškami. Rolník a býv. starosta Jan Kofínek, starce 70ti letý, ženatý, bezdětný, nalezen v posteli polomrtve s lebkou na třech místech proraženou. Zemel teprve k 9. hodině dopoledne, ale vědomí už nenabyl. Hrozná rány byly mu zasazeny velkým kamenem, jenž ležel vedle postele. Poděšení padlo na manželku savražděného Barboru, roz. Škaloudou z Libunce. Tím odvlesena četnictvem do vyšetřovací vauy k c. k. okr. soudu do Turnova. Všeobecný úžas to budí, která by mohla žena 67ti letá, tak děsným způsobem sprovodit se světa manžela, s kterým už 48 roků v manželství žila. Jeme tedy dychtivi na výsledek vyšetřování. — Pohřeb savražděného, jenž má bratra děkanem v Třebenicích v. v., konal se minulou neděli. Účastenství spolků a lidstva z celého dalekého okolí bylo tak velké, že Újezd podobného nepamatuje.

Z Jičína (sv. Missie). Kdo četl Zikm. Wintra „cirk. dějiny ve vlasti české“, tomu zajisté nevymírá z paměti živé a obranné vyhlášení příchodu prvých dvou jasných do Prahy. Mašové učení, horliví a

akromní, kteří dovedli v bruku sáskati si myslé všeho obyvatelstva a ovládli dale celého města. Obrat tento obnovil se mi v myslí, když viděl jsem v neděli, dne 2. prosince státi před oltářem v kostele sv. Jakuba dva mladé muže — jesuity misijní, když jim vdp. děkan odevdal stolu a s ni i veškeru plnomoc nad svojí kolliaturou. Misie v Jičíně! Kdo by si to pomyslel, že je to vůbec možné? A přece výsledek dokázal, že příslušné obavy bývaly někdy obyčejnými. Jesuité svítějí! Mocným slovem svým na celé čáře. Oni akkrátka „prořezali“. Co? Ledovon kůru chladných srdcí lidských. Z počátku, v prvních dnech bylo ovšem poněkud na závažné špatné počasí. Avšak ve dnech posledních samo slunko se usmálo na Jičín a lid chvátal se všech stran a v pravém slova smyslu přeplněný kostel děkanův sotva se pojal posluchače, vytvářel naslouchající ohnivým a nadšeným slovům P. Jemelky i věcně obsažným a promyšleným promluvám P. Zimmerhaacka. Jičín jest vlastně město, jehož minulost jest vyplněna působením tohoto — až kacířovaného, přece snamenitého a zasloužilého hládu. Co je zde ve městě i v okolí budov, které hlásají nám bývalou slávu otce jesuitů. Je zde dosud jesuitská ulice, Balbínova ulice, jesuitský dvůr, jesuitský kostel sv. Ignáce, a celá téměř jedna strana města od pražského předměstí až k rybníku toč nesmazatelná památka velikých zásluh snamenitých členů jejich. Nechtě kdo soudí o jesuitech jakkoli, tolik jest jisto, že oni dovedou svojí učností a náboženskou horlivostí své posluchačstvo elektrisovati. Mohu říci upřímně, že kdybych na těchto mužích našel jen částku toho, co se jim vytýká: nepřátelství ku vlastní české, farisejství a přetvářku, jakož i pěstování zásady i „účel posvěcuje prostředky“ — já bych byl první, který by se jim na sto kroků vyhnuhl. A jsem povděčen že právě Jičín, kde tolik inteligence, profesorstva, šachta a úřednictva, kteří si obyčejně přinášejí ze středních škol všeliké předsudky proti tomuto hládu, že se jim mohlo podívat do tváře a zaplašiti chmýry svých podezření. Ex ore tuo judico te. Z vlastních jejich slov nechtě každý soudí. Ačkoli před kostelem děkanovým stojí kříž — přý misijnářský, přece s účastníky nikdo nepamatuje, kdy zde naposledy misie byly. Proto to bylo opravdu novinkou pro město zdejší a doufáme, že jak duchovní správa, tak důst. pp. misijnáři, i věřící lid jsou úplně spokojeni, a můžeme každé osadě sv. misie co nejvíceji doporučiti. Nechtě nikdo neřká, že si tím duchovní správa dává špatné vysvědčení, jako by to sama dobře nedověděla. Nechtě nám povědí lidé, kteří podobně mluví, proč si svou řečnickou cíl rozličné ty spolky radikální, socialistické atd. — proč často i při procesu volá se obhájce „z ciziny“? Myslíme že není třeba se štkiti asi o tom, že i na obhájci víry katolické za mimořádných poměrů nynějších i mimořádných prostředků se užívají má. Abych se zmínil též několika slovy o příběhu sv. misie, tu stačí říci, že kázání konala se třikrát denně a sice ráno po rožnáni mái sv., jež bývalo nejlépeji navštěvováno, (v neděli po desáté mái sv.) odpol. o 3 hod. již četnější návštěva a večer o půl 7 nejčastější, poněvadž jak třídy dělnické a fmeel-nické, tak také studenstvo a úřednictvo se mohlo již účastniti. Themata týkala se nejdůležitějších otázek života lidského: Náboženství, účel člověka, život po smrti, spověď, církev atd. — Zvláště velikou přítelivostí působilo kázání pro jednotlivé stavy. S úsměvem na rtech vstupoval snad mnohý jinoc i muž do kostela — poněvadž je to zde něco nezvyklého — ale hluboce zamýšlen každý odcházel. Jak působily tyto sv. misie, viděti též z toho, že počet kajicníků každým dnem stoupal, tak že prvotní obava a ne-spokojenost důst. pp. misijnářů konečně změněna v uspokojení nad výsledkem. Zvláště však poslední den — v neděli, dne 9. prosince — skončil v pravdě slavnostně. V ten den konala se zde náhodou slavnost sv. Frant. Xav. v kostele sv. Ignáce, kde postaven byl právě nový zřízený oltář ku počtu tohoto světce. Šel celý Jičín byl na nohou a obklopoval právd, jehož i dva slovutní kazatelé se účastnili, a nichž zvláště oblíbený P. Jemelka měl skvělou řeč o sv. Františku Xav. a o víře katol., připomenuv, že po dlouhé době opět jesuita mluví s této kazatelny v kostele — který před 100lety tomu hládu náležel. Cyrileká jednota zdejší, jež dle úsduku Mons. Lehnera málejší mezi nejlepší v Čechách, započala při slavné mái sv. s hlasem: In hon. s. Raphaelis arch. Ten den přistoupilo ku stolu Páně mnoho věřících a zvláště dítek. Odpolední slavnosti všeobecné misijnářského kříže a poslední úchvatnou řeč P. Jemelky o kříži sv. misie se skončila za přítomnosti opravdu obrovského počtu věřícího lidu. Káz. vznešené myšlenky, pronesené v těchto řečích nepadnou na skálu, nýbrž na půdu úrodnou a přineseu užitek stonásobný!

Jičínský Obzor surovým způsobem píše o sv. misiech, v Jičíně konaných. Na sprostáctví takové škoda by bylo odpovídati, ale něco přece zasluhuje pozornosti, což zvláště osvětluje logiku „Jič. Obzoru“. Jakýsi mistr kolářský s onady pod Velikou pohádal se se svojí ženou k vůli nabodilé domácí sile-žitoosti a v hněvu jí také několikrát udeřil. — V ro-dině té odehrávají se podobné výstupy často, což ko-nečně se našich smutných dob není žádnou novinkou! — Poněvadž ale muž ten byl jednou na kázání mis-ionářskému, tu Jič. Obzor ihned svaluje vinu na misijnáře, a na jejich kázání. — — — Poslámek k tomu netřeba. Každý rozumný muž a avážijí!

Ze Zahradky. Od 2.—14. t. m. konána zde sv. misie dpp.: redemptoristy ze Sv. Hory, Frant. Pivňákem, superiorem, Tom. Sevidkem a Frant. Zapletalem, za nížky netušeného, nevidaného návalu lidu. Pravé nadšení ovládlo jak lid věřící, a něhož 2660 přijalo sv. svátosti, tak i kněží misijnáře, kteří od 6. ranní do 8. hodiny večerní neustavně spovídali. Byly to opravdu dny poehnnání, které mnoho napravily a usmířily. Jest to důkazem, že sv. misie nejsou marné, ale že, jsouce dny pravým duchem církve, mnoho řídíkůj a dobrého smobu pro očistu duší, pokoj a mír v rodinách i obcích.

Z Lípovce u Brodu. Časlavský evange-lický orgán vychvaluje při každé příležitosti pokro-čilost evangelického rolnictva. Kde jsou v obci, zvlá-ště ve většině, tam se je pořádek, čistota akrátka vše, co činí obec vzornou. My to máme také většinu evan-gelickou, ale nemůžeme říci, že by to bylo tak oprav-du. Naše obec prořezaná jest dvěma silnicemi. Jedna vede kol statků evang. většiny, druhá k Licoměřicům kol chaloupek nás katolických. Tato poslední poráží po-řádkumilovnost vládnoucí evang. strany na hlavu. My na naši silnici můžeme si noby polámat a v blátě se utopit. Ač již jedenkrát samo hejtmanství naká-zalo správu této silnice, nestalo se nic. Sem tam díry zaplácány byly blátem a více ani hnutí. Idu domkáž, familiant a katolíci, tomu je to dobro. Svou silnici drží si v pořádku ovšem s kapes okresu, však přý také noba evangelická jest dražší než katolická. Až zase budou paíti o tom vzorném hospodářství v obcích evang., pozveme pisatele, aby se přišel přesvědčit sem možná, že jemu se podaří, aby pohnul ty, co to mají míti na starosti aby se jednou také konečně do toho bláta vložíli.

Z Golč. Jeníkova. Měl jsem onehdy pří-ležtost vyslechnouti úryvek vypravování charakterisující zdejší nepokřtěné obchodní kruhy. Jistý obcho-dník obilím křesťan přijel sem kupovati o trhu nějaký oves, který v zdejší krajině též se sdaru. Se svou záležitostí svedl se hlasitě známému, jehož potkal, ne-pomyse si, že by to mohl zaslechnouti někdo z ne-pokřtěných. Jaké bylo ale jeho překvapení, když u všech povozů, které zastavil shledal jednu odpověď: Již jsem prodal! Hlasitou jeho rozmluvu a přftelem zaslechl jeden z dobrodinecků našeho lidu, jichž se tu kteří všude jen hemží a hned byl celý nepokřtěný Jeníkov vzhůru a na všechny cesty rozestaveni agenti, kteří, jakmile se ně-jaký povoz objevil užoves buď koupili nebo aspoň za-mluvíli a tak obchodník byl nucen buď odjet s prázdnou nebo dáti výdělek třetí ruce. Zvláště přý dva obilní handlíři L. a K. mohli si noby uběhati. Řádi bychom věděli, jestli možno jest takto obchodovati. Kdy ko-nečně takovému „počestnému“ fmeelnu se zabráni!

Volná hromada krejcarového spolku v Přelouči, konati se bude dne 26. t. m. Na pro-gramu: 1. Čtení zápisníku. 2. Jednatelská zpráva. 3. Pokladniční zpráva a zpráva pp. revisoru. 4. Volba celého výboru a revisorů. 5. Volné návrhy.

Z Malešova u Kutné Hory. Minulý dopis z našeho městečka byl přijat velmi radostně všemi kruhy až na několik jednotlivců, kteří se ořtíli dotčenými smílkou o vysvědčení a patřičnou poznám-kou o svobodomyšlnosti. Nemáme nikterak v úmyslu dotýkati se osobností, posuzujeme jenom skutky a tyto ukazují nám lecos v podivném světle. Vidíme, že s jistých stran mnoho se mluví ale skutek buď utek nebo je pravým opakem řeči. Naše osada je po-važovaná také za kádr mladočeského radikalismu ale radikalismus ten obrací se v boucharonství. Nebojme se napsati tato slova! Vzpomínáme jenom akce na odeptení vybraní c. k. daní. Tehdy svolána byla k nám schůze starostů, kde uneseno daní nevybíráti. Rolníci poslechli a nevybírali, ba stalo se, když jeden p. Krtíl ze Lhoty nechtěje nechati lidi do Kutné Hory sejetřmácteti, unesena tato poruší, byl za to v „Podvy-sockých“ jako neuvědomělý strhán. A satím v Malešově vybírali a vybírají také. O tom však v „Podvysockých“ ani muk. Inu, víme proč. Jak máme nazvatí pak všechny oni pronášené tehdy řeči? A příkladů podobných je dost! Proto jen se nehněvati. Pravdu sobě mluvíme, dobří spolu budme.

Z Hostenic u Žlebu. Po příkladě obce Vinarek, která první na vyzvání p. bisk. Víkře Ant. Schreiebra věnovala na podlahu v chrámu Páně slušný přispěvek, učinila i obec Hostenice. P. starosta Jos. Stehlík doručil obnos 20 sl., které vytknutém účeli věnovány budou. Podobně i obec Žehuby přispěla 15 sl. a k dárkům tímto připojeno i darovaných p. ředitelům Holešovským 5 sl. Všem vzdávají se tímto veřejné díky.

Z Červ. Janovic. Pěkný obrázek svědo-mění našeho venkova a spolu rosháranosti tak mnohé obce poskytuje nedaleký Lomec. V obci této musil za-krochiti okresní výbor Kutnohorský, že nechtěli žádným způsobem voliti si představenstvo. Hotová praktická aparchie! A to děje se ve svobodomyšlném kantonu Podvysockém. Takové nároky mají o samosprávě ob-čané, z nichž někteří paradují jako svobodomyšlníci. Myslíme, že místo štvání proti klerikalismu a ostonzení poctivých občanů měly by příslušné kruhy raději pra-covati o vyšším vzdělání lidu. To by bylo záslušnější!

Z Německe-Brodské. Pěknou výslužku z kopulace agrárníků a mladočechy odnáší si poslanec na zemském sněmu J. Hyrš. Jako všude, i tu má roln-ictvo té advokátské politiky dost a chce za zástupce svého muže. Nedivíme se nijak, že vidí ho v osobě zemského svého poslance, ješto nemožno si stěžovati na něho, že by oprávněným požadavkům nebyl kdy býval na ruku, ať se jednalo o kohokoliv. Byl také důvěrníky mladočeskými jako kandidát na zemský sněm vylíčen jako znamenitá aktivice rolnictva. Sotva ale vystupovati se odvážil proti straně advokátské, k níž patří i dosavadní zdejší poslanec Dr. Brzord, je slo. Vlečen jest na prany v hlavními orgány i ve venkovských obcích, které svým působením sem zasa-hují a lícen jest jako člověk praneschopný. Myslíme však, že ješto tolik schopnosti bude míti, jako kan-didát se sousedního města p. Bečvář, neboť schopno-sti své již ukázal, Bečvář ale dosud ne. Víme, že za vším tím spíláním jedno se tají, že Hyrš není takov-ým kývalem, jakéhoho potřebují mezi sebou páni. Mluvení o nevděku k Dr. Brzordovi jest směšné. Platí tu zase přilová, jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá a čím kdo mluví, tak mu bude naměřeno. Pamětníci pádu Kalinova jsou ješto na živu. A kdo s ním hrál obojetnou úlohu? Podruhé více.

Novy způsob snadného výdělu vymysleli si jistý vtipný člověk v Praze, ješto navštěvuje přední dramatické i operní smílkyně, představi se jako re-

daktor Opolský z Pardubic a vykládá, že dámy par-dubické vydají albam českých operních i dramatických smílkyn. Žádá za pěknou fotografii do tohoto alba a kde mu ji dají, žádá dále za celoroční předplatné na časopis, „jenž vyjde“, v němž bude otištěn živo-topis i podobizna dotčených dámy atd. Netřeba ani po-dotýkati, že jest to švindl, že Pardubické dámy na coal podobného nepomyšlí a redaktora pode jménem Opolský tam taktéž není. M. L.

Známka blahobytu. U okresního soudu v L. — jmenován byl soudním sluhou p. Br. . . , který studoval gymnasium, a složil maturitní skouš-ky; po té složil a prospěchem skoušku jako počtovní vypravčí a v praxi soudní, kam se potom uchýlil, vypracoval se skoušce kancelářské a knihovní pro soudní úředníky předepsané. V praxi soudní setrval 3 leta, načež nyní jmenován c. k. soudním slu-hou. Tolik studií bylo tedy třeba k čistění úředních místností a zavrání šupáků. — —

Špinění katolíků přý se dá dobře spen-šiti. To ví nepochybně také pan pastor Štáek a proto právě rozešlál svým „dvojjetihodným“ bratrům obědňky, v nichž oznamuje, že „Hlas z Siona“ bu-de nyní vydávati jednou za týden!

Přátelé „osvěty“. V Pardubicích na ná-draží pobíhal v neděli jakýsi šidáček a odporu-žoval cestujícím „Osvětu lidu.“ Prostě zasnamená-váme.

Domáci slavnost vánočního stromku ko-nati se bude dne 23. t. m. o 4 hodině odpol. v Ru-dolfinum v Hradci Králové, při které chovanci bla-choněmi podělení budou od ct. dobročinného komi-téty dam šatstvem, obuví a jinými dárky. Vstup jest volný.

Zajímavý dopis. Píše se nám: Farní úřad v Čekanově obdržel nedávno úřední dopis — adresa čistě česká — obsah uvnitř ale zcela německý s pod-pisem ryze českým. Žádali z území „uzamčeného“ — slovy ovšem zdvořilými — však za to „obratem pošty“ o jakýsi výtah s křesťan matriky. Prosbě té vyhověno za několik dní. Tiskopis německý ovšem trochu po-opraven českým perem, tak v záhlaví listu připešano „Království České“ rubriky vyplněny dvojjazyčně a podpis byl též napřed český, pak německý. Konečně na konku papíru přitčená německá poznámka, že v našem českém východě nelze „reinsenkrecht plattardings“ (t. j. střemhlav venkoncem) úřado-vati obratem pošty a jest-li že se tato česká něm-čina nebude zamlouvatí v „uzavřeném“ německém zákoutí, tím že vinen jest pisatel těchto slov, jenž jest rozhodný Čech a němčinu jen tak přes koleno láme. Za nedlouho na to došel do Čekanova z téhož německého „zeměleku“ druhý přpis — ale tentokráte český — o který se tuto bratrsky rozdělují — jak ve psaní toho také žádáno — a celým českým lidem a jej na novinářský buben dávám pro jeho „vzácnou kuriozitu“. V Michlovně — — — 1900. Vysoce dů-stojný pane děkane! Nesnámy dovolují si těchto ně-kolík utvivých fšadek napsati. — Čech Čechu, a tím prominouti račte. Srdcečné zasmál jsem se Vašemu „reinsenkrecht plattardings“, kterým doprovázíte Svůj ct. přpis, a s radostí čelí jsem prohlášení Vaše, že jste Čech a němčinu že jen lámete — patrně vino tím to krásné „reinsenkrecht plattardings“. Avšak přec neuspokojilo mne prohlášení toto zcela. Proč, vysoce důstojný pane děkane, jako Čech neráčíte vrátiti přpisu německého a žádati za český? A to tím více, že máte sloužiti zdarma. Bohužel že pře-vážná většina p. t. českých duchovních vyplňuje za-slané jim tiskopisy německy, zatím co v poněmče-ném území, kde žije namnoze většina česká, ani s a peníze nedostane se nám na farách jiného listu než německého. Snad poukaz Váš, vysoce důstojný pane děkane, na případ tento v některém listě českého du-chovenstva přispěl by k odstranění neřvaru toho, kterého si dovoluje vůči českým kněžím ústav vydr-žovaný více než s polovice krejcare českých horáříků — Ústřední bratrská pokladna v Michlovně, a záro-veň vykonán byl by tím slušný díl v národní naší hrdosti a nepodajnosti. Ješto — — —

S tím co neuctivěji se Vám poroučí, vysoce důstojný pane děkane a za prominutí tohoto listu prosí Y. Y.

Dr. Auředníček odchází z Kutné Hory. „Neue Freie Presse“ oznamuje, že dr. Auředníček, obhájce Hilnerdův, ztratil všechny klienty a přestěhuje se proto do Vídně.

Českému lidu v poněmčeném území. Blíží se doba sčítání lidu. Národní odpůrci naší hor-livé činí přípravy, aby vše českého původu zapašno bylo pod firmou německou. V snažení svém jsou pod-porováni „neutrální“ vládou, která již po třetí (1880, 1890, a letos) místo udání národnosti předpisuje „ob-covací jazyk“ — rakouská to zvláštnost, která ani v Německu se neděje. Účel je patrný. Menšiny české mají zmizeti, neb stlačený býti na číslo nejujiší — po přání Němců. Zajímavá k této věci jsou slova dra. Matuše pronesená v Českém klubu dne 25. listopadu. . . . Vše co bylo uváděno kdy na obhájení řeči obcovací, jest marné a liché. Čítalo-li se tak dříve, nedokazuje se tím prospěšnost tohoto opatření, a byly-li výsledky dříve falešné, není to důkazem, že musel takovými zůstatí. Myslím tedy, aby každý při sčítání se přiznal k národnosti, ke které chce ná-ležeti. Řečník vzpomíná, jak dr. Herbrt odůvodňuje svůj návrh na rozdělení okresů a k nemalé veselosoti uvedl, že v jisté německé obci přiznal jeden jediný člověk obcovací jazyk český. S kým tedy v obci ob-coval? Ten člověk dle náhledu pánu řekl něco neapravného, či chceme-li to říci jinak on lhal. A ta-kových lidí vyvolává toto sčítání mnoh o Pak ale se musíme tázati: Jaké je to zákonodárství, které nutí občany konati něco, co není morální? Takové jsou důsledky. Čítá se obcovací jazyk, ale pak se fkeke oficiálně: tolik jest Čechů a tolik Němců a tyto neapravné číslíce přecházejí pak i do publikací vědeckých. — Neméně závažná jsou slova i dra. Biogra na téže schůzi: „Vládní orgány“

— praví — „kladou proto váhu na jazyk obcovací, protože mnozí jsou nuceni přistati se k obcovací řeči německé, kteří ve svém srdci jsou poctivými Čechy. Jest to motiv politický, aby se německý šivel ukázal větší v mocnářství. Ale myslím, že tento blud již ani u nás dlouho nepotrvá. Tak dr. Rieger! Co k tomu dodat? — Kdo upřímným Čechem, bez ohledu na rubriku „obcovací řeč“ udej i národnost. Nechtí nikdo nesapře svůj jazyk svatováclavský.

Dokvuky k polenským vraždám. (Telegraf. správa „Obnovy“.) Včera stál před škesem soudem v Polné žid Siem z Německého Šindorfu u Polné, protože sváděl četařka Klenovce, aby našel jiného vraha, aby Hilner byl propuštěn a aliboval, že mu za to šidě zaplatí 25 000 sl. Četařka celou věc udal a žid Siem odsouzen byl na 8 dní do žaláře.

Různé zprávy.

„Jeříšek“ anglických vojáků. Loni dostali, jak známo, angličtí vojáci v Africe od královny Viktorie k „Jeříšku“ čokoládu. Letos bude lépe. Každý voják na africkém bojišti, ať je v pravidelném dobrovolném nebo osadním vojsku, obdrží k Vánocům pět liber šterlinků čili 120 korun, ovšem nikoliv od královny, nýbrž z kapsy trpělivých poplatníků. Nařídil tak, jistě nikoliv k nespokojenosti P. T. páni vojáků, ministr vojenství. Náklad na tuto nadílku bude obnášeti 86 milionů korun. Lord Roberts dostane vedle gratifikace, jež mu bude udělena, 60.000 kor., Kitchener 48.000 kor. Kolik dostane Buller za své „vítězství“ na Spionskopu, se v anglických zprávách nepraví.

Čechové a Moravané v Pruském Slezsku. V časopisu „Globus“ otištěna je v posledním čísle zajímavá studie dějepisná a národopisná o Čechách a Moravanech v pruském Slezsku. Dle ní je počet Čechů a Moravanů, bydlících v Prusku a udržujících svůj mrav a jazyk, 76.078.

Stoletý duchovní pastýř. V Hluboké v západním Prusku žije staříčský polský probošt Baranowski, který letošního roku naplnil 102 let svého pošeňnaného věku. Úřad svůj dosud vykonává. Je dosud zcela statný a mívá týdně ve tarmu chrámu kázání.

Poměr daně v Čechách a v Sasku. Jest jisto, že když má člověk peněz, platí své povinnosti velice rád, ale když peněz není, těžko platit. Proto jest, vlastně mělo by býti starostí toho elementu, který platy a daně žádá, umožnit poplatníkům existenci životní, hlavně postaratí se o dobrý odbytk produktů. To platí jmenovitě při našem rolnictvu, které duseno a škrceno je jednak nezřízenou soutěží zahraniční a uherskou, jednak celními a dovozními tarify, až k zabynutí, bez ohledu na kartely a bursovní spekulace domácí. Poslední chrudimský „Hospodářský List“ dokazuje nezvratně a přímými tabulkami, že n. p. v Neugrafenvaldu v okresu šluknovském na hranicích Německa ležící, mají někteří rolníci své pozemky i v sousední obci Sohlandu, tak že platí daně všude do Saska i v Čechách. Než poměr jest skutečně velice rozdílný. Rolník J. Klinger platí n. p. v Sasku ze 2 ha a 250 m² celkem 7.50 korun (našich peněz), kdežto v Čechách, ze 2 ha 5118 m² platí 41.82 korun. V Sasku tedy z 1 ha 3.70 korun, v Čechách 16.67 K, kde jsou daně 4 a 1/2krát vyšší než-li v Německu.

Úprava učitelských platů dle návrhu poul. Anýž se na sněmu zemském vyžadovala by nákladu 23,555.624 K.

Novoroční gratulace budou letos konány jako jiná léta tím způsobem, že každý gratulant složí příspěvek aspoň 2 K pokladně Ústřední Matice Školské v Praze ve Spálené ulici, načež v čelných listech o novém roce bude oznámeno, kdo prostřednictvím Ústřední Matice Školské svým přátelům, známým a příznivcům všeho dobra přeje. Rozumí se samo sebou, že gratulanti nemusejí se obmezovati pouze na příspěvek 2 K, naopak Ústřední Matici Školská zvláště letos vděčně přijímá i příspěvky vyšší. Způsobem tímto lze se zbavit obtížného psaní adres na novoroční gratulace a sjednoti si jistotu, že nikdo, jenž kdo gratulovati chtěl, nebude ctití se opomenut, pročes čtenářstvu svému tento způsob gratulování novoročního již od let při Ústřední Matici Školské obvyklý s nejlepší svědomím doporučujeme, upozorňujeme jen, že jest nutno, aby příspěvky za gratulace a oznámení byly Ústřední Matici Školské učiněny nejdéle do 29. prosince.

Trudné sociální poměry panují v Budapešti. Je tam již 30.000 nezaměstnaných dělníků. Ve středu uspořádali tito dělníci hlučné demonstrace pouliční.

Zprávy časopisecké. Rad. listy přestanou býti denníkem; dne 12. t. m. ohlásilo družstvo jejich likvidaci — a list přestane vycházet. Od nového roku budou vycházeti jen třikrát týdně. — Humoristický list „Paleček“ přestane vycházeti. Zakoupil jej knihkupec p. J. Topič a slouží jej se „Švandou dudákem.“ S tím českým humorem jsem v tom opravdu špatně. Němci mají dosti dobrých humoristických listů, — ale u nás, podobného listu jako jsou k. p. „Fliegende Blätter“ nemáme. — „Švanda dudák“ sice dosti pěkně začal, ale nyní jest vidět, že to s tím jeho humorem také větší klesá. Aby si pomohl, přináší někdy vtipy, já miš se uráží cit a kazí mravy; nejednou již také smlnul si na kněžstvo. Takové „vtipy“ mu zajisté ku cti neslouží, spíše se tento list sám ubíjí. Takových humoristů, jakým byl k. p. Rubeš, když redigoval „Palečka“, již nemáme. Humoristický list „Šotek“ zanikl, a „Švanda dudák“ není sto jej nahraditi. Máme mnoho bezcenných podniků literárních, zbytečné časopisy se ustavičně množí — ale o dobrý list humo-

ristický se nikdo nestará. — „Paleček“ tedy již svoji úlohu dohrál a tu snad by bylo dobře, aby se povolané kruhy postaraly o list nový, opravdu humoristický, aby české čtenářstvo nebylo odkááno jenom na „Švandou dudáka“ který rozhodně našim požadavkům nevyhovuje.

Proti smekání. V Třeboni utvořil se nedávno klub „nesmekáčů“, který svedl pozdrav pouhou úklonou a dotknutím se klobouku, který se nesmekne. Tento nový způsob pozdravu zaveden prozatím na skoušku přes zimu. Osvědčil li se, nebudou prý v Třeboni smekat ani v létě. Tedy opět jedna vymoženost k „spasení lidu“!

Pěkný výděleček. Skupina Rotachildova založila uherskou rentu na 20 milionů, při čemž obřatem ruky a bez námahy vydělala milionek.

Židé káyni a dmes. Uherská národní synoda, shromážděná v Budíně r. 1279, usnesla se: „Biskupové a kněží, kteří by Židům pronajali pozemky, mají býti seazeni ve své hodnosti a exkomunikováni, světští pak páni, kteří by Židům pozemky pronajali, mají býti vyobcováni z církve, ať by Žida odstranili a se zavazali, že nechť nic se Židem mluví. Židé masí nositi okrouhlou záplatu s červeného sukna na svrchním rouse v levo na prsou.“ Taková opatření proti vykořisťování byla tedy v tom „zpátečnickém“ středověku. A jak to vypadá v Uhrách dnes — — — ?

Vládaři světa. Na zemi jest dnes 76 vládnoucích souverainů. Z těchto jsou 2 královny, 6 císařů, 15 králů, 11 vévodů, 5 sultánů, 5 knížat, 23 presidentů, 8 krávnů, 2 emirové, 1 kňedive, 1 šah, 1 bey, 1 mikado, 1 marabajah a 1 radja. Nejstarší z těchto vládařů jest bey v Tunisu Sidi Ali Pascha, narozený 1817, nejmladší jest královna Vilemína holandská narozená r. 1890.

Pomník koni. Angličané v jižní Africe vraždí starce, násilní ženy a vyhánějí ze zapálených farem malé děti, ale za to jsou na jiném poli uznalými — staví svým koňům pomníky. Blacky. vojenský kůň padlého v jižní Africe hraběte of Airle, zvěčněn byl na statcích hraběnky of Airle v Cortachy. Pomník má následující nápis: „Památce Blackyho, věrného a něžného, klasického bitevního koně a fádneho honce“. — Velmi roztomilý!

Novinářské věno. Dcera vydavatele velkého ruského listu „Novoje vremja“ provdala se za syna ministra dopravy. Za svatební dar — či za „prozatímné věno“ — obdrželi novomanželé každodenní výnos jedné insertní strany z „Novoje vremja.“ Rovná se to úroku z milionového kapitálu.

Poplatkový equivalent. „praktický návod ku přiznání předmětů equivalentu podrobených vzhledem ku kostelům a duchov. obřadům a příslušným vzorcem vyjde tiskem na konci tohoto měsíce, sestavený od známého pracovníka v tomto oboru.

Národní rada Čechů dolnorakouských obrací se na celou českou veřejnost s důtklivou žádostí, by příslušníkům našeho národa ve Vídni bydlícím, důležitost letošního sčítání lidu vysvětlovala a je poučovala, že právem a povinností jejich jest, přiznati obcovací řeč českou. Zvláště budtež poučovány a nabádány ony vrstvy lidu našeho, jejich přibuzní a přátelé ve Vídni službou neb jinou prací zaměstnaní jsou, a na které by snad nátlak nějaký prováděn býti mohl. Vzhledem k ohromné důležitosti, kterou výsledek sčítání letošního opět na dlouho pro českou věc v hlavním městě soustátí rakouského mluvi bude, naděje se národní rada Čechů dolnorakouských horlivého spolupůsobení veškerého národa i všestranné podpory hmotné.

Co bychom darovali svým milým, je otázka, kterou si v příchých dnech mnohý s obavou předloží, neboť by každý rád volil něco vhodného, což pokud známo není vždy lehké. Je tudíž na místě upozorniti na praktický a spolu elegantní dárek: šicí stroj, který bude všude vítaným, kde se dosud vůbec nenalézá, nebo kde je zastaralý, hřmotný exemplář. Ve vánoční výstavě zdejšího závodu firmy Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje v Jiřkově třídě č. 270. nalezneme bohatý výběr její výtečných šicích strojů. Navštěvovatel nalezne tam skvostnou kolekci Singerových šicích strojů, které si pro svůj elegantní zevnějšek i tvar a úpravu, zejména ale praktickou soustavu, neobyčejnou výkonnost a lehké ovládání po celé téměř padesátileté největšího uznání získaly a nyní opět na světové výstavě v Paříži nejvyšším vyznamenáním „Grand prix“ poctěny byly. K mnoha krásným vlastnostem přidružila se v posledních letech vlastnost nová: provádění umělého vyšívání. Nepatrnou změnou ústrojí stává se bez použití zvláštních přístrojů schopným k provádění uměleckých výjevů, které všude přímo sensaci vzbuzují — neboť právě ruka vyšíváčky nebyla by schopna vytvořiti podobná umělecká díla. Kdo chce tudíž darovati svým dámám elegantní dárek vánoční, kup původní Singerův šicí stroj.

Umělecká směs.

Znameníť herec Comedie française, Mounet-Sully, vyznamenán byl od italského krále řádem della corona d'Italia. Zajímavou zvláštností je, že notifikaci a doručení řádu odstoupil ministr krásných umění vládkému herci E. Novellimu. — Zasluba o francouzské zdramatizování Sienkiewiczova románu „Quo vadis“ má francouzský spisovatel H. Moreau. — Fraškář a operetní libretista H. Hirschel zemřel v Berlíně. — Courtedovo německé divadlo v newyorském Irving-Place-Theatre má milovnicka, jenž se zámořským Němcům velice líbí. Je to Vladimír Šamberk. — V ohromném barcelonském divadle Teatro Licio proveden poprvé „Siegfried“ Wagnerův před španělským obecenstvem za velikého úspěchu. — Velká pařížská opera dávala po sté Wagnerova „Tannhäusera“. Dedicové Wagnerovi věnovali za tou příčinou 200 franků do podpůrné pokladny operního personálu. — Paní

Dase hraje v Madridě za nesmírné účasti obecenstva. — Divadla po vší Rusi oslavují v těchto dnech paměť stých narozenin P. S. Molčanova, nejchvalnějšího ruského herce z let dvacátých a třicátých. — Francouzská opereta v Petrohradě podala úspěšně svoji obvyklou zimní sezonu. Méně uznání došla německá společnost Sonnenhölzova. On sám veleben, ale ensemble jeho způsobil misernost až pohorlení. O české hudbě píše v „N. Fr. Pr.“ opět pan Edvard-Hanslick, promlouvaje o koncertě vídeňských filharmonistů, na němž byla provedena ouvertura k „Libuši“ a „Vltava“. Praví, že „Vltava“ je dílem pravého a zářivého talentu a dává jí přednost před „Libuši“. Vysvětluje pak pořadatelstvo, aby nezapomínalo Dvořáka, jenž náleží ke skladatelům, jejich nelze ignorovati. — Posmrtná díla Slawackého vydána budou v nejbližší době. Jak se ze Lvova oznamuje, věnovala kněžna Lubomířská na ty účel 500 K. — Ve víceletém Štěpánském kostele byly pod křížovou cestou, která se právě obnovuje, nalezeny staré, dobře zachované fresky. Pocházejí asi ze 14. století. — Na universitě v Krakově zahájeny byly lidové přednášky s národohospodářství, jež navštěvovány byly velice častě. V blízké době uspořádány budou běhy pro literaturu a přednášky s oboru hvězdářství. O literatuře přednáseti bude dr. Vl. Kozlovský a o hvězdářství inženýr Bronislav Urbanovics. — Rektorem lvovské university na místě prof. dra. Bilczewského, který jmenován byl arcibiskupem, zvolen byl prof. filosofie dr. Kruczkiewicz. — Básnik Gerhardu Hauptmannovi, autoru „Potopeného zvonu“, „Osamělých duší“, udělen byl nedávno nepřímý dotaz císaře Viléma II., byl-li by ochoten napsati drama s oslavnou tendencí pro rod hohenzollernský. Básník odpověděl: „Nebylo nikdy mým zvykem váhati látku se zdrojů jiných, než jaké mi naznačuje vlastní moje citění a umění. Úlohu pak, která se teď ode mne žádá, nejsem a nikdy nebudu povolán splniti; je k tomu dosti sil způsobnějších a vyvícenějších.“ — 100.000 rublů náhrady vymáhá italská tanečnice Lind Campana soudem od císařské opery petrohradské za poškození uměleckého renomé. Povolali tanečnici do Petrohradu, ale nenechavše ji ani před obecenstvem vystoupit, propustili ji hned. Toto příkroí pokládá tanečnice prostě za zničení své kariéry a žádá takové odškodné, jaké by jí zajistilo dostatečný důchod doživotní. — Suiermannovi vynesla „Čest“ na tantliemách 100.000 marek. Z Anglie mu nabídl na právo ku překladu dvou jeho dramat 50.000 marek. K tomu draží se úspěchy na trhu knihkupeckém. — Hauptmannův „Potopený zvon“ vyšel již ve 44 vydáních, „Tkalci“ ve 22. — 100.000 vojáků na jevišti objeví se večer co večer v závěrečném obraze napoleonského dramatu „Mlle George“ v pařížském Theatre des Variétés. Iluze je dokonalá, ač skuteční figuranti operují toliko v popředí a uprostřed jeviště, kdežto 99.900 ostatních vojáků vykouzili mašinerie v osmé až desáté kulisové ulici jen optickými přístroji.

Výkaz pol. družstva tisk. za listopadu 1900.

Členské příspěvky splatili dle čísel základ. 85. 40 K.

Skut. po 10 K: 9., 58 (2 K 50 h.), 108., 172., 182 (2 K 50 h.), 243., 251., 271., 292., 304., 342., 344., 345., 365. = 125 K.

Přísp. po 5 K: 2 (10 K.), 12 (1 K 25 h.), 29 (10 K.), 31 (1 K 25 h.), 41 (1 K 25 h.), 40 (1 K 25 h.), 44 (1 K 25 h.), 166 (2.50.), 169., 213., 243., 290., 291 (1 K.), 303 (10 K.), 356 (1 K.), 369., 369., 389 (1 K.), vik. Králíky 18 K 414 (2 K) = 86 K 75 h.

Dary na Adalbertinum pl. t. pazové: Jeho Milost ndp. Dr. Al. Frýdek, kap. děkan 200 K. Anonymus v paměť Dr. Alberta 120 K. Vikiariát Polička 118 K., Vik. Králíky 75 K., Vik. Králíky: po 60 K V. Tejkl, po 10 K. V. Hlavsa, Josef Poláček, po 6 K: V. Havla, J. Herman, M. Kubek po 5 K: Jos. Červenka, po 2 K 50 h: Fr. Chvočka, Jos. Jelen, Fr. Morávek, Kl. Němeček, Fr. Světláky, A. Višo, J. Zukriegl, po 2 K: Ad. Hubálek, J. Zbořil po 1 K: V. Hanuš, Fr. Hovorka, Ot. Radouš, 132 K 50 h. P. Bon. Holub, farář v Metličanech 100 K. Vik. Vrchlabí, po 20 K: Jos. Pacholík. po 10 K: V. Ehl, Al. Štemberk, po 8 K: Vil. Kejslar, Josef Votočka, po 6 K: J. Kubh, po 5 K: Jos. Kouza I Fr. Lang, J. Stříbrný, po 4 K: Fr. Proschwitzer, J. Sedláček, po 2 K: B. Tomáček, Frant. Tachetner, R. Nickl, po 1 K: Ant. von Altenburger, V. Břeký, P. Šimek, po 50 h: L. Opletal, Al. Wittich = 95 K. Ig. Horký, děkan v Helfm. Městci 76 K 63 h. Václ. Uhlíř, far. v Jeseníci 50 K. Dr. Tomáš Kouřil, prof. v Rychnově 41 K 50 h. Anonymus 36 K. Jos. Hulata, děk. ve Věstarech 31 K, po 20 K: J. Kučera, V. Vanek, Jos. Štátný = 60 K, po 12 K: Anonymus, J. Řehák, Pontníci do Říma = 36 K, po 10 K: Jos. Kavan, J. Ot, Fr. Frydrych, Pelh. Novák, A. Mokříč, V. Fröhbauer, Sladomak, Anonymus, Dr. G. Domabyl, V. Šafránek, Fr. Bečička = 110 K, po 8 K 40 h: Em. Novák, po 9 K: Fr. Trávníček, po 8 K: Vacek v Kostelci n. O., po 6 K: J. Hájek, Al. P. n. Vostřel, Jos. Tesař, P. Vil. Radolf = 38 K, po 5 K: Kristian, Klepl, po 4 K: Fr. Barvíř, Jos. Ovejn, po 2 K: Šafránek Lukavický = 20 K úhrnem 1357 K 03 h celkem 1608 K 78 h. — Poznámka: Ve výkazu za říjen bylo vypuštěno jméno „Fr. Rašín“ mezi dárce 4 K.

(Zasláno.)

P. T. pásem majitelům domů.

Vzhledem k přístupu sčítání lidu upozorňujeme pány majitele domů, že všichni mužští obyvatelé, v letech 1881 až 1891 narození, opatření býti musí nekolikovaným výtahem z matřiky, nebo ověřeným opisem rodného listu.

Výtah tento budiž ke sčítacímu archu přilepen a s ním sčítací komisi odveden.

Parlmistrovský úřad v Hradci Králové,

dne 13. prosince 1900.

Starosta:

Ulrich.

(Zasláno.)

Páni voličové Hlaského poslance ve třídě městské se upozorňují, aby v případě, kdyby jim z jakékoliv příčiny lístek legitimační ku volbě nejdříve ve 24 hodinách před volbou dodán nebyl, sami si jej u c. k. okres. hejtmanství v Hradci Králové vyzdvíhli.

Starostův náместek:

Weinhengst.

Lístárna redakce.

Laže. Jest možno na nový rok. Thema: „Náboženství budoucnosti“.

Ždánice, Nová Ves. V přístupu číslu.

Vletp. N. Jest příliš dlouhá a možno říci sbytně. K uklidnění poměrů u Vás lépe, když budete vše ignorovati. Pozdrav!

Pardubice. Do tohoto čísla došlo již poselství: „uveřejníme v číslu přístupu. Pozdrav!“

P. T. pp. čtenářům „Obnovy“ přejeme šťastné a veselé svátky vánoční.

Úplně zařizená lůžka pro studující

sestavující

s 1 železnou postelí, 1 prošívaným slavníkem, 1 matrací, plněnou jemnou dřevitou vlnou neb lesní travou, 1 klinové podušky, 1 prostěradla a 1 přikrývky prošívané neb vlněné

za zl. 16.50 a výše.

Postele skříňové

(skládací) s pérovou matrací

za zl. 12.50

doporučuje

velkozávod firmy

Jan Stoupa,

PRAHA,

Václavské náměstí č. 32.

Ku třídní pobožnosti

na konci roku 1900 a začátku 1901

modlitbu

nejd. Ordinariatem předepsanou (Ord. list č. 59. t. r.) ku soukromé pobožnosti věřících ve zvláštních otiskových formátu 8° 2 listy má na skladě a věřícím zvláště pak důstojným duchovním správcům nabízí — 100 kusů za 2 K 40 h franko

Biskupská knihovna.

První škola pařížských střihů v Hradci Králové.

Slavným c. k. místodržitelstvím koncess. pro království České od r. 1894.

Otěné dámy!

Dovolují si Vám oznámiti, že zařídím v Hradci Králové

třetí kurs

vyučování braní míry, kreslení všech moderních střihů, přistřihování, aranžování a šití obleků.

Tříměsíční kurs započne dnem 7. ledna roku 1901 v horních místnostech v Adalbertině v úterý a ve středu od 9 hod. ráno do 12 a od 1 do 4 hod. odpo. — Platí se měsíčně 12 korun. — Dovolují si též upozorniti, že od roku 1894 vycvičil jsem 1230 žáků a bylo jich více odměněno prvními a druhými cenami a diplomy za práce vystavené při technologickém a průmyslovém muzeu v Praze.

Přihlášky přijímá z ochoty pan J. Jeřábek v modním obchodě na podsíní, kdež jsou též vystaveny obrazy prvních pařížských novinek.

V úctě se znamenám

Hanuš Kopecký,

absolvent pařížské akademie a odborný učitel na hospodyně škole ve Stěžerách.

Oltáře, sochy a j.

ve vkusném a levném provedení
přesně dle předpisů církevních v každém slohu
odporučuje firma

Petra Buška synové,

uměl. závod řezbářský a sochařský pro
práce kostelní

v Syrovově (Úechy) založena roku 1853.

Fotografie a nákresy u velikém výběru na přání k nahlednutí franko zašleme.

Nejlepší doporučení! Plány a rozpočty se neúčtují

Provedeno ke 800 oltářů.

Pánům interessentům

nabízím a dodávám v dobrém bezpečném obalu na
všechna místa

své chvalné známé, nezmarné patentní

mramorové pračky

(t. zv. ruční valchy na prádlo) vlastního
vynálezu „Patent Klaváček“

s karrakého mramoru jemne hlazené a v elegantních dřevěných rámech zasazené, jež předčí bezvadným, rychlým vypráním a naprostou trvanlivostí vše v oboru pracích přístrojů dosud stávající. Ceny jsou: I. velikost zl. 250, II. zl. 350, III. zl. 450.

Dále skvělostně leštěné (arcadlovým lesem) mramorové plotny na stoly, pulty (s galerií a poniklovanou tyčí) dle moderního způsobu, řádně sesazené, umývadla, noční stelky atd. Též upozorňuji na svůj hojný zásobný sklad

soch a pomníků

v nejlepším provedení se syenitu, labradoru, žuly, porfyru, mramoru a j. Vše se ceny levné.

Cenníky a vzorky zašlu na požádání ihned franko.

K lajk. zakázkám doporučuji se co nejříve C. k. výhr. priv. sochařský závod a výroba patentních mramorových praček atd.

Václav Hlaváček,

Praha, Letná, Vinářská ulice 525-VII.

Žádejte na ukázkou I. sešit

Josefa Ehrenbergra

Sebrané

spisy zábavné.

K dostání ve všech knihkupectvích
zvláště

v Cyrillo-Methodějském knihkupectví

Gustav Francel

v Praze. Palác. městské spořitelny.

DEVATENÁCTÉ STOLETÍ SLOVEM I OBRAZEM

Přehled veškeré duševní i hmotné práce

našeho věku.

S několika sty nádherných ilustrací, barevných příloh, map, faksimilů atd.

Pomocí čelných odborníků rediguje Karel Jonáš.

Vyjde as v 50 sešitech

po 30 kr.

Předplácí se s výhodon:

Na 10 sešitů K 6.—

poštou K 6.30

Na 25 sešitů K 14.25

poštou K 15.—

Na 50 seš. K 27.—

poštou K 28.—

Žádejte 1. sešit na ukázkou!

Odebrati lze v každém knihkupectví.

Nakladatelství

Jos. R. Vilímka v Praze.

Josef Krejčík v Praze,

umělecký závod sochařský a řezbářský.

Pisárna a dílny na Letné č. 612.-VII. Sklad: Velká Karlova ul. č. 30. Budova sv. Václavské záložny.

Odporučuje aktivě své chvalné známé:

Sochy, oltáře, křížové cesty, jesle, Boží hroby, křížové kasatelny, spovědnice, křtitelny, konsoly, svícny, lustry, pulty atd. dle slohu kostelů. Renovace starých oltářů a kostelních zařízení.

Původní nákresy, cenníky a rozpočty bezplatné a franko.

Nutná cesta za příčinou shlednutí a vyměření místa v kostele vykoná se bezplatně.

Velebnému duchovenstvu!

Za příčinou blížících se svátků doporučuji svou dílnu ku zhotovování kostelních předmětů jako: monstrance, kalichy, ciboria, nádoby pro svaté oleje, svícny, kadidelnice, lampy, kropenky, kropáče, patenky k nemocným atd. Postříbřování a pozlacení v ohni i galvanicky se zárukou trvanlivosti. Předělávky a správy se vyřídí rychle a levně.

Spolehaje na přízeň velebného duchovenstva znamenám se

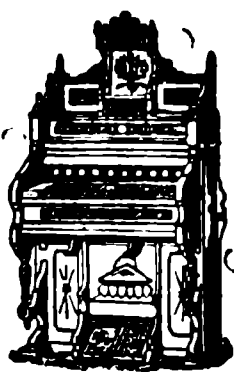
v nejhlubší úctě

JAN ŠOLC,

zlatník a stříbrník.

Hradec Král. Malé náměstí.

Pozor na firmu.

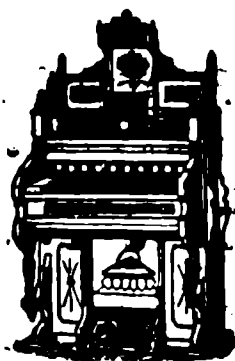

Česká největší rakousko-uherská továrna na
harmonia americké a evropské soustavy
RUUDOLF PAJKA & SPOL.

v Hradci Králové.

Filiální sklady: Praha, Spálená ulice č. 25; v Brně, Rennergasse č. 18; ve Vídni IX. Harmoniegasse 8.

Ilustrované cenníky franko a zdarma.

Poskytují výhodné splátky! Při hotovém placení 2—4% srážky!

Doporučuje přesně dle církevních předpisů aneb v národním slohovém vy-
šívání shotovené:

Mešní roucha, pluvniaky, dalmatky, vlna, nebena, prapery škola i spojkové, korechve,
koberec oltářní, přikrývky, alby, rochetty s nitěnými krajky; monstrance, kalichy, pa-
cifiky, oboře, svícny, lampy oltářní, kadidelnice, lustry, technicky pracované kří-
žové cesty a oltářové obrazy od nejlepších akad. mistrů.

SPECIALITA:

V ohni pozicevní kalicha neb oboře dle ornamente: 1 krát v ohni 10 sl., 2 krát v ohni 18 sl.,
3 krát v ohni 16 sl., 4 krát v ohni 20 sl. i ostatních nádob posvátných

Adresa vždy do
slovně upíná!

Nejstarší vlastenecký velkozávod paramentní založen r. 1810.

JOSEF NEŠKUDLA,

c. a k. dvorní dodavatelství

v Jablonném nad Orlicí č. 86 (Čechy).

Adresa vždy do
slovně upíná!

Ilustrované cenníky zasílám zdarma a franko. — Hotová paramenta zasílají se na ukázkou,
když udána příslušná cena a barva.

Mnoho tisíc doporučení z celého Rakouska i Ameriky.

Váše Blahorodí!

Přijímám váš nejvděčnější dík jak za prapor tak i za zapůjčení věci ku svěcení potřebných. —
Dnes Vám mohu napsati, že prapor se všem úplně samlouvá. V celém okolí nemá prý žádná škola tak
krásného praporu jako nyní naše. Jsem rád, že jsem se nedal přemluvit a nekoupil prapor od jiné cizí
firmy. Abyste získali zakázky, nepřestanu se starati a vřele Vaši firmu doporučovat co solidní, poctivý
závod český.

Veskov, 12. července 1900.

Z veškerých cen ilustrovaných cenníků německých firem slevuji 5% sconta!

Inserát tento platí co dokument výhodné slevy procentní!

Pro katolíky katolické kalendáře

firmy Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba v Praze,

Maria, rediguje prof. Julius Košnář, cena 50 kr.

Meč, rediguje Fr. Pohunek, farář v Karlíně, cena 50 kr.

Vlast. Poutník, rediguje 50 kr.

Sv.-Václavský kalendář, V. Špaček, 30 kr.

Vlast. Poutník Sv.-Václavský (velké vydání) říd. učitel. 70 kr.

Při objednávkách na tucety dává se vedle velkých výhod (za tucet 4 sl.) na 12 výtisků
jeden nádvkem. — Zakázky vyřizují se obratem.

Čechové!

Bez přízně Vaší darmo se snaží náš mladý
průmysl zapustiti hlubší kořeny.

Neříkej nikdo: Já s mými malými zakázkami
český průmysl nepozdvihnu! To není správné!
Z kapek se skládá moře (!) a z mnoha malých
zakázek ožije se i národní průmysl, pak-li že osta-
neme své zásadě věrni!

Kdo nemá příležitost zajeti si osobně do
továrny, nechť obětuje na to jen listek ko-
respondenční a dostane se mu ihned poučení
jak lze nakoupiti koberec, lůžkové přikrývky,
žíněnky zaručené čistoty, záclony, čalou-
novaný nábytek atd. atd.

Adresa jest:

Adolf Novotný,

národní kobercový podnik
v Týništi n. Orli.

Výbornou chuť kávy docílíte

přisádkou

Bez konkurence.

Továrni sklad hudebních nástrojů a strun.

● **HOUSLE** ●

výborné se smyčcem v pouzdře 6, 7, 8 zl. Koncertní 10, 15, 20—80 zl. Citory,
flétny, klarinety a t. d. báječně levné; na př.: koncertní citra v pouzdře 7 zl.,
flétna z grenadil. dřeva 10 kapek s nov. stříbra 12 zl., klarinet z grenadil. dřeva
13 kapek Fis břeje s nov. stříbra 17 zl., pouzdro na housle 140 zl., smyčce
od 45 kr. do 5 zl.

Výtečné struny.

Připomínám, že co zkušený hudebník chová na skladě jen nástroje jakosti nej-
lepší, přesně laděné a vyzkoušené pod zárukou. Objednávky přesné a rychle.

Jan Čermák v Hradci Králové.

Nejlevnější.

Českým domácnostem!

Právě byla vydána starou českou,
73 let trvající firmou

M. C. BUVY SYNA

ve Vysokém Veselí

matiční káva

ve prospěch

„Ústřední Matice Školské“.

Hojným odebráním tohoto druhu kávy
docílíte trojho účelu:

přinesete vlasteneckou oběť
podporujete český průmysl,
obdržíte zboží výborné jakosti.

Žádejte proto tento druh kávy
ve všech závozech.

Jan Horák,

seukeník v Rychnově n. K.

zasílá na požádání právě vyřlou kolekci
nových vzorků pravých vlněných látek
vlastní výroby

pro dobu podzimní a zimní

Těž velejemné

látky na taláry,

Četná uznání zvláště z kruhů veleúctoj-
ného duchovenstva svědčí o poctivé ob-
sluze mého křesťanského závodu.

Učiňte prosím, malou objednávku na
zkoušku.

Při hromadném objednání větší výhody.

Těž se spěty bez svícení cen!

Nákladem knihtiskárny Karla Reyla v Praze

(Malá Strana č. 70.) právě vyřly

PÍSNĚ

pro školy obecné a měštanské

od Ant. K. Knorra.

Písně tyto vydány jsou v osmi částech —
dle školních roků upravených — a obsahují nejen
všechny písně s číselky, ale i mnohé jiné: nábožné,
vlastenecké, národní a pod.

Nápěvy jsou velmi snadné, zpěvné, slovním
příměrem a hlasům lachva přístupné. Cena každé
části, obsahující 37 až 53 písní, obnáší pouze
80 haléřů.

K dostání u nakladatele, jakož i v knihku-
pectvích.

Průvod na harmonium či piano vydán bude
později tiskem u téhož nakladatele.

Cukrářství

JOS. FIALY

v Hradci Králové

Klicperova ulice za hlavní tražkou

odporoučí se

přízni P. T. obecnstva.

OBNOVA

Číslo 51.

Předplatné na čtvrt roku 2 k 50 h
na půl roku 3 k — h

V Hradci Králové, dne 21. prosince 1900.

Inzeráty se počítají levně.
Obnova vychází v pátek v poledne.

Ročník VI.

Jesle.

Mladost, moje mladost! Kde jste vy dnové ohlasy mého, dnové pokoje, radosti a štěstí mé duše? Kde jsou ta léta, za kterých — mohu říci — posvátnou a zbožnou radostí působilo mi stavění „jeslíček“. Brzy v adventě koupily se archy s příslušnými obrázky, které se vystřihovaly, podlepovaly, vespod dřevky opatřovaly, aby státi mohly. A když vše bylo uchystáno, přišel štědrý den. V kuchyni matčině studeno, v šaludku volno, v srdci ples. Do mechu za okny anebo někdy na skříně stavěly se jeslíčky, stavěl se Betlém. Vše hotovo! Již i ohně praská v peci, již i večer se chystá. A třeba nedočkavost dětskou a výklady o hladu matka odmítati musila poučením, že se za světla večereti nemůže a že se vůbec čekatí musí, až přijde tatínek, přece právě ty průtahy a ten soumrak posvátnou náladu duše dětské zvyšovaly. Konečně otec tu. Je kolem půl páté. S věže hlazol zvonní zní tak dojemně, jako by to zcela jiné, zvláštní, sváteční zvuky byly. Rozsvěťte lampičku u jeslíček, pomodlíme se. Po modlitbě hledí se jako u vytržení na ten „Betlém“, tam k těm jeslíčkám na Ježíška se patří, zdaž mu není zima, na ty šťastné pastýře, na ty jejich dary. A odtamtud vzhůru na anděla, dlouhý jakýsi list nesoucí se slovy: Gloria in excelsis Deo — Sláva na výsostech Bohu. — Toť byl svatý večer v domácnosti, v které jsem vyrostl. Nebylo tehdejší vánočního stromku s dary a mléký a hračkami, to by bylo našemu otci pro děti zbytečně drahé a příliš světské. Jesle máte — radujte se — a buďte hodny. To byla oslava toho přesvatého večera, jak se u nás dělá, po křesťanskou, po katolickou. A duše má měla dosti. Měla radost křesťanskou a po níčem jiném netoužila.

Otec, matka, bratři, sestra, vše již v hrobě — dítětem již dávno a dávno nejsem, ale když skloní se k nám ten štědrý večer, podnes vždy zdětiním a mysl má bývá tam u těch jeslíček na skříně, neb na mechu za oknem. — Směj se tomu, můžeš-li, komu svět, jeho nevěra a vášně vyprávěly učinily duši; směj se tomu, můžeš-li, ale podáš důkaz, že jsi rozervanec, nešťastník, však té veliké pravdy nevyvrátíš, že nezkažená duše a „jesle“ patří dohromady, a že nezkažená duše tak ráda do sebe saje křesťanství a že křesťanství — to sprostné a pokorné, při tom však veliké a vznešené křesťanství — jest *uštětělím a oblaštěním člověka jednotlivého i národů vůbec*.

Ano z Betlema, z jeslí zasvitla — třeba jen kvítem té lampičky u jeslíček našich — každému národu jeho vzdělanost čili osvěta, betlemské jesle byly a jsou každému národu kolébkou, na níž byla pěstována a z níž vyšla jeho *uštětělím, velikost a blaženost*.

V Praze, v srdci vlasti a národa našeho, stála druhdy kaple, které říkali kaple betlemská, v níž kázával kněz Hus. O této kapli pak snažili se přemnozí lidé českému vpraviti přesvědčení, že byla jeslemi čili kolébkou jeho uštětělím, velikosti a blaženosti. Zrovna tak to dnes hlásají W. lfa jeho soudruhové Němcům, že Luther, odpadlý mnich z Wittenbergu, položil základ k velikosti jejich národa čili že kolébka jejich slávy stála ve Wittenbergu. To je ovšem strašný klam a mam. Dávno před Lutherem byl národ německý mocným a vzdělaným; kolébka pak jeho slávy stála jako v Betlémě vůbec, tak v Římě zvlášť. Luther však byl příčinou jeho zeslabení, roztržení, úpadku, zponet třicetileté války. A podobně je to i s národem naším. Dávno před patnáctým stoletím byl národ český národem uštětělím, velikým a v celku šťastným. Nezaslibla snad doba Husova v Čechách jen divochy a nevzdělance, nýbrž právě před ní šířila se osvěta utěšeně po celé zemi. A této osvěty kolébkou byl Velehrad, kamž přišli svatí Cyrill i Methoděj s knihou v ruce; anebo ohcem-li ještě více po domácku se vyjádřiti, ne budeme nic dál od pravdy, řekneme-li, že kolébkou a jeslemi našimi byl Velehrad, z něhož

šířila se křesťanská vzdělanost po celé vlasti. A poněvadž to bylo katolické křesťanství, můžeme říci, že ústředním pramenem naší vzdělanosti byl jako všem národům Řím. A proto sám evangelík Palacký, dějepisec český, nemůže jinak, než že přiznává, že národ náš církví katolickou byl vychováván v národ vzdělaný. Kaple pak betlemská — podobně jako Wittenberg pro Němce — byla kolébkou našich svárů, bojů, zpusťování země, úpadku mravnosti a věd. Byla to spíše hora olivetská, na které podán byl národu našemu hořký kalich utrpení, z kterého jest mu píti — po dnes.

A proto každý rozvázný člověk český jen se starostí musí hledět na to, jak mnoho takových novověkých „betlemských kaplí“ má národ český, z nichž se vrhají do duší lidí zásady bořivého radikalismu. Kde kdo dnes chce býti nějak znamenitým a zbohatnouti, postaví si v některém městě svůj „betlém“, z něhož chrlí potupy a pomluvy nejen na náboženství katolické vůbec, ale na každého, kd by mohl zkaziti takovému pánu jeho slávu o zmenšiti jeho zisk tím, že by lid otevřel oči. Páni ti dobře vědí, že právě katolíci jsou nejspolehlivější vlastenci; napsaly to jednou Národní Listy, že jedině na kučerstvo lze spořehnoti, to že nás nezradí nikdy, ale kdyby lid podle toho volil, co by tu zmizelo Stránských a jiných jemu podobných milovníků vlastní slávy a kapsy pod záminkou vlastenectví. A proto se musí zaříditi moderní kaple betlemská, redakce listu, kterýž musí vždy v čas chrliti potupy na katolíky anebo jejich náčelníky, když pan poslanec je v nebezpečení, že nebude volen.

Bohu díky, že už přece svítá od těch pravých jeslí, od té skutečné kolébky naší velikosti. Na Moravě n. p. pana Stránského, pokřtěného německého žida, „lidová“ kaple betlemská čili jeho redakce láteřila jako jindy na vše katolické. Avšak většina voličů na Jihlavsku nešla se dívat na ty jeho pokřtěné jesle, ale vzpamatovala se na jesle a kolébku na Velehradě, a dala hlasy farářů a doktoru Stojanovi. V Čechách to nedošlo ovšem ještě k takovému výsledku, ale Bohu díky, již toho pouhého láteření z těch novověkých betlemských kaplí začínají lidé taky mti dost. Pouhým podrázváním, bořením, volením toho, kdo nejvíce do náboženství bije, se neprospělo ani rolníkům, ani živnostníkům, ani dělníkům. Krok k návratu k těm pravým jeslím betlemským, ku křesťanství, jest i v Čechách již znatelným, čehož důkazem jest ta novější kaple betlemská, jejíž Husem se dělá pan Masařík. „Čas“ totiž nařikal, že právě u Hradce též volili již mnozí křesťanský. Kéž by Bůh dal, aby se ještě mnohem více musil trápiti „Čas“ nad tím, že se dohromady zase schází to, co dohromady přirozené patří, totiž „nezkažená duše a jesle“, nezkažená duše lidu a katolické jeho křesťanství.

Jak známo užívá se nyní na místo jeslíček vánočního stromku rozličnými dárky a sladkostmi ověšeného. Avšak jsou rodiny, v kterých krom slova Ježíšek při tom celém vánočním nadělení o Narození Páně se ani nepromluví. Je to lidumilnost, ale ne křesťanství. A jsem jist, že by jeslíčky, jak jsme je stavěli my, o mnoho více dobrého v duších dětí vzbudily. A že se nemýlím, toho důkazem je to, že jsou židovské rodiny, v kterých dětem Christbaum (vánoční stromek) taky postaví.

A takový Christbaum chce národu našemu svou záští všeho opravdu křesťanského a svou láskou ku všem nepokřtěnému postaviti pan Masařík. Věší na něj rozličné ty trečky svých filosofických frází a bombony i sladkosti svého realismu čili odřeknutí se národnosti za nějaké výhody hmotné, jež by nám přimknutí se k Vídni přineslo. Ale lid mu nerozumí. „Christbaum“ jeho je duši katolického lidu cizí, ona rozumí jedině „jeslím“, z nichž ta pravá lidumilnost a láska zasvítla.

„Jesle máte — radujte se — a buďte

hodny“. To jsem si připomněl z dětství svého. Bohužel, že novověká „svobodomyslnost“ tak mnohé duši, ba celým vrstvám národů vzalo „jesle“, to jest sprostné a pokorné a při tom tak veliké a vznešené křesťanství a s ním i „radost“, pokoj, blaženost, spravedlnost, lásku, blahobyt, a proto všude rozruch a vzpoura: srdci nejen proti katolictví, ale proti všemu, co se nazývá přemáháním sebe dle zákona Božího.

Kéž by tedy obzvláště národu našemu tyto letošní vánoce vrátily „jesle“. Bez nich nebylo obratu k lepšímu stavu společnosti lidské, bez nich nevrátí se lepší časy vlasti naší. Ale i my, kteří hájíme křesťanství, pamatujme si, že bez „jeslí“ — bez sprostného a pokorného křesťanství v srdcích — nedokážeme ničeho. Pamatujme na překrásný církevní zpěv vánoční: (Fieno jacere pertulit — praesepe non abhorruit — et lacte modico pastus est — per quem nec ales esurit; což v rýmovaném volnějším překladu zní) Hle lůžko senné stole si — ni jeslí Pán se neděsí — se mlékem skrovným kojí rád, — *jen sám i plácat sytí hlad*.

To duchem, myslí, srdcem, slovem, písmem, činem nápodobme, tak při svém třeba domněle velkém působení do jeslí kladme nejprv sebe; neboť jen tak, jen „jeslemi“ lze docílit toho, co název listu našeho hlásá. Jen „jesle“ byly, jsou a budou — obnovou.

Dopis z Prahy.

V Praze, 20. prosince.

(Karabádem na neposlušné. — Ze sněmu.)

Od vážného ke směšnému jest jenom jedinký krůček a toho by osoby, kteréž si u nás řízení a přední účastenství ve veřejných záležitostech přisvojují, měly býti pamětlivy. Proto mají býti nejenom na každý svůj skutek, ale na každý svůj projev nanejvýš opatrnými. Nedbalostí v ohledu tomto se veřejným prospěchům neslouží, ale ještě více se rozbahňují.

Ve přítomné době všichni mužové dobré vůle s odůvodněnou a oprávněnou úzkostí pohlíží na panstvo, jež se v českém veřejném životě s obzvláštním sebevědomím ku předu dere a správu veřejných záležitostí převzítí se nabízí. Zjev ten není nijak příjemným těm, kdo se ze vzdělání naň dívají a proto pochopujeme, že jest dokonce naprosto nepřijemným oněm výtečníkům, jež ním mají býti ze svých posic vytlačeni a kteří se mají zase státi z poslanců obyčejnými lidmi.

Ovšem že výtečníci ti zapomínají, že jim a jenom jim v nejpřednější řadě náleží zásluha o to, že u nás jsou poměry takové, jaké právě jsou. Pánové ti nesmí si nařikati, na to, že k nim český lid nebyl dosti schovivavým i tehdy, když hájice jeden jeho poklad, jazyk a národnost po druhém bezohledně šlapali. Víru a náboženství podceňující. Jest-li se nyní děsí toho přívalu spodnějších vrstev, jež se na ně valí a z veřejného působení spláchnouti, je hrozi, tomu mohli v čas zavedením pořádku, v národě předejít.

Nynější „noví lidé“ nečiní nic jiného, než-li co činili překvapení a nemile tím dojatí „výtečníci“, kteří stali se výtečníky jenom tím, že kolik skutečných výtečníků a mezi nimi Dra. Riegra z veřejného života vypudili. A „noví lidé“ proti „výtečníkům“ při nynějších volbách neuvádají docela žádných jiných a špatnějších zbraní, než-li jakých užívali proti svým předchůdcům pánové, kteří se nyní o své posice chvějí.

Řekli jsme, že celá řada do popředí veřejného našeho života deroucích se osobností není nám příjemným, avšak my zjev této snahy nepokládáme při vši jeho smutnosti za tragický. Celý náš veřejný život a jeho zásady proniknuty byly a jsou principem „svo-

bodomyslnosti, kteráž ovšem že se jeví zcela jinak ve theorii a v praxi a která zcela jinak působí, když se jí užívá pro mne, nebo proti mně. Avšak to nás překvapuje, že právě strana svobodomyšlná jest tak choulostivá a lechtivá a že se hned durdí a skázu celému národu vyhrožuje, když se někdo opovízí pokusiti se o skutky, jejichž pomocí ona sama zastupování národa nabyla. Každý by se domníval, že strana svobodomyšlná při nejmenším trpělivě vyslechne všechny ty výčitky, jimiž dnes lid všech stran a všech smýšlení jednomyslně výtečníky mladočeské zahrnuje a že jim slíbí své polepšení.

Avšak „hlavové“ mladočeské delegace berou z toho dokonce nemalé pohoršení, když se ku př. nyní lid o volby do Říšské rady stará. Že chtějí býti poslanci také lidé k tomu nespůsobilí, to se děje ze špatného příkladu, neboť mezi mladočeskými poslanci jest více k úloze té osob nespůsobilých než-li spůsobilých. V neděli na sjezdu důvěrníků mladočeské strany v Praze dr. Herold, jehož všechna moc a sláva má svůj pramen v neuznávání autority a v resoluci proti Staročechům, dokonce si i na celý národ vstal a známým svým způsobem se naň obořil proto, že nechce mladočeské výtečníky — poslouchat. A proto že prý nechce český lid mladočeské výtečníky poslouchati, přijdou naň — nové Lipany.

Pan dr. Herold oháněl se zase jenom frází, která více ani podpískými sedláky nebne, neboť prokázal že vlastně ani neví, co v české historii Lipany znamenají. Pan dr. Herold nemá dost na svém věhlasu jako znatel českých dějin, jež prokázal v Poděbradech při odhalování pomníku králi Jiřímu a proto začíná se honositi se svými historickými neznalostmi také ve shromáždění vážných lidí na staroměstské radnici. —

Nedělní sjezd zemských důvěrníků strany mladočeské byl právě jeho řečí zničen. Když neuměl více povědět, než-li co tam řekl, měl nechat mluvit jiného, kdo by byl v nynější vážné době všechny vrstvy národa dovedl ku svornosti přivést přesvědčivými slovy lásky, věcnými důvody, vlídnou ustupností a politickou moudrostí. Karabáčem, jímž bylo na nedělním sjezdu mladočeském v Praze máváno, dokážou svobodomyšlní pánové leda to, že se jim poslední zbytky věrných stoupenců rozutíkají.

Mladočeští vůdcové chytají při nastávajících volbách meč, s nímž se chtěli do Vídně vrátiti za čepel. Jest-li lidu nic jiného neumějí říci, než-li mu hroziti, že když nebude výkonný výbor mladočeský a jeho diktáty poslouchati, že nastanou — Lipany, tak se takovým řečníkům český lid vysměje.

Vždyť to byl právě pan dr. Herold, který neměl v Poděbradech dosti chvály a uznání pro krále Jiřího, kterýžto politik byl vlastně dědicem poměrů, jež v Čechách Lipany přivodily a bez „Lipany“ byl by i pan dr. Herold o kus své slávy přišel, neboť bez nich by se byly české poměry zcela jinak utvářely, bez nich sotva by se byl právě Jiří Poděbradský stal zeměsprávcem a pak králem českým, bez toho by byly také odpadly pří-

činy ke stavbě jeho pomníku v Poděbradech a pan dr. Herold nebyl by tam býval při jeho odhalování slavnostním řečníkem.

Pan dr. Herold nemá zapomínati, když je někdo šikovným advokátem, že nemusí býti také moudrým a šťastným politikem a bezsporným historikem. Někdy mluvit je zlaté!

Zasedající právě sněm království Českého pohnul otázkou přiměřenější úpravy platu učitelských. Avšak celá tato záležitost vážné na neupřímnosti, se kterouž většina poslanců vyřazením jejím jde vsčíc. Pánové starají se o polepšení příjmů učitelů více ze strachu před jejich agitací a vlivy až se budou sase o mandáty ucházeti, než-li z upřímné péče, aby učitelstvu dostalo se to, co mu patří.

Mladočeská strana přišla na tento sněm naprosto nepřipravená, bez materiálů, dotazů, návrhů, výtek. Parádním kouskem její mělo býti zakročení poslance dra Lad. Dvořáka v otázce renunciance arcivévody Františka Ferdinanda před jeho sňatkem s hraběnkou Chotkovou.

Avšak z parádního toho kousku stala se jenom žalostná epizoda, která vážnost sněmu království Českého zkompromitovala.

Politické kroky podobného dosahu, jako byl tento, když sněm urovnává a objasňuje svůj poměr k dynasti, — mají se diti poněkud jinak. Podobné důležité záležitosti neprojednávají se dětinským tlachem, jako se stalo tentokráte. Celá ta epizoda nemá docela žádného významu, neboť z její povrchnosti, ukvapenosti a mělkosti, což všichni seriosní poslanci strany státoprávní vycítili a proto k ní neradili, zdá se býti patrnou jenom jediná snaha. Aby se totiž o jejím původu p. dru Lad. Dvořákovi mluvilo.

Takovéto politisování, jaké právě na sněmu mladočeskou stranu provozovati vidíme, nemůže ani ty nejschovlivavější naše uspokojovati.

Když je lid nechce poslouchati, hrozí jim strašákem „Lipany“ a když mají sami jednati, vedou si tak, že se k jednání jejich musí každý politik s rozpaky obrátiti zády.

Volební ruch.

Naši kandidáti V. kurie: Josef John, tkadlec v Hrabčově u Jilemnice za X. volební okres obsahující soudní okresy: Jičín, Nová Paka, Hořice, Nový Bydžov, Chlumec, Poděbrady, Králův Městec, Nymburk, Libáň, Sobotka, Semily, Železný Brod, Lomnice a Jilemnice. Emil Dlouhý-Pokorný, kaplan u sv. Jindřicha v Praze za XI. volební okres, obsahující: Král. Hradec, Nové Město n. M., Opočno, Náchod, Česká Skalice, Úpice, Police, Jaroměř, Nechanice, Pardubice, Holice, Chrudim, Nasavrky. Dr. Rudolf Horský, farář v Šárce u Prahy, za XII. volební okres, kde volí: Litomyšl, Polička, Hlinsko, Vys. Mýto, Skatč, Býchanov n. Kn., Kostelec n. Orli., Zámberk, Ústí n. Orli. Josef Hováděk, knihář v Praze za XIII. volební okres, kde volí: Čáslav, Hluboká, Chotěboř, Přibyslav, Ném. Brod, Polná, Štoky, Humpolec, Ledeč, Dolní Královice, Hora Kutná, Uhřetěves, Jano-

„Zde matka má tuš, volá spěšně — sen jakýs nedá mu spát — — —
Horečkou zmítán, v lože klesá zase — — —
jen děsné ticho odpovědi jest — — —
Přichází muž, nabubřelý tváře, s nosem orličím. — Špitálský lékař — — —
Obchází choré, mrzuté, líné svou koná povinnost — — —

„Dnes štědrý den“ — zaupí ubožák jeden — — —
„a zde tak smutno, smutno jest — — —
Odvěti lékař: — — —
„Buď rád že žiješ, ničemný tvore, že postel máš a medicínu, — chceš ještě víc? — — —
A na tabulku u postele ubožáka píše: — — —
Zítřka jenom zapraženou polévku — — —

Odešel lékař, — přichází žena v rouše černém — modlitební knihu má v rukou — — —
Pod křížem černým kleká, nahlas se modlí. Rty obožků se chvějí. — — —

Pak vstává opět žena v rouše černém, obchází postele a slova útěchy vlévá v srdce chorých, opuštěných lidí — — —

Budova stará, zasmušilá okna, uzamčené dveře, — v levo barevná budka — — —
Muž mladý, v šatě tmavém, smrtící nástroj tiskne k tělu. — — —

Mihavá noc, ostrý vítr — na zemi kaluže špinavé vody — — —
Muž mladý chvěje se zimou — ta zbraň kterou tiskne k tělu snad jej zahřeje — — —
Vstupuje v budku, zavírá znavené oči — vzpomíná — — —

Dnes štědrý večer. — Tam doma, v teplounké jizbě, rodiče chudí modlí se snad — — —
Večere teplá čeká pak na ně — a on zde musí na stráž stát. — — —

Vzpomíná dále, — touhou se těší, necítí

víc, přelom. Uš při volbě volitelů a pak při volbě hlavních a jímž tato hesla spojující všech katolíků v naší dieci.

K volbám doporučujeme se nejvícěji malému bratru pod názvem „K volbám“. K dostání jest v Cyril. Metodějské knižárně v Praze. Cena 2 kr.

Volby volitelů jsou s větší částí již skončeny. Strana křesť. sociální dostala značný počet hlasů, vačor sutié agitací našich odpůrců, kteří používali těch nejhanebnějších zbraní proti nám. Na mnohých místech spojily se ty „vlastenecké“ strany a bojná rodina s socialisty a lidy proti nám což nám jest opět patrným důkazem, ož se tím patetovaným vlastencům hlavně jedná: bušiti do katolíků, poškozovati jich zájmy a tím soustavně pracovati rukou v ruce s úhlavními nepřáteli našeho národa, se šidováním. — Strana mladočeská, na mnoze policajtská zvaná, protože policajty upotřebovala k volební agitaci a k působení na lidi nerozhodné a nenvědomé, měla leckdes své volební bureau, kde se listky hned u volodu vyplňovaly. Národní soc. svázeli voliče n. př. v Jilemnici k volbě v kočářech, v Kundratcích, kde měli křesť. sociálové při první volbě většinu, vydávali jim listky k užší volbě až ku konci, kdy již měli materiál připravený a lid u volebního oendí, jaký se tam jak živ neukázal. Leckde nařinice nepojali starostové ani do volebního seznamu a stalo se asi stídka, že právo volební bylo v takových případech reklamováno. Sociální demokrati nemohli prováděti sice podobných praktik, ješto ve volební komisi neměli svých stoupenců, za to však spojovali se s Němci, šidly a vůbec notorickými českého národa nepřáteli. Nedspěch vůdců jejich v poslední stávce uhlokopř zasadil internacionále ránu rozhodnou, tak že se jich snad ani tolik do Říšské rady nedostane, kolik jich tam bylo a dr. Adler zoufá vším právem nad svými lidmi. Ostatně na četných místech se ukázalo, že náš lid je pro parlamentární poměry nezralý a že i v pokročilejších krajinách není dobrá polovice voličů V. kurie, ož se vlastně jedná. Jednotlivcům byly listky s rukou vyvráceny, přepisovány, že bylo úsměv, ruky tisknutí, připíjení a kdo až posud za nic nestál, stal se přes noc osobou váženou. A když ani to nepomáhalo, srazili se beznárodní socialisti s národní gardou Tyršovou a Fügnerovou, s tímto „českým rytířstvem“ jak N. L. kdysi psaly. Dnes by se měly na tuto svou „přchu“ podívat! Poněvadž na volbě volitelů vlastně vše záleží, třeba si pamatovati pro budoucnost tyto zkušenosti z minulosti. V každé obci musí se naši věci ujmouti aspoň jeden díl člověk, přesvědčiti se, jsou-li jména našich v seznamu, musí se agitovati, jak to dělali až posud jiní, t. j. dům od domu musí se vstíti, listky našincům napřed vyplniti a na nerozhodné, svláště starší lidi působiti, aby se do jednoho muže k volbě dostavili a nikým zasařiti se nedali. Kdyby ta která strana chtěla si pomáhati sprostotou, pokřikováním, třeba se na volebního komisaře se vši rozhodností obrátiti a jej vysvětiti, aby ve smyslu § 87. vol. řádu zachován byl pořádek a pokoj. Až do nes báli se někteří aprototy a raději zůstali doma, což nám právě škodilo, ješto nepřátelé sehnali každého, koho mohli. Ovšem, je též třeba, aby aspoň jeden z našich volební řád dobře znal a aby řádný z volební sně se nevaďoval, dokud se nepřesvědčí, že k užší volbě nedojde. V mnohých místech prohráli jsme jen proto, že došlo k užší volbě a že t. sv. národní socialisté měli zatím čas lépe se organizovati, než k volbě první, k níž se dostavili proti našincům celkem nepřipraveni — Kandidát poslanectví musí okres svůj sjezditi a v každé větší obci promluvití buď sám, neb poslati tam obratného řečníka; lid to dnes chce a která strana mu vyhověti nechce, neb nemůže, ta si dává vysvědčení, že není života schopná. V tom ohledu divili jsme se opravdu neúmorné činnosti vldp. Dlouhého-Pokorného, který

zimy — usíná — — —
Postava štihlá, přichází tiše, nahlíží v budku, — zlověstný úsměv zjevuje se na rtech — — —
„On spí — na stráži spí — děsný to zločin — ano zločin — — —“

Otvírají se těžká vrata — postavy tmavé, bodáků směr obklíčí budku.

Výtkiky drané, chřestění pout — mladý muž procívá z blabého sna — a již v poutech do žaláře jej vedou — — —

V budově staré opět ticho — — —
Z daleka bučí zvony — na půlnoční — — —

Nádherná síň, zář světél, společnost veselá směje se, směje — — —

Vino se pění, tváře rudnou, štědrý den prý se tu slaví.

Vítivá hudba, opláze písne, dráždivý hov or jizlivé vtipy, — tomu se říká: Moderní společnost — — —

V síň starý harfeník vchází — a píseň zbožnou začíná spívat.

Smích pustý jej doprovází. — — —
A žena jedna, vínem již zpítá, se zlostí volá: „Ven s ním, ven — — —“

Leč harfeník starý diví se, diví, rohle že zábava moderních pánů jest — — —

Ustrnul se nad ním pán jakýs, do kuchyně vetoupil, kde kolem mley dva psi líně se povalovali. — — —

Uchopil obledané kosti, zbytek to večere, psů — a harfeníkovi je milostivě dává — — —

Směje se panstvo, vřiskají ženy, — to že prý skutek dobrý jest — — —

A pak se snad řekne, že ti páni nemají citu pro chudé — — —

Alois M. V. Prosešský.

FEUILLETON.

Vánoční snímky.

Den chýlí se ku konci, mlha padá. — Venku sychravo, země černá, nebe zasmušilé. — Vánoce bez sněhu. — — —

Chudá jizba. Lampa petrolejová na stole v koutku, ozáruje šedou tvář starcovu. — Postava nachýlená, oči temné, zuby zařaty. — Chladno v jizbě — oboři v kamnech již včera ubasnul. —

Výměnkář — — —

Sychravou nocí zahučely zvony. — Stafec vstává s žaludkem prázdným a s květem hořkosti v srdci. Vychází ven — jde na půlnoční. — —

Sedí žebřák u dveří chrámových a prosí, prosí — — —

Jdou lidé kolem v šatech drahých, pro něž až do města k Aronovi Kohnovi spěchali — jdou s tváří veselou na půlnoční — — — Ale žebřák stále nadarmo prosí — — —

Achl Pod mělkým, hedvábným šatem — často srdce kamenné. — — —

Jen výměnkář chudý, vyhladovělý, zůstane stát, — v kapse něco hledá. — — — Majetek poslední dává žebřákovi, též okoralý chléb klade v jeho klín — — —

Děkuje žebřák slovy naučenými — stafec výměnkář již spěchá do chrámu — — —

„Sláva na vysostech Bohu“ pje lid, jedněch út — ale různých srdcí — — —

Prostorná síň. Štění bílé, bez ozdob, řada postelí jednoduchých, obličejů zainalé v nich; lampa svítí temně, ticho přišerné kolem — — —

Postava bledá zvedá se v loži, strnulé zraky upírá v před — — —

konal ve svém volebním okrese celou řadu sdělitelých schůzí, při nichž i mnohým nepřítelům křesť. socialismu se otevřeli oči a počali o naši činnosti jinak smýšlet. Mravního vítězství rozhodně dobyli křesť. socialisté a nové zkušenosti, kterých jsme nabýli, budou nám velice prospěšné v dobách příštích. — Jde to pomalu a věcí naší, ale jde to ku předu přec a ta jest vždy naděje v budoucnost.

Z Heř. Městec při volbách volitelů V. kurie zvítězili národ. dělníci. Ze 402 odevzdanců listů obdržela strana národ. dělníků 206 hlasů, mladočeská 106, křesť.-socialní 46 a socialisticko-demokratická 39. — V Kostelci u Heř. Městce zvolen jeden náinec a jeden národní dělník. —

Ve Svratoce při volbě volitelů do V. kurie zvoleni byli křesťanští socialisté, kteří hlasy své dali Dr. Horákmu a to: Jan Kostkan, kooperátor ve Svratoce, František Kupec, obchodník ve Svratoce, Ant. Rádek, obuvník ve Svratoce.

Z Kutnohorská Volby volitelů ukončeny. Tam však, kde je střed všeho, kde sbíhají a rozbíhají se nitky veškeré politiky v Kutné Hoře — strana mladočeská byla by hnedle prohrála. Sociální demokraté s národním dělnictvem spojení, byli by vyhráli. Teď ovšem jest veliký nátek a vina svaluje se na zodpovědných beder na jiné. Jisto jest ale, že vinu nese především Hejnic se svým orgánem, který každého, kdo nevstříhl hlavu pod jeho komando beohledně trhá a který svým způsobem psaní odrazil přemnoho lidí dobré vůle a druhá na řadě jest městská rada, která k volbám ustanovila místnost malou, kterou okupovali sociální demokraté s národním dělníky a do které jiné voliče než své pustiti nechťeli. A tak mnohý než by se byl dal ostouzet raději šel domů. Hle takto to vyhlídá ve středu mladočestství. Kdyby venkov to nebyl vytrhl, nevíme, jak by to bylo dopadlo. I tam ovšem byl zájem pramalý. Voličů dostavovalo se napotád málo, ale že sociální demokracie přece není ještě na venkově náležitě organizovaná, nevyhrála. Agitoval pro ní velice horlivě zvláště na straně Miskovické častista Řepa mladší, evangelík, ale někde byl vypískán, někde přímo mu ukázány dvě a někde přijat se svým náhledy posměchem. Evangelíci na mnohých místech jako stoupenci „Času“ ukázali své vlastenecké srdce. Víme ale že nikdo o tom ani necíkal a budou stále prohlašování za uvědomělé vlastence a budou strkání do popředí do spolků i do peněžních ústavů. Za to katolíkům, že drželi stranu mladočeskou bude i nadále v Hejnicové orgánu spíláno a jejich nejvyšší pastýř bude hanoben! Je to hra snadná sice, ale velice odemenná, může se zvrtnout velmi lehce. Vádivé kruhy měly by již jedenkrát nabýti rozumu.

Jak volili ve Pločatě Lhotě volitele pro volbu do říš. sněmu. Tamní pan „ministr“ dověděl se z úředního připsu, že „jeho obec“ má voliti s obcí N. dva volitele. Aby snad nějaký proradný rejpal nevolil jiného než jeho samého, nechal v den volby vybuchovat: Kdo chce, může jít volit do N. — Volba začne o 3 hodinách. Jest-li někdo z občanů uposlechl bubnu a hlasu ob. hutáře, o tom historie mlčí. Po 3. hodině přijel pak do té obce vyslaný úředník jako volební komisař a trpělivě na voliče 3 hodiny čekal. Když mimo radního nikdo více k volbě nepřicházel, přistoupeno k volbě. I byli, dobře počítáno, při volbě té voličové dva: starosta a radní. Jaká tedy pomoc? Snadná! Je třeba dva volitele voliti, a oni jsou dva: Starosta zvolil radního a sebe a radní sebe a starostu; a jsou oba zvoleni jednohlasně (aneb chceš-li, milý čtenáři: „všemi hlasy“).

V Hlinsku při volbách volitelů do V. kurie zvítězily spojené strany státoprávní proti soc. dem.

V Luži zvítězili v V. kurii soc. demokraté (3) řádná to výplata pro ty mnohé naše pány liberály kteří se soc. dem. při minulých volbách se milkovali, ba s nimi volili. Ve spojených obcích: Bělá, Košumberk a Zdíslav zvoleni 3 volitelé pro křesť. soc. poslance. Volevice, Střemošice i také pro kř. soc. poslance.

Z Čáslavi. Snad řádné město nemůže se chlubit tak klidnými volbami, jako naše. Ne že by nebyl býval zájem pro ně, ale že zájem ten počal příliš brzy a tak horkost strannická se vykvasila a schladla. Národní socialisté, kteří z počátku měli úmysl postaviti se proti kandidátům strany svobodomyšlné a to rozmyslili tak, že před samou volbou vyzvali bratry, aby odevzdali listy prázdné a sociální demokraté ti buď ani do volebních seznamů zanešení nebyli, nebo nemajíce teď řádné schopné hlavy ani k volbě se neorganizovali. Ze 700 volebních listů odevzdáno něco přes 500 a v nich zvoleni navržení kandidáti svobodomyšlné strany. Strana křesťansko-sociální zdržela, se voleb, ješto ani organizací navrhovaný kandidát pro tento okres dosud se nikde neukázal. Byť výsledek volby pro věc českou byl daleko čestnější, když zvítězil kandidát svobodomyšlný než sociálně-dem. nebo husitsky zabarvený národně-sociální, přece jenom není možno souhlasiti s prakt. při letošní volbě se ukázavší, kdy více než 500 voličů proti minulému volebnímu kampani přišlo o své právo a to že se sami nehlásili, když jiným listky byly doručeny a vyplněny. Způsobilo to leckde dosti mrzutosti. U nás myslíme, není se co báti, že by zvítězila strana národním hnutím nepřátelská, nač tedy toto ubírání práva těm, kterým výhradně bylo dáno. Mírnější cestou více se dokáže než násilným potlačováním. U strany nesoucí název svobodomyšlná, by toho mělo býti nejméně!

V Nov. Bydčově při volbách volitelů do V. kurie zvítězili většinou národ. dělníci. Soc. demokraté, ačkoliv s jistotou na vítězství počítali, stáli v menšině.

Ve Věelákově za volitele v V. kurii zvolen byl vlp. Václav Havran, kooperátor.

Při volbě volitelů do V. kurie v Třeboníně u Čáslavi zvolen byl za volitele důst. pán farář Jan Petr, v 4. sboru: Josef Krtil,

starosta obce Třebonína a Josef Šmejkal, řídící učitel na pensí tamtéž, oba stoupenci strany konservativní.

Drobná obrana.

Světový názor a náboženství. Křesťanský lid chystá se slaviti o blížských vánočních svátcích štědrost Otce nebeského, jenž seslal Syna Svého na svět ku vykopení člověčenstva. Víře této posmívá se kde který plátek socialně demokratický a prohlašuje slavení Vánoc v křesťanském duchu za dávno vědecky přemoženou pověru. „Ze náboženský světový názor jest vědecky dávno již přemožen urná-váme všichni. Z velkých a drobných děl vyletlo v posledních desetiletích množství stříel proti církvi, baště nadpřirozené víry. Filosofie, přírodní vědy, dějiny a kritické studium bible vytáhly ve svorném postupu proti článkům víry a stanuly vítězně na šíji poraženého nepřitele.“ (Stern Freidenkerthum str. 8.) Nepřátelů víry náboženské opřeli se jásotem nad povením (!) již náboženstvím, budovali si nový bezbožecký světový názor o původu světa i člověka a dovedli ošáliti nemyslivci davy dělnické, které vzdaly se dobrobiní starého náboženství a místo něho chopili se zcela hloupých báchorek v učeném kabátě. Ještě jsme ani knihu 19. věku nezavřeli a již nejednodušší moderní filosof Hartmann odsuzuje ten nový světový názor slovy: „Přirodovědecký způsob myšlení překročil již vrchol své samovlády a začínají se vyskytovat zástupci obratu. Právě nejosvícenějším duchům vychází vždy jasnější tušení, že dosavadní vědecké výskumy jsou příliš úzkou předstátou, než aby mohli býti na ní založen jakýsi všeobecný světový.“ (Gegenwart 1896.) Vidíš, ty ošálený proletáři, povrhl jsi na radu učenců pánů naukou náboženskou o vykopení lidstva Synem Božím a přijal jsi za bernou minci náhled, že nepotřebuješ vlastně vykopení, protože jsi se vyvinul ze zvířete. O vánočních nesměl jsi svým dětem strojiti vánoční stromek, obraz to stromu rajskeho, nýbrž měl jsi se kořiti opičí srsti svých předků. Bylo ti jistě krušno, když jsi z ohledu na své vůdce rval si ze srdce vše, co ti bývalo dosud svato, ale jak ti jest nyní, když ti páni prohlašují, že se vlastně zmýlili a že ty učené výklady o novém světovém názoru mají zrovna takovou cenu jako turecké losy! Budeš ještě věřiti pošetilým, modním báchorkám o tvém lidském určení i tehda, když páni sami je za nesmysl prohlašují? A když sám poblouzení své odpýkal's duševní prázdnotou a výdělků své ani opičákým evangeliem nezlepšil si, chceš utlíkům duším svých dětí rváti kořen víry ze srdce, aby vlekly též ony těžké okovy surové nevěry trudným vzdejšíím životem? „Právě nejosvícenějším duchům vychází vždy jasnější tušení“ o bezpáteřnosti něvěreckých nauk, proto buď i ty, proletáři, přístup pokroku, jímž jest tou dobou návrat ku staré víře.

Politický přehled.

Situace. Jak se ujišťuje, bude ihned, jakmile bude možno z výsledku voleb odhadnouti konstelaci stran parlamentu, zahájen vládou pokus o vytvoření koalice v parlamentě.

Ministerstvo války a měšťanské školy. Na schůzi učitelů měšťanských škol ve Vídni bylo sděleno, že říšské ministerstvo války zaslalo okr. radám školním dotaz, nebylo-li by možno, aby měšťanské školy byly rozšířeny na čtyřtřídní a osnova učební upravena tak, aby absolventi měšťanských škol mohli vstoupiti do škol kadetních. Opatření to odůvodňuje se nedostatkem důstojnictva.

Ve schůzi moravského sněmu prohlásil místopředseda hrabě Žerotín jménem vlády, že odvolává předlohu o zemské přírůzce k dani z kořalky, protože ji sněm dalmatský zamítl a že si vláda ponechává pro příště učiniti opatření na uzdravení zemských financí.

Zemské sněmy. Dne 17. t. m. zahájeny zemské sněmy: moravský, slezský, hornorakouský, solnohradský, štyrský, korutanský, bukovinský, tyrolský, gorický, voralberský, terstský a haličský. Do štyrského nedostavili se Slovinci. Italští poslanci v tyrolském sněmu podali prohlášení, že dostavili se po roleté abstinenční do sněmu, aby, dokud otázka svéprávnosti nebude vyřízena, všem jednání opozici činili.

Saské ministerstvo vnitra povolilo evangelickému spolku veřejné sbírky, ze kterých byla by v Rakousku podporována agitace, vyvolané heslem: „Pryč od Říma!“ Jak vidět, štvácké řemeslo neustává.

Kníže černohorský poctěn bude titulem „královské Vysosti“.

Francie stojí před krizí ministerstva. Mezi předsedou jeho Waldeckem-Rousseauem a republikánskou většinou nastal rozpor o výjimkách z amnestie. Posl. Vazeile podal dodatečný návrh, který žádá, že se padělání listin a použití jejich

z amnestie vylučuje. Tento dodatek směřuje přímě proti generálu Mercierovi a polplukovníkovi Patymu du Clam. Poněvadž by však obnovení vyšetřování s nimi celou otázku dreyfusovskou znova vyvolalo, vyslovil se Waldeck-Rousseau proti tomu. V kruzích odpůrců jeho se tvrdí, že jest již omrzelý vládě a hledá jen záminku, jak by se jí vzdal.

Události v Číně. Rusko obdrželo formální protektorát nad Mandžurskem. Kráče Uchomskij opustil Peking, jelikož jeho úkol jest vykonán. Zprávy, jakoby plná moc Li-Hung-Čangova a Čingova byla velmocemi zamítnuta, se vyvrací. Velmoce musely toliko formulovat úředně pravomoc zástupců Číny. Dosavadní čínský vyslanec v Tohio, Li-Seng Fo, byl jmenován guvernérem Pekingu.

V Jižní Africe utrpěli Angličané v poslední době několik velkých porážek. — Generál Dewet několikrát Angličanům šťastně uniknul, když jej měli takřka v pasti. Boerské oddíly drží ve své moci všechny strategické body přes Bethlehem u Standartou, kde se nalézá hlavní stan Bothův — až k Pretorii. — Situace počíná se měniti. — Angličané jásali předčasně.

Z činnosti katol. spolků.

Ústřední sdružení katol. spolků v diecési kralovohradecké Výborová schůze koná se ve čtvrtek dne 27. prosince b. r. ve 2 hod. odpoledne v místnosti tovaryšské jednoty v „Adalbertinu“.

Jednota katol. tovaryšů v Hradci Králové. Pro vánoční dobu připravuje se oblíbená náboženská hra „Narození Páně“ od Zelinky. Pilné zkoušky řízením dp. místopředsedy Orla dějí se téměř každodenně. Při hře jest zaměstnáno 40 osob.

Katolická jednota pod ochranou sv. Jiří v Kostelci nad Orlicí. V neděli dne 23. prosince večer přednášeti bude ve členské schůzi dp. Dr. Reyl „O římské ponti diecesanů kralovohradeckých“.

Katol. jednota v Horním Jelení konala v neděli, dne 16. t. m. schůzi, která byla vzdor nepřiznivému počasí dosti četně navštívená. Pan redaktor Vobejda Prosecký přednášel zde o tematě: „Církev a humanita“. — Dlouhá, laděná a přesvědčivá jeho řeč byla s velikým zájmem vyslechnuta a bouřlivý potlesk byl p. řečníkovi odměnou za krásnou jeho přednášku, která zajisté u nás zanechá dobrých následků.

Dar. Vldp. Fr. Tondl, bisk. notář a profesor na c. k. realce v Hradci Králové daroval Jednotě kat. jinochů a mužů v Sopotech pro její nemocenskou a pohřební pokladnu 10 K. Zaplat Bůh!

Sv. Josefská jednota v Sopotech. V neděli dne 23. prosince odpoledne pořádá jednota naše schůzi, při níž promluví dp. Dr. Reyl „O jubilejním roce v Římě“.

Jednota katol. jinochů a mužů v Sopotech pořádá v neděli dne 23. t. m. schůzi ve které přednášeti bude p. Ant. B. Drápálek, studující filosofie na universitě pražské „O vlastenectví“ a p. Václav Vlk, učitel v Jitkově „O škodlivosti alkoholických nápojů“.

Katolická národní jednota v Častolovicích pořádala v neděli dne 16. prosince t. r. divadelní představení: „Pasačka z Lúrd“. Ač počasí bylo velice nepřiznivě a cesty blátivé, přece přišli i z venkova četní hosté, tak že místnost divadelní zcela naplněná byla. Tato náboženská hra, za jisté první toho druhu jež v Častolovicích provozována byla, velice krásně a zdařile byla provedena. Všichni ochotníci zasluhují plného uznání. Ješto tato hra velice se líbila a také ještě jiní přáli by si ji viděti, bude se opakovati v neděli 23. prosince b. r., kdy také mají přístup školní děti.

Z Nového Bydčova. Katol. národní jednota pořádala v uplynulých dnech pro své členy a jich rodiny poučný a zábavný mikulášský večer. Předním číslem byla zdařilá přednáška vdp. Dr. Kašpara, v níž líčil zajímavě, jak obyvatelé věčného města Říma oslavují vánoční svátky a vypravoval o účtě, jakou vzdávají sv. jeslům v chrámu Páně Maria Maggiore. Za výtečnou přednášku byl odměněn dlouho trvajícím potleskem a díky p. předsedou mu vyslovenými. Jednatel P. Šmejkal přečetl pak legendu o sv. Eligiori, — jež se velice líbila. Následovala zábavná část večera, skládající se z výstupů a zpěvných čísel. Zvláště výstup: „Báseň a veršotepec“ a pak obě písně žertovné se zamlouvaly. — Přednesli je zdařile noutavní pp. Šenk a Balcar.

Jednota katol. jinochů a mužů v Horním Studenči pořádá na den sv. Štěpána odpoledne, v místnostech p. Pužmana svoji spolkovou schůzi, v kteréžto promluví p. Ant. Drápálek o obrazu křesťanského života a dp. Ferd. Vlček o otázce hospodářské.

Katolická jednota ve Vamberku, odbyvala v neděli, dne 16. t. m. ve spolkové místnosti v hostinci J. Frydrycha, členskou schůzi, při kteréž přednášel předseda jednoty, dp. Jan Řezníček, katecheta ve Vamberku o „původu člověka“. —

Svatojosef. jednota kat. mužů a jím. ve Slezském předměstí a okolí, konala dne 16. t. m. velice zdařilou schůzi pro členy a pozvané hosty v hostinci p. Fr. Netušila ve Slatině. Ve schůzi přednášel vp. Fr. Jukl, kaplan kralovohradecký o tematě: „Naše potřeby a nedostatky.“ Probrav mistraň přičiny úpadku stavu rolnického a řemeslnického, ukázal na falešné a nesprávné léčení bídy sociální a na jedině

Hospodářská besídka.

Kterak zachováme sušené ovoce. Kdo chce na delší dobu sušené ovoce uschovat a zachovat, nechť naplní dobře vyprané pytle z konopného plátna domácího sušeným ovocem, jež se do měchu hodně utlačí, plný pytel konopným provázekem se zaváže, načež měchy zavěsí na bambálky za komoru upravené půdy anebo do vzdušné komory na trámy. Ovoce takto v pytlech zavěšené ve vzdušné místnosti dlouho vytrvá zcela neporušené.

Sejte pohanku. Na půdách lehkých, písčitých, rovinách a půdách rašelinatých se výtečně daří pohanka, jež i ve čtvrtém roce po hnojení dává ještě uspokojivou sklizeň. Přihnojíme-li superfosfátem, je výnos tím lepší. Po čerstvě hnoji chlévském se nedaří, ale za to chce mít půdu kypřenou. Seje se asi v červnu, tedy po rané směsce. Pro včelaře má pohanka také veliký význam což jest nepopíratelné.

Co se nemá v zahradě zanedbávat. Řádné zrytí zahradní půdy v jeseni jest pod minkou výnosného zelenatství a všeho zahradničení. Kdo na podzim záhonem ani nehne, vše nechá ležet jak po sklizni zeleniny se namane, anebo dá sice půdu zrytí, ale velmi plýtko a hlínu rozmělní, jakoby chtěl kmín set, ten se velké radosti v zahradě nedočká. Na podzim má se všechna půda zahradní na hrubou hruď zrytí hodně hluboko. Mráz, sníh, dešť a rychle střídající se teplota půdy rozmělní, rozloží v rozpustné živiny látky nerostné. Vlhka, vzduch, teplo a světlo upraví půdu tak, že pak rostliny mají hojnost živin v půdě kypře a hojně rostou. Čím hlubší rytí v jeseni, čím větší hrudy na záhoncích, tím lépe z jara poroste všeliké rostlinstvo. Tedy hluboké rytí na hrubou hruď nemí se na podzim v zahradě zanedbávat. Také hnojení vydatné nejlépe v zahradě prospěje na podzim. Tedy v jeseni zahradu řádně hnojme a pak způsobem naznačeným zryjme a budeme mít hojnost zeleniny, květin a všech jiných plodin zahradních.

Nakládání masa. Solením ubírá se masu nejlepší šťávy. Proto znalci místo nasolování doporučují nakládání tímto způsobem: řádně očištěné a omyté maso rozkrájí se na kusy nepřilíší veliké, vloží se tak do hluboké nádoby, aby nebylo prázdných prostor, načež zaleje se vychladlou tekutinou. A sice na 10 liber masa bere se 250 gr. soli kuchyňské, 40 gramů cukru, 20 gr. sanytrů a 3 litry vody. Tekutiny naje se tolik, aby maso bylo v ní ponořeno.

Kdy ovoce dlouho se zachová. Srovnávacími pokusy zjištěno, že shnilo od podzimu do 15. června hranáče Gdanského ve tmavé místnosti 58 proc., ve světlé 98 proc. Car Aleš ve tmavé 78 proc., ve světlé 100 proc., anglická reneta zlatá ve tmavé 78 proc., ve světlé 100 proc., portugalské kožené ve tmavé 4 proc., ve světlé 66 proc. Z toho plyne, že ovoce se nejdéle zachová, bylo-li uloženo ve tmavé, vlhké místnosti, otvírání oken zvláště z počátku velmi škodí.

Tržní zprávy.

V Hradci Králové, dne 15. prosince 1900. 1 hl. pšenice k 13.20—13.50 žito k 12.00—12.70, ječmena k 8.80—10.10. oves k 4.60—4.90, prosa k 9.60—10.00 vike k 11.60—12.00, brachu k 19.00—21.00, jáhly k 19.00—20.00, krup 16.00—42.00, brambor k 2.40—2.60, jetelového semínka červeného k 92.00—106.00, jetelového semínka (inkarnát) k 00.00—00.00, máku k 28.00 olejky k 00.00—00.00, lněného semene k 20.00—22.00 100 kg. žitných otrub k 12.00, pšenič. otrub k 11.00, 1 kg. másla k 2.40—2.80, 1 kg. sádla vepřového k 1.60—1.76, tvarohu k 0.32—0.36, 1 vejce 7 h. Jedna kopa okurek k 0.00—0.00, jeden hekt. cibule k 8.60 jedna kopa drobné zeleniny k 0.50—2.00

BESEDA.

Štědrý večer.

Napsal J. Váňa Čáslavský.

„Hoj, ty štědrý večere,
ty tajemný svátek!“
K. J. Erben.

Hoj, ty štědrý večere, dobo kouzla, poesie, radosti, měkčích citů a vzpomínek! Jako včely okolo rozkvétlých lípy, tak bučí vzpomínky okolo hlavy, když ty zavítáš pod střechu lidských obydlí. —

A vzpomíná a povídá se to tak pěkně. Mráz kreslí v okno kapradiny, osladiče, cypřiše a konifery, na stole hoří veliká lampa, kolem stolu hla-

va vedle hlavy a v kamnech praská oheň a šíří milý dech svůj a rozehrívá srdce, rozehrívá paměť a z úst linou se vzpomínky tak krásné, tak miloučné, tak něžné, jako to Božské dítěátko, na jehož zrození se všichni těší. — — —

Jest to už dlouhých dvacet a více let. Tehdy ještě jsem měl hlavu plnou snů, vidin a ideálů, tehdy se na mne ještě smál svět v nejkrásnějších barvách, plných ohně a života a hrajících všemi odstíny. A jsem-li ještě nyní snlkem, byl jsem tehdy teprve.

Tehdy dávali v Hradci Králové velikou hudební akademii, jejíž jedno číslo bylo nadepsáno: „Štědrý večer“ básně K. J. Erbena. V hudbu uvedl pro sola, smíšený sbor a veliký orchestr Jos. Měchura. A při téhle veliké produkci já tehdy také jako zpěvák první účinkoval a na to nezapomenu do smrti. — — —

Více jsem poslouchal a se divil, než zpíval. A nešlo mi nic. Zrovna jsem pásl po každém pohybu dirigenta p. Stýblyka a záviděl jsem mu to jeho postavení, kde taktovkou takové těleso může ovládati.

Po inrodukcii měly soprani a alti solo v dvojzpěvu:

„Toč se a vrč, můj kolovrátku!
Hle, adventu již jest na krátku
a blízko blízoučko štědrý den!“

Toč se a vrč, můj kolovrátku. — —

Ani vám nemohu povědět, jak se mi ta sladká melodie tehdy líbila. Zrovna jsem ji hltal a umřm ji do dnes a každý rok o štědrém večeru na ni si vzpomenu.

A vždy, kdykoli jsem vzal Šmilovského do ruky a četl v jeho spisech životopisnou čerbu výtečného, ale málo známého skladatele F. Měchury, vždy mi to sevřelo srdce a já zatesknul, že ty krásné doby mládí jsou pryč — pryč. —

* * *

Tehdy, když jsem zpíval Měchurovou sklatbu, už jsem nejezdil k rodičům na vánoční svátky. Stálo to mnoho peněz, cesta daleká a já byl chud. Zůstal jsem vždy v Hradci a vzpomínal na rodnou chatu a drahé mi v ní bytosti. — Sedl jsem si na pelest u postele, vzal hlavu do dlaní a už to šlo. — Vzpomínky letěli jak vločky zmítané řezavým severákem. — — —

Doma se na štědrý den postili. Nevzali ráno ani do úst, ač před tím měli k večeři jen brambory na loupáčku. A tak o hladu vše chystali na svátky — pro sebe i pro dobytek, který i dnes byl krmen jako kdy jindy. Za to kohout a pes dostali na lačný život stroužek česneku, aby byli hodné zlí.

Dopoledne maminka pekla. Černý chléb domácí, pro denní potřebu, výražkový k snídání na svátky do kávy a vánočky — obyčejné buchty bez pletení a bez vnitřní nádivky.

Po polední vydala pečivo, omyla ho peroutkou, nakladla na postel a začala vařit: Bramborovou polévku s houbami, celými, nerozkrájenými, jahelník, hrách, černého kubu (kroupy s houbami) a kundibálky se švestkovou omáčkou. Někdy ještě přidala bramboračky potřené vařenými rozmačkanými hruškami.

Já ji při tom nejvíce zlobil a kde mohl, všelicos jsem strčil do huby. Měl jsem vždy strašný hlad a na „zlatá prasátka“ jsem nevěřil. Nemohl jsem nikdy pochopit, jak prase může býti zlaté a ani matčina autorita tu nevěru nepřemohla.

Ale i při největším hladu nesnědl jsem ani jedno zrnko syrového brachu. Byl bych byl dostal vždy a před těmi jsem měl respekt.

Konečně se setmělo. Mráz na oknech vyčaroval orientální květeny, kostelník odbliknal klekání, já rozsvítil lampičku a již se kouřila na stole bramboračka.

Tatínek se začal modlit, ale já měl mysl všude, jen ne při Otčenáši. Vrhnu se na polévku jako vlk a byl jsem také brzy syt. Do ostatního už jsem jen dloubal. Hrách jsem od jakživa nerad jedl, černý kuba se mi protivil a jahelník jsem nemohl ani cítiti. Bolela mne vždy hlava. Za to vymazal jsem všechnu švestkovou omáčku z kundibálek a kundibálky jsem převaloval v ústech se strany na stranu a nemohl je nikterak pozřít. — — —

Po večeři přinesla maminka veliký hrnec, ponořila ruku v jeho útroby, aby rozdávala ořechy a jablka. Oči jsme ji mchli na ruce nechat a hádali jsme se už napřed, kdo dostane větší ořechy a jablka.

Konečně matka vytáhla ruku a před každého z nás položila čtyři ořechy a tři jablka.

Každý jsme hned loupal. Kdo bude mít „černý“, umře do roka. Ale ořechy byly všechny černé, protože je maminka koupila od žida. Zde tolik roků ležely a my jsme neumřeli dosud také ani jeden.

Když jsme rozloupali ořechy, shrnula matka se stolu ubrus a sestra šla s těmi zbytky na sad, tam to rozsykala okolo stromů a řekla: „Tu máte také štědrého večera!“

Po večeři začalo chystání na „půlnoční.“

Tatík se holil, cídil boty a maminka nás drhla jednoho po druhém ve vaně na lavičce u kamen. Já z dlouhé chvíle pustil se do vánočky a ráno do kávy už jsem neměl — nic. Ukrojil jsem tajně kus sestře a dostal jsem ovšem bití — jako Ježíška.

A pro vánočky jsem byl ještě jednou bit.

Maminka upekla také na štědrý den vánočky pro dvě kravky, jež stály v našem chlévě a jež z pravidla o vánočních nedojily, tak že jsme často mřeli i na Boží Hod k snídání jen „praženku.“ A ty dvě vánočky schovávala v sni do jarmárky do šuplete, až se krávy otelí, že jim je dá do pítí.

A o těch vánočkách já věděl a ty mne tam také tůze pálily. Poněvadž se krávy dlouho netelily, bál jsem se, aby vánočky nesplesnivěly. Tak dlouho jsem jarmárku obcházel a zkoušel, až jsem dovedl šuple bez klíče vytáhnouti — a bylo po vánočkách. — — —

Přišel březen. Krávy se telily a já úzkosti se třásl. Maminka dělala pítí a já se chvěl.

„Ty kluku promlsaná, že jsi ty vánočky snědl!“

„To já né! Já nic nevm!“ Zapíral jsem statně.

Ovšem od vánoc už to byla doba.

„Jak já ti dám, ty kluku uličnická!“

A maminka mi dala „jednu“ do zad, až jsem se zapotácel. Ale já na druhou už nečekal. Utekl jsem a měl jsem vybráno. Maminka přidala do pítí kravám místo vánoček více otrubů a bylo po všem. — — —

Hoj, ty štědrý večere, ty dobo kouzla, teplé rodinné lásky, dobo poesie, radosti a — vzpomínek — ! Jako včely okolo úlu, tak rojí se vzpomínky při tvém příchodu. — — —

Hoj, ty štědrý večere, ty tajemný svátek!

Literatura.

Vánoční dárek naší mládeži české připravila Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a nakladatelství V. Kotrby v Praze, totiž úhlednou obrázkovou knihu „Bible Starého a Nového zákona v 50 obrazech“, kterou uvítají dp. katechetové a všichni rodičové právě v nynější době před vánoční zajiště s největším uspokojením. Každý z nás ví, jak působí obraz představující posvatný děj na mysl dítky že spojuje tak slovo s názorem. Působí-li tak již obrazy v naší biblické dějepřavě, což teprve vkusně provedené kollarované obrázky, na které dítko může se často podívat i v myslí své posvatné děje obnoviti. Ale výbornou pomůckou stane se knížka tato také každému katechetovi a učiteli. Knížka obsahuje 16 obrazů starozákonních většinou předobrazení a 36 vyobrazení novozákonních. Obrázky jsou v barvách slušně provedeny. Na zadní stránce jest v krátkosti celý biblický příběh krátce vypravován. Knížka tato stojí pouze 4 koruny a vyšla ve dvojím vydání. Jedno svážno jest ve vkusnou knížku, v druhém leží obrazy ve vkusných deskách tak, že jest možno jednotlivě jich užívati. Upozorňujeme na knížku tuto každého.

Zrnka pravdy.

Mezi všem, co štěstí přivodí, jest láska dětinna na prvním místě.

* * *

Pij málo a věz mnoho!

* * *

Jestli jsme došli tak daleko, že změna vlády jest možnou jen panikou a špatnými časy, pak už začali naši svobodě vyzvánět umíračkem.

Žerty a vtipy.

Výdělek. Muž: Už zase nové šaty? Ženo, ty mne svým přepychem přivedeš na mizinu!

Žena: Nehubuj na tyto šaty, opatřila jsem si sama peníze.

Muž (potěšen): Skutečně? Nu, to je něco jiného a jak jsi to udělala?

Žena: Dala jsem tvůj nový zimník do zastavárny.

* * *

Věštba. První: Co je pravda, to je pravda; můj muž chodí spat se slepicemi a s kohoutem vetává.

Druhý: Jen počkejte, až budete vdaná děle! Pak vám jako můj bude chodit spat s opicí a s kočkou vstávat!

* * *

Malý školák (píše svému učiteli): „Doma mají všichni náramnou radost z pokroku, který jsem učinil ve vaší škole; neboť když jsem k vám do učení přišel, neuměl jsem nic a nyní za tak krátký čas naučil jsem se desetkrát tolik.“

* * *

V K. . . používalo občanstvo sypky radnice ku věšení prádla. Pan měšťanosta nemile to nesl a po nějakém čase když mu věc ta, jak říkáme, přes hlavu přerostla, vydal následující vyhlášku, kterouž přibíhl sluha na černém prkně v radnici: „Dnešním dnem počínaje nenechám v radnici mimo pány radní nikoho více věšet!“

N á b y t e k.

Výrobky dokonalé.

Pohovky. Celé garnitury. Pérovky.

Ludvík Knepr

v Hradci Králové, Malé náměstí č. 117.
vedle zálohy.

Úplné vybavy nevěstám.

Ceny mírné.

Záclony. Opony (draperie). Zíněny.

Český závod pro vybavy prádlové.

Košile panské se čtyřnásobným náprsenkama.

Košile pro p. t. kněžstvo a důstojnictvo s měk-
kým náprsenkama.

Dámské prádlo, košile denní a noční, ranní kabátky, kalhotky atd.

Prádlo lůžkové, kuchyňské a stolní. Veškeré prádlo
se pracuje pod vlastním dozorem co nejpečlivěji, přesně dle míry, z látek
lněných neb bavlněných, jakostí osvědčených.

Velký výběr vyšívání.

PETR RIER v Týništi nad Orli.

Levně, ihned, správně

všechny reklamace, reklamety, poplašky
týkající se

služeb vojenských

vyhotoví c. a k. setník

Janouškovec,

(býv. mnoh. doplň. důstojník v Praze)

ve své c. k. povolené kanceláři jen
Praha-II., Eliščina třída 1080.

Na venek obratem pošty.

Veškeré původní šicí stroje

pro domácnost a živnostníky

dodává pod 6-letou zárukou, též na splátky

Albert R. Stouřač,

ve Svitavech.

Cenníky zdarma.

Cestující se přijímají na stálý plat a na provizi.

Humpolecká

SUKNĚ

a lodny.

Dámské lodny.

Modní látky oblekové, na simsky a have-
lky z čistě ovčí vlny v levných cenách do-
poručuje

KAREL KOCIÁN,

šoukenický a první zasílatelský závod
v Humpolci.

Vzorky k nahlédnutí franko.

Josef

Štěpán,

závod

poslacočský
v Pardubicích

opravuje jako i nové stavi
oltáře, kazatelny, všeho
druhu sochy a veškeré do
oboru toho spadající práce
v nejmodernějším prove-
dení a v cenách velmi
levných.

VARHANY

úplně pneumatické

a harmonia všech soustav

provádí firma

Möhlzova v Kutné Hoře.

Závod můj, který jest nejstarším v Čechách,
založ. již r. 1859., rozšířil jsem za spolupůsobení svých
synů, kteří bohatých zkušeností nabýli ve všech obo-
rech stavby varhan v předních závodech ciziny, na
stavbu varhan pneumatických a elektromagne-
tických. Osvědčení se mnou postavených varhan
pneumatických ve vlhkých kostelích jest mi nejlepší
zárukou, že mohu tyto sl. patronátním a farním úřa-
dům co nejvšeleji doporučiti. Varhany ostatních sy-
stému s přesným a lehkým chodem se provádí v každé
velikosti, jakož i opravy a vyměňování rejstříků. Každá
stavba jakož i sebe menší oprava se provádí pod
vlastním dozorem. Plány a rozpočty varhan i cenníky
harmonii na požádání zdarma a franko.

O další příjez prosi

Antonín Mölzer.

LUDVÍK NEJEDLÝ,

dekorativní malíř

v Novém Bydžově

dříve v Hradci Králové

odporučuje svůj atelier k provedení všech
dekorativních

malba kostelů

při trvanlivé malířské technice.

Provádím malby od jednoduchého až do
uměleckého zpracování, restauruji staré malby
nástené, jakož i olejomalby na plátně a ma-
lují obrazy nové.

Návrhy ve slohu stavby kostela se na po-
žádání ochotně vypracují a rozpočty předloží.

Velký výběr

zlatých a stříbrných skvostů, svatočních
darů, kapesních i nástěnných hodin všeho
druhu doporučuje v nejkrásnějším prove-
dení a levných cenách se zárukou

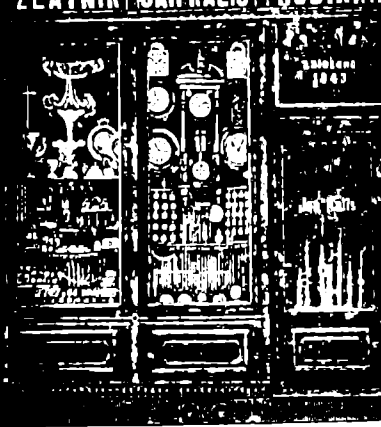
JAN KALIS

hodinář a zlatník v Rychnově n. K.

přísežný znalec o. k. okresního soudu.

Obrázkové cenníky na požádání zašle.

ZLATNÍK J. KALIS - HODINÁŘ

FRANTIŠEK JIROUŠ,

závod řezbářský a umělé truhlářství
v Slatiňanech

doporučuje uctivě své chvalné známé práce
kostelní jako :

oltáře, sochy, kazatelny, zpevědnice,
lavice, mřížky a t. d.

v slohu čistě gotickém a renaissancem.

Velké množství podobných prací zhotove-
ných v mém závodu dotvrzuje náležitou
znalost v oboru tomto.

Bohatý výběr vlastních náčrtů, vlastnoručně
kreslených zašlu na požádání důst. ducho-
venstvu a sl. úřadům proti 8dennímu vrácení.

Plány a rozpočty zhotovují zdarma.

Nejstarší závod v oboru tomto.

Křestní listy

(ex off) 40 kusů za 60 haléřů nabízí

Biskupská knihtiskárna.

Vyznamenán na výstavě v Hradci Kr.
r. 1894 zlatou medailí a diplomem.

Umělé suby

podle nejnovějšího amerického způsobu vy-
rábím a konám veškeré práce v oboru ten
spadající přesně a solidně na základě dlou-
holetých zkušeností, ruče za nejlepší obsluhu.
Zaručuje ceny nejlevnější a poroučuje se do
vzácné přízně ctěného občanstva, znamenám
se v hluboké úctě oddaný

Josef Časlavský,

subní technik

Palackého třída č. 77. v Hradci Král.

Antonín Sucharda,

sochař a řezbář v Nové Pace (Krkonoše)

doporučuje se ku zhotovení oltářů, Božích hrobů
a veškerých potřeb umění církevního; též zhoto-
vuje sochy světců ze dřeva i z kamene. — Starší
prací, uměleckou cenu mající, bedlivě opravuje,
poslazuje a polychromuje. Za výrobky vlastní dílny
ručí, jakož i za řádnou práci při cenách nejmi-
nějších.

S úctou velkou

Antonín Sucharda.

První královéhradecká továrna nábytku.

Stavební truhlářství.

Ladislav Knypl v Hradci Králové.

Ilustrované cenníky, rozpočty a nákresy na požádání franko.

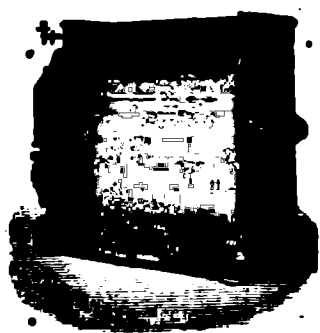
Nejstarší na 24 výstavách prvními cenami vyznamenaná česká
továrna na piana

pianina, harmonia evropské i americké soustavy a varhany

AL. HUGO LHOTA

v Hradci Králové.

Skлады pod vlastní firmou: Královské Vinohrady, Karlova třída č. 8, ve Vídni III., Salesianergasse 31, v Brně, Orelská ulice č. 7. Ilustrované ceníky zdarma a franko.

NA ZIMU

odporučuje chvalně známý obchod konfekční pro dámy

svůj hojně zásobený sklad elegantních, moderních

jupiček, pláštěnek a dětských pláštíků.

Rovněž jest vždy na skladě velký výběr rozmanitých bluz, dětských šateček, barevných a černých zástěr.

Obsluha solidní, ceny mírné.

Za laskavou přízeň prosí v úctě nejhlubší

Objednávky dle míry se rychle vyřizují.

Anna F. Horová.

Pro memoria.

Veledůstojnému P. T. duchovenstvu k laskavé úvaze.

Oltářní svíce voskové, polevoskové, hladké i kráslené, svíce stearinové kostelní i stolní, obětní voskové v jakosti nejvýtečnější a v provedení nedostižném nabízejí nejlevnější a největších výhod poskytne renomovaná, na mnoha výstavách nejčelnějších prvními cenami, rovněž i Jeho Svatosti papežem Lvem XIII. vyznamenaná firma:

Fr. Sezemský,

c. a k. dvorní dodavatel, majitel c. k. první české továrny na ceresin, stearin, glycerin a elain, továrna na voskové výrobky, pečetní vosky a smolné pochodně, továrna na svíčky stearinové a parafinové. Továrna všech druhů leštidel a mazadel na obuv, olejů a mazadel na vozy a stroje pro všechna odvětví průmyslu a hospodářství. Továrna na prací mýdla a krystalovanou sodu. Raffinerie miner. olejů

v Mladé Boleslavi.

Superfosfáty

animální a minerální.

Nejlevnější

hnojivo fosforečné do všech půd, zaručuje nejrychlejší výsledek nej- větší výnosnosti.

Nevyhnutelné k podzimní setbě, nedá se jiným fosforečným hnojivem spolehlivě nahraditi.

Dále:

Kostní moučky, chilský ledek, síran amoniatý, soli draselnaté, kainit, speciální hnojiva pro kuloviny a obilí:

Poštorskou sádku superfosfátovou k vrchnímu hnojení jetelů a konservov. chlévské mrvy, pícní vápno, dodávají s přesně zaručeným obsahem, všude současně schopné:

Továrna na umělé hnojivo a kyselinu sírovou

A. SCHRAM

v Brně, Poštorné a Lásku u Rostok.

Ústřední kancelář V PRAZE, Jindřišská ul. 27.

VÁNOCE 1900.

Za dárky vánoční se hodící skvostně vázaná díla básnická, z belletrie, cestopisná atd., alba na pohlednice, nejjemnější druhy kaset dopis. papíru, stavebnice, obrázk. a pohádk. knihy pro děti, atlanty, globy, v nejhojnějším výběru doporučí

knihkupectví B. E. TOLMANA

v Hradci Králové.

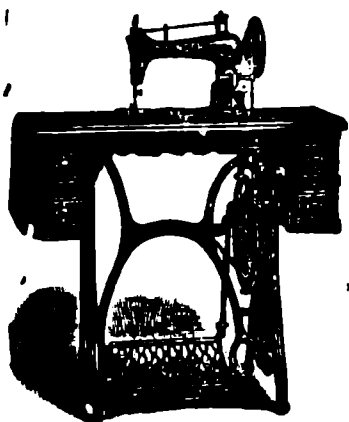
Obrazy českých mistrů ve skvostných rámcích.

Kalendář paní a dívek 1901 K 240.

PETR KOPAL & SPOL.

velmi snížené ceny hedvábných látek na blůzky,

též vystava vánočních dárků.

Původní

Singerovy šicí stroje

Naše rodinné stroje mají nejlehčí a nejtěžší chod, dají se lehce ovládat a jsou nedostižny pro všechny v domácnosti se naskytující práce, jakož i pro moderní umělé vyšívání a prolamované práce.

jsou
nejužitečnějšími
vánočními dárky.

Neustále stoupající odby, vynikající vyznamenání na všech výstavách, téměř 50leté trvání továrny a světová pověst, kterou si naše stroje získaly, jsou nejjistější a nejuplněnější zárukou za jejich jakost.

Besplatné vyučovací kursy všemu domácímu šití a modernímu umělému vyšívání. — Sklad vyšívacího hedvábí s velkým výběrem barev, náhradních dílců, oleje, jehel a příže.

Elektromotory pro jednotlivé stroje k domácí potřebě.

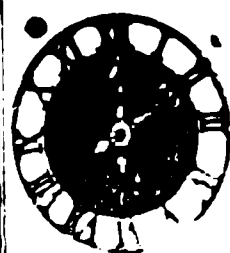
Singer Co. akciová společnost pro šicí stroje,

Hradec Králové, Jiřikova třída 270.

Paříž 1900
„GRAND PRIX“
nejvyšší vyznamenání.

nabízí pro zimní a jarů vysazování stromy ovocné vysoké a krasy, sazenice pro živé ploty, křoviny ozdob. konifery divoké stromy pro stromofad, pláňata atd. Statistické sazenice v zásobě. Levné ceny. Výborné zboží. Poučný ceník zdarma.

C. k. státní medailí vyznamenaná
první moravská výroba věžních hodin
FR. MORAVUSA v BRNĚ, Velké nám. č. 8

vyrábí a dodává
věžové hodiny pro kostely, školy, radnice atd. s dlouholetou zárukou v dokonalé jakosti.
Rozpočty zdarma.

Paris, exposition 1900.

Grand Prix avec Medaille d'Or
(čestný kříž a zlatou medaili)

obdržela firma

J. U. C. Jos. Tomášek,

továrna na spracování ovoce, pálenka
koňaku a výroba likérů ve Vysokém Mýtě
za koňak a likéry.

Továrna vyrábí vše jen teplou cestou a
abízí:

Koňak, slivovici, borovičku, jeřábinku, punše
a rumy, nejjemnější likéry a šampaňské víno.

Též v Berlíně obdržela firma t. r.
diplom zlaté medaille.

Dekorační malíř a posilovač

JAN BARTA,

v Rychnově n. Kn.

Staré náměstí č. 72.

doporučuje se P. T. duchovním a pa-
tronátním úřadům

pro malby ohradů a po-
zlacování oltářů

a veškerých potřeb kostelních.

Malby podobizen v barvách i kresle-
ných, dle zaslauých malých podobizen,
za jejich správné provedení se ručí.

Ceny co nejnižší.

369

Plány na malby kostelů vypracují na
pořádání ve všech slozích s přílo-
žnými rozpočty.

Kupujte

v I. křesťanském bazaru Čupr.

Velký výběr hraček.

Celoroční výstava nejvкусnějších vánočních a novoročních dárků.
Majolikové a terracotové vázy, poprá, figury, decor. talíře, bruce na palmy,
bambusové stolky, alba, trojdišná zrcadla, kuřácké náčiní atd.

Japonské a čínské dekor. předměty.

Prádlo bílé a trikové, český výrobek. — Objednávky se rychle a levně
vyřizují. — Novotiny nákrčníků, šál, tobolek, deštníků, cestovních kufřů atd.

Pravé ruské galoše.

Skład šněrovaček nejosvědčenější facony; též šněrovačky
secesse (nízké).

Fr. Čupr v Hradci Král. naproti kavárně p. Fialy v domě p. Špalka.

Založeno r. 1850.

Velectěnému duchovenstvu

doporučuje

Karel Zavadil,

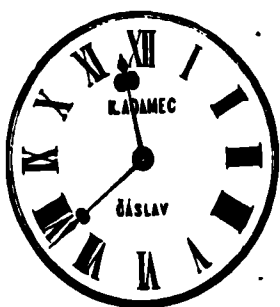
zlatník a pasíř v Chrudimi

svůj hojně zásobený sklad

náčiní bohoslužebného

se stříbra, bronzu a jiných kovů

vše silně v ohni zlacené a stříbrené až se ručí.
Vlastní výroba umožňuje veškeré objednávky co nej-
levnější vyříditi. Platiti možno též ve lhůtách. Opravy
znovuzlacení a stříbření starších věcí vykoná se rychle a
zašlou se již svěcené se stvrzením Jeho biskupské Mi-
losti. Starý závod máj může se vykázati četnými pová-
nými případy P. T. zákazníků a odporučuje se tedy k sa-
koupení a opravě kalichů, monstrancí, ciborí, relikviářů,
nádobek na sv. oleje, lamp, luceren, lustrů, kadidel,
táček na křest, avicnů, paciřkáld, schránek na Nejsvé-
tější, patenek atd. co nejvíce.

První výroba

věžních

hodin

v Čáslavi

KARLA ADAMCE,

odavatele na biskupský kostel v Litoměř-
cích a četné jiné věžové hodiny, městské
jatyky v Praze atd. odporučuje se k vyho-
tovení všeho druhu věžních hodin se záru-
kou. Pro nemajetné obce na splátky; cena
levná, jakost výborná.

Vánoční a novoroční dary.

Václav Šolc,

zlatník a stříbreník, přísežný soudní
znalec a odhadce

v Hradci Králové

sv.-Janeké náměstí č. 77.)

doporučuje ctěnému obecnstvu hojně zásobený
sklad klenotů, zlatých, stříbrných a pravých
českých granátových šperků, stříbrné stolní ná-
činí z nového a čínského stříbra, ozdobné stolní
nádobí, veškeré zlaté a stříbrné hodinky první
jakosti: dále pendlové hodiny a budíky různých
druhů se zárukou 1—8 roků za ceny levnější
než všude jinde.

Veškeré zboží je úředně zkoušeno a
značeno.

Správky se přijímají a levně zhotovují, též
veškeré správkové hodinek se vyřizují.

Vše za levné ceny.

Staré skvosty se kupují a vyměňují.

MUDr. L. Řeháček,

odborný lékař krčních, nosních a
ušních nemocí

ordinuje od 9—12 a od 2—4 hod.

PRAHA,

Jungmanova třída. Široká ulice č. 12
mezzanin.

Morgana.

Pozoruhodná novinka pro
pány na obleky v barvě
moderní.

Metr zl. 4.—.

Na úplný oblek 3 metry.

Vzorek této látky, jakož
i bohatý výběr moderních
druhů na obleky, svrchníky
a mentikovy jen zaručené
jakosti a v mírných cenách
se na požádání k nahlédnutí
franko zašlou.

První český zasl. závod

Ed. Doskočila

v Choceň.

Nábytek,

výbavy pro nevěsty,
úplná zařízení

v největším výběru za nejlevnější ceny též
na mírné měsíční splátky.

Vhodné dárky vánoční.

Výroba a sklad nábytku

K. V. SKUHERSKÝ,
Hradec Králové

Svatojánské náměstí a u pražského mostu p. r.
hotelu Merkur.

Cenníky na požádání franko.